འབྲེལ་སྦྲ།

ཆོས་རྒྱུས་དྲུང་པ་དང་ལྷན་དུ་བསྒྲལ་བའི་ངའི་མི་ཚེ།

ཀ་ཡ་ན་ཏེ་སྨྲུག་པོས་

ཁ་ར་ལིན་རོ་སི་ཏི་མེན་དང་ལྷན་དུ་བཙུམས།

LATSE

འབྲུག་སྒྲ།

ཆོས་རྒྱལ་དྲུང་པ་དང་ལྷན་དུ་བསྒྲལ་བའི་འདི་མི་ཆེ།

ཀ་ཡ་ན་ཏེ་སྒྲུག་པོས་
ཁ་ཏོ་ལིན་ཏོ་ས་ཏེ་མེན་དང་ལྷན་དུ་བཙུ�ས།

སྒྲུར་བ་པོ། བཟླ་ཚེ་དབང་ལྷུག།

འགྱུར་བརྒྱ་ཙ་བརྒྱད།

LATSE

འབྲུག་སྒྲ། ཆོས་རྒྱམ་བྱང་པ་དང་ལྷན་ཏུ་བསྒྲུལ་བའི་ངའི་མི་ཚེ།
Dragon Thunder. My Life with Chögyam Trungpa
© 2006 by Diana J. Mukpo and Carolyn R. Gimian

This Tibetan translation is made by arrangement with
Shambhala Publications, Inc.,
4720 Walnut St. #106,
Boulder, CO 80301, U.S.A.,
www.shambhala.com

སྤྲུལ་པ་པོ། པད་ཚེ་དབང་ཕྱུག།
འགྱུར་འདེའི་པར་དབང་ © ༢༠༢༠ པད་ཚེ་དབང་ཕྱུག།
Translation by Pema Tsewang Shasti
Translation copyright ©2020 by Pema Tsewang Shastri

རྩོམ་སྒྲིག་པ། འགྱུར་བརྒྱ་རྩ་བརྒྱད་དོ་དམ་ཚོགས་ཁྱུད།
Editing: 108 Translations Management Team

གཤག་ངོས་དང་མདུན་གཤག་རྡུས་འགོད་པ། སྒེ་ཨ་ཏ་བཀྲ་ཤིས་སྒྲོལ་དཀར།
Layout and cover design: Beata Tashi Drolkar (wildlotusart.com)

པར་གཞི་དང་པོ། ༢༠༢༠

First edition 2020

eISBN: 9781732897823

ISBN Complete: 9780578688824

འགྱུར་བརྒྱ་རྩ་བརྒྱད་ནི་ལ་རྩེའི་ལས་གཞི་ཞིག་ཡིན།
108 Translations is a project of Latse

132 Perry St., Suite 2B, New York,
NY 10014 USA
www.latse.org

Ebook edition by: dharmaebooks.org

དཀར་ཆག །

རྒྱལ་དབང་ལགས་པ་མཆོག་གི་ཆེད་བརྗོད།

དོ་དམ་ཚོགས་ཆུང་གི་སྟོན་གྲེང་།

སྒྲུབ་བ་པོའི་འགྱུར་བྱང་།

ཚོམ་པ་པོ་ངོ་སྤྲོད།

ཚོས་རྒྱམ་རྒྱང་པ་དང་ཀ་ཡ་ནན་སྒྲུག་པོའི་སྐོར།

འབྲུག་སྒྲ།

འཇུ་པར།

དཔར་སྒྲིན་པའི་པར་བྱང་།

ཚོམ་པ་པོ་སྒྲོལ་པོའི་སྒྲུར་བྱང་དང་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ།

སྒྲུབ་པ་པོའི་ངོ་སྤྲོད་མདོར་བསྡུས།

གཡུ་འབྲུག་སྲོན་མོས།
ཉི་མ་དང་ཟླ་བ་གཉིས་གདན་གཅིག་ཏུ་བཀོད་དེ་ན་རེ།
ཆེན་པོ་ཤར་གྱི་ཉི་མའི་མཚན་གྱི་གཟི་བྱིན་གྱིས་དགའ་བའི་རོལ་ཅིག །

---- པར་སྒྲིན་མ་བྱས་པའི་ཚོས་རྒྱམ་བྱང་པའི་ལྷག་རྩོམ་ "སྒྲ་ཞབས་ཉི་མ་བཟང་པོའི་མི་ཚེའི་ལོ་རྒྱུས།" (The Memoirs of Sir Nyima Sangpo. W.O.D.S.) ཨེས་པའི་མ་ཟིན་ནས་བྲངས།

རྒྱལ་དབང་ཡཱན་པ་མཆོག་གི་ཆེད་བརྗོད།

སྤྱི་ལོ་ ༡༩༧༥ ལོར་ཁོ་བོའི་འདོད་མོས་ལྟར། ལ་ཆེ་དགེ་མཛོད་ཁང་དུ་ཞ་རིར་གནས་འཚོད་དབྱིན་སྐད་ཀྱི་ཆོས་རིག་བཙམས་ཆོས་བོད་སྐད་ལ་ཡིག་སྒྱུར་གནང་དང་གནང་བཞིན་པའི་ལོ་ཐུ་བ་སྐོར་ཞིག་དང་ལྟན་དུ་འཛོམས་ནས། ད་ཕན་དབྱིན་ཡིག་ནས་ཆོས་རིག་གི་བཙམས་ཆོས་ཅི་ཙམ་བསྒྱུར་ཡོད་པ་དང་། དེ་དག་གི་དགེ་སྐྱེན་དང་དགེ་བྱེད་གནས་ཚུལ་སོགས་སྤྱིའི་གནས་སྟངས་དང་། ཡང་དེར་འཛོམས་པའི་ལོ་ཐུ་བ་ཆུམས་ཀྱིས་ཅི་དང་ཅི་བསྒྱུར་དང་སྒྱུར་བཞིན་པ་དང་། ཡིག་སྒྱུར་སྐབས་སུ་དཀའ་ངལ་ཅི་འཕྲད་དང་། དཀའ་ངལ་སེལ་ཐབས་སོགས་ཀྱི་སྐོར་ལ་འཕྲོས་མོལ་གྱི་ཆུམ་པའི་ཚོགས་འདུ་ཞིག་ཤིན་འཕྲོངས་སུ་ཚོགས་པ་ཡིན། ཚོགས་འདུ་དེའི་སྟེང་དུ་ང་ཚོ་ཚང་མས་སྒྲིག་འཇུགས་ཅན་དང་འཚར་གཞི་ཅན། ལས་རིམ་ཅན་གྱི་ཡིག་སྒྱུར་གྱི་ལས་གཞི་ཞིག་བཙམ་ན་དགེ་མཚན་ཆེ་བའི་ངོས་འཛིན་གཅིག་གྱུར་བྱུང་བ་ལྟར། དེའི་ཕྱི་ལོ་ནས་“འགྱུར་བརྒྱ་ཙ་བརྒྱད་”ཀྱི་ལས་གཞི་འདིའི་འགོ་བཙམས་ཤིང་། ད་ལྟ་བོད་འགྱུར་མ་དེ་དག་རིམ་གྱིས་འཕྲལ་དེབ་ཀྱི་རྣམ་པར་འདོན་སྒྲེལ་བྱེད་པའི་སྐབས་འདིར། ཁོ་བོས་ལས་གཞི་འདིའི་དམིགས་ཡུལ་དང་འབྲེལ་བའི་གཏམ་འགའ་བཤད་དགོས་བྱུང་།

ང་ཚོས་དེང་རབས་བོད་ཀྱི་ཡིག་སྒྱུར་ལ་ཕྱི་མིག་ཅིག་བལྟས་ན། དེའི་དམིགས་ཡུལ་གཙོ་བོ་ནི་བསྒྱུར་བྱའི་སྐད་ཡིག་གི་ནང་དུ་ཡོད་ཅིང་། རང་གི་སྐད་ཡིག་གི་ནང་དུ་མེད་པའི་ཤེས་ཡོན་ཞིག་གམ། ལྟ་བ་ཞིག །ཡང་ན་ཆོས་སྟངས་ཤིག་ཚུར་ལེན་རྒྱུ་དེ་ཡིན། དེ་

ཡང་སྤྱི་ཚོགས་ནང་གི་ཤེས་ཚད་དགྱུས་མ་ཡིན་པའི་གློག་པ་པོ་ལ་མ་དམིགས་པར། ཤེས་ཡོན་ཅན་ཀྱི་སྟེ་ཚུང་དུ་ཞིག་གི་མོས་ཁམས་དང་བསྟུན་ནས་གྲགས་རྩོམ་ཁོ་ན་སྒྲུར་ཐབས་བྱས་ཡོད། རང་གི་སྐད་ཡིག་གི་ནང་དུ་ཤེས་ཚད་དགྱུས་མའི་བཀླག་བྱ་ཕྱན་སྲུམ་ཚོགས་ཤིང་། རང་གི་སྐད་ཡིག་གི་ཆེ་ཚད་ལ་སེམས་ཁྲལ་མེད་པའི་སྐབས་སུ་དམིགས་ཡུལ་དེ་བཟུང་ནས་ལྟ་བ་གང་མཐོ་དང་། ཤེས་ཡོན་གང་གས། རྩོམ་སྟངས་དམིགས་བསལ་ཅན་གང་ཡིན་གྱི་གྲགས་རྩོམ་འགའ་རེ་བདམས་ནས་ཡིག་སྒྲུར་བྱས་ན་ལོས་ཚོག་ཀྱང་། ད་ལྟ་ང་ཚོ་སྐད་ཡིག་གི་ཆེ་ཚད་ལ་སེམས་ཁྲར་བྱེད་དགོས་པའི་དུས་ལ་སྒྲིས་ཡོད་པའི་ཁར། ང་ཚོའི་སྤྱི་ཚོགས་ཁྲོད་ཤེས་ཚད་དགྱུས་མའི་མོས་ཁམས་དང་མཐུན་པའི་བཀླག་བྱ་ཅ་ཅང་དགོན་པའི་གནས་སྟངས་འདི་གཞིས་ལ་བརྟེན་ནས། ང་ཚོས་འདས་པའི་ཡིག་སྒྲུར་གྱི་དམིགས་ཡུལ་ལ་བསྒྲར་ཞིག་བྱེད་དགོས་པའི་དུས་ལ་སྒྲིས་ཡོད་སྟམ།

སྐད་ཡིག་ཅིག་གི་གསོན་ཤུགས་རྒྱས་རྒྱ་ནི་སྐད་ཡིག་དེ་བེད་སྤྱོད་གཏོང་མཁན་གྱི་སྤྱི་ཚོགས་ཡོངས་ལ་བརྟེན་ནས་འགྲུབ་རྒྱ་ཡིན་པ་ལས། ཤེས་ཡོན་ཅན་གྱི་སྟེ་ཚན་ཚུང་དུ་ཞིག་ལ་དམིགས་ཏེ་ལྟ་བ་མཐོན་པོ་རེ་དང་། ཤེས་ཡོན་གསར་པ་རེ། ཚོམ་ཆལ་དམིགས་བསལ་ཅན་རེ་ནང་འདྲེན་བྱས་པ་ཅམ་ལ་བརྟེན་ནས་འགྲུབ་ཐུབ་པ་ཞིག་མིན། སྐད་ཡིག་ཅིག་གི་གསོན་ཤུགས་ནི་སྐད་ཡིག་དེའི་སྤྱོད་སྒོ་བཞི་སྟེ། ངག་ཐོག་གི་བཤད་ཁན་གཞིས་དང་། ཡིག་ཐོག་གི་འཇྲི་གློག་གཞིས་ཀྱི་སྟེང་ནས་མངོན་གྱི་ཡོད། སྤྱི་ཚོགས་ཤིག་ན་རང་གི་སྐད་ཡིག་ཐོག་གློག་མཁན་མང་པོ་ཡོད་པ་དེས་རང་བཞིན་གྱིས་སྐད་ཡིག་དེའི་གསོན་ཤུས་ཤིག་མངོན་ཐུབ། དེ་ལྟ་བུའི་གློག་མཁན་ནི་ཤེས་ཡོན་ཅན་གྱི་སྟེ་གཅིག་པོས་མི་ཚོག་པར། སྐད་ཡིག་དེ་བེད་སྤྱོད་པའི་སྤྱི་ཚོགས་དེའི་ཁོངས་སུ་གློག་མཁན་གྱི་གྲངས་འཕོར་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་དགོས། དེ་ལྟར་ཡོང་བ་ལ་སྤྱི་ཚོགས་དེའི་གློག་པ་པོའི་མོས་ཁམས་དང་མཐུན་པའི་རང་སྐད་དུ་བཙུམས་པ་དང་གཞན་སྐད་ནས་བསྒྲུར་བའི་བཀླག་བྱ་སྣ་ཚོགས་ཤིག་ཡོད་དགོས། དེ་ནི་སྐད་ཡིག་དེ་ལ་གསོན་ཤུགས་སྤྱིན་པའི་ནུས་པ་མེད་དུ་མི་རུང་བ་ཞིག་ཡིན་པར་མ་ཟད། སྤྱི་ཚོགས་ཡོངས་ཀྱི་ཤེས་ཚད་མཐོར་འདེགས་ཀྱི་མཐུན་རྐྱེན་མེད་

ཐབས་མེད་པ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན། རྒྱ་མཚན་འདི་ལྟ་བུ་བརྗེན་ནས་ "འགྱུར་བརྒྱ་ཙ་བརྒྱད"
ཀྱི་ལས་གཞི་འདིའི་དམིགས་ཡུལ་ནི། ཤེས་ཡོན་ཅན་གྱི་སྟེ་ཚན་ཆུང་ངུ་ཞིག་གི་འདོད
མོས་ལྟར་རང་གི་སྐད་ཡིག་གི་ནང་ན་མེད་པའི་ཤེས་ཡོན་ཞིག་གམ། ལྟ་བ་ཞིག་གམ། ཡང
ན་ཚོམ་སྦྱངས་ཤིག་ཆུར་ལེན་རྒྱ་ཙམ་གྱི་དམིགས་ཡུལ་ཆེང་པ་ཞིག་མ་ཡིན་པར། སྐད
ཡིག་ཅིག་གི་གསོན་ཤུགས་རྒྱས་པའི་མཐུན་ཀྱིན་དུ་འགྱུར་རྒྱའི་བཀྲག་བྱའི་ཚོགས་ཤིག
སྟེ། དེ་ཡང་བློག་པ་པོ་ཕལ་པའི་མོས་ལམས་དང་མཐུན་ཡང་བརྗོད་བྱ་ཐ་ཤལ་དང་ངན
སྟོབ་ཅན་མ་ཡིན་པ། གྲགས་ཚོམ་ཡིན་ཀྱང་བློག་མཁན་མང་པོས་བློག་བདེ་ཞིང་གོ་ཐུབ
པའི་བཀྲག་བྱའི་ཚོགས་ཤིག་རང་རའི་སྤྱི་ཚོགས་ལ་མཁོ་སྟོད་ཐུབ་པ་བྱ་རྒྱ་དེ་རེད།

བློག་མཁན་ཁྱང་བའི་གྲགས་ཚོམ་གྱི་ཡིག་བསྒྱར་ནི་ཡིག་བསྒྱར་གྱི་བྱ་བ་ལམ་ལྷོང
མ་བྱང་བའི་དཔེ་མཚོན་ཞིག་ཡིན། གནས་ཚུལ་འདི་དག་མི་འབྱང་བའི་ཆེད། ཡིག་སྒྱར
གྱི་ལས་གཞི་འདིར་དང་པོ་བསྒྱར་བྱ་འདེམས་དུས་ནས་གྲགས་ཚོམ་ཡིན་མིན་ལ་བལྟ
བ་ཙམ་མ་ཡིན་པར་ཚོང་རའི་ཐིན་ཚད་དང་། སྐད་ཡིག་གཞན་པ་ཅི་ཙམ་ལ་བསྒྱར་ཡོད
པ་སོགས་ལ་ཞིབ་བཤེར་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། གྲགས་ཚོམ་ཡིན་ཀྱང་ཚོང་རར་རྒྱགས་ཆུང་བ
ཆམས་ཡིག་སྒྱར་གྱི་གྲས་སུ་འདེམས་ཀྱི་མེད་ལ། ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་ཚོང་རར་རྒྱགས་ཆེ་ནའང
བོད་པའི་བློག་ལམས་དང་མཐུན་པའི་ངེས་པ་མེད། རང་རེའི་བློག་པ་པོ་མང་ཆེ་བའི་མོས
ལམས་ཤེས་ཆེད། ང་ཚོས་དྲ་ཐོག་དཔེ་དེབ་གྲེང་མོལ་གྱི་གནས་ཚུལ་དང་། དཔེ་སྒྲན་དང
འགྲེམས་སྒྲོལ་གྱི་གནས་ཚུལ་མང་པོ་རྒྱས་ལོན་བྱས་པར་མ་ཟད། རྒྱན་དུ་ཤེས་ཚད་འདྲ
མིན་གྱི་བློག་པ་པོ་དང་གྲེང་མོལ་གྱི་ལམ་ནས་རྒྱས་ལོན་བྱེད་བཞིན་ཡོད། "འགྱུར་བརྒྱ་ཙ
བརྒྱད"ཀྱི་བོད་འགྱུར་རྣམས་རིམ་བཞིན་སྒྲོལ་བ་དང་། དེའི་བློག་གྲངས་ལ་བལྟས་ནས
ཀྱང་ང་ཚོའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་མོས་ལམས་ཇེ་གསལ་དུ་འགྲོ་རྒྱ་དང་། མ་འོངས་པའི་འགྱུར
རྣམས་བློག་པ་པོའི་མོས་ལམས་དང་ཇེ་མཐུན་དུ་འགྲོ་རྒྱའི་རེ་བ་ཡོད།

མ་ཚོམ་གྱི་ཐོ་བ་ཤོར་ཚབས་ཆུང་བའི་འགྱུར་ཚོགས་ཤིག་སྒྲོལ་རྒྱ་དེ་ང་ཚོའི་ལས
གཞི་འདིའི་དམིགས་ཡུལ་ཞིག་ཡིན། ད་ཕན་གྱི་བོད་ཀྱི་ཡིག་སྒྱར་ནི་དབྱིན་སྐད་ནས

བསྒྲུར་བ་རེ་ཤས་མ་གཏོགས། བོད་འགྱུར་མང་ཆེ་བ་རྒྱ་ཡིག་ནས་བསྒྲུར་བ་ཡིན། རྒྱ་སྐད་ཀྱི་བརྩམས་ཚོས་རྒྱ་ཡིག་ནས་ལོས་བསྒྲུར། སྐད་རིགས་གཞན་བའི་བརྩམས་ཚོས་ཀྱང་ཕལ་ཆེ་བ་རྒྱ་ཡིག་ནས་ཡང་འགྱུར་གྱི་ཚུལ་དུ་བསྒྲུར་བཞིན་ཡོད་པ་རེད། སྤྱིར་བཏང་མ་བསྒྲུར་བ་ལས་བསྒྲུར་བ་ལེགས་ཚོགས་ཆེ་བ་སྟོས་མེད་ཡིན་ཀྱང་། རྩོམ་རིག་བརྩམས་ཚོས་ཤིག་ལ་མཚོན་ན། སྤྱིར་བཏང་འགྱུར་ཕྱིར་ལས་དང་པོའི་སྐབས་ནས་མ་རྩོམ་གྱི་ཕྱོ་བ་གང་འཚམས་ཤིག་ཨོར་འགྲོ་བ་དང་། འགྱུར་ཕྱིར་གཞིས་པའི་སྐབས་སུ་མ་རྩོམ་གྱི་ཕྱོ་བ་སྭར་ལས་ཀྱང་མང་བ་ཨོར་རྒྱ་ཡིན་པ་ནི་ཕལ་ཆེར་ཚོད་དཔག་ཐུབ་པ་ཞིག་རེད། ང་ཚོས་མ་རྩོམ་གྱི་ཕྱོ་བ་ཨོར་ཚབས་ཏེ་ཆུང་དུ་གཏོང་ཆེད། དབྱིན་སྐད་ཀྱིས་གཙོས་པའི་མ་རྩོམ་གྱི་སྐད་ཡིག་རང་ནས་ཐད་ཀར་བསྒྲུར་བའི་འགྱུར་ཚོགས་ཤིག་སྒྲེལ་འདོད་པ་ཡིན། འོན་ཀྱང་དཔལ་བོད་པ་རྣམས་ལ་འདྲིས་ཆེ་བའི་སྐད་ཡིག་ནི་རྒྱ་དཀར་ནག་གཉིས་ཀྱི་སྐད་དང་དབྱིན་སྐད་གསུམ་གཙོ་བོ་ཡིན། ད་ལྟ་ང་ཚོའི་ལས་གཞི་འདིའི་ནང་དུ་གཙོ་བོ་སྐད་ཡིག་དེ་གསུམ་པོའི་བརྩམས་ཚོས་ཡིག་སྒྲུར་བྱ་བཞིན་པ་དང་། མ་འོངས་པར་སྐད་ཡིག་གཞན་ལས་ཀྱང་སྒྲུར་མཁན་ལས་གཞི་འདིར་མཉམ་ཞུགས་བྱ་རྒྱུའི་རེ་བཞིང་ཡོད།

མ་རྩོམ་གྱི་ཕྱོ་བ་ཨོར་ཚབས་ཆུང་བའི་འགྱུར་ཚོགས་ཤིག་སྒྲེལ་རྒྱུའི་ཆེད། ང་ཚོས་དང་པོ་ལོ་ཐུ་བ་འདེམས་དུས་ནས་དེའི་སྐད་གཞིས་ཀྱི་བྱང་ཚད་དང་། ཡིག་སྒྲུར་གྱི་ཁྱམས་ཐོང་བཅས་ལ་རྒྱས་ཡོན་ཞིབ་ཕྲ་བྱས་པར་མ་ཟད། བསྒྲུར་བྱ་གང་ཡིན་ལས་ཨོག་གྲངས་རྗེ་ཙམ་དགེ་མཚོན་དུ་བསྒྲུར་བཅུག་སྟེ། མ་རྩོམ་གྱི་ནང་དོན་དང་ཕྱོ་བ་བོད་སྐད་དུ་རྗེ་བཞིན་འདྲེན་ཐུབ་མིན་ལ་བལྟས་ཏེ་བསྒྲུར་མཁན་འདེམས་ཀྱི་ཡོད། དེ་ཙམ་གྱིས་ད་དུང་འགྱུར་གང་ཞིག་ལས་གཞི་འདིའི་ནང་དུ་ཆུད་མིན་ཐག་མི་ཚོད་པར་འགག་སྟོ་ཐ་མ་ཞིག་བརྒལ་དགོས། དེ་ནི་སྐད་ཡིག་གཞིས་ལ་ནང་བྱན་ཆུད་པ་ཞིག་གིས་བསྒྲུར་ཟིན་པའི་འགྱུར་མ་དེར་མ་རྩོམ་གྱི་ནང་དོན་དང་ཕྱོ་བའི་ཏྲངས་ཚད་གཅིག་ཕྱར་རྟོག་ཞིབ་བྱས་ཏེ། མ་རྩོམ་གྱི་ནང་དོན་དང་ཕྱོ་བའི་ཏྲངས་ཚད་ངེས་ཅན་ཞིག་ལ་མ་སྟེབས་བར་དུ་སྒྲུར་མཁན་ལ་འགྱུར་བཅོས་ཀྱི་རེ་སྐུལ་ཞུ་ཡི་ཡོད།

འགྱུར་གང་ཞིག་མ་རྩོམ་གྱི་ནང་དོན་དང་བྱོ་བ་མ་ཤོར་བའི་སྟེང་ནས། བོད་སྐད་དུ་གོ་བདེ་བ་དང་། བརྗོད་བདེ་བ་ཞིག་ཡོང་རྒྱུ་ནི་ཡིག་སྒྱུར་གྱི་ལས་གཞི་ཚང་མའི་དམིགས་ཡུལ་ཡིན་པ་ལྟར་ང་ཚོའི་དམིགས་ཡུལ་ཡང་ཡིན། དེ་ལྟར་ཡོང་བ་ལ་ང་ཚོས་གོང་དུ་བཤད་པའི་མ་རྩོམ་གྱི་ནང་དོན་དང་བྱོ་བ་དྲངས་ཚད་ངེས་ཅན་ཞིག་ལ་སྒེའབས་ན་གཞི་ནས་རྩོམ་སྒྲིག་གི་ལས་རིམ་གཉིས་པ་སྟེ། བོད་སྐད་ཀྱི་ཚིག་སྒྲོར་ལ་མཁས་པ་ཞིག་གིས་མ་རྩོམ་གྱི་ནང་དོན་དང་བྱོ་བ་ལ་འགྱུར་བ་ཅི་ཡང་མི་གཏོང་བའི་སྒོ་ནས། ཚིག་སྒྲོར་དང་དག་ཆ་ལ་ཞུ་དག་གིས་བོད་མི་གློག་པ་པོ་ཕལ་བ་ཆུམས་ལ་དམིགས་ནས་གློག་བདེ་བ་དང་གོ་བདེ་ཅུ་གཏོང་གི་ཡོད།

ཡིག་སྒྱུར་ལས་གཞི་མང་པོ་ལ་ཐུན་མོང་གི་དཀའ་ངལ་ཞིག་འཕྲད་བཞིན་པ་ནི་ཐ་སྙད་གསར་པ་མང་པོ་དགོས་པ་དང་། དེ་དག་གཅིག་ཀྱང་མི་ཡོང་བ་དེ་ཡིན། དེང་སང་དབྱིན་བོད་ཤན་སྒྱུར་གྱི་ཚིག་མཛོད་དུ་མ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་། དེ་དག་ཐ་སྙད་གསར་འཕེལ་གྱི་རྟེས་མི་ཟིན་པ་དང་། གཅིག་ཀྱང་མི་ཡོང་བའི་དཀའ་ངལ་ངང་གནས་བཞིན་ཡོད། "འགྱུར་བརྒྱ་ཙ་བརྒྱད"ཀྱི་ལས་འཚར་འདི་ཡང་དཀའ་ངལ་དེ་ལས་གཡོལ་ཐབས་མེད། ལས་གཞི་འདིས་ཐ་སྙད་གསར་པ་གཅིག་ཀྱང་བྱེད་མི་ཐུབ་ནའང་ཐ་སྙད་གསར་པ་རྟེ་ཕྱུག་ཏུ་གཏོང་ངེས་པ་དང་། དེ་དག་ལས་ཐ་སྙད་གང་མང་ཞིག་མ་འོངས་པར་གཅིག་ཀྱང་གྱི་ཐ་སྙད་ཀྱས་སུ་འགྲོ་བའི་ཡིད་ཆེས་ཀྱང་ཡོད། ལས་གཞི་འདིའི་ངོ་དམ་ཚོགས་ཆུང་གིས་ལས་གཞི་འདིའི་ཆེད་དུ་དབྱིན་སྐད་ཀྱི་ས་མིང་། མི་མིང་། དམིགས་བསལ་སྒྲ་བསྒྱུར་བྱེད་དགོས་པའི་ཐ་སྙད་སོགས་གཅིག་ཀྱང་ཡོང་ཐབས་ལ་སྒྲ་འབེལས་བྱེད་སྟངས་ཤིག་གཏན་འབེལས་བྱས་འདུག །འདིས་ལས་གཞི་འདིའི་ཁོངས་སུ་ཁན་བསྒྲར་ཚར་བ་དང་མ་འོངས་པར་བསྒྲར་རྒྱུའི་བརྩམས་ཚོས་ཚང་མ་སྟེ། དེབ་གྲངས་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་དུ་ས་མིང་མི་མིང་དང་། དམིགས་བསལ་སྒྲ་བསྒྱུར་བྱེད་དགོས་པའི་ཐ་སྙད་ནམས་ཡོངས་རྫོགས་གཅིག་ཀྱང་ཡོང་རྒྱུ་ཡིན་པ་འདིས། བོད་ཕྱི་ནང་གཉིས་ཀའི་དབྱིན་སྐད་ཀྱིས་གཅོས་པའི་ཕྱི་སྐད་ཀྱི་ས་མིང་མི་མིང་སྒྲ་འབེལས་བྱེད་སྟངས་གཅིག་ཀྱང་ཡོང་བ་ལ་ཞབས་འདེགས་ངེས་ཅན་ཞིག་འགྲུབ་རྒྱུའི་རེ་བ་ཡོད།

“འགྱུར་བརྒྱ་ཙ་བརྒྱད་” ཀྱི་སྒྲུར་མཁན་གྱི་གླས་སུ་ཤེས་ཡོན་དང་ཉམས་ཚོར་གྱི་ཕྱག་པའི་ལོ་ན་དྲྭ་ཐུ་བཏྲལ་བའི་ཡིག་སྒྲུར་བ་ཡོད་ལ། དེང་ས་ཀི་སྐད་ཡིག་སྒྲ་མང་ཕྱོང་བའི་མཐུན་ཏྲེན་ཕུན་ས་ཆོགས་པོའི་འོག་ནས་འཚར་ལོངས་བྱུང་བའི་ལོ་ན་ཉི་ཤུ་དང་སུམ་ཐུར་ས་ོན་པའི་གཞོན་སྐྱེས་ཀྱང་ཡོད། ད་དུང་བོད་ནང་གི་ཡིག་སྒྲུར་བ་ཡོད་ལ། རྒྱ་གར་དང་ཨ་རི་ས་ོགས་ཕྱིའི་རྒྱལ་ཁབ་ནས་ཀྱང་ཡོད། བྱད་མེད་ཡོད་ལ་སྐྱེས་པ་ཡང་ཡོད། ཡིག་སྒྲུར་གྱི་ལས་གཞི་ཅིག་ལ་ཡིག་སྒྲུར་བ་ལོ་ཚད་དང་། རྒྱལ་ཁོངས། ཞོ་མོ་སྣ་འཛོམས་བྱུང་བ་འདི་འདྲ་ད་ཕན་བྱུང་མེད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན། ཁོ་བོས་ཡིག་སྒྲུར་གྱི་ལས་གཞི་འདིའི་ནང་དུ་མ་ཐུད་ནས་ཡིག་སྒྲུར་བ་གང་མང་ཞུགས་ནས། ཡིག་སྒྲུར་གྱི་ལས་གཞི་འདི་ཚོགས་པ་ཅེ་བྲག་པ་ཞིག་གི་མ་ཡིན་པར། བོད་ཕྱི་ནང་གཉིས་ཀར་བཞུགས་པའི་ལོ་ཐུ་བ་ཀུན་གྱི་ལས་གཞི་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་རྒྱ་དང་། ང་ཚོ་ཐུན་མོང་གི་འབད་རྩོལ་ལ་བརྟེན་ཏེ་ལས་གཞི་འདི་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ལ་གསོན་ཤུགས་སྤེལ་བའི་མཐུན་ཏྲེན་བཟང་པོ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་རྒྱའི་རེ་བ་ཡོད།

ཁོ་བོས་གླེང་བཤད་འདིའི་མཇུག་སྤྲོལ་མཚམས་འདིར། ལས་འཚར་འདིའི་འབྲེལ་ཡོད་ཀུན་ལ་ལེགས་སོའི་བསྟན་བཤད་བཏང་བཀའ་དྲིན་ཆེས་ཏན་ཞུ་འདོད་ཆེན་པོ་བྱུང་། ཐན་པད་མ་འབྱམ་དང་། མཁྱེན་ལྡན་མ་ཁི་རེ་ས་ི་ཏེ་ན། ཐན་བསྟན་འཛིན་དགེ་ལེགས། ཐན་དགེ་འདུན་ར་བ་གསལ་བཅས་ཡིག་བསྒྲུར་དོ་དམ་ཆོགས་ཆུང་གི་ཆོགས་མི་ཆམས་ཀྱི་འཁན་ཁྲོར་དང་ས་ེམས་ཤུགས། ཡིག་བསྒྲུར་བ་ཞོ་མོ་ཆམས་ཀྱི་རྩོ་ཏུས་ཐུག་པའི་འབད་རྩོལ་ཡོད་མི་སྣ་ཡོངས་ཀྱི་རྒྱབ་སྐྱོར་བཅས་མེད་ཚ་ལས་འཚར་འདིའང་དབྱར་ཏུས་ཀྱི་འཇའ་ཚོན་ལྟར་བཀྲ་མདངས་ཆེ་བ་ཅམ་ལས་སྟེང་ཡོས་དབེན་པ་འགྱུར་ངེས་རེད། དེས་ན་ད་རེས་ཀྱི་གོ་སྐབས་འདི་བརྒྱུ་ཐམས་ཅད་ལ་བཀའ་དྲིན་ཆེ་ལན་བཏྲར་ཞུ་བ་ཡིན།

ཀཱན་པ་ཙེ་རྒྱན་ཕྱིན་ལས་རྩོ་ཐེས། སྤྱི་ལོ་ ༡༩༩༤ ལོར་བྱང་ཕྱོགས་ཨ་རིའི་རྒྱལ་ཁམས་སུ་བྱིས།

༢།

དོ་དམ་ཆོགས་ཆུང་གི་སྟོན་གླེང།

"འགྱུར་བརྒྱ་ཙ་བརྒྱད།" ཅེས་པ་འདི་ནི་ཨ་དཔལ་རྒྱལ་བ་གཟུ་པ་ཡོ་རྒྱན་ཕྱིན་ལས་རྗེ་རྗེ་མཆོག་གི་དགོངས་གཞི་དང་རྒྱབ་སྐྱོར་གྱི་འོག་ནས་བཙུགས་པའི་ལ་རྩེ་ཡི་ལས་གཞི་ཞིག་ཡིན། ལས་གཞི་འདི་ནི་པད་མ་འབྱུམ་དང་། ཁི་རེ་ས་ཀི་ཏི་ནཱ། (Kristina Dy-Liacco)། བསྟན་འཛིན་དགེ་ལེགས། དགེ་འདུན་རབ་གསལ་བཅས་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་དོ་དམ་ཆོགས་ཆུང་གིས་འཛིན་སྐྱོང་བྱེད་བཞིན་ཡོད། ལས་གཞི་འདིས་གཙོ་བོ་དབྱིན་ཡིག་ཏུ་བཙམས་པའམ་ཡང་ན་དབྱིན་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་ཟིན་པའི་གླགས་རྩོམ་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་བདམས་ནས་གོང་སྐད་དུ་བསྒྱུར་རྒྱུ་དེ་ཡིན། དེ་ཡང་གོང་པ་བྱིངས་ཀྱི་གློག་ཁམས་དང་མཐུན་ཞིང་། གློག་ན་གོ་ཐུབ་པ་གཙོ་བོར་བཟུང་ནས་བསྒྱུར་བྱའི་གླགས་རྩོམ་བདམ་རྒྱུ་ནི་ཨ་རྒྱལ་བ་ཀཱན་པ་ཕྱིན་ལས་རྗེ་རྗེ་མཆོག་གི་དགོངས་བཞེད་ཡིན་ལ། "འགྱུར་ཙ་བརྒྱད" ཀྱི་ལས་གཞི་འདི་ཡིག་སྒྱུར་ལས་གཞི་གཞན་པ་དང་མི་འདྲ་ས་ཞིག་ཀྱང་ཡིན།

དཔེས་ཆོས་རྒྱམ་བྱང་པ་སྐུ་གོང་མའི་གསང་ཡུམ། ཥ་ཡ་ན་རེ་སྒྲུག་པོ་ལཱཡས་ཀྱིས་བཙམས་པའི་ "འབྲུག་སྒྲ། ཆོས་རྒྱམ་བྱང་པ་དང་ལྷན་དུ་བསྒྱལ་བའི་ངའི་མི་ཚེ།" ཞེས་པ་འདི་ནི་ཨ་རྒྱལ་བ་ཀཱན་པ་ཕྱིན་ལས་རྗེ་རྗེ་མཆོག་ནས་མཚན་འདོན་གནང་ནས་ "འགྱུར་བརྒྱ་ཙ་བརྒྱད" ཀྱི་གྲས་སུ་བཞག་པ་ཞིག་ཡིན་ལ། དཔལ་ལྡན་ཤེས་རབ་བློ་ཁྱད་པར་ཅན་ཁ་ཕོ་ཐལ་ཆེ་དབང་ཕྱུག་ལགས་དང་། ཙོམ་སྒྲིག་དང་དཔེ་སྒྲུན་བྱེད་མཁན་ "འགྱུར་བརྒྱ་ཙ་བརྒྱད" དོ་དམ་ཆོགས་ཆུང་དང་ལ་རྩེ་དཔེ་མཛོད་ཁང་བཙས་ཀྱིས་ང་ཆོས་བོད་པ་མང་པོས་ཆེས་གློག་སྒྲ་ཞིང་གློག་

འོས་ཆེ་བའི་བཙན་ཚོས་ཤིག་གོང་འཕྱར་མའི་བང་མཛོད་དུ་ཞལ་འདེབས་སུ་འབྱལ་ཐུབ་པའི་དགའ་བ་སྒོམ་བཞིན་ཡོད།

སྒྲི་ཚོགས་ཤིག་གི་ཤེས་ཚད་མཐོར་འདེགས་ལ་ཕན་པའི་དཔེ་དེབ་ཅིག་དཔེ་སྐྱན་བྱེད་རྒྱ་ནི་ཕྱོགས་དུ་མ་ནས་མཐུན་འཕྱར་མེད་པར་འགྲུབ་པར་དགའ། འཕྱར་དེབ་དཔེ་སྐྱན་བྱེད་པ་ནི་སྒྲར་བའི་ཚོག་མཆན་ཐོད་མིན་དང་པར་དབང་ཕྱོགས་གཞིས་ཆ་ནས་ལྷག་པར་གཞན་དབང་ཅན་གྱར་བ་ཞིག་ཡིན། ཡིན་ན་ཡང་ "འབྲུག་སྒྲ། ཚོས་རྒྱམ་བྱང་པ་དང་ལྷན་དུ་བསྐྱལ་བའི་ངའི་མི་ཚེ།" ལ་ཕྱོགས་དེ་གཞིས་ནས་དགའ་ངལ་མ་འཕྲད་པ་ལ་དང་པོ་རྩོམ་པ་པོ་ཏ་ཡ་ན་ཏེ་སྒྲུག་པོ་ལགས་ལ་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་དགོས་ཡོད། ཁོང་གིས་བཙན་ཚོས་འདི་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་རྒྱ་དང་པར་དབང་གནང་བ་ལ་མོས་མཐུན་མཁྱོགས་པོར་གནང་བ་དང་། དབྱིན་ཡིག་གི་རྩོད་ཚོག་འགའ་རེ་བོད་སྐད་ལ་དོན་ཙ་མ་ཤོར་བའི་ཐོག་ནས་ཡུལ་དུས་དང་འཚམས་པར་བསྒྱུར་ཚོག་པའི་དགྱེལ་ཡངས་ཀྱི་ཚོག་མཆན་གནང་བ་བཅས་ལ་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ། ཤམ་ཐྲ་ལ་དཔེ་སྐྱན་ཁང་གི་ཨོ་ལི་ཝིར་ གླི་ལོ་ས་ཐ་ནད་ (Oliver Glosband) དང་། ནི་ཁོ་ཨོ་ཏ་ཛི་ས་ཌེ་ས་ (Nikko Odiseos) ལགས་གཞིས་ནས་པར་དབང་བརྒྱུད་ཐོད་ཀྱི་རམ་འདེགས་གནང་བ་དང་། ད་དུང་སྒྲུར་བ་པོས་བསྒྲུར་ཚར། དོ་དམ་ཚོགས་ཆུང་གིས་རྩོམ་ཐྲིག་བྱས་ཚར་བ་ནི་འཕྱར་མ་འདི་ལ་དགའ་བཤེར་ཕེངས་ཤིག་བགོད་ཐྲིག་གནང་ནས་འཕྱར་འདི་ཇི་དགའ་དང་ཇི་ལེགས་སུ་འགྲོ་བར་མཐུན་འཕྱར་གནང་བ་བཅས་ལ་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ།

དཔེ་དེབ་འདི་རྒྱ་ཆེ་བའི་གློག་པ་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲུན་ལྟར་འབྱལ་ཐུབ་པ་ནི་ཚད་ངེས་ཅན་ཞིག་གི་ས་ཁྱེད་ནས་དམ་ཚོས་བང་མཛོད་ཀྱི་གཏོང་ཕོད་ཀྱི་ངོགས་སྐྱོར་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་ཡིན་པས། དེའི་འབྲེལ་ཡོད་ལས་སྟེ་པ་རྣམས་ལ་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ། ད་དུང་མཁྱེན་ལྡན་མ་སྟེ་ཙ་ཏ་ཀ་བཀྲ་ཤིས་སྒྲོལ་དཀར་ཀྱིས་དང་བློངས་ཀྱི་སྐོ་ནས་དཔེ་དེབ་འདིའི་ཏྲས་འགོད་གནང་བ་ལ་ཡང་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ།

འཕྱར་བཀྲ་ཤ་བཀྲད་དོ་དམ་ཚོགས་ཆུང་ནས་ ༢༠༢༠ ལོའི་སྒྲི་ཟླ་ ༥ ཚེས་ ༡༠ ལ།

སྒྲུར་བ་པོའི་འགྲུར་བྱང།

གྲྭ་ལོ་ཆེག་སྟོང་དགུ་བརྒྱ་བཅུ་བཅུད་ཀྱ་ཐམ་པའི་འགོ་སྟོད་དུ་ཕན་ཀྱིས་ལྷ་ཏླ་མཐོ་སྨོན་ཏུ་སྨོན་གཤེར་ཕྱེད་བཞིན་པའི་སྐབས་ས་སྨོན་ཀྱོགས་ཀར་ཚེ་རིང་དོན་གྲུབ་ལགས་བཅུད་དེ་ཚོས་རྒྱམ་བྱང་པ་རིན་པོ་ཆེའི་མཚན་འདི་ཐོག་མར་ཐོས་བྱུང། དེ་དུས་༢རྒྱལ་དབང་ཀར་པ་སྐུ་ཕྲེང་བཙུ་བྱུག་པ་རིག་པའི་རྡོ་རྗེ་མཆོག་སྐུ་ཞིང་ལ་ཕེབས་པ་དང། དེའི་དགོངས་རྫོགས་མཚོད་འབུལ་གྱི་ཚེད་དུ་ཕྱི་ཏླ་མཐོ་སྨོན་ནས་བཀའ་བཀྲུད་པའི་སྨོན་མ་མང་པོ་ཞིག་དང་ལྷན་དུ་ཕྱི་ཏླ་མའི་ཚོས་བཀྲུད་བཞི་ཀའི་སྨོན་ཀྱེར་བའི་འཕྲས་མི་ཡང་སྒང་ཏོག་བྱམ་སྟེགས་དགོན་དུ་བཙར་བ་རེད། ཀར་ཚེ་རིང་དོན་གྲུབ་ལགས་ཕྱིར་འཕོར་རྗེས་ཉིན་གཅིག་སྟར་ན་ཐའི་རྒྱ་གར་ཇ་ཁང་ཞིག་ཏུ་ང་གཉིས་མངར་ཇ་འཕྱང་བཞིན་པའི་སྐབས་ས། ཁོང་གིས་དགོངས་རྫོགས་མཚོད་འབུལ་གྱི་སློར་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཆུམས་ང་ལ་གསུངས་བྱུང། དེ་ཡང་འཛམ་གླིང་ཕྱོགས་མཐའ་མང་པོ་ཞིག་ནས་༢རྒྱལ་དབང་ཀར་པ་མཚོག་གི་སྨོན་མ་ཅ་ཅང་མང་པོ་འདས་མཚོད་སྨོན་ལམ་དེར་བཙར་ཡོད་པ་དང། དེའི་ཁོད་དུ་ཨ་རས་ཕེབས་པའི་བྱང་པ་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྱི་རྒྱལ་སྨོན་མ་དེ་ཚོས་བོད་སྐད་ནང་ཁ་འདོན་སློར་གྱི་ཡོད་པ་མ་ཟད་དབུ་མཛད་ཀྱང་མགོ་ཞེར་བ་རེད་འདུག་ལ། ད་དུང་ཁོང་ཚོ་ཚང་མས་ནུབ་ལྷ་ནས་པོ་ཀྱོན་ཏེ་འགའ་ཞིག་ནི་སྐུ་སྲུང་དང། འགའ་ཞིག་ནི་བཀའ་སྲུང། གཞན་ཡང་རྒྱལ་ཚབ་རེད་ཟེར་བ་ས་ས་ཀྱོགས་སྒྲིག་འཛུགས་གོ་རིམ་ལྟན་པ་ཞིག་འདུག་ཅེས་ཡ་མཚར་བ་ལྟ་བུའི་སྒོ་ནས་གསུང་གནང་བྱུང།

ཕན་ལ་མཚོན་ན། དེ་དུས་ཁོང་གི་མཚན་ཐོས་པ་ཅམ་ལས་བྱང་པ་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་དངོས་སུ་ཞལ་མཇལ་བའམ་ཡང་ན་གསུང་ཐོས་པའི་སྐལ་པ་མ་བྱུང། གུས་པ་ཙམ་རིར་གཞིས་སྒོས་བྱས་པའི་ཕྱེས་ས་ལ་ཤེས་ར་བ་ཕར་སྐྱན་ཁང་དུ་ལས་ཀ་ལ་ཞུགས་ཤིང། སྐབས་དེར་ཇི་ར་མི་ཏེ་ལར་ཀ་ཐིས་བྱང་པ་རིན་པོ་ཆེའི་དབན་ཏེན་དུ་བཙཱ་ཐམས་པའི་ "ཕྱམ་ཐླ་ལའི་

དཔའ་བརྒྱལ་གྱི་རྒྱལ་པོ་" ཞེས་པའི་དེབ་དེ་བཀླགས་པ་ཡིན། དེབ་དེ་བཀླགས་རྗེས་ཀུས་ར་ང་གཞོན་ནུའི་སྐབས་སུ་ཨ་མ་ལགས་ཀྱི་ས་ནས་གླིང་གི་ས་པར་གྱི་སྒྲང་གཏམ་མང་པོ་ཉན་པའི་རྒྱུན་གྱིས་བག་ཆགས་ས་ཁད་པའམ། ཇི་ལྟར་ཡང་ངའི་བློ་ལ་རིན་པོ་ཆེའི་གནང་སྦྱངས་དེ་ཚོ་ནི་གླིང་གི་ས་པར་གྱི་གཏམ་རྒྱུད་ནང་དུ་གསལ་བའི་དཔའ་བརྒྱལ་འགའ་ཞིག་སྟེ། དགྱ་ལྟ་དང་། རྒྱལ་ཚ། འདན་མ་བཅས་ཀྱི་གནང་སྦྱངས་དང་འདྲ་པོ་འདུག་སྟམ་པ་ཞིག་ཤར་བྱུང་།

དེ་ཇེས་དཔལ་ལ་རྒྱལ་དབང་ཀུན་པ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་བདུན་པ་རིན་པོ་ཆེ་མཚོག་གི་གཟིགས་རྒྱང་རིང་ལ་ཡང་དག་པའི་དབུ་ཁྲིད་ལམ་སྟོན་དང་མཐུན་འགྱུར་གྱི་འོག་ཏུ་"འགྱུར་བརྒྱ་ཙ་བརྒྱད་" ཀྱི་སྒྲིག་འཛུགས་དེ་གཙོ་ཆེར་སྐུ་ཞབས་པརྒྱ་འབུམ་ལགས་དང་། དགེ་འདུན་རབ་གསལ་ལགས། དེ་བཞིན་ལ་ཆེ་དཔེ་མཛོད་ཁང་གི་ལས་བྱེད་ཆམ་པའི་ཆམ་དཔྱོད་དང་། འབད་བཙོན། ལྷག་བསམ་བཅས་ལ་བརྟེན་ནས་ནེའུ་ཡོག་ཏུ་གསར་འཛུགས་ཐུབ་པ་བྱུང་རྟེས། ཐོན་ལ་དྲུང་པ་རིན་པོ་ཆེའི་གསང་ཡུམ། ཥ་ཡ་ན་ཏེ་སྒྲུག་པོ་ལགས་ཀྱིས་བཙུམས་པའི་ "འབྲུག་སྒྲ། ཚོས་རྒྱམ་དྲུང་པ་དང་ལྷན་དུ་བསྒྲལ་བའི་ངའི་མི་ཚེ།" ཞེས་པ་དེ་བོད་སྐད་དུ་ཕབ་སྒྱུར་བྱེད་རྒྱའི་གོ་སྐབས་ཐོབ།

ཐོག་མར་དབྱིན་སྐད་ཐོག་དེབ་འདི་ཆ་ཚང་བར་བཀླགས་པ་ཡིན། དེབ་ཀྱི་འགོ་དེར་དྲུང་པ་རིན་པོ་ཆེའི་སྐྱན་ཚོམ།

> གཡུ་འབྲུག་སྟོན་མོས།
> ཉི་མ་དང་ཟླ་བ་གཉིས་གདན་གཅིག་ཏུ་བགོད་དེ་ནི་རེ།
> ཆེན་པོ་ཤར་གྱི་ཉི་མའི་མཚན་གྱི་གཟི་བྱིན་གྱིས་དགའ་བའི་རོལ་ཅིག །

ཞེས་པ་འདི་མཐོང་བ་དང་ཡིད་དབང་རབ་ཏུ་འཕྲོག་སོང་། དེ་ནས་སྨྱི་ལོ་ ༡༩༧༦ ཟླ་ ༡ ཚེས་ ༥ ཉིན་སྒྲུར་འགོ་བཙུགས་ཏེ་ ༡༩༧༦ ཟླ་ ༨ ཚེས་ ༡༥ ཉིན་ཆ་ཚང་གྱབ་རྟེས་རྒྱུར་ཏ་ཞུས་དག་ལན་གཅིག་བཏང་མཐར་སྐུ་ཞབས་པརྒྱ་འབུམ་ལགས་སུ་ཕུལ་བ་ཡིན།

ཕན་གྱིས་དབྱིན་སྐད་ནས་བོད་སྐད་དུ་དེབ་རིགས་ཁག་མི་འདྲ་བ་འགའ་ཤས་ཤིག་བསྒྱུར་ཞུལ་བྱས་པའི་གྲས་ནས་དེབ་འདིའི་ནང་གི་རྒྱ་དང་རྒྱ་རྩལ་སྟོང་བཏར་གྱི་སྐོར་དེ་ཕན་བུ་མགོ་རྟོག་པོ་བྱུང་བ་མ་གཏོགས། དེ་བྱིངས་ཇི་སྐད་དུ་ཁ་ཆེ་ཕ་ལུ་ཡིས། ཆ་བྱའི་ལུས་ལ་ཞུ་བྱེད་གསུང་སྙན་སྒྲོགས། ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ཁོང་གི་ནམ་ཐར་འདི་བསྒྱུར་རྒྱ་ལས་སྒྲ་ཤོས་དང་། སྙན་ཤོས། སྒོ་བ་འཕེལ་ཤོས་བཅས་བྱུང་སོང་སྙམ། བརྒྱད་རིམ་དེའི་ནང་དུ་ཚོས་རྒྱམ་བྱང་པ་རིན་པོ་ཆེ་ནི་ང་ཚོའི་དུས་སྐབས་སུ་བོད་བརྒྱད་ནང་བསྟན་ནུས་ཕྱོགས་སུ་ཐོག་མར་དར་ཁྱབ་སྒྲིལ་གསུམ་གནང་མཁན་བོད་ཀྱི་བླ་མ་དགེ་བཤེས་འགའ་ཤས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་གལ་གནད་ཆེ་ཤོས་དང་། ཤུགས་རྒྱུན་ཆེ་ཤོས་ཤིག་ཡིན་པ་དང་ལྡན་དུ། ཁོང་ནི་ནམ་དཔྱོད་མཁའ་ལྡར་ཡངས་ལ། བྱམས་སྙིང་རྗེའི་སྒྱུམ་རྩིས་ཟིན་པ། གསར་གཏོད་རིག་རྩལ་གྱིས་ཕྱུག་ལ། ཐུགས་སྒོམས་ས་བཞིན་ཆེ་བ། མཁྱེན་པ་རྒྱ་མཚོ་ལྟར་ཟབ་ལ། གསུང་ཕོད་པ་བཞིན་གནང་ཕོད་པ། སྒོམ་མར་སྐྱོང་ཐབས་མཁས་པ། སྐབས་རེ་རྩེད་འཛིན་སྒོ་ནས་སྒོམ་རྩོས་ཀྱི་གནད་སྟོན་པ་ལ་མཁས་པ་བཅས་མདོར་ན་དེང་རབས་ཀྱི་ནུས་ཕྱོགས་པ་ཚོ་ལ་མཁོ་བའི་གྲུབ་ཐོབ་རིག་པ་འཛིན་པ་ཆེན་པོ་ཤར་ཀྱི་ཉི་མ་ངོ་མ་དེ་ཡིན་པའང་ཁོ་བོའི་ཆོངས་བློ་ལ་དེ་ལྟར་ཤར་བྱུང་། དེས་ན་བྱང་པ་རིན་པོ་ཆེའི་ནམ་ཐར་འདི་གང་ཙན་བོད་ཀྱི་སྐད་དུ་བསྒྱུར་རྒྱའི་གོ་སྐབས་ཕན་ལ་བྱུང་བ་འདི་ནི་ཅ་ཙང་སྐལ་པ་བཟང་པོ་ཡིན་སྙམ་མོ།།

> བྱང་པའི་ནམ་ཐར་གསེར་གྱི་ཕྲེང་མཛོས་དེ།།
> བོད་སྐད་དར་གྱི་སྐུད་པར་བཀྲུས་པ་འདིར།།
> ནམ་དཀར་དགེ་བའི་ཕུང་པོ་ཅི་མཆིས་པ།།
> འཛིག་རྟེན་བདེ་ཞིང་ལོ་ལེགས་ཡོང་བར་སྨོན།།
> ས་ཐུབ་ལེམཏྲ་སྒྲུབ།།

པཎ་ཆེ་དབང་ཕྱུག་གྲྭ་ལོ་ ༡༩༩༥ ཟླ་༥ ཚེས་༡༦ བཟང་པོར་བྲིས་པ་འཛིག་རྟེན་རྒྱལ་ཁྱབ་ཅིག ।

རྒྱོམ་པ་པོ་ངོ་སྤྲོད།

རང་རྒྱམ་འདིའི་རྩོམ་པ་པོ་ཁ་ཡ་ནི་རྟེ་སྨུག་པོ་ནི་རང་ལོ་བཅུ་དྲུག་གི་སྐྱེང་ནས་སློབ་གྲྭར་འགྲོ་མཚམས་ཅམ་འཛོག་དང། མཐོ་རིམ་སྦྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཕྱིམ་ཚང་ཞིག་རས་ས་བོར་ནས་བོད་ཀྱི་བླ་སྨན་ཆོས་རྒྱམ་དྲུང་པ་མཆོག་གི་གསང་ཡུམ་དུ་གྱུར། དེ་དུས་ཆོས་རྒྱམ་དྲུང་པ་མཆོག་ནི་དཀའ་ཐུབ་མཛད་འཕྲིན་དང་སྙན་གྲགས་རྒྱས་མེད་པའི་སྦྱིར་བཏང་གི་སྨན་སྐུ་དགུང་གཞོན་ཞིག་ཡིན། དུས་རབས་གོང་མའི་ལོ་རབས་བདུན་ཅུའི་སྟོད་ལ་ཁ་ཡ་ནི་ལགས་ཆོས་རྒྱམ་དྲུང་པ་མཆོག་དང་ལྷན་དུ་ཞ་རི་ལ་གནས་སློར་གནང། དེར་ཆོས་རྒྱམ་དྲུང་པ་མཆོག་གིས་ནུབ་ཕྱོགས་ལ་ནང་ཆོས་སྒྲིལ་བའི་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་ཆ་ཤས་གཞོགས་འདེགས་མི་དམན་པའི་ནུས་པ་ཐོན་ཡོད། ང་དུང་ཁ་ཡ་ནི་ལགས་ནི་ནུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱ་འདུལ་སྟོང་ལུགས་ལ་སྟོང་བ་མི་དམན་པ་ཐོབ་པ་ཞིག་ཡིན་སྟབས། ཁོང་གིས་རྒྱང་རྒྱ་ཞེས་པའི་རྒྱ་འདུལ་སྟོང་གི་ཉེ་གནས་ཤིག་བཙུགས་ཡོད་ལ། ཞ་རི་དང་ཁེ་ན་ཁ་ཡི་ཡུལ་གྱ་མང་པོར་འགྲུལ་སྐྱོད་ཀྱིས་རྒྱ་འདུལ་སྟོང་གི་སློབ་ཁྲིད་དང་ལམ་སྟོན་གནང་གི་ཡོད།

རྩོམ་རོགས་ཁ་རོ་ལིན་རོ་ས་རི་མེད་ལགས་ནས་ཆོས་རྒྱམ་དྲུང་པ་མཆོག་གི་གསུང་རྩོམ་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་དང་རྩོམ་སྒྲིག་གི་ཕྱོགས་ལས་ལོ་ངོ་ཉི་ཤུ་ལྷག་ལ་གནང་ཡོད་པ་དང། ཁོང་མོ་ནི་ཤམ་ཐྲ་ལའི་ཡིག་ཚགས་གསར་འཛུགས་གནང་མཁན་དང་དེའི་འགན་འཛིན་ཡིན།

ཆོས་རྒྱམ་དྲུང་པ་དང་ཨ་ཡ་ན་སྒྲུག་པོའི་སྐོར།

ཆོས་རྒྱམ་དྲུང་པ་ (1940–1987) ནི་ང་ཆོའི་དུས་སྐབས་སུ་ནང་པའི་བླ་མའི་གྲས་ནས་གལ་གནད་ཆེ་ཤོས་དང་། ཕྱགས་རྒྱན་ཅན་ཞིག་ཡིན་པར་རྒྱ་ཆེར་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ཁོང་ཉིད་བོད་དུ་འཕྲུངས་པ་དང་། ༡༩༥༩ ལོའི་དུས་འགྱུར་ཆེན་མོའི་སྐབས་རྒྱ་གར་དུ་ཐོས་བྱོལ་ལ་ཕེབས་དགོས་བྱུང་ཡོད། ༡༩༦༣ ལོར་ཁོང་ཚོགས་ཁྱོད་ནས་ཁ་ཕྱིར་ལྷང་དུ་སྐོས་སྒྲོང་གནང་བར་དབྱིན་ཡུལ་དུ་བསྐྱོད། དབྱིན་ཡུལ་དུ་བཞུགས་སྐབས། ཁོང་གིས་ནུབ་ཕྱོགས་པ་སྟོང་ཕྲག་དུ་མར་ནང་ཆོས་ངོ་སྒྲོད་གནང་ཆེད། ནང་ས་མམ་དང་འབྲེལ་བའི་བརྒྱ་ཕྲག་ཉེ་ཕྱའི་ནང་གི་སྲོལ་རྒྱུན་སྤྱས་གཙང་གི་བརྩམས་ཆོས་ "སྒོམ་སྤྱད" (*Meditation in Action*) ཞེས་པ་ ༡༩༦༩ ལོར་པར་སྐྲུན་གནང་ཡོད། སྤྱི་ལོ་ ༡༩མ༠ ལོར་ཆོས་རྒྱམ་དྲུང་པ་ཨ་རིར་གནས་སྒྲོར་ཀྱིས་ ༡༩མ༣ ལོར་ "ཆོས་མིན་གཙོང་པ་" (*Cutting Through Spiritual Materialism*) དང་། སྤྱི་ལོ་ ༡༩༧༩ ལོར་ "ཤམ་བྷ་ལ། དཔའ་བོའི་ལམ་མཆོག་" (*Shambhala: Sacred Path of the Warrior*) ཅེས་པ་གཉིས་ཐེ་བའི་གྲགས་ཆེ་ལ་ཕྱུགས་རྒྱན་ཆེ་བའི་ནང་ཆོས་དང་འབྲེལ་བའི་གསུང་རྩོམ་དེབ་གྲངས་བཅུ་ཕྲག་ལས་མང་བ་པར་སྐྲུན་གནང་ཡོད། དབྱིན་ཇི་རྒྱལ་ཁབ་ཏུ་བཞུགས་སྐབས་ ༡༩མ༠ ཨ་ཡ་ན་ཥི་ཐྲ་ས་ཞེས་པའི་དབྱིན་ཇིའི་བུ་མོ་གཞོན་ནུ་མ་ཞིག་དང་གཉིན་ཐྲིག་བྱས། "འབྲུག་ཐྲ" ཞེས་པའི་དེབ་འདིའི་ནང་དུ་ཨ་ཡ་ནས་ཁོང་གཉིས་ཀྱིས་མཉམ་དུ་བསྐྱལ་བའི་མི་ཆེའི་ལོ་རྒྱུས་ཡིད་དབང་འགྱུག་ལ་ཆོར་ཕྱུགས་སྐྱེན་པ་དེ་ཕྱིས་ཡོད། ཁོང་གཉིས་ཁྱིམ་ཐབ་བྱས་ཏེ་གནས་པའི་མི་ལོ་བཅུ་བདུན་དེའི་རིང་ལ་ཆོས་རྒྱམ་དྲུང་པས་ཨ་རི་དང་། ཝེ་ན་ཏ། ཡོ་རོབ་བཅས་སུ་ཆོས་ཆོགས་མང་པོ་བཙུགས་པ་རེད། ཁོང་གིས་བྱང་ཨ་རིའི་ནང་དུ་ནང་ཆོས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་བསླངས་པའི་གཙུག་ལག་སློབ་གཉིས་ཁང་དང་པོ། ནུ་རོ་པ་མཐོ་སློབ་ཀྱང་བཙུགས་གནང་ཡོད། དེའི་སྟེང་དུ་ཁོང་གིས་འཛིན

གླིང་ཕྱོགས་ཡོངས་ནས་སྨོན་མ་འགྲུབ་གནང་དང་། སྙན་ངག་པ་ཚ་ལེན་ཕྱིན་སི་སྒྲག་ཕེ་བའི་སྐབས་དེའི་སྒྲ་ཙཱལ་པ་གྲགས་ཅན་འགའི་བཤེས་གཉེན་དང་མཛའ་གྲོགས་སྲའང་གྱུར། རང་ལོ་བཅུ་དྲུག་ཕོག་མནའ་མ་བྱས་པའི་཮་ཡ་ནའི་ལོ་རྒྱས་རྒྱས་བཤད་འདི་སྤར་རྒྱན་མ་ཡིན་པའི་ན་ས་ས་ནི་པའི་ཐུང་ངམས་ཞིག་ཡིན་པའི་ཁར། ཏ་ཅང་ངོ་མཚར་ཅན་གྱི་ནང་པའི་བློ་མ་ནུབ་ཕྱོགས་སུ་སྐེབས་མཁན་གྲས་ནས་གཙོ་ཆེ་ཤོས་དེའི་སྐེར་གྱི་མི་ཚེ་ལ་མིག་ཡུར་ཞིག་ཅིད་རྒྱ་ལ་འབྱུང་དགོན་པའི་གོ་སྐབས་བསྒྲུན་པའང་ཡིན།

འབྲུག་ལྷ།

གཅིག

འདི་ནི་ང་རང་གི་མི་ཚེའི་ལོ་རྒྱས་ཡིན་པ་དང་། ངའི་ཕྱི་གཅོས་རྒྱམ་དྲུང་པ་རིན་པོ་ཆེ་དང་འདུ་གཤིས་ཀྱི་མཛའ་བཤེའི་ཟིན་ཐོ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན། ང་ལ་མཚོན་ན་དོན་གནད་འདི་གཤིས་ཕན་ཚུན་དབྱེར་མེད་དུ་འདྲེས་ཡོད། ངའི་ཕྱི་ནི་བོད་པའི་བླ་མ་ཞིག་སྟེ། བོད་ཤར་ཕྱོགས་སུ་གནས་པའི་དགོན་སྡེ་ཆེ་གྲས་ཟུར་མང་དགོན་གྱི་མཁན་པོ་དང་། དྲུང་པའི་སྐུ་ལྷོང་བཙུ་གཅིག་པ་རེད། ངས་ནམ་རྒྱུན་ཁོང་གི་མཚན་ནས་འབོད་དུས་"རིན་པོ་ཆེ་" ཞེས་ཞུ་གི་ཡོད། དེ་ནི་ "ཚ་ཆེན་" ཞེས་པའི་གོ་དོན་ཡིན་པ་དང་བོད་ཀྱི་བླ་ཆེན་དང་སྦྱལ་སྐུ་ཚོའི་མཚན་གནས་ཤིག་རེད། བོད་ལ་དུས་འགྱུར་ཆེན་མོ་བྱུང་བར་བརྟེན། ༡༩༥༩ ལོར་རིན་པོ་ཆེས་བོད་ཡུལ་རྒྱལ་ཁུ་བསྐྱུར་ནས་རྒྱ་གར་དུ་ལོ་ཤས་བཞུགས་པའི་རྟེས་སུ་དབྱིན་ཡུལ་དུ་ཕེབས་པ་རེད། ང་རང་ལོ་བཅོ་ལྔ་དང་ཁོང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཙ་བརྒྱད་ཡིན་པའི་སྐབས་སུ་ངས་ཁོང་དབྱིན་ཡུལ་དུ་མཇལ་བྱུང་། ང་ལོ་བཅུ་དྲུག་ཡིན་དུས་ང་གཉིས་གཉིན་སྒྲིག་བྱས་པ་དེས་ངའི་ཕྱིམ་མི་དང་རིན་པོ་ཆེའི་ལས་རོགས་གཉིས་ཀ་ཞེ་དགས་ཏ་ལས་དགོས་པ་བྱུང་བ་རེད། ང་གཉིས་དབར་ལ་འབྲེལ་བ་དམིགས་བསལ་བ་ཞིག་ཡོད་ཙང་། ང་ཚོའི་བར་ལ་བཙེ་བ་གཏིང་ཟབ་ཡོད། འོན་ཀྱང་ཕྱོགས་དུ་མ་ནས་ང་གཉིས་ཀྱི་གཉིན་སྒྲིག་དེ་ཆེས་རྒྱུན་ལྷན་མ་ཡིན་པ་ཞིག་བྱུང་བས། བློ་ཕམ་པའམ། དཀའ་ངལ་མ་འཕྲད་པ་བྱུང་མེད། མཐའ་མ་དེར་ང་ལ་འགྱོད་པ་མེད།

རིན་པོ་ཆེ་ནི་ནུབ་ཕྱོགས་སུ་བོད་བཙུད་ནང་བསྟན་གྱི་བླ་མ་དང་པོའི་གྲས་དང་། དབྱིན་སྐད་ཀྱིས་གསུང་ཆོས་གནང་མཁན་ཐོག་མའི་ཐོག་མ་དེ་རེད། ༡༩༦༣ ལོར་ཁོང་དབྱིན་ཡུལ་དུ་སྒྲིབས་པ་ནས་ ༡༩༧༨ ལོར་བྱང་ཨ་རིའི་ནང་དུ་སྐུ་ཞིང་ལ་མ་ཕེབས་བར་གྱི་ནུབ་ཕྱོགས་སུ་བསྐྱལ་བའི་དུས་ཆོད་དེ་ནི། ནུབ་ཕྱོགས་སུ་ནང་ཆོས་གཏན་འདེན་ཞུས་པའི་དུས་ཡུན་གལ་ཆེན་ཞིག་རེད། ཁོང་གི་བཟའ་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་ངའི་བསམ་

ཚུལ་འདིས་དུས་ཡུན་དེའི་ཐོག་ལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལྟ་སྒྲུབས་ཞིག་སྟེར་བའི་རེ་བ་ཡོད། མི་ལོ་དེ་དག་གི་རིང་ལ་ངའི་མི་ཚེའི་ནང་ལ་གང་བྱུང་བ་མང་པོ་ཞིག་ནི་ཁོང་ལ་གา་རེ་བྱུང་བ་དང་ཁོང་གི་སྐོར་རེད། དེས་ན་ངའི་ལོ་རྒྱུས་བཙོད་པའི་དམིགས་ཡུལ་གཙོ་བོ་ཞིག་ཁོང་ལ་དྲན་གསོ་དང་། གནས་ཚུལ་གང་བྱུང་པ་ཡོངས་ཚོགས་ཉར་ཚགས་ཐུབ་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན།

ངས་ང་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དང་མི་ཚེ་མཉམ་སྐྱེལ་བྱས་པའི་སྐོར་ཡང་བཤད་འདོད་དེ། དེ་ནི་དེ་འདྲའི་མི་ཚོས་དང་མཐུན་ལ་ཉེ་ལས་ས། ཐུན་ཡོངས་ནས་བཤད་ན། ངའི་བསམ་པར་འདི་ནི་འགྲོ་བ་མི་ཡིན་པའི་ཚ་ནས། བཙེ་བའི་ཀློང་ནས་སྐད་ཅིག་སྐད་ཅིག་བརྒྱད་དེ་མི་ཚེ་ཇི་ལྟར་སྐྱེལ་སྟངས་ཀྱི་སྐོར་ཡིན་པས་ནང་པའི་ཚོས་ཀྱི་ཐུན་པོ་དེ་རེད་བསམ་གྱིན་ཡོད། དེས་ན། ཁོང་ལྟ་བའི་སྐྱེ་བོ་ཞིག་ལ་བཙེ་བ་བྱེད་རྒྱ་དེ་དོན་དངོས་ཐ་ཇི་ལྟ་བ་ཞིག་ཡིན་པ་དེ་ངས་ལྟན་རྒྱས་ཚོར་སྟན་ཁྲོན་ཕྲོན་ཞུ་ཐབས་བྱེད་ཀྱི་ཡིན། དེ་ནི་ཚེས་རྒྱུན་ལྟན་མ་ཡིན་པ་ཞིག་རེད།

ཐུན་ལོ་ ༡༩༦༧ ཟླ་བ་བཅུ་གཉིས་པར་ངས་ཐེངས་དང་པོར་རིན་པོ་ཆེ་མངལ། དེ་ནི་ཟླ་ནེན་ཀེན་གྱོན་ཐོག་གི་ཤུའི་ལའི་འཁྱངས་སྐར་ཀྱི་ཀུང་གསེང་སྐབས་ཡིན་ལ། ཐོག་གི་བུ་མོའི་ཐོག་གི་ཙེ་ཕུད་ཅིག་ཡིན། དེ་དུས་ང་རང་ལོ་བཅོ་ལྔ་ཡིན་པ་དང་། ལོན་ཀོན་དུ་ཡོད་པའི་རང་ཁྱིམ་དུ་ཨ་མ་དང་གཅིན་མོའི་མཉམ་དུ་གུང་གསེང་ལ་ཡོད། དབྱར་ཐོག་ཐོན་མ་དེར་ང་དང་ངའི་གཅིན་མོ་ཐེ་ས་གཤིས་ཨ་མ་དང་ལྟན་དུ་མལ་ཐ་ལ་ཕྱིན་པ་ཡིན། ངའི་མི་ཚེའི་ནང་དུས་སྐབས་དེའི་རིང་ལ་ང་དང་ཨ་མའི་དབར་ལ་ཕན་ཚུན་ཁོ་བར་ཙ་བ་ནས་འཚོད་མི་ཐུབ་པའི་རྒྱུན་ཀྱིས་ཨ་མའི་འཁྲིས་ལ་ང་ས་ཞིམས་བཀ་དོག་པོ་ཡོང་གི་ཡོད་པའི་ཚོར་སྣང་བྱུང། ང་ཚོ་མལ་ཐ་ལ་ཡོད་པའི་སྐབས་སུ་ངས་བློ་ཙེ་བཞིམས་ནས་ཐེག་དམན་དང་། ཇོན། ཁོད་བརྒྱད་ནང་བསྟན་བཅས་ཀྱི་སྐོར་ལ་དེབ་མང་པོ་བཀླགས་པ་ཡིན། ང་ཚོ་ལོན་ཀོན་དུ་ཕྱིར་འཁོར་ཟླས་ངས་ཨེག་ལེ་ས་ཁྲོན་བཞི་མདོ་ལ་རྟེན་གཞི་བྱས་པའི་ནང་པའི་ཚོགས་སྡེར་གསུང་བཤད་དང་ཚོགས་འཛོམས་གཞན་ཁག་ལ་འགྲོ་

རྒྱ་འགོ་བཙུགས་པ་ཡིན། དེའི་སྐབས་སུ་ནང་ཚོས་དེ་དམིགས་བསལ་གྱིས་ཆེན་པོ་མེད་པ་དང་། ངའི་གྲོགས་མོ་སུའང་དེར་དོན་གཉེར་མེད། འོན་ཀྱང་ངའི་ཨ་ཕ་ནང་ཚོས་ལ་དོན་གཉེར་ཡོད་པས། ཁོང་གྲོངས་པའི་ཇེས་སུ་ང་རང་ལོ་བཅུ་གསུམ་ཡིན་སྐབས། ངས་ཐོག་མར་ཚོས་ལུགས་མཚུངས་བསྟུར་གྱི་སྐོར་གློག་རྒྱ་དང་། དེ་ཇེས་ནང་པའི་དེབ་རིགས་ལ་དམིགས་བཀར་གྱིས་ངས་ཚོས་ཕྱོགས་ཀྱི་ཐད་ལ་འཚོལ་ཞིབ་དང་དཔྱོད་སྟོང་ཁྱེད་འགོ་བཙུགས་པ་ཡིན། ༡༩༦༤ ཀྱི་སྟོན་ཁ་དེར་ངས་ "བོད་དུ་སྐྱེས་པ་" ཞེས་པའི་རིན་པོ་ཆེའི་དེབ་དེ་བཀླགས་པ་ཡིན། དེབ་དེའི་ནང་དུ་རིན་པོ་ཆེ་བོད་དུ་སྐྱེད་ཁྱིང་ཏི་ལྷར་བྱུང་བ་དང་། རྒྱ་མིའི་བཙན་འོག་ནས་བྱོས་ཕྱོལ་དུ་ཡོང་བའི་སྐོར་འཁོད་ཡོད། ལོ་རྒྱུས་དེ་སྟོར་བ་འཕེལ་པོ་དང་གང་འཚམས་ཀྱི་ཡ་མཚར་ཅན་ཞིག་འདུག་བསམས་བྱུང་། འོན་ཀྱང་རྩོམ་པ་པོ་ལ་མཇལ་ཏེས་སུ་བྱུང་བའི་ཡིད་འགུལ་ཕེབས་པ་དང་དཀའ་ཚོར་བྱུང་བ་ནང་བཞིན་ཞིག་དེབ་དེ་བཀླགས་ནས་མ་བྱུང་།

ཡེ་ཤྱའི་འཕྲུངས་སྐར་ཀྱི་གུང་གསེང་སྐབས་སུ། ནང་པའི་ཚོགས་ལྷོས་བཀོད་སྒྲིག་དང་སྒྲིན་བཏག་བྱས་པའི་བོད་རང་དབང་ཆེད་ཀྱི་ངོ་རྒོལ་ཚོགས་འཛོམས་ཞིག་ལ་ངས་ས་ནད་ཇོར་ཏི་ཡི་འདུ་ཁང་ལ་ཕྱིན་པ་ཡིན། གཏམ་བཤད་གནང་མཁན་གཅིག་ཇེས་གཉིས་མཐུད་ཀྱི་སྟོ་ནས་མཛད་རིམ་དེར་ཆུ་ཚོད་འགའ་ཤས་འགོར་ཙང་། ང་ལ་ཉོན་སྙང་ཆེན་པོ་བྱུང་། མཛད་རིམ་རེའུ་མིག་ནང་དུ་གཏམ་བཤད་གནང་མཁན་མཐའ་མའི་གྲས་ནས་གཅིག་ "བོད་དུ་སྐྱེས་པ་" ཞེས་པའི་ཚོམ་པ་པོ་ཚོས་རྒྱམ་དྲང་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཡིན་པ་དང་། ཁོང་བོད་པའི་དགེ་འདུན་པའི་གྲྭ་ཆས་རྒྱ་སྐྱེགས་དང་ས་པོ་ཀྱོན་ཏེ་ལྷིངས་ཆའི་སྟེང་དུ་ཕེབས་སོང་། ངས་མང་ཚོགས་ཁྲོད་ནས་ཁོང་ལ་བལྟས་པ་དང་། ཡ་མཚར་བ་ཞིག་ལ་ང་ལ་དེ་མ་ཐག་ཏུ་ཁོང་དང་ཐོ་ཐག་ཉེ་བའི་འབྲེལ་བ་ཤུགས་ཆེ་ཞིག་ཡོད་པ་ཚོར་བྱུང་། ཡིན་ནའང་ཁོང་གིས་གང་ཡང་མ་གསུངས་སྟོན་ལ་ཁོང་འགྲེལ་སོང་བས་ཁྱིངས་ཆ་ནས་མར་འཁྱིད་ཕྱིན་སོང་། ང་ཚོ་ལ་རིན་པོ་ཆེ་བསྡུན་ཀྱི་འདུག་ཅེས་གསལ་བསྒྲགས་བྱས་སོང་། འོན་ཀྱང་ངའི་བསམ་པར་ཆང་རགས་གིས་རྒྱན་བྱས་པ་མིན་ནམ་བསམས་བྱུང་།

ཁོང་སྟོངས་ཆའི་སྟེང་དུ་སྐར་མ་འགའ་ཤས་ལས་བཞུགས་མེད་ཀྱང། ང་རང་ལ་ཁོང་དང་འབྲེལ་བ་ཏ་ཅང་གཏིང་ཟབ་དང་རྒྱུ་ཕན་ཡོད་པ་ཤེས་བྱུང། དེས་ང་ལ་ཚོར་བ་ཤུགས་ཆེ་ཞིག་སྐྱེན་བྱུང། ཐོང་བ་དེ་ནི་ང་ནི་རང་ཁྱིམ་དུ་ལོག་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་བྱུང་ཞེས་པ་ལས་རྟོད་ཐབས་གཞན་མ་རྙེད། ངའི་མི་ཚེའི་ནང་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་སེམས་ཚོར་ཤུགས་ཆེ་ཞིག་དེ་སྔ་བྱུང་ཐོང་མེད། ངས་རང་གིས་རང་ལ། "ངའི་མི་ཚེའི་ནང་ལ་མ་ཚང་བ་འདི་རང་རེད། ཁོང་འདིར་ཡང་སྐྱར་སྤེལས་འདུག" ཅེས་བརྗོད་པ་ཡིན། དེ་ནི་སྤྲོ་བ་འཕེལ་པོ་དང་ཚོར་ཤུགས་ཆེ་བའི་ཉམས་ཐོང་ཙམ་མ་རེད། ངས་ཁོང་ངོ་ཤེས་ལ་ཁོང་མཇལ་མ་ཐག་ཏུ་ངས་ཁོང་ཅི་ཙམ་དྲན་ཀྱི་ཡོད་པ་དེ་ཤེས་རྟོགས་བྱུང། ཏུས་དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་ངས་ཁོང་ལ་མཇལ་འདོད་དྲག་པོ་སྐྱེས་བྱུང།

ངའི་ཨ་ཕ་གྲོངས་ཏེ་རིང་པོར་མ་ཕྱིན་པའི་རྗེས་སམ། ང་རང་ལོ་བཅུ་གསུམ་ཡིན་པའི་སྐབས་ནས་བཟུང། ང་ལ་བོད་དུ་ང་རང་གི་སྐྱེ་བ་སྔོན་མའི་སྐོར་ལ་རྩི་ལམ་གསལ་པོ་མང་པོ་རྩིས་ཐོབ་ཡོད། རྩི་ལམ་འདི་དག་གི་སྐོར་ངས་སུ་ཅིག་ལའང་བཤད་མེད། གང་ཡིན་ཟེར་ན་ངས་དེའི་སྐོར་ལ་ཀ་རེ་ཤོད་དགོས་མིན་མ་ཤེས་པ་དང། མི་ཚོར་གོ་བ་ལོག་སྐྱེབ་ཀྱང་ཡོང་གི་རེད་བསམས་བྱུང། ངས་རྩི་ལམ་འདི་དག་གི་གོ་བ་ཡག་པོ་ལོན་མ་སོང་ཡང། ས་ཆ་དེ་བོད་ཡིན་པ་དང། འདི་དག་སྐྱེ་བ་སྔོན་མའི་སྐོར་ལ་ཡིན་པ་ངས་ཤེས་བྱུང། ངས་རེན་པོ་ཆེ་མཇལ་བ་དང། ངའི་རྩི་ལམ་ནང་དུ་ཤར་བའི་ཡུལ་དེ་དང་ཁོང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་ངས་ཤེས་བྱུང།

རྩི་ལམ་གསལ་པོ་གཅིག་གི་ནང་དུ་ང་རང་བོད་དུ་མཚོ་དཀར་པོ་ཆེན་པོ་ཞིག་གི་སྟེང་དུ་ཚགས་པའི་བཙུན་དགོན་ཞིག་གི་ནང་དུ་བསྟད་འདུག ཐོག་མར་ང་བཙུན་མ་གཞན་དང་མཉམ་དུ་སྤྱི་སྤྲོང་ཉལ་ཁང་ཞིག་གི་ནང་བསྟད་འདུག འོན་ཀྱང་གང་འཚམས་ནས་ང་ལ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་སྐུ་བརྙན་དཀར་པོ་ཆེན་པོ་ཞིག་དང་ཉེན་དུ་བཞུགས་པའི་ཁང་མིག་ཆེན་པོ་ང་རང་ལ་བདག་པ་ཞིག་སྟད་འདུག ང་བཙུན་དགོན་

དེར་སློབ་སྦྱོང་དང་སྒོམ་སྒྲུབ་བྱས་ཏེ་ལོ་འཁའི་ཤས་བསྡད། དེའི་རྟེས་སུ་ང་རི་མཐོན་པོའི་ཕྱུག་ཕུག་ཅིག་གི་ནང་དུ་མཚམས་ལ་སྟོད་པར་ཕྱིན།

མཚམས་ལ་སྟོད་ཕྱོགས་ངས་ཕྱུ་ཝ་མཐུག་པོ་པཁག་པའི་མཐའ་ལྟགས་ཅན་ཞིག་ཁྱོན་འདུག ཕྱུག་ཕུག་ནང་གི་མཐུན་ཏྲིན་ཕྱོ་བོ་འདུག ཟུར་གཅིག་ལ་ཉལ་ཁྲི་ཚུང་དུ་ཞིག་དང་། ཐབ་ཚང་གི་ས་ཆ་ཞིག མཆོད་གཤོམ་སྟབས་བདེ་ཞིག་བཅས་འདུག མཆོད་གཤོམ་མདུན་གྱི་འབོལ་གདན་ཚུང་དུ་ཞིག་གི་སྟེང་དུ་ངས་ཕྱི་ལ་ཀུང་བཅས་ནས་བསྡད་དེ་ཉམས་ལེན་བྱས། ཕྱིས་ཤིག་ལ་ངས་མཚམས་ལ་སྟོད་དུས་བསྒོམས་པའི་ཡི་དམ་དེ་ཏན་གསོ་ཐུབ་པ་ཡོང་གི་ཡོད་ཀྱང་། ད་ལྟ་ཏན་ཡུལ་ནས་ཡལ་ཟིན་འདུག རྟེས་སུ་ངས་གནས་ཚུལ་འདི་ངའི་ཕྱོ་གར་འགྲེལ་བཤད་བྱེད་ཕྱིས། ཁོང་གིས་ངས་ཉམས་ལེན་གา་རེ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་ཏུག་ཏུག་མཉན་ཀྱི་འདུག

མཐའ་བསྐོར་དུ་གནས་པའི་གཅན་གཟན་ལ་འཇིགས་སྟེར་སྐྱེས་ཅང། ངས་གཅན་གཟན་དེ་དག་འགོག་ཆེད་དགོང་རེ་བཞིན་ཕྱུག་ཕུག་གི་སྒོ་འཁམ་ལ་མེ་གཏོང་རྒྱ་འགོ་བཙུགས་པ་ཡིན། ག་ལེར་ཉེ་འཁམ་དུ་ཡོད་པའི་ཁྲོང་གསེབ་ཀྱི་མི་ཆ་མས་ཀྱིས་ཕྱུག་ཕུག་གི་སྒོ་ལ་ཇོ་ཆིག་དཀར་པོ་ཞིག་རྒྱག་ཕྱིར་དཔལ་འཁོར་འདུ་འགོད་བྱས་ཙང། ང་རང་དེ་གར་གཅིག་ཕུར་སྟོད་རྒྱར་ཞིད་སྟང་མ་བྱུང།

ཕེངས་ཤིག་ངས་ནུབ་ཕྱོགས་པ་འཁའི་ཤས་ས་གནས་དེ་བརྒྱུད་དེ་འགྲོ་བ་མཐོང་བྱུང། ཁོང་ཚོས་ངས་དེ་སྟ་མཐོང་ཐྱོང་མེད་པའི་ཀོ་ལྟམ་ཡུ་རིང་དེ་འདྲ་ཁྱོན་འདུག ཕལ་ཆེར་གོམ་བགྲོད་ཀྱི་ལྟམ་ལྟ་བུ་མིན་ནམ། ངས་དེ་ཚོ་ཏན་གསོ་བྱེད་སྐྱེས་འདས་པའི་ཆ་ཤས་གང་རུང་དང་འདྲ་བར་ཏན་པ་དེ་གསལ་པོ་འདུག

འཕྱང་ཆུ་ལེན་པའི་ཆེད་དུ་ང་ཡུལ་ལྷོར་ས་ཀྱི་གཤམ་དུ་ཡོད་པའི་རྒྱགས་ཆུ་ཆུང་དུ་ཞིག་ཡོད་ས་དེར་འགྲོ་དགོས་ཀྱི་ཡོད། ས་གནས་དེར་ཞི་འཇམ་ལྷིང་འཇགས་ཡོད་པས། ང་དེ་གར་འགྲོ་རྒྱར་དགའ་པོ་ཡོད། ཉིན་གཅིག་ངས་ཆུ་འཁམ་དེར་ས་འབྲའི་ཤིང་ཏོག་ཅིག་ལག་པར་བཟུང་སྟེ་བསྡད་འདུག དེ་གང་ནས་བྱུང་ཡོད་མེད་ངས་མི་ཤེས། ས་འཐུ

ནི་རྒྱ་གར་བྱང་ཕྱོགས་སུ་སྐྱེ་བ་དང་། བོད་ཀྱི་ཆ་ཤས་འདི་ཕྱོགས་སུའང་སྐྱེ་ཡི་ཡོད་ས་རེད། ཡུལ་ལྷོར་ལས་འཁའ་ཤས་ནང་ཚ་རྡོད་གང་འཚམས་སྟོམས་པོ་ཡོད། ངའི་ལག་པའི་ནང་དུ་ཤིང་ཏོག་ཡོད་པའི་ཚོར་བ་དེ་གསལ་ལེར་དྲན་ཀྱི་འདུག་ དེ་ནས་གློ་བུར་ཞིག་ལ་ངར་ཤི་ཚར་འདུག་ ཕལ་ཆེར་སྟེང་རྒྱག་སྟེ་ཤི་པ་འདུ་བསམས་བྱུང་། དེ་ནས་ངས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཕུང་པོ་དེ་ཐག་རིང་ནས་མཐོང་བྱུང་། རང་ཉིད་སྦུད་པ་ལྟ་བུའི་སྦུག་དོང་ཞིག་གི་ནང་ནས་ཆུང་གིས་ཡར་རྒྱས་ཏེ་ས་སྦུག་ཅིག་བརྒྱུད་དེ་འཇིག་རྟེན་འདི་ནས་ཕྱིར་ཕྱུངས་པ་ལྟ་བུར་ཚོར་བྱུང་། དེ་ནི་ངས་ཏྲན་གསོས་ཐུབ་པ་མཐའ་མ་དེ་རེད།

ངས་ང་རང་གི་ཁྱོ་གར་གནས་ཚུལ་འདི་དག་ཚང་མ་འགྲེལ་བཤོད་བྱས་སྐབས། ཁོང་གིས་བགྱོ་གྲེང་དེ་ལས་མང་ཙམ་བྱུང་ན། ང་སུ་ཡིན་པ་དེ་གསལ་པོར་ངོས་འཛིན་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་ཀྱང་། དེ་དག་ངས་ཤེས་ན་ང་རང་ལ་ཡག་པོ་མེད་ཚུལ་བཤད་བྱུང་། ཁོང་གིས་དེ་ནི་བར་ཚད་ཅིག་ཏུ་འགྱུར་སྲིད་པའང་དགོངས་ཀྱི་འདུག ང་ལ་བཙུན་དགོན་དུ་སྤོད་ཤག་ཟུར་དུ་སྦྲད་པ་དེ་ནི་ཕལ་ཆེར་ང་རང་བློ་མ་ཙ་ཆེན་ཞིག་གི་སྒྲུན་མཚན་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཀྱིས་རེད་ཅེས་གསུངས་བྱུང་། ཁོང་གི་དགོངས་པར་ང་རང་བྱང་པ་སྐུ་གོང་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཙུ་པའི་ཉེ་འཕྲེལ་ཞིག་ཡིན་པར་དགོངས་ཀྱི་འདུག ཁོང་གིས་དེའི་སྐོར་ལ་འདི་ལས་ལྟག་པ་གང་ཡང་གསུང་གནང་མ་བྱུང་།

ང་གཉིས་གཉིན་སྒྲིག་བྱས་ཚར་བའི་རྗེས་དུ་གཟོད་ངས་ཆེ་ལམ་འདིའི་སྐོར་རིན་པོ་ཆེར་ཞུས་པ་ཡིན། འོན་ཀྱང་ཁོང་གིས་ཕེངས་དང་པོར་ང་གཉིས་ཕྱུག་པའི་སྐབས་སུ་བོད་དུ་ངའི་འདས་པའི་མི་ཚེའི་སྐོར་ལ་མཉེན་རྟོགས་བྱུང་ཞེས་གསུངས་བྱུང་། ངས་མི་ཆེས་ཁྱང་ཤས་ཞིག་ལ་མ་གཏོགས་འདི་དག་ཚང་མའི་སྐོར་ལ་བཤད་མེད། འོན་ཀྱང་ད་ཆ་ང་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དེ་ཤེས་རྟོགས་ཕྱུབ་པར་ཕན་ཐོགས་ཡོང་སྲིད་སྙམ་ནས་འདིར་བཀོད་པ་ཡིན།

ལོན་ཏོན་དུ་རིན་པོ་ཆེ་མཇལ་བའི་རྗེས་སུ་ངས་བོད་དང་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་ཀྱི་སྐོར་ཅི་ཡོད་ལག་པར་ཕེགས་ཚད་བློ་གཏུ་རྒྱ་ཆགས་ཡོད་ཀྱང་ཁོ་ཚོ་ལ་འདུ་འཛོམས་དེ

ཟིན་ནས་རིང་པོར་མ་སོང་བའི་སྐབས་ཤིག་ལ། དབྱིན་ཡུལ་དུ་རྒྱུ་གཞི་བྱས་པའི་ནང་པའི་སྒྲིག་འཛུགས་རྟེངས་ཀྱི་གྲས། ནང་པའི་ཚོགས་སྡེ་དེར་ང་རང་ཁོང་གི་གསུང་ཆོས་ལ་བཅར་ཐུབ་པ་བྱུང་། ནང་པའི་ཚོགས་སྡེ་དེ་ནི་ཆེས་ཆུམ་པར་བཀྲ་ལ། མཚན་སྟོན་གྲགས་ཅན་གྱི་ཁྲིམས་དཔོན་ལི་རི་ས་མེ་ས་ཁུམ་ཆ་རེ་ས་ཡིས་འགོ་བཙུགས་པ་རེད། རིན་པོ་ཆེ་ཐོག་མར་དབྱིན་ཡུལ་དུ་འགྱོར་སྐབས། ནང་པའི་ཚོགས་སྡེས་ཁོང་ཡང་ཡང་གསུང་ཆོས་གནང་བར་གདན་འཇོན་ཞུས་པ་དང་། ཁོང་ཚོའི་དུས་དེས་ "དབུ་མའི་ལམ་" ཞེས་པའི་ནང་དུ་རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་བཤད་སྒྲ་གྲས་ཆུམས་དཔར་སྐྱོན་བྱས་ཡོད། ཡིན་ནའང་དུས་ཡུན་གང་འཚམས་ཤིག་ནས་རིན་པོ་ཆེ་དང་ནང་པའི་ཚོགས་སྡེ་གཉིས་མ་འཚམ་པ་རེད། ངའི་གོ་ཐོས་ལ། མཛད་རིམ་ཞིག་གི་སྐབས་སུ་རིན་པོ་ཆེས་ཆང་འཐུང་བ་ཁོང་ཚོས་ཤེས་ཏོགས་བྱུང་སྟེ་དེ་ནས་བཟུང་གདན་འཇོན་ནམ་ཡང་ཞུས་ཡོད་པ་མ་རེད།

ངས་མཉམ་ཞུགས་བྱས་པའི་མཛད་རིམ་བྱེ་བྲག་པ་དེ་ནི། བཙུ་ཕག་བཙུད་པའི་ནང་གོང་དུ་ནང་ཚོས་ཐོག་མར་དར་ཁྱབ་གཏོང་མཁན་གཙོ་གོ། ཆུ་གར་གྱི་སྒོམ་དཔོན་པཎ་འབྱུང་གནས་ས་མ། ཀུ་ཏུ་རིན་པོ་ཆེའི་སྐོར་ལ་གསུང་བཤད་ཀྱི་རིམ་པ་ཞིག་རེད་འདུག རིན་པོ་ཆེས་ང་ཚོར་པཎ་འབྱུང་གནས་ཀྱི་སྐུ་ཚེའི་ལོ་ཆུས་དང་། དེ་དག་ལས་བསླབ་བྱ་ག་རེ་ལེན་ཆུ་ཡོད་པའི་སྐོར་གསུངས་གནང་སོང་། དྲང་པོར་བཤད་ན་ངས་གང་གསུངས་པ་དེ་ཙམ་ཡག་པོ་དྲན་གྱི་མི་འདུག ངས་དགེ་ཁྲན་ལ་མིག་ཅེར་ནས་བསྡད་པ་གཙོ་ཆེར་དྲན་གྱི་འདུག ངས་ཁོང་གྱ་ཆས་ཀྱོན་ནས་ཡོད་པ་དེ་མཇོས་པོ་འདུག་བས་མས་བྱུང་། ཁོང་གིས་མིག་ཤེལ་མཐུག་པོ་ཞིག་ཀྱོན་འདུག་ཀྱང་ངས་ཁོང་ལྟ་བཟོ་དོད་པོ་ཞིག་མཐོང་བྱུང་།

གལ་ཏེ་རེ་འདུན་ཞུས་ན་ཚོས་ཞུ་བ་ཚོ་ལ་རིན་པོ་ཆེར་ཟླར་མཇལ་ཞུ་ཚོག་གི་རེད་ཅེས་ཁྱབ་བསྒྲགས་བྱས་སོང་། ང་རང་ལ་ཕན་བུ་འཚོར་སྟང་དང་ཞིད་སྟང་གི་ཚོར་བ་ཞིག་སྐྱེས་ཀྱང་ཁོང་ལ་ཟླར་མཇལ་ཞུ་ཡི་ཡིན་ལབ་པ་ཡིན། གསུང་བཤད་དེ་དག་ནང་པའི་ཚོགས་སྡེའི་ཁང་ཐོག་དང་པོའི་ཁང་མིག་ཆེན་པོ་ཞིག་གི་ནང་དུ་གནང་པ་རེད། དེ་

དང་ཁ་སྦྱོང་དུ་ཟུར་མཇལ་ཞུ་ས་འདི་ཁང་མིག་ཚུང་དུ་དེ་ཡོད། བཅར་འདྲི་མཇལ་ཞུའི་སྐབས་སུ་རིན་པོ་ཆེ་ནི་ཡིད་ཆེས་དཀའ་བའི་མཇལ་བདེ་པོ་འདུག ཁོང་གིས་ང་ལ་སྨོན་རྒྱ་སྟངས་སྐོར་ལ་བཀའ་སློབ་གནང་བྱུང་ཡང། ད་ལྟ་དན་པ་ཡག་པོ་སོས་ཀྱི་མི་འདུག ང་ནི་ཁོང་ལ་སེམས་པ་གཏིང་ནས་ཕོར་སོང། ངས་ནི་ཁོང་བྱམས་སེམས་ཅན། ཐུགས་སེམས་དཀར་ལ་ཆམ་རིག་བཀྲ་བའི་སྒྲ་པོ་ཅ་ཅང་དམིགས་བསལ་ཅན་ཞིག་ཏུ་མཐོང་བྱུང། མཇལ་ཞུའི་སྐབས་སུ་ཁོང་གི་ཐུགས་ཀྱིས་ངའི་སེམས་ལ་རེག་སོང་སྟམ་པ་ཚོར་བྱུང། ང་གཉིས་ཕན་ཚུན་གོ་བར་སྦྱོང་པར་བར་གཅོད་ཙ་བ་ནས་མི་འདུག ས་འདྲ་ཞིག་དང་བཀའ་མོལ་གནང་ཡང་དེའི་སེམས་ལ་ཁོང་ཡིད་འཕྲོག་པོ་ཡོང་གི་ཡོད་པ་ལྟར་སྟང། གཞན་ལ་ཕན་ཐོགས་དང་བྱམས་བཟེ་གནང་རྒྱ་མ་གཏོགས་ཁོང་ལ་རང་དོན་སྤྱ་ཙམ་ཡང་མེད་པ་ཚོར་བྱུང།

བཅར་འདྲི་ཞུ་ས་འདི་ཁང་མིག་དེའི་ནང་དུ་རིན་པོ་ཆེ་ཐང་ལ་འགོལ་གཏན་ཞིག་གི་ཐོག་ཏུ་བཞུགས་པ་དང། ང་དེའི་ཁ་སྦྱོང་དུ་བསྟད་པ་ཡིན། ཁོང་གི་མདུན་དེར་ཆུན་འབྱམ་ཕོར་པ་གང་འདུག་པ་གང་འཚམས་ཤིག་ནས་ཁོང་གིས་ང་ལ་འགའ་ཤས་གནང་བྱུང། ང་གཉིས་ཐུག་མ་ཐག་པ་རེད་དེ། ང་གཉིས་ཀྱི་དབར་ལ་འདོད་སྲེད་ཀྱི་ཚོར་བ་དེ་དུས་ནས་འདུག་སྟམ་ཡང། ངས་དེ་མངོན་པར་གསལ་བའི་སྒོ་ནས་དང་དུ་ཟླངས་མེད། དེ་དུས་ང་རང་མནོ་བསམ་ཐོངས་པོ་མེད་པ་དང་ལོ་ཡང་བཅོ་ལྔ་ཙམ་རེད། བཅར་འདྲི་དེའི་ཇེས་སུ་ང་རང་ཁོང་དང་ཅི་ཙམ་ཀྱིས་སྐྱིང་ཉེ་པོ་ཡོད་པའི་ཚོར་བ་དང་ཉམས་ཐྱོང་དེས་ང་འི་ཡིད་དབང་འཕྲོག་སོང་སྟམ་པ་བྱུང།

སྤྱི་ལོ་ ༡༩༦༧ ལོར་རིན་པོ་ཆེས་གཞན་ཞིག་དང་ཟུང་འབྲེལ་ཀྱིས་ས་ཀོང་ལནད་ཀྱི་དབེན་གནས་ཤིག་ཏུ་བསམ་ཡས་གླིང་ཞེས་པའི་སྒོམ་གནས་ཤིག་གསར་འཛུགས་གནང། ཁོང་དུས་ཚོད་མང་ཆེ་བ་དེར་བཞུགས་ཀྱི་ཡོད་པས། ནང་ཚོས་ཀྱི་གསུང་ཚོས་ཉན་ཐུ་དང། སྒོམ་ཉམས་ལེན་བྱེད་འདོད་ཡོད་ཚེ་ཚོས་ཚོགས་ལ་འགྲོ་ན་འགྲིག་གི་ཡོད། ༡༩༦༩ མགོ་སྟོད་དུ་སྒོབ་གྲྭ་ནས་གཟའ་མཏུག་གི་ཐུང་གསེང་རིང་མོ་ཞིག་ཡོད་སྐབས།

ང་རང་མཁན་ཞུགས་བྱིད་འདོད་པའི་ལས་རིམ་ཞིག་བས་མ་ཡས་གྲོང་དུ་ཚོགས་ཀྱི་ཡོད་པ་ཐོས་བྱུང་། ལོ་བཅོ་ལྔ་མ་གཏོགས་རྒན་མེད་ཙང་ང་ལ་ཙ་མའི་ཚོག་མཆན་ངེས་པར་དུ་དགོས་ཀྱི་ཡོད། ངས་ཙ་མར་ཚོག་མཆན་ཞུས་པས། ཙ་མས་མོ་རང་ཡང་ང་དང་མཁན་དུ་ཡོང་ན་མ་གཏོགས་དགོངས་པ་གནང་གི་མིན་ཟེར་ཀྱི་འདུག ང་རང་མོ་དང་མཁན་འགྲོ་བྱེད་རྒྱུ་དེ་བློ་མི་བདེ་བ་ཞིག་རེད། མ་མཐར་ཡང་ང་གཉིས་དབར་ལ་འཕྲལ་བ་ཡག་པོ་མེད་པ་དང་། ངའི་ཙ་མ་ནི་དབྱིན་ཡུལ་ཀྱི་གླལ་རིམ་མཐོ་གྲས་དང་། མི་རིགས་དཀར་པོ་མ་ཡིན་པ་ས་ལུ་ཞིག་ལའང་ཐལ་ཆེ་བའི་མཐོང་ཚུང་བྱེད་མཁན་ཞིག་ཀྱང་རེད། ཙ་མ་ལ་མཆོན་ནི། ཞེ་ཤེ་ཡ་ནས་ཡིན་པའི་ཚོས་ལུགས་ཁྱད་མཚར་དེ་འདྲའི་རྟེས་འདྲུག་ཡིན་ན་སྨོས་ཅི་དགོས། གལ་ཏེ་རིན་པོ་ཆེ་ཞི་ཏ་ལི་པ་ཡིན་ནའང་མོ་ལ་དཀའ་ངལ་འཕྲད་ཡོད་ཀྱི་རེད། འོན་ཀྱང་ང་ལ་གཙམ་ཁ་མེད་པ་ཤེས་པས། ངས་མོ་ལ་མཁན་དུ་ཡོང་ན་འགྲིག་གི་རེད་ཅེས་བརྗོད་པ་ཡིན། བོད་པའི་ཐུ་མ་ཟེར་དུས་ཡ་མཚན་སྐྱེས་ཏེ་ལྷ་འདོད་ཕན་བུ་ཐུང་བ་མིན་ནམ་སྙམ།

ཙ་མ་དང་ཟླ་ས། ང་གསུམ་ལོན་ཏོན་ནས་ས་ཀོད་ལནད་བར་དུ་དུས་ཡུན་རིང་ཕོར་མོ་ཏ་བཏང་ནས་ཕྱིན་པ་ཡིན། ཙ་མ་དང་མཁན་དུ་གཟའ་མཇུག་བསྒྲལ་ཐུར་ང་ལ་ས་ཐུང་ཡང་། ང་དང་ཐོ་ཐག་ཉེ་བའི་ཟླ་ས་ཡི་མཁན་དུ་ཡོད་ཙང་དམིགས་བས་ལ་བས་མ་ཡས་གྲོང་དུ་འགྲོ་ཐུར་དགའ་ཚོར་ཆེན་པོ་ཐུང་། ང་ཚོ་ལམ་ལ་ཆུ་ཚོད་དྲུག་ལས་མང་བ་འགོར་ས་ཕང་། མོ་ཏའི་ལམ་མང་ཆེ་བ་ཡག་པོ་མེད་པས་ག་ལེར་ཀྱོང་དགོས་ཐུང་། ང་ཚོས་དབྱིན་ཡུལ་ནས་ས་ཀོད་ལནད་ཀྱི་ལྷོ་ནུབ་ཕྱོགས་སུ་ཡོད་པའི་ཏམ་ཆ་རིས་ཤེར་གྱི་ས་མཚམས་བཙད་དེ་འདུ་ལ་བ་ཡིན། ང་ཚོས་ཏམ་ཆ་རིས་ཤེར་གྱི་གོང་ཕྱེར་ནས་ཡུལ་མི་སྟོང་ཕྲག་འགའ་ཤས་ལས་མེད་པའི་གོང་བརྒལ་ལོག་ཁེར་ཐྲིན་མ་སྟེབས་བར་དུ་ཐྱང་ཤར་ངོས་ལ་ཁ་བསྒྲར་ཏེ་ལེ་བར་ཉི་ཤུ་སྐོར་ཞིག་ལམ་ཉིས་གཤིབ་ཙན་གྱི་ལམ་ཆེན་དེར་འདུ་ལ་བ་ཡིན། ང་ཚོས་ཐང་ཤིང་སྟོང་པོ་ཐུང་དུས་ཁེངས་པའི་ཤིང་ནགས་ཀྱི་ས་ཁུལ་ཞིག་བརྒྱད་དེ་ཕྱིན་པ་དང་། དེ་ཟླས་ཏ་ལམ་ཤིང་སྟོང་གཅིག་ཀྱང་མེད་པའི་ས་ཀོད་ལནད་ཀྱི་

ས་བབ་དམའ་ས་འི་ཆ་ཤས་ཞིག་ཏུ་སྒྲེབས། དེ་ནས་ང་ཚོས་བྱང་ཕྱོགས་སུ་གྲོང་གསེས་ཀྱི་ལམ་ཆུང་ཞིག་བརྒྱུད་དེ་ཕྱིན། གྲོང་གསེས་ཀྱི་ས་ལུལ་དེ་སྟོང་པ་ལྟ་བུར་སྣང་ཡང་། མཚར་ཤམས་དང་ལྡན་པའི་མི་མེད་ལུང་སྟོང་ལྟ་བུར་ཚོར་བྱུང་།

ང་ཚོས་བྱང་ཕྱོགས་སུ་མཐུད་དེ་ཁང་པ་ཐར་ཕོར་ཡོད་པའི་གྲོང་གསེས་ཆུང་དུ་ཕེ་སི་ཁ་ཟལ་མྱར་ལ་ཕྱིན་པ་ཡིན། དེ་ནས་བྱང་ཕྱོགས་སུ་ལེ་བར་འགའ་ཤས་ཕྱིན་རྩེས་ང་ཚོ་བསམ་ཡས་གླིང་དུ་སྒྲེབས། ལོ་བརྒྱ་ཕྲག་འགའ་ཤས་ཕྱིན་པའི་ཁང་པ་ལྷེ་བ་དེ་མངོན་གསལ་དོད་པོར་སྣང་ཐང་གི་དཀྱིལ་དུ་རྩོ་དཀར་ལས་གྲུབ་པའི་ཁང་ཆེན་ཞིག་འདུག་དེའི་མཐའ་སྐོར་གཡས་གཡོན་དུ་མཚམས་བསྟེན་སྒྲུབ་པ་ཚོའི་ཆེད་དུ་ཁང་པ་ཆུང་ཆུང་འགའ་ཤས་འདུག བདག་གཅེས་སྦྱས་ལེགས་བྱས་པའི་ཐང་གི་ས་བབ་དང་། ང་ཚ་ཆྱང་གིས་བསྟལ་བའི་ལྟང་སེར་འདྲེས་མའི་ཆུ་རིང་དང་ལྡན་དུ་ཆྱང་གིས་ཕྱུགས་པའི་རི་བརྒྱུད་ཀྱིས་བསྐོར་འདུག ནམ་མཁར་སྐྱོད་པའི་ཐྲིན་ཕུང་ཆུང་ཆུང་དེ་དག་ནི་རི་འདབས་སུ་ཐར་ཐོར་དུ་གནས་པའི་ལུག་ཕྲུའི་སྣང་བརྟན་འཚར་བ་དང་འདྲ།

ང་ཚོ་ཁང་པར་འཛུལ་ཏེས་བར་ཁྱམས་ལྷེ་བ་དེ་བརྒྱུད་དེ་མངགས་བྱུང་། ང་ཚོའི་གཡོན་ཕྱོགས་སུ་ཕྱི་ལོགས་ཀྱི་ལྷུམ་ར་མཐོང་བའི་ཐྲེའུ་ཁྲུང་ཆེན་པོ་ཅན་ཀྱི་ཁང་མིག་ཅིག་འདུག ཁང་མིག་འདི་བེ་རི་ཤེས་རབ་དཔལ་ལྷན་རི་མོ་འབྲི་ཡུལ་དུ་བོད་སྒྱོད་གཏོང་གི་འདུག ཁོང་ནི་དེ་གར་རྒྱུན་སྡོད་ཁྱེད་པའི་བོད་པའི་གྲྭ་པ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། ཐང་ཀ་ཞེས་པའི་བོད་པའི་སྲོལ་རྒྱུན་ཀྱི་ལྷ་ཕྲིས་མཁས་པ་ཞིག་རེད། ཁང་མིག་དེ་ནི་ཁོ་པའི་གྲྭ་མ་འགྲྭ་ཀྱི་རིམ་པ་དུ་མ་ཅན་གྱི་ཐང་ཀ་དང་རི་མོས་ཁེངས་འདུག རི་མོ་དེ་དག་གིས་འགའ་ཞིག་ཁྲོ་བོའི་ཆ་མ་ཅན་ཡང་ཡིན་པའི་བོད་པའི་ལྷ་དང་དཀྱིལ་འཁོར་སོགས་མཚོན་པར་བྱས་འདུག ང་རང་སྣང་བརྟན་འདི་དག་ལ་གོ་མས་འདྲིས་ཕན་བྱ་ཡོད་ཀྱང་། ངའི་བ་མའི་མིག་ལ་ཞེ་ངག་ཁྲད་མཚར་མཐོང་ཡོད་ཤས་ཆེ།

ཚོ་མས་ཆེན་ནས་མར་ཕྱིན་ཏེ་གཡོན་ཕྱོགས་སུ་མཚོད་ཁང་གཙོ་བོ་དེ་འདུག དེ་ནི་བོད་ལུགས་ཀྱི་ཚོ་གཙུག་ལེན་དང་། ཤམས་ལེན་སྣ་ཚོགས། དེ་བཞིན་སྨོན་རྒྱུས་བྱེད་ཡུལ་

དུ་ཟུར་འཛོག་བྱས་པའི་ཁང་མིག་ཆེན་པོ་ཞིག་རེད། དེར་ཚོན་དམར་ནག་དང་། སེར་པོ། ལི་ཁང་། གསེར་མདོག་བཅས་བྱུགས་ཡོད་པ་དང་། གཡས་གཡོན་དུ་མཚོད་གཤོམ་འགའ་ཤས་བསྒྲིགས་འདུག དཀྱིལ་གྱི་མཚོད་གཤོམ་གྱ་རྒྱས་པོ་དེ་ཕྱི་བའི་ཁང་མིག་དེའི་ཕྱོགས་གང་ས་མཚོད་གཤོམ་ཆུང་ངའང་འདུག དེ་དག་གི་མདུན་དུ་མཚོད་མེ་ཕུལ་འདུག་ལ། ང་ཚོས་གསེར་ཟངས་ལས་གྱུབ་པའི་སྐུ་འདྲ་འགའ་ཡང་མཇལ་བྱུང་། མཚོད་གཤོམ་གྱི་རྒྱབ་དང་ཁང་པའི་རྩིག་ངོས་ནུ་སྐུ་ཕང་པོ་དཔྱངས་འདུག་ལ། བོད་པའི་སྒོས་ཀྱི་ཏྲི་མ་ཤུགས་ཆེ་ཚོར་གྱི་འདུག མི་ཚོ་སྟོད་ས་འི་འགོལ་གདན་དང་ཤིང་ཁྲི་དམའ་པོ་དུ་མ་དང་། གོས་ཆེན་གཡོགས་པའི་བཞུགས་ཁྲི་ཞིག་འདུག ཐུ་མ་གཙོ་གོ་དེ་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་རིན་པོ་ཆེ་དེའི་སྟེང་དུ་བཞུགས་ཀྱི་ཡོད་རེད་ཅས་ང་ཚོར་བཤད་བྱུང་། ཁེན་ལྷུར་ཞོགས་པ་སྤ་པོའི་ཞལ་འདོན་དེ་མཚོད་ཁང་ནང་དུ་ཚོགས་ཀྱི་ཡོད། ཞོགས་ཚོགས་ལ་རིན་པོ་ཆེ་ཡང་ཕེབས་སྲོལ་འདུག ཐུགས་འགར་རིན་པོ་ཆེ་ཁྲི་སྟེང་དུ་གཤེད་ཤོར་འགྲོ་བ་དང་། མི་ཚོས་ཁང་པའི་མཐའ་བཐྱོར་ནས་མོ་ཏ་བཏང་སྟེ་དུང་སྒྲ་བཏུབ་སྟེ་ཁོང་གཤེད་ལས་དགྱོག་ཐབས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པའི་ཐྱོར་ལ་སྒྲང་གཏམ་དེ་འདྲ་ཡང་འདུག

གཡས་ཕྱོགས་ཀྱི་ཐང་ན་ཐུམ་གདན་ཞིག་དང་། ཆོག་ཅོ་ཆུང་ངུ་ཞིག འགོལ་གདན་དམའ་པོ་འགའ་ཤས་མ་གཏོགས་གཞན་གང་ཡང་མེད་པའི་ཁང་མིག་ཅིག་འདུག འདི་ནི་རིན་པོ་ཆེར་ཟུར་བཅར་ཞུ་ས་དེ་རེད། ཁོར་ཡུག་ཆ་ཚང་གིས་བོད་དགོན་ཞིག་གི་ཚོར་བ་སྟེར་ཀྱི་ཡོད་པས་ངའི་ཨ་མས་ཀ་རེ་བས་མས་ཡོད་མེད་དེ་ངའི་བློ་ཡུལ་ལས་འདས་པ་རེད།

ང་ཚོར་སྐེའུ་ཁྲུང་ནས་བལྟས་ན་མདུན་ཐང་མཐོང་ཐུབ་པའི་ཐོག་རྩེག་ཀཱུས་པར་ཁང་མིག་ཅིག་སྟོད་བྱུང་། ང་ཚོ་འབྱོར་མ་ཐག་ཏུ་རིན་པོ་ཆེས་ཨ་མ་ཟུར་མཇལ་ཞིག་ལ་གདན་འདེན་ཞུ་གནང་སོང་། བས་མ་ཡས་གླིང་དུ་ཡོང་མཁན་ཀྱི་མི་ཕལ་ཆེ་བ་ངའི་ཨ་མའི་ཐུ་ཚོགས་གལ་རིམ་ནས་མིན་པར། མོ་ལས་ཏ་ཅང་གཞོན་པ་དེ་འདྲ་ཡིན་ཙང་། རིན་པོ་ཆེས་མོ་དང་ཐུག་འཛོད་བྱུང་བ་ཡིན་པ་ཐག་ཚོད། ཨ་མ་རིན་པོ་ཆེ་དང་མཉམ་

དུ་བཀའ་མོལ་གནང་སྐབས། ངའི་གཅེན་མོ་དང་ང་གཉིས་གསང་སྒོས་ཀྱིས་ཁང་པའི་ནང་དུ་ཀ་རེ་ཤོད་ཀྱི་ཡོད་དམ་སྒམ་ནས་སྒོ་འགྱམ་དེར་ལངས་བསྡད་པ་ཡིན། ངའི་ཨ་མའི་སྒྲལ་ལྷགས་ལས་གྲོབ་པའི་ལྷམ་རྐྱང་པ་མཛོ་བོ་དེ་དག་སྒོ་འགྱམ་དུ་ཕྱད་དེ་དངོས་གཙང་པོར་བཞག་འདུག་པས་ང་གཉིས་གང་མོ་ཕྲོ་བོ་ཞིག་བྱུང། ངའི་ཨ་མས་རང་གི་ལྷམ་ཕྱད་དེ་ཀང་རྟེན་མར་མི་ཞིག་ཕྱག་པར་འགྲོ་རྒྱ་དེ་སྣང་བརྟན་དགོད་ཕྲོ་བ་ཞིག་རེད་བསམས་བྱུང། ང་གཉིས་ཀྱིས་འཛམ་གླིང་མི་འདྲ་བ་གཉིས་འདི་ལྟར་མཉམ་དུ་ཕྱག་འཕྲད་བྱུང་བ་དེ་དགོད་ཕྲོ་བོ་དང་ཆ་མི་མཚུངས་པ་ཞིག་མཐོང་བྱུང།

ཕྱག་འཕྲད་ཟིན་ཏེ་ངའི་ཨ་མ་ཕྱི་ལ་ཐོན་ཡོང་སྐབས་མོས་ "ཁོང་གིས་ང་ལ་སྟོད་ཟེར་ཀྱི་འདུག" ཅེས་བརྗོད་བྱུང། མོ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཐད་དེ་ཡིད་ཤོར་འདུག མ་མཐར་བཤད་ན་འདི་ནི་ཡ་མཚར་པོ་ཞིག་ཡིན་ཀྱང། ང་དང་ངའི་གཅེན་མོ་གཉིས་ལ་ནི་གནས་ཚུལ་ཡིད་དུ་འོང་བ་ཞིག་རེད། ང་ཆོས་བསམ་ཡས་གླིང་གི་ཉིན་རེའི་ཕྱེད་ཕྲོར་བསྡུན་ཏེ་བསྡད། ང་ཆོས་ནུབ་ཕྱོགས་དགེ་ཕྱུག་ཆོའི་ཆེད་དུ་བཀོད་ཕྲིག་བྱས་པའི་གསོལ་ཆོགས་ཁང་ནང་གི་ཤེང་གི་ཅོག་ཙེ་རིང་མོ་དེའི་སྟེང་དུ་ང་ཆོས་ཁ་ལག་ཟས་པ་ཡིན། ཁ་ལག་ནི་ཆེས་དགྱོས་མ་ཞིག་རེད། ང་ཆོས་དགོང་དྲོ་དེར་ཕྱག་པ་དང་བག་ལེབ་ཟས་པ་དྲན་ཀྱི་འདུག ཏེར་གཟའ་མཇུག་ལ་ཡོང་བ་དང་རྒྱུན་སྟོད་ཕྱེད་པའི་ནུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་དགེ་ཕྱག་ཇི་སྟེང་ཅིག་འདུག ཉིན་རེ་བཞིན་ཉམས་ལེན་ཕྱེད་པའི་ཆོགས་ཕྱན་འགའ་ཤས་འདུག ང་ཆོ་ཞོགས་པ་ཆུ་ཆོད་བྱུག་དང་ཕྱེད་ཀ་ཙམ་ལ་ལངས་ཏེ་ཉམས་ལེན་དེ་ཆུ་ཆོད་བདུན་པར་འགོ་ཆུགས་ཀྱི་འདུག ངའི་གཅེན་མོ་དང་ང་གཉིས་ལ་ལྟོ་སྟོད་བཀྲ་རྒྱ་ལྟ་བའི་ལས་ཀ་དགྱོས་མ་དེ་འདྲ་ལ་བསྐུལ་བྱུང།

ང་ཆོ་དེ་གར་ཡོད་སྐབས་ང་ལའང་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཟུར་མཇལ་ཞུ་རྒྱའི་གོ་སྐབས་ཤིག་ཐོབ་བྱུང། ངས་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ང་རང་ས་ཞིམས་མི་རྒྱུད་པའི་སྐོར་དང། ཨ་མ་དང་ལྷན་དུ་དཀའ་ངལ་ཡོད་པའི་སྐོར་ཁོང་ལ་ཞུས་པ་དྲན་ཀྱི་འདུག ཁོང་ཅུ་ཅང་གོ་རྟོགས་ཅན་ཞིག་འདུག ས་ཐུ་ཨར་དང་ལས་ཁིན་ས་གཉིས་ཀྱིས་དབྱིན་ཡུལ་དུ་ཉེ་ཆར་པར་སྐྱན་

བྱས་པའི་ཁོང་གི་ཕྱག་དེབ་ "སྒོམ་སྒྲུབ" ཅེས་པའི་དེབ་གསར་པ་དེའི་སྐོར་ལ་ངས་ཏྲི་བ་ཏྲིས་པ་ཡིན། འོན་ཀྱང་ང་ལ་མཚོན་ན་གནད་དོན་གཙོ་བོ་དེ་ང་རང་ཁོང་གི་སྐུ་མདུན་དུ་གནས་རྒྱུ་དེ་ཡིན་ཙང་། བདེ་བ་ཆེན་པོ་ཐོབ་པའི་ཚོར་བ་བྱུང།

བསམ་ཡས་གླིང་དུ་ཡོད་པའི་ནུབ་ཕྱོགས་པའི་སྒོོབ་མ་ཤས་ཆེ་བ་དབྱིན་ཡུལ་དང་ཞི་ཀོད་ལནད་ནས་རེད། དེ་དུས་ང་ལ་ཨ་རི་བ་ཞིག་ལ་ཐུག་པ་ཏན་ཀྱི་མི་འདུག རིན་པོ་ཆེ་དང་ལྷ་ཕྱིས་པ་བེ་རི་ཤེས་རབ་དཔལ་ལྷན་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་ཏུ་ང་ཚོར་བྱུང་པ་རིན་པོ་ཆེའི་ཡུན་རིང་གི་གྲོགས་པོ་དང་། ཆོས་ཚོགས་མཁན་འཛིན་གས་བྱེད་མཁན་གྱི་བོད་རིགས་གཞན་པ་ཨ་ཀོང་རིན་པོ་ཆེ་ངོ་སྤྲོད་བྱས་བྱུང། ཨ་ཀོང་ནི་བྱང་པ་རིན་པོ་ཆེ་དང་ལྷན་དུ་བོད་ནས་བྱོལ་དུ་ཡོང་བ་དང་། རིན་པོ་ཆེ་དབྱིན་ཡུལ་དུ་འཕྱོར་ཟ་ས་ལོ་འགའ་ཤས་སྟོན་སྟོང་གནང་ས་ཨོག་སི་ཚྭར་གནོན་ལག་སྟོན་གཉིས་ཀར་ཏུ་ཁོང་དང་མཁན་དུ་བཞུགས་པ་རེད། ཨ་ཀོང་ཡང་རིན་པོ་ཆེ་ཞིག་ཡིན་ཀྱང། སྐབས་དེ་དུས་ཁོང་གིས་གསུང་ཆོས་ཞེ་བྱག་གནང་གི་མི་འདུག ཁོང་བསམ་ཡས་གླིང་གི་འཛིན་སྐྱོང་འགན་འཛིན་ཡིན་པ་དང་། རིན་པོ་ཆེ་ནི་ཆོས་ཚོགས་ཀྱི་ཆོས་ཕྱོགས་ཀྱི་དབུ་ཁྲིད་དེ་རེད། ཁོང་གཉིས་སྐུ་ཚེ་དུ་མའི་རིང་ལ་ཕན་ཚུན་ཞལ་ཚོར་བ་མ་ཟད། སྐུ་ཚེ་འདི་ལའང་ཁོང་གཉིས་བུ་སྦྱོན་ནང་བཞིན་ཕན་ཚུན་ཅ་ཙང་ཉེ་བོ་ཡོད། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། བྱང་པ་སྦྱལ་སྐུ་དང་ཨ་ཀོང་སྦྱལ་སྐུ་གཉིས་སྐུ་ཚེ་སྟོན་མར་ཡང་ཕན་ཚུན་ཅ་ཙང་ཉེ་བོ་བྱུང་ཡོད་པས་སོ། ཀེ་ལྟར་ཡང་ང་བསམ་ཡས་གླིང་དུ་འགྲོ་སྐབས་ཁོང་གཉིས་ཀྱི་དབར་ལ་མི་མཐུན་པ་ཤུགས་ཆེ་འདུག འོན་ཀྱང་སྐབས་དེ་དུས་ངས་དེ་འདྲ་ཡོད་པ་ཤེས་མ་བྱུང། ང་ཚོ་དེ་གར་སྟོད་སྐབས་མི་འཚམ་པའི་ཁྱགས་མཚན་མི་འདུག ང་རང་གིས་མཐོང་ཐུབ་པ་ཞིག་ལ་གནས་སྟངས་དེ་ཞི་བའི་ལྷིང་འཛིགས་འདུག

ང་རང་རིན་པོ་ཆེའི་སྒོོབ་མ་དང་ཁོང་ལ་ཅ་ཙང་དགའ་པོ་གནང་མཁན། དབྱིན་ཇིའི་ནང་པའི་བཙུན་མ། ཇོ་ས་ལེག་ས་ལར་ལའང་ཐུག་འདོད་ཆེན་པོ་བྱུང། བོད་པ་ཚོ་སྟོད་ས་མའི་ཁང་པའི་སྟེང་ཐོག་དེར་ནུབ་ཕྱོགས་པ་ཚོ་ཐྲིར་བཅང་གང་བྱུང་འགྲོ་ཚོ་གི་

མི་འདུག ཁོན་ཀྱང་རྒྱ་སེ་མཚམས་བསྟེན་སྒྲུབ་མི་བྱེད་པའི་སྐབས་སུ་མོ་རང་དེར་སྡོད་ཚོག་གི་འདུག

སྤ་དགོང་གཉིས་ཀའི་ཞལ་འདོན་དེ་གོང་སྐད་ནང་དུ་སྒོར་ཀྱི་འདུག རྟེས་སུ་རིན་པོ་ཆེས་གསར་གཏོད་འཕེལ་རྒྱས་བཏང་བ་དང་མི་འཏྲ་བར། དེའི་སྐབས་སུ་གོང་པའི་སྲོལ་རྒྱན་གྱི་སྒོམ་ཤམས་ལེན་གྱི་ཐབས་ལམ་ལ་ཕྱུགས་གཙོ་བོ་བྱེད་ཀྱི་འདུག ཁོན་ཀྱང་འགྱུར་བ་གཏོང་རྒྱ་འགོ་ཚུགས་ཟིན་འདུག རིན་པོ་ཆེས་ཉིན་ལྔར་དབྱིན་སྐད་དུ་འདོན་བཞིན་པའི་གསོལ་འདེབས་གསར་པ་ཞིག་དགུ་བཅུ་བཞུགས་ཟིན་འདུག་ལ། ཁོར་ཡུག་དེ་ཕྱུར་པོའི་ངང་ནས་འགྱུར་བ་འགྲོ་བཞིན་འདུག

སྤྱི་ལོ་ ༡༩༦༢ ཀྱི་དབྱར་ཐོག་དེར་རིན་པོ་ཆེ་རྒྱ་གར་ལ་ཕེབས་པ་རེད། ལོ་ལྷའི་གོང་དུ་ཁོང་ནུབ་ཕྱོགས་སུ་ཕེབས་པ་ནས་བཟུང་ཞེ་ཤེ་ཡ་ལ་ཕྱིར་ལོག་གནང་བ་ཐེངས་དང་པོ་དེ་རེད། ཁོང་དེ་གར་ཡོད་སྐབས་ཆོས་སེམས་ལྷན་པའི་ནང་ཆོས་ཤམས་ལེན་པ་འབྱུག་རྒྱལ་མོས་གཙན་འདྲེན་ཞུས་པ་བཞིན་ཁོང་འབྱུག་ཡུལ་ལ་ཕེབས་གནང་འདུག འབྱུག་རྒྱལ་མོ་དང་ཁོང་གཉིས་ཀ་བཀུར་འོས་གཉིས་དེལ་མགོ་མཉྫིན་བཙུ་རིན་པོ་ཆེའི་སྒོབ་མ་རེད། མོས་རིན་པོ་ཆེ་རྒྱ་གར་དུ་ཕེབས་ཀྱི་ཡོད་པ་ཐོས་སྐབས་རིན་པོ་ཆེར་བསྟེན་བཀུར་ཞབས་ཏོག་གང་དགའ་ཅི་ལེགས་གནང་འདུག རིན་པོ་ཆེ་ཚོག་ས་ཐོག་རྒྱར་ལ་བཞུགས་སྐབས་ཁོ་མོའི་སྲས་ཆན་ཥོས་དང་མ་འོངས་པའི་ "དཔོད" རྒྱལ་པོ་འཇིགས་མེད་སེང་ཆེ་དབང་ཕྱུག་གི་ཆན་གནང་འདུག འབྱུག་རྒྱལ་ནང་མི་མང་ལ་འཕྲད་ལ་གདན་འདྲེན་ཞུས་པའི་ཐོག་ཏུ་རིན་པོ་ཆེར་སྒོབ་དཔོན་པཎ্ཆ་འབྱུང་གནས་ཀྱིས་གོང་ལ་མ་ཕེབས་སྟོན་ལ་སྒྲུབ་པ་གནང་སའི་སྒྲུབ་ཕུག་སྟེན་གྲགས་ཅན་སྟག་ཚང་དུ་མཚམས་བསྟེན་སྒྲུབ་གནང་རྒྱུར་ཚོག་མཆན་བསྡུལ་འདུག

རིན་པོ་ཆེ་དེ་གར་མཚམས་ལ་བཞུགས་སྐབས། ཁོང་གིས་ "ཕྱུག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་སྒྲུབ་ཐབས་" ཞེས་པའི་གསོལ་འདེབས་ཞིག་གཏོན་གནས་བཏོན་གནང་འདུག ངས་གཏེར་ནས་བཏོན་ཞེས་བརྗོད་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་གོང་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་གཞིར་བཟུང་བྱས་ན་

དེ་ཁོང་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཐིས་གནང་པ་མ་རེད། མི་ལོ་བཅུ་ཕྲག་འགའི་སྟོན་ལ་སྒོས་དགོན་
པརྒྱ་འབྱུང་གནས་ཀྱིས་ལྷགས་ཟོམ་གནང་བར་ཡིད་ཆེས་བྱེད་པའི་ཕྱག་དཔེ་ཞིག་རིན་
པོ་ཆེའི་དགོངས་པའི་གཏེར་དུ་སྒས་པའི་ཚུལ་དུ་བཞུགས་པ་དེ་ཁོང་གིས་གསར་རྙེད་བྱུང་
བ་རེད། པརྒྱ་ནམ་སྒྲ་བས་ལོ་ངོ་བཅུ་ཕྲག་འགའི་གོང་ལ་ཉམས་ལེན་གནང་ནའི་སྒྲུབ་
ཕུག་ཏུ་རིན་པོ་ཆེས་སྒོམ་སྒྲུབ་གནང་སྟེ། དེང་ནང་སྟེགས་དུས་འདིར་དངོས་གཙོའི་ལམ
ལུགས་དང་། ཆོས་ཕྱོགས་ལ་ཉམས་ཆག་ཏི་ལྟར་འགྱོ་བཞིན་པའི་ཐུན་ནག་འདི། ཆོས་ཀྱི
སྟེང་དོན་ཡང་དག་པར་སྟོན་པའི་ཆོས་ལུགས་རིས་མེད་ཀྱི་ཐབས་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་ཏི
ལྟར་ཞེལ་ཚུལ་གསལ་བའི་རྩ་ཆེའི་དཔེ་ཆ་འདིའི་གཏེར་སྒོ་ཕྱེས་པ་རེད། ངའི་ཁྱོ་ག་ནི
གཏེར་སྟོན་ཞིག་ཡིན་པར་ངོས་འཛིན་གནང་ཡོད། བོད་སྐད་ཀྱི་མཚན་གནས་ "གཏེར
རྙེད་པའམ།" ཡང་ན། "གཏེར་སྟོན་པ་" ལ་གོ་བ་རེད། གཏེར་སྟོན་ཟེར་དུས་ནུབ་ཕྱོགས
ཡེ་ཤྲའི་ཆོས་ལུགས་ནས་བཤད་ན་སྟོན་པ་ཟེར་བ་དང་ཕན་བུ་འདྲ་བོ་ཡོད། བོད་དུ་སྟན
གྲགས་ཆེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མང་པོ་ཞིག་གཏེར་སྟོན་པ་ཆགས་ཡོད། མཚན་གནས
འདི་ནི་པརྒྱ་ནམ་སྒྲ་བས་མ་འོངས་པའི་མི་རབས་རྣམས་ལ་ཕན་པའི་ཆེད་དུ། ས་གནས
སྣ་ཚོགས་པར་སྐབས་རེ་ཕྱག་དཔེ་ངོ་མ་དང་མཆོད་རྫས་སོགས་སྒྲས་གནང་པའི་རིགས
གཏེར་ནས་འདོན་མཁན་ཚོ་ལ་ཕུལ་ཀྱི་ཡོད། ཕྱག་དཔེ་འདི་དག་གིས་དུས་ཚོད་རན
འཚམ་ཞིག་ལ་གོ་རྟོགས་ས་མ། ཤེས་རབ་གསར་པ་ཞིག་མངོན་པར་གསལ་བ་བྱེད་ཀྱི
ཡོད་ཙང་། ངས་འདི་དག་ལ་དུས་ཀྱི་འབར་རྫས་རེད་བས་མ་ཀྱི་ཡོད། "བར་དོ་ཐོས་གྲོལ"
ནི་གཏེར་ཆོས་ཀྱི་ནང་ནས་འདི་འདྲའི་དཔེ་མཚོན་གྱགས་ཅན་ཞིག་རེད། ཕྱག་དཔེ་འདི
རིགས་འགའ་ཤས་བྲག་ཕུག་གི་གསེབ་ནས་དང་། འགའ་ཞིག་གཙང་གོའི་མཕེལ་དུ་སྒས
པའི་གཏེར་སྒོམ་ནས་ས་མ། ཡང་ན་དམིགས་བསལ་ཅན་ཀྱི་གནས་ནས་རྙེད་ཡོང་གི་ཡོད།
འགའ་ཞིས་གཏེར་སྟོན་ཀྱི་ས་ཁམས་ནང་དུ་སྒས་ཏེ་དེ་དག་ཁོང་གི་དགོངས་པའི་ཟློང་ནས
རྙེད་པའམ་སྐྱེ་བ་ཡོང་གི་ཡོད། རིན་པོ་ཆེ་ནི་དངོས་གཏེར་དང་དགོངས་གཏེར་གཉིས
ཀ་འདོན་ཐུབ་པའི་གཏེར་སྟོན་ཀྱི་ཁྱས་ལ་བརྟེ་བ་རེད། བོད་དུ་སྐུ་གཞོན་ནུའི་སྐབས་སུ

ཁོང་གིས་གཏེར་མང་པོ་བཏོན་གནང་གྱུར་ཡོད་ཀྱང། "ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་སྒྲུབ་ཐབས་" དེ་ཁོང་གོང་ནས་ཕེབས་རྩེས་སྲུ་བཏོན་པའི་གཏེར་མ་དང་པོ་དེ་རེད་བསམ་གྱི་འདུག

ང་ཚོ་བསམ་ཡས་གླིང་དུ་ཡོད་སྐབས། རིན་པོ་ཆེ་འབྱུག་ཡུལ་ནས་ཕྱིར་འཚོར་མ་ཐག་ཡིན་པ་དང། ཕྱག་དཔེ་འདི་ཁོང་རང་མཁན་དུ་འཁྱེར་ཡོང་ནས་དབྱིན་སྐད་ནང་གསར་དུ་བསྒྱུར་ཚར་ཙམ་རེད་འདུག ད་ཆ་བསམ་ཡས་གླིང་གི་དགེ་ལུག་ཚོས་ "ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་སྒྲུབ་ཐབས" དེ་གོང་སྐད་དུ་སྒོར་བ་མ་ཟད་དབྱིན་སྐད་ནང་དུའང་ཁྱམས་ལེན་བྱེད་ཀྱི་འདུག དཔེ་ཆ་དེ་ཚོན་ཁ་ཅན་གྱི་ཤོག་བུའི་ཐོག་ཏུ་དེ་ཙམ་གསལ་པོ་མེད་པའི་སྒོ་ནས་སྒྲུམ་པར་འཛུ་བཤུས་བྱས་ཡོད་པ་ཅའི་དྲན་པར་གསལ།

ང་ཚོ་དེ་གར་བསྡད་དེ་ཉིན་ཤས་ཕྱིན་པའི་རྩེས་ཀྱི་ཕྱི་དྲོ་ཞིག་ལ། ང་ཁལ་ཁང་དུ་ཕྱིན་པས་ཨ་མ་ཁལ་ཁྱིའི་སྟེང་དུ་ཐད་དེ་འཚུམས་ནས་བསྡད་འདུག མོ་ཏོན་ཐོར་བ་འདྲ། སྐར་མ་འགའ་ཤས་ཀྱི་རིང་ལ་མོས་འགྱལ་སྒྲོད་བྱས་མ་ས་ཁོང་ལ་ངག་ནས་གང་ཡང་བཤད་མ་ས་ཁོང། དེ་འདྲ་ཞིག་ནས་ "དགོན་མཆོག་མཁྱེན། ང་ལ་གཉིད་འབེབས་བྱས་འདུག ང་ལ་ཨེ་ཤེ་ཡའི་མི་འདིས་གཉིད་འབེབས་བྱས་འདུག ད་ལྟ་རང་ཁྱོད་རང་གིས་ཅ་དངོས་བདག་ཚ་ཆྱོས། ང་ཚོ་སྒྲུ་མ་ངན་པས་བསྒྲུས་འདུག ང་ཚོ་འདི་ནས་ཐོན་འགྲོ་དགོས།" ཞེས་བརྗོད་བྱུང།

ཕྱིར་བལྟ་ཞིག་བྱས་ན། མོ་བསམ་ཡས་གླིང་དུ་དུས་ཡུན་དེ་ཙམ་བསྡད་པ་དེ་ཡ་མཚར་པོ་རེད་ལྟམ། ཕྱོགས་གཅིག་ནས་དེ་ནི་སྒྲུ་མ་རང་རེད། དུས་ཡུན་འདིའི་རིང་ལ་མོས་དུས་རྒྱུན་སྒྲོད་ལུགས་ཀྱི་ལྟ་ས্ལ་ངན་ནས་སུ་ཟུར་འཛིག་བྱས་པ་རེད། དེ་ཀ་འདྲ་བྱས་ཏེ་བྱང་ས্ལིད་པ་དེ་ངས་གསལ་པོ་ཤེས་མ་ས་ཁོང། ངན་ལྟགས་དེ་ཀང་ཡིན་ཡང་བུང། ད་ནི་དེའི་ནུས་པ་ཁྱམས་འདུག

སྐབས་དེ་དུས་མོའི་བསྟན་པས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོད་ཇི་འདྲ་མངོན་པ་དེར་ངས་ཡི་རང་བྱས་མེད། དེ་ལས་ལྷོག་སྟེ་ང་ལ་དེར་ཡུན་རིང་ཙམ་སྡོད་འདོད་ཀྱི་ཐོ་སྐྱེས་པ་དང། མོས་ང་ཚོ་འགྲོ་དགོས་པའི་ཕུ་ཚུགས་བྱས་ཙང་ས্ལམས་ངལ་སྐྱེས་བྱུང། ང་དང་ངའི་གཅིན་མོ་

གཤེས་གས་ཚང་མ་འགྲིག་ཡོད་པ་དང་། སྒྲ་མ་ངན་པ་མ་ཡིན་པ། ང་ཚོ་བསྡད་ནི་འཕྲས་པ་བཅས་ཀྱི་སྨོ་ནས་མོའི་བློ་འགྱུག་རྒྱར་ཐབས་ཤེས་བྱས་པ་ཡིན། ངས་མོ་ལ་ཞུ་བ་བྱས་ཀྱང་མོས་སྐད་ཅིག་ཁེད་ལ་འགྲོ་དགོས་ཡོད་ཟེར་གྱི་འདུག ངས་ང་ཚོ་དེ་གར་ཡོད་དུས་འཕྲུག་ཙམ་ལས་མཇལ་རྒྱ་མ་བྱུང་བའི་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཐོན་མཇལ་ཞུ་བར་ཕྱིན་པ་ཡིན། ངས་ཁོང་ལ་ངའི་ཨ་མས་བློ་སྟ་འགྱར་ལྷོག་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ཙང་ང་ཚོ་འགྲོ་དགོས་བྱུང་སོང་ཞེས་ཞུས་པ་ཡིན། ཁོང་གིས་ང་ལ་སེམས་ཁྲལ་བྱེད་དགོས་མ་རེད། ཚང་མ་འགྲིག་འགྲོ་ཡི་རེད། མ་འོངས་པར་ཐུག་འཕྲད་ཐུག་ཀྱི་རེད་ཅེས་བློ་བདེ་པོ་བཟོས་བྱུང་།

ངའི་གཅེན་མོ་ང་ལས་ཆུན་པ་ཡིན་པ་དང་། ས་ཀོད་ལནད་ཀྱི་ཉེ་འཁྲིས་སུ་མོ་ལ་གྲོགས་མོ་ཡོད་ཙང་། ངའི་ཨ་མས་མོ་ལ་གཟའ་མཏུག་གི་ལྷག་མ་དེ་ཁོང་ཚོའི་མཁན་དུ་བསྡད་ནི་འཕྲས་པའི་གནང་བ་སྦྱད་སོང་། ང་གཅིག་ཟུ་ཨ་མའི་མཁན་དུ་ནང་ལ་འོག་དགོས་བྱུང་། ངས་ང་ཚོའི་མོ་ཏ་ཌ་ཁ་ས་ཏན་ཏུགས་ཅན་དེའི་ནང་དུ་སྒམ་དེ་ཚོ་ཟླུགས་ཏེ་ང་གཤེས་ལོན་ཅོན་ལ་ཕྱིར་ལོག་ཕྱིན་པ་ཡིན། ངས་སྐད་ཆ་བཤད་མེད། འགྲུལ་བཞུད་ཕྱེལ་པོར་ཐད་ཀའི་ཏྲི་བ་ཆུམས་ལ་ཡིན་དང་མེན་གྱི་ལན་ཙམ་མ་གཏོགས་ངས་ཁ་གདངས་མེད། འགྲུལ་བཞུད་ཚུ་ཚོད་འགའ་ཤས་བྱས་པའི་ཇེས་སུ། ཨ་མས་མོ་ཏ་བཀག་སྟེ། ངའི་སེམས་ཁམས་ལ་འགྱར་བ་ཕེབས་ཡོང་བས་མས་ཏེ། ང་ལ་འཕྲུགས་ཕྱི་ཞིག་ཉོས་ནས་སྦྱད་བྱུང་། ངས་ལམ་སྟེང་དུ་མ་སྒེབས་བར་སྐྱག་པ་དང་དེ་ནས་སྐེའུ་ཞུང་ཕྱེས་ཏེ་འཕྲུགས་ཕྱི་དེ་གཡུག་པ་ཡིན། ཨ་མས་ང་ལ་ "ང་ཚོ་ལྷོ་ཨ་ཆྱི་རི་ཁར་གཞིས་ས་ཁོས། ཕྱེད་རང་དེ་གར་དགའ་པོ་ཡོང་གི་རེད། ངས་ཕྱེད་རང་ལ་ཏ་ར་ཞིག་ཉོས་ཚོག ཕྱེད་རང་ལ་ཏ་མང་པོ་གཅོད་དགོས་ཀྱང་ཉོས་ཚོག འོན་ཀྱང་ཐུགས་ཇེས་གཟིགས། ཐུགས་ཇེས་གཟིགས། ཁོད་ཀྱིས་ནང་ཚོས་དང་མི་ཁྱད་མཚར་འདི་ལ་ས་ཁོ་སྦྱང་བྱེད་རྒྱ་དེ་བཇེད་འཇུག་རོགས།" ཞེས་ཞུ་བ་འཕེན་པ་དྲན་ཀྱི་འདུག ཡིན་ནའང་ངས་དེ་འདྲ་གང་ཡང་བྱས་ཡོད་པ་མ་རེད།

འདིའི་རྟེས་སུ་མ་འགྱུར་བར་ང་རང་སྒེ་ནེན་ཏེན་སྨོས་གྱར་ཕྱིར་ལོག་པ་ཡིན། དེ་ནི་ *১৯৬৫* ལོའི་དཔྱིད་ཀ་ཡིན་པ་དང་། ངས་རིན་པོ་ཆེ་ཕལ་ཆེར་ཟླ་བ་དྲུག་གི་རིང་ལ་སྐྱར་དུ་མཇལ་མ་བྱུང་། དཔྱིད་ཀའི་སྨོས་ཡུན་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཁོང་ལ་མོ་ཏ་བརྡབ་སྐྱོན་ངན་པ་ཞིག་བྱུང་སྟེ་ཞབས་གཡོན་ཞ་པ་ཐོས་པས་ང་རང་ཏོན་ཐོར་སོང་། དེ་ནས་ཡུན་རིང་མ་སོང་བའི་རྟེས་སུ་ཁོང་ཀ་ལེར་དྲག་སྐྱེད་འགྲོ་བཞིན་ཡོད་པ་དང་། མིང་ལ་མ་ཕྱི་ར་སོལ་ཟེར་བའི་དཔྱིན་ཇིའི་བུ་མོ་གཞོན་ནུ་མ་ཞིག་དང་གཉིས་སྒྲིག་བྱེད་འཚར་ཡོད་སྐོར་ཐོས་བྱུང་། དེ་ནི་ང་རང་ཏོན་ཐོར་བ་ཐེངས་གཉིས་པ་དེ་རེད། དེ་ནས་དུས་ཡུན་ཐུང་ཙམ་ཞིག་གི་རྟེས་སུ་མཁ་ལྷི་ཡིས་ཁོང་དང་གཉིས་སྒྲིག་མི་བྱེད་རྒྱུའི་ཐག་བཅད་པ་རེད་ཅེས་གོ་བྱུང་། ཡ་མཚན་པ་ཞིག་ལ་དེ་ནི་བློ་མ་བདེ་བ་ཆེ་ཤོས་བཟོ་བའི་གནས་ཚུལ་རེད། ངས་ཡིད་ཆེས་བྱེད་ཐུབ་མ་སོང་། "སུ་འདྲ་ཞིག་གིས་ཁོང་ལ་མིན་ཟེར་ཐུབ་ཀྱི་རེད་དམ། ཇི་ལྟར་བྱས་ཏེ་ཁོང་གིས་བུད་མེད་ཅིག་ལ་གཉིས་སྒྲིག་འདོད་བྱུང་བ་དང་། བུད་མེད་དེས་ཁོང་གི་འདོད་པར་ངོས་ལེན་མི་བྱེད་པ་གང་ཡིན་ནམ། མོ་སྟོས་པ་ཡིན་ཁོ་ཐག་རེད།" ཅེས་ང་རང་ལ་བསམ་བློ་འདི་ལྟར་འཁོར་བ་ཏན། གལ་ཏེ་ང་ལ་ཁོང་དང་གཉིས་སྒྲིག་བྱེད་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་དེ་འདྲ་བྱུང་ན་ངས་ཐེ་ཚོམ་བྱེད་མ་རེད་ཅེས་བློ་ལ་འཁོར་བྱུང་། ང་ལ་བསམ་བློ་གཉིས་པ་དེ་འདྲ་ཡོང་མི་སྲིད།

རྟེས་སུ་རིན་པོ་ཆེས་མོ་ཏ་བརྡབ་སྐྱོན་དེའི་སྐོར་ལ་བྱིས་སྐབས། ཁོང་གིས་ཐེ་ཚོམ་དང་། དོགས་པ། རང་མགོ་རང་སྐོར་བཅས་མེད་པ་བཟོ་རྒྱུའི་སྐོར་ལ་གསུངས་འདུག ཁོང་གིས་ "བོད་དུ་སྐྱེས་པ་" ཞེས་པའི་དེབ་ཀྱི་མཏུག་བསྡུའི་གཏམ་ "ནུབ་ཕྱོགས་སུ་ནང་ཚོས་འཏུགས་པ་" ཞེས་པའི་འགོ་བརྗོད་འགེ་ཏུ་མོ་ཏ་བརྡབ་སྐྱོན་དེ་བརྒྱད་དེ་ཁོང་ལ་ཐོབ་པའི་བརྡ་དོན་དེའི་སྐོར་ལ་འདི་ལྟར་བྱིས་འདུག

ཆ་ཚང་བ་དང་ཡང་དག་པའི་སྒོ་ནས་དམ་ཚོས་ཉམས་ལེན་ལ་གཞོལ་དུས། སུ་ཞིག་བསྡུ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་དང་མཉམ་དུ་གཞོལ་མི་ཚུགས་པ་ཡིན། ངས་ང་རང་གིས་གཞན་གྱི་མ་ཤེས་པའི་ཆ་ཞིག་གས་ང་ལར་དང་། དམིགས་བསལ་གྱི་ཁྱད་རྫུགས་

ས་མ། ལུགས་མཐུན་གང་འདྲ་ཞིག་ཀྱང་འཛིན་རྒྱ་མེད་པ་ཤེས་རྟོགས་བྱུང། ངས་རང་ཉིད་ལ་གེགས་བར་ཁོ་ནར་འགྱུར་པའི་ཡ་མཚན་པའི་བག་ཚགས་ཤིག་བསྐྱན་བཞིན། དགེ་འདུན་པའི་གྲྭ་ཆས་ཀྱི་རྒྱབ་ཏུ་ཡིབས་མི་ཁྱང་བ་དང། དགེ་འདུན་གྱི་སྟེ་དང་ལྷན་དུ་རང་ཉིད་འཕེལ་བ་རྒྱ་ཆེར་ཡོང་བའི་ཀུན་སྨོང་དང་བཅས་ཏེ་ངས་བསྒྲབ་སྟོམ་དོར་རྒྱར་ཐག་བཅད་པ་ཡིན། ས་ངས་རྒྱས་བསྟན་པ་ལ་ཞབས་འདེགས་བསྒྲུབ་པར་རང་ཉིད་འབྱུལ་འདོད་ཀྱི་ཚོར་བ་དེ་སྟ་བྱུང་མ་མྱོང་བ་ཞིག་རྐྱེས་བྱུང།[1]

སྐབས་དེ་དུས་ངས་མོ་ཀ་བརྡབ་སྐྱོན་དེའི་ཤུགས་རྒྱུན་གྱི་སྐོར་ལ་གང་ཡང་ཤེས་མ་བྱུང། ང་རང་གིས་ངོས་ནས་ངས་རིན་པོ་ཆེ་རྒྱུན་དུ་ཡིད་ལ་འཁོར་བ་དང། ཁོང་ཡང་སྐྱར་མཇལ་རྒྱ་བྱུང་ན་སྙམ་སྟེ་སྐྱག་བསྡད། ལོ་བཅོ་ལྔ་ཡིན་པའི་གཞོན་ནུ་མ་ཞིག་ལ་མཚོན་ན། ང་ནི་ཁོང་ལ་ཏ་ཅང་ཇེས་སུ་ཆགས་པ་དང། རང་ཉིད་ཀྱི་མི་ཚའི་ཐོ་ཕུས་གང་ལ་འཁོན་ཏེ་གནས། ངས་ཁོང་གི་གནས་སྟངས་ཀ་འདྲ་ཡིན་པའི་གོ་དོན་གཏིང་ཟབ་དེའི་སྐོར་ལ་ངས་མནོ་བས་མ་བཏང་མེད།

དུས་ཡུན་འདིའི་རིང་ལ་ངའི་སྒོས་ཐོང་ཁམས་ཞན་དུ་འགྲོ་རྒྱ་འགོ་བཙུགས་ཤོང། ཐེ་ནེན་ཏེན་ལ་ང་ནམ་ཡང་སྟང་བཟོད་བདེ་པོ་མ་བྱུང་བ་དང། ད་ཆ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཐུག་པས་ངའི་མི་ཚའི་ལྟ་ས্ལངས་ཀྱི་ཐད་ལ་འགྱུར་བ་ཤུགས་ཆེ་ཕྱིན་ཏེ། ཐུ་ཚོགས་སུ་འདྲེས་མི་ཐུབ་པ་དེ་ཤུགས་ཆེར་ཕྱིན་པ་ལྟ་བུར་མངོན། ཐེ་ནེན་ཏེན་ནི་དབྱིན་ཡུལ་གྱི་གཡལ་རིམ་མཐོ་གས་དང། ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་གཞུང་ཚབ་ཁག་འཛིན་ཡོངས་ཀྱི་རྒྱལ་རིགས་ཀྱི་བུ་མོ་ཚོ་གཏོང་ས་པའི་སྒོས་གྲ་དེ་རེད། དེ་ནི་དབྱིན་ཡུལ་དུ་ཁེ་གཙང་སྒེར་གཉེར་སྒོས་གྲ་ཤས་ཆེ་བ་ལ་འབོད་པའི་ཐུམངས་སྒོས་གྲ་སྟེ། དབྱིན་ཇིའི་ལམ་སྲོལ་གྱི་སྒོས་གསོ་ཅུད་ཐོས་ས་ཞིག་རེད། ཏང་པོར་བཤད་ན། ང་རང་ཆུང་དུས་ནས་དབྱིན་ཇིའི་ཐུ་ཚོགས་

1 ཚོས་རྒྱམ་ཏྲང་པ། "ཚོས་རྒྱམ་ཏྲང་པའི་གསུང་འབུམ་གཅེས་བཏུས་" སྒེགས་བམ་དང་པོ། (ཐྲོ་ས་ཀོན་ཤམ་ཐུབ་ལ་དཔར་སྐྱེན་ཁང། ༡༩༩ཧ) ཤོག་གྲངས་ ༡༦༥ །

ཀྱི་ནང་དུ་ང་རང་འཚམས་པོ་ཡོད་པ་ཚོར་རྒྱང་མེད། དེ་འད�eའི་རྒྱན་ལས་ང་ཕྱི་ནས་ཁེན་ཀེན་ནང་སྦོད་རྒྱ་དེ་ལས་སྣ་པོ་མ་བྱུང། འདིའི་སྐབས་སུ་ངས་སློབ་གྲྭའི་གནས་ལུང་ཐ་ནས་བསྡུན་མ་ཐུབ་པ་དང། ང་སློབ་གྲྭའི་མི་ཚེ་ནས་འཕེལ་ཐག་རིང་དུ་ཕྱིན་སོང། དེ་དུས་ང་རྟོག་ཏུ་བཟོ་མཁན་ཀྱི་ཐུ་གུ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་བཞིན་འདུག་ དེ་ནས་ཐོན་འགྲོ་འདོད་ཀྱི་ཚོར་བ་ཞིག་ང་ལ་ཡོད་པ་ཏན་ཕྱི་འདུག ལྷག་པར་དུ་བསམ་ཡས་གྲིང་དུ་ངའི་བ་མ་དང་མཉམ་དུ་མ་འགྲིག་པ་བྱུང་བའི་ཟླས་སུ་ང་རང་གཉའ་ཆག་པ་དང། འ་ཆད་ཉ་ཐུག་ཏུ་ཐུར་པ་ཚོར་བྱུང།

འདིའི་སྐབས་སུ་ལེམ་ཁྱི་རི་ཏི་ཡི་ཉེ་འགྲམ་ཀྱི་སློབ་གྲྭར་ཡོད་པའི་གྲོགས་མོ་ཞིག་གིས་ང་ལ་སྒྲག་ཐོག་ནས་བཟེ་སྨན་གཏོང་རྒྱ་འགོ་ཚུགས། མཚམས་མཚམས་སུ་མོས་ང་ལ་མེ་ར་ཤ་ན་ཞེས་པ་སྟེ། ས་མ་ར་ཛ་འི་ཛ་ཐ་ཏོང་གི་ཡོད། མི་ཚེའི་དཀའ་ངལ་ས་ལ་ཐབས་སུ་ངས་ཉལ་ཐ་དཀའ་པོའི་ངང་ནས་འཕེན་པ་ཡིན། དེ་ནས་མོས་ང་ལ་སྒྲག་བརྒྱུད་ནས་ཚོ་ཕེམ་ཞེས་པའི་ཉལ་ཐ་བཏང་བྱུང། དེ་ངས་ནམ་ཡང་བོད་སྨྱོད་བྱས་མེད། དེ་ངས་དུས་སྐབས་དམིགས་བསལ་ཞིག་གི་ཚེད་དུ་ཉར་དགོས་བསམས་བྱུང། བདུན་ཕྲག་འགའི་ཟླས་སུ་དགྱིན་ཏིའི་རྒྱལ་མོ་ཨི་ལི་བཟའ་ཐྲེད་ལགས་ཐྲེ་ནེན་ཏེན་དུ་སྒས་མོ་ཨེན་ལ་ཐུག་འཕྲད་དུ་ཡོང་གི་རེད་ཅེས་བཤད་སོང། ཨེན་སློབ་གྲྭར་ངའི་ཁང་ཚན་ནང་གི་སློབ་མའི་གྲས་ནས་གཅིག་རེད། ངས་འདི་ནི་ཡང་དག་པའི་གོ་སྐབས་ཤིག་རེད་བསམས་ནས་རྒྱལ་མོ་མ་སྒེབས་སྟོན་ལ་ཚོ་ཕེམ་ཉལ་ཐ་དེ་བཟས་པ་ཡིན། རྒྱལ་མོའི་ཆེབས་སྒྲུར་སྐབས་དེར་ང་ལ་ཞེ་ངག་བློ་བག་ཕེབས་པོ་དང། སྣང་བ་རྒྱུད་པོ། ཐོ་བ་འཕེལ་པོ་བཅས་ཀྱི་མྱོང་ཚོར་བྱུང་བ་ཏན་ཡུལ་ནི་འདུག ཁང་འཚམས་ཤིག་ནས་ང་རང་མོ་ཏ་བཀག་སའི་ཐང་ཏུ་རྒྱལ་མོར་ཕེབས་སྐྱེལ་ཞུ་བའི་རྩ་བསྟར་གྱི་ནང་དུ་ལངས་སྟོད་སྐབས་ནམ་མཁར་ལྷོང་བ་དང་འདྲ་བའི་ཚོར་བ་བྱུང།

དེའི་ཟླས་སུ་ཏན་གསོས་པ་ཞིག་ལ་ངའི་ཆང་པ་གློ་བུར་དུ་ལྷོད་གོག་ཆེན་པོ་ཆགས་པས་ང་སློབ་གྲྭའི་བར་ཁྱམས་ཤིག་ཏུ་ཉལ་བསྟད་ཡོད་པ་འདུ། ངའི་ཁང་ཚན་ཁྱན་ལགས་

ངའི་འཁྲིས་ལ་ལངས་ཏེ་ "ཨ་ཡ་ནི་ཕི་ཐྲ་སི་ད་ལྷ་རང་ཡར་ལོངས། ཡར་ལོངས། ཅིའི་ཕྱིར་ཁྱེད་རང་འདིར་ཉལ་ཀྱི་ཡོད་དམ།" ཞེས་བརྗོད་ཀྱིན་འདུག ངས་མོའི་གདོང་ལ་བལྟས་ཏེ་ "ཁྱེད་རང་ལ་དཀའ་ངལ་གཅི་འདུག ང་ར་བཟི་འདུག་" ཅེས་སྨྲས་པ་ཡིན། དེར་མོའི་ངོས་ནས་ཡ་ལན་ཡོང་རྒྱུ་དེ་ཤོད་གཅ་ལ་དགོས། མོས་སྐད་ཅིག་ཤེད་ལ་གནས་ཚུལ་དེ་དགེ་ཏན་ཆེན་མོར་ཞུས་པ་དང་། སྐབས་དེ་དུས་ང་ཚུགས་ཀ་བརྟན་པོ་མེད་ཙང་མོས་ང་ཉལ་ཁྲིར་བསྡལ་བྱུང་། ས་ང་ཞོགས་དེར་ང་དགེ་ཏན་ཆེན་མོའི་ས་འགྲེལ་བཤད་བྱེད་པར་བཏང་བྱུང་། ངས་མོ་ལ་བཟི་སྨན་མ་རེད། ངའི་ཨ་ཕ་ཀྱོངས་ཙང་ཁོ་རང་དྲན་དགས་པའི་དབང་གིས་ཡིད་ཆུག་སྟེ་ཐེངས་དང་པོར་ཚང་ཤེལ་ཕོར་གང་བཏུང་བ་ཡིན་ཞེས་བཤད། ང་ལ་ཉེས་ཚད་ཚབས་ཆེན་དེ་འདྲ་བཏང་མ་བྱུང་། ཁོང་ཚོས་ངས་འགྲེལ་བཤད་བྱས་པ་དེར་ཡིད་ཆེས་པའམ། ཡང་ན་ང་ལ་སྟེང་རྟེ་སྐྱེས་པ་གང་རུང་ཞིག་རེད། དོན་དངོས་ཀུ་ང་ལ་མཚན་གང་འཕྲུལ་སྣང་ཤར་བ་དང་། དེ་དག་དགའ་བདེར་ལོངས་སྤྱད་དེ་ངས་ཉལ་ཁྲིར་ཉལ་བསྡད་པ་ཡིན།

སྒོ་བཀྲན་ཀྱི་སྐབས་ཞིག་ལ་ངས་དགེ་ཏན་ཆེན་མོར་བཅར་ཏེ། ད་ཆ་ང་རང་ནང་པ་ཞིག་ཡིན་ཙང་ད་ནས་བཟུང་དཀར་སྐྱོང་བྱེད་ཀྱི་ཡིན་ཞུས་པ་ཡིན། མོས་ང་ལ་མོ་རང་ཚོས་ཀྱི་ལྷ་གྲྭ་སྐོར་ལ་བགྱི་གྲེང་བྱེད་འདོད་མེད། འོན་ཀྱང་ངས་དམར་ཟས་བཟའ་དགོས་རེད་ཅེས་བཤད་བྱུང་། ངས་མོ་ལ་ང་དེ་ནས་བཟུང་ཡེ་ཤྱའི་ལྷ་ཁང་དུའང་འགྲོ་འདོད་མེད་ཅེས་བཤད་པ་ཡིན། ཕྲེ་ནེན་ཀེན་དུ་ང་ཚོ་གཟའ་ཉེ་མར་སྒོ་ལམ་ཐེངས་གཉིས་ཚོགས་པར་འགྲོ་དགོས་ཀྱི་ཡོད། ནང་པ་ཡིན་པར་དམིགས་བསལ་གང་ཡང་མེད། ང་ངེས་པར་དུ་སྒོ་ལམ་ལ་མཉམ་ཞུགས་བྱེད་དགོས་རེད་བཤད་བྱུང་།

གང་ལྷར་ཡང་ངས་འགྲྭ་མཚམས་བཞག་པ་དང་། མཐའ་མ་དེར་ང་བཟུང་སོང་། ཉེས་ཚད་ཀྱི་དོན་དུ་ང་ལ་གྲོང་གསེབ་ཀྱི་ལྷ་ཁང་ཡོད་ས་དེ་བར་དུ་ལེ་བར་གཉིས་ཙམ་ཁང་ཐང་ལ་འགྲྭ་དགོས་པ་དང་། དེར་ཞུ་ཐིམ་མེར་བསྡད་དེ་ཚོས་གླུ་ཞིག་ངག་འཛིན་བྱས། དེ་ནས་སྒོ་བར་ལྷུར་ཕྱིར་ལོག་བྱས་སྟེ་ངའི་ཁང་ཚན་ཀྱི་དགེ་ཏན་དང་། ཏན་བདག་

ཚོའི་མདུན་ལ་ཆོས་གླུ་དེ་ངག་རྒྱོར་ཁྱེད་དགོས་རེད་བརྗོད་བྱུང། ངའི་གྲོགས་མོ་ཞར་རོ་ནི་ཁ་ཐུན་ཅུ་ཞི་ཇོན་ཞི་ང་དང་ལྷན་དུ་ཡོང་རྒྱུ་ཐག་བཅད། ང་ཚོ་ཡེ་ཤྱའི་ལྷ་ཁང་དུ་སྒེབས་དུས་དེར་ས་ཡང་མི་འདུག ཕྱུན་ལྷན་སྨོན་ལམ་གྱི་དུས་ཚོད་མིན་ཙང་ལྷ་ཁང་སྟོང་པ་རེད་འདུག འོན་ཀྱང་ང་གཤེས་མཚོད་ཁང་གཙོ་བོ་དེའི་ནང་དང་མཚོད་གཤོམ་གྱི་རྒྱབ་ལ་འགྲོ་ཐུབ་བྱུང། ངས་ཚོས་དཔོན་གྱི་ཚོས་གོས་དེ་ཆྱེད་བྱུང་ལ། ཞར་རོ་ནི་ཁ་དང་ང་གཤེས་ལ་མཚོད་ཕྱས་ཀྱི་ཆང་ཤེལ་དམ་གང་ཡང་ཆྱེད་པ་དེ་ང་གཤེས་ཀྱིས་བཏུང་བ་ཡིན། དེ་ནས་ངས་ཚོས་གོས་དེ་ཀྱོན། གསུང་བཤད་སྟེགས་བྱའི་རྒྱབ་ཏུ་ལངས་ཏེ། རྒྱབ་བཀྲགས་སྟོང་པ་དེ་ཚོར་ཁ་གཏད་དེ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་བཀའ་བདེན་བཞི་དང་མི་རྟག་པའི་དོན་ཇི་ཡིན་ཀྱི་སྐོར་ལ་ཆོས་བཤད་ཅིག་བྱས་པ་ཡིན། མཐའ་མ་དེར་ངས་དེར་ལངས་ཏེ། "ང་རང་ནང་པ་ཞིག་ཡིན་པ་དང། ནང་ཚོས་ནི་འདི་ལས་བཟང་བ་རེད།" ཅེས་བཤད་པ་དྲན། དེའི་ཇེས་སུ་ང་གཤེས་ཆང་གིས་ཕྱིད་པར་ཀྱུར་ཏེ་སྒོ་བསྒོ་ཁྱུར་ཞང་ཐང་གིས་ལོག་ཕྱིན་པ་ཡིན།

གང་ལྷར་ཡང་ངས་ལོ་དེའི་སྒོ་ཐུན་ཚར་བ་བྱས། འོན་ཀྱང་སྟོན་དུས་སུ་ར་ནང་ཆེ་ནི་ཅི་ལ་ལོག་འདོད་མེད་པ་དེ་ཤེས་ཀྱི་ཡོད། ངའི་གཅེན་མོས་ལོ་རིམ་མཐའ་མ་གཤེས་ཀྱི་སྒོ་བ་ཐུང་བྱེད་ས་ལིར་ཆེ་ཤི་ཞེས་པའི་སྒོ་བ་ཁྱར་གནས་ཐོ་ར་འགྲིག་གི་རེད་དམ་ཞེས་ངས་ཙ་མར་ཏིས་པ་ཡིན། ༡༩༦༥ དབྱར་ཁར་ང་བས་མ་ཡས་གྲིང་ལ་འགྲོ་འདུན་བྱུང་ཡང། ངས་ཙ་མ་དང་ཁེ་ས་མཉམ་དུ་ཙ་མས་ང་ཚོའི་ཀུང་གསེང་ཆེད་དུ་གླས་པའི་ཁང་ཆེན་ཡོད་ས། ས་ཝེན་ཡ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་མི་བཞའ་ས་ལ་དབྱར་ཁ་དེ་ཆ་ཚང་བསྒྲལ་བ་ཡིན། དེ་གར་ངས་ས་གནས་ཀྱི་བཟི་སྨན་ཁེ་ཡོའི་རིགས་གང་ནས་ཉོ་རྒྱུ་ཡོད་མེད་ཙང་གཅོད་ཐུས་པ་དང། ཚོང་ཁང་ནང་ནས་ཀུ་མ་ཡང་བཀུས་པ་ཡིན། ངས་ཉེ་བའི་ཤར་གྲིང་གི་ཡུལ་འགའ་ཞིག་ནང་བུད་མེད་ཚོས་ཀྱོན་པའི་ཚོན་ཁ་ཅན་གྱི་ཤམ་ལྭ་ཁབ་ཐན་ཟེར་བ་ཁ་ཤས་བཀྲུས་པ་ཡིན། ངས་འདི་དག་ཏེ་ཕི་ཡི་ཀྱོན་ཆས་ངོ་མ་ལྷ་བུར་ཕྱིས་ཏེ་ཀྱོན་པ་ཡིན། ང་ཚོ་གི་ཝེན་དུ་ཡོད་དུས་ང་ལ་གཅེས་ཤར་ཐྱེད་ཕྱུའི་ར་ཞོ།

མིང་ལ་པེན་ཟེར་བ་ཞིག་ཡོད། ངས་ཁོའི་སྐེ་ལ་ཐག་པ་བརྒྱབ་སྟེ་གྲོང་གསེབ་ཀྱི་གཡས་གཡོན་ལ་འཁྱིད་ཀྱི་ཡོད།

༡༩༦༥ སྟོན་ཀ་དེར། ངས་ལེམ་ཕྲེ་རི་ཏི་ཡི་ཕྱི་རོལ་ཀྱི་གྲོང་གསེབ་ཅིག་ཏུ་ཆགས་པའི་ལོ་བཅུ་དྲུག་ནས་བཅོ་བརྒྱད་བར་གྱི་བུ་མོའི་སློབ་གྲྭ་ཆུང་ངུ་ལིར་ཕྲེ་ལོ་ཏི་ལ་འགྲོ་རྒྱ་འགོ་བཙུགས་པ་ཡིན། ཕྲེ་ནེན་ཀེན་ཏུ་ཡོད་རྐང་ངས་ཚན་རིག་གི་སློབ་ཚན་ལྟག་ལ་སློབ་སྦྱོང་ཡག་ཤོས་བྱས་པ་ཡིན། ཁོན་ཀྱང་ལིར་ཕྲེ་ལོ་ཏི་ལ་ངས་ལེགས་སྦྱར་དང་། ས་པེན་ཡའི་རྐད། དབྱིན་རྐད་བཅས་རྐད་རིགས་ལྟག་ལ་སློབ་སྦྱོང་(སྦྱོང་ཚན་དང་ཡིག་རྒྱུགས་བཅས་)ཆེ་ཕུད་ཅིད་རྒྱའི་བློ་ཐག་བཅད་པ་ཡིན། ང་རང་ཤར་ཕྱོགས་པའི་ཆོས་ལུགས་ལ་སྒོ་ལྷང་ཡོད་ཙང་ང་ལ་ལེགས་སྦྱར་སློབ་འདོད་བྱུང་། སློབ་གྲྭའི་ནང་དུ་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སློབ་ཚན་ལེན་རྒྱ་མི་འདུག ཡིན་ནའང་ཁོང་ཆོས་ང་ལ་ལེམ་ཕྲེ་རི་ཏི་ཡི་སློབ་དཔོན་ཆེན་མོ་ཞིག་གི་ས་ནས་ཟུར་སྦྱོང་ཅིད་ཆོག་པའི་བཀོད་སྒྲིག་བྱས་བྱུང་། ངས་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སློབ་ཚན་ལེན་པར་བདུན་རེར་ཞེངས་ཤིག་ལེམ་ཕྲེ་རི་ཏི་ལ་གཏི་སྦྱོང་སྒྲུམ་འཁོར་ནང་འགྲོ་ཡི་ཡོད། ཁོན་ཀྱང་ངས་ནང་ལས་གང་སྒྲད་པ་རྣམས་བྱས་མེད་ཙང་། མཐའ་མ་དེར་སློབ་དཔོན་གྱིས་ང་ལ་སློབ་མཚམས་བཞག་སོང་། མདོར་ན་ལིར་ཕྲེ་ལོ་ཏི་ལ་ཡོད་དུས་ངས་ཡག་པོ་ཞེ་ཏུག་བྱས་མེད། ངས་སློབ་གྲྭ་བརྟེས་པ་དེས་དཀའ་ངལ་གང་ཡང་བསལ་མ་སོང་། རྒྱ་མཚན་ནི་དེ་ནི་ངའི་དཀའ་ངལ་གྱི་འབྱུང་ཁུངས་ལྟེ་བ་དེ་མ་རེད།

ངས་ཡུན་འདིའི་རིང་གི་ངའི་སློབ་སྦྱོང་གི་བརྒྱད་རིམ་ནང་ལ་འོད་འཚེར་བའི་མདངས་ཤིག་ཡོད། དེ་ནི་ང་ལ་བོད་ཀྱི་རྐད་ཡིག་སྦྱང་འདོད་བྱུང་བས། ངས་ལེམ་ཕྲེ་རི་ཏི་ལ་བཞུགས་པའི་བོད་ཀྱི་ཐུ་མ་ཨ་ཁྲོ་རིན་པོ་ཆེའི་སྐོར་གོ་བྱུང་། ངས་ཁོང་ལ་བཅར་བས་ཁོང་གིས་ང་ལ་བོད་ཀྱི་རྐད་ཡིག་འཁྱིད་རྒྱའི་ཞལ་བཞེས་གནང་བྱུང་། ཁོང་གི་སྐུ་ཟླ་ཨ་ལི་ཕི་ཡ་ནི་ཨང་ལི་ལན་ཆོས་དཔོན་ཞིག་གི་བུ་མོ་ཡིན་པ་དང་། མོ་རང་ཡེ་ཤྲའི་རྟེས་འཇུག་པ་རང་འཇགས་བྱས་ཏེ་བསྟད་པ་རེད། ཁོང་གཉིས་ཕན་ཚུན་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་བརྩེ་གཏུང་ཅུ་ཙང་ཆེན་པོ་འདུག མོས་ཁོང་ལ་རིན་པོ་ཆེ་ལག་ཞེས་ཞུ་ཡི་འདུག

སྐབས་དེ་དུས་ཙ་ཁྲོ་རིན་པོ་ཆེས་མཚམས་མཚམས་ལ་ནང་ཚོས་ཀྱི་གསུང་ཚོས་གནང་གི་འདུག་མོད། ཁོང་གི་འཚོ་བ་ནི་ས་མས་ནད་བཅོས་ས་འི་སྨན་ཁང་ཞིག་ཏུ་སྨན་ཞབས་ཀྱི་ཕྱག་ལས་གནང་གི་འདུག ངས་གོང་ཀྱི་སྐད་ཡིག་སྦྱོང་བར་བདུན་ཕྲག་རེར་ཕེངས་རེ་ཁོང་གི་ཁེམ་སྦ་རི་ཏི་ལ་ཡོད་པའི་ཁྱིམ་ལ་ཕྱིན་པ་ཡིན། ཁོང་ཏུ་ཅང་བཟོད་བསྒན་ཆེན་པོ་ཞིག་འདུག་ལ། ཁོང་བཟའ་མི་གཉིས་ཀས་ང་ལ་བྱམས་པོ་བྱས་བྱུང་། ཁོང་གིས་དྲུང་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཞལ་ཤེས་པ་མ་ཟད་གུས་བཀུར་ཏ་ཅང་ཆེན་པོ་གནང་གི་འདུག དེས་ན་ཁོང་གི་ས་བར་བཅར་རྒྱ་དེར་ངར་དགའ་པོ་བྱུང་།

ཁྱིམ་ཀྱི་གནས་སྟངས་ལ་མཆོན་ན། ང་ལ་ཙ་མའི་མཉམ་དུ་དཀའ་ངལ་ཆེན་པོ་ཡོད་བཞིན་པ་དང་། ང་གཉིས་དབར་ཀྱི་འབྲེལ་ལམ་མམ། ཡང་ན་འབྲེལ་ལམ་ཞན་པའི་གནས་སྟངས་དེ་ཡར་རྒྱས་སུ་ཕྱིན་མ་སོང་། ཁེར་ཕྲེ་ལོ་ཇི་ཡི་ལྷག་ས་ལ་ལ་སློབ་མ་ཞིག་གི་སྐྱེས་སྐར་ཀྱི་ཉིན་དེའི་ཕ་མས་ཁྱ་ར་དང་བཟའ་བཅའ་གཞན་འཕྲོར་ཏེ་ཡོང་གི་ཡོད། ཕྱི་ཟླ་བཅུ་པའི་ཚེས་བརྒྱད་ཉིན་ཀྱི་ངའི་རང་ལོ་བཅུ་དྲུག་སོན་པའི་སྐྱེས་སྐར་དེ་སྒྲིབས་ཉིར་ཡོད། དུས་ཚོད་ལ་གཏུགས་པའི་སྐབས་དེར་ངའི་ཙ་མས་ཡོང་རྒྱ་མིན་པ་ཐག་བཅད་འདུག ཁཱོན་ནུ་མ་ཞིག་གི་མི་ཚེའི་ནང་དུ་ལོ་བཅུ་དྲུག་དེ་ནི་གལ་ཆེ་བའི་མཚམས་རྩ་ཞིག་རེད། དེས་ན་སྐབས་དེར་མོ་རང་མེད་པ་དེ་དམིགས་བསལ་བློ་ཞམ་པོ་བྱུང་། ངས་དུས་སྟོན་ལ་མི་རྣམས་མགྲོན་འབོད་བྱས་ཚར་བ་དང་ཙ་མ་མི་ཡོང་རྒྱའི་འཚར་གཞི་ཡོད་པ་དེ་ཤེས་བྱུང་། ཙ་མས་ང་ལ་དུས་སྟོན་ཆེད་ཀྱི་ཉོ་ཚ་ང་རང་གིས་རྒྱོས་ཤིག་ཅེས་བརྗོད་བྱུང་།

ཁེར་ཕྲེ་ལོ་ཇི་ཡི་སྟོན་ཀའི་སློབ་ཡུན་ཡིད་ཆུག་པོ་དེའི་རིང་ལ། ངས་བསམ་ཡས་གྲིང་དུ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཡང་སྐྱར་མཇལ་དུ་འགྲོ་དགོས་བསམས་བྱུང་། འདི་ཙ་མ་དང་མཉམ་དུ་ཁྲོས་བསྟར་བྱ་གཞི་མིན། དེས་ན་ཁོ་སྐབས་དང་པོ་ཐོབ་པ་དང་རང་ངོས་ནས་དེར་འགྲོ་ཐབས་བྱེད་རྒྱར་ཐུག་བཅད་པ་ཡིན། ཟླ་བ་བཅུ་པའི་ཟླ་མཇུག་དེར་གཟའ་མཇུག་གི་སྐབས་ཐུ་ངས་ཆོག་མཆན་མེད་པར་སློབ་གྲྭ་ནས་འགྲོ་རྒྱ་ཐུག་བཅད། ངས་སློབ་གྲྭའི་ནང་

གི་ང་རང་གི་གློགས་མོ་ཆོ་ལ་ངའི་ཚབ་བྱེད་རྒྱུར་མངགས་ཏེ་སི་ཀོད་ལནད་བར་དུ་ཁང་ཐང་དུ་ཕྱིན་པ་ཡིན། དེའི་སྟོན་ལ་ཉེ་འཁྲིས་ཀྱི་སྟོ་ཚལ་ཆོང་ཁང་ཞིག་ནས་རིན་པོ་ཆེ་ལ་འབུལ་རྒྱུའི་ས་འབྲེའི་ཤིང་ཏོག་ཅིག་པ་ཡིན། ངས་ཤིང་ཏོག་དེ་རང་ཅིའི་ཕྱིར་བདམས་པ་ཡིན་ཨེས་མ་བྱུང་ཡང་། འོས་ཤིང་འཚམ་པར་མངོན་པས་ལྟོ་ཕད་ནང་དུ་བཙུག་པ་ཡིན།

ང་བས་མ་ཡས་གླིང་དུ་སྒེས་དུས་རིན་པོ་ཆེ་དེར་བཞུगས་ཀྱི་མེད་པ་ཨེས་བྱུང་། ཁོང་སྐར་ལོངས་ཏའོ་ས་ཞེས་པའི་ཁང་པ་ཞིག་ཏུ་མོ་ཏ་བརྡབ་སྐྱོན་ལས་བྱུང་བའི་ཆས་སྐྱོན་གསོ་ཕྱིར་བས་མ་ཡས་གླིང་ནས་ལེ་བར་གཅིག་ཙམ་ཡོད་ས་ཞིག་ཏུ་བཞུगས་ཀྱི་འདུག ཁང་པ་དེ་རིན་པོ་ཆེར་བཙོ་བཀུར་ཕྱུगས་ཆེ་ལྷན་པའི་དགེ་ལྡུগ་ཁེ་རི་སི་ཐོ་ཆྱར་དང་། ཥེ་མ་ལ་ཡུད་མན་གཉིས་ལ་བདག་གི་ཡོད།

ཨ་ཀོང་དང་ཁོང་གཉིས་འཚམ་པོ་མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཀྱང་རིན་པོ་ཆེ་བས་མ་ཡས་གླིང་ནས་ཐོན་འདུগ་ རིན་པོ་ཆེ་འབྲུগ་ཡུལ་ལ་ཥེབས་པའི་ཇེས་དང་། ཁྱད་པར་དུ་བརྡབ་སྐྱོན་བྱུང་བའི་ཇེས་ས་ཁོང་གིས་ནུབ་ཐོག་དགེ་ལྡུগ་ཚོ་ལ་འཕེལ་བ་བྱེད་རྒྱུའི་འགོ་བཙུগས་པ་རེད། ཁོང་གོད་པའི་གླ་པ་ཞིག་བྱས་ཏེ་སྟོད་འདོད་མེད་པ་དང་། དགེ་འདུན་པའི་བསླབ་སྟོམ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ན་ཡོད་པའི་འཇིག་རྟེན་དེར་འཚོལ་ཞིབ་གནང་འདོད་ཕྱུগས་ཆེ་ཡོད། ཁོང་ལ་རིག་གཞུང་གི་ས་མཚམས་ཡོངས་སུ་བཟུལ་ཏེ་འགྲོ་འདོད་ཡོད། རིན་པོ་ཆེས་ང་ལ་ཇེས་སུ་གསུངས་པ་ལྟར་བྱས་ན། རིན་པོ་ཆེས་ཀ་རེ་གནང་གི་ཡོད་པ་དེ་དག་ལ་ཨ་ཀོང་ཞིང་སྐྱེས་པ་དང་། ཞིང་སྐྱང་དེ་ས্কངས་འཇོན་དུ་ཀྱུར་པ་རེད། ཁོང་ཚོས་ནུབ་ཐོག་པ་ཆུམས་ལ་ཐར་ལྟ་ས্কངས་ཇི་ལྟ་བུ་ཞིག་འཇོན་འདོད་པ་དང་། དེ་དག་གིས་རང་ཉིད་ཚུར་ལ་ལྟ་ས্কངས་ཇི་ལྟ་བུ་ཞིག་འཇོན་འདོད་པ་གཉིས་ཀྱི་བར་ལ་ཁྱད་པར་ཆེན་པོ་ཞིག་འདུগ ཨ་ཀོང་ལ་རིན་པོ་ཆེས་འདོད་པ་སྟོད་པ་དང་། ཆང་འཕྱང་བ་བཅས་ཐེ་བའི་ཀུན་སྟོད་ལག་ཅི་ཙམ་རིང་གཞན་ཀྱིས་མ་ཨེས་ན་སྐྱོན་མེད། འོན་ཀྱང་བརྡབ་སྐྱོན་བྱུང་ཇེས་རིན་པོ་ཆེར་ཆོས་ཀྱི་ཕྱུན་འབག་གི་རྒྱབ་ཏུ་ཡིབ་འདོད་ཟ་བ་ནས་མེད། རིན་པོ་ཆེའི་སྟོད་ལམ་ཀྱི་ཐད་ཨ་ཀོང་ལ་ཐབས་ཨེས་གཅིག་ཡོད་པ་དེ་ནི་དྲང་པ་སྟོས་

ཚར་འདུག་ཟེར་རྒྱུ་དེ་རེད། ཨ་ཀོང་གིས་རྒྱུན་དུ་རིན་པོ་ཆེར་བསམ་ཡས་གླིང་དུ་ཆོས་བཤད་བྱེད་དུ་འཛུག་གི་མེད་པས། ཁོང་དེ་གར་བཞུགས་པ་དེར་ཕན་ཕོགས་ཆེར་མེད།

ཡིན་ནའང་དེའི་སྐབས་སུ་ངས་འདིའི་སྐོར་ལ་གང་ཡང་ཤེས་ཀྱི་མེད། བསམ་ཡས་གླིང་གི་ནང་དང་གཡས་གཡོན་དུ་སྟོད་མཁན་རིན་པོ་ཆེའི་དགེ་ཕྱུག་ཚོས་གཅེ་འཛུང་བཞིན་ཡོད་པ་ཤེས་ཀྱི་ཡོད་སྲིད་ཀྱང། རིན་པོ་ཆེ་མ་གཏོགས་ཚང་མས་གནས་ཚུལ་དེ་དག་གསང་རྒྱ་ཅིང་རྒྱའི་འབད་བརྩོན་བྱས་ཡོད།

ང་བསམ་ཡས་གླིང་དུ་ཡོད་པའི་ཉིན་དང་པོའི་དགོང་དྲོར་རིན་པོ་ཆེ་བོད་པ་ཚོའི་ལྟན་དུ་དགོང་ཚོགས་མཆོད་པར་ཕེབས་སོང། དགོང་ཚོགས་གྱུབ་རྟེས་ཁོང་གླར་ཕོ་ལའི་ཏ་ཡི་ཁ་ཅ་ཁ་ལོག་རྒྱུར་གྱ་ཐྲིག་གནང་པའི་སྐབས་སུ་ངས་ཁོང་ཕྱི་ལོག་ཏུ་མོ་ཀའི་འགྱམ་ནས་མཇལ་བྱུང། ཁོང་གིས་གླ་ཆས་མཆོད་གནང་མི་འདུག དེའི་ཚབ་ཏུ་ཁོང་གིས་རྒྱ་ཆས་ཕྱུ་པ་ཞིག་ཀྱོན་ཡོད་པ་དང། གོམ་སྟོར་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱ་ལས་ཁག་མདོག་ཁ་པོར་གྱ་ལེར་ཕེབས་བཞིན་འདུག བརླབ་རྒྱོན་དེས་ཁོང་ཞ་གོ་བཟོས་འདུག ང་རང་ཁོང་གི་འཁྲིས་ལ་བཅར་ཐུབ་བྱུང། ཁོང་ངའི་མདུན་ནས་འགྲོ་དུས་འགྲོ་མཚམས་བཞག་སྟེ་ང་ལ་འཚམས་འདྲི་གནང་བྱུང། ཁོང་ལ་འབྲལ་རྒྱའི་ས་འཐུ་དེ་མཁན་དུ་འཁྱེར་ཡོད་སྟབས། ངས་དེ་དཔྱང་ཕད་ནས་བཏོན་ཏེ་ཁོང་ལ་ཕྱལ་བ་ཡིན། ཁོང་གིས་དེ་དགེས་ཁམས་ཀྱིས་བཞེས་གནང་སྟེ་ང་ལ་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་གསུངས་པ་དང་ལྟན་དུ་ངས་གང་ཐུས་པ་དེ་ནི་དོན་ཁྱིང་དང་ལྟན་པ་ཞིག་རེད་ཅེས་འགྲེལ་བཤོད་གནང་བྱུང། དེའི་སྐབས་སུ་ངས་ཁོང་ལ་ང་བོད་ཀྱི་བཙུན་མ་ཡིན་པའི་ངའི་མི་ཚེའི་ཆེ་ལམ་གྱི་སྐོར་ཞུས་ཡོད་པ་མ་རེད།

དེ་ཉིན་དགོང་དྲོ་ངས་རིན་པོ་ཆེ་སྐར་མ་འགའ་ཤས་མ་གཏོགས་མཇལ་མ་བྱུང་ཡང། དུས་ཡུན་ཐུང་དུ་དེའི་རིང་ལ་ཁོང་ནི་བརླབ་རྒྱོན་སྟོན་གྱི་མི་དེ་དང་ཕྱོགས་ཡོངས་ནས་མི་འདྲ་བ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ཡོད་པ་ངས་རྟོགས་བྱུང། ཁོང་གི་སྐུ་གཟུགས་ཀྱི་ཟུར་གཅིག་ལ་ཙ་ཏྲིབ་ཕོག་ཡོད་པ་དང། སྐུ་ངལ་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད་པས་ཕྱིའི་གཟུགས་བབ་ཀྱི་ཚ་ནས་མི་འདྲ་བ་ཡོད་པ་སྟོས་མ་དགོས་ཀྱང། ཁོང་གི་སྐུ་གཟུགས་ལ་འགྱུར་བ་ཕེབས་

པ་དེ་ཁོ་ན་མ་རེད། དང་ཆ་ཁོང་སྟར་དང་མི་འདྲ་བ་ཞིག་གི་རྣམ་པར་མངོན་འདུག་པ་དེས་ངའི་ཡིད་དབང་འཕྲོག་སོང་། བརྒྱ་སྐྱོན་མ་བྱུང་བའི་གོང་དུ་ཁོང་གཞོན་ཤ་ཆགས་པོ་དང་། དྭངས་གཙང་། འཕེར་ཤ་དོད་པོ་འདུག ད་ནི་ཁོང་སྐུ་ཤ་འཕྱོར་པོ་དང་། རྟོག་ཐྲི་ལ་པོ། ལེགས་པར་བཅོས་པ་ལྟ་བུའི་ཚོར་སྣང་ཞིག་འདུག ཇི་བཤེས་ས་ས་སོང་ཡོད་པ་མ་ཟད་ངས་དེ་སྔ་ཕྱོང་ཚོར་མ་བྱུང་བའི་གཏིང་དཔག་དཀའ་བའི་ཁྱད་ཚོས་ཤིག་འདུག མངོར་ན་ཁོང་ལ་འགྱུར་བ་ཕེབས་འདུག

ཁོང་གི་དེ་སྟའི་རྣམ་པ་དེ་ནུས་ཕྱོགས་པ་དང་། དམིགས་བསལ་དབྱིན་ཡུལ་གྱི་ནང་པ་ཚུལ་ལྟན་ཚོ་མཁུ་པོ་ཁྱེད་ས་དེ་འདྲ་ཞིག་ཡོད་རེད། ཁོང་མངོན་གསལ་དོད་པོར་སྐུ་དབང་བཅན་པོ་དང་། གྲུབ་ཐོབ་ཅིག་རེད་དེ་འཇིགས་སུ་རྒྱང་བ་དེ་འདྲ་མ་རེད། ཁོང་བྱམས་བཟློའི་བདག་ཉིད་ཅིག་རེད། ད་ཆ་ཁོང་གི་བྱམས་བཟློའི་རང་བཞིན་དེ་ད་ལྟའང་མངོན་གསལ་དོད་པོ་ཡོད་མོད། དེར་ཁྲོ་ཉམས་ཀྱི་ཁྱད་ཚོས་ཞིག་ཀྱང་ལྟན། ཁོང་གི་སྐུ་མདུན་དུ་བཅར་རྒྱ་དེ་ཏོག་ཙམ་ཞེད་སྟང་ཆེ་བ་ཞིག་རེད། ཁོང་གིས་ཁྱེད་རང་ལ་གཟིགས་དུས་ཁྱེད་རང་གི་སེམས་བརྟེལ་སོང་སྟམ་པ་དང་སྟབས་མི་བདེ་བ་ཞིག་ཡོད། འོན་ཀྱང་ང་ལ་ནི་ཁོང་རྟོ་ཁལ་ལེན་དང་འདྲ།

ངས་ཁོང་ལ་མཇལ་བཅར་ཞུ་རྒྱའི་འདོད་པ་ཤུགས་ཆེའི་སྒོ་ནས་བསམ་ཡས་གྲིང་གི་མི་ལ་རེ་བ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། ཁོང་ཚོས་དེ་ཡོང་མི་ཐེད་པ་རེད་ཅེས་བརྗོད་བྱུང་། དེ་ལྟར་ཡང་ཕྱི་ཉིན་དེར་ངས་ཁོང་མཇལ་བར་སྟར་ལོངས་ཁའོ་ཁ་ལ་བཅར་རྒྱའི་སེམས་ཐག་བཅད་པ་ཡིན། ཁང་པ་དེའི་དཀྱོགས་མཚམས་བར་དུ་ལེ་བར་གཅིག་ལྟག་ཙམ་ཞིག་ལ་ང་ཏང་ཐང་ལ་ཕྱིན་པ་དང་། དེ་ནས་ཕྱད་མན་ཀྱི་ས་ཆ་བརྒྱད་དེ་བསྐོར་དགོས་པའི་སྦང་ལམ་རིང་པོ་དེ་ནས་མར་གོམ་བགྱོད་བྱེད་རྒྱ་འགོ་བཙུགས་པ་ཡིན། ངས་དབྱར་ཐོག་སྟོན་མ་དེར་ཁྲོམ་ནས་བཀྲུས་པའི་ཀྱོན་ཆས་ཀྱི་གླས་ནས་ཁབ་ཐན་དམར་པོ་ཞིག་ཀྱོན་ཡོད།

སྟར་ལོངས་ཁའོ་ས་ཡི་འཁྱམ་དུ་བརྒྱ་སྐྱོན་ཀྱི་ཇེས་སུ་ཁོང་ལ་ནད་གཡོག་རྒྱུགས་མཁན། རིན་པོ་ཆེའི་ཞལ་རིའི་སྒོབ་མའི་གླས་ནས་གཅིག་ཐུག་བྱུང་། མོས་ང་ལ་ཁྱེད་རང་

འདིར་གཅེ་རེད་ཀྱི་ཡོད་ཅེས་རྟེས་རྟེས་ངས་ང་རིན་པོ་ཆེ་མཇལ་དུ་ཡོང་བ་ཡིན་ཞེས་བཤད། མོས་རིན་པོ་ཆེས་མགོན་པོ་ཐུགས་གི་མ་རེད་ཅེས་བརྗོད་བྱུང། མོ་རང་ཕུ་ཚུགས་ཚ་པོ་འདུག་ལ་ངས་ཀྱང་ཕུ་ཚུགས་བྱས་པ་ཡིན། ངས་མོ་ལ་གལ་ཏེ་རིན་པོ་ཆེས་ང་ལ་ཐུག་འདོད་མེད་ན། དེ་རིན་པོ་ཆེའི་ཞལ་ནས་ཐད་ཀར་གོ་དགོས་ཡོད་ཅེས་བརྗོད་པ་ཡིན།

ང་སྒང་ལམ་དེད་དེ་མར་ཕྱིན་ནས་ཁང་པར་སྒྲིས་པ་དང་། བུད་མེད་ཅིག་ཐོག་ཀར་ཕྱིན་ཏེ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་གློ་བུར་བའི་མགོན་པོ་ཞིག་འདུག་ཅེས་བརྗ་བར་ཕྱིན་ས་ཁང་། རྐར་མ་འགའ་ཤས་ཀྱི་རྟེས་ནུ་མོ་མར་ཡོང་ས།ེ ང་ལ་རྐར་མ་ཁ་ཤས་ཀྱི་རིང་ལ་ང་རིན་པོ་ཆེའི་ཉལ་ཁང་བར་དུ་འགྲོ་ན་ཆོག་ཅེས་བཤད་བྱུང། ང་ལ་དུས་ཚོད་ཐུང་དུ་ཞིག་མ་གཏོགས་འགོར་མི་ཆོག་པ་བརྗོད་བྱུང། ང་ཉལ་ཁྲི་ཞེང་ཆེན་ཞིག་དང་མཚན་མེའི་གློག་སྟེགས་ཚུང་དུ་ཞིག་མ་གཏོགས་མེད་ས་གའི་ཁང་པ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཏུ་རྐས་འཛོགས་བརྒྱུད་དེ་ཁྲིད་བྱུང། ང་ཁང་པའི་ནང་དུ་འཛུལ་རྐབས། རིན་པོ་ཆེ་ཉལ་ཚས་ནང་དུ་རས་ཀྱི་ནང་འཛམ་དམར་སྨུག་ཅིག་མཚོད་དེ་བཞུགས་འདུག ཁོང་མོ་ཏའི་བརྟབ་སྐྱོན་དེ་དང། དེའི་ཞོར་ཀུན་ལས་བྱུང་བའི་གློ་ཚད་དང། གློ་སྐྱེའི་སྐྲངས་ནད་བཅས་ནས་ཏྲག་སྐྱེད་འབྱུང་བཞིན་པ་ཡིན་ཙང། ཏུས་ཡུན་འདིའི་རིང་ལ་ཁོང་གིས་ཉལ་ས་ར་ཏུས་ཚོད་རིང་པོ་བཞུགས་གནང་པ་རེད། འོན་ཀྱང་ངས་ལམ་ས་ཕེར་ཤེས་པ་ཞིག་ལ། ཁོང་གི་ཆས་སྐྱོན་དེས་ཁོང་ལ་འདོད་པ་ཐྱོད་རྒྱ་བཀག་མི་འདུག

ང་ཉལ་ཁྲིའི་ཟུར་དུ་བསྡད་དེ་ང་གཉིས་ཀྱིས་ཁ་བརྗ་བྱེད་རྒྱ་འགོ་བཙུགས། ང་ལ་ཁོང་མཇལ་བར་དགའ་པོ་ཞེ་ཏགས་བྱུང། མཐའ་མ་དེར་ང་རང་ཁོང་གི་ས་ར་སྒྲིས་པ་དེར་ཡིད་ཆེས་དགའ་བ་བྱུང། ཁོང་ཅ་ཅང་གྲོགས་འཏྲོས་སླ་པོ་ཡོད་པས། ང་ལ་དེ་སྟ་བྱུང་ཐྱོང་མེད་པའི་ཁོང་དང་ཐོ་ཁ་ཞིག་ཚོར་བྱུང། ང་གཉིས་ཀྱི་དབར་ལ་གློ་བུར་ཡིན་པ་གང་ཞིག་ལ། ཕན་ཚུན་གཉིས་མོས་ཀྱི་ཡིད་སྟོན་ཡང་ཡིན་པའི་གནས་བབ་ཅིག་ནས་གཞན་དུ་ཁྲིད་ཤོང། ངས་ང་རང་གི་ལག་པ་ཁོང་གི་ཕྱོགས་ལ་བཀྲངས་པས་ཁོང་གིས་དེ་འཏྲས་པ་དང་ང་གཉིས་ཀྱིས་ཕན་ཚུན་ལ་འོ་བྱས། ཁོང་ཉལ་ཁྲིར་ཚོག་བུར་བསྡད། ལག

པ་ང་ལ་འཚུད་དེ་མལ་ས་པའི་ནང་ཁོང་མཁན་དུ་འཛུལ་རྒོག་གསུངས། ངས་ཕེ་ཚོམ་མེད་པར་མགྲོན་བརྡ་དེ་དང་ལེན་བྱས་པ་ཡིན། དོན་དངོས་སུ་སྐབས་ཐོག་དེ་ལ་ངས་མགྲོན་བརྡ་དེ་རང་ལ་རེ་སྐུག་བྱས་ནས་བསྡད་ཡོད།

ང་རང་དེ་དུས་ལོ་བཅུ་དྲུག་འཁོར་ཙམ་ཡིན་པ་དང་། ཀུ་དོག་པའི་ཁོར་ཡུག་ཅིག་གི་ནང་དུ་འཚར་ལོངས་བྱས་པ། ལོ་བཅུ་གསུམ་ལོན་སྐབས་སུ་ཕ་འདས་པ། ལོ་དགུ་ནས་བཟུང་བུ་གཅིག་ཀྱང་མེད་ཁའི་བཅའ་སྟོད་སྨོན་གྱ་ཏ ཕྱིན་པ་བཅས་ལ་བརྟེན་ནས་ངས་སྐྱེས་པ་ཕོ་དང་འདོད་སྲེད་ཀྱི་སྐོར་ལ་ཞེ་ཏགས་ཤེས་ཀྱི་མེད། ངར་ལེམ་ཏྲི་རི་ཏི་ལ་བུ་དགའ་ཕོ་ཞིག་ཡོད། འོན་ཀྱང་ང་གཤེས་ཀྱིས་འོ་སྐྱེལ་བ་ལས་ལྟག་པ་གང་ཡང་བྱས་མེད། ང་མལ་ས་ར་འཛུལ་བཞིན་པའི་སྐབས་དེར་རིན་ཕོ་ཆེས་ནང་འཛམ་ལུང་རྒྱ་འགོ་བརྩམས་ཕོང་། ངས་ཁོང་ལ་ "ཁྱེད་རང་གི་གསང་དོར་ག་པར་ཡོད།" ཅེས་ཏྲིས་པ་བྱན། ཁོང་གིས་ "སྐྱེས་པས་གསང་དོར་ཀྱོན་ཀྱི་མ་རེད།" ཅེས་ལན་བཏབ་བྱུང་། སྐྱེས་པ་ལ་ཆོ་ངས་སྤྱ་ཡོད་པ་མཐོང་ནས་ང་རང་ཡ་མཚར་ཡང་བྱུང་།

ང་ཁོང་གི་མལ་དུ་འཛུལ་ཚར་དུས། ཁོང་གི་གནང་སྦྱངས་དེ་ཏ་ཅང་འདྲིས་ཉེ་ཆེ་བས་འབྲེལ་བ་འདི་བང་རིམ་གསར་པ་ཞིག་ཏུ་འཕྲིར་རྒྱ་དེ་རང་བཞིན་དུ་མངོན་བྱུང་། ང་དེ་སྟོན་སྐྱེས་པ་ཞིག་དང་མཁན་དུ་ཙ་བ་ནས་ཁལ་ཕྱོང་མེད་ཀྱང་། ཁོང་དང་མཁན་དུ་འདོད་པར་སྟོད་རྒྱ་དེར་འགྱོད་པ་གང་ཡང་མ་བྱུང་། བདུན་ཕྲག་འགའ་ཤས་ཀྱི་རྗེས་སུ་ངས་ཁོང་ལ་ཐུག་འཕྲད་ཞུ་སྐབས། ངས་ཁོང་ལ་གླ་ཆས་ཕུད་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་། ཆོས་སྟོན་པའི་ཐྲ་མ་ཞིག་གིས་འདོད་པ་སྟུང་ན་འོས་མིན་བཅས་ཀྱི་སྐོར་ལ་བཀའ་དྲིན་མང་པོ་ཞུས་པ་ཡིན། འོན་ཀྱང་ཕེར་ངང་པོར་ལུས་འབྲེལ་བྱེད་སྐབས་ང་གཤེས་ཀྱིས་འདི་ཆོའི་སྐོར་ལ་སྐད་ཆ་གང་ཡང་བཤད་མེད། ང་རང་ཁོང་དང་མཁན་དུ་དེར་ཡོད་པ་ཙམ་ཀྱིས་དགའ་མཁུ་འཕེལ་བས། ངས་དྲི་བ་གང་ཡང་ཕུལ་མེད། ཇེས་སུ་ང་གཤེས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་མཁན་དུ་ཁལ་རྒྱ་དེ་ཏ་ཅང་ཁྲེལ་མེད་ཡིན་པ་ཤེས་ཀྱང་། ཏ་ལས་པའི་ཡག་པོའང་བྱུང་འདུག་བས་མས་བྱུང་།

འདོད་པ་སྦྱང་ཚར་བའི་རྟེས་སུ་ང་གཉིས་མཉམ་སར་བསྡད་དེ་སྐད་ཆ་བཤད། དོན་དངོས་སུ་ང་གཉིས་ཀྱིས་གཟའ་མཇུག་ཆ་ཚང་མཁམ་དུ་མཉམ་སར་བསྐྱལ་བ་ཡིན། ཕྱོགས་གཅིག་ནས་བཤད་ན། ང་ལ་དེ་སྤ་མི་ཚེའི་ནང་བྱུང་མ་མྱོང་བའི་ཆ་ཚང་བའི་ཚོར་བ་ཞིག་ཁོང་དང་ལྷན་དུ་ཡོད་ཙམ་ཉིད་ནས་བྱུང། ང་རང་དབྱིན་རྡིའི་ལེགས་བྱང་ལ་ནམ་ཡང་འཕྲེལ་འདྲིས་བྱུང་མྱོང་མེད་ལ་དུས་རྒྱ་ཆུ་ཕྱི་པ་ཞིག་ཆུ་ཚོར་བྱུང། མ་གཞི་ནས་ཉིན་དང་པོ་ནས་བཟུང་དབྱིན་རྡིའི་ཁྱིད་སྟངས་ཡོངས་རྫོགས་ཚོ་མེད་རེད་བས་མས་བྱུང། ངའི་མི་ཚེ་ཆ་ཚང་ནང་ས་མམས་ལ་གནོན་ཤུགས་སྟད་པ་ལྟར་ཚོར་བྱུང། ང་རང་གིས་འཕྲེལ་འདྲིས་ཁྱིད་ཕྱབ་ས་དང། ས་མམས་ཀྱི་ནང་ལ་རང་ཉིད་དང་མཁམ་དུ་གང་ས་སྐྱོད་ཕྱབ་མཁན་གྱི་མི་འདི་གློ་བུར་ཞིག་ལ་འདིར་ཐོན་པ་རེད། ང་ལ་རང་ཉིད་སྲོག་ལས་བསྐྱབས་པ་དང། བཅིངས་གྲོལ་ཐོབ་པའི་ཚོར་སྣང་ཞིག་བྱུང། གང་ལགས་ཞེ་ན། ང་ཁོང་གི་མཁམ་དུ་གང་ས་འགྲོ་ཕྱབ་པ་ཙམ་མ་ཡིན་པར་ཁོང་ཡང་ངའི་མཁམ་དུ་གང་ས་འགྲོ་ཕྱབ་ཀྱི་ཡོད། རིན་པོ་ཆེ་དང་ལྷན་དུ་གཟའ་མཇུག་བསྐྱལ་བ་དེའི་སྐབས་སུ། ང་ལ་ཡངས་ཤིང་རྒྱ་ཆེ་བའི་རྩེད་ཐང་འདི་གསར་དུ་རྟེད་བྱུང། དེར་གོ་ཡུལ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡོད་ཅིང། རང་ཉིད་རྡི་ལྷ་བུ་ཞིག་ཡིན་ན་དེ་ལྷར་ཡིན་ཚོག་པའི་རང་དབང་ཚོར་བྱུང། ངས་དུས་རྒྱ་ཆུ་རྟེས་སུ་ཡི་རང་བྱས་པའི་གནད་དོན་གཅིག་ནི་ཁོང་གི་གཏིང་དཔག་དཀའ་བའི་ཁྱད་ཚོས་དེ་རེད།

མཚམས་ཞིག་ནས་ཁོང་གིས་ང་ལ་ཤ་ཕྱོགས་ཏེ་ "ཨལ་ཆེར་ཉེ་མ་ཞིག་ལ་ང་གཉིས་གཉིན་ཐྲིག་བྱས་ན་ཚོག་གི་རེད།" ཅེས་གསུངས་པ་དྲན་ཀྱི་འདུག ངེ་དུས་ང་མཐུ་ཐག་ཚོད་དེ་ "ལོས་ཡིན། ང་ཁྱེད་རང་དང་གཉིན་ཐྲིག་བྱེད་རྒྱ་བྱུང་ན་དགའ་པོ་ཡོང་ས་རེད།" ཅེས་ཞུས་པ་ཡིན། ང་གཉིས་མཉམ་དུ་ཡོད་སྐབས་ཁོང་གིས་ང་ལ་སྟན་ཙོམ་སྟན་མོ་ཞིག་ཐིས་གནང་བྱུང། དེར་ "གཉིན་ཐྲིག་འདི་ནི་ཉི་ཟླའི་གཉིན་ཐྲིག་རེད།" ཅེས་འགོ་འཛུགས་གནང་འདུག

མི་ཚོ་ལ་བློ་མའི་མཁན་དུ་ཁལ་རྒྱ་དེ་ཇི་འདྲ་ཡིན་པ་དང་། གསང་སྦྱགས་ཀྱི་རིག་མ་བསྟེན་ཚུལ་གྱི་སྐོར་ལ་བསམ་ཚུལ་ལྟད་མེད་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་རེད། ཁོང་དང་མཁན་དུ་ཁལ་རྒྱ་དེ་ངོ་མ་ངོ་མཚར་ཅན་ཞིག་རེད། འོན་ཀྱང་དེ་ཡ་མཚར་བའི་འདོད་སྲེད་ཀྱི་སྟངས་སྟབས་དང་། འཁྲིག་སྦྱོར་གྱི་ཚོར་བ་མཐར་ཐུག་རྩེ་ལྡན་དེ་འདྲ་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ལ་བརྟེན་ནས་མ་རེད། དེའི་རྒྱུན་ལྟན་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་ཆོས་དེ་གཟུགས་ཅན་ཀྱི་བདེ་བ་དེ་ཙ་བ་ནས་མ་རེད། དེ་ལས་ལྷོག་སྟེ་དེ་ནི་ཞི་འཇམ་དང་སྙིང་རྗེས་ཡོངས་སུ་ཁྱབ་པའི་ཁོར་ཡུག་ཅིག་རེད། ཁོང་གི་རྒྱ་ཆེ་བའི་སེམས་ཀྱི་བར་སྣང་གིས་མོག་མོག་པོར་བཏང་པའི་ཚོར་བ་ཞིག་དེ་ལ་འདུག་ཅིས་བཤད་ན་ཅི་ལམ་མ་འགྲིག་པ་མེད། ངས་ཁྱམས་སྡོང་དེ་གཏིང་ཟབ་པ་དང་ཞི་འཇམ་པའི་ཁྱད་ཆོས་ཟུང་དུ་འཛེལ་བ་ཞིག་རེད་ཅིས་འགྲེལ་བརྗོད་བྱེད་ཐུབ་ཡོད།

གཟའ་འཁོར་གྱི་མཏུག་ཏུ་སྒེའུས་སྐྱབས། ནམ་རྒྱུན་ང་སྡོད་ས་མི་བར་སྣང་གང་ངར་ཅན་དེ་མ་ཡིན་པར། ད་ཆ་འཇམ་ལ་ཡང་པའི་སྨྲུག་པ་ཞིག་གི་ནང་དུ་ཀནས། འདི་ནས་འགྲོ་ཁག་པོ་བྱུང་། འོན་ཀྱང་རང་གིས་རང་འཕེན་ཏེ་ངས་བསམ་ཡས་གྲིང་ནས་ལྷོ་ཕྱོགས་སུ་འགྲོ་མཁན་ཞིག་གི་མོ་ཏའི་ནང་མཁན་དུ་ཕྱིར་ལོག་ཕྱིན་པ་ཡིན། སུས་ཀྱང་མ་ཤེས་པ་བྱས་ནས་ངས་སྨོན་གྱའི་ནང་འཛུལ་ཐུབ་པ་བྱུང་། ང་དེ་ནས་ཕྱིན་ཡོད་པ་ཁོང་ཚོས་ཚ་བ་ནས་མ་ཤེས་པ་འདྲ།

གཉེན་སྒྲིག་འདི།

གཉེན་སྒྲིག་འདི་ནི་ཉི་ཟླའི་གཉེན་སྒྲིག་རེད།
དེ་ནི་རྒྱ་མཚོ་དང་ནམ་མཁའི་གཉེན་སྒྲིག་རེད།
གལ་ཏེ་ཀུན་ཁྱབ་ནུས་པས་དེ་སྟོན་ན་ང་ལ་བཤད་རྒྱ་ཅི་ཞིག་ཡོད།

དེ་རིང་འདི་ན་ཆུང་འཚུལ་ཆོད།
ཆུང་གི་ཤུགས་ཀྱིས་སྟོན་གྱི་ལོ་འདབ་ཕྱུགས།
འདི་ནི་ཆུང་དང་ལྷོན་པའི་ཐུག་འཕྲད་རེད།

ས་མས་ཚོར་ཞེས་པ་དེ་ནི་ཅི་ཞེག་ཡིན།
ཁྱོད་ལ་འཁྲེང་བ་དེ་བདག་གི་དབུ་པའི་གཏིང་རིམ་གྱི་ཁྱོད་ལས་ཀྱང་ཟབ།
རྦོ་ལ་བཀོས་སུ་ཅང་ཞིང་སྟེང་ལ་ལྷི།

ཁྱེད་ཀྱིས་བྱིས་པས་ཁྱེད་ཀྱི་འཕྲིན་ཡིག་སྟེན།
ལེགས་ལྟན་ནག་པོས་བཏང་པའི་གླིང་བུའི་ཐྲ་གདངས་དེ།
བདག་གིས་ཐག་རིང་ཆུང་ནས་ཐོས།

ཁྱོད་དང་ང་གཉིས་ལ་སྟེང་ཅུས་དགོས།
ངས་བཤད་པའི་ཚོག་གི་མདོག་མི་འགྱུར་ཏེ།
དེ་དག་ཐུག་གི་ངོས་སུ་བཀོས་པས་སོ།

ང་ཡི་ས་མས་སུ་བླ་མ་གནས་པ་བཞེན།
ཁྱོད་ཉིད་ད་ལྟའང་ང་ཡི་ཕྱིམ་དུ་གནས།

གཉིས་མེད་ཆུང་གི་གློང་དུ།
ངེད་གཉིས་མཉམ་དུ་ཞབས་ཐོ་འཕྲག
ལྷོང་འཛིགས་དྭངས་གསལ་དབྱིངས་སུ།
ངེད་གཉིས་མཉམ་དུ་གླུ་གཞས་ལེན།

ཡིན་ནའང་ད་དུང་དེ་ཅུ་རྒྱོ་ལྷང་ཡོད།
ཚོར་མའི་ཅོད་པཎ་གཡོག་སྟེ་ཆུངས་ཤིང་བཆུག

དེ་ནི་ཁྱིམས་དཔོན་ཕོན་ཆེ་ས་ཕ་ལེད་ཀྱི་ནོར་འཕྲུལ་མིན།
དེ་ནི་ཁོ་པའི་དབང་ནུས་ལས་བརྒལ་ཏོ།

བྱིས་པས་རྟེའུ་གསོག་པ་བཞིན།
གསར་ཆེད་མང་པོ་བསགས།
འོད་སྲུན་མ་ཁྱོད་ནི་དགའ་བདེའི་འབྱུང་གནས་ཡིན།
དེ་ལ་བདག་ནི་ཇི་འད�་སྨོ་བ་ལ།

སྨོ་ཆེན་འདི་ནི་ཁྱོད་ཀྱི་ཆེད་དུའོ།
ཁྱོད་ནི་སྨོ་ཆེན་འདི་ལ་འཛུལ་བ་ན།
ཡང་པའི་ཞིང་ཞིག་རྩོལ་མེད་བཙན་པར་འགྱུར།

ཆེས་གལ་ཆེ་བ་ནི་དད་པ་ཡིན།
དེ་ནི་ཡོད་ཚད་ཀུན་གྱི་རྩུ་ལམ་ཡིན།
གཞན་ནི་ཡོད་མེད་ཅི་ཡང་རུང་།

ངའི་བཙེ་ལྟན་མ།
སེམས་ཁོང་ཡངས་པར་གྱིས་ཤིག
གསར་ཆེད་བགྱང་ལས་འདས།
ཁྱེད་རང་གཅིག་ཏུ་མིན།
གལ་ཏེ་ངེད་གཉིས་ཀྱིས་མཉམ་དུ་བཙོན་ན།[2]

2 ཚོས་རྒྱམ་རྡུང་པ། "ཚོས་རྒྱམ་རྡུང་པའི་གསུང་འབུམ་གཅེས་བཏུས་"། སྒྲིགས་བམ་བདུན་པ། (ཐྲོ་སི་ཏོན་ཤམ་སྒ་ལ་དཔར་སྐྲུན་ཁང་། ༡༩༩ཅ) ཤོག་གྲངས་ ༡ཅཅ ནས་ ༢༠༠ །

གཉིས།

གཟའ་འཕར་འགའི་རྟེས་སུ་ངས་རིན་པོ་ཆེ་ཡང་སྐྱར་མཛད་པར་འགྱོ་རྒྱ་ཐག་བཅད། གཟའ་མཇུག་དེ་ཚོར་གལ་ཏེ་ཕ་མས་དམིགས་བསལ་བགོད་སྒྲིག་བྱས་མེད་ན། སློབ་ཕྲུག་ཚོ་སློབ་གྲྭར་སྡོད་དགོས་ཀྱི་ཡོད། ངའི་ཕ་མས་ངས་ཅི་ཞིག་བྱེད་རྩེས་ཡིན་པ་ཤེས་ཀྱི་མེད་པ་དང་། ང་གང་དུའང་འགྱོ་རྒྱའི་ཚོག་མཆན་སྦྱད་མེད་ཀྱང་། ངས་གཟའ་མཇུག་དེར་སློབ་གྲྭ་ནས་ཕྱི་ལ་འགྱོ་རྒྱར་བློ་ཐག་བཅད། ཐེངས་འདིར་ངས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཤུང་རྟེས་ཡག་པོ་འགེལས་ཐུབ་མེད། ང་རང་ཚམ་ཚོམ་མེད་པར་ཕྱིན་པ་ཡིན།

ངའི་ཕ་མས་ངས་བཟོ་སྟན་ཁ་རྒྱར་བེད་སྟོད་གཏོང་གི་རེད་བསམས་ནས་ང་ལ་ལག་དཏུལ་ཁྱོན་ནས་སྟོད་ཀྱི་མི་འདུག་ དེས་ན་ང་དབྱིན་ཡུལ་གྱི་ལྷོ་རྒ་ཡོད་པ་དང་། འགྲོ་དཏུལ་གཅིག་ཀྱང་མེད་པར་ངས་ས་ཀོད་ལན་དུ་འགྲོ་ཐབས་བྱེད་དགོས་ཀྱི་ཡོད། ངས་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཁ་པར་ཕུལ་བས། རིན་པོ་ཆེས་གལ་ཏེ་ངས་བསམ་ཡས་གླིང་ནས་མེ་འཕོར་གྱི་འབབ་ཚུགས་ཞེ་ཧོས་ཁར་ལེལ་མེ་འཕོར་འབབ་ཚུགས་བར་དུ་ཡོང་ཐབས་བྱེད་ཕྱིས། དེ་ནས་གླ་འཕོར་གྱི་རིན་པ་ཁོང་གིས་སྟོད་ཚོག་ཅེས་གསུངས་བྱུང་།

ངས་ས་ཀོད་ལན་བར་གྱི་ལམ་གྱི་ཆ་ཤས་ཤིག་ལ་གཞན་གྱི་སྙམ་འཕོར་ནང་འཛུལ་ཞུགས་བྱེད་ཀྱིན་ཕྱིན་པ་ཡིན། ཁལ་འཕོར་གཏོང་མཁན་ཞིག་གིས་ང་ཡོག་ཤར་བར་དུ་བསྐྱལ་བྱུང་། དེ་ནས་ངས་ཁར་ལེལ་བར་དུ་མེ་འཕོར་ལ་བསྡད་ནས་ཕྱིན་པ་ཡིན། དབྱིན་ཡུལ་དུ་དེའི་སྐབས་སུ་རང་གི་འགྲོ་ཡུལ་དེར་སྒེས་ཐེག་ལ་ཞུགས་འཕེར་དེ་མེ་འཕོར་ཞབས་ཞུ་བར་སྟོད་དགོས་ཀྱི་ཡོད། ང་ལ་ལག་འཕེར་མེད་ཙང་། ཁར་ལེལ་འབབ་ཚུགས་སུ་མ་སྒེས་སྟོན་ལ་མེ་འཕོར་འགྲོ་ཤུགས་ཆུང་ཙམ་བཏང་བར་དུ་སྐྱག་ནས་བསྡད། དེ་ནས་ངས་མེ་འཕོར་གྱི་སྟོ་ཕྱེས་ཏེ་མཚོངས་པ་ཡིན། ས་ཐོག་ཏུ་ཤུགས་ཆེར་བརྡབ་པ་དང་། གང་པ་ཞིག་ནས་མར་འདྲོལ་ཕྱིན་པ་ཐུན། དེ་ནས་ངས་ར་སྐོར་འགའ་ཤས་ལ་འཛོགས་དགོས་

པ་བྱུང་བ་དང་། མཐའ་མ་དེར་ང་བྱ་གསོ་ལང་ཞིག་ཏུ་སྒྲིབས་སོང་། ཁྱམས་ར་དེར་ཁྱིམ་
བྱ་བརྒྱ་ཕྲག་མང་པོ་ཕར་ཚུར་རྒྱག་བཞིན་འདུག ང་བྱ་གསོ་ལང་ནས་ཕྱིར་ཐོན་རྟེས་སྐྱོན་
ཆ་གང་ཡང་མེད་པར་མེ་འཁོར་འབབ་ཚུགས་ཀྱི་མདུན་ནས་ཕྱིན། དེ་ནས་གླར་ཤོལད་
ཏའོ་སི་བར་དུ་གླ་འཁོར་ཞིག་ལ་བསྡད་དེ་ཚུ་ཚོད་གཅིག་ཙམ་ཕྱིན། རིན་པོ་ཆེས་ལས་
ལེན་གནང་པ་བཞིན་གླ་འཁོར་གྱི་གླ་དེ་ཐུད་གནང་སོང་།

གཟའ་མཇུག་དེ་ང་གཉིས་ལ་ཏ་ཙང་སྐྱིད་པོ་བྱུང་། དེས་ཁོང་དང་ངའི་བར་གྱི་འབྲེལ་
བ་དེ་གཏིང་ཟབ་ཏུ་བཏང་བ་དང་། ང་གཉིས་ཀྱིས་གནད་དོན་མང་པོའི་སྐོར་ལ་ནང་མོལ་
ཞུ་ཐུབ་པ་བྱུང་། ང་ལ་བོད་པའི་བློ་མ་ཞིག་གིས་འདོད་པར་ལོངས་སྤྱད་ན་འཚམས་
པོ་ཡིན་མིན་སོགས་ང་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་བའི་སྐོར་ལ་དྲི་བ་འགའ་བྱུང་། གཟའ་མཇུག་
གཉིས་པ་དེར་རིན་པོ་ཆེ་ང་གཉིས་མཉམ་དུ་མལ་སའི་ནང་ཡོད་སྐབས་ངས་ "ངས་འདོད་
པ་སྤྱོད་རྒྱ་དེ་དམིགས་བསལ་ཁྱེད་རང་ལྟ་བུའི་མི་ཞིག་ལ་མ་འོས་པ་རེད་བསམས་བྱུང་།
མཁྱེན་བྱུང་ངམ།" ཞེས་ཞུས་པ་ཡིན། ངས་ཁོང་ལ་ཚངས་སྤྱོད་ལ་གནས་ན་ཕན་ཐོགས་
ཡོད་པའི་སྐོར་*རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེས་བཀའ་གནང་པ་ཐོས་རྒྱོང་ཞེས་ཞུས་པ་ཡིན། རིན་
པོ་ཆེས་ང་ལ་དེ་གང་ཟག་འགའ་ཞིག་ལ་བདེན་པ་རེད། འོན་ཀྱང་ཚང་མར་བདེན་པ་
མ་རེད་ཅེས་གསུངས། ཁོང་གིས་ང་ལ་ད་ཆ་ཁོང་གླ་པ་ཞིག་མ་རེད་ཅེས་གསུངས།

བོད་བརྒྱད་ནང་བསྟན་དུ་ཆོས་སྟོན་པའི་བླ་མར་བཀུར་འོས་པ་གང་ཞིག་ལ་གསང་
ཡུམ་བཞེས་པའི་བླ་མའི་སྲོལ་རྒྱུན་ཁྱེད་པ་གཏན་འབེབས་གྱུབ་པ་ཞིག་ཡོད། དཔེར་ན་
ངའི་ཕྱོ་གའི་བཤེས་གཉེན་གཙོ་བོའི་གྲས་ནས་གཅིག་མཁྱེན་བརྩེ་རིན་པོ་ཆེ་ཡང་གསང་
ཡུམ་བཞེས་པའི་བླ་མ་ཞིག་རེད། རྒྱ་མཚན་འགའ་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་གཏེར་སྟོན་མང་
ཆེ་བས་གསང་ཡུམ་བཞེས་ཀྱི་ཡོད། བོད་དུ་རིན་པོ་ཆེས་གཏེར་འདོན་རྒྱའི་འགོ་འཛིན་གྱས་
གནང་སྐབས། ཁོང་གི་དགོན་པའི་བླ་ཆན་འགའ་ཞིག་གིས་མ་འོངས་པར་ཁོང་གིས་རིག་
མ་བསྟེན་སྲིད་ཀྱི་རེད་ཅེས་པའི་གླེང་སྐོང་བྱས་འདུག

ཕྱག་ཆེ་ས་ནས་བཤད་ན། འདོད་པ་བསྟེན་རྒྱའི་ཐད་ལ་ཇི་འདྲ་དང་ཡེ་ཤྱའི་སྒོ་ལ་རྒྱན་ནང་བཞིན་མ་ཡིན་པར་ནང་པ་ས་ཐང་རྒྱས་པས་དེར་ལྟ་སྟངས་མི་འདྲ་བའི་སྨོ་ནས་ལྟ་ཡི་ཡོད། ནུབ་ཕྱོགས་སུ་ཡོང་མཁན་ཤར་ཕྱོགས་པའི་བླ་མ་ཆོས་འདོད་སྲིད་ཀྱི་ཐད་ལ་ལྟ་སྟངས་དེ་རང་གི་ནུབ་ཕྱོགས་པའི་སྨོབ་མ་ཆོ་ལ་སྒྲས་གང་ཐུབ་ཅིང་ཡིན་ཟེར་ན་སྨོབ་མ་ཆོའི་རིག་གཞུང་དང་། དེ་བཞིན་ཆོས་ལུགས་དང་འབྲེལ་བའི་བློའི་འཕྲུར་སོ་དེ་དག་ལ་གོ་ནོར་ཞེབས་སྲིད་པ་བླ་མས་རྟོགས་པས་སོ། །ནུབ་ཕྱོགས་པ་ནང་པའི་ཟྲིས་འཛུག་འགའ་ཞིག་གིས་ཏ་ལམ་ཚུལ་ཁྲིམས་ནམ་དག་སྦུང་དགོས་པ་ལྟ་བུའི་ཆེས་མཁྱེགས་འཇོན་ཅན་ཀྱི་ཐབས་ལམ་ཞིག་ཕྱིས་སྒྲིལ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། འོན་ཀྱང་དེ་ནི་ནང་པ་ས་ཐང་རྒྱས་པའི་སྒོ་ལ་རྒྱན་རང་ཉིད་ནས་བྱུང་བ་ཞིག་མ་རེད། རང་གི་འདོད་པ་སྦྱོང་སྟངས་ཀྱི་ཀུན་སྦྱོང་དང་། དེ་བཞིན་སྦྱོང་ལམ་གཞན་དག་ཚང་མའི་ཐད་ལ། གཞན་ལ་གནོད་འཚེ་མི་བྱེད་པ་དེར་གལ་ཆེན་བརྩི་དགོས་པ་ཤོད་གা་ལ་དགོས། འོན་ཀྱང་དེས་འདོད་སྲིད་ཀྱི་ཐད་ལ་ཚུལ་འཆོས་ཅན་གྱི་འདོད་ཚུལ་ཞིག་བསྟེན་དགོས་པའི་གོ་དོན་མ་རེད།

ཇི་ལྟར་ཡང་། ང་གཉིས་ཐུག་པའི་ཐེངས་དང་པོའི་གཟའ་མཇུག་དེ་ནང་བཞིན། རིན་པོ་ཆེ་ང་གཉིས་ཀྱིས་ཐེངས་འདིའི་གཟའ་མཇུག་ཆ་ཚང་ཡང་མཉལ་སའི་ནང་དུ་བསྒྲལ་བ་ཡིན། དེར་ཡོད་དུས་མཚན་ཞིག་ལ་གཉིད་ས་པའི་སྐབས་སུ་ཁོང་དང་མཉམ་དུ་སྒོང་རྒྱ་བྱུང་བ་དེ་ཇི་འདྲའི་དམིགས་བསལ་བ་ཞིག་རེད་ཨང་བསམ་པའི་ཚོར་བ་བྱུང་བ་ངས་ཏན་སོས་ཀྱི་འདུག ང་རང་ཁོང་ལ་བརྩེ་སེམས་དབང་མེད་དུ་ཕོར་སོང་། དུས་ཚོད་མཐོག་པོར་ཕྱོགས་པ་དང་། ང་རང་འགྲོ་དགོས་པ་དེར་ས་ཕམ་སྐྱ་བྱུང་། འགྲོ་རན་ཁར་རིན་པོ་ཆེས་ང་རང་ལམ་ཕྱིད་བར་དུ་ཆྱངས་འཁོར་ཀྱིས་སྒྲིལ་མཁན་ཞིག་བགོད་ཕྱིག་གནང་འདུག དེ་འགྲོས་ཀྱི་སྐོབ་གྲ་བར་ཀྱི་ལམ་ཐག་ལྟག་མ་དེ་ལམ་འཕྲད་རིན་མེད་ཆྱངས་འཁོར་ལ་བསྟད་ནས་ཕྱིན་པ་ཡིན། ང་རེས་ང་ཕྱིར་འཁོར་སྐབས། སྐོབ་གྲའི་ལས་བྱེད་པ་དང་། དེ་བཞིན་ཉིན་རྟོག་པ་ཆུམས་ང་ལ་སྒྲག་ནས་བསྟད་ཡོད་པ་དང་། ང་ག

པར་ཕྱིན་ཡོད་མེད་ཏྲིས་བྱུང། ངས་ཁོང་ཚོར་གང་ཡང་བཤད་མེད། ཁེན་རྟོག་པ་གཉིས་གསུམ་ཞིག་གིས་ང་ལ་ཞེད་སྣང་སྐུལ་ཐབས་བྱས་བྱུང། ངས་ཕུ་ཚུགས་མཐར་སྐྱེལ་ཏེས་གང་ཡང་བཤད་མེད། གལ་ཏེ་ངས་ཁོང་ཚོར་ང་གང་དུ་ཕྱིན་མིན་ནམ། ཡང་ན་རིན་པོ་ཆེའི་མཁན་དུ་ཡོད་པའམ། དེ་དང་འདྲ་བའི་རིགས་བཤད་ཚེ། སྐྱར་དུ་རིན་པོ་ཆེ་མཇལ་རྒྱའི་གོ་སྐབས་དེ་མེད་པར་འགྲོ་ཡི་ན་པ་ངས་ཤེས་ཀྱི་ཡོད། མཐའ་མ་དེར་ཁོང་ཚོས་ང་ལ་ "འགྲིག་གི་རེད། འོན་ཀྱང་གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱིས་བཀའ་ཁྲོལ་མེད་པར་སྒོས་གྲྭ་ནས་ཡང་སྐྱར་ཕྱིན་པ་ཡིན་ན། ཁྱེད་རང་སྒོས་ཕྱིར་འབྱུད་ཀྱིས་གཞོན་སྐྱེས་བཀག་ཅར་ཁང་དུ་འཛོག་རྒྱ་ཡིན།" ཞེས་བཟློད་བྱུང།

སྒོས་གྲྭར་ང་དཀའ་ངལ་ངོ་མ་ཞིག་གི་ནང་ཚུད་ཡོད་པ་ཁོང་ཚོས་ཤེས་ཀྱི་ཡོད། ཁྱེད་དགོས་པའི་ལས་ཀ་གང་ཡང་ཁྱེད་ཀྱི་མེད་པའི་ཚད་ཅིག་ཏུ་ང་སྒེས་ཡོད། ཁང་ཚན་ཀྱི་དགེ་ཁྲན་དེ་ཞེ་ཏྲགས་ཞི་འཛམ་པོ་ཡིན་པ་ལས་མཚང་འབྱུ་མཁན་ཞིག་ཙ་བ་ནས་མིན། མོས་ར་ཁགས་པ་ཁྱེད་ཐབས་བྱས་བྱུང། སྐབས་འདིར་ངའི་ཕ་འདས་གྲོངས་ཕྱིན་པ་དང། ངའི་ཨ་མ་ལྷིང་འཛིགས་པོ་མེད་པ་བཅས་ཀྱི་ཁྱིམ་མིའི་གནས་སྟངས་དཀའ་ངལ་ཅན་ཞིག་གི་ནང་དུ་ང་ཡོད་པ་དེ་མོས་ཤེས་ཀྱི་ཡོད།

སྐབས་འདིར་ང་ཁྱིམ་ལ་ཉིན་ཤས་རིང་ཕྱིན་པ་ཡིན། ང་ལ་ནང་མིའི་སྨན་པ་བསྟེན་གཏུགས་དགོས་པའི་དུས་བཏབ་ཅིག་ཡོད་ཅིང། ངས་སྨན་པ་ལ་ང་རང་གིས་འདོད་པ་སྤྱོད་ཀྱི་ཡོད་ཅེས་བཤད་པ་ཡིན། ཁོས་ང་ལ་དེ་མ་ཐག་ཏུ་སྐྱེ་འགོག་སྨན་སྦོད་འདོད་བྱས་སོང། ཁོས་ང་ལ་ངའི་ཨ་མར་ཙ་རྒྱུང་གི་ནད་ཡོད་པ་དང། གལ་ཏེ་ང་སྨྱམ་ལྟན་དུ་ཀྱུར་ན། ཨ་མའི་འཚེ་རྒྱན་ཁྱེད་ཀྱི་རེད་ཅེས་བཤད་བྱུང། ངའི་ཕ་འདས་གྲོངས་ཐུ་མ་ཕྱིན་པའི་སྟོན་དུའང་ངའི་ཨ་མར་ས་མས་ཁམས་དང་འབྲེལ་བའི་དཀའ་ངལ་མང་པོ་ཡོད། ང་ལ་དཀའ་ངལ་ཆེ་ཤོས་དེ་ནི། མོའི་འདོད་པ་བཞིན་ངས་ཁྱེད་ལུགས་འགྲོ་སྟངས་ཁྱེ་ཐུག་པ་ཞིག་ཁྱེད་དགོས་པ་དང། ངས་གང་ཐུས་པ་དེ་དག་གིས་མོ་ནམ་ཡང་མཁུ་ཐྱོང་མེད། ངས་སྐྱབས་འདིར་ང་ལ་ས་མས་ཁམས་དང་འབྲེལ་བའི་དཀའ་ཚེགས་ཡོད་པ་དེར་མོས་ "ཨོ་ཧོ།

ཁྱོད་ཀྱིས་གཅེ་བྱས་ནས་ཅིག་ཅིག་དང་འཇུ་བ་བྱེད་ཐུབ་ཀྱི་མི་འདུག" ཅེས་ཡང་ཡང་བརྗོད་དེ་སྣང་མེད་བྱས་བྱུང། མོས་ང་ལ་མོ་རང་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་མ་ཡིན་པར། རྒྱ་ཏུ་མོ་རང་གང་ཡིན་འདོད་བྱུང་པ་དེ་བྱེད་དགོས་པའི་རེ་བ་བྱེད་ཀྱི་འདུག

མོས་ང་ལ་བུད་མེད་འཕྲེར་ས་ཡང་དག་བྱེད་དགོས་པ་དང། ལས་ཀ་ཡང་དག་པ་བྱེད་དགོས་པ། མི་ཡང་དག་པ་ཞིག་དང་གཉེན་ཕྲིག་བྱེད་དགོས་པ་ས་གོགས་མདོར་ན་ཕྱི་ཚོགས་དང་བསྟུན་ཏེ་མཏུན་སྐྱོད་བྱེད་དགོས་པའི་འབད་བརྩོན་བྱས་ཡོད། མོས་ང་ཅི་ཙམ་ཀྱིས་སྐྱིད་པོ་མེད་པ་དང། ཕབས་ཞན་པ། མགོ་འཛོམ་པའི་གནས་སུ་ཀྱུར་ཡོད་པའི་ཕོག་ལ་ས་མམས་ཁྱར་མི་བྱེད་པའི་བཟོ་འདུག ང་ལ་ནི་རིན་པོ་ཆེ་དང་མཉམ་དུ་སྡོད་རྒྱུ་བྱུང་ན་ཅི་མ་རུང་སྙམ་པ་ལས། དེ་མིན་གཞན་གང་ཡང་བྱེད་འདོད་མ་སྐྱེས།

སྐབས་འདིར་ངའི་ཨ་མས་ང་ལོན་ཏོན་དུ་ཡོད་པའི་ས་མམས་ཁམས་ཀྱི་སྨན་པ་ཞིག་གི་ས་བཏང་བྱུང། ཁོས་ང་གཉིས་ཀྱི་འཛོམས་ཐུན་དེར་ "ཁྱོད་རང་གི་ཨ་མས་ང་ལ་ཁྱོད་རང་སྤྱི་ཚོགས་ནས་མཐར་འབྲུད་པ་ཞིག་བྱེད་འདོད་འདུག"ཅེས་བཤད་བྱུང།" ཞེས་འགོ་བཙུགས་སོང། ངས་དགའ་པོའི་ངང་ནས་ "རེད། ང་དེ་ལྟར་བྱེད་འདོད་འདུག"ཅེས་ལན་བཏབ། ཁོས་ "ཨ་ལས། དེའི་སྐོར་ང་ལ་ཤོད་དང།" ཟེར། ཁོས་དེར་དོ་སྣང་བྱེད་སྟངས་ལ་བལྟས་ནི་ཁོ་རང་ཡང་མཐར་འབྲུད་པ་ཞིག་བྱེད་རྒྱུར་གྲ་སྒྲིག་ཡོད་པ་ལྟ་བུར་ཚོར་བྱུང། ང་གཉིས་ཀྱིས་ནང་པ་དང། གནད་དོན་གྱི་སྐོར་ལ་སྐད་ཆ་བཤད་ཟིས་མཐའ་མ་དེར་ཁོས་ "ཁྱོད་ཀྱིས་ཅི་ཞིག་ཤེས་ཀྱི་འདུག ངས་ཁྱོད་ལ་བློ་བཙོལ་གྱི་ཡིན། ཁྱོད་རང་གི་ཨ་མ་ཅ་ཅང་དཀའ་ངལ་ཅན་གྱི་བུད་མེད་ཅིག་རེད། མོས་ཁྱེད་རང་ཐེ་བའི་མི་མང་པོ་ཞིག་རང་ཉིད་ནས་ཐག་རིང་བ་བཏང་ཡོད། དོན་དངོས་སུ་ཁྱེད་རང་བདེ་ཐག་ཚོད་འདུག་བས་མ་གྱི་འདུག" ཅེས་བརྗོད་བྱུང། ངས་ཡུན་ཐུང་རྒྱ་ཞིག་གི་རིང་ལ་འདིས་ང་རང་བློ་བདེ་པོ་བཟོས་བྱུང།

ཁེར་ཕྲེ་ལོ་ཏེ་ཡི་སྒྲོབ་ཡུན་ཆ་ཚང་གི་རིང་ལ་ངས་སྒྲོབ་སྟྲོང་ལ་དོ་སྣང་མི་བྱེད་རྒྱ་དེ་ཆུ་མཐུད་པ་ཡིན། ངས་ཤ་དང་སྒོ་ང་མ་ཟོས་པར་དབྱིན་ཡུལ་བཅའ་སྡོད་སྒྲོབ་གླེའི་ཁ

ལག་ཞེ་མེར་སྒོང་མཁན་དེ་ཟོས་ཏེ་སྒོས་གྱར་དཀར་རྒྱོང་བྱས་པ་ཡིན། ངས་ང་རང་གི་ མཐའ་སྐོར་དུ་ཡོད་པའི་འཇིག་རྟེན་ལས་ཁ་ཀྱེས་ཏེ་བསྟད། ཅི་ཙམ་ཀྱིས་བསམ་བློ་མང་ པ་བཏང་བ་དེ་ཙམ་ཀྱིས་ངས་ངའི་ཞ་མའི་མཁྱམ་དུ་ཐུ་མཐྱད་དེ་ལྷོད་མི་ཐུབ་པ་དེ་ཚོར། ངའི་གཅེན་མོ་ཕྱི་ལ་ཐོན་ཚར་ནས་མེད། ཡོང་ལ་ཉེ་བའི་ཡེ་ཤྱའི་འཕྲུངས་སྐར་སྐབས་ ཀྱི་གྱང་གསེང་དེ་ལོན་ཏོན་དུ་ཞ་མའི་མཁྱམ་གཅིག་ཕྱར་བསྐྱལ་དགོས་པའི་གནས་ པར་དེ་བཟོད་ཐབས་བྱལ་བ་ཞིག་རེད། འདིའི་སྐོར་ངས་ཁང་ཚན་དགེ་ཁྲན་ལ་བཤད་ པས་མོས་བསམ་ཤེས་ཀ་ཅང་ཡག་པོ་གནང་ས་ཝང། ང་གཉིས་ཀྱིས་གདམ་ཁ་གཞན་ཡོད་ མེད་ལྟ་སྐབས། ང་རང་ནོ་རད་ཞམ་ལྷར་ལནད་དུ་ཞ་ཞང་དང་ཞ་ནའི་མཁྱམ་དུ་ལྷོད་ཕྱར་ པའི་བསམ་ཚུལ་ཞིག་ཁྲིད་བྱུང། ང་རང་ཁོང་གཉིས་ཀྱི་ལྟ་ཏོག་འོག་འཇོག་རོགས་ཞེས་ ཞུས་པ་ཡིན། དེ་ནི་གདམ་ཁ་ཡག་པོ་ཞིག་རེད་བསམས་བྱུང། ཁོང་གཉིས་གང་འཚམས་ བརྟན་པོ་ཡིན་ཙང་ཁོང་ཚོའི་མཁྱམ་དུ་མཐའ་གཉིས་སུ་མ་ལྟུང་བའི་གནས་སྟངས་ཀྱི་ འོག་ཏུ་ལྷོད་ཕྱར་ཀྱི་རེད་བསམ་པ་བྱུང།

རིང་པོར་མ་ས་ོང་བའི་ཟླས་སུ་ང་ལ་ཞ་མའི་ཁ་པར་ཞིག་འགྱོར་བྱུང། ཁང་ཚན་དགེ་ ཁྲན་ཀྱིས་མོ་ལ་ཁ་པར་བཏང་པ་འདུ། ཞ་མ་ཁོང་ཁྲོ་ལངས་ཡོད་པས་ང་ལ་ "ཁྱོད་ཀྱིས་ འདི་འདུ་བྱས་པ་ང་ཡིད་ཆེས་ཕྱག་ཀྱི་མི་འདུག། ངས་ཁྱེད་རང་ཡེ་ཤྱའི་འཕྲུངས་སྐར་ ཀྱི་གྱང་གསེང་ལ་ནང་ལ་ཡོང་ཆུར་སྐྱག་བསྟད་ཡོད་པ་དང་། ཁང་པའི་ཆེད་དུ་མེ་ཏོག་ ཀྱང་ཁོས་ཟིན། ཁྱོད་ལ་འདི་གར་ལོག་མི་ཡོང་བའི་བསམ་བློ་ཡོད་པ་དེ་ང་ཡིད་ཆེས་ ཕྱག་ཀྱི་མི་འདུག" ཅེས་བཤད་བྱུང། དེའི་སྐབས་ང་གཉིས་དབར་ཀྱི་འབྲེལ་བའི་གཏིང་ མཐའ་དེ་དེ་རེད། ང་ལ་མོའི་འདོད་པར་བསྟན་ཆུ་མ་གཏོགས་གཏམ་ཁ་མེད་པར་ཚོར་ ཏེ་ཡེ་ཤྱའི་འཕྲུངས་སྐར་དེར་ནང་ལ་ཕྱིན་པ་ཡིན། དེ་གར་ང་ལ་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་པར་དང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་སྐུ་བརྙན་ཞིག་ ཀཱཧ་ཡང་མཚོད་མེ་འཁའ་ཤས་ཕྱལ་ཡོད་པའི་ མཚོད་གཤོམ་ཞིག་ངའི་ཁ་ལ་ཁང་དུ་ཡོད། ངའི་གཅེན་མོས་ངའི་ཁ་ལ་ཁང་དེ་བོད་ལྗགས་ ས་བཀྲག་མདངས་ཆེ་བའི་ཚོན་མདོག་སྟེ། ལི་ཁང་དང་དམར་སྨུག་ དེ་བཞིན་ངས་དགའ་

པོ་ཁྱིད་པའི་ཁ་དོག་སྟོ་ནག་བཅས་བཏང་ཡོད་རེད། ང་སྒོས་གླར་ཡོད་དུས་ངའི་ཨ་མས་ངའི་ཉལ་ཁང་གི་བཀོད་པ་སྐྱར་སྒྲིག་བྱས་འདུག ཨོས་ཚོན་ཆེ་སྐྱར་གཏོང་བྱས། མཆོད་གཤོམ་མེད་པར་བཟོས། རྒྱ་ནག་གི་རི་མོ་ལྷན་པའི་ཏ་ཡོལ་དཔྱང་ཏེ་ང་ལ་ "ཁྱོད་རང་འདི་ལ་དགའ་མདོག་ཁ་པོ་རེད། འདི་ལ་ཞེ་ཤེ་ཡའི་ཉམས་སྣང་ཞིག་ཡོད་རེད།" ཅེས་བརྗོད་བྱུང། ཡེ་ཤྱའི་འཕྲུངས་སྐར་ལ་ཨ་མ་དང་ང་གཉིས་གཅིག་ཟུ་རེད། ང་གཉིས་ཀྱིས་དུས་སྟོན་དེ་སྲུང་བཙི་བྱས་མིན་ཡང་ཏན་ཀྱི་མི་འདུག

ཡེ་ཤྱའི་འཕྲུངས་སྐར་ཀྱི་ཇེས་སུ་རིན་པོ་ཆེས་ང་ལ་ཞུ་བ་འཐེན་ཏེ་ལོ་གསར་ཆེད་དུ་ཞི་ཀོད་ལནད་ལ་ཡར་ཤོག་ཅེས་ལོན་ཅོན་དུ་ཞལ་པར་གནང་བྱུང། ངས་ཨ་མ་ལ་ང་དེ་གར་གཏོང་རོགས་ཞེས་འགོད་སྐུལ་བྱེད་སྟངས་ཤེས་མ་བྱུང། འོན་ཀྱང་ངས་འཚར་གཞི་ཞིག་བཏེང་བ་ཡིན། ངས་ང་རང་གི་གོགས་པོ་དང་རིན་པོ་ཆེའི་སྒྲོས་མཉང་ཡིན་པ། ཨ་ཞི་ཁ་ཅལ་ཆུར་ཀྱི་ཉེ་འཁྲིས་སུ་སྟོད་མཁན། ཞི་ཐ་ཤི་དང་ཨ་མ་ལི་གཉིས་ལ་འཕྲེལ་བ་བྱས་ཏེ། རིན་པོ་ཆེ་ཐུག་ཐུབ་པའི་ཆེད་དུ་ང་ལ་འགེལས་རོགས་ཞིག་དགོས་ཀྱི་འདུག་བརྗོད་པ་ཡིན། ཞི་ཐ་ཤི་ཡིས་དབྱིན་ཡུལ་ཀྱི་སྐུ་ཏག་ཚོའི་ཁྱིད་སྟངས་དེ་ཡག་པོ་ཤེས་ཀྱི་ཡོད་པས། ཁོས་ངའི་ཨ་མར་ཁ་པར་བཏང་སྟེ། ཁོ་དང་ཁོའི་བཟའ་ཟླ་གཉིས་ཀྱིས་ཞི་ཀོད་ལནད་ཀྱི་རང་ཁྱིམ་དུ་ལོ་གསར་ཀྱི་སྟོན་མོ་ཐུ་བོ་ཞིག་བཀོད་སྒྲིག་ཁྱིད་ཀྱི་ཡོད་ཚུལ་ཀྱིས་ངའི་ཨ་མར་ "ཨ་ཡ་ན་སྟོན་མོ་དེ་ལ་ཡར་ཡོང་ན་ང་དགའ་པོ་ཡོང་ས་རེད། འོན་ཀྱང་ཐུགས་ཇེས་གཟིགས། མེ་འཁོར་ཀྱི་ལག་འཁྱེར་ཐང་ལ་གཟབ་གཟབ་གནང་རོགས། གང་ཡིན་ཟེར་ན་དུས་ཚོད་འདི་ལ་མེ་འཁོར་ནང་དུ་ར་བཟི་བ་མང་པོ་ཡོང་གི་ཡོད། ངའི་བསམ་པར་ཁྱེད་རང་གིས་གྲལ་རིམ་དང་པོའི་ལག་འཁྱེར་ཀྱི་ཆེད་དུ་དངུལ་གཏོང་དགོས་ཀྱི་རེད། ང་ཚོས་མོ་ཁར་ལེལ་འབབ་ཚུགས་ནས་བསུ་ཚོ་" ཅེས་བཤད་འདུག ངའི་ཨ་མ་དགའ་པོ་ཞེ་ཏགས་བྱུང་སྟེ། སྐབས་འདིར་ང་ལ་ཁར་ལེལ་བར་དུ་མེ་འཁོར་གྲལ་རིམ་དང་པོའི་ནང་འགྲོ་རྒྱའི་འགྲོ་གྲོན་ཐོབ་བྱུང།

ང་ལ་ནམ་ཡང་ང་ཕྱིར་ལོག་ཡོང་གི་མིན་སྙམ་པའི་བློ་ཞིག་རྒྱས་བྱུང་། ངས་བསྟུ་གསོག་རྒྱུ་བཞིན་པའི་སྐབས་སུ་ཨ་མ་ཉལ་ཁང་དུ་ཡོང་ནས་ "ཁྱོད་ཀྱིས་དངོས་ཚས་མང་པོ་འཁྱེར་འགྲོ་གི་འདུག ཁྱོད་ཀྱིས་ཕྱིམ་ནས་ཟད་དེ་འགྲོ་གི་ཡོད་པ་ནང་བཞིན་བསྟུ་གསོག་རྒྱུ་གི་འདུག" ཅེས་བརྗོད་བྱུང་། ང་གད་མོ་ཤོར་བ་དང་ལྟེན་དུ། "འོ་ཡ། ངས་ག་རེ་ཀྱོན་དགོས་པར་འགྱུར་བ་ཚོད་ཕིག་གི་མི་འདུག" ཅེས་བཤད།

ང་མེ་འགོར་ནས་བབས་ཚར་རྗེས། ངས་གླ་འགོར་ཞིག་གླས་ཏེ་ཕད་ཀར་ལྷར་ལོངས་ཏའོ་ས་ལ་ཕྱིན་ཏེ་དེར་རིན་པོ་ཆེ་མཛལ་བ་ཡིན། མཚན་དེར་ངས་སི་ཐ་ཤི་དང་ཨ་མ་ལེ་མཐོང་ཡང་མ་བྱུང་། ང་ཟླ་ ༡༦ པའི་ཚེས་ ༣༠ ཉིན་སྒེལས། ཕྱི་ཉིན་ནམ། ལོ་གསར་གྱི་སྔ་ནུབ་ཀྱི་མཚན་དེ་འཁྱུག་ལོང་ཆེན་པོ་ཞིག་བྱུང་། རིན་པོ་ཆེ་ང་གཉིས་ཀྱོགས་པོ་འགའ་ཤས་དང་མཉམ་དུ་མོ་ཏ་བཏང་ནས་མི་སྣ་ཚོགས་ལ་ཐུག་འཚང་ཕྱིན། ཐོག་མར་འགྲོ་ས་པའི་མི་དེ་ཚོས་ཡེ་ཤྱའི་འཁྱངས་སྐར་ཀྱི་ཁུར་བ་ལ་ཏ་ཤི་ཤ་ཟེར་བའི་བཟི་ཕུས་བརྒྱབ་འདུག ཁོང་ཚོས་དེ་ཟོས་པའི་རྗེས་སུ་འཛོང་རེས་ངན་པ་ཞིག་ཤོར་ཏེ་ཕྱིམ་ནང་གི་དཀར་ཡོལ་ཡོད་ཚད་བཅུག་འདུག དེ་ནས་ང་ཚོ་སི་ཐ་ཤི་དང་ཨ་མ་ལེ་གཉིས་སྟོད་ས་ཕྱི། ཁོང་གཉིས་ཀྱི་ཁང་པ་དེ་ས་གནས་ཁུག་ཀྱོག་ཅིག་ཏུ་ཡོད། ང་ཚོས་ཨེག་སི་ཀ་ལ་ཐུར་ཀྱི་གཡས་གཡོན་ཀྱི་གྲོགས་པོ་མང་པོའི་ཁང་པར་སྐོར་སྐྱོད་ཐུ་མཐུད་དེ་བྱས་པ་ཡིན།

དགོང་དྲོ་ཕྱི་ཙམ་ལ་རིན་པོ་ཆེ་བཞུগས་ནའི་ཁང་བདག་ལྷུད་མན་བཟའ་མི་ལ་ཐུག་འཚད་བྱས། དེའི་རྗེས་སུ་མི་ཚོས་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ངན་ལྟས་མང་པོ་བྱས་པ་དང་། འགའ་ཞིག་ང་ཚོ་གཉིས་ཀཱའི་ཐོག་ལ་བྱས་པ་ངས་དྲན། གནད་དོན་ངོ་མ་གང་བྱུང་བ་ངས་ཤེས་མ་བྱུང་། སྐབས་དེར་རིན་པོ་ཆེས་མི་ཚེ་ཡི་གོམ་ཁ་ཐལ་ཆེ་བ་ཞིག་བཙུབ་གནང་པ་དེའམ། ཡང་ན་ང་ལ་བརྟེན་ནས་ཐུག་དོག་བྱས་པ་གང་ཡིན་བརྗོད་དཀའ། གང་ལྟར་ཡང་གནས་ཐུངས་དེ་ཞེ་སྦང་ཅན་དང་ཁྱད་མཚར་ཞིག་ཚོར་བྱུང་།

རིན་པོ་ཆེ་ལ་མཆོན་ནི། སྐབས་དེ་དུས་སྒེར་ཕྱི་དཀའ་ངལ་དང་སྒེར་ཕྱི་སྐྱེད་འཕེལ་གཉིས་དུས་མཉམ་དུ་འབྱུང་བཞིན་ཡོད། གལ་ཏེ་དེའི་སྐོར་ལ་བསམ་གཞིགས་བྱས་པ་

ཡིན་ནོ། ཁོང་དགུང་ལོ་ཉེར་བཅུད་ལོན་ཙམ་གྱི་གཞོན་སྐྱེས་ཞིག་གིས་མི་ཚེའི་ནང་ཡིད་ཆེས་དཀའ་བའི་འགྱུར་བའི་ནུས་ཤུགས་རྣམས་ལ་གདོང་ལེན་བྱེད་བཞིན་ཡོད། ཡ་ང་བའི་གཏུག་རྒྱས་ཀྱི་གནས་སྟངས་ཤེག་གི་འོག་ནས་ཁོང་རང་གི་རིག་གཞུང་བརླག་པ་དང་། ཆ་མེད་རྒྱས་མེད་ཀྱི་ཡུལ་ཞིག་ཏུ་བཙན་བྱོལ་ལ་འཇོར་བ་དང་། དེ་རྗེས་མོ་ཏའི་བརླབ་སྐྱོན་དང་། དེའི་རྒྱུན་པས་ཞོར་གྱུར་པ་བཅས་ནི་ཁོང་ལ་ཚོས་ཕྱོགས་ལ་བློ་ཁ་བསྐྱུར་བའི་བརླ་སྟོན་ཆེན་པོ་ཞིག་རེད། ཁོང་གིས་ང་ལ་ཚོས་ཉམས་ལེན་གྱི་འཕེལ་རིམ་ནང་དུ་ཡང་ན་སྟོན་པ་ཆགས་པ་དང་། དེ་མིན་ས་ངས་རྒྱས་ས་ཀྱུར་བའི་སྐབས་ཤིག་ཡོད་པ་རེད་ཅེས་གསུངས་ཕྱོང་ཡོད། ཁོང་དེ་ལྟའི་མཚམས་དེ་ཀ་རང་དུ་སྒྲིས་ཡོད།

ངའི་བསམ་པར་ཁོང་གིས་བོད་མི་ཚོ་དང་། ཁོང་གི་སྨོན་མ་གཉིས་ཀས་གོ་ནོར་ཐེབས་ཏེ་ཁོང་ལ་བཙི་འཛིན་མ་བྱས་པར་སྐྱུར་བཞག་ས་ོང་དགོངས་ཡོད་ཀྱི་རེད་སྟམ། ཁོང་གི་དབྱིན་ཇིའི་སྨོན་མ་ཕལ་མོ་ཆེ་དང་། ལྟག་པར་དུ་ཁོང་དང་བློ་ཉེ་བ་ཚོ་སྐབས་འདིར་ཁོང་དང་ཐལ་བར་བྱས། ཁོང་དབྱིན་ཇིའི་མི་ཚོའི་འདོད་པར་ཡོད་པའི་ཚོས་ཕྱོགས་དགེ་ཏྲན་གྱི་པར་ཀོང་དེར་འཚམ་པོ་རང་མ་བྱུང་བ་རེད། ཁོང་ཚོས་ཁོང་རྣམ་རིག་བཀྲ་བ་ཞིག་ཏུ་མཐོང་གི་ཡོད་ལ། ཁོང་ལ་ཞེད་སྣང་ཡང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། གལ་ཏེ་ཁོང་གིས་སྐྱེས་ཆེན་ཉམས་ཆུང་ཞིག་བྱས་ཏེ་བཞུগས་ཡོད་ན། ཁོང་ཚོས་ཞེ་ཅེ་ཡའི་བློ་མ་ཞིག་ལ་བཀྲ་བས་ཁ་ཀྱུ་ཕྱི་ཡོད། འོན་ཀྱང་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་དབང་ཕང་ཙན་ལ་འཇིགས་སྣང་སྐྱེ་གིན་ཡོད།

དེས་ན་ང་ཁོང་གི་མི་ཚེའི་ནང་སྐྱེས་དུས་ཁོང་ལ་བློ་ཉེ་བའི་མི་མང་པོ་མི་འདུག་དེ་དང་དུས་མཉམ་དུ་སྐབས་དེའི་དུས་ཚོད་ནི་ཅ་ཅང་ཉུང་ཕྲ་བ་ཞིག་རེད་དེ། ཁོང་གིས་འདས་དུས་སུ་བྱུང་བ་ལས་ཀྱང་ཤུགས་ཆེ་བའི་གནས་ཚུལ་ཞིག་སྒྲིང་ཐེང་བཞིན་ཡོད། དེ་ནི་སྦྱམ་ལྟན་གྱི་དུས་ཚོད་ཅིག་རེད། ༡༩༦༩ སྨོ་བ་ ༡༠ བའི་ནང་རིན་པོ་ཆེས་ཁོང་རང་གི་སྨོན་མ་ཡང་ཡིན་ལ་བསམ་ཡས་གླིང་གི་ཁྲིམས་ཚོད་བཤད་ཡིན་པ་དེ་ལ་

གནས་སྐྱངས་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་སྐོར་དང་པོར་བཀོད་དེ་ཡི་གེ་ཞིག་བཏང་གནང་པ་རེད། ཡི་གེ་དེའི་འགོ་སྟོད་དུ་ཁོང་རང་སྐུ་བབ་ཀྱི་ཐག་གཅོད་ཀྱི་སྐོར་ལ་འདི་ལྟར་བྲིས་འདུག

ངས་ནུབ་ཕྱོགས་སུ་ཆོས་སྒྲིལ་རྒྱའི་བར་ཚད་ལྡ་མོར་ཚོར་བའི་གླ་ཆས་འདི་ཕུད་རྒྱར་ཐག་བཅད་པ་ཡིན། གླ་ཆས་འདི་གཟེ་བརྗེད་ཅན་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲང་བརྟན་ཞིག་གི་ཚུལ་དུ་འདི་གར་མི་མང་པོ་མགོ་འཐོམ་འདུག ཁོན་ཀྱང་ངའི་ཆོས་བཤད་ནི་ཉམས་ཚྱོང་དངོས་དང་འབྲེལ་བ་རེད། ངས་རང་ཉིད་འགྲོ་བ་མི་ཞིག་ཡིན་པ་སྟོན་པ་འདི་ལ་མི་འགའ་ཞིག་གིས་སྐྱོན་འཇུགས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ཀྱང། ངས་རང་ཉིད་དངོས་པོ་གང་རུང་ཞིག་ཀྱི་རྒྱལ་ཁྱབ་ཀུ་ཡིས་དགོས་ཀྱི་རེད་བསམ་པ་མེད།[3]

ཅེས་དང། ཁོང་གིས་མྱ་མཐུད་དེ།

ཁྱེད་རང་ལ་དྲང་མོར་བཤད་ན། ངའི་བསམ་པར་ང་རང་གི་ཕ་ཡུལ་གཅིག་པ་འགའ་ཞིག་ཐེ་བའི་ནང་པར་ཁས་འཆེ་བ་འགའ་ཞིག་གིས། ང་ལ་དམིགས་པའི་ངོས་ལེན་མི་བྱེད་པའི་ཆ་དེ་ནི་འདི་ལྟར་ལྟུང་བའི་ཞེད་སྐྱང་དེ་རེད་ཅེས་ཅེས་པར་དུ་གསལ་བཤད་བྱེད་དགོས་པ་ཚོར་བྱུང། དེས་ཀུ་འགྱུར་བའི་འཛིག་རྟེན་འདིའི་ནང་དུ་ང་ལ་ཞེད་སྐྱང་སྤྱ་ཙམ་མེད་པས། ང་གནས་པ་འདི་ཀ་རང་ཁོང་ཚོར་འཛིགས་སྐྱང་ཆེན་པོ་ཞིག་ཀུ་ཐུར་ཀྱི་འདུག[4]

ལོ་གསར་དེའི་སྦ་ནུབ་དེར་ང་ཚོ་ཨེ་ས་ཁ་ཧལ་མུར་དུ་ཡོད་པའི་རིན་པོ་ཆེའི་སློབ་མ་ཚོའི་ས་རས་ས་ཐང་སྟེ་ཁོང་ཚོར་ཕྱག་ཚར་བའི་རྟེས་སུ་ང་ཚོ་ཐུར་ལྷོལད་ཁའོ་ས་ལ་ལོག་ཕྱིན་པ་

3 ཚོས་རྒྱམ་དྲང་པ། ༡༩༦༩ ལོའི་ཟླ་བཅུ་བའི་ཚེས་ ༢༡ ཉིན་བྱོས་ཁོག་ལེ་ལ་ཏིས་པའི་འཕྲིན་ཡིག་ལས། པར་སྐྲུན་བྱས་མེད།

4 གོང་མཚུངས།

ཡིན། རིན་པོ་ཆེས་ཁ་པར་གཏོང་རྒྱུ་འགོ་བཙུགས་སོང་། དང་ཐོག་ངས་ཁོང་གིས་མི་ཚོ་ལ་ལོ་གསར་གྱི་འཚམས་འདྲི་ཞུ་ཆེད་དུ་ཁ་པར་གཏོང་གི་འདུག་བསམས་བྱུང་། འོན་ཀྱང་ཁོང་གིས་ཁོང་རང་གི་གྲོགས་མོ་ཏྲི་ཝ་ཚོར་ཁ་པར་བཏང་སྟེ་ནང་ལ་སྐད་གཏོང་གི་ཡོད་པ་ངས་མཐའ་མ་དེར་གཞི་ནས་རྒྱགས་བྱུང་། ཚུ་ཚོད་གཅིག་གི་ནང་ཚུད་དུ་བྱང་མེད་གཞོན་ནུ་མ་བཞི་ལྟ་ཅམ་སྒྲིབས་སོང་། མཚན་དེར་ཁོང་ཚོ་རེ་རེ་བཞིན་ཉལ་ཁང་རེ་རེའི་ནང་དུ་བཞུག་སྟེ། ང་རིན་པོ་ཆེ་དང་མཉམ་དུ་ཁོང་གི་ཉལ་ཁང་དུ་ཉལ་བ་ཡིན། ངས་ཁོང་ལ་ཕྱིད་ཀྱིས་གা་རེ་བྱས་ཏེ་འདི་ལྟར་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ཅེས་དྲིས་པས། ཁོང་གིས་"ང་ཕྱིད་ཚོའི་ནང་ནས་ས་ཁ་དང་མཉམ་དུ་ཆང་ས་རྒྱབ་དགོས་མིན་ཐག་གཅོད་བྱེད་རྒྱའི་ཐབས་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།" ཅེས་བརྗོད། གা་འདྲ་བྱས་ཀྱང་དེ་ནི་ང་རང་ཡིན་པ་ངས་ཤེས་པས། གནས་ཚུལ་དེ་ཅི་ཙམ་ཁྱད་མཚར་མཐོང་ཡང་། ང་ལ་ཞེད་སྣང་མ་བྱུང་། འོན་ཀྱང་ཡ་མཚར་བའི་ལྟད་མོ་གা་འདྲ་ཞིག་རེད་ཙང་།

ཞོགས་པ་དེར་ང་གཉིད་ས་ངན་རྩེས་འོག་ཐོག་ཏུ་ཐབ་ཚང་ནང་བཟའ་རྒྱ་ཞིག་འཚོལ་བར་འགྲོ་འདོད་བྱུང་། འོན་ཀྱང་ངའི་མཚན་གོས་ས་མ། ཡང་ན་ཀྱོན་པ་ཞིག་ཀྱོན་དགོས་བསམས་ནས་བཙལ་བས་རྟེད་མ་བྱུང་། དེས་ན་ངས་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྱི་པ་དེ་ང་རང་གི་གཟུགས་པོར་དགྱིས་ཏེ་འོག་ཁང་དུ་ཕྱིན་པ་ཡིན། ཕ་མེ་ལ་ཤུད་མན་དེར་འདུག་པས་མོས་ང་མཐོང་བ་དང་ང་ལ་ "ཁྱོད་རང་སུ་ཡིན་བསམ་གྱི་འདུག ཁོང་གི་ཕྱི་པ་ཀྱོན་ཆོག་པ་ཁྱོད་རང་སུ་ཡིན་བསམ་གྱི་འདུག" ཅེས་ང་ལ་ངར་སྐད་རྒྱག་རྒྱའི་འགོ་བཙུགས་སོང་། དེར་བསམ་སྟོར་ངན་པས་ཁེངས་བསྟད་འདུག

དེ་ཉིན་ཕྱི་ཏོ་དེ་གར་འཛོམས་པའི་ལྷམ་ཆུང་ཚང་མར་གা་ལེར་བཞུགས་རོགས་བརྩོད་རྩེས། རིན་པོ་ཆེ་ང་གཉིས་ཀྱིས་ཐུར་ཕོལད་ཁའོ་ཞིའི་གནས་སྟངས་ཡོངས་རྫོགས་ནས་ཐོས་ཏེ་ཅིན་ཐུ་ཀུ་ལ་འགྲོ་རྒྱ་ཐག་བཅད་པ་ཡིན། ང་གཉིས་དེར་ཚང་ས་རྒྱག་གི་རེད་བསམས་བྱུང་། རིན་པོ་ཆེས་ "ང་གཉིས་འདི་ནས་ཐོན་འགྲོ" ཞེས་གསུངས་བྱུང་བ་དེར་ངས་འགྲིག་གི་རེད་ཞུས། ངས་གཅིན་མོ་ལ་ཁ་པར་བཏང་པས། མོ་དང་མོའི་

དགའ་རོགས་རོ་ཏེ་རིག་གཉིས་སྒྲར་ཕོ་ལང་ཏུའོ་ཞི་ལ་ང་གཉིས་ལེན་པར་སྒྲིགས་བྱུང། ང་གཉིས་ཀྱིས་ཅ་ལག་འགའ་ཤས་བསྡུ་གསོག་བརྒྱབ་སྟེ་ཁོང་ཚོའི་མོ་ཏའི་ནང་འཛུལ་ནས་བྱང་ཕྱོགས་སུ་བསྐྱོད། མཚན་དེར་ང་ཚོ་ཕྱི་ལ་ཞི་ལྷོ་རྒྱ་བསྡད། ང་གཉིས་ལ་དབྱལ་མང་པོ་མེད་ཙང་མགོན་ཁང་ཆུང་ཆུང་ཞེ་མེར་སྒོང་མ་ཁན་ཞིག་ཏུ་བསྡད་པ་ཡིན། དེར་ཆུ་ཚོད་གཅིག་གམ་གཉིས་རེའི་མཚམས་སུ་ཚ་གློག་དེ་སྐྱེན་ཨོར་ཕེངས་རེར་སྐྱར་དུ་ཚ་གློག་ཡོང་བར་སྒོར་མོ་ཕྱིད་ཀ་རེ་ཟླག་དགོས་ཀྱི་འདུག ཇེན་པོ་ཆེ་ང་གཉིས་གཉིད་ལུག་ཀྱང་ཁང་པ་གྲང་མོ་ཆགས་ཕེངས་རེ་ལ་གཉིད་ས་ད་ཀྱི་འདུག ཡང་སྐྱར་སྒོར་མོ་ཕྱིད་ཀ་ཚ་གློག་གི་ནང་དུ་ཟླག་དགོས་ཀྱི་འདུག མཚན་གང་འདི་ལྟར་བྱས་ཏེ་བསྐྱལ་ཕྱི་ཉིན་དེར་ཨེ་ཏན་ཐུག་ཏུ་མགོན་ཁང་ཡག་པོ་ཞིག་ཏུ་སྒོར་པ་ཡིན།

རིན་པོ་ཆེ་ལ་བརླབ་སྐྱོན་བྱུང་བ་ནས་ང་གཉིས་ཆང་ས་བརྒྱབ་སྟེ་ལོ་གཅིག་གི་རྩེས་ཀྱི་ཨ་རིར་མ་ཕྱིན་བར་ཀྱི་དུས་ཡུན་དེ་ཁོང་གི་མི་ཚེའི་ནང་གི་སྨྲག་རྩམ་མཐུག་ཨོས་ཀྱི་དུས་ཚོད་དེ་རེད། རིན་པོ་ཆེ་ལ་ས་ཆེམས་ཀྱི་གཙོང་ནད་ཡང་ཡང་བྱུང། ཁོང་གློ་ཚད་དང་གློ་ཀློའི་ཐྲངས་ནད་ཀྱིས་མནར་བའི་སྟེང་དུ་ཞེ་བོ་ཆགས། ཁོང་དང་ཞ་ཡུལ་གཅིག་པའི་བོད་མི་ཚོས་ཁོང་ལ་ས্কངས་འཛིན་བྱེད་ཐབས་བྱས་པ་དང་། ཁོང་གི་སྨོན་མ་མང་པོས་ཁོང་དོར་ཏེ་ཕྱིན་པ་རེད། ཁོང་གིས་ནང་པའི་ཚོས་སྟོན་རྒྱ་དེ་ནི་ཁོང་རང་གསོན་པོར་གནས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཁོ་ནར་ཚོར་གནང་གི་ཡོད། ཁོང་རང་གི་འདོད་པ་ལ་ཡོད་པ་བཞིན་ཚོས་སྟོན་རྒྱ་དེར་ཨ་ཀོང་གིས་རྒྱབ་སྐྱོར་མ་བྱས་པ་དང་། ཁོང་གིས་གང་གསུངས་པ་ཉན་ཐུབ་པའི་སྨོན་མ་དབྱིན་ཡུལ་དུ་ཉང་ཤས་ལས་མེད། རིན་པོ་ཆེ་ལ་མཚོན་ནི། གལ་ཏེ་ཁོང་ལ་ནང་པ་ས་ངར་རྒྱས་པའི་ཚོས་སྟོན་པའི་གོ་སྐབས་དེ་མེད་ན། མི་ཚེར་སྟེང་པོ་མེད་པ་ཞིག་ཏུ་དགོངས་ཀྱི་ཡོད། ཁོང་གིས་ང་ལ་སྐབས་དུ་མར། གལ་ཏེ་ཁོང་གིས་ཚོས་སྟོན་མ་ཐུབ་ན་གསོན་པ་ལ་རྒྱ་མཚན་མི་འདུག་གསུངས་ཐོང།

མགོན་ཁང་ནང་གི་མཚན་དེར་རིན་པོ་ཆེས་གཉིད་སྒྲན་རིལ་བུ་ས་ཁོ་ནལ་ཞེས་པ་དེ་འགྱོག་དམ་གང་འཕྲིར་འདུག ཁོང་ལ་དེ་ག་ནས་ཐོབ་པ་ངས་མི་ཤེས། མཚན་དེར་སྐབས་

ཤེག་ལ་ཁོང་གིས་ང་ལ་ཞལ་ཕྱོགས་ཏེ་ "ང་གཉིས་ཀྱིས་རིལ་བུ་འདི་ཚང་མ་བཟའ་བཞག་གོ། ཡིན་ད་བཟའ་བཞག་གོ།" ཞེས་བརྗོད་བྱུང། དེའི་ལན་དུ་ངས་ "ང་གཉིས་ཀྱིས་འདི་འདྲ་བྱེད་ཀྱི་མིན། ང་གཉིས་ལ་མ་འོངས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་རེད།" ཅེས་བརྗོད་དེ་ཁོང་གི་ལག་པ་ནས་འཁྱིག་དམ་དེ་ཚུར་འཕྱོག་སྟེ་རིལ་བུ་ཚང་མ་མགྱོན་ཁང་གི་སྒེའུ་ཁུང་ནས་ཕྱིར་གཡུགས་པ་ཡིན། དེ་རྗེས་ང་གཉིས་ཉལ་བསྟད་པ་ཡིན།

རིན་པོ་ཆེས་དོན་ངོ་མར་དེ་འདྲ་གནང་དགོས་དགོངས་པཝམ། ཡང་ན་སྨན་དེ་ཚད་ལས་བརྒལ་བ་བཞེས་ཡོད་པ་གང་ཡིན་ངས་བརྗོད་དགའ། གཅིག་བྱས་ན་ངའི་ཉམས་ཚོད་ལེན་པ་ཡིན་ཡང་སྲིད། འོན་ཀྱང་ངས་ནི་ཨོད་དགའ། གལ་ཏེ་ངས་ "ལགས་ས། འགྲིག་གི་རེད། ང་གཉིས་རང་ཤི་རྒྱུག་གོ ।" ཞེས་ལབ་ཡོད་ན། ཁོང་གིས་དེ་ལྟར་གནང་ཡོད་ཀྱི་རེད། རོ་མེའོ་དང་ཏུ་ལེད་གཉིས་དང་ཆུང་ཙམ་འདྲ་བར། ལས་དབང་མེད་པའི་དགའ་རོགས་གཉིས་ཀ་རང་ཤི་རྒྱུག་པའི་ཉི་ཧོང་གི་གློག་བརྟན་དེ་ཚོར་ཁོང་ཐུགས་མཉེས་པོ་ཡོད།

ཚོས་ཕྱོགས་ཀྱི་བླ་མ་ཞིག་གིས་ཇི་ལྟར་རང་ས།ོག་གཅོད་རྒྱུའི་མནོ་བས་མ་འཁོར་བ་ཙམ་ཡང་རྟོགས་དཀའ་བའི་གནས་ཡིན་པ་གདོན་མི་ཟ། འོན་ཀྱང་རིན་པོ་ཆེ་ནི་ངོ་མ་རང་རེད། ཁོང་ནི་ས্ས་འདྲ་ཞིག་གི་རྟོག་ཡུལ་ན་ཡོད་པའི་ཚོས་ཕྱོགས་ཀྱི་བླ་མ་ཞིག་དང་མི་འདྲ། རིལ་བུ་དེ་ཚོ་ཚང་མ་བཟའ་དགོས་ཟེར་བའི་དགོངས་འགན་ངར་ཏོན་འཛིན་པ་སྟོས་ཅི་དགོས་ཏེ། རིན་པོ་ཆེ་གནས་སྟངས་ཀ་འདྲ་ཞིག་གི་འོག་ཏུ་ཡོད་པ་དེ་ལ་ང་སྟེང་རྟེ་ཞེ་དགས་སྐྱེས་བྱུང། ཕྱོགས་གཅིག་ནས་བྱས་ན། གནས་སྟངས་དེ་འདྲ་ཞིག་གི་ལན་དུ་བྱེད་ཐབས་དེ་འདྲ་སྟོད་པ་མིའི་རང་གཤིས་རེད་བས་མས་བྱུང། སྟབས་ལེགས་པ་ཞིག་ལ་ངས་ཡ་ང་བའི་གནས་སྟངས་འདི་ལས་བརྒལ་ཐུབ་པའི་ང་གཉིས་ཀྱི་ནུས་པར་ཡིད་ཆེས་བྱས་པ་ཡིན། སྐབས་འདིར་ངས་ཁོང་གི་ས্ས་བསྐྱེས་པ་ཡིན་ཞེས་ནམ་ཡང་ཟེར་གྱི་མེད། ཁོང་ལ་མ་འོངས་པ་ཞིག་ཐུན་པའི་ཁོར་ཡུག་གམ། ཡང་ན་རྒྱན་ཆ་དེའི་ཚ་ཤས་ཤེག་ང་ཡིན་ཟེར་གྱི་ཡོད། ཁྱེད་ཆམ་པས་རྟོགས་ཐུབ་མིན་ངས་མི་ཤེས་ཀྱང། བྱུང་རྒྱན་དུ

མས་ངའི་ཁྱོ་གའི་མི་ཚེའི་ནང་ཕེ་བྱུས་བྱས་ཏེ་ཁོང་ལ་ཕན་ཐོགས་ཕེངས་མང་པོ་བྱུང་ཡོད། ཏ་ལམ་སྦྱང་སྲིད་ཀྱི་སྟེས་དབང་ཡིན་པ་ནང་བཞིན། ཁོང་གི་རྒྱབ་སྐྱོར་གྱི་ཆ་ཤས་ཤིག་ང་རང་ཡིན་པ་ལྟ་བུར་ཚོར་བྱུང།

རྟེས་སུ་རང་གིས་རང་མེད་པར་བཟོ་གྲབས་བྱེད་པའི་གནས་སུ་བསྐྱལ་བའི་བོད་པའི་རྩལ་འཕྱོར་པ་ཆེན་པོ་ཞིག་གི་སྐོར་ལ་ངས་ཐོས་བྱུང། བོད་དུ་བཏུ་ཕྱག་བཅུ་གཅིག་པའི་ནང་ལ། ཏ་ལམ་བོད་བཏུད་ནང་བསྟན་གྱི་རྩལ་འཕྱོར་པ་ཆེ་ཤོས་མི་ལ་རས་པ་ཞེས་པའི་སྟན་གྲགས་ཅན་གྱི་བྱ་ཐལ་བ་ཞིག་བྱུང་བ་རེད། ཁོང་གིས་རང་གི་བློ་མ་ནས་གདམས་ངག་ཟབ་ཤོས་དེ་ཐོབ་ཆེད་ལོ་མང་སྐུ་ངལ་བསྐྱོན་པ་རེད། མི་ལ་རས་པའི་དམིགས་བསལ་གྱི་མགོ་མཁྱེགས་དང་དཀའ་ཚེགས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་། འདས་པའི་དུས་སུ་མི་དགེ་བའི་ལས་མང་པོ་བསགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཁོང་གི་བློ་མས་ཁོང་ལ་ཚོགས་གསོག་ཕྱིན་སྤྱོང་མང་པོ་བྱེད་དུ་བཅུག་པ་རེད། ཇི་འདྲ་བྱས་ཀྱང་བློ་མ་མཉེས་པར་བཟོ་མ་ཐུབ། མཐའ་མ་དེར་མི་ལ་རས་པས་དབང་སྐུར་མཐའ་མ་དེ་ཐོབ་རྒྱ་མིན་པ་ཤེས་ཏེ་ས་མས་ཕྱུགས་ཚུག་སྟེ་རང་ཤི་རྒྱག་རྒྱུར་ཐག་བཅད་པ་རེད། ཁོང་གཡང་ས་ཞིག་ནས་མར་མཚོང་གྲབས་བྱེད་པའི་སྐབས་དེར་ཁོང་གི་བློ་མ་ཞལ་མཇལ་བ་རེད། སྐབས་དེར་མི་ལ་རས་པས་བློ་ཐག་ཡོངས་སུ་ཚོད་པ་མཁྱེན་ཏེ་ཁོང་གི་བློ་མས་ཁོང་ལ་གདམས་ངག་གི་སྙིང་པོ་དེ་གནང་པ་རེད། ངའི་ཁྱོ་གས་རྒྱན་དུ་མི་ལ་རས་པ་ལ་བསྟོད་བསྔགས་གནང་གི་རེད། གང་ཡིན་ཟེར་ན་མི་ལ་རས་པས་ག་རེ་གནང་ཡང་སྙིང་རུས་དང་དཔའ་ངར་ལྡན་པའི་ཐོ་ནས་གནང་གི་ཡོད། ངའི་ཁྱོ་གས་ཀྱང་མི་ཚེ་དེ་ལྟར་བསྐྱལ་བ་རེད། ཁོང་ནི་ཐལ་ཆེ་བའི་མི་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། ཁོང་གིས་རང་གི་མི་ཚེ་དེ་གཞན་དོན་རྩམ་དག་དང་ཐལ་ཆེ་བའི་ངང་ནས་བསྐྱལ་བ་རེད། ཁོང་ལ་ས་ཕམས་གཙོང་གི་ནད་ཐོག་སྟེ་རང་ཤི་རྒྱག་ཐུས་བྱེད་པ་དེ་རང་ཉིད་རང་ལ་གཅེས་དྲགས་པས་མ་རེད།

དེའི་ཁང་ཉིན་དེའམ། ༡༩༧༠ ཟླ་ ༡ ཚེས་ ༣ ཉིན་དེར་ང་གཉིས་ཀྱིས་གཉེན་ཐྲིག་བྱེད་རྒྱུར་ཐག་བཅད། ཐག་གཅོད་འདི་འདྲ་བྱེད་པར་ཇི་འདྲའི་དུས་ཚོད་འོས་འཚམས་

མེད་པ་ཞིག་མ་རེད་དམ། ངའི་བསམ་པར་མི་ཚོའི་གཉེན་སྒྲིག་དང་ཕོ་མོའི་འབྲེལ་བར་ཕྱིར་བལྟ་བྱས་ན། མི་ཕལ་ཆེ་བས་སྒྲིད་པའི་སྟང་བརྟན་ཞིག་ལ་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་རེད་སྟམ། ང་གཉིས་ཀྱི་མཛའ་འབྲེལ་དེ་དེ་འདྲའི་སྟང་བཟོད་བདེ་པོའི་གནས་སྟངས་ཀྱི་ངང་ནས་མ་གྱུབ་པ་གསལ་པོ་རེད། དེ་ལྟར་ཡང་ང་གཉིས་ལ་གང་ཡོད་པ་དེ་ནི་ཆགས་པར་དག་པའི་འབྲེལ་བ་ཞིག་སྟེ། ང་རང་ངོས་ནས་རིན་པོ་ཆེར་བཙུན་པ་ཡོད་པ་དང་། ཁོང་གི་ངོས་ནས་ང་ལ་ཡང་དག་པའི་བཙུན་པ་ཡོད་པ་དེར་ངས་ནམ་ཡང་དོགས་པ་བྱེད་མྱོང་མེད།

རྒྱ་ ༢ ཚེས་ ༢ ཉིན་སི་ཀོད་ལནད་དུ་རང་ལོ་བཅུ་དྲུག་ལོན་ཚེ་ཕ་མའི་གནང་བ་མི་དགོས་པར་ཆང་ས་བརྒྱབ་ཚོག་པ་དང་། དེ་ཁྱིམས་མཐུན་ཡིན་པའི་ཁྱིམས་གཞི་ཞིག་ལག་བསྟར་བྱས་པ་རེད། ཚེས་ ༣ ཀྱི་ཞོགས་པ་དེར་རིན་པོ་ཆེས་བསམ་ཡས་གླིང་དུ་ཡོད་པའི་ཨ་ཀོང་དང་ཤེས་རབ་དཔལ་ལྷན་གཉིས་ལ་ཁ་པར་བཏང་སྟེ་ང་གཉིས་ཆང་ས་རྒྱག་གི་ཡོད་གསུངས་པ་རེད། ཁོང་ཚོ་ཨེ་ཏིན་ཐུ་ཀུ་ལ་ལམ་སེང་གླིབས་སོང་སྟེ། འོན་ཀྱང་ཁོང་ཚོ་ཞུགས་འབྱལ་ཞིག་ལ་གླིབས་པ་དང་འདྲ་བོ་བྱུང་། ངས་དེ་ལ་འགྲེལ་བཤད་འདི་མ་གཏོགས་རྒྱག་ཐུབ་པ་མི་འདུག རིན་པོ་ཆེའི་ཐུག་རོགས་བོད་མི་ཚོའི་ངོས་ནས་བལྟས་ན་ང་གཉིས་ཀྱི་གཉེན་སྒྲིག་དེ་ནོར་འཁྲུལ་ཚབས་ཆེ་ཞིག་ཡིན་པ་མ་ཟད། ཁོང་ཚོས་ཚོགས་ས་ཆུན་པོར་གནས་མི་ཐུབ་པའི་དཔང་རྟགས་སྟོན་མ་ཞིག་ཀྱང་ཆགས། ཨ་ཀོང་ནི་གདོང་གློད་དེ་ང་ལ་མིག་གིས་ཀྱང་ཐད་ཀར་ལྟ་ཡི་མི་འདུག རིན་པོ་ཆེས་བྱ་མོ་དཀར་པོ་ཞིག་དང་ཆང་ས་རྒྱག་རྒྱ་ཡིན་པ་དེ་ཨ་ཀོང་གི་མིག་ལ་ཚེར་མ་ལྟ་བུར་ཀྱུར་འདུག་བསམས་བྱུང་། ཕྱིས་དེར་དངོས་འབྲེལ་བྱས་ནས་ཨ་ཀོང་གིས་གནས་སྟངས་ཞི་འཇམ་དུ་གཏོང་བ་དང་ཁས་ལེན་བྱས་ནས་མ་འགྲིག་པ་མེད་ཀྱང་། དེའི་ཚབ་ཏུ་ཁོ་སྤར་ལས་མཁྲིགས་སུ་ཕྱིན་འདུག ཐུབ་སྟངས་དེས་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཁོ་རང་གཉིས་ཀྱི་དབར་ལ་ཚོ་འདི་ཁོ་ནར་མ་ཡིན་པར་སྐྱེ་བ་མང་པོའི་རིང་ལ་ཡོད་པའི་ཐོ་ཞེ་བའི་འབྲེལ་བའི་ཐོ་ལ་ཐོ་ཕེལ་བརྒྱབ་པ་རེད། ངས་གོང་དུ་ལྷང་འཇིན་བྱས་པའི་ཡི་གེ་དེའི་ནང་དུ་རིན་པོ་ཆེས་ཨ་ཀོང་དང་ཁོང་གི་འབྲེལ་བའི་ཐོ་ཕེལ་བའི་ཀློར་ལའང་འདི་ལྟར་གསུངས་ཡོད།

བསམ་ཡས་གླིང་གི་གནས་སྟངས་ཀྱི་སྐོར་ལ་ཕྱིད་རང་གིས་ངེས་པར་དུ་མཁྱེན་དགོས་པ་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་རེད་བསམ་གྱི་འདུག དཀའ་ངལ་ཆེཝོས་དེ་མཐར་གཏུགས་ནི། ཞ་ཀོང་ང་གཉིས་ཀྱི་དབར་ལ་ཡོད་པའི་གཞི་ཚའི་མི་མཐུན་པ་དེ་རེད། ད་ལྟ་བར་དུ་ངས་ཕུ་ཚུགས་ཆེན་པོ་བྱས་མེད། གང་ཡིན་ཟེར་ན། ཁོ་རང་ལ་སྐེར་གྱི་དཀའ་ངལ་ཕྲུགས་ཆེན་པོ་ཞིག་འཕྲད་ཡོད་པ་དེ་བརྒྱུད་དེ་ཁོ་རང་ལ་ལམ་ཞིག་རྟེད་ཐུབ་པ་བྱུང་ན་འདོད་ཀྱི་ཡོད། མདོར་ན་ངས་ཕྱིད་རང་ལ་ཞུ་རྒྱའི་འབད་རྩོལ་བྱས་པ་བཞིན། ཁྱིང་ཁྲོས་མེད་པ་དང། དད་པ་མེད་པའི་དཀའ་ངལ་དེ་གা་རང་ཉིན་ཁ་མཐར་ཐུག་དེ་རེད།

དོན་ངོ་མར་ཞ་ཀོང་གིས་ང་ལ་སྟངས་འཛིན་བྱས་ཏེ་བེད་ཐྲོད་ཏ་ཅང་ཚད་བཀག་ཅན་ཞིག་གཏོང་འདོད་ཀྱི་ཡོད་རེད། ངའི་ "ནུབ་ཕྱོགས་པར་འགྲུར་བ" དེ་ཁོས་ "བོད་པའི་ཞབས་འཇུན" རེད་བསམ་གྱི་ཡོད། (ཁེངས་ཏྲིགས་འདོན་ལ་ཉེ་བ།) འོན་ཀྱང་ངའི་ལས་འགན་དེ་ནུབ་ཕྱོགས་སུ་ཤར་ཕྱོགས་པའི་ངོ་ཚབ་མཚོན་པའི་རིག་གཞུང་གི་དགོས་མཁོ་སྒྲུབ་མ་ཐན་ཙམ་ཞིག་ལས་ཏ་ཅང་གཏིང་ཟབ་པ་ཞིག་རེད། ང་བོད་མི་ཙམ་མིན་པར་འགྲོ་བ་མི་ཞིག་ཀྱང་ཡིན་པས། ངའི་དམིགས་ཡུལ་དེ་ང་རང་སྟོད་ས་འདི་མ་གྱིང་འདིའི་ནང་དུ་གཞན་ལ་ཕན་ནུས་ལྟན་པའི་སྐོ་ནས་ཚོས་སྟོན་ཐུབ་པ་ཅིད་རྒྱུ་དེ་རེད། དེས་ན་ང་མི་རིགས་ཀྱི་བསམ་བློའི་འཚིང་རྒྱ་ཇི་འདྲ་ཞིག་གི་ནང་དུའང་སྟོད་ཚེས་མེད། གལ་ཏེ་ཞ་ཀོང་གིས་ཕན་ནུས་ལྟན་པའི་སྐོ་ནས་ལས་ཀ་བྱེད་འདོད་ཡོད་ན། ཁོ་ལའང་རང་ཉིད་བོད་མིའི་ངོ་བོ་ལས་བརྒལ་ཐུབ་པའི་བློ་སྟོབས་དགོས་པ་དང། མི་རིགས་ཀྱི་རྒྱབ་ལྟོངས་ཀྱི་རྒྱབ་ཏུ་གལ་རྒྱུ་དེ་ངེས་པར་དུ་མཚམས་འཛིན་བྱེད་དགོས་པ་རེད།[5]

5 ཁོང་མཚུངས།

ངའི་བསམ་པར། ཨ་ཀོང་གིས་རིན་པོ་ཆེ་ང་གཉིས་ཀྱི་ཚང་ས་བཙུབ་རྒྱའི་བསམ་བློ་དེ་མཐའ་མ་དེར་འགྱུར་བ་གཏོང་བའི་རེ་བ་བྱས་པ་རེད་དེ་འོན་ཀང་དེ་འདྲ་བྱུང་མེད། ཨ་ཀོང་དང་ཤེས་རབ་གཉིས་ང་དང་རིན་པོ་ཆེའི་མཁན་དུ་གཉིས་སྒྲིག་གི་ཚོག་མཚན་ཡིག་ཆ་ཞུ་བར་སི་ཀོང་ལེན་དཀྱི་ལུགས་སུ་བཙུབ་པའི་ཁང་ཆུང་ཞིག་པ་རེད། ང་ཚོ་དེབ་སྐྱེལ་བ་དེའི་ས་བཅར་སྐབས། རིན་པོ་ཆེ་དང་ང་གཉིས་ནི་ལྷད་མོའི་ཡུལ་ཞིག་ཏུ་ཐྱུར་ཡོད་པ་ཁོ་ཐག་ཚོད། ལོ་ཉིར་དགུ་ལོན་པའི་བོད་མི་ཞེ་བོ། ཤང་པར་དམིགས་བསལ་གྱི་ཚུ་བཅིངས་དགྱིས་པ། ས্কབས་མི་བདེ་བའི་གོམ་བགྲོད་འཁོར་ལོ་ཞིག་ལ་བརྟེན་པའི་མི་ཚུང་ཚུང་ཞིག་དང་། ལོ་བཅུ་དྲུག་ལོན་པའི་དབྱིན་ཇིའི་བུ་མོ་གཟུགས་རིང་ལ། ས্ক্ষ་ས্কེར་པོ་རིང་མོ་ཡོད་མཁན་གཉིས་ཁོའི་མཏུན་ཏུ་ཡོད་པ་རེད། དེབ་སྐྱེལ་བ་དེའི་ལག་ཏུ་ཡེ་ཤྱའི་ཆོས་དགེ། "ཐ্ক্ষའི་ཐ্ক্ষ" ཞིག་བཟུང་ས্কེ་རིན་པོ་ཆེ་ལ། "ཁྱེད་རང་གིས་ལག་པ་ཐ্ক্ষའི་ཐ্ক্ষ་འདིའི་ས্কེང་དུ་བཞག་ས্কེ། དཀོན་མཆོག་དཔང་ལ་བསྙགས་ཏེ་མནའ་སྐྱོ" ཞེས་བརྗོད་སོང་། དེའི་ལན་དུ་རིན་པོ་ཆེས་ "དགོངས་དག ངས་དེ་འདྲ་བྱས་ན་འགྲིག་གི་མ་རེད། ང་ནང་པ་ཞིག་ཡིན།" ཞེས་ཞུས་སོང་བས་ཁོང་ལ་འགྲིག་སོང་། འོན་ཀང་དེབ་སྐྱེལ་བ་དེས་ང་ལ་སློབ་ས্ক্ষོན་དེ་ཀ་རང་གནང་བྱུང་བ་ངས་ "དགོངས་དག ངས་དེ་འདྲ་བྱས་ན་འགྲིག་གི་མ་རེད། ང་ནང་པ་ཞིག་ཡིན།" ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན། འདིས་ཁོ་ཐད་དེ་ཏོན་འཐོར་སོང་། ང་དེ་གར་ཁྱིམ་ནས་ཐོས་ཡོང་བ་དང་། ཁྱིམ་ཚང་ཡག་པོ་ཞིག་ནས་ཡིན་པ། དེའི་ས্ক্ষེང་དུ་ཡེ་ཤྱའི་ཆོས་ལུགས་ས্ক্ষང་ཟིན་པའི་དབྱིན་ཇིའི་བུ་མོ་གཞོན་ནུ་མ་ཞིག་ཡིན་པ་གསལ་པོ་རེད། དེས་ན་ཁོས་ང་ཚོར་གཉིས་སྒྲིག་གི་ཚོག་མཚན་ཡིག་ཆ་སྒྲོད་ས་མ་རེད་བསམས་བྱུང་ས্ক། འོན་ཀང་ཁོས་ས্ক্ষད་བྱུང་།

གཉིས་སྒྲིག་གི་ཚོག་མཚན་ཡིག་ཆ་ཐོབ་ཚར་བའི་རྗེས་སུ་ཆང་ས་དངོས་གཞི་རྒྱག་པའི་ཆེད་དུ་ཞི་བའི་ཁྱིམས་དཔོན་ས་འགྲོ་དགོས་ཀྱི་འདུག ཆོ་ག་མ་གྱུབ་པའི་སྟོན་ལ་ཨ་ཀོང་དང་ཤེས་རབ་གཉིས་ཡིད་མ་མགུ་བར་བརྟེན་བསམ་ཡས་གླིང་དུ་ལོག་ཕྱིན་སོང་། དེ་ཉིན་དེའི་སྟོན་ལ་རིན་པོ་ཆེས་ང་ཁྱོམ་ལ་འཁྱིད་དེ་ཏ་མོང་མདོག་ཅན་ཀྱི་ཀྱོན་

ཆས་སྟོད་སྨད་ཆ་ཚང་ཞིག་ཁོས་ཏེ་གནང་བྱུང་། དེས་ན་མ་མཐར་ཡང་བས་དེ་ཁྱེན་ཏེ་ཕེའི་ལུགས་ཀྱི་གཞ་ཐུན་ཞིག་ཀྱོན་ཏེ་ཆང་ས་བརྒྱས་མེད། ཁོང་གིས་བའི་བྱེད་སྟངས་དེ་ཕྱན་བུ་གཙང་མ་བཟོ་རྒྱའི་ཐབས་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་འདུ། ཁོང་རང་གིས་ནུབ་ཆས་ནག་སྐྱ་ཞིག་དང་གོང་དཀྱིས་ཀྱོན་ཡོད། གཤེན་སྒྲིག་མ་བྱས་སྟོན་ལ་ང་གཤེས་ཀྱིས་ཅམ་ཀ་ཞིག་ཟླགས་ཏེ་འདུ་པར་བཞི་མཁྱོགས་པོར་རྒྱུ་ས་ཡོད་པའི་སྒྲིལ་བུ་དེ་འདུ་ཞིག་གི་ནང་དུ་ང་གཤེས་ཀྱིས་འདུ་པར་བརྒྱབ་པ་ཡིན།

ང་གཤེས་དང་མཉམ་དུ་ངའི་གཅེན་མོ་དང་། མོའི་དགའ་རོགས། དེ་བཞིན་ཅོ་ཤེས་གཞན་འགའ་ཤས་བཅས་རིན་པོ་ཆེ་ང་གཤེས་ཆང་ས་རྒྱུ་ནའི་ཞི་བའི་ཁྲིམས་དཔོན་ཀྱི་ས་ར་ཕྱིན་པ་ཡིན། ང་གཤེས་ཀྱིས་ལྷེབ་རྒྱ་ཡོད་པའི་ཀུབ་བཀྲ་ལ་བསྡད་དེ་དམ་བཅའ་བྱེད་པ་ཡིན། སྲོལ་རྒྱན་ལྟར་བརྟོད་དགོས་པ། དཔེར་ན། ང་གཤེས་ཀྱིས་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་བཙེ་བ་དང་། ཆེ་མཛོང་། ཁ་ལ་ཉན་པོ་བཅས་བྱེད་ཀྱི་ཡིན་བརྟོད། ང་ལ་སྐྱེས་སུ་རས་ཐུབ་ཀྱི་སྟོད་ཐུང་གཅིག་དང་། ཏེད་མ་མེ་ཏོག་གི་ཚུན་པོ་ཞིག་རག་བྱུང་། ཇེས་སུ་རིན་པོ་ཆེས་ང་གཤེས་ཀྱིས་སྐྱར་དུ་ལུགས་མཐུན་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་བྱས་ཏེ་གཤེད་ཁྲིག་ཡང་སྐྱར་བྱས་ན་འགྲིག་གི་རེད་གསུངས་བྱུང་། འོན་ཀྱང་དེ་འདུ་ནམ་ཡང་བྱུང་མེད།

གཤེད་ཁྲིག་གི་ཚོ་གའི་ཇེས་སུ་ང་ཚོ་ཚོམས་ཆེན་ནས་ཕྱིར་ཐོན་སྐབས། གསར་འགོད་པ་དང་ལྷན་དུ་གནས་ཚུལ་ཞིག་བྱུང་བ་རེད། ཁྲིམས་གསར་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆང་ས་རྒྱུ་མཁན་ཡོད་མེད་ལྟ་ཕྱིར་གསར་འགོད་པ་མང་པོ་གཡས་གཡོན་དུ་སྒྲུག་བསྡད་ཡོད་པ་དང་། ང་ཚོ་ཚོམས་ཆེན་ནས་ཕྱིར་ཐོན་སྐབས་གསར་འགོད་པས་ང་ཚོ་པར་བརྒྱས་སྟེ་བཅར་འདྲི་བྱེད་རྒྱའི་ཐབས་ཤེས་བྱས་སོང་། གསར་འགོད་པའི་ལག་ནས་ང་ཚོ་ཐར་ཇེས་ང་གཤེས་ཀྱིས་གྲོགས་པོ་ཚོ་དང་ལྷན་དུ་ཁ་ལག་བཟའ་བར་ཕྱིན། དེ་ཇེས་ང་གཤེས་མཉྱོན་ཁང་དུ་ཕྱིར་འོག་སྟེ་མལ་སའི་ནང་འཛུལ་བ་ཡིན།

དེ་ཇེས་གང་འཚམས་ཤིག་ནས་ང་གཤེས་ཀྱི་མཉྱོན་ཁང་གི་སྒོ་ཕྱེས་ཏེ་གསར་འགོད་པ་དེ་བས་མང་བ་ཞིག་ཉལ་ཁང་དུ་འཛུལ་སྒེབས་བྱུང་། ཁོང་ཚོས་ང་ལ་ "ང་ཚོ་ལ་གནས་

ཚུལ་འགའ་ཤས་དགོས་ཀྱི་འདུག ཕྱོད་ཀྱིས་ཕྱེད་རང་གི་སྟོ་ཕྲོ་དང་ཆང་ས་བཏུབ་པ་རེད། ང་ཚོ་ལ་གནས་ཚུལ་དགོས་འདུག ཕྱོད་རང་གིས་དེའི་སྐོར་ལ་ང་ཚོར་ཤོད་དང་། ཞེས་བརྗོད་བྱུང་། ཁོང་ཚོས་ཀུ་རུའམ་བྲ་མ་ཞེས་པ་གང་ཡིན་ཤེས་ཀྱི་མེད། ཅས་ཙང་ཁོང་ཚོས་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཕྱེད་རང་གི་སྟོ་ཕྲོ་ཞེས་གོ་རྒྱ་མེད་པའི་ཚོག་འབྲུ་ཞིག་བོད་སྦྱོད་བཏང་བ་རེད། ང་ཚོ་གཉིས་ཀ་ཏོན་འཐོར་སོང་། དེའི་སྐབས་ཀྱི་སྡ་མོའི་དུས་ཚོད་དེ་དག་གི་ནང་དུ་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་ཆུང་ཏ་ཙང་བཞེངས་པ་ཕེངས་འགའ་བྱུང་བའི་གྲས་ནས་གཅིག་ངས་དེ་ཉིན་མཐོང་བྱུང་། ཁོང་གིས་ཁོང་ཚོར་ "ངས་ཕྱེད་ཚོའི་པར་ཆས་མ་བཙག་སྟོན་ལ་འདི་ནས་ཕྱིར་ཐོན་རྒྱུགས།" ཞེས་གསུང་སྐད་བསྐྱོན་སོང་བས། ཁོང་ཚོ་ཕྱིན་སོང་།

དེ་ཉིན་ཀྱི་དགོང་དྲོ་དེར་འཁྱབ་སྟོན་གཞན་ཡང་བྱུང་ཡོད། གསར་འགོད་པ་ཚོས་ལོན་ཏོན་དུ་ཡོད་པའི་ངའི་ཨ་མའི་ཁང་པར་ཕྱིན་ཏེ། དེ་རིང་གོད་པའི་བྲ་མའམ། ཐྲོ་ཐྲོ་ཞིག་དང་གཉིན་སྒྲིག་བྱས་པའི་བུ་མོའི་སྐོར་ལ་གནས་ཚུལ་ཤེས་འདོད་ཡོད་ཅེས་ངའི་ཨ་མའི་ས་སྒེས་འདུག ངའི་ཨ་མ་ཏོན་འཐོར་ཏེ། "འོ་ཇི་ལགས། དགོན་མཚོག་མཁྱེན། འོ་ཇི་ལགས། དགོན་མཚོག་མཁྱེན། ཐེ་ས་ཚང་ས་བཏུབ་ཚར་འདུག ངས་ཡིད་ཆེས་ཐུབ་ཀྱི་མི་འདུག" ཅེས་བཤད་འདུག དེ་ནས་ཁོང་ཚོས་མོ་ལ་ "མ་རེད། མ་རེད། ཐེ་ས་མ་རེད། ཮་ཡ་ན་རེད།" ཅེས་བརྗོད་པ་དང་ངའི་ཨ་མ་ཏན་མེད་དུ་བཏུལ་བ་རེད།

དེའི་མཚན་དེར་ངའི་ཨ་མའི་ཀློག་མོ་ཞིག་གིས་རིན་པོ་ཆེ་ང་གཉིས་ལ་ཁ་པར་བཏང་སྟེ། ངའི་ཨ་མས་ང་ན་ས་མ་ལོན་པ་ཡིན་པ་རྒྱ་མཚན་དུ་ཅིས་ཏེ་ཆང་ས་དེ་ནུས་མེད་བཟོ་ཡི་ཡིན་ཟེར་ཀྱི་འདུག་ཅེས་བརྗོད་བྱུང་། རིན་པོ་ཆེས་ང་ལ་ས་ཕམས་ཁྲལ་མ་ཅིག་འགྲོ་ཀི་རེད། མོས་དེ་འདྲ་ཅིང་ཐུབ་ཀྱི་མ་རེད། གང་ཡིན་ཟེར་ན། གཉིན་ཕྲིམས་མཐུན་ཡིན་པ་དང་། ང་གཉིས་ལ་གཉིན་སྒྲིག་ཡིག་ཆ་དཔང་རྟགས་སུ་ཡོད་པ་རེད་ཅེས་གསུངས་བྱུང་། འོན་ཀྱང་ཞེད་སྣང་མྱ་མཐུད་གནས།

ས་ང་ཞོགས་དེར་ང་ཚོར་གསར་ཤོག་འགྱོར་དུས། ང་གཉིས་ཀྱི་གཉིན་སྒྲིག་སྐོར་དེ་ཕི་ཕེལ་དང་ཕེག་ས་ཧ་ས་ཞེས་ཞེས་པའི་ཚགས་པར་གཉིས་ཀྱི་མདུན་ཤོག་དང་། ས་ན་ཏ

མི་དུ་ཞེས་པའི་ཚགས་པར་གྱི་རྒྱབས་ཤོག་ཏུ་ཐོན་ཡོད་པ་ཤེས་བྱུང། གསར་ཤོག་འདི་དག་དགྱེན་ཡུལ་གྱི་གསར་ཤོག་ཡག་གའི་གྲས་མ་རེད། ས་ཀ་ཏེ་མིར་ཇོ་ནང་དུ་རིན་པོ་ཆེ་དང་ང་གཉིས་ཀྱི་པར་ཞིག་བཏོན་ཏེ་དེའི་འགོ་བཙོངས་དུ་ "འོ་ ༡༦ ལོན་པའི་ཏ་ཡ་ན་གླ་པ་ཞིག་ལ་ཆང་ས་རྒྱག་ཕྱིར་བྱོས་ཕྱིན་པ།" ཞེས་བཀོད་འདུག ཚགས་ཤོག་ནང་དུ་ང་ཚོའི་པར་མཐོང་བ་དེས་ངའི་ཨ་མར་ཅ་ཅང་ངོ་ཚ་དགོས་པ་བྱུང་ཡོད་པ་ཁོ་ཐག་ཡིན།

ཡིན་ན་ཡང་ང་རང་ལ་མཆོན་ན། ཁོང་ཁྲོ་ལངས་ཤོས་ཀྱི་དུས་ཚོད་དེ་གསར་འགོད་པ་ཚོ་ཕྱིན་ཚར་བ་དང་། ཁ་པར་ཡོང་རྒྱ་མཚམས་ཆད་པའི་རྩེས་སུ་བྱུང། དེའི་ཞོགས་པ་དེར་ང་གཉིས་མལ་ས་ཁའི་ནང་དུ་ཡོད་སྐབས། རིན་པོ་ཆེས་གོགས་པོ་གྲོགས་མོ་འགའ་ཤས་ལ་ང་གཉིས་གཉིན་སྒྲིག་བྱས་པའི་གནས་ཚུལ་ཤོད་རྒྱུར་ཐག་བཅད། ངས་དྲན་སོས་པ་ཞིག་ལ་ཁོང་གིས་ཁ་པར་དང་པོ་དེ་ལྷལ་བཟི་ལ་ཡོད་པའི་གྲོགས་མོ་ཞིག་ལ་བཏང་སྟེ་ "མེ་རི། ང་ལ་གནས་ཚུལ་སྟོར་བ་འཕེལ་བ་ཞིག་བྱུང་སོང། ང་ཆང་ས་བརྒྱབ་ཚར།" ཞེས་བཤད་སོང། དེའི་རྩེས་སུ་ཁོང་གིས་"རེད་རེད། མོ་ལོ་བཅུ་དྲུག་རེད།"ཅེས་བརྗོད་སོང། དེ་ནས་མོས་ཁ་པར་གྱི་རྒྱུད་སྟེ་གཞན་དེ་ནས་རྒྱད་ཆ་ཤོད་ཀྱི་ཡོད་པ་གོ་ཡི་འདུག་ཀྱང་ག་རེ་ལབ་ཀྱི་ཡོད་པ་གོ་ཡི་མི་འདུག་ དེ་ནས་རིན་པོ་ཆེ་ལྷན་བུ་དགོད་བྱོ་བའི་ཆས་པ་དང་བཅས་འཚུག་ཅམ་ཁུ་ས་ཅམ་མེར་བཞུགས་རྩེར་ཁོང་གིས་ "རྒྱར་མ་གཅིག་ཟླུགས་ཡང་།" ཞེས་བརྗོད་སོང། ཁོང་གིས་ལག་པ་གཅིག་གིས་ཁ་པར་གྱི་ཁ་དེ་བཀག་སྟེ། ངའི་ངོས་སུ་གདོང་འཁོར་ནས་ "གསོན་དང། ཤྱིང་སྟུག་མ་ཁྱིད་རང་གི་མིང་ག་རེ་ཡིན་ནམ།" ཞེས་དྲིས་བྱུང།

དོན་ངོ་མར་ཁོང་གིས་ངའི་མིང་བརྗེད་ཚར་འདུག རིན་པོ་ཆེས་ང་ཚོ་ཐལ་ཆེ་བས་རང་གི་ཐོ་ཆལ་མ་བཅོལ་སའི་རྟོད་ཕུར་ལ་ཞེན་ཆགས་བྱེད་པའི་མཐུན་ལྷང་གི་གཞི་རྟེན་དང་བྱལ་བའི་ས་ཚོ་ནས་མི་ཚེ་བསྲུལ་གནང་པ་རེད། དེའི་སྐབས་སུ་ང་ལ་ཚོར་བ་ཀ་འདྲ་བྱུང་མིན་དེ་ཁྱོད་ཚོས་རྟོག་ཡུལ་དུ་འཆར་དགའ་བ་ཞིག་རེད། ཁོང་གིས་ང་ལ་བཙོ་འཛིག་མ་བྱས་པའམ། ཡང་ན་གཞི་ཙའི་ཆ་ནས་ཁོང་གིས་ང་སུ་ཡིན་མིན་ཤེས་ཀྱི་མེད་པ་

དེ་གནད་འགག་མ་རེད། དོན་དངོས་སུ་ཁོང་གིས་ང་སུ་གཅིག་ལས་ཀྱང་ཡག་ག་ངོ་ཤེས་ཀྱི་ཡོད། འོན་ཀྱང་ང་གཉིས་གཉིན་སྒྲིག་བྱས་ཚར་བའི་སང་ཞོགས་དེར་ཁོང་གིས་ངའི་མིང་དྲན་པ་སོས་ཀྱི་ཡོད་པ་མ་རེད། ཇ་ཡ་ན་དང། ཕི་ལྷ་སི་གང་ཡང་དྲན་ཀྱི་ཡོད་པ་མ་རེད། དེས་ན་ངས་ཁོང་ལ་ངའི་མིང་ལབ་པ་དང། གང་ཡང་མ་བྱུང་བ་ནང་བཞིན་སྐྱར་དུ་ཁ་པར་ཐོག་དགའ་པོའི་ངང་ནས་སྐད་ཆ་ཤོད་ཀྱིན་བསྡད་སོང།

དེའི་རིང་ལ་ང་ཐོ་བདེ་པོ་མ་བྱུང། ང་རང་ངོས་ནས་འགྱོད་པ་གང་ཡང་མེད། འོན་ཀྱང་ངས་རང་ཉིད་གནས་སྟངས་འཕྲུག་ཆ་དོད་པོ་ཞིག་གི་ནང་དུ་ལྷུང་ཡོད་པ་རྟོགས་བྱུང། ངས་མལ་ས་འི་ནང་དུ་ "ངའི་མི་ཚེའི་ནང་ལ་ག་རེ་ཡོང་གི་ཡོད་མེད་ཁ་ཚོ་ཡི་མི་འདུག ག་ནས་སྐབས་འདི་ལ་ངའི་མ་འོངས་པ་ག་རེ་ཡོང་མིན་ཤེས་ཀྱི་མེད། འོན་ཀྱང་ངས་ག་ཅིག་ཤེས་ཀྱི་ཡོད་པ་དེ་ནི། ངའི་མི་ཚེ་དེ་ཉོབ་པོ་ནམ་ཡང་ཆགས་ཀྱི་མ་རེད་ལ། ངེས་པར་དུ་རྒྱུན་ལྡན་མ་ཡིན་པ་དང་ངོ་མཚར་ཅན་ཞིག་ཆགས་ཀྱི་རེད།" ཅེས་བློ་ལ་འཁོར་བྱུང། ཕྱི་ཡོངས་ཀྱི་ཆ་ནས་མི་འདི་འདྲ་ཞིག་གི་མཁན་དུ་ངས་མི་ཚེ་བསྐྱལ་དགོས་པའི་མདུན་ལམ་འདི་ལ་སྒོ་སྣང་དང་འཇིགས་སྣང་གཉིས་ཀ་བྱུང།

ང་གཉིས་ཀྱི་གཉིན་སྒྲིག་དེ་འདི་འདྲ་བྱས་ཏེ་འགོ་ཚུགས་པ་རེད། ངས་རྒྱུན་ལྡན་མ་ཡིན་པའི་ལམ་ཞིག་ལ་ཞུགས་པ་འདིའི་ནག་ཉིས་ངའི་ཕ་མར་འགེལ་ཀྱི་མེད། ཁོང་ཚོས་འདིའི་ཐོག་ལ་ཆུན་ལྡན་བུ་བྱས་ཡོད་མོད། འདི་ནི་ང་རང་ག་འདྲ་ཞིག་ཡིན་པའི་འབྲས་བུ་ཡང་རེད། གཉིན་སྒྲིག་འདི་དང་མི་ཚེ་འདི་ང་རང་གིས་བདམས་པ་ཡིན། ངས་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་ང་ལ་རིན་པོ་ཆེ་མ་ཐུག་གི་བར་དུ་ངས་འཇིག་རྟེན་ཡོངས་ལ་འཐེལ་བ་ནམ་ཡང་བཟོ་ཐུབ་མ་བྱུང། དུས་རྒྱ་ཆུ་ང་རང་མ་འདྲ་བ་ཞིག་ཡིན་པར་ཚོར་གྱི་ཡོད། ང་ "ཁོང་ཚོའི་" གྲས་ནས་གཅིག་ཡིན་བསམ་པ་ནམ་ཡང་ཚོར་ཐུབ་མེད། ངའི་མི་ཚེའི་ནང་དུ་རིན་པོ་ཆེ་མཇལ་བ་དང། ཁོང་གི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ནང་དུ་སྤོད་རྒྱུ་བྱུང་བ་དེ་དག་ནི་ངའི་མི་ཚེ་ནང་དངོས་སུ་ཕེངས་དང་པོར་བྱུང་བའི་རིགས་ཡིན།

ང་ཁོང་གི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ནང་དུ་འཕྲལ་ཚར་བའི་རྟེས་སུ། ང་ལ་དམིགས་ཚད་ལྡན་པའི་གཞི་བཙོལ་ས་དང་བསྟེས་ས་གང་ཡང་མེད་པའི་ཁར་ "འདི་རྒྱུན་ལྡན་རེད། འདི་རྣམ་དཔྱོད་ལྡན་པའི་བྱེད་ལྷངས་རེད། འདི་མ་རེད།" ཅེས་ང་ལ་གཞི་རྟེན་བཙོལ་ས་འི་གནད་དོན་ཤོད་ས་གང་ཡང་མེད། ཁོང་དང་ལྡན་གྱི་གོ་ཡུལ་ཏེ། ཁོང་ཡིན་པ་དང་། ང་གཉིས་ཡིན་པ། ང་གཉིས་ཀྱི་གཉེན་སྒྲིག་ཡིན་པ་བཅས་ཁོ་ནའི་ནང་དུ་བསྡད་དེ་ངས་ཁོང་དང་མཉམ་དུ་ལོ་མང་བསྐྱལ་བ་ཡིན།

རྟེས་སུ་ངས་ཀྱི་རེ་ས་ཏི་ (dressage) སྟེ་རྟའི་འདུལ་སྦྱོང་གི་སྦྱོང་བརར་ཤུགས་ཆེ་འགོ་འཛུགས་སྐབས། གལ་ཏེ་ངས་རྟ་ཚལ་གྱི་འཛིག་རྟེན་ནང་དུ་རང་ཉིད་ལ་གོ་ས་ཞིག་འཚོལ་འདོད་ན། ཀུན་དང་མཐུན་པའི་ཀུན་སྦྱོད་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྣོ་ནས་ཀུན་རྫོས་པའི་འཛིག་རྟེན་དེ་ངོས་ལེན་བྱེད་དགོས་པ་ཤེས་བྱུང་། རྟ་བཞོན་རྒྱའི་འཛིག་རྟེན་ནང་ང་ལ་ངོས་ལེན་ཐོབ་ཕྱིར། ངས་ངའི་ནང་མི་དང་ངའི་མཏུན་ལམ་གྱི་འཛིག་རྟེན་གཉིས་པོ་དེ་ཁ་ལར་ཉར་རྒྱའི་འབད་རྩོལ་བྱས་པ་ཡིན། རིན་པོ་ཆེའི་འཛིག་རྟེན་དེ་ང་ལ་དཀའ་ངལ་ཞིག་མ་རེད། ཕན་བུ་ལྷོད་སྟོམས་སྟངས་འཛིན་བྱེད་དགོས་པའི་གནད་དོན་ཞིག་རེད།།

གསུམ།

ངའི་རྒྱབ་ལྷོར་དང་། རིན་པོ་ཆེ་དང་ལྡན་གྱི་ངའི་མི་ཚེའི་དབར་གྱི་རིག་གཞུང་གི་དབྱེ་བ་དེ་རྣོགས་པ་ལ། ངའི་བྱིས་པའི་གནས་སྐབས་དང་། ང་འཚར་ལོངས་བྱུང་སྟངས་ཀྱི་སྐོར་ལ་ཐུན་བུ་ཞིག་ཤེས་ན་ཕན་ཐོགས་མི་ཡོང་ངམ་སྙམ། ང་རང་ ༡༩༥༣ ཟླ་ ༡༠ ཚེས་ ༧ གནམ་གང་གི་མཚན་དཀྱིལ་ལ་དབྱིན་ཡུལ་གྱི་རྒྱལ་ས་ལོན་ཏོན་དུ་ཡོད་པའི་རྒྱལ་མོ་ཤར་ལོ་ཐི་སྦན་ཁང་དུ་སྐྱེས་ཏེ་མིང་ལ་ཏ་ཡ་ན་ཏུ་ཏིད་ཕི་ལྷ་སི་ཞེས་ཐོགས་པ་རེད། ངའི་ཡང་མེས་དེ་ས་འི་ལོན་དུ་བཏང་བའི་དབྱིན་ཇིའི་གཞུང་ཚབ་དང་པོ་དང་། མ་ཏ་ར་སི་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་མི་ཞིག་རེད། ཁོང་དབྱིན་ཡུལ་དུ་ཕྱིར་འཁོར་རྗེས་རྒྱལ་པོས་ཕི་ལྷ་སི་ཁྱིམ་ཚང་གི་ཐམ་བྱང་དེའི་སྟེང་དུ་གླང་ཆེན་གྱི་ལས་རྟགས་ཞིག་གནང་སྟེ་ཆེ་མཐོང་སྒྲུབ་འདུག[6]

ངའི་ཕ་ཏེ་ཕྱིད་ཏམ་ཕྱེ་རེ་ཕི་ལྷ་སི་ནི་དབྱིན་ཡུལ་གྱི་བྱང་ཕྱོགས་སུ་ཡོད་པའི་ནོར་ཐམ་ལྷར་ལནད་ཀྱི་ཅེག་ས་མ་གྲོང་གསེབ་ཏུ་གྲོང་གསེབ་ཀྱི་ཁང་པ་ཆེན་པོ་ཞིག་གི་ནང་དུ་འཚར་ལོངས་བྱུང་བ་རེད། ཁང་པ་དེ་ཅེ་ཏིར་ཡན་གྱི་ཚིག་པ་ཟེར་བ་དེའི་ཉེ་འཁྲིས་སུ་ཡོད་པ་དང་། དོན་དངོས་སུ་ཚིག་པ་དེ་ནས་རྡོ་བཟོས་པ་སོང་ཙང་། ཁང་པའི་ཚིག་པ་ཅ་ལས་པའི་མཐུག་པོ་ཡོད། མིང་ལ་ཏེན་ཐོན་ཅོལ་ཞེས་བཏགས་པའི་ཁང་པ་དེ་ནི་དབྱིན་ཡུལ་དུ་འདྲེ་འཁོར་བའི་ཁང་པ་གྲགས་ཆེ་བའི་གྲས་ནས་གཅིག་རེད། དབྱིན་ཡུལ་གྱི་རྒྱལ་མོ་ཨེ་ལི་བཟའ་སྟེད་དང་པོས་རྒྱལ་སྲིད་སྐྱོང་དུས་སུ། ཡེ་ཤྲའི་གནམ་བདག་ཚོས་ལུགས་ཉམས་ལེན་པ་མང་པོར་མནར་གཅོད་གཏོང་སྐབས། ཉེ་འདབས་སུ་གནས་སྤོད་བྱེད་མཁན་གྱི་བུད་མེད་ན་གཞོན་ཞིག་ཡེ་ཤྲ་གསར་མའི་ཚོས་ལུགས་པ་ཚོས་བསད་པར་བརྒྱན་མོ་ཏེན་ཐོན་ཅོལ་གྱི་འདྲེ་ཁ་སྐྱེས་པ་རེད་ཟེར། མོའི་གཟུགས་བརྙན་དེས་

6 ཐམ་བྱང་ནི་ coat of arms སྟེ། དེ་ནི་ཕལ་ཆེ་བ་ཕུལ་གྱི་དབྱིས་སུ་བགོད་པའི་རྟགས་བྱང་ཞིག་ཡིན་ཅིང་། ཁྱིམ་ཚང་དང་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོ། གྲོང་ཁྱེར། ཕྱི་གཤེར་ཁང་བཅས་ཀྱི་མཚོན་རྟགས་ཡིན། ཚོམ་ཕྲིག་པའི་མཚན།

གོས་དཀར་པོ་འཇམ་པོ་ཞིག་ཐོན་ནས་ཡོང་གི་ཡོད་ཙང། ངའི་ཨ་ཕའི་ནང་མི་ཚོས་མོ་ལ་ "གོས་འཇམ་མ" ཞེས་མིང་བཏགས་འདུག ཏ་ལམ་འདྲེ་ཏ་ལ་ཏུ་ཕུ་ཞིག་དང་འདྲ་བར་གོས་འཇམ་མ་ནི་འདྲ་འགྱལ་ནུས་ཅན་ཞིག་རེད། གཏམ་རྒྱུད་འགའ་ཞིག་ལྷར་ནི། མོས་ཀེན་ཐོན་ཏོལ་དུ་སྒྲས་པའི་གཏེར་ཞིག་འཚོལ་ཀྱི་ཡོད་པ་ཤོད་སྲོལ་ཡོད། དུས་རྒྱུན་མོས་ནང་མིའི་ཁང་པ་དེ་ག་རང་དུ་གནས་བཅས་ནས་ཡོད་ཀྱང། ཕི་ཕྱ་ས་ནང་མིར་བདག་པའི་ནེའུ་ཁ་ས་ལ་ཀྱི་ཇོ་ས་ལ་རྒྱབ་མོ་ཡོད་པ་མཐོང་ཡོད། གཏེར་ཁ་ལྷོག་མི་ཚོས་བཤད་པ་ལྷར་ན། མི་ཞིག་གཏེར་ལའི་ནང་དུ་ཟགས་གླགས་ཡོད་པའི་སྟོན་ལ་གོས་འཇམ་མ་མཐོང་གི་འདུག་ཟེར།

ངའི་ཨ་ཕར་ལ་བཙོད་བདེ་པོ་མེད་པའི་སྐྱོན་ཞིག་ཡོད། དེ་ནི་ཁོང་རང་ཕྱིས་པའི་སྐབས་སུ་གོས་འཇམ་མ་ལ་འཇིགས་ལ་ཕྱིས་པའི་རྒྱུན་གྱིས་ཡིན་པར་ཁོང་གིས་བསམ་གྱི་ཡོད། བུ་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་ཆུང་ཤོས་ཡིན་ཙང། གཅེན་པོ་ཇོནད་མའི་ཁོལ་གཉིས་ཀྱི་སྟོན་ལ་ཁོང་མལ་ས་བསྟལ་གྱི་ཡོད། ཁོང་ཉལ་ཁང་དུ་གཅིག་པོ་ཡིན་དུས་ཐེའུ་ཁུང་ཡོལ་བ་ཆུམས་གཡོ་སྐུལ་བྱེད་རྒྱ་འགྱོ་བཙུགས་ཏེ་ལ་ཁ་ལ་ཕུ་ཁང་ལ་ཏུ་ཁ་ཕུ་ཆ་ཕ་ཏེ་ཁ་ལ་ཁ་ཕ་ཁ་ཁ ཁ ཁ

ཞིག་ནང་དུ་སྟོད་པར་སྒྲེབས་དུས། གོས་འཇམ་མས་མཚན་ལ་ཁོའི་ཉལ་ཚས་བཤུ་དབྱལ་བྱས་པ་དང་། ཁང་པའི་ནང་གི་དངོས་ཚས་ཕར་གཡུག་ཚུར་གཡུག་བྱས་ཏེ་འཇིགས་སྣང་སྐྱལ་འདུག མོ་རྩམ་བདག་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་འདྲེ་ཡིན་པ་ཐུགས་དྲན་སོས་ཀྱི་ཡོད་པ་དང་། ཆོས་དཔོན་དེ་ཕྱི་ཉིན་ཞོགས་པ་སྟེ་མོ་ནས་ཕྱིན་འདུག མཐའ་མ་དེར་གནས་ཚུལ་མང་པོ་བྱུང་བའི་རྟེས་སུ། ཁྱིམ་མི་དེས་ལམ་ལྟོང་ལྟན་པའི་ལྟ་འདྲེ་སྨོད་ཐབས་ཀྱི་ཆོ་ག་གྲ་སྒྲིག་བྱས་ཏེ་གོས་འཇམ་མ་ཅིན་ཐོན་ཏོལ་ནས་ཡལ་བར་བྱས་འདུག ཡིན་ན་ཡང་མོ་ད་དུང་ཏེག་ས་གྲོང་གསེབ་ཚུང་ངའི་ལྟ་ཁང་ནང་དུ་མཐོང་རྒྱ་འདུག་ཅེས་མི་ཚོས་ཤོད་ཀྱི་ཡོད།

དབྱིན་ཡུལ་གྱི་གཏན་འཇགས་སློབ་གྲྭ་ནི་ཨ་ཕས་འགྲེལ་བཙོད་ལྟར་ན་གནས་སྟངས་ཏ་ཅང་སྐྱོ་བོ་ཡོད་པ། དེ་འདྲ་ཞིག་ནས་གཞི་རིམ་སློབ་སྦྱོང་ཚར་རྟེས། ངའི་ཨ་ཕས་ལེམ་ཕྱི་རི་ཏི་ལ་འཕྲལ་ཏེ་ཁྱིམས་ཀྱི་ལག་འཁྱེར་ཐྲེངས་འདུག མི་རབས་མང་པོའི་རིང་ལ་ཕི་ཕྱ་ས་ནང་མེའི་སྐྱེས་པ་ཆོས་ཁྱིམས་རྩོད་པ་དང་ཁྱིམས་དཔོན་ཤ་ས্কག་བྱས་ཡོད་ཙང་། ཨ་ཕ་སྒྲ་བཙོད་བདེ་པོ་མེད་པས་ཁྱིམས་དོན་ཆེད་ལས་པའི་འོས་མི་ཡང་དག་ཅིག་ཆགས་མིན་ལ་མ་ལྟོས་པར། ངའི་ཨ་ཕས་ནང་མེའི་སྲོལ་རྒྱུན་དེད་ནས་ཕྱིན་འདུག བསྟན་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་རྟེས་སུ་ཁོང་དབྱིན་ཡུལ་གྱི་དམག་མིའི་ནང་འཕྲལ་ཏེ། འཕོ་མ་གླིང་དམག་ཆེན་གཤིས་པའི་སྐབས། ནོར་མན་ཏིའི་བཙན་འཕྲལ་གྱི་ཆ་ཤས་ཡིན་པའི་དགུང་ཤོག་ཅིག་གི་དམག་དཔོན་ཆགས་འདུག ངའི་ཨ་ཕར་དམག་འཕབ་ཀྱི་སྐོར་ལ་འཇིགས་སུ་རུང་བའི་ཏན་གཏམ་ཤོད་རྒྱ་ཡོད། ང་བུ་མོ་ལོ་ཚུང་ཡིན་སྐབས་ཁོང་གིས་ཁོང་དང་ཁོང་གི་དགུང་ས্ཁེས་ཏི་ལྟར་ཁ་ལྟེ་ཁ་ཕྱད་ཀྱང་ཁ་ལ་ཨ་ལའི་ཁ་ཕྱད་ཀ་ཏ་ལ་ཆ་ཤས་ཡིན་ཕྱིས་ཁ་ལ་ཨ་ལ་ཏ་ལ་ཁ་ཕྱ་ཡ་ཡ། ང་ཅོ་ཡ་ཆ་ཡ་ཡ། ཁ་ལ་ཨ་ལ་ཏ་ལ་ཁ་ཕ་ཡ། ཁ་ལ་ཨ་ལ་ཏ་ལ་ཁ་ཕ་ཡ" ཅེས་བཙོད་ཀྱི་ཡོད། བཙན་འཕྲལ་གྱི་ཐེས་སུ་རིང་པོར་མ་ལོན་པར་ཁོང་ལ་ཐ་རན་ས্ཀའི་ནང་དུ་ལྷོག་མདའ་ཆུག་མཁན་ཞིག

གོས་ཆས་སྐྱོན་ཚབས་ཆེ་བཟོས་འདུག། མདེའུ་དེས་ཁོང་གི་མིག་ཙ་ཕེན་ཅི་བཏུང་ཆ་གཅིག་གོས་མ་གཏོགས་བཅད་འདུག། ཨ་ཕ་དབྱིན་ཡུལ་དུ་ཉིན་ཡོལ་ལ་སྒེབས་ཏེ་ཐུན་རིང་ཡོའི་བར་དུ་ནང་གསོ་བྱེད་གསོས་ལྷུང་འདུག

ངའི་ཨ་མ་ཨི་ལི་བཟའ་སྟེད་ཁོར་ནེ་ལ་ས་མིད་ནི་ ༡༩༦༠ ལོར་ལྷོ་ཨ་ཐྲི་རི་ཁའི་ཐྲི་ལྷམ་ཐྲོན་ཐེན་དུ་སྐྱེས་པ་རེད། མོའི་ཨ་མ་ནི་ཇ་ཆི་ནས་ཡིན་པའི་སྐུ་དྲག་གི་སྲས་མོ་ཞིག་དང་། ཨ་ཕ་ནི་དབྱིན་ཡུལ་གྱི་ཚོང་པ་ཞིག་རེད། ངའི་ཆོ་ཆོས་དབྱིན་ཏིའི་མི་ཞིག་ལ་གཉིན་སྨྲིག་བྱེད་རྒྱའི་ཐག་གཅོད་བྱས་དུས། ཐྲོ་ཕར་ཚོ་དབྱིན་ཏིར་མི་དགའ་བ་ཡོད་ཙང། མོའི་ཁྱིམ་མིས་མོ་བདག་གཉེར་མ་བྱས་པ་རེད། ངའི་ཆོ་མོས་མོ་རང་གི་ཁྱིམ་དང་འབྲེལ་ཐག་ཆད་གཅོད་ཀྱིས་འབྲེལ་བ་སྐྱར་མཐུད་གཏན་ནས་མ་བྱས་པ་རེད། (ང་ཚོའི་ཁྱིམ་མིའི་ཉེ་བའི་ལོ་རྒྱས་ཡོངས་ཀྱི་ནང་དུ་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་བློ་ཐག་རིང་དུ་འགྲོ་བའི་གནས་བབ་དེ་ཡང་ཡང་བྱུང་བ་འདུག་པོ་འདུག)

ངའི་ཨ་མ་ཨི་ལི་བཟའ་སྟེད་ནི་ཐུ་ཀུ་བཅུ་གསུམ་ནང་ནས་བཅུ་གཅིག་པ་དེ་རེད། མོ་མ་སྐྱེས་སྟོན་ལ་སྦྱན་མཆེད་ཟན་པ་མང་པོ་ཁྱིམ་ནས་ཐོན་ཚར་བ་རེད། མོ་ལོ་ལྷ་ལོན་སྐབས་མོའི་ཨ་ཕར་གློ་ཚད་ཀྱི་ནད་བྱུང་སྟེ་འདས་གྲོངས་སུ་ཕྱིར་པ་དང་། ངའི་ཆོ་མོར་གཞིས་ཀ་ཆེ་ཅམ་ཞིག་བཞག་འདུག ཁོན་ཀྱང་ཁོ་གྲོངས་ནས་རིང་ཡོར་མ་ས་ཁང་བའི་ཕ্ར་ས། ཁོས་མ་གྲོངས་སྟོན་ལ་གྲོགས་པོ་ཞིག་གི་ཚོང་ལས་ཀྱི་ཆེད་དུ་བུ་ལོན་ཕྱུགས་ཆེ་ཞིག་ཐྲངས་ཡོད་པ་ནང་མི་ཚོས་ཤེས་པ་རེད། ཚོང་ལས་དེའི་མ་ཙ་བཏོབས་པ་དང་། གྲོགས་པོས་བུན་འཛིན་ལ་ཐུབ་པའི་ཀྱེན་ཀྱིས་ནང་མིའི་ཀུ་དངོས་ཚང་མ་ཤོར་བ་རེད།

ཕྱོགས་མང་པོ་ནས་ངའི་ཨ་མར་བྱིས་པའི་དུས་སུ་དཀའ་ངལ་ཆེན་པོ་འཕྲད་འདུག ཐུགས་དུ་མར་འདང་ངེས་ཀྱི་ཁ་ལག་མེད་པ། དགེར་ནི། དགོང་ཚོགས་ལ་བག་ལེས་དང་འོ་མ་ཡོད་ན་ཕྱུག་ཚོ་བསོད་ནམས་ཆེན་པོ་ཡིན་པ་རེད། ངའི་ཆོ་མོ་ཇི་ཟུ་ཆོས་ལྷུགས་ཀྱི་ཇ་ཆི་གསར་བརྟེའི་ལྷ་ཁང་གི་དད་འདུན་ཅན་ཀྱི་ཚོགས་མི (བདུན་རེའི་ངལ་གསོའི་ཉིན་མོར། ཐེའུ་ཟུང་གི་ཡོལ་བ་ཆུམས་མར་ཕབ་ནས། ཚང་མ་ཟུ་ཥིམ་མེར་སྟོད་ཁང་དུ་

སྟོང་དགོས)ཞིག་རེད་དེ། མོ་རང་དབུལ་ཕོངས་ཆགས་པའི་རྟེས་སུ་ཕྱུ་གུ་ནམས་ལྟ་ལང་དུ་འཕྲིད་རྒྱ་མཚམས་བཞག་པ་རེད། གང་ཡིན་ཟེར་ན་ཕྱུ་གུ་ཚང་མར་ལྟམ་ཏོ་རྒྱའི་དབུལ་མེད་པ་རེད། ངའི་ཨ་མ་ལ་ཡང་མོའི་བུ་སྦྱན་ཆེ་བ་ཞིག་གིས་མོ་ཉལ་ཁྲིར་ཐག་པས་བསྡམས་ཏེ་ཉིས་རྩང་བཏང་བ་སོགས་བརླས་བཅོས་མང་པོ་གཟེད་དགོས་པ་བྱུང་འདུག མོས་འདི་འདྲ་བཤད་ནི་མ་བྱུང་ཡང་། མོ་ལ་འདོད་ལོག་གི་བརླས་བཅོས་ཀྱང་བྱས་མེད་དམ་སྟམ་པའི་ཆམ་རྟོག་ང་ལ་རྒྱན་དུ་འཁོར་གྱི་ཡོད།

ངའི་ཨ་མ་མོ་རང་ལོ་བཅུ་དྲུག་ལོན་སྐབས་ཁྱིམ་ནས་ཐོན་ཏེ་སྐྱ་བཟོ་མ་ཞིག་བྱས་འདུག ལོ་གཅིག་གི་ནང་ཚུད་དུ་ཡོ་ཏན་ས་ཐུན་ཏུ་མོས་རང་བདག་གི་སྐྱ་བཟོ་ཁང་ཞིག་བཙུགས་འདུག ལོ་བཅོ་བརྒྱད་ལོན་སྐབས་མོས་མོ་རང་ལས་ཆན་པ། རོ་ཏེ་ས་ཡའི་ཡུལ་དུ་ཕ་ལམ་གྱི་གཏེར་ཁའི་བདག་པོ་ཞིག་དང་དགའ་རོགས་བསྒྲིགས་འདུག དུས་ཡུན་ཐུང་དུ་ཞིག་གི་རིང་ལ་ཕན་ཚུན་ཐུག་རེས་བྱས་རྟེས། མོས་ཁོ་དང་གཉིན་སྒྲིག་བྱས་ཏེ་རོ་ཏེ་ས་ཡར་གནས་སྟོར་བྱས། འོན་ཀྱང་མོ་དེ་གར་སྐྱིད་པོ་ཆ་ནས་བྱུང་མི་འདུག མོའི་ཁྱོ་གར་བུ་ཕྲུག་ཆེན་པོ་དེ་འདྲ་སྟོན་ནས་ཡོད་པས་ཡང་སྐྱར་བུ་ཕྲུག་དགོས་འདོད་མ་བྱས། འོན་ཀྱང་ངའི་ཨ་མར་ཁྱིམ་ཚང་ཞིག་འགོ་འཛིན་རྒྱའི་ཀ་སྒྲིག་ཡོད། དུས་ཡུན་ཐུང་དུ་ཞིག་གི་རྟེས་སུ་ཁོ་མོའི་འཚེམ་བུ་མ་དེ་དང་མཉམ་དུ་བསྡད་འདུག ངའི་ཨ་མས་ཁོང་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་བའི་སྐོར་ལ་ཉེས་རྟོགས་བྱུང་བའི་རྟེས་སུ། དུས་ཡུན་ཐུང་དུ་ཞིག་གི་རིང་ལ་མོས་རང་ཤི་རྒྱག་པའམ། ཡང་ན་ཁྱོ་ཀ་ལ་དུག་གཏོང་རྒྱའི་བསམ་བློ་འཁོར་འདུག འོན་ཀྱང་མོས་དེའི་ཚབ་ཏུ་ཁོ་བློས་གཏོང་རྒྱའི་ཐག་གཅོད་བྱས་འདུག མོས་ཨ་ཐྭ་རི་ལའི་གླིང་ཕན་ལས་ནམ་ཡང་བཏུལ་ཐོང་མེད་ཀྱང་། དུས་རྒྱན་དུ་ལོན་ཏོན་ལ་འགྲོ་དགོས་བསམས་ཡོད། དེས་ན་མོས་ཁོ་ལ་མོ་རང་གྱ་གཟིངས་ནང་དཀྱིན་ཡུལ་ལ་འགྲོ་འདོད་འདུག་ལབ་རྟེས་གཏོང་རྒྱ་ལས་ལེན་བྱས་འདུག གྱའི་ནང་དུ་མོ་ལ་ངའི་ཨ་ཕར་ཐུག་སྟེ་ཁོ་དང་དགའ་པོ་ཆགས་འདུག དེ་དུས་ངའི་ཨ་ཕ་ཨ་ཐྭ་རི་ལར་སྟོ་གསེང་ལ་ཕྱིན་ཏེ་ལོག་ཡོང་གི་ཡོད། མོ་ལོན་ཏོན་དུ་སྐེལས་རྟེས་མོས་རང་གི་ཁྱོ་གར་བཟའ་ཚང་ལ་ཀྱེས་དགོས་པའི་ཡི་གེ་བཏང་འདུག

ངའི་ཕ་མས་འཛོམ་གླིང་དམག་ཆེན་གཤིས་པ་མ་བྱུང་གོང་གི་ལོ་འཁའི་སྟོན་ལ་ གཤེན་ཐྲིག་བྱས་འདུག ངའི་ཨ་མ་ངའི་ཨ་ཕ་ལས་ལོ་བརྒྱད་ཀྱིས་ཆུན་པ་ཡིན་པ་དང། ཁོང་གཤེས་ཀྱི་གཤེན་ཐྲིག་དེ་ངའི་ཨ་ཕའི་ཁྱིམ་མིས་ངོས་ལེན་འདོད་བློ་ཁེངས་པ་བྱས་མི་ འདུག ངའི་ཨ་ཕས་ཨ་ཐ་ཞི་ཁ་ནས་ཡིན་པའི་བཟའ་འཕོར་མ་ཞིག་ལ་ཆང་ས་བརྒྱབ་པ་ དེར་ཕི་ཐ་ས་ནང་མི་ཙ་བ་ནས་དགའ་ལོ་བྱུང་མེད།

དམག་ཆེན་ཀྱི་ཤུགས་དེར་ངའི་ཨ་མ་ལོ་མང་རིང་ལོན་ཏོན་དུ་གཅིག་ཟུར་སྟོད་ དགོས་བྱུང་ཡོད། ངའི་ཨ་ཕ་དམག་ལ་ཡོད་དུས་མོས་མོ་རང་ལ་ཉེས་ཡོན་སྟོད་ཚུའི་འབད་ བཙོན་བྱས། མོས་ལྷོ་ཨ་ཐ་ཞི་ལའི་དབྱིན་ཤུད་ས།ཁ་གདངས་མེད་པར་བཟོ་བའི་ཆེད་དུ་ ངག་ཙལ་ཀྱི་སློབ་སྦྱོང་བྱས་འདུག མོས་དབྱིན་ཡུལ་ཀྱི་ཀྱལ་རིམ་མཐོ་བའི་མི་ས།ལི་གྲས་ ས་ངོས་ལེན་ཐོབ་འདོད་བྱས། མོས་རང་ཉིད་ལ་ལུགས་མཐུན་སློབ་སྦྱོང་མ་ཐོབ་པ་དེའི་ ཁ་ཤོར་བྱེད་པར་དེབ་མང་པོ་བཀླགས། དེ་ནི་མོས་གནས་ཚུལ་མང་པོ་ཉེས་པའི་ཆེད་དུ་ དེ་ཙམ་མ་ཡིན་པར། ངའི་ཨ་ཕའི་ཕྱོགས་ཀྱི་དབྱིན་ཇིའི་གྲོགས་པོ་ཆོ་དང་ཁ་བརླ་ཡག་ པོ་བྱེད་ཐུབ་པའི་ཆེད་དུ་རེད།

ངའི་ཨ་ཕ་མེད་པའི་ཤུགས་སུ་ངའི་ཨ་མས་ལྷ་མོའི་ཆུམ་ཐར་གཏོང་བའི་ཆེད་ལས་པ་ བྱེད་རྒྱའི་འགོ་བཙུམས་པ་མ་ཟད། དམག་ཆེན་ཀྱི་ཤུགས་སུ་དུས་ཡུན་ཐུང་ཡང་ལམ་ལྷོང་ ལྡན་པའི་མདུན་ལམ་ཞིག་བཟོས་འདུག ལོ་མང་ངག་ཙལ་ཀྱི་སློབ་སྦྱོང་བྱས་འབྲས་སུ་ ཤུད་གདངས་འཕྲིང་བའི་གཞས་མ་ཆུམ་དགོངས་ཅན་ཞིག་ཏུ་ཀྱུར་པ་དང། དམག་ཆེན་ཀྱི་ ཤུགས་སུ་ལོན་ཏོན་དུ་གཞས་མ་དགོན་པའི་དུས་ཀྱང་ཡིན། མོ་ལ་ལ་སྟོ་ཏེམ་མེ་ཞེས་པའི་ ནང་གི་མི་མི་ཞེས་པ་དང། ལ་ཐར་ར་ཕྲི་ཡ་ཐ་ཞེས་པའི་ནང་གི་ལ་ལ་ཐ་ཞེས་པ་ཐེ་བའི་ལྷ་ མོའི་འཁྲབ་གཞུང་འགའི་ནང་དུ་གཞས་མའི་འགོ་ཁྲིད་ཀྱང་བྱེད་དུ་བཙུག་འདུག མོས་ ལོན་ཏོན་དུ་ལྷ་མོ་འཁྲབ་གནས་གཙོ་པོ་ཁ་ཕེནད་སྐར་ཏེན་དུ་གཞས་བཏང་སྐྱོང་ཡོད།

ངའི་ཨ་ཕ་དམག་ས་ར་ཆས་སྐྱོན་ཐུང་བ་ལས་དགེ་ཀྱིད་བྱེད་ཕྱིར་དབྱིན་ཡུལ་དུ་ ཕྱིར་ལོག་ཇེས། ཁོང་དང་ངའི་ཨ་མ་གཤེས་ཀྱིས་དབྱིན་ཡུལ་ཀྱི་ལྷོ་ཕྱོགས་སུ་ཡོད་པའི་

ཁང་པ་ཚུང་དུ་ཞིག་ཏུ་ནད་གསོ་བྱེད་པར་སློར་འདུག་ དཀའ་ངལ་འཕྲད་པའི་དུས་སྐབས་འདིར་ངའི་ཨ་མས་ཕི་ལྷ་མོ་ཁྱིམ་མི་ལ་དངུལ་གྱི་རོགས་སྐྱོར་ཡོང་བའི་ཡི་གེ་བཏང་འདུག་ཀྱང་། ཁོང་ཚོས་དངུལ་བཏང་མི་འདུག ངའི་ཚབ་ཏུ་ངའི་ཆོ་མོས་ཅེན་ཐོ་ན་ཇོལ་གྱི་གཡོག་པོ་ཚོས་བེད་སྤྱོད་བཏང་བའི་ཉལ་ཆས་ཁྱིང་ཧྭལ་འགའ་ཤས་བསྐྱར་འདུག ཨ་ཅོར་དེ་ཚོའི་སྟེང་ཏུ་ཆོག་འཐུ་ "Tweeney" སྟེ། ཐི་ལེན་ནི་ཞིས་འཆོམ་བྱེད་ཀྱིས་ཐྲིས་ཡོད། དེའི་དོན་ནི་གཡོག་མོ་རིམ་པ་མཐོ་དམའ་གཉིས་ཀྱི་བར་གྱི་ "གཡོག་མོ་བར་མ" ཞེས་པའི་གོ་དོན་ཡིན། ངའི་ཨ་མས་དམའ་འགེལས་འདི་ནམ་ཡང་བརྗེད་མེད།

དུས་ཡུན་གང་འཚམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་མོས་མི་ཚེའི་གནས་སྟངས་དྲག་ཏུ་འགྱོ་རེ་དང་བཅས་ངའི་ཨ་ཕར་ལྟོ་ཨ་ཐྲི་རི་ཁར་གནས་སློར་བྱེད་རྒྱུར་སྐུལ་མ་བྱས་འདུག ཏེ་གར་ཁོང་གཉིས་ཀྱིས་ཤར་ཕྱོགས་མཚོ་འགྲམ་དུ་ཕྱུགས་གསོ་ཁང་ཆེན་པ་ཡིད་དུ་འོང་བ་ཞིག་ཏོས་ཏེ་མིང་ལ་ཕྲི་ལོ་ཞི་ཐྲི་རིམ་ཕར་ཁི་ཞེས་བཏགས་འདུག ངའི་ཕ་མ་གཉིས་ལྟོ་ཨ་ཐྲི་རི་ཁར་སྤོད་སྐྱབས་ཁྱིམ་གཞི་འགོ་བཙུགས་འདུག ཁོང་གཉིས་ཀྱི་ཕྱུ་གུ་དང་པོ། བུ་མོའི་མིང་ལ་ཁར་རོལ་ཞེས་བཏགས་པ་དེ། དབྱིན་ཡུལ་དུ་ལས་སྣ་ཡོར་བཅོས་ཐབས་ཡོད་པའི་ནོ་ཚ་ཞིག་གི་རྒྱན་ཀྱིས་སྐྱེས་ནས་ཉི་མ་གསུམ་ཀྱི་རྗེས་སུ་གྲོངས་འདུག ཟླ་ལོ་ ༡༩༥༠ ནང་ངའི་ཨ་མར་མངལ་ཐེངས་གཉིས་པ་ཆགས་སྐྱབས། ངའི་གཅེན་མོ་ཐེ་ས་བཙའ་བའི་ཆེད་དུ་ཁོང་གཉིས་དབྱིན་ཡུལ་དུ་ཕྱིར་ཡོག་ཏུས་འདུག ཟླ་ལོ་ ༡༩༥༣ ལོར་ང་སྐྱེས་སྐྱབས་ངའི་ཨ་མ་གཉིས་དབྱིན་ཡུལ་དུ་གཏན་འཇགས་སློར་པ་རེད།

ང་སྐྱེས་ཏེ་ཟླ་བ་བཞི་ལོན་སྐྱབས་ང་ཚོས་ལྟོ་དབྱིན་ཡུལ་ཀྱི་ས་ར་རེ་ཕྱོང་གི་ཁོས་ཏམ་གྲོང་གསེས་ཀྱི་ཁི་ཕྲིན་ཞེན་ཞེས་འགོད་སྲོལ་ཡོད་པའི་ཁང་པ་ཞིག་ཏུ་སྲོར། ཁང་པ་དེའི་མིང་ལ་ཏམ་མན་ནོར་ཟེར་བ་དང་། དེ་ནི་གྲོང་གསེས་ཀྱི་མཐའ་རྒྱ་ས་ཆུ་ཞེ་ཀར་གཅིག་ཅན་ཕྱིག་པས་བསྐོར་བའི་ལྷུམ་ར་ཡོད་ས་ཞིག་ཏུ་འདུག

རིག་འཚོ་མ་ཟིན་པའི་མི་ཁོ་ནས་བྱིས་པའི་དུས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་དྲན་ཀྱི་རེད་ཟེར་བ་ངས་ཐོས་ཐྱོང་། འོན་ཀྱང་ངས་ང་རང་གི་སྐོར་ལ་མང་པོ་ཞིག་དྲན་ཀྱི་ཡོད། ང་ལ་ངའི་

ཙ་མ་དང་འབྲེལ་བ་ཆད་པའི་ཚོར་བ་དེ་བྱིས་པའི་དུས་ནས་ཡོད། ངས་ཁམ་མན་ནོར་ཀྱི་སྦང་ཐང་དུ་བྱིས་པའི་ཕྱོགས་འཁོར་ནང་དུ་ཉལ་ཏེ་ངར་སྐད་བཏུབ་པ་དྲན་སོས་ཀྱི་འདུག ང་ལ་ལྷམ་ཆུང་ཆ་གཅིག་གཡོགས་འདུག་པ་དེའི་ཚོན་མདོག་ངའི་བློ་ལ་ཕྱིན་མ་སོང་། ང་ལ་ལྷམ་དེ་ཕུད་འདོད་ཡོད་ཀྱང་ང་ཡར་ལངས་ཐུབ་ཀྱི་མེད་པ་དང་། ང་རང་གིས་ཕུད་ཐུབ་ཀྱི་མེད། དེ་དུས་ང་ཞེ་དགས་ཆུང་ཆུང་ཡིན་ཀྱི་རེད། ངས་ངའི་ཙ་མའི་སྐོར་ལ་བསམ་བློ་བཏང་སྟེ་རང་གིས་རང་ལ་ "མོ་ནང་ལ་བསྡད་ཡོད་རེད་དེ། ཕྱི་ལ་ཐོན་ནས་ང་ལ་རོགས་པ་བྱེད་རྒྱུའི་བསམ་བློ་མི་འདུག" ཅེས་ཡིད་ལ་འཁོར་བ་དྲན་ཀྱི་འདུག

དབྱིན་ཡུལ་ཀྱི་བྱིས་པ་ཚོས་ལྷགས་སྟོམ་ལ་རས་གཡོགས་ཏེ་མོ་ཏ་ནང་བཞིན་བཟོས་པའི་བྱིས་འདྲུད་འཁོར་ལོ་སྟོ་ནག་དེའི་ནང་དུས་ཚོད་མང་པོ་སྐྱེལ་ཀྱི་ཡོད། བྱིས་པ་ཉལ་ས་དེའི་ནང་ལོགས་ལ་འགོལ་གཏན་མཐུག་པོ་བཏིངས་ཏེ་ཀུ་ཡངས་པོ་དང་ས་ཁ་ནས་མཐོན་པོ་ཡིན། ཉལ་ས་དེར་བྱིས་པ་གཞིད་ས་དང་དུས་ཅོག་ཐུར་བསྡད་དེ་ཕར་ཚུར་ལྟ་སའི་རྒྱབ་སྟེས་ཆུང་དུ་ཞིག་ཀྱང་ཡོད། བུ་ཕྲེ་དེས་ང་དེའི་ནང་དུ་བཞག་སྟེ་ཁོང་གསེས་ཏུ་འཁྱིད་པ་དྲན་ཀྱི་འདུག ང་རང་བྱིས་འདྲུད་འཁོར་ལོའི་ནང་དུ་བསྡད་དེ་མཆོ་བསམ་འདུ་མིན་གཏོང་རྒྱུར་དགའ་པོ་ཡོད་པ་དང་། དེ་དུས་ངས་ནམ་རྟོག་གི་འཛིག་རྟེན་ནང་དུ་བསྡད་པ་ད་ལྟའང་དྲན་སོས་ཀྱི་འདུག

ང་ལོ་གཅིག་དང་ཕྱེད་ཙམ་ཡིན་དུས། ང་རང་གི་ཉལ་ཁང་ནང་ཀོང་ངེར་ལངས་ཏེ། ཁྱོན་ཆས་འཛོག་ས་འི་ཆ་སྣམ་དུ་དཔྱངས་པའི་ཁྱོན་ཆས་ནམས་ལ་བལྟས་པ་དྲན་ཀྱི་འདུག འདི་ཚོ་ང་ལ་ཆུང་དགས་འདུག་བས་མས་ཏེ། "ཕ་གོར་ལྟོས་དང་། དེ་ཚོ་ག་འདྲའི་དགོད་ཐོ་བའི་ཆུང་ཆུང་རེད་འདུག ང་གནས་སྟངས་འདིའི་ནང་དུ་ཇི་ལྟར་སྐྱེས་པ་ངས་མི་ཤེས། ག་རེ་ཐུང་བ་ཡིན་ནམ།" དེ་འདྲའི་ཆུང་ཆུང་བྱེད་ཀྱུ་དེ་དགོད་ཐོ་བའི་གནས་རེད་བསམས་ཐུང་། ངའི་ཁྱོ་གས་ལོ་ལྟའི་གོང་གི་བྱིས་པ་ཆམས་ཀྱི་ནང་དུ་རང་གི་སྐྱེ་བ་ཐོན་མ་དྲན་མ་ཁན་མང་པོ་ཡོད་རེད་ཅེས་གསུངས་ཐོང་། ད་ལྟ་ཐུང་ཀྱེན་དེ་ལ་ཕྱིར་ལྟ་བྱེད་དུས་ངས་ང་རང་གི་སྐྱེ་བ་ཐོན་མའི་མི་ཀན་པ་དེའི་མིག་གིས་ཁྱོན་ཆས་འཛོག་ཐོང་དེར་བལྟས་པ་འདྲ་ཐུམ།

ཁམ་མན་ནོར་ལ་ཀུ་ཤུའི་སྟོང་པོའི་རྒྱུད་ཚལ་ཞིག་ཡོད། རྒྱུད་ཚལ་དེའི་དབུས་སུ་ཝེན་ཏི་ཁའོ་སི་ཞེས་པའི་ཕྱུ་གུ་ཆོའི་ཆེད་དུ་རྩེད་ཁང་ཞིག་ཡོད། ཁང་པའི་མདུན་དུ་རྒྱས་རིམ་ཅན་གྱི་སྦང་ཐང་ཞིག་ཡོད་པ་དང་། ངས་ཀྱང་འཚོར་ཡག་པོ་གཏོང་ཤེས་པས་སྦང་ཐང་གི་སྟེང་ནས་མར་བཏང་སྟེ་དེའི་མཐར་ཡོད་པའི་བེཤིང་སྟོང་པོ་ཆེན་པོ་གཅིག་རང་ཡོད་ས་བར་འགྲོ་གི་ཡོད།

ཁམ་མན་ནོར་གྱི་ནང་དུ་འཕྲལ་བ་དང་གཡོན་ཕྱོགས་སུ་མཇལ་འཕྲད་ཁང་ཆེན་པོ་ཞིག་དང་གཡས་ཕྱོགས་སུ་དགེ་མཛོད་ཅིག་ཡོད། ངའི་ཕ་མ་དངོས་རྫས་རྒྱུང་པ་བསྡུ་བྱེད་བྱེད་མཁན་དེ་འདྲ་ཡིན་ཙང་། ཁང་པ་དེར་ཆི་ཕན་ཏལ་རྒྱས་ཅན་གྱི་དངོས་རྫས་རྒྱུང་པ་དང་། ཤིང་ནག་པོ་ལས་གྲུབ་པའི་ནང་ཆས་དུ་མ་བཞྱིས་ཡོད། མདུན་གྱི་བར་ཤུར་ནས་མུ་མཐུད་དེ་ཕྱིན་ནི། རྒྱབ་ཏུ་ཐབ་ཚང་དང་། གཉེར་ཚང་། གོས་འཕྲུད་ཁང་བཅས་ཡོད་པའི་གསོལ་ཚོགས་ཁང་དུ་འཕྲལ་གྱི་ཡོད། ངའི་ཕ་མའི་ཉལ་ཁང་ཡོད་ས་ཡི་བར་ཐོག་དེར་དམིགས་བསལ་དོ་སྣང་འོས་པ་གང་ཡང་མེད། འོན་ཀྱང་སྟེང་ཐོག་དེར་མཐའ་ཡོངས་ཐོ་ཡིག་ཤེལ་གྱིས་བཏུམས་པའི་དཀྱིལ་ཁང་ཞིག་ཡོད། དེ་ནི་སྒ་ཕྲུས་ཁང་གི་ཚུལ་དུ་བཟོས་པ་རེད། སྒ་ཕྲུས་ལ་ཐལ་དཀར་བྱུགས་དུས་ཐལ་བ་དེ་ཤེལ་ལ་འགོས་འགྲོ་གི་ཡོད། ཕྱུ་ཀྱའི་བུ་གསོ་ཁང་དང་བའི་ཞ་ཕའི་ལས་ཁང་སྟེང་ཐོག་ཏུ་ཡོད། བུ་ཕྲེའི་སྟོང་ཁང་ཡང་བུ་གསོ་ཁང་གི་འགྱམ་དུ་སྟེང་ཐོག་དེར་ཡོད།

ང་ཚོའི་ནང་མིའི་ནང་དུ་བུ་ཕྲེ་དེ་ཕྱུ་ཀ་གཉོར་རྒྱོང་བྱེད་མཁན་གཙོ་བོ་དེ་རེད། མོས་ང་དང་ངའི་གཅེན་མོར་ཉིན་གཅིག་གི་ནང་དུ་ཚུ་ཚོད་ཉི་ཤུ་ཙམ་བཞིའི་རིང་ལ་ལྷ་རྒྱོང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ལ། དེ་ནི་མོའི་ལས་འགན་གཅིག་ཕུ་དེ་རེད། བུ་ཕྲེ་དེས་རྒྱ་ཏུ་ཕྲིག་ཆས་ཞིག་གོན་ཀྱི་ཡོད། དེ་ནི་མདུན་ངོས་སུ་ཕྲོག་ཀུ་བང་རིམ་བཞིན་རྒྱ་རྒྱ་ཡོད་པའི་རས་གོས་ཀྱི་མདོག་ཕྱོ་རྒྱའམ། ལྷང་ཁུ་སྨན་ཞབས་མ་ཚོའི་ཕྲིག་ཆས་དང་འདྲ་བ་ཞིག་ཡོད། ཕྲིག་ཆས་ཀྱི་སྟེང་དུ་མོས་པང་གཏན་ཞིག་དང་། ཡར་བསྒང་པའི་གོང་བ་དཀར་པོ་ཞིག་གོན་ཀྱི་ཡོད།

ང་ལོ་གསུམ་ཡིན་སྐབས་དུས་ཡུན་ཐུང་དུ་ཞིག་གི་རིང་ལ་ང་ཚོར་བུ་ཇི་བྱེད་མེད་ཀ་ཅང་ལོ་ཆན་ཞིག་ཡོད། མོ་ནི་གཟུགས་སྟོབས་ཆེན་པོ་དང་མོས་ཤང་ཕྱུབས་ནག་པོ་རིང་མོ་ཞིག་ཀྱོན་ཀྱི་ཡོད། ངས་ཁང་བའི་རྒྱབ་ཀྱི་སྒང་ལམ་དུ་ཤང་འཚོར་བཞོན་བཞིན་སྟོད་སྐབས་མོས་ང་ལ་བྱ་ར་བྱས་པ་ཏན་ཀྱི་འདུག ཁྱབས་ཤིག་ལ་ངས་སྒང་ལམ་བཤལ་ནས་ཕྱོས་པ་ཡིན། མོས་ངའི་ཇེས་དེད་ནས་དེ་གར་སྟོད་ཅེས་སྐད་བཤད་བྱུང། ངས་བཞི་མདོའི་དཀྱིལ་གྱི་ཏ་ཌངས་འཚོར་སྐོར་བ་བསྐོར་ནས་འགྲོ་ས་ཡོད་སའི་ཁྲོང་གསེབ་ནང་གི་ཁང་པ་གསར་རྒྱ་བྱེད་ས་དེ་བར་དུ་སྒེབས། ངས་གླིང་དེར་བསྐོར་བ་ཡང་ཡང་བཤད་པའི་སྐབས་སུ་མོས་ཕྱིག་ཆས་དང་ཤང་ཕྱུབ་རིང་མོ་ནག་པོ་ནི་ཇེས་འདེད་བྱས།

ང་ཚོའི་བུ་ཇི་ཇེས་མ་དེས་ལོ་འགའི་རིང་ལ་སྐབས་རེ་ཡོད་པ་དང་སྐབས་རེ་མེད་པ་བྱས་ཏེ་ང་ཚོའི་མཁན་དུ་བསྡད། སུད་ས་ནས་ཡིན་པའི་ནི་ཁ་ཅན་ཐུ་ཚ་ཞེ་ཕན་བུ་ཐྱོ་འཚུབ་འཚུབ་ཅིག་ཡོད་ཀྱང། ང་ཚོར་ཀ་ཅང་བྱམས་པོ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པས་ང་དང་ངའི་གཅེན་མོ་གཉིས་ཀྱིས་མོ་ལ་དགའ་པོ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ང་ཚོ་གསང་ཐྱོད་དུ་འགྲོ་སྐབས་མོས་ང་ཚོར་ཙོག་ལེན་པི་ལང་དགྲོལ་པ་དེ་འདྲ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། དེ་ནི་གསང་ཐྱོད་བོད་ཐྱོད་གཏོང་བའི་ཐབས་ཤེས་ཀྱི་ཐྱོང་བརྡར་རྒྱུན་ལྡན་མ་ཡིན་པ་ཞིག་རེད། ཐེངས་ཤིག་མོ་བུ་གསོ་ཁང་དུ་ཡོང་སྟེ། བང་ཁྱིའི་ཐྲེང་གི་ལྷུ་ཐྱིག་ཆེད་ཆས་ཚང་མ་མར་འཐེན་ཏེ་དེའི་ལྷུ་ལག་ཆུམས་གནམ་ལ་གཏོར་ནས་གཞས་གཏོར་བ་དང་ཐོ་འཕྲལ་པ། དེ་བཞིན་ལྷུ་ཐྱིག་ཆེད་ཆས་ཀྱི་ལྷུ་ལག་ཆུམས་ཐན་ཚུན་བསྲེ་རྒྱ་འགོ་བཙུགས་སོང། མཐའ་མ་དེར་ངའི་ཨ་ཕ་ཡོང་སྟེ་མོ་ལ་མཚམས་འཛོག་ཏུ་བཙུག་སོང། མོ་ཟླ་བ་བྱུག་གི་རིང་ལ་ས་ཕམས་ནང་ལས་གསོ་བའི་ཆེད་དུ་ས་ཕྱི་བཟར་ལནད་ལ་ཕྱིར་སློག་བྱས་ཏེ་དེའི་ཇེས་སུ་ཕྱིར་ང་ཚོའི་ས་ར་ལོག་བྱུང།

ངའི་གཅེན་མོ་ལོ་བརྒྱད་དང་ང་ལོ་ལྔ་ཡིན་དུས་ཐྲི་རེ་ཅས་ང་ཚོའི་ནང་མིར་ལས་ཀ་བྱེད་རྒྱ་མཚམས་བཞག་པ་རེད། ང་ང་ཚོའི་ཉེ་འཁྲམ་དུ་ཡོད་པའི་སྒྲེར་བདག་སྟོན་འགྲོའི་ཉིན་སྟོས་ཅིག་ཏུ་གཏོང་གི་ཡོད་ཙང། ངའི་ཨ་མས་ང་ཚོར་ད་ཆ་བུ་ཇི་དགོས་མཁོ

མེད་པ་ཚོར་འདུག ཐུ་རེ་ཨ་ཕྱིན་ཚར་བའི་རྟེས་སུ་ཨ་མར་ལས་བྱེལ་ཡོད་དུས་ང་ཚོའི་ཁྱིམ་དུ་གཏན་ལྷོད་ཁྱིམ་ལས་བྱེད་མཁན་དེས་ང་ཚོར་ལུ་སྐྱོང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ང་ཚོའི་གཏན་ལྷོད་ཁྱིམ་ལས་བྱེད་མཁན་ལྷམ་ཁྲལ་སི་ནི་ང་ཚོའི་མ་བྱན་ཡང་རེད། མོ་རང་མ་བྱན་ཡག་པོ་ཞིག་རེད་དེ། མོ་རང་ཉིད་ནི་ལྷག་ཀྱིན་ཆེན་པོའི་ནང་གི་དབྱིན་རྡིའི་བག་ལེབ་བཟའ་བ་དང་། ཌ་ཏ་ཅང་མངར་མོ་མང་པོ་བཏུང་སྟེ་འཚོ་མཁན་ཞིག་ཡིན་པའི་བཟོ་འདྲ་ཡོད། མོའི་གཟུགས་པོའི་ལྟེད་ཚད་ལ་ཕོང་ཀི་སུམ་བཅུར་ཉེ་བར་ཡོད་སྲིད། ལོ་གཅིག་གི་ནང་དུ་ཕེངས་རེ་གཉིས་ལ་ལྷམ་ཆུང་ཁྲལ་སི་ང་ཚོའི་ཁང་པའི་རྒྱབ་ཀྱི་ས་ངམ་ལམ་དུ་འགྲེལ་སྐབས་དེ་ནི་ཟློས་གར་ཆེན་པོ་ཞིག་ཏུ་ཐུར་འགྲོ་བ་རེད། མོ་རང་ངོས་ནས་ལངས་ཐུབ་ཀྱི་མེད་ཙང། ལྷུམ་ར་ནས་སྒྲེས་པ་ཆམས་བོས་ཏེ་ཡར་སློང་རོགས་བྱེད་དགོས་ཀྱི་ཡོད། དེ་རྟེས་ཆས་སྐྱོན་གསོ་བའི་དོན་དུ་མོ་ཉལ་ས་ར་ཞི་མ་འགའ་ཤས་ཉལ་སྡོད་ཀྱི་ཡོད།

ལྷམ་ཁྲལ་སི་ནི་མ་བྱན་ཆུང་ལངས་པོ་ཞིག་རེད། གལ་ཏེ་མོའི་ཁམས་ཡག་པོ་ཡོད་ན། མོས་ང་ཚོར་ཐབ་ཚང་དུ་ཡོང་བཅུག་སྟེ་བག་ལེབ་བཟོ་བར་རོགས་པ་ཡང་བྱེད་དུ་འདུག་གི་ཡོད། འོན་ཀྱང་གནས་སྐབས་གཞན་པར་མོས་ང་ཚོར་ "ཁྱོད་ཅའི་ཐབ་ཚང་ནང་ནས་མར་རྒྱུགས།" ཞེས་སྐད་ཅན་རྒྱག་གི་ཡོད། ང་ཚོས་ཞོགས་ཟས་དེ་ཉིན་ལྷར་གསོལ་ཆོགས་ཁང་དུ་ཟ་ཡི་ཡོད་ལ། ང་ཚོས་ཞོགས་ཟས་ག་རེ་ཡིན་པའང་སྟོན་ཚུད་ནས་ཤེས་ཀྱི་ཡོད། གང་ཡིན་ཟེར་ན་ལྷམ་ཁྲལ་སི་ལ་བདུན་རེའི་ཟ་མའི་རེའུ་མིག་ཅིག་ཡོད་པ་དེར་འགྱུར་བ་ཆ་བ་ནས་མེད། གཟའ་བླ་བར་བཀུ་སྲིག་སྟེང་དུ་ཐྲ་མ་མན་ཐང། མིག་དམར་ལ་ས་ཁོ་ང་དང་ཐག་ཤ ཐུར་བུ་ལ་བཀ་ཕྲིག་སྟེང་དུ་མཁལ་རིལ། པ་ས་ངས་ལ་འབྱ་ལ་བཅས་རེད། མོས་ཡེ་ཤུའི་འཕྲུངས་སྐར་ཉིན་མོ་བཟོས་པའི་དུམ་བུར་གཏུབས་པའི་ཞུ་ར་བཀ་ཕྲིག་དང་ལྷ་ཀུ་ལ་ང་དགའ་པོ་ཡོད།

ཉིན་གཅིག་ཙ་མས་དགོང་ཚོགས་གསོལ་སྟོན་ཞིག་གཏོང་སྐབས། མོ་དང་ལྷམ་ཁྲལ་སི་གཉིས་ཀྱིས་དམིགས་བསལ་ཀུ་ཤུའི་ལྷ་ཀུ་ཞིག་གཡོ་ཐྲོར་བྱས་ཏེ། མགོན་པོ་ཚོ་

སྒྲེབས་བཞིན་པའི་སྐབས་དེར་སྲོག་རྒྱའི་ཕྱིར་ལྷགས་ཐབ་ཀྱི་ནང་དུ་བླུགས། མི་ཚང་མ་རྒྱ་ཅོག་ལ་བསྐོར་ཏེ་ཁ་ལག་དངོས་གཞི་དེ་ཟ་བཞིན་པའི་སྐབས་སུ། ངའི་ཨ་མས་ཐབ་ཚང་ནང་དུ་ཅིག་ཟགས་པའི་སྒྲ་ཐོས་འདུག ཨོས་ཐབ་ཚང་དུ་ཕྱིན་ཏེ་སྒོ་བརྒྱབ་ནས་ལྟ་དུས། ལྷམ་ལྷོ་ལས་ལྷེ་ཀུ་དེ་ལྷགས་ཐབ་ནས་བཏོན་དུས་ས་སྟེང་དུ་ཟགས་པ་མཐོང་འདུག ཁོང་གཞོས་ཀྱིས་གློས་བསྟུར་བྱས་རྟེས་ཨ་མ་རྒྱ་ཅོག་ཏུ་ལོག་སྒྲེབས་སོང་། གང་འཚམས་ཤེག་གི་རྟེས་སུ་ཤུའི་ལྷེ་ཀུ་དེ་མངར་ཟས་ཤེལ་ཕོར་ཀྱི་ནང་དུ་བླུགས་ཏེ་རྒྱ་ཅོག་སྟེང་འཕྲོར་སྒྲེབས་སོང་། མགྲོན་པོ་གཅིག་གིས་ངའི་ཨ་མར་མངར་ཟས་དེ་ཞིམ་པོ་ཡོད་པ་དང་རྟེ་ལྟར་བཟོས་མིན་དྲིས་སྐབས་མོས་ "ཀུ་ཤུའི་ལྷེ་ཀུ་གཡོ་སྟོར་བྱས། ལྷགས་ཐབ་ཏུ་བླུགས། ས་སྟེང་དུ་ཟགས། མཐའ་མ་ཤེལ་ཕོར་ནང་དུ་ལྷུག་དགོས།" ཞེས་ལན་བཏབ་སོང་། ཚང་མས་མོས་བདེན་པ་ཤོད་ཀྱི་ཡོད་པར་དོགས་པ་བྱལ་བའི་སྒོ་ནས་དགོད་ཐོ་ཞིག་ཏུ་ཚོར་བ་རེད།

ང་ལོ་བདུན་ལོན་སྐབས་ང་ཚོ་ལོན་ཏོན་རྒ་གནས་སྒོ་དུས། ལྷམ་ལྷོ་ས་ང་ཚོའི་མཁན་དུ་ཡོང་ནས་ནང་མི་དང་ལྷན་དུ་ང་ལོ་བཅུ་གསུམ་མ་ལོན་བར་དང་། ངའི་ཨ་ཕ་འདས་ཐོངས་སུ་ཀྱུར་བའི་རྟེས་བར་དུ་བསྡད་པ་རེད། ངའི་ཨ་མས་ལྷམ་ལྷོ་ས་ལ་སྟེང་གི་ན་ཚ་ཞིག་ཡོད་པར་ཤེས་རྟེས། གལ་ཏེ་དགུང་ཚོགས་གསོལ་སྟོན་ཞིག་གི་སྐབས་སུ་མོ་ལ་སྟེང་ཙ་འགག་པ་དེ་འདྲ་བྱུང་ན་སྟབས་མི་བདེ་བ་ཡོང་གི་རེད་ཅེས་ང་ཚོར་བཤད་དེ་མོ་འགྲོ་རྒ་བཅུག་པ་རེད། ལྷམ་ལྷོ་ས་ཕྱོ་དབྱིན་ཡུལ་དུ་མོ་ཏའི་ཁང་པ་ཞིག་གི་ནང་དུ་ཆས་ཡོལ་བྱས་པ་རེད། མོས་ང་ཚོའི་ནང་མིར་ཡོད་པའི་ཤ་ཞིན་དེ་ལ་འདི་ལྟར་དྲིན་ལན་འཇལ་བ་དེ་ངས་འཇིགས་རྒྱང་ཞིག་ཏུ་ཚོར་བྱུང་།

ངའི་ཨ་མ་ལྷ་མོའི་འཁྲབ་སྟོན་གྱི་ནང་དུ་གཞས་གཏོང་མཁན་ཞིག་ཡིན་སྟབས། མོས་མོ་ར་ཀ་ཤུ་ཀུ་ཆམས་རོལ་དབྱངས་ལ་མཁས་པོ་ཡོང་བའི་ར་བ་ཆེན་པོ་བྱས་ཡོད། ང་ལོ་བཞི་ཡིན་དུས་ངའི་ཕོ་ཏ་བཙན་འགེལ་བྱས་པའི་ཆོ་སྒྲིང་རོལ་ཆའི་སྒོ་ཐ་ཚན་དེར་ང་རང་མི་དགའ་བ་མ་ཟད། དབྱངས་ཀྱི་ཐད་ལ་ང་ནི་ཆ་ཚང་བའི་འོན་པ་དང་མཁས།

འོན་ཀྱང་ང་ལོ་བཞི་ཡིན་སྐབས་ང་རང་གི་བློ་ལ་ཏ་ཅང་འཐད་པའི་རྒ་རྩལ་སྤྱོང་བརྡར་ཡང་འགོ་འཛུགས་སུ་བཅུག་བྱུང། ངའི་ཨ་མས་སློབ་ཚན་དང་པོ་དེའི་ཆེད་དུ་ང་རང་ཏམ་མན་ནོར་ཀྱི་ཉེ་འགྲམ་དུ་ཡོད་པའི་རྒ་ར་ཞིག་ཏུ་བསྐྱལ་བྱུང། ང་གা་འད�་ཕྱོ་བ་འཕེལ་པོ་བྱུང་བ་དེར་མོས་ཡིད་ཆེས་ཐུབ་མ་སོང། མོས་ང་ལ་ "ཨ་ཡ་ནི། ཁྱོད་ཅིའི་ཕྱིར་རྒ་ལ་བཞོན་འདོད་ཡོད་པ་དེ་ངས་ཤེས་ཀྱི་མི་འདུག ཁྱོད་རང་ཉིན་གང་ཕྱི་ལོགས་ལ་སྟོད་དགོས་པ་དེས་ཁྱོད་རང་གི་ཤ་མདོག་ལ་སྐྱོན་བྱེད་ཀྱི་རེད།" ཅེས་བཤད་པ་དང་སོས་ཀྱི་འདུག

ངའི་སློབ་ཚན་དང་པོ་དེར་ང་ལ་རྒ་དཀར་པོ་ཆུང་ཆུང་ཞིག་བཞོན་རྒྱུར་སྤྲད་བྱུང། སློབ་ཚན་ཚར་རྗེས་ངས་རྒ་ར་འི་གཡས་གཡོན་དུ་ཨ་མ་ང་ལེན་པར་མ་སྒྲིས་བར་དུ་སྐྱག་ནས་སྟོད་ཀྱི་ཡོད། ཨ་མས་ང་ལ་རྒ་བཞོན་རྒྱུའི་སྤྱོང་བརྡར་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཉོས་པའི་ཁྱོན་ཆས་གས་རྒྱང་ཞིག་ཁྱོན་ཡོད། ངས་ང་རང་གི་སྤྱ་མ་ལས་གྱབ་པའི་ཞྭ་མོ་མཁྲིགས་པོ་གས་པ་དེ་མར་ཕུད་དེ་འགྲམ་དུ་ཡོད་པའི་ཆུ་ཟོམ་ནས་དེར་ཆུ་ཟླུགས། དེ་ནས་ངས་རྟེའུ་དེ་ལ་ཞྭ་མོའི་ནང་གི་ཆུ་དེ་འཐུང་བར་གོས་པ་ཡིན། རྟེའུ་དེས་ཆུ་བཏུང་ཚར་རྗེས་ཁོས་ངའི་བལ་གོས་སྟོན་པོ་གས་པ་དེའི་སྒྲིག་ཀུ་ནམས་ལ་སོ་བཏྲབ་པ་དང་མཉམ་དུ་བལ་གོས་ཀྱང་ཕྱར་སོང། ངའི་ཨ་མ་སྒྲིས་པའི་སྐབས་སུ་ངའི་ཀྱོན་ཆས་ནམས་འཕྲོ་བཏྲག་བཏང་ཚར་བ་རེད། ང་ནང་དུ་སྒྲིས་རྗེས་ཉེས་ཆད་ཀྱི་ཚུལ་དུ་ཉེ་མ་ལྷག་མ་དེ་ཉལ་ཁང་ནང་སྟོད་དུ་བཅུག་བྱུང། འོན་ཀྱང་འདིས་ང་སེམས་པ་ཞུམ་མ་སོང། རྒ་ནི་ངའི་མི་ཚེ་གཅིག་གི་རིང་ལ་ཞེན་ཆགས་བྱེད་ཡུལ་དུ་ཐུབ།

ངའི་ཨ་ཕས་ཁྲིམས་རྩོད་པའི་ལས་ཀ་བྱས་པ་དང། ཁོང་གིས་མི་བསད་པའི་ཀྱོད་ཞིབ་ཏུ་ཅང་གལ་ཆེ་འགའ་ཤས་ལ་གཏུགས་གཤེར་བྱས་སྟོང་ཡོད། འོན་ཀྱང་ཁོང་ལ་ཁ་དེག་པའི་དཀའ་ངལ་ཡོད་ཙང། ཁྲིམས་ཁང་དུ་ཚོད་ལན་བྱེད་པར་ཁ་སྐྱེངས་པོ་ཡོང་གི་ཡོད། ང་ལོ་བཞི་ཡིན་སྐབས་ཁོང་གིས་ང་ཆོའི་ནང་ནས་ཆུ་ཆོད་གཅིག་འགྲོ་དགོས་སའི་ལོན་ཅོན་ཀྱི་སྟན་ཀྱི་བཟོ་གྲ་ཞིག་ཏུ་ལས་ཀ་བྱེད་པར་ཕྱིན་པ་རེད། ང་ལོ་བདུན་ལ་སྒྲིས་

དུས་ངའི་ཨ་མས་གྲོང་གསེབ་ཀྱི་མི་ཚེ་ལ་ཞེན་པ་ལོག་སྟེ་གྲོང་ཁྱེར་དུ་སྒོར་འདོད་བྱས། ངའི་ཨ་ཕ་ལོན་ཏོན་དུ་སྒོར་རྒྱ་ལ་དགའ་པོ་བྱུང་ཡོད། ཁོང་ཚུ་ཚོད་མང་པོའི་ལས་ཡུན་དང་ཕར་འགྲོ་ཚུར་ཡོང་བྱེད་དགོས་པ་དེར་ཅ་ཅང་ཐང་ཆད་འདུག ང་རང་ལ་མཚོན་ན། ངས་ཁྱིམ་གཞན་པ་ཞིག་ནམ་ཡང་ཤེས་རྒྱོང་མེད་ཅང། ཅུམ་མན་ནོར་བཞག་ནས་འགྲོ་རྒྱ་དེར་སེམས་པ་སྐྱོ་བོ་བྱུང།

ང་ལ་ཕྱིས་པའི་དུས་སུ་གློ་བའི་གཤན་ཚད་ངན་པ་ཞིག་ཡོད་སྟབས། ངའི་ཕ་མས་གྲོང་ཁྱེར་དུ་གནས་སྒོར་བྱེད་རྒྱུར་ཐག་ཆོད་དེ་ཁོང་གཉིས་ཀྱིས་ལོན་ཏོན་ཀྱི་ཁྱིམ་དེ་ཀ་སྒྲིག་བྱེད་ཡུན་ལ། ང་ལྷོ་ཨ་ཐྲི་རི་ཁར་ངའི་སྲུ་མོ་ཁ་ར་ལ་གྱི་ས་ཆུ་ཤས་སྟོད་དུ་འགྲོ་རྒྱུར་ཐག་བཅད་པ་རེད། ངའི་ཕ་མས་ཉེ་འོད་ཀྱིས་ང་ལ་ཕན་ཐོགས་ཡོང་གི་རེད་བསམས་འདུག དེ་ནི་ངོ་མ་འགྱལ་ཐག་རིང་པོ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། གནམ་གྱའི་ནང་ལ་ང་རང་གཅིག་ཕྱར་བཏང་པ་རེད། མར་ལམ་ལ་ང་ཚོ་རོམ་དང་ནེ་རོ་ཕྲེ་ལ་བབས་པ་ཡིན།

སྲུ་མོ་ཁར་ར་ལ་ཡོ་ཅན་སི་ལྷག་ཏུ་ཁང་པ་ཐོག་གཅིག་མ་ཚུང་དུ་ཞིག་འདུག ཨོའི་ཁང་པའི་རྒྱབ་ངོས་སུ་ཁམ་སྟོང་གི་སྐྱེད་ཚལ་ཞིག་འདུག ཨོ་ལ་ཁྱི་ཚུང་ཚུང་འགའ་ཤས་འདུག་པས་ངས་ཉིན་ཨོ་དེ་ཚོའི་མཉམ་དུ་ཟོད་ཨོ་ཟོས་ཏེ་བསྡད་པ་ཡིན། ང་ལ་བླ་བ་དེ་དག་གི་རིང་ལ་བྱུང་བའི་དགའ་འོས་པའི་ཏན་ཤེས་དུ་མ་ཡོད། ཟོས་སུ་ང་ལོ་བཅུ་གསུམ་ལོན་སྐབས་ལྷོ་ཨ་ཐྲི་རི་ཁར་ཕྱིན་པ་དང་། དེའི་སྐབས་སུ་མི་རིགས་ཕྱོགས་རིས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་དེ་ཏོགས་བྱུང། འོན་ཀྱང་ཕྱུ་ཀུ་ན་གཞོན་ཞིག་ཡིན་པའི་ཚ་ནས་ངས་དེར་དོ་སྣང་བྱས་མེད། ངའི་སྲུ་མོ་ནི་གཞན་ལ་བྱམས་པོ་དང་གཞན་ལ་སེམས་ཁུར་ཅན་ཞིག་སྟེ། ངའི་ཨ་མའང་འདི་འདྲ་ཞིག་བྱུང་ན་སྙམ་པ་ཞིག་ཡོད། ང་དེ་གར་ཡོད་པའི་བླ་བ་མཐའ་མ་དེར་ཟེ་ས་དེ་གར་སྒེས་བྱུང། དབྱར་མཏུག་དེར་ང་གཉིས་མཉམ་དུ་ལོན་ཏོན་ལ་གནམ་ཐོག་ནས་ལོག་ཡོང་བ་ཡིན། ང་ལ་སྲུ་མོ་ཁར་ར་ལ་ཡང་སྐྱར་ཕྱུག་རྒྱའི་སྐལ་བ་མ་བྱུང། ང་ལོ་དགུ་ཡིན་དུས་མོ་ལ་གློ་བའི་སྐན་ནད་ཞོག་འདུག ངའི་ཨ་མས་ལྷོ་ཨ་ཐྲི་རི་ཁར་ལོག་སྟེ་མའི་འདས་ཀྱོངས་གྲོང་ཁྱེར་ས་ཀུར་བར་དུ་ཟླ་བ་དྲུག་རིང་ལ་ནད་གཡོག་རྒྱུགས་པ་རེད།

ཕེ་སར་ང་གཤེས་ལོན་ཏོན་དུ་ཕྱིར་ལོག་རྟེས་ངའི་ཕ་མས་ང་ཚོ་གྲོང་ཁྱེར་ནང་གི་ཁང་པ་ཆེན་པོ་ཞིག་ལ་སྒོར་པ་རེད། ངས་ལོན་ཏོན་ནི་ཀུ་དོག་པོར་མཐོང་བྱུང། ངའི་སེམས་ལ་ནི་དེས་གྲོང་གསེབ་ཀྱི་མི་ཚེ་ལ་བསྟར་ཐབས་མི་འདུག་བས་མས་བྱུང། ང་ཚོའི་ཁང་པ་དེ་ནི་ཁན་སིང་ཐོན་སྐྱེད་ཚལ་མཐོང་ཐུབ་པའི་ཐྲིག་ཐོ་རི་ཡའི་བཟོ་ལྟ་ཅན་གྱི་ཁང་བཙུགས་ཐོར་ནི་ཁོར་བཅར་ས་དེར་ཡོད། ཁང་མིག་ཚང་མ་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་དང་གནམ་དཔར་ས་མཐོ་བོ། དེ་བཞིན་ངའི་ཉལ་ཁང་སྒེའུ་ཁུང་པའི་སྒེའུ་ཁུང་རིང་མོ་མང་ཆེ་བ་སྐྱེད་ཚལ་ཕྱོགས་སུ་ཁ་གཏད་ནས་ཡོད། ཁང་པའི་དཀྱིལ་གྱི་བར་ཁྱམས་དེ་ཆེ་ཚད་ལ་ཇོ་སྒྲེང་རོལ་ཆ་ཆེན་པོ་ཞིག་དང་རྒྱབ་སྟེས་ལྟན་པའི་རྒྱབ་སྟེགས་འགའ་ཤས་ཤོང་ས་ཡོད།

ཐོར་ནི་ཁོར་དཀྱི་ནང་དུ་ཨ་མ་དང་ང་གཤེས་ཀྱི་འཕྲལ་བ་དེ་གང་འཚམས་སྟུག་ཏུ་ཕྱིན་སོང་། མོས་ང་ལ་སྐྱོན་ཤ་སྟག་འཚོལ་གྱི་ཡོད་ཙང་། ང་ལ་མོ་དང་ལྟན་དུ་དཀའ་ངལ་དང་སྟེང་གཏམ་ཤོད་འདོད་སྐྱེས་མ་བྱུང། ང་ལ་སྟུག་བསྟལ་དང་མི་བདེ་བ་ཇི་འདྲ་ཞིག་བྱུང་ཡ་དེ་དག་ལ། མོས་བསམ་ཤེས་དང་། དང་ལེན་ཆ་བ་ནས་ཁྲིད་ཚྱོང་མེད་པས་གནས་ཚུལ་དེ་དག་རང་ཐོག་ཏུ་ཉར་བ་ཡིན། སྐབས་སྐབས་སུ་ངས་ང་རང་གི་ཚྱོང་ཚོར་གྱི་སྐོར་དེ་ཨ་ཕར་ཤོད་གྱི་ཡོད། ང་རང་ཁོང་དང་བློ་དཀར་བ་དང་ཉེ་བ་ཡོད། འོན་ཀྱང་ཁོང་ནང་དུ་ཡོད་པའི་དུས་ཚོད་དགོན་པས་ངས་གང་ཚོར་བ་མང་ཆེ་བ་སྒ་དགོས་བྱུང།

ང་ཚོ་ལོན་ཏོན་དུ་སྒོར་པའི་ཁྱེས་སུ་ངའི་ཕ་མས་ལེམ་སྟྲི་རི་ཇི་ཤེར་དུ་བཏུ་ཕྱག་བཅུ་བྱུག་པའི་ཐུ་ཐོག་ཅན་གྱི་སྒོ་ལང་ཆུང་ཆུང་ཞིག་ཁོས་པ་རེད། ང་ཚོས་སྒོ་ལང་ཆུང་ཆུང་དེ་སྒོས་གྲལ་ཐུ་ཐག་ཅང་ངའི་ཁ་ཕྱི་ལ་ཁ་ཕྱི་ལ་ཁ་ཕྱི་ལ

ཅང་དགའ་པོ་ཡོད། ཁེ་འགྱམ་དུ་རྒ་ར་ཞིག་ཡོད་ཙང་ང་རང་རྒ་ལ་བཞོན་རྒྱ་རག་གི་ཡོད། ངའི་གཅེན་མོ་དང་ང་གཉིས་ལ་སྟོ་ཁང་ཆུང་ཆུང་དེར་ཤིང་སྟོང་སྟེང་གི་ཁང་པ་དང། ཤིང་སྟོང་སྦུག་སྟོང་ཞིག་གི་ནང་དུ་ཚེད་མཁར་ཞིག་བཅས་ཡོད།

ང་ལ་སྟོ་ཁང་ཆུང་ཆུང་དེར་དུས་ཚོད་བསྐྱལ་བའི་ཕྱིས་པའི་སྐབས་ཀྱི་དྲན་ཤེས་ངོ་མཚར་ཅན་མང་པོ་ཡོད། ང་ཚོ་དེ་གར་ཡོད་དུས་ངའི་གཅེན་མོ་དང་ང་གཉིས་ལ་རང་དབང་མང་བ་ཡོད། ང་གཉིས་ཀྱིས་ཁེ་འགྱམ་དུ་ཡོད་པའི་རྒྱུགས་ཆུའི་ནང་ནས་ཉ་བཟུང་བར་ཤང་འཁོར་ལ་བཞོན་ཏེ་འགྲོ་གི་ཡོད། སྐབས་ཤིག་ལ་ཤིང་རྒ་འཁོར་ལོ་ལ་ཚོན་བཀྲག་པོ་བྱུགས་པའི་འཇོག་པ་འགྱལ་ཚོ་ཞིག་དེར་སྒར་བཀྲབ་སྟེ་བསྡད་ས་ོང་བས་ངས་ཁོང་ཚོར་ས་ལྷ་བྱས་པ་དྲན་གྱི་འདུག ང་ཚོ་དབྱིན་ཏིའི་གལ་རིམ་གོང་མའི་ཕྱུ་གུ་ཡིན་ཙང། ལོན་ཅོན་དུ་ངའི་ཕ་མས་ "དགྱུས་མའི་" ཕྱུ་གུ་ཟེར་བའི་མཉམ་དུ་ང་ཚོ་ཚེད་མ་ཚེ་ཏུ་འདུག་གི་མེད། འོན་ཀྱང་ང་ཚོ་སྟོ་ཁང་ཆུང་ཆུང་དུ་ཡོད་སྐབས་ཕ་མས་དགག་བྱ་འདིར་ལྟོད་ཡངས་གནང་གི་ཡོད། ངས་ཁེ་འཁྱིས་ས་ཡོད་པའི་ཕྱུགས་རར་ཕྱིན་ཏེ་བ་ཕྱུགས་ཀྱི་ཞེའུ་ལ་ལྟ་བ་དང། དེར་སྟོད་མཁན་གྱི་ཕྱུ་གུ་འགའ་ཤས་ཀྱི་མཉམ་དུ་ཚེད་མ་ཚེ་བར་འགྲོ་གི་ཡོད།

དབྱར་ཐོག་ཅིག་ལ་ངའི་གཅེན་མོ་དང་ང་གཉིས་ཀྱིས་རྒ་ཕ་དམར་པོའི་རྒྱིད་ལྷུག་ཚོགས་པ་ཟེར་བ་ཞིག་འགོ་བཙུགས་པ་ཡིན། ང་ཚོས་ས་གནས་ཀྱི་ཁྲོགས་པོ་ཁྲོགས་མ་ཚོ་པོས་ནས་ཁྱིམ་མཚེས་ཀྱི་ཁང་པ་སྟོང་པ་ཞིག་གི་ནང་དུ་ཚོགས་འདུ་ཚོགས་པ་ཡིན། བཅོང་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཁང་པ་ཞིག་གི་སྟོ་བཅགས་ཏེ་དེའི་ཡང་ཐོག་ཏུ་འཛོམས་པ་ཡིན། ཚོགས་པར་འཛུལ་རྒྱའི་ལས་འགོ་དེར་བརྩམས། ཚོགས་མི་ཆགས་པ་ལ་རང་གི་མིང་ཁྲག་གིས་འབྲི་དགོས། སྐབས་ཤིག་ལ་ཇི་ནན་ནི་ཞེས་པའི་ཕྱུགས་རའི་དོ་དམ་པའི་བུ་མོ་ཞིག་གིས་ང་ཚོའི་སྐོར་ལ་ལན་བསྐྱལ་འདུག ང་ཚོས་ཁང་པའི་སྟོ་བཅགས་ཏེ་འཛུལ་བར་བཏེན་ང་ཚོ་ཚང་མ་དཀའ་ངལ་ནང་དུ་ཚུད་པ་རེད། ང་ཇི་ནན་ལ་ཚོག་པ་ཟས་ནས་མོ་ལ་ཡ་ལན་ཞིག་སྟོག་རྒྱའི་ཐག་གཅོད་བྱས་པ་ཡིན། ས་ཁུལ་དེར་རང་བཞིན་

ས་སྒྱུག་གི་གཏེར་ཁ་ཡོད་པས་ངས་དེ་ནས་ས་སྒྱུག་གཅིག་བླངས་པ་ཡིན། རེན་ནི་དང་མོའི་ནང་མི་རྣམས་ཀྱང་གསེང་དུ་ཕྱིན་པའི་སྐབས་ཞེག་ལ་ངས་ཁོང་ཚོའི་ཁང་ཆུང་གི་སྟོལ་ལ་བརྟ་འཕྱིན་ "རེན་ནི་ཕག་པ་ཞེག་རེད། ང་ཚོ་ཚང་མས་མོ་ལ་སྦར་པོ་ཆེད་ཀྱི་ཡོད།" ཞེས་བྱིས་པ་ཡིན། ནང་མི་ཚོ་ཕྱིར་འཁོར་དུས་ཁོང་ཚོས་བརྟ་འཕྱིན་དེ་མཐོང་འདུག ངས་ཕྱུགས་བཙུབ་སྟེ་བྱིས་པའི་རྒྱན་གྱིས་དོན་དངོས་སུ་ཡིག་འབྲུ་རྣམས་ཤེད་སྐོ་དེར་བཙོས་པ་ནང་བཞིན་ཐུང་ཡོད། བས་མ་ཤེས་ཕྱུབ་པ་ཞིག་ལ་ངའི་ཕ་མ་གཉིས་ང་ལ་ཁོང་ཁྲོ་ཕྱུགས་ཆེ་ལངས་འདུག

ཐེ་ས་དང་ང་གཉིས་ལ་དུས་ནས་དུས་སུ་དེར་ཡོད་པའི་ཕྱ་ཀུ་སུའི་མཁན་དུའང་རྩེད་མོ་རྩེ་རྒྱའི་ཚོག་མཆན་སྒྲད་མ་ཐུང་། ངའི་ཕ་མ་ལྷར་ན་ས་གནས་ཀྱི་ཕྱ་ཀུ་དེ་ཚོས་ང་གཉིས་ལ་ཕྱུགས་རྒྱན་ངན་པ་ཐེབས་ཏེ། དེ་ཚོའི་མཁན་དུ་རྩེད་མོ་རྩེས་པའི་རྒྱན་གྱིས་གནད་དོན་དེ་ཐུང་བར་ཁག་དཀྱི་ཆེད་ཀྱི་ཡོད་པར་མངོན། དོན་དངོས་སུ་ཁོང་གཉིས་ཕྱོགས་རིས་ཆེ་ཏགས་པས་རེད། ང་ཕྱ་ཀུ་གཞོན་གཞོན་ཡིན་དུས་བདུན་ཕྲག་རེ་ལ་ཐེངས་རེ་ང་ཚོའི་ནང་ལ་ཡོང་མཁན་གྱི་རོལ་དཀྱངས་དགེ་ཆན་ཞིག་ཡོད། ཐེངས་ཤིག་ལ་མོས་མོ་རང་གི་རྟོ་ཕྲེང་རོལ་ཆའི་དགེ་ཕྱུག་བུ་ནག་པོ་གཞོན་གཞོན་ཞིག་ནང་ལ་ཁྱིད་སྒེལས་སོང་། ང་ཁོ་ལ་དཀའ་པོ་ཡོད་པ་དང་ང་གཉིས་ཕན་ཚུན་མཐུན་པོ་ཡོད། འོན་ཀྱང་ངས་ངའི་བ་མ་ལ་ང་རང་ཁོའི་མཁན་དུ་རྩེད་མོ་རྩེ་ཕྱིར་ཁོ་ཁྱིམ་ལ་བོས་ན་འགྲིག་གམ་ཞེས་དྲིས་དུས་མོས་ང་ལ་མི་རིགས་ནག་པོའི་ཕྱ་ཀུ་ལ་འཕྲེལ་བ་ཅིད་ཚོག་གི་མ་རེད་བརྗོད་ཐུང་། ངས་མོ་ལ་རྒྱ་མཚན་གཅེ་རེ་རེད་དམ་ཞེས་དྲིས་སྐབས་མོས་ "གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱིས་མི་རིགས་ནག་པོའི་ཕྱ་ཀུའི་མཁན་དུ་རྩེད་མོ་རྩེ་ན། གང་འཚམས་ནས་རྒྱས་ལོན་རྒྱ་རེད། དེ་ནས་ཁྱེད་རང་ཆེན་པོ་ཆགས་དུས་དེ་འདྲ་ཞིག་གི་མཁན་དུ་ཆང་ས་རྒྱག་གི་རེད།" ཅེས་བརྗོད་ཐུང་། དེ་ཐུས་དུས་མི་རིགས་མི་འདྲ་བ་ཕན་ཚུན་གཉིན་ཁྱིག་ཅིད་རྒྱ་དེ་ནི་གོང་ཆག་ཆེན་པོ་ཞིག་རེད། (ངའི་བ་མའི་སྦྱང་བར་རིན་པོ་ཆེ་ནི་མི་རིགས་ནག་པོ་ཞིག་རེད། དེས་ན་མོའི་ཞིང་སྦྱང་དེ་དོན་དུ་སྨིན་པར་ཐུར།)

ངའི་ལོ་དགུ་པའི་རྒྱས་སྐར་མ་གྲེས་ཙམ་གྱི་སྟོན་ལ་ངའི་ཕ་མས་རྒྱས་སྐར་དེ་ཕྱེ་ས་ཐེ་ནི་བཅའ་སྟོད་སྨོན་གྱ་ཏུ་གཏོང་རྒྱའི་འཚར་གཞི་བཏྱང་བ་རེད། མོ་མེད་པར་ང་རང་ཁྱིམ་དུ་སྟོད་རྒྱའི་བསམ་བློ་དེ་འཇིགས་སྣང་ཅན་ཞིག་རེད། ངའི་ཨ་མས་ང་ལ་མཐོང་ཆུང་དང་སྐྱོན་འདོགས་རྒྱང་བྱེད་པ་དང་། ངའི་ཨ་ཕ་ནི་ཆུ་ཚོད་མང་ཡོའི་རིང་ལ་ལས་ཀར་ཕྱིན་ཏེ་ནང་ལ་ཡོད་པའི་སྐབས་དགོན་པ་རེད། ང་ལ་ང་རང་ཡང་བཅའ་སྟོད་སྨོས་གྱ་ཏ་འགྲོ་དགོས་སྟམ་པའི་བསམ་བློ་ཞིག་ཐྱུང་། ངས་བསམ་བློ་འདི་ངའི་ཐུད་པའི་ནང་གསལ་པོ་ཆགས་པའི་ཉེ་མ་དེ་ཏན་ཚོས་ཀྱི་འདུག ང་གྲོགས་མོ་ཞིག་གི་མཁན་ཏུ ཕྱི་ལ་ཟེན་ནི་ས་ཚོ་ལོ་རྩེད་བཞིན་ཡོད། ང་ནང་ཏུ་ལོག་སྐབས་ངའི་ཨ་མ་ཐོར་ནི་ཁོར་ཀྱི་བར་ཁྱམས་སུ་འདུག ང་གཉིས་ཡར་འདེགས་འཕྱལ་འཁོར་ནང་མཁན་ཏུ་ཞུགས་ཏེ་ནང་ལ་འགྲོ་བཞིན་ཡོད། གླ་བུར་ཐོག་རྒྱག་གཅིག་ལ་མོས་ངའི་གདོང་པ་གཡས་གཡོན་གཉིས་ལ་འགྲམ་ལྟག་གཞུ་རྒྱ་འགོ་བཙུགས་སོང་། ངའི་སྟོད་གོས་ལ་ནག་ཐིག་ཅིག་འགོས་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ལ་བརྟེན་ནས་མོ་ཁོང་ཁྲོ་ལངས་པ་རེད། ངས་ "ང་འདི་ནས་ངེས་པར་ཏུ་འགྲོ་དགོས་འདུག ང་ཨ་མའི་མཁན་ཏུ་གཅིག་པུར་སྟོད་ཐབས་བྱ་ལ་འདུག" བསམ་པ་ཐུན།

མཚན་དེར་ངས་ངའི་ཕ་མ་གཉིས་ལ་ང་ཡང་གཏན་སྟོད་སྨོས་གྱ་ལ་འགྲོ་ན་འགྲིག་གི་རེད་དམ་ཞེས་ཏིས་པ་ཡིན། ངས་བསམ་བློ་བཟང་པོ་ཞིག་ཡིན་ཟུལ་བྱས་ཏེ་ལྟར་བཤད་པ་ཡིན། ང་ལོ་ཆུང་ཆུང་ཡིན་ཙང་ཁོང་གཉིས་ཐན་བུ་འདོགས་པ་དང་། ས་མས་ཁལ་ཅིད་ཀྱིན་ཁས་ལེན་ཡང་བྱས་སོང་། ངའི་ལོ་ཚད་ཀྱི་དབྱིན་རིའི་ཐུ་གུ་ཆུམས་གཏན་སྟོད་སྨོས་གྱ་ཏ་འགྲོ་རྒྱ་དེ་ཆུན་ལྟན་མ་ཡིན་པ་གང་ཡང་མ་རེད། སྟོན་ཁ་དེར་ང་སྨོས་གྱར་མ་འགྲོ་སྟོན་ལ་ང་ལ་ལྟམ་ཕྱིལ་ས་ཡིས་སྨན་ཁང་གི་ཉལ་ཁྲི་ནང་བཞིན་ཀྱི་མལ་ཆས་བཟོ་ལྟངས་བསྒྲས་ཐྱུང་། སྨོས་གྱའི་ཁོར་ཡུག་ཏུ་ང་ལ་ལག་ཆལ་དེའི་དགོས་མཁོ་ཡོད་པ་མོས་ཤེས་འདུག

ང་ལོ་ཚུང་དགས་པས་ཐེ་སའི་མཁན་དུ་སྐྱེ་ནས་ཉིན་ལ་འགྲོ་རྒྱ་མེད་ཙང། ས་སེག་ས་ནང་གི་སྐྱེག་ས་ཏེལ་ཚོན་ས་ཕོར་ཆོ་ཨ་ཚོན་ལོ་ཇེ་ལ་བཏང་བ་རེད། དེ་ནི་སློབ་གྲྭ་ཞིག་ལས་སླན་ཁང་ཞིག་དང་འདྲ་བར་ས་ཕག་ལས་གྱུར་པའི་ཁང་པ་རིང་པ་རིང་མོ་ཞིག་འདུག ཁོང་ཆོས་ལག་བསྟར་བྱས་པའི་སློབ་སྦྱོང་གི་ལམ་སྲོལ་ནི་ཅ་ཙང་ཆྱིང་པ་ཞིག་རེད་ཅེས་འགྲེལ་བརྗོད་བྱེད་ཆོག ང་ཆོས་བྱ་སློའི་སྒྲ་ཀུ་དེ་ཡིག་ཅོག་སྟེང་གི་སྒྲག་ཕོར་གྱི་སྒྲག་ཚར་བསྒྲེས་ནས་འཕྲི་སྟངས་སྦྱོང་དགོས། བྱ་སློས་ཡག་པོ་འཕྲི་ཤེས་པའི་རྟེས་སུ་ང་ཆོས་ལྷུགས་ཀྱི་སྒྲུག་ཆེ་བེད་སྦྱོད་གཏོང་ཆོག་གི་ཡོད། དེ་ཡང་སྒྲག་ཕོར་ལ་བསྒྲེས་ནས་འཕྲི་དགོས། མཐའ་མ་དེར་ང་ཆོར་འཕྲི་སྒྲུག་ངོ་མ་སྦྱོང་ཀྱི་རེད། ང་ཆོ་ལ་སྒྲིག་ཚས་ལན་འབྱར་སྟོ་ནག་དང་སྟོད་གོས་དཀར་པོ་སྐེ་སློག་ནག་པོ་བཅས་སྦྱོང་ཀྱི་ཡོད།

དབྱར་ལའི་སྐབས་སུའང་ཕྱུ་ཀུ་ཆམས་དགོང་དྲོའི་ཚུ་ཆོད་བྱུག་པར་ཉལ་ས་སྟོལ་ཀྱི་ཡོད། ཐོག་བས་ཚར་བའི་རྟེས་སུ་སྐད་ཚ་ཤོད་མི་ཆོག་པ་དང། གལ་ཏེ་མཚན་ལ་ཉལ་ས་མེ་ནང་དུ་ཐུས་པ་ཡིན་ན་ཉེས་ཚད་གཅོད་ཀྱི་ཡོད། ཕྱི་ཉིན་དེར་ངག་བསྟན་ནས་སྟོད་དགོས་པ་དང། ས་ཀཅིག་གིས་ཁྱེད་རང་ལ་སྐད་ཚ་ཤོད་ཆོག་གི་མ་རེད་ལ། ཟ་མའི་རྟེས་ཀྱི་མངར་ཟས་ཀྱང་གཅོད་ཀྱི་རེད། དེ་ནི་འགལ་འཛོལ་དང་པོའི་ཉེས་པ་དེ་རེད། ངས་སྐད་ཚ་ཤོད་རྒྱར་འཛིགས་སྟང་སྐྱེས་ཏེ་ཉལ་ས་མེ་ནང་དུ་མིག་གདངས་ཏེ་ཚུ་ཆོད་མང་པོར་སྟོད་ཀྱི་ཡོད།

མནར་གཅོད་ཅན་གྱི་གནས་སྟངས་འདིའི་ནང་དུ་བདུན་ཕྲག་འགའི་རྟེས་སུ་ང་ནི་འཐོམ་ཞུ་ཀྱོན་པ་ལྟ་བུར་གྱུར་སོང། ང་རང་གི་ཡ་ང་བའི་གནས་སྟངས་དེ་ངས་ཏན་སོས་ཀྱི་འདུག ངས་ཡ་ལན་བྱེད་ཀྱི་མེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ལས་བྱེད་ཆོས་ངའི་རྒ་བར་བརྟག་དཔྱད་བྱས་སོང། ཁོང་ཆོས་གཅིག་བྱས་ན་ང་འོན་པ་རེད་བསམ་པ་འདུ། གཏན་འཇགས་སློབ་གྲྭའི་མི་ཚེ་དེ་ཐོ་མེད་དང་ལེར་ཀྱང་རེད་དེ། ཏང་པོར་བཤད་ན་ངའི་ཕྱིམ་གྱི་མི་ཚེ་ལས་ཞན་པ་མི་འདུག ཕྱིམ་བཞག་སྟེ་གཏན་སྟོད་སློབ་གྲྭར་འགྲོ་རྒྱ་དེ་གཅིག་བྱས་ན་བཅོན་ལང་ཞིག་ནས་གཞན་པ་ཞིག་ཏུ་བཙན་པ་དང་མཚུངས་ཀྱང། ངས་ཆགས་སྟང་

གིས་བཅིངས་པའི་ཁྱིམ་ལས་ཐག་རིང་དུ་སྤོང་རྒྱུར་གདམ་ག་བྱས་པ་ཡིན། ཕྱོགས་དུ་མ་ནས་ངའི་ཨ་མའི་སྒེར་ལ་འཛིན་པའི་ལྷང་ཟུག་གི་ཚོར་བ་དེ་དང་བྲལ་ནས་སྤོང་རྒྱུ་དེ་ཡག་གི་བྱུང།

དེ་དང་དུས་མཉམ་དུ་ང་ལ་ཁྱིམ་དང་ཁྱིམ་མི་བྲན་པོ་ཞེ་བཏགས་བྱུང། ཁེན་གཅིག་ངས་ངའི་ཕ་མའི་མོ་ཏ་དེ་སྒོོས་གྱའི་ཕྱི་ལ་བཀུག་ཡོད་པ་མཐོང་བྱུང། ངས་བསམ་པར། ཁོང་གཉིས་ང་ཟུག་འཕྲད་དུ་ཡོང་བ་རེད་བསམས་ཏེ་དཀའ་ཚོར་ཆེན་པོ་སྐྱེས་བྱུང། ངས་རེ་བ་ཆེན་པོ་བྱས་ཏེ་བསྐུགས་པ་ཡིན། འོན་ཀྱང་ཁོང་གཉིས་ཀྱིས་ང་མ་ཟུག་པར་ཕྱིར་ལོག་བྱས་སོང། དེ་ནི་ཉ་ཅང་བློ་ཕམ་པའི་གནས་ཚུལ་ཞིག་རེད། ཇེས་ས་ངས་ངའི་ཨ་ཕར་དེའི་སྐོར་ལ་སྐད་ཆ་ཏིས་སྐབས། ཨ་ཕས་ང་གཅིག་ཡུར་གཞན་འདིས་ཉུང་བ་དང་གཉའ་ཚག་སྟེ་སྤོང་ཀྱི་ཡོད་པ་དེར་དགེ་ཏན་ཆེན་མོས་ཞེམས་ཁྲལ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པར་བརྟེན་ཁོང་གཉིས་དེའི་དོན་དུ་མོའི་ས་ར་ཚོགས་འདུར་ཡོང་བ་ཡིན་ཟེར། ཁོང་ཚོས་ཅི་ཞིག་བྱེད་དགོས་མིན་ཀྱི་ཐབས་ཤེས་འཚོལ་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། ཨ་ཕས་དེ་ཁེན་ཐུག་འཕྲད་ཀྱི་ཁེན་མོ་མིན་ཙང་ཁོང་ཚོ་ཐུག་ན་ང་ལ་ཡག་པོ་ཡོད་པ་མ་རེད་བསམས་བྱུང་ཟེར།

དེ་གར་ངའི་སྒོོས་ཡུན་དང་པོ་དེའི་ཇེས་ས་ཕོར་ཚི་ཏོན་ལོ་ཇེ་དེ་སྒོ་བརྒྱབ་པ་རེད། ཁོང་ཚོར་དཔལ་འབྱོར་གྱི་དཀའ་ངལ་འཕྲད་པ་རེད་སྙམ། ང་ལེན་དུ་ཀྱི་ནང་གི་ལི་མིན་ཇེ་གྲོང་གསེབ་ཀྱི་ཕིབ་ཐོན་ཕར་ཁི་སྒོོས་གྱར་གནས་སྒོར་བྱས། དེ་ཡང་མནར་གཅོད་ཀྱི་ཁོར་ཡུག་ཅན་ཞིག་རེད་འདུག འོན་ཀྱང་ངས་དེར་གོམས་འདྲིས་ཡོང་ཐབས་བྱས་པའི་ཇེས་ས་སྒོོས་གྱ་དེ་ཡག་གི་མཐོང་བྱུང། གང་ཡིན་ཟེར་ན་མཐུན་ཀྱེན་དང་ཟུར་སྒྲོང་གི་ལས་རིམ་འགའ་ཤས་དེར་ཡག་པོ་འདུག ཕྱོགས་གྱར་རྒ་ལ་བཞོན་རྒྱའི་གོ་སྐབས་ཡོད་པ་དེར་ང་རང་དམིགས་བསལ་སྒྲོ་བ་འཕེལ་པོ་བྱུང། དེ་གར་རྒ་ར་ཆེན་པོ་ཞིག་དང། ཚུ་ཀྱལ་རྒྱག་ས། ཐེ་ནི་ས་ཚེད་ས་འི་ཐང་བཅས་འདུག

ས་ཐོན་ཕར་ཁི་ནི་རྒྱ་ཆེ་ལ་བགོད་པ་མཇོས་པའི་ངོ་ཇི་ནན་སྐབས་ཀྱི་ཀུ་ཡངས་པའི་ཁང་ཆེན་ལམ་ཟུར་དུ་ཡོད་པ་ཞིག་འདུག ངའི་ཡུལ་ཀྱི་སྒོ་ན་འགྲོའི་སྒོོས་གྱའི་ལམ་

སྒོལ་བཞིན་དེར་ཡོད་པའི་སྒོས་ཕྱག་དང་། ཁྱད་པར་དུ་བུ་མོ་ཆན་པ་ཚོ་ནི་དམིགས་བསལ་གྱིས་བུ་མོ་གསར་པ་ཚོར་སྦང་པོ་འདུག ང་སིབ་ཁོན་ཕར་ཀི་ལ་སྒེབས་དུས་ང་རང་ལ་ཡོད་པའི་དངོས་པོ་ཙུ་ཆེ་ཞོས་ནི་དེའི་མིང་ལ་ངས་སྟོ་ལི་ལྷོག་ཅེས་བཏགས་པའི་ཞ་ལད་པད་ཀོ་ནག་པོ་སྣ་རིང་བ་ཞིག་ཡོད། སྣབས་དེ་དུས་སྟོ་ལི་ལྷོག་གི་ཞ་ལད་པད་ཀོ་ནི་དབྱིན་ཡུལ་ནང་གྲགས་ཆེན་པོ་ཡོད་ལ། དེ་ཚོའི་སྐོར་ལ་བྱིས་པའི་སྒྲུང་མང་པོ་བྱིས་ཡོད། མི་རིགས་དབྱེ་འབྱེད་ཀྱི་གོ་དོན་ཡོད་ཙང་ཇེས་སུ་དེ་ཚོ་མང་ཆེ་བ་ཡལ་ནས་མེད་པར་གྱུར། ང་རང་ལ་མཚོན་ན་སྟོ་ལི་ལྷོག་ནི་ངས་བྱམས་པོ་བྱེད་ས་ཞིག་ཡིན་སྟབས་ང་རང་ལ་བདག་པའི་དངོས་པོ་ཙུ་ཆེན་ཞིག་རེད། ཞ་ལད་པད་ཀོ་དེ་ཕྲེ་ས་ས་བཟོས་པ་དང་ངས་རྒྱ་ཏུ་ང་རང་མཉམ་དུ་ཉལ་ས་འཁྱོར་ཀྱི་ཡོད། ང་སིབ་ཁོན་ཕར་ཀི་ལ་སྒེབས་པའི་མཚན་དང་པོ་དེར་བུ་མོ་ཆན་པ་དེ་ཚོས་ངའི་ལག་ནས་སྟོ་ལི་ལྷོག་འཛོག་སྟེ་ཁོའི་སྒྲ་བཞར་སོང་།

དེ་གར་དོན་ཆུན་གཞན་པཱའང་ཟླུང་ཡོད། འགའ་ཞིག་གཞན་ལ་ལྟོས་ཏེ་གནོད་པ་མེད་པ་དང་(དཔེར་ན། ཉལ་ལང་དུ་ལྟ་སྐོར་བྱས་མ་ཚར་སྟོན་ལ་ངའི་ཉལ་ཚས་ཀྱི་ཉལ་ཁོབས་ཕྱལ་པ་ལྟ་བུ།) འགའ་ཞིག་ནི་ཙུབ་སྟོར་ཅན་དེ་འདྲ་རེད། ང་ཚོ་བང་བསྒྲིགས་ཏེ་གཅིག་ཇེས་གཤིས་མཐུད་ཀྱིས་ཁྱུས་གཞོང་གྱུ་བཞིའི་ནང་དུ་གཟུགས་པོ་བཀྲ་དགོས། ང་ཁྱུས་གཞོང་ནང་དུ་ཡོད་སྐབས་བུ་མོ་དེ་ཚོས་ཆ་ཤིག་པའི་སྐང་ནས་ཅི་ཎ་དང་འབུ་གཉིས་ཤི་ར་དེ་འདྲ་ངའི་ཁྱུས་གཞོང་ནང་དུ་གཡུག་གི་ཡོད། ངའི་སྒོ་ལ་ཡུན་དང་ཡོའི་རིང་ལ་ཞོགས་པ་སྟོ་ཡོ་ཚུ་ཚོད་ལྟ་པ་གཡས་གཡོན་དུ་ཕེངས་མང་ཡོར་དམིགས་བསལ་ཀྱི་བུ་མོ་ངན་པའི་སྟེ་ཚན་ཞིག་ངའི་ཉལ་ས་ཡི་ངས་ཀྱི་ཡོད། དེའི་ནང་གི་བུ་མོ་གཅིག་གིས་ངའི་སྒྲ་ནས་འདྲས་ཏེ་ཉལ་ས་ནས་ཕྱིར་བཏོན། དེ་ནས་ཁོང་ཚོས་ངའི་མགོ་ལ་ཚུ་གྱང་མོ་ཤ་མ་གང་འགྱོ་གི་རེད།

སྒོས་གླའི་གྱང་གསེང་དང་པོ་དེར་ང་ཁྱིམ་ལ་འགྲོ་དུས། ངས་ངའི་ཞ་མ་ལ་སྒོས་གླའི་ནང་དུ་ཀ་རེ་ཟླུང་གི་ཡོད་པའི་སྐོར་ལ་ཞོད་ཆུའི་འབད་ཙོ་ལ་བྱས་པ་ཡིན། མོས་གང་མོ་

ཤོར་ཏེ་དེ་བཞད་གད་ཅིག་ལ་བཙོས་ཏེ་ང་ལ་ "ཨོ་སྦྱིང་ཁེ་མ། སེམས་ཁྲལ་མ་བྱེད། ཁོང་ཚོས་ཁྱེད་རང་ལ་ཡག་པོ་བྱེད་ཀྱི་མེད་ན། ཁོང་ཚོ་སོད་ཅིག" ཅེས་བརྗོད་བྱུང། ངས་མོའི་བསྟན་བྱ་དེ་བདེན་པར་བཟུང་བ་ཡིན། ང་སློབ་གྲྭར་ཕྱིར་ལོག་རྗེས་བུ་མོ་དེ་ཚོས་ང་ལ་འཕྱ་སྟོད་བྱེད་དུ་མི་འདུག་རྒྱའི་ཐོ་ཡག་བཅད་པ་ཡིན། ངག་རྒྱབ་མོའི་སྒོ་ནས་ང་ལ་བརླས་བཅོས་བྱེད་མཁན་ཀྱི་བུ་མོ་དམིགས་བསལ་ངན་པ་ཞིག་ཡོད། མོ་ང་ཚོའི་ཉལ་ཁང་གི་བུ་མོ་ཚོའི་ནང་ནས་ཆན་ཤོས་ལོ་བཅུ་གཉིས་ཡིན་པ་དང་། ང་ཚོའི་ཉལ་ཁང་གི་ཆན་བདག་ཀྱང་རེད། མོས་ཡང་ཡང་ང་ལ་འཕྱ་སྟོད་དང་ལྷད་འདོགས་བྱས་ཏེ་ཕྱབ་ཚོད་གཏོང་གི་ཡོད།

མཚན་གཅིག་ལ་མོས་ང་ལ་ལྷད་འདོགས་འགོ་བཙུགས་པ་དང་། ངས་ཉལ་ས་ནས་ལངས་ཏེ་ལག་པ་གཅིག་གིས་མོའི་སྐྱ་ནས་བཟུང་། ལག་པ་གཅིག་གིས་མོ་ལ་ཁུ་ཚུར་གྱིས་གཅིག་རྩེས་གཉིས་མཐུད་དུ་གཞུས་པ་ཡིན། མོས་ངུ་སྐད་རྒྱག་རྒྱ་འགོ་བཙུགས་སོང་། འོན་ཀྱང་ངས་མོའི་གཟུགས་པོ་དང་མགོ་ལ་རྒྱ་མཐུད་དེ་རྡུང་གིན་བསྡད་པ་ཡིན། མཐའ་མ་དེར་བུ་མོ་ཚོ་རྒྱུགས་ཏེ་སྦོས་ཐྱེའི་མ་མ་སྐད་བཏང་འདུག མོས་ང་ལ་མཚམས་འཇོག་བྱོས་ཞེས་སྐད་རྒྱག་བཞིན་ཉལ་ཁང་དུ་སྒྲིབས་སོང་། ངས་མོ་ལ་མཚམས་འཇོག་བྱེད་ཀྱི་མིན་ལབ་པ་ཡིན། ངས་མོ་ལ་ "ག་པར་ག་པར། ངས་མཚམས་འཇོག་གི་མིན། ངའི་ཨ་མས་ང་ལ་མོ་སོད་ལབ་བྱུང་བས། མོ་ང་ལྟ་ཤི་མི་འདུག" ཅེས་སྨྲས་པ་ཡིན། དེ་འདྲ་ཞིག་ལ་ལས་བྱེད་འགའ་ཤས་ཡོང་སྟེ་ང་མོ་དང་ཁ་ཕྲལ་རྗེས་འོག་ཕོག་ཏུ་བྱད་ནས་ཕྱིན་སོང་། ངའི་ཨ་མས་ང་ལེན་དུ་མ་ཡོང་བར་དུ་ང་དེ་གར་བཀག་བྱུང། ང་བདུན་ཕྲག་གཉིས་ཀྱི་རིང་ལ་སློབ་གྲྭ་ནས་ཕྱིར་འཐུད་བཏང་བྱུང། འོན་ཀྱང་ང་སློབ་གྲྭར་ཕྱིར་ལོག་བྱས་པའི་རྗེས་སུ་སུས་ཀྱང་ང་ལ་དཀའ་ངལ་སྤྲད་མ་བྱུང།

ཞིབ་ཕྲོན་ཕར་ཁི་ལ་གནས་ཚུལ་མང་པོ་ཞིག་གི་ཕོག་ལ་ཐབས་ཤེས་བྱེད་སྟངས་དེ་ལུགས་སྲོལ་རྟོང་པ་རེད། ང་ལ་རྒྱ་འབྲུམ་འབུ་རྩ་ཕོན་སྐད་བས། ང་ནད་ཁང་ཞིག་ཏུ་ཟུར་འཇོག་བྱས་ཏེ་ཚུ་ཚོད་ཀྱི་ཤུ་ཙ་བཞིའི་རིང་ལ་ཁ་ལག་བཟའ་མི་ཚོག་པ་བཟོས། ང་གོང་

པ་ཏ་ཅང་ལྷོགས་པ་དང་གྱི་འདུག ཁོང་ཚོས་རྒྱ་འབྲུམ་འབུ་ཁ་ཐོན་མཁན་ལ་ཁ་ལག་སྒྲང་ན་སྟུག་ཏུ་འགྲོ་གི་རེད་བས་མས་ཡོད། རྒྱ་འབྲུམ་འབུ་ཁ་ཐོན་ཡོད་པའི་བུ་མོ་གཞན་ཞིག་དང་མཉམ་དུ་བདུན་ཕྲག་གཉིས་ཀྱི་རིང་ལ་ཟླར་འཛོག་བྱས་ནས་བཞག་བྱུང། མོའི་མིང་ལ་བསོད་ནམས་རེད། མོ་དང་མོའི་གཅེན་མོ་བདེ་ཆེན་གཉིས་ཀས་སིས་ཐོན་ཕར་ཁི་ལ་སློབ་སྦྱོང་བྱས་པ་རེད། མོ་ནི་ད་ལྟའི་འབྲུག་ཡུལ་གྱི་རྒྱལ་པོ་འཛིགས་མེད་ས་ཀྱེ་དབང་ཕྱུག་གི་གནྡང་མོ་དང་འབྲུག་ཡུལ་གྱི་སྲས་མོ་ཞིག་རེད། མོས་ང་ལ་འབྲུག་ཡུལ་གྱི་སྐོར་ལ་དེའི་ཆུ་ཤེལ་འདྲ་བའི་གང་ས་ཅིག། སྒྲུ་མ་ལྟ་བུའི་ལོ་རྒྱུས་དེ་འདྲ་བཤད་བྱུང། མོས་ང་ལ་མོ་ར་ང་གི་གཅེན་པོའི་སྐོར་ལ་ཁོ་ཅི་ཙམ་གྱི་ཉུར་པོ་ཡིན་པ་དང། ཉེ་མ་མང་པོ་རྣ་བཞོན་ཏེ་འགྲོ་ཕྱུག་པ་བཅས་མང་པོ་བཤད་བྱུང། མོའི་སྒྲུང་དེ་ཚོར་ང་སྟོ་བ་འཕེལ་པོ་བྱུང། མོས་ངན་སྟུགས་རྒྱུགས་ཤེས་ཀྱི་ཡོད་ཅེས་ང་ལ་བརྗོད་བྱུང། དེས་ན་གལ་སྲིད་ངའི་བྱི་རིལ་ཚང་མ་མོ་ལ་མ་སྒྲད་ན་མོས་ངའི་ཐོག་ལ་ངན་སྟུགས་བརྒྱབ་ཀྱི་ཡིན་ཟེར། ངས་མོ་ལ་ཡིད་ཆེས་ཏེ་ངའི་བྱི་རིལ་གྱི་འཕྲུམ་བུ་དེ་ཆ་ཚང་མོ་ལ་སྒྲད་པ་ཡིན། འདི་ནི་ང་ལ་བོད་དང། བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་དང་འབྲེལ་བ་དམ་ཟབ་ཡོད་པའི་ལུང་པ། འབྲུག་ཡུལ་གྱི་སྐོར་ལ་གོ་ཐོས་བྱུང་བ་ཐོག་མ་དེ་ཡིན་པའི་ཡིད་ཆེས་ཡོད།

སིས་ཐོན་ཕར་ཁི་ལ་ཏ་ར་དེ་ང་ཚོའི་འཛོན་ཁང་གི་ཁྱམས་ར་དེའི་ཕ་རོལ་དེར་ཡོད། ཉིན་མོའི་འཛོན་གྲྭ་ཚར་ཟླས་ངས་ཏ་ར་ར་ཕྱིན་ཏེ་རོགས་པ་བྱེད་པ་དང་ཏ་ལ་བཞོན་པ་བཅས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ང་སྒོས་གྲྭར་བསྡད་ནས་དུས་ཚོད་གང་འཚམས་ཕྱིན་ཟླས། ངའི་ཕ་མས་གལ་ཏེ་ངས་སྒོས་སྒྲུང་ལ་ཨང་ཀི་ཡག་པོ་ལོན་ཐུབ་ན་ང་ལ་ཏ་གཅིག་ཉོས་ཚོག་བཟོད་བྱུང། ངའི་ཨ་ཕ་ཁྲིམས་ཙོད་པ་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་གལ་ཏེ་ངས་སྒོས་ཡུན་དེའི་རིང་ལ་ཨང་ཀི་མཐོན་པོ་དེ་འདྲ་ཞིག་ལོན་ཐུབ་ན། ང་ལ་ཏ་ཞིག་ཉོ་རྒྱུའི་ཁས་ལེན་བྱས་པའི་ཡིག་ཆ་ཞིབ་ཕྲ་ཞིག་ཡང་ན་ "ཏ་གཅིག" (equus callibus enum) ཅེས་ལ་ཀེན་གྱི་ཡི་གེར་བྲིས་པ་རེད། འདི་ནི་སེམས་ཤུགས་འཕར་བའི་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཞིག་རེད། ངས་གཅེ་ར་ཅེ་ལ་ལོས་ཀྱང་ཏ་དེ་ཡིན་ཅིག་མིན་གཉིས་ཐོབ་པ་ཅེ་ལ་ལོས་པའི་ཐག་བཅད་པ་ཡིན། སྒོས་ཡུན་དེ་ལ་ང་ལ་སྒོས་ཚན་ཚང་མར་ཨེ་ (A) དང་མཉམ་པའི་ཨང་ཀི་ཐོབ་བྱུང།

ངའི་ཨ་མས་ང་རྒྱ་ཆེ་ཆུང་དང་ཚོན་མདོག་མི་འདྲ་བ་མང་པོ་ཕར་རྒྱུགས་ཚུར་རྒྱུགས་བྱེད་སའི་རྒྱ་འཚོང་མཁན་གྱི་ལྷས་ར་ཞིག་ཏུ་འཁྱིད་བྱུང། རྒྱའི་སྨོར་ལ་གང་ཡང་ཤེས་ཀྱི་མེད་ཙང་ངའི་ཨ་མས་རྒྱ་ཞིག་གི་ཁ་དོག་ལ་བལྟས་ཏེ་བདམས་པ་རེད། མོས་རྒྱ་ཐོད་པ་དང་ས་ཀ་ཀུང་བཞི་པོ་དཀར་མདོག་ཅན་ཞིག་བདམས་ཏེ་མིང་ལའང་རན་ཞིང་འཚམས་པའི་སྒོ་ནས་ཐྲི་ལེ་བཟི་འམ་ཡང་ན་ཐོད་དཀར་ཞེས་བཏགས་པ་རེད། ང་ཚོས་རྒྱ་དེ་ཐད་ཀར་སྨོན་གྱུར་རྐྱེལ་རོགས་ཞེས་མངགས་པ་ཡིན། རྒྱ་དེ་སྨོན་གྱུར་སྒེབས་དུས་ཁོ་ནི་ས་ཁུས་ཀྱང་བཞོན་ཚྱོང་མེད་པ་དང་སྦྱོང་བརྡར་ཆ་བ་ནས་མ་ཐོབ་པ་ཞིག་ཡིན་པ་ཤེས་བྱུང། ཁོ་ཞིང་ཁར་བཏང་བའི་ཟླས་ལ་བདུན་ཕྲག་འགའི་རིང་ལ་ས་ཁུས་ཀྱང་བཟུང་མ་ཐུབ། འོན་ཀྱང་མཐའ་མ་དེར་ང་ཚོས་ཁོ་བཟུང་ཐུབ་པ་དང་ཁོ་ལ་སྦྱོང་བརྡར་ཡང་ལས་སྒ་པོར་སྦྱོང་ཐུབ་བྱུང། ང་རང་ལ་རང་བདག་གི་རྒྱ་ཡོད་པ་དེ་ནི་ངའི་བསམ་དོན་གྱུབ་པ་ཞིག་རེད། དཔྱིད་ཀ་དང་དབྱར་སྟོད་ལ་འཛོན་གྱའི་ཟླས་ས་ངས་ནགས་གསེབ་དང་ཞིང་ཁའི་སྟེང་དུ་ཕྱི་ལེ་བཟི་ལ་བཞོན་ཀྱི་ཡོད།

སྤྱི་ལོ་ ༡༩༦༦ གི་དཔྱིད་ཀར་ང་ལོ་བཅུ་གཉིས་ཡིན་དུས་སྟོན་ཁ་ང་ཟླ་ཅེན་ཏེན་སྨོབ་གྲྭ་འགྲིམ་པའི་ཆེད་དུ་ངས་ཐུན་མོང་འཛུལ་ཞུགས་ཀྱི་ཡིག་རྒྱུགས་དེ་བཏང་བ་ཡིན། ངའི་བསམ་པར་ཟླ་ཅེན་ཏེན་ནི་དཔྱིན་ཡུལ་གྱི་ཐྲིར་བདག་སྨོབ་གྲྭ་ཡག་ཤོས་ཀྱི་གྲས་ནས་གཅིག་སྐབས་དེ་དུས་རེད་ལ་ང་ལྟའང་རེད། ང་དེ་གར་ཡོད་དུས་ང་ལས་ལོ་གསུམ་གྱིས་ཆན་པ་རྒྱལ་མོའི་ས་ཁམ་མོ་ཁེན་སྨོབ་གྲྭ་དེའི་སྨོབ་ཕྲུག་ཅིག་རེད། མ་ལེ་ཤི་ཡའི་རྒྱལ་པོའི་ས་ཁམ་མོ་དང་ཏ་ལེ་ས་ལ་ས་ཞིའི་ཕྲུ་གུའི་ཕྲུ་གུ ས་ཁམ་མོ་མེ་རི་དང་ས་ཏིན་ནང་བཞིན། ཇོར་ཅན་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཏ་ས་ཞིན་གྱི་གཙུང་མོ་དང་ས་ཁམ་མོ་བཅས་ཀྱིས་ཀྱང་ཟླ་ཅེན་ཏེན་སྨོབ་གྲྭ་སྨོབ་སྦྱོང་བྱས་པ་རེད། སྨོབ་གྲྭ་དེ་ནི་ཁེན་ཐེ་ཡི་ནང་དུ་ཟླ་ཅེན་ཏེན་གྱོང་གསེབ་ཀྱི་ཉེ་འཁྱིས་སུ་སྒང་གཤོང་པོ་ཞིག་གི་སྟེང་དུ་ཁང་པ་ཆ་ཞིག་གི་ནང་དུ་ཡོད། དེར་ཚུད་པ་ལ་སྨོབ་སྦྱོང་ཡག་པོ་དགོས་ཀྱི་ཡོད། དེས་ན་ངས་འཛུལ་ཞུགས་ཀྱི་ཡིག་རྒྱུགས་

ལ་རྒྱགས་འཕྲོད་དེ་དེར་ཚུད་པས་ང་དགའ་པོ་ཞེ་དགས་བྱུང། ང་ལས་ལོ་གསུམ་སྟོན་ལ་ཡོད་པའི་གཅིན་མོ་ཟེ་སའི་མཁན་དུ་འགྲོ་རྒྱུར་དགའ་ནས་བསྡད་པ་ཡིན།

སྤྱི་ལོ་ ༡༩༦༧ གི་དབྱར་ཁའི་གྱང་གསེང་ལ་ང་ཁྱིམ་ལ་སྒེས་དུས་ངའི་ཨ་མ་དང་ཨ་ཕའི་དབར་ལ་འབྲེལ་བ་དེ་གང་འཚམས་སྙུག་ཏུ་ཕྱིན་ཡོད་པ་མངོན་གསལ་དོད་པོ་འདུག ངའི་ཨ་ཕའི་ལུས་ཞེམས་ངལ་དུབ་ཅན་ཏུ་མངོན་པ་དང། དུས་ཡུན་ཐུང་ཏུའི་ནང་ཏུ་ཞེ་བྱས་རྒས་འདུག ཁོང་གི་ཨ་མས་ངའི་ཨ་མར་ཡག་པོ་མ་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ངའི་ཨ་མས་ཨ་ཕ་ལ་རྩོ་མོ་ཐུག་ཏུ་འགྲོ་མི་ཚོག་པ་དང་ང་ཚོ་ཡང་དེར་འཁྱིད་མི་ཚོག་པ་བཟོས་ཡོད། ངའི་ཨ་ཕས་གསང་བའི་སྒོ་ནས་ང་དང་གཅིན་མོ་འཁྱིད་དེ་རྩོ་མོ་ལ་ཐུག་འཕྲད་ཏུ་འགྲོ་གི་ཡོད། ཁོང་གིས་ང་ཚོར་འདིའི་སྐོར་ལ་ཨ་མར་ཟླ་བ་ཉིད་ནས་ཤོད་རྒྱུ་མེད་པའི་ཁས་ལེན་བྱེད་ཏུ་བཅུག་བྱུང། ཨ་མས་གལ་ཏེ་ཨ་ཕས་མོའི་ཁ་ལ་མ་ཉན་ན་ཁོ་དང་ཁ་ཀྱེས་རྒྱའི་ཕྱིགས་ར་བསྐུལ་འདུག ཨ་ཕས་དོན་དངོས་སུ་ཨ་མ་དང་ཁ་ཀྱེས་འདོད་འདུག་ཀྱང། ཕྱུ་གུ་ལ་གནོད་སྐྱོན་ཡོང་རྒྱ་ཡིན་ཙང་དེ་ལྟར་བྱེད་ཀྱི་མིན་ཞེས་ང་ལ་བཤད་བྱུང། སྐབས་དེ་ཏུས་བཟའ་ཚང་ཁ་ཀྱེས་ན་མིང་ཆད་ངན་པ་ཞིག་ཡོད། དེང་སང་གི་ཏུས་ཚོད་ནང་བཞིན་དེ་འདུ་མ་རེད། ཨ་ཕས་གལ་ཏེ་ཨ་མ་དང་བཟའ་ཚང་ཁ་ཀྱེས་ན་ང་ཚོ་ལ་བཟའ་ཚང་ཁ་ཀྱེས་པའི་ཕྱུ་གུ་ཞེས་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱིས་ངོས་ལེན་ཆུང་དུ་འགྲོ་གི་རེད་བསམས་འདུག

དབྱར་ཁ་དེར་ང་ཚོའི་ཁྱིམ་མི་ཕོར་ཆུ་སྒྲལ་ལ་གྱང་གསེང་དུ་ཕྱིན། ང་ཚོ་མཚོ་མཐའི་ཐྲེང་གི་རི་ཁྲོད། ཐོ་ཁང་ཆེན་མོ་ལི་ས་ཐོ་བྱོན་ནས་ལེ་བར་ལྟ་བཞུ་ཚམ་ཡོད་པའི་ཁང་པ་ཞིག་ཏུ་བསྡད། ང་ཚོའི་ཁང་པ་དེ་ངག་ས་ཐོ་ནས་ས་ཐོད་པའི་ཨ་ནེའི་དགོན་པ་ཞིག་གི་ཁ་ཐོད་ཀྱི་ལམ་ཐོག་ཏུ་འདུག ཉིན་ཞིག་ང་དང་ངའི་གཅིན་མོ་གཉིས་ཁང་པའི་ལྟམ་རའི་ནང་ཏུ་བསྡད་ཡོད་པའི་སྐབས་སུ། མི་ཞིག་གིས་ཐར་ལི་ཁྱིམ་བྱ་ཐུ་གཅིག་དབྱུག་པས་དེད་དེ་སྒེས་ས་ཁོང། ང་ཚོས་ཐར་ལིའི་ཁྱིམ་བྱ་དེ་དག་ལ་སྟེང་རྟེ་རྐྱེས་ཏེ་བྱ་གཉིས་ཁོས་པ་ཡིན། ཐར་ལི་ཁྱིམ་བྱ་གཉིས་དེ་དབྱར་མཏུག་བར་ཏུ་ང་ཚོས་ལྟམ་རའི་ནང་ཏུ་ཉར་བ་ཡིན། བྱ་

དེ་གཤེས་ཀྱིས་ཡིད་ཆེས་དཀའ་བའི་ཅོར་སྐད་ཆེན་པོ་རྒྱག་གི་འདུག་པས་ཨ་ནི་ཚོ་ལ་ སྒྲུན་པོ་བྱུང་ཡོད་པ་ཐག་ཚོད་ཡིན།

དེ་གར་གཅིན་མོ་ང་གཤེས་ཨ་མའི་མཉམ་དུ་ཟླ་བ་གཤེས་ཅམ་བསྡད་པ་ཡིན། དེའི་ སྐབས་སུ་ཨ་ཕ་བདུན་ཕྲག་གསུམ་གྱི་རིང་སྒེས་ས་ཚོང་། ཁོང་དེ་གར་ཡོད་དུས་ངའི་ཕ་མ་ གཤེས་ཀྱི་དབར་ལ་དཀའ་ངལ་ཤུགས་ཆེ་ཡོད་པ་དེ་བས་མངོན་གསལ་དོད་པོ་འདུག ངོན་དངོས་སུ་ཁོང་གིས་སྟོད་ཡུན་ཐུང་དུ་བཏང་ནས་དབྱིན་ཡུལ་དུ་ཕྱིར་ལོག་གིས་ཁོང་ རང་གཅིག་བུར་ལས་ཀ་བྱས་ཏེ་བསྡད་པ་རེད།

ངས་དེའི་སྐོར་ལ་བསམ་བློ་གཏོང་དུས། ངའི་ཨ་མ་ལ་དབྱིན་ཡུལ་སྒྲི་ཚོགས་ནང་གོ་ གནས་ཐོབ་ཐབས་ཀྱི་འབད་རྩོལ་དེ་ལས་བྱུང་བའི་སེམས་ངལ་དང་། བདེ་འཇགས་མེད་ པའི་ཚོར་བ་ཤུགས་ཆེ་ཡོད་པ་ཤེས་རྟོགས་བྱུང་། ལྷོ་ཨ་ཐྲི་རི་ཁ་ནས་ཡིན་པ་དེས་མོ་ལ་ མཚོན་ན་མིང་ཚད་ཅིག་ཚགས་ཡོད། དོན་དངོས་སུ་མོས་མོ་རང་དེ་གར་འཚར་ལོངས་ བྱུང་བའི་སྐོར་སུ་ལའང་བཤད་མྱོང་མེད། མོས་དུས་རྒྱ་ཆུ་མོ་རང་གི་འདས་པའི་མི་ཚེ་ ངང་འཐབ་ཚོད་བྱས་ཏེ་སྟོད་ཀྱི་ཡོད། མོས་མོ་རང་ཡིན་མདོག་བྱས་ཏེ་གཞན་ལ་བསྟན་ པ་དེ་མོ་རང་ངོ་མ་དེ་མ་རེད། གང་ཡིན་ཟེར་ན་མོས་མོ་རང་ངོ་མ་དེ་གཞན་གྱིས་ངོས་ལེན་ བྱེད་ཀྱི་མ་རེད་བས་མ་ཀྱི་ཡོད། རྒྱ་མཚན་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་མོ་ལ་ང་ཚོ་ཡང་སྒྲོན་ཐུལ་ཀྱི་ ཏོས་ཕོར་དུ་ཟླུགས་ནས་དབྱིན་ཡུལ་ཀྱི་ཀུལ་རིམ་གོང་མའི་ཕྱུ་གུ་དང་། མོ་རང་གི་ཐོན་ ཟློས་སྒྲོན་ཐུལ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་རྒྱའི་འདུན་པ་ཅུ་ཅང་ཤུགས་ཆེ་ཡོད་པ་རེད།

ང་ཆ་ངས་མོས་རང་གི་ཕྱུ་གུ་དང་ལྷན་དུ་ཅིའི་ཕྱིར་འབྲེལ་མཐུད་ཡག་པོ་བྱེད་ཐུབ་ཀྱི་ མེད་པ་དེ་ཏོག་ཐུང་། མོ་ལ་ང་ཚོ་སུ་ཡིན་པ་དང་། མོའི་དགོས་འདུན་གཙོ་བོ་ནི་ང་ཚོ་ ལམ་ལྟོངས་ཡོང་རྒྱ་དེ་ཡིན་པ་དང་། དེ་ནི་མོ་ལ་མ་བྱུང་ཞིང་། མོའི་དགོས་འདུན་དེས་ང་ ཚོ་སུ་ཡིན་པ་དང་ང་ཚོ་ལ་ཅི་དགོས་པ་བཟློས་ནས་མཐོང་ཐུབ་ཀྱི་མེད། མོ་ལ་ང་ཚོའི་ ས་ཁམས་ཚོར་གྱི་གནས་སྟངས་དང་བསྟུན་ཐུབ་པའི་འདུ་ཤེས་ཀྱི་ནུས་པ་དེ་མེད། མོ་རང་གི་

འདས་ཟིན་པའི་མི་ཚེའི་ཤུར་ཕྱི་མོ་དེས་ད་ལྟའི་མོའི་སེམས་ཀྱི་དཀའ་ངལ་དེ་དག་བསྐྱེན་ཏེ་བྱ་བ་ཚུལ་བཞིན་བྱེད་མི་ཐུབ་པ་ཞིག་བཟོས་ཡོད།

ང་ཅིས་པའི་སྐབས་ནས་བཟུང་སྟེ་ཨ་མས་ང་ལ་བྱམས་སྐྱོང་བྱས་ཡོད་པའི་དྲན་ཤེས་གཅིག་ཀྱང་ང་ལ་མེད། དོན་དངོས་སུ་ང་དང་ཨ་མ་གཉིས་ཕྲེང་གཅིག་ཀྱང་ཕན་ཚུན་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་དྲང་པོ་དང་། ཁ་སང་པོའི་སྒོ་ནས་ཁ་བརྡ་བྱས་པ་ཞིག་སེམས་ལ་འཚར་རྒྱ་ཁག་པོ་འདུག ང་རང་མོ་ལ་དུས་རྒན་ཏུ་ཞེད་སྣང་སྐྱེས་ཀྱི་ཡོད་པ་དང་། ངས་མོའི་མདུན་དུ་རང་ཉིད་ཀྱི་སྐྱོན་མཚང་བརྗེལ་རྒྱར་ཞེད་སྣང་སྐྱེས་ཀྱི་ཡོད། གལ་ཏེ་ངས་མོ་ལ་ཁ་སང་པོ་བྱས་ཏེ་རང་ཉིད་ཀྱི་ཞན་གནས་དེར་བལྟ་བ་བཅུག་ན། མོས་ང་ལ་སུ་ནང་བཞིན་བྱེད་དགོས་མིན་དང་། གཅེ་བྱེད་དགོས་མིན། གཞན་དག་ཚང་མ་ཡག་པོ་མེད་ཚུལ་བཤད་དེ་སྐྱོན་འདོན་མཚང་འབྱུ་ཏ་ཅང་ཤུགས་ཆེ་བྱེད་ཀྱི་རེད། ང་མོའི་གཤེ་གཤེ་ཡི་འོག་ནས་ཙ་བ་ཉིད་ནས་ཐར་ཐུབ་མ་སོང་། ཨ་མ་གྲོངས་ཚར་དུས་ངས་མོའི་ཕུང་པོ་ཡོད་ས་ལི་ཁྲིའི་ཐུར་དུ་ལངས་ཏེ་ངའི་ཨ་མའམ། བུད་མེད་འདིའི་མཁན་དུ་ངའི་མི་ཚེ་ཇི་ལོའི་ནང་དུ་ཕེངས་གཅིག་ཀྱང་གོ་བརྡ་སྒོོད་མ་ཐུབ་པ་དེ་རྟོགས་བྱུང། དེ་ནི་སེམས་འགྱལ་ཕེབས་པོ་དང་བློ་ཕམ་པོ་གཉིས་ཀ་བྱུང།

སྤྱི་ལོ་ ༡༩༦༧ ལོར་ང་ཚོ་ཕོར་ཚུ་སྒྲལ་ནས་ཕྱིར་འཁོར་རྗེས། ཞོགས་པ་ཞིག་ལ་ལོན་ཅོན་དུ་ང་ཁལ་བསྡད་པའི་སྐབས་སུ་ང་ལ་ངའི་ཕ་མ་གཉིས་ནས་གཅིག་འདས་གྲོངས་སུ་ཡོད་པའི་སྟོན་བརྡ་གསལ་པོ་ཞིག་བྱུང། ངའི་མི་ཚེ་ཇི་ལོའི་ནང་མང་ཆེ་བ་ཆོ་ལམ་དུ་འདི་འདྲའི་སྡུ་ལྟས་དེ་འདྲ་ཡོང་གི་ཡོད། འོན་ཀྱང་འདི་ནི་ཆོ་ལམ་ཞིག་མ་རེད། ངས་བྲ་ཡོལ་བརྒྱུད་དེ་ཉི་འོད་འཕྲོ་བཞིན་པ་དེར་བལྟས་ཏེ་འཁྱུག་ཙམ་ཁལ་སྟོད་སྐབས་ངའི་བསམ་བློར་ "དེ་ཨ་མ་ཡིན་པར་ཤོག" སྙམ་པ་ཞིག་འཁོར། ངའི་བསམ་བློར་དེ་འབྲ་འཁོར་བ་ཤེས་སྐབས་ང་ལ་ནོར་བ་འགྱོད་ཏ་ཅང་ཆེན་པོ་བྱུང། བསམ་བློ་དེ་ངན་པ་ཞིག་ཡིན་པ་ཤོད་གা་ལ་དགོས། ངས་བསམ་བློ་དེ་ངའི་སེམས་ནང་ནས་འདོན་ཐུབ་ཐུས་པ་ཡིན།

སྐབས་དེ་དུས་ངའི་ཨ་ཕར་ལས་ཀ་དང་སྒེར་གཞིས་ཀའི་ཐད་ལ་དཀའ་ངལ་འཕྲད་བཞིན་ཡོད། ལོ་འགའ་ཤས་ཀྱི་སྟོན་ལ་ཁོང་གིས་སྒེར་གྱི་ལེ་ལས་ཁང་ཞིག་འགོ་བཙུགས་པ་རེད། ལེ་ལས་ཁང་དེས་ཕྱི་ཀུའི་སྟོབས་སྐྱེད་སྒྲན་གསར་པ་ཞིག་བཟོ་གི་ཡོད། དེ་འགོ་འཛུགས་པའི་ཚེད་དུ་ཁོང་གིས་ཁོང་རང་གི་གསོག་དངུལ་ཆ་ལམ་ཆ་ཚང་དེར་བཏང་བ་རེད། ཐ་ལི་ཅོམ་མེད་ཅེས་པའི་བཟི་ནུས་ལྟན་པའི་ཚུས་ཀྱི་རྟོག་ཏ་དེ་ཐོན་པའི་སྐབས་དེ་ཏཱ་ཏཱ་ལ་ཨ་ཕའི་ལེ་ལས་ཁང་གི་ཐོན་སྐྱེད་དེ་ཁྲོམ་རར་སྒྲིགས་པ་རེད། འདིས་ཆོང་བསྒྱར་གྱི་ཐད་ལ་གནོད་ཆེན་ཡོ་བསྐྱལ་བ་རེད། གང་ཡིན་ཟེར་ན་མི་ཚོས་བརྒྱ་དཔྱད་མེད་པའི་ཐོན་ཚུས་གསར་པའི་རིགས་ཚོད་ལྟ་བྱེད་རྒྱར་ཞེད་སྣང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ལེ་ལས་ཁང་དེ་ལམ་ལྟོངས་མ་བྱུང་བ་དང་ཁོང་གིས་མ་རྩ་བཞག་པ་ཆ་ཚང་བརླག་པ་རེད། ཁོང་ལ་དངུལ་དཀོན་པའི་དཀའ་ངལ་ཏ་ཅང་ཆེན་ཡོ་བྱུང་བ་རེད། གཅེན་མོ་དང་ང་གཞིས་སྒེར་ཀྱི་སློབ་གྲྭར་འཛོག་པའི་ཆེད་དུ་ངའི་ཨ་ཕ་དང་ཨ་མས་ཁང་པ་ཚུང་བ་ཞིག་ཉོ་དགོས་རེད་བས་མ་འདུག ཕྱོན་ཁ་དེར་ང་ཚོ་སློབ་གྲྭར་ཡོད་དུས་ཁོང་གཞིས་ཀྱིས་ལོན་ཅོན་ཀྱི་ལེན་ཞིང་ཁྱོན་ས་ཁུལ་དུ་ཁང་པ་ཡག་སྦྱོག་འཚམ་པོ་ཞིག་ལ་སློར་འདུག

ངས་ *༡༩༦༧* ཟླ་བ་དགུ་པའི་ནང་ཟླེ་ནེན་ཀེན་སློབ་གྲྭར་འགྲོ་རྒྱུ་འགོ་བཙུགས་པ་ཡིན། ཟླེ་ནེན་ཀེན་སློབ་གྲྭར་ཚུད་པའི་ཇེས་སུ་ཐོན་གོས་ཉོ་དགོས་པའི་ཐོ་གཞུང་རིང་མོ་ཞིག་འགྱོར་ཀྱི་ཡོད། ལོན་ཅོན་དུ་སློབ་གྲྭའི་སྒྲིག་ཆས་ཉོ་ས་པའི་དམིགས་བསལ་ཚོང་ཁང་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད། སློབ་ཕྲུག་བུ་མོ་ཁ་ཚོས་ཕུ་ཐུང་རིང་པོ་ཅན་ཀྱི་སྟོད་གོས་དཀར་པོ་དང་། བུ་མོ་གཞོན་པ་ཚོས་སྟོད་གོས་སྨོ་ནག་དང་གོང་དཀྱིས་ཀྱོན་དགོས། ལོ་སྟོན་མ་གཞིས་ཀྱི་ཇེས་སུ་སྟོད་གོས་དེ་ཀྱོན་དགོས་ཀྱི་མེད། ཁྲེབས་སུལ་ཅན་ཀྱི་སྨད་གཡོགས་ཀྱོན་དགོས། ང་ཕྱི་ལ་ཏེ་ཐྲོར་ཁང་ཚན་དུ་བཞག་ཅང་ཕྱི་ལ་ཏེ་ཐྲོར་ལ་སྐེ་ཐྲོག་ཞིར་པོ་ཀྱོན་དགོས། ཁང་ཚན་མི་འདྲ་བ་དྲུག་ཡོད་པས་ཁང་ཚན་ས་ས་ར་ཚོན་མདོག་མི་འདྲ་བ་ཡོད།

སྨོབ་ཕྲུག་ཕྱིར་སྐྱོད་ཀྱི་སྐབས་སུ་ང་ཚོས་རྡོ་ཞུ་སྟོ་ནག་ཞུ་མོའི་འདབས་སྟེ་དང་མོར་ཕྱིར་ཕྱོགས་པ་ཞིག་གྱོན་དགོས། ཆིག་སྟོང་དགུ་བརྒྱ་སུམ་ཅུའི་ནང་དུ་འདི་སྐྱེས་པ་ཚོས་ཀྱང་གྱོན་སྲོལ་ཡོད། རྡོ་ཞུའི་མཐའ་ལ་ཁང་ཚན་གྱི་ཚོན་མདོག་ཅན་གྱི་མཐའ་རྒྱན་ཞིག་བཏང་ཡོད། བུ་མོ་ཞིག་གི་ཞུ་མོ་དང་སྐེ་སྒྲོག་ལ་བལྟས་པ་ཅམ་གྱིས་མོ་ལང་ཚན་གང་ནས་ཡིན་པ་དེ་ཤེས་ཐུབ། བུ་མོ་གཞོན་པ་ཚོས་སྟེང་བཙེགས་སྟོ་ནག་ཅིག་གྱོན་གྱི་ཡོད། ལོ་ཐན་བུ་ཁན་པ་ཞིག་ཡིན་ན་བལ་གྱི་རླུ་གམ་རིང་མོ་ཞིག་གྱོན་ཚོག ང་ཚོར་སྒྲིག་ཆས་དང་མཐུན་པའི་ལྟམ་ཡང་སྟ་ཚོགས་ཡོད། བཟོ་ལྟ་མི་འདྲ་བ་བཞི་ལྟའི་ནང་ནས་ས་སོས་འདེམས་ཚོག ང་ཚོས་སྒྲིག་ཆས་ཀྱི་འོག་ཏུ་ཁང་ཤུབས་སྟོ་ནག་རིང་པོ་ཞིག་གྱོན་དགོས། ཕྱི་དོ་ང་ཚོས་སྟུ་མའི་གྱོན་ཆས་ཞིག་ལ་བརྟེས་ན་འགྲིག བུ་མོ་ཚང་མར་གྱོན་ཆས་གཅིག་པ་རེད་དེ་ཚོན་མདོག་གང་འདེམས་རང་རང་གི་འདོད་པ་རེད།

ཐེ་ས་ཡོད་ས་ལོ་རིམ་བྱུག་པར་སྒེབས་ན་ཕྱི་དོར་ས་ས་སྒེར་གྱི་གྱོན་ཆས་གྱོན་ཚོག་གི་ཡོད། ས་ས་མོ་ཨན་ལ་དར་ཁྱབ་མེད་པའི་གྱོན་ཆས་མང་པོ་ཡོད་པ་ངས་བྱན་ས་ས་ཀྱི་འདུག ཕལ་ཆེར་ཁོང་ལ་ཆུལ་པོའི་ནང་འཁོར་གྱི་འཚེམ་པོ་བས་བཅོམ་པའི་ན་བཟའ་མ་གཏོགས་གྱོན་ཚོག་གི་མེད་པ་འདུ། བུ་མོ་གཞན་པར་ཡོད་པའི་གྱོན་ཆས་དཔེ་གས་ཀྱི་རིགས་དེ་འདྲ་མོས་གྱོན་ཚོག་གི་མི་འདུག

ཕྲེ་ནེན་ཅིན་དུ་ཁང་ཚན་གསུམ་ཁང་པ་གཙོ་བོ་དེའི་ནང་དུ་ཡོད་པ་དང་། ཁང་ཚན་གཞན་གསུམ་དེ་ཁང་པ་རེ་རེ་བྱས་ཏེ་ཐང་ལ་ཡོད། ཕྱི་ལ་ཅི་ཚྭ་ར་ཁང་པ་གཙོ་བོ་དེའི་ནང་དུ་ཡོད། ཁང་ཚན་རེ་རེ་ལ་ས་སོ་ས་འི་ཉལ་ཁང་དང་ཐྲི་ཐྲོད་ཁང་ཡོད། རང་ཉིད་ཁང་ཚན་གང་ནས་ཡིན་པ་དེའི་ངོ་བོ་མཚོན་པར་བྱེད་པ་དང་། ཁང་ཚན་གཅིག་པའི་བུ་མོ་དང་མཉམ་དུ་འཐེལ་འཏྲིས་ཆེ་བ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ང་ལ་ཁང་ཚན་གཞན་པའི་ནང་ནས་གོགས་མོ་མང་པོ་མེད། ཁང་ཚན་གཅིག་གི་ནང་དུ་ལོ་ཚད་ཆེ་ཆུང་ཚང་མ་ཡོད་པའི་བུ་མོ་ལྟ་བཅུ་ཙམ་དང་། ཁང་ཚན་ཀྱི་དགེ་ཁྲན་རེ་ཡོད།

ཁྱེ་ནེན་ཀེན་དུ་ངས་སྨོས་སྤྱོང་ནི་ཡག་ཐག་ཚོད་བྱས་པ་ཡིན་མོད། གཞན་དག་གི་ཐད་ནས་ང་མིག་དཔེའི་སྨོས་མ་ལས་ཞན། བུ་མོ་གསར་པ་ཚང་མས་ལག་ཁོ་རོ་སི་ཞེས་པའི་སྨོ་ལོའི་རྩེད་མོ་དེ་རྩེ་དགོས་ཀྱི་ཡོད། ང་ཚོར་བདུན་ཕྲག་གཅིག་གི་ནང་ལ་ཕྱི་དོར་སྤྱོང་བརྡར་ཐེངས་འགའ་ཤས་བྱས་ཏེ་དགོང་དོ་སྤྱོང་བརྡར་ཚར་སྐབས། ང་ཚོས་ཞིན་དེར་སྤྱོང་བརྡར་གྱི་བཟང་ངན་ཅི་བྱུང་ནག་པང་གི་ཨང་གྲངས་ལ་ལྟ་གི་ཡོད། ནག་པང་གི་སྟེང་དུ་རང་གི་མིང་གི་ཁ་ཕྱག་དེར་གྱ་བཞི་སྟོང་པ་ལྟ་བྱིས་ཡོད། གལ་ཏེ་སྒེ་ཞིག་ལ་ལག་ཁོ་རོ་སི་ཡི་སྤྱོང་བརྡར་ལ་ཞེ་ཏགས་ཡག་པོ་བྱུང་ཡོད་ན། གྱ་བཞི་སྟོང་པ་གཅིག་མི་དེའི་ཁང་ཚན་གྱི་ཚོན་མདོག་གིས་བསྐངས་ཡོད། གལ་ཏེ་འབྲིང་ཙམ་བྱས་ཡོད་ན་གྱ་བཞི་སྟོང་པ་དེའི་ཕྱེད་ཀ་བསྐངས་ཡོད། གལ་ཏེ་ཡག་པོ་བྱུང་མེད་ན་གྱ་བཞི་དེ་སྟོང་པར་ལྷས་ཀྱི་རེད། བདུན་ཕྲག་གཉིས་ཙམ་གྱི་རྗེས་སུ་ལག་ཁོ་རོ་སི་ལ་ཏ་ཙང་ཡག་པོ་ཡོད་མཁན་གྱི་བུ་མོ་དེ་ཚོར་གྱ་བཞི་ལྟ་རག་ཡོད་པས། ཁོང་ཚོ་ཁང་ཚན་གྱི་ཚེད་འགྲན་ལ་ཚེ་བ་འདུག་གི་ཡོད། བུ་མོ་ཚེད་མོར་ཡག་པོ་མེད་མཁན་ཚོས་ས་སོའི་གྱ་བཞི་དེ་བསྐང་བར་བདུན་ཕྲག་གསུམ་ནས་བཞི་བར་འགོར་གྱི་ཡོད། ངས་ཟླ་བ་གསུམ་གྱི་རིང་ལའང་རང་གི་གྱ་བཞི་དེ་སློང་མ་ཐུབ། མཐའ་མ་དེར་ཁོང་ཚོ་ཡིད་ཐང་ཚད་དེ་ང་འགྲན་བསྟུར་ལ་ཞུགས་སུ་བཅུག་པ་རེད། ཚེད་འགྲན་དང་པོའི་སྐབས་སུ་ངས་གཞན་ལ་གཡུག་ཁུལ་ཏྲེད་སྐབས་ལག་ཁོ་རོ་སི་དབྱུག་པ་དེ་དགེ་ཆན་གྱི་མགོ་ལ་གཞུས། སྨོས་ཡུན་གྱི་མཐའ་མ་དེར་ངའི་སྙན་ཐོའི་ཤོག་བྱང་སྟེང་དུ་ "ལག་ཁོ་རོ་སི་ཚེད་མོའི་སྐབས་སུ་ཨ་ཡ་ན་ནི་ལག་ཁོ་རོ་སི་ཚེད་ཐང་དུ་ཆ་ཡོངས་སུ་ཐོག་པའི་ཉེན་ཁ་ཞིག་རེད།" ཅེས་བྱིས་འདུག མཐའ་མ་དེར་ང་ལ་སྨོ་འགོག་གི་གོ་གནས་དེ་ཐོབ་བྱུང། ངས་བཙེག་མ་དུ་མ་ཀྱོན་ནས་སྨོ་ནང་དུ་ལངས་ཏེ་སྨོ་ལོ་གང་ས་འགྱོ་འདུག་གི་ཡོད།

ཁྱེ་ནེན་ཀེན་དུ་ཡང་སྐྱར་ཐེངས་ཤིག་ང་གཏད་སོ་མེད་པ་དང་མི་སྐྱིད་པ་ཆགས་སོང། གཅིག་ནི་ཁྱིམ་ན་དཀའ་ངལ་སྒྲ་མཐུད་དེ་ཡོད་པ་དེའི་རྒྱན་གྱིས་རེད། འོན་ཀྱང་ངས་ལེ་ལན་ཚང་མ་དེའི་སྟེང་ལ་འཇོག་མི་ཐུབ། ང་རང་འཇ་མ་གློང་འདིའི་ནང་དུ་འཕེལ་མཐུད་

མེད་པའི་ཚོར་བ་དང་བཅས་སྒྲིབས་པ་རེད། སྨོན་གྱར་ཡོད་དུས་ངས་རང་ཉིད་ཁོང་ཚོའི་ནང་གི་གཅིག་ཡིན་པ་ཚོར་མ་སྐྱོང་། གཞི་ཏང་ནས་ང་ཅིའི་ཕྱིར་དེ་གར་ཡོད་པ་དེ་ངས་མཉེས་པ་དང་། དེའི་རྒྱུན་གྱིས་ངས་རང་ཉིད་འཇིག་རྟེན་ལ་ཇི་ལྟར་འདུག་དགོས་པ་དེ་ཤེས་མེད།

ང་དེ་གར་ཡོད་སྐབས་ངའི་གཅེན་མོ་ཡང་ཟླ་ཞེན་ཀེན་དུ་ཐོག་མའི་ཟླ་བ་གསུམ་གྱི་རིང་ལ་ཡོད། མོ་ཏན་བདག་ཅིག་རེད། ངས་ཐེ་ཁའི་མཁན་དུ་སྨོན་གྱར་འགྲོ་རྒྱུ་དེར་རེ་སྐྱེ་ཆེན་པོ་བྱས་པ་ཡིན། འོན་ཀང་དོན་དངོས་སུ་སྨོན་གྱ་དེར་ང་གཉིས་མཐུན་པོ་ཞེ་བྱས་མ་བྱུང་། ངའི་བསམ་པར། ང་རང་ལྷན་ཐུ་གནོད་འཚེ་ཅན་ཞིག་ཡིན་པས་དེས་ཐེ་ས་ཏོ་ཚ་ཡི་ཡོད་པ་འདུ། མོས་ཡེ་ཤྱའི་འཕྲུངས་སྐར་སྐབས་ཀྱི་ཁུང་གསེང་གི་ཕ্ལས་ཤু་ཞེམ་པའི་གནས་ཚད་ཀྱི་སྨོན་ས্ལུང་ལ་བྱ་ཐྲིག་ཅིད་ཕྱིར་ལེམ་ཐ্ལ་རེ་ཇི་ཉེ་འགྱམ་དུ་ཡོད་པའི་ལེར་ཐ্ལ་ལོ་ཇི་ལ་གནས་སྨོར་ཅིད་ཆུར་ཐག་བཅད་འདུག

ཡེ་ཤྱའི་འཕྲུངས་སྐར་གྱི་ཁུང་གསེང་ལ་ང་ཚོ་ཁྱིམ་དུ་འབྱོར་སྐབས། ང་ཚོ་ཁུང་གསེང་སྐབས་སྐྱིད་པོ་ཡོང་ཆེད་གདོང་ཡག་པོ་སྟོན་ཞུལ་བྱས་ཀྱང་། ངའི་ཨ་མ་གཉིས་ཀྱི་དབར་ལ་འཁོན་འཛིན་མང་པོ་ཕྱི་མཐུད་དུ་འདུག ༡༩༦༦ ལོའི་ལོ་གསར་གྱི་སྒྲ་ནུབ་དེར་ལོ་གསར་པ་བསྡུ་བར་ནང་མི་ཚང་མ་ལྷན་དུ་བསྡུད། ང་ཚོས་ལོ་གསར་པ་བསྡུས་རྗེས་མཚན་ཕྱིད་ཡོལ་ཙམ་ཞིག་ལ་ངའི་ཨ་ཕས་ང་ཟུར་ཞིག་ཏུ་ཁྱིད་དེ་ཁོང་གིས་ཕི་ནུ་ས་ཁྱིམ་ཚང་གི་ཐམ་བྱང་སྒང་ཆེན་གྱི་ལས་རྟགས་ཅན་དེ་ང་ལ་སྨྲོད་འདོད་ཡོད་བརྗོད་བྱུང་། ཁོང་གིས་ "འདི་དུས་རྟག་ཏུ་ང་ཚོའི་ཁྱིམ་མི་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་སྨྲད་དེ་ཡོང་བས་ངས་ཁྱོད་རང་ལ་འཇོག་འདོད་ཡོད།" ཅེས་བརྗོད་བྱུང་། ང་ཏོན་ཐོར་ཏེ་ངས་"གཅེ་ཡིན་ནམ། ང་ཨ་ལོ་ན་ཐ་མོ་རེད། ཏ་ཨ་ས্ལོད་དགོས་པ་གང་ཡིན་ནམ།" ཞེས་སྨྲས་པ་ཡིན། ཁོང་གིས་ཡང་སྐྱར་ "འདི་ཁྱོད་རང་གིས་ངེས་པར་དུ་ཉོར་དང་།" ཟེར། འདིའི་སྐོར་ལ་ང་ལ་ཞེད་སྣང་སྐྱེས་བྱུང་། གང་ཡིན་ཟེར་ན་དེས་ངའི་ཨ་མ་གཉིས་ལས་གཅིག་གྲོངས་རྒྱ་ཡིན་པའི་ངའི་སྒ་ཨ্ལས་དེ་ཏན་གསོ་བྱས་བྱུང་། ས্ལོ་བྱར་དུ་ཨ་ཨ་མཁྱོགས་པོར་

གྲོངས་ཀྱི་ཡོད་དམ་སྟམ་པའི་ཚོར་བ་ཞིག་བྱུང། དེའི་མཚན་དེར་ཨ་ཕ་ངའི་ཉལ་ཁང་གི་འབོལ་ཁྱིའི་སྟེང་དུ་ཉལ་སོང། ངས་ཁོང་ལ་རྒྱ་མཚན་ཅིའི་ཕྱིར་ངའི་ཉལ་ཁང་དུ་ཉལ་གྱི་ཡོད་དམ་ཞེས་དྲིས་པས། ཁོང་གིས་ "མི་ཚེ་ཟེར་བ་ཆུ་ཆེན་རེད། ང་ལ་ཁྱེད་རང་དང་ལྷན་དུ་སྡོད་པའི་གོ་སྐབས་མང་པོ་ཡོད་པ་མ་རེད།" ཅེས་བརྗོད་བྱུང། ཁོང་གི་མི་ཚེ་དེ་མཐའ་ལ་སྟེབས་ཉེར་ཡོད་པའི་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་ཚོར་བ་ཞིག་ང་གཉིས་དབར་ལ་ཡོད་པ་འདྲ་བོར་མངོན།

ཉེ་མ་གཉིས་ཀྱི་རྟེས་སུ་ཁོང་གཅིན་མོ་སྦོལ་གྱར་བསྒྲལ་བར་བསྐྱོད། ཕེ་ས་ལིར་ཕྱི་ལོ་ཏི་ལ་བསྒྲལ་ཚར་བའི་རྟེས་སུ་ཨ་ཕ་མཚན་དེར་ང་ཚོའི་གྲོང་གསེབ་ཀྱི་ཁང་པར་སྡོད་པར་ཕྱིན་འདུག ཁོང་གིས་ང་ལ་ཁྱེད་རང་ལ་རྒ་བཞོན་པའི་གོ་སྐབས་ཡོང་ཆེད་ཁང་པ་དེ་དཔྱིད་ཀར་བཀོལ་ཚོག་པའི་ཀ་སྒྲིག་བྱེད་པར་འགྲོ་གི་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་བྱུང། གཅིག་བྱས་ནི་ཁོང་ལ་ངའི་ཨ་མ་དང་ཐལ་ཏེ་མཚན་གཅིག་གམ་གཉིས་གཅིག་ཕུར་སྡོད་འདོད་ཀྱང་ཡོད་སྲིད། ངས་གཤེར་ཕེབས་ཞེས་ཨ་ཕར་འཐམ་འཁྱུད་བྱས་པ་དྲན་ཀྱི་འདུག ཁོང་ཐ་མག་ཕྱུགས་ཆེ་འཐེན་མཁན་ཞིག་རེད། ངས་འཐམ་འཁྱུད་བྱེད་སྐབས་ཨ་ཕའི་བལ་ཀྱི་ཟླ་གམ་མཐུག་པོ་དེའི་རེག་བྱ་དང། ཐོུང་བ། དེ་བཞིན་ཐ་མག་གི་དཔྱ་མ་བཅས་ད་ལྟའང་དྲན་སོས་ཀྱི་འདུག དེའི་དགོང་དྲོ་དེར་ཁོང་གིས་ཨ་མར་ཁ་པར་བཏང་སྟེ་ང་ལ་གཟིམས་འཛིགས་གནང་ངོ་བཙོད་འདོད་ཡོད་ཅེས་བཙོད་འདུག ངས་ཨ་མ་ལ་ང་ལ་ཁོང་དང་སྐད་ཆགས་འདོད་མེད་ཅེས་བཤད། ངས་ཁོང་དང་ལྷན་དུ་ཁ་པར་བཏུད་དེ་སྐད་ཆགས་རྒྱ་དེ་བཙོད་ཐུབ་མ་སོང། ཇི་ལྟར་ཡང་ངས་འདི་ནི་ཁོང་དང་མཉམ་དུ་སྐད་ཆགས་རྒྱ་མཐའ་མ་དེ་ཡིན་པ་ཤེས་པར་བརྟེན་ངས་གཤ་འདྲ་བྱས་ཀྱང་བཙོད་ཐུབ་མ་བྱུང།

དེའི་ས་ངང་ཉིན་ཞོགས་པ་དེར་ང་ཨ་མ་དང་མཉམ་དུ་སྡོད་ཤག་ན་ཡོད། ཨ་མ་ནི་སྦོ་ཐུང་ཞིག་ལངས་ནས་བསྡད་ཡོད། གང་ཡིན་ཟེར་ན། ངས་མོའི་ནམ་རྒྱན་གྱི་སྒྲ་ས་ལ་ལུར་ཕྱིལ་བྱེད་གཅིག་བོར་ནས་མི་འདུག མོས་སྐད་བཏུབ་སྟེ་སྒ་ཕྱིལ་བྱེད་དེ་ཚོ་ར་ར་བཞིན་ངའི་སྟེང་ལ་གཡུག་བཞིན་པའི་སྐབས་དེར། ཕྱོའི་དཔལ་བུ་བརྡུང་སོང་བས་ང་ཕྱོ་འབྱེད་

དུ་ཕྱིན་པ་ཡིན། དེ་ནི་ཉིན་རྐོག་པ་ཡིན་པ་དང་། ཁོང་ཚོ་ཅིའི་ཕྱིར་ཡོང་བ་བས་ཤེས་ཀྱི་ཡོད། ཁོང་ཚོས་ཨ་མ་དང་ང་གཉིས་ལ་ "ཕྲེད་གཉིས་མར་སྟོད་དང་། ང་ཚོས་ཕྲེད་གཉིས་ལ་སྐད་ཆ་ཤོད་དགོས་ཡོད།" བརྗོད་བྱུང་། དེ་མ་ཐག་ཏུ་བས་ "བས་ཤེས་ཀྱི་ཡོད། ངའི་ཨ་ཕ་གྲོངས་པ་རེད། དེ་ཀ་འདྲ་བྱས་པ་རེད་དམ།" ཞེས་དྲིས་པ་ཡིན། ཁོང་ཚོས་ང་ཚོ་ལ་ཨ་ཕས་ཁང་པའི་ནང་གི་མེ་ཐབ་ལ་བེད་སྤྱོད་གཏོང་རྒྱའི་ཆུངས་ཡུས་དེ་སྦར་བའི་སྐབས་སུ་ནོར་འཕྲལ་བྱས་འདུག་ཟེར། ཨ་ཕས་ཕལ་ཆེར་ཁང་པ་ལ་དོད་བཀྲེལ་བའི་ཆེད་དུ་ཐབ་ཏུ་མེ་བཏང་ཡོད་པ་འདུ། ཆུངས་ཡུས་ཀྱི་སྟོད་ནས་ཆུངས་ཡུས་ཕུ་ཤོར་ཏེ་ཁང་པའི་ནང་ཁེངས་པ་དང་གཡར་ཐབ་ཀྱི་མེ་ལྷེ་དང་འཕྲད་དེ་ཁང་པ་མེས་ཚོག་འདུག་ ངའི་ཨ་ཕས་མེ་ལས་ཐར་ཆེད་དུ་ས্কེང་ཐོག་ལ་བྱོས་པ་དང་དུ་བས་དབུགས་འཕྲུམས་ཐེབས་འདུག་ མེ་གསོད་ཏུ་ཁག་དེར་སླེབས་དུས་ངའི་ཨ་ཕ་གྲོངས་ཚར་འདུག ས্কོ་ཁང་དེ་ཡོངས་རྫོགས་ཚོག་པ་རེད།

ཨ་ཕ་གྲོངས་རྗེས་ཉིན་ཤས་རིང་ལ་ང་ལ་གནས་ཚུལ་དེ་ནི་ནོར་འཕྲལ་ཞིག་ཡིན་པ་ནང་བཞིན། ཁོང་ཡང་སྐྱར་ལོག་ཡོང་གི་རེད། ཀ་དུས་ཀྱང་སྒོ་ནས་འཛུལ་ཏེ་ཡོང་གི་རེད་སྙམ་པའི་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པའི་ཚོར་བ་ཞིག་སྐྱེས་བྱུང་། ཕུང་པོ་ཞུགས་འབྲལ་གྱི་སྐབས་སུ་དས་ཁོང་གི་ཕུར་སྒམ་དེ་མཐོང་རྗེས་གཞི་ནས་ཁོང་གྲོངས་ཚར་བ་ངོས་ལེན་བྱས་པ་ཡིན། འོན་ཀྱང་ངའི་གཅེན་མོ་དང་ང་གཉིས་ལ་ཚོར་བ་ཀ་རེ་ཡོད་མེད་ཀྱི་སྐོར་ལ་སུས་ཀྱང་སྐད་ཆ་བཤད་མ་བྱུང་།

ཞུགས་འབྲལ་གྱི་རྗེས་སུ་ང་ཚོ་ཚང་མ་ནང་དུ་བདུན་ཕྲག་གཅིག་ཙམ་ལ་མཉམ་དུ་བསྡད་པ་ཡིན། དེ་རྗེས་ཐེ་ས་ང་གཉིས་གཏན་སྟོད་སྨོན་གྱ་ཏུ་བཏང་བྱུང་། དུས་ཡུན་འདིའི་རིང་ལ་ངའི་ཨ་མར་ས্কེམས་ལྷུག་ཆེན་པོ་བྱུང་བ་འདུ་བོ་འདུག་ ང་རང་ལ་མཚོན་ན་ངས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཚོར་བ་ནམ་ཡང་མངོན་པར་གསལ་བ་ཅིད་ཕྱིས་ཀྱི་མེད། ང་ཞེ་ཏགས་ཏུས་ཀྱང་མེད། མངོན་སུམ་མེན་པའི་ཚོར་བའི་རྒྱུན་དེ་རང་འཇགས་བསྡད་འདུག ཏུས་དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་རང་ཉིད་རང་གི་མི་ཚེ་ནས་ཁ་ཐལ་འདུག་སྙམ་པའི་ཚོར་བ་དེ་ཕྱུགས་ཆེ་རུ་ཕྱིན་སོང་།

ཨ་ཕ་གྲོངས་ཏེ་ཟླ་བ་འགའི་རྟེས་སུ་ངའི་ཨ་མས་དེང་སང་བྱས་ནི་ང་ཚོས་ཐུང་ཐུའི་ སྟེ། ས་ལྷས་ངན་པ་རིད་ཟེར་སྲིད་པའི་ཁང་པ་མདོག་ཉེས་ཆུང་ངུ་ཞིག་ཏུ་སྤོར་པ་རེད། དེ་ནི་མཐོང་རྒྱ་འགོག་པའི་ཁང་བཙུགས་ཆེན་པོ་ཞིག་གི་རྒྱབ་ཏུ་ལོན་ཏོན་གྱི་ཕེག་ས་ཐོ་ཕོན་གཞུང་ལམ་ནས་ཁད་རིང་བའི་ས་རྡུ་ཡོད། ངའི་ཨ་ཕ་གྲོངས་པའི་དབྱར་ཐོག་གམ། ༡༩༦༧ ལོའི་སྨོན་གྱའི་ཀུང་གསེང་གི་རྒྱབས་སུ་ངའི་ཨ་མས་ང་ཚོ་ཚང་མ་ལྷོ་ཨ་ཐྲི་རི་ཁར་གྱུ་གཟིངས་ལ་བསྡད་དེ་ཕྱིན་ནི་ཡཀ་པོ་ཡོང་གི་རིད་བསམས་ནས་དེ་ལྷར་ཐག་བཅད་འདུག ངེ་དུས་དབྱིན་ཡུལ་གྱི་གྱུ་གཟིངས་བཟང་གྲས་ཡུ་ཉིན་ཁ་ས་ལེལ་ལེན་ཞེས་པ་དེའི་ནང་ང་ཚོ་ཉི་མ་བཅུ་རྩོར་ཞིག་ལ་འགྲུལ་རྩོད་བྱས་པ་ཡིན། ང་ལེབ་ཐོན་གྱི་གྱུ་ཁར་སྒེབས་དུས་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་རྒྱབ་ནས་ཐེ་ཚྭལ་མོན་ཐེན་ཀྱོང་ངེར་འགྱིང་ཡོད་པ་མཐོང་བ་དྲན་སོས་ཀྱི་འདུག ང་ཚོ་གྱུ་ནས་འབབ་གྲབས་ཆེད་དུས་ངས་ང་ཚོ་གོམ་པ་བརྒྱབ་ནས་འགྲོ་དགོས་ས་འི་ས་ཆ་དེ་ལ་ར་རྩོར་བརྒྱབ་ཡོད་པའི་དོ་སྣང་ཐུང། གྱའི་ཁ་ལོ་པ་དེ་གྱུ་ཟམ་གྱི་དཀྱིལ་དེ་ནས་མར་འགྲྲོ་དུས་དོ་སྐྱེལ་བ་ནག་པོ་ཞིག་ཡར་ཡོང་གི་འདུག ཐྲོ་ཐུར་དུ་ཁ་ལོ་པ་དེས་མི་དེ་འཛུས་ཏེ་ཇོག་པས་གཞུས་ཏེ་ "ངའི་ལམ་འགོག་ཆེས་མ་བྱེད་ཨང། ངའི་འཁྲིས་ལའང་ཡོང་ཆེས་མ་བྱེད་ཨང།" ཞེས་གཤེས་སོང། ང་ཏོན་ཐོར་སོང། ཐོག་མར་ངའི་བསམ་པར་མི་དེ་སྟོན་པ་རེད་བསམས་བྱུང། ངས་ཁོ་འཇིགས་སུ་རུང་བ། ཁྲོ་གཏུམ་ལྟངས་འཇོན་མི་ཐུབ་པའི་མི་ཞིག་རེད་བསམས་བྱུང། འོན་ཀྱང་འགྲུལ་རྩོད་ཆུ་མཐུད་ཀྱང་ངས་ལུང་པ་འདིར་འདི་ལྟ་བུའི་གནས་སྟངས་དེ་རྒྱུན་ལྟན་ཡིན་པ་ངར་ཤེས་རྟོགས་བྱུང།

ང་ལོ་བདུན་པའི་ཐོག་ལྷོ་ཨ་ཐྲི་རི་ཁར་ཡོད་དུས་ངས་མི་རིགས་དབྱེ་འབྱེད་ཀྱི་ཁོར་ཡུག་ལ་དོ་སྣང་མ་བྱུང། ད་ཆ་ངས་མི་ཁྲན་པའི་འཛམ་གླིང་གི་ནང་དུ་གནས་ཚུལ་མང་པོ་ཞིག་དེ་སྤ་ངས་བསམ་པ་ནང་བཞིན་མིན་པ་དེ་མཐོང་རྒྱ་འགོ་ཚུགས་སོང། ངས་འདི་ནི་འཚར་ལོངས་བྱེད་བཞིན་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཆ་ཤས་ཐུན་མོང་བ་ཞིག་རེད་བསམ་གྱི་འདུག སྐབས་ཤིག་ལ་བྱིས་པའི་སྐབས་སུ་ཡིན་ཤག་གི་གནས་ཚུལ་འགའ་ཞིག་ལ་ཏྲི་བ་གཏོང་

རྒྱ་འགོ་ཚུགས་ཀྱི་ཡོད། འགྱལ་སྐྱོང་འདི་ཆ་ཚང་གི་རིང་ང་ལ་ལྟོ་ཙ་ཐ་རི་ཁའི་ནང་གི་མི་རིགས་དབྱེ་འབྱེད་ལམ་ལུགས་ནང་གི་བཤད་གཞོག་དེར་གོ་རྟོགས་ཟབ་མོ་བྱུང།

དེར་ཡོད་སྐབས་ང་ལ་ས་མམ་གྱི་གཙོང་ནད་བྱུང་བ་དང། རང་ཉིད་ཀྱི་འཛམ་གླིང་ནས་ཁ་བྱལ་བའི་ཚོར་སྣང་ཡང་བྱུང་བ་མ་ཟད། བསམ་བློའི་ནང་དུ་ "ཐལ་ཆེར་ང་རང་སྡུག་བསྔལ་འདི་ནས་ཐར་བ་ལ་རང་ཤི་བཙུབ་དགོས་པ་མིན་ནམ" བསམས་པའང་དྲན་སོས་ཀྱི་འདུག ཡང་ཕྱོགས་གཞན་ནས་བྱས་ན་ང་ཤི་རྒྱ་ལ་ཞིད་སྣང་ཆེན་པོ་ཡོད། ང་ལ་གཞི་རྒྱན་མེད་པའི་ཚོར་བ་ཞིག་བྱུང།

ང་ཚོས་ལེབ་ཁོན་ལ་བསྐོར་སྐྱོང་བྱས་ཚར་བའི་རྗེས་སུ། ངའི་ཨ་མས་ཉིན་ཤས་རིང་མོ་ལེར་རྒྱང་དུ་སྡོད་འདོད་བྱས་ཏེ་གཅིན་མོ་དང་ང་གཉིས། ཁེ་ས་ལ་ཐུག་པའི་བུ་ཞིག་དང་མཉམ་དུ་ལེར་རྒྱང་དུ་རོ་ཏི་ས་ཡ་ནང་གི་ཐྲིག་ཁོ་རི་ཡ་ཐྲོལ་ས་ལ་བཏང་བྱུང། སྤར་སོང་རྗེས་དྲན་བྱེད་སྐབས། ངའི་ཨ་མས་འདི་འདྲ་བྱས་པ་དེ་འགན་ལུར་མ་བྱས་པ་ཞིག་ཏུ་མངོན། སྐབས་དེ་དུས་ང་ལོ་བཅུ་གསུམ་དང། ངའི་གཅིན་མོ་ལོ་བཅུ་དྲུག ཚེའི་དགའ་རོགས་ཆར་ལེ་ས་ལོ་བཅུ་བདུན་རེད། འོན་ཀྱང་སྐབས་དེར་ང་ཚོས་འདི་ནི་བསམ་བློ་ཞེ་དགས་ཡག་པོ་ཞིག་རེད་བསམས་ཡོད།

ང་ཚོ་རོ་ཏི་ས་ཡའི་མགྲོན་ཁང་དུ་སྒེའུ་ཁས་པའི་རྗེས་ཐོག་དེར། ང་ཚོས་མགྲོན་ཁང་དེའི་ཁེ་འགྱམ་དུ་ཆུན་ཙེད་ཁང་ཞིག་ཡོད་པ་ཤེས་བྱུང། ཡིན་ནའང་ནང་དུ་འཛུལ་ཆོག་པ་ལ་ལོ་ཉེར་གཅིག་ཟིན་དགོས་འདུག དེས་ན་ངའི་གཅིན་མོས་མིག་ལ་གྲོབ་མ་བཟོ་བ་སོགས་མཇོས་སྟོས་མང་པོ་བྱས་སོང། ང་ཚོས་ཐབས་ཤེས་ཡོད་ཀུ་བྱས་ཏེ་ཆུན་ཙེད་ཁང་དུ་འཛུལ་ཐུབ་པ་བྱུང། དེ་གར་ང་ཚོའི་དངུལ་ཡོད་ཚད་ཆུན་ལ་ཤོར། ང་ཚོས་ཕྱིར་ལོག་གི་འགྱལ་སྐྱོང་ཀྱི་ཆེད་དུ་འགྲོ་ཐོན་ཟུར་འཛོག་བྱས་ཡོད་པ་དེའང་ཆུན་ཙེད་ལ་ཤོར། ང་ཚོས་ནང་ལ་ལོག་ཆུའི་འགྲོ་ཐོན་ཕྱི་དངུལ་དེ་ཆུན་ཙེད་རོ་ལེད་ཆུ་ཅོག་གི་ཨང་ཀི་བཙུ་གསུམ་པའི་ཐོག་ལ་བཞག་པས། ཡ་མཚན་པ་ཞིག་ལ་ཨང་ཀི་བཙུ་གསུམ་དེ་ཐོན་སོང། ང་ཚོ་ལ་བསོད་བའི་འདུག་མ་གཏོགས་དེ་མིན་ཕུང་ལ་ཐུར་བ་ཡོད།

ང་ཚོ་ཡོ་ཏན་སི་ལྷག་ལ་ཕྱིན་ཏེ་ཨ་མ་ལ་ཐུག་པ་དང་མོས་ང་ཚོ་ས་ཁྱལ་དེའི་གཡས་གཡོན་དུ་བསྐོར་སྐྱོད་ལ་འཁྱིད་བྱུང། ང་ཚོས་ངའི་གཅེན་མོ་དམར་འབྱར་ཡིན་སྐབས་ངའི་ཕ་མ་དང་མཉམ་དུ་སྟོད་ས་ཞི་ཕྱུགས་གསོ་ཁང་ཕྱི་ལོ་སི་ཐི་རིམ་ཕར་ཁི་ཞེས་པ་ལ་ཕྱིན་པ་ཡིན། ངའི་ཨ་མས་ངའི་ཨ་ཕ་དམག་ས་ར་ཆས་སྐྱོན་བྱུང་བ་དེ་ནས་དྲག་སྐྱེད་ཡོང་ཕྱིར་དེར་བསྡད་པའི་སྐོར་ལ་ལོ་རྒྱས་བཤད་བྱུང། ཁོང་ཚོ་ཐོག་མ་དེར་སྟོར་སྐབས་ཨ་ཕའི་མིག་ལ་ཆ་རས་དཀྲིས་ཡོད་པ་དང་ཞེ་དྲགས་ནད་པ་རེད། དུས་ཡུན་དེའི་རིང་ལ་བགྲེས་ཡོལ་དུ་ས་ངང་བའི་མཚོ་དམག་གི་དམག་དཔོན་དང་ངའི་ཕ་དམ་པ་ལྷོལ་ཁྲིར་ལྷི་སི་ཐེད་ཁོང་ཚོ་དང་མཉམ་དུ་བསྡད་པ་རེད། ཁོང་ཆང་རག་ལ་དགའ་བའི་མི་ཞིག་རེད། ཐེངས་ཤིག་མོ་ཏ་ལ་སྐྱོན་ཟོར་བའི་སྐབས་ས་ཁོས་ཨ་རག་ཉོ་བའི་ཆེད་དུ་གྲོང་ཁྱེར་ལ་འདྲུད་འཐེན་འཁོར་ལོ་ལེ་བར་ཉི་ཤུ་བཏང་སྟེ་ཕྱིན་པ་རེད།

ངའི་ཨ་མ་མི་རིགས་དབྱེ་འབྱེད་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་ཆ་ཚང་བྱེད་མཁན་ཞིག་རེད། འོན་ཀྱང་ང་རང་ལོ་བཅུ་གསུམ་ཡིན་པའི་སྐབས་ནས་བཟུང་འདི་ཕྱོགས་ཡོངས་ནས་ནོར་འཕྲལ་ཡིན་པ་ཤེས་ཀྱི་ཡོད། ངས་དེ་གའི་མི་རིགས་དབྱེ་འབྱེད་ཀྱི་གནས་སྟངས་སྐོར་ལ་ལོ་རྒྱས་མི་སྟན་པ་གོ་འགོ་བཙུགས། དཔེར་ན། ང་ཚོའི་ཉེ་འཁྱམ་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱུགས་གསོ་ཁང་གི་མི་དེ་ཚོས་ཁྲོམ་ལ་བཟའ་ཚས་ཉོ་བར་འགྲོ་དུས་ཁོང་ཚོས་རང་གི་གཡོག་པོ་ནག་པོ་དེ་ཚོ་ར་གས་ལ་འཁྲིད་དེ་འགྲོ་གི་ཡོད། འོན་ཀྱང་གཡོག་པོ་དེར་ཏྲི་མ་ཁ་ཡི་འདུག་ཅེས་མོ་ཏའི་ནང་ལ་མཉམ་དུ་འཁྲིད་ཀྱི་མེད། ཁོང་ཚོས་གཡོག་པོ་དེ་མོ་ཏའི་ངོ་པོ་ཐུགས་སའི་ནང་དུ་སྟོད་བཙུག་གི་ཡོད། ང་ཚོས་འདི་ལྟ་བུའི་ལོ་རྒྱས་མང་པོ་ཐོས་རྒྱུང།

ང་ཚོ་ཡོ་ཏན་སི་ལྷག་ཏུ་ལོག་རྗེས་ཚོས་སེམས་ཏ་ཅང་ཆེན་པོ་ཡོད་པའི་ངའི་ཨ་མའི་གཉེན་ཚན་རྒྱས་ལ་ཐུག་འཛིད་བྱས་པ་ཡིན། ང་ཚོས་སྐབས་དེར་ལོ་དགུ་བཅུ་གོ་བརྒྱད་སོན་པའི་ངའི་ཨ་མའི་ཨ་མ་ལ་ཐུག་པ་ཡིན། མོས་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་ཀྱ་ལྟའི་སྟེང་རང་ཉིད་ཤི་རྒྱུར་ཐུག་བཅད་དེ་མཁ་ཁྱིར་ཉལ་ནས་མཐའ་མའི་ལོ་བཅུ་གསུམ་བསྐྱལ་བ་རེད། མོ་བུ་མོ་རྒྱས་ཀྱི་ཁྱིམ་དུ་རེས་མོས་བྱས་ནས་སྟོར་ནས་བསྡད། ང་ཚོ་དེ་གར་ཡོད་དུས་མོ་

ངའི་ཨ་མའི་གཅེན་མོ་ཆུན་ཤོས་སྲུ་མོ་ས་རའི་ནང་དུ་བསྡད་འདུག ས་རས་མོ་རང་གི་བཟའ་ཚས་ཆུམས་ནང་དུ་སྐྱེལ་བར་མངགས་ཀྱི་འདུག་ཀྱང། མོས་སྐྱེལ་མཁན་གྱི་མི་ནག་པོ་དེ་ནང་ལ་གཏོང་གི་མི་འདུག མི་ནག་པོ་གཅིག་ཀྱང་མོའི་ནང་དུ་བཏང་སྟོང་མེད་ཙང། མོས་བཟའ་ཚས་ཀྱི་སྒམ་དེ་ཚོ་སྨོ་འགྱམ་དུ་གཞག་ཏུ་འཛུག་གི་འདུག ཕྱོགས་བསྟོམས་བཆུབ་སྟེ་བཤད་ན། ལྷ་ཨ་ཐྭ་རི་ཁ་ཞེས་པའི་ཏ་ཙང་མཇོས་ལྷུག་ལྷན་པའི་ལུང་པ་དེ་ང་ལ་མཚོན་ན། སྐབས་དེ་དུས་ཀྱི་འཇིགས་སུ་རྒང་བའི་ཕྱོགས་རིས་དབྱེ་འབྱེད་དེས་འཕྲོ་བརླག་ཏུ་བཏང་ཁོང་བས་མ་པ་ལྟང།

དབྱར་མཏུག་དེར་ངའི་གཅེན་མོ་ཁེར་ཐྲི་ལོ་ཇི་ལ་ལོག་ཕྱིན་པ་དང། ང་ཐྲེན་ནེན་཮ན་སྨོ་བ་གྱར་ལོ་རིམ་གཉིས་བར་འཕྲལ་བ་ཡིན། འདིའི་སྐབས་སུ་ངས་ང་རང་འཚར་ལོངས་བྱེད་སའི་ཡེ་ཤཱའི་དད་པ་དེ་ནས་བཆལ་ཏེ་ཚོས་ལུགས་གཞན་དང་དད་ཡུལ་གཞན་ལ་དོ་སྣང་བྱེད་ཆུ་འགོ་བཙུགས་པ་ཡིན། ཐ་ན་ང་རང་བྱིས་པ་ཡིན་དུས་ནས་སྣང་སྲིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་སྐོར་ལ་དུས་རྒྱུ་ཏུ་ཏི་བ་ཡོང་གི་ཡོད། ང་ལ་ཐོག་མའི་དུས་ནས་གང་ཞིག་འགྲིག་མེད་པའི་ཚོར་བ་ཞིག་ངང་ངམ་ཤུགས་ཀྱིས་ཡོང་གི་ཡོད། ཕྱི་ཀུ་ཕལ་མོ་ཆེས་བྱས་པ་ནང་བཞིན་ངས་རང་གི་ཕ་མ་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་གང་ཡིན་པ་དེ་དེ་ལྟར་རེད་དམ་ཞེས་ཏྲིས་སྐབས། ཁོང་ཚོས་ཚོས་ཕྱོགས་ཀྱི་སྨོ་ནས་འགྲེལ་བཤད་བཙུབ་པ་དེར་ངས་ཡིད་ཆེས་བྱས་མེད། ང་རང་ལོ་བྱུག་ཙམ་ཡིན་དུས་ངས་ཨ་མ་ལ་ "ཅིའི་ཕྱིར་ང་ང་རང་རེད་དམ།" ཞེས་ཏྲིས་དུས། ངས་འདིའི་ཐོག་ལ་བསམ་བློ་ཡུད་ཙམ་བཏང་ཡོད། ཨ་མས་ང་ལ་ "ཁྱོད་རང་ནི་ཁྱོད་རང་ཡིན་དོན་ནི་དགོན་མཚོག་གིས་ཁྱོད་རང་ཁྱོད་རང་གི་ངོ་བོར་བཟོས་པ་རེད།" ཅེས་བརྗོད་བྱུང། ལོ་ཚད་དེ་འདྲ་ཞིག་ལའང་ངས་ "ལན་འདིས་ངའི་ཡིད་མི་ཚོམ། ང་ནི་ང་རང་ཡིན་དགོན་མཚོག་གིས་བཟོས་པ་ཙམ་མ་ཡིན་པར་ནང་དུ་ང་ལའང་བྱེད་ལས་ཕན་བུ་རེ་ཏེས་པར་དུ་ཡོད་དགོས་ཀྱི་རེད།" བསམས་སྟོང།

ང་རང་འཚར་ལོངས་བྱེད་སའི་ཡེ་ཤྱའི་ཚོས་ལུགས་དེར་ངས་ནམ་ཡང་འཕྲེལ་མཐུད་བྱེད་མ་ཐུབ། ངས་མཐོང་རྒྱ་མེད་པའི་དཀོན་མཆོག་ཅིག་ལ་ཡིད་ཆེས་ཙ་བ་ནས་བྱེད་ཐུབ་མ་སོང་། དཀོན་མཆོག་གིས་ཐག་གཅོད་ཚང་མ་གནང་གི་ཡོད་པ་དང་། མི་ཚོས་ག་རེ་བས་མ་པ་དང་ཚོར་བ་མཉྫན་ཀྱི་ཡོད་པ། མི་རྣམས་ལ་དཀའ་ངལ་འཕྲད་ཚེ་ར་ཧུལ་སྐྱོར་གནང་གི་ཡོད་ཟེར། འོན་ཀྱང་ང་ལ་འདི་ནི་ལྟ་ཐུང་ལྟ་བུར་མངོན་པས་གོ་དོན་ཞིག་ཙ་བ་ནས་སྟེར་མ་ཐུབ།

ང་འཚར་ལོངས་བྱེད་པའི་སྒེབས་ཐུ་ང་ཚོ་དབྱིན་ཡུལ་ཀྱི་ཡེ་ཤྱའི་ལྟ་ཁང་ལ་གཟའ་ཉེ་མ་ནམ་ཡིན་ལ་ཕྱིན་པ་ཡིན། ངའི་ཨ་ཕ་མ་གྲོངས་པའི་ལོ་འགའ་ཤས་ཀྱི་སྟོན་ལ་ཚོས་དད་དང་འབྲེལ་བའི་སྐོར་ལ་དཀའ་ངལ་ཞིག་འཕྲད་པ་རེད། ཏུས་ཡུན་ཐུང་ཏུ་ཞིག་གི་རིང་ལ་ངའི་ཕ་མས་ཕྱི་ལི་ཕྲ་རམ་གྱི་ཚོགས་འཛོམས་དེ་ཚོར་ཕྱིན་ཏེ་ཚོས་ཀྱི་སྐོར་ལ་ཆོས་དད་ཅན་ཞན་དེ་འདུ་ཆགས་སོང་། འདི་ནི་ལོ་གཅིག་ཀྱང་འགོར་མ་སོང་། ཁོང་གི་མི་ཚེའི་ལོ་མཐའ་མ་འགའི་ནང་ཏུ་ངའི་ཨ་ཕ་ཤར་ཕྱོགས་པའི་ཚོས་ལུགས་དང་ཁྱད་པར་ཏུ་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་ལ་སྒོ་སྣང་བྱུང་འདུག འོན་ཀྱང་ངས་འདིའི་སྐོར་ཨ་ཕ་གྲོངས་ཟིས་གཞི་ནས་ཤེས་རྟོགས་བྱུང་།

ཕྱིན་ནི་ཅན་ཏན་ཏུ་སྒོས་ཡུན་གྱི་ལོ་འཁོར་མོར་ངས་ཚོས་ལུགས་མཚུངས་བསྟུར་དང་ཤར་ཕྱོགས་པའི་ཚོས་ལུགས་སྐོར་གྱི་དེབ་བཀླགས་པ་ཡིན། ངའི་ལག་པར་སྒེབས་པའི་ནང་ཚོས་ཀྱི་དེབ་ཕོག་མ་དེ་ཁི་རི་ཁི་མེ་ཁི་ཅམ་ཆ་རེ་ཁི་ཡིས་ཏྲིས་འདུག ངས་དེའི་ནང་ནས་ "དམིགས་ཡུལ་དེ་ངར་འཛིན་མེད་པར་བཟོ་རྒྱ་རེད།" ཟེར་བའམ། ཡང་ན། "བདག་ཡོད་པ་མ་རེད། དོན་དམ་པར་བདག་མེད།" ཟེར་བ་ལ་ས་སོགས་པ་བཀླགས་ཟིས་ངས་དེས་དེ་མར་བཞག་སྟེ་ "ང་ནས་བཟུང་ངས་ནང་ཚོས་སྐོར་བཀླག་གི་མིན།" བསམས་བྱུང་། ང་ཚོས་ལུགས་གཞན་གྱི་སྐོར་བཀླག་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཡིན། ཡིན་ན་ཡང་ཞེད་སྣང་ལ་མ་ལྟོས་པར་ངས་ནང་པའི་དེབ་སྐྱར་དུ་བཀླགས་པ་ཡིན། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན་དེ་ཚོའི་ནང་ནས་ང་ལ་གོ་རྒྱ་མང་བ་ཕོབ་བྱུང་། རང་ས་ཆེམས་རང་གིས་གཅུན་དགོས་པའི་སྒེར་གྱི་ལས་འགན་གྱི་

ནན་བཤད་དེ་ལ་ང་ཡིད་འཕད་པོ་བྱུང། དེ་ལས་བཆལ་ཏེ་ང་ནང་ཚོས་ལ་བློ་ཕྱོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་གཞན་ནི། དེས་རང་ཉིད་རང་གི་མགོན་དང། རང་སེམས་གནས་ཐབས་ཀྱི་ལམ་ཞིག་ཡོད་པ་བསྟན་འདུག ང་དང་འཕྲད་པའི་གནས་ལུགས་གཞན་ཚང་མའི་ནང་ནས་ནང་ཚོས་འདི་དངོས་ཡོད་དང་མཐུན་པ་དང་གཞི་བརྟན་པོ་ཞིག་ཏུ་ཚོར་བྱུང།

ངས་གོང་དུ་བཤད་ཟིན་ལྟར་ ༡༩༦༤ ཀྱི་དབྱར་ཁ་དེར་ང་ཏ་ལམ་ལོ་བཅོ་ལྔར་སྒྲིས་དུས་ང་ཚོས་མལ་ཐ་ལ་ཕྱིན་པ་ཡིན། དབྱར་ཁ་དེར་ཞ་མས་ང་ལ་དུག་གཏོང་ཆོས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་ངར་ཡིད་ཆེས་རྟེད་བྱུང། བས་མ་བློ་དེ་བས་ཅོལ་ཞིག་རེད་དེ་ངའི་སེམས་ནང་ནས་འདོན་ཐུབ་མ་སོང། མོ་མི་དགའ་བའི་བྱ་བ་ཞིག་ངས་བྱས་ཡོད་ན་མོས་སྐད་ཕྱུགས་ཆེན་པོའི་སྒོ་ནས་ང་ལ་ "ངས་ཁྱོད་གསོད་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད།" ཅེས་ཟེར། ངས་མོས་བཤད་པའི་ཚོག་ལ་བདེན་པར་བཟུང་སྟེ་མོས་གཡོས་པའི་ཁ་ལག་རྩ་བ་ནས་བཟས་མེད། ངས་དབྱར་ཁའི་གུང་གསེང་དེ་ཞ་མར་སུན་སྟང་གི་ཚོར་བ་ཐལ་ཆ་ཅན་གྱི་ནང་དང་ནང་ཚོས་ཀྱི་སྐོར་གྱི་དཔེ་དེབ་བཀླགས་ཏེ་དུས་ཚོད་བསྐྱལ་བ་ཡིན། དེ་ནས་ཟླ་བ་བཞིའི་རྗེས་སུ་ང་རིན་པོ་ཆེར་ཕེངས་དང་པོར་ནང་པའི་ཚོགས་སྟེ་ཀ་མཇལ་བྱུང། ངའི་མི་ཚེ་དེ་ངས་ནམ་ཡང་རེ་སྐུག་བྱེད་མ་ཐོང་བའི་ཁ་ཕྱོགས་ཤིག་ཏུ་འགྱུར་ལ་ཉེ་བ་རེད།།

བཞི།

ངའི་ཕྱི་གཅོས་རྒྱམ་དྲུང་པ་རིན་པོ་ཆེ་ནི་སྒྲོ་ལོ་ ༡༩༦༠ འདྲུག་གི་ལོར་བོད་དུ་འཕྲུངས་པ་རེད། ཁོང་གི་ཕ་མ་ནི་བོད་ཤར་ཕྱོགས་མཚོ་སྒང་དུ་འཚོ་བའི་འབྲོག་པ་ཡིན་པ་དང་། ཁོང་ལ་མིང་སྲིང་དུ་མ་ཡོད། ཁོང་བླ་བ་བཅོ་བརྒྱད་ཡིན་པའི་སྐབས་ཐུ་ཟུར་མང་བདུད་ཙི་མཐིལ་དགོན་པའི་གྲྭ་བ་འགའ་ཤས་ཁོང་གི་འབྲོག་སྟེ་དེར། ལོ་སྟོན་མ་དེར་སྐུ་གཤེགས་པའི་དགོན་པའི་མཁན་པོའམ། དྲུང་པ་སྐུ་ཕྲེང་བཙུ་པའི་ཡང་སྲིད་འཚོལ་དུ་སྒེའུ་པ་རེད། བོད་ཀྱི་ནང་པ་ཚོས་བླ་ཆེན་རྗེགས་པ་དང་ལྷན་པ་དེ་ཚོ་སྐུ་གཤེགས་སྐབས། ཆོས་བསྟན་ནས་ས་ཕམས་ཅན་གཞན་གྱི་དོན་མཛད་པ་དང་། ལས་ཀྱི་འཕྲོ་མ་མཐུད་སྐྱོང་བའི་ཆེད་དུ་སྒར་ཡང་སྐུ་སྐྱེ་བཞེས་ཏེ་ཕེབས་ཀྱི་ཡོད་པར་ཡིད་ཆེས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། བླ་མ་ཚོ་དགུང་ལོ་མཐོན་པོར་སྒེའུ་ཕྲུ་རང་ཉིད་གང་དུ་འཕྲུངས་རྒྱ་ཡིན་པའི་སྐོར་ལ་ཕྱག་བྱེས་འཛིན་པ་གནང་ཡང་མེད་ཅང་། དཀོ་འདུན་པ་ཚོས་རང་གི་ཚོས་བརྒྱད་ཀྱི་གཙོ་འཛིན། ༧ རྒྱལ་དབང་ཀུན་པ་ལ་གཟིགས་སྣང་བྱུང་བ་ཞིག་ལ་བློས་འགེལ་བྱས་ཡོད། ཁོང་གིས་ཡང་སྲིད་འཚོལ་མཁན་ཚོ་ལ་ཕྱིས་པའི་ཕ་དང་མ་ཡི་མིང་དང་། དེ་མིན་ཀྱི་གནས་ཚུལ་བཅས་གནང་སྟེ་གང་དུ་འཚོལ་དགོས་མིན་བཀའ་གནང་བ་རེད།

ཁོང་ཚོ་ཕེངས་དང་པོ་ངའི་ཕྱི་གའི་འབྲོག་སྟེར་སྲེལས་དུས་མི་ཚོ་ལ་སྐད་ཆ་འདྲི་བ་དང་ལྷན་དུ་ཕྱིས་པ་ལོ་གཉིག་ཙམ་ཟིན་མཁན་ཡོད་རིགས་ཀྱི་བཟའ་མི་ཅི་ཡོད་ཀྱི་ཐོ་གཞུང་ཞིག་བཟོས་འདུག་ འོན་ཀྱང་ཁོང་ཚོས་རིན་པོ་ཆེའི་ཕ་མ་ལ་སྐད་ཆ་གང་ཡང་དྲིས་མི་འདུག ཆུ་མཚན་ནི་ཁོང་ཚོ་ཁྱིམ་ཚང་དབུལ་པོའི་ཐུས་ཡིན་པ་དང་། དཀོ་འདུན་པ་ཚོས་དྲུང་པའི་ཡང་སྲིད་དེ་མི་ཚང་ཕྱུག་པོ་ཞིག་ཏུ་འཕྲུངས་ཡོད་པའི་རེ་བ་བྱས་འདུག ཁོང་ཚོས་མིང་ཐོ་དེ་ཀཱཊ་པ་ལ་ཕུལ་སྐབས། ཁོང་གིས་དཀོ་འདུན་པ་ཚོས་ཡག་པོ་བྱས་ཏེ་

ཚད་གཅོད་བྱུང་ཡོད་ས་མ་རེད། ཡང་སྐྱར་ཕྱིན་ཏེ་འབད་རྩོལ་བྱེས་ཤོག་གསུངས་འདུག འདིའི་སྐབས་སུ་དགེ་འདུན་པ་ཚོ་འཐོག་སྟེའི་ཉེ་འགྱམ་དུ་སྒེས་དུས་ཁོང་ཚོས་བྱིས་པ་ཆུང་ཆུང་ཁོང་ཚོར་ལག་གཡུག་རྒྱག་མཁན་ཞིག་མཐོང་འདུག འདི་ནི་རིན་པོ་ཆེ་རེད། ཁོང་ཚོས་ཁོང་གི་ཕ་མར་སྐད་ཆ་ཏིས་དུས་ཐོག་མར་ཁོང་ཚོ་མགོ་འཐོམས་འདུག ཡ་མའི་མིང་འགྲིག་ཡོད་ཀྱང་ཡ་ཕའི་མིང་འགྲིག་མེད། དེ་ནས་མཐའ་མ་དེར་ཁོང་གི་ཡ་མས་མོའི་ཕྱི་ཀ་དེ་ཕྱུ་ཀའི་ཕ་ངོ་མ་མིན་པ་དང་། ཕྱི་ཀ་དང་པོའི་མིང་དེ་བཤད་སྐབས་ཚད་ཀཅོད་པ་ཚོ་ལ་དགོས་པའི་མིང་དང་མཐུན་པ་རེད། ལ་རྒྱལ་དབང་ཀ་ཆ་པའི་ཀཊིགས་ཐང་ཀཱ་ཁེར་བཟུང་ནས་ཁྱིམ་ཚང་དེའི་ཐུ་ཀུར་ཀྱི་ཐོ་ཏེ་ཕྱོ་ཕྱོགས་ལ་བསྟན་ཡོད་པ་དང་། ཁྱི་དམར་པོ་ཞིག་ཀྱང་ཡོད་པ་རེད།

དེ་ནས་དགེ་འདུན་པ་ཚོས་བྱིས་པ་དེ་ཡང་སྲིད་ངོ་མ་ཡིན་མིན་ཀྱི་བརྟག་དཔྱད་བྱས་འདུག དགེ་འདུན་པ་ཚོ་ལ་འགྲོ་བ་རིགས་དྲུག་གི་གནས་འཁོད་པའི་སྲིད་པ་འཁོར་ལོའི་ཐང་ཀ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་བསྟན་ནས་བྱིས་པ་དེར་གང་ནས་ཡོང་མིན་དྲིས་འདུག རིན་པོ་ཆེས་ལྷ་དང་། ལྷ་མ་ཡིན། དམྱལ་བ། ཡི་དྭགས། དུད་འགྲོ། གང་ལའང་མ་ཡིན་པར་མི་ཡུལ་ལ་མཇུས་མོ་ཀེར་འདུག ལན་དེ་འགྲིག་ཅང་ཁོང་ཚོས་མྱ་མཐུད་ནས་དྲིལ་བུ་མི་འདྲ་བ་གཞིས་དང་། ངོ་རྡེ་གཞིས། འཁར་རྒྱུ་གཞིས། ཕྲེང་བ་གཞིས་བཅས་བསྟན་ཏེ་འདེམས་སུ་བཅུག་འདུག ཁོང་གིས་བྱང་པ་སྐུ་ཁོང་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་པའི་ཕྱག་རྫས་རེ་རེ་བཞིན་མ་ནོར་བར་བདམས་འདུག

སྒྲ་ནག་གི་ནང་དུ་སྟོད་མཁན་གྱི་འཐོག་ཕྱུག་ཆུང་ཆུང་འདི་ཁོང་ཚོའི་མཁན་པོ་ཡིན་པ་ཨེས་ཏེ། དགེ་འདུན་པ་ཚོ་ཕྱགས་མཉེས་ཐག་ཆོད་དེ་ཁོང་ཚོས་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཁོང་གི་ཕ་མ་བཅས་ཟུར་མང་དུ་གདན་འདྲེན་ཞུས་འདུག བོད་ཤར་ཕྱོགས་སུ་ཅ་ལམ་མེ་ལེ་གྱུ་བཞི་མ་ལྟ་བཅུས་ཁྲབ་པའི་ས་ཁུལ་ནང་ཟུར་མང་དགོན་པའི་ཁོངས་གཏོགས་ཀྱི་དགོན་པ་མང་པོ་ཡོད། ངའི་ཕྱི་གའི་བྱིས་པའི་སྐབས་ཀྱི་དུས་ཚོད་མང་བ་བསྒྱལ་ས་འི་དགོན་པ་དེ་ཟུར་མང་བདུད་ཙི་མཛེལ་རེད། ཟུར་མང་བདུད་ཙི་མཛེལ་དེ་དགོན་

པ་གལ་ཆེན་ཞིག་ཡིན་ཀྱང་ཆེ་ཤོས་དེ་མ་རེད། དགོན་སྡེ་དེ་ཚོའི་ནང་ནས་དགེ་འདུན་པ་སྟོང་ལ་ཉེ་བ་བཞུགས་ས་འི་དགོན་པ་ཆེ་ཤོས་དེ་ཟུར་མང་རྣམ་རྒྱལ་རྩེ་རེད། ཁྱི་འདོན་བྱེད་པའི་ཆེད་དུ་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཁོང་གི་ཕ་མ་གཉིས་རྣམ་རྒྱལ་རྩེར་ཁྱིད་འདུག ༢རྒྱལ་དབང་ཀཱཊ་པ་སྐབས་དེ་དུས་ས་ལྷལ་དེར་ཆིབས་སྐྱུར་གནང་གི་ཡོད་ཅང་ཁོང་རང་ཉིད་ནས་ཁྱི་འདོན་གྱི་ཚོ་ག་དེ་གནང་པ་རེད། ཁྱི་འདོན་གྱི་ཚོ་ག་དེར་དགེ་འདུན་པ་དང་། བཙུན་མ། སྐྱ་པོ་བཅས་མི་གྲངས་སྟོང་ཕྲག་བཅུ་གསུམ་ལས་མང་བ་འཛིན་མས་འདུག ཐུ་ཕུད་བཞིས་རྒྱ། ཆོས་མིང་སྟོལ་རྒྱ་བཅས་ཕེ་བའི་ཐོག་མར་སྐྱབས་འགྲོ་ས་མས་སྐྱེད་ནས་འགོ་བཙུགས་གནང་འདུག

དེ་ནས་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་གོང་མའི་གཟིམ་ཤག་ཏུ་བཞུགས་ཏེ་བསྟན་པ་སློབ་གཉེར་གནང་རྒྱའི་ཆེད་ཟུར་མང་བདུད་ཚི་མཐེལ་དུ་སྒོར་གནང། ཁོང་གི་ཡབ་འབྱོག་སྟེར་ཕྱིར་ལོག ཤོད་ཀྱང་རིན་པོ་ཆེའི་མ་ཡུམ་རིན་པོ་ཆེ་ལོ་ལྷ་ཟིན་ཏེ་ལུགས་མཐུན་སློབ་གཉེར་འགོ་མ་བཙུགས་ཀྱི་བར་དུ་དགོན་པའི་ཉེ་འགྲམ་ཞིག་ཏུ་བཞུགས་འདུག མ་ཡུམ་ཀྱིས་རིན་པོ་ཆེར་ཉིན་ལྔར་ཐུག་འཕྲད་བྱེད་ཆོག་པ་དང། རིན་པོ་ཆེས་ཀྱང་ཐུག་འཕྲད་འདི་དག་ལ་སློ་བ་དང་བཅས་རེ་སྐུག་ཆེན་པོ་གནང་འདུག

དྲུང་པ་སྐུ་ཕྲེང་བཙུ་པ་ནི་དཀར་ཐུབ་ལ་གཞོལ་བའི་ཆལ་འཕྱོར་པ་ཞིག་བྱུང་འདུག ཁོང་གིས་དཀར་སྦྱང་ལྟར་བླངས་པའི་མི་ཚེ་ཞིག་བསྐྱལ་གནང་བ་རེད། དཔེར་ན། ཁོང་ལ་ཆིབས་པ་དཀར་པོ་ཡིད་དུ་འོང་བ་ཞིག་འབྱལ་བ་བྱུང་ཡོད་ཀྱང། དགོན་པ་གཞན་ལ་གསུང་ཆོས་གནང་བ་དང། ཐོང་གསེས་ཁག་ཏུ་ཕེབས་དགོས་པའི་སྐབས་སུ་ཁ་ལ་མ་ཆིབས་པར་ཞབས་ཐང་དུ་ཕེབས་གནང་གི་ཡོད། ཁོང་ཅ་ཅང་དགུང་ནི་བཅུས་པོ་མ་ཚགས་བར་དུ་དེ་ལྟར་གནང་ཡོད། ཟུར་མང་བདུད་ཚི་མཐེལ་དུ་ཡོད་པའི་ཁོང་གི་གཟིམ་ཤག་ཀྱང་ཅ་ཅང་སྐྱོ་བོ་ཡོད། དགོན་པའི་གནས་རིམ་གྱི་ནང་དུ་ཕྱག་མཛོད་ལ་དབང་ཆ་ཅ་ཅང་ཆེན་པོ་ཡོད། དེས་ན་དཆ་མ/ཁན་པོ་གསར་པ་བྱང་པ་སྐུ་ཕྲེང་བཙུ་གཅིག་པ་ཉིད་ཟིན་པས་ཕྱག་མཛོད་ལ་གཟིམ་ཤག་དེ་བག་སྒོ་བོ་དང་བཀོད་པ་ལེགས་པོར་བཟོ་

བཅོས་ཕྱིང་འདོད་བྱུང་འདུག ཏེ་བར་དུ་གཟིམ་ཤག་དེ་སྟ་མོ་སྐུ་གོང་མའི་སྐབས་སུ་ཇི་ལྟར་ཡོད་པ་དེ་རང་སོར་བཞག་འདུག ཡིན་ན་ཡང་སྲོལ་རྒྱུན་ལྟར་ན། སྐུ་ཕྲེང་གསར་པ་ཁྲི་འདོན་བྱུང་བའི་རྟེས་སུ་ཡང་སྲིད་དེས་རང་ཉིད་ཀྱི་འདོད་པ་བཞིན་འགྱུར་བ་གཏོང་ཚོག་གི་ཡོད། སྐབས་འདིར་རིན་པོ་ཆེ་ནི་དགུང་ན་ཅ་ཅང་ཕྱ་བས་ཐག་གཅོད་འདི་རིགས་གནང་ཐུབ་པ་མེད་དུས། ཁོང་གི་ཕྱག་མཛོད་ལ་རང་དབང་ཆ་ཚང་ཡོད།

བཟོ་བཅོས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རིན་པོ་ཆེ་ཐུགས་མཉེས་པོ་བྱུང་འདུག ཏེ་ནི་ཁོང་ལ་བཞུགས་ས་དེ་བས་སྐྱིད་པ་ཞིག་ཐོབ་པ་དེས་མ་ཡིན་པར། བཟོ་པ་མང་པོ་ཞིག་དེར་ལས་ཀ་བྱེད་དུ་ཡོང་གི་ཡོད་པས། ཁོང་ཚོའི་སྒྲ་ཆལ་དེ་ཚོར་ཁོང་སྟོ་སྣང་ཆེན་པོ་ཡོད་པའི་རྒྱན་གྱིས་རེད། ཁོང་ཚོས་གཟིམ་ཤག་ནང་གི་ཤིང་གི་གདུང་མ་དེ་ཚོར་ཚོན་བཀྲག་པོ་བཏང་སྟེ་རི་མོ་སྣ་ཚོགས་བྲིས་ཡོད། རིན་པོ་ཆེ་དང་ཕྱིས་པ་གཞན་ཞིག་གིས་ཚོན་བཀྲས་ཏེ་རི་མོ་བྲིས། ཁོང་རི་མོའི་སྒྲ་ཆལ་ལ་ཐུགས་སྟང་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་དང་དེ་སྐུ་ཚེ་ཏྲེལ་པོར་ཆུ་མཐུད་གནས་པ་རེད།

ལོ་ལྷ་ལ་མ་སོན་བར་དུ་རིན་པོ་ཆེ་བདུད་ཙི་མཐེལ་དུ་བཞུগས་པའི་མི་ཚེ་དེ་ལྷོད་ལྷོད་དང་སྐྱིད་པོ་བྱུང་འདུག ཁོང་གིས་སྐབས་རེ་བཙུན་ཆུང་གཞན་ཚོ་དང་མཉམ་དུ་ཙེད་མོ་ཙེ་ཚོག་གི་ཡོད་ལ། རང་ངོས་ལ་ལས་འགན་ཡང་དེ་ཙམ་མེད། ཁོང་ནི་ཕྱིས་པ་ཆུང་ཆུང་གང་ལའང་ཤེས་འདོད་ཕྱིད་མཁན་ཞིག་དང་འཚུབ་པོ་ཡོད། ཕེངས་ཤིག་ཁོང་གིས་དགོན་པའི་ཐབ་ཚང་གི་ཡང་ཐོག་ཏུ་ཤོག་སྒྲག་བཀད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དཀའ་ངལ་འཕྲད་ཆོང་ཡོད། གང་ས་བབས་དུས་ཁོང་དང་ཕྱིས་པ་ཆུང་ཆུང་གཞན་དག་ཚོས་ཁང་པའི་བར་ཁྱམས་སུ་སྐབས་རེ་གང་ས་རྡོ་གཞི་རེས་གཏོང་གི་ཡོད།

དགུང་ལོ་ལྷར་ཕེབས་སྐབས་ཁོང་གི་མི་ཚེར་འགྱུར་བ་གང་འཚམས་ཕྱིན་པ་རེད། ཁོང་གི་ཤེས་ཡོན་འགོ་འཛིན་གྱིས་ཀ་ཤ་ཁ་ཀ ཀ ཀ

གཟིགས་རྟོག་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། དེ་ནས་བཟུང་ཁོང་གི་འགྲོ་འདུག་ཅལ་འཚག་གིས་མཚོན་པའི་བཟའ་སྟངས། འགྲོ་སྟངས། ཐོད་སྟངས། ངག་སྐྱོར་བྱེད་སྟངས་སོགས་ཕྱ་ཞིང་ཕྱ་བར་རྟོག་ཞིབ་བྱས་ཏེ་བཙོ་བར་བཙོས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། རིན་པོ་ཆེ་ལེར་ཀུང་ཡིན་པའི་དུས་ཚོད་ནི་གལ་ཏེ་ཁོང་གི་ཡོངས་འཛིན་གྱིས་བར་གསེང་བཏང་བ་དང་། ཡང་ན་རིན་པོ་ཆེ་གསང་སྦྱོང་ལ་ཕེབས་དགོས་པའི་སྐབས་སུ་མ་གཏོགས་མེད། རང་ཉིད་ལེར་ཀུང་གི་དུས་ཚོད་འདོན་ཕྱིར་སྐབས་རེ་རིན་པོ་ཆེ་གསང་སྦྱོང་དུ་ཆུན་རིང་བཞུগས་ཀྱི་ཡོད།

ཁོང་ལ་མི་ཚེ་དེ་ལེར་ཀུང་དང་སེམས་ཀུ་དོགས་པོ་གཉིས་ཀ་བྱུང་འདུག ཁོང་གི་ཨ་མས་ཁོང་ལ་ཐུག་འཕྲད་བྱེད་ཆུ་དེ་ཇེ་ཅུང་ནས་ཇེ་ཅུང་དུ་ཕྱིན་ནས་མཐའ་མ་དེར། མོ་རང་གི་གྲོང་གསེབ་ཏུ་ལོག་སྟེ་ཟླ་བ་རེ་གཉིས་ཀྱི་མཇུག་ལ་མ་གཏོགས་ཕྱིར་ཐུག་འཕྲད་དུ་ཡོང་མེད། སྐབས་སྐབས་སུ་རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་རང་གི་གཟིམས་ཤག་ཏུ་གཅིག་ཕུར་ཡོད་པའི་སྐབས་སུ་སྐྱོ་གདུང་གིས་བཤུམ་གནང་གི་ཡོད།

དེ་དང་དུས་མཚུངས་སུ་ཁོང་གི་ཡོངས་འཛིན་དེས་སྐབས་རེ་རིན་པོ་ཆེ་སྒྲིག་ལམ་ཏུ་འཇུག་གི་ཡོད་ཀྱང་། སྒྲིར་བཏང་གི་ཚ་ནས་མི་བཟང་པོ་དང་སྙང་བ་སྐྱོད་པོ་ཞིག་ཡིན་པས་ཁོང་ལ་བྱམས་པོ་གནང་གི་ཡོད། གལ་ཏེ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཕྱག་འཚལ་གནང་དགོས་ཤར་ཚེ། ཡོངས་འཛིན་གྱིས་ཕྱི་ལ་ཕྱིན་ཏེ་ལག་པ་བཀྲུས། དེ་ནས་རིན་པོ་ཆེའི་གཟིམས་ཤག་གི་མཚོད་གཤོམ་མདུན་དུ་སྒོས་ཤིག་ཕུལ། དེ་ཇེས་རིན་པོ་ཆེ་ལ་གུས་བཏུད་དམ། དོན་དམ་དུ་སྐུ་ཕྱག་ཅིག་ཕུལ་ཏེ་ཕྱག་འཚལ་གནང་གི་ཡོད། དེས་ན་ཁོང་གི་ཡོངས་འཛིན་གྱིས་སྒོས་ཤིག་ཕུལ་ཐུགས་བྱེད་སྐབས་རིན་པོ་ཆེས་དེ་ཇེས་གཅེ་ཡོང་ཆུ་ཡིན་པ་མཁྱེན་གྱི་ཡོད།

ཁོང་གིས་རིན་པོ་ཆེ་ལ་གོད་ཡིག་གི་ཀ་མད་ས་ཐུམ་ཆུ་ལས་གང་ཞིག་མི་ཞིག་གིས་གོམ་བགྱོད་བྱེད་པ་དང་འདྲ་ཚུལ་དང་། གང་ཞིག་མི་ཞིག་གིས་ལྷེ་སྣར་བཞིན་ཡོད་པ་དང་འདྲ་ཚུལ། གང་ཞིག་འབུ་ཞིག་དང་འདྲ་ཚུལ་ཏེ། གསལ་བྱེད་རེ་རེ་ལ་སྒྲུང་རེ་བཤད་དེ་ཡི་གེ་འབྲི་བློག་བསྒྲབས་གནང་བ་རེད། རིན་པོ་ཆེ་ལ་དེ་དག་ཏ་ཅང་ཤེས་སྒྲ་གོ་བྱུང་བས། རིན་

པོ་ཆེས་ཡི་གེ་འབྲི་བློག་མཁྱོགས་པོ་དེ་འདྲ་ཤེས་པ་དེས་ཚང་མ་ཉང་སངས་འདུག ཁོང་ཀྱི་ཡོངས་འཛིན་གྱིས་རིན་པོ་ཆེ་ཐུགས་མཉེས་པོ་ཡོད་པའི་ཐུབ་པ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་དང་། བོད་དང་རྒྱ་གར་ནང་གི་པཎ་ཊིཏ་ཚོའི་ལོ་རྒྱུས་མང་པོ་བཤད་གནང་འདུག དགོང་དྲོར་ཁོང་གིས་ཞལ་འདོན་སྦྱང་གནང་གི་ཡོད། སྐབས་སྐབས་སྲུ་གལ་ཏེ་བྱ་དེ་ཚོས་ཕྱོགས་དང་འཕྲལ་ཡོད་ཅིག་ཡིན་ན་ཁོང་ལ་རི་མོ་འབྲི་རྒྱ་འདྲུག་གི་ཡོད། ཕྱི་རྡོའི་དུས་ཚོད་དམིགས་བསལ་དེ་འདྲ་ལ་སྐབས་རེ་གྲིང་གང་དང་སྐབས་རེ་འཚམ་འཚམ་ལ་འཁྲིད་ཀྱི་ཡོད། འོན་ཀྱང་དཀ་ཚ་ཁོང་གིས་ཕྱུག་གཞན་པའི་མཁན་དུ་ཆེད་མོ་ཆེ་ཚོག་གི་མེད། དོན་དམ་དུ་ཁོང་གི་སྨོན་སྨོང་ལ་ནམ་གཡེང་མང་པོ་མི་འབྱུང་བའི་ཆེད་དུ་ཁོང་དང་ཁོང་གི་ཡོངས་འཛིན་གཉིས་ཀྱིས་དགོན་པའི་སྒང་གི་མཚམས་ཁང་ཞིག་ཏུ་སྒོར་གནང་པ་རེད།

མི་ཚེ་འདི་འདྲ་བྱས་ཏེ་ལོ་འཁའི་ཤས་ཕྱིན་པ་དང་རིན་པོ་ཆེས་ཚང་མ་ཡག་ཐག་ཚོད་འགྱོ་བཞིན་འདུག་དགོངས་འདུག ཁོང་གིས་ཡོངས་འཛིན་དེར་རང་ཉིད་ཀྱི་ཡབ་ཡིན་པ་ནང་བཞིན་ཀྱི་བཙུ་བ་གནང་འདུག ཁོང་གིས་གཞན་ཀྱི་རེ་བ་ལས་བརྒལ་ཏེ་སྨོང་ཚན་ཆམས་མཁྱོགས་པོར་ཤེས་ཀྱི་ཡོད་པས་རང་གིས་ཡག་པོ་བྱེད་ཀྱི་འདུག་དགོངས་གནང་འདུག འོན་ཀྱང་ཁོང་དགུང་ལོ་བདུན་ཙམ་ལ་ཕེབས་སྐབས། ཁོང་གི་བསྟན་པ་སྨོན་གཉེར་ལ་འགན་དབང་ཡོད་པའི་དགོན་པའི་ཚོགས་ཆུང་གིས་ཁོང་གི་ཡོངས་འཛིན་དེ་བྱམས་ཏག་པ་དང་། ཁོང་ལ་སྨྲིག་ལམ་དམ་པོ་བྱེད་མཁན་ཞིག་དགོས་པའི་ཐག་ཀྱོད་གནང་བ་དང་སྨན་གིས་ཞེ་ཏགས་ཙུཝ་པོ་ཞིག་ཁྲིད་སྐྱེས་འདུག མི་དེས་ཕྱག་འཚུག་ཙ་བ་ནས་གནང་མི་འདུག་ཀྱང་། མི་དེ་ཆམ་འགྱུར་ངན་པ་ཞིག་ཡོད་པས་རིན་པོ་ཆར་ཁོའི་མཁྱམ་དུ་འཕྲལ་འཕྲིས་བྱེད་རྒྱུར་དཀའ་ངལ་འཕྲད་འདུག ཁོས་ཀྱང་རིན་པོ་ཆེའི་ཀུན་སྨྱོད་ལ་རྟག་ཏུ་དག་ཕེར་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། འོན་ཀྱང་ཁོའི་ཐབས་ལམ་དེ་ས་ཕམས་སྐུལ་མེད་པའི་སྨོ་ནས་དམའ་འབེབ་བྱས་པས། རིན་པོ་ཆར་ངས་འཛིན་ཀྱི་མེད་པ་འདྲ་དགོངས་པའི་ཚོར་བ་ཞིག་སྐྱེས་ཀྱི་ཡོད། ཐོག་མར་རིན་པོ་ཆེ་ཡོངས་འཛིན་གསར་པ་

དེ་ལ་ཞེད་སྣང་ཆེན་པོ་བྱུང་འདུག ཁོན་ཀྱང་རིན་པོ་ཆེས་གནས་སྣང་བདེའི་གདོང་ལེན་བྱེད་པ་ལ་ཕྱོགས་ཡོངས་ནས་སྨོན་ཕྱག་རྒྱ་ཅིག་བྱས་ཏེ་སྐྱོན་འདོགས་ས་མེད་པ་ཞིག་བཟོ་རྒྱའི་ཐག་གཅོད་གནང་འདུག དེས་ན་རིན་པོ་ཆེས་རང་ཉིད་རང་གིས་གནོན་ཏེ་སྨོན་སྨྱོང་ལ་ཏུར་བཙོན་བྱས་པས། ལོ་རེ་གཉིས་ཀྱི་ནང་དུ་བསྟན་བྱའི་སྨོན་ཚན་མང་པོའི་ཐད་ལ་རིན་པོ་ཆེ་དགེ་ཟན་དེ་ལས་ཀྱང་གོ་དོན་ཡག་ག་ཅོགས་པ་དང་ཟློག་བཟང་བར་གྱུར་འདུག དགེ་ཟན་དེས་ད་དུང་ཆུ་མཐུད་དེ་རང་ཉིད་ཀྱི་སྨོན་ཕྱག་ལས་ཡག་ག་ཤེས་ཀྱི་ཡོད་ཚུལ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ཀྱང་ཁོ་རིན་པོ་ཆེར་ཞེད་སྣང་རྒྱོ་དགོས་པ་ཞིག་བྱུང་འདུག

ཁོང་གི་དགེ་ཟན་གས་པ་དེ་སྒེབས་པའི་དུས་སྐབས་དེར་རིན་པོ་ཆེར་ནུབ་ཕྱོགས་པའི་འཕྲལ་རིག་ལ་ཆི་ལམ་ཆིས་ཆུ་འགོ་ཚུགས་འདུག ཁོང་གིས་གནམ་གྱུ་དང་གླ་ཀཏོང་རླངས་འཁོར་ཙ་བ་ནས་མཐོང་ཐུང་མེད་མོད། འོན་ཀྱང་ཁོང་ལ་འདི་གཉིས་ཀ་ཆི་ལམ་དུ་ཆིས་འདུག དེ་བཞིན་ཁོང་ལ་ནུབ་ཕྱོགས་པའི་ཀྱོན་ཆས་དང་། ལྷམ། ལྷམ་ཡུ་རིང་སོགས་ཆི་ལམ་འགའ་ཤས་ནང་ཆིས་འདུག ཁོང་གི་དགེ་ཟན་གྱིས་ཆི་ལམ་འདི་དག་ལ་དོན་དག་ཡོད་པ་མ་རེད་བརྗོད་འདུག

རིན་པོ་ཆེས་རང་སྐུ་ལ་ཀྱིས་སྨོན་ཐུང་གི་ཐོག་ལ་ལམ་ལྟོངས་ལྟན་པ་ཡོང་གི་ཡོད་པ་དང་། ཟན་པ་ཚོར་འདོད་པ་ཅི་ཡོད་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་ཀྱང་། ཁོང་ཚོས་རིན་པོ་ཆེ་གལ་ཆེན་པོ་བཙི་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་དེ་ཁོང་གིས་མཁྱེན་གྱི་མེད། ཁོང་ཚོས་ཁོང་མིན་པ་ཞིག་ཡིན་པ་བཟོ་རྒྱ་དང་། མིན་པ་ཞིག་ཡིན་ཞུལ་བྱེད་དུ་འདུག་གི་འདུག་སྟམ་པ་ཞིག་རིན་པོ་ཆེས་དགོངས་འདུག ཁོང་གིས་འདི་ཡ་མཚར་པོ་དང་བློ་ཕམ་པོ་ཞིག་ཏུ་གཟིགས་ཡོད་ཀྱང་། ཚང་མ་དགའ་པོ་བཟོ་བའི་ཆེད་དུ་ཁོང་ཚོའི་འདོད་པ་བཞིན་བྱེད་རྒྱའི་འབད་བརྩོན་གནང་འདུག

ཁོང་ལོ་བརྒྱད་ཡིན་སྐབས་ཅ་ཅང་གི་བླ་མ་ཀུགས་ཅན་འཇམ་མགོན་ཀོང་སྤྱལ་རིན་པོ་ཆེ་དགོན་པར་གསུང་ཚོས་དང་ཚོ་ག་ལ་ཆེན་རིགས་གནང་བར་ཕེབས་ཀྱི་ཡོད་ཅང་བདུད་ཙི་མཛེལ་དུ་སྦོ་ས་ཆེ་བའི་ཁོར་ཡུག་ཅིག་ཡོད། ཁོང་ནི་རིན་པོ་ཆེའི་ཚ་བའི་བླ་

མ་དང་ཡོངས་འཛིན་གཙོ་བོ་ཚགས་རྒྱ་རེད། འདི་ཟེར་དུས་འཇམ་མགོན་གོང་སྲུལ་གྱིས་ཐད་ཀར་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་དབང་ལུང་མན་ངག་ཚ་ཚང་རིན་པོ་ཆེ་ལ་བྱམ་པ་གང་བྱོའི་ཚུལ་དུ་གནང་སྟེ་རིན་པོ་ཆེའི་ཆོས་ཕྱོགས་ཀྱི་ཡོངས་འཛིན་གཙོ་བོ་དེར་འགྱུར་གྱི་རེད། རིན་པོ་ཆེས་ཁོང་ནི་མིག་དཔེར་བཟུང་འོས་པའི་བླ་མ་སྒོམ་པོ་དང་། ཆོས་འགྱུར་ནན་མདོག་ཁ་པོ། ཇ་ཅང་མཁས་པ། རྟོག་དཔྱོད་ཅན་ཞིག་ལ་རེ་བ་གནང་ཡོད། འོན་ཀྱང་ཁོང་གིས་འཇམ་མགོན་གོང་སྲུལ་ཞལ་མཇལ་སྐབས་དེ་འདྲ་ཞིག་ཆ་བ་ནས་མེད་པར་གཟིགས་གནང་། ཁོང་ནི་ཞལ་ས་ངར་པོ་དང་། ཏྲམས་སྟེང་ཟླའི་བདག་ཉིད། མི་གཤིས་འཇམ་པོ། གཏམ་འདོད་མེད་པ་ཞིག་ཡོད། དེ་ལྟར་ཡང་ཁོང་གཟི་བརྗིད་དང་དབང་ཐང་ཆེ་བས་མི་ཚང་མས་ཞེད་སྣང་ཕན་བུ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པར་མངོན། རིན་པོ་ཆེས་གཟིགས་ཚུལ་ལ་འཇམ་མགོན་གོང་སྲུལ་གྱིས་ཅི་འདྲ་ཞིག་གནང་ཡང་། སྒྲ་རྩལ་གྱི་ཚ་ནས་མ་ཡིན་པར། ལྟད་མེད་པའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་ཐུགས་ཀྱི་གཏིང་ནས་ཡོང་གི་ཡོད་པ་དང་འདྲ་བར་ཇ་ཅང་ཡིད་འཕྲོག་པོ་བཟོ་གནང་གི་ཡོད།

རིན་པོ་ཆེས་ "ཨ་ལས། ཁོང་ཚོར་འདི་འདྲ་ཞིག་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་འདུ། ཁོང་ཚོས་ང་ལ་འདི་སྒོ་བ་རྒྱའི་འབབ་རྩོལ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་འདུ།" དགོངས་འདུག ཁོང་གིས་དོན་དམ་པའི་ཕེས་ར་ཀྱི་མཚོན་དོན་དང་། ལྟད་མེད་པའི་སྐྱེ་བོ་མིག་དཔེར་འོས་པ་ཞིག་ཏུ་གཟིགས་ཏེ། ཆོས་ཉམས་ལེན་ཟེར་ནི་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་པའི་བསམ་བློ་མི་འདྲ་བ་ཞིག་འཕོབ་རྒྱ་འགོ་ཚུགས།

འཇམ་མགོན་གོང་སྲུལ་གྱི་ཆིབས་སྒྲུར་སྐབས་གུ་རིན་པོ་ཆེས་སྐེར་ངོས་ནས་ཁོང་ལ་ཞལ་མཇལ་ཕེར་བས་འགའ་ཞིག་འདུ། འཇམ་མགོན་གོང་སྲུལ་གྱིས་ཁོང་ལ་སྐོམ་ཉམས་ལེན་ཇི་ལྟར་བྱེད་དགོས་པའི་སྐོབ་སྟོན་གནང་འདུ། རིན་པོ་ཆེར་དོན་དངོས་སུ་དེ་ནི་ལས་སྒོ་པོ་ཉ་ལམ་གང་ཡང་བྱུང་མེད་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཏུ་ཚོར་འདུ། ཁོང་གཉིས་ཀང་པ་གཅིག་གི་ནང་ལྟན་དུ་བཞུགས་པ་ཙམ་གནང་འདུ། མཇལ་འཕྲད་དེར་འཇམ་མགོན་གོང་སྲུལ་ཐུགས་མཉེས་པོ་བྱུང་སྟེ། ཁོང་གིས་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཁོང་རང་གི་དགེ་བའི་

བཤེས་གཉེན་བྱང་པ་རྒྱ་གོང་མ་རྒྱ་ལྷོང་བཙུ་པའི་མདུན་ནས་ཞུས་པའི་གདམས་ངག་དེ་དག་སྒྲར་ཡང་རིན་པོ་ཆེ་ལ་རྒྱར་དུ་འབུལ་ཐུབ་པ་དེར་ཐུགས་མཉེས་པོ་ཞེ་ཏན་གྱང་གསུངས་གནང་འདུག ཁོང་གིས་རིན་པོ་ཆེ་ལ་མཇལ་འཕྲད་དེ་དག་གི་སྐོར་གཞན་སུ་ལའང་མ་ཕོད་གསུངས་གནང་འདུག རིན་པོ་ཆེས་ཁོང་རང་གི་བླ་མས་ཁོང་ལ་ངག་གིས་འགྲེལ་བཤད་ཕྱིད་དུ་མེད་པའི་ཆེད་དཀའ་བའི་གདམས་ངག་ཅིག་གནང་གི་ཡོད་པ་མཁྱེན་ཡོད། འཇམ་མགོན་ཀོང་སྦྱལ་ཕྱིར་ལོག་ཕེབས་པའི་རྗེས་སུ། རིན་པོ་ཆེས་ཁོང་རང་གི་སྨོན་སྨོང་ལ་འབད་བརྩོན་ཕྱུགས་ཆེ་ཅུ་གནང་བས། ཆོས་ཉམས་ལེན་ཟེར་བ་དེ་ཕྱིའི་ཀུན་སྨོད་དང་སྨྲིག་ཁྲིམས་སྩང་རྒྱ་ཙམ་ལས་བཟློག་ཏུ། ནང་བསམ་བློ་འདུལ་ཐབས་རྣལ་མ་ཞིག་ཡིན་པ་དེ་མཁྱེན་རྒྱ་འགོ་བཙུགས་འདུག

དུས་རྒྱབས་འདིའི་གཡས་གཡོན་དུ་རིན་པོ་ཆེས་ཟུར་མང་དགོན་པའི་རྒྱལ་ཚབ་མཁན་པོ། རོལ་པའི་ཇོ་ཇེའི་རྒྱ་མདུན་ནས་ཕྱག་དཔེ་གསན་ཏེ་ཟླ་བ་འགའ་ཤས་བཞུགས་འདུག འདི་ཟེར་དུས་རིན་པོ་ཆེ་ནར་སོན་ཏེ་ཕྱག་འགན་ཡོངས་ཚོགས་བཞེས་མ་ཐུབ་ཀྱི་བར་དུ་རོལ་པའི་ཇོ་ཇེ་དགོན་པའི་མཁན་པོ་ལས་ཚབ་གནང་བཞིན་ཡོད། རོལ་པའི་ཇོ་ཇེ་ནི་མཁྱེན་རྒྱ་ཆེ་ལ་ཉམས་ཆོགས་ལྡན་པའི་བླ་མ་ཞིག་རེད། ཁོང་ནི་བདུད་རྩི་མཛེལ་ཀྱི་མ་དགོན་ནས་ཐག་རིང་དུ་གནས་པའི་རི་ཁྲོད་ཀྱི་ཐུག་ཕུག་ཅིག་ཏུ་བཞུགས་ཡོད།

རིན་པོ་ཆེས་རོལ་པའི་ཇོ་ཇེ་དང་ལྡན་ཀྱི་དུས་ཚོད་དེ་ཅ་ཅང་ནུས་པ་ཅན་ཞིག་ཡིན་པ་གཟིགས་འདུག རིན་པོ་ཆེས་ཐུར་བ་དང་ཟབ་པའི་གསང་སྦྱགས་ཉམས་ལེན་ལ་མཁོ་བའི་སྟོན་འགྲོའི་ཉམས་ལེན་དབུ་འཛུགས་གནང་འདུག ས্ট্ট্ট

ཀྱང། རང་གི་ཚ་བའི་བློ་མ་འཇམ་མགོན་ཀོང་སྦྱལ་གྱི་དགོན་པ་བུ་སྒོས་གཉིར་བྱེད་པར་འགྲོ་འདོད་གང་ལས་ཤུགས་ཆེ་བྱུང་འདུག འཇམ་མགོན་ཀོང་སྦྱལ་གྱིས་ཁོང་ལ་ད་དུང་དེ་བས་མང་བ་སྦྱང་རྒྱ་ཡོད་པས་ཀ་དུས་ཁོམ་པ་བྱུང་ཚེ་དེ་གར་ཡོང་དགོས་པའི་བཀའ་གནང་ཡོད་ཙང། རིན་པོ་ཆེས་ཁོང་རང་གི་ཚ་བའི་ཐུན་མའི་བྱང་དུ་བཅར་རྒྱའི་དུས་ཆོད་རན་ཡོད་པར་དགོངས་གནང་འདུག

སྤྱི་ལོ་ *১৫৯৫* ལོ་དེར་རིན་པོ་ཆེ་དགུང་ལོ་དགུར་ཕེབས་ཡོད་པ་དང། བོད་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་ས་ཁུལ་འདིའི་ནང་དུ་རྒྱ་དམར་གྱི་ཤུགས་རྒྱུན་སྐྱེས་རྒྱ་འགོ་ཚུགས་ཚར་ཡོད། སྐབས་དེར་བོད་མི་ཆོའི་མི་ཆེ་ལ་འགལ་རྒྱུན་དངོས་ཐུ་གང་ཡང་བྱུང་མེད་ཀྱང། བོད་མི་ཆོས་གནས་སྟངས་དེར་ཡིད་ཆེས་རྩ་བ་ནས་བྱེད་ཀྱི་མེད། འདིའི་སྐབས་ཐུ་རིན་པོ་ཆེའི་མ་ཡུམ་གྱིས་མོ་རང་གི་ཁྱོ་ག་དེ་གཡུགས་ནས་ཟུར་མང་དུ་གཏན་འཇུགས་གནས་སྒོར་ཐུབ་པ་བྱུང་འདུག མོ་རང་ཕྱིར་ལོག་བྱས་པ་དེར་རིན་པོ་ཆེ་ཞེ་དྲགས་ཐུགས་མཉེས་པོ་བྱུང་འདུག མོ་ལ་དགོན་པའི་རྩ་སྐོར་གྱི་ཕྱི་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱུགས་གསོ་ཁང་དུ་ལས་ཀ་ཞིག་སྦྱང་འདུག མོས་ཕྱུགས་གསོ་ཁང་དུ་ཡོད་པའི་འཕྲི་ལ་འོ་མ་འཇོ་བ་དང་རྡ་ཆུམས་ལ་ལྟ་ཇོག་བྱས། རིན་པོ་ཆེ་ཀ་དུས་ཕེབས་ཐུབ་ཀྱང་དེ་གར་ཕེབས་ཏེ་མ་ཡུམ་དང་ལྷན་དུ་དུས་ཚོད་སྐྱེལ་བ་གནང་གི་ཡོད། ཁེན་གཅིག་ཁོང་མ་བུ་གཉིས་རྡ་རའི་ནང་དུ་ཡོད་དུས། རྡ་ལ་ཏན་པའི་ཚུལ་དུ་སྟེར་རྒྱའི་ཚ་ཡི་ཐོ་ཤེད་ཆེ་བའི་བསྟལ་ཚལ་ཡོད་པ་དེ་ཁོང་གིས་བཞེས་ཏེ་ཞེམ་པོ་བྱུང་འདུག ཁོང་གིས་བསྟལ་ཚལ་དུམ་བུ་ཞིག་ཁ་ནང་དུ་ཐུར་བཞིན་དུ་མ་ཡུམ་ལ་ཁྱིམ་མིང་གང་རེད་ཅེས་དྲིས་དུས། མོས་ "ཁྱོད་རང་རིན་པོ་ཆེ་རེད། ཁྱོད་རང་གི་མིང་ལ་རིན་པོ་ཆེ་རེད།" ཅེས་བརྗོད། དེར་ཁོང་གིས་ "རེད། དེ་ངས་ཤེས། འོན་ཀྱང་ང་ཚོའི་ཁྱིམ་ཚང་གི་མིང་ཅི་རེད།" ཅེས་དྲིས་དུས་མོས་ "ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཤེས་འདོད་དམ།" ཞེས་དྲིས། ཁོང་གིས་ "ཁྱོད་རང་ངའི་ཨ་མ་རེད། ང་ཁྱོད་ཀྱི་ཁོག་ནས་སྐྱེས་པ་རེད། ཁྱས་ཙང་ང་རང་ས་ཡིན་པ་ཤེས་འདོད་འདུག" །ཅེས་ཕུ་ཚུགས་བསྐྱོན་འདུག མཐའ་མ་དེར་མོས་ "ཁྱོད་ཀྱིས་དེའི་སྐོར་ལ་མཆོ་བས་མ་གཏོང་མི་འོས། འོན་ཀྱང་ཁྱོད་

ཀྱིས་ཚལ་བསྟལ་མ་དེ་དག་བཟའ་རྒྱ་མཚམས་བཞག་ནི། ངས་ང་ཚོའི་ཁྱིམ་མིང་བཤད་ཚོག" བརྗོད། ཁོང་གིས་མཚམས་བཞག་པ་དང་མོས་ "ང་ཚོའི་ཅུས་མིང་སྨྲག་པོ་རེད། འོན་ཀྱང་དེ་བརྗེད་ཏུ་ཆུག ཁྱོད་རང་རིན་པོ་ཆེ་རེད།" ཅེས་སྨྲས།

རིན་པོ་ཆེ་སྨྲག་པོའི་གཏུང་རྒྱུ་ཡིན་པ་དེར་སྒོས་པ་ཞེ་ཏགས་ཡོད། བོད་ཏུ་ཅུས་རྒྱུ་གཙོ་ཆེ་བ་ཏྲག་ཡོད་པའི་ནང་ནས་གཅིག་སྨྲག་པོ་རེད། ༧རྒྱལ་དབང་ཀརྨ་པ་རིན་པོ་ཆེ་དང་། ངའི་ཁྱོ་གའི་བླ་མ་གཞན་པ་དཀོལ་མགོ་མཁྱེན་བརྩེ་རིན་པོ་ཆེ་གཉིས་ཀྱང་སྨྲག་པོའི་གཏུང་རྒྱུ་རེད། བོད་ཏུ་དམངས་ཁོད་ཀྱི་དཔའ་བརྒྱལ་སྟན་གྱི་ནང་ཁྲི་ཀ་ས་ཡང་སྨྲག་པོའི་གཏུང་རྒྱུ་རེད། དེས་ན་རིན་པོ་ཆེས་སྨྲག་པོའི་མིང་བྱང་དེར་སྒོས་པ་ཅ་ཅང་ཆེན་པོ་གནང་གི་ཡོད། ཁོང་གིས་རང་ཉིད་ཀྱི་དབྱིན་ཡུལ་ཀྱི་ཕྱི་སྐྱོང་ལག་ཁྱེར་ཀྱི་ནང་ཏུ་ས་ཁྲི་སྨྲག་པོ་ཞེས་བཀོད་ཡོད་པ་མ་ཟད། ནང་མིའི་མིང་དེ་ང་དང་ང་ཚོའི་བུ་ཕྲུག་ཚོར་ཡང་བརྒྱུད་སྒྲོད་གནང་ཡོད་པ་རེད།

དགུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་ལ་ཕེབས་སྐབས་རིན་པོ་ཆེས་ཞེ་ཆེན་དགོན་པར་འཛམ་མགོན་ཀོང་སྨྲལ་གྱི་སྐུ་མདུན་ལ་སྒོབ་སྦྱོང་གནང་བར་ཕེབས་རྒྱའི་སྐོར་ལ་དགོན་པའི་ཚོགས་ཆུང་ལ་བཀའ་མོལ་ཞུས་འདུག ཉེ་འཁོར་གྱི་དགོན་པ་དང་གྲོང་ཁྱེར་ཁག་ནས་རིན་པོ་ཆེར་གཤད་ཞུ་མང་པོ་བྱུང་ཡོད་ཅང་། ཁོང་ཚོས་དང་པོ་ཟླར་མང་ས་ལྷལ་གཡས་གཡོན་ལ་ཆིབས་སྒྲར་བསྐྱང་དགོས་པའི་རེ་སྐུལ་ཞུས། དགོན་པ་ལ་དཔལ་འབྱོར་འདུ་འགོད་བྱེད་རྒྱའི་ཐབས་ལམ་གཅིག་ཕྱོགས་སྐྱོང་འདི་དག་ཡིན་པས། ཚོགས་ཆུང་གིས་རིན་པོ་ཆེར་ཕྱོགས་སྐྱོང་འདི་བྱེད་དུ་འཛུག་རྒྱའི་འདོད་པ་ཆེན་པོ་ཡོད། ཟླ་བ་གསུམ་ཙམ་ཞིག་འགོར་བའི་ཆིབས་སྒྲར་དེའི་རིང་ལ་རིན་པོ་ཆེས་ཟླར་མང་གི་ལྷོ་ཕྱོགས་ཀྱི་དགོན་སྡེ་འགའ་ཞིག་གི་གཡས་གཡོན་དུ་རྒྱ་མིའི་དམག་སྒར་ཆགས་ཡོད་པ་ཐེངས་དང་པོར་གཟིགས་གནང་འདུག ཏེ་ནི་དཀའ་ངལ་ཡོང་རྒྱའི་སྟོན་རྟགས་ཤིག་རེད།

རང་ཉིད་ཀྱི་འོས་འགན་དེ་དག་བསྒྲུབས་ཚར་རྗེས། ཁོང་གིས་ཁོང་དང་མཉམ་དུ་ཡོང་རྒྱར་ཕྱུ་ཚུགས་གནང་མཁན་གྱི་དགེ་ཟླུན་དེ་ཐེ་བའི་སྐུ་བཅར་འགའ་ཤས་དང་

བཅས་ཞེ་ཆེན་ལ་ཕེབས། ཕེབས་ཡམ་ལ་ཉི་མ་བཙུ་འགོར་རྟེས་རིན་པོ་ཆེ་རང་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེས་སྐར་ཕྲེང་བཙུ་གསུམ་པའི་ཉིན་དེར་དགོན་པར་འཕྱོར་འདུག

རིན་པོ་ཆེ་མཇལ་བ་དེར་འཇམ་མགོན་ཀོང་སྦྱལ་ཕྱུགས་མཉེས་པོ་བྱང་ལྷ་དེ་མ་ཐག་ཏུ་རིན་པོ་ཆེའི་སློབ་སྦྱོང་དབུ་འཛིན་གས་གནང་འདུག ཞེ་ཆེན་དུ་ཁོང་གི་དགེ་ཟན་གཙོ་པོ་དེ་ནུབ་ཕྱོགས་སུ་ཡིན་ན་འབུམ་རམས་པའི་གནས་ཚད་དང་མཉམ་པའི་མཁན་པོ་ཞིག་རེད། མཁན་པོ་གང་ཤར་ནི་ཅ་ཅང་མཁས་དབང་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། དུས་ཡུན་གང་འཚམས་ཤིག་ནས་ཁོང་རྣལ་འཕྱོར་བ་སྒྲོན་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཏུ་ཐུར་ཏེ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཕྱག་དཔེའི་ནང་གི་ཤེས་ཡོན་ལས་ཀྱང་ལྟག་པ་མཇུག་འཁྲིད་གནང་ཡོད།

རིན་པོ་ཆེ་ཞེ་ཆེན་དུ་ལོ་གཅིག་ཕྱིལ་བོར་བཞུགས་གནང་ཐུབ་ཡོད། དུས་ཡུན་དེའི་རིང་ལ་འཇམ་མགོན་ཀོང་སྦྱལ་ཀྱིས་ཟླ་བ་བདུག་ཙམ་འགོར་བའི་ནང་པའི་ཕྱག་དཔེ་གལ་ཆེན་རིན་ཆེན་གཏེར་མཛོད་ཀྱི་ལུང་ཆ་ཚང་བ་སྟོལ་གནང་མཛད། བཀའ་ཆོས་འདི་ཞུ་མཁན་ཀྱི་སློབ་མ་ཆོས་ཞོགས་པའི་ཐུན་འགོ་མ་བཙུགས་སྟོན་ལ་ཡར་ལངས་ཏེ་ཆུ་ཚོད་ལྔ་པར་མཆོད་ཁང་དུ་འཛོམས་དགོས། གསུང་ཆོས་ཞུ་མཁན་དགེ་འདུན་པ་བཏུ་ཕྱུག་འགའ་ཤས་ཡོད། གསུང་ཆོས་ཆ་ཚང་གྱབ་པའི་རྟེས་སུ་ཆོས་ཞུ་བ་ཡོངས་ཀྱི་ནང་ནས་རིན་པོ་ཆེ་བདམས་ནས་ཁོང་ལ་བཀའ་དབང་དམིགས་བསལ་ཞིག་གནང་སྟེ། དེ་ནས་བཟུང་ཁོང་བཀའ་ཆོས་འདིའི་རྒྱུད་འཛིན་པ་དང་དབང་ལུང་འཛིན་གསུམ་གཞན་ལ་སྒྲོལ་ཆོག་པའི་ཆོག་མཆན་གནང་། འདི་ལྟ་བུའི་དུས་སྟོན་ཀྱི་སྐབས་སུ་གང་ཟག་ཀཅིག་ཁོ་ནར་གནང་སྲོལ་ཡོད་པའི་ཆེ་མཐོང་འདིས་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ལས་འཁོར་ཕྱོགས་ཆེ་བས། ཁོང་ནི་བཙུན་ཆུང་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། གསུང་ཆོས་འདི་ཞུ་མཁན་ཀྱི་གྲས་སུ་ཁོང་ལས་ལོ་ཆུན་པ་དང་ཤེས་ཡོན་ཆེ་བའི་དགེ་ཆུན་མང་པོ་ཡོད།

རིན་ཆེན་གཏེར་མཛོད་ཀྱི་གསུང་ཆོས་གྱབ་ཀྱང་རིན་པོ་ཆེས་མཁན་པོ་གང་ཤར་ཀྱི་འོག་ཏུ་སློབ་སྦྱོང་ཐུག་གནང་། སྐབས་དེར་ཁོང་སློབ་མ་བཅུ་སྐོར་ཞིག་ཡོད་པའི་ཞེ་ཆེན་དགོན་པའི་བཤད་གྲྭའི་ནང་དུ་བཞུགས་ཡོད། ཁོང་གིས་ཞོགས་པ་ཆུ་ཚོད་ལྔ་

པའི་གོང་ལ་ཞོགས་ཏ་མཆོད་ཚར་བ་གནང། དེ་ནས་ཆུ་ཚོད་གསུམ་གྱི་རིང་ལ་སྨོན་སྨྱོང་གནང་གི་ཡོད། ཞོགས་པའི་ཆུ་ཚོད་བཆྱད་པའི་ཐོག་མཁན་པོ་གང་ཤར་གྱིས་བཤད་འཁྲིད་འགོ་འཛུགས་གནང་གི་ཡོད། སྨོན་སྨྱོང་ཁག་པོ་ཡོད་ཀྱང་རིན་པོ་ཆེར་དེ་དག་སྨོ་བ་འཕེལ་པོ་བྱུང་འདུག ས্ময়ོན་ཚན་ནམས་གནས་ཚད་མཐོན་པོ་དང་གཏིང་ཟབ་པོ་ཡོད་ཀྱང། མཁན་པོས་རིག་ཅལ་ལྟན་པའི་ས্ময়ོ་ནས་ས্ময়ོན་འཁྲིད་གནང་བ་དང། རང་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་འབད་བཙོན་བྱེད་དགོས་པའི་གངོང་ལེན་དེ་དག་ལ་རིན་པོ་ཆེ་མཉེས་པོ་བྱུང་འདུག ཁོང་གིས་འཛམ་མགོན་ཀོང་སྦྱལ་གྱི་དྲུང་ནས་ལྷ་བའི་ཐོ་ཡིག་ལ་སྨྱོང་བ་ཙམ་མ་ཡིན་པར། ཉམས་རྟོགས་རང་རྒྱུད་ལ་ཇི་ལྟར་ས্ময়ོར་ཚུལ་གྱི་ཐད་ལ་གདམས་ངག་མྱ་མཐུད་དེ་ཞུ་ཐུབ་པའང་བྱུང་འདུག

ས্ময়ོང་བཙར་གྱི་ནང་ནས་རྒམ་པ་གཅིག་ལ་འཛམ་མགོན་ཀོང་སྦྱལ་གྱིས་ནན་ཏན་ཆེན་པོ་གནང་བ་ནི་རིན་པོ་ཆེར་དོ་ཏ་ཇི་ལྟར་རྩོམ་ཚུལ་དེ་རེད། དོ་ཏ་ནི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་རྟོགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་གནད་ཉིད་དམ། ཉམས་སྟོང་བྱུང་བ་རྒམས་འབད་མེད་ལྟུན་གྱུས་ཀྱི་སྨོ་ནས་ངག་མཁྱར་རམ། ཡང་ན་སྟན་ངག་གི་ལམ་ནས་མངོན་པར་གསལ་བར་བྱས་པ་ཞིག་ལ་ཟེར། དེ་ནི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་འགྲོ་སྟངས་ལྟན་པའི་བོད་པའི་སྲོལ་རྒྱུན་གྱི་སྟན་ངག་དང་མི་འདྲ་བ་རེད། རིན་པོ་ཆེས་སྲོལ་རྒྱུན་གྱི་སྟན་ངག་ཀྱང་སྦྱངས་གནང་ཡོད། འོན་ཀྱང་རང་གི་བློ་མའི་རྒྱང་དུ་དོ་ཏ་རྩོམ་རྒྱ་ནི་ཞེད་སྟང་ཆེན་པོ་དང་གཏིང་ཟབ་པོ་གཉིས་ཀ་བྱུང་འདུག གལ་ཏེ་རིན་པོ་ཆེས་མ་ཡིན་པ་དང་བཅོས་མ་ཕན་བུ་བྱས་ཀྱང་འཛམ་མགོན་ཀོང་སྦྱལ་གྱིས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་མཉེན་གྱི་ཡོད།

དགུང་འོ་བཅུ་བཞིའི་སྐྱེས་སྐར་གྱི་ཟླས་སུ། རིན་པོ་ཆེའི་དགོན་པ་ནས་ཁོང་རང་ཁྲི་འདོན་ཞུ་ས་ཞིའི་དགོན་ཆེན། ཟུར་མང་རྒམ་རྒྱལ་ཆེ་རུ་ཉེ་ཆར་སྐུ་གཤེགས་པའི་བླ་མ་གལ་ཆེན་ཞིག་གི་ཞུགས་འདུལ་གནང་ཆེད་དུ་ཕྱིར་ཕེབས་དགོས་པའི་བར་འགྱོར་འདུག ཁོང་རང་ཞེ་ཆེན་དུ་བཞུགས་འདོད་བྱུང་ཡང། ཁོང་གི་དགེ་རྒན་གྱིས་ཁོང་ཚོ་ངེས་པར་དུ་འགྲོ་དགོས་པའི་ཚུ་ཚུགས་ཞུས་འདུག རིན་པོ་ཆེས་འཛམ་མགོན་ཀོང་སྦྱལ་ལ་ཁོང་

ཆོ་འཕྲོ་རྒྱའི་རྐོར་ཞུས་སྐབས། ཁོང་གི་བློ་མས་ཁོང་ལ་གང་མཁྱོགས་ཚུར་ལོག་ཐུབ་པ་ དགོས་པའི་བཀའ་གནང་འདུག འཇམ་མགོན་ཀོང་སྦྱལ་ཀྱིས་ཁོང་གི་མནལ་ལམ་དུ་ ཟླ་གཟུགས་ཕྱིད་ཀ་ཞིག་ཐུང་ཡང། གཞན་དག་ཆོས་དེ་ཅ་གང་བ་རེད་ཟེར་བ་ཞིག་ཟླིས་ གསུངས། ཁོང་ནི་རེ་ "འདིའི་བསྟན་དོན་ནི་ཁྱོད་རང་ཆ་ཚང་བ་སྟེན་ཡོད་པ་མ་རེད།"

ཟུར་མང་ལ་ཕྱིར་ལོག་ཕེབས་སྐབས། རིན་པོ་ཆེ་དང་ཁོང་གི་སྐུ་བཅར་ཆོས་རྒྱ་མིའི་ གནམ་ཐང་དང། དམག་མི་ཆོ་གས་དུ་བཟོས་པའི་ལམ་སྟེང་དུ་མོ་ཅའི་ནང་སྒྲོད་ཀྱི་ ཡོད་པ་མཐོང་འདུག རིན་པོ་ཆེས་རྒམ་རྒྱལ་ཆེ་ཅུ་དགོས་ངེས་ཀྱི་ཆོ་ག་རྒམས་གནང་གྱུས་ པའི་རྟེས་ལ། ཟུར་མང་ནས་ཉི་མ་དྲུག་ཙམ་ཀྱིས་འགྲོ་དགོས་པའི་སྒྲོལ་མ་ལྷ་ཁང་དགོན་ པས་ཁོང་ལ་ཕྱལ་བའི་མགྲོན་ཞོག་ཅིག་འགྲོར་འདུག དེར་ཕེབས་ཏེ་ཉི་མ་འགའ་ཤས་ ཕྱིན་པའི་རྟེས་ལ་ཁོང་ལ་རིན་ཆེན་གཏེར་མཛོད་ཀྱི་བཀའ་དབང་གནང་དགོས་པའི་རེ་ སྐུལ་ཞུས་འདུག འདི་ནི་ཆེ་མཐོང་ཆེན་པོ་ཞིག་རེད་དེ། ཁོང་རང་ལའང་བཀའ་དབང་ དེ་ཉི་ཚར་ཐོབ་ཚར་བ་ཙམ་ཡིན་དུས། འགོད་སྐུལ་དེར་རིན་པོ་ཆེ་ཞིད་སྟང་རྒྱ་དགོས་པ་ ཞིག་ཐུང་ཡོད། དེའི་ཁར་ཁོང་དགུང་ལོ་བཅུ་བཞི་ལས་ཟིན་མེད། མ་མཐར་ཡང་མི་ཆོ་ འདིར་ཁོང་དང་ཨ་ཀོང་རིན་པོ་ཆེ་གཉིས་ཐེངས་དང་པོ་དེ་སྒྲོལ་མ་ལྷ་ཁང་དུ་ཐུག་འདུག སྐབས་དེར་ཨ་ཀོང་ནི་དགོན་པ་དེའི་མཁན་པོ་རེད། དུས་ཡུན་ཐུང་ངའི་ནང་དུ་ཁོང་ རིན་པོ་ཆེའི་གྲོགས་པོ་ཉེ་པོ་ཞིག་ཏུ་ཐུར་བ་རེད།

མཐའ་མ་དེར་ཟུར་མང་བདུད་ཚི་མཐེལ་ལ་ལོག་འགྲོ་སྐབས་རིན་པོ་ཆེ་དགུང་ལོ་ བཅོ་ལྔ་རེད། ཁོང་ལོ་གཉིས་ལས་མང་བ་ཕྱོགས་སྐྱོད་ལ་ཡོད་པ་དང། ད་ཆ་རྒྱ་མིའི་ ཤུགས་རྒྱན་ཀྱི་རྩགས་མཚན་མང་པོ་མཐོང་རྒྱ་ཡོད། རྒྱ་མིས་ས་ཁུལ་དེར་ལམ་བཟོ་གི་ ཡོད་པ་དང། ཁོང་ཚོ་དགོན་པར་ཡོང་ནས་མཛད་སྒོ་ལའང་མཁན་ཁྱགས་ཁྱོད་ཀྱི་ཡོད། བོད་ཀྱི་ས་ཁུལ་འདིའི་ནང་དུ་ཁོང་ཚོས་རང་ཉིད་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་ལྷར་མཏུན་སྒྲོད་ ཁྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་ནི་གསལ་པོ་རེད། ཟུར་མང་དུ་ཁོར་ཡུག་འདི་འདྲ་ཞིག་གི་ནང་ལ་རིན་ པོ་ཆེས་ཁོང་རང་གི་འོས་འགན་དང་སྒོ་བ་སྒྲོང་ཟ་མཐུད་གནང་བ་རེད།

དཀ་ཆ་ཁོང་སྲོལ་རྒྱན་གར་འཚམ་ལ་སྦྱོང་བརན་འགོ་འཛུགས་རྒྱའི་ལོ་ཚད་ལ་སྒྲིགས་ཡོད། ཁོང་གི་དགོན་པ་དེ་དེ་སྤ་དང་ད་ལྟ་གཤིས་གར་གར་འཚམ་ལ་སྣྲན་གྱུགས་ཆེན་པོ་ཡོད། དེ་ནི་ཀ་ཅང་རྩ་ཆེ་བའི་གསང་སྤྱགས་རྗོ་རྗེ་ཕེག་པའི་ཕྱག་དཔེ། དཔལ་འཁོར་ལོ་སྟོམ་པའི་རྒྱུད་དུ་གསལ་བའི་གསང་སྤྱགས་ཉམས་ལེན་བྱེད་སྟངས་ཀྱི་སྟེང་དོན་རྣམས། ལུས་ཀྱི་རྣམ་འགྱུར་དང་སྟངས་སྟབས་ཀྱི་ལམ་ནས་མཚོན་པར་བྱེད་ཆེད་གར་འཚམ་གྱི་ངོ་བོར་འཁྲབ་རྒྱའི་སྒོམ་སྒྲུབ་ཀྱི་གར་ཞིག་རེད། གར་འཚམ་འཁྲབ་པ་ལ་གཟུགས་པོར་སྟོབས་ཤུགས་ཆེན་པོ་དགོས་ཀྱི་ཡོད། རིན་པོ་ཆེས་བློ་རྩེ་གཤིས་མེད་ཀྱིས་གར་འཚམ་གྱི་སྦྱོང་བརན་གནང་བ་དང་། ལོ་དེའི་ལོ་མཇུག་ཏུ་བོད་ཀྱི་ལོ་གསར་གྱི་དུས་སྟོན་རན་དུས། ཁོང་གིས་སྦྱོང་བརན་མཐར་ཕྱིན་པ་བྱུང་མ་སོང་དགོངས་ན་ཡང་། ཁོང་རང་གར་འཚམ་འཁྲབ་མཁན་གྱི་གྲས་ལ་སྒེའུས་ཕྱུར་པ་བྱུང་འདུག

རྒྱ་མིས་བ་ཆ་དགེ་འདུན་པ་ཚོར་ཏེ་ལ་བསྒྲགས་ཀྱི་གློག་བརྟན་སྟོན་ཕྱིར་གཡས་གཡོན་གྱི་དགོན་སྡེ་ཁག་ཏུ་རྒྱོད་བཞིན་ཡོད། རྒྱ་མིས་འདིའི་རྗེས་སུ་ཅི་ཞིག་བྱེད་རྩིས་ཡོད་པའི་སྐོར་ལ་བླ་མ་དགེ་བཤེས་ཚོས་ཕྱགས་ཁྲལ་ཆེན་པོ་གནང་གི་ཡོད། འདིའི་སྐབས་སུ་ཕྱི་ལྟར་བུ་མང་ཚོགས་ལ་བཀའ་ཚོས་དང་བྱིན་རླབས་སྩལ་རྒྱ་དང་། ནང་ལྟར་བུ་གา་རེ་ཡོང་གྲབས་ཡོད་པའི་སྐོར་ལ་ཉེན་བརྡ་ཆེད་བུ་ཨ་རྒྱལ་དབང་ཀཱན་པ་དང་། ཨ་སྐྱབས་མགོན་ཏུ་ལའི་བླ་མ་གཤིས་ཀ་བོད་ཤར་ཕྱོགས་སུ་ཕྱོགས་སྐྱོང་གནང་ཡོད། ཁོང་གཤིས་ཀྱིས་བཀའ་མོལ་ཐད་ཀར་གནང་ཐུབ་ཀྱི་མེད། གང་ཡིན་ཟེར་ན། རྒྱ་མིས་བྱ་ར་བྱེད་བཞིན་པ་མ་ཟད། དོན་དངོས་སུ་བ་ཆ་ཁོང་གཤིས་གང་བུ་ལེགས་ཀྱང་རྒྱ་མིའི་སྐུ་བཅར་བཏང་སྟེ་གནས་ཚུལ་ཅི་བྱུང་ལ་ལྟ་ཉན་བྱེད་བཞིན་པ་རེད།

རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཨགོང་ས་ཨ་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ཞལ་མཇལ་བྱུང་བ་དེས་ས་མཐས་འགྱལ་ཏ་ཅང་ཆེན་པོ་བྱུང་འདུག ཁོང་ལ་ཨགོང་ས་ཨ་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ལ་འཕྲིན་ཅམ་རིང་ཟུར་མཇལ་ཞུ་ཐུབ་པ་བྱུང་བ་མ་ཟད། ཀཱན་པ་དང་ལྷན་དུ་བཀའ་མོལ་རྒྱན་རིང་གནང་སྐབས། ཀཱན་པས་རིན་པོ་ཆེ་ལ་སློབ་སྦྱོང་མཐར་འཁྱོལ་བ་

གནང་དགོས་པ་དང་། ཟུར་མང་དགོན་པར་བཤད་གྲྭ་ཞིག་འཛུགས་དགོས་པའི་བཀའ་
གནང་བ་དེ་རིན་པོ་ཆེས་སྟེང་དབུས་སུ་བཅངས་གནང་འདུག ཆུ་མིས་ཅི་ཞིག་བྱེད་རྩིས
ཡོད་པའི་སྐོར་ལ་དངོས་སུ་བཀའ་མོལ་མ་བྱུང་ཡང་། ལ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཀརྨ
པ་རིན་པོ་ཆེ་གཉིས་ཀྱིས་ཉེ་ཆར་ཆུ་ནག་པེ་ཅིང་དུ་ཕེབས་པའི་སྐོར་ལ་འགྲེལ་བཤད་
གནང་སྐབས། བོད་ཡུལ་གྱི་གནས་སྟངས་དེ་གཤན་འཕྲང་ཅན་ཞིག་ཏུ་བསྒྱུར་ཆུ་ཡིན
པ་དེ་ཡིག་ཕྱེང་གི་དབར་ནས་གསལ་པོར་རྟོགས་ཐུབ། བོད་པའི་བློ་མ་འགའ་ཞིག་གིས
ཆུ་གར་དུ་ཐོས་བྱོལ་ཕེབས་ཆྱའི་འཚར་གཞི་བཏྲིང་གནང་གྱུས་ཡོད། འོན་ཀྱང་རིན་པོ
ཆེས་སྐབས་དེ་དུས་གཏན་འཇགས་བཞུགས་ཆྱར་རེ་བ་བཅངས་གནང་། ཁོང་གིས་རང
གི་བློ་མའི་ཐུང་དུ་ད་དུང་ཕེངས་གཅིག་ལོག་ཆྱའི་ཐུགས་འདོད་ཡོད་པ་དང་། ས་ཁས
ལེགས་པ་ཞིག་ལ། ཁོང་གིས་དེ་ལྟར་གནང་ཐུབ་འདུག ཁོང་ཞེ་ཆེན་དུ་ཕེབས་ཏེ། དེར
ཟླ་ཤས་བཞུགས་ཡུན་གྱི་རིང་ལ་འཇམ་མགོན་ཀོང་སྦྱལ་གྱི་དྲུང་ནས་གསུང་ཆོས་ལྟག་མ
ཆ་ཚང་གསན་གནང་གྱུས། འཇམ་མགོན་ཀོང་སྦྱལ་ཀྱིས་ཁོང་ལ་དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་གནས
ཚུལ་ཅི་བྱུང་ཚང་མ་རང་གིས་ཐག་གཅོད་དགོས་པ་དང་། ཇི་འདྲ་ཞིག་གནང་ཡང་རྒྱ
ཏུ་ཆོས་རས་ཏུ་ནམ་འབྱེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་དང་། ཟླ་མའི་བཀའ་དགོངས་ལ་བརྟེན་ནས་སྟེ
འཕྲིད་བྱེད་དགོས་པའི་བཀའ་ཕེབས་འདུག ཁོང་གི་ཟླ་མས་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཕྱིད་རང་ནུབ
ཕྱོགས་སུ་འགྲོ་ངེས་པ་གཟིགས་བྱུང་ཞེས་གསུངས་གནང་འདུག

རིན་པོ་ཆེས་ཟུར་མང་དུ་ཕྱིར་ལོག་གིས་དེར་ཆུ་ལ་དབང་གཟུ་པས་བཀའ་གནང་བ
དང་། དེ་བཞིན་རང་ཉིད་ལའང་སྐུལ་མ་ཤུགས་ཆེ་ཕེབས་པའི་ཞེ་ཆེན་གྱི་བཤད་གྲྭ་ནང
བཞིན། ནང་དོན་རིག་པར་མཐོ་རིམ་སློབ་གཉེར་བྱེད་ས་ཡོད་པའི་བཤད་གྲྭ་འཛུགས
ཆྱའི་ལས་ཀ་འགོ་བཙུགས།

ཆུ་མིས་དགོན་པ་འགའ་ཞིག་བཅན་བཟུང་བྱེད་པ་དང་། དགོན་པའི་དགེ་མཛོད་ཀྱི
ཕྱག་དཔེ་མེར་བསྲེགས་གཏོང་བ། མཆོད་ཕྱས་གཏོར་བཤིག་བྱེད་པ། དགེ་འདུན་པ་ཚོར
བཅན་ཤེད་ཀྱིས་ལམ་བཟོ་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་ས་སོགས་འགོ་བཙུགས་ཏེ་གནས་སྟངས་ཟིང

ཆ་ཅན་ཞིག་ཏུ་ཐྱུར་ཡོད། བོད་ཤར་ཕྱོགས་སུ་རྒྱ་མིར་ཁོལ་འཛིང་བྱེད་པའི་ཆེད་དུ་བོད་མི་སྒྲ་བོ་འགའ་ཞིག་གིས་ཡུལ་དམག་བགོད་སྒྲིག་བྱེད་བཞིན་ཡོད། ཟུར་མང་དུ་གནས་སྐབས་རིང་དཀའ་ངལ་མ་བྱུང་ཡང་ཚང་མས་སྤ་ཕྱི་མ་གཏོགས་དཀའ་ངལ་འཕྲད་རྒྱ་ཡིན་པ་ཚོར་གྱི་ཡོད།

དཀའ་ཚེགས་ཅན་གྱི་དུས་ཚོད་འདིའི་སྐབས་སུ། འཇམ་མགོན་ཀོང་སྦྱལ་གྱིས་རིན་པོ་ཆེ་ལ་བཤད་གྲྭ་འཛུགས་རོགས་སུ་མཁན་པོ་གང་ཤར་ཟུར་མང་དུ་མངགས་གནང་མཛད། ཟུར་མང་དུ་བཞུগས་སྐབས་མཁན་པོ་གང་ཤར་གྱི་དགོངས་པར་ཛ་དྲག་གི་ཐབས་ལམ་ལ་བརྟེན་དགོས་པའི་ཡིད་ཆེས་བྱུང། ངའི་ཁྱོ་གས་ང་ལ་ཁོང་གིས་མཁན་པོ་གང་ཤར་གྱི་དྲུང་ནས་ཅུ་ལས་པའི་གདམས་ངག་ཐོབ་པ་དང། ཁོང་དང་ལྷན་དུ་དུས་ཚོད་བསྐྱལ་བའི་སྐོར་ལ་བོ་རྒྱས་མང་པོ་བཤད་བྱུང། རིན་པོ་ཆེས་ང་ལ་ཟུར་མང་དུ་བཞུগས་སྐབས་མཁན་པོ་গང་ཤར་བསྡུན་གཞི་བཞེས་ཏེ་སྐུ་གཤེགས་པ་ལྷར་ཐྱུར་བའི་སྐོར་ཞིག་གསུངས་བྱུང། མཁན་པོ་গང་ཤར་ཅི་མ་མང་པོར་ཐུགས་དམ་ལ་བཞུগས་རྟེས་སླར་ཡང་ཆམ་ཤེས་ཐུང་པོ་ལ་ཞུগས་པ་བཞིན་སྐུ་ཕོས། དེའི་སྟོན་ལ་ཁོང་ནི་མི་གཤེས་འཇམ་པོ་དང་། ཁུ་ཕེམ་པོ། ཀ་ཅང་མཁས་པ། དགེ་འདུན་པ་ཡང་དག་པ་ཞིག་ཡོད། འོན་ཀྱང་དུས་དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་ཁོང་གིས་སྐུ་ཁྲོ་བོ་དང་ཏྲག་པོའི་ནམ་པ་བསྟན། རིན་པོ་ཆེས་མཁན་པོ་গང་ཤར་ནི་ངེས་དོན་དུ་བོད་དུ་ "ཡེ་ཤེས་འཚོལ་བ" ཡི་རྒྱུད་པ་ཞེས་ཟོལ་ཡོད་པའི་སྐུ་དངོས་དེ་རེད་གསུངས། དེ་འདྲ་བའི་བློ་མ་ཚོས་མཐའ་མེད་པའི་སྙིང་རྗེའི་སྨོ་ནས་རྒྱུན་ལྟན་མ་ཡིན་པ་དང། ཚོད་དཔག་དཀའ་བའི་སྤྱོད་པ་བརྒྱུད་དེ་འགྲོ་དོན་མཛད་ཀྱི་ཡོད། ཡེ་ཤེས་འཚོལ་བ་ནི་རྒྱ་མཚན་མེད་པར་འདོགས་འགོ་སློང་བ་དང། ཆོས་འཕགས་ཀྱི་ཡོད། ཡེ་ཤེས་འཚོལ་བ་ནི་རྒྱ་མཚན་མེད་པར་འདྲོགས་ལགས་སུ་ཕྱོང་ཡོད། ཁོན་འཛིན་ཏུ་འཇུག་པའམ། ཡང་ན་ཕྱོ་ཕྱིད་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱས་པའི་ཕྱོད་པར་ལོངས་སུ་ཕྱོད་པ་དེ་འདྲ་མ་རེད། རིན་པོ་ཆེས་དང་པོ་ཤེས་རབ་རྟེད་ཀྱི་རེད། དེ་ནས་ཕྱོན་པ་ཆགས་ཀྱི་རེད་ཅེས་ཕེངས་ཤིག་གསུངས་ཐོང་བ་ནང་བཞིན་རེད། འདི་ནི་ཕོག་མཐའ་མེད་པའི་འཁོར་བའི་ནང་གི་ས་མམས་ཅན་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་མནར་བཞིན་པ་འདི་དག་ཐར་པ་དང་ཐམས་

ཅད་མཁྱེན་པའི་ལམ་ལ་འགོད་པའི་ཚེད་དུ། བདག་འཛིན་དྲི་མ་དང་བཅས་པ་སྦྱངས་པའི་གང་ཟག་ཅིག་གིས། གནས་སྦྱངས་ལ་གཞིགས་ཏེ་ཐབས་ལམ་ཏ་ཅང་གི་རྒྱུན་ལྡན་མ་ཡིན་པའི་དྲག་པོ་དེ་འདྲ་ལ་བསྟེན་སྲིད་པའི་བསམ་ཚུལ་ཞིག་རེད། རིན་པོ་ཆེ་རང་ཉིད་ཀྱང་ནུབ་ཐྱོགས་སུ་ཡེ་ཤེས་འཚོལ་བ་ཐོག་མར་སྒྲོལ་མཁན་གྱི་གྲས་ཤིག་ཏུ་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

སྐབས་འདིར་ཟུར་མང་དུ་མཁན་པོ་གང་ཤར་གྱིས་རྒྱ་མིའི་ཀུན་སློང་དང་རྣམ་འགྱུར་ལ་འགྱུར་བ་ཡོང་རེ་དང་། ཚང་མས་ས་ངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྟེང་པོ་བྱམས་པ་དང་སྟེང་རྟེའི་གོ་དོན་གསལ་པོར་རྟོགས་ཕྱིར་མཁན་ནུབ་བྱེད་དགོས་པའི་ཚེད་དུ། སྒྲ་ས་ར་གཞིས་ཀྱི་དབར་ལ་ཡོད་པའི་འགོག་རྒྱུན་དེ་མེད་པར་བཟོ་རྒྱའི་དུས་ལ་བབས་པའི་ཕུ་ཚུགས་གནང་། ཁོང་གིས་ཁེ་འདབས་ཀྱི་ས་ཕྲལ་ཁག་གི་དགོན་སྡེ་དང་གྲོང་སྡེ་ནས་སྒྲ་ས་ར་གཞིས་ཀ་བསྡུས་ཏེ་ཚོགས་འདུ་ཚོགས། སྒྲ་ས་ར་གཞིས་ཀྱི་དབར་ལ་དབྱེ་བ་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་དང་། གནས་སྦྱངས་ཚང་མར་གོ་རིམ་ངེས་ཅན་ཡོད་པའི་བོད་ཡུལ་དུ་འདི་འདྲ་བྱེད་པ་ནི་ཚད་ལས་བརྒལ་བའི་བྱ་གཞག་ཅིག་རེད། མཁན་པོས་ཕོ་མོ་དབྱེར་མེད་ལ་ཆོས་གསུངས་པ་མ་ཟད། གསུང་ཆོས་དེ་དག་གི་སྐབས་སུ་བུད་མེད་དགོན་པའི་ནང་དུ་ཡོང་ཆོག་པ་བཟོས། འདི་འདྲ་ནི་དེ་སྔ་ཕོས་ཐོ་ང་མེད། ཁོང་གིས་དགེ་འདུན་པ་སྒྲ་མཚམས་ལ་བཞུགས་མཁན་མང་པོའི་ས་ར་ཕེབས་ཏེ། དུས་ཆོད་འདིར་ཁོང་ཆོས་མཚམས་ཁང་དུ་མ་བསྡད་པར་དགོན་སྡེ་དང་གྲོང་གསེས་ཁག་ལ་སྐྱོད་དེ་གཞན་དང་མཉམ་དུ་ཕྱར་གྱ་མཉམ་འདེགས་བྱེད་དགོས་པར་བསྐུལ་མ་གནང་། མཁན་པོས་ཁོང་ཆོར་ཁྱེད་རང་ཆོས་ཞེམས་ཀྱི་སྟེང་ནས་མཚམས་ལ་བསྡད་ན་འགྲིག་ཀྱང་སྐབས་དེར་འཛམ་བུ་གླིང་ལ་ཁོང་ཆོའི་ར་གས་སྐྱོར་གྱི་དགོས་མཁོ་ཡོད་པའི་བཀའ་གནང་།

དུས་ཟིང་ལ་མ་ལྷོས་པར་བཤད་གྱའི་འཛུགས་བསྐྱན་མ་ཐུབ་མདུན་སྐྱོད་བྱས་པ་དང་། རིན་པོ་ཆེས་སློབ་གཉེར་མཐར་ཕྱིན་ཏེ་མཁན་པོའི་རྒྱུགས་སྲོད་གཏོང་ཐུབ་པའི་ཚེད་དུ་མཁན་པོ་གང་ཤར་གྱིས་རིན་པོ་ཆེ་ལ་དགེ་འཁྲིད་མ་ཐུབ་གནང་། དུས་ཆོད་

ཁྱག་ཕྱ་བའི་རྒྱབས་ཤིག་ཡིན་ཀྱང། རིན་པོ་ཆེ་ལ་མཆོན་ནི། རང་གི་སྨོན་སྨྱོང་དང་ལས་འཚར་གཉིས་ཀ་མཏུན་སྨྱོད་གནང་འདུན་ཡོད་པ་ནི་ཅ་ཅང་གི་དོན་སྙིང་ལྟན་པ་ཞིག་ལ་གཟིགས་གནང་ཡོད།

དེ་ནས་ཁོང་ཚོས་འཇམ་མགོན་ཀོང་སྦྱལ་ཞེ་ཆེན་ནས་ཕེབས་ཏེ་གསང་ཡིན་གནང་སྟེ་བཞུགས་ཡོད་པ་གོ་ཐོས་བྱུང། ཏུས་འགྱུར་ཆེན་པོ་དེ་རྒྱོག་ཐབས་མེད་པ་ཇི་གསལ་ནས་ཇི་གསལ་ཏུ་འགྲོ་བཞིན་ཡོད། དགོན་པ་མང་པོ་ཞིག་བཙན་བཟུང་དང། ལྷོག་བཤེར། གཏོར་བཤིག་བཏང་བའི་གནས་ཚུལ་ཐོན་བཞིན་ཡོད། ཟུར་མང་ལ་ཟླ་བ་འགའ་ཤས་ཀྱི་རིང་ལ་གནོད་འཚེ་མ་བྱུང། རིན་པོ་ཆེས་ས་ཡང་ཤུལ་ཏུ་འཛོག་འདོད་དང། ཐོ་ཕམ་ཏུ་འཏུག་འདོད་མེད་པས་རེ་ཞིག་ངང་སྐྱག་གནང། འོན་ཀྱང་མཐའ་མ་དེར་རང་ཉིད་ཀྱི་བདེ་འཇགས་ཀྱི་ཆེད་ཏུ་ཁོང་རང་ཡང་གསང་ཡིན་བྱེད་དགོས་པ་དེ་གསལ་པོ་ཆགས། ཁོང་གིས་ཡག་པོ་མཁྱེན་གྱི་མེད་ཀྱང་ཏུས་གཏན་ཏུ་ཁ་ཐལ་རྒྱ་ཡིན་པ་དེ་ཚོར་བའི་སྨོ་ནས་རྒྱུར་མང་བཞག་སྟེ་ཕེབས་གནང་མཛད། ཁོང་རང་གི་མ་ཡུམ་དང་ཁ་ཐལ་ཏེ་འགྲོས་དགོས་པ་དེ་དམིགས་བསལ་ཀྱི་ཐུགས་ཧམ་པོ་དང་སྐྱོ་པོ་བྱུང། དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་ཁོང་གིས་མ་ཡུམ་རྩ་བ་ནས་མཐོང་མེད།

ཁོང་ཏུས་ཡུན་གང་འཚམས་ཤིག་མཚམས་ལ་བཞུགས་པ་དང། ཟུར་མང་ནས་ཉིན་ཤས་འགྲོ་དགོས་པའི་དགོན་པ་ཞིག་ཏུ་གསུང་ཚོས་དང། རིན་ཆེན་གཏེར་མཛོད་ཀྱི་བཀའ་དབང་ཕེངས་གཉིས་པ་དང། བོད་ཏུ་མཐའ་མ་དེ་ཡང་གནང། ཚབ་གྲིད་ཀྱི་གཤན་འཕྲང་གི་རྒྱུན་པས་བཀའ་དབང་དེ་ཐུང་ཏུ་བཏང་སྟེ་ཟླ་བ་གསུམ་ནང་ཚར་དགོས་པ་བཟོ་དགོས་བྱུང། བཀའ་དབང་གི་མཏུག་ཟློགས་མཚམས་དེར་ཁོང་གིས་འཇམ་མགོན་ཀོང་སྦྱལ་རྒྱ་མིས་འཛིན་བཟུང་བྱས་པ་མཁྱེན་ཏོགས་ཡོད། དེ་ནས་སྐུ་མཚམས་ལ་བཞུགས་པའི་སྐབས་ཤིག་ལ་ཟུར་མང་བདུད་ཆི་མཐིལ་རྒྱ་མིས་སྟོག་བཤེར་བྱས་པ་མཁྱེན། དྲུང་པ་སྐུ་ཕྲེང་བཙུ་པའི་སྐུ་གདུང་དེ་རྒྱ་མིས་གཏོར་བཤིག་བཏང་སྟེ་སྐུ་གདུང་ཆུམས་དགོན་པའི་བར་ཁྱམས་སུ་བཀྲམས། སྐབས་དེར་ཟུར་མང་དུ་ཡོད་པའི་རིན་

པོ་ཆེའི་ཕྱག་མཛོད་ཀྱིས་སྐུ་གདུང་རྣམས་བུབ་བུབ་བཟོས་ཏེ་ཞུགས་འབྱལ་ཞུས་རྟེས་
གདུང་ཐལ་དེ་རྟེན་སྒམ་དུ་བླུགས་ནས་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཕྱལ་འདུག ཕྱག་མཛོད་ཀྱིས་རྒྱ-
མིས་ཟུར་མང་ཏ་ལམ་ཆ་ཚང་གཏོར་བཤིག་བཏང་ཟིན་པ་དང་། རིན་པོ་ཆེ་ཁུས་འཛིན-
བཟུང་ཕྱིད་ཕྱབ་ནའང་རྟན་པ་སྟོད་རྒྱའི་གསལ་བསྒྲགས་བྱས་སྐོར་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ཡང-
འཕྲིར་ཡོད། མཐའ་མ་དེར་རིན་པོ་ཆེ་ལ་རྒྱ་གར་ལ་ཕེབས་རྒྱ་ལས་གཞན་པའི་གདམ-
ཁ་མ་བྱུང། ཁོང་མ་ཕེབས་ཀྱི་སྟོན་དུ་ཁོང་གི་མ་ཡུམ་དང་གཉེན་ཉེ་གཞན་དག་ཆོས་ཏ-
ཙང་ལུང་པ་ཞུག་ཀྱོག་ཡིན་པའི་དགོན་པ་ཆུང་ཆུང་ཞིག་ཏु ཐོས་ཏེ་བདེ་འཇགས་ཡིན-
པའི་གནས་ཚུལ་ཁོང་གིས་གསན་གནང་འདུག ཁོང་གི་མ་ཡུམ་ཀྱིས་རིན་པོ་ཆེ་ལ་མོ-
རང་གི་ཐོག་ལ་ཐུགས་ཁྲལ་མི་དགོས་པ་དང་། གང་ཐུང་རྒྱ་ཕེབས་དགོས་པའི-
སྐོར་འཁོད་པའི་ཡི་གེ་ཞིག་ཐོས་འདུག

དེས་ན་ཁོང་གིས་ཏི་མ་ལ་ཡའི་རི་བརྒྱད་ཀྱི་ལ་མཐོན་པོ་མང་པོ་བརྒྱབ་སྟེ་རྒྱ་གར་དུ-
འགྲུལ་བཞུད་གནང་པས་ཕེབས་ལམ་ལ་ཟླ་བ་བཅུ་འགོར། ཁོང་ཕེབས་ཆོས་ཡོད་པའི-
གནས་ཚུལ་ཁྱབ་པ་དང་མང་པོ་ཞིག་གིས་ཁོང་ལ་འགྲུལ་རོགས་ཞུས། ཁོང་གིས་འགྲུལ-
རོགས་ཀྱང་ཤས་ཞིག་ཁྱིད་དེ་ཕེབས་རྒྱའི་རེ་བ་བྱས་ཀྱང་། མཐའ་མ་དེར་བོད་མི་ཉིས-
བརྒྱར་ཉེ་བ་ཞིག་གི་ཁོང་དང་ལྷན་དུ་འགྲུལ་སྐྱོད་ལ་ཞུགས། སྐུ་ན་གཞོན་པའི་སྒྲུལ་སྐུ-
གཞན་འགའ་ཤས་དང་ལྷན་དུ་འགྲུལ་རོགས་གཅིག་ཙི་ཀོང་རེད། ཁོང་ཆོས་སྒྲི་ལོ་ *૧૯૫૯*
ཟླ་བ་བཞི་པའི་ནང་བོད་ནས་ཞབས་ཐང་དུ་ཕེབས་ཐོན་གནང་པ་རེད།

གང་ས་ཏ་ཙང་མཐུག་པོ་ཡོད་པའི་ལ་ཁ་དེ་འདྲར་སྐེབས་དུས་ཁོང་ཆོའི་ནང་ནས-
དགེ་འདུན་པ་གཟུགས་སྟོབས་ཆེན་པོ་དང་། ཤ་རྒྱགས་པ་ཡིན་མཁན་ཆོས་སྟོན་ལ་ས་ཁོང-
སྟེ་གང་ས་ཤཱཀ་ཏེ་འགྲུལ་རོགས་གཞན་ལ་ལམ་ཕྱི། ཚན་པ་དང་པོ་དེ་ཐང་ཆད་ན།
ཚན་པ་གཉིས་པ་དེས་བགྲོད་ལམ་འཕྲིད་ཀྱི་ཡོད། ཡང་སྐབས་རེ་ཁོང་ཆོས་ངར་ཤུགས་ཆེ-
བའི་གཙང་ཆུའི་སྟེང་གི་ཟམ་པ་ཕེབས་ཆགས་མི་རེ་རེ་བྱས་ཏེ་འགྲོ་དགོས་པ་དེ་འདྲའང-
བཆལ་ཏེ་ཡོང་ཡོད།

ཁོང་ཚོས་རྒྱ་མིས་བཙན་བཟུང་བྱས་ཟིན་པའི་ས་ཕྱོགས་ཁག་དང་། རྒྱ་དམག་གིས་བེད་སྤྱོད་གཏོང་བའི་གཞུང་ལམ་ཁག་ནས་གཡོལ་བའི་ཆེད་དུ་ལམ་བསྐོར་ནས་ཕྱིན་ཡོད། ཁོང་ཚོས་མཚན་ལ་འགྱུལ་སྐྱོད་ཤས་ཆེ་བ་བྱས་པ་དང་། ལྷག་པར་དུ་གལ་ཏེ་གཞུང་ལམ་ཞིག་གཙོད་དགོས་ཀྱི་ཡོད་ན་དེ་བས་ཀྱང་མཚན་འགྱུལ་བྱས་ཡོད། དམིགས་བསལ་ཁོང་ཚོའི་འགྱུལ་མིའི་ཁ་གྲངས་དང་། ཉིན་མཐའ་མ་དེ་བར་དུ་རྒྱ་དམག་དང་གདོང་ཕྱག་གཡོལ་ཐུབ་པ་བྱུང་བ་བཅས་ལ་བསམས་ན་ཁོང་ཚོའི་འགྱུལ་སྐྱོད་དེ་ཏ་ལས་པའི་ལམ་ལྟོངས་ལྟན་པ་བྱུང་ཡོད། སྐབས་དུ་མར་ཁོང་ཚོས་རིན་པོ་ཆེའི་བཀའ་གཞིར་བཟུང་ཉིན་ཤས་རིང་ས་གནས་ཤིག་ཏུ་ངལ་གསོ་དང་སྐོམ་སྐྱབ་ཀྱི་ཆེད་དུ་སྐར་བཏབ་ཏེ་བསྡད། ཁོང་གིས་མི་རྣམས་ལ་གང་ཐུབ་ཐུབ་ལྷས་སེམས་ཀྱི་སྟོབས་ཤུགས་ཉར་ཚགས་ཐུབ་པ་དང་། ཚོས་ཉམས་ལེན་དང་ཁ་མ་བྱལ་བ་བཟོ་འདོད་ཡོད། གལ་ཏེ་ཁོང་ཚོ་ངེས་གཏན་མེད་པའི་ལམ་ཞིག་ཏུ་སྒྲིས་ན། རིན་པོ་ཆེས་བོད་ལྷགས་ལྟར་ཕྱག་མོ་བཏབ་གནང་སྟེ་ལམ་སྟོན་གནང་གི་ཡོད། མོ་ལྷང་གིས་བརྟག་པའི་སྟོང་བརར་འདི་རིན་པོ་ཆེ་ལ་སྔ་མོ་ནས་ཐོབ་ཡོད།

རྒྱ་བ་མང་པོར་འགྱུལ་སྐྱོད་བྱས་པའི་རྗེས་སུ་དཀ་ཆ་འགྱུལ་རོགས་སུམ་བརྒྱར་ཉེ་བར་འཕེལ་ཡོད་པའི་ཚོ་བ་དེ་བོད་ཡུལ་གྱི་ལྷོ་ཕྱོགས་སུ་ཡོད་པའི་རྒྱ་ཆེ་ལ་རྒྱགས་མྱུར་བའི་ཡར་གྱུང་གཙང་པོའི་འགྲམ་དུ་སྒྲིས། གཙང་པོ་དེ་བརྒལ་བར་ཚུ་རབ་འགའ་ཤས་ལས་མེད། དགེ་འདུན་པ་འགའ་ཞིག་གིས་གཡག་གི་ཀོ་བས་ཀོ་གླུ་བཟོས་ཏེ་གྲོང་གསེབ་ཆུང་ངུ་ཞིག་ཡོད་ཁའི་རབ་བདམས་པ་རེད། ཁོང་ཚོ་ཉིན་མོ་གྲོང་གསེབ་ཀྱི་གཡས་གཡོན་རྡོ་ཕུང་གི་ནང་ལ་ཡིན་སྟེ། ༡༩༥༩ རྒྱ་ ༡༦ ཚེས་ ༡༥ རྒྱ་བ་ཉ་གང་བའི་མཚན་མོ་དེར་གཙང་ཆུ་བཅད།

འོན་ཀྱང་གྲོང་གསེབ་པ་ཚོས་རྒྱ་མིར་བོད་མི་ཚོ་བ་ཞིག་གྲོང་བརྡལ་གྱི་འགྲམ་དུ་ཡིན་ཡོད་པ་དང་། ཁོང་ཚོས་གཙང་ཆུ་བརྒལ་ཏེ་འབྲོ་ཕྱིད་པའི་དོགས་པ་བསླངས་པར་བརྡེག། རིན་པོ་ཆེ་དང་ཚན་པ་དང་པོ་དེས་གཙང་ཆུ་བརྒལ་ཟིན་ཏེ་གླུ་པ་ཚོས་ཚན་

པ་ཐེས་མ་དེ་ལེན་པར་འགྲོ་ཐེས་བྱེད་པའི་སྐབས་དེར་རྒྱ་མིས་འཛིན་ཚོལ་བྱས་འདུག འགྲུལ་མི་སྲུམ་བརྒྱའི་ནང་ནས་འགའ་ཤས་ཤེག་ཐོས་ཐར་ཙམ་བྱུང་བས་མ་ཐུབ་ནས་ཐོས། ལྷག་མ་རྣམས་རྒྱ་མིས་འཛིན་བཟུང་གིས་མང་པོར་མེ་མདའ་བརྒྱབ་སྟེ་བས་འདུག ལམ་ལྟོངས་ཀྱིས་ཐོས་ཐུབ་པའི་ཚན་པ་དེས་གོང་ལྟོ་ཕྱོགས་བརྒྱད་དེ་སྒར་ཡང་བླ་བ་གཅིག་འགྲུལ་སྐྱོད་བྱས། ཁོང་ཚོའི་རྒྱགས་ཕྱི་རྣམས་ཏ་ལམ་ཇོ་གས་ཟིན་པ་དང་མཐའ་མ་དེར་ཀོ་བ་བཙོས་ཏེ་བཟའ་དགོས་ཐུག་འདུག ཁོང་ཚོས་རིན་པོ་ཆེས་ཀོ་བ་བཞེས་མི་དགོས་པའི་ཆེད་དུ་ཙམ་པ་ཕན་བུ་ཞིག་ཉར་ཚགས་བྱས་འདུག མཐའ་མ་དེར་ཁོང་ཚོ་ལམ་ཀྱི་གཡས་གཡོན་དུ་ངང་ལག་སྐྱེས་ཡོད་པའི་ལུང་གཙོང་ཞིག་བརྒྱད་དེ་ཕྱིན་ཡོད་ཀྱང་། ཁོང་ཚོས་ངང་ལག་བཟའ་རྒྱ་ཡིན་མིན་ཤེས་ཀྱི་མེད་ཙང་བཟས་མི་འདུག ཟླ་ལོ་ *༡༩༦༠* བླ་ *༡* ཚེས་ *༡༧* ཉིན་ཁོང་ཚོ་རྒྱ་གར་གྱི་ས་མཚམས་སུ་འཛུལ་འདུག

རིན་པོ་ཆེས་ཏ་ལམ་ལོ་བཞི་ཙམ་རྒྱ་གར་དུ་བསྐྱལ་གནང་། རྒྱ་གར་ནི་བོད་དང་ཙ་བ་ནས་མི་འབྲ་བའི་ལུང་པ་ཞིག་རེད། ཁོང་ནི་དོན་དངོས་སུ་ཏ་ཙང་རྒྱུན་ལྡན་མ་ཡིན་པའི་དུས་རབས་བར་མའི་རིག་གཞུང་ཞིག་གི་ནང་འཚར་ལོངས་བྱུང་བ་རེད། དེ་ནི་མ་མཐར་ཡང་བརྒྱ་ལྷག་ཤུ་པའི་ནང་འཛམ་གླིང་གི་སྟེང་དུ་ཏ་ལམ་མི་འབོར་ཡོངས་ཀྱི་ས་ཆེམས་སུ་གལ་འགངས་ཆེ་ཤོས་དེ་ཚོས་ལ་བཙན་མཁན་གྱི་ལུང་པ་རེ་ཟུང་ཡོད་པའི་ནང་ནས་གཅིག་རེད། བོད་དེ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་བདེ་སྐྱིད་ཤུམས་དགའི་སྒྲ་ཚོགས་ཤིག་མ་རེད། རིན་པོ་ཆེས་བོད་དུ་ལྷོག་ཟ་ཏལ་སུངས་ཤུགས་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་དང་། རྒྱ་ནག་དམར་པོས་བོད་བཙན་བཟུང་བྱེད་ཐུབ་པའི་རྒྱུན་གཅིག་དེ་རེད་ཅེས་ཡང་ཡང་གསུངས་གནང་གི་ཡོད། དེ་དང་དུས་མཉམ་དུ་ཁོང་རང་གི་ཕ་ཡུལ་དང་མི་མང་ལ་བཙན་པ་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་མ་ཟད། ནང་པ་ས་ངས་རྒྱས་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ནང་དུ་ཡོངས་སུ་ཐིམ་ནས་བཞུགས་ཡོད།

བོད་དུ་ཁོང་ནི་དམིགས་བསལ་གྱི་ཆེ་མཐོང་དང་དབང་ཐང་ལྡན་པའི་རྒྱ་བོ་ཞིག་རེད། རྒྱ་གར་དུ་བོད་མི་ཚོ་རྒྱབས་བཙོལ་བ་ཡིན་པས་ཁོང་ཚོ་ལ་རྒྱ་གར་གཞུང་དང་མི་

སྒྲོར་མང་པོས་བཀའ་དྲིན་ཆེན་པོ་གནང་ཡོད་ཀྱང། ཐུན་བཏང་གི་ཚ་ནས་གནས་སྟངས་ཡག་པོ་མེད། དེ་བཞིན་རིན་པོ་ཆེ་ལའང་གོད་དུ་ཡོད་པ་ནང་བཞིན་གྱི་གོ་གནས་མཐོན་པོ་དེ་ད་ཚ་མེད། རྒྱ་གར་དུ་སྒྲིས་ཏེ་ཡུན་རིང་མ་ཕྱིན་པའི་སྐབས་ཤིག་ལ་ཁོང་དབྱིན་ཇིའི་ལྷག་གི་སྐྱེད་ཚལ་གྱི་གསོལ་སྟོན་ཞིག་ལ་གདན་འདྲེན་ཞུས་བྱུང་ཞེས་རིན་པོ་ཆེས་ང་ལ་གསུངས་བྱུང། མཁྱེན་བདག་མ་དེས་རྟོ་ཀུབ་བར་བཙོར་གྱི་ཟས་སྟ་གཞོང་པ་གང་མཁྱེན་པོ་ཚོར་གཏོང་སྐབས། དང་པོ་རིན་པོ་ཆེར་ཕྱལ་བས། རིན་པོ་ཆེའི་དགོངས་པར་ཚ་ཚང་ཁོང་རང་ལ་གནང་བ་རེད་དགོངས་ཏེ་གཞོང་པ་ཚ་ཚང་བླངས་འདུག ཐུས་སུ་ཁོང་གནས་ཚུལ་དེ་ལ་ངོ་ཚ་བོ་བྱུང་འདུག

བོད་མི་སྒྲུབས་བཙོལ་བ་མང་ཆེ་བ་སྒྲུབས་བཙོལ་བའི་ཀེམ་མམ། གསོག་སྒྲར་དུ་སྒྲིས། ཁོང་གསོག་སྒྲར་དུ་དུས་ཡུན་ཐུང་དུ་ཞིག་བཞུགས་ཐུས། ༢ཀྱལ་དབང་ཀཱན་པ་བོད་ནས་བྱོས་བྱོལ་དུ་ཕེབས་ཐུས་སྒང་ཏོག་ཏུ་ཕྱག་བཏབ་པའི་གདན་ས་དང་ཉེ་བོ་ཡོད་པའི་གྲོང་བརལ་ཀ་ལོན་སྤུག་ཏུ་གནས་སྟོར་གནང། ཀ་ལོན་སྤུག་ཏུ་བཞུགས་སྐབས་རིན་པོ་ཆེས་ཐང་ཀ་འཕྲ་སྟངས་སྤྱངས་ཏེ། སྟོག་དཔོན་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཁོང་གི་གསང་ཡུམ་མཁའ་འགྲོ་ཡེ་ཤེས་མཚོ་ཀྱལ་གྱི་ཞལ་ཐང་ཡིད་དུ་འོང་བ་ཞིག་ཐེ་བའི་གཞན་ཡང་མང་པོ་བྲིས་གནང་འདུག ཐུས་སུ་ཁོང་གིས་ཐང་ཀ་འདི་དག་ནུབ་ཕྱོགས་སུ་མཁན་འཞིན་ཕྱུབ་ཡོད་པ་མ་ཟད། གཅིག་ངའི་ཁང་པའི་ནང་ལ་དཀའ་ངལ་དཔྱངས་ཡོད། སྐབས་དེར་ཁོང་ཉེ་ཆར་བོད་ནས་སྒྲིས་ཏེ་རིན་པོ་ཆེར་རི་མོའི་ཐོག་ལ་རོགས་པ་བྱེད་མཁན་དང། ཐང་བྲིས་ལ་ཆ་ཅང་མཁས་པ་བསྟན་འཛིན་རོང་ཀྱལ་གྱི་གོགས་པོར་ཐུར། རིན་པོ་ཆེ་རོང་ཀྱལ་གྱི་ཁྲིམ་མི་ཆ་ཚང་དང་བློ་ཐག་ཉེ་པོར་ཐུར་པ་རེད། ཀ་ལོན་སྤུག་ཏུ་བཞུགས་སྐབས་ཁོང་གིས་དེལ་མགོ་མཁྲིན་བཙེ་རིན་པོ་ཆེ་ཡང་ཉེ་ཆར་ཀྱ་གར་དུ་ཕེབས་འགྲོར་གྱི། ཞང་ཐང་ལ་ཚུ་ཚོད་གཅིག་ཙམ་འགྲོ་དགོས་པའམ། ལེ་བར་འགའ་ཤས་གྱི་ཀྱང་ཐག་ཡོད་ས་ཞིག་ཏུ་བཞུགས་ཀྱི་ཡོད་པ་མཁྲིན་འདུག རིན་པོ་ཆེས་མཁྲིན་བཙེ་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་མདུན་ནས་གསུང་ཚོས་ཞུ་བར་ཞང་ཐང་ལ་ཕེབས་གནང་གི་ཡོད། དེལ་

མགོ་མཁྱེན་བརྩེ་རིན་པོ་ཆེ་ནི་བོད་མི་བྱིངས་དང་མི་འདྲ་བར་སྐུ་གཟུགས་ཐུ་ཀ་དྲུག་ལས་རིང་བ་དང་། ཇ་ཅང་གི་ཐུགས་གཤིས་འཛམ་པོ་དང་གཟི་བརྗིད་ཅན་ཞིག་ཡོད། སྐབས་འདིར་རིན་པོ་ཆེ་མཁྱེན་བརྩེ་རིན་པོ་ཆེའི་ཚ་བོ་ཙ་ཁྲོ་རིན་པོ་ཆེ་དང་གྲོགས་པོར་གྱུར་འདུག

རྒྱ་གར་ནི་ཐུབ་པ་ས་ཁངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་དང་། དེ་བཞིན་སྒྲིས་ཆེན་དམ་པ་མང་པོའི་ཞ་ཁྱིམ་ཡིན་པ་དང་། ཁོང་ཚོས་བྱིས་པའི་ཕྱག་དཔེ་རྣམས་བོད་དུ་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པས་བོད་མི་ཚོ་ལ་ཇ་ཅང་རྩ་ཆེ་བའི་གནས་ཞིག་རེད། ཅི་ཙམ་གྱིས་ཨེ་ཤར་ཡ་དཀྱིལ་མའི་ཡུལ་དེ་ཇི་ཎུ་དང་། ཁ་ཆེ། ཡེ་ཤུ་རྣམས་ལ་རྩ་ཆེན་དུ་གྱུར་ཡོད་པ་ནང་བཞིན། རྒྱ་གར་དེ་བོད་མི་རྣམས་ལ་གྱུར་ཡོད་ཅེས་བརྗོད་ན་ཕལ་ཆེར་མི་བདེན་པ་མེད། རྒྱ་གར་དུ་ནང་པའི་གནས་ཆེན་མང་པོ་ཡོད། རིན་པོ་ཆེ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ས་ཁངས་རྒྱས་ས་འི་གནས་རྡོ་རྗེ་གདན་དང་། གཞན་ཡང་གནས་ཆེན་དུ་མར་གནས་སྐོར་ལ་ཕེབས་ཐུབ་པ་བྱུང་འདུག

རྒྱ་གར་དུ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཕེངས་དང་བོར་ནང་པ་མ་ཡིན་པའི་རིག་གཞུང་མང་པོ་ལའང་མཐོང་ཐོས་བྱུང་། ཁོང་རྒྱ་གར་གྱི་ཁ་ལག་ལ་དགའ་པོ་ཡོད་པ་མ་ཟད་རྒྱ་གར་གྱི་རིག་གཞུང་གི་རྣམ་པ་མང་པོ་ཞིག་ལའང་ཡིད་འཕྲོག་པར་གྱུར། དེ་གར་ཁོང་འཛིན་གྲྭ་ཐོག་གང་ས་ནས་ཡོང་བའི་མི་སྦ་དང་ཐུག་འཕད་བྱུང་། ཁྱད་པར་དུ་ཁོང་རང་ལ་ཅ་ཅང་བཀའ་དྲིན་ཆེན་པོ་དང་། རོགས་སྐྱོར་གནང་མཁན་དབྱིན་ཡུལ་གྱི་ནང་པ་འཁའ་ཤས་ལ་ཐུག་ དེའི་ནང་ནས་ཕྱི་རི་ཀ་ཐྲེ་ཀི་གཅིག་རེད། མོ་ནི་ཐྲ་ཐྲ་ཐྲེ་ཀི་ཟེར་བའི་རྒྱ་གར་པ་ཞིག་དང་ཆང་ས་བརྒྱབ་པའི་དབྱིན་ཇིའི་བུད་མེད་ཅིག་རེད། མོས་བོད་མི་སྐྱབས་བཅོལ་བར་རོགས་སྐྱོར་གྱི་ཆེད་དུ་རྒྱ་གར་གཞུང་གིས་བསྡུགས་པའི་དབུས་སྨྱི་ཚོགས་བདེ་དོན་ལས་ཁུངས་སུ་ལས་ཀ་བྱས་ཡོད། བོད་མི་དང་ལྡན་དུ་འཕྲལ་བ་བྱུང་བ་དེས་མོ་ལ་ཕྲུགས་རྒྱུན་ཆེན་པོ་ཕེབས་ཏེ་མོ་རང་ཡང་ནང་པ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་པ་རེད། མོ་རང་གི་ཕྱོ་ག

གྲོངས་པའི་རྟེས་སུ་མོ་ནི་བོད་བརྒྱད་ནང་བསྟན་ཀྱི་བཙུན་མ་བྱིད་མཁན་ནུབ་ཕྱོགས་པ་
དང་པོའི་གྲས་ནས་གཅིག་རེད།

རིན་པོ་ཆེ་ལ་མོ་སྒྲིར་ཞེས་པའི་བོད་མིའི་སྡོད་སྒར་དུ་ཐུག་འཕྲད་བྱུང་བ་དང་མོས་
ཁོང་དང་མཉམ་དུ་དེ་མ་ཐག་འབྲེལ་བ་གཏིང་ཟབ་བཟོས་པ་རེད། ནུབ་ཕྱོགས་པ་ཚོ་
དང་ལྷན་དུ་སྦ་ཥོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་བྱུང་བའི་སྐབས་ནས་ཀྱང་ཁོང་ནི་སྐར་མའི་ཚོགས་ཀྱི་
མཁའ་ལ་ཟླ་བ་བཞིན་འོད་འཕྲོ་བ་ཞིག་ཁོང་ཚོས་མཐོང་བ་རེད། ནུབ་ཕྱོགས་པ་དང་བོད་
བརྒྱད་ནང་བསྟན་ཀྱི་སྐོར་ལ་སྦ་མོ་ནས་འབྲི་ཐེམ་བྱིད་མཁན་བླ་མ་སྒོ་ལིན་ཅས་ཁྱད་
ཚོས་འདིའི་ཐོག་ལ་བྲིས་ཡོད་པ་རེད། རིན་པོ་ཆེ་བོད་ནས་བྱོས་བྱོལ་ལ་འགྲོར་མ་ཐག་
པའི་སྐབས་དེར་བླ་མ་སྒོ་ལིན་ཅ་ལ་རིན་པོ་ཆེ་རྒྱ་གར་བྱང་ཕྱོགས་སུ་ཐུག་པ་རེད། ཇི་མ
ལ་ཡའི་རི་སུལ་དུ་ཡོད་པའི་བླ་མ་སྒོ་ལིན་ཅའི་ཁྲིམ་དུ་བོད་མི་སྒྲུབས་བཅོལ་བ་མང
པོས་རྒྱ་གར་ལྷོ་ཕྱོགས་སུ་འགྲོ་སྐབས་བསྟད་ཡོད་པ་དང་། ཁོང་ཚོའི་དཀྱིལ་ནས་རིན་པོ
ཆེ་ནི་རྣམ་རིག་བཀྲ་ཤོས་དེ་རེད་ཅེས་ཁོང་གིས་བཤད་འདུག

ཐུ་རི་ཅ་ལྷེ་ཀིས་རིན་པོ་ཆེ་ཀ་ལོན་སྤྱན་ཏུ་གཞིས་ཆགས་རྒྱུར་རོགས་རམ་བྱས་པ
དང་། རྟེས་སུ་མོས་ཁོང་ལ་ཐོག་མར་ལྷོ་ལི་གསར་པ་དང་། ལོ་གཅིག་ཙམ་གྱི་རྟེས་སུ་ཅ་ལ
ཏོ་ས་ཀནས་སྒོར་བྱས་པའི་བླ་མ་གཞོན་ནུའི་སྒོབ་གྲྭ་ཞེས་བོད་པའི་གྲྭ་གཞོན་ནམས་ལ
སྦྱོང་བརར་སྒོད་རྒྱའི་སྒོབ་གྲྭ་ཞིག་འགོ་འཛིན་བྱེད་པར་རོགས་པ་བྱེད་རོགས་ཞེས་ཞུས
འདུག རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཕྱག་ལས་འདི་གནང་རྒྱུར་དགའ་སྒོ་ཆེན་པོ་བྱུང་བ་དང་། ༢རྒྱལ
བ་རིན་པོ་ཆེའི་བཀའ་དྲིན་བྱིན་ཆབས་ལ་བརྟེན་ནས་རིན་པོ་ཆེ་སྒོབ་གྲྭ་དེའི་ནང་གི
གྲྭ་གཞོན་ཚོའི་ཆོས་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒོབ་སྟོན་པར་ཀྱུར་འདུག

འདི་ནི་རིན་པོ་ཆེས་རྒྱ་བོའི་སྦྱི་ཚོགས་ཀྱི་ནང་དུ་བཞུগས་རྒྱ་མི་ཚེའི་ནང་ཕེངས
དང་པོ་ཡིན་ཙང་། ཐོག་མར་ཚོར་སྣང་ཁྲད་མཚར་ཞིག་བྱུང་ཡོད་ཀྱང་མཁྱོགས་པོར
གོམས་འདྲིས་བྱུང་འདུག ཁོང་གིས་ཕྲ་ཞེ་ས་ཞེ་ལ་ཕྲའི་སྣྲན་ངག་གསན་རྒྱའི་ཆེད
དུ་དབྱིན་ཇིའི་བུད་མེད་ཚོགས་སྟེའི་ཚོགས་འདུར་ཕེབས་པ་དང་། ལྷོ་ལི་གསར་པར

གློ་གས་བརླུན་བལྟ་བར་ཕེབས་ཀྱི་ཡོད། ཁོང་གིས་བོད་ནས་ཕེབས་སྐབས་ཕེབས་ལམ་དུ་རྒྱ་གར་ས་མཚམས་དང་ཉེ་འདབས་ཤིག་ཏུ་རྒྱུན་ཆང་གི་ཐོ་བ་ཐོག་མ་དེ་ཐོར་གནང་མཛད་འདུག ཁོང་ཚོ་ཞག་སྟོད་བྱེད་ས་འི་གོང་གསེབ་ཅིག་གི་ནང་དུ་མི་ཚང་མས་ཆང་མ་གཏོགས་ཚུ་འཐུང་སྲོལ་མེད་ཙང། མི་ཚང་མས་བོད་པའི་ཆང་དང་འདྲ་བ་ཞིག་བཏུང་བ་རེད། བསླབ་སྟོམ་དང་འགལ་གྱི་ཡོད་ཙང་ཁོང་གིས་མཚོད་ཆང་ལ་ལོངས་སྤྱོད་རྒྱུར་ཐོག་མར་ཐེ་ཚོམ་སྐྱེས། འོན་ཀྱང་ཕེངས་ཤིག་ཁ་ཤོར་བའི་རྟེས་སུ་ཞིམ་པོ་བྱུང་བས། རྒྱ་གར་དུའང་མངོན་གསལ་མ་ཡིན་པའི་སྒོ་ནས་སྐབས་སྐབས་སུ་མཚོད་ཆང་མཚོད་རྒྱ་འགོ་བཙུགས། བསྟན་འཛིན་རོང་རྒྱལ་དང་རིན་པོ་ཆེ་གཉིས་ཀྱིས་སྐབས་སྐབས་སུ་མཉམ་དུ་འཛོམས་ནས་མཚོད་ཆང་བཞེས་རྒྱུར་མཉེས་པོ་ཡོད།

བོད་ནས་བོས་ཐོལ་དུ་ཕེབས་སྐབས་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཁོང་གི་འགྲུལ་རོགས་སུ་ཡོད་པའི་བོད་པའི་བཙུན་མ་གཞོན་ནུ་མ་དགོན་མཚོག་དཔལ་སྒྲོན་གཉིས་ཕན་ཚུན་དགའ་པོ་ཆགས། ཁོང་རྒྱ་གར་དུ་བཞུগས་སྐབས་གསང་བའི་སྒོ་ནས་མོ་དང་ལུས་འབྲེལ་བྱུང། མོ་ནི་ཕྲིར་བོད་མི་སྐྱབས་བཅོལ་བའི་སྟོད་ཕྱར་དུ་སྟོད་བཞིན་ཡོད། མོ་བླ་མ་གཞོན་ནུའི་སྒོས་གླར་ཁོང་ལ་ཐུག་འཕྲད་དུ་ཡོང་སྲེ། ཁོང་གཉིས་ཀྱིས་ཉལ་གདན་ཞིག་འཁྱེར་ནས་ཁང་ཐོག་ཏུ་ཕྱི་ཏེ་མཚན་མོ་དེ་མཉམ་དུ་ཉལ་ཏེ་བསྐྱལ། མོ་ལ་མངལ་ཆགས་ཏེ་རིན་པོ་ཆེ་དབྱིན་ཡུལ་དུ་མ་ཕེབས་སྟོན་ཙམ་ཞིག་ལ་རིན་པོ་ཆེའི་སྲས་ཆན་ཨོས་སྐྱེ་གོ་འོད་གསལ་རང་གྲོལ་འཕྲུངས་པ་རེད། མོ་རང་སྐྱེམ་མ་ཡིན་དུས་མོས་རྡོ་རྗེ་གདན་དུ་གནས་སློར་ལ་ཕྱིན་ཏེ་སྲས་དེ་དེ་གར་འཕྲུངས། མོ་རང་ད་ཆ་བཙུན་མ་བྱས་ཏེ་སྟོད་ཕབས་མེད་པས་འོད་གསལ་འཕྲུངས་པའི་རྟེས་སུ་མོས་འཚོ་ཕབས་ཀྱི་ཆེད་དུ་དུས་ཡུན་གང་འཚམས་ཤིག་གི་རིང་ལ་ལམ་བཟོའི་ལས་ཀ་བྱས་པ་རེད། རྟེས་སུ་མོས་ཆང་ས་བརྒྱབ་པས་ཕྱུ་ཀུ་གཞན་ཞིག་བྱུང་འདུག

དུས་ཚོད་འདིའི་གཡས་གཡོན་དུ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཚོག་ས་ཐྲོན་པ་ཀུན་ལག་སློབ་གྲྭ་འགོ་རྒྱུར་ས་ཞོལ་ཏེར་ཞེས་པའི་སློབ་ཡོན་ཞིག་ཐོབ་འདུག འདི་ནི་རིན་པོ་ཆེར་རྒྱ་གར་

དུ་དབྱིན་རྒྱད་སློབ་འཕྲིད་དང་། རྗེས་སུ་ཚོག་སི་ཐྲོར་བད་ལ་སློབ་སྦྱོང་གི་ཐོག་ལ་རོགས་རྒྱོར་གནང་མཁན་དབྱིན་ཇི་བ་ཇོན་ཏེ་རི་ཨར་དང་། ཐྲི་རི་ཏ་ཐྲེ་ཏེ་གཞིས་ཀྱིས་ཞུ་འདྲེན་བྱས་པ་བརྒྱུད་ནས་བྱང་བ་ཞིག་རེད། དབྱིན་ཡུལ་གྱི་བོད་ཀྱི་སྦྱི་ཚོགས་ཐེབས་ཆས་ཀྱང་ཁོང་ལ་སློབ་ཡོན་འདི་ཐོབ་པར་གྲོགས་བྱས་ཡོད། རིན་པོ་ཆེ་དབྱིན་ཡུལ་ལ་ཕེབས་རྒྱར་༧རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེས་དབུ་འཕྲིད་པའི་བཅན་བྱོལ་བོད་གཞུང་ནས་ཚོག་མཆན་ཐོབ་དགོས་ཀྱི་ཡོད། གལ་ཏེ་རིན་པོ་ཆེའི་བསྟན་སྲོམ་ཁམས་པའི་སྐོར་ལ་ཁོང་ཚོས་ཤེས་ཡོད་ཚེ། ཁོང་ལ་འགྲོ་རྒྱའི་ཚོག་མཆན་ཆ་བ་ནས་སྒྲུབ་མེད་པ་ཐག་ཚོད་རེད། མ་ཟད་ངའི་བསམ་པར་བོད་ཀྱི་སྦྱི་ཚོགས་ཐེབས་ཆ་དང་ལྷི་ལིར་ཡོད་པའི་ཁོང་གི་དབྱིན་ཇིའི་གྲོགས་པོ་ཚོ་ལའང་གནས་ཚུལ་འདི་སྟན་པོ་བྱང་ཡོད་ཀྱི་མ་རེད་སྟམ། ཁོང་དང་དགོན་མཚོག་དཔལ་སྒྲོན་གཞིས་ཀས་ཁོང་གཞིས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དེ་གསང་བར་ཉར་བ་དང་། མོའི་ཕྱུ་ཀའི་ཕ་དེ་རིན་པོ་ཆེ་ཡིན་པ་ཏ་གོ་བར་དུས་ཡུན་རིང་པོ་འགོར་བ་རེད། འདིས་ཁོང་ལ་ས་མམ་ངལ་ཆེན་པོ་བཟོས་འདུག འོན་ཀྱང་ངའི་བསམ་པར་བུད་མེད་དང་ལྷན་དུ་འབྲེལ་བ་བྱེད་པའི་ཐོག་སུ་སྐྱོད་རྒྱའི་རྟོག་འཛིན་དེར་ཁོང་གིས་ཆ་ཚང་བར་གདོང་ལེན་བྱེད་པའི་གནས་སྐབས་དེ་གཞི་ནས་སྒེའུ་ཁུང་ཡོད་སྟམ། སྐབས་དེ་དུས་ཁོང་གིས་རང་ཉིད་ཀྱི་བརྟན་པོ་མེད་པའི་ཀུན་སྦྱོད་ལ་མ་ལྷོས་པར་མི་ཚེའི་ནང་དུ་མྱ་མཐུད་ནས་གྲ་པ་ཞིག་བྱས་ཏེ་སྔོད་ཐུབ་ཀྱི་རེད་སྟམ་པ་ཞིག་ད་དུང་ཡོད་པ་འདུ། རིན་པོ་ཆེས་དགོན་མཚོག་དཔལ་སྒྲོན་དང་ཁོང་གི་སྲས་འོད་གསལ་དང་མཉམ་དུ་འབྲེལ་བ་མྱ་མཐུད་ཉར་གནང་བ་དང་། ལོ་འགའ་ཤས་ཀྱི་རྗེས་སུ་ཁོང་ཁོང་ཚོ་ལ་ཐུག་འཕྲད་དུ་ཕེབས་ཏེ་སྲས་དེ་དབྱིན་ཡུལ་དུ་ལེན་རྒྱའི་ཐབས་ཤེས་གནང་བ་རེད།

རིན་པོ་ཆེ་ཚོག་སི་ཐྲོར་བད་ཏུ་སྔོད་ཡུན་རིང་ལཱ་གཡོག་དང་རོགས་རྒྱར་གྱི་ཆེད་དུ་ཁོང་རང་གི་མཛའ་འགྲོས་ཆ་ཀོང་མཁན་འཕྲིད་ཀྱིས་ ༡༩༦༣ གྱི་འགོ་སྟོད་དུ་ཐོམ་ཁྲི་ནས་དབྱིན་ཡུལ་ལ་ (P&O) ཕི་ཨནད་ཨོ་ཞེས་པའི་གླུ་གཟིངས་ཀྱི་ནང་ལ་བསྐྱོད། རིན་པོ་ཆེས་དབྱིན་རྒྱད་སྦྱོང་རྒྱའི་ཐད་ལ་འབད་བརྩོན་ཕྱུགས་ཆེ་གནང་ཡོད། འོན་ཀྱང་

ཁོང་རྒྱ་གར་ནས་ཐོན་དུས་དབྱིན་རྒྱད་དེ་ཙམ་ཁྲོལ་པོ་མེད་པའི་དཀའ་ངལ་མྱ་མཐུད་འཕྲད་བཞིན་ཡོད། རིན་པོ་ཆེ་དང་ཞ་ཀོང་གཉིས་དབྱིན་ཡུལ་དུ་གྱུ་ཐོག་ནས་སྒེའབས་དུས་བོད་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་ཐེབས་རྩའི་ཚོགས་མི་རྣམས་ཀྱིས་ཁོང་གཉིས་ལ་སྟེ་ལེན་ཞུས་འདུག ཚོག་སི་ཐྲོ་རང་ཏུ་སྟོན་ཀའི་སློབ་ཕྲན་འགོ་མ་བཙུགས་པའི་སྟོན་ཏུ་རིན་པོ་ཆེས་ལོན་ཏོན་ཏུ་དབྱིན་ཡུལ་གྱི་ནང་པའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་གནད་ཡོད་ཚོགས་མི་མང་ཆེ་བ་མཇལ་འཕྲད་གནང་རྒྱུར་དུས་ཚོད་བཏང་འདུག ཁོང་ནང་པའི་སྤྱི་ཚོགས་སུ་གསུང་བཤད་མང་པོ་གནང་བར་གདན་འདྲེན་ཞུས་ཡོད་པ་དང་། ཁོང་ཚོས་ལོ་ལྔར་སྤྱི་ནད་བྱུག་ཏུས་པའི་དབྱར་ལའི་འདུ་འཛོམས་སུ་རིན་པོ་ཆེ་ཕེབས་ཏེ་གསུང་བཤད་མང་པོ་གནང་ཡོད།

རིན་པོ་ཆེ་བོད་དུ་བཞུགས་སྐབས་ནུབ་ཕྱོགས་ནས་ཡིན་པའི་དངོས་པོ་ཇི་འདྲ་ཞིག་གཟིགས་ཀྱང་ཡིད་འཕྲོག་འགྲོ་གི་ཡོད། ཁོང་དགུང་ལོ་བཅུ་གྱངས་ཡིན་པའི་སྐབས་སུ་ཁོང་ལ་ཆུ་ཚོད་ཅིག་འབྱལ་མཁན་བྱུང་འདུག ཁོང་གིས་ཆུ་ཚོད་ཀྱི་ཁྲིག་ཁྲིག་ཟེར་བའི་སྐད་དེ་ཅི་ཞིག་གིས་རྒྱུ་གི་ཡོད་མེན་བལྟ་ཕྱིར་ཆུ་ཚོད་ཆ་ཚང་ལྷུ་བཤིག་བྱས་འདུག ཁོང་གིས་སྐྱར་དུ་ལྷུ་ཕྲིག་ཚར་བའི་རྟེས་སུ་ཆུ་ཚོད་དེས་ལས་ཀ་བྱས་མི་འདུག རྟེས་སུ་ཁོང་ལ་སྐད་སྟན་ཕྲོག་པའི་ཆུ་ཚོད་ཆ་བ་ཞིག་འབྱལ་མཁན་བྱུང་དུས་ཁོང་གིས་ཕེངས་སྟོན་མ་ནོར་འཕྲལ་ཅི་ཞིག་བྱུང་བ་ལ་བལྟ་ཕྱིར་དེ་ཡང་ལྷུ་བཤིག་བྱས་འདུག ཁོང་གིས་ཆུ་ཚོད་གཉིས་ཀ་ལྷུ་ཕྲིག་ཕྱས་པ་བྱུང་བ་མ་ཟད། ཆུ་ཚོད་གཉིས་ཀས་དུས་ཚོད་སྟོན་པའི་ལས་ཀ་བྱས་འདུག ཁོང་གིས་དབྱིན་ཡུལ་དུ་སློབས་པའི་སློར་ལ་ "ནུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་དུ་སློབས་རྟེས་ང་ལ་ཆུ་ཚོད་ཆེ་ཆུང་སྟ་ཚོགས་བཟོ་མཁན་དང་། གནམ་གྱུ་དང་མོ་ཏ་ལ་སོགས་ངོ་མཚར་བའི་བྱ་བ་ཅིང་ཕྱུག་པའི་འཕྲལ་ཆས་གཞན་དག་བཟོ་མཁན་ཆེམས་དང་གདོང་ཕྱུག་བྱུང་། ནུབ་ཕྱོགས་སུ་དེ་ཙམ་གྱི་ཤེས་རབ་མི་འདུག་ཀྱང་ཤེས་ཡོན་ཏན་ཅང་གི་མང་པོ་འདུག"[7] ཅེས་གསུངས་ཡོད། འཛམ་གླིང་ནང་དངོས་པོས་བྱ་བ་ཇི་ལྟར་བྱེད་པའི་སློར་གྱི་ཤེས་ཡོན་དང་འཕྲལ་རིག་དེ་ཏན་ཅང་ངོ་མཚར་བ་ཡིན་ན་ཡང་། ཆོས་

7 ཆོས་རྒྱམ་རྡུང་པ། "ཆེན་པོ་ཤར་གྱི་ཉི་མ་སྐེ། ཤམ་ཐྲ་ལའི་ཡེ་ཤེས།" (ཐྲོ་ཕི་ཏོན། ཤམ་ཐྲ་ལ་དཔར་སྐྲུན་ཁང་། ༡༩༩༩) ཨོ་གྱང་ནས་ ༧༣ ནས་ ༧९ །

ཕྱོགས་ཀྱི་ཐད་ལ་གོ་རྟོགས་གཏིང་ཟབ་མོ་ཡོང་བའི་དོ་སྣང་དེ་ཚམ་མེད་པ་དེ་ནི། ངའི་བསམ་པར་དབྱིན་ཡུལ་གྱི་ཐད་ལ་ཁོང་གི་བཀུ་ཆགས་གཙོ་བོ་ཞིག་རེད་སྙམ། དེ་ལྟར་ཡང་ཤར་ཕྱོགས་པའི་ཚོས་ལ་ཡིད་འཕྲོག་པའི་རང་བཞིན་དེ་ཤུགས་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད།

དབྱིན་ཡུལ་དུ་མི་འགའ་ཞིག་གི་ཁྲོད་དུ་རིན་པོ་ཆེ་ནི་ཡིད་འཕྲོག་པའི་ཡུལ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་པ་རེད། ཁོང་ནི་ཏ་ལམ་ཡ་མཚན་ཅན་གྱི་བྱའི་རིགས་ཤིག་ཡིན་པ་ལྟ་བུ་བྱུང། ཁོང་གིས་ཁོང་ལ་འགྲོ་བ་མི་མ་ཡིན་པར་སྐྱེ་ལྟན་ཁྱད་མཚར་པོ་ཞིག་ཏུ་ལྟ་བ་དེ་ནི་ཏ་ཅང་ཡ་མཚན་པོ་ཞིག་ཚོར་གསུངས། གལ་ཏེ་ཁོང་གིས་ལེགས་བྱང་གི་རྒྱང་ཐག་དང་ཡ་རབས་ཀྱི་སྒམ་བཟོ་དེ་དག་བརྟེལ་འདོད་ན། འདི་ནི་ཁོང་གི་མི་ཚེའི་ནང་དུ་འགྱུར་བ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོང་རྒྱུའི་སྟོན་བརྡ་དང་པོ་རེད་སྙམ།

རིན་པོ་ཆེར་ཐུག་པའི་དབྱིན་ཡུལ་གྱི་ནང་པ། ཡིན་ལུགས་ཚུལ་མཐུན་དང་ལྟ་གྲུབ་ཀྱི་གནས་ལ་སྦྱངས་པ་ཆེ་བའི་མི་རབས་ཆན་པ་དང་། ཆིག་སྟོང་དགུ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུའི་དགྱེལ་དུ་ནུབ་ཕྱོགས་གཞོན་སྐྱེས་ཚོའི་ནང་དུ་ནད་འབྱུ་ལྟར་དར་བཞིན་པའི་གསར་བརྗེ་དང་འཚོལ་སྟེག་གི་ཐམ་ཏོན་ཀྱི་མི་རབས་གཞོན་པ་གཉིས་ཀྱི་བར་ལའང་དབྱེ་བ་ཆེན་པོ་ཡོད། ལེགས་བྱང་གཞན་གྱི་ཐད་ལ་དབྱིན་ཡུལ་གྱི་སློབ་ཕྲུག་གཞོན་ནུ་ཚོ་ཙི་རིའི་གཞོན་ནུ་ལས་ཐལ་ཆ་ཆུང་བ་ཡོད། འོན་ཀྱང་དབྱིན་ཡུལ་གྱི་གཞོན་སྐྱེས་ཚོས་རང་གི་ཕྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཕྱོགས་མང་པོ་ཞིག་ལ་ཏི་བ་ཡང་གཏོང་བཞིན་ཡོད། འདི་ནི་རིན་པོ་ཆེས་ཐོག་མ་ཉིད་ནས་ཏ་ཅང་ཡིད་འཕྲོག་པོ་ཞིག་ཏུ་ཚོར་འདུག རིན་པོ་ཆེ་དབྱིན་ཡུལ་དུ་ཆྱིང་ཞེན་གྱི་མི་རབས་ཆན་པ་ཚོས་གདན་འདྲེན་ཞུས་པ་ཡིན་ཀྱང། ཁོང་ཚོས་ཁོང་ལྟས་རར་བཀག་སྐྱེལ་ཆུན་རིང་པོར་ཅིད་ཕྱབ་པར་ཀྱུར་མེད།

ཁོང་ཙོག་ནི་ཐ་ཚིར་ལ་འགྲོ་སྐབས་དགེ་ཆན་གྱི་སློབ་འཁྲིད་དང་། ཟླ་གདོས་པའི་དེབ་ཀྱི་ནང་དོན་རྟོགས་ཕྱིར་དབྱིན་སྐད་ཀྱི་གནས་ཚད་ཚད་ལྟན་ཡོང་བར་འབད་བཙོན་ཤུགས་ཆེ་གནང་དགོས་ཕྱག་འདུག རིན་པོ་ཆེས་དབྱིན་ཡུལ་གྱི་ལོ་ཆུས་དང་། ལྟ་ཀྱག་ཆབ་སྲིད། ཚོས་བཅས་ཀྱི་སྐོར་ལ་གང་མང་མང་སྒྲུང་འདོད་གནང་ཡོད། འོན་ཀྱང་འགོ་

སྟོང་དུ་ཁོང་ལ་དཀའ་ངལ་ཆེན་པོ་བྱུང་འདུག རིན་པོ་ཆེར་རྒྱ་གར་དུ་ཕྱག་པ་དང་། ཁོང་དབྱིན་ཡུལ་དུ་གདན་འཇེན་ཞུ་མཁན་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཇོན་ཏེ་རི་ལར་དབྱིན་ཡུལ་དུ་ཕྱིར་འཁོར་མཚམས་སློབ་ཚན་གྱི་ཐད་ལ་རིན་པོ་ཆे་ལ་རོགས་རམ་ཕྱུགས་ཆེ་བྱས་འདུག་ལ་རིན་པོ་ཆེས་ཁོང་གི་བཀའ་དྲིན་ནམ་ཡང་བརྗེད་མི་འདུག རིན་པོ་ཆེས་དབྱིན་སྐད་ཡར་རྒྱས་གཏོང་བའི་ཆེད་དུ་ཚོག་སི་ཐྲོར་ཁ་ཤས་ཁ་ཅིག་ཡོད་ཀང་ཁ་ཅིག་ཡང་ཡོད་ཀྱང་ཁ་ཅིག་ཀ་ཁ་ཅིག ལོ་མང་ས་ཁང་རྗེས་སུའང་ཁོང་གིས་ཁོང་གི་དགེ་ཟན་ཀྱིས་ཆོག་བརྟེད་ཀྱི་སྒྲ་གདངས་ཡར་རྒྱས་ཡོང་བའི་ཆེད་དུ་དཔེར་ན། "ཉིན་རྟོག་པ། ཉིན་རྟོག་པ། ཉིན་རྟོག་པ།" བཅས་སྐྱར་བློས་ཡང་བློས་ཏེད་དུ་བཅུག་པ་ད་ལྟའང་ཕྱུགས་དྲན་ས་ས་ཁང་གི་འདུག རིན་པོ་ཆེས་དབྱིན་སྐད་ཀྱི་ཐད་ལ་སློབ་ཕྲུག་ཆུམ་རིག་བཀྲ་མི་ཞིག་ཡིན་པ་གས་ལ་སྟོན་བྱས་འདུག ཁོང་གིས་དབྱིན་ཡུལ་བཞུག་སྟེ་ཙཱ་རིར་བསྐྱོད་སྐབས་ཁོང་རང་གི་སློབ་མ་མང་པོ་ལས་ཀྱང་དབྱིན་སྐད་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཕྱུག་པ་ཡོད།

ཚོག་སི་ཐྲོར་ཏུ་བཞུགས་དུས་ཡེ་ཤྱའི་ཆོས་ཆོས་པ་ཆོས་ཁོང་དང་གྲོགས་པོ་བསྒྲིགས། ཁོང་ཆོས་རིན་པོ་ཆे་ལ་ཡེ་ཤྱའི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་སྐོར་ཤེས་འདོད་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་མཐོང་བ་ན་ཁོང་ནི་ཡེ་ཤྱའི་ཆོས་འགྱ་ཏུ་འཛུག་ཆུའི་འོས་མི་ཡག་པོ་ཞིག་ཏུ་བསམས་ཡོད། འོན་ཀྱང་འདི་ནི་ཙ་བ་ཉིད་ནས་ཡོང་མི་སྲིད་པ་ཞིག་རེད། ཡིན་ན་ཡང་རིན་པོ་ཆེས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་མིན་ན་ཡང་། ཤེས་རབ་ཅན་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་ཐད་གོ་རྟོགས་ཐུན་བུ་ལྟེན་པའི་ནུབ་ཕྱོགས་པ་འགའ་འདི་གར་འདུག་སྟམ་སྟེ་ཁོང་ཆོ་དང་དགའ་པོའི་ངང་ནས་འགྲོགས་འདུག

ཁོང་དབྱིན་ཡུལ་དུ་ཐོག་མར་འཕྱོར་སྐབས་ཁོང་གིས་བོད་དུ་མཐོང་བའི་གཏུག་རྩྭ་ཀྱི་དྲན་སྟང་དང་། རང་གི་ལུང་པ་བརླག་པའི་སྐྱོ་གཏུང་དེ་དག་གིས་ཁོང་མི་སྐྱིད་པ་ཆེན་པོ་བྱུང་འདུག སྐབས་དེ་དུས་ཁོང་རང་གི་དགེ་ཟན་དང་། ཕྱིམ་མི། ཥ་ཡུལ་གཅིག་པ་མང་པོ་ཞིག་ལ་ཀ་ཇེ་བྱུང་ཡོད་མེད་ཁོང་གིས་མཁྱེན་ཀྱི་མེད། ཁོང་གིས་ཁོང་ཆོར་ཀ་ཇེ་བྱུང་བཤེས་རྒྱ་ཡིན་མིན་དང་། ཡང་ན་ཁོང་རང་བོད་དུ་ལོག་ཐུབ་མིན་མཁྱེན་

གྱི་མེད། ཁོང་གིས་ཆ་ལམ་ལོག་ཐུབ་ཀྱི་མ་རེད་དགོངས་ཡོད། ཁོང་གིས་མཁྱེན་པ་ལ་རྒྱ་གར་ལ་སྦྱིབས་ཐུབ་པའི་བོད་མི་སྒྲུབས་བཅོལ་བ་འགའ་ཞིག་གསོན་པ་མ་གཏོགས་མི་ཚེ་སྐྱེལ་ས་ཁངས་ཤིག་སྟེ། རིག་གཞུང་ཆ་ཚང་ཞིག་ཚར་བ་རེད། རིན་པོ་ཆེས་བོད་པའི་རིག་གཞུང་གི་ཉིང་བཙུད་དེ་མ་བརླག་པར་ཉར་ཚགས་གནང་འདོད་གནང་པས། ཁོང་གིས་ནང་ཆོས་ལ་བཅངས་པའི་དད་དམ་དང་། དེ་ནུབ་ཕྱོགས་སུ་ཁྱབ་སྒྲིལ་གནང་རྒྱུའི་དམ་བཅའ་ནི་ང་ཚོའི་རྟོགས་ཡུལ་ལས་འདས་པ་ཞིག་རེད་སྙམ།

དང་ཐོག་ཁོང་གིས་སྐབས་རེ་ "བོད་གཤིས" (Tibetaness) ཞེས་འབོད་པ་དེར་འཐམ་ནས་སྟོད་ཐབས་གནང་འདུག ནུབ་ཕྱོགས་པའི་རིག་གཞུང་གིས་ཁོང་གི་ཡིད་དབང་ཅི་ཙམ་འགྲོག་ཡོད་རྩང་། དེ་ཙམ་གྱིས་རིག་གཞུང་དེ་དངོས་གཙོ་སྟ་བའི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་དང་། ཁོང་རང་གིས་གཅེས་པར་འཛིན་པའི་རིན་ཐང་འགའ་ཞིག་དང་བླལ་ཡོད་པ་ཡང་ཁོང་གིས་གཟིགས་གནང་ཐུབ་ཡོད། དུས་ཡུན་གང་འཚམས་ཤིག་ལ་ཁོང་གིས་རང་གི་ལེགས་ཉུང་གི་ངོ་བོ་འཛིན་བཞིན་པའི་ངང་ནས་ནུབ་ཕྱོགས་པ་ཚོ་དང་འབྲེལ་འབྲིས་གནང་རྒྱུའི་འབད་བརྩོན་གནང་འདུག ཁོང་གིས་འདི་ནི་རང་གི་རིག་གཞུང་ལ་ཤ་ཞེན་དང་མི་རིགས་ཀྱི་ལ་རྒྱ་རེད་དགོངས་འདུག ཏོན་ཀྱང་ཁོང་རང་གིས་གང་མཁྱེན་པ་དེ་གཞན་ལ་གོ་བརྡ་སྟོད་ཐུབ་པ་ལ་ནུབ་ཕྱོགས་པའི་ལམ་སྲོལ་གྱི་ནང་དུ་ཚེ་ཙམ་ཟབ་མོར་ཕྱིན་པ་ཁོ་ནས་ཡོང་རྒྱ་ཡིན་པ་དེ་ཤེས་རྟོགས་བྱུང་འདུག དེས་ན་ཁོང་གིས་ཚེ་ཙམ་ཕྱི་ནང་མི་མཐུན་པ་ལྟར་དུ་མངོན་ཏུང་། རང་གི་རིག་གཞུང་གི་རིན་ཐང་དེ་ཉར་ཚགས་ཐུབ་ཐབས་སུ་འདས་དོན་གྱི་འཁྱིལ་བ་ཆུམས་བཅད་དེ་ནུབ་ཕྱོགས་པའི་མི་ཚེ་སྐྱེལ་སྟངས་དེར་འཐམ་རྒྱའི་ཐུགས་ཐག་བཅད་གནང་འདུག

འཕོ་འགྱུར་འདི་ཕྱོགས་ཡོངས་ནས་ཡིད་ཆུག་པའམ་བཙན་ཤེད་བྱས་པ་ཞིག་མ་རེད་དེ། དུས་ཡུན་གང་འཚམས་ཤིག་གི་རིང་ཁོང་ལ་ས་ཕམས་ལྟུག་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད། གང་གིས་ཞེ་ན་ཁོང་གི་ཡོད་ཚད་བོད་དུ་ལུས་པ་མ་ཟད་བ་ཆ་དེ་བས་མང་བ་བློས་གཏོང་གནང་གི་ཡོད། དེ་དང་དུས་མཚུངས་སུ་ཁོང་རང་ནུབ་ཕྱོགས་ལ་ཡིད་དབང་ཤོར་པ་དང་། བོད་དུ་

ལྷན་དུ་ཡོད་སྐབས་འཇམ་མགོན་ཀོང་སྦྱལ་ཀྱིས་ཁོང་ལ་གསུངས་པ་རྣམས་ཐུགས་དྲན་སོས་ཡོད། ཁོང་གི་བཤེས་གཉེན་ཀྱིས་ཁོང་ནུབ་ཕྱོགས་སུ་འགྲོ་བ་མ་ཟད་དེར་ཁོང་རང་གི་བཤེས་གཉེན་རྣམས་ཀྱི་འཇམ་པའི་ཐུགས་དང་གསལ་བའི་རྣམ་དཔྱོད་ཏན་གསོ་བྱེད་པའི་མི་དང་འཕྲད་ཀྱི་རེད་ཅེས་གསུངས་ཡོད། འཇམ་མགོན་ཀོང་སྦྱལ་ཀྱིས་ཁོང་ལ་རྒྱ་གར་དུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྒྱལ་སྲས་སུ་འཕྲུངས་ཏེ་དགེ་སློང་ཞིག་ཏུ་ཐྱུར་པ་རེད། འོན་ཀྱང་ནུབ་ཕྱོགས་སུ་དགེ་སློང་ཞིག་རྒྱལ་སྲས་བྱེད་དགོས་ཡོང་སྲིད་པ་རེད་ཅེས་ཀྱང་གསུངས་འདུག རིན་པོ་ཆེས་ནུབ་ཕྱོགས་སུ་ནང་ཚོས་དར་ཁྱབ་གཏོང་བའི་ཐབས་ལམ་ཡག་ཤོས་དེ་འཇིག་རྟེན་ཁྱིམ་པའི་ལུགས་སུ་བྱེད་དགོས་པའི་གོ་བ་བླངས་པ་རེད།

ངའི་བསམ་པར། ཞ་ཀོང་དང་ཁོང་གཉིས་ཀྱི་དབར་ལྷ་ཚུལ་མི་མཐུན་པ་བྱུང་བ་དེས་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཐུགས་ཕམ་ཆེ་ཤོས་བཟོས་ཡོད་པ་རེད་སྙམ། ཅི་ཙམ་ཀྱིས་རིན་པོ་ཆེ་ནུབ་ཕྱོགས་པའི་མི་ཚེ་སྐྱེལ་ས་ཡིད་འཕྲོག་པ་དེ་ཙམ་ཀྱིས་ཞ་ཀོང་ལ་བོད་པའི་རིག་གཞུང་དང་གོམས་གཤིས་སྲུང་སྐྱོབ་བྱེད་འདོད་བྱུང་ཡོད། གཞི་ཚའི་ཆ་ནས་རིན་པོ་ཆེས་དམིགས་བསལ་ཁོང་ལ་བཅར་མཁན་ཀྱི་ནུབ་ཕྱོགས་པའི་སློབ་མ་གཞོན་སྐྱེས་ཚོ་དང་ལྷན་དུ་འབྲེལ་བ་གཏིང་ཟབ་བཟོ་རྒྱ་འགོ་བཙུགས། ཁོང་གིས་ཁོང་ཚོ་ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་མི་རྒྱུད་དམ། ཡང་ན་ཀླ་གློར་ལྷ་ཚུལ་དེ་ལས་འདས་ཏེ་གཟིགས་གནང་བ་རེད། ནུབ་ཕྱོགས་པ་མང་པོས་ཀྱང་ཁོང་ལ་ལྷ་ལྷངས་དེ་མཚུངས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ཀྱང་དེ་འདྲ་མིན་པ་ཚོ་ཁོང་གི་སློབ་མར་ཐྱུར་པ་རེད། ཁོང་ཚོ་ནི་རིན་པོ་ཆེར་ཁོང་རང་གི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་རྣམས་ཏན་གསོ་གཏོང་མཁན་དང། ཁོང་ཚོ་དང་ལྷན་དུ་རིན་པོ་ཆེས་དུས་ཚོད་གཏོང་འདོད་ཡོད་པའི་གྲས་དེ་རེད། ཞ་ཀོང་ནི་རིག་གཞུང་གི་བཀག་རྒྱ་དེ་དག་བརྒལ་ཐུབ་མེད་ལ་བརྒལ་འདོད་ཀྱང་བྱས་མེད། མ་མཐར་ཡང་འདི་ནི་རིན་པོ་ཆེས་དེ་ལྷར་ཡིན་པ་གཟིགས་གནང་ཡོད། བསམ་ཡས་གླིང་དུ་མ་སྒྲིགས་གོང་ནས་ཁོང་གཉིས་དབར་ལ་འགལ་ཟླ་ཤུགས་ཆེ་བྱུང་འདུག འདི་དག་གི་སྐོར་ལ་སྐབས་དེ་དུས་རིན་པོ་ཆེས་བོད་ཡིག་གི་ཉིན་རེས་ཅིག་ཁར་གནང་ཡོད་པ་དེའི་ནང་དུ་བྲིས་གནང་ཡོད།

ཁོང་ནི་གླ་པ་ཞིག་ཡིན་ཙང་དབྱིན་ཡུལ་གྱི་ནང་པ་ཕལ་ཆེ་བས་ཁོང་དང་རྒྱང་ཐག་རིང་ཙམ་སྟོང་གྱི་ཡོད་པ་རིན་པོ་ཆེས་ཤེས་འདུག ཚད་གཞི་གཞན་ཞིག་གིས་ཁོང་ཚོ་དང་མི་འདྲ་བ་བཟོས་པ་དེས་ཁོང་ཚོའི་མིག་ལ་ཁོང་ནི་དེ་བས་ཀྱང་ཕྱི་མི་ཞིག་ཏུ་མངོན་པ་རེད། ཁོང་ཚོས་ཡེ་ཤྱའི་གླ་པ་ཞིག་ལའང་བྱེད་སྟངས་འདི་ལྟར་ཏ་ལམ་བྱས་ཡོད་པར་ངེས། ཡིན་ན་ཡང་ཨ་ཀོང་ཐེ་བའི་བོད་པ་གཞན་དག་མང་པོར་གུས་བཙན་འདི་རིགས་ལ་དགའ་སྙང་བྱང་ཡོད་ཀྱང་རིན་པོ་ཆེ་ལ་བར་ཐག་དེ་འཛིན་རྒྱུར་ཕྱགས་འདོད་ཙ་བ་ནས་མེད། མང་པོ་ཞིག་ལ་ནི་ཁྱད་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུ་བོ་ཞིག་སྟེ། ཐ་ན་ཞིང་ཁམས་གཞན་ཞིག་གི་རྒྱུ་དངོས་ཀྱི་ཚབ་མཚོན་དུ་བཀུར་ན་ཡང་དེ་ལ་དགའ་སྙང་རྒྱུ་ཟིད།

རིན་པོ་ཆེ་ནི་བླ་མ་དང་སློབ་མའི་དབར་ལ་འབྲེས་གཤིབ་ཆེ་ལ། གང་མས་ངག་ཐུར་ཅ་ཤ་ཡ་ཁང་ཕྱོའི་ཚུལ་དུ་གནང་བ་བརྒྱུད་དེ་ཤེས་རབ་ས་བར་བྱེད་པའི་སྒོལ་རྒྱུན་ཞིག་ནས་ཕེབས་པ་རེད། ཁོང་གིས་གཏེང་ཟབ་པའི་ཚོས་ཀྱི་གནད་ཁྱད་དེ་གཞན་ལ་བརྗོད་པའི་ཆེད་དུ་ནུབ་ཕྱོགས་པའི་སློབ་མ་ཚོ་དང་ལྷན་དུ་འབྲེས་གཤིབ་ཆེ་བའི་འབྲེལ་བ་བཅོས་མིན་ཡང་དག་པ་ཞིག་བཟོ་དགོས་པ་དེ་གཟིགས་གནང་ཡོད། དེ་ལས་ཟླ་གཅིག་སྟེ་ཁོང་གིས་ནུབ་ཕྱོགས་པ་ཚོས་ཁྱད་མཚར་དང་ཡིད་འཕྲོག་པར་སྟང་བའི་ཏྲི་ནུ་བས་སྟོལ་བ་དང་། གསུང་ཚོས་གནང་བ། ཚོ་ག་ཏེད་པ་ས་ས་ཁོགས་གནང་ཐུབ་ཀྱང་། ཁོང་ཚོར་ཀོ་ཏྲོགས་རྒྱ་བ་དང་ས་ཁམས་ལ་འགྱུར་བ་གཏོང་བའི་ཏྲ་བ་ཏླབས་ཆེན་ཞིག་གནང་ཐུབ་ཐབས་མེད། སློབ་མ་ཚོས་ཕྱི་ཚུལ་ཙམ་ཞིག་ཉར་ཚགས་ཏེད་ཁྲིད་ཀྱང་སྒོལ་རྒྱུན་གྱི་ཉིང་ཤུ་ཤས་ཆེ་བ་དེ་མ་འོངས་མི་རབས་ཚོ་ལ་བཏྲག་འགྲོ་ཁྲིད་པ་རེད། གཤེང་ཚོད་དང་བལ་བའི་གུས་ཞབས་ཐོབ་པ་དེ་སྟང་བཟོད་བདེ་བོ་དང་ཡོང་སྒོ་ཆེན་པོ་ཡོད་ཀྱང་། གལ་ཏེ་ཁོང་གིས་གང་མཁྱེན་པ་དེ་གཞན་ལ་གནང་མི་ཐུབ་པ་དང་། སློབ་མ་ཚོ་དང་ལྷན་དུ་ཐད་ཀའི་འབྲེལ་བ་ཞིག་གནང་མ་ཐུབ་ན། ཁོང་གིས་དེ་ལ་རིན་ཐང་ཡོད་པར་བཙོས་གནང་མེད།

རིན་པོ་ཆེས་གལ་ཏེ་ཁོང་གིས་ནུབ་ཕྱོགས་པའི་རིག་གཞུང་དང་ནུབ་ཕྱོགས་པའི་བསམ་བློ་དེ་ཕྱི་ནང་གཉིས་ཀ་མཉེས་ན། ཇི་ལྟར་བྱས་ཀྱང་རྩང་མི་སུ་ལའང་ཐན་ཐོགས་

དང་རོགས་སྐྱོར་བྱེད་ཐུབ་ཀྱི་མིན་པ་དེ་གཟིགས་གནང་ཡོད། གཞི་ཚའི་ཆ་ནས་ནུབ་ཕྱོགས་པའི་ཉམས་ལེན་པ་ཞིག་གི་སེམས་དང་ཤར་ཕྱོགས་པའི་ཉམས་ལེན་པ་ཞིག་གི་སེམས་ཀྱི་དབར་ལ་མི་འདྲ་བ་མེད། འོན་ཀྱང་དོན་དམ་པར་གཞན་ལ་གོ་བརྗ་འཕྱོད་པར་བྱེད་དགོས་ན། ཀུན་གཞིའི་ཟློམ་ཤེས་ས་མ། གཞི་ཚའི་རིག་པ་ངོ་འཕྱོད་དགོས་པ་དེ་རིག་གཞུང་དང་གོམས་གཤིས་ཀྱི་དྲ་བས་བཏུམས་ནས་བསྡད་ཡོད། རིན་པོ་ཆེས་ཉེན་ཁ་ཆེན་པོ་ཞིག་དང་ལེན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་མཁྱེན་ཀྱི་ཡོད་ཀྱང་། ཁོང་གིས་དེ་དག་ཇི་ལྟར་བྱེད་དགོས་པ་དེ་ཡག་པོ་ཤེས་ཀྱི་མེད་ལ། དེའི་ཐབས་ལམ་ལའང་མཁས་པོ་མེད། ཡིན་ན་ཡང་ཁོང་གིས་དེའི་ཐོག་ལ་འབད་བརྩོན་གནང་རྒྱ་དང་མཏུན་མཚོང་གནང་རྒྱུར་གྲ་སྒྲིག་ཡོད།

ཁོང་དང་ཞ་ཀོང་གཉིས་ཀྱིས་བསམ་ཡས་གླིང་འགོ་འཛུགས་སྐབས། རིན་པོ་ཆེས་མི་ཚོས་ཚོས་ཚོགས་དེ་ཁྱད་མཚར་ཞིག་མི་མཐོང་བའི་ཆེད་དུ། "བོད་ཀྱི་ནང་པའི་ལྷ་གནས" ཞེས་མ་ཡིན་པར་ "སྒོམ་ཉམས་ལེན་གྱི་ལྷ་གནས" ཞེས་འགོད་འདོད་གནང་ཡོད། ཚོས་ཚོགས་དེ་སྒོ་ཕྱེས་དུས་ནས་ཁོང་གཉིས་འཚམ་པོ་མེད་པ་དང་རྟེས་ས་ཏེ་བས་སྟུག་ཏུ་ཕྱིན་པ་རེད། དཀའ་ངལ་ཅན་ཀྱི་ལོ་ཟླ་དེ་དག་གི་རིང་ལ་ཁོང་གཉིས་མཉམ་དུ་ཅིའི་ཕྱིར་བསྡད་པ་རེད་དམ་ཞེས་དྲི་བ་ཡོང་སྲིད། ཞ་ཀོང་ལ་རྒྱ་མཚན་གা་རེ་ཡོད་མིན་ངས་ཡག་པོ་ཤེས་ཀྱི་མེད། ངའི་བསམ་པར་གཅིག་བྱས་ནས་ཁོས་རིན་པོ་ཆེར་བསམ་ཟློ་འཁོར་བའི་རེ་བ་བྱས་པ་རེད་སྙམ། ཁོང་གཉིས་དེ་སྤ་ཡོགས་པོ་ཉེ་པོ་ཞེ་དགས་རེད། རིན་པོ་ཆེའི་ངོས་ནས་བྱས་ན། ཁོང་གིས་དུས་རྒྱ་ཏུ་ཞི་མཐུན་བཟོ་ཐབས་དང་། འདས་པ་ལ་ལར་ཞེན་ཡོད་པའི་ཐོག་ནས་མཏུན་སྐྱོང་གནང་ཐུབ་པའི་ནུས་པ་ཆུང་ཆུང་ཡིན་པའི་སྐབས་ནས་ཀྱང་ཁོང་གི་རིག་སྟོབས་ལ་མི་ཚོ་ཏང་ས་ངང་གི་ཡོད། ནུབ་ཕྱོགས་སུ་སྐེས་རྟེས་ཀྱང་གནས་ཚུལ་འདི་བདེན་པ་ཡིན་པ་ར་འཕྱོད་ཡོད། ཁོང་གིས་གནས་ཚུལ་དངོས་སུ་ཐོང་བར་བྱས། དེ་ནས་གཅིག་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་པར་བྱས། དེ་ནས་གདོང་ལེན་ཕྱི་མ་དང་ས་མཚམས་ཕྱི་མ་དེར་མཏུན་སྐྱོང་གནང་གི་ཡོད། དེ་

དང་དུས་མཚུངས་སུ་ཁོང་གིས་ཁོང་རང་གི་མི་ཚེའི་ནང་དུ་སུ་འདྲ་ཞིག་གམ། ཇི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་རུང་བློས་གཏོང་ནམ་ཡང་གནང་རྒྱུང་མེད། དབྱིན་ཡུལ་དུ་གཞན་དག་སུ་ཡང་མེད་པའི་སྐབས་སུ་ཙཱར་གིས་ཁོང་ལ་རོགས་སྐྱོར་དང་སྟེང་ཉེ་བའི་མཛའ་གྲོགས་བྱས་པ་དེར་ཁོང་གིས་བཀའ་ཕྲིན་བསམཔེས་གནང་གི་ཡོད། སུས་ཀྱང་རྟོགས་མི་ཐུབ་པ་ལྟ་བུའི་སྐྱིད་སྡུག་མང་པོ་ཁོང་གཉིས་ཀྱིས་མཉམ་རྒྱུང་བྱས་ཡོད། དཔེར་ན། དུས་འགྱུར་ཆེན་མོ་མ་བྱུང་སྔོན་གྱི་བོད་དུ་མི་ཚེ་མཉམ་དུ་བསྐྱལ་བ་དང་། བྲོས་ཐོལ་དུ་ཡོང་བའི་དཀའ་ངལ། འཛམ་གླིང་གསར་པ་ཞིག་ཏུ་མཉམ་དུ་སྐྱེས་པ་བཅས་རེད། དེས་ནི་ས་སོར་ཀྱིས་རྒྱ་དེ་བློ་ཕམ་པོ་ཞིག་རེད།

ང་དང་རིན་པོ་ཆེ་ཐུག་སྐབས་ཙཱར་དང་ཁོང་གི་དབྱིན་ཇིའི་སློབ་མ་མང་པོ་དང་ལྷན་གྱི་འབྲེལ་བའི་གནས་ཚུལ་མང་པོ་ཞིག་བཅོས་ཐབས་ཀྱི་གནས་ལས་འདས་ཟིན་པ་མངོན་ཀྱང། ཁོང་གིས་ད་དུང་མི་ཚེ་མཉམ་འཁྱེད་ཇི་ལྟར་བྱེད་པའི་སྐོར་ལ་དགོངས་པ་བཞེས་བཞིན་འདུག ཁོང་དང་ཙཱར་གཉིས་ཀྱི་དབར་ལ་འཐེན་འཁྱེར་དང་མི་མཐུན་པ་ཕྱགས་ཆེ་ཡོད་བཞིན་དུ་རིན་པོ་ཆེས་ཁོང་གཉིས་དབར་ལ་འགྲིག་ཐབས་ཡོང་གི་རེད་དགོངས་ཀྱི་འདུག

རིན་པོ་ཆེའི་གཟིགས་ཚུལ་ལ་ཁོང་གིས་བོད་པའི་རིག་གཞུང་ངམ། བོད་ཀྱི་ནང་པའི་སྒོལ་རྒྱུན་དེ་དོར་གནང་གི་མེད། དེ་ནི་ཁོང་གིས་མུ་མཐུད་དེ་མཉམ་འཁྱེར་གནང་འདོད་ཡོད། འོན་ཀྱང་ཁོང་གིས་འདས་པ་དེ་ད་ལྟ་དང་གཅིག་དུ་བཟློལ་བའི་ཐབས་ལམ་གསར་པ་ཞིག་འཚོལ་རྒྱུར་གཞན་ལ་འབྲེལ་བ་བྱེད་འདོད་ཀྱང་ཡོད། ཁོང་གིས་འདིས་ནི་ནུབ་ཕྱོགས་སུ་ནང་ཚོས་ཀྱི་ཆུ་བ་འཛུགས་ཆེད་ཡང་དག་པའི་འབྲེལ་མཚམས་ཞིག་བསྐྲུན་ཐུབ་པར་གཟིགས་ཡོད།

ཟླ་བོ་ ༡༩༦༤ ལོར་རིན་པོ་ཆེ་རྒྱ་གར་དུ་ཕྱིར་ཕེབས་ཀྱིས་སྟག་ཚང་དུ་སྐུ་མཚམས་ལ་བཞུགས་སྐབས། དུས་དེ་བར་དུ་དེ་སྔ་གང་བྱུང་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འབྲས་བུའམ། མ་འོངས་པར་ས་ཕམས་ཅན་ཀྱི་འགྲོ་དོན་སྐྱོང་ཕྱིར་གཏེར་ཚོས་ "ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་སྒྲུབ་ཐབས"

ཞེས་པ་དགོངས་གཏེར་དུ་ཆུད། ནུབ་ཕྱོགས་སུ་ནང་ཚོས་དར་སྒེལ་བྱེད་པའི་སྐྱེ་བོ་ནུས་སྟོབས་ཅན་ཞིག་ཏུ་བསྐྱར་བའི་སྒྲ་གོན་ཁོང་གིས་སྟོན་ཚུད་ནས་ཟིན་ཡོད། ཕྱོགས་གཅིག་ནས་བལྟས་ན། ཁོང་སྐུ་ལ་བབས་པ་དེ་ནི་ཁོང་གི་མཛད་སྒྲུབས་ཤིག་གི་མཐའམ། བརྒྱུད་རིམ་ཞིག་གི་མཏུག་ཡིན་པ་དང་མཚུངས་སུ་འགོ་འཛིན་གས་ཀྱང་རེད།

ཐུགས་ལ་འཕྲུངས་བཞིན་པའི་གནས་ཚུལ་ཆུམས་ཕྱི་ས্ཁིངས་ཆའི་སྐྱེང་དུ་མངོན་པར་གསལ་འགོ་ཚུགས་པ་ལྟ་བུའི་གནས་སྐབས་དེར་ང་ཁོང་ལ་ཐུག་བྱུང། ངའི་བསམ་པར། རེན་པོ་ཆེ་ཕེ་བའི་སྐྱེ་བོ་སུ་གང་གིས་ཀྱང་ཅི་ཞིག་ཡོང་རུ་ཡིན་པའི་སྟོན་དཔག་བྱེད་ཐུབ་མེད་སྙམ།།

ལྷ་བ།

སྤྱི་ལོ་ ༡༩༧༠ ཟླ་ ༡ ཚེས་ ༩ ང་གཞོས་ཀྱི་གཞེན་སྒྲིག་གི་ཞེན་མོའི་ས་ང་ཞེན་དེར། ངའི་ཨ་མས་ང་གཞོས་ཀྱི་གཞེན་སྒྲིག་གི་གསར་འགྱུར་དེ་ཐོས་རྗེས། ཏོན་ཐོར་བ་ནས་ལྷན་བྱ་ས་ངས་པའི་རྗེས་སུ་མོས་མཉྫཱ་གས་མྱུར་དུ་ཅྱ་འགལ་བརྩམས་ཤིང་། མོས་གཞེན་ཞེ་དང་ངོ་ཤེས་ཚོ་ལ་ཁ་པར་བཏང་སྟེ། གཞེན་སྒྲིག་དེ་ནུས་མེད་བཟོ་བར་རོགས་པ་བྱེད་དགོས་པའི་སྐུལ་མ་བྱས། མོས་ཕྱི་ཞེན་གྱི་ཞོགས་པ་དེར་དངངས་འཚབ་གང་འཚམས་ཆེན་པོ་དང་བཅས་ང་ཚོར་ཁ་པར་བཏང་བྱུང་། ངས་ང་རང་གི་ཞེན་དེབ་ནང་དུ་ "ཨ་མས་བརྒྱད་ལམ་ཁག་ཨ་མིའི་(ངས་རིན་པོ་ཆེ་ལ་བཏགས་པའི་གཅེས་མིང་) ཁ་གཏད་དུ་བཟོས་ཏེ་ཁོང་དབྱིན་ཡུལ་དུ་འཛོན་བཟུང་བྱེད་དུ་འཛུག་རྒྱ་ཡིན་ཞེས་བཤད་བྱུང་།" ཞེས་བྱིས་པ་ཡིན། འདི་དངོས་སུ་བྱུང་མེད་ཀྱང་ས་མས་ཁྲལ་བྱེད་འོས་པའི་སྒྲིགས་ར་ཞིག་རེད།

ངའི་སྤུ་མོ་དང་ཨ་ཞང་གིས་ཀྱང་ཞོགས་པ་དེར་ཁ་པར་བཏང་ནས་ང་ཚོ་ཞེན་ཀུང་གསོལ་ཚོགས་ཤིག་ལ་ཕྱག་རྒྱ་བྱས། ངའི་ཨ་མས་ངའི་སྤུ་མོ་ཐྲར་རོ་ནི་ཁ་དང་། ཨ་ཞང་མེ་ཁལ་གཞེས་ལ་ཁོང་ཚོའི་ཁྱིམ་ཡོད་ས་ནོར་ཐམ་ཐྲར་ལནད་ནས་ཆུ་ཚོད་གཅིག་གཞེས་ཙམ་འགྲོ་དགོས་པའི་ཨེ་ཏིན་ཐྲག་བར་དུ་མོ་ཏར་བསྒྲོད་དེ་ང་ཚོར་ཕྱག་འཕྲད་བྱེད་དགོས་པར་མངགས་འདུག ཨོས་ཁོང་ཚོ་ལ་གནས་ཚུལ་ག་རེ་ཆགས་ཡོད་མིན་ཀྱི་སྐོར་ལ་ཚད་གཅོད་བྱེད་པ་དང་། མཁན་དུ་ང་ལ་གཞེན་སྒྲིག་ནས་ཕྱིར་འཐེན་བྱེད་རྒྱུ་སྐུལ་མ་བྱེད་ཕྱབ་མིན་ལྟ་རྒྱུ་མངགས་འདུག ཁོང་གཞེས་ཀྱིས་མོ་ཏ་ཐྲེན་ཏེ་ལེ་རྒྱ་སྟྲུག་ཆེན་པོ་དེ་བཏང་སྟེ་ང་གཞེས་ཀྱི་མཐོན་ཁང་དུ་ཡོང་བ་དང་། རིན་པོ་ཆེ་ང་གཞེས་མོ་ཏའི་རྒྱབ་ཏུ་བསྡད་པ་ཡིན། ངའི་སྤུ་མོ་དང་ཨ་ཞང་གཞེས་མོ་ཏའི་མདུན་གྱི་ཀུབ་བཀྱག་ཏུ་བསྡད་དེ་ང་ཚོ་ཆང་འཕྱང་དུ་འཐོ་ས་མའི་མཐོན་ཁང་དེར་གা་འདྲ་འཐོ་དགོས་མིན་གྱི་སྐོར་ལ་ཁ་ཚོད་ཞེད་སྟང་ཅན་ཞིག་བརྒྱབ་ནས་བསྡད་སོང་། ཁ་ཚོད་རྒྱག་བཞིན་པའི་སྟང་ལ་

ངའི་སྲུ་མོས་ངའི་ཕྱོགས་སུ་ཁས་བསླུར་ཏེ། "ཁྱེད་རང་གིས་ཤེས་ཀྱི་ཡོད་དམ། གནས་སྐབས་བཟང་ཞོས་ཀྱི་འོག་ཏུ་ཡང་གཉེན་ཐྲིག་ཟེར་བ་དེ་ལས་སླ་པོ་མ་རེད། ཁྱོད་ཀྱིས་འདི་འགྲིག་པའི་རེ་བ་ཇི་འདྲ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་ངས་ཤེས་ཀྱི་མི་འདུག" ཅེས་བརྗོད་བྱུང།

ངའི་ཨ་ཞང་གིས་ཆང་ཁང་དུ་ང་ཚོར་ཆང་མང་གས་སོང། རིན་པོ་ཆེས་ཨ་རག་མང་གས་ཏེ་གནས་སྟངས་ལ་གཞིགས་པའི་གང་འཚམས་མཚོད་གནང་སོང། ངའི་ཨ་ཞང་གིས་ "ཡ། ད་ང་ལ་ཁྱེད་རང་གི་སྐོར་ལ་ཅིག་ཤོད་དང། ཁྱེད་རང་བླ་མ་ཀ་དུས་ཆགས་པ་རེད།" ཅེས་ཁོང་དང་མཉམ་དུ་ཁ་བརྡ་བྱེད་རྒྱུའི་འབད་བརྩོན་བྱས་སོང། དེའི་ལན་དུ་རིན་པོ་ཆེས་ "ཨོ་ཏོ། དེ་དུས་ང་ལོ་གཅིག་འཁོར་ཙམ་རེད།" གསུངས། ལོས་ཡིན། ངའི་ཨ་ཞང་གིས་འདི་ཏ་མ་གོ་སྟབས་མགོ་འཛིམ་འགོ་ཚུགས་སོང། ཁོས་གནས་སྟངས་ཡོངས་རྫོགས་གསེད་བཀོལ་བྱེད་པའི་འགོ་འཛུགས་སྟངས་མ་ཤེས། དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་ཁ་བརྡ་དེ་ཇི་སྙུག་ཇི་ཞན་དུ་ཕྱིན་པ་དང། ཁོ་དང་རིན་པོ་ཆེ་གཉིས་ཀ་ཆང་གིས་བཟི་འདུག ངའི་ཨ་ཞང་གིས་རིན་པོ་ཆེ་ལ་བྱིས་པ་ཀུ་མཁན་དང། བྱིས་པ་ལ་གཡེམ་མཁན་རེད་ཅེས་ངར་སྐད་རྒྱག་འགོ་བཙུགས།

དེ་མཚམས་ནས་སློ་བུར་ཐོག་རྒྱག་ཅིག་ལ་ངའི་ཨ་ཞང་གིས་སྒང་ལམ་ཀྱི་ཁ་སྒོད་དེར་བལྟས་ཏེ་དབྱིན་སྐད་ཀྱི་སྐད་གདངས་ཆ་ཞོས་ཞིག་བཀོལ་ཏེ། འོ་རེད། ཕ་གིར་རྒྱ་མིའི་ཟ་ཁང་ཞིག་འདུག དེ་འོས་ཤིང་འཚམས་པ་ཞིག་རེད། ང་ཚོ་ཁ་ལག་བཟའ་བར་ཕ་གིར་འགྲོ།" ཞེས་བརྗོད་དེ་ང་ཚོ་ཚང་མ་ཡར་ལངས་ཏེ་སྒང་ལམ་ཀྱི་ཁ་སྒྲོད་དེར་གོམ་པ་བརྒྱབ་སྟེ་ཕྱིན། བརྡབ་སྐྱོན་བྱུང་བའི་ཐུས་སུ་ད་ལྟའང་གོམ་སྐྱོར་བེད་སྒྲོད་གཏོང་གི་ཡོད་ཙང། རིན་པོ་ཆེར་གོམ་པ་རྒྱག་རྒྱ་ལས་སླ་པོ་མེད། བོད་མི་ཞིག་ལ་མཚོན་ནས་རྒྱ་མིའི་ཟ་ཁང་དུ་འགྲོ་རྒྱ་དེ་ཚྭོང་ཚོར་བདེ་པོ་ཞིག་ཡིན་པའི་ངེས་པ་མེད་པ་དེ་ངའི་ཨ་ཞང་གི་བློ་ཡུལ་དུ་མེད་པ་འདུ། ཡིན་ན་ཡང་རིན་པོ་ཆེ་རྒྱ་མིའི་ཁ་ལག་ལ་མཉེས་པོ་ཡོད་པ་དང། རྒྱ་ནག་མི་མང་གི་ཐད་ལ་དམིགས་བསལ་གྱི་འཁོན་འཛིན་གང་ཡང་མི་འདུག འོན་ཀྱང་ངའི་ཨ་ཞང་ལ་དེ་ཙམ་གྱི་བསམ་ཤེས་ཀྱང་མེད་པ་དེས་ཁོ་རང་གི་བློ་

རྒྱ་ཆུང་དགས་པའི་སྟོང་བརྒྱན་ཞིག་ཡིན་པ་ང་ལ་མངོན་བྱུང་། ངའི་ཨ་ཞང་གི་ངོས་ལ་ཤར་ཕྱོགས་པ་གཅིག་ཡིན་ནཱ། རྒྱ་མི་དང་། ཉི་ཧོང་པ། འབར་མ་བ། བོད་པ་སོགས་སུ་ཡིན་ཀྱང་ཚང་མ་གཅིག་པ་རེད།

ང་ཚོ་ཟ་ཁང་ནང་དུ་བསྡད་ཚར་བའི་ཟླས་སུ་ངའི་ཨ་ཞང་གིས་ཞབས་ཞུ་བ་དེར་ "བྱ། བྱ། འདི་གར་ཤོག་དང་།" ཞེས་སྐད་བརྒྱབ་རྒྱ་འགོ་བཙུགས་སོང་། ཞབས་ཞུ་བ་དེ་སྒེབས་པ་དང་ངའི་ཨ་ཞང་གིས་ "རྒྱ་མིའི་ཁ་ལག་དེ་འདྲ་འཕྲིར་ཤོག" ལན་སོང་། ཞབས་ཞུ་བ་དེས་སྐུ་ཞབས་ལག་ས། "ངས་ཁ་ལག་གི་རེའུ་མིག་འཁོད་པའི་དེབ་འཕྲིར་ཡོང་ཚོག" ཅེས་བཟློད། དེའི་ལན་དུ་ངའི་ཨ་ཞང་གིས་ "གང་ལྟར་རྒྱ་མིའི་ཁ་ལག་ཅིག་འཕྲིར་ཤོག རྒྱ་ཟས་ཀ་འདྲ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་འཕྲིར་ཤོག ཀ་འདྲ་བྱས་ཀྱང་ཚང་མ་གཅིག་པ་ནི་རེད།" ཅེས་བཤད། ཁ་ལག་གི་སྐབས་སུ་ཐག་གཅོད་ནི་གང་ཡང་བྱུང་མ་སོང་། ཁ་ལག་བཟས་ཚར་གྱབས་ཡོད་པའི་སྐབས་སུ་ངའི་ཨ་ཞང་གིས་རེན་པོ་ཆེ་ལ་ "ཡ། ཁྱེད་རང་ཨ་རིར་འགྲོ་ན་བཟང་གི་རེད། དེ་གར་ག་རེ་བྱས་ཀྱང་ཆོག་གི་ཡོད་ཙང་། ཁྱེད་རང་ཨ་རིར་འགྲོ་ན་དེ་བས་ཡག་པོ་ཡོང་གི་རེད།" ཅེས་བརྗོད་སོང་།

སྤུ་མོ་དང་ཨ་ཞང་གི་མཉམ་དུ་བསྐྱལ་བའི་ཡིད་ཕམ་པའི་དགོང་དྲོ་འདིའི་ཟླས་སུ་རིན་པོ་ཆེ་དང་ང་གཉིས་ཀྱིས་རང་གི་ནང་མི་ནས་ཐག་རིང་དུ་ཁ་བྲལ་ཕྱིན་པ་ཚོར་བ་དང་། ཕྱི་ཉིན་དེར་ང་གཉིས་བསམ་ཡས་གླིང་དུ་འགྲོ་དགོས་བསམས་བྱུང་། (ང་ཚོས་ནུབ་ཤོལད་ཁའོ་ས་ཡི་མཐོང་ཚུལ་ངན་པ་དེར་སྐྱར་ལོག་བྱེད་རྒྱ་མིན་པར་ཐག་བཅད་ཚར་) འོན་ཀྱང་ཕྱི་ཉིན་ཞོགས་པ་དེར་ཟླ་ས་དང་མོའི་དགའ་རོགས་ཏོ་ཨར་རིག་གཉིས་ང་ཚོའི་མགྲོན་ཁང་དུ་སྒེབས་བྱུང་། གཉིན་སྒྲིག་གི་ནང་ཉིན་དེར་ཁོང་ཚོ་བསམ་ཡས་གླིང་ལ་ཕྱིན་ཏེ་མཚན་གཅིག་བསྡད་འདུག ཁོང་གཉིས་ཀྱིས་དེར་ཡོད་པའི་མི་ཚོས་གཉིན་སྒྲིག་ལ་ངོས་ལེན་བྱེད་རྒྱ་ཁག་པོ་ཞེ་དགས་ཡོད་པས། ང་ཚོ་ལམ་སེང་དེ་གར་འགྲོ་རྒྱ་མི་འདུག་ཅེས་བཤད་བྱུང་། ཚང་ས་འི་ཟླས་སུ་ཁྱོ་ཤུག་སྤྲོ་སེང་ཕྱོགས་སྐྱོད་དུ་འགྲོ་སྲོལ་ཡོད་པ་བཞིན། ང་གཉིས་ཀྱིས་དུས་ཡུན་ཐུང་དུའི་རིང་ཞིག་ལ་བྱང་སི་ཀོད་ལནད་ཀྱི་

ཆོས་ཆོགས་ཐོན་ཏོན་དུ་ཤེན་ཤས་འགྲོ་རྒྱ་ཐག་བཅད། ང་གཤེས་ཀྱིས་རོ་ཏར་རིག་དང་ངའི་གཅེན་མོ་གཤེས་ང་ཆོའི་མཁན་དུ་གདན་འདྲེན་ཞུས། དེ་ཤེན་ང་ཆོས་བྱང་སི་ཀོང་ལན་ཀྱི་ཡུལ་ལྷོངས་ལྟ་ན་སྦྲག་པ་དེ་བརྒྱད་དེ་ཕེན་ཐུར་ནི་སི་བར་དུ་མོ་ཏ་བཏང་སྟེ་ཕྱི་ཤ། ཡུལ་ལྷོངས་དེས་རིན་པོ་ཆེ་ལ་བོད་ཏན་དགོས་པ་བཟོས་འདུག ང་ཆོ་མོ་ཏའི་ནང་དུ་བསྡད་དེ་རི་མཐོའི་ཡུལ་ལྷོངས་དེ་དག་བརྒྱད་དེ་འགྲོ་སྐབས། ངས་རིན་པོ་ཆེ་ལ་མིག་ཅེར་ཏེ་ "ངས་ཁྱེད་རང་དང་མཁན་དུ་ཆང་ས་བརྒྱབ་པ་དེར་ཡིད་ཆེས་དཀའ་བ་རེད། འདི་ནི་ངོ་མཚར་ཅན་ཞིག་རེད། འདི་འདྲ་བྱང་ཚར་བ་དེར་ང་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་མི་འདུག" ཅེས་བསམ་བློ་འཕོར་བ་ཏན་སོས་ཀྱི་འདུག ཡ་མཚན་པའི་གནས་སྟངས་ཀྱག་ཀྱོག་འགའ་ཞིག་ངེས་པར་དུ་བརྒྱད་དགོས་པ་བྱང་ཡོད་ཀྱང། འཛམ་གླིང་ནང་གི་བསོད་ནམས་ཆེ་ཤོས་དེ་ང་རང་ཡིན་སྟམ་པ་ཞིག་ཚོར་བྱུང།

ཐོན་ཏོན་ཀྱི་ཁོང་སྟེ་དེ་ནི་རི་ལུལ་ཀྱི་རྩོ་ཞིང་དུ་བོངས་ཚད་ཆེ་བའི་སྟོ་ཚལ་ཀྱི་རིགས་ཐོན་སྐྱེད་བྱེད་པ་དང། ཐྲེ་རི་ཞེས་པའི་གཤོག་ཐོགས་ཀྱི་མེའུ་ཆུང་དང་དང་སྐད་བརླ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པའི་སྟན་ཁག་ཆེན་པོ་ཡོད། དེ་ནི་ཕི་ཐར་ཁ་ཏི་དང་ཁོང་གི་བཟའ་ཟླ་ཕེ་ལིན་གཤིས་ཀྱིས་འགོ་བཙུགས་པ་རེད། ང་ཆོ་དེར་སྒེབས་པ་དང་ཁོང་གཤིས་ཀྱིས་བསུ་བ་བྱས་བྱུང། རིན་པོ་ཆེ་དང་ང་གཤིས་ལ་རླངས་འཁོར་ཀྱིས་འདྲུད་པའི་འགྲུལ་ཁང་སྟོད་ས་ཀྱིད་པོ་ཞིག་སྒྲད་པ་དང། ཐེ་ས་དང་མོའི་དཀའ་རོགས་ཀྱང་ཁོང་ཆོའི་ཁང་པའི་ནང་དུ་བསྡད་པ་རེད། དེ་ནི་དུས་ཡུན་ཐུང་ཡང་སྟོ་བ་འཕེལ་བའི་ཆང་ས་ཞེས་ཀྱི་སྟོ་ས་ཞིང་ཕྱོགས་སྐྱོད་དུ་ཕྱིན་པའི་དུས་ཆོད་ཅིག་བྱུང། ང་ཆོས་གཡས་གཡོན་དུ་སྟོ་འཚམ་བྱས་པ་དང། ཕི་ཐར་ཁ་ཏི་ཡིས་དེ་གར་སྟོད་མཁན་ཆོས་བཟོས་པའི་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་སྐྱེ་དངོས་དང་འབྲེལ་བ་ཅན་ཀྱི་སྒྲ་ཆུལ་ཀྱི་རང་བཞིན་ལྟན་པའི་དངོས་རིགས་བསྟན་བྱུང།

ང་ཆོ་དེ་གར་ཡོད་སྐབས་ངས་ཞའེ་ཆིང (I Ching) གི་མོ་བཏབ་པས་ང་ལ་ "གཤེན་ཐྲིག་བྱེད་བཞིན་པའི་གཞོན་ནུ་མ" ཞེས་དང་ཡིག་ཕྲེང་དང་པོ་དེ་འགྱུར་བ་འགྲོ་བའི་

ཡིག་ཕྲེང་ཞིག་ཡིན་པས་དེའི་ནང་ "གོམ་བགྲོད་ཐུབ་མཁན་གྱི་མི་ཆུང་ཀྱི།" ཅེས་འགོད་འདུག ཆོག་དོན་གྱི་ཐད་ནས་འདི་རིན་པོ་ཆེར་གོ་བ་དང་ཁོང་གིས་གོམ་བགྲོད་བྱེད་རྒྱུར་དཀའ་ངལ་ཡོད་པ་བཅས་ལ་བསམས་ན་ངས་འདི་དགོད་ཐོ་གོར་ཚོར་བྱུང། ཡིག་ཕྲེང་དེས་ངལ་བ་ཁྱད་བསད་བྱས་ན་ལོངས་སྤྱོད་ཆེན་པོ་ཡོང་གི་རེད་ཅེས་བརྗོད་འདུག

ང་ཚོ་ཐྲེན་ཀོན་དུ་སྤོད་སྐབས་རིན་པོ་ཆེ་ལ་མཚན་དཀྱིལ་དུ་ཡར་ལངས་ཏེ་ཅི་ཞིག་བཞེས་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པའི་གོམས་གཤིས་དེ་ང་ལ་ངོ་སྤྲོད་བྱུང། དོན་དངོས་ས་ནུབ་ཕྱོགས་ས་བཞུགས་སྐབས་ཀྱི་མི་ཚེ་ཤས་ཆེ་བའི་རིང་ཁོང་ལ་གོམས་གཤིས་འདི་ལོ་མང་བསྡད་ཅིང། ང་ཚོ་ཐྲེན་ཀོན་དུ་ཡོད་སྐབས་ང་མཚན་ལ་རྒྱ་པར་ཡར་ལངས་ཏེ་ཁོང་ལ་སནད་ཕི་ཆི་ཟེར་བའི་ཟ་མ་དེ་བཟོས་པ་ཡིན།

ང་ཚོ་ཉེ་འཁྲིས་ས་ཡོད་པའི་ཕི་ལ་སི་ཁར་ཀེན་ཕི་རི་ཡོ་རི་ཟེར་བའི་ཡེ་ཤྱའི་དགོན་པ་ཀྱིང་པ་ཞིག་བལྟ་བར་བསྐྱོད་ཅིང། རིན་པོ་ཆེས་ཁོང་བོད་པའི་ཐྲ་མ་ཞིག་ཡིན་ཞེས་བཤད་པའི་ཇེས་ས་དེ་གའི་གླ་པ་ཚོས་ཁོང་ལ་དོ་ས্ལང་དང་བཅས་ང་ཚོར་དེ་གའི་བསྟི་གནས་ཆ་ཚང་ལ་སྐོར་སྐྱོད་བྱུང། ང་ཚོས་ཁོང་ཚོའི་ཚོགས་འཛོམས་ལ་ཕྱིན་པ་མ་ཟད་མཁན་ཚབ་ལ་མཇལ་འཕྲད་ཞུས་ཤིང། ཁོང་ཚོས་ཚོགས་འཛོམས་སྐབས་ཀྱི་ཁ་ཏོན་དང་དཔེ་ཞིམ་འཐུལ་བའི་སྒོས་ལ་རིན་པོ་ཆེ་དམིགས་བསལ་ཐུགས་མཉེས་པོ་བྱུང་སྟེ། བསམ་ཡས་གླིང་ལ་འཁྱེར་རྒྱའི་སྒོས་འཁཱའ་ཤས་ཀྱང་ཉོས་གནང་སོང། རིན་པོ་ཆེས་དེ་གའི་གླ་པ་ཚོས་ཚད་དང་ལྡན་པའི་སྒོམ་གྱི་སྲོལ་རྒྱན་གྱི་ཇེས་ས་འབྲངས་ཏེ་ཡེ་ཤྱའི་ཚོས་ཀྱི་སྟེང་པོ་དེ་ཉམས་ལེན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་དགོངས་འདུག ཁོང་ཚོའི་སྒོམ་ཉམས་ལེན་བྱེད་སྟངས་ཀྱི་མི་ཚེ་དེར་རིན་པོ་ཆེ་ཅ་ཅང་ཐུགས་མཉེས་པོ་བྱུང་བ་དང། མི་ཚོས་ཡེ་ཤྱའི་དགོན་པའི་སྲོལ་རྒྱན་དེ་མ་མེད་པ་ཞིག་ཉམས་ལེན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་གཟིགས་ཙང་ཁོང་ལ་སྐུལ་མ་ཆེན་པོ་ཕེབས་འདུག

དགོན་པ་དེར་རིན་པོ་ཆེས་གྲྭ་པ་ཚོ་ལ་ཁོང་ལ་ཐོ་མ་སི་མེར་ཐོན་གློ་བུར་ཚེ་འདས་སུ་མ་གྱུར་བའི་སྟོན་དུ་ ༡༩༦༤ ལོར་རྒྱ་གར་ནང་ཐུག་འཕྲད་བྱུང་བ་དང་། ཁོང་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་བའི་སྐོར་ལ་གསུང་བཤད་ཅིག་གནང་སོང་། ཁོང་གཉིས་ཀྱིས་ཀ་ལི་ཀ་ཏའི་ཚང་ཁང་ཞིག་ཏུ་ཚང་མཉམ་དུ་འཐུང་ཞིང་། ཕན་ཚུན་བློ་ཐག་ཉེ་པོར་གྱུར་འདུག སྐབས་དེར་མེར་ཐོན་གྱིས་ཁོང་རང་གི་ཉིན་དེབ་ཀྱི་ནང་དུ་ "ཆོས་རྒྱམ་བྱང་པ་ནི་ངོ་མཚར་ཆེ་བའི་སྐྱེ་བོ་ཞིག་རེད། ཁོང་ནི་ལོ་ན་གཞོན་པ་དང་། ལྷད་མེད་པ། ཚུགས་ཐུབ་ཅན། བློ་ས་བ། མཁས་པ། ཏི་མ་མེད་པ་ཞིག་རེད། ང་གཉིས་ཕན་ཚུན་ཐེངས་མང་ཐུག་འཕྲད་ཡོང་རྒྱུའི་ང་ལ་ཡིད་ཆེས་ཡོད།" ཅེས་བྲིས་ཡོད། ལོ་འགའི་རྗེས་སུ་རིན་པོ་ཆེས་ཁོང་གཉིས་ཀྱི་ཐུག་འཕྲད་དེའི་རྗེས་བྲན་གནང་བཞིན་ "ང་ལ་ལྷད་མེད་པའི་གོགས་པོ་ཆེ་པ་ཞིག་ཐུག་འཕྲད་བྱུང་བའི་ཚོར་སྣང་བྱུང། དོན་དངོས་སུ་ང་གཉིས་ཀྱིས་ཡེ་ཤུ་དང་ནང་པའི་ཆ་ཆེའི་བཙམས་ཚོས་ལག་འདེམས་སྣུག་བྱས་པའི་དེབ་ཅིག་མཉམ་འབྲི་བྱེད་རྒྱུའི་འཛར་གཞི་བཀྲིང་བ་ཡིན། ཁོང་ནི་ང་ལ་ཐུག་པའི་ནུབ་ཕྱོགས་པའི་རྒྱ་བོ་ལྷད་མེད་པ་དང་པོ་དེ་ཡིན།"[8] ཅེས་གསུངས་ཡོད།

ང་ཚོའི་ཕི་ལ་སི་ཁར་ཏེན་ཕི་རི་ཡོ་རིའི་བསྐོར་བསྐྱོད་དེའི་རྗེས་སུ་རིན་པོ་ཆེ་དང་ང་གཉིས་ཀྱིས་ཡེ་ཤུའི་སྐོམ་ཉམས་ལེན་གྱི་སྲོལ་རྒྱུན་གྱི་ཐོག་ལ་བགྱོ་གྲེང་བྱས་པ་ཡིན། དེ་ནི་ང་གཉིས་ཀྱིས་ཡེ་ཤུ་དང་ནང་ཚོས་དབར་གྱི་འབྲེལ་བའི་སྐོར་ལ་སྐད་ཆ་བཤད་པ་ཐོག་མ་དེ་རེད་སྙམ། ང་གཉིས་ཀྱི་ཕྱུ་ཀུ་དེ་ཚོ་ཕ་མར་ངོ་ཚོར་བྱེད་མཁན་གྱི་ཡེ་ཤུ་པ་ཆགས་ཀྱི་རེད་ཅེས་བཞད་གད་བསླངས་པ་ཡིན་ལ། ངས་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ "གལ་ཏེ་ང་ཚོའི་བུ་ཞིག་གིས་ཁོ་རང་ཡེ་ཤུའི་བླ་མ་བྱེད་ཀྱི་ཡིན་ཟེར་ན། ཕྱིད་རང་གা་རེ་བྱེད་དམ།" ཞེས་བྲིས་པ་ཡིན། ཁོང་གིས་ "ངས་ཁོ་ལ་ད་བར་དུ་བྱུང་ཐྱོང་མེད་པའི་ཡེ་ཤུའི་བླ་མ་ཆེ་ཤུད་དེ་ཆགས་

8 ནུ་རོ་པའི་སྐོབ་གྲྭ་ཆེན་མོར་ ༡༩༦༣ ཟླ་བཅུད་པའི་ཚེས་ ༥ ཉིན་ཡེ་ཤུ་དང་ནང་པའི་སྐོམ་ཀྱི་སྐོར་ལ་གནང་བའི་གཏམ་བཤད། སུ་ཛན་ཁོལ་ཁར་གྱིས་ཞུ་སྒྲིག་བྱས་པའི་ "ངག་བཅད་ནང་གི་བཤད་པ་སྟེ། ཡེ་ཤུ་དང་ནང་པའི་སྐོམ་སྒྲུབ་ཀྱི་ལམ་" ཞེས་པའི་ཚིད་ཚོམ་ནང་ལུང་འདྲེན་བྱས་པ་ནས་ཡིན། (༢༠༠༥ ལོའི་བཙོ་ཟླཀློའི་དུས་དེབ་ཏ་ལི་ཐྲག་གི་ནས་བཏོན་པ།)

པའི་སྐུལ་མ་བྱེད་ཀྱི་ཡིན། ཁོས་ཆ་ཤས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའམ། ཆ་ཚང་བའི་ཡེ་ཤྱའི་བློ་མ་ཞིག་བྱེད་དགོས་ཀྱི་རེད།" ཅེས་གསུངས། ཁོང་གིས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཁྲོམ་ར་དེ་ཁོང་རང་ལ་བདག་ཐོབ་ཡོད་སྟམ་པ་ཙ་བ་ནས་གནང་གི་མི་འདུག ཁོང་གིས་ཚོས་ལུགས་གཞན་དག་གི་ལྟ་སྒོམ་ལ་རྩེས་སུ་ཡི་རང་གནང་གི་འདུག ང་རང་གི་བཙན་དབང་ཅན་ཀྱི་ཉམས་ཚོང་ལ་གཞི་བཅོལ་ཏེ་ང་ལ་ཡེ་ཤྱའི་ཚོས་ལུགས་ལ་བག་ཆགས་བཟང་པོ་ཞིག་མེད། འོན་ཀྱང་ཁོང་གིས་ང་ལ་ཡེ་ཤྱའི་ཚོས་ལུགས་ལ་རྒྱུན་སྲོལ་གྱི་བྱེད་སྟངས་དེ་ལས་གནད་ཆེ་བ་ཞིག་ཡོད་པ་མཐོང་ཐུབ་པའི་རོགས་པ་གནང་བྱུང།

ང་ཚོ་ཕྱིན་ཏོན་ལ་སྤྲོད་རྒྱའི་དུས་ཚོད་དེ་མཁྱོགས་པོ་རྫོགས་པ་དང། གา་རེ་ཡོང་མིན་མི་ཤེས་པའི་སྨོ་ནས་ང་ཚོས་མི་འདོད་བཞིན་བསམ་ཡས་གླིང་ལ་ལོག་རྒྱུར་ཐག་གཅོད་བྱས། ང་ཚོ་དེ་གར་སྒེབས་དུས་དཀའ་འོས་པ་ཞིག་ལ་ང་ཚོའི་དོན་དུ་ཉལ་ཁང་ཡག་པོ་ཞིག་བགོད་ཁྱིག་བྱས་འདུག ཆོག་པའི་ངོས་གཅིག་ཆ་ཚང་ལེའུས་པའི་ཐུབ་པའི་སྐུ་བརྙན་ཀྱི་ཐང་ཀ་སྟོས་པ་རྒྱས་པ་ཞིག་ང་ཚོའི་ཁང་པར་དཔྱང་ས་འདུག ད་ནི་འབྲུག་ཡུལ་ཀྱི་བཙུན་མོ་ཨཱ་ཤེ་སྐལ་བཟང་གིས་ ༡༩༦༤ ལོར་རིན་པོ་ཆེ་དེ་གར་ཞེབས་དུས་སྐྱེས་སུ་གནང་བ་ཞིག་རེད། ང་གཉིས་ཀྱི་ཉལ་ཁང་དུ་མཇལ་སྟོ་བའི་ཐང་ཀ་དེ་ཡོད་པས་ང་ལ་ངོས་ལེན་བྱས་འདུག་སྟམ་པའི་ཚོར་བ་ཞིག་བྱུང། བསམ་ཡས་གླིང་དུ་སྤྲོད་མ་ཁན་གྱི་གྲྭ་པ་བསམ་གཏན་གྱིས་ང་གཉིས་ལ་བོད་པའི་སྲོལ་རྒྱུན་ལྟར་བཏགས་དཀར་པོ་རེ་གཡོགས་ཏེ། ང་གཉིས་ཀྱི་གཉེན་སྐྱིག་དེས་རྟེན་འབྲེལ་ཡག་པོ་བྱུང་སོང་ཞེས་བརྗོད་བྱུང། མ་མཐར་ཡང་ང་གཉིས་ཀྱི་ངོ་མདུན་ལ་དཀའ་བསུ་ཡོད་པའི་རྣམ་པ་ཞིག་འདུག

ང་གཉིས་བསམ་ཡས་གླིང་དུ་གཞིས་ཆགས་ཆོས་ཀྱི་འབད་བརྩོན་བྱས་པ་དང་དུས་གཅིག་ཏུ་ལམ་སེང་ས་ཕྱོགས་གཞན་དུ་འགྲོ་རྒྱའི་འཚར་གཞི་འདིང་རྒྱ་འགོ་བཙུགས་ཤིང། ས་གོང་ལནད་ཏུ་མྱ་མཐུད་སྤྲོད་རྒྱར་དཀའ་ངལ་འཕྲད་ཅང། རིན་པོ་ཆེས་ཞེ་ཤེ་ཡར་ཕྱིར་ལོག་བྱེད་རྒྱའི་དགོངས་བཞེས་གནང་སྟེ། ཁོང་གིས་ཏོང་ཀོང་གི་གཙུག་ལག་སློབ་གྲྭ་ཞིག་ཏུ་སློབ་དཔོན་ཀྱི་ས་མིག་འཚོལ་ཕྱིར་ང་ལ་ཡི་གེ་འབྲི་ཅ་བཙུག་བྱུང། ཁོང་

ཚོས་གལ་ཏེ་ཁོང་གིས་བོད་ཡིག་སློབ་འཕྲིད་ཕྱབ་ནས་སློབ་དཔོན་ཀྱི་གོ་གནས་ཡོད་ཅེས་ལན་སྒེབས། འོན་ཀྱང་ངས་ཁོང་ལ་ང་ཚོ་འགྲོ་ཁའི་ཁ་ཕྱོགས་འདི་མ་རེད་ཅེས་བློ་སྣྱུར་ཐབས་བྱས་པ་ཡིན། ཁོང་གིས་ཨ་རིར་གསུང་བཤད་ཀྱི་སྐོར་སྐྱོད་དང་། སྨན་བཅོས་སྟོན་མ་ཐོབ་ཐབས་བྱེད་པར་བསྐྱོད་རྒྱའི་སྐོར་ལའང་གསུངས་བྱུང་། བསམ་ཡས་གླིང་ནས་ཕྱིར་ཐོན་ཅང་འདྲིས་ཆེ་བའི་སློབ་མ་འགའ་ཤས་ཨ་རིར་ཡོད་པ་དང་། ཁོང་ཚོས་ཨ་རིའི་ཤར་ཕྱogས་སུ་ཚོས་ཚོགས་ཤིག་འཛུགས་རྒྱས་ཁ་ཆ་ལྟ་བཞིན་ཡོད། ངས་ཁོང་ལ་ཨ་རིར་གང་མཁྱོགས་ཕེབས་རྒྱའི་སྐོར་ལ་དགོངས་པ་བཞེས་དགོས་པའི་སྒྲལ་མ་ཞུས་པ་ཡིན།

ང་གཉིས་བསམ་ཡས་གླིང་དུ་ཟླ་བ་གཉིས་དང་ཕྱེད་ཙམ་ཞིག་བསྡད་པ་ཡིན། ང་ཚོ་དེ་གར་སྡོད་སྐབས་ངས་དེ་གའི་དགེ་འདུན་པ་ཕན་བདེ་རིན་པོ་ཆེའི་སྒྲ་མདུན་ནས་བོད་ཡིག་དང་། བེ་རི་ཤེས་རབ་དཔལ་ལྡན་ས་ནས་ཐང་འབྲི་རྒྱ་ཐྱངས་པ་ཡིན། ཁོ་པས་ང་ལ་ཅ་ཙང་ཐྱམས་པོ་དང་རིན་པོ་ཆེ་ལ་བརྩི་བཀུར་ཆེན་པོ་བྱེད་ཀྱི་འདུག ང་གཉིས་ཀྱི་གཉིན་ཁྱིག་དེ་ཐོག་མར་ཁོའི་བློ་ངོར་ཤོང་དཀའ་བ་ཞིག་བྱུང་ཡང། གོམས་ཚར་བའི་རྟེས་སུ་ང་ཚོ་གཉིས་ཀར་དྲིན་ཆེན་པོ་བྱས་བྱུང། རིན་པོ་ཆེ་སྐབས་སྐབས་སུ་ཁ་འདོན་དང་ཚོས་ཕྱོགས་ཀྱི་ཚོ་ག་ཚོགས་དུས་མཚོད་ཁང་དུ་ཕེབས་གནང་བ་ལས། དེ་མིན་དུས་ཚོད་མང་ཆེ་བ་ང་གཉིས་ཀྱི་ཁང་པའི་ནང་བཞུགས་ཏེ་བསྒྲལ་གནང་། དུས་ཡུན་འདིའི་རིང་ལ་ཁོང་གིས་སྐབས་རེར་གསང་ཡུམ་བཞེས་པའི་ཐུ་མའི་མཚོན་ཏྲགས་སུ་དགྱུང་ཐག་ཞེར་པོ་ཞིག་གྲ་ཆས་ཀྱི་ལྷོང་དུ་བཏགས་ཏེ་ཕེབས་ཀྱི་ཡོད། ཁོང་ལ་ནི་བཟའ་གཡོག་རོགས་བྱེད་རྒྱ་ངས་སྒྱུངས་པ་ཡིན། མོ་ཏ་བཙས་སྐྱོན་གྱི་ཏྲེན་ཀྱིས་ཁོང་ལ་ངའི་རོགས་པ་དགོས་ཀྱི་ཡོད། དུས་ཚོད་གཞན་དུ་ཁོང་གིས་སྐྱེས་པའི་དོར་མ་དང་། ལྷོད་ཐུང་སྟོན་པོ། ནུབ་ཆས་རྒྱ་སྐྱག་བཅས་ནུབ་ཕྱོགས་པའི་ཁྱོན་ཆས་མཚོད་ཀྱི་ཡོད། དེ་དུས་ཁོང་གི་ནུབ་ཕྱོགས་པའི་ཁྱོན་ཆས་ལའང་གླ་པའི་ཚོན་མདངས་ཞིག་ཡོད། ཁོང་གིས་ཀུར་ཀུམ་མདོག་ཅན་ཀྱི་སྟོད་གོས་གོང་བ་ཡོད་པ་དེ་འདྲ་བཞེས་རྒྱུར་དགའ་པོ་ཡོད།

དུས་སྐབས་འདིའི་རིང་ལ་རིན་པོ་ཆེས་ཞབས་གཡོན་པར་ཁང་རྟེན་ལྷགས་ཤན་ནམ། སྐྱོར་རྟེན་ཞིག་མ་མཐུད་ཀྱོན་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པས་ངས་དེ་གཡོག་རོགས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ང་གཉིས་ཐོག་མར་ཚང་ས་རྒྱག་དུས་ཁོང་གིས་གོམ་སྐྱོར་འཁོར་ལོ་བེད་སྟོད་གཏོང་གི་ཡོད། འོན་ཀྱང་རིང་པོ་མ་ཐོགས་པར་འཁར་རྒྱག་དང་། དེའི་རྗེས་ཁང་རྟེན་ལྷགས་ཤན་གཅིག་ཕྱར་བཏེན་ནས་གོམ་བགྱོད་ཐུབ་པ་བྱུང་སོང་། གཤེར་ཁོང་ལ་དེའི་དགོས་མཁོ་ཡང་བྱུང་མེད། འོན་ཀྱང་ཁོང་རང་ལ་དམིགས་བཀར་ཀྱིས་བཟོས་པའི་ཡན་ལག་སྐྱོན་ཅན་གྱི་ལྷམ་ཏྲག་ཏུ་དགོས་ཀྱི་ཡོད།

ཨ་ཀོང་གིས་རིན་པོ་ཆེར་བསམ་ཡས་གླིང་དུ་གསུང་ཆོས་གནང་དུ་འདུག་གི་མེད། དེ་ནི་ས་ཁངས་འཛིན་གྱི་གནད་དོན་ཞིག་ཏུ་མངོན། འོན་ཀྱང་རིན་པོ་ཆེ་དབྱིན་ཡུལ་གྱི་ས་ཕྱོགས་གཞན་དུ་གསུང་ཆོས་གནང་བར་ཕེབས་ཀྱི་ཡོད། ཕེངས་ཤིག་ཁོང་ཕྱི་རི་ས་ཐོལ་གཙུག་ལག་སློབ་གྲྭར་གསུང་བཤད་གནང་བར་གདན་འཇེན་ཞུས་སོང་། དེའི་མཚན་དེར་ང་གཉིས་གསུང་བཤད་བགོད་ཕྱིག་བྱེད་མཁན་རྒྱ་གར་ནང་མི་ཞིག་གི་ནང་དུ་བསྡད་པ་ཡིན། སྐབས་གཞན་ཞིག་ལ་རིན་པོ་ཆེས་གསུང་བཤད་གནང་རྒྱར་ང་གཉིས་ལེམ་ཕྱི་རི་ཏི་ལ་ཕྱིན་པ་ཡིན། ང་ཚོ་དེ་གར་ཡོད་སྐབས་ཨ་ཁྲོ་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཨ་ལི་ཕི་ཡ་གཉིས་ལ་ཐུག་འཕྲད་བྱས་པ་ཡིན། དྲུང་པ་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཨ་ཁྲོ་རིན་པོ་ཆེ་གཉིས་རྒྱ་གར་དུ་ཐུག་འཕྲད་བྱུང་བ་ནས་བཟུང་ཁོང་གཉིས་མཛའ་གྲོགས་དང་ལས་རོགས་ཉེ་བོ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་པ་རེད། ཨ་ཁྲོ་རིན་པོ་ཆེར་དབྱིན་ཇིའི་བུད་མེད་ཅིག་ལ་ཚང་ས་རྒྱག་པའི་བར་ཚད་ཀྱི་ཉམས་ཆུང་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས། ཁོང་དང་ཁོང་གི་བཟའ་ཟླ་གཉིས་ཀྱིས་ང་ཚོའི་གནས་ས་ཁང་ལ་བསམ་ཤེས་ཞེ་ངག་བྱས་བྱུང།

རིན་པོ་ཆེ་ལ་བསམ་ཡས་གླིང་དུ་ཚོགས་འཛོམས་ས་ར་གསུང་ཆོས་གནང་རྒྱའི་གོ་སྐབས་མེད་ཙང། ཁོང་རང་གི་སློབ་མ་ཚོ་དང་མཉམ་དུ་སྐྱེར་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དེ་བཅར་འདྲིའི་ནམ་པའི་ཐོག་ནས་ང་ཚོའི་ཉལ་ཁང་དུ་གནང་གི་ཡོད། ཁོང་གིས་ཉིན་རེར་ཚུ་ཚོད་འགའ་ཤས་ཞིག་སྐྱེར་ཀྱི་བཅར་འདྲིའི་ཆེད་དུ་ཟུར་འཛོག་གནང་གི་ཡོད། དེའི་

རྒྱབས་སུ་ངས་སྨོན་ཉམས་ལེན་བྱེད་པ་དང་། ཐང་ཀ་འདྲི་སྟངས་སྤྱོང་བ། རིན་པོ་ཆེའི་ཡིག་འགྱུལ་ལ་ཕྱག་རོགས་ཞུ་བ་བཅས་བྱས། རྒྱབས་དེར་ང་ཚོས་སྤྱི་ཟླ་གཉིས་པའི་འགོ་སྟོད་དུ་འཁེལ་བའི་བོད་པའི་ལོ་གསར་གྱི་དུས་སྟོན་སྤྱང་བཙུའི་གླ་སྒྲིག་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པས། ངས་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ལོ་གསར་གྱི་ཤིས་ཤོག་ལ་ཁ་བྱང་བརྒྱབ་རྒྱར་ཕྱག་རོགས་ཞུས། ཞི་ཁོང་གིས་ང་ལ་ལྷག་པར་འཕྲལ་འཁོར་ཞིག་ལས་ཀ་བྱེད་ས་ཞིག་སྤྲད་བྱུང་། ཟླ་ལ་ཅར་དུ་ཡོད་པའི་རྒྱ་ཞབས་ཁ་རལ་ཕུ་ས་འོ་ནས་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཁ་ལོ་ར་ཅོའི་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་དུ་དགེ་ཚན་གནང་རྒྱུར་གདན་འདྲེན་ཞུ་བའི་ཤིས་ཤོག་ཅིག་འགྲོར་སོང་། ཤིས་ཤོག་གི་མདུན་དུ་ཡོད་པའི་གང་སར་རིའི་འདྲ་པར་དེར་ང་གཉིས་དགའ་པོ་བྱུང་བ་མ་ཟད། རིན་པོ་ཆེས་ང་ལ་བོད་ཀྱི་གང་ས་རི་ཡང་དྲན་བྱུང་ཞེས་གསུངས་གནང་བྱུང་། ངས་རིན་པོ་ཆེའི་ཚབ་བྱས་ཏེ་ང་ཚོ་ཁ་ལོ་ར་ཅོར་ཡོང་རྒྱའི་འབད་བརྩོན་བྱེད་ཀྱི་ཡིན་ཞེས་ཡིག་ལན་ཕྱིས་པ་ཡིན།

སྤ་ངོ་ཞིག་ལ་བསམ་ཡས་གླིང་དུ་རིན་པོ་ཆེའི་བཙར་འདྲི་དེ་ནམ་རྒྱན་ལས་དུས་ཚོད་རིང་བ་བྱུང་སོང་། མཐའ་མ་དེར་ངས་ཀ་རེ་བྱུང་ཡོད་མེད་ལྟ་བར་ང་ཚོའི་ཁང་པར་ལོག་ཕྱིན་དུས། ཁོང་གིས་བུད་མེད་གཞོན་ནུ་མ་ཞིག་ལ་འདོད་སྲིད་ཀྱིས་འཚུད་དེ་བཞུགས་འདུག ང་ནི་མཚོང་སྣང་དེས་བཅོམ་སོང་། ངས་རང་ཉིད་ཟླུས་ཁང་ནང་དུ་སྨོ་བརྒྱབ་སྟེ། ཐང་དུ་ཚུ་ཚོད་འགའ་ཤས་ཏུ་གིན་བསྡད་པ་ཡིན། ངས་བྱེད་སྐད་ཤེས་མ་བྱུང་། རིན་པོ་ཆེ་གཡུག་དགོས་མེན་ནམ་སྟམ་པ་ཡང་བསམས་བྱུང་། ཁོང་གིས་ཟླུས་ཁང་གི་སྨོ་ཐུ་མཐུད་བརྟུངས་ནས་བསྡད་ཀྱང་ངས་ཡང་ཡང་ཕར་རྒྱུགས་ལབ་པ་ཡིན།

ཚུ་ཚོད་འགའ་ཤས་སོང་བའི་ཇེས་སུ་ང་ཕྱིར་ཐོན་ནས་ང་གཉིས་ནས་སྐད་ཆ་བཤད་པ་ཡིན། རིན་པོ་ཆེ་ནི་ཅ་ཅང་ཡིད་དུ་འོང་བ་ཞིག་རེད། ཁོང་གིས་སྒྲས་གསང་དང་གཡོལ་ཐབས་གང་ཡང་བྱེད་ཀྱི་མེ་འདུག་ལ། ངོ་ཚ་བ་དང་ཁ་སྐྱེངས་པ་ཡང་མ་གནང་། ཕྱོགས་གཞན་ཞིག་ནས་བལྟས་ན་ཅ་ཅང་མཛའ་མཐུན་དང་སོང་པོའི་དུས་ཡུན་ཞིག་རེད། ཁོང་གིས་ང་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དེ་ཅ་ཅང་གཏིང་ཟབ་པ་དང་། གལ་ཆེན་ཞིག་རེད་ཅེས་

གསུངས། ཁོང་གིས་ཁོང་རང་གི་བྱད་མེད་སྨོབ་མ་འགའ་ཞིག་དང་མཉམ་དུ་ལུས་འབྲེལ་ཡོང་གི་རེད། འོན་ཀྱང་དེ་ང་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ལ་དཀའ་ངལ་ཡོད་པའི་གོ་དོན་མ་རེད་ཅེས་ཁ་གསལ་གྱིས་ང་ལ་གསུངས་བྱུང་། རིན་པོ་ཆེས་དོན་དངོས་སུ་ཁོང་གིས་ང་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་བར་ཡིད་ཆེས་བརྟན་པོ་ཡོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲེལ་བ་གཞན་དག་དེ་ཚོ་འཐུང་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་པ་ཚོར་གྱི་འདུག་ཅེས་གསུངས་བྱུང་།

རིན་པོ་ཆེའི་འགྱུར་བ་མེད་པའི་ངང་བདེན་གྱི་མི་གཤེས་དེ། ང་རང་གི་མི་ཚེའི་ནང་དུ་ང་རང་སྐྱེར་དང་འབྲེལ་བའི་དཔེ་མཚོན་ཡག་ཤོས་ཤེག་རེད། ཁོང་གིས་ཇི་འདྲ་ཞིག་བྱས་ཀྱང་དེའི་སྐོར་ང་ལ་ཕྱུན་གཏམ་ནམ་ཡང་གསུངས་མྱོང་མེད། ཁོང་ནི་གང་བྱུང་བ་དེའི་སྐོར་ལ་ཕན་ཚུན་སྐད་ཆ་ཤོད་རྒྱུར་འདོད་མོས་ཡོད་མཁན་ཞིག་རེད། འགྲེལ་བཤད་དེ་དག་རྒྱུ་མཚན་ལྟན་པ་དང་། ཐད་ཀར་བ་ཡིན་ཙང་ང་རང་བློ་བདེ་པོ་ཡོང་གི་ཡོད་པ་དང་། ངས་རྒྱུན་སྲོལ་གྱི་བྱ་བཞག་ལ་དོ་སྣང་མི་སྲིད་རྒྱུ་འགོ་བཙུགས་པ་ཡིན། རིན་པོ་ཆེ་དང་ང་གཉིས་ཕན་ཚུན་ལ་ཏ་ཙང་དཀའ་པོ་ཡོད་ཙང་། ཁོང་གིས་འབྲེལ་བ་གཞན་དག་བེད་སྤྱོད་བཏང་སྟེ་ང་ལ་ཟློག་ཤོམ་ལྟིག་སྐུལ་བྱེད་ཀྱི་མེད་པ་ང་ལ་ཤེས་ཚོར་བྱུང་།

གཞི་ཚའི་ཆ་ནས་རིན་པོ་ཆེ་ནི་ང་རང་གིས་ཤེས་རྟོགས་ཐུབ་པའི་ཁྱོ་གས་བཙེ་དུངས་ཆེ་ཤོས་དེ་རེད། དོན་དངོས་སུ་ང་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ནི་རྒྱུན་ལྟན་གྱི་གཉེན་ཐྲིག་མང་པོ་ལས་ཀྱང་ཏ་ཙང་གཏིང་ཟབ་པ་རེད། ཁོང་དང་ང་གཉིས་ཀྱི་ས་མམ་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དེ་ལུས་འབྲེལ་ལས་རིང་དུ་བརྒལ་ཏེ་ཡོད་པ་ནི་ངས་སྤྱ་ས་ནས་ཤེས་བྱུང་། དུས་ཚོད་རིམ་བཞིན་ཕྱིན་པ་དང་གལ་ཏེ་ངས་འབྲེལ་བ་གཏིང་ཟབ་པོ་དེ་ཚོར་བ་ཡིན་ན། གནས་སྐབས་ཀྱི་དཀའ་ངལ་མང་པོ་ཞིག་གཞི་ཚའི་དཀའ་རྟོག་མེད་པ་ཤེས་རྟོགས་ཐུབ།

ང་ལུགས་མཐུན་ཀྱིས་རིན་པོ་ཆེ་དང་གཉེན་ཐྲིག་བྱས་ན་ཡང་། ང་གཉིས་ཀྱི་ལྟན་འབྲེལ་ནི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཞིག་རེད། ཇི་ལྟར་ཡང་ང་ཚོས་དེར་གཉེན་ཐྲིག་ཅེས་འགོད་ཀྱི་ཡོད། འོན་ཀྱང་རིན་པོ་ཆེ་ནི་ཁྱོ་གཅིག་ཤུག་གཅིག་གི་འབྲེལ་བའི་རྒྱ་ལ་མི་ཤོང་བའི་གང་ཟག་ཅིག་རེད། དེ་འདྲ་ཡོང་ཐབས་མེད་པ་གསལ་པོ་རེད། རིན་པོ་ཆེ་ནི་ཁྱོ་ག་དགུས་

མ་ཞིག་མ་རེད་ལ། རྒྱ་པོ་ཕལ་པ་ཞིག་ཀྱང་མ་རེད། ངས་ཁོང་དངོས་ཚས་ལྟ་བྱར་བདག་བཟུང་བྱས་ནི་གང་ནས་འགྲིག མི་ཚོས་འདི་ལས་ལེན་བྱེད་རྒྱ་ལག་པོ་ཡིན་པ་ངས་ཤེས་ཀྱི་ཡོད། འོན་ཀྱང་དེ་ནི་ངའི་ཉམས་ཆུང་རེད།

ཁོང་གི་མི་ཚེ་ནི་མི་གཞན་གྱི་དོན་བྱེད་པ་དང་། ཁོང་ཚོའི་སེམས་འདུལ་བའི་ཆེད་དུ་བཏང་གནང་པ་རེད། སྤྱི་པོ་ *1984* ལོར་སྨོན་མ་ཞིག་ལ་ཡིག་ལན་གནང་སྐབས་ཁོང་གིས་ "ངས་མང་ཚོགས་དང་ལྷན་དུ་ལས་ཀ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ལ། ང་འཇིག་རྟེན་དུ་གནས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་དེ་ཡིན་པར་མངོན།"[9] ཞེས་བྱིས་གནང་འདུག ངའི་བློ་ལ་གཞན་དོན་བྱེད་དུས་སྐབས་རེ་ལུས་འབྲེལ་བྱུང་ཡང་འགྲིག་པ་རེད་སྙམ་པ་བྱུང་། ངས་འབྲེལ་བ་འདི་དག་ནི་སྨོན་མ་ཚོ་བོད་སྦྱོད་བཏང་བ་རེད་ནམ་ཡང་བསམས་མེད། དེ་ནི་ཁོང་གིས་མང་ཚོགས་དང་མཉམ་དུ་སེམས་ཐག་ཉེ་བའི་འབྲེལ་བ་འཛིག་སྟངས་ཞིག་རེད། རྒྱ་ཆེ་ས་ཞིག་ནས་བལྟས་ན། རིན་པོ་ཆེ་འཛམ་གླིང་འདིའི་སྟེང་དུ་ངའི་ཟླ་བོ་ཁོ་ནའི་ཚུལ་དུ་མ་ཡིན་པ་ང་ལ་ཤེས་རྟོགས་བྱུང་། འདི་ངོས་ལེན་བྱེད་པར་ང་ལ་རྒྱ་ཏུ་ལས་སྣ་མོ་དང་། སྣང་བཟོད་བདེ་པོ་མི་འདུག་སྟེ། འོན་ཀྱང་དོན་ངོ་མར་འགྲིག་བསྡད་འདུག

རིན་པོ་ཆེའི་དགོན་པའི་ནང་དུ་དགེ་འདུན་པ་ཚོས་བྱང་པའི་མཚོ་གླུ་རིམ་བྱོན་གྱི་གསོལ་འདེབས་ཤིག་འདོན་གྱི་འདུག ཁྱང་པ་རྒྱ་ཕྲེང་བཙུ་གཅིག་པ་དེ་རིན་པོ་ཆེ་རེད། རིན་པོ་ཆེའི་ནུབ་ཕྱོགས་པའི་སྨོན་མ་ཚོས་ཀྱང་ད་ཆ་གསོལ་འདེབས་འདི་འདོན་གྱི་ཡོད། ཁྱང་པའི་རྒྱ་རྒྱེས་གསར་པ་རེ་ལ་ཚོགས་བཙད་རེ་ཡོད། ཁྱང་པ་རྒྱ་ཕྲེང་བཙུ་གཅིག་པའམ། ངའི་ཁྱོ་གའི་སྨོར་གྱི་ཚོགས་བཙད་དེའི་ནང་དུ་ཁོང་ནི་དུས་རབས་བཙུ་དགུའི་ནང་བཞུགས་པའི་བཀུར་འོས་ཀྱི་བླ་མ། འབྲུག་ཡུལ་གྱི་རྒྱལ་འཕྲིན་པ་སྟོན་པ་དང་མཚུངས་བསྟུར་བྱས་ཡོད། ཁོང་ནི་ཤེས་རབ་རྣོ་བ་དང་ཀུན་སྤྱོད་ཚོད་པ་གཉིས་ཀའི་སྨོ་ནས་སྙན་ཐུགས་ཡོད། དཔེར་ན། ཆང་གིས་བཟེ་ནས་འཆལ་པོར་ཐུར་པ་འདི་ནི་རྒྱུན་ལྡན་མ་ཡིན་པའི་མཚུངས་བསྟུར་ཞིག་རེད། གང་ཡིན་ཟེར་ན། ཁྱང་པའི་རྒྱ

9 པར་རྒྱུན་མ་བྱས་པའི་ཚོས་རྒྱམ་བྱང་པའི་ཡི་གེ།

ཕྲེང་གཞན་དག་ཚོ་ནི་ཕྱིར་བཏང་ཀུན་ཕྱོད་སྒམ་པ་དང་ཞི་ཞིང་དུལ་བའི་དགེ་སློང་ཤ་ལྷ་རེད། རིན་པོ་ཆེ་ལོ་བཅུ་ཙམ་ཡིན་དུས་གཏུང་རྒྱུ་གྱི་གསོལ་འདེབས་འདི་ཁྱོས་འདུག ངེས་ན་གསོལ་འདེབས་ལྷག་ཙོམ་གནང་མཁན་གྱི་བློ་མ་ངེས་བྱུང་པའི་སྐུ་སྐྱེ་འདི་ནི་རྒྱུན་ལྡན་མ་ཡིན་པའི་རྟག་འབྱོར་པ་སྟོན་པ་གཞན་ཞིག་ཆགས་རྒྱ་ཡིན་པ་མཁྱེན་གྱི་ཡོད་པ་གསལ་པོ་རེད།

དོན་དངོས་སུ་རིན་པོ་ཆེར་བུད་མེད་དང་ལུས་འཕྲལ་གྱི་ཉམས་ཐྱོང་དེ་བོད་ནས་མ་ཕེབས་སྟོན་ལ་ཐུང་འདུག ང་གཉིས་གཉིན་ཟླིག་ཏུས་ཏེ་གང་འཚམས་ཕྱིན་པའི་ཟྭེས་ས་ཁོང་ལ་བོད་དུ་བུ་མོ་ཞིག་ཡོད་པའི་སློར་ང་ལ་རྨི་ལམ་བཏང་ཐུང། ང་གཉིད་ས་དེ་ངས་ "ང་ལ་གཉིད་ལམ་བབ་ཅོལ་འདི་རྨིས་ཐུང།" ཞེས་བཤད་པས། ཁོང་གིས་ "ཨ་ལས་" གསུངས། ངས་ཁོང་ལ་རྨི་ལམ་བཤད་ཟྭེས་ཁོང་གིས་ "དེ་བདེན་པ་ཡིན་སྲིད།" ཅེས་གསུངས། དེ་ནས་ཁོང་གིས་བོད་པའི་སྒས་མོ་ཞིག་དང་མཉམ་དུ་མཚན་གཅིག་ཉལ་བའི་སློར་ང་ལ་གསུངས་ཐུང། ཕེངས་ཤིག་ཁོང་ས་ཁྱལ་གཞན་དག་ཅིག་གི་སྒས་མོ་མཇོས་མ་ཞིག་དང་མཉམ་དུ་ས་ཅར་སྒྲིང་བསྒྲིགས་ནས་ཡོང་སྐབས། ཁོང་གིས་མོ་ལ་ས་ཆེམས་པ་ཤོར་འདུག མོ་དང་ལྷན་དུ་སྐད་ཆ་ཤོད་རྒྱའི་གོ་སྐབས་ཐོབ་པ་དང། ཁོང་མོ་ལ་མཚན་མོར་ཁོང་གི་སྒེའུ་ཁུང་བརྒྱད་ནས་ཡོང་དགོས་པའི་ཁྱོས་མགོ་བཏོན་འདུག མོས་དེ་ལྷར་བྱས་པས་ཁོང་གཉིས་ལུས་འཕྲལ་ཐུང་འདུག བོད་ནས་མ་ཕེབས་སྟོན་དུ་རིན་པོ་ཆེས་མོ་ཕྲེང་ཤིག་མི་མང་ཆོགས་འཛོམས་ཤིག་གི་ནང་སྒྲུམ་མ་ཆགས་ཡོད་པ་མཐོང་འདུག དེས་ན་ཁོང་ལ་བོད་དུ་བུ་མོ་ཞིག་ཡོད་སྲིད།

ངས་ང་རང་གི་ཁྱོ་གར་ཟྭེས་སུ་ཡི་རང་ཅི་ཙམ་བྱས་ཀྱང་ཁོང་གི་ཀུན་ཕྱོད་ཚང་མ་ངས་དང་ལེན་བྱས་མེད། ང་གཉིས་ཐོག་མར་ཚང་ས་བརྒྱབ་ཚར་བ་དང་རིན་པོ་ཆེས་ང་ལ་བོད་དུ་ཁྱོ་གས་སྐྱེས་དམན་ལ་ཉེས་ཏུང་གཏོང་རྒྱ་དེ་རྒྱུན་ལྡན་རེད་གསུངས་ཐུང། ངས་ཁོང་ལ་དེ་ནི་ཀླ་ཀློའི་ཕྱོད་པ་རེད་ལབ་པས་ཁོང་གིས་དེ་ནི་ལམ་སྲོལ་དགྱུས་མ་ཞིག་རེད་གསུངས་ཐུང། ང་གཉིས་གཉིན་ཟླིག་ཏུས་ཏེ་ཐོག་མའི་ཟླ་བ་འགའ་ཤས་ཀྱི་ནང་ཁ

རྩོད་ཞོར་དུས་ཁོང་གིས་ང་ལ་འགྲམ་ལྟག་གཞུ་གྱབས་ཕེངས་རེ་གཉིས་བྱས་བྱུང། ངས་ཁོང་ལ་ "ཁྱོད་རང་གིས་ཅི་ཞིག་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་བས་མ་ཀྱི་འདུག་གམ།" ཅེས་དྲིས་པར་ཁོང་གིས་ "བོད་མི་ཚོས་འདི་འདྲ་བྱེད་ཀྱི་རེད།" གསུངས། ངས་འདི་ནི་རྩ་བ་ནས་འགྲིག་པ་ཞིག་མ་རེད་བས་མས་བྱུང། ཁྱེན་ཞིག་ངས་ཁོང་གཉིད་མ་ཞུག་བར་དུ་སྒྲུག་བསྡད་པ་ཡིན། དེ་ནས་ངས་ཁོང་རང་གི་འཁར་རྒྱག་དེས་ཤུགས་ཅི་ཡོད་ཀྱིས་ཁོང་ལ་ཉེས་བརྡུང་བཏང་བ་ཡིན། ཁོང་གཉིད་ས་དེ་ཧོན་ཐོར་བའི་ངང་ནས་"ཁྱེད་རང་གི་རེ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།" བཤོད་བྱུང། ངས་ཁོང་ལ་ "ནུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་བུད་མེད་ཚོས་འདི་འདྲ་བྱེད་ཀྱི་རེད།" སྨྲས་པ་ཡིན། ཁོང་ལ་གོ་བརྡ་འཕྲོད་ཅང་གནད་དོན་དེ་ཡང་སྐྱར་ནམ་ཡང་བྱུང་མ་སོང་།

གལ་ཏེ་དེའི་སྐོར་ལ་མནོ་བས་མ་བཏང་ན། རིན་ཝོ་ཆེས་ཁྱོ་ག་ཇི་ལྟར་བྱེད་དགོས་པ་ཤེས་ཀྱི་མེད། ཁོང་ཟླ་བ་བཅུ་གསུམ་ཡིན་སྐབས་ནས་དགོན་པའི་ནང་དུ་བསྡད་ཅིང། ལོ་ལྷ་ལ་མ་སྒྲོས་བར་དུ་ཁོང་གི་ཕ་མ་དགོན་པའི་འཁྲིས་ལ་བསྡད་ཡོད་ཀྱང། ཁོང་ལ་འཇིག་རྟེན་ཁྱིམ་པའི་མི་ཚེ་བསྐྱལ་རྒྱའི་ཉམས་ཆུང་ཁྱོན་ནས་མེད། ཁོང་གིས་མིག་དཔེ་ལྟ་ས་དེ་ཁོང་རང་གི་བློ་མ་ཡིན་པས་དེ་དང་འབྲེལ་བའི་སྐོར་ལ་ཁོང་ལ་དཔེ་མཚོན་དུ་མ་ཡོད། ཁོང་ནི་བཙུན་པ་ཞིག་དང། སྲོས་མ་ཞིག ནང་པའི་སྲོས་དཔོན་ཞིག་གི་ངང་ཚུལ་དུ་འཚར་འོངས་བྱས་ཀང། ཁོང་གིས་སྐྱ་བོ་དང། ཁྱོ་ག་ཕ་ཕ་བཅས་ཇི་ལྟར་བྱེད་དགོས་པ་སྦྱང་དགོས་བྱུང་ཡོད།

དོན་དངོས་སུ་ང་གཉིས་གཉིན་ཁྱེད་སྐྱབས་སུ་རིན་ཝོ་ཆེའི་ལོ་བདུན་ལ་སོན་པའི་སྒས་སྐྱེ་ཝོ་འོད་གསལ་བསམ་ཡས་གླིང་དུ་སྡོད་བཞིན་ཡོད། ༡༩༦༢ ལོར་རིན་ཝོ་ཆེ་རྒྱ་གར་དང་འབྲེལ་ཡུལ་དུ་ཕེབས་སྐབས། ཁོང་གིས་འོད་གསལ་གྱི་ཕ་མ་དགོན་མཚོག་ལགས་སུ་བུ་དེ་ཞི་ཀོད་ལནད་དུ་ཁོང་རང་གི་ས་ར་ལེན་འདོད་ཡོད་ཅེས་བརྗོད་འདུག ལེན་ཐབས་ཁྱེད་རྒྱར་དུས་ཆོད་གང་འཚམས་ཤེག་འགོར་ཡང་མཐའ་མ་དེར་ཁོ་ལེན་ཐུབ་པ་རེད། བསམ་ཡས་གླིང་དུ་ངས་འོད་གསལ་ཕེངས་དང་ཝོར་མཐོང་སྐྱབས་ཁོའི་མཇོས་ཉམས་དང། གཟུགས་སྟོབས་ཆུང་ཆུང་དེར་ང་ཉང་ས་ངས་བྱུང། ལོ་ཚད་ལ་

དཔག་པའི་གཟུགས་སྟོན་ཆུང་བ་དེ་ཕལ་ཆེར་རྒྱ་གར་དུ་སྟོད་སྐབས་ཟས་བཙུད་མ་འདང་བ་འདུ། སྐབས་དེ་དུས་ཁོ་ཏ་ཅང་ངོ་ཚ་སྨིན་པོ་ཡོད་པ་དང་ཁོས་བོད་སྐད་ཁོ་ན་མ་གཏོགས་ཤེས་ཀྱི་མི་འདུག ཁོ་ས་གནས་ཡུལ་མི་སྣ་ཞབས་མེག་ཟླ་གེར་དང་ལྷན་དུ་མོ་ཏ་འཇིས་ཅིག་གི་ནང་དུ་སྟོན་འགྲོའི་སྒོས་གྲྭར་ཕེངས་དང་པོ་འགྲོ་བ་དེ་ངས་ཏན་ཡུལ་ན་འདུག ཡིད་དུ་འོང་ལ་ཏ་ཅང་ངོ་ཚ་སྨིན་པའི་ཐུ་ཆུང་ཆུང་དེ་མོ་ཏ་འགྲོ་རྒྱ་འགོ་བཙུགས་པ་དང་ཏུས་སོང་།

རིན་པོ་ཆེ་ལ་བརྟག་སྐྱོན་བྱུང་བའི་དུས་ཚོད་དེའི་སྐབས་ས་འོད་གསལ་དབྱིན་ཡུལ་དུ་འཕྱོར་བ་རེད། ཁོང་རང་གི་ཨ་ཕའི་འཁྲིས་ལ་འོད་གསལ་ངོ་ཚ་སྨིན་པོ་ཞེ་ཏྲགས་བྱེད་ཀྱི་འདུག་ཀྱང་། ཁོང་གཉིས་ཀྱི་དབར་ལ་མཛའ་འབྲེ་ཁ་ཅང་ཆེ་བའི་འབྲེལ་བ་ཞིག་འདུག རིན་པོ་ཆེ་ནང་གསོའི་ཆེད་དུ་སྒྲར་ལོངས་ཁའོ་ས་ལ་བཞུགས་སྐབས། བུ་ལ་གཟིགས་རྟོག་གནང་ཐབས་མེད་ཙང་། ཁོང་གིས་དགེ་འདུན་པ་ཚོ་ལ་འོད་གསལ་ལ་ལྷ་སྐྱོང་བྱེད་རོགས་ཞེས་བཀའ་མངགས་གནང་འདུག ང་གཉིས་གཉིན་སྒྲིག་གི་རྟེས་སུ་བསམ་ཡས་གླིང་དུ་འཕྱོར་དུས་འོད་གསལ་དགེ་འདུན་པ་ཚོའི་ཁང་པར་སྟོད་ཀྱི་འདུག ས་གནས་ཀྱི་སྐོབ་གྲྭ་འགྲིམས་པའི་ལྷེང་དུ་བ་ཀོང་དང་དགེ་འདུན་པ་གཞན་དག་ཚོས་ཁོ་ལ་བོད་ཡིག་སྐོབ་འཁྲིད་བྱེད་ཀྱི་འདུག ཁོང་ཚོས་ཁོ་ལ་ཆུབ་པོ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པའི་ཆས་པ་ཞིག་མཇོ། བོད་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་སྟོད་ལྷངས་ཀྱི་ཐབས་ལམ་རྒྱེ་བ་ཞིག་ཡིན་པ་འདུ།

ང་རིན་པོ་ཆེ་དང་གཉིས་བྱིག་བྱས་པའི་རྟེས་ཐོག་དེར་འོད་གསལ་ལ་ཚ་ནད་ཅིག་བྱུང་བ་དང་དགེ་འདུན་པ་ཚོས་ཁོ་ལ་ནང་འཇམ་ཡང་མ་བསྐོན་པར་ཉལ་ཁྲིར་བསྡལ་འདུག ངས་འདི་བྱེད་སྟངས་ཡང་དག་ཅིག་མ་རེད་བསམས་ཏེ་དགེ་འདུན་པ་ཞིག་ལ་ཁོ་ལ་སྟོད་གོས་ཞིག་བསྐོན་དགོས་པར་བརྗོད་པ་ཡིན། དགེ་འདུན་པ་དེས་"མ་རེད། ཁོ་གྱང་ན་ཡག་གི་རེད། དེ་ནས་ཁོའི་ཚ་བ་མཁྱོགས་པོ་མེད་པར་བཟོ་ཕྱབ་ཀྱི་རེད།"ཅེས་བརྗོད་བྱུང། དེ་དུས་ངས་ "འདི་ནི་ཚད་ལས་བརྒལ་བ་རེད།" ཅེས་བརྗོད་དེ་ཉལ་གདན་འཕར་

མ་ཞིག་བཙལ་ནས་ཁོ་ང་ཚོའི་ཉལ་ཁང་ནང་དུ་སྒོར་པ་ཡིན། ང་གཉིས་ཆ་རིར་མ་ཐོན་བར་དུ་ཁོ་ང་ཚོའི་ཉལ་ཁང་དུ་བསྡད་པ་རེད།

སྒྲོར་བཏང་དུས་ཡུན་འདིའི་རིང་ལ་རིན་པོ་ཆེ་ང་གཉིས་གཞན་དག་ནས་ཟུར་བཙད་ཁེར་རྒྱང་དུ་གནས་དགོས་བྱུང་། རིན་པོ་ཆེའི་སྒོབ་མ་ཉེ་གྱས་འགའ་ཤས་བསམ་ཡས་གླིང་དུ་བསྡད་ཡོད། དབྱིན་ཇིའི་བཙུན་མ་ཇོ་ས་ཕེག་ས་ལར་ནི་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཀུས་བཀུར་ཅ་ཙང་ཆེ་བ་དང་། གཞན་ཡང་སྒོབ་མ་ཉེ་གྱས་འགའ་ཤས་ད་ལྟའང་གཡས་གཡོན་དུ་བསྡད་ཡོད། ཞ་ཁྲོ་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཞ་ལི་ཕི་ཡ་ལྟ་བུའི་གྲོགས་པོ་འགའ་ཤས་སྐབས་སྐབས་སུ་ང་ཚོར་ཐུག་འཕྲད་དུ་ཡོང་བ་དང་། ཡང་སྐབས་རེ་ཁོང་ཚོས་ང་ཚོ་ཕར་མགྲོན་འབོད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ས་ཐ་ཤི་དང་། ཞ་མ་ལི་གཉིས་ང་ཚོའི་ཉེ་འགྲམ་དུ་སྡོད་ཀྱི་ཡོད་པས་སྐབས་རེར་ང་ཚོས་ཁོང་ཚོའི་མཉམ་དུ་འཛོམས་ཀྱི་ཡོད། རིན་པོ་ཆེར་ཆང་ས་བཆྱལ་འདོད་བྱུང་བའི་མཁས་གྲྭ་ར་ས་ལ་ང་ཚོར་ཕེངས་ཤིག་ཐུག་འཕྲད་དུ་སྒེའུ་ས། མོ་ལ་ར་ང་བདག་གི་མོ་ཏ་ཡོད་པ་དེ་ནི་ངས་ཀ་ཅང་ཡག་པོ་རེད་བསམས་བྱུང་། ང་ཚོས་ཁེར་རྒྱང་དུ་དུས་ཚོད་མང་པོ་བསྒྲལ། ཡིན་ན་ཡང་བསམ་ཡས་གླིང་དུ་ང་ཚོའི་ཐོག་ལ་མི་མངོན་པའི་འཚོན་འཛིན་གྱི་ཁོར་ཡུག་འཛིགས་སུ་ཅང་བ་ཞིག་ཡོད་ཙང་། དུས་ཚོད་ཕྱགས་ཆེ་བ་ཁེར་རྒྱང་ངང་བསྒྲལ་བ་ཡིན།

དུས་ཡུན་འདིའི་རིང་ལ་ཞ་ཀོང་དང་རིན་པོ་ཆེའི་འཕེལ་བ་དེ་ཆུ་མཐུད་ཏེ་ལྷུག་ཏུ་ཕྱིན་ས་ཕོང་། ནུབ་ཕྱོགས་སུ་ནང་ཚོས་ཏི་ལྟར་སྒེལ་རྒྱའི་ཐོག་ལ་མི་མཐུན་པ་ཡོད་པ་དེའི་སྟེང་དུ་མི་འཚམ་པའི་གནད་དོན་གཞན་ཡང་ཡོད། བསམ་ཡས་གླིང་དུ་ཡོད་པའི་གླ་གཞོན་ཞིག་གི་ས་ཞེས་ཀོང་གི་བྱེད་ལྷངས་དེར་རིན་པོ་ཆེ་བློ་ཕམ་ཆེན་པོ་ཐུང་འདུ། ཁོ་ལ་ས་མས་ཀྱི་གཙོང་ནད་ཚབས་ཆེ་ཐུང་བའི་རྒྱུན་གྱིས་སྟན་ཁང་དུ་ཉལ་དགོས་ཐུག་ཡོད། རིན་པོ་ཆེའི་ཐུགས་ལ་མི་དེ་ལ་རོགས་སྐྱོར་བྱེད་རྒྱའི་ཚབ་ཏུ་གནས་ཚུལ་དེ་གཞན་ལ་གསང་ཞེ་ཐུབ་ལྟ་རྒྱ་དེ་ཞ་ཀོང་གི་ས་མས་ཁྲལ་གཙོ་བོ་རེད་དགོངས་འདུ། རིན་པོ་ཆེ་དང་ང་གཉིས་ཀྱིས་ས་མས་ནད་བཙོས་ཐབས་བྱེད་ཟའི་སྟན་ཁང་དུ་གྲྭ་བ་དེ་ལ་ཐུག་འཕྲད་དུ་ཕྱིན་པ་ཡིན།

ང་ལ་ཨ་ཀོང་དཀ་ཅང་ཞེ་ནག་ཡིན། ཁོས་དགོང་མོ་རེ་རེར་ང་ལ་ལྷོ་སྨོད་བཀྲ་རྒྱའི་ལས་འགན་གྱི་རེའུ་མིག་བཟོས། གལ་ཏེ་ངས་ལྷོ་སྨོད་བཀྲས་པ་དེ་ཁོ་རང་གི་བློ་ལ་མ་ཕྱིན་ན། ཁོས་ཉལ་ཁང་གི་ས্ཁོ་བརྡུང་སྟེ་ང་མར་སྐད་བཏང་ནས་ཡང་སྐྱར་བཀྲ་ཅ་འདུག་གི་ཡོད། དེ་ནི་ངོ་ཚ་ཅ་འདུག་པའི་ཐབས་ལམ་ཞིག་ཏུ་ཚོར། འདིས་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཨ་ཀོང་གཉིས་ཀྱི་དབར་ལ་ཡོད་བཞིན་པའི་མི་མཐུན་པ་དེ་སྟུག་ཏུ་བཏང་བ་ནི་སྒོས་ཅི་དགོས།

ཨ་ཀོང་གིས་རིན་པོ་ཆེར་ང་ཚོའི་ཉལ་ཁང་དུ་ཞལ་ལག་བཞེས་རྒྱའི་ཚབ་ཏུ་ཚང་མ་དང་མཉམ་དུ་མར་ཡོང་ནས་བཞེས་དགོས་པའི་ཕྱུ་ཚུགས་བྱས། རིན་پོ་ཆེ་བརྡ་སྐྱོན་ལས་ཏྲག་སྐྱེད་བྱེད་པའི་སྐབས་དེར་ཁོ་རང་གཅིག་པོར་དུས་ཚོད་བསྐལ་རྒྱར་འདོད་མོས་གནང་གི་ཡོད། རིན་پོ་ཆེ་ལ་སྐབས་དེར་ས্ཁེམས་པ་མི་སྐྱེད་པ་ཤུགས་ཆེ་བྱུང་ཡོད། མང་ཆེ་བ་ནི་ཨ་ཀོང་དང་འབྲེལ་བའི་ཐད་ནས་བྱུང་བ་རེད། ཚང་མས་རྟོག་ཡུལ་དུ་འཚར་ཐུབ་པ་བཞིན་རིན་پོ་ཆེ་སྐས་འཛོགས་ནས་མར་བབས་ཏེ་ཡོང་རྒྱ་དེ་ཁོང་ལ་བདེ་پོ་ཙ་བ་ནས་མེད། ཁོང་གིས་མི་གཞན་པ་ནང་བཞིན་རྒྱན་ལྟན་གྱི་དུས་ཚོད་ཀྱང་བཙི་ས্ཁང་གནང་གི་མེད། དེ་ནི་ཏ་ལམ་ཁོང་གི་མི་ཚེ་ཉིལ་پོར་དེ་འདྲ་རེད། དགོང་དྲྭའི་ཞལ་ལག་ཞུ་སྐབས་ཁོང་གཟིམ་ནས་བཞུགས་ཀྱི་ཡོད། འོན་ཀྱང་མཚན་གྱང་ལ་ཁོང་བཀྲིས་གནང་གི་རེད། གལ་ཏེ་ང་ཁ་ལག་བཟའ་བར་མར་ཡོང་སྟེ་རིན་پོ་ཆེ་ལ་ཐོག་ཁར་ཞལ་ལག་འཕྲེར་ཐིས་བྱས་ན་ཨ་ཀོང་གིས་འཕྲེར་དུ་འདུག་གི་མ་རེད། ཨ་ཀོང་གིས་ "གལ་ཏེ་ཁོས་མར་ཡོང་ནས་ལེན་མི་ཐུབ་ན་ཁོས་ཁ་ལག་བཟའ་ཚོག་གི་མ་རེད།" ཅེས་ཟེར་ཀྱི་ཡོད། འདི་ལྟ་བུའི་ས্ཁིགས་ར་ལ་རིན་پོ་ཆེས་རྩ་བ་ནས་མགོ་སྐྱར་ཡོད་པ་མ་རེད། མཐའ་མ་དེར་ང་ལ་གློག་གི་ཚལ་སྒང་ཞིག་རག་པའི་ཇེས་ས্ཏ་ངས་ང་ཚོའི་ཉལ་ཁང་ནང་དུ་རིན་پོ་ཆེ་ལ་ཞལ་ལག་བཟོ་རྒྱ་འགོ་བཙུགས། ངས་ཟས་གཡོ་སྐྱོལ་ཅིང་ས্ཏ་ངས་ཁེས་ཀྱི་མེད་ཀྱང་ཚལ་སྒང་གི་ནང་དུ་ཤ་འཚོད་ས্ཏངས་ས্ཏངས་པ་ཡིན། ནང་པ་ཕལ་ཆེ་བ་དང་། དམིགས་བསལ་ལྷོ་ཤར་ཞེ་ཤེ་ཡ་པ་ཚོ་དཀར་ཟས་སྟོད་མཁན་ཡིན་ཀྱང། བོད་ཀྱི་ནང་པ་ཚོ་ལ་དམར་ཟས་མེད་ན་འཚོ་ཐུབ་ཡོད་ཀྱི་མ་རེད། རིན་پོ་ཆེ་ནི་རྒྱན་དུ་ཤ་བཞེས་མཁན་

ཞིག་ཡིན་པ་དང་། ངས་ཁོང་དང་གཉིན་སྒྲིག་བྱས་པའི་རྟེས་སུ་ཡང་དག་པའི་ཟས་སྦྱོང་བསྟེན་རྒྱ་དེ་དོར་བཞག་པ་ཡིན།

རིན་པོ་ཆེའི་དགོས་མཁོ་སྐོང་བའི་ཆེད་དུ་སྐབས་རེར་ངས་འོག་ལང་ནས་ལྟོ་ཆས་ཀུ་འཞྭར་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ཨ་ཀོང་གིས་གཉིར་ཚང་ལ་སྟོས་ལྟགས་བརྒྱབ་སྟེ་ལྟེ་མིག་ཁོ་རང་གིས་ཉར་ཀྱི་རེད། ང་ཐབ་ཚང་ནང་དུ་ཡིབ་སྟེ་ཨ་ཀོང་གིས་ལང་མིག་ཞེང་ཆུང་ལ་དགྱུས་རིང་བའི་གཉིར་ཚང་དེ་སྟོ་ཕྱི་བར་སྲུག་སྟོད་ཀྱི་ཡོད། ཨ་ཀོང་གཉིར་ཚང་གི་རྒྱབ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང་ང་བརྒྱགས་ཕྱིན་ཏེ་བང་ཁྱིའི་སྒང་ནས་ཁ་ལག་བཀྲུས་ཏེ་ཐོག་ལའི་ང་ཚོའི་ཉལ་ལང་དུ་འཞྭར་འགྲོ་གི་ཡོད། སྐབས་རེ་རིན་པོ་ཆེ་ང་གཉིས་ཁྲོམ་ལ་ཉོ་ཆ་རྒྱག་པར་འགྲོ་གི་ཡོད། གལ་ཏེ་ཁོང་གིས་དམིགས་བསལ་དགའ་པོ་བྱེད་པའི་བ་ཕྱུགས་ཀྱི་ཕྱེ་ཞིག་ཐོབ་ན། ངས་ང་ཚོའི་ཉལ་ལང་ནང་དུ་དེ་བཅོས་ཏེ་ཁོང་ལ་འབུལ་གྱི་ཡོད།

རིན་པོ་ཆེ་དང་ཨ་ཀོང་གི་དབར་ལ་ཕན་ཚུན་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་སྐད་ཆ་ཡང་ཏ་ལམ་ཤོད་རེས་མེད་པའི་མཚམས་སུ་སྐྱེས་ས་ཁོང་། ཁེན་ཞིག་སྨྱིན་བདག་ཆེ་གྲས་འགའ་ཤས་བསམ་ཡས་གྲྭང་དུ་སྐྱེས་ཀྱི་ཡོད། ཨ་ཀོང་གིས་སྨྱིན་བདག་ཕྱུག་པོ་འདི་ཚོས་དཏུལ་སྦོད་པའི་ཆེད་དུ་ངོ་གདོང་ཕྱུན་མ་སྟོན་ཀྱི་ཡོད་པ་དེར་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་ཟུང་བཞེངས་ཤིང་། ཁོང་གིས་སྐབས་དེ་དུས་བསམ་ཡས་གྲྭང་ཆོས་ཟམ་པར་དག་པ་ཞིག་ཉམས་ལེན་བྱེད་ཀྱི་མེད་པ་དང་། ཕྱིའི་ཟམ་པའི་འོག་ཏུ་ནང་གི་གནས་སྟངས་ཡོངས་ཕྱོགས་རྒྱལ་ས་ཐུལ་ལྟངས་ཡིན་པ་དགོངས་གནང་འདུག ཕྱིན་བདག་ཚོ་མ་སྐྱེས་ཀྱི་ལྷོན་དེར། ཨ་ཀོང་ཁོང་ཚོར་ཕེབས་བསུ་ཞུ་ཆེད་འོག་ཐོག་ཏུ་སྐྱུག་བཞིན་པའི་སྐབས་དེར། རིན་པོ་ཆེས་ཨ་ཀོང་གི་ཉལ་ལང་དུ་ཕྱིན་ཏེ། ཁོང་རང་གི་འཁར་ཟླུག་དེས་ཨ་ཀོང་གི་མཚོད་གཤོམ་ཡོངས་ཕྱོགས་གཏོར་བཤིག་གནང་། དེ་ནས་ཁོང་གིས་སྐས་འཛོགས་གཡས་གཡོན་གང་ས་རར་གཅིན་པ་བཏང་ཟེས་སྐས་འཛོགས་ཀྱི་ཐོག་དེར་ཉལ་བསྡད་པ་དང་ཏན་པ་འཐོར་འདུག དེ་ཞིན་ཁོང་གིས་འདི་འདྲ་བྱེད་ཟླུའི་ཆེད་དུ་ཨ་རག་ཏ་ཅང་མང་པོ་བཞེས་འདུག ང་རང་ཐེ་བའི་དེར་ཡོད་པ་ཚང་མ་གནད་དོན་དེས་ཏ་ཅང་ཏོན་འཐོར་དགོས་པ་བཟོས་

སོང་། འོན་ཀྱང་དེ་དང་དུས་མཉམ་དུ་ཨ་ཀོང་གིས་ང་ཚོར་བྱེད་སྟངས་སྟུག་པོ་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ངས་དེ་འདྲ་བྱས་པ་དེ་འགྲིག་འདུག་སྟམ་བྱུང་། ཨ་ཀོང་གིས་གནས་སྟངས་ལ་སྟངས་འཛིན་བྱེད་སྟངས་དེ་ཞུ་སིམ་གཏིང་གནག་གི་ཐབས་བྱས་བོད་སྲོད་བཏང་ནས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ཁོ་རང་གི་སེམས་ལ་ཁོས་ང་ཚོར་གང་བྱས་པ་དེར་རྒྱ་མཚན་ཡག་པོ་ཞིག་ཡོད་སྟམ་གྱི་ཡོད། འོན་ཀྱང་ཁོ་ལ་འཕེལ་འདྲིས་བྱེད་རྒྱ་དེ་ཅ་ཅང་དཀའ་མོ་རེད།

རིན་པོ་ཆེས་གང་གནང་པ་དེའི་སྐོར་ང་ལ་འགྲེལ་བཤད་གནང་མ་བྱུང་། འོན་ཀྱང་ང་རང་སྒེར་ངོས་ནས་བྱས་ན། རིན་པོ་ཆེས་ཨ་ཀོང་གི་མཚོད་གཤོམ་གཏོར་བཤིག་གནང་རྒྱ་དང་། ཏི་ཚུ་གང་ས་ར་གཏོར་རྒྱ་དེ་ཨ་ཀོང་གིས་སྟང་ཚུང་བྱེད་མི་ཐུབ་པའི་གོ་བརྡ་སྟོང་ཤྲིག་རེད་སྟམ་བྱུང་། ང་ཚོ་ལ་མཚོན་ན་དེ་གའི་ཁྱད་འཕགས་ཀྱི་གནས་བབ་དེ་བརླག་ཚར་བ་དང་། སྐབས་དེའི་ཁོར་ཡུག་ནི་རྩལ་སྲུངས་ཀྱི་ཚད་དུ་སྒེས་འདུག ད་ལྟ་ཕྱིར་ཏན་བྱེད་སྐབས་ངའི་བསམ་པར་རིན་པོ་ཆེས་ཁ་ཞེ་མི་མཚུངས་པའི་གནས་ཚུལ་གཟིགས་པ་དེ་ཕྱིར་འདོན་བྱེད་པར་ག་རེའང་གནང་ཐུབ་མཁན་ཞིག་རེད་སྟམ། ཁོང་གིས་ཨ་ཀོང་གི་སྐོར་ལ་གསུངས་པའི་གནས་ཚུལ་གཞན་ཁག་གཞི་ཙར་བཞག་ན། ངའི་བསམ་པར་རིན་པོ་ཆེས་ཨ་ཀོང་གཤིད་ལས་ས་པའི་འབད་བརྩོན་གནང་བ་རེད་སྟམ། ངས་རིན་པོ་ཆེའི་མཐིན་ཚབ་བྱེད་མི་ཐུབ་པ་དང་ཁོང་གི་ཐུགས་ལ་ཅི་ཞིག་འཁོར་གྱི་ཡོད་མེད་ངས་མི་ཤེས། ཡིན་ན་ཡང་སྐབས་དེ་དུས་ང་ལ་དེའི་སྐོར་ལ་ཚོར་བ་དེ་འདྲ་ཞིག་རེས་པར་དུ་བྱུང་།

རིན་པོ་ཆེའི་ཀུན་སྟོང་དེ་སྐབས་རེ་རྩུབ་པོ་ཞེ་ཏགས་ཡོད། ཁོང་གི་འདི་ལྟ་བུའི་ཆམ་པ་འཇིགས་སུ་རུང་བ་དེ་མངོན་གསལ་བྱུང་བ་ངས་མཐོང་བ་དེ་ཅ་ལམ་ཐེངས་དང་པོ་ཡིན་སྟམ། ཕྱོགས་གཅིག་ནས་ཁོང་ཅ་ལས་པའི་རིག་སྟོབས་ཅན་ཞིག་རེད། ཕྱོགས་གཞན་ནས་ཁོང་གི་ཀུན་སྟོང་དེ་སྐབས་རེ་སྟོན་པ་ནང་བཞིན་རྒྱུན་ལྡན་མ་ཡིན་པ་ཞིག་ཡོད། དེ་ནི་ཏམ་ཀ་གཅིག་གི་ངོས་གཉིས་དང་འདྲ། ངོས་གཅིག་ནི་རིག་སྟོབས་ཅན་ནམ། ཐུག་དཔྱོད་ལྡན་པ་དང་། ངོས་གཞན་དེ་དཔག་པར་དཀའ་བའམ། ཐུན་མོང་གི་སྟང་ངོར་སྟོ

སྒྲོད་ཅན་ཞིག་རེད། སྒྲོན་པ་ཡོད་པ་རེད་ལ་སྒྲོན་པའི་སྒྲོན་པ་ཡང་ཡོད་པ་ནི་བཤད་ཅི་
དགོས། ང་རང་གི་ངོས་ནས་བཤད་ན། ཁོང་དང་ལྷན་དུ་བསྐྱལ་བའི་ངའི་མི་ཚེ་ཏྲི་ལ
པོའི་ནང་དུ་ཁོང་གིས་མི་གཞན་ལ་གནོད་པའི་བྱ་བ་ནམ་ཡང་བྱས་མྱོང་མེད། གལ
ཏེ་བྱ་ཐབས་ཇ་དྲག་པ་ཞིག་བསྟེན་དགོས་ཕྱག་ན་གཞན་དག་དེར་བྱམས་པའི་ཀུན་སྨོང
གི་སྨོ་ནས་ "གྲེན་པའི་སྙིང་རྗེ་" ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་ཅིག་ཁོང་གིས་བཀོལ་སྒྲོད་གནང་གི
ཡོད། དེར་ཁོང་ལ་ནོངས་འགྱོད་ནམ་ཡང་མེད། སྐབས་འགར་ཁོང་དྲག་པོ་དང་ཁྲོ་བོའི
ནམ་པ་ཅན་དུ་འགྱུར་གྱི་ཡོད་ཀྱང་། དེ་ནི་རྒྱ་ཀུ་མི་ནམས་གཉིད་ལས་ས་བའི་ཐབས
ལམ་ཞིག་རེད། མི་ཚོས་རང་གིས་རང་ཉིད་བསྟུ་བའི་གནས་བབ་དེ་རྟོགས་པའི་ཚེད་དུ
ཁོང་གིས་འབྲད་རྒྱུ་གཏོང་གི་ཡོད། ཁོང་གི་ཐུགས་དང་མཛད་འཕྲིན་དེ་དག་འཇིགས
པ་བྱལ་ལ་གཏིང་དཔག་དཀའ་བ་རེད། སྐབས་རེ་ཁོང་གི་མཛད་འཕྲིན་གྱི་རྒྱབ་ཀྱི་ཀུན
སྨོང་དེ་རྟོགས་དཀའ་མོ་ཡོད་པའི་ནགས་སྐབས་ཡོང་གི་ཡོད། དུས་རྒྱུན་དུས་ཚོད་གང
འཚམས་ཀྱི་རྟེས་སུ་གནས་ཚུལ་འདི་དག་ང་ལ་གསལ་པོ་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་ལ། གཞན
ལའང་དེ་མཚུངས་ཡོད་པར་ངེས།

ང་ཚོ་གཉིས་ལ་བསམ་ཡས་གླིང་གི་གནས་སྟངས་དེ་བཟོད་པར་དཀའ་བའི་ས་ཁམས་པ
ཀུ་དོག་པོར་ཐུར། ཞོགས་པ་ཞིག་ལ་རིན་པོ་ཆེས་ཚོས་ཚོགས་ཀྱི་ཡིད་ཕྱུག་པའི་ཁོར་ཡུག
དེ་ལས་གཡོལ་ཐབས་དང་སྒོ་གསེང་གི་ཆེད་དུ་ང་གཉིས་ཕྱི་ལ་ས་ཕྱི་ལ་འགྲོ་གསུངས
བྱུང་། དེ་གར་ང་གཉིས་ཀྱིས་མཁྱོན་ཁང་ཡག་པོ་ཞིག་ཏུ་བསྡད་པས་དུས་ཚོད་རྒྱུད་པོའི
ངང་ནས་བསྐྱལ། དགོང་མོ་རི་རེར་ང་གཉིས་ཀྱིས་ཉེ་འཁྲིས་སུ་ཡོད་པའི་ཤ་སྲེག་ཟ་ཁང
ཞིག་ཏུ་ཁ་ལག་བཟས། བསམ་ཡས་གླིང་གི་ཁ་ལག་ངན་ངོན་དེ་དང་བསྟུར་ན་དེ་ནི་ང
གཉིས་ལ་གསོལ་སྟོན་དང་མཚུངས། མཁྱོན་ཁང་གི་གླ་ཐོད་རྒྱས་ང་གཉིས་ལ་དངུལ
འདང་ངེས་བཞིན་པ་མེད་པ་ཤེས་ཏེ་དངུལ་ཁང་དུ་འགྲོ་དགོས་ཐུག་བྱུང་། འདིའི་ཐད
ལ་མཁྱོན་ཁང་གི་ལས་ཁྱེད་ཚོས་ང་ཚོར་བསམ་ཤེས་ཡག་པོ་བྱས་བྱུང་། ང་གཉིས་ཀྱིས
དངུལ་ཁང་དུ་གླ་འཕོར་ཞིག་གླས་ཏེ་ཕྱིན་པ་ཡིན། ངས་དངུལ་ཁང་དུ་དངུལ་ཅི་ཙམ

ལྷག་ཡོད་མེད་ལྷ་སྐབས། དཏལ་དེབ་ཀྱི་ནང་དུ་དཏལ་ཁུང་དུ་ཞིག་ལས་ལྷག་མེད་པ་ དེས་ང་ཏོན་འཐོར་བྱུང། ང་གཉིས་ཀྱིས་རིན་པོ་ཆེའི་ "བོད་དུ་སྐྱེས་པ" ཞེས་པའི་དེབ་ ཀྱི་ཡོན་ཐོས་ཀྱི་དཏལ་འཛིན་ཞིག་དཏལ་ཁང་དུ་བཙོལ་འཛོག་ཅིང་རྒྱ་བརྟེད་ཡོད་པ་ ཤེས། གང་ལྟར་མགྲོན་ཁང་གི་ཁང་གླ་སྦོད་རྒྱའི་དཏལ་འདང་ངེས་ཤིག་དཏལ་ཁང་དུ་མི་ འདུག ང་ཚོས་མོ་ཏའི་ནང་དུ་ཚུ་ཚོད་གཅིག་ལྷག་འགྲོ་དགོས་པའི་བསམ་ཡས་གྲིང་དུ་ གླ་འགོར་ཞིག་གླས་ཏེ་འགྲོ་རྒྱུར་ཐག་བཅད། ངས་དཏལ་འཛིན་དེ་བླངས་ཏེ་ལོག་ལེར་ཕྱི་ དཏལ་ཁང་དུ་བཙོལ་འཛོག་བྱས་རྟེས་དཏལ་འབབ་དེ་མགྲོན་ཁང་དུ་ཏར་འཕྲིན་བརྒྱུད་ དེ་གཏོང་རྒྱ་དེ་ང་ཚོའི་འཚར་གཞི་རེད། ས་ཁབས་ཉེས་པ་ཞིག་ལ་ང་ཚོས་གང་བྱེད་རྩིས་ ཡོད་པའི་གནས་ཚུལ་ཤེས་རྟོགས་ཀྱི་ཆེད་དུ་མགྲོན་ཁང་ལ་ཁ་པར་བཏང་མེད། འདི་ ཚག་སྨོ་ཞིག་ཚགས་ཀྱི་རེད་སྙམ་པ་ང་ཚོ་གཉིས་ཀའི་བློ་ཡུལ་དུ་འཁོར་མ་བྱུང། ཁོང་གི་ དཏལ་ཀྱི་སྦོད་ལེན་ཤས་ཆེ་བ་ཚང་མ་ཨ་ཀོང་གིས་བྱས་ཙང། རིན་པོ་ཆེས་དབྱིན་ཡུལ་ ཀྱི་དཏལ་ཁང་གི་འགྲོ་སྐད་ཆ་ཚང་མཁྱེན་ཀྱི་ཡོད་མེད་ངས་ཤེས་ཀྱི་མེད། ང་ནི་སྐབས་ དེ་དུས་བདེན་ཁ་ཡང་བའི་གཞོན་ནུ་མ་ཞིག་རེད།

ང་གཉིས་ཀྱིས་དཏལ་འཛིན་དང་ལྷན་དུ་ལོག་ལེར་ཕྱི་དཏལ་ཁང་དུ་སྒེབས་དུས་ དཏལ་ཁང་སྒོ་བརྒྱབ་ཚར་འདུག དེས་ན་མཚན་དེར་ང་གཉིས་བསམ་ཡས་གྲིང་དུ་ལོག་ ཕྱིན་པ་ཡིན། ས་ང་ཞོགས་དེར་ངས་རིན་པོ་ཆེ་དང་མཉམ་དུ་གླ་འགོར་ཞིག་གླས་ཏེ་ཁྲོམ་ ལ་ཕྱིན། ང་གཉིས་ཀྱིས་དཏལ་འཛིན་དེ་བཙོལ་འཛོག་བྱས་ཏེ་དཏལ་ཏར་འཕྲིན་བརྒྱུད་ ནས་བཏང་བ་ཡིན། དེ་ནས་ང་ཚོ་ཚང་ལང་ཞིག་ཏུ་གུང་ཚོགས་བཟའ་བར་བསྐྱོད་པ་ ཡིན། ང་གཉིས་གུང་ཚོགས་ཟ་བཞིན་པའི་སྐབས་སུ་ཐྲི་ལ་ས་ལྷའོ་ཉིན་རྟོག་པ་སྒེབས་ཏེ་ མགྲོན་ལང་གི་གླ་མ་ཐྲད་པའི་རྒྱུན་ཀྱིས་ང་གཉིས་འཛིན་བཟུང་བྱས་ཤིང། ང་གཉིས་མོ་ ཏ་མ་རི་ཡ་ནག་པོ་ཞིག་གི་རྒྱབ་ཏུ་བཙུག་སྟེ་ཐྲི་ལ་ས་ལྷའོ་ལ་ཁྱིད་སོང།

ཉིན་རྟོག་ལས་ཞུངས་སུ་ང་གཉིས་ལ་ཉིས་ཅན་དུ་ངོས་འཛིན་ཀྱིས་པར་བརྒྱབ་ སོང། རིན་པོ་ཆེས་གཅེ་བྱུང་མིན་ཀྱི་སྐོར་ལ་ང་ལ་སུ་ལའང་ཁ་པར་གཏོང་དུ་བཙུག

མ་བྱུང་། ཨ་ཀོང་གིས་དོན་རྒྱན་འདི་ང་ཚོར་ངོ་ཚ་འབེབ་རྒྱུ་དང་། རིན་པོ་ཆེ་གཡང་ས་ལྷུང་ཟིན་ཚུལ་གྱི་ཁོ་རང་གི་མཐོང་སྣང་དེར་མེ་འབར་བའི་ཐོག་ཏུ་ཤིང་བསྣན་པའི་དཔེ་ལྟར་ཆགས་རྒྱ་ཡིན་པ་དེ་རིན་པོ་ཆེས་མཁྱེན་གནང་འདུག ཁེན་རྟོག་པས་ང་གཤེས་བཟུང་རྟེས་བཅོན་ལང་དུ་བཙུག་བྱུང་། བཅོན་ལང་གི་ལང་མིག་གྱང་མོ་དང་། འཛོར་པོ། མལ་ཆས་ཙྪཥ་ཏལ། ཟུར་ཞིག་ཏུ་གསང་སྦྱོང་ཆག་པོ་བཙས་ཡོད་ས་འི་ནང་དུ་ང་གཤེས་ལ་ལར་བྱས་ཏེ་མཚན་དེ་བསྒྲལ་བ་ཡིན། ངས་ང་རང་རིན་པོ་ཆེའི་མཁན་དུ་འཛོག་རོགས་ཞེས་ཞུ་བ་འཐེན་པ་ཡིན། འོན་ཀྱང་བཅོན་སྡུང་བ་དེས་ང་ཁོང་དང་མཁན་དུ་ལང་མིག་གཅིག་གི་ནང་དུ་བཞག་ན་འགྲིག་གི་མ་རེད་ལབ་བྱུང་། ཁོང་མོ་ཏའི་བརྟག་སྐྱོན་དེ་ནས་ཁེ་ཆར་རང་ཏག་སྐྱེད་བྱུང་ཚར་ཙམ་ཡིན་དུས། བཅོན་ལང་གང་མོ་དེས་རྒྱན་བྱས་ཏེ་ཡང་སྐྱར་སྟུན་མི་ཡོང་ངམ་སྟམ་པའི་ང་ལ་ཞེད་སྣང་བྱུང་། མཐའ་མ་དེར་བཅོན་སྡུང་བ་དེས་ང་རང་གི་ཁལ་ཆས་འགའ་ཤས་ཁོང་ལ་ཕུལ་ན་འཕྲས་རྒྱུར་མོས་མཐུན་བྱས་བྱུང་།

བཅོན་སྡུང་བ་དེས་ངའི་རྒྱབ་ལྷོར་ངས་དང་ང་རང་སྒོས་གླ་གང་དུ་ཕྱིན་མིན་ཀྱི་སྐོར་ལ་དྲིས་བྱུང་། ངས་ཁོ་ལ་ང་ཆེ་ནེན་ཀེན་ལ་ཕྱིན་པ་ཡིན་བརྗོད་པ་དང་ཁོས་ "ངས་ཆེ་ནེན་ནེན་ཀན་ཀྱི་སྐོར་ལ་ཐོས་ཚོར་ཡོད།" ཟེར། དེའི་ཇེས་ས་ཁོས་ "ངས་ཆེ་ནེན་ཀེན་ཀན་ཀྱི་སྐོར་ཅིའི་ཕྱིར་ཐོས་པ་རེད་དམ།" བརྗོད་དུས་ངས་ "ཕལ་ཆེར་སྲས་མོ་ཞེན་དེར་ཕྱིན་ཙང་ཡིན་རྒྱ་རེད།" ཅེས་ལབ་པ་ཡིན། དེའི་ལན་དུ་ཁོས་ "རེད། དེ་ཀ་རང་རེད།" ཅེས་ཟེར། སྲས་མོ་ཞེན་དང་ལྷན་དུ་སྒོས་གླ་གཅིག་ལ་འགྲོ་ཚུར་མཁན་དབྱིན་ཇིའི་བུ་མོ་ཞིག་མགྲོན་ལང་གི་ལང་གླ་ཐྲོད་མ་ཐུབ་པར་བཅོན་ལང་དུ་མཚན་གཅིག་ཐོད་དགོས་བྱུང་བ་དེར་ཁོ་ཡིད་ཆེས་རྒྱ་ལྷག་པོ་བྱུང་ས་ོང་།

མཚན་དེ་ནི་ཇ་ཙང་ཡིད་ཕྱག་པ་དང་ས་ེམས་སྐྱ་པོ་སྐྱ་པོར་ཀྱར་པའི་མཚན་ཞིག་རེད། ཟླས་པས་དེར་ང་གཤེས་ཀྱིས་གা་རེ་བྱས་ཀྱང་འཇིགས་ས་ཀུང་བའི་དཀའ་ངལ་ཞིག་འཕྲད་རྒྱ་ཡིན་པ་ལྟ་བུ་འདུག ས་ང་ཞོགས་དེར་ང་གཤེས་ཁྲིམས་ལང་དུ་ཁྲིད་ས་ོང་། ངས་ཁྲིམས་དཔོན་ལ་གा་རེ་བྱུང་མིན་འགྲེལ་བཤད་བྱས་པས་ཁོས་ང་གཤེས་ཐོད་ཁྲོལ་བཏང་

བྱུང་། ང་གཤེས་བས་མ་ཡས་གླིང་དུ་ལོག་ཕྱིན་པ་ཡིན། ང་གཤེས་བཙོན་ཁང་དུ་མཚན་
གཅིག་སྟོད་དགོས་བྱུང་བའི་སྐོར་སྲས་ཀྱང་ཤེས་མེད། གལ་ཏེ་ཤེས་ཡོད་ན་ཨ་ཀོང་གིས་
རིན་པོ་ཆེ་དང་ང་གཤེས་ཀྱི་ཐོག་ལ་བཟུང་བའི་ལྷ་ཚུལ་དེ་ཁྱིགས་ས་ར་སྟོད་བྱས་པ་རེད།
ས་ང་ཉིན་དེར་ང་ཚོར་མགྲོན་ཁང་ལ་དཏུལ་འགྱོར་ཟིན་འདུག་པས་ནག་ཉེས་ཚང་མ
མེད་པར་བྱས་པ་ཡིན་ཞེས་ཏར་འཕྲིན་ཞིག་འགྱོར་བྱུང། དེས་ན་ཕྱུགས་ལ་གནོད་པའི
མཏུག་འབྲས་གང་ཡང་མ་བྱུང།

ཡིན་ན་ཡང་སྐབས་འདིར་ང་གཤེས་ཀྱིས་དབྱིན་ཡུལ་ནས་གང་མཁྱོགས་ཕྱིར་ཐོན
དགོས་པ་ཤེས་བྱུང། འདིའི་སྐབས་སུ་རིན་པོ་ཆེར་དངངས་སྣ་ག་འདྲ་བོ་ཞིག་གིས་ཀྱེན
བྱས་ཏེ་སྐབས་རེར་མཚན་ལ་ཇོོ་ལངས་རྒྱ་གི་ཡོད། དེ་དངངས་སྣ་ནང་ཡིན་མིན
ང་ནང་གིས་ཏན་ཏན་ཤེས་ཀྱི་མེད། ཁོང་གཤེད་ས་དེ་དབུགས་གཏོང་མི་ཐུབ་པ་དེ་འདྲ
ཡོང་གི་ཡོད། སྐབས་རེར་ཁོང་ནི་ཞིང་ལམས་གཞན་དུ་སྒེབས་པ་འདྲ་བོ་ཡོང་གི་ཡོད།
ངས་ཁོང་ལ་སྐད་ཆ་ཤོད་པ་དང་ཕྱུ་ཚུགས་ཀྱིས་ཚུར་ལོག་ཐབས་བྱེད་དགོས་ཐུག་གི་ཡོད།
ངས་དོན་དངོས་སུ་ཁོང་འཛིག་རྟེན་མི་ཡུལ་དུ་གནས་ཐབས་བྱེད་པར་གཞི་རྟེན་སྟོད་ཐུབ
པ་བྱུང་ས་ཞིང་ཞེས་ཁོང་གིས་གསུངས་ཐོན། ངས་རིན་པོ་ཆེའི་ས་ཆམས་ལམས་ཀྱི་གནས་བབ
ལ་དཔྱད་པ་བྱེད་འདོད་མེད། འོན་ཀྱང་གནས་ཚུལ་མང་པོ་ཞིག་ལ་བལྟས་ན་ཁོང་ལ
འདི་ནི་དུས་ཚོད་དཀའ་ངལ་ཆེ་ཤོས་ཀྱི་སྐབས་ཤིག་རེད་སྙམ། ཁོང་རང་གི་བོད་མིའི་ངོ
བོ་དེ་རྒྱབ་ཏུ་བསྐྱུར་ནས་འཛམ་གླིང་གི་ནང་དུ་འགྲོ་རྒྱ་དེ་ཐག་གཅོད་ཆེན་པོ་ཞིག་རེད།
ངས་ནི་ཁོང་ལེར་ཏྲང་དུ་ལུས་པ་དེས་ཏ་ཅང་ཡིད་མྱག་པ་དང་སྐབས་རེ་ཡིད་ཐང་ཆད
པ་རེད་བས་མས་བྱུང། སྐབས་འདིར་ཁོང་གིས་ཨ་རིར་གནས་སྟངས་ཇི་འདྲ་ཡོང་མིན
དང་། གནས་ཚུལ་གཅེ་ཡོང་གི་ཡོད་མིན་མཁྱེན་ཀྱི་མེད། ང་རང་ལ་མཚོན་ན་རིན་པོ་ཆེ
ནི་དོན་དམ་པའི་དཔའ་བརྩལ་དེ་རེད། ཁོང་ནི་གང་དུ་ཟགས་ཀྱི་ཡོད་མེད་མ་ཤེས་ཀྱང་།
གཡང་གཟར་ཀྱི་ཟུར་ལ་ནས་མཚོང་རྒྱུར་ཡིད་གཤེས་ཕེ་ཚོམ་མི་གནང་མ་ལན་ཞིག་རེད།

ཕྱོགས་གཞན་ནས་བཤད་ན་ཁོང་ལ་རང་གི་འཇིག་རྟེན་ལ་ཞེན་པ་ཡང་ཏ་ཅང་ཆེན་པོ་ཡོད། གཞན་དག་ཆོས་ཁོང་འདོར་སྲིད་ཀྱང་ཁོང་གིས་ནམ་ཡང་སྙ་གཅིག་འདོར་འདོད་གནང་མེད། དུས་ཡུན་གང་འཚམས་ཤིག་གི་རིང་ལ་སི་ཀོད་ལནད་ནས་གནས་ཚུལ་དེ་ཅི་ཙམ་གྱི་ཐབས་སྐྱོ་བོ་ཡོད་རྩང། རིན་པོ་ཆེས་ཨ་རིའི་ནང་གི་གསུང་བཤད་ཀྱི་འགྲུལ་སྐྱོད་དེའི་རྟེས་སུ་དབྱིན་ཡུལ་དུ་ལོག་རྒྱའི་བཀའ་མོལ་མྱ་མཐུད་གནང་གི་ཡོད། དེར་ཡོད་པའི་མི་རྣམས་ལ་རིན་པོ་ཆེས་ཡིད་ཆེས་དཀའ་བའི་རྟེས་འཛིན་གནང་གི་ཡོད། ཨ་ཀོང་ལྷ་བུ་ལའང་གལ་ལེར་ཁོས་ནུབ་ཕྱོགས་པ་ཚོ་ལ་ཕྱི་གསལ་ནང་གསལ་བྱས་ཏེ། རིན་པོ་ཆེའི་གནང་སྦྱངས་དེར་རྟེས་སུ་ཡི་རང་བྱེད་པའི་ཐུགས་རེ་གནང་ཡོད། ཡིན་ན་ཡང་ང་ལ་ནི་ང་གཤིས་དུས་གཏན་གྱི་ཆེད་དུ་གནས་དེ་དོར་ནས་འགྲོ་དགོས་པའི་ཡིད་ཆེས་ཆྱེད་བྱུང། ངས་ཁོང་ལ་ང་གཤིས་ཕྱིར་ལོག་ཡོང་གི་མ་རེད་ཅེས་ཞུས་པ་ཡིན། སི་ཀོད་ལནད་ཀྱི་གནས་སྟངས་དེ་ང་གཤིས་ལ་འཕྲོད་པོ་མི་འདུག་ཅེས་ངས་སྨད་གསང་མཐོན་པོས་ཁོང་ལ་ཞུས་པ་ཡིན། ང་གཤིས་ཀྱིས་བཙོན་ཁང་གི་ནང་དུ་མཚན་གཅིག་བསྒྱལ་བའི་རྟེས་སུ་རིན་པོ་ཆེས་མ་རེད་ཙ་བ་ནས་གསུངས་མ་བྱུང། ཁོང་གིས་དབྱུག་པ་པ་བེད་སྐྱོད་གནང་སྟེ་སྲོལ་རྒྱུན་གྱི་ཐབས་ལམ་བསྟེན་ནས་ཨའི་ཆིང་གི་མོ་བཏབ་གནང་བ་དང་མོ་དེའི་ནང་དུ་ "ཆུ་ཆེན་བཅད་པས་རྒྱང་ཐག་ཚོད།" ཅེས་གསལ་འདུག འདི་ནི་ང་གཤིས་ཀྱི་མི་ཚེའི་ཁ་ཕྱོགས་བསྒྱར་བའི་བརྡ་སྟོན་དུ་གྱུར།

ལོ་འགའི་རྟེས་སུ་མང་ཚོགས་ཚོགས་འཛོམས་ཞིག་གི་ནང་དུ་ཁོང་གིས་ཐོལ་བྱུང་དུ་ང་ལ་དབྱིན་ཡུལ་ནས་ཐོན་ཐབས་བྱེད་པར་རམ་འདེགས་བྱས་པ་ལ་ཐུགས་རྟེ་ཆེ་ཞུ་བའི་ཚང་འདེགས་གཏམ་བཤད་འདི་ལྟར་གནང་། "ཁྱོད་ཀྱིས་ང་ལ་ཕེངས་མང་པོར་ངའི་ས་མས་པ་ཡར་འདེགས་བྱས་བྱུང། འདས་དུས་སུ་ངས་གཙང་བཟོ་མ་བྱས་པ་དང་། བརྗོད་དུ་མེད་པའི་འཆིང་བས་བསྟམས་པའི་འཛོ་མ་གྲོ། གཙང་མ་དང་དགྱུས་མ་འདིའི་ནང་དུ་ས་མས་གཙོང་དང་ཡིད་མྱག་པའི་དུས་རྣབས་མང་པོ་ཞིག་བརྒྱུད་པ་ཡིན། ཁྱོད་ཀྱིས་ངའི་མདུན་ལ་ཕྱིན་ཏེ་ལམ་སྟོན་བྱེད་བཞིན་ང་གཤིས་ཀྱིས་འདི་དག་མཉམ་དུ་མྱངས་པ་

རེད། ངས་ཁྱོད་ལ་ཀ་ཅང་རྟེས་གུ་ཡི་རང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ངེས་པར་དུ་བརྟོད་དགོས་པ་ཞིག་ལ། ཁྱེད་རང་ཀ་ཅང་སྙིང་སྟོབས་ཅན་གྱི་བུད་མེད་ཅིག་རེད། ཀ་ཅང་གི་སེམས་བཟང་པོ་དང་། ཐབས་ཤེས་ཤིན་ཏུ་ཟབ་པའི་བུད་མེད་འདིས་ང་གཉིས་ཆ་མེ་རི་ཀ་ཞེས་པའི་ལྷས་ངན་གྱི་གནས་འདིར་སྒེའུ་པར་བྱས་པ་རེད།"[10] སྟབས་ཉིས་པ་ཞིག་ལ་ང་ཚོ་འགྲོ་རྒྱུར་དང་དུང་བར་ཚད་བྱུང་སོང་། དེ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཆ་རིར་ཐེངས་མང་འཛུལ་ཞུགས་ཆོག་པའི་ཐོངས་མཚན་ཐོབ་ཡོད། ང་གཉིས་ཀྱིས་འཚར་གཞི་མཐའ་མ་སྒྲིག་བཞིན་པའི་སྐབས་དེར་སྒྲི་ལ་སི་ལྷའོ་ཏུ་རྟེན་གཞི་བྱས་པའི་ཆ་རིའི་གཞུང་ཚབ་ཁང་དུ་གནས་ཚུལ་འདྲི་བར་ཕྱིན་པ་ཡིན། རིན་པོ་ཆེས་ཁོང་རང་གི་དབྱིན་ཇིའི་ཕྱི་སྐྱོད་ལག་ཁྱེར་དེ་སྐེའུ་ཁུང་གི་རྒྱབ་ཏུ་ཡོད་པའི་མི་དེར་སྤྲད་པ་དང་ཁོས་བླངས་ཏེ་དེའི་སྟེང་དུ་ "བཀའ་འཁོལ་མེད་" ཅེས་པའི་ཡིག་འབྲུ་ཆེན་པོ་ཅན་གྱི་ཐམ་ཀ་ཞིག་ཐོངས་མཚན་གྱི་སྟེང་དུ་བཀྲྀས་སོང་། ང་ཚོ་ཏོན་ཐོར་སོང་། ཁེ་རི་སི་ཐྲོ་ཆུར་ལྷད་མན་གཞུང་ཚབ་ཁང་དུ་ཕྱིན་ཏེ་རིན་པོ་ཆེ་ཆ་རིར་ཕྱིན་ནི་འོས་འཚམས་མེད་པའི་སྐོར་ལ་ལོ་རྒྱུས་འཛིགས་སུ་རུང་བ་དེ་འདྲ་བཤད་ཡོད་པ་ང་ཚོས་ཤེས་བྱུང་།

ང་གཉིས་ཀྱིས་གཉེན་སྒྲིག་བྱས་པ་ནས་བཟུང་ཁེ་རི་སི་ཐྲོ་ཆུར་དང་ཁོའི་སྐྱེ་དམན་ཝེ་མ་ལ་གཉིས་ཀྱི་མཉམ་དུ་རིན་པོ་ཆེའི་འབྲེལ་བ་དེ་ཇི་ཞན་དུ་ཐུར་པ་རེད། གཉེན་སྒྲིག་གི་རྟེས་སུ་ང་གཉིས་ཀྱིས་ལྷར་ལོངས་ཁའོ་སི་ལ་ནམ་ཡང་ཕྱིན་མེད་ལ། ཕུད་མན་ཁོང་གཉིས་ཀ་ལམ་མཐོང་ཡང་མ་བྱུང་། རིན་པོ་ཆེ་དང་ང་གཉིས་འཚམ་པོ་ཡོད་པ་དེར་ཁེ་རི་སི་ཐྲོ་ཆུར་ཕུད་མན་དང་ཝེ་མ་ལ་གཉིས་ཕྲག་དོག་སྐྱེས་པ་འདུ་འདུག ཁེ་རི་སི་ཐྲོ་ཆུར་ཀྱིས་རིན་པོ་ཆེ་ལ་སྟངས་འཛིན་དང་བཅོས་སྐྱུར་ཡོང་ཐབས་བྱས་པ་དེ་ལམ་ལྟོངས་མ་བྱུང་ཙང་། ཁོ་རང་དམའ་ཚཱུས་པ་ལྟ་བུའི་དམིགས་བསལ་ཁོང་ཁྲོ་ཆེན་པོ་ཡང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་མངོན། ཨ་ཀོང་དང་མཉམ་དུ་འཁོན་པའི་ཚོས་ཕྱོགས་ཀྱི་རྟོག་གཞིང་དེའི་འབྲས་བུར་སྨོན་མ་ཚོ་མགོ་འཐོམས་ནས་ཚུགས་སྦང་ཕྱོགས་རིས་བྱེད་དགོས་བྱུང་བ་རེད་ཅེས་

10 ཚོས་རྒྱམ་རྡུང་པ། "བཀའ་འདོམས་ངོ་མ་སྟེ། རྒོ་རྡེ་བཀའ་སྩུང་བ་ལ་གཏམས་པ་" གྲྭགས་བམ་དང་པོ། (ཀ་ལི་ཐྲག་གི་ཅེ་གསུམ་དཔར་སྐྲུན་ཁང་། ༡༩༩༣ །) ཤོག་གྲངས་ ༢༣༦ ནས་ ༢༣༥ །

རིན་པོ་ཆེས་གསུངས་བྱུང། དེ་ལྟར་ཡང་ཁོང་གིས་ "བླ་མ་རྗེན་པའམ་འཚོལ་བ" ཞེས་འགྲེལ་བཤྱོད་གནང་བའི་ཚོས་ཉིད་དེ་སྐབས་རེ་སྨོན་མ་ཚོ་ལ་རང་གི་བླ་མ་ལ་འབྲེལ་བ་བྱེད་ས্ལངས་ཀྱི་དཀའ་ངལ་ཞིག་ཡོང་གི་རེད་ཅེས་ཀྱང་གསུངས་ཡོད། འཇམ་མགོན་ཀོང་སྨྲལ་གྱི་སྨོན་མ་གཙོ་གྲས་འགས་ཁོང་ཚོའི་བླ་མ་ལ་བཅོས་སྨྲར་དགོས་མཁོ་ཡོད་པའི་ཐག་གཅོད་བྱས་པ་དེ་རིན་པོ་ཆེས་བོད་དུ་དངོས་སུ་གཟིགས་གནང་ཡོད། རིན་པོ་ཆེས་ཞི་ཀོད་ལནད་བཞག་སྟེ་ཙ་རིར་ཐོན་པའི་རྟེས་ཐོག་དེར་ "བོད་དུ་སྐྱེས་པ" ཞེས་པའི་མཏུག་བསྟན་ཞིའི་ཀྱན་ལ་ཕོའི་ནང་དུ་འདིའི་སྐོར་འདི་ལྟར་བྱིས་གནང་ཡོད།

བླ་མ་ཞིག་གིས་རང་གི་མི་ཚེར་འགྱུར་བ་ཆེན་པོ་གཏོང་སྐབས། ཁོང་ལ་བདེ་འཇགས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་བཙི་མཁན་གྱི་སྨོན་མ་ཚོའི་ནང་དུ་ཟིང་ཆ་ཆེན་པོ་ཡོང་བའི་རྒྱུན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། འགྱུར་བ་དང་བསྟུན་ཏེ་འགྲོ་ཐུབ་མཁན་ལས་མི་ཡོང་། ངས་ ༡༩༧༠ བླ་བ་དང་པོའི་ནང་དུ་འདི་བཟའ་ཟླ་ཅ་ཡ་ནི་དང་གཉིན་ཐྲིག་བྱས་པ་ཡིན། འདིས་བདག་འཛིན་ཆེ་བའི་སྨོན་མ་རང་གི་བླ་མ་ "དགའ་རོགས" ལ་བཙི་མཁན་གྱི་ནང་དུ་ཟིང་ཆ་ཆེན་པོ་བསླངས་ཡོད། ཁོང་ཚོས་ "བླ་མ་རྗེན་རྒྱ" འགོ་བཙུགས་པ་རེད། འདི་འདྲ་བྱུང་ན་སྐྱེ་བོ་དེས་ཚོས་ལ་ས་མས་སྨོ་འབྲེད་ཀྱི་མེད། འདིའི་སྐབས་སུ་རང་གཅེས་འཛིན་ཤུགས་ཆེ་ཐག་ཚོད་དེ་ངར་འཛིན་གོང་འཕེལ་དུ་བཏང་སྟེ་སྐྱེ་བོ་དེས་གཡོ་སྐྱུ་ཁྱམ་གསུམ་ཁོ་ན་བྱེད་འདོད་ཀྱི་ཡོད། དེས་ན་ཕྱོགས་གཅིག་ནས་བཤད་ན་སྐྱེ་བོ་དེས་མ་རིག་ཆོང་པའི་དབང་གིས་བླ་མ་དེ་གསོད་ཀྱི་ཡོད།

གནས་སྟངས་འདིས་འཇམ་མགོན་ཀོང་སྨྲལ་ཀྱི་སྨོན་མ་ཚོས། ཀུན་སྨོང་བཟང་པའི་སྨོ་ནས། འཇམ་མགོན་ཀོང་སྨྲལ་ཀྱི་གསུང་གི་དངོས་དོན་ཅི་ཡིན་ཁོང་ལ་སྟོན་པའི་སྨད་དུ། མཁས་པའི་ཉམས་ཞིབ་ཀྱི་སྨོ་ནས་ཁོང་གི་གསུང་ལ་འགྲེལ་བཤད་གཞན་ཞིག་རྒྱུ་རྒྱའི་འབད་བཙོན་བྱས་པའི་སྐབས་དེ་ངས་ཏྲན་ས་ས་ཀྱི་

འདུག ཁོང་ཚོས་དགེ་ཕུལ་ཆེན་པོ་དང་རང་ཉིད་ཁྱད་འཕགས་ཀྱི་ཚོར་བས་ཁོང་ལ་རོགས་སྐྱོར་བྱེད་ཐབས་སྤྱད་པ་རེད། རང་ཉིད་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་ངོ་མ་མ་རིག་པའི་གནས་སྟངས་འདི་ལ་ངར་འཛིན་ཀྱི་གཞི་རྩའི་འགྱུར་བ་ཞེས་བརྗོད་ཐུབ།[11]

ཁེ་རི་ཥི་ཐྲོ་ཆྭར་ལྷད་མན་ཀྱིས་རིན་པོ་ཆེ་འདི་འདྲ་བྱས་ཏེ་རྗོན་ཀྱི་ཡོད་པ་འདུ། ཁོས་རིན་པོ་ཆེ་ཙ་རིར་ཕེབས་འདུག་རྒྱ་ཡོད་པ་མ་རེད་བས་མ་འདུག ཁོས་རིན་པོ་ཆེ་ནི་ས་ཞིས་ཁམས་བརྟན་པོ་མེད་པའི་གང་ཟག་ཅིག་ཡིན་ཙང་། དབྱིན་ཡུལ་དུ་སྟོད་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པར་བས་མ་པ་དེ་ཁོས་བཀག་འགོག་བྱེད་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་དུ་བཤད་འདུག ངའི་བས་མ་པར་དོན་དངོས་སུ་ཁི་རི་ཥི་ཐྲོ་ཆྭར་ཀྱིས་རིན་པོ་ཆེ་བོར་རྒྱའི་ཞེད་ལྷང་ཞེ་དགས་བྱས་འདུག ཡིན་ན་ཡང་ཁོའི་རིན་པོ་ཆེ་ལ་འཐམ་སྟོད་རྒྱའི་འབད་བརྩོན་དེས་ཁོང་གཉིས་དབར་ཀྱི་གས་ཁ་ཆེ་ཆུ་བཏང་བ་རེད། དེའི་རྒྱུན་པས་རྟེས་སུ་དེའི་ལྷོག་ཕྱོགས་ཀྱི་རྟེས་འབྲས་འཕར་མ་ཡོང་རྒྱ་རེད། གནས་སྐབས་རིང་ལ་རིན་པོ་ཆེའི་ཐོངས་མཚན་ནུས་མེད་དུ་བཏང་ཙང་ང་ཚོས་ད་ཆ་གར་རེ་ཁྱེད་དགོས་པའི་ཐག་གཅོད་ཁྱེད་དགོས་པར་ཐུག ཁོང་ལ་ཐོངས་མཚན་ཡང་དག་པ་ཞིག་མེད་པར་ང་ཚོ་ཙ་རིར་སྒྲིས་ཐུབ་མིན་ཏན་ཏན་མེད་ཀྱང། རིན་པོ་ཆེས་ད་དུང་ནེའུ་ཡོག་བར་དུ་གནམ་གྱའི་འཛོན་ཁྱང་ཁེ་འདོད་གནང་སོང། ཁོང་གིས་ང་ཚོ་ཙ་རིར་འཛུལ་ཐུབ་སྲིད་དགོངས་འདུག དེས་ན་ང་ཚོས་འཆར་གཞི་ལྟར་འགྲོ་རྒྱ་ཐག་བཅད་པ་ཡིན།

འོན་ཀྱང་ང་ཚོར་གནམ་གྱའི་འཛོན་ཁྱང་ཁེ་བར་དཔལ་དགོས་ཀྱི་ཡོད། ང་ཚོར་ཐྲི་ལ་ས་ལྷའོ་ལ་མགྲོན་ཁང་ཞིག་ཏུ་མཚན་འགའ་སྟོད་རྒྱར་འདང་པའི་དཔལ་ཡང་མེད། ང་གཉིས་ཀྱིས་ཙ་རིར་འགྲུལ་སྐྱོད་ཁྱེད་རྒྱའི་དཔལ་ཇི་ལྟར་བཙལ་ཐུབ་བམ། གདམ་ཁ་གཞན་མེད་ཙང་ང་ཚོས་གནམ་གྱའི་འཛོན་ཁྱང་གི་ཆེད་དུ་དཔལ་སྟོད་རོགས་ཅེས་ཞུ་བ་འཐེན་པར་ཙ་ཀོང་གི་ས་འགྲོ་རྒྱ་ཐག་བཅད། གནས་སྐབས་འདིར་རིན་པོ་ཆེ་དང་

11 ཚོས་རྒྱམ་དྲང་པ། "ཚོས་རྒྱམ་དྲང་པའི་གསུང་འབུམ་གཅེས་བཏུས་" གླིགས་བམ་དང་པོ། (ལྷོ་སི་ཏོ་ཥ་ཤམ་ཐྲ་ལ་དཔར་སྐྱེན་ཁང་། ༡༩༩༥) ཤོག་གྲངས་ ༢༧༢ ནས་ ༢༧༣ །

ཁོ་གཤེས་ལང་མེག་གཅིག་གི་ནང་དུ་མཉམ་སྡོད་བྱེད་རྒྱུའང་ལག་པོ་ཡོད་པས། ངས་ང་ཚོའི་ཚབ་བྱས་ཏེ་ཨ་ཀོང་གི་ས་བར་བཅར་རྒྱུའི་དང་བླངས་ཐོན་པ་ཡིན།

བསམ་ཡས་གླིང་གི་ཡོང་ས་ཕལ་ཆེ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་མཛད་འཕྲིན་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ན་ཡང་། དཏུལ་ཡོངས་རྫོགས་ཨ་ཀོང་གིས་སྟངས་འཛིན་བྱས་ཏེ། ཁོས་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་ཕྲེང་ལ་བེད་སྤྱོད་གཏོང་རྒྱུའི་དགོས་དཏུལ་ཏ་ལམ་སྤྲོད་ཀྱི་མེད། ཨ་ཀོང་གིས་ང་གཤེས་ལ་དཏུལ་སྤྲད་མ་བྱུང་། འོན་ཀྱང་ཁོས་གལ་ཏེ་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་ཕྲེང་རིམ་པའི་ཐམ་གཅམས་གཏའ་མར་བཞག་ན། གནམ་གྱུའི་འཛོན་བྱང་གི་ཆེད་དུ་དཏུལ་སྦ་གཡར་བྱེད་ཆོག་ཅེས་བརྗོད་བྱུང་། ཐམ་གཅེ་དག་ནི་བོད་དུ་རིན་པོ་ཆེའི་མཚན་གནས་ཀྱི་ལྷག་མཐུན་མཚོན་རྟགས་རེད། ཐམ་གཅ་བདུན་ཡོད་པའི་ནང་ནས་འགའ་ཞིག་ནི་ལོ་ངོ་བརྒྱ་ཕྲག་བཆལ་བ་ཡང་ཡོད། དེ་དག་གི་ནང་ནས་ཐམ་གཅ་གཤེས་ནི་རྒྱ་ནག་གོང་མས་བྱང་པ་སྐུ་གོང་མ་ཞིག་ལ་གནང་བ་རེད། དེ་དག་གཏའ་མར་འཛིན་རྒྱ་ནི་ཁོང་གི་སྐུ་དབང་འཕྲོག་པ་དང་མཚུངས། དོན་དམ་པར་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་དབང་ལ་ཕྱི་དངོས་པོའི་ཆ་འཛིན་དང་འབྲེལ་བ་གང་ཡང་མེད་ཀྱང་། ཨ་ཀོང་གིས་གོ་བརྡ་འདི་འདྲ་ཞིག་སྤྲོད་ཐབས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་ནི་གསལ་པོ་རེད། ཨ་ཀོང་གིས་རིན་པོ་ཆེས་ཟུར་མང་དགོན་པ་ནས་མཉམ་དུ་བསྟམས་ཤེས་པའི་ཚོས་ཕྲས་གཞན་དག་ཆམས་ཀྱང་ཁོའི་ས་འཛིག་དགོས་པའི་དགོས་འདྲན་ཡང་བཏོན་བྱུང་། དེ་ཚོའི་ནང་དུ་རིན་པོ་ཆེས་ཏ་ཅང་གཅོགས་ཆེར་འཛིན་གནང་པའི་གསེར་ལས་གྱུབ་པའི་ཚོས་སྐྱོང་ནས་པོ་ཆེ་གོའམ། མ་ཎྜ་ཀཱ་ལའི་སྐུ་བརྙན་དང་། ཇེ་བཙུན་མི་ལ་རས་པ་དང་སྨོན་དགོན་པཆེ་འབྱུང་གནས་ཀྱི་སྐུ་འདྲ་ཚུང་དུ། གཞན་ཡང་གལ་ཆེའི་མཚོད་ཕྲས་བཅས་ཡོད། རིན་པོ་ཆེས་གོད་ནས་གོངས་ཚད་ཚུང་ལ་ཙ་ཆེ་བའི་མཚོད་ཕྲས་འདི་དག་འགའ་ཞིག་མ་གཏོགས་བསྟམས་ཤེས་ཕྱབ་མེད། ད་ཆ་ཨ་ཀོང་གིས་འདི་དག་མང་ཆེ་བ་བསམ་ཡས་གླིང་དུ་འཛོག་དགོས་ཟེར། ང་ཚོས་ཁོ་ལ་འདི་དག་འགའ་ཞིག་ང་ཚོར་འཕྲིར་དུ་འདྲུག་རོགས། གཞན་དག་ཚང་མ་ཁོ་རང་གི་ས་བཞག་ན་འཕྲས་ཀྱི་རེད་བཙོད་པ་ཡིན། རིན་པོ་ཆེའི་དགོན་པའི་ཚོས་ཕྱོགས་ཀྱི་

ལྷ་སྐུ་རྡེན་གསུམ་དང་མཚོད་ཕྱག་ཕྲུགས་ཆེ་བ་གཏོར་བཤིག་བཏང་ནས་མེད་པའི་གནས་ སྟངས་འདིར་བསམ་ཤེས་བྱེད་སྐབས། ཟུར་མང་དགོན་པ་དང་འབྲེལ་བའི་དངོས་ཕྱག་ མཐའ་མ་འདི་ཚོ་དང་ཁ་བྱལ་དགོས་ཟེར་བ་དེ་རིན་པོ་ཆེར་སེམས་སྙུག་ཚད་མེད་བྱུང་ ཡོད། ཨ་ཀོང་ནི་ཟུར་མང་དགོན་པ་ནས་ཀྱང་མ་རེད། དེས་ན་ཁོས་ཟུར་མང་གི་ཐམ་གཅ་ དང་མཚོད་ཕྱག་ལ་སྟངས་འཛིན་བྱེད་པ་འདི་བློ་ལ་མི་འགྱོ་བ་ཞིག་རེད།

ང་ཁོང་ཁྲོ་ལངས་ཏེ་ངས་ང་གཉིས་གཉིན་སྒྲིག་ཚར་བའི་རྟེས་སུ་གྱང་ཆོགས་ལ་ འཕྲིད་མཁན་གྱི་ཨ་ཞང་དེར་ཁ་པར་བཏང་ནས་འབྱུང་བཞིན་པའི་གནས་ཚུལ་ཐབས་ སྐྱོ་བོ་དེའི་སྐོར་བཤད་པ་ཡིན། ཁོས་ང་ཚོར་རོགས་པ་དང་རྒྱབ་སྐྱོར་ཙ་བ་ནས་བྱས་མ་ བྱུང་། ཁོ་རང་ཁྱིམས་ཙོད་པ་ཞིག་ཡིན་ཙང་ངས་ང་ཚོར་རོགས་སྐྱོར་བྱེད་པའི་རེ་བ་བྱས་ པ་ཡིན། འོན་ཀྱང་ཁོས་ "ཁྱེད་རང་ལ་སྙུག་པོ་ཞེ་དགས་བྱུང་བ་རེད།" ཙམ་ཞིག་ལས་ བྱུང་། དེས་ན་རིན་པོ་ཆེས་ཟུར་མང་དགོན་པའི་ཐམ་གཅ་ཚོ་ཨ་ཀོང་གི་ས་བཞག་སྟེ་ ང་ཚོས་དཏུལ་དེས་གནམ་གྱའི་འཛིན་བྱང་ཉོས། ང་ཚོས་ *༡༩༧༥* བར་དུ་ཐམ་གཅ་དག་ ཚུར་ལེན་ཐུབ་མ་བྱུང་།

གནས་སྟངས་སྐྱོ་བོ་དང་གནས་བབ་ཁག་པོ་ཅི་ཙམ་ཡོད་རུང་རིན་པོ་ཆེར་ག་རེ་ཡོང་ ཆུ་ཡིན་པའི་སྐོར་ལ་ཐུགས་རེ་བཟང་པོ་ཞིག་འདུག་ རིན་པོ་ཆེས་ "འཛིག་རྟེན་བཀོད་ པ་པོས་བྱིན་ཆློས་ཤིག་གནང་ཆུ་ཡོད་པར་ངས་ཡིད་ཆེས་བྱེད་ཀྱི་མེད། འོན་ཀྱང་ལས་ འཐས་ཀྱི་གནས་སྟངས་དང་། མཁན་པོ་གང་ཤར་དང་འཇམ་མགོན་ཀོང་སྒྲལ་གྱི་འཕྲིན་ ལས་དེས་ *༡༩༨༠* དཔྱིད་ཀ་དེར་ང་དང་ངའི་བཟའ་ཟླ་གཉིས་ཨ་ཁྲི་ལན་ཁྲིག་ཆུ་མཚོ་ གཙོད་པར་ལམ་སྟོན་གནང་བྱུང་།"[12]

ང་གཉིས་ཀྱིས་འགྱོ་ཏུས་བཆུབ་པའི་སྐབས་སུ་རིན་པོ་ཆེའི་བུ་དེ་ང་ཚོས་ཨ་རིར་ ལེན་མ་ཐུབ་བར་དུ་ཨ་ཀོང་གིས་ལྷ་སྐྱོང་བྱེད་ཆུའི་ཁས་ལེན་ཐོབ། འོད་གསལ་ལ་ལ་དབྱིན་ ཡུལ་གྱི་ཕྱི་སྐྱོད་ལག་ཁྱེར་མེད་པ་དང་། ང་ཚོའི་ཐོངས་མཚན་གྱི་དཀའ་ངལ་གྱི་རྒྱུན་

12 ཚོས་ཆུམ་དྲང་པ། "ཚོས་ཆུམ་དྲང་པའི་གསུང་འབྱམ་གཅེས་བཏུས།" གླིགས་བམ་དང་པོ། (ལྷོ་སི་ཏོན་ཤམ་ཁ་ལ་དཔར་ སྐྲུན་ཁང་། ༡༩༩༩) ཤོག་གྲངས་ ༡༥༣ །

པས་ཁོ་ང་ཚོའི་མཁན་དུ་འཁྱིད་ཐུབ་མ་བྱུང། དེ་བཞིན་ང་ཚོར་འཇོག་བྱང་གསུམ་པ་ཞིག་ཏོ་རྒྱའི་དཏུལ་ཡང་མེད། ཇེས་ས་ཁོ་ལེན་ཐབས་བྱེད་རྒྱར་དཀའ་ངལ་དུ་མ་འཕྲད་པའི་དབང་གིས་དེ་དུས་ཁོ་ང་ཚོའི་མཁན་དུ་འཁྱིད་ཐུབ་ཡོད་ན་ཅི་མ་རུང་སྙམ།

མཐའ་མ་དེར་ང་ཚོ་ཐོན་རྒྱའི་ཉིན་མོ་དེ་ ༡༩༥༠ ཟླ་གསུམ་པའི་འགོ་སྟོད་དུ་སྲིས་ང་ཚོས་བསམ་ཡས་གླིང་དུ་ཟླ་བ་གཉིས་ལྷག་ཙམ་ཞིག་ལས་བསྡད་མེད་ཀྱང་ཅ་ཅང་ཡུན་རིང་བསྡད་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཚོར་བྱུང། ཕི་རས་ས་ཁི་ཕྲི་ལྷིག་གནམ་ཐང་ལ་གླ་འཁོར་གྱི་ནང་འགྲོ་དུས་རིན་པོ་ཆེས་གློ་བུར་ཞིག་ལ་བསམ་ཡས་གླིང་གི་ཉེ་འགྲམ་དུ་ཡོད་པའི་ལང་ཏོམ་གྱི་ཆང་ཁང་ཞིག་ཏུ་གུང་ཆོགས་བཟའ་རྒྱ་ཐག་གཅོད་གནང་སོང། འདི་ལྟར་གནང་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཡིན་དས་ནི་ཆ་བ་ནས་རྟོགས་ཐུབ་མ་བྱུང། ང་ནི་ཅི་བྱེད་འདི་བྱེད་མེད་པར་གྱུར་སོང། གང་ཡིན་ཟེར་ན་བདུན་གཅིག་གི་ནང་དུ་ཕྱི་ལ་ས་ལྟའི་ནས་ནེའུ་ཡོག་བར་དུ་འཕྱར་བའི་གནམ་གྱུ་ཐེངས་གཉིས་ལས་མེད། ངས་ཁོང་ལ་སྒྲུན་པོ་བཟོས་པ་དེར་ཁོང་ཆུང་ལངས་འདུག་པས་ངས་བཟོད་སྐོམ་བྱས། ང་ཚོ་ལྟབས་ལེགས་ནས་ཕི་རས་ས་ཁི་ཕྲི་ལྷིག་ཏུ་སྲིས་གནམ་གྱུ་ཕྱར་ཚར་འདུག་པ་ནི་སྨོས་ཅི་དགོས། ང་ཚོ་བསམ་ཡས་གླིང་དུ་སླར་ཡང་ཉི་མ་བཞི་སྟོད་པར་ཕྱིར་ལོག་བྱེད་དགོས་བྱུང། འོན་ཀྱང་གནམ་གྱུ་ཇེས་མ་དེ་ཇེས་ཟིན་བྱུང། དེའི་སྐོར་ལ་ཕྱིར་ཏན་བྱེད་སྐབས། ངའི་བསམ་པར། དེ་དུས་རིན་པོ་ཆེས་དབྱིན་ཡུལ་བཞུག་སྟེ་འགྲོ་ཁོ་ཆ་ཤས་གལ་ཆེན་ཞིག་ལ་ག་ལེར་བཞུགས་བརྟེད་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་དེ་ང་ལས་ལྟག་པ་མཁྱེན་པ་རེད་སྙམ། ཁོང་གིས་ཁོང་རང་གོད་ནས་བྱོས་བྱོལ་དུ་ཕེབས་རོགས་བློ་ཐག་ཉེ་ཕོས་ཡིན་པ་ཙ་ཀོང་ལ་ག་ལེར་བཞུགས་གསུངས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། ཁོང་གིས་དབྱིན་ཇིའི་སྐད་ཡིག་མཐིལ་ཕྱིན་པར་སྦྱོང་ས་དང། ནུབ་ཕྱོགས་པ་དང་ཁོང་ཚོའི་ས་ཁམས་ཁམས་དང་འབྲེལ་བའི་སྐོར་ལ་གསར་རྟེད་མང་པོ་བྱུང་ས། ནུབ་ཕྱོགས་པའི་སྟོས་མ་ཚོ་དང་འབྲེལ་བ་དང་པོ་བཟོ་ས་པའི་དབྱིན་ཡུལ་དེར་ག་ལེར་བཞུགས་གསུང་གི་ཡོད་པ་རེད། གང་ལྟར་ང་ལ་བཟོད་མ་བདེ་ཅི་ཙམ་བྱུང་མིན་ལ་མ་ལྟོས་པར་ཁོང་གིས་དེ་ནས་མ་ཕེབས་སྟོན་ལ་ལྟོད་ལྟོད་གནང་པ་རེད།

རིན་པོ་ཆེས་ས་ཀོད་ལནད་ནས་ཕུར་པ་ཞིག་ཁ་བཏགས་རིང་པོ་ཞིག་ལ་བསྒྲལ་ཏེ་ཐྲེད་པར་བཏགས་ནས་ཚེལས་པ་རེད། ཕུར་པས་ཐྲད་ཅིག་དེ་ཉིད་ལ་ངར་འཛིན་བཅོམ་སྟེ་གེགས་དང་བར་ཚད་སེལ་བར་བཙུ་ཡི་ཡོད། འདི་ནི་རིན་པོ་ཆེས་ཨ་ཀོང་གི་ལག་ཏུ་མ་བཞག་པའི་ཁོང་རང་གི་བོད་ཀྱི་དགོན་པའི་མཚོད་ཕུས་ཀྱི་གྲས་ནས་གཅིག་རེད། མ་མཐར་ཡང་དྲན་རྟེན་སྣ་གཅིག་པོ་འདི་ཉམས་པ་མེད་པར་མཉམ་འཕྲེར་གྱིས་ཁོང་དབྱིན་ཡུལ་ནས་ཐོན་གནང་པ་རེད། ཕུར་པ་འདི་ནི་བོད་དུ་ནང་པ་ས་ཁར་རྒྱས་པའི་ཚོས་ཀྱི་སྲོལ་གཏོད་མཁན་སློབ་དཔོན་པཎ་འབྱུང་གནས་ཀྱི་རེད། དེས་ཏ་ལམ་ཁོང་གི་མི་ཚེའི་འགྱུར་ལྟོག་ལ་མཁོ་བའི་མཐུ་ནུས་སྤྱིན་པ་དང་སྲུང་སྐྱོབ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་ནང་བཞིན། སྐབས་དེ་དུས་རིན་པོ་ཆེས་ཕུར་པ་དེ་ལུས་དང་འབྲལ་མེད་གནང་གི་རེད། སྐབས་དེར་དུས་ཚོད་མི་འདྲ་བ་ཞིག་ཡིན་ཙང་གནམ་ཐང་དུ་ལུས་བཤེར་བྱེད་སྐབས་ལྷག་རིགས་བརྒ་སྟོན་འཕྲལ་ཆས་དེ་ཚོས་ཉིན་བརྒ་བཏང་མ་སོང་།

གནམ་གྱའི་ནང་དུ་ངེད་གཉིས་ཞེ་དགས་སྟང་བ་རྒྱིད་པོ་བྱུང། དེའི་ཐད་ལ་རིན་པོ་ཆེས་ "ང་གཉིས་ཀྱིས་ཨ་མི་རི་ཀའི་གླིང་ཕན་དེ་དབང་དུ་བསྟུ་རྒྱའི་སྐོར་ལ་བཞད་གད་འདྲ་བཤད་ཅེས་ཏེ་སྟང་བ་བདེ་པོ་བྱུང།"[13] ཞེས་རྟེས་སུ་ཟིས་གནང་ཡོད། ང་གཉིས་ཀྱིས་ཨ་རིའི་ནང་ལ་འཛུལ་རྒྱའི་རེ་བ་བྱས་ཏེ་ནེའུ་ཡོག་ལ་འཕུར་བ་ཡིན། འོན་ཀྱང་ཐོངས་མཚན་ཚད་ལྟན་མེད་པར་འཛུལ་འཛུག་གི་མ་རེད་ཅེས་བརྗོད་བྱུང། འོན་ཀྱང་ང་གཉིས་ཀ་དབྱིན་ཡུལ་གྱི་མི་ཞར་ཡིན་པས་མྱ་མཐུད་ལེ་ན་ཏར་འགྲོ་ཏུ་བཙུག་ཙང། ང་ཚོས་ཏོ་རོན་ཏོ་ལ་འཕུར་བ་ཡིན། མཐའ་མ་དེར་ང་གཉིས་འཛམ་གླིང་གསར་པའི་ནང་དུ་སྒེས།

དབྱིན་ཡུལ་དུ་ང་གཉིས་ཀྱིས་མྱངས་པའི་དུས་ཚོད་འཇིགས་སུ་ཐུང་བ་དེར་ཕྱིར་ཏན་བྱེད་སྐབས། ངའི་ས་མས་ཀྱི་ཆ་ཤས་ཤིག་གིས་གནས་ཚུལ་དེ་ཡོངས་ཤོག་བཟེད་དུ་འཛུག་འདོད་ཡོད་པ་དང་ཆ་ཤས་དེས་ "དུས་ཚོད་ངན་པ་དེའི་སྐོར་གཞན་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་ཤོད་དམ།" ཞེས་ཟེར་ཀྱི་འདུག འོན་ཀྱང་ངས་རིན་པོ་ཆེས་འདིའི་སྐོར་ལ་གསུངས་

13 ཚོས་རྒྱམ་བློ་བ། ཚོས་རྒྱམ་བློ་བའི་གསུང་འབུམ་གཅེས་བཏུས་སྒྲིགས་བམ་དང་པོ། (སྨྲོ་ས་ཏོ་ཥ་ཤམ་ཐྲ་ལ་དཔར་སྐྲུན་ཁང་། ༡༩༩༥) ཤོག་གྲངས་ ༦༨ །

པ་ཞིག་རྡན་ཀྱི་འདུག་ ང་ཚོ་དབྱིན་ཡུལ་ནས་ཐོན་ཏེ་རྒྱ་བ་འགའི་རྟེས་སུ་ངའི་ཕྱི་གས་འདི་ལྟར་ཕྱིས་ཡོད།

ང་ལ་ "བོད་དུ་སྐྱེས་པ" ཞེས་པའི་དེབ་ཀྱི་འདོན་ཐེངས་གསར་པ་དེར་མཇུག་བསྡུའི་གཏམ་ཞིག་ཕྲི་དགོས་པའི་རེ་སྐུལ་བྱུང་སྐབས། ངས་འདས་པའི་ལོ་འགའི་གནས་སྟངས་ཀྱི་སྐོར་ལ་བསམ་ཞིབ་བྱེད་འགོ་བཙུགས་པ་ཡིན། ལོ་དེ་དག་གི་ཆེས་ཁྱད་དུ་འཕགས་པའི་སྤྱས་ཚད་ནི་གསུང་ཚོས་ཀྱི་སྟོབས་ཤུགས་སུ་ཐྱུར་ཅིང་། དེ་ནི་རྒྱ་གར་དང་། དབྱིན་ལན། ཞ་རི་ལ་ཡོད་སྐབས་སུ་རྒྱུན་མི་ཚད་པའི་སྟོབས་པའི་འབྱུང་ཁུངས་སུ་ཐྱུར།

གང་དུ་མི་ཚོ་རང་བྱུང་ཁོར་ཡུག་ལ་ཆེས་འཇེལ་བ་ཟབ་པ་དང་། ཁ་དོག་བཀྲ་ལ། སྟབས་བདེ་བའི་ཁྱད་ཆོས་ཅན་གྱི་བོད་ལས་ཆ་ཅང་ཐ་དད་པའི་མི་ཚེ་གསར་པའི་འགྲོ་སྟངས་འདིར་འཕྲོད་བསྟན་བྱེད་རྒྱ་དེ་གདོང་ལེན་ཆེན་པོ་ཞིག་རེད། དེ་ནི་ངའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཞེ་ཆེན་གྱི་འཛམ་མགོན་ཀོང་སྤྲུལ་དང་མཁན་པོ་གང་ཤར་གཉིས་ཀྱི་གཡོ་མེད་འཐལ་མེད་ཀྱི་བྱིན་མཐུ་ཉག་ཅིག་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་རེད། ཁོང་གཉིས་ཀྱིས་ང་ལ་གནས་དང་དུས་ལ་ལྟོས་མི་དགོས་པར་གཞི་ཙའི་ས་མས་ཆལ་དུ་འབེབས་སྟངས་ཀྱི་སྐོར་ལ་བཀའ་སློབ་གནང་བྱུང་། ཁོང་གཉིས་ཀྱིས་ང་ལ་ཆབ་སྲིད་དང་། ཐུན་ཚོགས། དེ་བཞིན་མི་ཚེའི་སྒྲོམ་གཞི་གཞན་ཚང་མར་འཛིག་ཅོངས་ཁྱབ་ཡིན་པའི་ས་མས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཏེ། ཁོན་མོངས་པ་དང་ཆམ་རྐོག་གི་གཞན་དབང་དུ་ཡོད་ཚུལ་གྱི་སྐོར་བསྟན་གནང་བྱུང་། ངས་བོད་པ་དང་དེ་བཞིན་ནུབ་ཕྱོགས་པ་མང་པོ་དཀའ་ངལ་འདིའི་ནང་ཚུད་ཡོད་པ་མཐོང་ཐྱོང་ཡོད།[14]

14 ཚོས་རྒྱམ་རྡུང་པ། ཚོས་རྒྱམ་རྡུང་པའི་གསུང་འབུམ་གཅེས་བཏུས་སྒེགས་བམ་དང་པོ། (སྒྲོ་སི་ཏོན་ཥམ་སྒ་ལ་དཔར་སྐྲུན་ཁང་། ༡༩༩༦) ཤོག་གྲངས་ ༦༥ །

དེས་ན་ངས་བསམ་ཡས་གྲོང་ཁྱེན་མཐའ་མ་དེ་ཚོའི་ནང་གང་བྱུང་བ་རྣམས་དྲན་
གསོ་བྱེད་རྒྱུ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་ཞེ་དགས་ཡིན་པ་རྟོགས་བྱུང། གང་གིས་ཞེ་ན་དེ་ནི་བསྟན་
བྱ་གལ་ཆེན་ཞིག་རེད། དེ་ནི་ང་ལ་རྒྱ་ཀུ་ཚོས་ཉམས་ལེན་རྣམ་དག་བྱེད་དགོས་པའི་
དྲན་གསོ་ཞིག་རེད།།

དྲུག

ང་གཉིས་ཨ་རིའི་ནང་དུ་འཛུལ་ཐུབ་མེད་ཀྱང་བྱང་ཨ་མི་རི་ཀར་སྒྲིབས་ཐུབ་པ་དེར་སྨོ་སེམས་འཕེལ་པོ་བྱུང་། ཏོ་རོན་ཏོའི་གནམ་ཐང་ནས་གླ་འཕོར་ཞིག་གི་ནང་ལ་འཛུལ་ཏེ་འགྲོ་སྐབས་དེ་ནི་དབྱིན་ཡུལ་དང་ཅ་ཅང་མི་འདྲ་བ་ཞིག་ཡིན་པ་དེ་མ་ཐག་ཏུ་རྟོགས་བྱུང་། ང་ནི་ས་ཆ་དེས་ཡིད་འཕྲོག་སོང་། གཞུང་ལམ་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་། མོ་ཏ་ཆེན་པོས་མཚོན་ཡོད་ཚད་ཚང་མ་སྣུར་དུ་ཕྱིན་པ་དང་ཆེ་ཅུ་ཕྱིན་པ་ལྟར་མངོན། གླ་འཕོར་དེས་ང་ཚོས་སྐབས་དེར་གླ་ཐུབ་པའི་མཐོན་ཁང་མདོག་ཉིས་ཤིག་ཏུ་བསྐྱལ་བྱུང་། དེར་ང་ཚོ་མཚན་གཅིག་བསྡད། ས་ང་ཉིན་ཞོགས་པ་དེར་ང་གཉིས་ལ་ཁ་ལག་ཅིག་བཟའ་འདོད་སྐྱེས་པས་ཁྲོམ་ར་ཞིག་འཚོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ཡིན། ང་གཉིས་སྣ་འཛོམས་ཁྲོམ་ར་ཞིག་ཏུ་སྒྲིབས་པ་དང་ཐད་དེ་མཚོ་འཐོམས་སོང་། དབྱིན་ཡུལ་དུ་ཚོང་ཁང་འདི་འདྲ་མེད། ཚོང་ཁང་གི་ལས་ཁུངས་དེ་ཚོའང་ཡག་པོ་འདུག ཁོང་ཚོས་ "ཁོང་། ཁྱེད་རང་ལ་ཕྱག་རོགས་ཞུ་དགོས་འདུག་གམ།" དང་ "ཁྱེད་རང་ལ་གང་མཁོ་བ་ཚང་མ་ཆ་ཚང་སོང་ངམ།" "ཉི་མ་བཟང་པོ་ཞིག་ཡོང་བ་ཨོག" ལ་སོགས་པ་ཟེར་ཀྱི་འདུག ཁྱེད་སྟངས་འདི་ངས་བཅོས་མ་ཞིག་ཏུ་མཛོང་བྱུང་། དབྱིན་ཡུལ་དུ་འདི་འདྲ་ནམ་ཡང་བྱུང་ཡོད་ཀྱི་མ་རེད། ཚོང་ཁང་ནང་གི་དངོས་པོ་ཚང་མའི་བོངས་ཚད་དང་སྟུམ་ཞག་དོད་པོའི་རང་བཞིན་དེར་ང་ངོ་མཚར་སྐྱེས་བྱུང་། ལྷ་ཚལ་དང་། འཁྱག་ཟས། མངར་ཟས། ཀུབ་ཕྱིས་ཨོག་བུ་བཅས་བསྟར་པ་དང་བསྟར་པ་བསྒྲིགས་ཏེ་ཡོད་པ་དང་། ཤ་རིགས་ཡོད་ས་དེར་གླང་ཤ་དང་། ཕག་ཤ ཁ་ཤ་ཁོག་ཀྱི་ཚན་པ་ཟུར་དུ་འདུག རིན་པོ་ཆེས་ཤ་ཟ་ནས་སྲིག་མ་ཆེན་པོ་ཞིག་དང་། ངས་ཁུ་ར་འཁྱག་སྒྲིའི་དཀར་ཆུན་བྱས་པ་ཞིག་ཉོས་པ་ཡིན། ང་གཉིས་ཀྱིས་ཉོ་ཚ་ཆ་རྣམས་མཐོན་ཁང་དུ་ཁྱེར་ཏེ་ཁལ་ཁྱིའི་སྟེང་དུ་བསྟད་ནས་བྱོ་བ་ཞིམ་ལ་བོངས་ཚད་ཆེ་བའི་ཁ་ལག་དེ་དག་ཟོས་པ་ཡིན།

ཉིན་རྟེས་མ་དེར་རིན་པོ་ཆེས་ཏོ་རོན་ཏོའི་ནང་པའི་ཚོས་ཚོགས་ཞིག་ལ་འཕྲལ་བ་གནང་སྟེ། ཁོང་རང་ཏོ་རོན་ཏོ་ཏུ་སྟེབས་ཡོད་པའི་གོང་པའི་བླ་མ་གང་དུའང་སྟོད་ས་མེད་མཁན་ཞིག་ཡིན་ཞེས་འགྲེལ་བཤད་གནང་སོང། ཐོག་མའི་ཚར་ང་ཚོས་ཁེ་ན་ཨར་ལོ་མང་སྟོད་མཁན་གོང་པའི་དགེ་ཆན་གཟའ་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་ས་ར་སྟོད་རྒྱའི་རེ་བ་བྱས་པ་ཡིན། ཁོང་གིས་སི་ཀོད་ལནད་དུ་རིན་པོ་ཆེར་མཛལ་འཕྲད་བྱེད་ཐོང་པ་དང་ཁོང་གཉིས་འཚམ་པོ་ཡོད། འོན་ཀྱང་སྐབས་དེ་དུས་ཁོང་ཕྱི་སྐྱོད་བྱས་ཏེ་བསྟད་མི་འདུག

ང་གཉིས་ལ་སྟོད་ས་འི་གནས་ཚང་མེད་པ་དང་མགོན་ཁང་དུ་མྱ་མཐུད་སྟོད་ཐུབ་པའི་དབུལ་ཡང་མེད། ང་ཚོས་སྐབས་དེར་ཐུར་མོནད་ཏུ་སྟོད་བཞིན་པའི་རིན་པོ་ཆེའི་སྨོབ་མ་གཉིས་ཏེ། ཐྲི་རན་ལུ་ཁི་སི་དང་སྐལ་བཟང་གཉིས་ལ་ཁ་པར་བཏང་ནས་ལམ་སྟོན་བྱེད་རོགས་ལབ་པ་ཡིན། ཁོང་གཉིས་ལ་ཉེ་ཆར་ཨ་རིར་ས་ཆ་ཞིག་ཐོབ་འདུག་ལ། དེ་ནི་རིན་པོ་ཆེའི་ཚོས་ཚོགས་དང་པོར་འགྱུར་རྒྱུ་དེ་ཡིན། ཁོང་ཚོས་ང་གཉིས་ལ་ཐྲུར་མོནད་ནས་མོ་ཅའི་ཆུ་ཚོད་འགའ་ཤས་ཀྱི་རྒྱང་ཐག་ལས་མེད་པའི་མོནད་རིལ་དུ་འགྲོ་དགོས་པའི་ཁྲོས་འགོ་བཏོན་བྱུང། ཁོང་ཚོས་ང་གཉིས་ལ་དེ་གར་ཐུག་འཕྲད་དུ་ཡོང་རྒྱུ་སྟབས་བདེ་པོ་ཡོད། ཁོང་གཉིས་ཀྱིས་ང་ཚོའི་གནད་དོན་གྱི་ཐོག་ལ་ལས་ཀ་བྱེད་མཁན་ཕྱི་མི་དོ་དམ་གྱི་ཁྲིམས་ཙོད་པ་ཞིག་འཚོལ་བཞིན་པ་དང་། ང་གཉིས་ཨ་རི་ལ་བདུན་ཕག་འགའ་ཤས་ཀྱི་ནང་ཆུད་དུ་འཛུལ་ཐུབ་པའི་རེ་བ་བྱེད་ཀྱི་འདུག

ང་གཉིས་ལ་མེ་འཁོར་གྱི་འཛོན་བྱང་ཁོ་རྒྱུ་འདང་ཅམ་གྱི་དབུལ་ལས་མེད་སྟབས་མོནད་རིལ་ལ་མཚན་གྱི་མེ་འཁོར་ཞིག་གི་ནང་དུ་ཕྱིན་པ་ཡིན། ང་ཚོ་དེ་གར་སྟེབས་དུས་ནང་པའི་ཐྲི་ཚོགས་ཀྱིས་ས་མྱ་ལིམ་ཟེར་བའི་ཀོ་རི་ཡའི་གླ་བ་ཞིག་ལ་འབྲེལ་མཐུད་བྱུང་པས་ང་ཚོ་ཁོང་དང་ཁོང་གི་བཟའ་ཟླའི་མཁན་དུ་སྟོད་པར་མགྲོན་འབོད་བྱས་བྱུང། མོ་ནི་ནུབ་ཕྱོགས་མ་ཞིག་ཡིན་ཀྱང་ཀོ་རི་ཡའི་ཁ་ལག་བཟོ་རྒྱུར་ཏ་ཅང་མཁས་པོ་ཡོད་པས་ང་ཚོས་ཁོང་གཉིས་དང་ལྷན་དུ་ཁ་ལག་ཞིམ་པོ་ཟེངས་འགའ་ཟས་པ་ཡིན། ཁོང་གཉིས་ལ་ཐུ་ཀུ་བུ་ཚུང་ཚུང་མིང་ལ་མ་ཏི་ཟེར་བ་ཞིག་འདུག ཀོ་རི་ཡའི་སྐད་དུ་ཁོའི་མིང་གི་

གོ་དོན་དེ་ "སངས་རྒྱས་ལ་མཆོད་པ་" ཞེས་ཟེར་བ་རེད་སྟམ། དང་ཐོག་ང་ཚོ་ཕན་ཚུན་འཚམ་པོ་བྱུང། དེ་ནས་མཚན་གཅིག་ལ་རིན་པོ་ཆེ་དང་ས་མུ་གཉིས་ཙ་རག་འཕྲུང་ནས་ཕྱི་པོ་བསྟད་པ་དང་སང་ཉིན་དེར་ས་མུས་ང་ཚོར་དེ་ནས་འགྲོ་རོགས་ལབ་བྱུང། གา་རེ་བྱུང་ཡོད་མིན་ངས་ཏན་ཏན་མི་ཤེས། ས་མུ་ཡིས་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ "ཁྱེད་རང་སངས་རྒྱས་འདྲ་པོ་མཐོང་ཟུང་ཁྱེད་རང་མི་དགྱུས་མ་ཙམ་རེད། ཁྱེད་རང་སྒྲུང་འདྲ་པོ་འདུག་ལ། ཁྱོད་ཀྱིས་སྒྲུང་ལྟར་ཕྱིད་ཀྱི་འདུག ཁོན་ཀྱང་ཁྱེད་རང་ངོ་མ་དེ་མ་རེད། ཁྱེད་རང་འདིར་བསྟད་ནས་འགྲིག་གི་མ་རེད།" ཅེས་བརྗོད་སོང། དེ་ནི་ས་ཀོད་ལནད་ཀྱི་ནུས་པའི་ལྟག་འགྲོ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཏུ་ཚོར་བྱུང།

ཁེ་ན་ཏའི་ནང་ཚོས་ཀྱི་གནས་སྟངས་དེ་ང་ཚོས་ཙ་རིར་མཐོང་བ་དང་གཅིག་མཚུངས་རེད། གྲོང་ཁྱེར་ཆེ་ཁག་གི་ནང་དུ་སྦ་ཚུགས་པའི་ཐེག་ཆེན་ནང་པའི་ཐྲི་ཚོགས་དུ་མ་འདུག ཁོན་ཀྱང་དེ་དག་མང་ཆེ་བ་ནི་ནང་ཚོས་གཙོ་ཆེར་དར་ས་དང་རིག་གཞུང་དེ་གའི་ནང་དུ་འཚར་ལོངས་བྱས་ཤའི་ཡུལ་རྒྱ་ནག་དང། ཉི་ཧོང། ཀོ་རི་ཡ་བཅས་ནས་ཡོང་བའི་ཙ་རིའི་ཞེ་ཤེ་ཡ་པ་དང། ཁེ་ན་ཏའི་ཞེ་ཤེ་ཡ་པ་དེ་ཚོ་ལས་གྲྭབ་པ་རེད་འདུག བལྟས་པ་ཙམ་ཀྱིས་རིན་པོ་ཆེ་ཡིད་འཕྲོག་མི་ཁྱིད་པའི་ཆ་ཞིན་ཅན་ཀྱི་གནས་བབ་ལྟན་པ་ཤ་ས་ཀྱི་རེད། གཅིག་བྱས་ན་ང་ཚོའི་ཐོག་མའི་ཐུག་འཕྲད་ཡག་པོ་མ་བྱུང་བ་དེ་ཆེས་ཡ་མཚན་པ་ཞིག་མ་རེད།

ང་ཚོ་ས་མུའི་ཁྱིམ་ནས་ཐོན་རྗེས་ང་གཉིས་ལ་བདུན་ཕྲག་གཅིག་ལ་ཏོ་ལོར་ཞི་ཤུ་ཙ་ལྟ་སྟོད་དགོས་པའི་ནང་ཆས་རང་འགྲིག་ཅན་ཀྱི་ཁང་པ་ཆུང་དུ་ཞིག་ཐོབ་བྱུང། བརྟན་འཕྲིན་ཀྱི་ཆེད་དུ་བདུན་གཅིག་ལ་ཏོ་ལོར་གསུམ་སྟོན་མ་སྟོད་དགོས་ཀྱི་འདུག བདུན་ཕྲག་དང་པོའི་ཁང་གླའི་ཆེད་དུ་ངས་རིན་པོ་ཆེའི་ནི་བཟའི་ཁུག་མ་བསྟོགས་ནས་ཁང་གླ་མང་ཆེ་བ་ས་ལ་མའི་ངོ་བོར་སྟད་པ་ཡིན།

མཐའ་མ་དེར་ཙ་རིའི་ནང་ན་ཡོད་པའི་རིན་པོ་ཆེའི་སྒོ་བ་མ་ཚོ་ནས་ང་ཚོར་རོགས་སྐྱོར་གང་འཚམས་ཐོབ་རྒྱ་འགོ་ཚུགས་སོང། འོན་ཀྱང་ཐོག་མའི་ཆར་ང་ཚོ་དབུལ་

ས্ལས་གཙོ་ཆེར་འབྲས་བཟས་ཏེ་འཚོ་བ་བསྐྱལ་བ་ཡིན། ང་གཞོས་ལ་འབྲས་བཙོ་སའི་ སྟོད་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་དང་། སྐབས་རེ་ང་གཞོས་ལ་འབྲས་ཀྱི་ཐོག་ཏུ་གླང་ཤའམ། བྱ་ཤ་ཕན་བུ་ཁ་སྟོན་ཀྱི་རྒྱུར་དཏུལ་འདང་ངེས་ཡོང་གི་ཡོད། ཁེ་མ་ཞིག་ལ་ངས་བཟའ་ ཆས་ཚོང་ཁང་དུ་ཁ་ལག་ཀྱི་ཕྱིར་ཨོ་ལོར་བདུན་བེད་སྟོད་བཏང་བ་དང་། ངས་དཏུལ་ མང་པོ་བེད་སྟོད་བཏང་འདུག་ཅེས་རིན་པོ་ཆེ་རྒྱུ་རྒྱུང་ལངས་སོང་། ཁེ་མ་གཞན་ཞིག་ལ་ ངས་མོནད་རིལ་དུ་ཚོང་ཁང་ཞིག་གི་ནང་ལ་དགོང་ཚོགས་ཀྱི་ཤ་ཀོ་བར་ཕྱིན་པ་ཡིན། ང་ དགོང་རྟེའི་ཁ་ལག་གི་ཆེད་དུ་ཕུག་རོན་གསོན་པོ་འཚོང་སའི་ཚོང་ཁང་ཞིག་གི་མདུན་ ནས་ཕྱིན། ཁོང་ཚོས་བྱ་དེ་དེ་གা་རང་དུ་གསོད་ཀྱི་འདུག ངེ་ཁེན་དེ་གར་གཅིག་རང་ལྷག་ ཡོད་པ་དང་། ང་རང་ཉམ་ཐག་པའི་བྱ་དེ་ལ་སྟེང་རྟེ་སྐྱོས་ཏེ་ངས་དཏུལ་ཡོད་ཚད་བྱིན་ ནས་དེ་ཉོས་པ་ཡིན། ང་ནང་དུ་སྒེས་ཏུས་རིན་པོ་ཆེས་ "དགོང་ཚོགས་ལ་ཅི་ཡོད།" ཅེས་ དྲིས་བྱུང་། ངས་ "ཕུག་རོན་འདིའི་དོན་དུ་ངས་དཏུལ་ཚང་མ་བེད་སྟོད་བཏང་བ་ཡིན།" ཞེས་ཞུས། ཁོང་གིས་དེའི་ཐད་ལ་ཡག་པོ་ཞེ་ཏགས་གནང་སོང་། ང་ཚོས་ཕུག་རོན་དེ་སྐེའུ་ ཁུང་ནས་ཚེ་ཐར་བཏང་སྟེ་དགོང་དྲྭའི་ཁ་ལག་ལ་ང་གཞོས་ཀྱིས་འབྲས་རྒྱང་ཟོས་པ་ཡིན།

སྐབས་རེ་ང་ཚོས་མོནད་རིལ་གྱི་གཡས་གཡོན་དུ་ཀང་ཐང་ལ་འཚམ་འཚམ་ལ་ཕྱིན་ པ་ཡིན། འོན་ཀྱང་རིན་པོ་ཆེས་འཁར་རྒྱག་ད་དུང་བེད་སྟོད་གནང་གི་ཡོད་ཙང་། ཁོང་ ཡར་མར་ཞེབས་རྒྱུར་ལག་པོ་འདུག ངེས་ན་བཟའ་ཆས་ཀྱི་ཆ་མང་ཆེ་བ་ངས་རྒྱག་ གི་ཡོད་པ་དང་ང་ཚོས་དུས་ཚོད་མང་ཆེ་བ་ཁང་པའི་ནང་དུ་བསྡད་དེ་བསྐྱལ། རིན་པོ་ ཆེ་དང་ང་གཞོས་ཀྱིས་ལྷེབས་རྒྱ་ཡོད་པའི་འགོལ་ཁྲི་ཆེན་པོ་ཞིག་གི་སྟེང་དུ་ཉལ་ཏེ་ གཟུགས་མཚོང་བརྟན་འཕྲིན་དུ་གློག་བརྟན་ནང་འཛམ་གྱི་ཕྱུགས་སྣོ་ (Pajama Party) དང་། ཨལ་ཐྲི་རིད་ཏི་ཆི་ཁོག་གི་འཁྲབ་སྟོན་ཟིར་བ་སོགས་ལ་ཡུན་རིང་པོར་བལྟས། ང་ ཚོའི་ཁང་པ་དེ་བག་ལེབ་བཟོ་ས་ཞིག་གི་སྒང་དུ་ཡོད་པས་རིན་པོ་ཆེ་གཞི་ཁང་ནང་གི་ཕ་ ར་ན་སིའི་བག་ལེབ་བཟོ་མཁན་དེ་ལ་ཐུག་འཕྲད་དུ་ཕེབས་ཀྱི་ཡོད། ཁོ་དང་རིན་པོ་ཆེ་ ཁ་ཉིས་ཕན་ཚུན་འཚམ་པོ་ཡོད་པ་དང་ཨ་རག་མཉམ་དུ་འཐུང་གི་ཡོད། སྐབས་རེ་བག་

ལེབ་བཟོ་མཁན་དེས་ང་ཚོར་བཀ་ལེབ་རེ་སྦྱོང་གི་ཡོད། ང་ཚོ་ཅ་ཅང་དབྱལ་པོ་ཡིན་པས་འདི་ནི་གསོལ་སྟོན་ངོ་མ་ཞིག་རེད།

ཁང་བཙུགས་དེའི་ནང་དུ་སྐབས་རེ་ང་ཚོའི་མཁན་དུ་འཕྲམ་རོགས་བྱེད་པའི་སྐྱེས་པ་བཟའ་ཚོ་ཞིག་འདུག ཁོང་ཚོས་ཉལ་ཐ་ཤུགས་ཆེ་འཐེན་གྱི་ཡོད་པ་དང་སྐབས་རེ་ང་ཚོས་ཁོང་ཚོ་དང་མཁན་དུ་འཐེན་པ་ཡིན། ངས་འདི་གནད་འགག་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་པ་ཏན་གྱི་མི་འདུག ཇེས་སུ་རིན་པོ་ཆེ་སྦྱོ་སྐྱིད་གྱི་ཆེད་དུ་ཉལ་ཐ་བེད་སྦྱོད་གཏོང་རྒྱུར་མཐའ་གཅིག་ཏུ་དགག་བྱ་གནང་མཁན་ཞིག་ཏུ་ཐུར་སོང། ཡིན་ནའང་སྐབས་དེ་དུས་ཁོང་གིས་དགའ་ཞིང་སྦྱོ་བའི་ངང་ནས་ཚོད་ལྟ་བྱས་པ་ལྟ་བུར་མངོན།

ང་འཚར་ལོངས་བྱེད་སྐབས་མི་ཚེ་སྐྱིད་པོའི་ངང་ནས་བསྐྱལ་ཡོད་སྟབས། ངའི་མི་ཚེའི་ནང་དུ་ཐེངས་དང་པོར་ངས་ཐོན་ཆས་བཀྲ་དགོས་བྱུང། དང་ཐོག་ངས་འཕྲུང་སྟངས་ཡག་པོ་ཅེས་ཀྱི་མེད་དུས་ངས་རིན་པོ་ཆེའི་བལ་ཀྱི་ནུབ་ཆས་དང་སྒྲ་རས་ཀྱི་སྟོད་གོས་དེ་ཚོ་འཕྲུང་སྐམ་འཕྱལ་འཁོར་ཀྱི་ནང་དུ་ཐུགས་པ་ཡིན། འོན་ཀྱང་ཁོང་གིས་དེའི་སྐོར་ལ་སྟང་འཛིག་གནང་མ་སོང། ངས་ཁོང་གི་ནུབ་ཆས་ནང་ལ་འཕྲེར་ཡོང་སྐབས་ཁོང་གིས་ "སྟེང་ཉེ་མ། སྐྱོན་ཡོད་པ་མ་རེད། ང་ཚོའི་ཕྱུ་ཀུ་དང་པོ་དེ་ལ་ཉར་ཚོག་གི་རེད།" ཅེས་གསུངས་བྱུང།

མོནད་རིལ་དུ་ང་ཚོར་ཁང་པ་ཞིག་ཐོབ་མ་ཐག་ཏུ་རིན་པོ་ཆེ་སྟང་བ་སྐྱིད་དུ་ཕྱིན་སོང། ཁོར་ཡུག་དེའི་ནང་དུ་ཕྱི་གསལ་ནང་གསལ་ཆེ་ཅུ་ཕྱིན་པ་དང་ལྷན་དུ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ས་མེམས་སྐྱལ་ཐེབས་པ་ལྟར་མངོན། ནེའུ་ཡོག་གི་ནུས་མཐུ་ཆེ་བའི་ཕྱི་མི་ངོ་དམ་གྱི་ཁྲིམས་ཚོད་པ། མའི་ཁོལ་བ་རོན་ནའོ་ཁྲི་ཆོ་ཡིས་ང་ཚོའི་ངོན་དག་སྟྲུབ་བཞིན་ཡོད་པས། ང་ཚོ་བ་རིའི་ནང་དུ་འཛུལ་ཐུབ་ཀྱི་རེད་སྟམ་པའི་ང་ཚོར་གདེང་ཚོད་ཡོད། ངེ་ནི་ཐོངས་མཚན་རག་ཐབས་སུ་ལས་ཁུངས་འགའ་ཤས་བརྒྱུད་དགོས་པའི་ཏེ་བ་ཞིག་རེད། རིན་པོ་ཆེས་མ་འོངས་པའི་སྐོར་ལ་རེ་བ་ཆེན་པོ་གནང་གི་འདུག ང་ཚོས་མོནད་རིལ་དུ་སྐབས་དེ་དུས་དར་ས་ཆེན་པོ་ཡོད་པའི་བརྟན་རིས་ཀྱི་ངོས་གསུམ་མཐོང་བའི་ཅིས་ཤོག་འགའ་

ཤས་ཉོས་པ་ཡིན། དེ་དག་ཕར་ཚུར་འགྱུལ་སྐྱོད་བཏང་ནས་ཤེས་ཤོག་སྟེང་གི་བརྟན་རིས་བཟོ་འགྲོ་གི་ཡོད་པས་རིན་པོ་ཆེས་ "ཉིན་ཞིག་ང་གཉིས་ཀྱིས་རང་བདག་ཁང་པ་ཞིག་ཏོ་ཕྱབ་ཀྱི་རེད། དེ་དུས་ཁང་པའི་རྩིག་ངོས་གཅིག་ཆ་ཚང་ངོས་གསུམ་མཐོང་བའི་བརྟན་པར་འདི་འདྲ་སྣར་ནས་ཡོང་གི་རེད།" ཅེས་གསུངས།

ཐུར་མོནད་ནས་སློབ་མ་ཚོས་ང་ཚོར་ཕྱག་འཚལ་དུ་ཡར་ཡོང་རྒྱུ་འགོ་བཙུགས། སྐལ་བཟང་དང་ཐོ་རན་གཉིས་ཀྱིས་ཏ་ལམ་བདུན་རེ་བཞིན་ཡོང་སྟེ། ང་ཚོའི་འཚོ་བ་འཕྲོལ་ཕྱབ་པའི་ཆེད་དུ་ལག་དཏུལ་ཡང་ཡང་ཁྱེར་ནས་སྒྲད་བྱུང་། ཚོས་ཚོགས་ཀྱི་ས་ཆ་ཉོ་རྒྱུར་གཏོང་ཐོད་ཆེན་པོས་སྨྱིན་བདག་བྱེད་མཁན་གྱི་སློབ་མ་གསར་པ། ཇོ་ཙན་ནེའུ་མན་ཡང་རིན་པོ་ཆེ་མཇལ་བར་སླེབས་བྱུང་། ཁོང་ཚོས་ང་ཚོར་ཚོས་ཚོགས་ཀྱི་འཛུགས་སྒྲན་ཇི་འདྲ་འགྲོ་བཞིན་ཡོད་པའི་སྐོར་ལ་གནས་ཚུལ་བཤད་བྱུང་། ཁོང་ཚོས་ཚོས་ཚོགས་ལ་མིང་ཞིག་འཚོལ་བའི་དོན་དུ་ཙ་ཡི་ཅིང་གི་མོ་འདེབས་རྒྱར་ཐག་བཅད་འདུག ཙ་ཡི་ཅིང་གི་མོ་ཚོགས་གི་ནང་དུ་ལྷག་གི་ཐ་མའི་སྟེང་དུ་འགྲོ་བའི་ཚོগ་དོན་སྐོར་ཞིག་བབ་ཡོད་པས། རིན་པོ་ཆེའི་ཐུགས་སློན་དང་སྒྲགས་ཁོང་ཚོས་ཚོས་ཚོགས་ཀྱི་མིང་ལ་ "ལྷག་གི་ཐ་མ་" (Tail of the Tiger) ཞེས་བཏགས། ང་ཚོས་ "ཐ་མ" ཞེས་འགོད་པའི་གནས་དེའི་འཕེལ་རྒྱས་གསན་སྐོར་གསན་རིན་པོ་ཆེ་ཏ་ཅང་སྲོ་བ་འཕེལ་པོ་བྱུང་སོང་།

ང་ཚོར་མོནད་རིལ་དུ་ས་ར་ནི་ཁེ་རིན་ལ་ཡང་ཕྱག་བྱུང་། སྐབས་དེ་དུས་ཁོ་ལོ་བདུན་ཙུ་ཙམ་རེད། དུས་རིམ་ཀྱི་ཆ་ནས་བཤད་ན་ཁོ་ནི་རིན་པོ་ཆེའི་སློབ་མ་ཆུན་ཤོས་ཀྱི་གྲས་ནས་གཅིག་རེད། ཁོ་ནི་སྒ་དཀར་པོ་རིང་པོ་ཡོད་པའི་མི་ཆུན་བཟང་པོ་ཞིག་རེད། རིན་པོ་ཆེ་དང་མཇལ་འཕྲད་དང་པོའི་སྐབས་སུ་ཁོས་ "རིན་པོ་ཆེ། ང་ལ་བསྟན་བྱ་འགའ་ཞིག་དགོས་ཀྱི་འདུག དང་པོ་ངས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཉམས་ལེན་བྱས་པ་དང་། དེ་ནས་ཙ་ཏི་ཆེན་པོའི་(ལོ་མང་འགོར་བའི་རྩལ་འགྱོར་གྱི་ཉམས་ལེན་)ཉམས་ལེན་བྱས་པ་ཡིན། ང་ཆ་ངས་དེ་གཉིས་ཀ་བྱས་ཟིན་པ་ཡིན་དུས་འདིའི་རྟེས་སུ་ཀ་རེ་ཕྱེད་དགོས་རེད་དམ།" ཞེས་དྲིས་སོང་། རིན་པོ་ཆེས་ཁོ་ལ་ "ངས་ཁྱེད་རང་ལ་སྒོམ་རྒྱ་ལྟངས་སློབ་ཀྱི་ཡིན།" ཞེས་གསུངས་སོང་།

ང་ཚོ་མོན་རིལ་དུ་སྤོང་སྐབས་རིན་པོ་ཆེས་ཁོན་ཁོར་ཀྱི་ཡ་གཙུག་ལག་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོར་མང་ཚོགས་ལ་གསུང་བཤད་ཚར་འགའ་ཤས་གནང། དེ་གར་ང་ཚོས་མི་འགའ་ཤས་དང་འབྲེལ་བ་བྱས། ནང་པ་ཚུལ་མཐུན་ཡིན་པའི་ཐུ་ཀེ་སྒོལ་ལ་ཐུག་འཕྲད་བྱུང་པ་ངས་དྲན་སོས་ཀྱི་འདུག མོ་དང་བུད་མེད་གཞན་མང་པོས་ང་ཚོ་དང་མཉམ་དུ་ཡར་མར་འགྲོ་རྒྱུ་འགོ་བཙུགས། མོནད་རིལ་དུ་ང་གཤིས་བཟེན་བསམ་གཏན་པའི་ཚོས་ཚོགས་ཆུང་ཆུང་ཞིག་ཡོད་མཁན་ནུབ་ཕྱོགས་པའི་བཟེན་གྱི་བློ་མ། ཐིན་ཀེལ་མར་ཐིན་ལའང་ངོ་སྤྲོད་བྱས་བྱུང། ཁོ་ཤི་ཁོང་དུ་དུས་ཚོད་གང་འཚམས་བསྟད་འདུག་ལ། ཁོ་སྤྲོས་པའང་མཐོན་པོ་འདུག འོན་ཀྱང་ང་གཤིས་ལ་ཡག་པོ་བྱས་བྱུང། ཁོའི་སྐྱེ་དམན་ཕྲེ་ས་ལ་ནི་གྲོད་འགྱལ་གཞས་འཁྲབ་མ་ཞིག་རེད། མོས་ཕྱི་རྒྱལ་ནས་བྱུང་བའི་གཞས་འཁྲབ་སྟེ་ནང་མི་གསོ་ཡི་ཡོད་པ་དང། ང་ཚོ་ཐེངས་གཅིག་མོའི་གཞས་འཁྲབ་ས་བ་ལལ་ཏ ཕྱིན་པ་ཡིན། ལོ་རྗེས་མ་དེར་ཐིན་ཀེལ་གྱིས་ཁོ་རང་གི་ཆོས་ཚོགས་སུ་གཟའ་མཏུག་གི་ལས་རིམ་ཞིག་ཏུ་གསུང་ཚོས་གནང་བར་རིན་པོ་ཆེ་གདན་འདེན་ཞུས་སོང།

ཨ་རིར་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ནང་ཚོས་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་ངོ་མ་ལ་གོམས་འདྲིས་ཕྱན་བྱ་ཡོད་ཀྱང། གོ་རྟོགས་དང་སྦྱོང་བརྡར་མེད་པའི་མི་ཐིན་ཀེལ་ལྟ་བུའི་ནུབ་ཕྱོགས་པའི་དགེ་ཏན་གཞན་དག་ལ་འཕྲད་མྱོང་ཡོད། དོན་དངོས་སུ་ནང་ཚོས་ཀྱི་སྐོར་ལ་གོ་བ་ལོག་སྐྱེས་ཡ་མ་ཟུང་དེ་འདྲ་དུ་མ་འཕེལ་རྒྱས་སུ་ཕྱིན་ཡོད། དེ་དུས་དར་ཁྲབ་ཆེ་བའི་བཟེན་ཀྱི་ཉམས་ལེན་ཀྱི་བཟོ་འདྲ་བ་ཞིག་འདུག ཀུན་སྤྱོང་ལ་ལྷད་མེད་ཀྱང་འདང་ངེས་བཞིན་པའི་ཉམས་ལེན་དང་ཉམས་མྱོང་ལ་གཞི་བརྟེན་མ་བྱས་པའི་རྟོག་འཚར་འདྲ་གོ་རེད། དཀའ་ངལ་ཞིག་ནི་ནུབ་ཕྱོགས་པའི་རིག་གཞུང་ཤེས་པའི་སྒོ་ནས་ནུབ་ཕྱོགས་པ་ཚོ་ལ་ཚོས་ཀྱི་གོ་རྟོགས་ཐད་ཀར་སྤྲོད་ཐུབ་མཁན་ཀྱི་ཞེ་ཤེ་ཡའི་བློ་མ་ཉུང་དུ་ལས་མེད། ཕྱོགས་གཅིག་ནས་བཤད་ན། ང་ཚོར་དགྱེན་ཡུལ་དུ་འཕྲད་ཟིན་པའི་དཀའ་ངལ་དེ་དག་དང་གཅིག་མཚུངས་རེད། ཞེ་ཤེ་ཡའི་བློ་མ་མང་པོ་ཞིག་ནུབ་ཕྱོགས་པའི་སློབ་མ་ཚོར་ཞིད་སྟོང་བྱས་ནས་བསྟད་ཡོད། རིག་གཞུང་གི་འགོག་རྒྱན་དེ་མཐོ་ཐག་ཚོད་དེ་བློ་མ་དང་སློབ

མ་འདྲེས་ཐུབ་ཀྱི་མེད། དེ་ལྟར་ཡང། ཞ་རིའི་ནང་དུ་གནས་སྟངས་དེ་ཞིག་རལ་དུ་འགྲོ་བའི་དུས་ཚོད་སྨིན་བསྡད་ཡོད་པ་དང། རང་གི་མཐོང་ལམ་ལྟར་གོ་བརྡ་སྦྱོང་སྟངས་ཀྱི་ཐབས་ལམ་གསར་པ་ཞིག་གསར་གཏོད་བྱེད་མཁན་གྱི་བློ་མ་འགའ་ཞིག་སྟེ། དཔེར་ན། ཁ་ལི་ཐྭོར་ནི་ཡའི་ནང་གི་ས་བཟུ་ལི་ར་ཤི་ལྟ་བུ་བཞུགས་པ་ང་ཚོར་ཤེས་རྟོགས་བྱུང།

ཕྱི་ཟླ་བཞི་པའི་ཟླ་མཇུག་ཏུ་ང་ཚོར་ང་ཚོའི་ཐོངས་ཆེན་ཐོན་གྱབས་ཡོད་པའི་བརྡ་འཕྲོར་བྱུང། ཐྭར་མོནད་ནས་སྒལ་བཟང་གིས་མོ་ཏ་བཏང་ནས་ང་ཚོ་ལེན་པར་སྒྲིབས་བྱུང། ང་ཚོས་དེ་དུས་དངོས་ཚས་ཞུང་ཏུ་ཞིག་ལས་མེད་པ་དེ་ཚོ་བསྟུ་གསོག་བཏུབ་སྟེ། ༡༩༧༠ ཟླ་ ༥ ཚེས་ ༡ ཉིན་ཞ་རིའི་ནང་ལ་འཛུལ་བ་ཡིན། ང་ཚོར་མ་འོངས་པ་གསར་པ་ཞིག་སྒོ་ཕྱེས་པའི་ངང་ནས་ང་ཚོ་ཞ་རིའི་ས་ཐོག་ཏུ་འཕྲོར་སྒྲབས། ཟླ་བ་མང་པོའི་རིང་ལ་ང་ཚོའི་མི་ཚེའི་ཡིད་གཅོང་ངམ། སྐུ་ཟད་ལྷོ་ལྷག་གིས་གཅེས་པ་དེའི་ཏྲི་མ་ཙམ་ཡང་མེད་པར་ཐུར་སོང། དེ་ནི་ནྱུང་གསར་པ་ཕྱུགས་ཆེ་ཞིག་གིས་ནམ་མཁར་ལྷིང་བའི་ལྷིན་ཕུང་ལྟག་མ་ཆུམས་གཏོར་བ་ལྟ་བུ་ཞིག་བྱུང།

སྟག་གི་ཀ་མ་ནི་འཁྲིས་ས་ཆུ་ཁང་ཞིག་ཡོད་པའི་ཐུགས་ར་ཁྱིང་པ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་པ་དང། སེནད་ཏོན་སི་ཟླ་རི་དང་ཐག་ཉེ་བའི་ཐྭར་ནེད་ཉེ་འཁྲིས་ཀྱི་བྱང་ཕྱོགས་ཐྭར་མོནད་ནང་གི་ས་ཆ་ཕེ་ཀར་བཞི་བཏུ་ལྟག་ཡོད་པ་ཞིག་ཏུ་འདུག ཟླ་བཟང་དང་ཐྲི་རན་དེ་བཞིན་ཏོ་ཕན་ནེའུ་མན་དང་རི་ཆར་ཕར་ཐར་བཅས་དེ་གར་སྤོད་ཀྱི་ཡོད། ཁོ་ནི་དབྱིན་ཡུལ་ནས་ཡིན་པའི་རིན་པོ་ཆེའི་སྒོ་བ་མ་ཉེ་ཤོས་ཀྱི་གྲས་ནས་གཅིག་དང། "སྒོ་མ་ཟླུབ" ཞེས་པའི་རྩོམ་སྒྲིག་པ་དེ་རེད། ང་ཚོ་ཏ་མར་སྒྲིས་པའི་ཉིན་མོ་དེར་དེ་གར་མི་འགའ་ཤས་ལས་མི་འདུག ཁོན་ཀྱང་ཤར་ཕྱོགས་མཚོ་མཐའི་ས་གནས་གང་ས་ནས་མི་ཆུམས་ང་ཚོ་ཐུག་འཕྲད་དུ་ཡོང་རྒྱུ་འགོ་བཙུགས་པ་དང་གནས་སྟངས་ལ་མཁྱོགས་པོར་འགྱུར་བ་བྱུང་སོང། དེ་དུས་ནི་ཞུ་ཕེང་ལནད་ཞེས་པའི་ཡུལ་དུ་ནང་པའི་ཚོས་ཚོགས་མཚུངས་བསྟུར་འོས་པ་གཞན་མེད་ཙང། ས་ཐོག་གི་ཀ་མ་ནི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཞིག་རེད།

རྒ་མར་ཡོད་པའི་ཁང་པ་ལྷ་བ་དེ་ཆུང་དུ་ཞིག་རེད། ཐོག་རྩེག་ལྷ་བ་དེར་ཚོ་མས་ཁང་ཞིག་དང་། ཐབ་ཚང་། དེ་བཞིན་ཉལ་ཁང་ཆུང་ཆུང་འགའ་ཤས་འདུག ཟླས་འཛིགས་སྟེང་གི་ཐོག་རྩེག་གསུམ་པ་དེར་ཁང་མིག་ཆེ་བ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་མཚོད་ཁང་དུ་བསྒྲུར་འདུག རིན་པོ་ཆེ་དང་ང་གཤེས་ལ་ཐོག་རྩེག་ལྷ་བར་ཡོད་པའི་རྒྱབ་ངོས་སུ་ཁང་མིག་གཅིག་སྒྲད་ཕྱུང། ང་གཤེས་ཀྱི་ཉལ་ཁྲི་དེ་ནི་ཐང་ལ་གཏན་ཞིག་ཡོད་པ་ཙམ་རེད། དེའི་ཟླབས་སུ་ང་ཚོའི་ས་ར་ཡོང་མཁན་ཀྱི་སྐྱེས་པ་དང་བུད་མེད་ཕལ་ཆེ་བར་སྒ་རིང་པོ་དང་འཛོར་པོ་འདྲ་གོ་ཡོད། ངས་དབྱིན་ཡུལ་ནས་ཕྱིར་ཡོང་བའི་ཉི་ཟླ་ཁབ་ཐན་ཟེར་བའི་ཤམ་ལྭ་དེ་ཚོ་མྱ་མཐུད་དེ་ཀྱོན་པ་ཡིན། འོན་ཀྱང་ངས་ང་རང་གི་ཀྱོན་ཆས་ཀྱི་སྟེང་དུ་ཞིང་པའི་ཐོད་ཐུང་དང་། ལྷོད་ལྷུབ་ཏུ་འཕྱང་བའི་སྨད་གཡོགས་རིང་པོ་དང་ཟླབས་ཟླབས་སུ་སྨད་གཡོགས་ཐུང་དུ་བཅས་བསྣན་པ་ཡིན། འགོ་ཐོད་དུ་རིན་པོ་ཆེའི་ནི་བཟའ་ནི་ཁོང་རང་གི་ཐོག་མ་ཚོ་ལས་ཁྱེང་ཞིན་ཆེ་བ་ཡོད་པ་མངོན་གསལ་དོད་པོ་ཡོད། དཔེར་ན། ཁོང་གིས་ཐུ་རས་ཀྱི་ཐོད་གོས་སྟེང་དུ་ཟླ་དཀྱིས་ཀྱོན་ཁྱར་དགའ་པོ་ཡོད། འོན་ཀྱང་གང་འཚམས་ཤིག་གི་རྟེས་ནས་ཁོང་གིས་མི་གཞན་དག་ཚོས་གཅེ་རེ་ཀྱོན་པ་དང་བསྟུན་ཕྱིར་ཁོང་རང་གི་ན་བཟར་འགྱུར་བ་ཕྱན་བུ་བཏང་གནང་སོང། ཨ་རིར་ཟླེས་ཏེ་བདུན་ཕྱག་འགའ་སོང་བའི་རྟེས་སུ་ང་ཚོ་ཨ་རིའི་ནུབ་ཕྱོགས་སུ་བཟློད་དེ་མེག་ས་ཁོར་ཉིན་གཅིག་བསྡད་པ་ཡིན། རིན་པོ་ཆེས་མེག་ས་ཁོའི་སྟོད་ཕྱང་རིས་གཙཱ་བྱེ་ཅན་འགའ་ཞིག་ཉེ་དེ་དག་ཀྱོན་པ་གནང་སོང། ཁོང་གིས་ཐུ་མའི་སྟོད་ཕྱང་ཀྱོན་པའི་དུས་ཟླབས་ཞིག་ཀྱང་བྱུང་སོང།

ཞོགས་པ་རྒྱུན་དུ་ཐོག་གའི་མཚོད་ཁང་ནང་དུ་ཚང་མས་མཉམ་དུ་ཟློམ་རྒྱ་གི་ཡོད། ང་ཁོང་ཚོ་དང་ལྷན་དུ་དེ་ལ་ཡང་ཡང་མཉམ་ཞུགས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ཀྱང་ཞོགས་པ་འགའ་ཞིག་ལ་ང་རིན་པོ་ཆེའི་མཉམ་དུ་ཉལ་སྟོད་ཀྱི་ཡོད། མཚན་ལ་འཕྱི་པོ་སྟོད་པའི་ཟླབས་མང་པོ་ཡོང་གི་ཡོད། དགོང་དྲོ་མི་ཚོ་ཚོམས་ཆེན་ནང་དུ་འཛོམས་ཀྱི་ཡོད་པ་དང་རིན་པོ་ཆེ་ང་གཤེས་ཀྱིས་དུས་ཡུན་རིང་པོའི་བར་དུ་ཁོང་ཚོ་དང་མཉམ་དུ་སྟོད་ཀྱི་ཡོད།

ཁོང་གིས་སྐབས་རེ་མི་ཚོ་དང་ལྷན་དུ་བཀའ་མོལ་གནང་སྟེ་བཞུགས་པ་དང་། སྐབས་རེ་དགོང་དོ་གསུང་བཤད་ཐུང་དུ་རེ་གནང་གི་ཡོད། བྱ་འགྱལ་འདི་དག་མཚན་མོ་འཕྱི་ཡོའི་བར་དུ་འགོར་གྱི་ཡོད། འདིའི་སྐབས་སུ་གང་འཚམས་ཤིག་བར་དུ་རིན་པོ་ཆེ་ང་རང་ལ་བདག་པས་ངས་ཁོང་ལ་ཟས་གཡོ་སྐོལ་བྱེད་རྒྱ་དང་། ཚྭན་ཆས་བཀྲ་རྒྱ། མཇལ་བཅར་གྱི་དུས་ཚོད་བཟོ་རྒྱ་ས་ཁོད་ཚད་བྱས་པ་ཡིན། རྒྱ་པར་གཡས་གཡོན་དུ་མི་མང་པོ་ཡོད་པ་དང་། རིན་པོ་ཆེ་ཚང་མའི་མཁན་དུ་བགོ་བཤད་བྱེད་དགོས་པ་དེ་གོ་མས་འདྲིས་བྱེད་དགོས་བྱུང་།

མཚན་གཅིག་ལ་ང་རང་འདུ་འཛོམས་ཀྱི་ཚོ་ག་དེར་ཐང་ཆད་དེ་སྤྱ་པོ་ཉལ་དུ་ཕྱིན་པ་ཡིན། ངས་རིན་པོ་ཆེ་ང་དང་མཁན་དུ་ཡོང་དགོས་རེད་བས་མས་བྱུང་། ངས་ཁོང་ཉལ་དུ་ཡོང་རྒྱའི་སྐུལ་མ་བྱས་པ་ཡིན། ཁོང་གིས་ཚོམས་ཆེན་ནང་དུ་སློབ་དཔོན་པཎ་འབྱུང་གནས་ཀྱིས་ནང་ཚོས་བོད་ལ་གདན་ཐབས་པའི་སློར་མི་ཚོར་ཤོད་ཀྱིན་བསྟད་འདུག ངས་ཁོང་ལ་ "ཐུགས་རྗེས་གཟིགས། ཁྱོད་ཀྱིས་གསུང་ཚོས་མཚམས་འཛོག་བྱས་ཏེ་ཉལ་བར་ཡོང་རོགས།" ཞེས་ཞུས་པ་ཡིན། ཁོང་གིས་དེའི་ལན་དུ་ "ཤྱེད་ཁེ་མ། ང་ལམ་ཞང་ཡོང་ཚོག" གསུངས། ལོ་འདི་དག་གི་ནང་དུ་ཕན་ཚུན་ཀྱི་གླེང་མོལ་འདི་ཐེངས་ཅི་ཙམ་སྐྱར་ཟློས་ཡང་ཟློས་བྱས་ཡོད་པ་ངས་ཤེས་ཀྱི་མེད། ཁོང་མ་ཉལ་སྟོན་ལ་ཚུ་ཚོད་མང་པོ་ས་ཁང་བ་ནི་བཤད་མི་དགོས་པ་རེད། ངས་སྐབས་རེ་ང་རང་གཉིས་ཁེར་རྒྱང་སྟོད་པའི་དུས་ཚོད་དེ་དབུ་ཀྱི་འདུག་ཀྱང་། གཞི་ཙའི་ཆ་ནས་ང་རང་ཁོང་དང་གཞན་དག་ཚང་མའི་མཁན་དུ་ཡོད་པ་དེར་ཅ་ཅང་སྐྱིད་པོ་དང་། ཁོང་རང་གི་མཇད་པ་རྒྱས་པ་དང་ཐུགས་ལྟོད་པོ་བྱུང་བ་དེར་ང་དགའ་པོ་བྱུང་། ཁོང་གིས་དོན་དངོས་སུ་ཞ་རིའི་ས་ཐོག་ཏུ་ཁོང་རང་གི་ཏྲི་ལ་བསྒྲགས་དེ་འགོ་འཛུགས་གནང་གི་ཡོད་པ་རེད།

རིན་པོ་ཆེ་ལ་ས་ཕེམས་སྐུལ་ཅ་ཅང་ཕེབས་འདུག ཐུགས་དེ་དུས་ང་ཚོར་ཞ་རིར་སུ་ལ་ཐུག་ཀྱང་ཁོང་ཚོ་ས་ཕེམས་པ་ཀུ་ཡངས་པོ་ཡོད་པ་དང་། ཁོང་ཚོར་ཐུང་འདོད་ཆེན་པོ་འདུག ངའི་བསམ་པར་སློབ་མ་གསར་པ་ཚོའི་ཤེས་འདོད་ཀྱི་འདུན་པ་དང་། ཕྱི་གསལ་

ནང་གསལ་གྱི་རང་གཤིས་ལ་བརྟེན་ནས། རིན་པོ་ཆེས་ཁོང་ཚོ་དང་ལྷན་དུ་གོ་བརྡ་ཡག་པོ་སྤྲོད་ཐུབ་གྱི་རེད་དགོངས་འདུག་སྟེམ། ཁོང་དང་རྒྱ་མར་ཡོང་མཁན་ཆུམས་གྱི་དབར་ལ་དེ་མ་ཐག་པའི་འཐེན་ཤུགས་ཤིག་འདུག ཁོང་གིས་ཁོང་རང་གིས་གང་ཤེས་པ་དེ་ངོམ་བཤད་བྱས་ཏེ་སྤྲོད་ཀྱི་མེད། ཁོང་གི་ཚོས་གསུང་ས্ལངས་དེ། སྨོན་མ་ཚོའི་ས་མས་ཀྱི་གནས་ས্ལངས་ཇི་འདྲ་ཡོད་ཀྱང། ཁང་པའི་ནང་དུ་ཡོད་པའི་མི་ཚང་མར་ས་མས་དང་ས་མས་ཀྱི་འཕྲལ་བ་བཟོ་གནང་གི་ཡོད། དེ་ནི་སྔ་ནས་འགོ་བཙུགས་གནང་སོང་བས། མི་ཆུམས་ཀྱིས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་ཁོང་གིས་ཁོང་ཚོའི་ཡིད་འཕྲོག་སྟེ་འཕྲལ་བ་ཞིག་གྱུབ་པ་ཚོར་བ་དང། ཁོང་གིས་ཀྱང་ཁོང་ཚོའི་སྐོར་ལ་དེ་དང་གཅིག་མཚུངས་སུ་ཚོར་ཡོད། མི་ཚོའི་གནས་ཚད་ཅི་ཙམ་ཡོད་མིན་སྐོར་ལ་ཁོང་གིས་ལམ་སེང་མཁྱེན་གྱི་ཡོད། ལོ་འགའ་ཤས་ཀྱི་རྒྱས་སུ་ཁོང་གིས་སྐབས་དེའི་གནས་ས্ལངས་ལ་ཕྱིར་རྟོགས་ཀྱིས་ཁོང་གི་སྨོན་མའི་ཚན་པ་ཞིག་ལ་བཀའ་གནང་སྐབས་ཁོང་གིས་འདི་ལྟར་གསུང།

ང་ཚོ་ཚང་མས་དྲན་སོས་པ་ལ། ཁྱོད་ཚོ་མི་རེ་ངོ་རེ་ལ་རང་རང་གི་ཐབས་ལམ་འདྲ་མིན་ཀྱིས་དམ་པའི་ཆོས་དང་འཕྲད་རྒྱའི་གོ་སྐབས་བྱུང་ཡོད། ང་ཚོས་མཉམ་དུ་ནང་ཆོས་སྦྱོང་རྒྱ་འགོ་མ་བཙུགས་སྟོན་ལ་ཁྱེད་ཚོའི་གནས་སྟངས་ཇ་ཅང་ཉུ་ཐུག་ཅིག་ཡོད། ཁྱེད་ཚོ་འགའ་ཤས་ཀྱིས་གཞན་དག་ལས་དཀའ་ངལ་ཆེ་བའམ། སྙུག་བསྟལ་མང་བ་མྱངས་ཡོད། འོན་ཀྱང་ཁྱེད་ཚོ་མི་རེ་ངོ་རེར་སོ་སོའི་དཀའ་ངལ་དང། ན་ཟུག་མངོན་སྟངས་ཤིག་ཡོད། ཁྱེད་ཚོ་མི་རེ་ངོ་རེས་འཚུམ་པ་དང། སྟོད་སྨུར་བ། འཕགས་ཚགས་རྒྱ་པ་བཅས་སོ་སོའི་ཁྱེད་སྟངས་ཀྱིས་མངོན་པར་བྱས་ཡོད།[15]

15 ཚོས་རྒྱམ་དྲང་པ། ཨ་རིར་ལོ་བཅུ་ཞེས་པའི་ཙོམ་ལས། བཙོ་ཐུབ་ས་ནི་དུས་དེབ་ཀྱི་དམིགས་བསལ་འདོན་ཕྲེངས། ༡༩༥༠།

འདི་ཚོ་ཚང་མ་མཆོད་ཁང་ནང་དུ་མངོན་གསལ་དོད་པོར་མཐོང་ཐུབ། རིན་པོ་ཆེས་སྐབས་དེ་དུས་མི་ཚོ་ལ་སྒོམ་ཉམས་ལེན་གྱི་ཐོག་ལ་ལམ་སྟོན་ཞེ་ཏྲགས་གནང་མེད། ངའི་བསམ་པར་རིན་པོ་ཆེས་མི་ཚོ་ལ་སྟོང་ཆ་ཕན་བུ་ཞིག་གནང་འདོད་ཡོད་པ་རེད་སྙམ། ཁོང་གིས་མི་ཚོ་ལ་གོམས་འདྲིས་ཡོད་པའི་ངེས་མེད་རང་བཞིན་གྱི་མཐའ་ནས། ཡང་དག་པའི་སྒྲིག་ལམ་ལྟན་པའི་གནས་སྟངས་ཞིག་གི་བར་ལ་འགྱུར་བ་གཏོང་བར་བར་བརྒལ་གྱི་སྟོང་ཆ་ཞིག་དགོས་པར་མཁྱེན་རྟོགས་བྱུང་ཡོད། དབྱིན་ཡུལ་དུ་ཡོད་སྐབས་ཁོང་གིས་སྲོལ་རྒྱུན་གྱི་རྒྱབ་ལྟེངས་མེད་པའི་མི་སྒྲིག་ལམ་ལ་འཛུག་རྒྱའི་འབད་བརྩོན་བྱས་ན། མི་མང་པོས་སྒྲིག་ལམ་གྱི་ལད་ཟློས་བྱས་ཏེ་སྒྲིག་ལམ་དམ་པོ་དེ་སྟོམ་ཉམས་ལེན་གྱི་གྲྭབ་འབྲས་ལ་ནོར་འགྲོ་ཡི་ཡོད་པ་དེ་གཟིགས་གནང་ཡོད། ཁོང་ལ་ནོར་འཕྲུལ་དེ་སྐྱར་ཟློས་གནང་འདོད་མེད།

དེས་ན་ཁོང་གིས་མི་ཚོ་ལ་དམིགས་སྟོ་གང་ཡང་མེད་པར་ཅོག་བྱར་སྟོད་གསུངས་ཀྱི་ཡོད། ཁོང་གིས་ལམ་སྟོན་ཞུང་དུ་ལས་མ་གནང་པར་བརྟེན་ཕྱི་ནས་ལྟ་མཁན་ཞིག་ལ་མཚོད་ཁང་ནང་གི་གནས་སྟངས་དེ་ཉོན་པོ་དང་འཚུས་འཁྱོག་ཅན་ཞིག་ཏུ་མཐོང་གི་ཡོད། མི་ཚོས་ཆུ་ཚོད་གཅིག་ཙམ་རིང་གི་སྒོམ་དེ་ཕྱི་ལ་ཀུང་བཅས་ཏེ་ཅོག་བྱར་བསྟད་ནས་འགོ་འཛུགས་གྱི་ཡོད། དུས་ཚོད་གང་འཚམས་ཕྱིན་པ་དང་ཁོང་ཚོས་གཡས་ཡོ་གཡོན་ཡོ་དང་། སྟོད་སྨྱར་བ། སྟོད་སྟངས་བརྟེ་བ་བཅས་བྱེད་རྒྱ་འགོ་འཛུགས་ཀྱི་ཡོད། འགའ་ཤས་གཞིད་ཐོ་ནས་རང་གི་ཕུས་མོའི་སྟེང་དུ་མགོ་བཞག་སྟེ་ཉལ་བའི་ཚེད་དུ་ཕུས་མོ་བསྐྱམས་ནས་སྟོད་ཀྱི་ཡོད། སྐབས་སྐབས་སུ་མ་གཏོགས་མི་ཡོང་མཁན་དེ་ཚོ་མཚོད་ཁང་དུ་ཉལ་སྟོད་ཀྱི་ཡོད། འོན་ཀྱང་ཟང་ཟིང་འདི་དག་གི་རྒྱབ་ཏུ་མི་ཚོས་བློ་ཕམས་དེ་སྒོམ་གཏན་དང་། ཚོས་ཀྱི་སྟེང་དུ་འགྲུག་གི་ཡོད་ལ། སྐབས་དེར་རིན་པོ་ཆེས་དེ་ཀ་རང་གནང་སྟེ་བཞུགས་པ་རེད། ཁོང་ལ་ཐུག་པའི་རྣམ་དཔྱོད་ཅན་དེ་ཚོ་ཁོང་གིས་བཀོལ་འདོད་ཡོད་ལ། རྟེས་སུ་ཁོང་ཚོའི་གཟུགས་པོ་ཏང་པོར་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་པ་དེ་ཁོང་གིས་མཁྱེན་ཡོད།

རིན་པོ་ཆེས་ཁོང་གི་ཀུ་རེ་སྦོང་བའི་རྒྱུ་གཤིས་དེས་སྦོབ་མ་ལ་མངོད་པ་སྒྲིལ་གྱི་ཡོད། གནང་སྟངས་དེ་ནི་སྐབས་དེར་བུ་ཚུང་ཞིག་གི་ངང་ཚུལ་དུ་མངོན་ལ། ཕྱིས་པའི་ངང་ཚུལ་དུ་མངོན་ཡོད་ཅེ་ན་ཡང་འགྲིག ཁོན་ཀྱང་དེ་ནི་འགྱུག་ཕྱུགས་ཅན་ཞིག་ཡིན། ཐེངས་ཤིག་ལ་ཀ་མ་རু་ཞོགས་པའི་སྟོམ་ཉམས་ལེན་གྱི་སྐབས་སུ་ཁོང་སྟོམ་ཁང་དུ་ཡོང་སྟེ། སྦོབ་མ་ཚོར་མར་ཞལ་སྦོག་བཞུगས་ས་དེར་ཕེབས་ཏེ་སྐར་མ་ཁ་ཤས་ལ་བཞུगས། ཁོང་གིས་ཕྱག་ཏུ་ཤོག་ཕད་ཚུང་ཚུང་ཞིག་བསྟན་ཡོད་པ་ཁོང་རང་གི་འགྲམ་དེར་བཞག་གནང་སོང། ཤོག་ཕད་དེ་འདར་འགྱལ་བྱེད་པ་དང་མཉམ་དུ་ཕྱི་སྐད་ཕྱད་མཚར་ཞིག་རྒྱག་གི་འདུག ཕྱད་དེ་ཐུ་མཐུད་ནས་གང་འཚམས་བརྒྱབ་རྟེས་མཚམས་ཆད་སོང། རིན་པོ་ཆེས་ཤོག་ཕད་དེ་རང་འཛིགས་བཞག་སྟེ་ཁོང་རང་མཆོད་ཁང་ནས་ཕྱིར་ཐོན་སོང། བཤད་མ་དགོས་པ་ཞིག་ལ། ཁོང་རང་ཕེབས་ཚར་བའི་རྟེས་སུ་མི་ཚོས་ཤོག་ཕད་དེ་བསྡོགས་སོང། དེའི་ནང་དུ་ཕྱུ་གའི་རྩེད་ཆས་གཙུས་སྒྲིལ་བྱེད་དགོས་པ་ཞིག་ལ་ཕྱིག་སྒྲིག་སྒྲ་འབྱིན་པའི་སོ་ཕྲེང་ཅན་ཞིག་རེད། དེ་ནི་སྒོམ་རྒྱག་སྐབས་སུ་སེམས་ཀྱིས་སྐད་ཅོར་ཇི་འདྲ་རྒྱག་གི་ཡོད་པའི་དཔེ་མཚོན་ཡང་དག་ཅིག་རེད། དེ་དང་ཆབས་ཅིག་ཏུ་དེ་ནི་ཀུ་རེ་ཤ་སྟག་ཅིག་ཡིན་ཅིང་། དེས་མི་ཆེམས་ལ་གང་མོ་སྦོང་ཞིང་སྦོ་བ་འཕེལ་དུ་འདུག འདི་ནི་ཁོང་གི་སྟེམ་དབང་ཡིན་སྲིད་པའི་གོ་བ་གཉིས་ལྟན་གྱི་གདམས་ངག་གི་ལམ་ནས་མི་ཚོ་དང་ལྟན་དུ་ཕྱག་ལས་གནང་སྟངས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་ཞིག་ཀྱང་རེད།

ང་ཚོ་ཨ་རིར་སྒྲིབས་རྟེས་ཀྱི་བདུན་ཕྲག་ཐོག་མ་འགའ་ཞིག་ནི་མཁ་མོག་གི་མི་ཚོགས་དང་། བྱ་འགྱལ། ངའི་ས་ཆེམས་ནང་གི་ནུས་པ་བཅས་རེད། ཡིན་ན་ཡང་། ང་ལ་དྲན་ཤེས་ཏ་ཅང་གསལ་གོ་དང་ཁྱད་མཚར་ཞིག་བྱུང་། ང་རང་རིན་པོ་ཆེ་དང་ལྟན་དུ་ཉལ་ས་འི་ནང་ལ་ཡོད་པ་དང་། ང་ཚོའི་ཁང་པའི་ནང་དུ་ཉི་འོད་འཕྲོ་བཞིན་འདུག ཁོང་ལ་ཞོགས་པ་འཕྱི་ཡིའི་བར་དུ་གཟིམས་བཞུगས་རྒྱའི་གོམས་གཤིས་ཤིག་ཡོད། ངས་ཁོང་ལ་བལྟས་ཏེ་ཁོང་གི་ཟུར་དུ་ཉལ་ནས་བསྡད་ཡོད། ཁོང་གི་ཐང་དཀྱིལ་དེར་སྒུ་རིང་པོ་ཏང་གཅིག་ཡོད་པ་ང་ལ་དོ་སྣང་བྱུང་། ངས་སྒུ་དེར་བལྟས་ཏེ་གང་འཚམས་བསྡད་རྟེས་

མཐའ་མ་དེར་ "ངས་འདི་འབལ་དགོས་" བསམས་བྱུང། ངས་ཁོང་གི་བྱང་དགྱེལ་གྱི་སྤྱ་དེར་འཛུས་ཏེ་འཐེན་བཞག་པ་ཡིན། ཁོང་གཉིད་མཐུག་པོ་ཞིག་ནས་ས་ད་ངའི་གདོང་ལ་ཟུ་ཚུར་གྱིས་གཞུ་གླབས་བྱས་བྱུང། དེ་རྟེས་ངེད་གཉིས་ཀ་གད་མོར་ཕོར།

དུས་སྐབས་གཞན་ཞིག་ཏུ་ང་གཉིས་གཅིག་པུ་ཉལ་སའི་ནང་དུ་ཡོད་སྐབས། ང་ལ་འདོད་པའི་ཚོར་སྣང་དང་བཅས་ཏེ་ངས་ "འཛམ་གླིང་ཁྱོན་ཡོངས་སུ་ང་ཁྱོད་ལ་དགའ་བ་འདི་འདྲ་ཞིག་གཞན་སུ་ཞིག་ལའང་མི་དགའ།" ཞེས་པར། ཁོང་གིས་སྒོ་བས་པ་དང་བཅས་ལན་དུ་ "ང་ལ་ཡང་ཁྱེད་རང་ལ་ངོ་མ་བཙེ་བ་ཡོད། འཛམ་གླིང་དུ་ཡོད་ཚད་ཐམས་ཅད་ནས་ཁྱོད་ནི་ང་དགའ་ས་གཉིས་པ་ཡིན།" ཞེས་གསུངས། ངས་ "དགའ་ས་གཉིས་པ་ཟེར་དུས་གོ་དོན་གར་རེད།" ཅེས་དྲིས། དེའི་ལན་དུ་ཁོང་གིས་ "ང་དགའ་ས་དང་པོ་དེ་ངའི་བླ་མ་ཡིན། ངའི་བླ་མ་ནི་ནང་པའི་ཆོས་དེ་རེད། ངས་དུས་རྒྱུ་ཏུ་དངོས་པོ་གཞན་དག་གང་ལས་ཀྱང་དགའ་ས་དང་པོ་དེ་ཆོས་ལ་བྱེད་གྱི་རེད། འོན་ཀྱང་ཁྱེད་རང་རྒྱུ་ཏུ་ང་དགའ་ས་གཉིས་པ་བྱེད་ས་དེ་རེད། ངའི་ལས་འགན་དང་པོ་དེ་ཁྱིམ་གྱི་ཕ་ཤན་ཞིག་བྱེད་རྒྱ་མིན་པར་ནང་ཆོས་ཁྲབ་སྒྲིལ་བྱེད་རྒྱ་དེ་རེད། འདི་ནི་ངའི་མི་ཚེའི་སྙིང་དོན་དེ་རེད། འདི་གཉིས་མཉམ་དུ་ཡོང་རྒྱུར་ངས་རེ་བ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།" ཅེས་གསུངས་བྱུང། སྙིང་དང་འབྲེལ་བའི་གནད་དོན་ཞིག་གི་ཐོག་ཏུའང། ཁོང་ནི་སྒྲུལ་དུ་མེད་པའི་ཐང་ཚུགས་ཅན་ཞིག་རེད།

ལྷ་མོའི་དུས་སྐབས་འདི་ལས་བྱུང་བའི་དོན་གནད་ཅིག་ནི། རང་ཉིད་ཀྱི་མི་ཚེ་དེ་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་སྟོན་ནས་གཞན་དོན་དུ་བསྟོས་ཚར་དུས་སྐེར་གྱི་བདེ་སྐྱིད་དམ། མངོན་འདོད་ཀྱི་ཐད་ལ་མི་ཞིག་གིས་བློས་གཏོང་ཅི་ཙམ་བྱེད་ཐུབ་མེད་བལྟ་རྒྱ་དེ་རེད། ཨ་རིར་ནང་ཆོས་དང་ཁྲབ་ཀྱི་ཐད་ལ་མི་མང་པོས་མཐུན་འགྱུར་བྱས་ཡོད་པ་དང། ལྷང་པ་འདིའི་ནང་དུ་ལྟད་མེད་པའི་ནང་ཆོས་ཉམས་ལེན་གྱི་རྒྱུད་པ་ཞིག་གི་ཚ་བ་འཛུགས་པ་ལ་ཁོང་ཚོ་མང་པོ་ཞིག་ནས་སྐེར་གྱི་བློས་གཏོང་ཆེན་པོ་བྱས་ཡོད། རིན་པོ་ཆེས་ཁོང་རང་གི་ལས་འགན་དང་པོ་དེ་ང་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དང་བཟའ་ཚང་གི་ཆེད་དུ་མིན་གསུངས་དུས།

ངའི་བསམ་པར་ཁོང་གིས་ཟློས་གར་འཁྱབ་སྟོན་གནང་པ་མ་རེད་སྙམ། དོན་དམ་པར་ཁོང་གིས་ཁོང་རང་ལ་གདམ་ག་མེད་པའི་གནས་སྟངས་ཤིག་ལ་འགྲེལ་བཤད་གནང་པ་རེད། དེ་དུས་ངས་འདི་ངོས་ལེན་བྱེད་རྒྱ་ལས་སྒ་མོ་མེད་ཀྱང། དེའི་དོན་དེ་རྟོགས་ཤོང་ཐུམ། སྒེབས་རེ་ང་རང་ཁོང་དང་ལྷན་དུ་སྡོད་འདོད་ཡོད་ཀྱང། དུས་སྒེབས་འདི་ནས་འགོ་བཙུགས་ཏེ་འཇུ་ཡོང་རྒྱ་དེ་ཁག་པོ་བྱུང། སྒེབས་རེ་བཟའ་མི་ནང་ཚགས་གཅིག་ཕུར་དབང་བའི་དུས་ཚོད་ཕན་བུ་བྱུང་ན་ཐུམ་པའི་འདོད་པ་དང། ཆུ་ཚོད་ཀྱི་ཤུ་ཙ་བཞིའི་རིང་ལ་དུས་ཚོད་ཡོད་པ་དེ་མི་ཚོའི་ཆེད་དུ་གནང་རྒྱའི་རིན་པོ་ཆེའི་འདོད་པ་གཉིས་ཀྱི་དབར་ལ་མི་མཐུན་པ་ཅིས་ཅན་ཞིག་ཡོད།

ང་ཚོ་ས্কག་གི་ཏ་མར་སྡོད་དུས་ང་ལ་ང་རང་ཉིད་ཀྱི་ཕྱོགས་ནས་ཟློས་གར་ཞིག་ཟུར་དུ་བྱུང། ས্কང་མེད་ཅིག་ལ་ངའི་ཕ་མ་ས্কར་ནེད་དུ་སྒེས་བྱུང། རི་ཚར་ཁར་ཕར་ངའི་ས་ར་ཡོང་སྟེ་ཁོང་གིས་ "ཁྱེད་རང་གི་ཕ་མ་ས্কར་ནེད་དུ་འགྲུལ་ཁང་ཞིག་ཏུ་བསྡད་འདུག་པས། མོས་ཁྱེད་རང་ཐུག་འདོད་བྱེད་ཀྱི་འདུག" ཅེས་བརྡ་བྱས་བྱུང། མོས་ངས་རིན་པོ་ཆེར་ཚར་ས་བཙུབ་པ་དེར་ད་དུང་ངོས་ལེན་མི་བྱེད་པ་དང། རིན་པོ་ཆེར་ཐུག་འདོད་མེད་ཅང་མོས་སྙག་གི་ཏ་མར་ཡོང་རྒྱ་ཁས་ལེན་མ་བྱས། རིན་པོ་ཆེས་ནི་མོས་ང་བཅན་འཁྱིད་བྱེད་རྒྱའི་ཐབས་ཤེས་བྱས་ཡོང་དགོངས་ནས་ཐུག་ཁྲལ་གནང་གི་འདུག འོན་ཀྱང་ངས་མོ་ལ་ཐུག་འཕྱད་བྱེད་པར་འགྱོ་དགོས་རེད་བསམས་བྱུང། ངས་རིན་པོ་ཆེར་གཉིན་ཟླིག་བྱས་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་ངས་ངའི་ཕ་མ་མཐོང་བ་ཕེངས་དང་པོ་དེ་ཡིན། ས་ཀོད་ལནད་ལ་ང་གཉིས་དབར་ལ་ཁ་པར་བརྒྱུད་དེ་ཁ་ཙོང་ཤུགས་ཆེ་བྱུང་ཡང། མོ་བསམ་ཡས་གླིང་དུ་ང་ལ་ཐུག་འཕྱད་དུ་སྒེས་མེད།

དགོང་དྲོ་དེར་རི་ཚར་ཀྱིས་ང་འགྲུལ་ཁང་དུ་བསྐྱལ་བྱུང། རིན་པོ་ཆེས་ཁོ་ལ་ངའི་མཁན་དུ་སྡོད་དགོས་པའི་བཀའ་གནང་ས་ཏོ། ངའི་ཕ་མས་གཤེ་ཞིང་མཚང་འཐུ་བ་དང་བཅས་མོས་རི་ཚར་ལ་ "ངའི་བུ་མོ་ཅིའི་ཕྱིར་རྒྱ་གར་བ་ཕྱེད་ཀ་དང། རྒྱ་མི་ཕྱེད་ཀ་བོད་པ་ཕྱེད་ཀ་ཅན་ཀྱི་མི་འདིའི་མཁན་དུ་ཐོས་ཕྱིན་པ་དེ་ངས་ཤེས་འདོད་ཡོད།" ཅེས་

བཙོ་དེ། རི་ཆར་དཀྱིས་དབྱིན་སྐད་ཀྱི་སྒྲ་གདངས་ཡང་དག་པའི་སྒོ་ནས་ "ལྷམ་སྐུ་ཞབས་ཕི་ཐ་ས་ལགས། ཁོང་ནི་བོད་པ་གཙང་མ་ཞིག་ཡིན་པ་ངས་ཕྱིད་ལ་ཁས་ལེན་བྱེད་ཚོག" ཅེས་ལན་བརྒྱབ་སོང་སྟེ། འདིས་ཕན་ཐོགས་བྱུང་མ་སོང་།

ངའི་ཨ་མས་མཚན་དེར་ང་མོ་དང་མཉམ་དུ་འགྲུལ་ཁང་དེར་སྟོད་དགོས་པའི་ཚུ་ཚུགས་བྱས། མཐའ་མ་དེར་ངས་ཁས་ལེན་བྱས་པས་རི་ཆར་དཀྱིས་ང་མོའི་ས་བཞག་སྟེ་ཕྱིན་སོང་། ངས་ཁོ་ལ་ང་ལ་ས་ཞེམས་ཁྲལ་གནང་མི་དགོས་པ་དང་ང་ཞོགས་པ་ནང་ལ་ལོག་ཡོང་གི་ཡིན་ཞེས་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཞུ་རོགས་ཞུས་པ་ཡིན། སྐབས་འདིར་ངའི་ཨ་མ་དང་ང་གཉིས་ཀྱི་དབར་ལ་ཞི་འཇམ་གྱི་སྐད་ཆ་ཤོད་རྒྱ་གང་ཡང་མེད་སྟབས། རི་ཆར་ཕྱིན་ཚར་བའི་ཟླས་སུ་ང་གཉིས་ཉལ་བསྟད་པ་ཡིན། ངའི་ཨ་མ་ཉལ་ཁྲི་གཉིས་ལྷན་གྱི་ཁང་མིག་ཅིག་གི་ནང་དུ་འདུག ཨོས་ཉལ་ཁྲི་གཉིས་པ་དེར་མལ་ཆས་མེད་ཙང། ང་མོ་དང་མཉམ་དུ་ཉལ་དགོས་རེད་ཟེར། ངས་ཉལ་ས་མི་ནང་དུ་གཉིད་མ་ལུག་པར་གཟུགས་པོ་ཁྲིང་སྟེ་ཉལ་བསྟད་པ་དྲན་གྱི་འདུག ང་ཞོགས་པའི་ཚུ་ཚོད་ལྷ་དང་ཕྱེད་ཀ་ཙམ་ལ་ཉལ་ས་ནས་ཐོན་ཏེ། སྟག་གི་ཀ་མར་གོམ་པ་བརྒྱབ་སྟེ་ལོག་ཕྱིན་པ་ཡིན། ང་ཀ་མར་ཡོད་པའི་ཕྱུགས་ར་འགྲོ་ས་མི་ལམ་གྱི་དགྱོགས་མཚམས་དེར་སླེབས་དུས། ངས་རིན་པོ་ཆེ་བར་ཁྱམས་སུ་ཡོད་པའི་གཡོ་འགྲུལ་ཅན་གྱི་ཀུབ་སྟེགས་དེའི་སྟེང་དུ་བཞུགས་ཡོད་པ་མཐོང་བྱུང་། ཁོང་ལ་ཐུགས་ཁྲལ་ཆེན་པོ་བྱུང་སྟེ་མཚན་གང་མ་གཟིམས་པར་ང་བསྒྲགས་ཏེ་བཞུགས་འདུག དེའི་ཀ་ས་ངའི་ཨ་མ་དེ་ནས་ཐོན་ཚར་འདུག དེའི་ཀ་ས་སོའི་གསང་ཉལ་བ་ཞིག་གིས་འགོ་ཁ་ཕྱེ་ཏེ་ཕ་ཡི་ཚུལ་དུ་ཏི་མ་ལ་ཡའི་རི་བརྒྱུད་ཀྱི་སྒོ་གསེང་འགྲོ་ཡུལ་ས་ཁུལ་ཞིག་ཏུ་སྟོད་ཀྱི་ཡོད། (ངའི་ཨ་མས་ཐེ་ས་ལ་ནུ་ཕྲབ་ཁུག་མ་གང་འཁྱེར་ཏེ་མོ་འཚོལ་བར་རི་སྲལ་དུ་གོམ་པ་བརྒྱབ་སྟེ་སྒེས་བྱུང་ཞེས་ཐེ་ས་ཀ་ཐུང་ཀ་ཐུང་)ལོ་གཅིག་གི་ནང་དུ་ངའི་ཨ་མས་མོ་ར་ང་གི་བུ་མོ་གཉིས་ཀ་ཤོར་བ་རེད། དེ་ནི་ཅ་ཙང་ས་ཞེམས་པ་སྐྱོ་བོ་རེད་དེ་སྐབས་དེ་ཏུས་མོའི་དོན་དུ་ང་ལ་ཚོར་

བ་གང་ཡང་མ་བྱུང་། མོས་ངའི་མི་ཚེའི་སྐོར་གྱི་གནས་ཚུལ་གང་ལའང་རྟེས་སུ་ཡི་རང་བྱེད་ཐུབ་མེད་པས། ང་ལའང་མོ་དང་འབྲེལ་བ་ཡག་སྟུག་གང་ཡང་བྱེད་འདོད་མ་བྱུང་།

ང་ཚོས་བྱང་པའི་ཐམ་གা་རྒམས་ས་ཀོད་ལནད་དུ་མི་འཛོག་ཀ་མེད་བྱུང་ཡང་། རིན་པོ་ཆེས་ཁོང་རང་གི་སྐུ་ཐང་མང་པོ་ཞིག་མཉམ་འཕྲེར་ཐུབ་པ་བྱུང་ཡོད། འདི་ཚོ་ཡང་རིན་ཐང་བྱལ་བའི་དངོས་པོ་རེད། དེ་དག་པོད་པའི་བཞེངས་ལུགས་ལྟར་བཞེངས་ཡོད། འོན་ཀྱང་ཁོང་གི་གནང་སྦྱངས་གཞན་རྒམས་དང་འདྲ་བར་དེ་ཚོ་སྲོལ་རྒྱུན་དང་རྒྱུན་ལྡན་མ་ཡིན་པ་གཉིས་ཀ་རེད། དེ་ཚོའི་ནང་ནས་གཅིག་ནི་ནང་ཚོས་ཀྱི་སྦུང་མ་གལ་ཆེན་ཆེང་མའི་རྒྱུད་ནས་བྱུང་བའི་ཞེ་ཀ་ཌ་ཏེའམ་རལ་གཅིག་མའི་སྐུ་ཐང་རེད། དེ་ནི་སྦུང་མའི་དབུ་ཁོ་ནའི་ཐང་ཀྱུན་ལྡན་མ་ཡིན་པ་ཞིག་ཆགས་ཡོད། རལ་གཅིག་མ་ནི་སྦྱན་ཡ་གཅིག་དང་། མཆེ་བ་ཡ་གཅིག ནུ་འབུར་ཡ་གཅིག་ཅན་གྱི་སྦུང་མ་དྲག་པོ་ཞིག་རེད། དེ་མིན་ཞབས་གཉིས་དང་། ཕྱག་གཉིས་ས་ཁོས་ཀྱི་ཆ་ཤས་གཞན་པ་ནི་མི་ནང་བཞིན་མངོན་ཡོད། སྲོལ་རྒྱུན་གྱི་ཡིད་ཆེས་ལྟར་ནི། ཞི་བ་དང་དྲག་པོ། བདེ་བ་དང་སྟུག་བསྔལ་བཅས་ཀྱི་ནུས་པར་སྟངས་འཛིན་བྱེད་པའི་མོ་རྒྱུད་ཀྱི་དྲག་པོའི་སྦུང་མ། མ་མོ་རྒམས་ཀྱི་འགོ་གཙོ་ཞིག་རེད། མོ་ནི་ཅ་ཅང་ནུས་པ་ཆེ་བའི་ལྷ་མོ་ཞིག་རེད། ངས་རིན་པོ་ཆེ་དང་ལྷན་དུ་ཐོག་མར་དུས་ཚོད་སྐྱེལ་སྐབས། ལྷར་ལོངས་ཆའོ་ས་ཡི་ཁོང་གི་ཉལ་ཁང་གི་རྩིག་ངོས་སུ་སྐུ་ཐང་འདི་འདུག་ལ། ཁོང་གིས་མོའི་སྐོར་ལ་སྨན་རྩོམ་འཕྲི་བཞིན་འདུག ཁོང་གིས་ཟན་ནག་གི་དུས་ཡུན་དེའི་ནང་དུ་འཚོ་ཐུབ་པའི་འཕྲིན་ལས་སྐུལ་བའི་ཆ་ཤས་ཤིག་ཡིན་པར་དགོངས་གྱི་འདུག ཟླ་བ་འགའ་ཤས་ཀྱི་རྟེས་སུ་ང་ཚོ་ཁ་ལོ་ར་ཏོར་སྒོར་སྐབས། རིན་པོ་ཆེས་རལ་གཅིག་མའི་སྐུ་ཐང་དེ་སྟག་གི་ཏ་མའི་ཚོས་ཚོགས་ཀྱི་སྦུང་མའི་དོན་དུ་དེ་གར་འཛོག་ཐུབ་ཐག་བཅད་སོང་། ཁོང་གིས་རལ་གཅིག་མར་གསོལ་འདེབས་ཤིག་བྱིས་གནང་སྟེ། དགོང་དྲོའི་སྐོམ་ཉམས་ལེན་གྱི་རྟེས་སུ་རྒྱུན་དུ་འདོན་དགོས་པའི་བཀའ་གནང་སོང་། རིན་པོ་ཆེས་སྒོོག་དཔོན་པཎ་ཆན་ལ་ཐུགས་ཀྱི་སྐུ་ཐང་དེ་ཡང་སྟག་གི་ཏ་མར་བཞག་གནང་སོང་། འདི་ལྟར་གནང་སྟེ

ཁོང་གིས་ཨ་རིའི་ས་ཐོག་ཏུ་རང་གི་རིག་གཞུང་གི་ནུས་མཐུའི་ཚ་བ་འཛིན་གས་རྒྱུ་དེ་འགོ་བཙུགས་གནང་བ་རེད།

འགོ་སྟོང་ཀྱི་དུས་ཚོད་འདི་བཟོ་དགོས་བྱཝ་བ་ཞིག་དང་། ཇ་མར་ཡོད་པའི་ཁོར་ཡུག་དེ་ཅ་ལམ་ཅི་ཕིའི་སྤྱི་ཚོགས་འདྲ་བ་ཞིག་ཡིན་ན་ཡང་། རིན་པོ་ཆེས་མངོན་གསལ་དོད་པོ་མེད་པའི་ངང་ནས་གནས་སྟངས་ལ་འགྱུར་བ་གཏོང་རྒྱུ་འགོ་བཙུགས་ཟིན། ཏུས་ཡུན་ཐུང་ཏུ་ཞིག་གམ། ཅ་ལམ་ལོ་གཅིག་གི་ནང་ཏུ་ཁོར་ཡུག་དེར་འགྱུར་བ་ཤུགས་ཆེ་ཐེབས་པ་དང་། ཕྱིག་ལམ་མང་ཏུ་ངོ་སྤྲོད་གནང་བས་བྱ་དངོས་ཆུམས་ངོས་གཙང་ཏུ་འགྲོ་འགོ་ཚུགས། གང་འཚམས་ཤིག་ནས་སྟག་གི་ཇ་མ་དེས་དེ་གར་སྟོད་མི་ཚོས་བསྟེན་པ་སྟོས་གཉིར་དང་ཆོས་ཉམས་ལེན་ཕྱིག་ལམ་དམ་པོའི་ས་ཁོ་ནས་བྱེད་ཁའི་རྒྱ་གོའི་དགོན་པ་ཞིག་ཡིན་པའི་ཚོར་སྟང་སྟེར་གྱི་ཡོད། འོན་ཀྱང་འགོ་སྟོང་ཀྱི་དུས་སུ་འདི་འདྲའི་བརྡ་སྟོན་ཙམ་ཡང་དགོན།

ཕྱི་ཟླ་ལྷ་པའི་ཟླ་མཇུག་ཏུ་རིན་པོ་ཆེ་ང་གཉིས་ཀྱིས་ཨ་རིའི་ནང་ཁོང་གི་གསུང་ཆོས་ཀྱི་སྐོར་སྐྱོད་དང་པོ་དེ་བྱས། ཇ་མར་སྟོད་མཁན་ཚོས་ཕྱི་ཟླ་བདུན་པའི་ཟླ་དཀྱིལ་ནས་འགོ་འཛུགས་རྒྱའི་དབྱར་ཏུས་ཀྱི་བགྲོ་གླེང་ཆོགས་འདུ་གཅིག་མཇུག་གཉིས་མཐུད་ཚོགས་རྒྱའི་ཐ་ཕྱིག་ཏེད་བཞིན་ཡོད། བགྲོ་གླེང་ཆོགས་འདུ་འགོ་མ་ཚུགས་སྟོན་ལ་བདུན་ཕྲག་དྲུག་ཙམ་ཞིག་ཡོད་པས་ང་ཚོས་ལྷང་པ་འདིའི་ཆ་ཤས་འཁའ་བཡུན་བར་བསྐྱོད། ང་ཚོའི་འགྲོ་ཡུལ་དང་པོ་དེ་ནེཏྲ་ཡོག་གྲོང་ཁྱེར་རེད། ང་ཚོས་སྐབས་དེའི་ཟློས་གར་ཨ་མེ་རི་ཀা་ཏུ་ར་ཞེས་པ་བཙཱམས་ཏེ་གྲགས་པ་ཕོ་བ་མི་ཏིན་ཁི་ལའོ་ཏི་ཟླན་ཨེ་ཐ་ལིའི་ནང་དུ་བསྡད་པ་ཡིན། ཁོ་ནི་རིན་པོ་ཆེར་བསམ་ཡས་གྲིང་དུ་ཕོག་མར་ཕྱག་མཁན་སྐལ་བཟང་གི་གྲོགས་པོ་རེད། ཏིན་ཁི་ལའོ་ཏི་ཀྱིས་ཟློས་གར་དང་འབྲེལ་བའི་ཤིང་ཏའི་སྲོལ་གཏོད་པ་མང་པོ་འཛིན་ས་མའི་འཁྲབ་སྟོན་པའི་ལས་གྲྭ་ཞིག་ཏུ་རིན་པོ་ཆེར་གསུང་བཤད་ཅིག་བགོད་ཕྱིག་བྱས་འདུག

ང་ཚོར་ནེའུ་ཡོག་ནི་ངོ་མཚར་ཅན་ཞིག་གི་མཐོང་སྣང་བྱུང། དེ་ནི་ང་གཉིས་ཀར་རྒྱས་མངའ་ཡོད་པའི་ཡ་རོབ་ཀྱི་གླིང་ཁྲིར་ཆུམས་དང་མི་འདྲ་བ་ཞིག་འདུག ཁྱོང་ཁྲིར་གཡས་གཡོན་དུ་ལྷ་སྐོར་དང་རིན་ཆེ་ལའོ་ཏེས་མི་སྣ་ཚོགས་ངོ་སྤྲོད་བྱས་བྱུང་བས་ང་ཚོ་ལ་དུས་ཚོད་སྐྱིད་པོ་བྱུང། འདི་ནི་རིན་པོ་ཆེའི་སྐྱིར་ནུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲ་རྩལ་མཁན་དང། ཁྱད་པར་རིན་ཆེ་ལའོ་ཏེ་དང་མཉམ་དུ་འབྲེལ་བ་བཟང་པོ་བྱུང་བ་དེའི་འགོ་འཛིན་གྱིས་རེད། ནེའུ་ཡོག་གི་ཉམས་ཚོད་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་རྒྱོས་གར་གྱིས་ཁོང་གི་ཡིད་འཕྲོག་འདུག རིན་པོ་ཆེས་ཁོང་རང་གི་གོད་དུ་དགོན་པའི་གར་འཚམ་གྱི་ཐྲོང་བརར་སྐོར་རིན་ཆེ་ལའོ་ཏེ་ལ་གསུངས་ཏེ། རྒྱོས་གར་གྱི་ཐད་ལ་ཁོང་གཉིས་ཀྱིས་མཉམ་ལས་བྱེད་རྒྱའི་ཐབས་ལམ་ཅི་ཡོད་ཀྱི་སྐོར་ལ་གོས་བསྡུར་གནང་རྒྱ་འགོ་བཙུགས་སོང། འདིའི་ཕྱེས་སུ་རིན་པོ་ཆེས་འཁྲབ་སྟུང་འབྱི་རྒྱ་འགོ་བཙུགས་ཤིང་འགའ་ཞིག་ཁ་ལོ་ར་ཏ་ཡི་ཐྲོལ་ཏར་དང་དེ་མིན་ས་གནས་གཞན་བཅས་སུ་འཁྲབ་སྟོན་གནང་ཡོད།

ང་ཚོ་ནེའུ་ཡོག་ཏུ་ཡོད་དུས། རིན་པོ་ཆེས་ང་གཉིས་གཉིན་ཕྱིག་བྱས་ཟིན་པའི་ས་ཁོག་དེར་ཁ་པར་གཏོང་ས། མི་རི་ང་ཚོ་ཐུག་འཕྲད་དུ་ཞིན་ཤས་ལ་སྒེས་བྱུང། ངས་མོ་དང་རིན་པོ་ཆे་གཉིས་གང་དུ་ཐུག་ཡོད་མིན་མི་ཤེས། འོན་ཀྱང་ཁོང་གཉིས་ལོ་མང་རིང་འཚམ་པོ་བྱས་ཏེ་བཞུགས་པ་དང་ཁོང་ཞིང་ལ་མ་ཕེབས་བར་དུ་མོ་དང་ཡིག་འབྲེལ་གནང་ཡོད། མོ་མོ་རང་གི་ཕྱོ་ག་དང་ཕྱུ་ཀུ་མང་པོའི་མཁྱམ་དུ་ལྷེལ་ས་ལ་སྟོད་ཀྱི་ཡོད་པ་དང། སྐབས་དེར་ང་ཚོས་ངོ་ཤེས་པའི་མི་མང་པོ་དང་བསྡུར་ན་མོ་ནི་ཏ་ཅང་བས་ཆགས་པོ་ཞིག་རེད། ངས་མོ་ལ་ཕན་བུ་རང་གི་སྙུ་མོའམ། ཡང་ན་ཨ་མ་གཞན་དག་ཅིག་དང་འདྲ་བར་བརྩི་ཡི་ཡོད། མོ་ང་ཚོའི་ས་ར་ཡོད་སྐབས་མོས་ང་ལ་ཟས་གཡོ་སྐོལ་བྱེད་ཤུངས་བསྟལས་བྱུང། ངས་ནེའུ་ཡོག་གི་ཁང་པའི་ནང་དུ་ཡོད་མཁན་ཚང་མར་ཟས་གཡོ་སྐོལ་བྱེད་ཕབས་བྱས་ཀྱང། མི་མང་པོར་ཟས་གཡོ་སྐོལ་བྱེད་རྒྱ་དེ་ཁག་པོ་མཐོང་བྱུང། ང་རང་ལོ་དྲུག་ཡིན་དུས་ལྷམ་སྐ་ལྷེལ་ས་ལ་སྐབས་རེ་ཁུ་ར་བཟོ་རྒྱར་རོགས་པ་བྱས་མྱོང་པ་དེ་ཁོ་ན་ངའི་ཟས་གཡོ་སྐོལ་ཀྱི་སྒྲོང་བརར་དེ་རེད། མེ་རི་སྒེས་ཤས་ཏེ་ངའི་

དཀའ་ངལ་མཐོང་བའི་རྟེས་གྱ་མོས་ང་ལ་ཟས་གཡོ་སྐོལ་བྱེད་སྟངས་དང་། རྒྱ་ཅོག་ལྷོང་དུ་བཤམས་སྟངས་ཀྱི་གོ་རིམ་ཆ་ཚང་བསྒྲགས་བྱུང་། ངས་མོ་ལ་ཐབ་ཚང་ནང་གི་ཟང་ཟིང་མང་པོ་དེར་ངས་གདོང་ལེན་བྱེད་སྟངས་ཤེས་ཀྱི་མི་འདུག་ལབ་ཡ་དྲན་ཀྱི་འདུག མོའི་རོགས་པ་དེ་ཅ་ཅང་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་བྱུང་།

ནེའུ་ཡོག་ནས་ང་ཚོ་ས་ནས་ཐ་ན་གི་ཁོ་ལ་འཕྲུར་བ་བ་ཡིན། དེ་གར་གནམ་ཐང་དུ་ས་མ་སྟེར་ཆོལ་གི་དང་ཅི་བཟེལ་སྟེར་ཆོལ་བཟི་གཉིས་ང་ཚོ་བསུ་བར་སྟེབས་འདུག ས་མ་ཀྱིས་ཉེ་ཆར་ཤམ་ཐ་ལ་དཔར་བསྒྲན་ཁང་འགོ་བཙུགས་པ་དང་། ཁོས་དཔར་སྒྲན་བྱས་པའི་དེབ་དང་པོ་དེ་ "ས་ཀོམ་ས་ཐུབ" ཞེས་པའི་ཨ་རིའི་དཔར་ཐེངས་དེ་རེད། རིན་པོ་ཆེ་དབྱིན་ཡུལ་དུ་ཡོད་སྐབས་ཨ་རིའི་ནང་གི་ཅེ་ལས་ཁང་ཞིག་གི་མིང་ལ་ཤམ་ཐ་ལ་ཞེས་བཏགས་ཡོད་པ་མཉེན་དུས་ཁོང་ཀ་ཅང་ཡིད་འཕྲོག་པོ་དང་། ཅེ་ལས་ཁང་འདིས་ཁོང་གི་དེབ་དཔར་སྒྲན་བྱེད་འདོད་ཡོད་པ་དེར་ཁོང་ལྷོ་བ་འཕེལ་པོ་བྱུང་ས་ཝང་ཐ་ལ་ནི་ནང་པ་ས་ཁངས་རྒྱས་པའི་གཞང་རྟེ་རྟེ་ཕེག་པའི་ཚོས་དུས་འཁོར་ཙ་རྒྱུད་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་ཞེ་ཤེ་ཡའི་ནང་གི་གདོད་མའི་ལྟ་སྒྲུང་ལྟ་བུའི་རྒྱལ་ཁམས་ཞིག་རེད། རིན་པོ་ཆེས་བོད་དུ་ཤམ་ཐ་ལའི་སྐོར་ལ་གསུང་ཚོས་མང་པོ་ཞུས་གནང་ཡོད། དོན་དངོས་སུ་ཁོང་བོད་ནས་བྱོས་བྱོལ་དུ་ཕེབས་སྐབས། ཁོང་གིས་ཤམ་ཐ་ལའི་སྐོར་ལ་དེབ་ཅིག་འཕྲི་བཞིན་ཡོད། འོན་ཀྱང་སྟངས་ཉེས་པ་ཞིག་ལ་དེབ་དེ་འགྲལ་སྐྱོང་གི་སྐབས་སུ་བོར་བརླག་ཤོར་འདུག རིན་པོ་ཆེའི་ཨ་རི་ལ་ཕྱག་ལས་གནང་རྒྱའི་གླས་ནས་ཁོང་རང་གི་དཔར་སྒྲན་པ་དེར་ཐུག་འཕད་གནང་རྒྱ་དེ་གལ་ཆེ་ཤོས་ཤིག་རེད། སྒུ་ཞབས་ཐུར་ཚོལ་བཟི་ཡི་ངོས་ནས་ཀྱང་ཁོ་རང་གིས་དཔར་སྒྲན་བྱས་པའི་དེབ་འཕྲི་མཁན་ཀྱི་བོད་པའི་བྲ་མ་དེ་ཐུག་འདོད་ཤུགས་ཆེ་ཡོད།

ས་མ་ནི་མི་ཅ་ཅང་མཇོན་གསལ་ཅན་དང་བག་ཏོ་བོ་ཡོད་པས་ང་ཚོ་དེ་མ་ཐག་ཏུ་ཕན་ཚུན་འཇོས་སོང་། ཁོའི་སྒེ་དམན་ཅེ་བཟལ་ནི་དེ་སྟ་གཞས་འཁྲབ་མཁན་ཞིག་ཡིན་པ་དང་ད་ཆ་དཔར་སྒྲན་ཁང་གི་རི་མོའི་བཟོ་བགོད་བྱེད་མཁན་གཙོ་བོ་དེ་རེད། ཁོང་ཚོས་

ང་ཚོར་སྟེ་ལེན་ཏ་ཅང་ཡག་པོ་བྱས་བྱུང། དོན་དངོས་སུ་ང་ཚོ་མཚོ་ཞུག་ས་ཞུལ་དུ་ཡོད་སྐབས་སམ་གྱིས་རིན་པོ་ཆེར་མང་ཚོགས་ལ་གཏམ་བཤད་གནང་རྒྱུ་དང་དོན་གཉེར་ཅན་གྱི་སློབ་མ་ཐུག་རྒྱུ་བཅས་བཀོད་སྒྲིག་བྱས་འདུག ཤམ་ཐྲ་ལ་དཔར་སྐྱེན་ཁང་དེ་སམ་གྱིས་མའི་ཁོལ་ཆ་ལྷན་དང་མཉམ་དུ་གསར་འཛུགས་བྱས་འདུག མའི་ཁོལ་ནི་མི་ཏ་ཅང་གཟུགས་རིང་ལ། གངོང་དཔྱིབས་དོད་པོ། ཆུམ་རིག་བཀྲ་མོ་ཞིག་རེད། འགྲུལ་སྐྱོད་འདིའི་སྐབས་སུ་ང་ཚོས་ཚོག་ལནད་ཏུ་མའི་ཁོལ་དང་ཁོའི་སྐྱེ་དམན་ཇོ་ཙན་གཉིས་ཀྱི་ས་བསྟད་པ་ཡིན།

ཉེ་མ་ཞིག་གི་ཕྱི་ཏོ་ང་ཚོས་ཆ་གན་གྱི་ཁྱིམ་དུ་ངལ་གསོ་རྒྱག་བཞིན་པའི་སྐབས་སུ་ང་ཚོའི་ཉལ་ཁང་དུ་ང་གཉིས་ཀྱིས་འཁྱིག་པ་སྤྱད་པ་ཡིན། ཁང་མིག་དེར་ཆུག་ཡོལ་ཆེན་པོ་མུ་མེན་མདོག་ཅན་ཞིག་ཡོད་པས་དུས་རབས་བཅུ་དྲུག་པའི་དབྱིན་ལན་གྱི་རྒྱལ་མོ་ཕེ་ལི་བཟའ་ཐེད་སྐབས་ཀྱི་ཁང་ཉམས་ཀྱི་ཚོར་སྟང་འདོ་གཞིག་བྱུང། སྐབས་དེ་དུས་ང་གཉིས་ལ་མངལ་སྤྱམ་རྒྱའི་འཚར་གཞི་མེད། དེ་ལྟར་ཡང་ང་ཚོས་ཟླ་མཚན་དུས་སྒྲིག་ཁོ་ནའི་ཐབས་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་འགོག་བྱེད་བཞིན་ཡོད། ང་གཉིས་འཁྱིག་པ་སྤྱོད་པའི་སྐབས་སུ་ང་ལ་ཁང་པའི་ནང་དུ་གང་ཟག་གཞན་གཞིག་ཡོད་པའི་ཚོར་བ་ངེས་ཅན་གཞིག་བྱུང། ང་ཚོའི་བུ་དང་པོ་ཐ་ཐྲི་ཉིན་དེའི་ཕྱི་ཏོར་ངའི་མངལ་དུ་ཆགས་པ་ང་ལ་ཡིད་ཆེས་ཡོད།

བྱང་ཁ་ཡི་ཐྲོར་ནི་ཡར་བདུན་ཕྱག་གཅིག་བསྟད་རྗེས། ང་ཚོ་ལོ་ས་ཙན་རྗེལ་ས་ལ་འཕྱར་བ་ཡིན། དེ་གར་རྗེ་ཁི་རིགས་ནས་ཕེ་ཡི་སློབ་མ་ཚོས་རིན་པོ་ཆེ་ལ་གཏམ་བཤད་གནང་རྒྱའི་དུས་ཚོད་འགའ་ཤས་བཀོད་སྒྲིག་ཞུས་འདུག ངའི་བསམ་པར་གཏམ་བཤད་ཀྱི་སྒྲིན་བདག་ནི་ལྷ་ལམ་ཚོས་ཚོགས་ (Theosophical Society) ཀྱི་ཚོགས་མི་ཆུམས་རེད། འོན་ཀྱང་ད་ཆ་ཁོང་ཚོས་རང་ཉིད་ཀྱི་སྒྲིག་འཛུགས་ཤིག་བཟོས་འདུག ལྷ་ལམ་ཚོས་ཚོགས་དེ་ནི་བཙུ་ཕྱག་བཅུ་དགུ་པའི་མཏུག་ཏུ་ནེའུ་ཡོག་ལ་ལྷམ་ཐྲི་ལ་ཕད་ས་ཁི་དང་དམག་དཔོན་ཨོལ་ཁོད་གཉིས་ཀྱིས་བཙུགས་པ་རེད། དེས་ནུབ་ཕྱོགས་སུ་ནང་

ཆོས་ལ་མང་ཆོག་ཀྱིས་དོ་སྣང་འཐུང་ཆེད་ནུས་པ་ཕྱུགས་ཆེ་སྒེལ་ཡོད། འོན་ཀྱང་དེས་དམིགས་བསལ་བོད་ཀྱི་ནང་ཆོས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་སྐོར་དང་། ཁྱད་པར་དུ་ལྷམ་སྦ་ལ་ཕད་ས་ལི་ཁྲུ་གར་དང་བོད་པའི་བློ་མ་ཆོ་ནས་ཐོབ་སྐད་ཀྱི་ཆོས་དང་འབྲེལ་བའི་ "སྒྲོ་བསྒྲགས" དེ་དག་གིས་ལོག་རྟོག་ཀྱང་མང་པོ་ཞིག་སྒེལ་ཡོད། ཆོས་ཆོག་ཀྱི་ཆོག་མི་ཆོས་ཁྲུ་གར་དུ་ཁི་རི་ཤི་ན་ཐུར་ཐེ་གཞོན་ནས་ཆ་ཤས་ཁྱད་སོན་ཐུང་སྟེ་ཁོང་ཆོའི་བདག་ཉིད་ཆེན་པོའམ། ཆོས་ཐྱོགས་ཀྱི་དབུ་ཐྲ་ཡོང་རེ་བྱས་ཏེ་གསོ་སློང་བྱས་པ་རེད། ཁི་རི་ཤི་ན་ཐུར་ཐིས་ལྷ་ལམ་པ་ཆོའི་ཡ་མཚན་དེ་དག་ལ་ཁ་གཏད་བཅག་སྟེ། ཡིད་བརྟན་འཕེར་བའི་མི་ཆེ་ཏི་ལྷར་སྐྱེལ་ས་ཁོང་དང་། ཆོས་ལ་ལྷད་མེད་པའི་བརྟག་དཔྱད་ཕྱུགས་ཆེ་བྱེད་ས་ཁོང་ཞིག་ཁྲུ་འགོ་བཙུགས་པ་རེད།

ཁི་རི་ཤི་ན་ཐུར་ཐིས་སྒྲིག་འཛུགས་ལྟན་པའི་ཆོས་ལུགས་ལ་མོས་པ་བྱེད་ཀྱི་མེད་པ་དང་། ཁོང་ནི་ཐྲ་མ་དང་བཤེས་གཉེན་མི་བཙོ་མཁན་ཞིག་རེད། དེའི་ཚབ་ཏུ་ཁོང་གིས་མང་ཆོག་ལ་རང་ཉིད་རང་གི་མགོན་ཡིན་པ་དང་། ཤེས་རབ་ནི་སྲོལ་རྒྱུན་གང་ཞིག་གི་ཁོངས་གཏོགས་ལས་ཀྱང་དབྱེ་དགོས་པའི་ལམ་སྟོན་གནང་མཁན་ཞིག་རེད། རིན་པོ་ཆེ་ཁི་རི་ཤི་ན་ཐུར་ཐིའི་དགོངས་ཚུལ་མང་པོ་ཞིག་ལ་གུས་བཙོ་ཞུ་ཡི་ཡོད་ཀྱང་། ཁི་རི་ཤི་ན་ཐུར་ཐིས་ཐྲ་མའི་བྱེད་ལས་ངོས་ལེན་མི་བྱེད་པ་དེ་ནི་ཅ་ཅང་ཐལ་དགོས་པ་རེད་དགོངས་ཀྱི་ཡོད། རིན་པོ་ཆེ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཐྲ་མ་ཟོག་པོ་ཆོ་ལ་བཀའ་བཀྲོན་གནང་གི་ཡོད། འོན་ཀྱང་ཁོང་གིས་ས་ངོས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་བདག་མེད་དང་སྟེང་རྒྱུ་ཐུང་པའི་གཞི་རྒྱན་ལ་ཐྲ་སྟོབ་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཡང་དག་ཅིག་གི་གལ་འགངས་དེར་ཡིད་ཆེས་གནང་གི་ཡོད། ཁི་རི་ཤི་ན་ཐུར་ཐི་ལ་ཕལ་ཆེར་ཁོང་རང་གི་ཐྲ་མ་དེ་ཐུག་ཡོད་ས་མ་རེད་ཅེས་རིན་པོ་ཆེས་ང་ལ་གསུངས་བྱུང་། རིན་པོ་ཆེ་མི་དེ་ལ་དགའ་པོ་ཞེ་དགས་འདུག ལོ་ཐེ་ཨན་ཏེ་ལ་ཐི་ཡི་འགྱལ་སྐྱོང་འདི་ཚར་ཏེ་ལོ་འགའ་ཤས་ཀྱི་ཕྲེས་ནུ་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཁི་རི་ཤི་ན་ཐུར་ཐི་གཉེས་ཀྱིས་ས་གནས་འགའ་ཞིག་ཏུ་མཉམ་དུ་གཏམ་བཤད་དང་བགྲོ་གྲེང་གནང་སོང་། རིན་པོ་ཆེས་ཁི་རི་ཤི་ན་ཐུར་ཐིའི་ལྷིང་ཆའི་སྟེང་གི་མེད་པ་

ཉམས་དེ་རྒྱན་ལྡན་གྱི་ངོ་ཚ་སྨིན་པོ་ཅན་གྱི་གང་ཟག་དེ་དང་ཐ་དད་རེད་ཅེས་འགྲེལ་བརྗོད་གནང་བྱུང་། རིན་པོ་ཆེ་ལ་མཚོན་ན་སྦྲིང་ཁ་ཆའི་སྟེང་དུ་ཡོད་དང་མེད་གཉིས་ལ་ཁྱད་པར་གང་ཡང་མེད།

ཕྱི་ཏོ་དེར་ང་ཚོ་ལོ་ཞི་ཙན་རྡེལ་ཞི་ཅུ་འབྱོར་རྟེས་ང་ཚོ་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་ཕྱི་ལོགས་སུ་གཅང་ཆུའི་འགྲམ་གྱི་འགྲུལ་ཁང་ཞིག་ཏུ་ཕྱིད་བྱུང་། འགྲུལ་ཁང་དུ་བསྡད་རྟེས་ཁི་རི་ཤི་ན་ཐུར་ཕེའི་སློབ་མ་ཚོར་རིན་པོ་ཆེས་གཏམ་བཤད་མ་གནང་སྟོན་དུ་ང་ཚོར་ངལ་གསོ་བྱེད་རྒྱའི་ཆུ་ཚོད་འགའ་ཤས་འདུག འགྲུལ་ཁང་གི་ནང་དུ་རིན་པོ་ཆེ་ཆང་གིས་ཡོངས་སུ་བཟེ་བར་གྱུར་བ་དང་། ཁོང་གིས་ཆུ་ཚོད་རེ་ཟུང་ནང་དུ་གསུང་བཤད་ཇི་ལྟར་གནང་རྒྱ་ཡིན་ནམ་སྙམ་ནས་ང་ནི་རྒྱབ་རྒྱབ་པོར་གྱུར་སོང་། ཁོང་གིས་ཁོང་ལ་རེ་ལྟོས་ཏ་ཅང་ཆེན་པོ་བྱེད་མཁན་ནམ་སྟྲོད་ལམ་ཆལ་དུ་མི་གནས་པའི་མི་ཡི་རིགས་ལ་གསུང་བཤད་གནང་དུས། ཁོང་གིས་རྒྱུན་དུ་ཁོང་ར་བཟེ་བ་འདུག་གི་ཡོད། ཕལ་ཆེར་དེ་ནི་ཁོང་གི་ཐབས་ཏུས་ཤིག་ཡིན་པ་འདུ། ང་ཚོར་ཁ་ལི་ཐྲོར་ནི་ཡའི་ནང་དུ་ཉམས་ཐྲོང་གཞན་དག་ག་འདྲ་ཡིན་ཀྱང་། མི་འདི་ཚོ་ངེས་པར་དུ་ལྷ་ཚན་དེའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་ཀྱི་འདུག

ངས་ཁོང་ཡར་བསྟངས་ཏེ་མོ་ཏའི་ནང་དུ་བཞག་པ་དང་། གཏམ་བཤད་གནང་ས་འི་ཚོགས་ཁང་ནང་དུ་ང་ཁོང་དང་མཉམ་དུ་ལྷིང་ཆའི་སྟེང་དུ་བསྡད་པ་ཡིན། ཁོང་ནི་ར་འདམ་འབག་ནང་བཞིན་བཟེ་འདུག ཚོགས་ཁང་དུ་ཡོད་པའི་མི་འགའ་ཞིག་ནི་གོང་ཀྱི་སྒྲ་མ་དང་ཐུ་འཕྲལ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷ་ལམ་པ་ཚོ་ཡིད་འཕྲོག་པ་ནང་བཞིན་དུ་མཐོང་བ་དང་། གཞན་དག་ཚོ་ནི་ཁོང་ཚོར་གཏམ་བཤད་བྱེད་མཁན་གྱི་བློ་མ་ས་ཐུང་གི་ཐུན་ཀུབ་བརྟོལ་རྒྱུར་སྒྲ་ས་ནས་ཏམ་བསྡད་པ་ལྷ་བུ་འདུག མི་ཚོས་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཁོང་གིས་ཅིའི་ཕྱིར་གསོལ་ཀྱུམ་མཚོད་ཀྱི་ཡོད་པ་དང་། ཅིའི་ཕྱིར་གླ་པའི་ནི་བཟའ་མཚོད་མེད་པ། ཁོང་ནང་པ་ཡིན་མིན་བཅས་དྲིས་སོང་། བོད་པའི་བློ་མ་ཞིག་ལ་ནང་པ་ཡིན་མིན་དྲིས་པ་དེ་ཕན་བུ་དོན་མེད་པ་ཞིག་ཏུ་མཐོང་བྱུང་། ངས་ནི་ཁོང་ཚོ་སྟོད་པ་ཆོང་པོ་ཞིག་ཏུ་ཚོར་བྱུང་། ཁོང་ཚོས་ས་མས་ཀྱི་གཟིགས་སྣང་དང་། གདོན་འདྲ། ཡིད་ལུས་གྱུབ་སྟངས་

སོགས་ཀྱི་སྐོར་ཡང་ཤེས་འདོད་བྱས་སོང་། ཐུན་བཏང་བསགས་ནི་ཁོང་ཚོ་ནི་སྐོམ་ཉམས་ལེན་ལྟ་བུ་ཁ་ཡོད་ལག་ཡོད་ཀྱི་ཤེས་བྱར་དོན་གཉེར་མེད་པར། ཕྱིའི་ཀུན་སྤྱོད་ཀྱི་ཆུམ་པ་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་གནས་ལུགས་ལ་ཅ་ཅང་མགོ་འཁོར་ནས་བསྡད་ཡོད་པ་མངོན། རིན་པོ་ཆེས་ཕེར་འདོན་གནང་ཆུར་འབད་བཙོན་གནང་བཞིན་པའི་ཚོས་ཀྱི་ལོག་རྟོགས་ངོ་མ་འདི་དག་རེད། དེས་ན་ཁོང་གི་ཀུན་སྤྱོད་ཀྱིས་ཁོང་ཚོ་མགོ་འཐོམ་འཇུག་པ་དང་ཡིད་ཕང་ཆད་དུ་འཇུག་པ་དེ་ཟུར་བལྟས་ལེན་མཐོང་རེད།

དོན་དངོས་སུ་རིན་པོ་ཆེས་མང་ཚོགས་ལ་ལན་འདེབས་གནང་མ་སོང་། དེས་ན་ངས་ཁོང་གི་ཚབ་བྱས་ཏེ་ཏི་བར་ལན་འདེབས་བྱེད་ཆུ་འགོ་བཙུགས་པ་ཡིན། ཚོགས་མང་གི་དགྱེལ་ནས་བུད་མེད་ཅིག་གིས་ངས་རིན་པོ་ཆེའི་ཚབ་བྱས་ཏེ་སྐད་ཆ་བཤད་ན་འགྲིག་གི་མ་རེད་བརྗོད་སོང་། དོན་དངོས་སུ་ཁོང་ཚོ་ཁི་རི་ཤི་ན་ཐུར་ཕྱིའི་དགེ་ཕྱུག་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་ཁོང་ཚོས་བློ་མ་ལ་ཡིད་ཆེས་བྱེད་ཀྱི་མེད། དེས་ན་ཕྱོགས་གཅིག་ནས་རིན་པོ་ཆེས་ "བློ་མའི་ཁ་གཏད" དུ་སྤྱལ་ནས་ཁོང་ཚོའི་ཡིད་ཆེས་ལ་ལན་འདེབས་གནང་པ་རེད། འོན་ཀྱང་ཁོང་ཚོ་འདི་ལ་དགའ་པོ་བྱུང་མ་སོང་།

ངས་ཚང་མ་ཡག་པོ་བྱུང་མ་སོང་བསམས་བྱུང་། དགོང་དྲོ་ཚང་མ་ཚར་བའི་ཟླས་སུ་བགོད་ཐྲིག་པ་ཚོས་ང་ཚོར་གསུང་ཡོན་བཅུག་པའི་ཡིག་སྐོགས་ཤིག་ཐྲོད་དེ་ནང་ལ་སློག་བཏང་བྱུང་། ང་ཚོས་གླ་འཁོར་ནང་དུ་ཡིག་སྐོགས་ཁ་ཕྱེས་དུས་གསུང་ཡོན་དེ་ང་ཚོའི་མགྲོན་ཁང་གི་ཁང་གླའང་འདང་ངེས་ཤིག་མེད་པ་ཤེས་བྱུང་། གཏམ་བཤད་དེར་མི་བཙུ་ལས་བཆལ་བ་སྒེབས་འདུག ངས་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ "ང་ཚོས་ཡོན་འདི་ཕྱིར་སྒོག་སྟེ་འགྲུལ་ཁང་གི་ཆེད་དུ་དཔལ་འདི་ལས་མང་བ་སྒྲོད་རོགས་བཙོད་དགོས།" ཞེས་ཞུས་པ་ཡིན། ཡ་མཚན་པ་ཞིག་ལ་གཏམ་བཤད་ཀྱི་མཛད་རིམ་གྱུབ་པ་དང་རིན་པོ་ཆེ་བཟེ་ཆ་ཚང་དྭངས་ཚར་འདུག ཁོང་གིས་ང་ཚོས་དེ་འདྲ་ཙ་བ་ནས་བྱེད་ཆུ་ཡོད་པ་མ་རེད་ཅེས་གསུངས་བྱུང་།

ཡག་པོ་མ་བྱུང་བའི་གཏམ་བཤད་དེའི་ཟླས་སུ་ས་ནན་ཐི་ཐི་ཁོ་ལ་མ་འཕྱར་ལྕོན་ལ་ང་ཚོར་ཉེ་མ་ལྟོང་པ་ཞིག་ཡོད་པས། ང་ཚོས་འགྲུལ་སྐྱེལ་སྟྲུམ་འཁོར་ལ་བསྡད་དེ་མེག

སི་ཁོ་ལ་ཕྱིན་པ་ཡིན། དེ་གར་རིན་པོ་ཆེས་སྟོད་ལྟ་འགའ་སྒྲས་གཟིགས་གནང་སོང། ཁེན་རྩེས་མ་དེར་ང་ཚོས་བདུན་ཕྲག་འགའ་ཤས་སྟོད་རྒྱའི་ཆེད་དུ་ཁྱང་ཁ་ལི་ཐྲོར་ནི་ཡར་ཕྱིར་ལོག་ཁྱས། ངའི་བསམ་པར་རིན་པོ་ཆེས་འགྲུལ་སྐྱོད་འདིའི་སྐབས་སུ་གལ་ཆེ་བའི་ཉམས་ཞིབ་མང་པོ་གནང་ཡོད་པ་རེད་སྙམ། ང་ཚོར་རིན་པོ་ཆེའི་འགྲེལ་བཤད་ལ་"མགོ་འཛིམ་པའི་ཚོས་ལམ་སྟེག་པ་ལ་ཁྱིང་བའི་རང་དབང་ཅན་ཀྱི་མི་" ཟེར་བའི་ཚོས་འཚོལ་མཁན་མང་པོར་ཕྱག་བྱུང། ཁོང་གིས་ཁ་ལི་ཐྲོར་ནི་ཡའི་ནང་དུ་དེའི་སྐབས་ཀྱི་ཞ་རིའི་རིག་གཞུང་གི་རྒྱན་དང་ཆེས་རིང་དུ་བལ་བའི་སྦྱང་ཚུལ་ཐལ་ཆེ་འགའ་ཞིག་གཟིགས་གནང་ཡོད། ཁེད་ཞལ་ཤེ་ཐུ་རིའི་གཡས་གཡོན་དུ་ཁེ་ཕི་ཟླམས་དང་མུ་སྟེགས་པ་ཁེ་རི་ཁོ་རི་ཤི་ན་ཟླམས་འཁྱམ་ཁྱལ་བྱེད་བཞིན་པ་ནི་ལམ་སྟོར་ཞིང་ཁྱད་མཚར་གྱི་ཚོ་ཤོག་ཁག་དང་འདྲ་བ་དང་། ཐུར་ཞི་ལི་དང་ས་ནན་ཐ་རན་སི་སི་ཁོ་ལ་ཆབ་སྲིད་ལྟ་བ་ལོག་འཛིན་པའི་ངོ་ཚོལ་བྱེད་བཞིན་པ། རིན་པོ་ཆེའི་གཏམ་བཤད་ཚང་མའི་སྐབས་སུ་ཚོས་དང་འབྲེལ་བའི་འགྲུལ་སྐྱོད་ཇི་འདྲ་ཞིག་ལའང་འགྲོ་ཏེས་པའི་མི་བཅས་འདུག ཁ་ལི་ཐྲོར་ནི་ཡའི་ཁོར་ཡུག་ནི་ཆུང་ཙམ་བག་ཡངས་ཡིན་ན་ཡང་རྒྱ་མཚན་གྱི་འགག་སྟོ་དམ་པའི་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་མཚོ་ཁ་དང་བསྟུར་ན་དེ་ལས་ཐལ་ཆ་ཅན་དུ་སོང་ཡོད། ནུབ་ཕྱོགས་སུ་དེ་འདྲ་ཆེད་རྒྱ་དེ་བས་ཁག་པོ་རེད། ཁ་ལི་ཐྲོར་ནི་ཡ་ལ་ཡོད་ཚད་ "ཇི་འདྲའི་ཡིད་དུ་འོང་བ་ལ།" རེད། ངའི་བསམ་པར་ང་ཚོ་མཚོ་ཤུག་ཤུལ་དུ་ཡོད་པའི་སྐབས་ཤིག་ལ་རིན་པོ་ཆེས་ "ཚོས་མིན་གཙོད་པ" ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་དེ་གསར་བཟོ་གནང་པ་རེད་སྙམ། དེ་ནི་ *১৫৮৭* ལོར་ཁོང་གི་ཕྱིན་རྒྱགས་ཆེ་ཤོས་ཀྱི་དེབ་དེའི་ཁ་བྱང་དུ་ཀྱུར་པ་རེད། གལ་ཏེ་ཁོང་གིས་དེ་དུས་ཐ་སྙད་དེ་ཝེད་སྟོད་གནང་མེད་ན་ཡང་མ་མཐར་དེའི་རྒྱབ་ཀྱི་དགོངས་གཞི་དེའི་སྟོམ་གཞི་འགྲུབ་བཞིན་ཡོད། ཁོང་གིས་གང་འཚམས་ཤིག་གི་རྟེས་སུ་ "ལུང་པ་འདིར་ཡོང་ནས་ཡ་མཚན་པའི་གནས་ཚུལ་ཞིག་དང་གདོང་ཕྱག་བྱུང། མི་མང་པོ་ཞིག་ནི་ཚོས་ཀྱི་ཁྲོམ་ར་ཆེན་མོར་ཉོ་ཆ་རྒྱག་མཁན་གྱི་ཆེད་ལས་པར་ཀྱུར་ཟིན་ཡོད་པ་དང་།

འགའ་ཞིག་དང་དུང་དེ་ལྟར་ཆགས་ཐབས་བྱེད་མྱས་རེད།"[16] ཅེས་གསུངས་ཡོད། དེ་དང་དུས་མཚུངས་སུ་སྒྲིར་བཏང་གི་ཆ་ནས་ཁོང་ལ་མི་ཐུག་འཕྲད་བྱུང་བ་མང་ཆེ་བས་ཁོང་གི་ཐུགས་དགྱུགས་པའམ་ཁོང་ཁྲོ་བསྐངས་པ་བྱུང་མི་འདུག ངོན་དངོས་སུ་ཁོང་གིས་མི་ཚོའི་ཚོས་ལ་ཡིད་དབང་འཕྲོག་པའི་རང་བཞིན་དེ་སྒྲིན་ཏེ་རྟོལ་གྱབས་ཡོད་པ་དང། ཨ་རི་མ་ཟད་ཁ་ལི་ཕྱོར་ནི་ཡའི་ནང་དུའང་ཡང་དག་པའི་ཚོས་ཤིག་དང་ཁྱབ་ཡོང་སྲིད་པ་དགོངས་འདུག

ང་ཚོ་ཨ་རིར་སྐྱེས་ཏེ་ལོ་གཅིག་ཙམ་ཕྱིན་ཡོད་པའི་བོད་པའི་བློ་མ་གཞན་དང་ཐང་སྟལ་སྐུ་དང་ལྟན་དུ་ཞིན་འགའ་ཤས་བསྡད་པ་ཡིན། ཁོང་ལ་ཐུར་ལི་ལི་ཏུ་ཁང་པ་ཆུང་ཏུ་ཞིག་འདུག་པ་དེར་བཞུགས་ཏེ་ཁོང་རང་གི་སྨོན་མ་ཚོ་ལ་གསུང་ཆོས་གནང་གི་འདུག ཇེས་སུ་ཁོང་གིས་མཛོས་སྡུག་ལྟན་པའི་ཐུར་ལི་ལི་ཏེལ་སི་ཞུལ་དུ་ཆོས་ཚོགས་ཤིག་ཁྱོས་པ་རེད། དར་ཐང་དང་རིན་པོ་ཆེ་གཞིས་ཏ་ཅང་ཐུགས་མཐུན་པོ་འདུག ཁོང་གཞིས་ཀྱིས་ལོ་འགའི་ཇེས་སུ་མེག་སི་ཁོ་ལ་སྨོ་གསེང་དུ་མཉམ་དུ་ཕེབས་རྒྱུའི་བཀའ་མོལ་གནང་སོང། འོན་ཀྱང་དེ་ནི་ནམ་ཡང་བྱུང་ཡོད་པ་མ་རེད། དར་ཐང་གིས་ནང་ཚོས་བཀའ་འཁྱོད་ཀྱི་སྐབས་སུ་ནུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་ས་མེས་ལམས་རིག་པ་དང་བསྟེས་ཏེ་བསྐྱབ་རྒྱའི་དགོངས་བཞེས་གནང་རྒྱ་འགོ་བཙུགས་འདུག རིན་པོ་ཆེ་ནས་ཀྱང་ས་མེས་ཀྱི་ར་ང་བཞིན་དང་ངར་འཛིན་གྱི་འཕེལ་འགྱིས་སྐོར་ལ་གསུང་ཆོས་གནང་སྐབས། ནུབ་ཕྱོགས་ས་མེས་ལམས་རིག་པའི་བསམ་བློ་དང་ཐ་སྙད་འགའ་བེད་སྤྱོད་གནང་རྒྱ་འགོ་བཙུགས་ཡོད་ཙང་ཁོང་དེ་ལ་མཉེས་པོ་བྱུང་སོང། ཁོང་གཞིས་ཀྱི་ཐབས་ལམ་མི་འདྲ་བ་ཡིན་ཀྱང་ཐུན་མོང་གི་དགོངས་གཞི་ཡག་པོ་འདུག འདིའི་སྐབས་སུ་དར་ཐང་གིས་རིན་པོ་ཆེ་དང་ང་གཞིས་ལ་མགྱོན་འགོད་སྟེ་ལེན་ཏ་ཅང་གཟབ་རྒྱས་གནང་བྱུང་བས་ཁོང་ང་གཞིས་ལ་བཀའ་ཏིན་ཆེན་པོ་ཡིན། ང་ཚོས་མཚོ་ཞུག་ཞུལ་དུ་སྐོར་སྐྱོད་བྱེད་སྐབས་ཁོང་གི་ས་ཁ་ཕེངས་འགའ་ཤས་བསྡད་པ་ཡིན།

16 ཚོས་རྒྱུམ་དྲུང་པ། ལོ་བཅུ་འཁོར་བའི་ཚོས་ཀྱི་དཀའ་སྡོན་ཞེས་པའི་ཐོམ་ཡས། བཤད་ཟླུཏུ་ས་ཁ། འདོན་ཕེངས་ཀ ཤ། (༡༥༧༩ ལོའི་ཟླ་བ་ ༣ པ་དང་ ༣ པ།)

ང་ཚོ་ཁ་ལི་ཐ্�་ནི་ཡར་ཡོད་སྐབས་རིན་པོ་ཆེས་སན་ཐ་རན་སི་སི་ཁོའི་བཟེན་ཆོས་ཚོགས་འགོ་འཛིན་ཀྱི་བྱེད་མཁན་ཤུན་ཡུ་ཏུ་ས་ཐུ་བཟུ་ལི་ར་ཤི་དང་ལྷན་ཏུའང་མངལ་འཕྲད་ཡག་པོ་ཞིག་གནང་རྒྱ་ཐུང་སོང། ས་བཟུ་ལི་ར་ཤི་ཨ་རིར་སྒེབས་ཏེ་ལོ་བཅུ་ལྷག་འགྲོ་ཡི་ཡོད་པ་དང་ཁོང་གི་མཐའ་བསྐོར་དུ་ཆོས་ཉམས་ལེན་པའི་ཐྲི་ཚོགས་ཆེན་པོ་ཞིག་འཕེལ་རྒྱས་ཐུང་འདུག ཨ་རིར་ནང་ཆོས་དར་ཁྱབ་ཀྱི་ཐོག་ལ་ཁོང་གི་ཤུགས་རྐྱེན་དེ་གཟེངས་སུ་ཐོན་པ་ཐུང་ཡོད། ཁོང་ལ་ལུང་པ་འདིའི་ནང་གི་ཉམས་ལེན་རྒྱུད་པའི་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་འབྱེད་པ་ངོ་མ་དེ་རེད་བརྗོད་ན་ཆོག

སམ་ཐྲོན་ཆོལ་བཟེས་ང་ཚོ་ཐ্ལི་གུར་ཀྱི་ཉེ་འགྱམ་དུ་ཡོད་པའི་ར་ཤིའི་ཉམས་ལེན་བྱེད་སའི་དབེན་གནས། ཐ་ས་ཏ་ར་བཟེན་མོང་ཐན་ཆོས་ཚོགས་སུ་བསྐོར་སྐྱོད་བྱེད་རྒྱུར་བཀོད་སྒྲིག་བྱས་འདུག ང་ཚོ་དེ་གར་ཉིན་ཤས་བསྡད་པ་ཡིན། རིན་པོ་ཆེ་དང་སུ་བཟུ་ལི་ར་ཤིའི་དབར་ལ་དེ་མ་ཐག་པའི་འབྲེལ་བ་ཞིག་ཐུང་སོང། ར་ཤིས་ང་ཚོར་ཐ་ས་ཏ་རའི་གཡས་གཡོན་དུ་སྐོར་སྐྱོད་ལ་འཁྱིད་ཐུང། དབེན་གནས་དེར་ཁོ་རང་དངོས་གནས་སྒོབས་པ་བྱེད་འོས་པ་ཞིག་འདུག ཇི་འདབས་སུ་མཚམས་ཁང་མང་པོ་དང། ལྷ་ས་སྟག་པའི་མཚོད་ཁང། ང་ཚོ་དེ་གར་སྟོད་སྐབས་ལོངས་སུ་སྤྱོད་རྒྱ་ཐུང་བའི་ནང་ཐུང་གི་ཚུ་ཚན་སོགས་དབེན་གནས་ཀྱི་བཀོད་པ་ཅ་ཅང་ཡིད་དུ་འོང་བ་ཞིག་འདུག ར་ཤི་ཐུགས་རྗེས་རིན་པོ་ཆེས་ཁོང་ནང་ལ་ཨ་རིའི་ནང་དུ་ཆོས་གྲོགས་ངོ་མ་དང་པོ་དེ་ཐུག་སོང་ཞེས་གསུངས། རིན་པོ་ཆེས་ར་ཤི་ལ་སློབ་མ་ཚོར་སློམ་ཀྱི་ཉམས་ལེན་ཇི་ལྟར་སློབ་གནང་གི་ཡོད་ཅེས་བཀའ་འདྲི་ཞུས་སོང། ར་ཤིས་ཁོ་རང་གི་སློབ་མ་ཚོར་སློམ་རྒྱག་པའི་སྐབས་སུ་དབུགས་འཕྱིན་རྩལ་ཀྱི་གཏམ་འདྲེན་བྱེད་དུ་འདུག་རྒྱུར་ཐག་བཅད་པ་ཡིན་ཟེར། ཉམས་ལེན་འདི་ལ་ "སྟོ་ཐུ་ཐ্ལ་ཆའི་བྱེད་ལྟངས" ཟེར་ཀྱི་རེད་ཅེས་ཁོང་གིས་འགྲེལ་བཤད་གནང་སོང། བོད་དུ་སློབ་དཔོན་པཎ་འབྱུང་གནས་ནང་བཞེན། སྟོ་ཐུ་ཐ্ལ་ཆ་ནི་རྒྱ་ནག་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དང་སྐབས་རེ་ཤུ་ཙང་ངག་པ་མ་ཟད། རྒྱ་ནག་བཟེན་ཀྱི་ཡབ་ཆེན་དུ་བཙོ་བ་རེད།

རིན་པོ་ཆེ་ནི་རོ་ཤེ་ཡིས་ཐ་ས་ང་རུ་སྒོམ་རྗེ་ལྟར་འཁྲིད་ཀྱི་ཡོད་པ་དང་། དམིགས་བསལ་གྱིས་འདུ་ཚོགས་ཀྱིས་མཉམ་དུ་སྒོམ་རྒྱུ་སྟངས་ལ་ཤུགས་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་གཟིགས་ཏེ་རིན་པོ་ཆེའི་ཐུགས་ལ་འབབ་པོ་བྱུང་སོང་། ངས་བཤད་ཟིན་པ་ལྟར་རིན་པོ་ཆེས་ཁོང་གི་སྒོས་མའི་ཉམས་ལེན་གཙོ་བོ་སྟེ། ཚོགས་པུར་སྐྱེལ་ཀྱང་བཅས་ནས་བསྡུད་དེ་སྒོམ་སྟངས་ངོ་སྤྲོད་འགོ་བཙུགས་ཟིན་ཡོད། རིན་པོ་ཆེས་ཁོང་རང་གི་དབྱིན་ཡུལ་གྱི་ཉམས་ཐྱོང་ལ་གཞིགས་ཏེ། བོད་རྒྱུད་ནང་བསྟན་གྱི་གསང་སྔགས་ཉམས་ལེན་དེས། ནུབ་ཕྱོགས་པ་ཚོ་མགོ་འཛིམས་པ་དང་རང་སེམས་ཆལ་ཚུགས་ཤོར་པའི་ཉེན་ཁ་དེ་གཟིགས་གནང་ཡོད། ཁོང་གིས་དབྱིན་ཡུལ་དུ་སྒོས་མ་འགན་ཞིག་ལ་བོད་དུ་ནང་པའི་ཉམས་ལེན་ལ་སྒོལ་རྒྱན་གྱི་འདུག་སྒོར་བཅོ་བའི་ཕྱག་འཚལ་རྒྱའི་སྐུལ་མ་གནང་ཡོད། འོན་ཀྱང་ང་ཚོ་ཨ་རིར་སྒེའུས་མ་ཐག་ཁོང་གིས་ཉམས་ལེན་དེ་སྒོས་མར་གནང་རྒྱ་མཚམས་བཞག་སོང་། ཇེས་སུ་ཁོང་གི་དབྱིན་ཡུལ་གྱི་སྒོས་མ་ཕལ་ཆེ་བར། ཁོང་ཚོ་སྒོམ་ལ་ཆང་གཞི་ཆགས་ཇེས། ཡང་སྐྱར་ཕྱག་འཚལ་དགོས་པའི་བཀའ་གནང་སོང་།

ང་ཚོ་ཨ་རིར་སྒེའུས་ནས་བཟུང་རིན་པོ་ཆེའི་སྒོམ་གྱི་ལམ་སྟོན་ནི་མི་རྣམས་ལ་ཐང་ལ་སྟོད་ཅེས་བརྗོད་རྒྱ་ལས་ཐབས་ལམ་གཞན་སྟོན་རྒྱ་ཅི་ཡང་མེད། རིན་པོ་ཆེས་མ་མཐར་ཡང་ཐོག་མའི་ཆ་ལ། དམིགས་བསལ་འགྱུག་ནུས་ལྟན་པའི་ནུབ་ཕྱོགས་རིག་གཞུང་གི་ནང་དུ། ཐབས་ལམ་ཇི་འདྲ་ཞིག་ཀྱང་ཇི་བཞིན་མི་གོ་བའམ་ཡང་ན་ལོག་རྟོག་ཏུ་འགྱོ་རྒྱའི་ཉེན་ཁ་ཡོད་པར་དགོངས་པ་རེད། འགོ་འདུག་གས་སྐབས་ཁོང་གིས་ལྟོད་ཡོར་སྟོད། དབུགས་ལ་གྲངས་འདྲེན་མ་བྱེད། རྟོག་འཆར་ལ་མིང་འདོགས་མ་བྱེད། གང་ཡང་མ་བྱེད། ལྟོད་ཡོར་སྟོད། ཅེས་གསུངས། ཇེས་སུ་ཁོང་གིས་ཐབས་ལམ་བཟང་དུ་གཏོང་རྒྱ་འགོ་བཙུགས།[17] ཁོང་གི་སྒོམ་ཉམས་ལེན་ངོ་སྤྲོད་ལ་འཕེལ་རྒྱས་རྗེ་ལྟར་བྱུང་བའི་ནང་

17 ཚོས་རྒྱམ་རྡུང་པས་བསྟན་པའི་བཞུགས་སྒོམ་ཉམས་ལེན་གྱི་ཐབས་ལམ་དེ་སོང་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་གྱི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་མཐོ་ཤོས་གྱི་སྒོལ་རྒྱན་དེར་གཞི་བཙོལ་ཡོད། ཁོང་གིས་ཉམས་ལེན་གྱི་གཟུགས་ཐུལ་དང་སྟངས་བདེའི་རྣམ་པ་དེར་ནན་ཏན་ཕྱུགས་ཆེ་གནང་ཅང་། སྐབས་རེ་མི་ཚོས་ཁོང་གི་འདོད་ཚུལ་དེ་གཞི་ཆའི་ཉམས་ལེན་རེད་བསམས་ཡོད། དོན་དངོས་སུ་ཁོང་གིས་དབུགས་ཕྱིར་གཏོང་ལ་ནན་ཏན་གྱིས་སེམས་དང་སྟོང་ས་ངར་འདྲེས་པའི་ཐབས་ཚུལ་ཞིག་ཁོང་རང་གི་སྒོས་མ་ཚོར་བསླབ་གནང་ཡོད། ཁོང་གིས་རྒྱན་ལྟན་འགྲེལ་བཤད་གནང་པ་བཞིན་ཁོང་རང་གི་སྒོས་མ

དུ་ཁོང་དང་རོ་ཤི་གཉིས་ཀྱི་དབར་ལ་སྒོམ་ཉམས་ལེན་སྐོར་གྱི་གོས་བསྟར་དང་། ཐ་ས་ཊ་རའི་ཁོར་ཡུག་གཟིགས་པ་བཅས་ཀྱི་ཤུགས་རྒྱན་གལ་ཆེ་སྒེབས་ཡོད། ང་ཚོའི་འགྲུལ་སྐྱོད་དང་པོ་དེའི་རྗེས་སུ་རིན་པོ་ཆེས་རོ་ཤིས་ནན་བརྟེད་བྱེད་པའི་སྒོམ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཐབས་ལམ་དེར་སྒོབ་མ་ཚོའི་ཡི་རངས་སྐྱེད་ཆེད་དུ་ཁོང་རང་གི་སྒོབ་མ་ཏན་པ་འགའ་ཤས་ས་ནན་ཐ་ས་ཁོ་བཟེན་ཚོས་ཚོགས་དང། ཐ་ས་ཊ་ར་ཎ་ནན་མོ་ཊ་ཀན་ཚོས་ཚོགས་གཉིས་སུ་བཏང་གནང་བ་རེད། ལྷག་གི་ཊ་མར་སྒོམ་ཀྱི་ཟབ་སྦྱོང་དང་པོ་ཚོགས་སྐབས་བཟེན་ཀྱི་ཚོས་ཚོགས་ནས་སྒོབ་མ་མང་པོ་ཡང་གདན་འདྲེན་ཞུས་པ་རེད། ཉིན་གང་གི་ཚོགས་ཐུན་འདི་ལ་རིན་པོ་ཆེས་ཉིན་ཐུན་ཐེས་གསུངས།

རིན་པོ་ཆེ་ཉི་ཧོང་གི་མཛོས་ཚོས་ཀྱི་ཆུམ་པ་འགའ་ཞིག་ལ་ཐུགས་མཉེས་པོ་ཡོད། ལོ་རྒྱས་མ་དེ་ཚོའི་ནང་བོད་པའི་བློ་མ་ཚོས་ང་ཚོའི་ཚོས་ཚོགས་ལ་གསུང་ཚོས་གནང་དུས་ཁོང་ཚོས་ང་ཚོའི་སྒོམ་ཀྱི་ཚོམས་ཆེན་དེར་ཉི་ཧོང་གི་ཚོར་བ་ཞིག་འདུག་ཅེས་བརྗོད་ཀྱི་ཡོད། ཆུ་ནག་གི་མཚལ་དམར་དང་། བཀྲག་ཆེ་བའི་ས་ར་པོ་དང་ཟིང་སྐུ། ལྷོན་པོ་དང་གསེར་མདོག་བཅས་རིན་པོ་ཆེས་ཚོན་མདོག་བཏོག་པའི་ནང་བར་ཕྱིན་ཏེ་ཁ་ནས་ཀུ་བོད་ལུགས་རིན། ཡིན་ན་ཡང་ཁོང་གིས་ཁོང་རང་གི་ཚོས་ཚོགས་ཁག་གི་མཚོད་གཟོམ་ཀྱི་ཐུས་བཀོད་གནང་བ་དེ་བོད་ལུགས་དང་འདྲ་ཡི་མེད། ས་ལ་ཆུན་ལྟར་ན། བོད་པའི་མཚོད་གཟོམ་ཀྱི་ནང་ལ་སྐུ་བརྟན་དང་སྐུ་ཕང་མང་པོས་བསྐོར་བའི་མདུན་དུ་མཚོད་པ་དང་མཚོད་ཕྱས་སྣོ་ཚོགས་བཤམས་ཡོད། ལྟ་སྟངས་འགའ་ཞིག་ལྟར་ན། མཚོད་བཤོམ་

ཚོ་ལ་དབུགས་ཕྱིར་གཏོང་དང་ལྷན་དུ་ཕྱིན་ཏེ་དེ་ཐེས་བར་སྟོང་ཞིག་འཛོག་དགོས་པ་གསུངས་ཡོད། ཁོང་གིས་དབུགས་ནང་ལེན་དེར་འབད་ཚོལ་མི་དགོས་པར་རང་བཞིན་ཀྱིས་ཡོང་གི་རེད་གསུངས་ཡོད། ཕབས་ལམ་འདི་ནི་ཁྱབ་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་ཁོར་ཡུག་གི་ཐོག་ལ་བསམ་བློ་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྐྱེ་བར་སྐུལ་མ་ཕྱིང་ཀྱི་ཡོད། ཁོང་གིས་ད་དུང་སྒོབ་མ་ཆུམས་ལ་མིག་བཏུམས་པའམ། ཚིག་ངོས་གུ་གདོང་ཁ་ལས། མིག་གདང་ལྟེ་མཚོད་གཟོམ་ལ་གདོང་གདུང་ནས་ཀུ་ཡངས་པའི་ལྟོང་ས་ངས་སྒོམ་རྒྱུར་ནན་ཏན་ཆེ་བ་གནང་གི་ཡོད། འགོ་ལྟོད་དུ་ཁོང་གིས་ཉམས་ལེན་ཀྱི་སྐབས་གུ་ལྟོད་ལྟངས་དང་གཟུགས་པོའི་ཆུམ་པར་དེ་ཙམ་དམ་པོ་མ་གནང་བར་ལྟོད་པོ་གནང་ཡོད་ཀྱང། ཁ་ལེར་ཁོང་གིས་"མགོ་དང་དབུང་པ་" ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་སྒོམ་ཉམས་ལེན་ཀྱི་སྐབས་ཀུ་དམིགས་བསལ་ལྟོད་ལྟངས་ཡག་པོ་ཡོང་བར་ཐུགས་ལྟང་གིས་ཐྲིག་ལམ་དམ་དུ་བཏང་ཡོད། རིན་པོ་ཆེས་དུས་རྒྱ་ཏུ་སྒོམ་ཉམས་ལེན་ཀྱི་སྐོར་ལ་ལམ་ལྟོན་དེ་སྒོམ་ལ་ལྟང་པ་ཡོད་མཁན་ཞིག་གི་ས་ནས་ལེན་ཀྱུ་དེ་གལ་ཆེན་ཡིན་པ་ནན་ཀྱིས་གསུངས་གནང་ཡོད།

འཚང་ཀ་ཆེན་པོ་འདུག་ཅེས་བརྗོད་གྲོད། རིན་པོ་ཆེས་མཆོད་གཤོམ་དུ་ཅང་སྟབས་བདེ་ཞིག་བྱུས་བཀོད་གནང་སྟེ་དེའི་མདུན་དུ་ཆབ་གཙང་མའི་ཡོན་ཆབ་འབུལ་རྒྱར་ཏིང་བདུན་བསྒྲིགས་ཡོད། མཆོད་གཤོམ་གྱི་དགེལ་དེར་གུ་ཡངས་པའི་ཞེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་མཆོན་ཕྱིར་ཤེལ་རྩ་རིལ་རིལ་ཞིག་བཞག་ཡོད།

རིན་པོ་ཆེ་ཉི་ཧོང་གི་སྒོས་ལའང་ཐུགས་མཉེས་པོ་བྱུང་ཡོད་པས་ལོ་མང་རིང་ཁོང་གི་ཆོས་ཚོགས་ཁག་ཏུ་ཉི་ཧོང་གི་སྒོས་ཁོ་ན་བེད་སྤྱོད་གནང་གི་ཡོད། དེ་ནི་བོད་པའི་སྒོས་ལས་ཏྲི་མ་ཆུང་བ་ཡོད། ཁོང་གིས་སྒོམ་གྱི་ཚོམས་ཆེན་ནང་དུ་སྒོམ་ཐུན་གྱི་འགོ་འཛུགས་དང་མཐུག་བསྡུའི་བར་སྟོན་ཆེད་དུ་ཉི་ཧོང་གི་མཁར་ཇ་ཡང་བེད་སྤྱོད་གནང་ཡོད། འཛོག་སྒོམ་ཉམས་ལེན་གྱི་ཐོག་ཏུ་ཁོང་གིས་འཆག་སྒོམ་ངོ་སྤྲོད་གནང་ཡོད། ངའི་བསམ་པར། དེའི་ནམ་པ་འགའ་ཞིག་ཁོང་གིས་བཟེན་གྱི་ཉམས་ལེན་བྱེད་སྟངས་ནས་དགེ་བླངས་པ་རེད་སྙམ།

དེ་ལྟར་ཡང་རིན་པོ་ཆེ་དང་རོ་ཤི་གཉིས་དབར་ལ་ཞེམས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་བྱུང་བ་དེ་ནི་ཐུག་འཕྲད་དང་པོ་འདིའི་སྐོར་གྱི་གལ་འགངས་ཆེ་ཤོས་དེ་རེད། ང་ཚོ་དེ་ནས་ཐོན་རྗེས་རིན་པོ་ཆེས་ཁོང་ལ་ཨ་རིའི་ནང་དུ་ཁོང་རང་གི་བླ་མ་འཛམ་མགོན་ཀོང་སྦྱལ་དབྱ་དུ་འཛུག་མཁན་གྱི་མི་དང་པོ་དེ་ས་བཟུ་ཁི་རོ་ཤི་ཡིན་གསུངས་བྱུང། རིན་པོ་ཆེས་ཨ་རིའི་ནང་གི་ཁོང་རང་གི་ཆོས་ཚོགས་ཚང་མའི་མཆོད་གཤོམ་སྟེང་དུ་བོད་རྒྱུད་ནང་བསྟན་མཆོན་བྱེད་དུ་འཛམ་མགོན་ཀོང་སྦྱལ་གྱི་སྐུ་པར་དང་ལྷན་དུ་རོ་ཤིའི་སྐུ་པར་བཤམས་པ་གནང་ཡོད། འདི་འདྲའི་སྒོ་ནས་ཁོང་གིས་རོ་ཤི་ནི་ཨ་རིའི་ནང་གི་ཆོས་རྒྱུད་ཀྱི་ཡབ་ཆེན་ཞིག་ཏུ་ཆེ་མཐོང་གནང་བ་རེད། མ་འོངས་པར་ང་ཚོ་ཁ་ལི་ફོར་ནི་ཡར་ཡོང་སྐབས་ཁོང་ཐེངས་མང་མཇལ་རྒྱའི་རེ་བ་ཡོད་ཀྱང་། སྟབས་ཉེས་པ་ཞིག་ལ་ང་ཚོ་ཐུག་འཕྲད་བྱུང་ནས་རིང་པོ་མ་ས་ཁོང་བའི་ཕྱིས་སུ། ཕྱི་ལོ་ ᠑᠓᠓᠑ ཟླ་བ་བཅུ་གཉིས་པའི་ནང་ཁོང་མཆིན་པའི་འབྲས་ནང་ཀྱིས་ཁྲོངས་འདུག ཁོང་གཉིས་ཕན་ཚུན་ངོ་ཤེས་སུ་ཐྱུར་པའི་དུས་ཡུན་ཐུང་དུ་དེའི་ནང་དུ་ཁོང་དང་རིན་པོ་ཆེ་གཉིས་ཀྱིས་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་འཚར་གཞི་དེ་

འདྲ་བཏིང་གནང་སོང་། ནང་པ་ས་ཐང་རྒྱས་པའི་སྒོམ་ཁམས་ལེན་གྱི་སྲོལ་རྒྱུན་དང་དེ་བཞིན་ནུབ་ཕྱོགས་པའི་ཐུན་མོང་ཁེས་ཡོན་གྱི་ལམ་ལུགས་ལ་གཞི་རྟེན་བཙོལ་པའི་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོ་ནྱ་ར་པ་བསྟི་གནས་ཁང་དེ་ ༡༩༧༩ ལོར་ཚུགས་ཐུབ་པའི་རྒྱུན་གཅིག་སུ་བཟུང་ཁི་ར་ཤིའི་སྐུལ་མ་ལས་བྱུང་བ་རེད། ནང་ཚོས་ཀྱིས་སྐུལ་བའི་ནད་གསོ་དང་འཕེལ་བའི་ཚོགས་སྟེ་ཞིག་གི་དགོས་མཁོའི་སྐོར་ལ་སུ་བཟུང་ཁི་ར་ཤི་དང་བཀའ་མོལ་བྱུང་བ་དེས་རིན་པོ་ཆེས་ས་ཁམས་ལམས་རིག་པ་ལ་གཟིགས་སྟངས་དེ་ཁ་ཕྱོགས་གསར་པ་ཞིག་ཏུ་བསྐྱར་སོང་།

—

ས་མ་སྟེར་ཚོལ་བཟིས་དཔར་བསྐྱན་ཁང་ཞིག་གསར་འཛུགས་བྱས་པའི་ཐོག་ཏུ་སྦྲར་ཁི་ལི་ཎི་ལི་སྐར་རབ་ས་ཁང་ལམ་དུ་གཟུགས་འདས་རིག་པའི་དཔེ་དེབ་ཀྱི་ཚོང་ཁང་ཞིག་སྒོ་ཕྱེས་འདུག ང་ཚོ་ཁ་ལི་ཐྲོན་ནི་ཡར་སྟོད་རིང་གི་རླུ་བ་དེའི་ནང་ང་ཚོས་དེར་ཕེངས་འགར་ཕྱིན་པ་ཡིན། ས་མ་ལ་དེ་གར་ཡོད་པའི་ནང་ཚོས་དང་འབྲེལ་བའི་གཞུང་དང་། དེ་བཞིན་གྲགས་ཆེ་བའི་དེབ་རིགས་སྣ་ཚོགས་ལ་རིན་པོ་ཆེ་ཐུགས་མཉེས་པོ་བྱུང་སོང་། དེབ་ཀྱི་ཚོང་ཁང་དེ་ཚོས་ཕྱོགས་ལ་དོ་སྣང་ཡོད་མཁན་འཛོམས་ས་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། ང་ཚོས་དེ་གའི་སྐྱར་པང་སྟེང་དུ་རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་བཤད་ཁྲབ་བསྐྲགས་བྱས་པའི་སྐྱར་ཡིག་མཐོང་བྱུང་། ས་མ་དང་རིན་པོ་ཆེ་ཀཱིས་ཀྱིས་དེབ་གསར་པ་མང་པོའི་འཆར་གཞི་འདིང་ཆུ་འགོ་བཙུགས་པ་དང་། ཨ་རིའི་ནང་དུ་ཤམ་ཐྲ་ལ་དཔར་སྐྱན་ཁང་དེ་རིན་པོ་ཆེ་ལེར་ཀྱང་གི་དཔར་སྐྱན་ཁང་ཞིག་ཏུ་ཐུར་པ་རེད། དེ་གར་སྟོད་ཡུན་ལ་ང་ཚོ་ས་མ་དང་ཏེ་བཟལ་གཞིས་ཀྱི་ཉེ་བའི་ཁྲོགས་སུ་ཐུར་བ་དང་། ཁོང་གཞིས་ཀྱིས་ང་ཚོར་མི་མང་པོ་ངོ་སྟོད་བྱས་བྱུང་། དེ་ཚོའི་ནང་ནས་མང་པོ་ཞིག་རིན་པོ་ཆེའི་སློབ་མར་ཐུར་པ་རེད། ང་ཚོ་དེ་ནས་ཐོན་པའི་སྐབས་སུ་བྱང་ཁ་ལི་ཐྲོན་ནི་ཡའི་ནང་དུ་འདུས་སྟེའམ། ནང་པའི་སྒྲི་ཚོགས་ཞིག་ཆགས་རྒྱའི་འགོ་འཛུགས་བཞིན་ཡོད་པ་དང་། རིན་པོ་ཆེས་ཐྲོན་ཁ་ལི་དང་།

ས་ནས་ཐུ་རན་སི་སི་ཁོའི་ནང་དུ་གསུང་ཆོས་གནང་བར་ཁོང་རང་གང་ཐུར་ཕེབས་རྒྱ་
དང་། ཇ་མ་ནས་སྨོབ་མ་ཀུན་གྱས་འགའ་ཤས་མངགས་འཕྲུས་ཀྱི་ཞལ་བཞེས་གནང་སོང་།

ང་ཚོ་ཁ་ལི་ཐྲོར་ནི་ཡ་ནས་མ་ཐོན་གོང་ལ་ང་ལ་ཟླ་མཚན་མ་བབ་ཙང་ངས་མངལ་
ཆགས་ཡོད་མིན་བརྟག་དཔྱད་བྱེད་དུ་ཕྱིན་པ་ཡིན། རིན་པོ་ཆེས་ང་ས་ནས་ཐུ་རན་སི་སི་
ཁོའི་ནང་མར་ལེད་སྲང་ལམ་ཐོག་གི་སྦུམ་མའི་ཞེམ་རྫེ་ཞིག་གི་ས་ར་ཁྱིད་བྱུང་། ཞེམ་
རྫེས་བརྟག་དཔྱད་ཀྱི་གྱབ་འབྲས་ཤེས་ཟིན་པའི་རྫེས་སུ་ཁོས་རིན་པོ་ཆེ་ང་གཉིས་ཁོང་གི་
ལས་ཁུངས་སུ་སྐད་བཏང་སྟེ་མངལ་ཆགས་འདུག་བརྗོད་བྱུང་། རིན་པོ་ཆེས་གནས་
ཚུལ་དེ་གསན་པ་དང་ཏོན་ཐོར་སོང་། ང་རང་ཡང་སྐབས་དེ་དུས་ལོ་བཅུ་དྲུག་ལོན་ཙམ་
ཡིན་པས་གང་འཚམས་ཤིག་ཏང་ས་ངས་སོང་། རྫེས་སུ་ཁོང་གིས་སྐབས་དེའི་གནས་
ཚུལ་ཕྱིར་དན་གནང་སྟེ། “ང་རང་གི་ཆུང་མ་ལ་བཙེ་དུང་བྱས་ཏེ་མཁན་དུ་ཐོད་དགོས་
པ་དེ་གསལ་པོ་ཡིན་པ་ཚོར་བྱུང་། འོན་ཀྱང་ས་ནན་ས་ཁོའི་སྨན་པ་ཞིག་གིས་
“བཀྲིས་བདེ་ལེགས། མངལ་ཆགས་འདུག” ཅེས་ཕེངས་དང་པོར་ཐོས་སྐབས་ངས་ཅི་
ཞིག་བསམ་རྒྱ་ཡང་མ་ཤེས། ང་ལ་ནི་བར་སྣང་ནས་མར་འཕེན་པའམ། འཇིག་རྟེན་
གྱི་ཆ་འདིར་འབྲེལ་ལམ་གསར་པ་ཞིག་ཕྱི་བའམ། ཡང་ན་གྲུ་གཟིངས་རྟོད་ཐག་གིས་
བཏགས་པ་ལྟ་བུའི་ཚོར་བ་ཞིག་བྱུང་།”[18] ཞེས་གསུངས་ཡོད། ཇི་ཕི་ཡི་དུས་སྐབས་སུ། ང་
ཚོས་སྨོབས་སེམས་ཆུ་འཕྲུག་གིས་འཇོམས་པའམ་སྨོབས་སེམས་འཇོམས་བྱེད་ཀྱི་སྐོར་
གྲེང་མོལ་བྱས་ཐྱོང་། འོན་ཀྱང་རིན་པོ་ཆེས་སྨོབས་སེམས་བཅོམ་ནས་སེམས་རྣལ་དུ་
གནས་པའམ་ཏང་ཡ་ས་གཞི་ལ་ཐུག་རྒྱ་ནི་ཡོད་ཏན་ཀྱི་ངོས་ནས་གསུང་མོལ་གནང་།
ངའི་བསམ་པར། ཁོང་གིས་ང་གཉིས་ཀྱི་གཉེན་སྒྲིག་གི་འབྲེལ་བ་དེར་དེ་ལྟར་དགོངས་
པ་རེད་སྙམ།

རྒ་ལ་བཞོན་རྒྱ་དེ་ངའི་མི་ཚེའི་ནང་གི་སྟོང་བརར་གལ་ཆེན་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། རིང་
པོར་མ་སོང་བར་རྒ་ལ་བཞོན་རྒྱ་འགོ་འཛུགས་རྒྱའི་རེ་བ་ཡོད་ཙང་། ངས་སྦུམ་མའི་

18 པར་སྐྱེན་མ་བྱས་པའི་ཆོས་རྒྱམ་དྲང་པའི་གསུང་བཤད་ཚ་ལ་ཡ་སྟོན་འགྲོ་སྨོས་གྱའི་དབུ་འཕྲེད་གཤམ་བཤད། ༡༩མ་ར ཟླ་བ་གསུམ་པའི་ནང་སྟོལ་ཀར་ཁ་ལོར་ར་ཏོ་རྒྱ།

ཞེམ་རྩེ་དེར་མངལ་ཡོད་པའི་སྐབས་སུ་རྒྱ་ལ་བཞོན་ནས་འཚམས་ཡིན་མིན་དྲིས་པ་ཡིན། ཞེམ་རྩེ་དེས"གལ་ཏེ་ཁྱེད་རང་སྲུམ་མ་ཡིན་སྐབས་རྒྱ་ལ་བཞོན་ཐུབ་ཀྱི་མེད་ན། མར་ཁེད་སྦང་ལམ་སྟེང་དུ་བུད་མེད་ཚོས་རྒྱ་ཡར་མར་བཞོན་པ་ལ་སྒེའུ་ཁྱེང་ནས་བལྟས་ན་འགྲིག" ཅེས་བརྗོད་བྱུང། འདིས་ཕྱུག་ཀུ་མི་དགོས་མཁན་ཚོས་མངལ་འགོག་ཐབས་སུ་རྒྱ་ལ་བཞོན་ཀྱི་རེད་ཅེས་པའི་གོ་རྒྱུ་བཏང་བ་རེད།

ང་ཚོ་ཇ་མར་ཕྱིར་ལོག་འགྲོ་དུས་ནེའུ་ཡོག་ལ་གཟའ་སྒེན་པ་དང་ཉི་མ་དེར་བསྡད། རིན་པོ་ཆེས་ "སྒོམ་སྒྲུབ" དང། "བོད་ཀྱི་གསེར་འགྱུར་ཆོ" ཞེས་པའི་བརྗོད་གཞིའི་ཐོག་མང་ཚོགས་ལ་གཏམ་བཤད་འགའ་ཤས་གནང། དཀར་ཕྱི་ཟླ་བདུན་པའི་འགོ་སྟོད་དུ་སྒེའུ་ཁ་དང་ཁོང་གི་སྟག་གི་ཇ་མར་བགྲོ་གླེང་ཚོགས་འདུ་དེ་བདུན་ཕྲག་གཅིག་གི་ནང་དུ་འགོ་འཛུགས་ཀྱི་ཡོད། རིན་པོ་ཆེ་ཨ་རིར་ཕེབས་ཏེ་དཀྱུ་ཟླ་བ་གཉིས་ཙམ་ལས་ཕྱིན་མེད་ཀྱང། ཁོང་གང་དུ་ཕེབས་ཀྱང་སློབ་མ་གསར་པ་མི་ཏོག་ལ་བྱང་བ་འཁོར་པ་ལྟར་ཡོང་གི་ཡོད། ང་ཚོས་ནེའུ་ཡོག་བརྒྱད་དེ་ཡོང་སྐབས་ཀ་དུས་ཡིན་ནའང་མི་མང་པོས་བསྐོར་ནས་ཡོང་གི་ཡོད། གལ་ཆེན་པོ་དང་སྟེས་དབང་གིས་ཐུག་འཕྲད་བྱུང་བ་ཞིག་ནི་སྟན་ངག་མཁན་ཨ་ལེན་ཐྲིན་ས་ཟླག་ཐུག་པ་དེ་རེད། ཨ་ལེན་དང་ཁོང་གི་ཨ་ཕ་ནས་ཆུན་ལ་ཐང་པོ་མེད་པ་གཉིས་ཀྱིས་ང་ཚོས་གླ་ཆྱུར་བསམས་པའི་གླ་འཁོར་དེ་ག་རང་གླ་བྱུས་བྱས་བསྡད་འདུག ང་ཚོའི་མཁན་དུ་ཡོད་པའི་མི། ཕལ་ཆེར་རི་ཆར་ཨར་ཡར་ཡིན་ཡིན་པའམ་སུ་ཞིག་གིས་ཨ་ལེན་ང་ཚོར་ངོ་སྤྲོད་བྱས་བྱུང། ཨ་ལེན་ཀྱིས་རིན་པོ་ཆེ་སུ་ཡིན་པ་ཤེས་དུས་ཁོས་ཀུས་ཞབས་ཀྱི་རྣམ་འགྱུར་མཚོན་ཕྱིར་ལག་གཉིས་སྟེང་གར་ཐལ་མོ་སྦྱར་ཏེ་ཀུས་འདུད་དང་བཅས་སློབ་དཔོན་པཎ་འབྱུང་གནས་ལ་འཕྲིན་ལས་སྐུལ་བའི་གཟུང་སྡེགས་ཤོ་བཏོ་ཀུ་ར་པཎ་སེའི་ཏྲི་ཞིས་བརྗོད་ཁོང། ང་ཚོ་ཚང་མས་བློ་འཁོར་གཅིག་གི་ནང་དུ་འཛུལ། ཨ་ལེན་ཀྱི་ཨ་ཕ་ཁོ་རང་གི་ཁྱིམ་དུ་བསྐུལ་ཚར་བའི་རྗེས་སུ་ང་ཚོ་ཚང་མ་ཨ་ལེན་ཀྱི་ནང་ལ་ཕྱིན། དེ་གར་ཁོ་དང་རིན་པོ་ཆེ་གཉིས་ཀྱིས་སྟན་དགའ་དང། ནང་ཚོས། ཆབ་སྲིད། འཕྲིན་སྦྱོར་བཅས་ཚང་མའི་སྐོར་ལ་ཚུ་ཚོད་འགའ་ཤས་

བཀའ་མོལ་གནང་སྟེ་བསྡད། ཁོང་གཉིས་ཀྱིས་མཚན་དེར་སྣོན་ངག་མཉམ་འབྲི་བྱས་ཏེ་ཁོང་གཉིས་དབར་ལ་གཏིང་ཟབ་པའི་ཆོས་དང་སྣོན་ངག་གི་མཛའ་འབྲེལ་གྱི་འགོ་འཛུགས་དེ་བྱུང་བ་རེད། ཇེས་སུ་ཁོང་གཉིས་ཕན་ཚུན་ཡག་པོ་ཅོ་ཤེས་ཇེས་ཙ་ལེན་གྱིས་རིན་པོ་ཆེ་ལ་པཎ་འབྱུང་གནས་ཀྱི་གཟུངས་སྦྱགས་བསྐྱོར་ཏེ་འཚམས་འདྲི་བྱས་པ་དེར་གา་རེ་དགོངས་བྱུང་ཞེས་དྲིས་སོང་། རིན་པོ་ཆེས་སྐབས་དེ་དུས་ཁོང་གིས་ཙ་ལེན་གྱིས་གང་སྐྱོར་བའི་དོན་ཇི་ཡིན་ཤེས་ཀྱི་ཞེ་ཡོད་སྣམ་པ་ཞིག་བྱུང་ཞེས་གསུངས།

རིན་པོ་ཆེས་དབྱིན་ཡུལ་དུ་སྤོད་དུས་ནས་དབྱིན་སྐད་དུ་སྣོན་ངག་འབྲི་རྒྱ་འགོ་བཙུགས་པ་རེད། ཁོང་གིས་ཨོག་སི་ཟླ་རད་ནས་དབྱིན་ཇིའི་སྣོན་ངག་སྒྱུངས་པ་དང་། ཁོང་གི་ཐོག་མའི་སྣོན་ཚོམ་ནམས་ནང་པའི་ལྟ་དང་། ཡེ་ཤྲའི་ཆོས། ཐུན་རིག་གི་ལྟ་སྒྲུང་བཅས་དཔེར་བྱས་པའི་ལུགས་མཐུན་སྲོལ་རྒྱུན་གྱི་འགྲོས་སུ་ཤྲུགས་ཆེ་བ་ཡོད། རྒྱ་གར་དུ་ཉི་ཧོང་གི་ཏའི་ཞུ་ཞེས་པའི་སྣོན་ངག་ཚོམ་ཆུལ་གྱི་ཐད་ལ་ཡང་ཁོང་ལ་ཉམས་ཐོང་བྱུང་ཡོད། དེས་ཁོང་ལ་ཐད་ཀའི་སེམས་ཀྱི་འཆར་སྣང་ཐོག་ལ་སྣོན་ཚོམ་ཇི་ལྟར་འབྲི་བའི་བསམ་ཆུལ་མི་འདྲ་བ་ཞིག་སྒྲིད་ཡོད། འདི་ནི་ཁོང་ལ་བོད་དུ་རང་གི་བློ་མ་ནས་དོ་ཏ་ཚོམ་སྣང་གྱི་ཐྲོང་བརྡར་ཐོབ་པ་དང་གཉིས་སུ་མེད། དོ་ཏ་ནི་ཆོས་ཀྱི་ཉམས་རྟོགས་ཐོལ་བྱུང་གི་མཁྱར་དུ་ཏྲངས་པ་ཞིག་ལ་ཟེར། ཙ་ལེན་གྱིས་ཙ་རིའི་ནང་གི་ཉམས་ཐྲོལ་བའི་སྣོན་ངག་གསར་པ་དང་། ཆིང་པོ། ཚོར་བ་གློང་ཤུགས་ཆེ་བ་དེ་འདྲ་དང་། ཐུ་བརྟོད་ཀྱི་རང་དབང་དེ་བས་ཤུགས་ཆེ་བའི་སྣོན་ངག་རིན་པོ་ཆེར་ངོ་སྤྲོད་ཞུས་པ་རེད། དེ་ནི་ཙ་རིའི་སྣོན་ངག་དང་སྣོན་ངག་མཁན་མཉམ་གྱི་འབྲེལ་བ་གལ་ཆེ་བ་དང་རིང་པོའི་ནང་གི་ལེའུ་དང་པོ་དེ་རེད། དེ་ལ་ཤུགས་ཆེ་བའི་དར་ཆུད་སྣ་ཚོགས་བྱུང་ཡོད།

ཡ་མཚན་པ་ཞིག་ལ་འདི་ནི་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཙ་ལེན་གཉིས་ཐུག་པ་དང་པོ་དེ་མ་རེད། རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་ཞིང་ལ་ཕེབས་ཚར་བའི་ཇེས་སུ་ཙ་ལེན་གྱིས་ཆིག་སྟོང་དགུ་བཅུ་དྲུག་ཐུའི་ནང་དུ་རྒྱ་གར་ལ་ཕྱིན་པའི་འདྲ་པར་ཁག་ལ་བལྟ་བའི་སྐབས་སུ་ཁོ་པས་ཨ་ལ་ཧོ་ཞིར་ཐུ་མ་གཞོན་ནུའི་སྟོབ་གྲྭར་བཏུབ་པའི་པར་ཞིག་མཐོང་འདུག ཁྱ་པ་གཞོན་ནུ་ཞིག་གི

ཁོ་པ་གཡས་གཡོན་དུ་གཟིགས་སྐོར་ལ་འཁྱིད་བཞིན་ཡོད། ཁོས་པར་དེར་ཡག་པོ་ལྟ་དུས་ནི་ཉ་ཡོག་ཏུ་ཐུག་འཕྲད་མ་བྱུང་བའི་ལོ་བཅུའི་སྟོན་ལ། དེའི་སྐབས་སུ་གཡས་གཡོན་དུ་འཁྱིད་མཁན་དེ་རིན་པོ་ཆེ་ཡིན་པ་ཤེས་འདུག ཁོང་གཉིས་ཙ་རིའི་ནང་དུ་ཕན་ཚུན་ཐུག་སྐབས་གཉིས་ཀས་འདིའི་སྐོར་ཤེས་རྟོགས་བྱུང་མི་འདུག ང་ཚོའི་ནེའུ་ཡོག་གི་གཟའ་མཏུག་གི་སྐོར་སྐྱོད་དེའི་ཐེས་སུ་ང་ཚོས་ད་ཆ་ཉིན་རེ་བཞིན་སློབ་མ་མང་དུ་འགྲོ་བཞིན་ཡོད་པའི་ལྷག་གི་ཀ་མར་ཕྱིར་ལོག་ཕྱིན་པ་ཡིན། དུས་ཚོད་འདི་འདྲ་ཞིག་ལ་ཇོན་ལྷ་ཁར་དང་། མར་ཐྲིན་ཁ་ཞི་ཕར་གཉིས་སློབས་ས་ཁང་། ཁོང་གཉིས་རིན་པོ་ཆེའི་ཉེ་བའི་སློབ་མ་དང་ང་ཚོའི་ཉེ་བའི་གྲོགས་པོར་ཐུར། ལོ་དེའི་མཏུག་ཏུ་ང་ཚོ་ཁ་ལོ་ར་ཏོར་སྒོ་སྐབས་ཁོང་གཉིས་ང་ཚོའི་ཕྱིམ་དུ་བསྡད་པ་རེད། ཇེས་ས་ཁོང་གཉིས་ "ཆོས་མིན་གཅོད་པ་" དང་། "རང་དབང་གི་ལྟ་སྒྲུང་" གཉིས་ཀྱི་ཚོམ་སྒྲིག་པར་གྱུར་བ་རེད། ཤར་ཕྱོགས་མཚོ་ལྷལ་གྱི་གྲོང་ཁྱེར་དང་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོ་ཁག་ནས་སློབ་མ་ཆུམས་ཏ་མར་ཡོང་རྒྱ་འགོ་ཚུགས། དཔེར་ན། ཕྲེ་རན་ཀིས་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོའི་སློབ་གཉེར་བ་ཚན་པ་ཞིག་ཏ་མར་བགྲོ་གྲྭ་ཆོགས་འདུ་ལ་ཡོང་རྒྱ་འགོ་ཚུགས།

རིན་པོ་ཆེས་ཁོང་རང་གི་ཚོས་བརྒྱུད་ཀྱི་ཐུ་ཆེན་གཅོ་གྲས་སྒམ་པོ་པས་ལྟུགས་ཚོམ་གནང་པའི་ཕྱག་དཔེ་གལ་ཆེན་ "དཀར་པོ་ཕར་རྒྱན་" བཀའ་འཁྱིད་གནང་རྒྱུར་དུས་ཚོད་རེའུ་མིག་ཡུན་རིང་ཞིག་བསྒྲིགས་ཏེ་བཞག་ཡོད་པ་དང་། དེ་ནས་རྗེ་བཙུན་མི་ལ་རས་པའི་སྐུ་ཚེ་དང་སྐྱབ་པ་ཉམས་ལེན་གྱི་ཐོག་ལ་བགྲོ་གྲྭ་ཚོགས་འདུ་རིང་མོ་གཞན་ཞིག་གནང་རྒྱུར་བང་བསྒྲིགས་ཡོད། ཇ་མར་ཡོད་པའི་མི་ཚོས་མཉམ་ཞུགས་བྱེད་མཁན་བརྒྱའམ་དེ་ལས་མང་བ་ཡོང་རྒྱའི་རེ་བ་བྱེད་བཞིན་ཡོད། བགྲོ་གྲྭ་ཚོགས་འདུ་འདི་དག་ཕྱི་འོག་ས་ཇ་མར་ཡོད་པའི་ཕྱུགས་རའི་རྒྱབ་ཀྱི་ཞིང་ཐང་གི་སྟེང་དུ་ཀུར་དཀར་པོ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཕུབ་ཡོད་པའི་ནང་འཚོག་རྒྱ་ཡིན་པ་དེར་ངས་དཀའ་པོའི་ངང་ནས་བསྒྲུགས་པ་ཡིན། ང་རང་ཕན་བུ་ཞེ་མེར་ལངས་པ་ལས་དེ་མིན་གཟུགས་ཁམས་བདེ་ཐང་ཡིན་པ་དང་། ང་རང་ལ་མངལ་ཆགས་པ་དེར་ས་ཁམས་རྒྱིད་པོ་ཞེ་དགས་བྱུང་།

བགྱོ་གླིང་ཆོགས་འདུ་འགོ་མ་བཙུགས་སྟོན་གྱི་ཉེ་མ་གཅིག་གམ་གཉིས་ཙམ་ལ་ང་ལ་རིན་པོ་ཆེའི་བྱ་འོད་གསལ་དབྱིན་ཡུལ་དུ་ཁི་རི་ས་ཐོ་ཐ་ཚྭར་ཕྱད་མན་དང། ཁོའི་སྐྱེ་དམན་ཕེ་མ་ལ་གཉིས་ཀྱིས་བཙོན་དུ་ཉར་ཡོད་པའི་རྒྱ་ལམ་རྒྱས་བྱུང། རྒྱ་ལམ་ནང་དུ་འོད་གསལ་དེར་ཆ་ལ་ཚུད་དེ་ཁོང་ཆོས་ཁོ་གཏོང་གི་མི་འདུག ངོན་དངོས་སུ་འོད་གསལ་ཕྱད་མན་གྱི་ནང་དུ་སྟོད་ཀྱི་ཡོད་པ་ང་ཆོས་ཤེས་ཀྱི་ཡོད། ཨ་ཀོང་རྒྱ་གར་ལ་ཕྱིན་ཏེ་མེད་པ་དང། ཁོའི་བསམ་པར། ཁོ་རང་དེ་གར་མེད་པའི་སྒེལས་སུ་འོད་གསལ་བསམ་ཡས་གླིང་དུ་བཞུག་པ་ལས་ཁོང་ཆོའི་ས་བཙོ་ལ་ནི་ཁོང་ཆོས་ཁོ་ལ་ཁོར་ཡུག་བཟང་བ་སྟོད་ཕྱབ་ཀྱི་རེད་སྙམ་འདུག ཨ་ཀོང་གིས་ང་ཆོར་ཐོག་མར་ཆོག་མཆན་མ་ཞུས་པར་འོད་གསལ་ཕྱད་མན་ལ་ལྷ་སྐྱོང་བྱེད་རོགས་བརྟོད་འདུག ཁི་རི་ས་ཐོ་ཐ་ཚྭར་དང་ཕེ་མ་ལ་དང་ང་ཆོའི་བར་གྱི་འབྲེལ་བ་སྦྱང་ཟུག་ཅན་དེས་ང་ཆོ་བག་མི་ཕེབས་པ་བཟོས་སོང། འོན་ཀྱང་བྱེད་ཐབས་ནི་གང་ཡང་མི་འདུག ང་ཆོས་ཤེས་ཆོད་ལྷར་ན་ཚང་མ་འགྲིག་བསྟད་ཡོད། ང་ཆོས་གཅིག་བྱས་ན་དབྱར་མཏུག་ལྷ་བྱར་གནས་ཚུལ་ཚང་མ་ཞི་འཛམ་དུ་སོང་ན་འོད་གསལ་གང་མཁྱོགས་ཚུར་ལེན་ཐུར་འཆར་གཞི་འདིང་བཞིན་ཡོད།

ང་གཉིད་ས་པ་དང་ངས་རིན་པོ་ཆེ་ལ་རྒྱ་ལམ་དེའི་སྐོར་ཞུས་པ་ཡིན། ཁོང་ལ་ཅ་ཅང་ཞེད་སྟང་སྐྱེས་ཏེ་ཁོང་གིས་ "ཁྱོད་ད་ལྟ་རང་གནམ་གྱར་བསྟད་དེ་ཁོ་ལེན་དུ་སོང།" ཞེས་ཞུས་པར་ཁོང་ཡ། "ཨོ། ངའི་བསམ་པར། གང་ཡང་ཡིན་གྱི་མ་རེད།" ཅེས་ཞུས་པར་ཁོང་གིས་ "མ་རེད། ཁྱོད་དེ་རིང་རང་འགྲོ་དགོས།" ཞེས་གསུངས། རིན་པོ་ཆེས་ངའི་རྒྱ་ལམ་གྱི་ནང་དོན་ལ་ཡིད་ཆེས་གནང་གི་ཡོད། དོན་དངོས་སུ་ངའི་མི་ཆེའི་ནང་དུ་གནད་འགག་ཅན་དུ་ཀྱུར་བའི་རྒྱ་ལམ་དེ་འདྲ་རྒྱས་ཐྱོང། ཁོང་གིས་ང་ལ་ང་རང་འོད་གསལ་ལེན་པར་ཡོང་གི་ཡོད་ཅེས་ཕྱད་མན་ལ་ཁ་པར་གཏོང་དུ་བཅུག་ཐུང་བས་ཁོང་ཆོ་ལའང་ཁྱད་པར་མེད་པ་ལྟ་བུར་སྟང། དེ་ནས་ཁོང་གིས་ང་ལ་ཐྲོ་སི་ཅོན་ནས་ཐ་ལ་སི་ཐོ་པར་དུ་གནམ་གྱའི་འཛོན་ཐང་ཞིག་མངགས་གནང་སོང། ཁོང་རང་ནི་ཐོ་ལ་མ་ཆོ་ར་གསུང་ཆོས་གནང་དགོས་ཀྱི་ཡོད་ཙང་ངའི་མཉམ་དུ་ཕེབས་ཐུབ་ཀྱི་མེད། ངས་མཚན་

གཅིག་གཉིས་ཤིག་ལ་སི་ཀོད་ལནད་ལ་བསྡད་ཟེས་འོད་གསལ་ཁྱོད་དེ་སྟག་གི་ཏ་མར་རིན་པོ་ཆེའི་འཁྱོས་ལ་ཕྱིར་ལོག་བྱེད་རྒྱ་བྱས།

ང་མཚན་དེ་རང་ལ་སི་ཀོད་ལནད་ཀྱི་ཕི་རེ་སི་ཐི་ཕྲིག་གནམ་ཐང་ལ་འཕྱར་བ་ཡིན། དེ་ནི་ང་ཚོ་གྱི་ཟླ་གསུམ་པའི་འགོ་སྟོད་དུ་སི་ཀོད་ལནད་ནས་ཚུར་ཡོང་སའི་གནམ་ཐང་དེ་རང་རེད། དེ་གར་ཡང་སྐྱར་འགྲོ་རྒྱ་དེ་སྐྱིད་པོ་རང་ནི་མ་ཐུབ། ངས་ཕ་རས་སི་ཐི་ཕྲིག་ནས་ཕྱད་མན་ཀྱི་སྟོད་ས་སྟར་ལྷོལད་ཁའོ་སི་བར་དུ་གླ་འཕོར་ཞིག་གླས་པ་ཡིན། ང་ཞོགས་པ་ཐོ་རངས་ཤིག་ལ་གྱི་ལ་སི་ཐོ་ཏུ་སྒྲིབས་སོང། གནམ་གཤིས་འཐིབས་ནས་གང་མོ་དང་སྐྱག་པ་འཕོར་བསྡད་འདུག ཟླ་ཕྱོགས་ས་བསམ་ཡས་གླིང་ལ་བགྲོད་པའི་སྐབས་ལམ་ནི་བསམ་ཡུལ་ལས་འདས་པ་ཞིག་རེད། དུད་སྐྱག་འཐིབས་པ་དང་སྐྱག་པས་བསྒྲིབས་ནས་བགྲོད་ལམ་ཡང་མཐོང་ཁག་པོ་འདུག ང་ཚོས་གླིང་ལ་སི་ཐོ་ནས་ཟླ་ཕྱོགས་ས་ཚུ་ཚོད་གཉིས་ཙམ་གྱི་ས་ཡོད་པའི་བོག་ལེར་ཕྱི་བརྒྱད་ནས་ཕྱིན་པའི་ཟེས་ས། གླར་ལྷོལད་ལ་སྒྲིབས་གྲབས་ཡོད་པའི་སྐབས་དེར། སྒྲིན་པའི་སྒྲིབ་ཤུགས་ཏེ་ཆེར་དང་སྒན་པ་ཏེ་ནག་ཏུ་ཕྱིན་སོང། ལམ་ལ་དུད་འགྲོ་ཤི་བའི་ར་མཐོང་རྒྱ་འགོ་ཚུགས་སོང། དང་པོ་དེར་ཕྱིའུ་ཚུང་དུ་ཞིག་གི་ར་ཞིག་འདུག དེ་ནས་ཡར་ཙམ་ལ་ཞི་མི་ཤི་ར་ཞིག་མངོན། དེ་ནས་ལམ་སྟེང་དུ་ཕྱི་ར་ཞིག་འདུག ང་ཚོ་གླར་ལྷལད་ཀྱི་ཉེ་འདབས་སུ་ཡོད་པའི་ཨེ་སི་ཁ་ཥལ་ཆུར་ལ་སྒྲིབས་དུས་དེར་ལུག་ར་ཞིག་འདུག འདི་འདྲ་བསམ་ཡུལ་ལས་འདས་པ་ཞིག་ཏུ་མཐོང་འོས་ཆེ་ན་ཡང་འདི་དངོས་སུ་ཐུབ་པ་ཞིག་རེད། ལོག་ལེར་ཕྱི་དང་གླར་ལྷལད་ཁའོ་སི་གཉིས་དབར་ཀྱི་ལམ་སྟེང་དུད་འགྲོ་ཤི་བའི་ར་རྟམས་གལ་ལེར་གོངས་ཚད་ཆེ་བ་ཕྱིན་ཙང། སྒྲིབས་ཁ་དེར་ང་དང་གླ་འཕོར་ཀྱི་ཁ་ལོ་པ་གཉིས་ཀར་ཞེད་སྟང་ཐུབ། གླར་ལྷལད་ཁའོ་སི་ཡི་དཀྱོགས་མཚམས་དེར་མ་སྒྲིབས་སྟོན་ལ་ལམ་སྟེང་དུ་བ་ར་ཞིག་འདུག མཐོང་སྟང་ཡོངས་ཇོགས་དེ་སི་ཐི་ཐྲན་ལེང་གི་སྒྲང་ཀློག་གི་ཡོད་པ་འདུ་ལ། མོན་ཐི་ཕའི་ཐོན་ཁ་ཤགས་ཚོགས་པའི་ཁ་ཤགས་ལ་ཅན་གི་ཡོད་པ་ལྟ་བུའི་ཀློ་གཡའ་བ་ཞིག་འདུག གང་ལྟར་ཡང་ཆེ་ལམ་དང་དུད་འགྲོ་ཤི་ར་འདི་དག་འཛོམས་པ་དེས་ང་ལ་ཚོར་

བ་ཡ་མཚན་ཞིག་རྒྱུ་འགོ་ཚུགས་སོང་། ཡིན་ན་ཡང་ཁྱེད་རྣུ་ནི་གང་ཡང་མི་འདུག་པས་ང་ཚོ་གླར་ལོངས་ཏའོ་སི་ལ་འགྲོ་ཐའི་ས་ལ་ཤུ་མཐུད་དེ་ཕྱིན་པ་ཡིན།

ང་ཚོ་སྟོན་མ་དབྱིན་ཡུལ་དུ་ཡོད་པའི་ཟླ་བ་མཐའ་མ་དེ་དག་གི་རིང་ལ་ཤུད་མན་དང་ང་ཚོའི་འཕྲལ་བ་དེ་ངན་ཕྱོགས་སུ་ཐུར་ཙང། ཁོང་ཚོས་ང་ལ་སྟེ་ལེན་ཏི་འདྲ་བྱས་ཡོང་བས་མ་པའི་ཞིང་སྟང་བྱུང། ངས་གླ་འཕོར་དེར་སྐྱག་རོགས་བརྩོད་དེ་ནང་ལ་ཕྱིན་པ་ཡིན། ངས་དེ་གར་འཕྲུག་ཙམ་ཞིག་མ་གཏོགས་སྟོད་རྒྱའི་རེ་བ་བྱས་མེད། ཚོམས་ལང་དུ་ཤུད་མན་བཟའ་ཚོ་དང་མཁན་དུ་ངས་ཏ་འཕྲང་ནས་སྟོད་སྐབས་ཚང་མ་ཡག་པོ་དང་འཚམ་པོར་མངོན་ཙང་ངའི་བསམ་བློར་ "ང་རང་ཅོལ་ཆུང་རེད་འདུག ཚང་མ་ཡག་ཐག་ཆོད་འདུག ངས་འདི་དག་ཚང་མ་ལ་ཏོལ་རྒྱུགས་བྱས་འདུག" སྟམ་པ་འཕོར་བྱུང། འོད་གསལ་སྒེབས་སོང་བས་ཁོ་ཡང་བདེ་ཐང་དང་། ལྷོད་ལྷོད། ཡག་པོ་ཡོད་པ་མཐོང་བྱུང། ཁོ་ལ་གསོ་སྐྱོང་ཡག་པོ་བྱུང་ཡོད་པ་དང་དེ་གར་སྐྱིད་པོ་ཡོད་པ་མངོན་བྱུང། ངས་ཁོ་ལ་འཐམ་འཕྲུད་བྱས་ཏེ་ "ང་གཉིས་ཆ་རིར་ཁྱོད་ཀྱི་ཆ་ཕའི་ས་འགྲོ་རྒྱ་རེད།" ཅེས་བརྗོད་པ་ཡིན། ཁོ་སྟོ་བ་འགེལ་པོ་བྱུང་སོང་། ཕལ་ཆེར་ཆུ་ཚོད་ཕྱེད་ཀ་ཙམ་གྱི་ནང་དུ་ང་ཚོས་འགྲོ་བྱུས་བྱས་པ་རེད།

ངས་འོད་གསལ་གྱི་ཅ་ལག་ཆམས་བསྡུ་གསོག་བཏུབ་སྟེ། ཤུད་མན་བཟའ་ཚོ་གཉིས་ལ་ག་ལེར་བཞུགས་རོགས་བརྩོད་ནས་གླ་འཕོར་གྱི་ནང་དུ་འཛུལ་བ་ཡིན། ཐོ་མ་བཏུབ་སྟོན་དུ་སྟང་མེད་ཅིག་ལ་ཞེ་མ་ལ་གླ་འཕོར་གྱི་འཁྱིས་ལ་མིག་ཆུ་གཏོང་བཞིན་རྒྱུགས་ཐེབས་བྱུང། མོའི་གདོང་གི་ཆམ་འགྱུར་ཐད་དེ་འགྱུར་ཚར་འདུག མོའི་གདོང་ལ་ཁོང་ཁྲོ་དང་ས་ཕམས་ནད་གཉིས་བསྟེབས་ནས་མངོན་བཞིན་འདུག མོས་མོ་ཏའི་ནང་དུ་ལག་པ་བཏུངས་ཏེ་འོད་གསལ་ཕྱིར་ཐྲངས་ནས་ང་ལ་ "ཁྱོད་ལ་ཁོ་བདག་གི་མ་རེད།" ཅེས་བརྗོད་བྱུང། ཁོ་ཞེད་ཐག་ཆོད་དེ་དངངས་འཚབ་བྱུང་འདུག ཆོད་པ་འདིས་ཁོ་ལ་ཅི་ཞིག་བསམ་དུ་བཅུག་ཡོད་པ་ནི་ངའི་ཚོད་དཔག་ལས་འདས་པ་ཞིག་རེད།

མོས་འོད་གསལ་ནང་ལ་ཁྱོད་ཕྱིན་སོང་། ང་ནང་ལ་ཕྱིན་ཏེ་མོ་ལ་ "འདི་ཡག་པོ་མ་རེད། ཁྱོད་ཀྱིས་ཁོ་གློད་དགོས་པ་རེད། ཁྱེད་རང་ཁོའི་འགན་ཡོད་གཏོར་སྐྱོང་པ་མ་རེད། འོད་གསལ་གྱི་ཞ་ཐས་ཁོ་ཞ་རིར་ལེན་འདོད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།" ཅེས་བཤོལ་འདེབས་བྱས་པ་ཡིན། འོན་ཀྱང་མོས་ཡུ་ཚུགས་བྱས་ཏེ་ "ངས་ཁོ་ཁྱོད་ལ་སྒྲད་ན་འགྲིག་གི་མ་རེད། ཁྱོད་ཀྱིས་ཁོ་དང་མཉམ་དུ་འཕྲལ་བ་འདང་ངེས་བཞིན་པ་ཞིག་བཟོ་ཐུབ་མེད། ཁོ་འདི་གར་ཆུན་རིང་ཙམ་སྡོད་དགོས་པ་རེད། ངས་ཁོ་གཏོང་གི་མིན།"ཞེས་ཟེར་ཀྱི་འདུག མོ་ཏུ་འགོད་བྱེད་བཞིན་ཁོང་ཁྲོ་མེ་ལྟར་འབར་ནས་ཉན་འཛོག་ཙ་བ་ནས་བྱེད་ཀྱི་མི་འདུག

ངས་གླ་འཁོར་དེ་ཁྱེད་དེ་ལོག་ཁར་ཐྲེ་ལ་ཕྱིར་ལོག་གིས་དེར་མཚོན་ཁང་ཞིག་གླས་པ་ཡིན། ངས་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཁ་པར་ཕྱལ་བས་ཁོང་གིས་ཁྱིམས་ཙོད་པ་གཅིག་གླས་གསུངས་བྱུང་། ཏང་པོར་ཞུས་ན་གནས་ཚུལ་འདི་འདྲ་བྱུང་བ་དེས་ཁོང་ཅང་སངས་པ་འདྲ་བོ་མི་འདུག ངས་ཐྲེ་ལ་སི་ཐྲོའི་ནང་གི་མིང་ལ་མོ་རི་ས་མོ་རི་ས་ཞེས་པའི་ཁྱིམས་ཙོད་པ་ཞིག་ལ་ཁ་པར་བཏང་བས་ཁོས་རོགས་པ་བྱེད་རྒྱ་ཁས་བླངས་བྱུང་། ས་ང་ཉིན་དེར་ང་ཁོ་ལ་ཐུག་ནས་ང་གཉིས་གནས་ཚུལ་གསེད་དགོལ་བྱེད་པར་ཐུ་ཚོགས་ཞབས་ཞུ་ཁང་དུ་ཕྱིན་པ་ཡིན། ལྷད་མན་བཟའ་ཚོ་གཉིས་ཀྱང་དེར་སྒེབས་ཡོད་པ་ང་ཚོས་ཤེས་བྱུང་། ང་ཚོས་ཤེས་ཐུབ་པ་ལ་ཁོང་ཚོས་རིན་པོ་ཆེ་ནི་མི་གདོན་འཇུ་འདྲ་བོ་ཞིག་ཡོད་པའི་སྟོང་བརྟན་བསྐྱན་འདུག ཁོང་ཚོས་རིན་པོ་ཆེས་ཆང་ཚོད་མེད་འཐུང་གི་ཡོད་ཚུལ་བརྗོད་འདུག དེ་བདེན་པ་ཡིན་སྲིད། འོན་ཀྱང་གནས་ཚུལ་གཞན་གྱི་ཐད་ནས་ཁོང་གི་ཀུན་སྐྱོད་ལ་འགྲེལ་བརྗོད་བྱས་པ་དག་ངའི་བློ་ཡུལ་ལ་ཤོང་མ་སོང་། དེ་ནི་དེ་སྟ་ཁི་རི་སི་ཐྲ་ཐྭར་གྱིས་ཐོངས་མཆན་སྐོར་ལ་དཀའ་ངལ་བཟོས་པ་དེ་སྐྱར་ཟློས་བྱས་པ་དང་གཅིག་མཚུངས་རེད། གལ་ཏེ་ཁྱད་མན་བཟའ་ཚོ་ལ་དབྱིན་ཡུལ་དུ་རིན་པོ་ཆེ་མ་ཐོབ་ན་ཁོང་གཉིས་ཀྱིས་ཁོང་གི་བྱ་ཉར་ནས་གཏོང་གི་མིན་ཟེར་བ་འདྲ་བོ་འདུག ཐྲི་ཚོགས་ཞབས་ཞུ་ཁང་གི་ལས་བྱེད་ཚོས་ང་ལ་ཙ་རིའི་ནང་གི་ང་ཚོའི་ཁྱིམ་ཀྱི་གནས་སྟངས་སྐོར་ལ་

རྟོག་ཞིབ་མ་བྱུང་བར་དུ་འོད་ཟེར་དེ་ནས་གཏོང་གི་མེན་ཞེས་བརྗོད་བྱུང། དེ་ནི་རྟོག་ཏ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཏུ་ཀྱུར་སོང།

གནས་ཚུལ་ཆ་ཚང་གཙང་མ་བཟོ་བར་འབད་བཙོན་བྱེད་ཕྱིར་ང་དབྱིན་ཡུལ་དུ་ཟླ་བ་མང་པོ་སྟོད་དགོས་ཐུག་བྱུང། ངས་ཉེ་མ་འགའ་ཤས་ས་མ་བདུན་ལྷག་འགའ་ཤས་འགོར་ན་འོད་གསལ་ང་ཚོའི་མཁན་དུ་ཡོང་ཐུབ་ཀྱི་རེད་བས་མས་ནས་བསྟད། འོད་གསལ་ང་ལ་སྟོད་རྒྱའི་ཆེད་དུ་ང་མོ་རི་ས་དང་མཁན་དུ་ཁན་ཞིབ་མང་པོ་ཞིག་ལ་འགྲོ་དགོས་བྱུང། མཐའ་མ་དེར་ང་ཚོས་འོད་གསལ་ལུད་མན་བཟའ་ཚོ་མཁན་དུ་སྟོད་མ་དགོས་པར་དབྱིན་ཡུལ་གྱི་ལྷོ་ཕྱོགས་སུ་ཡོད་པའི་ཐ་ས་ཁ་ལོ་བཟི་ཁྱིམ་སྟེར་འགྲོ་ཐབས་ཤེས་བྱས། ང་ཚོས་ཁྱིམས་ཐོག་གི་དཀའ་ངལ་མ་ས་ལ་བར་གྱི་དུས་ཡུན་གྱི་རིང་ལ་འོད་གསལ་དེ་གར་ཁོར་ཡུག་ཡག་པོ་ཞིག་གི་ནང་དུ་གནས་ཐུབ་པ་ཤེས་བྱུང།

ཐ་ས་ཁ་ལོ་བཟི་ཁྱིམ་སྟེ་དེ་འཛོམ་གྲིང་དམག་ཆེན་གཉིས་པའི་རྗེས་སུ་དམག་འཐབ་ཀྱི་རྒྱུན་ལས་བྱུང་བའི་དུ་ཕྱུག་དང་སྐྱབས་བཙོལ་བ་ནམས་ལ་ལྟ་རྟོག་བྱེད་པའི་ཆེད་དུ་བཙུགས་པ་རེད། ཕྱི་ལོ་ཆིག་སྟོང་དགུ་བརྒྱའི་ལོ་རབས་དྲུག་ཅུའི་ནང་དུ་ཁོང་ཚོས་བོད་མི་སྐྱབས་བཙོལ་བ་ལེན་རྒྱ་འགོ་བཙུགས་པ་རེད། དེའི་རྗེས་སུ་ཨེ་ཤེ་ཡ་དང་ཨ་ফ্রི་རི་ཁའི་རྒྱལ་ཁབ་གཞན་ནས་ཀྱང་བླངས་པ་རེད། ཐ་ས་ཁ་ལོ་བཟི་ཁྱིམ་སྟེ་དང་པོ་དེ་ས་ཕྱི་བཟར་ལནད་དུ་ཡོད་པ་རེད། དབྱིན་ཡུལ་དུ་ཡོད་པ་གཅིག་དེ་གང་འཚམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་བཙུགས་པ་རེད། དེ་གར་མི་རིགས་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་གི་ཕྱུ་ཀུ་སྟོད་ས་འི་ཁའི་ཁང་ཚན་ཟུར་དུ་མི་འདྲ་བ་མང་པོ་ཡོད་པ་དང་། ཁོང་ཚོས་ཕྱུ་ཀུ་ཚོ་ལ་ཤེས་ཡོན་སྟོད་པ་དང་ལྷན་དུ་གཉིར་སྐྱོང་ཅང་ཡག་པོ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ཁང་ཚན་རེ་རེ་ལ་མ་ཚབ་དང་ཐ་ཚབ་རེ་ཡོད། འོད་གསལ་ལའང་བོད་ཕྱུག་གཞན་དག་དང་མཁན་དུ་ཁོ་རང་གི་ཐ་སྐད་རྒྱུ་རྒྱའི་གོ་སྐབས་བྱུང་ཡོད། སྐབས་དེ་དུས་ཁོའི་སྐད་གཙོ་བོ་དེ་བོད་སྐད་རང་རེད། འོད་གསལ་ཐ་ས་ཁ་ལོ་བཟི་ཁྱིམ་སྟེར་སློར་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་ངས་ཁོ་ལ་རྒྱུན་དུ་ཕྱུག་འཕྲད་བྱེད་ཕྱུར་བ་བྱུང་བས། ང་གང་ཕྱུར་ཕྱུར་ཀྱིས་ཡང་ཡང་ཁོ་ཕྱུག་པར་འགྲོ་ཡི་ཡོད།

བགོངས་སྒྲིག་འདི་དག་ཕྱིང་པར་ཟླ་བ་འགའ་འགོར་བས་ངས་དུས་ཚོད་ཕལ་ཆེ་བ་ཐུན་རན་སེ་སི་ཁ་ཐྲི་རི་མན་ཁྲལ་དང་མཁན་དུ་ལོན་ཏོན་གྱི་སྦྱོར་ཤམ་ཕི་ལེ་སི་ནུ་བསྡད་པ་ཡིན། ཐུན་རན་སེ་སི་ཁས་བཀའ་དྲིན་ཆེན་པོའི་སྒོ་ནས་ང་མོའི་ནང་ལ་སྡོད་དུ་བཙུག་པ་རེད། མོ་ནི་རིན་པོ་ཆེ་བསམ་ཡས་གླིང་དུ་བཞུགས་སྐབས་གྱི་སློབ་མ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། ཇེས་སུ་ཨ་རིར་ཡོང་ནས་ཁ་ལོ་ར་ཏོའི་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོ་དང་ནུ་རོ་པའི་སློབ་གཉེར་ཁང་བཅས་སུ་དགེ་ཏན་བྱས་པ་རེད། མོ་དང་རིན་པོ་ཆེ་གཉིས་ཀྱིས་ "བར་དོ་ཐོས་གྲོལ" དབྱིན་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བའི་ཕྱག་ལས་མཁན་དུ་གནང་བ་རེད། མོ་ནི་མཁས་པ་ཆེ་ཕུད་ཅིག་རེད། དཀའ་ངལ་ཆེ་བའི་དུས་སྐབས་འདིར་མོ་ནི་ང་ལ་ཏ་ལས་པའི་བཀའ་དྲིན་ཆེན་པོ་ཡིན།

སྟོན་ཀའི་འགོ་སྟོད་དེར་སྟག་གི་ཏ་མར་ཁོང་གི་བགྲོ་གླེང་ཚོགས་འདུ་དེ་གྱུབ་ཇེས་རིན་པོ་ཆེ་བདུན་ལྷག་ཀཅིག་ཙམ་རིང་ང་ཕྱུག་འཕྲད་དུ་ཕེབས་ཐུང་། རིན་པོ་ཆེ་མཇལ་ཙང་ང་དཀའ་པོ་ཐུང་། རིན་པོ་ཆེ་སྐབས་རེ་ཞལ་ལག་བཟོ་རྒྱུར་མཁྱེས་པོ་ཡོད་ལ། དེ་ཡང་མང་ཆེ་བ་ཁོང་རང་ཆུམ་དགྱོད་ལས་ཐུང་བའི་རྒྱུན་ལྡན་མ་ཡིན་པ་ཤེ་སྐད་རེད། མཚན་གཅིག་ལ་ཁོང་གིས་ཐུ་རན་སེ་སི་ཁའི་ནང་དུ་དགོང་ཚོགས་བཟོས་སོང་། ཁོང་གི་ཕྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཁ་ལག་གི་དགེ་མཚོན་ཡག་པོ་ཞིག་ནི་རྒྱ་གྲོ་མའི་འབག་ཕྱུག་དང་སྐྱུར་འཐས་ཀྱི་ཐང་དེ་ཡིན་གྱི་རེད། ལོན་ཏོན་དུ་ཁོང་གིས་ཐུ་རན་སེ་སི་ཁ་དང་ང་གཉིས་ལ་སྟོབས་སྐྱེད་ཐང་མཁན་དུ་བྱ་ཤ་ནེག་མ་བཟོས་ཏེ་གནང་ཐུང་། ངས་ཁོང་ལ་འདི་ཞེ་མེར་སྨོང་བ་ཞིག་འདུག་བརྗེད་པས། ཁོང་གིས་ངའི་བསམ་བློ་གཏོང་སྟངས་དེ་ཆེས་ཉིང་ཞིན་ཅན་ཡིན་པ་དང་བསམ་བློ་ཀུ་ཡངས་ཙམ་གཏོང་དགོས་པ་འདུག་གསུངས་ཐུང་།

རིན་པོ་ཆེ་དབྱིན་ཡུལ་དུ་ཡོད་སྐབས་ང་གཉིས་ཀྱིས་མཁན་དུ་ཕེ་ནི་ཐ་ལོ་བཟའི་ཁྱིམ་ཁྲེར་འོད་གསལ་ལ་ཐུག་འཕྲད་བྱས་པ་ཡིན། ཁུང་མན་བཟའ་ཚོས་འོད་གསལ་ལ་རིན་པོ་ཆེའི་སྐོར་ལ་ལོ་རྒྱུས་ཞིད་སྟང་ཅན་དེ་འདྲ་བཤད་འདུག དེས་ན་དེ་དུས་འོད་གསལ་ཀྱིས་རང་གི་ཨ་ཕར་ཞིད་སྟང་ཕྱིད་ཀྱི་འདུག དེ་ནི་ཁ་ཅང་ཡ་ང་བའི་གནས་ཚུལ་ཞིག་རེད། གཟའ་མཇུག་དེར་རིན་པོ་ཆེ་ཐད་ཀར་ལོན་ཏོན་ནས་ཁ་ལོ་ར་ཏོའི་ཏེན་ཕར་དུ་

འཕྱར་སོང་། ཁོང་གིས་ཁ་ལོ་ར་ཏོའི་སྒོབ་གྲ་ཆེན་མོར་སྒོབ་འཁྱེད་འགོ་འཛུགས་ཕྱིར་ཐོག་ཏར་དུ་གནས་སྒོར་གནང་གི་ཡོད་པ་དང་། ངས་ལས་ཀ་གྱུབ་པ་དང་གང་མཁྱོགས་ཁོང་གི་ས་ར་ཡོང་རྒྱ་བྱས། ང་ཚོས་ད་དུང་འོད་གསལ་ང་མཉམ་དུ་ཁྱེད་ཡོང་ཐུབ་ཀྱི་རེད་ལྟམ་པའི་རེ་བ་བྱས་པ་ཡིན། རིན་པོ་ཆེས་ཁོང་རང་གི་བུ་ལ་ཐུགས་ཁྲལ་ཞེ་ཏུགས་གནང་སྟེ། ང་དེ་གར་བསྡད་ནས་གནས་ཚུལ་འགྲིག་ཐབས་བྱེད་རྒྱར་མོས་མཐུན་བྱས་པ་དེར་ཁོང་གིས་ཏིན་ཆེན་པོ་ཡིན་དགོངས་ཀྱི་འདུག་ འདི་ནི་ཁོང་གིས་ཨ་རིར་ནང་ཚོས་ཁྲལ་སྒྲིལ་གནང་རྒྱའི་དམ་བཅའ་དེའི་ཆེད་དུ་ཁོང་རང་སྐྱེར་གྱི་མི་ཚེའི་ནང་གི་གནད་དོན་ཆུམས་ཏི་ལྟར་བློས་བཏང་བའི་དགེ་མཚོན་གཞན་ཞིག་རེད། གནད་དོན་ཐག་གཅོད་གང་ཡང་མ་བྱུང་བར་ཕྱིར་ཕེབས་རྒྱ་དེ་ཁོང་ལ་ཏ་ཅང་གི་མཛད་དཀའ་ཞིག་ལོས་ཡིན། འོན་ཀྱང་ཁོང་གིས་སྒོབ་འཁྱེད་གནང་རྒྱའི་ཁས་ལེན་དེར་བཙི་འཛིག་ཐེད་དགོས་པར་དགོངས་འདུག

ང་ལོན་ཏོན་དུ་ཡོད་དུས་སྲང་ལམ་དུ་ངའི་ཨ་མ་ཐུག་མི་ཡོང་ངམ་སྟམ་པའི་ས་ཁམས་ཁྲལ་ཞིག་ང་ལ་རྒྱུན་དུ་ཡོང་གི་ཡོད། སྐབས་འདིར་ངའི་ཁོག་མཐོ་བོ་ཆགས་ཡོད་པ་དང་མོས་འདི་ལ་ཁས་ལེན་ཐེད་རྒྱ་མིན་པ་ངས་ཨེས་ཀྱི་ཡོད། ཐུ་ཟླ་ལྷ་པའི་ནང་དུ་མོས་ས্ལག་གི་ཏ་མར་ཡོང་ནས་ང་ཏང་ས་ངས་ས্ལ་བཅུག་པ་དེ་ནས་བཟུང་ས্ལ་ངས་མོ་དང་འབྲེལ་བ་ཐེད་རྒྱ་མ་བྱུང་། ཐ་རན་ས་ས་ཁའི་ས্ལ་ས་དེ་ཏེ་ར་ཇི་ནས་ཐག་རིང་པོ་མེད་ཙང་ང་ལ་དེར་འགྲོ་འདོད་ཀྱི་བསམ་བློ་ཡང་ཡང་འཁོར་བྱུང་། ང་ལ་ཟ་འདོད་ཆེན་པོ་ཡོད་པའི་མངར་ཟས་ཞིག་ཁོང་ཚོའི་ཚོང་ཁང་ནས་བཙོང་གི་ཡོད། མཐའ་མ་དེར་ངས་དེ་གར་ཕྱིན་ཏེ་གཅིག་ཏོ་རྒྱའི་ཐག་བཙད་པ་ཡིན། ངའི་ཨ་མ་ཏོ་ཆ་རྒྱག་པར་ཏེ་ར་ཇི་ལ་ཡང་ཡང་ཡོང་གི་རེད། དེས་ན་ང་དེར་ཕྱིན་ཏེ་མོ་དེ་གར་ཡོད་མེད་གང་ས་ར་བལྟས་པ་ཡིན་ལ། ངའི་མཁལ་མའི་ཆེན་ཞུ་ཡང་འཕར་བ་འདུ་གོ་བྱུང་།

མཐའ་མཇུག་དེར་གཅིག་གིས་ངའི་ཨ་མར་ང་ལོན་ཏོན་དུ་འདུག་ཅེས་ལབ་ཙང་མོས་ཐ་རན་ས་ས་ཁའི་ནང་དུ་ང་ལ་ཁ་པར་བཏང་བྱུང་། ང་ལ་མོས་ཁ་པར་ཕེངས་མ་

གཅིག་རང་སྒྲིགས་བྱུང། དེའི་ནང་དུ་མོས་ "ཨ་ཡ་ནེ། ཁྱོད་ཀྱིས་ང་ལ་གང་བྱས་པ་ནང་བཞིན་ཁྱོད་ཀྱི་མངལ་དུ་ཡོད་པའི་ཕྲུ་གུ་དེས་ཁྱོད་ལ་མི་བྱེད་པའི་རེ་བ་ཡོད།" ཅེས་བརྗོད་དེ་ཁ་པར་བཞུག་སོང། ང་གཉིས་དབར་ཀྱི་འབྲེལ་བའི་མཐའ་བསྟོམས་དེ་དེ་རེད།

མཐའ་མ་དེར་སྤྱི་ཟླ་བཅུ་གཉིས་པ་རྫོགས་མཚམས་ཤིག་ལ་འོད་གསལ་ངའི་མཁན་བ་ཨ་རི་ལ་ཁྲིད་ཕྱིས་ཀྱི་མེད་པ་དེ་གསལ་པོ་ཚགས་སོང། ང་དེ་ཚ་ས্ལམ་མ་ཚགས་ཏེ་ཟླ་བ་བྱུག་ལས་མང་བ་འགྲོ་ཡི་ཡོད་པ་དང་གནམ་གྱའི་ནང་ལ་འགྱུལ་རྒྱོད་བྱེད་ཆོག་རྒྱའི་དུས་ཆོད་ཀྱང་རིང་པོ་མེད། ང་རང་ཕྲུ་གུ་བཅའ་བར་རིན་པོ་ཆེ་དང་ལྷན་དུ་ཁ་ལོ་ར་ཅོར་འགྲོ་འདོད་བྱུང། ངས་ས্ལམས་ལ་འགྱོད་པ་ཆེན་པོའི་ས্ལོ་ནས་འོད་གསལ་བཞུག་ས্ལ་དབྱིན་ཡུལ་ནས་ཅིན་ལས་བར་དུ་གནམ་ཐོག་ཕྱིན་པ་ཡིན། ས্ལྱི་ལོ་ ᎻᏫᏗ བར་དུ་འོད་གསལ་ཨ་རིའི་ནང་ལ་ང་ཚོ་དང་ལྷན་དུ་ཟླ་བས্ལ་བྱེད་ཕྱིས་མེད།།

བདུན།

སྟོན་ཁ་རིན་པོ་ཆེ་ཁ་ལོ་ར་ཏོར་སྒྲིབས་དུས་ཁོང་གི་སྒོབ་མ་ཚོས་སྟོལ་ཝང་ཏིལ་ཞེས་པའི་ གཏེར་ཁ་ཐོག་སའི་ཐོང་སྟེ་རྒྱུང་པའི་ཉེ་འགྲམ། ཐོལ་ཏར་ཀྱི་རི་འདབས་དེར་ཁོང་ལ་ཤིང་ཁང་ཚུང་དུ་ཞིག་གླས་འདུག་ དེ་ནི་ཅ་ལམ་རྡོ་ལས་གྱུབ་པའི་ཁང་ཚུང་ལྷ་བུ་ཞིག་ མ་གཏོགས་གནས་སྟངས་སྐྱོ་བོ་འདུག་ ས་སྐམ་སྟེང་དུ་ཁང་ཚུང་ཙམ་ཞིག་མ་གཏོགས་ གསང་ཐྱོད་ཕྲུས་ཁང་ལ་ས་བོགས་པ་གང་ཡང་མི་འདུག་ མི་ལོ་བཅུ་ལྷག་གི་སྔོན་དུ་རིན་པོ་ཆེ་བོད་ནས་ཕེབས་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་ཁང་པ་འདི་འདྲ་ཞིག་གི་ནང་དུ་བཞུগས་ཐྱོང་ མེད། མི་ཚོས་བོད་པའི་བློ་མ་ཞིག་རི་ཁྲོད་ཀྱི་ཁང་ཚུང་སྟངས་བདེ་ཞིག་ཏུ་སྣང་བཟོད་ བདེ་བ་ཡོང་གི་རེད་བསམ་ཡོད་གྲིག། འདི་ནི་ཁོང་གི་སྒོབ་མ་ཚོས་སྐབས་ཐོག་དེར་རིན་ པོ་ལ་རྒྱུས་ལོན་བྱེད་མ་ཐུབ་སྟེ་ཁོ་ཚོའི་ཉེ་ཕེའི་མངོན་འདོད་ཕྱི་ལ་མངོན་པ་ཙམ་ཡིན། ཕྱོགས་གཞན་ཞིག་ནས་དེ་ནི་ཁང་གོག་སྟོད་མི་བཟོད་པ་ཞིག་མ་རེད་ལ། ཁོང་གིས་ང་ལ་ ཁོང་དེར་སྐྱིད་པོ་འདུག་ཅེས་གསུངས་བྱུང། ཁང་པ་དེ་སྐམ་ས་དང་རྒྱ་མཚོ་གཉིས་ཀྱི་ དབྱེ་མཚམས་རྒྱང་ནས་མཐོང་སའི་ས་ཆ་མཇོས་སྦྱོག་ལྡན་པ་ཞིག་གི་སྟེང་དུ་འདུག་ དེ་ནི་ཕེ་ཕེ་ཡའི་ནང་དུ་ཕྱི་འབྲེལ་ཞབས་ཞུ་ལོ་མང་ཞུས་པའི་ཁྱིམ་ཚང་ཞིག་ལ་བདག་པའི་ དབྱར་དུས་ཀྱི་སྔོད་ས་ཡིན་པ་དང། མིང་ལ་ལྷུ་ནུང་མ་ས་ཞེར་བ་དེ་ངས་འབར་མའི་སྐད་ ཡིན་པར་རྟོམ་ཀྱི་ཡོད།

ང་མ་སྒྲིབས་སྟོན་ལ་རིན་པོ་ཆེས་ཐོང་ རྟལ་དང་ཅ་ཅང་ཐག་ཉེ་བའི་ཁང་པ་ཆེ་བ་ ཞིག་ཏུ་སྤོར་གནང་འདུག ཐོལ་ཏར་ནས་མོ་ཏའི་ནང་སྐར་མ་བཅུ་ཙམ་འགྲོ་དགོས་ ས་པའི་གནས་ཚུར་མེལ་ཁན་ཡོན་ཟེར་བ་དེ་རི་དང་ཡང་ལམ་ཐག་ཉེ་ཙམ་འདུག ཕྱིས་པ་ ཞིག་སྐྱ་གླགས་ཡོད་ཙང་ཁོང་གིས་ང་ཚོ་བཟའ་མི་ལ་ཁང་པ་ཡག་ཙམ་ཞིག་གི་དགོས་ པར་དགོངས་འདུག

ཁོང་གིས་ང་ཚོར་ཁང་པ་ཞིག་ཏོ་གིན་ཡོད་པ་དེར་རིན་པོ་ཆེར་ཐུགས་སྟོབས་འཕྲུངས་འདུག ང་དེར་མ་སྒེབས་སྟོན་ལ་ཇོན་ཐེ་ཁར་དང། མར་ཐྲེན་ཁ་ཞི་ཞར་གཉིས་ནས་ཐྲུར་མོནད་ནས་ཐོ་ལ་ཨར་བར་དུ་མེ་འཁོར་ནང་ང་ཚོའི་ཁྱིམ་ཆས་ཚང་མ་འཁྱེར་ཏེ་འཕྱོར་འདུག ང་ཚོར་གང་བདག་པ་ཚང་མ་མེ་འཁོར་ནང་འཁྱེར་ཚོག་པའི་ཚད་ལས་བཆལ་མི་འདུག ངས་ཇོན་ལ་ཁ་པར་བཏང་སྟེ་ངའི་གཅེས་ཤར་ཁྱེད་པའི་གསེར་ཤ་དེ་མེ་འཁོར་ནང་ཁྱེར་ཡོང་དགོས་པའི་ཕུ་ཚུགས་ཐུས་པ་ཡིན། དེའི་སྐབས་གུ་གནས་ཚུལ་འགའ་རེའི་ཐད་ལ་ངས་གཞོན་ནུ་ལང་ཤོར་གྱི་ངང་ཚུལ་བསྟན་འདུག གང་ལྟར་ཡང་ང་ནི་དེ་དུས་ལོ་བཅུ་བདུན་ཙམ་རེད། ཇོན་ཀྱིས་ཤ་དེ་མེ་འཁོར་ནང་དུ་འཁྱེར་ཡོད་དེ་ཤི་ས་ཞིས་མནའ་སྐྱེལ་གྱི་འདུག ཁོན་ཀྱང་ང་ལ་དོགས་པ་ཐུང།

ང་ཅིན་ཕར་དུ་སྒེབས་རྩེས་ཁ་རལ་ཕུ་ས་འོས་ཐྲོག་ས་ཕག་ཐྲེན་རྒྱས་ཅན་གྱི་ཕྱི་ཐྲོད་ཆང་འཁོར་ཞིག་གི་ནང་དུ་ང་གནམ་ཐང་ནས་ལེན་དུ་སྒེབས་ཐུང། ཁ་རལ་ནི་ཁ་ལོ་ར་ཅོའི་སྟོབ་ཆེན་མོའི་ཨང་རྩིས་སྟོབ་དཔོན་རེད། ཁོ་དང་སྟོབ་དཔོན་གཞན་དག་ཇོན་ཐྲི་ས་ཐ་ཅར་གཉིས་ཀྱིས་ས་ཀོད་ལནད་དུ་ཤིས་ཤོག་བཏང་སྟེ་རིན་པོ་ཆེ་གཙུག་ལག་སློབ་ཁྲི་ཆེན་མོར་སློབ་འཕྲིད་གནང་རྒྱུར་གདན་འདྲེན་ཞུས་པ་རེད། ཁོ་ལ་སྨན་ར་ཆེན་པོ་དང། ཐྲ་འདབས་ཆ་མཚོག་ལ་ཐུག་པ་དེ་སྐབས་དེ་དུས་ཐྲ་ཐུང་བར་ཆ་འཛིན་བྱེད་ཚོག

ཁ་ལོ་ར་ཅོ་ནི་ཚིང་པོ་དང་རྒྱབ་པོ་ཅན་གྱི་མཐའ་མཚམས་ཀྱི་ཚོར་བ་སྟེར་བའི་ནུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་དབུས་དེར་ཆགས་ཡོད། ང་གནམ་ཐང་དུ་ང་རང་གི་ཅ་ལག་ལེན་རྒྱུར་སྒྲུག་ནས་སྟོད་སྐབས་ཁའོ་ཐུ་ཡི་ཅན་ཕྱི་ཞ་ཡང་ལྟམ་ཡུ་རིང་ཀྱོན་པའི་མི་དེ་འདྲ་མཐོང་བྱུང། དེ་ནི་ཤར་ཕྱོགས་དང་ནུབ་ཕྱོགས་གཉིས་གའི་མཚོ་ཁུལ་ལས་མི་འདྲ་བའི་ཁོར་ཡུག་ཅིག་ཏན་ཏན་རེད། ཁ་ལོ་ར་ཅོར་སྒེབས་པ་དེ་ནི་ཁེ་ཉིན་ལ་ངེས་པ་གཏན་ནས་མེད་ཅིང། ང་ཚོའི་མི་ཚེའི་ནང་དུ་བག་ཆགས་དྲག་པོ་འཛིག་པའི་འགོ་འཛུགས་ས་གཞན་ཞིག་རེད།

ང་རང་སྦྲོལ་ཅར་དུ་སྒེའུས་པ་དང་རང་བདག་གི་ཁང་པ་ཡོད་པ་དེར་ང་སྤྲོ་བ་འཕེལ་པོ་བྱུང་། ཁང་པ་གསར་པ་དེ་ནི་ "རེ་བཟེད་རན་ཆེ" (raised ranch) ཞེས་པའི་ཁང་པའི་རིགས་ཡིན་ཅིང་། ཉིས་ཐོག་དང་དེང་རབས་ཀྱི་བཟོ་བཀོད་གང་འཚམས་ལྡན་པའི་ཁང་པ་ཆེན་པོ་ཞིག་འདུག བེ་ནི་ཏོག་ཕྲུར་ལ་བསྐོར་བའི་བགྲོད་ལམ་གྱི་འོག་ཙམ་དེར་ཆགས་ཡོད་པ་དང་། ཁང་པའི་མདུན་ནས་ཆུ་ཕྲན་མེལ་བཞི་མ་ཞེས་པའི་ཆུ་ཕྲན་ (Four Mile Creek) དེ་འབབ་བཞིན་འདུག ས་ཆའི་མཐའ་སྐོར་དུ་ཐྲུར་པ་དང་ཐང་ཤིང་གི་ཤིང་སྡོང་མང་པོ་སྐྱེས་འདུག ཐོག་རྩེག་དང་པོ་དེར་རིན་པོ་ཆེ་དང་ང་གཉིས་ལ་སྡོད་ཁང་ཞིག་དང་ཉལ་ཁང་ཞིག་ཡོད། ཏོན་དང་མར་ཐྲེན་གཉིས་ཐོག་རྩེག་གཉིས་པར་བསྡད། ཐོག་རྩེག་གཉིས་པར་ཡོད་པའི་ཚོམས་ཁང་དེ་ཚོགས་མི་རྣམས་ཀྱིས་སྒོམ་ཉམས་ལེན་བྱེད་སའི་མཚོད་ཁང་དུ་བསྡུར་བ་རེད།

རིན་པོ་ཆེས་མི་ཚོ་སྡོད་སའི་ཚོགས་གདན་གྱི་བྱུས་བཀོད་གནང་། སྒོོ་མ་འཁྱའ་ཤས་ཀྱིས་ཚོགས་གདན་དེ་དག་ལ་རན་པའི་ཤིང་སྒྲོམ་བཟོས། ཤིང་སྒྲོམ་དེ་དག་ས་སྟེང་ནས་ཕེན་ཅི་འགའ་ཤས་མཐོ་བ་དང་། མདོག་ཁེར་པོ་ཡིན་པ་གང་ཞིག་ལ་གསེར་མདོག་གི་ལོ་མས་བརྒྱན་ཡོད། ཚོགས་གདན་གྱི་སྟེང་དུ་བོད་པའི་རྒྱལ་པོ་མི་རྣམས་ཀྱིས་ཐོག་ཏུ་མི་རྣམས་སྡོད་ཀྱི་རེད། འདི་ནི་རིན་པོ་ཆེས་ཉི་ཟླ་ཐོང་བཟེན་སྲོལ་རྒྱུན་གྱི་སྒོོ་མ་གདན་བཟའ་ཐུ་དང་བཟའ་ཐུ་ཕྲན་ཕེད་སྡོད་མ་བཏང་བའི་སྟོན་ལ་རེད། རིན་པོ་ཆེས་དགོང་དོ་སྒོོ་བ་མ་ཚོ་དང་མཉམ་དུ་ཡང་ཡང་སྒོོ་མ་རྒྱག་གི་ཡོད།

ང་སྒེའུས་དུས་སྦྲོལ་ཅར་དུ་རིན་པོ་ཆེའི་མཐའ་སྐོར་དུ་རྣམ་པ་གང་འཚམས་ཤིག་འཕེལ་རྒྱས་ཕྱིན་འདུག མི་འདི་དག་ཕལ་ཆེ་བ་ཁ་ལོ་ར་ཏོ་ནས་མ་རེད། ཁོང་ཚོ་ཤར་ཕྱོགས་དང་ནུབ་ཕྱོགས་མཚོ་ཁུལ་ནས་ཡིན་པ་དང་། དེ་བཞིན་ནུབ་དཀྱིལ་ནས་ཀྱང་སྒེའུས་གྱི་ཡོད། འགའ་ཤས་གནམ་ཐོག་ནས་ཡོང་གི་ཡོད་ཀྱང་། སྐབས་དེ་དུས་མོ་ཏ་ཁྲིད་པ་ཞིག་གི་ཐོག་ལ་རང་གི་མཁོ་ཆས་རྣམས་བསྡམས་ཏེ་སྒེའུས་རྒྱུ་དེ་མང་བ་ཡོད། འགའ་ཤས་ལམ་ཐུག་མོ་ཏ་ལ་བསྡད་ནས་ཁྱོང་རལ་དུ་འཕྱོར། འགའ་ཤས་ཐུ་ཁིའི་ནང་ལ་ཡོང་

གི་ཡོད། ཚང་མ་ང་ཚོའི་ཕྱིམ་དུ་འཛོོམས་ཀྱི་ཡོད། དེ་གར་ཞོགས་པ་དང་། ཉིན་གུང་། མཚན་མོ་ཚང་མར་མི་ཡོད་ཡོད་པ་རེད།

མི་ཚོ་ང་ཚོའི་སྟོད་ཁང་དུ་ཡང་ཡང་ཉལ་གྱི་ཡོད། གལ་ཏེ་མཚན་གཅིག་གཉིས་འདྲ་ཡིན་ན་ང་ལ་ཁྱད་པར་མི་འདུག། དེ་ནས་རིན་པོ་ཆེའི་སློབ་མ་ཞིག་གིས་ཁོ་རང་གི་ཉལ་ཆས་འཕྲོར་ཏེ་བདུན་ཕྲག་གཉིས་བསྡད་པའི་རྟེས་སུ་ཁོའི་རྒྱུ་དམན་དང་ཕྱུ་ཀུ་སྒེལས་ཏེ་ཚང་མ་དེར་སྐར་བརྒྱབ་ནས་བསྡད། མཐའ་མ་དེར་ངས་ཁོ་ལ་ཁོང་ཚོས་སྟོད་ས་གཞན་ཞིག་བཙལ་ཏེ་དེ་ནས་ཐོན་དགོས་ལབ་པ་ཡིན། འདི་ནི་ངས་རང་ཉིད་ལ་ལེར་རྒྱང་གི་དུས་ཚོད་ཀྱི་དགོས་མཁོ་མཐོང་ནས་མི་རྣམས་ནང་ནས་ཕྱིར་འབྱུད་བྱས་པ་ཐེངས་དང་པོ་མ་རེད། འདི་འདྲ་བྱུང་ན་མི་ཚོས་ང་ལ་བས་མ་ཤེས་བྱེད་རྒྱ་དགོོན་པོ་འདུག ཁོང་ཚོས་ང་ནི་བླ་མས་ཚང་ས་རྒྱ་དགོོས་པར་ཕྱག་པའི་བུད་མེད་འཛིགས་སུ་རྩང་བ་ཞིག་ལ་བཅོས། མི་ཚོ་ལ་འདི་ང་ཚོའི་སྟོད་ཕྱིམ་ཡང་ཡིན་པ་དང་། ང་ཚོས་ས་མ། མ་མཐར་ཡང་ངས་མི་གཞན་དང་ལྷན་དུ་གོ་ཡུལ་བགོ་བཤད་བྱེད་འདོད་ཅི་ཙམ་ཡོད་མིན་གྱི་ས་མཚམས་དེ་ཁོང་ཚོའི་བློ་ལ་འཁོར་གྱི་མེད་པ་འདྲ།

གནས་ཚུལ་འདིའི་ཐད་ལ་རིན་པོ་ཆེའི་སློབ་མ་དེ་ནི་ཐད་དེ་ཀུན་དང་མི་མཐུན་པ་ཞིག་རེད། ཁོས་ང་ལ་ཕྱོད་རང་ལ་ནང་ཚོས་ཀྱི་གོ་རྟོགས་མི་འདུག ཐུ་མའི་ཁང་པ་དེ་ཁོའི་ཁང་པ་ཡང་རེད། ཁོ་ཐུ་མའི་ཁང་པར་སྟོད་རྒྱུར་དུས་ཁྲག་ཏུ་དཀའ་བས་ཡོད་རེད་ཅེས་བརྗོད་ཟྱང་། ངས་ཁོ་ལ་ "འགྱིག་གི་རེད། ཕྱོད་རང་གིས་ཚོས་ཀྱི་སྐོར་ལ་བས་མ་ཐོུ་ཅི་འདྲ་གཏོང་མིན་དེ་ཕྱེད་རང་གི་འདོད་པ་རེད། འོན་ཀྱང་ཚུ་ཚོད་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞིའི་ནང་དུ་ཕྱེད་རང་ཕྱིར་མ་ཐོན་ན་ངས་ཉིན་རྟོག་པ་སྐད་གཏོང་གི་ཡིན།" ཞེས་སྨྲས་པ་ཡིན། ཁོ་བཟའ་མི་ཡོངས་རྫོགས་ཕྱིན་སོང་།

ང་ཚོའི་ཉལ་ཁང་ལའང་རྒྱུན་དུ་མི་འཛུལ་མ་ཚོག་པ་དེ་འདྲ་མ་རེད། ང་ཚོ་ཉལ་སྟོད་སྐབས་ང་ཚོའི་ཉལ་ཁང་དུ་སྟོམ་རྒྱག་འདོད་མཁན་ཀྱི་བུད་མེད་ཅིག་ཡོད་པ་མཚན་ལ་འཛིན་ནས་ཡོང་གི་ཡོད། ང་ཚོ་གཉིད་ས་ཁྱབས་མོ་ཟུར་ཞིག་ཏུ་སྟོམ་གདན་ཀྱི་ལྷོང་

དུ་སྦོམ་བརྒྱབ་ནས་བསྡད་ཡོད་པ་མཐོང་རྒྱ་ཡོད། རིན་པོ་ཆེས་མཉན་ས་འདི་ནང་ནས་ང་ལ་ "མོ་ཡང་སྐྱར་འདི་གར་སྒེལས་འདུག མོ་འདི་ནས་ཕྱིར་ཕྱུངས།" ཅེས་ཟློག་ལབ་གནང་གི་ཡོད།

དགོན་མཆོག་མཁྱེན། ཁེ་མ་དེ་ཚོ་བཟོད་དཀའ་བ་བྱུང། འོན་ཀྱང་དེ་ནི་ཡ་མཚར་བའི་དུས་སྐབས་ཤིག་ཀྱང་རེད། གང་ཡང་ཡོང་སྲིད་པ་རེད། ང་ལ་དུས་ཆོད་འདིའི་གཡས་གཡོན་དུ་རིན་པོ་ཆེས་བཟོད་ཉམས་ཅན་གྱི་ཁོར་ཡུག་ཅིག་བསྐྱན་གྱི་རེད་སྙམ་པའི་བསམ་བློ་འཁོར་བྱུང། ང་ཚོ་ཚང་མས་ཁོང་གི་ཤུགས་ཀྱིན་དེ་ཅ་ཅང་གཞི་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོང་རྒྱ་ཡིན་པ་རྟོགས་འགོ་ཚུགས་ཡོད་སྙམ། དེ་ནི་འགོག་ཐབས་མེད་པ་ཞིག་རེད། ང་ལ་ཐུག་འཕྲད་བྱུང་བ་ཚང་མའི་ནང་ནས་ཀྱང་ཁོང་འབྱམས་ཀླས་པ་དེ་རེད། ངས་རིན་པོ་ཆེ་ཕྱི་ལྟར་དུ་སྐྱེ་བོ་ཕལ་པ། སྐུ་བོའི་མི་ཚེ་སྐྱེལ་བ་གང་ཞིག་ལ། ཁོང་གི་བྱ་བ་ཡོད་ཚད་སྟེང་རྟེ་དང། རིག་པ་ས་ནང་པའི་བདག་ཉིད། ཡིད་བརྟན་མཐར་ཐུག་གི་རྩིས་ཟིན་པའི་མཚོན་དོན་ཅན་གྱི་གྲུབ་ཆེན་ཞིག་ཏུ་མཐོང་རྒྱ་འགོ་ཚུགས་ས་ཁོ། ངས་ཁོང་གིས་མི་ཚེ་འདི་ལྟར་བསྐྱལ་རྒྱུར་བདམས་པ་དེ་ཁོང་ལ་རང་དབང་ཡོད་པ་རེད་བསམ་གྱི་འང་མི་འདུག ས་ཁོ་ཐུན་མ་གཞན་དག་ཕལ་ཆེ་བ་ཐེ་བའི་འགྲོ་བ་མི་གཞན་དག་ཕལ་ཆེ་བ་དང་མི་འདྲ་བར་ཁོང་ནི་འགྲོ་བ་ཞིག་ཡིན་པའི་སྟོང་པོ་དེ་ཞིང་ཁམས་མི་འདྲ་བ་ཞིག་ཏུ་ཡོད། ཁོང་གིས་ཆོས་སྟོན་རྒྱའི་འདོད་པ་དང་ཁོང་གི་སྟོང་རྟེ་ལ་ས་མཚམས་རྩ་བ་ནས་ཡོད་པ་མ་རེད། ཁོང་གི་ས་ཆམས་ཤུགས་དང་ཁོང་གི་སྐུ་ཆོ་འདིའི་ཐུ་གཞན་ཞོགས་ས་ཁ་ཅིས་རྒྱས་པའི་ཆོས་སྒྲུབ་ཡིན་པ་དང། ཁོང་གིས་རང་ཉིད་དང་གཞན་གྱི་དབར་ལ་བར་ཆོད་རྩ་བ་ནས་བསྐྱན་མེད། ཁོང་གིས་ཐུགས་ལ་གསང་བ་ཞིག་དུས་ནམ་ཡང་ཉར་གནང་མེད། ཁ་གསལ་ལ་ཏིང་གསལ་ཅན་གྱི་མི་མང་པོ་ཡོད་ཀྱང། ཅ་ལམ་ང་ཚོ་ཕལ་ཆེ་བས་གཞན་ལ་ཤེས་སྒ་འཇུག་མི་འདོད་པའི་སྐེར་གྱི་མི་ཚེའི་ཆ་ཤས་འགའ་ཞིག་གསང་བར་ཉར་གྱི་ཡོད། རིན་པོ་ཆེས་རང་གི་ཐུགས་ལ་གསང་བ་གང་ཡང་ཉར་གནང་གི་མེད།

མི་ཚོ་རང་འདོད་ཀྱིས་ང་ཚོའི་ནང་དུ་འཛུལ་ཡོང་གི་ཡོད། ཆུམ་པ་དེ་སྐབས་རེར་བག་མི་ཕེབས་པ་དང་རྒྱ་ཡན་ཞིག་ཡིན་ན་ཡང། དུས་ཚོད་མང་ཆེ་བར་ང་སྐྱིད་པོ་བྱུང་ཞིང། དམིགས་བསལ་ང་ལ་ཕྱུ་གུ་མ་སྐྱེས་སྟོན་གྱི་ཟླ་བ་གཉིས་ཀྱི་རིང་ལ་ཅུ་ཙང་སྐྱིད་པོ་བྱུང། དགོང་དྲོའི་སྐབས་སུ་ང་ཚོའི་ཁྱིམ་དེ་མིས་ལེངས་འགྲོ་ཡི་ཡོད་ལ། ངས་སྐབས་རེ་ཚང་མར་དགོང་དྲོའི་ཟས་གཡོ་སྐོལ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། དགོང་ཚོགས་ལ་མི་ཀླངས་ཉི་ཤུའམ། སུམ་ཅུ་དེ་འདྲ་ཡོང་གི་ཡོད། ངས་ཤ་ཆེན་པོ་དེ་འདྲ་མེར་སྲེག་བྱེད་པའམ། ཡང་ན་སྟོད་ཆེན་པོའི་ནང་དུ་ཕྱུག་པ་བསྐོལ་ཏེ། ང་ཚོ་ཚང་མ་མཉམ་དུ་ཕབ་ཚང་གི་ནང་དུ་སྐོར་སྐོར་བྱས་ནས་བཟའ་ཡི་ཡོད།

འདིའི་སྐབས་སུ་མི་ཚོའི་མཉམ་དུ་རིན་པོ་ཆེའི་འབྲེལ་བ་དེ་ཅུ་ཙང་ནང་ཚགས་དང་ཕད་ཀར་ཡིན་པར་བརྟེན། ཁོང་གི་སློབ་མ་ཚོས་ཁོང་དང་མཉམ་དུ་དུས་ཚོད་ཡོད་ཚད་ལ་འགྲོགས་ན་འགྲིག་པར་བསམ་གྱི་ཡོད། དེ་ནི་གང་འཚམས་ཤེག་བདེན་པ་རེད། ང་ཚོའི་བུ་མ་སྐྱེས་པའི་སྟོན་ཙམ་དེར་ང་ཚོའི་ནང་དུ་རྒྱུན་དུ་ཡོད་པའི་སློབ་མ་ཞིག་གིས་ས་ཁམས་ཁྱལ་དང་བཅས་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཟླར་མཇལ་ཚོག་པར་ཞུས་སོང། མོས་ཁོང་ལ་ "ད་ཆ་ཁྱེད་རང་ལ་ཕྱུ་གུ་ཞིག་ཡོང་གྲབས་ཡོད་པས་ཁྱོད་ཀྱིས་ང་ཚོར་བཙེ་བ་བྱེད་མཚམས་འཇོག་གི་རེད།" ཅེས་ཞུས་འདུག ཁོང་གིས་དེ་འདྲ་ཆ་བ་ནས་ཡོང་གི་མ་རེད་ཅེས་མོ་བློ་བདེ་པོ་བཟོ་གནང་འདུག

རང་ཉིད་ལ་མིའུ་ཕྱང་ཞེས་མིང་བཏགས་པའི་མི་སྐོར་ཞིག་གིས་རིན་པོ་ཆེ་བཞུགས་པ་ཤེས་ཏེ་ང་ཚོའི་ནང་ལ་ཡོང་རྒྱུ་འགོ་བཙུགས། ཟློལ་ཟར་གྱི་ཤར་ཕྱོགས་སུ་ཁོང་ཚོར་མི་མང་ཅུ་ཁག་ཅིག་ཡོད་ལ་ཁོང་ཚོ་ལ་ཆ་ཚོགས་དེ་ "ང་ཚོ་བྱང་ཆུབ་ས་ཆེན་དཔའ་ཡིན། ང་ཚོ་ཤར་ཕྱོགས་ཨ་ར་པ་ཏོ་ལ་སྟོད་ཀྱི་ཡོད།" ཅེས་པ་ཞིག་འདུག ཁོང་ཚོའི་སྒྲ་རིང་པོ་དང་ཟིང་ཟིང་ཡིན་པ་དང་ཁོང་ཚོ་ལོ་གཅིག་ནང་གི་དུས་ཚོད་ཕལ་ཆེ་བ་གུར་གྱི་ནང་ལ་སྟོད་ཀྱི་ཡོད། དུས་ཚོད་དེའི་སྐབས་སུ་འདི་ནི་རྒྱུན་ལྟན་མ་ཡིན་པ་གང་ཡང་མ་རེད། དེ་དུས་གཏོད་མའི་ཚོ་པ་འདྲ་བའི་མི་ཚེ་སྐྱེལ་སྦྱངས་བྱེད་མཁན་མང་པོ་ཡོད། མིའུ་ཕྱང་དེ་ཚོ་

དགེན་ལ་ཇི་ལྟར་སྤོད་ཀྱི་ཡོད་མེད་བས་མི་ཤེས། འོན་ཀྱང་གནམ་གཤིས་ཚ་གྲང་གང་འདྲ་ཞིག་གི་ནང་དུའང་ཁོང་ཚོ་སྣང་བ་སྐྱིད་པོ་ཡོད་པ་མཐོང་བྱུང། བས་ཏན་སོས་པ་ཞིག་ལ་ཁོང་ཚོ་འགའ་ཤས་ཀྱིས་གནས་སྐབས་ཞིག་གི་རིང་ལ་ང་ཚོའི་ཁང་པའི་མཐའ་སྐོར་དུ་ཀུར་ཐུབ་སོང། ཁོང་ཚོ་མང་པོ་ཞིག་དང་ང་གྲོགས་པོ་ཡག་པོར་ཀྱུར་སོང།

དེའི་སྐབས་སུ་མི་ཚོ་ཡ་མ་བརླ་ཡི་སྟོད་ལམ་གྱིས་ཆོས་ཡོད། ང་ཚོའི་ནང་དུ་སྟོད་མཁན་མར་ཐྲེན་ལ་ས་ཕར་ཀྱིས་ཁོ་ལ་གཟུགས་པོ་འཕྲུང་འདོད་མེད་པའི་འཚེལ་རིམ་ཞིག་བརྒྱུད་དགོས་བྱུང། མར་ཐྲེན་ལ་ནུབ་ཕྱོགས་པ་ཚོས་གཟུགས་པོ་འཕྲུང་ཐལ་ཏྲགས་པའི་བས་མ་བློ་ཞིག་ཡོད། མར་ཐྲེན་ཕན་བུ་རྒྱུན་ལྟན་མ་ཡིན་པ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་ཅ་ཅང་ཐྲོ་ལ་འགྲོ་བོ་རེད། ཁོ་ནི་སྒན་མ་དང་གྲོ་བག་ལ་མེ་ཡོན་ནི་ས་ཟིར་བའི་ལྷེ་གུ་དེ་བྱུགས་ཏེ་བཟའ་རྒྱུར་དགའ་པོ་ཡོད། ཁོས་ཡང་ཡང་ཁོ་རང་གིས་ལ་ལག་ཟས་པའི་ཕོར་པ་མ་བཀྲས་པར་བང་ཁྱིའི་སྟེང་དུ་འཛོག་གི་ཡོད། ངས་ཁོ་ལ་འདིའི་སྐོར་རྒྱ་མཚན་ཏིས་དུས་ཁོས་ཕོར་པ་བཀྲ་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་པ་མ་རེད། གང་ཡིན་ཟེར་ན་ཁོས་དེ་ཡང་སྐྱར་བེད་སྟོད་གཏོང་གི་རེད་ཟེར། དུས་སྐབས་འདི་ནས་བཟུང་སྟེ་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྱག་ལས་ལ་རོགས་པ་བྱེད་མཁན་ཀྱི་མི་དུས་རྒྱ་ཆུ་ང་ཚོའི་ནང་ལ་བསྡད་བསྡད་པ་རེད། དུས་སྐབས་དེ་ལ་མར་ཐྲེན་དང་ཇོན་གཤིས་ཕྱག་རོགས་ཡིན་ཀྱང་། ལོ་ཡུན་དེ་དག་གི་རིང་ལ་ཕྱག་རོགས་བྱེད་མཁན་མི་འདྲ་བ་མང་པོ་བྱུང་ཡོད།

འགོ་སྟོད་ཀྱི་སྐབས་སུ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཕྱི་ལོགས་སུ་ལས་ཁུངས་མེད་པས་ཁོང་གིས་ཕྱག་ལས་ཚང་མ་ང་ཚོའི་ཁྱིམ་དུ་གནང་བ་རེད། ཁོང་གིས་དེབ་འདི་རྒྱ་དང་། གླིག་བརྟན་བཟོ་རྒྱ། ཆོས་ཆོགས་འཛུགས་རྒྱ་བཅས་ཀྱི་འཚར་གཞི་འདིང་བཞིན་ཡོད། ཁོང་གིས་ལྷན་ངག་དང་འཕྲལ་གཞུང་འདྲི་བ། པར་རྒྱག་པ། བདུན་གཅིག་ལ་གཏམ་བཤད་ཚར་གསུམ་བཞི་གནང་བ་བཅས་གནང་བཞིན་ཡོད། ཁོང་གིས་ལོ་གཅིག་གི་ནང་ལ་ཐོ་ལ་ཅར་ནས་ཐུར་མོནད་བར་དུ་ཕེར་མང་ཕར་ཚུར་ཕེབས་རྒྱའི་འཚར་གཞི་འདིང་བ་དང་། ཙ་རིའི་ཚ་མང་པོ་ཞིག་ནས་ཁོང་ལ་གསུང་ཆོས་གནང་བར་གདན་འདེན་ཞུ་བའི་མཚོན་

ཤོག་འབྱོར་བཞིན་ཡོད། རྩོལ་མཐའ་མེད་པའི་ལས་ཀ་ཐོན་ཀྱི་ཡོད་པ་དང་། ཁོང་གིས་འཚར་གཞི་དེ་དག་ལག་ལེན་དུ་བསྟར་བའི་གོ་རིམ་ཚང་མར་རང་གི་སྨོན་མ་རྣམས་ཞུགས་སུ་འདུག་གི་ཡོད།

ཨ་རིར་ནང་ཆོས་དར་ཁྱབ་གཏོང་བའི་མཐུན་རྐྱེན་དུ་འགྲོ་བའི་རྒྱ་ཆ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཅི་ཡོད་སྐོར་ལ་མནོ་བས་མ་གཏོང་སྐབས། ཁོང་གིས་མི་འདི་ཚོ་དང་ང་ཚོ་ཚང་མར་ཡིད་ཆེས་གནང་བ་དེ་ཇོ་མཚར་ཅན་ཞིག་རེད། དོན་དངོས་སུ་ཁོང་གིས་མི་ཚོ་དང་མཉམ་དུ་ཕྱག་ལས་གནང་སྟེ་ཁོང་ཚོར་སྟོང་བརར་སྟོད་རྒྱ་འདི་ཇ་ཅང་གལ་ཆེ་བའི་ཐབས་ལམ་ཞིག་རེད། ངས་འདི་ང་རང་གི་ཉམས་མྱོང་ཐོག་ནས་ཤོད་ཀྱི་ཡོད། ཁོང་གིས་གང་གནང་པ་དང་། ང་གཉིས་མཉམ་དུ་གང་ཟག་པ་བརྒྱུད་དེ་ངས་ཁོང་གི་དྲུང་ནས་མང་པོ་ཤེས་བྱུང་། ཁོང་གིས་ང་རང་སུ་ཡིན་པ་དང་ངས་ཅི་ཞིག་བྱེད་ཐུབ་པའི་སྐོར་ལ་གདེང་ཚོད་གནང་བྱུང་། ཁོང་གིས་ས་མས་ཕྱུགས་སྣར་བ་དང་དུས་མཉམ་དུ་ཞན་ཆའི་རིགས་ཀྱང་ངོ་སྤྲད་དེ་འགལ་ཀྱེན་ཀྱི་ཆ་དེ་དག་མེད་པར་བཟོ་ཐབས་གནང་གི་ཡོད། འོན་ཀྱང་ཁོང་གིས་འདི་རིགས་གཞན་ལ་དམའ་འཚེས་བྱས་ཏེ་ནམ་ཡང་གནང་གི་མེད། ཁོང་འདི་འདྲའི་ཐད་ལ་ཐབས་ལ་མཁས་པོ་ཞེ་ཏྲགས་རེད། དཀའ་ངལ་གཅིག་པུ་དེ་ནི་མི་ཚོས་རང་ས་མས་འདུལ་ཐབས་སུ་ད་དུང་ཟླ་སྟོང་མཐུན་བྱེད་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པའི་དངོས་ཡོད་ཀྱི་ལམ་དེ་སྐབས་རེར་བོར་འགྲོ་ཡི་ཡོད། འཇིག་རྟེན་འདིའི་ནང་དུ་བསྟད་དེ་སྐབས་རེ་ཡོད་ཚད་སྐད་ཅིག་ཉིད་ལ་གྱུབ་ས་ཤེ་ཚོར་བ་ཡོང་གི་ཡོད། ལྟ་སྟངས་གཅིག་ནས་བྱས་ནས་དེ་འདྲ་རེད་དེ། འོན་ཀྱང་ཐབས་ཤེས་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ལམ་ཞིག་དང་དུང་ཡོད་ལ། ང་ཚོ་ཚང་མས་དེ་ཐོབ་ཐབས་སུ་བཙོན་པ་བྱེད་དགོས།

ང་ཚོའི་ཁང་པའི་ཐོག་རྩེག་སྒང་མར་ཡོད་པའི་ཁང་ཚུང་ཞིག་ཏུ་རིན་པོ་ཆེས་སྒོམ་ཉམས་ལེན་གྱི་སྐོར་ལ་ཏི་བ་ཡོད་མཁན་ཚོར་ཟུར་མཇལ་གནང་གི་ཡོད། རྩེས་སུ་དེ་ཙའི་བྱའི་ཉལ་ཁང་དུ་ཐུར། དེའི་ནང་དུ་ཀུབ་བཀྲག་གཉིས་དང་ཟུར་འཛིག་ཅོག་ཅོ་གཅིག་ཡོད། བག་ཡངས་ཀྱི་ཆམ་པ་དང་ཁང་པའི་ནང་དུ་ཡར་འགྲོ་མར་འགྲོ་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་

ཀྱང་། རིན་པོ་ཆེས་སྒོ་བ་མ་ཚོའི་སྒོ་མ་གྱི་ཤུམས་ལེན་དང་ཁོང་ཚོའི་མི་ཚེའི་སྐོར་གྱིས་བསྟར་བྱེད་རྒྱའི་ལུགས་མཐུན་གྱི་མངལ་འཕྲད་འདི་ཚོར་རྒྱན་དུ་གལ་ཆེར་ཟོ་གནང་གི་ཡོད། ངའི་བསམ་པར། ཁོང་ཚ་རིར་ཞེབས་ཏེ་ཐོག་མའི་ལོ་འགའ་ཤས་གྱི་རིང་ལ་ཁོང་གི་སྒོ་བ་མ་ཚང་མར་རིན་པོ་ཆེར་སྒེར་གྱི་བྱར་མངལ་ཞུ་རྒྱ་བྱང་ཡོད་སྟམ། བྱར་མངལ་གྱི་སྐབས་སུ། མ་མཐར་ཡང་ང་རང་གི་ཤུམས་ཚྱོང་ལ་གཞིགས་ན། རིན་པོ་ཆེས་ཏ་ཅང་གསང་པོའི་ལམ་ནས་མི་གཞན་པ་དེར་ལྟད་མེད་པའི་འབྲེལ་འདྲིས་གནང་གི་ཡོད། སུ་ཞིག་གིས་བྱར་མངལ་དེ་ཁང་པའི་ནང་གི་ནང་ཚགས་ལྟ་བུའི་གོ་ཡུལ་གྱི་རྒྱ་རྒྱིད་ཅིག་ལ་རེ་བ་བརྒྱབ་ན་ཏོན་ཐོར་རྒྱ་ཤག་ཅིག་རེད། མི་དེས་གང་ཡང་སྒ་ས་མེད་པ་ཞིག་ཏུ་སྒེས་པ་ཚོར་གྱི་རེད། ཁོང་གི་མི་ཞིག་གི་ཆེས་གཏིང་ཟབ་པའི་ཆ་ཤས་དེར་འབྲེལ་མཐུད་ཀྱི་ནུས་པ་དེ་ནི་ཆོ་འཕྲུལ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན།

རིན་པོ་ཆེ་ལ་བྱར་མངལ་དང་བཅར་འདྲིའི་དུས་ཚོད་བཟོ་བར་ཕྱག་རོགས་གནང་མཁན་གྱི་མི་མང་པོ་ཡོད། ས་ཀོང་ལནད་ལ་ཡོད་དུས་ངས་འདི་རིགས་མང་པོ་བྱས་པ་ཡིན། འོན་ཀྱང་ང་ཚོ་ཤ་རིར་སྒེས་ཟ་ཐོར་གཏང་གི་ཆ་ནས་ང་ལ་དེར་ཐེ་ཚུས་མེད། སྐལ་བཟང་དང་། ཐ་རེན། མར་ཐྲིན། ཇོན་བཅས་ཚང་མས་ར་མ་འདེགས་བྱས་པ་རེད། དེ་བཞིན་མི་མང་དུ་མང་དུ་ཕྱིན་པ་དང་མཉམ་དུ་རིན་པོ་ཆེས་སྒོ་ལ་ཅར་ནང་གི་མི་གསར་པ་ཐེ་བའི་སྒོ་བ་གཞན་ཆུམས་ལ་མཉམ་ཞུགས་བྱེད་དགོས་པའི་བཀའ་མངགས་གནང་ཡོད།

བྱར་མངལ་ལ་ཡོང་མཁན་གྱི་མི་མང་པོ་ཞིག་སྒོ་ལ་ཅར་ནང་དུ་འགྲུབ་བཞིན་པའི་ནང་པའི་ཚོགས་སྟེའི་ཚོགས་མི་ཆུམས་རེད། གཞན་དག་ཚོ་ནི་གྲོང་ཁལ་བརྒྱད་དེ་འགྲུལ་སྐྱོད་བྱེད་བཞིན་པའི་ས་མཚོ་ཀྱི་བདེ་བ་འཚོལ་མཁན་ཚོའམ། ཡང་ན་སྒོ་ལ་ཅར་གྱི་ཕྱི་ལོགས་སུ་བོད་པའི་སྐོར་ལ་ཐོས་པའི་དགེ་ཏན་གཞན་དག་གི་དགེ་ལྡན་རེད། དུས་ཡུན་འདིའི་སྐབས་སུ་ཀྱིཌ་དང་། ཆུ་རྡ་ལྟན་ཞིས་ཏིན་ཏྲའི་ཚོས་ལུགས་ལ་བསྟུར་བའི་ཞ་རིའི་མི་སྒ་རིང་པོ་གཉིས་བཅར་འདྲི་ཞུ་བར་སྒེས་ས་ཁོང་། ཁོང་གཉིས་ཐོག་མར་ཤར་

ཕྱོགས་མཚོ་ཤུལ་ནས་ཡིན་ཀྱང་། ལོ་ཞི་ཙན་རྒྱལ་ཞིའི་ནང་གི་ས་ལྷ་མི་ས་ཆེ་ཅ་ནན་ཅའི་ཉེ་བའི་སྨོན་མ་རེད། ནུ་རུ་ཡྱན་གྱི་བཅར་འདྲི་དང་ལོ་དེའི་ཟླས་ས་ཁོས་རིན་ལོ་ཆེ་ལ་འདི་ལྟར་བྱིས་འདུག

ངས་བླ་མ་དང་དྲང་སྲོང་མང་ལོ་མཇལ་ཐོང་། འོན་ཀྱང་ཞལ་མཇལ་ཁོ་ན་བརྒྱད་དེ་ངའི་གནས་བབ་ལ་མངོན་གསལ་དོད་པའི་འགྱུར་བ་གཏོང་བའི་ནུས་མཐུ་ལྟན་པ་གཅིག་ཁོ་ན་ཐུང་། ས་ལྷ་མི་ས་ཆེ་ཅ་ནན་ཅ་གཅིག་དེ་རེད། འོན་ཀྱང་ངེ་ཚ་ཕྱིད་རང་གཞན་པ་དེ་རེད། དེ་ནི་ཅ་ཅང་གལ་གནད་ཅན་གྱི་མཇལ་འཕྲད་ཅིག་ཡིན་པ་དང་། ངའི་མི་ཚེ་སྐྱེལ་ལྟངས་དང་ཚོས་ཉམས་ལེན་ཇི་ལྟར་བྱེད་པའི་ཐད་ལ་འབྲེལ་བ་ཡོད་རེས་པའི་རྒྱ་མཚན་ལ་བརྟེན་ནས་ངས་འདི་ཕྱིད་རང་ལ་ཞུ་ཡི་ཡོད།[19]

དེའི་སྐབས་སུ་ཞིག་ཇི་འདྲ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་རྒྱུ་ཡིན་པ་སུས་ཀྱང་ཤེས་ཀྱི་མེད། ལོ་མང་པོའི་རྗེས་སུ། ༡༩༧༦ ལོར། རིན་པོ་ཆེས་ནུ་ར་ཡ་ནའམ། མིང་གཞན་ལ་ཐོ་མ་ས་ཇི་ཆེ་འགོད་པ་ཁོང་གི་རྗེ་རྗེའི་རྒྱལ་ཚབ་བམ། ཁོང་གི་ཆོས་བརྒྱད་འཛིན་པའི་ཕྱག་སྲས་ཐུ་བསྐོ་བཞག་གནང་པ་རེད། སྐུ་རིང་པོ་ཅན་གྱི་མུ་སྟེགས་པ་ནམས་ས་ངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་པའི་ཚོང་དཔོན་དུ་འགྱུར་སྲིད་ལ། བུ་མོ་ཉི་ཟླ་ཚོ་སྨོན་གྱ་ཆེན་མོའི་དགེ་ཤན་ཆེན་མོར་འགྱུར་སྲིད།

རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཕེངས་དང་པོར་མཇལ་མཁན་གྱི་མི་མང་པོ་ལ་ཁོང་ཚོའི་ཐོག་མའི་མཇལ་འཕྲད་དེས་ནུ་ར་ཡ་ནན་གྱིས་གང་འགྲེལ་བཙོད་པ་དང་འདྲ་བའི་ཇོན་ཐོར་དགོས་པའི་ཏོག་ས་ནི་ཐུང་ཡོད། མི་མང་པོ་ཞིག་ལ་འགྲེལ་བཤད་བྱེད་མི་ཐུབ་པའི་ཁོང་གི་རང་བཞིན་གྱི་འཕེན་ཕྲག་དེ་ཚོར་ཡོད། འགོ་སྟོད་ཀྱི་ལོ་འདི་དག་གི་ནང་དུ་ལས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་གཏིང་ཟབ་ལྟན་ལ། ཁོང་གི་མི་ཚེ་ཉིལ་པོར་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་ཚུལ་

19 ཐོ་མ་ས་ཇི་ཆེ། ཨ་རིར་ལོ་བཅུ་ཞེས་པའི་རྩོམ་ལས། བཤད་ཆུ་ཏུ་ས་ནད་དུས་དེབ་ཀྱི་དམིགས་བསལ་འདོན་ཕེངས། ༡༩༨༠

མ་ལོག་པའི་ཐུགས་སྒས་མང་པོ་ཁོང་གིས་བསྡུ་རྒྱབ་གནང་ཡོད། ཁོང་ཚོས་རིན་པོ་ཆེ་རྒྱུད་པ་དང་རིན་པོ་ཆེས་ཁོང་ཚོ་རྒྱུད་པ་རེད། དེ་ནི་ང་མཚར་བའི་བརྒྱུད་རིམ་ཞིག་རེད་ལ། ང་མཚར་བའི་དུས་ཚོད་ཅིག་རེད།

འོན་ཀྱང་དེ་ནི་ཅ་ཅང་གཟབ་ནན་ཅན་གྱི་དུས་ཚོད་ཅིག་མ་རེད། རིན་པོ་ཆེ་ནི་དུས་རྒྱུ་ཀུ་བཞད་གད་ཡག་པོ་ཞིག་སློང་རྒྱའི་གྲ་སྒྲིག་དང་ཕྱ་ཆལ་གྱི་ངང་དུ་བཞུགས་གྱི་ཡོད། ཁེ་མ་གཅིག་ཨ་རི་བ་ཆུ་སྟེགས་པའི་རྟལ་འཕྱོར་པའམ། སྤྲུལ་ཞི་ཆས་ཀུ་ཞུགས་པའི་ཐུག་ལྷན་ཏ་སི་ང་ཚོའི་ནང་ལ་སློབས་བྱུང་། ཁོས་ "དཔལ་འདི་ལ་གནས་པ་གྱིས།" (Be Here Now) ཞེས་པའི་བརྗམས་ཚོས་སྒྲུས་དག་དེའི་རྩོམ་པ་པོ་དང་། བཟི་སྨན་གྱི་ཉམས་ཚོང་ལ་བརྟེན་ནས་ཅར་ལྷར་དུ་གློ་ཀ་ཀ་ཀ་ཁ

ཁོས་ "འདྲུག" ཟེར། ངས་ཁོ་ལ་ཡང་སྐྱར་ཡར་འགྲོ་དགོས་པར་བརྗོད་པ་ཡིན། ཁོ་ཕལ་ཆེར་ཐོག་ཁར་ཕྱིན་ཏེ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ "བླ་མ་ཀ་པར་བཞུགས་ཡོད་རེད།" ཅེས་དྲིས་པ་དང་རིན་པོ་ཆེས་ "ངས་མི་ཤེས་" ཞེས་ལན་བཏབ་གནང་འདུག

ང་ཚོའི་ཁང་པར་ཐུ་འགུལ་གཞན་པ་ཆུམས་ཀྱི་ཐོག་ཏུ་སྐབས་རེ་ང་ཚོས་སྟོན་མོ་གཏོང་གི་ཡོད་ལ། འདི་དག་འགའ་ཤས་ཆོད་བག་ཆེ། ངའི་བསམ་པར་རིན་པོ་ཆེས་མི་ཚོ་དང་མཉམ་དུ་འདི་ལྟར་འཕེལ་འདྲིས་གནང་རྒྱ་དེར་ཕྱགས་མཉེས་པོ་གནང་གི་ཡོད་པ་འདུ། དུས་སྐབས་འདི་ནི་རིན་པོ་ཆེའི་མཁྱེན་ཡོན་ཡར་འཕེལ་ཀྱི་སྐབས་ཤིག་ཡིན། ཁོང་རང་དང་གཞན་པ་ཚང་མ་རྒྱ་ཆོད་ལ་ཞོན་ནས་རྒྱུག་གི་ཡོད་པ་ལྟ་བུའི་དུས་སྐབས་ཤིག་རེད། ཁོང་གིས་མི་ཚོ་མཐའ་ལ་དེང་ནས་ཅི་ཞིག་ཡོང་མིན་ལྟ་རྒྱར་མཉེས་པོ་ཡོད། ཁོང་ལ་མཚོན་ན་དེ་ནི་རིག་ཚལ་ལྟན་པའི་ཁོར་ཡུག་བསྐྱན་རྒྱའི་གོ་སྐབས་ཤིག་རེད། ངའི་བསམ་པར་ཁོང་གིས་དེ་ནི་ཉམས་ཞིབ་ལྟ་བུ་ཞིག་ལ་བརྩིས་གནང་པ་རེད་སྙམ། སྐབས་རེ་ཆགས་པ་ཡོངས་ཐོག་ཟང་ཟིང་དང་འཚར་གཞི་བྱལ་བ་ལྟ་བུར་མངོན་ཀྱང། རིན་པོ་ཆེས་ངེས་མེད་ཐོལ་བྱུང་གི་སྟོ་ནས་མི་ཚོ་ལ་འཕེལ་འདྲིས་གནང་བ་ཅམ་མ་རེད། ཁོང་གིས་འདིའི་སྐོར་ལ་ཕྱིས་ས་འདི་ལྟར་བྲིས་ཡོད།

ང་ཨ་རིར་སྒྲིབས་ཁྲིས་ས་ཞེམས་ཁམས་རིག་པ་བ་དང་། ས་ཞེམས་ཁམས་རིག་པའི་སློབ་ཕྲུག ཆུ་ས་ལྟེ་གས་པ་ཟླར་པ་དང་། ཡེ་ཕྱ་པ་ཟླར་པ། ཨ་རི་བ་ཟླར་པ་ལ་ས་ཁོ་གས་པའི་ས་ཆོ་ཚོ་ནས་ཤིག་ང་ལ་ཐུག་བྱུང་། ང་ཨ་རིར་ཐོག་མར་སྒྲིབས་དུས་འགོ་སྟོང་དེར་ངས་སློབ་མ་ཚོའི་འཕྲལ་སྐྱོང་ཟེར་བ་དེ་ཅི་ཡིན་རྟོག་ཐབས་བྱས་ནས་ཁོང་ཚོའི་མི་ཚེའི་ནང་ལ་ཐོ་ཡིག་ཕན་བུ་བརྒྱབ་སྟེ་ཁོང་ཚོས་དང་ལེན་བྱེད་ཐུབ་མིན་ལ་བལྟས་པ་ཡིན། ཐོ་ཡིག་ཕན་བུ་དེ་ཁོང་ཚོས་དང་ལེན་བྱེད་ཐུབ་སོང་། ཁོང་ཚོས་དེ་རྟོག་ན་ཡང་། ཁོང་ཚོས་རང་རང་གི་འཕྲལ་སྐྱོང་ཟེར་བ་བྱེ་བྲག་པ་དག་དུ་དང་རྒྱན་འཕྲོངས་བྱས་ཡོད། དེས་ན་ངས་ཨ་རིའི་སློབ་མ་ཞེས་པ་དེ་ཚོ་

ལམ་དུ་ཇི་ལྟར་དགྱི་བའི་ཚོད་ལྟ་དང་བཅས་ཁོང་ཚོའི་མི་ཚེའི་ནང་ལ་ཚུ་དང་ གཡེར་མའི་ཐོ་ཡིག་མང་དུ་བཏུབ། དེ་ནི་ཅ་ལམ་ཚན་རིག་གི་རིག་པ་དང་འདྲ་ བར་ཞེ་ཏགས་ཡ་མཚན་པོ་བྱུང་། ལྷག་ས་ཏའི་ནང་ནས་ཅོ་ཅོ་དེ་བཀོན་ཏེ་དེ་ ཚོར་འཐས་དང་། མ་ཆོས་ལོ་ཏོག ཡུག་པོ་བཅས་བཟའ་བ་འཛུག་པ་དང་། ལྷན་ ཕན་བུ་ཐྲོད་པ། རྒྱབས་རྒྱབས་ས་ལྷན་ཁབ་བཏུབ་སྟེ་དེས་ཀ་རེ་ཁྲིད་ཀྱི་འདུག་ དེ་ལ་ཕྱུགས་ཏྲེན་ཇི་འཛུ་ཕེབས་ཀྱི་ཡོད་མེད་ཚོད་ལྟ་ཁྲིད་ཀྱི་ཡོད། དགོངས་དག་ ཀཅིག་བྱས་ནི་འདི་ལ་འགྲེལ་བཤད་རྒྱུ་ས་ཡག་ཤོས་དེ་འདི་འཛུ་ཡིན་གྱི་ ཨ་རེད། འོན་ཀྱང་ཨ་རི་བ་ཟེར་བའི་ས་མཚམས་ཅན་ཁྲ་བ་དེ་ཚོ་དང་། བོད་ བཏུད་ནང་བསྟན་པ་ཟེར་བའི་ས་མཚམས་ཅན་ཁྲ་བ་འདི་གཉིས་ཀྱིས་དངོས་ ས་མཁམ་ལས་ཇི་ལྟར་ཁྲིད་པ་ལ་བརྟག་དཔྱད་ཁྲིད་པའི་རིགས་དེ་འཛུ་ཞིག་རེད། དེ་ཡག་པོ་བྱུང་ས་ཁོང་ལ། དེ་ཡིད་དུ་འོང་བ་ཡང་བྱུང་ས་ཁོང་།[20]

རིན་པོ་ཆེས་ཁོང་རང་ཡང་ལས་གང་བྱས་པ་དེའི་ཚ་ཤས་དང་། ཚོད་ལྟ་དེའི་ཚ་ཤས་ཤིག་ ཏུ་བཙོས་གནང་ཡོད། ངའི་བསམ་པར། དུས་ཚོད་ཡོངས་ས་ཡ་ཐོ་ཡིག་པ་འདིའི་རིང་ལ་བྱ་ འགྱེལ་མང་ཆེ་བ་སྐུལ་འདེད་ཁྲིད་མཁན་དེ་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཁོང་གི་སློབ་མ་ཚོའི་དབར་ ཀྱི་ནུས་ཕྱུགས་ཆེ་བའི་འཐེལ་བའམ། སེམས་ཕྱུགས་དེ་རེད་སྟམ།

སྤྱི་ལོ་ ༡༩༧༩ ཟླ་བ་གཉིས་པའི་ནང་ང་ཐོལ་ཅར་དུ་སྲིས་མ་ཐག་པ་དེར་རིན་པོ་ ཆེའི་སྐྱེས་སྐར་སྤུང་བཙོ་བྱེད་པའི་སྟོན་མོ་ཞིག་འདུག རིན་པོ་ཆེས་ཕྱི་པ་ནག་པོ། གོང་ ཁ་ལ་གསེར་སྐུད་ཀྱི་མཐའ་སྒྲིལ་དང་བོད་བཟོའི་སྒོག་ཀུ་ཡོད་པ་དེ་བཞེས་འདུག ནོ་ བཟའ་དེས་ཁོང་ལ་ཕྲིག་ཤམས་ཐོན་འདུག དེའི་མཚན་དེར་གང་ཆེན་པོ་བབས་པ་ དང་། མི་ཚོ་ཡོང་ནས་ཁོང་ཚོའི་ལྷམ་དང་སྟོད་ལྟ་དེ་ཚོ་ཐབ་ཚང་གི་ཕྱི་ལ་ཡོད་པའི་ཐང་ ལ་བཞག་འདུག དགོང་དྲོ་གང་འཚམས་ཤིག་ལ་རིན་པོ་ཆེ་ཐབ་ཚང་དུ་ཞེས་ཏེ་ང་

20 ཚོས་རྒྱམ་དྲུང་པ། "རྡོ་རྗེ་སློབ་དཔོན་གྱི་སྐྱེས་སྐར་གསུང་བཤད་" ཞེས་པ་ལས། བཙན་ཟླུ་ཏུ་ས་ནི། འདོན་ཐེངས་ ༩ པ། (༡༩༧༥ ལོའི་ཟླ་བ་ ༩ པ་དང་ ༥ པ།)

ཚོར་ཡོད་པའི་ཡོ་ཚས་སྟེང་རྡེ་བོ་རྣམས་ངོམ་བཞིན་བཞུགས་འདུག ཁོང་ཁྱུས་གཞོང་དང་འབྲེལ་བའི་ཟེགས་ཆུ་གཏོར་བྱེད་དེ་ལ་ཏ་ཅང་སྦོགས་པ་ཡོད། དེ་ནི་ཁྱུས་གཞོང་ནས་འཐེན་རྒྱུ་ཡོད་པའི་ཆུའི་ས་ཁྲབ་མདོང་ནས་ཀ་ཅོང་པོ་ཞིག་ལ་བཏགས་ཡོད་པ་དང་། ང་ཚོས་དེ་ཁྱུས་གཞོང་དང་ལྷོ་སྟོད་འཁྱུད་བྱེད་ལ་བེད་སྤྱོད་གཏོང་གི་ཡོད། ཁོང་གིས་ "ལྷོས་དང་། ད་ཆ་ངའི་ནང་མིའི་ཆེད་དུ་ང་ལ་དེང་རབས་ཀྱི་ཉེར་མཁོའི་མཐུན་རྐྱེན་འདི་དག་ཚང་མ་ཡོད་པ་རེད།" ཅེས་གསུངས།

ངའི་ཕྱུ་གུ་སྐྱེས་པ་ལ་ད་ཆ་བདུན་ཕྱག་འགའ་ཤས་ལས་མེད་པར་བརྟེན་ང་རང་སྤ་པོ་ནས་ཉལ་དུ་ཕྱིན་པ་ཡིན། ཡུད་ཙམ་གྱི་རྟེས་སུ་རིན་པོ་ཆེས་ཁྱུས་གཞོང་ནང་གི་ཆུ་གློད་དེ་ཟེགས་ཆུ་གཏོར་བྱེད་དེར་ཚོད་ལྟ་བྱེད་རྒྱུ་འགོ་བཙུགས་འདུག ཁོང་གིས་བང་ཁྱིའི་ཁྲེང་དུ་ཡོད་པའི་ཇ་དཀར་དང་ཤེལ་སྟོད་ཀྱི་ཐོག་ལ་ཆུ་གཏོར་འགོ་བཙམས་པ་དང་། དེ་ནས་ཐབ་ཚང་ནང་ཁོང་རང་གི་འཁྱིས་ནི་ཡོད་པའི་མི་ཚོའི་ཐོག་ལ་ཁ་བསྒྱུར་འདུག དང་ཐོག་དེར་འགའ་ཤས་ཀྱི་དགུང་པ་དང་འགའ་ཤས་ཀྱི་གདོང་ལ་ཆེད་འཛིའི་ཚུལ་དུ་ཆུའི་ཟེགས་མ་རེ་གཏོར་བ་རེད། དེ་ནས་ཁོང་གིས་ཆུ་ཤུགས་ཡོད་ཚད་གློད་དེ་ཆུ་གཏོར་བྱེད་ཀྱིས་སྒེབས་ས་ཡོད་ཚད་ལ་ཆུ་གཏོར་ཏེ། མཐའ་མ་དེར་ཐབ་ཚང་ནས་སྐོ་འགྱམ་བར་དུ་ཁྱབ་པའི་ཆུ་དེས་མི་ཡོད་ཚད་ཀྱི་ལྷམ་དང་སྟོད་ལྷ་ཚང་མ་སྦར་ས་འདུག མཐའ་མཇུག་དེར་རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་རང་ཆེད་མོ་དེའི་གནོད་འཚེ་འཕོག་ཡུལ་དུ་ཀྱུར་འདུག ཁང་མཐིལ་འཇེད་སྦ་བར་ཀྱུར་ཙང་རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་རང་གི་ཀུང་པའི་འཁྱིས་ལ་ཡོད་པའི་འཁྱིལ་ཆུའི་ནང་དུ་འཁྱིལ་འདུག དེས་ཀྱང་ཁོང་རང་སྟོ་པོ་བཟོས་འདུག

ངས་དགོང་མོ་དེར་ཅི་བྱུང་ཕལ་ཆེ་བ་མཐོང་མེད་ནི་ཡང། དེ་དང་འདྲ་བའི་གནས་ཚུལ་ལོ་འཁོར་མར་བྱུང་བ་དེ་དག་རྒྱུས་ཡོད་ཡིན། སྐབས་རེ་གནས་ཚུལ་འདི་དག་གིས་ང་ལ་གློག་བརྟན་ནང་དུ་བྱུང་བའི་ལག་འཛིང་དང། ཟ་མས་ཕར་ཚུར་གཞུ་རེས་བྱས་པའི་རྣམ་པ་དག་ཏན་གསོ་བྱེད་ཐྱོང། ནམ་པ་འདི་དག་གི་སྐོར་ལ་ཞེན་པ་ལོག་པ་དང་ཡིད་འཕྲོག་པའི་རང་བཞིན་གཉིས་གཡོང་གཞི་དེ་འདྲ་ཡོད། ངས་གློག་བརྟན་ཞིག་གི་ནང་

དུ་སྐྱེས་པ་ཞིག་དང་བྱད་མེད་ཅིག་གིས། ཕོག་མར་འཕྲག་སྒོམ་ནས་ཁ་ལག་བཏོན་ཏེ་ཕན་ཚུན་གྱི་ཁ་ནང་ལ་འཇོག་རེས་བྱས། དེ་ནས་འཕྲག་སྒོམ་མཏུན་གྱི་ཐང་དུ་གཅེར་བུར་ཕན་ཚུན་གྱི་ལུས་ལ་ཟ་མ་འབྱུག་རེས་བྱས་ཏེ་བསྡད་པ་ཞིག་ངན་སོས་ཀྱི་འདུག ང་ཚོ་ཕལ་ཆེ་བ་གློག་བརྟན་ནང་གི་ཐལ་ཆེ་བའི་ཆུམ་པ་དེ་ཚོར་ཡིད་ཆོམ་མཁན་གྱི་ཀུས་ཡིན་ན་ཡང། དངོས་སུ་མི་ཚེའི་ནང་ལ་དེ་འདྲ་ལག་བསྟར་བྱེད་པ་དགོན་པོ་རེད། དེ་ལྟར་ཡང་རང་དབང་དེ་ཐུང་ན་སྟེམ་པའི་ཡིད་མོས་ཚང་མར་ཡོད། རིན་པོ་ཆེ་ལ་འཕྱལ་སྟང་དུ་ཚུས་པའི་གོ་སྐབས་ཙམ་མ་ཡིན་པར། སྐྱེ་བོ་སྐེར་རམ། ཡང་ན་འཁོར་ཡོངས་ཇོག་ས་གོ་ཡུལ་དེ་ཚོའི་ནང་ལ་འཁྱིད་ཐུབ་པའི་ནུས་པ་ངོ་མཚར་ཅན་ཞིག་ལྟན་ཡོད།

རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཐབས་ལམ་ཞིག་ཡོད་པ་དེའི་ནང་དུ་ཁྱེད་རང་ངོ་མ་དེ་འཆིང་ཐག་ལས་གྲོལ་བ་དང། དེ་ནས་དེ་ཇི་ཅང་གི་ཕྱི་གསལ་ནང་གསལ་དང་ཐྲིན་བཏང་དུ་མཐོང་བར་བྱེད། དེ་ཡང་ལུས་ཀྱི་ཐྲོད་ལམ་མམ་ཆུ་བཞོ་རེས་ཀྱི་ཆིང་ཐྲོད་ལྟ་བུ་ཡིན་དགོས་དོན་མེད། འོན་ཀྱང་དེ་ལྟར་ཡིན་ཚོ། དཔེར་ན། ཁོང་གིས་ཁྱེད་རང་སྟན་ཆོམ་འཛིན་བར་སྐད་གཏོང་བ་དང། ཁོང་གི་ཆེད་དུ་དགོང་ཚིགས་བཟོ་བ། ཡང་ན་ཁོང་གི་ཕྱག་ཁྱེད་རང་གི་དགུང་པའི་སྟེང་དུ་བཞག་པ་དེ་ལས་ཐུང་བའི་ཚོར་བ་སོགས་གང་ཡང་ཡིན་སྲིད། དེ་ནི་དགོད་ཐོ་བོའམ་ཡང་ན་སེམས་པ་སྐྱོ་བོ་ཡོང་སྲིད། དེ་ནི་མེ་ལོང་ཞིག་བརྒྱད་ནས་རང་ཉིད་ཀྱི་སེམས་ལ་ལྟ་བ་དང་གཅིག་མཚུངས་རེད།

ང་སྟོལ་ཅར་དུ་འཕྱོར་སྐབས་རིན་པོ་ཆེས་གཟའ་འཁོར་གཅིག་གི་ནང་ནས་ཉི་མ་འགའ་ཤས་ཐོལ་སོམ་དང་སྲང་ལམ་ཉིར་བརྒྱད་ན་ཡོད་པའི་ལྷ་ས་ལ་ཇི་ཤུའི་ལྟ་ཁང་དུ་གཏམ་བཤད་གནང་གི་འདུག ཁོང་གིས་ཁ་ལོ་ར་ཏོའི་སྨོན་ལྗ་ཆེན་མོར་བདུན་རེར་སྨོན་འཕྲིད་ཕེངས་གཅིག་གམ་གཉིས་རེ་གནང་བཞིན་པའི་སྟེང་དུ་དགོང་ཏོའི་གཏམ་བཤད་འདི་དག་གནང་གི་ཡོད། རྒྱུན་ལྟན་དགོང་ཏོའི་གཏམ་བཤད་འདི་དག་ལ་མི་བརྒྱ་སྐོར་ཞིག་ཡོང་གི་ཡོད། འོན་ཀྱང་བདུན་རེ་ནས་བདུན་རེར་མི་ཚོགས་མང་དུ་ཕྱིན་སོང། དུས་སྐབས་འདི་འདྲ་ཞིག་ལ་སྨོན་མ་འགའ་ཤས་ཀྱིས་ཁང་པ་ཞིག་གླས་ཏེ་དེ་

གར་ཁོང་ཚོ་མང་པོ་བསྡད་པ་རེད། ཁང་པ་དེའི་མོ་ཏ་འཛོག་ས་མཚོད་ཁང་ཆུང་དུ་ཞིག་བཟོས་ཏེ་མི་མང་པོས་ང་ཚོའི་ཚོམས་ཁང་གི་ཚབ་ལ་དེ་གར་ཉམས་ལེན་བྱེད་རྒྱུ་འགོ་བཙུགས། རིན་པོ་ཆེས་དེ་གའི་མཚོད་ཁང་ལ་རབ་གནས་གནང་སྟེ་མིང་ལ་ཞ་ནི་ཏ་ཐྲ་ཕན་ནམ། "མི་རྒྱ་པའི་ཁང་པ་" ཞེས་མིང་བཏགས་གནང། ངའི་བསམ་པར་ཁོང་གིས་ཁང་པའི་ཕོང་ཚད་ལས་བརྒལ་བའི་ཐུར་འཕེལ་འབྱུང་རྒྱུ་ཡིན་པ་མཁྱེན་ཡོད་ཀྱི་རེད།

བདེན་པ་རེད། བདུན་རེ་བཞིན་ཞ་རིའི་ས་ཕྱོགས་གང་ས་ནས་མི་གསར་པ་སྒྲིས་ཏེ་ཟམ་པ་དེ་འཕེལ་སྐྱེད་ཆེན་པོ་བྱུང་ས་ཡོང། ཁོང་གི་གཏམ་བཤད་ཀྱི་སྒྲ་ཇེས་ས་ལ་གཏམ་བཤད་གནང་ས་འོགས་ཁང་གི་ཕྱི་ལ་མི་ཚོགས་གཡོ་བར་བྱེད། ཕྱོགས་གཅིག་ནས་རིན་པོ་ཆེས་གཏམ་བཤད་མ་གནང་སྟོན་ལ་མི་ཚོར་སྐོམ་རྒྱ་ཏུ་འཇུག་འདོད་གནང་གི་ཡོད། འོན་ཀྱང་ཕྱོགས་གཞན་ནས་ཁོང་དང་ཁོང་གི་སློབ་མ་ཚོས་ནང་པ་ས་ཁངས་རྒྱས་པའི་ལེགས་བྱང་ཞིག་སྒྲུན་བཞིན་ཡོད། ངའི་བསམ་པར། ཁོང་གིས་འཛིག་རྟེན་དེ་བསྒྲུན་པ་ལ་ཕྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཟམ་པ་འདི་གལ་ཆེན་ཞིག་ཡིན་པ་མཁྱེན་ཡོད་པ་རེད་སྙམ། ཁོང་རང་རྒྱ་པར་ཟམ་པ་དེའི་དབུས་སུ་བཞུগས་འདོད་ཀྱང་གནང་གི་མེད། ཁོང་གིས་བླ་མ་དེ་ཕན་བུ་ལྷེ་བ་ལས་ལོགས་སུ་གནས་རྒྱ་དེ་གལ་ཆེན་ཡིན་པའི་སྐོར་དང་། དབུས་སུ་གཅིག་སྡུད་ཤུགས་ཆེ་ཏགས་པའི་གནས་སྟངས་དེས་སློབ་མ་ཚོའི་ནུས་ཤུགས་དང་གོ་རྟོགས་ཡར་རྒྱས་ལ་སྐྱལ་འདེད་བྱེད་ཀྱི་མེད་ཚུལ་བཀའ་གནང་གི་ཡོད།

མི་ཚོ་ཕྱི་ལོགས་ལ་གང་འཚམས་བསྡད་ཇེས་ག་ལེར་ཚོགས་ཁང་བུ་ཡོང་སྟེ་ཐང་བུ་སྟོད་ས་ཞིག་འཚོལ་ཀྱི་ཡོད། མཐའ་མ་དེར་རིན་པོ་ཆེས་ག་ལེར་མི་ཚོགས་ཀྱི་ཟུར་བཤགས་ཏེ་ཕྱིར་ཆའི་སྒང་བུ་ཕེབས་ཀྱི་རེད། ཁེ་ཞི་ལི་ཕེབས་ཆ་ཚོགས་པ་དེ་དེང་རབས་ཀྱི་ཁང་པ་ཞིག་རེད། དེ་ལ་ཚོན་ལྡན་ཤེལ་གྱི་ཆ་ཤིག་ངོས་གཉིས་ཡོད་པ་ཁང་དཀྱིལ་བུ་ཟུར་ཕྱུག་བྱས་ཡོད། ཕྱི་ནས་བལྟས་ན་འདི་ནི་བྱའི་མཆུ་ཏོ་ཁ་ཕྱེས་པ་འདྲ་བོ་འདུག ནང་བུ་རིན་པོ་ཆེ་ཚོན་ལྡན་ཤེལ་གྱི་ཆ་ཤིག་པ་དེའི་མདུན་བུ་བཞུগས་གནང་མཛད།

གཏམ་བཤད་འདི་ཚོའི་ནང་ནས་མང་པོ་ཞིག་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༧༦ ལོར་དཔར་སྐྲུན་བྱས་པའི་ཁོང་གི་ཨ་རི་བའི་དེབ་འཕྲལ་མེད་ "ཆོས་མིན་གཙོད་པ" ཞེས་པ་དེའི་ནང་དུ་བཙུག་ཡོད། གཏམ་བཤད་འདི་ཚོའི་སྐབས་ཀྱི་ཡང་ས་ཤིང་རྒྱ་ཆེ་ལ་བྱིན་རླབས་ལྷན་པའི་ཁོར་ཡུག་དང་། ཐུགས་ལྷོད་ལ་སྣང་བཟོད་བའི་རིན་པོ་ཆེ་མཛལ་རྒྱ་ཡོད་པ་དེར་ང་ཏ་ཅང་དགའ་པོ་བྱུང་། ཁོང་ངོ་མ་མཛད་འཕྲིན་རྒྱས་འདུག་པའི་ཚོར་བ་ཞིག་རྒྱུས། ཁོང་ནི་ཁོང་ལ་དབང་བའི་ཞིང་ཁམས་སུ་བཞུགས་འདུག། གཏམ་བཤད་ཀྱི་ཆ་གཙོ་བོ་གནང་གྱུས་པའི་རྟེས་སུ་དྲི་བ་དྲིས་ལན་རིང་པོ་ཞིག་རྒྱུན་དུ་ཡོད་པ་དང་། བགྱོ་གླེང་འདི་དག་མང་ཆེ་བ་ལ་རྣམ་རིག་བཀྲ་བ་དང་ས་ཁམས་ཐག་ཉེ་བ་གཉིས་ཀ་ཡོད། སྐབས་སྐབས་སུ་གསར་འགྱོར་པ་ཞིག་ནས་འཕེལ་མེད་ཀྱི་དྲི་བ་འདྲི་བ་ཡང་ཡོང་གི་ཡོད། དཔེར་ན། དགྱིན་ཡུལ་གྱི་རིག་ཛས་ཏྲི་པ་རྫོའི་ཀ་བ་བཟོ་མཁན་གྱི་མི་དང་བོད་མི་ཚོའི་དབར་ལ་འཕེལ་བ་ཡོད་མེད་ཀྱི་དྲི་བ་ལ་ས་སོགས་པ་འདི་འདྲ་མང་པོ་ཡོང་གི་ཡོད། འོན་ཀྱང་ཤས་ཆེ་བ་སྟོས་མ་ཚོས་རང་གི་རིག་པ་ཏེ་ཆོ་དང་ཏེ་གྲིམ་དུ་གཏོང་གི་ཡོད་ལ། བགྱོ་གླེང་བྱུང་བ་དེ་དག་རིག་པ་འཕེལ་རྒྱས་བྱེད་པའི་རྒྱུ་རིམ་ཀྱི་ཆ་ཤས་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་ཀྱི་ཡོད། སྐབས་དེ་དུས་མི་ཚོ་ཕྱན་བུ་ཚིང་ཅམ་མཐོང་གི་ཡོད་ཀྱང་། ཁོང་ཚོ་ཇོ་བའི་གསེབ་ཀྱི་གསེར་ཡིན་པ་བཤད་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད། ང་སྤྱམ་མ་ཡིན་སྐབས་ཀྱི་ཟླ་བ་མཐའ་མ་གཉིས་དེའི་རིང་ལ་འདི་དག་ཚང་མ་འབྱུང་བཞིན་ཡོད། དོན་དངོས་སུ་ཕྱུ་གུ་སྐྱེས་པའི་མཚན་མོ་ལྷོན་མ་དེར་རིན་པོ་ཆེས་གཏམ་བཤད་ཅིག་གནང་བ་དང་། ཁོང་གིས་འདི་དང་མྱ་འཕེལ་ཀྱི་གཏམ་བཤད་ཅིག་ང་ཚོའི་བུ་སྐྱེས་ཏེ་ཉི་མ་འགའ་ཤས་ཀྱི་རྟེས་སུ་གནང་ཡོད།

ང་ཚོའི་ཕྱུ་གུ་དེ་བཙའ་རྒྱའི་གྲ་སྒྲིག་ཆེད་བཟའ་ཚང་གཞོན་གཞོན་གཞན་དང་འདྲ་བར་རིན་པོ་ཆེ་ང་གཉིས་ཀྱིས་ཅིན་ལྷར་དུ་ཕྱིན་ཏེ་བྱིས་པ་བཙའ་སྟངས་ཀྱི་སྐོར་ལ་འཛིན་གྲྭ་མཁན་དུ་འགྱིམས་པ་ཡིན། རིན་པོ་ཆེས་ང་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་དང་མཁན་ཞུགས་ཏ་ཅང་ཡག་པོ་གནང་བྱུང་། ཁོང་གིས་ཏ་ལམ་འཛིན་གྲྭ་ཆ་ཚང་འགྱིམས་གནང་བ་རེད། ང་ཚོས་དེའི་སྐབས་སུ་གང་འཚམས་ཀྱི་གསར་པ་དང་ཡར་ཕྱིན་ཅན་ཀྱི་འགྲོས་ལ་བརྩི

བའི་རང་བྱུང་གི་ཕྱུ་གུ་བཙའ་ཐབས་ལག་བསྟར་བྱེད་རྒྱུར་ཐག་བཅད་པ་ཡིན། ཕྱི་རད་ལི་རང་བྱུང་གི་ཕྱུ་གུ་བཙའ་ཐབས་ཟེར་བ་དེའི་ཐབས་ལམ་གསར་འཛུགས་བྱེད་མཁན་གྱི་ཞེམ་རྡེ་རོ་ཐྲར་བཏྲི་རད་ལི་ཁོང་ཀེན་ཤར་དུ་སྡོད་ཀྱི་ཡོད་ཙང་ང་ཚོས་ཁོའི་སློབ་ཚན་དེ་བླང་པ་ཡིན། ཞེམ་རྡེ་ཏྲི་རད་ལི་ཡིས་བྱིས་པ་བཙའ་རྒྱུ་དེ་ན་ཚ་དང་བླལ་བ་ཞིག་ཡིན་དགོས་ཟེར། ཁོ་པས་གལ་ཏེ་སྟོང་བརར་ཡག་པོ་ཐོབ་ཡོད་ན། ན་ཟུག་གང་ཡང་ཡོང་དོན་མེད་ཅེས་ཟེར། རིན་པོ་ཆེ་ང་གཤེས་ལ་དེ་བདེན་པ་ཡིན་དགོས་ཀྱི་རེད་སྙམ་པའི་ཡིད་ཆེས་བྱུང།

ངའི་བྱའི་སྐྱེ་དུས་དེ་སྤྱི་བླ་གཤེས་པའི་ཟླ་མཇུག་རེད། འོན་ཀྱང་ཁོ་ཏ་ལམ་བདུན་ཕྱག་གཤེས་ཀྱི་རྗེས་སུ་སྐྱེས་པ་རེད། སྤྱི་བླ་གསུམ་པའི་ཚེས་བརྒྱད་ཀྱི་མཚན་མོ་དེར་རིན་པོ་ཆེས་ཤེ་ས་ལི་ཕེབས་ཙ་ཚོགས་པར་གཏམ་བཤད་ཅིག་གནང་སྟེ་ལོག་ཕེབས་པ་དང་ང་གཤེས་ཀ་ཉལ་བ་ཡིན། ན་ཟུག་ཅིག་གིས་ང་གཤེད་ས་ཁང་། གཤེད་ས་དེ་ཉལ་ས་མའི་ནང་གང་འཚམས་ཤིག་ལ་བསྟད་པའི་རྗེས་སུ་ངས་རིན་པོ་ཆེ་གཟིམས་དགྲོགས་ཏེ་ "ང་ལ་མ་བདེ་བ་ཞིག་འདུག ང་ལ་ན་ཟུག་ཕྱུགས་ཆེ་གཏོང་གི་འདུག ཁྱེད་རང་གིས་འདི་སྐྱེ་ཟུག་རེད་དགོངས་ཀྱི་འདུག་གམ།" ཞེས་དྲིས་པ་ཡིན། ཁོང་གིས་ "ཕོ། ཡིན་ཀྱི་མ་རེད། ཞེམ་རྡེ་ཏྲི་རད་ལི་ཡིས་ཕྱུ་གུ་སྐྱེ་རྒྱུ་དེར་ན་ཟུག་ཡོད་པ་མ་རེད་ཟེར་ཀྱི་འདུག དེ་འགྲིག་འགྲོ་གི་རེད།" ཅེས་ལན་གནང་བྱུང། ང་ཅོག་བུར་བསྟད་དེ་ན་ཟུག་འཇགས་རྒྱུར་བསྒྲགས་པ་ཡིན། འོན་ཀྱང་དོན་དངོས་སུ་ན་ཟུག་ནི་དེ་བས་ཇ་དྲག་ཏུ་འགྲོ་ཡི་འདུག རྒྱུ་མཚན་འགའ་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་ངའི་དེ་སྐྱེ་ཟུག་མེན་པར་ང་གཤེས་ཀྱིས་ཡིད་ཆེས་བྱས། གླ་སའི་རྒྱབ་ལྷོངས་ཅན་ཀྱི་རིན་པོ་ཆེ་དང་། དབྱིན་རྡིའི་ལྷག་ས་ཁེར་རྒྱང་དུ་འཚར་ལོངས་བྱས་པའི་ང་གཤེས་ཀ་འདིའི་སློར་ལ་ཆོངས་ནས་བསྟད་ཡོད། མཐའ་མ་དེར་ངས་ན་ཟུག་ཇི་ཚུང་དུ་འགྲོ་མི་ཡོང་ངམ་སྙམ་སྟེ་ཚུ་ཚ་བོར་གཟུགས་པོ་བཀྲས་པ་ཡིན། ངས་ང་རང་གི་མི་ཚེའི་དུས་ཡུན་དེའི་རིང་ལ་ཆང་རག་རྩ་བ་ནས་བཏུང་མེད། འོན་ཀྱང་མཚན་དེར་ཕན་ཐོགས་ཡོང་བའི་རེ་བ་བྱས་ཏེ་ཆང་རག་ཇོན་ནི་ལོ་ལས་ཟེར་ཟེར་བ་དེ་ཤེལ་ཐོར་དོ་བཏུང་བ་ཡིན།

ཞོགས་པ་སྤྲ་པོ་ཆུ་ཚོད་དྲུག་པ་ཙམ་ཞིག་ལ་ང་ཐོག་ལར་ཕྱིན་ཏེ་ངོན་ཐུབ་ཀྱི་ལང་པའི་སྒོ་བརྡུང་སྟེ་ "ཇོ་ན། ང་ལ་ཅི་ཞིག་འགྲིག་གི་མི་འདུག་བསམ་གྱི་འདུག ཟློན་གནད་ཅིག་ཏན་ཏན་ཡོད་ས་རེད།" ཅེས་བཟློད་པ་ཡིན། ཁོས་ "ཁྱོད་ཀྱིས་ཅི་ཟེར་གྱི་ཡོད།" ཟེར། ངས་ "ང་ལ་ནན་ཟུག་ཅིག་རྒྱག་གི་འདུག ངེ་སྐར་མ་ལྷ་རེའི་རྟེས་ས་ཡོང་གི་འདུག" ཅེས་སྨྲས། སྐར་མ་གསུམ་གྱི་ནང་དུ་ཁོ་ཡར་ལངས་ཏེ་ཀྱོན་ཚས་ཀྱོན་ནས་མོ་ཏའི་ལྷེ་མིག་ལག་པར་ཐོགས་ནས་ང་ལ་ "ང་ཚོ་སྨན་ཁང་ལ་འགྲོ་དགོས་རྒྱུ་རེད།" ཅེས་བཟློད་བྱུང། ཁོས་ང་མོ་ཏའི་ནང་གང་མཁྱོགས་ཀྱིས་ཏེན་ལས་དུ་ཞེམ་རྟེ་ཟླ་རད་ལིའི་ལས་ཁུངས་སུ་བསྐྱལ་བྱུང། སྐབས་དེ་དུས་ངའི་མངལ་ཁ་ཀུང་ཕྱིན་དུག་ཕྱེས་འདུག ཁོང་ཚོས་ང་ཤིན་བདུན་པར་ཡེ་ཤུ་སྨར་བྱོན་ཀྱི་སྨན་ཁང་ཕོར་ཐར་མེམ་མོར་རི་ཡལ་ཁྲིད་དེ་སྐྱེ་ཟུག་རྒྱག་སའི་ཁང་པར་བསྟལ་བྱུང། ངོན་ཀྱིས་ང་སྨན་ཁང་དུ་བསྐྱལ་རྟེས་ཁོས་ནང་ལ་ཁ་པར་བཏང་སྟེ་ཐུ་ཅང་ཞིག་གིས་རིན་པོ་ཆེ་འཕལ་མར་སྨན་ཁང་དུ་གདན་འདེན་ཞུ་དགོས་པར་མངགས་འདུག ང་རང་གཅིག་ཕུར་དེར་ཉལ་སྟོད་སྐབས་ང་ལ་འཇིགས་ས་ཆེན་པོ་སྐྱེས་པ་ངས་ཏན་ཕོས་ཀྱི་འདུག ས་ཆ་ཡིན་པའི་གོ་རིམ་མཏུག་མ་དེ་ཚོའི་སྐབས་ས་ཁྱིས་པ་ཞིག་ལ་ཀ་རེ་ཁྱེད་དགོས་མིན་ཤེས་ཀྱི་མེད་ལ་ངའི་ས་ཁམས་ལ་གནོན་ཤུགས་ཆེན་པོ་ཡོང་གི་ཡོད། ངའི་ཕུ་ཀུ་བཙའ་སྟང་ས་ཐོང་ཁ་ཀྱི་འཇོན་གླའི་ནང་དུ་ཕུ་ཀུ་ལྷ་ཕ་སྐྱེ་ལ་ཉེ་བའི་བུད་མེད་ལོ་བཞི་བཅུ་ལོན་པ་ཞིག་འདུག ངས་མོ་ལ་ "ཁྱིས་པ་ཞིག་ལ་ཀ་རེ་ཁྱེད་དགོས་རེད།" ཅེས་ཏྲིས་པ་ཡིན། མོས་དེའི་ལན་དུ་ "ཨ་ལས། ཁྱིས་པ་དེས་གཅིན་སྐྱག་བཏང་ནན་ཚུ་གདན་བཟེ་དགོས་རེད། ཁྱིས་པ་དེ་ལྷོགས་ནན་ལ་ལག་ལྟོད་དགོས་རེད། ཁྱིས་པ་དེ་ཏུས་ནན་པང་པར་ལེན་དགོས་རེད།" ཅེས་བཟློད་བྱུང།

ཨ་མ་ཞིག་ཆགས་རྒྱའི་བསམ་བློ་དེས་ང་ཕན་བུ་མོག་མོག་ཡོར་བཏང་བྱུང། ང་རང་ལོ་ན་གཞོན་གཞོན་ཡིན་པ་དང། ཨ་མ་ཞིག་ཁྱེད་པར་གྱ་ཕྱིག་ཁྱེད་རྒྱར་ང་ལ་ཕན་ཐོགས་ལྟན་པའི་འདས་པའི་ཉམས་ཚོང་ལ་གཞི་བཅོལ་ས་ཞིག་མེད། ང་རང་ཕུ་ཀུ་ཆུང་ཆུང་གི་མཐའ་སྐོར་དུ་ནམ་ཡང་བསྡད་མ་ཚུང་ལ། ངས་ཨ་མ་ཞིག་ཁྱེད་རྒྱའི་སྐོར་ལ་གང་ཤེས་

པ་དེ་ང་རང་གི་ཨ་མ་རེད། མོས་གང་བྱས་པ་དེ་ང་རང་གིས་སྐྱར་ཟློས་བྱེད་འདོད་མེད་པ་དེ་ངས་ཤེས་ཀྱི་ཡོད། ངས་ཕ་མའི་ལས་འགན་འདང་རེས་བཞིན་པ་ཞིག་བསྒྲུབ་ཐུབ་མ་རེད་སྙམ་པའི་ང་ལ་ཞེད་སྣང་ཐུང། སྐབས་དེ་དུས་ང་ཚོའི་ཚོས་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་མིའི་ནང་དུ་ཕྱུ་ཀུ་ཡོད་པའི་བུད་མེད་ཏ་ཅང་ཉུང་ཉུང་ཡིན་པས་ངས་ས་ཞིག་ལ་རེ་བ་རྒྱག་དགོས་པའང་ཤེས་མ་ཐུང། སེམས་ཁྲལ་དེ་ཚོ་ཚང་མ་མཉམ་བསྟོམས་ཀྱི་ངང་ནས་ང་རང་ལིར་རྒྱང་དུ་སྐྱེ་ཟུག་དང་བཅས་དེར་ཉལ་བསྟད།

རིན་པོ་ཆེ་ཕེབས་དུས་ངའི་ཕྱུ་ཀུ་སྐྱེ་གྲབས་ས་བསྟད་ཡོད། ཨེམ་རྗེ་ཕྲེ་རད་ལི་མཀྱོགས་མ་ཐང་པའི་ནང་དུ་སྒེབས་སོང་། ངའི་མངལ་ཁ་ཀུང་ཕྲིན་བཏུ་ཕྱེས་སྐྱབས། ང་ལ་ཕྱིས་པ་དེ་མངལ་ནས་བཙོར་འབྱུང་གཏོང་འདོད་ཐུང། ངའི་བསམ་པར། ཕབས་ལམ་ཡག་ཨོས་དེ་ང་རང་གི་ཆུང་པ་གཉིས་ཉལ་ཁྱིའི་མཐའ་ལ་བཀན་ཏེ་བཙོར་འབྱུང་གཏོང་རྒྱུ་དེ་རེད་སྙམ། ཨེམ་རྗེ་ཕྲེ་རད་ལི་ཡིས་ང་ལ་དེ་ནི་ཟྭང་སྟངས་ཡང་དག་པ་ཞིག་མ་རེད་བརྗོད་ཐུང། ཁོས་ང་ལ་ང་ཙོག་ཕུར་བསྟད་ནས་ཕུས་མོ་གཉིས་ལག་པས་འདྲུས་ཏེ་བཙོར་འབྱུང་གཏོང་དགོས་རེད་ཟེར། ངའི་བསམ་བློར་ཁོས་གདོད་མའི་ཚོ་པ་ཚོས་ཕྱུ་ཀུ་སྐྱེ་སྟངས་ལ་སློབ་སྦྱོང་བྱས་འདུག་སྙམ། ངས་དེ་ལྟར་ཟྭང་ཐུའི་འབད་བརྩོན་བྱས་ཀྱང་ཕན་ཐོགས་ཐུང་མ་སོང་། ཁོས་ཁང་པའི་ནང་དུ་ལངས་བསྟད་དེ་ང་རང་གིས་གང་ཟྭང་འདོད་པ་ཟྭང་དུ་འདུག་གི་མི་འདུག ཤའི་ལྟར་བྱས་ཏེ་དུས་ཡུན་ཆུ་ཚོད་གཅིག་དང་ཕྱེད་ཙམ་ཕྱིན་ཡོད་ཀྱི་རེད། མཐའ་མ་དེར་ཁོ་ཕྱི་ལ་ཕྱིན་སོང་། ཁོ་ཕྱིན་པ་དང་དེ་མ་ཐག་ཏུ་ངས་ཉལ་ཁྱིའི་སྟེང་དུ་ཡར་འཛོགས། ཤང་པ་གཉིས་ཉལ་ཁྱིའི་མཐའ་ལ་བཀན་ནས་བཙོར་འབྱུང་བཆུབ་པ་ཡིན། མཚོ་ཆུ་བརྩོལ་སོང་བས་ང་ཕྱུ་ཀུ་སྐྱེ་ས་འི་ཁང་མིག་ཏུ་འཁྱིད་ཐུང། དེ་ཕྲེས་རིང་པོ་མ་སོང་བར་ངའི་བུ་སྐྱེས་སོང་།

ང་ཚོའི་ཕྱུ་ཀུ་དང་པོ་དེ་བུ་ཡིན་ཙང་རིན་པོ་ཆེ་ཉང་ས་ངས་འདུག ཀལ་ཏེ་བློ་མ་ཞིག་གིས་རིག་མ་བཞེས་ཏེ་ཕྱུ་ཀུ་དང་པོ་དེ་བུ་མོ་ཡིན་ན། སྐྱ་ས་བབ་པ་དེ་ནོར་བ་ཡིན་པའི་བོད་པའི་སྐྱེས་པ་གཙོ་ཆེར་འཛིན་པའི་ལམ་སྲོལ་ཞིག་འདུག ཀལ་ཏེ་ཕྱུ་ཀུ་དང་པོ་དེ་བུ

ཡིན་ན་སྐྱ་སར་བབ་པ་དེ་ཡང་དག་པར་འཛིན་སྲོལ་འདུག་ རིན་པོ་ཆེས་ང་ཚོར་བྱ་མོ་ཞིག་སྐྱེ་རྒྱ་རིད་དགོངས་འདུག ཁོང་གིས་ང་ཚོའི་གཉེན་སྒྲིག་དེ་ནོར་འཕྲལ་ཡིན་པར་དགོངས་ཀྱི་མེད་ཀྱང་། ཡིད་ཆེས་འདི་དག་གིས་ཁོང་ལ་གྱ་ཡངས་གཏོང་རྒྱའི་ཐུག་ཏེ་གནང་མི་འདུག ང་ཚོས་བྱའི་མིང་ལ་ག་རེ་འདོགས་མིན་ཀྱི་བསམ་བློ་ཡང་བཏང་མེད། ང་གཉིས་ཀྱིས་ང་ཚོའི་བྱ་མོའི་མིང་ལ་ "བདེ་བ་ཆེན་པོ་" སྟེ་བདེ་ཆེན་ཞེས་འདོགས་རྒྱ་བྱས་པ་ཡིན། འོན་ཀྱང་རིན་པོ་ཆེས་ང་ཚོའི་བྱ་ལ་མིང་ཞིག་མཁྱོགས་པོར་ཐུགས་ལ་འཕྲུངས་འདུག རིན་པོ་ཆེའི་དགོངས་གཞི་ལྟར་ང་ཚོས་བྱའི་མིང་ལ་ "སྙིག་གི་ཐུ་ཀུ" སྟེ། སྙིག་ཐུས་ཅེས་བཏགས། གཟའ་འཁོར་རྟེས་མ་དེར་རིན་པོ་ཆེས་ཅ་རྒྱལ་བ་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེར་ཕྱག་ཏིས་ཕུལ་ཏེ་བྱ་ལ་མིང་ཞུས་འདུག ཅ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེས་བྱའི་མིང་ལ་ "བསྟན་པ་འཛིན་པའི་ལྷའི་དབང་ཕྱུག" སྟེ། བསྟན་འཛིན་ལྷ་དབང་ཞེས་བཏགས་འདུག དེས་ན་ཁོའི་ཁྲིམས་མཐུན་ཀྱི་མིང་དེ་བསྟན་འཛིན་ལྷ་དབང་སྙིག་ཐུས་ཏེ་ཕྱིད་སྨྲག་པོ་རེད། ང་ཚོས་ཁོ་ལ་སྙན་བདེའི་སྨོ་ནས་ཐུག་ཕྱི་ཞེས་འབོད་ཀྱི་ཡོད།

ཐུག་ཕྱི་ནི་དགོང་དྲོའི་ཚུ་ཚོད་བདུན་པ་ཅམ་ལ་སྐྱེས་པ་རེད། ཁོ་སྐྱེས་ཡོང་དུས་མདོག་ཅུ་ཅང་སྐྱ་པོ་ཡོད་ཅང་ངས་སྐྱེ་ཡུན་རིང་པོ་བྱུང་བའི་རྒྱན་ཀྱིས་མིན་ནམ་བསམས་བྱུང་། ཐུ་ཀུ་སྐྱེས་ཚར་བའི་རྗེས་སུ་ཞེམ་རྗེ་ལྷ་རུ་ལ་ཡིས། རིན་པོ་ཆེ་ནི་བོད་པའི་བླ་མ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་ཁོང་ལ་དོ་སྣང་ཆེན་པོ་ཡོད་ཅང་། ཡང་ཁྱིད་ཀྱི་སྐོར་ལ་རིན་པོ་ཆེའི་མཉམ་དུ་བཀའ་མོལ་ཞུ་འདོད་ཆེན་པོ་བྱས་སོང་སྟེ། རིན་པོ་ཆེས་ཁ་ཡ་གནང་མ་སོང་། རིན་པོ་ཆེས་ཞེམ་རྗེ་དེས་ང་ལ་ཡག་པོ་བྱས་མེད་པ་དང་། ཁོའི་མི་གཤིས་ཀྱང་མཁྱ་པོ་མེད་པར་དགོངས་འདུག

གང་འཚམས་ཤིག་གི་རྗེས་སུ་སྨན་ཞབས་པ་ཚོས་ཐུག་ཕྱི་བྱ་བཅོལ་ཁང་ལ་ཕྱིར་སོང་། སྐབས་དེ་དུས་ཁོང་ཚོས་དམར་འབྱར་དེ་ཁང་པའི་ནང་དུ་ཞ་མའི་མཉམ་དུ་ཉར་འཛུག་གི་མི་འདུག དེ་ནས་གང་འཚམས་ཤིག་ནས་ང་ལ་ངལ་གསོ་ཐོབ་ཕྱིར་རིན་པོ་ཆེ་ནང་ལ་ལོག་སོང་། མཚན་དཀྱིལ་ལ་ཁོང་ཚོས་ཐུག་ཕྱི་ང་སར་ནུ་མ་བསྟན་དུ་ཕྱིར་

སྒྲིགས་བྱུང། ང་རང་ཕྱུག་འདིའི་མཇོས་སྟུག་ལ་བལྟས་ནས་ཏོན་ཐོར་བ་ཏན་པ་སོས་ཀྱི་འདུག ངས་ང་ཚོའི་ཕྱུག་འདི་ཇི་འད�་ངོ་མཚར་ཅན་ཞིག་ཡིན་སྐོར་ཤོད་ཕྱིར་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཁ་པར་བཏང་བ་ཡིན། རིན་པོ་ཆེས་ང་ལ་ཁོང་རང་ཡང་ང་ཚོའི་བྱའི་ཐད་ལ་ཏ་ཅང་སྟོ་བ་འཕེལ་པོ་བྱུང་གསུངས་ཏེ། ཁོང་གིས་མཚན་དེར་བྱིས་པའི་སྙན་ཚོམ་ཞིག་ང་ལ་སྒྲོགས་སྩང་གནང་བྱུང།

ས྄ག་ཕྱུག་སྐྱེས་ནུས་སྟོབས་རིམ་ཀྱིས་འཕེལ།།
ཕྱག་ན་རོ་རྗེ་ནམ་མཁའི་དབྱིངས་སུ་འཕྱར།།
ས྄ག་གི་མཚོང་ས྄བས་ཀྱིས་ལྷང་བ་སྒྲེལ།།[21]

ངེད་གཉིས་ནས་ཁ་པར་ཐོག་རྒྱད་ཆ་ཤོད་བཞིན་ཡོད་རྒྱས་སྨན་ཞབས་པ་དེ་བརྒྱུགས་ཡོང་སྟེ་ཐག་ཕྱི་ངའི་ས་ནས་ཁྱེར་ཕྱིན་སོང། མོས་བྱིས་པ་ཁང་པའི་ནང་དུ་ཡོད་རྒྱས་ངས་ཁ་པར་བེད་སྤྱོད་བཏང་ན་འགྲིག་གི་མ་རེད་ཟེར། མོས་ཁོ་ལ་ཁ་པར་ནས་ནད་འབྱུ་འགོས་ས྄ིད་ཀྱི་རེད་ཟེར། འདི་ནི་བྱུང་རྒྱལ་གྱི་གཏམ་ཞིག་རེད། འོན་ཀྱང་རྒྱས་དེ་དུས་ངས་མོ་ལ་ཚོད་པ་བྱེད་རྒྱུར་གནས་ཚུལ་འདང་འགས་ཤེག་ཤེས་ཀྱི་མེད། ངས་ང་རང་གི་ཕྱུ་ཏུན་བཞིན་དུ་ཉལ་ནས་བསྡད་པ་ཡིན། ས་ཁོགས་དེར་ང་ཡར་ལངས་ཏེ་བུ་གསོ་ལང་དུ་ཐག་ཕྱི་ལ་བལྟ་བར་ཕྱིན་པ་ཡིན། ང་ལ་རང་བཞིན་གྱི་མའི་བག་ཆགས་ཤིག་ས་དེ་ཁོ་དེ་མ་ཐག་ཏུ་ཁྱིམ་ལ་འཁྱེར་འགྲོ་འདོད་སྐྱེས་བྱུང། ངས་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཇོན་ལ་ཁ་པར་བཏང་སྟེ་ང་ལེན་པར་ཤོག་བཙོད་པ་ཡིན། ཁོང་ཚོ་སྒྲེགས་པ་དང་ངས་ང་རང་སྨན་ལང་ནས་ཐོན་རྒྱའི་ཚོག་མཆན་ཞུས་ཏེ་ང་ཚོས་ཐག་ཕྱི་ཁྱིམ་ལ་ཁྱེར་ཕྱིན་པ་ཡིན།

ཐོར་མེལ་ཁན་ཡོན་ལ་སྒྲེགས་དུས་གནས་སྟངས་ཟིང་ཆ་ཅན་ཞིག་འདུག ཁ་ལི་ཐོར་ནི་ཡ་ནས་ས་ཆེ་ཐར་ཆོལ་བཟི་སྒྲེགས་ཡོད་པ་དང། སྐལ་བཟང་དང་མི་གཞན་ཚོ་ཐབ་ཚང་ནང་དུ་འདུག ཕྱིས་པ་སྐྱེས་པའི་དགའ་སྟོན་ཏེན་འཕེལ་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཁོང་ཚོས་

21 པར་སྐྱེན་མ་བྱས་པའི་ཚོས་རྒྱམ་བྱང་པའི་སྟན་ཚོམ།

ཤམ་ཐན་ཤེལ་དམ་གཅིག་ཁ་ཕྱེས་སོང་། སྟབས་ཉེས་པ་ཞིག་ལ་ཤེལ་དམ་ཀྱི་ཁ་གཅོད་དེ་བྱའི་མགོ་ལ་འཁེལ་གྱབས་བྱས་སོང་། དུས་ཡུན་གང་འཚམས་ཤིག་ནས་ངས་ཟླག་ཕྱི་དང་མཉམ་དུ་ཉལ་ཁང་དུ་ངལ་གསོ་བྱས།

རིན་པོ་ཆེས་ཁོང་རང་གི་སྨོབ་མའི་མཉམ་དུ་མཚན་མོའི་ཚོགས་ཐུན་ཤུགས་ཆེ་རྒྱ་ཆེ་རྒྱ་གཏོང་གནང་གི་འདུག་ དུས་ཡུན་གང་འཚམས་ཀྱི་སྟོན་ལ་ཡིན་ན་ང་ཡང་ཚོགས་ཐུན་འདི་དག་ལ་ཞུགས་ཡོད་ཀྱི་རེད། འོན་ཀྱང་ངའི་གྲོད་པ་མཐོ་རྒྱ་ཕྱིན་པ་དང་ང་ལ་ཚན་ཆུང་གི་ནམ་པར་ཞུགས་འདུན་ཏེ་ཆུང་དུ་སོང་། དམིགས་བསལ་མཚན་མོ་འཕྲོ་བོ་ཞུགས་རྒྱའི་འདུན་པ་ཏེ་ཆུང་དུ་སོང་། ད་ཆ་ང་ལ་བྱ་ཆུང་ཞིག་ཡོད་དུས་ང་ལ་དེ་དག་གི་ཐད་ལ་འདོད་པ་གཏན་ནས་མེད་པར་ཀྱུར། ང་རང་ལ་མཚོན་ན་མཚན་མོ་འདི་ནི་ཁྱད་པར་གྱིས་བློ་ལ་འགྲོ་བ་ཞིག་མ་རེད། ང་ལ་རིན་པོ་ཆེ་དང་བྱའི་མཉམ་དུ་དུས་ཚོད་བསྐྱལ་རྒྱ་བྱུང་ན་སྟམ་པ་ཡོད་ཀྱང་། ཁང་པར་མི་དེ་ཚོས་བཙན་འཇུལ་བྱས་ཡོད་པའི་ཚོར་བ་ཞིག་བྱུང་། ང་དང་ཟླག་ཕྱི་གཉིས་ནང་ལ་སྒེའུས་རྩེས་རྒམ་པ་འདི་དག་ཅ་ལམ་དགོང་མོ་རྒྱ་པར་མྱ་མཐུད་སྐད་ཅོར་ཤུགས་ཆེ་ཡོད་པའི་དབང་གིས་ང་ལ་འདང་ངེས་བཞིན་པའི་གཉིད་ཐུབ་ཀྱི་མེད་པ་ཤེས་བྱུང་། ཁྱིས་པ་དེ་ཡང་མཚན་ལ་ཐེངས་མང་གཉིད་ས་ཀྱི་འདུག

ཟླག་ཕྱི་རྒྱུས་ཏེ་ཉི་མ་འགའི་རྩེས་སུ་རིན་པོ་ཆེས་སྨོབ་མ་འགའ་ཤས་དང་མཉམ་དུ་ཁོང་རང་གི་གསུང་བཤད་ཀྱི་སྒྲ་འཛིན་འཁོར་ཟླག་གཅིག་རྩེས་གཉིས་མཐུད་དུ་ཉན་བཞིན་བཀོ་བྱས་ཏེ་ཟླ་ཚང་གི་རྒྱ་ཅོག་སྟེང་དུ་བཞུགས་འདུག སྐབས་འདིར་ས་མ་ཐུར་ཚོལ་བཟེ་ཡིས་རིན་པོ་ཆེ་དང་ལྷན་དུ་ཁོང་གི་གསུང་བཤད་ནམས་ཞུ་སྒྲིག་བྱས་ཏེ་དེབ་གཅིག་བཟོ་རྒྱའི་བཀའ་བསྩར་གནང་ཟིན་པས། རིན་པོ་ཆེ་དང་ཁོང་གི་ཉེ་བའི་སྨོབ་མ་ཚོས་གསུང་བཤད་དེ་ཚོར་ཉན་ཏེ་དེབ་ཀྱི་རྒྱ་ཆར་འོས་པ་ཅི་ཡོད་ཟླག་གཅོད་ཁྱེད་རྒྱ་འགོ་འདུགས་བཞིན་པ་རེད། སྒྲ་འཛིན་འཁོར་ཟླག་གི་སྐད་ཤུགས་ཆེན་པོ་གློད་དེ་ཁོང་རང་ཚོ་ཡང་ཁྱ་ཐིམ་པོ་མི་འདུག ང་གཉིད་འཁྱག་ཟླག་ཀྱི་མེད་པས་ཁོང་ཚོའི་ས་ར

ཕྱིན་ཏེ་ "ཐུགས་རྗེས་གཟིགས། ཏོག་ཙམ་ལུ་ཞིམ་པོ་ཡོང་ཐབས་གནང་རོགས། ཐུགས་རྗེས་གཟིགས། ལུ་ཞིམ་པོ་གནང་རོགས།" ཞེས་ཞུས་པ་ཡིན། འཚུག་ཙམ་རིང་ལུ་ཞིམ་པོ་ཡོང་གི་འདུག་སྟེ། འོན་ཀྱང་ཡང་སྐྱར་འགོ་ཚུགས་ཀྱི་འདུག མཐའ་མ་དེར་ངས་ཁང་མིག་དེར་ཕྱིན་ཏེ་འཁོར་ཐག་དེ་ང་རང་གི་ལག་པས་དུམ་བུ་གཉིས་ལ་བཅད་པ་ཡིན། མ་མཐར་ཡང་མཚན་དེའི་རིང་ལ་སྐད་ཅོར་མཚམས་ཆད་སོང་།

ངས་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཁོང་དང་མཉམ་དུ་དུས་ཚོད་མང་བ་དགོས་ཀྱི་འདུག་ཅེས་སྙུག་སྐད་ཕེངས་མང་པོ་བཏུབ་པ་ཡིན། ཁོང་གིས་ང་ལ་ "ཁྱེད་རང་མི་ལ་དགའ་པོ་མེད་དམ།" ཞེས་གསུངས་བྱུང་། ངས་དེའི་ལན་དུ་ "ལགས་ཡོད། ང་མི་ལ་དགའ་པོ་ཡོད། འོན་ཀྱང་ཁྱེད་རང་ནང་བཞིན་དེ་འདྲ་མེད།" བརྗོད་པ་ཡིན། ངས་ཁོང་ལ་ང་གཉིས་མཉམ་དུ་སྤྲོད་ཏུའི་དུས་ཚོད་འདང་ངེས་བཞིན་པ་མི་འདུག་ཅེས་སྙུག་སྐད་བཏུབ་དུས་ཁོང་གིས་ང་ལ་ "ཁྱེད་རང་ལ་གྲོང་གསེས་ཀྱི་གཉེན་སྒྲིག་ལྟ་བུ་ཞིག་དགོས་འདོད་འདུག་གམ། དེ་འདྲ་བྱུང་ན་ཁ་ཅང་སྙུག་པོ་རེད།" ཅེས་གསུངས་བྱུང་། དེ་འདྲ་ཡོང་ཏུའི་གཞི་ཆ་ཁོ་རང་ཡོད་པ་མ་རེད།

དུས་ཡུན་འདིའི་རིང་ལ་སྐབས་རེ་ངས་ཁོང་དང་ལྷན་དུ་ཡོང་ཕྱིར་ཐབས་ལམ་ཇ་དྲག་པོ་དེ་འདྲའང་བསྟེན་གྱི་ཡོད། ཡེ་ཤུ་སྐྱར་ས་ཁོས་དུས་ཏན་གྱི་ཉེ་མོ་དེར་ངས་ནང་དུ་ཡོད་པའི་མི་ཚང་མ་ལ་སྒོ་ང་འཚོ་ལ་སྟེགས་ཀྱི་ཆེད་མོ་ཞིག་ཁང་པའི་ཕྱི་ལ་བ་སྒྲིག་བྱས་ཡོད་པས་ཚང་མ་སྒོ་ང་འཚོ་ལ་དུ་རྒྱགས་བརྗོད་པ་ཡིན། དེ་ནས་ངས་སྒོ་དང་སྒེའུ་ཁུང་ཡོད་ཚད་བཏུབ་སྟེ་སུ་གཅིག་ནང་དུ་ཐར་ས་མེད་པ་བཟོས་པ་ཡིན། རིན་པོ་ཆེས་ང་ལ་གཅེ་ཁྱེད་ཀྱི་ཡོད་དམ་ཞེས་བྱུང་བ་ལ་ངས་"ད་ཁྱེད་རང་ངའི་རེད།" ཅེས་ཞུས་པ་ཡིན།

ང་རང་ལ་མཚོན་ནི། དུས་སྐབས་ཆེ་ཐག་པ་ཞིག་གིས་ངའི་མི་ཚོར་འགྲུར་བ་ཆེན་པོ་བཏང་ཡོད་པ་དེ་ནི་ང་ལ་ཕྱུ་གུ་དང་པོ་སྐྱེས་པ་དེ་རེད། ཐུག་ཐ་ཏུ་ནན་ཕུག་ཀྱིས་ཡིན་སྐབས་རིན་པོ་ཆེས་ཐ་ཚོར་ལོ་ཡིན་ཀྱི་རི་འདབས་ས་ས་ཆ་ཞིག་ཀོ་འཆར་ཡོད་པ་དེར་བརྒྱ་ཞིབ་གནང་བར་ཉེ་མ་འགའི་རིང་ལ་ཕེབས་སོང་། འདིའི་སྟོན་ལ་རིན་པོ་ཆེ་

གཏ་དུས་ཕེབས་ཀྱང་ང་མཉམ་དུ་མེད་པའི་དུས་ཚོད་ཅིག་ཏུ་ལམ་མེད་ཙང། ད་རེས་ང་རང་ནང་དུ་སྤོད་དགོས་པ་ཤེས་དུས་ཏང་ས་ངས་བྱུང། རིན་པོ་ཆེ་ང་མཉམ་དུ་འཕྲིད་རྒྱུར་དགའ་བསུ་གནང་གི་ཡོད་ཀྱང། ཕྱི་ཟླ་གསུམ་པའི་ནང་དུ་ཕྱིས་པ་དམར་འབྱུར་ཞིག་ཁྱེར་ཏེ་འདབས་སུ་གང་ས་ཀྱི་ནང་དུ་གོམ་བགྱོད་བྱེད་རྒྱུ་དེར་རྒྱུ་མཚན་མཐོང་མ་བྱུང། དེས་ན་ངས་ཐག་ཕྱི་དང་མཉམ་དུ་ནང་དུ་སྤོད་རྒྱུ་བྱས་པ་ཡིན། ཡིན་ན་ཡང་ང་རང་གཅིག་པུར་ཕྱིས་པ་དང་མཉམ་དུ་ནང་དུ་སྤོད་རྒྱུར་ཞིད་སྣང་ཕན་བུ་སྐྱེས་བྱུང་ལ། ལེར་ཀྱང་དུ་དོར་བ་ལྟ་བུ་ཡང་ཚོར་བྱུང། རིན་པོ་ཆེ་ཕེབས་ཚར་བ་དང་ང་ལ་མིག་ཆུ་ཤོར་ནས་དུས་པ་ཡིན། ང་སྟོལ་ཧར་དུ་སྒེབས་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་ཕྱིམ་དུ་མིས་ལེངས་བསྡད་ཡོད། ད་ཆ་ཕེངས་དང་པོར་ཕྱིམ་སྟོང་པ་ཆགས་སོང། མི་འགའ་ཤས་ཤིག་ཐུག་འཕྲད་དང་རོགས་པ་བྱེད་པར་སྒེབས་བྱུང། དེ་མིན་དུས་ཚོད་ཤས་ཆེ་བ་ང་རང་གཅིག་པུ་རེད།

རིན་པོ་ཆེ་ཕྱིར་འཕོར་སྐབས་ང་ལ་ "ང་ཚོས་ས་ཆ་ཞིག་ཏོ་རྒྱ་ཡིན་" ཞེས་གསུངས་ཏེ་ཁོང་ཐུགས་མཉེས་པོ་བྱུང་འདུག ང་རང་ཡང་ཁོང་ལ་མཇལ་ཏེ་ཏ་ཙང་དགའ་པོ་བྱུང། རིན་པོ་ཆེར་ས་ཆ་དེ་ཁྱེད་པ་དེ་ཅི་ཙམ་ཡིས་གལ་གནད་ཆེན་པོ་ཡིན་པ་ངས་ཤེས་མ་བྱུང། རིན་པོ་ཆེས་གཟིགས་གནང་པའི་ས་ཆ་དེ་ཕྱིས་སུ་རོ་ཁི་མོན་ཊེན་ཚོས་ཚོགས་ (Rocky Mountain Dharma Center, བསྟུས་མིང་ RMDC) ཀྱི་བསྟི་གནས་དེ་དང་དུ་ལྟ་མིང་བརྗེས་ནས་ཤམ་ཐྭ་ལ་རི་བོའི་ཚོས་ཚོགས་ (Shambhala Mountain Center) སུ་འཚོད་པ་དེར་ཀྱུར་པ་རེད། རིན་པོ་ཆེའི་དགོངས་པར་ཁ་ལོ་ར་ཅོར་ཚོས་ཉམས་ལེན་བྱེད་སའི་དབེན་གནས་ཞིག་འཛུགས་གནང་རྒྱུ་དེ་གལ་གནད་ཆེ་བའི་གོམ་སྟྲས་ཤིག་རེད། ཁོང་གིས་གྲོང་ཕྱེར་ཀྱི་མགོ་རྟྭོག་དང་མྱུར་ཚད་ཀྱི་ཕྱི་ཁ་བགྲོ་གླེང་ཚོགས་འདུ་དང། ཟས་སྦྱོང་ཤུགས་ཆེ་སྤྲོད་ཐུབ་ས་ཤར་ཕྱོགས་སུ་སྟྲག་གི་ཀ་མ་ཡོད་པ་ནང་བཞིན་ཨ་རིའི་ནུབ་ཕྱོགས་སུའང་བསྟི་གནས་དེ་འདྲ་ཞིག་དགོས་འདོད་གནང་ཡོད། ཁོང་གི་སློབ་མ་ཚོས་ཕྱིར་ཀྱང་གི་མཚམས་བསྟེན་སྐྱབ་དང། མཉམ་སྟེབ་ཀྱི་ཉམས་ལེན་ཤུགས་ཆེ་བྱེད་སའི་ས་རྒྱ་ཆེ་བའི་བསྟི་གནས་ཤིག་ཁོང་ལ་དགོས་འདོད་ཡོད། ཁྱེས་སུ་ཁོང་གིས་རོ་ཁི་མོན་ཊེན་

ཆོས་ཆོགས་འཛིན་གས་རྒྱ་དེ་ཁོང་གི་སློབ་མ་ཆོའི་ཉམས་ལེན་དེ་ཁོང་ཆོའི་ཉམས་ཐོང་གི་ རྒྱང་གཞི་བཟོ་བའི་ཕྱེ་མིག་ལྟ་བུ་ཡིན་སྐོར་གསུངས་གནང་ཡོད།

རིན་པོ་ཆེར་དུས་ཆོད་སྤྱ་མོ་དེ་ཆོའི་སྐབས་ནས་ཀྱང་ཁོང་རང་གི་སློབ་མ་ཆོར་ཡིད་ ཆེས་ཆེན་པོ་ཡོད། ཁོང་གིས་རྒྱུན་དུ་ཁོང་ཆོ་བཅོས་སུ་རུང་བ་ཡིན་པར་གཟིགས་གནང་ ཡོད། ཁོང་གིས་མིའུ་ཐུང་ཆོ་ར་ཁི་མོན་ཟིན་ཆོས་ཆོགས་སུ་ས་ཆ་དེ་གཞིས་ཆགས་འོས་ པར་བཟོ་རྒྱའི་ལས་རིགས་སུ་བོས། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན་ཁོང་གིས་ཁོང་ཆོའི་སྟོབས་ཤུགས་ དང་སྤར་སོར་ཚུད་པའི་ནུས་པ་དེ་གཟིགས་ཐུབ་ཡོད། ཁོང་ཆོར་མཐུན་རྐྱེན་མང་པོ་མེད་ པའི་གནས་སྟངས་དཀའ་ངལ་ཆེ་བའི་འོག་སྟོད་རྒྱར་གོམས་ཡོད་ཙང་། ཁོང་ཆོ་ལས་སྣ་ ཡོའི་སྒོ་ནས་ས་ཆ་དེར་བསྡད་པ་རེད། ཁོང་ཆོས་དེར་ཁང་པ་མང་པོ་བརྒྱབ་ཡོད་ལ། ད་ ལྟའང་དེར་ཡོད་པའི་ཁང་པ་འགའ་ཞིག་ནི་འཛིགས་སྐྱན་ཡ་མཚར་ཅན་དེ་འདུ་ཡོད། སྐབས་དེ་དུས་ཁོང་ཆོ་སྒོམ་རྒྱག་རྒྱར་བྱང་ཆ་ཆེན་པོ་དེ་འདུ་མ་རེད་དེ་ཇེས་སུ་མང་པོ་ ཐུང་སོང་། འདི་ནི་ཁོང་གིས་ཁོང་ཆོར་ཡིད་ཆེས་གནང་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐུང་བ་རེད། ཁོང་གིས་ཚང་མ་ལ་ནུས་པ་ཆེན་པོ་ཡོད་པར་གཟིགས་ཡོད།

ངའི་བསམ་པར། RMDC ལ་ས་ཆ་ཐོབ་པ་དེ་ནི་ང་ཆོས་བྱང་ཕ་རིར་བསྡད་དེ་ལོ་ འཁོར་མོ་གཅིག་ཇོག་པའི་མཆོན་རྟགས་དེ་རེད་སྟམ། དེ་ནི་གླིང་ཕྱན་འདིར་ང་གཞིས་ ཉམས་དུ་མི་ལོ་བཅུ་བདུན་བསྡད་པའི་ལོ་དང་པོ་དེ་ཆགས་ཡོད། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༥ ལོར་ དབྱིན་ཡུལ་དུ་ཡོད་སྐབས་རིན་པོ་ཆེས་ཕ་རིར་ཡོང་རྒྱ་དེས་ཁོང་ལ་ཅི་ཞིག་ཡོང་མི་ མཆོན་པའི་སྐོར་ལ་ "བྱང་གི་གནམ་འོག་ཏུ" (In the North of the Sky) ཞེས་པའི་ སྟན་ཐོམ་ཞིག་བྲིས་གནང་པ་རེད། དེའི་ནང་དུ་ཁོང་གིས་ཁོང་རང་གི་སྐོར་ལ་ "ཆོས་ རྒྱམ་སེར་བར་སྦྱལ་ནས་འདིར་སྐྱེས་དུས་" ཞེས་བྲིས་གནང་ཡོད། ངོ་མ་ང་ཆོ་ཕ་རིར་ སྐྱེས་པའི་ལོ་དང་པོ་དེ་རྒྱང་འཚུབ་འཁོར་ལོ་རང་རེད། ལྷང་པའི་ནང་དུ་སྐོར་རྒྱོད་ཅིད་ བཞིན་ནུས་ཤུགས་བསྟུ་བའི་ཆོས་ཐྱོགས་ཀྱི་རྒྱང་འཚུབ་འདྲ་ཞིག་རེད། ངའི་མི་ཆོའི་ ནང་ཁོང་དང་ལྷན་དུ་ང་ལ་ཉམས་ཐྱོང་མང་པོ་ཐུང་བ་ནང་བཞིན། དུས་སྐབས་དེ་ནི་ཀ

ཅང་ངོ་མཚར་ཅན་དང་། ཡང་སྐབས་རེ་ལེར་རྒྱང་གི་ཚོར་བ་ཅན་གཤིས་ཀ་རེད། ཁོང་གི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཆ་ཤས་ཤིག་ང་ལ་ཡོངས་སུ་ཐོགས་པར་མྱོང་ཚོར་བྱུང་ཡོད་ལ། ཁོང་དང་བྱལ་ཏེ་ང་རང་གི་མི་ཚེ་ཡོད་རྒྱའི་འགོ་ཡང་ཚུགས། བླ་མའི་བདག་མོ་ཁྱེད་རྒྱ་དེ་ཏུས་རྒྱ་ཏུ་ལས་སྒྲ་མོ་ཞིག་མ་རེད། འོན་ཀྱང་ཡུལ་པོ་ཞིག་ཙ་བ་ནས་མ་རེད་ཅེས་ངས་ཤོད་ཐུབ།།

བརྒྱད།

ཐག་ལྷེ་ནི་ཕྱིས་པ་སྟོན་སྒ་མོ་ཞིག་རེད། དོན་དངོས་སུ་གལ་ཏེ་ཁེའུ་ཚང་པའི་ཕྱུ་ཀུ་དང་པོ་དེ་མིན་ན། ངས་ས་མས་ཁྲལ་བྱས་ཡོད་མདོག་ཁ་པོ་རེད། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན་ཁོ་ལ་དུ་རྒྱུ་དགོས་པོ་རེད། ཁོ་དང་མཉམ་དུ་ཏ་ལམ་ཅི་བྱས་ཀྱང་ཚོག་ལ། གང་དུ་འཕྲིན་ཀྱང་ཚོག ཁོ་གྲོད་པ་ལྟོགས་ན་མ་གཏོགས་རྟོག་ཏུ་ཤོད་ཀྱི་མེད། ངས་ཁོ་ལ་ཁ་ལག་ལག་སྒྲད་ཟིན་པ་དང་ཁོ་ལམ་སེང་གཤིད་ཉལ་བའམ། ཡང་ན་ཉལ་ཁྱིའི་སྟེང་དུ་ངལ་གསོ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ཇེས་སུ་ང་ཚོས་ཁོ་ལ་དཀའ་ངལ་མང་པོ་ཡོད་པ་ཤེས་དུས་ངས་སྤྱ་མོ་ནས་ཅི་བྱེད་དགོས་པ་ཤེས་ཡོད་ན་བསམས་བྱུང།

སྤྱི་ལོ་ ༡༩༧༧ ཟླ་བ་ལྷ་པའི་ནང་ཕྱིས་པ་དེ་ཟླ་བ་གཉིས་ཙམ་ཡིན་དུས་ང་ཚོ་ཚང་མ་མཉམ་དུ་ཁ་ལི་ཐྲོན་ནི་ཡར་ཕྱིན་པ་ཡིན། ང་ཚོས་སུ་བཟུ་ཁི་ར་ཤི་ལ་ཡང་སྒྲར་ཐུག་འཚང་བྱས་པ་ཡིན། སྐབས་འདིར་ཁོང་ལེ་ཏི་སྲང་ལམ་ལ་ཡོད་པའི་སན་ཐ་རན་སི་སི་ཁོ་བཟེན་ཚོས་ཚོཀས (བསྡུས་མིང SFZC) སུ་བསྡད་འདུག ང་ཚོས་ SFZC ཡི་ལྷུམ་རའི་ནང་དུ་ར་ཤི་དང་ཁོ་པའི་སྐྱེ་དམན་ཞུ་ཞུ་ས་ནན་ལྷན་དུ་ང་བཏུང། ར་ཤི་ཡིས་ཐག་ལྷེ་ལ་ཚོ་ཀ་དམིགས་བསལ་ཞིག་བྱས་ཕོང། ཁོས་ཐག་ལྷེ་ལ་ཐོ་ར་ནན་ནོ་ཁོ་ས་ན་ཞེས་ཉི་ཁོང་གི་སྐད་དུ་ལྷག་ཕྱུག་ཟེར་བའི་མིང་ཞིག་བཏགས་ཕོང། ང་ཚོའི་ཁ་ལི་ཐྲོན་ནི་ཡའི་འགྲུལ་སྐྱོད་གཉིས་པའི་སྐབས་སུ་ང་ཚོས་ཨ་ལན་ལ་ཚོ་ཡང་ཕྱུག་འཕྲད་ཀྱིས་རིན་པོ་ཆེས་ཨ་ལན་ཀྱི་ས་ས་ལི་ཐྲོན་ཡོད་པའི་ཀུའི་ཁང་པའི་ནང་དུ་བཙོ་གླེང་ཚོགས་འདུ་ཞིག་ཚོགས་གནང་པ་རེད། ཨ་ལན་ཀྱིས་གྱ་དེའི་ཆ་ཤས་ཤིག་ཁོང་རང་གི་སྒོབ་མ་ཆུམས་སྒོམ་རྒྱག་པར་ཡོང་ས་པའི་མཆོད་ཁང་ལ་བསྒྲུར་འདུག མི་ཚོས་ཁ་འདོན་བྱེད་དུས་ཁོས་ཀྱོན་ཆས་རྒྱ་སྒྲུག་ཅིག་ཀྱོན་ཏེ་མཏན་དུ་ཐོད་པ་དང་དེ་ཇེས་གཏམ་བཤད་བྱེད་ཀྱི་འདུག ང་ལ་དེ་གའི་ཆམ་པ་དེ་ནུབ་ཕྱོགས་པ་ཞིག་གིས་ནང་ཚོས་བྱེད་ས་ཁ་ཐང་ཁྲད་མཚར་ཞིག་ཡིན་པ་ཚོར་

བྱུང་། འོན་ཀྱང་རིན་པོ་ཆེ་ཞེ་ལན་ལ་མཉེས་པོ་ཡོད་པ་དང་། ཁོས་ཚ་རིའི་ནང་དུ་ཕྱི་ལོ་བྱག་ཅུའི་ནང་དུ་བཟེན་ཁྱབ་སྒྲེལ་གྱི་སྨོ་ནས་ནང་ཚོས་ངོ་སྤྲོད་ཀྱི་རྒྱང་གཞི་བཏེང་བ་དེར་རྟེས་ནུ་ཡི་རང་གནང་གི་འདུག

འགྱལ་སྐྱོང་འདིའི་སྐབས་ཇོན་ཐེ་ལུར་ང་ཚོའི་མཁན་དུ་ཁ་ལི་ཐྲོར་ནི་ཡར་ཡོང་བ་རེད། ཁེ་མ་གཅིག་ཇོན་གྱིས་མོ་ཏ་བཏང་ནས་ང་ཚོ་ཚོག་ལནད་ཀྱི་གནས་གང་ཞིག་ལ་འཕྲིད་བཞིན་པའི་སྐབས་སུ་ཁོས་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ "ཁྱེད་རང་གིས་ང་ལ་ཐེག་དམན་གྱི་ཏན་པ་ཁེར་བཞག་སྐོར་ནས་ཅི་ཞིག་གསུང་གནང་ཐུབ་བམ།" ཞེས་དྲིས་སོང་། ཁོས་འདི་ལྟར་བཤད་སྐབས་འགྲིམ་འགྱལ་གྱི་གློག་བརྡ་དམར་པོ་དམར་པོ་ཡོད་བཞིན་དུ་འགྲོ་བཞིན་ཡོད་པས། ང་ཚོའི་མོ་ཏར་བརྡབ་སྐྱོན་བྱུང་སོང་། རིན་པོ་ཆེའི་ཐུགས་མ་འགན་ཞིག་ཆག་འདུག འོན་ཀྱང་སྟབས་ལེགས་པ་ཞིག་ལ་སུ་ལའང་འཚབ་ཆེའི་སྐྱོན་ཆ་བྱུང་མ་སོང་།

ང་ཚོ་མཆོ་ལྷག་ནས་ཐོན་ཏེ་ལོ་སྟོན་མ་རོ་ཤི་དང་ལྟན་དུ་ཕྱག་འཚང་སྐྱིད་པོ་ཞིག་བྱུང་བའི་ས་ཆ་ཐ་ས་ཏ་རར་ཁེན་ཤས་སྟོད་ཕྱིར་མཚོ་འགྲམ་བརྒྱུད་དེ་ཕྱིན་པ་ཡིན། ང་ཚོ་དེ་གར་ཡོད་དུས་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཁོང་གི་ཚོས་བརྒྱུད་ཀྱི་དབུ་འཕྲིད་༢རྒྱལ་དབང་ཀཱཊ་པ་རིན་པོ་ཆེ་མཚོག་ནས་ཕྱག་བྲིས་ཤིག་རིན་པོ་ཆེའི་སྨོན་མ་ཞིག་བརྒྱུད་དེ་འབྱོར་སོང་། ༢རྒྱལ་དབང་ཀཱཊ་པ་མཚོག་གིས་ཐག་ཕྱི་ཁོང་རང་གི་དགེ་ཏཱན་ཟུར་མང་བསྟན་དགའ་རིན་པོ་ཆེའི་ཡང་ཕྱིད་དུ་ངོས་འཛིན་གནང་པ་ཡིན་གསུངས་འདུག ཕྱག་བྲིས་ཕེབས་པའི་མཚན་དེར་ཐག་ཕྱི་ཏུས་ཏུས་པར་བསྟད་སོང་། ཁོ་ལ་མཚོན་ན་དེ་ནི་ཏ་ཙང་རྒྱན་ལྟན་མ་ཡིན་པ་ཞིག་རེད།

ང་ཚོའི་ཕྱི་ཀུ་དེ་ནང་པའི་བློ་མ་གལ་ཆེན་ཞིག་གི་ཡང་ཕྱིད་དུ་ངོས་འཛིན་གནང་བ་དེ་ཆེ་མཐོང་ཆེན་པོ་ཞིག་རེད། གསལ་བསྟན་གས་འདིས་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་ས་བབ་སྟེ་ང་དང་གཉིན་ཕྱིག་ཅིང་དུས་དེ་ཙམ་གྱི་ཐུགས་མཉེས་པོ་མ་བྱུང་བའི་ཚོས་བརྒྱུད་ཀྱི་དབུ་ཁྲིད་ཅིག་ནས་ངོས་ལེན་གང་འཚམས་གནང་བའི་མཚོན་རྟགས་ཤིག་བསྟན་པ་རེད། ང་དུང་ངོས་འཛིན་འདི་དང་ལྟན་དུ་གོད་མིའི་བློ་དཔོན་ཚོ་ནས་ཐུགས་རེ་གནང་པའི་འགན་

འཁྱུར་ལྷོ་མོ་ཞིག་ཡོང་གི་ཡོད་པ་ང་ཚོས་ཤེས་བྱུང། གོང་དུ་ངས་བོད་དུ་སྦྱལ་སྐྱའི་སྨོས་གསོ་དང་སྐྱེད་སྲིང་གི་སྨོར་ལ་འགྲེལ་བཤད་བྱས་ཡོད། འདི་ནི་སྦྱལ་སྐྱ་གཞོན་ནུ་ཞིག་སྐྱེད་སྲིང་བྱེད་སྟངས་ལ་ངོས་ལེན་བྱས་པའི་འགྲོ་ལུགས་ཤིག་རེད། རྒྱ་ནག་གིས་བོད་ལ་དབང་སྒྱུར་བྱས་པའི་རྒྱུན་གྱིས་བོད་དུ་གནས་སྟངས་ཡོད་ཚད་ལ་དོ་ཕོག་བྱུང་ཡོད་ཀྱང། ཕྱོས་ཕྱོལ་དུ་ཕེབས་ཕྱུས་པའི་བོད་ཀྱི་བློ་མ་མང་པོས་རྒྱ་གར་དང་བོད་ཀྱི་ས་འཛིལ་ཡུལ་གྱ་ཁག་ཏུ་དགོན་པ་གསར་འཛུགས་གནང་བཞིན་ཡོད། ཁོང་ཚོས་གང་ཕྱུས་ཅི་ཕྱུས་ཀྱིས་བློ་མ་གཞོན་ནུ་ཚོར་ཤེས་ཡོན་སྦྱོང་སྟངས་དེ་སྒོལ་རྒྱུན་གྱི་ལམ་སྒོལ་སྐྱར་གསོ་བྱེད་བཞིན་ཡོད། དོན་དངོས་སུ་༢རྒྱལ་དབང་ཀཱན་པ་མཆོག་ནས་སྐང་ཏོག་ཏུ་ཁོང་རང་གི་དགོན་པ་གསར་བཞེངས་ཀྱིས་དགེ་རྒན་ན་གཞོན་མང་པོར་སྦྱོང་བརྡར་སྦྱོང་ཀྱི་ཡོད། དེས་ན་ལོ་ཚད་ལོན་པ་དང་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་པར་ཐུག་ཕྱི་དེ་གར་གཏོང་དགོས་པའི་གནོན་ཤུགས་རིན་པོ་ཆེ་དང་ངའི་ཐོག་ཏུ་ཡོང་རྒྱུ་རེད། བོད་མི་ཚོས་གལ་ཏེ་སྦྱལ་སྐྱ་ཞིག་ཡང་དག་པའི་སྨོ་ནས་ངོས་འཛིན་དང་། ཁྱི་འདོན། བསྟན་པ་སློབ་གཉེར་བཅས་མ་བྱུང་ན། ཁོ་ལ་སྦྱལ་སྐྱའི་ན་ཚ་ལྟ་བུ་ས་མི་བརྟན་པ་ཡོང་གི་ཡོད་པའི་ཡིད་ཆེས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན་ཁོས་སྐྱར་དུ་སྲིད་པར་སྐྱ་བ་བླངས་པའི་དགོས་པ་དང་དམིགས་ཡུལ་དེ་སྦྱོང་ཀྱི་མེད་ཙང་རེད།

རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཐུག་ཕྱི་རྒྱ་གར་དུ་སློབ་སྦྱོང་ལ་གཏོང་འདོད་མི་འདུག གང་ཡིན་ཟེར་ན། ཁོང་གིས་ནང་པའི་ཚོས་ཀྱི་མ་འོངས་པ་དེ་ནུབ་ཕྱོགས་སུ་ཡོད་པ་ཤུགས་ཆེར་དགོངས་ཀྱི་ཡོད་པས། ཁོང་གི་ཕྱུ་གུ་ཆུམས་ལ་ཤེས་ཡོན་དེ་འདི་གར་སྒྲད་ན་བཟང་བ་དགོངས་ཀྱི་ཡོད། ཁོང་ལ་ཚོག་སི་ཚྭོར་ནས་བྱུང་བའི་ཉམས་ཆྱོང་གི་ཐོག་ནས་ཁོང་གིས་ནུབ་ཕྱོགས་པའི་ཤེས་ཡོན་ལམ་ལུགས་ལ་གུས་ཞབས་དང་ཇེས་སུ་ཡི་རང་ཉ་ཅང་ཤུགས་ཆེ་གནང་གི་ཡོད། ཁོང་ལ་ཁོང་རང་ཅིས་པའི་སྐབས་སུ་དགོན་པར་ཁེར་རྒྱང་དུ་བཞུগས་དགོས་བྱུང་བའི་གནས་སྟངས་དེ་རང་གི་ཕྱུ་གུའི་སྟེང་དུ་ཡང་སྐྱར་འབྱུང་འདོད་ཀྱང་མེད། ཕྱོགས་མཚུངས་ཁོང་གིས་ཕྱུ་གུའི་ཨ་ཕ་ཡིན་པ་ཙམ་ཀྱིས་མ་ཡིན་པར། ཁོང་ཚོར་ཚོས་ཕྱོགས་

ཀྱི་ལམ་སྟོན་ཅི་མཁོ་གནང་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཁོང་སྐུ་སྐེར་གྱིས་འགན་འཁུར་བཞེས་ཏེ་ཁོང་ཚོ་སྐྱེད་སྲིང་གནང་འདོད་ཡོད། དེས་ན་ཁོང་ལ་ཐུག་ཕྱི་ང་ཚོའི་མཁན་དུ་འཇོག་འདོད་བྱང་བ་རེད། རྟེས་ནུ་དུས་སྐབས་གཞན་པ་ཞིག་ལ་ཁོང་གི་བུ་ལ་སྟོང་བརྡར་སྟོན་མ་ཐོབ་ཕྱིར་ཞེ་ཤེ་ཡར་ཕྱིན་ཚོག ཐུག་ཕྱི་ཡི་ཨ་མ་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་ཁོ་ང་ཚོའི་མཁན་དུ་ནང་ལ་བསྡད་ན་སྙམ་པའི་འདོད་པ་ང་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང། གནད་དོན་དང་ཚོར་ཤུགས་འདི་དག་ལ་བརྟེན་ནས་ཕྱག་ཏིས་ཕེབས་པའི་མཚན་གང་ཡོར་ཐུག་ཕྱི་ངུས་ངུས་པར་བསྡད་པ་དེ་ཡ་མཚན་གང་ཡང་མ་རེད་སྙམ།

ཐ་ས་ཏ་ར་ནས་ང་ཚོ་མྱ་མཐུད་ལོ་ཟླ་ཨན་ཏིལ་ལ་ཕྱིན་པ་ཡིན། དེར་རིན་ཡོ་ཆེས་"ངར་འཛིན་གྱི་འཐབ་འཁྱུག" ཅེས་པའི་བཙོད་གཞིའི་ཐོག་བགྱི་གྲེང་ཞིག་གནང་ཟིང་། ཁོང་ལ་ལོ་ཟླ་ཨན་ཏིལ་ལ་དོན་གཉེར་ཅན་གྱི་སློབ་མ་འདུ་འགོ་ཚུགས། ང་ཚོས་རིན་ཡོ་ཆे་དང་འབྲེལ་བ་དམ་ཡོར་ཀྱུར་བའི་གློག་བརྙན་བཟོ་སྐྱན་པ། ཕྲེར་ཕྲེ་རི་ཡནད་དང་། ཡོ་ཅན་ཉེ་མེ་ཐྲ་རག་ལེ་ཟི་གཉིས་དང་ལྷན་ཏུ་ཏུས་ཚོད་བསྐྱལ། སྐབས་དེར་རིན་ཡོ་ཆे་མི་ལ་རས་པའི་སྐུ་ཚོའི་སྐོར་ལ་གློག་བརྙན་ཞིག་བཟོ་ཐུའི་འགོ་འཛུགས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཤུ་ཡོད། རིན་ཡོ་ཆེས་ཁོང་རང་གང་ལ་བྱང་ཆུབ་པའི་ནང་པའི་གསང་སྦྱགས་རྡོ་རྗེ་ཐེག་པའི་ཉམས་ལེན་གྱི་འདོད་ཚུལ་བཀོལ་ཏེ་གློག་བརྙན་ཞིག་བཟོ་འདོད་གནང་། ཁོང་གིས་ཐུལ་བ་རིགས་ལྟ་ཞེས་པའི་གསང་སྦྱགས་ཀྱི་སྒྲོམ་གཞི་བཀོལ་ཏེ་གློག་བརྙན་ཞིག་བཟོ་ཐུར་དོན་གཉེར་གནང་ཡོད།

ས་ངས་ཐུས་ཏེ་ཀུན་ཏུ་བཟང་ཡོ་དང་། རྡོ་རྗེ་སྟེ་ཕྱག་ན་རྡོ་རྗེ། ལས་ཏེ་དོན་ཡོད་གྱུབ་པ། པ་ཌ་སྟེ་འོད་དཔག་མེད། རིན་ཆེན་ཏེ་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་བཅས་ཐུལ་བ་རིགས་ལྟ་ནི་སྲིད་པ་དང་ཞི་བ་གཉེ་གཤེ་སྟོང་པ་མི་འདྲ་བ་ལྟ་མཚོན་གྱི་ཡོད། རིགས་རེ་རེ་ལ་དག་པ་དང་མ་དག་པ་གཤེ་གཤེ་ཡར་ཕྱིན་ཡོད། ཀུན་ཏུ་བཟང་ཡོ་ནི་ཡང་ཤིང་ཐུ་ཆे་བ་དང་མ་རིག་པའི་ངོ་བོ་དང་འབྲེལ་བ་

22 ཐུལ་བ་རིགས་ལྟ་སྟེ། ཀུན་ཏུ་བཟང་ཡོ་དང་། ཕྱག་ན་རྡོ་རྗེ། དོན་ཡོད་གྱུབ་པ། འོད་དཔག་མེད། རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་བཅས་ནི། དག་པ་དང་མ་དག་པ་གཤེ་གཤེ་སྟོང་པ་མི་འདྲ་བ་ལྟ་ཡོ་བ་རེད། རིགས་ལྟ་ཡོ་རे་རे་ལ་དག་པ་དང་མ་དག་པ་གཤེ་ཐུམ་པ་ལྟན་ཡོད། ཀུན་ཏུ་བཟང་ཡོ་ནི་ཡངས་ཤིང་ཐུ་ཆे་བ་དང་མ་རིག་པའི་ངོ་བོ་དང་འབྲེལ་བ་

རིན་པོ་ཆེས་ཁོང་རང་གི་མཛད་འཕྲིན་གྱི་ནང་དུ་དཔེ་མཚོན་འདི་བེད་སྤྱོད་གནང་ཡོད། འདི་སྒྲ་ཙཱ་ལ་བེད་སྤྱོད་ཡོད་པ་ཅམ་མ་ཟད་མིའི་ས་ཆགས་ཁམས་ཤེས་པ་ལའང་ཕན་ཐོགས་ཡོད། གློག་བརྙན་བཟོ་སྒྲན་གྱི་ཐད་ནས་བཤད་ན། ཁོང་གིས་ཆམ་པ་ཞེག་ཏུ་ལྷང་དཔར་དུ་བླངས་པ་དེས་རིགས་ལྟའི་ནང་གི་གཅིག་གི་མཐུ་ནུས་དེ་མཚོན་པར་བྱེད་པའམ། བཟུང་ཐུབ་པར་དགོངས་གྱི་འདུག ཁ་ནས་སྟངས་གཅིག་ལ་པར་ཚས་དེས་ཟུར་མི་འདུ་བ་ལྟ་ནས་བལྟས་ཏེ་རྟོག་པའམ། གོ་བ་མི་འདུ་བ་ལྟ་ལེན་ཐུབ། ཆུ་ལ་བ་རིགས་ལྟའི་ཡོན་ཏན་དེ་དག་རང་གི་སྒྲ་ཙཱ་ལ་གྱི་ནང་དུ་བགོ་ལ་ཆུའི་བས་མ་བློ་དེ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཐུག་པའི་སྒྲ་ཙཱ་ལ་གཞན་མང་པོར་བྱུང་བ་ནང་བཞིན་ཇོ་ཏ་ན་དང་ཐྲེར་དཀའ་ཁེས་ལའང་ཡིད་ལ་འཐད་པོ་བྱུང་ཞོང་།

སྤྱི་ལོ་ ༡༩༧༣ ལོར་ཇོ་ཏ་ན་དང་ཐྲེར་གཤིས་རིན་པོ་ཆེ་དང་ལྷན་དུ་ཞི་ཤི་ཀེ་གྱི་ཞི་ཐོག་ཏོམ་ནང་གི་མི་རིགས་ཆམ་བཤད་ཀྱི་འགྲེམས་སྟོན་ཁང་དུ་བཞུগས་པའི་མི་ལ་རས་པའི་སྐུ་ཚེའི་སྐོར་གྱི་ངོ་མཚར་ཅན་གྱི་ཐང་ཀা་འགའ་ཞིག་གློག་བརྙན་པར་ལེན་གནང་བར་ཕེབས་པ་རེད། ཁོང་གིས་ཐང་ཀའི་སྟང་བརྙན་དེ་དག་གློག་བརྙན་གྱི་ནང་དུ་གོད་སྤྱོད་གཏོང་འདོད་གནང་ཡོད། འོན་ཀྱང་པར་ཚས་ཀྱི་ཆེ་ཤེལ་ཡག་པོ་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིན་

ཡོད། དེའི་སྐུ་མདོག་དཀར་པོ་དང་མཚོན་རྒྱས་ནི་འཁོར་ལོ་རེད། དེ་ནི་གོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་གྱི་འདོད་ཚུལ་ལ་ནམ་མཁའ་དེ་ཁམས་ལྟ་པར་བཙུས་པའི་ནམ་མཁའི་ཁམས་དང་འབྲེལ་ཡོད། ཕྱག་ན་ཇོ་རྡེའི་ནུས་པ་དེ་ཐོག་གཅིག་ནས་ཆམ་དཔྱོད་ཀྱི་རིག་ཚུལ་ལམ། གནད་ལ་ཕེགས་པ་དང། ཐོག་གཞན་ནས་ཁོང་ཁྲོ་དང་ང་རྒྱལ་གྱི་ཆམ་པ་ལྟན་ཏ་ཡོད། དེའི་ཁམས་ཚུ་དང། སྐུ་མདོག་ སྟོན་པོ། མཚོན་རྒྱས་ནི་ཇོ་ཇེ་རེད། ཏོན་ཡོད་གྱབ་པའམ་ལས་ནི་ཆམ་བྱང་ཐོག་ནས་བཤད་ན། བས་མ་པའི་ཏོན་ཐམས་ཅད་བདེ་བླག་ཏུ་འགྱུབ་པའམ། དཀར་པོ་དགེ་བའི་ལས་དང། ཀུན་ནས་ལྷོན་མོངས་ཐོག་ནས་བཤད་ན། གཞན་ལ་ཕྱག་དོག་དང་འགྲན་ཟླ་བྱེད་པ་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད། དེའི་སྐུ་མདོག་ལྷང་ཁུ་དང། ཁམས་ཟླུང། མཚོན་རྒྱས་རལ་གྲི་རེད། ཏོད་དཔག་མེད་དམ་པ་ཆ་ནི་ཆམ་བྱང་གི་ཇོ་གོ་ནས་བྱམས་ལྷོང་ཟུ་དང། ཚོས་རབ་ཏུ་ཆམ་འབྲེལ་གྱི་ཤེས་རབ། ངག་ཚུལ་བཅས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མངའ་བ་དང། ཀུན་ནས་ལྷོན་མོངས་ཐོག་ནས་བཤད་ན། བདག་འཛིན་དང་སྲེད་ཞེན་ཆེ་བའི་ལས་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད། དེའི་མཚོན་རྒྱས་ནི་པཊ་དང། སྐུ་མདོག་དམར་པོ། ཁམས་མེ་ཡིན། མཐའ་མ་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་ཀྱི་མཚོན་རྒྱས་ནི་ཏོར་བུ་རེད། དེའི་ཆམ་བྱང་ཐོག་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ནི། བཏང་སྙོམས་དང་ཇེས་སུ་ཡི་རང། ཏོར་བོར་ས་ཐོ་ལྟ་ལེ་ལ་བ་དང། ཀུན་ནས་ལྷོན་མོངས་ཐོག་ཀྱི་སྐྱོན་ནི་དབུལ་ཕོངས་སུ་འགྱུར་བ་དང། བཅས་ཁེམས་དང། ཕྱ་མ་བཅས་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད། དེའི་ཁམས་ས་དང་སྐུ་མདོག་ཁེར་པོ་ཡིན།

གྱིས་སྣང་བརྟན་དེ་དག་གསལ་པོ་མ་བྱུང་བ་སོགས་འགལ་རྐྱེན་སྣ་མང་ལ་བརྟེན་ནས་ གློག་བརྟན་བཤོ་རྒྱུ་བྱུང་མེད།

ང་ཚོ་ལོ་ཞི་ཨན་རྒྱལ་ཞི་ལ་ཡོད་སྐབས། ང་ཚོ་ཀྱིན্�་དང་། ནུ་ར་ཡན་གྱི་མཁན་དུ་ ཞིན་ཊེ་གྲེ་རལ་ཡོ་ག་ཚོགས་པ་སྟེ། ཁོང་ཚོས་བསྡུས་མིང་གིས་ IYI ཞེས་འབོད་པ། ཡིན་ པ་ནི་ས་ཕ་མི་ས་ཆི་ཅ་ནན་ཅའི་ཚོས་ཚོགས་ཡིན་པ་དེར་དགོང་ཚོགས་ལ་གཏན་འཇིན་ ཞུས་བྱུང་། རིན་པོ་ཆེ་རྒྱ་གར་གྱི་ཁ་ལག་ལ་མཁྱེས་པོ་ཡོད་ཙང་ IYI ལ་དགོང་ཚོགས་ལ་ ཕེབས་རྒྱུར་སྤྲོ་བ་འཕེལ་པོ་བྱུང་སོང་། ཁོང་ཚོས་ང་ཚོར་རྒྱ་གར་གྱི་ཤ་མེད་ཁ་ལག་ ཕྱལ་དུ་བྱུང་བ་ཞིག་ཏྲངས་བྱུང་། ལོ་སྟོན་མ་དེར་གྱིན্ཆ་དང་ནུ་ར་ཡན་སྟོལ་ཅར་དུ་ཐུག་ ཟེས། རིན་པོ་ཆེས་ཁོང་གཉིས་དང་དམིགས་བསལ་ནུ་ར་ཡན་ངོ་ཡག་པོ་ཤེས་འདོད་ ཆེན་པོ་གནང་གི་འདུག ནུ་ར་ཡན་གྱིས་སྤྱ་མའི་སྟོད་གོས་དམར་པོ་ཞིག་ཀྱོན་ཏེ་དགོང་ ཚོགས་ལ་སྒྲིབས་སོང་། ཁོའི་ཡིད་དབང་འགྱུག་ནས་ཀྱི་ཁྱད་ཚོས་ཀྱིས་ངའི་ཡིད་འཕྲོག་ སོང་། ཁོ་ནི་ས་ཞིམས་བཟང་པོ་དང་། སྣང་བ་རྒྱུད་པོ་ཡོད་པ་གང་ཞིག་ལ་ཆམ་དཔྱོད་ཅན་ ཞིག་ཏུ་མངོ་ན། ང་ཚོའི་ཐུག་འཕྲད་ཀྱི་མཇུག་ཙམ་དུ་ནུ་ར་ཡན་དང་ཁོའི་གྲོགས་མོ་ ལི་ལ། དེ་བཞིན་གྱི་ཤ་ནུ་དང་ཁོའི་གྲོགས་མོ་གསར་པ་ཅེ་ལན་བཅས་མཁན་དུ་ང་ཚོའི་ ཚོས་ཚོགས་ས་ཞུགས་པ་རེད། རིན་པོ་ཆེས་ཁོང་ཚོ་ལ་སྟག་གི་ཏ་མར་སྟོ་དགོས་པའི་ ཇི་འདུན་གནང་བས་ཁོང་ཚོས་དབྱར་ཐོག་དེར་སྟོར་སོང་། ཁོང་ཚོས་མྱ་ཐེགས་པའི་ཚོས་ པ་ས་ཕ་མི་ཏི་ཞེས་པའི་ཅིན་ཏྲས་ཞུ་ཆེད་ལམ་ཞོར་ལ་ནེའུ་ཡོག་བཏུད་པ་དང་། དེ་ནས་ ཁོང་ཚོ་ཏ་མར་ཕྱིན་པ་རེད། ཁོང་ཚོར་ཐུར་མོནད་ཀྱི་ཁིར་ཟླིའི་ནང་དུ་ཁང་པ་ཞིག་ཡོད་ པ་དེར་ཁོང་ཚོས་ཁྱེ་རི་ཁ་ཡ་ཐེ་ཁི་རི་ཞེས་པའི་བག་ལེབ་བཟོ་གྱ་ཞིག་འགོ་བཙུགས་ པ་རེད། དེ་ཏུས་ལ་ཡི་ལྷ་ལ་ཕྱུ་ཀུ་དང་པོ་དེ་སྐྱེ་རྒྱུ་འདུག ཚོ་དང་ནུ་ར་ཡན་གཉིས་ཏ་ མར་གཉིན་སྐྱིག་བྱས་པ་རེད།

—

ད་ཆ་ང་ལ་ཁྱིམ་འཛིན་ཨ་མའི་འཁན་འཕྲུར་ཡོད་སྟབས་རིན་པོ་ཆེ་ཕྱིར་སྐྱོད་གནང་སྐབས་ང་དུས་ཚོད་མང་བ་ཁྱིམ་དུ་བསྡད་པ་ཡིན། འབྱུང་འགྱུར་གྱི་ལོ་འཁའ་ཤས་ཀྱི་ནང་དུ་ཁོང་གིས་ཨ་རིའི་ས་ཕྱོགས་གང་ས་ཐེངས་ཅི་ཙམ་ཕེབས་པའི་གྲངས་ཚད་ངས་ཤེས་ཀྱི་མེད། ལོ་གཅིག་གི་ནང་དུ་ཁོང་ཉིན་གྲངས་ཅི་ཙམ་ལ་གསུང་ཚོས་གནང་བར་འགྲུལ་སྐྱོད་གནང་བའི་གྲངས་ཀ་ངས་བརྗོད་མི་ཐུབ། ཁོང་ཟླ་ལར་དུ་ཡོད་སྐབས་ཀྱང་ཐོན་མེལ་ཁན་ཡོན་གྱི་ཁྱིམ་དུ་སྒང་ཚང་གསོག་པ་ནང་བཞིན་གྱི་ཐེལ་འཚུབ་ཡོང་གི་ཡོད། ང་ཚོའི་མི་ཚེའི་ནང་གི་ཁྱད་ཚོས་ཟང་ཟིང་ཅན་དེ་འདྲ་ཡིན་ན་ཡང། འདི་ནི་ངའི་མི་ཚེའི་ནང་དུ་རིན་པོ་ཆེ་དང་གཉེན་སྒྲིག་བྱུང་བའི་དངོས་གནས་སྒྲུ་མའི་རང་བཞིན་གྱི་དུས་ཚོད་དེ་རེད། ལོ་འདི་དག་རིང་ལ་ང་གཉིས་ཞེ་ཏགས་འཚམ་པོ་ཡོད། དེ་ནི་རེ་བ་དང་ཕྱུགས་རེས་ཁེངས་པའི་དུས་ཚོད་ཅིག་རེད་ལ། ང་གཉིས་མཉམ་སྡོད་ཀྱི་མི་ཚེའི་ནང་དམིགས་བསལ་སྐྱོད་པའི་ལེའུ་ཞིག་ཏུ་ངས་ཏན་གསོ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

དོན་དངོས་སུ་འདུ་འཛོ་ལ་ནུས་ཤུགས་སྐྱེད་པའི་ཆ་ཞིག་ཡོད། དེའི་དབུས་སུ་རིན་པོ་ཆེ་ནི་ཅ་ཅང་དགེ་ལ་པོ་ཆེ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། དུས་ཚོད་དེའི་རིང་ལ་ང་གཉིས་མཉམ་དུ་སྐྱོད་པོ་ཞེ་ཏགས་བྱུང་། དུས་རྒྱ་ཏུ་མི་ཚོགས་ཀྱིས་བསྐོར་ནས་བསྡད་ཀྱང་། ཕྱོགས་གཅིག་ནས་དེ་ནི་ཅ་ཅང་ཉེ་བའི་འབྲེལ་འདྲིས་ཤིག་ཏུ་ཚོར་བྱུང་། ལྷོས་ས་ལྷོས་འཛོག་གིས་བཤད་ན་སྐབས་དེར་ཚོས་ཚོགས་ཆུང་ཆུང་ཡིན་པ་དང་། ང་ཚོའི་ཁྱིམ་དུ་གནས་ཆུལ་གང་མང་འབྱུང་གི་ཡོད་པ་ལ་ང་རང་དགའ་པོ་བྱུང་། རིན་པོ་ཆེས་བྱ་བ་མང་པོ་ཞིག་ཁྱེར་ནས་ཡོང་གི་ཡོད་ཀྱང་། ཁོང་ནང་དུ་བཞུগས་པ་དེར་ང་རང་ཚོད་མེད་དགའ་པོ་ཡོད། ང་རང་ཉོས་ས་ོང་ནས་མཉ་ས་ར་གཉིད་ཉལ་བར་འགྲོ་ཚུག་ཡོད། ཁང་པའི་ནང་དུ་ཟ་ཏེ་ཟིང་ཏེ་ཡིན་པ་དང་། ང་ཚོར་སྒེར་གསང་ཁ་ལམ་མེད་པས་མངོན་གསལ་དོད་པའི་བཟོད་མ་བདེ་བ་ཡོང་གི་ཡོད། འོན་ཀྱང་དེ་ནི་ལྷོད་པ་ཡོད་པའི་དུས་ཚོད་ཅིག་རེད། ང་རང་དབྱིན་ཡུལ་གྱི་གནས་སྟངས་དེ་ནས་ཁ་གྱེས་པ་དང་ངའི་ཨ་མ་ནས་ཐག་རིང་དུ་ཡོད་ཙང། ངས་བློ་བདེ་པོ་དང་སྟང་བ་སྐྱེད་པའི་ཚོར་བ་དེ་ཉམས་སུ་ཚུར་བཞིན་

ཡོད། ང་ལ་ངོ་མཚར་ཆེ་བའི་ཚེ་ར་གས་དང་། ངོ་མཚར་ཆེ་བའི་མི་ཚེ་ཞིག་ཡོད་པ་འདི་ལ་
བརྟེན་ནས་ང་ནི་རང་དབང་གི་རྒྱང་ལ་བཞོན་ཏེ་འཕྱར་བཞིན་ཡོད། ཕྱི་ཀུ་ཞིག་སྐྱེས་པ
དེ་ཡང་འདོད་ཐོ་ཆོམ་པོ་ལྟང་། ང་ཚོས་དུས་སྐབས་ནག་པོ་དེ་ཡོངས་སུ་བསྐྱར་ཚར་བ
རེད། ང་ལ་འདི་མ་ཡིན་པའི་མི་ཚེ་གཞན་ཞིག་ངའི་ཐོ་ཡུལ་ལ་འཚར་ཕྱབ་ཀྱི་མི་འདུག

ནང་པའི་གསང་སྔགས་ཀྱི་ནང་དུ་ཉམས་ལེན་པ་ཚོས་རང་གི་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན
གྱི་ཆ་ཤས་སུ་སྒོམ་སྒྲུབ་བྱེད་རྒྱའི་ལྟ་མང་པོ་ཞིག་ཡོད། འདི་དག་གི་ནང་ནས་འགའ
ཞིག་ལ་སྒྲུན་གཤིས་དང་། ཞབས་གཤིས། ཕྱག་གཤིས། སྙན་གཤིས། ཤར་ས་གཤིས། དབུ
གཅིག་ལ་སོགས་པ་རྒྱུན་ལྡན་གྱི་མིའི་གཟུགས་དང་འདྲ་བར་ཡོད། འོན་ཀྱང་ཇོ་ཇེ་ཕེག
པའི་ལྟ་འགའ་ཞིག་ལ་ཕྱག་དང་ཞབས་དུ་མ་དང་། དབུ་མང་པོ། ཕྱོགས་ཀུན་ཏུ་གཟིགས
པའི་སྒྲུན་མང་པོ་ལྟན་ཡོད། འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པར་ཉམས་ལེན་གྱིས
དོན་དམ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྐྱེས་པ་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད། དཔེར་ན། སྟེང་ཇེའི་རང
གཟུགས་འཕགས་པ་སྒྲུན་རས་གཟིགས་ནི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྙུག་བསྔལ་ལས
སྐྱོབ་པའི་ཐུགས་བརྩེ་བ་སྟེང་ཇེ་ཆེན་པོ་མཚོན་ཕྱིར་སྐབས་འགར་ཕྱག་སྟོང་དང་སྒྲུན
སྟོང་ལྟན་པར་བསྟན་ཡོད། དུས་ཚོད་འདི་ནས་འགོ་བཙུགས་ཏེ་རིན་པོ་ཆེ་ནི་ཐམས
ཅད་གཟིགས་པ་དང་། ཐམས་ཅད་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པའི་མེའི་ལྟ་ལྟ་བུའི་ཁྱད་ཚོས་འདི
བདག་གིར་བཞེས་པ་ལྟར་མངོན། ཐབས་ལམ་སྟ་ཚོགས་ཀྱི་སྐོ་ནས་ཁོང་གིས་མི་ཚེ་དང
མཉམ་དུ་མཛད་འཕྲིན་སྐྱོང་སྟངས་དེ་གཟངས་སུ་ཐོན་པ་ཞིག་རེད། ཁོང་ནི་དུས་ཀུན
ཏུ་མི་འདྲ་མིན་དང་ལྟན་དུ་ཚོས་སྟ་ཚོགས་པའི་སྐོར་ལ་ཁ་བརྡ་བརྒྱ་ཕྲག་མང་པོ་དུས
གཅིག་ལ་གནང་གི་ཡོད་པ་ལྟར་མངོན། གལ་ཏེ་ངས་འབྲེལ་བ་འདི་དག་ཚང་མ་དང་।
ཁོང་གིས་རྒྱ་བ་གཅིག་གི་ནང་དུ་གང་གནང་པ་ཐམས་ཅད་ལ་འགྲེལ་བཤད་བྱེད་རྒྱའི
འབད་བཙོན་བྱས་ནས་ཞོག་གྲངས་བརྒྱ་ཕྲག་མང་པོ་ཁེངས་ཀྱི་རེད། དེ་དང་ཆབས་ཅིག་ཏུ
ཁོང་དང་ལྟན་དུ་ཡོད་དུས་གང་ཡང་བྱང་མ་སོང་སྟམ་པ་འདྲ་བོ་ཡང་ཡང་ཡོང་གི་ཡོད།
མཇུག་འཕྲིན་འདི་དག་ཚང་མའི་དབུས་སུ་ཁོང་ནི་ཅ་ལས་པའི་ཕྱི་གསལ་ནང་གསལ་

དང་། ཕྱུགས་རྒྱ་ཡངས་པོ་ཡོང་བའི་ལམ་ཞིག་ཡོད་པ་དང་། ཁོང་དང་མཉམ་དུ་ཡོད་དུས་ཁོང་གི་ཕྱུགས་གཞན་ལ་གཡེང་འདུག་སྟེམ་པ་ཞིག་ནམ་ཡང་ཚོར་དགའ། ཁོང་གིས་ཕྱིད་རང་ལ་བཀའ་མོལ་གནང་བའི་སྐབས་སུ་ཁོང་གི་ཕྱུགས་སྟང་ཡོངས་ཇོ་གས་རྒྱ་ཏུ་ཕྱིད་རང་ལ་ཡོད་པ་ཚོར་ཕྱུག། ངའི་བསམ་པར་ངས་ང་ཚོའི་མི་ཚེ་དང་ཏ་ཅང་འབྲེལ་འདྲིས་ཆེ་བའི་མི་འདི་དག་དང་། ཉུར་ཟིང་དེ་ཚོ་ངས་བཟོད་སྒོམ་ཕྱུག་པའི་རྒྱ་མཚན་གཅིག་འདི་རེད་སྟམ། ཁོང་ཚོས་ཁོང་ངའི་ས་ནས་འཕྲོག་གི་འདུག་སྟམ་པ་ཞིག་ང་ལ་མ་བྱུང། ཁོང་ཡོད་པའི་སྐབས་སུ་ཁོང་ངའི་ཆེད་དུ་དོན་དམ་དུ་ཡོད།

ཕྱོགས་གཞན་ཞིག་ནས་གལ་ཏེ་ང་ཚོར་ང་གཉིས་གཅིག་ཕུར་ཐོད་རྒྱའི་དུས་ཚོད་ཅིག་དགོས་ཀྱི་ཡོད་ན། དེ་ནི་ང་ཚོའི་ཐོག་ཏར་གྱི་ཁང་པའི་ནང་དུ་དང་། ཁོང་གི་གསུང་ཚོས་ཀྱི་ཆེད་དུ་སྐོར་སྐྱོད་གནང་བའི་སྐབས་སུ་འབྱུང་ཐབས་མེད་པ་དེ་ང་གཉིས་ཀས་ངོས་ལེན་བྱེད་འགོ་བཙུགས་པ་ཡིན། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་བཟའ་ཚང་གི་ཆེད་དུ་དུས་ཚོད་ཟུར་བཅད་ཀྱིས་ང་ཚོས་ཐོ་གས་ཐོ་ཁ་ཁང་ངམ། གུང་གས་ང་དུ་འགྲོ་རྒྱ་འགོ་བཙུགས་པ་ཡིན། སྐབས་རེ་རོགས་པ་བྱེད་པར་མི་གཞན་དག་འདྲ་ཡང་བ་ལས་དེ་མིན་འགོ་ཐོ་ཁ་ཁང་སུ་རིན་པོ་ཆེ་དང་། ང་། ང་ཚོའི་ཕྱུ་གུའམ། རིང་པོར་མ་ཐོགས་པར་བྱུང་བའི་ཕྱུ་གུ་ཚོ་མ་གཏོགས་མེད།

ངས་དྲན་སོས་པའི་ང་ཚོའི་ཐོ་ཁ་ཁང་དང་པོ་དེ་ཟླ་གཅིག་ཏུ་དམར་འབྱར་ཡིན་ཁ་ཐུ་ལོ་ ༡༩༧༧ ལོར་ནི་ཉུ་མེག་ས་ཁོ་ལ་ཕྱིན་པ་ཡིན། དཀར་ཆ་ང་ལ་མོ་ཏ་གཏོང་ཚོག་པའི་ལག་འཁྱེར་ཡོད་པས་ངས་མོ་ཏ་བཏང་ནས་ང་ཚོ་གསུམ་ས་ནས་ཟ་ཐེ་ལ་ཕྱིན་པ་ཡིན། མར་ལམ་ང་ཚོ་མཚན་གཅིག་ལྟོ་ཁ་ལོ་ར་ཏོའི་རི་ཁྲོད་ཀྱི་འགྲལ་ཁང་ཞིག་ཏུ་བསྡད་པ་ཡིན། ང་ཚོས་ཞོགས་ཇ་འཐུང་བར་ཁའོ་ལྟོ་ཡེའམ་ཕྱུགས་ཕྲིའི་ཇ་ཁང་ཞིག་ཏུ་རིན་པོ་ཆེས་ཁོང་རང་གི་ཕྱིང་ཞུ་དེ་ཁྱོན་ཏེ་ཕྱིན་པ་རེད། དེ་ནས་ང་ཚོས་ནི་ཉུ་མེག་ས་ཁོའི་ནང་ལ་འཛུལ། དེ་གར་ང་ཚོས་ཁང་བདག་གི་ཁང་ཆུབ་ཏུ་བཞག་ཡོད་པའི་མོ་ཏའི་ཁང་ཆུང་ཞིག་གླས་པ་ཡིན། ང་ཚོ་དེ་གར་ཡོད་དུས་རིན་པོ་ཆེས་ཟླ་ཕྱེ་སྐྱོང་གི་ཐད་ལ་ཕྱག་རོགས་ཞེ་ཏགས་

གནང་བྱུང། ཁོང་གིས་ཐུགས་ཀྱི་ང་ཚོའི་མཁན་དུ་བསྟལ་བ་སོགས་ཁོ་ལ་བྱམས་རྗེང་ཞེ་དགས་གནང་སོང། ངས་གཟུགས་པོ་འཕྲུད་དུས་ཁོང་གིས་ཐུགས་ཀྱི་ལ་གཟིགས་རྟོག་གནང་བ་དང། གལ་ཏེ་ཁོ་དུས་ནི་ང་སྐད་གཏོང་གནང་གི་ཡོད། ཕེངས་ཤིག་ངས་རིན་པོ་ཆེ་ཐུགས་ཀྱི་མཁན་དུ་གཅིག་ཕུར་བཞག་སྟེ་ང་རང་ཚོང་ཁང་ལ་བཟའ་ཚས་ཉོ་བར་ཕྱིན་པ་ཡིན། ཁོང་གིས་ཕྱག་ཡ་གཅིག་གིས་ཚུ་གདན་བརྟེ་སྟངས་ཤེས་འདུག ཁོན་ཀྱང་ཐུགས་ཀྱི་ཡིས་གཟུགས་པོ་ཕར་གཏུ་ཚུར་གཏུ་ཕྱེད་དུས་ཁོང་ལ་ཚོག་པ་ཟ་བ་ཡང་བྱུང་འདུག ནི་ཉ་མེག་ཞི་ཁོ་ནུ་རིན་པོ་ཆེས་ཁོང་རང་གི་འབུ་ཐིན་འགོག་པའི་ཐབས་ལམ་དེ་ཚོད་ལྟ་ཡང་གནང་སོང། ང་ཚོའི་མོ་ཏའི་ཁང་པར་བཙན་འཛུལ་བྱེད་མཁན་ཀྱི་གྲོག་མ་ཆུམས་རིན་པོ་ཆེ་ལ་གསོད་འདོད་མེད་པས། ཁོང་གིས་དཀར་ཡོལ་དང་ཤེལ་ཕོར་ཡོད་ཁའི་མཐའ་བུ་ཞེ་ཏིག་ཟིར་བའི་ཏིག་ཁེལ་གྱི་ཆུ་དེའི་ཕིག་ལམ་ཕྱ་མོ་རེ་འཐེན་གནང་སོང། གང་ཡིན་ཟིར་ན། ཁོང་གིས་གྲོག་མས་ཞེ་ཏིག་བཆལ་ཏེ་འགྲོ་ཐུབ་ཀྱི་མ་རེད་དགོངས་འདུག ངོན་བཅོས་ཐུ་དེས་ནུས་པ་ཐོན་སོང།

ང་ཚོས་ས་ནས་ཐ་ཚེ་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་ཁྲོམ་གཤུང་ལྟེ་བ་དེར་ཞུང་ཐང་ལ་ཁྲོམ་སྐོར་བྱས་ཏེ་དངོས་ཆས་ཉེ་པོ་ཉོ་རྒྱ་ཡོད་མེད་བལྟས། བཞི་མདོའི་ཟུར་གྱི་ཞུང་ལམ་གྱི་ཐོག་ཏུ་རྒྱ་ཅོག་གམ། ཡང་ན་མལ་གཟན་བཏིང་བའི་སྟེང་ལ་ཕ་ཆས་དང། རྒྱན་ཆ། ཚོང་ཆས་གཞན་བཅས་བཀྲམ་སྟེ་བསྡད་པའི་ཚོང་པ་ཕལ་ཆེ་བ་ནི་ཞ་རིའི་གདོད་མའི་མི་རིགས་ཆུམས་རེད། ང་ཚོ་དེ་གར་ཡོད་དུས་རིན་པོ་ཆེས་ང་ལ་དཏུལ་དང་གཡུ་ཡི་རྒྱན་ཆ་འགའ་ཤས་ཉོ་གནང་བྱུང། ཁོང་གིས་ཞ་རིའི་གདོད་མའི་མི་ཚོ་བོད་པ་དང་ཏ་ཅང་འདྲ་བོ་འདུག་གསུངས་བྱུང། ང་ཚོས་ཞ་རིའི་གདོད་མའི་མི་རིགས་ཀྱི་རིག་གཞུང་ནང་གི་སྒྲ་མའི་སྐོར་དང་ཁོང་དེར་ཐུགས་མཉེས་པོ་ཡོད་པའི་སྐོར་ལ་ཁ་བརྡ་བྱས་པ་ཡིན། ང་ཚོས་སྐོར་སྐྱོང་དེའི་སྐབས་སུ་དེའི་ཁུལ་གྱི་གདོད་མའི་མི་རིགས་ཀྱི་གནའ་ཤུལ་མང་པོར་ལྟ་བར་བསྐྱོད་པ་ཡིན།

ང་ཚོ་གཉིས་ཀ་སས་ཐ་ཐ་ཡི་མེག་སི་ཁོའི་ཁ་ལག་ཁ་ཚ་བོ་དེར་དགའ་པོ་ཆགས་སོང་། དགོང་དྲོ་གཅིག་ལ་ང་ཚོར་སན་ཐ་ཐ་ཡི་ཟ་ཁང་གོང་ཆེན་ཞིག་གི་ནང་ཁ་ལག་ཟ་འདོད་བྱུང་། སྐབས་དེ་དུས་ང་ཚོར་དཏུལ་ཞེ་དགས་མེད་ཙང་འདི་རིགས་ཡོང་རྒྱ་དགོན་པོ་རིན་པོ་ཆེས་ང་ཚོས་ཡོད་ངོམ་བྱེད་རྒྱར་ཕུ་ཚུགས་གནང་སོང་། ང་ཚོས་གཟབ་འཕྲོར་ཐུས་ཏེ་རོལ་ཆོད་ལྟན་པའི་དགོང་དྲྭི་ཁ་ལག་ཅིག་བཟའ་རྒྱར་ཀུབ་བཀྲག་མངགས་པ་ཡིན། ཟ་ཁང་དེ་ཡོངས་ཤོགས་ལྷུ་མ་དམར་པོས་བརྒྱན་ཏེ་ཁ་ལག་བཟའ་སའི་ས་ཆ་དམིགས་བསལ་ཞིག་ཡིན་པ་འདུ་བོ་འདུག ང་ཚོར་ཁ་ལག་ཀྱ་ནོམ་པ་ཞིག་ཞུས་བྱུང་ལ། ཡོད་ཚད་ལྟ་ན་སྟུག་པའི་སྒོ་ནས་བཤམས་འདུག ཁ་ལག་ཟ་བཞིན་པའི་སྐབས་སུ་རིན་པོ་ཆེས་ཞོ་ཁོག་སྲེག་མ་དེ་ལག་ཏུ་བླངས་ཏེ་སོ་བཏབ་གནང་སོང་། ངས་ཁོང་ལ་ "གཅེ་གནང་གི་ཡོད་དམ། འདི་ནི་ཏ་ཙང་ཏ་ཙང་གི་ངོ་ཚ་བོ་རེད།" ཅེས་ཞུས་པ་ཡིན། ཁོང་གིས་ལམ་སེང་ "ཕོ། རྒྱལ་སྲས་ཐ་ལིབ་སི་ལགས་ཀྱིས་འདི་འདྲ་བོ་གནང་གི་རེད།" ཅེས་ལན་གནང་བྱུང་།

ཁྱོན་ཡོངས་ནས་བཤད་ན་ཁོང་གིས་ས་ཆ་ཐ་ཡི་ས་ཆ་དང་། ཨ་རིའི་གདོང་མའི་མི་རིགས་ཀྱི་ཡུལ་སྲོལ་གོམས་གཤིས་ལ་འཇེལ་བ་ཤུགས་ཆེར་ཚོར་གནང་འདུག ང་ཚོ་དེར་ཏ་ཙང་རྒྱིད་པོ་བྱུང་བས་ལོ་ཇེས་མ་ཡོང་རྒྱའི་འཚར་གཞི་བྱས་པ་ཡིན། ཁྱིམ་ལ་ལོག་ཡོང་སྐབས་རིན་པོ་ཆེས་ང་ཚོའི་བུ་དང་པོ་དེའི་མིང་ལ་གླིང་གི་གེ་ས་རྒྱལ་པོའི་མཚན་ལས་ཏེ་ "གེ་ས་ར་" ཞེས་བཏགས་ཡོད་ན་ཅི་མ་ཟུང་གསུངས། ངས་ཁོང་ལ་ཐུགས་ཁལ་མ་གནང་ང་ཚོའི་བུ་ཇེས་མའི་མིང་ལ་དེ་ལྟར་བཏགས་ན་འགྲིག་གི་རེད་ཞུས་པ་ཡིན།

ང་ཚོ་ཐོ་ལ་ཅར་དུ་ཕྱིར་འཁོར་ཇེས་རིན་པོ་ཆེ་གསུང་ཚོས་ཀྱི་སྐོར་སྐྱོང་གཞན་པ་ཞིག་ལ་ཕེབས་སོང་བས་ང་ནང་དུ་ལུས་སོང་། ཇོན་ཐེ་ཁ་ལར་རིན་པོ་ཆེའི་ལྟན་དུ་ཕྱིན་པ་དང་། མར་ཐེན་ཁ་ཞི་ཞར་ཡང་ས་གནས་གཞན་ཞིག་ལ་ཕྱིན་ཏེ་མེད། འདིའི་སྐབས་སུ་ཞི་ཏི་ (P.D) ཞེས་པའི་སྒོ་ཐ་མ་ཆན་པ་གཞན་ཞིག་ཀྱང་ང་ཚོ་དང་མཉམ་དུ་ང་ཚོའི་ནང་ལ་སྡོད་ཀྱི་ཡོད། རིན་པོ་ཆེ་མེད་པའི་སྐབས་དེར་ཞི་ཏི་ཡིས་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་དང་

འཕྲལ་བ་ཆད་རྒྱུ་འགོ་བཙུག་ཏེ་མཐའ་མ་དེར་ཐེམས་ཁམས་འཚོལ་བའི་ནད་ཅིག་བྱུང་སོང་། ང་རང་གཅིག་ཕུས་དེར་གདོང་ལེན་བྱེད་དགོས་ཐུག་བྱུང་།

ང་གཤེས་ཁྲོམ་རྩ་ཆེན་མོར་མཉམ་དུ་འགྲོ་སྐབས་ཕི་ཏེ་ཡིས་ཕཀ་ཤ་ཇེན་པ་ཆེན་པོ་ཞིག་དང་འཚོག་ཏའི་འཚག་མའི་ཁུག་མ་ཅུ་ཅང་ཆེན་པོ་ཞིག་བླངས་སོང་། ང་ཚོའི་ཁྲོམ་ན་འཚོག་ཏ་འཐུང་མཁན་ཐུ་གཅིག་ཀྱང་མེད་སྟབས། ངས་དེ་ཡ་མཚར་ཞིག་ཏུ་མཐོང་བྱུང་། འོན་ཀྱང་ངས་དེའི་སྐོར་ལ་མནོ་བས་མ་ཞེ་ཏགས་བཏང་མེད། མཚན་དེར་ང་ཉལ་ཟིན་པའི་ཇེས་ཐུ་ཕི་ཏེ་ངའི་ཉལ་ཁང་དུ་ཐེམས་འཚོ་མ་ཟིན་པའི་ནང་ནས་སྒེས་བྱུང་། ཁོའི་སྐད་ཀྱི་གཏངས་དང་། ཅིད་སྟངས། ངག་གི་ཐུ་གདངས་ཀྱིས་ང་ལ་འཇིགས་སྟང་སྐྱེས་བྱུང་། ངའི་ས་ར་དམར་འབྱར་བུ་ཞིག་ཡོད་པས་ངས་ཁོ་ཉལ་ཁང་དུ་འཇོག་འདོད་མ་བྱུང་། དེས་ན་ངས་ཁོ་ཉལ་ཁང་གི་ཕྱིར་བཏོན་ཏེ་ཉལ་ཁང་གི་སྒོ་དེ་ནང་ལོགས་ནས་ལྷ་བའི་ཆ་སྒམ་གྱིས་བཀག་བཞག་པ་ཡིན། ཁོས་དུས་ཡུན་གང་འཚམས་ཤིག་གི་རིང་ལ་སྒོ་བརྒྱང་སྟེ་ནང་ལ་འཕྲལ་རྒྱའི་འབད་བཙོན་བྱས་སོང་། འདི་ལྟར་མཚན་འགའ་ཤས་ཤིག་བྱུང་སོང་། མཚན་རེ་རེ་བཞིན་ཁོས་ཉལ་ཁང་ནང་དུ་འཕྲལ་ཐབས་བྱས་པ་དང་ངས་སྒོ་བཀག་ཏེ་བསྡད་པ་ཡིན། དེ་ནས་ཞོགས་པ་ཞིག་ལ་ང་ཡར་ལངས་ཏེ་ལྟ་བའི་ཆ་སྒམ་དེ་ཚུར་འཐེན་ནས་ཁང་པའི་གཡས་གཡོན་དུ་ལྟ་དུས་ཕི་ཏེ་གང་དུའང་མཐོང་རྒྱ་མི་འདུག ངས་དམར་འབྱར་དེ་ཡར་བསྒང་ངས་ཏེ་ཀྱོན་ཆས་གཡོག་ནས་ཀྱེ་ཆ་རྒྱག་པར་འགྲོ་ཐེས་བྱས། ང་མོ་ཏ་ཡོད་ས་འགྲོ་དུས་ངས་ཕི་ཏེ་ཐྲོར་མེལ་ཁན་ཡོན་དུ་ཡོད་པའི་ང་ཚོའི་ཁྲོམ་མདུན་ཀྱི་ལམ་སྟེང་དུ་དམར་ཏེང་དུ་འགྲོ་བཞིན་པ་མཐོང་བྱུང་། ངས་ཁོ་ནང་དུ་བཀུག་སྟེ་ལྟ་བ་འགའ་ཀྱོན་དུ་བཙུག་པ་ཡིན།

སྐབས་དེར་ངས་རིན་པོ་ཆེར་ཁ་པར་བཏང་ནས་ང་ཚོས་གནད་དོན་འདི་གང་མཁྱོགས་ཞེལ་ཐབས་བྱེད་དགོས་ཞུས་པ་ཡིན། དེ་ཅིན་ཕྱི་ཏོ་རིན་པོ་ཆེ་ནང་དུ་འཁོར་བ་དང་ཁོང་ལ་ཕེབས་བསུ་ཞུ་བའི་སྟོན་མོ་ཞིག་ང་ཚོའི་ཁྲོམ་དུ་བཏང་། ངས་རྒྱན་ནང་བཞིན་རིན་པོ་ཆེ་མཇལ་བར་མི་མང་པོ་སྒེས་སོང་། དགོང་ཏོ་དེར་ཕི་ཏེའི་སྟོང་པ་ཇེ་

སྒྲུག་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང་ཁོ་ལ་རོགས་རྒྱོར་དགོས་པ་གསལ་པོ་རེད་འདུག རིན་པོ་ཆེས་ཁོ་ལ་ཡུད་ཙམ་བརྟག་ཞིབ་གནང་རྗེས་ "ང་ཚོས་ཁོ་སྒྲན་ཁང་ལ་བསྒྲལ་དགོས་རེད་བསམ་གྱི་འདུག" ཅེས་གསུངས། དེས་ན་ཇོན་ཐེ་ཁང་གིས་ང་ཚོའི་ས་ཆམས་འཛུག་པའི་གྲོགས་པོ་དེ་མོ་ཏ་ཞིག་གི་ནང་ལ་འཁྱིད། ངས་རིན་པོ་ཆེ་མོ་ཏ་གཞན་ཞིག་གི་ནང་ལ་གདན་འདེན་ཞུས་ཏེ་སྒྲན་ཁང་ལ་ཕྱིན། ང་ཚོས་གྲོག་ཕྲུར་ནས་མར་མེ་ཐལ་ཐོན་གཞུང་ལམ་གྱི་མཐའ་རུ་ཡོད་པའི་ཐོལ་ཏར་མེམ་མོར་རི་ཡལ་སྒྲན་ཁང་དུ་ཕྱིན། སྐབས་འདིར་ཞོགས་པའི་ཚུ་ཚོད་གཤིས་པ་ཡས་མས་ཤིག་རེད།

ཕི་ཏི་དང་ཇོན་ཐེ་ཁང་གཤིས་ང་ཚོའི་སྟོན་ལ་འཕྲོར་འདུག་པས་ང་ཚོ་སྒྲུག་ཁང་དུ་ཁོང་ཚོར་ཐུག ང་ཚོ་ཚང་མ་སྒྲུག་ནས་བསྡད་ཡོད་ས་དེར་སྐབས་དེའི་ལས་ཐོག་ནས་ཡོད་པའི་ས་ཆམས་ཀྱི་སྒྲན་པ་དེ་སྒེའུ་ཁ་ཅིག་ཐུང་། མི་ས་ཀུང་གང་མ་ལབ་སྟོན་ལ་ཕི་ཏི་ཡིས་ "འདི་སྐུ་ཞབས་སྒྲུག་པོ་རེད། ང་ཁོང་སྒྲན་ཁང་འདིར་བཅོལ་གཏད་ཀྱིད་དུ་ཡོང་བ་ཡིན།" ཞེས་བཤད་ཕོང་། དེར་རིན་པོ་ཆེས་ "ཕི་ཏི། ངོན་ཏངོས་ས་ང་ཁྱེད་རང་གཉིར་གཏད་ཀྱིད་པར་ཡོང་བ་ཡིན།" ཞེས་ལན་འདེབས་གནང་ཕོང་། ཕི་ཏི་ཡིས་ནད་པ་དེ་རིན་པོ་ཆེ་རེད་ཅེས་ཕུ་ཚུགས་ཀྱས་པས་མགོ་རྟེག་ཏུ་ཕྱིན་ཕོང་། མཐའ་མ་དེར་སེམས་ཀྱི་སྒྲན་པ་དེས་ "ཚང་མ་ཁ་རོག་ལ་བཞུགས་རོགས། ངས་ཁྱེད་གཉིས་ས་ས་ཁ་ཅིག་ཏུ་ཁྱེད་པར་ཡོང་མིན་དེ་ངས་མི་གསུམ་པ་ཞིག་ལ་འདི་ཆུ་ཡིན།" ཞེས་བཤད་ཕོང་། དེ་ཇེས་ལམ་སེང་ཕི་ཏི་སྒྲན་ཁང་དུ་བསྒལ་ཕོང་། ས་ངེས་འཇོན་དཀའ་བའི་དུས་ཚོད་མང་པོ་ཐུང་ཡོད། འོན་ཀྱང་ཕི་ཏི་ཡི་དོན་དག་འདི་མང་ཆེ་བ་ང་རང་གཅིག་ཤུས་གཙོང་ལེན་ཁྱེད་དགོས་པར་ཀྱུར་ས་ངང་ལ་འབྱར་དུ་ཐོན་པ་ཞིག་ཡིན། ང་ལ་མཚོན་ན་འདིས་རིན་པོ་ཆེ་མེད་དུས་སྐབས་སྐབས་སུ་ང་ཅི་ཙམ་གྱིས་གླགས་ཆེད་སྒ་བ་དང། ལེར་ཀུང་དུ་བོར་བ་ལ་བྱའི་ཚོར་བ་དེ་མཚོན་ཡོད།

དབྱར་ལ་དེར་ང་ཚོ་ཐོལ་ཏར་གྱི་ཁྱང་ཕྱོགས་སུ་ཆུ་ཚོད་གཅིག་ཙམ་འགྲོ་དགོས་པའི་ནོ་ལི་མོན་ཁེན་ཀྱལ་ཡོངས་སྒྲི་གླིང་འགྱམ་གྱི་གྲོང་བརྡལ་ཆུང་དུ་ཨ་ལེན་སྒྲི་གླིང་ཞེས་པ་

དེར་ཕྱིན་པ་ཡིན། དེ་གར་རིན་པོ་ཆེས་བར་དོ་ཐོས་གྲོལ་གྱི་བརྟེད་ཐུ་དང་འཕེལ་ཏེ་བར་དོ་དྲུག་གི་སྐོར་ལ་བགྲོ་གྲེང་ཚོགས་འདུ་རྒྱ་ཆེ་ཞིག་གནང་སོང། ང་ཚོས་ཨ་ལེན་སྤྱི་གྲེང་གི་འདུ་འཛོམས་བསྟེ་གནས་ཀྱི་མགྲོན་ཁང་གཙོ་བོའི་འགྲམ་གྱི་ཤིང་ཁང་ཆུང་ཏུ་ཞིག་ཏུ་བསྡད་པ་ཡིན། རིན་པོ་ཆེས་ཕྱི་ལོགས་སུ་ཕྱུས་པའི་གུར་ཞིག་གི་ནང་དུ་སྟོན་འཕྲིད་གནང་སོང། དཀ་ཆ་ཁ་ལོ་ར་ཏོའི་ནང་གི་བགྲོ་གྲེང་ཚོགས་འདུ་འདིར་སྟོན་མ་སུམ་བཅུ་ཙམ་ཞུགས་ཏེ། གུར་དེ་ཡོངས་སུ་ཁེངས་འདུག

རིན་པོ་ཆེས་བོད་དུ་ཁོང་གི་སྐུ་ཕྲེང་དང་ཁོང་གི་དགོན་པ་དེ་བར་དོའི་གསུང་ཆོས་ཉམས་ལེན་དང་ཁྱབ་སྒྲོལ་བྱེད་རྒྱུར་དམིགས་བསལ་འཕྲོལ་བ་ཡོད་སྐོར་ང་ལ་འགྲེལ་བཤད་གནང་བྱུང་ལ། ཁོང་གིས་ *১৫৮১* ལོར་འདི་དང་འཕྲོལ་ཡོད་ཀྱི་རྒྱུ་ཆའི་ཐོག་ལ་བགྲོ་གྲེང་ཚོགས་འདུ་ཕེངས་གསུམ་གནང་པ་རེད། ཁོང་གིས་མི་ཚེ་ལ་འཛོག་སྐོམ་གྱི་ཆང་གཞིའི་རྣམ་པ་ཞིག་ཉམས་ལེན་བྱེད་དུ་བཙུག་ཡོད་ཀྱང་། ཐོག་མའི་ལོ་ཡུན་འདི་དག་ནང་གི་ཁོང་གི་གསུང་བཤད་རྣམས་ནི་ཁོང་གི་ཆོས་བརྒྱུད་ནས་ཉ་ཅང་གནས་ཚད་མཐོ་བའི་གཏམས་ངག་རྣམས་སྐོབ་འཕྲིད་གནང་པ་རེད། ངའི་བསམ་པར་སྐབས་དེ་ཏུས་ཁོང་གིས་གང་གསུངས་པ་ནས་ང་ཚོ་ཞལ་ཆེ་བས་བརྒྱ་ཆ་གཉིས་ཙམ་མ་གཏོགས་ཤེས་ཡོད་ཀྱི་མ་རེད་སྙམ། མ་འོངས་པའི་ལོ་འགའི་ནང་དུ་གསུང་བཤད་ཀྱི་རྒྱ་ཆ་འགའ་ཞིག་ནང་པའི་ས་མཚམས་ཁམས་རིག་པར་དོན་གཉིར་ཡོད་པའི་སྐོབ་ཕྲུག་ཚོའི་སྦྱོང་ཚན་ཀྱི་ནང་དུ་བཙུག་པ་དང་། འགའ་ཞིག་ནི་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཐུ་རན་ས་སི་ཁ་ཕྱི་རི་མན་ཕེལ་གྱིས་དབྱིན་སྐད་བྱས་པའི་བར་དོ་ཐོས་གྲོལ་གྱི་འགྲེལ་བའི་ནང་དུ་བོད་སྦྱོང་བྱས་པ་རེད། འོན་ཀྱང་ངའི་བསམ་པར་འདིའི་སྐོར་གྱི་རྒྱ་ཆ་མང་པོ་ཞིག་རྟེས་སུ་མི་ཚེས་གཏན་བཤད་འདི་དག་གི་ཟབ་དོན་རྟོགས་པའི་ཆེད་དུ་ཁོང་ཚོའི་ས་མཚམས་ནང་དུ་བཞག་གནང་འདུག་སྙམ། ཁོང་ཞིང་ལ་ཕེབས་པའི་རྟེས་སུ་ལས་རིམ་འདིའི་ནང་གི་གཏམ་བཤད་རྣམས་ཁོང་གི་སློབ་མ་ཆུན་གྱས་དང་རྩོམ་ཕྲིག་པ་གཙོ་བོ་ཡིན་པ། ཏུ་ཀེད་ལིབ་ཀྱིས་ཞུ་ཕྲིག་བྱས་པའི་ "སྦྱོ་འཚོལ་ལས་འདས་པ་སྟེ། བར་དོ་དྲུག་གི་ཐོར་བ།" ཞེས་པའི་དེས་ཀྱི་ནང་དུ་བཙུག་ཡོད།

དབྱར་ཁ་ཤོས་མཚམས་དེར་ང་ཚོ་ཇ་མར་ཟླ་བ་གཅིག་གི་རིང་ལ་ཕྱིན་པ་ཡིན། ང་ཚོས་སྟག་གི་ཇ་མ་ནས་མོ་ཅའི་ནང་སྐར་མ་ལྔ་འགྲོ་དགོས་སའི་ཁར་ཁེ་མཚོ་འགྲམ་དུ་ཁང་པ་ཞིག་གླས་ཏེ་ཐུ་རན་ས་སི་ཁ་ཐྲི་རེ་མན་ཆེལ་ཡང་ང་ཚོ་དང་མཉམ་དུ་བསྡད་པ་རེད། དེ་གར་རིན་པོ་ཆེས "དཔལ་དང་། ལས་ཀ འཕྲིག་སྲེད་" ཅེས་པའི་འགོ་བཙོ་དགོ་ཕོག་ལ་བགྲོ་གྲེང་ཚོགས་འདུ་ཞིག་གནང་བ་དང་། དེའི་རྗེས་སུ་ཁོང་རང་དང་ཐུ་རན་ས་སི་ཁ་ཀཱིས་ཀྱིས་སྒྲུར་འགོ་འཛུགས་བཞེན་པའི་བར་དོ་ཕོས་གྲོལ་གྱི་སྐོར་ལ་གསུང་བཤད་རིམ་ཅན་ཞིག་གནང་སོང་། དེབ་དེའི་འགྲེལ་བའི་ཆེད་དུ་མོས་རིན་པོ་ཆེས་ཇ་མར་གནང་བའི་གསུང་བཤད་ཁག་གི་རྒྱ་ཆ་ནས་ཞུ་སྒྲིག་བྱས་ཡོད།

ཇ་མར་མི་ཚོགས་ཀྱི་འདུ་འཛོ་ཅུ་ཅང་ཆེ་ན་ཡང་། ཁང་པའི་ནང་དུ་དེ་ལས་གཡོལ་ཕྱབ་སྟེ་ནང་མི་མཉམ་འཛོམས་ཀྱི་དུས་ཚོད་ཡོང་གི་ཡོད། རིན་པོ་ཆེས་གསུང་བཤད་ཀྱི་སྐབས་སུ་མཚོད་ཆང་ཕྲུགས་ཆེ་མཚོད་གནང་གི་འདུག ཁོང་གིས་ཨ་རག་མཚོད་རྒྱ་དེ་ང་ཚོའི་མི་ཚེའི་ནང་གི་རྒྱན་ལྟར་ཀྱི་སྟང་ཚུལ་ཞིག་རེད་ཅེས་བཙོད་ན་ཚོག ཐུས་ཅས་དེ་དུས་ངས་དེ་དཀའ་ངལ་ཞིག་ཏུ་མཐོང་མ་བྱུང། གལ་ཏེ་རིན་པོ་ཆེ་བོད་དང། ཡང་ན་རྒྱ་གར་བོད་མི་བཅན་བྱོལ་བའི་ཁྲོད་དུ་བཞུགས་ཡོད་ན། ཁོང་ལ་ནང་པ་ས་ངས་རྒྱས་པའི་ཚོས་བཤད་གནང་རྒྱའི་གཞི་ཙ་བཙུགས་ཡོད་ཀྱི་རེད། དེ་གར་སྲོལ་རྒྱན་གྱི་སྒྲོམ་གཞི་ཞིག་ཡོད་ལ། ཁོང་གིས་ཅི་ཞིག་གསུང་འདོད་ཡོད་པ་དེར་ངོས་ལེན་བྱེད་པའི་གཞི་ཙའི་བསམ་ཤེས་ཞིག་ལྟར་ཡོད། དེའི་ཚབ་ཏུ་ཁོང་གིས་ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་ཡུལ་ཁམས་ཤིག་ཏུ་ལས་འགོ་གསར་རྩོམ་གནང་བ་རེད། ནུབ་ཕྱོགས་སུ་ནང་ཚོས་སྟོན་པ་ལ་ཁོང་གིས་ཆང་རག་དེ་ཐབས་ལམ་གྱི་ནང་ཚན་ཞིག་ལ་བེད་སྤྱོད་གནང་པ་རེད་ཅེས་ངས་བསམ་གྱི་ཡོད། དེས་ཞེམས་རྟལ་དུ་འབེབ་པ་དང་གོ་བརྡ་ཡག་པོ་སྤྲོད་ཐུབ་པར་ཕན་ཐོགས་འདུག་ཅེས་ཁོང་གིས་ང་ལ་གསུངས་བྱུང། གལ་ཏེ་དེ་མེད་ན་ཁོང་གིས་ཤིན་ཏུ་ཐད་ཀར་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་སྐོ་ནས་ཚོས་སྟོན་ཐུབ་ཡོད་མེད་ངས་མི་ཤེས། ནང་པའི་གསང་སྦྱགས་ཀྱི་ནང་དུ་ཙཱན་ཏྲི། ཏྲིན་ཀྱིས་བརྟན་བས་པའི་ཚང་ནི། དུག་དང་ཇོན་མོངས་བདུད་རྩིའམ། ཡེ་ཤེས་

ས་འགྱུར་འགྲོ་བ་མཚོན་གྱི་ཡོད། དེ་ནི་མི་ཚེའི་ནང་གི་གནས་སྟངས་སམ། བསམ་བློའི་ གནས་བབ་ཇི་འདྲ་ཞིག་ཡོད་རྒྱང་། དེར་གཡོལ་ཐབས་མ་བྱས་པར་ཏ་ཅང་ཐལ་ཆེ་བའི་ ཏུག་གསུམ་གྱི་བློ་ཆུམས་ངར་འཛིན་སྲོང་བ་དང་མྱང་འདས་ཐོབ་པའི་རྒྱུ་རྟ་བེད་སྲོད་ ཕྱིད་དགོས་པའི་བསམ་བློ་ཞིག་རེད། འདི་ལྟར་བཤད་ན་གླེང་སློང་གི་རྒྱུ་རྟ་འགྲོ་བ་ངས་ ཤེས་ཀྱི་ཡོད་ཀྱང་།[23] རིན་པོ་ཆེས་ཚང་རབ་མཚོད་རྒྱུ་དེ་འདི་ལྟར་གོང་སྲོད་གནང་པ་རེད་ བསམ་གྱི་ཡོད། ཕྱོགས་གཞན་ནས་བྱས་ན་གང་འཚམས་ཤིག་ནས་ཚང་རབ་གྱིས་ཁོང་གི་ རྒྱ་གཟུགས་ཀྱི་འགྲོད་བསྟེན་ལ་གནོད་འཚེ་ཆེན་པོ་བཟོས་ཡོད་པ་ངས་ངོས་ལེན་བྱེད་ཀྱི་ ཡོད། འོན་ཀྱང་རྒྱབས་དེ་དུས་ཏི་བ་དེ་མ་རེད། དེའི་རྒྱབས་སུ་ཁོང་གིས་མཚོད་ཚང་ བཞེས་པ་དེས་ང་ལ་དཀའ་ངལ་གང་ཡང་བཟོས་མ་བྱུང་།

རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་བཤད་ཀྱི་རྒྱབས་སུ་མོ་ཏའི་ནང་ཕར་ཚུར་གདན་འདེན་ཞུ་ ཨ་ཁན་ཕལ་ཆེ་བ་ང་རེད། མཚན་གཅིག་ལ་ང་ཚོ་ཇ་མ་ནས་ནང་ལ་ལོག་ཕྱིར་མོ་ཏའི་ ནང་དུ་འཛུལ་རྒྱབས་ཁོང་ཞེ་དགས་ར་བཟེ་ཚར་འདུག ངས་ཏར་ལེ་མཚོ་འགྲམ་དུ་ཡོད་

23 རིན་པོ་ཆེས་ཚང་རབ་ལ་འཇེལ་བ་ཡང་དག་ཇི་ལྟར་འཛོག་པའི་ཁོང་རང་གི་གཟེགས་ཚུལ་གྱི་རྒྱོར་ལ་ "ཚང་ནི་སྒྲན་ དང་དུག་གཉིས་ཀ་ཡིན།" ཞེས་པའི་ཚེད་ཙོམ་ཞིག་བྱིས་གནང་པ་དེ་ "ཆོས་ཆུམ་བྱང་པའི་གསུང་འབྱམ་གཅེས་ བཏུས་" གྲེགས་བམ་གསུམ་པའི་ཨོག་གྲངས་ ༥༧ ནས་ ༥༨ ནང་དུ་གསལ། འདི་གར་ཚང་གི་ཡོན་ཏན་དང་རྒྱོན་ གྱི་རྒྱོར་ལ་ཁོང་གི་གཟེགས་ཚུལ་ཅི་ཡོད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་འགའ་ཞིག་ལྷང་ངའི་ཡིག་ཕྱིར་མོ་ཏའི་ ནང་དུ་འཛུལ་རྒྱབས་ཁོང་ཞེ་ངས་ཁ་བཟེ་ཚར་འདུག ངས་ཏར་ལེ་ཐོག་ལ་ཞིག་ཕྱིར་ཕྱི་ ཁ་ཕ་ནས་ནང་ལ་ལོག་ཕྱིར་ཕ་ཁ་ཚོ་ཇ་ཆ་ཚང་ཀློག་གནང་རོགས་ཞུ་འདོད་ཐུབ།

"ཡོངས་རྫོགས་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཡ་རབས་ཚུལ་མཐུན་དང་བཟང་སྤྱོད་ལ་གཞི་བཙོལ་བའི་ཐོག་འགྱུར་ལ་ལྟ་ སྟངས་ནས་ཁ་ཕ་ནས་ཀྱི་ཁ་ཕ་ཚང་ཀློ་ཁ་ཕ་ཁ་ཚང་ཀློ་ཁ་ཕ་ཁ་ཚང་ཀློ་ཁ་ཕ་ཁ་ཚང་ཀློ་ ཁ་ཕ་ཁ་ཚང་ཀློ་ཁ་ཕ་ཁ་ཚང་ཀློ་ཁ་ཕ་ཁ་ཚང་ཀློ་ཁ་ཕ་ཁ་ཚང་ཀློ་ཁ་ཕ་ཁ་ཚང་ཀློ་ ཁ་ཕ་ཁ་ཚང་ཀློ་ཁ་ཕ་ཁ་ཚང་ཀློ་ཁ་ཕ་ཁ་ཚང་ཀློ་ཁ་ཕ་ཁ་ཚང་ཀློ་ ཁ་ཕ་ཁ་ཚང་ཀློ་ ཁ་ཕ་ཁ་ཚང་ཀློ་

པའི་ང་ཚོའི་ཁང་པའི་མདུན་དུ་མོ་ཏ་བཀག་པ་དང་། ཁོང་གིས་ཁོང་རང་ངོས་ཀྱི་སྒོ་དེ་ཕྱིས་ནས་ཕྱི་ལ་ཐོན་པ་དང་མཐོང་མེད་དུ་ཡལ། ངས་མོ་ཏ་ནས་ཐོན་པ་དང་ས་དོང་ཞིག་གི་ཟུར་དུ་མོ་ཏ་བཀག་ཡོད་པ་ཤེས་བྱུང་། རིན་པོ་ཆེས་ཨ་རཀ་མཚོད་ཏགས་པས་ལྷོད་པོ་བྱས་ཏེ་ས་དོང་ནང་བཞུགས་འདུག་ལ། སྟབས་ལེགས་པ་ཞིག་ལ་ཆས་སྐྱོན་གང་ཡང་བྱུང་མི་འདུག ངས་ཁོང་ས་དོང་ནས་ཕྱི་ལ་འདོན་ཆུར་རོགས་པ་བྱས་པ་ཡིན།

དུས་སྐབས་གཞན་ཞིག་ལ་ཅར་ལེ་མཚོ་འགྲམ་དུ། དགོང་ཚིགས་ཟིན་པའི་ཇེས་སུ་ཁོང་གིས་ཚོམས་ཁང་གི་མཐིལ་ཤིང་སྟེང་དུ་ཏན་མེད་དུ་མ་འགྱེལ་བར་དུ་ཨ་རཀ་མཚོད་པ་རེད། ངས་ཁོང་མཚན་གང་དེ་གར་ལུས་འདོད་མ་བྱུང་ལ། ང་རང་གཅིག་ཕུར་ཉལ་འདོད་ཀྱང་མ་བྱུང་། དེས་ན་ངས་ཁོང་ཉལ་ཁྱིའི་སྟེང་དུ་སྐྱེལ་ཐབས་བཙལ་བ་ཡིན། ངས་རྒྱ་གར་ནས་བཟོས་པའི་ཉལ་ཐུལ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཆྱེད་བྱུང་། ངས་ཁོང་དེའི་ནང་ལ་བཏུམས་ཏེ་ཐང་ལ་བྱུད་དེ་ཕྱིན་པ་ཡིན། ཁོང་ལྷོད་ཁོག་ཆེན་པོ་ཡོད་ཙང་ལས་སྣ་པོ་མ་བྱུང་། ཉལ་ཁང་དུ་སྐེབས་ནས་ངས་མལ་གཟན་ནས་ཉལ་ཁྱིའི་སྟེང་དུ་ཏི་ལྷར་བསྐྱལ་ཐུམ་པའི་བསམ་བློ་བཏང་ནས་བསྡད་ཡོད་པའི་སྐབས་སུ། ཁོང་གིས་གད་མོ་དགོད་རྒྱ་འགོ་བཙུགས་ཏེ་ཡར་ལངས་ནས་ཚོམས་ཁང་དུ་ཅ་ཅང་མཁྱོགས་པོར་ཕྱིན་སོང་། ཁོང་གིས་དེ་གར་ཡང་སྐྱར་མར་ཉལ་ཏེ་ཏན་པ་འཐོར་བ་ནང་བཞིན་བཞུགས་སོང་།

ང་ཚོས་ཇ་མར་ཡོད་པའི་མི་ཚོ་དང་ལྷན་དུ་ཁ་ལག་ཡང་ཡང་ཟོས་པ་ཡིན། འོན་ཀྱང་སྐབས་རེ་ང་ཚོས་རང་གི་ཁང་པར་བར་བཟའ་མི་དང་ལྷན་དུ་ཟ་གི་ཡོད། རིན་པོ་ཆེ་རྒྱན་དུ་དགོང་ཚིགས་ལ་ཤ་ཡོད་ན་མཉེས་པོ་ཡོད། དགོང་དྲོ་གཅིག་ངས་ལུག་ཤ་ཁུང་པ་ཞིག་བཟོ་རྒྱར་དཀའ་ལས་ཞེ་ཏན་ཁུབ་པ་ཡིན། ཁོང་གིས་དགོང་ཚིགས་ལ་སྐྱག་ཡུན་རིང་བས་བཟོད་བསྲན་མ་ཐུབ་པའི་སྐོ་ནས་ང་ལ་ "འདི་དོན་མེད་རེད། ཟས་གཡོ་སྐོལ་བྱེད་རྒྱ་དང་བཟའ་རྒྱ་འདི་ཆ་ཚང་ལ་དོན་དག་མི་འདུག ཁྱོད་ཀྱིས་དགོང་ཚིགས་བཟོ་རྒྱར་དུས་ཚོད་རིང་པོ་བཏང་བ་རེད། བཟའ་རྒྱ་ལ་དུས་ཚོད་ཉུང་ཏུ་ཞིག་ལས་འགོར་ཀྱི་མེད།" ཅེས་གསུངས་བྱུང་། ངས་དགོང་ཚིགས་དང་མཉམ་དུ་བཟའ་རྒྱའི་ཆེད་ཚལ་ཞིང་

ནས་སྟོ་ཚལ་འགའ་ཞིག་འཕྲུ་ཏུ་ཕྱི་ལ་ཕྱིན་པ་ཡིན། ང་ཕྱིར་འཚོར་དུས་རྒྱ་ཅོག་སྟེང་དུ་བཤམས་པའི་ལྷག་ཤའི་ཁུང་པ་དེར་ས་ལོ་བརྒྱབ་སྟེ་ཤ་རྩོག་ཆེན་པོ་ཞིག་བཀོག་ཚར་ནས་མི་འདུག རིན་པོ་ཆེས་ལྷག་ཤ་དེ་ལག་པས་བླངས་ཏེ་དེར་ས་ལོ་བརྒྱབ་ནས་ཁོང་རང་གི་དགོང་ཚོགས་བཞེས་ཟིན་འདུག

དབྱར་ཐོག་དེ་ང་ཚོ་ནུ་ཆུ་ཡན་དང། ལི་ལ། ཀིཡ། ཅེ་ལེན་བཅས་ཀྱི་མཁན་དུ་ཁོང་ཚོའི་ཁེར་ཕྲེ་ལ་ཡོད་པའི་ཁང་པར་བསྡད་པ་ཡིན། དེ་ནི་ཕྱར་ནེད་ཀྱི་ཉེ་འགྲམ་དུ་འདུག ང་ཚོ་ཅར་ལྷ་མཚོ་འགྲམ་དུ་སྟོད་དུས་ཟླ་བ་དགུ་པའི་ནང་ལ་ལི་ལ་ལ་རྒྱ་ཟུག་བརྒྱབ་པས་ང་ཚོས་ཁོང་ཚོའི་ས་ཐང་ཕྱུ་ཀུ་བཙའ་ལ་སྦྱང་བར་ཕྱིན་པ་ཡིན། ནུ་ཆུ་ཡན་ཀྱིས་རྒྱ་གཡོག་རང་ཉིད་ཀྱིས་བྱེད་རྒྱ་བྱས་ཀྱང། ལི་ལར་རྒྱ་ཟུག་ཤུགས་ཆེ་བྱུང་བས་ས་ནད་ཇོན་སི་ཟླ་རིའི་སྨན་ཁང་དུ་ཁྱིད་དེ་མོའི་བུ་བཟློ་དེར་རྒྱས་པ་རེད། དེའི་ཇེས་སུ་ལི་ལ་དང་ང་གཉིས་ཀྱིས་ང་ཚོའི་ཕྱུ་ཀུར་ལྷ་རྒྱོང་བྱས་ཏེ་དུས་ཚོད་མཁན་དུ་བསྒལ་བ་ཡིན། རིན་པོ་ཆེས་ཇ་མར་ཕྱུ་ཀུར་ཕྱིན་ཏྲབས་གནང་རྒྱའི་ཚ་གཞིག་ཚུགས་ས་ཁང། ལི་ལ་ཡིས་བཟློ་དམར་འབྱར་ཆུང་དུ་ཞིག་ཡིན་དུས་ཕྱིན་ཏྲབས་ཞུ་བར་འཕྲིར་ཡོང་བ་ངས་ཏན་ས་ས་ཀྱི་འདུག

ས་ཐོན་ལ་དེར་ང་ཚོ་ཐུར་མོནད་ནས་ཐོན་དུས་ངས་ཐག་ལྟེ་འཁྱིད་དེ་དཀྱིན་ཡུལ་དུ་ཞེ་ས་ཐ་ལོ་བཟེ་ཁྱིམ་སྟེར་འོད་གསལ་ལ་ཐུག་འཕྲད་དུ་ཕྱིན་པ་ཡིན། རྒྱབས་དེར་ང་ཚོས་ཟླ་ལ་ཅར་ཀྱི་ཁྱིམ་དུ་ཕྱི་ཚོགས་ཞབས་ཞུའི་ལས་ཀྱེད་ལྟ་རྒྱོང་ཕར་ཡོང་རྒྱུར་ད་དུང་ཁྲག་བསྡད་ཡོད། ང་ཚོས་ལས་ཀ་དེ་དག་མཇུགས་པོ་ཀྱེད་ཐུབ་ཀྱི་མེད་པའི་བཟོ་འཇམ་པས་བཟོད་མ་བདེ་ཤུགས་ཆེ་བྱུང། ང་དཀྱིན་ཡུལ་དུ་ཡོད་དུས་རིན་པོ་ཆེ་ཁེ་ནར་གསུང་ཚོས་གནང་བར་ཕེབས་པ་རེད། ཨ་རིར་སྒྲིབས་པ་ནས་བཟུང་ཁོང་དེ་གར་རྒྱར་ལོག་གནང་པ་ཐེངས་དང་པོ་དེ་རེད་སྙམ། ཁོང་གིས་མོནད་རིལ་དང་ཏོ་རོན་ཏོ་གཉིས་ཀར་བགྱི་གྲྭང་ཚོགས་འདུ་གནང་རྒྱའི་དུས་བཏབ་པ་གནང་ཡོད། ཁོང་གིས་དཀྱིན་ཡུལ་དུ་ང་ལ་འོད་གསལ་ཀྱི་སྐོར་ལ་བཀའ་འདྲི་གནང་རྒྱ་དང། ཁོང་གིས་ང་ཅི་ཙམ་དྲན་

གྱི་ཡོད་པའི་སྐོར་ལ་ཁ་པར་ཡང་ཡང་གཏོང་བ་གནང་བྱུང་། རིན་པོ་ཆེས་ཏོ་རན་ཏོ་ནུ་ཁོང་གི་སྨོན་མ་དང་། བྱད་མེད་ཅ་ཅང་བབ་ཚགས་པོ། ཇེས་ས་ཁོང་གི་ལག་བསྟར་བྱེད་ཆེར་གྱུར་པའི་ཕྲེ་ལས་ལི་ཕེབ་སི་ཐར་ཞེས་པའི་ཁྱིམ་དུ་གསུང་ཆོས་གནང་འདུག ཁོང་དེ་གར་ཡོད་དུས་ཁོང་གིས་ཆེ་བསྟོད་ཤུགས་ཆེ་གནང་བའི་དགུང་ལོ་བྱུག་ཅུའི་དགྱེལ་ཙམ་དུ་ཕེབས་པའི་བོད་པའི་ཐྲ་མ་ཀ་ལུ་རིན་པོ་ཆེ་དང་མཇལ་འཕྲད་བྱུང་འདུག

སྟོན་ཐོག་དེར་ས་བཟུ་ལི་ར་ཤི་ཞེ་ཏགས་བསྡུན་ཏེ་མཁྱེས་ནད་ཞོག་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་ནད་ཀྱི་རྒྱུ་གང་ཡིན་གྱི་ནད་རྒྱས་ཆོད་མེད། རིན་པོ་ཆེས་དུས་རྒྱུན་དུ་ར་ཤི་ལ་ཀ་ར་བྱུང་བའི་གནས་ཚུལ་མཁྱེན་འདོད་གནང་གི་ཡོད། འདིའི་སྐབས་ཀྱི་རིན་པོ་ཆེའི་སྨོན་མ་ཉེ་བའི་གྲས་སྟོན་ལྟ་ཞེན་ནི་ཟླ་ཤར་དུ་ང་ཚོའི་ཆོས་ཚོགས་ས་མ་ཞུགས་སྟོན་ལ་ས་ནན་ཐུ་ར་ནི་ས་ཁོའི་བཟེན་ཆོས་ཚོགས་ཀྱི་སྨོན་མ་རྒྱུན་རིང་བྱས་པ་ཞིག་རེད། སྟོན་རིན་པོ་ཆེ་དང་ལྷན་དུ་ལེ་ན་ཁའི་སྐོར་སྐྱོད་འདིར་ཡོད་པ་དང་དེ་བཞིན་ཐུ་ར་ནང་། སྐལ་བཟང་ཡང་ཁོང་དང་ལྷན་རྒྱས་ས་ཡོད། ཀ་ལུ་རིན་པོ་ཆེར་མཇལ་འཕྲད་ཀྱི་དགོང་དྲོ་དེར། ཁོང་ཕེབས་ཚར་བའི་ཇེས་ས། སྐལ་བཟང་གིས་རིན་པོ་ཆེའི་ས་ར་བཅར་ཏེ་ར་ཤི་ལ་འཆི་ཌེས་པའི་ནད་མཆིན་པའི་འབྲས་ནད་ཞོག་ཡོད་པའི་ནད་རྒྱས་ཆོད་པའི་གནས་ཚུལ་ཞུས་འདུག

མོས་གནས་ཚུལ་བཤད་མ་ཚར་སྟོན་ལ་ཁོང་བཤུམ་འགོ་ཚུགས་འདུག ཇེས་མ་ཟློ་ཀྱིས་ང་ལ་རིན་པོ་ཆེ་ནི་འཆི་བདག་གི་དྲུང་དུ་སྒྲིས་པ་ལྟར་ཏུ་ཟུག་དང་བཅས་ཐ་ཌ་འདོན་བཞིན་བཤུམ་ཀྱི་འདུག་ཅེས་བརྗོད་བྱུང་། དོན་དངོས་ས་ཁོང་གི་ཐུན་ཆབ་ཁྲག་ལྟར་དམར་པོར་གྱུར་ཏེ་ཕྲེ་ལས་ལིའི་གང་ལྟར་དཀར་བའི་ས་གདན་གྱི་ས་ཀྲེང་དུ་ཟགས་སོང་ཞེས་ཟློས་ཀྱིས་བཤད་བྱུང་། དུས་ཡུན་རིང་པོ་ཞིག་གི་ཇེས་ས་ཁོང་གིས་བཤུམ་མཚམས་བཞག་ནས་ཟློ་ཟློས་ལ་ "ས་ང་ཞོག་སྟ་པོ་ནས་ཁྱེད་རང་རྒྱགས། ང་ཉེ་མ་འགའ་ཤས་ཀྱི་ནང་དུ་སྒྲིས་ཡོང་།" ཞེས་གསུངས་འདུག ཁོང་གིས་ར་ཤི་མ་ཏོངས་སྟོན་ཙམ་གྱི་ར་ཤི་ལ་ཐུག་འཕྲད་མཐའ་མ་དེ་ས་ནན་ཐུ་ར་ནི་ས་ཁོའི་བཟེན་ཆོས་ཚོགས་

ས་གནང་འདུག། རིན་པོ་ཆེས་རོ་ཤི་ཡི་སྐུ་ཕུང་ཞུགས་འབུལ་གྱི་ཆེད་དུ་ཕྱི་ཟླ་བཅུ་གཉིས་པའི་ནང་སྐྱར་དུ་དེ་གར་ཕེབས་པ་རེད། ཁོང་གིས་ཞུགས་འབུལ་གྱི་ཚོ་གའི་སྐབས་སུ་སྐུ་ཕུང་ལ་བོད་ལུགས་ལྟར་ཁ་བཏགས་དཀར་གཙང་ཞིག་ཕུལ་གནང་འདུག། རིན་པོ་ཆེས་ཕྱག་གཅིག་གིས་ཁ་བཏགས་དེ་བཤིག་ནས་ནམ་མཁར་འཕྱར་ཏེ་ལྷ་རྒྱལ་གྱི་གསུང་སྐད་ཤུགས་ཆེ་ཞིག་དང་དུས་མཉམ་དུ་ཁ་བཏགས་དེ་ཕུང་སྒམ་གྱི་ཐོག་ཏུ་མཛོས་ཤིང་ལྷ་ནས་ལྷུག་པའི་སྒོ་ནས་གསོལ་གནང་འདུག ཞུགས་འབུལ་གྱི་རྟེས་སུ་ཁོང་ལ་བཟེན་ཚོས་ཚོགས་སུ་འཛོམས་པ་ཚང་མར་གསུང་བཤད་ཅིག་གནང་རྒྱུར་འགོད་སྐུལ་ཞུས་པ་བཞིན་ཁོང་གིས་བཀའ་སློབ་གནང་པའི་སྐབས་སུ་སྤྱན་ཆབ་བཏོན་ནས་བཤུམ་པ་གནང་འདུག མི་འགའ་ཞིག་ལ་ཁོང་ཚོ་རང་གི་ས་མིས་སྟུག་ངོས་བཟུང་དང་། དེ་སྟོན་པ་ལ་དེས་ཕན་ཐོགས་བྱུང་ཞེས་བརྗོད་ཀྱི་འདུག

རིན་པོ་ཆེ་ནི་རོ་ཤི་ཡི་མི་ཚེ་དང་། མིག་ལྟོས་བཟང་པོ་བཞག་པ་ཆོས་ལ་ཅ་ཅང་ཐུགས་མཁྱུ་བས་ཁོང་གྲོངས་པ་དེས་ཐུགས་ཕམ་ཆེན་པོ་བྱུང་འདུག ངའི་བསམ་པར་གནས་ཚུལ་དེས་ཁོང་ལ་ཁོང་གཉིས་ཀྱི་འཚར་གཞི་བཟོས་པ་ཆོས་ལག་བསྟར་བྱེད་རྒྱུར་སྐུལ་ལྷག་ཐེབས་པ་འདུ། ཁོང་གིས་ས་མིས་ལ་དཀའ་ངལ་ཡོད་པའི་མི་ཚོ་ལ་གསོ་དཔྱད་ཁང་ཞིག་འགོ་འཛུགས་བྱེད་རྒྱུར་མཛོ་ལ་ཁོ་ཀ་ཡིན་ལས་འཚར་རམ། བྱམས་པའི་ལས་འཚར་ཞེས་པ་དེར་ཤུགས་སྟོན་བསྐྱོན་སོང་། མཛེ་ཞེས་པ་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་དུ་བྱམས་པ་ལ་གོ་བ་རེད། ཟླ་པོ་ ༡༩༧༣ ལོའི་སྟོན་ཁ་དེར་ནེའུ་ཡོག་གི་ཨི་ལི་བཟི་ཕྲེད་ཐོན་དུ་མཛེ་བསྟི་གནས་ཁང་དེ་སྟོ་ཕྱེས་པ་དང་། ཟླ་པོ་ ༡༩༨༩ ལོའི་འགོ་སྟོད་དུ་ལེགས་ཀི་དང་། ཤི་ལ་ཏིག་སོན་ཀྱིས་ས་ཆ་ཞལ་འདེབས་སུ་སྦྱད་དེ་ནེའུ་ཡོག་གི་ཤིང་ཏེལ་དུ་སྒོར་པ་རེད། ཁོང་གཉིས་ཀྱི་འཚར་སྟང་ལ་གཞི་བཞག་པའི་བསྟི་གནས་གཞན། ནུ་རོ་པའི་མཐོ་སྟོས་དེ་ ༡༩༨༩ ལོའི་དབྱར་ཐོག་དེར་ཟླ་འཁྱེད་གནང་བ་རེད།

ཟླ་པོ་ ༡༩༨༡ གི་ལོ་མཇུག་དེ་ནི་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་ཚེའི་ནང་དུ་ཆོས་ཐུགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་གཞན་ཞིག་བྱུང་བའི་དུས་ཚོད་གལ་ཆེན་ཞིག་རེད། ཟླ་ཟླ་བཅུ་གཉིས་པའི་ནང་དུ་

ཁོང་གིས་རང་མར་གསུང་ཚོས་གནང་སྟེ་བདུན་ཕྲག་གཅིག་བཞུགས་དུས་ང་སྨོལ་ཨར་དུ་བསྡད་པ་ཡིན། སྐབས་དེ་དུས་ཁོང་གིས་ནུ་ཟླ་ཡན་ལ་སྐུ་ཕྲེང་གྱི་ངོས་ནས་ཐུག་འཕྲད་གནང་སྟེ། ཁོ་ལ་ཁོང་རང་གི་ཚོས་བརྒྱུད་ཀྱི་རྒྱུད་འཛིན་གཙོ་བོ། རྗེ་རྗེའི་རྒྱལ་ཚབ་དང་ཐུགས་སྲས་བྱིད་དགོས་པའི་བཀའ་གནང་འདུག ངེན་པོ་ཆེའི་ཚོས་བརྒྱུད་ཀྱི་ནང་དུ་ཏྲི་མ་མེད་པའི་ཚོས་ཀྱི་གཏམས་ངག་ཚང་ལ་མ་ནོར་བ་དེ་མི་རབས་གཅིག་ནས་གཞན་ལ་རྒྱ་མཐུད་གནས་ཐབས་ཀྱི་འགན་འཛིན་དེ་བླ་མས་རང་གི་ཉེ་བའི་སློབ་མཁན། ཐུགས་ཀྱི་སྲས་གཅིག་གམ་དུ་མར་བརྒྱུད་སྲོད་བྱེད་སོལ་ཡོད། དུས་རྒྱུན་ཐུགས་སྲས་གཙོ་བོ་ཞིག་དང་དེ་བཞིན་ཉེ་བའི་ཐུགས་སྲས་དུ་མ་ཡོང་སོལ་ཡོད། གནས་སྟངས་འགན་ཞིག་གི་ནང་དུ། གལ་ཏེ་བླ་མ་དེར་ངེས་བརྟན་གྱི་བླ་བྱང་ངམ་སྒྲིག་འཛུགས་ཤིག་ཡོད་ན། ཁོས་རྒྱལ་ཚབ་ཀྱི་གོ་གནས་དེ་རང་ཉིད་ཤི་བའི་རྗེས་སུ་བླ་མ་དང་ཚོས་བརྒྱུད་ཀྱི་སྐུ་ཚབ་བྱེད་ཐུབ་མཁན་ཀྱི་དགེ་ཐུགས་ཅིག་ལ་གནང་བའམ། ཡང་ན་བོད་དུ་སྐྱལ་སྐྱའི་ལམ་སྲོལ་མང་པོ་ལག་བསྟར་བྱེད་མཁན་ཡིན་ན། བླ་མའི་ཡང་སྲིད་དེས་གོ་གནས་བཟུང་ཐུབ་པའི་ལོ་ཚད་མ་སྐྱེས་བར་དུ་བསྐོ་གཞག་གནང་གི་ཡོད། མི་རབས་ཤིག་ནས་རྗེས་མ་དེ་བར་དུ་དབང་ཆ་འཛིན་པའི་རྒྱལ་ཚབ་ཀྱི་བསམ་ཚུལ་དེ་རྒྱལ་པོའི་ལམ་ལུགས་མང་པོའི་ནང་དུ་བེད་སྤྱོད་བཏང་ཡོད་པས། རྒྱལ་ཚབ་ཀྱི་རྟོག་འཆར་འདི་ཞེ་ཤེ་ཡ་གཅིག་པུ་ནས་ཐུང་བ་ཞིག་མ་རེད།

ངེན་པོ་ཆེ་ལ་མཆོན་ན་ཁོང་རང་གི་རྒྱུད་པ་ཆ་ཚང་བ་དེ་ནུབ་ཕྱོགས་པ་ཞིག་ལ་སྲོང་རྒྱ་དེ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེན་རེད། ངའི་བསམ་པར། དོན་དངོས་སུ་ཁོང་གིས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྗེས་གནང་མང་པོ་ཞིག་ཁོང་རང་གི་ནུབ་ཕྱོགས་པའི་སློབ་མ་ཚོར་གནང་བཞིན་པ་ཡིན་ཙང། སློབ་མའི་བསམ་པར་ཁོང་ཚོས་བོད་པས་མཛུབ་མོ་གར་བསྟན་ཤར་ཐུང་དགོས་ས་རེད་སྟམ་པའི་ཚོར་བ་དེ་མི་ཡོང་བའི་ཆེད་དུ་ཁོང་གིས་དེ་ལྟར་དགོངས་པ་རེད་སྟམ། དེས་ན་བསྐོ་གཞག་འདི་ནི་ཅ་ཅང་གལ་ཆེའི་གོམ་སྟབས་ཤིག་རེད། དེས་ཚོས་

བརྒྱད་དེའི་མ་འོངས་པའི་ཆེད་དུ་གདམས་ངག་ཚ་ཚང་བ་གནས་པའི་འཁོན་འཛིན་དེ་ནུབ་ཕྱོགས་པ་ཞིག་གིས་འཁྱར་ཐུབ་པར་ཡིད་ཆེས་ཡོད་པ་དེ་བསྟན་པ་རེད།

རིན་པོ་ཆེས་ནུ་རྡ་ཡན་ལ་ཁོང་རང་དང་མཉམ་དུ་འདྲིས་གཤིས་ཀྱིས་ལས་ཀ་བྱེད་ཐུབ་པ་དང་། ཁོའི་བྱེད་སྟངས་ལ་རྟོག་ཞིབ་ཀྱིས་སྤྱོང་བརན་ཡང་དག་པ་སྤོད་ཐུབ་པའི་ཆེད་དུ་ཐོལ་ཅར་དུ་གནས་སྤོར་བྱེད་རྒྱའི་འཚར་གཞི་འདིང་དགོས་པའི་བཀའ་གནང་འདུག རིན་པོ་ཆེས་ང་ལ་ཁོང་གིས་འདི་ལྟར་གནང་རྒྱའི་འཚར་གཞི་ཡོད་ཅེས་སྨོན་མ་ནས་གསུངས་བྱུང་། ཁོང་གིས་ཐག་གཅོད་དང་འཚར་གཞི་འདི་འདྲ་དེ་དག་ང་ལ་ཡང་ཡང་གསུང་གི་ཡོད། ཁོང་གིས་ "འདི་ཅི་ཅང་མི་བཟང་པོ་ཞིག་རེད། ངས་ཁོ་ (ཡང་ནི་མོ་) ནང་དུ་བཅུག་པ་ཡིན། ཁོས་འདི་བྱེད་ཐུབ་ཀྱི་རེད། ང་ཚོས་འདི་འདྲ་བྱེད་འཚར་ཡོད།" ཅེས་གསུང་གི་རེད། རིན་པོ་ཆེས་ནུ་རྡ་ཡན་ལ་མ་འོངས་པའི་བསྐོ་གཞག་འདི་གནས་སྐབས་རིང་གསང་བར་ཉར་དགོས་པའི་བཀའ་མངགས་གནང་འདུག རིན་པོ་ཆེས་བསྐོ་གཞག་འདི་ད་ལྟ་ཡོངས་གྲགས་བྱེད་རྒྱའི་དུས་ལ་བབ་མེད་པར་དགོངས་འདུག ཡིན་ན་ཡང་ནུ་རྡ་ཡན་ཀྱིས་རིན་པོ་ཆེ་ལ་བཀའ་འཁོལ་ཞུས་ཏེ་ཁོ་རང་གི་བཟའ་ཟླ་དང་། ཤྲི་ཐོགས་ཀྱི་ཁ་ན། ཏེ་ལན་བཅས་ལ་བཤད་འདུག ངོན་དངོས་སུ་ཐག་གཅོད་འདིས་མ་འོངས་པའི་དཀའ་ངྭ་མང་ཞིག་ཡོད། ང་ལ་རིན་པོ་ཆེ་ལྟར་ཁོའི་གཤིས་ཀའི་གཏིང་རིམ་མཐོང་བའི་ཆམ་དཔྱོད་དེ་མེད་ཀྱང་། ནུ་རྡ་ཡན་བདམས་པ་དེ་ཆེ་གྲ་བྱུང་འདུག་བསམས་བྱུང་། ཁོ་ལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཆམ་རིག་བཀྲ་མོ་དང་། ས་མས་ཤུགས་ཆེ་བའི་ཁྱད་ཚོས་དམིགས་བསལ་ཞིག་དང་། གཞན་གྱི་ཡིད་དབང་འགྱུག་ནུས་ཀྱི་ཁྱད་ཚོས་ཤིག་འདུག་བསམས་བྱུང་།

ཟླ་བ་བཅུ་གཉིས་པ་དེའི་ནང་རིན་པོ་ཆེ་ཇ་མར་ཕེབས་པ་དེས་ང་ཚོའི་མི་ཚེ་ལ་གནས་ཚུལ་གཞན་ཞིག་གི་སྐོ་ནས་ཐད་ཀར་ཤུགས་རྒྱན་ཕེབས་སོང་། སྐབས་འདིར་ང་ཚོའི་མི་ཚེའི་ནང་ཕྱུ་ཀུ་གཞན་ཞིག་སྒྲིབས་བྱུང་། ཨེ་ལེན་ཞེས་པ་ཤར་ཕྱོགས་མཚོ་ཁུལ་དུ་སྤོད་མཁན་རིན་པོ་ཆེའི་སྐོབ་མ་གཅིག་ལ་ཚབས་ཆེའི་ས་མས་ཁམས་ཀྱི་དཀའ་ངལ་

འཕྲད་བཞིན་ཡོད། མོ་ནི་གྲོགས་མོ་ཞིག་ཡིན་པ་མ་ཟད་ཆོས་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་མི་ཡང་རེད། མོ་ལ་ས་ཁམས་ཁམས་བདེ་མིན་གྱི་དཀའ་ངྲོག་བྱུང་བའི་རྒྱུན་པས་མོ་རང་གི་བུ་མོ་ཕྲི་ལི་ས་ཁྲི་ཞེས་པ་ལོ་བདུན་ཙམ་ཡིན་པ་དེར་གཉེར་སྐྱོང་ཡག་པོ་བྱེད་མི་ཐུབ་པར་ཀྱུར། ཕྲི་ལི་ས་ཁྲི་ནི་ཉ་ཞིན་ལན་བདུད་ཀྱི་བཙའ་ལོངས་སྤྱོད་ཁ་ལ་ཁ་ཁ་ཅང་ཀ་ཅང། མོ་དེ་གར་ཏ་ཅང་མི་སྐྱིད་པའི་ངང་བསྡད་ཡོད། རིན་པོ་ཆེ་དེ་གར་ཡོད་དུས་ཞེ་ལེན་གྱིས་ཕྲི་ལི་ས་ཁྲི་ཁྱིད་དེ་སྟག་གི་ཏ་མར་སྒེལས་འདུག མོས་མོ་རང་གི་ཕྱུ་ཀུ་དེ་ཆུ་མཐུད་བདག་ཉར་བྱེད་ཐུབ་ཀྱི་མེད་པ་དང། གནས་སྐབས་རིང་མོ་ལ་ལྷ་སྐྱོང་བྱེད་མཁན་ཞིག་འཚོལ་གྱི་ཡོད་ཅེས་ཞུས་འདུག རིན་པོ་ཆེས་ང་ལ་ཁ་པར་གནང་སྟེ་གནས་སྟངས་དེར་ཐུགས་ཁྲལ་ཆེན་པོ་གནང་གི་འདུག ངས་ཕྲི་ལི་ས་ཁྲི་ང་ཚོས་བློངས་ན་འགྲིག་པའི་བས་མ་ཚུལ་བཏོན་པས་ཁོང་གིས་ང་ཚོར་ལས་ཀ་མང་པོ་ཡོང་གི་རེད་དགོངས་ཀྱི་འདུག ངེ་ནས་ཕྲི་ལི་ས་ཁྲི་ཡིས་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཁོང་གི་ཆེད་དུ་ཕྱིས་པའི་རི་མོ་ཞིག་ཕུལ་འདུག མོའི་ཆམ་འགྱུར་དེས་ཁོང་རང་ལ་ས་ཞིམས་འགྱལ་ཆེན་པོ་ཕེབས་ཏེ་མོ་ཁོང་གི་མཁན་དུ་ནང་ལ་ཁྱིད་རྒྱའི་ཐུགས་ཐག་བཙད་འདུག མོ་ང་ཚོའི་ནང་དུ་ལོ་གཅིག་ཙམ་བསྡད་པ་རེད།

ཐག་ལྷོ་སྐྱེས་ནས་ལོ་དང་པོའི་སྐབས་ས་ཁོ་ལ་ཆོག་ཏུ་གཅིག་ཀྱང་མེད། ཁོའི་གཟུགས་པོའི་འཕེལ་རྒྱས་དེ་ཏ་ཅང་མྱུར་པོ་རེད། ཁོ་ཟླ་བ་བཞི་ཡིན་དུས་ནས་ཁོ་ཅོག་ཕུར་སྟོད་པ་དང་འགྲེ་ལོག་རྒྱུ་པ་བཅས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། དོན་དངོས་ས་ཕྱོའི་གཟུགས་པོའི་འཚར་ལོངས་ཆ་ཚང་སྦ་ཏགས་ཡོད། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༦ ཟླ་བ་གསུམ་པའི་ནང་ཁོའི་སྐྱེས་སྐར་དང་པོ་དེའི་སྐབས་ས་ཁོ་ཡར་མར་རྒྱུ་ནས་འགྲོ་གི་ཡོད། འོན་ཀྱང་ཐག་ལྷོ་ཟླ་བ་བཅོ་ལྔར་སྟེས་དུས་རིན་པོ་ཆེའི་སྟོབ་མ་ཇོར་ཇི་མར་ཤལ་དང་ཁ་བཏ་བྱེད་སྐབས་ང་ལ་ཞེས་ཁྱུང། ཇོར་ཇི་ཡི་བུ་ཞ་ཅམ་ཐག་ལྷོ་དང་ལོ་མཁན་ཡིན་པ་དང། ཞ་ཅམ་ཀྱིས་སྐད་ཆ་ཡག་པོ་ཤོད་ཀྱི་འདུག་ཅེས་ང་ལ་ཇོར་ཇི་ཡིས་བཤད་བྱུང། ངས་ང་རང་གི་ཞེས་ནང་དུ་ "ཨོ། ངའི་བུ་དེའི་ངག་གི་སྒྲ་བཙོད་ཀྱི་འཕེལ་རྒྱས་དེ་ཏོག་ཙམ་དལ་པོ་ཡིན་པ་འདུ།" སྟམ་པ་ཞིག་འཚོར་བྱུང། ཐག་ལྷོས་སྒྲ་བཙོད་འགའ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། འོན་ཀྱང

ཁོས་མང་ཆེ་བ་ང་ཚོས་ཕར་གང་ལབ་པ་དེའི་རྗེས་བྱོན་ཀྱི་ཡོད། ཁོ་རང་ངོས་ནས་སྒྲ་བརྗོད་བྱེད་རྒྱུ་དེ་དགོས་པོ་རེད། དཔེར་ན་ཁོས་ "ཕྱི། ཕྱི།" ཞེས་ངས་གང་ལབ་པ་རྗེས་བྱོན་པ་ལས། གཞན་གྱིས་མཇུག་སྟོན་མ་བྱས་པར་རང་འགུལ་གྱི་སྒོ་ནས་ཕྱི་ཞིག་མཐོང་ན་ "ཕྱི། ཕྱི།" ཞེས་བརྗོད་རྒྱུ་དགོས་པོ་རེད། འོན་ཀྱང་ཁོ་ནི་ངའི་ཕྱུག་དང་པོ་དེ་ཡིན་ཙང། ངས་ཁོ་ལ་རེ་ལྟོས་ཅི་ཞིག་བྱེད་པ་ཤེས་ཀྱི་མེད་སྟབས་ངས་སེམས་ཁྲལ་དེ་ཙམ་བྱས་མེད།

སྤྱི་ལོ་ ༡༩༧༦ ཀྱི་དབྱར་ཁ་དེར་རིན་པོ་ཆེ་དང་ང་གཉིས་ཀྱིས་རོག་ཁི་མོན་ཐེན་ཚོས་ཚོགས་སུ་བདུན་ཕྲག་འགའི་རིང་ལ་ཕྱིན་པ་ཡིན། རིན་པོ་ཆེས་དེ་གར་བགྲོ་གླེང་ཚོགས་འདུ་གནང་རྒྱུ་ཐེངས་དང་པོ་དེ་རེད། དབྱར་ཁ་དེར་ལས་རིམ་ལ་མཉམ་ཞུགས་བྱེད་མཁན་ཚོའི་ཆེད་དུ་སྟོད་ས་ཁམས་བཙུས་ཡོད་པ་དང་། ཞིང་ཐང་ཞིག་གི་སྟེང་དུ་རིན་པོ་ཆེས་གསུང་བཤད་གནང་ས་འི་གུར་ཆེན་པོ་ཞིག་ཕྱག་འདུག ངས་སྐབས་དེ་དུས་ང་ཚོས་ "ས་འདི་" ཞེས་འགོད་པའི་གནས་དེར་མོ་ཏ་བཏང་ནས་ཕྱིན་པ་ཡིན། དེའི་སྐབས་སུ་ང་ཚོར་ཐུགས་སེ་ལྷེ་གེན་ཁར་མེན་ཡྱི་ཨ་ཞེས་པའི་རིགས་ཀྱི་ཟླངས་འཁོར་ཞིག་ཡོད། ང་ཚོས་རི་སུལ་བཙུད་དེ་མོ་ཏའི་ནང་འགྲོ་བཞིན་པའི་སྐབས་སུ་རིན་པོ་ཆེས་ང་ལ་ "མཁྱོགས་པོ་ང་ཚོས་འདི་གར་ཟླངས་འཁོར་མེར་སི་ཏེས་བཏང་ནས་ཡོང་རྒྱུ་ཡོང་གི་རེད།" ཅེས་གསུངས་བྱུང་། དེའི་ལན་དུ་ངས་ "ཁྱེད་ཀྱིས་མཁྱེན་གྱི་རེད། ཁྱེད་ལ་རྒྱག་ཏུ་འཚར་གཞི་འཛིགས་སུ་རུང་བ་འདི་འདྲ་ཡོད་རེད།" ཅེས་ཞུས་པ་ཡིན། ང་ལ་འདི་འདྲ་ཡོང་བའི་རེ་བ་ཞེ་དགས་མེད། རིན་པོ་ཆེའི་ལུང་བསྟན་ལྟར་ལོ་འགའ་ཤས་ཀྱི་ནང་དུ་ང་ཚོས་ RMDC ལ་འགྲོ་དུས་ཟླངས་འཁོར་མེར་སི་ཏེས་ཞིག་བཏང་ནས་ཕྱིན་པ་དང་། རིན་པོ་ཆེས་ང་ལ་སྟོན་མའི་ཁ་བརྡ་དེའི་སྐོར་ལ་དྲན་གསོ་བཏང་ནས་ "ང་མི་བདེན་ནམ"ཟེར་བ་དང་འདྲ།

དུས་ཚོད་རིམ་བཞིན་ཕྱིན་པ་དང་ལྟན་དུ་ང་ཚོའི་ནང་མིའི་དཔལ་འབྱོར་སྲ་བརྟན་དུ་གྱུར། རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཁོང་རང་གི་ཕྱག་ལས་ལ་གླ་ཕོགས་སྒོད་རྒྱ་ཞིག་ཐུང་། དུས་རྒྱ་ཏུ་མེད་ཀྱང་དུས་ཚོད་ཕལ་ཆེ་བར་ཁོང་ལ་གླ་ཕོགས་ཡོང་གི་ཡོད། ལོ་དུ་མའི་རིང་ལ་ང་ཚོའི་འཚོ་བའི་གནས་སྟངས་འགྱིག་ཅམ་བྱས་ཏེ་བསྟད། དེ་ནས་ང་ཚོས་རྒྱས་སྒོས་ཕྱན་

བྱ་ཆེ་བའི་སྒོ་ནས་འཚོ་བ་སྐྱེལ་རྒྱ་འགོ་བཙུགས་དུས། ང་ཚོས་དཏལ་འབོར་ཤུགས་ཆེ་བས་མེད་ལོངས་སྤྱོད་བྱས་པ་དེ་འདྲ་མིན་པར། ང་ཚོས་ང་རང་ཚོ་དང་ཚོགས་པའི་ཡོང་སྒོ་ཕན་བྱ་དེ་དག་འགྱོར་ལྟན་དུ་མངོན་པའི་རྟམ་པ་ཞིག་བསྐྲུན་རྒྱའི་ཆེད་དུ་བེད་སྤྱོད་གཏོང་གི་ཡོད། ངས་ང་ཚོ་ཀ་འདྲ་བྱས་ཀྱང་ཅ་ཅང་དགུལ་ཕོངས་བྱས་ཏེ་བསྟད་པ་ཡིན་ཟེར་གྱི་མེད། འོན་ཀྱང་ང་ཚོས་དུས་ཚོད་ཐལ་ཆེ་བ་འདང་འེས་བཞིན་པའི་འགྱོར་འབྲིང་གལ་རིམ་གྱི་ཡོང་སྒོའི་ཐོག་ནས་འཚོ་བ་སྐྱེལ་བསྟད་པ་ཡིན། སྐབས་འགར་ང་གཉིས་མཉམ་སྟོད་ཀྱི་མི་ཚེ་ཉིལ་པོ་དང་མཏུག་མ་ཙོག་བར་དུ་ལག་དཏལ་ཙོག་ཏེ་བཟའ་ཚས་ཉོ་རྒྱར་དཏལ་ཐབས་འཚོལ་བྱེད་དགོས་པ་བྱུང་ཡོད། དུས་ཚོད་ཐལ་ཆེ་བར་ང་ཚོ་འགྲིག་བསྟད་ཡོད། ཕྱི་དངོས་པོའི་འགྱོར་བ་ལ་གཞི་མ་བཅོལ་བར་ནང་སེམས་ཀྱི་རིམ་པ་ནས་བཤད་ན། རིན་པོ་ཆེ་ནི་ངས་ད་བར་ཤེས་པའི་སྒྲ་བོ་ཀུན་ལས་འགྱོར་བ་ཆེ་ཤོས་དེ་རེད། འོན་ཀྱང་མཁར་དབང་གི་ཚ་ནས་བཤད་ན་ཁོང་ཕྱུག་ཤོས་དེ་མ་རེད། དཔེར་མཚོན་ན། ང་ཚོར་མེར་ས་ཀེས་ཞིག་འགྱོར་སྐབས་དེ་ནི་གཞན་ཀྱིས་བོད་སྤྱོད་བཏང་ཚར་བའི་མོ་ཏ་ཆྱི་པ་ཞིག་རེད། ང་ཚོ་ལ་མེར་ས་ཀེས་དུ་མ་ཡོད་པའི་དུས་དེ་འདྲ་ནམ་ཡང་བྱུང་མྱོང་མེད། ང་ཚོས་སྐབས་དང་སྐབས་སུ་ཁོང་གི་ཆེད་དུ་མོ་ཏ་ཕན་བུ་ཆྱི་གོག་ཅིག་ཁར་ཐུབ་ཅམ་བྱས་པ་ཡིན།

དབྱར་ཁ་དེར་ང་ཚོས་ཨ་ལོ་ཀ་སྟེ། ལེགས་ལྡན་གྱི་སྐད་དུ་མར་མེ་ཞེས་པའི་ཁང་ཆུང་ཞིག་ཏུ་བསྟད། ལོ་སྟོན་མ་དེར་ང་ཚོ་ཇ་མར་ཡོད་དུས་ང་ལ་ཆེ་ལམ་ཞིག་ཆོས་པ་དེའི་ནང་དུ་སྐྱེ་འགྲོ་ཞིག་གིས་ང་ལ་ "ཐུགས་རྗེས་གཟིགས། ཁྱོད་ཀྱི་གཟུགས་པོའི་ནང་དུ་ང་ལ་སྟོད་ས་ཞིག་སྟོད་རོགས།" ཞེས་ལབ་བྱུང་བར་ངས་ "འགྲིག་གི་རེད། ངས་སྟད་ཚོག"ཅེས་ལན་བཏབ་པ་ཡིན། ང་ཚོ་ RMDC སི་རུ་ཡོད་སྐབས་ང་ལ་ང་ཚོའི་བུ་གཉིས་པ་གི་ས་ར་མངལ་ཆགས་པ་རེད། ངའི་ཕྱུ་གུའི་ནང་ནས་ཁོ་གཅིག་པོ་འཆར་གཞི་བཏེངས་ནས་སྐྱེས་པ་རེད།

གེ་ས་ར་མངལ་དུ་ཡོད་པའི་སྐབས་དེར་ང་ཚོའི་ནང་དུ་ཐུག་ཕྲེ་དང་ཐ་ལི་སི་ཐ་ཞིས་ཀ་ཡོད། དེའི་སྐབས་སུ་ང་གཟོད་གཞི་ནས་འོད་གསལ་ལ་སྟོད་འོས་པའི་ཁྱམ་ཞིག་ཡོད་

མིན་ལ་བལྟ་བར་སྟོལ་ཅར་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱི་ཚོགས་ཞབས་ཞུ་བ་ཞིག་ཡོང་རྒྱ་ཡིན་པའི་ བརྡ་ལན་འབྱོར་བྱུང། མི་ཞིག་ང་ཚོའི་ནང་གི་གནས་བབ་ལ་ལྟ་བར་ཡོང་དུས་ངས་ང་ ཚོའི་ཁྱིམ་དེ་ཞེ་ཏྲགས་གཙང་མ་ཉར་ཡོད། ང་ཅི་ཙམ་ཀྱིས་གཞོན་པ་ཡིན་པ་མཐོང་ དུས་ཁོ་ལྷན་བུ་ཏོན་ཐོར་ས་ོང། དེ་ནས་ཁོས་ང་ཚོའི་ནང་དུ་ལྷུ་ཀུ་གཤིས་ཡོད་བཞིན་པ་ དང། གསུམ་པ་ཞིག་སྐྱེ་རྒྱ་ཡོད་པ་མཐོང་དུས། ཁོས་ལྷུ་ཀུ་གཞན་པ་ཞིག་སྟོར་སྐྱོང་ཐུབ་ བམ་ཞེས་དྲིས་བྱུང། ང་ལ་མཐོང་ཆུང་བྱས་ས་ོང་སྙམ་ནས་བས་ “ངའི་ལྷུ་ཀུ་ཚོ་བཅོག་པ་ མཐོང་གི་འདུག་གམ། ཁོང་ཚོར་གཅེས་ཉར་མ་བྱས་པ་འདྲ་བོ་མཐོང་གི་འདུག་གམ།” ཞེས་བཤད་པ་ཡིན། མཐའ་མ་དེར་ཁོས་ང་ཚོ་འོད་གསལ་ལ་འོས་ཤིང་འཚམ་པའི་ཐ་མ་ འདུག་སྙམ་པའི་ཡིད་མཁུ་བོ་བྱུང་བ་འདྲ། གང་ཡིན་ཟེར་ན་དེ་ཇེས་རིང་ཡོར་མ་ས་ོང་བར་ འོད་གསལ་ཡོང་ནས་ང་ཚོའི་ས་ར་བསྡད་ན་འཕྱས་རྒྱ་ཡིན་སྐོར་གོ་བྱུང། ཡང་བསྐྱར་ རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་ཆོས་ཀྱི་དུས་ཚོད་དེས་ཁོང་དབྱིན་ཡུལ་དུ་གཏན་འབེབས་བྱས་ པའི་དུས་ཚོད་དེར་ཕེབས་ཕྱོགས་རྒྱ་ཡོང་མི་ཁྲིད་པ་བཟོས་པར་བརྟེན། ང་རང་ཁྲོད་ཁོག་ མཐོན་པོ་ཡོད་ཀྱང། ང་འོད་གསལ་ནང་དུ་ལེན་པར་ཡང་སྐྱར་འགྱལ་སྐྱོད་བྱས་པ་ ཡིན། འདིའི་སྐབས་སུ་གྲྭབ་འཕྲས་དེ་ང་ཚོས་རེ་བ་བྱས་པ་ལྟར་བྱུང། ངས་འོད་གསལ་ ང་ཁོའི་འཛོད་ཆས་ཆུམས་ཕེ་ས་ཁ་ལོ་བཟའི་ཁྱིམ་སྟེ་ནས་བླངས་ཏེ་ལོན་ཅོན་དུ་མཚན་ གཅིག་བསྡད་ཇེས་ས་ང་ཞིན་དེར་ཅན་ལས་ལ་འཕྱར་ཡོང་བ་ཡིན།

འོད་གསལ་སྒེབས་པའི་དགའ་སྟོན་དང། ཁོ་ལ་ནང་མིའི་མི་ཚེ་ངང་ཙ་རིའི་མི་ཚེ་ གཞིས་ཀར་གོམས་འདྲིས་ཡོང་རྒྱའི་ཆེད་དུ་ཁོའི་སློབ་གྲྭ་འགོ་མ་བཙུགས་སྟོན་ལ་ང་ཚོ་ ནི་ཎ་མེག་ས་ཁོ་ལ་ཡང་སྐྱར་སློ་གསེང་ཞིག་ལ་ཕྱིན་པ་ཡིན། ང་ཚོས་ཐ་ལི་ས་ཁ་ཐོ་ལ་ཅར་ དུ་ཁོགས་པོ་ཚོའི་མཉམ་དུ་འཛོག་རྒྱའི་ཐག་བཅད་དེ། རིན་པོ་ཆེ་ངང། འོད་གསལ། ཐག་ ཕྱི། ང་བཅས་ང་ཚོ་བཞི་ས་ཐ་ལ་ཕྱིན་པ་ཡིན། ང་ཚོ་ཞི་མ་འགན་ཤས་ཞིག་ལོ་སྟོན་ མར་སྟོད་ས་འི་མོ་ཅའི་ཁང་པ་ཆུང་དུ་དེའི་ནང་དུ་བསྡད། དེ་ནས་ང་ཚོས་ཨ་ལེན་ཕྱིན་ ས་སྒྲག་ངང་ཁོའི་ཁྲོགས་པོ་ཞིག་གི་ནང་ལ་སློར་པ་ཡིན།

ལོ་འགའི་སྟོན་ལ། ང་ལྷ་ཤམ་རྒྱ་ལ་ཆོས་ཆོགས་ལག་གི་དབུ་ཁྲིད་དང་ས་སྐྱོང་མི་ཕམ་རིན་པོ་ཆེ་ཞེས་གྲགས་པའི་འོད་གསལ་གྱིས་སྐབས་དེར་ཕྱི་གུ་ཡིན་དུས་ཚོར་བ་ཅི་བྱུང་གི་གནས་ཚུལ་ཞིག་ཀྱལ་ཀའི་ཚུལ་དུ་ང་ལ་གསུངས་བྱུང། དེ་དུས་ངས་ཁོ་ལ་ང་ཚོ་ནང་མི་ལེར་ཀྱང་གི་སྟོ་གསེང་ཞིག་ལ་འགྲོ་ཕྱི་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་དུས་ཁོ་ལ་ས་མེམས་ཁྲལ་བྱུང་འདུག ཁོའི་བསམ་བློར་ "ཨོ། འགྲིག་མ་ས་ོང། ས་ཡང་ཡོང་གི་མེད་པ་འདུ།" ཞེས་འཚོར་འདུག ཁོ་ལ་རིན་པོ་ཆེ་དང་ང་གཉིས་ཕན་བྱ་འདྲིས་མ་བདེ་བ་ཞིག་བྱུང་ཡོད་ཐིད་ལ། དེ་བཞིན་ང་ཚོའི་ས་ོས་ཆེ་ལ་ཐ་ལ་ཡིན་པའི་མི་ཚེ་དེ་ཁོ་ལ་གཞི་ནས་གོམས་འདྲིས་ཆགས་རྒྱ་རེད། སྐབས་དེ་དུས་ང་ཚོས་ཀུང་གསེང་འདི་ཅ་ཅང་ཡག་པོ་དང་གཏོང་ཕོད་ཆེན་པོ་ཡིན་པ་ཞིག་ལ་ངོས་འཛིན་བྱས་པ་ཡིན། ང་ཚོས་མི་གཞན་དང་མཉམ་དུ་སྟོད་རྒྱའི་ཐག་གཅོད་བྱས་པ་དེས་གཅིག་བྱས་ན་ཁོ་ལ་བློ་བདེ་པོ་བྱུང་ཡོད་ཐིད།

ཨ་ལེན་ཕྲིན་ས་ཐུག་གིས་ང་ཚོ་ལ་ས་ང་རེ་ཏེ་ཁེ་རེ་ས་ཐོའི་རེ་རྒྱུད་ཀྱི་ཉེ་ས་ར་ས་ཕག་གི་ཁང་པ་ཡོད་མཁན་ས་ཐ་ཐེ་གོང་ཁྲེར་དུ་སྟོད་པའི་གོགས་པོ་ཏེ་ཕེད་ཕད་ལ་ཡི་ནང་དུ་མཉམ་པོར་སྟོད་དུ་ཤོག་བརྗོད་བྱུང། ཨ་ལེན་ཁོ་ར་ང་དེ་གར་ཁོ་ར་ང་གི་མཚན་མཐུན་དགའ་རོགས་ཝི་ཐར་ཚོར་འོར་ས་ཁེའི་མཉམ་དུ་སྟོད་ཀྱི་འདུག ཀུང་གསེང་འདིའི་སྐབས་སུ་ཨ་ལེན་ཀྱིས་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ས་ེམས་པ་ཤོར་ཡོད་པ་ཉ་ཅང་གསལ་པོ་བྱུང་བ་དང་ཁོས་ང་ལ་མིག་ས་ེར་ཕན་བུ་ཐུས་བྱུང། ཉི་མ་ཞིག་ལ་ང་ཁོ་དང་མཉམ་དུ་ཤ་ཀྱུག་གཏོང་བར་འགྲོ་སྐབས་ཁོས་ང་ལ་འོས་འཚམས་ཀྱི་ལས་ཀའི་ཟུར་ཟའི་ཆུགས་གཏམ་འགའ་ཤས་བཏང་བྱུང། ཁོས་ང་ལ་བརྟན་བཅོས་ཐུས་པ་དེར་ང་ཡ་མཚན་སྐྱེས་བྱུང། ཨ་ལེན་ཀྱིས་ང་རིན་པོ་ཆེའི་བཟའ་ཟླ་ཡིན་པའི་ཚ་ནས་ཁོ་དང་ཐུ་མའི་བར་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དེར་ངས་བར་ཚད་བྱེད་ཀྱི་འདུག་བསམ་པ་མེན་ནམ། སྐབས་དེ་དུས་རིན་པོ་ཆེ་ནི་ཨ་ལེན་ཀྱི་ཐོ་ལ་འགྲོ་བའི་ཁག་ནང་བཞིན་ཕོ་གཞོན་ལྷ་ན་ས্ལུག་པ་ཞིག་ཡོད། ཡིན་ན་ཡང་རིན་པོ་ཆེ་ནི་སྐྱེས་པ་ལ་དོ་ས্ལང་ས্ལང་ཏེ་དེ་འདྲའི་ལམ་ལ་ཞུགས་གནང་མཁན་ཞིག་མ་རེད། ཡང་ཕྱོགས་གཅིག་ནས་ཁོང་དང་ཨེ་ལན་ཀྱི་དབར་ལ་གནད་དོན་གཞན་པའི་ཐོག་ལ་གྲོས་བསྡུར་

གནང་རྒྱ་མང་པོ་ཡོད། རིན་པོ་ཆེའི་དགོངས་པར་ནང་པའི་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་ཞིག་འཛུགས་རྒྱའི་འཚར་གཞི་ཆེན་པོ་དེའི་ཆ་ཤས་སུ་ཁོང་གཉིས་ཀྱིས་སྣྲན་ངག་གི་སློབ་གྲྭ་ཞིག་འཛུགས་རྒྱའི་འཚར་གཞི་འདིང་བཞིན་ཡོད།

ལོ་སྟོན་མ་དེར་ཨ་ལེན་ཀྱིས་ཐོག་ཏར་དུ་སྣྲན་ཚོམ་གླིག་པར་སྣྲན་ངག་མཁན་མང་པོ་གཏན་འདེན་ཞུས་པ་རེད། ཨ་ལེན་གྱིན་སི་ཐྲག་དང་རིན་པོ་ཆེའི་མཁྱམ་དུ་སྣྲན་ངག་གླིག་པར་གྱེ་རི་སི་ནའི་ཏར་ར་ངང། རོ་ཐྲར་ཐྲི་ལི་ན་ནའོ་ས་ས་ལི་བཅས་གཏན་འདེན་ཞུས་པ་རེད། ཨ་ལེན་ཀྱིས་ཁོ་རང་གི་སྣྲན་ཚོམ་ཀྱི་སྟེང་དུ་ཉེ་ཆར་དཔར་སྐྱན་བྱས་པའི་དེབ་ "ཕྱག་རྒྱ་" ཞེས་པའི་ནང་ནས་རིན་པོ་ཆེའི་སྣྲན་ཚོམ་འགའ་ཤས་ཟུར་དུ་ཕྱུང་སྟེ་བཀླགས་ས་ཁོ། དེའི་ནང་དུ་རིན་པོ་ཆེས་ལོ་རབས་དྲུག་རྒྱའི་ནང་དབྱིན་ཡུལ་དུ་བཞུགས་སྐབས་བྱིས་པའི་སྣྲན་ཚོམ་མང་པོ་ཡོད། རོ་ཐྲར་ཐྲི་ལི་ཡིས་གནད་ཆེ་ལ་དོན་ཟབ་པའི་སྣྲན་ཚོམ་ཞིག་ཁླིག་པའི་སྐབས་སུ་རིན་པོ་ཆེས་ཁོང་རང་གི་དབུ་ལ་ཉེ་ཏོང་གི་མཁར་ཇ་ཞིག་བཀབ་པའི་ཟ་ཐོ་ལ་ཁ་ཏོ་ཅི་ཟླུག་བྱོ་བོའི་ས་ནས་མཇུག་བསྡུས་པ་རེད། དོན་དངོས་སུ་རིན་པོ་ཆེས་ཐྲི་ལི་ལ་ཁྲོག་ཀུ་མི་འཇུག་པའི་ཆེད་དུ་བར་ཚད་འགའ་ཤས་གནང་སོང་། ཐྲ་རི་སི་ནའི་ཏར་ར་ངང། རོ་ཐྲར་ཐྲི་ལི་གཉིས་ཀྱིས་རིན་པོ་ཆེའི་ཀུན་སྤྱོད་དེ་བས་ཅོལ་དང་མྱོས་ཅིག་ལ་བཅུས་སོང་། ངས་ཀྱང་དེ་རེད་ཏན་ཐུང་། འོན་ཀྱང་རིན་པོ་ཆེའི་གཟིགས་ཚུལ་ལ་ཁོང་ཚོའི་སྤྱོད་པ་དེ་ང་རྒྱལ་དང་རང་མཐོང་ཆེན་པོ་བྱས་པར་གཟིགས་ཏེ། ཁོར་ཡུག་གུ་ཡངས་སུ་གཏོང་ཆེད་ཀྱལ་ཀ་ཆེད་དགོས་ཡོད་པར་དགོངས་གནང་འདུག ཨ་ལེན་ཀྱིས་ཆ་ཀ་ཀ་ཐུང་འདི་ཏ་ཅང་ཐོ་ཁོས་ལྟན་པའི་ཐོ་ནས་བསམ་ཤེས་བྱས་ཏེ་ཁོང་ཚོ་ཚང་མའི་མཁྱམ་དུ་འཚམ་པོར་གནས་པ་རེད། འོན་ཀྱང་ས་ནའི་ཏར་ར་ངང་ཐྲི་ལི་གཉིས་ཀྱིས་དེ་ནས་བཟུང་རིན་པོ་ཆེ་དང་འབྲེལ་ཐག་བཅད་པ་རེད། ངས་ཤེས་ཚོད་ལ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཁོང་རང་གི་ངོས་ནས་ཐུགས་འགྱོད་གང་ཡང་མི་འདུག

དེ་འདྲའི་ཆ་ནས་ཨ་ལེན་རྒྱ་བོ་ངོ་མཚར་ཅན་ཞིག་རེད། ཁོ་རང་ནི་བསམ་ཡུལ་ལས་འདས་པ་ཞིག་ཡིན་པ་ལྟར་ཁོའི་མཚན་མཐུན་ཀྱི་འདོད་སྤྱོད་དང་ཐིད་དོན་ཀྱི་ཐད་བཅས་

ལ་ཕྱི་གསལ་ནང་གསལ་ཡིན་པ་མ་ཟད་ཁོ་རང་བར་འདུམ་མཁས་པ་ཞིག་ཀྱང་རེད། ཕེངས་གཅིག་ལ་ཁོས་ང་ལ་ཁོ་རང་གི་ཚོད་ཡར་བཟུང་པ་དེ་མ་གཏོགས། ཁོ་ནི་ད་བར་དུ་ངས་ངོ་ཤེས་པའི་ནང་ནས་མི་བཟང་ཤོས་དང་ཞི་འཇམ་ཆེ་ཤོས་དེ་རེད། ངས་བལྟས་ན་ཁོའི་མཚན་མཐུན་ལ་མོས་པའི་སྟོད་པ་དེ་ཟུར་དུ་བཞག་ན། ཁོ་ནི་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཕེ་ཚོམ་ཐལ་བའི་སྐོ་ནས་དགའ་པོ་ཁྱད་མཁན་དང་བཙི་བཀུར་ཅ་ཅང་ཆེ་བའི་སློབ་མ་ཞིག་རེད། རིན་པོ་ཆེས་གང་གནང་པ་དེས་ཙ་ལེན་དང་སྟན་ངག་མཁན་གཞན་དག་གི་འབྲེལ་བར་དགའ་ངལ་བཟོས་ཡོད་ཀྱང་། ཁོས་རིན་པོ་ཆེས་ག་རे་གནང་པ་ཐམས་ཅད་གཞན་གྱི་དོན་དུ་ཡིན་པའི་ཡིད་ཆེས་བརྟན་པོ་ཁྱད་གྱི་འདུག ཁོས་རིན་པོ་ཆེ་ནི་ཡེ་ཤེས་འཚོལ་བའི་རྒྱུད་འཛིན་ཡང་དག་ཅིག་ཏུ་བལྟས་ཏེ་བ་གང་ཡང་མེད་པར་སྨྱོ་བ་དེ་ཡེ་ཤེས་སུ་བཟུང་བ་རེད།

ང་ཚོ་ནི་ཉུ་མེག་སི་ཁོ་ར་ཡོད་སྐབས་རིན་པོ་ཆེས་བུའི་ཉལ་ཁང་དུ་མཛོང་བའི་ལྷོག་པ་ར་ཙ་ཞིག་བསད་གནང་སོང་། དེ་ནི་ངས་རིན་པོ་ཆེས་ཕེངས་གཅིག་ཁོ་ནར་ས་མས་ཅན་བསད་པ་མཛོང་བ་དེ་རེད། རིན་པོ་ཆེས་དེ་བཅོར་ནས་བསད་ཟོས་ཆུ་གཞོང་གི་ནང་ནས་ཆུས་འདེད་དུ་བཅུག་སོང་། དེའི་ཕྱག་ལ་ཁོང་གིས་ཕྱུགས་འགྱོད་གནང་གི་འདུག ཁོན་ཀྱང་དེས་ཕྱུ་ཀུ་ཚོ་ལ་སོ་ཆུག་ཏུ་འཛུག་འདོད་མེད། ང་ཚོ་དེ་གར་ཡོད་སྐབས་ང་ཚོས་ཐག་ལྷི་ལ་མ་འགྲིག་པ་ཞིག་ཡོད་པའི་གནས་ཚུལ་ཆེན་པོ་དང་པོ་དེ་ཡང་ཕོས་ཟུང་། ཞོགས་པ་གཅིག་ལ་ཐག་ལྷི་སྤ་པོར་གཉིད་ས་སོང་། ཁོ་ངའི་མལ་སའི་ནང་དུ་ཡོང་ལ་ཁོ་རང་གི་ལག་པ་དེ་ངའི་བྱང་ལྷེང་དུ་བཞག་སོང་། ང་གཉིད་ས་ནས་ལྟ་དུས་ངའི་བྱང་ལ་ཁྲག་གིས་ཁྱབ་བསྡད་འདུག ད་གཟོད་ངས་ཐག་ལྷི་ཡི་ལག་པར་ཆ་བཟོས་ཡོད་པ་ཤེས་བྱུང་། ཁོས་ཁང་པའི་ནང་དུ་ཤེལ་ཕོར་ཆག་ཏུག་དེ་འདྲ་ཆེད་དེ་ཆེད་མོ་བཙེས་འདུག ང་ལ་ཏ་ཙང་དང་ངས་འཚབ་ཆེན་པོ་བྱུང་། འོན་ཀྱང་རིན་པོ་ཆེའི་ཐབས་ཤེས་དེ་ཁ་ཡོད་ལག་ཡོད་རེད། ཁོང་གིས་ང་ཚོས་ཁོའི་ལག་པ་གཙང་མ་བཟོས་ཏེ་ཆང་ཕྱུས་གཡོག་དགོས་རེད་གསུངས་བྱུང་། ང་ཚོས་དེ་ལྟར་བྱས་པས་འགྲིག་སོང་། འོན་ཀྱང་སེམས་ཆལ་

དུ་ཕབ་ཐུབ་ཀྱི་མི་འདུག ཐག་ཕྱི་ལ་ན་ཟུག་ཐུང་ན་ཐྱིར་བཏང་གི་ཕྱུ་གུ་དང་ནམ་ཡང་མི་འདུ་བ་རེད། ཐྱིར་བཏང་གི་ཕྱུ་གུ་ཞིག་ཡིན་ན་ཅུང་ཙམ་ཆས་ན་དུ་ཡི་རེད། འོན་ཀྱང་ཐག་ཕྱི་ཡིས་མུ་མཐུད་ནས་ཤེལ་ཕོར་རྩེད་མོ་རྩེས་ནས་ལྷོད་ཀྱི་ཡོད། འོན་ཀྱང་སྐབས་དེར་ང་ཚོས་ད་དུང་དེ་ལ་གོ་བ་གསལ་པོ་མ་ལོན།

ང་ཚོ་ལྷོ་ལ་ཨར་དུ་ཕྱིར་འཚོར་མཚམས། ང་ཚོའི་མི་ཚེའི་ནང་འཚར་ཅན་གྱི་དུས་ཚོད་ཅིག་མེད་ཀྱང། འཚར་ཅན་གྱི་བྱེད་སྒོ་འདྲ་ཞིག་ཀཱུན་འབེལས་བྱས། ངས་ཁྱེམ་གྱི་ཕྱུ་གུ་གསུམ་ལ་གཉིར་སྐྱོང་བྱས། རིན་པོ་ཆེས་དུས་ཚོད་ཕལ་ཆེ་བ་གསུང་ཚོས་གནང་རྒྱ་དང་སྒྲིལ་བཞིན་པའི་ལས་འཚར་གཞན་ཁག་ལ་གཏོང་གནང་མཛད། ཁོང་གིས་ཁ་ལོ་ར་ཨ་བོའི་སྒོས་གྲ་ཆེན་མོར་བདུན་གཅིག་ལ་ཐེངས་འགའ་ཤས་སྒོས་འཕྲིད་གནང་བ་དང་། མི་ནི་ཡ་ཕོ་ལི་ནི་དང་། ཁན་ས་ནི་ནང་གི་ཐོ་ཕེ་ཁ་ལྟ་བུའི་ས་གནས་ཁག་ཏུ་གསུང་ཚོས་གནང་བར་ཟུར་སྐྱོད་གནང་བ་དང་ལྟན་དུ་ཤར་ནུས་ཀྱི་མཚོ་ལུལ་གཉིས་ཀར་ཕེབས་གནང་མཛད། ཁོང་གིས་ལྷོ་ལ་ཨར་དུ་འཇུང་འགྱུར་གྱི་ཟླ་བ་དྲུག་གི་ནང་དུ་བགྱོ་ཐོག་འདུ་ཚར་འགའ་ཤས་གནང་བ་དང་། དེ་བཞིན་ས་མམས་ཁམས་རིག་པ་དང་། ཐོག་བརྟན། ཟློས་གར་དང་འབྲེལ་ཡོད་ཀྱི་མི་ཚོ་དང་ལྟན་དུ་ལས་གྱི་ཚུགས་པ་དང་དམིགས་བསལ་གྱི་ཚོགས་འདུ་ཚོགས་པ་བཅས་གནང་། སྤྱི་ལོ་ ༡༩༧༦ ཀྱི་དཔྱིད་ཀ་དེར། ཁོང་དང་ལྷོ་ལ་ཨར་དུ་ཡོད་པའི་ཁོང་གི་སྒོས་མ་ཚོས་མི་ལ་རས་པའི་ཐྲོག་བརྟན་ལས་འཚར་དང་། ད་དུང་ཚོགས་ཡུན་ཀཟའ་འཚོར་གཅིག་ཅན་གྱི་བཟོ་གྲྭ་ཚོགས་འདུ་གཉིས་འདུ་འགོད་གནང་། དེ་གཉིས་ལས་གཅིག་ནི་(རྒྱལ་བ་རིགས་ལྟ་དང་རྟོག་འཚར་གཞན་ཁག་དང་འབྲེལ་བའི་)སེམས་ཁམས་རིག་པ་ལ་མཿཏི་འདོད་ཚུལ་དང་འབྲེལ་བ་ཞིག་དང་། གཞན་པ་དེ་ནི་རིན་པོ་ཆེས་ཁོང་རང་གི་བོད་དུ་ཡོད་པའི་དགོན་པའི་གར་འཚམ་གྱི་ཉམས་ཐྲོང་ལ་གཞི་བཙོལ་ཏེ་བཟོ་གནང་བའི་ཉིན་བཅུའི་རིང་གི་ལུས་ཚལ་སྤྱོང་བརར་གྱི་ཚོགས་འཛོམས་ཐུབ་ཟློས་གར་ཚོགས་པས་ཕྱིན་བདག་ཏྲས་པ་ཞིག་རེད། ཟློས་གར་གྱི་ཚོགས་འཛོམས་དེ་ནི་ཇིན་ཁ་ལའོ་ཏེ་ཐྲན་ཨི་ཐི་ཡིས་ཐབས་འཚོལ་བྱས་

ཏེ་རྒྱལ་ནང་སྒྲ་རྩལ་མ་དཏུལ་ཕེབས་རྩ་ནས་དཔལ་འབྱོར་མཐུན་ཀྱེན་ཆ་ཤས་ཤིག་ཐོབ་ སྟེ་ཚུགས་པ་རེད། ཁོས་ཨ་རིའི་སྒྲ་རྩལ་བ་དང་འཁྲབ་གཞུང་རྩོམ་པ་གོ་གྲགས་ཅན་ རྒར་ཁ་ལོན་སོན་ཕེ་བའི་ཁོའི་རྒྱོས་གར་ཚོགས་པ་དང་། གཞན་ཡང་རྒྱོས་གར་དང་འབྲེལ་ བའི་མི་སྣ་གྲགས་ཅན་མང་པོ་ཞིག་སྟོལ་ཥར་ཀྱི་ཚོགས་འཛོམས་དེར་གཏན་ཏང་ས་ རེད། འདི་ཚོ་ཚང་མ་ཀུ་ཐྲིག་ཏེད་པ་ལ་ལས་ཀ་ཅ་ཅང་མང་པོ་འདུག འདི་དག་ནི་ འདིའི་སྐབས་སུ་རིན་པོ་ཆེས་ག་རེ་གནང་གི་ཡོད་པའི་དགེ་མཚོན་ཞུང་ཏུའམ། འཕྲུག་ རོམ་གྱི་རྩེ་མོ་ཙམ་རེད།

རིན་པོ་ཆེས་གློག་བརྟན་དང་། ཐྲོས་གར། ས་མས་ཁམས་རིག་པ་ལྟ་བུའི་ཚོས་དང་ འབྲེལ་མེད་རིག་ཚན་གྱི་ནང་དུ་གོད་ཀྱི་གསང་ སྤྱགས་རྡོ་རྗེ་ཕེག་པའི་ནང་དོན་མཁས་ བསྟེས་གནང་གི་ཡོད་པ་དང་། རྗེས་སུ་ཁོང་གིས་ཕྱོགས་ཁོངས་གཞན་པ་མང་པོ་ལའང་ ཆུ་སྐྱེད་གནང་ཡོད། དམ་པའི་ལྟ་ཚོས་དང་འཛིག་རྟེན་མི་ཚོས་གཉིས་བསྟེས་ཀྱིས་སྒོས་ འཕྲིད་གནང་ཆུ་དེ་ནི་ཁོང་གི་དམིགས་བསལ་ཕྱོད་ཚོས་ཤིག་རེད། དབྱིན་ཡུལ་དུ་ བཞུগས་དུས་ནས་ཀྱང་ཁོང་ལ་མཛོད་སྐྱངས་འདི་འདུག ཁོང་གིས་སྒྲ་ས་ཀཉིས་ཀ་ དབྱེར་མེད་ཀྱིས་ཚོས་སྟོན་པའི་འཕྲིན་ལས་སྒྲོང་དགོས་པ་དེ་ཁོང་གིས་ཆིག་སྟོང་དགུ་ བཅུ་དྲུག་ཐུའི་ནང་ནས་མཁྱེན་གྱུབ་ཡོད། ཁོང་གིས་དེའི་སྐབས་སུ་ཉར་གནང་བའི་ཉིན་ དེས་ཀྱི་ནང་དུ་འདི་ལྟར་བྱིས་ཡོད།

ང་ལས་མཁས་པ་དང་རྟོགས་པ་མཐོ་བའི་མི་མང་པོ་ཡོད་རེད། ཡིན་ན་ཡང་ངས་ ཚོས་དང་འཛིག་རྟེན་ཀྱི་དབར་ལ་དབྱེ་འབྱེད་ནམ་ཡང་བྱས་མེད། གལ་ཏེ་ཚོས་ ཀྱི་དོན་དམ་པའི་ཆམ་པ་དེ་ཤེས་ན། འདི་ནི་འཛིག་རྟེན་ཀྱི་དོན་དམ་པའི་ཆམ་པ་ དེ་རེད། གལ་ཏེ་འཛིག་རྟེན་ཀྱི་དོན་དམ་པའི་ཆམ་པ་དེ་ར་ང་ཆུད་ལ་སྐྱེད་དགོས་ ན། འདི་ཚོས་དང་མཐུན་དགོས། འདི་ལྟར་བསམ་བློ་བཏང་ནས་ཚོས་སྟོན་ མཁན་དེ་ང་གཅིག་ཡིན་རེད།[24]

24 པར་སྒྲུན་མ་བྱས་པའི་ཚོས་ཆུམ་དྲུང་པའི་ཁྱེན་དེབ་ཀྱི་ཟིན་བྲིས། ཏོན་རོགས་ལེལ་ཀྱིས་བོད་ཡིག་ནས་དབྱིན་སྐད་དུ་ བསྒྱུར་པ།

སྒྲ་ལོ་ ༡༩༧༦ ལོའི་རྒྱ་བ་བཅུ་གཉིས་པའི་ནང་དུ་རིན་པོ་ཆེས་ཡེ་ལོ་ཞི་ཐོན་སྒྲ་གཟིང་གི་ཉེ་འགྲམ་ལྷ་ཡོ་མིང་མངའ་སྡེའི་རྡེག་ས་ཞིན་རྩོལ་དུ་བརྟོད་བྱ་ཡེ་ཤེས་འཚོལ་བའི་ཐོག་ལ་ཉིན་བཅུའི་རིང་གསུང་ཆོས་ཤིག་གནང་བ་རེད། ཁོང་གི་སློབ་མ་འགའ་ཤས་ཀྱིས་དེ་གར་མགྲོན་ཁང་ཞིག་ཉོས་ཏེ་བཟོ་བཅོས་རྒྱག་བཞིན་ཡོད་པ་དང་། ཁོང་ཚོས་དེར་གངས་ས་ཅང་འགྱལ་ཁང་ཞེས་བཏགས་ཏེ་ཡུལ་སྐོར་སྒོ་འཛམ་པ་ཚོའི་ཆེད་དུ་མགྲོན་ཁང་ཞིག་གཉེར་འཛར་རེད། རིན་པོ་ཆེས་གསུང་ཆོས་འདིའི་སྐབས་སུ་སློབ་དཔོན་པཎ་འཕྲང་གནས་ཀྱི་སྐུ་ཚེའི་སྐོར་ལ་གཏམ་བཤད་པ་གནང་སྟེ། ཇི་ལྟར་གུ་རུ་རིན་པོ་ཆེའི་བཀའ་དང་རྣམ་སྲུལ་མང་པོ་རྣམས་ད་ལྟའི་དུས་ཚོད་དང་། དེ་བཞིན་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་ནང་གི་བོད་མིའི་འཛིག་རྟེན་ལ་ཕན་ཐོགས་ཇི་བྱུང་གི་སྐོར་ལ་བཀའ་གནང་སོང་། ལོ་དེའི་ཡེ་ཤྱའི་འཕྲུངས་སྐར་ཀྱི་གུང་གསེང་སྐབས་སུ་ང་ཚོ་ཚང་མ་སྟག་གི་ཏ་མར་ཕྱིན་པ་ཡིན། དེ་གར་རིན་པོ་ཆེས་ཡེ་ཤེས་འཚོལ་བའི་ཐོག་ལ་གསུང་ཆོས་ཕེངས་གཉིས་པ་དེ་གནང་སོང་། གསུང་ཆོས་དེ་ཚོ་ནི་ཁོང་གི་ཆོས་བརྒྱད་ཀྱི་ཉིང་བཅུད་དེ་ཡིན་པས་ངོ་མཚར་ཅན་ཤ་སྟག་རེད། ཁོང་གིས་གཏམས་ངག་འདི་དག་གནང་རྒྱུར་ཡུན་རིང་སྒྲུག་གནང་ཡོད། ཁོང་ཞིང་ལ་ཞེབས་ཏེས་གསུང་ཆོས་འདི་གཉིས་ཞུ་སྒྲིག་བྱས་ཏེ་ "ཡེ་ཤེས་འཚོལ་བ་" ཞེས་པའི་དེབ་དེ་བྱུང་བ་རེད།

འདིའི་སྐབས་སུ་རིན་པོ་ཆེས་གང་གནང་འདོད་པ་མཐའ་དག་ལ་ངས་རྒྱབ་སྐྱོར་ཞུས་པ་ཡིན་ཀྱང་། ང་ཚོ་བཟའ་མི་ལ་ཁོང་གིས་ཉིན་ལྟར་གཟིགས་རྟོག་མ་གནང་པ་དེ་ང་ཚོའི་ཁྱིམ་གསར་ཞིག་ལ་བབ་མཐུན་མ་རེད། ངའི་བསམ་པར་ཕྱི་གུ་ཆུང་ཆུང་འགའ་ཡོད་དུས། མི་མང་ཆེ་བས་སྙོ་འཚུབ་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཤིག་བརྒྱུད་དགོས་ཐུག་གི་རེད་སྟམ། འདི་ནི་སྒྲི་ལོ་བདུན་ནུའི་འགོ་སྟོད་ལ་ཡིན་པ་དང་དམིགས་བསལ་ཀྱིས་ང་ཚོའི་ཁྱིམ་དུ་ཕྱི་གུ་མང་པོ་ཞིག་དུས་ཡུན་ཐུང་ངའི་ནང་དུ་བྱུང་བ་རེད། སྐབས་དེར་ང་རང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཡང་ལོན་མེད། ང་ཚོར་བྱིས་ཤི་གླ་རྒྱའི་དངུལ་མང་པོ་མེད་པ་དང་། རིན་པོ་ཆེས་ནང་ལ་གལོག་པོ་གླ་རྒྱ་དེ་འདྲ་ཆགས་མེད་པ་དང་དམའ་འབེབས་བྱ་ཡུལ་ཞིག་ཏུ་དགོངས་

ཀྱི་འདུག བོད་དུ་མི་ཚོས་བླ་མ་ལ་དད་གུས་ཀྱི་སྨོ་ནས་ཞབས་ཞུ་བྱེད་པ་ལས་དངུལ་གྱི་དོན་དུ་བྱེད་ཀྱི་མེད། རིན་པོ་ཆེ་ས་ཆེ་སྟར་ཐུན་ཙན་དེ་འདྲ་མ་རེད། འོན་ཀྱང་ཁོང་གིས་དངུལ་དངོས་ཁོ་ནར་གཞི་བཙོལ་བའི་ཐྲི་ན་བདག་དང་གཡོག་པོའི་འབྲེལ་བ་འདི་འདྲ་བ་དེ་ཡག་པོ་མིན་པར་དགོངས་ཀྱི་འདུག ཁོང་གིས་ཁོང་རང་གི་སློབ་མ་ཚོས་རམ་འདེགས་བྱེད་པར་ཐུགས་རེ་གནང་གི་འདུག་ལ། མང་པོ་ཞིག་གིས་དེ་ལྟར་བྱས་བྱུང། ཡིན་ན་ཡང་ཐྲི་ཡོངས་ཀྱི་ཆ་ནས་མི་ཚོས་ང་ཚོའི་ཁྱིམ་ཚང་གི་དཀའ་ངལ་དེར་ཤེས་རྟོགས་བྱེད་ཀྱི་མེད་པ་ངས་ཤེས་བྱུང། དེ་ལྟར་ཡང་ང་རང་ཚོའི་ངོས་ནས་གང་དྲག་ཅི་དྲག་བྱས་པ་ཡིན།

འོད་གསལ་གྱིས་ཞ་རིའི་མི་ཚེ་ལ་གོམས་འདྲིས་ཡོང་ཐབས་བྱེད་བཞིན་པ་དང་སློབ་གྲྭ་དེ་དཀའ་ལས་ཁག་པོ་ཡོད་པ་མཐོང་འདུག ཆྭ་ལི་ས་ཁི་ལ་རྒྱན་དུ་སེམས་གཅོང་འཕར་ཏེ་སེམས་འཕང་འདེགས་ཐབས་བྱེད་དགོས། ཐ་གཅིག་ལ་ལྟ་ལྟ་བར་སྟོད་དགོས་ཀྱི་ཡོད། ཁྱིམ་མཚོས་ཚོས་ང་ལ་ཞོགས་པའི་ཆུ་ཚོད་ལྟ་པར་ཁ་པར་བཏང་སྟེ་ཐ་གཅིག་ཀྱི་གཡས་གཡོན་དུ་རྒྱུག་བཞིན་འདུག་ཅེས་བརྗོད་ཀྱི་ཡོད། ནང་མི་གཞན་དག་ཚང་མ་ཉལ་བསྟད་ཡོད་སྐབས་ཐ་གཅིག་ཡིས་ཁོ་རང་གི་མལ་ས་ནས་ལངས་ཏེ་གཡས་གཡོན་ཀྱི་ཁྱིམ་མཚོས་ཀྱི་མཐའ་འཁོར་དུ་འཁྱམ་འགྲོ་གི་ཡོད། ཐེངས་ཤིག་ངས་ཁོ་ཆོ་ར་མེལ་ཁན་ཡོན་ཁང་པའི་མོ་ཏ་འཛོག་ས་འི་ཁང་ཐོག་ཏུ་ཆུད་མོ་ཆུ་བཞིན་བསྟད་ཡོད་པ་མཐོང་བྱུང། ངས་སྒར་མོའི་ནང་ལ་ཀྱི་རིལ་བཞག་སྟེ་ "ཀྱི་རིལ། ཀྱི་རིལ་" ཅེས་བརྗོད་བཞིན་ཁང་ཐོག་གི་ཟུར་ནས་མི་ཟགས་པའི་ཆེད་དུ་ཁོ་བསྒྲ་ཐབས་བྱས་པ་དྲན་ཀྱི་འདུག མཐའ་མ་དེར་ངས་ཁོའི་ཁང་པའི་ནང་དུ་ཞེར་སྒོད་ཁ་པར་འཛོག་དགོས་པ་ཤེས་པ་དང་། ཆེས་ས་ངས་ཁང་པའི་སྒོ་ཕྱི་ལ་ལྷུགས་ཀྱ་ཞིག་བཟོ་དགོས་བྱུང། མཚན་ལ་ཁོའི་ཉལ་ཁང་ལ་སྒོ་ལྷུགས་རྒྱག་དགོས་བྱུང་བ་དེར་ང་རང་བློ་བདེ་པོ་མ་བྱུང། འོན་ཀྱང་ཁོའི་བདེ་འཇགས་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཐབས་ལམ་དེ་མ་གཏོགས་མི་འདུག ཁེ་མ་གཅིག་ངའི་མངལ་དུ་གི་ས་པར་ཡོད་པའི་སྐབས་སུ་མིག་ཡེང་ཞིག་གི་ཡུན་ལ་ཁོ་ཁང་པའི་ནང་ནས་ཐོས་ཏེ་མི་འདུག ང་ཕྱིར་འཁོར་ནས་ལྟ་སྐབས་ཁོ་ཕྱིན་ཚར་འདུག ཁོས་ས་ཕར་པོ་དང་། ནག་པོ། དམར་པོ་བཅས་འཇའ་རིས་སུ

བསྒྲིགས་པའི་གོས་བསྒོས་མ་ཞིག་ཀྱོན་ཡོད་པ་དང་། ང་ལང་པའི་ཕྱི་རོལ་གྱི་བར་ཁྱམས་སུ་རྒྱུག་མ་འདུར་ཀྱིས་ཁོ་འཚོལ་བར་ཕྱིན། མཐའ་མ་དེར་ཁོས་གཞུང་ལམ་བཅད་དེ་རིའི་སྐེད་པ་བར་དུ་སྒྲིས་ཡོད་པ་ངས་ཁོའི་བསྒོས་གོས་བཀྲག་མདངས་ཅན་དེ་ནས་ངོ་རྒྱས་ཚོད་བྱུང་། ང་རང་ལ་མངལ་སྦྱོམ་ཡོད་བཞིན་དུ་རི་ལ་འཛོགས་ཏེ་ཁོ་སྒྲལ་པར་ཞུར་ནས་ལོག་ཡོང་དགོས་ཐུག་བྱུང་། ཁོ་ལ་གཞོར་སྐྱོང་བྱེད་རྒྱ་དཀའ་ལས་ཁག་ཏུ་འགྲོ་བཞིན་ཡོད།

ནང་གི་གནས་སྟངས་ཟང་ཟིང་ཡོད་བཞིན་པའི་སྐབས་སུ་འོད་གསལ་སྒྲིས་ཅང་། ཕྱིར་བལྟས་བྱས་ཏེ་བསམས་ན་ལོ་དེ་དག་གི་རིང་ལ་ཁོ་ལ་ང་ཙ་མ་ཡག་པོ་ཞིག་བྱུང་མི་འདུག་བསམ་གྱི་འདུག ཁོས་ཙ་རིའི་མི་ཚེ་ལ་གོམས་འཇིས་ཡོང་ཐབས་དང་དབྱིན་སྐད་ཀྱི་སློབ་སྦྱོང་ལ་འབད་བཚོན་བྱེད་བཞིན་པ་དང་། དེའི་སྟེང་དུ་ཁོ་ལ་ཤེས་འགག་གི་དཀའ་ངལ་ཞིག་ཀྱང་ཡོད་པ་ང་ཚོས་རྟེས་སུ་ཤེས་བྱུང་། དཀའ་ངལ་འདི་དག་ཚང་མ་ས་ལ་ཐབས་བྱེད་པར་ལོ་འགའ་ཤས་འགོར་སོང་། དཔེར་ན། འོད་གསལ་ལ་སློབ་གྲྭའི་ནང་དུ་ཙཱང་ཙི་ལ་དཀའ་ངལ་འཕྲད་སྐབས། ངས་ཁོའི་དགྱེ་མཐའ་སྐྱོར་ཐབས་ལ་སྐྱར་ཞིས་ཡང་ནས་སྐྱར་དུ་བྱས་སྟོང་། ས་ཉིན་དེར་ཁོས་ཙཱང་ཙི་ཀྱི་རྒྱུགས་མ་འཕྲོད་པར་ལོག་ཡོང་དུས་ང་རང་ཁོང་ཁྲོ་ལངས་ཀྱི་ཡོད། ཁོ་ནི་ཅ་ཅང་ངོ་ཚ་སྨིན་པོ་ཞིག་ཡིན་ལྟབས་ངས་ཁོ་དང་མཉམ་དུ་གོ་བར་སྒོད་རྒྱ་དེ་ལག་ཏུ་འགྲོ་གི་ཡོད། སྐབས་དེ་དུས་ང་རང་ལོ་བཅུ་དགུ་ལས་ལོན་མེད་པ་དང་ཕྱུ་གུ་རེ་རེ་ལ་ལྟ་རྟོག་བྱེད་དགོས་པ་དང་། དཀའ་ངལ་མི་འདྲ་བ་རེ་ཡོད་པའི་ཕྱུ་གུ་གསུམ་ལ་གཞོར་སྐྱོང་བྱེད་རྒྱ་དེ་ལག་པོ་བྱུང་ལ། ང་ལ་བཟོད་མ་བདེ་བ་ཡང་ཡང་ཡོང་གི་ཡོད།

རིན་པོ་ཆེ་ནི་མང་ཆེ་བ་ཕྱི་ལ་ཕེབས་ཀྱི་ཡོད་པ་དང་། གལ་ཏེ་གོང་ཁྱེར་ནང་དུ་ཡོད་ནའང་ཕྱག་ལས་མང་ཏགས་པས་ནང་དུ་བཞུགས་པ་དགོན་པོ་རེད། ཁང་པའི་ནང་དུ་ཁ་ལྟའང་བྱ་འགྲལ་མང་པོ་འགྲོ་བཞིན་ཡོད། འོན་ཀྱང་སྤྱི་ལོ་ *১৫৬১* གི་ལོ་མཇུག་དེར་ཐོ་ལ་ཅར་ཁྲོམ་གཞུང་གི་ས་ཁང་ལམ་ཙང་ *১১১১* ཕེར་རལ་ཞེས་པ་དེ་ང་ཚོས་ཚོས་ཚོགས་

ཀྱི་ཆེད་དུ་གླགས་པ་རེད། འདི་ནི་རྟེས་ནུ་སྟོལ་ཁར་ཀྱི་ཁྲོམ་རྩར་ཐུར་པ་རེད། ཁང་པ་དེར་མི་བརྒྱ་སྐོར་ཞིག་ཤོང་བའི་སྒོམ་ཉམས་ལེན་བྱེད་ཕའི་འདུ་ཁང་ཞིག་དང་། ཚོགས་ཁང་འགའ་ཤས། ལས་ཁུངས་འགའ་ཤས་བཅས་ཡོད། ཚོས་ཚོགས་གསར་པ་དེའི་མིང་ལ་རིན་པོ་ཆེས་གཟུ་ཐོང་ཞེས་འདོགས་གནང་མཛད། དེའི་གོ་དོན་ནི་"ལས་ཀྱི་ཞོ་བྱང་"ངམ། ཡང་ན་ "གཟུ་བཀའ་བཀྲུད་ཀྱི་ཞོ་བྱང་" ཞེས་པ་ལའང་གོ་ཆོག ཁང་པའི་ཁང་གླ་དེ་རིན་པོ་ཆེའི་སྒོབ་མ་ཚོས་ཚོགས་དཏུལ་བསྟུས་ཏེ་སྒྲུབ་པ་རེད། འབྲོག་པ་ཚོ་དུས་ནས་དུས་སུ་དུ་ཁང་ཁང་པའི་ནང་དུ་ཡོང་གི་ཡོད་ཀྱང་། དཀར་མང་ཚོགས་དང་འབྲེལ་བའི་བྱ་བ་ཆམས་ཀཆུ་ཙོང་དུ་ཚོགས་ཀྱི་ཡོད། རིན་པོ་ཆེ་ཕྱོགས་སྐྱོང་གནང་མེད་ན་ཡང་ཕྱིམ་དུ་ཤས་ཆེ་བ་ཕྱུ་གུ་དང་མཉམ་དུ་ང་རང་ཁེར་རྒྱང་རེད། འདི་གོམས་དཀའ་བ་ཞིག་ཡིན་རྒྱང་གོ་ཡུལ་ཡངས་པོ་དེས་ང་ལ་སྐྱིད་པོའང་བྱུང་། ང་ལ་ང་གཉིས་ཀྱི་མི་ཚེའི་མཐའ་བསྐོར་བའི་ཆམ་པ་དེ་ལས་གཞན་དུ་ང་རང་ལ་མི་ཚེ་ཞིག་ཡོད་པའི་ལྷང་བ་མང་བ་ཡོང་རྒྱ་འགོ་བཙུགས།

ཡིན་ན་ཡང་ང་ལ་ཕྱུ་གུ་ལྷ་རོགས་བྱེད་མཁན་འདང་ངེས་ཤིག་མེད། རིན་པོ་ཆེ་དང་ང་གཉིས་ཀྱིས་འདིའི་སྐོར་ལ་བཀའ་མོལ་ཐེངས་མང་བྱས་པ་དང་ཁོང་གིས་དཀའ་ངལ་ས་ལ་ཐབས་ལ་འབད་བཙོན་གནང་སོང་། ཁོང་གིས་ཁོང་རང་གི་སྒོབ་མ་འགའ་ཤས་ལ་ང་ཚོའི་ཕྱིམ་དུ་ལག་རོགས་བྱེད་དགོས་པའི་འགོད་སྒྲུ་མཐུད་གནང་པ་རེད། ཡིན་ན་ཡང་ཁོང་ཚོ་ནི་ང་དང་ཕྱུ་གུ་ཚོའི་མཉམ་དུ་དུས་ཚོད་སྐྱེལ་རྒྱ་ལས་ཁོང་དང་མཉམ་དུ་ཐོད་རྒྱ་དེར་འདོད་པ་ཆེ་བ་ཡོད། དེར་མ་ཟད། སྐབས་དེར་ང་ཚོའི་ཚོས་ཚོགས་ཀྱི་ནང་དུ་ཕྱུ་གུ་ཡོད་མཁན་མང་པོ་མེད། མང་པོ་ཞིག་ན་གཞོན་ལོ་ཉི་ཤུའི་ནང་ཡོད་པའི་རིན་པོ་ཆེའི་སྒོབ་མ་ཚོས་ང་ལ་དཀའ་ངལ་གར་འཛིན་ཀྱི་ཡོད་མིན་དེ་ཁོང་ཚོས་ཚོར་ཐུབ་ཀྱི་མེད། བས་མ་ཤེས་ཐུབ་མཁན་གྱི་ཞལ་མ་འགའ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་ཁོང་ཚོ་ནི་ནང་ནང་གི་ནང་མིར་ལྷ་སྐྱོང་བྱེད་དགོས་ཀྱི་ཡོད། མི་གཞན་འགའ་ཞིག་གིས་མདུན་དུ་ཐོན་ནས་རོགས་པ་བྱེད་པར་སྒེབས་བྱུང་། ཡིན་ན་ཡང་སྐབས་རེ་ངས་སུ་ཞིག་ལ་རོགས་པ་བྱེད་

རོགས་ཞེས་བརྗོད་དུས་ཚུར་ང་ལ་རང་ཉིད་ཀྱི་ལས་ཀ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཡག་པོ་བྱེད་དགོས་རེད་ཅེས་སྐྱོན་བརྗོད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། འདིས་གནས་སྟངས་ལ་ཐན་ཕོགས་གང་ཡང་ཡོང་གི་མི་འདུག

ང་ལ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་བཟའ་ཚང་གི་ཆེད་དུ་དུས་ཚོད་མང་ཙམ་ཡོད་ན་སྟམ་པའི་འདོད་པ་བྱུང་ལ། ཁོང་གིས་ཀྱང་དེ་ལ་ཐུགས་མཉེས་པོ་གནང་ཡོད་ཀྱི་རེད་སྟམ། ང་ཚོའི་ཐོ་གཞུང་ལ་སོགས་པ་དེ་འདྲའི་སྐབས་སུ་ནང་མི་མཁན་དུ་ཡོད་པའི་དུས་ཚོད་ལ་རིན་པོ་ཆེ་ཐོ་པོ་གནང་གི་ཡོད། འོན་ཀྱང་ཐྲི་བཏང་གི་ཆ་ནས་ཁོང་གིས་ཉིན་རེ་ཉིན་རེའི་བྱ་བར་ཞེ་བྱུས་དེ་ཙམ་གནང་གི་མེད། ཁོང་གིས་ང་ཚོ་སྟག་གི་ཏ་མར་ཐོག་མར་སྒེབས་དུས་ནས་ང་ལ་འདི་འདྲ་ཡོང་གི་རེད་ཅེས་ཉིན་བརྒ་བཏང་གནང་བྱུང་། ཁོང་གི་མི་ཚའི་ནང་དུ་ཚོས་མ་གཏོགས་གཞན་དག་ཚང་མ་ཙང་གཉིས་པ་དེ་རེད། ཁོང་གི་མཛོད་བྱ་ནི། (ཟློག་པ་པོ་ཆུམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཚོག་འདིར་མོས་མཐུན་གནང་ཤས་ཆེ)ནང་པ་ས་ཐང་ཆུས་ཀྱི་བསྟན་པ་དེ་ཙ་རིར་གདན་འདྲེན་ཞུས་ནས་དེར་ཆུས་ངེས་པར་གནང་ཆུ་དེ་རེད། དེའི་ཚེད་དུ་ཁོང་གིས་རང་ཉིད་སྒེར་ཀྱི་བདེ་སྐྱིད་མང་པོ་ཐོན་གཏོང་གནང་ཡོད། སྟབས་ཉེས་པ་ཞིག་ལ་ཁོང་གི་བཟའ་མིས་ཀྱང་དཀའ་སྡུག་མྱངས་ཡོད། ཕྱོགས་གཞན་ཞིག་ནས་ཁོང་གིས་ང་ཚོ་ཚང་མར་བཙེ་བ་ཆེན་པོ་གནང་སྟེ་ང་ཚོ་དང་མཉམ་དུ་དུས་ཚོད་གང་མང་སྐྱེལ་ཐབས་གནང་ཡོད། བཟའ་མི་སུ་འདྲ་ཞིག་ལའང་དཀའ་ངལ་ཆེན་པོ་ཞིག་འཕྲད་དུས་ཁོང་གིས་དུས་ཚོད་བཏོན་ཏེ་དེ་ལ་གཟིགས་རྟོག་གནང་གི་ཡོད། ཡིན་ན་ཡང་དུས་ཚོད་འདིའི་སྐབས་སུ་ཁོང་གིས་ང་ཚོའི་བཟའ་མིའི་མི་ཚེར་ཆ་ཚང་བའི་སྒྲུས་ཚད་བཟང་དུ་གཏོང་བ་ལ་ཞེ་དྲགས་གནང་ཐུབ་མ་སོང་།

སྔ་དུས་ང་ཚོ་བས་མ་ཡས་གླིང་དུ་ཡོད་སྐབས་ཁོང་གིས་ཕེངས་ཤིག་ང་ལ་ "ང་རང་ཕེན་སི་ཐེན་འདྲ་པོ་ཞིག་ཡིན་ན་འདོད།" ཅེས་གསུངས་བྱུང་། ངས་ཁོང་ལ་ "གོ་དོན་ཅི་ཞིག་ཡོད་པ་རེད་དམ།" ཞེས་དྲིས་པར་ཁོང་གིས་ "ང་རང་དམིགས་ཡུལ་ངེས་ཅན་ཞིག་ཡོད་པའི་མི་དེ་ཚོ་ནང་བཞིན་བྱུང་ན་བས་མ་ཀྱི་འདུག ང་ལ་ཞོགས་པ་ཡར་ལངས་པ་

དང་དམིགས་ཡུལ་དེའི་ཕྱོགས་སུ་སྐྱལ་འདེད་བྱེད་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ཞིག་ཡོད་ན་བསམ་གྱི་འདུག"ཅེས་གསུངས་བྱུང། རེད་དེ་ངག་རྒྱན་ལྟར། རང་གིས་ཅི་ཞིག་འདོད་པ་དེར་གཟབ་དགོས། ཁོང་ནི་དོན་ངོ་མར་མི་དེ་ཚོའི་གྲས་ཀྱི་གཅིག་ཏུ་ཆུར་སོང། །

སྟབས་ལེགས་པ་ཞིག་ལ། དོན་དག་སྣ་མང་འབྱུང་བཞིན་པའི་སྐབས་འདིར་ང་ལ་གེ་སར་མངལ་དུ་ཆགས་རྒྱུར་དཀའ་ངལ་མ་བྱུང། སྒྲོམ་མའི་དུས་ཡུན་ཆ་ཚང་ལ་ང་ལ་ཞོགས་པའི་ནད་དམ་ཞེ་མེར་ལངས་པ་ཏ་ལམ་མ་བྱུང། དེ་ནི་ཡག་པོ་རེད། གང་ཡིན་ཟེར་ན་ང་ལ་དེ་དག་གི་དོན་དུ་དུས་ཚོད་མེད། ང་ལ་མངལ་སྒྲོམ་སྟེ་ཟླ་བ་བརྒྱད་དང་ཕྱེད་འགྲོ་དུས་ང་ལ་ཕྱི་ཀུ་བཅའ་རྒྱུར་གྱ་ཕྱིག་ཡོད་པ་དང། གང་མཁྱོགས་ཚར་ན་འདོད་བྱུང། ངའི་གྲོད་ཁོག་ཏ་ཅང་ཆེན་པོ་ཡོད་དུས་སྐྱེ་ཟུག་ལངས་པར་རེ་བ་བྱས་ཏེ་ང་ཏ་བཞོན་དུ་ཕྱིན་པ་ཡིན། དེས་སྐྱེ་ཟུག་མ་བསླངས་དུས་ང་ནང་ལ་ཡོང་ནས་དན་རོགས་གི་སྒྲོམ་ཚ་བོ་ལོ་མའི་ཁུ་བ་དང་བསྲེས་ཏེ་ཤེལ་ཕོར་གང་བཏུང་བ་ཡིན། (དན་རོགས་སྒྲོམ་གྱིས་བུ་སྟོང་འཁུམ་སྟུང་གྱི་རྒྱ་ཁྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་ངས་ཤེས་ཀྱི་ཡོད།) དེ་ནི་ངས་བྱུས་ཉེས་ཤོར་པར་ཐེ་ཚོམ་མེད། དེའི་རྗེས་སུ་ལམ་སེང་མགོ་ཆུ་བརྒོལ་སོང། ང་ཐྱོལ་཮ར་ཕྱི་ཚོགས་སྣན་ཁང་དུ་བསྟལ་བ་དང། ངས་ངའི་ཕེམ་རྗེ་ཐྲི་རོན་ལ་ངས་གา་རེ་ཁྱས་པ་བཤད་རྗེས་ཁོ་ཁོང་ཁྲོ་ལངས་སོང། །

མགོ་ཆུ་བརྒོལ་ཀྱང་སྐྱེ་ཟུག་བརྒྱབ་མ་སོང། ཁོང་ཚོས་ང་སྣན་ཁང་དུ་བཞུག་སྟེ་ཆུ་ཚོད་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞིའི་རྗེས་སུ་ང་ལ་སྐྱེ་ཟུག་སློང་བའི་ཆེད་དུ་ཕི་ཐ་ཕེན་གྱི་ཁབ་ཅིག་བརྒྱབ་བྱུང། ཕེམ་རྗེ་ཐྲི་རོན་གློ་བུར་དུ་འགྲོ་དགོས་པར་ཀྱུར་ཏེ་ང་ཕེམ་རྗེ་གཞན་ཞིག་ལ་གཏུག། ང་ལ་མངལ་སྒྲོམ་ཆུ་ཚོད་བཅུ་གཉིས་རིང་བྱུང་བའི་རྗེས་སུ་ཁོས་ཞོགས་པའི་ཆུ་ཚོད་བདུན་པར་གཤག་བཅོས་ཤིག་ཡོད་བརྗོད་བྱུང། དེ་ནི་ཆུ་ཚོད་འགའ་ཤས་ཀྱི་རྗེས་སུ་རེད། གལ་ཏེ་ང་ལ་ཞོགས་པའི་ཆུ་ཚོད་ལྷ་བ་དུ་ཕྱུ་གུ་མ་སྐྱེས་ན་ཁོས་གཤག་བཅོས་བྱེད་ཀྱི་ཡིན་བརྗོད་བྱུང། ། །

ཆོས་ཆོགས་ཀྱི་ཆོགས་མི་མང་པོ་ཞིག་གིས་ཕྱི་ཀུ་བཅའ་རྒྱུར་སྒྲུག་སྟེ་ཕྱི་ཆོགས་སྒན་ལང་གི་སྒྲུག་ལང་དུ་འཛོམས་བསྡད་ཡོད། ང་མངལ་སྐྱེས་བྱེད་བཞིན་པའི་སྐབས་ཐུ་ལོང་ཆོས་ཕྱི་ཀུ་ལ་སྐར་ཕྱིས་སྐོར་བཞིན་ཡོད། སྐྱེ་ཟླག་རྒྱག་ས་འི་ལང་པར་མི་འདུ་མིན་ཡོང་སྟེ་ "གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཆུ་ཆོད་ཕྱེད་གའི་རིང་ཉར་ཕྱག་ན་བླ་བ་ཕྱིས་བཙུ་པར་སྒེས་ཀྱི་འདུག"ཅེས་དང་དེ་དང་འདྲ་བ་ཟེར་གྱི་འདུག མཐའ་མ་དེར་གེ་ས་ར་སྐྱེ་དུས་ལོ་གླང་ཕྱིས་གསུམ་ལྟན་རེད། དུས་ཆོད་ཆ་ཚང་ལ་རིན་པོ་ཆེ་ངའི་མཉམ་དུ་ཡོད། ང་ནི་ན་ཟླག་འདིར་འདུག་ཅེས་མཇུག་མོ་འཇུག་ས་མེད་པའི་ན་ཟླག་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་ཞིག་གིས་མནར་བསྡད་ཡོད། ལོང་ཆོས་ངའི་རྒྱབ་རྩས་ལ་ཕྱིད་སྨན་ཀྱི་ལས་ཅིག་བརྒྱབ་སོང་ཡང་ཕན་ཐོགས་བྱུང་མ་སོང་། ན་ཟླག་མུ་མཐུད་དེ་བརྒྱབ་བརྒྱབ་པར་བསྡད་སོང་། རིན་པོ་ཆེ་ནི་སྐྱེ་ཟླག་གཅོག་པའི་སློབ་སྟོན་པ་ངོ་མ་ཞིག་ཏུ་ཐུར་འདུག ལོང་གིས་ངས་ན་ཟླག་ཇི་ལྟར་ཐོར་ཞིན་ཡོད་པ་མཁྱེན་ཏེ་མངལ་སྐྱེས་ཀྱི་གནས་སྐབས་རེ་རེར་ངས་ཇི་ལྟར་བྱེད་དགོས་པའི་སློབ་སྟོན་གནང་བྱུང་།

མཐའ་མ་དེར་གེ་ས་ར་ཕྱི་ཟླ་བཞི་པའི་ཚེས་ ༧༥ ཉིན་ཀྱི་ཞོགས་པ་སྟ་པོར་སྐྱེས། ལོ་ནི་མགོ་སྐྱ་ནག་པོ་དང་ས་ཞན་མོ་རིང་པོ་བྱས་ཏེ་སྒེས་བྱུང་། ལོང་ཆོས་དབུགས་འཕེན་ཕྱིར་ལོའི་ཁ་སྒོ་ཕྱེས་སྐབས་ངས་ཞེམ་ཇེ་ལ་ "ལོ་ལ་ས་སྐྱེས་འདུག" བཟློད་པ་ཡིན། ཞེམ་ཇེས་ "མ་རེད། ལོ་ལ་ས་མི་འདུག"ཅེས་བཤད་བྱུང་། སྐྱེ་ཡུན་ཏ་ཅང་རིང་པོ་བྱུང་ཅང་སྐྱེས་དེར་ཞེམ་ཇེ་ང་ལ་ཞེ་ལོག་ནས་བསྡད་ཡོད། ལོས་ "ལོ་ལ་ས་མི་འདུག ངས་ཁྱེས་པ་སྟོང་ཕྲག་དུ་མ་སྐྱེ་རོགས་བྱས་ཐྱོང་། ཁྱེས་པ་ས་ཅན་ཏེ་འདྲ་སྐྱེ་སྲོལ་ཡོད་པ་མ་རེད།" ཅེས་བཤད་བྱུང་། ང་ལ་ནེམས་ཁྲལ་ལངས་རྒྱུ་འགོ་བཙུགས་སོང་། གང་ཡིན་ཟེར་ན་གལ་ཏེ་ལོ་ལ་ས་ཡོད་ན་ལོའི་དབང་པོ་གཞན་དག་ལ་སྐྱོན་ཡོད་ཀྱི་རེད་བསམས་བྱུང་། དེས་ན་ངས་ "མ་རེད། ལོ་ལ་ས་འདུག" ཅེས་ཕྱུ་ཚུགས་བྱས། ལོས་ "གསོན་དང་། ཁྱོད་རང་ལ་ཧ་དཀར་ཡོལ་གང་དགོས་ཀྱི་འདུག ཁྱོད་རང་དབྱིན་ཇི་བ་ཡིན་དུས་དེས་ཕན་ཀྱི་རེད། ངས་ད་ལྟ་རང་ཁྱོད་ལ་དམར་འབྱར་དེ་སྟོན་ཀྱི་ཡིན། དམར་འབྱར་ལ་ས་ཡོད་པ་མ་རེད།" ཅེས་

བཤད་བྱུང། དེ་ནས་ཁོས་ཡ་མཚར་བའི་སྒོ་ནས་ "སྒྲུག་ཚང། ཁོ་ལ་སོ་འདུག" ཅེས་ཟེར། ཁོ་ལ་སོ་ཆེ་རྗེན་པོ་མཆེ་བ་དང་འདྲ་བ་གཉིས་འདུག

ཕྱོགས་ཡོངས་ནས་བལྟས་ན་གེ་སར་ནི་རང་གཤིས་སྟོབས་ཅན་ཞིག་ཏུ་མངོན། ང་ཚོས་ཁོའི་མིང་ལ་གེ་སར་ཚེ་དབང་ཚར་ཐར་སྒྲུག་པོ་ཞེས་བཏགས། རིན་པོ་ཆེ་ལྟར་ན། བོད་ཀྱི་གེ་སར་རྒྱལ་པོ་ནི་སྒྲུག་པོ་དང་པོ་དེ་ཡིན་པ་དང། བོད་མིའི་དཔའ་བརྒྱལ་གྱི་མགོན་སྐྱོབ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཏུ་ངོས་འཛིན་ཞུ་གི་ཡོད། ཚེ་དབང་ཟེར་ན་ཚེའི་དབང་པོ་ལ་གོ་བ་ཡིན། ང་ཚོས་རྒྱལ་རྒྱུད་ཀྱི་དཔའ་བརྒྱལ་གཞན་རྒྱལ་པོ་ཚར་ཐར་གྱི་མིང་དེ་དེའི་སྟེང་དུ་བསྣན་པ་ཡིན། དང་པོ་རང་ནས་གེ་སར་ནི་ནུས་སྟོབས་ཀྱི་བང་མཛོད་ཆུང་དུ་ཞིག་རེད། ཁོའི་སོ་ཆམས་བརྟན་པོ་མེད་ཙང་སྣན་ལང་དུ་བལ་སོང། ཟླ་བ་གཉིས་ཀྱི་རྟེས་སུ་ཁོ་ལ་ཡང་སྐྱར་སོ་སྐྲ་རྒྱ་འགོ་བཙུགས་སོང། ཁོ་ལ་མ་མཁལ་དུ་སོ་འགའ་ཤས་སྐྲ་ཡོད་པ་དང། དེ་དག་ཚ་སྟོམས་པོ་ཡང་མེད་ཙང། ཁོ་ཟླ་བ་གཉིས་ཡིན་སྐབས་སོའི་སྣན་པ་ལ་བསྟེན་དགོས་བྱུང་ཡོད། དེ་ནས་ཁོ་ལ་གཏན་འཇགས་ཀྱི་སོ་མ་སྐྲ་བར་དུ་མ་མཁལ་ཀྱི་མདུན་སོ་མེད། སོའི་སྣན་པས་མདུན་ཀྱི་སྟོང་ཚ་དེ་རང་སོར་གནས་པ་དང་སོ་ཆམས་རང་རང་གི་གནས་སུ་སྐྲ་བའི་ཚེད་དུ་བར་སྟོང་འགོག་བྱེད་ཅིག་བཙུག་སོང། ཕྱུ་ཀུ་ཆུང་ཆུང་ཡིན་དུས་གེ་སར་ཀྱིས་སྐབས་སྐབས་སུ་ཕྱུ་ཀུ་གཞན་ལ་སོ་བཏྲོད་པ་བྱུང་ཡོད་པ་དང། བར་སྟོང་འགོག་བྱེད་ཀྱི་རྟེས་ཤུལ་མཐོང་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་ཙང་སོ་ཏྲུ་མ་ལན་དེ་གེ་སར་ཡིན་མིན་ཤེས་སྣ་པོ་ཡོད།

གེ་སར་བྱིས་པ་ཡིན་སྐབས་ང་ཚོ་དུ་དུང་ཐོར་མེལ་ལན་ཡོན་ལ་སྟོད་བཞིན་ཡོད། ཁོ་སྐྱེས་ནས་ཉིན་ཤས་ལས་མ་འགོར་བར་ང་ཚོ་སྣན་ལང་ནས་ཕྱི་འཁོར་ཟིན་པ་དང་ངས་ཁོ་འགྱལ་སྒེའི་ནང་དུ་བཞག་སྟེ་ང་གཟུགས་པོ་བཀྱ་བར་ཕྱིན། ང་ཕྱུས་གཞོང་ནང་དུ་ཡོད་དུས་ཐག་ཕྱི་ཕྱུས་ལང་དུ་སྒེས་བྱུང་བས་ངས་ཁོ་ལ་ "གེ་སར་གཱ་འདྲ་འདུག" ཅེས་དྲིས་དུས་ཐག་ཕྱི་ཡིས་ "གེ་སར་ཡཱ་པོ་འདུག ཁོས་བྱི་རིལ་བཟའ་ཡི་འདུག" ཅེས་བརྗོད་བྱུང། ང་ཕྱུས་གཞོང་ནས་ཐོན་ཏེ་ལང་མིག་གཞན་དེའི་ནང་དུ་བརྒྱུགས་པ་ཡིན། ཐག

སྒྲ་ཡིས་གེ་སར་གྱི་ཁའི་ནང་དུ་ཕྱི་རིལ་མང་པོ་བྱུགས་ཡོད་པ་ཚང་མ་ངས་འདོན་དགོས་བྱུང་། སྐབས་གཞན་ཞིག་ལ་ཐུག་སྒྲ་ཡིས་གེ་སར་ལ་ལྷུགས་ཀྱིན་ནང་གི་འཇུར་ཆེ་སྟོན་པོ་ཞིག་ཁྱེམ་བུས་སྦྱང་འདུག ང་ནི་ཡང་ཡང་ཎ་དག་སྨན་ཁང་དུ་འགྲོ་མཁན་ཞིག་ཏུ་ཐུར་སོང་།

གེ་སར་དམར་འབྱར་ཡིན་དུས་ང་ཚོའི་ཉལ་ཁང་དུ་མཉམ་དུ་ཉལ་གྱི་ཡོད། རིན་པོ་ཆེས་བོད་པ་ཚོ་ལ་ཕྱིས་པའི་ཆེད་དུ་ཉལ་ཁྲི་ཟུར་དུ་ནམ་ཡང་ཡོད་པ་མ་རེད་གསུངས་བྱུང་། འོན་ཀྱང་ངས་ཕྱིས་པ་དེ་རྒྱུ་ཉལ་ལ་ཟླ་ཞིམ། ཕྱུ་གའི་ཉལ་ཁྲིར་བསྟལ་དགོས་བསམས་བྱུང་། གེ་སར་ཞི་མ་ཁ་ཤས་ཡིན་དུས་ངས་ཁོ་ཕྱུ་གའི་ཉལ་ཁྲི་འཕྱལ་འཁོར་ཅན་ཞིག་གི་ནང་བསྟལ་བ་ཡིན། འཕྱལ་འཁོར་དེ་འཁོར་མཚམས་ཆད་པ་དང་གེ་སར་གྱིས་དུ་རྒྱུ་འགོ་འཛུགས་ཀྱི་འདུག འདི་ལྟར་ཞོགས་པའི་ཚུ་ཚོད་གཞིས་པ་བར་དུ་ཐུ་མཐུད་སོང་། དེ་ནས་རིན་པོ་ཆེས་ཁོ་ང་ཚོའི་མཉམ་དུ་བསྟལ་དགོས་པའི་ཕུ་ཚུགས་གནང་། ཁོང་གིས་གལ་ཏེ་གེ་སར་ང་གཞིས་ཀྱི་དགྱེལ་དུ་བསྟལ་ན་ཁོ་འདོད་པ་ཆོམས་ནས་གཞིད་ཉལ་ཀྱི་རེད་གསུངས། ངས་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ང་གཞིས་གཅིག་གིས་གཞིད་ཀྱི་ནང་དུ་ཁོ་མནན་མི་ཡོང་ངམ་སྙམ་པའི་ཞེད་སྣང་འདུག་ཞུས་པ་ཡིན། རིན་པོ་ཆེས་ "ཕ་ཞིག་གི་བློ་ལྟན་སྐྱེས་དེས་དེ་འདྲ་ཡོང་དུ་འཇུག་གི་མ་རེད།" གསུངས། ངས་ཉན་པ་ཡིན། ཚུ་ཚོད་གཞིས་ཙམ་གྱི་རྗེས་སུ་ངྲ་སྐད་ཚུང་དུ་ཞིག་གིས་ང་གཞིད་ས་ནས་སོང་། གཞིད་ཀྱི་ནང་དུ་རིན་པོ་ཆེས་གེ་སར་ཀྱི་སྟེང་དུ་འདུལ་ཏེ་ཁོ་དབུགས་གཏོང་དཀའ་བ་བཟོས་འདུག ངས་ "ཁོའི་སྐང་ནས་ཕར་ནུས། ཁོའི་སྐང་ནས་ཕར་ནུས།" ཞེས་སྐད་ཅོར་བཏུབ་སྟེ་རིན་པོ་གཞིད་དགོགས་པ་ཡིན། དེའི་རྗེས་སུ་གལ་ཏེ་གེ་སར་ང་ཚོའི་མཉམ་དུ་ཉལ་ན་ང་རང་གི་ཕྱོགས་དེར་བསྟལ་ཀྱི་ཡོད།

གེ་སར་རླུ་བ་གསུམ་བཞིར་སྒེབས་དུས་ཁོས་ཁ་ལག་དགྱུས་མ་བཟའ་ཐུ་སྦ་མོ་ནས་འགོ་བཙུགས། སྐབས་ཤིག་ལ་ངས་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ངས་ཁོ་ལ་ཁ་ལག་སྒོ་ད་མཚམས་ཀ་དུས་འཛོག་དགོས་མིན་ཞེས་ཀྱི་མི་འདུག ཀང་ཡིན་ཟེར་ན། ཁོས་ངས་ཀང་སྒྲ་ཚད་ཚང་

མ་ཟ་ཡི་འདུག་ཅེས་ཞུས་པ་ཡིན། ཐུག་ཕྱི་ཡིས་བྱས་པ་ལྟར་ཁོས་བཟའ་མ་འདོད་ནི་ཁ་བཙུམ་པ་ནམ་ཡང་བྱེད་ཀྱི་མི་འདུག ངེས་ན་རིན་པོ་ཆེས་ "ཚོད་ལྟ་ཞིག་བྱས་ན་འགྲིག་གི་རེད། ཁོས་ཅི་ཙམ་བཟའ་བཟའ་བར་དུ་ང་ཚོས་སྟེར་རྒྱང་བྱེད་དགོས།" ཞེས་དགོངས་འཚར་གནང་སོང། གེ་སར་བྱིས་པ་སྟོད་ས་ཞི་རྒྱབ་སྟེགས་སྟེང་དུ་བསྡད། རིན་པོ་ཆེ་ང་གཤེས་ཀྱིས་ཁོ་ལ་ངང་ལག་གཤེས། ཞོ་ཕོར་པ་གང། ཤ་ལྟོ་སྟོད་གཤེས་བཅས་སྒྲད་པ་ཡིན། ང་ཚོས་ཁོ་ལ་ག་ཚོད་སྒྲད་ཀྱང་ཁོས་སྐྱག་པ་མ་ཤོར་བར་དུ་བཟས་སོང།

གེ་སར་ཟླ་བ་བརྒྱད་ཡིན་སྐབས་ཁོས་གོམ་པ་བརྒྱབ་པ་དང། ཁོ་ནི་ཏ་ཅང་སྟོད་ཚུགས་ཐལ་པའི་བུ་ཆུང་ཞིག་རེད། ངས་ཁོ་ནི་ཕྱིམ་གཏོར་བཤིག་གཏོང་མཁན་གྱི་ས་མས་མེད་པའི་ལུས་ཅན་ཞིག་ཏུ་བསམས་པ་ཏན་སོས་ཀྱི་འདུག ཐུག་ཕྱི་ལོ་གསུམ་དང་ཕྱེད་ཀ་ཟིན་དུས་ཁོ་ལ་གྲིས་སྐྱོན་ཡོང་རྒྱུ་འགོ་བཙུགས་སོང། དེ་མ་བྱུང་སྟོན་ལ་ཐུག་ཕྱི་ནི་ཁོ་ར་ང་གི་མཐའ་སྐོར་དུ་ཡོད་པའི་དངོས་པོ་ལ་འཕྲེལ་འཏྲོས་ཆེ་བ་ཡོད་ལ་སྐད་ཆ་ཡང་ཕྱན་བྱས་ཏོད་ཀྱི་ཡོད། ཁོས་ར་ང་གི་གཙུང་པོ་ལ་ཏ་ཅང་དགའ་པོ་ཡོད་པས་ལྟ་སྐྱོང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། གེ་སར་ལོ་གཅིག་དང་ཐུག་ཕྱི་ལོ་གསུམ་ཡིན་དུས་ཁོང་གཤེས་ཀྱིས་སྣང་མེད་དུ་ང་གཤེས་ཀྱིས་འདོད་པ་སྟོད་བཞིན་ཡོད་སྐབས་སྒེབས་བྱུང། ཁོང་གཤེས་ཀྱིས་ལག་འཏུ་བྱས་ནས་ང་གཤེས་ལ་ལྟ་ཞིང་ཡུད་ཙམ་སྐོ་ཁར་ལངས་ཏེ་བསྡད་སོང། དེ་འདྲ་ཞིག་ནས་ཐུག་ཕྱི་ཡིས་ "གེ་ས་ར། ཕྱེད་ར་ང་འདིར་བསྡད་ན་ཡོང་གི་མ་རེད། ཉལ་བར་རྒྱུགས།" ཞེས་ལན་སོང།

གེ་ས་ར་སྐྱེས་ཏེ་བདུན་ཕྲག་གཤེས་ཀྱི་ཇེས་ས་རིན་པོ་ཆེ་དང་ང་གཤེས་ཀྱིས་བུ་ཆུང་ཤོས་གཤེས་ཁྱིད་དེ་ཁ་ལི་ཐྲོན་ནི་ཡར་ཕྱིན་པ་ཡིན། རིན་པོ་ཆེས་སྨྲི་ལོ་ ༡༩༥༦ ལོར་དཔར་སྐྱན་བྱས་པའི་ "ས་ཏྲེའི་ང་ར་" ཞེས་པའི་དེབ་ཀྱི་ཆང་གཤེར་ཁྱར་པའི་ "བོད་བརྒྱད་ནང་བསྟན་ཀྱི་ཞེག་པ་རིམ་པ་དགུའི་" ཐོག་ལ་གསུང་ཚོས་གནང་སྐབས། ང་ཚོ་མཚོ་ལྷག་གི་ས་ཁྲལ་དུ་བདུན་ཕྲག་འགའ་ཤས་བསྡད་པ་ཡིན། རིན་པོ་ཆེ་ནི་ ༡༩༧༣ ལོའི་སྟོན་ཁར་ཚོགས་འཚར་ཡོད་པའི་རྒྱ་གསུམ་རིང་གི་ཟབ་འཁྲིད་བརྗོ་ཐུག་ཏུའི་བསྟོ་གླེང་ཚོགས་

འདུ་དང་པོ་དེ་ཚུགས་རྒྱའི་གྲ་སྒྲིག་གནང་བཞིན་ཡོད། རྒྱབས་དེར་ཁོང་གིས་ཁོང་རང་གི་སྟོབ་མ་རྣམ་ཤོས་ཆོ་ལ་གསང་ཆེན་རོ་རྗེ་ཕེག་པའི་གསུང་ཆོས་ཀྱི་ཚད་ལྡན་གྱི་བཀའ་ལུང་གནང་འཚར་ཡོད། ཁོང་གིས་ནུབ་ཕྱོགས་སུ་ས་ངར་རྒྱས་པའི་བསྟན་པ་ཆ་ཚང་བ་སྒྲིལ་བར་འདི་ནི་གོམ་སྟབས་གལ་ཆེན་ཞིག་ལ་གཟིགས་གནང་པ་དང་། རྒྱ་ཆ་འདི་ཡང་དག་པའི་སྨོ་ནས་ངོ་སྤྲོད་གནང་སྟངས་ཀྱི་སྐོར་ལ་དགོངས་པ་རྒྱ་ཆེན་བཞེས་གནང་ཡོད། ཁོང་གིས་དེ་ནི་མཁས་པའི་བཀའ་ཁྲིད་ཙམ་མ་ཡིན་པར་སློབ་མ་ཆོས་གསང་སྦྱགས་ལ་སློབ་སྦྱོང་དང་ཉམས་ལེན་ཆ་ཚང་བ་བྱེད་དུ་འཇུག་འདོད་ཡོད་ལ། དེ་དང་ལྡན་དུ་བླ་མ་དང་སློབ་མ་གཉིས་ཀར་འགན་འཛིན་མྱི་མོ་ཞིག་ཀྱང་ཡོད། གལ་ཏེ་འདི་ཡག་པོ་མ་བྱུང་བ་དང་། ཁོང་གིས་སློབ་མ་ཆོའི་ས་མས་སུ་ཇོ་རྗེ་ཕེག་པའི་སྟེང་པོ་ངོ་མ་དེ་འདེབས་རྒྱུར་ལམ་ལྟོངས་མ་བྱུང་ན། ཁོང་གི་མ་འོངས་པའི་མཛད་འཕྲིན་ལ་གནོད་ཚབས་ཆེན་པོ་ཡོང་གི་ཡོད་པ་དེ་ཁོང་གིས་ཡག་པོ་མཉྫིན་གྱི་ཡོད།

སྟོན་ཁའི་བཟོ་གླིང་ཆོགས་འདུ་དེའི་གྲ་སྒྲིག་གི་ཆེད་དུ་ཁོང་གིས་ནང་པ་ས་ངར་རྒྱས་པའི་ཕེག་པ་རིམ་པ་མི་འདྲ་བའི་ཐོག་ལ་གཏིང་ཟབ་པའི་གསུང་ཆོས་ཤེག་མང་ཆོགས་ལ་གནང་རྒྱུགས་ཐག་བཅད་གནང་བ་རེད། འདི་ནི་ས་ཆ་རན་སི་སི་ཁོར་སྒྲི་ལོ་ ༡༩༧༣ ཟླ་བ་ལྷ་པའི་ནང་དུ་གནང་པའི་ "ཕེག་པ་དགུའི་" གཏམ་བཤད་ཀྱི་ལྷོང་བ་དེ་རེད། རིན་པོ་ཆེའི་སློབ་མ་ཆོས་ས་ཆ་རན་སི་སི་ཁོའི་མཆོ་ཞུག་གི་ཕ་རོལ་དུ་ཆགས་པའི་ཐུན་ཁེ་ལིའི་ནང་དུ་ང་ཆོར་རྒྱས་སྟོས་མེད་པའི་ཁང་པ་ཐོག་གཅིག་མ་ཞིག་གླས་འདུག ངས་གསུང་ཆོས་ཕལ་ཆེ་བ་ཞུ་རྒྱའི་འབད་བརྩོན་བྱས་པ་ཡིན། འོན་ཀྱང་ངའི་དུས་ཚོད་ཤུགས་ཆེ་བ་ཐུག་ལྟེ་དང་གེ་ས་ར་གཉོར་སྐྱོང་བྱས་ཏེ་ཇོ་གས།

རིན་པོ་ཆེས་འགོད་སྐུལ་གནང་པ་ལྷར་སྒྲི་ལོ་ ༡༩༧༣ ལོའི་འགོ་སྟོད་དུ་ཀྱིཥ་ནུ་དང་ཁོའི་ནང་མི་ཐུལ་ཅར་དུ་ཐོར། རྒྱབས་དེ་དུས་རིན་པོ་ཆེས་ཁོང་རང་གི་ཆོས་ཆོགས་ཁག་དང་། ཨ་རིའི་ནང་གི་མཛད་འཕྲིན་གྱི་ཆེད་དུ་སྒྲིག་འཛུགས་ཨ་མ་ལྷ་བུར་བཏོ་ཐུཏཱའམ། ཇོ་ཇོའི་དབྱིངས་ཞེས་པ་གསར་འཛུགས་གནང་། དེའི་ཆེད་དུ་ཁོང་གིས་མར་ཐྲིན་ཁ་ས་

ཕར་དང་། ཐ་རན་ལྷ་ཕེ་ས། ཀ་ཐཱ། (ཁོ་ལ་ལེན་ཡ་རིན་ཡང་ཟེར) བཅས་ཐེ་བའི་གཞན་དག་འགའ་ཡོད་པའི་འགན་འཛིན་ལྟན་ཚོགས་ཞིག་བསྐོས་གནང་པ་རེད། རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཐུར་མོནད་ཀྱི་ལྷག་གི་ཇ་མ་དང་། ཐྲོལ་ཥར་གྱི་ཀན་ཛོ་ལྷ། དབང་ཕྱུགས་ཀྱི་ལྷེ་བ་དེ་གཤིས་དབར་གྱི་ས་བཅ་ཀྱི་འཐབ་ཆོད་དེ་མེད་པར་བཟོ་འདོད་ཡོད། འདིའི་ཟླས་སུ་རིང་པོ་མ་ཐོགས་པར་(དུ་ཚ་ཁོ་རང་གི་མིང་དངོས་ཐོ་མ་ས་རི་ཆི་ཞེས་འཚོད་པའི་) ནུ་ཆ་ཡན་ཡང་ཐྲོལ་ཥར་དུ་ལྷོར་ཏེ་འགན་འཛིན་ལྟན་ཚོགས་སུ་ཞུགས། རིན་པོ་ཆེས་ཐྲོལ་ཥར་ནི་རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་ལྷེ་གནས་ཏེ། རྒྱལ་ཁབ་འདིའི་ཁོངས་སུ་གནས་པའི་ཚོས་ཚོགས་མང་པོ་ལས་གྲུབ་པའི་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ལྷེ་བ་དེར་འགྲུར་རྒྱུའི་དགོངས་བཞེད་གནང་ཡོད། བཤད་ཟློ་ཏང་འགན་འཛིན་ལྟན་ཚོགས་ནི་རིན་པོ་ཆེས་སྒྲུན་བཞིན་པའི་ཚོས་ཐྱོགས་ཀྱི་རྒྱལ་ཁམས་ལྷ་བུའི་ཚོས་ཚོགས་ཁག་གི་བྱ་འགྱལ་དང་དེ་དག་གི་རྒྱ་སྐྱེད་ལ་ལྷ་རྟོག་བྱེད་པའི་ཆེད་དུ་བཙུགས་པ་རེད། རིན་པོ་ཆེའི་ "ཚོས་མིན་གཙོད་པ" ཞེས་པའི་དེབ་དེ་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༧༦ ལོར་དཔར་སྒྲུན་བྱས་པ་དང་བྲིན་རྒྱུགས་ཀྱང་ཆེན་པོ་བྱུང། དེ་ནི་ཞ་རིའི་ས་མས་ཁོངས་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་ལ་དོ་སྣང་རྒྱ་ཆེན་པ་འདྲེན་པའི་དུས་ཚོད་ཏག་ཏག་ཅིག་ལ་སྒེབས་པ་རེད། ལོ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་ནང་དུ་དེབ་གྲངས་འབུམ་གཅིག་ལྷག་བྲིན་པ་རེད། དེ་ནི་སྐབས་དེ་ལ་དེབ་གྲངས་ཅ་ཅང་མང་པོ་རེད། དེབ་དེས་སྐབས་དེའི་སྒོལ་རྒྱུན་ལ་ཐོལ་བ་ལ་གསོང་པོ་དང་ས་ཁམས་ཐག་ཉེ་བོའི་སྒོ་ནས་གྲེང་མོལ་གནང་ཡོད། རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་བཤད་ཅན་པར་ཡང་མི་རྣ་མང་དང་རྣ་མང་དུ་སྒྲེབས་སོང། སྤྱི་ལོ་ ༡༩༧༦ ནང་ང་ཚོ་སན་རྒྱ་ས་ས་ཁོ་ཏུ་ཡོད་དུས་རིན་པོ་ཆེའི་མང་ཚོགས་ཀྱི་གཏམ་བཤད་དེར་མི་གྲངས་ལྷ་བརྒྱ་ལྷག་སྒེབས་སོང། ལོ་གཅིག་གི་ནང་དུ་གསུང་བཤད་ཅན་གྱི་གྲངས་འབོར་འཕར་ཏེ་ཆིག་སྟོང་ལྷ་བརྒྱ་ལས་མང་བ་བྱུང་ཡོད།

འཕེལ་རིམ་འདི་དག་ཚང་མས་ང་ཚོའི་ནང་མིའི་འཚོ་བའི་ཐད་ལ་ནུས་ཤུགས་དང་ཟང་ཟིང་ཡང་བསྐྱར་ཕྱིར་སྒེབས་བྱུང། རིན་པོ་ཆེས་མར་ཐྲེན་དང། ཐོ་མ། ལེན་བཅས་ཐེ་བའི་འགན་འཛིན་ལྟན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་མི་འགའ་ཤས་ཁོང་རང་དང་ལྷན་

དུ་ཁ་ལི་ཐ্�་ནི་ཡར་ཡོང་དགོས་པའི་བཀའ་གནང་འདུག ཐུར་ལི་ལིའི་ང་ཚོའི་གསོལ་ཚོགས་ཁང་དུ་འགན་འཛིན་ལྟན་ཚོགས་ཀྱིན་གཤིས་རེ་ཚོགས་འདུ་རེ་འཛོམས་ཀྱི་ཡོད་པ་དང་། ཁང་པ་དེ་ནི་ཚོགས་འདུ་དང་། དུད་ཏྲེག དབང་ཕྱོད་བཅས་ཀྱིས་ཁེངས་ཡོད། སྐབས་དེ་དུས་ཀྱི་མངོན་ཚུལ་དེ་དག་ནི་དངོས་ཡོད་བརྟན་འཕྲིན་ལེ་ཚན་ལྷན་པ "དམར་ཐྲོང་བ" (*The Apprentice*) ཞེས་པ་དེའི་སྒང་ཚུལ་དང་མཚུངས་པའི་ང་ཚོའི་སྒང་ཚུལ་ཞིག་ཡིན། སྐྱེས་པ་འདི་ཚོ་ཚང་མས་རིན་པོ་ཆེའི་སློབ་སྟོན་གྱི་འོག་ཏུ་ཚོས་ཕྱོགས་ཀྱི་མཁན་འཕྲལ་ཆེན་པོའི་ལས་བྱེད་ཇི་ལྟར་བྱེད་དགོས་པ་ཐྲོང་གི་ཡོད། དེ་དུས་སྐྱེས་པའི་ནུས་ཤུགས་ཀྱིས་ཁྱབ་བསྡད་ཡོད་པ་མངོན་གསལ་དོད་པོ་ཡོད།

དུས་ཚོད་འདི་ནས་འགོ་བཙུགས་ཏེ་རིན་པོ་ཆེས་བར་རིའི་ནང་དུ་ནང་པའི་འཛིག་རྟེན་འཛུགས་པའི་ཐྲོམ་གཞི་དེ་མཁན་འཕྲལ་ཆེན་པོའི་འགྲོ་སྒང་བཞིན་བྱེད་ཐུབ་མེན་ལ་ཚོད་ལྟ་གནང་རྒྱུའི་དབུ་འཛུགས་གནང་གི་ཡོད། ནུས་ཤུགས་འདི་ནི་ཅི་ཕེའི་ལམ་ལུགས་ཀྱི་ནུས་ཤུགས་དེ་ཐྲོག་བྱེད་ཡིན་པར་རེས། རིན་པོ་ཆེས་རང་གི་སློབ་མ་ཚོ་ལ་རང་ཉིད་གྱི་པ་དང་བཙུན་མ་མ་ཡིན་པར་ཁྱིམ་པའི་ཚ་ཐུད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་པ་ཞིག་ཏུ་བལྟ་དགོས་པའི་དགོངས་ཚུལ་སྟ་མོ་ནས་གསུངས་ཚར་ཡོད། ཁོང་གིས་བར་རིའི་ནང་གི་ཚོས་པའི་འགྲོ་སྒང་བོའི་དཔེ་གཞི་རང་ཡིན་པ་དགོངས་གནང་འདུག དེ་ལས་གཞན། ཁོང་ལ་བ་རིར་གོངས་ཚད་དང་ཐོག་འཛིང་ཆེ་བའི་སྒོག་དབང་ཅན་ཀྱི་ཚོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཞིག་འགྲུབ་བཞིན་པ་དེ་ལ་སློབ་གཞི་ཞིག་དགོས་ཀྱི་ཡོད། ཁོང་གིས་འགན་འཛིན་ལྟན་ཚོགས་ཀྱི་ནང་དུ་མི་གསར་པ་བཙུག་རིམ་བཞིན་རེ་རེ་ལ་ལས་འགན་དང་འགན་འཁུར་སློད་གནང་གི་ཡོད། ཀན་ཚུ་ཇོང་གི་འཕེལ་རྒྱས་འགྲོ་བཞིན་པའི་ལས་བྱེད་ཆམས་ཚན་པ་དུ་མར་དབྱེ་བ་ཕྱེས་ཡོད། ལས་བྱེད་དེས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཚན་པའི་འགོ་ཁྲིད་ལ་སྟན་སེང་ཞུ་དགོས་པ་དང་། ཚན་པའི་འགོ་ཁྲིད་དེས་འགན་འཛིན་ལྟན་ཚོགས་ལ་སྟན་སེང་ཞུ་དགོས། སློབ་གཞི་འདིའི་སྐོར་གྱི་འཆར་གཞི་འགན་འཛིན་ང་ཚོའི་ཐུར་ལི་ལིའི་ཁང་ཆུང་དེའི་ནང་དུ་བཏིང་བ་རེད། ཁོང་ཚོས་ཕེངས་མང་པོར་གསོལ་ཚོགས་ཁང་

གི་རྒྱ་ཅོག་བསྐོར་ཏེ་ཚོགས་འདུ་ཚོགས་པ་རེད། ང་ལ་རྒྱ་ཅོག་དེའི་མཐར་རྒྱབ་སྟེགས་ཤིག་གི་དགོས་མཁོ་དང་དགོས་འདོད་མེད་པ་ང་ལ་གསལ་ན་ཡང། ངས་ཅི་ཞིག་འབྱུང་བཞིན་པའམ་སྒྲིག་འཛུགས་དེར་སྤོ་ལྷང་དང་ཐུང་ཙམ་མགོ་འཛོམ་པའི་ངང་ནས་བལྟས་པ་ཡིན། སྐབས་འདིའི་ངར་ཤུགས་ནི་དངོས་གནས་ཆེན་པོ་རེད།

ཕྱོལ་ཅར་དུ་ཕྱིར་ལོག་མ་བྱས་སྟོན་ལ་ང་ཚོ་ལོ་ཟླ་ཞེལ་སི་བརྒྱད་དེ་ཕྱིན་པ་ཡིན། དེར་གཟའ་མཇུག་ཅིག་ལ་རིན་པོ་ཆེས་གསུང་ཚོས་ཤིག་གནང། དེ་ནས་ང་ཚོས་བདུན་ཕྲག་འགའི་སྤོ་གསེང་ཞིག་ལ་ཨ་ཁ་ཕུལ་ཁོ་བུ་ཕྱིན་པ་ཡིན། སྐབས་དེ་དུས་གེ་སར་བདུན་ཕྲག་དྲུག་ཙམ་ལས་ལོན་མེད་པས་ང་ཚོའི་འགྲུལ་སྐྱོད་དེ་ཡ་ཡུད་ཅན་ཞིག་རེད། ངའི་གཅེན་མོ་ཁྲི་ས་དང་ཆ་ཕྱོལ་ཅར་དུ་སྟོད་ཀྱི་ཡོད་པས་མོ་ང་ཚོའི་མཁན་དུ་འགྲུལ་སྐྱོད་ལ་ཡོད། མེག་ས་ཁོ་ལ་སྟོད་མཁན་སློབ་མ་མར་ཁྲི་ཐྲི་རན་ཁོ་ཡིས་འགྲོ་གྲོན་ཆ་ཚང་བཏང་སྟེ་ང་ཚོ་མེག་ས་ཁོ་ལ་གདན་འདྲེན་ཞུས་པ་རེད། མོས་ང་ཚོར་གནམ་ཐང་དུ་མི་ར་ཡ་ཆིའི་རོལ་དབྱངས་ཚན་པ་ཞིག་བོས་ཏེ་བསུ་བ་བྱས་པ་མ་ཟད། ཞལ་ཏ་མ་ཡོད་པའི་གཞུང་ཚབ་ཀྱི་ཁང་པ་ཞིག་ཏུ་སྟོད་ས་གྲ་སྒྲིག་བྱས་འདུག ཞལ་ཏ་མ་དེ་ཚོས་ང་ཚོར་ཉིན་རེར་ཁ་ལག་ཕྱན་གསུམ་རེ་བཟོས་ཏེ་སྒྲད་བྱུང། མཚན་དང་པོ་དེར་ཁོང་ཚོས་ང་ཚོར་རིན་པོ་ཆེ་མ་གཏོགས་སུ་ཡང་མི་དགའ་བའི་ཉུང་མའི་ཐང་མོ་སྒྲད་བྱུང། མི་ཚང་མའི་ཐང་དེ་རིན་པོ་ཆེས་བཞེས་གནང་བ་དང། ཕྱི་ཉིན་དེར་རིན་པོ་ཆེའི་ཆབ་གསང་གི་མདོག་དམར་ཀྱང་བབས་པས་ཁྲག་བཤལ་བ་མེན་ནམ་སྙམ་སྟེ་ཁོང་ཞིད་འདུག ཁོང་གིས་ཉུང་དམར་ཆ་བ་ནས་བཞེས་ཐྱོང་མེད་པ་འདུ། ཞལ་ཏ་མ་ཚོའི་བསམ་པར་ང་ཚོ་ཐང་དེར་དགའ་པོ་བྱུང་བ་འདུ་བསམས་ཏེ། རྒྱ་པར་མཚན་གཉིས་པ་དེར་དགོང་ཚོགས་ལ་ཐང་དེ་རང་སྒྲད་བྱུང། གཅིག་ཀྱང་རིན་པོ་ཆེས་ཐང་ཚང་མ་བཞེས། ཐེངས་འགའ་ཤས་ཀྱི་རྟེས་སུ་མཐའ་མ་དེར་ཁོང་གིས་ "དཀ་ཆ་ངས་འདི་འཕྲང་ཐུབ་པ་མི་འདུག" ཅེས་གསུངས་སོང། གླང་ཆེན་གྱི་ཀུང་པའི་བཟོ་ལྟར་བྱས་པའི་ཤ་མ་ཞིག་གི་ནང་དུ་ཁ་ལའི་ཤིང་སྟོང་བཙུགས་པ་དེའི་ནང་ཐང་ཐྱོ་པ་ཡིན། རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཞལ་ཏ་མ་ཚོའི་ས་མཚམས་པ་གསོད་འདོད་མི་

འདུག ཁོན་ཀྱང་ང་ཚོས་དེ་དག་འབྱོ་བཞིན་པའི་སྐབས་སུ་ཁོང་ཚོ་ཐང་གི་ཕོར་པ་བསྡུ་བར་སྒེའུས་ཕོང་བས། དེ་ནས་བཟུང་ང་ཚོར་ཐང་དེ་སྒྲུབ་མ་བྱུང།

ང་ཚོའི་སྟོད་ས་དེར་རྒྱལ་ཕྲིང་ཞིག་འདུག་པས་ངས་རིན་པོ་ཆེར་ཆུར་རྒྱལ་ལྷངས་བསླབས་པ་ཡིན། ཁོང་ནི་ཆུ་ལ་ཐད་དེ་ཞེད་འདུག (ཁོད་མི་ཚོ་ལ་རྒྱལ་རྒྱའི་ལུགས་སྲོལ་མེད། ཡིན་ན་ཡང་ཁོང་གིས་རྒྱལ་མ་ཤེས་པ་དེས་ཁོང་ཐུགས་སེམས་རྣོ་ཡོད་པ་མ་ཟད་ཞེད་ལྷང་དེ་མེད་པར་བཟོ་འདོད་འདུག) དེས་ན་ང་གཉིས་ཀྱིས་ཉིན་རྐྱ་པར་རྒྱལ་ཕྲིང་ནང་དུ་མཉམ་དུ་ཞུགས་ཏེ་ངས་ཁོང་ལ་ཆུ་ཁར་ཡིང་ལྷངས་སློབ་པའི་ཆེད་དུ་ཁོང་གི་མཇིང་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་ཁོང་གན་རྒྱལ་དུ་ཆུ་ཁར་ཡིང་དུ་བཅུག་པ་ཡིན། ཁོང་ཆུ་ནང་དུ་སྒེའུས་པ་དང་སེམས་འཚབ་སྐྱེ་གི་ཡོད་ཅང་ངས་ཁོང་ལ་ལྷོད་ལྷོད་བྱོས་ཞེས་བརྗོད་ཀྱི་ཡོད། གལ་ཏེ་ངས་ཁོང་གི་མཇིང་པ་གློད་པ་ཡིན་ན་ཁོང་ཆུ་ནང་དུ་འཕེམ་འགྱོ་ཡི་འདུག མཐའ་མ་དེར་རྒྱལ་ཕྲིང་གི་ནང་དུ་རོགས་སྐྱོར་མེད་པར་ཕར་ཆུར་འགྱོ་ཐུབ་པ་དང་ཆུ་ནང་དུ་ལྷོད་ཐུབ་པའི་ཆེད་དུ་ང་ཚོས་ཁོང་ལ་འགྲིག་འཁོར་ཆེན་པོ་ཞིག་སྒྲིད་པ་ཡིན།

ང་ཚོའི་ཁང་པ་དེར་རྒྱལ་ཕྲིང་མཐོང་བའི་བྱ་གཡབ་ཏུ་མས་བསྐོར་བ་ཞིག་འདུག མཚན་ལ་རིན་པོ་ཆེས་བྱ་གཡབ་དེར་བཞུགས་ཏེ་ཕོར་པ་ནས་ག་གོན་ཀྱི་འབྲུ་ཐུང་ཏེ་རྒྱལ་ཕྲིང་ནང་དུ་གཞུ་རྒྱུར་དགའ་པོ་ཡོད། མང་ཆེ་བ་རྒྱལ་ཕྲིང་ནང་དུ་འགྲོ་ཡི་མེད། དེས་ན་ཞོགས་པ་རྒྱལ་ཕྲིང་གི་ནང་དང་དེའི་མཐའ་སྐོར་དུ་ག་གོན་ཀྱི་འབྲུ་དང་པགས་པ་གང་ས་འཐོར་བ་དང་ཕྲིང་འཁོར་བྱས་ནས་བསྡད་པ་མཐོང་རྒྱུ་ཡོད། མཐའ་མ་དེར་ཁང་པའི་ལྟ་རྟོག་པ་དེས་ཐུས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་ཅ་གོ་འདུག ཁོང་ཚོས་ང་ཚོ་ཁང་པ་ནས་ཕྱིར་འབུད་བྱས་མ་ཕོང་སྟེ། དེ་ནས་བཟུང་ག་གོན་ག་ཞུ་གཡུག་ཚོག་གི་མ་རེད་ཅེས་བཤད་བྱུང།

ཨ་ཁ་ཕུལ་ཁོ་ལ་རིན་པོ་ཆེ་གྱ་བཞོན་གནམ་འདེགས་ལའང་བཞོན་གནང་ཕོང། དེ་ནི་གཟུགས་པོར་མཚོང་གཏུགས་ཤིག་བཏགས་ཏེ་མཁྱོགས་གྱ་ཞིག་གི་ནང་ལ་རྒྱ་མཚོར་འཕྱིད་པར་འགྱུར། གྱ་མཁྱོགས་པོར་བཏང་བ་དང་མི་དེ་གནམ་ལ་འདེགས་ཀྱི་རེད། ང་

ནི་ཞེད་ཐག་ཆོད་ནས་ཁོང་ལ་ལྷ་ཡང་ཕོད་མ་བྱུང་། ཁོང་ཞལ་པོ་ཡིན་པའི་ཐོག་ཏུ་འདི་འདྲ་གནང་རྒྱུ་དེ་ནི་ཆེས་གྲེན་རྩགས་ཤིག་རེད་བསམས་བྱུང་། བདུན་ཕྲག་གཅིག་གི་སྟོན་ལ་ཡུལ་སྐོར་སྟོ་འཚམ་པ་ཞིག་གྱུ་བཞོན་གནམ་འདེགས་ལ་བཞོན་ཏེ་ཤི་འདུག ངས་ཁོང་མཐོང་མི་ཐུབ་པའི་ཆེད་དུ་ཉལ་ཁང་དུ་ཕྱིན་ཏེ་དྲ་ཡོལ་ཚང་མ་བརྒྱབ་སྟེ་བསྡད་པ་ཡིན། མཐའ་མ་དེར་ཁོང་མཆོང་གཏུགས་ལ་བརྟེན་ནས་ཆུའི་ནང་དུ་ཟགས་རྟེས་ཆུའི་ནང་དུ་འཕེམ་རྒྱུ་འགོ་བཙུགས་འདུག ཁོང་སྐྱོབ་པའི་ཆེད་དུ་མི་དེ་ཚོས་ཆུ་རྒྱལ་བྱས་ནས་ཆུ་ནང་ནས་བཏོན་འདུག

ང་ཚོ་ཨ་ཁ་ཐུལ་ཁོར་ཡོད་སྐབས་རིན་པོ་ཆེས་ང་ལ་ནུབ་གོས་ཤིག་འཚེམ་རྒྱའི་ཆེད་དུ་འཚེམ་པོ་བ་ཞིག་གི་ས་ར་འཁྱིད་བྱུང་། དུས་ཚོད་དེའི་སྐབས་སུ་ཀྱོན་ཆས་ཀྱི་འགྲོ་ལྟངས་ལ་འགྱུར་བ་ཕེབས་རྒྱ་འགོ་བཙུགས་ཡོད་པས། ངའི་ཏེ་ཕི་ཡི་ཀྱོན་ཆས་ཆ་མེག་ལ་རན་འཚམས་མེད། རིན་པོ་ཆེས་ཕན་ཚམ་གནམ་གྱའི་ཞབས་ཞུ་མ་ཚོས་ཀྱོན་པ་ནང་བཞིན་ང་ལ་ནུབ་གོས་སྟོ་དཀར་ཞིག་བཟོ་རྒྱ་དགོངས་པ་མ་ཟད། དེ་ནི་ང་ལ་ཏ་ཙང་ལན་པོ་ཡོང་གི་རེད་དགོངས་འདུག

ཁེ་མ་འགའ་ཤས་ལ་ང་ཚོ་མཚོ་འགྲམ་དུ་བསྡད་དེ་རྒྱ་མཚོའི་གཏིང་ཞུལ་བ་ཚོ་ལ་ལྟ་བཞིན་བསྡད། ང་ཚོས་མཚོ་འགྲམ་དུ་དུས་ཚོད་མང་པོ་བསྒྲལ་ཙང་རིན་པོ་ཆེའི་སྒྲ་ཤ་ཁེ་མས་ཆོག་སྟེ་ནག་པོར་ཐྱུར་འདུག ཁེན་ཞིག་ལ་ང་ཚོ་ཁྲོམ་ལ་འཚམ་འཚམ་བྱེད་བཞིན་ཡོད་སྐབས་ཨ་རི་ནས་ཡིན་པའི་བུད་མེད་ཅིག་ལ་ཐུག་སྟེ་དེས་ཁོང་ལ་ས་ཕེན་ཡའི་སྐད་ཉམས་ཆག་ཅིག་བརྒྱབ་སྟེ་ཁ་བརྡ་བྱེད་འགོ་ཚུགས་སོང་། ཁོང་གིས་མོ་ལ་གང་འཚམས་ཤིག་དེ་ལྟར་མ་ཐུབ་ནས་བཤད་དུ་བཙུག་པའི་ཐ་ཚོས་སུ་མཐའ་མ་དེར་དབྱིན་སྐད་ཀྱིས་ "ལྷམ་སྐུ་ཞབས། ཁྱེད་རང་ལ་འདོད་པ་ཡོད་ན་དབྱིན་སྐད་བརྒྱབ་ན་འགྲིག་གི་རེད།" གསུངས་སོང་། ངའི་བསམ་པར། མོ་ཁོང་གི་བརྡ་དག་པའི་དབྱིན་སྐད་ཀྱི་གདངས་དེར་ཏོན་འཛིར་བ་ཡོད། རིན་པོ་ཆེ་ཅ་ལག་གི་རིན་གོང་ལ་སྒར་གཅོག་ལ་ཚོད་རྒྱ་ཡོད་པའི་ས་གནས་ཁྲོམ་རྩར་ཕེབས་རྒྱ་ལའང་ཐུགས་མཉེས་པོ་ཡོད། ང་ཚོ་ཨ་ཁ་ཐུལ

ཁོར་ཡོད་དུས་མེག་སི་ཁོའི་དཏུལ་ཆས་བཟོ་སའི་ཐ་སི་ཁོ་ལ་འཚུག་ཙམ་ཕྱིན་པ་ཡིན། དེ་ནི་ང་ཚོ་ཚང་མར་སྐོར་སྐྱོད་ཡག་པོ་ཞིག་བྱུང།

དབྱར་ཐོག་དེར་རོ་ཁི་མོན་ཐེན་ཆོས་ཆོཀས་ས་བགྲོ་གླིང་ཆོཀས་འདུ་ཐེངས་འགའ་ཚུགས། ཁོང་གིས་བར་དོ་ཐོས་གྲོལ་ཀྱི་བགྲོ་གླིང་ཆོཀས་འདུར་སྒོོག་མ་བཞི་བཏུ་སྐོར་ཞིག་མཁན་ཞུགས་བྱས། དབྱར་ཐོག་དེའི་ཁོང་གི་བགྲོ་གླིང་ཆོཀས་འདུ་གཉིས་པའི་བརྗེད་གཞི་ནི་ "སྟོམ་ཁྲིམས་ཀྱི་ནུས་པ" ཞེས་པ་དེ་རེད། ཡང་སྐྱར་ཕལ་ཆེར་དེ་བས་གཏིང་ཟབ་པའི་བཀའ་ཆོས་ཀྱི་གླ་ཕྱིག་གི་ཆེད་དུ་ཡིན་པ་འདུ། རོ་ཁི་མོན་ཐེན་ཆོས་ཆོཀས་ས་ཁོང་ཆོས་རིན་པོ་ཆེ་བཞུགས་ས་མོ་ཏའི་ཁང་པ་ཚུང་དུ་ཆ་ཞིག་ཉོས་འདུག ཏེ་ཁོང་ཆོས་རི་ཞིག་གི་ལྷིང་དུ་བཞུག་པས། དེ་ནས་ལྷ་དུས་རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་ཆོས་གནང་སའི་གུར་ཏེ་མཐོང་གི་འདུག ཏེ་ནི་ཁོད་ཅ་ཅང་དོག་པའི་ཆོ་མས་ཁང་དང་ཐབ་ཚང་སྒྲུར་མ། ཆུབ་ཏུ་ང་ཚོའི་ཤལ་ཁང་ཡོད་པ་ལ། དེའི་ནང་ལ་ཤལ་ཁྲི་ཞིག་ཕོང་བ་ཙམ་རེད། དབྱར་ཁ་དེའི་ནང་དུ་ཚ་བ་ཆེ་ན་ཡང་རིན་པོ་ཆེ་ཐུགས་མཉེས་པོ་བྱུང་སོང། དེའི་ཕྱི་རོལ་གྱི་སྒོ་འགྲམ་དུ་ཤིང་གི་ལྷིང་ཁ་ཞིག་བཟོས་འདུག རིན་པོ་ཆེ་དེའི་ལྷིང་བཞུགས་ཏེ་ཐག་རིང་གི་གཱངས་རི་ཆུམས་ལ་གཟིགས་པ་དང། ཡང་མོ་ཏའི་ཁང་ཚུང་གི་ཆུབ་ལོགས་སུ་ཡོད་པའི་ཐང་ཤིང་སྟོང་པོ་ཚུང་ཚུང་དེ་ཚོའི་འོག་ཏུའང་བཞུགས་ཀྱི་ཡོད། ཁོང་ལ་དེ་དུས་ཀྱང་མཚན་གྱི་དཀྱིལ་ལ་གཉིད་ས་དེ་བཟའ་ཆུ་ཞིག་དགོས་ཀྱི་ཡོད། འདིའི་སྐབས་སུ་ཁོང་ཐ་རན་སིའི་བག་ལེབ་ལྷིང་དུ་སི་ཞེམ་ཞེས་པའི་ལྷུགས་ཀྱིན་གྱི་ཤ་ཟས་གང་མོ་དང་སྟོ་ལྷུམ་དམར་རིལ་བླུགས་ཏེ་བཞེས་ཆུར་མཉེས་པོ་ཆགས་ཡོད། ཁོང་གིས་འདི་ལ་ཉེ་ཏོང་སྐད་དུ་བྱང་ཆུབ་ས་ཞེམས་པ་ལ་ (Fudo) ཐུ་ཏོ་བརྗེད་པའི་སྒྲ་ལྷུར་ (food-o) ཐུ་ཏོ་ཞེས་འགོད་གནང་གི་ཡོད།

ལོ་དེར་ཐུར་མོནད་ཀ་མ་ནས་ཆུང་ཐག་སྐར་མ་བཅུ་ཙམ་གྱི་ས་ར་ང་ཚོ་ལ་ཁང་པ་ཞིག་ཉོས་འདུག ཏཱའ་མཏུག་ཏུ་ང་ཚོ་དེ་གར་བདུན་ཐུག་གཉིས་རིང་སྟོད་པར་ཕྱིན་པ་ཡིན། རིན་པོ་ཆེས་དེའི་མིང་ལ་ཐུ་མི་ལྷ་ལི་ཐུ་ལན་ཏེ། ས་དེ་ལྷ་མོའི་ཁྲིམ་ཞེས་འདོགས་

གནང་མཛད། རིན་པོ་ཆེས་ང་ལ་ཁང་པའི་མིང་དེ་ཏའི་དོན་དུ་བཏགས་པ་དང་ཁང་པ་དེ་ངར་བདག་པ་ཡིན་གསུངས་བྱུང་བས་ངས་ཀྱང་རྒྱན་དུ་དེ་གา་ར་ཡིན་ཤག་བྱས་པ་ཡིན། དེ་ནི་སྟེང་ཐོག་ཏུ་ཉལ་ཁང་བཞི་དང་། འོག་ཐོག་ཏུ་ཚོམས་ཁང་དང་། གསོལ་ཆོགས་ཁང་། ཐབ་ཚང་བཅས་གྱུ་ཡངས་པོ་དང་ཆེན་པོ་ཡོད་པའི་ཐུར་མོནད་ཀྱི་ཞིང་ཁང་ཏྲི་ཁ་ཞིག་རེད། དེ་གར་ནང་མི་ཆ་ཚང་ལྷོད་ཤིག་གིར་སྟོད་ས་འདུག ཐུགས་དེར་རིན་པོ་ཆེས་ "མོས་གུས་ཀྱི་ར་ང་བཞིན་ངོ་མ" ཞེས་པའི་བརྗོད་གཞིའི་ཐོག་ལ་བགྱི་གྲེང་ཚོགས་འདུ་ཞིག་དང་། ཡང་དེ་དུས་ཁར་ལོ་ཞི་ཁ་ཞི་ཐ་ཤིས་ཁྱབ་སྒྲོལ་བྱས་པའི་ཏོན་ཕོན་གྱི་ལྷ་གྲུབ་དང་ནང་པའི་ལྷ་གྲུབ་དབར་མཚུངས་བསྟུར་གནང་པའི་ "དངོས་དོན་གནས་ལུགས་ཀྱི་ཏི་བ" ཞེས་པའི་བརྗོད་གཞིའི་ཐོག་བགྱི་གྲེང་ཚོགས་འདུ་གཉིས་པ་ཞིག་ཀྱང་ཚོགས་པ་རེད། ཁོང་གི་སྒོབ་མ་འགའ་ཤས་ཏོན་ཕན་གྱི་དེབ་ལ་དོན་གཉེར་ཡོད་པས་རིན་པོ་ཆེས་དེའི་ནང་དུ་བདེན་པ་འགའ་ཞིག་ཡོད་པ་དང་མཁས་དུ་གོ་ནོར་ཐེབས་པའི་བསམ་བློ་ཡང་མང་པོ་ཡོད་པར་བསྟན་གནང་། སྔ་ལོ་དེར་རིན་པོ་ཆེ་དང་འབྲེལ་བ་བྱུང་བའི་དབང་གིས་རམ་ཏ་སི་ཡིས་བགྱི་གྲེང་ཚོགས་འདུ་འདིར་མཁས་ཞུགས་བྱས་སོང་། རིན་པོ་ཆེས་གསུང་བཤད་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཁོ་ལ་ཀུ་རེ་ཞེ་དྲགས་གནང་སོང་། གསུང་བཤད་གནང་སྐབས་སུ་ཐེངས་ཤིག་ཁོང་གིས་རམ་ཏ་སི་ལ་ཁོང་རང་གི་ཞབས་ཀྱི་འཁྲིས་ལ་སྟོད་དུ་བཙུག་སྟེ་ཐ་མག་གི་ཐལ་བ་ཁོའི་མགོ་སྟེང་དུ་སྤྱུགས་གནང་སོང་། རམ་ཏ་སི་ནི་ཀྱོན་ཆས་དཀར་པོ་ཀྱོན། ཁ་ལག་དམིགས་བསལ་ཟས། ལུས་ཀྱི་ཕྱིབ་པ་སྟོང་ཐབས་བྱེད་པ་སོགས་ཕྱིའི་དགེ་སྦྱོང་ཀྱི་ལམ་ལ་གཞོལ་མཁན་ཞིག་རེད། དེས་ན་གཅིག་བྱས་ན་རིན་པོ་ཆེས་ཁོ་ལ་ནང་གི་ཕྱིབ་སྟོང་དགོས་པའི་སྐོར་ལ་གོ་བརྡ་ཞིག་སྟོད་ཀྱི་ཡོད་པ་མིན་ནམ། གང་ལྟར་ཡང་ཁོང་གཤིས་དབར་གྱི་གནང་སྟངས་དེར་དོ་སྣང་བྱེད་སྐབས་ཆེད་མོ་དང་ཀྱལ་ཀ་འདྲེས་མ་ཞིག་རེད། སྐབས་དེ་དུས་རམ་ཏ་སི་རིན་པོ་ཆེ་ལ་མཁྱ་ཐག་ཚོད་དེ་ཁོང་གཤིས་ཀྱིས་མཁས་དུ་སྐོབ་འཁྲིད་བྱེད་རྒྱའི་འཚར་གཞི་འདིང་བཞིན་ཡོད། ཁོའི་སྐུ་རིང་པོ་ཅན་ཀྱི་ཉིཏ་དུའི་ཆས་པ་དེ་ད་ཆ་ཚོས་ཚོགས་ཀྱི་ནང་དུ་འཕེལ་རྒྱས་འགྲོ་བཞིན་པའི་

ཕྱིད་ལྷངས་དང་མཐུན་གྱི་མེད། ང་ཚོས་ནུབ་གོས་དང་གོང་དཀྱིས་དེ་དུས་བེད་སྤྱོད་ཕྱིད་ཀྱི་མེད་ཀྱང། ཁྱོན་ཆས་ལུགས་མཐུན་དང་དངོས་གཙང་ལེགས་པ་ཁྱོན་རྒྱ་འགོ་འཛུགས་བཞིན་ཡོད་ཙང། སྟོད་ཇེང་མ་ཚོས་སྟོད་ཐུང་ཁྱོན་གྱི་ཡོད་ལ། ཁྱོན་ཆས་དང་ཆ་ལུགས་ཡ་མ་ཟུང་ནམས་ཀ་ལེར་ཡལ་འགྲོ་བཞིན་ཡོད།

ཕྱི་ཟླ་དགུ་པའི་ཟླ་མཇུག་ཏུ་རིན་པོ་ཆེ་ནི་དེ་སྔ་བགྲོ་གླེང་ཚོགས་འདུ་དང་པོ་ཚོགས་ས་གངས་ས་ཝང་འགྲུལ་ཁང་ཡོད་ས། ཤ་ཡོ་མིང་གི་ཌ་ཀ་ས་ཏོ་ལ་ཏུ་ཥེབས་ས་ཝང། བགྲོ་གླེང་ཚོགས་འདུ་འདིར་སྨོན་མ་བཏུ་ལས་ཁུང་བ་མ་གཏོགས་བཞེས་གནང་མེད། གང་ཡིན་ཞེ་ན། རིན་པོ་ཆེས་གསུང་ཚོས་འདི་དག་ཕེངས་དང་པོར་ཅང་བློ་ཉེ་བའི་སྨོ་ནས་གནང་ཐུབ་པ་ལ་སྔ་ཚན་ཆུང་ཆུང་ཞིག་ལ་དམིགས་གནང་ཡོད། གནས་ཚད་ལོན་པའི་མི་མང་པོ་ཡོད་ཀྱང་ཁོང་གིས་སྣན་ཞུ་ཐུག་མཁན་ཚོའི་ནང་ནས་ཕྱིད་ཀ་ལས་ཁུང་བ་མ་གཏོགས་བཞེས་གནང་མེད། སྨོན་མ་ནང་ཞུལ་དང་དེ་བཞིན་བློ་མ་དང་སྨོན་མའི་དབར་ལ་བསམ་བློ་མཐུན་པོ་ཡོད་པའི་སྔ་ཚན་ཞིག་ཐུ་དེ་ཁོང་ལ་གལ་གནད་ཆེན་པོ་ཡིན། མི་ཚང་མ་འགྲུལ་ཁང་དེར་བསྡད་པ་དང་། ཟས་གཡོ་སྐོལ་ཕྱིད་ཐུ་དང་། གཙང་སྦ་ཕྱིད་ཐུ། ལས་ཀ་གཞན་དག་བཅས་ཚང་མ་རེ་མོས་ཀྱིས་ཕྱིད་དགོས་པའི་དུས་ཚོད་རེའུ་མིག་ཅིག་ཀྱང་ཡོད། ཕེག་དམན་དང་། ཕེག་ཆེན། ཇོ་ཇེ་ཕེག་པ་བཅས་ལས་རིམ་དེ་ལེ་ཚན་གསུམ་ལ་ཕྱེ་ཡོད། ལེ་ཚན་རེ་རེར་སྒར་ཡང་ཉམས་ལེན་གྱི་དུས་ཡུན་དང་། སྨོན་སྟོང་གི་དུས་ཡུན་བཅས་གཉིས་སུ་ཕྱེ་ཡོད། སྨོན་སྟོང་གི་དུས་ཡུན་སྐབས་སུ་སྨོན་མ་ཚོས་སྟེ་ཚན་གྱི་བགྲོ་གླེང་ལ་ཞུགས་པ་དང་། སྨོན་མའི་ཁོད་ཀྱི་སྨོན་སྟོན་པ་ནས་སྨོན་ཚན་ལེན་པ་དང་། ཕྱི་ཏོ་དང་དགོང་ཏོར་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་མདུན་ནས་གསུང་ཚོས་ཉན་པ་བཅས་ཕྱིད་ཀྱི་ཡོད།

བགྲོ་གླེང་ཚོགས་འདུ་དེ་བདུན་གཅིག་རིང་གི་བཞུགས་སྒོམ་ནས་འགོ་བཙུགས། ཁ་ལག་དང་ལས་ཀ་གཞན་ཀྱི་བར་གསེང་རྒྱས་ཤུད་དེ་མིན་མི་ཚང་མས་ཞོགས་པའི་ཚུ་ཚོད་བདུན་པ་ནས་དགོང་ཏོའི་ཚུ་ཚོད་བཏུད་པ་དགུ་པ་བར་དུ་བཞུགས་དགོས་ཀྱི་

ཡོད། རིན་པོ་ཆེས་ལམ་སྟོན་གྱི་བཀའ་སློབ་ཅིག་གནང་སྟེ་མི་ཚེས་བདུན་གཅིག་གི་རིང་ལ་བཞུགས་སྒོམ་རྒྱ་དུས་ཁོང་བཞུགས་མེད། མི་ཚེས་དེ་གར་ཉམས་ལེན་བྱས་ཏེ་བསྡད་ཡོད་པའི་སྐབས་སུ་རིན་པོ་ཆེ་སྒོ་སི་ཅོན་དུ་ཕེབས་ཏེ་གསུང་བཤད་ཁག་འགའ་ཤས་གནང་བ་རེད། རིན་པོ་ཆེས་སློབ་སྦྱོང་འགོ་མ་བཙུགས་སྔོན་ལ་སློབ་མ་ཚོར་བདུན་གཅིག་རིང་བཞུགས་སྒོམ་ཁྱད་དུ་འཛུག་པ་དེ་ཁོང་ཚོའི་ལུས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་འདག་པའི་ཚེད་དུ་རེད།

བགྱི་གླེང་ཚོགས་འདུ་འགོ་འཛུགས་དུས་ང་སྟོལ་ཅར་དུ་འོད་གསལ་དང་། གེ་སར། ཟླ་ཕྱི་བཅས་ཀྱི་མཉམ་དུ་ལུས། སྐབས་དེ་དུས་ཚྭ་ལི་སི་ཕེ་ནི་མོ་ར་ང་གི་ཆོ་མོ་ལགས་ཀྱི་ས་ར་སྟོད་པར་ཕྱིན་ཚར་ནས་མེད། ང་ར་ང་ཟླ་བ་བཙུ་གཅིག་པའི་ཟླ་མཇུག་ཏུ་ཇོ་ཇེ་ཕེག་པའི་གསུང་ཆོས་ཀྱི་ལས་རིམ་དེར་འགྱོ་མཁན་ཡིན། འོན་ཀྱང་ངས་ཟླ་བ་གསུམ་ཚ་ཚང་ལ་ཕྱུ་ཀུ་དེ་གར་འཕྲིད་དེ་འགྱོ་ཐུབ་ཀྱི་མེད། ངས་ར་ང་ཞིད་ལོ་ཞི་ཤུ་འཁོར་བའི་སྐྱེས་སྐར་དེ་ཟླ་བ་བཙུ་པའི་ཚེས་བཙུད་ཞིན་སྲུང་བཙེ་བྱས་པ་དང་སྐབས་དེར་ང་ལ་ལེར་ཀྱང་དུ་ལུས་པའི་ཚོར་བ་ཐུང་། ང་གཞིས་གཞིན་སྒྲིག་བྱས་ནས་བཟུང་ངའི་སྐྱེས་སྐར་ལ་རིན་པོ་ཆེ་བཞུগས་མེད་པའི་སྐབས་འདི་དང་པོ་རེད། ཁོང་གིས་ལོ་རྒྱ་པར་ངའི་སྐྱེས་སྐར་དེ་དམིགས་བསལ་ཀྱི་གསོལ་ཚོགས་ཐམ། ལག་རྒྱས། གསོལ་སྟོན་ཚུང་དུ་འདུ་བགོད་སྒྲིག་བྱས་ཏེ་སྲུང་བཙེ་གནང་གི་ཡོད། ང་ཕྱུ་ཀུ་ཡིན་དུས་ངའི་ཨ་མས་འདི་རིགས་ལ་ལྷང་མེད་གཏོང་གི་ཡོད་ཙང་འདི་ནི་ང་ལ་དམིགས་བསལ་ཀྱི་གལ་ཆེན་པོ་ཆགས་ཡོད། གྲོགས་མོ་འགའ་ཞིག་གིས་གསོལ་སྟོན་ཚུང་དུ་ཞིག་བགོད་སྒྲིག་བྱས་འདུག། འོན་ཀྱང་ངས་ཁོང་ད་དུང་ཞེ་ཏགས་ཏན་ཐུང་། ངས་ར་ང་གིས་ར་ང་ལ་སྐྱིད་པོ་གཏོང་གི་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་དེ་སྐྱེས་སྐར་ཀྱི་གསོལ་སྟོན་དེར་ཕྱིན་པ་ཡིན། མི་ཚང་མ་སྒེལས་ཟིན་པའི་ཇེས་སུ་མགྱོན་བདག་དེས་རིན་པོ་ཆེས་ལག་རྒྱས་ཤིག་བསྐུར་ཡོད་པ་དེ་ཚ་སྒམ་གྱི་ནང་དུ་ཡོད་བཙོད་ཐུང་། མི་ཚོས་ར་བ་ཞེ་ཏགས་བཏུབ་པའི་ཇེས་སུ་ངས་ཚ་སྒམ་གྱི་སྟོ་ཕྱེ་པས་ཁོང་དེའི་ནང་ནས་ཐོན་ཐུང་། ཁོང་འདི་སྐྱེས་སྐར་གྱི་ཆེད་དུ་ཕྱིར་ལོག་ཕེབས་པ་རེད།

ཁོང་མཚན་གཅིག་གཉིས་ཤིག་ལ་བཞུགས་རྟེས་ཆོས་རྒྱར་ཕྱིར་ལོག་ཕེབས་སོང་། ཁོང་གིས་རྟོ་རྟེ་ཕེག་པའི་གསུང་ཆོས་མ་གནང་ཙམ་གྱི་སྟོན་ལ། ཟླ་བ་གཅིག་ཙམ་གྱི་རྟེས་སུ་ང་བྱ་ཚུང་བ་གཉིས་དང་མཉམ་དུ་དེ་གར་བཅར་བ་ཡིན། འདི་ནི་རིན་པོ་ཆེའི་མཛོད་པ་ཅ་ཅང་དོན་སྙིང་ཅན་ཞིག་རེད། ཁོང་གིས་འདི་གནང་ཡོད་མི་སྲིད་པའི་རྒྱ་མཚན་མང་པོ་ཡོད། གཅིག་ནི་སྐབས་འདིར་ཤར་ཕྱོགས་པའི་ཆོས་ལ་དོ་སྣང་ཆེན་པོ་ཡོད་ཀྱང་། ཨ་རིའི་ནང་དུ་ཆོས་དང་འབྲེལ་བའི་དངོས་གཙོ་སྣ་བའི་ལམ་ལུགས་དང་ཡིད་ཆེས་སྣ་བའི་རང་བཞིན་ཡང་ཤུགས་ཆེན་པོ་ཡོད། མི་མང་པོ་ཞིག་གིས་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་དེ་ཐུ་འཕྲལ་དང་ཡ་མཚན་ཅན་གྱི་ཆོས་ཤིག་ཏུ་མཐོང་སྟེ་དེ་མ་ཐག་ཏུའམ། མ་མཐར་ཡང་མཁྱོགས་མྱུར་གྱིས་ས་ངས་རྒྱ་བར་ཞེམས་ཀྱི་ཡོད། ནང་པ་ས་ངས་རྒྱས་པའི་སྒོལ་རྒྱུན་གྱི་ནང་དུ་ཆོས་ཡང་དག་པ་དེ་ཅི་ཞིག་ཡིན་པའི་སྐོར་ལ་ལོག་རྟོག་མང་པོ་ཡོད། སུ་བཟུ་ཁི་རོ་ཤི་ལྟ་བུའི་དགེ་རྒན་ཆོས་ནང་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་གོ་བ་ཡང་དག་པ་ལོན་ཕྱིར་ཆར་གཞི་བཏྱིང་ཡོད་པ་དང་། ཁེན་རེའི་མི་ཚེའི་ནང་དུ་སྒོམ་དང་ཉམས་ལེན་བརྒྱུད་དེ་ཆོས་རང་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་བར་བྱེད་རྒྱ་གལ་ཆེན་ཡིན་པའི་སྒོས་སྟོན་གནང་རྒྱ་འགོ་ཚུགས་ཟིན་ཡོད། ཡིན་ན་ཡང་དཀའ་ཡང་ལོག་རྟོག་གི་གཞི་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡོད།

རིན་པོ་ཆེས་ཨ་རིའི་ནང་གི་གཤིན་པོ་ཡིན་ལ་མགོ་འཛིམ་པའི་ས་གཞི་དེ་ཆོས་ཉེ་ལྟད་མེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་ས་བོན་འདེབས་པའི་ཆེད་དུ་སྐུ་ངལ་ཤ་ཅང་ཆེན་པོ་སྐྱོན་གནང་བཞིན་ཡོད། ཁོང་ལུང་པ་འདིར་ཕེབས་ཏེ་ལོ་གསུམ་ཕྱིན་པའི་སྐབས་འདིར་ཁོང་གི་སྒོས་མ་ཆོ་ལ་ཕྱོགས་མང་པོའི་ཐད་ནས་འགྱུར་བ་ཐེབས་ཡོད། ཁོང་གིས་རྒྱ་ཏུ་སྒོས་མ་རིག་པ་ཆོན་པོ་མང་པོ་བཀུག་ཡོད་པ་དང་། ཁོང་གིས་རིག་པ་དེ་གསོ་སྐྱོང་གནང་བ་དང་། ཁོང་ཆོ་ལ་ཆོས་ཕྱོགས་ལ་ཞེམས་ཤོར་བ་ནི་ཆེད་ཆས་དང་ཡོ་ཆས་བཞིན་སྣ་ཆོས་སུ་མི་འཛིན་པར་དོགས་དཔྱོད་ཡོད་དགོས་པ་དང་གཡམ་རྒྱུགས་མི་བྱེད་པའི་སྐུལ་མ་གནང་། དེ་ལྟར་ཡང་བླ་མ་དང་སྒོས་མའི་དབར་གྱི་དོན་དམ་པའི་དད་ཀུས་ཀྱི་འབྲེལ་བའི་རང་བཞིན་དེ་རྟོགས་པར་མཐུ་ནུས་དང་བར་ཚད་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ཞེམས་ལ་འཛིམ་པའི་སྐོར་གཙོ་

ཆེ་བའི་ལམ་ལུགས་ཀྱི་རིག་གཞུང་དང་ལྡན་དུའང་ཁོང་གིས་ཕྱག་ལས་གནང་དགོས་པ་བྱུང་ཡོད། རང་གཅེས་འཛིན་གྱི་བློའི་ཐུར་མཁྱེགས་པོ་དེ་གང་འཚམས་ཤིག་ཐོས་གཏོང་དགོས་ཀྱི་ཡོད། དེ་མིན་དམིགས་བསལ་གསང་སྦྱགས་རྟོ་རྟེ་ཕེག་པའི་ཚོས་དེར་གོ་བ་ལོག་སྒྲུབ་བྱས་ཏེ་བདག་འཛིན་ཤུགས་ཆེར་སྒྲལ་བའམ། རིག་ཚལ་ཀྱི་ཁྱིད་འགྲན་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་མི་སྲིད་པ་མ་རེད།

མི་ཚོས་སྔ་མོའི་སྐབས་ཀྱི་འདྲ་པར་དང་བརྟན་པར་བཅས་ལ་ལྟ་དུས་ཚང་མ་སྐྱ་ཟིང་ཟིང་དང་། ཁྱོན་ཆས་ཁུང་པ། མངོག་ཉེས་པོ་བཅས་མཐོང་དུས་ཁོང་ཚོ་ཏོན་འཐོར་ཀྱི་ཡོད། དོན་དངོས་ནུ་ལྟོས་ས་ལྟོས་འཛིག་གིས་བཤད་ན་དེ་ནི་གེགས་ཀྱེན་ཆུང་ངུ་ཞིག་རེད། གེགས་ངོ་མ་དེ་ནི་རིན་པོ་ཆེས་མི་ཚོའི་ཕྱི་ལ་མངོན་པའི་ཚུལ་འཚོས་ཀྱི་སེང་རས་དེ་བརྟོལ་ཐུབ་མིན་དེ་རེད། ཁོང་རང་ཁོང་ཚོ་དང་ལྡན་ཏུ་གནད་དོན་ཀྱི་སྙིང་པོ་དེར་སྐྱེས་ཐུབ་བམ། ཞེས་པ་འདི་ནི་དུས་ཚོད་རིང་པོ་འདིའི་རྟེས་ནུ་ལྡའང་ཁོང་ལ་ཏྲི་བ་གསོན་པོ་ཞིག་རེད།

ཁོང་གིས་བགྱོ་གྲེང་ཚོགས་འདུའི་ཆ་ཤས་དང་པོའི་ནང་ཏུ་གཏམ་བཤད་ཕེར་ཤུ་ཐམ་པ་གནང་བ་རེད། དེའི་ནང་ཏུ་ཁོང་གིས་ནང་པ་ས་ཁང་རྒྱས་པའི་ཐེག་དམན་དང་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་གྲུབ་མཐའི་རྣམ་བཤད་གསུང་གནང་པ་རེད། མི་རྣམས་རིན་པོ་ཆེའི་ཐུགས་འདོད་ལྟོད་ཀྱི་མེད། ཁོང་ཚོས་སྣང་བ་ཀྱིད་པོ་གང་འཚམས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། འོན་ཀྱང་ཕྱི་ར་བཏང་གི་ཆ་ནས་མི་ཚོའི་རྣམ་འགྱུར་དང་ཕྱི་གསལ་ནང་གསལ་བྱས་པ་དེར་ཁོང་མཉེས་པོ་ཐུང་འདུག ཁོང་གིས་རྟོ་རྟེ་ཕེག་པའི་གསུང་ཚོས་གནང་རྒྱུར་མི་ཚོ་ཀ་ཕྱིག་ཡོད་པར་དགོངས་གནང་འདུག འདི་ནི་གསང་སྦྱགས་ཀྱི་ལམ་ཀྱི་སློར་ལ་ཞེབ་ཅིང་ཕྱ་ལ་གཏིང་ཟབ་པའི་གསུང་ཚོས་ཤིག་རེད། ཁོང་གིས་མི་ཚོ་ལ་གནས་ཚུལ་ངོ་སྤྲོད་གནང་བ་ཙམ་མ་ཟད། ཁོང་རང་གི་བློ་སྟེང་དང་ཁོང་གི་ཚོས་བརྒྱུད་ཀྱི་སྟེང་ནོར་དེ་སློབ་མ་ཚོའི་བློ་སེམས་ལ་བུམ་པ་གང་བྱོའི་ཚུལ་དུ་གནང་བ་རེད། ཁོང་གིས་ཕེར་ཤིག་འགོ་བཙུགས་པའི་རྟེས་ནུ་སེམས་ཤུགས་འཕར་ཏེ་གསུང་བཤད་རྣམས་རིང་ནས་རིང་དུ་ཕྱིན། ཁོང་རང་

ཉིད་ནས་ཀྱང་གསུང་ཆོས་ཀྱི་གཞི་རྒྱན་དེ་ཁོང་རང་གི་རྩ་བའི་བླ་མའི་བླ་མ་འཇམ་མགོན་ཀོང་སྦྱལ་གྱི་གསུང་ལ་སྨོས་སྤྱོང་གནང་གི་ཡོད་པ་དང་། གདམས་ངག་འདི་གཞན་ལ་གནང་རྒྱུར་ཁོང་ཅུ་ཅང་སྤོ་བ་འཕེལ་པོ་དང་དགའ་པོ་བྱུང་འདུག

ཁོང་གིས་ཁོང་རང་གི་སྨོས་མ་ཆོས་མཁྱོགས་མྱུར་དུ་ཉམས་ལེན་བྱེད་རྒྱ་འགོ་འཛུགས་པའི་ལམ་ཉམས་ལེན་གྱི་གནད་འགག་ཁག་ལ་འགྲེལ་བཤད་གནང་རྒྱ་འགོ་ཚུགས་གྲབས་ཡོད་པའི་རྩ་རྒྱ་པའི་གསུང་ཆོས་ཀྱི་ཚན་པའི་ཕྱེད་ཀ་ཙམ་དུ་སྒྲིབས་དུས་ཁོང་གི་གསུང་སྐད་ཀྱི་གདངས་འཕར་བཞིན་པའི་སྐབས་དེར་གོད་ཆགས་ཅིག་བྱུང་སོང་། ཕྱི་དྲོ་ཞིག་ལ་རིན་པོ་ཆེ་གསུང་ཆོས་ལ་ཐུགས་དབང་ཤོར་དྲག་ནས་ང་ཚོ་ལ་བར་གསེང་གཅིག་ཀྱང་མ་སྒྲད་པར་ཁོང་གིས་ཚུ་ཚོད་འགའ་ཤས་རིང་གསུངས་ཏེ་བཞུগས་པ་དང་། ད་དུང་མུ་མཐུད་དེ་མཚན་མོར་ཡང་གསུངས་ནས་བཞུগས་རྒྱའི་གླ་ཕྲིག་ཡོད་པ་ལྟར་མངོན། མི་ཚང་མ་ཟང་ཟེ་ཟིང་ཟེ་དང་འཚབ་པ་འཚུབ་པ་ཆགས་རྒྱ་འགོ་བཙུগས། ནམ་རྒྱུན་གསུང་བཤད་ནམས་དགོང་ཚེগས་ཀྱི་སྟོན་ལ་ཆོགས་ཀྱི་ཡོད་པས་མི་ཚེ་གྲོད་པ་ལྟེগས་འདུག ཁོང་ཚོའི་རིན་པོ་ཆེ་དང་གསུང་ཆོས་ཀྱི་འདོད་ཉམས་དེ་ད་ཆ་དགོང་ཚེগས་ཀྱི་འདོད་ཉམས་ཀྱིས་བཅོམ་ཚར་འདུག ཏའི་བསམ་པར་རིན་པོ་ཆེས་གང་གསུངས་པ་ཅུང་ཙམ་མང་དྲགས་ཏེ་ཆ་ཚང་འཛུ་མ་ཐུབ་པའི་རྒྱུན་ཀྱིས་མི་ནམས་བག་མི་ཕེབས་པར་མངོན་པ་རེད་སྙམ། ཁོང་གི་གསུང་ཆོས་དེའི་དུས་ཡུན་ནི་རྒྱུན་ལྟན་དང་མི་ནམས་ཀྱིས་བཟོད་སྟོམ་ཐུབ་ཚད་ལས་བརྒལ་བ་རེད། མཇུག་མཐར་མི་ཞིག་གིས་ད་ཆ་བར་མཚམས་བཞག་སྟེ་ས་ཁང་ཉིན་མུ་མཐུད་རྒྱའི་བསམ་འཚར་བཏོན་སོང་། དེ་ནས་འགན་འཛིན་ལྟེན་ཆོགས་ཀྱི་ཆོགས་མི་ཡིན་ལ། ང་ཚོ་དང་ཞེ་དགས་ཉེ་བོ་ཡོད་པའི་རིན་པོ་ཆེའི་སྨོན་མ་ཉེ་ཤོས་ཤིག་གིས་རིན་པོ་ཆེ་ལ་གསུང་ཆོས་མཚམས་འཛོག་བྱེད་མིན་ཀྱི་སྐོར་ལ་འོས་ཤོག་འགེན་པའི་བསམ་འཚར་བཤད་སོང་།

ཁོས་བསམ་འཚར་དེ་ལས་སྟུག་པ་བཏོན་ཐུབ་ཡོད་ཀྱི་མ་རེད། རིན་པོ་ཆེའི་ཆོས་བརྒྱད་ཀྱི་ཉིང་བཅུད་དེ་ཨ་རིའི་ནང་དུ་དབུ་འཕྲད་བྱེད་པའི་དུས་ཚོད་དེ་འོས་ཤོག་གི་

ལམ་ནས་ཏེ། དམངས་གཙོའི་བཙུད་རིམ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐག་གཅོད་བྱེད་རྒྱུ་དེ་ནི་རིན་པོ་ཆེས་སློབ་མ་ཚོ་ལ་དད་གུས་ཀྱི་གོ་རྟོགས་སྐྱེ་བའི་ཐབས་ཤེས་གནང་བཞིན་པ་དེ་དང་རྒྱབ་འགལ་རེད། དེས་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཁོང་གིས་གང་གསུངས་པ་རྣམས་ཁོང་ཚོས་ཇ་ལམ་གང་ཡང་གོ་མེད་པ་ལྟར་མངོན་པ་རེད། སློབ་མ་ཚོས་གསོལ་བ་བཏབ་པར་ཞུལ་བཞེས་གནང་སྟེ་བཀའ་ཚོས་དེ་ལ་ཞུགས་པ་ཚོས་ཕྱོགས་ནས་བཤད་ན་གཉིན་རྒྱགས་བརྒྱབ་པ་དང་མཚུངས། དེ་ནི་ངེས་མེད་ཀྱི་མཁྱོན་ཨོག་ཅིག་མ་རེད། རིན་པོ་ཆེ་ལ་མཚོན་ན་རྡོ་རྗེ་ཐེག་པའི་གསུང་ཚོས་གནང་རྒྱུ་དེ་ནི་སློབ་མ་འདི་ཚོ་དང་གཉིན་སྒྲིག་བྱས་པ་ནང་བཞིན་རེད། ཁོང་ཚོ་ནི་ཕན་ཚུན་གཉིས་མོས་ཀྱི་སྨོ་ནས་རྗེ་སྲིད་འཚོ་བའི་བར་དུ་གནས་པའི་འབྲེལ་བ་ཞིག་འགོ་འཛུགས་གྱིས་ལས་ཡོད་པ་དང་། འབྲེལ་ཡོད་ཚང་མར་བཟང་ཕྱོགས་ཀྱི་འགྱུར་བ་ཞིག་ཡོང་བའི་རེ་བའང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། དོན་དངོས་སུ་ཁོང་དང་སློབ་མ་ཚང་མ་གཉིས་སྒྲིག་བྱེད་པའི་སྐབས་དེར་མཆོད་ཁང་གི་ནང་དུ་བསྡད་ཡོད། ཁོང་ཚོས་འོས་ཤོག་བསྡུ་བའི་ཐག་གཅོད་བྱེད་དུས་རིན་པོ་ཆེ་ནི་སོར་གཏུབ་བཏོན་ནས་བག་མར་འོ་བྱས་ཏེ་ "ངས་དེ་ལྟར་བྱེད་" ཅེས་གསུང་གྱབས་ཡོད། ཁོང་ཚོས་ཁོང་ལ་ཚོ་གཏེ་སྒྲིལ་ནས་བར་དཀྱིལ་དུ་སྒྲིབས་སྐྱབས་མཚམས་འཛོག་དགོས་ཞེས་ཞུ་ཡི་ཡོད།

ཁོང་གིས་ཁོང་ཚོས་གང་བཤད་པ་དེ་ཡང་སྐྱར་ཤོད་དང་གསུངས་སོང་། མི་གཞན་ཞིག་གིས་ "ང་ཚོས་འོས་ཤོག་འཕེན་ནོ།" ཞེས་བཤད་སོང་། རིན་པོ་ཆེས་སྒྲ་སྐྱེད་ཁ་པར་དེ་མར་གཡུག་སྟེ་ཚོགས་ཁང་ནས་ཕྱིར་ཐོན་ཕེབས་སོང་། ཁོང་ཕྱི་ལ་ཕེབས་བཞིན་པའི་སྐབས་དེར་མི་ཞིག་གིས་ "རིན་པོ་ཆེ། ཕྱིར་ཕེབས་ཤོག ཁོས་ང་ཚོ་ཚང་མའི་ཚབ་བྱེད་ཐུབ་ཀྱི་མ་རེད།" ཅེས་བརྗོད་སོང་། ཁོང་ཡང་སྐྱར་ཚུར་ཕེབས་ཀྱི་མིན་པ་དེ་མི་ཚང་མས་ལམ་སེང་ཤེས་ཡོད།

ནུབ་ཕྱོགས་སུ་ཕེབས་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་རིན་པོ་ཆེས་གསུང་ཚོས་འདི་གནང་རྒྱུར་སྐྱེ་བཞུགས་པ་རེད། གསུང་ཚོས་འདི་དག་གི་དོན་དུ་ཨ་མི་རི་ཀས་གསུང་ཚོས་འདི་

ལ་ལོ་ངོ་བརྒྱ་ཕྲག་དུ་མ་སྣྱག་ནས་བསྡད་པ་རེད། འོན་ཀྱང་སློབ་མ་ཚོས་དགོངས་ཆོགས་བཟའ་རྒྱར་སྣྱག་ཕྱིས་ཡོད་པ་མ་རེད། ད་ཚར་བ་རེད།

ཉི་མ་འགའི་རིང་ལ་དེ་ཕྱར་གནས། ཁོང་སྐུ་ཆུང་དེ་འདྲ་བཞེངས་པ་ངས་མཐོང་མ་རྒྱུང་། མི་ཚེ་འ་ཚད་ཎ་ཕྱག་གི་གནས་སུ་ཀྱར། ཆོས་རྣའི་སྟེང་དུ་ཕུན་པ་ནག་པོ་ཆེན་པོ་ཞིག་འཁྱིགས་ནས་བསྡད་ཡོད། གা་ལེར་དེ་གར་གང་བྱུང་བ་དེ་ལ་མི་ཚེའི་བཙེ་ས་ཙམས་དང་དད་གུས་ཆེན་པོ་སྒྲིབས་ཏེ། སློབ་མ་ཚོས་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཕྱ་མཕྱད་དགོས་པའི་གསོལ་བ་བཏབ། མཐའ་མ་དེར་ངའི་བསམ་པར། ཁོང་གིས་ཕར་བསྡུན་མི་དགོས་པར་མདུན་སྐྱོད་གནང་ཆུར་གཞི་ཙ་ཡོད་པ་གཟིགས་པ་རེད་སྙམ། ཉི་མ་བཞིའི་ཕྲེས་ལུ་ཁོང་གིས་སྐུར་དུ་གསུང་ཚོས་གནང་ཆུ་འགོ་བཙུགས་གནང་པ་དང་། སྐབས་འདིར་མི་ཚོས་ས་མཚམས་དང་ཆ་ཀྱེན་གང་ཡང་མེད་པར་ཁོང་གིས་གང་གསུངས་པར་ཉན་ཆུའི་ཐ་སྒྲིག་ཕང་ས་ཡོད་པ་རེད། ཁོང་གིས་ཕྱ་མཕྱད་ནས་མདུན་སྐྱོད་གནང་སྟེ་གསུང་ཚོས་ཆ་ཚང་གྱུབ་པ་གནང་ས་ལ། དེ་ནི་བཟོད་ཅིང་ལྟ་ན་སྤྱུག་པའི་གནས་ལས་འདས་པ་ཞིག་བྱུང་ས་། འདི་ཚོ་ནི་ངོ་མ་བཟོད་དུ་མེད་པའི་འོད་སྟོང་འབར་བའི་གསུང་ཚོས་རེད།

ངོ་མཚར་བ་ཞིག་ཅི་རེད་ཟེར་ན། ཁོང་གི་སྐུ་ཆུང་དྭངས་པའི་ཕྲེས་ལུ་ཆ་ཡོངས་ནས་དྭངས་ཚར་འདུག ཏྲི་མ་ཥམ་ཡང་ལྷས་མི་འདུག མི་ཚོས་བསླབ་བྱ་དེ་ནམ་ཡང་བཟོད་མེད་པ་མ་ཟད། གནས་ཚུལ་གང་བྱུང་བའི་གསར་འགྱུར་དེ་ཚོས་ཚོགས་ཡོངས་སུ་ཁྱབ་པ་རེད། ཕྱོགས་གཅིག་ནས་དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་ཁོང་གི་གསུང་ཚོས་གནང་སྟངས་ཀྱི་ཁ་ཕྱོགས་ཡོངས་ཙོགས་འགྱུར་བ་ཕྱིན་པ་རེད། དེ་ནི་ཆེད་མོ་ཞིག་མ་རེད་ལ། སྟོན་མོ་ཡང་མ་རེད། འདི་ནི་མངོན་སུམ་རེད།

གསུང་ཚོས་ཀྱི་ཉིན་མཐའ་མ་དེ་འདྲ་ཞིག་ལ་ང་ཚོར་ཕེ་ལན་ལ་ཆོ་ཁ་ལི་ཐྲོར་ནི་ཡ་ལ་སྟེང་ཙ་འགག་སྟེ་གློ་བུར་དུ་འདས་ཁོངས་སུ་ཀྱར་པའི་ཡིད་སྐྱོའི་གནས་ཚུལ་འབྱོར་བྱུང་། ས་ང་ཞོགས་དེར་རིན་པོ་ཆེ་དང་ང་གཉིས་ང་ཚོའི་ཁང་པའི་ནང་དུ་མཉམ་དུ་བསྡད་ཡོད། ང་གཉིས་ཀས་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་དུས་གཅིག་ལ་བལྟས་ཏེ་གཉིས་ཀའི་

ཁ་ནས་ "ཨ་ལེན་ཤ་ཆོ་" ཞེས་མཁན་དུ་ཐོན། སྐབས་དེ་ཁིད་དུ་ང་ཚོས་ཁོ་ཁང་པའི་ནང་ནས་འགྲོ་བ་ཚོར་བྱུང། ཁོའི་ཟླམ་ཤེས་དེ་ནས་ཕར་ཕྱིན་ཡོད་པར་ཐེ་ཚོམ་མེད།

གསུང་ཚོས་ཀྱི་རྟེས་སུ་ང་ཚོ་ཐྲོལ་ཨར་དུ་མ་ལོག་སྟོན་གྱི་ཉི་མ་གཅིག་གཉིས་ཀྱི་གོང་ལ་རིན་པོ་ཆེས་ང་ལ་ "ཁྱེད་ཀྱིས་ཤེས་ཀྱི་ཡོད་དམ། གཅིག་བྱས་ན་ང་མགྱོགས་པོར་ཤི་ཡི་རེད།" ཅེས་གསུངས་བྱུང། ངས་ཁོང་ལ་ "གཅེ་གསུང་གི་ཡོད།" ཅེས་ཞུས་པ་ཡིན། དེའི་ལན་དུ་ཁོང་གིས་ "ང་ཆ་ངས་གསུང་ཚོས་ཚར་བ་ཡིན་དུས་ངས་ཀ་རེ་སྟོན་དགོས་པ་ཚང་མ་བསྟན་ཚར་བ་ཡིན། ང་ཆ་ང་ལ་སྟོན་རྒྱ་གང་ཡང་ལྷག་མེད། དེས་ན་ང་མགྱོགས་པོ་ཤི་སྲིད་ཀྱི་རེད།" ཅེས་གསུངས་བྱུང། ཁོང་ཚ་རིར་ཞེས་ཏེ་ལོ་གསུམ་ཙམ་ཞིག་ལས་ཕྱིན་མེད། ང་ཆ་ཁོང་གིས་གང་གནང་ཐུབ་པ་ཚང་མ་གནང་ཟིན་པ་ཡིན་གསུང་གི་འདུག ངས་ཁོང་ལ་ "དེ་བདེན་པ་ཡོང་སྲིད་ཀྱི་མ་རེད། དེ་ལས་མང་བ་ཞིག་ཡོད་དགོས་ཀྱི་རེད།" ཅེས་ཞུས་པ་ཡིན། ཁོང་གིས་སྐར་མ་གཅིག་ལ་དགོངས་པ་བཞེས་ཏེ་དེའི་རྟེས་སུ་ "ཡོད་རེད། ང་ལ་ང་རང་དམག་སྒྱི་ཞིག་ཡིན་པའི་ཆེ་ལམ་ཆེ་ཡི་འདུག ཨདང་ནུབ་མཚན་ལའང་གཅིག་ཆིས་བྱུང། ང་རང་དམག་སྒྱི་བྱས་ཏེ་དམག་མི་དམག་ས་འཁྱེད་འགྲོ་ཡི་འདུག དེ་ནི་ཅང་ས་ངས་པ་ཞིག་བྱུང་ཟོང།" ཞེས་དང། དེ་ནས་སྐར་ཡང་ "ང་རང་དམག་སྒྱི་ཞིག་ཡིན་ན་དགའ་པོ་ཞེ་ཏྲགས་ཡོང་བ་འདུག" ཅེས་དང། མཐའ་མ་དེར་ "གལ་ཏེ་ང་རྒྱལ་པོ་ཞིག་ཏུ་ཐུར་ཏེ་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་ལ་དབང་སྒྱུར་བྱེད་ཐུབ་ན། ང་གསོན་པོར་སྟོད་རྒྱའི་དགོས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་རེད་བསམ་གྱིན་འདུག" ཅེས་གསུངས་བྱུང།

འདི་ནི་ངས་རིན་པོ་ཆེ་ནས་རེ་སྐུག་ཅི་ཞིག་བྱེད་དགོས་པ་མི་ཤེས་པའི་སྐབས་དེ་འདྲའི་ནང་ནས་གཅིག་རེད། མཐའ་དོན་སུ་ཞིག་གིས་ཀྱང་ཤེས་ཡོད་ཀྱི་མ་རེད་སྙམ། མི་གཞན་དག་ཚང་མ་ལ་རྒྱ་མཚན་བེད་སྤྱོད་བྱེད་ས་ཡོད་པ་ནང་བཞིན་རིན་པོ་ཆེ་ལ་བྱེད་ས་མེད། མི་ཞིག་དང་ཏ་ཅང་ཉེ་བོ་ཡོད་ན་གནས་ཚུལ་ཞིག་བྱུང་སྐབས་མི་དེས་ཇི་ལྟར་ཡ་ལན་སྟོག་མིན་ཐད་ལ་ཚོད་དཔག་བྱེད་ཐུབ་ཀྱི་རེད། ཁོན་ཀྱང་རིན་པོ་ཆེའི་ཐད་ལ་སུས་

ཀྱང་ཤེས་ཀྱི་མ་རེད། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྐྱེ་བོ་ཕལ་པ་དང་བསྟུར་ན་ཁོང་ནི་ཡངས་ཤིང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཞིང་ལམས་ཤིག་ཏུ་མཛད་འཕྲིན་སྐྱོང་གནང་གི་ཡོད། མ་འོངས་པར་ཁོང་གིས་ཅི་ཞིག་གནང་འཚར་ཡོད་མིན་ངས་ཚོད་མི་ཕེག་ཀྱང་རྒྱུན་ལྡན་མ་ཡིན་པ་ཞིག་ཡོང་རྒྱ་ཡིན་པ་ནི་གསལ་པོ་རེད།།

དགེ།

སྤྱི་ལོ་ ༡༩༧༩ ལོའི་འགོ་སྟོད་དུ་ང་ཚོས་བྱང་སྟོལ་ཁར་ཀྱི་རི་གཤམ་ས་ཁུལ་དུ་ཆགས་པའི་སྟོལ་ཁར་ཅའི་ཆོ་ཞེས་པར་ཁང་པ་ཐོག་རྩེག་ཀའི་ཅན། དཔར་ས་མཐོ་བའི་ཐུགས་རའི་དབྱིབས་ཅན་ཞིག་ཏུ་སྒོར་པ་ཡིན། དེ་ནི་ཀ་རྩ་ཛོང་དང་ཐག་ཉེ་ལ་གྲོང་བརྡལ་གྱི་ཕྱི་ལ་ཡོད། དེ་གར་རྒ་ར་ཞིག་འདུག་པ་དེའི་ནང་དུ་ང་ཚོས་འོད་གསལ་ལ་བཞོན་རྒྱའི་རྒ་ཞིག་ཉར་བ་ཡིན་ལ། ཁང་པ་དེ་སྟོད་སྨོ་བོ་ཞིག་འདུག མི་འགའ་ཤས་ཀྱིས་དེ་ནི་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཅ་ཅང་དགྱོས་མ་ཞིག་རེད་བསམས་འདུག་ཀྱང། ངའི་ས་མས་ལ་དེ་ནི་ང་ཚོའི་མི་ཚེའི་ནང་དུ་དོ་སྣོད་དང་ལྷོད་དལ་མང་བ་ཡོང་སའི་ཁྱིམ་མིའི་ཁང་ཁྱིམ་ཡག་པོ་ཞིག་འདུག་ཚོར་བྱུང། དེའི་ནང་དུ་ང་རང་དགའ་སའི་རྩོ་ལས་བྱས་པའི་མེ་ཐབ་ཆེན་པོ་ཞིག་དང། གཏིང་དུ་རྡོས་པའི་ཚོམས་ཆེན་ཞིག་འདུག

ཕྱི་ལི་ས་ཕྲི་མོ་རང་གི་ཆུ་མོའི་ས་རར་ཕྱིར་ལོག་ཚར་བ་རེད་དེ། ང་ལ་ད་དུང་ཡང་བྱ་གསུམ་ལྟ་སྐྱོང་ཅིད་རྒྱའི་ལས་ཀའི་ཐེལ་ཟིང་ཡོད། སྐབས་འདིར་མར་ཕྲི་ཕྱི་རན་ཁོ་ནས་ཁྱིམ་ལས་ལ་རོགས་པ་བྱེད་ཕྱིར་མེག་ས་ཁོ་ནས་ཡིན་པའི་གཡོག་མོ་འགའ་ཤས་ང་ཚོའི་ས་ར་སྟོད་དུ་བཏང་བྱུང། ཐླ་ཐྲད་པའི་ལག་གཡོག་ཉར་བ་དེར་རིན་པོ་ཆེས་ངོས་ལེན་གནང་གི་མེད་ཙང་ཁོང་སྐུ་ཆུང་བཞེངས་འདུག ཁོན་ཀྱང་ཏང་པོར་བཤད་ན་ང་ནི་ཁྱིམ་འཛིན་རྒྱ་དང་ཕྱུ་ཀུར་བལ་ཀ་ཁྱུའི་ཐོག་ལ་ལག་གཡོག་བྱུང་བ་དེས་ལྷོད་ཤིག་གི་བྱས་སོང། རིན་པོ་ཆེས་གཡོག་མོ་དང་པོ་དེ་བ་རིའི་ནང་དུ་སྟོད་ཕྱུས་པའི་ཆེད་དུ་ཁོང་རང་གི་སྒོས་མ་ཞིག་མོ་ལ་ཆང་ས་རྒྱ་ཏུ་འདུག་རྒྱའི་ཐབས་ཤེས་གནང་སོང། ཁོན་ཀྱང་ཕན་ཐོགས་བྱུང་མ་སོང། གེ་ས་ཕྱུ་ཀུ་ཆུང་ཆུང་ཡིན་དུས་ང་ཚོའི་གཡོག་མོ་གཉིས་པ། ཕེན་ས་ན་ཅ་ཡིས་དུས་རྒྱ་ཏུ་ཁོ་ལ་ས་ཡེན་ཡའི་སྐད་བརྒྱབ་ཙང་ཁོས་ས་ཡེན་ཡའི་སྐད་རྒྱ་རྒྱ་འགོ་བཙུགས། སྐབས་འགར་ངས་གང་ལབ་པ་ཁོས་གོ་བའི་ཆེད་དུ་ངས་ཁོ་ལ་ང་རང་གི་ས་ཡེན་ཡའི་སྐད་ཉམས་ཆག་དེ་རྒྱ་དགོས་ཐུག་བྱུང།

ལོ་དེའི་འགོ་འཛིན་གས་སུ་རིན་པོ་ཆེས་འགྲུལ་སྐྱོང་མང་པོ་གནང་བ་རེད། རིན་པོ་ཆེའི་ཕྱག་དེས་ "ཆོས་མིན་གཅོད་པ" ཞེས་པ་དེའི་ཐིན་རྒྱགས་ཏ་ཅང་ཆེན་པོ་བྱུང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ད་ཆ་ཁོང་གིས་མང་ཚོགས་ཀྱི་གསུང་བཤད་གང་དུ་གནང་ཡང་ཕལ་ཆེར་མི་སྟོང་ཕྲག་ལས་མང་བ་འདུ་འཛོམས་ཡོང་གི་ཡོད། ཟླ་བ་དང་པོའི་ནང་དུ་ཁོང་གིས་ཏ་མ་དང་། ཐེག་ས་ནི་ཡི་ཏའོ་ནི་ཐོན་དང་ས་ནན་ཨན་ཐོན་ནི་འོ། ཟླ་ལ་ཅར་བཅས་སུ་གསུང་ཚོས་གནང་། ཟླ་བ་གཉིས་པའི་ནང་ཁོང་གིས་ཤི་ཁ་སྟོ་དང་། ནེའུ་ཡོག ཟླ་ནི་ཅོན་བཅས་སུ་གཏམ་བཤད་གནང་སྟེ་ཟླ་ལ་ཅར་དུ་གསུང་ཚོས་གནང་བར་གནམ་ཐོག་ནས་ཕྱིར་ལོག་ཕེབས་པ་དང་། དེ་རྗེས་ས་ནན་ཟླ་རན་ནི་ནི་ཁོ་ལ་ཆིབས་སྐྱར་གནང་། དེས་ན་ང་གཅིག་པུ་ཕྱུ་གུ་དང་མཉམ་དུ་སྟོད་རྒྱ་དེ་མང་ནས་མང་དུ་ཕྱིན།

གེ་ས་ར་ཟླ་བ་བརྒྱད་ཙམ་སྒེབས་དུས་ངས་འོ་ཐག་བཅད་པ་དང་། དེ་ནས་རིང་པོར་མ་ས་ོང་བར། ང་ལ་ཁོ་སྐྱེས་པའི་རྗེས་ཀྱི་ཟླ་མཚན་དང་པོ་དེ་བབས་ས་ོང་། ང་ལ་ཁྲག་མང་པོ་ཐོན་ཏེ་ཏ་ལམ་གཞང་འབྲུམ་ཆགས་གྲབས་བྱས་བྱུང་། དེའི་སྐབས་སུ་ང་ཆོར་དཏུལ་ཤུང་དུ་ལས་མེད་པ་དང་། དུས་ཆོད་དེ་ལ་ང་ཆོའི་དཏུལ་བཅོལ་ལག་དེབ་ནས་དཏུལ་འཐེན་རྒྱ་ཚད་ལས་བརྒལ་འདུག ང་ལ་བཟའ་ཆས་ཉོ་རྒྱའི་དཏུལ་མེད་པ་དང་། ཁང་པའི་ནང་དུ་བཟའ་ཆས་གང་ཡང་མེད་པ། ང་རང་ལ་ཁྲག་འཛོག་གི་ཡོད་པའི་ཐད་ལ་སྨན་པར་བསྟེན་གཏུགས་དགོས་པ་བཅས་ཡོད་པའི་སྐབས་དེར་རིན་པོ་ཆེ་ནི་གསུང་ཚོས་གནང་བར་འགྲུལ་སྐྱོང་གནང་བཞིན་ཡོད། ངས་ཁོང་ལ་ཁ་པར་བཏང་ནས་གནས་ཚུལ་འདི་དག་གི་སྐོར་ཞུས་པས། ཁོང་གིས་ཤེ་ས་ཕྱུན་ཡུ་ཅིན་ཞེས་པའི་སྐུར་ལམ་བརྒྱད་དེ་དཏུལ་བསྐུར་རྒྱ་ཡིན་གསུངས་བྱུང་། ང་ལ་ཁྲག་མང་པོ་འཛོག་བཞིན་འདུག ཁོན་ཀྱང་ངས་སྨན་ཁང་ལ་འགྲོ་ཞོར་ཀྱི་ལམ་དུ་དཏུལ་དེ་ལེན་རྒྱའི་ཐག་གཅོད་བྱས། ང་ཤེ་ས་ཕྱུན་ཡུ་ཅིན་དུ་བང་བསྒྲིགས་ཏེ་ལངས་བསྟད་པའི་སྐབས་སུ་ངའི་ཁྲག་ཟགས་ཏེ་ཐང་ལ་འབབ་བཞིན་འདུག མཐའ་མ་དེར་ང་ལ་དཏུལ་རག་པའི་རྗེས་སུ་ངས་སྨན་ཁང་ལ་ཐད་ཀར་མོ་ཏ་བཏང་ནས་ཕྱིན་པ་ཡིན། ང་སྨན་ཁང་དུ་བསྡལ་ཏེ་ཁོང་ཆོས་བྱ་སྟོད་བཞག་པའི་

བཅོས་ཐབས་ཤིག་སྟེ། ཁེ་ཙན་ཁ་སི་ (D & C) ཟེར་བའི་གཤག་བཅོས་བྱས་སོང་། སྐབས་དེ་དག་ནི་དཀའ་ངལ་ཆེ་བའི་སྐབས་རེད།

ངའི་གཅེན་མོ་སྟོལ་ཁར་དུ་གཞིས་ཆགས་ཏེ་མོ་སྐབས་ཤིག་རིང་སྟོལ་ཁར་ཏ་ཡི་ཆོ་ཡི་ང་ཚོའི་ཕྱིམ་དུ་བསྡད་པ་རེད། དཔྱིད་ཀ་དེར་ངའི་ཙ་མས་མོ་རང་གི་བུ་མོ་གཞིས་ལ་ཐུག་འཕྲད་ཀྱི་ཆེད་དུ་སྟོལ་ཁར་དུ་ཡོང་རྒྱུ་ཐག་བཅད་འདུག། ངས་མོ་ལོ་བཞི་ལ་མཐོང་ཡོད་པ་མ་རེད། མོས་རིན་པོ་ཆེ་ཕྱིར་སྐྱོད་ཡིན་པའི་སྐབས་དང་བསྡུན་ཏེ་ཡོང་ནས་ངའི་ནང་དུ་ང་དང་མཉམ་དུ་བསྡད་པ་རེད། སྐབས་དེ་དུས་འོད་གསལ་ལ་ལི་ཐྲོར་ནི་ཡ་ཡི་ཙོ་ཏེ་བཅའ་སྟོད་སྨོན་གྱ་ཅ་ཡོད་པ་རེད། ང་ཚོའི་བསམ་པར་གཏན་འཛིགས་སྨོན་གྱའི་གནས་ཤུངས་དེས་ཁོའི་དཔྱིན་སྐད་འཕྲི་ཁྱོག་གི་དཀའ་ངལ་དེ་ཞེལ་ཀྱི་རིད་ཏན་བྱུང་།

འདི་ནི་ངའི་ཙ་མ་མོ་རང་གི་བུ་མོའི་ཕྱུག་ལ་ཐུག་པ་ཕེངས་དང་པོ་རེད། མོས་ངས་ལས་ཀ་བྱས་ཚད་ཚང་མ་ལ་སྐྱོན་བཙལ་ནས་གང་ཞིག་བཤད་མ་ཚར་བར་བསྡད་ཙང་། ངས་མོ་ཏ་ཅང་གི་གཞན་སྐྱོན་འཚོལ་སྟོད་མཁན་ཞིག་ཏུ་མཐོང་བྱུང་། མོས་ངས་ཕྱུག་ལ་ལས་ལག་སྟོད་ས্ক্ষངས་ནས་ཀྱོན་ཆས་གཡོག་ས্ক্ষངས་བར་དུ་ཚང་མར་སྐྱོན་བརྗོད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། དཔེར་ན། ངས་གེ་ས་ར་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཟས་གཡོ་སྐོལ་བྱེད་སྐབས་མོས་ང་ལ་ཁ་ལག་ལག་ས্ক্ষ་གཅིག་ཕེངས་གཞིས་ལ་ས্ক্ষོད་ཀྱི་ཡོད་དམ་ཞེས་སྐྱོན་བརྗོད་བྱས་བྱུང་། ཇི་ན་ཞེག ང་རང་ལས་དོན་ཞིག་གི་ཆེད་དུ་ཁྲོམ་ལ་འགྲོ་དུས་ངས་མོ་ཕྱིམ་ལ་བཞག་པ་ཡིན། ང་ཕྱིར་འཁོར་དུས་མོས་ནང་གི་འཛོན་ཆས་སྒྲིག་ས্ক্ষངས་བརྗེ་བོ་བཏུབ་ཚར་འདུག

ངའི་མི་ཚེ་ཐལ་ཆེ་བ་ངའི་ཙ་མར་འཇིགས་ས্ক্ষང་གི་འོག་ཏུ་བསྐྱལ་ཅང་། ངས་མོ་ལ་ཐང་གར་གདོང་ཐུག་བྱེད་ཆྱོང་མེད། འོན་ཀྱང་ངས་མི་ཚེ་ཇི་ལྟར་བསྐྱལ་དགོས་པའི་སྐོར་ལ་མོའི་བསམ་ཚུལ་དང་བསྡུན་ཏེ་ཕྱིན་མེད། ང་རེས་ཀྱི་ཐུག་འཕྲད་འདི་གལ་ཆེན་པོ་ཞིག་རེད། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན་ངས་མོ་ལ་ཁ་གཏད་བཅཱས་པ་ཡིན། མོ་ནང་དུ་སྒེས་ནས་ནི་མ་འགའ་ཤས་ཕྱིན་པའི་ཇེས་སུ་ང་ཚོས་བུ་གཞིས་མོ་ཏའི་ནང་ལ་བཞག་སྟེ་འཚམ་འཚམ་ལ་འགྲོ་རྒྱུ་ཐག་བཅད། བུ་གཞིས་མོ་ཏའི་རྒྱབ་ཀྱི་ཀུབ་སྟེགས་སུ་ཡོད་པ་དང་ཙ་མ་དང་ང

གཞིས་མཏུན་ལ་ཡོད། མོས་ང་ལ་ "ཕྱ་གུ་འདི་ལས་མང་བ་བཟོ་རྒྱའི་འཚར་གཞི་ཡོད་དམ།" ཞེས་དྲིས་བྱུང། མོས་དྲི་བ་འདི་འདྲི་དགོས་བསམ་ནས་སྒྲུག་བསྡད་ཡོད། ངས་དེའི་ལན་དུ་ "ཡོད། ང་ཚོས་དེའི་སྐོར་ལ་བསམ་བློ་གཏོང་གི་ཡོད།" ཅེས་སྨྲས། མོའི་ཁ་དྲོས་ཏེ་ཚོག་ངན་ཞོད་རྒྱ་འགོ་བཙུགས་སོང། "ཁྱོད་ཀྱིས་ཤེས་གསལ་རེད། མི་དེས་ཁྱོད་རང་ཁྱིམ་འཛིན་མ་དང་སྨྱམ་མ་བྱས་ནས་ཉར་འདོད་པ་རེད། ཁོ་ལ་དགོས་རྒྱ་དེ་མ་གཏོགས་མེད།" ཅེས་བརྗོད། དེ་ནས་མོའི་ཁོང་ཁྲོ་ཇེ་ཆེ་ཇེ་ཆེར་ཕྱིན་སོང། ཐག་ཕྱི་ཡིས་མོ་ལ་བློ་བདེ་རྩ་བཟོ་ཡི་ཡོད་པ་ནང་བཞིན་ཀྱིས་མཏུན་ལ་སྒྲུར་ནས་ལག་པ་འཚང་འདུག མོས་ཁོའི་ལག་པར་ཐལ་ལྷག་གིས་གཞུས་ཏེ་ངར་སྐད་ཀྱིས་ "ང་ལ་ཐུག་རེག་མ་བྱེད། ཁྱོད་རང་ནས་ནག་པོ་རེད།" ཅེས་བརྗོད་སོང།

ངས་གང་ཡང་བརྗོད་མེད། ངས་མོ་ཏ་ཁ་བསྒྲུར་ཏེ་ནང་ལ་ཕྱིར་ལོག མོ་ཏ་འཛོག་ས་ནི་ནང་དུ་སྒེས་པ་དང་ངས་མོ་ལ་ཕྱི་ལ་ཐོན་དུ་བཙུག དེ་ནས་ངས་མོ་ཏ་ཕྱིར་ནུར་བརྒྱབ་སྟེ་མོ་ཏ་འཛོག་ས་དེའི་སྒོ་བརྒྱབ་ནས་སྒྲོལ་ཏར་ལ་ཐོགས་མོ་ཞིག་ཀི་ནང་ལ་ཕྱིན། དེ་ནས་ངས་ངའི་ཙ་མར་ཁ་པར་བཏང་སྟེ་མོ་ལ་ "ཁྱེད་རང་ཕྱིན་མ་ཚར་བར་དུ་ང་ནང་ལ་ལོག་ཡོང་གི་མིན། གནམ་ཐང་ལ་ཕྱིན་ཏེ་དབྱིན་ཡུལ་དུ་ཕྱིར་ལོག་འགྲོ་རྒྱའི་ཐབས་ཤེས་ཁྱེད་རང་གིས་བྱེད་ཐུབ་ཀྱི་རེད། ཁྱོད་ཀྱིས་ཀ་རེ་བྱེད་མིན་ང་ལ་བྱུས་གཏོགས་མེད། འོན་ཀྱང་ངའི་ཁྱིམ་ནས་ཐོན་རོགས་བྱོས།" ཞེས་བཤད་པ་ཡིན། འདིས་མོ་ཇོན་འཐོར་ཡོད་ཀྱི་རེད་སྙམ། གང་ཡིན་ཟེར་ན། འདིའི་སྟོན་ལ་ངས་མོ་ལ་འདི་འདྲ་ཙ་བ་ནས་བཤད་ཐུབ་མེད། དེ་ནས་བཟུང་ངས་ངའི་ཙ་མ་ཡང་སྐྱར་ནམ་ཡང་མཐོང་གི་མ་རེད་བསམས་བྱུང།

དཔྱིད་ཀ་དེར་བཏོ་ཆུ་ཏའི་ཚོགས་ཆེན་དང་ཡོའི་སྒོས་མ་ཚོས་གནས་ཚད་མཐོ་བའི་རྩ་ཇེ་ཕེག་པའི་ཉམས་ལེན་ལ་མཁོ་བའི་སྟོན་འགྲོའི་ཉམས་ལེན་འགོ་ཚུགས་བཞིན་ཡོད། རིན་པོ་ཆེས་ཉམས་ལེན་འདི་དག་བོད་དུ་དགུང་ལོ་དགུར་སོན་སྐབས་གནང་གྱུས་པ་རེད། ངས་གོང་དུ་འགྲེལ་བརྗོད་བྱས་པ་གཞིར་བཟུང་མཏུན་ཀྱི་ནམ་མཁར་ནང་པའི་ཐུ་ཆུང་ཀྱི་ཚོགས་ཞིང་ཡིད་ལ་གསལ་བཏབ་སྟེ་སྐྱབས་འགྲོ་འདོན་བཞིན་རྒྱང་ཕྱག་འབྱམ་

གསོག་དགོས། དེ་ནས་ངག་གི་སྒྲིབ་པ་དག་པའི་ཚེད་དུ་ཡིག་བཀྲའམ། གཟུངས་སྔགས་འབྱམ་གསོག་དགོས། དེའི་རྟེས་སུ་འཐས་དང་འབྱུ་དང་རིན་ཆེན་སྣ་ལྟ་ལ་སོགས་པ་ཚོམ་བུར་བགོད་དེ་མཆྱལ་འབྱམ་གསོག་དགོས། ཉམས་ལེན་འདི་དག་གིས་བདག་འཛིན་གྱི་འཛིང་བ་སྟོང་བ་དང་། སེར་སྣའི་མཏུད་པ་གཅོད་པ་སོགས་མཚོན་གྱི་ཡོད། མཐའ་མ་དེར་རང་གི་ཚ་བཙུད་ཀྱི་བླ་མ་འགྲུག་པའི་ཁ་འདོན་ཐུང་ཏུ་ས་ཡ་གཅིག་གསོག་དགོས། འདི་ནི་བླ་མ་ལ་ལྷད་མེད་པའི་དད་གུས་ཚུད་ལ་སྐྱེ་བ་དང་རང་ཉིད་བྱན་དུ་འབྱལ་བ་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད། འདི་ནི་དཔའ་བོ་ཞིག་ལ་མཚོད་སྦྱིན་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པར་རང་གི་བླ་མའི་ངོ་བོར་མཚོན་པ་བཞིན། གཞོམ་གཞིག་བྱལ་བའི་རྟེ་རྟེ་ལྟ་བུའི་ཆུལ་མའི་ས་མམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དེ་ཡང་ཡང་སྒོམ་ནས་ཚུད་ལ་སྐྱེ་བའི་ཚེད་དུ་རེད།

རིན་པོ་ཆེ་རང་དང་སློབ་མ་བར་གྱི་འབྲེལ་བའི་ཐད་ལ། གལ་ཏེ་ཚོས་ར་དེ་གཉིན་སྒྲིག་གི་ཚོ་ག་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་ན་སྟོན་འགྱོ་ནི་གཉིན་སྒྲིག་གི་ལོ་དང་པོ་འདྲ། སློབ་མ་ཚོས་བཀྲངས་ཕྱག་འགོ་མ་བཙུགས་སྟོན་ལ་རྟོ་རྟེ་ཕེག་པའི་སྟེང་པོ་མངོན་སུམ་དུ་བརྙོད་པའི་ཕྱིར་རིན་པོ་ཆེ་ནས་ལུགས་མཐུན་སེམས་ཉིད་ངོ་སྤྲོད་ཅིག་ཐོབ་ཀྱི་ཡོད། ལུང་འགོག་འདིའི་ནང་དུ་བླ་མའི་སེམས་དེ་སློབ་མའི་སེམས་དང་འཕྲད་དེ་ཚོས་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆང་སའི་རྟེས་སུ་ཐོ་ས་ཀྱི་གནས་ཤིག་ཏུ་འགྲོ་བ་ལྟ་བུ་ཞིག་ལ་འགྲེལ་བརྗོད་བྱས་ནི་འཐུས། དེ་ལས་ལྟོག་སྟེ། གཉིན་སྒྲིག་སྐབས་ཀྱི་ "ངས་བྱེད་ཀྱི་ཡིན།" ཞེས་བརྗོད་པ་ནང་བཞིན་མ་ཡིན་པར་རྟོ་རྟེ་ཕེག་པའི་སྟོན་འགྲོའི་ཉམས་ལེན་ནི་ཅ་ཅང་ཁག་པོ་དང་བྱེད་རྒྱ་མང་པོ་ཡོད། ཐོ་ལ་ཅར་གྱི་སློབ་མ་ལྟ་བཙུ་ཙམ་གྱིས་ཚོས་ཕྱོགས་ཀྱི་བྱེད་སྒོ་རྣམ་གཞག་ཆ་ཚང་གྱུབ་ཐེ་ད་ཆ་ཁོང་ཚོ་གསང་སྦྱགས་ཀྱི་སློབ་མ་ཡིན་པས་ཁོང་ཚོར་སྦྱགས་འཆང་ཞེས་འབོད། སྦྱགས་པའི་སྐོར་དེ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཅ་ལམ་བླ་རེར་ཕེངས་རེ་དང་སྐབས་འགར་ཕེངས་མང་པོ་མཇལ་འཕྲད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། མཇལ་འཕྲད་འདི་དག་མང་པོ་ཞིག་ང་ཚོའི་ཁྱིམ་དུ་ཡོང་གི་ཡོད། ང་ཚོས་ང་ཚོ་ལ་གསུང་ཆོས་གང་ཕོབ་པ་དང་། དེ་དག་ཇི་ལྟར་ཉམས་ལེན་བྱེད་ཚུལ། མི་ཚོའི་ཐུང་བའི་ཕོག་ཏུ་ཉམས་ལེན་གྱི་ཐན་པ་ཅི་ཡོད་བཅས་

ཀྱི་སྐོར་ལ་བགྱི་གྲེང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། མི་མང་པོ་ཞིག་ལ་བརྒྱར་ཕྱག་འགོ་འཛུགས་པའི་ཐུགས་སུ་ཉ་ཅང་ཤུགས་ཆེ་བའི་ཉམས་ཚོར་མཐོ་དམའ་དང་། ས་མས་ཚོར་རྒྱུན་པོ་དེ་འདྲ་དང་། དེ་བཞིན་སྨོ་བ་འགེལ་པོ་དང་ནུས་མཐུ་རྒྱས་པ་བཅས་ཀྱི་ཚོར་ཚོར་བྱུང་ཡོད། རིན་པོ་ཆེས་མི་ཚོ་ལམ་ལོག་ལ་མི་ཤེར་བའི་ཆེད་དུ་བཀའ་སྩོན་ལམ་སྟོན་གནང་བར་ག་དུས་ཡིན་ནའང་གླ་ཕྱིག་ཡོད།

ཨ་རིའི་ནང་དུ་གསང་སྦྱགས་རྡོ་རྗེ་ཞིག་པ་ངོ་སྤྲོད་བྱེད་པའི་དུས་ཚོད་འགང་མ་ཆེན་ཞིག་ཡིན་པ་དེ་རིན་པོ་ཆེས་མཉྫི་ཀྱི་ཡོད། ཕྱོགས་བསྟོམས་ཀྱིས་ཞུས་ན་ཁོང་གིས་ནང་པ་ས་ཁང་ས་ཀྱས་པའི་ཚོས་ཀྱི་ཉིང་ཁུ་དེ་ཞེང་ལས་དང་པོར་ནུབ་ཕྱོགས་སུ་ངོ་སྤྲོད་བྱེད་པ་དེ་ནུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་ལོ་ཀྱུས་སུ་ངོ་མཚར་བའི་དུས་སྐབས་ཤིག་ཡིན་པ་གཟིགས་གནང་ཡོད། ནུབ་ཕྱོགས་པའི་སྒྲི་ཚོགས་དེ་ཁོང་རང་འཚར་ལོངས་བྱུང་སའི་འཇིག་རྟེན་དང་མི་འདྲ་བ་ཡིན་ཙང་། རྡོ་རྗེ་ཞིག་པའི་ཚོས་དེ་ང་ཚོར་སྟོན་ཐབས་ཡག་ཤོས་ཀྱི་ཐད་ལ་ཁོང་གིས་ཀྱུན་དུ་དཔྱད་ཞིབ་ཀྱང་གནང་གི་ཡོད། དེ་ལྟར་ཡང་ཚོས་དེ་རང་ཀྱུད་ལ་ས་ཕྱོམ་ཐུབ་པའི་ནུས་པ་དང་འདོད་པ་མི་ཚོར་ཡོད་པ་དང་། ང་ཚོ་ནུབ་ཕྱོགས་པ་ཡིན་པ་དེ་དོན་དངོས་སུ་གེགས་ཤིག་མ་ཡིན་པ་ཁོང་གིས་དགོངས་གནང་ཡོད། ངས་གོང་དུ་འགྲེལ་བཤད་བྱས་པ་ལྟར་རིན་པོ་ཆེས་རྡོ་རྗེ་ཞིག་པའི་གསུང་ཚོས་མ་གནང་སྟོན་ལ་བར་ཆད་དེ་དག་ས་ལ་ཐབས་གནང་དགོས་ཀྱི་ཡོད་ཀྱང་། ཁོང་གིས་སློབ་མ་ཚོ་ལ་ཡིད་ཆེས་བརྩ་ཆ་བརྩ་ཐམ་པ་གནང་ཡོད། བོད་མི་ཚོ་ནུབ་ཕྱོགས་པའི་སློབ་མ་ཚོ་ལས་ཉམས་ལེན་བཟང་བ་དང་གོ་བ་ཡག་པ་ཡོང་དོན་གང་ཡིན་ནམ། རིན་པོ་ཆེའི་དགོངས་པ་ལ། བོད་དུ་ས་གནས་འགའ་ཞིག་ལ་བསེ་ལྟད་དར་ཁྱབ་བྱུང་སྟེ་ཚོས་ཀྱི་བསླབ་པ་སློབ་གཉེར་དང་ཉམས་ལེན་ལ་ཉམས་རྒྱུད་བྱུང་ཡོད། དེས་ན་ཁོང་གིས་ཨ་རི་ནི་ཕྱོགས་ཞེན་ཀྱི་ལྟ་བ་དང་བྲལ་བའི་ཐོ་ནས་ཚོས་ཀྱི་ཉིང་བཅུད་སྟོན་ཡུལ་གསར་པ་དེར་དགའ་བསུ་ཞུས་པ་རེད། "རྒྱབ་གཉེར་ཡིག་ཆ་དང་བྲལ་བའི་ས་ངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚོས་"ཞེས་པའི་ཆོག་བརྗོད་འདི་དུས་སྐབས་དེར་ཁོང་གིས་ཡང་ཡང་བེད་སྤྱོད་གནང་ཡོང་ཡོད།

ང་ལ་རྟོ་རྗེ་ཕེག་པའི་ལུང་ཕོན་ཡོད་ཀྱང་དས་སྟོན་འགྲོའི་ཉམས་ལེན་བྱེད་རྒྱའི་འབད་བརྩོན་བྱས་མེད། དས་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ང་མཚམས་བསྟེན་སྒྲུབ་བྱེད་པར་ཕྱིན་ན་ཞེས་བཀའ་འདྲི་གཏམ་ཞུས་ཀྱང་རིན་པོ་ཆེས་ང་ལ་སྐུལ་མ་གནང་མ་བྱུང་། དས་དུས་སྐབས་འདིར་ང་འི་ཉམས་ལེན་དེ་ཁོང་དང་ཕྱི་ཀུ་ཚོའི་མཉམ་དུ་སྟོད་རྒྱ་དེ་རེད་སྟམ་བྱུང་། ང་རུ་ལ་བཞོན་རྒྱ་དེ་ཡང་སྨོན་ཀྱི་ཉམས་ལེན་ཞིག་རེད་བས་མས་བྱུང་། གང་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་ལ་དབུ་པ་ཉེ་བར་འཛིག་དགོས་པ་དང་ཁྲིམས་སྲུང་དགོས་པ་མང་པོ་ཡོད། གེ་ས་ར་སྐྱེས་ནས་ཟླ་བ་འགའི་རྗེས་སུ་ང་རྒྱུན་དུ་རུ་ལ་ཞོན་རྒྱ་འགོ་བཙུགས་པ་ཡིན། དེ་ནི་ང་དང་རིན་པོ་ཆེ་གཉིན་སྒྲིག་བྱས་རྗེས་ང་རུ་ལ་བཞོན་པ་ཕེར་དང་པོ་ཡིན། ང་ལ་མཚོན་ན་དེ་ནི་ང་འི་དཀའ་སྡུག་ཅན་ཀྱི་མི་ཚེའི་ནང་གི་འོད་འཚེར་བའི་གནས་ཤིག་རེད།

དུས་སྐབས་འདིར་རིན་པོ་ཆེ་ནི་ནུ་རོ་པའི་མཐོ་སློབ་ཀྱི་དབྱར་ཁའི་དབུ་འཕྲེད་ཀྱི་ཀ་སྒྲིག་གནང་བའི་ལས་ཁྲིས་ཡོངས་སུ་བཟུང་ཡོད། རིན་པོ་ཆེས་ལོ་མང་རིང་བཙོ་སྒྲུང་གནང་བཞིན་པའི་ནུ་རོ་པའི་འཚར་སྟང་དེ་ནི། ཤར་ནུབ་གཉིས་ཀའི་ཚོས་ཕྱོགས་དང་ཤེས་ཡོན་གྱི་སྲོལ་རྒྱུན་གྱི་འབྲེལ་ཐག་དེར་གསོན་སྟོབས་ཞུགས་ཆེད་སློབ་གྲྭིང་ཞིག་འཛུགས་རྒྱ་དེ་རེད། ཁོང་གི་ཐུགས་ལ་སྒོམ་དང་སློབ་ཚན་གཞན་བརྒྱད་དེ་སེམས་ལ་ཐད་ཀར་བརྟག་དཔྱད་བྱེད་པའི་ལྟན་དུ་ཕྱིར་བཏང་གི་ཤེས་ཡོན་སློབ་སྦྱོང་མཉམ་སྟེས་ཀྱིས་ནང་སེམས་དང་འབྲེལ་བའི་ཤེས་ཡོན་ལམ་སྲོལ་དེ་ཨ་རིའི་མཐོ་རིམ་ཤེས་ཡོན་ལ་ཁྱད་ཆོས་སྟོན་མ་ཞིག་ཡོང་བར་དགོངས་ཡོད། ཁོང་གི་དགོངས་པ་ལ་ཁོང་གིས་ཚོགས་སོ་ཐོར་དང་དུ་ནུབ་ཕྱོགས་པའི་ཤེས་ཡོན་ཆེ་གྲ་དེ་ཉམས་སུ་ཆུངས་པ་དང་། ལམ་ལུགས་དེར་ཁོང་གིས་རྟེས་སུ་ཡི་རང་ཤུགས་ཆེ་ཡོད་ཀྱང་། ཆོང་བ་མངོན་སུམ་དང་འབྲེལ་བ་མེད་པ་ཞིག་གཟིགས་གནང་ཡོད། ཁོང་ལ་སློབ་ཕྲུག་དང་སློབ་དཔོན་གཉིས་ཀར་རིག་པ་དང་ཐོ་ལྡན་སྐྱེས་ཟུང་དུ་ཕྲེལ་ནས་སྐུལ་འདེད་བྱེད་ཁའི་སློབ་ཕྲུང་གི་ཁོར་ཡུག་ཞིག་བསྐྲུན་འདོད་ཡོད།

ཟླ་བ་རིམ་བཞིན་འགྲོ་དུས་རྒྱུན་ཆད་མེད་པའི་ཁ་པར་ཡོང་བ་དང་འཚར་གཞི་འགོད་པའི་ཚོགས་འདུ་གྲངས་མེད་ཚོགས། རིན་པོ་ཆེ་དང་ང་གཤེས་ཀྱིས་དབྱར་ཁ་མ་ཙོགས་སྟོན་ལ་ཕྱི་གུ་ཚོ་བཟའ་མི་དང་ལྷན་དུ་གུང་གསེང་གཞན་ཞིག་ལ་འཁྲིད་དགོས་པའི་ཐག་གཅོད་བྱས། འོད་གསལ་ལ་གཏན་སྟོད་སློབ་གྲྭ་ཅུ་ཡོད་ཙང་གུང་གསེང་དེར་ང་ཚོ་བཞི་མ་གཏོགས་མེད།

འདིའི་སྐབས་སུ་མར་ཐྲིན་དང་ཏོན་གཤིས་ང་ཚོའི་མཁན་དུ་སྟོད་ཀྱི་མེད། ཁོ་གཤིས་ཀ་སློབ་གཉིང་དབུ་འཕྲད་ཀྱི་ཐ་ཕྲིག་གི་ལས་ལ་ཐེ་བ་མ་ཟད། "རང་དབང་གི་ལྷ་ཐུང་" ཞེས་འགོ་བཙོད་དུ་འཛོག་རྒྱའི་ "ཚོས་མེན་གཅོད་པའི་" ཁ་སྐོང་གི་ཞུ་ཐྲིག་བྱེད་བཞིན་ཡོད། ཏོན་དང་མར་ཐྲིན་གཤིས་ཀྱིས་དེ་སྤ་བྱེད་རྒྱའི་ལས་ཀ་དེ་དག་མང་ཆེ་བ་མི་གཞན་དག་ གཤིས་ཀྱིས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། གཅིག་ནི་ངའི་ཁྱོ་གའི་མཛད་འཕྲིན་ལ་ལོ་མང་རིང་གལ་ཆེའི་ཞབས་འདེགས་ཞུ་མཁན་ཅེ་ཕེད་རོམ་རེད། གཞན་དག་དེ་ནི་ཀུར་བཙོན་ཅན་ཀྱི་སློབ་མ་ལན་ཅོན་མ་ལེ་རི་རེད། ཁོང་གཤིས་ཀྱིས་རིན་པོ་ཆེ་ལས་ཁུངས་ལ་ཕར་རྒྱལ་ཚུར་ལེན་བྱེད་པ་དང་། མཛལ་འཕྲད་ཀྱི་དུས་ཚོད་ཕྲིག་པ། དེ་བཞིན་ལས་ཀ་གཞན་དག་མང་པོའི་ཐོག་ཕྱག་རོགས་ཞུས་ཡོད། ཁོ་གཤིས་ང་ཚོའི་མཁན་དུ་སྟོད་ཀྱི་མེད་ཀྱང་ང་ཚོའི་ཁང་བའི་གཡས་གཡོན་དུ་ཀ་ལམ་ཤིན་རྒྱ་ཁུ་ཡོད། ལན་ཅོན་ཀྱི་ཕ་མར་ཐུ་ཀ་མ་ཞིའི་ཡུལ་ཀྱི་ཞེ་ལྷ་ཐེ་རར་ཁང་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ཁོས་ང་ཚོར་གུང་གསེང་སྐབས་སུ་བེད་སྤྱོད་གཏོང་རྒྱར་གཡར་ཐུང། དེ་ནི་ཀ་ཅང་ཡག་པོའང་ཐུང།

སྟབས་ཉིས་པ་ཞིག་ལ་ང་ཚོ་དེ་གར་འབྱོར་རྫོས་སྐྱིད་པོ་གཏན་ནས་མ་ཐུང། ང་ཚོ་མཚོ་མཐར་ཡོད་དུས་བྱེ་མའི་ལྷོ་བས་ས་བཀྲལ་པ་དང་། གནམ་གཤིས་ནི་ཡང་ནས་པ་བབས་ནས་གང་མོ་ཆགས་པ། ཡང་ནི་ཉི་མ་ཚ་པོ་དང་རླུང་ཚ་པོ་བཅས་ཉིན་རེ་བཞིན་འགྱུར་བ་འགྲོ་གིན་བསྟད་ས་ང། སུ་གཅིག་ལའང་རྒྱ་མཚོར་རྒྱལ་རྒྱ་ཏུ་འགྲོ་འདོད་དང་བྱེ་མའི་ལྷོང་དུ་ཉལ་འདོད་མེད་པས། དེ་མིན་གང་ཡང་བྱེད་རྒྱ་མི་འདུག ཐུ་གུ་ཚོ་ཉོབ་ལྷོ་ལྷང་བ་སྐྱིད་པོ་བྱེད་ཀྱི་མེད་ཙང་ཚང་མར་དཀའ་ངལ་བཟོས་ས་ང། དེའི་ཐོག་ཏུ་ནུ་རོ་པ

འགོ་འཛ
་གས་ཀྱི་གནད་དོན་དང་འབྲེལ་བའི་སྐོར་ལ་འདི་དང་དེ་ཞེས་སྟོལ་ཅར་ནས་མི་ཚོས་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཁ་པར་རྒྱུན་མི་ཚད་པར་འཕྱོར་བཞིན་འདུག་ དེ་ནི་གྱང་གསོང་འདྲ་བོ་ཞིག་བྱུང་མ་སོང།

མཐའ་མ་དེར་ང་ཚོས་ཐུ་ཏ་མ་ཞི་ནས་སྟོན་ལ་ཐོན་ཏེ་ར་བང་གཤིས་གཅིག་ཕྱར་ས་ཆ་གཞན་ཞིག་ཏུ་འགྲོ་རྒྱུའི་ཐག་གཅོད་བྱས། འདི་དང་འདྲ་བ་ང་གཤིས་གཅིག་ཕྱར་དུས་ཚོད་མཉམ་སྐྱེལ་མ་བྱས་པར་དུས་ཡུན་ཅི་ཙམ་རིང་པོ་ཕྱིན་ཡོད་པ་ངས་མི་ཤེས། རིན་པོ་ཆེས་ལྷོ་ཐུ་རན་ས་ཁར་འགྲོ་ན་ཞེས་དགོངས་འཚར་གནང་སོང། ང་ཚོས་ས་ཞིག་ལ་ཕྱུ་ཀུ་ཚོ་ལེན་པར་ཕོག་ཅེས་མངགས་ཏེ་ང་གཤིས་ནི་ས་ལ་ཕྱིན་པ་ཡིན། དེ་གར་ང་ཚོར་སུས་ཀྱང་འབྲེལ་བ་བྱེད་ཕྱབ་ཀྱི་མེད་པས་ང་གཤིས་ལ་བར་ཆད་མེད་པའི་དུས་ཚོད་སྐྱོད་པོ་ཞིག་བྱུང། ང་ཚོ་ཉལ་ཁྲི་དང་ཞོགས་ཏ་ཞེས་པའི་རིགས་ཀྱི་འགྲལ་ཁང་ཆུང་ཏུ་ཞིག་ཏུ་ཉི་མ་བཅུ་ཙམ་བསྡད་པ་ཡིན། དེ་གར་ང་ཚོར་ཞོགས་ཏའི་སྐབས་སུ་སྒྲད་པའི་ཐྲི་རི་འོ་ཤི་དང་ཁུར་སནད་ཞེས་པའི་བག་ལེབ་རིགས་གཤིས་དང། ཁ་ཕྱེ་ཙོ་ལེ་ཞེས་པའི་འཚོག་ཏ་བཅས་ལ་རིན་པོ་ཆེ་མཉེས་པོ་ཐྱུང་སོང།

ང་ཚོ་དེ་གར་ཡོད་དུས་ང་ལ་རྒྱུན་ཆེད་བྱེད་འདོད་ཐྱུང་བས་ང་ཚོས་ཁ་ས་ནོ་ས་ལ། རྒྱུན་ཆེད་ཁང་ཞིག་ལ་ཕྱིན་པ་ཡིན། ངས་རྡ་ལེད་ཅེས་པའི་རྒྱུན་འགྱེད་ཆེད་སྐྱབས་རིན་པོ་ཆེས་འདི་ནི་ཇི་འདྲའི་དཏུལ་དང་དུས་ཚོད་ཆུད་ཟོས་ཡིན་ཚུལ་གསུངས་ཏེ་འཁང་ར་བྱེད་བཞིན་ཚང་འཐུང་ནས་བཞུगས་སོང། མཐའ་མ་དེར་ངས་མཚམས་བཞག་སྟེ་རྒྱུན་ཆེད་ཀྱི་རྒྱ་ཅོག་མཐོང་བའི་ཐོག་ཆེག་གཤིས་པའི་ཚང་ཁང་དུ་རིན་པོ་ཆེའི་ས་ཁ་ཕྱིན། རིན་པོ་ཆེས་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་ཞིག་གི་ཚུལ་བཟུང་ནས་རྒྱུན་ཆེད་བྱེད་རྒྱུ་དེ་ནི་ཇི་འདྲའི་མ་རབས་ཡིན་སྐོར་ཀྱི་མ་མཉེས་པའི་ཉམས་ཤིག་བསྟན་ནས་བཞུगས་འདུག་ དེ་ནས་ཁོང་གིས་ཉི་ཧོང་ནས་ཡིན་པའི་ཚོང་པ་འབྲུ་རས་ཀྱི་ནུབ་གོས་ཁྱོན་པ་འགའ་ཤས་ཀྱིས་རྡ་ལེད་རྒྱུན་ཆེད་ཀྱི་ཅོག་ཅེ་ཞིག་བསྐོར་ནས་རྒྱུན་ཆེད་བྱེད་རྒྱུ་འགོ་བཙུགས་པ་གཟིགས་སོང། ཁོང་ཁོ་ཚོ་ལ་ཡིད་ཤོར་ནས་ཁོང་གི་རྣམ་འགྱུར་ཆ་ཚང་འགྱུར་བ་ཕེབས་སོང། ཁོང་གིས་

“འགྲིག་གི་རེད། ང་ཚོས་རྒྱན་ཆེད་ཆེའོ།” གསུངས། དེ་ནས་ང་གཉིས་ཀྱིས་འོག་ཐོག་ཏུ་ཕྱིན་ཏེ་ཅུ་ལེད་རྒྱན་ཆེད་ཀྱི་ཅོག་ཙེ་ཞིག་བཟློར་ཏེ་མཉམ་དུ་བསྡད། ཁོང་གིས་དམར་ཡོའི་སྟེང་དུ་ཇོ་ལར་བརྒྱ་དང་ནག་ཡོའི་སྟེང་དུ་ཇོ་ལར་བརྒྱ་བཞག་སོང། རིན་ཡོ་ཆེས་དམར་ཡོ་དང་ནག་ཡོ། དམར་ཡོ་དང་ནག་ཡོ་ཁོ་ན་ཆེས་སོང། རྒྱན་དངུལ་ཐོད་ལེན་པ་དེ་ཡ་མཚན་སྐྱེས། མཐའ་མ་དེར་ཀླད་ཀོར་ཞིག་ཐོན་ནས་རིན་ཡོ་ཆེའི་ཇོ་ལར་ཉིས་བརྒྱ་ཕོར་བས་ཧོན་ཐོར་སོང། ཁོང་ཅི་བྱ་གཏོལ་མེད་དུ་ཐུར་ཏེ་ “ང་རང་གི་དངུལ་ཕྱིར་ལོག་དགོས། དངུལ་ཕྱིར་ལོག་མ་བྱུང་བར་དུ་ང་འདི་གར་བསྡད་ནས་རྒྱན་ཆེད་བྱེད་ཀྱི་ཡིན།” གསུངས། ངས་ཁོང་ལ་ “ཡོང་གི་མ་རེད། ང་ཚོ་ནང་ལ་ལོག་འགྲོ།” ཞུས་པ་ཡིན། དེ་ནི་ང་ཚོས་ནི་སི་ལ་རྒྱན་ཆེད་བྱས་པའི་ཉམས་ཆྱོང་མཐའ་མ་དེ་རེད།

ང་ཚོས་ནི་སི་ཡི་མོ་ར་ལན་ཁྲོམ་གཞུང་དུ་ཉོ་ཆ་རྒྱག་པ་དང་ཟ་ཁང་འཚོལ་བ་སོགས་བྱས་ཏེ་ས྅ོ་འཆམ་ལྷོད་ལྷོད་བྱས། རིན་ཡོ་ཆེ་ལ་ཟ་ཁང་ཆུང་ཤོས་ལ་ཁ་ལག་ཞིམ་ཤོས་ཡོད་དགོས་པའི་ཟླམ་གཞག་ཅིག་འདུག ཨདུན་ཀྱི་འཕྲལ་ལ་ལྷོང་རྟོག་གི་ཏ་ཡོལ་ཡོད་པའི་ཟ་ཁང་ཆུང་ཏུ་ཞིག་ཁོང་གིས་ཏྲེད་སོང། བར་ཁྱམས་རིང་ཡོ་ཞིག་བརྒྱུད་དེ་ཟ་ཁང་དུ་སྒེབས་ཀྱི་འདུག ཁ་ལག་གི་ཐོ་དེབ་མི་འདུག ཨར་བསྡད་པ་དང་ཁོང་ཚོས་ཁ་ལག་ཨདུན་ལ་འཁྱེར་ཡོང་གི་འདུག ཁོ་ཚོས་ང་གཉིས་ལ་ར་ཐ་ཚེ་ཡོ་ལི་ཞེས་པའི་ཤའི་བག་ཐུག་སྟེར་མ་རེ་བསྐྱལ་བྱུང། ངས་གཅིག་ཟོས་པ་དང་དེ་ནི་ཞེ་མེར་སྟོང་བ་ཞིག་འདུག ངས་ཞབས་ཞུ་བ་དེ་བོས་ནས་ “འདི་གা་རེ་རེད།” ཅེས་སྐད་ཆ་ཏིས་པ་ཡིན། ཁོས་ “ལྷམ་སྐུ་ཞབས། འདི་རྟའི་ཁྲག་གིས་བཏྲངས་པའི་ཤའི་བག་ཐུག་རེད།” ཟེར། ངས་ཆ་ཚང་ཟོས་མེད། འོན་ཀྱང་རིན་ཡོ་ཆེས་ཁོང་རང་གི་དེ་ཆ་ཚང་བཞེས་པ་མ་ཟད་ངའི་དེ་ཡང་བཞེས་གནང་སོང། ཟ་ཁང་དེའི་ཚིག་ངོས་སུ་མེ་ལོང་ཞིག་འདུག་པ་དེར་རིན་ཡོ་ཆེ་དགའ་སྟེ་ཁོ་ཚོས་ང་ཚོར་བཅོང་དགོས་པར་ཐུར། ང་ཚོ་དེ་གར་ཡོད་དུས་དངོས་ཕྱས་ཏྲིང་པའི་ཚོང་ཁང་ཁག་ནས་ཅ་ལག་གཞན་འགའ་ཡང་ཉོས་པ་ཡིན། ང་ཚོ་ནི་ལ་འགྲོ་དུས་ཉོས་པའི་གསེར་ཀྱི་ཚུ་ཚོད་ཅིག་ད་ལྟའང་ངས་ཉར་ཏེ་ཐབ་སྟོམ་བང་ཁྱིའི་སྟེང་དུ་བཞག་ཡོད།

ནུ་རོ་པ་འགོ་མ་བཙུགས་སྟོན་ཀྱི་གཟའ་འཁོར་འགའི་སྟོན་དེར་དབྱར་ཐུན་ཀྱི་འགོ་ལ་དབུ་འབྱེད་བྱེད་རྒྱའི་མཐོ་སྨོན་ཀྱི་ཀུ་སྒྲིག་གནང་བར་རིན་པོ་ཆེ་ཏ་ཅང་ཐུགས་ཐེལ་ཆེན་པོ་བྱུང་སོང་། མཐའ་མ་དེར་ཆ་ཀྱེན་ཚང་མ་འཛོམས་ཡོང་དུས་དེ་ནི་ཡིད་ཆེས་དཀའ་བའི་ལམ་ལྟོང་ལྟན་པ་ཞིག་བྱུང་བ་རེད། ང་ཚོས་དབྱར་ཁ་དེར་སྨོན་མ་བཞི་བརྒྱའམ། ལྟ་བརྒྱ་སྐོར་ཞིག་འཛུལ་ཞུགས་བྱེད་པའི་རེ་བ་བྱས། སྤྱི་ལོ་ ༡༩༧༩ ཟླ་ ༦ ཚེས་ ༡༠ ཉིན་སྟོལ་ཨར་ཀྱི་ཚོགས་ཁང་ཆེན་པོ་ཞིག་གི་ནང་དུ་དབུ་འབྱེད་ཀྱི་མཛད་སྒོ་ཚུགས་པ་དང་། ནུ་རོ་པ་མཐོ་སྨོན་ཀྱི་གཙོ་འཛིན་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་རིན་པོ་ཆེས་དེར་འཛོམས་པའི་དགེ་རྒན་ལས་བྱེད་དང་། དོན་གཉེར་ཅན་དང་གནད་ཡོད་མི་སྣ། དེ་བཞིན་དབྱར་ཐོག་དེར་མཐོ་སྨོན་ཏུ་འཛུལ་ཞུགས་བྱེད་མཁན་ཀྱི་སྨོན་མ་ཉིས་སྟོང་བྱུང་བའི་ནང་ནས་མང་པོ་ཞིག་ཐེ་བའི་མི་ཉིས་སྟོང་ལྟ་བརྒྱ་བརྒལ་བར་དགའ་བསྟའི་གསུང་བཤད་གནང་།

ཐོག་མར་རིན་པོ་ཆེས་སྦ་མོའི་རྒྱ་གར་ཀྱི་གཙུག་ལག་མཐོ་སློབ་ཀྱི་གི་མིང་ལ་ནུ་ལཱན্ཌ་ཞེས་པ་དེ་མཐོ་སློབ་གསར་པའི་མིང་དུ་འདོགས་རྒྱའི་དགོངས་བཞེས་གནང་ཡོད། དེ་ནི་གནའ་རབས་ཀྱི་ནང་དོན་རིག་པའི་སློབ་སྦྱོང་གི་ལྷེ་གནས་ཆེ་ཤོས་དེ་རེད། དེ་ནི་གྱཱ་ཏའི་རྒྱལ་པོ་ཆོས་དུས་རབས་ལྟ་པའི་ནང་དུ་ཐྱག་བཏབ་པ་དང་། དུས་རབས་བཅུ་གཉིས་པའི་ནང་ལ་ཁ་ཆེའི་བཙན་འཛུལ་བ་ཆོས་གཏོར་བཤིག་མ་བཏང་བར་དུ་ནང་ཆོས་བསྟན་པ་སློབ་གཉེར་ཀྱི་བསྟི་གནས་གལ་ཆེན་ཞིག་ཏུ་གནས་པ་རེད། རིན་པོ་ཆེའི་སློབ་མ་འགའ་ཞིག་གིས་ལྷོ་ཨར་དུ་ཡོད་པའི་ཁ་ལོ་ར་ཅོའི་ནང་གི་མཐོ་སློབ་ཆུང་དུ་ཞིག་ལ་མིང་འདི་ཏམ་པ་དང་ང་རྒྱལ་ཆེ་ཏ་གས་པའི་སྒྲོན་དུ་མཐོང་བས་རིན་པོ་ཆེས་ནུ་རོ་པ་མཐོ་སློབ་ཅེས་མིང་དེར་ཐུགས་ཐག་བཅད་པ་རེད། ནུ་རོ་པ་ནི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་གི་ནང་དུ་ནུ་ལཱན্ཌར་སློབ་དཔོན་གནང་མཁན་ནང་པའི་མཁས་པ་ཆེན་པོ་ཞིག་བྱུང་བ་རེད། ཁོང་གིས་ས་ཐང་རྒྱས་ཀྱི་བཀའི་ཚོགས་ཙམ་མ་གཏོགས་དོན་ངོ་མ་རྟོགས་མེད་པར་ཤེས་ཏེ་རང་གི་ཐུན་མ་འཚོལ་བའི་ཆེད་དུ་གཙུག་ལག་སློབ་གྲྭ་བཞག་སྟེ་ཕེབས་

པ་རིད། ནུ་རོ་པ་ནི་རིན་པོ་ཆེའི་ཚོས་བརྒྱད་ཀྱི་བླ་མ་གཙོ་གྲས་ཤིག་ཡིན་ཙང། མིང་འདི་དམིགས་བསལ་འཚམས་པོ་བྱུང་ཡོད།

རིན་པོ་ཆེ་ལ་ནུ་རོ་པ་དེ་བྱང་ཕ་རིའི་ནང་དུ་ནང་ཚོས་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་སའི་བསྟི་གནས་གཙོ་བོ་ཞིག་བྱུང་ན་སྣམ་པའི་ཐུགས་འདོད་ཡོད་ལ། དེ་དང་ཆབས་ཅིག་ཏུ་ཚོས་ལུགས་དང་གྲུབ་མཐའ་གཞན་གྱི་སྲོལ་རྒྱུན་ལའང་དེ་གར་ཕྱིམ་ཞིག་ཐོབ་པའི་སྐུལ་མ་གནང་འདོད་ཡོད། དེས་ན་ལོ་འགའི་རྗེས་སུ་དཀ་ཆ་ལོ་མང་རིང་ཚོས་ལུགས་ཕན་ཚུན་གྱི་བགྲོ་གླེང་སྒྲིན་བདག་བྱེད་མཁན། ནང་ཚོས་དང་ཡེ་ཤུའི་སྒོམ་སྒྲུབ་ཚོགས་ཆེན་ཞེས་པ་ཞིག་ཁོང་གིས་དབུ་འབྱེད་གནང་པ་རིད། རིན་པོ་ཆེ་ལ་ནུ་རོ་པའི་སློབ་ཚན་གྱི་ཆ་ཤས་སུ་སྣང་བརྟན་སྒྲུ་ཙལ་དང་། རོལ་དབྱངས། ཟློས་གར། ཙོམ་འབྲི། སྣན་ངག་བཅས་ཀྱང་འཛིན་དགོས་པའི་དགོངས་གཞི་ཡོད། དེ་ནི་བདུན་ཕྲའི་ནང་གི་སྒྲུ་ཙལ་གྱི་ཤེང་རྩའི་སྲོལ་གཏོད་པ་མང་པོ་ཞིག་གི་ཐོན་ཡུལ་ཡིན་པ་དང་། ཞ་ལེན་ཕྱོན་སི་སྦྲག་དང་། ཞེན་ལལད་མན་གཉིས་ཀྱིས་བཙུགས་པའི་རྩིག་ཀེ་རོ་ལྷོག་གཟུགས་ཟམ་ཡལ་བའི་སྣན་ངག་སློབ་གྲྭ་ (Jack Kerouac School of Disembodied Poetics) ཞེས་པ་ཡོད་ས་སྣན་གྲགས་ཅན་ཞིག་ཏུ་གྱུར་པ་རིད།

དབྱར་ཁ་དང་པོ་དེའི་དགེ་ཟན་ནི་སྣ་ལའི་མས་ལ་ཏ་ཅང་སྒྲས་ཀ་བཟང་པོ་ཞིག་བྱུང་ཡོད། ཚོགས་ཐེངས་དང་པོ་དེར་རམ་ཨ་ས་ཡིས་དགེ་ཕྱུག་བཀྲ་ཙམ་ཞིག་བསྡུས་ཡོད། དེ་དག་མང་པོ་ཞིག་ཁོ་ལ་ཐུག་ཐྲོང་མེད་ཀྱང་ "དཔལ་འདོ་ལ་གནས་པར་ཀྱིས།" ཞེས་པ་དེ་བཀླགས་ཐྲོང་ཡོད། ཁོས་རིན་པོ་ཆེའི་དགོང་དྲོའི་གསུང་བཤད་དང་རེས་མོས་ཀྱིས་དགོང་དྲོའི་སློབ་ཚན་ཞིག་ཁྱིད་ཡོད། སྣན་ཀྱགས་ཆེ་བའི་མི་རིགས་རིག་པ་བ་ཐྲི་རི་ཐ་ཁེ་ཐེ་ས་ཆེ་ཡོང་སྟེ་ཚོགས་ཐུན་གཅིག་བསླབས་པ་རེད། ཕྱི་ལས་དེ་ཏུས་ཀྱགས་པ་དེ་ཙམ་མེད་པའི་ངག་ཁོན་ཐྲིལ་ལད་ཀྱིས་དབྱར་ཕྱེད་ཀྱི་རིང་ལ་བསླབས། ཁོ་དང་ལྷག་མཐོང་སྒོམ་གྱི་ལས་འགྱལ་རྩོམ་མཁན་གྱི་ཚོགས་མི་གཞན་དག་ངོ་སོས་ཐྲོལ་ས་ཐེན་དང། ཤེ་རོན་ས་ལ་བཟི་ཐྲག་ཀྱང་ཡོད། ཞེ་ནི་ལལ་ཨ་མན་དང་ཞ་རིའི་

སྟན་ངག་མཁན་གཞན་མང་པོ་ནང་བཞིན་ཨ་ལེན་གྱིན་སི་ཟླ་གོས་སྟན་ངག་སློབ་ཁྲིད་བྱས། རོལ་དབྱངས་རྩོམ་སྒྲིག་པ་ཇོན་ལེ་ཏི་གཟའ་མཏུག་གཅིག་ལ་སློབས། བོད་ཀྱི་ཐང་ཀ་འབྲི་སྟངས་ས་མ་ཉེ་ཏོང་གི་ཏའི་ཚོ་ག་སྦྱོང་ས་ཡོད། རིན་པོ་ཆེས་འཛིན་གྲྭ་དང་པོ་དེར་དགོང་ངོའི་སློབ་ཚན་གཉིས་དང་། འཛིན་གྲྭ་གཉིས་པའི་སློབ་ཚན་གཅིག་འཁྱིད་གནང་པ་རེད། དབྱར་ཐོག་དེར་ཕྱག་རྒྱ་རྒྱོས་ཀར་ཚོགས་མི་ཚོས་རིན་པོ་ཆེའི་འཕྲས་གཞུང་ནང་གི་གཅིག "ཤེས་རབ" ཅེས་པ་དེ་ནུ་རོ་པ་སློབ་གྲྭ་ལ་ཕྲན་དུ་འཕྲས་པ་རེད། རྒྱོས་གར་དང་སྒྲ་རྩལ་རོལ་དབྱངས་བཅས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཡོད་སྟབས། ནུ་རོ་པ་ནི་དོན་དངོས་སུ་ལག་ལེན་དུ་འཁེལ་བཞིན་ཡོད།

དགོང་དྲོ་འགའ་ཤས་ལ་ང་རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་བཤད་ཉན་པར་ཕྱིན་པ་ཡིན། གལ་ཏེ་ཅང་འཕྱི་བོ་ཆགས་ན་ངས་ཐུག་ཀྱི་ཉལ་ས་ར་མ་བསྟལ་སྟོན་ལ་ཁོ་ལ་ནང་འཛམ་བསྐོན་རྟེས་སྟིངས་ཆའི་སྟེང་ལ་མངགས་ཏེ་ཁོའི་ཞ་ཕའི་མཚན་མོ་བདེ་ལེགས་ཀྱི་འོ་ལེན་དུ་འཛུག་གི་ཡོད། ང་ཚོ་གསོལ་ཆོགས་དང་ཚང་སྟོན་མང་པོ་ལ་ཕྱིན་པ་དང་མཉེན་བདག་བྱས་པ་ཡིན། ང་རང་ཐུ་གུ་དང་མཉམ་དུ་ཐེལ་བ་ཆེན་པོ་ཡོད་ཙང་། སྟོན་མོ་འདི་དག་ལ་འགྲོ་འདོད་ཡོད་ཀྱང་མང་པོ་ཞིག་ལ་འགྲོ་ཐུབ་མ་བྱུང་། དབྱར་ཁ་ཉིལ་པོར་རིན་པོ་ཆེ་ཚོགས་འདུས་ཐེལ་ནས་བསྡད་ཡོད། ཁོང་ལ་མི་འདི་དག་དང་མཉམ་དུ་ལས་ཀ་ཐེད་ཆུའི་གོ་སྐབས་ཐོབ་པ་དང་། གནས་སྟངས་ལ་བཟོ་ལྟ་ཐོན་བཞིན་པ་གཟིགས་ཏེ་ཉ་ཚང་ཐུགས་སྟོ་བོ་བྱུང་འདུག

འདས་པའི་ལོ་གཅིག་གི་རིང་ལ་རིན་པོ་ཆེའི་སློབ་མ་ཚན་པ་གཅིག་གིས་སློབ་གྲྭ་ངན་འབྱེད་ཀྱི་ཀ་སྒྲིག་དང་བགོ་ཐྲིག་ཐེད་པའི་ཆེད་དུ་ངལ་གསོ་དང་ཤས་ཆེ་བར་གླ་ཕོགས་ཀྱང་མེད་པར་ལས་ཀ་བྱས་ཡོད། ང་ལྟའང་ནུ་རོ་པའི་འགན་འཛིན་ལྟན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་མི་ཡིན་པའི་མར་ཐེ་ཇ་ནོ་ལེ་ཆོ་ནུ་རོ་པའི་སློབ་གྲྭ་ཀུན་ཀྱི་ཁ་ཕྱོགས་ལ་ཁ་ཏོ་ཆོ་ནུ་རོ་པའི་ནང་ཡོར་བསྐོ་བཞག་བྱས་ཏེ་དབྱར་ཁ་ཏོར་འགན་གལ་ཆེན་ཞུར་ཡོད། འཛིན་སྐྱོང་གི་འགོ་གཙོ་ལྟ་བ་ཚང་མ་རིན་པོ་ཆེའི་སློབ་མ་རེད། ཇོན་ཀྱིས་ལག་བསྟར་འགན་འཛིན་གཙོ་བོ་

བྱས་པའི་ཐོག་ནས་ཇོན་ཐེ་ལར་དང་། མར་ཐྲིན་ལེས་པར་གཤིས་ནས་སྟེ་འཁྱིད་བྱས་ཡོད། ཇོན་དང་། ཇེར་མི་ཏེ་ལྷར་གཤིས་ཀྱིས་མཐོ་སློབ་ཀྱི་དབུ་འཛིན་སྐབས་རིན་པོ་ཆེ་ངོ་སྤྲོད་བྱས་པ་རེད། ཇེ་རེ་མི་ཞི་འགོ་སྟོད་ནུ་ར་པའི་ནང་ལ་ལོ་ཤས་ལས་ཀ་བྱས་པ་དང་། ཇེས་ས་བཏོ་ཐུབ་ཀྱིའི་འགན་འཛིན་ལྟན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་མིར་ཞུགས་པའི་དགེན་ཇིའི་དངོས་ལམས་རིག་པ་བ་ཞིག་རེད།[25] མཐོ་སློབ་དབུ་འཛིན་ཀྱི་ཉིན་མོ་དེར་ཐོག་ཅར་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་སྒྲི་ཁྱབ་ཀྱང་སྟིངས་ཆའི་སྟེང་དུ་ཕེབས་ཡོད། ནུ་ར་པའི་སློབ་གྲྭ་ཡོད་པའི་རིན་པོ་ཆའི་དགེ་ལྡན་ཁྱད་ཏུ་ཡོད་པའི་རིན་པོ་ཆའི་དགེ་ལྡན་ཁ་ཤས་ཀྱི་ཁ་ཤར་ཕྱོགས་ཀ། ཁོང་ཚོ་ནི་འཇོན་ཐེ་ལར་དོ་དམ་པ་དང་། ཚོགས་འདུའི་བཀོད་སྒྲིག་པ། དགེ་རྒན་བཅས་ཡིན། རིན་པོ་ཆའི་སློབ་མ་རྒན་པ་མང་པོའི་ནུས་ཤུགས་ཆེ་བའི་མཐུན་འགྱུར་མེད་ཚེ་ནུ་ར་པ་ནམ་ཡང་འབྱུང་ཐུབ་ཡོད་ཀྱི་མ་རེད། དེ་དང་ཆབས་ཅིག་ཏུ་འདི་ནི་ཁོང་ཚོ་ལ་སྟོང་བརྡར་བྱེད་སྐབས་གཞི་རྒྱན་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། ཁོང་ཚོས་ཤམས་ཆྱོང་དེ་ནས་དལ་བྱེས་ཏེ་རང་གི་མི་ཚེའི་གནས་བབ་གཞན་མང་པོའི་ནང་དུ་གདེང་ཚོད་དང་རིག་ཚལ་དེ་དག་བཀོལ་སྟོད་བྱས་ཏེ་འབྱར་ཐོན་བྱུང་ཡོད།

དབྱར་ཁ་རིམ་བཞིན་ཇོག་ལའོ་ཏུས་རིན་པོ་ཆེས་འབྱུང་འགྱུར་གྱི་མཛད་འཕྲིན་ཆེན་པོའི་ཐོག་ཏུ་དམིགས་པ་གཏད་རྒྱ་དབུ་ཚུགས། ཁོང་གིས་སྟོན་ལར་ཁོང་རང་གི་ཚོས་བརྒྱུད་ཀྱི་དབུ་ཁྲིད་ལ་རྒྱ་དབང་གཟུ་པ་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཁོང་རང་གི་སློབ་མ་ཚོ་ལ་མཇལ་ཁ་དང་ཨ་རིར་ཕེངས་དང་པོར་གསུང་ཆོས་སློར་སྒྲོད་གནང་བར་གཏན་འདེན་ཞུས་པ་རེད། གཟུ་པ་མཆོག་སྒྲི་ཟླ་དགུ་པར་ཕེབས་འཚར་ཡོད། སྒྲི་ལོ་ ༡༩༦༤ ལོར་རིན་པོ་ཆེ་འཕྲིག་ཙམ་ཞིག་སྒང་ཏོག་རྩམ་སྟེགས་དགོན་པར་ཕེབས་པ་ཚུན་ཚད་ནས་ཁོང་གཤིས་མཇལ་འཛིད་བྱུང་མེད། ཆིབས་སྒྲུར་གྱི་སློར་ལ་རིན་པོ་ཆེར་ཕྱུག་འཚབ་ཆེན་པོ་

25 ནུ་ར་པའི་འཇོན་ཐེ་ལོ་མང་ཉིད་མཁན་གྱི་ནུ་ལཱ་རྒན་པའི་ཕེབས་ཚ་དེ་ ༡༩༧༩ ཟླ་བ་དང་པོའི་ནང་ཚོགས་པའི་ངོ་བོར་དེབ་སྐྱེལ་བྱས། ནུ་ལཱ་རྒན་པའི་ཐོག་ལའང་འཇོན་ལྟན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་མི་ཞི། ཚོས་ཀུམ་དྲུང་པ་དང་། ཇོན་ཕྲེ་ལས། མར་ཐྲིན་ལ་སེ་ཕར། ཞེ་ཞིང་ཕྱི་རིན། ཐ་ཅན་ལུ་ཕྲི་སེ། ཐོ་མ་སེ་རི་ཆི། ཇོན་ར་ཕར། སེ་ཁྲིས་ཇོད་བཅས་ལས་བསྟུས་པ་ཞིག་རེད། ནུ་ར་པའི་མཐོ་སློབ་ཀྱི་ཉིན་རེའི་འཇོན་སྒྲོང་ལ་འགན་འཛིན་ལས་བསྟར་ཚོགས་ཆུང་གི་ཐོག་མའི་ཚོགས་མི་ཞི། ཇོན་ཇོན་ཕྲེ་ལས་དང་། མར་ཐྲིན་ཐུ་རི་ཁྲིར། ཇེ་རེ་མི། ཅེ་ཕཡ། མར་ཐྲི་ང་ཧོ་ལེ་ཆི། རིན་པོ་ཆེ་བཅས་རེད།

འདུག གང་ཡིན་ཟེར་ན་ལྷན་དབང་གཟུ་པ་མཆོག་གིས་རིན་པོ་ཆེའི་སྐོར་ལ་ཐུང་སྦྱོང་
དང་མི་སྣྱན་པའི་རིགས་དེ་མང་བ་གསན་ཡོད་པ་དང། ས་ངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པར་འགྲོ
དོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་གནང་པའི་སྐོར་དེ་ཁྱང་བ་གསན་གནང་ཡོད་ཚོད་འདུག རིན་པོ་ཆེས
ཨ་རིའི་ནང་དུ་མཛད་འཕྲིན་གང་ཞིག་སྒྲོང་རྒྱར་འབད་བཙོན་གནང་པ་དེ་ཚོར་ལྷན་
དབང་གཟུ་མཆོག་ཐུགས་མཉེས་པོ་ཇི་འདྲ་ཡོང་མིན་རིན་པོ་ཆེས་མཁྱེན་གྱི་མི་འདུག

དབྱར་ཐོག་དེར་ནྱ་ར་པར་ཀྱོན་ཚས་ཞན་པའི་ཏི་ཥི་སྟོང་ཕྲག་བརྒལ་བར་གསུང
བཤད་གནང་བ་དེས་ཁོང་ལ་རང་གི་སློབ་མ་ཚོ་གཟུ་པ་མཆོག་ལ་ཇི་ལྟར་ཐུན་བསྟར
ཞུ་དགོས་ལ་ཐུགས་བསམ་བཞེས་རྒྱའི་གོ་སྐབས་ཤིག་ཐོབ་འདུག རིན་པོ་ཆེས་ཨཱ
ཚོམ་རིང་པོ་དང། ཇིན་གོས་རལ་པོ། ས་ངས་ཀྱི་སྟོད་གོས་བཅས་གཟིགས་གནང་ཐུབ
ཀྱང། གཟིགས་སྣང་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཁོང་རང་གི་ཚོས་བརྒྱད་དགུ་ཕྲིད་ལ་ཐུན་འབྱུལ་ཞུ
འདོད་མེད། ཁོང་ལ་ཁོང་གིས་ནུབ་ཕྱོགས་པ་འདི་ཚོའི་མཁན་དུ་ནང་ས་མས་ཀྱི་འཛིལ་བ
བཟོས་གནང་ཡོད་པ་དེ་ལྷན་དབང་གཟུ་པ་མཆོག་གིས་གཟིགས་གནང་ཐུབ་པ་བྱུང
ན་སྟམ་པའི་ཐུགས་འདོད་ཡོད། ཁོང་ལ་གཟུ་པ་མཆོག་གིས་ཏ་ལམ་ཤེང་ནགས་ཀྱི་དུད
འགྲོ་དང་མཁན་དུ་གཙན་གཟན་ཁང་དུ་སྒོར་པ་ལྟ་བུར་ཟླ་ཟློ་དང་མཐུན་འདུག་ཅིང
ཀྱི་འདུག་དགོངས་མི་ཡོང་ངམ་སྟམ་པའི་ཞེད་སྟང་འདུག དབྱར་ཐོག་དང་པོ་དེར་རིན
པོ་ཆེས་ནྱ་ར་པར་གསུང་བཤད་གནང་སྐབས། དམིགས་བསལ་འགོ་སྟོང་དུ་རམ་ཨ་ས
ཡི་ཇེས་འདུག་མང་པོ་ཡོད་དུས། སྐབས་རེ་སྐྱེས་པ་སླ་ར་རིང་པོ་དང་རལ་པ་ཙན་ཀྱི་སྟོང
ཕྲེང་པ་དང། བུད་མེད་སྐ་རིང་པོ་དང་ཀྱོན་ཚས་དཀར་པོ་ཀྱོན་པ། ནུ་མའི་བར་ཕྱུར་སྟོན
པ་དེ་འདྲ་མཐོང་གི་རེད། ཅི་བྱེད་དམ།

ཁོང་ཚོའི་ཕྱི་ཤུན་པའི་རྣམ་པའི་སྐོར་ལ་ཐུགས་ཁལ་ཡོད་པ་དེའི་སྟེང་དུ་ལྷན་དབང
གཟའི་སྐུ་མདུན་དུ་ཀུན་སྤྱོད་ཏི་ལྟར་འཁྱེར་དགོས་པའི་ཐད་ལ་ཁོང་རང་གི་སློབ་མ
ཚོར་ཡ་རབས་ཚུལ་མཐུན་བྱེད་སྟངས་ངོ་སྤྲོད་བྱེད་རྒྱ་ཡང་གཏོང་ལེན་གནང་དགོས་པ
བྱུང། རིན་པོ་ཆེ་ཐོག་མར་ཨ་རིར་ཕེབས་སྐབས་ཁོང་གིས་ཁོང་རང་དང་གཞན་དག་གི

དབར་ལ་བར་གཙོད་ཅིག་ཀྱང་མི་བསྐྱན་པའི་ཡིད་གཟབ་གནང་ཡོད། ཁོང་ལ་གདོང་
དང་གདོང་ཐུག་པའི་སྒོ་ནས་མི་ལ་ཐུག་རྒྱ་དང་། ཁོང་རང་འདྲུག་བཞིན་པའི་འཛིག་རྟེན
དེ་ཆ་ཚང་བ་ཉམས་སུ་ཐོང་རྒྱའི་ཐུགས་འདོད་ཡོད། ཁོང་གིས་མི་རྣམས་ལ་ཁོང་རང་གི
སྐོར་ལ་བཀ་ཆགས་ཡ་མཚར་ཅན་བཞག་སྟེ་འཆར་ཡན་ལ་མགོ་མི་འཁོར་བའི་དོན་དུ
གྲ་ཆས་ཐུད་པ་རེད། ཁོང་ལ་མི་ཚོས་བོད་ནས་ཡིན་པའི་རྒྱ་བོ་ཡ་མཚན་ཅན་ཞིག་ཏུ་མ
ཡིན་པར་འགྲོ་བ་མི་ཞིག་ཏུ་མཐོང་དུ་འདུག་འདོད་ཡོད།

རིན་པོ་ཆེ་ནི་ཁོང་ལ་ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་སྲས་ནང་བཞིན་བཙུན་པའི་ཞབས་ཕྱི་དང་ལྷན་དུ
འཚར་ལོངས་བྱུང་ཡོད། འོན་ཀྱང་ཁོང་ནུབ་ཕྱོགས་སུ་ཕེབས་དུས་དེ་དག་ཚང་མ་བློས
བཏང་གནང་བ་རེད། ཁོང་གིས་དམིགས་བསལ་ཞབས་ཞུ་ཡོང་བའི་རེ་བ་དང་དགོས
འདུན་གང་ཡང་གནང་མེད། གཅིག་བྱས་ན་ནུབ་ཕྱོགས་པའི་སློབ་མ་ཚོ་ལ་དེ་འདྲའི
ཞབས་ཞུ་བྱེད་སྲོལ་མེད། དེ་ལྟར་ཡང་ཁོང་རང་གིས་ངོས་ལེན་གནང་བ་གང་ཞིག་ཁོང
གིས་༢རྒྱལ་དབང་གཟུ་པ་མཚོག་ལ་སྦྱན་འབུལ་ཞུ་འདོད་མེད། དེས་ན་༢རྒྱལ་དབང
གཟུ་པའི་ཆིབས་སྒྱུར་བཀོད་སྒྲིག་གི་ཚེད་དུ་རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་རང་གི་ངོས་ནས་གཟུ་པ་ཇི
ལྟར་སྟེ་ལེན་ཞུ་འདོད་ཡོད་པ་དང་། སློབ་མ་ཚོའི་ངོས་ནས་༢རྒྱལ་དབང་གཟུ་པ་མཚོག
ལ་ཇི་ལྟར་བཙུ་འཛིག་ཞུ་དགོས་པ་རྣམས་གསལ་པོ་བཟོས་གནང་བ་རེད། ཁོང་གིས
རྟེས་སུ་འདིའི་སྐོར་ལ་འགྲེལ་བརྗོད་འདི་ལྟར་གནང་ཡོད།

སྒྲོ་ལོ་ *১৫৬৬* ལོར་ང་རང་གང་གི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པའི་ཀཱཥ་བཀའ་རྒྱད
པའི་ཚོས་ལུགས་ཀྱི་དབུ་ཁྲིད། དཔལ་༢རྒྱལ་དབང་གཟུ་པ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་དྲུག
པ་མཚོག་བྱང་ཨ་རིར་ཆིབས་སྒྱུར་ཕེངས་དང་པོ་གནང་གཏན་འཁེལ། ང
ཚོ་སྟེ་ཁག་གཅིག་ཚོགས་འཛོམས་ཀྱིས་གོ་བཀ་སྟེ་ལེན་ཞུ་སྐོ་དང་བཀོད་སྒྲིག
གཞན་དག་གི་སྐོར་ལ་གྲོས་བསྟུར་བྱས་པ་ཡིན། མི་མི་ཉུང་བ་ཞིག་གིས་ "ང
ཚོས་༢རྒྱལ་དབང་གཟུ་པ་མཚོག་མཚན་ཚོགས་ཤིག་ལ་ཁྲིད་དེ་ཤ་སྲེག་ཕུལ
ན་འགྲིག་གི་མ་རེད་དམ། ང་ཚོས་ངོ་མ་ཁང་མཕེལ་གཙང་མ་བཟོ་དགོས་རེད་

> དམ། ཁོང་ཐལ་ཆེར་ཚུ་ཁོག་ཅན་གྱི་ཤལ་ཁྲི་ཞིག་གི་སྟེང་དུ་ཤལ་དགོས་པ་ རེད། ཁོང་རང་ཕེབས་ཏེ་ཨ་རི་གা་འཇུ་འདུག་བལྟས་ན་འགྲིག་གི་མ་རེད་དམ།" ཞེས་བཤད་བྱུང། མཐའ་མ་དེར་ང་ཚོས་དེ་འཇའི་ཐག་གཅོད་བྱས་མེད། ཕྱིད་ སྟངས་དེ་ནི་ང་རྒྱལ་གྱིས་སྒོས་ནས་བསྡད་ཡོད་པ་ཞིག་རེད།[26]

འོ་སྟོན་མ་དེར་གཟུ་ཕྲོང་སྟོལ་ཏར་གྱི་ཕེ་རལ་སྒང་ལམ་ཨང་ ༡༡༡༡ ཡིན་པའི་ཁང་པའི་ རྒྱབ་ཀྱི་མཚོད་ཁང་ཆེ་ས་ཞིག་ཏུ་སྒོར་པ་རེད། སྒོམ་རྒྱུ་སའི་འདུ་ཁང་གསར་པ་དེ་ནི་ ཐོག་རྩེག་གཙོ་བོའི་སྟེང་དུ་ཕྱི་ཁྱམས་ཡོད་པའི་ཁང་མིག་ཆེན་པོ་མི་སུམ་བརྒྱ་ཨོང་བ་ཞིག་ ཡོད། གཟུ་པའི་ཆིབས་སྒྲུར་གྱི་ཆེད་དུ་ཁང་མིག་དེ་ཆ་ཚང་བཟོ་བཅོས་བརྒྱབ་པ་རེད། རིན་པོ་ཆེའི་ལམ་སྟོན་གཞིར་བཟུང་རྩོག་པར་ཚོན་བཏང། ཁང་མཁྱལ་ལ་བྱེ་ཨོག་གིས་ འཕྱིད་བརྡར་བྱས། སྒེའུ་ཁྲུང་ནམས་གཙང་ཅིལ་ཅིལ་ཕྱིས་པ་རེད། ཁང་མིག་གི་ཟུར་ ནམས་ལ་རིན་པོ་ཆེས་ཁོང་རང་གི་སྒོོ་མ་ཚོ་ལ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཚོས་ཀྱི་སྟེང་པོ་ ཤེས་རབ་སྟེང་པོའི་གཟུངས་སྦྱགས་གསེར་ཡིག་ཏུ་འབྲི་བ་བཅུག་ རིན་པོ་ཆེས་ཨ་རྒྱལ་ དབང་གཟུ་པ་མཚོག་ལ་ཁོང་གི་བཞུགས་གནས་དང་འདུ་ཁང་གཉེ་གར་གསུང་ཚོས་ དང་མཇལ་ཁའི་སྐབས་སུ་བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་བཞུགས་ཁྲི་གོས་ཆེན་གྱིས་གཡོག་པ་བཟོ་ དགོས་པའི་ཕུ་ཚུགས་གནང། རིན་པོ་ཆེས་ཨ་རྒྱལ་དབང་གཟུ་པའི་ཆེད་དུ་སྟོལ་ཏར་དུ་ ཐུས་པའི་བཞུགས་ཁང་གི་ཐོག་ངོས་ཚང་མར་དར་གོས་གཡོག་ཏུ་བཅུག་ རིན་པོ་ཆེས་ གཟུ་པ་མ་ཕེབས་སྟོན་གྱི་གཟའ་འཁོར་འགའི་རིང་ལ་ཁོང་མ་གཟིམས་པར་མཚན་ ཕུད་གནང། གླ་ཐྲིག་གི་དོན་དུ་ཕྱག་ལས་གནང་སྟེ་སྐབས་རེར་ཁོང་གིས་ཉིན་འགའ་ ཤས་བསྡུད་མར་གཟིམས་ཁུག་པ་གནང་མེད། མི་ཚང་མས་རང་ཉིད་འཚོམ་བྱ་བ་དང། ཤིང་བཟོ་བ། ཏྲང་ཡིག་ མ་བྱན། ནང་གཡོག་ འཛིན་སྐྱོང་པ་བཅས་སུ་བསྒྲུར་ནས་ལས་ ཀ་མཚམས་མ་ཆད་པར་བྱས། ཁོང་གིས་མི་དེ་ཚོར་ལས་ཀ་བྱེད་མ་ཐུབ་ན་མ་གཏོགས་དེ་

26 ཚོས་རྒྱུམ་དྲང་པ། ཆེན་པོ་ཤར་གྱི་ཉི་མ་སྟེ། ཤམ་ཐྲ་ལའི་ཤེས་རབ། སྒོ་ཞི་ཏོན་ཤམ་ཐྲ་ལ་དཔར་སྐྱན་ཁང་། ༡༩༩༩) ཨོག་ གྲངས་ ༣༦ །

མིན་ག་ཚོད་ཕྱུབ་ཕྱུབ་བར་དུ་ལས་སྐྱལ་གནང། ཁོང་གིས་ཐོམ་རི་ཆེ་དང། ལེན་ཟ་རིན(མིང་གཞན་ལ་ནུ་རྡ་ཡན་དང་ཀྱིལ་ཡང་ཟེར་) གཉིས་ལ་དེ་སྤ་ཏ་མར་ཡོད་དུས་ཀྱི་སློབ་མ་གཞན་ཁ་རལ་སི་ཕི་རིང་ངར་དང་མཉམ་དུ་ཆིབས་སྒྲུར་བགོད་སྒྲིག་གི་འགོ་ཁྲིད་དགོས་པར་མངགས། ཁོང་ཚོས་ཀྱང་ཁོང་རང་ནང་བཞིན་ཉིན་མཚན་དུས་བྱག་ཏུ་ལྟོལ་ཅར་དུ་ལས་ཀ་བྱས་པས་མ་ཟད། ཀན་པ་གང་དུ་ཆིབས་སྒྲུར་གནང་ས་འདི་ཤར་ནུབ་གཉིས་ཀའི་མཚོ་ཞུལ་ཕྱི་ས་གནས་ཁག་ཏུ་མདུན་སྐྱོད་རྒྱ་ཁག་གི་ལས་འགན་འཞུར་ནས་འགྲུལ་སྐྱོད་བྱས་ཡོད། རིན་པོ་ཆེས་ཆིབས་སྒྲུར་ཕྱི་སྐབས་སུ་ཁོང་རང་གི་སློབ་མ་སྐྱེས་པ་ཆུམས་ལ་ནུབ་གོས་དང་གོང་དཀྱིས་ཀྱོན་དགོས་པ་དང་བུད་མེད་ཚོ་ལ་ཚུལ་ལྟན་ཀྱི་སྒྲད་གོས་དང་སྟོད་གོས་ས་མ། ཡང་ན་ནུབ་གོས་ཀྱོན་དགོས་པའི་བཀའ་གནང།

རིན་པོ་ཆེས་༢ཆུལ་དབང་གཟུ་པ་ནི་ངེས་དོན་དུ་ཆོས་ཀྱི་ཆུལ་པོ་ཞིག་ཡིན་ཙང། ཁོང་ལ་དེ་ལྟར་བཙི་བཀུར་ཞབས་ཏོག་ཞུས་པ་དེས་སློབ་མ་ཚོས་ཁོང་གི་གཏིང་རིང་བའི་མཁྱེན་པ་དེར་ཇེས་སུ་ཡི་རང་ཞུ་ཕྱུབ་པའི་འགྲེལ་བཤད་གནང་བ་དང་ལྟན་དུ་༢ཆུལ་དབང་གཟུ་པ་མཚོག་ལ་ཞབས་ཕྱི་ཏི་ལྟར་ཞུ་དགོས་པའི་ཐོག་ལ་ཡང་ནན་བཤད་གནང་ཡོད། མི་ཚོས་བོད་ལྗགས་དང་ནུབ་ཕྱོགས་པའི་ལྗགས་གཉིས་ཀའི་སྒོ་ནས་གསོལ་འདེབས་ཞབས་ཏོག་ཞུ་སྟངས་སྒྲངས་པ་རེད། དེ་ནི་ང་ཚོ་ཚང་མར་ཡིན་ལྗགས་ཚུལ་མཐུན་ཕྱི་སྒོ་ནས་ཁ་ལག་ཏི་ལྟར་བཟའ་སྟངས་ཀྱི་སྒྲོང་བརྡར་ཞིག་ཀྱང་རེད། འགའ་ཞིག་ལ་དེ་ནི་རང་ཉིད་འཚར་ལོངས་ཏེད་སྐབས་གང་ཤེས་པ་དེའི་དབྱ་གསོ་ཞིག་ཏུ་ཐུར། གཞན་དག་ཚོ་ལ་ནི་ཟད་དེ་ཉམས་ཐྱོང་གསར་པ་ཞིག་རེད།

རིན་པོ་ཆེས་ཁོང་རང་གི་སློབ་མའི་ས་ཁ་ཚན་གཞན་ཞིག་ལ། ཆིབས་སྒྲུར་སྐབས་སུ་སྲུང་སྐྱོབ་དང་དགོས་མཁོ་གཞན་ཀྱི་ཞབས་ཞུའི་ཆེད་༢ཆུལ་དབང་གཟུ་པ་མཚོག་གང་དུ་ཕེབས་ཀྱང། ཆིབས་ཞབས་སུ་འགྲོ་དགོས་པའི་བགོད་མངགས་གནང། ཀན་པ་མཚོག་དང་པོ་ནེ་ཌ་ཡོག་ལ་ཆིབས་སྒྲུར་གནང་བ་རེད། ཁོང་ལ་ཨ་རིའི་ཕྱི་ཕྱིད་ལྟན་ཁང་ནས་ཕྱི་འཕྲལ་ཆེ་མཐོང་གི་གནས་བབ་གནང་བ་རེད། དེས་ན་ཡོང་ཁྲར་ཆེ་ལས་

གི་ནང་དུ་ཞེན་རྟོག་པའི་སྒྲུང་སྐྱོབ་དང་གཞུང་འཛིལ་གྱི་ངོས་འཛིན་གཞན་ཡང་ཐོབ་པ་རེད། རིན་པོ་ཆེའི་སྨོན་མ་ཚོས་༢རྒྱལ་དབང་གཟུ་པ་གྲོང་ཁྱེར་ཆེ་ལས་རྗེ་འབྲ་ཞིག་ཏུ་ཕེབས་ཀྱང་། མོ་ཏའི་བསྟར་ཕྲེང་བསྒྲིགས་ཏེ་ཕེབས་བསུ་ཞུས་པ་རེད། དེའི་ནང་དུ་སྟོན་སྐྱོང་གྱི་མོ་ཏ་འགའ་ཤས་དང་། དེའི་མཇུག་ཏུ་གཟུ་པའི་ཕེབས་འགོར་ལི་མོ་བཟིན་གཅིག་ དེའི་རྟེས་སུ་སྐད་སྒྲུར་དང་དགེ་འདུན་པ་བཅས་ཁོང་གི་ཆིབས་ཞབས་པ་ཚང་མའི་མོ་ཏ་ བཅས་ཡོད། ༢རྒྱལ་དབང་གཟུ་པ་མཆོག་དང་ཁོང་གི་ཆིབས་ཞབས་པའི་ཁ་ལོ་པ་རྣམས་ ལ་དམིགས་བསལ་སྦྱོང་བརྡར་སྦྱད་དེ་ཁོང་ཚོས་གཟུ་པ་གང་དུ་ཆིབས་སྒྲུར་གནང་སའི་ ས་གནས་ཞེན་རྟོག་པ་དང་མཉམ་ལས་ཁྱད་ཀྱི་ཡོད། ཆིབས་སྒྲུར་གྱི་སྐབས་སུ་ཁོང་ཚོས་ གནད་ཡོད་མི་སྣའི་སྐུ་སྲུང་བྱས་ཡོད།

༢རྒྱལ་དབང་གཟུ་པའི་གཟིམ་ཆུང་དུ་ཇ་ལམ་བོད་ལུགས་ནང་བཞིན་གྱི་སྐུ་བཅར་ ཞབས་ཞུའི་ཆེད་དུ་སྐྱེས་པ་སྨོན་མ་ཋན་པའི་ནེ་ཚན་ཞིག་ལ་སྦྱོང་བརྡར་སྦྱད་པ་རེད། ༢རྒྱལ་དབང་གཟུ་པ་མཆོག་དགེ་སློང་ཡིན་ཙང་སྐུ་བཅར་ཞབས་ཞུའི་ཆེད་དུ་བུད་ མེད་འགྲོ་ཚོག་གི་མེད། འོན་ཀྱང་བུད་མེད་ཚོས་ཆིབས་སྒྲུར་དང་གཟིམ་ཆུང་གཉིས་ཀ་ དང་འབྲེལ་བའི་ལས་རིགས་གཞན་མང་པོའི་ཐོག་ལ་ལས་ཀ་བྱས་ཡོད།

༢རྒྱལ་དབང་གཟུ་པ་མཆོག་སྟོལ་ཅར་དུ་ཡོད་སྐབས་རིན་པོ་ཆེས་ཁོང་ང་ཚོའི་ཕེན་ ཏྲི་རུག་ཏིལ་ནི་ཡི་ཁྱིམ་དུ་གསོལ་ཌར་གདན་འཛིན་ཞུ་གནང་སོང་། ཀཱཊ་པ་མཆོག་ང་ ཚོའི་ཁྱིམ་དུ་ཡོད་སྐབས་ཁོང་གིས་ང་ལ་ཐད་ཀར་གཟིགས་གནང་གི་མེད་པ་ང་ལ་དོ་སྣང་ ཟུང་། ང་རང་ས་ཞེས་པ་ཕམ་ནས་རྟེས་སུ་ངས་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཀཱཊ་པས་ང་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་ཐད་ ཀར་གཟིགས་མི་གནང་བ་རེད་ཅེས་བཀའ་འདྲི་ཞུས་པ་ཡིན། རིན་པོ་ཆེས་ “ཁོང་ཁྱེད་ རང་གི་གཡས་གཡོན་དུ་ཞེ་ཏྲགས་བདེ་པོ་གནང་གི་མི་འདུག” ཅེས་གསུངས། ངས་ཁོང་ ལ་ “ག་རེ་བྱས་ནས་དེ་འདྲ་ཡིན་པ་རེད།” ཅེས་བརྗོད་སྐབས། ཁོང་གིས། “གང་ཡིན་ཟེར་ ན། གལ་ཏེ་ཁྱོད་ལ་ང་བསྟུ་ཐུབ་པའི་ནུས་པ་ཡོད་ན། ཁྱེད་རང་བུད་མེད་འཛིགས་སུ་ནུང་ བ་ཞིག་ཡིན་པར་དགོངས་པ་རེད།” ཅེས་གསུངས། གཟུ་པ་ང་ཚོའི་ཁྱིམ་དུ་ཕེབས་པའི་

རྩེས་སུ་རིན་པོ་ཆེས་ཁོང་ལ་ང་གཉིས་ཀྱི་གཉེན་སྒྲིག་སློར་ཞུས་པ་དང་། ང་བསྟུ་འདྲེ་མ་ཞིག་མིན་པའི་འགྲེལ་བཤད་ཞུས་འདུག ད་རྩེས་ཀ་ཟ་པ་མཆོག་གིས་ང་འཁྲིས་ལ་ཡོད་ནའང་ཐུགས་བདེ་པོ་གནང་གི་འདུག་ལ། དོན་དངོས་སུ་ང་གཉིས་དབར་ལ་ཏ་ཙང་ངོ་མཚར་བ་དང་ཉེ་བའི་འབྲེལ་བ་ཞིག་ཡོད། འོན་ཀྱང་ཐོག་མའི་མཇལ་འཕྲད་དེ་ཏ་ཙང་སྟོབས་མི་བདེ་བ་ཞིག་བྱུང་།

རིན་པོ་ཆེས་ང་ལ་༢རྒྱལ་དབང་ཀཱ་ཟ་པ་མཆོག་སྐྱོལ་ཁར་གཡས་གཡོན་དུ་མོ་ཅའི་ནང་གནས་གཟིགས་ལ་གདན་འདྲེན་ཞུས་ཏེ་གནད་ཆེ་བའི་ས་གནས་ཁག་སྐྱེན་འབྱལ་ཞུ་དགོས་པའི་བཀའ་གནང་བྱུང་། རིན་པོ་ཆེས་ང་ལ་ཀཱ་ཟ་པ་མཆོག་གིས་ཀ་དུས་ཁང་པ་ཞིག་ལ་བསྟོད་བསྡུགས་གནང་པ་དང་། ཕྱགས་མཁྱ་བ་དེ་འདྲ་གནང་སྐབས་ཁང་པ་དེ་ང་ཚོར་བདག་པ་རེད་ཅེས་ཞུ་དགོས་པའི་ལམ་སྟོན་གནང་བྱུང་། ངས་ནི་འདི་ཚོ་མེད་པ་ཞིག་རེད་བསམས་བྱུང་སྟེ། རིན་པོ་ཆེས་ཡུ་ཚུགས་གནང་བྱུང་། དེ་ནི་བོད་པའི་སྐྱ་ཤར་ཀྱི་བྱེད་སྟངས་ཤིག་མིན་ནམ་སྟམ། ངས་ཀཱ་ཟ་པ་མཆོག་གྲོང་ཁྱེར་ནང་གི་ས་ཆ་ཡོད་ཚད་ལ་གདན་འདྲེན་ཞུས་ཏེ། ཁ་ལོ་ར་ཏོའི་གཙུག་ལག་མཐོ་སློབ་ཡོངས་ཤོག་དང་། ཏུར་ཚྭ་ས་ཁྲི་ཏཱ་ཏའི་ས་གཏོན་ཁང་ཐེ་བའི་ཁང་པ་ཆེ་བའི་རིགས་ཆ་ཚང་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཁོང་གི་སློབ་མ་ཚོར་བདག་པ་རེད་ཅེས་ཞུས་པ་ཡིན། ཀཱ་ཟ་པ་མཆོག་གིས་རྩེས་ཁ་ཟ་བ་ཁ་ཅིག་ཁ་ཤས་ཀ་ཟ་ཙང་ཁ་ལས་མེད་པ་མཁྱེན་ཡོད་པ་ཁོ་ཐག་ཡིན།

*རྒྱལ་དབང་ཀཱ་ཟ་པ་མཆོག་སྐྱོལ་ཁར་དུ་བཞུགས་སྐབས་བོད་ཡུལ་གྱི་ཁོང་རང་གི་བླ་མའི་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་འཛིན་གནང་པའི་ཐུགས་ཀྱི་མཁན་དུ་དམིགས་བསལ་དུས་ཚོད་སྐྱེལ་གནང་འདོད་འདུག ཁོང་གིས་ཐུགས་ཀྱི་ལ་བསྟན་དགའ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་བདག་པའི་ཙ་ཆེའི་དངོས་རིགས་ཀྱི་སྐྱེས་མང་པོ་བསྟམས་ཕེབས་འདུག ཐུགས་ཀྱི་དང་མཁས་དུ་དུས་ཚོད་སྐྱེལ་མཁན་ཚང་མར་ཁོ་རྒྱུན་ལྟན་བཞིན་འཚར་ལོངས་ཡོང་གི་མེད་པ་དེ་དང་ཆ་མངོན་གསལ་དུ་ཀྱུར་ཡོད། ཀཱ་ཟ་པ་མཆོག་གིས་འདི་ནི་ཐུགས་ཀྱི་དགོན་པའི་ཁོར་ཡུག

ཅིག་ཏུ་རྒྱིད་ཁྲིང་བྱེད་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་རེད་དགོངས་གནང་འདུག ཁོང་གིས་ཐུག་ཕྱི་གང་མཁྱོགས་སྒང་ཏོག་ཏུ་ལུགས་མཐུན་ཁྲི་འདོན་དང། ཀཱཥ་པའི་རྒྱ་མདུན་དུ་བསྒབ་པ་སློབ་གཉེར་དུ་གཏོང་དགོས་པའི་བཀའ་གནང་བྱུང། ང་ཚོས་ཁོང་གི་བཀའ་ལྟར་བསྒྲུབ་རྒྱ་བྱས། འོན་ཀྱང་རིན་པོ་ཆེ་ལ་སྲོལ་རྒྱུན་གྱི་འགྲོ་ལྷངས་འདིར་ད་ལྟའང་ཕྱུགས་འདོད་དེ་ཅམ་མི་འདུག ཁོང་གིས་ཐུག་ཕྱི་ནང་དུ་བཞུག་སྟེ་ཐབས་ཤེས་བྱེད་དགོས་པ་དང། ཁོའི་གནས་སྟངས་ཀྱི་རྒྱོར་ལ་ནུབ་ཕྱོགས་པའི་སྨན་པ་དང་གོ་བསྟུར་གྱིས་དཔྱད་ཞིབ་བྱེད་དགོས་པ་དགོངས་ཀྱི་འདུག

—

སྲོལ་རྒྱུན་ལྟར་བྱས་ན་བླ་མ་ལ་གུས་ཞབས་དང་བཙི་བཀུར་ཞུ་བ་དེ་ཚོས་ཐོབ་པའི་ཆེད་དུ་འབྲལ་བ་ཕྱལ་བའི་ཚ་ཤས་ཤིག་ཏུ་བཙི་བ་རེད། བོད་དུ་དུས་རབས་བར་མའི་སྐབས་ཐུ་སྲོབ་མ་ཚོས་བླ་མ་ཆེན་པོ་ཆོས་བསྟེན་ཆེད་རྒྱ་གར་དུ་འགྲུལ་སྐྱོད་བྱས་ཡོད། དེ་ནི་ *1950* ལོར་ངའི་ཁྱོ་ག་བོད་ནས་བཙན་ཕྱོལ་དུ་ཡོང་སྐབས་དང་འདྲ་བའི་འགྲུལ་སྐྱོད་རིང་པོ་དང་ངོ་མའི་ཉེན་ཁ་ཆན་ཞིག་རེད། བོད་ནས་རྒྱ་གར་དུ་ཡོང་མཁན་གྱི་ཉམས་ལེན་པ་ཚོས་གསེར་ཕོན་ཆེ་གསོག་འཛོག་བྱས་ཏེ་དེ་དག་རྒྱུན་གྱོན་དང་རང་ཉིད་སྲོས་གཉིར་བྱེད་སའི་བླ་མ་ལ་འབྲལ་རྒྱའི་ཆེད་དུ་བེད་སྤྱོད་གཏོང་གི་ཡོད། ཕྱོགས་གཅིག་ནས་འདི་ནི་སྲོས་ཡོན་དགུས་མ་ཞིག་རེད། ཕྱོགས་གཞན་ནས་བླ་མར་འབྲལ་བ་དབྲལ་རྒྱ་དེ་ཚོས་ཀྱི་ཆེ་བ་དང་རིན་ཐང་ལ་རྟེས་སུ་ཡི་རང་ཞུ་བ་དང། རང་ཉིད་བླ་མའི་ཐུན་དུ་འབྲལ་བཞང་མཚོན་གྱི་ཡོད། དེ་ནི་བླ་མ་ཕྱུག་པོ་ཆགས་འདོད་ཀྱི་དོན་དག་མ་རེད།

ངའི་ཁྱོ་གའི་ཚོས་བརྒྱད་ནས་ཡིན་པའི་བླ་མ་ཆ་ཆེན་རྟེ་བཙུན་མར་པས་རྒྱ་གར་དུ་ཕེངས་གསུམ་ཕེབས་པའི་ཡམ་གྲོན་ཀྱི་ཆེད་དུ་གསེར་ཕྱེ་ཕོན་ཆེ་འཚོལ་སྒྲུབ་གནང་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཤིག་ཡོད་པ་རེད། མར་པ་ནི་རྟེས་ཐུ་རྟེ་བཙུན་མི་ལ་རས་པའི་རྩ་བའི་བླ་མར་ཀྱུར་པ་རེད། མར་པ་རྒྱ་གར་དུ་ཕེངས་གཉིས་པ་ཕེབས་སྐབས་ཁོང་རང་གི་རྩ་བའི་བླ་མ་རྒྱ་གར་གྱི་བླ་ཆེན་ནྱ་རོ་པའི་དྲྭང་དུ་སློབ་གཉིར་གནང་བར་ཕེབས་པ་རེད། མར་

པས་ཁོང་རང་གི་གསེར་ཕྱེ་ནས་གང་འཚམས་ཤིག་ནི་རོ་པ་ལ་ཕྱལ་བ་དང་གང་འཚམས་ཤིག་ནང་ལ་ལོག་རྒྱའི་ལམ་གྱོན་གྱི་དོན་དུ་ཉར་བ་རེད། ནི་རོ་པས་མར་པ་ལ་གསེར་ཚང་མ་འབུལ་དགོས་པའི་རེ་འདུན་བྱས། མར་པས་ཐེ་ཚོམ་བྱས་ཀྱང་ནི་རོ་པས་ཕྱུ་ཚུགས་བརྒྱབ་སྟེ་ "ཁྱོད་རང་གི་བསམ་པར་ཁྱོད་ཀྱི་མགོ་བསྐོར་དེས་ངའི་ཆོས་ཉོ་ཐུབ་ཀྱི་རེད་བསམ་གྱི་འདུག་གམ།" ཞེས་བརྗེད་པ་རེད། མཐའ་མ་དེར་མར་པས་ཁས་བླངས་དུས་ནི་རོ་པས་གསེར་ཕྱེ་ཚང་མ་གནམ་ལ་གཏོར་ཏེ་ "གསེར། གསེར། ང་ལ་གསེར་ཀྱིས་ཅི་ཞན་ནམ། འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ང་ལ་གསེར་ཡིན།" ཞེས་གསུང་སྐད་བསྒྲོན་པ་རེད།

མར་པའི་ལོ་རྒྱས་འདིས་མཆོན་པ་བཞིན་པ རྒྱལ་དབང་གཙུ་པའི་ཆིབས་སྒྲུར་དེས་རིན་པོ་ཆེའི་སྨོན་མ་ཚོ་སྲོལ་རྒྱུན་གྱི་བསྟེན་བཀུར་གྱི་ཐོག་ལ་གཉིད་ས་རེད། ཐུ་མར་རང་གི་ཁེ་ཕན་གྱི་ཆེད་དུ་སྨོན་མའི་འབུལ་བ་དགོས་ཀྱི་མེད། དེ་ལས་ལྷོག་སྟེ་སྨོན་མས་འཇིག་རྟེན་བདེ་བ་བློས་གཏོང་ཐུབ་པ་ཕྱིད་དགོས། དེ་ནི་རིན་པོ་ཆེས་པ རྒྱལ་དབང་གཙུ་པ་ལ་བསྟེན་བཀུར་ཞུས་པའི་དཔེ་མཚོན་དེ་བརྒྱད་དེ་རིན་པོ་ཆེའི་སྨོན་མ་ཚོས་དེའི་གོ་དོན་རྟོགས་འགོ་ཚུགས་པ་རེད།

གཙུ་པའི་ཆིབས་སྒྲུར་གྱི་བགོད་སྒྲིག་དང་ལུགས་མཐུན་གྱི་ཕྱིད་ཐོན་དག་གིས་ལུང་པའི་ས་ཁྲལ་མི་འདྲ་བའི་ནང་དུ་ཡོད་པའི་སྨོན་མ་བརྒྱ་ཕྲག་མང་པོར་ཆིབས་སྒྲུར་དང་འཕྲེལ་བའི་ལས་ཀ་ཕྱིད་རྒྱའི་གོ་སྐབས་བྱུང། གཙུ་པའི་བཞུགས་གནས་སུ་ཞབས་ཞུ་ཕྱིད་རྒྱར་མི་ཚོ་འཚང་གཤིག་ཤིག་རེད། ཚང་མའི་འདོད་པ་བསྐང་རྒྱ་དེ་ཕྱིད་མི་ཐུབ་པ་ཞིག་ཡིན་ཙང། ལས་སྟེ་མང་ནས་མང་དུ་བཏང་བ་རེད། དེས་ན་མི་ཚང་མ་ཚུད་ཐུབ་པའི་ཆེད་དུ་གསོལ་ཐབ་ཀྱི་ལས་རོགས་དང། མེ་ཏོག་ལྟ་ཏོག་པ། ནང་ལས་ཕྱིད་མཁན། དགོར་གཉེར། ཏ་མ་ལ་སོགས་པའི་ལས་སྟེ་དུ་མ་ཞིག་བཟོས་ཏེ་མང་དུ་བཏང་བ་རེད། གཙུ་པ་མཆོག་གིས་རིན་པོ་ཆེ་ནང་བཞིན་གསུང་བཤད་དང་བགྱི་གླེང་གནང་གི་མེད་ཙང། འདི་ནི་མི་ཚོ་ལ་རྒྱལ་དབང་གཙུ་པའི་རྒྱ་མཐུན་དུ་དུས་ཚོད་རྒྱེལ་རྒྱའི་ཐབས་ལམ་གལ་ཆེ་ཞིག་ཏུ་ཐུར་པ་རེད།

།ལྷུལ་དབང་གཟུ་པ་མཆོག་གིས་དད་ལྡན་མང་ཚོགས་ལ་བྱིན་བླབས་གནང་རྒྱའི་ས་ལ་རྒྱུན་གྱི་ཆོ་ག་ཞིག་གནང་གི་ཡོད། དབང་སྐུར་འདི་དག་ཕལ་ཆེ་བ་བོད་སྐད་ཐོག་གནང་གི་ཡོད། ཆོ་གའི་ཚོ་དོན་མདོར་བསྡུས་ཤིག་དང་། ཆ་དང་མཉམ་དུ་དབྱིན་སྐད་ནང་དུ་འགྲེམས་གྱི་ཡོད་ཀྱང་། མང་ཚོགས་ལ་ཅི་ཞིག་འབྱུང་བཞིན་པའི་སྐོར་ལ་ཤེས་རྟོགས་ཤུང་དུ་ལས་ཡོང་གི་མེད། །ལྷུལ་དབང་གཟུ་པས་གང་གསུངས་པ་དེ་ལས་ཀྱང་ཁོང་སུ་ཡིན་པ་དེས་མི་ཚོར་བག་ཆགས་བཟང་པོ་བཞག་སྟེ་ཡིད་འཕྲོག་འགྲོ་ཡི་ཡོད། ཁོང་གི་སྐུ་མདུན་དུ་ཡོད་པ་ཙམ་ཀྱིས་བརྟེད་དཀའ་བའི་ཉམས་ཐོང་ཞིག་ཡོང་གི་ཡོད། ཁོང་གི་ཞལ་རས་ནས་བྱམས་པ་དང་སྙིང་རྗེའི་འོད་སྟོང་འཕྲོ་བ་དེ་དག་ནི་ལག་པས་རེག་རྒྱ་ཡོད་པ་ལྟར་མངོན།

།ལྷུལ་དབང་གཟུ་པ་མཆོག་གིས་ཆིབས་སྐྱེར་འདིའི་སྐབས་སུ་ཡུལ་འདིའི་ས་གནས་མང་པོར་ཞྭ་ནག་གི་ཆོ་ག་གནང་པ་རེད། ཤོད་སྲོལ་ལྟར་ན་ཆོ་ག་འདིའི་སྐབས་སུ་།ལྷུལ་དབང་གཟུ་པ་མཆོག་རྒྱལ་ཀུན་སྙིང་རྗེའི་རང་གཟུགས་འཕགས་པ་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་སྐུར་བཞེངས་ཡོད་པས། ཆོ་ག་འདི་སུས་མཛད་ལ་ཀྱང་དགྱེལ་བ། ཡི་དྭགས། དུད་འགྲོ་བཅས་ངན་འགྲོ་གསུམ་དུ་སྐྱེ་བ་ལེན་མི་དགོས་པ་ཡོང་གི་ཡོད། དུས་རབས་བཅོ་ལྔ་བའི་ནང་དུ་གཟུ་པ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྒྱ་ནག་རྒྱལ་པོའི་ཕོ་བྲང་དུ་ཆིབས་སྐྱེར་གནང་སྐབས། རྒྱ་ནག་གི་རྒྱལ་པོས་གཟུ་པའི་དབུའི་སྟེང་དུ་དབུ་ཞྭ་ནག་པོ་ཞིབ་ལྡོང་འཁོར་རྒྱག་བཞིན་པའི་མཐོང་སྣང་ཞིག་བྱུང་བ་རེད། རྒྱལ་པོ་ཁོང་གཟུ་པའི་སྐོབ་མ་གཙོ་བོ་ཞིག་ཏུ་ཀྱུར་ཏེ་དབུ་ཞྭ་དེ་ནང་བཞིན་ཞིག་བཟོས་ཏེ་གཟུ་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ཕུལ་བ་རེད། དུས་དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་གཟུ་པ་སྐུ་ཕྲེང་རིམ་བྱོན་ཀྱིས་ཞྭ་ནག་གི་ཆོ་ག་གནང་སྟེ་བྱམས་སྙིང་རྗེ་དང་ངེས་ལེགས་ཀྱི་གནས་བབ་ཞིམས་ཅན་ཡོངས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་ཐབས་གནང་གི་ཡོད། ས་ནས་ཐ་ན་ཞི་ཞི་ཁོ་ལ་ཞྭ་ནག་གི་ཆོ་ག་གནང་སྐབས་མི་ས་ཐམ་སྟོང་ལས་མང་བ་སྨིན་ས་དང་། དེ་བཞིན་སྟོལ་ཀར་དང་། ཐོ་ས་ཅོན། ནེའུ

ཡོག་བཅས་བྱང་ཞ་རིའི་གྲོང་ཁྱེར་ལག་གི་ནང་དུ་ཞུ་ནག་གི་ཚོ་ག་གནང་སྐབས་མངལ་ཞུ་བའི་མི་གྲངས་གོང་དང་མཚུངས་པ་སྒྲིགས་ཡོད།

སྟོལ་ཥར་དུ་བཞུགས་སྐབས་ལ་རྒྱལ་དབང་ཀུན་པ་མཚོག་གིས་རིན་པོ་ཆེས་ཞ་རིའི་ནང་དུ་ནང་པ་ས་ཐང་རས་རྒྱས་པའི་བསྟན་པ་ཁྱབ་སྒྲིལ་དང། དམིགས་སུ་བཀར་ནས་རྗོ་རྗེ་ཐེག་པའི་སྲོལ་རྒྱུན་དེ་བས་ཤུགས་ཆེ་བ་ཁྱབ་སྒྲིལ་གྱི་སྐུལ་མ་བྱེད་པར་རྗོ་རྗེ་སློབ་དཔོན་དུ་ཡུགས་མཐུན་ངོས་འཛིན་གྱིས་ཀུན་རྫོང་གི་གསར་བཅོས་བྱས་པའི་མཚོད་ལང་ཚོམས་ཆེན་དུ་དམིགས་བསལ་གྱི་ཚོ་ག་ཞིག་གནང་པ་རེད། དུས་འདི་ནས་བཟུང་སྟེ་རིན་པོ་ཆེའི་མཚན་གནས་ལ་རྗོ་རྗེ་ཐེག་པའི་བསྟན་པ་འཛིན་མཁན་ནམ། རྗོ་རྗེ་སློབ་དཔོན་ཞེས་དང། རྗེས་སུ་ཡི་ཤེས་འཛིན་པའམ། རིག་པ་འཛིན་པ་ཞེས་པའི་མཚན་གནས་འགོད་ཀྱི་ཡོད། དེས་ན་ཀུན་པ་མཚོག་གིས་རིན་པོ་ཆེའི་འབད་བཙོན་དང་གྱེར་འབྲས་ལ་མང་ཚོགས་ཀྱི་དཀྱིལ་དུ་ཡོངས་བསྒྲགས་བསྡུགས་བཙོད་དང་བཅས་འདིའི་ཐད་ལ་དམིགས་བསལ་གྱི་བསྒྲགས་གཏམ་ཞིག་ཀྱང་བྱིས་གནང་པ་རེད། ངའི་བསམ་པར། རིན་པོ་ཆེ་ཞ་རིར་ཕེབས་ནས་དུས་ཡུན་ཐུང་དུ་ཞིག་ལས་འགྲོ་ཡི་མེད་ཅང་ཁོང་གི་གྱེར་འབྲས་ལ་ཀུན་པའི་སྐུ་བཅར་བ་ཆུམས་ངོ་མཚར་སྐྱེས་ཡོད་ཀྱི་རེད་སྙམ།

ལ་རྒྱལ་དབང་ཀུན་པ་མཚོག་རིན་པོ་ཆེའི་ཚོས་ཚོགས་ཚང་མར་ཆིབས་སྐྱུར་གནང་བ་རེད། དཔེར་ན། ཁ་ལོ་ར་ཏོར་ཡོད་པའི་ར་ཁི་མོན་ཁེན་ཚོས་ཚོགས་དང། ཐུར་མོན་ན་ཡོད་པའི་སྟག་གི་ཊ་མ། ཏྲང་ཁ་ལི་ཐྲོར་ནི་ཡར་ཡོད་པའི་གསར་ཇོ་བྱས་པའི་པཎ་ཕྲོངས་བཅས་རེད། (ཚོས་ཚོགས་འདི་དམིགས་སུ་བཀར་ནས་སྒོམ་དང་སྒྲུ་ཚལ་སྒྲིལ་མའི་ལས་རིམ་ལག་བསྟར་གྱི་ཆེད་དུ་ཡིན་པ་དང། ལོ་འགའི་རྗེས་སུ་བཅོངས་པ་རེད།) རིན་པོ་ཆེས་ཀུན་པ་ལ་ཊ་མ་ལ་མིང་སྐྱར་འདོགས་ཡོང་བའི་འབོད་སྐུལ་ཞུས་དོན་བཞིན་ཀུན་པ་མཚོག་གིས་དེ་ལ་ཀུན་བཀའ་བཀྲུང་པའི་བསྟན་པ་འཛིན་སྐྱོང་སྒྲིལ་གསུམ་གྱི་གནས་ས་མ། ཀུན་འདི་ཚོས་གླིང་ཞེས་བཏགས་གནང་པ་རེད། དེ་ལ་ད་ལྟའང་མིང་འདི་རང་འགོད་ཀྱི་ཡོད། ལ་རྒྱལ་དབང་ཀུན་པ་མཚོག་གིས་ཁ་ལོ་ར་ཏོའི་ས་ནོ་མ་ས་ལ་ཚོགས་པའི་

བགྲོ་གླེང་ཚོགས་འདུ་ཚོགས་ཆེན་གཤིས་པར་ཡང་ཞབས་སོར་བཀོད་དེ། ཚོགས་ཞུགས་པ་རྣམས་ལ་ཞྭ་ནག་གི་མཇལ་ཁ་ཡང་གནང་པ་རེད།

༢རྒྱལ་དབང་ཀུན་པའི་ཆིབས་སྒྲུར་དེས་རིན་པོ་ཆེ་ལ་སྐྱལ་མ་ཕྱགས་ཆེ་བྱུང་བ་དང་ཁོང་གི་ཕྱག་ལས་ལ་ལམ་སྟོན་འཕར་མ་ཞིག་ཐོབ་པའི་ཚོར་བ་བྱུང་འདུག ར་ང་གི་ཚོས་བརྒྱུད་ཀྱི་དབུ་ཁྲིད་དེར་ཐད་ཀའི་འབྲེལ་བ་སྐྱར་མཐུད་བྱུང་བ་དེས་ཁོང་ལ་ས་ཕེམས་ཕྱགས་སྤར་བ་རེད། ཁོང་གིས་འཇིག་རྟེན་གསར་རྙེང་གཤིས་དངོས་སུ་མཉམ་འཛོམས་བཟོ་ཐུབ་པ་དེར་ཐུགས་མཉེས་པོ་བྱུང་འདུག ཕྱི་ཟླ་བཅུ་གཅིག་གི་ཟླ་མཇུག་ཏུ་༢རྒྱལ་དབང་ཀུན་པ་ཕྱིར་ཕེབས་གྲུབ་པའི་རྫོས་སུ། རིན་པོ་ཆེས་ཁོང་རང་གི་ཟླ་མ་ཞེ་ཆེན་གྱི་འཛམ་མགོན་ཀོང་སྒྲུལ་གྱི་སྐོར་ལ་བགྲོ་གླེང་ཚོགས་འདུ་ཞིག་གནང་པ་རེད། དེའི་སྐབས་སུ་ཁོང་གིས་དེ་ལྟ་གསུངས་ཐོག་མེད་པའི་ཁོང་རང་གི་འཚར་ལོངས་དང་། ཟླ་སྟོབ་གྱི་འབྲེལ་བའི་སྐོར་ཏ་ཅང་ནང་ཚགས་ཀྱི་ལམ་ནས་གསུངས་གནང་སོང་། ཀུན་པའི་ཆིབས་སྒྲུར་དེས་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཁོང་རང་གི་ཚོས་བརྒྱུད་ཀྱི་ཆེ་བའི་གཏིང་མཐའ་རྟོགས་ཐུབ་པའི་སྒོ་ནས་སྟོབ་མ་ཚོར་སྟོན་རྒྱའི་འབྲེལ་བ་ཞིག་མཐུད་པ་ལྟར་བྱུང་འདུག འདས་པའི་དུས་སུ་ཁོང་གིས་བཀའ་བརྒྱུད་པའི་ཟླ་མ་གོང་མ་ཚོའི་སྐོར་ལ་བགྲོ་གླེང་ཚོགས་འདུ་གནང་ཡོད། འོན་ཀྱང་དཀ་ཆ་ཁོང་གིས་ཁོང་རང་ལ་ཐད་ཀར་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་རྩ་བའི་ཟླ་མའི་སྐོར་ལ་མང་བ་གསུངས་གནང་གི་ཡོད།

འཛམ་མགོན་ཀོང་སྒྲུལ་གྱི་ཐོག་ལ་བགྲོ་གླེང་ཚོགས་འདུ་དེ་ཆུམ་ཆུ་ཏའི་ཚོགས་ཆེན་དང་དུས་ཚོད་མཉམ་ཏུ་འཁེལ་བ་རེད། ཚོགས་ཆེན་དེར་ཚོས་ཚོགས་ཆེ་ཁག་གམ། ཆུམ་ཆུ་(ཚོས་དབྱིངས་)ནས་སྐུ་ཚབ་རྣམས་ཀྱིས་ཐོག་ཏུ་ཡོང་སྟེ་རིན་པོ་ཆེ་དང་བཙན་ཆུ་ཏའི་འཁྱགས་འཛིན་ལྟན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་མི་རྣམས་ལ་ཐུག་འཕྲད་ཀྱིས་གྲོས་བསྟུར་བྱེད་པར་སྒེའུས་ཡོད། འདི་ནི་རིན་པོ་ཆེས་ཐུགས་རེ་གནང་པ་བཞིན་འབྱུང་འགྱུར་ས་ངམ་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་མཁྱེན་ཅད་དུ་ཕྱིག་འཚོགས་ཁག་ཁག་བཟོ་བར་གོམ་སྟབས་འཕར་མ་ཞིག་རེད། ཆུམ་ཆུ་ཏའི་སྐུ་ཚབ་རེ་རེ་ནས་ས་གནས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་སྟན་

སེང་དང་མཁོ་སྦྲོད་ཞུ་ཕྱིར་ཀཱཧ་ཇོ་ཁྱོད་གི་ཚོམས་ཁང་ཆེན་པོའི་ནང་དུ་རྒྱ་ཅོག་ཐུ་བཞི་ནར་མོའི་རིགས་བསྟར་སྒྲིག་བྱས། རིན་པོ་ཆེ་དང་འགན་འཛིན་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་འཐུས་མི་རྣམས་ཞོག་བྱང་དང་། སྒྲུ་ཀུ་སོགས་ཚོགས་འདུའི་ཡོ་བྱད་མ་ཚང་བ་མེད་པའི་ཚོགས་ཁང་གི་མགོ་ར་བཞུগས་ཡོད། རྒྱལ་ཐུགས་ཀྱི་ཚོགས་མི་ཚོས་ས་གནས་སོ་སོའི་ལས་འགྱལ་གྱི་སྐོར་ལ་སྟེ་ཚན་ཡོངས་ལ་སྟན་སེང་ཞུས། བཤོ་ཐུའི་འགན་འཛིན་ལྷན་ཚོགས་དང་ལས་བྱེད་གཙོ་གྲས་རྣམས་ཀྱིས་ཚོགས་ར་ཡོངས་ལ་ཁོང་ཚོའི་བྱ་ལས་རྣམས་འགྲེལ་བཤོད་བྱས། རིན་པོ་ཆེས་ཨ་རིའི་ནུས་ཤུགས་ཆ་ཚང་བ་རྟོགས་རྒྱ་འགོ་ཚུགས་པ་དང་། ཁོང་གིས་སྒྲིར་བཏང་དངོས་གཙོའི་རིང་ལུགས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་པའི་མཁན་འབྲེལ་ཆེན་པོའི་འཛིག་རྟེན་ཀྱི་སྟོབས་ཤུགས་བཀོལ་སྒྲོད་བྱེད་ཐུབ་པའི་སྒྲིག་འཛུགས་འདི་རིགས་མང་དུ་བསྐྱེན་རྒྱ་འགོ་བཙུགས་གནང་བ་རེད། དེ་ལྟར་ཡང་ཁོང་གིས་ཨ་རིའི་ནང་དུ་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཉེན་པ་སྐྱེས་པའི་ནུས་པ་དེ་ཁྱབ་སྟེལ་གནང་ཆེད་དུ་ཐབས་ལམ་འདི་དང་དུ་བླངས་ནས་ནུས་ཤུགས་ཡོད་པར་གཟིགས་པ་རེད། རྟེས་སུ་ཁོང་གིས་མཁན་འབྲེལ་ཆེན་པོའི་ཐབས་ལམ་འདིའི་ཚད་བཀག་དང་དེས་མི་ལ་དཀའ་ངལ་བཟོ་ཡི་ཡོད་པ་མཉེན་པ་རེད། འོན་ཀྱང་གནས་སྐབས་རིང་ལ་འདི་ནི་བློ་ཆུལ་ལྷན་པའི་སྒྲོམ་གཞི་བཀོལ་སྒྲོད་བྱེད་རྒྱང་ཞིག་རེད། དེས་རིན་པོ་ཆེའི་སྒོབ་མ་ཚོ་ལ་འཛིག་རྟེན་ཆེ་བ་ཞིག་གི་ནང་དུ་ལས་ལ་འཛུག་པ་དང་། རང་ཉིད་གཞི་རྒྱ་ཆེ་ལ་སྤྱོ་བ་སྐྱེད་པའི་ལས་འཚར་ཞིག་གི་ཚ་ཤས་ཡིན་པ་ཚོར་བར་སྐུལ་འདེད་བྱས་པ་རེད། ཁོང་ཚོ་ལ་རྒྱ་སྐྱེད་འདི་དང་འབྲེལ་བའི་རང་ཉིད་ཀྱི་རིག་གཞུང་ལ་གོམས་འདྲིས་བྱེད་པའི་གཞི་རྟེན་ཞིག་ཀྱང་ཐོས་པ་རེད། དུས་སྐབས་འདིར་ལྷོལ་ཅར་དུ་ཡོད་པའི་བཤོ་ཐུའི་ནུམ་པ་དེ་ཨ་རིའི་ནང་གི་ནང་པ་ས་ངར་རྒྱས་པའི་ལོ་ཕི་ཕི་རིད་(ཁྲོང་གསེར་ཀྱི་འགོད་སྒྲ་ཞེས་པའི་ཚགས་ཆོག་གི་གསར་འགོད་པ་ཞིག་གིས་སྐབས་དེ་དུས་ཀྱི་བཤོ་ཐུ་འགྲེལ་བཤོད་བྱེད་སྐབས་བེད་སྒྲོད་བཤད་པའི་ཚོག་བཤོད་ཅིག) ཞིག་དང་འདྲ་བར་མངོན་ཀྱི་ཡོད།

དུས་སྐབས་འདི་ལ་རིན་པོ་ཆེས་གཞན་ལ་སྨོན་ཉམས་ལེན་སྨོས་རྒྱུའི་ལས་འཁྱུད་མང་བ་ཁོང་རང་གི་སྨོས་མ་ཚོར་གནང་རྒྱུའི་འགོ་ཡང་འཛུགས་བཞིན་ཡོད། ཁོང་གིས་སྤྱི་ཟླ་བཅུ་གཉིས་པའི་ནང་ཀ་རྩའི་ཚོས་གླིང་དུ་སྨོན་ཀྱི་སྨོས་སྟོན་པ་ལྟ་བཅུ་ཙམ་ལ་ལུགས་མཐུན་གྱི་སྦྱོང་བརྡར་ཕེངས་དང་པོ་དེ་གནང་བ་དང་། དེ་ནས་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༧༥ ཟླ་བ་བཞི་བར་སྟོལ་ཅར་དུ་སྦྱོང་བརྡར་གཞན་ཞིག་གནང་བ་རེད། འདིའི་གོང་ལ་ཁོང་གིས་སྨོས་མ་སྐེར་པ་ཁཤས་ལ་སྨོས་སྟོན་པ་བྱེད་ཚོག་པའི་ཚོག་མཆན་གནང་ཡོད་ཀྱང་། སྨོས་མ་ཚན་པ་ཞིག་ལ་སྦྱོང་བརྡར་གནང་རྒྱུ་འདི་ནི་ཕེངས་དང་པོ་རེད། བཞུགས་སྨོམ་གྱི་ཉམས་ལེན་དེ་ང་ཚོའི་ཚོས་ཚོགས་ཀྱི་ནང་དུས་རྒྱུན་དུ་ཟིག་རྐེན་ལྟ་བུ་དེ་རེད། རིན་པོ་ཆེས་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༧༦ ནས་བཟུང་ཟླ་ཐུན་ཞེས་ཟླ་བ་གཅིག་ཏིལ་པོར་སྨོམ་རྒྱག་རྒྱུ་ཞིག་འགོ་བཙུགས་ཏེ་སྨོས་མ་ཚང་མར་དེ་ཆ་ཚང་བ་བྱེད་དགོས་པའི་སྐུལ་མ་གནང་ཡོད། དེ་བཞིན་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༧༥ ལོར་འཚོགས་རྒྱའི་བགྲོ་གླེང་ཡང་ཞུགས་ལ་ཟླ་ཐུན་ཆོགས་ཀ་ཅན་ལ་ཞུགས་ཆོག་པའི་ཆ་ཤྱེན་ལ་ཟླ་ཐུན་ཉམས་ལེན་ཚར་བ་ཞིག་དགོས་པ་བཟོས་གནང་།

སྤྱི་ལོ་ ༡༩༧༥ ཟླ་བ་བཞི་པའི་ཟླ་མཇུག་དེར་རིན་པོ་ཆེ་དང་ང་གཉིས་ཀྱིས་གེ་ས་ཐོགས་པོ་ཚོའི་ས་བཞག་སྟེ། བུ་ཤུན་པ་ཐག་ཐྲི་དང་འོད་གསལ་གཉིས་འཁྲིད་དེ་ཡོ་རོབ་ལ་ཕྱིན་པ་ཡིན། འདིའི་ཆ་ཤས་ཤིག་ང་ཚོའི་ས྄ོ་གསེང་ཡིན་པ་དང་ལྷན་དུ་ད་ལྟའང་ཨ་ཀོང་གིས་བདག་ཏུ་བཟུང་བའི་དྲུང་པའི་ལས་ཐམ་ཆུམས་ཚུར་ལེན་པར་བསམ་ཡས་ཐྲིང་དུའང་འགྲོ་རྒྱ་ཐུས། ཉེ་ཆར་ ༧ རྒྱལ་དབང་ཀཱཊ་པ་མཚོག་གིས་རིན་པོ་ཆེའི་མཛོད་འཕྲིན་ལ་ངོས་བཞེས་ཐོབ་པར་བརྟེན་ཨ་ཀོང་གིས་དེ་དག་ད་དུང་རྒྱུན་རིང་ཉར་ཐུབ་པ་དཀའ་མོ་རེད།

རིན་པོ་ཆེས་ཨ་ཀོང་ལ་སྟོན་བརྡའི་ཚུལ་དུ་ང་ཚོ་ཡོང་གི་ཡོད་ཅེས་པའི་ཐུག་ཏིས་གནང་། རིན་པོ་ཆེས་ ༧ རྒྱལ་དབང་ཀཱཊ་པའི་ཆིབས་ཐྲུར་གྱི་ཀ་ཐྲིག་ཚང་མ་བྱེད་པོ་གཙོ་བོ་ཁ་རལ་ཞི་ཕི་རིང་ངར་ལ་འགྲལ་སྐྱོད་འདིར་ང་ཚོ་དང་ལྷན་བཅར་དགོས་པའི་བཀའ་གནང་། བོད་པའི་ཐིད་དོན་དང་འབྲེལ་བའི་གནད་དོན་ཞེལ་ཐབས་ཀྱི་ཐད་ལ་

ཁ་རལ་མཁས་པོ་ཆགས་ཡོད། རྟེས་སུ་ཁོ་འགན་འཛིན་ལྟན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་མི་བྱེད་དུས་ང་ཚོའི་ཚོས་ཚོགས་སུ་བོད་པའི་བླ་མ་གདན་ཞུ་དང་འབྲེལ་བའི་གནད་དོན་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་འགན་འཁུར་བྱེད་པའི་ཕྱི་འབྲེལ་སྟེ་ཚན་གྱི་འགོ་ཁྲིད་དུ་གྱུར་པ་རེད།

ཨ་ཀོང་དང་ཐུག་འཕྲད་བྱེད་དུས་ང་ཚོ་འོས་ཡིན། ཕྱུ་ཀུ་ཚོས་ཀྱང་ནུབ་གོས་ཡག་ཤོས་དག་གྱོན་ཏེ་ཕྱིན་པ་ཡིན། ཨ་ཀོང་ཅ་ཅང་ཚུལ་མཐུན་འདུག་ལ། ཕྱི་ནས་བལྟས་ན་འགལ་ཟླ་ཡོད་པའི་རྒྱགས་མཚན་གང་ཡང་མི་འདུག རིན་པོ་ཆེས་ཁོང་རང་གི་ཨ་རིའི་ནང་གི་ཕྱག་ལས་དང་ནང་མིའི་སྐོར་གསུངས་པ་དང་། ཨ་ཀོང་གི་ནང་མི་དང་ལས་ཀའི་སྐོར་ལ་བཀའ་འདྲི་གནང་བ་སོགས་སྟོན་གྲྭང་རིང་པོ་ཞིག་གི་རྟེས་སུ། ཁོང་གིས་ཨ་ཀོང་ལ་ཁོང་རང་ལ་བོད་ནས་བདག་ཐོབ་ཡོད་པའི་ཐམ་ཀ་དང་རིན་ཐང་ཆེ་བའི་དངོས་པོ་རྣམས་ཕྱིར་ལེན་དུ་ཡོང་བ་ཡིན་གསུངས་སོང་། རིན་པོ་ཆེ་ནི་ད་ཆ་ཨ་ཀོང་གིས་བརྟན་བཅོས་བྱེད་ཐུབ་ས་ཞིག་ཏུ་གནས་མེད། ཨ་རིའི་ནང་ལ་ལོ་གྲངས་འགའ་ཤས་ཀྱི་དུས་ཐུང་གི་ནང་དུ་རིན་པོ་ཆེ་ནི་ཨ་ཀོང་ལས་ལྟབ་འགྱུར་གྱི་ཤུགས་རྐྱེན་ཆེ་བར་གྱུར་ཟིན་ཡོད། རིན་པོ་ཆེས་ང་རྒྱལ་བྱལ་བའི་སྒོ་ནས་གདེང་སྒོབས་དང་དབང་ཐང་མངོན་པར་གསལ་བར་གནང་སོང་། ཁོང་གིས་ཁོང་རང་ལ་བདག་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་ཕྱིར་སློག་དགོས་གསུངས་པ་རེད།

ཨ་ཀོང་གིས་ཞེ་ཚོམ་བྱལ་བའི་སྒོ་ནས་དངོས་ཆས་ཚང་མ་ཕྱིར་སློག་བྱས་པ་དང་། ང་ཚོས་ཐམ་ཀ་རྣམས་ང་ཚོའི་མཁན་དུ་ཨ་རིར་ཕྱེར་ཡོང་བ་ཡིན། འདི་ནས་བཟུང་སྟེ་རིན་པོ་ཆེ་གང་དུ་ཞེབས་ཀྱང་ལུས་དང་གྲིབ་མའི་ཚུལ་དུ་ཐམ་ཀ་རྣམས་མཁན་འཕྲིར་གནང་གི་ཡོད། དེ་དག་ལ་ཆེད་དམིགས་ཀྱིས་བཟོས་པའི་སྒམ་ཆུང་ཞིག་གི་ནང་དུ་བཙུག་སྟེ་རིན་པོ་ཆེ་ས་གནས་གང་དུ་ཚོས་གསུངས་པར་ཞེབས་ཀྱང་གནམ་གྱུ་དང་མོ་ཏའི་ནང་དུ་ཁོང་དང་ལྟན་དུ་མཁན་འཕྲིར་གནང་གི་ཡོད། ཐོག་ཏར་དང་དེ་མིན་ས་གནས་གཞན་དུ་རིན་པོ་ཆེ་དུས་ཡུན་གང་འཚམས་བཞུগས་སྐབས། ཐམ་ཀ་རྣམས་ཁོང་གི་

བཞུགས་ཡུལ་དུ་ཁོང་རང་མཁན་དུ་ཁར་གནང་གི་ཡོད། རིན་པོ་ཆེས་དེ་དག་ཁོང་རང་དང་འབྲལ་མེད་གནང་གི་ཡོད།

ང་ཚོ་ཕྱིར་ཕྱིམ་དུ་འཁོར་རྡེས་རིན་པོ་ཆེས་ཙ་ཀོང་ལ་ཐུག་འཕྲད་བྱུང་བར་དགའ་པོ་བྱུང་ཚུལ་དང་། ཐམ་ཀ་ནམས་ཕྱིར་སློག་བྱུང་བར་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་བའི་ཕྱག་བྲིས་ཤིག་གནང་སོང་། དེ་ལྟར་ཡང་ཁོང་གིས་ཡི་གེ་དེའི་ནང་དུ་ཁོང་གཉིས་དབར་གྱི་འབྲེལ་བར་གས་ཆགས་ཤོར་བ་དེ་ཚོ་རབས་མང་པོའི་རིང་ལ་གསོ་ཐབས་མེད་པར་དགོངས་གྱི་ཡོད་སྐོར་ཡང་བྲིས་གནང་ཡོད།

བས་མ་ཡས་གླིང་ནས་ང་ཚོ་ལོན་ཅོན་དུ་ཕྱིན་པ་ཡིན། ང་ཚོའི་རྒྱལ་ཁ་དེར་དགའ་སྟོན་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རིན་པོ་ཆེས་ཐེ་རི་ཚོ་ཕེན་ཕི་ཁེ་ཏེ་ལི་ཞེས་པའི་ལོན་ཅོན་གྱི་མགྲོན་ཁང་རྟིང་གས་དང་ཕྲིག་ཤོས་དེའི་ནང་དུ་བཞུগས་འདོད་གནང་། ང་ཚོའི་ཁང་མིག་དེར་གོས་ཆེན་ཟིང་སྐྱའི་མལ་ཆས་དང་མལ་ཁེབས་སྒུས་དག་པོ་གཡོག་སྟེ་བག་ཐོ་གོ་བཟོས་འདུག ཐུག་ཕྱི་ཐོད་པ་བཤལ་ཏེ་ཁལ་ཁེབས་བཙོག་པོར་བྱས་སྟབས་ང་ནི་ངོ་ཚ་ཚད་ལས་བརྒལ་བ་ཞིག་བྱུང་། རྟེས་སུ་ང་ཚོ་ཐམ་ཁོར་དུ་ཏ་འཐུང་བར་ཡོང་སྐབས་ཐུག་ཕྱི་ནི་བར་ཁྱམས་སུ་རྒྱུགས་ཏེ་སྟངས་འཛིན་མི་ཐུབ་པར་ཁྱུར་འདུག ང་ཚོས་ཁོ་ལ་ཁྱོན་པ་མཇོས་པོ་ཞིག་གཡོགས་ཡོད། འོན་ཀང་བུ་ཆུང་འདི་ནི་ཏ་ཁང་གི་ནང་དུ་ཟླུང་འཚུབ་ལང་པ་ནང་བཞིན་འདུག ཁོའི་གནས་སྟངས་འདི་ལ་དམིགས་བས་ལ་མངོན་གསལ་ཡོང་བ་ལྟར་ཁོ་ནི་སྟོད་མ་ཚུགས་པ་ཆེ་ཅུ་ཆེ་ཅུ་འགྱོ་བཞིན་འདུག

ང་ཚོ་ལོན་ཅོན་དུ་ཡོད་སྐབས་རིན་པོ་ཆེས་ནི་བཟའ་ཉེས་སོང། ཁོང་གིས་ང་ཚོ་ཚང་མར་ཡེ་ཐྲར་རྒྱགས་ཅན་གྱི་ནུབ་གོས་རེ་དང་ཁོང་རང་ལ་ཉེ་རོད་ནི་རྒྱགས་ཅན་གྱི་ནུབ་གོས་ཡག་པོ་ཞིག་ཉོས་གནང། རྟེས་སུ་ང་ཚོར་ཡོང་སྟོ་ཆེན་པོ་ཡོད་ཏུས་རིན་པོ་ཆེས་ཁོང་རང་གི་གྱོན་ཚས་རྒམས་ས་ཕེལ་རོ་ལ་འཚེམ་དུ་འཏུག་གི་ཡོད། རིན་པོ་ཆེ་རྒྱན་དུ་སྐེ་འཚིང་ཉོ་རྒྱ་ལ་ཐུགས་མཉེས་པོ་ཡོད། ཏུས་ཚོད་འདིའི་སྐབས་སུ་ཁོང་ཕྱིག་རིས་ནར་མོ་ཅན་གྱི་སྐེ་འཚིང་ལ་མཉེས་པོ་ཡོད། རྟེས་སུ་ཁོང་ལ་ཉེ་ཅོང་ནས་ཐོན་པའི་གོས་ཆེན་

ཀྱི་སྐེ་འཆིང་མང་པོ་ཡོད། ཕྱི་ར་བཏང་གྱོན་ཆས་ལ་དཀའ་མོས་ཀྱི་ཐད་ལ་ཁོང་རྟེང་ཞེན་ཅན་དེ་འདུ་རེད། ཁོང་གིས་དུས་རྒྱུན་ཕེག་རིས་ཅན་གྱི་ནུབ་གོས་ཡང་ཡང་གྱོན་གནང་བ་དང་ཁོང་གིས་ལུས་ཙལ་གྱི་སྟོད་ཕྱང་མང་པོ་བས་གས་ཡོད། ཁོང་ཕུ་ཕྱང་གི་སྟེང་ན་ཐ་རན་སིའི་ཕུ་འདབ་ཡོད་པའི་ཚོལ་ལེན་ལ་དམིགས་བས་ལ་མཉེས་པོ་ཡོད་ཙང། ང་ཚོ་ལོན་ཅོན་དུ་ཡོད་སྐབས་སྒྲོག་ཀུ་འགའ་ཤས་ཉོས་གནང་སོང།

ང་ཚོར་གྱོན་ཆས་ལྷག་མ་མང་པོ་ཡོད་ཙང་སྒམ་ནང་དུ་ཤོང་གི་མི་འདུག ངས་སྒམ་གཞན་པ་ཞིག་ཉོ་རྒྱའི་ཚབ་ཏུ་གང་སྟེགས་ལྷུག་སྟོད་འཕྱག་ཤོག་ཅིག་གི་ནང་དུ་བཀྲ་དགོས་པ་དང་ངེས་མེད་ཀྱི་གྱོན་ཆས་རྣམས་བཙུག་སྟེ་འཕྲིན་ཕྱིན་པ་ཡིན། ང་ཚོ་མགྲོན་ཁང་ནས་ཐོན་སྐབས་སྒྲིག་ཆས་གྱོན་པའི་རི་ཚོ་མགྲོན་ཁང་གི་སྒོ་སྒྲང་བ་དེས་ང་ཚོའི་ཅ་ལག་ཡོད་པའི་འདྲུད་འཁོར་དེ་ང་ཚོ་གནམ་ཐང་དུ་འགྲོ་བར་གླ་འཁོར་ལ་སྒྲུག་སའི་སྒང་ལམ་དུ་འབུད་རྒྱུ་བཏང་སོང། གང་སྟེགས་ལྷུག་སྟོད་འཕྱག་ཤོག་དེ་སྒམ་གཞན་དག་གི་སྒང་ན་ཡོད། ང་ཚོ་ལམ་སྟེང་དུ་སྒྲེབས་སྐབས་འཕྱག་ཤོག་དེར་འགྱལ་སྐྱོད་ཐེབས་དུས་ངའི་གསང་དོར་གཉིས་སྒང་ལམ་གྱི་སྟེང་དུ་ཟླག་པས་ང་ངོ་ཚ་ནས་ཚོར་ཤེས་པོར་སོང། འོན་ཀྱང་སྒོ་སྒྲང་བ་དེས་སྟང་མེད་ཀྱི་ངང་ནས་མར་བསྒྲར་ཏེ་ལག་ཕྱབས་དཀར་པོ་གྱོན་པའི་ལག་པས་གསང་དོར་གཉིས་པོ་ཡར་བསྒྲགས་ཏེ་འཕྱག་ཤོག་གི་ནང་དུ་བཙུག་སོང། ང་ཚོ་རི་ཚོ་མགྲོན་ཁང་ནས་ཐོན་སྐབས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་རེད།

ཉིན་འགའི་སྒྲོ་གསོང་གི་ཚེད་དུ་ང་ཚོ་ལོན་ཅོན་ནས་ནེ་ས་ལ་འཕྲར་བ་ཡིན། ལོ་སྟོན་མ་དེར་སྐྱིད་པོ་ཞེ་དགས་བྱུང་བར་བརྒྱན་ང་ཚོ་གཉིས་ཀར་དེར་ཡང་སྐྱར་འགྲོ་འདོད་བྱུང། ང་ཚོ་ཐ་རན་སི་ལ་ཡོད་དུས་ངས་ "སི་ཝེན་ཡ" ཞེས་གྲགས་པ་སྟེ། སི་ཝེན་ཡའི་རྩ་བཞོན་སྒོས་གླ་དེ་ལ་བལྟ་ཐུབ་པའི་ཚེད་དུ་ང་ཚོ་ཁེ་ཡ་ནར་འགྲོ་དགོས་པ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་རེ་འདུན་ཞུས་པ་ཡིན། དཀ་ཆ་ངར་རྒྱུན་དུ་རྩ་ལ་ཞོན་གྱི་ཡོད་ཙང། ངས་རྩ་འདུལ་སྒྲོང་གི་ཐད་ལ་དོན་གཉིར་ཆེན་པོ་ཕྱིད་རྒྱ་འགོ་བཙུགས། སྒོས་གླ་དེ་སྒོལ་རྒྱུན་གྱུས་དགའ་གི་རྣམ་པ་ལྟན་པའི་རྩ་རྩལ་གྱི་ཁྱད་མཛའ་སྒྲོང་བཤད་ཕྱིད་ས་དེ་རེད།

ང་ཚོས་ཁེ་ཡ་ནར་ཤོག་བྱ་རན་རྒྱལ་ཁང་ཞེ་བའི་ས་ཆ་མང་པོར་སྐོར་སྐྱོད་བྱས་པ་ཡིན། རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཁེ་ཡ་ནའི་ཟ་ཁང་ཆུམས་ཀྱི་ནང་དུ་དུས་ཚོད་རིང་པོ་བསྐྱལ་རྒྱུར་ཐུགས་མཉེས་པོ་ཡོད་པ་དང་། དུས་ཡུན་ཆ་ཚང་གི་རིང་ལ་ང་ཚོའི་བུ་ཐག་ལྷི་གཉོར་སྐྱོང་བྱེད་རྒྱ་ཁག་པོ་ཞེ་ཏགས་བྱུང་།

སྟབས་ལེགས་པ་ཞིག་ལ་ང་ཚོར་ས་ཕེན་ཡའི་རྩ་བཞོན་སྟོབ་གྲྭར་རྩའི་འདུལ་སྦྱོང་གི་ལྟད་མོ་ཞིག་ལ་འགྲོ་རྒྱུའི་འཛུལ་བྱང་ཐོབ་ཐུབ་པ་བྱུང་། ལྟད་མོ་སྟོན་པའི་ཉིན་མོ་དེར་ང་ཚོས་ས་ཕེན་ཡའི་རྩ་བཞོན་སྟོབ་གྲྭ་ཡོད་ཁའི་ཁེ་ཡ་ནའི་དགུན་དུས་ཀྱི་ཕོ་བྲང་ཟེར་བ་དེའི་ཕྱི་ལ་ལངས་ཏེ་བསྡད་པ་ཡིན། རྩ་ཙལ་འཁྲབ་སྟོན་ལ་བལྟ་བར་ང་ཚོས་བང་བསྒྲིགས་ཏེ་དུས་ཚོད་རིང་པོར་བསྐྱགས་པ་ཡིན། མཐའ་མ་དེར་ཁོང་ཚོས་སྒོ་ཕྱེས་པ་དང་མི་ཚོས་ང་ཚོའི་གཡས་གཡོན་ནས་འབྱུད་རྒྱག་དང་འཚང་ལ་རྒྱག་རྒྱ་འགོ་བཙུགས་སོང་། ང་ཚོ་མཐའ་མཇུག་དེར་མི་ཚོགས་བརྒྱུད་དེ་ཁང་པའི་ནང་དུ་སྒྲིས་ཐུབ། དོ་ར་ཡོངས་ཤོགས་མཐོང་ས་ཁའི་ཆར་ཡོད་པའི་ང་ཚོའི་ཀུབ་སྟེགས་ས་སྒྲིས་པ་ལ་ཤེང་གི་ཐེམ་སྐས་ཐུ་མོ་ཞིག་བརྒྱུད་དེ་འགོ་དགོས་ཀྱི་འདུག ཀནམ་གཅལ་ནས་ཤེལ་ཀྱི་དཔྱངས་སྒྲོན་ཆེན་པོ་དུ་མ་དཔྱངས་ཡོད་པའི་ཚོམས་ཆེན་དེ་ནི་ངོ་མཚར་བ་ཞིག་འདུག ངོ་ར་དེའི་ནང་དུ་ལྟད་མོ་བ་སྟོང་ཐུག་འགའ་ཤས་ཤོང་གི་འདུག ད་ནི་རྒྱུན་ལྟན་མ་ཡིན་པའི་ཁོར་ཡུག་ཅིག་རེད།

ང་ཚོ་རང་རང་གི་ཀུབ་སྟེགས་ས་བསྡད་ཚར་རྗེས་ལྟད་མོ་འགོ་ཚུགས་པའི་བར་མཚོན་དུ་རྒྱང་བསྐྱགས་བརྒྱུད་དེ་རྒྱུན་གཙང་གི་རོལ་དཔྱངས་གཏོང་རྒྱ་འགོ་ཚུགས་སོང་། དེ་ནས་གསེར་གྱི་ཐྲ་ཅན་གྱི་ས་བབ་དང་། མཐའ་ལ་གསེར་སྐུད་ཀྱིས་བསྒྲིལ་བའི་སྒ་ཆས་སྒྲས་པའི་ཏ་ཅང་གཟི་བརྗིད་ལྟན་པའི་རྩ་དཀར་པོ་འགའི་སྒྲིག་བགོད་ཅིག་སྒྲིས་སོང་། རྩ་པ་ཚོས་ངོས་གཙང་ལ་བབ་ཆགས་པའི་སྒྲིག་ཆས་རྒྱ་སྐྱུག་དང་ཆེ་གཤིས་ཅན་གྱི་ཞྭ་མོ་ཀྱོན་འདུག ད་ནི་རྩ་དང་རྩ་པ་རྩམས་ཀྱིས་ཐུ་ལེད་ཞབས་ཕྲོ་མཁན་འཁྲབ་ཅིང་པ་དང་མཚུངས། ལྟད་མོ་བལྟས་ཏེ་སྐར་མ་ལྟའམ་བཅུ་ཙམ་རྗེས་སུ་རིན་པོ་ཆེ་བཤུམ་འགོ་བཙམས་སོང་། ངས་ཅི་ཞིག་བྱུང་བ་མཁྱེས་པས་ངས་ཁོང་ལ་ "ཁྱེད་རང་ལ་གཅེ་བྱས་

སོང་། མ་འགྲིག་པ་ཞིག་འདུག་གམ།" ཞེས་ཤུས་པ་ཡིན། ཁོང་གིས་ "མ་འགྲིག་པ་གང་ཡང་མི་འདུག མཇོས་པོ་ཞེ་ཏྲགས་འདུག འདི་ནི་ཆུང་ཀ་མངོན་པར་མཚོན་པའི་བྱ་བ་ངོ་མཚར་ཅན་ཞིག་རེད།" ཅེས་ལན་གནང་བྱུང་། (ཆུང་ཀ་ནི་ཤམ་ཐྭ་ལའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ནང་དུ་འགྲེལ་བཤད་བྱས་པའི་གཟི་བརྗིད་དང་ཆེ་མཐོང་མཐོར་འདེགས་ཀྱི་མཚོན་དོན་རེད།) རིན་པོ་ཆེ་ལྷད་མོའི་དུས་ཡུན་ཆ་ཚང་ལ་བཤུམས་སོང་། ང་རང་ཡང་ཀ་དང་ཀ་པ་གཉིས་ཀ་ཅང་བབ་ཆགས་པའི་སྨོ་ནས་འདུས་པའི་ཀ་འདུལ་སྤྱོང་གི་འགྲེམས་ སྟོན་འདིས་ཡིད་འགུལ་ཟེབས་སོང་།

རྟེས་སུ་ང་ཚོས་ཉམས་ཐོང་དེའི་སྐོར་ལ་གླེང་མོལ་བྱེད་སྐབས། ངས་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ངའི་ཀ་པ་ཞིག་བྱེད་འདོད་ཀྱི་རྒྱུ་ལམ་གྱུབ་པ་ལ། ས་པེན་ཡའི་ཀ་བཞོན་སྒོས་གླའི་དགེ་ཤན་ཞིག་གི་ས་ནས་ཆུན་གཅང་གི་རྟའི་འདུལ་སྤྱོང་གི་ཐབས་ལམ་སྤྱོང་རྒྱ་དེ་རེད་འདུག་ཤུས་པ་ཡིན། ང་རང་སྤྱོང་ཚན་འདིའི་ཐད་ལ་གསར་ཀྱང་རེད་དེ་རིན་པོ་ཆེས་གཟབ་ནན་གྱི་སྐོ་ནས་ང་ལ་ "ཁྱོད་ཀྱིས་ཤེས་གསལ་བཞིན་ད་ལྟ་མཁྱོགས་ཏྲགས་པ་རེད། འོན་ཀྱང་ལོ་རེ་གཉིས་ཀྱི་ནང་དུ་ཁྱོད་རང་འདི་གར་ཡོང་སྟེ་སྐོ་བ་སྤྱོང་བྱེད་རྒྱའི་ལམ་ཞིག་རྟེད་ཀྱི་རེད་བསམ་གྱི་འདུག" ཅེས་གསུངས་བྱུང་།

ང་ཚོ་ཁྱིམ་དུ་འཁོར་རྟེས་འོད་གསལ་ནི་སྐོབ་གྲྭར་ཕྱིན་ལོག་ རིན་པོ་ཆེ་གསུང་ཚོས་གནང་བར་ཕྱིར་སྐྱོད་གནང་། ང་རང་ལེར་ཀྱང་ཐག་ཕྱི་དང་གེ་ས་ར་གྱི་མཉམ་དུ་ཁྱིམ་དུ་ལུས། ཁོང་གཞིས་ཉལ་ཁང་གཅིག་ཏུ་ཉལ་གྱི་ཡོད་ལ་ལས་ཀ་ནི་གཅིག་རྟེས་གཞིས་མཐུད་ཀྱིས་བཟོ་ཡི་རེད། གེ་ས་ར་ལོ་གཞིས་ཟིན་ཡོད་ཀྱང་ཁོ་ལ་ཕྱུ་གུའི་ཉལ་ཁྱི་ཞིག་ཡོད། ང་རང་བྱིས་པ་ཡིན་དུས་ཀྱི་ཉལ་ཁྱི་ཆུང་བཞི་པ་དེ་ལ་ད་ཆ་ཐག་ཕྱི་ཉལ་ཀྱི་ཡོད། ཁོང་གཞིས་མཉམ་དུ་ཡོད་སྐབས་འཇིགས་སུ་རྩང་བ་ཞིག་ཡོད། ངས་ཁོང་གཞིས་མཚན་ལ་བསྟལ་ཚར་བའི་རྟེས་སུ། སྐབས་རེ་ཁོང་གཞིས་ཡར་ལངས་ཏེ་ཆེད་མོ་ཆེས་ནས་ཁང་བའི་ནང་གི་འཇོན་ཆས་ཚང་མ་གཏོར་བཤིག་བྱེད་ཀྱི་རེད།

སྟ་ལོ་དེར་ཅ་རྒྱལ་དབང་གཟར་པ་མཚོག་སྟོལ་ཁར་དུ་ཕེབས་སྐབས། ཁོང་གིས་ཐུག་ཕྱི་ལ་གནང་བའི་ཕྱག་རྒྱས་གཅིག་ནི་ཐུབ་པའི་སྐུ་བརྙན་ཙུང་ཕྱུས་ལེགས་ཤིག་ཡོད། གཟར་པ་མཚོག་གིས་ང་ལ་གཟར་བགའ་བརྩུད་པའི་ནང་དུ་བླ་མ་སྐྱེས་ཆེན་དམ་པའི་རིང་བསྲེལ་ལས་གྱུབ་པའི་ཐུབ་པའི་སྐུ་བརྙན་དམིགས་བསལ་གལ་ཆེན་བདུན་ཡོད་པ་ནས་གཅིག་ཐུག་ཕྱི་ལ་གནང་གི་ཡིན་གསུངས་བྱུང་། སྐུ་བརྙན་འདི་དག་གི་ནང་ནས་གཅིག་ཐུག་ཕྱི་ལ་གནང་བ་དེས་ང་ཚོར་སྟོབས་པ་སྐྱེས་བྱུང་ལ། ང་ཚོས་ཐུག་ཕྱི་ཡི་སྐུ་བརྙན་དེ་དམིགས་བསལ་མཚོད་གཤོམ་ཞིག་གི་ནང་དུ་ཁོའི་ཉལ་ཁང་དུ་བསྒྲིགས་ཡོད། ཞོགས་པ་ཞིག་ངས་བུ་གཉིས་མལ་ལས་སློང་བར་ཁོང་ཚོའི་ཉལ་ཁང་དུ་འཛུལ་དུས་མཚོད་གཤོམ་ལ་མིག་བཤེར་ཞིག་བྱས་པ་ཡིན། ཐུབ་པའི་སྐུ་བརྙན་དེའི་དབུ་བཀོག་ནས་མི་འདུག ངའི་ཁ་ནས་ "ཚེ་ཌི་ལ། དཀོན་མཚོག་མཉྫི། དཀོན་མཚོག་མཉྫི། ཐུབ་པའི་སྐུ་བརྙན་ལ་ག་རེ་བྱུང་བ་རེད།" ཅེས་སྨྲས་པ་ཡིན། ཐུག་ཕྱི་ཡིས་ "གེ་ས་ར་ལྷོགས་འདུག" ཟེར། གེ་ས་ར་ཀྱིས་ཐུབ་པའི་སྐུ་བརྙན་ཀྱི་དབུ་དེ་ཟོས་འདུག ཁོས་ས་ས་བརྒྱབ་པའི་ཤུལ་ཡང་མཐོང་རྒྱ་འདུག

གེ་ས་ར་གྱང་ཡོ་དང་ཏ་ཅང་འཚུབ་ཡོ་ཡོད་ན་ཡང་ཁོ་ནི་སྟོང་རྒྱས་པའི་ལོ་གཉིས་ཟིན་པའི་ཁྱིས་པ་སྟེང་བ་ཞིག་རེད། སྟབས་མི་ལེགས་པ་ཞིག་ལ་ཐུག་ཕྱི་ནི་དེ་འདྲ་མ་རེད། ད་ཆ་ཁོ་ལ་འཚར་ལོངས་དང་འཕེལ་བའི་དཀའ་ངལ་ཀྱི་མཚོན་རྩལ་མང་ཡོ་ཡོད། ལོ་སྟོན་མ་དེར་ང་ཚོས་ཐུག་ཕྱི་གཟའ་འཁོར་གཅིག་གི་ནང་དུ་ཞོགས་པ་འགའ་ཤས་སྟོན་འགྲོའི་སློབ་གྲྭར་བཏང་བ་ཡིན། ང་ཚོ་ཡོ་རོབ་ནས་ཕྱིར་འཁོར་ཇེས་ཞོགས་པ་ཞིག་ལ་ཁོའི་དགེ་ཆན་ཀྱིས་ང་ལ་ཁ་པར་བཏང་སྟེ་ཐུག་ཕྱི་ལ་གྲོས་སྐྱོན་བྱུང་སྟེ་དྲན་མེད་དུ་བརྒྱལ་ནས་སྟོལ་ཁར་ཕྱི་དམངས་སྨན་ཁང་དུ་ཕྱིར་སོང་ཞེས་བཙོངས་བྱུང་། ང་སྨན་ཁང་དུ་འཕྱོར་དུས་ཁོ་བདེ་ཐོག་སྨན་ཁང་ནས་ཇེས་སུ་བསྟེན་གཏུགས་དགོས་པའི་འོས་ཕྱོར་མེད་པར་གློད་ཁོལ་བཏང་ཚར་འདུག ཇེས་སུ་ང་ཚོས་འདི་ནི་ཁོ་ལ་ཀྱིན་སྐྱོན་མང་པོ་ཞོག་པའི་དང་པོ་དེ་ཡིན་པ་ཤེས་རྟོགས་བྱུང་།

དེ་རྟེས་དུས་ཡུན་མི་རིང་བ་ཞིག་གི་ཁོག་པའི་ཚུ་ཚོད་ལྟ་དང་ཕྱིད་ཀའི་ཐོག་ཆ་ལ་རྫུབ་པའི་སྒྲ་སྐད་ཅིག་གིས་ང་གཉིད་ལས་ས་བྱུང་། ང་འོག་ཁང་དུ་སྒེབས་དུས་ཐུག་ལྟེ་ཡིས་བསྲེ་སྟོར་འཕྲལ་འཁོར་དེ་མཁྱོགས་ཚད་མཐོ་ཤོས་དེར་བཏང་ནས་བསྡད་འདུག ཁོའི་ལག་པ་གཡས་པའི་ནང་དུ་འབྲས་ལྡུག་ཅིག་དང་། ལག་པ་གཡོན་པའི་ནང་དུ་མངར་ལྡུར་ལ་ཕྲ་རྒྱན་འདེབས་པའི་དཏུལ་མདོག་གི་རིལ་བུ་ཚུང་དུའི་སྟོད་ཅིག་བཟུང་འདུག ཁོས་འབྲས་དང་དཏུལ་མདོག་རིལ་བུ་རྣམས་བསྲེ་སྟོར་འཕྲལ་འཁོར་ནང་དུ་ཟླུགས་ཏེ་ཐབ་ཚང་ནང་དུ་གང་ས་འཐོར་བ་དེར་ལྷ་བཞིན་བསྡད་འདུག གལ་ཏེ་གོ་སྐབས་བྱུང་ན་ཕྱི་ཀུ་ཆུང་ཆུང་མང་པོས་འདི་འདྲ་བྱེད་སྲིད། འོན་ཀྱང་ཐག་ཕྱི་ལ་ང་ཁོ་དང་མཉམ་དུ་ཐབ་ཚང་ནང་དུ་ཡོད་པའི་སྟང་བ་ཁོ་རང་མི་འདུག་ལ། ཁོ་རང་གིས་འཚུབ་སྟོད་བྱས་པ་ཡང་རྟོགས་ཕྱུག་ཀྱི་མི་འདུག ཐག་ཕྱིའི་སྟོད་ལམ་ནི་རྒྱུན་ལྟན་མིན་པའི་སྨོ་ནས་ང་ཚོ་དང་ཐག་རིང་དང་ཞིན་མེད་དུ་ཡུར། ཁོས་སྒྲ་བརྗོད་ཕྱན་བྱ་ཤེས་པ་དེ་ཡང་ཉམས་ཆག་འགྲོ་བཞིན་ཡོད་པ་དང་། ཁོ་ནི་རྒྱུན་ལྟན་ཀྱི་མི་ཚེ་ནས་ཐག་རྗེ་རིང་ནས་རྗེ་རིང་དུ་འགྲོ་བཞིན་འདུག

འདིའི་སྐབས་སུ་ཐག་ཕྱི་ཁོང་ཁྲོ་ལང་པོ་དང་སྟངས་འཛིན་མི་ཕྱུག་པ་ཞིག་ཏུའང་ཡུར་འདུག ཀུན་ཚུལ་འགའ་ཤས་བྱུང་བའི་རྗེས་སུ་ངས་བཟོད་བསྲན་མ་ཕྱུག་ཙང་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཁ་པར་བཏང་བ་ཡིན། དེ་དུས་ཁོང་གྲོང་ཁྱེར་ཀྱི་ཕྱི་ལ་ཕེབས་ནས་བཞུགས་མེད། ངས་ང་ལ་རོགས་སྐྱོར་ཀྱི་དགོས་མཁོ་ཡོད་པ་ཚོར་བྱུང་། རིན་པོ་ཆེས་ཐག་ཕྱི་ལ་ལྷ་སྐྱོང་བྱེད་པར་རོགས་པ་སྟོན་མ་རེ་ཐོབ་ཆེད་ཁོང་རང་གི་སྟོབ་མ་འདྲིས་ཆེ་བ་ཞིག་ལ་ཁ་པར་བཏང་འདུག ང་རང་གིས་ཀྱང་སྐྱེར་ཀྱི་གྲོགས་པ་ཉེ་བོར་བཙུ་ས་མི་འདིས་ང་ལ་ཁ་པར་བཏང་སྟེ་ "ཁྱོད་ཀྱིས་ཐག་ཕྱི་ལ་བལྟ་སྐྱོང་བྱེད་མི་ཕྱུག་པ་ཅི་ཡིན་ངས་ཤེས་ཀྱི་མི་འདུག ཁོ་ཁྱེད་རང་གི་ཕྱུ་ཀུ་རེད།" ཅེས་བརྗོད་བྱུང་། ངས་ཚོད་དཔག་བྱས་ནས་དེ་ནི་དམིགས་བསལ་དེའི་སྐབས་ཀྱི་སྐྱེས་པ། རང་ཉིད་ལ་ཕྱུ་ཀུ་མེད་པ་ཞིག་གིས་བསམ་བློའི་

འཁྱེར་སོ་ཞིག་རེད། ཅི་ཞིག་འབྱུང་བཞིན་ཡོད་པ་ཁོས་ཚ་བ་ནས་ཤེས་ཀྱི་མེད་ལ་དེས་ཕན་ཐོགས་གང་ཡང་མ་བྱུང་།

ཐག་སྒྲིའི་གནས་སྟངས་རྒྱ་སྐྱ་ཀུ་སོང་བས་རིན་པོ་ཆེ་དང་ང་གཉིས་ཀྱིས་ཁོ་སྟོལ་ཨར་ཀྱི་ཀླད་པའི་སྨན་པ་ཞིག་གི་ས་ཁའི་ཀུན་ལ་ཕན་ཐོགས་པ་ཡིན། ང་ཚོས་སྨན་པ་དེར་ང་ཚོའི་ལྷ་ཀུ་དེ་ཐོག་མའི་རྐབས་སུ་རྒྱུན་ལྡན་ཡིན་ཀྱང་། ད་ཆ་ཚད་ལས་འདས་པའི་སྟོད་མི་ཚུགས་པ་དང་དང་འཕྲེལ་བ་ཆད་པ་གཉི་ག་ཆེ་རུ་འགྲོ་ཡི་ཡོད་ཚུལ་འགྲེལ་བཤོད་བྱས་པ་ཡིན། སྨན་པས་ཁོ་ལ་བརྟག་དཔྱད་བྱས་པའི་རྗེས་སུ་ང་ཚོ་ལ་གཅིག་བྱས་ན་ཐག་སྒྲི་ལ་ཀླད་པའི་སྐྱན་ནད་ཡོད་ཁྲིད་པའི་མཆོ་བས་མ་གཏོང་དགོས་པ་བཤད་བྱུང་། ང་ཚོ་གཉིས་ཀ་ཏོན་འཛོར་བ་དང་ས་ཞིམས་སྐྱ་ཆེན་པོ་བྱུང་། སྨན་པས་ཀླད་པའི་བརྟན་པར་ལེན་ཐུབ་པའི་ཆེད་དུ་ཀླད་པ་དང་ཀ་པ་ལིའི་གསེང་ལ་ཆུང་གཏོང་རྒྱའི་བརྟག་དཔྱད་ཐེ་བའི་བརྟག་དཔྱད་མང་པོ་ཞིག་ཕྱིད་དགོས་པའི་ལམ་སྟོན་བྱས་བྱུང་། བཅོས་ཐབས་འདི་ནི་ཅ་ཅང་གི་ནན་ཆན་ཞིག་ཏུ་བཙོ་བ་རེད། དེང་ས་ནང་ནན་ཆན་ཞིག་ཕན་ཐོགས་ཆུང་བའི་ཐབས་ལམ་ཡོད་ཀྱང་སྐབས་དེ་དུས་དེ་རང་ལེད་ཟོད་གཏོང་གི་ཡོད། ཐག་སྒྲི་ལ་བརྟག་དཔྱད་དེ་བྱས་པ་རེད། འོན་ཀྱང་ཁོ་ལ་ནན་ཆན་ཙ་བ་ནས་མེད་པ་ནང་བཞིན་བསྡད་པ་རེད། དེའི་རྗེས་སུ་ཁོ་ལ་མགོ་གས་འགྲོ་བ་ལྟ་བུའི་ནན་ཆན་ཡོང་དགོས་ཀྱི་ཡོད་ཀྱང་། བརྟག་དཔྱད་ཚར་བའི་རྗེས་སུ་ཁོས་ནི་ཁོ་རང་གི་ཉལ་ཁྲིའི་སྟེང་དུ་ས་མཚོང་གནམ་མཚོང་བྱས་ཏེ་སྟོད་ཀྱི་འདུག བརྟག་དཔྱད་དེ་ཚོས་ནད་ཡོད་པ་སྟོན་ཐུབ་མེད། འོན་ཀྱང་དེའི་རྗེས་སུ་ཕེ་ཕེ་ཇི་འམ (EEG) ། གློག་རྩལ་པར་ལེན་ཀྱི་བརྟག་དཔྱད་དེས་ཐག་སྒྲིའི་ཀླད་པའི་བདེ་རྒྱས་ཀྱང་ལྡན་མ་ཡིན་པ་ཡོད་པ་བསྟན་པ་རེད། འདིའི་ཀྱིན་པས་ཡང་སྐྱར་སྨན་པ་བསྟེན་གཏུགས་དང་བརྟག་དཔྱད་ཀྱི་རིམ་པ་གཞན་ཞིག་འགོ་ཚུགས།

ང་ཚོས་ཐག་སྒྲི་དམིགས་བསལ་ཆེད་མ/ལས་པ་མང་པོ་ཞིག་ལ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ་སུས་ཀྱང་ནད་རྟགས་ཆོད་པ་བྱུང་མ་སོང་། ཁོའི་ཀླད་པའི་ཕྱི་ཤུན་ལ་སྐྱོན་ཆ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་།

སྣྭ་པ་ཚོས་ང་ཚོར་ཁོའི་གནས་བབ་དེ་འཚུལ་སྣང་གི་ནད་རྒྱས་ངོ་མ་མ་རེད་ཅེས་བརྗོད་བྱུང། དེས་ན་ཁོའི་ནད་གཞི་དེ་ཡ་མཚན་ཅན་ཞིག་རེད།

ངས་འདས་པའི་སྐབས་སུ་ངས་ནོར་འཚུལ་ཚབས་ཆེན་ཞིག་ཤོར་པ་མིན་ནམ་སྙམ་པའི་མནོ་བས་མ་གཏོང་རྒྱ་འགོ་བཙུགས། ཟླ་གྲྭ་ཕྱི་ཕྱུ་ཀུ་ཆུང་ཆུང་ཡིན་སྐབས་ཀྱི་བརྡབ་རྫོན་ཅི་བྱུང་རེ་རེ་བཞིན་ལ་བས་མ་ཐོ་བཏང་བ་ཡིན། ཁོ་ཏིས་པ་ཡིན་དུས་ཆུ་གདན་བརྟེ་སའི་རྒྱ་ཅོག་ནས་ཟླགས་པ་དེ་ངས་དྲན་སོས་བྱུང། ངས་ཁོ་ལ་སྨྲོན་བྱུང་བ་ནི་མཐོང་མ་བྱུང་སྟེ། འོན་ཀྱང་སྐབས་དེ་དུས་ཅི་ཞིག་བྱུང་བ་མིན་ནམ་སྙམ། ཁོ་བུ་གཞོན་གཞོན་ཡིན་དུས་ཐེངས་ཤིག་ཁ་ལོ་ར་ཏོའི་རྒྱ་མའི་ཚོང་ཁང་ཞིག་གི་ནང་དུ་ཁོ་མར་འདྲིལ་ཏེ་མགོ་བརྡབས་པ་རེད། ངས་ང་རང་གི་སེམས་ལ་ "དེ་དུས་ཁོའི་མགོ་བརྡབས་པ་རེད། ངས་ཁོ་དེ་མ་ཐག་ཏུ་སྣན་པའི་ས་ར་ཁྲིད་ཅིང་རྫོས་སུ་ཁོ་ལ་སྨྲོན་ཆ་གང་ཡང་མི་འདུག" ཅེས་མནོ་བས་མ་འཁོར་བྱུང། ང་རང་གི་བས་མ་བློར་གལ་ཏེ་ཁོ་ཏིས་པ་ཡིན་སྐབས་སུ་བརྡབ་སྨྲོན་བྱུང་བ་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་ནད་གཞི་འདི་བྱུང་བ་ཡིན་ན། དོན་ཀྱེན་བྱུང་རྫོས་རིང་ཡོར་མ་སོང་བར་དཀའ་ངལ་ཡོང་གི་རེད་དྲན་ཀྱི་འདུག ཟླ་ཕྱི་ཏིས་པ་ཡིན་དུས་ཐོ་ནད་ལོངས་ཤ་ལ་ཆ་ཀ་མཐོན་པོ་ཡུན་རིང་འཕར་བ་སོགས་བདེ་པོ་ཞིག་མ་བྱུང་བ་ངས་དྲན་སོས་ཀྱི་འདུག ཁོའི་ཐྲོད་ལམ་ཀྱི་དཀའ་ངལ་ཀྱི་རྒྱ་དེ་ཡིན་སྲིད་དམ།

དོན་དངོས་སུ་ངས་ཟླ་ཕྱིའི་དཀའ་ངལ་ཀྱི་རྒྱ་གང་ཡིན་ང་ཚོས་ཤེས་ཀྱི་རེད་དྲན་ཀྱི་མི་འདུག སྐབས་དེ་དུས་ང་ཚོར་བཟོད་མ་བདེ་ཆེ་ཤོས་དེ་ཁོ་ལ་ཅི་ཞིག་བྱུང་བ་དང་དེའི་རྒྱ་ཀྱེན་གང་ཡིན་ཤེས་མ་ཐུབ་པ་དེ་བྱུང། སྣྭ་པ་ཚོས་གནས་ཚུལ་འགའ་ཞིག་ལ་མཇུག་སྟོན་ཐུབ་པ་ལས། ཁོང་ཚོའི་ས་ནས་ང་ཚོས་ཟླ་ལ་ཅི་ཞིག་བྱེད་དགོས་པའི་བར་སྟོན་དང། ནད་ངོས་འཛིན། ནད་རྒྱས་ངོས་བཟུང་སོགས་ངེས་པ་ཆ་ཤས་ལ་ཁ་ལན་འདེབས་ནམ་ཡང་ཐོབ་མ་བྱུང། ཁོ་ལ་འཚུལ་སྣང་གི་ནད་ལྟ་བུའི་སྲོད་པ་ཡོད་པ་གསལ་པོ་རེད། འོན་ཀྱང་སྐབས་དེ་དུས་སུས་ཀྱང་འཚུལ་སྣང་གི་ནད་རེད་ཅེས་བརྗོད་མེད། དེང་སང་ལྟ་བུ་ཡིན་ན་གནས་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་ཡོང་སྲིད།

དཔལ་ལྡན་གང་འཚམས་ཤིག་བར་དུ་ངས་ཐུག་ཟླིའི་དཀའ་ངལ་ཀྱི་རྒྱུ་ཅི་ཡིན་འཚོལ་བའི་འབད་བརྩོན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ངས་རང་གིས་རང་ལ་ "ཁོ་ལ་བརྟག་སྐྱོན་ཞིག་བྱུང་བ་རེད་དམ། ཁོ་ལ་གནས་ཚུལ་ཅི་ཞིག་བྱུང་བ་རེད།" ཞེས་དྲི་བ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། འོན་ཀྱང་ངས་གནས་ཚུལ་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་གི་ཐོག་ཏུ་མཇུག་མ་འཛུགས་ཐུབ་ཀྱི་མི་འདུག ཟླབས་རེར་ང་ལ་ཁོ་སྐྱེ་ཟླབས་དུས་ཡུན་རིང་ཡོ་འགོར་བ་དང་། སྒོག་ཆུང་མ་འདང་བའི་དབང་གིས་མདོག་ལྷ་ཟླུར་ཏེ་ཟླིས་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དཀའ་ངལ་འདི་བྱུང་བ་མིན་ནམ་ཟླམ་པ་དང་། ཟླབས་རེར་ཆུན་མཆེད་དང་འབྲེལ་བའི་ཟློན་ཆ་མིན་ནམ་ཟླམ་པ་ཡོང་གི་འདུག ངས་ཟླབས་རེར་རིན་ཡོ་ཆེས་མཆོད་ཆང་ཕུགས་ཆེ་མཆོད་པའི་རྒྱན་གྱིས་ཆུན་མཆེད་ས་ཡོན་ལས་བྱུང་བ་མིན་ནམ་ཟླམ། ཐུག་ལྷི་མངལ་དུ་ཆགས་ཟླབས་ང་རང་ཏ་ཅང་གཞོན་གཞོན་རེད། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རིགས་ཆུན་རྒྱན་ལྷེང་གི་དཀའ་ངལ་ཞིག་མིན་ནམ་བསམ་པ་ཡོང་གི་འདུག ངས་ཆུ་མཚན་ལ་དཔྱད་པ་བྱེད་ཟླབས་ཆམ་གཞག་འདི་དག་གཅིག་ལའང་འབྲེལ་བ་མེད་པ་རྟོགས་ཀྱི་འདུག ཐུག་ལྷི་ལ་ཅི་ཞིག་བྱུང་མིན་ཀྱི་ཐང་ལ་མ་འོངས་པར་ངས་ཤེས་ཀྱི་རེད་བསམ་པ་ང་ལ་ཡོང་གི་མི་འདུག

སྨན་པས་ང་ལ་ཐུག་འཕྲད་མཐའ་མ་བྱེད་ཟླབས་ས་ཁོས་ནད་གཞི་ཅི་ཞིག་ཡིན་པ་དེར་ཁོང་ཚོས་འགྲེལ་བཤད་བྱེད་ཐུབ་ཀྱང་དེར་མིང་ཞིག་ཡོད་པ་མ་རེད་བརྗོད་བྱུང་། ནད་ངོས་བཟུང་ཐུབ་མེད་ཙང་ཁོས་ང་ལ་སྨན་བཅོས་ཅི་དགོས་བཤད་ཐུབ་ཀྱི་མི་འདུག ང་ཚོའི་ཕྱུ་ཀུར་ཟློན་གནད་ཅི་ཡོད་ཀྱི་ནད་གཞི་ངོས་འཛིན་ཡོང་མི་ཐུབ་པ་དེ་ངས་ངོས་ལེན་བྱེད་དགོས་པ་རེད་ཟླམ་བྱུང་།

ང་ལ་རིན་ཡོ་ཆེ་དང་ང་གཉིས་ཀྱིས་ང་ཚོའི་བུ་ལ་ལྟ་ཟློང་ཡང་དག་བྱེད་ཐུབ་མེད་པ་དང་། ང་ཚོས་ཁོ་ལ་རོགས་ཟློར་དེ་བས་མང་བ་བྱེད་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པའི་བསམ་བློ་འཚོར་བྱུང་། ཐོ་ཁ་མི་གང་བའི་ཚོར་བ་ཡོང་རྒྱ་དེ་འཛིགས་ས་ཁུང་བ་ཞིག་འདུག ཏུས་ཚོད་འདི་འདྲ་ཞིག་ལ་ཐུག་ལ་དེ་ལྟ་མེད་པའི་ཞེད་ལྟང་ཟློ་རྒྱ་འགོ་ཚུགས་ས་ཁོ། ང་ཚོའི་ནང་ལ་མཇུ་ཀུ་ལ་ཞེས་པའི་དྲག་པོའི་ལྷའི་ཐང་ཀ་བོད་ནས་བྱུང་བ་མང་པོ་ཡོད། དཀ་ཆ་ཐུག

སྒྲ་ཡིས་གཏ་དུས་དེ་འདྲའི་རྒྱུ་པར་ཞིག་མཐོང་བ་དང་ཁོས་རྣོད་རྒྱག་པ་དང་། ཏ་བ། ཕྲོས་འགྲོ་བ་བཅས་བྱས་ཏེ་སྟོ་འགྲོ་ཡི་འདུག ཁོ་ནི་ཕྱུ་ཀུ་སྟང་བ་རྒྱིད་པོ་ཞིག་ཡོད། དེས་ན་འགྱུར་བ་འདི་ནི་ཡ་མཚན་དང་ཁོའི་སྟོད་པ་དང་མི་མཐུན་པ་ཞིག་ཏུ་མངོན་ཀྱི་འདུག

བོད་པའི་དགོན་པ་དེ་ཚོའི་ནང་དུ་ཡིན་ན་མཁྱ་ཀླ་ལའི་རྒྱུ་བརྟན་གཙོ་བོ་དེ་ཁང་མིག་ལོགས་ཀ་ཞིག་གི་ནང་དུ་འཛོག་གི་རེད། ཉམས་ལེན་པ་དེས་ལྟ་འདི་དང་འབྲེལ་བའི་ཚོ་ག་རྣམས་ཁང་པ་དེའི་ནང་དུ་གཏོང་གི་རེད། མཁྱ་ཀླ་ལའི་ཐང་ཀ་དང་རྒྱ་བརྟན་དེ་ཚོར་ག་དུས་མཇལ་ཁ་ཞུ་བ་དང་། ཇི་ལྟར་བདག་ཉར་བྱེད་པ་ས་སོགས་ཀྱི་རྒྱོར་ལ་འགྲོ་ སྟངས་དམིགས་བསལ་ཞིག་ཡོད་པ་རེད། ཐུག་ཕྱི་གང་གི་ཡང་སྲིད་ཡིན་པའི་བསྟན་དགའ་རིན་པོ་ཆེ་རྒྱ་གོང་མ་ཞིག་གིས་ཁོང་རང་གི་དགོན་པར་ཚོས་རྒྱོང་མཁྱ་ཀླ་ལའི་རྟེན་ཁང་དང་འབྲེལ་བའི་རྒྱོར་ལ་ནོར་འཕྲལ་ཚབས་ཆེ་ཞིག་ཟོར་ཡོད་པའི་རྒྱོར་ཟོད་ སྲོལ་འདུག ཁོང་གིས་དགག་ཅྱ་ཡོད་དུས་ཤིག་ལ་གྱ་བ་བཀྲེས་པ་ཚོའི་ཁ་ལ་མ་ཉན་པར་ཁྲིམས་སྲོལ་ལ་ཆེས་མེད་ཀྱིས་ཚོས་རྒྱོང་ཞིག་གི་རྒྱ་ཐང་ཞལ་ཕྱེ་གནང་འདུག དེའི་རྟེས་སུ་ཁོང་རྒྱོན་པ་ཆགས་འདུག ཐུག་ཕྱི་ཡི་ཞེད་སྟང་དང་། ང་ཚོས་ཤེས་པའི་ཁོའི་ཚོས་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱབ་ལྷོངས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་འདིས། ཁོའི་དཀའ་ངལ་དེ་འབྱུང་ཁམས་དང་རྒྱུན་མཆེད་ཀྱིས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་པར་ཚོས་དང་འབྲེལ་བའི་དཀའ་ངལ་ཞིག་ཡིན་པའི་ནམ་གཞག་དེ་ཤུགས་ཆེ་བ་བཏང་སོང་། གང་ལྟར་ཡང་ཐུག་ཕྱི་ནི་ཏྲག་པོའི་ལྟ་ལ་ཏ་ཅང་ཞེད་སྟང་བྱེད་མཁན་ཞིག་ཏུ་ཀྱུར་སོང་། གཅིག་བྱས་ན་༢ རྒྱལ་དབང་ཀཱཊ་པས་བཀའ་གནང་བ་བཞིན་ང་ཚོས་ཁོ་དགོན་པར་མ་བཏང་བའི་རྒྱུན་ཀྱིས་སྟྲལ་རྒྱའི་ནད་གཞི་ཡིན་པ་རེད་བསམས་བྱུང་།

སྟོན་ཁ་དེར་རིན་པོ་ཆེ་ཕྱི་རྒྱོད་ལ་ཡོད་རྣམས། དམིགས་བསལ་དཀའ་ངལ་ཆེན་པོ་བྱུང་བའི་གཟའ་འཁོར་ཞིག་གི་རྟེས་སུ། ངས་ཡང་བརྒྱར་རིན་པོ་ཆེ་ལ་རོགས་པ་དགོས་པའི་ཁ་པར་ཕུལ་བ་ཡིན། དེའི་རྣམས་སུ་ཁོང་ཁ་ལོ་ར་ཏོའི་ནང་གི་ས་ནོ་མ་ས་ཏ། ཟླ་གསུམ་འགོར་བའི་ལས་རིམ། ༡༩༧༥ ལོའི་བཀྲ་གླིང་ཚོགས་འདུ་ཏ་ཡོད་པ་དང་ཕྱིར་

འཁོར་བའི་བར་དུ་མ་མཐར་ཡང་རྒྱ་བ་གཅིག་ཡོད། སི་ནོ་མ་སི་ཏུ་ཚོགས་པའི་ལོ་དེའི་བཤོ་གླིང་ཚོགས་འདུ་དེ་ཕྱོགས་ཁ་ཤས་ནས་དཀའ་ངལ་ཅན་ཞིག་བྱུང་འདུག རིན་པོ་ཆེས་ཐུགས་འདོད་མེད་བཞིན་དུ་ནུ་ནོ་པར་དབྱར་ཐོག་སྐྱེལ་མཁན་ཙ་རིའི་སྟན་ངག་པ། ८བར་ལྷ་ཛེ་སི་མར་ཐྲིན་དང། ཁོའི་དཀའ་རོགས་ཅེ་ན་གཉིས་ཚོས་ཚོགས་སུ་གསར་ཞུགས་ཡིན་ཀྱང་བཤོ་གླིང་ཚོགས་འདུ་ལ་ཞུགས་སུ་བཅུག་པ་རེད། བཤོ་གླིང་ཚོགས་འདུའི་ནང་ཚན་ཀྱི་རོ་ཇེ་ཐེག་པའི་ཁྲིད་ལ་སྒེབས་དུས་ཐྲི་ལ(མར་ཐྲིན)དང་ཅེ་ན་གཉིས་ཀྱིས་མཉམ་ཞུགས་པ་གཞན་ཆུམས་ལས་ལོགས་སུ་ལེར་ཀྱང་དུ་བསྡད་པས། རིན་པོ་ཆེས་ཁོང་གཉིས་ཀྱིས་ཁོང་གི་གསུང་ཚོས་དང་ཁོང་རང་ལ་འབྲེལ་བ་ཅིད་ཀྱི་མི་འདུག་དགོངས་འདུག

ཏ་ལོ་ཕྱིན་ཞེས་པའི་དུས་སྟོན་གྱི་ཉིན་མོ་དེར་གནས་ཚུལ་སྐྱུག་ཐོ་གོ་བྱུང་བ་རེད། མཚན་དེར་འཁྲབ་ཆས་འདྲ་མིན་ཀྱོན་ཆུའི་མཚན་ཚོགས་ཞིག་ཡོད་པ་དེར་ཐྲི་ལ་དང་ཅེ་ན་གཉིས་ཀྱིས་གཡོལ་ཐབས་བྱས་པ་རེད། ངས་ཐོས་པ་ལྟར་ན་གནས་སྟངས་ཏ་ཅང་ཐལ་ཆེ་བྱུང་འདུག རིན་པོ་ཆེས་མི་ཚོས་འཁྲབ་ཆས་ཀྱི་འོག་ཏུ་ཐོག་ཙུ་ཐེག་བྱེད་པ་ལས་རང་ཉིད་ཀྱི་གདོང་འབག་བཤུས་ཏེ་གཅེར་བུར་ཐོན་དགོས་པའི་དགོངས་ཚུལ་བཏོན་འདུག ཁོང་གིས་མི་ཚོ་ལ་རང་རང་གི་ཀྱོན་ཆས་ཕུད་དེ་དངོས་སུ་གདོང་འབག་བཤུ་དགོས་གསུངས་འདུག ཚང་མ་དམར་ཕྱིང་དུ་ཐོན་འདུག རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཐྲི་ལ་དང་ཅེ་ན་གཉིས་དེ་གར་མེད་པའི་ཐུགས་སྟང་བྱུང། རིན་པོ་ཆེས་ཁོང་གཉིས་ཀྱང་མཚན་ཚོགས་ལ་ཡོང་དགོས་པའི་ཚུ་ཚུགས་བྱས་ཏེ་ཁོང་ཚོའི་མགྲོན་ཁང་ནས་ཁོང་གཉིས་གཉིད་ལས་བསླངས་ཏེ་འགོད་པར་སོང་མ་མངགས་འདུག ཁོང་གཉིས་ཀྱིས་སྒོ་མ་ཕྱི་དུས་བང་ཆེན་ཚོས་བྱ་འདབ་བཙུད་དེ་ནང་ལ་འཛུལ། ཐྲི་ལ་ལ་ཞེད་སྟང་དང་དངངས་འཚབ་སྐྱེས་ཏེ་བང་ཆེན་གཅིག་ལ་ཤེལ་ཆགས་བཙུགས་འདུག མཐའ་མ་དེར་ཐྲི་ལ་དང་ཅེ་ན་གཉིས་ཞབས་ཐོ་འཁྲབ་ས་ཁྲིད་ཡོང་ནས་དམར་ཕྱིང་དུ་ཕུད་འདུག དེ་ནི་ཏང་ས་ངས་པ་ཞིག་རེད།

ཁེ་མ་གཅིག་གཤེས་ཀྱི་རྟེས་སུ་རིན་པོ་ཆེས་མར་ཕྱིན་དང་ཏེ་ནཱ། དེ་བཞིན་བཀྲོ་གླིང་དུ་ཞུགས་མཁན་གཞན་ཚོ་ལ་བཀྲོ་གླིང་ཚོགས་འདུ་ཅུ་སྟོང་པའམ་འགྲོ་བ་རང་རང་གི་འདོད་པ་ལྟར་གྱིས་གསུངས་འདུག ཁོང་ཚོ་བསྟད་འདུག་ཀྱང་ལས་རིམ་གྱུབ་པའི་རྟེས་ནས་ཚུར་སླེབས་ཡོད་པ་མ་རེད། གནས་ཚུལ་དེ་བཀྲོ་གླིང་ཚོགས་འདུའི་ཕྱི་ལ་ཁྲབ་པ་རེད་ལ། དོན་དངོས་སུ་གང་བྱུང་བ་དེ་སུས་ཀྱང་གསང་རྒྱའི་ཐབས་ཤེས་བྱས་མེད། ལོ་གཅིག་གཤེས་ཤེག་གི་རྟེས་སུ་ནུ་རོ་པ་སློབ་གྲྭ་བོད་གི་སྟན་ངག་ཚན་པའི་འཛིན་གྲྭའི་ལས་འཚར་ཞིག་གི་ངོ་བོར་དོན་རྒྱན་དེར་བཙུད་ཞིག་བྱས་ཏེ་ལོ་རྒྱུས་དེ་ *༡༩༧༩* ལོའི་ཏུར་ཕར་ཞེས་པའི་དུས་དེབ་ཀྱི་ཆེད་ཙོམ་ཞིག་ཏུ་ཐོན་པ་རེད།

དོན་རྒྱན་འདི་དག་བྱུང་བའི་སྒོབས་སུ་ང་རང་དེ་གར་མེད་དེ། ཏ་ལམ་འདི་དང་འདྲ་བའི་ཐལ་ཆ་ཆེ་བའི་གནས་སྟངས་ཆུམས་ཀྱི་ནང་དུ་ང་རིན་པོ་ཆེ་དང་མཁན་བུ་ཡོད། གལ་ཏེ་ཁོང་གིས་ཁེན་མོངས་ས་མ། རང་གིས་རང་བསྟུ་བའི་གནས་བབ་དེ་བརྗེལ་རྒྱུར་དུས་ལ་བབ་པའི་རྒྱན་ཞིག་འདུག་དགོངས་ན་ཕྱིར་འཐེན་ནས་ཡང་གནང་གི་མེད། འོན་ཀྱང་མི་ཚོས་འདིའི་གནད་འགག་རྟོགས་པ་དང་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་ངོས་ལེན་བྱེད་པའི་རེ་བ་ང་ལ་མེད།

ཕྱོགས་གཅིག་ནས་ངའི་ཚོར་སྣང་ལ་ཐུག་ཕྱི་ལ་ཅི་ཞིག་འབྱུང་བཞིན་པ་དེ་དང་དོན་རྒྱན་དེ་གཤེས་འཐེལ་ནས་བསྟད་ཡོད། འདི་ནི་ང་ཚོའི་མི་ཚེའི་ནང་དཀའ་ངལ་ཆེ་སྒང་ཞིག་རེད། ཕྱོགས་གཅིག་ནས་བཤད་ན། རིན་པོ་ཆེས་བཀྲོ་གླིང་ཚོགས་འདུ་ཚོགས་སའི་ནང་དུ་ལས་སུ་མི་ཀུང་བ་ཐལ་ཆེ་བའི་ནུས་པ་ཞིག་ལ་ཁ་གཏད་གཅོག་གནང་གི་ཡོད་པ་དང་། ངས་ཁྱེམ་ཀྱི་གནད་དོན་དང་ཐུག་ཕྱིའི་ཐད་ལ (ཁོང་རང་གི་ཚོག་བརྗོད་ལྟར་) སྐྱོ་འཚོལ་ཀྱི་ཆོག་པ་མཐོན་པོ་ཞིག་ལ་མཚོ་རྩང་བཞིན་ཡོད། དོན་དངོས་སུ་ཆུམ་པ་དེར་འཐེལ་བ་མེད་ཀྱང་། ངས་གོང་དུ་འགྲེལ་བརྗོད་བྱས་པ་གཞིར་བཟུང་ན། ལྟས་ངན་ཀྱི་ནུས་པའི་ཆུམ་པ་ཞིག་ཐོན་ཡོད། *༡༩༧༥* ལོའི་བཀྲོ་གླིང་ཚོགས་འདུ་དེ་ཚར་བའི་རྟེས་སུ་མར་ཕྱིན་དང་ཏེ་ན་ཐོད་སའི་མཁྱོན་ཁང་གི་ཁང་མིག་དེའི་ནང་དུ་ཕྱིས་པ་ཞིག་གཤིད་

ཁལ་སྟོང་སྐབས་དབུགས་གཏོང་ལེན་མ་ཐུབ་པར་གྲོངས་པ་རེད། (ཁོང་གཞིས་བགྲོ་གྲེང་ཚོགས་འདུའི་གསུང་བཤད་མཐའ་མ་བར་དུ་བསྟད་ཡོད་ཀྱང་། མི་གཞན་དག་ཚོ་ལས་ཕན་བུ་སྟ་བ་ཐོན་ཕྱིན་པ་རེད།)

དོན་རྒྱུན་འདིའི་སྟོན་ལ་ངས་རིན་པོ་ཆེ་ལ་བགྲོ་གྲེང་ཚོགས་འདུ་ཚོགས་ས་ཁུལ་པར་ཐུལ་བ་ཡིན། ང་རང་ཐག་ཕྱིའི་སྐོར་ལ་ཅི་བྱ་གཏོལ་མེད་དུ་ཀྱུར་ནས་བསྟད་ཡོད། ངས་ནང་གི་གནས་སྟངས་ཀྱི་ཐོག་ལ་འགྲེལ་བརྗོད་ཞུས་པ་གསན་ཚར་བའི་རྗེས་སུ་མཐའ་མ་དེར་ཁོང་གིས་ "ང་ཚོས་ཐག་ཕྱི་གཟའི་ཚོས་གྲིང་དུ་གཏོང་དགོས་པ་རེད། དེ་གར་དགོན་པའི་ཁོར་ཡུག་འདྲ་ཆེ་བ་ཡོད་པ་རེད་ལ། ངས་ཁོ་ལ་ལྟ་རྟོག་བྱེད་རོགས་ཞེས་ལབ་སའི་མི་ཡང་ཡོད་པ་རེད། ཁོ་ཕ་གིར་ལོ་འགའ་ཤས་བསྟད་རྗེས་ང་ཚོས་ཁོ་ཕལ་ཆེར་གཟའ་པའི་ཐུང་དུ་གཏོང་དགོས་ཀྱི་རེད། ངས་དེ་མིན་གྱི་གདམ་ཁ་མཐོང་གི་མི་འདུག ང་ཚོས་སྒྲུག་ཡུན་རིང་པོ་བྱེད་རྒྱུ་ཡོད་པ་མ་རེད་བས་མ་ཀྱི་འདུག"ཅེས་གསུངས་བྱུང་། རིན་པོ་ཆེས་གཟའ་ཚོས་གྲིང་དུ་ཐག་ཕྱི་ལ་ལྟ་རྟོག་གཙོ་བོ་བྱེད་རྒྱའི་སྐོར་ལ་ཁོང་གི་སྒོས་མ་ཉེ་གྱས་ཀྱི་ཤིང་ནི་ཏེལ་ལ་བཀའ་མོལ་ཞུ་ཡི་ཡིན་གསུངས་གནང་བྱུང་།

ང་རང་ལྷན་བུ་བློ་བདེ་མོ་བྱུང་ས་ཁང་། རིན་པོ་ཆེས་ "ཀཟའ་ཚོས་གྲིང་དུ་ཐོ་ནས་དུ་གནས་པའི་མི་མང་པོ་ཡོད་རེད། ཁོང་ཚོས་ཁོ་ལ་ལྟ་རྟོག་བྱེད་ཐུབ་ཀྱི་རེད། ཁྱོད་ཀྱིས་ཐོས་གཏོང་རྒྱ་འགོ་འཛུགས་དགོས།" ཞེས་གསུངས་པ་ངས་ཏན་སོས་ཀྱི་འདུག

ང་ཚོས་སྐབས་དེར་གང་ཤེས་པ་གཞིར་བཞག་བྱས་ནི་ངས་ཐག་ཕྱིའི་ཐོག་ལ་རིན་པོ་ཆེས་ཐག་གཅོད་ཡང་དག་པ་གནང་གི་འདུག་སྟམ་བྱུང་། ང་ཚོས་ཁོ་མ་ཐུབ་དེ་གཉེར་སྐྱོང་བྱེད་ཐུབ་པ་མི་འདུག ཁོ་རང་ལ་གང་མཁོ་བ་དེ་ཁོ་ལ་ཐོབ་ཀྱི་མེད་པ་དེ་གསལ་པོ་རེད། ང་ཚོས་ཐག་གཅོད་ཡང་དག་པ་ཞིག་བྱེད་ཀྱི་འདུག་སྟམ་པ་ཞིག་བྱུང་བ་དང་ལྷན་དུ་ང་ལ་ཡིད་ཆེས་དཀའ་བའི་ས་མས་སྟུག་ཀྱང་བྱུང་། ཐག་ཕྱི་ནི་ལོ་བཞི་ལོན་ཙམ་ཞིག་རེད། ངའི་བུ་དང་པོ་དེ་ང་ནས་ཐག་རིང་དུ་འགྲོ་ཡི་ཡོད།

ང་ཚོ་ཚང་མར་རང་གི་ཕྱི་ཀུའི་དོན་དུ་རེ་བ་དང་རྒྱ་ལམ་ཡོད་པ་རེད། ང་ཚོར་ཆ་བཞག་ནི། ང་ཚོའི་བུ་དང་པོ་དེ་འཚར་ལོངས་བྱུང་ནས་བོད་པའི་བློ་ཆེན་ཞིག་ཆགས་པའི་རེ་བ་བྱས་པ་ཡིན། ང་ཚོས་མ་མཐར་ཡང་ཁོ་འཚར་ལོངས་བྱུང་སྟེ་མི་ཚེ་བདེ་སྐྱིད་ལྡན་པ་ཞིག་སྐྱེལ་ཐུབ་པའི་རེ་བ་བྱས་པ་ཡིན། ཁོ་ཐོག་མར་སྐྱེ་དུས་ནས་མངོན་གསལ་ཅན་གྱི་དཀའ་ངལ་རྒྱུན་ལྡན་མ་ཡིན་པ་ཡོད་པ་དེ་འདྲ་མ་རེད། དཔེར་ན་འགོ་སྟོང་ནས་ཁོ་ "རྒྱུན་ལྡན་" གྱི་བྱིས་པ་ཞིག་ཡོང་གི་མ་རེད་ཅེས་བཤད་པ་དེ་འདྲ་མ་རེད། དེ་འདྲ་བྱུང་ན་ཕ་མ་ལ་དཔེ་མི་ཁྱིད་པའི་དཀའ་ངལ་ཡོད་པ་རེད། ཡིན་ན་ཡང་སྐབས་རེར་གལ་ཏེ་ངས་ཐུག་ཕྱིའི་སྐྱོན་ཆ་དེ་འགོ་སྟོང་ནས་ཤེས་རྟོགས་བྱུང་ཡོད་ན། དང་ལེན་བྱེད་རྒྱ་ལས་སླ་བ་ཕྱིན་ཡོད་ཁྱིད། ཕལ་ཆེར་ང་ཚོས་ཁོ་ལ་ས་ཕམ་གྱི་དཀའ་ངལ་མང་པོ་འཕྲད་རྒྱ་ཡིན་པ་ཤེས་པའི་སྒོ་ནས་སྤྱ་མོ་ནས་རེ་བ་དེ་དག་ལ་སྟོམ་ཁྱིག་བྱས་ཡོད་ཀྱི་རེད། ང་ཚོས་དེ་མ་ཤེས་པའི་དཀའ་ངལ་ཞིག་རེད། ཐུག་ཕྱི་བདེ་ཐང་མེད་པ་ང་ཚོས་ཤེས་རྒྱ་དེ་ཆེས་དལ་པོའི་ངང་ནས་མ་གཏོགས་བྱུང་མེད། མཐའ་མ་ཤེས་དུས་སྟིང་འདར་བརྒྱབ་བྱུང་།

རིན་པོ་ཆེས་དེའི་སྐོར་ལ་ཞེ་དགོས་གསུངས་མེད་ཀྱང་། བརྒྱུད་རིམ་དེ་ལ་ཞེ་དགོས་ཐུགས་ཚམ་པོ་བྱུང་ཡོད། སྤྱི་ལོ་ ༡༩༧༥ ལོའི་ཟླ་བ་བདུན་པའི་ནང་སྟེ། ཟླ་བ་འགའ་ཤས་ཀྱི་སྟོན་ལ་རིན་པོ་ཆེས་ཐུག་ཕྱིའི་གནས་སྟངས་ཀྱི་སྐོར་ནས་འགོ་བཙུགས་པའི་སྟན་ཚོམ་ཞིག་ཏིས་གནང་བ་འདི་ལྟར།

བུ་ཆས་མ་ཞིག
ཇི་འདྲའི་སྐྱོ་བ་ལ།
འདི་འདྲ་ཟླ་ཡུལ་ན་མེད།
སྙུམ་གྱིས་སྒྲགས་པའི་མཐིང་རིལ།
ཤང་པ་ཞ་བའི་ཕྱི་སྦྱང་།
ས྄ག་ཡུས་འདོན་པའི་མེ་ཏོག
ཏ་ཅང་སྐྱོ།

དེ་འདྲ་རེད་དམ།[27]

ངས་རང་གི་ཕྱུ་གཱའི་མ་འོངས་པ་ལ་ཡོད་པའི་རེ་བ་དེ་བློས་གཏོང་དགོས་པའི་སྒང་ལ་དང་ཆ་ངའི་མི་ཚེའི་ནང་ནས་ཁོ་ཇི་ལྟར་དངོས་སུ་བློས་གཏོང་ཐབས་ཀྱང་ཁྱེད་དགོས་ཕྱུང་བ་དེ་ནི་ང་ལ་ཁག་ཤོས་སུ་ཕྱུང་། ཁོ་ཀན་ཆའི་ཚོས་གླིང་ལ་ཕྱིན་རྗེས་ཀྱི་ལོ་དེ་དག་གི་ནང་དུ་ངས་འདི་ལ་ཐུན་བུ་བས་མ་བློ་གཏོང་ཐུབ་པ་ཕྱུང་། འོན་ཀྱང་དུས་ཚོད་ཁྱེ་ཐག་པ་འདིའི་ནང་དུ་ངས་རེ་སྐྱག་དེ་བློ་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་ས་མས་ངལ་ཚོར་ཕྱུང་། རིན་པོ་ཆེ་བསྟོ་གླིང་ཚོགས་འདུར་ཡོད་པའི་སྐབས་སུ། ང་ལ་ཀན་ཆའི་ཚོས་གླིང་ནས་མི་ཞིག་གི་ཁ་པར་བཏང་སྟེ། ཚོས་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་མི་ཁོམ་རི་ལེན་ཞིན་ཤས་ཀྱི་ནང་ལ་ཐོ་ལ་ཨ་ངར་ནས་ཀན་ཆའི་ཚོས་གླིང་དུ་ཡོང་རྒྱུ་ཡིན་པས་ཁོས་ཁག་ཐེ་མཁན་དུ་འཕྲིད་ཐུབ་ཀྱི་རེད་ཅེས་བཤད་ཕྱུང་། སྐབས་དེར་ང་ཚོ་པ་ཐོས་ཏེ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཁ་པར་བཏང་བ་ཡིན། རིན་པོ་ཆེས་དོ་ནན་ཀྱི་ས་ཐོ་ནས་ང་ལ་ "ཁོ་ཁོམ་ཀྱི་ཁང་པར་བསྐྱལ་དུ་ས་ཕོང་། ཁོས་ཁག་ཐེ་ཀན་ཆའི་ཚོས་གླིང་དུ་འཕྲིད་ཀྱི་རེད། ཁོ་འགྲོ་ཏུ་ཚུགས།" ཅེས་གསུངས་ཕྱུང་། ང་ཡིད་ཐང་ཆད་དེ་ང་རང་ལེར་ཀྱང་ཡིན་པ་ཚོར་ཕྱུང་། ངས་སུ་གཅིག་ལ་རོགས་པ་ཕྱིད་རོགས་ཀྱང་ཟེར་ཞོད་མ་ཕྱུང་། གང་ཡིན་ཟེར་ན་ཅི་ཞིག་འབྱུང་བཞིན་པ་དེ་ངས་བརྗོད་ཀྱང་ཐུབ་ཀྱི་མི་འདུག འདི་ལྟར་ཕྱིད་པ་དེ་ཡང་དག་པ་ཡིན་པ་ངས་ངོས་ལེན་བྱས་ཀྱང་ང་ལ་བཟོད་མི་ཐུབ་པ་ཞིག་ཕྱུང་།

དུས་ཚོད་གཏན་འཁེལ་བའི་ཉིན་མོ་དེར་ངས་ཐུག་ཕྱིའི་མཁོ་ཚས་ནམས་བསྟུ་གསོག་བརྒྱབ་སྟེ་ཁོ་ཁོམ་ཀྱི་ནང་དུ་བསྐྱལ་བ་ཡིན། ངས་ཁོ་དང་ཁོའི་སྒམ་དེ་ཁང་པའི་ཁྱམས་རར་བཞག་སྟེ་སྒོ་ཏེལ་བརྡུངས་ནས་ལོག་ཕྱིན་པ་ཡིན། ང་ལ་སུ་གཅིག་ཀྱང་ཐུག་འདོད་མེད་པ་དང་། ངས་ཀྱིས་ཚོག་བརྗོད་རྒྱ་དེ་བཟོད་ཐུབ་མ་ཕོང་། དེ་ནི་ཞེད་སྣང་ཅན་ཞིག་རེད། ངས་ཁྱེད་སྟངས་འདི་ཡག་པོ་མེན་པ་གསལ་པོ་རེད། འོན་ཀྱང་སྐབས་དེར་ངས་

27 ཚོས་རྒྱུམ་དྲུང་པའི་གསུང་འབུམ་གཅེས་བཏུས་གླིགས་བམ་བདུན་པ། (ཐྲོ་གོ་ཏོན་ཤམ་ཐྲ་ལ་དཔར་སྐྲུན་ཁང་། ༢༠༠༩) ཤོག་གྲངས་ ༧༥༤ ནས་ ༧༥༦ །

དེ་ལས་ཡག་གི་ཞིག་བྱེད་ཐུབ་མ་ཟོང་། ངས་རང་གི་ཕྱུ་ཀུ་དང་ཁ་ཅིས་དགོས་ཀྱི་ཡོད་དུས་ཐབས་ཤེས་འདི་ཁོ་ན་མ་གཏོགས་ངས་བྱེད་ཐུབ་མ་ཟོང་།

དེའི་ཟླས་ས་ཐག་གཅོད་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་ངས་རྒྱུན་རིང་སྡུག་བསྔལ་མྱངས་པ་ཡིན། ལོ་མང་པོའི་རིང་ང་ལ་ངས་ཐག་ལྷི་འཚོལ་བའི་ཆེ་ལམ་ཆིས་བྱུང་།།

བཅུ།

དཀྱིན་ཡུལ་དུ་ངའི་ནན་ཆུང་བྱིས་པའི་སྐབས་ཀྱི་དུས་ཡུན་ཐལ་ཆེ་བ་དང་། ནར་མ་སོན་ལྷོན་གྱི་དུས་ཚོད་མང་ཆེ་བ་རྒྱལ་བཞོན་ཏེ་བསྐྱལ་བ་ཡིན། ཕྱི་ཀུ་ཆུང་དུའི་སྐབས་ཕེར་ནང་ཡོར་རྒྱ་ཞིག་ལ་བཞོན་པ་ནས་བཟུང་། རྒ་དང་རྒ་པའི་རྒ་ཙལ་ལ་ང་རང་འབྲེལ་བ་གཏིང་ཟབ་ཡོད་པ་ཚོར་བྱུང་། ངའི་རྒ་ཙལ་གྱི་ཐོག་མའི་སྨྲོང་བརན་ནི་མཆོང་ལྷིང་དང་ཐག་རིང་ལ་བཞོན་རྒྱུ་དག་རེད། ང་གཏན་འཇགས་སློབ་གྲྭར་ཡོད་སྐབས་ང་ཚོ་ཤ་མོ་བརྩོན་པར་ཡང་འགྲོ་ཆོག་གི་ཡོད། ངས་གསོད་ས་མས་བཅངས་ནས་ནམ་ཡང་ཕྱིན་མེད་ཀྱང་། ཐོག་མའི་དུས་སུ་ང་ངའི་བཞོན་རྒྱ་ཕྱི་ལེ་བཟི་ཟེར་བར་བཞོན་ཏེ་ཤ་མོ་བརྩོན་པར་འགྲོ་ཡི་ཡོད། རྩེས་སུ་ངས་རྒའི་འདུལ་སྨྲོང་དགུས་མ་དང་། རྒ་ཆུགས། རྒ་མཆོང་བཅས་ཀྱི་ཚོད་ལྟའི་འགྲན་བསྟུར་ཕེ་བའི་རིམ་པ་གསུམ་ཅན་གྱི་ "དགོང་མོའི་རྒ་ཙེད་འགྲན་བསྟུར་" ལ་ཞུགས་པ་ཡིན། གཞོན་ནུའི་སྐབས་སུ་ང་རང་རྒའི་འདུལ་སྨྲོང་གི་ཆ་ཤས་དེར་དགའ་པོ་མེད། ང་དེར་སུན་སྦྱང་སྐྱེས་བྱུང་། དཀྱིན་ཡུལ་དུ་དེའི་སྐབས་སུ་རྒའི་འདུལ་སྨྲོང་གི་ཐད་ལ་དོ་སྦྱང་ཅ་ཅང་ཆུང་ཆུང་ཡིན་ཙང་། ང་རང་མཐོང་ཆུ་ཆུང་བ་མ་ཟད་དགའ་ཞེན་ཡང་དེ་ཙམ་མེད།

ཕྱི་ནན་ཏན་དུ་ཐོག་མའི་ལོ་གཉིས་སོང་བའི་རྩེས་སུ་ངས་ངའི་རྒ་དེ་བཙོངས་པ་ཡིན། ཁིར་ཕྱི་ལོ་ཏི་ལ་ཡོད་དུས་ང་རྒ་ལ་ཙ་བ་ནས་བཞོན་མེད། དོན་དངོས་སུ་རིན་པོ་ཆེ་ང་གཉིས་ཁ་ལོ་ར་ཏོར་མ་སྨོར་བར་དུ་ང་རྒ་ལ་ཡང་སྐྱར་བཞོན་མེད། ཐག་ཕྱི་བྱིས་པ་ཡིན་དུས་ང་ས་གནས་ཀྱི་རྒ་ར་ཞིག་ཏུ་སྐབས་རེ་ཙུ་ཚོད་གཅིག་ཙམ་རིང་རྒ་བཞོན་པར་འགྲོ་ཆྱོང་། ངས་ང་རང་ལ་རྒ་ཞིག་ཁོས་ན་འགྲིག་མིན་གྱི་སྐོར་ལ་རིན་པོ་ཆེར་བཀའ་འདྲི་ཞུས་པ་ཡིན། དེ་དུས་ཁོང་གིས་བསམ་ཚུལ་དེ་ཡག་པོ་ཞིག་ཡིན་གྱི་མ་རེད་དྲན་གྱི་འདུག་ཅེས་གསུངས་བྱུང་། དེ་ལྟར་བྱས་ན་མི་གཞན་གྱིས་ང་ཚོ་དོན་ངོ་མར་འགྱོར་ལྟན་མིན་

ཡང་འབྱོར་ལྡན་ལྟ་བུར་མཐོང་བ་དང་། དཏལ་ལ་བག་མེད་ལོངས་སྤྱོད་བྱེད་ཀྱི་འདུག་བསམས་སྲིད། ཁོང་ལ་གལ་ཏེ་མི་ཚེས་ང་ཚེས་འབྱོར་ལྡན་སྐུ་ཏྲ་འདྲ་བའི་མི་ཚེ་སྐྱེལ་ཀྱིན་འདུག་བསམས་ན། མི་ཚེས་ཁོང་ཚོས་ཀྱི་སློབ་དཔོན་ཞིག་ཡིན་པར་ངོས་ལེན་མི་བྱེད་པའི་ཞེད་སྣང་འདུག ཁོང་གིས་ང་ལ་ངང་སྒྲུག་ཕྱོས་གསུངས་བྱུང་། ངས་གནས་སྐབས་རིང་ལ་རྒྱ་ཉེ་རྒྱའི་བསམ་ཚུལ་དེ་དོར་ནས་ཡང་། མཚམས་རེ་མཚམས་རེ་ལ་ངས་རྒ་ལ་བཞོན་རྒྱ་སྒ་མཐུད་པ་ཡིན།

གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་གེ་ས་ངའི་སྦྱོམ་དུ་ཡོད་སྐབས་ངས་སྐབས་སྐབས་སུ་རྒ་ལ་བཞོན་པ་ཡིན། གེ་ས་རྒྱོས་ཏེ་ཟླ་བ་འགའ་ཤས་ལོན་སྐབས། རིན་པོ་ཆེས་ང་ལ་རྒ་ཞིག་ཉོས་ན་འགྲིག་གི་རེད་གསུངས་བྱུང་། དེའི་སྐབས་སུ་ངས་ཟློལ་ཅར་ཀྱི་བྱང་ཕྱོགས་སུ་ཡོད་པའི་ཉི་ཅིན་ཐ་ཆེ་ཞེས་པའི་རྒ་རའི་དགེ་ཁྲན། ཚོ་ས་ཁི་རི་ཡ་ནས་ཡིན་པའི་བུད་མེད། ཉི་བཟི་ལེ་ནི་ཅི་ནས་རྒ་ལ་བཞོན་རྒྱའི་སློབ་སྦྱོང་ལེན་རྒྱ་འགོ་བཙུགས་པ་ཡིན། ང་ཚོའི་ཁང་ཁྱིམ་ཟློལ་ཅར་ཏ་ཡི་ཚོ་ནས་རྒ་ར་དེ་བར་དུ་མོ་ཅའི་ནང་ལམ་ཐག་ཐུང་དུ་ཞིག་ལས་མེད། དེར་རྒ་རྒྱུད་གཙང་བའི་ཁོད་མ་ལོ་གཞོན་ཞིག་ཉོ་རྒྱ་འདུག་ལ། ཁོད་མ་དེ་དམིགས་བསལ་ངའི་ཟླ་ལ་འབབ་པོ་བྱུང་། མིང་ལ་ཐ་ལར་ཟེར་བའི་མདོག་དམར་སྐྱ་ཞིག་འདུག རིན་པོ་ཆེས་མོ་ལ་མི་ར་གཞིའམ་སྨིག་རྒྱ་མ་ཞེས་མིང་སྐྱར་དུ་བཏགས་གནང་སོང་།

ངས་སྨིག་རྒྱ་མ་ལ་བཞོན་ནས་མཚོང་བའི་འགྲན་བསྡུར་དང་རི་དྭགས་ཇོན་པའི་ཟློང་བརར་འགའ་ཤས་ལ་ཕྱིན་པ་ཡིན། ཟླ་བ་འགའ་ཤས་ཀྱི་རྗེས་སུ་ངའི་རྒ་ཙལ་དགེ་ཁན་ཀྱིས་ང་ལ་གྲོས་འགོ་ཞིག་བཏང་བྱུང་། མོ་ལ་རྒ་འདུལ་ཀྱི་ཟློང་བརར་གང་འཚམས་དང་། མཚོང་བའི་ཉམས་ཆོད་པོ་ཡོད་ཅིང་། ངའི་རྒ་ལས་ལོ་ན་ཕན་བུ་ཁན་པའི་རྒ་ཞིག་ཡོད་པ་དང་། མོས་རྒ་ལོ་ན་གཞོན་པ་ཞིག་དགོས་འདོད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པས། ང་ལ་རྒ་བཟེ་བྱེད་འདོད་ཡོད་དམ་ཞེས་དྲིས་བྱུང་། མོའི་རྒ་དེ་ས་ཅལ་ཟླ་རབ་དང་ཐོ་ར་ཟླ་རབ་ཟེར་བའི་ཁྱུད་གཉིས་འདྲེས་མའི་ཁྱུད་ཞིག་ཡིན་པ་དང་མིང་ལ་སྐུ་ཞབས་ཆེན

སི་ཟེར་གྱི་འདུག་ དས་རྒ་བཟླ་རྒྱག་རྒྱར་ཁས་ལེན་བྱས་པ་ཡིན། གང་ཡིན་ཟེར་ན་དེས་ དའི་རྒ་ཆལ་གྱི་སྨོན་སྨོན་ལ་ཕན་ཐོགས་པོ་ཡོང་གི་རེད་སྙམ་བྱུང་། ང་རང་ལས་མང་བ་ ཤེས་མཁན་གྱི་རྒ་ཞིག་ནས་དས་སྨོན་སྨོན་ལེན་ཐུབ་ཀྱི་རེད་དན་བྱུང་།

སྐུ་ཞབས་ཆིབ་སི་ནི་ཁ་མདོག་སྨུག་ནག་དང་མཐོ་ཚད་ལ་ལག་བཅུ་དྲུག་དང་ཞིན་ ཆི་གསུམ་ཅན་གྱི་རྒ་ཆེན་པོ་ཅ་ཅང་གཡུང་མ་ཞིག་རེད།[28] ཁོ་ནི་ཆོར་བ་སྐྱེན་པོ་དང་། གོ་ བརྡ་འཕྲོད་པོ། འདུལ་སྨོང་ལ་དཀའ་བ་ཞིག་རེད། དས་རྫ་རའི་ནང་དུ་དུས་ཚོད་མང་པོ་ བསྐྱལ་རྒྱ་འགོ་བཅུགས་པར་བརྒྱན་རིན་པོ་ཆེས་ང་ལ་ལྷམ་ཆིབ་སི་ཞེས་འཕོད་རྒྱ་འགོ་ འཛུགས་གནང་། ང་མཆོང་བའི་འགྲན་བསྟུར་འགའ་ཞིག་གི་ནང་དུ་ཆིབ་སི་བཞོན་ཏེ་ ཕྱི་ན་པས། མཆོང་བའི་དམའ་རིམ་འཛིན་གྱའི་ནང་དུ་ཡག་པོ་བྱས་སོང་། དེ་ནས་ངས་ ཁ་ལོ་ར་བཅོའི་བར་རིམ་གསུམ་ཅན་གྱི་རྒ་ཆལ་འགྲན་བསྟུར་ལ་ཞུགས་རྒྱ་ཐག་བཅད་པ་ ཡིན། རྒ་རྒྱུག་དང་རྒ་མཆོང་གཉིས་ལ་ངས་ཚང་རིམ་ཡག་པོ་ལོན་སོང་ཡང་རྒའི་འདུལ་ སྨོང་ལ་ཞན་པོ་བྱུང་།

རྒ་ཆལ་ཁྱོན་ཡོངས་ནས་ཡར་རྒྱས་གཏོང་རྒྱའི་ཆེད་དུ་མཆོང་སྨོང་མཚམས་བཅད་ ནས་རྒའི་འདུལ་སྨོང་གི་རྩོར་ལ་མང་ཙམ་སྨོང་བར་དོ་སྣང་ཕྱིད་རྒྱ་ཐག་བཅད་པ་ཡིན། དོན་དངོས་སུ་ངས་དེའི་དོན་དུ་ལོ་གཅིག་གཏོང་རྒྱར་ས་མཚམས་ཐག་བཅད། ལོ་དེའི་ལོ་ མཇུག་ཏུ་ངའི་རྒའི་འདུལ་སྨོང་གི་སྨོང་བརྡར་གྲས་ནས་གཙོ་པོ་དེ་མཆོང་བ་ལ་ཕྱིད་ རྒྱའི་འདོད་པ་བྱུང་། ངས་དེ་བཟི་ཁ་ནི་ཏིའི་ས་ནས་བདུན་རིར་ཕེངས་གསུམ་བྱས་དེ་ རྒའི་འདུལ་སྨོང་གི་སྨོན་སྨོང་རྒྱན་དུ་ལེན་རྒྱ་འགོ་བཅུགས་པ་ཡིན། མོ་ལ་རྒ་འདུལ་གྱི་ དམའ་རིམ་སྨོང་བརྡར་ཕོབ་ཡོད་པས་དགེ་ཁྲན་ཡག་པོ་ཞིག་རེད། ངས་རིན་པོ་ཆེ་དང་བྱ་ ཕྱུག་ཚོའི་མཁན་བུ་ཕྲེལ་འཚུབ་དང་། འཕྲུག་ཆ་ཆེ་བའི་མི་ཚེ་ནས་བར་གསེང་ཞིག་ཕོབ་ པ་ལྟ་བུར་རྒ་ར་འགྲོ་རྒྱའི་དུས་ཚོད་དེ་དཀའ་པོའི་ངང་ནས་སྐྱུག་གི་ཡོད།

28 རྒ་ཞིག་གི་མཐོ་ཚད་ནི་ལག་པ་གཅིག་ལ་ཞིན་ཅི་བཞི་རེ་བཚོས་དེ་ལག་པས་འཛལ་གྱི་ཡོད། ལག་བཅུ་དྲུག་གསུམ་གྱི་ རྒ་དེར་ཞིན་ཅི་ ༡༦ དེ་ ཧ་ ལ་བསྐྱུར། དེའི་སྟེང་ཞིན་ཅི་གསུམ་བསྡན་པས་ཞིན་ཅི་ ༦༧ རེད། ཚད་དེ་ནི་ས་ཐོག་ནས་ རྒའི་མཇིང་པའི་སོག་རུས་མཐོ་ཤོས་ཡོད་ས་བར་དུ་འཛལ་སྲོལ་ཡོད།

སྐབས་དེ་དུས་རྒྱན་དུ་རྟའི་འདུལ་སྦྱོང་གི་སྒོམ་སྟོན་གྱི་ཆེད་དུ་ཚར་ལེ་ཞི་ཀེ་ཀུན་ཐྲི་ཟེར་བའི་ཁང་སྐར་རི་བའི་རྩ་བ་ཞེག་ཁ་ལོ་ར་ཏོར་ཡོང་གི་ཡོད། ཁོང་ནི་ཁང་སྐར་རིའི་ "ཆེད་སྟ་གསུམ་གྱི་རྡུ་ཁག" (three-event team) གི་རྡུ་མི་བྱས་མྱོང་ཡོད། ངས་ཁོང་གི་འཛིན་གྲྭ་མང་པོ་འགྲིམ་པ་དང་། ཇེས་ས་ཏམའ་རིམ་རྟའི་འདུལ་སྦྱོང་གི་དུས་སྟོན་ཁག་ལ་ངའི་རྟ་དེ་སྟོན་རྒྱུ་འགོ་བཙུགས་པ་ཡིན། དུས་ཡུན་ཐུང་ཏུའི་ནང་ལ་ང་རང་རྟའི་འདུལ་སྦྱོང་གི་སྒྲུ་ཆལ་ལ་ཡིད་སེམས་དབང་མེད་དུ་ཤོར་བར་གྱུར་ཡོད་པ་ང་རང་ལ་ཤེས་རྟོགས་བྱུང་།

རྟའི་འདུལ་སྦྱོང་ (Dressage) ཞེས་པ་ཐུ་རན་སིའི་སྐད་དུ་སྦྱོང་བརར་ཞེས་པའི་དོན་རེད། སྔོལ་རྒྱན་སྒྲས་དག་གི་རྟ་ཆལ་གྱི་འབྱུང་ཁུངས་དེ་ལོ་སྟོང་ཕྲག་གཉིས་ལྷག་གི་སྔོན་ལ་རེད། ཕྱི་རིག་གི་དཔའ་བཀྲལ་ཚོས་དམག་ས་རྟའི་ཁ་ལོ་སྒྲུར་བའི་ཡོ་དང་ཁ་ལ་ཉན་ཡོ་ཡོང་བའི་ཆེད་དུ་རྟ་ལ་སྦྱོང་བརར་བྱས་ཡོད། རྟའི་འདུལ་སྦྱོང་ཐོག་ལ་ད་ལྟ་ལག་སོན་ཡོད་པའི་བསྟན་བཅོས་སྔ་ཕྱོས་དེ་ཕྱི་རིག་གི་དམག་སྒྲི་བཟེ་ནོ་ཚྭན་གྱིས་བྱིས་འདུག ཁོས་དམག་ས་རྟ་ཆལ་ཡར་རྒྱས་གཏོང་རྒྱུར་ད་ལྟ་ང་ཚོས་རྟའི་འདུལ་སྦྱོང་གི་ཐབས་ལམ་ཟེར་བ་དེ་བོད་སྦྱོད་བྱས་འདུག

དབྱིན་སྐད་དུ་ "རྟའི་འདུལ་སྦྱོང་" ལ་ཏྲག་ཏྲག་རན་པའི་ཐ་སྙད་ཚོག་འབྲུ་གཅིག་ཅན་ཞིག་ཡོད་པ་མ་རེད། རྟའི་འདུལ་སྦྱོང་ནི་རྟའི་རང་བཞིན་གྱི་གཡོ་འགུལ་དང་གོམ་འགྲོས་བཀོལ་སྦྱོད་ཀྱིས་དུས་ཡུན་རིང་པོའི་བར་ཆེད་མངགས་རྟ་ལ་སྦྱོང་བརར་སྦྲོད་པ་ཞིག་རེད། དེ་ནི་དུད་འགྲོ་རྣ་ལར་ཡོད་སྐབས་ཀྱི་མཇོས་ཤིང་མཉན་ཆ་ལྟན་པའི་རང་བཞིན་གྱི་གཡོ་འགུལ་ང་ཚོས་མཐོང་བ་དག་རང་སོར་གནས་པའི་ཐོག་ཏུ་རྟ་དེ་སྟོབས་ཤུགས་ཆེན་པོ་དང་། མཉན་ཆ་དོད་པོ། ཆལ་སྦྱོང་བྱང་ཆུབ་པ་ཡོང་བའི་ཆེད་དུ་རེད། རྟའི་འདུལ་སྦྱོང་ཞེས་པ་རྟ་དང་ཞོན་མཁན་གཉིས་ཟུང་དུ་སྒྲེལ་བ་ལ་ཟེར། དེ་ནི་གལ་ཏེ་སྦྱོང་བརར་དེ་ལམ་ལྟོང་ལྟན་པ་ཞིག་དགོས་ན། རྟ་དང་ཞོན་མཁན་གཉིས་ཀྱི་ཐོ་གཟུགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་མཉམ་འབྲེལ་བྱས་པ་ཅམ་མ་ཡིན་པར། ནང་གི་སེམས་ཀྱང་ངེས་པར་དུ་མཐུན་པ

ཞིག་དགོས། རྒ་དང་ཞོན་མ(བན་གྱི་དབར་ལ་ཕན་ཚུན་བརྟ་འཚོད་པོ་དང་བློ་མཐུན་པོའི་གནས་བབ་བསྐྱན་པ་དང་། དེ་གཉིས་གཅིག་ལ་གཅིག་བརྟེན་དགོས་པ་དེ་རྣའི་འདུལ་སྦྱོང་ལ་ཡིད་འཚོག་དགོས་པའི་ཆ་ཤས་ཤིག་རེད།

རོམ་གྱི་མི་ཚོར་རྒ་ཙལ་རིག་གནས་དེ་དེ་ཅམ་བོད་སྦྱོད་མེད་པ་དང་། ཐུན་ནག་གི་དུས་རབས་ཞེས་པའི་སྐབས་རྣའི་འདུལ་སྦྱོང་གི་སྒྲུ་ཙལ་དེ་ཇ་ལམ་ཆ་ཚང་པོར་བརླག་ཏུ་ཕྱིན་པ་རེད། གོ་གནས་ཅན་གྱི་དཔའ་བརྒྱལ་གྱིས་ཁྱོན་པའི་གོ་ཁྲབ་དེ་དག་ཇ་ཅང་ལྷོད་ཆེ་བས་མཉེན་ཙལ་དོད་པོའི་སྒོ་ནས་རྒ་ལ་ཁ་ལོ་བསྐྱར་རྒྱ་ནི་ཡོང་མི་སྲིད་པ་ཞིག་རེད། དུས་རབས་བར་མའི་དམག་ས་རྣམས་སུ་འཐབ་རར་དམག་མི་འཁྱེར་ཏེ་ཐང་ཀར་བ་ལྟར་གྱི་ནང་དུ་རྒྱུག་ཐུབ་པའི་རྒ་སྟོབས་ཆེན་དགོས་ཀྱི་ཡོད། གནས་སྐབས་འདི་དག་ལ་རྒྱའི་འདུལ་སྦྱོང་གི་ཞིབ་ཕྲའི་ཙལ་གྱི་བོད་སྦྱོད་མེད།

རིག་ཙལ་སྐྱར་དར་གྱི་དུས་སུ་དུས་རབས་བཅོ་ལྔ་ནས་འགོ་བཙུགས་ཏེ་རྒྱའི་འདུལ་སྦྱོང་སྐྱར་དུ་དར་བ་རེད། ཡོ་རོབ་ཏུ་སྲོལ་རྒྱུན་སྤྱས་གཙང་གི་རྒ་ཙལ་གྱི་སྒྲུ་ཙལ་རྒྱུན་འཛིན་ཆེད་རྒ་ཙལ་སློབ་གྲྭ་དང་པོ་དེ་ ༡༥༦༦ ལོར་ནི་ཕོལ་ཕི་བུ་སྒོ་ཕྱིས་ཡོད་པ་དེ་ཨེ་ཏ་ལི་ལ་གསར་རྩེད་བྱུང་བ་རེད། སྐུ་ཏྲག་མི་ཏྲག་ཚོས་རྒ་ཙལ་གྱི་སློབ་སྦྱོང་ལེན་པའི་ཆེད་དུ་གླིང་ཕྱན་གང་ས་ནས་ཡོང་གི་ཡོད་པ་དང་། ཕྱུར་པོར་ཐ་རན་ནི་ཡ། འཛིན་ཡུལ་བཅས་ལ་ཁྱབ་པ་རེད། དེ་ནི་ཡོ་རོབ་ནང་གི་སྐུ་ཏྲག་དུད་ཕྱིམ་དང་། ཁྲིམས་ར་ཆེ་ཁག་ལ་རྒྱའི་འདུལ་སྦྱོང་གི་དོ་ར་ཆུང་ངུ་རེ་ཁར་རྒྱ་དེ་དར་སྲོལ་ཅན་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ཡོད། ༡༥༧༥ ལོར་རིན་པོ་ཆེ་དང་ང་གཉིས་ཀྱིས་མཁན་བུ་ལྷད་སྐོར་བྱས་པའི་ལྷ་ཡ་ནར་རྒྱན་གཞི་བྱས་པའི་ཞི་ཝེན་ཡའི་རྒ་བཞོན་སྐོས་གྲྭ་དེ། རིག་ཙལ་སྐྱར་དར་སྐབས་སུ་བྱུང་པའི་སྲོལ་རྒྱུན་སྤྱས་གཙང་གི་རྒའི་འདུལ་སྦྱོང་གི་དབེ་མཚོན་གཙོ་བོ་རེད། དེ་ནི་ ༡༧༦༥ ལོར་ལྷ་ཡ་ནའི་ཁབ་ཞི་ཐྲར་གཡོ་ཐང་ལ་སྒྱར་ཏེ་རྒ་ཙལ་སྦྱོང་ས་འགའ་ཞིག་ཏུ་ཡོད་པའི་རྒའི་ཚུལ་དུ་བཟོས་པ་ཞིག་རེད། འོན་ཀྱང་དེང་ས་ཡང་བཀོལ་སྦྱོང་དུ་ཡོད་པའི་རྒའི་འདུལ་སྦྱོང་གི་སྐོས་གྲྭ་ཁྱིང་ཤོས་དེ་ཉིད་ནི་སྐོས་གྲྭ་དེ་ལས་ཀྱང་ལོ་ཉིས་བརྒྱ་ལྷག་གི་སྔ་

རོལ་དུ་བྱུང་ཡོད། བཙན་པོ་ཐྭར་ཏེ་ནགས་དང་པོའི་སྒས་ཚར་ཆ་ཏུག ཨག་སི་མི་ལན་ཀྱིས་དུས་རབས་བཅུ་དྲུག་པའི་ནང་དུ་སི་ཝེན་ཡའི་རྒྱ་ཕོ་སི་ཟི་རི་ཡར་དར་ཁྱབ་བཏང་བ་རེད། སི་ཝེན་ཡའི་རྒྱ་དང་པོའི་རིགས་དེ་ཅོག་སི་ལྷག་ནང་མིར་བག་མའི་ཚོང་སྐལ་ཀྱི་ཆ་ཤས་སུ་སྦྱང་པ་རེད། དེ་དག་ལི་ཕི་བཟའི་ས་གནས་ཀྱི་རྒྱ་དང་རིགས་འདྲེས་སུ་བཅུག་སྟེ་ལི་ཕི་བཟའི་རྒྱ་རིགས་ཁྱེ་ཐུག་པ་ཞིག་ཁྱབ་འཕེལ་བྱུང་བ་རེད། རིགས་འདི་ནས་བྱུང་བའི་རྒྱ་གཞིས་ཆུམས་ཁོ་ན་སི་ཝེན་ཡའི་རྒྱ་ཙལ་སློབ་གྲྭར་བོད་སྦྱོད་གཏོང་གི་ཡོད།

ངས་འགོ་འཛུགས་ཀྱི་སྦྱོང་བརྡར་ཁྱེད་པ་དང་ལྷན་དུ་རྒྱའི་འདུལ་སྦྱོང་གི་བྱུང་རབས་སློར་ལ་མང་དུ་ཤེས་པས། དེའི་ཐད་ལ་འཚོལ་སྟེགས་དང་སྦྱོང་བརྡར་ཆ་ཚང་བ་ཞིག་ཁྱེད་འདོད་པའི་ངང་ནས། ངས་རིག་གནས་བཟང་པོ་ཞིག་དང་འབྲེལ་བ་མཐུད་ཀྱི་ཡོད་པའི་ཚོར་སྣང་བྱུང་། ཐག་ཕྱིའི་གནས་སྟངས་ཤེས་པའི་སྟུག་བསྟལ་དང་མཉམ་དུ་ངའི་མི་ཚེ་དཀའ་ངལ་ཀྱི་ནང་དུ་ཡོད་པའི་སྐབས་ཤིག་ལ། གཏིང་ཟབ་ལ་མཐོར་འདེགས་ཁྱེད་པའི་རིག་གནས་ཤིག་ལ་འབྲེལ་བ་ཤུགས་ཆེར་བྱུང་བ་འདི་ཅང་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་བྱུང་།

གནས་སྐབས་འདི་འདྲ་ཞིག་ལ་ངས་རྒྱུད་བཟང་གི་རྒྱ་གཞིས་ཅིག་ཉོས་ཏེ་ངོ་ཚོས་དེའི་མིང་ལ་རྡོ་རྗེའི་གར་ (Vajra Dance) ཞེས་བཏགས། ཁོ་ནི་ཡུལ་ཀྱི་གར་མཁན་ (Native Dancer) ཞེས་བྱེད་ཆེ་བའི་རྒྱ་རྒྱུ་ཁྱེད་རྒྱའི་རྒྱུ་ནས་མཆེད་པ་རེད། རྡོ་རྗེའི་གར་ནི་ཁེ་ཚོང་ཚན་པ་ཞིག་གིས་དཏུལ་འཕོར་ཆེན་པོ་སྦྱང་དེ་ཉོས་ནས་རྒྱ་རྒྱུ་འབྱེན་བསྡུར་ཁྱེད་དུ་བཅུག་འདུ་ཀ་ཀུང། མཁྱོགས་རྩལ་ཆེན་པོ་མེད་པ་ཞིག་བྱུང་འདུ། དེ་རྗེས་ཁོའི་མདུན་ཀྱི་ཆང་པ་གཡོན་མའི་ཕུས་མོའི་ནུས་པ་ཆག་སྟེ་རྒྱ་རྒྱུ་འབྱེན་བསྡུར་ནས་ཆུས་ཡོལ་གཏོང་དགོས་བྱུང་འདུ། དེ་ནས་ཁ་ལི་ཐྲོན་ནི་ཡའི་ས་ནོ་མ་ཕྱོང་དུ་སྤོད་མཁན་ཀྱི་མི་ཞིག་ལ་གོང་ཁེ་པོ་བྱས་ཏེ་བཅོངས་འདུ། མི་དེས་རྒྱ་དེ་ལ་སྦྱོང་བརྡར་སྦྱོད་སྐབས་རྒྱ་དེས་རྒྱའི་འདུལ་སྦྱོང་གི་ཐད་ལ་མཉེན་ཚལ་ཡོད་རྒྱས་མངོན་འདུ། ངས་རྒྱའི་འདུལ་སྦྱོང་གི་འབྲེན་བསྡུར་ལ་འཚམས་པོ་ཡོང་རྒྱ་དང་། བཞོན་རྒྱ

ལེགས་པ་ཞིག་ཐོབ་ཀྱིར་དེ་ཁོས་པ་ཡིན། ངས་རྒྱ་དེ་ཁ་ལོ་ར་ཏོར་ཁྱིད་ཡོང་སྟེ་ཆར་ལེ་ས་ཡི་རྒྱ་རར་ཅི་བཟེ་དང་ལྷན་དུ་སྨྲོང་བརར་བྱེད་སྐབས། ཁོའི་སྟེང་ནས་རྒྱའི་འདུལ་སྨྲོང་གི་རྩལ་སྟྭ་མང་པོ་ཞིག་སྦྱངས་པ་ཡིན།

རིན་པོ་ཆེ་དང་ང་གཉིས་ཀྱིས་ཁེ་ཡ་ནར་ཡོད་པའི་ས་པེན་ཡའི་རྒྱ་རྩལ་སློབ་གྲྭར་ལྷ་སྐོར་བྱེད་སྐབས། ང་རང་ལ་སྨྲོང་བརར་དེར་ཤུགས་མང་ཙམ་རྒྱུག་དགོས་པའི་སྐུལ་མ་ཐོབ་བྱུང། སྐབས་དེར་ཆར་ལེ་ས་ཀི་ཏེ་ཞུན་ཐྲི་ཡིས་ང་རང་ལ་རྒྱའི་ཐང་བཞིན་ཀྱི་རྩལ་དང། ཚོར་བ་འདུག་བསམ་ཀྱི་འདུག་ཅེས་བརྗོད་བྱུང་ལ། ང་རང་གིས་ཀྱང་དེ་འད
་ཞིག་ཚོར་རྒྱ་འགོ་ཚུགས། ང་རང་རྒྱའི་འདུལ་སྨྲོང་རིག་པའི་ཐོག་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་འབད་པ་ཤུགས་ཆེར་བྱེད་མ་ཁན་ཞིག་ཏུ་ཀྱུར།

ཐག་ཕྱི་ཀ་ཆའི་ཚོས་གླིང་ལ་ཕྱིན་ཚར་བའི་རྗེས་སུ་ངས་ཆར་ལེ་ས་ཡི་མཁན་དུ་སློབ་སྨྲོང་བྱེད་རྒྱུར་དུས་ཚོད་རིང་དུ་གཏོང་ཞེ་ཐུབ་བལྟས། དེ་དུས་ཆར་ལེ་ས་བྱང་ཁ་ལི་ཐྲོར་ནི་ཡར་རིག་སྟོབས་ཆེ་ཐུང་ལྷན་པའི་ཐུ་གྱའི་སློབ་གྲྭ་ཞིག་ཏུ་རྒ་ཞོན་སྟོང་སློབ་བཞིན་ཡོད་པ་དང། ཁོས་ང་དེ་གར་ཡོང་ནས་ཁོ་རང་དང་མཁན་དུ་སྨྲོང་བརར་བྱས་ནི་འདྲི་གི་རེད་བརྗོད་བྱུང། སྐབས་དེ་དུས་ཁ་ལོ་ར་ཏོར་མཐུན་ཀྱིན་ཚད་བཀག་ཅན་ཞིག་ལས་མེད་སྟབས། ངའི་རྒ་ཚལ་སྨྲོང་བརར་དེར་ཡར་རྒྱས་ཚད་བཀག་ཅན་ཞིག་མ་གཏོགས་འགྲོ་ཐབས་མེད་པ་ཚོར་བྱུང། ང་ཅི་ཏེན་ཐྲ་ལི་རན་ཆི་ཞེས་པའི་རྒ་རའི་ནང་དུ་བདུན་རེར་ཐེངས་གསུམ་རེ་ཙམ་ཕྱིན་པ་དེས། རྒ་ཚལ་ཀྱི་སྨྲོང་བརར་མཐར་ཕྱིན་པ་ཞིག་ཡོང་ཐུབ་ཀྱི་མེད་སྐོར་རིན་པོ་ཆེ་དང་གྲོས་བསྟར་ཞུས་པ་ཡིན། རིན་པོ་ཆེས་ང་ལ་རྒྱས་སྐྱོར་ཤུགས་ཆེ་གནང་བྱུང། ཁོང་རང་འགྲུལ་བཞུད་མང་པོ་གནང་གི་ཡོད་ཙང་ང་ལའང་རང་གི་འདོད་པ་ལ་ཡོད་པའི་རིག་གནས་དེར་ཤུགས་རྒྱུག་དགོས་པའི་བསམ་ཤེས་གནང་གི་ཡོད། འདི་ལྟར་རང་ཉིད་ཡར་རྒྱས་གཏོང་བའི་ངའི་དགོས་མཁོ་ལ་ཁོང་གིས་རྒྱབ་སྐྱོར་གནང་བྱུང།

སྐབས་དེར་ཨ་རིའི་ནང་དུ་རྒྱའི་འདུལ་སྦྱོང་གི་ལག་ལེན་དང་དེར་ཡོད་སྟོན་བྱེད་རྒྱ་འགོ་ཚུགས་བཞིན་ཡོད་ཙང་། གནས་ཚད་ལྟར་བདེན་དགེ་ཁྲན་ལའང་ཕྱི་ཕྱིན་པ་ཡིན། ཐོག་མའི་ཚར་ངས་གེ་ས་མཁན་དུ་ཁྱིད་ནས་ཕྱིན་པ་ཡིན། འོན་ཀྱང་དེ་གར་ཁྱིས་པ་ལྟ་སྐྱོང་གི་འགྲོ་སྟངས་དེ་མགོ་རྟོག་པོ་ཡོད་ཙང་། བདུན་ཕྲག་འགའ་ཤས་ཀྱི་མཇུག་ལ་ངས་གེ་ས་ཁ་ལོ་ར་ཏོར་སློག་བཏང་བ་ཡིན། ང་ཚོས་ང་མེད་སྐབས་ཐོག་ལ་ཏར་དུ་ཁོ་ལ་ལྟ་སྐྱོང་བྱེད་མཁན་གྱི་བུ་ཕྲི་ཞིག་བགོད་སྒྲིག་བྱས་པ་ཡིན།

ཁ་ལི་ཚྭར་ནི་ཡ་ལ་ངས་བློ་སེམས་རྩེ་གཅིག་གིས་རྒ་རྩལ་སྦྱོང་བརར་བྱས་པ་དང་། དུས་ཚོད་དེ་ང་རང་ལ་སྐྱིད་པོ་ཞེ་ཏགས་ཐུང་། ངས་རྒ་ར་དེར་ཤེན་གང་བསྐྱལ་བ་དང་། ཚར་ལེ་སི་ཡིས་ང་ལ་སློབ་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་སྟབས། ངའི་རྒ་ཞོན་རྩལ་ལ་ཡར་རྒྱས་ཡག་པོ་ཐུང་།

རྒྱ་བ་གཤིས་ཀྱི་མཇུག་ཏུ་ང་རང་ཕྱིམ་དུ་ཕྱིར་ལོག་སྟེ་རྒ་ལ་བཞོན་རྒྱ་མྱ་མཐུད་པ་ཡིན། ༡༩༧༨ རྒྱ་བ་གཤིས་པའི་རྒྱ་མཇུག་ཏུ་རིན་པོ་ཆེ་ང་གཤིས་ཇོན་དང་ལེ་རེན་རོ་ཞར་གྱི་མཉམ་དུ་མེག་ས་ཁོ་ལ་གུང་གསེང་ལ་ཕྱིན་པ་ཡིན། ཇོན་ནི་ཁྱིམས་ཆོད་པ་ཞིག་དང་། བཤད་ཆུའི་འགན་འཛིན་ཡུན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་མི་ཞིག་རེད། ཕེངས་འདིར་ང་ཚོ་ཕྱི་ཕ་ཏ་ལ་ཏ་རའི་ལྷོ་ངོས་སུ་ཆུ་ཚོད་འགའ་ཤས་ཀྱི་ལམ་ཐག་ཏུ་ཡོད་པའི་ཕ་ཚོ་ལེ་ཕ་རོའི་མཚོ་མཐར་ཆགས་པའི་ཡིད་དུ་འོང་བའི་གྲོང་བརལ་ལ་ཕྱིན་པ་ཡིན། ས་གནས་དེར་ཨོག་ལ་ཏོ་མ་ནས་ཡིན་པའི་རིན་པོ་ཆེའི་སྒོག་མ་ལུ་ཕྲི་ས་དང་རོ་ཏར་རན་ཏོབ་གཤིས་ལ་བདག་པའི་སྒོ་སྐྱིད་ཁང་ཞིག་པས་མཐའ་བསྐོར་བའི་ལྷུམ་ར་ཞིག་དང་ཁང་ཆུང་གཞན་དག་འགའ་ཤས་འདུག ཁོང་གཤིས་ཀྱིས་རིན་པོ་ཆེ་ང་གཤིས་དང་། ནང་པའི་ཕྱི་ཆོགས་ཁྱོན་ཡོངས་ལ་གཏོང་ཞོད་ཀ་ཅང་ཆེན་པོ་གནང་ཡོད། དེའི་སྟོན་དུ་རོ་ཏར་ཀྱིས་ཆོས་ཆོགས་ལ་མཚམས་བསྟེན་སྒྲུབ་ལ་བེད་སྦྱོད་གཏོང་རྒྱར་ཁ་ལོ་ར་ཏོའི་ལྷོ་ཕྱོགས་སུ་ས་ཆ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཞལ་འདེབས་ཕྱལ་

བ་རེད། རིན་པོ་ཆེས་ས་ཆ་དེར་རོ་རྗེ་ཁྱུང་རྫོང་ཞེས་མིང་བཏགས། དེ་ནི་ཁོང་སྐུ་གཞོན་ནུའི་སྐབས་སུ་དུས་ཚོད་རིང་པོ་བཞུགས་ས། ཁོང་གི་བོད་ནང་གི་མ་དགོན་ཀྱི་མཚམས་ཁང་ཡོད་ས་འི་མིང་དེ་རེད།

རོ་ཏར་དང་ལྷ་ལྷི་ས་གཉིས་ཀྱིས་མེག་ས་ཁོར་ཡོད་པའི་ཁོང་ཚོའི་ཁང་པ་དེ་ཕྱིར་མང་པོར་ང་ཚོར་བེད་སྟོད་ཕྱོད་ཏུ་བཅུག་ཐུང། ང་ཚོའི་ཐོག་མའི་འགྲུལ་བཞུད་འདིའི་སྐབས་གུང་གསེང་གི་ཕོ་ཐུང། རིན་པོ་ཆེ་དགོང་ཚོགས་ལ་བཟའ་ཚས་ཉོ་བར་ཕ་ཏ་ཁུ་རོའི་ཐང་ཁྲོམ་ལ་ཕེབས་རྒྱུར་ཐུགས་མཉེས་པོ་ཡོད། ས་གནས་དེ་ར་ང་ནས་བཟོས་པའི་ཟང་ཀྱི་ལྷོར་མ་དང་ཕོར་པ་སྟེང་རྟེ་པ་དེ་འདྲར་གོང་ཚད་རྩོད་པ་བརྒྱབ་ནས་ཉོ་ས་འང་ཡོད། སྐབས་སྐབས་སུ་ང་ཚོ་བཞི་མདོར་ཡོད་པའི་མགྲོན་ཁང་དེར་དགོང་ཚོགས་བཟའ་བར་ཕྱིན། ཁོང་ཚོས་རིན་པོ་ཆེས་མཉེས་པོ་གནང་བའི་ཐང་ས་ཁ་ར་སི་ལ་ཞེས་པ་ཞིག་འཚོང་གི་འདུག ཨ་རིའི་གདོང་མའི་མི་ཁ་ར་སི་ལ་ཞེས་པ་ནས་ཐང་དེའི་མིང་དྲས་པར་སྒྲམ་ཞིང། དེ་ཚོའི་རྒྱལ་ས་དེ་ཕ་ཚི་ལི་ལ་རོའི་མཚོ་འགྲམ་དུ་ཆགས་ཡོད། ཟས་སྦྱོར་དེ་ ༡༩༦༠ ཙམ་ལ་ས་གནས་དེའི་མ་ཏྲན་ཆེན་མོ་བ་ཞིག་གིས་ཐོག་མར་སྦྱར་པ་འདུ། ལྷོ་ལྟེམ་དམར་རིལ་ཐང་ལ་ས་པན་ནག་པོ་བསྲེས་ཏེ་དུད་པའི་བྱོ་བ་ཞིག་སྟེར་ཀྱི་འདུག་པའི་ནང་ལ་ཐོར་ཐི་ལ་ཞེས་པའི་མ་ཚོས་ལོ་ཏོག་དུམ་བུ་ཏྲས་ནས་ཀྱག

ངས་ཁྱོང་གསེལ་ཏུ་ཏ་ལ་བཞོན་ཀྱུ་ཡོང་གི་རེད་སྒྲམ་ཏེ་ཕྱིམ་ནས་ཏ་སྒ་ཕྱེར་ཡོང་བ་ཡིན། ཇོན་རོ་ཕར་ཀྱིས་འགྲུལ་བཞུད་ལ་ཏ་སྒ་མཉམ་འཕྱེར་བྱེད་ཀྱུ་དེ་མིའི་ནུས་པ་ཆུང་ཐོས་དང། བཞད་གད་ཀྱི་གནས་ཤིག་རེད་བསམས་འདུ། འོན་ཀྱང་ཁང་པའི་ཉེ་འགྲམ་དུ་ཏ་ར་ཞིག་འདུ་པས། ང་ལ་ཅ་ལམ་ཉིན་ལྟར་ཏ་བཞོན་ཀྱུ་ཐོབ་བྱུང།

ང་ཚོ་མེག་ས་ཁོ་ནས་ཕྱིར་འཁོར་མཚམས། རིན་པོ་ཆེ་གསུང་ཚོས་དང་འགྲུལ་བཞུད་གནང་ཀྱུར་བྱེལ་སོང། མ་ཟད་དེའི་དཔྱིད་མཏུག་དེར་དེལ་མགོ་མཕྱེན་བཙེ་རིན་པོ་ཆེ་ཆིབས་སྒྲུར་གནང་གི་ཡོད་ཙང། རིན་པོ་ཆེར་དེའི་གླ་ཕྲིག་གནང་བ་ལའང་བྱེལ་བ་

ཤུགས་ཆེ་ཡོད། རིན་པོ་ཆེ་དང་མཉྱན་བཙེ་རིན་པོ་ཆེའི་དབར་ལ་དེ་སྟ་བོད་དང་རྟེས་སུ་རྒྱ་གར་དུ་བླ་སྦོས་ཀྱི་འཇེལ་བ་དམ་ཟབ་ཡོད།[29]

སྟོལ་ཥར་དུ་ཕྱིར་འཚོར་རྟེས་རྒ་ཞོན་སྦྱོང་བརར་ཐད་ལ་ང་རང་བློ་ཁ་ཚོམ་པོ་མ་བྱུང་། ངའི་མི་ཆེའི་དུས་ཡུན་འདིའི་རིང་ལ་ང་རང་ཙ་མ་ཞིག་དང་། ཆུང་མ་ཞིག་ཡིན་པའི་ཐོག་ཏུ་རྒྱའི་འདུལ་སྦྱོང་ལ་དུས་ཆོད་བཏང་སྟེ་ང་རང་ཞོན་ཙལ་ཅན་ཞིག་ཆགས་འདོད་ཆེན་པོ་བྱུང་། ངས་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ང་རང་ལོ་གཅིག་གཉིས་ཀྱི་རིང་ཁ་ལི་ཐྲོར་ནི་ཡར་སྟོར་ཏེ་ཆར་ལེ་ས་ཡི་ས་ནས་རྒ་ཙལ་སྦྱོང་འདོད་འདུག ངས་གེ་ས་མ་ཉམ་དུ་འཁྱིད་ཆོག་པ་དང་། ཕྱིམ་དུ་སྟོད་ཡུན་རིང་པོ་བྱས་ནས་ཡང་ཡང་ཡོང་ན་ཆོག་ཅེས་ཞུས་པ་ཡིན། ཐོག་མར་རིན་པོ་ཆེ་ཕྱན་བྱ་ཏོན་འཐོར་བ་དང་། ང་རང་གིས་ཀྱང་བས་མས་པ་ནང་བཞིན་བས་མ་ཚུལ་དེ་ཡག་པོ་ཞིག་ཡིན་མིན་ཀྱི་ཐད་ལ་དབྱ་ཆོངས་པ་ལྟ་བུར་གནང་ས་ང་། དེ་དུས་ཕྱ་ཀུ་ཆུང་ཆུང་ཡོད་པའི་བུད་མེད་ཅིག་གིས་འདི་འདྲ་བྱེད་རྒྱ་དེ་རྒྱན་ས་ལ་ཅིག་ཐུས་ན་དེང་ས་ང་འདི་རིགས་ཐལ་ཆ་ཆེ་བར་མི་མངོན། འོན་ཀྱང་ངས་དེ་ལྟར་བྱེད་དགོས་པ་དེ་ཡང་དག་པ་རེད་བས་མས་བྱུང་། རིན་པོ་ཆེས་"ཁྱེད་རང་གིས་འདི་འདྲ་ཐུས་ན་ངའི་སྐྱེས་དམན་པོར་འགྱོ་གི་རེད།" ཅེས་གསུངས། དེའི་ལན་དུ་ངས་"འདི་ཁྱེད་རང་གི་སྐྱེས་དམན་བརླག་འགྱོ་རྒྱའི་ཏི་བ་ཞིག་མ་རེད། ང་རང་ལ་སྦྱོང་བརར་ཡག་པོ་དགོས་ཀྱི་འདུག དེང་ས་ང་ཁྱེད་རང་འགྲུལ་བཞུད་མང་པོ་གནང་གི་ཡོད་ཙང་། ང་འདི་གར་གཏན་དུ་སྟོད་དགོས་པ་མི་འདུག ང་ལ་རང་ཁེད་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་དེ་ཆ་ཚང་འདོད་བློ་ལེངས་པ་བསྒྲུབ་ཐུབ་པའི་གོ་སྐབས་ཤིག་ཡོད་ཀྱི་འདུག" ཅེས་ཞུས་པ་ཡིན།

---

29 དཔྱིན་སྐད་དུ་ His Holiness ཞེས་པའི་མཚན་མཐོང་འདི་དུས་རྒྱན་གོང་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་གྱི་ཆོས་བརྒྱུད་ཆེན་པོ་བཞིའི་དགེ་འདུན་འཕྲིད་ནམ་པར་གེང་སྦྱོང་གཏོང་གི་ཡོད། དེལ་མགོ་མཉྱན་བཙེ་རིན་པོ་ཆེ་ཆོས་བརྒྱུད་ཀྱི་དགེ་འདུན་འཕྲིད་མིན་ཡང་། རིན་པོ་ཆེས་ཁོང་ནི་ལུང་རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཆ་ཚང་བ་མངའ་བའི་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་ཙང་མཚན་མཐོང་དེའི་སྐོ་ནས་འགོད་དགོས་གནས་གནང་ཡོད། རྒྱ་མཚན་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་ངས་དེས་འདིའི་ནང་དུ་མཉྱན་བཙེ་རིན་པོ་ལ་མཚན་མཐོང་འདི་ཡང་ཡང་གེང་སྦྱོང་བྱས་ཡོད། འོན་ཀྱང་ཁོང་གི་སྐོབ་མ་འགའ་ཤས་ཀྱིས་འདི་ཏན་ཏན་ཡིན་པ་ཁས་ལེན་མདོག་ཁ་པོ་མ་རེད། དེ་ལྟར་ཡང་འདིས་ཁོང་གི་ཁྱད་པར་འཕགས་པའི་མཉྱན་ཡོན་ལ་བརྟེན་པའི་ང་རང་གི་ཚོར་འདུ་གསལ་བར་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ལ། དེ་བཞིན་རིན་པོ་ཆེས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བཀའ་གནང་ཡོད།

ངས་ཁོང་ལ་གལ་ཏེ་ངས་ཆེད་ལས་དེ་བརྒྱ་ཆ་བརྒྱ་ཐམ་པ་སྤྱོང་མ་ཐུབ་ན། ངས་མཚམས་འཛོག་བྱེད་ཀྱི་ཡིན། གལ་ཏེ་ངས་ཆེད་ལས་འདི་ཡང་དག་པ་དང་ཆ་ཚང་བ་ཞིག་བྱེད་མ་ཐུབ་པ་བྱུང་ན་ངས་བྱེད་ཀྱི་མིན། ཞེས་ཞུས་པ་ཡིན། ང་གཉིས་ཀྱིས་གནས་སྟངས་དེའི་སྐོར་ལ་གྲོས་བསྟར་གང་འཚམས་བྱས་པའི་ཟླས་ལུ་རིན་པོ་ཆེས་ "ཤྱིང་ཅེ་མ། གལ་ཏེ་ཁྱེད་རང་གིས་བྱེད་དགོས་པ་དེ་འདི་ཡིན་ན་འགྲིག་གི་རེད། བྱེད་རྒྱང་བྱོས།" ཞེས་གསུངས་བྱུང་། དུས་དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་ཁོང་གིས་རྒྱབ་སྐྱོར་ཆ་ཚང་གནང་བྱུང་།

དུས་ཡུན་ཐུང་ཏུ་ཞིག་གི་ནང་ལ། ངས་ཁ་ལི་ཐྲོར་ནི་ཡའི་ནང་གི་ལ་ཐྲེ་ཡེད་ཀྱི་ལོལ་ནད་ཁི་རིག་གི་འགྱམ་ཏུ་ཁང་པ་ཞིག་གླགས་ཏེ་གེ་ས་ང་གཉིས་དེར་སྒོར་པ་ཡིན། གེ་ས་ཅེ་འདབས་སུ་ཡོད་པའི་སྟོན་འགྱོའི་སྒོབ་གྲྭར་ཕྱིན་པ་དང་། ང་ལ་ཁང་པའི་ཅེ་འགྱམ་ཏུ་ངའི་རྩ་རོ་ཇེའི་གར་འཛོག་ས་ཞིག་ཐོབ་བྱུང་། ཆར་ལེ་ས་ཡིས་ང་ལ་རྩ་ཞོན་སྤྱོང་བརར་ཁྱེད་པར་བདུན་རེའི་ནང་ལ་ཚར་འགའ་ཤས་ཡོང་གི་ཡོད་པ་དང་། དེ་འགྲོས་ཀྱི་ཅེ་མ་ཆུམས་ལ་རྩ་དེ་དང་ལྷན་ཏུ་ང་རང་གིས་རང་སྤྱོང་ཁྱེད་ཐུབ་པ་བྱུང་།

ཡ་མཚན་པ་ཞིག་ལ། སྐབས་དེར་ང་ལ་རིན་པོ་ཆེ་དྲན་པོ་བྱུང་ཡང་། ཁ་ལི་ཐྲོར་ནི་ཡའི་ནང་ཏུ་རང་བདག་གི་ཁང་པ་ཡོད་པ་དང་། རང་ཉིད་ཀྱི་མི་ཚེ་རང་འདོད་བཞིན་བསྐྱལ་རྒྱ་ཡོད་པ་དེར་ང་རང་ཅུ་ཅང་གི་འདོད་ཐྲོ་ཁིངས་པའི་ཚོར་བ་བྱུང་། ཕྱོགས་གཅིག་ནས་བཤད་ན། ངའི་མི་ཚེར་འཁོར་བའི་ཐྲེན་ཚོགས་ཤིག་ཡར་བཏེགས་པ་ལྟ་བུར་ཚོར་བྱུང་། ང་ལ་བཟའ་ཚང་གི་ཀྱོག་ཏ་དང་། རིན་པོ་ཆེ་དང་ང་གཉིས་དབར་ཀྱི་འབྲེལ་བར་དཀར་ངལ་དེ་འཏ་མེད་ཀྱང་། ཐྲོལ་ཅར་ཏུ་མི་ཚེ་ལྷིང་འཇགས་ཐོག་ནས་བསྐྱལ་རྒྱ་དེ་ཅ་ལམ་ཡོང་མི་ས་ཁྱིད་པ་ཞིག་ཡིན་པའི་ཚོར་སྣང་བྱུང་། དེ་གར་འབྱུང་བཞིན་པའི་གནས་སྟངས་དེའི་ཁྲོད་ཏུ་ཁྱིམ་མི་ཞིག་གསོ་སྐྱོང་བྱེད་རྒྱ་དེ་ཆེས་ཁག་པོ་ཡིན་པ་དང་། ལྟག་པར་ཏུ་ཕྱི་མི་ཚོས་དཀའ་ངལ་དེ་དག་ལ་བསམ་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་མེད་པ་དེ་དེ་བས་ཀྱང་ཁག་པ་བྱུང་།

དུས་ཚོད་དེའི་སྐབས་སུ། སྟོལ་ཁར་དུ་རིན་པོ་ཆེ་ང་གཤིས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དང་། ཐོ་ཤེ་བའི་གྲོགས་པོ་འགའ་ཤས་ཡོད་པ་དེས་ང་རང་འཚོ་ཐུབ་པ་ཡོང་གི་ཡོད་ཀྱང་། དེ་ཁོ་ནས་འཐུས་པ་ཞིག་མ་རེད། ང་དང་ནང་པའི་སྒྲི་ཚོགས་ནང་གི་མི་ཚོའི་དབར་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དེར་ཟུར་གཞན་ཞིག་ཡོད། སྐབས་རེ་རིན་པོ་ཆེའི་སློབ་མ་འགས་ང་ལ་ཐུག་དོག་བྱས་པ་བྱུང་ཡོད། ང་ཁོང་དང་གཤེན་སྒྲིག་བྱས་ཡོད་པ་དང་། ཕྱོགས་གཅིག་ནས་ཁོང་གི་བཟའ་ཟླ་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་ཁོང་དང་ཞེ་ཡོས་དེ་ང་ཆགས་ཡོད། མི་ཚོས་ཆོས་ཞུ་རྒྱུར་སྐོམ་པ་ཚུ་འདོད་ལ་བུའི་རེ་བ་བཅངས་ཏེ་རིན་པོ་དང་བར་མ་ཆད་པར་མཇལ་བཅར་ཞུ་འདོད་ཡོད་པ་དེས། ངས་བར་ཆད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་འདུ་བོར་མངོན་གྱི་ཡོད། རིན་པོ་ཆེ་དང་མཁན་གྱི་ངའི་མི་ཚེ་ལ་ང་རང་འདོད་བློ་ཁེངས་པ་ཡོད་ཙང་། ངས་འདིའི་ཐད་ལ་ཆོག་ཤེས་བསྟེན་གྱི་ཡོད། དེས་ནི་ངས་བློ་ལྟོད་པའི་ངང་ནས་ང་རང་ལ་ཁྱིམ་མི་ཡོད་ཙང་གནས་ཚུལ་མང་པོ་ཞིག་སྟོང་མེད་དུ་གཏོང་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད། ཆིག་སྟོང་དགུ་བཅུ་བདུན་ཅུའི་འགོ་སྟོད་ནི་ཁོང་དང་མཁན་དུ་ངས་ནང་མི་དང་བུ་ཐུག་བསྐྱངས་པའི་དུས་རེད། དེ་དང་དུས་མཁན་དུ་རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་བླ་མ་ཞིག་ཡིན་པའི་ཆ་དང་། ངའི་ཁྱོ་ག་དང་བུ་ཐུག་ཚོའི་ཕ་ཡིན་པའི་ཆ་གཤིས་ཀྱི་དབར་ལ་འགལ་ཟླ་ཤུགས་ཆེ་རུ་འགྲོ་བཞིན་ཡོད། ཕྱག་ལྟེ་ང་ཚོའི་ནང་ནས་ཕྱིན་པའི་དུས་ནས་བཟུང་སྟེ་འདི་མངོན་གསལ་དོད་པོ་ཆགས་སོང་། ང་ལ་རིན་པོ་ཆེའི་ངོས་ནས་ནང་མིར་འགན་ཞུར་བའི་དུས་ཚོད་ཅིག་དགོས་ཀྱི་ཡོད་ཀྱང་། དེ་འདྲ་ཅི་ལམ་ཡོད་པ་མ་རེད། འདི་ནི་བཟོད་མི་བདེ་བ་ཞིག་རེད།

འོན་ཀྱང་སྐབས་དེར་ཕྱི་ལ་ཐོན་རྒྱའི་ཆེད་དུ་རྩ་ཙལ་སྟོང་བའི་ལས་ལ་ཞུགས་པ་དེ་འདྲ་མིན། ང་རང་རྩ་ལ་དགའ་པོ་ཡོད་པ་དང་། རྩའི་འདུལ་སྟོང་གི་སྒྲ་ཙལ་དེས་ངའི་ཡིད་དབང་འཕྲོག་སོང་། ཡིན་ནའང་ངས་རྩའི་འདུལ་སྟོང་ལ་སྒྲངས་པ་དེས་རང་ཉིད་ལ་མི་ཚེའི་གོ་ཡུལ་ཞིག་བསྐྱན་དུ་བཅུག་བྱུང་། དང་པོར་བཤད་ན་ང་གཤིས་ཀྱི་ཁྱིམ་གཞི་ཡུན་གནས་ཐུབ་རྒྱའི་ཐབས་ཤེས་གཅིག་ཡུ་དེ་ང་རང་གི་ཆེད་ལས་ལ་ཤུགས་རྒྱག་རྒྱུ་དེ་རེད། ཕྱོགས་གཅིག་ནས་ང་གཤིས་དབར་ལ་ཆ་རྐྱེན་བྱལ་བའི་བཙེ་བའི་རང་བཞིན་

དང་འབྲེལ་བ་དེ་ཡོད། ཕྱོགས་གཞན་ནས་རིན་པོ་ཆེ་ནི་ཁོང་གི་སྨོན་མ་ཚོ་ལ་ཕྲུགས་ཆེར་བདག་ཡོད། ཁོང་ནི་དམ་པའི་ཚོས་ལ་བདག་པ་རེད། དེའི་ཐད་ལ་དྲི་བ་ཞིག་ནམ་ཡང་ཡོད་པ་མ་རེད། ངས་དེ་ལ་ཞི་འགྲིག་བྱེད་དགོས་པར་ཆགས་སོང་།

ང་རང་ལ་རྒྱ་ཆུལ་སྟོང་འདོད་ཀྱི་འདུན་པ་ཕྲུགས་ཆེ་ཡོད་པའི་རང་བཞིན་ངོ་མ་དེ་རིན་པོ་ཆེས་མཁྱེན་རྟེས། ཁོང་གིས་ངའི་རང་དབང་དང་། རིག་གནས་དང་ལྷན་དུ་འཚར་ལོངས་བྱེད་དགོས་པ་དེར་རོགས་སྐྱོར་དང་སྐུལ་མ་གནང་བྱུང་། ཁོང་གིས་རྒྱལ་སྐྱོར་ཏ་ཅང་ཡག་པོ་གནང་པ་དང་། ངའི་མདུན་ལམ་གྱི་ཀུན་པས་ཁྱེམ་ནས་ཐག་རིང་དུ་གནས་དགོས་བྱུང་བ་དེbest། རིན་པོ་ཆེས་སྐྱར་དུ་མ་འགྲིག་མ་འཐུས་པའི་བཀའ་མོལ་ནས་ཡང་གསུངས་མ་སྒྲོང་། ཁོང་ལ་དེའི་ཐོག་ལ་ཐུགས་ཁལ་དང་ཞེང་སྐང་གང་ཡང་མེད་པ་འདུ་བོར་མངོན། ཁོང་གི་སྐུལ་མ་དེས་ངའི་མི་ཚེའི་དུས་ཡུན་དེའི་རིང་ལ་རང་དབང་དང་སྒོ་སྐང་གི་ཚོར་བ་ཞིག་སྟེར་བར་རམ་འདེགས་བྱས་བྱུང་། འོན་ཀྱང་ཁྲག་ཕྱེའི་སྐོར་ལ་ང་ལ་ས་ཞེམས་སྐུག་ཆེན་པོ་བྱུང་། ཁོ་ངའི་ཆེ་ལམ་དུ་ཡང་ཡང་ཆེས་བྱུང་། འོན་ཀྱང་ངས་རང་ཉིད་ཀྱི་མི་ཚེ་གོ་ཚོད་པ་བཟོ་ཕྱིར་ངས་མདུན་སྐྱོང་བྱེད་འགོ་བཙུགས་པ་ཡིན།

ང་ལ་ཚ་ཡེད་ལ་ཡོད་པའི་ཁྱེམ་དེར་སྒོར་ཏེ་ལྷོང་འཛགས་བྱུང་ཙམ་གྱི་སྐབས་དེར། མཁྱེན་བཙེ་རིན་པོ་ཆེ་སྦྱི་ཟླ་བཞི་པའི་ཟླ་མཚུག་དེར་མཚོ་ཁུག་ས་ཁུལ་དུ་བདུན་ཕྲག་གཉིས་ཀྱི་རིང་ལ་ཆིབས་སྐྱར་གནང་སོང་། ཁོང་ནེའུ་ཡོག་ལ་ཕེབས་གྱི་ས་ལི་ཐྲོར་ནི་ཡ་ཏུ་ཕེབས་རྟོས་ལྷོལ་ཅར་དུ་ཕེབས་འཚར་རེད། རིན་པོ་ཆེས་ང་ལ་ཁོང་གི་སྐོར་ལ་ལོ་ཆུས་ལོ་མང་རིང་གསུངས་མྱོང་བས། རིན་པོ་ཆེས་ཁོང་ལ་བཙི་བཀུར་ཆེ་ཤོས་གནང་གི་ཡོད་པ་ངས་ཤེས་ཀྱི་ཡོད། རིན་པོ་ཆེ་དང་མཁྱེན་བཙེ་རིན་པོ་ཆེའི་དབར་ལ་ཚོས་ཕྱོགས་དང་འབྲེལ་བའི་བཙེ་དུང་ཞིག་ཡོད་པ་ངས་བཙི་ཡི་ཡོད། ཁོང་གཉིས་མཉམ་དུ་ཡོད་སྐབས་ཕན་ཚུན་ཁ་ཅང་བློ་ཕག་ཉེ་པོ་ཡིན་པ་དེ་མངོན་ཕྱུག

ཁྱད་མཚར་བ་ཞིག་ལ་སྐུབས་མགོན་དེལ་མགོ་མཁྱེན་བཙེ་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཁོང་གི་སྐུ་བཅར་བ་ཆུམས་རིན་པོ་ཆེའི་སྟོན་དུ་ཐུར་ལི་ལིར་ཕེབས་སོང་། ཁོང་གིས་མཁྱེན་བཙེ་རིན་

པོ་ཆེ་ནེའུ་ཡོག་ལ་སྟེ་ལེན་གནང་གྱབ་སྟེ་ནང་མོལ་ཀྱི་དུས་ཚོད་བྱུང་འདུག ཇི་ཙམ་ཆེར་ཐུབ་ཁེ་ལེར་མ་ཡོང་སྟོན་ལ་ཀན་ཆའི་ཚོས་གླིང་དུ་གསུང་ཚོས་གནང་རྒྱའི་ཁས་ལེན་ཡོད། ཇི་ཙམ་ཆེས་མཁྱེན་བཙེ་ཇི་ཙམ་ཆེའི་ཆིབས་སྒྲུར་སྐབས་ཀྱི་སྟེ་ལེན་ཕེབས་བསུ་མི་གཞན་ལ་བྱེད་དུ་བཙུག་པ་དེ་ངས་བླབས་ཆེན་རེད་བསམ་གྱི་ཡོད། ཇི་ཙམ་ཆེས་རང་ཉིད་མ་སྒེབས་བར་ལ་ཁོང་གི་སྒོབ་མ་ཚོས་མཁྱེན་བཙེ་ཇི་ཙམ་ཆེར་སྟེ་ལེན་དང། བཞུགས་གནས་སོགས་བགོད་སྒྲིག་འཕྲུས་གཙང་ཞུ་ཕྲུས་ཀྱི་རེད་དགོངས་གནང་ཡོད། འདི་ནི་ཁོང་གིས་རང་གི་སྒོབ་མ་ཚོར་ཅི་ཙམ་གྱི་ཡིད་ཆེས་གནང་གི་ཡོད་པ་དང། ལོ་ཤུར་ཤས་ཤིག་གི་ནང་དུ་སྒོབ་མ་ཚོ་ཀ་པར་སྒེབས་ཡོད་པ་སྟོན་པའི་ཚད་འཛིལ་ཞིག་རེད།

༡༩༧༩ ལོར་ཀན་ཆ་པའི་ཆིབས་སྒྲུར་ཀྱི་རྟེས་སུ་ཇི་ཙམ་ཆེས་ཆིབས་སྒྲུར་དེའི་སྐབས་ཀྱི་བགོད་སྒྲིག་བྱེད་སྟངས་ཀྱི་ཁྱད་ཚོས་འགའ་ཞིག་རང་འཛིགས་ཤར་གནང་ཡོད། ཕྱོགས་གཅིག་ནས་ཀན་ཆ་པའི་ཆིབས་སྒྲུར་སྐབས་སུ་སྐུ་སྲུང་དང་ཁ་ལོ་པའི་ཞབས་ཞུ་བྱེད་མཁན་ཁོང་གི་སྒོབ་མ་ཆུམས་ལ་སྒྲིག་ལམ་འདིས་ཕན་ཐོགས་ཡོང་གི་ཡོད་པ་དང། ཕྱོགས་གཞན་ནས་ནང་པ་ས་ངར་རྒྱས་པའི་ཚོས་ཀྱི་ཆེ་བ་དང་ནུས་མཐུ་རྟོགས་པའི་སྒོ་ནས་དེར་འོས་ཤིང་འཚམས་པའི་གྱས་བཀུར་ཞུ་ཐུབ་པའི་སྒོར་ཁུང་གི་དཔུང་སྟེ་ཕོགས་ལྷན་ཞིག་ཀྱང་བསྐྱན་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པ་དགོངས་པར་འཁོར་ཡོད། རེན་པོ་ཆེས་ཚན་པ་འདི་ལ་ཐོག་མར་རྡོ་རྗེ་སྐུ་སྲུང་ཞེས་མིང་བཏགས་གནང། རྟེས་སུ་ཁོང་ཚོ་རྡོ་རྗེ་བཀའ་སྲུང་དུ་གྱུར་པ་རེད། དེ་ནི་ས་ངར་རྒྱས་ཀྱི་བཀའམ། དམ་པའི་ཚོས་སྲུང་སྐྱོབ་བྱེད་མཁན་ལ་གོ་བ་རེད། ཁོང་གིས་སྒོབ་མ་མང་པོར་ཐོག་ཏར་དུ་ཡོད་པའི་སྒྲིག་འཛུགས་གསར་པ་འདིའི་ནང་ལ་འགན་ཁུར་ལེན་དགོས་པའི་བཀའ་གནང། རྟོ་རྗེ་ཇོ་ཁང་གི་ས་ཁང་སྲུང་སྐྱོབ་དང་ལྷན་དུ་ཁོང་རང་དང། ནང་མི། དེ་བཞིན་གདན་ཁ་ཁྱས་པའི་བླ་མ་ཆུམས་ལ་སྲུང་སྐྱོབ་དང་ཞབས་ཞུའི་འགན་ཁོང་ཚོར་སྤྲད་གནང། ཐོག་ཏར་དུ་ཡོད་པའི་ང་ཚོའི་རྒྱལ་ཡོངས་ལས་ཁུངས་ཙ་མ་དེར་རྟོ་རྗེ་ཇོ་ཁང་ཞེས་མིང་འདོགས་གནང་མཛད། ཁོང་གིས་ཚོས་ཚོགས་གཞན་ཁག་ཏུ་ས་གནས་རྟོ་རྗེ་བཀའ་སྲུང་གི་ཚན་པ་འཛུགས་རྒྱའི་འགོ་ཡང་བཙུགས།

།པ་རྒྱལ་དབང་གཟུ་པའི་ཆིབས་སྒྲུར་ཀྱི་རྟེས་སུ། རིན་པོ་ཆེས་གསུང་ཚོས་ཀ་དུས་གནང་ཡང་། རོ་རྟེ་བཀའ་སྩང་གི་ཚོགས་མི་ཚོས་ཁོང་གི་སྐུ་སྩང་ཁྱད་ཀྱི་ཡོད། རིན་པོ་ཆེས་གསུང་ཚོས་གནང་སྐབས། ཁོང་ཚོས་གསུང་ཚོས་ར་བའི་ཕྱོགས་སྟ་ཚོགས་སུ་ལངས་ཏེ་བཅད་མཚམས་ཤིག་ཀྱང་བསྐྱན་ཀྱི་ཡོད། མི་འགའ་ཞིག་ལ་རོ་རྟེ་སྐུ་སྩང་ཚོ་འཛིགས་སྣང་ཅན་དུ་སྣང་གི་ཡོད། ཁོང་ཚོས་སྐུ་སྩང་འདི་དག་གིས་གོ་མཚོན་ཉར་བ་དང་། ཏུག་ཤུལ་ཀྱི་སྟོང་བརར་སྒད་ཡོད་པར་བསམ་ཀྱི་ཡོད། འོན་ཀྱང་དེ་འདྲ་ཙ་བ་ནས་ཡོད་པ་མ་རེད། དོན་དངོས་སུ་ཁོང་ཚོའི་ལས་འགན་ནི་ཞི་བའི་བསྐྱན་རྒྱ་དེ་རེད། དུས་ཚོད་ཕྱིན་པ་དང་མཉམ་དུ་འདི་ལའང་འཕེལ་རིམ་མང་དུ་བྱུང་ཡོད།

།༡༩མ་ལོར་དེལ་མགོ་མཁྱེན་བཙེ་རིན་པོ་ཆེའི་ཆིབས་སྒྲུར་སྐབས་སུ། རྒོ་རྟེ་བཀའ་སྩང་གི་ཚོགས་མི་ཚོས་མཁྱེན་བཙེ་རིན་པོ་ཆེ་དང་། ཁོང་གི་སྐུ་བཅར། རིན་པོ་ཆེ། ང་ཚོའི་ནང་མི་བཅས་ལ་ཞབས་ཕྱི་ཞུས་ཡོད། དེ་སྔ་།པ་རྒྱལ་དབང་གཟུ་པ་ལ་ཞུས་པ་ནང་བཞིན། ཆིབས་སྒྲུར་འདིའི་སྐབས་སྲའང་ཡང་སྐྱར་ཁོང་ཚོས་མོ་ཏ་བསྟར་སྒྲིག་གིས་ཕེབས་བསུ་ཞུས་པ་དང་། མཁྱེན་བཙེ་རིན་པོ་ཆེའི་བཞུགས་གནས་དང་རིན་པོ་ཆེའི་ཁྱིམ་ལ་སྐུ་སྩང་བྱས་ཡོད། ཐུར་ཁེ་ལི་དང་ས་ཁ་ར་ནི་ནི་ཁོའི་ཚོས་ཚོགས་སུ་མཁྱེན་བཙེ་རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་ཚོས་ནམ་ཡིན་ལ། རྒྱ་རྟེ་བཀའ་སྩང་ཚོས་ཁོང་གདན་ཞུ་ཕེབས་སྐྱེལ་དང་། ཐོ་འགྱམ་དུ་སྟེ་ལེན་ཁྱད་པ། དེ་བཞིན་གསུང་ཚོས་དང་ཚོ་ག་ཕྱག་ལེན་སྐབས་སུ་ལྷིང་འཛིགས་སྐྱན་ཐབས་བཅས་བྱས་ཡོད།

མཁྱེན་བཙེ་རིན་པོ་ཆེའི་ཆིབས་སྒྲུར་ལ་བཀོད་སྒྲིག་ཞུ་ཆེད་མའི་ཁོལ་ཅུད་དང་། རོམ་རི་ཆི་ཐེ་བའི་སློབ་མ་འགའ་ཤས་རིན་པོ་ཆེས་ལྷོན་འགྲོའི་སྟེ་ཁག་གི་ཚུལ་དུ་གཏོང་གནང་མཛད། སྐབས་འདིར་རིན་པོ་ཆེས་ལྷོལ་ཅར་དུ་ཡོད་པའི་བཙན་ཟླུཏུའི་ལས་ཁྱེད་ཆོས་ལ་རོམ་རི་ཆི་ །༡༩མ་ དབྱར་ཐོག་དེར་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱལ་ཚབ་ཀྱི་ཚུལ་དུ་དབང་བསྐུར་གནང་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཁྱབ་བསྒྲགས་གནང་པ་རེད། འདི་གསང་བ་ཞིག་ཡིན་པའི་ཁུལ་ཡིན་ཀྱང་། ཚོགས་པའི་ནང་དུ་གཏམ་ཡན་མཁྱོགས་པོར་སྐྱོད་ཀྱི་ཡོད། རོམ་རི་ཆི་

ཡིས་མ་འོངས་པར་རིན་པོ་ཆེའི་གདམས་ངག་རྒྱུད་འཛིན་གྱི་ཐོག་ལ་གལ་གནད་ཆེ་བའི་འགན་ཁུར་བྱེད་ཀྱི་ཡིན་པ་མི་མང་ཆེ་བས་ཤེས་ཀྱི་ཡོད།

མཁྱེན་བརྩེ་རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་ཚོས་གནང་སྲ། ཐུར་ལི་ལིའི་ཆུམ་ཆུ་ཏེ་ངའི་ཁང་པ་ནས་མོ་ཏའི་ནང་དུ་སྐར་མ་སུམ་ཅུ་ཙམ་ཞིག་འགྲོ་དགོས་ཀྱི་ཡོད། རིན་པོ་ཆེར་ཐུར་ལི་དང་། སན་ཐུ་རན་ས་ས་ཁོའི་ནང་དུ་གསུང་བཤད་དང་གསུང་ཚོས་གནང་བར་མང་པོ་འགྲོ་དགོས་སྟབས། ཆིབས་སྒྲུར་གྱི་དུས་ཡུན་ཆ་ཚང་ངའི་མཁན་དུ་བཞུགས་ཐུབ་རྒྱ་ཁག་པོ་བྱུང་། ཆུམ་ཆུ་ཏེའི་ཚོགས་མི་ཚོས་ཐུར་ལི་ལིའི་ཏེལ་ས་རु་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཁང་པ་ཡག་པོ་ཞིག་གྲུས་འདུག རིན་པོ་ཆེ་ང་གཉིས་ཀྱིས་སྐབས་རེ་དེར་བསྟད་པ་དང་། སྐབས་རེར་ལ་ཆྭ་ཡེད་དུ་ཡོད་པའི་ངའི་ཕྱིམ་ལ་བསྟད་པ་ཡིན།

བཀོད་སྒྲིག་བྱེད་རྒྱའི་ཚགས་གཅིག་ནི་ས་མ་དང་། ཀེ་བཟོ་ལ་ཐུར་ཁོ་བཟི་གཉིས་ཀྱི་ཁང་པ་དེ་མཁྱེན་བརྩེ་རིན་པོ་ཆེའི་བཞུགས་གནས་སུ་བསྒྲུར་རྒྱ་དེ་རེད། ཁོང་གཉིས་ཀྱིས་བཀའ་དྲིན་ཆེན་པོའི་སྒོ་ནས་རང་གི་ཁང་པ་དེ་དགོས་མཁོ་འདིའི་ཆེད་དུ་བེད་སྤྱོད་གཏོང་རྒྱར་གཡར་བ་རེད། དེ་སྔ་ཆ་རྒྱལ་དབང་ཀཱན་པའི་ཆིབས་སྒྲུར་སྐབས་སུ་བྱས་པ་ནང་བཞིན། ཡང་སྐྱར་ཁང་པའི་ཕྱོགས་པར་གོས་ཞེར་བཀག། ཞབས་བཀྲག་དང་གཟིམས་ཁྲིར་གོས་ཆེན་གཡོགས། མཚོད་གཤོམ་གསར་བཟོ་བྱས་ཏེ་བསྒྲིགས་པ་ས་སོགས་བྱས། ད་ཆ་མི་ཚོ་བོད་པའི་བློ་མ་ཞིག་གིས་ཁྱེ་བྱེད་པའི་འགྲོ་ལྟངས་འདི་ལ་གོ་མས་འདྲིས་ཆེ་རྒྱ་ཕྱིན་ཡོད་པ་དང་། བཀོད་སྒྲིག་ཁྱེ་རྒྱ་དེ་ལས་ཀ་ཇ་ཅང་མགོ་ཆོག་པོ་ཞིག་ཡིན་ཀྱང་། གང་འཚམས་ཡག་པོ་བྱུང་སོང་། མཁྱེན་བརྩེ་རིན་པོ་ཆེ་ཆིབས་སྒྲུར་གནང་གྲྭ་པའི་ཐུས་སུ། ད་ལྟ་སྒམ་པོ་ཚོས་ས་ཁྲི་ཀུན་ལ་ཁ་ཅིག་ཁ་ཅིག་ཀུན་ལ། ཞབ་ཏེ་པ་ཆ་ཚོས་ཐོན་ཕ་བའི་ཐོབ་མའི་ཚན་པ་ཞིག་གིས་ཐུར་ལི་ལི་ཏེལ་ས་ལ་ཡོད་པའི་མཁྱེན་བརྩེ་རིན་པོ་ཆེའི་གཟིམས་ཆུང་དུ་ཞབས་ཕྱི་ཞུས། ཞ་ནེ་པཆ་ཚོས་ཐོན་གྱིས་ ༡༩༧༩ ལོར་དགེ་ཚུལ་མའི་སྟོམ་པ་ཞུས་ཡོད་པ་དང་། སྐབས་འདི་ལ་ང་ཚོའི་ཁྲོད་དུ་ནུབ་ཕྱོགས་པ་སྟོམ་ལྡན་འགའ་ཞིག་ལས་མེད་པའི་ནང་ནས་གཅིག

རེད། ཁོང་ནི་ཞེ་ཏགས་སྣང་བ་རྒྱུད་པོ་དང་། དུས་རྒྱ་ཆུ་ཁང་པའི་ནང་ལས་ཀ་ཇི་འདྲ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་རོགས་པ་གནང་མཁན་ཞིག་ཡོད། འདི་ནི་ང་ལ་པཆ་ཕྱུག་པ་ཕེངས་དང་པོ་དེ་ཡིན་པ་ཏན།

ཆུར་ཁི་ལིར་ཡོད་པའི་ཆུམ་ཆུའི་ཚོས་ཚོགས་སྒའང་གྲ་གྱིག་མང་པོ་ཐུས་ཡོད། མི་ཚོ་ཏོན་འཛིར་དགོས་པ་ཞིག་ལ་མའི་ཁོལ་དང་ཐོམ་གཉིས་ཀྱིས་རིན་པོ་ཆེའི་ཆེད་དུ་གླས་པའི་ཁང་པ་དེ་ཡང་གྲ་རྒྱས་པོར་བརྒྱན་དགོས་པའི་བཀོད་པ་བཏང་འདུག

དེལ་མགོ་མཁྱེན་བརྩེ་རིན་པོ་ཆེའི་ཆེད་དུ་གྲ་གླིག་གྲ་རྒྱས་པོ་ཐྲེད་དགོས་པ་དེ་གནས་ཚུལ་གཅིག་རེད། འོན་ཀྱང་ངའི་ཁྱོ་གར་ཁང་པ་གྲ་རྒྱས་པོ་དེ་འདྲ་ཅིའི་ཕྱིར་དགོས་ས་མ། གོས་ཆེན་དགོས་པའི་བས་མ་ཚུལ་ས་ལ་ཀྱང་བཏོན་མེད། འོན་ཀྱང་མའི་ཁོལ་དང་ཐོམ་གཉིས་ཀྱིས་ཁང་པའི་ནང་གི་ཅ་དངོས་ཕན་བུ་བགོལ་ཟད་ཕྱིན་པ་དང་། གས་ཆགས་ཡོད་རིགས། འགོལ་གདན་མཐུག་ཙམ་ཡོད་པའི་རྒྱབ་བཀྲ། ཁལ་ཁྱིའི་ཁལ་ལེབས་དང་། ཐེའུ་ཁུང་གི་ཏ་ཡོལ་རྒྱ་གར་ནས་བཟོས་པ་ས་སོགས་ཚང་མ་འགྲིག་གི་མ་རེད་ཅེས་གསལ་པོར་བཤད་འདུག ནང་ཆས་གཡར་བའམ་གླས་པ། ཁང་མཁེལ་འབྱིད་བརྡུ། ཐང་ཀ་གཡར་ཏེ་ཐིག་ངོས་ས་ལ་བཅས་ཀྱི་ཐོ་ནས་ཤེས་ཡོན་ཅན་ཀྱི་གླལ་རིམ་བར་མའི་ནང་མི་དགྱུས་མ་ཞིག་གི་ལྷོད་ཁང་དེ་རིམ་པ་མི་འདྲ་བ་ཞིག་ཏུ་བསྒྱར་འདུག

རིན་པོ་ཆེར་གསོལ་ཚོགས་འབུལ་སྐྱངས་ལུགས་མཐུན་ལྟར་ཞུ་རྒྱ་ཡིན་སྐབས། རྒྱ་ནག་ནས་ཐོན་པའི་རིན་ཐང་ཆེ་བའི་དཀར་ཡོལ་རིགས། བཞེས་དཀར་དང་། བཞེས་ཐུར། ཤེལ་སྟོད་སོགས་བཀོད་གྲོགས་པའི་བས་མ་ཚུལ་ཡང་ཐུང་བས་དེ་ལྟར་སྲོལ་གཏོད། ང་ཁི་ངར་ཇི་ཞེས་པའི་ཆུམ་ཆུའི་ནང་གི་བུད་མེད་གཅིག་ལ་ཆང་ས་ཁི་སྐྱེས་སུ་ལེ་ནག་ས་ཀུགས་ཅན་གྱི་དཀར་ཡོལ་གྱི་གསོལ་ཆས་རང་འགྲིག་ཅིག་ཐོབ་ཡོད་པ་དེ་ཆ་ཚང་གཡར་རྒྱའི་ཁས་ལེན་བྱས་འདུག ཁེ་ཏོང་དང་རྒྱ་ནག་ཟས་རིགས་འདྲེན་ཅིང་བུ་རིན་གོང་ཚུང་བའི་ཤེལ་སྟོད་ཀྱི་རིགས་ཆུམས་ཁོ་སྐྱབ་བྱས། རིན་པོ་ཆེའི་གཟིམས་ཚུང་

དུ་ཞལ་ལག་ཞུ་རྒྱ་དང་། ཁང་པའི་ནང་གི་ལས་ཀ་གཞན་བྱེད་འདོད་ཡོད་མཁན་དང་ཐུབས་པ་ཚོས་མིང་ཐོ་འབྱལ་དགོས་པའི་སྒྲལ་མ་བྱས་འདུག

རིན་པོ་ཆེ་ང་གཉིས་ཀྱིས་སྟོལ་ཥར་དུ་ནམ་ཡང་འདི་ལྟར་བྱས་ཏེ་བསྡད་མེད་པ་ས་ས་ཅང་། རྒྱང་རིང་ནས་ལྟ་དུས་འདི་དག་ཚང་མས་ང་ལ་ཡ་མཚར་སྐྱེས་བྱུང་། ཟླ་བ་ལྷོན་མར་རིན་པོ་ཆེ་ནེའུ་ཡོག་ལ་མཉེན་བཙེ་རིན་པོ་སྟེ་ལེན་དང་། བགྱི་གྲེང་ཚོགས་འདུ་ཁག་ལ་མཉམ་ཞུགས་བྱེད་སྐབས་ས་ཚོད་ལྟ་འདི་དག་བྱས་པ་འདུ། སྐབས་དེར་རིན་པོ་ཆེ་མན་ཏ་ཐན་དུ་ཁང་པ་ཕྱིག་ཉམས་ཅན་ཞིག་ཏུ་བསྡད་པ་དང་། ཁང་པ་དེ་ནི་འདས་དུས་ས་ས་ཞིག་གི་དབུན་ཡུལ་དུ་ཡོད་པ་ལས་ཀྱང་རྒྱས་སྟོས་ཏ་ཅང་ཆེ་བ་འདུག རིན་པོ་ཆེ་ལམ་གཞན་པ་ཞིག་ཏུ་སྐྱོད་ཚེས་ས་མ། ཡང་ན་མདུན་མཚོང་གཞན་ཞིག་རྒྱག་ཚེས་ཡོད་པ་འདུ། སྤྱི་ལོ་ ༡༩༧༦ དབྱར་ཁ་ནས་བཟུང་མཏོག་ལྷུར་ཀྱིས་ང་ཚོའི་ཁང་པར་ "ཀ་ལྷ་པའི་ཞོ་བང་" ཞེས་མིང་དུ་བཏགས་པ་དེའི་གྲ་སྒྲིག་འགོ་འཛུགས་གནང་བར་མངོན།

མཉེན་བཙེ་རིན་པོ་ཆེའི་ཆིབས་སྐྱར་ཀྱི་དུས་ཚོད་དེ་ཉེ་བར་སྒྲིབས་པ་ན། ཁོང་གི་བཞུགས་གནས་དེ་དུས་ཐོག་ཏུ་གྲ་སྒྲིག་མི་ཡོང་བ་གསལ་པོར་ཀྱུ། ངས་ཁོང་གི་བཞུགས་གནས་དེའི་གྲ་སྒྲིག་ཆ་ཚང་མ་གྱུབ་ཀྱི་བར་ལ་ཉེན་ཤས་ལ་ངའི་ནང་དུ་བཞུགས་ནས་འཕྱས་རྒྱའི་དང་བླངས་ཞུས་པ་ཡིན། མཉེན་བཙེ་རིན་པོ་ཆེ་ཆིབས་སྐྱར་གནང་བའི་ཉིན་མོ་དེར། གེ་ས་ང་གཉིས་ཆུམ་ཆུ་ཏའི་ཚོགས་མི་ཚོ་དང་མཉམ་དུ་གནམ་ཐང་ལ་བཅར། ཕེབས་བསུ་ཞུ་མཁན་ཀྱི་ཁས་སུ་བཏོ་ཆུ་ཏའི་རྒྱ་ཚབ་གཞན་དང་མཉམ་དུ་ཐོམ་རི་ཆི་དང་། ཇི་ལྷིད་རོམ། ཐོམ་རི་ཆི་བཅས་ཐེ་བའི་ཆུམ་ཆུ་ནས་ས་མ་དང་ཅི་ཏ་ལ་གཉིས་སྒྲིབས་འདུག ས་ནན་ཁ་ནན་ས་ས་ཁོའི་གནམ་ཐང་དུ་མཉེན་བཙེ་རིན་པོ་ཆེ་གནམ་གྱུ་ལས་མར་བབས་པ་དང་ང་ཚོ་ཚང་མས་ཕེབས་བསུ་ཞུས་པ་ཡིན། མཉེན་བཙེ་རིན་པོ་ཆེ་ནི་རྒྱ་གཟུགས་རིང་ལ། གཟི་བརྗིད་ཆེ་བ། གཞན་སེམས་བརྩེ་ལ་བའི་སྦྱན་མངའ་བ། མཛུམ་མདངས་རྒྱས་པ་ཞིག་འདུག ཁོང་གིས་རིག་མ་བཞེས་ཡོད་པས་གླ་ཆས་ཀྱི་མདོག་ཡིན་པ་གང་ཞིག་ལ་རྒྱ་བོའི་ཆས་མཚོད་དེ་ཕེབས་འདུག ཁོང་གི་རྒྱ་ཟླ་འབྱུག་ཡུལ་དུ་བཞུགས་

ཏེ་སྐྱ་བཅར་ལ་མེད། ཁོང་གི་སྲས་མོ་འཆི་མེད་དབང་མོ་དང་། ཚ་བོ་རབ་འབྱམས་རིན་པོ་ཆེ། དེ་མིན་སྐྱ་བཅར་གཞན་བཅས་ཁོང་དང་ལྷན་དུ་འདུག ཁོང་ནི་མཇལ་བ་ཙམ་གྱིས་ཡིད་དབང་འཕྲོག་ཕ་ཞིག་འདུག ས্কু་ལས་འོད་འཚེར་བས་ཉེ་འཁོར་དུ་ཡོད་པའི་མི་ཆ་མས་རང་ཤུགས་ཀྱིས་ཞི་བར་འགོད། ང་ནི་ཁོང་ལ་མཇལ་མ་ཐག་ཏུ་དད་པའི་སྦྱ་ལོང་གཡོ་བར་བྱས།

ཐུར་ཁ་ཡིའི་ཏྲཱ་ཏ্ཏ্ཏ্

ཚོགས་མི་གཅིག་དང་ཁ་ལོ་པ་གཅིག་བཞག་ དཀ་ཅང་གྱབ་པ་བརྟེས་པའི་བླ་མ་ཆེན་པོ་ འདིའི་སྐུ་མདུན་དུ་ང་རང་དུས་ཚོད་ཁྱེ་ཐིམ་པོ་དང་སྤྱོ་བ་འཕེལ་བ་ཞིག་སྐྱེལ་ཆེད་དུ་ གཞན་དག་ཚང་མ་ཕྱིར་སློག་བྱས།

མཁྱེན་བརྩེ་རིན་པོ་ཆེ་ཆིབས་སྐྱར་གནང་བའི་ཉིན་ཕྱི་མ་དེར། ངས་ཁོང་རྣ་རར་ གདན་འདྲེན་ཞུས་པ་དང་། ཁོང་གིས་ངས་རྣ་བཞོན་པ་ལ་གཟིགས་ཏེ་ཚུ་ཚོད་འགའ་ཤས་ བཞུགས་གནང་སོང་། ཁོང་རྣ་ལ་དཀ་ཅང་ཐུགས་མཉེས་པོ་འདུག་པས་ཁོང་རང་སྤྱོ་བོ་བྱུང་ སོང་སྙམ། ཁོང་ཕྱིར་ཕོན་ཏེ་རྣ་རར་ཕེངས་མ་འགའ་ཤས་ལ་ཕེབས་གནང་སོང་། མཁྱེན་ བརྩེ་རིན་པོ་ཆེ་ནི་དོན་དམ་གྱི་སྐྱེས་ཆེན་དམ་པ་ཞིག་ཡིན་པ་རྟོགས་ཏེ། དེའི་སྐོར་ལ་ ངས་ད་ལྟ་བསམ་བློ་གཏོང་སྐབས། དེ་དུས་ངས་ག་འདྲ་བྱས་ཏེ་གནས་སྐབས་དེ་དམིགས་ བསལ་གྱི་དུས་སྐབས་ཤིག་ཏུ་མ་བཙུས་པ་དེར་ཁང་སངས་ཀྱི་འདུག

ཁོང་ངའི་ཕྱིམ་དུ་བཞུগས་སྐབས་ཀྱི་ཞོགས་པ་ཞིག་ལ། ང་ང་རང་གི་ཉལ་ཁང་ནས་ ཕྱིར་ཕོན་ཡོང་དུས། མཁྱེན་བརྩེ་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཁོང་གི་ཞབས་ཕྱི་གཉིས་ནི་ཉལ་ཁང་ གཉིས་ཀྱི་དབར་ལ་ཡོད་པའི་བར་ཁྱམས་དོགས་པོ་དེའི་ཐང་བ་ཟུ་སྐྱེལ་ཀུང་བཅས་ཏེ་བཞུগས་ གནང་འདུག ཁོང་གིས་ང་ལ་ཁོང་རང་དང་ཁ་སྟོད་དེར་སྟོད་ཅེས་ཕྱག་བརྡ་གནང་ ཐུང་། ངས་ཁོང་གི་འགྱམ་དེར་ས་ལ་བསྡད་པ་ཡིན། ཁོང་ཚ་གློག་ཚུང་དུ་ཞིག་གི་མདུན་ དུ་བཞུগས་འདུག ངས་ཚ་གློག་གི་ཕྱོགས་གཞན་དེར་བསྡད་པ་ཡིན། གང་འཚམས་ཤིག་ ནས་ཁོང་གིས་གསུང་སྐྱར་བརྒྱུད་དེ་ང་ལ་ "དགོངས་དག་ངས་ཁྱོད་ལ་གནས་ཚུལ་ཁག་ པོ་ཞིག་ཤོད་དགོས་ཐུག་སོང་།" ཞེས་གསུངས་བྱུང་། ངས་ "དེ་ག་རེ་ཡིན་ནམ།" ཞུས་པ་ ཡིན། ཁོང་གིས་ "ང་ལ་མངང་དགོང་ཆེ་ལམ་ཞིག་བྱུང་། ཁྱོད་རང་གི་བུ་ཀེ་ས་ར་དེ་ཞེ་ཆེན་ ཀོང་སྐྱལ་གྱི་ཡང་ས།ིད་རེད་འདུག" ཞེས་དང་། ཁོང་གིས་མྱ་མཐུད་དེ་ "འདིས་ཁྱེད་རང་ ཁག་པོ་བཟོ་ས།ིད་པ་ངས་ཤེས་ཀྱི་ཡོད། འོན་ཀྱང་འདི་ངའི་ཆེ་ལམ་རེད། ང་ཚོས་ཁོ་ལམ་ ས།ང་ཁྱི་འདོན་ཅིད་དགོས།" ཞེས་བཀའ་གནང་བྱུང་།

ང་གང་འཚམས་ཏོན་འཐོར་བྱུང་ཞེས་བརྗོད་འདོད་ཡོད། ཁོང་གིས་གེ་སར་ནི་ངའི་ཕྱོ་གའི་བློ་མ། ༡༩༥༠ ནང་བོད་དུ་བཙོན་འོག་ཏུ་སྐྱ་གཤེགས་པའི་ཞེ་ཆེན་གྱི་འཇམ་མགོན་ཀོང་སྦྱལ་གྱི་ཡང་སྲིད་རིད་གསུངས་གྱི་ཡོད། གང་ལྟར་ཡང་མཁྱེན་བརྩེ་རིན་པོ་ཆེའི་སྐྱ་མདུན་དུ་ཡོད་ཙང། ངས་ཁོང་གིས་གང་གསུང་གནང་གི་ཡོད་པ་དེ་ངོས་ལེན་དང་དང་དུ་ལེན་ཐུབ་པ་བྱུང། རིན་པོ་ཆེ་ནང་བཞེན། ཁོང་གང་དུ་བཞུগས་པ་དེར་ཕྱིད་བག་ལྟོད་པོ་ཡོང་བ་དང། ཁྱང་མཐའ་ཡང་སྐབས་ཤེག་གི་རིང་ལ། ཕྱིད་རང་གི་རྒྱུན་ལྟར་གྱི་གོམས་ལྟོད་དང། དོན་གང་ཞིག་ལ་རང་གི་ནམ་འགྱུར་ཅི་ལྟོན་བཅས་ཟུར་དུ་བཞག་ནས་ཁོང་གི་རྟེས་སུ་རང་ཤུགས་ཀྱིས་ཞུগས་འགྲོ་བ་ཞིག་ཡིན། དེ་འདྲ་ཡིན་ཙང། ངས་དང་ལེན་ཞུས་པ་དང། ང་ཚོས་བྱར་ཁི་ལི་ལ་ཁྲི་འདོན་གྱི་ཚོ་གཏི་ལྟར་གནང་རྒྱའི་འཚར་གཞིའི་སྐོར་ལ་བཀའ་མོལ་ཞུས་པ་ཡིན།

ངས་གང་མཁྱོགས་དེ་ནས་བཀའ་ཁྲོལ་ཞུས་ཏེ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་གནས་ཚུལ་འདིའི་སྐོར་ལ་ཞལ་པར་ཕྱལ་བ་ཡིན། ཁོང་གིས་ཀྱང་འདི་ནི་དངོས་ཡོད་གནས་སྟངས་ཤིག་ཡིན་པར་བརྗོས་གནང་སྟེ། ཏ་ཅང་དགའ་པོ་དང་སྨོ་བ་འཕེལ་པོ་བྱུང་ཡོད་པར་མངོན། ང་གཉིས་ཀྱིས་རིན་པོ་ཆེ་ཨ་རིའི་ཤར་ཕྱོགས་ནས་ཕྱིར་འཁོར་བྱུང་མ་ཐག་ཉིན་ཤས་ཀྱི་ནང་དུ་ཁྲི་འདོན་གྱི་ཚོ་གཏ་ཐུར་བྱེད་རྒྱའི་སྐོར་ལ་གྲོས་བསྟུར་བྱས་པ་ཡིན།

དེ་རྟེས་ངས་གེ་སར་ལའང་གནས་ཚུལ་འདི་ཤོད་དགོས་བྱུང་པ་ནི་སྨོས་ཅི་དགོས། ངས་གེ་སར་ལ་གང་བཤད་པ་དེ་ཁོ་ལ་གོ་རྟོགས་བྱུང་མིན་གང་ལྟར་ཡང། ཁོས་ཀྱང་བསམ་ཚུལ་དེ་ཡག་པོ་ཞིག་ཡིན་པར་བསམ་གྱི་ཡོད་པ་འདྲ་བོ་འདུག ཐུགས་དེར་ཁོ་ལོ་གསུམ་ལོན་ཙམ་རེད། དུས་ཡུན་གང་འཚམས་ཕྱིན་པའི་རྟེས་སུ་ཁོས་བྱིས་པའི་ཐུགས་སུ་བོད་ཀྱི་མི་ཚེའི་ཏན་ཤེས་མང་པོ་བྱུང་སྐོར་ང་ལ་བཤད་བྱུང། དེས་ན་ཁོས་རྒྱུན་དུ་གནས་ཚུལ་ཞིག་ཚོར་གྱི་ཡོད་པ་དང། ཕྱིར་ཏན་འདི་རིགས་ཅིའི་ཕྱིར་ཡོང་གི་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཚན་དེ་ཁོས་ཚོར་ཡོད་ཀྱི་རེད་སྙམ།

ཡ་མཚན་པ་ཞིག་ནི་མཁྱེན་བརྩེ་རིན་པོ་ཆེ་སྟོལ་ཁར་ལ་ཕེབས་པའི་གཟའ་མཏུག་དེ་གা་རང་ལ་རིན་པོ་ཆེར་ཐུར་ལི་ལི་བྱ་མང་ཚོགས་གསུང་བཤད་ཅིག་བགོད་སྒྲིག་བྱས་འདུག གསུང་བཤད་དེའི་འགོ་བརྗོད་དེ་ཟླ་བ་མང་པོའི་སྟོན་ནས་ "དབང་སྐྱུར་" ཞེས་གཏན་འབེབས་བྱས་འདུག འདི་ནི་མ་བསྒྲིགས་ལྷུན་གྱུབ་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་བསྒྲིགས་པ་ལྟ་བུར་བྱུང་འདུག་སྟམ།

གེ་ཕར་གྱི་ཁྲི་འདོན་གྱི་ཉི་མ་གཏན་འཁེལ་བ་དང་། དེའི་ཕྱི་ཉིན་དེར་མཁྱེན་བརྩེ་རིན་པོ་ཆེ་སྟོལ་ཁ་ལིར་བགོད་སྒྲིག་ཞུས་པའི་ཁོང་རང་གི་གཟིམས་ཤག་ཏུ་སྒོར་གནང་། ཁོང་གི་སྲས་མོ་འཆི་མེད་དང་ཚ་བོ་རབ་འབྱམས་རིན་པོ་ཆེ་ཡང་དེ་གར་སྒོར་གནང་པ་རེད། མཁྱེན་བརྩེ་རིན་པོ་ཆེས་ཆུམ་ཆུ་ཏེའི་ཚོགས་མི་དང་མང་ཚོགས་ལ་གསུང་ཆོས་ཁག་འགའ་ཤས་གནང་རྒྱའི་དུས་ཚོད་ལྟ་མོ་ནས་གཏན་འབེབས་ཟིན་ཡོད། གསུང་ཆོས་དེ་དག་གྱུབ་སྟེ་ཉིན་མ་འགའི་རྗེས་སུ་མཁྱེན་བརྩེ་རིན་པོ་ཆེས་གེ་ས་ར་ཞེ་ཆེན་གྱི་འཛམ་མགོན་ཀོང་སྤྱལ་གྱི་ཡང་ས་ཁྱིད་དུ་ཁྲི་འདོན་གནང་རྒྱའི་ཐུགས་ཐག་བཅད།

འོ་གཅིག་ཙམ་གྱི་སྟོན་དུ་ཆུམ་ཆུ་ཏེའི་ཚོས་ཚོགས། ཟླ་རི་མེ་ས་ཕོན་དང་འབྲ་བའི་ཐུར་ལི་ལིའི་ཐན་པོའི་མཐུན་ཚོགས་ཞིག་ལ་བདག་པའི་ཐུར་ལི་ལིའི་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་ནང་དུ་ཡོད་པའི་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ཁང་པའི་ཐོག་རྩེག་གཉིས་པ་དེར་སྒོར་པ་རེད། དོན་དངོས་སུ་ཁང་པ་དེ་ནི་ཁོང་ཚོའི་ལས་ཁུངས་ཨ་མ་དེ་རེད། ཁོང་ཚོས་རང་གི་བོད་སྒྱོད་ཀྱི་དོན་དུ་ཚོགས་ཁང་ཆེན་པོ་གཅིག་དང་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ཁང་མིག་གཅིག་གཉིས་ཤིག་དང་དུང་ཉར་ཡོད། འོན་ཀྱང་ཁོང་ཚོས་ང་ཚོར་མི་གྲངས་ ༡༥༠ ཙམ་ཤོང་བའི་ཚོགས་ཁང་ཆུང་བ་ཞིག་བོགས་མར་བཏང་བ་རེད། ཐུར་ལི་ལིའི་ཚོས་ཚོགས་དེ་ད་ལྟའང་ཁང་པ་དེའི་ནང་དུ་ཡོད།

མཁྱེན་བརྩེ་རིན་པོ་ཆེའི་ཆིབས་སྒྲུར་གྱི་སྐབས་དེར་ངས་རྒྱ་ཆུ་ལ་གྱི་སྒྲོང་བརྡར་དང་ནང་ཚོས་ཀྱི་འདུ་འཛོམས་གཉིས་ཀར་ཞུགས་པའི་འབད་བརྩོན་བྱས། ཉིན་ཞིག་ངས་ང་རང་ལ་ཉོ་འདོད་ཡོད་པའི་རྒྱ་ཞིག་ལ་བལྟ་བར་བྱང་ཕྱོགས་སུ་ཆུ་ཚོད་གཉིས་ལ་མོ་ཏར་འགྲོ་དགོས་ས་ཁན་ཐ་རོ་ས་ལ་ཕྱིན་པ་ཡིན། ཕྱི་ཕྱེ་དེར་གསུང་ཚོས་ཀྱི་ཐུས་ཚོད་ལ་

རྒྱམ་རྒྱུར་སྒྲིབས་དགོས་པས་མོ་ཏ་མཁྱོགས་པོར་བཏང་བ་ཡིན། ང་རང་རྒྱན་དུ་མོ་ཏ་
མཁྱོགས་པོར་གཏོང་དགོས་མཁན་ཞིག་རེད། ངས་ང་རང་གི་ཏ་ཏི་རམ་ཚར་ཏར་རྒྱགས་
ཅན་གྱི་ཐོང་འདྲེན་རྒྱངས་འཕོར་དེ་མ་མཐར་ཡང་ཆུ་ཚོད་གཅིག་གི་ནང་ལ་ལེ་བར་དགུ་
བཅུ་བཏང་ནས་འགྲོ་བཞིན་ཡོད། དེ་མ་ཐག་ཏུ་ངས་རྒྱབ་མཏོན་མེ་ལོང་ནང་ནས་གློག་
འོད་ཆེམ་ཆེམ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་མཐོང་བ་དང་། ཁེན་རྟོག་པས་ང་ལམ་ཐུར་དུ་འགོག་རྒྱ-
ཡིན་པ་ཤེས་བྱུང་། ང་ལ་དཏལ་གྱི་ཚད་པ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཕོག་རྒྱ་ཡིན་པ་དང་ལྷར་ཁེ་ཡིའི-
གསུང་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་ཟིན་རྒྱ་མེན་པ་དེར་ཞིང་ལྷང་བྱུང་། དེས་ནི་ངས་མོ་ཏའི་རྒྱ་བ་ཕར-
ཡོ་ཚུར་ཡོ་བྱེད་པའི་ཆེད་དུ་མོ་ཏ་སྒོག་ཐབས་བྱེད་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་ཀུང་པ་གཞན-
དེས་སྒྲུམ་གཏོང་ཀུང་ཐེབ་དེ་མནན་པ་ཡིན། དེ་ནས་ང་མར་བསྐྱར་ཏེ་སྒྲུམ་གཏོང་ཀུང-
ཐེབ་དེ་བཀོག་པ་ཡིན།

ཐོང་འདྲེན་རྒྱངས་འཕོར་དེའི་ནང་ཀུང་ཐེབ་སྒྲོམ་གཞི་ལ་སྒྱུར་བྱེད་ཀྱི་སྒྲོག་ཀུ-
གཞིས་འདུག ཕྲོན་མ་ཡང་དེ་ཐེངས་འགར་བཀོག་པ་ངས་ཤེས་ཀྱི་ཡོད། དེ་ནས་ངས-
མོ་ཏ་ཐུར་གཅིག་ཏུ་བཀག་ཕྱེ་ཀུང་ཐེབ་དེ་ལག་པ་གཅིག་ཏུ་བཟུང་ནས་བསྡད་པ་ཡིན།
ཁེན་རྟོག་པ་དེ་མོ་ཏའི་འགྱམ་ལ་སྒྲིབས་ཏུས་གདོང་ངམ་ནག་རེད་འདུག ངས་ཁོ་ལ་ཆམ-
ཤེས་འཐོར་བ་ལྟ་བུའི་ཚུལ་བསྟན་པ་ཡིན། ངས་ཁོ་ལ་སྒྲུམ་གཏོང་ཀུང་ཐེབ་དེ་འགག-
བསྡད་ཡོད་ཅང་། མོ་ཏ་འགོག་ཐབས་སུ་ཀུང་མཐེབ་དེ་བཀོག་ནི་མ་གཏོགས་ཁེགས་ཀྱི-
མི་འདུག་ལབ་པ་ཡིན། ངས་ཁོ་ལ་ "དེ་རིང་ང་ཤི་རྒྱ་རེད་བསམས་བྱུང་། དེ་རིང་ང་ཤི-
རྒྱ་རེད་བསམས་བྱུང་།" ཞེས་ལབ་ལབ་པར་བསྡད་པ་ཡིན། ངས་མོ་ཏའི་ཁ་ལོ་སྐྱུར་བྱེད-
འཕོར་ལོའི་ཐོག་ཏུ་མགོ་པོ་བཞག་སྟེ་བསྡད། ཁེན་རྟོག་པ་དེས་ས་མས་འཚབ་བྱས་ཏེ་ང་ལ-
ངས་ཡིད་ཆེས་དཀའ་བའི་ཡག་པོ་བྱས་བྱུང་། ཁོས་ "ས་མས་ལྟོད་ལྟོད་བྱོས་དང་། ཚང་མ-
འགྲིག་འགྲོ་ཡི་རེད། ས་མས་ཁ་ལ་མ་གནང་། ངས་ཕྱིད་རང་ལ་རོགས་པ་བྱེད་ཆོག" ཅེས-
ཟེར་གྱི་འདུག དེ་ནས་ཁོས་ངས་མོ་ཏ་གཏོང་ཐུབ་ས་རེད་བསམ་གྱི་འདུག་གམ་ཞེས་ཏྲིས-
བྱུང་། ངས་ཁོ་ལ་འགྲིག་འགྲོ་ཡི་རེད་བསམ་གྱི་འདུག་བརྗོད་པ་ཡིན། ང་ལ་སྒྲུམ་གཏོང-

ཁང་ཕེབ་དེ་སྐྱར་སྤྱོར་བྱེད་རྒྱུ་ཇི་འདྲའི་ལས་སྒྲ་པོ་ཡོད་པ་དེ་ཁོ་ལ་མཐོང་དུ་འདུག་འདོད་མ་བྱུང་། བྱས་ཙང་ང་གཉིས་ཀྱིས་སྟུམ་གཏོང་ཁང་ཕེབ་ཀྱི་སྟེ་མོར་ཡོད་པའི་ལྷུགས་འཛིར་ཆུང་དུ་དེ་མནན་ཏེ་ལྷང་བས་འཛིན་བྱེད་ཐབས་བྱས་པས་འགྲིག་པ་བྱུང་སོང་། ཁོས་"ངས་ཁྱེད་རང་ལ་ཉེ་འཁྲིས་ཐུ་ཡོད་པའི་མོ་ཏ་བཟོ་བཅོས་ཁང་ཞིག་བར་དུ་ལམ་སྟེ་འཁྲིད་ཆོག ངེར་ཁོང་ཚོས་ཁྱེད་རང་ལ་རོགས་པ་བྱེད་ཀྱི་རེད།" ཅེས་ཟེར། ང་གཉིས་མོ་ཏ་བཟོ་བཅོས་ཁང་དེར་སྒྲིས་པ་དང་ངས་ཁོ་མ་ཕྱིན་བར་དུ་བསྒུགས་པ་ཡིན། དེ་རྗེས་ངས་སྟུམ་འགྲོའི་ཀུང་མཐེབ་དེ་སྐྱར་དུ་བསྐོན་ཏེ་མོ་ཏ་བཏང་ནས་ཕྱིན་པ་ཡིན། ང་འདུ་འཛོམས་འགོ་འཛུགས་ཀྱི་ཐོག་ལ་དུས་ཚོད་ཏགས་ཏགས་འཕྱོར་སོང་།

གེ་སར་ཀྱི་ཁྲི་འདོན་མཛད་སྒོའི་ཀ་སྒྲིག་གི་ཆེད་དུ་ཆུ་ཆ་ཆུ་ཏུའི་ནང་གི་བུད་མེད་འགའ་ཞིག་ལ་འཚེམ་བཟོའི་ཉམས་ཚོར་ཡོད་ཙང། ཁོང་ཚོས་ཁོའི་ཆེད་དུ་བོད་པའི་གླ་ཆས་ཆུང་ཆུང་ཞིག་བཟོས་པ་རེད། མཛད་སྒོའི་ཆེད་དུ་ཤེང་ལས་གྱུས་པའི་བཞུགས་ཁྲི་ཆུང་དུ་སྲིན་བལ་ཀྱི་འཚོལ་གཏན་སྟེང་དང་གོས་ཆེན་ཀྱིས་བརྒྱན་པ་ཞིག་བྱེལ་ལ་ལྷས་ཀྱིས་བཟོས་པ་རེད།

མཛད་སྒོའི་ཆེད་དུ་གེ་སར་ཀྱི་མགོ་སྐྱ་ཐུང་དུར་བཞར་དགོས་བྱུང་། རིན་པོ་ཆེས་ང་ལ་གེ་སར་མགོ་རིལ་བཟོ་དགོས་ཀྱི་མ་རེད་གསུངས་བྱུང་། འོན་ཀྱང་ངས་ཁོའི་སྐྱ་བཞར་སྐྲབས་ཡག་པོ་མ་བྱུང་བས་མཐའ་མ་དེར་མགོ་རིལ་བཟོ་དགོས་བྱུང་། མཛད་སྒོ་ཚར་བའི་རྗེས་སུ་ཁོ་སྟོན་འགྲོའི་སྒོས་གྱར་ཕྱིར་ལོག་བྱེད་དུས་ཕྱུ་ཀུ་འགའ་ཤས་ཀྱིས་ཁོ་པའི་མགོ་རིལ་ཀྱི་གནས་བབ་དེར་འཕྱ་སྒོད་བྱས་འདུ་ཀྱང། ཁོས་དོ་སྣང་དེ་ཙམ་བྱས་མི་འདུ

ངས་ཐག་ལྟེ་ལ་བྱུང་བའི་ཉམས་ཚོར་ལ་གཞི་བཅོལ་ཏེ་གེ་སར་ལའང་བར་ཚད་འཛིགས་སུ་རུང་བ་དེ་འདྲ་མི་ཡོང་ངམ་སྟམ་པའི་ས་མས་ངལ་བྱས་ཡོད་སྲིད། འོན་ཀྱང་ངས་ཐག་ལྟེའི་དཀའ་ངལ་ཀྱི་འབྱུང་ཁུངས་དེ་སྤྱལ་སྐྱའི་ནོ་ཚ་དེ་ཡིན་པའི་ཡིད་ཆེས་བྱས་མེད། གེ་སར་ནི་ཀ་ར་བྱུང་ཡང་བཟོད་བསྒྲན་ཐུབ་པའི་སྐྱེས་བུ་ནུས་སྟོབས་ཅན་ཞིག

ཡིན་པ་ངས་ཤེས་ཀྱི་ཡོད། ང་དང་རིན་པོ་ཆེ་གཉིས་ཀས་ཁོ་འགྲིག་འགྲོ་ཡི་རེད་བས་མས་བྱུང། རིན་པོ་ཆེ་གྲོང་ཁྱེར་དུ་ཕེབས་སྐབས། ལ་ཐ་ཡིད་དུ་ཡོད་པའི་ང་ཚོའི་ཁང་པར་ང་ཚོ་དང་མཉམ་དུ་མཚན་འགའ་ཤས་བཞུགས་གནང་སྟེ། མཁྱེན་བརྩེ་རིན་པོ་ཆེས་ང་གཉིས་ཀྱི་བྱ་གཉིས་པ་དེ་སྤྱལ་སྐྱར་ངོས་འཛིན་གནང་པའི་གནས་བབ་དེར་ང་ཚོ་ཚང་མ་གོམས་འདྲིས་ཡོང་ཐབས་གནང་པ་རེད། རིན་པོ་ཆེ་དེ་གར་ཡོད་སྐབས་ཁོང་རྒར་ཕེབས་ཏེ་ཚར་ལེ་ས་ཀི་ཁན་ཁྱི་དང་ཕེངས་དང་པོར་ཐུག་འཕྲད་གནང། ས་ཞིག་གི་དོན་དུ་ང་ཁ་ལི་ཚྭོར་ནི་ཡར་གནས་སྒོར་ཏྲས་པའི་མི་དེ་རིན་པོ་ཆེར་ཐུག་འདོད་བྱུང་ཡོད། ཚར་ལེ་ས་རིན་པོ་ཆེར་ཇ་ཅང་ཡིད་ཤོར་ཏེ་གོ་སྐབས་དང་པོ་ཐོབ་པ་དང་ཐུར་ཁི་ལིར་རིན་པོ་ཆེ་མཇལ་འདོད་ཏྲས་ཡོད།

ཁྱི་འདོན་གྱི་ཉིན་མོ་དེར་གེ་སར་དང་ང་གཉིས་ཇོ་ཇེ་བཀའ་སྩང་ཚོས་ཐུར་ཁི་ལིར་རྒྱན་གཞི་ཏྲས་པའི་ཏྲས་ཏྲུར་མོ་ཀའི་ནང་འཁྱིད་བྱུང། ངེས་པར་བཙོ་དགོས་པ་ཞིག་ལ། ཁོས་བཙུན་ཚུང་གི་གླ་ཆས་དེ་ཀྱོན་ཡོད་ཙང་ཡིད་དུ་འོང་བ་ཞིག་ཏུ་མཐོང་བྱུང། ཁོ་དུས་ཡུན་ཆ་ཚང་འཕྲུམ་མདངས་ཀྱིས་བསྡད་སོང། ང་ཚོ་དེར་འགྲོར་སྐབས། མཁྱེན་བརྩེ་རིན་པོ་ཆེས་གླ་ཕྱིག་གནང་བཞིན་མཆོད་ཁང་ཚོམས་ཆེན་གྱི་བཞུགས་ཁྱིའི་སྟེང་དུ་བཞུགས་གནང་འདུག། རིན་པོ་ཆེ་ཡང་ཐུར་ཁི་ལིའི་བཞུགས་ཤག་ནས་ཕེབས་ཙང་ང་ཚོའི་སྟོན་ལ་འཕྲོར་གནང་འདུག ཏྲས་ཏྲུའི་ཚོགས་མི་བཅུ་ཕྲག་འགའ་ཤས་མཆོད་ཁང་ནང་དུ་འཛོམས་འདུག ང་ཚོ་ཐོམ་སྒྲུབ་ཚོམས་ཆེན་གྱི་ཐོ་འགྱམ་དུ་ཐེབས་པ་དང་ཚང་མ་ཡར་ལངས་སོང། གེ་སར་ཀྱིས་སྐུ་ཞབས་ཚུང་དུ་ཞིག་ནང་བཞིན་ངའི་སྟོན་ལ་གོམ་བགྱོད་བྱས། ཚ་གའི་དུས་ཡུན་ཤས་ཆེ་བའི་རིང་ལ་གེ་སར་ཀྱིས་རང་ཉིད་ཀྱི་བཞུགས་ཁྱི་ཚུང་དུ་དེའི་སྟེང་དུ་བསྡད་པ་དང། ང་རྒྱབ་སྟེགས་ཤིག་གི་ཐོག་ཁོའི་འགྱམ་དེར་བསྡད་པ་ཡིན། སྐབས་ཤིག་ལ་ཁོ་སྟོད་མ་ཚུགས་པ་ཆགས་དུས་ངས་གེ་སར་པང་བར་ཉར་ཏེ་ཁྱིའི་སྟེང་དུ་སྟོད་དགོས་བྱུང། རིན་པོ་ཆེ་ནི་མཁྱེན་བརྩེ་རིན་པོ་ཆེ་དང་གེ་སར་ཀྱི་བཞུགས་ཁྱིའི་འགྱམ་དུ་རྒྱབ་སྟེགས་ཤིག་གི་སྟེང་དུ་བཞུགས་ཡོད། ཁྱི་འདོན་ཚོ་གའི་

དུས་ཡུན་ཆ་ཚང་གི་རིང་ལ་རིན་པོ་ཆེ་ཡིད་ཆེས་དཀའ་བའི་ཕྱག་སྟོལ་བ་གནང་སྟེ་ བཞུགས་སོང་། དེ་ཉིན་ཁྲི་འདོན་གྱི་སྐབས་སུ་འོད་གསལ་ཡང་དེར་ཡོད། དེ་དུས་འོད་ གསལ་ཀྱི་ཕྱི་ཆུར་དུ་ཏོབ་ས་ཁེ་ནེར་གྱི་དགོངས་པར་གཞི་བྱས་ཏེ་བཙུགས་པའི་ ས་ཁ་ཐུར་ཐུ་རའི་ཉེ་འདབས་སུ་ཡོད་པའི་ཚོ་ངའི་ཐྭ་ལི་སྟོབ་གྲྭ་དུ་ཡོད། ཁོ་ནི་གདེང་ སྟོབས་ཆེ་ལ་སྟང་བ་རྣྱིད་པའི་ཞོ་གས་ཞིག་ཏུ་སྐྱེན་བཞིན་ཡོད།

ཐུ་མ་སྟུལ་རྒྱ་ཞིག་ཁྲི་འདོན་ཏེད་པ་དེ་སྲོལ་རྒྱུན་གྱི་ཚོ་ག་ཞིག་རེད། མཁྱེན་བརྩེ་རིན་ པོ་ཆེས་ཚོ་ག་ཕྱག་ལེན་དེ་དག་བོད་སྐད་དུ་གསུང་གནང་སྟེ། ཁོང་གིས་ཀ་རེ་གནང་པ་ དང་གསུངས་པ་རྣམས་སྐད་སྒྱུར་ཞིག་བརྒྱུད་དེ་ང་ཚོར་འགྲེལ་བཤད་གནང་བྱུང་། ཁོང་ གིས་གེ་སར་ལ་མཚོད་ཕྱས་འདྲ་མིན་གནང་སྟེ་ཕྱི་ནས་ཆགས་དང་དབང་གི་རིམ་པ་དུ་མ་ གནང་སོང་། དུས་ཡུན་ཆ་ཚང་གི་རིང་ལ་གེ་སར་ཁུ་སིམ་མེར་འཛིག་པའི་ཆེད་དུ་མཁྱེན་ བརྩེ་རིན་པོ་ཆེས་སྐུ་སྒྲུར་ཅམ་གནང་སྟེ་ཁོ་ལ་མངར་ཆའི་རིགས་གསོལ་རས་སུ་སྟྲལ། ཁོང་གིས་མངར་ཆའི་རིགས་འཛིད་མཐའ་མེད་པ་ཞིག་བསྟན་ཡོད་པ་འདྲ། གལ་ཏེ་ དགོས་མཁོ་བྱུང་ན་བས་མས་ཏེ་ངས་ཀྱང་ཕྱི་རིལ་མང་པོ་འཁྱེར་ཡོད། མཁྱེན་བརྩེ་རིན་ པོ་ཆེས་ཀོང་སྟྲལ་དང་བྱང་པའི་སྟྲལ་སྐྱའི་འབྲེལ་བའི་སྐོར་ལ། ཁོང་གཉིས་མི་རབས་ ནས་མི་རབས་བརྒྱུད་དེ་རེས་མོས་ཀྱིས་གཅིག་གི་དགེ་ཏུན་ཅིག་ཨོས་ཀྱིས་གནང་སྟེ་ཕན་ ཚུན་བླ་སྲོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དམ་ཟབ་ཡོད་པའི་སྐོར་ལ་བཀའ་སློས་ཀྱང་གནང་སོང་། ཆོ་ ཀའི་མཏུག་དེར་སྲོལ་རྒྱུན་ལྟར་དེར་ཡོད་ཚང་མས་རེ་རེ་བྱས་ཏེ་མཁྱེན་བརྩེ་རིན་པོ་ཆེ་ དང་གེ་སར་གཉིས་ལ་མཏལ་དར་ཕྱལ་བ་དང་། གེ་སར་ཀྱིས་མི་ཚང་མའི་མགོ་ལ་ཕྱག་ དབང་གནང་། རིན་པོ་ཆེ་ང་གཉིས་གེ་སར་ལ་མཏལ་དར་ཕྱལ་མཁན་དང་ཕྱག་དབང་ ཐོབ་མཁན་དང་པོ་དེ་རེད། ང་གཉིས་ཀྱི་ཇེས་སུ་གཞན་དག་ཚང་མས་བང་བསྒྲིགས། དུས་ཡུན་ཆ་ཚང་གི་ནང་དུ་གེ་སར་ཀྱིས་ཁ་ཅང་སྟོད་ཚུགས་པོ་བྱས་པ་མ་ཟད། གནས་ བབ་ཡོངས་ཇོགས་རང་བཞིན་ཡིན་པ་ལྟར་དང་དུ་བླངས་སོང་། ཕྱིས་པར་དོ་སྣང་སྟོད་ མཁན་ཡོད་ན་དགའ་པོ་ཡོང་གི་ཡོད་པ་ལྟར། དེ་ཉིན་དོ་སྣང་སྟོད་ཡུལ་ཕྱེ་བ་དེ་གེ་སར་ ཆགས་ཡོད་པ་ཨོད་གཏ་ལ་དགོས།

ཁྱི་འདོན་གྱི་ཕྱི་ཤེན་དེར་མཁྱེན་བརྩེ་རིན་པོ་ཆེ་ས་ནས་ཐུ་རུ་སི་ཁོའི་གནས་ཐང་ནས་ཞལ་ཀྱེས་གནང་མཛད། ཁོང་གི་ཆིབས་སྒྲུར་དང་རྒྱུན་ལྡན་མ་ཡིན་པའི་ཞལ་མདངས་དེས་མི་ཚང་མར་ཏ་ཅང་གཏིང་ཟབ་པའི་ཐོང་ཚོར་ཞིག་བསྐྱེན་ཡོད་པར་བརྗེན། ཕེབས་སྐྱེལ་དེ་ནི་ང་ཚོ་ཚང་མར་སེམས་སྙོ་བོ་བྱུང། མཁྱེན་བརྩེ་རིན་པོ་ཆེ་མཇལ་བ་དེ་ནི་རིན་པོ་ཆེ་འཚར་ལོངས་གནང་སའི་བོད་པའི་སྲོལ་རྒྱུན་གྱི་སྟེང་པོ་དེ་མཇལ་བ་དང་ཁྱད་མེད་པས། ང་ཚོ་སྐེར་གྱི་མི་ཚེའི་ནང་ལ་སྐྱེས་ཆེན་དམ་པ་འདི་ལྟ་བུ་མཇལ་རྒྱུ་བྱུང་བ་ནི་ཏ་ཅང་སེམས་འགུལ་ཞེས་པོ་བྱུང།

འབྱུང་འགྱུར་གྱི་བདུན་ལྷག་འགའི་རིང་ལ་རིན་པོ་ཆེས་ཐྲོན་ཁེ་ལིར་ཡོད་པའི་ཆུམ་ཆུ་ཏུར་གསུང་ཚོས་གནང་རྒྱའི་བཀོད་སྒྲིག་གནང་ཡོད། མཚན་ཞིག་ལ་ང་དང་ཚར་ལ་སེ། དེ་བཞིན་ཁོའི་གྲོགས་པོ་རོད་བཅས་ང་ཚོ་གསུམ་ས་ནས་ཐུ་རུ་སི་ཁོའི་མཚན་ཚོགས་ཤིག་ལ་ཕྱིན་པ་ཡིན། ཆུ་ཚོད་བཅུ་གཅིག་ཙམ་ཞིག་ལ་ངས་ང་ཚོ་རིན་པོ་ཆེ་ཡོད་ས་ར་འགྲོ་ཞེས་པཙཱ་ཡིན། ཆར་ལ་སིས་རིན་པོ་ཆེ་གཟིམས་ཚར་ཡོད་ཀྱི་རེད་ཅེས་སེམས་ཤུར་ཕྱིད་ཀྱི་འདུག ཁོན་ཀྱང་ངས་དེ་འདྲ་ཡོང་དགོན་པོ་རེད་ཅེས་བརྗོད་དེ་སྟོན་བར་གང་ཡང་མེད་པར་ང་ཚོ་དེར་ཕྱིན་པ་ཡིན། ང་ཚོ་དེ་གར་འཕྱོར་དུས་རིན་པོ་ཆེ་ནུབ་གོས་དངོས་གཙང་ལེགས་པོ་ཞིག་བཞེས་ཏེ། ཁྱོན་ཆས་ཡག་པོ་ཁྱོན་པའི་སྟོབ་མ་བཅུ་གཉིས་ཙམ་ཞིག་གིས་མཐའ་བསྐོར་ནས། མཁྱོན་བསུ་ཁང་དུ་བཞུགས་འདུག ཁོང་ཚོས་ལྷུགས་མཐུན་གྱི་དགོང་ཟས་མ་བཟའ་སྟོན་ལ་ཆང་འཐུང་གིན་བསྡད་འདུག རིན་པོ་ཆེས་ང་ཚོ་དེ་གར་སྐེས་པར་ཐུགས་མཉེས་པོ་གནང་སྟེ་དགོང་དྲོའི་གསོལ་ཆོགས་ལ་སྟོད་དགོས་པའི་ཕུ་ཚུགས་གནང་བྱུང།

ང་ཚོས་གསོལ་མཁྱོན་ཁང་དུ་ཞལ་ལག་ཀྱ་ནོམ་པ་ཞིག་བཟས་པ་ཡིན། དེ་གར་ཡོད་པའི་རྒྱ་ཅོག་གི་ཁེབས་དང་ལག་ཕྱིས་ཆུམས་ཀ་ཅང་མཇོས་པོ་དང་བཀོད་ལེགས་པོ་ཡོད་པ་དང་། ཞལ་ལག་དེ་དག་གཞན་ནས་གཡར་བའི་ལེ་ནིག་ས་དཀར་ཡོལ་གྱི་ནང་ཞུ་བཞིན་འདུག ཐུ་ཅོག་གི་དཀྱིལ་དེར་དཏུལ་ལས་གྲུབ་པའི་ཡང་ལྟ་འཇོག་ས་ཁྲིགས་བུ

ཆེན་པོ་ཞིག་འདུག ཞབས་ཞུ་བ་ལྟ་བུག་ཅིག་གིས་ཞལ་ལག་དང་བཞེས་ཚང་གཅིག་རྩེས་གཉིས་མཐུད་དུ་འདྲེན་པ་དང་། ཞལ་དཀར་དང་ཞལ་སྟེར་རྣམས་བསྟུ་བ་སོགས་བྱེད་ཀྱི་འདུག ཇི་པོ་ཆེས་དུས་རྒྱ་ཏུ་ཞལ་ལག་འདི་ལྟར་བཞེས་ཀྱི་ཡོད་པ་དེར་ཚར་ལེ་ཕི་ཡིད་ཆེས་དཀའ་བ་བྱུང་སོང་། ང་རང་ཡང་ཡིད་ཆེས་དཀའ་མོ་བྱུང་། འོན་ཀྱང་འདི་ནི་ང་ཚོའི་ཁྱིམ་ནང་དུ་དེ་སྟེ་བྱེད་སྲོལ་ཡོད་པའི་གནས་བབ་དང་མི་འདྲ་བ་ཞིག་ཡིན་པའི་གནས་ཚུལ་ངས་བཤད་མེད།

ཚར་ལེ་ཕི་ཡིད་འཕྲོག་པོ་བྱུང་སོང་། དགོང་རྫོའི་དུས་ཚོད་འགྲོ་བ་དང་ལྷན་དུ་རིན་པོ་ཆེས་ཚར་ལེ་ཕི་རང་ཕྱོགས་སུ་འགྲུག་ཐབས་གནང་གི་ཡོད་པ་ངས་མཐོང་ཐུབ། རིན་པོ་ཆེས་ཚར་ལེ་ཕི་ཡི་རྒྱ་ཙལ་ཀྱི་རྒྱབ་ལྟོངས་ཀྱི་སྐོར་ལ་གནས་ཚུལ་ཅི་ཡོད་མཁྱེན་འདོད་གནང་། རིན་པོ་ཆེས་ཚར་ལེ་ཕི་ལ་ཁ་བོ་ར་ཏོར་ང་དང་མཉམ་དུ་རྒྱ་ཙལ་སྟོང་ས་ཁའི་སྟོབ་གྱ་ཞིག་འགོ་འཛུགས་ཐུབ་ན། ཁོ་པའི་མདུན་ལམ་ཏ་ཙང་ལམ་ལྟོང་ལྷན་པ་ཡོང་བའི་སྐོར་ཡང་འགྲེལ་བཤད་གནང་སོང་། རིན་པོ་ཆེས་ངའི་མི་ཚེའི་མདུན་ལམ་ལ་མདུན་སྐྱོད་ཡོང་བ་དང་། རྒའི་འདུལ་སྟོང་གི་འཛིག་རྟེན་ནང་དུ་ཡོད་པའི་དབང་ཕྱུགས་ཆ་བའི་མི་དང་ངའི་དབར་འབྲེལ་བ་བཟོ་རྒྱ་བཅས་ཀྱི་ཡོད་པ་ངས་རྟོགས་བྱུང་ལ། དེ་དང་ཕྱོགས་མཚུངས་མ་འོངས་པར་གང་མྱུར་ཁོང་རང་གི་བཟའ་ཟ་ཁ་ཡོ་ར་ཏོར་ལེན་ཐབས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཞིག་ཀྱང་ཡོད་སྲིད།

ཟླ་བ་དེའི་རིང་ལ་རིན་པོ་ཆེས་ཚར་ལེ་ཕི་འཁྱུག་ཐབས་མྱ་མཐུད་གནང་བ་དང་། ཚར་ལེ་ཕི་ནི་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཡོངས་སུ་མཁྱ་བ་སྐྱེས་ཏེ་བསྟད་སོང་། ཟླ་མཇུག་དེར་རིན་པོ་ཆེ་ས་ནས་ཐ་ཞུ་ཏ་བཟེ་ལ་མ་ཕེབས་གོང་དུ་ང་དང་། ཚར་ལེ་ཕི། རོད་བཅས་རིན་པོ་ཆེས་གསོལ་སྟོན་ཞིག་ལ་སྐད་བཏང་བྱུང་། ཟླ་བ་འདིའི་རིང་ལ་རྒྱ་ཟས་ཀྱི་གཡོ་སྟོར་མཁས་ལ། ཁོང་གི་སྟོབ་མཉང་ཡིན་པ་མགོ་ཕི་ཁིང་གིས་རིན་པོ་ཆེའི་ཞལ་ལག་ཆ་ཚང་བཟོས་ཏེ་བསྟད་ཡོད། རིན་པོ་ཆེས་མགོ་ཕི་ལ་གསོལ་སྟོན་དེའི་ཚེད་དུ་ཕགས་ཤ་བུབས་སྲིག་ཐུས་པ་བཟོ་དགོས་པའི་བཀའ་མངགས་གནང་འདུག མགོ་ཕི་ལ་དེ་སྟ་སྲོག་ཆགས་བུབས་རིལ་

དེ་འདྲ་མེར་སྲིག་བྱེད་རྒྱོང་མེད། འོན་ཀྱང་ཁོས་མ་བྱན་མང་པོར་ཐོ་ཏེས་ཏེ་ཞལ་ལག་ཞིམ་པོ་ཡིན་པ་མ་ཟད། རྒྱ་ཅོག་གི་སྟེང་དུ་ཅ་ཅང་མཚར་པོ་དང་བགོད་ལེགས་པར་སྒྲིག་ཐུབ་པ་བྱུང་འདུག ཚར་ལེ་ཞི་ནི་འདི་བྱེད་འདི་སྒྲ་མེད་པར་ལུས་འདུག ཁོ་རང་དུས་རྒྱུན་རྒྱས་སྒྲོས་ཆེ་ལ་སྐྱིད་ཉམས་འདོད་པའི་སྐྱེས་བུ་ཞིག་རེད། འོན་ཀྱང་རིན་པོ་ཆེས་ཕག་ཤ་བུབས་སྲིག་གི་གསོལ་སྟོན་བཏང་བ་དེས་ཁོ་པ་ཉང་ས་ངར་ས་ལ་ཐུག ཨི་ཞིག་གིས་རང་གི་ཕྱིམ་དུ་ཅི་ཞིག་བྱེད་ཐུབ་པ་ནི་ཁོའི་རྟོག་བཟོའི་ནུས་པ་ལས་ཡོངས་སུ་བརྒལ་པ་ཞིག་རེད། རིན་པོ་ཆे་ལ་མཆོན་ན་འདི་ནི་ངོ་མཚར་ཆे་བའི་མཛད་པ་ཞིག་རེད་ཅེས་བརྗོད་དགོས།

ཟླ་བ་དེའི་ཟླ་མཐུག་ཏु་རིན་པོ་ཆे་ཐོ་ལ་ཏར་དུ་ཕྱིར་ལོག་གནང་པ་དང་། ང་ལ་ཐེ་ཡེད་ལ་བསྟད་པ་ཡིན། སྐབས་འདི་འདྲ་ཞིག་ལ་གེ་ས་ཀྱི་བུ་ཇི་བྱེད་པར་ཕད་ལེད་ང་ཚོའི་ཕྱིམ་ཚང་དུ་སྟེབས། མོ་ནི་ *1984* ལོའི་གསུང་ཚོས་ཀྱི་སྐབས་སུ་འདས་གྲོངས་སུ་ཐྱུར་བའི་བྱིས་པ་ལེལ་ས་ཡི་ཕ་མ་རེད། ལེལ་ས་ནི་མོའི་ཕྱི་ཀུ་གཅིག་པོ་དེ་ཡིན་ཙང་ང་ལྟའང་ཁོའི་ཐོག་གི་ཆུ་ངན་ས་ངས་མེད། ང་ལ་མོ་ཐུར་ལེ་ལེའི་ཏྲམ་ཏྲེ་ཏུའི་ཚོགས་འཛོམས་ཞིག་གི་སྐབས་སུ་ཐུག་པ་དང་། ངས་མོའི་ལྷག་བསྟལ་ཚོར་ཐུབ་པ་བྱུང་བས་གདུང་ས་ཆགས་མཉམ་སྐྱེད་བྱས་པ་ཡིན། ངས་ཐུག་ཐྲེའི་གནས་ལྟར་ངས་ཚོར་བའི་ཐོ་ནས་དམིགས་བསལ་མོ་ལ་ལྟེང་ཟེ་སྐྱེས་བྱུང་། རིན་པོ་ཆे་ང་གཉིས་ཀྱིས་འདིའི་སྐོར་ལ་གོ་བསྟར་བྱས་པས། མོ་ལ་ཐུ་ཀའི་མཉམ་དུ་འཕྲལ་བ་བཟང་པོ་བཟོ་རྒྱུ་དང་། ཕྱིམ་ཚང་ཞིག་གི་ཆ་ཤས་བྱས་ནས་ཡག་པོ་ཡོད་པ་རིན་པོ་ཆे་ལས་དགོངས་གནང་གི་འདུག ངས་མོ་ལ་ང་ཚོའི་མཉམ་དུ་བསྟད་དེ་གེ་ས་ར་ལ་ར་གས་པ་བྱེད་ར་གས་ཞེས་མགྲོན་འབོད་བྱས་པ་རེད། མོ་ང་ཚོའི་མཉམ་དུ་སྐབས་རེ་ཡོད་པ་དང་སྐབས་རེ་མེད་པ་བྱས་ཏེ་ལོ་མང་བསྟད་པ་རེད། མོས་ཚང་ས་བརྒྱབ་ཟེས་མོའི་ཁྲོ་གཏམ་ཞ་ཏུ་ཆི་ཡང་ང་ཚོའི་ཕྱིམ་དུ་བསྟད་པ་རེད།

ང་ཚོའི་ཉིན་རེ་ཉིན་རེའི་མི་ཚེའི་ནང་དུ་ཞི་ཐེ་འབྲེལ་བ་ཆེན་པོ་ཆགས། ཉིན་ཞིག་གི་སར་དང་ང་གཉིས་དབར་ལ་འཕྲུག་འཛིང་ཤུགས་ཆे་ཞིག་བྱུང་བ་དེར་མོས་བར་འདུམ་བྱེད་དགོས་བྱུང་བ་ངས་ཏན། ཉི་མ་དམིགས་བསལ་དཀའ་ལས་ཁག་པོ་ཞིག་གི་ཟེས་

སྒ་ངས་ཁོ་ཤལ་སར་བསླལ་བ་ཡིན། འོན་ཀྱང་ཁོ་རྩ་བ་ནས་མ་ཤལ། ཕ་ཕྲི་དང་ང་གཉིས་ དགོངས་ཟས་བཟའ་གྱབས་བྱེད་དུས་ཁོ་མྱ་མཐུད་ནས་ཡར་ལངས་ཡོང་། མཐའ་མ་དེར་ ངས་ "ཕྱོད་ཀྱིས་ད་དུང་ཕེངས་མ་གཅིག་ཡར་ལངས་ན་ངས་ཐལ་ལྷག་གཞུ་གི་ཡིན།" ལབ་པ་ཡིན། ཁོ་ཡང་སྐྱར་ཡར་ལངས་བྱུང་བས་ངས་ཐལ་ལྷག་གཞུས་པ་ཡིན། གེ་ས་ར་ནི་གེ་ས་ར་རང་རེད། ཁོས་ང་ལ་ཚུར་གཞུས་བྱུང་། ལོ་ཚད་དེའི་སྐབས་སྒའབ་ཀུན་ ད་ཀའ་མོ་ཞིག་ཡོད། ཁོ་ལོ་གསུམ་ལས་ལོན་མེད་མོད། གཟུགས་པོའི་ནུས་ཤུགས་བགོ་ལ་ ཡང་ངས་ཁོ་ལ་སྟངས་འཛིན་བྱེད་མ་ཐུབ། ང་གཉིས་འཛིང་རྒྱ་འགོ་བཙུགས་པ་དང་ཕ ཕྲི་ཡིས་ང་གཉིས་ཁ་ཁར་འཕྲེད་དགོས་ཚགས། མོས་གེ་ས་མལ་ས་བསླལ་བས་ངས་ དེར་ཕེ་གཏོགས་མ་བྱས།

གེ་ས་ནི་ཉིན་དང་པོ་ནས་བཟུང་སྟེ་ཚོད་ས་ཙམས་བརྟན་པོ་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། སྒྲལ་སྐྱར་ངོས་འཛིན་བྱུང་བ་དེས་འགྱུར་བ་གང་ཡང་ཕེབས་མེད། སྐབས་རེ་འཚུབ་པོ་ ཞེ་ཏགས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། གེ་ས་ཅ་ཅང་སྟེང་རྩེ་བོ་ཡོད་ཀྱང་། ལོ་ཚད་དེ་ལ་ཁོ་ནི་སྟོད་ ཚུགས་མེད་པའི་མི་ཞིག་ཀྱང་རེད། ཉིན་གཅིག་ལ་ཐ་ཡིད་ཀྱི་ནང་དུ་ང་ལ་སྒྲག་ལམ་ བརྒྱུད་ནས་དཏུལ་ཁང་གི་ཅིག་འཛིན་གྱི་དེབ་གསར་པ་ཞིག་འགྱོར་བྱུང་། གེ་ས་ར་ཞོགས་ པ་སྟ་པོར་གཉིད་ས་ད་སྐབས་ཁོས་ཅིག་འཛིན་གྱི་ཤོག་ལྷེ་ཚང་མ་དབྱལ་ནས་སྟོད་ཁང་གི་ ནང་ལ་བཀྲམ་འདུག་ དེ་རྗེས་ཁོས་ཁོ་རང་གི་ཁང་པའི་ནང་ནས་ཚོན་རྩི་ཐུབས་ཏེ་ཅིག་ འཛིན་ཙམ་མ་ཟད། ང་ཚོའི་གླས་ཁྱིམ་གྱི་སྟོད་ཁང་ནང་གི་རྩམ་གཏན་ཡོངས་རྫོགས་ལ་ ཚོན་རྩི་བྱུགས་བཞག་འདུག གཅིག་བྱས་ན་འདི་ནི་ཁོ་ལ་རང་གི་ཨ་ཕའི་རི་མོའི་སྒྲ་ཆུལ་ ཀྱི་རིག་པ་དེ་འགོས་ཡོད་པའི་རྒྱས་མཚན་ཐོག་མ་དེ་ཡིན་སྲིད་ཀྱང་། ཁོས་གང་བྱས་པ་ དེར་ང་ལ་ནི་ཡི་རང་མ་བྱུང་།

དབྱར་ཐོག་དེར་བདུན་ལྷག་འགའི་རིང་ལ་ངས་གེ་ས་ར་ཁྱིད་དེ་སྟོལ་ཅར་དུ་རིན་ པོ་ཆེར་ཐུག་འཕྲད་ལ་ཕྱིན། ང་ཁྱིམ་དུ་ཡོད་སྐབས་རིན་པོ་ཆེས་ཆར་ལེ་ས་ཡང་ཡར་ ཡོང་དགོས་པའི་མཐོན་འགོད་བྱས་སོང་། རིན་པོ་ཆེས་ད་ལྟའང་མྱ་མཐུད་དེ་ཆར་ལེ་ས་

ལ་སྦྲོལ་ཅར་དུ་རྟའི་འདུལ་སྦྱོང་གི་བསྟི་གནས་ཤེག་འགོ་འཛིན་གས་དགོས་པའི་བསམ་ཚུལ་དེར་ཞུ་ཚུགས་སྐྱོན་ཏེ་བློ་འགྱུག་ཐབས་གནང་གི་འདུག ཁོན་ཀྱང་ཆར་ལེ་ས་ལ་དེར་འདོད་ཚོས་མ་བྱུང། ཆར་ལེ་ས་ནི་ཁ་ལི་ཐྲོར་ནི་ཡར་སྟོད་འདོད་ཆེ་བ་མ་ཟད། དེ་འདྲའི་གལ་འགྱུལ་ཆེན་པོ་ཞིག་གཏོང་རྒྱུར་ཁོ་ལ་གྲ་སྒྲིག་མེད། ཁོས་ལམ་ལྟོང་ལྟན་པའི་སྦྱོང་བརར་སློབ་གྲྭ་ཞིག་ཡོང་རེ་བྱས་ཏེ། ལྟོ་ཁ་ལི་ཐྲོར་ནི་ཡའི་ནང་དུ་ས་ཆ་ཉོས་ཏེ་མ་ཙ་བཙུགས་མ་ཐག་རེད། ངས་ཁོ་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཁོང་གི་མཐའ་སྐོར་དུ་མཐོང་སྣང་གིས་ས་ཞེམས་ཤུམ་དུ་བཙུག་པ་མ་ཟད། གལ་ཏེ་ཁ་ལོ་ར་ཏོར་སྟོར་ན་ཅི་ཞིག་བྱུང་ཡོད་པ་ནི་བཤད་དཀའ་བ་རེད་ཀྱང་བསམས་བྱུང།

དབྱར་མཏུག་དེར་ངས་རྟའི་འདུལ་སྦྱོང་གི་སྦྱོང་བརར་མུ་མཐུད་པའི་ཆེད་དུ་ཁ་ལི་ཐྲོར་ནི་ཡར་ལོག་རྒྱུ། ང་དང་གེ་ས་ནཱཡ་ཀྱིས་ལྟོ་ཁ་ལི་ཐྲོར་ནི་ཡའི་ཁྱེ་ཐང་ནང་གི་ཏེ་ས་ཥེ་ཡ་ཞེས་པ་ཆར་ལེ་ས་སྟོད་ས་དེར་སྟོར་པ་ཡིན། ཆར་ལེ་ས་ཁོ་ནང་ཞོན་མཁན་གཉིས་ཀར་སྦྱོང་བརར་གནང་དུ་སྐྱེན་པ་ཞིག་སྟོང་ཐུབ་ཀྱི་རེད་བསམས་ནས་ཉེ་ཆར་དེ་གར་སློབ་གྲྭ་ཞིག་སྟོ་ཕྱེ་པ་རེད། ང་ང་རང་གི་ཞོན་ཙལ་ལ་ཏ་ཅང་བློ་མི་བདེ་བ་ཆགས་པར་བརྟེན། དེ་གར་ཟླ་ཤས་ཙམ་གྱི་དུས་ཡུན་ཐུང་དུ་ཞིག་ལས་བསྡད་མེད། ངས་རིག་པ་བསྒྲིམས་ཏེ་སྦྱོང་བརར་ཁྱས་ཀྱང། ང་ལ་འགྲན་བསྡུར་ནང་འཛིན་འདོད་པའི་ཨང་གངས་ཐོག་ཀྱི་མི་འདུག ངའི་སྦྱོང་བརར་ལ་སྐྱོན་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་ང་རང་གིས་ཚོར་རྒྱ་འགོ་ཚུགས། ངས་སྦྱོང་བརར་ལ་འབད་བརྩོན་ཤུགས་ཆེ་ཁྱས་ཏེ། ཏ་ཏོ་ཇེའི་གར་རྒྱལ་སྲིའི་གནས་ཚད་ལྟན་པའི་རྟའི་འདུལ་སྦྱོང་ངམ། ཡང་ན་གནས་ཚད་མཐོ་བའི་འགྲན་བསྡུར་ལ་བཞོན་པ་ཡིན། དེ་ལྟར་ཡང། ཏ་དེ་ཚད་རིམ་འདི་དག་གི་ནང་དུ་འགྲན་གྱི་ཡོད་ཀྱང། ང་རང་གི་སྦྱོང་བརར་དེ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཁེ་ས་ཙམ་ལའང་སྐེས་ཡོད་པ་ངས་ཚོར་མ་བྱུང། ཆར་ལེ་ས་ཡིས་ང་ལ་ཨང་གངས་ཅི་ཙམ་ཐོབ་མིན་ཁོ་ནའི་ཐོག་ལ་བསམ་བློ་གཏོང་རྒྱ་ཡོད་པ་མ་རེད་ཅེས་ལབ་སྟོང། ཡིན་ན་ཡང་དེ་དག་ནི་ངའི་ནུས་པ་དང་ཤེས་ཚད་ཀྱི་མངོན་རྟགས་ཤིག་རེད་བསམས་བྱུང།

ཅི་ཞིག་ཚང་གི་མེད་པ་བས་ཤེས་བྱུང་། བས་དུས་ཆོད་བཏང་སྟེ་འབད་རྩོལ་བྱས་པ་
དང་། ཆར་ལེ་ཥི་ཡིས་དགེ་འདོན་སྐྱོན་ས་ཐམས་བྱས་པ་བཅས་ལ་གཞི་བཅོལ་ནི། ཐུ་མཐུད་
དེ་ང་ལ་འཐོབ་འོས་པའི་ཞང་གྲངས་མཐོན་པོ་དེ་དག་ཐོབ་ཀྱི་མི་འདུག་ བས་འགྲན་
བསྟུར་ཞིག་ལ་ཡག་པོ་མ་བྱུང་བ་དང་ཁོང་ཁྲོ་ལངས་ཏེ་ཡོད་སྐབས་ཚར་ལེ་ཥི་ཡིས་ང
ལ་ "འགྲན་བསྟུར་ལ་ཡག་པོ་མ་བྱུང་བའི་ལྷ་ལྷམ་དེས་སྐྱར་དུ་འགྲན་བསྟུར་ལ་ཡོང་སྟེ
མཆོད་ཚང་ཤེལ་ཕོར་གང་བཏུང་ནས་ཚང་མ་བཟེད་དུ་འཛུག་གི་རེད།" ཅེས་བརྗོད་ཐོང་།

གང་འཚམས་ཤིག་ནས་ངའི་སྨྲོང་བརྡར་ཀྱི་སྐོར་ལ་ཆར་ལེ་ཥི་དང་ང་གཉིས་ཀྱི
དབར་ལ་མི་མཐུན་པ་གང་འཚམས་བྱུང་། དེ་ལྟར་ཡང་བས་ཁོ་དང་མཉམ་དུ་དུས་ཆོད
བསྐྱལ་ཏེ་ཏ་ཅང་སྐྱིད་པོ་བྱུང་ལ། ཁོའི་རོགས་པ་དེ་བས་རིན་ཐང་ཅན་དུ་བཙི་ཡི་ཡོད།
ཁོའི་སློབ་གྲྭ་དེ་འཛུགས་པར་རོགས་པ་ཁྱེད་ཆུ་དེ་ཡང་ང་ལ་འོས་འགན་ཡོད་པའང་བས
ཆོར་བྱུང་། ཁོ་ལ་ས་ཆའི་བུ་ལོན་སྨྲོད་མི་ཐུབ་པའི་ས་མི་ལས་འདུག གང་ཡིན་ཟེར་ན
ཁྱེ་ཐང་མི་མེད་ལུང་སྟོང་ཞིག་གི་ནང་ལ་སྨྲོང་བརྡར་ཁྱེད་འདོད་ཡོད་པའི་མི་ཡོང་མཁན
དགོན་པོ་རེད། ཁོས་ས་ཐམས་ཁྲལ་བྱས་དགས་ཏེ་ཁྲག་ཤེད་མཐོ་བའི་ནི་ཚ་ཞོག་འདུག ང
གཉིས་དབར་ལ་མྱ་མཐུད་དེ་མི་མཐུན་པ་ཚབས་ཆེ་བྱུང་། མཐའ་མ་དེར་གནས་སྟངས
འདིའི་ནང་དུ་ང་ལ་མཁོ་བའི་སྨྲོང་བརྡར་དེ་ཐོབ་ཐབས་བྲལ་བའི་ཐག་གཅོད་ཅིག་ལ
སྒེབས་སོང་། ངས་ངའི་རྟའི་འདུལ་སྨྲོང་གི་མདུན་ལམ་ཐད་ལ། གོམ་སྟབས་གཉིས་པ
གང་ཡིན་དབྱེ་ཞིབ་མ་ཐུབ་ཀྱི་བར་དུ། གནས་སྐབས་རིང་སྟོལ་ཏར་རང་ཕྱིམ་དུ་ཕྱིར
ལོག་བྱ་རྒྱུར་ཐག་བཅད་པ་ཡིན།།

བཅུ་གཅིག

སྤྱི་ལོ་ ༡༩༧༦ གི་དབྱར་ཐོག་དེར་གེ་ས་ར་ཁ་ཤེས་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཕྱག་འཚལ་བ་ཡིན་ལ་ཕྱིར་ལོག་ཕྱིན། རིན་པོ་ཆེ་སྟོལ་ཁར་ཅ་ཡི་ཆོ་ནས་གྲོང་ཁྱེར་བ་སྨོར་མ་ཐག་རེད། ལོ་དེའི་ལོ་མཇུག་ཏུ་ང་ཚོས་མེ་ཕོལ་ཐོན་ཅིལ་དུ་ཡོད་པའི་ཁང་པ་གསར་པར་སྨོར་རྒྱ་བྱས། ཁང་པ་གསར་པ་དེ་བཟོ་བཅོས་བྱེད་ཡུན་གྱི་རིང་ལ་རིན་པོ་ཆེ་སྟོལ་ཁར་གྱི་ "ཅིལ" ཞེས་པའི་ས་ཕྲུལ་ཕ་ར་དང་གཞུང་ལམ་བདུན་པའི་ཟུར་ཞིག་ཏུ་ཁང་གླར་བཞུགས་གནང་པ་རེད། ཁང་པ་དེ་ ༡༩༦༣ ལོར་མི་ལྷན་མཁའ་འགྲུར་ཕེངས་གཉིས་པའི་ནང་འཛོམ་གླིང་ལ་སློར་བ་བྱེད་མཁན། ས་ཀོད་ཁར་ཕུན་ཐར་ལ་བདག་ཚོང་ཡོད། ཁོས་སྟོལ་ཁར་ཏུ་ཡོད་པའི་རང་ཁྱིམ་གྱི་ཁ་བྱང་ལ་གཞི་བཅོལ་ཏེ་མཁའ་གླ་དེར་ཕྱི་རོ་ར་ ༧ ཞེས་མིང་བཏགས་པ་རེད། དབྱར་ཐོག་དེར་རིན་པོ་ཆེས་བྱིས་པའི་སྟན་ཆོམ་འགའི་ནང་ཏུ་ཁང་པ་དེར་ཕྱི་རོ་ར་བདུན་པ་ཞེས་ཡང་ཡང་བཀོད་གནང་ཡོད།

རིན་པོ་ཆེས་ཁོང་རང་གི་སྒོབ་མ་ཇོན་ཕར་ཁེ་ས་ལ་ཕྱི་རོ་ར་བདུན་པའི་ཁང་པ་དེ་དབྱིན་ཡུལ་གྱི་ཞོ་བྱང་ངམ། ཡང་ན་དབྱིན་ཇིའི་སྒྲ་ཏགས་གི་ཁང་པའི་བཟོ་བཀོད་དང་ཕན་བུ་འཛིན་པ་ཞེས་ཏུ་བཟོ་བཅོས་རྒྱག་རྒྱར་རམ་འདེགས་ཡོང་བའི་སྒྲུལ་མ་བྱས་འདུག ཇོན་ཁོ་རང་དབྱིན་རིགས་ཡིན་པ་དང་། དབྱིན་ཡུལ་ཏུ་ལྷོད་སྒྲས་ས་ཁོ་སྦུང་བ་དང་ཚང་ཞུ་བ་བྱས་འདུག དེས་ན་ཁོ་ལ་དབྱིན་ཡུལ་གྱི་ཞབས་ཞུའི་འགྲོ་ལུགས་ཀྱི་རྒྱབ་ལྟོངས་ཤིག་ཡོད་པ་རེད། འོན་ཀྱང་དེ་ལས་ཀྱང་གཙོ་ཆེ་བ་ཞིག་ལ། ཁོ་ལ་ཇི་ཞག་ཉམས་དང་རྒྱས་སྒྲོས་ཆེ་ལ། འཕྲལ་སྟོན་ཅན་གྱི་ལས་ཀ་གཞི་རྒྱ་ཆེན་པོ་བྱེད་རྒྱའི་རིག་ཟལ་རྩོལ་པོ་ཞིག་ཡོད། ཁོས་ཚ་རིའི་ནང་གདམ་ང་ཅན་གྱི་སྒོབ་གྲྭ་འགའི་ནང་དུའང་ལས་ཀ་བྱས་པ་དང་། ༡༩༧९ ལོ་དང་ ༡༩༧५ ལོར་ནུ་རོ་པ་མཐོ་སྒོབ་ཏུ་ཉམས་ཚོང་དང་འབྲེལ་བའི་སྒོབ་གསོའི་འཛིན་གྲྭ་འཕྲིད་ཚུལ་ཡོད། ཇོན་ནི་མི་དན་རྒྱ་ཆོད་པོ་ཞིག་ཡིན་པས་ཀ་ལྷ་པ་ཕོ་

བྱང་བགོང་སྒྲིག་བྱེད་པར་རིན་པོ་ཆེར་ཕྱག་རོགས་ཡང་དག་དེ་རེད། འབྱུང་འགྱུར་གྱི་ལོ་ལྷའི་རིང་ལ་ཇོན་ནི་རིན་པོ་ཆེ་དང་ང་ཚོའི་ཁྱིམ་མིའི་མི་ཚེའི་ནང་འཕེལ་འདྲིས་ཏ་ཅང་ཆེན་པོ་བྱས་ཏེ་གནས། ཁོ་ནི་ང་ཚོར་ཏ་ཅང་དྲིན་ཆེན་པོ་དང་ལར་ཞེན་ཅན་ཞིག་ཡིན། འོན་ཀྱང་ཆིག་སྟོང་དགུ་བརྒྱ་བརྒྱད་ཙམ་འདི་ནང། ལ་རྒྱལ་དབང་ཀརྨ་པ་སྒྲུ་ཞིང་ལ་ཕེབས་པའི་གཡས་གཡོན་དེར། ཇོན་གྱིས་རིན་པོ་ཆེ་དང་ལྷན་དུ་ཐུ་མཐུད་ནས་ཕོ་བྲང་དུ་ལས་ཀ་བྱེད་རྒྱ་དེར་དཀའ་ངལ་ཡོད་པ་མཐོང། དཀའ་ངལ་འཕྲད་ཙང། མཐའ་མ་དེར་རིན་པོ་ཆེས་ཇོན་ལ་སྨོན་སྟོན་བྱེད་རྒྱ་དང། དེ་མིན་གྱི་ལས་འོག་ཏུ་འདུམ་དཀའ་བའི་ལས་ཀའི་རིགས་མཚམས་འཇོག་བྱེད་དགོས་གསུངས་པ་རེད། དེ་རྗེས་ཇོན་ནི་ཐོག་ལ་ཨར་ནས་ཁ་ཅིས་ཏེ་ང་ཚོ་དང་ཞེམས་ཐག་རིང་དུ་ཕྱིན་པ་རེད།

འོན་ཀྱང་དུས་ཚོད་དེའི་སྐབས་སུ་ཁོ་ནི་རིན་པོ་ཆེས་གང་གནང་འདོད་པ་དེ་ཀར་ཀོར་མེད་པར་བྱེད་མཁན་ཞིག་ཡོད། ཁོང་གཉིས་ཀྱིས་མཉམ་དུ་ང་ཚོའི་བཟའ་མིའི་མི་ཚེའི་ནང་གི་ཆ་ཤས་དུ་མར་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་རིན་པོ་ཆེའི་སྒོ་མ་ཚོས་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཐད་ཀར་འབྲེལ་བ་བྱེད་ཐའི་ང་ཚོའི་ཁྱིམ་གྱི་ཁོར་ཡུག་དེ་བག་ཕེབས་པོ་དང་ཡར་འདེགས་ཙན་ཞིག་བཟོས་པ་རེད། ཇོན་ནི་རིན་པོ་ཆེའི་གསོལ་དཔོན་དང་ཁྱིམ་གྱི་མགོ་གཙོར་གྱུར་པ་རེད། ད་ཆ་ང་ལོ་འཁོར་མའི་རིང་ལ་སྟོལ་ཨར་དུ་སྟོད་རྒྱའི་འཚར་གཞི་མེད་ཙང། རིན་པོ་ཆེར་ཁང་པའི་ནང་གི་ལས་ཀ་བྱེད་མི་རྒྱ་སྐྱེད་བྱེད་པ་དང་མི་མང་ནས་མང་དུ་འགོད་འགྱུག་གི་རང་དབང་ཡོད་པ་རེད། དེ་ཚོའི་སྐོར་ལ་ང་འའི་ཆམ་འགྱུར་ཀ་རེ་ཡོང་མིན་གྱི་ཐད་ལ་རིན་པོ་ཆེས་ཐུགས་ཁལ་གནང་དགོས་མེད། དང་པོར་བཤད་ན། དུས་ཡུན་ཐུང་དུ་ཞིག་གི་རིང་ལ་ངས་དེ་ནི་བཟོད་བསྟན་ཐུབ་པ་དང། ཐོ་ལ་འདུག་པ། ས྄ོ་བ་འཕེལ་པོ་བཅས་ཚོར་བྱུང། ངས་དེ་ནི་འཁྲབ་སྟོན་དང་ཁྲ་ཁྲ་ས྄ེལ་ས྄ེལ་གྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་སྟེང་དུ་རིན་པོ་ཆེའི་སྒོ་མ་ཚོར་དང་འདུན་དང་དགེ་པ་ཉིར་བཞག་གི་ཐོ་ངང་བརྡར་ཡག་པོ་ཞིག་ཡིན་པའང་མཐོང་བྱུང།

ཕོ་བྱང་གི་ལམ་སྲོལ་དེར་༢ རྒྱལ་དབང་གཟུ་པ་དང་། དེལ་མགོ་མཁྱེན་བརྩེ་རིན་པོ་ཆེ། བོད་པའི་བླ་ཆེན་གཞན་ཁག་གི་ཆིབས་སྒྲུར་སྐབས་མཚོན་བསུ་སྟེ་ལེན་གྱི་བཀོད་སྒྲིག་ལམ་ལྟོང་ལྡན་པ་བྱུང་བ་དེས་ཤུགས་རྒྱུན་རིས་པར་དུ་ཕེབས་ཡོད། རིན་པོ་ཆེའི་སློབ་མ་ཚོས་བླ་མའི་ཞིན་རེའི་མཛད་པ་དང་འདི་ལྟར་འཕེལ་བ་བྱེད་རྒྱར་དགའ་པོ་ཡོད་པས། ལམ་སྲོལ་འདི་རིན་པོ་ཆེ་ལའང་རྒྱ་སྐྱེད་ཤུ་རྒྱའི་འགོ་ཚུགས་པ་འདི་ནི་ཆོས་ཞིད་རེད། རིན་པོ་ཆེའི་ལས་ཁུངས་དང་ལས་བྱེད་ཀྱི་ལམ་སྲོལ་ཐད་ནས་བཤད་ན། ཁོང་གིས་དཔལ་འབར་མཁན་འཕེལ་ཆེ་ལས་ཁང་ཞིག་གི་འགྲོ་སྟངས་དེ་མྱ་མཐུད་བཞིན་ཡོད། འོན་ཀྱང་ནང་ཁྱིམ་ཀྱི་ཐོག་ནས་བཤད་ན། ཤམ་ཐྲ་ལའི་དུད་ཁྱིམ་ཞིག་ནུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་འགྲོ་སྟངས་ལ་གཞི་བཙོལ་ས་ཉེ་ཤོས་དེ། ཞེ་ཤེ་ཡའི་རྩམ་པ་འཇོས་པའི་ཡོ་རོབ་གོང་མ་རྩམས་ཀྱི་ཕོ་བྱང་དག་རེད། གལ་ཏེ་ཁོང་གིས་རྒྱལ་ནང་གི་ལམ་སྲོལ་ཞིག་ལག་བསྟར་གནང་འདོད་ཡོད་ན། རིན་པོ་ཆེས་ཁོང་རང་གི་མི་ཚེ་དེ་ཙ་རིའི་ཕོ་བྱང་དཀར་པོའི་འགྲོ་སྟངས་ལ་གཞི་བཙོལ་ཏེ་བགོད་སྒྲིག་བྱེད་དགོས་པའི་བཀའ་གནང་ཡོད་ཤག་ཆེ། ཕོ་བྱང་དཀར་པོའང་ཡོ་རོབ་ཀྱི་ཕོ་བྱང་ལ་གཞི་བཙོལ་ཡོད། འོན་ཀྱང་རིན་པོ་ཆེས་དམངས་གཙོའི་ཕོ་བྱང་འདི་ཁོང་རང་དང་ཁོང་གི་སློབ་མ་རྩམས་ལ་མིག་དཔེར་འོས་པོ་དང་ཡིད་འཕྲོག་པ་ཞིག་ཏུ་གཟིགས་མེད།

ཕྱི་རོ་ར་བདུན་པའི་ཁྱིམ་ཀྱི་གནས་སྟངས་དེ་སྟོན་ཁར་མེ་ཕལ་ཐོན་གཞུང་ལམ་ཀྱི་ཕོ་བྱང་ནང་དུ་བྱུང་བའི་གྲ་རྒྱས་པའི་མཐོང་ཚུལ་དེ་དག་ལས་ཉམས་དམའ་རྒྱ་ཕྱིན་ཡོད། རིན་པོ་ཆེ་དང་ཇོན་གཉིས་ཀྱིས་མྱ་མཐུད་དེ་དེ་དག་ཆ་ཚང་བཀོད་སྒྲིག་ཇི་ལྟར་བྱེད་དགོས་པའི་ཐོག་ལ་ཚོད་ལྟ་བྱེད་བཞིན་གནས། རིན་པོ་ཆེས་མཁ་ས་ལི་ཁིང་ཁ་ལི་ཐྲོར་ནི་ཡ་ནས་ཁོང་རང་གི་མ་བྱན་དུ་འགོད་འགྱུག་གནང་། ང་ཚོར་མ་བྱན་གཏན་འཇགས་ཤིག་ཡོད་པ་དང་པོ་དེ་མཁ་ས་ཡིན་བས་མས་བྱུང་། རིན་པོ་ཆེས་ཁ་ལི་ཐྲོར་ནི་ཡར་ཟླ་བ་གཅིག་བཞུགས་རིང་ལ་མཁ་ས་ཡི་མ་བྱན་གྱི་ལག་རྩལ་ལ་ཏ་ཅང་ཐུགས་མཁྱ་ས་ཁོ་ལ་ "ལྷའི་ཞལ་ཟས" (Cookie Divine) ཞེས་འགོད་རྒྱ་འགོ་བཙུགས་འདུག ལྷའི་

ཞལ་ཟས་ཞེས་ནི་ས་མས་ལམས་རིག་པའི་འབྱམ་རམས་པའི་སྨོན་སྨོང་བྱེད་བཞིན་པའི་ སྨོན་མ་ཞིག་ཀྱང་རེད། འོན་ཀྱང་ཁོས་ཁོ་རང་གི་མི་ཚེའི་ཆ་དེ་ཟུར་འཛིན་གྱིས་སྟོལ་ཏར་ དུ་ཡོང་སྟེ་རིན་པོ་ཆེའི་མ་བྱན་བྱས་པ་རེད།

རིན་པོ་ཆེའི་འདོད་པ་ལ་ཡོད་པའི་ཤར་ནུབ་ཀྱི་ཟས་རིགས་ཏ་ལམ་ཇི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ ཀྱང་མཁ་སི་ཡིས་གཡོས་སྨྲོར་བྱེད་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་པས། གསོལ་སྟོན་མང་པོ་དང་། ཐབ་ ཚང་གི་མ་གཡོག གསོལ་ཞུ་བ། ལྷོ་སྟོད་འཕྲུད་མཁན་བཅས་བཀོད་སྒྲིག་བཅས་བྱེད་རྒྱུ་ ནི་ལས་སྣ་བོ་རེད། ལས་ཀ་འདི་རིགས་ལ་དང་བླངས་བྱེད་མཁན་གྱི་དཀའ་ངལ་མེད། གང་ཡིན་ཟེར་ན། ཁོང་ཚོར་ཁྱིམ་དུ་ཡར་རྒྱུག་མར་རྒྱུག་བྱེད་རྒྱུ་དང་། དེ་གར་ག་རེ་ འབྱུང་བཞིན་པ་མཐོང་ཐུབ་པ། གཞན་ཡང་སྐབས་དུ་མར་རིན་པོ་ཆེས་ཁོང་ཚོར་བྱ་བ་ ལྷ་ཚོགས་བྱེད་དུ་འཛུག་གི་ཡོད། རིན་པོ་ཆེ་ལ་མི་ཞིག་ཐུག་ནས་ཅིག་ཁྱད་ལ་དེ་དང་ འབྲེལ་བ་བཟོ་ཐུབ་པ་མ་ཟད་ཁོང་གིས་མི་དེ་ནམ་ཡང་བཟློད་ཀྱི་མེད། འདི་ནི་ངའི་བསམ་ པར། ཁོང་གིས་མི་དེ་ངོ་ཤེས་པའི་ཕྱི་ཟོལ་ཙམ་མ་ཡིན་པར། དེ་མ་ཐག་ཏུ་མི་དེའི་བསམ་ ཟློའི་ཆེས་གཏིང་རིམ་ཀྱི་གནས་དེར་གཟིགས་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད། ཁང་པའི་ནང་གི་གསོལ་ཞུ་ ཞིག་གིས་ཁོང་གི་གསོལ་སྟེར་ཀྱི་ནང་དུ་ཞོ་ཁག་ཅིག་འདྲེན་བཞིན་པའི་སྐབས་སུ། བཀའ་མོལ་ཐུང་དུ་ཞིག་འབྱུང་སྲིད་པ་དེས། གསོལ་ཞུ་བ་དེ་ལ་ནི་མཐོང་འཛིག་ཆེན་ པོ་ཞིག་བྱུང་བ་ཡིན། ས་ཚུལ་དེ་ནི་རྒྱན་དུ་རོལ་ཆེད་དང་སྒྲ་མའི་རང་བཞིན་རེད་ཅེས་ ངས་ངེས་པར་དུ་བརྗོད་འདོད།

ཁང་རྒྱབ་ཀྱི་ར་སྐོར་དུ་ཡང་ལྷ་སྦར་ནས་གསོལ་སྟོན་བཤམས་པའང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། རྗོན་ཝེར་ཁི་སི་ཡིས་མི་ཚོར་གསོལ་སྟོན་ཀྱི་རྒྱ་ཆོག་དང་། ཀུབ་སྟེགས། ཡང་ལྷ་ཡི་སྟེགས་ བུ། དཀར་ཡོལ་ཀྱི་གསོལ་ཆས་སོགས་ཁང་རྒྱབ་ཀྱི་བར་ཁྱམས་སུ་སྒྲིག་དགོས་པའི་ལམ་ སྟོན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། སྐབས་འགར་ཁང་རྒྱབ་ཀྱི་ཁྱམས་རར་རིན་པོ་ཆེ་ལ་གཟིམས་ཁྱི་ཞིག་ བརྒྱབ་སྟེ་ཁོང་དེ་གར་གཟིམས་གནང་གི་ཡོད། འོད་གསལ་དབྱར་ཐོག་དེར་ནང་ལ་ཡོད་

པ་དང་། ཁོས་རང་གི་ཙ་པའི་མཁན་དུ་ཁང་རྒྱབ་ཀྱི་ཁྱམས་རར་སྐར་ཚོགས་ཀྱི་འོག་ཏུ་ཀློ་བ་ཏན་གྱི་འདུག

དབྱར་སྟོད་དེར་རིན་པོ་ཆེས་ད་ཆ་ཁོང་རང་གི་བྱང་ཡིག་ཡིན་པའི་ཏེ་ཕིད་རོམ་ང་ཚོའི་ཁང་པར་སྒོར་དགོས་པའི་མགྲོན་འགོད་གནང་པ་རེད། ཏེ་ཕིད་ཀྱིས་དང་ཐོག་དགོངས་ཚུལ་དེ་ལ་མོས་མཐུན་མ་བྱས། དེའི་ཡ་ལན་དུ་རིན་པོ་ཆེས་མི་འགའ་ཤས་ལ་ཏེ་ཕིད་ནང་དུ་མེད་པའི་སྐབས་སུ་ཁོ་པའི་ཁང་པར་ཕྱིན་ཏེ་འཛིན་ཆས་ཚང་མ་ཟ་ཏེ་ཟིང་ངེར་གཏོང་དགོས་པར་མངགས། ཏེ་ཕིད་ཁྱིམ་དུ་སྒེའུ་ལས་ཀྱི་ལ་ཕ་ལུའི་ཀུ་རེ་སྒོང་བའི་ཅྭད་ལྷངས་དེ་མི་གཅིག་གིས་མ་གཏོགས་ཅྭད་ཐུབ་ཀྱི་མེད་པ་དང་། གནས་ཚུལ་དེ་བརྟེན་ཞོན་ཞིག་ཡིན་པར་ཤེས་ཏེ་ཁོས་རིན་པོ་ཆེའི་ནང་དུ་སྒོར་རྒྱུར་ཁས་ལེན་བྱས་པ་རེད།

ལོ་དེའི་འགོ་སྟོད་དུ་ནེའུ་ཡོག་ནས་འགོ་བཙུགས་ཏེ། རིན་པོ་ཆེས་ཁོང་རང་གི་ཁྲག་ཤེད་གཅོག་པའི་དགོང་རྟའི་རིལ་བུ་བཞེས་སྟངས་ལ། གནས་སྐབས་ཀྱི་འཁྲབ་སྟོན་ཞིག་གས་རང་སྒྲིག་གནང་འདུག་ཅེས་བརྗོད་ན་མ་འགྲིག་པ་མེད། (ཁོང་གི་ཁྲག་ཤེད་མཐོ་ནང་དེ་ ༡༩༧༠ འགོ་སྟོད་ལ་བྱུང་བ་རེད།) དབྱར་ཁ་དེར་འཁྲབ་སྟོན་གྱི་ཚོ་ག་འདིའི་མཐོ་ཚད་དེ་གས་ར་པ་ཞིག་ཏུ་སྒེའུ་ས་ཁོ་ར་བདུན་པའི་ནང་དུ་དགོང་རྟའི་མཐའ་མཇུག་དེར། རིན་པོ་ཆེ་མ་གཟིམས་སྟོན་ལ་དེ་གར་སུ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་རིན་པོ་ཆེས་མཇལ་འཕྲད་ཁང་དུ་གནས་སྐབས་ཀྱི་འཁྲབ་སྟོན་དེར་ཞུགས་པར་མཁྱོན་འགོད་གནང་གི་ཡོད། སྐབས་མང་ཆེ་བར་ཁོང་ཚོ་ནི་གསོལ་ཞུ་བ་ཚོ་ཡིན། ཟློས་གར་དེ་དུས་རྒྱ་ཏུ་རིན་པོ་ཆེས་ཁོང་རང་གི་གསོལ་སྨན་བཞེས་རྒྱུ་དང་འཚེལ་བ་ཡོད། རིན་པོ་ཆེས་ཉི་ཧོང་གི་སྐད་མཁྱེན་གྱི་མེད་ཀྱང་། ཁོང་གིས་ཉི་ཧོང་གི་སྐད་གཏངས་འདུ་བ་ཞིག་གིས་བཀའ་མོལ་གནང་བ་དང་། དེ་ནས་ཏེ་ཕིད་ཀྱིས་རིན་པོ་ཆེས་གང་གསུངས་པ་དེར་འཛོམས་པའི་མི་ཚོར་ཞོད་ཀྱི་ཡོད། ཆེད་མོའི་དོན་དག་ནི། ཉི་ཧོང་གི་ཁྱེད་འཛིན་ས་ཆུ་ར་ཡེ་ཞེས་པའི་གླིག་བརྟན་གྱི་ནང་དུ་ས་ཁུ་ཞུ་ཞེས་པའི་རང་ཤི་རྒྱུག་པའི་ཚོ་ག་ཞིག་ཡོད་པ་ལྟར། རིན་པོ་

ཆེས་གསོལ་སྨན་བཞེས་སྐབས་རང་ཤི་རྒྱག་གི་ཡོད་པའི་ཁུལ་རེད། གྲི་བོད་སྦྱོང་གཏོང་རྒྱའི་ཚབ་ཏུ་རིན་པོ་ཆེས་རིལ་བུ་དེ་བཞེས་ཏེ་ཤི་ཁུལ་གནང་གི་རེད། ཁོང་གིས་རིལ་བུ་དང་དངོས་སུ་བཞེས་རྗེས། ཁོང་ཐང་དུ་འགྲེལ་ཏེ་ན་ཟླུག་ངོ་མ་ཡོད་པ་ལྟར་སྐུ་གཟུགས་འདར་སིག་རྒྱག་པ་དང་། སྐབས་རེ་ཞལ་ཀྱི་ཟླུར་ཞིག་ནས་ཁ་ཚུའི་ལྷུ་བ་ཚུང་དུ་ཞིག་འཛ
་གི་ཡོད། དེ་ནས་ཁོང་ཏན་པ་ཐོར་བ་ལྟ་བུར་མིག་རིལ་གཉིས་མིག་ཁོག་གི་ནང་དུ་འདྲིལ་ནས་དངོས་སུ་ཤི་བ་ལྟ་བུར་བཞུགས་ཀྱི་ཡོད། དེ་རྗེས་ཁོང་གིས་རང་ཉིད་རང་གིས་གསོ་ཁུལ་བྱས་ཏེ་གང་མོ་ཆེན་པོ་དགོངས་གནང་གི་ཡོད། ངས་འདི་ཕེངས་མ་དང་པོ་མཐོང་རྗེས་ང་ཚོས་ཆུར་སྐྱོབ་ཀྱི་མོ་ཏ་སྐད་གཏོང་དགོས་རེད་བས་མས་བྱུང་།

འདི་ལྟ་བུའི་གནས་ཚུལ་ང་ཚོའི་ཁང་པར་ཡོང་གི་ཡོད་པ་དང་། ཉིན་རེའི་བྱ་གཞག་འདི་ལྟ་བུའི་སྟེང་གི་སྤྱོ་སྦྱང་དེས་ཁང་པའི་ནང་དུ་མི་མང་པོས་ཞབས་ཞུ་བྱེད་འདོད་ཡོང་གི་ཡོད། དེ་ནི་འཁྲབ་སྟོན་ལ་ལྟ་འདོད་ཡོད་མཁན་ཚོས་འཁྲབ་སྟོན་ཁང་དུ་སྟེ་ལེན་པའི་ལས་ཀ་འཚོལ་བ་དང་ཕན་བུ་འདྲ་བོ་ཡོད།

རིན་པོ་ཆེས་གླུ་སྟྲད་པའི་གཡོག་པོ་ཅར་འདོད་གནང་གི་མེད་པ་དེ་ངས་ཁོང་དང་གཉིན་ཐྲིག་བྱས་པའི་མི་ཚེའི་ནང་དུ་སྙ་མོ་ནས་མཐོང་བྱུང་། ཁོང་གིས་དེ་ནི་ཐྲིན་བདག་དང་གཡོག་པོ་གཉིས་ཀར་དམའ་འབེབས་ཤིག་ཡིན་པར་དགོངས་ཀྱི་ཡོད། མར་ཕྱི་ཐྲི་རན་ཁོས་ང་ཚོ་ལས་གླ་བླངས་ཏེ་རོགས་པ་བྱས་པ་དེར་རིན་པོ་ཆེ་ཐུགས་བདེ་པོ་ཙ་བ་ནས་བྱུང་མེད། ཕྱི་འཕེལ་བྱེད་བཞིན་པའི་ཕོ་བྲང་གི་གནས་སྟངས་དེ་ནི་མི་འདྲ་བ་ཞིག་རེད། རིན་པོ་ཆེ་དང་ལྷན་དུ་ཉིན་ལྟར་འདྲིས་གཤིས་ཆེ་བའི་ཁོར་ཡུག་ཅིག་གི་ནང་དུ་སྤྲོད་པ་ནི་ངས་ཁོང་གི་སློབ་མ་མང་པོ་ཞིག་དང་འདོད་འཕྲལ་བྱུང་བ་ཟེར་བ་དེའི་ཚ་ཤས་ཤིག་རེད། དེ་ནི་གཉིས་མོས་ཀྱི་གནས་བབ་ཅིག་རེད། རིན་པོ་ཆེས་རང་གི་སློབ་མ་ཚང་མར་བཙེ་བ་ཕྱུགས་ཆེ་གནང་གི་ཡོད་པ་དང་། ཁོང་གིས་མི་ཀ་ཚོད་མང་མང་གི་མཁན་དུ་དུས་ཚོད་གཏོང་རྒྱའི་ཐུགས་འདོད་གནང་གི་ཡོད། སློབ་མ་ཚོ་ལ་མཚོན་ན་ཕོ་བྲང་དུ་སྤྲོད་རྒྱ་དེ་སྦྱོང་བརར་ཀྱི་ཁམས་ཆྱོང་དང་རང་གི་དད་གུས་མངོན་པར་གསལ་བར་བྱེད་པའི་ཐབས་ལམ་ཞིག་རེད།

དབྱར་ཁ་དེར་འོད་གསལ་ཕོ་ཌེའི་སྒོ་གླ་ནས་ཕྱིམ་དུ་འབྱོར་རྒྱས། ཁོ་རང་གི་ཕ་དང་། ང་རང་དེར་ཡོད་པའི་སྐབས་བཅས་སྟོལ་ཅར་དུ་གཏན་འཇགས་སྲོད་དགོས་པར་ང་ཚོས་ཐག་བཅད་པ་ཡིན། ཁོས་གཏན་འཇགས་སློབ་གླའི་གནས་སྟངས་ཤིག་ནས་ཤེས་དགོས་པ་ཚང་མ་ཤེས་ཡོད་པ་དང་། རིན་པོ་ཆེས་ཁོ་དང་མཉམ་དུ་དུས་ཚོད་གཏོང་འདོད་ཡོད་པ་མ་ཟད། འོད་གསལ་ལའང་སྟོལ་ཅར་དུ་ཡོད་པའི་གྲོགས་པོ་ཆུམས་དང་ལྷན་དུ་དུས་ཚོད་གཏོང་དུ་འཇུག་འདོད་གནང་ཡོད། ལོ་འགའི་མཇུག་ཏུ་རིན་པོ་ཆེའི་སློབ་མ་འགའ་ཤས་ཀྱིས་སྟོལ་ཅར་དུ་བོད་སློབ་གླའམ་རིག་པའི་སློབ་གྲྭ་ཞེས་པའི་སྒེར་བདག་ཉིན་སློབ་ཅིག་འགོ་བཙུགས་པ་རེད། སློབ་གྲྭ་དེས་སློབ་ཕྲུག་ཚོ་ལ་ནུབ་ཕྱོགས་པའི་ཤེས་ཡོན་ཡག་པོ་ཞིག་དང་ལྷན་དུ་ནང་པའི་ཤེས་ཡོན་དང་སྒོམ་སྒྲུབ་སློབ་རྒྱ་དམིགས་ཡུལ་དུ་བཟུང་ཡོད། འོད་གསལ་ཀྱིས་རང་གི་ཕའི་དྲུང་ནས་ནང་ཚོས་དང་སྒོམ་སྒྲུབ་ཐད་ཀར་སྟོང་བའི་ཞོར་ལ་རིག་པ་སློབ་གྲྭར་ལོ་འགའ་ཤས་ཀྱི་རིང་ལ་ཕྱིན་པ་རེད།

སྐབས་དེ་དུས་ངས་རིན་པོ་ཆེས་ཕོ་ཐང་གི་དགོངས་ཚུལ་དེ་ཅི་ཙམ་ཐག་རིང་དུ་འགྱོ་རྒྱ་ཡིན་པ་དེ་ངས་རྟོགས་མི་འདུག་སྟམ། གནས་ཚུལ་འགའ་ཤས་ཀྱི་ཐད་ནས་དེ་སྔ་འདས་པའི་ང་ཚོའི་ཕྱིམ་མིའི་མི་ཚེ་ལས་ཕྱུ་ར་བ་བདུན་པའི་ཕྱིམ་དེ་བགོ་དགོ་ཐྲིག་དང་ལྷན་ཞིང་ཟིང་ཆ་ཉུང་བ་ཡོད། དུས་ཡུན་འདིའི་རིང་ལ་ཏོན་ནི་ཀ་ཅང་མི་བཟང་པོ་དང་དགོས་མཁོ་ནམ་ཡོད་ལ་རོགས་རྒྱུར་བྱེད་མཁན་ཞིག་ཡིན་པས་ང་ཚོར་རང་གི་བཟའ་མི་ལ་དབང་བའི་སྐེར་ཀྱི་དུས་ཚོད་འཚམས་པོ་ཡོད། ཇི་ལྟིད་རོམ་ཀྱིས་ *১৫৮৭* ནས་བཟུང་སྟེ་རིན་པོ་ཆེའི་ལས་ཁུངས་སུ་མོ་ཅའི་ནང་གཏན་འཇིན་ཞུ་རྒྱའི་མཚོན་ལས་ཀ་སྟ་ཚོགས་བྱེད་པ་དང་། སྟོལ་ཅར་ཏའི་ཚོ་ན་ཡོད་པའི་ཁང་པར་རོགས་རྒྱུར་བྱེད་པ་བཅས་ལོ་མང་རིང་ཏ་ལམ་ང་ཚོའི་ཕྱིམ་མི་ལྟ་བུ་བྱས་ཏེ་བསྡད་པ་རེད། དབྱར་ཐོག་དེར་གེ་ས་ར་ང་གཉིས་ཐུག་འཕྲད་ཙམ་ལ་ཡོང་བ་ཡིན་ཙང། ནང་མི་ཞིག་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་ང་ལ་ནང་དུ་ལས་འགན་ཏ་ཙང་ཕྱི་མོ་དེ་འདྲ་གང་ཡང་མི་འདུག་བསམ་པ་དྲན་བྱུང། དབྱར་ཁ་ཇོ་གས་མཚམས་ང་ནི་ཆར་ལེ་ས་ཝི་དང་མཉམ་དུ་སྟོང་བརར་བྱེད་པར་ཁ་ལི་ཐྲོར་ནི་ཡར་ལོག་རྒྱ་རེད།

ནུ་རོ་པ་སྒོས་གཉེར་ལང་དེ་ད་ཆ་དབྱར་ཐོག་གསུམ་པར་འགྲོ་བཞིན་པ་དང་། རིན་པོ་ཆེས་ལོ་དེའི་ནང་དུ་སྒོས་ཚན་ཆེ་ལྷག་གཉིས་འཕྲིད་གནང་པ་རེད། ཕྱི་ཟླ་བཅུག་པའི་ནང་ལ་སྒོས་ཐུན་དང་ཡོར་རིན་ཡོ་ཆེས་ནང་པའི་ལམ་ཀྱི་རྒམ་གཞག་ "ཀུན་ཛོས་ཀྱི་ཚོས་ལ་ལྟ་བ་དང་ཉམས་སུ་ལེན་པ་" ཞེས་པའི་སྒོས་ཚན་ཞིག་དང་། སྒོས་ཐུན་གཉིས་པའི་སྐབས་སུ་ཁོང་གིས་ "རྣལ་འབྱོར་མི་ལ་རས་པའི་མཁྱར་འབྱམ་" ཞེས་པ་སྒོས་འཕྲིད་གནང་པ་རེད། ནུ་རོ་པ་དེ་དབྱར་ལའི་སྒོས་གཉེར་ལང་ཞིག་ནས་ས་ཞིམས་ལམས་རིག་པ་དང་། ནང་དོན་རིག་པ། ལྟན་ངག་ སྒོས་ཚན་གཞན་བཅས་ལ་ལག་འཕྲེར་ལེན་རྒྱ་ཡོད་པའི་ལོ་འཁོར་མའི་ལས་རིམ་ཞིག་ཏུ་རྒྱ་སྐྱེད་བྱེད་རྒྱའི་འཚར་གཞི་ཡོད་པ་རེད། རིན་པོ་ཆེས་བདུན་རེའི་ནང་དུ་དེ་གར་ཕེངས་འགའ་ཤས་སྒོས་འཕྲིད་གནང་གི་ཡོད་པ་དང་། དབྱར་ཐོག་ཆ་ཚང་ནུ་རོ་པ་རྒྱ་སྐྱེད་བྱེད་འཚར་གྱི་གོས་བསྡུར་ཚོགས་འདུར་དུས་ཚོད་བཏང་གནང་བ་རེད།

ང་སྨོལ་ཅར་དུ་གུང་གསེང་ལ་ལོག་ཡོང་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་གཅིག་ནི་ཕྱི་ཟླ་བདུན་པའི་ཟླ་མཇུག་ཏུ་ངའི་གཅེན་མོ་ཕྲེ་ས་ཚང་ས་རྒྱག་གི་ཡོད་པས་ཡིན། མོས་རིན་ཡོ་ཆे་དང་ང་གཉིས་ཀས་ཅ་ཅང་དཀའ་ཡོ་དང་ཉེ་ཡོ་བྱེད་ས། ཅག་ལ་ས་ཕེན་ནི་ཀ་ཅེས་པའི་མི་ལྷང་བ་རྒྱུ་ཡོ་དེ་དང་གཉེན་ཕྲིག་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། མོ་ལ་དེ་སྤ་དཀའ་ངལ་ཅན་དང་ལམ་ལྟོང་མི་ལྟན་པའི་འཕྲེལ་བ་འཁའ་ཤས་བྱུང་བར་བརྟེན། ཅག་ལ་ས་དང་མཉམ་དུ་གཉེན་ཕྲིག་བྱེད་རྒྱ་དེར་རིན་ཡོ་ཆे་ང་གཉིས་ཞེ་ཏཱཥ་ཤས་དཀའ་ཡོ་བྱུང་། དབྱར་ཁ་དེར་རིན་ཡོ་ཆེས་ཁོང་གི་སྒོས་མ་ཉེ་ཤོས་དང་ཆྱེང་ཤོས་མང་ཡོ་ཞིག་གི་གཉེན་ཕྲིག་དཀའ་ལྟོན་གཙོ་སྐྱོང་གནང་བ་རེད། བདུན་རེར་གཉེན་ཕྲིག་དཀའ་ལྟོན་རེ་ཏ་ལམ་བྱུང་ཡོད་ཀྱི་རེད། ཆོ་ག་དེ་དག་ཕེར་རལ་སྲང་ལམ་ཨང་ ༡༡༡༡ གི་མཚོད་ལང་དུ་ཆོགས་ཇེས་གསོལ་ལྟོན་དེ་དག་མི་ཞིག་གི་ལང་རྒྱབ་ཀྱི་ཕྱམས་རར་བཤམས་ཀྱི་ཡོད། འདི་ནི་མི་མང་ཡོས་དུས་ཡུན་རིང་ཡོའི་འཕྲེལ་བའི་ནང་དུ་ཞུགས་པའམ་གཉེན་ཕྲིག་བྱས་ཏེ་ནང་ཁྱིམ་ཞིག་གི་འགོ་འཛིན་གྱིས་བྱེད་རྒྱར་བསམ་བློ་གཏོང་བའི་སྐབས་ཤིག་རེད། ལོ་འགའི་ཇེས་སུ་ནང་

པའི་ཐྱི་ཚོགས་ནང་དུ་ཕྱུ་གུ་མང་པོ་རྒྱས་པ་དེ་རིག་པ་སློབ་གྲྭ་འགོ་འཛིན་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་གཅིག་དེ་རེད། དེའི་སྐབས་སུ་མི་ཚེ་ལ་སྟོན་འགྲོའི་སློབ་གྲྭ་ཞིག་འགོ་འཛིན་རྒྱའི་དོན་གཉེར་ཡོད་པས། ༡༩༧༨ ལོར་ཚོགས་མི་ཚོས་བྱང་ཕྱོགས་ཨར་དུ་ཨ་ལ་ཡ་སྟོན་འགྲོའི་སློབ་གྲྭ་འགོ་བཙུགས་པ་རེད།

དབྱར་ཐོག་དེའི་དུས་སྟོན་གལ་ཆེ་བ་ཞིག་ནི་ཐོ་མ་ས་ཀི་རི་ཆི་ལ་རོ་རྗེ་རྒྱལ་ཚབ་འོད་གསལ་བསྟན་འཛིན་གྱི་གོ་གནས་སུ་དབང་བསྐུར་བྱས་པ་དེ་རེད། ཆོ་ག་དེ་ཟླ་བ་བརྒྱད་པའི་ཟླ་མཇུག་ཏུ་ཕེར་རལ་སྒང་ལམ་ ༡༩༩༩ གི་མཚོད་ལང་ཁྲེ་བ་དེའི་ནང་དུ་ཚོགས་པ་དང་། ཚོམས་ཆེན་དེ་ལེངས་ཏེ་ཤོང་ཚད་ལས་བཕལ་བ་རེད། མི་དྲུག་བརྒྱ་ལས་མང་བ་ཞུགས་པ་རེད། ང་ཚོའི་ཐྱི་ཚོགས་ནང་དུ་དེ་ནི་བྱེད་སྒོའི་མཚམས་རོ་ཞིག་རེད། རིན་པོ་ཆེས་རྒྱལ་ཚབ་ཀྱི་དབང་སྐུར་དེ་ཁོང་གིས་རོ་རྗེའི་འདུ་འཛོམས་ཞེས་བཏགས་པའི་རོ་རྗེ་ཕེག་པའི་སྒོ་མ་ནམས་ཀྱི་འདུ་འཛོམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་གནང་རྒྱུར་ཐུགས་ཐག་བཅད་པ་རེད། རིན་པོ་ཆེའི་ཚོས་རྒྱུད་དང་འབྲེལ་བའི་གལ་ཆེན་གསུང་བཤད་ལ་ཤན་པ་དང་། ཤམས་ལེན་བྱེད་པའི་ཆེད་དུ་བྱང་ཕ་རིའི་ཕྱོགས་གང་ས་ནས་སློབ་མ་ནམས་སྒྲིས་པ་རེད། འདུ་འཛོམས་ཀྱི་ཉིན་མཐའ་མ་དེར་རྒྱལ་ཚབ་ཀྱི་དབང་སྐུར་དེ་ཚོགས་པ་རེད། ངས་གོང་དུ་བཤད་ཟིན་པ་ལྟར། རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཁོང་གི་ཚོས་རྒྱུད་ཀྱི་གདམས་ངག་ཆ་ཚང་ནུས་ཕྱོགས་པ་ཚོར་བསམ་པ་གང་ཐོའི་ཚུལ་དུ་གནང་ཐུབ་པ་གནང་རྒྱུ་དེ་ཞེ་ཏགས་གལ་ཆེན་དུ་ཀྱུར་ཡོད། ཁོང་གི་གསུང་ཚོས་ནམས་ཤར་ཚགས་ཀྱི་ཆེད་དུ་ནུས་ཕྱོགས་པའི་རྒྱལ་ཚབ་ཅིག་དང་ཚོས་བརྒྱུད་འཛིན་མཁན་ཞིག་དགོས་པ་དེ་ཁོང་གི་དགོངས་པར་གལ་ཆེའི་གནད་དོན་ཞིག་རེད། དེས་ན་དབང་བསྐུར་གྱི་ཚོ་গ་འདི་མི་གང་མང་མང་གིས་མཐོང་ན་སྙམ་པ་དེ་ཁོང་གི་ཐུགས་འདོད་རེད། མི་ཚང་མས་རྒྱལ་ཚབ་ལ་རེ་བ་ཆེན་པོ་བྱས་ཡོད། རྒྱལ་ཚབ་ཀྱི་ཚོ་གའི་ཆ་ཤས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་ཁོ་པས། ཐྱིན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་དང་ཡང་སྨོས་བཀའ་བརྒྱད་པའི་ཚོས་རྒྱུད་སྲུང་སྐྱོབ་བྱེད་རྒྱའི་མནའ་བསྐྱལ་ཏེ། ཁོ་པས་དམ་བཅའ་བྱེད་སྐབས་དམ་ཚིག་བདུད་ཙི་འཐུང་བ་རེད། ནང་པའི་

རྡོ་རྗེ་ཕེག་པའི་ལམ་ཉམས་ལེན་པ་ཚོ་ལ་དམ་བཅའ་ལེན་པའི་ཚོ་གা་འདི་ལྟ་བུ་ནི་རྒྱུན་ལྡན་གྱི་ཁྱད་ཚོས་ཤེགས་རེད། སྲོལ་རྒྱུན་གཞིར་བཞག་བྱས་ན། གལ་ཏེ་དམ་བཅའ་སྲུང་མཁན་ཞིག་ཡིན་ན་ཆུའི་བཏུང་བ་དེས་འཆི་མེད་བདུད་རྩི་ནང་བཞིན་གང་ལ་དམིགས་པའི་ཡུལ་དེ་མྱུར་དུ་གྲུབ་པའི་མཐུན་རྐྱེན་དུ་འགྱུར་གྱི་ཡོད། གལ་ཏེ་དམ་ཚིག་ཉམས་ན་ཆུ་དེ་ལུས་ཀྱི་རྩ་རླུས་ཀྱི་ནང་དུ་ཞུ་ཞེ་ཁོལ་མར་གྱུར་ཏེ་གང་ཟག་དེ་རྩ་མེད་གཏོང་གི་རེད་ཅེས་ཤོད་ཀྱི་ཡོད། མ་མཐར་ཡང་དམ་བཅའ་དེ་ནི་ཅ་ཅང་ཕྱི་མོ་ཞིག་རེད།

རྒྱལ་ཚབ་ཀྱི་ཆེད་དུ་སྐྱེད་སྒོང་བྱས་པ་ཁོ་འགན་འཁྱེ་དེའི་ནང་ལ་ཡོངས་སུ་ལེན་པར། ཁོ་ལ་དུས་ཡུན་རིང་པོའི་བར་དུ་སྦྱོང་བརྡར་དང་སློབ་སྦྱོན་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་དེ་རིན་པོ་ཆེས་ཡག་པོ་མཁྱེན་གྱི་ཡོད། རིན་པོ་ཆེས་རྒྱལ་ཚབ་དང་ལྷན་དུ་འདིའི་ཐད་ལ་ལོ་མང་རིང་ཕྱག་ལས་གནང་ཚར་ཡོད། འོན་ཀྱང་ཁོང་གཞིས་ཀས་ད་དུང་མང་པོ་ལས་རྒྱུ་ལུས་ཡོད་པ་ཤེས་ཀྱི་ཡོད། དེས་ན་རིན་པོ་ཆེས་རྒྱལ་ཚབ་ཀྱིས་ད་ལྟ་བར་དུ་ཅི་ཞིག་བསྒྲུབས་ཡོད་པར་རྟོས་སུ་ཡི་རང་གནང་བ་དང་མཉམ་དུ། རྒྱལ་ཚབ་ལ་སློབ་སྦྱོང་འཕར་མ་དེ་ཇི་ལྟར་སློད་དགོས་པའི་ཐད་ལ་དགོངས་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་བཞིས་གནང་ཡོད། རིན་པོ་ཆེས་འོད་གསལ་བསྟན་འཛིན་དང་ཁོའི་ནང་མི་རྣམས། ང་ཚོ་དང་མཉམ་དུ་ང་ཚོའི་མ་འོངས་པའི་ཁྱིམ་མེ་ཕལ་ཐོན་གཞུང་ལམ་གྱི་ཀ་ལྟ་པའི་ཕོ་བྲང་དུ་སྒོར་དགོས་རེད་ཅེས་ང་ལ་གསུངས་བྱུང། རིན་པོ་ཆེས་ཁོང་གཞིས་མཉམ་ལས་བྱེད་པའི་ཆ་ཤས་སུ་རྒྱལ་ཚབ་དང་མཉམ་དུ་ཉིན་རེ་བཞིན་འཕྲལ་བ་དམ་ཟབ་གནང་འདོད་བྱུང་ཡོད།

རྒྱལ་ཚབ་དང་ལི་ལ་གཞིས་ལ་ཁོང་ཚོའི་བུ་གཞིས་པ་ཨན་ཐོ་ནི་དབྱར་ཁའི་འགོ་སྟོད་དེར་སྐྱེས་པ་རེད། ཁོ་སྐྱེས་པའི་མཚན་དེར་རིན་པོ་ཆེ་དང་ང་གཞིས་ཀ་སྨན་ཁང་དུ་ཡོད། ང་ཚོ་ས্ময়ག་སྟོད་ཁང་དུ་ཡོད་སྐབས་རྒྱལ་ཚབ་ཕྱིར་ཡོང་སྟེ་ཁོང་གཞིས་ལ་ཡང་སྐྱར་བུ་ཞིག་སྐྱེས་པ་དང་སྐྱེ་ཁག་པོ་བྱུང་སོང་ཞེས་ཟེར་གྱི་འདུག། རི་ཆེ་བ་བཞི་ (Four Riches) སྟེ། རྒྱལ་ཚབ་དང་ལི་ལ། བཟླ། ཨན་ཐོ་ནི་བཅས་དང་། རིན་པོ་ཆེ་དང་། འོད་གསལ། ཀེ་སར་། ང་བཅས་བཞིའི་མཉམ་དུ་མེ་ཕོལ་ཐོན་གྱི་ཀ་ལྟ་པའི་ཕོ་བྲང་དུ་འཛོམས་

རྒྱ་བྱས། སྐབས་དེར་ངས་འདི་དཀའ་ངལ་ཞིག་ཡིན་པ་མཐོང་མ་བྱུང། ངས་ཡང་སྐྱར་ལོ་རེའི་ནང་དུ་ངའི་རྟའི་འདུལ་སྟོང་གི་སྟོང་བརར་དེ་མ་ཚར་བར་དུ་དུས་ཡུན་གང་འཚམས་ལ་ཐག་རིང་དུ་སྟོད་རྒྱའི་འཛར་གཞི་བཏེང། ང་ཚོའི་སྒེར་ཀྱི་མི་ཚེའི་རྒྱ་སྐྱེད་བྱང་སྟེ་རྡེ་ཆེ་ནས་ཏེ་ཆེར་འགྲོ་བའི་སྐབས་འདིར། ངས་རང་གི་མདུན་ལམ་འདེད་རྒྱའི་ཐག་གཅོད་བྱས་པ་དེ། ངའི་སྟོང་བརར་ཙམ་མ་ཟད་ང་རང་གི་བློ་ནལ་དུ་འགེགས་པའི་ཆེད་དུ་འང་ཡག་པོ་ཡིན་པ་ཤེས་བྱུང།

དབྱར་ཐོག་དེར་རིན་པོ་ཆེས་མི་ཚོ་ལ་ *1492* ལོའམ་ལོ་རྒྱས་མ་ཏྲི་ལ་པོར་ཁོང་རང་སྐྱ་མཚམས་ལ་བཞུགས་རྒྱའི་འཛར་ཐཱ་ཡི་ཡོད་པའི་གསལ་བསྟན་གནང་སོང། ཁོང་ཆིག་སྟོང་དགུ་བརྒྱ་བདུན་ནའི་འགོ་སྟོད་ལ་དུས་ཡུན་ཐུང་ངའི་རིང་སྐྱ་མཚམས་ལ་བཞུགས་ས། མ་ས་ཆུ་ས་ཆོ་ཡི་ནང་གི་ཨོལ་མོནད་ཀྱི་ཉེ་འགྱམ་དུ་ཡོད་པའི་ཁང་པ་དེར་ལོ་གཅིག་རིང་བཞུགས་གནང་བར་ཕེབས་ཟིས་རེད། ཟློས་གར་ཙོམ་འབྲི་བ་ཏི་ན་ཁ་ལའོ་ཏེ་ཐྭན་ཞི་ཁ་ལི་ཟེར་བས་ཁོང་རང་གི་ཁང་པ་དེ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་བེད་སྟོད་གནང་རྒྱར་ཕུལ་འདུག ཤེན་པོ་ཆེས་ཐུག་རོགས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་ཏོན་ཕེར་ཁི་ས་དང་མཁ་ས་ཁེད་ཀྱི་ཁང་ཁྱིམ་འཁྱོད་གནང་རྒྱ་དང། མི་གཞན་པ་ཚོས་ལོ་འཁོར་མར་སྐོར་བ་བྱེད་རྒྱ་བྱས། འོན་ཀྱང་ཡོང་རྒྱའི་དབྱར་ཁ་དེར་རིན་པོ་ཆེས་ནུ་རོ་པར་སྟོས་འཁྱོད་གནང་རྒྱ་མིན་པ་དང། འཛོན་སྐྱོང་གི་ལས་ཀ་དེ་དག་འོད་གསལ་བསྟན་འཛིན་ལ་འཁན་བསྐྱར་གནང་རྒྱ་བྱས། རིན་པོ་ཆེས་གནས་ཚུལ་གཞན་དང་མཁས་དུ་ལོ་གཅིག་གི་རིང་ཁོང་མེད་པ་དེས། ཁོང་རང་དང་ཁོང་གི་སྟོས་མ་ཕན་ཚུན་གཞིས་ཀར་ད་ལྟ་བར་དུ་བཀའ་ལུང་ཅི་ཞིག་གནང་གྱས་པ་དང། འབྱུང་འགྱུར་ལས་ཀ་ཅི་ཞིག་བྱེད་དགོས་མིན་ཀྱི་བསམ་ཚུལ་ཡག་ག་ཆེད་ཀྱི་རེད་ཅེས་གསུངས། ཁོང་ཐོ་ལ་ཏར་ལ་མེད་དུས་ངས་ཀྱང་གོང་ཁྱེར་དུ་དུས་ཆོད་མང་པོ་བསྐྱལ་རྒྱའི་དགོས་པ་མེད། རྒྱ་མཚན་དེའི་དབང་གིས་མི་གཞན་དག་ང་ཚོའི་ནང་དུ་སྟོད་པར་ང་ལ་ཞེམས་ཁྲལ་མ་བྱུང། དོན་དངོས་སུ་ང་གཉིས་ཀ་མེད་པའི་སྐབས་སུ་ཁང་པ་སྟོང་པར་མི་འཛོག་པ་དེ་ཆམ་དཔྱོད་ལྟན་པའི་ཐོ་ཞིག་རེད་བསམས་བྱུང།

དབྱར་མཇུག་དེར་རིན་པོ་ཆེ་རོ་ལེ་མོན་ཟིན་ཚོས་ཆོགས་སུ་ཕེབས་པ་དང་། ང་ཚར་ལེ་ཥི་ཡི་ལྷོ་ཙ་ལི་ཐ་ཚ་གསར་པ་དེར་ཕྱིན་པ་ཡིན། བཤད་ཆུ་ཏའི་ཚོས་ཆོགས་ཐེངས་བཞི་པ་དེ་ལོ་དེའི་སྟོན་ཙར་ཁྲི་ཥི་ཁོན་ཥི་ཁྲིད་ཥི་ཡི་ཁིང་ཥི་ལྷོད་མཚོན་ཙང་དུ་ཚུགས་པ་རེད། ལོ་འདིའི་གསུང་ཚོས་ལ་སློབ་མ་ཚོས་ཞུ་བ་ཉིས་བརྒྱར་ཉེ་བ་སྒྲིས་ཡོད། གསུང་ཚོས་ཀྱི་མཇུག་རྫོགས་མཚམས་དེར་རིན་པོ་ཆེ་ལ་མཚོན་ཙང་དུ་ཙང་མིག་དུ་མ་ཡོད་པའི་བཞུགས་གནས་ཤིག་ཡོད་པ་དེར་བཞུགས། འོན་ཀྱང་དེ་དག་འགོ་འཛིན་གས་སྐབས་སུ་རིན་པོ་ཆེས་ཚོགས་འདུ་འཛོོ་མས་ས་དང་གསུང་བཤད་བགོད་སྒྲིག་གནང་ས་བོད་སྦྱོང་གནང་ཡོད། ཁོང་གི་བཞུགས་གནས་ལྷེ་བ་དེ་མཚོན་ཙང་ནས་ཆུ་ཚོད་ཕྱེད་ཙམ་འགྲོ་དགོས་པའི་མཚོ་ཞིག་གི་སྟེང་དུ་མོ་ཏའི་ཙང་ཆུང་ཞིག་གི་ནང་དུ་ཡོད། མག་སི་གསུང་ཚོས་སྐབས་སུ་རིན་པོ་ཆེའི་མ་བྱན་ཀྱི་ཚུལ་དུ་ཕྱིན་ཡོད་པ་དང་། ཁོ་མོ་ཏའི་ཙང་ཆུང་གི་ཉལ་ཙང་གཉིས་པ་དེར་བསྡད་པ་རེད། ཚོས་ཞུ་བ་མང་པོ་ཞིག་གིས་ཟས་གཡོ་སྐོལ་བྱེད་རྒྱུ་དང་། གད་བདར་བྱེད་རྒྱུ། མོ་ཏ་གཏོང་རྒྱུ་བཅས་ལ་རོགས་པ་བྱས་ཡོད། འོན་ཀྱང་རིན་པོ་ཆེ་ནི་ཉ་ལམ་མཚམས་ལ་བཞུགས་པ་བཞིན་གནས་སྟངས་ཆེས་དགྱེས་མ་ཞིག་ཏུ་བཞུགས་གནང་ཡོད།

རིན་པོ་ཆེས་དེ་གར་བཞུགས་སྐབས་བྱང་ཤམ་ཐྲ་ལའི་དཔའ་བརྒྱལ་དང་། ས་དཀོར་གྱི་ཕྱི་ཚོགས་ཤིག་ལ་གསུང་ཚོས་གནང་ཡོད་པས། གསུང་ཚོས་འདི་ནི་དོ་སྣང་བྱེད་འོས་པ་ཞིག་རེད། གསུང་ཚོས་ཀྱི་གསང་སྦྱགས་རྡོ་རྗེ་ཐེག་པའི་ཚན་པའི་སྐབས་སུ་ཁོང་གིས་ཤམ་ཐྲ་ལའི་གོ་དོན་དང་དེང་རབས་ཀྱི་དུས་སུ་ཅི་ཙམ་གལ་གནད་ཆེན་པོ་ཡིན་པའི་སྐོར་ལ་བཀའ་གནང་ཡོད། ཁོང་གིས་ ༡༩༥༩ ལོར་བོད་བཞུགས་སྟེ་ཕེབས་པ་ནས་བཟུང་། ཁོང་ལ་ཐོག་པའི་གཏེར་མའི་ཚོས་གཅིག་ཕྱ་དེ་ནི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་སྒྲུབ་ཐབས་དེ་རེད། འདི་ནི་ཁོང་གིས་ ༡༩༦༩ ལོར་འབྲུག་ཡུལ་དུ་སྐུ་མཚམས་ལ་བཞུགས་དུས་གསར་ཆེད་བྱུང་བ་རེད། ཁོང་ལ་སྐུ་གཞོན་ནུའི་དུས་སུ་བོད་དུ་གཏེར་མ་མང་པོ་ཆེད་སོན་བྱུང་ཡོད་ཀྱང་། འབྲུག་ཡུལ་དུ་ཉམས་སྟང་དེ་བྱུང་བ་ནས་བཟུང་གཏེར་ཚོས་གཞན་གང་ཡང་ཐོག

མེད། ལན་ཚེ་ལེགས་སོ་ལ་བཞུགས་སྐབས་ཁོང་གིས་ནུབ་ཕྱོགས་སུ་རྒྱུད་པའི་ཤམ་བྱ་ལའི་གཏེར་མ་དང་པོ་དེ་ཐོབ་པ་རེད། འདི་ནི་ནང་དོན་དང་ཉམས་ལེན་བྱེད་ལྟང་གཉིས་གཤའི་ཐད་ནས་ཙ་རིའི་ནང་དུ་ཁོང་གིས་འགྲོ་དོན་སྒྲོང་བ་ལ་གནད་འགག་ངོ་མ་ཞིག་རེད།

ཁོང་ལན་ཚེ་ལེགས་སོ་ལ་བཞུགས་སྐབས་རིན་པོ་ཆེར་ཐོག་མ་གཏེར་མའི་ཚུལ་དུ་ཕྱིས་མ་མ་ཡིན་པར་ཤམ་བྱ་ལའི་གསུང་ཆོས་ཀྱི་མཚོན་རྟགས་ཤིག་གསར་རྒྱུད་བྱུང། ཁོང་མཚོ་སྟེང་གི་མོ་ཏའི་ཁང་ཆུང་དེར་བཞུགས་སྐབས། མཚན་གཅིག་ལ་ཁོང་གསུང་ཆོས་ཀྱི་རྩེས་སུ་མཚན་གང་ལ་མ་གཟིམས་པར་བཞུགས། ཞོགས་པའི་སྐུ་མདའ་མ་བཏང་སྟོན་དུ་ཁོང་གིས་ཤོག་དཀར་ཀྱི་སྟེང་དུ་སུ་མི་སྣྲག་ཚ་དང་ཉེ་ཏོང་གི་པིར་སྣྲུག་ཆེན་པོ་ཞིག་གིས་ཡིག་གཟུགས་འབྲི་རྒྱ་འགོ་བཙུགས་གནང། ཁོང་གིས་ཡིག་གཟུགས་ཀྱི་འབྲི་སྟངས་གཅིག་རང་ཡང་ཡང་བྱིས་གནང་འདུག ཡིག་གཟུགས་དེར་མིང་མེད་ཀྱང་རིན་པོ་ཆེས་དེར་གོ་དོན་གལ་ཆེན་ཞིག་ཡོད་པ་དགོངས་འདུག ཁོང་གིས་གསུང་ཆོས་སྐབས་སུ་སྒོས་ཚན་ཞིག་འཁྱིད་བཞིན་ཡོད་པའི་ཏེ་ཕྲིད་རོམ་དང། སྒོས་མ་གཞན་པ་འགའ་ཞིག་ལ་ཡིག་གཟུགས་དེ་བསྟན་གནང་འདུག འོན་ཀྱང་ཁོང་གིས་སྒྲི་ཡོངས་སུ་ལའང་འགྲེམས་སྒེལ་མ་བྱེད་གསུངས། ཇི་ལའི་རྩེས་སུ་ "ཤར་ཆེན་གསེར་ཀྱི་ཇི་མ" ཞེས་པའི་ཤམ་བྱ་ལའི་ཐུག་དགེ་ཞིག་ཁོང་གི་དགོངས་པར་འཕྲུངས་འདུག དེས་ཡིག་གཟུགས་ཀྱི་བྱིས་བཀོད་ལ་འགྲེལ་བཤད་དང། དེའི་གལ་གནད། དེ་བཞིན་ "ཙ་ཤད་ཡིག་གཟུགས" ཞེས་པའི་མིང་ཞིག་ཀྱང་གནང་འདུག ཐུག་དགེ་དེས་ཆོས་དང། ཆབ་སྲིད། ས་མས་ཁམས་བཅས་དང་འབྲེལ་བའི་གཞིས་དང་བར་ཚད་སྒོང་ཐབས་དང། འགྲོ་བ་མི་འི་ཆེ་མཐོང་དང་འབྲེལ་བའི་དེང་རབས་ཀྱི་ཤུས་ཁུ། དེ་བཞིན་ཙ་ཤད་ནི་གདེང་སྒོས་དང་སྒོ་བས་ཤུགས་ཀྱི་མཚོན་རྟགས་ཡིན་ཚུལ་བཅས་གསལ་བར་བྱས་ཡོད།

བདུན་ཕྲག་གཅིག་ཙམ་གྱི་མཇུག་ཏུ་རིན་པོ་ཆེས་དེ་ནས་ཀཱཊ་མཎ་ཌུ་ཁོང་དུ་སྒོས་ཚན་ཞིག་འཁྱིད་གནང་བར་ཕེབས། དེ་གར་བཞུགས་སྐབས་ཁོང་གིས་ཁོང་ལ་དགོངས་གཏེར་དུ་ཐོབ་པའི་ཐུག་དགེ་དེར་འགྲེལ་བ་རིང་པོ་ཞིག་བྱིས་གནང་འདུག ངའི་ལྷ

སྣང་ལ་ཕྱག་ཆོས་འདི་དག་ནི་ཆོད་རྟེག་དང་བཅོན་ཏོལ་ལ་གདོང་ལེན་བྱེད་པར་ཚབ་ཐྲེད་དང་སེམས་ཁམས་ཐབས་བྱུས་ཀྱི་ལག་དེབ་ཅིག་རེད་སྙམ། ཕྱག་དཔེ་འདིར་ "ཙ་བ" ཞེས་འགོད་ཀྱི་རེད། གང་ཡིན་ཟེར་ན། རིན་པོ་ཆེས་གནང་བའི་ཤམ་བྱ་ལའི་གསུང་ཆོས་མང་ཆེ་བའི་ཙ་བ་དེ་ཕྱག་དཔེ་འདི་རེད། རིན་པོ་ཆེས་སྒྲབས་དེར་གསུང་ཆོས་འདི་ཐད་ཀར་ཐོབ་རྒྱང་བའི་སྨོན་མ་ཁྱང་ཤས་ཤིག་མ་གཏོགས་མེད་པ་དགོངས་པས། ཁོང་དང་ཏེ་ཕིད་གཉིས་ཀྱིས་རྒྱ་ཆ་འདི་ཇི་ལྟར་འགྲེམས་སྒྲོལ་བྱེད་དགོས་པའི་སྐོར་ལ་ཐུགས་བསྟུར་གནང། རིན་པོ་ཆེར་ཨ་ཤད་ཀྱི་ཡིག་གཟུགས་དང་ཙ་བའི་ཕྱག་དཔེ་ཐོབ་སྟེ་ཉིན་འགའ་ཤས་ཙོང་རྡོ་རྗེ་ཐུལ་ཚབ་གསུང་ཆོས་ར་བར་སྒྲིགས། རིན་པོ་ཆེས་ཐུལ་ཚབ་དང་མི་གཞན་པ་འགའ་ཤས་ལ་སྟོང་བརྡར་ཀྱི་ཚུལ་དུ་ཡིག་གཟུགས་འདི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ལུང་གནང་པ་རེད།

ཕྱག་དཔེའི་དགོངས་དོན་ཤེས་པ་དང་ལག་ལེན་དུ་འགེལ་བ་མ་ཟད། མང་ཚོགས་ལ་ཆང་གཞི་ངོ་སྟོད་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཤམ་བྱ་ལའི་སྨོན་གསོ་ཞེས་པའི་སྨོན་ཐོ་ཀ་ལས་རིམ་ཞིག་རིམ་ཀྱིས་བཟོས་གནང་བ་རེད། ལོ་རྒྱས་མ་གཞིས་ཀྱི་ནང་དུ་ཤམ་བྱ་ལའི་གཏེར་མའི་རིམ་པ་ཆ་ཚང་བའི་ཤམ་བྱ་ལའི་ཕྱག་དཔེ་མང་པོ་ཞལ་ཁ་ཕྱེས་པ་རེད། དེ་དག་ནི་རིན་པོ་ཆེས་པན་ཆེ་ཐམ་བྱ་བ་ནས་ཐད་ཀར་མ་ཡིན་པར། པན་ཆེ་ཐམ་བྱ་བའི་ནམ་ལྟ་ལ་ལྷིང་གི་ས་ར་ཀྱུ་ལོ་དང་། ཏྲང་ཤམ་བྱ་ལའི་ཀྱུ་ལོ། རིགས་ལྡན་ཀྱུ་ལོའི་དགོངས་གཏེར་ལས་ཐོབ་ཡོད་པའི་བཀའ་གནང་། གསར་ནྲེད་ཏྲང་བའི་གསུང་ཆོས་འདི་དག་ཀིས་ང་ཚོའི་མི་ཚེ་ལ། དེ་མ་ཐག་ཏུ་མ་ཡིན་ནའང་། ལོ་ནས་ལོ་བསྡུད་པའི་རྒྱས་སུ་ཅང་ས་ཐེམས་འགྱལ་ཐེབས་པོ་དང་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་ཏྲང་ཡོད། རིན་པོ་ཆེའི་མི་ཚེའི་ནང་གི་ལོ་མཐའ་མ་བཅུ་དེའི་རིང་ལ་ཤམ་བྱ་ལའི་གསུང་ཆོས་དེ་དག་མཏུན་སྒྲོད་གནང་བའི་ནུས་ཤུགས་སུ་གྱུར་བ་རེད།

ང་ཚོ་སྒེར་ཀྱི་མི་ཚེ་དང་གསུང་ཆོས་ཀྱི་དབར་ལ་ཕན་ཚུན་ཀྱི་འབྲེལ་བ་གཅིག་ནི། ཕྱག་དཔེ་འདི་དང་དེའི་ཇེས་སུ་བྱུང་བ་ནམས་ཀྱི་ནང་དུ་རྒྱལ་པོའི་རྒྱལ་ཁབ་དང་དངོས་

ཡོད་རྒྱལ་པོའི་མཚོན་རྩགས་དང་ཐ་སྙད་བཀོལ་སྤྱོད་བྱས་ཡོད། ཐ་སྙད་འདི་དག་ནི་ནང་པའི་རྡོ་རྗེ་ཐེག་པའི་ལུགས་སུའང་ཡང་ཡང་བཀོལ་སྤྱོད་བྱས་ཡོད། རིན་པོ་ཆེས་ཤམ་བྷ་ལའི་གཏམས་ངག་གི་ཆ་ཤས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་རང་གི་མི་ཚེར་དབང་སྒྱུར་བྱེད་དགོས་པའི་སྐོར་ལ་ཏ་ཅང་མང་པོ་གསུངས་ཡོད། ཁོང་གི་ "ཆེན་པོ་ཤར་གྱི་ཉི་མ་སྟེ། ཤམ་བྷ་ལའི་ཤེས་རབ" ཅེས་པའི་ནང་དུ།

> ཤམ་བྷ་ལའི་འཇིག་རྟེན་ནང་གི་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་དེ་ཤམ་བྷ་ལའི་སྐུ་ཏྲག་གམ། གྲལ་རིམ་གྱི་ལམ་ལུགས་ཤིག་བསྐྲུན་རྒྱུར་གཞི་བཙོལ་མེད། དེའི་ཐད་ལ་ངས་ཤམ་བྷ་ལའི་འཚར་སྣང་དེ་མི་ཚང་མར་མཉམ་རོལ་བྱེད་ཀྱི་མ་རེད། ངས་ཁྱེད་ཚོར་འཇིའི་སྐོར་དེ་རྩ་བ་ནས་ཤོད་ཀྱི་མ་རེད། ངས་མི་གྲངས་བཅུའམ་ཉི་ཤུ་འདེམས་སྐྱག་བྱས། དེ་ཚོར་ལྷ་ཡུལ་དང་མི་ཡུལ་མཐུད་མཁན་འཇིག་རྟེན་ཀུན་ཁྱབ་རྒྱལ་པོ་དེའི་སྐོར་ཐོས་སུ་འདུག་རྒྱུ་ཡིན་པ་ལས་ཁྲོམ་བསྒྲགས་བྱེད་རྒྱུ་མིན། ངས་འདི་ཅིའི་ཕྱིར་ཁྱོད་ཚོར་ཤོད་དགོས་པ་རེད་དམ་ཟེར་ན། ང་ཚོའི་བརྗོད་གཞིའི་ནང་གི་གཅིག་སྟེ། དེས་པ་དང་གསང་བ་མེད་པའི་རང་བཞིན་དེ་འདི་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད། ཁྱེད་ཚོ་ཚང་མས་ལྷ་ཡུལ་དང་མི་ཡུལ་མཐུད་ཐུབ་ཀྱི་རེད། ཁྱེད་ཚོ་ཚང་མ་རྒྱལ་པོའམ། ཡང་ན་རྒྱལ་མོར་འགྱུར་ཐུབ་ཀྱི་རེད། དེ་ནི་གློ་བུར་གྱི་འགྱུར་བ་ཞིག་རེད། གློ་བུར་གྱི་འགྱུར་བ་ཆེན་པོ་ཞིག་རེད། རྒྱ་མཚན་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འཚར་སྣང་ཡོངས་རྫོགས་ཁྱེད་ཚོ་ཚང་མར་བཤད་པ་རེད། དེ་ནི་གནད་དོན་ཏ་ཅང་གལ་ཆེན་ཞིག་རེད།[30]

ཁོང་གིས་འདི་གར་དེང་སྐབས་དར་སྒོལ་ཡོད་པའི་རང་ཉིད་ཡར་རྒྱས་ས་མ། འགྲོ་བ་མི་འདི་ནུས་ཤུགས་གོང་སྒྲལས་ལྟ་ཤུ་གང་ཟག་སྒེར་གྱི་གདེང་སྤོས་བསྐྲུན་པའི་ལམ་ལུགས་དེ་འདྲའི་སྐོར་གསུང་གི་མེད། ཡོད་བཞིན་པའི་གཞི་ཙའི་གནད་དོན་

30 ཚོས་རྒྱམ་བྱང་པ། "ཆེན་པོ་ཤར་གྱི་ཉི་མ་སྟེ། ཤམ་བྷ་ལའི་ཤེས་རབ" (ཐྲོ་སི་ཏོན་ཤམ་བྷ་ལ་དཔར་སྐྲུན་ཁང་། ༡༩༩༩) ཤོག་གྲངས་ ༡༠༠ །

ལ་འགྱུར་བ་གཏོང་མི་ཐུབ་པའི་རེ་བ་ཙུན་མའི་ཐབས་ཤེས་འདི་ཚོར་ཁོང་དགའ་ཡི་མེད། ཁོང་གིས་འདི་གར་འགྱུར་བའི་བརྒྱད་རིམ་ཆ་ཚང་བ་ཞིག་གི་སྐོར་གསུང་གནང་གི་ཡོད། འགྱུར་བ་དེ་ནི་རང་ཉིད་ཀྱི་མི་ཚེ་འདི་ཆ་ཚང་བ་ཞིག་ཡིན་པར་བལྟས་ཏེ། བར་ཚད་གང་འདྲ་ཞིག་ལ་འཕྲད་ཀྱང་། དེ་དག་དཔའ་བློ་ཁོག་དང་བཙན་ཤེད་བརྒྱད་དེ་མ་ཡིན་པར། ཤམ་ཐྭ་ལའི་དཔའ་བརྒལ་གྱི་གཞི་ཙནྡི་ཚོས། ཞི་དུལ་དང་། ཤེས་རབ། འཇིགས་པ་མེད་པ་བཅས་བཀོལ་སྟོད་བརྒྱད་དེ་བཅོམ་ཐུབ་པ་ཤེས་རྟོགས་དགོས་པ་དེ་ཡིན། ཁོང་གིས་འགྲོ་བ་མི་ཚང་མས་འདི་ལྟར་བྱེད་ཐུབ་པའི་ཡིད་ཆེས་གཙང་མ་གནང་བ་རེད།

ནང་པའི་བསྟན་པ་སྐོབ་གཉེར་གྱི་འགྲོ་ལུགས་ཧ་ལོའི་ནང་ནན་བརྩོད་ཡོད་པ་བཞིན། རིན་པོ་ཆེས་གནས་སྟངས་འདིའི་ནང་དུ་སྐོབ་དཔོན་དེས་སྐོབ་མའི་དོན་དུ་མིག་ལྟོས་བཟང་པོ་སྟོན་དགོས་པཱའང་དགོངས་ཡོད། ས་དཀོན་གྱི་ཐུ་ཚོགས་ཀྱི་ཤམ་ཐྭ་ལའི་གསུང་ཆོས་གནང་སྐབས། ཁོང་གིས་ཁོང་རང་གི་མི་ཚེ་དེའང་། ཁ་ཕྱེས་པའི་དེས་ཅིག་གམ། སྐོ་ཕྱེས་པའི་ཕོ་ཐང་ཞིག་ནང་བཞིན། ཕྱི་གསལ་ནང་གསལ་གྱི་དཔེ་མཚོན་ཞིག་ཡིན་དགོས་པར་དགོངས་གནང་ཡོད། ཕྱོགས་གཅིག་ནས་བལྟས་ན་འདི་ནི་རྒྱ་ཀུ་བདེན་པ་ཡིན། འོན་ཀྱང་འདི་གནས་རིམ་གཞན་ཞིག་ཀུ་འཕོ་འགྱུར་འགྲོ་བཞིན་ཡོད་པ་ནི་གསལ་པོ་རེད།

གོང་དུ་བརྗོད་ཟིན་པ་ལྟར། གོང་དུ་ཡོད་སྐབས་རིན་པོ་ཆེའི་དགེ་རྒན་འཇམ་མགོན་ཀོང་སྦྱལ་ཀྱིས་རིན་པོ་ཆེ་ལ་དེང་རབས་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ནང་དུ་ས་ཐང་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་གནས་པ་ལ་དགེ་འདུན་པ་ཞིག་གིས་རྒྱལ་པོའི་ཚུལ་འཇོན་དགོས་པའི་སྐོར་བཀའ་གནང་ཡོད། དང་ཐོག་དེར་རིན་པོ་ཆེས་འདིའི་གོ་དོན་ནི་ཆུབ་ཕྱོགས་ས་ཚོས་ཁྱབ་སྒྲོལ་བྱེད་སྐབས་ཤུགས་ཆེ་བ་སྒྲ་པོའི་ཚུལ་འཇོན་དགོས་པ་ལས་བཙུན་ཚུགས་ས་མིན་པར་དགོངས་གནང་པ་འདྲ། འོན་ཀྱང་དུས་སྐབས་འདིའི་ནང་དུ་ཁོང་གིས་འདི་ནི་ཏང་དོན་གྱི་བསྟན་བྱ་ཞིག་ཀུ་གཟིགས་རྒྱ་འགོ་ཚུགས། ངའི་བསམ་པར་ཁོང་གིས་ཁོང་རང་རིགས་ལྟན་རྒྱལ་པོ་དང་དེ་དག་གི་ཞབས་ཕྱི་ཚོའི་བང་ཆེན་ཞིག་ཡིན་པར་དགོངས་ཡོད།

ཁོང་གིས་ཁོང་ནི་ཤམ་ལྷ་ལའི་གཟི་བྱིན་ཁྱེར་བའི་ལུས་རྟེན་ཞིག་ཏུ་དགོངས་ཡོད། ཁེན་རེའི་བྱ་གཞན་ལ་མཚོན་ན་དེའི་དབེ་མཚོན་དེ་རྒྱལ་པོ་དང་བསྡུན་མོའི་ཕོ་ཐང་དེ་རེད། གཟིགས་དང་། འདི་ནི་ཀ་ལྷ་པའི་ཕོ་ཐང་རེད། གཟིགས་དང་། ཕོ་ཐང་དུ་སྟོད་མཁན་དེ་རིན་པོ་ཆེ་དང་ང་རེད།

སྤྱི་ལོ་ ༡༩༧༩ ཙམ་ལ་ཀརྨའི་ཚོས་གྲྭིང་གི་ཚོགས་མི་ཚོས་རིན་པོ་ཆེ་དང་། ང་ཚོའི་ནང་མིའི་ཆེད་དུ་ཚོས་ཚོགས་ནས་སྐད་མ་བཏུ་ཙམ་མོ་ཅའི་ནང་འགྲོ་དགོས་ས་ཞིག་ཏུ་གཡུལ་ས་མའི་ཁང་པ་ཁྱིང་པ་ཞིག་ཁོས་ཡོད་པའི་སྐོར་ངས་གོང་དུ་བཤད་ཡོད། རིན་པོ་ཆེས་དེའི་མིང་ལ་ཐུམི་པུལི་ཐ་ཤན་ཞེས་ས་སྐྱོང་བའི་ལྷ་མོའི་བཞུགས་གནས་ཞེས་བཏུགས་གནས་ཞེས་བཏགས་གནང་པ་རེད། ལེགས་སྦྱར་ནང་ཐུམི་པུལི་ཞེས་པ་དེ་གོང་སྐད་དུ་ས་སྐྱོང་དབང་མོ་ཟེར། སྤྱི་ལོ་ ༡༩༧༦ ལོར་རིན་པོ་ཆེས་ཐུམི་པུལ་ལམ། ས་སྐྱོང་བའི་ལྷའམ་ཆོས་སྐྱོང་གི་སྐོར་ལ་གཏམ་བཤད་ཅིག་གནང་བ་རེད། ཁོང་གིས་ལོ་དེའི་ནང་དུ་ཐུམི་པུལ་ལམ། གོང་སྐད་དུ་ས་སྐྱོང་ཞེས་པའི་མཚན་གནས་དེ་བཞེས་གནང་པ་རེད། གོང་ཀྱི་སྔ་མོའི་གཏམ་རྒྱུད་ཀྱི་ནང་དུ་རིགས་ལྟན་རྒྱལ་པོ་ཚོ་ལྟའི་ཞིང་ཁམས་ས་ཁ་ནས་པས། ས་སྐྱོང་ནི་རིགས་ལྟན་རྒྱལ་པོའི་འཛམ་གླིང་འདིའི་སྟེང་གི་བང་ཆེན་ནམ། སྐུ་ཚབ་རེད། ལོ་འགའ་ཤས་ཀྱི་མཇུག་ཏུ་རིན་པོ་ཆེ་དང་ང་གཉིས་ཀར་ལེགས་སྦྱར་ཡི་སྐད་དུ་ཐུམི་པུལ་ལ་ཡང་། ཐུམི་པུལི་ལམ། ཡང་ན་གོང་སྐད་དུ་ས་སྐྱོང་དང་། ས་སྐྱོང་དབང་མོ་ཞེས་ལུགས་མཐུན་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབང་བསྐྱར་བྱུང་བ་རེད། དེལ་མགོ་མཁྱེན་བཙེ་རིན་པོ་ཆེ་ནས་ང་གཉིས་ལ་དབང་བསྐྱར་འདི་གནང་བ་རེད། འོན་ཀྱང་ ༡༩༧༩ ལོར་ང་གཉིས་ཀྱིས་ཕྱིད་ཏེ་ཕི་ལྷ་བུའི་མི་ཚེ་ཇོ་གས་ལ་ཉེ་བའི་སྐབས་ནས་རིན་པོ་ཆེས་ངའི་མིང་འགོད་གནང་སྐབས་ཐུམི་པུལི་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་འདི་བཀོལ་སྟོད་གནང་གྱབ་པ་རེད།

སྤྱི་ལོ་ ༡༩༧༦ གི་དབྱར་ཁ་ང་ཕྱིམ་དུ་ཡོད་སྐབས་རིན་པོ་ཆེས་སྟན་ངག་ཅིག་གི་ནང་དུ་ང་ལ་ས་སྐྱོང་དབང་མོ་ཞེས་བོས་གནང་འདུག ཁོང་གིས་ "བྱང་ཕྱོགས་ཤམ་ལྷ་ལི་རྒྱལ་ཁམས་སུ། རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་མོའི་མཚན་གནས་ཀྱིས་བརྒྱན་པའི། ཁྱི་ལ་འགོད་པར་འོས་

པའི་རྒྱལ་མོ་ནི། །ས་སྐྱོང་དབང་མོ་ཁོ་ནར་ངེས་པ་ཡིན། །" ཞེས་བྱིས་གནང་ཡོད། སྐབས་དེ་དུས་ངས་མཚམས་སྦྱོར་འདི་རིགས་ལ་དོ་སྣང་ཞེ་བྱས་མེད། འབྱུང་འགྱུར་ཅི་ཞིག་ཡོང་རྒྱའི་ཐད་ལ་ངས་གང་ཡང་ཤེས་མི་འདུག

ཆར་ལེ་སི་དང་མཁན་དུ་འབྲེལ་བ་དེ་ཡག་པོ་མ་བྱུང་ཙང། ངའི་མ་འོངས་པའི་རྒྱ་རྒལ་སྦྱོང་རྒྱའི་མདུན་ལམ་དེ་གར་འགྲོ་རིས་མེད་དུ་ཀྱུར་པས། ༡༩༧༦ ཟླ་བ་བཅུ་གཉིས་པའི་འགོ་སྟོད་དུ་ང་ཕྱོལ་ཨར་དུ་ལོག་ཕྱིན་པ་ཡིན། རིན་པོ་ཆེ་དང་དེ་མེན་གཞན་དག་ཚོ་དང་ལྷན་དུ་ང་ཚོའི་ཁྱིམ་གསར་པར་སྒོར་རྒྱུ་དང། གེ་སར་དང་ང་གཉིས་ལ་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་མཚམས་རིང་མོ་དེར་མ་ཕེབས་གོང་དུ་དུས་ཚོད་ཕན་བུ་ཐོབ་པ་བྱེད་རྒྱུ། བཟའ་ཚང་ཞིག་ནང་བཞིན་གུང་གསེང་དེ་མཁན་དུ་གཏོང་རྒྱུ་བཅས་ཀྱི་ཆེད་དུ་ང་ནང་ལ་ཡོང་བ་ཡིན།

ང་ཚོའི་ཁྱིམ་གསར་པ་དེར་ཀ་ལྷ་པའི་ཕོ་བྲང་ཞེས་འགོད་ཀྱི་ཡོད་པ་དང། ང་ཚོའི་ནང་དུ་མི་མང་པོ་སྟོད་པ་དང་ལས་ཀ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་ས་གསས་ཐེ་བའི་རིན་པོ་ཆེའི་མི་ཚེ་སྐྱེལ་སྟངས་དེ་རྒྱས་སྦྱོས་ཆེ་བའི་ཕྱོགས་གུ་སྐྱོང་བཞིན་ཡོད་པ་རྣམས་ངས་ཤེས་ཀྱི་ཡོད། འོན་ཀྱང་ང་ལ་ཀ་རེ་འཕྲད་པ་དེར་ང་ལ་གྲ་སྒྲིག་མེད། སྟོན་ཁ་དེར་རིན་པོ་ཆེས་ཀུན་ཚོས་མཇུག་བསྡུ་བའི་སྐབས་སུ། ཇོན་ཀྱིས་ཁོང་ལ་ཀཱུ་རྒྱ་ཆེ་བའི་སྟེ་ལེན་ཞུ་བའི་གྲ་སྒྲིག་ལ་བྱེལ་ཏེ་གནས་འདུག ཁང་པ་དེ་ངའི་བྱིས་པའི་དུས་ཀྱི་ཉིམ་མེ་ཧོར་དང་འཇུ་བ་གང་ཞིག་ལ། གོས་ཆེན་མང་པོས་བརྒྱན་ཏེ་དབྱིན་ཡུལ་ཀྱི་གྲལ་རིམ་གོང་མའི་མངའ་བདག་རྣམས་ཀྱི་ཁང་པའི་བཀོད་པ་ལྟར་ནང་ཆས་སྒྲིག་གཤོམ་བྱས་འདུག དེའི་སྟེང་དུ་ཤར་ཕྱོགས་པའི་ཤན་ཕྱོགས་དང། ཁྱད་པར་དུ་ཉི་ཧོང་པའི་མཛོས་སྟུག་ཡོང་ཆེད་དུ་སྐབས་འདིར་བཟོ་བཀོད་དང་ནང་ཆས་ཀྱི་ཆ་ནས་མ་ཡིན་པར་སྐུ་ཚལ་ཀྱི་ཆ་ཤས་ཆུང་ངུ་མང་པོ་བསྟན་འདུག རིན་པོ་ཆེ་དང་གོ་བསྟར་བྱས་ཏེ་ཇོན་ཀྱིས་ན་གཞོན་ཁྱོ་ཤུག་གཉིས་ཏེ། སྟོབ་ཕྲུག་ལེར་དང། ཁོ་པའི་དགའ་རོགས་ཤ་རི་གཉིས་ང་ཚོའི་ནང་གི་ལས་བྱེད་ལ་བཅུག་འདུག ཁོང་གཉིས་དེ་སྤ་ཀ་ཆའི་ཚོས་གླིང་དུ་སྟོད་ཀྱི་ཡོད་ཀྱང་དཀ་ཆ་ཕོ་བྲང་དུ་

ལས་ཀ་བྱེད་པ་དང་གནས་སྟངས་བྱེད་པར་སྟོལ་ཅར་དུ་སྦོར་པ་རེད། སྟོས་ཀྱིས་ཇོན་ཀྱི་འོག་ཏུ་ཆང་ཞུ་བའི་ལས་ཀ་བྱས་པ་དང་། ཤ་རི་ཡིས་མཁ་ས་ཡི་འོག་ཏུ་ནང་ལས་ལྷ་རྩོག་པ་དང་ཐབ་ཚང་དུ་རོགས་པ་བྱས་པ་རེད། སྤྱི་ལོ་ ༡༩༧༧ ལོར་རིན་པོ་ཆེ་མ་བཞུགས་པའི་སྐབས་དེར་ཁོང་གཉིས་ནི་རྒྱལ་ཚབ་དང་ཁོང་གི་ནང་མིར་ཞབས་ཕྱི་ཞུ་མཁན་གྱི་ལས་བྱེད་གཙོ་བོ་རེད། ཇོན་ཀྱིས་ཁང་པའི་ནང་དུ་དང་བླངས་ཞབས་ཞུ་བ་སྐོར་ཞིག་ཀྱང་བསྐངས་ཏེ་ཁོང་ཚོར་སྒྲིག་ཆས་བཟོས་འདུག ཐབ་ཚང་ནང་ལ་ལས་ཀ་བྱེད་མཁན་བྱང་མེད་ཚོས་པང་གཏན་དམར་པོ་ཁྱོན་ཀྱི་འདུག ཁང་པའི་ནང་དུ་ལས་ཀ་གཞན་དག་བྱེད་མཁན་ཚོས་པང་གཏན་དཀར་པོ་དང་། ཁྱོན་ཆས་ནག་པོའི་ཐོག་ཏུ་པང་གཏན་དཔྱང་ཚར་དཀར་པོ་ཏ་ཅང་མངོན་གསལ་ཅན་ཁྱོན་ཀྱི་འདུག ང་ཚོས་ཁོང་ཚོར་བྱ་ཕྲེའུའམ་ཕིན་ཐྲུན་སི་ཞེས་འབོད་རྒྱ་འགོ་བཙུགས་པ་ཡིན། མེ་ཏོག་སྒྲིག་མཁན་དང་། ཟངས་ཀྱི་སྐོ་བཟུང་ལ་འཕྱིད་བརར་བྱེད་མཁན། སྐོ་འགྲམ་དུ་བསུ་བ་བྱེད་མཁན། ཁྱོན་ཆས་ལེན་མཁན། ཆབ་དང་གསོལ་ཇ་ཞུ་མཁན། ཅོག་ཅོ་བཀོད་སྒྲིག་བྱེད་མཁན། དེ་བཞིན་ནང་ལས་གཞན་དག་བྱེད་མཁན་ཀྱི་མི་མང་པོ་འདུག

ཇོན་དང་། ཤ་རི། ཐྲོན་བཅས་ཚང་མ་ཁང་གཤམ་ཀྱི་ཁང་མིག་དག་གི་ནང་དུ་སྦོད་ཀྱི་ཡོད། ཐོག་ཟེག་གཅོ་བོ་དེར་ཚོམས་ཆེན་དང་། དཔེ་མཛོད་གཞིས་ཁྱམས་རིང་གི་གཡས་གཡོན་གཞིས་ལ་ཡོད་ཅིང་། ཤིང་སྒྲོམ་ཆེན་པོ་ཅན་ཀྱི་མེ་ཐབ་དང་ལྷན་པའི་མཇལ་འཕྲད་ཁང་། དེའི་རྒྱབ་དེར་གསོལ་ཚོགས་ཁང་བཅས་ཡོད། ཁང་པའི་ནང་དུ་ཤིང་ནག་གི་ཟེག་ངོས་མང་པོ་འདུག ཐབ་ཚང་ཡང་ཐོག་ཟེག་གཅོ་བོ་དེར་འདུག ལྷོང་ཐོག་ཏུ་རིན་པོ་ཆེ་དང་ང་གཞིས་ལ་ཉལ་ཁང་དང་སྦོད་ཁང་ཞིག་འདུག ཁོད་གསལ་ཀྱི་ཁང་པ་དེ་ཐོག་ཟེག་གཞིས་པར་འདུག ཀེ་ས་ཕད་ཙ་ཏ་ཆི་དང་མཉམ་དུ་ལྷོང་ཐོག་ཏུ་སྦོད་ཀྱི་ཡོད། སྐབས་འདིའི་ང་ཚོའི་མི་ཚེའི་འགྱུར་བའི་བརྒྱུད་རིམ་ཡོངས་ཀྱི་ནང་དུ་ཕ་ཁྲ་དང་ལྷན་དུ་ཀེ་ས་ཀྱི་འཕེལ་བ་དེ་སྒུ་མཐུད་གནས་ཐུབ་པ་དེས་ཁོ་ལ་ཡག་པོ་ཞེ་རྒས་བྱུང་འདུག རྒྱལ་ཚབ་དང་། ལི་ལཱ། ཁོང་གཉིས་ཀྱི་ཐུ་ཀུ་བཅས་ཀྱི་ཁང་མིག་

རྣམས་ཀྱང་ཐོག་རྩེག་གཞིས་པར་ཡོད། གཡོག་པོ་ཟེར་བ་དེ་ཚོ་ནི་ཞིན་མཚན་མེད་པར་ཆུ་ཚོད་ཞི་ཤུ་ཙ་བཞིའི་རིང་ལ་ལས་ཀ་སྟ་ཚོགས་བྱེད་བཞིན་ཐོག་རྩེག་ཚང་མར་མཐོང་ཐུབ།

རིན་པོ་ཆེ་ཕེབས་སྐབས་ཁོང་གི་བྱང་ལ་ཐུགས་མཉེས་པོ་བྱུང་སྟེ། དེ་མ་ཐག་ཏུ་ང་ཚོའི་ཁང་པའི་ནང་དུ་ཚོས་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་མི་གང་མང་མང་སྐད་བཏང་ནས་གསོལ་སྟོན་དང་། དགོང་ཚིགས། ཐུ་ཚོགས་ཚོགས་འཛོམས་བཅས་གནང་རྒྱུ་འགོ་བཙུགས་གནང་སོང་། དགོང་དྲོ་ཞིག་ལ་སྐུ་མགྲོན་ཀྱི་ཚུལ་དུ་གསོལ་ཚིགས་ས་སྐད་བཏང་བའི་མི་དེ་དགོང་དྲོ་གཞན་དེར་ཞབས་ཞུ་བ་ཆགས་ཀྱི་ཡོད། མི་ཚོས་ཁང་པ་དེར་ཐེངས་མ་གཅིག་མང་མང་ཡོང་འདོད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། གང་ཡིན་ཟེར་ན་སྐབས་དེ་དུས་གནས་འདིར་གནས་ཚུལ་ཚང་མ་ "འབྱུང་བཞིན་" ཡོད། ཁྱོན་ཆས་དགྱུས་མ་ཁྱོན་ཚོག་གི་མ་རེད་ཅེས་པའི་སྐད་ཆ་ཞིག་ཁྲབ། སྐྱེས་པ་ཚོས་ནུབ་གོས་དང་གོང་དཀྱིས་ཁྱོན་པ་དང་བུད་མེད་ཚོས་ལྷམ་ཇིང་པ་མཐོན་པོ་དང་གཟབ་ས་ཐོག་ཡོད་ལ་ཡོང་གི་ཡོད། ཁྱོན་ཆས་ཀྱི་ཁ་ཕྱིས་དེར་འགྱུར་བ་ཕྱིན་ཏེ་དུས་ཡུན་གང་འཚམས་འགྲོ་བཞིན་ཡོད་ཀྱང་། སྐྱེས་པ་ཚོས་སྐ་ཐུང་ངུ་བཞར་བ་དང་བུད་མེད་ཚོས་གཟབ་གཟབ་ཀྱི་སྨོ་ནས་ཁོའི་ཐྲེད་ཟེར་བའི་ཡིད་དབང་འགྲོག་པའི་སྐ་དབྱིབས་བཟོ་དགོས་པ་བཅས་ཀྱི་མངོན་སྟངས་གསར་པའི་ཐད་ལ་མི་མང་པོ་ཞིག་ད་དུང་བདེ་པོ་བྱུང་མེད། མི་ཚོས་ཥོ་བྱང་དུ་དགོང་ཚིགས་བཟའ་བར་མ་འགྲོ་སྟོན་ལ་ཁ་ལག་བཟའ་སྟངས་སྟོང་རྒྱུ་ཡང་འགོ་བཙུགས་པ་རེད། དོན་དངོས་ས་ཚོས་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་མི་རྣམས་ལ་ཚུལ་མཐུན་མཉྱན་པོའི་བྱེད་སྟངས་དང་ཞབས་ཞུ་བའི་བྱེད་སྟངས་གཞིས་གཅིག་པོ་སྟོང་བརྡར་ཀྱི་འཛིན་གྲྭ་ཚོགས་ཀྱི་ཡོད།

དུས་ཡུན་འདིའི་རིང་ལ་ངས་ཁྱོན་ཆས་མང་པོ་ཉོ་དགོས་བྱུང་། ངས་རྒྱས་སྟོས་དང་དུས་བསྡུན་དར་སྒོལ་གཞིས་ཀྱི་དབར་ལ་དབྱ་མའི་ལམ་ཞིག་བསྟེན་རྒྱའི་འབད་བརྩོན་བྱས་ཏེ། ཡིད་དྲ་འོང་བ་འདུག་སྟམ་པའི་སྟོད་གོས་ནག་པོ་ཞིག་ཉོས་པ་ཡིན། རིན་པོ་ཆེས་ང་ལ "དེ་ཕྱིད་རང་ལ་འཚམས་པོ་ཞེ་དགས་མི་འདུག" གསུངས་བྱུང་། དེ་ནི་རིན་པོ་ཆེས་ངའི་ཁྱོན་ཆས་ལ་སྐྱོན་བརྗོད་གནང་བ་ཕེངས་དང་པོ་དེ་རེད། དེ་ནས་ངས་ཇོན་ཕེར་ཁི

སི་ལ་"ཕྱིད་རང་གིས་བལྟས་ན་འདི་ཡག་པོ་མི་འདུག་གམ།" བརྗོད་པ་ཡིན། དེའི་ལན་དུ་ཇོན་ཀྱིས་ "ལྷམ་སྐུ་ཞབས། ཕྱིད་རང་གིས་ཀ་རེ་ཀྱོན་ཀྱང་ཕྱིད་རང་ལ་འཚམས་པོ་འདུག་ཀྱང་། ངའི་བསམ་པར་ཕྱིད་རང་ལ་སྟོད་གོས་དེ་ལས་འཚམས་པོ་ཞིག་འཚེམ་དགོས་རེད་བསམ་གྱི་འདུག" ཅེས་བརྗོད་བྱུང་། ངས་སྟོད་གོས་དེ་གཡུགས་ཏེ་གཞན་པ་ཞིག་ཞོས་པ་ཡིན།

མི་ཕལ་ཐོན་ཕོ་བྱང་ནང་གི་དགོང་དྲྭའི་འདུ་འཛོམས་ཆུམས་ཕལ་ཆེ་བ་མཚན་མོ་འཕྲི་པོའི་བར་དུ་ཡིག་གཟུགས་སྒྲོང་བརྡར་ལ་འགོར་འགྲོ་གི་ཡོད། དེ་དག་རིན་པོ་ཆེས་སྒོབ་མ་གསར་པ་ཚོ་ལ་ཤམ་ཐྲ་ལའི་སྒྲོང་བརྡར་གསར་པ་དེ་མིག་སྟོན་གནང་པའི་སྒོ་ནས་རྒྱུན་ལྟན་ཁང་པའི་བར་ཁྱམས་སུ་ཚོགས་ཀྱི་རེད། བརྒྱུད་རིམ་འདི་དག་གི་སྐབས་སུ་རྒྱུན་དུ་ཤམ་ཐྲ་ལའི་ཕྱག་དཔེ་གསར་པ་ནས་གློག་འདོན་ཁྱིད་ཀྱི་ཡོད། འདིའི་སྐོར་ལ་ཕྱི་ཚོགས་ཀྱི་ནང་དུ་དགོག་གཏམ་མང་པོ་ཁྱབ་པ་དང་། རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཐོབ་པ་དང་ད་ཆ་གཞན་ལ་སྟོན་རྒྱ་འགོ་འཛུགས་བཞིན་པའི་ཤམ་ཐྲ་ལའི་གསུང་ཆོས་འདིའི་སྐོར་ལ་མི་ཚོས་དོ་སྣང་དང་ཤེས་འདོད་ཕྱུགས་ཆེ་བྱས་པ་རེད། དོན་དངོས་སུ་གསུང་ཆོས་འདི་གསང་བ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཏུ་བཙུས་པའི་ཆུན་ཀྱིས་མི་ཚོས་དོ་སྣང་དང་ཤེས་འདོད་དེ་བྱུང་བ་རེད། འོན་ཀྱང་དེའི་སྐོར་ལ་ཚང་མས་གནས་ཚུལ་རེ་ཟུང་ཐོས་ཚར་ཡོད།

འདིའི་སྐབས་སུ་རིན་པོ་ཆེས་རྒྱུ་ཆ་གསར་པ་འདི་ནང་ཚགས་ཆོགས་འཛོམས་ཆུང་ངའི་སྐབས་སུ་མི་ཚོར་ངོ་སྤྲོད་གནང་བཞིན་ཡོད། ཟླ་བ་འགའ་ཤས་ཀྱི་ནང་དུ་ཀན་ཇོང་དུ་འདིའི་ཐོག་ལ་འཛིན་གྱ་དང་ལྷ་ཚན་སྒོང་ཁ་ལའི་ཐོག་ལ་ཡིན་ན་ཡང་གནས་སྐབས་རིང་ལྟགས་ལུང་ཕལ་ཆེ་བ་ང་ཚོའི་ནང་དུ་གནང་པ་རེད། དེའི་སྐབས་ཀྱི་ཟླ་བ་བཅུ་གཉིས་དང་དང་པོའི་མཚན་མོ་དག་ལ། གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱིས་མེ་ཕལ་ཐོན་སྲང་ལམ་ནས་མོ་ཏ་བཏང་ནས་ཕྱིན་ན། ཁང་ཚང་ ༥༥༠ ནང་དུ་གློག་གི་འོད་ཁ་ཆེལ་ལེ་ཡོད་པ་མཐོང་ཐུབ་པ་མ་ཟད། སྲང་ལམ་དེ་ནས་ཁྱོད་ཀྱིས་ཞོགས་པའི་ཆུ་ཚོད་གསུམ་པར་ཡང་ཁང་པའི་མདུན་ཀྱི་བར་ཁྱམས་སུ་མི་ཚོགས་ཤིག་མཐོང་སྲིད། ང་ཚོའི་ཁྱིམ་མཆོས་ཚོས་

ང་ཚོས་གཅེ་ལེ་བྱེད་གྱབས་ཡོད་དམ་བས་མ་ཡོད་ཁོ་ཐག་ཡིན། མགོན་པོ་ཚོ་ནི་མང་ཆེ་བ་ནི་ཡིག་གཟུགས་སྦྱོང་མཁན་ནམ། ཡང་ན་གཞན་ལ་བལྟས་ཏེ་སྦྱོད་མཁན་རེད། སྐབས་ཤིག་ལ་སྦྱོང་བརྡར་འདིའི་ཆ་ཤས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་ཡིག་གཟུགས་འབྲི་མཁན་དེས་རང་གི་པིར་དེ་རང་ཉིད་ཀྱི་ལྷེ་ཆེ་ལ་རེག་དགོས་ཀྱི་ཡོད། མི་ཚོས་དམིགས་བས་ལ་འགོ་སྟོད་ཀྱི་སྐབས་སུ་སྦྱོང་བརྡར་འདི་དགོས་མཁོ་ལས་མང་བ་བྱས་པའི་རྒྱུན་གྱིས་ཁོང་ཚོའི་ལྷེ་དང་སོ་ལ་ལྷག་ཚ་ནག་པོ་ཁྱོན་ཆེ་འགོས་ཀྱི་ཡོད། གལ་ཏེ་གཅིག་གིས་བཞིན་འཛུམ་པའམ་བགད་མོ་བགད་ན་ཁོའམ། མོའི་ཁའི་ནང་དུ་མཇོན་གསལ་དོད་པའི་ལྷག་ཚ་ནག་པོ་འགོས་ཡོད་པ་མཐོང་རྒྱུ་ཡོད། དེ་ནི་ལྷན་བུ་ཞེ་མེར་བ་ཞིག་ཏུ་མཐོང་གྱི།

ཡེ་ཤྱའི་འཁྱངས་སྐར་གྱི་བདུན་ལྷག་གཅིག་གི་སྟོན་དེར་ཚོས་ཚོགས་ཀྱི་མི་རྒྱས་ཀྱིས་ཇོ་ཇེ་ཕྱོང་གི་གཞུང་འབྲེལ་གྱི་སྒོ་འབྱེད་བྱས། ཇོ་ཇེ་ཕྱོང་གི་གོ་དོན་ནི་གཏོར་བཤིག་མི་ཐུབ་པའི་མཁར་ལ་ཟེར། དུས་སྟོན་འདི་ནི་ཚོས་ཚོགས་ཀྱིས་ད་ལྟའང་སྟོལ་ཆར་གྱི་ལས་ཁུངས་ཙམ་གནས་པའི་སྲི་བློ་རྒྱས་སྒང་ལམ་གྱི་ཁང་པ་གསར་པ་ཙང་ ༡༩༥ ལ་སྟོར་བའི་ཉིན་མོ་དེ་རེད། ཁང་པ་དེ་ནི་དེང་ས་ང་ཚོས་ཚོགས་ཀྱི་ལྷེ་གནས་ཡིན། ཁང་པ་གསར་པ་འདི་ནི་ཇོ་ཚུགས་ལས་གྲུབ་པའི་ཐོག་ཟུག་གསུམ་ཅན་གྱི་ལས་ཁུངས་ཤིག་རེད། དེ་ནི་ *১৫৬* ལོའི་འགོ་སྟོད་དུ་ཉོས་ཏེ་ཕལ་ཆེར་ལོ་ཉིལ་པོར་བཟོ་བཅོས་བརྒྱབ་དགོས་བྱུང་བ་རེད། ཐོག་ཟུག་ཆེས་སྟེང་མ་དེ་ནི་ཕི་ཏི་ཉི་ཤྱའི་གནམ་པང་ཅན་གྱི་མཚོད་ཁང་ཡིད་དུ་འོང་བ་ཞིག་ཏུ་བསྒྱུར། འདི་ནི་སྐབས་འདིར་མི་མི་ཤོང་བའི་དཀའ་ངལ་ཡོད་པའི་སྟོན་མའི་ཁང་པ་དེ་ལས་ཤོང་ཚད་ཅ་ཅང་ཆེ་བ་ཡོད། མཚོད་ཁང་གསར་པའི་ནང་ཏེན་གཙོ་བོའི་ཚུལ་དུ། ལོ་མང་སྟོན་ལ་འབྲག་ཡུལ་ཀྱི་བཙུན་མོས་རིན་པོ་ཆེར་གནང་བའི་བཙོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཐང་ཀā་དེ་བཤམས་ཡོད། དེའི་མཐའ་གཤིས་ལ་རིན་པོ་ཆེས་བཟོ་གནང་བའི་བརྡ་ཕྲུའི་ལས་རྒྱས་ཀྱི་རི་མོའི་དར་འཕྱང་གཤིས་བཀལ་ཡོད། ལོ་འགའ་ཤས་ཀྱི་ཇེས་སུ་རིན་པོ་ཆེས་སི་ཀོཏ་ལེ*ཏ*ན་ནས་པ་རྡ་ཤེས་རབ་དཔལ་ལྡན་སྐད་བཏང་སྟེ། དམིགས་བས་ལ་མཚོད་ཁང་གི་ཆེད་དུ་ཐུབ་པ་རྡོ་ཇེ་འཚང་གི་ཐང་ཀā་གསར་པ་

ཆེན་པོ་ཞིག་བཞེངས་སུ་བཅུག་པ་རེད། ༷ རྒྱལ་དབང་ཀརྨ་པ་ཙ་རིར་ཆིབས་སྒྲུར་མཐའ་མ་གནང་བའི་སྐབས་སུ། ཁོང་གིས་བྱིན་ཏྲས་ཆེ་ལ་བྱོན་ལེགས་པའི་སྐུ་བརྙན་འདིར་རབ་གནས་གནང་ཕྱིར་ཐང་གའི་སྐུ་རྒྱབ་ཏུ་ཁོང་རང་གི་ཕྱག་རྟེས་སྟག་ཚར་སྦྲགས་པ་ཞབ་གནང་ཡོད།

ཁང་པ་གསར་པའི་ཐོག་རྩེག་གཞིས་པར་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ "ཞེ་སུ་ཁྲི" ཞེས་པའི་ལས་ཁུངས་ཁང་མིག་འགའ་ཤས་དང་། རྒྱལ་ཚབ་ལ་དེའི་ཁ་ཐུག་དེར "ཕྱི་སུ་ཁྲི" ཞེས་པའི་ལས་ཁུངས་ཁང་མིག་འགའ་ཤས་སྒྲང་ཡོད། འཛོན་གྱ་དང་ལས་ཁུངས་གཞན་ཆུམས་ཞལ་ཆེ་བ་གཞི་ཁང་དང་བར་ཐོག་ཏུ་ཡོད། མཆོད་ཁང་ནང་དུ་བཀོད་སྒྲིག་བྱས་པའི་ཁང་པའི་དབུ་འབྱེད་ཀྱི་ཉིན་མོ་དེར་ཏ་ལམ་ཐྲོལ་ཨར་གྱི་མི་ཚང་མ་ཞུགས་པ་རེད། ཆོགས་ཁང་ཆ་ཚང་ཁེངས་འདུག ཆོ་ག་དེ་སྒྲི་ལོ་ ༡༩༧༦ ལོར་ཞེར་རལ་སྒང་ལམ་གྱི་ཁང་པ་ཙང་ ༡༩༩༩ གི་དབུ་འབྱེད་བྱས་པ་ནང་བཞིན་རེད། རིན་པོ་ཆེས་མཆོད་ཁང་གཙོ་བོའི་ནང་དུ་སྒྲོན་མེ་ཞིག་ཞལ་འབྱེད་གནང་། དེ་ནས་ཁོང་གིས་སྒྲོན་མེ་གཅིག་ནས་སྒྲོན་མེ་གཞན་ཞིག་སྒར་བ་གནང་སྟེ་རྒྱལ་ཚབ་ལ་སྒྲད། རྒྱལ་ཚབ་ཀྱིས་སྒྲོན་མེ་གཞན་ཞིག་སྒར་ཏེ་རིམ་བཞིན་མི་གཅིག་ནས་གཅིག་ལ་བརྒྱུད་དེ་སྒྲོན་མེ་ཅི་ཡོད་སྒར་བ་རེད། མི་རེའི་ལག་ཏུ་སྒྲོན་མེ་རེ་བཟུང་ཡོད་པས་མཐའ་མ་དེར་ཚོམས་ཆེན་གྱི་ནང་དུ་སྒྲོན་མེ་སྟོང་ལ་ཉེ་བ་ཞིག་འོད་ཆེམ་ཆེམ་འཕྲོ་བཞིན་ཡོད།

གྱི་ཟླ་བཅུ་གཉིས་པའི་ཟླ་མཇུག་ཏུ་ང་ཚོས་ང་ཚོའི་ཁང་པར་ཡེ་ཤྲའི་འཕྲུངས་སྐར་གྱི་དུས་སྟོན་སྲུང་བཙོ་བྱེད་རྒྱའི་གྲ་སྒྲིག་བྱས། ངས་གྱང་གསེང་འདི་རྣག་ཏུ་སྐྱིད་པོ་ཞིག་ཚོར་གྱི་ཡོད་པ་དང་། ནང་ལ་ཤེང་སྟོང་ཡོད་པ་དང་ཏན་པ་ཕར་སྒོད་ཚུར་ལེན་བྱེད་རྒྱུ་དགའ་པོ་ཡོད། མངོན་གསལ་ཅན་གྱི་ཡེ་ཤྲའི་ཚོས་ལུགས་ཀྱི་གོ་བ་དང་ལྡན་པས་རིན་པོ་ཆེ་ཡེ་ཤྲའི་འཕྲུངས་སྐར་ལ་མཉེས་པོ་དེ་ཅམ་མེད། (ཏུས་སྟོན་དེའི་ཚབ་ཏུ་ཁོང་གིས་ལོ་གཉིས་ཀྱི་ཐེས་ས་དགུན་ཉི་ཟློག་པའི་ཉིན་མོ་དེ་བྱིས་པའི་ཉིན་མོར་སྲུང་བཙོ་བྱེད་རྒྱུ་སྒོ་འབྱེད་གནང་པ་རེད།) འོན་ཀྱང་ཁོང་གིས་ལོ་འདིར་ངས་ཁང་པ་རྒྱན་སྒྲས་བྱས་པ་དང་

ཕྱུ་ཀུར་རྡན་པ་ཁྲོས་པ་བཅས་ལ་དཀའ་ཐུ་གནང་མ་སོང་། ང་ཚོས་ཁང་པ་གསར་པའི་ནང་དུ་ནང་མི་ཚང་འཛིན་མས་ཀྱིས་ཡེ་ཤྱའི་འཕྲུང་སྐར་གྱི་དགོང་ཚིགས་ཡག་པོ་ཞིག་བགོད་སྒྲིག་བྱེད་རྒྱའི་འཚར་གཞི་བྱས་པ་ཡིན།

ངའི་ཨ་མས་མོ་རང་གི་ཕྱུ་ཀུའི་ཕྱུ་ཀུར་ལག་པ་འཚང་གི་མིན་ལབ་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་ང་ལ་ཐུག་འཕྲད་མ་བྱུང་། ངའི་ཨ་མས་འགྲོ་སོང་མང་པོ་བཏང་ནས་སྐེར་གྱི་གསང་ཐུལ་བ་གླས་ཏེ་ངས་གང་ཅིད་ལྟ་གི་འདུག་ཅེས་པའི་གཏམ་མང་པོ་ངའི་གཅེན་མོ་བརྒྱད་དེ་གོ་བྱུང་། ལོ་འདིའི་འགོ་ཐོད་དུ་སྐབས་ཤིག་ལ་ངའི་ཨ་མས་རིན་པོ་ཆེ་གསོད་རྒྱའི་ཆེད་དུ་མི་གླས་ཏེ་གན་འཛོག་བྱས་པའི་གནས་ཚུལ་ཞིག་ཁྱབ་འདུག གནས་ཚུལ་དེ་ཕལ་ཆེར་བདེན་མི་གྲིད་ཀྱང་སྐབས་འདིར་ཉིན་ཁ་དངོས་འབྲེལ་ཡོད་པ་ཞིག་མཐོང་། སྐབས་ཤིག་ལ་རྟོ་ཇེའི་བཀའ་སྩུང་ཚོ་ལ་གནས་ཚུལ་འདིའི་ཐད་ལ་དོགས་ཟོན་བྱེད་དགོས་པའི་བཀའ་བཏང་ཡོད། དྲང་པོར་བཤད་ན། ངས་བལྟས་ན། རྟོ་ཇེའི་བཀའ་སྩུང་ཚོའི་དོགས་ཟོན་གོང་མཐོར་གཏོང་བའི་ཆེད་དུ་རིན་པོ་ཆེས་ཆེད་མཚར་གྱི་ཚུལ་དུ་འཇིགས་སྣང་འདི་བསྐྱལ་ཡོད་ཀྱི་རེད་བསམས།

ཇི་ལྟར་ཡང་ངས་ངའི་ཨ་མ་ལ་ཡང་སྐྱར་ཚ་བ་ནས་ཐུག་གི་མ་རེད་བསམས་བྱུང་། ལྟག་པར་དུ་ད་ཆ་མོས་ངའི་ཁྱོ་ག་གསོད་ཐབས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པར་མངོན་པས་ང་ལ་མོ་དང་འདུམ་ཐབས་བྱེད་རྒྱའི་འཚར་གཞི་གང་ཡང་མེད། མོས་ཐེ་ས་དང་འཚམ་ཐབས་བྱས་ཡོད་པ་དང་། ཡ་མཚན་པ་ཞིག་ལ་མོས་སྟོལ་ཏར་དུ་ཡོང་སྟེ་ཐེ་ས་དང་ཏག་ལ་ས་ཡི་མཁམ་དུ་ཡེ་ཤྱའི་འཕྲུང་སྐར་གཏོང་རྒྱུར་ཐག་བཅད་འདུག མོ་ཡོང་ཁེར་ནང་དུ་ཡོད་པ་ང་ཚོས་ཤེས་ཀྱི་ཡོད་ཀྱང་དས་སྟང་མེད་དུ་གཏོང་འཚར་བྱས་པ་ཡིན།

དེ་ནས་གློ་བུར་ཐོལ་བྱུང་དང་། ང་ལ་མོས་མཐུན་མེད་བཞིན་དུ། ཡེ་ཤྱའི་འཕྲུང་སྐར་གྱི་ཉིན་མོ་དེར་རིན་པོ་ཆེས་ཐེ་ས་དང་ཏག་ལ་ས་ཡི་མཁམ་དུ་ངའི་ཨ་མའང་དགོང་ཚིགས་ལ་གདན་འདེན་ཞུ་རྒྱའི་གསལ་བསྒྲགས་བྱས་སོང་། ང་ཅང་སངས་བྱུང་། མོས་དེ་ལ་ངོས་ལེན་ཚ་བ་ནས་བྱེད་ཀྱི་མ་རེད་བསམས་བྱུང་། དེས་ན་ངས་ཁོང་ལ་ "སྐད་ཐོངས་ཤིག" བརྗོད་པ་ཡིན།

རིན་པོ་ཆེས་ཁོང་རང་གི་བཀའ་སྩུང་ལ་ང་ཚོའི་ཁང་པ་ནས་སྐར་མ་ལྷ་མོ་ཏའི་ནང་འགྲོ་དགོས་པའི་ཐེ་ས་ཞི་བར་དུ་མེར་ས་ཀེས་དེ་བཏང་ནས་ངའི་ཙ་མའམ། ལྷམ་སྐུ་ཞབས་ཕེ་ཐྲ་ས་ལ་ཡེ་ཤྲའི་འཕྲུངས་སྐར་ཀྱི་དགོང་ཚོགས་ལ་མཁྱེན་ཨོག་ཕྱལ་ཅིག་ཅེས་བཀའ་སྩུང་ལ་མངགས་གནང་སོང་། བཀའ་སྩུང་གིས་བཀའ་མངགས་གནང་པ་བཞིན་ཕྱིན་སོང་། འོན་ཀྱང་ལག་པ་སྟོང་པར་ཕྱིར་ཡོག་སྒྲིགས་བྱུང་། ལྷམ་སྐུ་ཞབས་ཕེ་ཐྲ་ས་ཡིས་དེའི་ལན་དུ་གལ་ཏེ་རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་རང་ངོ་མ་མོའི་ས་རར་ཡོང་སྟེ། མོའི་བུ་མོ་བཀྲས་པའི་འགྱོད་བཤགས་སུ་ཕུས་མོ་ས་ལ་བཙུགས་ཏེ་དགོངས་དག་ཐུགས་བདེན་ཞུས་ནས། གཞི་ནས་མཁྱེན་ཨོག་ངོས་ལེན་བྱེད་ཀྱི་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་འདུག

རིན་པོ་ཆེ་ས་ཐོ་བ་འཕེལ་པོ་བྱུང་སོང་། དགོང་ཚོགས་ཀྱི་ཆེད་དུ་རིན་པོ་ཆེས་ས་ཐོན་ནས་གཟབ་ས་ཐོས་གནང་སྟེ་ཡོད་པས། ཁོང་གིས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་ས་ཐོད་ལེ་དང་ཞ་མོ་ཀྱོན་ཏེ་ཁ་ལོ་པའི་མཁན་དུ་ཕྱིན་སོང་། ཁོང་གིས་ཐེ་ས་ཞི་ནང་དུ་ཕྱིན་ཏེ་ཕུས་མོ་ས་ལ་བཙུགས་ཏེ་ལྷམ་སྐུ་ཞབས་ཕེ་ཐྲ་ས་ལ་མོའི་བུ་མོ་འཕྲོག་པ་ལ་དགོངས་དག་ཞུས་པ་དང་ལྷན་དུ། ཡེ་ཤྲའི་འཕྲུངས་སྐར་ཀྱི་དགོང་ཚོགས་ལ་གདན་འདེན་ཞུས་འདུག ངའི་བསམ་པར། མོ་ནི་རིན་པོ་ཆེའི་འདི་ལྟར་དམའ་ས་བཟུང་བའི་གནང་ཐབས་དེས་ཅི་བྱ་གཏོལ་མེད་དུ་ཐུར་པ་འདུ། མོས་མཁྱེན་འགོད་དང་ལེན་བྱས་འདུག

ཐེ་ས་དང་ཟླ་ལ་ས་བཅས་ཁོང་ཚོ་ཚང་མ་ང་ཚོའི་ཕྱིམ་དུ་མཁན་དུ་སྒྲིགས་སོང་། ང་རང་གང་འཚམས་ཏོན་འཐོར་ནས་བསྡད་ཡོད། འོན་ཀྱང་རིན་པོ་ཆེ་ནི་ཞལ་འཛུམ་མེར་འདུ། ས་ཀྱང་རྟོག་ཡུལ་དུ་འཆར་ཐུབ་པ་བཞིན་ངའི་ཙ་མ་ནི་ཁང་པ་དང་། གསོལ་སྟོན་ཁང་། ཞབས་ཞུ་བཅས་ཡོངས་ཀྱི་ཚ་ནས་ཏ་ཅང་བློ་ལ་འབབ་པོ་བྱུང་འདུ། དེ་ནི་ལོ་འགའ་ཤས་སྟོན་ཀྱི་ང་ཚོའི་མི་ཚེ་ལས་མི་འདྲ་བ་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད་པས་སོ། ང་ཚོའི་ནང་མིའི་སྒང་ལ་རྒྱལ་ཚབ་དང་ལི་ལ་བཅས་ཁོའི་ནང་མི་ཡང་དགོང་ཚོགས་ལ་མཁྱམ་དུ་ཡོད། གཞན་ཡང་གཟབ་མཚོར་སྒྲས་ཏེ་སྟོད་ལམ་བཟང་བའི་མཁྱེན་པོ་གཞན་འགས་ཀྱང་མཁྱམ་ཞུགས་བྱས་ཡོད། ངའི་ཙ་མས་མི་ཚོ་དང་ལྷན་དུ་ཁ་བཏ་སྟན་པོ་བཤད་པ་མ་

ཟད་མོ་རང་ཡང་དགའ་པོ་བྱུང་ཡོད་པ་མངོན་གྱི་འདུག མོ་དང་རིན་པོ་ཆེ་གཉིས་ཀྱིས་ཚང་འཕྲུང་བཞིན་པའི་མོད་ལ། ཡོ་རོབ་ཀྱི་ཁང་བཟོ་རིག་པའི་བྱུང་རབས་ཀྱི་སྐོར་ལ་ཁ་བརྡ་རྒྱུན་རིང་བྱས་སོང་། དགོང་དྲོའི་མཇུག་བསྡུ་མཚ�་ལ་སྒེབས་དུས་མོ་ནི་རིན་པོ་ཆེས་དབང་འོག་ལ་ཡོངས་སུ་བསྡུས་ཚར་འདུག ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་ཡན་ལག་གི་ཚུལ་དུ་རིན་པོ་ཆེས་ཁོང་རང་གི་མོ་ཏ་ཏེ་བཏང་ནས་ངའི་ཨ་མ་མོ་རང་གི་བཞུགས་ས་ལ་གཏན་འཇིན་ཞུས་སོང་།

མོ་སྟོལ་ཅར་དུ་སྟོད་ཡུན་གྱི་རིང་ལ་ང་ཚོས་ཏ་ལམ་ཁིན་ལྟར་མོ་དང་ཐུག་འཕྲད་བྱས་པ་ཡིན། མོ་ནི་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཞོ་བྱང་ལ་ཡིད་མཁྱ་ཐག་ཚོད་འདུག ཁེ་མ་འགའ་ཤས་ཀྱི་རྟེས་ནུ་རིན་པོ་ཆེས། དེའི་སྐབས་ནུ་སྟོལ་ཅར་དུ་མགྲོན་ཁང་སྐད་གྲགས་ཆེ་ཤོས་ཏར་ཐེ་ས་ཁའི་ས་ཡི་ནང་དུ་མོ་ལ་ལུགས་མཐུན་གྱི་གསོལ་སྟོན་ཞིག་བགོད་སྒྲིག་བྱས་པ་རེད། ཁོང་གིས་མགྲོན་ཁང་དེའི་ཚོམས་ཆེན་ཆེ་ཤོས་དེ་གླས་ཏེ། སྒོ་ཐ་ཚོ་ལ་ལུགས་མཐུན་ཀྱོན་ཆས་ཀྱོན་ནས་ཡོང་དགོས་པའི་བཀའ་གནང་འདུག བུད་མེད་ཚོས་ཀྱོན་པ་རིང་མོ་དང་ལག་ཕྱབས་དཀར་པོ་ཀྱོན་ཡོད་པ་དང་། སྐྱེས་པ་ཚོས་ཐུག་ས་ཀོ་ཏོ (དགོང་ཟས་སྟོད་གོས་)ཟེར་བའི་གཟབ་གོས་གླས་ཏེ་སྒེབས་ཡོད། མགྲོན་པོ་ཚོ་སྐོ་ནས་འཛུལ་བ་དང་ཕན་ཚུན་ངོ་སྤྲོད་བྱེད་བཞིན་པའི་སྐབས་སུ། རིན་པོ་ཆེ་ཏ་ཅང་མཁྱེས་པོ་ཡོད་པའི་ཏན་ཏེལ་གྱི་ཆུའི་རོལ་དབྱངས་དེ་སྒྲ་གཏོང་འཕྲལ་འཁོར་བཙུད་ནས་གཏོང་བཞིན་ཡོད། དེ་ཁིན་ལྷམ་སྐུ་ཞབས་ཕི་ཐྲ་ས་ནི་ང་ཚོའི་འཛིན་རྟེན་གྱི་བཙུན་མོའི་མ་ཡུམ་ཆེན་མོ་དང་འདྲ་བར་འགྲེམ་སྟོན་བྱས་ཏེ། མི་རེ་རེ་བཞིན་མོ་ལ་འགྲོ་ལུགས་ལྟར་གྱི་ངོ་སྤྲོད་བྱེད་ས་ཁའི་བསུ་བའི་རྒྱ་ལས་ཏེ་རིན་པོ་ཆེ་དགྲོང་རྒྱའི་ཚོད་གན་ཞིག་ཡོད་པའི་དབང་དུ་བཏང་ནི། ངའི་ཨ་མས་དེ་ཁིན་ནས་བཟུང་དེ་ངེས་པར་དུ་ནུས་མེད་དུ་བཏང་ཡོད་པ་ཤོད་གা་ལ་དགོས། གནས་སྐབས་འདིར་མོ་ནི་མོ་རང་གི་བུ་མོའི་མཁ་པ་དང་། ཁོ་པ་སྟོད་ས་འདི་ཁ་ཏེ་ཡུག ངེ་བཞིན་འཇིག་རྟེན་འདིའི་ནང་འཕྲུང་འགྱུར་མོ་རང་ལ་འཕོ་ངེས་པའི་གོ་གནས་བཅས་ཀྱིས་ཡིད་དབང་མེད་དུ་འཕྲོག་ཚར་ཡོད།

རིན་པོ་ཆེ་ཡང་མོའི་བློ་འགྱུར་ཕྱུས་པ་དེར་རང་ཉིད་ལ་ཏ་ཅང་ཕྱུགས་མཉེས་པོ་བྱུང་འདུག ཡེ་ཤྱའི་འཕྲུངས་སྐར་ཉིན་མོའི་དགོང་ཚོགས་གྱུས་རྟེས་ཀྱི་དགོང་མོ་དེར་ངའི་ཨ་མ་ནང་ལ་ལོག་ཟིན་པའི་རྟེས་སུ་ང་ཚོས་གང་བྱུང་བའི་སྐོར་ལ་སྐད་ཆ་བཤད་དེ་དུས་ཡུན་གང་འཚམས་ཤིག་མ་ཉལ་བར་བསྡད་པ་ཡིན། སྐབས་ཤིག་ལ་རིན་པོ་ཆེས་ཞལ་རས་འཛུམ་སྒལ་ཏེ་ང་ལ་བལྟས་ནས་ "གལ་ཏེ་ངས་ཁྱོད་ཀྱི་ཨ་མ་བཏུལ་ཕྱུས་ན་ངས་འཛམ་གླིང་ཡོངས་རྫོགས་འདུལ་ཕྱུས་ཀྱི་རེད།" ཅེས་གསུངས་བྱུང་། སྐད་ཅིག་དེ་ལ་ངས་ཁོང་ལ་མོས་མཕྱན་ཞུ་དགོས་བྱུང་། ས་ང་ཉིན་དེར་ཁོང་གིས་རང་ཉིད་ཀྱི་རྒྱལ་ཁ་དེ་ངོམ་པའི་ཆེད་དུ་སྟན་ངག་འདི་བྲིས་གནང་འདུག

ཀ་ལ་པའི་ཕོ་བྲང་སྟེ། ཕི་རྦ་སི་བཏུལ་བ།

རི་ཆེན་པོས་རི་གཞན་ལ་དགོངས་དག་མི་ཞུ།
རྒྱ་མཚོ་ཐམས་ཅད་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་རེད།
བསམ་བློ་ཆེན་པོས་གཏམ་ཚུང་འཕྱུག་པར་བྱེད།
བསམ་ཡུལ་ལས་འདས་པ་ངོ་མ་དེས་སྨྲ་རྩམ་ཀྱི་གླུ་ཟླུར་གཏོར།
སེམས་ཀྱི་ཤེས་པ་ནི་ཕྱི་བའི་ཚོ་ཐུ་ཐང་ཁྱད་པར་ཡོད།
སེམས་བག་མི་ཕེབས་པའི་བུ་མོ་གཉིས་དང་
དེ་གཉིས་ཀྱི་སེམས་གཅོང་ཡོངས་སུ་མཐོང་ཞིང་།
དེ་བཏུལ་ནས་བསམ་ཚོད་ལས་བརྒལ་བའི་གླུ་འབྲས་བླངས།
གསོལ་ཚོགས་རྒྱས་པོ་བཞེས།
འབྲས་ཆང་ཞིམ་པོ་བཏུང་།
དཀའ་ཚོགས་ཆེན་པོ་སེལ།
ས্কྱ་ས་ང་ལྷུང་འབྲུག་བརྟེད་པའི་མིང་ཐོག་ནས།
ཏེ་ཕྱིད་ཏམ་ཆེ་ཇི་ཕྱ་སི་མིང་ཅན་ལ།

བཀའ་དྲིན་བསམ་ཡེས་བརྩེ་བ་དང་བཅས་ཕྱལ།།
(༡༩༧༦ ཟླ་བ་ ༡༢ ཚེས་ ༢༦ ཉིན་ཁ་ལོ་ར་ཏོའི་ཐོ་ལ་ཏར་དུ།)[31]

31 པར་སྒྲུན་མ་བྱས་པའི་ཚོས་རྒྱམ་བྱང་པའི་སྒྲན་ཚོམ།

བཅུ་གཉིས།

ངའི་ཨ་མས་ངས་རིན་པོ་ཆེ་དང་གཉིན་སྒྲིག་བྱས་པའི་སྐོར་ལ་ཡང་སྐྱར་རྟོག་ཏུ་ཙ་བ་ནས་བཤད་མ་བྱུང་། རིན་པོ་ཆེས་ཁོང་གིས་སྐྱན་བཞིན་པའི་ཤམ་ཐྭ་ལའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ནང་དུ་མོ་ལ་ཀོ་གནས་དང་བདག་དབང་གི་ཚོར་བ་ཞིག་གང་ཐུང་སྦྱད་པ་རེད། ཕྱོགས་གཅིག་ནས་བྱས་ན། དེ་ནི་མོ་རང་གིས་རྒྱུན་རིང་ངོས་ལེན་ཐོབ་ཐབས་ལ་འབད་བཙོན་བྱེད་སའི་སྒྲི་ཚོགས་དེའི་ནང་དུ་མིན་ཡང་། སྒྲི་ཚོགས་ཀྱི་ནང་དུ་མི་ས་ཁ་གལ་ཆེན་ཞིག་བྱེད་འདོད་པའི་མོའི་རིང་ནས་སྟེང་དུ་བརྒྱགས་པའི་འདོད་དོན་དེ་གྱབ་པ་རེད། ཕྱ་གའི་ཕྱ་ག་ཚོ་ལའང་མོ་ད་ཆ་དགའ་པོ་ཞེ་ཏགས་བྱེད་མཁན་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ཏེ་ཁོང་ཚོ་ སྐྱ་གཟིག་མེ་ཏོག་ལྟར་དཀར་ཆུང་མ་ཡིན་པ་བཟོད་ཚར་བ་འདུ། ལོ་གཅིག་གི་ནང་དུ་མོས་དགྱིན་ཡུལ་དུ་ཡོད་པའི་ཁང་པ་སྒོ་བཆུབ་སྟེ་སྟོལ་ཅར་དུ་ཐོར་པ་རེད། རིན་པོ་ཆེ་གོང་ཁེས་ལོ་འགའ་ཤས་ཀྱི་རིང་ལ་མོ་དེ་གར་བསྡད་པ་རེད། དེ་ཁེས་མོ་མ་གོང་བར་དུ་འཕོད་བསྟེན་གྱི་ལྟ་སྐྱོང་ཐོབ་ཆེད་དགྱིན་ཡུལ་དུ་ལོག་ཕྱིན་པ་རེད། མོ་དང་ང་གཉིས་ནང་ལྟར་དུ་ཕན་ཚུན་འཚམ་པོ་དེ་ཙམ་རང་མེད་དེ། ཕྱི་ལྟར་དུ་ཨ་མ་དང་བུ་མོའི་དབར་གྱི་འབྲེལ་བ་དེ་གང་འཚམས་ཡག་པོ་ཡོད། མོ་ལ་ཆ་ཚང་བའི་འགྱུར་བ་ཆེན་པོ་དེ་འདྲ་བྱུང་བ་ནི་ཡ་མཚར་བའི་གནས་ཚུལ་ཞིག་རེད། མོ་ནི་ནང་པའི་ཆོས་ཚོགས་ནང་གི་མི་མང་པོའི་སྟོན་པ་ཡང་མཁོ་འདྲེན་དུ་གྱུར་བ་རེད། མི་འདི་ཚོས་མོ་ལ་ཡ་རབས་ཀྱི་ནམ་འགྱུར་སྟོན་སྟངས་ནས་ཕོ་མོའི་དབར་ལ་དགའ་རོགས་སྒྲིག་སྟངས་བར་གྱི་གནས་ཚུལ་ཚང་མའི་ཐོག་ལ་སྐོབ་སྟོན་ཞུ་གི་ཡོད།

ཡེ་ཤྱའི་འཁྱངས་སྐར་གྱི་ཉིན་མོར་བློ་འགྱུར་བའི་ཉམས་ཚྱོང་དེའི་ཁེས་ས། མོ་སྟོལ་ཅར་དུ་ཡོད་སྐབས་ཤིག་ལ་རིན་པོ་ཆེས་གནང་འཚར་ཡོད་པའི་ཤམ་ཐྭ་ལའི་དབང་བསྐྱར་གྱི་ཚོ་ག་དང་པོ་དེར་མོ་མགོན་འགོད་བྱས་འདུ། འདི་ནི་སྒྲི་ལོ་ ༡༩༧༧ ཟླ་ ༡ ཚེས་ ༡

ཉིན་ཀ་ལ་པའི་ཕོ་བྱང་དུ་ཚོགས་པ་རེད། རིན་པོ་ཆེས་ཤམ་བྷ་ལའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ནང་དུ་རང་ཉིད་ཀྱིས་དབང་སྒྱུར་པའི་གོ་གནས་དེ་བཟུང་རྒྱ་ཙམ་མ་ཡིན་པར་མངའ་ཐང་གི་གནས་བབ་བམ། དཀྱིལ་འཁོར་ཆ་ཚང་བ་ཞིག་བསྐྱེན་ཏེ་ཡིད་ཆེས་ཡོད་པའི་སྨོན་མ་རྣམས་ལ་དབང་འཇོན་པའི་གོ་གནས་གནང་འདོད་ཡོད། ཁོང་གི་སྐུ་འཁོར་གྱི་བསྐོ་བཞག་ཐོག་མ་དེ་ནི་ཏེ་ཕྱིད་རོམ་ལ་རྡོ་རྗེའི་བཀའ་སྩུང་ངམ། ཤམ་བྷ་ལའི་བཀའ་ལུང་སྩུང་སྐྱོབ་ཅིང་མ་ཁན་གྱི་གོ་གནས་སུ་མངའ་གསོལ་རྒྱ་དེ་རེད། རིན་པོ་ཆེས་ཤམ་བྷ་ལའི་གོ་གནས་འདི་དང་གཞན་དག་ཁག་ལ་ལས་སྟེ་བསྐོ་བཞག་གནང་བ་འདིས། སྐྱེ་བོ་སྐྱེར་གྱི་མི་ཚེ་དང་སྲོག་ཚོགས་ཤིག་ཕྱོན་ཡོངས་ནས་འཇོན་སྐྱོང་ཅིང་པར་གལ་འགངས་ཆེ་བའི་ལྷ་གྲྭབ་རྣམས་ལག་བསྟར་དང་བཟོ་སྐྱན་གནང་རྒྱའི་འབད་བརྩོན་གནང་གི་ཡོད་པར་ང་ལ་ཡིད་ཆེས་ཡོད། བཀའ་སྩུང་པའི་ལྷ་གྲྭབ་དེ་བྱ་སྒྲ་སྟོན་གྱི་ཐོ་ནས་གོ་རིམ་དང་ཁྲིམས་ཁྲིག་སྩུང་སྐྱོབ་ཅིང་རྒྱ་དེ་རེད། ཏེ་ཕྱིད་ཀྱིས་ཁོ་རང་ས་སྐྱོང་གི་ "ཉིན་རྟོག་པ་གཙོ་བོ"་དེ་ཡིན་ཞེས་ཀྱལ་ཀ་ཅིང་ཚུད་ཡོད། (ཏེ་ཕྱིད་ཀྱིས་བརྗོད་ཚོག་འདི་ཅ་ལམ་གྱིལ་ཁྲེར་དང་སོ་ལི་ཐྭན་གྱི་ལོ་རྒྱས་ནས་ཟླས་ཀ་ལྟར་དགོད་ཐོ་བའི་ངང་ནས་ཝེད་ཐྲོད་ཅིག་ཅས་ཡོད།) རིན་པོ་ཆེས་ཤམ་བྷ་ལའི་གསུང་ཆོས་གནང་སྐབས། ཁྲིམས་དང་སྒྲིག་གཞི་ནི་འཛམ་གླིང་གི་ནང་ལ་ཡོད་བཞིན་པའི་རང་བཞིན་གྱི་གོ་རིམ་དེ་རྒྱན་སྐྱོང་ཆེད་རེད་གསུངས། ཁོང་གིས་མི་ཚེའི་གོ་རིམ་དང་སྟོན་དཔག་ནི་གོང་འོག་བྱས་ནས་མ་ཡིན་པར་སྟ་ཕྱི་བྱས་ནས་འཁོར་གྱི་ཡོད་པའི་མཚོན་བྱེད་དུ་དུས་ཚོགས་བཞི་བོ་ལེགས་པར་སྩུར་ཡོད། རིན་པོ་ཆེས་མིའི་སྲོག་ཚོགས་ལའང་འདི་དང་མཚུངས་པར་གོ་རིམ་ཅན་གྱི་རྒྱུན་འཁྱོངས་ཀྱི་ཚོར་བ་ཞིག་དགོས་པར་དགོངས་ཀྱི་ཡོད། དེས་ན་ངའི་བསམ་པར་ཏེ་ཕྱིད་ཀྱི་ལས་འགན་ངོ་མ་དེ་ཤམ་བྷ་ལའི་སྲོག་ཚོགས་ལ་སྐོར་སྩུང་བྱེད་རྒྱ་དེ་མ་ཡིན་པར། གཞི་ཚའི་གོ་རིམ་དེ་དང་བསྟུན་ནས་མི་ཚེ་ཇི་ལྟར་བསྐྱལ་དགོས་པའི་ལམ་སྟོན་བྱེད་རྒྱ་དེ་རེད་སྟམ།

གསོལ་མཛོད་ཁང་གི་རྒྱུན་ལྡན་གྱི་དངོས་ཆས་ཡོད་པ་ཚང་མ་གནས་སྐབས་གཙང་ཨ་བཟོས་ཏེ། ཆོ་ག་དེ་ཕོ་ཐང་གི་གསོལ་མཛོད་ཁང་དུ་ཚུགས་པ་རེད། ཁང་པའི་ཀུང་ངོས་གཅིག་ཏུ་མཆོད་གཤོམ་ཞིག་བསྒྲིགས་ཡོད་པ་དང་། ཆོ་ག་མཇལ་བར་མཛོད་འབོད་ཞུས་པའི་སྐུ་མཛོད་ལྟ་བཅུ་ཙམ་བཞུགས་སའི་སྒོམ་གདན་ཆུམས་ཐང་དུ་བཏིང་ཡོད། རིན་པོ་ཆེ་དང་ང་གཉིས་མཆོད་གཤོམ་གྱི་གཡས་གཡོན་གྱི་ཀུབ་བཀྲག་གི་ཐོག་ལ་བསྡད་དེ། ཇི་ལྟིད་ཀྱིས་མཆོད་གཤོམ་དང་ང་གཉིས་ལ་མདུན་གཏད་ནས་སྒོམ་གདན་ཞིག་གི་ཐོག་ཏུ་ཕུས་མོ་བཙུགས་ཏེ་བསྡད། རིན་པོ་ཆེས་ཇི་ལྟིད་ལ་ "ཆེན་པོ་ཤར་གྱི་གསེར་མདོག་ཉི་མ" ཞེས་པའི་དལ་ཆའི་ནང་དོན་གྱི་གོ་སྒྲོས་ཅི་ཡོད་ཀྱི་སྐོར་ལ་ཏྲི་བ་ཏྲིས། དེ་ནས་ཆོ་ག་དེའི་ཚ་ཤས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་ཁོ་ལ་གནས་སྐབས་དེ་རང་དུ་ཞལ་ཤད་ཡིག་འབྲུ་འཕྲི་ཏུ་བཙུག ཁོས་ཡིག་འབྲུ་དེ་འཕྲི་བ་དང་དུས་མཚུངས་སུ་དེར་འཛོམས་པའི་མི་ཚང་མས། ཀི་ཀི་སྷོ་སྷོ་ཞལ་ཤད་ལྟ་རྒྱལ་ལོ། སྟག་ས་ཁང་ཁྱུང་འབྲུག་འདི་ཡར་སྐྱེད། ཞེས་དཔའ་བརྩལ་གྱི་ངར་སྐད་བསྒྲགས། འདོན་པ་འདིས་ཤམ་ཐྲ་ལའི་ཕྱིན་ཆད་ནས་དང་དཔའ་བརྩལ་གྱི་གཏེང་སྒྲོས་འགྱུག་གི་ཡོད། ཆོ་ག་དེའི་ཚ་ཤས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་རིན་པོ་ཆེས་ཇི་ལྟིད་སྐབས་དེ་རང་ལ་གསར་བཟོ་གནང་བའི་གོ་གནས་ཤམ་ཐྲ་ལའི་འབྲུག་གི་བཀའ་ཐམ་འཛིན་པར་བསྐོ་བཞག་གནང་། རིན་པོ་ཆེས་སྐབས་དེ་དུས་གསུང་ཆོས་གནང་བཞིན་པའི་ཤམ་ཐྲ་ལའི་དཔེ་ཚ་དེའི་ནང་དུ་དཔའ་བརྩལ་གྱི་ཁྱད་ཆོས་ཀྱི་སྐོར་ལ་སྟག་དང་། ཞིན། ཁྱུང་། འབྲུག་བཅས་དཔེ་མཆོན་དུ་མ་བཀོད་ཡོད། ཇེས་སུ་རིན་པོ་ཆེས་ཤམ་ཐྲ་ལའི་གསུང་ཆོས་འདི་དག་གི་སྐོར་ལ་ "ཤམ་ཐྲ་ལ་སྟེ། དཔའ་བོའི་ལམ་མཆོག" ཅེས་པའི་དེབ་ཀྱི་ནང་དུ་ཡང་བྱིས་གནང་མཛད་ཡོད། འབྲུག་ནི་ཕྱོག་ཐུར་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་ལ། དེ་ནི་རྒྱུན་ལྡན་གྱི་འབྲུག་གི་གོ་དོན་བརྗོད་དུ་མེད་པ་ལས་ལྷོག་ཐེ། ཤམ་ཐྲ་ལའི་གསུང་ཆོས་ཀྱི་ནང་དུ་དེ་ནི་ས་ཞིས་ལས་བརྒལ་བའི་ས་ཞིས་དང་། ཡོངས་སུ་འཛིགས་པ་དང་བྲལ་བ་དང་། ཕྱི་གསལ་ནང་གསལ། གཏིང་མཐའ་མེད་པའི་ས་ཞིས་ཤེག་ལ་ཟེར། ཆོ་ག་དེའི་སྐབས་སུ་རིན་པོ་ཆེས་ཁོང་རང་ལོ་མང་པོའི་སྟོན་དུ་འབྲུག་རྒྱལ་

པོའི་ཕྱིམ་རྒྱུད་ནས་ཁོང་རང་འབྲག་རྒྱུད་བསྟན་པའི་སྒོལ་འཛིན་དུ་མངའ་གསོལ་སྐབས་
གནང་བའི་རྟགས་མ་དེ་ཏེ་ཕྱིད་ཀྱི་སྐེ་ལ་གཡོགས་གནང་སོང་། གསོལ་རས་དེ་ཏེ་ཕྱིད་
ལ་གཏན་འཇགས་གནང་བ་ཞིག་མ་རེད། འབྲག་གི་བཀའ་ཐམ་ཀྱི་རྟགས་མ་ངོ་མ་ཞིག་
སྐབས་དེར་མེད་ཅང་རིན་པོ་ཆེས་ཚོ་གའི་སྐབས་སུ་དེའི་ཚབ་ལ་བེད་སྤྱོད་གནང་བ་
རེད། རིན་པོ་ཆེས་མ་འོངས་པར་ཤམ་སྦྲ་ལའི་རྟགས་མ་མང་པོ་ཞིག་ཏུས་འགོད་ཀྱིས་
བེད་སྤྱོད་གཏོང་འཚར་ཡོད། (དོན་དངོས་སུ་འགའ་ཞིག་ནི་ཁོང་གིས་ལོ་རྗེས་མར་སྐུ་
མཚམས་ལ་བཞུགས་སྐབས་བཟོ་བཀོད་གནང་བ་དང་། རེས་འགའ་དབྱིན་ཡུལ་དུ་བཟོ་
སྐྱན་བྱེད་རྒྱར་མངགས་གནང་བ་རེད། ཁོང་གིས་འབྲག་གི་བཀའ་ཐམ་ཀྱི་རྟགས་མ་ཐེ་
བའི་གཞན་དག་འགའ་ཤས་ཏུས་འགོད་གནང་ཡོད་ཀྱང་དངོས་སུ་བཟོ་སྐྱན་བྱས་མེད།)

ཏུས་ཚོད་འདིའི་གཡས་གཡོན་ཞིག་ཏུ་རིན་པོ་ཆེས་ཏེ་ཕྱིད་རོམ་ལ་ཇོ་རྗེའི་སྐུ་སྲུང་
བའི་འགོ་ཁྲིད་བྱེད་དགོས་པའི་བཀའ་ཡང་གནང་སོང་། ངའི་བསམ་པར་ཏེ་ཕྱིད་ནི་སྐྱེ
པོ་ཞི་ཞིང་དུལ་བ་ཞིག་ཡིན་ཙང་རིན་པོ་ཆེས་ཁོ་ལ་ལས་འགན་འདི་གནང་བ་རེད་
སྟམ། ཚུལ་འཚོས་དང་འཚེ་བ་ལ་ཏེ་ཕྱིད་ཙ་བ་ནས་དགའ་ཡི་མེད། དེས་ན་ངའི་བསམ
པར་རིན་པོ་ཆེས་ཏེ་ཕྱིད་ཀྱིས་ཇོ་རྗེ་བཀའ་སྲུང་གི་གནས་སྟངས་སྲུང་སྐྱོབ་དང་། ཁྲིམས
མཐུན་མ་ཡིན་པའི་དམག་མིའི་ཐྲིག་འཛུགས་ཀྱི་གད་མོ་ཐོང་བྱེད་ལྟ་བུ་ཞིག་ཏུ་མི་འགྱུར
བའི་གཟབ་ནན་བྱེད་ཀྱི་རེད་དགོངས་ཡོད་རེད་སྟམ། དེ་ལས་ལྷོག་སྟེ་རིན་པོ་ཆེས་དེ་ནི
ང་རྒྱལ་བཙོམ་པའི་བརྒྱད་ལམ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་ན་དགོངས་པ་རེད། རིན་པོ་ཆེའི་འཛིག
རྟེན་ཀྱི་ཆོས་པ་འདིའི་ནང་དུ་འགོ་ཁྲིད་ཀྱི་ལས་འགན་དུ་བསྐོ་བཞག་བྱས་པ་དེ་ཏེ་ཕྱིད
ལ་དཀའ་ལས་ཆེན་པོ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་པ་རེད་སྟམ། དེ་ལྟར་ཡང་ཁོ་ལ་དམག་ཕྱི་ཆེན་པོ
ཞིག་བྱེད་རྒྱའི་ཐྲིང་ལྟོས་ལྟན་པ་མ་ཟད། ཁོ་པའི་ཏང་བདེན་དང་མི་གཤིས་ལ་མི་ཚོས
གུས་བཀུར་ཆེན་པོ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ཏུས་སྐབས་འདི་དམིགས་སུ་འདོན་ཆེད་ཏུ་རིན་པོ
ཆེས་སྟན་ངག་འགའ་ཞིག་བཙུམས་གནང་ཡོད་པའི་ཁོད་ནས་གཅིག་ནི་གཤམ་གསལ
ལྟར་ཕྱིས་གནང་ཡོད།

རྣ་རྡེའི་བཀའ་སྩུང་ནི་ལྷད་མེད་དམག་སྒྱི་རེད།།
ཁོས་ཆེ་བའི་ལྷམ་དང་དེ་ཡི་ཁྱོ་གཱ་ལ་བཙྪ་བཀྲར་ཅྱད།
མདོར་ན་འགྱུར་མེད་རྣ་རྡེའི་བཀའ་སྩུང་ནི།།
འགྲིག་གི་འཚང་བཟུང་ཅན་གྱི་སྒྲ་གྲི་ཡིན།།
ཁོང་ལ་ཞི་བ་དང་དགོ་པོ་གཉིས་ལྡན་ཕྱིར།།
དེ་འདྲའི་རྣ་རྡེའི་བཀའ་སྩུང་།།
ང་ཚོའི་རྒྱལ་ཁམས་ཆེན་པོ་འདིའི་ནང་དུ།།
དེ་འདྲའི་རྣ་རྡེའི་བཀའ་སྩུང་རྒྱས་ཅིག །
དཔྱད་ཞིབ་དཀའ་བའི་འབྲུག་གི་བཀའ་ཐམ་འདི།།
བསྐལ་པ་སྟོང་གི་བར་དུ་གནས་གྱུར་ཅིག[32]

སྒྲོ་ལོ་ ༡༩༧༧ ཟླ་ ༡ ཚེས་ ༣ ཉིན་ང་གཉིས་གཉིན་སྒྲིག་བྱས་ཏེ་ལོ་བདུན་འཁོར་བའི་དུས་དབུ་སྩུང་བཙྪ་བྱས། ལོ་ཡུན་ཐུང་དུ་ཞིག་གི་ནང་དུ་གནས་ཚུལ་མང་པོ་བྱུང་བ་ལྟ་བུར་སྣང་། དེ་ཉིན་རིན་པོ་ཆེས་ནང་པ་ས་ངར་རྒྱས་པའི་གསང་སྦྱགས་རྡོ་རྗེ་ཐེག་པའི་སྒོ་ནས་ཆོ་ག་གཞན་ཞིག་འདོན་གནང་མཛད། སྒོ་བ་མ་བཞི་བཅུ་སྐོར་ཞིག་ཡོད་པའི་སྟེ་ཚན་དང་པོ་དེས། ༡༩༧༦ ལོའི་བསྟོ་གླེང་ཆོགས་འདུའི་རྗེས་སུ་ས་གཉོད་གནང་པའི་སྟོན་འགྲོའི་ཉམས་ལེན་ཆ་ཚང་གྱབ་པ་རེད། འདིས་བསྟོ་གླེང་ཆོགས་འདུ་དང་པོར་ཞུགས་མཁན་གྱི་སྒོ་བ་མའི་གྲངས་འགོར་གསུམ་ཆ་གཅིག་ཙམ་ཟིན་གྱི་ཡོད། དུས་ཡུན་འདི་འདྲ་ཞིག་གི་ནང་དུ་སྟོན་འགྲོ་ཚར་མཁན་གྱི་སྒོ་བ་མའི་གྲངས་འགོར་གྱི་བརྒྱ་ཆ་མཐོན་པོ་འདི་འདྲ་བྱུང་བ་ནི་ཉ་ལས་དགོས་པ་ཞིག་རེད། སྟོན་འགྲོ་འདི་དག་ཚར་བའི་རྗེས་སུ་སྒོ་བ་མས་རང་གི་བླ་མ་ལ་རྡོ་རྗེ་ཐེག་པའི་ཡི་དམ་གྱི་ལྷ་སྒྲུབ་པའི་ཆེད་དུ་དགྱེལ་འཁོར་དུ་ཞུགས་སུ་འཛུག་པའི་གསོལ་བ་འདེབས་ཆོག སྐབས་འདིར་ཡི་དམ་ཟིར་དུས་གང་ཞིག་གི་ས་ཆེམས་རྡོ་རྗེ་ཐེག་པའི་ཉམས་ལེན་ལ་ཞུགས་པ་དང་། རྟོགས་པ་སྐྱེས་པ་ཅི་ཡིན་ཤེས་

32 པར་སྐྱེན་མ་བྱས་པའི་ཆོས་རྒྱམ་བྱང་པའི་སྐུན་རྩོམ།

པའི་མཚོན་དོན་ཡིན། འདི་ལ་ཕྱི་གཟུགས་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་དང་འབྲེལ་བ་གང་ཡང་མེད། གལ་ཏེ་བློ་མ་དེས་སྨོན་མ་དང་ལེན་བྱས་ཚེ་སྨོན་མ་དེར་དབང་ངམ། རྟེས་གནང་ཞེས་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་དུ་ཙ་ཐ་ཎ་ཨེ་ཀ་ཞེས་པ་དེ་ཐོབ་ཀྱི་ཡོད། བོད་སྐད་དུ་དབང་སྐྱར་ཞེས་པ་དེ་ནི་ "དབང་གི་ཞིང་" ཞེས་པའི་གོ་དོན་ཡིན། འདི་ཉིན་རིན་པོ་ཆེས་ཏེ་ཕིད་རོམ་དང་རྟོ་རྟེའི་རྒྱལ་ཚབ་ཐེ་བའི་སྨོན་མ་ཁནད་པ་འགལ་ཞིག་དང་། སྟོན་འགྲོ་ཚར་བའི་སྨོན་མ་འདི་ཚོར་རྟོ་རྟེ་རྣལ་འབྱོར་མའི་དབང་བསྐྱར་གནང་པ་རེད། རྟོ་རྟེའི་རྒྱལ་ཚབ་ཀྱིས་སྟོན་འགྲོ་ཚར་མེད་ཀྱང་རིན་པོ་ཆེས་ཁོ་རང་ལ་དབང་བསྐྱར་གནང་རྒྱའི་ཕྱགས་ཐག་བཅད། (ང་རང་ལ་དབང་བསྐྱར་འདི་ ༡༩༦༩ ནང་ལ་མ་གཏུགས་ཐོབ་མ་བྱུང་།)

རྟོ་རྟེ་རྣལ་འབྱོར་མ་ནི་ཅ་ཅང་ལྷ་ན་སྦྱོག་པའི་གཞོན་ནུ་མ། དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་ལོན་པ་གང་ཞིག་ལ། འཇིགས་ཤམས་ལྷན་པའི་ཡི་དམ་གྱི་ལྷ་མོའི་གཟུགས་སུ་ཡོད། ཁོང་ནི་སྐུ་མདོག་དམར་པོ་ཡིན་པ་གང་ཞིག་ལ་རྟོག་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ས་མ། ཡང་ན་རྣམ་རྟོག་བྱང་ནས་གཙོད་པའི་ཡེ་ཤེས་མཚོན་གྱི་ཡོད། ཁོང་ནི་སྨོན་མ་ཚོར་གནང་རྒྱའི་ཡི་དམ་གྱི་ལྷ་དང་པོ་དེ་རེད། རིན་པོ་ཆེས་ཤམས་ལེན་འདིའི་ནུས་པ་དང་དཀྱུས་མའི་རང་བཞིན་དེ་ནུབ་ཕྱོགས་པའི་སྨོན་མ་ཚོར་དམིགས་བསལ་རན་འཚམས་ཡོད་པར་དགོངས་པ་རེད། སྟན་མ། དབང་སྐྱར་འདི་ནི་ཅ་ཅང་རིང་ལ་ཚང་མས་མཉམ་ཞུགས་བྱེད་དགོས་པའི་ཚོ་གར་རིང་མོ་ཅ་ལམ་ཉིན་གང་འགོར་བ་ཞིག་ཡོད། དབང་ཐོབ་པའི་རྟེས་ནུ་སྨོན་མ་ཚོས་ཤམས་ལེན་བྱེད་རྒྱའི་ཕྱག་དཔེའམ། སྒྲུབ་ཐབས་དེ་དབྱིན་སྐད་དུ་བསྒྲུར་བར་རིན་པོ་ཆེས་ལོ་འགའ་ཤས་སྐུ་ངལ་བསྐྱོན་གནང་ཡོད། ཁོང་གིས་སྨོན་མ་ཚོས་གསོལ་འདེབས་འདི་ཅིའི་ཕྱིར་དང་། གང་ཞིག་འདོན་གྱི་ཡོད་པ་དང་། ཀ་རེ་སྒོམ་གྱི་ཡོད་པ་ཤེས་པ་དང་། ཤམས་ལེན་བྱེད་པའི་ཆེད་དུ་གསོལ་འདེབས་འདི་དབྱིན་སྐད་ནང་དུ་དགོས་ངེས་ཅན་ཞིག་ཡིན་པ་དགོངས་གནང་ཡོད། འགྱུར་འདིའི་ཐད་ལ་ཁོང་དང་ལྷན་དུ་ལས་ཀ་བྱེད་མཁན་ནུ་ལ ཆུ་སྒྲ་བསྒྱུར་ཚོགས་ཆུང་འདིས་འགྱུར་གྱི་ལས་གཞི་མང་པོ་ཞིག་གྲུབ་པར་བྱས་ཡོད་ལ་དཔལ་ལྡན་ཐུ་མཐུད་བཞིན་ཡོད། རིན་པོ་ཆེར་སྐད་སྒྲུར་ཚོ་དང་མཉམ་དུ་

འཛོམས་རྒྱ་དེ་ཕྱགས་མཉེས་པོ་ཡོད་པ་དང་། ཁོང་ཚོ་དང་མཉམ་དུ་ལས་ཀ་བྱེད་རྒྱར་ དུས་ཚོད་མང་པོ་གཏོང་གནང་གི་ཡོད།

མདོར་ན། ཨ་མེ་རི་ཀའི་ནང་དུ་གསང་སྦྱགས་རྡོ་རྗེ་ཕེག་པའི་ཚོས་ཉམས་ལེན་ཀྱི་ གནས་ཚད་འདི་འདྲར་སྒེའས་རྒྱ་དེ་གྲུབ་འཕྲས་ཆེན་པོ་ཞིག་རེད་སྙམ། རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱ་ ཆེའི་རིང་ལ་ཁོང་གིས་དབང་འདི་ཕེངས་མ་བཏུ་གནང་ཡོད་པ་དང་། སྟོབ་མ་སྟོང་ཕྲག་ གཅིག་ལས་མང་བས་ཁོང་གི་རྒྱ་མདུན་ནས་དབང་འདི་ཞུས་ཡོད། རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱ་ཆེའི་ ནང་གི་རྒྱའི་རྩམ་འགྱུར་ཕྱ་མོ་དག་ལ་རྒྱུན་དུ་དོན་དག་ཆེན་པོ་འབྱུང་གི་ཡོད།

ཆོ་ག་གཅིག་ཕྱ་མ་ཡིན་པར་བློ་སྟོང་གི་ཚོགས་ཕྱན་མང་པོ་ཡོད་པའི་དབང་བསྐུར་ ཀྱི་ལས་རིམ་དེ་གྲུབ་མ་ཐག་ཏু་རིན་པོ་ཆེས་ཤམ་ཐྲ་ལའི་འཛིག་རྟེན་རྒྱ་སྐྱེད་གཏོང་བའི་ ཕྱག་ལས་ལ་ལམ་ནེང་བྱེལ་འགོ་བཙམས། སྐབས་འདིར་ཁོང་གིས་རྡོ་རྗེའི་རྒྱལ་ཚབ་ འོད་གསལ་བསྟན་འཛིན་དང་ང་གཉིས་ལ་ཟུང་འབྲེལ་ཀྱི་ཆོ་ག་ཞིག་ཚོགས་གནང་། ཁོང་གིས་འོད་གསལ་བསྟན་འཛིན་བཀའ་ཐམ་སྲིད་སྐྱོང་ངམ། ཤམ་ཐྲ་ལའི་བཀའ་ ཐམ་ཀྱི་བདག་པོ་སྟེ། རིན་པོ་ཆེ་ཡིན། ཤམ་ཐྲ་ལའི་ཁྲིམས་དཔོན་ཆེན་མོའི་གོ་གནས་སུ་ བསྐོ་བཞག་གནང་། ཁོའི་ལས་འགན་ནི་རིན་པོ་ཆེའི་བཀའ་གཞིར་བཟུང་། ཤམ་ཐྲ་ལའི་ བཀའ་ཆོས་ཀྱི་འཚར་སྒང་གི་རྩམ་པ་དེ་སྟོབ་མ་ཚོར་བརྒྱད་སྟོང་དང་ཐུགས་འཚར་སྒང་ ལག་ལེན་དུ་བསྟར་རྒྱ་དེ་རེད། ཆོས་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་མི་ཚོའི་དགོས་མཁོ་དང་འདོད་ པ་ཅི་ཡོད་ཤེས་རྟོགས་ཀྱིས་རིན་པོ་ཆེར་སྒྲན་གསེང་ཞུ་དེ་ཡང་ཁོའི་ལས་འགན་ཡིན། དེས་ན་ལྷ་ཡུལ་ན་ཡོད་པའི་ས་སྐྱོང་གི་འཚར་སྒང་དང་། མི་ཡུལ་ན་ཡོད་པའི་ས་མམས་ཅན་ ཀྱི་དགོས་མཁོ་གཉིས་མཐུན་པའི་སྒང་བ་ཞིག་ཡོང་ཐུབ།

ཆོ་ག་འདིའི་སྐབས་སུ་ང་ས་སྐྱོང་དབང་མོའི་ཚུལ་དུ་མངའ་གསོལ་མཛད། རིན་པོ་ ཆེའི་འགྲེལ་བཤད་གཞིར་བཟུང་བྱས་ན་ངའི་ལས་འགན་དེ་ཕྱོགས་གཅིག་ནས་རྒྱལ་ཚབ་ ཀྱི་ལས་འགན་དང་འདྲ་བོ་ཡོད། དེ་ནི་ཤམ་ཐྲ་ལའི་འཛིག་རྟེན་ཀྱི་ནང་དུ་བསམ་ཚུལ་ཇི་ འདྲ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་ཕན་ཚུན་གོ་བར་སྟོང་པར་སྐུལ་མ་བྱེད་རྒྱ་དེ་ངའི་ལས་འགན་རེད།

ཁོང་གིས་ས་སྐྱོང་དབང་མོའི་གོ་དོན་ནི་ཚོགས་མི་ནང་ཞུལ་མཐུན་ལམ་དང་། བག་ཏོ་བའི་གནས་བབ་བསྐྱེན་རྒྱུ་དེ་རེད་གསུངས།

རྒྱལ་ཚབ་ལ་ཆེན་པོ་ཤར་གྱི་ཉི་མའི་མཚན་གནས་དང་། ང་ལ་རིགས་ལྡན་གྱི་མཚན་གནས་ཐོག། ལྷར་བཞིན་མཚན་གནས་འདི་དག་གནས་སྐབས་དེར་བཟོ་གནང་པ་རེད། ང་ཚོའི་མཚན་གནས་དེ་དག་གི་སྐོར་ལ་རིན་པོ་ཆེས་འགྲེལ་བཤད་མང་པོ་གནང་མ་སོང་། འོན་ཀྱང་ཆེན་པོ་ཤར་གྱི་ཉི་མའི་མཚན་གནས་དེས་ཤམ་ཐྲ་ལའི་ཕྱོགས་ཡོངས་ཀྱི་ནམ་དཔྱོད་དང་རྟོགས་ས་ལ་འཕེལ་མཐུད་བྱེད་པ་དང་། རིགས་ལྡན་གྱི་མཚན་གནས་ང་ལ་གནང་པ་དེས་ཤམ་ཐྲ་ལའི་དགེ་ཁྲིད་ཀྱི་དགོངས་པ་ལ་ཡོད་པའི་ངའི་འཕེལ་བ་དེ་མཚོན་གྱི་ཡོད་པའི་ཡིད་ཆེས་ཡོད། ཚོ་ཀ་ཚོགས་ལྷངས་དེ་ཏེ་ལྷིད་རོམ་གྱི་སྐབས་སུ་གནང་པ་ནང་བཞིན་རེད། མཁྱེན་པོ་ཚང་མ་གསོལ་མཁྱེན་ཁང་དུ་སྒོམ་གདན་གྱི་སྟེང་དུ་བསྡད། རྒྱལ་ཚབ་དང་ང་གཉིས་ཀྱིས་རིན་པོ་ཆེ་དང་མཚོད་གཤོམ་ལ་ཁ་འཁོར་ནས་བསྡད། ང་གཉིས་ལ་ཤམ་ཐྲ་ལའི་ལྷ་གྲྭ་བསྐོར་གོ་རྟོགས་ཅི་ཡོད་ཀྱི་ཏི་བ་ཏིས་པ་དང་ཨ་ཤད་ཀྱི་ཡིག་འབྲུ་འབྲི་ཏུ་བཙུག་བྱུང་། ཏེ་ལྷིད་ཀྱིས་དེ་སྤྱ་བྱས་པ་ནང་བཞིན། ང་གཉིས་ཀྱི་མཚན་གནས་དེ་བརྡུན་པོ་བཟོ་ཕྱིར། མཚོན་དོན་ཙམ་དུ་རང་རང་གི་མིག་དང་། ཕྱེ། ལྷོ་ཁྱོང་བཙས་ཤམ་ཐྲ་ལའི་རྒྱལ་ཁམས་ཀྱི་མངའ་ཐང་རྒྱ་བསྐྱེད་པའི་ཆེད་ཕྱལ་ནས་དམ་བཙའ་བླངས་པ་ཡིན། འདི་ནི་སྨོན་མ་ཚོས་གསང་སྦྱགས་རྡོ་རྗེ་ཐེག་པའི་དམ་བཙའ་ལེན་པ་དང་ཏ་ཙང་འདྲ་བོ་ཡོད། ཁྱིན་ཏྲབས་སྟོབས་ཆེན་དང་ཉིན་ཁ་གང་འཚམས་ལྡན་པ་ཡིན་ཙང་དགོས་མཁོ་ཡོད་པའི་དམ་བཙའ་དེ་ལྷིད་པོ་རེད། གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱི་དམ་བཙའ་ཉམས་པའམ། གོ་གནས་བེད་སྤྱོད་ལོག་པར་བཏང་བ་ཡིན་ན། མི་ཞིག་ཡོང་ནས་ཁྱོད་རང་བཙོན་དུ་འདྲུག་པ་དེ་འདྲ་རང་ནི་མེད་ན་ཡང་། ཁྱོད་རང་ཞི་དུལ་བག་ཡོད་ཙན་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་རྒྱའི་ཚབ་ཏུ་ང་རྒྱལ་གྱི་གོང་བུར་གྱུར་ན། རང་གིས་རང་ཉིད་ཉམས་པར་བྱེད་ཀྱི་རེད། མཐའ་གཉིས་སུ་མ་ལྷུང་བར་བྱེད་རྒྱའི་རིགས་ཀྱང་མང་པོ་ཡོད། འོན་ཀྱང་དམ་བཙའ་འདིའི་རིགས་ལས་སྟ་པོ་བྱས་ཏེ་བླངས་ན་མི་འགྱིག་ དོན་དངོས་སུ་ཤམ་ཐྲ་

ལའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ནམ་དགྱོད་དང་རྟོགས་ས་དང་རྒྱུ་སྐྱེད་དང་སྲུང་སྐྱོབ་ལ་རམ་འདེགས་བྱེད་རྒྱའི་ལས་འགན་ཆེན་པོ་ཞིག་འཕྲུར་གྱི་ཡོད་པའི་ཚོར་བ་བྱུང།

ངས་ཕྱིར་ལྷ་བྱེད་སྐབས་རིན་པོ་ཆེས་ང་གཉིས་ལ་མཁན་དུ་ཤམ་ཐྲ་ལའི་དབང་བསྐུར་གནང་རྒྱའི་ཐག་གཅོད་དེ་ཀུང་བཙུགས་ཏེ་གནང་བའི་ཐབས་རྒྱས་ཤིག་རེད་བསམ་གྱི་འདུག ཨ་ཕོ་ཆེས་ང་གཉིས་ཀྱི་འགན་ཕྲུར་དེ་གཅིག་ཕན་གཅིག་ཀྱོགས་སུ་གཟིགས་གནང་གིས་ང་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་ཐུན་མོང་གི་ལས་དོན་ཞིག་ཏུ་མཐོང་སྟེ་མཁན་བུབ་བྱེད་པའི་ཐུགས་རེ་གནང་ཡོད་རེད་སྟམ། ཕྱོགས་གཞན་ཞིག་ནས་རིན་པོ་ཆེས་འོད་གསལ་བསྟན་འཛིན་ང་གཉིས་དབར་གྱི་ཞེ་འཚོན་དེ་མེད་པར་བཟོ་རྒྱའི་འབད་བཙོན་གནང་སྟེ་ང་གཉིས་ལ་བཀའ་དབང་འདི་མཁན་དུ་བསྐུར་གནང་པ་རེད་ཀྱང་བསམ་གྱི་འདུག

ལྷན་རྒྱས་ཚོས་གཟིགས་དང། རྒྱལ་ཚབ་ཥོ་བྱང་དུ་སྒོར་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་ཁོ་དང་ང་གཉིས་འཚམ་པོ་ཞེ་དགས་མ་བྱུང། དུས་འདི་ནས་བཟུང་ངས་རྒྱལ་ཚབ་ལ་འབྲེལ་བ་འཛིན་ཐབས་བྱས་ཀྱང་ང་གཉིས་ཀྱི་ཁམས་མཐུན་པོ་ཞེ་དགས་མ་བྱུང། ཕོག་མར་འགོ་སྟོད་ཀྱི་སྐབས་སུ་ང་རང་ཁོ་ལ་དགའ་པོ་ཡོད། ཇེས་སུ་ཁོ་ང་ཚོའི་མཁན་བུ་སྟོད་སྐབས་ང་ལ་ཁོས་དཀའ་ཚེགས་གང་འཚམས་སྒྲད་བྱུང། ཁོས་མི་གཞན་དག་གི་ས་ཕམས་ཚོར་ལ་སྟང་མེད་གང་འཚམས་བྱས་པ་དང། མི་གཞན་དག་ལ་ངོས་འཛིན་མི་བྱེད་པའི་དཀའ་ངལ་ཡོད་པ་ངས་ཚོར་བྱུང། རིན་པོ་ཆེ་ནི་ཏ་ལམ་སྐུ་འཕྲུངས་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་འགན་འཕྲུར་དང་འགོ་ཁྲིད་གྱི་གོ་གནས་ཞིག་གི་ནང་དུ་འཚར་ལོངས་བྱུང་བ་རེད། བོད་དུ་ཁོང་གི་དགེ་ཟན་ཚོས་ཁོང་ལ་ཞེ་དུལ་བག་ཡོད་ཚུལ་མཐུན་གྱི་ཀུན་སྤྱོད་བསྟེན་དགོས་པ་ལས། གོ་གནས་དེ་གཞན་གྱི་ཐོག་ཏུ་དབང་ཡོད་བྱེད་པའི་གོ་སྐབས་ཤིག་ལ་བཙི་མི་རྩང་བའི་བསྟབ་བྱ་ནན་ཏན་གནང་ཡོད། འོན་ཀྱང་རྒྱལ་ཚབ་དང་ང་ཚོ་ནུབ་ཕྱོགས་པ་ཚོ་ལ་མཚོན་ན། ང་ཚོས་སྟོན་གྱི་ཉམས་ཆྱོང་དང་ཡིད་བརྟན་འཚེལ་བའི་གཞི་བཙོལ་ས་བྱལ་བའི་སྒོ་ནས་འགོ་ཁྲིད་གྱི་གོ་གནས་བཟུང་སྟེ་ཆ་རྒྱས་མེད་པའི་ས་ཁུལ་དུ་

འཛུལ་བཞིན་ཡོད། ང་ཚོས་རང་ཉིད་ལ་སྨོན་བརན་ཁུང་བ་དང་བདེ་འཇགས་མེད་པའི་ཐོ་དོགས་དེ་ང་རྒྱལ་ཁེངས་རྡེགས་ཀྱི་ངོ་བོར་འབར་གས་བྱེད་པའི་ས་འོག་འབར་ཕུས་ཀྱི་ལྷུང་དུ་གོམ་པ་སྒོ་བཞིན་ཡོད།

དེའི་སྐབས་སུ་ང་ཚོ་སུ་གཅིག་ཀྱང་སྐྱོན་བལ་ཀྱི་ལྟའི་ཕོ་ཉ་མ་རེད། དེ་དུས་ང་ཚོ་ཚང་མ་ཞེ་ནད་ཀྱིས་ཡོངས་བཟུང་ནས་བསྡད་ཡོད། དེ་ལྟར་ཡང་ངས་ང་ལ་དཀའ་ངལ་ཡོང་བའི་གཞི་ཙ་ནི་རྒྱལ་ཚབ་ལ་སྟེང་རྩེ་མེད་པའི་སྐྱོན་ཞིག་མཐོང་བྱུང་། ངས་ལི་ལ་ལ་རྣག་ཏུ་བསམ་ཤེས་བྱེད་ཐུབ་ཀྱི་འདུག མོ་ལ་མི་གཞན་ཀྱི་ཐད་ལ་སྟེང་རྩེ་མང་བ་ཡོད་པ་ངས་ཚོར་བྱུང་། རྒྱལ་ཚབ་ཀྱིས་མི་གཞན་ལ་བརྩེ་འཛིན་བྱེད་སྟངས་དེ་རིན་པོ་ཆེས་མི་གཞན་ལ་བརྩེ་འཛིན་བྱེད་པ་དང་ཏ་ཅང་ཐ་དད་ཡིན་ཙང་སྐབས་འགར་ང་ལ་ཞེད་སྟང་སྐྱེས་ཐོ་ཡོད། ངས་ཡུན་རིང་པོ་ཞིག་བར་དུ་ངས་རྒྱལ་ཚབ་ལ་གཞི་ཚའི་ཡིད་ཆེས་བྱས་མེད། འདིས་རིན་པོ་ཆེ་ཐུགས་མི་བདེ་བ་ཆགས་ཏེ་སྐབས་དང་ངས་སུ་ཁོང་གིས་ང་རྒྱལ་ཚབ་དང་མཉམ་དུ་ཡོང་ཐབས་གནང་གི་ཡོད། ཁོང་གིས་ང་གཉིས་དབར་ཀྱི་འབྲེལ་ལམ་དེ་ལས་སུ་རུང་བ་ཞིག་བྱུང་ན་འདོད་གནང་ཡོད། འོན་ཀྱང་མཐའ་མཇུག་དེར་རྒྱལ་ཚབ་ཀྱིས་ང་ལ་གུས་བརྩི་ཏ་ཅང་ཁུང་ངུ་བྱས་པ་དང་ངས་ཀྱང་ཁོ་ལ་གུས་བརྩི་དེ་འདུ་མ་བྱས། ངས་ཁོ་པའི་ཕྱན་བུ་ཚ་རི་བ་ཚོའི་བྱེད་སྟངས་ནང་བཞིན་ཀྱི་རྒྱས་སྨོས་རང་བཞིན་དེར་དཀག་པ་བྱས་པ་དང་། ཁོ་པ་སྒེར་ཀྱི་ཕྲིག་ལམ་ལའང་ཏི་བ་བཏང་པ་ཡིན། ཁོ་ནི་རང་འདོད་ཅན་ཞིག་ཡིན་པས་སྐབས་རེར་རང་སྟང་གང་ཏན་བྱེད་མཁན་ཞིག་ཏུ་མངོན་ཀྱི་ཡོད། ཕྱོགས་གཞན་ཞིག་ནས་རྒྱལ་ཚབ་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་ཁོ་རང་སུ་ཡིན་མིན་དང་ཅི་ཞིག་བྱེད་དགོས་མིན་ཀྱི་ཐད་ལ་དཀའ་ངལ་འཕྲད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་སྟམ། ང་རང་ལོ་གཞོན་ཡིན་པས་སྐབས་རེ་རྒྱུ་མཚན་མི་ལྟན་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱང་ཡོང་ཀི་ཡོད། ང་གཉིས་ཀྱི་ཁམས་རང་མཐུན་མ་སོང་།

ང་གཉིས་མཉམ་དུ་ཤམ་ཐྲ་ལའི་དབང་བསྐུར་གནང་ཐུབ་པའི་རྟེས་སུ། རིན་པོ་ཆེས་ང་གཉིས་མི་རེ་ངོ་རེའི་སྐྱོན་དང་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པའི་སྐོར་ལ་སྟན་ངག་བྱིས་གནང་པ་

རེད། ཁོང་གིས་སྣྲན་ཚོག་གཞིས་ཀའི་ནང་དུ་ཨ་ན་རྒྱལ་ཚབ་རེད། རྒྱལ་ཚབ་ཨ་ཡ་ན་རེད་ཅེས་གསུངས་པ་འདྲ་བོ་ཞིག་ཀྱང་འདུག ངའི་བསམ་པར་ཁོང་གིས་ང་གཞིས་ཀྱིས་སེམས་མཐུན་པའི་སྨོ་ནས་ཕན་ཚུན་གཞིས་ཕན་གྱི་གཞི་རྩ་ཞིག་བཙལ་ཏེ་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་རྟེས་སུ་ཡི་རང་བྱེད་པའི་ཐུགས་རེ་གནང་ཡོད་རེད་སྙམ། འོན་ཀྱང་དེས་ང་གཞིས་ཀྱི་འབྲེལ་བར་ཕུགས་ཐུབ་ཀྱི་འགྱུར་བ་ཕྲུགས་ཆེ་བཟོ་ཐུབ་མ་སོང་། ང་ཚོ་གཞིས་ཀའི་ངོས་ནས་ལོ་ནས་ལོ་བསྡུད་དེ་འབད་བརྩོན་བྱས་ཀྱང་ཕན་ཚུན་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་དམིགས་བསལ་འཚམ་པོ་ནམ་ཡང་ཆགས་ཐུབ་མ་སོང་།

ལེའུ་འདིའི་མཇུག་ཏུ་གསལ་བའི་སྣྲན་རྩོམ་འདི་དག་གིས་རིན་པོ་ཆེས་རང་གི་སྨོན་མ་ཚོའི་ནུས་པ་ཇི་ལྟར་གཟིགས་གནང་ཡོད་པ་སྟོན་གྱི་ཡོད། ཁོང་གིས་ང་ཚོ་ཚང་མའི་ལྟན་དུ་ཕྱག་ལས་གནང་བའི་གཞི་རྒྱན་དེ་མིའི་ལྟན་སྒྲོས་ཀྱི་རང་བཞིན་སྣ་ཚོགས་པ་དང་རྟོག་འཛིང་ཅན་ཡིན་པ་དེ་ངོས་ལེན་གནང་རྒྱུ་གཞི་རྩར་བཟུང་ཡོད། ཁོང་གིས་དུས་རྒྱ་ཏུ་གང་ཟག་ཅིག་ལ་ཉོན་མོངས་པའི་གཞན་དབང་དུ་སོང་བའི་རྒྱོན་གྱི་ཆ་དང་། ས་ངས་རྒྱས་ཟུང་གི་ནུས་པ་ལྟན་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆ་གཞིས་ཀ་གཟིགས་ཀྱི་ཡོད། འོད་གསལ་བསྟན་འཛིན་ལ་ཕྱིས་སུ་ཐུང་བའི་དཀའ་ངལ་དེ་གཞི་རྩར་བཟུང་སྟེ། མི་ཚོས་རིན་པོ་ཆེས་འོད་གསལ་བསྟན་འཛིན་ཅིའི་ཕྱིར་ཁོང་གི་རྒྱལ་ཚབ་ཏུ་བདམས་པ་རེད་དམ་ཟེར་བ་དང་། རིན་པོ་ཆེས་དེ་ལྟར་གནང་སྟེ་གཞི་རྩའི་ནོར་འཁྲུལ་ཞིག་བཟོས་པ་མ་རེད་དམ་ཞེས་པའི་དྲི་བ་གཞིས་པོ་འདི་ཡང་ཡང་བཏང་བ་རེད། ངས་དེ་འདྲ་རེད་བསམ་གྱི་མེད། ཁོང་གིས་ང་ཚོ་ཚང་མས་མཐོང་ཐུབ་པའི་ལྟད་མེད་པའི་རིག་རྩལ་ཞིག་རང་གི་ཐུགས་སྒས་ལ་ལྟན་པ་མ་ཟད། རྒྱལ་ཚབ་ཀྱི་བྱམས་སྙིང་རྗེའི་ནུས་མཐུ་དང་དེ་བརྒྱུད་དེ་ཁོས་གཞན་ལ་ཕན་ཐོགས་ཤུགས་ཆེ་སྣྲུབ་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་པ་དེ་གཟིགས་པ་རེད་སྙམ་པ་ངས་ཡིད་ཆེས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

རིན་པོ་ཆེས་འབྱུང་འགྱུར་དཀའ་ངལ་ཅན་དུ་འགྱུར་སྲིད་པའི་གནད་དོན་ཡོངས་རྫོགས་ཏེ། ཕྱོགས་གཞན་དག་ཀྱང་གཟིགས་གནང་ཡོད། ཡིན་ན་ཡང་ཁོང་གིས་མི་འགའ་

ཤས་བཟང་པོ་དང་འགའ་ཤས་ངན་པ་ཡིན་པར་ཡིད་ཆེས་གནང་གི་མེད། ཁོང་གིས་ཚང་མ་ལས་རྒྱང་ཡིན་པ་དང་། ངར་འཛིན་གྱི་རྒྱ་རགས་པ་དེ་ལྟད་མེད་པའི་ཉམས་རྟོགས་ལྟན་པའི་གསེར་གྱི་གོང་བུར་བཅོས་ཐབས་ཡོད་པར་དགོངས་གྱི་ཡོད། དེས་ན་འདིར་སྟན་རྩོམ་འདི་དག་གི་ནང་དུ་རིན་པོ་ཆེས་དཀའ་ངལ་གྱི་རྒྱ་ལ་འགྲོ་སྲིད་པའི་རྒྱལ་ཚབ་དང་ང་གཞིས་ཀྱི་ཕྱད་ཆོས་ཚང་མ་མཛུབ་སྟོན་གནང་ཡོད་པ་དང་། དེ་དང་དུས་མཉམ་དུ་ཁོང་གིས་ཕྱིད་རང་དོན་ངོ་མར་སྟག་རེད། ཕྱིད་རང་དོན་ངོ་མར་སེམ་ཆེ་རེད། ཕྱིད་རང་དོན་ངོ་མར་བྱ་ཕྱུང་རེད། ཕྱིད་རང་དོན་ངོ་མར་འབྲུག་རེད། ཅེས་གསུངས་དུས་ཕྱིད་རང་དོན་ངོ་མར་ཡིད་བརྟན་པའི་ངོ་བོའམ། ཤམ་ཐྭ་ལའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ནུས་ལྟན་གྱི་གོ་འཕང་དེ་རེད་གསུང་གི་ཡོད། དེ་དང་འཚམས་པར་གྱིས། དེ་ལ་གནས་པ་གྱིས། གསུངས་པ་རེད། རིན་པོ་ཆེ་ཀ་ཅང་སྦྱང་གྱང་འཛོམས་པོ་ཡོད། རིན་པོ་ཆེས་ང་ཚོ་གཞིས་དང་ཁོང་གི་སྨོན་མ་ཚང་མས་སྒྲིང་དོན་དེ་ཆ་ཚང་བར་རྟོགས་མི་ཐུབ་པའི་ཉེན་ཁ་ཡོད་པ་དེ་མཁྱེན་གྱི་ཡོད། ངའི་བསམ་པར་གྲོང་ཁྱེར་བཏང་ནས། རྒྱལ་ཚབ་དང་། ང་། རིན་པོ་ཆེའི་སྨོན་མ་ཚང་མས། ཁོང་གི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ནང་དུ་ཅི་ཙམ་གྱིས་ལས་འགན་ཆེ་བ་ང་ཚོས་ཁས་ལེན་བྱས་པ་དེ་ཙམ་གྱིས་ལམ་ལྟོང་ཡོང་དང་མི་ཡོང་གི་ཉེན་ཁ་ཆེ་བ་ཡོད་པ་མ་ཟད། གལ་ཏེ་ལམ་ལྟོང་མ་བྱུང་ཚེ་ཉེས་པ་དེ་བས་ཆེ་བ་ཡོད་པ་ཤེས་རྟོགས་ཡོད།

རིན་པོ་ཆེས་རྒྱུན་དུ་ཐབས་ལམ་གཞིས་བཀོལ་གནང་གི་ཡོད། དང་པོ་དེ་ནི། འཁོར་བ་དང་མྱང་འདས། ཡིད་བརྟན་དང་ཉོན་མོངས་བཅས་ཀྱི་དབྱེར་མེད་ཀྱི་རང་བཞིན་དེ་གཟིགས་ཏེ་ཡིད་ཆེས་གནང་རྒྱ་དང་། གཞིས་པ་དེ་ནི། ནུས་པ་དེར་འཕྲས་བུ་སྒྲུབ་པའི་ཆེད་དུ་ཐབས་ལམ་ཟབ་མོ་བེད་སྤྱོད་ཀྱིས་འགྲོ་བ་མི་ཞིག་ལ་ཚེ་གཅིག་ལུས་གཅིག་ལ་ནལ་འགྲོར་གྱི་ཉམས་རྟོགས་རྒྱང་ལ་སྐྱེད་པར་གནང་རྒྱ་དེ་རེད། དེ་ནི་གསང་སྦྱགས་རྡོ་རྗེ་ཐེག་པའི་ཚོས་ཀྱི་ཐུན་མོང་པའི་ལྟ་སྒྱུ་ཚང་ལ་མ་ནོར་བ་དང་། ནུབ་ཕྱོགས་སུ་རིན་པོ་ཆེའི་གདམས་ངག་གི་ཁྱད་ཚོས་ཤིག་རེད། ངའི་བསམ་པར་འདི་ནི་ཁོང་བླ་མ་གཞན་དག་ནས་ལས་ཡོགས་སུ་དབྱེ་བའི་ཁྱད་ཚོས་ཤིག་དང་། འདིས་ཁོང་གི་ནུབ་

ཕྱོགས་སུ་ཙ་བ་ཚུགས་བཞིན་པའི་ལྷད་མེད་པའི་ནང་ཆོས་ཀྱི་གཞི་རྩེན་དེ་བཟོས་པ་རེད། ཁོང་གིས་དངོས་སུ་རང་ཉིད་ཀྱི་སྒོས་མ་རྣམས་ལ་ཆོས་སྟོན་སྐབས་ཐབས་ལམ་འདི་བེད་སྤྱོད་བཏང་གནང་ཡོད། དེ་ནི་རྣམ་གཞག་ཁོ་ན་མ་རེད། ཁོང་གིས་ས་ངམ་རྒྱས་ཀྱི་ཞོ་འཕང་ཐོས་རྒྱང་ཡིན་པ་དང་། ལམ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེད་པར་ཉམས་ལེན་ཚུལ་མཐུན་བྱེད་དགོས་པར་ཡིད་ཆེས་གནང་བ་མ་ཟད། དེ་ལྟར་ཡོང་བའི་ཆེད་དུ་ཁོང་གིས་སྒོས་མ་རྣམས་གནས་སྟངས་དེ་འདྲ་ཞིག་གི་ནང་འདྲུག་གི་ཡོད།

གྲྭ་ཟླ་དང་པོའི་ཟླ་མཇུག་ཏུ་ལྷན་དབང་གཟུ་པ་མཆོག་གིས་བྱང་ཕ་རིར་ཆིབས་སྐྱར་ཕེངས་གཤིས་པ་དེ་གནང་། བྱང་ཕ་རིའི་ནང་དུ་ལྷན་དབང་གཟུ་པ་ཞལ་མཇལ་གྱིས་བྱིན་ཏློབས་ཐོས་འདོད་ཡོད་མཁན་གྱི་མི་མང་སྟོང་ཕྲག་མང་པོ་ཡོད། ཁོང་གི་ཆེད་དུ་ཐོག་ཏར་དུ་ང་ཚོའི་ཁང་པ་ནས་ལེ་བར་ཕྱིད་ཀྱི་རྒྱང་ཐག་ཏུ་ཡོད་པའི་མེ་ཕལ་ཐོན་ཏེལ་དུ་ཁང་པ་དཀར་པོ་ཆེན་པོ་ཞིག་གླས་པ་རེད། ཁང་པ་དེར་ཀ་བ་མང་པོ་དང་ཕྱི་བགོད་གྲ་རྒྱས་པོ་ཡོད་ཙང་། ང་ཚོས་དེར་ཆང་ས་པའི་འཁྱར་གྱི་ཁང་པ་ཞེས་མིང་འདོགས་བཏགས། ཆིབས་སྐྱར་ལ་ཕྱག་རོགས་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཁ་ལོ་པ་དང་། མ་བྱན། ཏོ་ཏེ་བཀའ་སྩང་གི་ཚོགས་མི་བཅས་ཡང་སྐྱར་ཞབས་ཞུ་བ་སློར་ཞིག་བྱུང་། རིན་པོ་ཆེ་སྤྱི་ཟླ་གཉིས་པའི་ཟླ་མཇུག་ཏུ་སྐུ་མཚ�་འགོ་འདྲུགས་པར་ཤར་ལི་མོནད་ཏུ་ཕེབས་འཚར་རེད། འོན་ཀྱང་མ་ཕེབས་སྟོན་ལ་ཁོང་གིས་ཀཟ་པའི་ལྷན་དུ་ས་ནན་ཟླ་རན་ས་ཁི་ཁོ་ལ་ཕེབས་རྒྱ་དང་། ཟླ་ལར་དུ་ཁོང་ལ་བསུ་ལེན་ཞུ་རྒྱར་དུས་ཆོད་བཏང་གནང་བ་རེད།

ས་ནན་ཟླ་རན་ས་ཁོ་བུ་ལྷན་དབང་གཟུ་མཆོག་གིས་ཨི་ཨེས་ཏེའཁ། སྐབས་དེར་དར་ས་ཆེན་པོ་ཡོད་པའི་ཨེར་ཏར་ཟས་ཁང་གི་རྩེས་འཛུག་ཐོག་ཏུ་མར་ཞུ་ནས་རྒོ་རྩེ་ཅོད་པཎ་ཀྱི་མཛལ་ཁ་གནང་བ་རེད། ཨི་ཨེ་ས་ཁི་ཏྲི་ (EST) ནི་ཕར་ནར་ཨེར་ཏར་ཀྱིས་འགོ་འདྲུགས་བྱས་པ་རེད། ཁོ་རང་ལྷན་དབང་གཟུ་པར་ཡིད་ལྷག་པར་ཤོར་ཏེ་ཁོའི་སྒོས་མ་ཆོར་ཞུ་ནས་གི་ཆོ་ག་གནང་རོགས་ཞུས་པ་རེད། རིན་པོ་ཆེས་ཨེར་ཏར་ནི་མི་ཟོག་རྫུ་མཁན་ཞིག་རེད་དགོངས་ཀྱི་ཡོད་ཀྱང་། དོ་སྣང་འཛིན་པ་ཞིག་གམ།

ཚོག་དེ་ལས་བཟང་བ་ཞིག་གིས་བརྟོད་ནི་དགོད་ཐོ་གོ་ཞིག་ཏུ་ཡང་གཟིགས་ཀྱི་ཡོད་ཀྱང། ཞྭ་ནག་རྡོ་ཇེ་ཅོད་པཊ་ཀྱི་ཆོ་ག་མ་གནང་སྟོན་ལ་ལྷན་ཀྱལ་དབང་གཙུ་པས་རིན་པོ་ཆེ་ལ་དེར་ཚོགས་པའི་སྨོན་མ་ཚོ་ལ་ཆོ་གའི་སྐབས་ས་ག་རེ་ཡོང་གི་ཡོད་མེད་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད་གཅིག་རྒྱས་ཞེས་བཀའ་གནང་སོང། རིན་པོ་ཆེས་མི་ཚོགས་ལ་བག་ཡོད་ཀྱིས་ཤིག་ཅེས་གདམས། དེ་ནི་དོན་གསལ་པོ་ཞིག་མ་ཡིན་ན་ཡང། ཕལ་ཆེར་ཁོང་ཚོ་དགའ་ངན་ནས་ནས་ཆྱོས་པར་འགྱུར་བའམ། བག་མེད་དུ་འགྱུར་བ་དེ་སྟོན་ཀྱི་ཡོད་པ་འདུ།

རིན་པོ་ཆེ་ས་ནན་ཐ་རན་ས་ས་ཁོ་ནུ་ཡོད་སྐབས་ཁོང་གིས་ལྷན་ཀྱལ་དབང་གཙུ་པ་དང་ལྷན་དུ་ཤམ་ཐྲ་ལའི་ལོ་གསར་སྒང་བཙི་གནང་པ་རེད། (སོད་ཀྱི་ལོ་གསར་དེ་ཟླ་བའི་འཕེལ་འགྲིབ་ལ་བརྟེན་པའི་ཟླ་ཐོ་གཞིར་བཟུང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པས་དུས་ཐུན་སྦྱི་ཟླ་དང་ཟོའི་ཟླ་མཇུག་དང་སྦྱི་ཟླ་གཉིས་པའི་ནང་དུ་འཕེལ་གྱི་ཡོད།) རིན་པོ་ཆེས་དུས་སྟོན་འདི་གཙུ་པའི་ས་ནན་ཐ་རན་ས་ས་ཁོའི་བཞུགས་ལང་དུ་སྲུང་བཙི་ཞུ་ཐུར་བགོད་སྒྲིག་གནང་འདུག ཉིན་དེར་ཞོགས་ང་ཐུ་གར་ཀྱི་ལྷགས་དང། གུང་ཚོགས་བོད་ལྷགས། དགོང་ཚོགས་ཐུ་ནག་གི་ལྷགས་བཅས་གསོལ་སྟོན་གསུམ་བཀོད་སྒྲིག་ཞུས་འདུག འགྲུལ་སྐྱོད་འདིའི་ནང་དུ་རིན་པོ་ཆེས་ངའི་ཨ་མ་ཡོང་དགོས་པའི་འགོད་འགྱུག་གནང་འདུག ཨོ་ནི་ཀཱཙ་པར་ཡིད་ཤོར་ཐག་ཚོད་ཙང། ངའི་ཨ་མས་ཀཱཙ་པ་ཟུར་མཇལ་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཨོ་ར་ང་ཁོང་དང་གཉེན་སྒྲིག་བྱེད་ཐུའི་ཕྱོས་འཚར་བཏོན་འདུག ཨོས་ཁོང་ལ་ "འདི་སྟབས་བདེ་པོ་ཞེ་དགས་ཡོང་གི་རེད། ཚང་མ་ཁྱིམ་ཚང་གཅིག་གི་ནང་དུ་ཡོང་ཐུ་རེད། ངའི་བུ་ཨོས་དྲུང་པ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཆང་ས་བཏུབ་ཡོད་ཙང་ཐུ་ཉིད་ཀྱིས་ང་དང་ཆང་ས་བཏུབ་ན་འགྲིག་གི་རེད།" ཅེས་ཞུས་འདུག ལྷན་ཀྱལ་དབང་ཀཱཙ་པས་ཨོ་ལ་ཐུག་བཙི་བ་ཆེན་པོའི་སྒོ་ནས། གལ་ཏེ་ཁོང་ཆང་ས་ཐུག་ཚོག་མཁན་གྱི་སྒྲ་གོ་དེ་འདྲ་ཡིན་ན་ཨོ་ལ་ངེས་པར་དུ་ཆང་ས་བཏུབ་ཐུའི་དགོངས་བཞེས་གནང་ཚོག་ཀྱང། ས་ཁས་ཉེས་པ་ཞིག་ལ་ཁོང་ཀཱཙ་པ་ཡིན་ཙང་དགེ་སློང་ཞིག་བྱས་ཏེ་བཞུགས་དགོས་པས་ཨོའི་ཕྱོས་འཚར་དེར་ངོས་ལེན་བྱེད་མི་ཐུབ་ཅེས་གསུངས་འདུག

དེས་ན་ང་ཚོའི་ཕྱིམ་ཚང་གི་འགྲུལ་བཞུད་དང་འགྲུལ་བཞུད་དེ་བས་ཆེ་བ་དེ་མྱ་མཐུད། སྤྱི་ཟླ་གཉིས་པའི་ཟླ་མཇུག་ཏུ་རིན་པོ་ཆེ་ཤར་ལི་མོནད་ལ་ཕེབས་ཐོན་གནང། ངས་ཁོང་ལ་དགོས་ངེས་ཅན་ཀྱི་ངལ་གསོ་ཞིག་ཡོང་རེ་བྱས་པ་ཡིན། རིན་པོ་ཆེའི་དགོངས་པར་ཡོད་པའི་ "སྐུ་མཚ�" དེ་མི་མང་ཆེ་བས་ཏིལ་བསླུགས་ཀྱི་འཚར་གཞི་ཞིག་ཏུ་ཚ་འཇོག་ཅིང་པ་དེ་ངས་ཤེས་མ་བྱུང། ང་རང་ནི་ཡོ་རོབ་ཏུ་ཏྲའི་འདུལ་སྟོང་གི་སྟོང་བརར་མྱ་མཐུད་ཆུའི་ཆེད་དུ་མཁྱོགས་པོ་འགྲོ་རན་ནས་བསྡད་ཡོད། ཁྱེན་ལོག་ཅན་ཀྱི་དབྱིན་ཇིའི་གཞོན་ནུ་མ་ཞིག་ནས་ན་གཞོན་ཀྱི་ཙ་མ་ཞིག་དང་། དེ་ནས་ཤམ་སྒ་ལའི་ཆུལ་མོ་ཚགས་པའི་འགྱུར་བ་དེ་ནི་ཅ་ཅང་ཆེན་པོ་ཞིག་རེད། དོན་ངོ་མར་ངས་ང་རང་ནི་ད་དུང་མང་པོ་སྟུང་ཆུ་ཡོད་པའི་རང་ཉིད་ཀྱི་མི་ཚེ་ལ་ཕྱོགས་པའི་བུད་མེད་ན་གཞོན་ཙམ་ཞིག་ཡིན་པ་ཚོར་བྱུང། ངས་ནི་ཆུལ་པོའི་བཙུན་མོ་བྱེད་ཆུ་ཕར་ཞོག་བླ་མའི་གསང་ཡུམ་བྱེད་ཆུའི་གོངས་ནི་ན་རེ་ཡིན་པ་དེ་ཡང་ཆ་ཚང་བ་ད་དུང་རྟོགས་མ་བྱུང། དེ་ནི་ངོ་མ་འགོ་འཛིན་གས་ཁོ་ན་རེད།

བཀའ་ཐམ་སྲིད་སྐྱོང་སྟེ། མདུན་ན་འདོན་ཆེན་པོ་དང་། བཀའ་ཐམ་འཛིན་པ་ས་སྐྱོང་གི་ཐུགས་སྲས།

ཁོ་ནི་ངའི་ཐུས་ཀྱི་མིང་གི་ཆ་ནས་འགོད།
ཁོ་ནི་མི་ཡ་མཚན་ཞིག་རེད། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན་ཁོ་ནི་རྒྱ་ལམ་ལྟ་ལྟམ་འབྱུག་མོ་རེད།
ཁོ་ནི་དངོས་སུ་གཏིང་དཔོག་དཀའ་བ་སྟེ། ཁོ་ལ་ངོ་གདོང་འདྲ་མིན་མང་པོ་ལྡན།
ཁོ་ཏིན་ཏྲའི་ཅོ་ཅོ་ཞིག་དང་། ཤོག་སྟོར་འཕྲལ་ཆས་ཤིག མཆིལ་ལྟམ་ཞིག་བཅས་རེད།
ང་ཁོ་ལ་མ་ཐུག་སྟོན་ལ་ཁོ་ནི་མི་གཏི་ཐུག་ཅིག་རེད། ང་ལ་ཁོ་ཐུག་སྐབས་ངས་ཁོ་མི་
    བཟང་པོ་འདུག་བརྗོད་དུས་ཁོ་ཏུས་ས་ོང་།
ཁོ་ནི་ཏ་ཅང་གི་ཐ་ཐུ་ཅན་ཀྱི་ན་གཞོན་བཟང་པོ་ཞིག་རེད།
ཁོ་ནི་ས་ཡང་མ་རེད། ཆུས་བུ་ཞིག་རེད།

ཁོས་སྣ་ར་བཞར་ནས་ཡོང་དུས་ང་ཏོན་འཐོར་བྱུང། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན་ཁོ་ནི་ཀ་ཅང་སྒྲེལ་ལད་ཅན་དུ་མཐོང།

དེ་ནས་ཁོ་ནི་ངེས་སྟོན་པ་དང། འཇོན་སྐྱོང་བ། འཕགས་མོ་པ། བཀའ་འདོམས་པ་ཞིག་བཅས་རེད།

ཁོ་ནི་ཕེངས་དང་ཡོར་སྐྱ་ཕྱུག་ཅིག་རེད། ཁོས་ཞི་མི་བཞིན་དུ་རང་གིས་རང་བལྟགས་ཏེ་གཙང་སྦ་བྱེད་སྐྱངས་ཤེས།

དེ་ནས་ཁོ་ནི་སྐྱ་ཅིག་རེད། ཁོས་ཤ་ཟེན་བཟའ་རྒྱ་འགོ་བཙུགས།

ཁོས་ཏོ་ཟེ་སློབ་དཔོན་གྱི་བདུད་ཆོ་སྟེ། ངའི་ནུ་མ་ནས་འོ་མ་འཇིབ་རྒྱ་འགོ་བཙུགས་ དུས་ཁོ་ཉིན་ཁ་ཅན་གྱི་ཉིན་ཁ་ཅན་དུ་འགྱུར་འགོ་ཚུགས། ཁོ་འཕྱོམ་པར་མི་བྱེད།

ཁོ་ལ་ད་ལྟའང་སྟོད་སྐྱངས་བཟང་པོ་ཞིག་མེད་ཀྱང། མཆེ་བ་དང་སྟེར་མོ་བགོ་ལ་ཏེ་མ་ སྟེགས་པ་ལ་འཕགས་འདོད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

ཁོ་རང་གི་སློ་བོ་ལ་ཐུག ཁོས་སློད་ལམ་སྒྲངས། དེ་ནས་ཁོས་ཆེན་པོ་ཤར་གྱི་ཉི་མ་མཐོང་ རྒྱ་འགོ་བཙུགས། ཁོ་གཡེར་པོར་ཀྱུར།

རྒྱལ་ཁམས་སུ་ཁོ་ལ་བཟོ་བཅོས་བྱུང་བས་མཐའ་མར་ཁོ་ཞི་ཞིང་དུལ་བར་ཀྱུར།

ངའི་ཁྱིམས་བདག་ཆེན་པོ། དེ་རིང་ཁྱེད་ཀྱིས་མི་རབས་གཉིས་པའི་ལས་འཚར་གྱི་ འགན་འཕྲུར་འགོ་ཚུགས།

ད་ཆ་ཁྱེད་རང་ཙ་ཤད་ཏོག་ཅན་གྱི་ཏོ་ཟེ་དང་ཏིལ་བུ་རེད།

ཀྱེ། མདུན་ན་འདོན་ཆེན་པོ། ཤམ་ཐྲ་ལའི་གདན་ལ་བཞུགས་སུ་གསོལ།

འོན་ཀྱང་མདུན་ན་འདོན་ཆེན་པོའི་ཤིང་སྟོང་ལ་འདུད་འཐེན་འཕྲལ་འཁོར་ཞིག་དང། ཁ་པར། སྒྲག་སྒྲག་མེ་མདའ། ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒས་ཡུལ་དུ་དཀྱིལ་ཏོད་འཁོལ་བ་ བཅས་འདུག

ཁྱོད་ནི་སྲུང་མདུད་རེད། ཁྱོད་ནི་ཆ་དཀྱིས་རེད། ཁྱོད་ནི་ཟུག་གཅོག་སྒན་རེད། ཁྱོད་ནི་ འདུ་གསོད་ཀྱི་སྒན་རེད། ཁྱོད་ནི་ཟས་སྟོད་རེད།

ཁྱོད་ནི་ཆུངས་འཕོར་མེར་ས་ཀ་ས་རེད། ཁྱོད་ནི་ཆུངས་འཕོར་རོལ་ས་རོ་ཡེ་ས་རེད།
ཁྱོད་ནི་དོན་དམ་དུ་཮་ཡ་ན་ཏུ་ཀ་ཕི་རེད།
ཁྱོད་ནི་དོན་དམ་དུ་སྣ་རེད། ཁྱོད་ནི་དོན་དམ་དུ་ས་ལྷེ་རེད། ཁྱོད་ནི་དོན་དམ་དུ་ཕྱུང་
ཤེད། ཁྱོད་ནི་དོན་དམ་དུ་འབྲུ་རེད།
ཁྱོད་ནི་ཆེན་པོ་ཤར་གྱི་ཉི་མའི་མིང་ཐོག་ནས་ཁྱོད་རང་གང་ཡིན་པ་དེ་རེད།
མདོར་ན་ཁྱོད་ནི་མཚོ་ཏུ་ཐུར་པའི་ལྷད་མེད་པའི་ཁི་ཤུ་ མ་ས་ཐུན་(རི་པིན་གྱི་ཨ་
རག) གསར་དུ་ཆ་ཏད་པ་དེ་རེད།
ཆེན་པོ་ཤར་གྱི་ཉི་མའི་ཚོས་ལུགས་འཛིན་པ་པོའི་འོད་མདངས་འཚེར་བར་ཤོག[33]

ས་སྒྲོང་དབང་མོ་སྟེ། མངའ་ཁོངས་ཀྱི་ལྷམ་ཆེན་ནམ་སྟུ་གྲིའི་ལྷ་ལྷམ།

མོ་མོ་མོ་མོ། མོ་ནི་མོ་རེད།
མོ་ནི་མོ་ཡི་ལྷ་ལྷམ་དང་པོ་རེད། མོ་ནི་མོ་ཡི་ལྷ་ལྷམ་གཞོན་ཤོས་ཆུན་ཤོས་དེ་རེད།
མོ་རང་མོ་ཡིན་དུས་མོ་ནི་ཨ་ཤེ་ཡང་དག་སྟེ། ལྷ་ལྷམ་མཁྱེགས་པོ་དང་ཡག་པོ་བཟང་པོ་
བཅས་རེད་དེ། ཡིན་ན་ཡང་མོ་ནི་མོ་རང་རེད།
མོ་མོ་རང་དུ་འགྱུར་ཆུའི་འགོ་འཛུགས་སྐབས་ང་ཚོར་དཀའ་ངལ་ཡོད།
འོན་ཀྱང་མོ་རང་མོ་ཆགས་སྐབས། མོ་ནི་ཞིང་ཁམས་ཀྱི་ལྷ་ལྷམ་ཆེན་མོ་གཟི་བརྗིད་
ཅན་དེ་རེད།
མོ་ནི་སྐུད་པ་རེད། མོ་ནི་འཛིགས་སྣང་རེད། མོ་ནི་མཛོས་མ་རེད། མོ་ནི་མགོ་རྟོག་ཅན་
རེད། མོ་ནི་ལྷད་མེད་རེད། མོ་ནི་དམར་པོ་རེད། མོ་ནི་ཐུ་མེན་གྱི་མདོག་རེད།
མོ་ནི་ཇོ་ཇེ་ཆལ་འཇོར་མ་རེད།
མོས་སྐབས་རེ་ང་ཚོར་མགོ་བསྐོར་གཏོང་གི་ཡོད། མོས་རང་ཉིད་ནུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཉི་མ
ཡིན་མདོག་ཅིང་ཀྱི་ཡོད།

33 པར་སྐྱེན་མ་བྱས་པའི་ཚོས་ཀྱམ་དྲུང་པའི་སྐུན་ཚོམ།

མོ་ནི་ཆུ་ཕན་ཞིག་རེད། མོ་ནི་གཙང་ཆུ་ཞིག་རེད། མོ་ནི་ཡིད་བཙོལ་འོས་པ་ཞིག་རེད། མོ་ནི་རྒྱ་མཚོ་རེད།

མོ་མོ་རང་ཡིན་སྐད། མོའི་དེ་ཅ་ཅང་གོང་ཆེན་རེད། མོའི་དེས་དཏུལ་ཕོན་ཆེ་བེད་སྤྱོད་བྱེད་ཀྱི་རེད། མོའི་དེ་འདོད་ཏམ་རེད། མོའི་དེ་ཡག་པོ་ཞེ་ཏྲག་མ་རེད།

མོའི་དེ་མ་བྱན་སྤྱོ་བོ་ཞིག་རེད། མོའི་དེ་ཁ་ལོ་པ་སྤྱོ་བོ་ཞིག་རེད། མོའི་དེ་སྦྱི་ཚོགས་ཀྱི་ལྷམ་སྤྱོ་བོ་ཞིག་རེད།

འོན་ཀྱང་མོའི་དེ་མོ་རེད།

མོ་ལ་གོ་ཏོགས་བྱང་དུས་མོ་ལྷ་ལྷམ་དེ་རེད། ད་ཆ་མོ་མོའི་དེ་མ་རེད།

མོས་ང་ལ་དགའ་པོ་བྱེད། མོས་མོ་རང་གི་འཇིག་རྟེན་ལ་དགའ་པོ་བྱེད། མོས་རྒ་ཞིག་ལ་དགའ་པོ་བྱེད།

མོས་ཁྱིམས་བདག་ལ་དགའ་པོ་བྱེད། མོས་མོ་རང་ལ་དགའ་པོ་བྱེད། མོས་བཙུན་མོ་ཆེན་མོར་དགའ་པོ་བྱེད།

མོ་གཏིང་དཔོག་དཀའ་བ་རེད། མོ་གཉོམ་ཆུང་རེད། མོ་ས্ক্ষ্ম་བཟོད་བདེ་མོ་རེད། མོ་ས্ক্ষ্ম ཕྱང་རེད།

མོ་རང་མོའི་དེ་མིན་སྐད། མོ་ནི་འོད་མདངས་ཅན་རེད།

མོའི་དེ་མོའི་དེ་ཡིན་སྐད། ཉམ་ང་བ་རེད།

མོ་མོ་རང་ཡིན་སྐད། མོ་ལ་དབང་ཐང་དང་ཆེ་མཐོང་ལྟན།

མོ་ནི་དོན་དམ་དུ་མོ་རང་གང་ཡིན་པ་དེ་རེད།

མོ་མོ་རང་ཡིན་པའི་སྐད་ས্ক্ষ্ম་ཨ་ཤད་ཀྱི་ནག་ཕིག་དང་གོ་དེར་འཁྲིག་ས্ক্ষ্ম་བྱེད་རྒྱ་ངེས་པ་རེད།

མོ་ནི་ས্ক্ষ্ম་པོ་དང་ནག་པོ་གཉིས་ཀྱི་ལྷ་ལྷམ་ནག་མོ་དེ་རེད།

མོ་ནི་མོ་རང་གི་ཁྱད་ཆོས་ཡོངས་ཀྱི་ངོ་བོ་ས্ক্ষ্ম་ལྷམ་རེད།

མོ་ནི་མཐོ་དམའ་གང་ས্ক্ষ্ম་འཕྲུར་ཀྱི་ཡོད་པས་ཁྱུང་ལྷམ་རེད།

མོ་ནི་གང་མཚོའི་ནང་དུ་མཚོང་གི་ཡོད་པས་ས་ཐང་ལྷུམ་རེད།
མོས་ནི་འབྲུག་སྐད་སྦྱོག་གི་ཡོད་པས་འབྲུག་ལྷུམ་རེད།
མོས་ནི་སྐབས་རེར་རང་གི་བསམ་ཚུལ་བཟླ་རེས་བྱེད་པས་མཏུན་ན་འདོན་ཆེན་པོ་
    རེད། མོ་ནི་ཐོ་མ་ས་རི་ཆི་རེད།
མོ་ཁྱིམ་ཀྱི་ལས་དོན་ལ་མཁན་ཞུགས་བྱེད། མོ་ནི་ཚང་མ་རེད།[34]

34 པར་སྐྱེན་མ་བྱས་པའི་ཚོས་རྒྱམ་བྱང་པའི་སྣེན་ཚོམ།

བཅུ་གསུམ།

རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་མཚམས་ལ་མ་ཕེབས་གོང་གི་ཟླ་བ་འགའི་སྟོན་དུ་ངས་ལོ་རྒྱས་མའི་རང་ཉིད་ཀྱི་འཚར་གཞི་སྒྲིག་བཞིན་བསྡད། ངས་ང་རང་གི་རྟའི་འདུལ་སྦྱོང་གི་སྦྱོང་བརྡར་ཡར་རྒྱས་གཏོང་ཆེད་ཡོ་རོབ་ཏུ་འགྲོ་རྒྱུའི་བསམ་བློ་གཏོང་རྒྱུ་འགོ་བཙུགས། སྤྱི་ལོ་ *১৫৯৫* ནང་ཁེ་ཡ་ནར་འགྲོ་སྐབས་ས་ཕེན་ཡའི་རྩ་བཞོན་སློབ་གྲྭ་དེར་རིན་པོ་ཆེ་དང་ང་གཉིས་ཀ་ཅང་ཡིད་མཁྱོ་བོ་བྱུང་བར་བརྟེན། ངའི་སློབ་སྦྱོང་གི་གོམ་པ་གཉིས་པའི་ཚུལ་དུ་ས་ཕེན་ཡ་ནས་ཡིན་པ་ཞིག་དང་ལྷན་དུ་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་དགོས་པའི་མནོ་བསམ་གཏོང་རྒྱུ་དེ་རང་བཞིན་ཞིག་རེད། སྐབས་དེ་དུས་ངས་སློབ་གྲྭ་དེ་རང་གི་ནང་དུ་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་ཐུབ་ཀྱི་རེད་བསམ་པ་མ་བྱུང་། དེ་ནི་སྒྲིས་པ་ཤ་ས্ལ་ཡོད་པའི་སློབ་གྲྭ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། ངས་ཤེས་ཚོད་ལ་ཁོང་ཚོས་སློབ་གྲྭའི་ནང་དུ་ཚོ་ས་ཕྱི་རི་ཡའི་མི་ས་རར་ཡིན་པའི་རྒྱ་པ་ཁོ་ན་མ་གཏོགས་ལེན་གྱི་མེད།

ང་ཚོས་དེ་གའི་རྒྱ་ཁོན་གྱི་རྩལ་ལ་ལྟ་སྐབས་ཨར་ན་ཕྱི་ལྷ་ཆིང་ལྷར་ཞེས་པའི་རྒྱ་པ་དེར་ང་དམིགས་བསལ་ཡིད་མཁྱོ་བོ་བྱུང་། ངས་སྤྱི་ལོ་ *১৫৯৯* གྱི་འགོ་སྟོད་དེར་ང་རང་ཁོ་དང་མཉམ་དུ་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་འདོད་ཡོད་པའི་སྐོར་ལ་ཡི་གེ་ཞིག་བཏང་པ་ཡིན། ཁོ་པས་སློབ་གྲྭ་དེ་བཞག་ཟིན་པ་དང་སྒེར་གྱི་འགྲུར་ལྟོག་གི་དུས་ཚོད་ཅིག་ཡིན་ཙང་སློབ་ཕྲུག་གསར་པ་ལེན་གྱི་མེད་ཅེས་ཡིག་ལན་བཏང་བྱུང་། ཁོས་ང་ལ་ཨར་ཐར་ཁོ་ཐད་ནི་དང་ལྷན་དུ་སྦྱོང་བརར་བྱས་ན་ཡག་པོ་ཡོད་པའི་མཚམས་སྦྱོར་བྱས་བྱུང་། ཨར་ཐར་ལ་ཁེ་ཡ་ནའི་ཉེ་འགྲམ་དུ་སྒེར་བདག་གི་སྦྱོང་བརྡར་ལང་ཞིག་ཡོད། ངས་ཁོ་ཐད་ནི་ལ་ང་རང་ཁོ་པའི་སློབ་ཕྲུག་གི་ཚུལ་དུ་ངོས་ལེན་ཡོང་གི་རེད་དམ་ཞེས་ཡི་གེ་བཏང་པ་ཡིན། ཟླ་བ་གཅིག་གི་ནང་ཚུད་དུ་ཁོས་ང་དབྱར་ཐོག་དེར་ཡོང་ན་འགྲིག་གི་རེད་ཅེས་ཡིག་ལན་བཏང་འདུག

ང་ཕྱེ་ཡ་ནར་འགྲོ་རྒྱུ་དེར་རིན་པོ་ཆེས་རྒྱབ་སྐྱོར་ཤུགས་ཆེ་གནང་བྱུང། ཁ་ལི་ཐྲོར་ནི་ཡར་ཕྱིན་པ་ལས་འདོད་མོས་ཆེ་བ་གནང་གི་འདུག ཁོང་གིས་ཚོ་སི་ཏི་རི་ཡའི་ནང་རྒྱུན་གཙང་གི་སྲོལ་རྒྱུན་རྒྱུན་འཚོངས་བྱས་པ་དེ་རྣའི་འདུལ་སྦྱོང་ངོ་མ་དེ་རེད་དགོངས་འདུག ཁོ་ཐད་སི་ནས་ངོས་ལེན་བྱས་པའི་ཡི་གེ་འགྱོར་སྐབས་ང་གཉིས་ཀ་སྦྲོ་བ་འཕེལ་པོ་བྱུང།

རིན་པོ་ཆེ་ཤར་ལི་མོནད་ལ་ཕེབས་ཟིན་རྗེས་ངས་རང་ཉིད་འགྲུལ་སྐྱོད་ཆེད་འགྲོ་ཏུས་རྒྱུ་བཞིན་ཐྲོལ་ཨར་དུ་ཟླ་ཤས་བསྡད་པ་ཡིན། ངས་དགེ་ཁན་དང་རྣ་པ་གཞན་དག་ཚོའི་མཉམ་དུ་འཛར་མན་ཀྱི་སྐད་ཐོག་ཁ་བརྡ་ཕན་བུ་བྱེད་ཐུབ་པའི་ཆེད་དུ་ཨེན་ཕར་ནང་གི་ཐྲེར་ལི་ཚི་སྨོག་གྲ་ནས་འཛར་མན་ཀྱི་སྐད་ཀྱི་སྨོག་ཚན་བློངས་པ་ཡིན། ངས་མ་འགྲོ་གོང་ལ་ངའི་རྩ་བརྡ་ཨཌ་ཨང་བཙོང་པ་ཡིན། ང་ལ་བཞོན་རྩ་ལེགས་པོ་ཞིག་གི་དགོས་མཁོ་ཡོད་པ་ངས་ཤེས།

རིན་པོ་ཆེས་བརྡ་ཐུག་ཡོ་རོབ་ཏུ་འཛུགས་རྒྱའི་ཐད་ལ་དགོངས་བཞེས་གནང་ས་ཁྲི་ཏུས་ཡུན་གང་འཚམས་ཕྱིན། དབྱིན་ཡུལ་དུ་ཆོས་ཆོགས་ཤིག་ཡོད་བཞིན་པ་རེད་དེ་ཁོང་གིས་གླིང་དེར་གཞན་པ་ཞིག་འཛུགས་རྒྱའི་ཏུས་ལ་སྒེས་འདུག་པའི་དགོངས་བཞེས་གནང། ཁོང་གིས་ང་རང་ཕྱེ་ཡ་ནར་གཅིག་ཕྱར་འགྲོ་རྒྱའི་ཐོག་ལ་ཐུགས་ཁྲལ་དང་བཅས་རམ་འདེགས་པ་ཞིག་ཡོད་དགོས་པའི་ཐུགས་འདོད་གནང་གི་འདུག ཁོང་གིས་ཁོང་རང་གི་སྒོ་ཨ་ཉེ་གྲས་མེ་ལེལ་ཁོན་ལ་ཁོ་དང་ཁོའི་ནང་མི་ཡོ་རོབ་ནང་དུ་ཕྱེ་ཡ་ནར་ཆུམ་ཐུག་འགོ་འཛུགས་པར་ཕྱེ་ཡ་ནར་གནས་སྒོར་བྱེད་ཐུབ་མིན་ཏྲིས་སོང། ཡོ་རོབ་ནང་གི་བརྡ་ཐུག་ཏུའི་སྐུ་ཚབ་དེ་མེ་ལེལ་ཆགས་རྒྱ་རེད། མེ་ལེལ་ནི་རིན་པོ་ཆེའི་སྟོན་མའི་ཕྱག་དེབ་དུ་མ་དང་རྩོམ་སྒྲིག་གི་ལས་འཚར་གཞན་པར་བྱ་བ་བསྒྲུབས་ཐྱོང་བའི་ཤེས་ཚད་མཐོ་བའི་མི་ཞིག་ཡིན་པ་དང། ཁོ་ལ་ཕྱི་རྒྱལ་སྐད་ཡིག་ཤེས་པའི་མཐུན་ཀྱེན་ཡང་འཛོོམས་ཡོད། ཁོ་ནི་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཇ་ཅང་བཙི་མཐོང་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་དང། རིན་པོ་ཆེས་ཁོ་སྨོམ་ཀྱི་དགེ་ཁན་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཐྲོང་བཙར་སྦྱད་གནང་ཡོད། རྒྱ་མཚན་འདི་དག

ཚང་མ་ལ་བརྟེན་ནས་རིན་པོ་ཆེས་ཁོ་ལས་ཀ་དེ་ལ་ཏ་ཅང་རན་འཚམས་ཡོད་པར་ དགོངས་འདུག་ འཆར་གཞི་དེ་མེ་ལྕགས་ཁྱེ་ཡ་ནར་རྟེན་གཞི་བྱས་ཏེ་ནུབ་ཡོ་རོབ་ཀྱི་ས་ གནས་མང་པོར་འགྲུལ་སྐྱོད་ཀྱིས་ཆོས་བཤད་བྱེད་རྒྱུ་དེ་རེད། མེ་ལྕགས་དང་། ཁོའི་བཟའ་ རྣ་ཏུ་ཅི། ཁོང་གཉིས་ཀྱི་བུ་མོ་བཅས་ཚང་མ་ང་ཕྱིན་པའི་དུས་ཆོད་ཀྱི་གཡས་གཡོན་ ཏུ་ཁྱེ་ཡ་ནར་གནས་སྟོར་བྱས་པ་རེད། (ཡོ་རོབ་ཏུ་ཁོང་གཉིས་ལ་ཕྱུ་གུ་གཉིས་པ་ཞིག་ སྐྱེས་པ་རེད།) ཁྱེ་ཡ་ནར་རྟེན་གཞི་བྱས་པའི་ཆ་རྐྱེ་ཏ་ལྷའང་ནས་མཐུད་འགྲོ་བཞིན་ ཡོད། འོན་ཀང་ང་ཕྱིན་པའི་རྟེས་སུ་མེ་ལྕགས་དང་ཁོའི་ཁྱིམ་མི་ཐོག་མར་ཙམ་ མ་གནས་སྟོར་དང་། མཐའ་མ་དེར་འཛར་མན་ཀྱི་མར་ལྷག་ཏུ་ཡོ་རོབ་བརྒྱ་ཆུའི་ལས་ ཁུངས་ཙ་མ་དེ་བཙུགས་པ་རེད།

རིན་པོ་ཆེས་ང་ལ་ནང་དུའང་ལག་གཡོག་ཅིག་ཉར་དགོས་པའི་ཐུགས་འདོད་གནང་ ཀི་འདུག་ལ། འདི་ནི་དོན་དངོས་སུ་ང་རང་སྐེར་ལ་ལག་གཡོག་ཉར་རྒྱུའི་འགོ་འཛུགས་ དེ་རེད། རིན་པོ་ཆེས་ཆོས་ཆོགས་ནང་དུ་ཡོད་པའི་ཐ་རན་སིའི་བྱད་མེད་ཇི་ནི་ཁྱེ་ཅར་ ལ་ང་དང་མཉམ་དུ་འགྲོ་ན་འགྲིག་མིན་བཀའ་འདྲི་གནང་སོང་། དུས་སྐབས་འདིར་རིན་ པོ་ཆེས་བཀའ་ཆོས་ལ་བརྩེ་བཀུར་བྱེད་པའི་ཁོར་ཡུག་ཀི་ཆ་ཤས་སུ་ཁྱིམ་མི་དང་ང་ཡང་ སྟོད་ཐབས་གནང་བཞིན་ཡོད། སྟོབ་མ་ཆོས་ཁོང་ལ་ཏ་ལམ་དཀོན་མཆོག་ལྷ་བུར་བརྩེས་ པ་དང་། ང་ཚོ་ནི་རྒྱུན་དུ་ཁོང་གི་མི་ཚེའི་ནང་ལ་དགོས་མེད་ཀྱི་ཕེ་གཏོགས་བྱེད་མཁན་ ལ་བརྩེས་པ་དེ་གཉིས་བར་ན་ནང་འགལ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་དཀའ་ངལ་ཞིག་ཡིན་པ་ ཁོང་གིས་མཁྱེན་ཡོད་སྲིད། ཤམ་ཐྲ་ལའི་བཀའ་ཆོས་གནང་སྐབས་ཁོང་གིས་ཀ་ལྷ་པའི་ ཕོ་བྲང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་གཅིགས་ཆེར་འཛིན་སྐྱངས་ལ་གཞིགས་ན། ཁྱིམ་མི་ཡོངས་ ཐོགས་ཁོང་གི་ཁྱད་དུ་འཕགས་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཆ་ཤས་སུ་ཆེ་བ་དང་བསྟུ་བའི་གོ་དོན་ དང་ལྡན། དེ་དང་ཕྱོགས་མཚུངས་མི་ཚེའི་ཆ་ཤས་རེ་རེ་བཞིན་རང་གི་ཉམས་ལེན་གྱི་ཆ་ ཤས་ཡིན་པའི་ཆོས་ཉིད་དེ་ཁོང་གི་སྟོབ་མ་ཡོངས་ལ་གོ་བརྡ་སྟོད་ཐབས་ཞིག་ཀྱང་རེད་ ཟླུམ། རང་གི་བཟའ་ཐྲ་དང་ལྷུ་གུ་ལྷང་མེད་དུ་བཏང་སྟེ་ཟང་ཟིང་གི་ཐབ་ཚང་གི་ནང་དུ་

སྒོམ་སྒྲུབ་བྱེད་ཐབས་མེད། ཁོང་གི་སྒོབ་མ་མང་ཆེ་བའི་འབྲུང་ཁུངས་དེ་ཏི་ཕི་ཡིན་ཙང་། སྐབས་རེ་ཞིན་རེའི་མི་ཚེའི་གྲྭ་ཆ་དང་གཞི་ཚའི་གནས་སྟངས་ཁག་སྟང་མེད་དུ་འཛིན་རྒྱའི་འགྲོས་འདི་ཡོད། དོན་དངོས་སུ་རིན་པོ་ཆེའི་སྒོབ་མ་འགའ་ཞིག་ནས་ཁོང་གིས་ཤས་ཐུབ་ལའི་བཀའ་ཆོས་གནང་རྒྱུར་འདོད་མོས་མི་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་གཅིག་འདི་རེད། ཁོང་ཆོས་རང་ཞིད་ཀྱི་འཚོ་སྟངས་སྐྱུར་འདོད་མེད། ཁོང་ཆོས་རིན་པོ་ཆེས་ཤས་ཐུབ་ལའི་གསུང་ཆོས་ཀྱི་སྐབས་སུ་འགྲེལ་བཤད་གནང་བའི་ "དར་འབུའི་སྲིན་ཕྱིས" (the cocoon) དང་། ཏི་ང་ཙན་གྱི་བྱ་ཚང་ལ་དགའ་པོ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

སྤྱི་ལོ་ ༡༩༧༧ ལོའི་རྒྱ་བ་གསུམ་པའམ། རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་མཚམས་ལ་ཡོད་པའི་རྒྱ་བ་དང་པོ་དེའི་སྐབས་སུ། ངའི་བ་མས་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཐུགས་ཁུ་ཡོད་པའི་ཏི་ཕི་སྤྱི་ཚོགས་ལ་མོ་རང་གི་ལྟ་སྟངས་དང་། ཅིའི་ཕྱིར་རིན་པོ་ཆེས་གནས་སྐབས་རིང་དེ་དང་རྒྱང་ཐག་རིང་ཙམ་བཞུགས་འདོད་ཡོད་པའི་སྐོར་ལ་ཡི་གེ་དགོད་བྱོ་ཞིག་བྱིས་འདུག མོས་ "ཆོང་ཁང་དང་ང་ཁང་སྟེ་ཆོགས་ལྟན་ལ། མི་ཅོལ་ཆུང་གིས་ཁེངས་པའི་ཐུགས་ཁུད་རང་འགྲོ་འདོད་བྱུང་བ་དེར་ངས་བསམ་ཤེས་བྱེད་ཐུབ་ཀྱི་འདུག མི་འདི་དག་མང་ཆེ་བར་ཕྱིར་གྱི་བདག་གཅེས་ཀྱི་བསམ་བློ་གང་ཡང་མེད་པ་དང་། ཁོང་ཆོའི་ཀ་པ་ལིའི་ནང་དུ་གླད་པ་ཡོད་པ་ཡང་རྟོག་ཡུལ་ལས་འདས་པ་རེད། དེ་ནི་གླ་ཀློའི་མཚམས་སུ་སྒྲིས་ལ་ཞེ་བའི་མ་རིག་པའི་ནམ་པ་འཇིག་སུ་ཀུང་བ་ཞིག་རེད།"[35] ཅེས་བྱིས་འདུག ངའི་བསམ་པར་མི་ནམས་ཕྱི་ནས་བལྟས་ན་ཛོ་ར་ཛོ་ར་ལས་ཀྱང་ཛ་ར་ཛོ་ར་པའི་ལྟ་བ་དེར་རིན་པོ་ཆེས་མོས་མཐུན་གནང་སྲིད། འོན་ཀྱང་ཁོང་གིས་ཕྱི་ཚུལ་གྱི་ "ཀླ་ཀློ" ཡི་རྒྱབ་ཀྱི་ནམ་དཔྱོད་དེ་གཟིགས་ཡོད་སྟམ།

འདིའི་སྐབས་སུ་རིན་པོ་ཆེས་ནང་ཆོས་ནས་བཤད་པའི་གསང་སྦྱགས་ཇོ་ཇེ་ཕེག་པའི་ཆ་ཤས་གལ་ཆེན་ཞིག་ཡིན་པ་དེའི་ནམ་གཞག་ཙམ་དུ་མ་ཟད། ཕྱིར་བུད་མེད་ཀྱི་ནུས་ཤུགས་གོང་འཕེལ་གཏོང་བ་དང་ལྟན་དུ་ཆོས་ཆོགས་ནང་གི་བུད་མེད་ཆོའི་ནུས་པ་

35 པར་སྐྱེན་མ་བྱས་པའི་ཞི་ལི་བཟའ་ལྟེད་ཕི་སྟ་ཕི་ཡིས་ཆོས་རྒྱམ་དྲུང་པར་ ༡༩༧༧ ལོར་བཏང་བའི་ཡི་གེ།

འཕེལ་ཐབས་ལ་ཕྱག་ལས་མང་དུ་གནང་རྒྱུའི་འགོ་ཚུགས། ངའི་བསམ་པར་འདི་ནི་ཁོང་གིས་རྡོ་རྗེ་རྣལ་འབྱོར་མའི་དབང་སྐྱལ་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་བྱུང་བ་ནི་ཡ་མཚར་པོ་རེད་སྙམ། རྡོ་རྗེ་རྣལ་འབྱོར་མ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་རང་གཟུགས་ཅན་ཡིན་པ་དང་མོ་རིགས་ཀྱི་ངོ་པོ་མཚོན་གྱི་ཡོད། འོན་ཀྱང་ཁྱད་མཚར་བ་ཞིག་ལ་ཁོང་གིས་ཉམས་ལེན་འདིའི་རྟེས་གནང་སྨོན་མ་ཚོར་གནང་རྒྱུ་འགོ་བཙུགས་པ་དང་དུས་གཅིག་ཏུ་བུད་མེད་དུ་མ་ཞིག་གལ་གནད་ཆེ་བའི་འགོ་ཁྲིད་ཀྱི་གོ་གནས་སུ་བསྐོ་གཞག་གནང་རྒྱུའང་འགོ་བཙུགས་པ་དང་། ཁོང་གིས་ང་ལའང་ཤམ་ཐྲ་ལའི་འཛིག་རྟེན་ནང་དུ་ལས་སྟེ་དེ་འདྲ་ཞིག་བྱེད་དགོས་རེད་ཅེས་བཀའ་གནང་བྱུང་། ང་གཉིས་གཉིས་སྒྲིག་བྱས་པ་དང་ཁོང་བྱང་ཞར་རིན་སྒྲེས་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་རིན་པོ་ཆེས་ནུབ་ཕྱོགས་བུད་མེད་ལ་འབྲེལ་བ་དང་བསམ་ཤེས་གནང་རྒྱུ་དེ་ཞེ་ཏགས་ཤུགས་ཆེ་ཀུ་ཕྱིན་སོང་། ངའི་བསམ་པར་ང་གཉིས་ཀྱི་གཉིས་སྒྲིག་དང་། དེ་བཞིན་ནུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་བུད་མེད་སྒྲོས་མ་གཞན་དང་མཉམ་དུ་འབྲེལ་བ་བྱུང་བ་བརྒྱུད་དེ་ཁོང་གིས་ཉིན་རེ་ཉིན་རེའི་འཛིས་གཤིས་གཞི་ཚར་བྱས་ཏེ་ "བུད་མེད་" མཁྱེན་རྟོགས་ཐུབ་པ་བྱུང་ཡོད་རེད་སྙམ། ཁོང་གིས་རིག་གཞུང་གི་དགེ་འབྱེད་འཕེད་གཞན་དག་དུ་མ་བརྟོལ་བ་བཞིན། སྐྱེས་པ་གཅིགས་ཆེའི་བསམ་ཚུལ་དེ་གཞི་ཚའི་སྒོ་ནས་ཆུང་དུ་འགྲོ་རྒྱུ་འགོ་བཙུགས་པ་དང་། ཁོང་གིས་བུད་མེད་ཚོས་ལས་འགན་གལ་ཆེན་བསྒྲུབ་ཐུབ་པ་དགོངས་གནང་ཡོད། ང་ལྟ་ང་ཚོས་གནས་ཚུལ་འདི་ཡིན་ཤག་ཅིག་ལ་བཟོ་ཡི་ཡོད། འོན་ཀྱང་སྐབས་དེ་དུས་འགོ་ཁྲིད་ཀྱི་གོ་གནས་བུད་མེད་ལ་ད་ལྟ་ཐོབ་པ་ནང་བཞིན་གྱ་ཡངས་པོ་མེད།

གང་ལྟར་ཡང་དུས་ཡུན་འདིའི་རིང་ལ་ཁོང་གིས་བཏང་གནང་བའི་འགྱུར་བ་གཅིག་ནི་ང་ལ་བདེ་པོ་མེད་ཟུང་ངའི་གོ་གནས་མཐོ་རུ་གཏོང་རྒྱུ་དེ་རེད། དམིགས་བསལ་འགོ་ལྟོད་དེར་ངས་འགོ་ཁྲིད་ཀྱི་ལས་འགན་ཡག་པོ་བསྒྲུབས་ཡོད་པ་རེད་བསམ་གྱི་མེད། ལོ་ཐོན་མའི་ལྟོན་ཁའི་བགྲོ་གླེང་ཆོགས་འདུའི་སྐབས་སུ། རིན་པོ་ཆེས་ཁོང་རང་གི་སྒོས་མ་ཁྱན་པ་འགན་ཞིག་ལ་ད་ཆ་མོ་ལ་མིང་འགོད་བྱེད་སྐབས། ལྟ་ལྟམ་སྐུ་ཞབས་ཏ་ཡ་ན་

སྒྲུག་པོ་ཞེས་ཞུས་ནི་གা་འདྲ་ཡོད་མིན་གྱི་དགོངས་འཚར་གནང་འདུག ཁོང་གིས་ཁོང་རང་ལ་མི་ཚོས་རྡོ་ཕ་སྒོབ་དཔོན་ནམ། ས་སྐྱོང་ཞེས་འགོད་ཀྱི་ཡོད་དུས་ང་ལའང་དེ་དང་མཚུངས་པའི་གོ་མིང་ཞིག་གནང་འདོད་འདུག་ཅེས་གསུངས། ཐོག་མར་ང་རང་གིས་ཞུས་པ་ནང་བཞིན་ཏེ་ཕྱིད་རོམ་ཐེ་བའི་གཞན་དག་ཚོས་ཁོང་ལ་འདི་བཞད་གད་སྒོང་བའི་རྒྱ་ལྷ་བུ་ཡག་པོ་མི་འདུག་ཞུས་ཀྱང་ཁོང་གིས་ཁས་ལེན་གནང་མ་སོང། ངས་གལ་ཏེ་ང་ཚོ་ཤམ་ཐྲ་ལའི་ཕོ་ཐང་དུ་སྡོད་རྒྱ་ཡིན་ན། ང་ལྷ་ལྷམ་བྱེད་པར་སྐྱོན་དེ་ཙམ་ཞེ་ཡོད་སྟམ་སྟེ་མི་འདོད་བཞིན་དུ་མཇུག་བསྡོམས་བརྒྱབ་པ་ཡིན། ཟླ་བ་འགའ་ཤས་ཀྱི་ནང་དུ་ནང་པའི་ཐོ་ཚོགས་ཀྱི་དབུས་སུ་མི་ཚོས་ང་ལ་ "ལྷ་ལྷམ་སྐུ་ཞབས" ཞེས་འགོད་པ་དེ་གা་ལེར་གོམས་སོང། རྒྱ་ཆེ་མང་ཚོགས་ཀྱི་ནང་དུ། ང་རང་གི་ལྷ་ཕྱོགས་ལྷར་ན། ཀུན་སྐོང་བཟང་པོ་ཡིན་སྲིད་ཀྱང་སྲོ་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་མི་དགུས་མ་ཚོས་གོ་མིང་འདི་བེད་སྤྱོད་གཏོང་རྒྱ་ནི་ངས་འཚམས་པོ་ཞིག་མཐོང་མ་བྱུང།

ངའི་བསམ་པར་སྐོབ་མ་ཚོས་ང་ལ་ཞབས་ཞུ་བྱེད་འདོད་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཚན་གཅིག་ནི། རིན་པོ་ཆེས་ཤམ་ཐྲ་ལའི་འཛིག་རྟེན་འདི་རྒྱ་སྐྱེད་གནང་བར་ནུས་ཤུགས་ཡོངས་ཐོགས་གཏོང་གནང་གི་ཡོད་པ་དང་ལྷན་དུ་ང་ཚོའི་ཁྱིམ་དུའང་དེ་རྒྱ་སྐྱེད་གནང་ཅང་རེད་སྟམ། ཇི་ནིན་གྱིས་ང་ལ་ནང་དུ་ "ལྷ་ལྷམ་ཏ་ཡ་ན་" ཞེས་འགོད་ཀྱི་ཡོད། སྟབས་ཉེས་པ་ཞིག་ལ་ང་ཁོ་ཐང་སི་ཡི་རྩ་རར་རྩ་ཞོན་སྒྲོང་བརར་བྱེད་པའི་སྐབས་སུའང་མོས་ང་ལ་མིང་དེ་ཡང་ཡང་འགོད་ཀྱི་ཡོད། ངས་མོ་ལ་ང་ཚོ་དེ་གར་ཡོད་དུས་ང་ལ་ཏ་ཡ་ན་ཞེས་འགོད་དགོས་པའི་རེ་འདུན་ཕེངས་མང་བྱས་པ་ཡིན། ཐོག་གཅིག་ནས་ངས་དེ་འདའི་ཁྲད་མཚར་ཚོར་མ་བྱུང་ཡང། ངས་འཛིག་རྟེན་དེ་གཉིས་ཐ་དད་དུ་འཛོག་ཐབས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། རྩ་ར་དེར་ཇི་ནིན་གྱིས་ང་ལ་ལྷ་ལྷམ་ཏ་ཡ་ན་ཞེས་འགོད་སྐབས་ང་འཁྱམས་སོང། གནས་སྟངས་དེའི་འོག་ཏུ་ང་རང་བུད་མེད་དགུས་མ་ཞིག་བྱས་ཏེ། རྩ་བཞོན་རྒྱའི་ཐོག་ལ་དོ་སྟང་བྱས་པའི་སྐོ་ནས་ང་རང་གི་ལས་ཀ་དེ་མཇུག་སྒྲིལ་འདོད་བྱུང།

ང་ཁོ་ཐད་སི་སྦོན་གྱར་འགྲོ་བའི་ཉི་མ་དང་པོ་དེར་ངས་ལྷ་ཡ་ན་ཡིཥིང་ནགས་བརྒྱད་དེ་མོ་ཀ་བཏང་ནས་ཁོའི་རྒྱ་རར་འགྲོ་ཁའི་ལམ་ཆུང་དེ་ནས་ཕྱིན་པ་ཡིན། རྒྱ་ར་དེ་ཐང་ཆེན་པོ་ཞིག་གི་ནང་དུ་ཡོད་པ་དང་དེ་གར་རྒྱ་ཉི་ཤུ་ཙཱ་ལྷ་ཅམ་ཞིག་འདུག་ དེ་གར་ཁང་པའི་ནང་དུ་རྒྱ་ཙལ་སྦྱོང་ས་པའི་དོ་ར་ཡག་པོ་ཞིག་དང། དེ་བཞིན་ནགས་ཚལ་བརྒྱད་དེ་རྒྱ་རྒྱགས་སྦྱོང་ས་པའི་ལམ་ཁ་མང་པོ་འདུག

ངས་རྒྱ་པའི་ཀྱོན་ཆས་ཡག་ཤོས་དེ་ཀྱོན་ཏེ་སྦྲོ་བ་འཕེལ་པོའི་ངང་ནས་དེར་སྒྲིས། ངས་ང་རང་གཞན་གྱི་ལྟ་སྟང་ལ་འཚམས་པོ་ཡོད་བས་མས་བྱུང་ལ། ངས་ཏར་ཁོ་ཐད་སི་ལ་བག་ཆགས་འཛོག་ཐུབ་ཀྱི་རེད་སྙམ་པ་བྱུང། ཁོས་ང་ལ་འཚམས་འདྲི་བྱས་ཏེ་ང་ལ་བཞོན་རྒྱའི་རྒྱ་ཡག་པོ་ཞིག་ཡོད་བཙོད་བྱུང། ཁོས་ "ངས་ཁྱོད་ཀྱིས་ཀ་རེ་བྱེད་ཐུབ་མིན་བལྟ་དགོས་" ཟེར། རྒྱ་དེ་སྐབས་དེར་ཨོ་སི་ཏྲི་རི་ཡ་ལ་ཨང་རིམ་ཆེ་གྲ་ལེན་མཁན་དེ་རེད། ངས་ང་རང་དཀའ་ངལ་གྱི་ནང་དུ་ཚུད་པ་ཏ་ལམ་དེ་མ་ཐག་ཏུ་ཤེས་བྱུང། རྒྱ་དེ་ལ་ངས་གང་ཡང་བྱེད་དུ་འཐུག་ཐུབ་ཀྱི་མི་འདུག ཨ་རིའི་ནང་དུ་ང་ལ་རྒྱ་ཁོན་སྟངས་བསྟབ་པ་དེ་དང་ཕྱེ་ཡ་ན་རར་ཁོང་ཚོས་རེ་བ་བྱེད་པ་གཉིས་ཟད་དེ་ཐ་དད་ཡིན་པ་གསལ་པོ་རེད་འདུག ང་རང་ངོ་ཚ་བོ་བྱུང། དེའི་ཕྱེས་སུ་ངས་ཁོ་ཐད་སི་ཡི་མཁན་དུ་འཚོག་ཏུ་འཐུང་བར་འགྲོ་སྐབས་ཁོས་ང་ལ་ "གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱིས་བླ་བ་གསུམ་གྱི་ནང་ཚུད་དུ་ཡར་རྒྱས་ཤུགས་ཆེན་པོ་གཏོང་མ་ཐུབ་ན། ཁྱེད་རང་འགྲོ་དགོས་ཀྱི་རེད། ངའི་ངོ་ཚབ་དེ་ངའི་སྦོ་ལ་ཕྱུག་ཆོས་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད་རེད། གལ་ཏེ་ཡག་ཏུ་མ་ཕྱིན་ན། ཁྱེད་རང་འགྲོ་རྒྱ་རེད། དེ་ལས་གཞན་པ་གང་ཡང་མེད།" ཅེས་བཙོད་བྱུང།

ཁོས་ང་ལ་གལ་ཏེ་ངས་ཁོ་དང་མཁན་དུ་བསྡད་ནས་སྒྱང་འདོད་ཡོད་ན། ཁོ་རང་སི་ཝེན་ཡའི་རྒྱ་བཞོན་སྦོ་ལ་གྱར་བསྐྱོད་ནས་མེད་པའི་སྐབས་སུ། ང་ཞོགས་པ་རེ་རེར་ཁོའི་རྒྱ་རར་ཡོང་དགོས་ཀྱི་རེད་ཟེར། ང་ཞོགས་པ་རེ་རེར་ཁོ་པའི་ལས་རོགས་དེའི་ས་རར་ཕྱིན་ཏེ་མོས་ང་ལ་རྒྱ་སྟེང་དུ་སྡོད་སྟངས་སྦོ་ལ་ཀྱི་ཡོད། རྒྱ་སྟེང་དུ་སྡོད་སྟངས་ཟེར་དུས་རྒྱ་པ་དེར་རྒའི་ཐོག་ཏུ་ཡག་པོ་བྱས་ཏེ་སྡོད་སྟངས་སྦོ་ལ་རྒྱ་དེ་ལ་ཟེར། སྦོ་ལ་སྟོན་པ་དེས་རྒྱ་དེ་ས་ཕྱིག

རིང་པོ་ཞིག་གི་སྟེང་དུ་འཛོག་གི་ཡོད། སློབ་མ་དེ་སྒབ་ཐུར་དང་ཏང་ཡོབ་བཅས་མེད་པར་རྟའི་སྟེང་དུ་བཞོན་ཏེ་ལྷོད་སྟངས་ཁྱར་ཁྱོར་མ་ཡིན་པར་དོ་མཁན་སྟངས་འཛིན་རྒྱ་ལྟར་ཕྱིད་ཚུལ་སྦྱོང་གི་ཡོད། ཁོ་ཐད་ནི་ཡིས་ང་ལ་མདུན་སྐྱོད་མ་བྱས་སྟོན་ལ་ཆེས་ཐོག་མའི་ཆང་གཞིའི་སྦྱོང་བརྡར་འདིར་ལོག་དགོས་པ་རེད་ཟེར།

ངས་ཁོ་པའི་ཚ་ཏྲེན་དེ་ནམས་ལས་ལེན་བྱས་ཏེ། ས་ཧིན་དེ་ནས་འགོ་བཙུགས་ཏེ་ཞོགས་པ་རེ་རེར་ཁོ་པའི་ལས་རོགས་ཏུ་ཐ་ཟེར་བའི་འཛར་མན་སྐྱ་དམན་དེའི་ས་ཕྱིན་པ་ཡིན། ཞོགས་པ་རེ་རེར་ང་ལ་རྟའི་སྟེང་ལ་སྟོད་སྟངས་སྦྱོང་སའི་རྩ་གཅིག་སྒྲད་བྱུང། དེ་ནི་མིང་ལ་ཏོ་ནོ་ལད་ཟེར་བའི་ཐྲར་ལས་རན་ཀྱི་ལག་ཚད་བཅུ་བདུན་ཅན་ཞིག་འདུག ཏོ་ནོ་ལད་ལ་ཀྱེན་ལངས་རྒྱག་རྒྱའི་གོམས་གཤིས་ངན་པ་ཞིག་ཡོད་པས་ཁོས་ཀ་ལམ་ཧིན་ལྟར་ཀྱེན་ལངས་བརྒྱབ་སྟེ་ང་ལ་གཡུག ཀལ་ཏེ་ང་ཁོའི་སྟེང་ནས་ཟགས་མེད་ན་ཧི་མ་དེ་ནི་ཡག་པོ་ཞིག་རེད། ངས་ཐོག་མའི་ཟླ་བ་གསུམ་དེ་ཏ་འདིའི་སྟེང་དུ་བསྡད་དེ་ཡང་ཡང་ས་ཐོག་ཏུ་ཟགས་ནས་བསྐྱལ་བ་ཡིན། སྟབས་ལེགས་པ་ཞིག་ལ་ང་ལ་ཆས་སྐྱོན་ཆེ་བ་དེ་འདྲ་གང་ཡང་མ་བྱུང་ཡང་ཉམས་ཆུང་སོ་ཞིག་མ་བྱུང། ང་མར་ཟགས་པ་དང་ཏུ་ཐ་ཡིས་ང་ལ་ "ཡར་ལོངས། ཡང་སྐྱར་ཞོག" ཞེས་བརྗོད་པ་ལས་ "བརྒྱ་སྐྱོན་བྱུང་མ་སོང་ངམ།" ཞེས་ནམ་ཡང་བརྗོད་མ་བྱུང། མི་སུ་རུང་ཞིག་ཏུ་ཐོག་ནས་ཟགས་ཐེངས་རེ་ལ་མི་དེས་ཆང་ལི་ཏར་གང་ཉོ་དགོས་པའི་ལུགས་སྲོལ་ཞིག་ཏུ་ར་དེར་འདུག ཆར་གཅིག་ལ་ངས་ཆང་ལི་ཏར་བཅོ་བརྒྱད་ཉོས་པ་ཡིན། ངས་མི་ཆང་མ་བོས་ཏེ་ཆང་དེ་ཁོང་ཆོས་མདུན་དུ་བཤམས་ཏེ་"ད་བཞེས་རོགས་གནོངས།"ལབ་པ་ཡིན། དེ་ནི་ཡིད་ཆུག་དགོས་པའི་དུས་ཆོད་ཅིག་ཡིན།

འདི་ནས་ཟླ་བ་གཅིག་ཙམ་གྱི་རྗེས་སུ་ང་རང་སེམས་ཤུགས་ཆག་སྟེ་ང་ལ་ཡར་རྒྱས་གང་ཡང་ཡོང་ས་མ་རེད་བསམས་བྱུང། ངས་བསྡུ་གསོག་བརྒྱབ་སྟེ་ཨ་རིར་ཕྱིར་ལོག་རྒྱའི་གླ་ཕྲིག་བྱེད་འདོད་སྐྱེས། ང་ལ་དམིགས་བསལ་གེ་ས་ར་གྱིས་གཙོས་པའི་ཚང་མ་ཞེ་ཏགས་ཏན་པོ་བྱུང་བས། ལོ་མཏུག་དེར་ང་རང་ཁྱིམ་ལ་འགྲོ་རྒྱ་ཡོང་གི་རེད་བསམས་

བྱུང། ངས་འདི་དག་ཚང་མའི་ཐོག་ལ་གྲོས་བསྡུར་ཞུ་ཕྱིར་རིན་པོ་ཆེར་ཁ་པར་ཕེངས་འགའ་ཤས་ཐུལ་བ་ཡིན། ངས་རང་ཉིད་ཀྱི་མི་ཚེའི་ནང་དུ་གཞན་གྱི་བསམ་ཤེས་དང་སྙིང་རྗེ་འཚོལ་བཞིན་མཆིས། མདོར་ན་ང་རང་བློ་སྟོབས་ཉམས་པ་དང་དགོས་ཚོས་མི་ཚང་བའི་ཚོར་བ་ཞིག་བྱུང།

ཕྱི་ཟླ་དགུ་པའི་ཟླ་དགྱེལ་དུ་རིན་པོ་ཆེས་ང་ལ་འཕྲིན་ཡིག་ཅིག་གནང་བྱུང། ང་ལ་མཚོན་ན་དེ་ནི་ཁོང་གིས་རང་གི་སྨོན་མ་ཚང་མའི་མཉམ་དུ་ཕྱག་ལས་གནང་སྟངས་ཀྱི་དཔེ་མཚོན་ཞིག་རེད། ཁོང་ནི་ཆ་ཅང་གི་བཀའ་དྲིན་ཆེ་ལ་བརྩེ་བའི་བདག་ཉིད་ཅིག་རེད། འོན་ཀྱང་ཁོང་གིས་དམིགས་བསལ་ཁོང་རང་གི་སྐུ་ཟླ་ཕེ་བའི་ཚང་མར་རེ་བ་ཆེན་པོ་གནང་གི་ཡོད་པ་དེ་ངས་ཁོང་གིས་གང་ཟིས་གནང་པ་དེ་བགྱིགས་ཏེ་ཤེས་བྱུང། དེ་ནི་ཕན་བུ་ཏོན་འཛིར་འོས་པ་ཞིག་རེད། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན་ཁོང་གིས་ཏང་པོ་དང་ས་ཆེམས་པ་ཆུམ་དག་གི་ཐོ་ནས་ཐད་ཀའི་བཀའ་སྩོལ་གནང་ཡོད། ཁོང་གིས།

ངའི་སྙིང་སྟུག་གང་དེར།

ངས་ཁྱེད་ལ་ཡི་གེ་ཞིག་འབྲི་བཞིན་པ་འདི་ངོ་མཚར་ཆེན་པོ་མ་རེད་དམ། ང་གཉིས་ཀྱི་དབར་ལ་འདི་ལྟར་ཕན་ཚུན་ཁ་བརྡ་བྱས་པ་དེ་སྔོན་ནམ་ཡང་བྱུང་མེད། ཏུས་ཆུན་ང་གཉིས་ཀྱིས་ཁ་པར་བེད་སྤྱོད་གཏོང་བཞམ། ཡང་ན་ས་ཆེམས་དང་ས་ཆེམས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཡོང་གི་ཡོད། འོན་ཀྱང་ངས་ཡི་གེ་འདིའི་ནང་གང་བཤད་པ་དེས་ཁྱེད་རང་ཅུ་ཅང་ཏོན་མི་འཛིར་བའི་རེ་བ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

ང་ཁྱེད་རང་ལྟ་བུའི་འགྲོ་བ་མི་ཞིག་ལ་ནམ་ཡང་ཐུག་རྒྱོང་མེད། ཁྱོད་ནི་ཅུ་ཅང་ཆུན་ལྟན་མ་ཡིན་པ་དང་། ངོ་མཚར་ཅན། ས་ཆེམས་པ་བཟང་པོ་ཞིག་རེད། ངས་ཁྱེད་རང་ཞེ་དགས་དྲན་ཀྱི་འདུག འོན་ཀྱང་སྐབས་རེ་ངས་ཁྱེད་རང་གི་མ་འོངས་པའི་ཐོག་ལ་བསམ་བློ་འཚོར་ཀྱི་འདུག ང་ལ་ཁྱེད་རང་འཛམ་གླིང་ནང་ཏ་རྡའི་འདུལ་སྦྱོང་གི་ཆ་པ་ཡག་ཤོས་དེ་ཚགས་ན་སྙམ་པའི་འདོད་པ་ཡོད། འདི་

ནི་ངས་ཕྱིད་རང་གི་འཚར་གཞིའམ། འཚར་སྣང་དང་བསྡུན་ཏེ་འགྲོ་རྒྱུ་ཙམ་མ་ཡིན་པར་དོན་དངོས་སུ་ཕྱིད་རང་རྟ་པ་ཡག་པོ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ན་སྣམ་པའི་འདོད་པ་ཡོད། དེས་ན་ངས་ཕྱིད་རང་སྒྲིག་ལམ་ལ་འཇུག་པར་འདོད།

ཁྱོད་ཀྱིས་ང་ལ་ཁ་པར་དང་ཡི་གེ་བཏང་བར་ཐུགས་རྗེ་ཆེ། ཕྱིད་རང་གི་རྟ་ཞོན་སྤྱོང་བརྟར་དང་ས་ཕེན་ཡའི་རྟ་བཞོན་སྨོན་གྱར་ཕྱིད་རང་འདོད་བློ་མ་ལེངས་པར་ཕྱིད་རང་གིས་ཀ་རེ་ཚོར་གྱི་ཡོད་པ་འདི་དག་ཚང་མ་ངས་བསམ་ཤེས་ཐུབ་ཀྱི་འདུག ཁོན་ཀྱང་ཁྱོད་ཀྱི་ཁྱོ་ག་དང་གྲོགས་པོ་ཡག་པོ་ཞིག་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་ངས་ཕྱིད་རང་ལ་སྐུལ་མ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ཁྱོད་ཀྱིས་སེམས་ཤུགས་ཆག་ནས་བློས་གཏོང་མ་བྱེད། ཁྱོད་རང་ངའི་སྙན་ཐགས་ཅན་གྱི་ཚུང་མར་བཀྲག་པ་ཁོ་ནས་ང་ལ་སྨོས་པ་སེམ་པ་དེ་ངས་ཁྱོད་ཀྱིས་ཤེས་ན་འདོད། རྟའི་འདུལ་སྦྱོང་གི་འཛིག་རྟེན་ནང་དུ་ཕྱིད་རང་རྟ་པ་ཆེ་ཐ་ཞིག་ཆགས་སུ་འཇུག་པར་སྐུལ་འདེད་བྱེད་རྒྱུ་དེ་ངའི་འོས་འགན་དང་སྨོ་བ་ལྟན་པའི་ལས་འགན་ཞིག་ཡིན་པ་ངས་ཚོར་གྱི་ཡོད། དེས་ན་ང་ལ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཁོ་ཐད་སི་མཁན་དུ་ཡུན་རིང་ཙམ་བསྡད་དེ་སྨོན་སྤྱོང་བྱས་ན་སྣམ་པའི་འདོད་པ་ཡོད། འགྲོ་ཐོན་དང་བསམ་བློའི་རྒྱབ་གཉིར་ཇི་འཇུ་ཞིག་དགོས་ཀྱང་ངས་དྭངས་བླངས་ཞུས་ཚོག འདི་ནི་ངའི་ལས་འགན་ཡིན་རེད།

སྐབས་རེར་བཟོད་བསྒོམ་མ་ཐུབ་པའི་རྒྱུན་ཀྱིས་རེ་བ་ཟད་པ་ལྟ་བུར་ཚོར་ཀྱི་ཡོད། སྐབས་རེ་འཛམ་གླིང་གི་ནང་གི་རྟའི་འདུལ་སྦྱོང་ཡག་ཤོས་ཡོད་ས་དེ་ནས་ཁྱོད་ཀྱིས་རེ་བ་བྱས་པ་ལྟར་མ་བྱུང་ན་ཡིད་ཐང་ཆད་པ་ཡོང་གི་ཡོད། ཁྱོད་ཀྱིས་ཁོ་ཐད་སི་མཁན་དུ་ཡེ་ཤུའི་འཕྲུངས་སྐར་ཡོལ་བའི་བར་དུའམ། མ་མཐར་ཡང་ལོ་རྟེས་མ་དེ་འཁྱོལ་བ་བྱེད་ཐུབ་ན་ང་ཕྱིད་ལ་སྨོས་པ་ཆེན་པོ་ཡོང་ས་རེད། ཁྱོད་ཀྱིས་ངའི་ཁྱོད་ལ་སྐུལ་འདེད་བྱེད་རྒྱུའི་འདུན་པ་ཆེ་ཅུ་ཕྱིན་པ་དེ་ཡ

མཚན་དུ་མཐོང་སྲིད། ང་ལ་མཆོན་ན་དེ་ནི་ངའི་ངོས་ནས་ཁྱོད་དང་ང་རང་ལ་ཡོད་པའི་སྒོས་པ་དེ་རེད། ཁྱོད་ཀྱིས་འདི་ཚང་མ་བློས་མི་གཏོང་བའི་རེ་བ་ཡོད། ཕྱགས་རྟེས་གཟིགས། བཟོད་བསྒན་ནི་ཙ་ཆེན་ཡིན་པའི་བསམ་བློ་གཏོང་རོགས། ང་ལ་ཁྱོད་ཀྱིས་སི་ཝན་ཡའི་རྒ་བཞོན་སློབ་གྲྭའི་སྒྲིག་ཁྲིམས་ཀྱི་འོག་ཏུ་སྡོད་རོགས་བྱས་ན་སྟམ་པའི་འདོད་པ་ཡོད། གལ་ཏེ་འདི་རྒྱུ་མཚན་མེད་པ་ཞིག་ཏུ་མཐོང་གི་འདུག་ན། ང་གཉིས་ཕྱག་སྐབས་འདིའི་སྐོར་གོས་བསྟར་བྱེད་ཆོག འོན་ཀང་ངས་ཁྱེད་རང་སློབ་གྲྭའི་ནང་དུ་བསྡད་ན་འདོད།

ཁྱོད་ཀྱིས་ཡོ་རོབ་ཀྱི་རྒ་ཙལ་འགྱན་བསྟར་དེ་ཅ་ཅང་རྒྱས་སྒྲོས་ཆེན་པོ་ཡིན་སྐོར་བརྗོད་འདུག ཕྱགས་རེ་མི་ཚོའི་འདོད་པ་བསྟན་རྒྱ་དེ་དགོས་ངེས་ཅན་ཞིག་རེད། དེ་མིན་མཉམ་ལས་བྱེད་པའི་གཞི་ཙ་མེད། རང་ཉིད་ཁ་ཞེ་མི་མཐུན་པ་མེད་པ་ཞིག་དགོས། དེ་ནི་ལྟད་མེད་དུ་གནས་རྒྱུའི་ལྟེ་མིག་དེ་རེད།

སི་ཝན་ཡའི་རྒ་བཞོན་སློབ་གྲྭ་དེར་དམིགས་བསལ་ཁྱད་ཆོས་ཤིག་ཡོད། དེ་ནི་རྒྱལ་སྤྱིའི་ནང་ངོས་ལེན་ཡོད་པ་དང་། ལྟག་པར་དུ་མི་རབས་ནས་མི་རབས་བརྒྱུད་པའི་བརྒྱུད་པ་གལ་ཆེན་ཞིག་རེད། དེ་ལྟ་བུའི་སྒྲལ་མ་དེ་སྒེར་ཀྱི་སྤྱོང་བརར་གཅིག་པུ་ནས་འཛིན་རྒྱ་མེད། ངས་ང་རང་གིས་དེ་བྱས་ཡོད་ཅང་ཤེས་ཀྱི་ཡོད། ཁྱོད་ཀྱིས་ཁྱོད་རང་གི་འདོད་པ་ལྟར། སྲོལ་རྒྱུན་ལམ་ལུགས་ཤིག་དང་ཁ་ཐལ་ཏེ་རྒ་བཞོན་སྤྱོང་བརར་བྱས་ན། ཁྱེད་རང་རྒའི་འདུལ་སྤྱོང་ལམ་ལུགས་ཀྱི་རམ་ཧ་སི་དེ་ཚགས་ཀྱི་རེད།

ཁྱོད་ཀྱིས་ཁྱོད་རང་གི་འདོད་པ་བཞིན་བྱེད་འདོད་ཡོད་སྲིད། འོན་ཀང་རང་ཉིད་རང་མགོན་བྱས་པའི་སྒྲིག་ལམ་དེ་དག་རྫུན་མ་རེད། ཙ་རི་བ་ཁོ་ནས་འདི་ལྟར་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། གང་ཡིན་ཟེར་ན་རང་ཉིད་གང་ནས་བརྒྱུད་པའི་མེས་ཕོ་ཚོའི་

སྒྲོག་ལམ་གྱི་བརྒྱད་པ་རྗེ་འདྲ་ཞིག་ཡིན་བུང་དེར་ཁོང་ཚོ་དགའ་པོ་མེད། དེའི་ཚབ་ཏུ་ཁོང་ཚོས་ཟླུག་རྡུ་རྗེ་འདྲ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་གཡོལ་ཐབས་བྱས་ཏེ། རང་གིས་སྒྲོག་ལམ་གསར་པ་ཞིག་བཟོས་ཏེ་རང་གི་བདེ་བ་དེ་དེའི་ནང་དུ་འཇུག་ཐབས་བྱེད་ཀྱི་རེད། སྟེང་ཞེ་མ། ང་ལ་ཁྱོད་རང་ཙ་རི་བ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་དུ་འཇུག་འདོད་མི་འདུག་ དེ་འདྲ་བྱས་ན་ཅོལ་ཚུང་དང་བཞད་གད་ཀྱི་རྒྱུ་རེད།

སྟེང་ཞེ་མ། ངས་ཁྱོད་ལ་ཕྱུ་ཚུགས་བྱེད་མི་འདོད། འོན་ཀྱང་ཁྱོད་ཀྱིས་ང་ལ་ཡིད་ཆེས་ཡོད་ན་ངའི་བསམ་ཚུལ་འདི་བདེན་པ་རེད། ང་ཚོའི་མི་དང་མཉམ་དུ་སྡོད་རྒྱུ་མེད་པ་དེ་མི་སྐྱིད་པ་དང་མི་བདེ་བ་ཡོད་པ་ངས་ཤེས་ཀྱི་ཡོད། འོན་ཀྱང་གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱིས་བདེ་ཐང་ངང་རྒྱལ་ཁ་ལོན་ཏེ་ལོག་ཡོང་ན་མི་ཚོས་དེ་བས་ཇེས་སུ་ཡི་རང་ཤུགས་ཆེ་བ་བྱེད་ཀྱི་རེད། ཁྱོད་ཀྱིས་ཤེས་གསལ་ལྟར་ངས་འདིར་དངོས་གནས་ཕྱུ་ཚུགས་རྒྱུ་གི་ཡོད། ཕྱུགས་ཇེས་གཟིགས། དེའི་ཐོག་མཇོ་བས་མ་གཏོང་རོགས། ང་གཞིས་མཉམ་དུ་ཡོད་སྐབས་འདིའི་སྐོར་ལ་གྲོས་བསྟར་བྱས་ན་འཕྲུས་རྒྱུ་རེད།

གནད་དོན་གཙོ་བོ་ནི་མགྲོན་བསུ་སྟེ་ལེན་གཟབ་རྒྱས་དང་ལྟན་དུ་སྒྲོག་ལམ་ཡོང་གི་མེད་པ་དེ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཤེས་དགོས། ལུས་ཀྱི་མི་བདེ་བ་ལས་བརྒལ་ཏེ་བཙོན་འགྲུས་དང་སྡུག་རྩུས་བརྒྱབ་རྒྱུ་དེ་གཙོ་གནད་རེད།

ཁྱོད་ཀྱི་ཆེས་བཙེ་དུང་ཅན་གྱི་ས་སྐྱོང་དང་རྒྱ་བོས་ཡི་གེ་འདི་ཁྱོད་ལ་ཏ་ཅང་བཙེ་བ་དང་དུང་བ་ལྟན་པའི་སྒོ་ནས་ཕྱེད་རང་ཡིད་ལ་དྲན་བཞིན་ཟིས་པ་ཡིན། སྟེང་ཞེ་མ། ཁྱོད་ཀྱི་ཅི་གསུང་བཀའ་སྒྲུབ་ཞུ་བའི་རྒྱ་བོ་དང་ས་སྐྱོང་ས་ཀེ་ཡིས་བཙེ་བ་དང་བཅས།[36]

36 པར་སྒྲུན་མ་བྱས་པའི་ཚོས་རྒྱུམ་བྱང་པས་ ༡༩༧༧ བོར་ཅ་ཡ་ན་སྒྲུག་པོར་བཏང་བའི་ཡི་གེ

ངས་འདི་འད�འི་གསུང་འཕྲིན་ཞིག་སྟང་མེད་དུ་འཛིག་ཕྱབ་མ་སོང་། གལ་ཏེ་ངས་ང་རང་གི་དོགས་པའི་རྒྱ་ལས་གྲོལ་ཏེ་རྒྱ་ཆེ་ས་ཞིག་ནས་བལྟ་ཕྱབ་ཡོད་ན། ངས་རང་ཉིད་ལ་སྙིང་ཇེ་བའི་བསྟན་བྱ་འདི་འདམ་ཞིག་བརྒྱབ་ཡོད་སྲིད། རིན་པོ་ཆེས་ང་ལ་ང་རང་གིས་གང་འཚམས་ཤེས་པ་དང་ཡིད་ཆེས་པའི་གནས་ཚུལ་འགའ་ཞིག་ཀྱང་གསུངས་གནང་བྱུང་། ཁོང་བདེན་པ་ཡིན་པ་ངས་ངོས་ལེན་བྱེད་དགོས་བྱུང་། དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་ངའི་བསམ་བློ་གཏོང་ཕྱོགས་ལ་འགྱུར་བ་ཕེབས་སོང་། ངས་འགྲོ་རྒྱུའི་བསམ་བློ་དོར་ཏེ་བཙོན་འགྱུས་བསྟེན་རྒྱ་འགོ་བཙུགས་པ་ཡིན། ངའི་འབད་བཙོན་དང་བསམ་བློའི་འགྱུར་བ་གཉིས་ཀྱི་དབར་ནས་ང་ཡར་རྒྱས་ཆེ་ཅུ་ཕྱིན་སོང་།

ཁོང་གི་ཡི་གེའི་ནང་དུ་རིན་པོ་ཆེས་ངའི་རྟ་བཞོན་གྱི་སྟོང་བརྟར་ཐད་ངས་ཨ་རི་བ་ནང་བཞིན་བྱེད་རྒྱུར་ཁོང་ལ་ཕྱགས་འདོད་མེད་གསུངས་པ་དེ་ནི་ཁོང་གིས་ངས་དབྱིན་རྡིའི་མི་རིགས་གཙོགས་ཆེར་བཙོ་བའི་རང་བཞིན་དེར་བཙོ་འཛིན་གནང་བ་རེད། ང་ཚོ་ཨ་རིར་སྒྲིབས་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་ང་གཉིས་ཀཱས་ཨ་རི་བ་ཚོའི་རང་དབང་དང་། གསར་གཏོད་ཀྱི་ས་མས་ཕྱུགས་དང་ཁྱད་ཚོས་དེར་རྟེས་སུ་ཡི་རང་བྱས་ཡོད་ཀྱང་། ཁོང་ཚོའི་སྒྲིག་ལམ་མེད་པ་དང་སྲོལ་རྒྱུན་ཁས་མི་ལེན་པའི་རང་བཞིན་དེ་ཡང་ང་གཉིས་ལ་ཤེས་རྟོགས་ཡོད། ངས་རང་ཉིད་ཀྱི་འཚར་ལོངས་བྱེད་སྟངས་ལ་ཅི་ཙམ་གྱིས་ངོ་རྒོལ་བྱས་ཡོད་ཀྱང་། དབྱིན་རྡི་བའི་བསམ་བློའི་འཁྱེར་སོའི་སྐོར་ལ་རྟེས་སུ་ཡི་རང་བྱེད་དགོས་པ་ཞེ་དགས་མང་པོ་ཡོད། དེ་ནི་ང་རང་གི་ཆ་ཤས་ཤིག་རེད། ངས་ཁ་གཏད་གཙོག་སའི་ས་མས་བག་དོག་པོ་དང་མཁྱེགས་བཟུང་གི་རང་བཞིན་ཞིག་ཡོད། འོན་ཀྱང་ང་རང་དབྱིན་ཡུལ་དུ་འཚར་ལོངས་བྱས་པ་དེ་ནས་སྒྲིག་ལམ་ངོ་མའི་སྐོར་ལའང་སྟོང་བརྟར་ཐོབ་བྱུང་། རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཁོང་རང་གི་བསྟན་པ་སློབ་གཉེར་དང་འཚར་ལོངས་ཀྱི་ཐོག་ནས་སྒྲིག་ལམ་ལ་འབྲེལ་བ་འདི་ཡོད་པས་ཁོང་གི་ཉམས་ཆུང་གི་སྟོ་ནས་གསུངས་པ་ངས་ཤེས་ཀྱི་ཡོད་ཙང་ང་རང་དགའ་པོ་བྱུང་།

ངའི་རྒྱ་བཞོན་སྟོབ་སྦྱོང་གི་ཐད་ལ་ཡོ་རོབ་ཀུ་མ་ཡོང་སྟོན་ལ་ངའི་ཨ་རིའི་ནང་གི་སྦྱོང་བརྡར་དེར་ཅི་ཞིག་ཚང་གི་མེད་པ་ང་ལ་ཤེས་རྟོགས་བྱུང། ང་རང་ཡར་རྒྱས་ཏུ་ཅང་མཁྱོགས་པོ་འགྲོ་ཡི་ཡོད་པ་མངོན་གྱི་འདུག འོན་ཀྱང་སྒྲིག་ལམ་གྱི་རྒྱང་ཁྱད་ཀྱི་ཁུངས་གཞི་དེ་བརྟན་པོ་བྱུང་མེད་པ་དང་རྒྱང་གཞི་ལ་དོ་སྣང་ཡག་པོ་བྱུང་མི་འདུག དེས་ན་རྒྱང་གཞི་ནས་སྐྱེར་ཏུ་འགོ་འཛུགས་དགོས་བྱུང་བ་དེ་ངའི་རྩ་རྩལ་ཡར་རྒྱས་ཀྱི་ཐད་ལ་ཕན་ཐོགས་པོ་བྱུང་བ་ཅམ་མ་ཟད་དགོས་ངེས་ཅན་ཡང་ཆགས་སོང་།

རྩའི་འདུལ་སྦྱོང་གི་ནང་ཏु་རྩ་པའི་དམིགས་ཡུལ་དང་པོ་དེ་རྩ་དེ་རང་གི་ཀུང་དབར་ཏु་མ་བཅོར་བ་དང་། སྒབ་ལ་ལག་པ་མ་འཚང་བའི་སྒོ་ནས་ཇི་ལྟར་རྩ་ཐོག་ཏु་འདོར་པོར་སྟོད་ཐུབ་པ་དང་། རྩའི་འགྱལ་སྐྱོད་དང་ཇི་ལྟར་མཐུན་ཐབས་བཟོད་སྟངས་ཤེས་དགོས་པ་དེ་རེད། ཐོག་མར་རྩའི་འགྱལ་སྐྱོད་དང་མཐུན་པོ་ཡོང་ཐབས་དེ་སྦྱོང་དགོས། རྒྱུད་རིམ་འདིར་ཏུས་ཚོད་རིང་པོ་འགོར། གལ་ཏེ་རྩ་པ་དེར་རྩ་ཐོག་ཏु་སྟོད་སྟངས་ཀྱི་ཐད་ལ་སྦྱོང་བརྡར་ཡང་དག་ཅིག་སྟེ་ས་ནས་མེད་ན། ཇེས་སུ་རྩ་ཞོན་སྐབས་མངོན་པར་གསལ་ཡོང་གི་རེད། གང་ཡིན་ཟེར་ན་རྩའི་འགྱལ་སྐྱོད་དང་གཞི་མཐུན་ཡོང་མི་ཐུབ་པའི་གནས་སྟངས་ཤེག་རྒྱུན་ཏु་ཡོང་གི་ཡོད། གལ་ཏེ་རྩ་པ་དེས་རྩ་དང་བསྟུན་མ་ཐུབ་ན། རྩའི་འགྱལ་སྐྱོད་དེ་བབས་ཆགས་པོ་དང་ལྟ་ན་སྟུག་པ་ཡོང་མི་ཐུབ།

རྩ་རྩལ་ཅན་གྱི་རྩ་པ་ཞིག་དང་སྦྱོང་བརྡར་ཡང་དག་ཐོབ་པའི་རྩ་ཞིག་གིས་རྩེ་མོར་སོན་པའི་རྩའི་འདུལ་སྦྱོང་གི་རྒྱུ་རྩལ་སྟོན་སྐབས་རྩ་པ་དང་རྩའི་དབར་གྱི་བར་འཕྲིན་དེ་ཏ་ལམ་མི་མངོན་པ་ཞིག་ཡིན་དགོས། འདི་ནི་རྩ་པ་དེས་གང་ཡང་བྱེད་ཀྱི་མེད་པའི་དོན་མིན། རྩ་པ་དེས་རྩ་ལ་བཀོད་འདོམས་དང་མཐུན་འགྱུར་སྣ་ཚོགས་པ་སྣང་དེ་བྱ་བ་མང་པོ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ཕྱིན། འདི་ནི་ཀུང་པའི་འགྱལ་སྐྱོད་དང་། སྒབ་འཛིན་སྟངས། རྩ་སྒྲའི་ཁྲིང་ཏु་སྟོད་སྟངས་བཅས་བརྒྱུད་དེ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། འོན་ཀྱང་འདི་དག་ཚང་མ་ཏ་ཅང་ཏུས་མཉམ་དང་ཕྱ་བའི་རང་བཞིན་ཡིན་ཅང་། རྩ་པ་དང་རྩའི་དབར་གྱི་ཆེག་ཕྲིལ་དེས་མ་གཏོགས་ཕྱིར་བཏང་གི་མི་ལ་དོ་སྣང་ཡོང་གི་མེད། རྩའི་འདུལ་སྦྱོང་ཆེ་གྲ་ཞིག་གི་ཆེད་ཏु་རྩ་ཞིག

ལ་སྦྱོང་བརྟན་སྦྱོད་པར་མ་མཐར་ཡོ་ལྡ་འགོར་གྱི་ཡོད། བཙུད་རིམ་དེ་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་ནང་དུ་མཐུན་འགྱུར་རྣམས་བཟང་དུ་གཏོང་གི་ཡོད། སྦྱོང་བརྟན་ཆ་ཚང་བ་ཐོབ་པའི་རྒྱ་ཞིག་རྒའི་འདུལ་སྦྱོང་གི་འགྲན་བསྟར་མཐོ་ཤོས་བཙུད་དེ་འགྲོ་བའི་སྣབས་སུ་བལྟས་ན། རྒ་པའི་ཤུགས་ཀྱིན་དེ་ཇ་ལམ་མངོན་པར་མི་གསལ་བ་ཞིག་ཡིན་དགོས། རྒ་དང་རྒ་པ་གཉིས་གཅིག་ཡིན་པ་ལྟ་བུར་འགྱལ་སྐྱོད་བྱེད་པ་མཐོང་དགོས།

དེས་ན་ངས་རྒ་ཐོག་ཏུ་སྟོད་པའི་སྦྱོང་བརྟན་དེ་བཙུད་དེ་རྒ་ལ་གཞི་ཙའི་འབྲེལ་བ་བཟོ་སྟངས་འདི་ཡར་ཆུས་གཏོང་བཞིན་ཡོད། ཡོ་རོབ་ཀྱི་ནང་དུ་སྦྱོང་བརྟན་བྱེད་ཆུའི་སྐོར་ལ་རིན་པོ་ཆེ་ཇ་ཅང་བདེན་པ་རེད། དམིགས་བསལ་སྲོལ་ཆུན་གཙང་ལ་ཞེན་པའི་ཤེ་ཡ་ནའི་ནང་དུ་སྦྱོང་བརྟན་དེ་མྱུར་དུ་ཐྲོ་ཁ་གང་བ་གཞི་ལ་བཞག་མེད། རྒ་པ་གསར་པ་ཚོས་ཆུན་དུ་རྒ་ཁྲེང་སྟོད་སྟངས་ཀྱི་སྦྱོང་བརྟན་ལ་དུས་ཚོད་རིང་པོ་སྐྱེལ་གྱི་ཡོད། རྒ་ཁྲེང་སྟོད་སྟངས་སྦྱོང་སྐབས་རྒ་དེ་ས་ཐོག་ཏུ་ཡོད་པའི་སྐོབ་སྟོན་པ་དེས་སྟངས་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། རྒ་དེས་སྐོབ་སྟོན་པ་ལ་སྐོར་བ་ཅུས་ཏེ་གོམ་པ་ཆུག་པ་དང་། བང་འགྲོས་ཆུག་པ། མཁྱོགས་འགྲོས་ཆུག་པ་བཅས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། སྐོབ་ཕྲུག་གི་དམིགས་ཡུལ་ཤེས་ཀྱི་ཏེ་ཇི་ལྟར་སྟོད་དགོས་པ་དང་། ཇི་ལྟར་དུས་མཚུངས་ཡོང་བ། རྒའི་འགྱལ་སྐྱོད་དང་བསྟུན་ཆུ་བཅས་སྦྱོང་ཆུ་དེ་རེད། ས་ཡིན་ཡའི་རྒ་བཞོན་སྐོབ་གྲྭ་ན་གཞོན་ཚྱོང་འབྲིས་སྦྱོང་བརྟན་པ་ཚོ་ལ་ས་ལབ་དང་ཡོབ་ལ་སོགས་པ་མ་སྒྲད་སྟོན་ལ་ཟླ་བ་བྱུག་རིང་རྒ་ཁྲེང་ཏུ་སྟོད་སྟངས་སྦྱོང་གི་ཡོད་རེད་ཅེས་ང་ལ་བཤད་ཐུང་། མཐའ་མ་དེར་ང་རང་ལ་དེ་དང་གཅིག་མཚུངས་ཀྱི་ཉམས་ཚྱོང་ཐོབ་པ་དེ་བཀའ་དྲིན་ཆེན་པོ་ཡིན།

ཁོང་གིས་ང་ལ་ཡི་གེ་དེ་བཏང་ནས་བདུན་ཕྲག་འགའི་རྗེས་སུ་རིན་པོ་ཆེ་ཤེ་ཡ་ནར་ཕེབས་ཐུང་། ཁོང་གིས་སྐུ་མཚམས་ནས་ཀུང་གསེང་འདྲ་གོ་ཞིག་བཞེས་པ་རེད་ཅེས་བཤད་ན་འགྲིག་སྟམ། ཁོང་གིས་སློབ་མ་འགའ་ཤས་དང་མཉམ་དུ་ང་ལ་ཕྱག་འཚལ་དང་། ཡོ་རོབ་ཀྱི་ནང་དུ་བཤད་ཟློ་ཡའི་ཡན་ལག་འཕྲུགས་ཆེད་དུ་མངགས་པའི་མའི་ཁོལ་ཁོན་གྱིས་ཇི་འདྲ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་མིན་གཟིགས་པར་ཕེབས་པ་རེད། ཁོང་མཇལ་བས་ང་ཅི་ཅང་དགའ་གོ་ཐུང་།

ཁོ་ཐང་སི་ཡི་སྦྱོང་བརྡར་བསྟི་གནས་དེ་ཕྱུལ་ཏྲིང་ངར་ཁོ་སྒྲལ་ཞེས་པའི་གྲོང་གསེས་ཆུང་ངུ་ཞིག་གི་འགྲམ་དུ་ཡོད། གྲོང་གསེས་དེར་ཐུར་ལྷ་ཏོ་ཐེལ་ཕྱུལ་ཏྲིང་ངར་ཁོ་སྒྲལ་ཏྲི་ལ་ཕེལ་ནང་མིས་བདག་གཉེར་བྱས་པའི་མགྲོན་ཁང་ཡག་པོ། ལམ་ནས་སྐར་མ་འགའི་རྒྱང་ཐག་ཡིན་པ་ཞིག་འདུག རིན་པོ་ཆེ་དང་ཁོང་གི་སྐུ་བཅར་ཚོ་དེ་གར་བཞུགས་པ་རེད། (ཡ་མཚན་པ་ཞིག་ལ་ཏྲི་ལ་ཕེལ་ནང་མིའི་བུ་ཞིག་རྟེས་སུ་ནང་པའི་ཚོས་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་མིར་ཐུར་པ་རེད།) ཇོན་ཕེར་ཁེ་སི་དང་ས་མ་ཏྲེར་ཚོལ་བཟོ་གཉིས་རིན་པོ་ཆེའི་ལྷན་དུ་བཅར་འདུག སྐུ་བཅར་གྱི་ནང་དུ་ཇིམ་ཇི་མེན་ཡང་འདུག རིན་པོ་ཆེས་ཁོ་པ་ཇོ་རྟེ་སྐུ་སྦུང་གི་གོ་གནས་གལ་ཆེན་ཞིག་ཏུ་བསྐོ་བཞག་གནང་རྩིས་ཡོད། ཇིམ་གྱི་གོ་གནས་དེ་ཇི་ལྟིད་ཇོམ་གྱི་འོག་དེ་ག་རེད། རིན་པོ་ཆེས་སྐུ་སྦུང་དེ་སྟེ་ཚན་གཉིས་ལ་དབྱེ་རྒྱུར་ཕྱུགས་ཕག་བཅད་འདུག ཇིམ་བཀའ་སྦུང་ཚན་པའི་མདའ་དཔོན་དུ་བསྐོས་ཏེ་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཁོང་གི་འཇིག་རྟེན་ལ་ཕྱིའི་སྦུང་སྐྱོབ་བྱེད་རྒྱུ་དང། ཇོན་ཕེར་ཁེ་སི་སྐུ་སྦུང་ཚན་པའི་མདའ་དཔོན་དུ་བསྐོས་ཏེ་རིན་པོ་ཆེ་དང། ང་རང། རྒྱལ་ཚབ། སྐུ་བཅར་ནང་མ་ཆུམས་ཕེ་བའི་གཞན་དག་འགའ་ཞས་བཅས་ལ་སྦུང་སྐྱོབ་བྱེད་རྒྱ་རེ་རེད། ཇིམ་ནི་མི་ཞེ་ཏན་གས་ས་ཐམས་བཟང་པོ་དང་ཀུལ་ཀ་ཅན་ཞིག་ཡིན་པ་དང། ཤམ་ལྷ་ལ་དཔར་སྐྱན་ཁང་གི་གཙོ་འཛིན་གཞོན་པའི་ཨ་ཅང་རེད།

རིན་པོ་ཆེས་ནེའུ་ཡོག་དང་ཡོ་ར་བ་གཉིས་ཀར་གྲགས་ཆེ་བའི་ཀྱོན་ཆས་དཔེ་སྟོན་མ་ས་ར་ཁབ་ཀྱང་མཁན་དུ་ཁྱིད་གནང་འདུག ས་ར་ནི་དཔེ་སྟོན་སྐབས་སུ་ཆུམ་པ་དམིགས་བསལ་བ་ཞིག་གསར་གཏོད་བྱས་པར་སྟན་གྲགས་ཡོད་པ་དང། ཐྲི་ལོ་བརྒྱད་ཅུའི་ནང་དུ་ས་ཀ་ཐི་ཐྲིབ་ཐ་ཕེབ་ནུའི་ཀྱོན་ཆས་འགྲེམས་སྟོན་གྱི་འདྲ་གཟུགས་དཔེ་སྟོན་དུ་ཀྱུར་པ་རེད། ཇོས་སུ་མོ་ར་ང་ཐྲོར་སྟེ་སི་མཇོས་བཟོ་ལེ་ལས་ཁང་གི་ངོ་གཙོང་"ཐྲོར་ཐྲེ་སི་སྒས་མོ"་ དང་པོ་དེ་རེད། མཇོར་བསྡུས་ན་མོ་ནི་བུད་མེད་ཀ་ཅང་བག་ངོ་པོ་ཞིག་རེད་ལ། སྐབས་དེ་དུས་རིན་པོ་ཆེའི་འཛེལ་ཐག་ཞེ་བའི་གྲོགས་མོ་དང། དགའ་རོགས་ཀྱི་གྲས་གཅིག་རེད། ཨི་ཏ་ལི་དང་ཐ་རན་སིའི་སྟན་གྲགས་ཆེ་བའི་ཀྱོན་ཆས་ཀྱི་ཏུས་འགོད་པ་འགའ་ཞས་

ཀྱིས་ས་ར་ལ་ཡོ་རོབ་ཀྱི་སྐོར་སྒྲོད་འདིའི་རིང་ལ་དགོང་རྟའི་གྱོན་ཆས་འགའ་ཞིག་གྱོན་ཐུར་གཡར་པོ་བཏང་འདུག་ དགོང་མོ་རེ་རེར་མོས་ཐུན་ལྟན་མ་ཡིན་པའི་གྱོན་པ་དགེ་གས་ཞིག་གྱོན་ཏེ་དགོང་ཚོགས་ལ་ཡོང་གི་འདུག་ སྐབས་འདིར་ང་ནི་ང་ཚོའི་བཟའ་ཚང་གི་མི་ཚེའི་ནང་རིན་པོ་ཆེས་བྱད་མེད་གཞན་དང་ལྟན་དུ་འཕྲལ་བ་གནང་བ་དེར་གང་འཚམས་གོམས་ཟིན། ཕྱིར་བཏང་ཐུ་མཚན་གང་ཡིན་ལ་མ་ལྟོས་པར། ངས་ཁོང་ཚོ་ནི་ཉིན་ཁ་ཅན་དང་དམའ་འགེགས་བྱ་ཡུལ་དུ་མཐོང་མ་སོང་། བྱད་མེད་འདི་ཚོའི་ནང་ནས་མང་པོ་ཞིག་ངའི་ཐོག་མོ་རེད། ང་ཚོ་ཚང་མས་རིན་པོ་ཆེ་ནི་ཐུན་ལྟན་མ་ཡིན་པའི་སྐྱེ་བོ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། སྲོལ་ཐུན་ལྟར་ཁོང་བྱད་མེད་གཅིག་ལ་བདག་ཐོག་མེད་པའི་གནས་བབ་དེར་ཇེས་སུ་ཡི་རང་ཞུས་པ་ཡིན། ཅི་སྟེ་རིན་པོ་ཆེའི་མཁན་བུ་དུས་ཚོད་སྐྱེལ་མཁན་གྱི་བྱད་མེད་ཅིག་གིས་ང་ཁོང་གི་བཟའ་ཟླ་ཡིན་པའི་གོ་གནས་དེར་ཀུས་ཞབས་བྱེད་ཀྱི་མི་འདུག་ན་ང་ལ་དཀའ་ངལ་ཡོང་གི་ཡོད། སྟབས་ལེགས་པ་ཞིག་ལ་འདི་འདྲ་ཡོང་ཐུ་དགོན་པ་རེད། ས་ར་ལ་མཚོན་ན་ང་གཉིས་གྲོགས་མོ་ཏྲེང་པ་ཡིན་ཙང་མོ་འཕྲད་པར་ང་རང་དགའ་པོ་བྱུང།

ངས་གོང་བུ་བཙོད་པ་ལྟར་རིན་པོ་ཆེས་ངའི་སྐྱེས་སྐར་དེ་ཏཱ་པར་ང་དང་མཉམ་བུ་སྦྱང་བཙི་གནང་ཐུའི་འབད་བཙོན་གནང་གི་ཡོད་པས་འདི་ལོ་ཡང་དེ་ལྟར་གནང་པ་རེད། ཁོང་ལྷེ་ཡ་ནར་ཡོད་དུས་ང་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞིར་སྐྱེས་པ་རེད། ཇོན་ཕར་ཁི་ཞི་ཡིས་སྐོར་སྐྱོད་ཆ་ཚང་གི་རིང་ལ་ཁོ་རང་གི་སྨ་ར་དེ་ཅིད་ལར་ནང་བཞིན་བཞར་ཡོད་པས། རིན་པོ་ཆེས་ཐུན་བུ་མི་ཚོ་ལ་འཇར་མན་སྐད་བུ་ག་ལེར་བཞུगས་ঞང་ངམ། "ঞས་ལྷ་ཨ་ཏེར་ས་ཅིན་" ཞེས་བཙོད་ཐུའི་ཚབ་ཏུ་ "ཐ্ব্ব ཟ་ནི" ཞེས་གསུངས་ཏེ་བཞུगས་སོང་། སུ་ལའང་དོ་སྣང་ཐུང་མེད་པ་འདུ། མི་ཚོས་ཁོང་གིས་འཇར་མན་སྐད་ཤེས་ཀྱི་མེད་ཤག་ཐུས་པ་རེད་སྟམ། རིན་པོ་ཆེ་དང་ཇོན་གཉིས་ཀྱིས་ཆེས་མི་འོས་པའི་སྐོ་ནས་ཚོ་ས་ཟི་རེ་ཡའི་ནཱ་ཚོའི་འདས་དོན་ལ་འཕྲ་སྨོད་དང་བཞད" གད་ཡང་ཡང་བསྟངས། (རིན་པོ་ཆེས་གནས་ཚུལ་ཆེ་ཕ་ཇི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་རུང་དེའི་ཐོག་བཞད་དགད་སྐོང་ཐུས་ཀྱི་ཡོད།)

ངའི་སྐྱེས་སྐར་ལ་རིན་པོ་ཆེས་མཚོན་ཁང་དེར་ཁང་མེག་ཅིག་གླས་ཏེ་རི་ཕག་བུབས་རིལ་གཅིག་མེར་སྲེག་བཏང་སྟེ་རྒྱ་ཅོག་སྟེང་བཞག་འདུག ཁེ་མ་འགའ་ཤས་ཀྱི་རིང་ལ་ཁོང་དང། ཁོང་གི་སྨོ་འཚུབ་ཆེ་ལ་བཙེ་དུང་ཅན་གྱི་འཇིག་རྟེན་དེ་ངའི་ཁར་ཡོད་པ་དེས་ང་ཞེ་ཏྲགས་སྐྱིད་པོ་བྱུང། འདིའི་སྐབས་སུ་ང་ཚོས་རིན་པོ་ཆེ་ཏ་ཅང་མཉེས་པའི་ས་ཤར་ཐོར་ཐེ་ཟིར་བའི་མངར་ཟས་དེ་ཟས་ཕྱན་གྱི་མཇུག་ཏུ་མང་པོ་ཟོས་པ་ཡིན།

ཁོང་དེ་གར་ཡོད་སྐབས་རིན་པོ་ཆེ་དང་ང་གཉིས་ཀྱིས་ངའི་རྟ་ཞོན་སྟོང་བརྡར་གྱི་སྐོར་ལ་ཁ་བརྡ་མྱ་མཐུད་བྱས་པ་ཡིན། ངས་ཁོང་ལ་ང་རང་གིས་སྟོང་བརྡར་མྱ་མཐུད་བྱེད་རྒྱ་ཡིན་པ་དང། ས་ཡིན་ཡའི་རྟ་བཞོན་སྟོས་གྱས་ད་ཆ་ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་སྟོས་ཕྱུག་གསར་པ་འགའ་ཤས་ལེན་རྒྱའི་ཁས་ལེན་བྱས་ཡོད་སྐོར་ངས་གོ་བྱང་ཞེས་ཞུས་པ་ཡིན། དུས་ཚོད་དེའི་སྐབས་སུ་ང་རང་དེར་ཡོད་པ་དེ་ནི་ངའི་རྒྱུན་ལྟན་མ་ཡིན་པའི་བསོད་ནམས་ཤེག་རེད། ངས་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ངས་འཕྲལ་ཞུགས་ཀྱི་སྙན་ཞུ་རྒྱག་ཐུབ་པའི་ཆེད་དུ་ཡར་རྒྱས་ཡོང་བར་འབད་བརྩོན་ཕྱུགས་ཆེ་ཏེད་རྒྱ་དེ་ངའི་འདོད་པ་ཆེ་ཤོས་དེ་ཡིན་ཞེས་ཞུས་པ་ཡིན། སྐབས་དེ་དུས་ངས་ཁོང་གིས་གསུངས་པ་ནང་བཞིན་ཀྱི་ཐབས་ལམ་དེ་བསྟེན་པ་ཁོ་ནས་སྒྲིག་ལམ་ལ་བྱང་ཆ་ཐོན་ནས་སྟོས་གྱར་ཚུད་རེ་ཡོད་པ་དེ་ཤེས་རྟོགས་བྱུང།

རིན་པོ་ཆེས་ཁོ་ཐད་ནི་ཡི་རྟ་རར་ཁོ་ལ་ཐུག་འཕྲད་དང་ངའི་ཞོན་ལ་གཟིགས་པར་ཕེབས་ཏེ་ཁོང་དེ་གར་ཅ་ཅང་ཐུགས་དགྱེས་པོ་བྱུང་ཟོང། ཁོང་གིས་བོད་དུ་རྟ་ལ་བཅིབས་པའི་ཁྱམས་ཚྱོང་ཡོད་པས་རྟ་བཞོན་རྒྱུར་ཅ་ཅང་ཐུགས་མཉེས་པོ་ཡོད་པ་དང་ལྟོན་སྐྱེས་ཀྱི་ཚོར་ཤུགས་ཞིག་ཀྱང་འདུག ངས་ཀྱང་ཁོང་དང་ཁོང་གི་སྐུ་བཅར་ཚོ་སེ་ལེན་ཡའི་རྟ་བཞོན་སྟོས་གྱར་ཁྲིད་ནས་ཕྱིན་པ་ཡིན། ངས་ད་ཆ་སྟོས་གྱའི་རྟ་པ་ཞིག་གི་འོག་ཏུ་སྟོས་ཐྱོང་ཕྱི་ཡོད་ཙང། མི་ཚོགས་ཆེན་པོ་ཞིག་གི་མཁྱམ་ཏུ་ལྟད་མོ་བལྟ་རྒྱའི་ཚབ་ལ་ངས་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཁོང་གི་སྐུ་བཅར་ཚོར་ཞོགས་པའི་སྟོང་བརྡར་དང་བསྟེ་གནས་ལ་ཐུགས་སྐོར་ཞིག་བགོད་སྒྲིག་ཞུ་ཐུབ་བྱུང། ཁོང་ཕྱིར་ལོག་ཕེབས་དུས་ང་རང་

ས་མས་པ་སྐྱོ་བོ་བྱུང་སོང་། འོན་ཀྱང་ཕྱོགས་ཡོངས་ནས་བསམས་ན་ཁོང་གི་ཐུགས་འཕྲད་དེས་ང་ལ་དགོས་མཁོ་ཡོད་པའི་ས་མས་ཤུགས་འཕར་མ་སྐྱེ་རུ་བཙུག་བྱུང་།

འོ་རྡེས་མ་དེར་ངས་ཨར་ཐར་ཁོ་ཐད་ས་ཡི་མཁན་དུ་སྨོང་བརྡར་ཆུ་མཐུད་བྱས་པ་ཡིན། སྤྱི་བོ་ *༡༩༧༧* ཟླ་བ་བཙུ་གཉིས་པའི་ནང་དུ་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་མཚམས་གྲོལ་བའི་མཇུག་དེར་ངས་ཁོང་དང་ལྷན་དུ་དུས་ཚོད་གཏོང་ཆེད་ཐོལ་ཀར་དུ་འཚོ་ཐུན་པ་ཡིན། *༡༩༧༨* འོ་འཁོར་མའི་ནང་དུ་ནང་པའི་ཐྱི་ཚོགས་ནང་གི་ལས་རིམ་ལྷ་ཚོགས་ཞིག་ལ་མཁན་ཞུགས་བྱེད་རྒྱར་ང་ཚ་རིར་ཐེངས་འགའ་ཤས་ཐུན་པ་ཡིན། འོན་ཀྱང་དུས་ཚོད་ཤས་ཆེ་བ་ངས་ལྷེ་ཡ་ནར་རྟེན་གཞི་བྱས་ཏེ་བསྡད་པ་ཡིན།

ང་ལྷེ་ཡ་ནར་ཡོད་སྐབས་བླ་བ་འགའི་རྡེས་སུ་ཁ་རལ་སི་ཥི་རིང་ངར་ཀྱིས་ཐག་ལྷེ་འཁྱིད་དེ་སྒང་ཏོག་རྩམ་སྟེགས་སུ་*ཅ*རྒྱལ་བ་ཀན་པའི་དགོན་པར་སྐྱེལ་བའི་ལམ་ཞོར་ལ་ངའི་ས་ར་སྒེའས་བྱུང་། *ཅ*རྒྱལ་བ་ཀན་པ་ཙ་རིར་ཆིབས་སྐྱུར་ཐེངས་གཉིས་པ་གནང་སྐབས་ཁོང་གིས་ཐག་ལྷེ་ཀན་ཕྱི་ངའི་ཚོས་གླིང་དུ་གཟིགས་པ་རེད། ཁོང་གིས་ཐག་ལྷེ་རྩམ་སྟེགས་སུ་བསྟན་དགའ་རིན་པོ་ཆེའི་ཡང་སྲིད་དུ་ལུགས་མཐུན་ཁྲི་འདོན་ཞུ་རྒྱར་ཁོ་དེ་གར་གཏོང་དགོས་ཞེས་རིན་པོ་ཆེ་དང་ང་གཉིས་ལ་བཀའ་ནན་པོ་གནང་བྱུང་། ཁོང་གིས་འདིས་ཐག་ལྷེ་ལ་ཞན་ཐོགས་ཡོང་གི་རེད་དགོངས་འདུག ངས་ཀན་ཕྱི་ཚོས་གླིང་དུ་ང་རང་གི་བུ་ལ་ཐུག་འཕྲད་ཐེངས་མང་བྱས་པ་ཡིན། སྐབས་དེ་དུས་ངས་ཁོ་ཀ་འདྲ་བྱས་ཀྱང་ཕྱུ་གུ་ཅིངས་ནང་བཞིན་ཡོང་གི་རེད་སྙམ་པའི་རེ་བ་སྒེ་མཐུད་བཙངས་པ་ཡིན། འོན་ཀྱང་ངས་ཁོ་ལྷེ་ཡ་ནར་མཐོང་དུས་ཁོ་རྒྱུན་ལྷན་མ་ཡིན་པ་ཞིག་ཡིན་པ་གསལ་པོ་ཡོད་ཅང་ངའི་རེ་བ་ཡལ་འགོ་བཙུགས་སོང་། འདིའི་སྐབས་སུ་གཞི་ཆུའི་ཆ་ནས་ཁོ་ངའི་ཕྱུ་གུ་ཡིན་པ་དང་དུས་རྒྱ་ཏུ་དེ་ལྷར་གནས་རྒྱ་རེད་དེ་ང་དང་ཁོའི་འབྲེལ་བ་དེ་ཆུང་དུ་ཕྱིན་སོང་། ངས་དེ་མིན་གཅེ་རེ་ཅིང་དགོས་པའང་ཤེས་མ་བྱུང་། དཀ་ཆ་ཁོའི་མི་ཚེ་དེ་ངའི་ལྷངས་འཛིན་ཀྱི་འོག་ལ་མེད། རིན་པོ་ཆེས་*ཅ*རྒྱལ་དབང་གཉིས་པའི་བཀའ་དགོངས་ལ་ཁས་ལེན་ཞུས་ཏེ་ཐག་ལྷེ་རྩམ་སྟེགས་སུ་གཏོང་རྒྱའི་ཐུགས་ཐག་བཙད་གནང་འདུག

ངས་ཁོ་ལ་གཉེར་སྐྱོང་བྱེད་ཐུབ་མེད། ཁོ་ངའི་ས་རྒྱས་ཁྲུས་ང་གཉིས་དབར་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཉམས་འགྲོ་བ་ཚོར་བྱུང་བས་ང་ལ་དཀའ་ངལ་ཞེ་རྒས་བྱུང། ང་ལ་རེ་བ་ཆ་ཚང་ཟད་པའི་ཚོར་བ་ཞིག་བྱུང། ཐུག་ཕྱིའི་གནས་སྟངས་དེ་སྟུལ་སྐྱའི་ནད་ཅེས་པ་དེ་ཡིན་མིན་ལ་ང་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཡོད།

ཐུག་ཕྱི་མཐོང་བའི་ས་མས་སྟུག་དེའི་རྒྱན་ལས་ས་མ་ཏི་ལྟར་ཡང་ཁོ་ཐུག་པའི་རྟེས་སུ་ངས་རྡ་བཞོན་རྒྱའི་ཐོག་ལ་ནུས་ཤུགས་ཆེ་ཅུ་བཏང་པ་ཡིན། གང་འཚམས་ཤིག་ནས་ངས་ང་རང་ལ་དགོས་ངེས་ཀྱི་ཡར་རྒྱས་འགྲོ་ཡི་ཡོད་པ་དང་། རིན་ཡོ་ཆེ་ནས་དཔལ་འབྱོར་གྱི་ཐོག་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་གནང་རྒྱའི་ཁས་ལེན་དེ་ཕྱིང་ལ་བཅངས་ཏེ་ངས་ང་རང་ལ་རྡ་ཞིག་ཏོ་རྒྱར་ཐག་བཅད་པ་ཡིན།

ང་ལ་ཡོ་རོབ་ཀྱི་གནས་ཚད་འབྲིང་གི་ཆེད་དུ་སྟོང་བརར་བྱས་ཟིན་པའི་རྡ་ཞིག་ཡོད་ན་འདོད། (འདི་ནི་ཞ་རིའི་རྒྱལ་ནང་གི་ཚད་གཞི་མཐོ་ཤོས་ས་མ། ཡང་ན་བཞི་པ་དང་ཕལ་ཆེར་འདྲ་མཉམ་རེད། དེའི་ཟླས་སུ་རྒྱལ་ཕྱིའི་རིམ་པ་བཞི་ཡོད་པ་དེ་དག་ཚང་མ་འཛོམ་གྱིང་ནང་དུ་གཅིག་པ་རེད།) ཁོ་ཐད་ནི་ཡིས་བཀའ་དྲིན་ཆེན་པོའི་སྒོ་ནས་ང་ལ (འཇར་མན་ནང་དུ་སྟན་གྱགས་ཆེ་བའི་ཚང་བཟོ་མཁན་ཅེན་ལེལ་ནང་མི་ནས་ཡིན་པའི་) ཁ་ཕྱི་རི་ན་ཅིལ་ལྟར་ཅེན་ལེལ་ཞེས་པའི་བུད་མེད་ཅིག་གིས་བདག་ཏུ་བཟུང་བའི་ཅང་ལྟར་རི་ནས་ཡིན་པའི་རྡ་ཞིག་འདུག་པ་དེ་ལ་མྱ་ནིག་ཅེས་པའི་ས་ཚར་བལྟ་བར་འགྲོ་རོགས་བྱས་བྱུང། མོའི་རྡ་དེ་གནས་རིམ་འབྲིང་གི་རྡའི་འདུལ་སྟོང་ལ་འགྱན་བསྟུར་བྱེད་ས་མྱ་ནིག་གི་འགྱམ་དུ་མོའི་རྡ་ར་དེ་འདུག ངས་རྡ་དེ་ལ་བཞོན་པ་དང་དེ་མ་ཐག་ཏུ་ཁོའི་མཉམ་དུ་འབྲེལ་བ་ཞིག་ཚོར་ཏེ་ངས་ཀ་ཅང་རན་པོ་འདུག་བསམས་བྱུང། ཁོ་ནི་ལག་བཙུ་བྱག་དང་གཅིག་ཡིན་པའི་རྡ་དམར་སྟུག་ཆེན་པོ་ར་ང་མེད་ཀྱང་ཞོན་སྟོ་བ་ཞིག་འདུག

རྡའི་འདུལ་སྟོང་གི་ཆེད་དུ་རྡ་ཉོ་བར་ལམ་སྟོན་འགའ་ཞིག་ཡོད་པ་རེད། རྡའི་འདུལ་སྟོང་ལ་དམིགས་པའི་སྟོང་བརར་མེད་པའི་རྡ་ལོ་གཞོན་ཞིག་གི་བཟང་ངན་ལ་ལྟ་སྐབས་རྡ་ཀ་ཅང་ཚོར་བ་སྐྱེན་པོ་ཞིག་འཚོལ་དགོས། རྡ་དེ་ལོ་ན་གཞོན་དུས་སྐབས་རེ་ཁ་ལ་

མ་ཉན་པ་ཕྱིད་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་ལྟ་བུའི་ཁོང་ཁྲོ་ཅན་ཞིག་དགོས། གང་ཡིན་ཟེར་ན་དེས་རྒྱ་
དེ་ཚོར་བ་སྐྱེན་པོ་དང་ནུས་ཤུགས་ལྡན་པ་ཞིག་ཡིན་པ་སྟོན་གྱི་ཡོད། གལ་ཏེ་འདུལ་སྦྱོང་
གི་རྒྱ་དེ་མི་ཞིག་ཡིན་ན་ཁོ་གདན་ལ་འབྱར་ནས་སྟོད་མཁན་ཞིག་མ་ཡིན་པ་དགོས། སྦྱོང་
བརྡར་ཕྱིད་བཞིན་པའི་སྐབས་སུ་རྒྱའི་འདུལ་སྦྱོང་དེ་གཟུགས་པོར་གཟན་པོ་ཞེ་ཏན་གས་
ཡོད་ཙང་རྒ་རང་བཞིན་གྱི་ཚལ་དང་ལྡན་པ་ཞིག་དགོས། དེས་ན་རྒྱ་དེར་ཚལ་སྦྱོང་གི་
ནུས་པ་དང་དཀའ་ལས་རྒྱུ་རྒྱུའི་འདོད་པ་ལྟར་མིན་ལ་ལྟ་རྒྱ་དེ་གཅིག་རེད། རྒྱ་དེ་གཞོན་
ཏུས་སུ་ནུས་སྟོབས་ཏ་ཙང་ཆེན་པོ་ཡིན་པ་ཞིག་དགོས།

འདུལ་སྦྱོང་གི་ཆེད་དུ་སྤྱིར་བཏང་རྒ་ཕོ་ཆུམས་བཟང། འགྲན་བསྟུར་གྱི་ནང་དུ་ཁོད
མ་ཏ་ཙང་ཁུང་ཁུང་རེད་དེ་ཡིན་ནའང་ཆེད་རའི་ནང་དུ་ཏ་ཙང་ཡག་པོ་ཁ་ཤས་ཆེ་ཕུད་དུ
སྒེས་པ་པའང་ཡོད། ཕི་པེན་ཡའི་རྒ་བཞོན་སྟོས་གྱར་རྒ་གསེས་ཁོ་ན་བེད་སྦྱོད་ཕྱེད་པ་རེད།
ཡིན་ན་ཡང་འདུལ་སྦྱོང་འགྲན་བསྟུར་ནང་གི་རྒ་ཕོན་ཆེ་བ་ཕྱ་བཅད་པ་ཤ་སྟག་རེད། རྒ
གསེས་ཚོའི་ཞེམས་ལ་འདུལ་སྦྱོང་ལས་གཞན་པའི་གནས་ཚུལ་ཡང་ཞེམས་ལ་ཡང་ཡང
འཁོར་བའི་དཀའ་ངལ་དེ་ཡོད་ཙང་རྒ་པ་ཞེ་ཏན་ཁྱམས་ཐོང་ནན་དགོས་ཀྱི་ཡོད།

ང་ཅིན་ཁེལ་གྱི་རྒ་རར་ཡོད་ཏུས་ང་ལ་ཏ་ཙང་ངོ་མཚར་སྐྱེད་པའི་རྒ་ཞིག་ངས་མཐོང
ཟུང་། དེ་ནི་སྐབས་དེར་ངའི་བློ་ལ་བབས་པའི་འདུལ་སྦྱོང་གི་རྒ། ལག་ཚད་བཅུ་བྱུག་དང
གཉིས་ཙན་ཅེ་ནོ་ཁའི་སྒྲ་མདོག་དམར་སྒྲུག་དང། ཏ་ཙང་གི་ནུས་སྟོབས་ཆེན་པོ་དང
མཉེན་ཚ་དོད་པོ་ཞིག་འདུག ངས་ཁ་ཕྱི་རི་ན་ཅིལ་ལྷར་ཅིན་ལེལ་ལ་རྒ་དེ་འཚོང་རྒྱ་རེད
དམ་ཞེས་ཏྲིས་པར་མོ་ལ་རྒ་དེ་འཚོང་འདོད་མི་འདུག ང་ཚོས་ཏང་ལྷར་རི་ནས་ཡིན་པ
དེ་ཁོས་པ་ཡིན། ངས་དེ་ཁེ་ཡ་ནར་ཁྲིད་དེ་མིང་ལ་ཤམ་ལྷ་ལ་བཏགས་པ་ཡིན། བདུན་ཕྲག
གཉིས་ཀྱི་རྩེས་སུ་ང་ལ་ཁ་ཕྱི་རི་ནས་ཁ་པར་བཏང་སྟེ་ད་ཆ་རྒ་ཞན་པ་དེ་འཚོང་གི་ཡིན
བཙོད་ཟུང་། ངས་དེ་ཡང་ཁོ་རྒྱ་ཁས་བླངས་ཙང་། རེན་པོ་ཆེས་དཏུལ་གྱི་རོགས་སྐྱོར་རེ
སྐུལ་ཞུ་སའི་བཙོ་ཐུའི་དཏུལ་གཉེར་ཚོ་ཅོན་འཕོར་དགོས་ཟུང་བ་དེར་ངས་བསམ་ཤེས

བྱེད་ཐུབ། ཁེ་ཡ་ནར་ང་ནི་རྡ་གོང་ཆེན་དུ་མ་ཡོད་པའི་འབྱོར་ལྡན་ཆུམས་ཀྱིས་བསྐོར་ནས་བསྡད་ཡོད་པས། ངས་རང་ཉིད་ཀྱི་རང་ཚུགས་ཕན་བུ་ཤོར་འདུག་བསམས་བྱུང།

བཙོ་ཐུབ་ཀའི་ནང་དུ་ང་ཚོའི་ནང་མིའི་དངུལ་གཉེར་སྒྲི་ལོ་ ༡༩༧༠ ནས་བཟུང་སྟེ་རིན་པོ་ཆེའི་སྨོན་མ་ཆགས་ལིས་ཟེར་བའི་མི་ཞིག་ཡོད། ཆགས་ཁོང་ཁྲོ་ཆེན་པོ་ལངས་འདུག་པ་དང་ངས་ཁོ་ལ་ནག་ཉེས་འགེལ་ཀྱི་མེད། ངས་བསམ་བློ་མ་བཏང་བར་ཐག་བཅད་དེ་"ང་ཚོས་རྡ་གཉིས་པ་དེ་ཡང་ཉོ་གི་ཡིན་" ཞེས་བཤད་པ་དང་། རྡ་དེ་ཚོ་གོང་ལེ་པོ་ཡང་མ་རེད། ལོ་མང་རིང་ལ་ངའི་རྡའི་འདུལ་སྦྱོང་དང་འཛིལ་བའི་ཐད་ལ་ཆགས་ཡིད་ཐང་ཆད་པ་ཐེངས་མང་བྱུང་ཡོད།

གང་ལྟར་ཀྱང་རྡ་གཉིས་ཀ་ཉོ་རྒྱ་ཅས་ཏེ་བདུན་ཕྲག་འགའི་ནང་དུ་ང་ལ་ངོ་མཚར་ཆེ་བའི་རྡ་གཉིས་བཞོན་རྒྱ་དང་འགྲན་བསྟར་བྱེད་རྒྱ་རག་བྱུང། ངས་རྡ་གཉིས་པ་དེའི་མིང་ལ་དཔའ་བརྩལ་ཞེས་བཏགས་པ་ཡིན། སྒྲི་ལོ་ ༡༩༧༦ ལོར་ངས་ཤམ་ཐྭ་ལ་ཚོ་ས་ཕྲི་རིའི་ནང་དུ་འགྲན་བསྟར་བྱེད་རྒྱ་འགོ་བཙུགས་པ་ཡིན། ལོ་དང་པོ་དེར་ང་ཞན་རྒྱ་མེད་མོད། འོན་ཀྱང་ཅ་ཅང་ལམ་ལྟོངས་ལྡན་པའང་བྱུང་མ་སོང། ཡིན་ན་ཡང་ལོ་གཉིས་པ་དེར་ངས་གནས་རིམ་འབྲིང་གི་རྒྱུགས་སྨོད་མང་པོ་ཐོབ་སྟེ་ཤམ་ཐྭ་ལ་ལ་བཞོན་ནས་འགྲན་བསྟར་ཅ་ཅང་ཡག་པོ་བྱས་པ་ཡིན། ཁེ་ཡ་ནར་སྟོད་རྐྱབས་ཀྱི་དུས་ཡུན་ཀྱི་མཇུག་དེར་ངས་ཕི་རིག་ སེནད་ཇོར་ཇི་སི་ཞེས་པའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཚད་རིམ་ཅན་གྱི་འགྲན་བསྟར་དང་པོར་རྡ་གཉིས་ཀས་འགྲན་རྒྱ་འགོ་བཙུགས་པ་ཡིན།

ཨར་ཐར་ཁོ་ཐད་སི་དང་མཉམ་དུ་སྨོན་སྨོང་བྱེད་བཞིན་ངས་རྡ་པ་ཡག་པོ་ཇི་ལྟར་ཡོང་ཐབས་སྒྱངས་པ་ཡིན། ཁོ་ཐད་སི་ཡི་ཐབས་ལམ་དེར་སྨོང་བརྡར་གྱི་ཆེད་དུ་དཀའ་ངལ་ཕྱགས་ཆེ་རྒྱག་དགོས་འདུག འོན་ཀྱང་བརྒྱུད་རིམ་འདི་བརྒྱུད་དེ་འགྲོ་རྒྱ་དེ་དགོས་ངེས་ཅན་ཞིག་རེད། ངས་རང་ཉིད་ཀྱི་རྡ་ལ་སྨོང་བརྡར་ཇི་ལྟར་བྱེད་དགོས་པ་དེ་ཡང་སྨོང་རྒྱ་འགོ་འཛུགས་བཞིན་ཡོད། རྡ་པ་ཞིག་ཡིན་པའི་ཚ་ནས་རྡ་ལ་སྐེར་གྱི་སྨོང་བརྡར་བྱེད་མཁན་དང་འབྲ་བ་བྱེད་དགོས་པ་དེ་ངས་ཤེས་བྱུང། རྡ་པ་དེས་ཀྱང་རྡ་ལ་ཇི་

ལྟར་ཉན་དགོས་པ་སྟོང་དགོས་དུས་དེ་ནི་ཕན་ཚུན་གཉིས་མོས་ཀྱི་འཛིལ་བ་ཞིག་རེད། གལ་ཏེ་ཁྱོད་རང་རྒྱ་ཡག་ཡོ་ཞིག་ཡིན་ན། ཁྱོད་ཀྱིས་རྒྱ་དེ་ལ་འདོད་པ་གང་ཡོད་པའི་གནས་ཚུལ་ཡང་ཤེས་ཀྱི་རེད། རྒྱ་རེ་རའི་དགོས་མཁོ་དང་བསྟུན་ཏེ་ཞོན་སྟངས་ཤེས་དགོས། རྒྱ་རེ་རེ་བཞིན་མི་འདྲ་བ་ཡོད་ཙང་རྒྱ་ཡག་ཡོ་ཞིག་གི་ཁྱད་ཆོས་དེ་ཁོས་རྒྱ་མི་འདྲ་བ་མང་ཡོར་བཞོན་ཏེ་དཀའ་ངལ་གང་དུ་ཡོད་པ་དེ་ལམ་སེང་ཤེས་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད། འགོ་འཛུགས་སྐབས་སུ་རྒྱ་དེ་རྒྱུན་དུ་རྒྱ་པའི་ཁ་ལ་ཉན་ཡོ་དང་རྒྱ་པས་ལམ་སྟོན་ལྟར་འགྲོ་མཁན་ཞིག་དགོས། ཕྱོགས་གཞན་ནས་རྒྱ་པ་དེས་ཀྱང་རྒྱ་དེར་གང་ཅིང་དུ་འདུག་འདོད་ཡོད་པ་ཆམས་ཡག་ཡོ་བྱས་ཏེ་རྒྱ་ལ་བརྩ་སྟོད་ཐུབ་པ་དགོས། དེས་ན་རྒྱའི་འདུལ་སྟོང་ལ་ཕན་ཚུན་གཉིས་ཀས་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་བརྩ་འཕྲོད་དགོས་པ་ཚང་དགོས།

གལ་ཏེ་རྒྱའི་འདུལ་སྟོང་དེ་ཀ་ཕྲེང་གི་ཚུལ་དུ་ཡོད་པར་གཞི་བཞག་ནས། རྒྱ་ཅ་ཙང་གཞོན་པ་ཞིག་ལ་བཞོན་པ་ཡིན་ན། དེ་ལ་ཡིག་འབྲུ་ཀ་དང་ཁ་གཉིས་ཁོ་ན་བསྒྲས། ཀ་ཟེར་དུས་དེ་མདུན་དུ་འགྲོ་དགོས་པ་དང་། ཁ་ཟེར་དུས་སྟོད་དགོས། མཇུག་ཏུ་རྒྱ་དེ་ཕྱི་རནད་ཕི་རིག་ཟེར་བའི་ཚད་རིམ་དུ་སྒྲེས་དུས་ཁོས་ཀ་མད་ས་ཐུམ་ཆུ་ཆ་ཚང་ཤེས་དགོས་པ་དང་། རྒྱ་པས་རྒྱ་ལ་གོ་བརྩ་སྟོད་ཐུབ་པ་ཡིན། ཕན་ཚུན་ལ་གོ་བརྩ་རྗེ་ལྟར་སྟོད་དམ་ཟེར་ན། དེ་ནི་རྒྱ་པས་ཤུང་པ་བཀྲམ་པ་དང་། ཆུབ་ངང་པོར་སྟོང་བ། རྒྱ་ཕྱའི་ཁ་ཏུ་ལྷོད་ལེས་པ། ས་མདའ་ལག་ནང་དུ་བཀྲམ་པ་བཅས་གཡོ་འགྱལ་ཐ་མོ་བཆུད་དེ་བསྒྲས་དགོས། ཟྭོང་བརར་ཅུས་པའི་འབྲས་བུར་ཆམ་འགྱུར་ཐ་མོ་འདི་དག་ཚང་མས་རྒྱ་དེར་གོ་དོན་ཞིག་ཁ་ཀྱི་ཡོད་ལ། རིམ་ཀྱིས་གཡོ་འགྱལ་ཐ་མོ་འདྲ་མིན་འདི་དག་མཉམ་ཁ་ཏིས་ཀྱིས་རྒྱ་དེ་ལ་གོ་བརྩ་ཁ་ཀྱི་ཡོད།

རྒྱའི་འདུལ་ཟྭོང་ནི་ཐ་ལེད་ཞབས་ཐོ་དང་ཐན་བུ་འདྲ་བོ་ཡོད། ཟྭོང་བརར་ཀྱི་འགོ་འཛུགས་སུ་གཞི་ཙའི་གཡོ་འགྱལ་ལ་དམིགས་པ་གཏོད་དགོས། གཞི་ཙའི་གཡོ་འགྱལ་དག་གི་ཇེས་སུ་གང་འཚམས་ཞབས་ཐོ་དང་འདྲ་བར་ཆོག་འཛིང་ཅན་ཀྱི་གཡོ་འགྱལ་དང་མཉམ་ཁྲིད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ཕྱོགས་གཞན་ཞིག་ནས་བཤད་ན། དེ་ནི་ཞབས་ཐོ་བ་

ཞིག་འགྱུར་རྒྱུ་དང་མི་འདྲ་སྟེ། རྟའི་འདུལ་སྦྱོང་གི་སྐབས་སུ་རང་ཉིད་ཀྱི་སེམས་དང་གཟུགས་པོར་སྦྱོང་བརྡར་སྦྱོང་པ་མ་ཟད། རྒྱ་མ་ཆིག་སྟོང་ཉིས་བརྒྱ་ཅན་ཀྱི་སེམས་ཅན་ཆེན་པོ་ཞིག་གི་སེམས་དང་གཟུགས་པོར་ཡང་སྦྱོང་བརྡར་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ཁྱོད་ཀྱིས་སེམས་ཅན་འདིའི་ནུས་ཤུགས་བཀོལ་སྦྱོང་དང་སྟེ་འཕྲིད་བྱེད་པའི་འབད་བརྩོན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ལ། དེ་ལས་བརྒལ་ཏེ་སྐབས་རེ་ཁྱོད་རང་དང་རྟའི་དབར་ལ་དབྱེ་བ་མེད་པར་འགྱུར་ཆེད་དུ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཆེས་གཞི་ཙའི་ལམ་ནས་སེམས་ཅན་དེར་འཕྲེལ་འཏྲིས་ཡོང་ཐབས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ཁྱོད་ཀྱིས་རང་ཉིད་ཀྱི་ལུས་དང་། སེམས། ཞལ་ཤས་ཀྱིས་བླ་སྒོག་ཟེར་ཡང་སྲིད། མ་མཐར་ཡང་ལུས་སྟོངས་སེམས་ཤུགས་ཀྱི་ཆ་ནས་དུས་གཅིག་གི་ནང་དུ་ཡོངས་སུ་འཕྲལ་ཡོད་པ་ཚོར།

དུས་སྐབས་འདིར་རིན་པོ་ཆེས་ཤམ་ཐྭ་ལའི་ཚོས་སྟོན་རྒྱ་འགོ་ཚུགས་པའི་སྐབས་སུ་ཟླུང་རྟའི་ནུས་པའི་སྐོར་ལ་བགྱི་གྲེང་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡོང་གི་ཡོད། ཟླུང་རྟ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་འདི་རང་གི་ཚེ་དང་། བསོད་ནམས། དབང་ཐང་རྒྱས་ཐབས་མཚོན་ཀྱི་ཡོད། རིན་པོ་ཆེས་ཟླུང་རྟའི་འགྲེལ་བཤད་གཤམ་གསལ་ལྟར་གནང་ཡོད།

ང་ཚོས་ང་རང་ཚོའི་མཐའ་སྐོར་དུ་ཡོད་པའི་གནས་ཚུལ་ཚང་མར་དོ་སྣང་བྱས་ཚེ། ཆ་ཚང་བའི་ནུས་པ་དེ་དར་ཞིང་རྒྱས་པ་ཡོང་གི་རེད། དེ་ལ་ཤམ་ཐྭ་ལའི་ཐ་སྙད་དུ་ཟླུང་རྟ་ཞེས་བརྗོད། ཟླུང་གི་རང་བཞིན་དེ་ཅ་ཅང་ཡང་ཞིང་གཡོ་བ་རེད། རྟ་ཟེར་དུས་ནུས་པ་དེར་ཞོན་ཐུབ་པའི་དོན་མཚོན་པ་རེད། དེ་ལྟ་བུའི་དམིགས་བསལ་གྱི་ཡང་ཞིང་གཡོ་བ་དང་། ངོ་མཚར་བའི་ནུས་པ་དེ་གཙང་མ་དང་བཟང་པོའི་ཆ་ཡིས་ལེངས་བསྟད་ཡོད་ཙང་དེར་ཞོན་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད། ཏ་ཞིག་ནམ་མཁར་འཕུར་བ་ཙམ་མ་ཡིན་པར་དེར་བཞོན་ས་ཞིག་ཡོད་པ་རེད། དེ་ལྟ་བུའི་

ནུས་པ་དེ་གསར་པ་དང་གྱ་ནོམ་པ་ཞིག་ཡོད་པ་མ་ཟད་བཞོན་ཏང་བ་ཞིག་ཀྱང་ རེད། དེས་ན་དེ་ལ་ཆུང་ཙ་ཞེས་བརྗོད་པ་རེད།[37]

འདི་ནི་རྒྱའི་འདུལ་སྲོང་དང་མཚུངས། རང་ཉིད་རྒྱའི་འདུལ་སྲོང་གི་རྒ་པ་ཞིག་ཡིན་པའི་ ཉམས་ཚོང་ལ་ཤམ་སྒ་ལའི་གདམས་ངག་རྣམས་ཡང་ཡང་སྤྱར་ཏུང་ཡིན་པ་ངས་ཤེས་ ཐུང་། ཤམ་སྒ་ལའི་གསུང་ཆོས་ཀྱི་ནང་དུ་ཆུང་ཙ་དར་བ་དང་ཆུས་ཐབས་ཀྱི་ཆུ་ཀྱེན་ གཅིག་ནི་ཉིན་རེའི་འཚོ་བའི་ནང་དུ་དྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་བསྟེན་པ་ལས་ཡོང་གི་ཡོད། ཡང་དག་པའི་ཁྱད་ཆོས་འདི་རང་ཉིད་ཀྱི་མི་ཚེའི་ནམ་པ་ཡོད་ཚད་ལ་དོ་སྣང་བྱེད་པའི་ ཆར་གཞི་དེར་བརྟེན་ཡོད། འདི་ནི་རྒྱའི་འདུལ་སྲོང་ལའང་གཅིག་མཚུངས་རེད་ལ། ངས་ ཐོག་མའི་ཚར་ཕེ་ཡ་ནར་ཡོད་རྒྱས་ཏ་ཙང་ཞིས་ལྷའི་སྒོ་ནས་སྤྱང་ཀྱི་གা་རང་རེད། ང་ ལ་རྒྱའི་འདུལ་སྲོང་ལ་ཡོད་ས།ིད་པའི་བརྗེད་ཉམས་དང་། ངོ་མཚར། ཤྲོལས་ཤུགས་བཅས་ ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་ཚོར་བ་ཞིག་ཡོད་ན་ཡང་། ངས་དགོས་རེས་ཅན་ཀྱི་རིགས་ལ་དམིགས་པ་ གཏོང་དགོས།

རྒྱའི་འདུལ་སྲོང་གི་རྣམ་པ་ཡོད་ཚད་ཀྱི་རྐོར་ལ་ཞིས་བཤད་བྱེད་ཆུ་དེབ་འདིའི་ དམིགས་ཡུལ་མ་ཡིན། འོན་ཀྱང་སྲོང་ཚན་གཞན་ཁག་གི་སྲོང་བརྡར་ལ་འབྲེལ་བ་ ཡོད་པའི་གཞི་ཙཱའི་ལྷ་གྱབ་འགའ་ཞིག་འདིར་བཙོད་འདོད་ཡོད། རྒྱའི་འདུལ་སྲོང་ ནང་གི་གལ་ཡོ་འགྱལ་ཡོད་ཚད་རྒྱའི་རང་བཞིན་ཀྱི་གལ་ཡོ་འགྱལ་རེད། ཁྲོད་ཀྱིས་དེ་དག་ བགོ་ལ་སྲོང་བྱེད་ཆུ་རེད། འདུལ་སྲོང་གི་རྒ་ཞིག་གི་སྟེང་དུ་མི་ཞིག་གིས་གང་བྱེད་པ་ དེ། དམིགས་བསལ་གཅིག་ཙམ་མ་གཏོགས། རྒ་དེས་ཐང་སྟེང་དུ་རང་བཞིན་ཀྱིས་བྱེད་ ཀྱི་རེད། དཔེར་ན། ཕྱི་ལོགས་ཀྱི་ཐང་སྟེང་གི་རྒ་དེ་ཚོ་གོམ་ཆུགས་དང་ཁང་པ་གང་གིས་ སྟེ་འཕྲད་པ་བཟེ་བཟླུར་མང་པོ་བྱེད། རྒ་ཞིག་ལ་སྲོང་བརྡར་སྲོང་སྐྱབས་རྒ་དེའི་ཤྲོལས་ ཤུགས་ཐབས་དང་། མི་རྒ་གཉིས་ཀྱིས་གལ་ཡོ་འགྱལ་དུས་གཅིག་ཏུ་བྱེད་སྐྱབས་རྒ་དེས་

37 ཚོས་ཆུམ་དྲང་པ། "ཆེན་པོ་ཤར་ཀྱི་ཉི་མ་སྟེ། ཤམ་སྒ་ལའི་ཤེས་རབ།" (ལྷོ་སི་ཪོན་ཤམ་སྒ་ལ་དཔར་སྐྲུན་ཁང་། ༡༩༥༥) ཤོག་གྲངས་ ༡༡༠ །

ཤེས་ཕྱབ་པ་དང་སྒྲགས་རང་བཞིན་གྱི་གཡོ་འགྱུལ་དེ་སྐབས་ཐོག་ལ་འཕེལ་བ་དགོས། གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱིས་རྒྱ་དེར་མི་འོས་པའི་གནོན་ཤུགས་པོད་སྟོང་བཏང་སྟེ་སྟོང་བརར་ཆོར་བ་བྱས་ན། རྒྱ་དེས་སྟོང་བརར་ལེན་རྒྱ་མཚམས་འཛོག་ཕྱིད་ཁྲིག། རྒྱ་དེ་རྒྱ་པ་དང་འདོད་པ་མཐུན་པའི་མཛའ་གྲོགས་ཤིག་ཡིན་དགོས། རྒྱ་དེས་ག་རེ་ཕྱིད་བཞིན་པ་དེར་འདོད་པ་མ་ཁེངས་པར་མཚམས་འཛོག་བྱས་ན་གཡོ་འགྱུལ་དེ་ཡིད་དུ་འོང་བ་མི་ཡོང་བ་མངོན་གསལ་དོད་པོ་ཆགས་ཀྱི་རེད། དེས་ན་ལས་ཀ་འདིར་སེམས་ཁམས་ཀྱི་ཆུམ་པ་དངོས་དང་འབྲེལ་བ་ཞིག་ཡོད། ཁྱོད་ཀྱིས་རྒྱ་ཡིས་གང་ཕྱིད་པ་དེ་དག་ཁོའི་གཟུགས་པོར་རན་པོ་དང་སེམས་པ་སྐྱིད་པོ་ཡོང་ཚེད་དུ་རྒྱ་དང་ལྷན་དུ་ལས་ཀ་ཕྱིད་ཀྱི་ཡོད། གང་ཕྱིད་དགོས་པ་ཚང་མ་ཆ་སྟོམས་པོ་དང་དུས་གཅིག་ཏུ་ཐུང་ན་ཁྱེད་རང་ལ་ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་གཞི་མཐུན་པའི་ལྷང་བརླན་ཞིག་འཚར་ཡོང་གི་རེད། འདི་ནི་དོན་དངོས་ལུ་ཚོས་སྟོམ་སྒྲུབ་ཀྱི་སྐབས་ཀུ་བོད་ཕྱིད་ཕའི་ལྷ་གྱུབ་དང་གཅིག་པ་རེད། སྟོམ་སྒྲུབ་ཀྱིས་སྟོབ་མའི་རང་བཞིན་གྱི་ནུས་པ་དེ་ག་ལེར་ས་དང་ཕྱིན་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་། གོམས་གཤིས་བཅས་ཀྱི་ལྷན་དུ་ལས་ཀ་ཕྱིད་ཀྱི་ཡོད།

རྒྱའི་འདུལ་ཕྱོང་གི་གནད་འགག་ལྷེ་བ་གཅིག་ནི་བསྟུ་རྒྱབ་ཡར་ཆུས་གཏོང་ཆུ་དེ་རེད། བསྟུ་རྒྱབ་ཞེས་པ་རྒྱའི་ནུས་པ་དེ་ཉམས་ཆག་མ་བཏང་བའི་སྟོ་ནས་ག་ལེར་སྟངས་འཛིན་བྱས་པ་ལ་གོ། རྒྱ་ན་གཞོན་ཞིག་གིས་མདུན་དུ་གོམ་སྟབས་རིང་པོའི་འགྲོས་ཆུ་གི་མ་རེད་ལ། ཁོའི་སྟོམས་ཆ་དེ་ཕན་བུ་མདུན་གྱི་ཀུང་པ་གཉིས་ཀྱི་སྟེང་དུ་ཡོད། རྒྱ་ལ་ཕྱོང་བརར་ཕྱོད་པའི་སྐབས་ནུ་ཀུང་པའི་སྟེང་ལ་ལྷོད་ཆེ་བ་ལེན་ཐུབ་པ་ཕྱོས་དགོས་པ་དང་འཕེན་ཤུགས་ཀྱི་ཞེ་བ་དེ་ག་ལེར་ཆུབ་ངོས་ནུ་ཕྱོར། ཆུན་རིང་ཙམ་འགྲོ་དུས་འདིས་ཁོ་ལ་ལག་པའི་ཡང་ཆ་དོད་དུ་འགྲོ་བར་གྲོགས་བྱེད་ཀྱི་རེད། རྒྱ་དེར་ག་ལེར་ནུས་ཤུགས་མདུན་ཕྱོགས་ནུ་ཐྲེལ་ཐབས་བསྟབས་པ་དང་ཁོའི་གཡོ་འགྱུལ་ཏེ་མཐོར་འགྲོ།

ཁོ་ཐད་ནི་ཡི་མཉམ་དུ་ངའི་ཕྱོང་བརར་ཀྱི་དཀྱིལ་དེ་འདུ་ཞིག་ལ་༢ཆུལ་དབང་ཀ་ཆ་པ་མཆོག་ལེ་ཡ་ནར་ཆིས་སྐྱེར་གནང་སོང་། ཁོང་ཡོ་རོབ་ཏུ་ཡོད་པའི་སྐབས་དང་

བསྡུན་ཏེ་ཆ་རྒྱ་ཆུ་ལྟ་ནག་གི་ཚོ་གཅིག་ཏུ་ཁང་བར་ཕེབས་པ་རེད། དེ་ནི་ལས་ཀ་མང་པོ་ཞེ་ཏགས་རེད། སྐབས་དེ་ཏུས་ང་ལ་ཆུངས་འཕོར་མེར་ཐི་ཏེས་དཀར་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ངས་ཅ་རྒྱལ་དབང་ཀན་པའི་ཆིབས་འཕོར་དུ་གེད་སྦྱོད་གཏོང་ཕྱིར་ཆིབས་སྒྲུར་སྐབས་ཐུ་ཆུན་ཆུ་ལ་གཡར་བ་ཡིན། ཅ་རྒྱལ་དབང་ཀན་པ་དེ་གར་ཆིབས་སྒྲུར་གནང་སྐབས་ངས་ཁོང་ལ་ཐི་ཏེན་ཡའི་རྩ་བཞོན་སློབ་གྲྭར་གཟིགས་མོ་ཞིག་ལ་གདན་འདྲེན་ཞུས་པ་ཡིན། ངས་ཁོང་དང་སྐུ་བཅར་ཆམ་པར་ནམ་རྒྱུན་དམིགས་བསལ་སྐུ་མཛོད་བཞུགས་ས་ཀླ་ཀྲིག་བྱེད་ཐུབ་པ་ཐུང་། བཞུགས་ས་དེའི་སྐང་ལ་ཚོ་ཐི་ཐི་རི་ཡའི་རྒྱལ་པོའི་འབྲ་པར་ཞིག་ཡོད་པ་དང་། ཞབས་བཀྲག་ཆམས་ཀྱ་རྒྱས་པོ་དང་། དོ་ར་དེའི་ནང་ཚ་གློག་ཡོད་པའི་ས་གནས་གཅིག་ཡུ་དེ་རེད། ང་ཚོ་ཆ་རྒྱ་ཆུའི་ཚོགས་མི་ཚང་མའི་ནང་དུ་ཆངས་འཕོར་ལེགས་ཤོས་ངའི་མེར་ཐི་ཏེས་དེ་གཅིག་ཡུ་རེད། དེས་ན་ང་དང་ཅ་རྒྱལ་དབང་ཀན་པ་གཉིས་དེའི་ནང་དུ་ཕྱིན། ཕྱིར་བཏང་ཐུས་ན་ཁོང་དགེ་བློང་ཐོག་ཏུ་ཕེབས་ཤོལ་མེད། ཡིན་ན་ཡང་ང་རིན་པོ་ཆེའི་བཟའ་ཟླ་ཡིན་ཙང་ཁོང་གིས་དམིགས་བསལ་གནང་བ་རེད། (ངས་དེ་སྟོན་ཐེངས་ཤིག་ཕྱོལ་ཏར་དུ་ཁོང་དང་ལྷན་དུ་ཆངས་འཕོར་གྱི་ནང་ཕྱིན་པ་ཁོང་གིས་ཐུགས་ཏན་སོས་པ་ཡིན་ཤས་ཆེ།)

ང་ལ་ང་རང་ཅ་ཅང་སྟོབས་པ་ཡོད་པའི་མིན་ལི་ཐི་ཐོ་ལ་ལམ་རི་དྭགས་སྒམ་ལས་གྱུབ་པའི་གཟན་ཡོལ་མིན་ལི་ཞེས་པའི་པཁས་པའི་སྟོད་ལྱ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་དང་དགོང་དྲོའི་གཟན་ཞེས་པའི་འཕྱོར་གོས་ཤིག་ཀྱོན་ཏེ་ཐི་ཏེན་ཡའི་ཅ་བཞོན་སློབ་གྲྭ་ལ་ཕྱིན་པ་ཡིན། ང་ཚོ་དམིགས་བསལ་སྐུ་མཛོད་བཞུགས་ས་མཁན་དུ་བསྡད་དེ་ལྷད་མོ་བལྷས་པ་ཡིན། ང་ལ་ལྷད་མོ་ཆེན་པོ་ཞེ་ཏགས་བྱུང་། སྐབས་ཤིག་ལ་ཅ་རྒྱལ་དབང་ཀན་པ་མཆོག་གིས་ངའི་སྟོད་ལྱར་མཇུག་མོ་བཙུགས་ཏེ་སྐད་སྒྲར་བརྒྱད་ནས་ང་ལ་ "དེ་བཟོ་རྒྱའི་དོན་དུ་རི་གོང་མང་པོ་ཤི་ཡོད་རེད།" ཅེས་གསུངས་བྱུང་། ངས་སྐད་སྒྲར་བརྒྱད་དེ་ "དངོས་གནས་བྱས་ན་སྒམ་ནག་མང་པོ་རེད་ཅེས་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཞུ་རོགས་གནོངས།" ཅེས་ཞུས་

པ་ཡིན། དེ་ནས་ལ་རྒྱལ་དབང་ཀུན་པ་མཚོག་གིས་སི་ཏེན་ཡའི་རྒྱ་བཞོན་སྲོས་གྲྭ་ལ་བོད་སྲོད་གཏོང་བའི་རྒྱ་རྒྱད་དགོན་གྱས་ལི་ཕི་བཟའ་ནེར་གྱི་རྒྱ་ཞིག་གི་རིན་གོང་གཅོད་རིད་ཅེས་བཀའ་འདྲི་གནང་བྱུང་། ངས་ཁོང་ལ་རྒྱ་དེ་འདྲ་རིར་ཏོ་ལོར་འབུམ་གཅིག་གཡས་གཡོན་གནས་ཀྱི་རིད་ཅེས་ཞུས་པས་ཁོང་ཏོན་ཐོར་སོང་།

ཁོང་གིས་གང་འཚམས་ཤིག་གི་རིང་ལ་གཟིགས་མོ་གཟིགས་ཏེ་བཞུགས་གནང་སོང་། འོན་ཀྱང་ལྷད་མོ་མ་ཕྲོགས་གོང་དུ་ཁོང་གིས་དགོང་ཏེའི་ཞལ་འདོན་ཐེ་བའི་སྒོམ་གྱི་དུས་ཚོད་རན་པ་མཉེན་འདུག ཚ་གློག་ཡོད་ཀྱང་རྒྱལ་སྒམ་གྱི་ནང་དུ་གང་མོ་ཡོད་པས་ཁོང་གིས་གཏུམ་མོ་ཞེས་པའི་སྒོམ་གྱི་ཉམས་ལེན་ཡང་གནང་སོང་། གཏུམ་མོ་སྒོམ་ནས་ཕན་ཡོན་གཞན་དང་ལྷན་དུ་གཟུགས་པོར་ཏོད་ཀྱང་སྐྱེ་ཡི་ཡོད། ལྷད་མོ་ཐོན་བཞིན་པའི་སྐབས་སུ་ཁོང་གིས་དགོང་ཏེའི་ཉམས་ལེན་དེ་གা་རང་དུ་གནང་རྒྱ་འགོ་བཙུགས་པས་ང་ངོ་ཚ་ནས་འཕྲུམས་སོང་། དོ་རའི་ནང་དུ་ཡོད་པའི་མི་ཚང་མས་ཁོང་གིས་ཞལ་འདོན་གནང་བ་གོ་ཐུབ་ཀྱི་འདུག ཇེས་སུ་རིན་པོ་ཆེས་ང་ལ་སྐབས་དེ་དུས་ངས་ཀུན་པ་ལ་ལྷད་མོའི་ལས་རིམ་མཁྱོགས་པོ་ཚར་གྲབས་ཡོད་རེད། དེ་ནས་ནང་ལ་ཕེབས་ཏེ་ཞལ་འདོན་ནན་འགྲིག་གི་རིད་ཅེས་ཞུ་ཐུབ་ཡོད་ཚེ་འགྲིག་པ་རེད་གསུངས་བྱུང་། སྐབས་དེར་དེ་ལྷར་ཞུ་བ་ལས་ང་ཁུ་ཐིམ་མེར་ཐིམས་འཚབ་ནས་བསྟད་པ་རེད། སྐབས་ཤིག་ལ་ཁོང་གིས་གཏུམ་མོ་སྒོམ་བཞིན་པའི་ངང་ནས་ངའི་ལག་པར་འཕྲུག་ཙམ་འཏུས་གནང་སོང་། ཁོང་གི་སྐུ་གཟུགས་དངོས་གནས་ཚ་བོ་ཆགས་འདུག་པས་ང་ནི་ངོ་མཚར་སྐྱེས་བྱུང་།

ངའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཆ་གཉིས་ཏེ། ནུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱ་ཞོན་འཁྲབ་སྟོན་དང་བོད་ཀྱི་ཐྲ་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་གཉིས་མཉམ་འཛོམས་བྱུང་བ་དེ་ཡང་སྐྱར་མཐོང་མི་བདེ་བ་ཞིག་ཡིན་ན་ཡང་། ངས་དེའི་མཐའ་འཁོལ་ཐུབ་པར་གྱུར། ལ་རྒྱལ་དབང་ཀུན་པ་མཚོག་སི་ཏེན་ཡའི་རྒྱ་བཞོན་སྲོས་གྲྭ་ལ་ཕེབས་པ་དེར་ང་རང་ཏུ་ཅང་དགའ་པོ་བྱུང།།

བཅུ་བཞི།

ངས་ཁོ་ཐད་སི་ཡི་ལྷན་དུ་རྒ་བཞོན་སྨྲོང་བརར་ཁྱེད་དུས་སི་ཝན་ཡའི་རྒ་བཞོན་སྨོས་གྱར་ཕྱི་རྒྱལ་སྨོས་ཕྱུག་ཚོའི་ལས་རིམ་ཀྱི་སྐོར་ལ་གནས་ཚུལ་མང་པོ་ཤེས་བྱུང། འཕྲལ་ཞུགས་ཀྱི་རྒྱུགས་སྨོད་ཅིག་ལ་རྒྱུགས་འགྲོད་པའི་སྟེང་ནས། སྐྱེས་པ་དང་བུད་མེད་གཉིས་ཀ་རྣ་བ་གསུམ་གྱི་དུས་ཡུན་ཞིག་གི་སྨོས་གྱར་འདུག་གི་འདུག ཕེངས་གཅིག་ལ་ཕྱི་རྒྱལ་སྨོས་མ་གཅིག་གམ་གཉིས་ལེན་གྱི་འདུག ད་ཚོའི་ནང་ནས་སྨོས་ཕྱུག་གཅིག་ད་ང་རང་ལེན་རོགས་བྱས་ན་ཅི་མ་རུང་སྙམ།

ངས་རྣ་བ་འགའ་ཤས་ཁོ་དང་ལྷན་དུ་སྨྲོང་བརར་བྱས་པའི་རྟེས་སུ་ཁོ་ཐད་སི་ལ་འདིའི་སྐོར་བཤད་པ་ཡིན། སྐབས་དེ་དུས་ཁོས་ང་ལ་མ་མཐར་ཡང་ལོ་གཅིག་སྨྲོང་བརར་མ་བྱས་བར་དུ་འཕྲལ་རྒྱུགས་ལ་ཞུགས་སུ་འདུག་རྒྱ་དེ་ཁོ་བློ་བདེ་པོ་མི་འདུག་བརྗོད་བྱུང། ངས་ ༡༩༧༦ ཀྱི་ལོ་ཆ་ཚང་ཁོའི་ལག་འོག་ཏུ་སྨྲོང་བརར་མུ་མཐུད་བྱས་པ་ཡིན། སྨྲོང་བརར་གྱི་ལས་རིམ་དེ་ཁག་པོ་འདུག སྨོས་ཕྱུག་ཅིག་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་བསྟོད་བསྔགས་ཕོས་རྒྱ་དེ་དཀོན་པོ་རེད། ཕལ་ཆེ་བ་མ་འཁྲིག་མ་འཕྲུས་པའི་སྐྱོན་བརྗོད་ཡིན་པ་དང་། རྒྱན་ལྷན་གྱི་སྐྱོན་བརྗོད་དེས་ས་ཕྱུགས་འཕར་བའི་རྒྱ་བྱས་བྱུང།

ཁོ་ཐད་སི་ཡི་རྒ་རར་སྨོས་ཚན་ལེན་པ་དང་མཉམ་དུ་ཁོའི་སྨོས་ཕྱུག་ཚོར་སི་ཝན་ཡའི་རྒ་བཞོན་སྨོས་གྱའི་ཞོགས་པའི་འཛིན་གྱར་བལྟ་ཆུ་འགྲོ་ཆོག་གི་ཡོད། ངས་མ་མཐར་ཡང་བདུན་རེའི་ནང་དུ་ཉི་མ་གསུམ་བཞིའི་རིང་ལ་ཞོགས་པ་སྟ་པོར་སྨོས་གྱར་འགྲོ་ཡི་ཡོད། ངས་རྒ་པ་ཚོར་བལྟས་བསྟད་ནས་ནམ་ཡང་ཐང་ཚད་ཆོད་མེད།

ང་ཤེ་ཡ་ནར་ཐོག་མར་སྒེབས་དུས་ངས་གེ་ས་ར་ལྷོ་ལ་ཧར་དུ་བཞག་པ་ཡིན། ཡོ་རོབ་ཏུ་སྟོད་རྒྱའི་ངའི་གནས་སྟངས་དེ་ཁོ་ལ་རན་འཚམས་ཅི་ཡོད་ངས་ཤེས་ཀྱི་མེད་ཅང་ཁོས་ཞོ་བྱང་དུ་ཕ་ཕི་དང་མཉམ་དུ་བསྟད་པ་རེད། ང་དང་ཁ་བྱལ་ནས་སྟོད་རྒྱ་དེ་ཁོ་ལ་ཁག

པོ་བྱུང་ཡོད་རེད། ང་གཞིས་དབར་ལ་ཁ་བརྡ་བྱེད་པའི་ཆེད་དུ་ཁོས་ཕ་ཕྱི་ལ་ང་ལ་ཁ་པར་ གཏོང་དུ་འཛུག་གི་ཡོད། ཁོ་ལ་ངའི་ས་ར་ གདུས་ཡོང་ཐུབ་མིན་ཐོག་ལ་ས་མས་ཁྲལ་ཆེན་ པོ་འདུག ཟླ་བ་བྱུག་ཙམ་གྱི་རྗེས་སུ་ང་ལ་ཆུ་ཤིང་གི་ཤིང་སྡོང་ཡོད་པའི་ལྷུམ་ར་དང་། སྦང་ ཐང་མཛོས་པོ་ཅན་གྱི་ཁང་པ་ཡག་པོ་ཞིག་གློ་རྒྱ་ར་ གཏོང་།

ངས་ཁེ་ཡ་ནར་རོ་ཐར་ཏེ་ཤི་ཐེ་རེ་ནི་འམ་སྟེང་དུ་ཡོད་པའི་ཁང་པ་ཆུང་ངུ་དེར་ ས྅ོར་རྗེས་ཕ་ཕྱི་ལ་གེ་ས་ར་ངའི་ས་ར་སྡོད་པར་འཁྱིད་ཤོག་བརྗོད་པ་ཡིན། (ས྅ལས་འདིར་ ཏེ་ནི་ཨ་རིར་ཕྱིར་ལོག་ཚར་ཡོད།) ཕ་ཕྱི་དང་མོའི་ཁྱོ་ག་གས་པ་ཁྲོམ་ཨ་ཏུ་ཆི་གཞིས་ ཀ་ང་ཚོའི་ཁང་པར་མཉམ་དུ་སྡོད་ཀྱི་ཡོད། གེ་ས་ར་ས྅ེལས་པ་དང་ངས་ཁོ་ས་ཝེན་ཡའི་རྒ་ བཞོན་ས྅ོར་གྱའི་ལྷད་མོ་ཞིག་ལ་ཁྱིད་པ་ཡིན། ཁོ་དེ་ལ་དགའ་པོ་བྱུང་ས྅ང་ལ། དེས་ཁོ་ ལ་ཁོའི་ཨ་མ་དུས་ཚོད་འདི་ཚང་མའི་ནང་དུ་ཁེ་ཡ་ནར་ག་ར་བྱས་ཏེ་བསྡད་ཡོད་པའི་ ས྅ོར་ལ་བསམ་བློ་ཞིག་འཁོར་དུ་བཙུག་ཡོད།

གེ་ས་ར་ལོ་བཞི་དང་ཕྱེད་ཀར་ས྅ེལས་དུས་ཁེ་ཡ་ནའི་ས་ཁུལ་མཛོས་པོ་ཕྱི་རིན་བཟང་ ངུ་ཡོད་པའི་དབྱིན་ཡུལ་གྱི་གཞུང་ཚབ་ས྅ོལ་གྱའི་ནང་གི་སྡོན་འགྲོའི་ས྅ོལ་གྱ་ཞིག་ཏུ་ བཙུག་པ་ཡིན། ཁོའི་ས྅ོལ་གྱའི་བརྒྱུད་ལམ་དབྱིན་ས྅ད་ཡིན་ཀྱང་། ཁེ་ཡ་ནར་སྡོད་རིང་ ལ་ཁོས་འཛར་མན་ས྅ད་ཀྱང་སྒྲུངས་པ་རེད། འདི་ནི་གེ་ས་ར་གྱི་མི་ཚེའི་ནང་དུས་ཚོད་ བཟང་པོ་ཞིག་བྱུང་ཡོད་སྙམ། ཁོས་ཡོ་རོབ་ཏུ་སྡོད་རྒྱུ་དེ་སྤྱོ་བ་འཕེལ་པོ་ཚོར་འདུག ཏོན་ ཀྱང་ཕྱུ་ཀུ་གཞན་པ་ཚོས་ས྅ོལ་གྱར་འགྲོ་ས྅ེལས་གེ་ས་ར་ལ་མོ་ཏའི་ནང་དུ་འཕྱ་ས྅ོད་ བརྒྱབ་འདུག ཁོང་ཚོས་ཁོ་ལ་ཁྱུ་ས་ (Quasar) དང་ཁ྅ེ་ས་ར (Gay-sar) ཞེས་མིང་ འདོད་བྱས་འདུག ངས་ཁོ་ལ་ཙུ་རུ་ས྅ལ་པ་ཁག་ཞ྅ེ་ཞིག་ཅེས་ཏེ་བསྐོན་པས་དེ་ཀྱོན་ན་ ཁོ་ས྅ིང་ཏེ་མོ་མཐོང་གི་འདུག ཕ྅ལ་ཆོས་ཁོའི་ཞ྅ེ་མོ་འཕྱོག་ས྅ེ་མོ་ཏའི་ནང་ལ་ཕར་གཡུག་ ཚུར་གཡུག་བྱས་འདུག

ཕ྅ི་ལོ་ ༡༩༧༦ ཙོ་གས་ལ་ཉེ་དུས་ང་རང་ཕ྅ི་རྒྱལ་ས྅ོལ་ཕ྅ལ་ཀ྅ེ་ཀ྅ེ་ཀ྅ེ་ནས་ནི་ཝེན་ ཡའི་རྒ་བཞོན་ས྅ོལ་གྱའི་འཛུལ་རྒྱགས་གཏོང་རྒྱར་ང་ཀ྅ི་ཁྱིག་ཡོད་པ་ང་དང་ཁོ་ཐང་ནི་

གཉིས་ཀ་ཁ་འཚམ། ལོ་གསར་པའི་ནང་ངས་དེ་གར་རྒ་ཙལ་སྦྱོང་བརར་བྱེད་སྲིད་པའི་ཕུགས་རེ་དེར་ཞེད་ལྷང་དང་སྨོ་བ་གཉིས་ཀ་བྱུང། ངས་སི་པེན་ཡའི་རྒ་བཞོན་སྨོན་གླའི་ངེས་སྟོན་པ་ཁར་ནེལ་ཙལ་ལྷེ་རིག་ལ་ང་ལ་འཛུལ་རྒྱུགས་གཏོང་འཛུག་རོགས་ཞུ་བའི་ཡི་གེ་ཞིག་བྲིས་པ་ཡིན། ངའི་རྒྱུགས་སྨོད་ཀྱི་དུས་ཚོད་དེ་སྤྱི་ཟླ་བཅུ་གཉིས་པའི་དཀྱིལ་ལ་བཟོས་འདུག

རྒྱུགས་སྨོད་ཀྱི་ཉིན་མོ་དེ་སྒྲིབས་ས་ཡིན། དེའི་ཇེས་སུ་ངས་རང་གི་ཉམས་ཐོང་འགྲེལ་བཤད་བྱེད་པའི་ཡི་གེ་ཞིག་རིན་པོ་ཆེ་ལ་བྲིས་པ་འདི་ལྟར།

ཚང་མ་ཡག་པོ་ཞེ་དྲགས་བྱུང་ས་ོང། ངའི་རྒྱུགས་སྨོད་ལ་འཛམ་གླིང་ནང་གི་སྨོན་གྱ་ཡག་ཤོས་དེས་ཞིབ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ཙང། ཕལ་ཆེར་ང་སྐྱོ་དགོས་པའི་དུས་ཚོད་ཅིག་ཤར་དགོས་རེས་རེད་དེ། ཡ་མཚན་པ་ཞིག་ལ་ང་རང་བློ་བདེ་མོ་བྱུང། ང་སི་པེན་ཡའི་རྒ་བཞོན་སྨོན་གྱར་ཡིག་ཚད་གཏོང་བར་སྐར་མ་ཉི་ཤུ་སྟོན་ལ་སྒྲིབས་པ་དང་ས་ེམས་པ་ཞེ་དྲགས་འཚབ་བྱུང། ངས་ང་རང་གི་གདེང་སྨོབས་སྒར་བ་ཡིན།

ངས་དོ་རའི་ཆེ་མའི་ལྷེང་དུ་ཏང་པ་བཞག་པ་དང་དེ་ནི་ཙ་ཆེའི་ས་གཞི་ཞིག་ཡིན་པའི་ཚོར་བ་བྱུང། རྒ་བཞོན་སྨོན་དཔོན་གྱི་བཞོན་རྒ་ཡག་ཤོས་ས་ིག་ལ་ཕྱི་ཟླ་ཐོན་ལ་ཁྱེད་ས་ོང། དེ་ལ་གས་ེར་ཀྱི་ཕ་རྒྱན་བརྒྱབ་པའི་སྒབ་ཕྱར་ཞིག་བསྐོན་འདུག ངས་རྒ་དེ་ལ་ཞོན་དུས་རྒ་གཡོག་དེས་དེ་བཟུང་ལྷེ་བསྡད་ཡོད། དེ་ནས་ངས་སྒབ་མདའ་བཞི་ག་ལག་ག་ཡོན་མས་བཟུང་ལྷེ་ལག་པ་ག་ཡས་པ་མཐུར་ལ་དཔྱངས་ཏེ་རྒྱལ་པོ་ཁ་རལ་ཀྱི་འདྲ་པར་མདུན་དུ་སྒྲིབས་དུས་ཕྱག་འདུལ་ཞུས་པ་ཡིན། དེ་ནས་ངས་རྒ་ཙལ་འགོ་བཙུགས། ངས་ལག་ག་ཡོན་མར་སྒབ་མདའ་གསུམ་དང་ག་ཡས་པར་རལ་གྱི་བཟུང་བདེའི་ཆེད་དུ་སྒབ་མདའ་གཅིག་ཁོ་ན་བཟུང་ལྷེ་སྒབ་མདའ་ཁམས་སྟོལ་རྒྱུན་ལྟར་བཟུང་བ་ཡིན།

བཀའ་བཏང་བ་དང་ལྷན་དུ་ངས་རྒྱ་རྫལ་འགོ་བཙུགས་པས་ཀ་ཅང་ཐོ་བདེ་པོའི་ཚོར་བ་བྱུང་བཞེས་བྱུང། རྒྱ་དེ་ནི་ངས་ད་བར་དུ་ཞོན་པའི་ནང་ནས་ཡག་ཕོས་དེ་རེད་འདུག་ དེ་ནི་ཀ་ཅང་མཇོས་པའི་མཇུང་པ་ཅན་གྱི་འདྲ་སྐུ་ཁྲིང་པ་དང་འདྲ་བའི་ལི་ཕི་བཟའ་ནེར་རྒྱགས་ཅིག་རེད། དེ་ནི་ཀ་ཅང་གི་ཕྱུགས་དང་ནུས་སྟོབས་ཆེན་པོ་འདུག མཁྱོགས་འགྲོས་ཀྱི་ཆ་གཏན་ནས་མེད་པར། འགྲོས་ཚོགས་དང་ནུས་པ་ཁོ་ནའི་རྒྱ་རྫལ་རེད།

གང་མཚམས་ཞིག་ནས་ང་ལ་མཚམས་འཇོག་བྱོས་ཞེས་བཤད་བྱུང། ང་རྒྱ་ལས་བབས་ཏེ་ཕྱག་འབྱལ་ཞུས་པ་ཡིན། ངེས་སྟོན་པ་དེས་ངའི་ས་ར་ཡོང་སྟེ་ལག་པ་བཏང་ནས་ངས་རྒྱུགས་འཕྲོད་སོང་ཞེས་བརྗོད་བྱུང། རྒྱུགས་སྟོད་ཀྱི་དུས་ཡུན་རིང་ལ་ངའི་དགེ་ཐུན་ཀྱིས་ང་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་གནང་བ་དེར་ཀ་ཅང་བཀའ་ཏྲིན་ཆེན་པོ་ཡིན།

ཤེན་ཏུ་མཇོས་པའི་ཁོར་ཡུག་དེ་འདྲའི་ནང་དུ་ངོ་མཚར་ཅན་གྱི་རྒྱ་དེ་འདྲ་ཞིག་ལ་བཞོན་རྒྱུ་རག་པ་དེས་ང་ནི་ཐད་དེ་བདེ་བ་ཅན་དུ་སྒེའུས་ལ་ལྷུར་བྱུང། ཁོར་ཡུག་དེ་ལ་སྒྲུ་མ་ལྷ་བུའི་ཆ་ཡོངས་སུ་ཟློགས་པའི་རང་བཞིན་ཞིག་ཡོད་ཅང་ངའི་གསལ་རིག་ཚང་མ་བརླག་སོང། དེ་ནི་ཚོན་མདོག་དང་ནུས་པའི་བག་ཆགས་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་རྩི་ལམ་ལྷ་བུ་ཞིག་ཡིན་པ་ང་ལ་རྗེས་སུ་གཞི་ནས་ཤེས་རྟོགས་བྱུང། དེ་ནི་ཀ་ཅང་འོད་དུ་འཆོར་བའི་རང་བཞིན་ཞིག་རེད། ང་ལ་ས་སྟེང་དུ་ལྷོད་ལ་བབས་པའི་ཚོར་བ་ཞིག་བྱུང་བས་འདི་གར་ཚད་ལས་བརྒལ་འདུག་སྟམ་པ་མི་དགོངས་པའི་རེ་བ་ཡོད། དེ་ནི་ངའི་མི་ཚེའི་ནང་གི་ཚོར་ཕྱུགས་ཆེ་ཤོས་ཀྱི་ཉམས་ཆྱོང་ཡིན། ཁྱེད་རང་གིས་བརྒྱ་ཆ་བརྒྱ་དོགས་བྱལ་ཡིན་པར་གསུངས་པ་དེའི་གོ་དོན་ངས་ད་ཆ་ཤེས་བྱུང།

ཁྱོད་ཀྱིས་མཁྱེན་ཚུལ་ལྟར་ཁྱོད་རང་གི་སྒོབ་སྟོན་མེད་ན་ངས་ཤམས་ཆྱོང་དེར་
རྟེས་ནུ་ཡི་རང་བྱས་ཡོད་མདོག་ཁ་པོ་མ་རེད། ཕྱགས་རྟེ་ཆེ།

ངས་ད་ལྟའང་འཕྲལ་ཞུགས་ཀྱི་རྒྱུགས་སྒོད་དེ་དྲན་གསོ་བྱེད་སྐབས། ཕེངས་དང་པོར་དོ་
ར་དེའི་ནང་དུ་རྩ་ལ་བཞོན་ཏེ་འགྲོ་རྒྱ་དེ་ཇི་འདྲའི་སྒོ་ཞེམས་འཁོལ་བ་ཞིག་ཡིན་པ་དྲན་
སོས་ཀྱི་འདུག ངོ་ར་དེ་ཡང་ཅ་ཅང་གི་ཆེན་པོ་ཡོད། དེའི་དགྱེས་ལ་མི་ཏར་ལྟ་བཅུ་ང་ལྟ་
དང་། ཞེང་ལ་མི་ཏར་བཅོ་བརྒྱད། མཐོ་ཚད་མི་ཏར་བཅུ་བདུན་བཅས་ཡོད། མདའ་ཡབ་
དེ་ཀ་བ་བཞི་བཅུ་ཞེ་དྲུག་གིས་བཏེགས་ཡོད། ནང་ལོགས་ཡོངས་སུ་ཆོ་དཀར་པོ་བཏང་
ཡོད་པ་དང་འོད་ཀྱིས་ལེངས་ཡོད། དཀར་ཆ་དེ་དག་དོ་རའི་ཕྲེའུ་ཁུང་དང་གནམ་པང
ནས་འཕྱང་པའི་ངོ་མཚར་ཅན་གྱི་ཤེལ་གློག་ནས་ཡོང་གི་ཡོད། གནས་སྐབས་འདི་འདྲའི
ནང་དུ་རྩ་ལ་ཞོན་རྒྱ་ཐུང་བ་དེ་ནི་དགོན་མཆོག་གི་གནང་ཕྱིན་ལྟ་བུར་ཚོར། རྒྱུགས
སྒོད་ཀྱི་སྐབས་སུ་ངས་ "གལ་ཏེ་ངས་རྒྱུགས་འཕྲོད་མ་ཐུབ་རྩང། མ་མཐར་ཡང་ང་ལ
ཚོམས་ཆེན་འདིའི་ནང་དུ་རྩ་ལ་ཞོན་རྒྱ་ཐུང་སོང་" སྙམ་པའི་བསམ་བློ་འཁོར་བ་དྲན
སོས་ཀྱི་འདུག

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༦ ལོའི་ཡེ་ཤྱའི་འཕྲུངས་སྐར་སྒྲེབས་དུས་ངའི་མི་ཚེའི་ནང་ང་ལ་ཚད
མཐོ་བའི་སྒོ་བ་དང་དགའ་སྟོན་ཞིག་ཚོར་ཐུང། ཕྱིད་སྟག་སྒྲེལ་མ་ཅན་ཀྱི་མི་ཚེའི་འགྲུལ
སྐྱོད་འདི་རིང་པོ་དང་དགའ་ལས་ཅན་ཞིག་ཐུང། འོན་ཀྱང་ད་ཆ་ང་རང་ས་ཕེན་ཡའི་རྩ
བཞོན་སྒོས་གླར་ཚུད་རྒྱའི་དམིགས་ཡུལ་དེ་གྲུབ་ཅང་ང་ལ་འདོད་བློ་ཆོམ་པའི་ཚོར་སྣང
ཞིག་སྐྱེས་ཐུང། ངས་ལོ་གསར་པའི་ནང་དུ་སྒོས་སྒྲོང་འགོ་འཛུགས་ཀྱི་རྒྱའི་གོ་སྐབས
དེ་དགའ་པོའི་ངང་སྐྱེ་ནས་བསྡད་པ་ཡིན།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༦ ཟླ་ ༡༦ ཚེས་ ༦९ ཉིན་ངས་ཁོ་ཐར་ས་ཕའི་རྩ་རའི་ནང་དུ་ཡེ་ཤྱའི
འཕྲུངས་སྐར་ཀྱི་མཉམ་སྡུད་རྩ་ཙལ་ (quadrille) ཞིག་ལ་ཞུགས་པ་ཡིན། མཉམ་སྡུད
རྩ་ཙལ་ནི་རྩ་པ་མང་པོ་ཞིག་གིས་རྩའི་འདུལ་སྒྲོང་གི་གཡོ་འགྱུལ་ཆུམས་དུས་གཅིག
ཏུ་མཉམ་དུ་ལག་བསྟར་བྱས་པ་ཞིག་ལ་གོ་ དེ་ནི་ཅ་ཅང་མཇོས་སྡུག་ལྟན་པ་ཞིག་ཡིན་

པ་དང་། རྒ་པ་དང་རྒ་ཚང་མའི་དབར་ལ་ཕན་ཚུན་དུ་ཅང་གི་གོ་བར་འཕྲོད་པོ་དང་ གལོ་འགྱལ་མཐུན་པོ་དགོས་ཀྱི་ཡོད། མཁན་སྦྱང་རྒྱ་རྩལ་གྱི་རྟེས་སུ་ང་ཚོས་ཆང་སྐོལ་ བཏུང་ནས་སྒོ་སྐྱིད་བཏང་བ་ཡིན། ངས་གེ་ས་དང་། ཕ་ཁེ། ཁོམ་བཅས་མཁན་སྦྱང་རྒྱ་ རྩལ་ལ་ལྷད་མོ་བལྷ་བ་དང་སྒོ་སྐྱིད་ལ་བོས་པ་ཡིན། ཕ་ཁེ་ཡིས་རྒ་ར་བར་དུ་མོ་ར་ང་གི་ མོ་ཏ་བཏང་སྟེ་ཡོང་བ་དང་དགོང་དྲོ་སྦ་མོ་ནས་མོས་གེ་ས་ནང་ལ་ཁྱིད་ཕྱིན། ཁོམ་དང་ ང་གཉིས་འཕྱི་པོར་བསྦད་པས་ང་གཉིས་ཀ་ཏོག་ཙམ་ར་བཟེ་འདུག ངས་མེར་ས་ཅེས་སྟོ་ དཀར་ཆྱེང་པ་ཞིག་ཅོས་ནས་དུས་ཡུན་རིང་པོ་འགྲོ་ཡི་མེད། ནང་ལ་ལོག་འགྲོ་དུས་ ཁོམ་ཀྱིས་མོ་ཏ་ཁོས་གཏོང་དགོས་བཙོད་ཙང་ངས་འགྲིག་གི་རེད་སྨྲས། རྒ་ར་ནས་ཁེ་ཡ་ ནའི་ཤིང་ནགས་བརྒྱད་དེ་འགྲོ་དུས་ལམ་ལ་དཀྱོགས་མཚམས་གཟར་པོ་དེ་འདྲ་ཡོད་ལ། ལམ་ལ་འཁྱག་རོམ་ཆགས་འདུག ཁང་འཚམས་ཤིག་ནས་ང་ཚོས་དཀྱོགས་མཚམས་ གཟར་པོ་གཅིག་ལ་མོ་ཏ་ཁ་ལོ་བསྒྱར་དུས་ཁོམ་ཀྱིས་ང་ལ་ "ཡག་པོ་སྟོད་ཞང་" ཞེས་ བཙོད་བྱུང་། དེ་དུས་བར་དུ་ངས་རྒྱ་མཚན་ཞིག་ཡོད་པ་ཤེས་མ་བྱུང་། ཡིན་ན་ཡང་མོ་ ཏ་དེ་འཁྱག་པའི་སྟེང་དུ་འདྲེད་ཐལ་ཤོར་ནས་སྟངས་འཛིན་ཐུབ་ཀྱི་མེད་པ་དང་། ལམ་ ཀྱི་དཀྱོགས་མཚམས་དེ་བས་གཟར་བ་ཞིག་ཏུ་སྒེབས་གྱབས་ཡོད། ཁོམ་ཀྱིས་ཞིང་ཐང་ ཞིག་ཏུ་མོ་ཏ་དགག་པའི་ཆེད་དུ་ཤིང་སྟོང་གཉིས་ཀྱི་དབར་ལ་ཁ་ལོ་བསྒྱར། འོན་ཀྱང་ ངའི་ཀུབ་བཀྲག་གི་རྒྱབ་ངོས་འགྲལ་པ་སྟོད་ས་འི་ཕྱོགས་དེ་ཤིང་སྟོང་ལ་བརྡར། ཤིང་སྟོང་ དེས་ངའི་ཀུབ་བཀྲག་མོ་ཏའི་མདུན་ངོས་སུ་བཙོར་བ་དང་། ང་ལ་བརྡབ་སྐྱོན་ཚབས་ཆེ་ ཤོགས་ཡོད་པ་ངས་ལམ་སེང་ཤེས་བྱུང་། ངས་སྒོག་ཐག་བཙེངས་མི་འདུག ཤིང་སྟོང་དེ་ ངའི་ཀུབ་བཀྲག་གི་རྒྱབ་ལོགས་ནས་ཡོང་སྟངས་ལ་བལྟས་ནི། གལ་ཏེ་ངས་སྒོག་ཐག་ བཙེངས་ཡོད་ན་ང་ཤི་ཚར་ཡོད་ཀྱི་རེད་བསམས་བྱུང་། སྟངས་ལེགས་པ་ཞིག་ལ་གེ་སར་ དེའི་སྟོན་དུ་ཕ་ཁེ་དང་མཁན་དུ་ནང་ལ་ལོག་ཚར་བ་རེད། གལ་ཏེ་གེ་སར་རྒྱབ་ལོག་གི་ ཀུབ་བཀྲག་ཏུ་བསྦད་ཡོད་ན་ཁོ་བསད་ཚར་ཡོད་ཀྱི་རེད།

ངའི་རྒས་པ་འགའ་ཞིག་ཆགས་ཡོད་པ་ཤེས་ན་ཡང་མོ་ཏའི་ནང་ནས་ཕྱིར་ཐོན་འདོད་སྐྱེས་པ་དེ་ངས་དྲན། དེ་འདྲ་བྱས་མེད་ན་འགྲིག་པ་ཡོད་བས་མས་བྱུང། ཁ་ར་ནས་ཡོང་བའི་མི་ཚོས་ང་མོ་ཏའི་ནང་ནས་ཕྱིར་བཏོན་ཟིས་ང་ལམ་ཁའི་ཐོག་ཏུ་ཉལ་བསྡད་པ་དྲན་སོས་ཀྱི་འདུག ཐོམ་ལ་སྐྱོན་བྱས་མི་འདུག་སྟེ་ཁོས་སེམས་འཚབ་ཆེན་པོ་བྱེད་ཀྱི་འདུག ཁོ་ཏ་ཅང་རྒྱབ་རྒྱབ་པོར་ཐུར་ཏེ་ཁོ་མོ་ཏས་ཀྱི་ཁྲབས་བྱས་སོང། མཁན་སྦྱོང་རྒ་ཙལ་ལ་སྒྲིབས་པའི་ཕེམ་ཟེ་ཞིག་གིས་མོ་ཏ་བཀག་སྟེ་རོགས་རམ་བྱེད་ཐབས་བྱས་བྱུང་ཡང། སྨན་བཅོས་ཀྱི་ཡོ་བྱད་མེད་པས་རོགས་ཞེ་ཏྲགས་བྱེད་ཐུབ་མ་སོང།

ཁོང་ཚོས་མྱུར་སྐྱོས་མོ་ཏ་ཞིག་སྐད་བཏང་སྟེ་ང་སྨན་ཁང་ལ་བསྐྱལ་བྱུང། མྱུར་སྐྱོས་མོ་ཏ་དེས་ང་གང་དུ་འཁྱིད་ཆུར་ང་ལ་རང་དབང་མ་བྱུང། ཁོང་ཚོས་ང་འཛར་མན་གྱི་སྐད་དུ་ལྷ་སི་ཐར་ཐེ་ཐར་ཁི་རན་ཁེན་ཏའོ་སི་ཟེར་བའི་ཕྱི་ཡོང་ལས་མིའི་སྨན་ཁང་ཞིག་ཏུ་བསྐྱལ་འདུག ནང་པ་ཕལ་ཆེ་བ་འཛར་མན་སྐད་མི་ཤེས་པའི་ཏར་ཀིའི་ལས་མི་རེད་འདུག སྨན་ཁང་ནང་གི་ལས་བྱེད་ཚོ་ལ་ངས་ངའི་ཏ་ཞོན་གྱི་ལྷམ་དེ་གཏུབ་ན་ཙ་བ་ནས་འགྲིག་གི་མ་རེད་བརྗོད་པ་ཡིན། གནས་སྟངས་འདི་འདྲ་ཞིག་གི་ནང་དུ་དངོས་ཕུས་ཤིག་ལ་སེམས་ཚགས་ཏེ་སྟོད་པ་ནི་དགོད་ཐོ་གོ་རེད། ངའི་ཚུངས་རྒས་བཞི་ལ་གས་ཆགས་བྱུང་ཡོད་པ་དང་ཁྲག་གང་འཚམས་ཤིག་གློ་བ་དང་བྲང་ཁོག་ཏུ་བཞུར་འདུག་ཅེས་སྨན་པས་བརྗོད་བྱུང།

སྨན་ཁང་ནང་གི་མཐུན་ཀྱེན་ཏ་ཅང་ཞན་ཡོ་འདུག ཐ་ན་ཉལ་ཁྱི་ལའང་ཡར་འགྱོགས་མར་འབེས་བྱེད་ཆུ་ཡང་མི་འདུག གནམ་པང་ལ་ལྷུགས་ཀྱི་གཏུང་མ་ཞིག་འཕྲེད་ལ་བཏང་འདུག གལ་ཏེ་ཅོག་ཕུར་སྟོད་དགོས་ན་གཏུང་མ་དེར་ལག་པ་འཏུས་ཏེ་ར་ང་ཉིད་ཡར་འགྱོགས་དགོས་ཀྱི་འདུག དེ་ཉིན་ཡེ་ཤུའི་འཕྲུང་སྐར་གྱི་སྦ་ནུས་ཡིན་ཙང། ཁོང་ཚོས་སྟོ་སྟོན་ལ་ཞུགས་བཞིན་པའི་ཕེམ་ཟེ་ཞིག་སྨན་ཁང་དུ་སྐད་གཏོང་དགོས་བྱུང་སོང། ཨ་སི་ཐི་རི་ཡ་ནས་ཡིན་པའི་སྨན་པ་ཆུགས་པ་སྐ་དཀར་པོ་ཅན་ཞིག་སྐྱེས་སོང། ཁོས་ངའི་སྟེང་དུ་སྐྱར་ནས་ང་ལ་ནུག་ཀ་འདྲ་འདུག་ཅེས་འདི་སྐད་

ཁོའི་ཁ་ནས་ཨ་རཱ་ཧི་ནས་སིའི་རྡེ་མ་ཐོ་ཡི་འདུག ཟླཱབས་དེ་དུས་ང་རང་ལ་ཅི་ཞིག་བྱུང་ཡོང་བས་མས་ནས་ཞེ་དྲག་སྐྱག་བྱུང། མདོར་ན་སྨན་ཁང་དུ་ཐོད་རྒྱུ་དེ་འཇིག་ས་ཆེན་དང་བཟོད་མ་བདེ་བ་ཞིག་བྱུང། ཁ་ལག་དེ་གཅིག་ཐུ་ཡག་པོ་འདུག དེ་ལྟར་ཡང་ང་ལ་ནུག་གང་འཚམས་ཡོད་པ་དང་ཁོང་ཚོས་ནུག་གཅོག་སྨན་ལ་ཕེར་ས་ཆེན་པོ་བྱས་ཙང། ཁ་ལག་གི་ཐོ་བ་དེ་ཙམ་ཕྱོང་ལོང་མ་བྱུང། ང་འི་ཕྱིས་རུས་ནུས་རྒྱས་གས་པ་ཙམ་མ་ཟད་ཆག་འདུག ང་འི་གློ་བ་གཡོན་པའི་ནང་དུ་ཁག་ལི་ཏར་གང་བཞུར་འདུག

བརྟན་ཕྱོད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་དེ་ཁ་ལོ་ར་ཏོར་ཁྱབ་པ་དང་། ཟླཱབས་དེར་མོ་ཏ་ངས་གཏོང་གི་ནི་ཡོད་པའི་དགོས་གཏམ་ཞིག་བྱུང་བ་མ་ཟད། དེ་ནས་བཟུང་ང་ལ་མོ་ཏ་ནམ་ཡང་གཏོང་དུ་འཇུག་རྒྱ་ཡོད་པ་མ་རེད་ཅེས་བཤད་འདུག དོན་དངོས་སུ་མོ་ཏ་ངས་བཏང་མེད། འོན་ཀྱང་མོ་ཏ་ལ་ཉེན་སྲུང་ད་དུང་ཉོས་མེད་པ་དང་། མོ་ཏ་ཐོར་བརླག་ཕྱིན་པས་དེ་ནི་གོད་ཚུ་ཆེན་པོ་ཞིག་རེད།

ང་སྨན་ཁང་དུ་ཡོད་དུས་ང་རང་ལ་ས་ཁམས་སྟུག་ཆེན་པོ་བྱུང་བ་ངས་ཏན་ས་ཁོས་ཀྱི་འདུག ང་འི་དགེ་ཆན་ཁོ་ཐང་སི་ང་ལ་ཐེངས་གཅིག་ཀྱང་བལྟ་བར་སྲེལས་མ་བྱུང། ང་འི་ཨ་མས་ཀྱང་ང་ལ་ཁ་པར་བཏང་མ་བྱུང། དེའི་ཐོན་ལ་ངས་ང་འི་ཨ་མའི་མཁན་དུ་གནད་དོན་ཚུང་ཙག་གི་ཐོག་ལ་ཁ་པར་ནང་ཁ་ཚོད་བདུན་ཕྲག་འགའ་ཤས་བརྒྱབ་པ་ཡིན། འོན་ཀྱང་མོས་གནས་ཚུལ་དེ་ཚོ་བརྟེད་བཅུག་སྟེ་ང་ལ་གা་འདྲ་འདུག་ཟེར་བའི་ཁ་པར་ཙམ་ཡང་བཏང་ཐུབ་ཡོད་པ་མ་རེད། ང་ལ་མོས་ང་ཡང་སྐྱར་ཐེངས་གཅིག་བློས་དོར་ས་ཁོང་སྟམ་པ་བྱུང།

ངས་སྨན་ཁང་ནས་ཁ་པར་བརྒྱུད་དེ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་སྐད་ཆ་ཡང་ཡང་བཤད་པ་ཡིན། ངས་ཁོང་ལ་ང་ནད་གསོ་བའི་ཆེད་དུ་ཨ་རིར་ཕྱིམ་དུ་ལོག་ཡོང་གི་ཡིན་ཞུས་པ་ཡིན། འོན་ཀྱང་ང་ལ་ཆས་ཕྱོན་ཆེན་པོ་བྱུང་ཙང་ཁོང་གིས་ངས་འགྲིམ་འགྲུལ་བྱེད་རྒྱ་ལ་ཐུགས་ཁྱལ་གནང་བ་དང་ཚབས་ཅིག་ང་ལ་ཨོ་ས་ཁི་ཏི་རི་ཡར་བསྡད་དེ་ནད་གཞི་གསོ་ཐབས་བྱེད་དགོས་པའི་བཀའ་སློབ་གནང་བྱུང། དོན་དངོས་སུ་ཟླཱབས་དེར་ཁོང་ཚོས་ང་ལ་གནམ་

གྱའི་ནང་འགྱལ་སྐྱོང་བྱེད་དུ་བཅུག་ཡོད་ཀྱི་མ་རེད་སྙམ། རིན་པོ་ཆེའི་ཕེམ་རྩེ་དང་ངའི་ཐོ་ཉེའི་གྲོགས་པོ་མི་ཆེལ་ལེ་ཐྲི་ཡིས་ང་དང་ལྷན་དུ་འབྲེལ་བ་བྱས་ཏེ་བསྡད། ཁོས་ལྷེ་ཡ་ན་ཡི་ཕེམ་རྩེ་ཚོས་ངས་འགྱལ་སྐྱོང་བྱེད་མི་ཐུབ་ཚུལ་ཨོད་ཀྱི་འདུག་ཅེས་ང་ལ་འགྲེལ་བཤད་བྱས་བྱུང། ང་ཁེམས་སྐྱོ་པོ་བྱུང། སྨན་ལང་དུ་བདུན་ཕྲག་གཅིག་བསྡད་པའི་རྩེས་ཐུ་ལྷེ་ཡ་ནར་ཡོད་པའི་ང་རང་གི་ཁྱིམ་དུ་ལོག་བཅུག་བྱུང། འོན་ཀྱང་ང་ཡང་སྐྱར་ཕེམ་རྩེའི་ཁར་འགྲོ་དགོས་ཐུག་བྱུང། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན་ངའི་བྱང་ཁོག་གི་སྟོང་ཚའི་ནང་གི་ཁྲག་ཡག་པོ་ཁིམ་ཐུབ་མེད་པས་ང་ལ་ན་ཟུག་རྒྱ་མཐུད་དུ་གཏོང་གི་འདུག ཕེམ་རྩེས་ངའི་བྱང་ལ་ཁབ་བཙུགས་ཏེ་ཁྲག་གང་འཚམས་ཕྱིར་འཐེན་ཐབས་བྱས་སོང། མ་འཁྱིག་པ་ཞིག་བྱུང་སྟེ་ང་ཡང་སྐྱར་ནད་ལོག་བཏྲོབ་པས་སྐྱར་དུ་བདུན་གཅིག་གི་རིང་ལ་སྨན་ལང་དུ་ཕྱིར་ལོག་བྱེད་དགོས་བྱུང། མཐའ་མ་དེར་ང་ནང་ལ་སློག་སྐྲབས་ཟླ་བ་གཅིག་ཉལ་ས་སྟོང་དགོས་པར་ཐུག ཁོན་བསྟོམས་གཟའ་འཁོར་བདུན་ཀྱི་རིང་ལ་ངས་གང་ཡང་བྱེད་མ་ཐུབ་པར་ཀྱུར། ཟླ་བ་འགའ་ཤས་ཀྱི་རིང་ལ་ང་ལ་རྒ་ལ་ཆ་བ་ནས་བཞོན་དུ་བཅུག་མ་བྱུང། དེའི་ཏཱུན་པས་ང་ཞི་ཝེན་ཡའི་རྒ་བཞོན་སློབ་གྲྭ་འཛུལ་ཆུ་འགྱངས་ཙང་ང་རང་ཞེམས་སྡུག་ཆེན་པོ་བྱུང།

མཐའ་མ་དེར་སྤྱི་ལོ་ *১৫৬৫* ཟླ་བ་ལྷ་པའི་ནང་ང་ཡག་པོར་ཏྲག་ཐྲེད་བྱུང་སྟེ་ངས་ཞི་ཝེན་ཡའི་རྒ་བཞོན་སློབ་གྲྭ་ཏུ་རྒ་ལ་བཞོན་ཆུ་འགོ་བཅུགས། ང་ལྷ་ཏོ་སློབ་གྲྭར་འགྲོ་བ་དང་། ཕྱི་ཏོ་ཁོ་ཐད་ཞིའི་རྒ་རར་ཕྱིན་ཏེ་གར་ཟློང་བརར་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ཏུས་ཆོད་བྱེལ་བ་ཆེན་པོ་བྱུང།

སློབ་གྲྭར་ཐོན་ཚས་ཀྱི་ཕྲིག་ཁྱིམས་དམ་པོ་ཡོད། ངས་ཉིན་རེ་བཞིན་དོར་མ་དཀར་པོ་དང་ལྷམ་ཡུ་རིང་ཏི་མ་དང་བླལ་བའི་གཙང་མ་ཐོན་དགོས་པ་དང་། ཉིན་རྒྱ་ཏུ་ཡོས་གཟེར་ལ་དཏུལ་ཆེ་བྱུགས་ནས་འགྲོ་གི་ཡོད། ངས་གོང་དཀྱིས་མདོག་དཀར་ཅན་ཀྱི་སྟོད་ཐུང་དཀར་པོ་དང་། སྟོད་ལུ་ནག་པོ། ཞྭ་མོ་ནག་པོ་བཅས་ཐོན་ཀྱི་ཡོད།

ས།པེན་ཡའི་རྒ་བཞོན་སློབ་གྲྭའི་རྒ་ནམས་རྒ་ཆལ་སྟོང་ས་པའི་སློབ་གྲྭའི་གཞུང་ལམ་གྱི་ཕར་ཕྱོགས་ངོས་ཀྱི་རྒ་རྩའི་ནང་དུ་སྦོད་ཀྱི་ཡོད། ཞོགས་པར་རྒ་གཡོག་ཚོས་ཐོག་ལེབས་ཆེན་པོ་དེའི་འོག་ནས་གཞུང་ལམ་བཅད་དེ་རྒ་ནམས་འཁྱིད་ཡོང་སྐབས་ལམ་སྟེང་གི་མོ་ཅ་ཚང་མ་འགྲོ་མཚམས་འཛིག་གི་ཡོད། རྒ་དེ་ཚོ་སྐྱེ་དུས་ནག་པོ་ཡིན་པ་དང་། ཆས་རིམ་བཞིན་དང་པོ་ཐལ་མདོག་དང་དེ་ནས་དཀར་པོར་འགྱུར་འགྲོ་གི་ཡོད། ཡིན་ན་ཡང་སྤུ་མདོག་མི་འདྲ་བའི་རྒ་གཅིག་ལས་མ་བྱུང་ཡང་དེ་ཡོང་བའི་ཆེད་དུ་ཁོང་ཚོས་ད་ལྟའང་སློབ་གྲྭར་རྒ་ནག་པོ་ཞིག་ཉར་ཐབས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། རྒ་རིགས་ལི་ཕི་བཟན་ནེར་དེ་ཚོ་རྒ་ཆེན་པོ་མ་རིད་དེ་སྟོབས་ཤུགས་ཅན་ཆེན་པོ་རིད། ཁོང་ཚོར་སྒལ་པ་ཐུང་དུ་དང་མཉེང་པ་སྟོབས་ཆེན་ཡོད་པ་དང་། མའི་ཁོལ་ཙན་ཏི་ལོའི་རྒའི་རི་མོ་ནང་བཞིན་མགོ་ཆེན་པོ་ཡོད། འགའ་ཤས་ལ་རོམ་ཀྱི་རྒའི་སྣ་འདྲ་པོ་ཡོད།

ཞོགས་ཀ་རི་རིར་ཆུ་ཚོད་དྲྭ་དང་ཕྱེད་ཀ་ནས་དྲྭ་དང་སྐར་མ་བཞི་བཅུ་ཞེ་ལྔའི་དབར་ལ་ང་སློབ་གྲྭར་འབྱོར་ཏེ་ང་རང་གི་འཚར་གཞི་འདེམས་ཀྱི་ཡོད། འཚར་གཞི་དེས་ང་ལ་རྒ་ཀ་རི་བཞོན་དགོས་པ་དང་སློབ་པ་ས་ཡིན་བཅས་ཤོད་ཀྱི་རིད། ཁེན་རི་བཞིན་རྒ་སྟེང་དུ་སྦོད་སྟངས་ཀྱི་སྟོང་བརར་ནས་འགོ་བཙུགས་ཏེ་སློབ་ཚན་གཞན་དག་གཤིས་སློབ་ཀྱི་རིད། སྐབས་རི་རྒ་པའི་འགོ་བྱེད་དེས་བཀའ་ཏྲིན་ཆེན་པོའི་སྒོ་ནས་ང་ལ་ཁོ་རང་གི་རྒ་དེར་བཞོན་དུ་འདུག་གི་རིད། དེ་འདྲའི་སྐབས་སུ་ང་ལ་རྒ་སྟེང་དུ་ཞོན་སྟངས་སྟོང་རྒྱ་དང་དེའི་ཇེས་སུ་རྒ་ཞན་དག་གསུམ་ལ་བཞོན་དུ་འདུག་གི་རིད།

སློབ་ཚན་གྱི་སྒོམ་གཞི་དེ་ཉ་ཅང་གི་ལུགས་མཐུན་དང་སོལ་རྒྱུན་ལྡན་པ་ཡོད། རྒ་པ་དེ་དོ་ར་སྒོར་མོའི་ནང་དུ་གཏན་འབེབས་བྱས་པའི་སློབ་ཚན་གྱི་དུས་ཚོད་ཏག་ཏག་གི་ཐོག་ལ་འཕྱོར་གྱི་རིད། དེ་ནས་ས།པེན་ཡའི་རྒ་བཞོན་སློབ་གྲྭ་འགོ་འཛུགས་མཁན་རྒྱལ་པོ་ཁ་རལ་གྱི་འཕྲ་པར་ལ་ཀུས་འདུད་ཞུས་ཏེ་གཡས་ཕྱོགས་སུ་འགྲོ་ཡི་རིད། དེ་ནས་སྟོང་བརར་གྱི་ལུས་ཆལ་ཆེས་ཏེ་སློབ་དཔོན་གྱི་ལམ་སྟོན་ལྟར་ནོར་འཕྲལ་ལ་དཀ་བཅོས་བྱེད། སློབ་ཚན་ཇོགས་མཚམས་དེར་དོ་རའི་ཤར་ངོས་སུ་རྒ་ནམས་བ་ཐྲིག་དགོས། དེ་ནས་རྒ

ལས་མར་བབས་ཏེ་སྨོན་པ་ལ་ཀུས་འདུད་ཞུས་ཏེ་གལ་ཏེ་འདོད་པ་ཡོད་ན་ཁོ་ལ་ཏྲི་
བ་འདྲི་ཚོག ཐུབས་འདིར་དུས་ནས་དུས་ཐུ་ཇེས་སྨོན་པ་དེ་ཕྱི་ལ་འཛིན་ཡོང་གི་ཡོད། དེ
འདྲ་ཐུང་དུས་ཁོའི་ཕྱོགས་ལ་ཤ་ཤོར་ཏེ་ཁོ་ལའང་ཀུས་འདུད་ཞུ་དགོས།

འདས་པའི་མི་ལོ་བཞི་བརྒྱའི་རིང་ལ་ཞི་ཝེན་ཡའི་རྒ་བཞོན་སྨོན་གྱར་རྒའི་འདུལ
སྤྱོང་གི་སྨྲོམ་གཞི་ལ་འགྱུར་བ་ཐུ་ཙམ་མེད་པར་ལག་བསྟར་བྱས་ཡོད། རྒ་ཞོན་ཀྱི་ཐུ
ཚལ་འདི་ནི་རྒ་པ་གཅིག་ནས་གཞན་དུ་རིམ་པ་བཞིན་བརྒྱུད་སྨོད་བྱས་པའི་གཙོ་ཆེར
ངག་ལམ་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་ཞིག་རེད། སྨོན་གྱ་དེར་ལག་བསྟར་བྱེད་པའི་སྨྲོམ་གཞི་དེ་དེང
སང་འགྲན་བསྟར་ཀྱི་ནང་དུ་ལག་བསྟར་བྱེད་པའི་རྒའི་འདུལ་སྤྱོང་གི་སྨྲོམ་གཞི་དང
ཕན་བུ་མི་འདུ་བ་ཡོད། འགྲན་བསྟར་ཀྱི་ནང་དུ་ལི་ཕི་བཟན་ནེར་བེད་སྤྱོད་གཏོང་གི
མེད་ཀྱང་། དུས་རབས་བཅུ་བྱུག་པའི་ནང་དུ་ལག་བསྟར་བྱས་པ་བཞིན། ཞི་ཝེན་ཡའི
རྒ་བཞོན་སྨོན་གྱ་ནི་ང་ལྟའི་དུས་ཐུའང་སྲོལ་རྒྱུན་ཐུས་གཙང་གི་ལྷ་མོའི་རྒའི་འདུལ
སྤྱོང་གི་སྲོལ་རྒྱུན་འཛིན་མཁན་དེ་རེད།

ངས་ང་རང་དེ་གར་ཕྱིན་པའི་ཁེ་མ་དང་པོ་དེ་གསལ་པོར་བྱན་སོས་ཀྱི་འདུག ངའི
འགོ་འཛུགས་སྨོན་ཚན་དེ་རྒ་ཐོག་ཏུ་ཐོད་སྟངས་སྤྱོང་རྒྱ་དེ་ཡིན་པས་དེ་ཡག་པོ་བྱུང
སོང་། སྨོན་ཚན་གཉིས་པ་དེར་ཁོང་ཚོས་ང་ལ་ས་ཐབ་མདའ་གཅིག་ལས་མེད་པའི་རྒ
ཞིག་འཁྱིད་སྐྱེས་སོང་། ངས་དེ་ལ་བཞོན་ཏེ་དོ་རར་སྐོར་བ་བྱས་པ་ཡིན། སྨོན་སྟོན་པ
དེས་ང་ལ་ "ཨོ། ཁྱོད་ཀྱི་བསམ་པར་ཁྱོད་རང་ཡག་པོ་ཞེ་དགས་ཡོད་བསམ་ཀྱི་འདུག
གམ། འོན་ཀྱང་ཁྱོད་རང་ཇ་ཅང་ཞན་པོ་འདུག ཁྱོད་ཀྱིས་ཐ་ན་རྒ་འདིའི་མགོ་ཡང་ཡང
དག་པར་འཛིན་ཐུབ་ཀྱི་མི་འདུག (འདི་ནི་རྒའི་མགོ་པོ་འཛོག་སྟངས་མ་ནོར་བར
བཞག་པ་ཞིག་ལ་གོ་དགོས།) ཁྱོད་རང་རྒ་པ་འཛིགས་ས་ཅང་བ་ཞིག་རེད། ཁྱོད་རང་གི
སྟོད་སྟངས་དེ་ཡང་སྐྱོ་པོ་འདུག ཁྱོད་རང་འདྲོང་པོར་ཡང་སྟོད་ཐུབ་ཀྱི་མི་འདུག ཁྱོད
རང་འདྲོང་པོར་སྟོད་ཐུབ་ཆེད་དུ་ང་ཚོས་ཁྱོད་ཀྱི་གྲུ་མོའི་རྒྱབ་ཏུ་ཇ་ལྟག་གིས་གཞུས་ཏེ
ཇ་ལ་བཞོན་དུ་འཇུག་གི་ཡིན། དེ་ལ་བསྟེས་ནས་མ་སྟོད། གཙོན་ཤུགས་མ་སྟོད། འདི་ནི

ས་པེན་ཡའི་རྒ་བཞོན་སློབ་གྲྭ་ལ་དབང་བའི་རྒྱ་ཤས་རེད། ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་གཙོག་རྩང་གི་མ་རེད།" ཅེས་བཤོད་བྱུང།

ངའི་ཕྱིས་མ་ཚུག་པ་ཆུམས་ད་དུང་བྱག་བཞིན་ཡོད་ཅང་དེ་ཉིན་ང་རྒ་ལ་ཞོན་དུས་ངའི་གཟུགས་པོར་ན་ཟུག་རྒྱག་བཞིན་ཡོད། སྐབས་ཤིག་ལ་ང་ལ་རྩལ་ཆུ་བཞུར་ཏེ་ངའི་ཞྭ་མོ་ཕྱད་གྲབས་བྱས་སོང། སློབ་སྟོན་པ་དེས་ "ཁྱོད་རང་ལ་ལྟོས་དང། ཁྱོད་རང་ཏེ་རི་སྒྲན(ཁེ་ཡ་ནར་ཡོད་པའི་ཚང་ཁང་ཞིག)ནང་ནས་ཡོང་བ་ནང་བཞིན་འདུག"ཅེས་བཤོད་བྱུང། ངའི་བསམ་བློའི་ནང་དུ་ "ང་ཏེ་རི་སྒྲན་གྱི་ནང་ནས་ཡོང་ཡོད་ན་འགྲིག་འདུག ཁལ་ཏེ་ང་བཟི་ཡོད་ན་འདི་ལས་སྐྱིད་པ་ཡོང་ས་རེད།" ཅེས་འདི་ལྟར་འཁོར་བ་ཏན་སོས་ཀྱི་འདུག ཏེ་ནས་སློབ་སྟོན་པ་དེས་སྐྱར་དུ་ "ཨོ། ཁྱོད་རང་ལ་ལྟོས་དང། ཁྱོད་ཀྱིས་ཁྱོད་རང་ཡག་པོ་ཞེ་ཏགས་ཡོད་བསམ་གྱི་ཡོད་སྲིད། འོན་ཀྱང་ཁྱོད་ཀྱིས་རྒ་འདིའི་མགོ་ཡང་ཡང་དག་པར་འཛིན་ཐུབ་ཀྱི་མི་འདུག" ཅེས་བཤད་བྱུང། ཏེ་ནི་འཛིགས་སུ་རྩང་བའི་དམའ་འགེགས་བྱས་པའི་ཉམས་ཚྱོང་ཞིག་རེད།

སློབ་གྲྭ་དེའི་རྒ་པ་སུས་ཀྱང་སྲས་མདའ་གཅིག་ལ་བརྟེན་ནས་རྒ་ཡི་མགོ་ཡང་དག་པར་འཛིན་ཐུབ་མེད་པ་དེ་ངས་རྟེས་སུ་ཤེས་བྱུང། ཁོང་ཚོས་ཤུགས་ཆེ་ལ་སྒྱུས་དག་པོ་ཡོད་པའི་སྲས་མདའ་ཉིས་བཙོགས་ལ་བརྟེན་པ་ཁོ་ནས་རྒ་དེ་ལ་བཞོན་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད། དེ་ནི་ངའི་ཉི་མ་དང་པོ་ཡིན་ཙང་སློབ་སྟོན་པ་དེས་ང་ལ་མ་རབས་བྱས་པ་རེད། ཁོང་ཚོས་རྒ་པ་གསར་པ་ཚང་མར་འདི་ལྟར་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། དེ་དང་ཕྱོགས་མཚུངས་བཀུར་བར་འོས་པའི་ཚོ་ས་ཕྲི་རི་ཡའི་སློབ་གྲྭ་འདིར་བུད་མེད་དང་ཕྱི་རྒྱལ་བའི་ཞོན་མཁན་ཚོར་མཐོང་ཆུང་ཞིག་ཏན་ཏན་ཡོད་རེད་སྙམ། འོན་ཀྱང་གཞི་རྩའི་ཚ་ནས་འདི་ནི་ཁོང་ཚོའི་སྦྱོང་བརྡར་སྲོད་སྟངས་ཤིག་རེད།

དེ་ཉིན་ཀྱི་སྦྱོང་བརྡར་ཚར་བའི་རྟེས་སུ་ང་ནི་ཁོང་ཁྲོ་ལངས་ནས་མགོ་ཡང་འཐོམ་པར་ཐུར་པ་མཇོན་གསལ་རེད། ཕྱི་དོ་རང་ཉིད་ཀྱི་རྒ་ལ་བཞོན་པར་རྒ་རར་ཆྲངས་འཁོར་བཏང་ནས་ཕྱིར་ལོག་འགྲོ་དུས་ངས་ལམ་དགྱོགས་ས་ནོར་ཏེ་ཆེག་ཁོ་ས་ལོ་ཆ་ཁེ་ཡའི་

ཕྱོགས་སུ་ཕྱིན་འདུག ངས་སྟ་རྡོའི་རྩ་ཞོན་ཀྱི་སྐོར་ལ་མནོ་བས་མ་བཏང་ནས་མགོ་འཁོར་འདུག མཐའ་མ་དེར་ངས་བློངས་འཁོར་གྱི་ཁ་བསྐྱར་ཏེ་རྩ་རར་འཕྱོར་བ་དང་ངས་ཁོ་ཐང་ས་ལ་ "བྱས་ན་ཁོང་ཚོས་ང་ཕྱིར་འབྱུང་གཏོང་གི་རེད་དམ།" ཞེས་རྡེས། ཁོ་ང་ལ་གང་མོ་ཤོར་ཏེ་ "མ་རེད། མ་རེད། འདི་རྒྱུན་ལྡན་གྱི་བྱེད་སྒྲངས་ཤིག་རེད།" ཅེས་བཤད་བྱུང།

ངས་སི་ཝེན་ཡའི་རྩ་བཞོན་སློབ་གྲྭ་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་རྒྱུར་ཡུན་རིང་ངང་སྒྲུག་བྱས་པ་དང། ཉེ་མ་གཅིག་རང་གི་རྟེས་སུ་ང་རང་ས་ཝེམས་ཕྲུགས་ཆགས་པ་དང་ངོ་ཚ་བོ་བྱུང་བ་ཚོར་བྱུང། ཡིན་ན་ཡང་ངས་མཏུན་སྐྱོད་བྱེད་རྒྱུར་ཐོ་ཐག་བཅད་པ་ཡིན། ང་རང་གི་ས་ཝེམས་ལ་ "གལ་ཏེ་ང་རང་ལ་སྦྱོང་བརྡར་ཐོབ་འདོད་དང་ཡག་པོ་བྱས་ཏེ་ཤེས་འདོད་ཡོད་ན། ངས་གནས་སྒྲངས་ཀྱི་སྟེང་ནས་སྐེར་གྱི་ས་ཝེམས་ཚོར་དེ་མེད་པར་བཟོ་དགོས། ངས་སྐེར་ལ་བསམ་བློ་མ་བཏང་བར་འདི་ནས་ལེགས་པའི་ཆ་ཁོ་ན་ལེན་ཐབས་བྱེད་དགོས། ངས་སྦྱོང་བརྡར་གྱི་ཆེད་དུ་དུས་ཚོད་བེད་སྦྱོད་གཏོང་དགོས། ས་ཡས་གང་བརྟོད་ཀྱང་དེ་ལ་ཁོང་ཁྲོ་མ་བྱས་པར་རང་ཉིད་ཀྱིས་གང་ཡག་ངེས་པར་དུ་བྱེད་དགོས།" སྟེམ་པའི་བསམ་བློ་འཁོར་བ་ཏན་ས་ཀྱི་འདུག ཡ་མཚན་པ་ཞིག་ལ་ང་ཁ་དན་ཆོག་ལ་གནས་པ་དང། ངའི་བསམ་བློའི་འཕྲེར་ས་འདིས་སློབ་གྲྭར་སྟོད་ཡུན་རིང་ལ་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་བྱུང། ངས་ཁོ་ཐང་སིའི་ལག་འོག་ཏུ་སྦྱོང་བརྡར་བྱེད་སྐབས་ང་ལ་མཁོ་བའི་གཞི་ཚའི་བསྟན་བྱ་དེ་རིན་པོ་ཆེས་གནང་བྱུང། ད་ཆ་ངས་རིན་ཐང་ཆེ་བའི་གོ་སྐབས་འདི་སྐྱར་དུ་ཡོང་རྒྱུ་མེད་པ་ཤེས་པའི་སྒོ་ནས་སི་ཝེན་ཡའི་རྩ་བཞོན་སློབ་གྲྭ་ཏུ་སྟོད་སྐབས་ཏུར་བཙོན་བྱེད་དགོས་པའི་བསྟན་བྱ་དེ་རང་གིས་རང་ལ་རྒྱག་ཐུབ་པ་ཤེས་བྱུང།

ཁོང་ཚོས་སློབ་གྲྭ་དེར་ལག་ལེན་བྱེད་བཞིན་པའི་ཐབས་ལམ་དེར་རིན་ཐང་དངོས་འབྲེལ་འདུག མི་ཚེའི་སྟེང་དུ་གནོན་ཕྲུགས་ཆེན་པོ་སྦྱད་པ་དེས་མི་ཚེའི་ངོས་ནས་གང་ཡག་བྱེད་རྒྱུའི་འབད་བཙོན་བྱེད་པར་སྐུལ་ཟས་ཆོ་ངར་ལྡན་པ་ཞིག་བསྟན་གྱི་འདུག ཕྱོགས་གཞན་ནས་སྐབས་རེ་བྱེད་སྒྲངས་འདི་ལ་མཐོང་ཆུང་དང་དམའ་འབེལས་ཀྱི་ཆམ་པ་ཞིག་ཀྱང་འདུག རང་ཉིད་ཀྱིས་གང་ཡག་བྱེད་པའི་འབད་བཙོན་བྱས་ཀྱང་དུ་དུང་

སྒོབ་སྟོན་པ་དེས་སྟེང་རྟེ་བཅལ་བའི་རྒྱུན་བརྟོད་བྱས་ནི། མཐའ་མ་དེར་སྒོབ་སྟོན་པ་ལ་མི་དགའ་བའི་འགོ་འཛིན་གས་སྲིད། དོན་དངོས་ཐུ་ཏའི་བསམ་པར་ཐབས་ལམ་འདིས་དེ་འདྲ་ཡོང་རྒྱུར་སྐུལ་མ་བྱེད་ཀྱི་འདུག་སྟམ། ང་སྒོབ་གྲྭའི་ནང་གི་སྦྱོང་བརྡར་སྐབས་ངས་ཏན་ཏན་དུས་རིམ་འདི་བརྒྱུད་དགོས་པ་བྱུང། དེའི་བསམ་བློའི་འཁྱེར་སྟངས་ནི་སྒོབ་སྟོན་པ་ཇི་ལྟར་ཡང་རང་ཉིད་ཡག་པོ་ཆགས་ཀྱི་རེད་སྟམ་པ་དང། ཁོང་ཚོས་དམའ་འབེབས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ཙང་ངས་ཁོང་ཚོར་ཡག་པོ་ཞིག་སྟོན་རྒྱུ་ཡིན་བསམ་པའི་ཚོར་བ་ཞིག་སྐྱེ་ཡི་ཡོད།

ངས་ང་རང་གི་སྒོབ་ཕྲུག་ཚོར་སྦྱོང་བརྡར་སྦྱོད་སྐབས་ཁོང་ཚོའི་རང་ཉིད་ཀྱི་ཆེ་མཐོང་དེ་མེད་པ་བཟོ་ཐབས་བྱེད་ཀྱི་མེད། མི་ཚོས་རིག་གནས་ཤིག་ལ་སྦྱོང་བརྡར་བྱེད་དུས་སྐབས་རེར་གནོན་ཤུགས་སྦྱོད་རྒྱ་དེ་དགོས་ངེས་ཙན་རེད། ང་རང་ཞེ་བའི་མི་གཞན་དག་དང་མཉམ་དུ་རིན་པོ་ཆེས་ཐབས་ལམ་འདི་ཕེངས་མང་བེད་སྦྱོད་གནང་བ་ངས་མཐོང་སྐྱོང་། མི་ཚོས་རང་རང་གི་ནུས་པ་ཟེ་གྲ་དེ་འདོན་ཐུབ་པ་ལ་ཁོང་ཚོའི་ས་མས་ཤུགས་སྒྲར་དགོས། ཡིན་ན་ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས་གལ་ཏེ་ཁོང་ཚོར་བེད་མེད་ནུས་མེད་ལྟ་བུར་ཚོར་དུ་བཅུག་ན་དགེ་ཏན་དང་དགེ་ཐུག་གི་དབར་ལ་ཞེ་སྡང་བསྐྱེན་ཀྱི་ཡོད། ངས་སི་པེན་ཡའི་རྩ་བཞོན་སྒོབ་གྲྭར་གང་སྤྱངས་པའི་བརྒྱ་ཆ་ *།།* དེ་ངོ་མཚར་ཙན་ཤ་སྟག་རེད། འོན་ཀྱང་ང་ལ་མཚོན་ན་བརྒྱ་ཆ་*།* དེ་དགེ་ཏན་ཞིག་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་གང་བྱེད་མི་རུང་བ་སྦྱོང་རྒྱ་དེ་རེད་བསམ་གྱི་འདུག འདི་ནི་ངའི་བསམ་ཚུལ་ཙམ་ཡིན། ཁོང་ཚོའི་སྒྲོབ་གྲྭར་བེད་སྦྱོད་གཏོང་བའི་ཐབས་ལམ་གྱི་ཐོག་ལ་ཐག་གཅོད་བྱེད་པའི་འོས་ཚོས་ང་ལ་ཚང་གི་མེད་པ་མ་ཟད། ཁོང་ཚོས་འོད་ཟོང་འཕྲོ་བའི་རྩ་པ་དང་རྩ་མང་པོ་སྒོབ་གྲྭ་ནས་ཐོན་སྐྱེད་བྱས་ཡོད། འོན་ཀྱང་ང་རང་སྐེར་ཀྱི་བསམ་ཚུལ་ལྟར་ན་ང་ཚོས་སྒོབ་ཕྲུག་དང་མཉམ་དུ་ཏུས་རྩ་ཏུ་ཁོང་ཚོའི་སེམས་ཤུགས་མཐོར་འདེགས་ཡོང་ཐབས་བྱེད་དགོས།

ཏུས་ཚོད་འགྲོ་རིམ་བཞིན་ངའི་སྒོབ་གྲྭའི་ཉམས་ཆུང་དེ་ཡང་རྟེ་ཕྱུག་རྟ་ཕྱུག་ཏུ་ཕྱིན་སོང། ང་སྦྱོང་བརྡར་ལ་བརྩན་པོར་གནས་པ་དང་བཟོད་སྒོམ་བྱས་པའི་རྒྱུན་ཀྱིས་ང་ལ་

གྱས་ཞབས་ཕོབ་བྱུང་སྟེམ། ང་ལ་བཞོན་རྒྱའི་རྟ་དམིགས་བསལ་སྒྲད་བྱུང་ལ། སྒོབ་སྟོན་པ་དམིགས་བསལ་ཡོད། ངས་སྒོབ་གྲྭར་ཡོད་པའི་ངོ་མཚར་ཅན་གྱི་དཔེ་མཛོད་ནས་དེབ་བཀླགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྟའི་འདུལ་སྒྱོང་དང་རྟ་པའི་རྟ་རྩལ་གྱི་སྐོར་ལ་ང་རང་གི་ཤེས་རྒྱ་ཆེ་ཅུ་གཏོང་རྒྱའི་གོ་སྐབས་ཕོབ་བྱུང།

ས་པེན་ཡའི་རྟ་བཞོན་སྒོབ་གྲྭ་ལ་ཡོད་སྐབས་ངས་ཤམ་ཐྭ་ལའི་སྒྲིག་ལམ་ངོ་མ་ནང་ལྟར་རྟའི་འདུལ་སྒྱོང་དེ་ཕྱོགས་གཞན་ཞིག་ནས་རྟོགས་རྒྱ་ཡང་འགོ་ཚུགས། རྟའི་འདུལ་སྒྱོང་གི་སྒྲིག་ལམ་དེ་ནི་ཆུང་རྟ་བེད་སྒྱོད་ཕད་ཀར་གཏོང་བའི་ཕབས་ལམ་ཞིག་རེད། ང་དེ་གར་སྒྱོང་བརར་ཅིད་དུས་སྐབས་རེར་ངའི་རྟ་རྩལ་དེ་ཆ་ཚང་བའི་གཞི་མཐུན་པོ་ཡོང་གི་འདུག ཁང་ཅུས་པ་ཚང་མར་གཞི་མཐུན་ཡག་པོ་བྱུང་ན་དེའི་ཤུལས་རྒྱོང་ནི་ཡིད་ཆེས་དཀའ་བ་ཞིག་རེད། གང་ཡང་འབྱུང་བཞིན་མེད་པ་ལྟ་བུའི་བཟང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཚོར་བ་ཞིག་སྟེར་གྱི་ཡོད། དེ་ངག་ལམ་ནས་ཇི་ལྟར་ཤོད་ཐུབ་བམ། རྟ་པའི་ས་མས་དང་རྟའི་གཟུགས་པོ་གཞིས་ངོ་པོ་གཅིག་ཏུ་གྱུར་འགྲོ་ཡི་ཡོད། རེན་པོ་ཆེས་འཕོར་ལོས་བསྒྱུར་བའི་རྒྱལ་པོའི་ཤུལས་རྒྱོང་ཞིས་འགྲེད་གནང་པ་བཞིན་རྒྱལ་པོ་ནང་བཞིན་མཐོར་འདེགས་ཀྱི་ཤུལས་རྒྱོང་ཞིག་ཚོར་གྱི་ཡོད། སྐབས་རེར་དེ་ལས་ཀྱང་བརྒལ་ཏེ་ས་ཞིས་ལས་འདས་པའི་རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤུལས་རྒྱོང་ཞིག་སྐྱེ་ཐུབ། རྟ་དེ་ལའང་ཤུལས་རྒྱོང་འདི་ལྟ་བུ་གང་འཚམས་ཤིག་ཡོང་གི་ཡོད་པའི་ང་ལ་ཡིད་ཆེས་ཡོད། གལ་ཏེ་རྟ་པ་དེ་ཡག་པོ་ཡོད་ན་རྟ་དེ་ནུས་པ་དང་སྒྲིག་ལམ་གྱིས་ཡོངས་སུ་བཟེ་འགྲོ་ཡི་ཡོད།

ཁེ་ཆར་ངས་ཨ་རིའི་ནང་གི་སྒོབ་སྟོན་པ་ཆེ་ཀ་ཞིག་གིས་ཁོའི་སྒོབ་ཕྲུག་ཚོ་རྟ་ཚུལ་སྟོན་པའི་དོ་རའི་ནང་དུ་མ་འགྲོ་སྟོན་ལ་སྐད་ཆ་བཤད་པ་ཐོས་བྱུང། ཁོས་ "མངོན་གསལ་དོད་པོ་གྱིས། ཁྱེད་ཚོ་འདི་གར་ཡོད་པ་ཁོང་ཚོས་ཤེས་པ་བྱེད་དགོས། དོ་རའི་ནང་དུ་འགྲོ་སྐབས་གཏེང་སྒོས་གྱི་འོད་འགྲོ་བར་གྱིས་ཤིག ཀུན་དགོས་ཀ་ཐཟོས་ཤིག" ཅེས་བཤད་ཕོང། ངའི་བསམ་ཚུལ་ལ་ཁོས་གཞི་ཚའི་ཆ་ནས་ཁོ་རང་གི་བྱེད་ལྷངས་ལ་ཆུང་རྟ་ཇི་ལྟར་སྐྱེད་དགོས་པ་འགྲེལ་བཤད་བྱེད་བཞིན་ཡོད་རེད་

སྣྲམ། ཁོ་རང་ལ་ཉམས་ཚྱོང་དེ་བྱུང་ནས་དེ་གা་རང་གཞན་ལ་གོ་བར་སྒོད་ཐབས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། རྒྱ་ཡཀ་ཕོས་དེ་ཚོས་འདི་དག་རྟོགས་ཀྱི་ཡོད་པ་ངས་ཡིད་ཆེས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

རྒྱ་བཞོན་སྒྲ་ཚལ་དེ་ཤུགས་ཆེ་བ་ས་སོའི་སེམས་ཀྱི་གནས་བབ་དང་བསྟུན་ཏེ་ལས་ཀ་བྱེད་རྒྱ་རེད། གལ་ཏེ་ཕྱིད་རང་གི་སེམས་ཀྱིས་བར་ཆད་བྱས་ན་ཁྱོད་ཀྱིས་རྒྱ་དེ་དང་ཅི་ཡང་བྱེད་མི་ཐུབ། དེ་ནི་ངས་ང་རང་གི་ཡར་རྒྱས་ཀྱི་འཕེལ་རིམ་དང་། རྒྱ་པ་གཞན་ལ་བལྟ་བ། སྨོས་ཤུག་དང་མཉམ་དུ་ལས་ཀ་བྱེད་སྐབས་མཐོང་གི་ཡོད། རྒྱ་པ་ཡཀ་པོ་ཞིག་བྱེད་པ་ལ་ཁྱོད་ཀྱིས་རང་གི་རྟོག་པའི་བློ་ཡུལ་ལས་འདས་ནས་འགྲོ་དགོས། རང་གིས་རང་ཉིད་ལ་རྒྱུན་ཆད་མེད་པར་ཏི་བ་གཏོང་བ་དང་། སེམས་ཀྱི་གནས་བབ་ལ་ཏི་བ་གཏོང་བ། རང་གིས་རང་འབྱུད་རྒྱག་གཏོང་བ། རང་གིས་རང་ལ་རྒྱུན་ཆད་མེད་པར་བྱ་ར་བྱེད་པ་བཅས་བྱེད་དགོས། དེ་མིན་ཁྱོད་རང་ཡག་ཏུ་འགྲོ་ཡི་མ་རེད། ཆ་ཚང་ཤེས་སོང་སྣྲམ་པའི་ཚོར་བ་ཞིག་ནམ་ཡང་ཡོང་གི་མ་རེད། རྒྱའི་འདུལ་སྨྱོང་ལ་བྱང་ཆུབ་པ་ཞིག་ནམ་ཡང་བྱེད་ཐུབ་ཀྱི་མ་རེད། ཡག་པོ་ཡོད་མ་འགན་ཞིག་ཡིན་ཀྱང་རྒྱུན་ཆད་མེད་པར་སྨྱོང་བཞིན་ཡོད། སྒྲིས་ཡུལ་དེར་ཆ་ཚང་བ་སྒྲིས་སོང་སྣྲམ་པའི་ཚོར་བ་ཞིག་ནམ་ཡང་ཡོང་རྒྱ་མེད།

རྒྱའི་འདུལ་སྨྱོང་གིས་དམིགས་པ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་གཏོད་སྐྱངས་ཀྱང་སློབ་ཀྱི་ཡོད། གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཡག་པོ་ཞོན་ཀྱི་ཡོད་ན། ཆེས་ཆང་གཞིའི་སྟེང་དུ་ཡང་། རང་ཉིད་ཀྱིས་གང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་དེ་ལས་གཞན་པ་གང་ལའང་བསམ་བློ་གཏོང་གི་མེད། དམིགས་པ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་གནས་དགོས་ལ། རང་ཉིད་ཀྱི་སེམས་ལ་སྐྱངས་འཛིན་ཐུབ་པ་དགོས། གལ་ཏེ་རང་ཉིད་ཀྱི་སེམས་ལ་སྐྱངས་འཛིན་མ་ཐུབ་ན་ཁྱོད་ཀྱིས་རྒྱའི་སེམས་ལ་སྐྱངས་འཛིན་བྱེད་མི་ཐུབ། ངས་སི་ཝེན་ཡའི་རྒྱ་བཞོན་སྨོས་གླར་སྒྲོང་བརར་བྱེད་སྐབས་འདི་ཉིད་ཡང་ནས་སྐྱར་ཏུ་སྒྲུངས་པ་ཡིན།

ང་སྨོས་གླར་ཡོད་སྐབས་རྒྱ་པའི་འགོ་ཁྲིད་ཕེག་ན་བཟི་ལ་ཤ་ནི་ང་ལ་ཏ་ཅང་བཀའ་དེན་ཆེན་པོ་ཡིན། སྐབས་དེར་ཁོ་རང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་གྲངས་ཡིན་པ་དང་བཅྱོས་ཡོལ་ཏུ་འགྲོ་ལ་ཉེ་བ་རེད། ཁོས་ང་ཁོ་རང་གི་ལྷ་སྐྱོང་འོག་ཏུ་བཟུང་བ་མ་ཟད། སྐབས་རེ་རྒྱུན་

དུ་སྒོས་གླར་ཁྱ་ཏི་རིལ་ཞེས་པའི་རྒ་ཙལ་འཁྲབ་སྟོན་གྱི་སྟེ་འདེན་པ་ཡིན་པའི་ཁོ་རང་གི་ཀ་ཡཱ་ཥོས་དེ་ལ་ང་བཞོན་དུ་འདུག་གི་ཡོད། ལ་ཤ་ནི་སྒོས་སྟོན་པ་ཏ་ཙང་ཡཱ་པོ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་ཀ་དེ་ཡང་ཆེས་སྨྱོང་བརན་ཕུལ་བྱུང་ཐོས་ཡོད་ཙང་དགེ་ཆན་ངོ་མཚར་ཅན་ཞིག་རེད། བཀ་སྟོན་ཕ་མོ་ལ་བརྟེན་ནས་ཀ་འདིས་རྒྱུན་རིང་བའི་མཁྱོགས་འགྲོས་ནས་བང་འགྲོས་དང་། བང་འགྲོས་ནས་རྒྱུན་རིང་བའི་མཁྱོགས་འགྲོས་ས་བརྟེ་སྒྲུར་བྱེད་ཕྱག། ཀ་དེས་ཀུང་པ་ཐག་རིང་ཤོས་ས་བཀྲངས་ཏེ་མཁྱོགས་འགྲོས་བྱེད་ཕྱག་པ་དེར་རྒྱུན་རིང་བའི་མཁྱོགས་འགྲོས་ཟེར། བང་འགྲོས་ནི་གཡལ་ཡོའི་ངང་ནས་ལྷིང་འགྲོས་བྱེད་པ་ལ་ཟེར། (གནས་གཅིག་རང་གི་འགྲོས་དང་མི་འདྲ་བར་འདི་ལ་ས་ཚོད་ཆེན་པོ་ཡོད།) བང་འགྲོས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཀ་དེས་མདུན་འགྲོས་བྱེད་དུས་བར་སྣང་ལ་ལྷིང་ཚད་ཀ་ཙང་མཐོན་པོ་ཡིན། ཀ་ཙང་མཇོས་པའི་གོམ་སྟབས་དང་ཐུགས་དེ་བར་སྣང་དུ་དུས་ཡུན་རིང་ཙམ་དུ་ལྷོད་ཕུལ་གྱི་ཡོད། དེ་ལ་སྟོས་ཤུགས་ཆེན་པོ་དགོས་གྱི་ཡོད་ལ། ཀ་དེ་ལུས་ཙལ་ཞེས་བཇོད་ཀྱང་ཆོག ལཱུ་ཆའི་ཀ་དེ་ནི་བང་འགྲོས་དང་མཁྱོགས་འགྲོས་གཉིས་ཀར་བྱང་ཆུབ་པ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་འགྲོས་གཅིག་ནས་གཞན་དུ་བསྒྲུར་བ་ལ་དཀའ་ངལ་སྤྱི་ཙམ་ཡང་མི་འདུག

ཞིག་ན་བཟི་ལ་ཤའི་ཀ་ལ་གསེར་གྱི་ཕ་ཆུན་བཆུབ་པའི་ས་བ་དང་མཐུར་མཇོས་ཥོས་དེ་ཡོད། ཐེངས་ཤིག་ཁོས་ང་ཁོ་རང་གི་ཀ་ལ་བཞོན་དུ་འདུག་སྐབས་ཁོས་ང་ལ་བྱ་བ་ཕྱི་མ་དེ་མ་བྱས་སྟོན་ལ་ཕྱིད་བཀག་ (half halt) བྱས་ཏེ་བཞོན་དགོས་པ་མངགས་བྱུང་། ཕྱིད་བཀག་ཟེར་དུས་ཀ་དེ་ཡང་སྐྱར་སྟོམས་སྒྲིག་བྱེད་པ་ལ་ཟེར། ཀ་དེའི་ལྷོད་ཕུགས་ཕྱི་ཀུང་གི་སྟེང་ལ་སྟོ་ཏ་འདུག་པ་ལ་ཀ་པ་དེས་ཀ་ཐོག་ཏུ་འདོང་པོ་བསྟད་དེ། ཀུང་པ་ནང་ཏ་བསྒྲུམས་ནས་ཀ་དེ་སྒབ་མདའི་ཕྱོགས་སུ་འབྱད་ཆུག་གཏོང་དགོས། དེ་ནི་ཀ་ལ་ཞོན་སྐབས་ཀྱི་བཀ་སྟོན་ལྟ་བུ་ཞིག་རེད། ཁོས་ང་ལ་ཀ་དེ་སྟོམས་སྒྲིག་བྱོས་བཇོད་བྱུང་། ངས་གང་བྱས་པ་དེར་ཁོ་བློ་ཚོམས་པོ་མ་བྱུང་བས་ང་ལ་ "ཕྱིད་བཀག་བྱོས་དང་།" ཞེས་བཤད་བྱུང་། དེ་ནས་ངས་དེ་ལས་ཆེ་བ་ཞིག་བྱས་པས་དེ་དུས་ཁོའི་གསེར་གྱི་ས་བ་མདའ་

དེ་ཐུག་ཐུག་ཏུ་ཆགས་སོང་། ཆགས་ར་དེ་དག་ས་སྟེང་དུ་ལྷུང་བ་ངས་ཏན་ཀྱི་འདུག ཁོས་ "ཁྱོད་ཀྱིས་ངས་གང་ལབ་པ་དེ་བྱས་སོང་། འོན་ཀྱང་སྲས་མདའ་དེ་བཅག་སོང་།" ཞེས་བརྗོད། ཁོས་དེའི་ཐོག་ལ་མི་དགའ་བ་བྱས་མ་བྱུང་། ཕལ་ཆེར་དང་པོ་ནས་ཆགས་ཆོག་ཆོག་ཡོད་ས་རེད།

གནས་སྐབས་གཞན་ཞིག་ལ་ངེས་སྟོན་པས་ཁོ་རང་གི་རྒྱ་དེ་ང་ལ་སྟོང་བརྡར་གྱི་ཆེད་དུ་སྟོད་སྐབས་ང་ལ་དཀའ་ངལ་ཕན་བུ་འཕྲད་བྱུང་། ཁོ་རང་རྒྱལ་ཕྱི་འི་ནང་དུ་གྲགས་ཆེ་བའི་གཟུ་དཔང་ཞིག་རེད། འོན་ཀྱང་རྒྱ་པ་ངོ་མཚར་ཞིག་མ་རེད། ཁོ་རང་གིས་རང་ཉིད་རྒྱ་པ་ཆེ་གྲ་ཞིག་ཡིན་བས་མ་ཀྱི་ཡོད་ཀྱང་ཁོ་ལ་དཀའ་ངལ་འགའ་ཤས་ཡོད། ཁོ་ལ་དུས་རྒྱུ་ཏུ་བཞོན་རྒྱུའི་རྒྱ་གསེས་ཅིག་ཡོད། ཁོ་དེ་ལ་བཞོན་ཏེ་འགྲོ་དུས་ཚང་མ་གང་མོ་ཕོར། གང་ཡིན་ཟེར་ན། ཁོ་རྒྱ་དེར་བཞོན་ཏེ་དོ་རའི་ནང་དུ་སྐོར་བ་བྱེད་དུས་ཁོ་རང་གི་ས་ཕམས་ལ་བང་འགྲོས་ཡིན་སྟམ་སྟེ་འགྲོ་སྟངས་ཁྲད་མཚར་ཞིག་བྱས་ཏེ་བཞོན་གྱི་རེད། ཁོས་སྟ་དང་མ་ལེ་ཡར་བཀྲག་སྟེ་བཞོན་ནས་འགྲོ་དུས་ལེངས་ཏེགས་ཅན་དུ་མཐོང་གི་ཡོད། ཁོའི་རྒྱ་དེས་ཏྲང་པ་བྱུད་དེ་ལག་པ་གཉིས་ཀྱིས་ཁྲད་མཚར་དེ་འདྲ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ཅང་། ང་ཚོས་ཁོ་ལ་འཕྱ་དམོད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། དེ་ནས་ཉི་མ་ཞེད་སྟང་ཅན་དེ་སྒེས་ཁུས་ཁོས་ང་ལ་ "ཁྱེད་རང་གིས་སྟོང་བརྡར་ལ་འབད་བཙོན་ཆེན་པོ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ཅང་། ངས་ཁྱོད་རང་ལ་ངའི་རྒྱ་གསེས་དེ་བཞོན་དུ་འདུག་གི་ཡིན།" ཞེས་བརྗོད་བྱུང་། རྒྱ་དེའི་ཐོག་ལ་བང་འགྲོས་ཡོང་རྒྱ་མིན་པ་ངས་ཤེས་ཀྱི་ཡོད་ཅང་ "ད་བྱུང་མ་སོང་" བསམས་བྱུང་། ཁོས་ང་ལ་ "བང་འགྲོས་རྒྱོ་བས། བང་འགྲོས་རྒྱོ་བས།" ཅེས་རྗོད་ཀྱིན་བསྡད་པས་དེ་ནི་སྟོང་བརྡར་འཛིགས་ས་རྩང་བ་ཞིག་བྱུང་། རྒྱ་དེས་ཕལ་ཆེར་ཁོ་རང་དང་མཉམ་དུ་གང་བྱས་པ་དེ་ངའི་མཉམ་དུ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་འདུ། ཁོ་རང་བཞོན་པའི་སྐབས་ས་ཁའི་ས་ཕྱོགས་དེ་རང་ཡིན་པ་དེ་ཁོས་ཤེས་ཀྱི་མེད་ཅང་ཁོས་ང་ལ་སྐྱོན་བརྗོད་བྱེད་རྒྱ་ཉག་ཅིག་རེད། ངས་རྒྱ་དེར་བཞོན་སྐབས་ཚང་མས་གང་མོ་དགོད་བཞིན་འདུག

ང་སེ་པེན་ཡའི་རྒ་བཞོན་སྒོས་གླ་ཀ་ཡོད་དུས་ངས་རྒ་ཙལ་གཞན་པ་ཞིག་ལ་སྒྲོང་བརྡར་མང་པོ་བྱས་པ་ནི་བར་སྣང་དུ་སྟེ་འདྲེན་ཏང་སྒྲུར་བྱེད་རྒྱུ་དེ་རེད། དེ་ནི་རྒ་དེས་མཁྱོགས་འགྲོས་ཀྱི་སྐབས་ས་འགྲོས་མི་དལ་བར་སྟེ་འདྲེན་གྱི་ཏང་པ་བར་སྣང་དུ་གཅིག་ནས་གཞན་དུ་བརྗེ་བ་ཡིན། རྒྱའི་འདུལ་སྒྲོང་གི་གནས་རིམ་མཐོ་ཤོས་སྟེ་རནད་ཕི་རིག་སི་སི་ཡི་སྐབས་ས་རྒ་དེས་གོམ་སྟབས་རེ་རེར་སྟེ་འདྲེན་ཏང་སྒྲུར་བྱེད་དགོས་པ་འདི་ནི་བྱ་འགྱལ་ཏ་ཅང་ཙཱ་པོ་ཞིག་རེད། གང་ཡིན་ཟེར་ན། སྐབས་དེར་རྒ་དེས་རྒྱུན་ལྟན་གྱི་མཁྱོགས་འགྲོས་བྱེད་ཀྱི་མེད། རྒྱའི་རང་བཞིན་གྱི་གོམ་འགྲོས་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་པའི་སྒོལ་རྒྱུན་སྤུས་གཙང་གི་རྒྱའི་འདུལ་སྒྲོང་གི་འདོད་ཚུལ་ལྟར་ན། གོམ་སྟབས་རེ་རེར་སྟེ་འདྲེན་ཏང་སྒྲུར་བྱེད་རྒྱུ་དེ་ཆོད་གཞི་ཅན་གྱི་གོམ་འགྲོས་ཤིག་རེད། གང་ཡིན་ཟེར་ན་སྐབས་དེར་རྒྱའི་གོམ་འགྲོས་སྟོར་ཟིན་པ་རེད། དེས་ན་རྒ་དེས་རང་བཞིན་གྱིས་གང་བྱེད་ཕྱབ་པ་ལས་འདས་པའི་སྒྲོང་བརྡར་ཞིག་སྒྲོད་ཀྱི་ཡོད།

ཇི་ཞིག་ངས་རྒ་པའི་འགོ་ཁྲིད་ཀྱི་རྒ། སིག་ལ་ཐ་ཁ་ཏླབ་ཐ་ཁ་ན་ཟེར་བ་དེར་ཞོན་བཞིན་ཡོད་སྐབས་ཁོས་ང་ལ་ "ཀ་བ་གཉིས་བརྒྱུད་དེ་གོམ་སྟབས་རེ་རེར་སྟེ་འདྲེན་ཏང་སྒྲུར་བྱེད་བཞིན་ཕིག་གི་དཀྱིལ་ལ་མཁྱོགས་འགྲོས་བྱོས།" ཞེས་བརྗོད་བྱུང་། ངས་འདི་འདྲ་བྱེད་སྟངས་ཤེས་ཀྱི་མེད། (ཀ་བ་ཟེར་དུས་མཐོ་ཚད་མི་ཏར་གཉིས་དང་ཕྱེད་ཀ་ཅན་གྱི་ཀ་བ་གཉིས་དང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་བར་ལ་བར་སྟོང་མི་ཏར་གཅིག་དང་ཕྱེད་ཀ་ཡོད། སྒྲོང་བརྡར་གྱི་ཚ་ཤས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་རྒ་སྒྲོང་བརྡར་ཡག་ཤོས་དེ་ཚོས་ཀ་བ་གཉིས་ཀྱི་བར་ལ་ལངས་ཏེ་དུས་ཡུན་རིང་པོར་གནས་གཅིག་གོམ་འགྲོས་བྱེད།) གོམ་སྟབས་རེ་རེར་སྟེ་འདྲེན་ཏང་སྒྲུར་བྱེད་པའི་རྒ་ཙལ་དེ་ངས་དེ་སྟོན་སྒྲངས་ཐོང་མེད། ང་རྒ་ལ་བཞོན་ཏེ་ཁོ་ཐད་ནི་ཡོལ་ནས་འགྲོ་སྐབས་ངས་ཁོ་ལ་ "ངས་འདི་ཀ་འདྲ་བྱེད་དགོས་རེད།" ཞེས་ཟིས་པ་ཡིན། ཁོས་ང་ལ་ "ནི་པེན་ཡའི་རྒ་བཞོན་སྒོས་གླའི་ནང་དུ་ང་ཚོས་ཏི་བ་འཏི་ཡི་མ་རེད།" ཅེས་བརྗོད་བྱུང་། དེ་ནས་ང་དཀྱིལ་ཕིག་གི་སྟེང་ལ་འགྲོ་ཞོར་དུ་བར་སྣང་དུ་སྟེ་འདྲེན་ཏང་སྒྲུར་བྱེད་པའི་བརྡ་སྟོན་ཡིན་པར་བསམས་ནས་རྒ་ལ་བརྡ་སྟོན་བྱས་པ་ཡིན།

རྒྱ་དེར་སྦྱོང་བརྡར་ཀ་ཅང་ཡག་པོ་ཐོབ་ཡོད་ཙང་ཁོས་ང་ལ་དེ་གཅར་བྱས་སོང། ང་ནི་ཀ་ཅང་སྦྲོ་བ་འཕེལ་པོ་བྱུང།

སྣ་ལེད་སྐྱ་ཚལ་ལ་སྟངས་སྟབས་དུ་མ་ཡོད་པ་ནང་བཞིན་རྒྱའི་འདུལ་སྦྱོང་ལའང་ཆུན་གཙང་གི་བྱ་འགྱལ་དང་གཟུགས་དབྱིས་དུ་མ་ཡོད། ཡིན་ན་ཡང་རྒྱའི་འདུལ་སྦྱོང་ནང་གི་གཟུགས་དབྱིས་མང་ཆེ་བའི་འབྱུང་ཁུངས་ནི་དམག་འཕད་ཀྱི་བྱ་འགྱལ་ནས་རེད། དཔེར་ན། བང་འགྲོས་བསྐོར་བ་ནི་དམག་འཕད་ཀྱི་ནང་དུ་གྲི་འཕྱར་ནས་དགྲ་པོའི་ཕྱོགས་སུ་འགྲོ་སྐབས་བེད་སྦྱོད་གཏོང་གི་ཡོད། དེ་ནས་ཕྱིར་འཕེན་བྱེད་སྐབས་བསྐོར་བ་ཆ་ཚང་བ་སྒ་མཐུད་ཀྱི་ཡོད། མདུན་སྐྱོད་དང་འཕེད་སྐྱོད་གཉིས་ཀ་བྱེད་སྐབས་ཕྱེད་བང་འགྲོས་དང་ཕྱེད་མཁྱོགས་འགྲོས་བྱེད་པ་ནི་ཁ་གཏད་ཀྱིས་ཁྱོད་རང་གང་དུ་འགྲོ་མིན་མི་ཤེས་ཙང་ཁ་གཏད་མགོ་འཛོམ་དུ་འཛུག་པའི་ཆེད་དུ་རེད། བར་སྟང་དུ་སྟེ་འདྲེན་ཏང་སྐྱུར་བྱས་པ་དེས་ཁ་བསྐྱུར་ཏེ་མཁྱོགས་པོར་ཕྲོས་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད།

དམག་ས་ར་བྱུང་བའི་རྒྱའི་འདུལ་སྦྱོང་གི་ལམ་སྲོལ་མང་པོ་ཞིག་ད་ལྟའང་སི་ཝེན་ཡའི་རྒ་བཞོན་སྟོས་གྲ་ལ་ཡོད་པ་མཆོན་ཀྱི་འདུག་ དཔེར་ན། སི་ཝེན་ཡའི་རྒ་བཞོན་སྟོས་གྲ་ར་ས་ལ་ཁེས་བཙེགས་དང་མཐུར་འགོ་བཞི་ཅན་བྱས་ཏེ་བཞོན་སྐབས། ལག་གཡོན་པས་ས་ལ་མདའ་གསུམ་དང་གཡས་པས་ས་ལ་མདའ་གཅིག་བཟུང་གི་ཡོད། (ངས་རྒྱུགས་སྒང་ཚར་རྩེས་བཤད་པའི་ཡི་གེའི་ནང་དུ་འདིའི་སྐོར་གསལ།) ལྷུགས་སྲོལ་འདི་ནི་ལག་གཡས་པས་གྲི་བེད་སྦྱོད་བྱེད་རྒྱར་དཀའ་ངལ་ཞེ་ཏགས་མི་འཕྲད་པའི་ཆེད་དུ་རེད། ས་ཝེན་ཡའི་རྒ་བཞོན་སྟོས་གྲ་ཡི་ཕྱི་ལ་ནམ་རྒྱུན་ང་ཚོས་རྒ་བཞོན་སྐབས་ལག་པ་ར་ལ་ས་པ་མདའ་གཉིས་ར་བཟུང་གི་ཡོད། འོན་ཀྱང་དམག་འཕད་ཀྱི་ལྷུགས་སྲོལ་འགའ་ཞིག་གང་སར་མཐོང་རྒྱ་ཡོད། དཔེར་ན། ཏུས་རྒག་ཏུ་ང་ཚོས་རྒ་ལ་གཡོན་ཕྱོགས་ནས་བཞོན་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་གཙོ་བོ་ནི་གྲི་དེ་རྒའི་དཔྱི་མགོ་གཡོན་དུ་ཡོད་ཙང། བཞོན་པའི་སྐབས་སུ་གྲི་དེ་རྒ་ལ་མི་ཟུག་པའི་ཆེད་དུ་རེད། ད་ཆ་དེ་ནི་འཇིག་རྟེན་ཀུན་ཁྱབ་ཀྱི་ལམ་སྲོལ་ཞིག་རེད། ཕྱོགས་མཚུངས་སི་ཝེན་ཡའི་རྒ་བཞོན་སྟོས་གྲ་རྒའི་ཟླ་དེ་རྒའི་མཇིང་པའི་

གཡས་ཕྱོགས་སུ་འཛོག་དགོས། འདི་ནི་གྲི་ཤུབས་ནས་འདོན་སྐབས་རྒྱའི་ཟེ་ལ་མེ་འཁྱེལ་པའི་ཚེད་དུ་རེད།

ཞི་ཝེན་ཡའི་རྒ་བཞོན་སྨོན་གྲྭ་ཁོ་ནར་ལག་བསྟར་བྱེད་པའི་སྲོལ་རྒྱུན་སྤྱས་གཙང་གི་རྒའི་འདུལ་སྦྱོང་གི་རྒ་ཚལ་ཡང་ཡོད། འདི་དག་ལ་ "རྩད་ཐུང་གི་ལུགས་" (haute school) ས་མ་ས་སྟེང་གི་བར་སྣང་ཞེས་ཟེར། འདི་ཚོ་དེང་རབས་ཀྱི་འགྲན་བསྟར་ནང་དུ་ལག་བསྟར་བྱེད་ཀྱི་མེད། ཡིན་ན་ཡང་ལི་ཕི་བཟའ་ནེར་ཟེར་བའི་རྒ་རིགས་དེ་ཚོ་དམིགས་བསལ་བྱ་འགྱལ་འདི་ཚོའི་ཐོག་ལ་རྩལ་དང་ལྡན། ང་ཞི་ཝེན་ཡའི་རྒ་བཞོན་སྨོན་གྲྭ་ཏུ་ཡོད་སྐབས་ངས་འདི་དག་མང་པོ་ཞིག་ལ་ཉམས་ཆོང་གསོག་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་བྱུང། ངའི་དུས་ཡུན་རྗོགས་མཚམས་སུ་དེ་གར་པར་རྒྱག་སྐབས་ངས་འདུ་བར་ལེན་པའི་ཚེད་དུ་བྱ་འགྱལ་འདི་དག་མང་པོ་ལག་བསྟར་བྱས་པ་ཡིན། འོན་ཀྱང་ངས་དེ་དག་ཉིན་རྒག་ཏུ་བྱས་མེད། ལེ་ཕེ་ཏེ་ཟེར་བ་སྟེ། རྒ་ཡི་ལྷོད་ཤུགས་ཡོངས་སུ་ལུས་སྟད་དམ་ཀང་བའི་སྟེང་ལ་འབེལས་པའི་རྒ་ཚལ་ངོ་མཚར་ཅན་ཞིག་ཡོད། དེ་ནི་རྒ་གང་ཞིག་ཕྱི་ཀང་གཉིས་ཐང་ལ་བཙོག་ནས་མདུན་ཀང་ངམ་ལག་པ་གཉིས་ཡོངས་སུ་བར་སྣང་ལ་འདེགས་པ་དེ་ཡིན། ཡོ་རོབ་ཏུ་བཟོ་ལྟ་འདི་ཅན་ཀྱི་རྒའི་འདུ་གཟུགས་མང་པོ་མཐོང་རྒྱུ་ཡོད། རྒ་ཚལ་འདིའི་སྐབས་སུ་རྒ་ཡི་ཕྱི་ཀང་འདྲོང་གོ་མ་ཡིན་པར་མར་གྱིག་ནས་བསྟད་ཡོད། ཞེ་ས་ཏེ་སྟེ། ཀེར་ལངས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཡང་རྒའི་ལྷོད་ཤུགས་ཡོངས་ཕྱོགས་ཕྱི་ཀང་གི་སྟེང་དུ་ཡོད། འོན་ཀྱང་རྒ་དེའི་ཕྱི་ཀང་གྱིག་མེད་པར་འདྲོང་གོ་ཡིན་ལ། རྒ་དེ་ཐུང་ཙམ་ཏེ་མཐོར་འཕགས་ཡོད། འདི་ནི་རྒ་དེས་ཁ་ལ་མེ་ཉན་པར་ཀེར་ལངས་བྱེད་པ་དང་ཐད་དེ་ཐ་དད་རེད།

གཞན་ཡང་རྒ་དེས་ས་སྟེང་ནས་བར་སྣང་ལ་མཆོངས་ཏེ་ཀང་པ་གཉིས་ཀྱིས་འཕྲ་ཐོ་ཡིས་རྒྱུག་པའི་ཏྲག་ཐུང་ཀྱི་བྱ་འགྱལ་དེ་ལ་ཨར་ལངས་ (Capriole) དང་འཕགས་མཆོང་རྒྱུ་པ་ཟེར། དེ་ལྟར་བྱས་ཏེ་ཁ་གཏད་རྒ་ཐོག་ནས་ལྟུང་བ་འདྲུག་ཐུབ། ཡང་རྒ་དེས་ཀང་པ་གཉིས་ཀྱི་སྟེང་བ་ལངས་ཏེ་གོམ་ཆེན་བཞི་ནས་བྱུག་བར་བ་མདུན་མཆོང་བྱེད་པའི་བྱ་འགྱལ་ཁོར་ལྟེད་ (Courbette) ཟེར་བ་གཞན་ཞིག་ཡོད། འདི་ནི་དམག་འཐབ་ཀྱི་སྐབས་

ས་ཁ་གཏད་ཀྱི་མདུན་དུ་སྐྱོད་པར་བོད་ཐྲོད་ཁ་ཏོང་གི་ཡོད། མདོར་བསྡུས་ན་དམག་འཐབ་དེ་མཇོས་སྡུག་ལྟན་པ་ཞིག་ཡིན་དགོས།

སློབ་གྲྭ་དེར་ང་རང་སྟོང་བརྡར་ལ་ཐིམ་པའི་ཚོར་བ་ཐུག་པོ་ཞིག་བྱུང་བ་ངས་དྲན། སྐབས་དང་དུས་སུ་ང་ལ་བསམ་རྒྱ་དྲན་རྒྱ་བརྗེད་དེ་ངའི་སེམས་ལ་ "འདི་ལྟ་བུའི་གནས་སྟངས་ངོ་མཚར་ཅན་ཞིག་གི་ནང་དུ་ང་རང་ཡོད་པ་དེ་ཇི་འདྲའི་བསོད་ནམས་ཆེ་བ་ལ་ཞང་།" དྲན་མྱོང་། ཚོགས་ཁང་དེའི་ནང་དུ་རྩ་དེ་ཚོར་བཞོན་རྒྱ་དེ་གา་རང་འོད་སྟོང་འཕྲོ་བ་དང་། མཐོར་འདེགས་ཅན། ཆད་དུ་བྱུང་བ་བཅས་རེད། ཉམས་མྱོང་དེ་ནི་ང་ལ་དེའི་སྟོན་དང་དེའི་རྗེས་གཤིས་ཀར་བྱུང་བའི་ཉམས་མྱོང་དང་འགྲན་དུ་མེད། ང་ལ་ས་ཕེན་ཡའི་རྩ་བཞོན་སློབ་གྲྭར་སྟོང་བརྡར་བྱེད་རྒྱ་ཐོབ་པ་དེ་ནི་ཇ་ཅང་བསོད་ནམས་ཆེན་པོ་ཡིན་པ་དང་། དེ་གར་སྟོད་ཡུན་ཆ་ཚང་གི་རིང་ང་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་དང་ངོ་མཚར་བའི་ཚོར་བ་ཞིག་བྱུང་།

ངའི་ཟླ་བ་གསུམ་གྱི་དུས་ཡུན་རྫོགས་མཚམས་དེར་ངས་ངེས་སྟོན་པ་ཁར་ནེལ་ཞལ་ཕྱི་རིད་ལ་སྐད་ཆ་བཤད་དེ་ངས་ཁོ་ལ་ "ངས་ངའི་སྟོང་བརྡར་གྱི་དུས་ཡུན་ཇ་ལམ་རྫོགས་པ་ཤེས་གྱི་ཡོད། ཡིན་ན་ཡང་མ་འོངས་པར་ང་རང་བྱང་ཆུབ་པའི་སློབ་སྟོན་པ་ཞིག་བྱེད་འདོད་ཡོད་ཙང་། ང་ལ་སྲོལ་རྒྱུན་འདི་ཆ་ཚང་བ་ཤེས་འདོད་འདུག ང་ཏུ་དུང་ཟླ་བ་འགའ་ཤས་འདི་གར་སྟོད་ཆོག་པའི་རེ་འདུན་ཞུ་ཡི་ཡོད། དེ་འདྲ་བྱུང་ན་ངས་ད་དུང་མང་ཙམ་ཐུང་ངས་ཏེ་སྲོལ་རྒྱུན་འདིའི་རིག་ཚལ་ནས་འགའ་ཞིག་ནང་ལ་འཕྲིར་ཐུབ་གྱི་རེད་བསམ་གྱི་འདུག" ཅེས་བརྗོད་པ་ཡིན། ངེས་སྟོན་པ་དེས་ང་ལ་དུས་ཡུན་རིང་ཙམ་བསྡད་ན་འགྲིག་གི་རེད་ཅེས་བརྗོད་སྐབས་ང་རང་ཏ་ཙང་སེམས་དགའ་པོ་བྱུང་ནས་ཁོ་ལ་འཐམ་འཁྱུད་བྱས་པ་ཡིན། ངའི་བསམ་པར་ཁོ་ཏོན་ཐོར་སོང་སྟམ་བྱུང་ཡང་ཁོས་ང་ལ་ལོག་ཡོང་ན་འགྲིག་གི་རེད་ཟེར།

ང་ལ་སྟོད་ཚོག་པའི་ཚོག་མཆན་ཐོབ་རྗེས་ངས་སྟོན་ཁ་ཕྱིར་ལོག་དགོས་པ་ཤེས་ཀྱི་ཡོད་ཙང་། དབྱར་ཐོག་བདུན་ཕྲག་འགའི་རིང་ལ་ང་ཁ་ལོ་ར་ཏོའི་ཁྱིམ་ལ་ཕྱིན་པ་ཡིན།

ངས་སི་པེན་ཡའི་རྒ་བཞོན་སྨོན་གྱ་ཀ་སྦྱོང་བརར་ཚར་བའི་རྟེས་སུ་མ་འོངས་པར་ཅི་ཞིག་བྱེད་དགོས་པའི་ཐད་ལ་མཆོ་བས་མ་གཏོང་རྒྱ་འགོ་བཙུགས་པ་ཡིན། ཁོ་ཐུང་སི་ཡི་རྒ་རར་ང་ལ་སྦྱོང་བརར་ཀྱི་གནས་སྟངས་ངོ་མཚར་ཅན་ཞིག་བྱུང། འོན་ཀྱང་སི་པེན་ཡའི་རྒ་བཞོན་སྨོན་གྱ་ཀ་བཞོན་སྦྱོང་བརར་བྱས་པའི་རྟེས་སུ་ང་ལ་ཕེ་ཡ་ནར་སྤོད་རྒྱའི་དུས་ཆོད་ཐོག་ལ་ཉེ་བའི་ཆོར་བ་ཞིག་བྱུང། ང་ཁྱིམ་དུ་ཡོད་སྐབས་རིན་པོ་ཆེ་ང་གཉིས་ཀྱིས་ངའི་མ་འོངས་པྲེད་འཚར་ཀྱི་སྐོར་ལ་གྲོས་བསྟར་བྱས་པ་ཡིན། སྐབས་ཤིག་ལ་ཁོང་གིས "ཁྱོད་རང་ལ་སི་པེན་ཡའི་རྒ་བཞོན་སྨོན་གྱར་རྒྱུན་གཙང་གི་སྦྱོང་བརར་རྩེ་གྲ་ཞིག་ཐོབ་ཡོད། འོན་ཀྱང་ཁྱོད་ཀྱིས་བཤད་པ་ལྟར་བྱས་ན། ང་ལྟའི་ཚར་འགྲན་བསྟར་གྱི་སྲོལ་རྒྱུན་དེ་འཛིན་མན་དུ་གནས་ཡོད་པ་རེད། དེས་ན་ངའི་བསམ་པར་ཁྱོད་ལ་སློབ་གྲྭ་གཉིས་ཀ་དང་སྲོལ་རྒྱུན་གཉིས་ཀར་ཤེས་རྟོགས་བྱེད་འདོད་ཡོད་ཀྱི་རེད། ཁྱོད་ཀྱིས་སྦྱོང་བརར་ཆ་ཚང་ལ་ཡང་དག་པ་ཞིག་བྱེད་རྒྱུར་ལོ་ཤས་ཤིག་ལ་འཛིན་མན་དུ་ཏིར་བཞོན་དུ་སོང་ན་ཡག་པོ་ཡོད་ཀྱི་རེད།" ཅེས་ང་ལ་སློབ་སྟོན་གནང་བྱུང།

ངའི་རྒ་བཞོན་མདུན་ལམ་ཀྱི་སྐོར་ལ་རིན་པོ་ཆེའི་དགོངས་ཚུལ་དེ་ཇི་ཙང་ཡང་དག་པ་ཞིག་རེད། ངས་གོང་དུ་བཤད་པ་བཞིན་ཁོང་བོད་དུ་བཞུগས་སྐབས་རྒྱ་ཆུལ་ཀྱི་ཐད་ལ་འབྲེལ་བ་དམ་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་རེད། རིན་པོ་ཆེ་ལ་བོད་དུ་ཁོང་རང་ཉིས་པའི་སྐབས་ནས་བཞོན་ཐྲོང་བའི་རྒྱ་ནག་གི་རྒ་དཀར་རྒྱུད་གཙང་ཞིག་ཡོད་པ་རེད། ཁོང་གི་རྒ་དེས་ལྷིང་འགྲོས་བྱེད་ཐུབ་པ་སྟེ། བར་སྣང་ལ་འཕགས་ནས་ཡུད་ཙམ་སྟོད་ཐུབ། དེ་ནི་ཡིད་དུ་འོང་ཞིང་བརྗེད་བགা་དང་ལྡན་པ་ཡིན། ཁོང་གིས་གསུངས་པ་ལྟར་ན་ཁོང་དགོན་པ་གསར་པ་ཞིག་ཏུ་ཕེབས་སྐབས་དེ་གར་འཛུལ་བ་དང་རྒ་དེས་ལྷིང་འགྲོས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

རྒ་ནི་ཁོང་གི་སྲོལ་རྒྱུན་ཀྱི་ཆ་ཤས་ཞིག་རེད། མི་ཚོ་ད་ལྟའང་ས་གནས་གང་ས་རྒྱ་ཞོན་ནས་འགྲུལ་སྐྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། དོན་དངོས་སུ་བོད་ཀྱི་ས་ཁུལ་འགའ་ཤས་སུ་ད་ལྟའང་དེ་ལྟར་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ཁོང་རྒྱུན་དུ་རྒ་ལ་ཁ་ཙང་དགའ་པོ་ཡོད། འོན་ཀྱང་ནུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒ་བཞོན་ཁྲབ་ཁོངས་སུ་ང་ལ་ཕན་ཐོགས་ཅི་ཡོད་ཁོང་གིས་མཁྱེན་པ་དེ་ནི་ཕན་བུ་ཡ་

མཚན་ཞིག་རེད། སྐབས་འདིར་ངས་ཚོ་སི་ཁྲི་རི་ཡ་བཞག་སྟེ་འཛར་མན་དུ་འགྲོ་རྒྱུའི་ཐག་གཅོད་དེའི་ཐད་ལ་རིན་པོ་ཆེའི་བཀའ་སྩལ་བ་དེ་རྒྱ་རྒྱན་གཅོ་པོ་རེད། ཁོང་གི་ཕྱུགས་རྒྱན་དེ་མེད་ན་ང་དེ་གར་ཕྱིན་ཡོད་ཀྱི་མ་རེད།

སྤྱི་ལོ་ *༡༥༧༥* ལོ་མཇུག་ཏུ་ངས་ཆར་ལྷར་བ་རེ་སྟེན་ལ་ཡི་གེ་ཞིག་བྲིས་པ་ཡིན། ཁོ་ནི་བ་ཡོད་འཛར་མན་གྱི་འགྲན་བསྟུར་ལས་རྒྱལ་མཁན་བང་སྒ་རནད་ཕི་རིག་ཟེར་བའི་མཐོ་མཆོང་གི་རྩལ་ལྟན་གྱི་རྒ་རྣམས་ཐོན་སྐྱེད་བྱེད་ཐུབ་མཁན་གྱི་མཛད་རྟེས་ཅན་ཞིག་རེད། ངས་ཡི་གེའི་ནང་དུ་ས་ཡིན་ཡའི་རྒ་བཞོན་སྩོལ་གྱ་ཅའི་སྤྱོང་བརར་ཚར་བའི་རྟེས་སུ་ *༡༥༧༥* ལོ་མཇུག་ཏུ་ང་རང་གི་རྒ་རྣམས་འཁྱེད་དེ་ཁོའི་ས་ར་སྩོལ་སྤྱོང་བྱེད་པར་ཡོང་ན་ཆོག་མིན་དྲིས་པ་ཡིན། ང་ལ་ཁས་ལེན་གྱི་ཡིག་ལན་ཞིག་འགྱོར་བྱུང་བས་དགའ་པོ་བྱུང་། ངས་ *༡༥༧༥* ལོའི་ཕེ་ཕྱའི་འཕྲུངས་སྐར་གྱི་སྟོན་ཏུ་བྱང་འཛར་མན་ལ་ང་རང་གི་རྒ་དག་ཁྱེད་དེ་ཕྱིན་པ་ཡིན།

ཆར་རེ་སྟེན་གྱིས་རྒའི་འདུལ་སྤྱོང་གི་ཕྱིན་བདག་ཡིན་པའི་སྐུ་ཞབས་བཀྲིས་སོང་། མིང་ལ་ཚོ་ཏོ་ཕྱལཏ་ཐ་ཁོ་ར་ལེནད་ཟེར་བའི་མི་ཞིག་གི་འོག་ཏུ་ལས་ཀ་བྱེད་ཀྱི་འདུག ཁོས་ཆམ་ཐུར་གྱི་ཡི་བྱང་ཕྱོགས་སུ་ལྟ་ན་སྤྱག་པའི་རྒ་ར་ཡོད་པའི་གནམ་པང་ཅན་ཀྱི་དོ་ར་ཡིད་དུ་འོང་བ་ཞིག་བཟོས་འདུག ད་ནི་དེང་རབས་ཀྱི་ཆ་རྩྭན་ཚང་བའི་རིམ་པ་དང་པོའི་རྒ་རྩལ་སྤྱོང་ས་ཞིག་རེད། རྒ་ར་འི་ཐང་ལ་རི་མོ་མཛེས་པའི་སོ་ཕག་བཏིང་ཡོད་པས་ངོས་གཅང་ལ་དྲི་མ་བྱལ་བ་དང་ངོ་མཚར་བ་ཞིག་འདུག ངའི་རྒ་རྣམས་དེར་འོར་འཛིན་བྱས་ཚར་ཟེས་ཡེ་ཕྱའི་འཕྲུངས་སྐར་གྱི་སྐབས་སུ་ང་ལ་དེ་གར་རྟེན་གཞི་འཛུགས་ཐུབ་པའི་གོ་སྐབས་བྱུང་།

ཡེ་ཕྱའི་འཕྲུངས་སྐར་གྱི་གུང་གསེང་ཕྲོགས་ཟེས་ངས་ཆར་རེ་སྟེན་ཐུག་འཕྲད་བྱས་པ་ཡིན། ང་རང་འགོ་འཛུགས་སྐབས་ནས་ཁོའི་མི་གཤིས་ལ་ཡིད་ཟོར་སོང་། ཁོ་ལ་སྨོན་དཔོན་ཞིག་ཡིན་པའི་ཁྱད་ཆོས་ཀྱི་འདུག ཁོ་ནི་རྒ་བཞོན་གྱི་སྒྲ་ཚལ་ལ་བྱང་ཆུབ་པ་གང་ཞིག་ལ་རྒྱན་དུ་མི་གཤིས་འཛམ་པོ་དང་སྙིང་རྗེ་ཅན་གྱི་སྐྱེས་བུ་ལྟད་མེད་པ་ཞིག

འདུག ཁོ་ནི་རིན་པོ་ཆེས་གསུང་བའི་སྐྱེས་བུ་ཡང་དག་དེའི་གླས་ནས་གཅིག་རེད། ཁོ་ནི་སྨོན་སྨོན་པ་ངོ་མཚར་ཅན་ཞིག་རེད། ངས་རེ་ཟྭེན་དང་ལྷན་དུ་གཟའ་འཁོར་འགའ་ཤས་ལ་སྦྱངས་པའི་ཟླས་སུ་རིན་པོ་ཆེས་ང་ལ་འདི་གར་འགྲོ་དགོས་པའི་དགོངས་འཚར་གནང་བ་དེ་ཇི་འདྲའི་བདེན་པ་རེད་ཨང་སྟམ་པ་ཡིད་ལ་འཁོར་བ་ཏན་ཀྱི་འདུག ང་ལ་ང་རང་གི་ཏེ་ནོ་ཕྱེ་ར་ནས་ཡིན་པའི་རྒ་ཆེན་པོ་དཔའ་བརྒྱལ་དང་ལྷན་དུ་དཀའ་ངལ་འགའ་འཕྲད་བྱུང། དཀའ་ངལ་དེ་དག་ཞེལ་བ་ལ་ཏར་རེ་ཟྭེན་གྱིས་ང་ལ་ཆམ་དཔྱོད་ལྷན་པའི་རོགས་པ་བྱས་བྱུང།

ང་རེ་ཟྭེན་གྱི་ཀུ་ར། ཐྲི་རོན་ཝོ་ལ་ཨ་ཏ་ཡོད་སྐབས་ང་ལ་ང་རང་གི་ཀུ་ལས་གཞན་པའི་ཀུ་ལའང་བཞོན་ཆུའི་གོ་སྐབས་ཀྱང་སྦྱད་བྱུང། ང་ཀུ་འདྲ་མིན་སྟ་ཚོགས་ལ་བཞོན་ནས་ས্ক་རནད་ཕི་རིག་ཟེར་བའི་མཐོ་མཚོང་གི་ཐུ་འགྱལ་ཆམས་ཚོར་བའི་གོ་སྐབས་མང་པོ་བྱུང། རིན་པོ་ཆེས་ས་ཆ་དེ་ལ་ཀུ་བཟང་པོ་བསྐྱན་སའི་བཟོ་གྲ་ཞིས་ཐ་སྟད་སྦྱར་གནང་ཡོད་ལ། དེ་ནི་མི་ཚོས་སྦྱོང་བརར་ཏྲེད་སའི་ཁོར་ཡུག་ཀ་ཅང་ངོ་མཚར་ཅན་ཞིག་རེད། རེ་ཟྭེན་གྱིས་ས་ཆ་ཀ་ཅང་གུ་ཡངས་པོ་སྦྱད་ཡོད་ཙང། ས་ས་པའི་གཡས་གཡོན་དུ་མི་ཚོས་སྦྱོང་བརར་ཏྲེད་སྐབས་ཀུ་པ་ཚོས་ནོར་འགྲུལ་མང་པོ་བཟོ་ཡི་མེད། ལས་རིམ་གཞིར་བཟུང་ཕྱིན་ཙང་ལམ་ལྟོངས་ལྷན་པ་དང་ལས་སྒ་མོ་ཡོང་གི་ཡོད། དེ་ནི་ཞེ་ཡ་ན་དང་ཕྱོན་ནས་མི་འདྲ་བ་རེད། དེ་གར་ཕྱིའི་གནོན་ཤུགས་ཆེན་པོ་མི་འདུག ཕྱོང་བརར་ཏྲེད་ཚུལ་ཡང་མི་ཚང་མའི་འདོད་པ་དང་མཐུན་པོ་འདུག མི་ཚང་མར་ཡག་པོ་ཡོང་གི་ཡོད་ཙང་དཀའ་ངལ་གང་ཡང་མེད།

ངས་ཁོ་དགེ་ཏན་དུ་བསྟེན་ཆུ་འགོ་མ་བཙུགས་སྟོན་ཀྱི་ལོ་མང་པོའི་གོང་ལ་ཏར་ཐུར་དུ་རེ་ཟྭེན་ཀྱི་སྐོར་ལ་གོ་ཆོང། དེའི་སྐབས་སུ་ཁོ་ནི་ཀ་ཙལ་སྦྱོང་བརར་ཀྱི་དགེ་ཏན་དང་ཀ་པ་ཆེ་ཞོས་དེ་ཡིན་པའི་སྐད་གྲགས་ཡོད། ཁོས་སྨོན་ལྷུག་ལ་གདམ་ག་ཡིད་གཟབ་བྱས་ཏེ་ལེན་པ་ལས་གང་བྱུང་མི་ལེན། ཁོ་ལ་ཁོའི་ས་སྨོན་སྦྱོང་ཏྲེད་དུ་ཡོང་མ་འཁྱལ་ལ་ས্ক་མེད་དུ་གཏོང་བའི་མིང་གྲགས་ཀྱང་ཡོད། ཁོས་སྐབས་རེ་ "ཞོགས་པ་བདེ་ལེགས"

ཟེར་གྱི་ཡོད། དེ་མིན་གང་ཡང་བརྗོད་ཀྱི་མེད། ཁོས་མི་ཚོ་ལ་ཐད་ཀར་སྨོས་སྟོན་ནས་ཡང་བྱེད་ཀྱི་མེད། མི་ཚོས་ཁོའི་སྙོད་པ་དེ་ཡ་མཚན་ལ་བཙུ་ཡི་ཡོད། འདི་ང་ལ་གོམས་འདྲིས་ཆེན་པོ་ཡོད་ཙང་མི་བདེ་བ་གང་ཡང་མེད། ངའི་རྒྱ་བཞོན་གྱི་སྙོང་བརར་ཐད་ཁོ་རང་གིས་རམ་འདེགས་ཞེ་ཏགས་བྱས་ཡོད། ཁར་རེ་ལྷོན་གྱིས་ང་ལ་རྒྱ་ལ་རྒྱན་དུ་ཁོང་ཁྲོ་དང་རྒྱས་སྙོད་བྱེད་པ་ནི། རྒ་པ་དེས་གང་ཡང་ཤེས་ཀྱི་མེད་པའི་རྒྱགས་མཚན་ཡིན་ཚུལ་བསྟན་བྱང་། རྒ་ལ་གོ་བརྡ་སྒྲོད་པའི་ཐབས་ལམ་མི་འདྲ་བ་སྟ་ཚོགས་ཡོད་པས་རྒ་པ་དེ་ཁོག་རྒྱ་ཡངས་པོ་ཡོད་དགོས། གལ་ཏེ་རྒ་དེར་བྱ་འགྱལ་ཞིག་སྒོས་རྒྱའི་འབད་བརྩོན་བྱེད་སྐབས། རྒ་དེས་ལམ་སེང་མི་ཤེས་པའམ། ཡ་ལན་མི་བྱེད་པ་བྱུང་ན། ཏག་པོ་བྱེད་མི་རུང་། ཁྲོད་ཀྱིས་ "ངས་ལམ་མི་འདྲ་བ་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་འདི་འགྲེལ་བཤད་བྱེད་ཐུབ་བམ། ངས་འདི་དུམ་བུར་བསེལ་དགོས་ས་མ། གོ་བརྡ་མི་འཕྲོད་པ་ཅི་ཞིག་ཡོང་གི་འདུག ཁཱ་ཞི་ཙའི་སྒྲིག་སྲོལ་ཀྱི་ཐད་ནས་ངས་ཡང་སྐྱར་གཏན་འབེབས་ཅི་ཞིག་བྱེད་དགོས་འདུག"ཅེས་བསམ་བློ་གཏོང་དགོས། རྒ་ལ་ཡང་ཡང་ཉེས་བརྡུང་གཏོང་བ་དང་། བརླུས་བཅོས་བྱེད་མཁན་གྱི་རྒ་པ་དེས་མཐའ་མའི་གྲྭབ་འབྲས་བཟང་པོ་ཞིག་ནམ་ཡང་འདོན་མི་ཐུབ་པའི་ནན་བརྩོད་བྱས་ཡོད།

ངས་རྒ་འགའ་ཤས་ལ་སྒྲ་མ་བཏུབ་སྟོན་ལ་འདར་ས་ཁག་རྒྱག་པ་དང་། རྒ་འགའ་ཤས་ཕི་ཡས་ (Piaffe) ཅེས་པའི་སྙོང་བརར་དུ་འཕྲིད་སྐབས་ཞེད་སྣང་སྐྱེས་ཏེ་མར་ཉལ་སྟོད་པ་དེ་འདྲ་མཐོང་ཐྱོང་། འདི་དག་ངས་ང་ལྷེ་ཡ་ནར་ཡོད་སྐབས་ས་ཡི་ཡན་ཡའི་རྒ་བཞོན་སྟོས་གྱ་མིན་པའི་རྒ་ར་གཞན་དུ་མཐོང་བྱུང་། མཁྲེགས་པོ་བྱེད་དགོས་ཀྱང་རྒྱུས་སྙོད་བྱེད་དགོས་པ་ཙ་བ་ནས་མེད། གལ་ཏེ་རྒ་དེ་ས་ཁངས་འཇོན་བྱེད་དཀའ་བ་ཞིག་འདུག་ན། སྐབས་རེ་གཉིས་ལ་ཐབས་ལམ་ཕྱུགས་ཆེ་དེ་འདྲ་བེད་སྒྲོད་བྱེད་ལོས་དགོས། འོན་ཀྱང་དེ་ནི་ཅ་ཙང་དགོན་པོ་ཡིན་དགོས།

ཁར་རེ་ལྷོན་ལ་ཉམས་ཐྱོང་ཅ་ཙང་ཆེན་པོ་དང་ཕྱོགས་མཐའ་མེད་པའི་ས་མས་ཁམས་རིག་པའི་མཐུན་རྐྱེན་ལྟན་ཡོད། ཁོས་ང་ལ་ངའི་རྒ་ཆམས་ལ་ཅ་ཙང་འཇམ་པོའི་སྒོ་ནས་

སྒྲོང་བརྡར་བྱེད་རྒྱའི་རོགས་པ་བྱས་བྱུང་། ངས་ཁོའི་ས་ནས་དུས་ཡུན་ཐུང་དུའི་རིང་ལ་མང་པོ་ཞིག་སྒྲུངས་པ་ཡིན།

སྒྲོང་བརྡར་གྱི་ཁོར་ཡུག་འདིའི་ནང་དུ་ང་ལ་ཐེངས་དང་པོར་བག་ཕེབས་ཀྱི་ཚོར་བ་ཅོ་མ་ཞིག་བྱུང་། ང་རང་ལ་རྡ་རི་ལྟར་ཞོན་འདོད་ཡོད་པ་དེ་ངའི་བློ་ལ་སྟ་མོ་ནས་ཡོད་པ་ཤེས་ཀྱི་ཡོད། ང་རེ་ཟྭེན་གྱི་ས་རར་སྒེའུ་ངུས་ང་ལ་ཚོད་ལྟ་ཅིང་རྒྱའི་རང་དབང་ཅིན་ཡོད་པའི་ཚོར་སྣང་ཞིག་བྱུང་། ཚང་མ་འདོད་འདུན་བཞིན་འགྱུར་བཞིན་པར་མངོན། རྡ་བཞོན་སྒྲོང་བརྡར་དེ་ནི་ཅ་ཅང་གོང་བུར་འགྲེལ་ཤུགས་ཅན་ཞིག་བྱུང་བས་དུས་ཚོད་དེ་ཡང་སྐྱ་མ་ལྟ་བུ་ཞིག་བྱུང་། རྡ་ལ་རྡ་ལྟར་འདུལ་སྒྲོང་བྱེད་སྟངས་སྒྲོང་རྒྱའི་ཐད་ལ། ངས་ཐེངས་དང་པོར་རང་གི་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་ནུས་པ་ལ་ཡོངས་སུ་བློ་གཏོད་ཐུབ་པ་དང་ངས་ད་བར་དུ་སྒྲུངས་པའི་ཤེས་ཡོན་བདག་གིར་བྱེད་ཐུབ། ཁོས་ང་ལ་དེ་བྱེད་ཐུབ་པའི་ནུས་ཤུགས་དེ་སྒྲང་པ་ཚོར་བྱུང་། ངས་དུས་རྒྱུན་དུ་རིན་པོ་ཆེའི་བཀའ་སློབ་ཀྱི་སྙིང་དོན་ཕྲེ་བ་དེ། ཁོང་གིས་མི་ཚོའི་ནུས་སྟོབས་ལ་རྟེས་སུ་ཡི་རང་གནང་ཐུབ་པ་དང་། དེ་ནས་ཁོང་ཚོར་རང་ཉིད་ཀྱི་རིག་སྟོབས་རྒྱས་བསྡུག་སྟེ། དེ་དག་མངོན་པར་གསལ་བར་བྱེད་པའི་རང་དབང་སྒྲོད་རྒྱ་དེ་ཡིན་པ་བསམ་གྱི་ཡོད། ཅར་ཐུར་རི་ཟླེན་ཡང་དེ་ལྟ་བུའི་དགེ་ཆན་ཞིག་རེད། ཁོ་དང་ལྟན་དུ་སློབ་སྒྲོང་བྱེད་དུས་ང་རང་གིས་ང་རང་ངོར་ཤེས་རྒྱ་འགོ་ཚུགས་སོང་།

ངས་རེ་ཟླེན་གྱིས་ཁོ་རང་རྡའི་སྟེང་དུ་ཕྲིང་འཁོར་ཞིག་བྱེད་པར་ལྟ་བཞིན་བསྟད་པ་དྲན་སོས་ཀྱི་འདུག ཟླས་བས་དེར་ཁོ་ནི་ཡོངས་སུ་བག་ཕེབས་པོ་ཡོད་པ་ཚོར་བྱུང་། ངས་ཁོ་མེ་ལོང་གི་མདུན་དུ་རྡ་ལ་ཞོན་པར་ལྟ་བཞིན་ཡོད་པ་དང་། ཁོས་མེ་ལོང་ནང་དུ་རང་ཉིད་ལ་ལྟ་བཞིན་འདུག ཁོའི་རྡ་དེས་ཕྲིང་འཁོར་ཡང་དག་པ་ཞིག་བྱས་སོང་། ངས་ལྟ་དུས་རྡའི་ས་བབ་མདའ་ནམས་རེ་ཟླེན་གྱི་ལག་པ་གཅིག་ཏུ་ཡོད་པ་དང་། ལག་པ་གཞན་དེ་ཁོའི་སྟོད་གོས་ཀྱི་ཤུག་མའི་ནང་ལ་བཏང་སྟེ་ཅི་ཞིག་འཚོལ་བཞིན་པ་མཐོང་བྱུང་། མཐའ་མ་དེར་ངས་ཁོས་ཐ་མ་འཚོལ་བཞིན་ཡོད་པ་ཤེས་བྱུང་། ཁོས་མེ་ལོང་གི་མདུན་

དུ་རྒྱ་དེས་ཆུང་ཐོག་འཚོར་འགྲོས་ཤེས་བརྩེགས་དང་སྒོམ་བརྩེགས་ཡང་དག་པ་བྱེད་བཞིན་བསྡུད་ཡོད་པའི་སྐབས་སུ་ཁོས་ཐ་མག་མར་སྟོ་ར་ཞིག་བཏོན་ནས་མེ་སྦར་ཐུབ་པ་བྱས་སོང། རེ་ཟྲིན་ནི་དུས་རབས་འདིའི་ནང་དུ་ཁོ་དང་འདྲ་བ་གཞན་ཡང་སྐྱར་མཐོང་མི་ཐུབ་པའི་རྒྱ་པ་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཞིག་རེད།

ངས་སྨྱི་ལོ་ ༡༩༦༠ འགོ་སྟོད་དུ་ཁོའི་རྒྱ་རར་ཟླ་བ་འགའ་ཤས་བསྐྱལ་བའི་ཇེས་སུ་ངར་གི་རྒྱ་ཆམས་ཁྱེད་དེ་དབྱིན་ཡུལ་དུ་ཟླ་བ་འགའ་ཤས་ལ་ཕྱིན་པ་ཡིན། སྟོན་ཁ་ལྷོན་མ་དེར་གེ་ས་དེ་གའི་སྟོབས་གྱི་ཁྱུ་བཅུག་པ་རེད། ཐོམ་དང་ཕ་ཁྲི་གཉིས་ཀྱིས་ཁོ་ལ་ལྷ་སྐྱོང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ང་ལ་ཁོ་སྟོབས་གྱར་ཡར་བཅུག་མར་འདོན་བྱེད་འདོད་མེད་པ་དང། དུས་སྐབས་འདི་ལ་ང་རེ་ཟྲིན་ཀྱི་ས་ར་ཟླ་བ་འགའ་ཤས་ཅམ་ལས་སྟོད་རྒྱ་མེད། ང་ཚོས་དབྱིན་ཡུལ་གྱི་གཞིས་ཀ་ཆེན་པོ་ཞིག་གི་ནང་དུ་ཤ་ཟྲིའི་ཁང་པ་ (Deerkeeper's Lodge) ཞེས་པའི་ཁང་ཚུང་ཞིག་གིས་པ་ཡིན། དུས་རབས་བཅུ་དྲུག་པའི་ནང་ལ་བརྩེགས་པའི་གནའ་ཁང་འདིར་རྒྱ་ལམ་རིང་པོ་ཞིག་བརྒྱུད་དེ་འགྲོ་དགོས།

ངའི་རྒྱ་ཆམས་ལ་འགྲན་བསྡུར་གྱི་གོ་སྐབས་ཐོབ་ཕྱིར་ང་དབྱིན་ཡུལ་དུ་ཡོང་བ་ཡིན། སྐབས་དེ་དུས་དབྱིན་ཡུལ་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་རྒྱ་ཚང་མར་རྒྱལ་ནང་རྒ་བཞོན་ལྷེ་གནས་ཁང་དུ་ཚོད་རྒྱགས་ཤིག་བཏང་བ་བརྒྱུད་དེ་རིམ་པ་ཇི་འདྲ་ཞིག་གི་འགྲན་བསྡུར་བྱེད་དགོས་པ་ཤོད་ཀྱི་ཡོད། འོན་ཀྱང་ངའི་བསམ་པར་ངའི་རྒྱ་ཆམས་དང། དམིགས་བསལ་དཔའ་བརྩལ་ལ་ཅ་ཅང་ཁག་པོ་ཡོད་པའི་རིམ་པ་ཞིག་ཏུ་འགྲན་བསྡུར་བྱེད་དགོས་པའི་ཚུ་ཚུགས་བྱས་སོང་བསམས་བྱུང། ངའི་བསམ་པར། དབྱིན་ཇི་བ་ཚོས་ཕྱི་རྒྱལ་བ་ཚོས་རང་གི་རྒྱ་ཆམས་ཁོང་ཚོའི་ལྱང་པར་ཁྱེད་ཡོང་སྟེ་འགྲན་བསྡུར་ཚང་མའི་ནང་རྒྱལ་ཁ་ལེན་དུ་འཛིན་འདོད་མེད་པ་འདྲ། ངའི་རྒྱ་ཆམས་ཡུ་རོབ་སྐམ་ས་ཆེན་མོར་སྟོང་བརར་བྱས་པ་ཡིན་ཙང། ཁོང་ཚོས་ང་ལ་ཕྱོགས་རིས་ལྟན་བུ་བྱས་པ་ངས་ཚོར་བྱུང། གང་ལྟར་ཡང། མདོར་བསྡུས་ན་རང་ཉིད་ཀྱི་འབྱུང་ས་དབྱིན་ཡུལ་དུ་དུས་ཚོད་བསྐྱལ་རྒྱ་བྱུང་བ་དེ་སྟོ་བ་འཕེལ་པོ་བྱུང།

འདི་ནི་ངའི་གཉེན་སྒྲོག་གི་མི་ཚེའི་ནང་དུ་རང་དབང་གང་འཚམས་ཡོད་པའི་དུས་ཡུན་རིང་པོ་ཞིག་གི་རྩོགས་མཚམས་དེ་རེད། ང་རིན་པོ་ཆེ་ལ་བློ་སེམས་རྩེ་གཅིག་ཡིན་ཀྱང་། དེ་དང་ཆབས་ཅིག་ཏུ་ངས་རང་ཉིད་ཀྱི་མི་ཚེ་སྐྱེལ་བཞིན་ཡོད། དེའི་བར་ན་ཁྱད་མཚར་གྱི་བག་ཕེབས་མི་ཐུབ་པ་ཞིག་ཡོད། ང་རང་སྣང་མེད་དུ་འཛོག་པའི་གནས་སྟངས་ཀྱི་འོག་ཏུ་ངས་མི་ཚེ་སྐྱེལ་ཐུབ་ཀྱི་མེད་པ་དེ་ངས་ལོ་འགའི་སྨོན་ནས་ཤེས་རྟོགས་བྱུང་ལ། ང་ཁོང་གི་འཁྲིས་ལ་ཡོད་དུས་དེ་འདྲ་ཞིག་ཏན་ཏན་འདུག མི་ཚང་མས་རིན་པོ་ཆེ་ལ་འཕྲལ་འདྲིས་ཆྱད་འདོད་ཡོད་པ་དང་། རིམ་པ་གཅིག་ནས་བལྟས་ན་ང་ནི་དགོས་པ་མེད་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་རེད། ཕྱིར་ཤིག་ང་ཚོ་མེག་ས་ཁོ་ལ་སྨོ་གསེང་དུ་ཡོད་སྐབས། རིན་པོ་ཆེའི་ཞབས་བཙར་བ་ཞིག་གིས་གཡོ་འགྱུལ་ཅན་གྱི་སྨོ་ཞིག་ཕྱིས་ཏེ་རིན་པོ་ཆེ་ཕེབས་ཚར་བ་དང་སྨོ་དེ་ངའི་གདོང་ལ་འཁེལ་དུ་བཅུག་བྱུང་། སྐབས་རེར་ང་ནི་མཐོང་གི་མེད་པ་ལྟར་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ངས་རང་ཉིད་ལ་མདུན་ལམ་ཞིག་འཚོལ་དགོས་པ་དང་དེ་ལྟར་མ་བྱུང་ན་ས་ཁམས་གཙོང་ཞུགས་ཡིན་པ་ཚོར་བྱུང་། གསར་བཏོད་ཅན་གྱི་མི་ཞིག་ཡིན་པའི་ཆ་ནས། ངས་དུས་རྒྱ་ཏུ་ཁོང་གི་ཅི་གསུང་བཀའ་སྒྲྭ་ཞུ་བའི་སྐྱེ་དམན་ཞིག་བྱས་ཏེ་སྨོད་མི་ཐུབ། མི་ཚོར་རིན་པོ་ཆེའི་སྐྱོན་ཡོན་བརྗོད་ཆུའི་ཏློ་སྒོབས་མེད་ཀྱང་། ངའི་སྐྱོན་ཡོན་བརྗོད་ཆུ་ལས་སླ་བོ་ཡིན། ང་ལ་དེ་འདྲའི་ནང་དུ་འཁྲིལ་ཐག་ཕེབས་ནས་སྨོད་འདོད་མེད། དེའི་ཚབ་ཏུ་ངས་ང་རང་ལ་འདུན་པ་ཕྱུགས་ཆེ་ཡོད་པའི་སྒོབ་ཚན་ཞིག་ལ་འཛུག་པ་བརྒྱད་དེ་རང་ཉིད་ཡར་ཆུས་གཏོང་ཆུར་དམིགས་པ་གཏད་པ་ཡིན།

ང་ཕེ་ཡ་ནར་ཡོད་པའི་དུས་ཡུན་ཀྱི་རིང་ལ། ངས་ཡོ་རོས་ཏུ་ཟླ་བ་བདུན་དང་རང་ཕྱིམ་དུ་བདུན་ཕྱག་བདུན་སྐྱེལ་ཐབས་བྱས་པ་ཡིན། ཟླ་བ་བདུན་དང་བདུན་ཕྱག་བདུན་གྱི་དུས་ཚོད་སྒྲོམ་གཞི་དེ་ངའི་ས་ཁམས་ནང་དུ་ཡོད། རིན་པོ་ཆེ་ལ་གལ་ཆེ་ཡིན་པའི་གནས་ཚུལ་དང་དུས་ཚོད་ཀྱི་སྐབས་སུ་ངས་ཡིན་གཅིག་མིན་གཅིག་ཕྱིམ་ལ་ཕྱིར་ལོག་ཡོང་ཐབས་བྱས་པ་ཡིན། ངས་སྟོལ་ཥར་དུ་ཤམ་ཐྲ་ལ་རྒའི་འདུལ་སྒྲོང་སྒྲོབ་གྲ་ཞིག་གསར་དུ་འགོ་བཙུགས་ཡོད་པ་དེ་ནི་ང་མེད་སྐབས་ཀྱང་མ་མཐུད་པ་རེད། ང་དེ་གར་མེད་སྐབས་

ངའི་སློབ་ཕྲུག་དང་རྒྱ་ཁོན་རོགས། མེ་རི་ལོ་ཤེ་ཞི་ཐུ་རེད་ཀྱིས་སློབ་གྲྭ་དེ་འཛིན་སྐྱོང་བྱེད། ང་ནང་ལ་ཡོང་དུས་ངས་སློབ་འཕྲིད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

སྤྱི་ལོ་ ༡༩༦༡ ཀྱི་དབྱར་ཐོག་དེར་ངས་དབྱིན་ཡུལ་དུ་གེ་ས་ར་དང་ལྷན་དུ་ཟླ་བ་འགའ་ཤས་བསྐྱལ་བའི་རྟེས་སུ་དབྱིན་ཡུལ་བཞུག་སྟེ་ཁ་ལོ་ར་ཏོར་དུས་ཡུན་རིང་ཙམ་སྡོད་རྒྱུ་བྱས་ནས་ཡོང་བ་ཡིན། ང་ལ་ཤམ་ཐྲ་ལ་རྒའི་འདུལ་སྦྱོང་སློབ་གྲྭ་དེ་ཡར་རྒྱས་གཏོང་རྒྱར་བློ་སྨས་རྩེ་གཅིག་ཏུ་བསྒྲིལ་འདོད་བྱུང་བས། དེ་གར་ངས་རྒྱུན་གཙང་གི་རྒ་ཙལ་སྦྱོང་བརར་ངོ་སྤྲོད་བྱེད་ཐབས་བྱས་པ་ཡིན། ངས་ང་རང་གི་རྒའི་ནང་ནས་ཤམ་ཐྲ་ལ་ང་དང་མཉམ་དུ་ཁྱིམ་ལ་འཕྲིད་ཡོང་རྒྱའི་ཐག་གཅོད་བྱས་པ་ཡིན།།

བཅོ་ལྔ།

ངས་ཕོག་མར་ཨར་ཐར་ཁོ་ཐད་སི་དགེ་ཏན་དུ་བསྟེན་ནས་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་པར་ཞེ་ཡ་ནར་ལོར་པའི་བླ་བ་འགའི་སྟོན་ལ། སྒྲི་ལོ་ *১৫৯৯* བླ་བ་གཉིས་པའི་བླ་མཏྲག་ཏུ་རིན་པོ་ཆེ་མ་ཞུ་ས་ཆོ་མངའ་སྟེའི་རོ་ཕྱི་ཞེས་པའི་གྲོང་བརྡལ་དུ་ཞིང་ཁང་རྣྀང་པ་ཞིག་ཏུ་ལོ་གཅིག་རིང་ལ་མཚམས་ལ་བཞུགས་པར་ཕེབས། ཁང་པ་དེ་གྲོང་བརྡལ་ཤར་ལི་མོནད་དང་ཐག་ཉེ་པོ་ཡོད་ཙང་ང་ཚོས་དུས་རྒྱུན་ "ཤར་ལི་མོནད་" ཞེས་འབོད་ཀྱི་ཡོད། ཤར་ལི་མོནད་ལ་ཁ་པར་འཛོག་ས་འབར་བ། ཁང་ཆུང་ཞིག་ཡོད་པའི་ཁང་པ་ཆེས་རྣྀང་པ་ཞིག་རེད། རིན་པོ་ཆེ་ལ་མི་ཞིག་གིས་བཀའ་མོལ་ཞུ་ཆེད་ཁ་པར་ཕྱལ་ནི། ཁོང་གིས་ཚོམས་ཆེན་གྱི་རྒྱར་དུ་ཡོད་པའི་ཁང་ཆུང་དེའི་ནང་དུ་ཁ་པར་གསན་པར་ཕེབས་དགོས་ཀྱི་ཡོད། ཐོག་བཙེགས་གཙོ་བོ་དེར་ཐབ་ཚང་དང་། གསོལ་ཚོགས་ཁང་། ཚོམས་ཆེན། ལས་ཁུངས་གཅིག་བཅས་ཡོད། འདི་ནི་ལག་ཐོགས་ཁ་པར་མ་ཟད་ཕྱིམ་གྱི་གློག་ཀླད་ཀྱང་མ་སྒྲིས་སྟོན་གྱི་སྐབས་རེད། ལས་ཁུངས་ཀྱི་ནང་དུ་མཏྲབ་གཙོན་ལྷགས་དཔར་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ཕད་སྒྲོད་གནང་སྟེ་ཁོང་གིས་ལོ་འཁོར་མར་སྐྱན་ཙོམ་དང་ཟིན་ཕྱིས་སྣ་ཚོགས་དེའི་ཐོག་ཏུ་ཕྱིས་གནང་པ་རེད། སྟེང་ཐོག་ཏུ་ཉལ་ཁང་འགའ་ཤས་འདུག

རིན་པོ་ཆེས་གསུངས་པ་ལྟར་ནི། ཁང་པ་དེའི་ནང་དུ་ར་སི་ཞེས་པའི་འདྲེ་མོ་ཞིག་ཡོད་པ་དང་ཁོང་མོ་ལ་ཐུགས་མཉེས་པོ་འདུག ཕེངས་ཤིག་ང་ཁོང་ལ་ཐུག་འཕད་དུ་བསྒྲོད་སྐབས་ཞིག་ལ་ཁོང་གིས་ "ང་དེ་རིང་སྐས་འཛོགས་ཀྱི་ཐོག་ཁ་དེར་ཡོད་དུས་ར་སི་དེ་གར་ལངས་ཏེ་མོའི་ཐང་ཁོག་ནས་ཁྲག་འཛོག་བཞིན་འདུག ང་གཉིས་ཀྱིས་ནང་ཚས་ཐྲིག་སྟངས་ཀྱི་སྐོར་ལ་སྐད་ཆ་བཤད་ནས་བསྟད་པས། ངས་ནང་ཚས་འཛོག་སྟངས་འགྱུར་བ་བཏང་པ་དེར་མོ་དཀའ་པོ་བྱུང་ཡོད་མིན་མོ་རང་གིས་ཤེས་ཀྱི་མི་འདུག"ཅེས་ང་ལ་གསུངས་བྱུང། ངས་སྐས་རེ་ར་སི་འདྲེ་མོ་ཤར་ལི་མོནད་ཏུ་ཡོད་པ་ཚོར་ཐུབ་ཀྱི་

འདུག ང་གཉིད་ལུག་གྱབས་ཡོད་དུས་ཁང་པའི་ནང་དུ་གཞན་པ་ཞིག་ཡོད་པ་ཚོར་གྱི་
འདུག རིན་པོ་ཆེས་མི་ཞིག་ཤི་ནས་རང་ཉིད་ཤི་བ་མ་ཤེས་ན་མི་དེ་འདྲ་ལ་སྐྱེ་ཡི་རེད་
གསུངས། དུས་ཚོད་ཏག་ཏག་ཅིག་ལ་གཤིན་པོ་དེ་ལ་ཕྱིད་རང་གསོན་པོར་བསྡད་ཡོད་པ
མ་རེད་བརྗོད་ན། མི་དེའི་ནམ་ཤེས་དེ་འདྲ་གཟུགས་ལས་གྲོལ་ཐབས་བྱེད་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད།
རིན་པོ་ཆེ་མོ་ལ་ཞེ་དགས་མཉེས་པོ་ཡོད་ཙང་ཁོང་གིས་མོ་ལ་བཀེགས་སྟོད་གནང་འདོད
ཙ་བ་ནས་གནང་གི་མི་འདུག

རིན་པོ་ཆེ་མཚམས་ལ་ཡོད་པའི་གནས་སྐབས་གཞན་ཞིག་ལ་ང་ཁོང་ལ་ཐུག་འཕྲད
དུ་བཅར་དུས་ས་གནས་དེའི་ཞིང་པ་ཞིག་ནང་ལ་སྒེབས་བྱུང། ཁོས་བོད་པའི་བླ་མ་ཞིག
དེར་སྡོད་ཀྱི་ཡོད་པ་ཐོས་འདུག ཞིང་པ་དེའི་ཞིང་ཁའི་ས་ཆ་གཅིག་ཏུ་ཆུ་ཆུན་ལྷན
ལྡར་སྐྱེ་ཡི་མེ་འདུག ས་ཆ་དེའི་ཆུ་ནམས་ཐང་ལ་ཉལ་ནས་ཡོད་པ་མ་ཟད། དཔྱལ་མདོག
ཁྱད་མཚར་ཞིག་ཡོད་པ་དང། ཁོ་ལ་དེ་གར་བ་ཕྱུགས་མགོ་གཉིས་ཅན་ཞིག་སྐྱེས་པའི་ཆེ
ལམ་ཆེས་ཀྱི་ཡོད་སྐད། ཁོས་ལུད་གཏོར་བ་ས་ཁགས་ཐབས་ཤེས་མང་པོ་བྱས་འདུག་ཀྱང་ཆུ
ཡག་པོ་ཙ་བ་ནས་སྐྱེས་མི་འདུག རིན་པོ་ཆེས་"འགྲིག་གི་རེད། ང་ཚོ་ཡོང་ཚོག ཁྱོད
རང་གིས་མཐོང་གི་རེད།" ཅེས་གསུངས་ས་ཁོ། དེས་ན་ང་ཚོ་དེ་དུས་དེར་ཡོད་པ་ཚང་མ
ཁོ་དང་མཉམ་དུ་ཕྱིན་པ་ཡིན། ས་ཆ་དེའི་ཆུ་ནམས་ཀ་ཅང་མི་འདྲ་བ་ཡོད་པ་ཐག་རིང
པོ་ནས་མཐོང་ཐུབ་ཀྱི་འདུག་ལ་འཕྲད་པོ་མེད་པ་མངོན་གསལ་རེད། རིན་པོ་ཆེས་ཁོང
རང་གི་འཁར་བ་དེ་མཉམ་དུ་འཁྱེར་གནང་འདུག ཁོང་རང་ཟུར་ཞིག་ཏུ་ལངས་ཏེ་ཁོང
གིས་གཞན་དག་ཚང་མ་ས་ཆ་དེའི་དཀྱིལ་དུ་སྡོད་དུ་བཅུག་གནང། ང་ཚོས་དེ་གར་སྐོམ
བཏུབ་ནས་སྡོད་སྐབས་ཁོང་གིས་ཞལ་འདོན་སྣ་ཚོགས་སྐྱོར་བཞིན་འཁར་བ་ས་ལ
འཕྲུགས་ཀྱིན་ས་དེར་བསྐོར་བ་བསྐྱོན་སོང། གང་འཚམས་ཤིག་ནས་ཁོང་གིས་བཀེགས
སྟོད་གནང་གྱུབ་པ་ཡིན་གསུངས། ཁོང་གིས་ང་ཚོར་ས་ཆ་དེར་གནས་ཚུལ་ཀ་ཅང
ཐབས་སྐྱེ་བོ་བྱུང་སྐོར་དང། ས་ཆ་དེར་མི་ཞིག་གྲིས་བསད་ཡོད་པ་དང། ཁོའི་ནམ་ཤེས
དེ་དེ་གར་འཁོར་ནས་བསྡད་ཡོད་སྐོར་གསུངས་བྱུང། ཁོང་གིས་ "ད་ཆ་ངས་ཁོ་བར་དོ

ལ་བཏང་བ་ཡིན།" གསུངས། ང་ཚོ་ནང་ལ་ཕྱིར་ལོག་བྱས་ཏེ་དེའི་སྐོར་ལ་བསམ་བློ་གང་ཡང་བཏང་མེད། རིན་པོ་ཆེའི་སྒྲ་མཚམས་ཀྱི་ལོ་གཅིག་ཟིན་པའི་མཇུག་དེར་ཁང་བདག་ཀྱང་ཡོད་པའི་སྐབས་སུ་ཞིང་པ་དེ་སྒྲར་དུ་ཡོང་ནས་ཁོས་ཚད་གཅོད་འགའ་ཤས་བྱས་པ་ཡིན་ཟེར། སྤ་དུས་ཞིང་ཁ་དེའི་དཀྱིལ་དུ་རྒྱ་ལམ་ཞིག་ཡོད་པ་དང་། ཚ་མི་སྒྲ་སའི་ས་ཆ་དེ་ཀ་རང་གི་སྟེང་དུ་ན་གཞོན་ཞིག་ལ་ཧ་པས་ཀྱི་བརྒྱབ་སྟེ་བསད་ཡོད་པ་ཁོས་ཤེས་འདུག བགེགས་སྟོད་བྱས་ནས་ལོ་གཅིག་གི་རྟེས་སུ་ས་ཆ་དེར་ཚ་རྒྱུན་ལྷན་ལྡན་སྒྲོས་སོང་ཚུལ་ཞིང་པ་དེས་བརྗོད་ཀྱི་འདུག

ངས་གོང་དུ་བཤད་ཟིན་པ་ལྟར་རིན་པོ་ཆེས་ཁོང་རང་མཚམས་ལ་བཞུགས་སྐབས་ཀྱི་ཕྱག་རོགས་སུ་ཇོན་ཝེར་ཁི་སི་དང་། མཁས་སི་ཁིང་གཉིས་མཉམ་ཁྲིད་གནང་བ་དང་། དེ་བཞིན་ལོ་འཁོར་མའི་རིང་ལ་མི་གཞན་དག་ཀྱང་དེ་གར་སྐད་བཏང་ནས་རིན་པོ་ཆེ་དང་ལྷན་དུ་དུས་ཚོད་བསྐལ་རྒྱ་བྱུང་བ་རེད། རིན་པོ་ཆེ་ཤར་ལི་མོནད་དུ་ཡོད་པའི་སྐབས་མང་པོར་ཁོང་དེ་གར་ལྷོད་བཞུགས་གནང་བ་ལས་ཕྱག་ལས་ཞེ་ཏགས་མེད་པ་ལྟ་བུ་མངོན། དེ་གར་མཆོད་ཁང་ཞིག་ཡོད་ཅིང་སྐབས་སྐབས་སུ་ཁོང་གིས་ཚུལ་ལྷན་གྱི་ཉམས་ལེན་གནང་པ་ལས། དུས་ཚོད་མང་ཆे་བར་ཁོང་གིས་ལྷོད་བཞུགས་གནང་སྟེ་ཐབ་ཚང་ངམ། ཚོམས་ཆེན་གྱི་ནང་དུ་མི་ཚོར་བཀའ་མོལ་གནང་གིན་བཞུགས། རིན་པོ་ཆे་དང་ལྷན་དུ་ལྷོད་སྟོད་ཕྱིད་འདོད་མཁན་མང་བས། དེ་ནི་ལྷོད་བཞུགས་དང་སྤྲོ་ཀྱིད་བྱས་པ་འདྲ་བོ་མེད། མཚམས་ལ་ཡོད་པའི་དུས་སྐབས་ཤིག་ལ་རིན་པོ་ཆे་དང་། མཁ་སི་ཇོན་གསུམ་ཀྱིས་ཐབ་ཚང་ནང་དུ་འཕྱར་སྐྱོད་ཕྱིད་བཞིན་པའི་ཐྲང་བུ་ལག་པས་འཇོན་ཁྲངས་ཐྲུངས་འདུག ཁོང་ཚོ་ཞུ་ཁིམ་མེར་བསྡད་དེ་ཐྲང་བུ་ས་ལ་བབས་པ་དང་ལག་པས་བཟུང་སྟེ་ཕྱི་ལ་གློད་པ་དེ་འདྲ་བྱས་འདུག ཐྲོ་ཀྱིད་ཀྱི་ཆེད་དུ་དེ་གར་ཁོང་ཚོར་ཕྱིད་རྒྱ་ཡོད་པ་ནི་དེ་ཙམ་རེད།

ཐོག་མའི་ཟླ་བ་འགའི་རྟེས་སུ་དམིགས་བསལ་མཁ་ས་ལ་ཁེར་རྒྱང་དུ་སྤོད་པའི་གནས་སྟངས་འདི་ཁག་པོ་བྱུང་ཡོད་པས། ལོ་ཇོག་མཚམས་སུ་ཁོ་རང་ "སྒེར་གྱི་མི་ཚེའི"

ནང་ཕྱིར་ལོག་བྱ་རྒྱའི་གླ་ཕྲིག་ཚགས་ཚུད་རེད། ཁོ་དང་རྗོན་གཉེ་གས་ཟ་མ་བཟོས། རྗོན་སྐབས་ཤེག་ལ་རྒྱ་གར་ཀྱི་ཟ་མ་མང་པོ་བཟོ་འདོད་འཚར་ཏེ་སྐབས་རེ་ཁོས་རྒྱ་གར་ཀྱི་ཟས་རིགས་ཀ་རི་ཞེས་པ་སྟ་མང་བཟོས་ནས་གསོལ་སྟོན་བཤམས།

རིན་པོ་ཆེ་མ་བཞུགས་པའི་སྐབས་སུ་ནང་པའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ནང་དུ་ཅི་ཞིག་འབྱུང་བཞིན་ཡོད་པའི་གནས་ཚུལ་ཁོང་ལ་འགྱོར་ཀྱི་ཡོད། འགོ་སྟོད་ཟླ་བ་འགའི་རིང་ལ་ཁོང་གིས་གསར་དུ་བསྐོས་པའི་རྒྱལ་ཚབ་ཨ་རིའི་ནང་གི་ཆོས་ཚོགས་དང་སྒོམ་སྟེ་སྟ་མང་ལ་སྐོར་སྐྱོད་བྱས་པ་རེད། འོད་གསལ་བསྟན་འཛིན་ནི་ཁོ་ལ་དགོས་རྒྱ་མང་ལ་ཁོས་མི་ཚེ་ལ་དབང་ཡོད་བྱེད་ཀྱི་འདུག་ཟེར་བའི་གནས་ཚུལ་བྱུང་ཡོད། མི་ཚེས་རྒྱལ་ཚབ་ནི་དགེ་རྒན་སྦུས་དག་ཅིག་ཏུ་མཐོང་ཡོད། འོན་ཀྱང་ཁོས་སྐབས་རེ་སྨོན་མ་ཚོ་ལ་ཐལ་ཆེ་བའི་སྐྱོན་བརྗོད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་མི་ཚོས་ཤེས་འདུག། ངའི་བསམ་པར་བླ་བ་གཉིས་ཀམ་ཀྱི་མཇུག་ཏུ་ཁོ་སྟོད་དུ་ཕྱིན་པ་རེད་དེ། དེ་ནི་ཕྱོགས་གཅིག་ནས་འབྱུང་འགྱུར་གྱི་ལོ་དག་གི་ནང་དུ་དཀའ་ངལ་ཡོང་རྒྱའི་རྒྱགས་མཚན་ཞིག་རེད་སྟམ།

མཚམས་མཇུག་དེར། རིན་པོ་ཆེ་ལ་རྒྱལ་ཚབ་ལ་བསྟན་པ་སྦར་ལས་མང་བ་བརྗོད་པའི་བཤ་འཕྲིན་འགྱོར་འདུག། མི་ཚོས་རྒྱལ་ཚབ་ལ་ནང་ཆོས་ཀྱི་གནད་དོན་ངོ་མ་རྟོགས་པའི་དགེ་ཟླ་ཐོས་ལྟན་པ་ཞིག་ཏུ་འགྲེལ་བཤད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ཚུལ་ངས་རིན་པོ་ཆེའི་ས་ནས་ཐོས་བྱུང། དོན་དངོས་སུ་ང་རང་ལ་ཁོའི་ས་ནས་ཆོས་ཉན་རྒྱའི་གོ་སྐབས་ཤུང་ཏུ་ལས་མ་བྱུང།

དུས་དུས་སུ་རིན་པོ་ཆེ་མཚམས་ལས་ཐོན་ཏེ་དུས་ཡུན་ཐུང་ངའི་རིང་ལ་ཉེ་འགྲམ་གྱི་ཐོང་ཁྲིར་ཞིག་ཏུ་ཕེབས་ཀྱི་ཡོད། སྐབས་རེ་ཁོང་གིས་ཉོ་ཆ་རྒྱག་པའམ། ཡང་ན་ཟ་ཁང་དུ་གསོལ་ཆོགས་བཞེས་པར་ཕྱི་ལ་ཕེབས་ཀྱི་ཡོད། ངས་རྟན་པ་ལ་ཁོང་གིས་མཁྱལ་ཆིངས་ཤིག་ཉོ་བར་ཞུ་ནི་ཁི་ཁད་ཀྱི་ཐོང་ཁྲིར་ཅར་ཙམ་ཐོན་པར་དུ་ཕེབས་འདུག། རྒྱན་ལྟན་ཁོང་ལ་ཤར་ལི་མོནད་དུ་སྟོད་རོགས་བྱད་མེད་ཅིག་ཡོད། དེ་དུས་ང་གནས་སྟངས་འདི་ལ་གོམས་ཚར་ཡོད། ང་རང་ལ་ཆ་བཞག་ནས་ཉིད་ཀྱི་མི་ཚེ་ཡོད་པ་དང་། ང་ལ་

དགོས་མ།ཁོ་ནམ་བྱུང་ལ།ཁོང་ངའི་ཆེད་དུ་ཡོང་གི་ཡོད་པས། དེས་ང་ལ་བློ་མི་བདེ་བ་ཙ་བ་ནས་ཡོང་གི་མེད།

རིན་པོ་ཆེ་མཚམས་ལ་བཞུགས་པའི་ལོ་དེར། ས།ང་མ་འཛིན་བཞིན་བཞུགས་མེད་པའི་སྐབས་སུ། ཁོང་གིས་ཤམ་ཐ་ལའི་བསྟན་པའི་གཞི་ཚའི་འཚར་སྟང་ཁོང་རང་ལ་ལྟན་བཞིན་པ་དེར་ཆུས་བཤད་གནང་ཆུ་ས།གས་ཆམ་པ་དུ་མའི་ཐོག་ལ་ཕྱག་ལས་གནང་བཞིན་ཡོད། སྟོན་པ་ཎ্ཀ্ཀ་ཕྱབ་པ་མངོན་པར་སངས་ཆུས་སྐབས་ནང་པའི་བསྟན་པཉམ། ནང་བསྟན་གྱི་གསུང་རབ་ཡིག་ཐོག་ཏུ་མེད། ཁོང་ལ་ས།ངས་ཆུས་པའི་ཉམས་ཚྱོང་དེ་ཡོད། དེ་ནས་ཁོང་གིས་རང་ཉིད་ཀྱིས་གང་ཟོགས་པ་དེར་གཞི་བཅོལ་ཏེ་ག་ལེར་ཚོས་བསྟན་ཆུ་འགོ་བཙུགས་གནང་ཡོད། དེ་ནང་བཞིན་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ ༡༩མ༨ ལོར་ཙ་ཤད་ཡིག་འབྲུའི་གཟིགས་སྣང་བྱུང་བ་དེ་ནི་དཔའ་བརྩལ་གྱི་སྟེང་ཁམས་ཀྱི་གདོང་མའི་ཉམས་ཚྱོང་རེད། གཞན་དག་ཚང་མ་དུས་ཡུན་རིང་པོ་ཞིག་གི་རིང་ལ་དེ་ནས་བྱུང་བ་རེད། ཁོང་ཤར་ལི་མོནད་ལ་བཞུགས་དུས་སློབ་དཔོན་པཎ্ཌ་འབྱུང་གནས་ཀྱིས་ཁོང་གི་ལྷག་ཤུང་ནས་དབུགས་བཏང་པ་ཚོར་བྱུང་ཞེས་ཁོང་གིས་གསུང་གི་འདུག ཁོ་ག་པ་པོ་ཆུམས་ཀྱིས་ཏན་སྲིད་པ་ལྷ་ས། སློབ་དཔོན་པཎ্ཌ་འབྱུང་གནས་ནི་ནང་པ་ས་ཁངས་ཆུས་པའི་བསྟན་པ་ཆུ་གར་ནས་བོད་དུ་དར་ཁྱབ་གནང་མཁན་གྱི་མི་སྣ་ཅ་ཅང་གལ་ཆེན་ཞིག་རེད། ཁོང་ནི་མི་ཚེ་ཉོན་མོངས་ཀྱི་གཉིད་ལས་དགོཊ་པར་ཞི་ཆུས་དབང་དྲག་གི་ཐབས་ཤེས་དགོས་ངེས་ཅན་སྣ་ཚོགས་བེད་སྤྱོད་གནང་མཁན་གྱི་ཟླ་མ་སྤྱི་སྲོལ་དང་མི་མཐུན་པ་ཞིག་རེད། རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་དང་ཅ་ཅང་འདྲ་བོ་ཡོད།

ཇོན་ཕར་ཁེ་ནི་ཡིས་ "ཚོན་མདོག་གི་དཔུང་སྒྲིག" (*Trooping the Colour*) ཅེས་པའི་རོལ་དབྱངས་ཀྱི་སྒྲ་འབེབས་ཤིག་མཚམས་ཁང་དུ་ཕྱེར་ནས་སྒེབས། དེ་ནི་དཔྱིད་ཡུལ་གྱི་རྒྱལ་མོས་མོ་རང་གི་སྐྱེས་སྐར་གྱི་ཉིན་མོ་ལོ་ལྟར་ཅུ་དམག་གི་དཔུང་ཁག་ལ་སྐྱར་ཞིབ་བྱེད་པའི་ཚེ་གའི་སྐབས་སུ་གཏོང་བའི་རོལ་དབྱངས་ཞིག་རེད། རིན་པོ་ཆེས་འདི་ནས་གླགས་ཆེ་བའི་གདངས་ཤིག་བླངས་ཏེ་ཤམ་ཐ་ལའི་རྒྱལ་གླའི་གཞས་ཚོག་བྲིས་

གནང་སྟེ། ཤར་ལི་མོནད་ཀུ་མཚམས་ལ་བཞུགས་པའི་སྐབས་སུ་གྱུ་དབྱངས་ཕེངས་བརྒྱ་ཕྲག་ལ་བླངས་པ་དང་དེའི་རྗེས་ཕེངས་ལྷོང་ཕྲག་ལ་བླངས་པ་རེད། དེའི་རྗེས་ཀྱི་ལོ་འགའི་ནང་དུ་ཁོང་གིས་ཤམ་ཐྭ་ལའི་སྐོར་ལ་གཞས་ཆོག་དུ་མ་ཞིག་བྱིས་གནང་བ་རེད། རིན་པོ་ཆེས་མཚམས་ལ་བཞུགས་པའི་སྐབས་སུ་ཤམ་ཐྭ་ལའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་སྐོར་ལ་ "ཕོ་བྲང་གི་འཚར་སྣང་" (Court Vision) ཞེས་དཔར་དུ་མ་བསྐྲུན་པའི་དེབ་ཆུང་ཞིག་ཕེ་བའི་གཞན་དག་མང་པོ་བྱིས་གནང་ཡོད། དེའི་ནང་ཤམ་ཐྭ་ལའི་རྒྱལ་ཁམས་ཀྱི་ནང་དུ་མི་ཚོའི་ལས་འགན་མི་འདྲ་བ་ཅི་ཡིན་ཀྱི་སྐོར་རབ་བྱེད་འགའ་ཤས་ཡོད། རབ་བྱེད་གཅིག་ནི་ང་རང་ངམ། ས་སྐྱོང་དབང་མོའི་སྐོར་རེད། ངའི་ལས་འགན་དེ་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ནང་གི་ནུས་ཤུགས་ཡོངས་རྫོགས་གཅིག་ཀུ་སྐྱེས་ཡིན་པར་འགྲེལ་བརྗོད་གནང་འདུག རིན་པོ་ཆེས "མོས་ཤམ་ཐྭ་ལའི་མི་ཚོ་ལ་རྒྱལ་ཁམས་ལ་འབྲེལ་བ་དམ་ཟབ་དང་། དེ་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བྱེད་དགོས་པའི་ཚོར་སྣང་བསྐྱེད་རྒྱ་དང་། རང་བཞིན་གྱི་དང་བ་དང་ལར་ཞེན་གྱི་སྐུལ་ལྷག་བྱེད་པ། ཕན་ཚུན་གྱི་འབྲེལ་བ་དང་ཆད་དུ་བྱང་པའི་སྒོ་ནས་ཤམ་ཐྭ་ལར་ཞི་བདེ་བསྐྲུན་རྒྱ་དེ་མོའི་ལས་འགན་ཡིན།" ཞེས་བྱིས་གནང་འདུག[38]

ངའི་བསམ་པར། ཤམ་ཐྭ་ལའི་རྒྱལ་ཁམས་ཀྱི་འགྲོ་སྡུངས་དེ་རང་ཉིད་ཀྱི་མི་ཚེ་དང་ཡོངས་སུ་སྒྲོར་ཐུབ་པ་ཞིག་རེད་སྙམ། གལ་ཏེ་ང་ཚོས་བྱམས་སྙིང་རྗེ་དང་བཟང་སྤྱོད་ལྟན་པའི་ངང་ནས་ཡ་རབས་ཀྱི་མི་ཚེ་ཞིག་བསྐྱལ་ན། ང་ཚོ་རྒྱལ་ཁམས་ཀྱི་ནང་དུ་འཚོ་བཞིན་ཡོད་པའི་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཐུབ། ལོ་མང་ཕྱིན་པའི་རྗེས་སུ་ངས་ད་ལྟའང་ས་སྐྱོང་དབང་མོའི་ལས་འགན་ཅི་ཡིན་རྟོགས་ཐབས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ང་རང་སྐེར་ངོས་ནས་ངས་ཅི་ཞིག་བྱེད་དགོས་པ་དང་། འདི་དག་ལག་ལེན་དངོས་སུ་ཇི་ལྟར་འཁེལ་བ། གཞན་ལ་ཕན་ཐོགས་པར་ངས་ཅི་ཞིག་བྱེད་དགོས་པ་ས་ཁོགས་ཏི་བ་སྟ་ཚོགས་ཡོང་གི་ཡོད། མདོར་

38 པར་སྐྲུན་མ་བྱས་པའི་ "ཕོ་བྲང་གི་འཚར་སྣང་" ཞེས་པ་ཚོས་རྒྱམ་ཏྲུང་པས་བྱིས་པའི་ཟིན་བྱིས་སུ་གསལ།

ནས་ཤོ་བྱང་གི་འཚར་སྟང་གི་རབ་བྱེད་དུ་འཕོད་པའི་ངའི་ལས་འགན་དེ་དག་ནི་ཅ་ཅང་ཁག་པོ་ཤ་ས་རེད།

འོ་དེ་དག་གི་ནང་དུ་ངས་ས་སྐྱོང་དབང་མོ་བྱད་མེད་ཀྱི་ནུས་པའི་རྣམ་སྤྲུལ་གྱི་ཚུལ་དུ་ཡོད་པ་དེར་མོས་པ་ཆེན་པོ་བྱས་པ་ཡིན། ས་སྐྱོང་དབང་མོས་ཤམ་ཐྲ་ལའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་བླ་ན་མེད་པའི་དབུ་ཁྲིད་མཚོན་པའི་ས་སྐྱོང་གི་ཕྱག་གཡོན་པའམ། གཡོན་ཕྱོགས་དེ་མཚོན་གྱི་ཡོད། ས་སྐྱོང་དབང་མོའི་བྱད་མེད་ཀྱི་ནུས་མཐུ་དེས་ས་སྐྱོང་གི་ནུས་མཐུ་དེར་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ཕྱི་ཚོགས་བཟང་པོ་ཞིག་བསྒྲུན་པ་ལ་འབད་བརྩོན་ཆེ་ལ་འགྱུར་མེད་བརྟན་པའི་ས་སྐྱོང་གི་སྐྱེས་པའི་ནུས་མཐུ་དེ་དགོས་ཀྱི་ཡོད། དེ་དང་དུས་མཚུངས་སུ་གནས་སྦྱངས་སློན་པར་བྱེད་པ་དང་གཉེར་སྐྱོང་བྱེད་པའི་བྱད་མེད་ཀྱི་ནུས་མཐུ་ཡང་དགོས་ཀྱི་ཡོད། ཕྱི་ཚོགས་ཀྱི་འཚུ་ཞིག་ཡིན་ཀྱང་འགོ་ཁྲིད་ཀྱི་རྣམ་པ་གཉིས་ཀ་དགོས་པ་དེ་ཅ་ཅང་གལ་ཆེན་རེད།

ཤར་ལི་མོནད་ཀུ་ཡོད་སྐབས་རིན་པོ་ཆེས་ཤམ་ཐྲ་ལའི་དར་ཚ་དང་། རྒྱས་མ། དེ་བཞིན་ཐྲོ་ལ་ཥར་ནས་མ་ཕེབས་ཐོ་ན་བཟོ་གནང་བའི་ཤམ་ཐྲ་ལའི་གཟེངས་རྒྱས་བཅས་ཀྱི་བཟོ་དབྱིབས་ཀྱི་ཐོག་ལ་ཕྱག་ལས་ཀྱང་གནང་ཡོད། ཁོང་གིས་རྒྱས་མ་ཇི་སྟེད་ཅིག་དབྱིན་ཡུལ་དུ་ལག་པས་བཟོ་སྐྱེན་བྱེད་རྒྱར་མངགས་འདུག ཐོན་ཁ་དེར་ངའི་སྐྱེས་སྐར་གྱི་ཚེད་ཁོང་ཡོ་ར་བ་ཀུ་ཕེབས་སྐབས་རྒྱས་མའི་བཟོ་དབྱིབས་ཀྱི་རི་མོ་དེ་དག་ཁོང་གིས་མཉམ་དུ་བསྟན་ནས་ཕེབས་འདུག

རིན་པོ་ཆེས་ཁོང་རང་སྐུ་མཚ�་ལ་བཞུགས་ཡོད་པའི་སྐབས་སུ་འགྱུལ་སྐྱོད་རིང་པོ་གཞན་ཞིག་གནང་ཡོད། ཁོང་གིས་ཁེ་ན་ཥའི་ཤར་ཕྱོགས་མཚོ་ལྷུལ་ནོ་ཐ་ས་ཁོ་ཤའི་མངའ་སྡེར་ཕེབས་ཕྱིར་ཤར་ལི་མོནད་ནས་ཕྱི་ཟླ་དྲུག་པའི་ནང་ཐོན་གནང་པ་རེད། འདི་དུས་ནས་བཤད་ཟླའི་ལས་ལྷུངས་ཨ་མ་དེ་ཁེ་ན་ཥར་གནས་སློ་བྱེད་རྒྱ་ཁོང་གི་དགོངས་པར་འཕྲུངས་ཚར་ཡོད། འོན་ཀྱང་དེ་དུས་འདིའི་སྐོར་མི་ཁུངས་ཤིག་གིས་མ་གཏོགས་ཤེས་ཀྱི་མེད། ཁོང་གིས་དུས་ཡུན་རིང་ཡོའི་ཆེད་དུ་ཨ་རི་ནི་ཤམ་ཐྲ་ལའི་འཇིག་རྟེན་ཀྱི་

རྟེན་གཞི་ཡག་ཤོས་དེ་ཡོང་གི་མེད་པ་དགོངས་གནང་འདུག ཁོང་གིས་མ་འོངས་པར་ཙ་རིའི་ནང་དུ་དྲག་འཚུབ་ཆེན་པོ་ལ་གདོང་ལེན་བྱེད་དགོས་པ་དང་། ཁེ་ན་ཏའི་ནང་དུ་ཁོར་ཡུག་ཞི་བདེ་ལྷོང་འཛིགས་དང་ལས་ཀ་བྱེད་བདེ་པོ་ཡོང་རྒྱུ་ཡིན་པ་མཁྱེན་གནང་འདུག རིན་པོ་ཆེས་དྲག་འཚུབ་ལྟ་བུའི་བར་ཚད་ལ་ཞེད་ས་ཐང་གནང་གི་མེད། ཁོང་གིས་བར་ཚད་ནི་གདོང་ལེན་བྱེད་དགོས་པའི་མི་ཚེའི་ཆ་ཤས་ཤིག་ཏུ་བཙོ་གནང་གི་ཡོད། དེ་ལྟར་ཡང་ཁོང་གིས་ཤམ་ཐྲ་ལའི་བསྟན་པ་དང་སློབ་མ་སྐོར་གྱི་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་ཚེད་དུ་ཁོར་ཡུག་འགའ་ཤས་གཞན་ལས་བཟང་བ་ཡོད་པ་དགོངས་པ་རེད།

རིན་པོ་ཆེས་བྱང་ཙ་རིའི་ས་བཀྲ་ཞིག་ལ་གཟིགས་ཤིང་ནོ་ཆ་སི་ཁོ་ཤ་ཞེས་པ་དེ་གཞིས་ཆགས་ཡུལ་ཞིག་ཡོང་སྲིད་པ་དགོངས་ཏེ་བདམས་གནང་བ་རེད། ཁོང་དེ་གར་ནམ་ཡང་ཕེབས་ཐྱོང་མེད། ང་རང་སྐོར་ངོས་ནས་ཀྱང་ནོ་ཆ་སི་ཁོ་ཤར་འགྲོ་ཐྱོང་མེད་ལ། ང་ཚོས་དེ་གར་ཅི་ཞིག་བྱེད་དགོས་པ་བློ་ཡུལ་དུ་འཆར་ཐུབ་མ་ཐུང་། འགྲུལ་སྐྱོད་ཀྱི་རྟེས་སུ་ཁོང་གིས་ང་ལ་དེ་གར་ཐུག་པའི་མི་རྣམས་ས་ཁམས་པ་བཟང་པོ་དང་། ཕྱི་གསལ་ནང་གསལ་ཡོད་པ་མ་ཟད། ཁྱད་མཚར་བ་ཞིག་ལ་ས་ཆ་དེས་ཁོང་ལ་བོད་དྲན་སོས་སུ་བཅུག་སོང་ཞེས་གསུངས་ཐུང་། ཁོང་གིས་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་སྤྱས་སྨྲག་པོའི་ཚུལ་དུ་སྐུ་འཁོར་དང་ལྷན་དུ་ནོ་ཆ་སི་ཁོ་ཤའི་ཁྱོན་ཡོངས་སུ་འགྲུལ་སྐྱོད་གནང་རྒྱུར་ཕུ་ཚུགས་གནང་། མི་ཚོས་དངོས་སུ་ཅི་ཞིག་བསམས་ཡོད་པ་ངས་མི་ཤེས། འོན་ཀྱང་གལ་ཏེ་ཁོང་བོད་ཀྱི་ཐུ་ཆེན་ཞིག་གི་ཚུལ་དུ་ཕེབས་ཡོད་ན་ནོ་ཆ་སི་ཁོ་ཤའི་ཡུལ་མི་རྣམས་ལ་ཁོང་ངོ་མི་ཤེས་པ་ཞིག་མ་རེད། ཁོང་གིས་ཆས་ཀྱ་གནང་སྟེ་ནོ་ཆ་སི་ཁོ་ཤར་ཕེབས་འདོད་གནང་པ་དེ་འདྲ་ཙ་བ་ནས་མ་རེད། ཁོང་ལ་ཁོང་གིས་ས་དེར་ཞབས་ཀྱིས་བཙུགས་པའི་སྐད་ཅིག་དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་ནུས་པ་ཐོན་པའི་བཀ་ཆགས་བཟང་པོ་ཞིག་ས་ཆ་དེར་འཛིག་རྒྱུར་གྲ་སྒྲིག་ཡོད།

སྐབས་དེ་དུས་ཁོང་གིས་ཤམ་ཐྲ་ལའི་བསྟན་པ་དེ་དང་ལྷན་དུ་ཅི་ཞིག་གནང་གི་ཡོད་པ་ངས་ཆ་ཚང་རྟོགས་མ་བྱུང་། འོན་ཀྱང་ད་ལྟ་ངས་དུས་ཚོད་དེའི་སྐོར་ལ་ཕྱིར་དྲན་བྱེད་

རྒྱབས། རིན་པོ་ཆེ་ནི་ཕྱོགས་ཡོངས་ནས་མི་ཚོའི་མི་ཚེ་དགྱེས་མའི་ནང་དུ་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྟེང་པོ་སྟོན་མཁན་གྱི་གྲྭབ་ཐོབ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཏུ་མཐོང་གི་འདུག ལྷ་ས་ངས་དེའི་ཐོག་ནས་བཤད་ན། ངས་ཁོང་གི་མཛད་འཕྲིན་དེ་དག་ཐུགས་རྒྱང་རིང་པོའི་འཚར་ལྟན་ལ། སྨོབ་མ་ཚོར་ཐུགས་བརྩེ་བས་བཟུང་བ་ཞིག་ཏུ་ལྟ་ཡི་ཡོད། རིན་པོ་ཆེ་ནི་ཇི་འདྲའི་རྒྱན་ལྟན་མ་ཡིན་པ་དང་འཚར་སྟང་ཅན་གྱི་རྒྱེས་བུ་ཞིག་ཡིན་པ་དེ་གོ་བར་སྨོད་ཐབས་བྱེད་རྒྱ་དཀའ་མོ་འདུག ངས་བར་སྨོད་ཐུབ་པ་དེ་ནི་ཁོང་ང་ལ་ཇི་ལྟར་མངོན་པ་དང་། ང་རང་གིས་ཁོང་ལ་ལྟད་མེད་པའི་བརྩེ་བ་ཇི་ལྟར་བྱས་པ། དཀའ་ངལ་ཆེ་བའི་དུས་སྐབས་སུ་ངས་ཇི་ལྟར་དད་པ་ལ་ཡིད་ཆེས་བྱས་པ་བཅས་རེད། སྤྱི་ལོ་ ༡༩༧༧ ལོ་དེར་ང་རང་ཤེ་ཡ་ནར་རང་ཁྱིམ་རང་བདག་གིས་ཉིན་རེའི་མི་ཚེ་སྐྱེལ་བཞིན་པའི་སྐབས་དེར། ངས་བྱང་ཞར་རིའི་ནང་དུ་ཤམ་ཐྲ་ལའི་ས་མོའི་གནས་བབ་དག་ལ་བཏང་སྟོམས་ཀྱི་ཐོ་ནས་ལྟ་ཐུབ་པ་བྱུང་།

ལོ་མཇུག་དེར་རིན་པོ་ཆེས་ཤར་ལི་མོནད་ནང་གི་སྐུ་མཚམས་གྲོལ་བ་དང་། ཐོ་ལ་ཟར་དུ་མ་འཕྲར་སྟོན་ལ་ཀན་རའི་ཆོས་གླིང་དུ་ཕེབས་གནང་བ་རེད། ཁོང་ལ་མཇལ་འཕྲད་ཆེད་དུ་ང་ཤར་ཕྱོགས་མཚོ་ཕྱལ་དུ་འཕྲར་བ་དང་། དེ་ཇེས་ང་ཚོ་མཉམ་དུ་ཐོ་ལ་ཟར་ལ་ཕྱིར་འཕྲར་བ་ཡིན། ནང་དུ་ལོག་རྒྱ་དེ་ནི་ངོ་མཚར་ཅན་ཞིག་རེད། མི་ཚོ་ལ་ཁོང་ཏ་ཅང་དན་པོ་བྱུང་འདུག་ལ། རིན་པོ་ཆེ་ལའང་ཚང་མ་ཐུག་འཕྲད་བྱུང་བས་ཐུགས་མཉེས་པོ་བྱུང་ཡོད། གསར་དུ་སྐྱེས་པའི་ནུས་མཐུ་ཆེན་པོ་ཞིག་དང་སྨྲས་ཁོང་གིས་ཚོས་ཚོཀས་ཀྱི་སྟེ་ཁྱིད་དེ་མངོད་འཕྲིན་སྐྱོང་འགོ་བཙལ་མས།

རིན་པོ་ཆེ་ཤར་ལི་མོནད་དུ་བཞུགས་པའི་རྒྱ་བ་མཐའ་མ་བྱུག་གི་སྐབས་སུ་ཁོང་གིས་ཁོང་རང་གི་སྨོན་མ་ཆན་པ་ཆུམས་ལ་ནང་པ་མིན་པ་ཚོའི་ཆེད་དུ་སྨོམ་ཤུམས་ལེན་གྱི་ལས་རིམ་ཞིག་གསར་སྒྲིག་དགོས་པའི་བཀའ་གནང་འདུག ང་ཚོས་ལས་རིམ་འདིའི་མིང་ལ་ "ཤམ་ཐྲ་ལའི་སྒྲོང་བརྡར་" ཞེས་བཏགས་པ་དང་། རིས་མེད་ཀྱི་ལམ་ནས་ཤམ་ཐྲ་ལའི་བསྟན་པ་དང་སྨོམ་སྒྲུབ་གཉིས་མཉམ་དུ་ཇི་ལྟར་ལེགས་ཤོས་སྟོན་ཐུབ་ཕྱིར་འདིའི་

ཐོག་སྨོན་མ་ཆགས་གྱས་ཚོ་ལྷ་ཚན་ཁག་བགོས་ཀྱིས་ལས་ཀ་བྱས་ཡོད། རིན་པོ་ཆེ་མེད་ཟླབས་ས་གཟའ་མཇུག་དང་པོའི་ཤམ་ཐྲ་ལའི་སྒྲོང་བརྡར་སྟེ་འཕྲིད་བྱེད་མཁན་ཀྱི་མི་ཚོས་ཁོང་ཚོས་ཅི་ཞིག་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པའི་ཐོག་ལ་བསམ་བློ་རབ་རིབ་ཙམ་ལས་མེད་པར་མངོན། ཁོང་ཚོས་དོན་སྲིང་དེ་ཙམ་མེད་པའི་ལད་ཟློས་ཀྱིས་གཞན་ཡིད་འགུག་པ་ལ་བློ་ཁ་ཕྱོགས་པ་རེད། དེས་ན་རིན་པོ་ཆེ་ཐོ་ལ་ཏར་དུ་ཕྱིར་ལོག་རྟེས་ཁོང་ལ་ཤམ་ཐྲ་ལའི་སྒྲོང་བརྡར་དེ་དོན་དངོས་སུ་ལག་བསྟར་འོས་པ་ཞིག་བཟོ་རྒྱུར་ཕྱག་ལས་མང་པོ་ཐོན་འདུག རིན་པོ་ཆེས་ཤམ་ཐྲ་ལའི་སྒྲོང་བརྡར་གྱི་ངོས་སྟོན་པ་ཚོ་དང་མཉམ་དུ་གཟའ་འཁོར་རེའི་ནང་ཕེངས་མང་འཛོམས་རྒྱ་འགོ་བཙུགས་གནང་སྟེ། མི་ཚོ་ལ་ཇི་ལྟར་གཞི་རིམ་སྒྲོང་བརྡར་གྱི་རྒྱ་ཆ་ཐད་ཀར་དང་ལྟད་མེད་པར་ངོ་སྒྲོད་བྱེད་སྟངས་བཀའ་གནང་བ་རེད། ཕྱི་ལོ་ *༡༩༧༤* ལོའི་འགོ་སྟོད་ཀྱི་བླ་བ་དུ་མ་འགོར་བའི་ཚོགས་འདུ་འདི་དག་གི་རྟེས་སུ་ཤམ་ཐྲ་ལའི་སྒྲོང་བརྡར་གྱི་ཆ་བ་ཚུགས་པ་རེད། དེ་ནི་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཁོང་གི་སློབ་མ་ཚོ་ལ་ཤམ་ཐྲ་ལའི་དཔའ་བརྩལ་གྱི་ལམ་དང་སྒོམ་སྒྲུབ་ཀྱི་བྱེད་པའི་ཐབས་ལམ་གཙོ་བོ་ཆགས་པ་རེད། ད་ཆ་མི་ལོ་ཉི་ཤུ་ལས་མང་བ་བཅུལ་བའི་རྟེས་སུ་མི་སྟོང་ཕྲག་མང་པོས་ལས་རིམ་འདི་བཅུད་ཡོད་པ་དང་། སྒོམ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཐད་ལ་མང་ཚོགས་ཀྱི་དོན་གཉེར་དེ་ཕུ་མཐུད་སྐོང་ཐབས་བྱེད་བཞིན་ཡོད། ཚོགས་འདུ་སྟོན་མ་འདི་དག་འགའི་ནང་དུ་ང་རང་ཡོད། འོན་ཀྱང་ང་སྐུར་དུ་ཕེ་ཡ་ནར་ཕྱིན་པ་དང་སྟོན་ཁ་དེ་བར་དུ་ཕྱིར་ལོག་མེད།

དཔྱིད་ཀ་དེར་ཤམ་ཐྲ་ལའི་ཚོ་ཀ་གཞན་འཁའ་ཤས་ཚོགས་ཡོད། རིན་པོ་ཆེས་བཤོ་ཆུ་ཏའི་འཁན་ལྟན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་མི་རྣམས་ཤམ་ཐྲ་ལའི་རྒྱལ་ཁམས་ཀྱི་བློན་པོར་དབང་བསྐུར་གནང་བ་དང་། ཁོང་གིས་ཇོན་ཞར་ཁི་སི་དང་ཇེམ་སི་ཇི་མེན་གཉིས་མཉམ་དུ་རིམ་པ་བཞིན་ཤམ་ཐྲ་ལའི་སྐུ་སྲུང་མདའ་དཔོན་དང་བཀའ་སྲུང་མདའ་དཔོན་དུ་གཏན་འཁེལ་བའི་ཚོ་ཀ་ཞིག་ཀྱང་གནང་ཡོད། (བོད་སྐད་དུ་མདའ་དཔོན་ནི་འདོ་གཙོ་འཁོར། དམག་སྤྱི་ལ་གོ) ངའི་བསམ་པར་མདོར་བསྡུས་ན་འདི་དག་ཚང་མ་ཁོང་གི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ནང་དུ་ཡོད་པའི་མི་རྣམས་ཀྱིས་རང་རང་གི་ལས་འཁན་དེ་དག་ཆེན་པོ

ཡིན་པའི་བསམ་བློ་འཁོར་བའི་ཚེད་དུ་རེད་སྙམ། ཁོང་གིས་ཁོང་གི་སྒོས་མ་ཟན་པ་ཚོས་རང་ཉིད་ལྟ་ཁང་ཞིག་གི་འཛིན་སྐྱོང་བ་ཁོ་ན་ལྟ་བུར་མ་ཡིན་པར། ཕྱི་ཚོགས་ལ་འགན་འཛིན་ཞིག་ཡོད་པ་དང་། གཞི་རྒྱ་ཆེན་པོའི་ཐོག་ནས་གཞན་ལ་ཕན་པ་བསྒྲུབ་པའི་ལས་འགན་ཡོད་པར་བལྟ་ཐུབ་བྱུང་ན་དགོངས་ཀྱི་ཡོད། མི་ཚོས་རང་གིས་རང་ལ་མཐོ་བ་ཡིན་སྙམ་པའི་ང་རྒྱལ་ཆེ་ཅུ་འགྱོ་བའི་ཉེན་ཁ་དེ་ཡོད་པ་དང་། ཕྱོགས་གཅིག་ནས་ཁོང་གིས་དེར་སྐུལ་མ་ཡང་གནང་གི་ཡོད། ཁོང་གིས་མི་ཚོ་ལ་རང་ཉིད་གཅིགས་ཆེར་འཛིན་པའི་ཚོར་བ་རྒྱ་སྐྱེད་པའི་གནས་བབ་ཅིག་བསྐྱེན་པ་དང་། དེ་ནས་སྐྱར་དུ་ཁོང་ཚོའི་ངར་འཛིན་གཙོག་ཐབས་གནང་སྟེ། མི་ཚོ་ལ་ལྷད་མེད་པའི་ས་མཐས་བཟང་དང་དམ་བཅའ་འཕེལ་རྒྱས་སུ་གཏོང་བའི་སྐུལ་མ་གནང་གི་ཡོད།

འདི་ནི་ཇོ་ཇེ་ཕེག་པའི་དབང་བསྐུར་སྐབས་སུ་ཀ་ཅུང་བ་དེ་དང་མི་གཅིག་པ་མ་རེད། སྒོབ་མ་ཚོས་སྟོན་འགྱོ་ཚར་བའི་སྐབས་སུ་ཁོང་ཚོར་ཁྱི་འདོན་གཞི་ཙར་བཞག་པའི་དབང་ཞིག་ཐོབ་ཀྱི་ཡོད། དབང་བསྐུར་གྱི་སྐབས་སུ་རང་ཉིད་ཁྱིམ་རྒྱུད་དམ་ནུས་མཐུ་ཏེ་ཐག་པ་ཞིག་གི་ཇེ་བོའམ། བཙུན་མོ་མཚོན་པའི་ཅོད་པཊ་ཞིག་སྒོབ་མ་དེར་གནང་གི་ཡོད། དེ་བཞིན་སྒོབ་མ་དེར་ཇོ་ཇེ་དང་ཏིལ་བུ་བཅས་མཚོད་ཕྱས་གཞན་འགའ་དང་ལྷན་དུ་མིང་གསར་པ་ཞིག་ཐོབ་ཀྱི་ཡོད། བསམ་བློ་དེ་རང་ཉིད་ངར་འཛིན་ཅན་ཀྱི་སྐྱེ་བོ་ཞིག་ནས་ས་ཆུས་ཀྱི་ངོ་བོར་བསྒྱུར་རྒྱུའི་གོ་དོན་རེད། དབང་ཞུ་སྐབས་སུ་ཐོག་མར་རང་ཉིད་ལྟའམ་ཅི་ཞིག་གི་ངོ་བོར་སྒོམ་དགོས་ཀྱི་ཡོད། ཁྱམས་ལེན་དང་དམ་བཅའ་ཡི་རྒྱུད་རིམ་རིང་པོ་ཞིག་བརྒྱུད་དེ་གཞི་ནས་ངར་འཛིན་སྟོང་ཐབས་བྱེད་ཐུབ་པ་ཡིན། གལ་ཏེ་དངོས་སུ་འགྱུར་བ་མ་བཏང་ན་ངར་འཛིན་གོང་འཕེལ་དུ་ཕྱིན་ནས་ངར་འཛིན་ཀྱི་གོང་བུ་ཆགས་ཀྱི་ཡོད། དེས་ན་ཇོ་ཇེ་ཕེག་པའི་སྐོར་ལ་ཉེན་བརྡ་མང་པོ་ཡོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གཅིག་དེ་རེད། ཤམ་ཐྭ་ལའི་དབང་བསྐུར་ཚང་མ་གཅིག་མཚུངས་རེད། དེ་ནི་ཐུང་ཆུབ་ཁེམས་དང་པའི་ཕྱི་ཚོགས་ཀྱི་ནང་དུ་ངོ་བོ་གསར་པ་ཞིག་འཛིན་ཀྱི་ཡོད་པ་དང་དེ་ལ་

ཡང་ཞེན་ཁ་ཡོད། ཡིན་ན་ཡང་རིན་པོ་ཆེར་དགེ་ལ་འཕོར་གསར་པའམ། ཤམ་སྒ་ལའི་ འཇིག་རྟེན་འདི་བསྐྱེན་གནང་རྒྱུར་ཐུགས་འགུལ་ཆེན་པོ་ཐེབས་ཡོད།

དཔྱིད་ཀ་དེར་བཀྲི་གླིང་ཚོགས་འདུ་གཞན་ཞིག་ཚོགས་པ་དེ་ལ་མཁན་ཞུགས་བྱེད་ མཁན་མི་གྲངས་ཉིས་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་ལས་མང་བ་འདུག ཟླཟས་འདིའི་བཀྲི་གླིང་ཚོགས་ འདུ་དེ་ནེའུ་ཏམ་ཤར་གྱི་ཏེག་ས་ཐྲི་ལ་ནོ་ཆེ་ནང་གི་ཐྲལ་ས་མ་ས་མཁྱོན་ཁང་དུ་ཚོགས་ པ་རེད། ལོ་མང་པོའི་རིང་ལ་བཏོ་ཐྲུག་ཚོང་ཞན་པའི་ནམ་དུས་ས་ལེད་ཐྲོད་མེད་པའི་ མཁྱོན་ཁང་ཉིང་པ་ཆེན་པོ་དེ་འདུ་གླས་པ་རེད། མཁྱོན་ཁང་འདི་དག་གིས་ད་ཆ་འདི་ འདུ་བྱེད་ཀྱི་མེད་པ་འདུ། ཡིན་ན་ཡང་ཟླཟས་དེ་དུས་བཏོ་ཐྲུག་མཛད་རིམ་ཆེན་པོ་ འདི་དག་ཚོགས་ཕྱིར་མཁྱོན་ཁང་ཡོངས་ཟོགས་ཟླ་བ་གསུམ་མམ། དེ་བས་ཡུན་རིང་ བར་གླས་ཏེ་འཛིན་སྐྱོང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ང་ཚོས་ཟས་གཡོ་སྐོལ་བྱེད་མཁན་ཀྱི་ལས་བྱེད་ རང་ངོས་ནས་བཏང་བ་དང་། མི་ཚོས་རང་རང་གི་ཁྱོན་ཆས་རང་རང་གིས་འཕྲུད་པ་ དང་། ཁང་མིག་གཙང་མ་ཉར་བ། མཁྱམ་ཞུགས་པ་ཚོར་ཕྱི་པའི་ས་ཁུལ་གཙང་མ་བཟོ་ ཆུའི་རྒྱུ་མིག་ཅིག་བཟོས་པ་བཅས་བྱས་ཡོད། དུས་ཆུན་ང་ཚོས་གསོལ་ཆོགས་ཁང་ ངམ། ཚོགས་ཁང་ཆམས་སྒོམ་ཁང་དུ་བསྐྱུར་བཅོས་བྱས། དེ་ནི་བཀྲི་གླིང་ཚོགས་འདུའི་ དུས་ཡུན་ལ་མཁྱོན་ཁང་ཞིག་དགོན་པར་སྐྱུར་བཞིན་པ་འདུ་གོ་ཡོད། འདི་ནི་ལས་རིམ་ གཞི་ཆུ་ཆེན་པོ་འདི་དག་ཤོང་བའི་ཆེད་དུ་ང་ཚོས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཚོས་ཚོགས་ཁག་ཆུ་སྐྱེད་ མ་བྱས་སྟོན་ཀྱི་གནས་ཚུལ་རེད།

བཀྲི་གླིང་ཚོགས་འདུ་འདིའི་ཟླཟས་སུ་རིན་པོ་ཆེ་སིན་ཏེ་ཐྲེ་རིབ་ཟིར་བའི་ཚོས་ཞུ་ ཞིག་དང་དགའ་པོ་ཆགས་པ་རེད། ཁོང་མོ་དང་ཇ་ཅང་དགའ་པོ་ཆགས་ཡོད་ཟློར་ང་ ལ་ཁ་པར་ཐོག་བཀའ་མོལ་གནང་ཟླཟས་གསུངས་བྱུང། འབྲེལ་བ་འདི་ང་རང་ནམ་ ཆུན་གོམས་པ་དེ་ལས་འདས་ཏེ་ཕྱིན་ཡོད་ཙང་དང་ཐོག་ང་རང་ཕན་བུ་ཏོན་འཐོར་བྱུང། ཡིན་ན་ཡང་རིན་པོ་ཆེ་ང་ལ་ཇ་ཅང་ཞེ་འཛམ་དང། དགའ་པོ། ཕྱི་གསལ་ནང་གསལ་ ཐཙས་ཡོད་ཙང། ངས་རང་ཉིད་ལ་བདེ་འཛགས་མེད་པའི་གནས་དེར་འཐམ་ནས་སྟོད་

ཕྱག་མ་བྱུང། ཇ་ཅང་བརྟན་པོར་གནས་པའི་ང་གཤེས་ཀྱི་འཕེལ་བ་དེར་བཟའ་ཚང་ཆ་གཅིག་ཁོ་ནའི་གཤེན་ཕྱིག་གི་ཐོ་ལོ་ལེ་དེར་གཞི་བཅོལ་ཐབས་མེད།

དབྱར་ཕོག་དེར་དུས་རྒྱུན་བཞིན་རིན་པོ་ཆེར་རོ་ཁེ་མོན་ཁེན་ཆོས་ཆོགས་ས་མ་ RMDC ལ་གསུང་ཆོས་གནང་རྒྱའི་དུས་ཚོད་བཟོས་ཡོད། ཁྱབ་བསྒྲགས་བྱས་པའི་བརྗོད་གཞི་དེ་ "ཕེག་པ་གསུམ་ལ་དཔའ་བ" ཞེས་འཁོད་འདུག ཕེག་པ་ཞེས་པ་ཕེག་དམན་དང། ཕེག་ཆེན། རྗོ་རྗེ་ཕེག་པ་བཅས་རང་པ་ས་ཐང་ས་རྒྱས་པའི་ཉམས་ལེན་གྱི་རིམ་པའི་ལམ་ལ་གོ་བ་རེད། གསུང་བཤད་དེ་ཉན་པར་མི་བརྒྱ་ཕྲག་འགའ་ཤས་སྒེའུ་ས་ཁོ། རིན་པོ་ཆེས་རྗོ་རྗེ་བཀའ་སྩུང་གི་ཆོགས་མི་ཚོར་ RMDC ཆོས་ཆོགས་ལྟེ་བའི་སྒང་གི་ཞིང་ཐང་དུ་སྒར་འདེབས་དགོས་པའི་བཀའ་གནང། ལས་རིམ་གཙོ་བོ་དེ་ལས་ཟུར་དུ་ཡོད་པའི་སྟེ་སྒར་དེར་མཉམ་ཞུགས་པ་བཞི་བཙུ་སྐོར་ཞིག་འདུག རིན་པོ་ཆེས་དགོང་རྗོ་སྟེ་སྒར་གྱི་གཤམ་དུ་ཡོད་པའི་གུར་ཆེན་པོ་དེའི་ནང་དུ་གསུང་བཤད་གནང་གི་ཡོད་ཀྱང། ཁོང་གིས་བགྱི་གྲེང་ཆོགས་འདུའི་སྐབས་སུ་སྟེ་སྒར་དུ་བཞུগས་ཏེ། རྗོ་རྗེ་བཀའ་སྩུང་གི་སྟེ་ཚན་ཟུང་ཏུ་དེར་ཟས་སྦྱོང་ཞིག་གནང་རྒྱའི་ཐུགས་ཐག་བཅད་གནང་འདུག

སྟེ་སྒར་དུ་ལོ་དང་པོ་དེར་རིན་པོ་ཆེ་ཕེལ་ཕེལ་བྱེད་ཀྱི་ཁང་ཚུང་བཟོ་ལྟའི་གུར་ཞིག་གི་ནང་དུ་བཞུগས། ལོ་འགའི་རྗེས་སུ་ཁོང་གིས་ཉལ་ཁང་དང་སྟོད་ཁང་གཤེས་ཀ་ཡོད་པའི་བོད་བཟའི་གུར་དཀར་ཞིག་གི་བྱུས་འགོད་གནང་པ་རེད། གུར་དེའི་ཕྱི་ལ་འཚེམ་ཏྲབ་ཀྱི་རི་མོ་མཛེས་པོ་དེ་འདྲ་བགོད་ཡོད། ཁོང་གི་གུར་ཀྱི་འོག་དེ་གར་རྗོ་རྗེ་བཀའ་སྩུང་གི་འགོ་ཁྱིད་ཆོའི་ཆེད་ཏུ་གུར་ཆུང་བ་གཤེས་ཕྱུས་ཡོད། དེ་ཆོའི་ནང་ཏུ་ད་ཆ་བཀའ་སྩུང་སྒྲི་ཁྱབ་ཡིན་པའི་ཇེ་ཕྱིད་རོམ་དང། མདའ་དཔོན་གཤེས། རྗོ་རྗེ་བཀའ་སྩུང་གི་འགོ་ཁྱིད་གཞན་བཅས་སྟོད་ཀྱི་ཡོད། རྗོ་རྗེ་བཀའ་སྩུང་གི་ཆོགས་མི་གཞན་ཆམས་རི་གཤམ་ཏུ་གུར་དཀར་པོ་ཆེན་པོ་གསུམ་ཀྱི་ནང་ཏུ་སྟོད་ཀྱི་ཡོད། ལོ་རྗེས་མ་ཆམས་སུ། ཆོགས་ཞུགས་པ་སུམ་བཅུ་བར་ཏུ་ཡོད་ཕྱས་རྗོ་རྗེ་བཀའ་སྩུང་གི་ཆོགས་མི་ཆམས་སྟེ་སྒར་ཀྱི་མཐའ་སྐོར་ཏུ་བཏབ་པའི་གུར་ཏུ་སྟོད་ཀྱི་ཡོད། སྟེ་སྒར་ཀྱི་ནང་ཏུ་ཕྱོམ་ཟླུབ་ཅེད་ས་དང་

ཟ་མ་ཟ་སའི་གྱར་ཡང་ཟུར་དུ་ཡོད། བཀའ་སྩང་ཚང་མས་སྒྲིག་ཆས་ཀྱོན་ཀྱི་ཡོད། སྐབས་དེའི་ས་མདོག་གི་སྒྲིག་ཆས་དེ་དག་དམག་མིའི་ཀྱོན་ཆས་ལྟག་མ་ནས་ཉོས་པ་རེད། ཇེས་སུ་ང་ཚོའི་སྒྲིག་ཆས་རྣམས་རང་ངོས་ནས་བཟོ་བཀོད་བྱས་པ་རེད།

སྟེ་སྐར་འདིའི་ནང་དུ་གང་ལྟུང་ཡོང་ཚོག་གི་མེད། མདུན་དུ་སྐོ་ཆེན་ཞིག་ཡོད་པ་དང་། དེར་ཡོད་པའི་རྡོ་རྗེ་བཀའ་སྩང་གི་ཚོགས་མི་དེ་ལ་ལས་དོན་ཅིའི་ཕྱིར་ཡོང་བཤོད་དགོས། ཁ་སྒྲིག་གི་ཐང་ཆེན་དུ་དར་ཤིང་མང་པོ་བཙུགས་ཡོད་པ་དང་། རྡོ་རྗེ་བཀའ་སྩང་བ་ཞིག་གིས་ཐང་མོར་ལངས་ཏེ་གུས་འདུད་ཞུ་བཞིན་ཞོགས་ལྟར་ཤམ་ཐྲ་ལའི་རྒྱལ་དར་བསྒྲེས་ཏེ་དགོང་དྲོ་ཕབ་ཀྱི་ཡོད། རྡོ་རྗེ་བཀའ་སྩང་བ་དེས་ཤམ་ཐྲ་ལའི་རྒྱལ་གྱུ་ཡང་གཏོང་གི་ཡོད། མི་ཚང་མས་སྟེ་སྐར་དུ་ལུས་རྩལ་སྒྲོང་ཆེད་དུ་ཁ་སྒྲིག་གི་ཐང་ཆེན་དེ་འཚོད་སྟོམས་པོ་ཡོད། ཇེས་སུ་ངས་རྟའི་འདུལ་སྒྲོང་ལ་ཡོད་པའི་ཁྱད་ཚོས་མང་པོ་ཞིག་རྟ་མེད་པའི་ལུས་རྩལ་འདི་ཚོར་འཛིན་པ་ཡིན་ཀྱི་ཐོག་ནས་ཤེས་བྱུང་། སྟེ་སྐར་ནང་ལ་ཁ་སྒྲིག་དེ་ཚ་སྟོམས་པོ་དང་འགྲིག་པོ་ཡོང་བར་ནན་ཏན་ཕུགས་ཆེ་བྱས་ཏེ་སློབ་ཀྱི་རེད། ལུས་རྩལ་སྒྲོང་པ་བརྒྱུད་དེ་རྡོ་རྗེ་བཀའ་སྩང་བ་ཚོས་ཏན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་སྒྲོང་ཞིང་། ཉམས་ལེན་དང་སྐྱར་སྒྲོང་ལ་བརྟེན་ནས་རྟའི་ནུས་མཐུ་སྐྱེད་ཀྱི་ཡོད། མི་གཞན་དག་མང་པོ་དང་མཉམ་དུ་ཁ་བསྟར་བསྒྲིགས་དེ་ལུས་རྩལ་བྱེད་རྒྱ་དེ་སྒོ་སྐང་སྐྱེད་པའི་ཐོང་བ་ཞིག་རེད། ལུས་རྩལ་དེ་དོན་དང་ལྡན་པ་ཡོང་ཆེད་མི་ཚང་མ་ལ་བློ་གཅིག་སེམས་གཅིག་ལ་གནས་དགོས་པའི་དོན་ཡིན། སྟེ་སྐར་དུ་བསླབས་པའི་ལུས་རྩལ་སྒྲིག་ཁྲིམས་ཀྱི་ནང་དུ་རྟའི་འདུལ་སྒྲོང་གི་ནང་གི་རྩ་ལ་ནུས་ཕུགས་གཅིག་སྟུད་ཀྱི་རྩལ་སྒོས་པ་ནང་བཞིན་ནུས་ཕུགས་བཀོལ་སྒྲོད་ལ་ཕུགས་གནོན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

སྟེ་སྐར་དེ་མ་ཚུགས་སྟོན་ལ་རིན་པོ་ཆེས་ང་ལ་ཁེ་ཡ་ནར་ཞལ་པར་གནང་སྟེ་ལས་རིམ་གསར་པ་འདིའི་སྐོར་ལ་ཁོང་ཏི་ལྟར་ཐོ་བ་འཕེལ་པོ་ཡོད་ཚུལ་གསུངས་བྱུང་། དེ་བཞིན་ང་ལ་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཁ་ལོ་ར་ཏོར་ཡོད་པའི་འབྲེལ་ཡོད་གཞན་དག་བཅས་གཉིས་ཀའི་ངོས་ནས་དེ་གར་གང་བྱུང་བའི་སྐོར་ཀྱི་གནས་ཚུལ་མང་པོ་འབྱོར་བྱུང་། RMDC

བྱ་བགྲོ་གླིང་ཆོགས་འདུ་ཆོགས་ཡུལ་གྱི་གཤམ་དུ་སྟོད་མཁན་གྱི་མི་མང་པོ་ཞིག་གིས་ སྟེ་སྒར་དེ་ཏི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་པ་ཤེས་མི་འདུག་ འགའ་ཞིག་གིས་འཇིགས་སུ་རྩང་བ་དང་ གཞན་དག་ཆོས་ཡ་མ་ཟུང་ཞིག་ཏུ་མཐོང་འདུག་ རྒོ་རྡེ་བཀའ་སྩང་གི་ཆོགས་མི་ཚང་ མ་དགོང་དྲོའི་གསུང་བཤད་ལ་འགྲོ་བར་དོ་སྣྲེལ་མོ་ཅ་ནྷིང་པ་གཉིས་ཀྱི་ནང་འཚང་གཅུ་བསྟེ་འཛུལ་གྱི་ཡོད། ཁོང་ཚོ་ལ་གསུང་ཆོས་ར་བའི་གུར་གྱི་ནང་དུ་སྟོད་ས་དམིགས་ བསལ་ཟུར་འཛིག་ཏུས་ཡོད། རིན་པོ་ཆེས་ནང་པ་ནམས་རྡི་ལྷར་སངས་རྒྱས་པའི་ནུས་པ་ སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་དཔའ་བརྩལ་ཡིན་པའི་སྐོར་ལ་གསུང་བཤད་རིམ་པ་གནང་བ་རེད། ཞོགས་པ་རེ་རེར་རི་ཆེ་དེར་རྒོ་རྡེ་བཀའ་སྩང་བ་ཆོས་དཔའ་སྐད་ཐོག་ཅིང་མེ་སྐྱོགས་རེ་ རྒྱ་གི་ཡོད། དེས་མི་མང་པོ་ཞིག་ལ་དངོས་གནས་བསྩན་གཅོར་བཟོས་ཡོད།

མི་ཏི་སྟེད་ཅིག་གིས་སྟེ་སྒར་ལ་གློ་བུར་དུ་ཆོལ་འཛུལ་བྱེད་རྒྱའི་ཐག་བཅད། ངའི་ བསམ་བློར་དེ་ནི་ཕལ་ཆེར་རིན་པོ་ཆེས་གསང་ཐབས་ཀྱིས་བསྒྲལ་བ་མིན་ནམ་སྙམ། དེའི་སྔབས་ཀྱིས་མཚན་ལ་སྟེ་སྒར་དུ་ཆོལ་འཛུལ་བ་ཆོར་ཡ་ལན་སྒྲོད་ཕྱིར་ལས་འགྱལ་ མང་པོ་བྱུང་ཡོད། རིན་པོ་ཆེས་རྒོ་རྡེ་བཀའ་སྩང་བ་ཆོས་བཅོན་པ་བཟུང་ཐབས་བྱེད་ དགོས་པ་དང་། སྟེ་སྒར་ཀྱིས་ར་ང་ཉིད་སྩང་སྐྱོབ་བྱེད་དགོས་པའི་སྐྱལ་མ་གནང་སྟེ་མངོན་ གསལ་མེད་པའི་སྒོ་ནས་གནས་ཚུལ་ཇི་ཡང་དག་ཏུ་གཏོང་ཐབས་གནང་ཡོད། དེ་ནས་ཁོང་ གིས་ནོར་ཇི་དང་ཕེན་ཏེ་ཡན་ཀྱི་མི་འཁྲབ་མཁན་ཆོའི་ཁྲད་ཆོས་ཉམས་ཉེས་སུ་གཏོང་ ཐབས་གནང་ཡོད། ཁོང་གིས་ལུས་རྩལ་ཀྱི་སྟོང་བརར་སྟ་ཆོགས་སྒེལ་རྒྱ་འགོ་བཙུགས་ཏེ་ མི་ཆོའི་རིག་པ་རྟོ་ཏུ་གཏོང་བའི་འགྱུར་བ་ཚུང་དུ་དེ་འདྲ་ངོ་སྟོད་གནང་། དཔེར་ན། ཆོལ་ འཛུལ་བ་དང་སྩང་སྐྱོབ་པ་གཉིས་གས་མཚན་རྒྱ་བྱེད་པར་གློ་བ་ཤུ་ལེད་སྟོད་བཏང་ཡོད། རིན་པོ་ཆེས་མྱན་ནག་གི་ནང་དུ་འོད་མདངས་དམར་ཤ་ཐོན་ཆེད་གློ་བ་ཤུའི་མཐའ་ཀུ་ འགྱིག་ཤོག་དམར་པོ་བསྐོན་དགོས་པའི་ལམ་སྟོན་གནང་ཡོད། ཁོང་གིས་རྒོ་རྡེ་བཀའ་ སྩང་གི་ཆོགས་མི་ཡོངས་ལ་ཁོང་ཚོའི་འགྱིག་ཤོག་དམར་པོ་དེའི་སྟེང་དུ་ཐྱིན་ཤོག་གིས་ གཡོགས་དགོས་པའི་བཀའ་གནང་། དེ་ལྟར་བྱས་ན་ཁོ་ཚོས་འོད་མདངས་དམར་པོ་

མཐོང་སྐབས་ "དགེ་བོ" ཡིན་པ་ཨེས་སྒྲ་བའི་ཁྱད་པར་ཡོད་གསུངས། ཁོང་གིས་རྡོ་རྗེ་བཀའ་སྩུང་བ་ཚོ་ལ་མྱན་ནག་གི་ནང་དུ་འགྲུལ་སྐྱོད་བྱས་བའི་སྒོ་ནས་འཛབ་ཅལ་བྱེད་ཐུབས་ཀྱི་ལུས་ཚལ་སྦྱོང་བརྡར་ཡང་གནང་ཡོད། རྗེས་སུ་ཁོང་གིས་མི་ཚོ་ལ་ཇི་ལྟར་རྡོ་ནང་བཞིན་སྟོད་ཐུབས་བསླབས་ཏེ་ལུས་ཚལ་འདི་རྒྱ་སྐྱེད་མཛད། ཁོང་གིས་མི་ཚོས་ཚུར་ཆོལ་ལ་སྐྱུག་སྐབས་མྱན་ནག་དང་ཁོར་ཡུག་ལ་འདྲིས་འཐེམ་ཇི་ལྟར་བྱེད་དགོས་པ་སྦྱོང་ཆེད་དུ་མི་ཚོ་ལ་དུས་ཡུན་རིང་ཡོར་ལུས་ཚལ་འདི་བྱེད་དུ་བཅུག་པ་རེད། ངའི་གོ་ཐོས་ལ། སྐབས་དེར་སྦྱོང་བརྡར་དེ་ལ་ཞུགས་མཁན་གྱི་རྡོ་རྗེ་བཀའ་སྩུང་གི་ཚོགས་མི་ཚོ་ལ་ལོ་དང་ཡོ་དེ་བློ་ཡུལ་ལས་འདས་པ་ཞིག་བྱུང་འདུག འགོ་འཛུགས་སྐབས་དེར་ཁོང་ཚོ་ལ་མ་ཡིན་པ་ཞིག་ཡིན་མདོག་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་དང་། ངེས་གཏན་མེད་པ། འཕྲ་ཚགས་ཡོ་མེད་པའི་ཚོར་བ་བྱུང་འདུག ཁོན་ཀྱང་མཐའ་མཇུག་དེར་མི་ཚོས་གཏིང་ཟབ་པའི་དཔའ་བརྩལ་གྱི་རྒྱུན་ཐག་ཅིག་ལ་འབྲེལ་བ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་ཚོར་འདུག དེས་མི་ཚོ་ལ་ཤུགས་རྒྱུན་ཆེན་པོ་ཐེབས་ཡོད་ཙང་རིན་པོ་ཆེ་ཐུགས་མཉེས་པོ་བྱུང་འདུག དེ་ནས་བཟུང་སྒར་འདེབས་འདུ་འཛོམས་དེ་ལོ་ལྟར་ཚོགས་པ་རེད།

ང་རང་སྟེ་སྒར་ཀྱི་ལོ་གསུམ་པ་སྟེ། ༡༩༦༠ ལོའི་བར་དུ་མཉམ་ཞུགས་བྱེད་ཐུབ་མ་སོང་། ལོ་གསུམ་པ་དེར་ངས་སྟེ་སྒར་ལ་རྒྱ་ཁྲིད་ཡོང་སྟེ་ཆུང་རྒྱ་འགོ་འཛུགས་བྱེད་མཁན་གྱི་སྟེ་ཚན་གཅིག་དང་མཉམ་དུ་ལས་ཀ་བྱས་པ་ཡིན། ཆུང་རྒྱ་ནི་རྒྱ་བཞོན་མཁན་གྱི་མི་ཚོས་གསར་འཛུགས་བྱས་པའི་རྡོ་རྗེ་བཀའ་སྩུང་གི་ཚན་པ་ཞིག་རེད། དེ་ནི་ཤམ་བྷ་ལའི་རྒྱ་དམག་གི་དོད་དེ་རེད། འོན་ཀྱང་གོ་མཚོན་བྱས་བའི་རྒྱ་དམག་ཅིག་རེད།

མདོར་བསྡུས་ན། རིན་པོ་ཆེས་སྟེ་སྒར་དུ་སྦྱོང་བརྡར་གྱི་བརྒྱུད་རིམ་ངོ་སྤྲོད་བརྒྱུད་དེ་རྡོ་རྗེ་བཀའ་སྩུང་བ་ཚོ་ཏྲག་ཙལ་སྒྲིག་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་ཤུགས་ཆེར་འཁྲིད་འགོ་ཚུགས་པའི་སྐབས་ཏྲག་ཏྲག་དེར། ང་ལ་ཞི་ཝེན་ཡའི་རྒྱ་བཞོན་སྟོབ་གྲྭའི་དམག་སྡོལ་དང་འབྲེལ་བ་བྱུང་བ་དེ་ནི་དུས་གཅིག་ལ་བྱུང་བའི་ངོ་མཚར་བའི་གནས་ཚུལ་ཞིག་ཏུ་མངོན་བྱུང། ཐྲིན་དེང་ས་ང་དམག་འཐབ་ཀྱི་ཆེད་དུ་རྒ་བོད་སྦྱོང་གཏོང་གི་མེད་ཀྱང། ངས་ཞི་

པེན་ཡའི་རྒ་བཞོན་སྨོབ་གླའི་སྲོལ་རྒྱུན་འདི་དག་དམག་སྒྲིག་ཁྲིམས་ལ་ཤུགས་ཆེར་བརྟེན་པ་ཞིག་ཏུ་མཐོང་བྱུང། དེས་ན་སྲོལ་རྒྱུན་དེའི་སྟོབས་ཤུགས་ཀྱི་སྟེང་པོ་དེ་བླངས་ཏེ་གེད་སྦྱོད་གཏོང་སྟངས་ཐད་དེ་མི་འདྲ་བ་ཞིག་བྱས་པ་རེད། གནས་སྐབས་འདིར་དེ་ལ་ནུབ་ཕྱོགས་པའི་དག་ཙལ་ཐུ་ཙལ་ཞིག་རེད་ཅེས་བརྗོད་ཐུབ།

དེ་མཚུངས་རྗོ་རྗེ་བཀའ་སྩང་གི་སྒྱོང་བརྡར་གྱི་ནང་དུ་རིན་པོ་ཆེས་གཞན་ལ་གནོད་འཚེ་བྱལ་བའམ། གསོད་པའི་ཀུན་སློང་དང་དག་སྒྱོད་མེད་པའི་སྨོ་ནས་ནུབ་ཕྱོགས་པའི་དག་ཙལ་སྲོལ་རྒྱུན་གྱི་ནམ་པ་འགའ་ཤས་ལེན་འདོད་གནང་ཡོད། ཕྱོགས་གཅིག་ནས་རིན་པོ་ཆེའི་སྟེ་སྣར་གྱི་སྒྱོང་བརྡར་དེ་ཉི་ཇོང་གི་ཨི་ལི་ཏོའི་འགྲན་ཚོད་དང་འདྲ་གོ་ཡོད། འོན་ཀྱང་སྟེ་ཚན་དུ་མ་ཅན་གྱི་མི་མང་པོས་ཐེ་ཏུས་བྱེད་པའི་གཞི་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཞིག་རེད། དེ་ནི་ཁོང་གིས་མི་ཚོ་ལ་འཛིགས་པ་དང་ཞེ་སྡང་འཕྲོད་པ་དང་དེ་དག་ལ་གཉེན་པོ་བསྟེན་ཐུབ་པའི་ཆེད་དུ་གནས་སྟངས་ཡོངས་རྫོགས་བཟོ་བསྐྱན་གནང་པ་རེད་ཅེས་ཀྱང་བཤད་ན་ཆོག ཕྱི་ལྟར་ན་དག་རྒྱུ་ཕྱིའི་དགྱ་གོ་ཞིག་ལ་ཆོལ་གྱི་ཡོད་པར་སྣང་ཡང། དོན་དངོས་ས་ཏང་པོ་དེ་རང་གི་ས་མཚམས་ཀྱི་གནས་བབ་དེ་ཇེས་པའི་སྒོ་ནས་ནང་གི་དགྱ་གོ་འདུལ་གྱི་ཡོད། མི་ཆེའི་ནང་དུ་གདོང་ལེན་བྱེད་དགོས་པའི་བར་ཚད་ངོ་མ་དེ་འདྲ་ཡོང་རྒྱུ་ཡིན་པ་ནི་སྟོས་མེད་རེད། མཐའ་མ་དེར་རྗོ་རྗེ་བཀའ་སྩང་གི་སྒྱོང་བརྡར་དེས་དེ་ནི་ཕྱི་ཡི་དཀར་ཁག་ས་ལ་སྟོས་དང་ལྡན་པའི་མནའ་འབྲེལ་ཞིག་ཡིན་པ་ར་སྒོང་བྱེད་ཐུབ་ཀྱང། གཙོ་བོ་ནི་ས་མཚམས་ལ་སྒྱོང་བརྡར་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གཤིས་སྟོས་ལྡན་དུ་འགྱུར་བ་དང་གཟུགས་ཆ་ཚུམས་ཡོང་བ་སྟོས། དེ་ནས་དེས་འགལ་ཟླ་དང་ཟིང་ཆ་ལ་ཁ་གཏད་གཙོག་པའི་གཞི་རྟེན་ཞིག་སྒྲོད་ཀྱི་རེད།

དེ་བཞིན་རིན་པོ་ཆེ་ནི་ཁོང་རང་གིས་གསུང་པའི་ "གུར་གྱི་རིག་གཞུང་" ཞེས་པ་དེར་རྒྱུན་དུ་ཕྱུགས་མཉེས་པོ་ཡོད། ཁོང་གིས་བོད་དུ་དགོན་པ་ཞིག་ནས་གཞན་ལ་ཕེབས་དུས་ཉིན་མང་པོའི་རིང་ལ་འགྱུལ་སྐྱོད་སྐུ་འཁོར་དང་བཅས་ཕེབས་ཀྱི་ཡོད། དགེ་འདུན་པ་ཚོས་རྒ་ལ་བཞོན་པའམ། ཡང་ན་གོམ་བགྲོད་ཐུབ་ཏེ་མཚན་ལ་གུར་ཕུབ་སྟེ་

སྟོང་ཀྱི་ཡོད། ཁོང་མི་ཚེ་འདི་འདྲ་ལ་མཉེས་པོ་ཡོད། ཁོང་བོད་ནས་བྱོས་བྱོལ་ཕེབས་དུས་ཀྱང་ཟླ་བ་བཅུའི་རིང་ལ་མི་ཚེ་འདི་འདྲ་ཐུས་ཏེ་བསྐྱལ་གནང་འདུག། ངའི་བསམ་པར། ཁོང་རང་སྐྱེ་བོ་ཇི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་པའི་ཚ་ནས་ཁོང་གིས་དཀའ་ངལ་ཆེ་ལ་ཐག་རིང་བའི་འགྲུལ་སྐྱོད་ནས་མི་ཚེ་ལ་བཟང་ཕྱོགས་ནས་གང་ཞིག་ལེན་པ་དང་། ཁོང་གིས་རང་གི་ཁང་པའི་ཕྱི་ཡོགས་ཀྱི་མི་ཚེ་ཁོང་རང་གི་སྨོན་མ་ཚོ་ལ་ཤེས་སུ་འཇུག་འདོད་བྱུང་བ་རེད་སྟམ། ཁོང་གིས་སྟོང་སྐར་དུ་བསྟམས་ཕེབས་པའི་མཐུན་འགྲུར་ཆེ་ཤོས་དེ་སྟོང་སྐར་གྱི་མི་ཚེ་ལ་ཇེས་སུ་ཡི་རང་གནང་པ་དེ་རེད། ཁོང་གིས་ཁོང་རང་ཡོང་ས་འདི་བགོན་པའི་འཛིག་རྟེན་དང་། སྟོང་སྐར་དུ་སྒྲོལ་གནང་བའི་དྲག་རྩལ་ཀྱི་རིག་གཞུང་གཉིས་བར་ལ་མཚུངས་པའི་ཆ་དུ་མའང་གཟིགས་གནང་འདུག ཁོ་གནས་དང་བར་རིམ་སྒྲིག་སྟངས་ཀྱི་ཁྱད་ཚོས་དེ་གཉིས་ལ་བགོ་ལ་སྟོང་ཡོད། རིན་པོ་ཆེས་འདི་ནི་ཞེ་སྡང་གི་གཞི་རྩ་མ་ཡིན་པར་རང་དབང་གི་གཞི་རྩ་ཡིན་པར་མཁྱེན་གནང་འདུག ངའི་བསམ་པར་ཁོང་གི་སྨོན་མ་མང་པོ་ཞིག་ལ་སྟོང་སྐར་གྱི་ཉམས་ཐོང་གི་འབྲས་བུའི་ཚུལ་དུ་འདི་ལ་ཚོར་བ་གཏིང་ཟབ་མོ་སྐྱེས་འདུག་སྟམ།

ང་རང་ལ་མཚོན་ན། ལོ་འདི་དག་ནི་ཡོ་རོབ་ཀྱི་སྐུ་ཏགས་ཚོའི་མི་ཚའི་ནང་དུ་དུས་རབས་དུ་མའི་རིང་ལ་རྩ་བ་བརྟན་པོར་ཚུགས་ཡོད་པའི་སྨོན་ཚན་ཞིག་ལ་ཐོ་ཁང་བརྙེད་ཏེད་རྒྱུའི་དུས་ཚོད་ཀྱང་རེད། རྟའི་འདུལ་ཐོ་ཁང་གི་ཆེད་དུ་རྟ་ཞར་ཏེ་རྟ་རྩལ་སྟོན་སའི་དོ་ར་ཆེན་པོ་དེ་དག་བཟོ་མཁན་ནི་ཡོ་རོབ་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དང་བཙུན་མོ་ཆེམས་རེད། དེས་ན་ཡ་མཚན་པ་ཞིག་ལ། ང་རང་རིན་པོ་ཆེའི་ཤམ་ཐྲ་ལའི་འཚར་ལ་སྐྱེད་འཕེལ་འགྲོ་བཞིན་པའི་ལོ་ཡུན་ཀྱི་དུས་ཚོད་ཤས་ཆེ་བར་ཕྱི་ལ་གནས་ཀྱང་། ངས་སྐབས་དེར་རྒྱལ་པོའི་བྱེད་ལས་དང་འབྲེལ་བའི་ཐོ་ཁང་བརྙེད་འདུ་བོ་ཞིག་ལ་བློ་ཞེམས་བཐེམས་ནས་བསྟད་འདུག

ཐོ་ལོ་ ༡༩༧༩ ཟླ་བ་བཅུ་པར་ཀ་ལྷ་པའི་འདུ་འཛོམས་དང་པོའི་ཚེད་དུ་ང་ཚ་རིར་ཕྱིར་ལོག་ཐུས་པ་ཡིན། དེ་ནི་ཤམ་ཐྲ་ལའི་གསུང་ཚོས་ཀྱི་རིམ་པ་མཐོ་ཤོས་འཁྱེད་པའི་

ཤམ་ཐྲ་ལའི་ལས་རིམ་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་པོ་དེ་རེད། གནས་སྟངས་འདིའི་ནང་དུ། ཁོང་གིས་ནོ་ཐ་ས་ཤའི་སྐོར་སྐྱོད་སྐབས་གནང་པ་ནང་བཞིན། རིན་པོ་ཆེས་ང་ཚོ་ཚང་མ་ཁ་ལོ་ར་ཏོའི་ས་ནོ་མ་ས་ནུ་ཡོད་ཀྱང། ཤམ་ཐྲ་ལའི་རྒྱལ་ཁམས་སུ་མཉམ་སྡོད་ཀྱིས་ཚང་མ་ཕོ་ཐང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ནང་ལ་ཡོད་པ་ནང་བཞིན་བྱེད་དགོས་པའི་ཡུ་ཚུགས་གནང། ཁོང་གིས་ཤམ་ཐྲ་ལའི་རྒྱལ་སྲིད་སྐྱོང་བའི་རྒྱལ་པོ། ས་སྐྱོང་གི་ཚུལ་དུ་འདུ་འཛོོམས་ཀྱི་དབུ་བཞུགས་གནང་པ་དང། ང་ཁོང་གི་ཟུར་དུ་ས་སྐྱོང་དབང་མོའི་ཚུལ་དུ་བསྟོ།

འདུ་འཛོོམས་དང་པོ་དེ་བགྲོ་གླེང་ཆོགས་འདུ་སྟཱོས་གཤིས་ཀྱི་ཆོགས་ཡུལ། སི་ནོ་མ་སིའི་མགྲོན་ཁང་དེ་ག་རང་དུ་ཆོགས། མགྲོན་ཁང་དེའི་ནང་དུ་མི་བརྒྱ་སྐོར་ཞིག་ལས་ཤོང་གི་མེད་པ་དང། ད་ཆ་ཤམ་ཐྲ་ལའི་ཆོས་ཀྱི་གནས་རིམ་མཐོ་ཤོས་ཤམས་ལེན་བྱེད་མཁན་གྱི་མི་གྲངས་ཤིས་བརྒྱ་སྐོར་ཡོད་ཅང། འདུ་འཛོོམས་དེ་བདུན་ཕྲག་གཤིས་ཅན་གྱི་དུས་ཡུན་གཤིས་སུ་བགོས་པ་རེད། ལས་རིམ་ཆ་ཚང་གྲུབ་པ་ལ་ཟླ་བ་གཅིག་འགོར་བ་རེད།

རིན་པོ་ཆེས་ཏ་ལམ་ཁི་མ་གཤིས་རེར་ཕེངས་རེ་བྱས་ཏེ་ཟླ་བ་གཅིག་གི་རིང་ལ་གསུང་བཤད་ཕེངས་བཅུ་བདུན་གནང་པ་རེད། དེ་དུས་ཁིན་མོར་སྒོམ་ཤམས་ལེན་དང། མི་ཚོ་ཚན་པར་བགོས་ཏེ་བགྲོ་གླེང་བྱེད་པ། དེ་བཞིན་ལྷག་མཐུན་གྱི་དགོང་ཚིགས་དང་གསོལ་སྨོན་ལ་སོགས་པའི་བྱེད་སྒོའི་ཚོ་ག་ཇི་སྙེད་ཅིག་ཡོད། མངོན་གསལ་ཅན་གྱི་བྱེད་སྒོ་གཅིག་ནི་སྐབས་དེར་ཨ་རིའི་ནང་ལ་སྐོར་སྐྱོད་བྱེད་བཞིན་པའི་གནའ་སྦྱ་མོ་ཁི་ཏོང་གི་བཙན་པོའི་ཕོ་བྲང་དུ་འཁྲབ་རྒྱའི་ཐུ་ལྷ་ཁུ་ཟླ་རྒྱོས་གར་ཚོགས་པའི་འཁྲབ་སྟོན་དེ་རེད། རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་བཤད་དེ་ཚོས་ང་ལ་བགྲོ་གླེང་ཚོགས་འདུ་དང་པོ་དེ་དབུ་གསོ་བྱས་བྱུང། དེའི་ནང་དུ་ཁོང་གིས་ཤམ་ཐྲ་ལའི་ལམ་ཆ་ཚང་སྦྱི་བཤད་གནང་བ་དང་ལྷན་དུ་གནས་ཚུལ་དང་སེམས་ཚོར་གཤིས་ཀ་གསུང་བཤད་ཀྱི་ནང་ནས་འགྲོ་གནང་མཛད། ཁོང་གིས་ཁོང་རང་གིས་གང་མཁྱེན་པའི་ཤམ་ཐྲ་ལའི་ཆོས་ཀྱི་སྟེང་པོ་ངེ་ཚོར་གནང་

ཐབས་ཀྱིས་མི་ཚེ་ལ་ཁོང་རང་གི་ཐུགས་ཀྱི་ཡང་སྙིང་དེ་བསོ་འགྲེམས་གནང་ཡོད། ཆོས་པ་དེ་ནི་ངས་ངོ་མཚར་ཆེ་ལ་སྣྲ་མ་ལྟ་བུར་མཐོང་བྱུང།

གཞན་དག་ཚོ་ལ་ང་དེ་ཅམ་ས་ཕེམས་ཤོར་བ་མ་བྱུང། རིན་པོ་ཆེ་ས་སྐྱོང་གི་ཚུལ་དུ་ཡོད་པའི་གནད་འགག་དེ་ངས་མཐོང་ཐུབ་ཀྱི་འདུག ཁོང་གིས་ཤམ་ཐྲ་ལའི་ཡེ་ཤེས་དེ་མི་ཚེ་ལ་གནང་གི་ཡོད་པ་དང་། ངས་ཁོང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྐྱེ་བོ་ཞིག་ཏུ་མཐོང་བྱུང། ངའི་བསམ་པར། ཁོང་ལ་མངའ་བའི་མཁྱེན་པ་དང་ཁོང་གི་དབུ་ཁྲིད་ལ་ང་ཚོས་ངོས་ལེན་བྱེད་དགོས་ཀྱི་རེད་སྙམ། ཁོང་འཇིག་རྟེན་གྱི་སྐྱོབ་པ་པོ་དང་། ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ། ས་སྐྱོང་བཅས་ཀྱི་ཆོས་པར་ལྟ་རྒྱ་དེར་ང་ལ་དཀའ་ངལ་མ་བྱུང། འོན་ཀང་ང་ཚོས་ཅིའི་ཕྱིར་མི་གཞན་དག་མང་པོ་ཞིག་ངས་ཐུན་རེད་སྙམ་པའི་གོ་གནས་སུ་བསྐོ་བཞག་བྱས་པ་དེའི་དོན་ངས་རྟོགས་ཐུབ་མ་སོང་། རྗེ་བོ་དང་། ལྟ་ལྟམ། ཐོན་པོ། དམག་གི་ཕྱི་བཅས་འདི་དག་ཚང་མ་ཡོད་པའི་དགོས་དོན་ཅི་ཞིག་ཡོད་དམ།

དེས་ན་འདུ་འཛོོ་མས་དང་པོའི་འགོ་འཛུགས་དེར་ང་ལ་བདེ་པོ་ཞིག་ཆ་བ་ནས་མ་བྱུང། དོན་དངོས་སུ་མཉམ་ཞུགས་བྱེད་མཁན་མང་པོ་ཞིག་ལ་ཤམ་ཐྲ་ལའི་འཇིག་རྟེན་གསར་པ་འདིར་གོམས་འདྲིས་བྱེད་རྒྱུར་ཁག་ཅམ་བྱུང་ཡོད། ང་ཁོ་ན་ཆ་བ་ནས་མ་རེད། མི་ཚང་མས་ང་ལ་ "ལྟ་ལྟམ་སྐུ་ཞབས་" ཞེས་འབོད་ཀྱི་འདུག ང་གང་དུ་ཕྱིན་ཀང་རྗེ་རྗེ་བཀའ་སྩུང་གི་ཚོགས་མི་ངའི་མཉམ་དུ་ཡོང་གི་ཡོད་པ་དང་། རིན་པོ་ཆེས་ང་ལ་སྐེར་ཀྱི་གམ་བཅར་དང་དེ་དང་འབྲེལ་བ་ཆ་ཚང་ཉར་དགོས་པའི་བཀོད་མངགས་གནང་བྱུང། ངས་མཐོར་འདེགས་བྱས་པའི་ཁོར་ཡུག་དང་འཇིག་རྟེན་འདི་འདྲ་ཞིག་གི་དབུས་སུ་བསྡད་ནས་བྱ་བ་བྱེད་དགོས་པ་དེ་ཅ་ཅང་གི་བདེ་པོ་དང་ལན་པོ་མེད་པ་ཞིག་མཐོང་བྱུང། ངས་གཞི་ཙའི་ཆ་ནས་ཁོང་ལ་ཡིད་ཆེས་ཞུས་ཀང་གནས་ཚུལ་རྣམས་སྟོ་འཆོལ་གྱི་གནས་སུ་ཀུར་སོང་སྙམ་པ་བྱུང། དོན་དངོས་སུ་ཕྱོགས་འགའ་ཞིག་ནས་བྱས་ན། ཚུལ་མཐུན་ཀྱི་ལྟ་སྟངས་ཞིག་ནས་གནས་ཚུལ་རྣམས་སྟོ་འཆོལ་དུ་ཀུར་ཡོད་པ་དང་། ངས་སྟོན་པའི་འཇིག་རྟེན་འདི་སྐྱོང་དགོས་པའི་རེ་བ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། དེ་ལ་གོམས་འདྲིས་བྱེད་

རྒྱ་དེ་གནས་ཚུལ་གཅིག་རེད། འོན་ཀྱང་དོན་དངོས་སུ་ང་ནི་ཅི་ཞིག་འགྱུར་བཞིན་པ་ དེའི་མཐིན་ཚབ་པ་ཞིག་ཡིན་པའི་ཁུལ་རེད།

ངས་འདི་དག་ཚང་མ་ཕྱི་ལ་ཐོན་པའི་ཉི་མ་དེ་ཏན་ཚོས་ཀྱི་འདུག ཇི་ལོ་ཆེ་དང་ང་གཉིས་མཐོན་ཁང་གི་སུ་ཐེ་ནང་མཉམ་དུ་ཡོད་པའི་སྒྲབས་ཞིག་ལ་ང་རང་ཏུ་ཤོར་ སོང་། ང་གཉིས་མཐོན་ཁང་གི་ཁང་ཐོག་ཏུ་ཡོད་པའི་སུ་ཐེ་དེའི་ལྷོང་ཁང་དུ་བསྡད་ཡོད། ང་རང་ས་ཆམས་ཁོང་དུ་ཚུད་དེ་བསྡད་ཡོད། ཁོང་ངའི་མཉམ་དུ་བཞུགས་ཏེ་ཁོང་རང་གི་ ཐུགས་དགོངས་ཏེ་ཡིན་འགྲེལ་བཤད་གནང་རྒྱ་འགོ་བཙུགས་སོང་། ཁོང་ཐུགས་གཤིས་ འཛམ་ཡོ་ཞེ་ཏུགས་རེད།

ངའི་བསམ་པར། ཁོང་གིས་གནས་སྟངས་ཏེ་འདུ་ཞིག་ལའང་རྟེས་སུ་ཡི་རང་གི་སྒོ་ནས་སློབ་འཕྲིད་གནང་སྟངས་དེ་རིན་ཡོ་ཆེའི་ཁྲད་ཚོས་ཤིག་རེད་སྟམ། ཁོང་གིས་གནས་ སྟངས་སྟུག་ཤོས་ཀྱི་ནང་དུའང་རྒྱ་ཏུ་བསྒྲབ་ཏྲ་བཟང་ཡོ་ནྲེད་གནང་གི་ཡོད། གནད་ དོན་འདིའི་ཐད་ལ་ཁོང་གིས་མའོ་ཅོ་ཏུང་ལ་རྟེས་སུ་ཡི་རང་གནང་རྒྱ་འགོ་བཙུགས་སོང་། མའོ་ཡིས་བོད་དུ་གཏོར་བཤིག་ཅི་ཙམ་བཏང་མིན་ལ་མ་ལྷོས་པར་རིན་ཡོ་ཆེས་ཁོའི་ཁྱེད་ སྟངས་ཀྱི་ཕྱོགས་འགན་ཞིག་ལ་བསྟུགས་བརྗོད་གནང་ཡོད། རིན་ཡོ་ཆེ་ལྷ་བུ་ཐུགས་རྒྱ་ ཆེན་ཡོ་དང་ལྷན་པ་ཞིག་ཁོ་ནས་བོད་དུ་རིན་ཡོ་ཆེའི་མི་ཚེ་གཏོར་བཤིག་གཏོང་བར་ ཐུ་བ་ཏན་པ་མང་ཡོ་ཁྱེད་མཁན་ཀྱི་རྒྱུ་བོ་མའོ་ལྷ་བུ་ཞིག་ལ་རྟེས་སུ་ཡི་རང་ཁྱེད་ཐུབ་པ་ ཡིན། རིན་ཡོ་ཆེས་ང་ལ་མའོ་ཙེ་ཏུང་གིས་ཇི་ལྷར་རྒྱ་ནག་དབང་དུ་བསྡུ་རྒྱ་ཐག་བཅད་ དེ་ལག་བསྟར་ཐུས་པའི་སྒོར་ལ་འགྲེལ་བཤད་གནང་ཐུང། ཁོས་ལས་ཀ་དང་ཡོ་དེ་མ་ འོངས་སྲིད་ཀཱུང་གི་སྒྲོམ་གཞི་ཆ་ཚང་བ་ཞིག་བཟོས་པ་རེད། རིན་ཡོ་ཆེས་མའོ་ཡིས་ དབང་ཆ་ཐོབ་ནས་ཟིང་ཆ་མང་ཡོ་ཡོང་གི་ཡོད་པ་དེ་ཧོགས་ཡོད་པ་རེད་གསུངས། དེས་ ན་འགྱུར་བ་ཐུང་སྒྲབས་ལས་དོན་བསྒྲུབ་པའི་དན་ཡོགས་སུ་འགྲོ་བའི་སྒྲོམ་གཞི་ཞིག་ ཡོད་པ་ཐུས་ཏེ་མ་འོངས་པའི་འཕོ་འགྱུར་ལ་ཀ་སྒྲིག་ཁྱེད་དགོས། རིན་ཡོ་ཆེས་འདི་ནི་ ང་ཚོས་སྐྱན་བཞིན་པའི་ཤས་ཆེ་ལའི་སྒྲིག་འཛུགས་ལའང་གཅིག་མཚུངས་སུ་ཁྱབ་ཙང།

མ་འོངས་པའི་ཟིང་ཆའི་ཆེད་དུ་ང་ཚོས་འཚར་གཞི་འདིང་དགོས་རེད་གསུངས། གལ་ཏེ་ གཞན་མེད་ཀྱང་རིན་པོ་ཆེས་རང་ཉིད་སྐུ་གཤེགས་པའི་རྟེས་ཀྱི་གནས་སྐབས་དེའི་ཆེད་ དུ་འཚར་གཞི་འདིང་དགོས་ཡོད། ཁོང་གིས་ཁོང་རང་གིས་སྟོང་བརྡར་སྟོང་བཞིན་པའི་ མི་ཚོས་ཁོང་གཤེགས་པའི་རྟེས་སུ་མ་འོངས་པར་རང་རང་གི་ལས་འགན་དང་། འགན་ འཕྲུར་དེ་གལ་ཆེར་བལྟས་ཏེ་མདུན་སྐྱོང་ཕྱིད་ཕྱག་པའི་ཀློག་དགོས་པའི་ཕྱགས་འདོད་ གནང་། ཁོང་གིས་ཁོང་ཚོས་ཁོང་རང་གཤེགས་པའི་རྟེས་སུ་སྟོང་བརྡར་ཆ་ཚང་བ་ཐོབ་ ཤེ་ལས་ལ་འཇུག་ཕྱག་པའི་ཆེད་དུ་ད་ལྟ་ནས་ཁོང་ཚོར་འགན་ཡོད་པའི་གོ་གནས་སུ་ འཇོག་འདོད་གནང་།

ཁོང་གིས་ང་ལ་ནུབ་ཕྱོགས་སུ་དར་བཞིན་པའི་མ་འོངས་པའི་ནང་ཚོས་དེར་ཟིང་ ཆ་དང་དཀའ་ངལ་འཕྲད་རྒྱུ་རེད་གསུངས་བྱུང་། ཁོང་གིས་ཡ་མཚན་ཡོའི་སྒོ་ནས་མའོ་ ནས་བསྒྲབ་ཏུ་ཟླངས་ན་ཟླ་ཕྱོས་དང་ལྡན་པ་ཡིན་པ་དགོངས་ཀྱི་འདུག ཆུམ་པ་ཚོས་ མཁྱེན་གསལ་ལྡར་དོན་དངོས་སུ་ངས་འདི་ངོས་ལེན་བྱེད་ཕྱག་པ་འདུག ངས་དེའི་དོན་ ཏོགས་སོང་། གང་ཡིན་ཟེར་ན། ཁོང་གིས་མི་ཚོ་དང་མཉམ་དུ་ཕྱག་ལས་གནང་བཞིན་ པ་དེ་ནི། བཙོ་ཏྲུའི་ནང་ངམ། རྒྱ་ཆེ་བའི་ཐྲི་ཚོགས་ཀྱི་ནང་དུ་ཁོང་ཚོས་འགན་འཕྲུར་ ཆེ་ཅམ་ཕྱོགས་པའི་ཆེད་དུ་ཀློག་གནང་གི་ཡོད་པ་དེ་ངས་མཐོང་ཕྱག་ཀྱི་འདུག མི་ ཚོ་བཀོད་འདོམས་བྱེད་པའི་ནུས་པ་ཆེ་རུ་འགྱོ་བ་དང་དུས་གཅིག་ཏུ་ཞི་ཞིང་དུལ་བར་ འགྱུར་བཞིན་པའང་མཐོང་ཕྱག། གནས་སྐབས་དེར་ངས་གནས་སྟངས་ངོས་ལེན་དང་ ཐོ་ལྷོད་པ་བྱེད་ཕྱག་པ་བྱུང་།

ང་གཉིས་ཀྱིས་བཀའ་མོལ་ཞུས་རྟེས་ང་ཐོ་བདེ་རु་ཕྱིན་སོང་། ངས་ང་ཚོ་མགོ་ མཁྲེགས་པོ་མིན་ཀྱང་ས་ཆེས་ཆུལ་དུ་མི་གནས་མ་ཁན་ཞིག་ཡིན་པ་རྟོགས་བྱུང་། ང་ཚོས་ གང་བྱེད་བཞིན་པ་དེར་བདེན་པ་ལ་གཞི་རྟེན་བྱས་པའི་དགོས་དོན་ཞིག་ཡོད། རིན་པོ་ ཆེས་ཁོང་གིས་མི་ཚོ་ལ་ཕན་པ་དང་སྟོང་བརྡར་ཕྱག་པའི་སྒོམ་གཞི་ཞིག་མིག་དཔེ་བསྟན་ པའི་སྒོ་ནས་གནང་རྒྱའི་འབད་བརྩོན་གནང་གི་ཡོད་ཀྱང་གསུངས་བྱུང་། ཁོང་གིས་ང་

ཚོས་ཉིན་རེའི་མི་ཚེའི་ནང་དུ་ཤམ་སྦ་ལའི་སྤྱི་ཚོགས་དེ་མངོན་པར་གསལ་བར་བྱེད་དགོས་པའི་གལ་གནད་ཀྱི་སྐོར་ལའང་བཀའ་གནང་བྱུང། ཁོང་གིས་དུས་རྒྱ་ཏུ་ཇི་ལྟར་མི་མང་པོ་བསྡུ་ཐབས་དང། ཇི་ལྟར་མི་ཚོ་དང་ལྟན་དུ་བློ་ཐག་ཉེ་བའི་སྐོར་གནང་ཐུབ་པའི་སྐོར་ལ་དགོངས་བཞེས་གནང་གི་ཡོད།

ངས་འདི་རྒྱ་མཚན་གྱི་ཆ་ནས་ངོས་ལེན་བྱེད་ཐུབ་ཀྱང། ངའི་ལས་འགན་ཡིན་ཚུལ་གྱི་ཉིན་རེའི་མི་ཚེའི་ནང་རང་དབང་རྩ་བ་ནས་མེད་པ་དེ་ངོས་ལེན་བྱེད་རྒྱ་ཆ་ཅང་ཁག་པོ་ཐུང། ང་རིན་པོ་ཆེའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ནང་དུ་ཀ་དུས་ཡོད་ཀྱང་དུས་ཚོད་སྟོང་པ་དང་ལྟོད་དལ་ཟེར་བ་རྩ་བ་ཉིད་ནས་ཡོད་པ་མ་རེད། ལོ་དུ་མའི་རིང་ལ་ངའི་ཉལ་ཁང་དེ་ཡང་ང་རང་ལ་བདག་དབང་མེད། ངའི་གཙང་བ་ཚོས་དུས་རྒྱ་ཏུ་ངའི་ཉལ་ཁང་དུ་ཡར་འཛུལ་མར་ཐོན་བྱེད་པ་དང། ངས་ཁོང་ཚོར་བྱམས་སེམས་བསྐྱེད་དགོས་གྱི་ཡོད། ཁང་པའི་ནང་དུ་མི་གཞན་དག་རྒྱུན་མ་ཆད་པར་ཡོད། གལ་ཏེ་ང་ཐབ་ཚང་དུ་ཕྱིན་ནས་ཏེ་གར་དུས་རྒྱ་ཏུ་མི་གཞན་དག་ཡོད་ལ། འགའ་ཤས་ཞོགས་པའི་ཆུ་ཚོད་གསུམ་པ་ལའང་མཐོང་རྒྱ་ཡོད། མི་དེ་ཚོ་གུས་ཞབས་ཆེན་པོ་ཡོད་ཀྱང། ཕོ་ཐང་གི་ཞབས་ཞུ་བའི་ནང་དུ་དམིགས་བསལ་གྱིས་སྐྱེས་པ་ཚོའི་ཁྲོད་ན་ང་དང་ངའི་ཕྱི་ཀུ་ཚོར་དགོས་མཁོ་ཅི་ཞིག་ཡོད་པ་མི་ཤེས་མཁན་ཡོད། སྤྱི་ལོ་ ༡༩༧༦ ལོ་ལའང་ང་ཁོང་ཁྲོ་ལངས་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་གཅིག་ནི། ས་སྐྱོང་དབང་མོ་ཟེར་དུས་རང་དབང་ཆ་ཚང་བློས་གཏོང་དགོས་པའི་དོན་ལྟ་བུར་ངས་མཐོང་ཐུབ་ཀྱི་འདུག ངེ་ང་ལ་ངོས་ལེན་བྱེད་རྒྱར་ཏ་ཅང་ཁག་པོ་ཐུང། རིན་པོ་ཆེས་ཁོང་རང་གིས་གང་གནང་ཡོད་པ་དེ་ང་ལ་བྱེད་དགོས་རེད་གསུངས་ཀྱི་འདུག ངེ་ནི་སྒེར་ལ་སྐོས་གསང་མེད་པར་ངོས་ལེན་བྱེད་རྒྱ་དེ་རེད། ད་ལྟའང་ངས་འདི་ཁག་པོར་མཐོང་གི་འདུག ང་ལ་ང་རང་གི་མི་ཚེ་ཞིག་ཡོད། འོན་ཀྱང་ང་ཤམ་སྦ་ལའི་ཚོས་ཚོགས་ཀྱི་མི་དང་མཉམ་དུ་ལས་རིམ་ཁག་ལ་འགྲོ་སྐབས་ཉིན་གསུམ་ཀྱི་རྗེས་སུ་ངའི་སེམས་སུ་ "ང་དུས་རྒྱ་ཏུ་འདི་ལྟར་སྟོང་ཀྱི་མེད་པ་དེ་ཡག་པོ་ཐུང་འདུག" སྙམ་པ་དྲན་ཀྱི་ཡོད།

རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་གཤེགས་པའི་རྟེས་སུ་ང་བོད་དུ་འགྲོ་སྐབས་ཁོང་གིས་རང་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་ཚེ་ཆ་ཚང་ཏེ་ལྟར་བསྐྱལ་གནང་ཡོད་པའི་སྨོན་ལ་ངས་གནས་ཚུལ་འགའ་ཞིག་རྟོགས་བྱུང། དེ་གར་ཡོད་པའི་བླ་མ་མང་པོ་ཞིག་འདི་ལྟར་བཞུগས་ཀྱི་ཡོད་པ་ངས་མཐོང་བྱུང། ཁོང་ཚོ་ཀ་དུས་མཇལ་མཇལ་རེད། མི་ཚོས་དུས་རྒྱུན་དུ་བླ་མ་ཞིག་གི་ཁང་པའི་ནང་དུ་སྟོན་བརྟ་གང་ཡང་མེད་པར་འཛུལ་ཡོང་གི་འདུག ངས་ཏེ་ལྟར་རིན་པོ་ཆེས་སྐོར་གྱི་སྨོས་གསང་ཟེར་བའི་གོ་དོན་ཅི་ཡང་མ་མཁྱེན་པར་འདི་ལྟར་སྐྱེད་གྲོང་བྱུང་བ་དེ་རྟོགས་བྱུང། ཁོང་མི་མང་ལ་བདག་འདུག ཀཅིག་བྱས་ན་ཁོར་ཡུག་དེ་འདྲ་ཞིག་གི་ནང་དུ་སྐྱེས་ན་ལས་སྣ་བ་ཡོད་གྲོད།

གང་ལྟར་ཡང་ང་ལ་ནི་དེ་མདུན་མཚོང་ཆེན་པོ་ཞིག་རེད། རིན་པོ་ཆེ་ནི་ད་ཆ་ནང་པའི་བླ་མ་ཁོང་རང་གི་ལས་ཤུངས་སུ་ཕེབས་པ་དང་གསུང་བཤད་གནང་བ་གཅིག་པུ་གནང་མཁན་ཞིག་མ་རེད། དོན་དམ་དུ་ཁོང་གིས་ང་དང་ཁོང་རང་གི་ནང་མི་ཡོངས་ལ་ཁོང་གི་ཡ་ཡུད་ཅན་གྱི་ཚོས་འཆད་ཚུལ་འདིའི་ནང་མཉམ་ཞུগས་བྱེད་དགོས་པའི་བཀའ་གནང་གི་ཡོད། ཁོང་གིས་ང་ལ་ཡང་འགན་འཛིན་ཞིག་བླངས་ཏེ་མི་ཚོ་ལ་སྟོང་བརྡར་བྱེད་པ་དང་ལྷན་དུ་རང་ཉིད་ལ་སྟོང་བརྡར་བྱེད་དགོས་པའི་བཀའ་གནང་གི་ཡོད། ཁོང་གིས་ང་ལ་སྨོས་མ་ཚོས་རྒྱ་ཀུ་བསྐོར་ནས་སྟོད་རྒྱ་དེར་བཟོད་སྒོམ་བྱེད་དགོས་པའི་ཞེ་འདོད་དེ་ཙམ་མ་རེད། ངས་རང་ཉིད་བླ་མ་ཡིན་བསམ་པའི་ཚུལ་དུ་ཞོ་བྱང་ནང་དུ་མིག་དཔེ་ལྟ་ས་ཞིག་བྱེད་དགོས་པ་དེ་ཡང་ཁོང་གི་ཐུགས་འདོད་རེད། དེ་ནི་འགན་འཛིན་ལྷོད་པོ་དང་བྱ་བ་ཁག་པོ་ཞིག་རེད། དེ་དང་དུས་མཚུངས་སུ་ཁོང་གི་འཚར་ལོངས་བྱུང་སྟངས་དང་ཡུལ་གོམས་ལ་མ་ལྟོས་པར། ཁོང་གིས་བྱད་མེད་ཅིག་ལ་གུས་ཞབས་དང་ལས་འགན་འདི་ལྟར་གནང་བ་ནི་བསྟན་པར་འོས་པ་ཞིག་རེད། ཁོང་གིས་བྱད་མེད་ལ་གུས་ཞབས་ཀ་ཅང་ཆེན་པོ་གནང་གི་ཡོད་པ་དང། ང་ལ་ས་སྐྱོང་དབང་མོའི་གོ་གནས་གནང་སྟེ་གསལ་བསྟན་བསྐྱངས་པ་ནི་དེ་མཚོན་སྟངས་ཨིག་རེད།

རིན་པོ་ཆེས་ང་ལ་ང་ཁོང་རང་ཡིན་པ་དང་གཞི་རྩའི་ཚ་ནས་ང་གཉིས་སེམས་གཅིག་རེད་ཅེས་གསུངས། ཁོང་གིས་ང་ནི་ས་སྐྱོང་གི་བུད་མེད་ཀྱི་མཚོན་དོན་དེ་རེད་གསུངས། ཁོང་གིས་ང་ལ་ངས་ང་ཚོའི་འཇིག་རྟེན་ནང་གི་བུད་མེད་ཀྱི་རང་བཞིན་གསོ་སྐྱོང་གི་འགན་དང་། ཤམ་ཐྭ་ལའི་ཞིང་ཁམས་ཀྱི་རིག་གནས་དང་མཐོང་ས་ལུན་སྲུན་ཚོགས་པར་གཏོང་བའི་ལས་འགན་དེ་ཡོད་པ་རེད་གསུངས་བྱུང་། ཁོང་གིས་ང་གཉིས་མཉམ་རྩེ་ཀྱིས་ལས་ཀ་བྱེད་དགོས་པ་དང་། རྒྱ་མཚན་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཁོང་གིས་ང་ཁོང་དང་གོ་གནས་མཉམ་པར་བཞུག་པ་ཡིན་གསུངས། ང་ལ་ས་སྐྱོང་དབང་མོའི་ཚུལ་དུ་ང་ཚོའི་རྒྱལ་ཁམས་ཀྱི་ལེགས་བྱང་བཟོ་སྟན་བྱེད་རྒྱའི་ལས་འགན་དེ་བསྐུར་ཡོད།

ངས་ཀ་ལྷ་པའི་འདུ་འཛོོམས་དང་པོའི་སྐབས་སུ་དེ་གར་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་དང་། དེ་ནི་ང་ལ་སྐབས་དེར་མཚོང་སྐྱོང་ཆེན་པོ་ཞིག་རེད། སྒེར་ཀྱི་ཆ་ནས་སྐབས་འདིར་ང་བའི་མི་ཚེའི་ནང་དུ་འཕེལ་རིམ་ཆེན་པོ་གཞན་ཞིག་བྱུང་ཡོད། འདུ་འཛོོམས་དང་པོའི་སྐབས་སུ་ང་རིན་པོ་ཆེའི་ཞེམ་རྟེ་མི་ཆེལ་ལེ་ཐྲི་དང་མཉམ་དུ་དགའ་འབྲེལ་བྱུང་། འདུ་འཛོོམས་འགོ་མ་ཚུགས་སྟོན་ལ་འཁྱུག་ཅམ་ཀྱི་རིང་ལ་ང་སྟོལ་ཏར་དུ་རིན་པོ་ཆེ་དང་མཉམ་དུ་ཡོད། ངས་སྟོལ་ཏར་ཀྱི་ཨེ་ལི་ཐྲི་ནད་ཁ་ས་ཁེད་ཀྱི་ཟུར་དུ་ཡོད་པའི་ཀ་ལྷ་པའི་ཞོ་བྱང་གསར་པ་མཐོང་བ་དང་པོ་དེ་ཡིན། མེ་ཞལ་ཐོན་དུ་ཡོད་པའི་ང་ཚོའི་ཁང་པ་དེ་ང་ཚོ་ཚང་མར་ཆུང་ངག་ཅང། ༡༩༥༦ ཀྱི་དབྱར་ཐོག་དེར་བཟོ་བཅོས་བྱས་པའི་ཁང་པ་གསར་པ་དེ་ང་ཚོར་ཐོབ་པ་རེད། འདུ་འཛོོམས་འགོ་མ་ཚུགས་པའི་ཐུང་ཅམ་ཀྱི་སྟོན་ལ་རིན་པོ་ཆེ་ཞོ་བྱང་གསར་པར་སྟོ་གནང་ཐུབ་པ་རེད། ཁོང་ལ་དེ་ང་དང་མཉམ་དུ་ལོངས་སུ་སྤྱོད་རྒྱའི་ཐུགས་འདོད་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད། ཁོང་དང་རྒྱལ་ཚབ་གཉིས་ཀྱིས་ཁྱིམ་ཀྱི་ཏྲས་བཀོད་ལ་མཁས་པའི་ར་སྦྱར་བ་ཅར་ལྷ་བུའི་ཚོས་ཚོགས་ཀྱི་མི་གཞན་དག་མང་པོ་དང་མཉམ་དུ་ནང་ཚས་སྒྲིག་གཞོམ་དང་བྱུས་བཀོད་གནང་འདུག

ཞོ་བྱང་གསར་པ་དེར་འོད་ཚ་ཆེ་བ་དང་། ལྷུམ་ར་མཇོས་པོ་ཞིག་དང་མེ་ཚང་མར་འདང་ངེས་ཀྱི་ཁང་མིག་མང་པོ་ཡོད་པའི་ཁར་ངོ་མཚར་བའི་ཚོར་བ་ཞིག་སྟེར་ཀྱི་འདུག

དེ་ནི་ ༡༥༤༦ ལོར་ང་ཚོས་ནོ་ཐ་སི་ཁོ་ཤི་ལ་མ་སྦོར་བར་དུ་སྟོལ་ཀར་དུ་སྡོད་ས་དེ་རེད། དེ་ང་ཚོར་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་བྱུང། འགོ་སྟོད་དེར་རིན་པོ་ཆེ་ང་གཉིས་ལ་སྡོད་ཁང་དང་སྒྲར་བའི་ཁལ་ཁང་ཞིག་ཡོད། རྒྱལ་ཚབ་དང། ད་ཆ་ལྷམ་ཆུང་རི་ཆི་ཡིན་པའི་ལ་གཉིས་ཀྱི་ཁལ་ཁང་ང་ཚོའི་འགྲམ་དེར་ཡོད། ཐོག་བཙེགས་དེ་ག་རང་དུ་འོད་གསལ་ལའང་ཁལ་ཁང་ཞིག་ཡོད། འོག་ཐོག་དེར་རྒྱལ་ཚབ་ཀྱི་ལྷ་གུ་བརྟ་དང་ཨན་ཐོ་ནི་གཉིས་ལ་ཁང་མིག་རེ་དང་གེ་ས་ལ་ཁང་མིག་གཅིག་བཅས་ཡོད། འོག་ཐོག་གི་མཇལ་འཕྲད་ཁང་དེར་འབྲུག་གི་རི་མོ་ཡོད་པའི་ས་གདན་སྟོན་པོ་བཏིང་ཡོད། དེ་དག་ཕོ་བྲང་གི་ཆེད་དུ་མངགས་ཏེ་བཟོས་པ་དང་དམིགས་བསལ་ཡིན་པའི་ཞུལ་རེད་དེ་དེ་ཙམ་ཡག་པོ་བྱུང་མི་འདུག ངས་དེ་ཚོར་ཞུས་ཁང་གི་གདན་ཞིས་འགོད་ཀྱི་ཡོད་ཙང་རིན་པོ་ཆེ་ཐུགས་མཉེས་ཀྱི་མ་རེད། འོན་ཀྱང་ཕྱོགས་ཡོངས་ནས་ཐུས་ན་ཁང་པ་གསར་པ་དེ་ཡར་རྒྱས་ཆེན་པོ་ཞིག་རེད།

ང་ནང་ལ་སྒེའས་དུས་གློ་ལུ་རྒྱག་གི་ཡོད་པ་དང་ང་ལ་གློ་བའི་གཤན་ཚད་ཡོད་པ་ངེས་འདུག ཟླས་པས་དེ་དུས་ངས་ཐ་མ་འཕེན་ཀྱི་ཡོད་ཙང་དབུགས་འཕྲིན་རྟེབ་ཀྱི་གཤན་ཁ་ཡོང་རྒྱའི་གཞི་རྩ་ཡོད་པ་རེད། ང་ཁེ་ཡ་ན་ནས་འཁོར་བའི་དགོང་རྡོ་དེར་རིན་པོ་ཆེ་ང་གཉིས་ཀྱིས་དགོང་ཚོགས་མཉམ་དུ་ཟས་པ་ཡིན། ངས་གློ་ལུ་མང་པོ་རྒྱག་གི་ཡོད་ཙང་རིན་པོ་ཆེས་ང་ལ་འོག་ཐོག་ཏུ་ཕྱིན་ཏེ་ཁོང་རང་གི་ཞེམ་རྫེ་ལ་སྟོན་དགོས་པའི་དགོངས་འཚར་གནང་བྱུང། ཞེམ་རྫེ་དེ་གཞི་ལང་ནང་དུ་བསྡད་འདུག ཕོ་བྲང་གསར་པ་དེར་འོད་ཆ་ཆེ་ལ་གནས་སྟོད་ཚོག་པའི་གཞི་ལང་ངོས་གཙང་བ་ཞིག་ཡོད་ཙང་ལང་པ་ཏྲེང་པ་དེ་ལས་ཡར་རྒྱས་ཆེ་བ་འདུག ཇོན་ཕར་ལི་སི་དང། ཁོའི་སྒྲ་དམན་ཇི་ནི་གཉིས་དེ་གར་སྟོད་ཀྱི་འདུག ཤ་རི་དང་སྟོས་གཉིས་ཀྱང་གཞི་ལང་དུ་བསྡད་འདུག མཁྱོགས་མྱུར་ལྷོལ་ཕེར་དང། ཇོ་ཨན་ཐྲོར་ཀམ་གཉིས་ཀྱང་ཕོ་བྲང་གི་ལས་ཁྱེད་པའི་ཆ་ཤས་ས་ང་ཚོ་དང་མཉམ་དུ་སྟོད་པར་སྒེའས། ང་ཚོའི་མཉམ་དུ་སྟོད་མཁན་གྱི་ལས་ཁྱེད་འདི་དག་སྒོས་མ་དང་ཀྱོགས་པོ་ཉེ་གོ་ཤ་ས་ལས་སྒོལ་རྒྱན་ཀྱི་གཡོག་པོ་དེ་འདྲ་མ་རེད། རིན་པོ་

ཆེའི་རྒྱུད་པ་དེ་ལ་དྲྭང་པའི་རྒྱུད་པ་ཟེར་བ་དང་། བོད་སྐད་དུ་དྲྭང་པ་ཟེར་དུས་བླ་མ་
དང་ཉེ་བའམ། བླ་མའི་དྲྭང་དུ་ཡོད་པའམ། གཞི་ཙཱའི་ཚ་ནས་གཡོག་པོ་ཞེས་པའི་དོན་
རེད། རྒྱུད་པ་འདིའི་ནང་དུ་བླ་མར་ཞབས་ཞུ་བྱེད་རྒྱ་དེ་འོས་ཤིང་འཚམས་པ་ཡིན། འདི་
ལྟར་བྱས་ཏེ་བླ་མའི་མན་ངག་སེམས་ལ་འཇུག་གི་ཡོད།

གཞི་ཁང་དུ་ཉལ་ཁང་དང་། ལས་ཁུངས། ལས་བྱེད་ཀྱི་སྟོད་ཤག་བཅས་ཡོད་པའི་
སྟེང་དུ་ཕོ་ཐང་དེར་ལོ་མང་རིང་ལས་བྱེད་སྣ་ཚོགས་བསྡད་ནའི་སྒོ་བཞུད་བདེ་བའི་ཁང་
ཚུང་ཞིག་ཀྱང་ཡོད། ཁྱིམ་མིས་ཁ་ལག་ཟས་ཚར་བའི་མཇུག་གམ་ཟས་མ་ཚར་སྟོན་དུ
སྐབས་རེ་ཇོན་ཕེར་ཁི་ས་ཡིས་གཞི་ཁང་དུ་ལས་བྱེད་ཆོར་དགོང་ཆོགས་བགོད་སྒྲིག
བྱེད་ཀྱི་ཡོད། དེ་གར་སྒྲིག་གཤོམ་ངོས་གཙང་ལེགས་པོ་ཞིག་ཡོད་པས་མི་ཆོ་འཛོམས
ཏེ་དགའ་དགའ་སྒོ་སྒོ་བྱེད་ས་ལྟེ་བ་ཞིག་རེད།

གང་ལྟར་ཡང་ང་འོག་ཐོག་གཞི་ཁང་དུ་ཕྱིན་ཏེ་གཡས་གཡོན་དུ་བཙལ་བས་དེ
སྟོན་ཐུག་ཚྭང་མེད་པའི་ཏི་ཀུ་རིགས་ཕོ་གཞོན་དེ་ཁྲེད་ཐུང། དེ་ནི་ཞེམ་ཏྲེ་ལེ་ཐ་རེད།
སྐབས་དེར་ཅ་ལམ་ཞ་ཐ་རི་ཀའི་མི་དང་འདྲ་བའི་ཐ་ས་ལུ་མཐུག་པོ་འདུག ངས་ཁོ་ལ
ང་ལ་གློ་བའི་གཤན་ཚད་ཡོད་ཙང་རིན་པོ་ཆེས་ང་ཁོའི་ས་བཏང་ཐུང་ཚུལ་བཟོད་པ
ཡིན། ཁོས་ང་ལ་"ང་ནད་པ་རང་ཉིད་ཀྱིས་རང་གི་ནད་རྟགས་ཆོད་མཁན་ལ་དགའ་པོ
མེད།"བཟོད་ཐུང། དེ་ནས་ཁོས་ངའི་ཐང་ཁོག་ལ་ཉན་ཏེ་ང་ལ་གློ་བའི་གཤན་ཚད་ཡོད
ས་མ་རེད་ཅེས་བཟོད་པ་དང་མཉམ་དུ་དགའ་འགྲོ་ཡི་རེད་ཅེས་བཟོད་ཐུང། ངས་ང་ལ
གློ་བའི་གཤན་ཚད་འདུག་ཅེས་ཕྱུ་ཚུགས་བྱས་པས་ཁོ་ཕྱན་བུ་ཆོག་པ་ཟས་སོང། འགོ
སྟོད་ནས་བཟུང་ང་གཉིས་བར་ལ་འཇེན་ཤུགས་ཤིག་ཐུང་སོང།

ང་འདུ་འཛོམས་ལ་མུ་མཐུད་ནས་ཕྱིན་པ་ཡིན། དེར་ངའི་ནད་གཞི་ལྷག་ཏུ་ཕྱིན
སོང། མི་ཆེལ་ཀྱིས་ང་ལ་སྐྱར་དུ་བལྟ་བར་སྒེའུས་དུས་ཁོས་ང་ལ་གློ་བའི་གཤན་ཚད
དངོས་གནས་ཡོད་པ་རྟོགས། ངའི་ནད་གཞི་ལ་བཅོས་ཕབས་བྱེད་པའི་དུས་ཡུན་ཀྱི་རིང
ལ་ང་གཉིས་ཕན་ཚུན་དགའ་པོ་ཆགས། མི་ཆེལ་རིན་པོ་ཆེའི་ཞེམ་ཏྲེ་ཡིན་པའི་ཐོག་ཏུ

ཁོང་གི་སྐུ་སྲུང་ངམ་སྐུ་བཅར་གཙོ་བོ་ཞིག་ཀྱང་རེད། མི་ཆེལ་མཐའ་བསྐོར་དུ་ཡོད་ནས་ཏོ་ཆེ་མཉེས་པོ་ཡོད་ཙང་ཁོ་ཐེངས་མང་མཐོང་རྒྱ་ཡོད། ཁོ་ཉིན་གང་ཁང་པའི་ནང་དུ་ཡོད། ངས་མི་ཆེལ་རྒྱས་ལོན་པའི་རྩེས་སུ་ཁོ་ལ་ས་མཉམ་པ་དངོས་སུ་ཕོར་སོང། མཐའ་མ་དེར་ངས་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ང་ཁོང་རང་གི་ཕེམ་རྩེ་དང་མཉམ་དུ་ཉལ་འདོད་འདུག་ཅེས་ཐད་ཀར་ཞུས་པ་ཡིན། རིན་པོ་ཆེས་དེ་ནི་བསམ་ཚུལ་ཡག་པོ་ཞིག་ཡིན་པར་དགོངས་ཀྱི་འདུག ཁོང་གིས་མི་ཆེལ་ལ་ང་དང་མཉམ་དུ་ཆོད་དགའི་དུས་འདེབས་དགོས་པའི་བཀའ་གནང་འདུག མི་ཆེལ་ཀྱིས་ཆང་ས་བརྒྱབ་ནས་ཟླ་བ་འཁའ་ཤས་ལས་འགྲོ་ཡི་མེད་ཙང། བསམ་ཚུལ་འདིས་དང་ཐོག་ཁོ་ལ་མི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་བྱུང་འདུག དེ་དང་དུས་མཉམ་དུ་ཁོ་དང་ཁོའི་སྐྱེ་དམན་ཀྱི་བར་ལ་ང་ཚོས་ཀུ་ཡངས་པའི་འཕྲལ་བ་ཟེར་བ་ཞིག་ཡོད། འོན་ཀྱང་ཁོ་ལ་ད་དུང་ཐེ་ཚོམ་འདུག མཐའ་མ་དེར་ཁོ་ལ་ང་དང་མཉམ་དུ་དུས་ཚོད་སྐྱེལ་འདོད་བྱུང་ནས་ཁོས་ང་ཕྱི་ལ་ཁྱིད་བྱུང། ང་གཉིས་མཉམ་འཛོམས་བྱུང་སྟངས་འདི་འདྲ་རེད།

ངས་འདི་ནི་མི་ཚོ་ཏོན་འཐོར་སྲིད་པའི་ངེས་མེད་ཀྱི་བཀོད་སྒྲིག་ཅིག་ནང་བཞིན་མངོན་སྲིད་སྟམ། འགོ་འཛུགས་ཀྱི་སྐབས་ལ་ངས་དེ་ནི་ངེས་མེད་ཀྱི་འཕྲལ་བ་ཞིག་རེད་སྟམ་པ་བྱུང། མི་མང་པོས་ཤེས་གསལ་བཞིན་ངའི་ཁྱོ་གར་གྲོགས་མོ་མང་པོ་བྱུང་ཡོད། ངས་གནས་ཚུལ་དེ་ངོས་ལེན་བྱས་པ་དང་གཅིག་བྱས་ན་དེ་ནི་ང་གཉིས་ཀྱི་བར་གྱི་ནང་འགྲིག་ཅིག་རེད། ང་རང་ཡང་མཚམས་མཚམས་ལ་སྟང་མེད་ཀྱི་ལས་ལ་ཞུགས་ཆྱོང། ངའི་ཐད་ལ་མི་མང་པོ་དེ་འདྲ་བྱུང་མེད་ལ་ཁོང་ཚོ་ཚང་མ་དེ་ཙམ་ཀྱི་སྙིང་པོ་ཅན་ཡང་མ་རེད། མི་གཞན་ཞིག་དང་མཉམ་དུ་ཉལ་རྒྱ་དེ་ནི་གྲོགས་པོའི་བར་ཀྱི་འབྲེལ་བ་མཚོན་སྟངས་ཤིག་རེད་ལ། གཞོན་ནུའི་བཙེ་བ་ཏྲག་ཏུ་འཕྱར་བའི་མངོན་རྟགས་ཡིན་པ་ཡང་སྨོས་ཅི་དགོས། ངས་མི་ཆེལ་དང་མཉམ་དུ་དུས་ཚོད་སྐྱེལ་རྒྱ་དེ་ཡང་དེ་དང་གཅིག་མཚུངས་ཡོང་གི་རེད་སྟམ་བྱུང། འོན་ཀྱང་དེ་འདྲ་ཙ་བ་ནས་བྱུང་མ་སོང། འགོ་ཐོག་མ་ནས་བཟུང་སྟེ་ང་ལ་ཁོ་དང་ལྷན་དུ་འཕྲལ་བ་ཁྱད་པར་བ་ཞིག་བྱུང། འདུ་འཛོམས་

དེའི་སྐབས་སུ་ང་གཤེས་ཀྱིས་དུས་ཆོད་གང་འཚམས་ཤིག་མཉམ་དུ་བསྒྱལ་བ་ཡིན། ཕྱོགས་མཚམས་དེར་ང་གཤེས་བར་ལ་འཕྲལ་བ་དམ་པོ་བྱུང་སྟེ་ང་ཁོ་ལ་དགའ་པོ་ཆགས་སོང་། རིན་པོ་ཆེ་ལ་མ་མཐར་ཡང་སྐབས་དེ་དུས་དེའི་སྐོར་ལ་དཀའ་ངལ་ཞིག་ཡོད་པ་མངོན་ཀྱི་མི་འདུག་ཀྱང་། ཇེས་སུ་ཕན་བུ་མི་བདེ་བར་ཐུར་སོང་།

ངས་མི་ཞིག་ལ་འདོད་པ་ལོག་ཐྲོད་ཀྱི་ཡོད་སྟམ་པ་མ་བྱུང་། སྐབས་དེ་དུས་ངས་འཕྲལ་བ་དེའི་སྐོར་ལ་བསམ་ཞིབ་ནན་མོ་བྱས་མེད། དེ་ནི་གང་ཞིག་འབྱུང་བཞིན་པ་དེ་ཙམ་རེད། མི་ཆེལ་ཀྱི་རྒྱུ་དམན་ས་ར་ཡིས་ང་ཚོས་གང་བྱེད་བཞིན་པ་ཤེས་ཡོད། ང་རང་གི་སེམས་ལ་ཚང་མ་འགྲིག་ཡོད་སྟམ་བྱུང་། ངས་རིན་པོ་ཆེ་དང་གཉིན་ཐྲིག་བྱས་ཡོད་པ་དང་མི་ཆེལ་ཀྱིས་ས་ར་དང་གཉིན་ཐྲིག་བྱས་ཡོད། མི་ཆེལ་དང་ང་གཤེས་ཀྱི་བར་ལའང་འཕྲལ་བ་ཡག་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་དང་དེ་ཡག་པོ་ཡོང་གི་རེད་སྟམ་བྱུང་། དེ་ནི་ངའི་ངོས་ནས་ཕན་བུ་བསམ་བློ་སྟ་ཀྱང་བྱུང་འདུག་སྟམ།

ལོ་ཇེས་མ་གཤེས་དེའི་རིང་ལ། ང་ཁེ་ཡ་ནར་སྟོད་སྐབས། ངས་ཐོ་ལ་ཨར་དུ་ག་དུས་ཕྱིར་ལོག་སྐབས་མི་ཆེལ་ང་གཤེས་ཐུག་པ་ཡིན། ང་གྲོང་ཁྱེར་ནང་དུ་ཡོད་དུས་ང་གཤེས་ཀྱིས་ཀཟའ་འཁོར་རེ་ལ་མཚན་རེ་མཉམ་དུ་སྒྲོལ་ཀྱི་ཡོད། དེ་ནི་ཚང་མ་ལ་འགྲིག་ཡོད་པ་ལྟ་བུར་མངོན། དེ་ནི་ཕལ་ཆེར་ཡོངས་སུ་ཁས་བླངས་པ་ཞིག་རེད། ང་མི་ཆེལ་ལ་ཡིད་དབང་ཤོར། ང་ཁོ་ལ་དགའ་བར་ཐུར། ང་དང་ཁོ་གཤེས་ཀྱི་བར་ལ་གོ་བརྡ་ཡག་པོ་འགྲོང་ཀྱི་ཡོད་པ་ངས་ཤེས་བྱུང་།

ང་ལ་མཆོན་ནི། ཕོ་ཐང་བསྒྲན་པའི་འཐས་བུ་གཅིག་ནི་ཕྱིར་བཏང་ང་རང་མི་ཚོགས་ཀྱི་དབུས་ནས་ཁེར་ཀྱང་དུ་བུད་པ་ལྟ་བུར་མཐོང་བྱུང་། ཕྱོགས་གཅིག་ནས་མི་ཚོ་དང་གྲོགས་ཕོ་ཕྲིག་རྒྱུ་ནི་དེ་ཙམ་མ་ཡིན་པར་ཞོར་དུ་དོན་དག་མང་པོ་ཞིག་ཡོང་གི་ཡོད། ང་ལ་གྲོགས་ཕོ་ཉེ་ཕོ་ཁ་ཤས་ལས་མེད། འཕྲལ་བ་གཞན་དག་དེ་ཚོ་ནི་སྐེར་ཀྱི་ཁེ་ཕན་སྟྲབ་མ་ཁན་ཀྱི་མིས་བསྒྲིས་བསལ་འདུག དེ་ནས་ཐར་རྒྱ་ཁག་པོ་རེད། ངས་ཆ་ཏྲེན་མང་པོ་དང་བྲལ་བའི་འཕྲལ་བ་ཞིག་ང་ལ་ཡོང་རྒྱ་དེ་དགོན་པོ་ཡིན་པ་ཤེས་བྱུང་།

ངའི་མི་ཚེ་འདི་སྐབས་རེ་ལེར་རྒྱང་ཞིག་རེད། ང་ས་སྐྱོང་དབང་མོ་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་དང་དུས་རྒྱ་ཏུ་བསྟེན་བཀུར་བྱེད་པ་བཅས་ཐུགས་ཡོངས་ནས་ཆོས་ཆོགས་ཀྱི་ཆོགས་མི་གཞན་དང་ངའི་བར་ལ་བར་ཐག་ཅིག་ཡོད་པ་ཚོར་བྱུང་། ང་ལ་ང་རང་གི་ཉམས་ཐྱོང་དེ་དུས་རབས་རྟེང་པའི་རྒྱལ་མོ་ཚོ་དང་འདྲ་བ་ཞིག་ཡོང་གི་འདུག ཐུགས་གཅིག་ནས་བྱས་ན་ང་ཚོས་གནས་བབ་དེ་སྐྱར་སྐྱན་བྱས་ཡོད། ང་ལ་མི་ཆེལ་དང་མཉམ་དུ་འདི་དག་ཚང་མའི་ཕྱི་ལ་གནས་པའི་འབྲེལ་བ་གསར་པ་ཞིག་ཡོད་སྟམ་པ་ཚོར་བྱུང་། ཁོ་དང་མཉམ་དུ་ང་རང་ས་ཡིན་པ་དེར་མངོན་ཐུབ། ངས་ཁོ་ལ་ཅི་ཡང་མི་གསང་ཞིང་། རིན་པོ་ཆེ་ཕུད་པའི་མི་གཞན་དག་ཕལ་ཆེ་བ་ལས་ཀྱང་ཁོས་ང་ལ་རྒྱས་ལོན་བྱེད་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་པ་ངས་ཚོར་བྱུང་། མི་ཆེལ་དང་ངའི་འབྲེལ་བ་དེས་ང་ཁྱིམ་དུ་ལོག་ཡོང་སྐབས་ཞེམས་ལ་རེ་སྐྱག་བྱེད་ཡུལ་ཞིག་སྟེར་ཀྱི་ཡོད། དེ་དང་ཕྱོགས་མཚུངས་ང་རང་གི་སྒོན་མའི་མི་ཚེ་ཏིལ་པོ་དེར་སྟོན་འཕྲི་དང་། སྒས་གསང་མི་དགོས་པར་ཁོ་དང་མཉམ་དུ་མཉམ་ཐྱོད་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད། ངས་དེ་རང་དབང་ཆེན་པོ་ཞིག་ཏུ་མཐོང་བྱུང་། ང་གཉིས་ཀྱི་ལྟ་སྟངས་མང་པོ་ཞིག་མཐུན་ཀྱི་ཡོད་ལ་དེ་ནི་ཅ་ཅང་གི་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་ཞིག་རེད།

—

དེས་ན་ ༡༩༧༦ ཀྱི་ལོ་འདི་ང་ཚོའི་མི་ཚེའི་ནང་གནད་འགག་ཅིག་ཏུ་ཐྱུར་ཡོད། ཀ་ལྷ་པའི་འདུ་འཛོམས་ཀྱི་ཟླས་ས་ཁེ་ཡ་ནར་ལོག་པ་ཡིན། དུས་ཚོད་འདིའི་སྐབས་ང་ཚོའི་ཚོས་ཚོགས་ཀྱིས་བེད་སྤྱོད་བྱེད་འགོ་བཙུགས་པའི་ཨ་མེ་རི་ཁའི་ལོ་ཐོ་གཞིར་བཞག་བྱས་ན་ལོ་གསར་དེ་སྤྱི་ཟླ་དང་པོའི་ཟླ་མཏུག་གམ་ཟླ་བ་གཉིས་པར་ཡོང་གི་ཡོད། ལོ་མཏུག་གི་ཉི་མ་བཅུ་དེ་བར་ཚད་ཀྱིས་ལེངས་པའི་དུས་ཚོད་ཁྱད་མཚར་ཞིག་ཡིན། ༡༩༧༦ དང་ ༧༩ འགོ་སྟོད་དེ་ས་རྒའི་ལོ་རེད། སྐབས་འདིར་ང་ལ་རྒའི་འཇིག་རྟེན་ནང་དུ་ཕེ་བྱས་ཡོད་ཙང་ངས་ལོ་འདི་ངོ་མཚར་ཅན་ཞིག་ཏུ་མཐོང་བྱུང་། ༡༩༧༦ ཀྱི་ལོ་མཏུག་དེ་ང་ལ་མོ་ཏ་བརྡབ་སྐྱོན་བྱུང་བའི་དུས་ཚོད་དེ་ཡིན་པས་དུས་ངན་ཞིག་ཡིན་པ་ཤ་སྟག་རེད། དོན་ཀྱིན་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་ང་ཐོལ་ཅར་དུ་ལོ་གསར་གཏོང་བར་ཕྱིར་ལོག་བྱེད་ཐུབ་མེད།

ང་དག་རྒྱིད་འཕྲང་བཞིན་པའི་རྒྱབས་སུ་རིན་པོ་ཆེས་ང་ཀ་འདྲ་ཡོད་མེད་མཉྱིན་རྟོགས་ཀྱི་ཆེད་དུ་གཟའ་འཁོར་རེ་རེར་ཞལ་པར་ཕེངས་མང་བཏང་གནང་བྱུང། ཟླ་བ་དང་པོའི་དཀྱིལ་དེར་རིན་པོ་ཆེས་ང་ལ་ཞལ་པར་གནང་སྟེ་རྟེའི་རྒྱལ་ཚབ་ཀྱི་དཀར་ཆུ་ཀ་ཅིག་གི་སྐོར་ལ་གསུངས་བྱུང། ལོ་སྟོན་མ་རིན་པོ་ཆེ་ཤར་ལི་མོནད་ནས་ཕྱིར་ཕེབས་པ་ནས་བཟུང་རྒྱལ་ཚབ་ནས་བཙན་ཤུགས་དང་ང་རྒྱལ་མང་པོ་མྱ་མཐུད་ནས་བསྟན་འདུག ཁོ་ལ་འོད་འཚེར་བའི་དུས་ཚོད་བྱུང་ཡོད་པའི་སྐབས་ཡོད་ལ། ཁོས་རྒྱལ་ཚབ་ཀྱི་གོ་གནས་དེའི་ཆེད་དུ་དཀར་ངལ་ཤུགས་ཆེ་བརྒྱབ་ཡོད། འོན་ཀྱང་ཁོས་སྐབས་རེ་སྲང་ལམ་གྱི་འཕྲུག་འཛིང་ལྟ་བུའི་ཕྱིད་སྟངས་ཀྱིས་གཞན་གྱི་ཐོག་ཏུ་ཞེ་སྡང་ཤུགས་ཆེ་སྤྱངས་ཀྱི་ཡོད། དེ་ལས་ལྟག་པ་ཞིག་ལ་ཁོ་ནི་ཁོ་རང་སུ་ཡིན་པའི་ང་རྒྱལ་གྱི་དབང་དུ་འགྲོ་གི་ཡོད། ༡༩མ༦ ལོའི་སྟོན་ཁ་དེར་རིན་པོ་ཆེ་དང་རྒྱལ་ཚབ་གཉིས་ཀྱིས་"ཁོན་མོངས་ཡེ་ཤེས་སུ་བསྒྱུར་ཐབས་"ཞེས་པའི་བརྗོད་གཞིའི་ཐོག་སྒོམ་ཁྱམས་ལེན་གྱི་ལས་རིམ་རྗེ་སྟེད་ཅིག་མཁྱམ་དུ་འཕྲིད་གནང་པ་རེད། ཁོང་གཉིས་ཀྱིས་སྟོ་ས་ཅོན་ལ་གསུང་ཆོས་གཅིག་དང་ལོ་ས་ཨན་ཏེལ་ས་ལ་གསུང་ཆོས་གཅིག་འཕྲིད་གནང་པ་རེད། བགྱི་གྲེང་ཆོགས་འདུའི་བརྗོད་གཞི་དེས་རིན་པོ་ཆེས་ཁོང་རང་གི་རྒྱལ་ཚབ། འོད་གསལ་བསྟན་འཛིན་དང་ལྟན་དུ་ལས་ཀ་ཐུས་ཏེ་ཅི་ཞིག་བསྒྱུར་རེ་གནང་གི་ཡོད་པ་དེ་མཆོན་གྱི་ཡོད་པར་མངོན།

༡༩མ༥ ལོའི་ཟླ་བ་དང་པོར་ང་ལ་བླངས་འཁོར་གྱི་བརྡབ་རྒྱོན་ནས་དགེ་རྒྱིད་འཕྲང་བཞིན་པའི་རྒྱབས་སུ་གནས་ཚུལ་ཇ་དགེ་ཏུ་ཕྱིན། དགོང་དྲོ་གཅིག་ལ་རིན་པོ་ཆེ་བཎྜ་ཏཱ་ཏུའི་འགན་འཛིན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་མི་ལེན་ཕྱི་རིན་གྱི་སྒྲིས་རྒྱར་གྱི་སྒྲོ་ཚོགས་ཞིག་ལ་ཕེབས་འདུག ཐུ་ཚོགས་ཀྱི་རྒྱབས་སུ་འགན་འཛིན་ལྟན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་མི་འགན་ཤས་ཀྱིས་རིན་པོ་ཆེ་ཟུར་ཞིག་ཏུ་གདན་ཐེངས་ཏེ། ཁོང་ཚོས་རྒྱལ་ཚབ་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོད་ཀྱི་ཐོག་ལ་ཁོ་ང་རྒྱལ་ཅན་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་རྒྱའི་ཉེན་ཁ་ཡོད་པའི་དཀའ་ངལ་ཡོད་རྐོར་ཞུས་འདུག ས་ཐོག་དེ་རང་དུ་རིན་པོ་ཆེས་རྒྱལ་ཚབ་ཀྱིས་དབང་ཆ་བེད་སྒྲོད་ལོག

པར་གཏོང་བའི་གནད་དོན་གྱི་སྐོར་ལ་གོས་བསྡུར་བྱེད་ཕྱིར་ཀ་ལྷ་པའི་ཞོ་ཐང་དུ་འགན་འཛིན་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་འདུ་ཞིག་མཚན་དེར་བསྐོང་ཚོགས་གནང་འདུག འགན་འཛིན་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་མི་ཡོངས་རྫོགས་དང་དེ་བཞིན་མདའ་དཔོན་གཉིས་ཀྱང་བོས་འདུག ཇི་ཕེད་རོམ་ལ་ལས་འགན་གཞན་ཡོད་པའི་ས্কེང་དུ་ཁོ་འགན་འཛིན་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་གཙོ་ཡང་ཡིན་པས་ཁོ་ཡང་སྒེའས། མཚན་དེར་རྒྱལ་ཚབ་ནི་གྲོང་ཕྱེར་ནང་གི་མཚན་མཐུན་འདོད་སྦྱོད་ཀྱི་མི་ཚོ་འཛིན་མས་ནའི་སྒེར་ཀྱི་སྦྱོ་ཚོགས་ཤིག་ཏུ་ཡོད། ཁོ་དང་ཝི་ལ་གཉིས་ང་ཚོའི་མཁན་དུ་ཕོ་བྲང་དུ་མ་སྦོར་སྟོན་ལ་ངས་རྒྱལ་ཚབ་ཕོ་ལ་དགའ་པོ་ཡོད་པ་ཤེས་བྱུང། ཁོ་ནི་མ་མཐར་ཡང་ཕོ་མོ་གཉིས་ཀར་སྦྱོད་མཁན་ཞིག་རེད།

རྒྱལ་ཚབ་ཀྱི་མཚན་མཐུན་འདོད་སྦྱོད་ཀྱི་ཐད་ལ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་དཀའ་ངལ་གང་ཡང་མེད་པ་དེ་གསལ་བཤད་བྱེད་རྒྱ་གར་ཆེན་པོ་རེད་སྙམ། འདོད་སྦྱོད་ཀྱི་ལངས་ཕྱོགས་ལ་མ་བསྟོས་པར་རྒྱལ་ཚབ་ཀྱིས་མི་གཞན་དག་ཚང་མར་དབྱེ་འབྱེད་མེད་པར་ཐུ་སྟོམས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་མེད་ལ་ཁོང་ལ་ཐུགས་ཁྲལ་ཡོད། རྒྱལ་ཚབ་ཀྱི་ང་རྒྱལ་གྱི་ཐད་ལ་རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་རང་གིས་ཀྱང་ཐུགས་ཁྲལ་གནང་སྟེ་དུས་ཡུན་གང་འཚམས་ཕྱིན་ཡོད་ཙང། ཟླ་བ་དང་པོའི་མཚན་མོ་དེར་གནས་སྟངས་དེའི་སྐོར་ལ་ཐག་གཅོད་ཅིག་གནང་དགོས་པའི་དུས་ལ་བབ་པ་མཁྱེན་འདུག ཁོང་གིས་རྒྱལ་ཚབ་ལ་སྟོན་མོ་དེ་ནས་ཕོ་བྲང་དུ་ཚོགས་འདུར་ཡོང་དགོས་པའི་བཀའ་གནང་འདུག རྒྱལ་ཚབ་ད་དུང་མ་སྒེས་ཙང་རིན་པོ་ཆེས་མདའ་དཔོན་ཇི་མེན་མངགས་ཏེ་རྒྱལ་ཚབ་སྐད་ཅིག་དེ་གར་ཕོ་བྲང་དུ་སྐད་བཏང་གནང་འདུག དུས་ཡུན་ཚུ་ཚོད་གཅིག་ཙམ་ཕྱིན་ཀྱང་རྒྱལ་ཚབ་སྒེས་མི་འདུག

མཐའ་མ་དེར་རྒྱལ་ཚབ་སྒེས་པའི་ཇེས་སུ་རིན་པོ་ཆེས་དཀའ་ཆྱོག་དེའི་ཐད་ལ་འགན་འཛིན་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་མི་ཚོས་རྒྱལ་ཚབ་ལ་གདོང་ཐུག་བྱེད་དགོས་པའི་འབད་བཙོན་གནང་འདུག ཁོང་ཚོ་ཚང་མ་ཕོ་བྲང་གི་ས་གཏན་སྟོན་པོ་ཅན་ཀྱི་ཁང་མིག་སྟོན་པོའི་ནང་དུ་འཛོམས་ཡོད། རིན་པོ་ཆེས་འགན་འཛིན་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་

མི་འདྲ་མིན་ལ་དཀའ་ངལ་གང་ཡིན་བསམ་པ་དེ་དག་ཐད་ཀར་རྒྱལ་ཚབ་ལ་ཤོད་དགོས་པའི་སྐུལ་མ་གནང་འདུག ཁྱེས་ལ་རིན་པོ་ཆེས་ང་ལ་གསུངས་པར་གཞིགས་ན་འགན་འཛིན་ལྟན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་མི་ཚོས་སྐད་ཆ་ཐད་ཀར་བཤད་མ་ཐུབ་པ་འདྲ། དུས་ཡུན་གང་འཚམས་ཤིག་གི་ཁྱེས་སུ་རིན་པོ་ཆེས་གཟིམས་བདེ་གསུངས་ཏེ་ཐོག་ཁར་ཞེས། འགན་འཛིན་ལྟན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་མི་ཞལ་ཆེ་བཞང་ཕྱིན་འདུག ཇོན་ཀྱང་གང་བྱུང་བ་དེར་སྐྱར་ཞིབ་བྱེད་པར་མི་འགའ་ཤས་ཁྱེས་ལ་བསྟད། དེ་དུས་དཀའ་ཚྭོག་གང་ཡང་ཞེལ་མ་ཐུས། མཏུག་ཏུ་སྟོད་མཁན་ཆུམས་ནི་ཏ་ཕེད་རོམ་དང་། བཀའ་སྩུང་སྒྲི་ཁྲུས། རྡོམ་ཇི་མེན། བཀའ་སྩུང་མདའ་དཔོན། ཉམས་ལེན་དང་སློབ་གྲྭ་ཁྲིད་ཇོ་ཇེ་སློབ་དཔོན། རྒྱལ་ཚབ་ཀྱི་སྐུ་བཅར་གཙོ་བོ་མའི་ཁོལ་ཅུད་བཅས་རེད། རྒྱལ་ཚབ་ཀྱང་དེར་ཡོད་པ་རེད། རིན་པོ་ཆེས་ཇོན་ཞེར་ཁེ་ས་མངགས་ཏེ་ཁོང་ཚོ་ཚང་མ་ཁོང་རང་གི་ས་རས་སྐད་བཏང་གནང་འདུག

ཁོང་ཚོ་ཚང་མ་ཐོག་ཁར་རིན་པོ་ཆེའི་བཞུགས་ཤག་ཏུ་ཕྱིན། དེ་གར་ཁོང་གིས་ཚང་མས་མཉམ་ཏུ་ཁྲོ་བ་འདོར་དགོས་པའི་དགོངས་འཆར་གནང་འདུག ཟླ་བ་སྟོན་མ་དེར་རིན་པོ་ཆེས་བྱང་ཆུབ་ས་མཚམས་དཔའི་སྟོམ་པ་གནང་སྐབས། སློབ་མ་ཞིག་གིས་ཁོང་ལ LSD ཞེས་པའི་ཚོས་ཕྲས་ཀྱི་ཐུན་ཆེན་པོ་ཞིག་ཕུལ་བ་རེད། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོམ་པ་ལེན་པའི་ཆ་ཤས་སུ་རང་གི་སྨོ་གསུམ་བླ་མར་འབུལ་བ་མཆོག་བྱེད་དུ་བླ་མ་ལ་འབུལ་བ་ཞིག་ཕུལ་དགོས་ཀྱི་ཡོད། སློབ་མ་འདིས་བཟེ་སྨན་སློང་བའི་ཁམ་འགྱུར་མཆོག་བྱེད་དུ་དེ་ལྟར་བྱས་པ་རེད། རིན་པོ་ཆེས་བཟེ་སྨན་གྱི་ཐུན་དེ་ཉར་ཚགས་གནང་སྟེ་སྐབས་འདིའི་ཐོག་ཁོང་གིས་དེ་ཕྱིར་བཏོན་གནང་བ་རེད།

རིན་པོ་ཆེས་ཇོན་ཞེར་ཁེ་ས་ལ་མཚན་དེར་ཞབས་ཞུ་བྱེད་དགོས་པར་མངགས་ཀང་ཁོས་བཟེ་སྨན་སྒྲུབ་མེད། ཁོས་དེར་འཇོམས་པའི་མི་ཚང་མར་ལྟ་རྟོག་བྱས་ཏེ་བསྟད། བཟེ་སྨན་གྱི་ནུས་པ་ཐོན་རྒྱ་འགོ་བཙུགས་དུས་རྒྱལ་ཚབ་ཀྱིས་བུད་མེད་ཅིག་ནང་བཞིན་བྱེད་ལྷངས་ཡ་མ་ཟུང་རྡེ་མང་རྡེ་མང་སྟོན་རྒྱ་འགོ་བཙམས་པ་རེད། ཁོས་རིན་པོ་ཆེ་དང་

གཞན་དག་ཚོའི་འཁྱེས་ལ་སྤྱོད་ལམ་མི་མཛོས་པ་དང་། ཀ་ཅང་ཁྲོ་ཉམས་བསྟན་པ་འདྲ། རིན་པོ་ཆེས་ཁོ་རྒྱལ་ཚབ་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་ཁོའི་ཀུན་སྤྱོད་ཀྱི་དཀའ་ངྜི་གསོ་ཅན་ལ་འགྲེལ་བཤད་གནང་ཐབས་གནང་གི་ཡོད་ཀྱང་། རྒྱལ་ཚབ་ཀྱིས་རིན་པོ་ཆེས་གང་གསུངས་པ་རྣམས་གོ་ཐུབ་ཀྱི་མེད་པ་ལྟར་བྱས་ཏེ་སྤྱོད་ལོག་བྱས།

སྐབས་ཤིག་ལ་རིན་པོ་ཆེས་ང་ལ་ཁ་པར་བཏང་སྟེ་རྒྱལ་ཚབ་ལ་སྐད་ཆ་ཤོད་དགོས་པའི་བཀའ་གནང་བྱུང་། (རིན་པོ་ཆེས་གཞན་དག་ཚོས་བཟེ་སྨན་ཟས་པའི་རྟེས་སུ་ཉམས་ཐྱོང་ཅི་ཞིག་ཡོང་གི་ཡོད་པ་ཆ་ཚང་མཁྱེན་ཀྱི་ཡོད་ཀྱང་། ཁོང་རང་གིས་བཟེ་སྨན་མཚོད་ཀྱང་ཁོང་ལ་འགྱུར་བ་སྤྱི་ཙམ་ཡང་ཕྱིན་མེད།) རིན་པོ་ཆེས་ང་ལ་ "སྟེང་ཉེ་མ། ང་ལ་ཁྱོད་རང་གི་རོགས་པ་དགོས་ཀྱི་འདུག ཁྱོད་ཀྱིས་རྒྱལ་ཚབ་ལ་སྐད་ཆ་ཤོད་རོགས། ཁྱོད་ཀྱིས་ཁོ་ཚུར་ལ་འགྱུག་ཐབས་བྱེད་དགོས། གང་འབྱུང་བཞིན་པ་དེ་ཁོ་ལ་ཤེས་སུ་ཆུགས་དང་།" ཞེས་གསུངས་བྱུང་། དེ་ནས་རིན་པོ་ཆེས་ཁ་པར་རྒྱལ་ཚབ་ལ་སྦྲད་དེ་ཁོང་གིས་ "ཀ་ཡ་ནི་འདི་གར་ཡོད་པས་ཁྱོད་ལ་སྐད་ཆ་ཤོད་ཀྱི་རེད།" ཅེས་གསུངས། རྒྱ་མཚན་རྡོ་ལྷར་ཡང་རྒྱལ་ཚབ་ཀྱིས་ང་ཡིན་པ་ངོས་ལེན་བྱས་མ་སོང་། ཁོས་ "རྡེན། ཁྱོད་རང་ཡིན་པས། འདི་ཁྱོད་རང་ཡིན་ནམ། རྡེན།" ཞེས་ཟེར་ཀྱིན་བསྟད་སོང་། ངས་ཁོ་ལ་རིན་པོ་ཆེས་ཁོ་རང་ལ་གང་གསུངས་པ་དེར་ཉན་དགོས་པ་རེད་ཅེས་ཤོད་ཀྱིན་བསྟད་པ་ཡིན། འོན་ཀྱང་ཁོས་ངས་གང་བཤད་པ་རྩ་བ་ནས་གོ་ཐུབ་ཀྱི་མི་འདུག ཁོས་ཁ་པར་རྒྱུར་དུ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཕྱལ་ཏེ་ "དེ་ཀ་ཡ་ནི་མ་རེད། དེ་རྡེན་རེད། ངས་ཁྱེད་རང་གིས་ཅི་ཞིག་ཤོད་ཀྱིན་ཡོད་པ་ཤེས་ཀྱི་མི་འདུག" ཅེས་ཤོད་བཞིན་བསྟད།

ངས་ཁ་པར་མཚམས་བཞག་རྟེས། རྒྱལ་ཚབ་ཀྱི་དོ་སྣང་ད་དུང་འགྱུག་མ་ཐུབ་པས་རིན་པོ་ཆེས་ཕོ་བྲང་དུ་ང་ཚོའི་སྟོད་ཁང་གི་ཚོག་རའི་རྒྱ་ཅོག་སྟེང་དུ་ཕྱག་ཕྲུགས་ཆེར་བརྩལ་གནང་སྟེ། "མི་ཆོག" ཅེས་ཆ་བ་གཅོས་པའི་གསུང་སྐད་བསྒྱོན་པ་ངས་ཐོས་བྱུང་། ཁོང་གིས་རྒྱ་ཅོག་དེར་ཤོད་ཤུང་ཞིག་བཏོད་འདུག མཐའ་མ་དེར་རྒྱལ་ཚབ་ཀྱིས་ཅི་ཞིག་འབྱུང་བཞིན་པ་ཤེས་གྱུ་བཅུག་ནས་རིན་པོ་ཆེའི་ཞབས་ལ་འཐམས་འདུག རིན་པོ་ཆེས་

རྒྱལ་ཚབ་ཀྱི་མཏུན་དུ་ཕྱག་གཉིས་ཕོར་བའི་དབྱིབས་སུ་སྒྲུར་གནང་སྟེ། དེའི་ནང་དུ་རིན་པོ་ཆེ་ཞིག་བསྒམ་ཡོད་པ་ནང་བཞིན། ཕྱག་གཉིས་བར་གྱི་བར་སྟོང་དེ་བསྐྱན་ནས། གཞན་པ་ཆུམས་ཀྱི་མཏུན་དུ་རྒྱལ་ཚབ་ལ་ "འདི་ནི་ས་ཐང་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་རེད། འདི་ནི་ཤིན་ཏུ་ཆ་ཆེན་རེད། གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཆོས་ལ་སྒྲག་བཅོག་བྱས་ན་ངས་ཁྱོད་ཚ་མེད་གཏོང་གི་ཡིན། ཁྱོད་རང་ངས་བཟོས་པ་དང་། ཁྱོད་ངས་ཚ་མེད་གཏོང་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་པ་དེ། ཁྱོད་ཀྱིས་ཤེས་དགོས།" ཞེས་གསུངས་འདུག

དེ་ནི་བཀའ་བབ་ཅང་ཆྱི་མོ་ཞིག་རེད། རིན་པོ་ཆེས་བཀའ་བཀྲོན་དགོ་པོ་དེ་གནང་བའི་རྟེས་སུ་རྒྱལ་ཚབ་དཔའ་ཞུམ་པར་ཀྱུར་ཏེ་ཞི་འཛམ་དང་གཉེམ་ཆུང་དུ་དཀའ་རས་ཀྱུར་འདུག ཁོ་རིན་པོ་ཆེའི་ཞབས་འཁྲིས་སུ་བསྡད་ནས་རང་ས་ཐིས་གནོན་ཐབས་བྱས་འདུག ཆུ་ཚོད་འགའི་རྟེས་སུ་རིན་པོ་ཆེས་དེར་ཡོད་པའི་མི་ཚང་མའི་བཟའ་ཟླ་རྣམས་དེ་གར་སྐད་གཏོང་དགོས་པའི་བཀའ་གནང་འདུག མི་ཚང་མས་རང་རང་གི་བཟའ་ཟླར་ཁ་པར་བཏང་སྟེ་དེ་གར་ཅི་ཞིག་འབྱུང་བཞིན་པ་དེའི་དཔང་པོ་དེ་བས་མང་བ་བྱུང་འདུག ཏུད་མེད་ཚོ་སྒེབས་པའི་རྟེས་སུ་རིན་པོ་ཆེས་གང་བྱུང་བའི་སྐོར་ལ་མང་པོ་གསུངས་གནང་མི་འདུག ཁོང་གིས་ཚང་མ་འོག་ཕྱོག་ཏུ་ཕོ་བྲང་གི་བར་ཁྱམས་ཀྱི་མཏུན་དུ་ཡོང་དགོས་པའི་བཀའ་གནང་འདུག ཁོང་གིས་གནས་སྐབས་དེའི་ཏན་གསོའི་ཆེད་དུ་ཡིག་གཟུགས་ཤིག་འཕྲི་འདོད་ཡོད་གསུངས་འདུག ཁོང་ལ་ཁང་པའི་མཆོད་ཁང་ནང་དུ་བཞག་པའི་ཡིག་གཟུགས་པིར་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད། ཁོང་གིས་སུ་མེའི་སྣག་ཚ་ནག་པོའི་ཕོར་པ་དེ་དང་མཉམ་དུ་པིར་དེ་བར་ཁྱམས་སུ་འཁྱོར་ཡོང་དགོས་པའི་བཀའ་གནང་འདུག ཁོང་གིས་ཕོག་སྒྲིལ་རིང་པོ་ཞིག་ཀྱང་ཁྱོར་ཕོག་གསུངས་ཏེ་ཡིག་གཟུགས་འཕྲི་བའི་ཆེད་དུ་ཕོག་སྒྲིལ་དེ་བཤིག་ཏུ་བཅུག་འདུག དེ་ནས་མི་ཚང་མ་ཁོང་གི་མཐའ་ལ་འཛོམས་ཏེ་ཡོད་སྐབས། ཁོང་གིས་པིར་ཀྱིས་གསེག་ཤད་ཀ་ཅང་ཆེན་པོ་ཞིག་ཕྲིས་པ་དང་ཚབས་ཅིག་ཏུ་ཞལ་ནས་སྒྲར་ཡང་ "མེན"' ཞེས་གསུང་སྐད་བསྒྲོན་འདུག ས্ব্ধা ཚ་གང་ས་འཕོར་འདུག མི་ཚང་མའི་ཀྱོན་ཆས་ལ་ས্ব্ধা ཚ་འཕོར་ཡོད་པ་དང་བར་

ཁྱམས་ཡོངས་རྫོགས་ལ་ཆ་སྒྲུར་དུ་གཏོང་དགོས་པ་བྱུང་འདུག་ དེ་ནི་ཆ་འོན་དུ་འཇུག་ པའི་བརྡ་ལན་ཞིག་རེད། ལོ་དེའི་ལོ་མཇུག་ཏུ་རིན་པོ་ཆེས་རྒྱལ་ཚབ་ཀྱི་དོན་དུ་ཡིག་ གཟུགས་གཞན་ཞིག་བྲིས་གནང་པ་རེད། དེ་ནི་ཡིག་འབྲུ་ཕེན་དེ་ཚོ་ཡི་ནང་དུ་བཙུག་ པའི་ཚོག་འབྲུ་ནོ་ (NO) ཞེས་པ་དེ་རེད། ༡༩༥༠ ཐམ་པའི་ལོ་མཇུག་དེར་རིན་པོ་ཆེས་ ཁོང་རང་གིས་ "མིན་ཆེན་པོ་" ཞེས་འགོད་པ་དེའི་སྐོར་ལ་སྟན་རྩོམ་ཞིག་བྲིས་གནང་པ་ རེད། ཇེས་སུ་ ༡༩༥༦ ལོར་ཁོང་གིས་སྟོལ་ཨར་དུ་ཤམ་སྒ་ལའི་ཐྲོང་བརྡར་གནང་པའི་ སྐབས་སུ་ཉམས་ཆུང་དེའི་སྐོར་ལ་བཀའ་གནང་སོང་། ཁོང་གི་གསུང་བཤད་དེ་རང་མགོ་ རང་གིས་བསྐོར་བའི་སྐོར་ལ་རེད། ཁོང་གིས་འདི་ལྟར་གསུངས་ཡོད།

ཉི་མ་ནུབ་པའི་བདུད་ཀྱི་གཉེན་པོ་ནི་རང་གིས་རང་ལ་མགོ་སྐོར་བ་ནས་རང་ དབང་འཕོད་རྒྱུ་དེ་རེད། དེ་དང་འབྲེལ་ནས་ངས་ཁྱེད་ཚོར་མིན་ཆེན་པོའི་སྐོར་ ལ་ཤོད་འདོད་ཡོད། དེ་ནི་དཔེར་ན་ང་ཚོས་ཁྱེ་ནང་བཞིན་སེན་འབྲང་བྱེད་པའི་ གོམས་གཤིས་ཆུང་དུ་ལ་མིན་ཟེར་བ་ཅམ་དང་མི་འདྲ། ང་ཚོས་རང་ཉིད་ལ་སེན་ འབྲང་བྱེད་སྐབས་ང་ཚོས་སྒམ་པོ་དང་ལན་པོའི་སྐོ་ནས་འབྲང་ཐབས་བྱེད་ཀྱི་ ཡོད། འོན་ཀྱང་ང་ཚོས་དཀྱང་སེན་འབྲང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་དང་དེ་ལ་ཚད་བཀག་ ཅིག་ཡོད། དེ་ནི་ང་ཚོས་ཇི་ལྟར་དུད་འགྲོ་ཞིག་བྱེད་པ་ལས་ལྷོག་སྟེ་ཇི་ལྟར་མི་ ཞིག་བྱེད་སྟངས་དེ་སྟོང་དགོས།

མིན་ཆེན་པོ་ནི་མིན་ཀྱི་རིམ་པ་ཐད་དེ་མི་འདྲ་བ་ཞིག་རེད། ངའི་བསམ་པར་དེ་ ནི་མི་ཚང་མས་ཤེས་ཀྱི་ཡོད། དེ་ལྟར་ཡང་ཁྱེད་ཚོ་ཚང་མས་ཤེས་དགོས་པ་ཞིག་ ལ། དུས་ཡུན་ཞིག་གི་སྔོན་ལ་ཀ་ལྷ་པའི་ཞོ་བྱང་གི་ངའི་ཁྱིམ་དུ་ང་དང་ངའི་ རྒྱལ་ཚབ་ཀྱིས་ LSD ཞེས་པའི་རྫོས་ཕྱུད་པ་ཡིན། མིན་ཆེན་པོའི་གོ་དོན་ དེ་ང་ཚོའི་རྫོས་ཕྱུས་དེའི་རྫོང་བའི་གཙོ་གནད་དུ་གྱུར་པ་རེད། མིན་དེ་ནི་རང་ ཉིད་ཀྱིས་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་ལ་མི་སྟོན་པ་ཞིག་ལ་གོ་ རང་ཉིད་ཀྱི་མངོན་

སྲུམ་ལས་བརྒལ་བའི་མངོན་སུམ་དམིགས་བསལ་བ་ཞིག་མེད། དེ་ནི་རྒྱུན་ལྡན་གྱི་མིན་ལས་ལྷོག་པའི་མིན་ཆེན་པོ་དེ་རེད།

ཤམ་ཐྲ་ལའི་མིན་གྱི་རིགས་དགྱུས་མ་དེ་རང་གིས་རང་མི་འབྲད་པ་དང་རང་ཉིད་ཀྱི་སྒྲ་རྒྱུན་དུ་ཤད་པ་ལྟ་བའི་རིགས་ལ་བཀོལ་སྤྱོད་ཡོད། མིན་དེས་རང་ཉིད་ལ་རྒྱུན་དུ་དགག་བྱ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པར་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་གོ་རྟོགས་ཤིག་སྟེར་གྱི་ཡོད། དོན་དམ་དུ་དེ་ནི་ཡིན་ཞིག་རེད་ལ། ཡིན་ཆེ་ཤོས་དེ་རེད།

ང་ཚོས་ LSD ཞེས་པའི་རྫོས་རྫས་མཉམ་དུ་སྦྱོང་སྐབས་མིན་ཆེན་པོ་དེ་ཕྱིར་ཐོན་པ་རེད། མི་ཚང་མས་རང་རང་གི་འཇིག་རྟེན་ལ་བག་མེད་དུ་སྦྱོང་པ་རེད། དེས་ན་མིན་ཏི་ལྟར་བརྗོད་དམ། ངས་ང་རང་གི་ལག་པ་དང་ཞུ་ཚུར་གྱིས་ཚོག་ངའི་རྒྱ་ཅོག་སྟེང་དུ་གཞུས་ཏེ་དེ་ཚག་ས་ཕང་། ངས<u>་མིན་ཆེན་པོ</u>་ཞིག་ང་རང་གི་ཁང་པའི་བར་ཁྲམས་ཀྱི་སྒོ་ཕྱིགས་ངོས་སུ་ཕྱིས་པ་ཡིན། ང་ནས་བཟུང་སྟེ་དེ<u>་མིན</u>་རེད། ཇེས་སུ་ངས་རྒྱལ་ཚབ་ལ་དམིགས་བསལ་བྱན་གསོའི་ཆེད་དུ་ཡིག་གཟུགས་གཞན་ཞིག་བྱིས་པ་ཡིན། དེ་རྒྱལ་ཚབ་ཀྱི་ལས་ཁུངས་ནང་དུ་ཡོད་པ་རེད། གལ་ཏེ་ཁྱེད་ཚོར་དེར་བལྟ་འདོད་ཡོད་ན་བལྟས་ན་ཚོ། ཁྱེད་ཚོས་མིན་མིན་ལ་བལྟ་ཐུབ་ཀྱི་རེད།

ཁྱེད་ཚོས་ཚོས་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་ནམ། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱི་ཐབས་ལམ་གང་རུང་ལ་བསྟད་དེ་ཁོག་མ་རོག་ཇིས་གཏོང་བ་དང་། དུག་སྦྲང་གསོད་པ་ཙ་བ་ནས་བྱེད་མི་ཚོ། དེ་ནང་ཚོས་རེད། དེ་ཤམ་ཐྲ་ལ་རེད། ཁྱེད་ཚོས་ས་ཁོག་ནས་ཕྱི་ཁ་ཅན་ནས་ཕ་ཁ་ནས་ཕ་ཁ་ཅ་ནས་ཕ་ཁ་ཅ་ནས་ཕ་ཁ་ཅ

དགོས་པའི་ཞིབ་ཕྲའི་གནས་ཚུལ་གྱི་ཐོག་ལ་བསམ་བློ་བཏང་སྟེ་དཔྱོད་ཤེས་
བསྟེན་དགོས། དེ་ལྟོད་ཚོར་རག་ལས་ཡོད།[39]

བཀའ་སློབ་དེ་ཁོང་གིས་ཅ་ཅང་གཙོགས་ཆེར་བཟུང་ཡོད། དེ་ནི་རྒྱལ་ཚབ་ཙམ་མ་ཡིན་
པར་ཁོང་གི་སློབ་མ་ཚང་མའི་དོན་དུ་གསུངས་པ་རེད། དེ་ལྟར་ཡང་བཀའ་སློབ་འདི་
"ཆེན་པོ་ཤར་གྱི་ཉི་མ་" ཞེས་པའི་དེབ་ཏུ་དཔར་སྐྲུན་བྱེད་སྐབས། ང་ཚོས་དགོས་མཁོ་
མེད་པར་མཐོང་སྟེ་བཟོ་སྟྲན་གྱི་སྐོར་དེ་མི་ཤོད་རྒྱའི་ཐག་གཅོད་བྱས་པ་རེད། འོན་ཀྱང་
སྐབས་འདིར་ངས་བདེན་པ་ཆ་ཚང་བཤད་དགོས་པ་རེད་སྙམ། རིན་པོ་ཆེས་བཟོ་སྟྲན་
མང་པོ་བཞེས་གྱི་མེད། དམིགས་བསལ་ཅི་བྱ་གཏོལ་མེད་དུ་ཐུར་བའི་མི་དེ་ཚོ་གྲོལ་བའི་
དོན་དུ་ཁོང་གིས་སྐབས་སུ་བཞེས་གནང་བ་རེད། དེས་ན་ཁོང་གིས་བཟོ་སྟྲན་ལྟ་
བུ་གེད་སྤྱོད་གཏོང་རྒྱ་དེ་ཡང་རྒྱན་ལྟན་དེ་ཚོའི་ཆེད་དུ་རེད།

གཅིག་བྱས་ན་རྒྱལ་ཚབ་ཀྱི་གོ་གནས་སུ་ཡོད་པའི་མི་སུ་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ནའང་ང
རྒྱལ་གྱིས་སློས་པའི་གནས་སྐབས་ཤིག་བརྒྱུད་ཡོད་སྲིད། མི་ཚང་མས་རང་ཉིད་རང་གིས
བསྟུ་བའི་གནས་བབ་དེར་གཏོང་ལེན་བྱེད་དགོས་པ་དེ་ཚོས་ཉིད་རེད། འོན་ཀྱང་རྒྱལ
ཚབ་ཀྱི་ཐད་ལ་འདི་ཐལ་ཆ་ཆེན་པོར་ཐུར་ཙང། རིན་པོ་ཆེས་འདི་གསོད་དང་གསོ་བའི
གནས་ཁྱངས་ཤིག་ཏུ་དགོངས་པ་རེད་སྙམ། འདིར་ཁོང་གཤེགས་པའི་ཕྲེས་སུའང་ཁོང
གི་གདམས་ངག་གི་སྙིང་པོ་དེ་གྲ་མ་ཤམས་གྱ་མ་ཐོར་བར་གནས་ཐུབ་མིན་དང་ཁོང་གི་བླ
བརྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་ཕམ་ལ་ཐུག་ཡོད། ཁོང་གིས་དེ་ཐུ་མཐུད་རྒྱ་དེ་རྒྱལ་ཚབ་ལ་བློ་གཏད
བཅོལ་ཡོད། ངའི་བསམ་པར་སྐབས་འདིར་རྒྱལ་ཚབ་ཀྱིས་འགན་ལྷི་འདི་འཁྱེར་ཐུབ
མིན་གྱི་ཐད་ལ་རིན་པོ་ཆེར་ཐུགས་དོགས་ཆེན་པོ་འཕྲུངས་ཡོད་སྙམ།

མིན་ཆེན་པོའི་དོན་རྒྱུན་གྱི་རྟེས་སུ་རིན་པོ་ཆེ་དང་རྒྱལ་ཚབ་གཉིས་ཀྱིས་ང་ཚོ་རྒྱུན
ཏུ་སྤོད་ས་ཕ་ཚི་ཁོ་རོའི་ཁང་པ་དེར་ཁྱང་གསེང་ལ་མཉམ་དུ་བསྐྱོད་པ་རེད། ཁོང་གཉིས

39 ཚོས་རྒྱམ་རྡུང་པ། "ཆེན་པོ་ཤར་གྱི་ཉི་མ་སྟེ། ཤམ་ཐྲ་ལའི་ཤེས་རབ་" (ཐྲོ་ས་ཥོན་ཤམ་ཐྲ་ལ་དཔར་སྐྲུན་ཁང་། ༡༩༩༥) ཨོག་གྲངས་ ༡༩༠ ནས་ ༡༩༧ (འདིར་བཀོད་པ་ནི་ཕེལ་ཕེས་ཏི་ཡི་སྐོར་ཕྱིར་འདོན་མ་བྱས་སྟོན་གྱི་ཕྱི་མོ་ཞིག་རེད།)

ཀྱིས་དེ་གར་རིན་པོ་ཆེས་སྐད་བཏང་གནང་བའི་མདའ་དཔོན་ཏི་མེན་དང་ཁོའི་བཟའ་ཟླ། དེ་བཞིན་མི་གཞན་བཅས་དང་མཉམ་དུ་ཉིན་བཅུ་སྐོར་ཞིག་བསྡད་པ་རེད། སྐབས་དེར་རྒྱལ་ཚབ་ནི་ཞེ་ངག་ཞི་འཛམ་དང་གཉིམ་ཆུང་འདུག་ཅེས་རིན་པོ་ཆེས་ང་ལ་གསུངས་གནང་བྱུང་། འོན་ཀྱང་ཏི་བ་ངོ་མ་ནི། དེ་ལྟར་རྒྱུན་འཕྲོངས་ཐུབ་བམ། ཕྱ་མཐུད་ནས་སྟོད་ཐུབ་བམ་ཞེས་པ་དེ་རེད།

ཕྱིད་སྨོ་འདི་དག་དང་མཉམ་དུ་ཤམ་ཐྲ་ལའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ས་རྒའི་ལོ་དེ་ཟློགས་པ་རེད། ལོ་དེའི་ཉི་མ་མཐའ་མ། ༡༩༧༩ ཟླ་ ༣ ཚེས་ ༢༦ ཉིན་མོ་དེར་ཆ་ཚང་བའི་ཉེ་འཛོན་བྱུང་བ་རེད། དེ་ནི་སྟོང་ལོ་འདིའི་ནང་གི་ཆ་ཚང་བའི་ཉེ་འཛོན་མཐའ་མ་དེ་ཡིན་པ་དང་ཞ་རིའི་གླིང་ཆེན་ནས་མཚོང་ཐུབ་པ་བྱུང་ཡོད།

[མེད་པ་ཤེས་ཤིང་ཁྱིམས་སྟོམ་ནི། །
བཙོན་འགྲུས་ལྟན་པའི་བཟོད་པ་བྱུང་། །
དེ་ཚེ་གཏན་ཀྱི་ (No) མིན་ཐོབ་ནས། །
ཉེ་མ་ནུབ་པའི་བདུད་ལས་རྒྱལ། །]

ཨོ
ཨ
ཨ
ཨ

མིན་ཏེ་ལྟར་ཤེས་ཐབས།

དེ་གར་མིན་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད།
མིན་དེས་ཆར་བ་ཕབ།
མིན་དེས་བུ་ཡུག་འཚུབ་མ་བསྐྱེན།
མིན་དེས་ཚོག་ངའི་རྒྱ་ཅོག་སྟེང་དུ་རྟིན་ལྷང་ཞིག་བཏོད།
མིན་དེ་འཇིག་རྟེན་ནང་གི་མིན་གྱི་ནང་ནས་མིན་ཆེ་ཤོས་དེ་རེད།
མིན་དེས་ཆར་དང་སེར་བ་ཕབ།
མིན་དེས་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་བསྐྱེན་པ་དང་དུས་མཚུངས་སུ་ཉི་བླའི་གཟའ་འཛིན་བསྐྱེན།
མིན་དེ་ནི་ལྷམ་རྟིང་ལེགས་པའི་ལྷམ་སྐུ་ཞབས་ཞིག་གི་ཁང་པ་རེད།
མིན་དེ་ནི་མིན་ཚང་མའི་ནང་ནས་བཟང་ཤོས་དེ་རེད།
མི་ཡག་པོ་ཞིག་སྟེ། མི་བཟང་པོ་ཞིག་གིས་འཕྲོ་བ་ཐམ་པ་སྐྱེས་མིན་དེ་ནི་བརླ་ཤའི་
ཨཏྲི་ས་སྦྱོག་རེད།
ཀུབ་ཚོས་འགྱལ་བའི་གཞོན་ནུའི་གོམ་སྟབས་དེར་ལྟ་སྐྱེས་དང་།
ཁོང་ཚོའི་ལུས་ཀྱི་ནས་ལྟ་སྐྱེས།
མིན་དེ་ནི་སྐམ་རྒྱ་མེད་ལ་ཚོ་རྒྱ་ཡང་མེད་ཀྱང་། ལུས་སྟོབས་ཀྱིས་མཁྲེགས་ཟླུམ་བུ་
མཇོན་པ། དགའ་ནང་བའམ་བསྐྱར་ནང་བའི་བརླ་ཤ་ཡིད་དུ་འོང་བ་དེ་རེད།
མིན་དེ་ནི་དབུགས་རིང་གི་དབང་དུ་མི་འགྱོ་བའི་ལྷག་དགུང་སྟེ། སྐྱིད་དམ་སྦྱོག་ལ་ཕྱི་
སྐྱིད་དང་ནང་སྐྱེམ་ཕྱིད་པའི་ཐང་ཁོག་དེ་རེད།
མིན་དེ་ནི་མིན་ཚང་མའི་ནང་གི་མིན་དེ་རེད།
བག་ལྟོད་དམ་གཅུན་པ་ནི་དྲི་བའི་ནང་དུ་ཡོད།
མིན་ཆེན་པོ་དེ་ས་ཁམས་ཀྱང་ཤེས་ཀྱི་མེད།
འོན་ཀྱང་ང་ཚོ་ཁོ་ནས་མིན་དེ་ཤེས་ཀྱི་ཡོད།
མིན་འདི་ནི་ས་མི་སྣ་ཚས་རྒྱ་རྒན་དུ་ཕྱིས་ཏེ་གནམ་ཆེན་པོའི་མཐོང་ལ་གནས།

མིན་ཆེན་པོ་འདི་ནི་ང་ཚོའི་མཚན་མར་ཁབ་གཙུག་གིས་བྱིས་ཡོད།
མིན་ཆེན་པོ་འདི་ནི་སྟེ་བཅམ་ལྡན་སྐྱེས་ཀྱི་རྒྱས་གཙང་མ་མིན།
འོན་ཀྱང་མིན་ཆེན་པོ་འདི་མིན་ཆེན་པོ་ངོ་མ་དེ་རེད།
གནམ་སྟོན་པོ་རེད།
རྒྱ་སེ་དམར་པོ་རེད།
ཆུ་མིན་མེ་ཏོག་སྟོན་པོ་རེད།
དེས་ན་མིན་ཆེན་པོ་འདི་མིན་རེད།
མིན་ཏ་ཅང་ཆེན་པོ་དེ་ཡོད་པར་ང་ཚོས་དགའ་སྟོན་བྱེས་ཤིག
ཁྱབ་ཕྱོགས་གཅིག་སྡུད་ཀྱི་མིན་དེ་ལངས་ཏེ་ནམ་མཁའ་བརྒྱལ།
དེས་ན་ཁྱབ་ཕྱོགས་གཅིག་སྡུད་ཀྱི་མིན་དེ་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུར་ཁྱབ་རྒྱ་ཡང་ཆེ།
མིན་མིན་འདི་དང་ལྡན་དུ་ང་ཚོ་ལ་ཉེ་འོད་འཚེར་བར་ཤོག
མིན་མིན་འདི་དང་ལྡན་དུ་ང་ཚོས་ཟླ་བ་ཉ་གང་ལ་བལ།
སྣང་སྲིད་ཀྱི་མིན་འདི་ང་ཚོས་སྤྱོད།
ཞུ་ལྷ་མ་ཆམས་ཀྱིས་མིན་མིན་ཚུང་དུ་འཁྲིར་འགྲོ།
དེ་བཞིན་ཙ་ཐ་ཟ་རི་ཁའི་ཤིང་ནགས་ནང་གི་གླང་ཆེན་ཚོས་ཀྱང་།
གཉིས་སྤྱོར་ཀྱི་མིན་མིན་དང་ཐོ་འཕྲད་ཀྱི་མིན་མིན།
ཏི་ནི་ཕ་ཡི་ཕཁ་ཅོག་མིན་མིན།
དུག་སྦང་གིས་སྐད་སྒོག་དུས་ང་ཚོར་གནས་ཚུལ་དང་ལམ་སྟོན་ཚང་མ་རྟེད་ཀྱི་ཡོད།
ང་ཚོས་མིན་མིན་ཀྱི་རིགས་འགའ་ཞིག་རྟེད་ཀྱི་ཡོད།
མིན་མིན་དེ་ང་ཚོའི་བསླབ་བྱ་ཆེ་ཤོས་བྱེད་དགོས་ཏེ།
ཆུལ་པོ་ལ་མིན་མིན་དང་།
སྲིད་བློན་ལ་མིན་མིན།
ང་ཚོའི་ཚོད་ལྟ་བྱ་ཡུལ་ཀྱི་སྲིན་འབྱའི་འབངས་ལ་མིན་མིན།

ཡེ་ཤེའི་ཚོས་དཔོན་གྱིས་མིན་མིན་བསྒྲགས་དུས་ངག་ལ་བར་ཚད་ཡོང་ཕྱིར་ང་ཚོས་
    མིན་མིན་གྱི་དགའ་སྟོན་བྱེད།
ང་ཚོའི་རྒྱ་རྒམས་ལ་མིན་མིན་འཚེར་དུ་ཚུག
ཇོ་ཇེའི་ཚོགས་སྟེས་མིན་མིན་གྱི་འོག་ནུང་གཏོང་དུ་ཚུག
ཆོག་ཏའི་རྒྱ་ཅོག་སྟེང་དུ་ཏིས་ཤུང་ཆེན་པོ་བཏོད་མཁན་གྱི་མིན་མིན་ཆེན་པོ་དེའོ།།[40]

40 ཚོས་རྒྱམ་བྱང་པ། "ཚོས་རྒྱམ་བྱང་པའི་གསུང་འབུམ་གཅེས་བཏུས་" སྒེགས་བམ་ ཕ (ལོར་སྟོན་སི་ཏོན་ཤམ་སྒ་ལ་
    དཔར་སྐྱེན་ཁང་)། ཨོག་གྲངས་ ༥༧༥ ནས་ ༥༧༦ །

བཅུ་དྲུག

ཤམ་བྱ་ལའི་ལོ་གསར་ཏེ། ས་ལུག་ལོའི་ཟླ་དང་ཟླའི་ཚེས་གཅིག་དེ། སྤྱི་ལོ་ ༡༩༧༩ ལོའི་ཟླ་བ་གཉིས་པའི་ཚེས་ ༡༧ ཀྱི་ཉིན་མོ། ཉི་འཛིན་བྱང་བའི་ཕྱི་ཉིན་དེར་སྲུང་བཙན་བྱས་པ་རེད། ང་རང་ལྷེ་ཡ་ནར་མོ་ཏ་བརྡབ་སྐྱོན་བྱང་བའི་ཆས་སྐྱོན་ལས་དྲག་སྐྱེད་འབྱུང་བཞིན་ཡོད་སྟབས། ངས་གོང་དུ་བརྟོད་པ་ལྟར་ཐོག་ལ་ཁར་དུ་དུས་སྟོན་ལ་ཡོང་ཐུབ་མེད། རིན་པོ་ཆེས་ཐོག་ཁར་དུ་བརྫ་ཆུའི་ལས་ཁུངས་ཚ་མའི་རྩ་རྩེ་རྩོང་དུ་ཉི་ཤར་ཀྱི་གསུང་བཤད་ཅིག་གནང་སྟེ་ཉི་མ་དེ་འགོ་བཙུགས་འདུག ཇི་པོ་ཆེ་མཆོད་ཁང་གི་ཟུར་དུ་ཡོད་པའི་གོང་བཟོའི་བཞུགས་ཁྲི་དེའི་སྟེང་བཞུགས་ཏེ་གནང་པའི་གསུང་བཤད་དེར་ཉན་པར། ཕྱིས་པ་དང་ནང་མི་བུ་ཕྲུག་བཅས་བཏུ་ལྡན་པའི་ཚོས་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་མི་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱིས་མཆོད་ཁང་ཁྱེས་འདུག གསུང་བཤད་གྱི་རྗེས་ཁོང་གིས་ཞོགས་ཏ་ཀ་ཆུས་པོ་ཞིག་ནས་འགོ་བཙུགས་པའི་ཉིན་དེའི་དགའ་སྟོན་བྱེད་པར་ཀ་ལྷ་པའི་ཕོ་བྲང་དུ་ལོག་ཕེབས་འདུག ཞོགས་ཏ་དེར་མི་གྲངས་ལྷ་བཅུ་ཙམ་ཞིག་གིས་ཁེངས་ཡོད་པས་མང་པོ་ཞིག་ཕོ་བྲང་དུ་ལྷོད་དལ་ངང་ཉིན་གང་བསྡད་འདུག ཚོས་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་མི་གཞན་དག་ཚོས་དུས་སྟོན་སྲུང་བཙན་བྱེད་པར་ལྷོལ་ཁར་ཁྱོན་ཡོངས་སུ་སྟོལ་འཛོམས་བྱས་འདུག དགོང་དྲོ་དེར་ཀ་ལྷ་པར་འཛོམས་ཡོད་པ་ཆུམས་ཡང་སྐྱར་མཚོད་ཁང་དུ་ཚོགས་ཏེ་རིན་པོ་ཆེས་ཁོང་རང་གི་སྒས་འོད་གསལ་ལ་ཤམ་ཐྲ་ལའི་མ་འོངས་པའི་ས་སྐྱོང་དུ་བསྐོ་བཞག་མཛད་པའི་དབང་བསྐུར་ཀྱི་ཚོ་ག་ཞིག་གནང་འདུག དུས་སྟོན་འདི་ཕྱི་ཉིན་ཀྱི་ནམ་མ་ལངས་བར་དུ་རྫོགས་མི་འདུག

འོད་གསལ་ངོ་ཚས་ཕྱུག་པའི་བུ་ཆུང་ཞིག་ནས་གདེང་སྟོབས་ཆེ་བའི་ན་གཞོན་ཞིག་ཏུ་སྨིན་ཡོད་པས། ང་ཚོ་ཚང་མས་ཁོའི་ཞི་འཇམ་ཀྱི་སྟོབས་ཤུགས་དང་། རྒྱ་སྐྱེད་བཞིན་པའི་རྒྱལ་སྲིད་ཀྱི་ཁྲིད་ཚོས་རྣམས་མཐོང་འགོ་ཚུགས། ཁྲིད་པར་དུ་ཁོའི་རང་ཉིད་ཀྱི་ཕ་

ལ་ཡོད་པའི་འཇེལ་བ་དེ་མངོན་གསལ་ཅན་རེད། མ་འོངས་པའི་ས་སྐྱོང་གི་ལས་འགན་
དེ་གা་ལེར་འོད་གསལ་གྱིས་བདག་གིར་བྱེད་རྒྱ་ཡིན་པ་དེ་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྱགས་ལ་རྒྱན་རིང་
ནས་འཕྲུངས་ཡོད། ཁོང་གིས་ *༡༩༧* ལོར་འོད་གསལ་རང་ལོ་བཅུ་གསུམ་ལས་ལོན་མེད་
སྐབས་ང་ལ་འདིའི་སྐོར་གསུངས་བྱུང་། རིན་པོ་ཆེས་སྲོལ་རྒྱན་གྱི་ནང་པའི་ཆོས་བརྒྱད་
ཀྱི་སྟེང་དུ་ཤམ་ཐྲ་ལའི་བསྟན་པ་ལ་ནང་མིའི་རྒྱུད་འཛིན་ཞིག་ཀྱང་འཛུགས་འདོད་
ཡོད་སྐོར་ང་ལ་འགྲེལ་བཤད་གནང་བྱུང་། ནང་མི་གཅིག་གིས་ཆོས་བརྒྱད་འཛིན་རྒྱ
དེ་གོང་པའི་ཆོས་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་དུ་ཕྱན་མོང་བ་ཞིག་རེད། དཔེར་ན། ས་རྒྱ་དང་ཉིང་མའི
ཆོས་བརྒྱད་ལྟ་བུ་རེད། འོན་ཀྱང་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་བཀའ་བརྒྱད་པའི་ཐ་མ་ཞིག་གིས
འདི་ལྟར་གནང་བ་ནི་ཕྱན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཞིག་རེད། ཡིན་ན་ཡང་། ཁོང་གིས་བསྟན
གནང་པའི་ཆོས་རྒྱན་གལ་ཆེན་གཉིས་ཀྱི་ཐད་ནས་བསམས་ན། རྒྱུད་པ་གཉིས་ཀ་འཛིན
རྒྱོང་དང་བརྒྱད་སྒོད་ཕྱེད་མཁན་ཞིག་དགོས་པའི་དགོངས་གཞི་དེ་ཡང་དག་པ་ཞིག་རེད།

རིན་པོ་ཆེས་མི་གཞན་གྱིས་མ་ཤེས་སྟོན་ནས་མི་ཚོའི་ཁྱད་ཆོས་ཅི་ཡོད་གཟིགས
གནང་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད། གང་ལྟར་ཡང་ཁོང་གིས་སྒྲི་ལོ་ *༡༩༧༩* ལོར་ཁོང་རང་གི་བུ་ཆུན
ཤོས་དེ་ས་དབང་ངམ། འཛིག་རྟེན་གྱི་མགོན་པོར་འགྱུར་རྒྱའི་སྐོར་ལ་ཁོང་རང་གི
སྲོས་མ་ཆན་པ་ཚོར་རྒྱ་ཆེ་ས་ནས་གསུང་རྒྱ་འགོ་ཚུགས་ཟིན། མདོར་ན་རིན་པོ་ཆེས
ཁོ་ཤམ་ཐྲ་ལའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་རྒྱལ་སྲས་ཡིན་པ་སྟོན་ཕྱིར་ཁོ་ལ་མཚན་གནས་འདི་སྦྱང
གནང་པ་རེད།

ཕྱོགས་འགའ་ཤས་ནས་འོད་གསལ་གྱི་ཚོ་ག་དེ་ཤམ་ཐྲ་ལའི་ཚོ་ག་གཞན་དང་འདྲ་བོ
ཡོད། འོན་ཀྱང་དེ་སྒོས་པ་རྒྱས་པ་དང་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བ་བྱུང་ཡོད། དེ་ལ་ཨ་ཤད་རྒྱལ་སྲས་ཀྱི
ཁྲི་འདོན་ཞེས་བརྗོད་ཀྱི་ཡོད། དགོང་མོ་དེ་ལྟ་བསངས་ནས་འགོ་བཙུགས་པ་རེད། དེ་ནི
ཤུག་པ་མེ་ལ་བུས་ཏེ་དུ་བ་འཕྱར་དུ་འདུག་པའི་བོད་པའི་སྲོལ་རྒྱན་ཀྱི་ལུགས་སྲོལ་ཞིག
རེད། འདི་ནི་དགེ་ལྟའམ། ཤམ་ཐྲ་ལའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་འབྱུང་ཁམས་ཀྱི་ནུས་མཐུ། ཤམ
ཐྲ་ལའི་ལྟ་ཆམས་སྤྱན་འཛིན་ཞུ་བའི་ཆེད་དུ་རེད། འདིའི་སྐབས་སུ་མཛད་རིམ་ཡོངས

རྩོ་གས་ཁང་པའི་ནང་དུ་སྒྲོལ་སྐྱབས། བསངས་དེ་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་ཡུལ་གྱུ་ནས་ཐོན་པའི་ བསངས་ཥོར་ཆེན་པོ་ཞིག་གི་ནང་དུ་བཏང་སྟེ། རིན་པོ་ཆེས་བསངས་མེ་ལ་རླུང་གཡབ་ གནང་སྐབས་མི་ཚང་མས་དེ་ལ་སྐོར་བ་བཀྲབ་པ་དང་བསངས་དུད་ཏྲབ་ཁོར་དུ་ཤམ་ ཐྲ་ལའི་ལྷ་ཆུལ་འཛིན། ཏོ་ཏྲེའི་བཀའ་སྩུང་བའི་ཚན་པ་ཞིག་ནས་ཤམ་ཐྲ་ལའི་ཆུལ་དར་ དང་འཕྲེད་དར་ཆུམས་ཁྲིར་ཏེ་མེ་ལ་སྐོར་བ་བྱེད་བཞིན་པའི་ས་ར་ཐྲེང་དེའི་འགོ་འོད་ ཀུས་ལ་ཀྱིས་ཁྲིད་པ་རེད།

ཆོ་ག་དངོས་ཀཱ་ཤི་ཡི་ཤྲཱ་ས་ལ་ཁོད་ཀས་ལ་ལ་ཤམ་ཐྲ་ལའི་ལྷ་གྱུབ་ཅི་ཙམ་ཤེས་ མིན་ཀྱི་ཐོག་ལ་ཏྲི་བ་ཀནང་བ་རེད། དེ་ནས་ཁོས་ཨ་ཤད་ཀྱི་ཡིག་འབྲུ་བྱིས་ཏེ་ས་དབང་ ཏུ་ཁྱབ་བསྒྲགས་བྱས་པ་རེད། རིན་པོ་ཆེས་ས་དབང་གི་ཆེད་དུ་ན་བཟའ་ཐོ་ནག་འཇམ་ པོ་ཡིད་དུ་འོང་བ་ཞིག་བཙོམས་ནས་ཆོ་ག་རྩོ་གས་མཚམས་དེར་འོད་ཀས་ལ་ལ་སྐྱེས་ ས་ཀནང་འདུག། རིན་པོ་ཆེས་ཁོ་ལ་ཨ་ཤད་ཀྱི་ཀནས་རིམ་དང་། ཤམ་ཐྲ་ལའི་ཀནས་ རིམ། ཆེ་ཀསུམ་ཀྱི་ཀནས་རིམ་བཅས་ས་བསྐོ་བཞག་གིས་ཤམ་ཐྲ་ལའི་ཀཱ་ཤི་ཡི་ཤྲཱ་ས་ ཀསུམ་ཡང་ཀནང་འདུག། ཆོ་ཀའི་སྐབས་ས་ཀནང་བའི་རྒྱགས་མ་འདི་དག་ད་ཆ་ང་ ཆོ་ར་ཡོད། ཨ་ཤད་ཀྱི་ཀནས་རིམ་ཀྱི་ཀཱ་ཤི་ཡི་ཤྲཱ་ས་རྒྱགས་དེ་ས་སྐྱོང་ངམ་ཁོང་གི་ རྒྱུད་འཛིན་ཁོ་ནས་མ་ཀཏྲོགས་ཤར་མི་ཆོག་ དེའི་ཀོ་དོན་ནི་ཤམ་ཐྲ་ལའི་དབང་སྐྱུར་བ་དེ་ཡེ་ཀདོད་ ཨའི་ཀཱ་ཤི་ཡི་ཤྲཱ་ས་ལ་ཁ་ཡོད་པ་ཡང་། ཁོས་ཨ་ཤད་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་རྣམས་རང་ ཀི་ཐུགས་ཀ་ཏང་རྒྱལ་ཁམས་ཀྱི་མི་ཆེའི་ནང་དུ་མར་ཁྲིར་ཡོང་ནས་སྟོང་ཚུལ་དང་ཀནས་ ཚུལ་ལམ། འཁོར་བ་ཏང་ཐྱང་འདས་ཀྱི་བར་ལ་མཐུད་རྒྱག་གི་ཡོད། ནང་པ་ས་ཁང་རྒྱས་ པའི་ལྷ་ས་ཁང་ལྷར་ན། ཨ་ཤད་ཀྱིས་ཤམ་ཐྲ་ལའི་རྒྱལ་ཁམས་དེ་ཡང་དག་པ་ཞིག་བཟོ་བ་ ལ་བདག་པས་ཀཱ་ཤེན་ཀཱ་ཅེས་པའི་ཐྲང་ཚུབ་ཀྱི་ས་ཁམས་དང་། བདག་འཛིན་ཀྱི་ཏྲི་མ་ཐལ་ བའི་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ལྷ་བས་ཁྱབ་པ་ཞིག་མཚོན་ཀྱི་ཡོད། ཅི་སྟེ་རྒྱལ་ཁམས་ཀྱི་དབུས་སུ་ ཡོད་པའི་སྐྱེ་བོ་དེས་རང་ཉིད་ཁོ་ན་ཡར་རྒྱས་ཀཏྲོང་བ་དང་། ས་ཁྱོན་བདག་དབང་གི་ དོན་དུ་དབང་ཆ་བེད་སྤྱོད་ལོག་པར་ཀཏྲོང་བ་སོགས་བྱས་ནི། ཤམ་ཐྲ་ལ་དེ་ཡང་ཏྲག་

གནོན་ཅན་གྱི་ཕྱི་ཚོགས་ཀྱི་དབེ་སྟོན་ཙམ་དུ་གྱུར་བའམ། ཡང་ན་བཞད་གད་ཀྱི་གནས་ཙམ་དུ་འགྱུར་ངེས། ཅི་ཞིག་གིས་རྒྱལ་ཁམས་ལ་ཚེ་སྲོག་དང་ཆིག་ཕྲིལ་སྟེར་བ་རེད་ཟེར་ན། དེ་ནི་ས་སྐྱོང་གི་སྒྲ་གྲི་ལས་རྟོ་བའི་རིག་སྟོབས་དང་། ཕྱུགས་གཏེང་ནས་འཚུངས་པའི་ཐེང་རྡེ་ཁ་ཁ་ཏ་ཁ་ལ། ཤ་ཤད་ཀྱི་ཚོས་བརྒྱད་དེ་རེད།

ཤམ་ཐྭ་ལའི་གྲྭ་ཚུལ་དེས་དཔའ་བརྩལ་གྱི་ཁྱད་ཚོས་བཞི་གྲྭ་པ་མཚོན་ཡོད་དེ། སྟག་དང་འདྲ་བའི་ཞི་དུལ་དང་། ལྷད་མེད་པ་སྟག་ལྷ་བུ་དང་། གསོན་ཉམས་དང་ནུས་སྟོབས་ཀྱི་ས་ཆེན་ལྷ་བུ། གཏུམ་ངག་དང་། རྟོག་པ་དང་བླལ་བའི་ཐུགས་རྗེ་ཁྱད་ལྷ་བ། ཆོ་ཀུན་ཀྱི་ཁོ་ནས་ཡོད་པའི་ཐུགས་ཀྱི་ས་ཁམས་ལ་ཅ་ཁྱང་ལྷ་བུ། རྟོག་དཔྱོད་མི་ཐུབ་པ་དང་། རྟོག་པའི་ཏི་མ་དང་བླལ་བའི་བདག་མེད་པའི་འབྲུག་བཅས་ཡིན། རྒྱས་མ་དེ་ནི་དབུས་ས་ཆེ་མཐོང་ལྷན་པའི་གཅན་གཟན་གཞན་ཕན་བཞིའི་འདྲ་གཟུགས་ཀྱིས་བསྐོར་ནས་ཡོད་པའི་ཆེ་མོ་བརྒྱད་ལྷན་ཀྱི་སྐར་མ་ལྔ་ན་སྟུག་པ་ཞིག་ཡོད། ཆེ་གསུམ་ཀྱི་གོ་གནས་དེ་བཀའ་སྩང་ངམ་དམག་དོན་ཀྱི་གཟེངས་རྒྱས་མཐོ་ཤོས་དེ་རེད། ཆེ་གསུམ་ཀྱིས་ཙ་བའི་ཁོན་མོངས་དུག་གསུམ་སྟེ། འདོད་ཆགས་དང་། ཞེ་སྡང་། གཏི་མུག་གི་ཙ་བ་དྲུང་ནས་ཐྱུངས་པ་མཚོན་ཀྱི་ཡོད།

དུས་སྟོན་དེ་དོན་ངོ་མར་ངོ་མཚར་ཅན་ཞིག་བྱུང་འདུག ང་རང་སྐྱབས་དེར་ངོ་བཅར་ཞུ་ཐུབ་མེད་ཙང་ངས་ས་དབང་ལ་བཀྲིས་བདེ་ལེགས་ཀྱི་འཚམས་འདྲི་ཞུ་བའི་འཕྲིན་ཞིག་ཕུལ་བ་ཡིན། དེ་ནི་རྒྱལ་ཚབ་དང་མཁན་དུ་"མིན་ཆེན་པོའི་"གནད་དོན་དེ་བྱུང་ནས་ཟླ་བ་གཉིས་ཙམ་ཀྱི་རྗེས་སུ་ཡིན་པས་དུས་ཚོད་དེ་ངོ་མཚར་ཅན་ཞིག་རེད་སྟམ་པ་རྗེས་སུ་ངའི་སེམས་ལ་ཤར་བྱུང། རིན་པོ་ཆེ་ལ་དཀ་ཆ་རྒྱུད་འཛིན་པ་གཉིས་ཡོད། གཅིག་ནང་པ་ས་ངར་རྒྱས་པའི་རྒྱུད་འཛིན་པ་དང་གཅིག་ཤོས་དེ་ཤམ་ཐྭ་ལའི་རྒྱུད་འཛིན་པ་རེད། འདིས་མ་འོངས་པར་རྒྱལ་ཁ་ཉིས་བཙེགས་ཤིག་ཐོབ་ཐུབ་པ་ཡོང་སྲིད་ལ། ཡང་ན་མ་འོངས་པར་མ་མཐར་ཡང་ཁོང་གི་རྒྱུད་འཛིན་པ་གཅིག་ངེས་པར་དུ་ཡོང་ཐུབ་པའི་གོགས་བྱེད་སྲིད། རིན་པོ་ཆེས་རང་གི་ཚོས་བརྒྱད་ཀྱི་སྒྲ་འཕྲལ་དེར་ཡིད་ཆེས་ཡོད་པ་དང་དུས་མཚུངས་སུ་ཁོང་ནི་དངོས་དོན་སྒྲ་བ་ཞིག་ཡིན་པས། ཁོང་གིས་མ་འོངས་པར་ནོར་

འཕྲལ་འབྱུང་སྲིད་པ་དེ་མཁྱེན་གྱི་ཡོད། ཁོང་གིས་ན་གཞོན་མི་རབས་ཀྱི་ནང་ནས་གཅིག་རང་གི་རྒྱུད་འཛིན་པར་བདམས་གནང་བ་དེ་ལ་ངས་རྒྱ་མཚན་ཆེན་པོ་ལྟན་པ་མངོན་པ་མ་ཟད་ངོ་མཚར་པོ་མཐོང་བྱུང་། འདིའི་སྐབས་སུ་ས་དབང་ལོ་བཅུ་དྲུག་ཙམ་རེད། དེ་ཟེར་དུས་ས་དབང་དངོས་སུ་འགོ་ཁྲིད་ཀྱི་གོ་གནས་ལ་མ་སྒྲིས་སྟོན་ཀྱི་སྐྱེད་སྲིང་ཕྱིད་པའི་དུས་ཡུན་འདིའི་རིང་ལ་རིན་པོ་ཆེས་ཁོ་དང་ལྟན་དུ་ཕྱག་ལས་གནང་སྟེ་སྟྲོང་བརར་སྟོད་ཕྱུར་པའི་ཕྱུགས་རེ་གནང་ཡོད། རིན་པོ་ཆེས་གནས་ཚུལ་གཞན་པའི་ཁོད་ནས་ཁོ་ལ་ཤམ་ཐྲ་ལར་དབང་སྐྱར་བྱེད་སྟངས་དེ་རང་ཉིད་ང་རྒྱལ་གྱི་གོང་བུ་ཞིག་ཆགས་ཐབས་མིན་པར། དེ་ལས་ལྟོག་སྟེ། གཉའ་ཤིང་ལྟ་བུའི་འགན་འཕྲོད་ལྟེ་མོ་དེ་དཀར་བ་བྱང་ཆུ་ལས་ཀྱེ་དོན་བུ་ཆུ་མཐུད་ལས་ཀ་བྱེད་རྒྱའི་གནད་འགག་དེ་སྟོན་རྒྱའི་ཕྱུགས་རེ་གནང་ཡོད། རིན་པོ་ཆེ་རང་ཉིད་འགོ་ཁྲིད་ཀྱི་འདོད་ཚུལ་འདིའི་ནང་དུ་འཚར་ལོངས་བྱུང་བས། དགུང་ན་ཕྱ་མོ་ནས་བཟུང་སྟེ་ཁོང་ལ་ཕྱག་འགན་འདིའི་གལ་ཆེ་ཚུལ་དང་ཚུལ་མཐུན་གྱི་རང་བཞིན་དེ་ཕྱུགས་ལ་འཇུགས་ཤུ་བཅུག་ཡོད།

བསྟན་པའི་རྒྱུད་འཛིན་གཉིས་བཟོ་རྒྱ་དེས་ས་དབང་དང་རྒྱལ་ཚབ་ཀྱི་དབར་ལ་འགྲོ་བཞིན་པའི་འཐེན་འཕྲོད་ལ་ཐུགས་ལ་རེད། ངས་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར། རིན་པོ་ཆེས་ང་དང་རྒྱལ་ཚབ་ཀྱི་དབར་ལ་ཤམ་ཐྲ་ལའི་གཉིས་ཕན་གྱི་དབང་བསྐྱར་ལ་འགྲེལ་བཤད་གནང་སྐབས་དེ་དང་འཇུ་བའི་ཐབས་ལམ་ཞིག་གི་སྐྱལ་མ་གནང་རྒྱོང་ཡོད། རིན་པོ་ཆེས་ཁོང་རང་གི་སློབ་མ་གཅིག་གིས་དབང་ཆ་གཅིག་སྦྱོང་བྱེད་པའི་སྟོན་འགོག་གི་ཚུལ་དུ་དབང་ཆའི་ཆ་སྟོམ་སྦྱངས་འཛིན་གྱི་ལམ་ལུགས་ལྟ་བུར་ནུས་པ་གཉིས་ཕན་ཚུན་འགྲན་དུ་འཇུག་པའི་ལུགས་སྲོལ་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡང་ཡང་བཟོ་གནང་གི་ཡོད་པར་མངོན།

སྤྱི་ལོ་ *༡༩༧༩* དཔྱིད་ཀ་དེར་བགྲོ་གླེང་ཆོགས་འདུ་ཕེངས་དྲུག་པ་དེ་ཆོགས་ནས་གྲོལ་ཚར་བ་རེད། ལོ་དེའི་ལྟན་འཛིན་ལས་དེ་ཁ་ཅའི་མངའ་སྡེ་ཚལ་ཐྲིན་ཐའི་ནང་གི་མགྲོན་ཁང་ཏྲི་ལ་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཤ་ཁྲོ་ལེག་ལུ་ཁེ་བཟེ་ཞིས་པ་མཆོ་ལུ་ཁེ་བཟེ་ཡི་མཐའ་ལ་ཡོད་

པ་དེར་ཚོགས་པ་རེད། སྨོན་མ་སྒོམ་བརྒྱ་ལྷག་ཚོགས་འདུ་དེར་ཞུགས། དབྱར་ཐོག་དེར་རིན་པོ་ཆེ་དང་རྒྱལ་ཚབ་གཉིས་ཟླུང་འཛིལ་ཀྱིས་ནུ་རོ་པ་མཐོ་སྨོན་ཏུ་ "ཤེས་བྱ་ལའི་དཔའ་བརྒྱལ" ཞེས་པའི་སྨོན་ཚན་ཞིག་འཁྱིད་གནང་པ་རེད། རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་བཤད་མང་པོ་ཞིག་རྗེས་སུ་"ཤེས་བྱ་ལ་སྟེ། དཔའ་བོའི་ལམ་མཚོག"ཅེས་པ་དེའི་ནང་དུ་བཙུག་ཡོད། རྒོ་རྗེ་བཀའ་སྩལ་གྱི་སྒོར་གཉིས་པ། ད་ཆ་ཆ་རྒྱལ་སྨོམ་རའི་སྒོར་ཞེས་པ་དེ། རིན་པོ་ཆེའི་མང་ཚོགས་ལ་ལོ་ལྔར་གནང་བའི་དབྱར་ཚོས(ད་ཆ་མཁན་སྲུང་ཕྱིད་ཀྱི་མེད་)ཀྱི་རྗེས་སུ་རོ་ཁེ་མོན་ཐེན་ཚོས་ཚོགས་ཞེས་པའི་ཚོས་ཚོགས་སུ་ཚུགས་པ་རེད།

སྤྱི་ལོ་ *༡༩༧༩* ཟླ་བ་དགུ་པའི་ནང་*༢*སྤྱི་ཧོར་*༢*གོང་ས་*༢*སྒྲུབས་མགོན་ཏུ་ལའི་ཟླ་མ་མཚོག་ཙ་རིར་ཆིབས་སྐྱུར་དང་པོ་དེ་གནང་བ་རེད། རྒོ་རྗེ་བཀའ་སྩལ་གྱི་ཚོགས་མི་ཆུམས་ཆིབས་སྐྱུར་འདིའི་སྐབས་སུ་ཆིབས་ཞབས་སུ་བཙར་ཡོད། ཁོང་ཚོས་བྱང་ཙ་རི་ལ*༢*རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་གང་དུ་ཆིབས་སྐྱུར་གནང་ས་དག་ཏུ་ཁོང་དང་སྐུ་འཁོར་ལ་ཟླངས་འཁོར་བསྟར་ཕྱེང་བསྒྲིགས་ཏེ་སྟོ་ལེན་དང། གྲོང་ཕྱེར་ཆེ་ཁག་གི་ཉིན་རྟོག་དགོན་རིགས་དང་མཉམ་ལས་ཀྱིས་སྤྱིར་བཏང་མི་ཚོགས་སྟངས་འཛིན་དང། ཕྱི་ཐག་ཏུ*༢*གོང་ས་མཚོག་དང་སྐུ་འཁོར་ལ་སྲུང་སྐྱོབ་ཀྱི་ཞབས་ཞུའི་བཀོད་སྒྲིག་བྱས་ཡོད། རིན་པོ་ཆེས་ཁ་རལ་སི་ཥི་རིང་ངར་ལ*༢*གོང་ས་མཚོག་ནེའུ་ཡོག་ལ་ཟླ་བ་དགུ་པའི་ཚེས་གསུམ་ཉིན་ཕེབས་སྐབས་རིན་པོ་ཆེའི་ཚབ་ཏུས་ཏེ་སྟོ་ལེན་ཞུ་དགོས་པའི་བཀའ་མངགས་གནང། སྐུ་ཞབས་སི་ཥི་རིང་ངར་མཚོག་གིས་མི་ཚོས*༢*གོང་ས་མཚོག་ལ་ལུགས་མཐུན་གོ་བས་སྟོ་ལེན་ཡང་དག་ཞུ་སྐད་དུ་ཁོང་དང་ལྷན་དུ་གྲོང་ཕྱེར་མང་པོར་ཕྱིན་པ་རེད། སྤྱི་ཟླ་བཅུ་པའི་འགོ་སྟོད་དེར*༢*གོང་ས་མཚོག་ནེའུ་ཡོག་ལ་ཕྱིར་འཁོར་སྐྱབས་སུ་རིན་པོ་ཆེ་དང། རྒྱལ་ཚབ། བཟླ་ཟླཏྱའི་འགན་འཛིན་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་མི་ཡོངས་ཐུགས་དང་བཅས*༢*གོང་ས་མཚོག་མཇལ་བཙར་ཆེད་ནེའུ་ཡོག་ལ་འཕྱར་པ་རེད། རིན་པོ་ཆེས*༢*རྒྱལ་བ་རིན་པོ་མ་མཇལ་བར་ལོ་བཅུ་ལས་མང་བ་ཕྱིན་ཡོད་པ་དང། ཁོང་རང་གི་སྨོན་མ་ཐུན་པ་ཚོས*༢*རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་མཇལ་རྒྱ་དེ་ཅ་ཅང་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན་པར་དགོངས་གནང་ཡོད།

ཆིབས་སྒྲུར་དེའི་སྐབས་སུ་ཨགོང་ས་མཆོག་དང་རིན་པོ་ཆེའི་དབར་ལ་སྒེར་གྱི་ མཇལ་འཕྲད་ཕེངས་མང་བྱུང་འདུག ཚོད་མེའི་ཚོས་སྲིད་གཉིས་ཀྱི་དབུ་ཁྲིད་ཨ་རྒྱལ་ བ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ཨ་རིའི་གླིང་ཆེན་དུ་ཞབས་ས་འཁོད་པ་འདིས་རིན་པོ་ཆེ་ཅ་ཅང་ ཕྱག་མཛེས་པོ་བྱུང་འདུག ས་ཁབས་མ་ལེགས་པ་ཞིག་ལ་འདིའི་སྐབས་དུས་ཡུན་ཐལ་ཆེ་ བར་ང་རང་ས་གནས་སུ་བསྡད་མེད། འོན་ཀྱང་ཨགོང་ས་མཆོག་ནེའུ་ཡོག་ནས་ཆིབས་ ཞལ་མ་བསྒྲུར་སྟོན་ལ་ངས་ཁོང་ལ་མཇལ་ཁ་ཞུ་ཕྱབ་པ་བྱུང་། སྐབས་དེར་ང་རང་ཡོ་རོབ་ ནས་ཀ་ལྷ་པའི་འདུ་འཛོམས་ལ་ཞུགས་པ་དང་རིན་པོ་ཆེའི་ལྷན་དུ་དུས་ཚོད་བསྒྲལ་ཕྱིར་ སྒྲིབས་པ་ཡིན། ཨགོང་ས་མཆོག་ཁོང་གི་ཆིབས་སྒྲུར་དང་པོ་དེའི་སྐབས་སུ་སྦྲོལ་཮ར་དུ་ ཕེབས་ཀནང་ཕྱབ་མེད་ཀྱང་། ༡༩༦༡ གི་དབྱར་ཕོག་དེར་ཁོང་སྒྲུར་དུ་ཕེབས་སྐབས། ཁོང་ང་ཚོའི་ཚོས་ཚོགས་སུ་བདུན་ལྡན་ཀན་ཅིག་ཙམ་བཞུགས་གནང་བ་དེས་མི་ཚང་མར་ ཕྱིན་ཆད་ཆེན་པོ་ཕོབ་ཡོད་པ་རེད།

ཀ་ལྷ་པའི་འདུ་འཛོམས་གཉིས་པ་དེ་ཟླ་བ་བཅུ་པའི་ནང་ལ་མངའ་སྡེ་མོན་ཐ་ན་ ཞེས་པའི་ལྷོག་གི་ཀེའམ་གནམ་ཆེན་པོ་ཞེས་པའི་ཡུལ་ཀྱི་ཁ་གི་ཐེར་ཀྱིས་དམག་འཐབ་ མཐའ་མ་བྱེད་ས། ལི་ཐལ་ལྷོག་ཏོན་ཀྱི་ཉེ་འགྲམ་དུ་ཚོགས་པ་རེད། གནམ་ཆེན་པོ་ནི་མོན་ ཐ་ནའི་གཙས་རིའི་ཟུར་དུ་ཆགས་ཡོད་ལ་དེ་གའི་ནམ་མཁའ་ཡངས་ཤིང་རྒྱ་ཆེ་བ་ལྟ་བུ་ མཐོང་གི་འདུག འདུ་འཛོམས་བྱེད་ས་དངོས་གནས་ཡག་པོ་ཞིག་ཏུ་མངོན། ང་རང་འདི་ ལ་ཞུགས་ཡོད་པ་མ་ཟད། རིན་པོ་ཆེས་ང་ས་སྐྱོང་དབང་མོའི་ཚུལ་དུ་ཕྱོགས་ཡོངས་ནས་ མངོན་གསལ་དོད་པོ་ཡོད་དགོས་པ་བཟོས་གནང་འདུག ངའི་ཨ་མས་ཀྱང་བག་ཆགས་ ཀང་འཚམས་བཞག་ཡོད། འདིའི་སྐབས་སུ་མོ་ལའང་མོ་རང་གི་ཤམ་ཐྲ་ལའི་ཁོ་གནས་ ཞིག་ཕོབ་ཡོད། མོ་ནི་ད་ཆ་དཔའ་ཚོད་ཀྱི་ལྷམ་ཆེན་ཡིན་པ་དང་མོས་འདུ་འཛོམས་ཕོག་ ཡ་རབས་ཚུལ་མཐུན་གྱི་སྐོར་ལ་གཏམ་བཤད་བྱས་པ་རེད། མོས་སྦྱོང་ལམ་དང་། གཟབ་ འཕྲུར། རོལ་ཚེད་བཅས་ཀྱི་སྐོར་ལ་གཏམ་བཤད་བྱེད་རྒྱུར་སྐྱེས་པ་ཁོ་ན་མཁྱེན་འགོད་ བྱས་པའི་ཚོགས་འདུ་ཞིག་ཀྱང་སྐོང་ཚོགས་བྱས་པ་རེད། ང་ལ་མོས་ཅི་ཞིག་ཟོད་ཀྱི་ཡོད་

པ་ཤེས་འདོད་བྱུང་ཙང། ང་དང་བྱད་མེད་གཞན། ཇི་ན་ཇི་རོ་ཕེ་ཚོ(སྒྲབས་དེར་ངའི་གམ་བཙར་)གཤིས་ཀྱིས་རས་རིང་པོ་བཀབ་པའི་རྒྱ་ཆོག་མང་པོ་དེ་ཚོའི་འོག་ནས་ཁང་པའི་ནང་གསང་འཛུལ་བྱས་ཏེ་ཉན་པ་ཡིན། ངའི་ཨ་མས་གནས་ཚུལ་གཞན་དང་མཉམ་དུ་བྱད་མེད་ལ་གྱས་ཞབས་དང་རྟེས་སུ་ཡི་རང་བྱེད་དགོས་པ་དང། གཟབ་འཕྱོར་ཡག་པོ་དགོས་པ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན་པའི་ནན་བརྟོད་བྱས་སོང། མོས་སྐྱེས་པ་ཞིག་གིས་"ཁྱོན་ཆས་གཙང་མ་དང། ཁ་སྦྱ་བཞར་བ། མཐོང་སྣང་མཇོས་པོ། གཅིག་བྱས་ན་ཏི་ཞིམ་ལྡན་བུ་བྱུགས་ཏེ་ཡོད་ན་" བྱད་མེད་ཚོ་འགྱུག་ཐུབ་ཀྱི་རེད་ཟེར། མོས་ "དེས་བུ་མོ་ཚོ་ལ་ནེད་པ་འཕེལ་ཀྱི་ཡོད་ལ་ཡག་པོ་ཡང་ཡོད། ཁྱེད་ཚོས་ལྟ་བཟོ་དོད་པ་བྱེད་དགོས།" ཞེས་འགྲེལ་བརྟོད་བྱས་སོང། སྒྲབས་རེ་ང་གད་མོ་ཤོར་གྲབས་བྱེད་དུས་དེ་འགོག་དགོས་པཱའང་བྱུང།

འདུ་འཛོམས་འདིའི་སྒྲབས་སུ་རིན་པོ་ཆེས་ང་ལ་རྒྱས་སྟོས་ཆེ་ལ་བབ་ཆགས་པའི་སྐྱེས་སྐར་ཀྱི་སྟོན་མོ་ཞིག་བགོད་སྒྲིག་གནང་འདུག བྱད་མེད་ཚོས་དགོང་དྲོའི་ཤམ་ལྭ་ཁྱོན་པ་དང་སྐྱེས་པ་ཚོས་ཐུག་ས་བཟེ་ (tuxes) ཟེར་བའི་དགོང་དྲོའི་གུས་ལྭ་ཁྱོན་ཡོད། རོ་རྟེ་བཀའ་སྩུང་གི་ཚོགས་མི་ཚོས་སྒྲིག་ཆས་ཁྱོན་ནས་སྒེབས་བྱུང། རིན་པོ་ཆ་དང་ང་གཤིས་སྲིང་ཆའི་སྒང་དུ་བཞག་བྱུང། རིན་པོ་ཆའི་སྒྲོ་ས་ཆམས་འཁོལ་བའི་བཀའ་མོལ་ཐེ་བའི་ལེགས་ཆང་སྟོན་ཚོགས་གི་རྟེས་སུ་ང་ལ་སྟག་ས་ང་ཤུང་འཕྲུང་ཀྱི་རི་མོ་བྲིས་པའི་སྐྱེས་སྐར་ཀྱི་ཤུར་བ་ཞིག་ཁྱེར་སྒེབས་སོང། ངས་རིན་པོ་ཆེས་ང་ལ་གཡར་བའི་ཀྱི་དེས་ཤུར་བ་གཏུབ་ཐེངས་དང་པོ་དེ་བྱས། དེ་ནས་བྲོ་འཕྲལ་རྒྱ་ཞིག་ཡོད། རིན་པོ་ཆེའི་ཞབས་ཐང་པོ་མེད་ཙང་ཞབས་ཏོ་སྐྱོན་གནང་ཐུབ་མེད། འདི་དང་འདྲ་བའི་ཤམ་ཐྲ་ལའི་དུས་སྟོན་མང་པོའི་སྐབས་སུ་ཁོང་གིས་རྒྱལ་ཚབ་དང་ང་གཤིས་ལ་ཞབས་ཏོ་འཕྲལ་སྐོ་འབྱེད་དགོས་པའི་བཀའ་གནང་གི་ཡོད། ངས་ང་གཤིས་ཡིད་དུ་འོང་བའི་ཁྱོ་ཤུག་ཟུང་ཞིག་རེད་བསམ་གྱི་ཡོད།

ཡིན་ན་ཡང་དུས་སྒྲབས་འདིར་ཞབས་ཏོའི་དོ་རའི་ཕྱི་ལ་ང་དང་རྒྱལ་ཚབ་གཤིས་ཆུ་མཐུད་ནས་འགལ་ཟླར་ཡོད། ང་གཤིས་བར་ཀྱི་བར་ཐག་རིང་ནས་རིང་དུ་འགྲོ་

བཞིན་ཡོད། འདུ་འཛོམས་སྐབས་ཀྱི་མཚན་ཞིག་ལ་རྒྱབ་ཚབ་ཀྱིས་རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་བཤད་ཀྱི་རྟེས་སུ་མགོན་ཁང་གི་གསོལ་ཚོགས་ཁང་དུ་ཁོ་རང་གི་ཐུགས་པོ་འགའ་དང་མཉམ་དུ་ཕི་ཡ་ནོ་ཞིས་པའི་རོལ་ཆའི་སྒང་ལ་ཆིག་སྟོང་དགུ་བརྒྱ་ལྔ་བཅུའི་གཞས་རྡེང་བཏང་ནས་འཕྱི་པོའི་བར་བསྡད་སོང། ཁོས་རྒྱགས་གཏམ་བཏང་ནས་བསྡད་ཡོད་པའི་སྐབས་སུ་ངས་ཁང་པ་དེ་བརྒྱད་དེ་འགྲོ་བ་དང་སྡེབས་འཚེལ་བས། ང་ལ་ཁོར་ཡུག་དེ་བག་མེད་ལོངས་སྤྱོད་བྱས་པ་ཞིག་ཏུ་མཐོང་བྱུང། དེ་གར་ཕྱི་ཤེན་ཀྱི་མཛད་རིམ་སྐོར་ལ་གནས་ཚུལ་འཁོད་པའི་བྱང་ཤིང་ཞིག་ཡོད་པ་དེར་ངས་མི་འདོད་པའི་ངང་ནས་རྟོག་རྒྱ་གཞུས་ཏེ་ཁོ་ལ་ཤམ་ཐྲ་ལའི་ཡ་རབས་ཚུལ་མཐུན་ཀྱི་གནས་བབ་ཙ་བ་ནས་མི་འདུག་ཅེས་སྐད་ཤུགས་ཆེན་པོའི་སྒོ་ནས་ལབ་པ་ཡིན། དེ་ནས་ང་རིན་པོ་ཆེ་བཞུগས་སའི་མཚོན་ཁང་གི་ཁང་མིག་ནང་ལ་ཕྱིན་པ་ཡིན། དུས་ཡུན་གང་འཚམས་ཤིག་གི་རྟེས་སུ་རྒྱལ་ཚབ་ང་ཚོའི་ཁང་མིག་ནང་དུ་ཏོབ་འཛུལ་བྱས་ཏེ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་མཇལ་དགོས་ཡོད་ཅེས་ཞུ་ཚུগས་བྱས། ཁོས་དུ་བ་དང་མཉམ་དུ་ "མོ་ང་ལ་བཙེ་བ་མི་འདུག མོས་ང་ལ་གོ་བ་ལོག་སྒྲུབ་བྱུང་འདུག ཁྱེད་རང་གིས་ང་ལ་རོགས་པ་བྱེད་དགོས།" ཞེས་ཤོད་བཞིན་བསྡད་སོང། རིན་པོ་ཆེས་ཀ་ལྷ་པའི་འདུ་འཛོམས་ཡོངས་ལ་གསུངས་གནང་སོང། རིན་པོ་ཆེས་ཀ་ལྷ་པའི་འདུ་འཛོམས་ཀྱི་ཐོག་ཏུ་ང་རྒྱལ་དང་གོམས་གཤིས་ངན་པ་སྟོང་དགོས་པའི་བཀའ་གནང་བཞིན་ཡོད། ཁོང་གིས་དཔེ་མཚོན་གྱི་ཚུལ་དུ་རྒྱལ་ཚབ་ཀྱིས་ཀ་རེ་བྱས་པ་དེ་"བག་མེད་ཀྱི་དག་སྟང"ཅེས་པ་ཞིག་ཡིན་སྐོར་གསུངས་གནང་སོང། དེ་ནས་ཁོང་གིས་ང་ལ་དེའི་དོན་ཅི་ཡིན་འགྲེལ་བཤད་རྒྱོབ་གསུངས། ངས་སྒྲ་བོ་སྒེར་རམ། ཐུན་མོང་བག་འཞུམས་ཀྱིས་བཅིངས་པ་དང་། ཡིད་བརྟན་པོ་དང་། ང་རྒྱལ་བྱལ་བ། ཏང་ཚུগས་ཡོད་པ་བཅས་ཀྱི་སྒོ་ནས་འཛིག་རྟེན་འདི་ལ་དག་སྟང་སྒྲིས་པ་གཉིས་དབར་གྱི་ཁྱད་པར་གྱི་སྐོར་ལ་བཤད་པ་ཡིན། ཕྱི་ཚུལ་དུ་གནད་དོན་དེ་ཐག་ཚོད་པ་ཞིག་ཏུ་སྟང་གི་ཡོད། སྒེར་གྱི་ཚ་ནས་ད་དུང་ང་གཉིས་ཀྱི་བར་ལ་བར་སྟོང་ཞིག་ལྟག་ཡོད།

དོན་རྒྱན་འདིའི་རྟེས་སུ་ངའི་ས་སྒྲོང་དབང་མོའི་འོས་འགན་གྱི་སྐོར་ལ་རིན་པོ་ཆེ་ང་གཉིས་ཀྱིས་ཁ་གསལ་གཏིང་གསལ་གྱི་བཀའ་མོལ་ཞུས་པ་ཡིན། རིན་པོ་ཆེས་ང་ལ་བཀའ་སྩོལ་ཅ་ཅང་གསོང་པོ་ཞིག་གནང་བྱུང་། ཁོང་གིས་"ཁྱོད་ཀྱིས་རང་ཉིད་ལ་དྲི་བ་ནམ་ཡང་གཏོང་དགོས་པ་མ་རེད། ཁྱོད་རང་ས་སྒྲོང་དབང་མོ་རེད། ཁྱོད་རང་གི་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བློ་ལ་གང་ཡོད་པ་དེ་ལྟར་བྱོས། བསམ་བློ་གཉིས་པ་ཞིག་གཏོང་མི་དགོས། ཁྱེད་ཀྱང་བྱོས།" ཞེས་གསུངས་བྱུང་། དེ་ནི་ཉིན་ཁ་ཅན་གྱི་བཀའ་སྩོལ་ཅིག་རེད། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན་དེ་ནི་གা་རེ་ཡང་ཁྱེད་ཚོག་པར་གོ་བ་ལོག་གྱུས་ལས་སྟ་མོ་ཡོད། ཁྱེད་རང་གིས་གང་འདོད་ལྟར་བྱོས་ཟེར་གྱི་ཡོད་པ་རེད། སྐབས་རེར་ངས་འདིའི་གོ་བ་ལེན་རྒྱ་མགོ་ཉོག་པོ་མཐོང་གི་འདུག ཏེང་ས་ངས་གནས་ཚུལ་གང་གི་ཐད་ལའང་ངེས་པར་དུ་བསམ་བློ་ཐེངས་གཉིས་གཉིང་གི་ཡོད། ངས་རིན་པོ་ཆེ་ཞལ་བཞུགས་པའི་སྐབས་སུ་མི་ཚོའི་མཁན་དུ་འཕྲལ་བ་དང་། གནད་དོན་ཐག་ཀྱི་ཐོག་ལ་ཚོད་ལྟ་མང་ཙམ་བྱེད་ཐུབ་པའི་གོ་སྐབས་ང་ལ་ཡོད་པ་ཚོར་གྱི་ཡོད། ངས་རིན་པོ་ཆེ་ཡོད་པའི་སྐབས་སུ་གལ་ཏེ་ང་ཐལ་ཆ་ཞིག་ཤོར་ཡང་། ཁོང་གིས་བསྐྱན་གནང་པའི་ཁོར་ཡུག་དེ་ནས་ང་ལ་ཕན་ཐོགས་ཙམ་གྱི་བསྟན་བྱ་ཞིག་ཐོབ་ཀྱི་རེད་རྒྱ་ཏུ་བསམ་གྱི་ཡོད། གོ་སྐབས་ཤིག་བླངས་པ་ཡིན་ནའང་གནས་སྟངས་དེར་སྲུང་སྒྲོབ་ཡོད་པ་ཞིག་ཚོར་གྱི་ཡོད། ད་ཆ་ངས་གཞན་དག་གི་ས་མས་མི་གསོད་པའི་དོན་དུ་ཡིད་གཟབ་ཆེ་བ་བྱེད་དགོས་པ་ཚོར་གྱི་ཡོད། སྟོན་མ་ང་ཚོས་འགྲིག་ཙམ་བྱུང་བའི་སྒོ་ཕྱོད་མང་པོ་བྱས་ཡོད། གལ་ཏེ་འགའ་ཞིག་ལ་ཕོག་ཐུག་བྱུང་ཡོད་ན་ཡང་། རིན་པོ་ཆེས་བསྐྱན་པའི་འཇིག་རྟེན་དེའི་ནང་དུ་གཞི་ཙའི་ཆ་ནས་མི་ཚོས་བཙེ་བ་དང་ཟླས་སུ་ཡི་རང་ཚོར་ཡོད། དེ་ནི་སྟངས་འཛིན་བྱས་པའི་སྒྲོང་བརར་གྱི་ཀུམས་ཚྱོང་ཞིག་དང་འདྲ་ཆ་བ་ཡོད། སྐབས་རེ་སྟོན་འགྱོའི་སྒོ་གླའི་ནང་དུ་ཡོད་པ་ནང་བཞིན་ཡོད། སྒྲོང་བརར་བྱེད་པའི་སྐབས་སུ་གོ་སྐབས་བླངས་ན། མཐའ་མ་དེར་གང་ཞིག་བྱ་རྒྱང་བ་དང་གང་ཞིག་མི་རྒྱང་བའི་དབྱེ་བ་འབྱེད་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད། ཡང་ན་དེ་ནི་ཕྱུ་ཀུ་ཞིག་གིས་གོམ་པ་སྟོ་ལྷངས་སྒྲོང་བཞིན་པ་ནང་བཞིན་རེད། ཕ་མས་ "རེད། འགྲོ་ལྷངས་

དེ་གা་རང་རེད། མདུན་དུ་སྐྱོད་ནས་གོམ་པ་སྟོས།" ཞེས་བརྗོད་བཞིན་པའི་ངང་ནས་ཕྱུ་གུ་དེ་འགྲེལ་ན་འཛིན་ཚོག་ཚོག་གིས་བསྡད་ཡོད།

རིན་པོ་ཆེས་ང་ལ་གནམ་ཆེན་པོར་གནང་བའི་ཁ་བརྡ་དེའི་ནང་དུ་ངས་ཅ་ཅང་གལ་ཆེན་པོ་རེད་སྙམ་པའི་གནས་ཚུལ་གཞན་ཞིག་ཀྱང་གསུངས་བྱུང། ཁོང་གིས་ང་ལ་ "ཁྱོད་ཀྱིས་དུས་རྒྱུན་དུ་ཕྱོགས་རིས་མེད་པར་ཕྱེད་དགོས། མི་ཞིག་ཁྱོད་ཀྱི་ས་དོན་གང་ཞིག་གི་སྐོར་ལ་དཀའ་ངལ་མེད་པར་སྒྲིས་བྱུང་ན། ཁྱོད་ཀྱིས་དོན་དེའི་ངོས་གཞན་དེ་ངེས་པར་རྟོགས་ཐུབ་པ་ཕྱེད་དགོས།" ཞེས་བསྒྲབ་བྱ་གནང་བྱུང། དེ་ནས་ཁོང་གིས་ "འོན་ཀྱང་གནས་ཚུལ་མ་འགྲིག་པ་ཞིག་གི་དུས་བྱུང་ན་ཡང་ངས་ང་རང་ལ་ལེ་ལན་བདའ་གི་ཡོད།" ཅེས་གསུངས། ཁོང་གིས་མྱ་མཐུད་དེ་"གནས་ཚུལ་མ་འགྲིག་པ་ཞིག་བྱུང་ན། དཀའ་ངལ་དེ་རྒྱག་ཏུ་ངའི་དཀའ་ངལ་རེད།"ཅེས་གསུངས་བྱུང། ཁོང་གིས་"མི་ཆེའི་ནང་དུ་སྟུག་ཤོས་དེ་རང་ཉིད་ཀྱི་མཐའ་སྐོར་དུ་ཅི་གསུང་བཀའ་སྩལ་ཞུ་མ་འབད་ཤ་སྟག་གིས་བསྐོར་ནས་སྟོད་རྒྱ་དེ་རེད། གལ་ཏེ་ལྷད་མེད་པའི་བསྒྲབ་བྱ་ཞིག་དགོས་ན་རང་དང་མཉམ་དུ་ཡོད་པའི་མི་ལ་ཡིད་ཆེས་དེས་པར་དུ་ཕྱེད་དགོས།"ཞེས་བཀའ་སློབ་གནང་བྱུང། ཁོང་རང་གི་མཐའ་སྐོར་དུ་ཡོད་པའི་མི་ཚོ་དང་མཉམ་དུ་ཁོང་གིས་འདི་ལྟར་གནང་ནས་བཞུগས་པ་རེད། ཁོང་རང་དང་ཉེ་འདྲིས་ཆེ་བའི་མི་རྣམས་ཀྱིས་གནས་ཚུལ་གང་གི་སྐོར་ལ་ཡིན་ནའང་རང་རང་གིས་གང་བས་མས་པ་དེ་ཁོང་ལ་ཕོད་དགོས་པའི་ཕྱུ་ཚུগས་གནང་ཡོད། ཁོང་གིས་མི་ཚང་མར་དོགས་སྟོང་གི་བློ་དགོས་པའི་སྐུལ་མ་གནང་ཡོད།

ཁ་བརྡ་འདིའི་རྗོགས་མཚམས་དེར་ཁོང་གིས་ང་ལ་གཟིགས་ཤིང་དོགས་འདྲི་འདྲ་བའི་རྣམ་འགྱུར་ཞིག་བསྟན་ནས་བཀའ་མོལ་གནང་པ་ངས་ཏན་ཚོས་ཀྱི་འདུག ཁོང་གིས་ "ང་ཁྱོད་ལ་ནམ་ཡང་ཡིད་ཕང་ཆད་ཀྱི་མེད་པ་གང་ཡིན་ནམ། ཁྱོད་ཀྱིས་ཤེས་གསལ་ལྟར། སྐབས་རེར་ང་མི་ཚོ་ལ་ཡིད་ཕང་ཆད་ཀྱི་འདུག འོན་ཀྱང་ང་ཁྱོད་ལ་ནམ་ཡང་ཡིད་ཕང་ཆད་ཀྱི་མི་འདུག" ཅེས་གསུངས་བྱུང། ངས་ཤེས་ཚོད་ལ་བྱས་ནས་དེ་ནི་ང་ལ་བསྟོད་བསྡགས་ཆེན་པོ་ཞིག་གནང་པ་རེད་སྙམ།

འདུ་འཛོོམས་ཀྱི་མཐའ་མ་དེར་རིན་པོ་ཆེས་མཉམ་ཞུགས་པ་ཚོར་གནང་པའི་ གསུང་བཤད་མཐའ་མ་དེའི་སྐབས་སུ་མང་ཚོགས་ལ་ས་སྐྱོང་དབང་མོའི་ལས་འགན་ གྱི་ཐོག་ལ་བཀའ་སློབ་གནང་། ཁོང་གིས་ངའི་མི་ཚེའི་སྐོར་ལ་སྐབས་རེ་ནེམས་ཤུགས་ ཆགས་དུས་ང་ལ་མྱ་མཐུད་དེ་སྐུལ་མ་དང་། བསྟན་བྱ་བྱས་པ་ངའི་སྐོར་ཅ་ཅང་སྟེང་ཉེ་བའི་ གནས་ཚུལ་གསུངས་གནང་སོང་། ཁོང་ནི་ཅ་ཅང་ཏང་པོ་རེད་ལ། ཁོང་གིས་གསུངས་པ་ ཚང་མ་བཀྲ་ཆ་བཀྲ་བསྟོད་བསྔགས་མ་རེད། འོན་ཀྱང་དེ་ཚོ་ཅ་ཅང་བདེན་པ་རེད། དེ་ལ་ བཉིན་ནས་ང་ཁོང་ལ་དེ་བས་མང་བ་དུང་ནེམས་ཆེ་བ་ཡོད། རིན་པོ་ཆེས་གསུངས་རྒྱུར།

འགའ་ཞིག་གིས་ཨ་ཡ་ན་ཉར་རྒྱ་དེ་ཅ་ཅང་འགྲོ་གྲོན་ཆེན་པོ་རེད་ཟེར་ཀྱི་ཡོད། ངས་ཁོང་ཚོ་ལ་འདི་ལྟར་ཤོད་དགོས་བྱུང་། ཨ་ཡ་ན་ཉར་རྒྱ་དེ་འགྲོ་སོང་ཆེན་ པོ་མ་རེད། འོན་ཀྱང་ཨ་ཡ་ན་ས་སྐྱོང་དབང་མོའི་ཚུལ་དུ་ཉར་རྒྱ་དེ་འགྲོ་གྲོན་ ཆེན་པོ་རེད། དེ་ལྟ་བུའི་འགྲོ་གྲོན་དེ་དཀྱིན་ཐོར་དང་། ཌར་མན་ཐོར་མོ། ཚོ་ས་ཕྲི་ རི་ཡའི་ཤེ་ལིང་། ཙ་ས་ཐོ། ལེ་ན་ཨའི་ཐོར་མོ་བཅས་ཁོ་ནའི་ཐོག་ནས་ཆ་ཕྱོས་བསྐོར་ བ་མ་རེད། མོའི་འཚར་ལྷང་དེ་བཟང་པོ་དང་ཀྱོང་ཏོད་ཅན་རེད། མོའི་ཀུན་ལྷོང་ དེ་གཙང་མ་རེད་ལ། མོའི་ཀུན་ལྷོང་དེ་འཇིག་རྟེན་ལ་གཟབ་ལྷོས་བྱེད་རྒྱ་དེ་རེད། ཕྱོགས་འགའ་ནས་བཤད་ན། ཁྱད་ཚོས་འདི་དག་ཤེས་ཟིན་ཡོད། མོ་ངའི་མི་ཚེ་ དང་འབྲེལ་ཏེ་ཡོད་པ་དང་གནས་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ས་སྐྱོང་དབང་མོས་ཟུར་ ཆོན་པོ་དང་། ཏོད་འཁོལ་བའི་ཏན་ཤེས། ནེམས་སྐྱོ་བའི་སྒྲུང་གཏམ་བཅས་མང་ པོ་ཞིག་སྒྲད་ཡོད། ས་སྐྱོང་དབང་མོའི་འཚར་ལྷང་དང་ཞུམ་པ་མེད་པའི་རང་ གཤིས། ཁྱེ་བྱག་ཏུ་མོའི་ཕུ་ཚུགས་དམིགས་བསལ་བ་དེས་ང་ཚོ་འདིར་ཨ་རིར་ ཁྲིད་ཡོང་བ་རེད། དེས་ན་ང་ཤམ་ཐྲ་ལའི་འཚར་ལྷང་གི་བློ་མ་ཡིན་པའི་ཆ་ ནས་མོ་དང་ང་མཉམ་དུ་ལྷོངས་ཆ་གཅིག་གི་ལྷོང་དུ་སྡོད་འོས་པ་རེད།

ངས་མོ་ལ་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་འོས་པ་རེད། མོའི་མཐོང་ཚུལ་རྣམས་སྐབས་རེར་སྒང་མཏུང་ལྟར་རྟོར་ཞིང་ནུས་པ་ཆེ། གལ་ཏེ་ས་སྐྱོང་དབང་མོ་ལ་མགོ་སྐོར་གཏོང་ཐབས་བྱས་ན། རྒྱ་སེ་མེ་ཏོག་གི་ཙ་བར་ལག་པ་འདུས་པ་ལྟར་མཆོར་མ་མཛུབ་མོར་ཟུག་གི་རེད། ས་སྐྱོང་དབང་མོས་ "དེ་ནི་མགོ་སྐོར་རེད། ཁྱོད་ཀྱིས་ང་ལ་འོ་ཡང་བྱེད་ཆོག་གི་མ་རེད།" ཅེས་ཟེར་གྱི་རེད། ས་སྐྱོང་དབང་མོ་ཇི་ལྟར་བྱད་མེད་གལ་ཆེན་ཞིག་ཏུ་ཐུར་བ་རེད་དམ། མི་ཚོས་དབྱིན་ཇིའི་བྱད་མེད་ནི་གཞོན་ནམ། དབྱིན་ཇིའི་བུ་མོ་ཞིག་ཇི་ལྟར་གློ་བུར་དུ་རྒྱལ་མོ་ཞིག་ཏུ་ཐུར་བ་རེད་དམ། དེ་འདྲ་ཇི་ལྟར་བྱུང་བ་རེད་དམ། ཞེས་བྱ་བ་བྱེད་ཕྱིག། འོན་ཀྱང་དེ་སྟེས་དབང་གིས་བྱུང་བ་ཞིག་མ་རེད། དེ་ནི་འདས་ཟིན་པའི་སྒྲུག་པོའི་རྒྱུད་འཛིན་རྣམས་ཀྱི་འཆར་གཞི་དང་འཆར་སྟངས་རེད།

ས་སྐྱོང་དབང་མོའི་སྐོར་ལ་གནས་ཚུལ་གཅིག་ངེས་གཏན་རེད། དེ་ནི་མོ་བདེན་གཏམ་སྒྲ་རྒྱུར་མཁས་པ་རེད། མོ་ལ་ཕྱོན་ཀ་འདྲ་ཞིག་བཤད་ཀྱང་མོ་ཁོང་ཁྲོ་ཞེ་བྱགས་ལངས་ཀྱི་ཡོད། འགའ་ཤས་ས་སྐྱོང་དབང་མོ་ལ་ཕྱག་དོག་སྐྱེས་ཏེ་མོའི་དབང་ཆ་དང་ནུས་ཤུགས་ལ་ཁ་གཏད་གཅོག་འདོད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། འོན་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་ནང་གི་རྒྱལ་مོ་ཚང་མའི་ལོ་རྒྱུས་ནང་དུ་དེ་འདྲའི་ནུས་པ་ཞིག་ནམ་ཡང་རྟེད་མེད། སྐུ་ཞབས་དང་ལྷམ་ཆུང་ལྟན་རྒྱས་ཚོ། ས་སྐྱོང་དབང་མོ་ནི་དོན་ངོ་མར་སྒྲིག་ལམ་གྱི་འགོ་བ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་གཙང་བའི་བུད་མེད་ཅིག་གི་ངོ་བོར་སྟྲལ་ནས་ཡོད་རེད། མོས་ཤམ་ཐྲ་ལའི་འཆར་སྟངས་དེ་བསྡུ་སྟེལས་ཀྱིས་རྒྱལ་ཁམས་ཀྱི་ནང་དུ་ཅི་ཞིག་བྱུང་བ་དེར་མོས་བཟང་ཕྱོགས་ཀྱི་སློབས་པ་ཡང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། དེས་ན་ས་སྐྱོང་དབང་མོ་ལ་ངའི་གཏེང་ཚུགས་པའི་དུང་པ་དང་། བཟོ་དཔེ། ཀུས་ཞབས་བཅས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།[41]

41 ཚོས་རྒྱམ་རྡོ་རྗ། "ཀ་ལྷ་པའི་ཚོགས་འདུའི་ཟིན་ཐོག" (སྒོལ་ཁ་བ། བཙོ་ཐུའི་དཔར་སྐྲུན། ༡༩༧༩) མོག་གྲངས་ ༧༧ ནས་ ༧༩།

ཤེས་རྒྱུད་ལ་འཇ�sགས་ཐབས་བྱེད་པར་དཀའ་ཚེགས་ཆེ་བའི་བཀའ་མོལ་དེ་དག་སེམས་འགྱུལ་ཕེབས་པ་དང་ཞེད་སྣང་ཅན་གཉི་ག་རེད། ངའི་བསམ་པར་ཁོང་གིས་དེ་གར་གང་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱི་གོ་དོན་བཀྲལ་རྒྱུར་ངས་འབད་བརྩོན་བྱེད་བཞིན་ཡོད་སྙམ།

རིན་པོ་ཆེས་ཁོང་གི་གསུང་བཤད་དེའི་ནང་དུ་མི་ཚོར་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་བྱུང་བའི་གནས་ཚུལ་གཞན་ཞིག་ཀྱང་བཀའ་གནང་སོང། དེ་ནི་ཁོང་གིས་ད་ཆ་ཡང་ཡང་ནས་བཞིན་པའི་སྒྲིག་ཆས་དེའི་དགོས་པ་རྒྱ་མཚན་མི་ཚོ་ལ་འགྲེལ་བཤད་གནང་བ་དེ་རེད། ཁོང་གིས་དབྱིན་ཡུལ་ནས་དམིགས་བཀར་བཅོམས་པའི་དམག་མིའི་སྒྲིག་ཆས་སྣ་མང་གི་བཟོ་བཀོད་གནང་ཡོད། ཁོང་གིས་ཐོག་མར་འདི་དག་རྣ་རྒྱལ་སྨོན་རའི་སྟེ་སྒྲར་ཚོགས་དུས་མནལས་པ་རེད། འོན་ཀྱང་ད་ཆ་ཁོང་གིས་ཤམ་ལྷ་ལའི་གསུང་ཚོས་གནང་སྐབས་སུའང་ནས་རྒྱ་འགོ་བཙུགས་གནང་ཡོད། འདིའི་སྐབས་སུ་དམིགས་བསལ་གྱི་བཀའ་སྩུང་སྤྱི་ཁྱབ་དང་། མདའ་དཔོན་ཞེ་བའི་རྡོ་རྗེ་བཀའ་སྩུང་གི་ཚོགས་མི་ཁྲན་པ་འགའ་ཤས་ལའང་རིན་པོ་ཆེས་བཟོ་བཀོད་གནང་བའི་སྒྲིག་ཆས་ཡོད།

གནས་ཚུལ་འདིའི་ཐོག་ནས་མི་ཚོ་ལ་བཟང་ངན་འདྲེས་མའི་འདུ་ཤེས་ཤིག་བྱུང་བ་རེད། སྐབས་དེ་དུས་མི་མང་པོར་དམག་མིའི་ལམ་སྲོལ་འདིའི་སྐོར་ལ་སེམས་འཚབ་བྱུང་བ་དང་། དེང་ས་ང་ཡང་རིན་པོ་ཆེས་དམག་མིའི་སྒྲིག་ཆས་མནལས་པའི་སྐུ་པར་མཐོང་དུས་མི་ཚོ་ཏོན་འཐོར་གྱི་ཡོད། དོན་དངོས་སུ་དེ་ནི་བསམ་ཤེས་ཐུབ་པ་ཞིག་རེད། ཀ་ལྷ་པའི་འདུ་འཛོམས་ཐོག་གི་གསུང་བཤད་ཀྱི་ནང་དུ་ཁོང་གིས་ཤམ་ལྷ་ལའི་དཔའ་བརྩལ་གྱི་ལེགས་བྱང་དུ་བཟང་ཕྱོགས་ཀྱི་ནུས་མཐུ་སྦྱལ་བར་བེད་སྤྱོད་འོས་པའི་རིགས་ཅི་ཡོད་དང་། དཔག་ཡོའི་རིགས་ཅི་ཡོད་དབྱེ་འབྱེད་བྱེད་པའི་ཆེད་དུ་སྒྲིག་ཆས་ཀྱི་ལོ་རྒྱས་ལ་སློབ་སྤྱོང་གནང་ཡ་ཡིན་གསུངས། ཁོང་གིས་ཤམ་ལྷ་ལའི་ཐུ་འཕྲལ་དང་དགྲ་ལྷའི་ནུས་ཤུགས་ཆར་ལྷར་འབེལས་རྒྱུར་སྒྲིག་ཆས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་ཡོད་སྐོར་བཀའ་གནང་ཡོད། རིམ་པ་གཅིག་ནི་ཁོང་གིས་རང་ཉིད་ཀྱི་གཟི་བརྗིད་ཆེ་བའི་ཀློན་ཆས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་མི་ཚོར་ཞེམས་ཤུགས་སློར་འདོད་ཡོད་པ་རེད། ཁོང་གིས་སྒྲིར་བཏང་དམག་མིའི་དབྱ་

ཤུགས་དང་ལམ་ལོག་ཏུ་འགྲོ་བའི་ནུས་ཤུགས་དེ་དག་ཤུགས་དང་བྱལ་བའི་དཔའ་བརྩལ་ཀྱི་ངོ་བོ་གཙང་མ་ཞིག་ཏུ་བསྒྱུར་རྒྱའི་སྨོན་ལའང་བཀའ་གནང་སོང་། ཁོང་གིས་དེང་རབས་མི་ཚེའི་ནང་གི་གལོལ་ཐབས་མེད་པའི་འཐབ་རྩོད་དང་ཟང་ཟིང་གི་ཚད་གཞི་དེ་ལ་བལྟས་ན། ཤམ་ཐྭ་ལའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ནང་དུ་དམག་དོན་གྱི་ནུས་ཤུགས་དེའི་བེད་སྤྱོད་ཀྱི་དགོས་མཁོ་ཡོད་པར་དགོངས་གནང་ཡོད། རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཉམས་ཞེས་སུ་གྱུར་པའི་ལེགས་བྱང་གི་མཚན་མ་རྣམས་ལ་ཁ་གཏད་གཅོག་པ་དང་། དེ་དག་ཙ་ཆེན་པོར་བསྒྱུར་བ་ལ་རྣམ་རིག་བཀྲ་ལ་ཞུམ་པ་མེད་པའི་ནུས་མཐུ་དམིགས་བསལ་ཞིག་ལྟན་ཡོད། ཁོང་གིས་གང་ཟག་སྒེར་ལ་དམིགས་ཏེ་གསུངས་གསལ་ལ། ཤི་བའི་རྟེས་སུ་བར་དོ་འཛིགས་སུ་ཟུང་བའི་འཚར་སྣང་དུ་མ་འཕྲད་རྒྱ་ཡིན་པ་དང་། གལ་ཏེ་མི་ཚོས་ཚེ་འདི་ལ་རང་རང་གི་ཏག་པོའི་མཚན་མ་རྣམས་ངོ་འཕྲོད་པ་བྱུང་ན། ཤི་བའི་རྟེས་སུ་འཛིགས་ཟུང་གི་འཚར་སྣང་བ་རྣམས་ལ་ཞེད་སྣང་སྐྱེ་མི་དགོས་པའི་དགེ་མཚན་ཡོད་ཅེས་གསུངས་ཡོད།

མི་འགའ་ཞིག་གིས་ཁོང་གིས་གསུངས་པ་ལྟར་རྒོ་རྟེ་བཀའ་སྩུང་གི་ཐད་ལ་དེ་ལྟར་དང་དུ་བླངས་པ་རེད་དེ་གཞན་དག་ཚོས་མ་ཉན་པ་རེད། ང་རང་ལ་ཆ་བཞག་ན། སྐབས་འདིར་ངས་ཁོང་གི་ཀུན་སྨོང་ལ་དོགས་པ་ནམ་ཡང་བྱས་མེད་ལ། ཁོང་གི་གནང་སྦྱངས་དེར་མི་འདོད་པའང་བྱུང་རྒྱུང་མེད། ཕྱོགས་གཅིག་ནས་སྐབས་དེར་ང་རང་ནི་པེན་ཡའི་ཏ་བཞོན་སྨོབ་གྲར་ཉམས་རྒྱུང་གསོག་པའི་སྣང་ཡིན། དེ་གར་དག་དམག་གི་ངོ་མཚར་དང་། ཆུ་ལ་ཆུད་ཀྱི་ལམ་སྲོལ་རྣམས་ཇི་ལྟར་མཐོར་འདེགས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅན་ཡིན་པ་ངས་ཉིན་ལྟར་ཉམས་སུ་མྱངས་ཡོད། ངས་རྒ་ལ་བཞོན་སའི་ཚོམས་ཆེན་དེ་ཡིད་ཆེས་དཀའ་བའི་འོད་སྟོང་དང་ལྟན་པ་དང་། ཕན་བུ་འཛིགས་ཏམ་ཅན་ཞིག་ཡིན་པ་གང་ཞིག་ལ། དེ་ནི་ང་རྒ་ལ་ཞོན་པའི་སྐབས་སུ་རྒ་སྟེང་དུ་སྲོད་ཚུགས་པོ་དང་། ནུས་ཤུགས་ཆེ་བ་སྐྱེད་པར་རམ་འདེགས་བྱེད་པའི་སྐུལ་མ་ཞིག་ཀྱང་རེད། དེས་ན་རིན་པོ་ཆེས་ཁོང་རང་གི་ཁྱོན་ཆས་ཀྱི་ལམ་ནས་ཀྱང་ཇི་ལྟར་མངོན་པར་གསལ་བར་བྱེད་པ་དེའི་ཐད་ལ་ངས་གོ་རྒྱ་ཡང་དག་ཡོད་པ་ཚོར་བྱུང་།

འདུ་འཛོམས་ཀྱི་མཏུག་ཏུ་ང་ལེ་ཡ་ནར་ཕྱིར་ལོག་སྐབས། ང་ལ་རིན་པོ་ཆེས་གང་གནང་གི་ཡོད་པ་དེའི་སྐོར་ལ་བཟང་ཕྱོགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་ཡང་དག་པ་ཞིག་བྱུང། འདུ་འཛོམས་གཞིས་པ་དེས་ངའི་མི་ཚེ་ལ་འགྱུར་ལྡོག་བཏང་བྱུང། ང་རང་ལ་ཤམ་ཐྭ་ལའི་བསྟན་པ་དང་ཤམ་ཐྭ་ལའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་མཚོན་དོན་དེ་དག་ལ་འབྲེལ་བ་ཤུགས་ཆེ་ཡོད་པ་ཚོར་བྱུང། ངས་ཤམ་ཐྭ་ལའི་འདོད་ཆུལ་དེ་ནུབ་ཕྱོགས་སུ་ནང་པ་ས་ཁང་རྒྱས་པའི་བསྟན་པའམ། དེའི་ཁྱད་ཚོས་ཀྱི་སྙིང་དོན་རྣམས་ཇི་ལྟར་ཐབས་ལམ་ཞིག་གི་ཆུལ་དུ་གོད་སྤྱོད་གཏོང་ཐུབ་པའི་ངེས་ཤེས་རྟེད་རྒྱ་འགོ་ཆུགས་ས་ཕོང། དེང་རབས་ཅན་གྱི་ནུབ་ཕྱོགས་འཛིག་རྟེན་གྱི་ནང་དུ་ང་ཚོ་མང་པོ་ཞིག་ནི་ས་འི་གོ་ལའི་ཆེ་མཐོང་ལ་འབྲེལ་བ་ཤོར་ཚར་བ་རེད། ཤམ་ཐྭ་ལས་དངོས་ཡོད་ཀྱི་ཁྱད་འཕགས་དང་སྒྲ་མའི་ཁྱད་ཚོས་རྣམས་དོས་ལེན་བྱེད་བཞིན་པའི་ངང་ནས་དངོས་པོ་རྣམས་ས་སྟེང་དུ་ཕབ་ཡོང་གི་ཡོད་པ་ངས་རྟོགས་བྱུང། ནུབ་ཕྱོགས་སུ་ང་ཚོ་དགོན་སྡེ་ཡོད་པའི་སྤྱི་ཚོགས་ཤིག་མ་རེད་ལ། འདི་གར་དགོན་སྡེ་ཡོད་པའི་སྤྱི་ཚོགས་ཞིག་ནམ་ཡང་ཡོང་གི་མ་རེད། རིན་པོ་ཆེས་དགོན་པའི་གནས་སྟངས་ཀྱི་ཕྱི་ལོགས་སུ་མི་རྣམས་ལ་དམ་པའི་ཚོས་ཉམས་ལེན་བྱེད་རྒྱའི་ཐབས་ལམ་བསྒྲུན་པ་དེ་ནི་ཁོང་གིས་ཇི་ལྟར་ནུབ་ཕྱོགས་སུ་དམ་ཚོས་འཁྱོར་ཡོང་བའི་རྣམ་དཔྱོད་ཀྱི་ཆ་ཤས་ཤིག་རེད། ང་རང་གི་ལྟ་སྟངས་ལ། གལ་ཏེ་ནང་ཚོས་དེ་ཕྱུ་ཀུ་སྐྱོང་སྟངས་དང་། ལྟོ་སྟོད་འཁྱུད་སྟངས། དགའ་སྟོན་བྱེད་སྟངས། མི་ཚེ་སྐྱེལ་སྟངས། ཚོང་རྒྱ་སྟངས་སོགས་རང་གི་མི་ཚེའི་ཆ་ཤས་ཤིག་ཏུ་འགྱུར་གྱི་མེད་ན། དེ་ནང་ཚོས་ངོ་མ་ཞིག་མ་རེད། དེ་ནི་རྣམ་པར་དག་པའི་རྟོག་འཚར་ཙམ་ཞིག་རེད། རིན་པོ་ཆེས་དམ་ཚོས་དེ་མི་ཚེའི་ཁྱིམ་ནང་དུ་བསྟམས་ཕེབས་པ་དང་། ཁོང་ཚོར་མི་ཚེ་ཆེ་མཐོང་དང་ལྡན་པ་ཇི་ལྟར་སྐྱེལ་ཚུལ་སློབ་སྟོན་གནང་སྟངས་དེ་ཅ་ཙང་ནུས་པ་ཆེན་པོ་རེད། འདིས་ང་ཚོའི་ཚོས་ཚོགས་ཀྱི་ནང་དུ་མང་པོ་ཡོད་པའི་ཉི་ཟླ་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་མི་རྣམས་སྤྱིར་བཏང་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་མི་ཞན་ནུས་ལྡན་པའི་ངོ་བོར་བསྒྱུར་གནང་པ་རེད།

ང་སྤྱི་ཟླ་ལྔ་པའི་ནང་སྨོན་ཟླ་བཅུ་གཅིག་ལོང་སྐབས་ཀ་ལྷ་པའི་ཕོ་ཐང་གི་ནང་དུ་ དུས་ཚོད་སྐྱེལ་རྒྱུར་འདོད་མོས་ཆེན་པོ་བྱུང། ངས་ཕེངས་དང་ལོར་ཁོར་ཡུག་དེའི་ནང་ དུ་ཐོ་བདེ་པོའི་ངང་ནས་ང་རང་གི་ཁྲི་ལ་སྟོད་ཐུབ་ཀྱི་རེད་བསམས་བྱུང། ང་ལ་མཐའ་མ་ དེར་ངས་གནས་བབ་ཡོངས་ལ་བསྟུན་མཁས་བྱེད་བཞིན་པའི་ཚོར་བ་ཞིག་བྱུང།

དུས་ཡུན་གང་འཚམས་ཤིག་ནས་བཟུང་ང་ཕོ་ཐང་དུ་སྟོད་སྐབས་ད་ཆ་ང་ལ་གམ་ བཅར་བ་ཡོད། ཡོ་རོབ་ཏུ་ཕ་ཐི་དང་ཐོམ་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་དེ་འདྲ་ཡིན་པའི་ཁུལ་རེད། འོན་ཀྱང་ཁོང་གཉིས་ནང་མིའི་ཆ་ཤས་ཤིག་ཡིན་པ་དང། དལ་ལྟོད་ཅན་གྱི་ཁོར་ཡུག་ དེའི་ནང་དུ་ངས་ཁོང་ཚོ་གམ་བཅར་བ་ཡིན་སྐོར་བློ་ཡུལ་ལ་འཁོར་མ་ཐོངས། ཡིན་ནན་ ཡང་ཐོ་ལ་ཟླ་ཞེད་ལ་ཆ་བ་ཡོད། ངའི་མི་ཚེའི་ནང་ངའི་སྐུ་སྲུང་བ་དང་སྐེར་གྱི་ གམ་བཅར་བ་ས་གས་མང་པོ་ཞིག་ང་ཚོའི་ཁྱིམ་དང་ངའི་མི་ཚེ་བརྒྱད་དེ་སྐེབས་ཐོངས་ ཡོད། གལ་ཏེ་ང་རང་མི་འགའ་ཤས་དང་ལྷན་དུ་འཕེལ་འཕྲིས་བྱེད་རྒྱུ་བདེ་པོ་མེད་པ་ དང། མི་འགའ་ཤས་ལ་སྐབས་སྐབས་སུ་དགའ་ཡི་མེད་ཀྱང། ངས་ཁོང་ཚོར་ས་ཆམས་ བཟང་པོ་དང་སྟེ་ལེན་ཡག་པོ་ཏེས་པར་དུ་བྱེད་དགོས་པ་རིན་པོ་ཆེས་ང་ལ་བཀའ་ནན་ ཏན་གནང་བྱུང། ཁོང་གིས་ང་ལ་མི་ཚོས་ཕོ་བྲང་དུ་ཞབས་ཞུ་བྱེད་རྒྱུ་དེ་ཁོང་ཚོར་གལ་ གནད་ཆེན་པོ་དང། དོན་སྙིང་ལྟན་པ་ཡིན་པས་ངས་དེའི་ཐོག་ལ་བསམས་ཤེས་བྱེད་དགོས་ པའི་བཀའ་གནང་བྱུང།

སྤྱི་ལོ་ ༡༩༦༠ ལོའི་དབྱར་ཁ་སྐེས་དུས་ཟླ་ལྔ་པར་དུ་ངའི་ཞབས་ཞུ་བའི་འགོ་གཙོའི་ ཚུལ་དུ་མི་དུ་མ་སྐེས་ནས་ཕྱིན་ཚར་བ་རེད། ང་རང་ལོ་ན་མ་སྨིན་པའི་རྒྱུན་ཡིན་ནམ། ཡང་ན་མི་དེ་ཚོ་དང་ངའི་དབར་ལ་ཁམས་མ་མཐུན་པ་ཡིན་ནམ། ཡང་ན་རྒྱ་རྒྱུན་ ཀཱཧན་དགའ་ཡིན། གང་ལྟར་ཡང་གནས་སྟངས་མ་འགྲིག་པ་དུ་མ་ཞིག་ངའི་ཐོག་ཏུ་བྱུང་ ཚར་ཡོད། དེ་ནས་ ༡༩༦༠ ནང་རིན་པོ་ཆེས་ཏིར་ད་ས་ཕྱི་ལྷར་(མོའི་ཁྱོ་གཅོན་ནི་ བཙན་ཟླུཏའི་དབལ་འབྱོར་གྱི་འགན་འཛིན་རེད།) དང། ཇེན་ཁར་ཕན་ཏར་བཅས་བུད་ མེད་གཞོན་ནུ་མ་གཉིས་ངའི་ཞབས་ཞུར་མངགས་གནང་འདུག ང་ཚོ་ཕན་ཚུན་དབར་

ལ་ཏ་ཅང་མཐུན་པོ་བྱུང་བས་དུས་ད་ལྟའང་ང་ཚོའི་དབར་ལ་འཕྲེལ་བ་ཞེ་པོ་ཞིག་མྱ་
མཐུད་ནས་བསྡད་ཡོད། ཁྱོད་སྟག་སྟ་ཚོགས་པ་ཞིག་གི་ནང་དུ་ཁོང་ཚོ་གཞི་གས་ང་ལ
ཏ་ཅང་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་ཐུས་བྱུང། དུས་ཚོད་འདིའི་སྐབས་སུ་སྐུ་སྲུང་བ་ཆགས་པའི
བུད་མེད་གཞན་དག་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་ཁམས་ལ་ད་ལྟའང་འཕྲེལ་བ་མྱ་མཐུད་ཡོད།
དེས་ན་གཅིག་བྱས་ན་དེ་ནི་ཤམ་ཐྲ་ལའི་འཛིག་རྟེན་དེ་སྨིན་ཁང་ཡིན་པའི་རྒྱུན་གྱིས་ཡིན
ཕྱིན། གནས་སྟངས་སྟོན་མ་དེ་དག་ཡག་པོ་བྱུང་ཡོད་ན་ཅི་མ་རུང་བས་མ་གྱི་འདུག་སྟེ
སྟབས་མ་ལེགས་པ་ཞིག་ལ་དེ་འདྲ་བྱུང་ཡོད་པ་མ་རེད། ངས་ང་ལ་རོགས་པ་བྱེད་མཁན
ཚང་མ་དང་། དམིགས་བསལ་གྱིས་ང་ཚོ་ཚང་མར་ཉམས་མྱོང་གསོག་པའི་སྒྲོང་བརྡར
ཡིན་སྐབས་ཀྱི་སྟུ་དུས་ཀྱི་རོགས་སྐྱོར་བ་ཚོའི་བཀའ་དྲིན་བྱས་བཞིན་ཡོད།

སྤྱི་ལོ་ ༡༩༦༠ ཐམ་པའི་རྒྱ་བ་ལྷ་པའི་ནང་ང་ཕྱིམ་ལ་སྒེའུས་དུས་རིན་པོ་ཆེས་ཕོ་བྲང
གི་ནང་དུ་ཁོང་རང་གི་ཞིན་རེའི་འགྲོ་སྟངས་ཞིག་བཟོས་གནང་འདུག་པ་དེའི་ནང་དུ་ང
རང་ཚུད་ཐབས་ཀྱི་འབད་བརྩོན་བྱས་པ་ཡིན། ཕྱོགས་མཚུངས་ངས་ཀྱང་ཤམ་ཐྲ་ལའི
རྟའི་འདུལ་སྒྲོང་སྒོས་གླའི་འཕེལ་རྒྱས་ཐད་ལ་དུས་ཚོད་མང་དག་ཅིག་གཏོང་བ་ཐེ་བའི
རང་ཞིད་ཀྱི་ཞིན་རེའི་དུས་ཚོད་བྱུས་འགོད་བྱས་པ་ཡིན། ངས་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་ང
ཡོ་རོབ་ཏུ་ཡོད་དུས་ངའི་ཚབ་ཏུ་མ་རི་ལུ་ཕྱི་ས་ཐྲ་རེད་སྒོས་སྟོན་པ་གཙོ་བོ་དེ་རེད། མ་རི
ལུ་ཕྱི་ས་ཁན་ཐར་ཏམ་ཕར་ཞེས་པའི་ཏ་ཙལ་སྦྱངས་ཕྱོང་ཡོད་པ་རེད། མོ་ནི་ཨར་ཏི་ནི
ཡ་ལ་འཚར་ལོངས་བྱུང་བ་དང་། དེ་གར་མོས་ཏ་ཙལ་སྦྱངས་པ་རེད། མོ་ལ་ཏའི་འདུལ
སྒྲོང་ཐད་ལ་དོན་གཉེར་ཡོད་པས་ང་གཞིས་གྲོགས་མོར་ཐུར་པ་རེད། བུད་མེད་གཞན
དག་ཐྲེད་ས་ཕོ་རོལ་སྒོས་སྟོན་པ་གསུམ་པ་དེ་ཚགས་པ་རེད།

སྤྱི་ལོ་ ༡༩༦༠ ལོར་ང་ཚོར་གཞན་ནས་གླས་པའི་རང་བདག་ཏུ་ར་ཞིག་ཡོད། ལོ་འདི
དག་གི་རིང་ལ་སྒོས་གླ་དེ་ཐྲོལ་ཆར་གྱི་ཤར་ཕྱོགས་ལུ་ཕྱི་ས་ཕྱི་ལ་དང་ཇེས་སུ་ཞེ་རི་ལ
ཚགས་ཡོད། ས་ཆ་འདི་གཞི་གཐྲོལ་ཆར་གྱི་ཕྱི་ཙམ་ལ་ཡོད། ང་ཚོར་མི་ཚོས་སྒྲོང་བརྡར
བྱེད་སའི་ཏ་མང་པོ་ཡོད་པ་དང་། ཚོས་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་མི་འགས་རང་གི་ཏ་ཆམས་ང

ཚོའི་རྒ་རར་འཇོག་རྒྱུར་འཕྲིད་ཡོང་གི་ཡོད། ཆོས་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་མི་མང་པོ་རྣའི་འདུལ་སྦྱོང་ལ་དོན་གཉེར་བྱེད་སྟེ་སློབ་ཚན་ལེན་རྒྱུ་འགོ་བཙུགས་པ་རེད། དེའི་སྟེང་དུ་རྒ་པ་གཞན་དག་མང་པོས་ང་ཚོའི་སློབ་གྲྭར་སྦྱོང་བརར་ཕྱིད་འགོ་ཚུགས་ཡོད། བོད་སློབ་གྲྭའི་སློབ་ཕྲུག་གཞོན་ནུ་མང་པོས་ཀྱང་ལུས་རྩལ་སློབ་སྦྱོང་གི་དགོས་མཁོའི་ཚ་ཤས་སུ་ང་ཚོའི་ས་ནས་རྒ་རྩལ་སྦྱངས་པ་རེད། སྐབས་ཐོག་དེ་ལ། ཞ་རིའི་ས་ཁུལ་དེའི་ནང་དུ་ཤམ་ཐྲ་ལའི་རྒའི་འདུལ་སྦྱོང་གི་སློབ་གྲྭ་དེ་སྲོལ་རྒྱུན་གཙང་མའི་རྒ་རྩལ་སྦྱོང་བརར་སློད་སའི་བསྟི་གནས་ཡག་ཤོས་ནང་གི་གཅིག་རེད། སྐབས་དེ་དུས་སྦྱོང་ཚན་འདི་ལ་དོན་གཉེར་ཡོད་པའི་མི་ཚོར་གདམ་ཁ་ཁྱང་དུ་ལས་མེད།

རིན་པོ་ཆེས་སློབ་གྲྭ་དེར་ཐུགས་སྟང་ཆེན་པོ་མཛད། སློབ་གྲྭའི་མིང་ཡང་ཁོང་གིས་བཏགས་གནང་བ་རེད། ངས་དེར་ཆུང་རྒའི་སློབ་གྲྭིང་ཞེས་འདོགས་འདོད་བྱུང་། འོན་ཀྱང་ཁོང་གིས་ཤམ་ཐྲ་ལ་རྒའི་འདུལ་སྦྱོང་གི་སློབ་གྲྭ་ཞེས་པ་དེར་ཁོང་རང་མཉེས་པོ་ཡོད་པའི་རྒྱལ་པོའི་ཁྱད་ཆོས་མངོན་གྱི་ཡོད་པ་དགོངས་གནང་འདུག ཕེངས་ཤིག་ཁོང་གིས་མ་འོངས་པའི་སྐབས་ཤིག་ལ་ང་ཚོས་འཛུགས་རྒྱུ་ཆུ་ཚོ་བཙུགས་ཤོང་། བཀོད་པ་དེ་ནི་ཕྱོགས་དུ་མ་ནས་ས་ཕེན་ཡའི་རྒ་བཞོན་སློབ་གྲྭའི་བཟོད་ཉམས་ཀྱི་ཏན་གསོ་བྱེད་པ་ཞིག་འདུག ཁོང་ལ་རྒ་ར་དེ་དོ་རའི་སྟེང་དུ་བཟོས་ཏེ་རྒ་ཆམས་ལ་བཞོན་ཏེ་གསེག་ལམ་རིང་མོ་ཞིག་བརྒྱུད་དེ་དོ་རའི་ནང་དུ་ཡོང་ཆོག་པའི་གསར་གཏོད་ཀྱི་དགོངས་གཞི་ཞིག་འདུག ཁོན་ཀྱང་དེ་འདྲ་རང་ནི་བྱུང་མ་སོང་། སློབ་གྲྭ་དེ་ལོ་བཞི་ཙམ་གྱི་རིང་ལ་ལམ་ལྟོངས་ལྟན་པ་བྱུང་ཟེས་མ་རི་ལུ་ཕྲི་ས་ཁང་ང་གཉིས་ཀ་ཟློལ་཮ར་ནས་གནས་སློར་ཅུས་པས་སློབ་གྲྭ་ཐོ་བཏུབ་པ་རེད།

སློབ་གྲྭ་དེ་ཁ་ལོ་ར་ཏོ་ལ་ཡོད་པའི་སྐབས་སུ་མ་རི་ལུ་ཕྲི་ས་ཁང་ངས་ས་ཁུལ་དེའི་ནང་གི་རྒ་ཙལ་འཐྲན་བསྟུར་ཁག་ལ་མཉམ་ཞུགས་ཅུས་པ་ཡིན། ཕེངས་ཤིག་ངས་ཟློལ་཮ར་ཉེ་འཐྲམ་གྱི་རྒ་ཙལ་འཐྲན་བསྟུར་ཞིག་ལ་ཞུགས་སྐབས་རིན་པོ་ཆེས་ང་ལ་ཞལ་

པར་གནང་སྟེ་ཁོང་ངའི་རྒྱ་རྩལ་ལ་གཟིགས་པར་ཕེབས་ཀྱི་ཡིན་གསུངས། ངའི་སེམས་ལ་ "དཀའི་ཁ་ཤོ" ཏན་ཐུང། དེ་དུས་ངའི་སེམས་ལ་ང་རང་རྒྱ་པ་ཞིག་ཡིན་པའི་ཆེད་ལས་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་དང། རིན་པོ་ཆེ་དང་ལྷན་གྱི་ངའི་མི་ཚེ་གཉིས་ཕན་བུ་ས་སོར་འཇོག་འདོད་ཡོད། འདི་བར་དུ་ང་ལ་ལམ་ལྟོངས་གང་འཚམས་ཐུང་སོང། ང་རང་འཇིགས་སྣང་སྐྱེ་འོས་པ་ཞིག་ལ་རིན་པོ་ཆེས་ལྟད་མོ་དེར་དམག་ཆས་ཆ་ཚང་བཞེས་ཏེ་ཕེབས་ཐུང།

རྒའི་འདུལ་སྦྱོང་གི་འགན་བསྟུར་ལ་ལྟད་མོ་བ་ཚོ་དོ་རའི་མཐའ་ནས་མ་མཐར་ཡང་མི་ཏར་བཙུའི་རྒྱང་ཐུ་ལྷོད་དགོས་པའི་ཁྱིམས་ཤིག་ཡོད། ཁྱིམས་འདི་མ་ཤེས་པའི་སྒོ་ནས་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་སྲུང་དང་བཀའ་སྲུང་ཚོས་ཁོང་གི་རྒྱབ་བཀྲག་དེ་དོ་རའི་འཁྱིས་དེ་གར་བརྒྱབ་སྟེ། དོ་ར་དང་ཐག་ཉེ་ཏྲགས་ནས་ཁོང་གི་ཞབས་གཉིས་དོ་རའི་སྐྱོར་རའི་སྟེང་འཇོག་ཐུབ་པ་འདུག འགན་བསྟུར་འགོ་མ་བཙུགས་སྟོན་ལ་རྒ་པ་ཚོར་ར་སྐོར་གྱི་མཐའ་ལ་སྐར་ཚ་བྱུག་ཙུའི་རིང་རྒ་བཞོན་ཏེ་སྐྱོད་ཚོག་གི་ཡོད། ངས་ཁོང་གི་མདུན་ནས་ "ཕྱིར་ཤིག་རྒྱོབས། ཕྱིར་ཤིག་རྒྱོབས། ཕྱིར་ཤིག་རྒྱོབས།" ཞེས་བརྗོད་བཞིན་ཕེངས་མང་བཞོན་ཏེ་ཕྱིན་པ་ཡིན། མཐའ་མ་དེར་ཁོང་ཚོར་བརྡ་འཕྲོད་དེ་ཁོང་གི་རྒྱབ་བཀྲག་དེ་ཕྱིར་ནུར་བྱས་སོང། ང་ནི་ཡིད་ཞུམ་པ་དང་ངོ་ཚ་བ་གཉིས་འགན་བཞིན་དུ་འཕེལ་ནས་རང་ཚུགས་མི་ཐུབ་པའི་ཚོར་བ་དང་བཅས་འགན་བསྟུར་བྱས་པ་ཡིན།

འགན་བསྟུར་ཚར་ཟེས་ངས་རྒ་དེ་ཕར་བསྐྱལ་ཏེ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཡུད་ཙམ་མཇལ་བར་ཕྱིན་པ་ཡིན། ངའི་འགན་བསྟུར་གྱི་གཟུ་དཔང་ཁྲོམ་ཕོ་ལིན་ནི་ཨ་རིའི་ནང་གི་མི་སྣ་མང་ནས་ལ་ཅན་ཞིག་རེད། ངས་ཁོ་ང་ཤེས་ཀྱི་ཡོད། འགན་བསྟུར་ཚར་བ་སོང་ཙང་ང་རིན་པོ་ཆེ་དང་ལྷན་དུ་ལངས་བསྟད་ཡོད་པའི་སྐབས་ས་གཟུ་དཔང་ལ་བར་གསེང་ཡོད་པས་ཁོ་ང་ཚོའི་ས་སྒེས་ཐུང། ཏོན་འཛོར་འོས་པ་ཞིག་ལ་ཁོ་ཐག་ཉེར་སྒེས་སྐབས་རིན་པོ་ཆེས་ངའི་ཆ་བར་ "ཁྱེང་ཉེ་མ། ངས་གཟུ་དཔང་ལ་ཐུག་འཕྲད་ཞུས་ཚོག" གསུངས། ངས་མ་གོ་བའི་ཚུལ་བྱས་ཏེ་གཟུ་དཔང་ལ་འཚམས་འདྲི་ཞུས་ཟེས། ང་ཚོས་ངའི་རྒ་དང་སྦྱོང་བརར་རྡི་ལྟར་ཡར་ཆུས་གཏོང་དགོས་པའི་སྐོར་ལ་སྐད་ཆ་འགོ་བཙུགས་པ་

ཡིན། དེ་ནས་ངས་ "སྟེང་ཀེ་མ། ང་གཟུ་དཔང་ལ་ངོ་སྨོད་བྱོས་དང་།" ཞེས་པའི་སྒྲ་ཞིག་ཐོས་བྱུང་། ངས་ "རྒྱ་ཞབས་ཕོ་ལིན་ལགས། ཁོང་ངའི་ཁྱོ་ག་དྲུང་པ་རིན་པོ་ཆེ་རེད།" ཅེས་བརྗོད་པ་ཡིན། དེ་ནས་རིན་པོ་ཆེས་ "ཁྱེད་རང་གིས་མཁྱེན་གསལ་ལྟར། ཁྱོ་ག་མང་པོ་ཞིག་ལ་རང་གི་སྐྱེ་དམན་ལ་རྒ་ཙལ་སྨྱོང་དུ་འཇུག་འདོད་མེད། འོན་ཀྱང་ངས་རྒྱབ་སྐྱོར་ཆ་ཚང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ངས་ང་རང་གི་སྐྱེ་དམན་ལ་རྒ་སྣ་ཅེ་ཐལ་ཞི་ནང་གི་ཅེ་ཐ་དེ་ཁོ་ཡི་ཡོད།" ཅེས་གསུངས། ངས་རང་གིས་རང་ལ་ "ང་འགྲིག་གི་རེད། ང་འགྲིག་གི་རེད།" ཅེས་ཞེམས་ལ་འཁོར་བྱུང་། དེ་ནས་ངས་རིན་པོ་ཆེས་ཐག་རིང་དུ་ཡོད་པའི་རྒ་ཞིག་ལ་གཟིགས་ཤིང་བཞུགས་པ་མཐོང་བྱུང་། དེ་ནས་ཁོང་གིས་ "རྒའི་འདུལ་སྨྱོང་གི་རྒ་ཙམས་ཀྱིས་..." ཞེས་གསུངས་དེ་དུས་ཡུན་གང་འཚམས་རིང་ལ་རྒྱ་ཞབས་ཕོ་ལིན་ང་གཉིས་ཀྱིས་ཚོག་གྲབ་ཆ་ཚང་བ་གསུང་རྒྱུར་སྒྲུག་ནས་བསྡད། མཐའ་མ་དེར་ཁོང་གིས་ཟུ་མཐུད་དེ་ "དུས་གཅིག་ཏུ་རྒ་སྦངས་གཏོང་བ་དང་རྒྱུག་ཐུབ་པ་དེ་ངོ་མཚར་པོ་མ་རེད་དམ།" ཞེས་གསུངས།

ཡིད་ཆེས་དཀའ་བའི་གནས་ཚུལ་ཞིག་ནི་རིན་པོ་ཆེ་རྒྱ་ཞིང་ལ་ཕེབས་ཏེ་ལོ་འགའ་ཤས་ཕྱིན་མཚམས་སུ་ང་རྒྱ་ཞབས་ཕོ་ལིན་ལ་ཐུག་དུས་ཁོས་ང་ལ་ "ཁྱེད་རང་གི་ཁྱོ་ག་གྲོངས་པའི་རྒོར་ངས་དུས་བབ་དུས་དེབ་ནས་ཤེས་བྱུང་བས་ཐོ་ཡམ་པོ་བྱུང་། ཁོང་གིས་ང་ལ་བག་ཆགས་བཟང་པོ་བཞག་བྱུང་།" ཞེས་ཟེར་ཀྱི་འདུག་ དེས་ནས་ཤོད་ཚོད་ཕིག་ཁག་པོ་རེད་སྙམ།

ཕོག་མའི་ཆ་ལ་ང་ཁྱིམ་དུ་རྒྱུན་ལྡན་གྱི་བདུན་ཕྲག་བདུན་གྱི་རིང་ལ་ཡོང་བ་ཡིན། (རྒྱབས་འདིར་ང་དབྱིན་ཡུལ་དུ་རྒེན་གཞི་ཏྲས་ཏེ་བསྡད་ཡོད།) རིན་པོ་ཆེ་ང་གཉིས་ཀྱིས་ཕྱ་ཀུ་གཞན་ཞིག་བཟོ་རྒྱུའི་འབད་བཙོན་ཏྲས་ཏེ་ང་ནང་ལ་བདུན་ཕྲག་དྲུག་བསྡད་པའི་རྩེས་སུ་ང་ལ་མངལ་འཁོར་འདུག ངས་ཡོ་རོབ་ཏུ་ཕྱིར་མི་འོག་རྒྱུར་ཐག་བཅད། ངས་ང་རང་གི་རྒ་གཅིག་སྟེ། ཤམ་ཐྲ་ལ་ཨ་རིའི་ཤར་ཕྱོགས་མཚོ་ཞུལ་དུ་ཡོད་པའི་སྟོང་བརྡར་པ་ལྷ་ནར་ཙོ་སི་ཊེར་ལྷར་ཀྱིས་འཛིན་སྐྱོང་བྱེད་པའི་བཅུ་གཅིག་ཁྱོ་ཀུ་ཏྲས་

པ་དང་། དཔའ་བརྩལ་དབྱིན་ཡུལ་ནས་ཏར་རེ་སྒྲེན་ཀྱི་བསྟི་གནས་སུ་ཕྱིར་སློར་ཏེ་ངའི་མངལ་གྱི་ཕྲུ་གུ་མ་སྐྱེ་བར་དང་། མདུན་ལམ་སྐྱར་དུ་འགོ་འཛུགས་མ་ཐུབ་བར་དུ་ལྷ་སྐྱོང་བྱེད་རྒྱར་མངགས་པ་ཡིན།

ངས་རིན་པོ་ཆེ་དང་ལྷན་དུ་ཕྲུ་གུ་ཞིག་སྦྱོར་ཐབས་བྱེད་བཞིན་པའི་སྐབས་དེར་ང་མི་ཆེལ་དང་མྱ་མཐུད་ཐུག་པ་ཡིན། ང་རང་སྦྱོར་མ་ཡིན་པའི་ཟླ་བ་དེའི་རིང་ལ་ང་གཉིས་ཀྱིས་སྐྱེ་འགོག་བེད་སྤྱོད་བྱས་ཏེ་མཉམ་དུ་ཉལ་བ་ཡིན། (ང་གཉིས་ཀྱིས་འོད་ཐྲིན་ (*The Shining*) ཞེས་པའི་གླིག་བརྙན་གྱི་ས་ཕམས་སྐྱལ་ཐེབས་ས་ཕེ་ས་ཁེ་ས་ཕར་ཁེ་ཞེས་པའི་གླིང་ཁའི་ནང་ལ་ཡོད་པའི་ས་ཁིན་ལེ་མཁྱོན་ཁང་དུ་མཚན་གཅིག་བསྐྱལ་བ་ཡིན།) ངས་ང་རང་ལ་མངལ་ཆགས་པ་ཤེས་དུས་ས་ཕམས་འཚབ་ལྷན་བྱ་བྱུང་། འོན་ཀྱང་ངས་རང་ཉིད་ལ་ཕྲུ་གུ་དེ་རིན་པོ་ཆེའི་ཡིན་དགོས་པ་རེད་ཅེས་བརྗོད་པ་ཡིན། ངས་ང་རང་གི་དངངས་སྒྲག་དེ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཞུས་པས་ཁོང་གིས་དེའི་སྐོར་ལ་ས་ཕམས་ཁྲལ་མ་བྱེད་གསུངས་བྱུང་། ངས་ས་ཕམས་ཁྲལ་མི་བྱེད་པའི་འབད་བརྩོན་བྱས་པ་ཡིན། འོན་ཀྱང་ངའི་ས་ཕམས་སུ་ཏི་ཏྲགས་ཤིག་ངེས་པར་དུ་བསྡད་ཡོད། མི་ཆེལ་ང་གཉིས་ཀྱིས་གལ་ཏེ་ཁྱིས་པ་དེ་ཁོའི་ཡིན་ན་མིང་ལ་ཞི་ས་ག་ངེས་གྱ་རེ་བྱས་པ་ཡིན།

མངལ་ཆགས་པའི་འགོ་སྟོད་དེར་རིན་པོ་ཆེ་ང་གཉིས་ཀྱིས་མེག་ས་ཁོ་ལ་སྦྲོ་གསེང་དུ་འགྲོ་རྒྱ་ཐག་བཅད། ང་ཚོས་མི་ཆེལ་དང་ས་ར་གཉིས་གདན་འཛིན་ཞུས་པ་དང་ལྷན་དུ་ཇོན་ཕེར་ཁི་ས་ཡང་མ་བྱན་དང་ཆང་མའི་ཚུལ་དུ་མཉམ་འཁྱིད་བྱས། རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་ཕྲེང་ཀྱི་དྲུང་ཡིག་ཐྲེ་ཐྲར་ལི་ལྷོ་ས་ཕམ་ངང་ང་ཚོའི་མཉམ་དུ་ཡོང་ཡོད། མེག་ས་ཁོ་ནས་ཡིན་པའི་མར་ཁི་ཐྲི་རན་ཁོ་ཡི་བུ་རོན་ཐྲན་ས་ཁོན་མོ་ཏའི་ཁ་ལོ་པ་དང་སྐུ་སྲུང་གི་ཚུལ་དུ་ང་ཚོའི་མཉམ་དུ་ཡོང་ཡོད། དུས་ཡུན་འདིའི་རིང་ང་ལ་མངལ་འཁོར་བའི་དབང་གིས་ཁམས་མི་བདེ་བ་མང་པོ་བྱུང་ཙང་འགྱུལ་སྐྱོད་དེ་ང་ལ་ཁག་པོ་བྱུང། ངས་མེག་ས་ཁོ་ཏུ་ངའི་ཁམས་ལ་འགྲོ་བའི་ཟས་རིགས་ཏ་ལམ་ཐོབ་མི་ཕྱིད་པ་ལྟར་མངོན་བྱུང། སྐབས་རེ་ང་རང་ཞོགས་པ་ལྟ་པོར་ཞེ་དགས་ལྟོགས་ནས་གཉིད་ས་དང་ནང་

ལ་བཟའ་རྒྱ་གར་ཡང་མེད་པ་ཡོང་གི་ཡོད། ང་ཚོར་ཞོགས་ཏ་མ་ཐོབ་སྟོན་ལ་མི་ཞིག་ཁྲོམ་ལ་ཇེ་ཆ་རྒྱག་པར་འགྲོ་དགོས་ཀྱི་ཡོད། ཏོན་ཕར་ཁེ་ས་ཡིས་ཁ་ལག་མང་པོ་བཟོས་པ་རེད། ཁེན་གཅིག་ང་ལྟོགས་སྟོད་དུས་ཐབ་ཚང་ནས་ངང་ཤའི་ཏྲི་མ་ཚོར་བ་ཏྲན་ས་ཀྱི་འདུག ངས་ཐུག་པ་ཞིག་ཐོབ་རེ་བྱས་ཏེ་ཐབ་ཚང་དུ་ཕྱིན་ཏེ་སྟོད་ཀྱི་ཁ་ཕྱེས་པ་ཡིན། སྟོད་ཀྱི་ནང་དུ་བྱའི་མཆུ་ཏོ་དང་མིག ཐ་སྐྱོ་བཅས་ཆ་ཚང་ཡོད་པའི་ངང་པ་བུབས་རིལ་གཅིག་འདུག ཟླས་ཁེར་ང་རང་ཅ་ཅང་ཉམ་ང་བའི་ངང་དུ་ཡོད་པས་ཏོན་ཀྱི་ཁ་ལག་དེར་ངའི་དང་བ་འཚེལ་མ་བྱུང།

ང་ཚོ་དེ་གར་ཡོད་དུས་ང་ཚོས་ཕ་ཚི་ཁོ་རོའི་ཁང་བདག་ལུ་ཕྲི་ས་དང་རོ་ཏར་རན་ཏོབ་ཀྱིས་དེ་གར་བཞག་པའི་འཁོར་ཐག་འགའ་ལ་ཉན་པ་ཡིན། ཁོང་གཉིས་ཀྱིས་ལྷ་པ་ཞིག་བསྟེན་འདུག་པ་དང་། ལྷ་པ་དེས་ལུ་ཕྲི་ས་ནི་ནི་ཐྲེར་ཐི་ཐི་དང་། རོ་ཏར་ནི་ཨ་ཁེ་ན་ཐིན་ཀྱི་སྦྱལ་པ་རེད་ལབ་འདུག ཁོང་གཉིས་ཀྱིས་ལྷ་པ་དང་མཉམ་དུ་ཁ་བརྡ་བྱས་པ་ཆམས་སྒྲ་འཛིན་འཁོར་ཐག་ནང་དུ་བཅུག་འདུག ང་ཚོས་དེ་ནི་ཞེ་ཏགས་དགོད་ཐོ་ཚོ་ཚོར་བྱུང།

ང་ལ་ཡང་དེ་གར་འདྲེ་ཞིག་ལ་ཐུག་བྱུང། རིན་ཚོ་ཆེས་དུས་རྒྱ་ཏུ་ང་ཉལ་ཁྲིའི་གཡོན་ཕྱོགས་དང་ཁོང་རང་གཡས་ཕྱོགས་སུ་གཟིམས་དགོས་པ་དེ་ཤུགས་ཆེར་དགོངས་ཀྱི་ཡོད། དེ་ནི་གསང་སྦྱགས་ཀྱི་ནང་དུ་རྒྱེས་པ་དང་བུད་མེད་ཀྱི་གཟུགས་ཕོའི་གཡས་གཡོན་ཏི་ལྷར་ངོས་འཛིན་གནང་བ་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད། ང་གཉིས་ཐོག་མར་གཉིན་ཐྲིག་བྱུང་དུས་ང་ཚོའི་ཉལ་ཁྲིའི་གཡོན་ཕྱོགས་སུ་རྒོ་ཇེ་ཆལ་འཕྱོར་མའི་རྒྱ་པར་ཞིག་ཉལ་ཁྲིའི་གཡས་ཕྱོགས་སུ་ཀུ་ཏུ་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱ་པར་ཞིག་དཔྱང་ས་ཡོད། ཉལ་ཁྲིའི་གཡོན་ཕྱོགས་སུ་ངའི་མགོ་སྟེང་དུ་རྒོ་ཇེ་ཆལ་འཕྱོར་མ་དང། གཡས་ཕྱོགས་སུ་རིན་པོ་ཆེའི་དབུ་སྟེང་དུ་སྐོས་དཔོན་པ་ཆ་འཛིན་གནས་བཞུগས་ཡོད། ཕ་ཚོ་ཁོ་རོའི་ཁྱིམ་དུ་མི་གཉིས་ཉལ་ནའི་ཉལ་ཁྲི་དེ་ཙམ་ཆེན་པོ་མེད་པ་ཞིག་འདུག དགོང་མོ་དེར་གྱང་མོ་ཡོད་པས་ང་ཚོས་མ་ཉལ་སྟོན་ལ་མེ་བཏང་བ་ངས་ཏན་ཀྱི་འདུག ང་གཉིད་ས་པ་དང་རིན་

པོ་ཆེ་ངའི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཤལ་ཁྲིར་འཚང་ནས་ང་ལ་ཤལ་ས་ཕེན་ཅི་འགའ་ཤས་ལས་ལྷག་མི་འདུག ཟླས་ནས་དེར་ང་རང་སྒྲམ་མ་ཡིན་ཙང་ཤལ་ས་བདེ་པོ་མ་བྱུང། ང་ཡར་ལངས་ཏེ་རིན་པོ་ཆེ་ཡོད་ས་ཕྱོགས་དེར་ཕྱིན་པ་ཡིན། དེ་གར་མ་མཐར་ཡང་ཤལ་ཁྲི་ཕྱིད་ཙམ་སྟོང་པ་འདུག ངའི་ཞེམས་ལ་ "ཨོ། ཡག་པོ་བྱུང། ང་རང་ལྟོད་ལྟོད་ཤལ་ས་འདུག" སྙམ་པ་འཕོར་བྱུང། ང་དེ་གར་གཤིད་ཤོར་འདུག ཐོ་བུར་དུ་ང་གཤིད་ལས་དགྱོགས་བྱུང། རིན་པོ་ཆེས་ང་ལ་ "ཁྱོད་རང་ངའི་ཕྱོགས་སུ་ཤལ་ན་འགྲིག་གི་མ་རེད། ཁྱོད་འདི་གར་ག་རེ་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད་དམ།" ཞེས་སྐད་ཤུགས་ཆེན་པོའི་སྒོ་ནས་གསུངས་བྱུང། ཁོང་གི་གནང་སྐངས་ངན་པ་དེ་ལ་ང་ཁོང་ཁྱོ་ལངས་ཏེ་ངས་ཁོང་ལ་ "འོ་ན། སྐྱག་པ་ཟོ། ང་རང་གཅིག་པུར་ཤལ་ཀྱི་ཡིན། ཤལ་ཁྲི་རིལ་པོ་ཁྱོད་རང་གིས་སྟོན།" ཅེས་བརྗོད་དེ་ང་ཤལ་ཁང་ནས་ཕྱིར་ཐོན་ཏེ་འོག་ཐོག་མཚོན་པོའི་ཤལ་ཁྲིའི་སྟེང་དུ་ང་གཤིད་ལ་ཤོར་འདུག

ཆུ་ཚོད་གཅིག་གཤིས་ཀྱི་རྗེས་སུ་ང་གཤིད་ལས་ས་ཏ། ཁང་མིག་དེའི་ནང་དུ་ང་དང་མཉམ་དུ་གཞན་ཞིག་ཡོད་པ་ཚོར་བྱུང། དེའི་བཟོ་ལྡེ་ཡང་ངས་ཕལ་ཆེར་ཤོད་ཐུབ་པ་འདུག ངཀྱིས་ནག་པོ་ཡིན་པ་དང་ངེས་པར་དུ་བུད་མེད་ཅིག་རེད་འདུག ཏ་ཅང་ནུས་པ་ངན་པ་ཞིག་རེད་འདུག་པས་ང་སྒྲག་ཐག་ཚོད་ས་ཏ། ང་ཤལ་ས་ནས་ལངས་ཏེ་བར་ཁྱམས་བརྒྱུད་དེ་མགྲོགས་པོར་ང་ཚོའི་ཤལ་ཁང་དུ་ཕྱིན་པ་ཡིན། རིན་པོ་ཆེས་གཟིམས་ཁྲིའི་སྟེང་དུ་དཀྱིལ་ཀུང་བཅས་ཏེ་ཅོག་བུར་བཞུགས་འདུག ཐབ་ནང་གི་མེ་རླབས་དེས་རྩིག་པའི་སྟེང་དུ་པར་རིས་བཟོས་འདུག རིན་པོ་ཆེས་ཀ་ལེར་ང་ལ་གཟིགས་གནང། ངས་ཁ་ནས་གང་ཡང་ཞུས་མེད། འོན་ཀྱང་ཁོང་གིས་ "ཞེད་སྣང་མ་བྱེད་ཁྱེང་ཅེ་མ། མོ་འདི་གར་ཡང་སྒེའས་བྱུང། ངས་ཆམ་ལ་ཐབ་ཚར།" ཞེས་གསུངས། ངས་ང་རང་ལ་སྒྲང་ཡོད་པའི་ཤལ་ཁྲིའི་གོ་ཡུལ་དེར་ཤལ་ཏེ་ཡང་སྐྱར་ཏྲོག་ཏུ་ཤོད་རྒྱ་མཚམས་བཞག་པ་ཡིན། དེ་ནས་བཟུང་ང་ཚོས་མོ་ནམ་ཡང་མཐོང་མ་བྱུང།

ཡིན་ན་ཡང་ང་ཚོར་ཐ་ཚི་ཁོ་ར་ལ་ནུས་པ་ངན་པ་དང་འཕྲད་པ་འདི་ཁོ་ན་མ་རེད། གང་འཚམས་ཤིག་ནས་རིན་པོ་ཆེས་ས་ཁུལ་དེར་ངན་སྟག་ས་ཐབས་མང་པོ་བྱས་

ཡོད་པ་མཉེན་གནང་འདུག ཕེངས་ཤིག་རིན་པོ་ཆེས་ཁྲོམ་གཞུང་གི་བཞི་མདོར་ཉི་ཚ་སྐྱོན་པར་ཕེབས་དུས་དངོས་ཚས་རྟེང་པ་འཚོང་སའི་ཚོང་ཁང་ཆུང་ངུ་ཞིག་ཏུ་ཕེབས་འདོད་ཐུང་འདུག ཁོང་ཚོང་ཁང་ནང་དུ་ཡོད་དུས་ཁོང་རང་གི་སྐུ་བཅར་དེར་"མི་འདི་ཚོས་ངན་སྡུགས་ཉམས་ལེན་བྱེད་ཀྱི་རེད།" ཅེས་གསུངས་འདུག ཕལ་ཆེར་ཚོང་ཁང་གི་བདག་པོ་དེ་ཚོ་ཏུ་ཅང་གི་ཞི་བ་དང་དགྱེས་མ་ཡིན་ས་རེད། ཡིན་ན་ཡང་སྐབས་ཤིག་ལ་རིན་པོ་ཆེས་ཁོང་ཚོར་ཚོང་ཁང་གི་སྒྲུག་ཏུ་ཅི་ཞིག་འཚོལ་བར་མངགས་འདུག ཁོང་ཚོ་མེད་སྐབས་ཁོང་གིས་ཚོང་ཁང་གི་ཟིག་ངོས་ཤིག་ཏུ་ཡོད་པའི་ཐུས་འདུག དེའི་རྒྱབ་ཏུ་འདེ་མཚོད་ས་ཡི་ཚོད་ཀཱོམ་ཞིག་ཡོད་པ་དང། དེ་ནི་ཞེད་སྣང་ཅན་ཞིག་འདུག་ཅེས་ཁོང་གིས་ང་ལ་གསུངས་བྱུང། རན་ཏོབ་བཟའ་ཚོ་གཉིས་ཀྱི་ཁང་པའི་ནང་དུ་སྒྲ་ཚལ་ངན་པ་དང་འཕྲལ་བ་ཏ་ཅང་ཆེ་བའི་ཕ་ལེ་ས་ཐར་ཁོ་ར་ལེའི་སྐོར་གྱི་དེབ་མང་པོ་འདུག རིན་པོ་ཆེས་ཁོ་ནི་སྐྱེ་བོ་ངན་པ་ཞིག་ཡིན་པར་དགོངས་ཀྱི་འདུག རན་ཏོབ་ཁོང་ཚོས་དེ་གར་ངན་སྦྱབ་སྒྲུབ་ཐབས་བྱས་མེད་དམ་སྟམ་པའི་ང་ཚོར་ས་ཁམས་ཁྲལ་ཐུང། འོན་ཀྱང་ང་ཚོར་ངེས་གཏན་ཤོད་རྒྱ་མེད།

ང་ཚོ་དེ་གར་ཡོད་དུས་ང་ཚོས་ས་ཁུལ་དེའི་གཡས་གཡོན་དུ་མོ་ཏ་བཏང་ནས་སྐོར་སྐྱོད་ཇི་སྟེད་ཅིག་བྱས་པ་ཡིན། ཁེན་ཞིག་མོ་ཏ་བཏང་ནས་འགྲོ་སྐབས་ང་ཚོས་གཏོར་དཀྱིལས་ཅན་གྱི་བང་ས་ཆུང་ངུ་དེ་འདུ་རྟེད་ཐུང། རིན་པོ་ཆེ་སྤྲོ་བ་འཕེལ་པོ་ཐུང་སྟེ་དེ་འདུ་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་ཁོང་ལ་ཚོ་གཞི་གནང་འདོད་ཐུང་སྟེ། ཁོང་གིས་བང་ས་ཞིག་གི་ཐོག་ཏུ་སྤོས་ཕོར་དང་ཤུག་པ་བསྟན་ཏེ་ང་ཚོས་ལྷ་བས་ཆུང་ངུ་ཞིག་གཏོང་འཚར་ཐུས། ངས་ཀེ་ཚར་ནེའུ་ཡོག་གི་ས་ཁ་ས་ཐོ་ཐེབ་ཐ་ཙ་ཐེ་ནུ་ཞེས་པའི་ཁྲོམ་གཞུང་ནས་ཁོས་པའི་ལྷམ་གས་ར་པ་གོང་ཆེན་དེ་ཀྱོན་པ་ཡིན། དེ་ཁེན་ནམ་མཁའ་གཡའ་དག་པ་དང་ཁེ་མ་ཐྲིད་པོ་འདུག ས་ཁུལ་དེར་ཐན་པ་ཐུང་འདུག རིན་པོ་ཆེས་ལྷ་བས་ཐུལ་ཚར་ནས་སྐར་མ་ལྷའི་ནང་དུ་གནམ་ལ་ཐྲིན་ནག་འཁྱིགས་ཏེ་ཆར་པ་ཆེན་པོ་ཞིག་བབས་

སོང་། ང་ཁྱོས་ཏེ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ "ཁྱོད་ཀྱིས་ཅིའི་ཕྱིར་འདི་འདྲ་བྱས་པ་ཡིན། ངས་ཁོས་མ་ཐག་གི་ལྷམ་ཡག་པོ་དེ་འཕྲོ་བརྒྱག་ཏུ་ཕྱིན་སོང་།" ཞེས་ཞུས་པ་ཡིན།

ང་ཚོ་ཐ་ཚི་ཁོ་ར་ནུ་ཡོད་སྐབས་ཁོང་གིས་ལེར་མའི་སྒྲུབ་ཐབས་ཞེས་པའི་ཤམ་ཐྭ་ལའི་སྒྲུབ་ཐབས་གསར་པ་ཞིག་ཀྱང་བཙུམས་གནང་མཛད། སྒྲུབ་ཐབས་འདི་ནི་རང་ཉིད་ཤམ་ཐྭ་ལའི་རིགས་ལྟན་རྒྱལ་པོར་སྨོན་ནས་གདོད་མ་ནས་བྱུང་བའི་ཤམ་ཐྭ་ལའི་རྒྱལ་རྒྱུད་དང་སྦྱོལ་བའི་ཉམས་ལེན་ཞིག་རེད། ཉམས་ལེན་འདི་མངོན་དུ་འགྱུར་བ་ལ་ཤམ་ཐྭ་ལའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་གཟི་བརྗིད་དང་ནུས་མཐུ་ཡོངས་ཚོགས་རང་སྟེང་དུ་གོམས་པ་བྱེད་དགོས།

འདིའི་སྐབས་སུ་མི་ཚོར་ཉམས་ལེན་བྱེད་རྒྱུར་ཤམ་ཐྭ་ལའི་ཕྱག་དཔེ་དང་སྒྲུབ་ཐབས་ཇི་སྙེད་ཅིག་ཡོད། ཤམ་ཐྭ་ལའི་སྦྱོང་བརྡར་གྱི་ཚུ་ཚད་མཐོན་པོར་སླེབས་པ་ཚང་མར་ལེར་མའི་སྒྲུབ་ཐབས་འདི་གལ་ཆེན་ཆགས་ཡོད། མཐའ་མ་དེར་སྟེ་ཚན་འདིའི་ནང་དུ་མི་སྟོང་ཕྲག་འགའ་ཤས་བྱུང་ཡོད། རིན་པོ་ཆེས་རང་གི་སློབ་མ་ཚོ་ལ་སྟལ་བའི་ཉམས་ལེན་གྱི་སྟེང་པོ་མང་ཆེ་བ་གནའ་སྦ་མོ་ནས་བྱུང་བའི་ནང་པ་ས་ཁང་ས་ཁ་ཁྱབ་རྒྱུན་ནས་ཡིན་ཀྱང་། ལེར་མའི་སྒྲུབ་ཐབས་འདི་ནི་ཁོང་ལ་ནུབ་ཕྱོགས་སུ་ཐོབ་པའི་ཤམ་ཐྭ་ལའི་གཏེར་མའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་སྐོར་གྱི་ཆ་ཤས་ཁོང་གིས་ནུབ་ཕྱོགས་པའི་སློབ་མ་ཚོར་གནང་བ་ཞིག་རེད། ཁོང་གིས་ཉམས་ལེན་འདིའི་ཐད་གྱི་ཕྱག་དཔེ་དང་སྒྲུབ་ཐབས་རྣམས་བོད་པའི་བློ་མ་གཞན་ལ་གནང་རྒྱུའི་ཐོག་ལ་ཅ་ཅང་ཡིད་གཟབ་གནང་གི་ཡོད། ཁོང་གིས་རང་ཉིད་དང་ལས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཕྲུགས་ཆེ་ཡོད་པའི་བློ་མ་དང་དེལ་མགོ་མཁྱེན་བརྩེ་རིན་པོ་ཆེ་མཚོག་ལ་དེ་དག་ཕུལ་གནང་ཡོད། འོན་ཀྱང་ཁོང་གིས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཚོས་གནང་སའི་ཁོར་ཡུག་གི་ཕྱི་ལ་དེ་དག་ཁྱབ་བསྒྲགས་གནང་རྒྱུར་ཁོང་ལ་ཕྱིར་བཏང་ཕྱུགས་འདོད་མེད། ཁོང་གིས་སློབ་མ་ཚོ་ལ་ཁེར་མའི་སྒྲུབ་ཐབས་ལྟ་བུ་རིམ་པ་མཐོ་བའི་ཉམས་ལེན་མ་བྱས་སྟོན་ལ་ཤམ་ཐྭ་ལའི་སྦྱོང་བརྡར་ནས་འགོ་བཙུགས་ཏེ་ཤམ་ཐྭ་ལའི་ཟེས་ཡོན་གྱི་ལས་རིམ་བརྒྱད་དེ་ཡར་རྒྱས་གཏོང་དགོས་པར་ནན་ཏན་གནང་

ཡོད། ངའི་བསམ་པར། ཁོང་གིས་ཉམས་ལེན་འདི་དག་ནུས་ཕྱོགས་པ་ལ་དམིགས་པ་དང་། ཁོང་རང་གི་ནུས་ཕྱོགས་པའི་སྟོབ་མ་རྣམས་སྲོལ་རྒྱུན་འདིའི་རྒྱུད་འཛིན་པ་བྱུང་ནས་དགོངས་པ་རེད་སྙམ། ཕྱོགས་གཅིག་ནས་བསམ་ན། ཁོང་གིས་ཡོ་བྱང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ཐོག་ལ་དེ་འདྲའི་ནན་ཏན་གནང་པ་དང་། དཀྱིལ་འཁོར་དེའི་ནང་དུ་ཁོང་གི་བཟའ་མི་དང་སྟོབ་མ་ཚོའི་འོས་འགན། ཁྱད་པར་དུ་ང་རང་དང་། ཁོང་གི་བུ་ས་དབང་། དེ་བཞིན་ཁོང་གི་སྟོབ་མ་ཆུན་པ་རྣམས་འཛིག་རྟེན་དེའི་ཐོན་པོ་དང་། དམག་སྟྲི། ཕྱི་འབྲེལ་བ། དགེ་ཆན། གཡོག་པོ། འགོ་ཁྲིད་བཅས་སུ་ཀྱར་བ་ཡང་རྒྱ་མཚན་དེར་ཐུག་ཡོད།

ང་ཚོ་གུང་གསེང་ཐུང་དུ་དེ་ནས་ཐོག་ལ་ཅར་དུ་ཕྱིར་སྐེབས་པའི་རྟེས་སུ་ང་ལ་ཕོ་བྲང་དུ་རིན་པོ་ཆེ་དང་ལྷན་དུ་ངོ་མཚར་བའི་དུས་ཚོད་ཅིག་ཐོབ་བྱུང་། དོན་དངོས་སུ་ང་རང་དེ་གའི་ཉིན་རེའི་མི་ཚེ་ལ་གོམས་འཇིས་སུ་ཀྱར་སོང་། ངས་མ་བྱན་གཙོ་བོ་ཤ་རི་ཐྭོག་ལེར་དང་ལྷན་དུ་བདུན་རེའི་ནང་ཐེངས་རེ་འཛོམས་ཀྱི་ཡོད། ཤ་རི་ད་ཆ་ང་ཚོའི་མཉམ་དུ་བསྡད་ནས་ཞེ་ཏགས་རྒྱུན་རིང་ཕྱིན་པ་རེད། མོ་དང་ང་གཉིས་ཀྱིས་བདུན་རེའི་ཁ་ལག་གི་རེའུ་མིག་བཟོ་ཡི་ཡོད། དུས་ཡུན་གང་འཚམས་ཤེག་གི་རིང་ལ་ང་ཚོས་ཞོགས་ཏ་ཕོ་བྲང་དུ་བགོད་ཐྲིག་བྱས། རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་གཟུགས་བདེ་ཐང་ནང་ནུས་ཤུགས་རྒྱས་སྣང་ཡིན་པ་དང་། ང་ཚོར་དུས་རྒྱུན་དང་མི་འདྲ་བའི་བཟའ་ཚང་གི་མི་ཚེ་ཡོད་པའི་བཟོ་ལྟ་ཐོན་ཡོད། བཟའ་ཚང་གི་ཞོགས་ཏ་དེ་ཁང་མིག་སྟོན་པོའི་ནང་བགོད་ཐྲིག་ཅིད་ཀྱི་ཡོད་པ་དང་། ང་ཚོས་དགོང་ཚོགས་ཀྱང་དེ་གར་ཡང་ཡང་བཟའ་ཡི་ཡོད། ང་ཚོ་བཟའ་ཚང་མཉམ་འཛོམས་ཀྱིས་དེ་གར་ཁ་ལག་ཞིམ་པོ་དེ་འདྲ་ཟོས་པ་ཡིན། འོད་གསལ་དང་གི་ས་ར་གཉིས་ཀ་ཁྱིམ་དུ་སྟོད་ཀྱི་ཡོད་ཙང་ཁ་ལག་ལ་ང་ཚོ་ཚང་མ་འཛོམས་ཀྱི་ཡོད། ཐེངས་ཤིག་ཞོགས་ཏའི་བགོད་ཐྲིག་རིན་པོ་ཆེས་གནང་བ་ངས་དྲན་སོས་ཀྱི་འདུག ཁོང་གིས་དབྱིན་ཡུལ་ཀྱི་བཀ་སྲིག་འཕྲལ་ཆས་ཀྱང་རྒྱ་ཆོག་སྟེང་དུ་བཞག་གནང་འདུག

དབྱར་ཕོག་དེར་ལ་རྒྱལ་དབང་ཀན་པ་རྐྱེ་ཕེང་བཙུ་བདུག་པ་མཆོག་གིས་ཆེབས་སྐྱར་ཐེངས་གསུམ་པ་དེ་གནང་སོང། ཁོང་གི་རྐྱེ་གཟུགས་བདེ་པོ་རང་མི་འདུག ཁོང་ལ་ཚ

གྲིབ་ཀྱི་སྟུན་གཤེ་ཡོད་པ་དང་རྒྱ་བ་འགའི་རྟེས་སུ་གྲོད་པའི་འཕྲས་ནད་ཡོད་པའི་ནད་རྣགས་ཚོད་འདུག ཟླཔས་དེར་ང་ཚོས་ཤེས་མེད་ཀྱང་དེ་ནི་ཁོང་གི་ཨ་རིའི་ནང་དུ་ཚོས་འཁོར་བསྐོར་ཕེངས་མཐའ་མ་དེ་ཚགས་པ་རེད།

ལ་རྒྱལ་དབང་ཀུན་པ་མཚོག་སྟོལ་ཁར་དུ་ཡོད་ཟླཔས་ང་ཚོའི་ལོ་ལྟར་ཚོགས་བཞིན་པའི་ཤམ་ཐྭ་ལའི་གུང་གསེང་གཞན་ཞིག་ལ་ཚོགས་ཕེབས་གནང་པ་རེད། དེ་ནི་འོས་ཤིང་འཚམས་པའི་སྒོ་ནས་དབྱར་དཀྱིལ་གྱི་ཉིན་མོ་ཞེས་དབྱར་ཉི་ལྷོག་པའི་ཉིན་མོ་དེར་དུས་སྟོན་སྦུང་བཙོ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། དུས་སྟོན་འདིའི་ཚེད་དུ་ཤམ་ཐྭ་ལའི་ཚོས་ཚོགས་ཀྱིས་ལོ་དུ་མའི་རིང་ལ་སྟོལ་ཁར་གྱི་ལྷོ་ཕྱོགས་སུ་ཡོད་པའི་ས་ཆ་ཆེན་པོ་ཞིག་བེད་སྤྱོད་བཏང་བ་རེད། ནང་སྲིད་ཀྱི་བློན་པོ་དང་ངེས་སྟོན་པ་ཁེན་གྲྭ་རིན་དང། ས་མས་ཤུགས་ཅན་གྱི་དྭང་ཐང་ལས་བྱེད (བཤད་ཆུ་ཀུ་ནས་ཡིན་པའི་གླ་ཆ་སྦྱད་པའི་ཚོགས་མིའི་ལས་བྱེད་འགའ་ཡང་ཡོད།) མང་པོས་ལྟད་མོ་ཆེ་བའི་དུས་སྟོན་འདི་བཀོད་སྒྲིག་བྱས་པ་རེད། ལ་རྒྱལ་དབང་ཀུན་པ་མཚོག་དང། རིན་པོ་ཆེ། ང་དང་ང་ཚོའི་ནང་མི། རྒྱལ་ཚབ་དང་ལྷམ་ཀླུ་རི་ཆི་དང་ཁོང་ཁྱེད་ཀྱི་ཕྱུ་ཀུ་བཅས་ཀྱི་ཆེད་དུ་ལྟད་མོ་བལྟ་སའི་ཐྲི་ཧམ་ཆ་མཐོན་པོ་ཞིག་བཟོས་འདུག ཤམ་ཐྭ་ལའི་ཚོས་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་མི་ཆ་མས་ཀྱིས་ཐྲི་ཧམ་ཆ་བར་དུ་ཕྱག་པའི་ཁ་ཞེང་ཆེ་བའི་ལམ་གྱི་གཡས་གཡོན་གཉིས་ཀར་བང་བསྒྲིགས་ནས་འདུག

ཉིན་མོ་དེའི་འགོ་འཛུགས་སུ་རིན་པོ་ཆེ་དང་ང་གཉིས་མཉམ་དུ་ཀ་ལ་བཞོན་པ་ཡིན། རིན་པོ་ཆེས་ཁོང་རང་གི་ཆིབས་ཀ་དགྱ་ལྟ་དང་ངས་དུས་སྟོན་དེའི་ཆེད་དུ་ཚོས་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་མི་ཞིག་ནས་གཡར་བའི་ཁོད་མ་ཐོ་རྒྱ་ཞིག་ལ་བཞོན་པ་ཡིན། རིན་པོ་ཆེ་དང་ང་གཉིས་ཀས་ཁྱོན་ཆས་དཀར་ཆུང་ཁྱོན་ཡོད་པ་དང། ང་ཚོའི་ཀ་ལའང་སྒ་ཆས་མཇོས་ཐུག་ལྟན་པ་བཆུབ་ཡོད་པ་དང་སྲབ་མདར་ནམ་པར་བཀྲ་བའི་དར་ཚོན་ཀྱིས་བཆུན་ཡོད། ང་ཚོའི་ཆུབ་ཀུ་ཞོ་བྱང་གི་ཚོགས་མི་གཞན་དང། བཤད་ཆུ་ཀུའི་འཛིན་སྐྱོང་གི་ལས་བྱེད་ནམས་ཏུ་བསྟར་བཞྱིགས་ཏེ་ཡོད། དེའི་མཇུག་ཏུ་བང་རིམ་བཞིན་ཇོ་ཇེ་བཀའ་སྩུང་གི་ཚོགས་མི་དང། ནུ་ལཆུ་ཡིག་སྐྱུར་གྱི་ཚོགས་མི། ནུ་ར་པ་མཐོ་སློབ་ཀྱི་དགེ་ཤན། ཙ་

ལ་ཡ་སྟོན་འགྲོའི་སྨོན་གྱའི་སྨོན་ལུགས། བོད་སྨོན་གྱའི་སྨོན་ལུགས་དང་དགེ་རྒན། དེ་བཞིན་ཆོས་ཆོགས་ནང་གི་སྟེ་ཚན་གཞན་ཁག་བཅས་ཡོད། སྟེ་ཚན་མང་པོ་ཞིག་གིས་རང་རང་གི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་མིང་འཁོད་པའི་འཕྲེད་དུར་དང་། རྒྱན་གྱིས་སྒྲས་པའི་དར་ཆ་བཅས་མང་པོ་འཁྱེར་ཡོད། སྟེ་ཚན་གསར་པ་ཞིག་སྦྱིངས་ཆའི་མདུན་དུ་སྒེབས་པ་དང་མི་ཆོས་དགའ་བསུ་ཞུ་ཡི་ཡོད། ཇ་ལམ་ཆོས་ཆོགས་ཀྱི་ཆོགས་མི་ཡོངས་ཕྲོགས་རྩ་སྒྲིག་གི་ནང་དུ་ཡོད། ལམ་ཟུར་དུ་བ་བསྒྲིགས་ཡོད་པའི་མི་ཆོས་རང་རང་གི་སྟེ་ཚན་གྱི་ནང་དུ་བ་བསྟར་བསྒྲིགས་ཚར་བའི་རྗེས་སུ་སྐྱར་དུ་རང་གནས་སུ་ལོག་སྟེ་ལྷད་མོ་ལྷ་ཡི་ཡོད།

རིན་པོ་ཆེ་དང་ང་གཉིས་རྒ་ལ་བཞོན་ཚར་བའི་རྗེས་སུ་ཅ་རྒྱལ་དབང་གཟུ་པ་མཆོག་དང་ལྷན་དུ་སྟོངས་ཆའི་སྟེང་དུ་བསྡད། སྟེ་ཚན་རེ་རེ་བྱས་ཏེ་སྟོངས་ཆའི་མདུན་དུ་སྒེབས་པ་དང་ཁོང་ཆོས་གྱས་འདུད་ཞུས་ཏེ་ཆོར་བསྟན་ཚར་རྗེས་ཟུར་ཞིག་ཏུ་འགྲོ་ཡི་ཡོད། དབུ་འཕྲེད་ཀྱི་བུ་བསྒྲིགས་ཚར་བའི་རྗེས་སུ་ལྷ་བསང་རྒྱ་ཆེ་བ་ཞིག་ཕྱལ་ཏེ་དུས་སྟོན་བྱིན་གྱིས་བརླབས། དེའི་རྗེས་སུ་དེ་ཤིན་གྲས་པའི་མཁའ་འགྲུར་བ་ཚོ་ཐུར་མཆོང་བརྒྱབ་ནས་ཞིང་དུ་བབས་ཏེ་ཀཱཙ་པ་མཆོག་ལ་སྦྱན་འབུལ་ཞུས། དེའི་མཇུག་ཏུ་དགའ་སྨོ་ལྷན་པའི་ལྷད་མོ་སྣ་མང་ཡོད། འགའ་ཞིག་སྟོངས་ཆའི་མདུན་དང་གཞན་དག་ནས་ཀྱམས་སྟོངས་ཆའི་གཡས་གཡོན་གྱི་ས་ཆར་སྦྱན་བསྟར་ཞུས། མི་ཀན་པ་དང་ཕྱུ་ཀུ་གཤིས་ཀཱའི་ཆེད་ཙེད་རིགས་བཀོད་སྒྲིག་བྱས་ཡོད་པ་དང་། ཚང་མས་གླིང་ག་བཏང་ནས་བསྟུན། དེ་ནི་སྨོ་ཉམས་ལྷན་པའི་དབྱར་ཁའི་དུས་སྟོན་ཞིག་ཡིན་པ་དང་ཅ་རྒྱལ་དབང་གཟུ་པ་མཆོག་དེའི་ཐོག་ཕེབས་གནང་བ་ནི་ངོ་མཚར་ཆེན་པོ་བྱུང་།

སྐབས་འདིར་གེ་ས་ར་ནི་རང་ལོ་བདུན་ཙམ་འཁོར་བའི་བུ་ཞིག་རེད། ཀན་པ་ཕེབས་པའི་སྐབས་སུ་གེ་ས་ར་གྱིས་བྱ་ཚང་ནས་ཟས་གས་པའི་ཐིའུ་ཚུང་ཞིག་རྟེད་འདུག ཁོས་དེ་ལ་ལྟོ་ལྷད་དེ་གསོན་པོར་ཤར་ཐབས་བྱས། ཀན་པ་མཆོག་བྱ་ཐིའུ་ལ་ཐུགས་མཉེས་པོ་ཡོད་ཙང་། ཁོང་གིས་སྐང་ཏོག་དགོན་པར་ཐིའུ་ལྷ་ཆོགས་གསོ་སྐྱོང་གི་ཡོད། དེས་ནི་ཁོང་གིས་གེ་ས་ར་གྱི་ཐིའུ་དེར་ཐུགས་ལྷང་གནང་སྟེ། དེ་ལ་ལྟོ་ཆས་ཅི་ཞིག་ལྷོད་དགོས་

མིན་གེ་ས་ལ་གསུངས་གནང་འདུག ཁོན་ཀྱང་ཀཱ་ཆ་པ་ཕེབས་གྱུབ་པའི་རྟེས་སུ་བྱིའུ་ཚུང་དེ་ཤེ་ས་ོང་། ང་ཚོའི་བཟའ་མི་ཚོས་རྡོ་རྗེ་བཀའ་སྩུང་གི་ལྷ་སྣར་འགོ་འཛུགས་སྐབས་ RMDC ལ་ཕྱིན་པ་དང་། ས་གནས་དེའི་རི་ཙེ་ཚུང་དུ་མར་པ་རིའི་སྐྱེད་པ་ཅམ་ལ་བྱིའུ་དེའི་དུར་འདུག་ཅིང་རྒྱུར་ཐག་བཅད། རིན་པོ་ཆེ་དང་ང་གཉིས་ཀྱིས་རི་ལ་འཛོགས་བཞིན་པའི་སྐབས་དེར་གེ་ས་ར་ཀྱིས་བྱིའུའི་ར་ོ་དེ་སྣམ་ཞིག་གི་ནང་དུ་བཙུག་ནས་ཕྱིར་ཏེ་ང་ཚོའི་ལྷོན་ལ་འགྲོ་བཞིན་ཡོད། ངས་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ "ང་ཚོས་ལས་ཀ་ཡག་པོ་ཞིག་བྱས་ཡོད་ས་མ་རེད།" ཅེས་ཞུས་པ་ཡིན། ཁོང་གིས་དེའི་ལན་དུ་ "ཁྱོད་ཀྱིས་ཀ་ར་ཤོད་ཀྱི་ཡོད་དམ།" གསུངས། ངས་ "གེ་ས་ར་ཀྱིས་ཁོ་རང་གི་བྱིའུ་དེར་བྱམས་པོ་ཡོད་པའི་རྒྱས་མཚན་གང་ཡང་སྟོན་ཀྱི་མི་འདུག ཁོ་ལ་ས་ེམས་ཚོར་ཕན་བུ་ཞིག་ཡོང་དགོས་པ་རེད། ཁོའི་བྱིའུ་དེ་ཤེ་བ་རེད།" ཅེས་ཞུས་པ་ཡིན། རིན་པོ་ཆེས་ "ཁོ་བོད་པ་ཞིག་རེད། ང་ཚོ་ས་ེམས་ཚོར་ཀྱི་གཞན་དབང་དུ་འགྲོ་མཁན་དེ་འདྲ་མ་རེད།" ཅེས་གསུངས་བྱུང། ངའི་ས་ེམས་ལ་དེ་ནི་ལན་འདེབས་ངོ་མཚར་ཅན་ཞིག་རེད་སྙམ་པ་དང་། ཁོང་རྒྱ་མཚན་དེའི་རྟེས་སུ་ཅི་ཅམ་འབྲང་ཐུབ་མིན་ལ་བལྟ་ཕྱིར་ངས་དྲི་བ་འདི་ནང་བཞིན་ཆུ་མཐུད་ནས་འདྲེན་རྒྱ་བྱས་པ་ཡིན། སྐྱབས་འདིར་ང་ཚོར་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཏ་ཅང་དགའ་པོ་དང་། ཁོང་རང་གང་ཕེབས་ཀྱི་ས་ར་འགྲོ་བ་ལྟ་སའི་ཨབ་ས་ོ་གཡུ་མཚོ་ཟེར་བའི་ཁྱི་ཚུང་ཚུང་ཞིག་ཡོད། ངས་ཁོང་ལ་ "ཡིན་མི་ཐེད། གལ་ཏེ་གཡུ་མཚོ་ཤེ་ན་ཕྱིད་རང་གི་ཚོར་བ་ཇི་འདྲ་ཡིན་རྒྱ་རེད།" ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན། ཁོང་གིས་ "དེ་འགྲིག་འགྲོ་ཡི་རེད།" གསུངས། དངོས་གནས་རང་ལོ་འགའི་རྟེས་སུ་གཡུ་མཚོ་ཤེ་སྐྱབས་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཚོར་བ་དམིགས་བསལ་གང་ཡང་མི་འདུག

དེ་ནས་ངས་རིན་པོ་ཆེའི་རྐ་དེ་བསམ་བློར་འཁོར་ནས་ "དེ་འདྲ་ཡིན་ན། དགྱ་ལྷ་ཤི་ན་ཁྱོད་ཀྱི་ཚོར་བ་ཇི་འདྲ་རེད" ཅེས་སྨྲས། ཁོང་གིས་ "འོ་དེ་རིན་གོང་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོང་གི་རེད།" ཅེས་ལན་གནང་བྱུང། དེ་ནས་ངས་ཞེ་ཏགས་གླིན་རྐགས་ཀྱི་ཐོ་ནས་གནས་ཚུལ་ཏ་ཏ་ཏ་ཏ་ཏ་ནས་ "ཁོ་ན། ཁྱོད་རང་གི་ཆ་ཀ་ཤི་ན་ཚོར་བ་ཇི་འདྲ་ཡིན་རྒྱ

རེད།"ཞེས་བརྗོད་པས་ཁོང་གིས་ "ཚེ། དེ་ལེ་པོ་ཡོང་གི་རེད།" ཅེས་གསུངས་ཏེ་ཁོང་ལ་གང་མོ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཕོར་གནང་སོང་།

ང་རང་སྒྲུམ་མ་ཡིན་ཀྱང་ངས་ཆ་རྒྱལ་སྦོམ་རའི་སྟེ་ས্�་ཐེངས་གསུམ་པའི་ཆ་ཤས་ཞིག་ལ་མཉམ་ཞུགས་བྱེད་ཕྱིར་ RMDC ལ་རིན་པོ་ཆེ་དང་ལྷན་དུ་ཕྱིན་པ་ཡིན། ཐོག་ཅར་ནས་ངའི་རྒྱ་བཞོན་སྨོན་ཕྱུག་ཏི་སྟེང་ཅིག་ཀྱང་རོ་རྗེ་བཀའ་སྩུང་གི་རྒྱུང་རྒྱའི་ཚན་པ་གསར་པའི་ཚོགས་མིའི་ཚུལ་དུ་དེ་གར་སྒེབས་འདུག ང་ཚོས་ཆང་གཞིའི་གཡོ་འགྱུལ་དང་བཅས་རྒྱ་ཕྲེང་སྟོལ་སྟེས་ཀྱི་རྒྱ་ཚལ་ (the equestrian version of drill) ཕེ་བའི་རྒྱ་བཞོན་ལུས་ཚལ་ཞིག་ཕྱུངས་པ་ཡིན། ང་རང་རྒྱ་ལ་བཞོན་ཕྱུབ་མེད། འོན་ཀྱང་ངས་མི་ཚོ་དང་ལྷན་དུ་ལས་ཀ་བྱས་པ་ཡིན། འདིས་ང་རང་གི་དཀའ་ཐུན་ཀྱི་སྟོང་བརྟར་ལ་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་བྱུང། མི་ཚོས་ང་རང་གི་འདོད་པ་བཞིན་ཅི་ཞིག་བྱེད་དགོས་པ་དང། ཁོང་ཚོའི་རྒྱ་ཚལ་ཏི་ལྷར་ཡར་རྒྱས་གཏོང་བར་འགྲེལ་བཤད་བྱེད་དུས་ཐབས་མཁས་དགོས་པའི་གལ་ཆེན་སྟོང་དགོས་ཕྱུག་བྱུང།

ང་ཚོས་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཆིབས་རྒྱ་དགྱ་ལྷ་ས།ོ་ལོར་ཉོས་པ་རེད། ལི་ཕི་བཟའ་ནེར་གྱི་རྒྱ་གསེབ་དེ་ས།ི་ཕེན་ཡའི་རྒྱ་བཞོན་སྨོན་གྱའི་ཆེད་དུ་རྒྱ་གསེབ་གསོ་སྐྱོང་བྱེད་ས་ཚོ་ས།ི་ཁྱེ་རི་ཡ་ཡི་ཕེ་བླར་རྒྱ་གསོ་ཁང་གིས་ཐྲི་ལོ་རི་ཟའི་མི་ཞིག་ལ་བཙོང་འདུག ཐོག་མར་མིང་ལ་མེ་ས།ི་ཁོ་ས།ོ་ཕི་རོམ་ཕེ་ཐ་ཞེས་བཏགས་པའི་རྒྱ་འདི་སྐད་དེར་ལོ་བཅོ་ལྔ་ཙམ་ཟིན་ཚར་བའི་རྒྱ་ཆན་ཞིག་རེད། རིན་པོ་ཆེ་ལ་རྒྱ་ལ་བཞོན་རྒྱུ་སྨར་ཡང་འགོ་འཛུགས་འདོད་བྱུང་བས་རྫོ་ཕྲེ་བཀའ་སྩུང་གི་ཚོགས་མི་དང། ཀ་ལྷ་པའི་འདུ་འཛོམས་ཀྱི་མཐར་ཕྱིན་སྨོན་མ་ཚོས་ཁོང་ལ་སྐྱེས་སྐར་ཀྱི་སྐྱེས་སུ་ཕུལ་བ་རེད། ང་ཚོས་ཁོའི་མིང་ལ་མེ་ས།ི་ཁོ་ས།ོ་དགྱ་ལྷ་ཞེས་བཏགས་པ་ཡིན། རིན་པོ་ཆེ་རྒྱ་དེ་ལ་ཐུགས་མཉེས་པོ་ཡོད། རིན་པོ་ཆེ་ཞབས་ཐང་པོ་མེད་ཀྱང་རྒྱ་པ་ཏ་ཅང་ཡག་པོ་ཞིག་ཡིན་པ་དེ་ནི་ངོ་མཚར་པོ་རེད། ཁོང་ལ་དུས་ཚོད་ཏ་ཅང་དགོན་པོ་ཡིན་ན་ཡང་ཁོང་རྒྱ་ར་ར་གང་ཐུབ་ཀྱིས་ཕེབས་རྒྱུ་འགོ་བཙུགས་པ་རེད། ངས་ང་རང་གི་ལས་རོགས་མེ་རི་ལུཥི་ས།ི་ལ་རིན་པོ་ཆེའི་སྟོབ་ས་བྱེད་རོགས་

ཞེས་མངགས་པ་ཡིན། ཁོང་གི་རྒྱུ་དམན་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་ངས་ཁོང་ལ་སློབ་སྟོན་བྱེད་རྒྱུ་དེ་ལས་སུ་བྱང་བ་མ་རེད་བས་མས་བྱུང། ༡༩༦༠ ལོའི་དབྱར་ཐོག་དེར་དཀར་མི་ཚང་མས་རྒྱ་རྒྱལ་སྨོན་རའི་སྟེ་ས་ཁོ(ངའི་མིང་ Magyal Pomra Encampment ཞེས་འབྱུང་བའི་བསྡུས་མིང་MPE)རམ་ཨེམ་པི་ཨེ་ཞེས་འགོད་པའི་ས་ཁོ་ནས་ཀུ་རིན་པོ་ཆེ་བཞོན་རྒྱའི་ཆེད་དུ་ང་ཚོས་དགྱ་ལ་ RMDC ལ་ཁྱིད་པ་ཡིན།

ང་རང་སྟུམ་མ་ཡིན་ཙང་སྐབས་བདེ་པོ་མིན་ན་ཡང། ང་སྟེ་ས་ལ་གཏན་ནས་འགྲོ་ཐུབ་མེད་པས་དེ་གར་ཞིན་ཤས་རིང་འགྲོ་འདོད་བྱུང་སོང། ཇོ་ཇེ་བཀའ་སྩུང་བས་ང་སྟོད་ས་མོ་ཏའི་ཁང་པ་ཚུང་དུ་མོ་ཏའི་ཁང་པ་ཞིག་གླས་འདུག རིན་པོ་ཆེས་ང་ལ་མོ་ཏའི་ཁང་པའི་ནང་དུ་སྟོད་དགོས་དོན་ཡོད་པ་མ་རེད་ཅེས་དཀའ་ལས་ཁག་པོ་བཟོས་བྱུང། ངས་ཤེས་པ་ལ་ང་ཕྱིན་ཚར་ཇེས་ལས་རིམ་མ་ཇོགས་གོང་གི་ཉི་མ་འགའི་སྟོན་ལ་རིན་པོ་ཆེ་མོ་ཏའི་ཁང་པ་དེའི་ནང་དུ་སྟོར་གནང་འདུག

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༠ ལོ་ནི་རིན་པོ་ཆེས་ཕྱི་ཡི་ཟླ་ལ་བ་མེད་པའི་གཡུལ་འགྱེད་ཚུང་དུ་རེ་བྱེད་རྒྱ་དངོས་སུ་འགོ་བཙུགས་པའི་ལོ་དང་པོ་རེད། ཇོ་ཇེའི་རྒྱལ་ཚབ་འོད་གསལ་བསྟན་འཛིན་དང། བཀའ་སྩུང་ཕྱི་ཁྲབ་ཅེ་ཕེད་རོམ་གཤིས་ཀྱི་འགོ་ཁྱིད་ཀྱི་འོག་ཏུ་སྟེ་སྒང་དེ་དམག་གི་དགུང་སྟེ་གཤིས་ལ་བགོས་པ་རེད། དམག་འཐབ་འགོ་མ་བཙུགས་སྟོན་ལ་རིན་པོ་ཆེས་དམག་ཕྱི་གཤིས་ལ་དམག་ཁྱིམས་ཇི་སྟེད་ཅིག་ལ་ཁས་ལེན་བྱེད་དུ་བཙུག་ནས། དམག་ཁྱིམས་དེ་དག་བཙོ་སྩུང་བྱེད་པའི་ཡིག་ཆར་ཁོང་གཤིས་ལ་མིང་རྟགས་རྒྱག་ཏུ་བཙུག དམག་ཕྱི་གཤིས་ཀྱིས་དམག་ཁྱིམས་ལ་ས་རྟགས་བགོད་ཚར་བའི་རྗེས་ཐུ་གཏད་དགུང་སྟེ་གཤིས་ཀྱིས་དམག་འཕྲུག་རྒྱག་ས་འི་མཐོ་སྟེང་གི་སྒང་གཤོང་དེ་ཚོར་དགུང་སྐྱོང་བྱེད། དེར་ཞུགས་མི་རེ་རེ་ལ་གོ་མཚོན་གྱི་ཚུལ་དུ་བོད་ཐྱོད་བྱེད་རྒྱུར་ཕྱི་ཀྱལ་ཆུང་ཆུང་འགའ་ཤས་ཐྱོད། གལ་ཏེ་མི་ཞིག་ལ་ཕྱི་ཀྱལ་ཅིག་གཞུས་ཏེ་ཐོག་ནི། མི་དེ་ཤི་བའི་ཁུལ་བྱས་ཏེ་དམག་འཐབ་ནས་ཕྱིར་འཐེན་བྱེད་དགོས། འདི་དག་ཚང་མ་ཡིག་ཐོག་ཏུ་དམག་ཁྱིམས་ཀྱི་ནང་དུ་བགོད་ཡོད། དམག་ཁྱིམས་གཞན་དག་དགེར་ནི།

གལ་ཏེ་ཁ་གཏད་ཚན་པ་དེས་ཕྱི་རྒྱལ་ཕོག་མི་ཞིག་ལ་ཆུ་སྦྲད་པ་ཡིན་ན། ཆུ་སྦོད་ས་ལི་
མི་དེ་ཁ་གཏད་དཔྱང་སྟེའི་ནང་དུ་འཛུལ་ཚོག་གི་ཡོད། དམག་ཁྲིམས་བཅུ་པ་གལ་ཆེ་
ཤོས་གཅིག་དེ་དམག་དཔྱང་གི་འགོ་ཁྲིད་གཉིས་ཀྱིས་ས་རྒྱས་བཀོད་པའི་ཡིག་ཆ་དེའི་
བྱ་བཤུས་ཁོ་ནའི་སྟེང་དུ་གསལ་གྱི་ཡོད། དམག་སྒྲོ་གཉིས་གས་འདི་མཐོང་འོས་ཆེ་ན་
ཡང་། ཁོང་ཚོས་ས་རྒྱས་འགོད་ས་ལི་ཤོག་ངོས་དང་ཡོའི་སྟེང་དུ་གསལ་གྱི་མེད་ཙང་།
གཉིས་གས་མཐོང་མི་འདུག

དམག་འཐབ་ཀྱི་སྐབས་སུ་དམག་སྒྲོ་གཉིས་ལ་ས་ས་ཁའི་དཔྱང་དམག་གི་འཐབ་བྱེས་
འགོད་པའི་འགན་ཡོད་པ་དང་། དམག་མི་ཚོས་ཁོང་གཉིས་ཀྱི་བཀོད་འདོམས་ལ་ཉན་
དགོས། རྒྱལ་ཚབ་ཀྱི་འཐབ་བྱེས་དེ་དཔག་ཤུགས་ཅན་ཡིན་པས་ཁོའི་དམག་དཔྱང་གིས་
དགྲ་ཕྱོགས་ལ་དང་ཡོར་ཕར་ཆོལ་བྱེད་དགོས་པ་ཡིན། ཁོའི་ཕྱོགས་ཀྱིས་ཕྱི་རྒྱལ་མང་པོ་
གཞུས་ཏེ་ཁ་གཏད་ཀྱི་མི་མང་པོ་བས་པ་རེད། ཇི་ལྟིད་རོམ་ཀྱིས་བླ་འཁྱམ་པ་ལྟར་རང་
ཉིད་ཀྱི་ཐབས་བྱེས་དེར་ཞིད་སྟང་གང་འཚམས་སྐྱེས་པའི་འབྲས་བུར་རང་གི་དཔྱང་སྟེ་
དེ་ཁ་གཏད་ཀྱི་མཏུན་དུ་ཁྲིད་ཙང་ཁོང་ཚོ་ཕལ་ཆེ་བ་བས་པ་རེད། ཇི་ལྟིད་ཀྱི་དམག་
དཔྱང་གི་ནང་ནས་སྟེ་ཚན་ཆུང་དུ (མི་ཆེལ་ཀྱིས་འགོ་འཁྲིད་པ་དེའི་ནང་དུ་ས་དབང་
ཡང་ཡོད།) ཞིག་འཐབ་འཕྲུག་དང་ཡོ་དེ་ནས་བྱོས་ཏེ། འཛོན་བཟུང་དང་འཆི་བ་ལས་
གཡོལ་ཐབས་ཀྱིས་མར་པ་རིའི་གཡས་གཡོན་དུ་ཆུ་ཚོད་འགའ་ཞིག་བྱོལ་ཏེ་བསྡད་པ་
རེད། མཐའ་མ་དེར་ཁོང་ཚོས་རྒྱལ་ཚབ་ཀྱི་དམག་དཔྱང་ཐོག་ཏུ་དོན་མེད་ཀྱི་ཆོལ་བ་
མཐའ་མ་དེ་བྱས་པ་དང་ཚང་མ་བས་འདུག མི་ཚོས་རབ་རིབ་ཙན་ཀྱི་ཕྱེ་ཡི་རྒྱལ་འཚུབ་
ཀྱི་ཁྲོད་དུ་རང་ཉིད་ཀྱི་ཐོ་མཐུན་ཚོ་ཤི་འགྲོ་བ་མཐོང་དུས་མངོན་ས་ཁམ་དང་འདྲ་བ་ཚོར་
ཡོད། ཁོང་ཚོས་དམག་འཕྲུག་གིས་གོང་ཆག་ཅི་ཞིག་བཟོ་ཡི་ཡོད་མིན་དངོས་སུ་མཐོང་བ་
རེད། ཕྱོགས་གཞན་ཞིག་ནས་དེར་ཞུགས་མ་ཁན་མང་པོ་ཞིག་ལ་དམག་འཐབ་དེ་ནི་ཉི་མ་
སྐྱེལ་བའི་ཚེད་འཛོའི་སྟང་བ་སྐྱེད་པོ་ཞིག་ཏུ་མངོན་ཡོད།

ཕྱི་རྟོད་དེར་དམག་འཐབ་ཀྱི་དམག་འཕྲུག་མཐའ་མ་དེའི་རྟེས་སུ་དམག་འཕྲུག་མཐའ་མ་རྒྱག་སའི་སྦང་ལྷོངས་ཡོངས་སུ་ཁྱབ་པའི་འཇའ་གསལ་པོ་ཞིག་ནམ་མཁར་ཟུག་འདུག ཕྱི་རྟོད་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཁོང་གི་སྐུ་བཅར་ཚོས་ལྟད་མོ་ཆ་ཚང་མཐོང་ཐུབ་སའི་ཞིང་ཐང་དབུས་ཀྱི་བྱག་རྡོ་ཆེན་པོ་ཞིག་གི་སྟེང་ཏུ་སྐར་བཏབ་ནས་བཞུགས། དཔྱང་སྟེ་གང་ཏང་ནས་མི་ཞིག་ཤི་ན་མི་དེ་བར་དོའི་བྱག་རྡོ་ཞེས་བཏགས་པའི་རིན་པོ་ཆེའི་སྟེ་སྐར་དེར་གཏོང་གི་ཡོད།

དམག་འཕྲུག་མཐའ་མ་དེའི་རྟེས་སུ་ཁོང་གིས་རྡོ་རྟེ་བཀའ་སྩུང་གི་ཚོགས་མི་ཚང་མ་སྟེ་སྐར་ལྷེ་བ་དེར་འཛོམས་དགོས་པའི་བཀའ་གནང། དེ་གར་ནམ་མཁར་སྒྲིན་འཕྲིགས་ཏེ་ཆར་བབས། ཆར་ཞོད་འདིའི་ནང་ལ་ཁོང་གིས་ཉིན་དེའི་དམག་འཐབ་ཀྱི་གྲྭབ་འབྱས་ཐོག་བགྱི་གྲེང་དང། དམག་མི་དང་ཁོང་ཚོའི་འགོ་ཁྲིད་ཀྱི་ཕྱིད་ལས་ལ་ཞང་རིམ་གནང། ཁོང་གིས་གསུང་བཤད་གནང་རྒྱུ་འགོ་བཙུགས་པ་དང་ཉན་མི་ཚོས་རང་རང་གིས་གནད་དོན་རྟོགས་མེད་པ་ཤེས་འགོ་ཚུགས་རྟེས་ཁོང་ཚོའི་རྣམ་འགྱུར་ལ་འགྱུར་བ་ཕྱུགས་ཆེ་ཐེབས། རྒྱང་བསྒྲགས་མེད་ཙང་རིན་པོ་ཆེས་ཆར་སྒྲའི་ནང་དུ་གསུང་ཕྱུགས་ཆེན་པོ་སྐྱོན་དགོས་བྱུང། རིན་པོ་ཆེ་རས་གུར་ཞིག་གི་འོག་ཏུ་བཞིངས་ཡོད་ཀྱང་དཔྱང་དམག་ཚོ་ལ་དེ་འདྲའི་ཆར་སྐྱོབ་གང་ཡང་མེད། ཁོང་ཚོ་ཆར་པས་སྦོང་བཞིན་ཡོད། རིན་པོ་ཆེས་གང་གསུངས་པ་དེ་སྒྲ་འདྲུག་བྱས་མེད། འོན་ཀྱང་ཡིག་འབྲི་བ་ཞིག་གིས་ཁོང་གི་གསུང་ནམས་ཏ་ཙང་མྱུར་བའི་སྒོ་ནས་ཟིན་ཐུས་གུ་བཏབ་ཡོད། རིན་པོ་ཆེས་དེར་འཛོམས་པའི་སྒོབ་མ་ཚོ་ལ་དོན་དངོས་སུ་ཁོང་ཚོ་ཚང་མ་ཕམ་པ་རེད་གསུངས། གུ་གཅིག་གིས་ཀྱང་ཆེད་འཛོ་དེའི་དོན་ང་མ་རྟོགས་མེད།

སྐབས་འདིར་ཁོང་གིས་གོ་བར་སྒོད་འདོད་ཡོད་པའི་གཞི་ཚའི་བར་དོན། དམག་ཁྲིམས་བཅུ་པ། སྒས་པའི་ཁྲིམས་དེ་གསལ་སྟོན་གནང་བ་རེད། ཁྲིམས་དེའི་ནང་དུ་ “འཐབ་བྱས་ཡག་པོ་མེད་པ་དང། མི་མང་པོ་ཤི་བའི་རྒྱུན་བྱེད་པ་ནི་དམག་འཕྲུག་ཕམ་པའི་རྒྱུ་ཡིན།” ཞེས་གསལ་ཡོད། དེ་ནས་ཁོང་གིས་མི་ཚང་མར་ “ང་ཚོའི་སྟེ་སྐར་འདིའི་

ལས་འགན་ནི་དམག་འཚུག་ཅེས་པའི་ཚོག་འབྱུ་འདིའི་གོ་དོན་ "དྲག་ཏོ་ལ་ལས་རྒྱལ་བ་" ཞེས་ཡོག་སི་ཐ་ཚོར་དབྱིན་སྐད་ཚོག་མཇོད་སྐྱར་འཇི་ཐྲེད་རྒྱ་དེ་རེད།" ཅེས་འགྲེལ་བཤད་གནང་།

རིན་པོ་ཆེས་དམག་འཕབ་འགོ་མ་ཚུགས་སྟོན་ལ་དཔའ་དར་དང་དམག་དར་སྣ་ཚོགས་འཕྱར་ཞིང་རྒྱུ་རྣའི་ནུས་པ་གོང་འཕེལ་དང་སྒྲགས་དཔྱང་སྟེ་གཉི་ག་ཡག་པོ་མཇོན་ཐུང་གསུངས། ཁོང་གིས་དེའི་ཕད་ལ་དཔྱང་སྟེ་གཉི་གར་ཨང་ཀི་རེ་སྒྲད་གནང་། འོན་ཀྱང་རྒྱལ་ཚབ་ལ་ནང་པ་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་དཀའ་ངལ་ཞིག་ཡོད། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན་ཁོའི་ཕབས་ལམ་དེ་གཞན་གསོད་རྒྱུ་དེ་རེད། དེའི་ཆ་ནས་ཁོ་ལ་ཨང་ཀི་ཐོབ་མེད། ཇི་ལྟིད་རོམ་ལ་ཤམ་ལ་ལའི་དཀའ་ངལ་ཞིག་ཡོད། གང་གིས་ཞེ་ན་ཁོས་རང་ཉིད་ཀྱི་ནང་མི་སྟེ་དཔྱང་སྟེ་དེ་བློས་བཏང་བ་རེད། འདིའི་ཆ་ནས་ཁོ་ལ་ཨང་ཀི་ཐོབ་མེད། མི་ཆེ་ལ་ལ་ཐོག་མར་བསམ་བློ་ཡང་དག་བྱུང་བ་དང་དེ་ནས་བསམ་བློ་དེའི་ལྟོག་ཕྱོགས་སུ་ཕྱིན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཨང་ཀི་ཆག་པ་རེད། ཁོའི་བློ་ལ་རང་དང་རང་ཉིད་ཀྱི་དཔྱང་སྟེ་ཆུང་ངུ་དེས་མཚོ་སྒྲར་དགོས་བསམས་ཡོད་ཀྱང་དེའི་ཚབ་ཏུ་མཐའ་མ་དེར་རྒྱལ་ཚབ་ཀྱི་དཔྱང་སྟེར་ཕྱིར་ཆོལ་བྱས་ཙང་རིན་པོ་ཆེའི་བུ་ཕེ་བའི་ཚང་མ་བསད་པ་རེད། སྟེ་ཚན་ཆུང་ངུ་འདིའི་དམག་སྟྲི་མི་ཆེ་ལ་ཀྱིས་དམག་འཚུག་ནང་ས་དབང་གསོད་ཏུ་བཙུག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཨང་ཀི་བཅག ཀནས་ཚད་ལྟན་པའི་ཨང་ཀི་སྒུ་ལའང་མ་ཐོག

རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་དེ་དག་ཅ་ཅང་ཏོན་འཐོར་བོ་ཞིག་རེད། དེར་འཇོ་མས་པའི་མི་མང་པོ་ཞིག་གིས་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཆེད་འཇོ་དེའི་སྟེང་ངུ་ཏྲག་ཕྱུགས་བྱས་པ་དང་། དེ་སྟོང་ཐབས་ཀྱི་དཀའ་ངལ་བཅས་ངོས་བཟུང་སྟེ་ངུ་ཁ་ཕོར་རྒྱུ་འགོ་བཙུགས། རིན་པོ་ཆེས་མི་ཚང་མ་ལ་ས་ང་ཉིན་དེར་དམག་འཕབ་ཀྱི་ཆེད་འཇོ་དེ་ཆ་ཚང་སྒྲར་ངུ་ཐེད་དགོས་པའི་བཀའ་གནང་། མི་རྣམས་ངལ་བས་ངུ་བ་ཡོད་ཀྱང་ཁོང་གིས་ཁོང་ཚོ་ཅི་ཙམ་ཐང་ཆད་ཡོད་པ་དེར་ཐུགས་སྟང་གནང་མེད། དེས་ན་ས་ང་ཞོགས་དེར་དཔྱང་སྟེ་ཁ་ཕར་སྒྲར་རི་ལ་འཇོགས། རིན་པོ་ཆེས་དམག་སྟྲི་ཁ་ཉིས་བརྒྱ་ཕྱར་ཀྱིས་རྒྱལ་ཚབ་ཀྱིས་ཏ་

ཕྱིད་རོམ་གྱི་དགུང་སྟེ་དང་། ཇ་ཕྱིད་ཀྱིས་རྒྱལ་ཚབ་གྱི་དགུང་སྟེའི་འགོ་ཁྱིད་བྱས། ཁོང་ཚོས་ཏ་ལམ་མེ་མདའ་གཅིག་ཀྱང་མ་འཕངས་པའི་དམག་འཐབ་ཅིག་བྱས་པ་རེད།

ལོ་རྒྱས་མ་དེ་ཚོའི་ནང་དུ་འཐབ་བྱས་ཡར་རྒྱས་ཕྱིན་ཙང་འཐབ་འཕྲུག་མང་དུ་ཕྱིན་ནས་འགའ་ཞིག་ཤི་སྐྱོན་བླལ་བ་དང་འགའ་ཞིག་ལ་ཤི་སྐྱོན་ཉུང་དུ་ལས་མེད་པ་དེ་འདྲ་བྱུང་ཡོད། དེ་ལྟར་ཡང་དགེ་ཕྱལ་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱལ་ཁ་དང་བཙན་བཟུང་ཕྱིད་རྒྱ་མེད་པའི་གཏིང་ཟབ་པའི་བརླ་འཕྱེན་དེ་ཞར་དང་པོ་དང་ཙ་བར་བཟུང་ཡོད།

ལྷ་སྒར་མཏུག་བསྒྲིལ་མ་ཐག་ཏུ་ངའི་མངལ་ནས་ཁྲག་ཐོན་གྱི་ཡོད་ཙང་ཕེམ་རྒྱས་ང་ལ་མལ་ས་འི་ནང་དུ་ངལ་གསོ་བྱེད་དགོས་པ་བརྗོད་བྱུང། རིན་པོ་ཆེ་དང་ང་གཉིས་ཀྱིས་མཉམ་དུ་མལ་ས་ར་ངལ་གསོ་བྱས་པ་ཡིན། ང་གཉིས་ལ་དུས་ཚོད་དེ་ནི་ཞེ་དགས་སྐྱིད་པོ་དང་མཁུ་བ་འཕེལ་བ་ཞིག་བྱུང། དགོང་དྲོ་ཞིག་ལ་ང་ཚོས་མི་ཆེལ་གྱི་སྐྱེས་སྐར་སྲུང་བཙོ་བྱེད་པའི་དགོང་ཚོགས་ཤིག་ཕོ་བྲང་དུ་བཏང་པ་ཡིན། འདི་ལ་ང་ལངས་ཏེ་འགྲོ་ཐུབ་བྱུང། འོན་ཀྱང་རྒྱ་ཆེ་ལ་ཅི་ཡང་ཟ་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད། ཁོ་ཀ་ཏ་ཡ་ཡ་ཅ་ཁ་ཀ "གདོན་ཐྲོལ་བྱེད་མཁན་" (*The Exorcist*) ཞེས་པའི་ཐོག་བརྟེན་དེར་བལྟས་པ་ཡིན། རྒྱ་ཆེ་ཐོག་ཏུ་ཐབ་ཚང་ནང་རིན་པོ་ཆེར་བལྟ་བར་ཕྱིན། ང་གཉིས་ཀྱིས་སྐད་ཆ་ཡུན་ཙམ་བཤད་རྒྱ་རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་རང་གི་སྐུ་སྲུང་དང་མཉམ་དུ་ཕོ་བྲང་གི་རྒྱབ་སྐས་ནས་ཡར་ཕེབས་པ་དང་ང་ཐབ་ཚང་དུ་བསྡད་པ་ཡིན། ཁོང་སྟོང་བ་སྐྱིད་མདོག་ལ་ཡོ་ཡོད་པ་དང་སྐས་འཛེགས་ཀྱི་སྟེང་དུ་ཡར་མཆོང་མར་མཆོང་གནང་གི་འདུག ཁུ་སྲུང་དེ་རྒྱ་ལ་ཡོང་དགོས་ཀྱང་ལྷོན་ལ་ཕྱིན་འདུག དེ་ནས་བས་བརྟ་ཆགས་གི་སྐད་ཁ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཕོས་བྱུང། ངའི་ས་ཞམས་ལ་ཤིང་སྒམ་ཞིག་སྐས་ཕོག་ནས་མར་འབྱུད་རྒྱག་བཏང་པ་ཡིན་ནམ་སྙམ་བྱུང། རིན་པོ་ཆེ་མར་ཁྱིལ་ནས་དབུ་ལ་བརྟ་སྐྱོན་བྱུང་འདུག ངས་ཁོང་སྐས་འཛེགས་ཀྱི་གཤམ་དུ་མཕོང་དུས་ཁོང་དུས་ཡུན་ཐུང་ཏུ་ཞིག་གི་རིང་ལ་དྲན་པ་ཕོར་འདུག་པས་ངས་ཁོང་ཤི་བ་རེད་བས་མས་ཏེ་ས་ཞམས་ཁྲལ་ཀྱིས་ངའི་བླ་འཁྱམས་སོང་།

མི་ཆེལ་ཕོ་བྲང་དུ་ཡོད་བཞིན་པ་ཡིན་ཙང་བརྒྱབ་སྒྲ་ཐོས་པ་དང་ཁོ་དེ་མ་ཐག་ཏུ་སྒེབས་པ་དང་། ཐོ་བདེ་བ་ཞིག་ལ་ད་ཆ་བྱན་པ་སོས་ཏེ་བདེ་ཐང་དུ་མངོན་པའི་རིན་པོ་ཆེ་ལ་བརྟག་དཔྱད་བྱས་སོང་། མི་ཆེལ་ཀྱིས་བརྟག་དཔྱད་གྱིས་མཚམས་རིན་པོ་ཆེ་ལ་བརྒྱབ་འཕྲུག་ཐུན་ཞིག་བྱུང་ཡོད་པཱེས་འདུག ང་ཚོས་མཚན་དེར་རིན་པོ་ཆེ་ཁྱིམ་དུ་འཛོག་རྒྱའི་ཐག་བཅད་པ་ཡིན། ཕྱི་ཉིན་དེར་རིན་པོ་ཆེས་དབུ་ལྷུང་གི་འདུག་གསུངས་པ་དང་ཁོང་གིས་གལ་ཏེ་ཁོང་མི་གཞན་ཞིག་ཡིན་ན་དེས་ "ཐལ་སྟོད་ལ་ཕྱེ་ལྟག་རྒྱ་བཞིན་བསྡད་ཡོད་ཀྱི་རེད་" ཅེས་ན་ཟླག་དགོ་པོ་ཡོད་ཚུལ་བསྟན་སོང་། རིན་པོ་ཆེའི་ན་ཚ་དེ་མི་ཕལ་ཆེ་བའི་ན་ཚ་ལས་ཏ་ཙང་ཐ་དད་རེད། སྐབས་དེར་མི་ཆེལ་ཀྱིས་རིན་པོ་ཆེ་ལམ་སེང་སྨན་ཁང་དུ་ཁྱིད་པ་རེད། དེ་གར་སྨན་པས་ཁོང་གི་ཀླད་པའི་ས་ཕྱོན་ཆུང་དུ་གཉིས་ནས་ཁྲག་ཟགས་འདུག་ཟེར། ཁོང་ནང་དུ་ལོག་བཙུག་ཡོད་ཀྱང་གནས་སྐབས་རིང་མལ་ས་ར་བཞུགས་དགོས་བྱུང་ཡོད།

ང་ཚོ་གཉིས་ཀ་མལ་ས་ར་སྟོད་དགོས་བྱུང་བ་དང་ཁ་འཛོང་རྒྱ་རྒྱ་འགོ་བཙུགས། ང་གཉིས་ཀྱི་གཉིད་ཉལ་རྒྱ་དང་ས་ད་རྒྱའི་དུས་ཚོད་ཐུད་དེ་མི་འདྲ་བ་ཡིན་ཙང་ཞན་ཞན་ཆུན་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་ཡང་ཡང་གཉིད་དགོོག་བཞིན་ཡོད། ཡིད་འཕྲོག་པའི་ཁོར་ཡུག་དེ་མི་སྐྱིད་པར་ཐུར། ཞལ་ཆེར་རིན་པོ་ཆེའི་དབུ་ལྷུན་ཀྱི་ཡོད་ཙང་ཁོང་གི་ནམ་འགྱུར་འཛིགས་སུ་རུང་བ་དེ་འདྲ་བྱུང་བ་ད་ཆ་ངས་རྟོགས་ཀྱི་འདུག ཆཚན་ཞིག་ལ་ང་གཉིས་དབར་འཛོ་ར་ཞས་སྟུག་པོ་ཞིག་ཕོ་ར་བས་ཉལ་ཁང་དུ་ཡོད་པའི་དངོས་ཆས་ཏ་ལམ་ཚང་མ་བཙུག་པ་ཡིན། དོན་དག་ཀ་རེའི་སྐོར་ལ་ཡིན་མིན་ངས་བྱན་སོས་ཀྱི་མི་འདུག ང་ཚོ་གཉིས་ཀས་སྐད་ཅོར་བརྒྱབ་སྟེ་ཅ་ལག་གཡུགས་པ་དང་བཙུག་པ་ངས་བྱན་སོས་ཀྱི་འདུག ཐུ་སྟུང་བ་ནང་དུ་ཡོང་སྐབས་ཉལ་ཁང་དེ་ཟང་ངེ་ཟིང་ངེ་ཞིག་ཆགས་བསྟད་ཡོད།

རིན་པོ་ཆེས་ཁོང་གིས་ངའི་མཉམ་དུ་འཛོང་རེས་རྒྱ་ཐུབ་པ་དེར་ཇེས་ས་ཡི་ར་ང་གནང་གི་ཡོད་གསུངས་གི་ཡོད། གང་ཡིན་ཟེར་ན་ཁོང་ར་ང་ས་ཞིག་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་དེ་ལྟ་བུའི་ཁོང་ཁྲོ་སྟོན་ས་དང་འཛོང་རེས་རྒྱ་ཐུབ་ས་གཞན་དག་ས་ཡང་མེད། ང་

གཞིས་ཀྱིས་འཛིང་རེས་མང་པོ་བཏུབ་མེད་ཀྱང་། སྒྲབས་དང་དུས་སུ་འཛིང་རེས་ཤུགས་ཆེན་དེ་འདྲ་ཡོང་གི་ཡོད། སྒྲབས་རེ་འདྲེ་ཞུགས་པ་ལྟ་བུ་ཡོང་གི་ཡོད་ཀྱང་གློ་བུར་དུ་ཞི་འགྲོ་ཡི་ཡོད། ང་གཞིས་སུས་ཀྱང་ཞེ་སྡང་ཁོག་པར་ཅན་གྱི་མེད་ལ་སང་ཞོགས་དེ་ཁོང་ཁྲོ་ཞི་ཚར་བ་རེད།

ཕྱོགས་གཅིག་ནས་བྱས་ན་སྒྲས་ཐོག་གི་བརྒྱབ་ཆག་དེ་རིན་པོ་ཆེའི་སྒུ་ཆེའི་ནང་གི་དགྱོགས་མཚམས་གལ་ཆེན་ཞིག་རེད། དེའི་རྟེས་སུ་ཁོང་གཞི་ཏཱང་ནས་འགྲུར་བ་ཕྱིན་པ་ངས་རྒྱ་ཏུ་ཚོར་བྱུང་། བརྒྱབ་ཆག་དེའི་རྟེས་སུ་སྒྲབས་རེར་ང་ལ་ཁོང་ནི་སྟོན་མའི་ཁོང་གི་བཀྲ་ཆའི་བཀྲ་ཐམ་པ་དེ་མིན་པའི་ཚོར་བ་སྐྱེས།

དེའི་རྟེས་སུ་ཁོང་གི་གསུང་ཆོས་རྣམས་སྤར་ལས་ཐུགས་སྟོབས་ཅན་ཡིན་པ་གསལ་པོ་རེད། ཁོང་གིས་གསུང་ཆོས་ལ་ཞིབ་ཕྲའི་འགྲེལ་བཤད་གནང་རྒྱུར་ཐུགས་སྙང་ཁུང་དུ་ཕྱིན་ཀྱང་། གསུང་ཆོས་ཀྱི་སྙིང་པོ་དེ་ཁོར་ཡུག་ལ་འོད་དུ་འཕྲོས་ཙང་། དོན་དངོས་སུ་ཁོང་གི་གསུང་བཤད་རྣམས་ཀྱི་ནུས་མཐུ་ཆེ་ཏུ་ཕྱིན་སོང་། ཁོང་གི་ཀློད་པར་གཏན་དུ་སྐྱོན་ཞོར་བ་དེ་འདྲ་གང་ཡང་མ་རེད། འོན་ཀྱང་འགྲེལ་བའི་རྟེས་སུ་འགྲུར་བ་ཞིག་བྱུང་འདུག རྟེས་སུ་ངས་ཕྱིར་བལྟ་བྱེད་དུས་བརྒྱབ་སྐྱོན་དེ་ནས་བཟུང་སྐུ་གཟུགས་ལ་ཉམས་ཆག་ཡོང་རྒྱ་འགོ་བཙུགས་ཏེ་མཐའ་མ་ *১৫২৯* ལོར་སྐུ་གཤེགས་པ་རེད་སྟམ་བྱུང་། ཅིའི་ཕྱིར་ངས་དེ་ལྟར་ཚོར་ཀྱི་ཡོད་པ་ང་རང་གིས་ཏུག་ཏུག་ཤེས་ཀྱི་མི་འདུག

མ་མཐར་ཡང་ཕྱི་ཚུལ་ལྟར་ན། རིན་པོ་ཆེའི་སྙན་གཞི་ཆ་ཚང་དྲངས་ཏེ་ཁོང་གིས་སྟོན་དུས་གསུང་ཆོས་ཀྱི་རེའུ་མིག་སྒ་མཐུད་གནང་བ་རེད། སྤྱི་ལོ་ *১৫২১* ལོའི་ཟླ་བ་དང་པོའི་འགོ་སྟོད་དེར་ཁོང་གིས་བགྱི་གྲེང་ཚོགས་འདུ་སྒྲར་མ་གནང་བར་ཤ་ཁྲོ་ལེགས་ལུ་ལྷེ་ནི་ལ་ཕེབས་གནང་བ་རེད། ལོ་དེའི་མཇུག་ཏུ་རིན་པོ་ཆེས་དེར་ཡོད་སྟོབ་མ་ཚང་མར་ལྷེར་མའི་སྒྲུབ་ཐབས་ངོ་སྤྲོད་ཀྱིས་ཀ་ལྷ་པའི་འདུ་འཛོམས་གཞན་ཞིག་ཚོགས་གནང་མཛད།

ངས་ཕྱ་ཀུ་སྐྱེ་ཏྲུར་ཟླ་བ་གཅིག་ཙམ་མ་གྲེས་བས་བར་དུ་ཐོ་ལ་ཅར་དུ་བསྡད་པ་ཡིན། དེ་ནས་ངས་མི་ཆེལ་དང་ལྟན་དུ་མོ་ཅའི་ནང་ལེགས་ལུ་ལྷེ་ནི་ལ་ཕྱིན་ཏེ་ཤ་ཁྲོ་ལ་ཡོད་པའི་

རིན་པོ་ཆེའི་མཁྱོན་ཁང་གི་ནང་དུ་སྦོར་བ་ཡིན། ངའི་ཕྱུ་ཀུ་སྐྱེ་དུས་དེ་ལས་བདུན་ཕྲག་ཀཅིག་ལྷག་ཡོལ་ཚར་བ་དང་། མཐའ་མ་དེར་དེ་གར་ཡོད་པའི་ཞེམ་རྟེས་ང་ལ་སྐྱེ་ཟུག་རྒྱུད་སྐུལ་བྱེད་རྒྱུར་ཐག་བཅད་སོང་། ང་སྟན་ཐྲི་ལ་ཡོད་པའི་མི་ན་རོལ་སི་ཥི་རིང་སི་སྟན་ཁང་དུ་ཕྱུ་ཀུ་སྐྱེ་བར་ཕྱིན།

རིན་པོ་ཆེ་ཐེངས་ཤིག་སྟར་ཡང་ང་ལ་སྐྱེ་ཟུག་སྐུལ་བའི་སྨོན་ལམ་སྨོན་པ་ཅོ་མཚར་ཅན་ཞིག་ཏུ་ཡྱུར་བ་རེད། ཁོང་གིས་ང་ལ་ཀ་དུས་དབུགས་ཀཏོང་དགོས་པ་དང་ཀ་དུས་དབུགས་ཀཏོང་མི་དགོས་པའི་ལམ་སྨོན་གནང་བ་དང་། ཁོང་གིས་རྒྱུན་དུ་དུས་ཆོད་ཏག་ཏག་དེ་མཁྱེན་ཀྱི་འདུག ང་ཡི་ཕྱའི་གནམ་བདག་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་སྟན་ཁང་ཞིག་ཏུ་ཡོད་པ་དང་ངའི་སྐྱེ་ཟུག་རྒྱུག་ས་ཡི་བྱེད་ཀྱི་ཐུགས་ལས་ཁྱེད་པ་མང་ཆེ་བ་ཞལ་ནི་རེད། ཕྱུ་ཀུའི་ཁ་ཕྱོགས་བསྐྱར་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ངའི་རྒྱབ་ལ་ན་ཟུག་ཏུ་ཅང་ཆེན་པོ་བརྒྱབ་ཐུང་། ཕྱུ་ཀུ་མ་སྐྱེས་སྨོན་ལ་ངའི་མངལ་ཁ་ས་ན་ཀ་མི་ཏར་དགུ་ཙམ་རྒྱ་བསྐྱེད་དེ་ཆུ་ཚོད་འགའ་ཤས་ཕྱིན་སོང་། མཐའ་མ་དེར་ངས་ན་ཟུག་སྨོམ་མ་ཐུབ་པར་ "ཇི་ས་སི་ཡི་ཞ་ཞའི་རོ། ཇི་ས་སི་ཡི་ཞ་ཞའི་རོ།" གདུང་བའི་ཏུ་སྐད་ཕྱུགས་ཆེ་ཤོར་ཐུང་། ཁོང་ཆོས་ང་ལ་ཟུག་གཅོག་གི་སྟན་ཡག་པོ་ཞིག་ཐྲད་མ་ཐུང་། དེ་ནི་ཅ་ཅང་གནའ་དུས་ཀྱི་སྐབས་དང་མཚུངས། རྟེས་ས་ང་སྟོལ་ཨར་ཏུ་སྒེས་དུས་ངའི་སྟན་པས་ "ཁོང་ཆོས་ཕྱུ་ཀུའི་ཁ་ཕྱོགས་མ་བསྐྱར་བ་དེ་ངས་ཡིད་ཆེས་ཐུབ་ཀྱི་མི་འདུག" ཅེས་བརྗོད་ཐུང་། སྐབས་གཅིག་ལ་ཁང་པའི་ནང་དུ་ཡོད་པའི་ཞ་ནི་གཅིག་གིས་ "དཀ་ཆ་དབུགས་རིང་ཞིག་ཐོངས།" ཞེས་བརྗོད་ཐུང་། དེ་ནི་དུས་ཆོད་ཐད་དེ་ནོར་འདུག རིན་པོ་ཆེ་དང་ང་གཉིས་ཀྱི་མཉམ་དུ་ཁང་པའི་ནང་དུ་ཡོད་པའི་མི་ཆེལ་ལ་ངས་ "ཟུད་མེད་ངན་པ་འདི་ཕྱི་ལ་བཏོན་དང་།" ཞེས་སྐད་བརྒྱབ་པ་ཡིན། མོ་ཕྱི་ལ་ཕྱིན་ཏེ་ཡང་སྐྱར་སྟེས་མ་ཐུང་།

ཕྱུ་ཀུའི་མགོ་ཐོན་སྐབས་ངས་ཞེམ་རྟེ་ལ་ "སྐྱའི་མདོ་གཱ་ཀ་ར་རེད་འདུག" ཅེས་ཏྲིས་པ་ཡིན། ཁོས་ "ཨོ། ཁྱེད་ར་ང་གི་དེ་ལས་ནག་པ་འདུག" ཅེས་བརྗོད་ཐུང་། ངའི་སྐ་ཏ

ཅང་སེར་པོ་རེད། ཁོས་དེ་བརྟེད་པ་དང་མི་ཆེལ་གྱིས་ཁོའི་སྨན་པའི་ཞྭ་མོ་དེ་ཕྱད་ས་ཏང། ཁོ་ནི་ཅི་བྱ་གཏོལ་མེད་དུ་ཀྱུར། ཕྱིས་པ་རྒྱུས་ཚར་དུས་ངོ་མ་རང་ཁོ་ནི་གདོང་ལ་དམར་མདངས་ལྟན་པའི་བུ་ཆུང་ཡིད་དུ་འོང་བ་ཞིག་འདུག ཁོ་ཕྱིས་པ་བསྟལ་ས་མའི་ཟླར་ཀྱི་གློག་ཚང་ནང་དུ་བཞག་སོང། རིན་པོ་ཆེ་དང་མི་ཆེལ་གཉིས་ཀྱིས་ཕྱུ་ཀུ་རྒྱ་ཁང་དུ་བརྒྱགས་ཏེ་བུ་ལ་ལྟ་ཞིང་ཁོ་སྲའི་ཡིན་མིན་གྱི་རྩོར་ལ་རྒྱད་ཆ་ཤོད་བཞིན་འདུག ཕྱོགས་གཅིག་ནས་བལྟས་ན་དེ་ནི་ཆེས་དགོད་ཕྱོ་བའི་རྒྱ་ཞིག་རེད། ཁོང་གཉིས་ཀྱིས་ཕྱུ་ཀུའི་ཨ་ཕ་སྲ་ཡིན་ཐག་གཅོད་ཕྱས་མ་སོང། གང་འཚམས་ཤིག་ནས་ཕྱུ་ཀུ་དེ་ཁོ་རང་གཉིས་ཀྱི་ཡིན་པ་དང་ངའི་མ་ཡིན་པར་ཐག་གཅོད་བྱས། དོན་དངོས་སུ་ང་ཚོ་སུ་གཅིག་ལའང་གསལ་པོ་ཤོད་རྒྱ་མེད། ཐག་ལྟེ་ནི་ཐོག་མར་དབྱིན་ཇི་འདྲ་བོ་ཡོད་ལ། གེ་ས་ནི་སྨྱིས་མ་ཐག་ཏུ་ཞེ་ཡ་པ་ལྟར་མཐོང་གི་ཡོད།

དེ་གར་ཁོང་ཚོས་རྒྱུན་ལྟན་བུ་ཆམས་འཐུམ་བྱེད་ཀྱི་ལུ་བ་སྟོན་པོ་ཐོགས་ཚར་ནས་མེད་ཅང། ཁོང་ཚོས་ང་ཚོའི་བུ་ཞགས་ཀྱི་ཅེས་ཀྱི་ཡིན་ཀ་ཤར་སྨྱུག་པོ་ནི་ལུ་བ་ཟིང་རྒྱ་ཞིག་གི་ནང་དུ་བཏུམ་སོང། སྨན་ཞབས་མས་ཁོ་ང་ལ་ཚུར་ཐྲུང་བས་ངས་ཁོ་ལག་པར་བླངས་པ་ཡིན། དེ་ནས་ཁོང་ཚོས་ང་ཕྱུ་ཀུ་རྒྱ་ས་འི་ཁང་པའི་ཕྱི་ལ་བར་ཁྱམས་དེར་བསྐྱལ་བྱུང། དེ་ཅུ་ཧོན་ཕེར་ཁི་ས་ཏང། མི་ཆེལ་གྱི་རྒྱ་དམན་ས་ར། གཞན་དག་འགའ་ཤས་བཅས་ཕེ་བའི་བཏོ་ཆུ་ཏའི་འགན་འཛིན་ལྟེ་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་མི་ཚང་མས་སྒྲུག་ནས་བསྡད་འདུག ངས་ལུ་བ་ཟིང་རྒྱའི་ནང་དུ་ཕྱིས་པ་ཟིང་རྒྱ་ཞིག་འཁྱེར་ནས་ཕྱིར་ཐོན་པ་ཡིན།

རྒྱབས་དེར་ངས་ང་རང་ནས་ཁྲག་འཛོག་གི་ཡོད་པ་ཚོར་བྱུང། ངས་མི་ཆེལ་ཕྱོགས་ལ་ཁ་བསྐྱར་ཏེ་ "ངའི་མངལ་ནས་ཁྲག་འཛོག་གི་འདུག" ཅེས་བཤད་པ་ཡིན། མི་ཆེལ་ཀྱིས་ "ཁོ་དེ་འགྲིག་འགྲོ་ཡི་རེད།" བརྟོད་སོང། མ་མཐར་ཡང་ཁོའི་སྙང་བ་གང་འཚམས་གཡེང་འདུག དེས་ན་ངས་དམར་འབྱར་དེ་འགན་འཛིན་ཆམ་པ་ཚང་མར་སྟོན་བཞིན་དཀའ་ལས་ཀྱི་ཐོས་བྱུང་བ་དང། དུས་མཉམ་དུ་ང་རང་གི་གཟུགས་པོ་

ནས་ཁྱག་འཛོག་བཞིན་ཡོད་པ་ངས་ཤེས་བྱུང་། ང་ང་རང་གི་ཁང་མིག་ཏུ་སྒྲེབས་དུས་ངའི་འོག་ཏུ་ཁྱག་ལིང་ཆགས་ཏེ་ཆེ་ཆུང་སྟེར་མ་ཙམ་ཞིག་ཐོན་འདུག ཅལ་ཁྲི་ནས་ཀྱང་ཁྱག་ཐིགས་པ་ཆུག་བཞིན་འདུག་པས་ཁོང་ཚོས་ང་ལ་ཁྱག་གཏོང་དགོས་ཐུག་སོང་། སྨན་ཞབས་མ་དེས་ "ཁྱོད་ཀྱིས་ཅིའི་ཕྱིར་མ་ལབ་པ་ཡིན། ཁྱོད་ཀྱིས་ཅིའི་ཕྱིར་མ་ལབ་པ་ཡིན།" ཞེས་ཤོད་ཀྱིན་བསྡད་སོང་། ངས་ "ངས་བཤད་ཐབས་བྱས་པ་ཡིན།" ཞེས་པ་ཙམ་ཞིག་སྨྲས།

མི་ཚེས་སྨན་ལང་དེར་ཕྱུ་ཀུ་སྐྱེས་སྐྲབས་དམར་འབྱར་དེ་ཚོ་བུ་གསོ་ལང་དུ་གཏོང་དགོས་པའི་ཁྱིད་བྱུས་ཤིག་འདུག ངས་ཨཤོགླ་དེར་གཏོང་གི་མིན་བརྗོད་པ་ཡིན། ཁོ་ང་རང་གི་ས་ཉར་ལངས་བྱུང་། སྨན་ཞབས་མ་དེས་ང་ལ་ "ཁྱོད་ཀྱིས་ཁོ་ལ་འོ་མ་ཡང་ཡང་སྟོད་ཀྱི་འདུག ཁོ་ལ་འོ་མ་སྟོད་རྒྱའི་དུས་ཚོད་རེའུ་མིག་ཅིག་བཟོ་དགོས་རེད། གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱིས་ལང་པར་གང་བདར་བྱེད་པའི་སྐབས་ཐུ་ཐིས་པ་དེར་ཁ་ལག་ཟ་འདོད་བྱུང་ནི་ཝུར་བྱེད་ཀྱི་ཡིན།" ཞེས་བཤད་པ་ངས་ཏྲན་ས་ཁོ་ཀྱི་འདུག དེའི་ལན་དུ་ངས་ "ང་ལ་ལང་པར་གང་བདར་བྱེད་དགོས་མེད།" ཅེས་བརྗོད་པ་ཡིན། ཕྱི་ཉིན་དེར་ངས་ཁོ་མགོན་ལང་དུ་ཕྱིར་ཐུབ་པ་བྱུང།།

བཅུ་བདུན།

ཨ་ཥོ་ཀླ་སྒྲོས་པའི་རྟེས་སུ་ང་ཚོ་ཤ་ཟོ་ལེགས་ལུ་ཕྲེ་སི་ནུ་བདུན་ལྷག་འགའ་ཤས་བསྡད་པ་ཡིན། རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཨ་ཥོ་ཀླ་ཁོང་རང་གི་བུ་ཡིན་མིན་ཀྱི་སྐོར་ལ་ཐུགས་ཁལ་གང་ཡང་མེད་པ་ལྟ་བུར་མངོན། ཁོང་གིས་ཁོ་ལ་དུས་རྒྱ་ཆུ་བཅེ་བ་ཆེན་པོ་གནང་ཡོད། ཨ་ཥོ་ཀླ་བདུན་ལྷག་གསུམ་ལོན་སྐབས་རིན་པོ་ཆེས་ཁོ་ཕྱག་ཏུ་བཞེས་ཏེ་ "འདི་ནི་ཤམ་ཐ་ལའི་ཁྲིམས་དཔོན་གཉིས་པ་དེ་ཆགས་ཀྱི་རེད།" ཅེས་གསུངས། ཨ་ཥོ་ཀླ་ཚུང་ཚུང་ཡིན་པའི་སྐབས་སུ་རིན་པོ་ཆེས་ "ཁྱིས་པ་འདི་དམིགས་བསལ་བ་ཞིག་ཏན་ཏན་རེད།" ཅེས་ཀྱང་གསུང་གནང་མྱོང་ཡོད།

ཨ་ཥོ་ཀླ་སྒྲོས་ཏེ་བདུན་ལྷག་འགའ་ཤས་ཕྱིན་པའི་རྟེས་སུ་ལ་ཆུལ་དབང་ཀརྨ་པ་མཚོག་ནས་ང་ཚོར་ཕྱག་ཁྱིས་ཤིག་ཕེབས། དེའི་ནང་དུ་ཨ་ཥོ་ཀླ་ནི་བོད་དང་རྒྱ་གར་གཉིས་ཀའི་ནང་དུ་དགོན་པ་ཡོད་པའི་བཀའ་བརྒྱད་ཀྱི་བླ་མ་ཏ་ཅང་གལ་ཆེན། ཁམས་ཀྱི་ཆུལ་འཕྱོར་བ་སྟོན་པ། ཁམས་སྟོན་རིན་པོ་ཆེའི་ཡང་ཐིད་རེད་གསུངས་འདུག ང་ཚོས་སྐབས་དེར་ཨ་ཥོ་ཀླའི་མ་འོངས་པའི་སྐོར་ལ་འཆར་གཞི་གང་ཡང་མ་བཏེང་པར་ང་ངས་སྨྲག་ཏྲིང་རྒྱུར་ཐག་བཅད་པ་ཡིན། ཨ་ཥོ་ཀླའི་ཨ་ཕ་སུ་ཡིན་ཀྱི་སྐོར་ལ་དྲི་བ་ཡོད་པ་དང་། མ་འོངས་པར་དེའི་ཐད་འགལ་ཀྱེན་ཅི་ཡོང་ང་ཚོས་ཤེས་མེད།

ང་ཚོས་ཐོག་མར་ཨ་ཥོ་ཀླ་སྨན་ཁང་ནས་ཁྱིམ་ལ་ཕྱིར་ཡོང་དུས་ང་རིན་པོ་ཆེ་དང་ལྷན་དུ་ཤ་ཟོ་ལེགས་ལུ་ཕྲེ་སིའི་ང་ཚོའི་ཉལ་ཁང་དུ་སྡོད་བཞིན་ཡོད། རིན་པོ་ཆེས་དེ་སྔ་ང་ཚོས་གི་ས་ལ་བྱས་པ་ནང་བཞིན་དམར་འབྱར་དེ་ང་ཚོ་དང་མཉམ་དུ་ཉལ་ས་བསྟལ་ན་ཡག་པོ་ཡོད་པ་དགོངས་གནང་གི་འདུག ང་ཚོས་དེ་ལྟར་བྱེད་རྒྱུའི་ཐབས་ཤེས་བྱས་པ་ཡིན། འོན་ཀྱང་རིན་པོ་ཆེའི་སྒྲ་སྙན་དེ་ཚུ་ཚོད་ཕྱེད་ཀ་ཕྱེད་ཀའི་རྟེས་སུ་ཉལ་ཁང་དུ་འཛུལ་ཡོང་གི་ཡོད་པ་འདུ་བོ་འདུག ཤྲཱ་བས་དེར་རིན་པོ་ཆེ་ལ་གསོལ་གྱོད་

ཀྱི་སྙན་གཞི་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་དུས་ཡུན་གང་འཚམས་ཤིག་ལ་མྱ་མཐུད་སོང། ཁོང་ལ་ཞེ་མེར་ཡང་ཡང་ཡོང་གི་ཡོད་ཙང་ཁོང་གིས་སྐུ་སྲུང་བ་ནང་དུ་ཡོང་དགོས་པའི་ཏྲེལ་བར་གཏོང་གནང་གི་ཡོད།

ཕྱོགས་གཞན་ཞིག་ནས་ང་རང་གིས་ཐུ་ཀུ་བཙས་རྟེས་ཀྱི་ས་མས་གཅོང་གི་ནད་ཚོང་བཞིན་པ་དང། མ་མཐར་ཡང་ངའི་ལུས་ཀྱི་ཏོར་མོན་སྐུལ་ཆེ་འཕེལ་ནས་ངས་ང་རང་ཉམ་ང་བ་དང་ཐང་ཆད་པ་ཚོར་གྱི་ཡོད། མཚན་དུས་སུ་ང་ལ་ངལ་གསོ་ཏེས་ཅན་དུ་དགོས་ཀྱི་ཡོད། མཚན་གང་པོར་མི་ནང་དུ་ཡོང་བ་རྒྱུན་མི་ཆད་པ་དང། དམར་འབྲུར་དེ་མཚན་གང་པོར་གཉིད་ས་ཀྱི་ཡོད་པ་བཅས་ཀྱི་རྒྱུན་ལས་མཐའ་མ་དེར་ང་ཁོང་ཁྱོ་ལངས་ཏེ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་སྟྭ་གླ་རྒྱ་ཁུ་འགོ་བཅུགས་པ་ཡིན། ང་གཉིས་བར་ལ་འཛོང་རེས་ཆེན་པོ་ཤོར་སོང། རིན་པོ་ཆེས་ཀྱང་ང་ལ་ཚུར་རྒྱ་ཁུ་འགོ་བཅུགས། ངས་མཐའ་མ་དེར་ང་རང་དམར་འབྲུར་དང་མཉམ་དུ་གསང་སྦྱོང་ཀྱི་ནང་དུ་མ་བཀག་བར་དུ་རིན་པོ་ཆེས་ང་ཉལ་ཁང་གི་གཡས་གཡོན་དུ་དེད་ཐུང། ཁོང་གིས་ང་རྒྱ་མཚན་དང་མི་ལྷན་པ་རེད་དགོངས་འདུག ང་རང་ལ་དམར་འབྲུར་དང་མཉམ་དུ་ཡོགས་སུ་ཉལ་ཐུབ་པའི་ཆེད་དུ་ངས་མཁྱོན་ཁང་གི་བར་ཁྱམས་འོག་ཏུ་ཁང་མིག་གཞན་ཞིག་བླངས་པ་ཡིན། དེའི་རྟེས་སུ་ང་གཉིས་མཐུན་ཐག་ཆོད་ཐུང།

ཨ་ཤོ་ཀླ་དམར་འབྲུར་ཆུང་དུ་ཞིག་ཡིན་དུས་ཀ་ལྷ་པའི་འདུ་འཛོམས་ལེག་ལུ་ཕྱི་སི་ལ་ཆོགས་པ་རེད། ངས་ཁོ་གསུང་བཤད་ལ་འཕྲིར་ཡོང་ནས་དགོང་རྟེའི་གཏམ་བཤད་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཁོ་ལ་ནུ་མ་བསྡུན་དགོས་དུས་སྟོངས་ཆའི་སྟེང་དུ་ཡོད་པའི་ཏ་ཡོལ་ཀྱི་རྒྱབ་ལོགས་དེ་ངས་བེད་སྤྱོད་བཏང་བ་ཡིན། འདུ་འཛོམས་ཐོག་གི་གསུང་བཤད་ཀྱི་སྐབས་སུ་རིན་པོ་ཆེས་ང་ལ་ཐེངས་དུ་མར་དེ་གར་འཛོམས་པའི་སྒོབ་མ་ཚོ་ལ་སྐད་ཆ་ཤོད་དུ་འཛུག་པ་དང་ཏྲི་བར་ལན་འདེབས་ཅིད་དུ་བཅུག་ཐུང། ཁོང་གིས་ང་འདུ་འཛོམས་ཀྱི་ནང་དུ་གྱང་ཤ་ངོད་པའི་སྒོ་ནས་ཞུགས་དགོས་པའི་ཐུགས་འདོད་མྱ་མཐུད་གནང་སོང།

ང་ཚོ་སྟོལ་ཆར་དུ་ཕྱིར་འཚོར་བ་དང་ཏིས་པ་གསར་པར་ཁང་མིག་ཅིག་དགོས་ཀྱི་ཡོད་ཙང་རྒྱལ་ཚབ་དང་ལྷམ་ཆུང་རི་ཆི་གཉིས་ཕྱི་ལ་སྟོར། ང་ཚོ་སྟོད་ས་ནས་ཐག་ཉེར་ཡོད་པའི་ཁོང་ཚོའི་ཁང་པ་དེ་གཞན་ལ་ཁང་གླར་བཏང་ནས་བཞག་ཡོད། རིན་པོ་ཆེས་དེའི་མིང་ལ་ཀ་ལྷ་པའི་ཁང་པ་ཞེས་བཏགས་གནང་ཡོད། སྒྲབས་འདིར་ང་རང་ལའང་རང་གི་ཉལ་ཁང་ཞིག་གི་དགོས་འདོད་བྱུང། རིན་པོ་ཆེས་ཐུགས་བག་རྗེན་མོས་ངའི་ཉལ་ཁང་གི་འགྲམ་དུ་ཡོད་པའི་སྟོད་ཁང་དེའི་མཇོས་རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་ཞ་སྒོར་ཆིག་སྟོང་ཞིག་གནང་བྱུང། ཕོ་བྲང་གི་ནང་དུ་ང་ལ་ང་རང་གི་འདོད་པ་ལྟར་གོ་ཡུལ་ཡོད་པ་དང། ནང་ཆས་སྒྲིག་ཤོམ་བྱེད་ཆོག་པའི་ཚོར་བ་དང་པོ་དེ་བྱུང།

ཞ་ཤོ་ཀླ་སྐྱེས་ཚར་བའི་རྗེས་སུ་རྒྱལ་ནང་གི་རྟའི་འདུལ་སྟོང་གི་དུས་དེབ་ཅིག་གི་ནང་དུ་ས་ཡིན་ཡའི་རྟ་བཞོན་སྟོབ་གླར་ངའི་སྟོང་བརར་གྱི་སྒོར་ལ་ཆེད་ཙོམ་ཞིག་དཔར་སྐྱན་བྱས་འདུག། དུས་སྐབས་འདིའི་རིང་ལ་ངའི་རྟ་ཙལ་ཉམས་ཆྱོང་གི་ཐོག་ལ་གཞན་ཚོས་དོ་སྣང་ཆེན་པོ་བྱེད་སྐབས་ཡིན་ཙང། ངས་ས་ཡིན་ཡའི་རྟ་བཞོན་སྟོབ་གླ་ཆ་དུས་ཚོད་བསྐྱལ་བའི་སྒོར་ལ་དུས་དེབ་མང་པོའི་ནང་དུ་ཆེད་ཙོམ་ཐོན་ཡོད། ང་ལ་ཕྱུག་སྐྱེས་ཚར་ནས་ཉི་མ་གསུམ་བཞིའི་རྗེས་སུ་ངས་དུས་དེབ་དེ་མཐོང་བྱུང། དུས་དེབ་ཀྱི་མདུན་ཤོག་སྟེང་དུ་ང་རང་ཇི་ལྟར་མཐོང་བ་དང་བསྟུར་ན་བཟོ་ལྟ་ཤོར་འདུག་སྟམ་པ་ཚོར་བྱུང། ངའི་ས་ཁམས་ལ་ "ཞ་ཅི། བཟོ་ལྟ་འདི་སྒར་ས་ཁམས་པ་ལ་དུས་ཡུན་རིང་པོ་འགོར་ཀྱི་རེད།" སྟམ་པ་དྲན། ཡ་མཚན་པ་ཞིག་ལ། ང་སྟོལ་ཆར་དུ་ཕྱིར་འཚོར་ཏེ་ཞ་ཤོ་ཀླ་བདུན་ཕྱག་འཚན་ཤས་ལོན་པའི་སྐབས་དེར་བརྟན་འཕྲིན་ཀྱི་གསར་འགོད་པ་ཞིག་ནས་ཁ་པར་སྒྲིས་བྱུང། ཁོས་སྟུ་ཙལ་དང་སྟོ་ཀྱི་ཀྱི་ཏ་ལམ་གསར་འགྱུར་གྱི་ཆེད་དུ་ཤམ་ཐྲ་ལའི་རྟའི་འདུལ་སྟོང་སྟོབ་གླའི་སྒོར་ལ་དམིགས་བསལ་གསར་འགྱུར་ཞིག་བསྒྲིག་འདོད་བྱེད་ཀྱི་འདུག ཁོང་ཚོས་ང་ལ་བརྟན་འབེལས་བྱེད་རྒྱའི་དུས་ཚོད་ཀྱང་ཞ་ཤོ་ཀླ་གསར་སྐྱེས་ཡིན་པའི་སྒྲབས་དེ་ཁོ་ན་མ་གཏོགས་མི་འདུག འདིའི་ཆེད་དུ་འོས་འཚམས་མེད་བཞིན་དུ་རྟ་ལ་བཞོན་དགོས་ཀྱི་ཡོད། ང་རང་ངོས་ནས་གང་ཡོང་བྱས་པས་དོན་དངོས་སུ་དེ་ཡག་པོ་

ཞེ་དགས་བྱུང་སོང་། སྒྲ་ཆལ་དང་སྤོ་ཕྱིད་ཀྱི་དམིགས་བསལ་གསར་གནས་དེ་ཐོག་མར་ས་གནས་སུ་བསྟན་པ་དང་། ལོ་མཏུག་དེར་ཆུལ་ཡོངས་སུ་བསྟན་པ་རེད།

ཨ་ཥོ་ཀླུ་དམར་འབྱར་ཞིག་ཡིན་པའི་སྐབས་སུ་ངས་ཥོ་བྱང་གི་མི་ཚེའི་ཆུམ་པ་མང་པོའི་ཐད་ལ་རྟེས་སུ་ཡི་རང་བྱས་པ་ཡིན། ཚོས་ཚོགས་ནང་གི་མི་མང་པོ་ཞིག་ལ་རིན་པོ་ཆེ་དང་ལྷན་ཏུ་འདྲིས་གཤིས་ཆེ་བའི་སྨོ་ནས་འབྲེལ་བ་འཛིན་གྱི་ཁུའི་གནས་སྟངས་ངོ་མཚར་ཅན་དེ་ངས་མཐོང་ཐུབ་པ་བྱུང་།

རིན་པོ་ཆེ་ལ་སྟོལ་ཥར་གྱི་ཥོ་བྱང་དུ་ཉིན་རེའི་མཇུད་རིམ་ཞིག་ཡོད་པ་རེད། ཁོང་རིན་པོ་ཆེ་ཡིན་ཙང་ཁོང་གིས་མཇུད་རིམ་དེ་དག་ཡང་ཡང་འཁྱུག་པར་འགྱུར་བ་དང་འགྱུར་བ་གཏོང་བ་ཡང་བཙོད་གা་ལ་དགོས། འོན་ཀྱང་ཁོང་གི་མི་ཚེའི་མཇུད་འཚར་ལ་སྟོན་དཔག་བྱེད་ཐུབ་པ་ཞིག་ད་དུང་ལྷན་ཡོད། ཁོང་ཞོགས་པ་དང་པོ་བཞེངས་པ་དང་ཁོང་གི་སྐུ་སྲུང་གིས་འོག་ཐོ་ཆེད་ལང་ལ་ཇེ་བ་དང་། ཐབ་ཚང་གི་མཚོད་ལང་། ཁོང་སྐུ་ཕྲེར་གྱི་བཞུགས་ལང་གི་མཚོད་ལང་བཅས་ཀྱི་ཆེད་དུ་གསོལ་ཏའི་"གསེར་སྐྱེས་ཀྱི་"ཞལ་དཀར་འབུལ་གྱི་ཡོད། རིན་པོ་ཆེས་ཞལ་དཀར་རེ་རེའི་ནང་དུ་ཕྱིན་ཇེན་གྱི་ཕྱེ་མ་ཟླགས་ཏེ་དེའི་ལྟེང་དུ་ཆབ་ཚ་པོ་སྒྲོན་གནང་གི་ཡོད། དེ་ནས་ནང་བསྟན་གྱི་ཚོས་སྐྱོང་དང་སྲུང་མ་ཆུམས་ལ་འཕྲིན་བཅོལ་གྱི་ཕྱིར་སྐུ་སྲུང་དེས་གསེར་སྐྱེས་དེ་དག་མཚོད་ལང་ས་ཁོ་ས་ཁོ་འབུལ་གྱི་ཡོད། ཉིན་རེའི་ཞོགས་པར་གསེར་སྐྱེས་འབུལ་བའི་ཐོ་ལ་རྒྱུན་འདི་ནང་པ་ས་ཐང་རྒྱས་པའི་ཚོས་བརྒྱད་མང་པོའི་ནང་དུ་ཡོད།

ཐེང་ཤིག་ཨ་ཥོ་ཀླུ་ཆུང་ཆུང་ཡིན་སྐབས་ཁོ་རིན་པོ་ཆེ་དང་ངའི་མཉམ་དུ་མལ་ས་ཞི་ནང་དུ་ཡོད། ཞོགས་པ་དེའི་སྐུ་སྲུང་ནི་མིང་ལ་ས་ཀོད་ཚྭ་ས་ཟེར་བའི་མི་ཞིག་རེད། ས་ཀོད་ཀྱིས་གསེར་སྐྱེས་ཀྱི་ཞལ་དཀར་ཆུམས་ཁྱེར་ཏེ་ཡོང་སྐབས། ཨ་ཥོ་ཀླས་དཀར་ཡོལ་གཅིག་བཟུང་སོང་། ངས་ "མ་རེད། མ་རེད། དེ་འདྲ་མ་བྱེད། དེ་ནི་ས་ངས་རྒྱས་ཀྱི་རེད།" ཅེས་བཤད་པ་ཡིན། ཨ་ཥོ་ཀླས་སྟོད་ཚུགས་པོ་བྱས་ཏེ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཚོ་གা་གནང་དུ་བཅུག་སོང་། ཚུ་ཚོད་གཉིས་ཙམ་ཀྱི་ཇེས་སུ་ང་ཚོས་ཥོ་བྱང་གི་བར་ཁྱམས་བརྒྱད་དེ་འགྲོ་ཡི་

ཡོད། ས་ཀོད་ཐྲོན་ཐ་ས་ཚོགས་ཁང་དུ་ལངས་ནས་བསྟད་འདུག ཞལ་ཞོགས་འགྲོ་མཚམས་བཞག་སྟེ་ས་ཀོད་ལ་མཇུག་བརྡ་བྱས་ཏེ་ "ལྟོས་དང་། ས་ངས་རྒྱུ།" ཞེས་བརྗོད་སོང་།

ཞོགས་པ་འགའ་ཤས་ལ་རིན་པོ་ཆེས་ཞོགས་ཏ་མ་བཞེས་སྟོན་ལ་སྐུ་ཕྲེང་གནང་གི་རེད། ཁོང་གིས་ང་ཚོས་ཕྲེང་ཁང་ནང་དུ་ཞ་ཅོར་དཀར་པོ་ཞེ་གཅིག་ཅར་དགོས་པའི་ཕྱུ་ཚུགས་གནང་གི་ཡོད། ཁོང་གི་རྒྱ་མཚན་ནི་ཞ་ཅོར་དཀར་པོ་ལ་གལ་ཏེ་འཛོར་པོ་ཆགས་ཡོད་ན་མངོན་གསལ་དོད་པོར་མཐོང་ཕྱབ་པ་དེ་རེད། རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་རང་སྐུ་ཕྲེང་རྒྱར་དཀའ་པོ་མེད། འོན་ཀྱང་ཁོང་གིས་ང་ཚོས་ཞ་ཅོར་དཀར་གཅིག་ཅར་ཅོག་ཤའི་ཕྱུ་ཚུགས་གནང་གི་ཡོད། གང་འཚམས་ཤིག་ནས་ཁོང་གིས་སྐྱིད་པོ་མེད་པའི་ཚུ་ངོད་འཛམ་ནང་དུ་སྐུ་གཟུགས་ཡུན་རིང་སྦང་རྒྱའི་སྐབས་ཞིག་ཀྱང་བྱུང་ཡོད། ཁོང་ཚུ་ལ་ཞེད་སྦང་ཡོད་ཅང་སྐུ་ཕྲེང་གནང་རྒྱར་མཉེས་པོ་མེད། གང་ལྟར་ཡང་ཁོང་གིས་ཕྲེང་གཞོང་གི་ཕྲེང་ལ་ཞུགས་སྟངས་མཁྱེན་ནས་སྐབས་ཤིག་གི་རིང་ལ་དེ་རྒྱན་ལྟན་གྱི་མཛད་པ་ཞིག་ཏུ་བསྒྲངས་སོང་།

རིན་པོ་ཆེ་ཞོགས་པ་གཟིམས་སད་དེ་དུས་ཡུན་གང་འཚམས་ཕྱིན་པའི་རྗེས་སུ། སྐུ་ཕྲེང་མ་གནང་སྟོན་དུའམ་ཡང་ན་རྗེས་སུ། ཞོགས་ཏའི་སྐོར་ལ་གོས་བསྟར་བྱེད་ཆེད་ཤ་རི་ཉལ་ཁང་དུ་ཡོང་གི་ཡོད། ཁོང་གིས་དུས་རྒྱུན་ཞོགས་ཏ་དེ་ཁོང་རང་གི་བཞུགས་ཁང་དུ་བཞེས་པ་དང་། སྐབས་སྐབས་སུ་ཁོང་གིས་ཡར་བཞེངས་ཏེ་ཞོགས་ཏ་དེ་འོག་ཐོག་ཏུའམ། ཡང་ན་ཁང་རྒྱབ་ཀྱི་ར་བར་བཞེས་ཀྱི་ཡོད། ཁོང་ནི་ཁོང་རང་གིས་ "ཏག་ཐུག" ཅེས་མིང་བཏགས་གནང་བ་དེ་ཞོགས་ཟས་སུ་བཞེས་རྒྱར་མཉེས་པོ་ཡོད། འདི་ནི་ཟོག་ཤ་འཚུགས་པ་ཐེབས་པ་སྲབ་མོར་ཏྲས་ཏེ་ཐོར་པའི་ནང་དུ་ཡིད་དུ་འོང་བར་སྒྲིག་གི་ཡོད། དེ་ནས་རིན་པོ་ཆེས་རང་གི་ས་ར་ཡོད་པའི་ཁྲོག་ཕྲིར་ཆུང་ངའི་ནང་ནས་ཆུ་ཁོལ་མ་ཤ་སྲབ་དེ་ཚོའི་སྟེང་དུ་ལྷུག་གནང་གི་ཡོད། ཆུ་ཁོལ་དེས་ཤ་ཆ་མས་ཕྱན་བུ་ཚོས་རྗེས་ཐུག་པ་ཆགས་འགྲོ་བ་རེད། (དེ་ལ་ཏག་ཐུག་ཅེས་ཟེར་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི་ཏག་པ་དེ་ཚོ་ཐྲོས་འགྲོ་བའི་ལམ་དུ་འདི་འདྲ་བའི་ཞོགས་ཟ་དེ་ཁོང་ཚོས་མཁྱོགས་པོར་བཟོ་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད།)

དུས་རྒྱུན་རིན་པོ་ཆེས་པ་ཏ་མའམ། ཡང་ན་ནང་ཁྱོན་དོར་མ་ཡུ་ཙ་ཐ་ཞེས་པའི་ཉི་ཏོང་གི་ཟླས་གཟན་དེ་མན་བས་ཏེ་ཞེགས་ཀྱི་ཡོད། དེ་རྗེས་ཁོང་གིས་ཉིན་མོའི་ཕྱག་ལས་ཀྱི་དོན་དུ་ན་བཟའ་བཞེས་གནང་གི་ཡོད། ཁོང་གིས་དེ་ཉིན་ཅི་ཞིག་ཁྱོན་འདོད་ཡོད་པ་དེ་སྐུ་སྲུང་ལ་བརྟ་སྟོན་གནང་རྗེས་ཁོའམ་མོས་ཁོང་གི་ན་བཟའ་ཆམས་འཁྱོར་ཡོང་གི་ཡོད། ཁོང་ལ་ཁོང་རང་གི་ནུབ་གོས་དང་། སྒྲིག་ཆས། ན་བཟའ། ཁྱོན་ཆས་གཞན་བཅས་འཛིག་སའི་ཁང་མིག་ཅིག་ཡོད། སྐབས་རེ་ཁོང་རྡོ་རྗེ་ཕྲོང་གི་ལས་ཁུངས་སུ་ཕེབས་གནང་གི་ཡོད། ཉི་མ་གཞན་པ་ཚོ་ལ་ཁོང་གིས་ཞོ་བྱང་དུ་མཛད་འཕྲིན་སྐྱོང་གནང་གི་ཡོད། དུས་ཚོད་འགྲོ་རིམ་བཞིན་ཁོང་གིས་ཞོ་བྱང་དུ་དུས་ཚོད་མང་བ་བཏང་གནང་སྟེ་ཚོགས་འདུ་མང་ཆེ་བ་དེར་ཚོགས་གནང་པ་རེད། སྐབས་འདིར་ཁོང་གིས་བཤོ་ཆུ་ཏའི་ལས་དོན་ཆམས་མཁམ་འབྲེལ་དང་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ལམ་ལུགས་ནས་ཆུང་རིང་དུ་གཏོང་གནང་གི་ཡོད་པར་མངོན། དཔེ་མཚོན་དེའི་ཚད་བཀག་དང་སྐྱོན་ཆམས་གཟིགས་པས་ཁོང་གིས་ཞོ་བྱང་དེ་དབང་ཆའི་བསྟི་གནས་ས་མ། ཐག་གཅོད་བྱ་ཡུལ་ཏེ། ཚོགས་འདུ་ཕལ་ཆེ་བའི་ཁྲི་གནས་སུ་བཟོས་གནང་པ་རེད། ཐུ་ཉིན་ཀྱི་དགོང་དྲོའམ། ཡང་ན་ཁོགས་པ་དེར་དང་ཐོག་ཏུ་ཆ་ལི་ལེབ་ཕི་ཁར་ཀྱིས་རིན་པོ་ཆེའི་ཉིན་དེའི་མཇུག་རིམ་ཆམས་ལྷུགས་པར་བཀྲབ་སྟེ་ཁྲིར་ཡོང་གི་ཡོད། དེ་ཉིན་ཁོང་གིས་ཅི་ཞིག་གནང་འཚར་ཡོད་པའི་སྐོར་ལ་གོ་བསྟར་ཆེད་མོས་རིན་པོ་ཆེ་ལ་མཇལ་འཕྲད་ཀྱང་ཁྱེད་ཕྱིག་དུས་ཚོད་ཕྱིན་པ་དང་མཉམ་དུ་ཁོང་ལ་ཁོང་རང་གི་སྐུ་སྲུང་གི་སྟྲོང་དུ་ལས་དོན་ལ་ལྟ་རྟོག་ཁྱེད་པར་རོགས་པ་ཁྱེད་མཁན་དང་སྐུ་སྲུང་མཐོ་ཤོས་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་ལྟ་བུའི་སྐུ་བཅར་ཞིག་ཡོད། ཕྱི་ཚོགས་ཀཆམ་མ་ཡིན་པར་དགྱེལ་འཁོར་ལས་དོན་གྱི་ལྟེ་བ་ཡིན་པའི་ཚུལ་དུ་ཞོ་བྱང་གི་ཁ་བ་སྐྱབ་པའི་ཆ་ཤས་གལ་ཆེ་ཞིག་ནི་སྐུ་བཅར་ཡོད་རྒྱ་དེ་རེད། སྐུ་བཅར་བ་དེ་ཚོས་རིན་པོ་ཆེ་མཇལ་བར་ཡོང་མི་ཚོ་དང་འབྲེལ་བ་ཁྱེད་རྒྱ་དང་། ཁོང་གི་ཚོགས་འདུ་ཁག་གི་ནང་དུ་བསྟད་ནས་རིན་པོ་ཆེའི་ཚབ་ཏུ་ཁ་བར་གཏོང་རྒྱ། དེ་བཞིན་རིན་པོ་ཆེས་ཁོང་ཚོ་དང་ལྟན་དུ་འབྱུང་འགྱུར་གྱི་ལས་དོན་དང་ཐག་གཅོད་ཁག་གི་

སྐོར་ལ་གོས་བསྡུར་གནང་གི་ཡོད། སྤྱི་ལོ་ ༡༩༥༦ ལོར་ཏེ་ཕྱིད་རོམ་ནེའུ་ཡོག་ལ་ཚོང་རང་གི་ཁྱིམ་མིའི་དཔར་སྐྱན་ཁང་དེའི་འཛིན་སྐྱོང་བྱེད་པར་གནས་སྤོར་བྱས་པའི་ཐྲེས་ཐུ་ཚོང་གིས་འགྲོ་ལུགས་བསལ་བློས་འགེལ་རྒྱ་འགོ་བཙུགས་པ་རེད། དེའི་སྔོན་ལ་ཏེ་ཕྱིད་ཚོ་རང་གཅིག་ཐུས་འདི་དག་མང་ཆེ་བ་བྱས་པ་རེད། ཏེ་ཕྱིད་ཕྱི་ནས་ཐྲེས་ཐུ་ཇིམ་ཇི་མེན་ཀྱིས་ཐྲེ་ཕར་ལི་དང་མཁན་དུ་ལས་ཁྲངས་ཀྱི་ལས་ཀ་མང་ཆེ་བ་བྱས་པ་རེད། མི་ཆེལ་དང་། ཇིམ། མར་ཐི་ང་ནོ་ཕེ་ཆོ་བཅས་སྐུ་བཅར་གསུམ་ཀྱི་ཚན་པ་ཁྲི་བ་ཞིག་ཡོད། མར་ཐི་ནི་ ༡༩༥༠ ཐམ་པའི་འགོ་སྟོད་དུ་ཇོན་ཕར་ཁེ་ས་ཕྱིན་ཚར་བའི་ཐྲེས་ཐུ་སྐུ་ས་ལྡང་མདའ་དགོན་དུ་བསྐོ་བཞག་བྱས་པ་རེད། རིན་པོ་ཆེས་ཁོང་ཚོ་ལ་ "ཐུས་མདའ་ཐོག་མི་གསུམ་" ཞེས་འགོད་གནང་གི་ཡོད། ཚང་མ་བསྟོམས་ནས་ཞོ་ལྷང་དུ་རེས་མོས་བྱེད་པ་དང་། རིན་པོ་ཆེ་དང་ལྷན་དུ་འགྲུལ་སྐྱོད་ཀྱང་བྱེད་མཁན། བུད་མེད་ཇི་སྲིད་ཅིག་ཐེ་བའི་སྐུ་བཅར་བ་བཙུ་སྐོར་ཀྱི་ཚན་པ་ཞིག་ཡོད།

རིན་པོ་ཆེ་དགོང་རྫོ་ཚོགས་འདུ་དང་། གཏམ་བཤད། དེ་མིན་ཀྱི་འདུ་འཛོམས་ཁག་བཅས་ལ་ཕེབས་གནང་གི་ཡོད། སྐབས་རེ་འདི་དག་ལ་མ་ཕེབས་སྟོན་ལ་ནི་བཟའ་བཏེ་དགོས་ཀྱི་ཡོད། འདིའི་སྐབས་སུ་གལ་ཏེ་དགོང་རྫོའི་མཛད་རིམ་གང་ཡང་མེད་ན། སྐབས་རེ་རིན་པོ་ཆེ་ང་གཞིས་ཀྱིས་སྟོན་བརྡ་མེད་པར་གཞན་ཞིག་གི་ནང་དུ་དགོང་ཚོགས་ལ་འགྲོ་ཡི་ཡོད། རིན་པོ་ཆེས་གཟའ་འཁོར་གཅིག་ལ་འདི་འདྲ་ཕེངས་འགའ་ཤས་གནང་འདོད་བྱུང་བའི་སྐབས་ཤིག་ཀྱང་བྱུང་ཡོད། ང་ཚོས་སུའི་ནང་དུ་འགྲོ་རྒྱ་ཡིན་པ་ཐག་བཅད་ཐྲེས་སྟོན་བརྡ་གང་ཡང་མེད་པར་ཁོང་ཚོའི་སྟོ་བརྡང་གི་ཡོད། མི་ཚང་མས་སྟེ་ལེན་ཡག་པོ་བྱས་ཏེ་ཁོང་ཚོས་དུས་རྒྱུན་ང་ཚོར་ཁ་ལག་ཞིམ་པོ་དེ་འདྲ་བཟོས་བྱུང་། མི་ཚོར་སྐྱབས་རེ་མགྲོན་པོ་ཡོང་རྒྱུར་གྲ་སྒྲིག་མེད་ཅང་ང་ཚོ་སྟེགས་པར་ཏོན་འཛོར་ཀྱི་འདུག

ཀ་ལྷ་པའི་ཞོ་ལྷང་དུ་ཉིན་རེའི་བྱ་གཞག་གི་སྟེང་དུ་ང་ཚོས་མཁྱོན་བསུ་དང་། གསོལ་སྟོན། དུས་སྟོན་མི་འདྲ་བ་སྣ་ཚོགས་ཀྱང་བགོད་སྒྲིག་བྱས། གལ་ཏེ་རིན་པོ་ཆེས་དུས་

ཡུན་རིང་ཐུང་ལ་མ་ལྟོས་པར་ཕྱི་ལ་ཕེབས་ཏེ་ཚུར་འཁོར་སྐབས་ཁོང་ལ་ཕེབས་བསུ་ཞུ་བའི་སྟོན་མོ་ཞིག་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ཁོང་ནང་དུ་ཕྱིར་འཁོར་བའི་དགོང་དོན་དེར་འགན་འཛིན་ལྟན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་མི་དང་། ཁོང་ཚོའི་བཟའ་ཟླ། བཟླ་ཟླཏུ་དང་ནུ་རོ་པའི་ལས་བྱེད། མགྲོན་འབོད་བྱས་པ་གཞན་དག་བཅས་ཚང་མ་ཕོ་ཐང་དུ་ཡོང་གི་ཡོད། ཁོང་གིས་མི་རེ་རེ་ལ་འཚམས་འདྲི་གནང་སྟེ་མི་ཚོ་ཁང་མིག་སྟོན་པོའི་ནང་དུ་སྒེབས་རྟེས་ཁོང་གིས་འགྲུལ་སྐྱོད་ཀྱི་སྐོར་དང་། ཕྱོལ་ཅར་དུ་དེ་རྟེས་ཅི་ཞིག་ཡོང་རྒྱུ་ཡིན་པའི་སྐོར་ལ་བཀའ་མོལ་གནང་གི་ཡོད། མི་ཚོ་ལ་དུས་རྒྱུན་དུ་ཁོང་མཇལ་འདོད་ཆེན་པོ་ཡོད་པས་སྤྱིར་བཏང་འདུ་འཛོམས་འདི་དག་སྤོ་བོ་ཞེ་དགས་ཡོང་གི་ཡོད།

ཕོ་ཐང་དུ་ཤམ་ཐྲ་ལའི་ཉིན་མོ་སྦུང་བཙི་ཞུ་རྒྱུ་དེ་ལོ་རེ་ནས་ལོ་རེར་རྒྱས་སྤོས་ཆེ་བ་ཕྱིན་སོང་། ཤམ་ཐྲ་ལའི་ཉིན་མོ་དེར་ཕལ་ཆེ་བ་ཤ་རི་དང་ཕོ་ཐང་གི་ལས་བྱེད་ཆམས་ཀྱིས་སྐུ་མཁྱོན་ཚོར་གསོལ་སྟོན་གཟབ་རྒྱས་ཕེར་གཉིས་གསུམ་ཞིག་བགོད་སྤྲིག་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། སྐབས་རེ་ཚོས་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་མི་ཟས་གཡོ་སྐོལ་མཁས་པ་ཞིག་གིས་མ་བྱན་གཙོ་བོའི་ཚུལ་དུ་དྭང་བླངས་བྱས་ཏེ་ཟ་མ་བཟོ་བ་རེད། ང་ཚོས་ཁང་མིག་སྟོན་པོ་དེ་གསོལ་ཆོགས་ཁང་དུ་བསྡུར་ཏེ་ཟ་མ་བཤམ་སའི་རྒྱ་ཆོག་ནར་མོ་བསྒྲིགས་པ་དང་། རིན་པོ་ཆེ་དང་། ང། དེ་བཞིན་ནང་མི་གཞན་ཆམས་ལ་གྲལ་མཚོར་རྒྱ་ཆོག་ཅིག་བཏུབ་ནས་མི་ལྷ་བཙུ་བྱུག་བཙུར་ཞོགས་ཇ་དང་གསོལ་ཆོགས་བཀོད་སྒྲིག་ཞུ་བ་རེད། ཉིན་དེའི་དུས་ཚོད་གཞན་ལ་མི་ཚོས་ཁང་མིག་སྣ་ཚོགས་པའི་ནང་དུ་གཏམ་གླེང་བྱེད་པ་དང་། འཚོག་ཇ་དང་ཚང་འཐུང་བ། མིག་མང་ཆེ་བ་བཙས་བྱེད་པ་རེད། རིན་པོ་ཆེས་མིག་མང་གི་ཆེད་མོ་དེ་བློ་ལ་འདུག་པོ་དང་དྭངས་བ་འདེན་པའི་དུས་ཚོད་སྐྱེལ་ས্ককས་ཤེག་ཡིན་པར་དགོངས་ཀྱི་འདུག ཁོང་རང་འཐབ་བྱས་ཀྱི་ཆེད་མོ་ས্ককེ། ཤར་ཕྱོགས་པའི་མིག་མང་ཆེད་རྒྱར་མཉེས་པོ་འདུག ཁོང་ཤོག་སྒྲག་ཆེད་རྒྱར་མི་མཉེས་པས་ཕོ་ཐང་དུ་ཆེད་ཚོག་པ་མེད་སྟམ།

ལོ་ཞིག་ལ། ཞོགས་ངའི་རྟེས་སུ་ངས་བྱང་མེད་སྐོར་ཞིག་ངའི་སྟོད་ལང་དུ་བོས་ཏེ་ཕྱི་ཏི་པང་ལེབ་བམ་ (Ouija) བླ་འགྱུག་པང་ལེབ་ཕྱི་ལ་བཏོན་པ་ཡིན། དང་ཐོག་དགོང་ཐོ་གོ་ཞེ་དགས་བྱུང་། འོན་ཀྱང་རྟེས་སུ་ང་ཚོས་རིན་པོ་ཆེའི་སྒོབ་མ་སྟ་ལོར་འདས་གྲོངས་སུ་ཕྱིན་པ་ཞིག་གི་བླ་ལ་འཕེལ་བ་བྱས་པ་ཡིན། དེ་ནས་ང་ཚོས་ལོག་པླལ་སྟེ། འཛིག་རྟེན་སྐྱོང་ལ་སྐད་ཆ་ཤོད་རྒྱ་འགོ་བཙུགས་པ་ཡིན། འདིའི་སྐོར་ལ་དངོས་ཡོད་ཅི་ཡིན་སུས་ཤེས། མཐའ་མ་རིན་པོ་ཆེ་དེར་ཕེབས་ཏེ་རྩེད་མོ་མཐུད་རྒྱ་དེ་ཡག་པོ་མིན་པ་དགོངས་ཀྱི་འདུག་གསུངས་བྱུང་། ཁོང་སྤྱིར་རང་བྱུང་ལས་འདས་པའི་འདྲེ་ལ་ཐུགས་སྟང་དག་པོ་གནང་མཁན་ཞིག་མིན་པ་དང་། ཁྱད་པར་དུ་ནུབ་ཕྱོགས་པ་ཚོས་འདི་རིགས་རྩེད་མོའི་ཚུལ་དུ་བེད་སྤྱོད་བྱེད་སྟངས་དེར་དཀའ་པོ་མེད།

ལོ་རྟེས་མ་ཆུམས་ཀྱི་ནང་དུ་ང་ཚོས་ཕྱོགས་སྐྱོད་དུ་ཕེབས་བཞིན་པའི་ནང་པའི་བླ་མ་ཆུམས་ཕོ་བྲང་དུ་གདན་ཞུ་སྟེ་ལེན་བྱས་པ་དང་། སྐབས་སྐབས་སུ་ཕྱོལ་ཅར་བཙུད་དེ་ཕེབས་མཁན་ཀྱི་གནད་ཡོད་མི་སྣ་ཁག་ལ་སྟེ་ལེན་བྱས། ཕེངས་ཤིག་ང་ཚོས་རྒྱ་གཞུང་གི་སྐུ་ཚབ་ཅིག་ལ་སྟེ་ལེན་ཞུས་པ་ཡིན། རིན་པོ་ཆེ་ལ་མཆོད་ན། རྒྱ་ནག་གི་དཔོན་རིགས་ཤིག་ཕོ་བྲང་དུ་ཡོང་བ་དེ་ནི་གཞུང་སྲིད་བཅན་འཛིན་ཁག་བྱས་པ་དང་འདྲ་བ་ཞིག་བྱུང་། ངའི་བསམ་པར་དགོང་ཐོ་དེར་རིན་པོ་ཆེ་ཕྱགས་ཡིད་ཆོམས་པོ་བྱུང་བ་འདྲ་གོ་འདུག

སྐབས་གཞན་ཞིག་ལ་རིན་པོ་ཆེས་མེ་ཏོག་ལྷུམ་རའི་ནང་དུ་བཟོས་པའི་ཉི་ཧོང་གི་ང་ལང་དེའི་སྐོ་འབྱེད་དུ་ང་ཚོས་ཤུན་རེ་སུ་བཟུ་ཁི་རཾཤིའི་ཡུགས་མོ་དེ་ས་ནན་ཟླ་རན་སི་ས་ཁོ་ནས་ཀ་ལྷ་པ་ཕོ་བྲང་དུ་གདན་འདེན་ཞུས། (རིན་པོ་ཆེ་གཤེགས་རྟེས་ངང་ལང་དེ་ནྱ་ར་པ་མཚོ་སྐོབ་ལ་ཞལ་འདེབས་སྒྲད་དེ་སྐབས་ཤིག་ལ་ཁོང་ཚོས་སྐོབ་གྲྭའི་ར་སྐོར་དུ་སྒོར་པ་རེད་སྟམ།) དུས་ཚོད་དེ་སྒོ་སྟང་ལྷན་པ་ཞིག་བྱུང་བ་དང་ལྷུམ་སུ་བཟུ་ཁི་ཡང་སྐྱར་ཕྱག་འཕྲད་བྱུང་བ་དེ་ཇ་ཅང་དཀའ་ཕོ་བྱུང་། ལོ་འགའི་རྟེས་སུ་སྐོབ་མ་འགས་ཉི་ཧོང་གི་ངའི་ཚོ་གར་སྐོབ་སྒྲོང་བྱེད་འགོ་བཙུགས་དུས་ཁོང་ཚོས་ཕོ་བྲང་དུ་ཇ་ལམ་དགོང་རེ་བཞིན་ཡོང་སྟེ་འཛིན་གྲྭ་ལེན་པ་དང་ངའི་ཚོ་གཤམ། ཡང་ནན་ཤ་ཅོའི་སྒྲོང་བརར་བྱས་

པ་རིད། དེ་ནི་ང་ཚོའི་ཁང་པ་དེ་ཇི་ལྟར་བེད་སྤྱོད་བཏང་བའི་ཁྱད་ཚོས་གཞན་ཞིག་རིད། ཏ་ལམ་མང་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་ཁང་ཞིག་ཡིན་པ་ནང་བཞིན་འཛིན་གྱི་ཚོགས་ས་དང་ཚོགས་འཛོམས་ཆུང་ཀུ་བྱེད་ས་ཚང་མ་དེར་རིད། རིན་པོ་ཆེས་ང་ཚོའི་ཁང་པ་དེ་ཤམ་ཐྲ་ལའི་ལེགས་བྱང་གི་ཁ་ཞེ་གནས་ཤིག་ཏུ་གྱུར་ན་དགོངས་ཀྱི་ཡོད། དེ་ལྟར་གྱུར་ན་ཚོས་ཚོགས་ལ་ཞན་ཐོགས་ཆེན་པོ་ཡོད་ཀྱང་བཟའ་ཚང་གི་ཕྱིམ་ཞིག་འདོད་མཁན་ང་རང་ལ་མཚོན་ན་ཡིད་ཆོམ་པོ་མ་བྱུང།

དུས་ཚོད་འདིའི་རིང་ལ་རིན་པོ་ཆེར་ཆེད་ལས་སྒྲ་མང་ཡོད་པའི་ནང་ནས་གཅིག་ནི་ཚོས་ཀྱི་སྒྲ་ཆལ་འཁྱིད་སྟོན་ལ་ཐུགས་སྒང་གནང་རྒྱུ་དེ་རིད། དེ་ནི་ཉིན་རེའི་མི་ཚེའི་ནང་དུ་སྒྲ་ཆལ་སློབ་འཁྱིད་བྱེད་པ་དང་། དེ་མཚུངས་སྤྱིར་བཏང་གི་མཛོས་ཚོས་དང་། ནང་ཚོས་དང་ཤམ་ཐྲ་ལའི་ལྟ་གྲབ་ཆམས་སྒྲ་ཆལ་སྤྱོང་ཚན་ཀྱི་ནང་དུ་འཛིན་སྐྱངས་བཅས་ལ་གོ་བ་རིད། ཁོང་གིས་བགྲོ་གླེང་ཚོགས་འདུ་ཞིག་གི་སྐབས་སུ་ལྟད་མེད་པའི་སྒྲ་ཆལ་ཀྱི་གཞི་རྒྱན་དེ་འཚོ་བ་མེད་པ་ཡིན་པ་དང་། སློབ་མ་ཚོས་ཀྱང་ཚན་ཆུང་བགོས་ཏེ་ལས་ཀ་བྱས་པའི་མེ་ཏོག་སྒྲིག་སྟངས་དང་། ཡིག་ཀཱུག་འབྲི་སྟངས། དངོས་པོ་བཤམས་སྟངས་བཅས་ཀྱི་ཐོག་ལ་ཁོང་གིས་མིག་སྟོན་མཛད་འཁྱིད་གནང་ཡོད། སྐབས་རེ་རིན་པོ་ཆེས་འཛིན་གྲ་འདི་དག་གི་ནང་དུ་དཔར་རྒྱ་སྟངས་དང་། སྐད་ཡིག ས্ক্র་ངག་བཅས་ཀྱི་སློར་ལའང་གཏམ་བཤད་གནང་ཡོད། བགྲོ་གླེང་ཚོགས་འདུ་ཆེ་བ་ཇི་སྟྲོད་ཅིག་གི་ནང་དུ་ཨ་ལེན་ཧྥྲེན་ས་ཐུབ་ཀྱིས་མཉམ་ཞུགས་བྱས་ཡོད། ཨ་རིའི་ཐ་བཟེ་ཞེས་པའི་གླུ་གཞས་ཀྱི་རིགས་ཙོོམ་སྒྲིག་པ་སྟན་གྲགས་ཅན་རི་གླུ་པ་ནི་ལི་ཡིས་ཁ་ལི་ཐྲོ་ནི་ཡའི་ནང་དུ་བགྲོ་གླེང་ཚོགས་འདུ་ལྷོན་མ་ཆམས་བཀོད་སྒྲིག་ལ་རོགས་སྐྱོང་བྱས་པ་དང་། ནུ་རོ་པར་ལས་རིམ་སྤུ་མོ་ཆམས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ལས་ཀ་བྱས་ཡོད། ལོ་ཡུན་དེ་ཚོའི་ནང་དུ་རིན་པོ་ཆེ་མེ་ཏོག་སྒྲིག་སྟངས་ཀྱི་འགྲེམས་སྟོན་རི་སྟྲོད་ཅིག་ལའང་གཏན་ཁྱབ་ཡོད། ཐེས་སུ་འགྲེམས་སྟོན་དེ་དག་ཚོས་ཀྱི་སྒྲ་ཆལ་སྒྲིག་གཙོམ་ཀྱི་ངོ་བོར་འགྱུར་བ་རིད། དེ་ནི་རིན་པོ་ཆེས་ཁོང་དང་ཁོང་རང་གི་སློབ་མ་ཚོས་བཟོ་བཀོད་བྱས་པའི་ཁང་

པའི་ནང་དུ་མེ་ཏོག་གི་སྒྲིག་གཥོམ་རྒྱུན་ལྡན་མ་ཡིན་པ་ཞིག་གནང་བ་དེར་གོ་བ་རེད། སྒྲི་ལོ་ ༡༩༦༠ ཐམ་པའི་ལོ་མཏུག་ཏུ་ཁོང་དང་སློབ་མ་ཚན་པ་ཞིག་གིས་ལོ་ས་ཙན་ཏེལ་ས་ཏེ་ར་བས་སྒྲ་རྩལ་ཀྱི་སློབ་གྲྭའི་(དབྱིན་མིང་ཆ་ཚང་ལ་ Los Angeles Institute of Contemporary Art བསྡུས་མིང་ལ་ LAICA)འགྲེམས་སྟོན་ཁང་དུ་ཆོས་ཀྱི་སྒྲ་རྩལ་སྒྲིག་གཥོམ་རྒྱ་ཆེན་ཞིག་གནང་པ་རེད། ༡༩༦༡ ལོའི་བླ་ན་དགུ་པའི་ནང་དུ་རིན་པོ་ཆེས་ཆོས་ཀྱི་སྒྲ་རྩལ་ཀྱི་བགྲོ་གླེང་ཆོགས་འདུ་དང་། སྒྲིག་གཥོམ་གནང་བར་བདུན་ཕྲག་འགའི་རིང་ལ་ས་ནན་རྒྱ་ར་ས་ཁེ་ལ་ཝེབས་གནང་བ་རེད།

རིག་གནས་གཞན་མང་པོ་དང་འདྲ་བར་ཁོང་གི་སྒྲ་རྩལ་རིག་གནས་ཀྱིས་སློབ་མའི་ སྟེ་ཚན་ཆེན་པོ་ཞིག་བཀུག་གནང་ཡོད། དེ་དག་འགའ་ཞིག་ནི་སྒྲ་རྩལ་ཆེད་ལས་པ་ཡིན་ཀྱང་མང་པོ་ཞིག་དེ་ལྟར་མ་རེད། ཆོས་ཀྱི་སྒྲ་རྩལ་གྱི་རྩ་འཛིན་ལ་འཚོལ་ཞིབ་བྱེད་རྒྱུ་དང་། འགྲེམས་སྟོན་དང་སྒྲིག་གཥོམ་གྱི་ལས་ཀ་བྱེད་ཕྱིར་འཛིག་རྟེན་གྱི་དངོས་པོའི་ འཚོལ་ཞིབ་པ་ཞིས་པའི་ཚན་པ་ཞིག་གསར་འཛུགས་བྱས་པ་རེད། ལས་ཀ་འདིའི་ངེས་ སྟོན་པའི་ནང་གི་གཅིག་ནི་ང་ཚོ་སྟོལ་ཆར་དུ་འགྱོར་སྐབས་ཁ་ལོ་ར་ཏོ་གཙུག་ལག་སློབ་ གྲྭའི་སྒྲ་རྩལ་ཀྱི་སློབ་དཔོན་ཆེན་མོ་ལུད་ལིག་ཕྲིག་ཕྲར་བཟན་སི་ཁི་རེད། ལུད་ལིག་དང་ ཁོའི་བཟའ་ཟླ་ཟླེ་ཞེ་ནི་ང་ཚོའི་ཐོག་ཏར་ཀྱི་གོགས་པོ་ཉེ་པོ་ཐོག་མའི་ཀུས་རེད།

ཨེ་ཁ་ཐྲ་ན་ཞེས་པའི་མེ་ཏོག་མཛེས་སྒྲིག་གི་མཛེས་རྩལ་ལ་མི་ཚོ་དོན་གཉེར་ཆེ་ཅུ ཕྱིན་པས་ཡོ་བྱང་གི་ཁང་མིག་སྣ་ཚོགས་པའི་ནང་དུ་མེ་ཏོག་མཛེས་སྒྲིག་བྱེད་པར་སློབ་ ཕྲུག་རྣམས་བདུན་རེའི་ནང་ཕེངས་འགའ་ཤས་ཡོང་རྒྱུ་དེ་རྒྱུན་ལྡན་དུ་ཀྱུར། ང་ནི་རང་ བཞིན་ཀྱིས་མེ་ཏོག་ས་པ་ལ་ནམ་ཡང་དགའ་པོ་ཡོད། འོན་ཀྱང་འདིས་ནི་ཡོ་བྱང་གི་མི་ ཚེ་ལ་ཚོན་མདོག་དང་། མཛེས་སྡུག ཏི་ཞིམ་བཅས་ཁྱེར་ཡོང་ནས་གནས་སྟངས་གསར་ པ་ཞིག་ཚགས་སོང་།

ངས་ཡོ་བྱང་གི་འཛིག་རྟེན་ལ་རྟེས་སུ་ཡི་རང་བྱས་ཀྱང་དེ་ལ་དཀའ་ངལ་ཡང་ཡོད། དེ་ལ་བདེ་ཕང་དང་མཐུན་སྒྲིལ་གྱི་རྣམ་པ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་། དེ་དང་དུས་མཚུངས་སུ་ང་

རང་སྒྲིར་དང་ངའི་བཟའ་ཚང་ལ་འདོད་ཐྲོ་ཡོངས་སུ་མཐུན་པ་ཞིག་མིན། དཔེར་ན། ཨ་ཥོ་ཀླུ་ཆུང་ཆུང་ཡིན་དུས་ཁོའི་ཉལ་ཁང་དེ་ཕོ་ཐང་གི་ཟུར་ཞིག་ཏུ་ཡོད། དེ་ནི་གང་དུ་ཞབས་ཞུ་བ་སྟ་ཚོགས་ཀྱིས་ལས་འགན་མེད་སྐབས་རྒྱབ་རྒྱབ་ཁྱད་ས་ང་ཚོས་སྐུ་སྲུང་ཁང་ཆུང་ཟེར་བའི་འགྱམ་དེར་ཡོད། གལ་ཏེ་རིན་པོ་ཆེས་ཏྲི་ལ་བརྡ་བཏང་ན། སྐུ་སྲུང་བ་ཚོས་རིན་པོ་ཆེའི་གཟིམ་ཆུང་དུ་འགྲོ་བར་བར་ཁྱམས་བསྐོར་ནས་འགྲོ་དགོས། གང་མ་ཁ་གཞན་པ་དེ་སྒོ་གཤིས་ཡོད་པའི་ཨ་ཥོ་ཀླའི་ཉལ་ཁང་བཙུད་དེ་ཐད་ཀར་འགྲོ་ས་ཡོད། ངས་ཡང་ནས་སྐྱར་དུ་ཁོང་ཚོ་ལ་"ཐུགས་རྗེས་གཟིགས། ཨ་ཥོ་ཀླའི་ཉལ་ཁང་བཙུད་དེ་མ་ཕེབས་རོགས་གནོ་ངས།"ཞེས་བརྗོད་ཀྱི་ཡོད། འོན་ཀྱང་སྐུ་སྲུང་བ་ཚོས་གོམ་པ་སྟོན་མ་འགའ་ཤས་རྒྱུ་ཉའི་ཚབ་ཏུ་ཁོ་ཉལ་ཡོད་པའི་སྐབས་སུ་ཁོའི་ཉལ་ཁང་བཙུད་དེ་རྒྱུ་འགྲོ་ཡི་ཡོད། དུས་ཚོད་ཕལ་ཆེ་བར་ཁོང་ཚོས་ཁོའི་གཉིད་དགོགས་ཀྱི་ཡོད།

དུས་ཚོད་འདིའི་རིང་ལ་ང་ལ་སྒྲིར་ཀྱི་མི་ཚེའི་ནང་ལ་དཀའ་ངལ་འཕྲད་བཞིན་པའི་སྐབས་ཡིན། ཨ་ཥོ་ཀླ་མི་ཆེལ་ཀྱི་ཕྱུ་ཀུ་ཡིན་པ་སུས་ཀྱང་ཤེས་བཞིན་དུ་ངོས་ལེན་བྱས་མེད། འོན་ཀྱང་དེ་རང་ཡིན་པ་མངོན་གསལ་ཏེ་དོད་ནས་ཏེ་དོད་དུ་འགྱུར་བཞིན་འདུག ཕྱོགས་གཅིག་ནས་བཤད་ན། གཅིག་བྱས་ན་དེ་ནི་འཕྲེལ་མེད་ཅིག་རེད། རིན་པོ་ཆེས་ཨ་ཥོ་ཀླ་ངོས་ལེན་གནང་གྱབ་པ་དང་། ཁོང་ནི་མི་ཚེལ་ལ་བཙེ་བ་ཡོད་ལ། རིན་པོ་ཆེ་དང་ང་གཉིས་དུས་ཚོད་ཕལ་ཆེ་བར་ཏ་ཅང་འཚམ་པོ་ཡོད། ཕྱོགས་གཞན་ཞིག་ནས། ངའི་མི་ཚེའི་ནང་དུ་རན་འཚམས་ཤིག་གང་ཡང་ཡོང་གི་མི་འདུག ང་རང་ལ་གཞི་ཙ་བྱལ་བ་ཞིག་ཚོར་རྒྱུ་འགོ་བཙུགས་སོང། ང་སྐབས་རེ་ཉུ་ཕྱུག་སྟེ་མཚམས་མ་ཆད་པར་དུ་ཤོར་གྱི་འདུག མཐའ་མ་དེར་རིན་པོ་ཆེས་ནུ་ར་པར་ས་ཁམས་ཁམས་རིག་པའི་ལས་རིམ་གྱི་འགོ་ཁྲིད་ས་ཁམས་ཁམས་རིག་པ་བ་ཕེད་ཕོད་ཐྲོལ་ཡོང་སྟེ་ང་ལ་ལྷ་རོགས་གསུངས་འདུག ངས་དཀའ་ངལ་ས་ལ་ཆེད་དུ་ཕེད་དང་མཉམ་དུ་གཟའ་འཁོར་རེའི་ནང་དུ་ཕེངས་གཉིས་རེ་སྐད་ཆ་ཤོད་ཀྱི་ཡོད། ངས་ད་ལྟ་ཤེས་པ་ལ་དུས་ཡུན་རིང་པོ་ཞིག་ལ་དཀའ་ངལ་མང་པོ་ཞིག་འཕྲད་པ་ནི་ངས་ཨ་ཥོ་ཀླ་མི་ཚེལ་ཀྱི་ཕྱུ་ཀུ་ཡིན་པ་དེ་ང་རང་གིས་རང་ལ་ངོས་

ལེན་བྱེད་ཐུབ་མི་འདུག མངོན་གསལ་ཅན་ཞིག་རྒྱ་མཐུད་དེ་ངོས་ལེན་མི་བྱེད་རྒྱུ་དེ་ནི་ འཐབ་རྩོད་ཅིག་རེད།

གཞན་ཡང་ང་ལ་རིན་པོ་ཆེས་ཉིན་རེ་ཉིན་རེའི་འཚོ་བའི་ནང་ཁྱིམ་མི་དང་མཉམ་དུ་ དུས་ཚོད་མང་ཙམ་བསྒྲལ་ན་སྙམ་པ་བྱུང་། ཁོང་ཞོགས་པ་དང་པོ་ཡར་བཞེངས་སྐབས་ ང་ཁོང་གི་གཟིམ་ཆུང་དུ་ཕྱིན་ཏེ་ཉལ་ཁྱིའི་སྟེང་དུ་བསྡད་ནས་ "ཐུགས་རྗེས་གཟིགས། ང་ལ་ང་རང་དང་བཟའ་མིའི་ཆེད་དུ་དུས་ཚོད་ཕྱན་བུ་ཞིག་དགོས་ཀྱི་འདུག གཟའ་ འཁོར་གཅིག་གི་ནང་ལ་ཐེངས་རེ་ཙམ་ང་དང་བུ་ཕྲུག་ཚོའི་མཉམ་དུ་དགོང་ཚོགས་ བཞེས་གནང་རོགས། ངས་ཁྱེད་རང་ལ་ལས་འགན་དང་ཐུག་ལས་ཤིག་ཡོད་པ་ཤེས་ཀྱི་ ཡོད། འོན་ཀྱང་ང་ལ་དུས་ཚོད་ཅིག་དགོས་ཀྱི་འདུག གཟའ་འཁོར་གཅིག་ལ་ཐེངས་ རེ་ཙམ་དགོངས་བཞེས་གནང་རོགས།" ཞེས་ཞུ་ཡི་ཡོད། ང་གཉིས་དབར་ལ་འདི་ལྟའི་ཁ་ བརྡ་ཞིག་ཡོང་གི་ཡོད་ལ་མཐའ་མ་དེར་ང་ཏུས་ནས་སྟོད་རྒྱུ་རེད། ཁོང་གིས་དུས་ཚོད་ འདོན་གནང་རྒྱའི་དམ་བཅའ་གནང་གི་ཡོད་ཀྱང་རྩེས་ས་གང་ཡང་ཡོང་གི་མེད། ཇ་ལམ་ ཉིན་ལྟར་འདི་འདྲ་བྱས་ཏེ་ཟླ་བ་གཉིས་ཙམ་ཕྱིན་པའི་རྩེས་ས་ངས་མཚམས་བཞག་པ་ ཡིན། ཉི་མ་གཉིས་གསུམ་ཕྱིན་པའི་རྩེས་ས་ཁོང་འདི་ཉལ་ཁང་དུ་ཕེབས་ཏེ་ངའི་ཉལ་ ཁྱིའི་སྟེང་དུ་བཞུགས་ནས "དེང་ས་ཁོད་རང་ཞོགས་པ་ངའི་ས་ར་ཡོང་སྟེ་སྐད་ཆ་ ཤོད་ཀྱི་མེད་པ་ཅི་ཡིན་ནམ།" ཞེས་དྲིས་བྱུང་། དེའི་ལན་དུ་ངས་ "དེ་སྙུག་བསྡལ་ཆེན་ པོ་ཞེ་དགས་འདུག"ཅེས་བཤད། ཁོང་གིས་ "ཨོ། མ་རེད། ཁྱོད་ཀྱིས་མཚམས་བཞག་ན་ འགྲིག་གི་མ་རེད། ངས་ཁྱོད་དང་མཉམ་དུ་ཁ་བརྡ་བྱས་པ་འདི་ཚོར་བློས་འགེལ་རྒྱུ་འགོ་ འཛུགས་བཞིན་ཡོད།" ཅེས་གསུངས་བྱུང་། ངས་ཁོང་ལ་ "ཁྱོད་རང་གིས་ཤེས་གསལ་ལྟར་ ང་ནི་རང་སྙུག་རང་གིས་ཉོ་མཁན་དེ་འདྲ་མིན། ཅིའི་ཕྱིར་ང་ཉིན་ལྟར་ཡོང་དགོས་པ་རེད། དེ་ནི་ཟླ་ཏུ་ཞིག་རེད། ཁྱོད་ཀྱིས་རང་གི་བཟའ་མིར་འཕྲེལ་འཛིས་ཆ་བ་ནས་གནང་ གི་མི་འདུག ང་ཆ་ངས་རེ་ཐུག་བཅད་པ་ཡིན། ངས་མདུན་རྒྱོད་བྱེད་རྒྱུ་འགོ་བཙུགས་

ཚར་བ་ཡིན། དེའི་རྒྱུན་གྱིས་ཁྱོད་རང་རྒྱུད་པོ་མི་འདུག་གསུང་གི་ཡོད་དམ།" ཞེས་ཞུས་པ་ཡིན། ང་རང་ཡིད་ཆེས་ཐུབ་མ་སོང་།

རིན་པོ་ཆེ་གྲྭ་ཐོག་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་སྲིད་ཀྱི་རེད། འོན་ཀྱང་ཁོང་མི་ཞིག་ཀྱང་རེད། མི་འགའ་ཞིག་དང་འདྲ་བར་ཁོང་ལའང་བྱད་མེད་གཞན་བསྟེན་རྒྱའི་ཐད་ལ་ཁ་དང་ལག་ལེན་མི་མཚུངས་པ་ཞིག་འདུག དོན་དངོས་སུ་ང་མི་ཆེལ་དང་མཉམ་དུ་དགའ་པོ་ཆགས་སོང་། དེར་རིན་པོ་ཆེ་ལ་དཀའ་ངལ་ཡོད་པ་ངས་ཤེས་ཀྱི་ཡོད། ཁོང་བྱད་མེད་མང་པོ་དང་མཉམ་དུ་འཕྲལ་བ་བྱུང་ཡོད། འོན་ཀྱང་ནམ་རྒྱུན་ཁོང་གིས་བྱད་མེད་གཞན་དག་དེ་ཚོ་དང་མཉམ་དུ་བཙེ་དུང་གི་ནང་ལ་ལྷུང་མེད། ཨ་ཥོ་ཀླ་སྒྲིས་པའི་ཐ་ཞེས་སུ་རིན་པོ་ཆེས་སྒྲབས་རེ་ང་གོར་འགྱོ་བའི་ཐུགས་ཁྲལ་གནང་གི་ཡོད། དོན་དངོས་སུ་ང་མི་ཆེལ་ལ་ས་ཞེམས་གཏི་ང་ནས་དགའ་པོ་ཆགས་སོང་། ང་རང་ཕྱི་ཀུ་ཡིན་དུས་ངའི་ཨ་ཕས་ང་ལ་མི་ཚེའི་ནང་དུ་ཇི་ལྟར་མི་གཅིག་ལས་མང་བ་ལ་བཙེ་བ་ཡོང་སྲིད་པའི་སྐོར་བཤད་ཐུབ། ཁོས་ང་ལ་བཙེ་བ་ནི་ཅ་ཅང་ཆེན་པོ་ཡིན་པ་དང་། ཆུང་ཆུང་ཞིག་ཙ་བ་ནས་མ་ཡིན་པ། མི་ཚེའི་ནང་དུ་མི་མང་པོ་ལ་བཙེ་བ་བྱེད་ཐུབ་པའི་སྐོར་བཤད་བྱུང་། ངས་མི་ཆེལ་ལ་ཡོད་པའི་ངའི་བཙེ་བ་དེ་ཇི་ཆེ་ནས་ཇི་ཆེར་འགྱོ་བ་དང་། ང་གཉིས་ཕན་ཚུན་ཀྱི་བཙེ་བ་དེ་ལྟར་མེད་པ། ཤུགས་ཆེ་བ། འཕེལ་བཞིན་པ་ཞིག་ཏུ་ཚོར་བྱུང་།

འདི་ལ་ཟུར་གཞན་ཞིག་ན་གནས་ཚུལ་ཆ་ཚང་ཞིག་ཡོད་དེ། དེ་ནི་རིན་པོ་ཆེ་དང་མི་ཆེལ་བར་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དེ་རེད། ཁོང་གཉིས་ཏ་ཙང་ཉེ་པོ་རེད། ལོ་འགའི་ཇི་སྲུ་མཚན་ཞིག་ལ་ང་ཚོ་གསུམ་ནོ་ཆ་ཤི་ཁོ་ཤའི་མེད་ལནད་ཀྱི་གླུ་གཟིངས་ཀྱི་འགྲུལ་ཁང་ཆེན་མོ་ (The Great Ship Inn) ཞེས་པ་དེར་ཡོད། ང་སྟ་ཙམ་ཉལ་དུ་ཕྱིན་པ་དང་ངས་མི་ཆེལ་ངའི་མཉམ་དུ་ཉལ་བར་ཡོང་རྒྱའི་འདོད་པ་བྱས་པ་ཡིན། རིན་པོ་ཆེ་ཁྲུས་ཁང་ནང་དུ་ཡོད་པས་ང་དེ་གར་ཕྱིན་ཏེ་ "མི་ཆེལ་ཀྱི་ལས་འགན་ཚར་བ་གྱིས་དང། ང་ཁོ་དང་མཉམ་དུ་སྟོད་འདོད་འདུག" ཅེས་བརྗོད་པ་ཡིན། ཁོང་གིས་ང་ལ་ "ཁྱོད་ཀྱིས་ཤེས་པ་ལྟར། ཁྱེང་ཉེ་མ། དཀའ་ངལ་ནི་ང་ཚོ་གཉིས་ཀ་མི་གཅིག་རང་ལ་དཀའ་བ་དེ་རེད།" ཅེས་

གསུངས། དེ་ནི་ཀ་ཅང་གི་གསུང་སྙན་པོ་ཞིག་རེད། གནས་སྟངས་དེ་རང་གི་ལམ་ནས་ཅི་ཞིག་བྱེད་ཐུབ་མོད། དེ་སྐྱ་མོ་ཞིག་མིན་པ་ཡང་གསལ་པོ་རེད། དེ་ངས་སྐྱ་མོ་རེད་ཅེས་བརྗོད་མི་ཐུབ།

སྐབས་དེ་དུས་ངས་མི་ཆེལ་དང་ང་གཤིས་ལ་ནམ་ཡང་རྒྱུན་ལྡན་གྱི་མི་ཚེ་མཁན་སྐྱེལ་བྱེད་རྒྱ་ཡོང་གི་རེད་བསམ་མ་བྱུང། དེ་ཡོང་ཐེད་པར་མངོན་མ་བྱུང། ཁོས་ཚང་ས་བརྒྱབ་ཚར་ཡོད་ལ། ངས་ཚང་ས་བརྒྱབ་ཚར་ཡོད། འོན་ཀྱང་ང་གཤིས་ལ་དུས་ཆོད་མཁན་སྐྱེལ་བྱེད་རྒྱ་ཡོད། ང་ལ་མཆོན་ན་ཕྱོགས་གཅིག་ནས་ངས་ང་རང་དང་མི་ཐོག་གཅིག་ཡིན་པ་དང། རང་དང་ལོ་མཁན་ཡིན་པ་ཞིག་དང་ལྡན་དུ་མི་ཚེའི་ཚ་ཤས་ཤིག་བསོ་བཤད་བྱེད་ཐུབ་པ་དེར་ཐོ་བ་སྐྱེས་བྱུང། ང་གཤིས་ཀྱིས་རྒྱུན་ལྡན་དང་དགྱུས་མའི་བྱ་བ་དཔེར་ན་གློག་བརྟན་མཁན་དུ་བལྟ་བར་འགྲོ་ཡི་ཡོད། ངས་རིན་པོ་ཆེའི་ལྡན་དུ་ད་ཆ་མི་བྱེད་པའི་རིགས་ཁོ་དང་མཁན་དུ་བྱས་པ་ཡིན། སྐབས་ཤིག་ལ་ངས་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ང་གཤིས་འཛོ་མས་སྐབས་ང་རང་ཀ་ཅང་ནན་གཞོན་ཡིན་ཙང་ངའི་མི་ཚེའི་ནང་དུ་ཁོང་རང་ཙ་ཕའི་ཚབ་ཡིན་སྐོར་བཤད་པ་ཡིན། ངས་དེ་ལྟར་བཤད་པ་དེར་ཁོང་དགའ་པོ་བྱུང་མ་སོང། འོན་ཀྱང་དེ་ལ་གནད་འགག་ཅིག་ཡོད། ང་ལ་སྒྲི་མཚུངས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཞིག་དང། མི་ཚེ་ཁུ་ཁིམ་པོ་ཞིག་བྱུང་ན་ཅི་མ་རུང་སྙམ་པའི་འདོད་པ་ཞིག་ཀྱང་ཡོད། དེས་ན་རིན་པོ་ཆེ་ང་གཤིས་ཀྱི་དབར་ལ་ཕན་ཚུན་བཅེ་བ་ཤུགས་ཆེ་ཆུ་མཐུད་དེ་གནས་ཀྱང། ཕར་འཕེན་ཚུར་འཕེན་གྱི་གནས་བབ་ངེས་པར་དུ་ཡོད།

ཙཻ་ཏོ་ཀླ་ཀློ་བ་དྲུག་ཅམ་ཞིག་ཡིན་དུས་ངས་ཁོ་དུས་ཡུན་གང་འཚམས་ཤིག་གི་རིང་ལ་འཛར་མན་དུ་འཕྲིད་པ་ཡིན། ངས་སྟོ་རོན་ལོངས་ཀ་ཏས་ཏུ་ཕྱིན་ཏེ་ཏ་ཚལ་ཕན་བུ་སྟོང་རྒྱུར་ཐག་བཅད་པ་ཡིན། ངས་ངའི་ཏའི་ནང་ནས་ཤམ་ཐྲ་ལ་བཅོང་པ་ཡིན། གང་ཡིན་ཟེར་ན་ཁོ་ཉི་རྒྱུར་མི་ཏི་ས্ལེད་ཅིག་ནས་མ་ཙ་བཙུགས་ཡོད་པས་ཁོང་ཚོར་དཏུལ་ཕྱིར་ས্ལོག་དགོས་ཀྱི་འདུག འཛར་མན་དུ་ངའི་ཏ་དཔའ་བཏུལ་རང་གི་མཁན་དུ་ཡོད། ངས་དེ་གར་ས্ལོང་བཏར་བྱས་ཏེ་ཐ་འགའ་ཤས་བསྡད་པ་ཡིན། ངས་རང་ཉིད་ཀྱི་མི་ཚེ་དེ་

སྐྱེལ་དགོས་པ་དང་། རང་ཉིད་ཀྱི་རྒྱ་ཁོན་གྱི་མདུན་ལམ་དུ་ཕྱིར་ལོག་རྒྱུ་དེ་ང་རང་ལ་འཕྲོད་ཞོས་ཤིག་ཡིན་པ་ཚོར་བྱུང་། དེ་བརྒྱུད་དེ་ང་ལ་སྟོབས་ཤུགས་ཆེ་བ་སྐྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་དང་། ཕྱོགས་མང་པོ་ཞིག་ནས་དེས་འདི་འཛིག་རྟེན་ལ་སྒྲོ་ཁམས་ཞིག་སྟེར་བ་ཚོར་བྱུང་།

སྤྱི་ལོ་ ༡༩༦༡ གི་ལོ་ཟླ་ཡོར་རིན་པོ་ཆེ་༢རྒྱལ་དབང་གཟུ་པའི་སྒྱུན་གཞིའི་ཐོག་ལ་བྱེལ་ནས་བཞུগས། གཟུ་པར་གསོལ་གྲོད་ཀྱི་འཕྲས་ནད་ཀྱི་སྒྱུན་གཞི་ལྷི་མོ་བྱུང་ཡོད་པས་རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་གི་རྒྱ་མདུན་ལ་ཐེངས་མང་པོ་བཅར་གནང་ཕོང་། ཁོང་གིས་གཟུ་པའི་སྒྱུན་གཞི་ལ་ཐུགས་ཁྲལ་ཞེ་དྲགས་གནང་གི་འདུག ཀཱཧ་པའི་སྨན་བཅོས་ཀྱི་ཐོག་ལ་མི་ཆེལ་འཕྲེལ་བ་ཆགས་པས་ཁོས་ཁོང་ལ་ནུབ་ཕྱོགས་པའི་སྨན་པ་བསྟེན་གཏུགས་གནང་རྒྱུའི་བཀོད་སྒྲིག་བྱས་པ་རེད། མཐའ་མ་དེར་༢རྒྱལ་དབང་གཟུ་པ་མཆོག་སྨན་བཅོས་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཤི་ལ་ལྷོའི་མོན་ཕེན་བཟན་སྨན་ཁང་དུ་ཕེབས་པ་དང་། ༡༩༦༡ ཟླ་ ༡༡ ཚེས་ ༥ ཉིན་ཁོང་དེ་གར་སྐྱ་ཞིང་ལ་ཕེབས་པ་རེད། དེ་ནི་ང་ཚོ་ཚང་མས་ཀྱོང་གྱད་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་པ་ཚོར་བྱུང་། ཁོང་ནི་ངེས་པ་དོན་གྱི་དགྱ་ཁྱིད་དང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ཞིག་རེད། དེ་དང་དུས་མཚུངས་སུ་རིན་པོ་ཆེས་ལྷོལ་ཅར་དུ་གཟུ་པ་མཆོག་ལ་དགོངས་རྫོགས་ཀྱི་ཚོ་གི་ཞིག་གནང་དུས་ཁོང་གིས་གཟུ་པ་སྐྱ་ཞིང་ལ་ཕེབས་པ་དེ་སྤྱིར་ས་མས་ཅན་ཡོངས་དང་ཡང་སྨོས་ནུབ་ཕྱོགས་འཛིག་རྟེན་ལ་བྱིན་རླབས་ཤིག་རེད་གསུངས་གནང་ས་ཕོང་། དེའི་སྐོར་ལ་ཁོང་གིས་འདི་ལྟར་གསུངས།

འཛིག་རྟེན་གྱི་ས་གནས་གང་ཞིག་ཏུ་གཟུ་པ་ཞིག་སྐྱ་འཕྲུངས་པའམ། འདས་པ་གང་རུང་ཐེངས་རེ་གནང་སྐབས་ཡུལ་བྱེ་བྲག་པ་དེ་ལ་བྱིན་རླབས་ཐོབ་ཀྱི་ཡོད། ༢རྒྱལ་དབང་གཟུ་པ་མཆོག་དགོངས་པ་ཕྱོགས་པ་འདི་ང་ཚོས་གློ་བུར་གྱི་བར་ཚད་ཅིག་བྱུང་བ་ཡིན་པར་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་མེད། དེ་བྱིན་རླབས་ཤིག་ཡིན་པ་ང་ཚོས་མཐོང་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད། འདིའི་སྟོན་ལ་རྟོགས་པ་དང་ལྡན་པའི་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་དཔེར་ན་ས་ཐང་ས་རྒྱས་དང་། ཡེ་ཤུ་མ་ཤི་ཀ་དང་ཁ་ཆེའི་སྟོན་པ་མོ་ཏ་མད་བཅས་སུས་ཀྱང་ནུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་དུ་ཞབས་བཅཱས་མེད། ནུབ་

> ཕྱོགས་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་འདི་འདུལ་དགོས་ཡོད། དེ་ལ་སྐྱེས་བུ་དམ་པའི་སྟེང་རྟེ་
> དང་ཐབས་མཁས་ཀྱི་ལམ་སྟོན་ཀྱི་དགོས་མཁོ་ཡོད། དེ་ལ་ཉམས་ལེན་གྱི་རྒྱུད་
> པའི་འབྲས་བུ་ཆེན་པོ་སྒྲུབ་པ་དང་ས་གཞི་འདུལ་བའི་ཆེད་དུ་ཀན་པའི་ཕྱིན་
> བླབས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་ཡོད།[42]

ཀན་པ་སྐུ་ཞིང་ལ་ཕེབས་པའི་རྟོས་ཐོག་དེ་གར་རིན་པོ་ཆེ་༢རྒྱལ་དབང་ཀན་པ་མཆོག་
གི་སྐང་ཏོག་ཏུ་ཡོད་པའི་གཏན་ས་རྩམ་སྟེགས་སུ་བདུན་ཕྲག་འགའི་རིང་ལ་ཕེབས་
སོང་། དེ་གར་ཁོང་གིས་ཀན་པའི་འདས་མཆོད་དུ་ཕྱོགས་མཐའ་ནས་ཕེབས་པ་དང་
རྩམ་སྟེགས་སུ་བཞུགས་ཡོད་པའི་བཀའ་བརྒྱད་པའི་བླ་མ་གཞན་མང་པོ་དང་མཇལ་
འཕྲད་གནང་འདུག ངའི་ཡི་རངས་ནང་གི་ལས་དོན་གྱི་སྒྲབས་ཀྱིས་ང་རིན་པོ་ཆེ་དང་
ལྷན་དུ་བཅར་ཐུབ་མ་སོང་། ལོ་དེའི་འགོ་སྟོད་དུ་༢རྒྱལ་དབང་ཀན་པ་མཆོག་མཇལ་
བར་ཏོང་ཀོང་གི་སྨན་ཁང་ཞིག་ཏུ་འཚུག་ཙམ་བཅར་བ་ལས། དེ་མིན་ ༡༩༦༤ ནས་
བཟུང་རིན་པོ་ཆེ་ཨེ་ཤེ་ཡར་ཕེབས་པ་ཐེངས་དང་པོ་དེ་རེད། ཁོང་གིས་ང་ལ་ཁོང་ཞོགས་
པ་ཡར་བཞེངས་སྐབས་ཁོང་གི་མགྲོན་ཁང་གི་ཕྱི་ལོགས་སུ་བོད་མི་བརྒྱ་ཕྲག་དུ་མས་
ཁོང་མགྲོན་ཁང་ནས་ཕྱིར་ཕེབས་སྐབས་ཞལ་མཇལ་དང་ཕྱག་དབང་འཛིན་ཕྱིར་རེ་སྐྱེ་
བྱས་ཏེ་བསྡད་འདུག་གསུངས་བྱུང་།

སྒོལ་རྒྱུན་ལ་ཡོད་པ་བཞིན་སྐུ་ཕུར་ཞུགས་འབྱུལ་མ་ཞུས་སྟོན་ལ་༢རྒྱལ་དབང་ཀན་
པའི་སྐུ་ཕུང་དེར་ཚུ་བྱུགས་ཏེ་ཉར་བ་རེད། སྐུ་ཕུར་དེར་དམིགས་བསལ་གྱི་ཆོ་ག་དང་
ཐུགས་རྩམ་སྟེགས་ཀྱི་མཆོད་ཁང་གཙོ་བོ་དེར་བདུན་ཕྲག་འགའ་ཤས་ལ་བཞུག་སྟེ་མི་
མང་པོས་སྐུ་ཕུར་ལ་མཇལ་ཁ་ཞུ་བ་དང་སྨོན་ལམ་འདེབས་པར་བཅར་བ་རེད། རིན་པོ་
ཆེས་རྒྱལ་ཚབ་དང་། མི་ཆེལ། མདའ་དཔོན་ཇི་མེན། ཇོ་ཇེ་སློབ་དཔོན། ཇོན་ཕར་ཁེ་ས།
ཁ་རལ་ས་ཕི་རིང་ངར། ཁེན་ལྷི་རིན། ཆག ཏུ་ཅི་ལིས། དེ་བཞིན་ཕྱག་རོགས་འགའ་ཤས་

---

42 ཆོས་རྒྱམ་བྱང་པ། "ཁོང་གིས་ཕྱོགས་བཅུར་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་བཙུགས་" བཙན་ཟླུ་ཏུ་ ས་མ་པོ་ ཇ་འདོན་ཕེངས་ ཀ པ། (༡༩༧༨ ཟླ་བ་ ༡༦ ནས་ ༡༩༧༨ ཟླ་བ་དང་པོ་)

ཐེ་བའི་སྨོན་མ་ཇི་སྙེད་ཅིག་བྱམ་སྙེགས་སུ་མཉམ་དུ་ཁྱིད་གནང་པ་རེད། ཁོང་ཚོ་ཚང་མས་ཀན་པའི་རྒྱ་ཕུར་བཞུགས་ཡུལ་བྱམ་སྙེགས་དགོན་པའི་མཆོད་ཁང་དུ་སྨོན་ལམ་བཏོན་འདུག ཏཱ་མའི་རྒྱ་ཕུར་གྱི་མདུན་དུ་དུས་ཚོད་འདིའི་རྒྱབས་གསོལ་བ་སྨོན་ལམ་འདོན་ཐུབ་པ་དེ་ནི་ཁྱིན་རྟགས་ཆེན་པོ་ཡོད་པར་བརྗེ་སྲོལ་ཡོད། འདིའི་ནུས་པ་དེ་ང་ལ་རིན་པོ་ཆེ་གཤེགས་པའི་ཐུགས་སུ་ཆྱོང་ཚོར་བྱུང། ཏཱ་མ་དངོས་སུ་བཞུགས་ཡོད་པ་ལྟ་བུར་ཁོང་གི་བྱམས་སྙིང་རྗེའི་ནུས་མཐུ་དེ་ཚོར་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད། ཞུགས་འབྱལ་དངོས་གཞི་ལ་ཁོང་ཚོ་སྟོད་ཐུབ་མེད། (ཞུགས་འབྱལ་གྱི་ཚེས་གྲངས་སྐོར་ལ་གོ་བརྡ་མ་འཕྲོད་པ་ཞིག་བྱུང་འདུག) གང་ལྟར་ཡང། རིན་པོ་ཆེས་གཟུ་པ་མཆོག་སྐུ་ཞིང་ལ་ཕེབས་རྗེས་ཀྱི་འགོ་སྟོད་དུ་དེ་གར་ཡོད་དགོས་པ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་རེད་ཅེས་གསུངས་གནང་ཡོད།

རིན་པོ་ཆེས་བློ་ལ་ཅར་དུ་ཕྱིར་འཁོར་རྗེས། བྱམ་སྙེགས་སུ་ཞུགས་འབྱལ་གྱི་ཉིན་མོ་དང་སྦྱབས་བསྡུན་གྱིས། ཇོ་རྗེ་ཐྲོང་གི་མཆོད་ཁང་ལྷེ་བ་བུ་༧རྒྱལ་དབང་གཟུ་པ་མཆོག་གི་འདས་མཆོད་སྨོན་ལམ་ཞིག་ཚོགས་གནང་པ་རེད། ཡིད་སྐྱོ་ལ་བློ་འགྱལ་ཕེབས་པའི་ཉིན་མོ་འདིར་ཁོང་གིས་གོང་གསལ་བཀའ་སྩོན་དེ་གནང་བ་རེད། ཞུགས་འབྱལ་གྱི་ཉིན་མོ་དེར་ཁོང་གིས་ཁོང་རང་གི་སྨོན་མ་ཚང་མར་ཀན་པ་ཞིང་ལ་ཕེབས་པ་དེས་ཁོང་རང་གི་ཚོས་བརྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་ལས་འཁན་དེ་ཆེ་བ་ཕྱིན་ཡོད་པའི་བཀའ་གནང་སོང། ཁོང་ལ་ཁོང་རང་གི་ཕྱག་པར་ལས་འཁན་ཕྱི་མོ་ཞིག་བཀལ་ཡོད་པའི་ཚོར་སྣང་འདུག ཁོང་གིས་མ་འོངས་པར་ནུས་ཤུགས་སུ་ནང་ཚོས་དར་ཁྱབ་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཤམ་ཐྲ་ལའི་འཚར་སྣང་དེ་ཤུགས་ཆེ་ནས་ཆེ་བ་ཁྱབ་སྒྲོལ་གནང་རྒྱ་དེ་གལ་ཆེར་གཟིགས་གནང་འདུག དུས་འདི་ནས་བཟུང་སྟེ་ཁོང་གིས་གསུང་ཚོས་གནང་རྒྱར་འབད་བརྩོན་དེ་བས་ཤུགས་ཆེ་བ་གནང་བ་དང་། ཁྱད་པར་དུ་ཤམ་ཐྲ་ལའི་མཐོ་རིམ་གྱི་སྦྱོང་བརྡར་དེ་གལ་ཆེན་དུ་བཟོས་གནང་སོང་།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༦ ལོའི་རྒྱ་བ་ལྷ་པའི་ནང་ཐུར་ཞི་ལི་ལ་གེ་ས་ཁྱི་འདོན་གནང་མཁན་གྱི་དེལ་མགོ་མཁྱེན་བཟོ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ཙ་རིར་ཆིབས་རྒྱུར་གནང་བ་རེད། རིན་པོ་

ཆེས་རེ་འདུན་ཞུས་པ་གཞིར་བཟུང་དེལ་མགོ་མཁྱེན་བཙེ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གིས་དུས་རྒྱུན་འཛིག་རྟེན་པའི་རྒྱལ་པོའམ་རྒྱལ་མོར་མངའ་གསོལ་གྱི་དབང་བསྐུར་གནང་སྲོལ་ལྟར་རིན་པོ་ཆེ་དང་ང་གཉིས་ལ་ཤམ་ཐྲ་ལའི་རྒྱལ་ཁམས་སུ་ཁྲི་འདོན་དབང་བསྐུར་གྱི་ཚོ་གཞིག་གནང་རྒྱུར་ཞལ་བཞེས་གནང་པ་རེད། མཁྱེན་བཙེ་རིན་པོ་ཆེས་ད་ཡོད་འབྲུག་ཡུལ་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་འདོན་གྱི་སྐབས་སུའང་ཚོ་ག་འདི་རང་གནང་པ་རེད།

དབང་བསྐུར་འདི་ལ་ "མངའ་དབང་རིན་ཆེན་འབར་བ" ཞེས་བརྗོད་པ་དང་། ང་ཚོའི་ཚོས་ཚོགས་གྱི་ནང་དུ་དུས་རྒྱུན་ས་སྐྱོང་དབང་བསྐུར་ཟེར་བ་རེད། ༡༩༧༩ ལོར་ ༧རྒྱལ་དབང་གཟུ་པ་མཆོག་གིས་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ནང་བསྟན་རྡོ་རྗེ་ཕེག་པའི་ཚོས་བརྒྱུད་འཛིན་པའི་བླ་མའམ། རྡོ་རྗེ་སློབ་དཔོན་ཞིག་ཏུ་ངོས་འཛིན་གྱིས་ཚོ་ལོ་གནང་བ་རེད། ང་ཚ་དེལ་མགོ་མཁྱེན་བཙེ་རིན་པོ་ཆེ་ཕེབས་ཏེ་ཁོང་ས་སྐྱོང་དུ་དབང་བསྐུར་གནང་བ་དེ་ནི་ཁོང་ལ་ཅ་ཅང་དོན་སྙིང་ལྡན་པ་ཞིག་རེད། རིན་པོ་ཆེས་ནུབ་ཕྱོགས་སུ་ཤམ་ཐྲ་ལའི་བསྟན་པ་དང་ཕྱབ་གྱི་ཐད་ལ་ཚོ་ག་འདི་མཚམས་རྡོ་གལ་ཆེན་ཞིག་ཡིན་པར་གཟིགས་གནང་གི་འདུག ཁོང་གིས་ང་ལ་ས་སྐྱོང་དབང་བསྐུར་གྱི་ཆ་ཤས་སུ་མཁྱེན་བཙེ་རིན་པོ་ཆེས་ང་ས་སྐྱོང་དབང་མོར་དབང་བསྐུར་གནང་གི་རེད་གསུངས་བྱུང་། འདི་ནི་ཚོ་གའི་ཆ་ཤས་དགོས་ངེས་ཅན་ཞིག་མ་རེད། རིན་པོ་ཆེས་མཁྱེན་བཙེ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཚོ་ག་དེ་ཁོང་རང་གཅིག་པུར་གནང་རོགས་ཞུས་ན་འཐུས་ཀྱང་། ཁོང་གིས་ང་ས་སྐྱོང་དབང་མོར་དབང་བསྐུར་རྒྱུ་དེ་བདམས་པ་རེད། ཁོང་ལ་ང་ལ་དབང་སྐྱུར་ཙ་འཛིན་གྱི་ཆ་ཤས་ཤིག་ཡིན་པ་ཚོར་འཛུག་པའི་ཐུགས་འདོད་ཡོད་པ་རེད། ངའི་ནི་ཁོང་གི་བྱད་མེད་དང་བྱད་མེད་གྱི་སྒྲི་ཚོགས་དབང་ཐང་ལ་གུས་ཞབས་ཡོད་པ་དེ་ནས་བྱུང་བ་རེད་སྟམ། ཁོང་གིས་བོད་པའི་རིག་གཞུང་དེ་སྐྱེས་པ་གཙོ་འགངས་ཆེ་བར་བཙོ་བའི་སྒྲི་ཚོགས་ཞིག་ཡིན་པའི་ཆུན་གྱིས་འགྱུར་བ་མ་ཕེབས་པར་ལུས་ཡོད་པ་དེ་མཁྱེན་གནང་པ་རེད། ནུབ་ཕྱོགས་སུ་ཤམ་ཐྲ་ལའི་འཛིག་རྟེན་འདིའི་ནང་དུ་སྒྲི་ཚོགས་ཕྱུག་པོ་ཞིག་བསྐྱན་པའི་ཆེད་དུ་ཁོང་གིས་ང་ཚོས་བྱད་མེད་གྱི་ནུས་སྟོབས་གོང་མཐོར་གཏོང་དགོས་

པའི་དགོས་མཚོ་དེ་ཡང་གཟིགས་པ་རེད། དེས་ན་ཆོ་ག་དེའི་སྐབས་སུ་དམིགས་པ་གཙོ་ཆེ་བ་དེ་ཁོང་གི་སྙིང་དུ་གཏད་ཡོད་ཀྱང། འབྲུང་འོས་པ་ལྟར་ང་ལ་ཡང་དུས་མཉམ་དུ་དབང་བསྐུར་ཐོབ་པ་རེད།

ང་གཉིས་ཀྱིས་ཉལ་ས་པའི་ནང་ལ་གྱོན་པའི་ནང་འཛམ་གྱོན་ཏེ་ཐྲིང་ས་ཆའི་སྙིང་དུ་ཐོན་པ་ནང་བཞིན་གྱོན་ཆས་དགུས་མ་དཀར་ཆུང་གྱོན་ཏེ་འགོ་བཙུགས། འདིས་འགྲོ་བ་མིའི་གཞི་ཙའི་གཅེར་བུའི་རང་བཞིན་དེ་མཆོན་པ་དང་ཁྲི་འདོན་གྱི་བཙུད་རིམ་ཆ་ཚང་ལ་རིམ་བཞིན་ང་གཉིས་གོས་ཆུན་གྱིས་བཆུན། མཁྱེན་བརྩེ་རིན་པོ་ཆེ་ནི་རིན་པོ་ཆེའི་གཡས་ཕྱོགས་སུ་ཁྲིའི་སྙིང་དུ་བཞུগས་ཡོད། འགོ་སྟོང་དེར་རིན་པོ་ཆེ་ཞབས་བཀྲག་དགུས་མ་ཞིག་གི་སྙིང་དུ་བཞུগས་ཡོད། ཆོ་ག་ཆ་ཚང་གི་རིང་ལ་ང་ཁོང་གི་གཡོན་ཕྱོགས་སུ་ཀུབ་བཀྲག་ཅིག་གི་སྙིང་དུ་བཞག་བྱུང་། མཁྱེན་བརྩེ་རིན་པོ་ཆེས་ང་ཆོའི་གྱོན་ཆས་ལ་བྱིན་གྱིས་བརླབས་རྫོས་ང་ཆོས་ལུས་ལ་གྱོན་པ་ཡིན། རིན་པོ་ཆེ་ལ་མཆོ་དམག་གི་སྒྲིག་ཆས་དཀར་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་དང་དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་ང་ཆོས་དེ་ལ་ "དབང་བསྐུར་སྒྲིག་ཆས" ཞེས་འགོད་ཀྱི་ཡོད། ངས་ཆོ་ག་འདིའི་དོན་དུ་ཆེད་མངགས་བཅོམ་པའི་གོས་ཆེན་གྱི་ཕྱུ་པ་ཡིད་དུ་འོང་བ་ཞིག་གྱོན་པ་ཡིན། དེ་ནས་རིན་པོ་ཆེ་ཁྲིའི་མཐོ་ཚད་མཁྱེན་བརྩེ་རིན་པོ་ཆེ་དང་མཉམ་པ་ཞིག་གི་ཐོག་ཏུ་བཞུগས་གནང་པ་རེད།

མཁྱེན་བརྩེ་རིན་པོ་ཆེས་རིན་པོ་ཆེ་ལ་དམག་ཞྭ་དཀར་པོ་རྩེ་སྟུང་ཅན་ཞིག་དང། ང་ལ(རིན་པོ་ཆེའི་ཏན་པ)ཅོད་པན་དཀར་ཕེར་ཆུང་དུ་ཕ་ལམ་གྱི་ཕྲ་བཏབ་པ་ཞིག་བྱིན་གྱིས་བརླབས་ཏེ་གནང་བྱུང་། ང་ཆོར་ལྷམ་དམིགས་བསལ་ཡང་གནང་བྱུང་། དེ་ཡང་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཕྱོགས་བཞི་རེ་རེ་ལ་རྩེ་རེ་ཡོད་པའི་རྡོ་ཏྲེ་སྟེ། རྡོ་ཏྲེ་རྒྱ་གྱམ་ལྷམ་མཐིལ་དུ་བྱིས་པ་ཞིག་གནང། ཐྲིར་བཏང་ཙ་ཆེའི་མཆོན་ཏུགས་དེའི་ཐོག་ཏུ་གོམ་པ་སྟོ་མི་རྒྱང་ཡང། རྒྱལ་པོས་དེའི་སྙིང་དུ་གོམ་པ་སྟོ་ཆོག་པ་ཡིན། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན་རྒྱལ་པོས་འཛིག་རྟེན་ཡོངས་ཤྲོགས་རྡོ་ཏྲེ་རྒྱ་གྱམ་གྱིས་ཁྱབ་པའི་གསེར་གྱི་ས་གཞི་ཙ་ཆེན་ཞིག་ཏུ་བཙོ་བ་རེད། མཁྱེན་བརྩེ་རིན་པོ་ཆེས་རྟགས་མ་སྟ་ཆོགས་ཀྱང་བྱིན་གྱིས་བརླབས་ཏེ་ང་ཆོར་

གནང་བྱུང་། རྒྱགས་མ་འདི་དག་ནི་རིན་པོ་ཆེས་ *1(2)2* ལོར་བཟོ་བགོད་གནང་པའི་གྲས་རེད། ང་ཚོ་ལ་ཆེས་ཡིད་དུ་འོང་བའི་སྒྲ་མའི་ཟླ་གམ་ཡང་གནང་བྱུང་། དེ་དག་ལ་ཉེ་ཏོང་ནས་ཐོན་པའི་གོས་ཆེན་ཀྱི་མཐའ་ཆགས་བཏང་ཡོད་པ་དང་། སྟག་ཕེང་ཁྱུང་འབྲུག་གི་རི་མོའི་མཚོན་རྒྱགས་དམིགས་བསལ་ཡང་བཆུབ་ཡོད། (ཟླ་གམ་དེ་དག་ཏེ་ཐོ་ར་ལ་ས་ཁོམ་གྱིས་བཟོས་པ་རེད། མོ་ནི་ཚོས་ཚོགས་ནང་གི་འཚེམ་བཟོ་མཁས་པ་དུ་མའི་ནང་ནས་གཅིག་ཡིན་པ་དང་། ལོ་མང་རིང་ང་ཚོའི་ནང་མིར་དམིགས་བསལ་གྱི་ཁྱོན་ཆས་དང་མཚོད་ཕྱས་བཟོ་མཁན་ཞིག་རེད། ས་དབང་གི་ཁྲི་འདོན་སྐབས་ཀྱི་ཟླ་གམ་དེ་ཡང་མོས་བཟོས་པ་རེད།)

སྐབས་ཤིག་ལ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཚོས་དུང་དཀར་པོ་ཆེན་པོ་ཞིག་གནང་སོང་། ཁོང་གིས་རྒྱལ་པོའི་བཀའ་སྩོག་པ་མཚོན་ཆེད་དུ་ཚོས་དུང་དེ་བྱས་གནང་། དེ་ནས་དམག་དུང་ཞིག་བཏང་ནས་ཤམ་ཐྭ་ལའི་རྒྱལ་གྱུ་བཏང་། རིན་པོ་ཆེ་དང་ང་གཉིས་ལ་འབྲལ་བ་གཞན་དག་མང་པོ་ཕྱལ་ཏེ་ཁ་གཡང་བསྒྲགས་པ་དང་། རིན་པོ་ཆེས་དུས་སྟོན་ཀྱི་གལ་གནད་ཀྱི་སྐོར་ལ་གསུང་བཤད་གནང་། ཁོང་གིས་ཤམ་ཐྭ་ལའི་རྒྱལ་པོར་སྤྱི་ཚོགས་དཔལ་ཡོན་ཀྱི་ནམ་པ་ཉམས་ཆག་གམ། ས་ངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ནུབ་ལ་ཉེ་བ་ནས་སྐྱོབ་རྒྱའི་འཁོན་ཡོད་པའི་སྐོར་གསུངས་གནང་། ཁོང་གིས་ས་ཕམས་ནས་ལུ་དུ་གནས་པ་དང་། ཞི་འཇམ། ཆོངས་གཉིད་ལས་ས་པའི་རང་བཞིན་ལ་གཞི་བཙོལ་བའི་ཆེན་པོ་ཤར་ཀྱི་ཉེ་མའི་ལེགས་བྱང་བསྐྱན་རྒྱའི་དགོས་མ་ཁོ་ཡོད་པའི་སྐོར་ལའང་བཀའ་གནང་། ཁོང་གིས་ཁོང་རང་དང་། ང། དེ་བཞིན་ཤམ་ཐྭ་ལའི་ཡུལ་མི་ཚང་མའི་ལས་འགན་འདི་ཡིན་པ་གཟིགས་གནང་འདུག ང་ཚོར་མཚོན་ན། ཤམ་ཐྭ་ལའི་ཡུལ་མི་ནི་འཇམ་གླིང་ཡོངས་ལ་ཁྱབ་ཡོད། རིན་པོ་ཆེས་ཀ་ལྷ་པའི་ཞོ་བྱང་དེ་ཤམ་ཐྭ་ལའི་འཇིག་རྟེན་ཀྱི་ཁྲི་བའམ། དམིགས་གཏད་བྱ་ཡུལ་ཞིག་ཏུ་བཙུགས་གནང་ཡོད་ཀྱང་། མི་ཚོས་ས་གནས་སྟ་ཚོགས་པ་དང་། དུས་སྐབས་སྟ་ཚོགས་པ་མང་པོར་ཤམ་ཐྭ་ལའི་བསྟན་པ་དང་འབྲེལ་བ་བསྒྲབ་རྒྱ་ཡིན་པ་དེ་ཁོང་གིས་མཁྱེན་ཡོད། ཁོང་གིས་བསྟན་པ་གནས་ས་དེ་ཀ་ལྷ་པའི་ཞོ་བྱང་

བཟོ་བ་གནང་སྟེ། དཔའ་བཏུལ་གྱི་ལམ་འདིར་ཉམས་ལེན་བྱེད་འདོད་མཁན་སུ་འདུ་ཞིག་ལའང་ཤམ་ཐྲ་ལའི་ལྟ་གྱེད་འདི་རྒྱ་སྐྱེད་གནང་རྒྱའི་ཐུགས་འདོད་ཡོད།

འོད་གསལ་དང་། ཐུག་ལྷེ། ཀེ་ས་ར། ཨ་ཥོ་ཀྱ་བཅས་ང་ཚོའི་བུ་བཞི་ཀ་དེ་གར་འཛོམས་ཡོད། རིན་པོ་ཆེ་སྒང་ཏོག་ནས་ཕྱིར་ལོག་ཕེབས་དུས་ཐུག་ལྷེ་ཡང་མཉམ་དུ་ཁྲིད་གནང་འདུག ཁོ་ཞེ་ཤེ་ཡར་ཡོད་སྐབས་འགྱུར་བ་གང་ཡང་ཕེབས་མེད་ཙང། ང་ཚོས་ཁོ་སྒར་ཡང་ནང་དུ་ཉར་ཐབས་བྱེད་རྒྱའི་འབད་བརྩོན་བྱས་ན་བསམས་པ་རེད། ང་ཚོས་ཁོ་སྒྲན་པ་གསར་པ་མང་པོ་ཞིག་དང་བསྟེན་གཏུགས་བྱས་ཏེ་བརྒྱ་དཔྱད་གསར་པ་མང་པོ་ཞིག་བྱས་ཀྱང་ཕན་པ་གང་ཡང་བྱུང་མ་སོང། འདིའི་སྐབས་སུ་ཐུག་ལྷེ་ཁོ་བྱང་དུ་སྡོད་བཞིན་ཡོད། ཁོས་ཁྲི་འདོན་གྱི་ཚོ་ག་མཐོང་ཐུབ་པའི་ཆེད་དུ་ཁྲི་འདོན་གྱི་སྐབས་སུ་ཁོ་ལ་བྱ་ཐེ་ཞིག་ཡོད། འོན་ཀྱང་ཅི་ཞིག་འབྱུང་བཞིན་པ་དེ་ཁོས་ཤེས་ཡོད་ཀྱི་རེད་བསམ་པ་ངས་དན་གྱི་མི་འདུག

འོད་གསལ་ལ་མཚོན་ནི། ཉི་མ་འདི་ཁོ་ལ་དམིགས་བསལ་གྱི་དོན་དང་ལྡན་པ་ཞིག་རེད། གང་ཡིན་ཟེར་ན་མ་འོངས་པར་ཁོ་རང་ལ་དབང་བསྐྱར་འདི་རང་འཐོབ་རྒྱ་ཡིན་པ་ཁོས་ཤེས་ཀྱི་ཡོད། དོན་དངོས་སུ་ *༡༩༥༤* ལོར། ནོ་ཐ་ས་ཁོ་ཤའི་ཏ་ལི་ཐ་ཁ་ས་བ་ཏེང་མའི་བླ་ཆེན་ལྷག་བབང་པད་ནོར་རིན་པོ་ཆེས་ཁོ་ལ་ས་སྒྲོང་དུ་དབང་བསྐྱར་གནང་བ་རེད།

ཀེ་ས་ར་ནི་དུས་སྟོན་འདི་གལ་ཆེན་ཡིན་པ་ཤེས་ཐུབ་པའི་ལོ་ཚད་དུ་སྒེའུ་ཡོད། ཁོས་ཕྱི་ཏོའི་དུས་ཡུན་རིང་པོ་དེ་ཆ་ཚང་སྐབས་སུ་ཆེ་མཐོང་དང་བཅས་སྟོད་ཚུགས་པོ་བྱས་སོང། སྐབས་དེར་ཨ་ཥོ་ཀྱ་ནི་ལོ་གཅིག་ཡོལ་ཙམ་རེད། ཆོ་ག་ཇོག་མཚམས་ཤིག་ལ་ཁོས་ལྷོངས་ཆ་དང་། རིན་པོ་ཆེ། ང་བཅས་ཀྱི་སྟེང་དུ་འཛོགས་ཡོང་གིན་འདུག ཐུབ་ཤིག་ལ་རིན་པོ་ཆེས་རྒྱལ་ཆས་ལྷས་ཏེ་ཁྲིའི་སྟེང་དུ་ཨ་ཥོ་ཀྱ་པང་པར་ཉར་ནས་བཞུགས་གནང་མཛད། ཁོང་གཉིས་མཉམ་དུ་ཏ་ཙང་ཐྲིད་ཉམས་དོད་པོ་མངོན་གྱི་འདུག

ཆོ་གཱ་དེའི་ཐོག་མཐོན་འགོད་བྱས་པའི་མི་གང་ས་ཉིས་བཙུ་རྒྱོར་ཞིག་འདུག་ བདེ་བས་པར། དེར་ཡོད་པའི་མི་ཚང་མར་ཆོ་གཱ་དེ་དོན་སྙིང་ལྟན་པ་བྱུང་ཡོད་པ་རེད་སྙམ། ཕན་བུ་སྟོ་ཐུ་ཐུང་ཅན་ཀྱི་ངའི་མི་ཚེའི་ལོ་རྒྱས་ཤོད་རྒྱབས། ང་ལ་རིན་པོ་ཆེའི་སྒྲ་ཆེ་དང་འབྲེལ་བའི་དོན་སྙིང་ལྟན་པའི་གནས་ཚུལ་ཆེ་ཁག་པོར་འགྲོ་བའི་ས་མས་ཁྲལ་འདུག ཆོ་གཱའི་ཉིན་མོ་དེར་ཁོར་ཡུག་ཡོངས་ཐོག་འོད་དུ་འཚེར་བ་ཞིག་བྱུང་ཡོད། གནས་ཚུལ་གང་འདྲ་ཞིག་དང་དུས་གང་འདྲ་ཞིག་ལ་ཡང་དེ་ནི་ནུས་སྟོབས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་ཕྱུག་པའི་མངོད་སྐོ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ཡོད།

རིན་པོ་ཆེས་ང་ཚོའི་དུས་སྐབས་འདིར་བཙན་རྒྱལ་གྱི་ཕེག་པའི་ཚུལ་དུ་དམ་ཆོས་ཀྱི་དཔེ་ལ་བསྒྲགས་ཏེད་དགོས་པ་དེ་མཁྱེན་གྱི་ཡོད། འདི་ནི་མི་ཚོའི་སྒན་ནག་དང་མི་རྒམས་ཀྱི་ཤེས་པ་སྒྲིབ་པའི་དུས་སྐབས་ཤིག་དང་། མི་རྒམས་ཀྱི་ཆེ་མཐོང་བོར་ཚར་བའི་དུས་སྐབས་ཤིག་ཡིན། ཁོང་ཚོ་ཅ་ཅང་གིས་ཅི་བྱ་གཏོལ་མེད་དང་སྒྲིད་ལུག་ཏུ་གྱུར་ཡོད་ སྐབས་ཁོ་ཚོའི་དོ་སྣང་འདྲེན་པ་ལ་འོད་ཟེར་ཅ་ཅང་གསལ་པོ་ཞིག་དགོས་ཀྱི་ཡོད། དེ་ཡིས་མི་ཚོ་ཅང་ས་དང་དེ་རྟོགས་དཀའ་བའི་དབང་དུ་གྱུར་ནས་ཡང་རིན་པོ་ཆེས་ འོད་དེ་འགྲེད་པའི་ཐུགས་བཞེད་གནང་གི་ཡོད། འདི་ནི་དོན་དངོས་སུ་"གཟི་འོད་འབར་ བ་"ཞེས་པའི་ཚོག་འབྲུ་བགོལ་སྟོད་བྱེད་འོས་པའི་གནས་སྐབས་གཅིག་དེ་རེད། མཁྱེན་ བརྩེ་རིན་པོ་ཆེ་ཡང་འོད་སྟོང་འབར་བའི་སྐྱེས་བུ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ཞིག་རེད། ཁོང་ནི་བྱམས་སྙིང་རྗེའི་བདག་ཉིད་ཅན། ལུང་རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མང་འལ། གཞན་ཡིད་ དབང་མེད་དུ་འགྲོག་པའི་ནུས་མཐུ་ཅན་ཞིག་རེད། དེ་ཉིན་མཁྱེན་བརྩེ་རིན་པོ་ཆེ་ནི་འོད་ སྟོང་འགྲོ་བཞིན་འདུག་ལ། རིན་པོ་ཆེ་དང་ཁོང་གཉིས་དབར་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དེ་མངོན་ཐུབ་ ཀྱི་འདུག ཁོང་རྒམ་པ་གཉིས་ཏ་ཅང་གི་ཐུགས་ཉེ་པོ་རེད། དུས་སྐབས་དེ་ཡང་ངོ་མཚར་ བ་ཞིག་རེད། ངས་ང་རང་གི་མདུན་ལམ་དང་འབྲེལ་བའི་དཀའ་ཚེགས་གི་ཐད་ལ་དེ་ཉིན་ མཇོ་བས་མ་ཞེ་དགས་བཏང་མེད། ངས་དེ་ནི་ང་ཚོ་ཚང་མའམ། རིན་པོ་ཆེའི་སྒོས་མ་ཡིན་

དོ་ཅོག་གིས་ཁས་བླངས་པ་ཞིག་ལ་ཚོར་བྱུང། དེ་ནི་ནུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲ་ཚོགས་སྒྲ་ཡོངས་ཀྱི་ཆེད་དུ་རེ་བའི་མིག་འབྲུར་གཏོད་པའི་དམ་བཅའ་ཞིག་ཀྱང་རེད།

ཤམ་ཐྭ་ལའི་རྒྱལ་གྱུ།

མཐོ་རིས་གཡུ་འབྲུག་རང་སྒྲ་ཐྲོག་པའི་ཀློང་།།
རྒྱ་སྐྱ་དམར་སེར་གློ་ཞགས་ཀུན་ཏུ་འཕྲུགས།།
གངས་ཞིང་གཡུ་རལ་སྒྲིན་ཚོགས་རྒྱས་པ་དང་།།
ཀ་ཏུ་ཨ་ཡི་གཙོ་ཐུབས་ས་གསུམ་ཁྱབ།།

ཤམ་ཐྭ་ལ་ཡི་དཔའ་བོ་འཇིགས་པ་མེད།།
གོང་མ་རིགས་ལྟན་ཇོ་ཇེའི་ཁྲི་བ་བརྗིད།།
ས་སྐྱོང་རྒྱལ་པོས་གནམ་ས་གཅིག་ཏུ་སྒྲོལ།།
ས་སྐྱོང་དབང་མོས་བདེ་སྐྱིད་ལོ་ཏོག་བསྐྱེད།།

རྒྱ་ཏུ་འཇིགས་པ་མེད་པའི་དུང་སྒྲ་ཐྲོག ।
ཀུན་ཏུ་རྒྱལ་བའི་དར་ཆ་སྒྲིང་བཞིན་བ།།
ཚོས་སྲིད་དཔལ་འཕྱོར་བློ་ནས་བློ་ཏ་རྒྱས།།
ཆེན་པོ་ཤར་ཀྱི་ཉི་མ་ཤར་འདི་སྒྲོ།།[43]

43 ཚོས་རྒྱམ་རྡུང་པ། "ཆེན་པོ་ཤར་ཀྱི་ཉི་མ་སྐེ། ཤམ་ཐྭ་ལའི་ཤེས་རབ་"ཏུ་བཀོད་པའི་ "ཤམ་ཐྭ་ལའི་རྒྱལ་གྱུ་" (ཐྲོ་ས་ཅོན་ཤམ་ཐྭ་ལ་དཔར་སྐྲུན་ལང། ༡༩༥༥) མོག་ཀྱངས་ ༦༠མ།

བཅོ་བརྒྱད།

༡༩༦༣ ལོའི་དབྱར་ཐོག་དེར་ས་རྒྱོང་དབང་བསྐྱར་གྱུབ་རྫས་རིང་ཡོར་མ་ལོན་པར། ང་གི་ སར་དང་ཨ་ཥོ་ཀླའི་མཉམ་དུ་ནོ་ཚ་སི་ཁོ་ཤ་ལ་སྦོར་པ་ཡིན། (སྐབས་འདིར་ང་ཚོས་ཐུག་ཕྱི་ ལ་འགྱུར་བ་གང་ཡང་འགྲོ་རེ་མེད་པའི་མཇུག་བསྡོམས་བརྒྱབ་པ་ཡིན། སྒང་ཏོག་དགོན་ པས་ཁོ་དེ་གར་སྐྱར་ལོག་ཅིད་ཀའི་འདོད་པ་ཡོད་པ་དང་། རིན་པོ་ཆེས་སྐབས་དེ་དུས་ ཁོ་ལ་ཁོར་ཡུག་བཟང་ཥོས་དེ་ག་རང་རེད་དགོངས་གནང་ཡོད།)

རིན་པོ་ཆེས་མ་འོངས་པར་སྐབས་ཤིག་ལ་ནོ་ཚ་སི་ཁོ་ཤ་ལ་གནས་སྦོར་གནང་རྒྱའི་ སྐོར་ལ་བཀའ་གནང་གི་ཡོད། ༡༩༧༥ ལོར་ཁོང་མངའ་ས་ཏེ་དེར་ཡང་སྐྱར་ཕེབས་གནང་ པ་དང་། ༡༩༦༣ གི་ལོ་མཇུག་ཏུ་ཁོང་གིས་བདུན་ཕྲག་འགའ་ཤས་དེར་བཏང་གནང་ཞིང་། སྐབས་དེར་ཁོང་གིས་ལེབ་ཐེ་རེ་ཐོན་ཀྱི་གླིང་ཕྲན་ཏེ། ནོ་ཚ་སི་ཁོ་ཤའི་བྱང་མཐར་ཡོད་པའི་ ཁེལ་ཁྲིག་འགྱལ་ཁང་དུ་བགྱི་གླིང་ཚོགས་འདུ་ཞིག་གནང་པ་རེད། འགྱལ་སྐྱོད་རེ་རེའི་ སྐབས་སུ་ཁོང་ས་ཆ་དེར་ཕྱུགས་ཏེ་མཁུ་ནས་ཏེ་མཁུར་ཕྱིན་པ་རེད། ༡༩༧༥ ནས་འགོ་ བཙུགས་ཏེ་ཨ་རི་དང་ཁེ་ན་ཏའི་ས་ཕྱོགས་གང་ས་ནས་ཁོང་གི་སྨོན་མ་འགའ་ཤས་དེ་ གར་སྦོར་པ་རེད། ང་སྒེབས་དུས་ཀ་ལི་ཐྲག་ཞི་ཞེས་པར་ཏྲམ་ཏྲ་ཏུ་ཚུང་དུ་ཞིག་དེ་གར་ ཡོད་བཞིན་པ་རེད་འདུག

ངས་ང་རང་དང་ཕྱ་གའི་ཆེད་དུ་ང་རང་ལ་ཀ་ནམས་འཛོག་ས་དང་། ཕྱ་ཀ་ཚོར་ ཏྲན་ལྡན་ཀྱི་མི་ཚེ་ཞིག་ཡོང་ཐུབ་ཀྱིར་ཁོང་གི་སྟོན་ལ་སྦོར་ཏེ་ཕྱུགས་གསོ་ཁང་ཞིག་ཐོབ་ ཐབས་བྱས་ནི་ཡག་ཥོས་རེད་བསམས་བྱུང་། ངས་ནོ་ཚ་སི་ཁོ་ཤ་ལ་ཕྲེན་བ་སོར་ཀྱི་ཉེ་ འགྱམ་ཐྲོལ་མོད་དུ་ཕྱུགས་གསོ་ཁང་ཞིག་ཁོས་པ་ཡིན། ལྷོ་ཨ་ཐྲེ་རི་ཁར་ངའི་ཕ་མར་ བདག་ཐོབ་ཡོད་པའི་ཕྱུགས་གསོ་ཁང་། ཕྲེ་ལོ་སི་ཁྲི་རིམ་ཕར་ཁེ་ཞེས་པའི་མིང་དེ་རང་ འཛིགས་ང་ཚོས་དེར་བཏགས་པ་ཡིན། དེ་གར་ངས་དཔའ་བརྩལ་ཐེ་བའི་རྒ་མང་པོ་ཁོས་

པ་ཡིན། ལོ་སྟོན་མ་དེར་ང་འཛར་མན་དུ་ཡོད་སྐབས་ངས་སྟོ་རོན་ལོངས་ཀུབ་ནས་རྒ་གསེར་གཞོན་པ་ཞིག་ཀྱང་ཉོས་པ་ཡིན། ངས་ ༡༩༦༦ ཀྱི་དཔྱིད་ཀ་དེར་ནོ་ཆ་སི་ཁོ་ཤ་ལ་རྒ་གསེར་དེ་ཆོད་མ་ཉི་ཤུ་ལྷག་ལ་རིགས་རྒྱུད་སྒེལ་དུ་བཅུག་པ་ཡིན།

ང་ནོ་ཆ་སི་ཁོ་ཤ་ལ་སྟོད་རྒྱ་ཐུས་པ་དེས་རིན་པོ་ཆེ་སྒོ་བ་འཕེལ་པོ་བྱུང་འདུག ཁོང་གིས་ང་དེ་གར་ཤམ་ཐྲ་ལའི་འཛིག་རྟེན་རྒྱ་སྐྱེད་བྱེད་པར་དེའི་སྒོལ་འབྱེད་ལྟ་བུར་གཟིགས་གནང་འདུག ང་རང་ལ་མཚོན་ན་དེ་ནི་ཁོང་གིས་ཕྱོགས་སྒེལ་གནང་ཐབས་གནང་བཞིན་པའི་འཚར་སྣང་དེ་རྒྱ་སྐྱེད་པར་མཁན་ཞུགས་བྱེད་རྒྱ་དང། རང་ཉིད་སྐྱེར་ལ་ས་ཞེམས་བག་ཕེབས་པོར་སྟོད་རྒྱ་ཡོང་བའི་ཐབས་ལམ་བཅས་གཉིས་ཀ་ཡོང་རྒྱའི་འབད་བརྩོན་ཞིག་ཡིན། རིན་པོ་ཆེ་དང་ལྷན་དུ་གཉིན་སྒྲིག་བྱས་པ་དེ་སྐབས་རེ་འགྲོ་བ་མི་ཞིག་མ་ཡིན་པར་སྣང་གྲི་ནུས་པ་ཞིག་དང་གཉིན་སྒྲིག་བྱས་པ་ལྟ་བུ་ཡོད། དུས་ཚོད་ཕྱིན་པ་དང་མཉམ་དུ་གནས་སྐངས་འདི་ཇེ་མང་ནས་ཇེ་མང་དུ་ཡོང་གི་ཡོད། ང་རང་ལ་མི་དགྱུས་མའི་འཚོ་ཐབས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་ཞིག་ཡོད་པ་ཚོར་བྱུང་ལ། ནོ་ཆ་སི་ཁོ་ཤའི་ནང་གི་གནས་སྐངས་དེས་དེ་སྟེར་ཀྱི་རེད་བསམས་བྱུང།

རིན་པོ་ཆེས་ཁོང་རང་གིས་ཡིད་ཆེས་གནང་ས་མི་སློབ་མ་ཆུན་པ་ཇེན་དང་ཐོམ་རི་ལེན་གཉིས་ལ་ངའི་མཉམ་དུ་ལྷུགས་གསོ་ཁང་དུ་སྟོད་དགོས་པའི་བཀའ་མངགས་གནང་འདུག ཁོང་གཉིས་ཀྱིས་ང་ཚོར་ཤ་ཞེན་ཏ་ཅང་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་དང། ང་ཚོའི་ནང་མིར་རོགས་སློར་ཤུགས་ཆེ་བྱས་ཡོད། ང་ཚོ་དེ་གར་མཉམ་དུ་སྟོད་རིང་གི་ལོ་དེ་ཕལ་ཆེ་བར་ཁྱིམ་ཚང་སྟོ་ཀྱིད་ལྟན་པ་ཞིག་བྱས་ཏེ་བསྡད་པ་ཡིན། ཨོ་ས་ཁི་རི་ཡ་ནས་ཡིན་པའི་རིན་པོ་ཆེའི་སློབ་མ་ཇེས་མར་ཁིན་ཡང་ང་ཚོའི་མཉམ་དུ་བསྡད་པས་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་བྱུང། ང་ཚོར་སྟོ་ཚལ་དང་མེ་ཏོག་གི་ཞིང་ཁ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་དང། ངས་སྟལ་ཚལ་བཟོ་བ་དང་དེ་དག་ལྟགས་ཀྱིན་དུ་བསྐྱར་རྒྱའི་ལས་ཀ་མང་པོ་བྱས་པ་ཡིན། ཨ་ཥོ་ཀླ་ཞིང་ཐང་དུ་ཡར་རྒྱག་མར་རྒྱག་ཅིང་རྒྱར་དཀའ་པོ་བྱུང་བ་དང། གེ་ས་ར་ཉེ་འཁོར་དུ་ཡོད་པའི་སྐྱེར་ཀྱི་སློབ་གྲྭ་ཆེ་གྲ་ཁིང་སི་ཨེ་ཏི་ཏེལ་ཞེས་པར་སློབ་འདྲུག་བྱས། རིན་པོ་

ཆེ་དུས་ནས་དུས་སུ་དེ་གར་ཕེབས་གནང་གི་ཡོད་པ་དང་མི་ཆེལ་ཡང་ཕྲིན་མ་འགའ་ཤས་ལ་སྒྲིབས་བྱུང།

ཕྱུགས་གསོ་ཁང་ནས་ཆུ་ཚོད་ཕྱེད་ཙམ་གྱི་རྒྱང་ཐག་ཏུ་རྒྱ་ཆུལ་སྟོང་ས་ཞི་དོ་ར་ཐོག་བཙེགས་ཅན་ཞིག་ཡོད། དེ་གར་ང་རྒྱ་བཞོན་དུ་འགྲོ་བ་དང་ས་གནས་ཀྱི་དུས་སྟོན་འགའི་ནང་དུ་ངས་རྒྱ་དཔའ་བརྒྱལ་འགྲན་བསྟར་ལ་ཞུགས་རྒྱ་འགོ་བཙུགས་པ་ཡིན། ང་ལ་ཨེ་ཕྲེ་ཨེ་ཨའི་ (FEI) འམ། རྒྱལ་ཕྱིའི་གནས་རིམ་འོག་མའི་འགྲན་བསྟར་ནང་དུ་ཨང་རིམ་རྩེ་གྲ་ཐོབ་པ་དང། སྐབས་དེའི་ཁེ་ན་ཏའི་ཚོ་ལིམ་ཕེག་གི་སྒོབ་སྟོན་པ་ཡོ་ཏན་ཏིན་མན་དང་མཉམ་དུ་ཏོ་རོན་ཏོ་གྲོང་ཁྱེར་དུ་རྒྱ་བཞོན་པར་མགྲོན་འགོད་བྱས་བྱུང། རྒ་ཆུལ་གྱུབ་པའི་རྫེས་སུ་ཡོ་ཏན་ཏིན་མན་གྱིས་ང་ལ་ཁོ་རང་རྒྱ་དེར་དཀའ་པོ་བྱུང་བ་དང། རྒའི་འདུལ་སྟོང་གི་གནས་རིམ་མཐོ་ཤོས་ཏེ། ཐྲི་རནད་ཕི་རིག་སི་ཡི་གནས་རིམ་མ་ཡིན་པར། རྒྱལ་ཕྱིའི་གནས་རིམ་དང་པོ་ཕི་རིག་སི་ས་ཁནད་ཇོར་ཇི་ལ་ཡག་པོ་ཡོང་བཟོ་འདུག་ཅེས་བཤད་བྱུང། ཡོ་ཏན་ཏིན་མན་གྱིས་ང་ལ་དཔའ་བརྒྱལ་བཅོང་ན་ཡག་གི་རེད་ཅེས་བཤད་བྱུང།

ཏོ་རོན་ཏོ་ལ་ཕྱིན་པའི་རྫེས་སུ་ང་ལ་རྒ་ལ་བཞོན་རྒྱའི་དོ་ས་རྒྱང་རྒུ་སྒྲིབས། ནོ་ཕ་སི་ཁོ་ཤའི་ནང་དུ་ངའི་གོ་སྐབས་དེ་ཚད་བཀག་ཅན་ཡིན་ཙང། ངས་མུ་མཐུད་སྟོང་བརྡར་ཁྱེད་པ་དང་རྒ་བཟང་ཞིག་ཐོབ་པའི་ཆེད་དུ་ ༡༩༦༩ ལོའི་འགོ་སྟོད་དེར་ཡོ་རོབ་ཏུ་རྒྱར་སྒོ་ཁྱེད་རྒྱར་ཐག་བཅད། ངས་དཔའ་བརྒྱལ་བཅོང་སྟེ་གེ་ས་ར་དང་ཨ་ཤོ་ཀཱའི་མཉམ་དུ་འཛར་མན་དུ་ལོ་ཧྲིལ་པོ་གཅིག་སྒོད་རྒྱ་ཁྱམ་ཏེ་དེར་སྒོར་པ་ཡིན། དུས་ཡུན་གང་འཚམས་ཤིག་ལ་རྒ་གས་པ་ཞིག་ཏོ་རྒྱ་བཙལ་བའི་རྫེས་སུ་ཏར་རེ་ཁྲེན་གྱི་རྒ་ར་སྟོ་རོན་ལོན་ཅས་ཏུ་ཕྱིར་ལོག་པ་ཡིན། དེ་གར་ང་རང་གི་ཐོ་ལ་འབས་པ་དང་ལོ་ཤས་རིང་ལ་རྒྱས་ཡོད་པའི་ཞོ་ས་ཅོན་ཞེས་པའི་རྒ་ཞིག་ཡོད་པ་རེད། ང་དེ་ལ་བཞོན་སྐབས་ཁོ་ནི་ཏ་ཅང་མཇོས་སྟུག་ལྟན་པ་ཞིག་ཡིན་པའི་ཁར་ང་རང་གི་ཐོ་ལ་འབས་པོ་བྱུང། ངས་དེ་ཏོ་དགོས་པ་རེད་བས་མས་བྱུང།

ཡོ་ཁན་ཏིན་མན་དོགས་འཚར་ཆེན་པོ་འདུག ཁོས་ང་ལ་ཁ་པར་བཏང་སྟེ་ "གལ་ཏེ་རྒྱ་དེ་ལོ་བཕྱུད་ཟིན་ཚར་བ་དང་། འགྲན་བསྟར་ནང་དུ་ལམ་ལྟོང་མ་བྱུང་བ་དེ་འདྲ་ཡིན་ན། དེར་སྐྱོན་ཞིག་ཡོད་པ་རེད། དེ་མིན་ཁོང་ཚོས་དེ་ཕྱོད་ལ་འཚོང་གི་མ་རེད།" ཅེས་བརྗོད་བྱུང་། སྐབས་དེར་ངས་ཁར་རེ་ཟྭེན་ལ་ཁ་པར་བཏང་པས་ཁོ་ནི་རྒྱ་དེའི་སྐོར་ལ་མི་ཞིག་གིས་སྐྱོན་བརྗོད་དེ་ལྟར་བྱས་པ་གོ་ནས་ཁོང་ཁྲོ་ལངས་འདུག ང་རང་གློ་བུར་དུ་ཚོད་གཞིའི་ཟིང་ཆ་ཞིག་གི་དཀྱིལ་ལ་ཚུད་སོང་། ངས་རེ་ཟྭེན་ལ་ཡིད་ཆེས་བྱས་ཏེ་རྒྱ་དེ་ཉོས་པ་ཡིན།

སྟོ་རོན་ལོལ་ཥབ་ཏུ་ཟླ་བ་ཁ་ཤས་སྟོང་བརྒར་བྱས་པའི་རྟེས་སུ་ང་ལ་དོགས་པ་ཡོང་རྒྱ་འགོ་བཙུགས། ཞོ་ས་ཅོན་ཁ་ཅང་ཆེན་པོ་ཡོད་ཙང་ཁྱད་མཚར་པོ་དང་བཞོན་དཀར་མོ་འདུག རྟེས་སུ་ངས་ཁོའི་འཕྲོད་བསྟེན་གྱི་ལོ་རྒྱས་སྐོར་ཤེས་བྱུང་ལ། གལ་ཏེ་གནས་ཚུལ་འདི་དག་ངས་སྟོན་ནས་ཤེས་ཡོད་ན་རྒྱ་དེ་ཉོས་ཡོད་ཀྱི་མ་རེད། གང་ཡིན་ཟེར་ན་བརྒྱ་དཔྱད་ཀྱི་གྲྭབ་འབྲས་ཡག་པོ་མི་འདུག ངས་མནོ་བས་མ་སྐྱར་མ་གཏོང་སྐབས་ཁར་རེ་ཟྭེན་གྱིས་ང་ལ་ས་ཁམས་ནག་བྱས་ཏེ་རྒྱ་དེ་བཅོང་པ་རེད་བས་མ་ཀྱི་མེད། ཁོས་ཁོ་ལ་རྒྱས་ཡོད་པའི་རྒྱན་རྩེད་ཅིག་བྱས་པ་རེད། ཁོས་ང་ལ་ངས་ཉོ་ཐུབ་པའི་རྒྱ་ཡག་པོ་ཞིག་རག་ཐབས་བྱས་པ་རེད། མཐའ་མ་དེར་ང་རྒྱན་རྩེད་དེ་ཟོར་བ་རེད།

རྒྱ་དེར་ཟླ་བ་དྲུག་ལྷག་བཞོན་ཚར་བའི་རྟེས་སུ་ངས་དེ་ཞོན་ཏེ་དཀར་ནས་ཏེ་དཀར་བ་འགྲོ་བཤེས་བྱུང་། ང་ལ་རྒྱ་ཡི་དཀར་ངལ་འཕྲད་པ་དེ་དང་དུས་མཚུངས་སུ་རིན་པོ་ཆེ་མཇལ་འཕྲད་དུ་ང་བྱང་ཨ་རིར་ཕྱིར་ལོག་བྱེད་དགོས་ཀྱི་ཡོད། སྐབས་དེར་རིན་པོ་ཆེས་ནོ་ཕ་ས་ཁའི་མིལ་གྲོང་ཚོ་བ་ལོ་གཉིས་གྲོ་མཚམས་དབྱ་འཛིན་གས་ཀནང་གྲྭབ་ཡོད། དེས་ན་ ༡༩༦༩ ལོའི་སྟོན་ཀ་དེར་ང་མིལ་གྲོང་ཚོ་བ་ཕྱིན་པ་དང་དེ་རྟེས་ཟླ་ལར་དུ་དུས་ཚོད་བསྒྲལ་བ་ཡིན། འདིས་ང་ལ་ཞོ་ས་ཅོན་ང་རང་ལ་འཚམས་པའི་རྒྱ་ཞིག་ཡིན་མིན་ཀྱི་སྐོར་ལ་མནོ་བས་གཏོང་རྒྱའི་དུས་ཚོད་སྟོད་བྱུང་། ངས་ཞོ་ས་ཅོན་འཚོང་རྒྱར་ཐག་བཅད་དེ་སྐབས་ཐོག་དེ་ཀ་རང་དུ་རེ་ཟྭེན་ལ་ཁ་པར་བཏང་སྟེ་རྒྱ་དེ་འཚོང་རོགས་བརྗོད་

པ་ཡིན། ཟླ་ཤས་རིང་ངས་མྱ་མཐུད་སྟོ་རོན་ལོལ་ཅབ་ཏུ་ཁ་པར་བཏང་སྟེ་ཁོ་བཅོང་ཚར་མིན་སྐད་ཆ་ཏིས། ངས་ཁ་པར་བཏང་ཚད་ལ་ང་ལ་ "མ་རེད། མ་རེད། ཁོ་བཅོང་ཚར་ཡོད་པ་མ་རེད།" ཅེས་བཤད་བྱུང། འདི་ལྟར་མྱ་མཐུད་དེ་ཏ་ལམ་ལོ་གཅིག་ཙམ་ཕྱིན་སོང།

སྐབས་འདིར་བཤོ་ཟླ་ཏུ་ལ་དཔལ་འབྱོར་གྱི་དཀའ་ངལ་ཆེན་པོ་འཕྲད། ངའི་འགྲོ་སོང་གི་དཏུལ་ཚིས་གཏོང་ལེན་ཕལ་ཆེ་བ་ཕྱིག་འཇུག་གས་དེས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ངས་སྟོ་རོན་ལོལ་ཅབ་ལ་ཐོད་དགོས་པའི་དཏུལ་ནམས་ཐུད་ཡོད་མིན་ཏིས་ཏིས་པར་བསྡད་པས་ཐུད་ཚར་བ་ཡིན་ཞེས་བཙོད་བྱུང། ཏ་ལམ་ལོ་གཅིག་གི་བུན་ཚད་ཡོད་པ་དེ་ངས་ཤེས་མེད། ཐོ་རོན་ལོལ་ཅབ་ཀྱི་མི་ཚོས་ཁོང་ཚོས་ཅི་ཞིག་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་དེ་ང་ལ་མ་བཤད་པར་ཏ་དེ་ཁོང་རང་ཚོར་སྐྱར་དུ་བདག་ཐབས་བྱས་འདུག ད་ནས་ཞོ་སེ་ཇོན་ཋང་ཀྱོག་ཏུ་ཐྱར་པ་རེད། ད་ཆ་དེ་ལ་རིན་ཐང་ཡང་མེད་པ་དང་བཤོ་ཟླ་ཏུས་ཏུའི་ཞེན་ས་ཁོ་ཁས་ཚོད་ཡོལ་དུ་བཅུག་འདུག ད་ནི་དོན་གོ་མ་ཚོད་པ་ཞིག་རེད།

བཤོ་ཟླ་ཏུའི་ཚོགས་མི་འགའ་ཤས་ལ་ངའི་ཏ་བཞོན་དང་འབྲེལ་བའི་འགྲོ་སོང་གི་སྐོར་དེ་ཐོ་ལ་མ་བཤས་པ་བྱུང་ཡོད་པ་དང་། ལས་ཀ་གང་ཡང་འགྲུབ་ཀྱི་མེད་པར་མངོན་དུས་མི་ནམས་ཀྱི་ཚོར་ས་ཁ་ཐིད་པའི་ལས་འདི་ལ་ཕན་ཐོགས་ཞེ་ཡོད་ཅེས་ངས་ཏི་བ་གཏོང་ཐུ་འགོ་བཙུགས་པ་ཡིན། ང་རང་གི་ཏ་བཞོན་གྱི་སྐོར་ལ་ང་ལ་ས་ཞེམས་གཅོང་ཞུགས། འདིའི་སྐབས་ས་ཅན་པོ་ཆེའི་འགྲོ་ལ་ཕན་ཐོགས་ཀྱི་ཐོ་ཁོ་ལའང་ང་རང་ས་ཞེམས་ཁྲལ་ཞེ་ཏགས་བྱུང་སྟེ། ངས་ཏ་བཞོན་ཐུ་དེ་མཚམས་འཛོག་བྱེད་ཐུའི་ཐག་གཅོད་བྱས་པ་ཡིན། ངས་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་ཞིང་ལ་མ་ཕེབས་བར་དུ་ལོ་བཞིའི་རིང་ལ་ཏ་བཞོན་གྱི་ལས་ཡང་སྐྱར་འགོ་མ་བཙུགས། ད་ཆ་ངས་ང་རང་ལ་རང་ཉིད་ཀྱི་སློབ་ཚན་འདིར་དེ་ལྟ་མི་ཚའི་ནང་བྱུང་ཐྱོང་མེད་པའི་སློ་བ་དང་བཙེ་དད་ཅིག་སྐྱེས་པ་ཤེས་བྱུང། འོན་ཀྱང་དུས་ཚོད་བྱེ་བག་པ་ལོ་བཞི་རིང་དེའི་བར་མཚམས་འཛོག་ཐུ་དགོས་ངེས་ཙན་ཞིག་རེད།

༡༩༦༩ ལོའི་སྟོན་ཁ་དེར་ང་འཛར་མན་ནས་ཐོན་ཏེ་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་མཚམས་ལ་བཞུགས་ཡོད་ཁའི་ནོ་ཐ་ས་ཁོ་ཤར་ཕྱིན་པ་ཡིན། ཁོང་གིས་ང་ལ་འབྲེལ་བ་གནང་སྟེ་

ཁོང་སྐུ་མཚམས་ལ་ཡོད་དུས་ཁོང་གི་སྐུ་མདུན་ནས་རྡོ་རྗེ་ནལ་འབྱོར་མའི་བཀའ་དབང་ཞུ་བར་ཡོང་ན་ཡག་པོ་འདུག་གསུངས་བྱུང། ལོ་མང་པོ་འདི་འདྲ་ས་ཁང་ཡང་ང་ལ་བཀའ་དབང་འདི་ཏ་དུང་འཐོབ་ཡོད་པ་མ་རེད། སྐབས་དེར་རིན་པོ་ཆེས་འདི་ཅ་ཅང་གི་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན་པ་དགོངས་གནང་ཡོད་པ་འདུ། ཁོང་ལ་སྐུ་མཚམས་རིང་པོ་དེ་གྲོལ་བའི་རྟེས་སུ་དཔལ་འཁོར་ལོ་སྟོམ་པའི་བཀའ་དབང་སྟེ། བཀའ་དབང་གལ་ཆེན་གཞན་ཞིག་གནང་རྒྱའི་འཚར་གཞི་ཡོད་པ་དང་། ང་ལ་ཡང་བཀའ་དབང་དེ་ཞུ་ཐུབ་པའི་ཐུགས་འདོད་གནང་གི་འདུག དཔལ་འཁོར་ལོ་སྟོམ་པ་ནི་རྡོ་རྗེ་ནལ་འབྱོར་མའི་ཡབ་ཡིན་པ་དང་ང་ཚོའི་ཚོས་བརྒྱུད་ཀྱི་ཡི་དམ་གྱི་ལྷ་ཞེ་ཏུགས་གལ་ཆེན་ཞིག་རེད། ཚོས་ཉམས་ལེན་གྱི་སྐབས་སུ་རྡོ་རྗེ་ནལ་འབྱོར་མས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཆ་མཚོན་པ་དང་། དཔལ་འཁོར་ལོ་སྟོམ་པས་ཐབས་མ་ཁས་པ་དང་སྙིང་རྗེའི་ཆ་མཚོན་གྱི་ཡོད། ཐབས་དང་ཤེས་རབ་གཉིས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཡིན་ཙང་། ཐང་གའི་རི་མོའི་ནང་དུ་རྡོ་རྗེ་ནལ་འབྱོར་མ་དང་དཔལ་འཁོར་ལོ་སྟོམ་པ་གཉིས་ཟུང་དུ་འབྲེལ་ནས་ཡོད། འདི་དག་ནི་རིན་པོ་ཆེས་ནུབ་ཕྱོགས་སུ་སྒེལ་གནང་པའི་ཅ་ཅང་གཏིང་ཟབ་ལ་གལ་ཆེ་ཤོས་ཡིན་པའི་ས་ཁངས་རྒྱས་པའི་གདམས་ངག་འགའ་ཞིག་རེད། ད་ལྟ་ཕྱིར་དྲན་བྱེད་སྐབས་ཁོང་གིས་ཁོང་རང་སྐུ་ཚེ་རིང་པོ་བཞུགས་རྒྱ་མིན་པ་མཁྱེན་ཏེ་ང་ལ་བཀའ་དབང་འདི་དག་ཁོང་རང་གི་ས་ནས་ཐོབ་དགོས་པའི་ཐུགས་འདོད་དང་དགོངས་གཞི་ཡོད་པ་འདུ་སྙམ།

ཁོང་བཞུགས་ས་འི་ཁང་པ་དེ་ཅ་ལི་ཐྭག་ས་ཡི་ཕྱི་ལ་ཆུ་ཚོད་གཉིས་ཙམ་གྱི་རྒྱང་ཐག་ཏུ་གྱུ་དཔོན་ཞིག་གི་ཁང་ཆེན་ཞིག་འདུག ཐོག་རྩེག་གཙོ་བོ་དེར་ཐབ་ཚང་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་དང་། ཐབ་ཚང་གི་རྒྱ་ཚོག་གཡས་གཡོན་དུ་མི་ཚོས་ཉིན་མཚན་གཉིས་ཀར་དུས་ཚོད་ངེས་མེད་དུ་འཁྱམས་ཤུལ་བྱེད་ཀྱི་འདུག ཐབ་ཚང་གི་འགྱམ་དེར་ལས་བྱེད་ཚོ་དང་སྐབས་དང་དུས་སུ་རིན་པོ་ཆེས་ཉམས་ལེན་གནང་ས་འི་མཚོད་ཁང་ཞིག་འདུག དེ་གར་ཚོམས་ཁང་ཆེན་པོ་ཞིག་དང་། རིན་པོ་ཆེའི་ཉིན་རེའི་དུས་ཚོད་ལ་འགྱུར་བ་ཆེན་པོ་ཕྱིན་ཙང་། ཁོང་གིས་ཉིན་མཚན་ལྷོས་མེད་དུ་ཞལ་ལག་མཚོད་ས་འི་གསོལ་ཚོགས་ཁང་

རྒྱ་ཆེན་པོ་ཞིག་འདུག། ང་ཚོས་བོད་སྐད་དུ་མ་བྱན་ཞེས་འབོད་པའི་མ་བྱན་གཙོ་བོ་ཇོ་ཨན་ལར་མིན་ལའང་ལང་རྒྱབ་ཀྱི་ཐོག་རྩེག་དང་པོར་ལང་པ་ཞིག་འདུག། མོ་རིན་པོ་ཆེ་དང་ལྷན་དུ་ལོ་ཉིལ་པོར་མཚམས་ལ་བསྡད་པ་རེད། དེ་གར་དུས་རྒྱ་ཆུ་མ་མཐར་ཡང་གམ་བཅར་བ་གཅིག་དང་སྒུ་སྦུང་བ་ཞིག་ཡོད་པ་དང་། རིན་པོ་ཆེ་བཞུགས་ས་འགྲོ་འོང་བྱེད་པའི་མགྲོན་པོ་གཞན་ཇི་སྙེད་ཅིག་ཡོད། དེ་གའི་ཐོག་རྩེག་དང་པོ་དེར་གེ་ས་ཀྱིས་ཟླ་བ་འགའི་རིང་ལ་ཨ་ཕར་ཕྱག་འཕྲད་བྱེད་དུས་སྟོད་ས་མགྲོན་པོའི་ཉལ་ལང་ཚུང་ཚུང་ཞིག་ཀྱང་འདུག ས্কེང་ཐོག་དེར་རིན་པོ་ཆེའི་གཟིམ་ཚུང་དེ་ཁྲུས་ལང་དང་ནས་བཟའ་དཔྱང་ས་ཟླར་དུ་ཡོད་པའི་ལང་མིག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཞིག་འདུག ལས་བྱེད་དང་མགྲོན་པོ་ཚོའི་ཉལ་ལང་ཆམས་ཀྱང་ས্কེང་ཐོག་ཏུ་འདུག

ཁོང་མིལ་གྱོང་ཚོ་ལ་མ་ཥེབས་སྟོན་ཀྱི་ལོ་དེར་རིན་པོ་ཆེའི་ཉིན་རེའི་དུས་ཚོད་ཀྱི་རེའུ་མིག་དེ་ཆ་ཚང་མགོ་ཁྲིང་སློག་པ་ཞིག་ཡོད། ཁོང་ལ་མཚན་གང་མི་ཉལ་བ་དང་ཉིན་ལ་ཉལ་རྒྱུའི་གོམས་གཤིས་ཤིག་ཐྱུང་བ་རེད། འདིའི་སྐབས་ཀྱི་མཚན་ཐུན་དེ་དག་ལ་ཁོང་གིས་སློབ་མ་ཚོ་ལ། ཨོག་ས་ཐོ་ཕྲེར་ལ་ གཅིན་ཨོ་ཁ་ཞིག་ཡི་ནཏྲིན་སྐད་ཐྲ་གདངས་ཏེ། ཨོག་ས་ཐོ་ཕྲེར་ཐྲ་གདངས་ཀྱི་ངག་རྫལ་སློབ་རྒྱ་འགོ་བཙུགས་གནང་བ་རེད། ཁོང་གིས་ཁོང་རང་གི་སློབ་མ་ཚོས་ཉིན་མཚན་གཉིས་གང་ཕྱོང་བརར་བྱེད་པའི་ཐྲོང་ཚན་བྲིས་གནང་པ་དང་། ཁོང་གིས་ཤམ་ཐྲ་ལའི་རྒྱལ་ཁམས་ནང་གི་མི་ཚེའི་སྐོར་ལ་བཅོས་ཐྲུང་ཞིག་ཀྱང་བྲིས་གནང་པ་རེད། ཁོང་ལ་ཐྲུང་དེ་སྐད་ཤུགས་ཆེན་པོའི་ཐོ་ནས་ཨོག་ས་ཐོ་ཕྲེར་ཀྱི་གདངས་ཀྱིས་སྐབས་རེ་ཞོགས་པའི་ཆུ་ཚོད་གསུམ་པ་བཞི་པར་ཡང་གཞན་ལ་བློག་ཏུ་འདུག་རྒྱུར་མཉེས་པོ་ཡོད།

མིལ་གྱོང་ཚོ་ལ་སྒེབས་དུས་ཁོང་གི་ཉིན་རེའི་མཛད་འཕྲིན་དེ་དག་ད་དུང་ཡ་མཚན་དུ་ཐྱུར་འདུག ཁོང་གིས་ཆུ་ཚོད་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞི་ནས་བཞི་བཅུ་ཞེ་བཅུད་བར་དུ་ཤར་རྒྱག་གཟིམས་མི་ཞུགས་པ་དང་དེ་ཕྲེས་ཡུན་རིང་ཚད་དེ་ཙམ་ལ་གཟིམས་སྲིད་པ་རེད། ཁོང་གা་དུས་བཞེངས་ནས་ཡོད་དང་གা་དུས་གཟིམས་ནས་ཡོད་སྲུས་ཀྱང་ཤེས་ཀྱི་མེད། སྐབས་

རེ་ཁོང་གིས་ཉིན་གཅིག་ལ་དགོང་ཚོགས་ཐེངས་གསུམ་རེ་བཞེས་པ་དང་སྐབས་རེ་གང་ཡང་མ་བཞེས་པར་བཞུགས་ཀྱི་རེད། དེ་དུས་ཁོང་གི་བཟའ་མི་དང་ལས་བྱེད་བྱེད་རྣུ་དེ་ཞེ་ཏྲགས་ལས་སྒྲ་པོ་མེད།

གང་དུ་མི་ཚང་མའི་ས་ཞིས་ཞི་བ་དང་ལྷོད་པོ་ཡོང་བ་དང་མཉམ་དུ་རང་བྱང་ཁམས་ས་མ། ཡང་ན་དགོན་མཆོག་དང་འབྲེལ་མཐུད་བྱེད་པའི་ཐུན་མོང་གི་མཚམས་བསྟེན་སྒྲུབ་བྱེད་སྟངས་དེ་དང་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་མཚམས་ལ་བཞུགས་སྟངས་དེ་ཇ་ཅང་མི་འདྲ་བ་རེད། རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་མཚམས་དེ་དག་སྐྱབས་མགོན་ཡེ་ཤུ་ཆེ་ཐང་དུ་འཁྱམས་ཏེ་དཀར་ཐྱད་ཚོང་སྟངས་ས་ཁ། ཡང་ན་ཚོས་ལུགས་སྟ་ཚོགས་པའི་ས་ཁོམ་ཆེན་ཚོས་བྲག་ཕུག་གི་ནང་དུ་དཀར་ཐྱད་ཚོང་སྟངས་དང་འདྲ་བོ་ཡོད། མདོར་ན་ནང་པའི་སྲོལ་རྒྱུན་ནང་གི་མཚམས་བསྟེན་སྒྲུབ་དེ་ཇ་ཅང་ཁག་པོ་ཡོད་པའི་དོན་རེད། དེ་ནི་ཉམས་ལེན་པ་ཞིག་ལ་མཚོན་ན་གཞི་ཙའི་བདག་འཛིན་དང་ཉོན་མོངས་སྤོང་བར་བཙོན་འགྲུས་ཚོམ་པའི་གོ་སྐབས་ཡང་དག་པ་ཞིག་རེད། རིན་པོ་ཆེས་ནི་ཁོང་རང་དང་སློབ་མ་ཚོ་གཉིས་ཀའི་ཆེད་དུ་དེ་གནང་བཞིན་ཡོད། ཁོང་གིས་ཁོང་རང་དང་གཞན་གྱི་དོན་དུ་སྐུ་མཚམས་ཀྱི་སྐབས་སུ་གནས་བབ་བསྐྱན་པ་དེ་ནི་ཉིན་རེའི་མི་ཚེའི་གོམས་སྲོལ་གཅེར་བུར་ཕུད་པ་ཞིག་རེད། ཁོང་ལ་ཚུལ་བཙོས་བྱལ་བའི་ངང་ནས་ཁོང་རང་གང་ཡིན་པ་དེ་ག་རང་གནང་རྒྱུར་རང་དབང་ཡོད། ཁོང་གིས་གང་ཟག་སྒེར་དང་སྒེར་དབར་གྱི་འབྲེལ་བ་ལས་བརྒལ་ཏེ་བྱང་ཕ་རིའི་ནང་གི་ཐྲི་ཚོགས་ཁྱོན་ཡོངས་ཀྱི་ད་ལྟ་དང་མ་འོངས་གཉིས་ཀའི་ཕྱན་ཚོགས་ཀྱི་ལས་ལ་དམིགས་ཏེ་འཚིང་རྒྱ་ལས་ཐོལ་ཐབས་ཀྱི་འབད་བཙོན་གནང་བཞིན་ཡོད།

སྐུ་མཚམས་ལ་བཞུགས་སྐབས་ཁོང་གིས་ཇི་ལྟར་ཁོང་རང་དང་གཞན་དག་རྣམས་ལ་མཛོད་པ་སྐྱོང་སྟངས་ནི། ངས་ང་རང་ལྷེ་ཡ་ནར་ཡོད་སྐབས་སུ་སྐྱོང་བརར་ཀྱི་ཐད་ལ་ཆྱངས་པའི་དཀའ་ངལ་ཀྱི་ཚོས་ཕྱོགས་ཀྱི་དོད་དེ་རེད་སྟམ་པ་ཚོར་བྱུང། ཁོང་གིས་རྒྱུན་དུ་ཁོང་རང་དང་གཞན་དག་ལ་གཞི་ཙ་བྱལ་ཞིང། ཇ་ལམ་སྟེང་རྫེ་མེད་པའི་གོ་ཡུལ་མི་བདེ་བ་ཞིག་སྐྱན་བཞིན་ཡོད། དེ་ནི་མཐར་གཏུགས་ན་མི་ཚེ་ཟེར་དུས་ཅི་ཞིག་ཡིན་པ་

རྟོགས་པའི་ཆེད་དུ་ཤུང་པའི་འོག་ནས་ས་གཞི་འཕེན་པ་དང་གཅིག་མཚུངས་ཤིག་ཡོད། མཐའ་མ་དེར་ཆུམ་རྟོག་དང་སྒྲིབ་པ་ཡོངས་སུ་བླལ་བའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཏེ། ཁམས་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་གང་ཡིན་རྟོགས་སྲིད་པའི་དོན་དུ་རེད། འོན་ཀྱང་བརྒྱུད་རིམ་དེ་བརྒྱུད་དེ་འགྲོ་བའི་སྐབས་སུ་དམིགས་ཡུལ་གྱི་གཞི་འཛིན་ས་ཡོངས་རྫོགས་བོར་འགྲོ་ཡི་ཡོད། བརྒྱུད་རིམ་འདི་ནི་ཤིན་ཏུ་བཟོད་མི་བདེ་བ་ཞིག་རེད།

སྐབས་རེ་མི་ཚོས་ང་ལ་རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་རང་གིས་སྟོམ་གྱི་ཉམས་ལེན་ཅི་ཞིག་གནང་གི་འདུག་ཅེས་འདྲི་ཡི་འདུག ངས་ཕྱོགས་གཅིག་ནས་བཤད་ན་དེ་ནི་བ་ཕྱུང་མཚར་ཞིག་རེད་བས་མ་གྱིན་ཡོད། དོན་དངོས་སུ་ཁོང་གིས་གང་གནང་པ་ཚང་མ་ཉམས་ལེན་རེད། འདི་འདྲ་བཤད་ན་ཉེན་ཁ་ཆེན་པོ་ཡོང་སྲིད། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་སྟོབ་མ་ཚོས་འདི་ལྟགས་མཐུན་གྱི་སྟོམ་ཉམས་ལེན་བྱེད་མི་དགོས་པ་ཞིག་ལ་གོ་ན། དེ་ནི་རང་གིས་རང་བསྟུ་བར་སྐྱལ་བའི་ནོར་འཕྲལ་ཆེན་པོ་ཞིག་རེད། དེ་ལྟར་ཡང་རིན་པོ་ཆེ་ལ་མཆོན་ན། དམིགས་བསལ་ཁོང་གི་སྐུ་ཚའི་མཏུག་ཏུ་ཁོང་གི་མི་ཚེ་དེ་རང་ཁོང་གི་ཉམས་ལེན་རེད་སྙམ་པ་ངས་ཚོར་གྱི་ཡོད། དུས་ནས་དུས་སུ་ཁོང་གིས་སྟོབ་མ་ཚོ་དང་མཉམ་དུ་བཞུगས་སྟོམ་ཉམས་ལེན་གནང་པ་དང་། ཁོང་གིས་མི་ཚོར་གནང་བའི་ཉམས་ལེན་ཆེ་ཁག་དགེར་ན། ཕྱག་ཆེན་གྱི་སྒྲུབ་ཐབས་དང་། རྡོ་རྗེ་ཆལ་འཕྱོར་མའི་སྒྲུབ་ཐབས། ཤན་ཏྲ་ལའི་ཉམས་ལེན་སྙན་ཚོགས་བཅས་ལ་ཉམས་ཞུगས་གནང་ཡོད། འོན་ཀྱང་ཕྱིར་བཏང་བྱས་ན། ཁོང་གི་ཉམས་ལེན་ནི་ཁོང་རང་ཅི་ཞིག་ཡིན་པ་དེ་དང་། ཁོང་རང་ཅི་ཞིག་ཡིན་པ་དེ་ཁོང་གི་ཉམས་ལེན་རེད། སྤ་མོ་སྤ་མོ་ ༡༩༨༡ ནང་སློབ་མ་ཞིག་གིས་ཁོང་ལ་ལུགས་མཐུན་གྱི་སྟོམ་ཉམས་ལེན་གནང་གི་ཡོད་དམ་ཞེས་དྲིས་སོང་། རིན་པོ་ཆེའི་བཀའ་ལན་དེ་"དེ་གནས་སྟངས་ལ་རག་ལས་པ་འདུ་བོ་ཡོད་རེད། ལུགས་མཐུན་གྱི་བཞུगས་སྟོམ་རང་སྟེང་དུ་ཁྱལ་ཕོག་པ་ལྟ་བུ་དེ་དགོས་མཁོ་ཡོད་པ་མ་རེད།" ཅེས་གསུངས་སོང་། སློབ་མ་དེས་"དགོས་མཁོ་སུ་ལ་མེད་དམ།" ཞེས་དྲིས་དུས་རིན་པོ་ཆེས་དེའི་ལན་དུ་ "སུ་ལའམ།

དེ་གཅིག་ལ་རེད།”[44] ཅེས་གསུངས། ངའི་བསམ་པར། ཁོང་གི་ལན་འདི་ནི་མིལ་གྱོང་ཚོ་ཀུ་གཞི་རྒྱན་མེད་པ་ཉིད་དང་གདོང་ཐུག་བྱུང་བའི་གསུང་སྙངས་གཞན་དེ་རེད་སྙམ། རིན་པོ་ཆེ་ལ་མཚོན་ན། ཉིན་རེའི་མི་ཚེ་དང་ཉམས་ལེན་གྱི་དབར་ལ་འགལ་ཟླ་གང་ཡང་མེད་ལ། དེར་ཏྲི་བ་གཏོང་མཁན་སུ་ཞིག་ཡོད་པ་མ་རེད། ང་ཚོ་ཕལ་ཆེ་བ་ལ་གོ་ཡུལ་དེ་མཉམ་སྦྱོང་བྱེད་རྒྱུ་དེ་སྐབས་རེ་ཅ་ཅང་གཏིང་ཟབ་པོའི་སྟོ་ནས་ལྷོང་འཛིགས་མེད་པ་ཡོང་གི་ཡོད།

མིལ་གྱོང་ཚོ་ལ་མ་འགྲོ་སྟོན་ལ། ངས་བཀའ་དབང་ལ་གྲ་སྒྲིག་བྱེད་ཕྱིར། རིན་པོ་ཆེས་ང་ཚོར་སྙལ་གནང་བའི་རྟོ་ཇེ་ཕེག་པའི་གསུང་ཚོས་ཁག་ལ་སྟོབ་སྦྱོང་བྱས་ཏེ་དུས་ཚོད་བཏང་བ་ཡིན། རིན་པོ་ཆེས་ཡོ་རོབ་ནང་གི་སྐབས་དེའི་བརྒྱ་ཆུའི་སྐུ་ཚབ་ཞི་ཐིབ་ཀྱི་ཁར་ལ་ཞལ་པར་གནང་སྟེ། ང་འཛར་མན་ནས་མ་ཐོན་སྟོན་ལ་ཁོས་ང་ལ་སློབ་སྟོན་གནང་དགོས་པའི་བཀའ་གནང་འདུག ངས་ཅི་ཙམ་གྱིས་དེབ་མང་དུ་བཀླགས་ན། དེ་ཙམ་གྱིས་དེའི་སྐོར་ལ་ཅི་ཞིག་བྱེད་དགོས་པའི་གདེང་ཇེ་ཆུང་ཕྱིན། སྐབས་དེ་དུས་ང་ལ་ཏྲི་བ་མང་པོ་དང། ཐ་ན་དོགས་པ་ཡོད་ཅེས་བརྗོད་ནའང་འགྲིག་པ་རེད། ངས་དམ་བཅའ་འདི་ལེན་པར་ང་རང་ལ་གྲ་སྒྲིག་ཡོད་པའི་ངེས་པ་གང་ཡང་ཆ་ཤས་ཆོར་མ་བྱུང། ང་ལ་གལ་ཏེ་ངས་བཀའ་དབང་འདི་ཞུས་ན་ངས་ཅི་ཞིག་བྱེད་དགོས་པ་དེ་རྟོགས་འདོད་བྱུང། གལ་ཏེ་ངས་ངེས་ཤེས་ཆ་ཚང་བ་མ་འདྲོངས་པའི་ངང་ནས་བཀའ་དབང་འདི་ཞུས་ན། རང་ཉིད་ཡོངས་སུ་ལྷད་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་པར་ངས་བརྗོད་མི་ཐུབ། ང་མིལ་གྱོང་ཚོ་ལ་མ་སྒེབས་སྟོན་ལ། ང་རང་གི་ངོས་ཐད་ནས། རིན་པོ་ཆེས་གཞན་ཚང་མའི་ས་མཚམས་ལ་སྐུལ་སློང་གནང་བཞིན་པ་དེ་དང་ཡོངས་སུ་མཚུངས་པའི་ཚོས་དང་འབྲེལ་བའི་དཀའ་ཚེགས་ཅིག་ངའི་ས་མཚམས་ལ་སྐྱེད་བཞིན་གནས།

ང་མིལ་གྱོང་ཚོ་ལ་སྒེབས་དུས་རིན་པོ་ཆེས་ང་ལ་བཀའ་དབང་གི་ཉིན་མོ་དེར་ཁོང་གིས་ང་ལ་དབང་མ་བསྐུར་སྟོན་ལ་ངས་ཕྱག་ཉར་གཅིག་དང། རྟོ་ཇེ་སེམས་དཔའི་གཟུངས་སྔགས་ཚར་ཉར་གཅིག ཨཱ་ཧཱ་ལ་ཉར་གཅིག ཐུ་མའི་ཆལ་འབྱོར་གྱི་གཟུངས་

44 ཚོས་རྒྱུམ་དྲུང་པ། “ཚོས་རྒྱུམ་དྲུང་པའི་གསུང་འབུམ་གཅེས་བཏུས།” སྒྲིགས་བཟོ། ཥ པ། ཤོག་གྲངས། ༦༥༩ །

སྤྱགས་ཉིར་གཅིག་ངག་འདོན་བཅས་བྱེད་དགོས་པ་རེད་གསུངས་བྱུང་། ངས་སྟོན་འགྲོ་ཆ་ཚང་བ་ཞིག་ནམ་ཡང་བསྒྲལ་མེད། སྲོལ་རྒྱུན་ལྟར་བྱས་ན་མི་ཚོས་འདི་དག་ཚང་མ་འབྲེལ་རེ་གསོག་གི་ཡོད་ཀྱང་ཁོང་གིས་ང་ལས་སྣ་པོར་འགྲོར་འདུག་གི་ཡོད། འོན་ཀྱང་ཁོང་གིས་ང་ལ་ཅི་ཞིག་བྱེད་དགོས་པར་གསུངས་པ་དེར་ངས་ད་དུང་མི་འདོད་པའི་ཆེམ་འགྱུར་བསྟན་པ་ཡིན། ངས་ཉམས་ལེན་གྱི་ཚ་ཤས་སྟོན་མ་གསུམ་དེ་བྱས་པ་ཡིན། འོན་ཀྱང་བླ་མའི་ཆལ་འཕྲོར་གྱི་གཟུངས་སྤྱགས་ཟློ་སྐད་ངས་རིན་པོ་ཆེ་ངའི་བླ་མར་སྨོན་དགོས་ཀྱི་ཡོད། སྐད་དེར་ང་ལ་བཀའ་དབང་འདི་ཞུ་དགོས་པའི་ཕུ་ཚུགས་གནང་བས་ང་རང་ཁོང་ལ་ཁོང་ཁྲོ་ལངས་བྱུང་། རིན་པོ་ཆེ་ང་རང་གི་ཁྱོ་གུ་དང་བླ་མ་གཉི་ག་ཡིན་པ་སྨོན་རྒྱའི་ཐད་ལ་ངའི་བློ་པ་འཕྲུགས་སོང་། སྐད་དེར་ངས་གནས་ཚུལ་འདི་གཉིས་མཐུན་ཐབས་བྱེད་རྒྱ་དེ་ལག་པོ་མཐོང་བྱུང་། ང་རང་གི་སེམས་ནང་དུ་ "ངས་འདི་གར་མ་རུང་བ་ཅི་ཞིག་སྨོན་གྱི་ཡོད་དམ།" བསམས་བྱུང་།

ངས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཆེད་དུ་ལས་སུ་རུང་བ་ཅི་ཞིག་འདུག མི་རུང་བ་ཅི་ཞིག་འདུག རྒྱ་མཚན་ཅི་ཞིག་འདུག་ཅེས་འཚོལ་ཞིབ་བྱེད་འདོད་པའི་སྨོ་ནས་ས་མཚམས་ལ་འབྲུད་རྒྱག་བྱེད་བཞིན་བསྡད། ཕྱོགས་གཅིག་ནས་ང་རང་ན་གཞོན་ཡིན་དུས་རིན་པོ་ཆེ་དང་གཉིན་སྒྲིག་བྱས་ཙང་། ང་ལ་གཞོན་ནུའི་སྐད་སུ་ཀྱེན་ལངས་བྱེད་རྒྱའི་གོ་སྐད་ཐོབ་མེད། ངའི་སེམས་ལ་"ངས་མཆོད་ཁང་ནང་དུ་འདི་རིགས་ཅིའི་ཕྱིར་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་དམ།"སྙམ་པ་སྐྱེས་ཙང་ངས་ཕྱིར་ཐོན་ནས་ཁོང་ལ་ "འདི་ནི་དགོད་ཐོ་སྨོང་བའི་རྒྱ་རེད།" ཅེས་ཞུས་པ་ཡིན། ཁོང་ང་ལ་སྐུ་ཆུང་ངག་པོ་བཞེངས་འདུག ཁོང་གིས་ང་ལ་ཕྱག་གིས་ཅོག་ཅོའི་སྟེང་དུ་རྡུང་བཞིན་གསུང་སྐད་ཆེན་པོ་བསྐྱོན་ཏེ་ "ཡར་སྐྱར་འཛུལ་" གསུངས་བྱུང་། ཁོང་གིས་ང་ལ་སྐྱར་དུ་ཡར་འཛུལ་ཏེ་སྒྲུབ་ཐབས་ཚར་བ་ཕྱིས་གསུངས། ང་ཚོགས་པ་ཟས་བྱུང་། འོན་ཀྱང་ཡར་འཛུལ་ནས་དེ་ཚར་བ་བྱས་པ་ཡིན།

ང་ལ་དབང་བསྐུར་དུས་ཁོང་གིས་རོ་རྗེ་ཕེག་པ་དེ་བདེན་པ་མཐོ་ཤོས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་བསྟན་པ་དེས་ཀྱང་ང་བློ་བདེ་པོ་མ་བྱུང་། ངའི་བསམ་པར། འཛམ་གླིང་ནང་དུ་གྱུབ

མཐའ་ཚད་མ་གཞན་ཡང་ཡོད་པ་དང་། གལ་ཏེ་ང་ཚོས་འདི་ངོས་ལེན་མ་བྱས་ན། ང་ཚོས་རང་ཉིད་སྲོ་ཚོགས་ཤིག་གི་ཚུལ་དུ་ཁེར་རྒྱང་དུ་གཅོད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་སྟམ་བྱུང་། ང་ནི་སྐབས་དེར་འཐོར་ཞིག་ཏུ་འགྲོ་བཞིན་ཡོད། བཀའ་དབང་དེ་དེ་ཉིན་དགོང་དྲོ་གནང་གཏན་འཁེལ་ཡོད། ངས་ཁོང་ལ་ཡི་གེ་ཞིག་བྲིས་ཏེ་ "བདེན་པ་གཞན་ཡང་ཡོད་པ་མ་རེད་དམ། དོན་དམ་གཞན་ཡང་ཡོད་པ་མ་རེད་དམ།" ཞེས་རྗེས་པ་ཡིན། དེའི་ལན་དུ་ཁོང་གིས་ང་ལ་བཀའ་དབང་གནང་བའི་མཚན་དེར་ཚོག་ལྷུག་གི་སྟན་རྩོམ་འདི་བྲིས་ཏེ་གནང་བྱུང་།

ལྷ་ལྷམ་ཆ་ཡ་ན་སྟྲུག་པོ་ལ་རྗོ་རྗེ་རྣལ་འབྱོར་མའི་དབང་ཕོག་པའི་སྐབས་སུ་སྒྲིངས་པ།

ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།
ཉམས་དགའ་བའི་སྐྱེས་སྐར་སྐྱར་དུ་ཤར།
ཁྱོད་ནི་ངའི་མིག་དང་། ཐུན། ཚེ་དང་དེ་བཞིན་དབྱགས་ཁོ་ནའང་ཡིན།
དེ་ལྟ་ནའང་། དུས་ཡུན་གང་འཚམས་ཤིག་གི་རིང་ལ་ང་གཉིས་ལྟན་དུ་འཛོམས་མེད།
ཁྱོད་ཉིད་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ནི་ཐོན་ཏུམ་གྱི་མཚན་མོར་གློ་བུར་གྱི་གློག་དམར་ཆུ་བ་དང་འདྲ།
ཁྱོད་ཀྱི་འཇུམ་མདངས་དང་བྱད་བཞིན་ཏན་པ་དེས་ངའི་གདུང་བ་ཞེལ།
ང་རེས་དང་སྐྱེ་བ་ལྷོན་མ་ཆུམས་ཐུ་ང་གཉིས་ལས་འཕྲས་ཀྱི་མདུད་པས་མཉམ་དུ་
བསྟུམས་ཡོད།
ཡི་གེ་འདི་ནི་དཀའ་ལྷུག་ལྷེལ་མའི་ངང་ནས་བྲིས།
ཚེ་འདིར་ང་གཉིས་མཉམ་དུ་བྱུང་བའི་ཆུ་མཚན་ནི་ས་ངམ་ཆུས་ཀྱི་ཚོས་དང་བླ་མ་ཁོ་
ན་ལ་བརྟེན་ནས་ཡིན།
ངས་གཞན་ལ་ཕན་པ་ལྷན་བུ་བྱེད་ཐུབ་པ་དེ་ནི་ཡང་དག་པའི་བླ་མ་དང་མཇལ་བའི་
བཀའ་དྲིན་ཁོ་ན་ཡིན།

བླ་མའི་བྱིན་རླབས་ལ་བརྟེན་ནས་ང་སྟོན་པ་མ་རེད།
འོན་ཀྱང་དེང་ས་ཡི་མང་པོ་སྟོན་པ་རེད།
འཛམ་གླིང་གི་དམག་ཆེན་གཉིས་དང་། རྒྱལ་ཕྲན་ནུས་ཤུགས་ཀྱི་མཚོན་ཆ། གནས་
སྟངས་ཟང་ཟིང་གཞན་ཡང་མང་པོ་བྱུང་ཡོད།
ཇི་ལྟར་སྨན་ཟ་པ་དེ་ཕེམ་རྟེའི་དོན་དུ་མིན་པ་བཞིན་ཁྱོད་ཀྱིས་ཆོས་ཉམས་ལེན་བྱས་པ
དེ་ང་ཙམ་གྱི་དོན་དུ་མིན།
དེ་ནི་གཞན་ལ་དགའ་བ་སྐྱེད་དུ་འཇུག་པ་དང་ཁོང་ཚོའི་མི་ཚེའི་མེ་ཏོག་བཞད་པའི
ཆེད་དུ་རེད།
རྒོ་རྟེ་ཕེག་པའི་མན་ངག་འདི་ཚང་མའི་དགྱེལ་ནས་མཐོ་ཤོས་རེད།
དེ་ནི་ས་ངས་རྒྱས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་ཐུ་འཕྲལ་ཆེ་ཤོས་དེ་རེད།
གསར་སྐྱེས་ཀྱི་བྱིས་པ་ཞིག་ལ་ཙ་མ་ཞིག་ནང་བཞིན་རྒྱ་རྟེ་རྒལ་འབྱོར་མའི་ཉམས་ལེན
འདི་དགོས་ངེས་ཅན་ཞིག་རེད།
ཅི་སྟེ་འདིའི་གལ་གནད་རྒྱགས་ན་རྒྱ་རྟེ་ཕེག་པའི་ཆོས་ཡོངས་རྫོགས་རྒྱགས་ཀྱི་རེད།
མེ་ཏོག་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་མཛེས་ཤུག་ལ་བལྟ་བར་མིག་དབང་ཡག་པོར་སྐྱེད་པའི་དགོས
མཁོ་ཡོད།
གཞི་ནས་ཆོས་དང་འཛིག་རྟེན་གཉིས་ཀར་རྒྱགས་པ་ཞིག་སྐྱེད་ཕུབ་ཀྱི་རེད།
འདི་ནི་གང་ཟག་ཅིག་གི་བློ་ལ་འཁོར་བ་ཙམ་གྱིས་མ་རེད།
འདི་ནི་ལོ་ཉིས་སྟོང་ལྷ་བཅུ་ལྷག་གི་ཤེས་རབ་ཅིག་རེད།
ངས་རྒྱ་རྟེ་དང་། ཏིལ་བུ། ཥ་མ་ཏ་བཅས་ཁྱོད་ལ་སྐྱེས་སྐར་གྱི་སྐྱེས་ཐུ་འབྱལ་གྱི་ཡོད།
འདི་དག་ནི་ཅ་དང་སྣ་ཆས་ནང་བཞིན་རེད།

ཁ་ཅིག་གིས་ "ལམ་འདི་ཁོ་ན་དང་ཉག་ཅིག་དེ་རེད་དམ། འོན་ཀྱང་ང་ཚོ་དཔལ་ཡོན
ལྡན་པར་ཐུར་ཡོད་པ་དང་ད་ཆ་གདོད་མའི་ཐག་ཕུག་གི་མི་ལྟར་ཅིད་ཀྱི་མེད།"
ཅེས་སྒྲ་སྒྲིག

ཚང་མས་ནམ་མཁའ་སྟོན་པོ་ཡིན་པར་ཁས་ལེན་བྱེད་རྒྱུ་དེ་གསལ་པོ་རེད།
ཁ་ཅིག་གིས་ "ལམ་གཞན་དག་དང་བདེན་པ་གཞན་དག་མེད་པ་རེད་དམ།" ཅེས་འདྲི་
སྲིད།
ཡོད་སྲིད་པ་རེད། འོན་ཀྱང་ཕང་ཆིས་དེ་གླང་ཀོར་ནས་འགོ་ཚུགས་དགོས།
ཁ་ཅིག་གིས་ "ངས་མི་གཞན་དག་སུ་གཅིག་གི་ལྟ་བ་ལ་ཅན་འདོད་མེད།" ཅེས་ཤོད་
སྲིད།
འདིའི་ཐད་ལ་གཞན་གྱི་ལྟ་བར་ཅན་གྱི་ཡོད་པ་མ་རེད། འོན་ཀྱང་ལྷོན་ཤིང་རྣམས་ས་
གཞི་ནས་སྐྱེ་དགོས་པ་རེད།
དེ་དག་མགོ་རྐྱེང་འོག་སྟེ་ནམ་མཁར་རྩ་བ་ནམ་ཡང་ཟུག་མི་སྲིད།
ཇི་ལྟར་ཡང་གཞན་གྱི་ལྟ་བར་ཅན་གྱི་མེད།
དམར་ཤོག་པ་ཚོས་ "ལེ་ཁྱེན་གྱི་ལྟ་བ་དེ་ལམ་ཁོ་ན་རེད།" ཅེས་ཤོད་སྲིད།
ལྟ་བ་དང་བསམ་ཚུལ་ཡིན་པའི་དངོས་པོ་མང་པོ་ཡོད།
ལྟ་བ་དང་བསམ་ཚུལ་བྱལ་བའི་དངོས་པོ་གཞན་ཡང་ཡོད། དེ་ནི་ང་ཚོས་ཤེས་པ་བཞིན།
བསམ་ཚུལ་དང་རྟོག་པ་བྱལ་བའི་སྟོང་ཁྱད་ཡོད།
རྟོ་ཇེ་ནལ་འཕྱོར་མས་རྟོག་མེད་སྒོས་བྱལ་མཚོན་པ་རེད།
ཐར་པ་ཐོབ་ཕྱིར་སྐྱེད་བྱེད་(བདག་འཛིན་)དང་བྱལ་བ་དང་། འཆིང་བ་དང་སྒྲས་
པའི་ཁམས་སྟང་ཐོབ་པའི་ཐབས་ཡོད་པ་རེད།
དེར་བརྟེན་ས་ངས་རྒྱས་ཀྱིས་སྟོང་ཁྱད་ཀྱི་ཚོས་ཐོག་མར་གསུངས་སྐབས་དགེ་བཅོམ་པ་
སྟེང་གས་ཏེ་ཤེ་བའི་ལོ་རྒྱུས་ང་ཚོར་ཡོད་པ་རེད།
མགོན་པོ་གླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་ཐེངས་ཤིག་ "ང་ལ་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་བདེན་པ་ཞིག་ཤོད་
རྒྱུ་མེད། དེས་ན་ངས་གང་བསྟན་པ་དེའི་ཁ་གཏིང་མཚུངས་ཀྱི་ཡོད།" ཅེས་གསུངས་
པ་རེད།
ངས་ཁྱོད་གཉིད་ལས་ས་ངས་པའི་འཇིག་རྟེན་འདིར་མཐོན་འགོད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

ཁྱོད་ནི་ངའི་གོགས་དང་སེམས་སྐྱེལ་ཆེ་ཤོས་སློང་མཁན་དེ་ཡིན་ཞེས་སྐྱར་དུ་ཕེངས་
ཀཅིག་ཤོད་འདོད་བྱུང་།
ཆེས་ཟབ་པའི་བཙེ་དུང་དང་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞེས།
ཁྱོད་ཀྱི་གོགས་པོ་ཡག་ཤོས། ཚོས་རྒྱམ།[45]

འདིས་ང་རང་ལ་བྱུང་བ་ནང་བཞིན་གཞན་དག་ལ་གོ་རྒྱ་བྱུང་ཡོད་མིན་ངས་མི་ཤེས། དེ་ནི་རིན་པོ་ཆེས་ངའི་སེམས་དང་བློ་པ་གཉིས་ཀ་ལ་དུས་གཅིག་ཏུ་ཐད་ཀར་བཀའ་གནང་བའི་སྐབས་ཤིག་ཡིན་པ་དང་། ཁོང་གིས་ང་ལྟོད་ཤིག་ཤིག་བཟོས་གནང་། ངའི་ཐེ་ཚོམ་དེ་སྐབས་ཐོག་དེ་གར་ཞི་སོང་། ངས་ང་རང་ལ་ཞེ་སྡུན་བྱུང་བ་དེ་དོན་དངོས་སུ་ངའི་ཁོང་ལ་ཡོད་པའི་འབྲེལ་བ་དང་ཞེན་པའི་སྣང་བརྙན་དེ་ཡིན་པ་ཤེས་རྟོགས་བྱུང་། དེས་ན་དེའི་ལན་དུ་ངས་སྙན་ཚོམ་འདི་བྲིས་པ་ཡིན།

སྣང་ཞིང་སྟོན་པའི་ཚོས་རྒྱལ་གང་དེར།

གང་གི་ཏིན་དང་འོད་སྣང་རྣམ་རྟོག་ཡུལ་ལས་འདས་ཀྱང་ནས།།
གང་གི་ཐུགས་རྗེའི་དབང་གིས་བདག་གི་མི་ཚེར་འགྱུར་བ་ཕེབས།།
བདག་ནི་ཇོན་མོངས་ཞགས་པས་བཅིངས་ཀྱང་ནས།།
སེམས་ལ་བདེ་བའི་གནས་སྐབས་འཚོལ་བའི་སྐབས།།
སྟོན་མེད་སྐྱེས་བུ་ལྟད་མེད་དང་པོའི་ཚུལ།།
ཚོས་རྒྱལ་ང་ཡི་མདུན་ས་ཕེབས་ནས་བྱུང་།།
གང་གི་མཛད་པ་འཕྲིན་ལས་ཚོ་འཕྲལ་ལས།།
ཐབས་དང་ཤེས་རབ་ཟུང་གིས་འཛིན་དགོས་པའི།།
འགོར་བ་འདི་ནི་བྱིས་པའི་རྩེད་འཛོར་གསུངས།།

45 པར་སྐྱེན་མ་བྱས་པའི་ཚོས་རྒྱམ་བྱང་པའི་སྒྲན་རྩོམ།

གང་གི་ཐུགས་ནི་མཚོག་ཏུ་གྱུར་བ་ཉིད།།
རང་གིས་རང་ལ་ཡིད་ཆེས་དགོས་པའི་ལམ།།
དེ་ནི་ཉིད་ཀྱིས་བདག་ལ་སྟོན་གནང་མཛོད།།
གང་གི་ཆུམ་པར་ས་ཁ་པའི་ཐུགས་དེ་ནི།།
བདག་གི་ཁྱོད་ལ་བཙེ་བའི་འབྱུང་ཁུངས་ཉིད།།
སྨྲག་པོའི་ཕྱིམ་ཆུད་ནང་དུ་བསྡུས་བྱས་ཏེ།།
སྟོབ་མ་ཆུམས་ནི་བྱམས་དང་བཙེ་བས་བསྐྱངས།།
གང་ཉིད་མཛལ་བས་བདག་ནི་ལྷག་པར་དགའ།།
གཞན་དོན་བསྒྲུབ་ཕྱིར་སྐུ་ཚེ་བརྟན་པར་ཤོག
ང་ཁྱོད་ལ་དགའ།
གང་གི་བློ་དཀར་ཀྱི་བཟའ་ཟླ་དང་སྟོབ་མ།
ཅ་ཡ་ནཱ།[46]

ང་གཉིས་ཕན་ཚུན་སྙན་ངག་འཕྲི་རེས་བྱས་པ་དེ་ཁྱད་མཚར་མཐོང་གི་འདུག་གམ། ངས་ཕྱོགས་གཅིག་ནས་དེ་གা་རང་རེད་སྙམ་ཀྱི་འདུག ཁོན་ཀྱང་དེ་ནི་ཁོང་ལ་འཕྲེལ་བ་སྐྱར་མཐུད་ཞུ་ཆྱའི་ཐབས་ལམ་ཞིག་ཀྱང་རེད། དམིགས་བསལ་ངས་སྙན་ཚོམ་དེའི་ནང་དུ་ཁོང་ལ་སྐུ་ཚེ་བརྟན་པའི་གསོལ་འདེབས་ཞུས་ཡོད། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན་ངས་ཁོང་མིལ་གྱོང་ཚོ་བུ་ཡོད་སྐབས་སྐུ་ཞིང་ལ་ཕེབས་ཆྱའི་བཆྱད་རིམ་དེ་འགོ་འཛུགས་གནང་གི་ཡོད་པ་ཚོར་བྱུང། སྐབས་དེ་དུས་དེ་ལྟར་འཐྱང་བཞིན་པ་དེ་གཞན་དག་སྲུས་ཀྱང་རྟོགས་མེད་པར་མངོན། དེའི་སྐབས་སུ་ང་ལ་ཁག་པོ་བྱུང་བའི་ཆུ་ཀྱེན་གཅིག་ནི་དེ་ཡིན།

ང་ཚོས་བཀའ་དབང་དེ་འགོ་བཙུགས་ཙང་ང་ལ་མི་ཚོགས་མང་ལ་ཚ་བ་ཆེ་བའི་ཁང་པ་དེའི་ནང་དུ་ཆུང་གསར་པ་ཞིག་རྒྱབ་ཆུ་བྱུང་བ་ལྟ་བུའི་ཐྱོང་ཚོར་བྱུང། དབང་བསྐྱར་གནང་གྱབ་པའི་རྟེས་སུ་རིན་པོ་ཆེས་གསུང་བཤད་མདོར་བསྡུས་ཤིག་གནང་

46 ཅ་ཡ་ནཱ། པར་སྒྲུན་མ་བྱས་པའི་ཅ་ཡ་ནཱ་སྒྲུག་པོའི་སྙན་ཚོམ།

སོང་། དེ་ཉིན་དབང་ཐོབ་མཁན་གྱི་མི་གཞན་དག་འགའ་ཤས་ཀྱང་ཡོད་པས་ཁོང་གིས་ང་ཚོ་ཚང་མར་རྡོ་རྗེ་རྩལ་འཕྲོར་མའི་ངོ་བོ་དང་། ཉམས་ལེན་ཏི་ལྟར་བྱེད་དགོས་པའི་སྐོར་ལ་གསུང་བཤད་ཅིག་གནང་སོང་།

ང་རང་མིལ་གྱོང་ཚོ་ཀུ་ཡོད་པའི་ཉི་མ་ལྟག་མ་དག་གི་རིང་ལ་གཞན་གང་ཡིན་ཀྱང་ཁོར་ཡུག་དེ་བག་ཕེབས་པོ་ཞིག་རྩ་བ་ནས་མ་བྱུང་། ངས་རེ་བ་བྱས་པ་ནང་བཞིན་རིན་པོ་ཆེས་ང་ལ་ཁ་ཡ་གནང་གི་མེད་པ་ཤེས་པ་དང་། ལྷོད་པོ་ཞིག་ཕྱོན་ནས་མ་བྱུང་བས་ཁག་པོ་ཞེ་ཏགས་བྱུང་།

ཁོང་གི་སྐུ་ཚེའི་ལོ་མཐའ་མ་རྣམས་ཀྱི་སྐབས་སུ་རིན་པོ་ཆེས་ང་རང་ཕེ་བའི་ཁོང་གི་སློབ་མ་ཉེ་གྲས་དང་ཆུན་པ་རྣམས་ལ་སྟོང་བརྟར་གནང་རྒྱ་ཤུགས་རྡེ་ཆེར་བཏང་། དོན་དག་གཞན་པ་མང་པོ་དང་འདྲ་བར། འབྱུང་འགྱུར་གྱི་ལོ་དེ་དག་གི་ནང་དུ་སློབ་ཚན་མང་པོ་ཞིག་ལྷག་བསྡད་ཡོད། ངས་དེབ་འདིའི་ནང་དུ་སྦྱ་ས་ནས་གླེང་ཚར་པའི་ཆོས་བརྒྱད་འདིའི་ནང་གི་མི་སྣ་ཁ་ཁག་ཀྱིས་ཆེ་ཤོས་གཉིས་ཀྱི། མར་པ་དང་མི་ལ་རས་པའི་རྣམ་ཐར་གྱི་ནང་དུ་མར་པས་མི་ལ་རས་པ་ལ་ཕྱིར་མང་པོའི་ཁང་པ་བརྒྱབ་ཏུ་བཅུག ད་ནས་མར་བཤེག་ཏུ་བཅུག་པ་བཅས་བསྒྲུབ་དཀའ་བའི་ལས་ཀ་མང་པོ་བྱེད་དུ་བཅུག་པ་རེད། འདི་ནི་རྡེ་བཙུན་མི་ལའི་ལས་སྒྲིབ་དག་པར་བྱེད་པའི་ཆ་ཤས་ཤིག་རེད། མར་པ་རྒྱུན་དུ་ཆང་གིས་བཟི་ནས་མི་ལ་རས་པ་ལ་བཀའ་བཀོན་བཏང་ཡོད། འདས་པའི་དུས་སྐབས་ཀྱི་མགོ་འབྲལ་ལྱས་འབྲལ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་འདི་དག་ལ་ཚོན་མདོག་བཀྲ་ན་ཡང། དེ་རང་ཉིད་ཀྱི་མི་ཚེའི་ནང་དུ་འབྱུང་བཞིན་པ་ཞིག་ཡིན་ནཱ། ཁས་ལེན་རྒྱ་དང་གོ་བ་ལེན་རྒྱ་ལས་སྣ་པོ་མེད། མིལ་གྱོང་ཚོ་ནང་གི་ཁོར་ཡུག་དེས་གྲགས་ཅན་གྱི་རྣམ་ཐར་དེ་དག་ཏན་སྨོང་བྱེད་ཅིང་། གཞན་དག་གང་ཡིན་ཀྱང་ལས་སྣ་པོ་མ་བྱུང་།

ཕྱོན་བསྟོམས་ནས་ང་དེ་གར་གཟའ་འཁོར་གཅིག་ཙམ་སྟོད་ཡུན་གྱི་རིང་ལ་ཞེ་ཏགས་ཞེམས་ཀུ་དོག་པོར་ཀྱུར་སོང་། ང་ལ་རང་གི་གོ་ཡུལ་མེད་པ་དང་ཚང་མས་ངའི་མཐའ་བསྐོར་ནས་ཡོད་པ་ལྟར་ཚོར་བྱུང་། ཞ་ཤོག་ཀླ་ངའི་མཉམ་དུ་ཡོད་པ་དང་དེས་

ང་དེ་གར་སྤོང་རྒྱ་རེ་དཀའ་ཅ་བཏང་བྱུང། གལ་ཏེ་རིན་པོ་ཆེ་ཆུ་ཚོད་ཀྱི་ཤུ་ཙ་བཞི་ལ་གཟིམས་བཞུགས་པ་དང་། དེ་ནས་ཆུ་ཚོད་ཀྱི་ཤུ་ཙ་བཞི་ལ་ས་དང་དེ་བཞུགས་ན། ཕྱིས་པ་ཆུང་ངུ་ཞིག་མཁན་དུ་ཡོད་ཙང་མཐུན་ཕབས་མི་འདུག་ དེས་ན་ཕེངས་ཤིག་ངས་ང་རང་ཀྱིན་ཤས་རིང་ལ་ཏ་ལི་ཐྭག་སི་ཡི་ཨ་ཆི་ཐ་ལེ་ཏི་སྲང་ལམ་སྟེང་གི་ཕོ་བྲང་དུ་སྤོད་པར་འགྲོ་འདོད་འདུག་ཞུས་པ་ཡིན། འདི་ནི་ང་ཚོའི་ཆེད་དུ་ཀེ་ཚར་ཁོས་པའི་ཁང་པ་ཞིག་རེད། རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཕལ་ཆེར་ ༡༩༧༦ གི་འགོ་སྟོད་ནས་བཟུང་ཏ་ལི་ཐྭག་སི་ལ་དུས་ཡུན་རིང་པོར་བཞུགས་རྒྱའི་འཚར་གཞི་ཞིག་ཡོད་ཙང། སྐབས་དེར་ཁོང་གི་བཞུགས་གནས་ཡོང་བའི་བསམ་བློ་དང་བཅས་ཁང་པ་དེ་ཁོས་པ་རེད། དེ་གར་གནས་སྐབས་རིང་ལ་ཚོས་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་མི་འགའ་ཤས་བསྡད་དེ་བཟོ་བཅོས་རྒྱག་བཞིན་ཡོད་པ་དང་། རིན་པོ་ཆེ་གྲོང་ཁྱེར་དུ་ཡོད་དུས་དེ་གར་བཞུགས་པ་རེད། ཁོང་གིས་ང་དང་ཨ་ཕོཀྱ་གཉིས་དེ་གར་ཕྱིན་ནས་འགྲིག་གི་རེད་གསུངས། ངས་ང་རང་གི་ཅ་ལག་བསྡུ་གསོག་བརྒྱས་སྟེ་གང་མཁྱོགས་དེ་གར་ཕྱིན་པ་ཡིན། ང་ཚོ་ཁང་པར་སྒྲིགས་རྟེས་ངས་དགོང་དྲོ་སྐྱིད་པོ་ཞིག་དེ་གར་བསྐྱལ་བ་ཡིན། ཨ་ཕོཀྱ་ངའི་མཁན་དུ་མལ་ས་བསྡད་པ་དང་། ང་གཉིས་ཀྱིས་གཟུགས་པོ་བཀྲས་རྟེས་བརྟན་འཕྲིན་བརྒྱད་དེ་གློག་བརྟན་ཞིག་ལ་བལྟས་རྟེས་སྤ་ཙམ་ཤལ་བ་ཡིན།

ས་ང་ཞོགས་དེར་ཆུ་ཚོད་བདུན་པ་ཙམ་ལ་བཀའ་སྩང་ཞིག་ངའི་ཤལ་ཁང་དུ་ཡོང་སྟེ་ "རིན་པོ་ཆེ་མར་ཕེབས་ཀྱི་འདུག" ཅེས་བརྗོད་བྱུང། ང་ཡིད་ཆེས་ཐུབ་མ་བྱུང། མཐའ་མ་དེར་ང་རང་ལ་གོ་ཡུལ་དང་སྐོར་གྱི་རང་དབང་གི་དབེན་གནས་ཤིག་ཁྱེད་པ་དང་། ད་ཆ་ཁོང་འདི་གར་ཕེབས་ཀྱི་ཡོད། སྐབས་དེར་ས་དབང་མེལ་གྲོང་ཚོ་ལ་བཞུགས་ཀྱི་ཡོད། ཁོང་ཡང་རིན་པོ་ཆེའི་མཁན་དུ་མོ་ཏར་བསྡད་ནས་ཕོ་བྲང་དུ་སྐྱེས་ས་ཁོང། ང་ཚོ་ཚང་མ་ཚོམས་ཆེན་དུ་འཛོམས་པ་ཡིན། དེ་དུས་ཞོགས་པའི་ཆུ་ཚོད་བརྒྱད་པ་རེད། རིན་པོ་ཆེས་ཁོང་རང་དུས་རྒྱུན་མཁྱེས་པོ་ཡོད་པའི་ཁྱེད་མོ་"ཡོན་ཏན་གྱི་ཁྱེད་མོ" ཞེས་འབོད་པ་དེ་ཁྱེད་འདོད་གནང་གི་འདུག ཁྱེད་མོ་འདི་ཁྱེད་སྐབས་མི་ཚོས་ཚོད་དཔག་བྱེད་རྒྱའི་དངོས་

པོ་ཞིག་གི་ཡོན་ཏན་གྱི་རྩོར་ལ་ཁོང་ལ་དྲི་བ་ཞུ་གི་ཡོད། ཁོང་ཚོས་དཔེར་ན་"གལ་ཏེ་ཆེད་མོའི་བཙོ་བཞི་དེ་ཁ་ལག་ཡིན་ན། དེ་ཁ་ལག་གི་རེ་ཡིན་དགོས་ས་མ།" ཞེས་དྲི་བ་ཞུ་ཡི་ཡོད། ཁོང་གིས་དེའི་ལན་དུ་ "དེ་ཏོད་ཀོག་རེད།" ལྟ་བུ་དང་། ཡང་ན། "དེ་གླང་ཤ་སྲེག་མ་དང་ཡོག་ཤར་གྱི་རྩྭ་མ་ (yorkshire pudding) རེད།" ལྟ་བུ་གསུང་གི་ཡོད། ལན་འདེབས་ཀྱི་འགྲོ་སྟངས་ལ་གཞིགས་ཏེ་དངོས་པོ་གཅིག་ཆོད་དགོ་ཆེད་མིན་གྱི་རྩོར་ལ་ཚོད་ཕིག་པོ་ཆེད་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད། དབྱིན་ཇིའི་རྒྱལ་པོ་ཞིག་གླང་ཤ་སྲེག་མའི་ཚུལ་དུ་འགྲེལ་བཙོད་ཆེད་སྲིད། འོན་ཀྱང་རིན་པོ་ཆེས་ཨ་རིའི་སྲིད་འཛིན་ཞིག་ཏོད་ཀོག་གི་ཚུལ་དུ་འགྲེལ་བཙོད་གནང་འགས་སྟེམ།

དེ་ནི་ཆེད་མོ་དེ་སྒོལ་རྒྱུན་གྱི་ལམ་ནས་ཆེད་ལྟངས་དེ་རེད། འོན་ཀྱང་དུས་རབས་འདི་ནས་འགོ་བཙུགས་ཏེ་མང་ཆེ་བར་བཙོད་གཞི་མེད། ཤོད་ལྟངས་གཞན་ཞིག་ཅུས་ནས་ལན་འགྲིག་པ་ཞིག་ཡོད་པ་མ་རེད། དེས་ན་ཆེད་མོ་དེར་ཕྱོགས་མཐའ་མེད། རིན་པོ་ཆེས་ལན་རྒྱོན་གནང་གི་རེད་དེ། དེ་དག་ཚོད་དཔག་གི་དངོས་པོ་གང་ལའང་འཕྲལ་བ་མེད། རིན་པོ་ཆེས་མཚམས་འཛིག་འདོད་པ་དང་ཆེད་མོ་དེ་ཕྱོགས་ཀྱི་རེད། གཙོད་མཚམས་དེ་རེད། འདིས་ང་ལ་སྲུན་གཙོར་དང་ཆ་ནང་ཚུད་པ་ལྟ་བུ་ཤུགས་ཆེར་ཚོར་འདུག་གི་ཡོད།

རྒྱ་ཆེ་ས་ནས་ང་ཅ་ཅང་སེམས་ཁམས་འཕྲུག་ནས་བསྡད་ཡོད། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རྒྱབས་འདིར་ངས་རིན་པོ་ཆེ་ཞིང་གཞན་ཞིག་ཏུ་ཕེབས་བཞིན་ཡོད་པ་ཚོར་བ་དང་། གནས་བབ་དེར་ངས་འགྱུར་ལྡོག་གཏོང་ཤེས་མ་བྱུང་། ང་ལ་རྒྱུས་མངའ་ཡོད་པ་ནང་བཞིན་གྱི་ཁོང་ཡ་ལན་འཚོད་པོ་དང་ཐུགས་བཀ་བརྟན་པོ་ཞིག་མི་འདུག ངས་ཚང་མ་ངའི་ལག་ནས་ཤོར་འགྲོ་བཞིན་ཡོད་པ་ཞིག་ཏུ་ཚོར་བྱུང་།

ངས་ཐེངས་ཤིག་དེལ་མགོ་མཁྱེན་བཙེ་རིན་པོ་ཆེ་མཚོག་ལ། ཇོ་ཇེ་ཐེག་པའི་ཁམས་སྣང་ཅི་ཙམ་ཐག་རིང་ཡིན་པའི་འགྲེལ་བཤད་སྒོར་ལ། ཅིའི་ཕྱིར་བློ་ཆེན་ཁོང་ལྟ་བུ་ཆུམས་ཏ་ཅང་གི་བཙེ་བ་ཅན་དང་དགྱུས་མ་རེད་དམ་ཞེས་བཀའ་འདྲི་ཞུས་པ་ཡིན། ཁོང་གིས་ང་ལ་ "ཕྱི་ལ་དེ་ལྟར་མངོན་ན་ཡང་། གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱིས་ངའི་སེམས་ནང་དུ་བལྟ་ཐུབ་ན།

ཆ་ཚང་སྟོས་ནས་བསྡད་པ་ཞིག་མཐོང་གྲོ་ཀྱི་རེད།" ཅེས་གསུངས་བྱུང། དེས་ན་ཕྱོགས་གཅིག་ནས་རིན་པོ་ཆེས་མི་ཚོ་ལ་གང་གིས་ཀྱང་མ་བསྒྲིགས་པའི་ཁོང་རང་གི་སེམས་དང་ཁོ་ཚོ་རང་རང་གི་སེམས་ཀྱི་ནང་ལ་བལྟ་བ་འདྲུག་གི་ཡོད་པ་རེད།

མིལ་གྱོང་ཚོ་ནི་ཁོང་རང་གི་རྒྱ་འཁོར་ཆུམས་འདུལ་བ་ལ་ནུས་ལྡན་གྱི་གོ་རྒྱབས་མཐའ་མ་དེ་ཡིན་པ་དང། ཁོང་གིས་དུས་ཚོད་རྣོད་ཅིག་ཀྱང་ཆུད་ཟོས་སུ་བཏང་གནང་མ་སོང། ཁོང་གིས་ "ད་ངས་ཕྱོད་ཚོར་སྟོང་བརན་སྟོད་ཀྱི་ཡིན་པ་དང། འདི་ཅ་ཅང་གི་མི་བདེ་བ་ཞིག་ཡོང་གི་རེད།" ཞམ་ཞིག་ཀྱང་གསུངས་གནང་མ་སོང། ཁོང་རང་གང་ཡིན་པ་དེ་ག་རང་ཡིན་པས་དེ་དང་ལེན་བྱེད་རྒྱུ་ལས་མེད། དེ་ནི་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ཡིད་ལས་འགོངས་པའི་ལམ་གསར་པ་ཞིག་རེད། རྒྱབས་དེ་ནི་སྟོང་ཅན་ཀྱི་ཅང་སངས་པ་མ་ཡིན་པར་དངོས་གནས་ཁག་པོ་ཞིག་རེད། གནད་འགག་ནི་མི་ཚོ་ཁོར་ཡུག་གི་ནང་དུ་བཟོད་སྟོམ་བྱེད་མི་ཐུབ་པའི་བར་དུ་འབྲུད་རྒྱུ་བཏང་སྟེ། དེ་ཇི་ཙི་ཞིག་ཡོང་མིན་གཟིགས་རྒྱུ་དེ་རེད། རྒྱ་འཁོར་ཆུམས་ཙི་བྱེད་མི་ཤེས་པའི་ཚད་ལ་མ་སྟེབས་བར་དུ་ཁོང་གིས་གཅུ་ཡངས་མི་གནང།

རྒྱ་མཚམས་འདིའི་རྒྱབས་སུ་ཐེངས་ཤིག་ཕྱི་ལོགས་ནས་ཡོང་མཁན་མི་ཞིག་གིས་རིན་པོ་ཆे་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་ལས་བྱེད་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་ལ་མཁྲེགས་ཚུལ་གནང་གི་ཡོད་དམ་ཞེས་དྲིས་སོང། རིན་པོ་ཆེས་མི་འདི་མཚན་མོ་ཡང་ནས་ཡང་དུ་གཉིད་ལས་བསླངས་ཏེ་རྒྱོན་བརྟོད་ཡང་ཡང་གནང་སྟེ་སྟིང་རྟེ་མེད་པར་ཐུག་པོ་བཏང་བ་རེད། མཁྱོན་པོ་དེ་རིན་པོ་ཆे་དང་རིན་པོ་ཆེས་མནར་གཅོད་གཏོང་སའི་མི་དེ་དང་མཉམ་དུ་མོ་ཏ་ཞིག་གི་ནང་དུ་ཡོད། མཁྱོན་པོ་དེས་ "ཁྱེད་རང་གིས་མི་གཅིག་མོ་འདིའི་ཐོག་ཏུ་དེ་འདྲའི་མཁྲེགས་པོ་ཅིའི་ཕྱིར་གནང་གི་ཡོད་དམ།" ཞེས་དྲིས་འདུག། རིན་པོ་ཆेས་མི་གཅིག་མོ་དེས་ཀྱང་ཐོས་ཐུབ་པའི་གསུང་གསུང་སྐད་མཐོན་པོས་ "ངས་ཁོ་ལ་གང་ཐུབ་ཅི་ཐུབ་ཀྱིས་མི་རྒྱིད་པའི་ཚོར་བ་ཐྱོང་དུ་འཛིན་དགོས།" ཞེས་གསུངས་འདུག། དེ་ལྟ་ན་ཡང་གསུང་འདིས་མི་དེ་ཕན་བུ་ཏོ་བདེ་ཅ་བཟོས་འདུག ཇི་ས་རིན་པོ་ཆेས་མི་དེ་ཁོང་རང་ལ་ཅ་ཅང་གི་

བློ་ཐག་ཉེ་པོ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། ཁོ་ལ་སྐུ་ཆུང་བཞེངས་པ་དེ་འདྲ་མིན་པའི་བརྡ་སྟོན་གནང་། ཁོང་གིས་ཕྱི་འི་ཆོག་ལྟེབས་དེ་བཤིག་ནས་ནང་སྟེང་ལ་འགྱུར་བ་གཏོང་གནང་བ་ཙམ་རེད།

འདི་ལ་ཡང་ང་ཏ་ཅང་རྒྱས་ཡོད་ཡིན། རིན་པོ་ཆེས་མིལ་གྱོང་ཚོ་ཀ་ཅི་ཞིག་གནང་བཞིན་པ་དེ་ཁི་པེན་ཡའི་རྒ་བཞོན་སྟོབ་གྲྭའི་ཐབས་ཙལ་དང་མཚུངས་པོ་ཡོད། དེ་གར་ཁོང་ཚོས་མི་རྣམས་མཐའ་སྟེ་ལ་དེད་ནས་རང་ཉིད་ཅི་ཞིག་གིས་གྱུར་པ་ཤེས་སུ་འདུག་གི་ཡོད། མི་འདྲ་ས་ནི་རིན་པོ་ཆེའི་ཐབས་ལམ་དེ་ཞེ་སྡང་ལ་གཞི་བཙོལ་མེད། འོན་ཀྱང་ཞེ་སྡང་བེད་སྤྱོད་གནང་སྟེ་ཞེ་སྡང་གི་རྩ་བ་གཅོད་པར་ཞེ་སྡང་རྗེ་ཆེར་སློང་གི་ཡོད། འདི་ནི་ཁོང་གིས་རྟོ་རྗེ་བཀའ་སྩུང་གི་སྒྲིག་ཁྲིམས་དང་ལྡན་དུ་ཕྱག་ལས་གནང་པ་དང་གཅིག་མཚུངས་རེད། དེ་ནི་ཁོང་གི་རིག་སྟོབས་ཀྱི་སྟེང་པོ་དང་། ཡང་ཡང་གོ་ནོར་ཐེབས་པའི་ཁོང་གི་གདམས་ངག་གི་ཚ་ཤས་ཤིག་བཅས་གཉིས་ག་རེད།

—

རིན་པོ་ཆེ་ང་ཚོའི་ཏ་ལི་ཐྭག་སི་ཡི་ནང་དུ་འཕྱོར་བའི་ཞོགས་པ་དེར། ཡོན་ཏན་གྱི་ཆེད་མོ་མཚམས་བཞག་རྟེས། ང་ཁོང་ལ་གཡོལ་བའི་ཆེད་དུ་ཐོག་ལང་དུ་ཕྱིན་པ་ཡིན། འོན་ཀྱང་རིན་པོ་ཆེ་ངའི་རྟེས་དེད་ནས་ཚེས་ཐུང་། ང་ཐོག་ལང་གི་བར་ཁྱམས་སུ་ཁོང་དང་གདོང་ཐུག་བརྒྱུ། ཁོང་འོད་གསལ་དང་ལྡན་དུ་ཁོའི་ལག་པར་བསྟེས་ཏེ་བཞེངས་འདུག ངས་ཁོང་ལ་ "གནས་སྟངས་འདི་འཇིགས་སུ་རྩང་བ་ཞིག་རེད། འདི་དངོས་གནས་ཞེད་སྟང་ཅན་རེད། ཕྱིད་རང་ཡོངས་སུ་ཐོལ་བཞིན་འདུག ཁྱོད་རང་སྟངས་འཇོན་ཡོངས་སུ་ཤོར་ཏེ་རང་གིས་རང་ཉིད་གསོད་བཞིན་འདུག ཁྱོད་ཀྱིས་ཆང་བཏུང་ནས་རང་ཉིད་གསོད་ཀྱི་འདུག" ཅེས་ཞུས་པ་ཡིན། ཁོང་གིས་ "རེད། ཁྱོད་ཀྱིས་ཁྱོད་རང་ལ་གང་བྱུང་བཤེས་ཀྱི་ཡོད་དམ། ཁྱོད་རང་མདོག་ཉེས་ཤིག་རེད།" ཅེས་གསུངས་བྱུང་། (ཁོང་གིས་ངའི་སྒྲའི་བཟོ་ལྟ་ལ་གསུང་གི་ཡོད་རེད། ངས་འཛར་མན་དུ་ང་རང་གིས་སྒ་ཐུང་ཐུང་དུ་ཟེགས་ཏེ་ཟེ་ཐོན་པ་བྱས་ཡོད།) ངས་ལམ་ཞེང་ཁོང་ལ་ལན་བཏབ་པ་ཡིན། ངས་ "ང་མདོག་ཉེས་

ཡིན་གྱི་རེད། འོན་ཀྱང་ང་ར་བཟེ་བ་ཞིག་མིན།" ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན། ཁོང་གིས་ང་ལ་གཞུས་ཀྱང་ང་ལ་ཐེབས་མ་བྱུང།

ཁོང་གི་བཟའ་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་ང་རང་གི་ལྷ་ས་ཁང་གི། ཐོག་མ་ཞིག་གི་ལྷ་ས་ཁང་དང་མི་འདྲ། ངས་ཏའི་མི་ཆེ་ཡོངས་རྫོགས་ལྷུ་ལག་ཐོར་བཞིན་པ་ལྷར་ཚོར། ལོ་སྟོན་མ་དག་ཏུ། མི་ཚོས་རིན་པོ་ཆེའམ། ཡང་ན་ཁོང་གི་ལས་འགྱལ་གསར་པ་དེ་ཚོ་ཁས་ལེན་བྱེད་རྒྱུར་དགའ་ངལ་འཕྲད་དུས་ཁོང་ཚོ་ངའི་ཕར་ཡོང་ནས་"ཚང་མ་འགྲིག་འདུག་གམ། ཚང་མ་ཡག་པོ་ཡོང་གི་རེད་དམ།" ཞེས་སྐད་ཆ་འདྲི་ཡི་ཡོད། ངས་ཐེ་ཚོམ་དང་བྲལ་བའི་སྐོ་ནས་ "ཚང་མ་འགྲིག་འགྲོ་ཡི་རེད།" ཅེས་རྒྱ་ཏུ་བརྗོད་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད། ང་ལ་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཁོང་གིས་གང་གནང་བཞིན་པ་དེ་ཚོར་ཡིད་ཆེས་ཞེ་བྱགས་ཡོད། འོན་ཀྱང་ལོ་རྒྱས་མ་དག་ཏུ་ངས་ "ངས་ཤེས་ཀྱི་མེད། ངས་དངོས་གནས་ཤེས་ཀྱི་མེད།" ཅེས་ཟེར་དགོས་པ་ཐུག་གི་ཡོད།

རིན་པོ་ཆེའི་ཆུང་མ་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་ངའི་འོས་འགན་ནི་ཁོང་ལ་གཉེར་སྐྱོང་བྱེད་རྒྱུ་དང་། ཁོང་འཛིན་གྱིང་འདིའི་སྟེང་དུ་ཡུན་རིང་འཚོ་བར་རམ་འདེགས་བྱེད་རྒྱུ་དེ་རེད་སྙམ། ཁོང་གིས་རང་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་གཟུགས་བློས་གཏོང་བཞིན་པ་དང་། འཕྲོད་བསྟེན་གྱི་ཐད་ལ་ཐྱོན་བཏང་གི་ས་མཚམས་ནས་བརྒལ་ཏེ་འགྲོ་བ་མཐོང་བ་འདི་ཞེམས་ལ་བཟོད་དགའ་བའི་ཟུག་རྩུ་ཞིག་རེད། གཅིག་བྱས་ན་དེ་ག་རང་བསླབ་བྱ་ཞིག་ཡིན་གྱིད། མི་ལ་རས་པའི་སྐོར་ལ་ལོ་རྒྱུས་ཤིག་ནི། ཁོང་རང་གི་ཐུགས་སྙས་སྐམ་པོ་པ་དང་མཐའ་མ་དེར་ཞལ་ཀྱེས་པའི་སྐབས་སུ་མི་ལ་རས་པས་རང་ཉིད་ཀྱི་རས་ཀྱི་ན་བཟའ་དེ་ཡར་བསྟོགས་ཏེ་སྐམ་པོ་པ་ལ་འཕོངས་ཀྱི་ཆ་དང་ཆ་ཤུལ་ནམས་སྟོན་བཞིན་དུ་ "འདི་ཚོས་རེད། འདི་བདེན་པ་རེད།" ཅེས་གསུངས་པ་རེད། རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་ཚེའི་མཇུག་ཏུའང་དེ་དང་འདྲ་བའི་ནམ་པ་འགའ་ཤས་ཡོད།

ངས་ད་ལྟ་དེའི་སྐབས་ཀྱི་དུས་ཚོད་ལ་ཕྱིར་ལྟ་བྱེད་སྐབས་ད་ལྟའང་ས་ཅང་སྐྱོ་ཡོང་གི་འདུག ངེ་ལྟར་ཡང་དུས་ཡུན་མཐའ་མ་དེའི་རིང་ལའང་རིན་པོ་ཆེས་ངོ་མཚར་

བའི་མཛད་འཕྲིན་དུ་མ་བསྒྲུངས་གནང་པ་ངས་དཔལ་ལྡན་མཚོང་ཕྱུག་ཀྱི་འདུག། དོན་ངོ་མར་གནས་སྟངས་ཀྱི་ལྷུ་ཐོར་མེད། ཁོང་མིལ་གྱོང་ཚོ་རྒྱ་ཡོད་པའི་ལོ་དེར་ "ཤམ་ཐྲ་ལ་སྟེ། དཔའ་བོའི་ལམ་མཆོག་" ཅེས་པའི་ཕྱག་དེབ་དེ་དཔར་བསྒྲན་གནང་སྟེ་ལམ་ལྟོངས་ཆེན་པོ་བྱུང་བ་རེད། རིན་པོ་ཆེས་ཤམ་ཐྲ་ལའི་སྦྱོང་བརྡར་གྱི་ཐོག་ལ་མྱ་མཐུད་ཕྱག་ལས་གནང་པ་དང་། འཇོན་རྒྱོང་ཁྲར་ཁྱོར་དུ་ཀུར་སྐབས་ཁོང་གིས་ལས་འཚར་ཆུམས་བརྟན་པོ་ཡོང་ཆེད་འགྱུར་བ་ཤུགས་ཆེ་བཏང་གནང་བ་རེད། དུས་ཚོད་འདིའི་སྐབས་སུ་ཁོང་གིས་འགན་འཇོན་ཚོགས་ནང་ཁྲུལ་ཀྱི་ཐེ་ཚོམ་ཞེལ་བ་དང་། ༡༩༦༥ ལོ་ནས་འགོ་བཙུགས་ཏེ་ང་ཚོས་རང་ཉིད་ཀྱི་ས་ཆའི་སྟེང་དུ་ཀ་ལྷ་པའི་འདུ་འཛོམས་དང་། བཀྲ་ཤིང་ཚོགས་འདུ་ཚོགས་ཐུག་པའི་ཆེད་དུ་སློབ་མ་ཚན་པ་ཞིག་ལ་ RMDC ས་ཆ་དེ་ཡར་རྒྱས་གཏོང་དགོས་པའི་ལམ་སྟོན་ཡང་གནང་པ་རེད། འདི་དང་འདྲ་བའི་ལས་འཚར་ཇི་སྟེད་ཅིག་ཡོད་པ་ཆུམས་ལའང་ཁོང་གིས་དུས་ཚོད་འདིའི་སྐབས་སུ་འཕེལ་བ་མྱ་མཐུད་འཛོག་གནང་གིས་མཏུན་སྐྱོང་ཐུག་པར་བཟོ་གནང་ཡོད། ཁོང་གིས་ནོ་ཕ་ས་ཁོ་ཤར་ཚོས་ཀྱི་ས་གོན་འདེབས་པའི་ཐོག་ལའང་ཕྱག་ལས་གནང་བཞིན་ཡོད་ཅེས་འདིར་བཤད་ནས་ཕ་ཐལ་ཆ་ཡོད་ཀྱི་མ་རེད་སྟམ། དེ་མིན་ངས་ཨོད་སྟངས་གཞན་ཞིག་གི་ལམ་ནས་བཤད་མི་ཤེས་པ་འདུ། ཁོང་གིས་ས་ཆ་དེའི་ནུས་མཐུ་ཆུངས་ཏེ་ཁོང་ཉུག་ངང་ཉིད་ཀྱི་ཆ་ཤས་ཆུམས་བསྲེས་གནང་པ་རེད། དེ་ནི་དེ་འདྲ་གནང་པ་དང་འདྲ་གོ་རེད། འོན་ཀྱང་ཁོང་གི་ཚུང་མ་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་ཁོང་རང་ཉིད་ནི་རང་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་གཟུགས་ཀྱི་ནང་དུ་ཤུང་ནས་ཤུང་དུ་འགྲོ་བ་དང་། འཕྲོད་བསྟེན་ཞན་ནས་ཞན་དུ་འགྲོ་བ་མཐོང་དུས་ངའི་སྟེང་གས་འགྲོ་ཡི་འདུག ངའི་བསམ་པར་དུས་ཡུན་དེའི་སྐབས་སུ་ཁོང་གིས་སྐབས་རེ་ང་ཐག་རིང་ཙམ་བཞག་གནང་ཡོད། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན་ཁོང་གིས་ཁོང་རང་ཡུན་རིང་མི་བཞུགས་པ་མཁྱེན་གྱི་ཡོད། འོན་ཀྱང་ཁོང་མདུན་སྐྱོང་གནང་དགོས་ཀྱི་ཡོད།

སྐབས་རེར་རིན་པོ་ཆེ་ནི་ཐའི་ཐྲའི་ཐུན་ནམ་འཕོར་རྒྱང་ (typhoon or hurricane) ཞིག་དང་འདྲ་བོ་རེད། ཐག་རིང་ནས་ལྷ་སྐབས་རྒྱང་འཚུབ་དེ་ཚོ་རིམ་ལྡན་པ་དང་ཡིད་དུ་འོང་

བ་ཞིག་ཏུ་མངོན་གྱི་ཡོད། ཅི་སྟེ་དེའི་དགྱེལ་མེག་གི་ནང་དུ་ཡོད་ན་མ་གཏོགས། དེའི་ནང་ལོགས་ནི་ཉེན་ཁ་ཆན་དང་། འཚུབ་པོ། བཙོད་དཀའ་བ་ཞིག་ཡོད། ཆུང་འཚུབ་གྱི་དགྱེལ་མེག་དེ་ཅ་ཅང་གི་ཞི་འཇམ་དང་བརྟན་པོ་ཡོད། ངའི་བསམ་པར་རིན་པོ་ཆེ་དང་ལྷན་དུ་ངའི་མི་ཚེ་ཤས་ཆེ་བའི་རིང་ལ་ངས་ཞི་འཇམ་དང་ཕྱི་གསལ་ནང་གསལ་ཡིན་པའི་དབུས་ཀྱི་སྟོང་ཚ་དེ་ཆ་ཤད་ཟློམ། ངས་དེའི་ནུས་པ་དང་གསལ་ཚ་དེ་ཚོར་ཐུབ་ཀྱང་། དེའི་མཐའ་སྐོར་ཀྱི་ཆུང་ཤུགས་ཀྱིས་ང་ལ་བརྟེགས་མེད། འོན་ཀྱང་ལོ་ཟླས་མ་དག་གི་ནང་དུ་ང་རང་འཁོར་བཞིན་པའི་འཚུབ་ཚ་དེའི་ཚ་ཤས་ཡིན་པ་ཚོར་བྱུང་། རིན་པོ་ཆེས་ཚང་མ་ཆུང་འཚུབ་དེའི་ནང་དུ་ཏྲངས་གནང་པ་རེད། དེ་ནི་ཁོང་གིས་མཁྱེན་བཞིན་དུ་གནང་པ་རེད་བསམ་གྱི་ཡོད། ཁོང་སྐུ་གཤེགས་པའི་ཐུགས་ས་དེའི་ནུས་པ་དང་། མཇོས་ལྡན་གོ་དོན་བཅས་ཆུ་ཆེ་བའི་བཀོད་པ་དེ་ངས་སྐུར་དུ་མཐོང་ཐུབ་པ་བྱུང་། ཕྱི་ལ་མངོན་པའི་ཆོག་ཟིང་ནི་ན་ཟུག་ཅན་བཙོད་དཀའ་བ་ཞིག་ཡིན་ན་ཡང་། དེ་ནི་གནས་སྐབས་ཀྱི་མགོ་འཐོམ་ཏེད་ཅིག་ཡིན་པ་ངས་ད་ལྟ་ངོས་ཟིན་ཀྱི་འདུག ཁང་ཞིག་ཡུན་གནས་བྱུང་བ་དེ་ནི་རིན་པོ་ཆེས་བསྟན་པའི་འཚར་སྟང་ཆུ་ཆེན་པོ་དེ་རེད་ཟློམ།

ང་རང་མིལ་གྱོང་ཚོ་བུ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཐུག་འཕྲད་ཏེད་བཞིན་པའི་སྐབས་ས་མི་ཆེལ་དང་ས་ར་གཉིས་ཀྱིས་དཀའ་ངལ་ཆེན་པོའི་དུས་སྐབས་ཤིག་གི་ཟླས་ས་ཁ་ཀྱིས་རྒྱུའི་ཐག་གཅོད་བྱས་པ་རེད། ང་མིལ་གྱོང་ཚོ་ནས་ཐོན་པའི་ཟླས་ས་སྟོལ་ཅར་དུ་ལོག་སྟེ་མི་ཆེལ་ང་གཉིས་ཀྱིས་དུས་ཚོད་མཉམ་དུ་བསྐྱལ་ཐུབ་པ་བྱུང་། རྒྱལ་ཚབ་དང་ལྷམ་རི་ཆི་གཉིས་ནི་ཁ་ས་ལེད་ཀྱི་ཕོ་ཐང་དུ་སྟོད་བཞིན་ཡོད། རིན་པོ་ཆེ་མིལ་གྱོང་ཚོ་བུ་བཞུགས་པའི་དུས་ཡུན་ཆ་ཚང་གི་རིང་ལ་ངས་འཛར་མན་དུ་སྟོད་རྒྱ་ཐུས་ཙང་། ང་ཚོས་ལོ་གཅིག་གི་རིང་ལ་ཕོ་ཐང་ཁོང་གཉིས་ལ་སྨད་པ་རེད། ང་ལ་ཁོང་ཚོའི་མཉམ་དུ་སྟོད་རྒྱའི་འདོད་པ་མ་བྱུང་བས་ཁང་པ་ཟུར་དུ་བཙལ་ནས་ཨཱོ་ཀླུ་ང་གཉིས་དེར་བསྡད་པ་ཡིན། (ཀེ་ས་ར་ནི་ལོ་ལྷག་མ་དེའི་རིང་ལ་ནོ་ཕ་ས་ཁོར་ཡོད།)

ཟླ་བ་རྟེས་མ་དེར་ངས་ང་རང་ལ་ཡང་སྐྱར་མངལ་ཆགས་པ་ཤེས་བྱུང། དེ་ནི་ཡང་སྐྱར་ཐེངས་ཤིག་ངས་སྐྱེ་འགོག་གེད་སྨྲོད་གཏོང་བཞིན་པའི་སྐབས་ཐུ་བྱུང་བ་རེད། དེ་ནི་ཡང་སྐྱར་འཕྲལ་སྟོན་ཆེན་པོ་ཞིག་ཏུ་ཐུར་བ་ནི་སྨོས་ཅི་དགོས། འོན་ཀྱང་སྐབས་འདིར་ཕྱུ་གུ་ཐུའི་ཡིན་པའི་སྐོར་ལ་དྲི་བ་མེད། མི་ཆེལ་དང་མཉམ་དུ་བྱུང་བའི་ངའི་བཀའ་ཁས་པ་ཅེ་ཕིད་ནི་ ༡༩༦༥ ལོའི་ཟླ་བ་བརྒྱད་པར་སྐྱེས་པ་རེད།

ཅེ་ཕིད་སྐྱེ་བའི་སྐབས་ཐུ་རིན་པོ་ཆེས་ཆ་རྒྱལ་སྲོམ་རའི་སྟེ་སྣར་ཡང་སྐྱར་འཛུགས་བཞིན་ཡོད། ཁོང་གིས་ང་ལ་ཕྱུ་གུ་སྐྱེ་བའི་སྐབས་ཐུ་ཁོང་ཡོང་དགོས་འདུ་གཅིག་ཁམས་ཞེས་བཀའ་དྲི་གནང་བྱུང། འོན་ཀྱང་ངས་ཁོང་ལེའུས་དགོས་པ་མི་འདུ་ཞུས་པ་ཡིན། འོན་ཀྱང་ངའི་ཨ་མ་སྨན་ཁང་དུ་སྐྱེས་བྱུང། ཇི་ལྟར་ཡང་མོས་ངའི་མི་ཆེལ་དང་མཉམ་དུ་སྤྱི་སྲོལ་དང་མི་མཐུན་པའི་འབྲེལ་བ་དེར་ཏོས་ལེན་བྱེད་ཐུབ་པ་དང། ཕྱུ་ཀའི་ཕྱུ་ཀུ་མང་པོ་བྱུང་བ་དེར་མོ་དཀའ་པོ་བྱུང་འདུ། མི་ཆེལ་ཀྱི་ཨ་མ་ཡང་དེ་གར་སྐྱེས་བྱུང། ཆོ་ཆོ་གཉིས་ཕན་ཚུན་ཞེ་ཏན་ལས་འཆམ་པོ་མེད་ཙང། ང་སྐྱེ་ཟུག་བརྒྱབ་ཏུས་ཁོང་གཉིས་ཁང་མིག་མི་འདུ་བའི་ནང་དུ་སྐུག་སྟེ་བསྡད་པ་རེད། ཕྱུ་ཀུ་སྐྱེས་ཚར་བའི་རྟེས་ཐུ་ཁོང་གཉིས་ངའི་ཁར་ཁྱིད་བྱུང། མི་ཆེལ་ཀྱི་ཨ་མ། ཨེ་ལེན་ཀྱིས་ཅེ་ཕིད་དང་པོར་མཐོང་སྐབས་མོས་ "ཇི་འདའི་སྨན་པ་གཞན་ཞིག་སྐྱེས་འདུ་ག" ཅེས་བརྗོད་ཤོང། ངའི་ཨ་མས་དེའི་ལན་དུ་ "ཕྱུ་ཀུ་འདིའི་ཚ་ཤས་ཡག་ཅོས་དེ་དབྱིན་ཇི་བ་རེད།" ཅེས་བཤད།

རིན་པོ་ཆེས་ཅེ་ཕིད་སྐྱེས་པའི་དཀའ་སྟོན་གནང་ཕྱིར་ཆ་རྒྱལ་སྲོམ་རའི་སྟེ་སྣར་དུ་ཇོ་ཇེ་བཀའ་སྩང་ཞིག་ལ་མེ་ཐྲོག་ཆེན་པོ་དེ་རྒྱ་ཏུ་བཅུག་འདུ། རིན་པོ་ཆེས་ཅེ་ཕིད་བྱིས་པ་ཡིན་དུས་བྱམས་པོ་ཞེ་ཏན་གན་ནང་སོང། འོན་ཀྱང་ཁོ་དང་མཉམ་དུ་དུས་ཚོད་འདང་ངེས་བཞིན་པ་སྐྱེལ་བར་རིན་པོ་ཆེ་རྒྱུན་རིང་བཞུགས་ཡོད་པ་མ་རེད། རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་ཞིང་ལ་ཕེབས་དུས་ཅེ་ཕིད་ཟླ་བ་བཅོ་བརྒྱད་ཙམ་ལོན་ཡོད། རིན་པོ་ཆེས་ང་ཚོས་རྒྱ་ནག་གི་བཙན་པོ་ཆེན་པོ་མན་ཏུའི་རྒྱལ་ས་བཞེངས་མཁན་དེའི་མིང་ནས་ཏས་པའི་ཡུང་ལོ་ཞེས་འདོགས་རྒྱའི་ཐུགས་ར་ནས་ཡོད། ཕྱུ་ཀུ་འདི་ཏུ་ཀ་རྒྱལ་གྱི་ནུས་

པ་ལ་འབྲེལ་བ་དམིགས་བསལ་བ་ཞིག་ཡོད་པ་དང་། མིང་འདི་ཁོ་ལ་འཚམས་པོ་ཞེ་དགས་ཡོད་པ་རིན་པོ་ཆེའི་ཐུགས་ལ་འཕྲུངས་འདུག རིན་པོ་ཆེ་ལྷ་གྱ་འདི་རྒོ་རྡེ་བཀའ་སྩང་བའི་དམག་སྒྲི་བཀའ་སྩང་སྒྲི་ཁྱབ་རྡེས་མ་དེ་ཆགས་ཀྱི་རེད་གསུངས་བྱུང་། ངས་ང་རང་གི་བུ་ལ་ཏེ་ཕྱིད་ཞེས་མིང་འདོགས་འདོད་བྱུང་། བཅན་པོ་ཡུང་ལོ་ནི་རང་ཉིད་ནང་པར་མ་བསྒྲུར་སྟོན་ལ་མི་མང་པོ་དམར་གསོད་གཏོང་མཁན། ཁྱེང་རྡེ་བྱལ་བའི་བཅན་ཤེད་ཅན་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཞིག་རེད། དེས་ན་ངས་ངའི་བུ་ལ་མིང་དེ་ལྟར་འདོགས་རྒྱ་དེ་ཁྱད་མཚར་རེད་བསམས་བྱུང་། ཡིན་ན་ཡང་དེའི་སྐོར་ལ་མནོ་བསམ་བཏང་བའི་རྡེས་སུ་ངས་ང་ཚོའི་བུ་ཕྲུག་ཚང་མར་ཤམ་ཐྲ་ལའི་མིང་ཡོད་པ་དང་། ངས་རིན་པོ་ཆེའི་དགོངས་གཞིར་ཡིད་ཆེས་ཡོད་པ་དེ་རྟོགས་བྱུང་། ངའི་བུའི་སྒྲ་ཆོས་ལག་འཁྱར་གྱི་ཐོག་ཏུ་ཡུང་ལོ་ཏེ་ཕྱིད་སྒྲུག་པོ་ཞེས་འཕོད་ཡོད།།

བཅུ་དགུ།

༡༩༦༥ ལོའི་རྒྱ་བ་བཞི་པའི་འགོ་སྟོད་དུ། རིན་པོ་ཆེས་མིལ་གྱོང་ཚོ་ཡི་སྐུ་མཚམས་གྱོལ་ཏེ་ཐོན་ཏོ་ལོག་ཕེབས་རྒྱའི་གྲ་སྒྲིག་གནང་བ་རེད། ཁོང་ཕྱི་ལ་རྒྱན་རིང་བཞུགས་ཀང་། མི་ཚོས་ཁྱིམ་དུ་ལོག་ཕེབས་རྒྱར་རེ་སྐུག་ཆེན་པོ་བྱས་ནས་བསྡད་ཡོད། རིན་པོ་ཆེ་ཏ་ལི་ཐྭག་སི་ནས་ཕེབས་ཐོན་གནང་རྒྱའི་སྒ་ཤེན་དེར། ཁོང་དང་ཁོང་གི་ཆིབས་ཞབས་པ་ཚོས་ཏ་ལི་ཐྭག་སི་དང་སྟོལ་ཏེ་དུ་ཡོད་པའི་མི་སུ་གཅིག་ལ་ཡང་བརྡ་མ་གནང་བར་ཤེ་མ་གཅིག་གི་སྟོན་ལ་སྐུ་མཚམས་གྱོལ་ཏེ་ཕེབས་ཐོན་གནང་པ་རེད། ཁོང་ཚོས་མིལ་གྱོང་ཚོ་བུ་ཁ་པར་ལེན་མི་ཞིག་བཞག་སྟེ། ཁོ་ལ་རིན་པོ་ཆེ་དེ་གར་ཡོད་མདོག་བྱས་ཏེ་ཁ་པར་བཞེས་གནང་གི་མ་རེད་ཅེས་བརྗོད་དགོས་པར་མངགས་འདུག

རིན་པོ་ཆེ་དང་ཁོང་གི་ཆུང་འཛིའི་ཚན་པ་ཚུང་དུ་དེས་ཤེན་གཅིག་གི་སྟོན་ལ་ཏ་ལི་ཐྭག་སི་ཡི་རྒྱལ་སྲིའི་གནམ་ཐང་ནས་འཕུར་གནང་འདུག ས་ཁོག་ནས་དེར་དེ་སྔ་ནས་དུས་ཚོད་གཏན་འཁེལ་བྱས་པའི་དུས་ཐོག་ཏུ་རིན་པོ་ཆེ་ཕེབས་མེད་པ་ཤེས་དུས་གཞི་ནས་ཁོང་ཚོའི་ཐོས་བྱོལ་དེ་ཏ་གོ་བ་རེད། ཁོང་གང་དུ་ཡོད་པ་སུས་ཀྱང་ཤེས་ཀྱི་མེད། ཐ་ན་དས་ཀྱང་ཁོང་གང་དུ་ཡོད་མེད་ཤེས་མ་བྱུང་། སྟོ་སི་ཅོན་དང་། ནེཏུ་ཡོག་ས་གས་ཕེབས་སྲིད་པའི་གྱོང་ཁྱེར་ཁག་ཏུ་ཡོད་པའི་རྡོ་རྗེ་བཀའ་སྩུང་བ་ཚོ་ལ་གནམ་ཐང་དུ་ཕྱིན་ཏེ་ཙད་གཅོད་ཅེད་རྒྱ་དང་། མི་སློར་ཞིག་ཅན་ལྷར་ཀྱི་གནམ་ཐང་དུ་མངགས་པ་རེད། ཡིན་ན་ཡང་རིན་པོ་ཆེས་ཁོང་བོར་པ་སུས་ཀྱང་ཏ་མ་གོ་སྟོན་ལ་ཅན་ལྷར་དུ་ཕེབས་ཏེ་མིང་ཐུན་མ་ཞིག་གི་འོག་ཏུ་ཅན་ལྷར་ཀྱི་མགྱོན་ཁང་ཞིག་ཏུ་བཞུགས་བསྡད་ཙང་། ཁོང་རྟེད་ཡོད་པ་མ་རེད།

ཁོང་ཕེབས་རེ་བྱས་པའི་མཚན་དེར་སྟོལ་ཏར་ཀྱི་རྡོ་རྗེ་ཐོང་གི་མཆོད་ཁང་དུ་ཕེབས་བསུ་དང་བྱིན་རླབས་ཞུ་བའི་སྟོན་མོ་ཆེན་པོ་ཞིག་བགོད་སྒྲིག་ཞུས་ཡོད། མི་ཚོ་ལ་ཁོང་དེ་

ཉིན་ཞེབས་ཀྱི་ཡོད་མེད་དང་། ཡང་ན་ཁོང་ཐ་ཏེ་ཐི་ལ་ཡོད་དམ་གནས་གཞན་ཞིག་ཏུ་ཡོད་པ་ཨེས་ཀྱི་མེད་ཀྱང་ཚང་མ་འཛོམས་ནས་སྒྲུག་བསྡད་པ་རེད། མཆོད་ཁང་གི་ནང་དུ་མི་སྟོང་ཕྲག་མ་ཟིན་ཙམ་ཞིག་འདུག ཁོང་གིས་སྟོན་ཚུད་ནས་གཏན་འཁེལ་བའི་གནམ་གྱུ་དེའི་ནང་ནས་ཞེབས་ཤག་བྱས་ཏེ་རྡོ་རྗེ་བཀའ་སྩུང་བ་ཚོ་གནམ་ཐང་དུ་དུས་ཐོག་ལ་ཕྱིན་ཀྱང་ཁོང་ཞེབས་ཡོད་པ་མ་རེད།

མཐའ་མ་དེར་ཁོང་སྟོལ་ཅར་དུ་ཞེབས་འཚར་ཡོད་པའི་དུས་ཚོད་ཏུག་ཏུག་གི་ཐོག་ཏུ་ཁོང་དང་ཁོང་གི་སྐུ་བཅར་བ་ནམས་བློངས་འཁོར་ལི་མོ་བཟིན་ཞིག་གི་ནང་རྡོ་རྗེ་ཇོ་ངོ་དུ་ཞེབས་གནང་སོང་། རྡོ་རྗེ་བཀའ་སྩུང་བ་ཚོས་ཁོང་ལ་ཞེབས་བསུ་ཞུ་ཕྱིར་དེ་གར་སྒྲུག་ནས་བསྡད་ཡོད་ཀྱང་། ཁོང་ཚོས་ཁོང་མོ་ཏ་ནས་ཐོན་གནང་གི་ཡོད་མེད་ཨེས་ཀྱི་མེད། ཁོང་ཁང་པའི་ནང་དུ་འཕྲལ་གནང་སྟེ། ས།ོ་ཀ་ནས་ཐོན་ཏེ་ཐོག་གི་མཆོད་ཁང་དུ་ཞེབས་པ་དང་བོད་ལུགས་ཀྱི་བཞུགས་ཁྲི་དེའི་སྟེང་དུ་བཞུགས་ནས་དེར་འཛོམས་པའི་མི་ཚང་མར་བཀའ་སློབ་དང་ཕྱིན་བྱས་གནང་པ་རེད། རིན་པོ་ཆེས་ཞེབ་རིལ་ཐུལ་སྟེ། ཟླ་བ་བཞི་པའི་ཚེས་གཅིག་ཉིན་མོ་གཞན་ལ་ཆེད་འཛོའི་ཚུལ་དུ་མགོ་སྐོར་གཏོང་རྒྱ་དེར་ཐུགས་མཉེས་པོ་ཡོད་པ་དང་། (འདི་ནི་ཟླ་བ་བཞི་པའི་ཚེས་གཅིག་ཡིན་ནས་ཉི་མ་འགའ་ཤས་ཀྱི་རྗེས་སུ་བྱུང་ཡོད་ཀྱང་།) ཕེངས་འདིའི་སྒྲ་ཆེད་ནི་ཁོང་གིས་གནང་པའི་ནང་ནས་ཡག་ཤོས་ཀྱི་གླས་ཤིག་རེད། སྒྲ་ཆེད་འདིའི་ཐད་ལ་མི་ཚོ་ལ་ཚོར་བ་སྣ་ཚོགས་བྱུང་ཡོད། འགའ་ཞིག་ལ་འཐད་པ་བྱུང་བ་དང་། གཞན་དག་ཚོར་མི་དགའ་བ་དང་། མགོ་འཐོམ་པ། ཁོང་ཁྲོ་ལངས་པ་བཅས་བྱུང་ཡོད། དེའི་རྒྱབ་ཏུ་མི་ཚང་མར་སྙིང་ཁམས་སྟོང་པ་དང་ཅི་ཞིག་བོར་བརླག་ཏུ་འགྲོ་བའི་ཚོར་བ་བྱུང་ཡོད། རིན་པོ་ཆེ་ "ཡལ་བར་ཐུར་བའི་ཆམ་པ་" དེས་ང་ཚོས་བྱ་དངོས་ཚང་མ་བདེན་པར་འཛིན་རྒྱ་མེད་པ་དེ་བསྟན་གནང་པ་རེད། དེའི་ཇེས་སུ་ཏ་ལམ་ལོ་གཉིས་ཏཱ་ཏཱ་གི་ཇེས་སུ་ཁོང་དགོངས་པ་ཚོས་དབྱིངས་སུ་འཕེམ་སྟངས་ལ་བལྟས་ན་དེ་ནི་ཅི་ཞིག་ཡིང་རྒྱ་ཡིན་པའི་སྟོན་འགྲོའི་ཆ་ཤས་ཞིག་ཡིན་

སྲིད། ཁོང་ ༡༩༦༧ ཟླ་ ༩ ཚེས་༩ ཉིན་ཞིང་ལ་ཕེབས་པ་དེ་ཕེབ་རིལ་ཐུལ་ཀྱི་ཉིན་མོ་དང་ དུ་ཅང་ཉེ་པོ་ཡོད་པས་ཐལ་ཆེར་ཁོང་གི་སྐུ་ཚེད་ཆེ་ཤོས་དེ་ཡིན་སྲིད།

རིན་པོ་ཆེས་ ༡༩༦༥ ལོ་ཟླ་ལོར་གསུང་ཚོས་གནང་རྒྱུ་དང་། ལོ་མང་རིང་ལ་ལས་ འཚར་བགོད་པའི་ཚོགས་འདུ་ཁག་ཚོགས་རྒྱ་བཅས་མྱ་མཐུད་དེ་གནང་བ་རེད། བཤོ་ ཆུ་ཏུའི་བགྲོ་གླེང་ཚོགས་འདུ་དང་ཀ་ལྷ་པའི་འདུ་འཛོོམས་གཉིས་ཀ་ཕེངས་དང་པོར་ ༡༩༦༥ དབྱར་ཐོག་དེར་ RMDC རྒ་ཚོགས་པ་རེད། གྱར་གསར་པ་བརྒྱ་ཕྲག་མང་པོ་ཉོས་ པ་དང་། སྐབས་རེ་ཟླ་བ་ནས་ཟླ་བ་བསྡུད་དེ་འདུ་འཛོོམས་དེ་གཉིས་ལ་ཞུགས་མཁན་ བརྒྱ་ཕྲག་དུ་མ་ཤོང་རྒྱའི་ཆེད་དུ་ཚོས་ཚོགས་ཀྱི་ཁང་པའི་མཐུན་རྐྱེན་རྒྱ་སྐྱེད་དང་དེང་ དུས་ཅན་དུ་བསྡུར་པ་རེད། ང་ཚོས་ད་ཆ་ཤམ་ལྷ་ལ་མོན་ཊིན་ཚོས་ཚོགས་ཞེས་འབོད་ པའི་ RMDC རྒ་བགྲོ་གླེང་ཚོགས་འདུ་མྱ་མཐུད་ནས་ཚོགས་ཀྱི་ཡོད། རིན་པོ་ཆེ་ཞིང་ ལ་ཕེབས་རྗེས་མི་ལོ་དེ་དག་གི་རིང་ལ་ཆོས་ཚོགས་ཀྱི་མཐུན་རྐྱེན་ལ་ཡར་རྒྱས་བྱུང་ཡོད། འོན་ཀྱང་ཁོང་གིས་ཆང་གཞི་བཏྲིང་ནས་ང་ཚོས་ང་ཚོ་རང་གི་ལྷེ་གནས་དེ་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་ ཡར་ཐོན་ཅན་གྱི་ལས་གཞི་དེ་དག་ལ་བགོ་ལ་དགོས་པའི་ཕྱུ་ཚུགས་གནང་།

རིན་པོ་ཆེས་འདས་པའི་མི་ལོ་བཅུ་བདུན་གྱི་རིང་ལ་གསུང་ཚོས་གནང་ས་པའི་གྲོང་ ཁྱེར་གྱི་ལྷེ་གནས་ཁག་མང་པོར་མཐའ་མའི་སྐོར་སྐྱོད་དེ་གནང་། མི་ཚོས་དུས་ཚོད་དེ་ མཐའ་མ་ཡིན་པ་གা་ནས་ཤེས། རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་རང་གིས་འདི་མཁྱེན་གྱི་ཡོད་པ་ངས་ ཤེས་ཀྱི་མེད་དེ། འོན་ཀྱང་སྐུ་ཚེ་ཡུན་རིང་བརྟན་གྱི་མེད་པའི་ཏན་ཚོར་དེ་ཁོང་རང་ལ་ ཡོད་པ་ངས་མངོན་གསལ་དོད་པོར་ཚོར་བྱུང་། ཁོང་གིས་ ༡༩༦ གི་བླ་བ་དང་པོ་དང་ དེའི་སྟེ་ལོའི་བླ་བ་བཅུ་གཉིས་པའི་ནང་དུ་ཡོ་རོབ་ཏུ་ཕྱོགས་སྐྱོད་གནང་སྟེ་དེ་གར་རྗོ་རྗེ་ ཆལ་འཕྱོར་མའི་བཀའ་དབང་གནང་བ་དང་། དེ་ནི་ཡོ་རོབ་ཏུ་ཕེངས་དང་པོ་དང་ཁོང་ ཁང་གི་སྐུ་ཚེའི་ནང་གི་མཐའ་མ་དེ་རེད། ༡༩༦ ལོའི་བླ་བ་དྲུག་པར་ཁོང་གིས་ཀཱན་ཌའི་ ཚོས་གླིང་ལ་ཆེབས་སྐྱེར་མཐའ་མ་དེ་གནང་སྟེ་ཤམ་ལྷ་ལ་དང་ས་ཁམས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་ པ་གཉིས་ལ་དབྱེ་བ་མེད་པའི་སྐོར་ལ་བགྲོ་གླེང་ཚོགས་འདུ་ཞིག་གནང་།

༡༩༧༦ ལོའི་རྒྱ་བ་བཞི་པར་རིན་པོ་ཆེས་སྟོལ་ཁར་དུ་ཁོང་རང་གི་སྒོབ་མ་སྲུམ་བརྒྱ་སྐོར་ཞིག་ལ་དཔལ་འཁོར་ལོ་སྟོམ་པའི་དབང་སྐྱུར་མཛད། དབང་ལྷུང་འདི་མི་ཚེ་ལ་འབོག་ཐུབ་པ་གནང་རྒྱུ་དེ་ནི་ཁོང་གིས་ཅ་ཅང་གལ་ཆེན་དུ་བཙུན་གནང་གི་ཡོད། མཐའ་མ་དེར་དོན་དངོས་སུ་ཁོང་གིས་དབང་ལྷུང་འདི་གནང་བ་དེས་རྡོ་རྗེ་ཐེག་པའི་བསྟན་པ་སྲ་བརྟན་དུ་བཙུགས་ཐུབ་སོང་སྙམ་པ་དགོངས་ཡོད། ཚེ་གཅིག་ལའི་ཉི་མ་གཉིས་འགོར་ཀྱི་ཡོད། སྐབས་དེར་ཁོང་རྐྱ་ཁམས་བདེ་པོ་མེད་ཅང་ཁོང་རྐྱ་ཐང་མཉེལ་པོ་ཞེ་དགས་བྱུང་ཡོད། ཡིན་ན་ཡང་འདི་གྱུབ་པས་ཁོང་ཐུགས་དགྱེས་པོ་བྱུང་ཡོད། ང་རང་ཡང་དབང་གྲལ་ལ་ཡོད་ཅང་དགའ་པོ་བྱུང་ལ། ལོ་སྟོན་མ་དེར་ཁོང་གིས་ང་ལ་རྡོ་རྗེ་ཆལ་འགྱོར་མའི་དབང་ཞུ་དགོས་པའི་ཕྱུགས་གནང་བའི་ཁོང་གི་བཀའ་དྲིན་དེ་ངས་རྟོགས་བྱུང། གལ་ཏེ་ལྷུང་དེ་མེད་ན་ངས་ཁོང་གི་སྐུ་མདུན་ནས་དབང་མཐའ་མ་འདི་ཐོབ་ཐུབ་ཡོད་ཀྱི་མ་རེད།

རིན་པོ་ཆེས་ ༡༩༧༦ གི་དབྱར་སྟོད་དེར་ཀ་ལྷ་པའི་འདུ་འཛོམས་མཐའ་མ་དེ་སྐོང་ཚོགས་གནང་བ་དང་། འདིའི་རྗེས་སུ་ཁོང་ཚོগས་མགོན་དུ་དབུ་བཞུগས་ཐོག་བརྟན་ཆུ་ཏུའི་བགྲོ་གླེང་ཚོগས་འདུ་མཐའ་མ་དེ་ཚོগས་གནང་མཛད། དབྱར་ཐོག་དེར་གྲོང་ཁྱེར་ཕྱི་ལོগས་ཀྱི་རྒྱ་སྐར་ཀྱི་ཚོগས་འདུ་ཞིག་ཀྱང་ཚོগས་པ་རེད། འོན་ཀྱང་རིན་པོ་ཆེ་དེར་ཡུན་ཐུང་ཞིག་ལས་མ་བཞུগས་པར་ཕེབས་གནང་བ་རེད། བགྲོ་གླེང་ཚོগས་འདུ་འདིའི་སྐབས་སུ་ཁོང་གིས་གསུང་བཤད་ཞུང་དུ་དང་ཐུང་ཐུང་ལས་གནང་མེད་པ་དང་། ཡ་མཚན་པ་ཞིག་ལ་ཁོང་གིས་རྡོ་རྗེ་སྒོབ་དཔོན་བློ་གྲོས་རྡོ་རྗེ་ལ་མཇུག་བསྟོམས་ཀྱི་གཏམ་བཤད་ཅིང་རྒྱ་དང་། རྡོ་རྗེའི་རྒྱལ་ཚབ་ལ་ཉིན་མཐའ་མར་རྡོ་རྗེ་ཐེག་པའི་དབང་ལྷུང་གནང་དགོས་པའི་བཀའ་མངགས་གནང་སྟེ་ཁོང་གིས་ RMDC ནས་ཉིན་ཤས་སྟོན་ལ་ཕེབས་གནང་མཛད།

རིན་པོ་ཆེ་ལ་སྟོན་ཐ་ནས་འགོ་བཙུགས་ཏེ་ལོ་དེ་ཏ་ལི་ཐ་ཁ་ཀ་ར་ཁ་ཀ་ལ་ཁ་ཤ་ཀ་ཁ་ཀ་ལ་ཁ་ཤ་ཀ་ཁ་ཀ་ལ་ཁ་ཤ་ཀ

དེའི་ཟླས་སུ་ཁོང་སྟོལ་ཥར་དུ་ཕྱིར་ལོག་གནང་རྒྱུའི་རེ་བ་རེད། ངས་ལོ་གཅིག་གི་དོན་
དུ་བཟའ་མི་ཆ་ཚང་ཡར་སྦོར་ཝ་ལས་སྟོལ་ཥར་དུ་བསྡད་ནས་དུས་དང་དུས་སུ་རིན་པོ་
ཆེར་ཕྱག་འཚལ་དུ་བཅར་རྒྱུའི་འཆར་གཞི་བྱས། འོན་ཀྱང་བརྡ་ལན་གང་ཡང་མེད་པར་
འདི་དག་ཚང་མར་འགྱུར་བ་ཕེབས་ཀྱི་རེད།

ཞེན་གཅིག་ ༡༩༦ གི་ཟླ་བ་བརྒྱད་པའི་ནང་ང་ཚོ་སྟོལ་ཥར་གྱི་ཀ་ལྷ་པའི་ཕོ་ཐང་
དུ་ཡོད་སྐབས། རིན་པོ་ཆེས་ཁོང་གི་བཀའ་སྩུང་བ་ཞིག་བརྒྱད་དེ་ཙ་དྲག་ཡིན་ཞེས་ང
འགོད་འགྱུག་གནང་བྱུང་། སྐབས་དེ་དུས་ང་ཁྱིམ་གྱི་ཁང་མིག་གཞན་ཞིག་ཏུ་ཡོད། འོན
ཀྱང་ང་ཁོང་གི་གཟིམ་ཁང་དུ་བཅར་བ་ཡིན། ཁོང་གིས་ང་ལ་ "ད་དུས་ཚོད་རན་འདུག
ངས་ནོ་ཚ་ས་ཁོ་ཤ་ལ་དུས་གཏན་དུ་སྦོར་འདོད་འདུག ང་ཚོ་ཚང་མ་འགྲོ་དགོས་པ་རེད།
ཁྱེད་རང་དང་ཕྱུ་ཀུ་ཚོས་ངའི་མཁན་དུ་ཡོང་རྒྱུའི་འཆར་གཞི་བཟོ་དགོས། ང་ཚོ་གཟའ
འཁོར་ཟླས་མ་དེར་ཐོན་དགོས།" ཞེས་གསུངས། དེ་ནི་གློ་བུར་ཐོལ་རྒྱག་དང་ང་རང
གིས་ཅི་ཞིག་འདོད་པ་དེ་དང་རྒྱབ་འགལ་ཡིན་རྟང་། རྒྱ་མཚན་འགའ་ཞིག་ལ་བརྟེན
ནས་ང་རང་ལ་འགྲིག་པར་མངོན། ཁོང་གིས་དུས་བཀག་ལས་བདུན་ཕྲག་འགའི་སྟོན
ལ་ཕེབས་དགོས་པའི་བཀའ་གནང་གི་འདུག འདིས་ང་ལ་དིལ་མགོ་མཁྱེན་བརྩེ་རིན་པོ
ཆེས་གེ་ས་སྒྲལ་སྐུ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་ང་ཚོས་ཁོ་ལམ་ས་ཡང་ཁྲི་འདོན་བྱེད་དགོས་རེད
ཅེས་གསུངས་པ་དེ་རྣན་གསོ་ཕྱན་བྱུང་ཟློ་ཕ་ཏ་ལ་ཕྱུ་ཀ་ལ་ཡ
ཁ
ང
ཁ
ཁ
ཁ

ལ་སྒྲིག་འཛུགས་དང་ཚོས་ཚོགས་འཕེལ་རྒྱས་གཏོང་བ་དང་། ལོ་གཅིག་ཙམ་གྱི་ནང་ཏུ་རིན་པོ་ཆེ་དེ་གར་ཕེབས་རྒྱའི་གྲ་སྒྲིག་གི་ཆེད་དུ་ཇ་ལི་ཟླག་སི་ཏུ་སྦོར་དགོས་པའི་བཀོད་མངགས་གནང་པ་རེད། རྒྱལ་ཚབ་དང་ཇ་ལི་ཟླག་སི་ཏུ་ཡོད་པའི་ཚོས་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་མི་ཚོའི་འབད་བརྩོན་བརྒྱུད་དེ་ཁོང་ཚོར་བཟོ་ཟླཏུ་སྦོར་རྒྱའི་ཁང་པ་ཞིག་ཟློའོ་ལམ་ཐོག་ཏུ་ཐོབ་འདུག་ རིན་པོ་ཆེའི་ཕྱག་ལས་ལ་མཐུན་འགྱུར་བྱེད་མཁན་ཇ་ཅང་གཏོང་ཡོད་ཅན་གྱི་བུད་མེད་མར་ཐ་སྟོན་བཟེ་ཟེར་བ་ཞིག་ང་ཚོའི་ཚོས་ཚོགས་ནང་ཏུ་ཡོད། མོས་ལོ་མང་རིང་ལ་ནུ་ར་པའི་མཐོ་སྨོས་ལ་འགྲོ་གྲོན་བཏང་བ་དང་། དཔེར་ན། ནུ་ལཏྲ་ཡིག་སྒྱར་ཚོགས་པའི་ལས་འགྱལ་ཁག་ལ་མཐུན་ཏྲི་ནས་བ་ས་ཁོག་ལས་འཚར་གཞན་མང་པོའི་ཐོག་ལ་ཇ་ཅང་གཏོང་ཡོད། ཁ་ནང་དོན་འདིའི་ཐད་ལ་མོས་ཐའོ་ལམ་ཐོག་གི་ཁང་པ་དེ་ཇི་རྒྱའི་དངུལ་ཞལ་འདེབས་སྒྲུབ་པ་རེད། ༡༩༧༥ ལོ་ཉིལ་པོར་བཟོ་བཅོས་རྒྱ་ཆེན་པོ་བརྒྱབ་སྟེ། ༡༩༧༦ གི་རླུ་བ་དང་པོའི་ནང་ཏུ་རིན་པོ་ཆེས་ཚོས་ཚོགས་ཀྱི་ལྷག་ས་ཐུན་མཐུན་དབུ་འཛིན་གནང་བར་དེ་གར་ཕེབས་པ་རེད། མཇུག་སྟོ་དེར་ས་གནས་སྲིད་དོན་པ་དང་། ཚོས་ཕྱོགས་ཀྱི་དབུ་ཁྲིད། ཚོང་པ། དེ་བཞིན་ང་ཚོའི་ཚོས་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་མི་བཅས་ཀྱིས་མཉམ་ཞུགས་བྱས་ཡོད།

དེ་ཏུས་རྒྱལ་ཚབ་ལ་ཁོ་རང་གི་བསམ་པར་ཁོ་རང་དང་ཁོ་རང་གི་ནང་མི་སྡོད་རྒྱར་འཚམས་པོ་འདུག་སྟམ་པའི་ཁང་པ་ཞིག་རག་འདུག དེ་ནི་ཇ་ལི་ཟླག་སི་ས་ཁུལ་གྱི་རིན་གོང་ཆེ་ཤོས་ཡིན་ས་ཡུང་ཞེས་པའི་ལམ་ཆེན་སྟེང་གི་ཐོག་རྩེག་གསུམ་ཅན་གྱི་ཁང་ཆེན་ཞིག་རེད། རྒྱལ་ཚབ་ཀྱིས་ཁོ་རང་གི་ཁང་པ་དེ་བཟོ་བཅོས་རྒྱག་རྒྱ་འགོ་བཙུགས་པ་དང་། ཁོས་ལས་འཚར་དེའི་ཐོག་ལ་ཙཱ་རིའི་ཏོ་ལོར་འབུམ་ལྔ་གི་དངུལ་འགོར་ཇ་ཅང་ཆེན་པོའི་འགྲོ་གྲོན་བཏང་བ་རེད། ཁོས་དངུལ་འགྲོ་ས་ཁང་ཁོ་རང་ཇི་ལྟར་སྦོད་རྒྱའི་གྲ་སྒྲིག་བྱེད་བཞིན་པའི་སྐོར་ལ་སྐྱོན་བརྗོད་མང་པོ་བྱུང་བ་རེད། དབང་པོ་བྱས་ནི་ཁོ་དང་ལྟ་ལྟམ་རི་ཆི་ལ་ཕྱུ་ཀུ་བཞི་ཐེ་བའི་ནང་མི་མང་པོ་ཞིག་ཡོད། (༡༩༧༨ ལོར་ཁོ་གཉིས་ལ་མཆོ་མ་ཞིག་སྐྱེས་པ་རེད།) ཁོང་ཚོ་ལ་གོ་ཡུལ་ཆེན་པོ་ཞིག་གི་དགོས་མཁོ་

ཡོད་པ་རེད། འོན་ཀྱང་རྒྱལ་ཚབ་ཀྱི་བྱེད་སྒྲངས་དེ་ཐལ་ཆ་རེད། ཁོ་ལ་རིན་པོ་ཆེ་ང་གཉིས་ལ་ནམ་ཡང་བྱུང་མེད་པའི་ཏ་ཅང་རྒྱས་སྒྲོས་ཆེ་བའི་མི་ཚེ་སྐྱེལ་སྒྲངས་ཤིག་བྱེད་འདོད་ཡོད་པ་མངོན། ངའི་བསམ་པར་ཁོས་ཁོ་རང་མགོགས་ཆུར་ཚོས་ཚོགས་ཀྱི་འགོ་ཁྲིད་ཀྱི་ཚུལ་དུ་རིན་པོ་ཆེའི་གོ་གནས་དེ་བཟུང་རྒྱ་ཡིན་པ་དང་། ཁོ་རང་གཙོ་འཛིན་ཡིན་སྐབས་སུ་ཁོ་རང་ལ་ཁང་པ་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་དགོས་པའི་འཆར་སྒྲང་ཡོད་པ་རེད་སྙམ། འདི་དང་དུས་མཉམ་དུ་བཙོ་ཐུབ་ལ་དཔལ་འབྱོར་གྱི་དཀའ་ངལ་ཤུགས་ཆེ་འཕྲད་བཞིན་པ་རེད། གཞན་ཚང་མ་ཕར་བཞག་སྟེ་ཁོའི་སྡོད་ཁྱིམ་གྱི་ཆེད་དུ་དངུལ་གྱོན་ཆེན་པོ་དེ་འདྲ་བཏང་བ་དེ་ང་ཚོར་དྲི་བ་ཞིག་རེད།

མཚམས་འདི་བར་དུ་རིན་པོ་ཆེས་ཁོང་རང་ལ་ཉེ་གོ་དང་ཡིད་ཆེས་བློས་འཚེལ་ཡོད་པ་ཐེ་བའི་མི་མང་པོའི་ས་ནས་སྐྱོན་བརྗོད་འདི་དག་གསན་གནང་ཡོད། འོན་ཀྱང་ཁོང་གིས་གནས་སྒྲངས་ཀྱི་ཐོག་ལ་གང་ཡང་གནང་མེད། དེ་ནས་གནང་ཐེངས་གཅིག་ལ་དཀའ་ངལ་ཡོངས་རྫོགས་སྟེབ་ལ་གདོང་ཐུག་གནང་བ་རེད། རིན་པོ་ཆེས་ཁོང་རང་ཀ་ལི་ཐྭག་སི་ཏུ་གྲོ་ཡིན་པ་དང་ཁོང་ལ་ཁང་པ་དེ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པའི་བརྡ་ལན་རྒྱལ་ཚབ་ལ་སྟོད་པའི་ཆེད་དུ་ཁོང་རང་གི་སྟོབ་མ་ཁྲན་པ་ལ་རི་མར་མེལ་སི་ཊེན་མངགས་གཏོང་མཛད་པ་རེད། དེ་ནས་རིན་པོ་ཆེས་འདི་གཏན་འཁེལ་བཟོ་བའི་སྒྲད་དུ་རྒྱལ་ཚབ་ལ་ཞལ་པར་གནང་པ་རེད། འགྲོ་ཁྲོན་བཏང་ཚར་བ་དེ་ཤོད་གা་ལ་དགོས། འོན་ཀྱང་རྒྱལ་ཚབ་ལ་ཁོ་རང་གི་ཆེད་དུ་བཟོས་པའི་རྒྱས་སྒྲོས་ཆེ་བའི་རྒྱལ་ཁང་དེར་སྡོད་རྒྱ་བྱུང་ཡོད་པ་མ་རེད། དེ་ནི་ང་ཚོ་མང་པོའི་བློ་ལ་འཁོར་བ་ནང་བཞིན་ཁོས་ཁང་པ་དེ་ཁོ་རང་གི་བློ་མའི་ཆེད་དུ་བཟོས་པ་ནང་བཞིན་ཚགས་པ་རེད། ང་ཚོ་ནམ་རྒྱུན་སྡོད་ས་ཅ་ཆི་ཐྲི་ལེ་ཏི་ལམ་ཐོག་ཏུ་ཡོད་པའི་ཥ་བྱང་དེ་ཆེ་ཆུང་དང་། བཟོ་བཅོས་ཀྱི་རིམ་པ། ནང་གི་རྒྱུན་བཀོད་བཅས་གང་ཐད་ནས་འོས་ཤིང་འཚམས་པའི་ཁང་པ་ཞིག་རེད། དེས་ན་དོན་དངོས་སུ་རྒྱལ་ཚབ་ཀྱིས་ཁོ་རང་གི་བློ་མ་ལས་ཀྱང་ཀ་ཅང་ཐེག་ཉམས་ཆེ་བའི་ཁང་པ་ཞིག་ཏུ་བསྡད་ན་དེ་ནི་ཚད་ལས་བརྒལ་བའི་ཡ་མ་ཟུང་ཞིག་རེད།

ངས་ཐོས་པ་ལྟར་ནི། རིན་པོ་ཆེའི་ཞལ་པར་འབྱོར་རྡེས་རྒྱལ་ཚབ་ལ་ཏ་ཅང་མི་ཀྱིད་པ་བྱུང་འདུག ལ་རིས་རྒྱལ་ཚབ་ལ་གནས་ཚུལ་ཤོད་སྐབས་ཁོའི་ཐོག་མའི་རྣམ་འགྱུར་དེ "ཟླ་མར་ཐུགས་འདོད་གང་ཡོད་བྱེད་རྒྱུ་རེད།"ལྟ་བུར་མངོན། ཡིན་ན་ཡང་དེའི་རྡེས་ནུ་ཁོ་ཁོང་ཁྲོ་ལངས་པ་དང་། ས་མས་སྟུག་བྱུང་བ་གཉིས་ཀའི་རྒྱུན་ལས་ཉེ་མ་འགའི་རིང་ཁོ་ལ་ས་ཆེམས་གཙོང་ཐོག་པ་རེད། ཁོ་ལ་རང་ཉིད་ཀྱི་ཁང་པ་དེ་གཞན་ལ་སྟོད་འདོད་མེད། འོན་ཀྱང་ཁོས་མེན་ཞེས་བརྗོད་མི་ཐུབ་ས་མི་གཅིག་པོ་དེ་རིན་པོ་ཆེ་རེད། མཚན་དེར་ཁ་པར་སྒེས་པའི་རྡེས་ནུ་ཁོ་ཁོང་ཁྲོ་ཆེན་པོ་ལངས་ཏེ་ཅ་དངོས་ཆམས་གཡུག་གཅོག་བྱས་ཡོད་སྐོར་ངས་ཐོས་བྱུང་། ང་འདི་ལ་ཡིད་ཆེས་ཡོད། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ང་ཚོའི་ལས་བྱེད་ཆམས་རིན་པོ་ཆེ་ང་གཉིས་མ་སྒེས་པས་སྟོན་ལ་ང་ཚོའི་ཅ་ལག་སྟོར་ཕྱིར་ཏ་ལི་ཆ་ཁ་ནི་ཡི་ཡུང་ཞེས་པའི་ལམ་ལམ་ཐོག་ཏུ་ཡོད་པའི་ཕོ་ཐང་གས་པར་འབྱོར་སྐབས། ཁོང་ཚོས་ཁྲུས་ཁང་གི་ཆིག་ལྷེས་སུ་ཙོར་ཀྱི་བང་ཁྲི་བཀོག་ཤུལ་ཀྱི་ཕེ་ཁུང་ཡོད་པ་དང་། རྒྱལ་ཚབ་ཀྱི་ཉལ་ཁང་གི་ཆིག་ལྷེས་ནས་མཚོད་གཤོམ་བཀོག་ཤུལ་ཀྱི་ཕེ་ཁུང་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་མཐོང་འདུག ཁོང་ཚོས་མཚོད་གཤོམ་དང་བང་ཁྲི་རྣམས་ཁོང་རང་ཚོའི་མཉམ་དུ་ཁྲིར་ཕྱིན་པ་འདུ་སྟམ།

རིན་པོ་ཆེས་ང་ལ་ང་ཚོ་ཚང་མ་སྒོར་རྒྱ་ཡིན་གསུངས་པའི་ཉིན་མོ་དེ་རང་ལ། ཁོང་གིས་མི་ཆེལ་དང་ང་གཉིས་ལ་ཁོང་གི་མཉམ་དུ་མོ་ཏའི་ནང་འཚམ་འཚམ་ལ་འགྲོ་དགོས་པའི་བཀའ་གནང་། ང་ཚོས་ཁོང་གི་མོ་ཏའི་ཚོག་མཆན་ཨང་རྩགས་སྒྲུར་བྱང་གི་ཐོག་ཏུ་ཁྲི་ཨེལ་ཇི་ཏེ་ (TLGD — Tiger, Lion, Garuda, Dragon) སྟེ། ས་ཁག་ས་ཝང་ལྷུང་འབྲུག་ཅས་བྲིས་ཡོད་པའི་མེར་ཏེ་ས་ (Mercedes) དེའི་ནང་དུ་འཇུལ་བ་ཡིན། ཁ་ལོ་པ་ཞིག་ཀྱང་ཡོད་ལ་མི་ཆེལ་མདུན་གྱི་རྒྱབ་བཀྱག་ཏུ་ཁ་ལོ་པ་དང་མཉམ་དུ་བསྡད། རིན་པོ་ཆེ་དང་ང་གཉིས་རྒྱབ་ཏུ་བསྡད། རིན་པོ་ཆེས་ང་ཚོ་ཐྲོལ་ཅར་དུ་སྟོད་ས་པའི་ས་ཆ་དང་། གནས་ཚུལ་གལ་ཆེན་རིགས་བྱུང་ས་པའི་ས་ཆ་ཚང་མར་ཞེས་འདོད་གནང་སོང་། ང་ཚོས་ཐྲོལ་ཅར་གྱི་ཡོག་ཤུར་ཐོག་ས་ཐྲོན་ཏེ་ཐྲོར་མེལ་ལན་ཡོན་གྱི་ཁང་པ་དེར་ཕེངས་

དང་པོར་བཀག། ཁོང་གིས་དེར་ཡང་སྐྱར་གཟིགས་འདོད་གནང། རིན་པོ་ཆེས་ང་ལ་ "མི་ཆེལ་ལ་ཞོད། མི་ཆེལ་ལ་དེའི་སྐོར་ལ་ཞོད།" ཅེས་གསུངས་གསུངས་པར་བཞུগས་སོང།

དེའི་རྗེས་ལ་ང་ཚོས་ཁ་ལག་ཡག་པོ་མང་པོ་ཟོ་ཐོང་ས་སྟོལ་ཏར་གྲོག་ཤུར་སྟེང་དུ་ཡོད་པའི་ས་ཁང་གི་དམར་པོའི་འགྲུལ་ཁང་ (Red Lion Inn) ཞེས་པའི་ཟ་ཁང་དེའི་འཁྲིས་ནས་ཕྱིན། དེ་ནས་ང་ཚོས་ ᱱᱱᱱᱱ ཐུ་ཏིག་སྒང་ལམ་ (1111 Pearl Street) གྱི་ཀཱཊ་ཙོང་དང་པོ་དེར་འགྲོ་དུས་རིན་པོ་ཆེས་"ཁོ་ལ་ཞོད། ཁོ་ལ་དེའི་སྐོར་ཞོད།" ཅེས་ཡང་ཡང་གསུངས། ང་ཚོས་སྟོལ་ཏར་གྱི་ང་ཚོའི་སྒོ་མོའི་མི་ཆེ་དེའི་རྗེས་ཤུལ་སྐྱར་དུ་དེད། ང་ལ་སེམས་ཁྲལ་གྱི་འགོ་བཙུགས་སོང། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན་རིན་པོ་ཆེས་སྟོལ་ཏར་གྱི་བྱ་དངོས་ཚང་མར་ཐོན་མཇལ་ཞུ་བའམ། གལ་ལེར་བཞུগས་རོགས་གསུང་གི་ཡོད་པ་ལྟར་མངོན་བྱུང། དེ་གར་མཇུག་བསྟོམས་ལྟ་བུའི་ཚོར་སྣང་ཞིག་འདུག་པ་དེས་ང་མི་བདེ་བ་བཟོས་བྱུང།

མོ་ཏའི་ནང་དུ་འཆམ་འཆམ་ལ་འགྲོ་རྒྱུ་འདིས་ང་འཇར་མན་དུ་འགྲུལ་སྐྱོད་མཐའ་མ་དེ་མ་བྱས་སྟོན་ཙམ་དུ་ ᱧᱫᱨᱧᱯ ལོའི་འགོ་སྟོད་དུ་ང་རིན་པོ་ཆེ་དང་མཉམ་དུ་མོ་ཏའི་ནང་འཆམ་འཆམ་དུ་ཕྱིན་པ་དེ་ང་ལ་དྲན་གསོ་བྱས་བྱུང། སྐབས་དེ་དུས་རིན་པོ་ཆེས་མལ་སའི་ནང་དུ་དུས་ཚོད་རིང་པོ་བསྐྱལ་གནང་གི་ཡོད་པ་དང། དོན་དངོས་སུ་ཁོང་ལ་སེམས་ཀྱི་གཅོང་ནད་ཐུབ་བྱུང་ཡོད། མཐའ་མ་དེར་ངས་ཁོང་ལ་ "ཕེབས་ཤོག ང་གཉིས་ཡར་ལངས་ཏེ་མོ་ཏའི་ནང་འཆམ་འཆམ་ཞིག་ལ་འགྲོ"ཞེས་ཞུས་པ་ཡིན། ཁོང་གིས་སྟོལ་ཏར་གྱི་བྱང་ཕྱོགས་སུ་ཡོད་པའི་གྲོག་ཤུར་གཡོན་པའི་རིའི་སྟེང་ལ་ཕེབས་འདོད་གནང་གི་འདུག ང་ཚོས་མོ་ཏ་བཏང་ནས་འགྲོ་དུས་ངས་ཁོང་ལ་ "ཁྱེད་རང་གིས་གྱུང་ཤ་དོད་ཙམ་གནང་དགོས་" ཞེས་ཞུས་པ་ཡིན། ཁོང་གི་ཆས་འགྱུར་ཏ་ཅང་ནག་པོ་འདུག ངས་ཡང་སྐྱར་ཁོང་ལ་ "ཁྱེད་རང་དངོས་གནས་གྱུང་ཤ་དོད་ཙམ་གནང་དགོས་འདུག" ཅེས་ཞུས། ཁོང་གིས་ལན་གནང་མ་བྱུང། དེས་ན་ངས་ "ཁེའུ་ཁུང་གི་ཕྱི་ལ་གཟིགས་དང། མཇོས་སྐྱག་ལྟན་པ་འདུག ཉི་མ་ཁྱིད་པོ་ཞེ་ཏགས་འདུག ཕྱི་ལ་གཟིགས་དང། ཤམ་

སྣ་ལའི་སྨྱོང་བརྡར་དང་། ཆེན་པོ་ཤར་གྱི་ཉི་མ་བཅས་ཚང་མ་འདུག ཕྱུགས་ཏན་ས་ཁམས་ཀྱི་འདུག་གམ།" ཞེས་ཞུས། ཁོང་གིས་ང་ལ་ངར་སྒྲ་ཞིག་འབྱིན་པ་ལས་ཅང་མ་གསུངས། དེར་བརྟེན་ངས་ "ཁྱེད་རང་ལ་གา་རེ་བྱས་སོང་།" ཅེས་དྲིས་དུས་ཁོང་གིས་ "ང་ལོ་གསུམ་གྱི་ནང་དུ་ཤི་ཡི་རེད།" ཅེས་ལན་གནང་བྱུང་། དེས་ང་ཅི་བྱ་གཏོ་ལ་བྱས་དུ་ཕྱིར། ངས་ཀྱལ་ཀ་དང་སྒྲགས་ཏེ་ཁོང་ལ"གཅིག་བྱས་ན་ཡིན་གྱི་རེད། མ་རེད་དམ། ཁྱེད་རང་བདེན་པ་ཡིན་པ་ང་ལ་སྟོན་གནང་དང་།" ཞེས་བཤད་དེ་དོ་སྣང་ཆེར་བྱས་མེད། འོན་ཀྱང་ངས་བཀའ་མོལ་དེ་ནམ་ཡང་བརྗེད་མ་ཐུབ། ད་ཆ་འགྲོ་སྐྱོད་འདིས་ཡ་མཚན་པོའི་ངང་ནས་དེའི་རྒན་གསོ་བྱས་བྱུང་། ཡོང་ལ་ཉེ་བའི་གོད་ཆགས་དེའི་སྐོར་ལ་ང་ལ་ཚོར་བ་གཅིག་མཚུངས་ཡོད་ཀྱང་ཁོང་གིས་ཞལ་ནས་གསུངས་མ་བྱུང་།

རིན་པོ་ཆེ་ཏ་ལི་ཐྭག་ནི་ལ་ངའི་སྟོན་དུ་ཕེབས་གནང་བ་རེད། ང་ཁོང་གི་ས་ར་མ་བཅར་སྟོན་ལ་འཕྲུག་ཙམ་ཐྲི་ལོ་རི་ཅ་ལ་ཕྱིན་པ་ཡིན། ངས་ཏེ་ཕིད་ཟླ་བ་བདུན་ཡིན་སྐབས་བྱིས་པའི་མཇོས་ལྷུག་འགྱན་བསྟར་ཞིག་ལ་འཁྲིད་པས་ང་ཚོར་ཅི་ནི་ནི་ལྷོལད་ལ་འགྲོ་རྒྱའི་ཕྱིད་ཆགས་ཀི་གསོལ་རས་ཤིག་ཐོབ་བྱུང་། དེས་ན་ངའི་སྐུ་སྲུང་ནན་ས་ཁི་རེག་ཕེ་བའི་ང་རང་དང་། ཨ་ཥོ་ཀླ་ཏེ་ལྷིད་བཅས་ཚང་མ་ཏེ་ས་ནི་ནི་ལྷོལད་ལ་ཉེན་ཤས་ཕྱིན་པ་དང་དེའི་ཇེས་སུ་ང་ཏ་ལི་ཐྭག་ནི་ལ་འཕྱར་བ་ཡིན།

ད་ནི་ ༡༩༦༨ ལོའི་ཟླ་བ་དགུ་པ་རེད། ང་ཚོ་ཚང་མ་ཁང་པ་ཨང་ ༥༩༥ ཡིན་པའི་ཡུང་ལམ་ཆེན་གྱི་ཕོ་བྲང་དུ་སྟོར་ཟིན། ཁང་པ་དེ་ཇི་ཀ་ཉམས་དོད་པོ་ཡོད། འོན་ཀྱང་ངས་སྟོལ་ཏར་གྱི་ཕོ་བྲང་དུ་ཡོད་པའི་བག་བྲོ་གོ་དང་གུ་ཡངས་པོའི་ཁྱད་ཚོས་དེ་དེར་མེད་པ་ཤེས་བྱུང་། ཨེ་ལེ་ཨེ་ལི་ཐ་ཁྱེད་དང་ཁ་ནི་ཁེད་ལ་ཡོད་པའི་ཕོ་བྲང་དེ་གུ་ཡངས་པོ་དང་དཀར་གསལ་ཆེན་པོ་ཡོད། ཏ་ལི་ཐྭག་ནི་ཡི་ཁང་པ་དེ་བཇྱིད་ཉམས་ཅན་ཞིག་ཡིན་ཀྱང་ངས་རྒག་ཏུ་ཕན་བུ་བཙན་གཙོ་ན་ཅང་གང་ཆེ་ཞིག་ཏུ་ཚོར་གྱི་ཡོད། ཁང་པ་དེར་བག་བྲོ་བའི་ཉམས་སྣང་ཞིག་ཡོད་པ་མ་རེད། ང་དེ་གར་སྐེབས་དུས་རིན་པོ་ཆེས་ང་ལ་བྱམས་པོ་ཞེ་ཏགས་གནང་བྱུང་ལ། ང་ལ་ཐུག་ནས་ཁོང་ཐུགས་ཐྲོ་བོ་བྱུང་ཡོད་པར་མངོན། ཁོང་

གཱིས་ཚོ་མས་ཁང་དུ་ང་དང་ཕྱུ་གུ་ཚོ་ར་བསུ་བ་བྱེད་པའི་དགའ་སྟོན་ཞིག་ལ་ནང་པའི་ཚོས་ཚོཀས་ཀྱི་སྨོན་མ་ཇི་སྙེད་ཅིག་དེ་ཉིན་མཁྱོན་འགོད་གནང་འདུག ནང་མི་ཚང་མ་ཁོང་ས་འཛོ་མས་པ་དེས་ཁོང་ཐུགས་མཉེས་པོ་དང། ང་ཚོའི་མི་ཚེ་གས་པའི་ཇ་འདུན་དེར་ཁོང་སྨོ་བ་འཕེལ་པོ་བྱུང་ཡོད་པར་མངོན།

ང་ཁང་པའི་ཆུ་ཐོག་གི་སྟོད་ཤག་ཅིག་ཏུ་མི་ཆེལ་དང་བུ་ཚུང་བ་གཉིས་ཀྱི་མཉམ་དུ་སྒོར་པ་ཡིན། གེ་ས་ར་ལ་ང་ཚོའི་འོག་ཐོག་ཐེར་ཁང་མིག་ཅིག་ཡོད། དེ་ནི་རྒྱལ་ཚབ་ཀྱིས་དར་ཡོལ་སྐྱ་གོ་དང་ཚོན་སྐྱ་གོ་བཏང་བའི་རིན་གོ་ཆེའི་གཟིམ་ཚུང་ཆེན་གོ་དེའི་འགྱམ་ཏུ་ཡོད། དེ་ནི་གཉིད་བྱོ་ས་ཁང་མིག་ཅིག་རེད། འོན་ཀྱང་དེ་ལ་ཡུང་ལམ་ཆེན་མཐོང་བའི་སྒེའུ་ཁྲུང་ཆེན་གོ་ཡོད།

ང་དང་མི་ཆེལ་སྟོད་ས་འི་སྟོད་ཤག་དེ་རྒྱས་སྒྲོས་ཆེན་གོ་ཞིག་ཡིན་པ་ལྟར་ཚོར། ངས་ཕོ་བྲང་གི་ཁོར་ཡུག་ནང་ཏུ་ང་རང་དང་ཕྱུ་གུ་ཚོར་སྐེར་ཀྱི་གོ་ཡུལ་ཀྱི་དགོས་མཁོའི་ཆེད་ཏུ་འཐབ་ཙོ་ཡུན་རིང་བྱས་པ་ཡིན། ཇ་ཁྲིད་སྐྱེས་པའི་ཟླས་གུ་ངས་ནང་མིའི་ཁོར་ཡུག་ཅིག་བསྐྱན་ཐབས་ཀྱི་ཆེད་ཏུ་ཟླ་ལ་ཏར་ཀྱི་ཁིང་ལམ་ཆེན་སྟེང་གི་ཁང་པ་ཞིག་ཏུ་ཕོ་བྲང་ནས་གནས་སྐབས་སྒོར་པ་ཡིན། ངས་གོང་ཏུ་འགྲེལ་བཙོད་ཟིན་པ་ལྟར། དམིགས་བསལ་བཟའ་མི་མང་ཏུ་ཕྱི་ནུས། འདི་ནི་རིན་པོ་ཆེ་ང་གཉིས་གཉིན་སྒྲིག་བྱས་པའི་ལོ་མང་རིང་གི་འཐབ་ཙོ་ཅིག་རེད། ཏ་ལི་ཐྭག་སི་ཡི་ཕོ་བྲང་ནང་ཏུ་ངའི་དགོས་མཁོ་ཚང་བར་བྱས་པ་དེས་ང་སྐྱིད་པོ་བྱུང། ངས་ང་རང་ལྟོད་ལྟོད་བྱེད་ཐུབ་པ་དང། དོན་དངོས་སུ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཟླས་སུ་ཡི་རང་མང་ཏུ་སྐྱེས་པ་ཞིག་ཚོར་བྱུང།

ང་ཚོའི་སྟོད་ཤག་ཏུ་མི་ཆེལ་ང་གཉིས་ལ་ཚོམས་ཆེན་དང་གསོལ་ཆོགས་ཁང་མཉམ་ཏུ་བསྟེན་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དང། སྟེང་ཐོག་ཏུ་ཐབ་ཚང་ཚུང་ཚུང་ཞིག་ཀྱང་ཡོད། རྒྱུན་ལྟན་ང་ཚོས་དགོང་ཆོགས་རིན་པོ་ཆེ་དང་ལྟན་ཏུ་འོག་ཐོག་ཏུ་བཟའ་ཡི་ཡོད། འོན་ཀྱང་གལ་ཏེ་ལ་འདོད་པ་ཡོད་ན་ངས་ཕྱུ་གུ་ཚོའི་ཞོགས་ཀ་སྟེང་ཐོག་ཏུ་བཟོ་ཐུབ་པ་དང། ཁོང་ཚོའི་ཆེད་ཏུ་ཞལ་ཏོག་གི་རིགས་ཀྱང་དེ་གར་འཛོག་གི་ཡོད། ང་གཉིས་དང་

ཕྱུ་གུ་ཚོར་ཉལ་ཁང་ཟུར་དུ་ཡོད་པ་མ་ཟད་ཕྱུ་གུ་ཚོར་རྩེད་མོ་རྩེ་སའི་ཁང་མིག་ཅིག་ཀྱང་འདུག ངས་རིན་པོ་ཆེ་དང་ལྷན་དུ་དུས་ཚོད་གང་འཚམས་བསྐྱལ་བ་ཡིན། འོན་ཀྱང་ང་ལ་རང་ཉིད་ཀྱི་གོ་ཡུལ་ཡང་ཐོབ་ཐུང་། མི་ཆེལ་ང་གཉིས་མཉམ་དུ་སྟོད་ཀྱི་ཡོད་པ་དེ་སྐབས་དེ་དུས་ཞོ་བྱང་ནང་དུ་ངོས་ལེན་བྱས་ཟིན་པའི་གནས་བབ་ཅིག་ཡིན་ཙང་ཚང་མར་འགྲིག་པ་ལྟ་བུ་ཡོད། ངའི་སྐུ་སྲུང་བ་སྟོད་ཤག་ནང་དུ་ཡོང་གི་ཡོད། འོན་ཀྱང་རིན་པོ་ཆེའི་ཞབས་ཞུ་བ་ཚོས་ཡར་རྒྱུག་མར་རྒྱུག་བྱེད་པ་དང་། མི་གཞན་དག་ཀྱང་ཡོད་པ་བཟོད་འགྲོ་བའི་གནས་བབ་དེ་ད་ཆ་ངས་ཚྱོང་དགོས་པ་མེད།

རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་གཟུགས་བདེ་པོ་ཡོད་པ་མངོན་གྱི་མི་འདུག ཁོང་གི་སྐུ་ལུས་རིད་པོ་མཐོང་བ་དང་པཀས་པའི་མདོག་ནག་པོར་ཀྱུར་འདུག ཁོང་དུས་ཡུན་རིང་པོར་གཟིམས་བཞུགས་པ་དང་། སྐབས་རེ་གཟིམས་ས་ཡོད་ཀྱང་སྐུ་ཁམས་དྲངས་པོ་ཡོད་པ་མ་རེད། སྐབས་འདིར་ང་ཚོས་གལ་ཏེ་ཁོང་གིས་ཆུ་མཐུད་ཆང་རག་བཞེས་གནང་ན། རིན་པོ་ཆེ་ལ་བཅོས་ཐབས་དཀའ་བའི་འཕྲོད་བསྟེན་གྱི་དཀའ་ངལ་འགའ་ཤས་ཡོད་པ་ཤེས་བྱུང་། དེ་ནི་ཁོང་གིས་ཅ་ལི་ཐྭག་ས་ཀ་ལོ་དེ་སྐྱེལ་གནང་རྒྱུའི་འཚར་གཞི་བསྒྲིག་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གཅིག་རེད། འཕྲོད་བསྟེན་བཟང་དུ་གཏོང་ཕྱིར་ཁོང་གི་བྱེལ་བ་ཆེ་བའི་མཛད་རིམ་ནས་དུས་ཚོད་བཏོན་ཏེ་སྐུ་ངལ་གསོ་རྒྱ་ཡིན་ལུལ་རེད། རིན་པོ་ཆེ་ལ་ལོ་འགའི་སྟོན་ནས་གཅིན་ཐ་ཡིད་ནང་ཁྲག་ཤེད་ཀྱི་ནད་ཡོད། ནུབ་ཕྱོགས་ས་བོད་མི་མང་པོར་ནན་ཆ་འདི་གཉིས་ཀ་ཡོང་གི་ཡོད། གཅིག་ཏུས་ནན་ཁོང་ཆོ་འཚར་ལོངས་བྱེད་ས་འི་ཁོར་ཡུག་དང་། མི་ཆེ་སྐྱེལ་སྟངས། ས་མས་ལམས། གནམ་གཤིས་བཅས་མི་འདྲ་བའི་རྒྱུན་གྱིས་ཡིན་ཐྲི། དེའི་ཁྲིང་དུ་ཁོང་གིས་ཆང་རག་ཆོད་མེད་ལོ་མང་པོར་བཞེས་སྟབས་ད་ཆ་དགུང་ལོ་ཡར་ཙམ་ཐྲེས་ཏུས་ཁོང་གི་མཆིན་པར་དཀའ་ངལ་འཕྲད་བཞིན་ཡོད།

མི་ཆེལ་ང་ཆོའི་མཉམ་དུ་ཅ་ལི་ཐྭག་ས་ཀ་ཐྲེས་ཡོད་ཀྱང་། ཁོ་ཡུལ་སྐོར་ཐྲོ་འཚམ་པའི་ཐོངས་མཚན་ཐོག་ཏུ་ཡོད་ཙང། ཁེ་ན་ཏར་ལས་ཀ་བྱེད་ཆོག་གི་མེད། ཁོ་དེ་དུས་ཏན་ཕར་དུ་ཡོད་པའི་ས་ནད་ཕེན་ཐྲན་ལང་གི་ལས་བྱེད་ཀྱི་ཁོངས་ས་ཡོད་ཙང། བདུན་

ཕྱག་གཉིས་ཙམ་གྱི་རྟེས་སུ་ཁོས་གཟའ་འཁོར་འགའི་རིང་ལ་ལས་ཀ་བྱེད་པའི་ཆེད་དུ་཮ན་ལས་དུ་སྐྱར་ལོག་བྱེད་དགོས་བྱུང་ཡོད། དུས་ཡུན་དེའི་རིང་ལ་ང་ཁང་པ་དེའི་ནང་དུ་ང་རང་གི་ཕྱུ་ཀུ་གསུམ་དང་མཉམ་དུ་བསྡད་པ་ཡིན།

དགོང་དྲོ་ཞིག་ལ་ང་རིན་པོ་ཆེར་བལྟ་བར་ཕྱིན་པ་ཡིན། ཁོང་གཟིམ་ཁང་གི་ནང་དུ་གཟིམས་ཁྱིའི་ཟུར་ཞིག་ཏུ་ཅོག་ཐུར་བཞུगས་འདུག ཁོང་གི་སྟན་ཆས་ནས་དེ་ནས་ཁྲག་འཛོག་གི་ཡོད་པ་ངས་མཐོང་བྱུང། ངས་ཁོང་ལ་གা་རེ་བྱུང་སོང་ཞེས་བཀའ་དྲི་ཞུས་པས་ཁོང་གིས་མར་འདྲིལ་ནས་ཉལ་ཁྱིའི་འགྱམ་ཀྱི་ཅོག་ཙེའི་ཟུར་དེས་ཆ་གཡོག་དབྱལ་སོང་གསུངས་བྱུང། ཁོང་འདར་སིག་སྐྱོན་བཞིན་ཁྲག་མང་པོ་ཐོན་བཞིན་འདུག ཁོང་གིས་ང་ལ་ "ལྟོས་དང། ངའི་ཆ་བར་ཆ་བཟོས་ཡོད། ངས་ཁྲག་དེ་མཚམས་གཅོད་ཐུབ་ཀྱི་མི་འདུག"ཅེས་གསུངས། ཁོང་གིས་ང་ལ་སྙུ་ཡང་མ་འགོད་གསུང་གི་འདུག འོན་ཀྱང་ངས་ཕྱུ་ཚུགས་བྱས་པ་ཡིན། ང་རང་ཁོང་ལ་སེམས་ཁྲལ་ཞེ་དགོས་བྱུང། སྐུ་སྲུང་ནང་དུ་སྒྲིབས་ཏེ་ང་ཚོས་ཁོང་གི་སྟན་མཆོག་ལ་ཆ་དཀྱིས་བཏུབ་རྟེས་ཁོང་ཚོས་རིན་པོ་ཆེ་ང་གཉིས་ལེར་ཀྱང་གཟིམ་ཁང་དུ་བཞག་སྟེ་ཕྱིན་སོང། ངས་རིན་པོ་ཆེ་ལ "ང་ཕྱིད་རང་ལ་སེམས་ཁྲལ་འདུག ཕྱིད་རང་ལ་མ་འགྲིག་པ་ཞིག་བྱུང་འདུག ཕྱིད་རང་ག་དུས་ཡིན་ནའང་མལ་ཁྱིར་གཟིམས་བཞུगས་ཆུ་ཡོད་པ་མ་རེད། ས་ང་ཉིན་ང་ཚོས་དྲ་ཡོལ་དེ་ཚོ་ཕྱིས་ཏེ་ཉི་མའི་བོད་ཟེར་ཞོག་ཏུ་འཛུག་དགོས། ང་ཚོ་ཕྱི་ལ་ཕེབས་ནའང་ཆོག ཟླས་འདིར་ང་ཚོས་ཕྱིད་རང་ལ་ཕྱག་རོགས་ག་རེ་ཞུ་ཐུབ་པ་འདུག" ཅེས་ཞུས་པ་ཡིན།

ཁོང་གིས་ "དཀའ་ངན་ཐགས་འཕྱིས་ངན་ཐགས་པ་རེད། དཀའ་ངན་ཐགས་འཕྱིས་ངན་ཐགས་པ་རེད།" ཅེས་གསུངས་བྱུང།

དེ་ནས་ངས་ཁོང་ལ་ཐྲོ་བ་སྒྲོལ་ཐབས་རེ་བྱས་ཏེ་ཁོང་དང་ལྷན་དུ་ཏུས་ཚོད་མང་པ་གཏོང་ཆུ་འགོ་བཙུགས་པ་ཡིན། ཁོང་གིས་ཁོང་རང་གི་ཐུགས་ལ་ཡོད་པའི་གནས་ཚུལ་ཏི་སྟོད་ཅིག་ང་ལ་གསུངས་བྱུང། ཁོང་གིས་ "ཆུལ་ཚབ་ཀྱི་གནས་སྟངས་དེ་འཇིགས་སུ་རུང་བ་ཞིག་རེད། ང་ཚོས་ཁོ་ལྷུ་གཏོར་བྱེད་དགོས་པ་རེད།" ཅེས་གསུངས། ཁོང་གིས་

འདིའི་སྐོར་ལ་དམིགས་སུ་བཀར་ཏེ་གསུངས་བྱུང་ཡང་། ཅི་ཞིག་བྱེད་དགོས་པ་ང་ལ་བསམ་བློ་འཚོར་མ་བྱུང་། ཁོང་གིས་ང་ལ་ "རྒྱལ་ཚབ་དེ་འཇིགས་སུ་རྩང་བ་ཞིག་འདུག ང་ཚོས་ཁོའི་གོ་གནས་དེ་འཛིག་དགོས། ཁོ་ནི་འཇིགས་སྣང་ཅན་ཞིག་འདུག" ཅེས་ཐེངས་མང་གསུངས་བྱུང་། ངས་ཁོ་ཇི་ལྟར་གནས་དབྱུང་གཏོང་རྒྱའི་ཐད་ལ་བསམ་བློ་འཚོར་ཐུབ་མ་སོང་། ལོ་འགའི་སྟོན་ལ་ངས་རིན་པོ་ཆེ་ལ་རྒྱལ་ཚབ་ཀྱི་སྐོར་ལ་དཀའ་ངལ་ཡོད་པ་ཞུས་པ་ཡིན། དེ་དུས་ཁོང་གིས་ "འགྲིག་གི་རེད། ང་ཚོས་ཁོ་གནས་དབྱུང་གཏོང་ཚོག འོན་ཀྱང་ཁོའི་ཚབ་ལ་གཞན་དག་སུ་ཡོད་རེད་སྙམ་གྱི་འདུག་གམ། ལས་ཀ་དེ་སུས་བྱེད་ཐུབ་བམ།" ཞེས་གསུངས་ཏེ་ཁོང་གིས་མི་འགའ་ཤས་ཀྱི་མིང་བཏོན་གནང་བའི་རྗེས་སུ་ "གཞན་སུ་ཡོད་རེད།" ཅེས་ཅུབ་དགོད་ཤོར་བ་གནང་སོང་། ལས་ཀ་དེ་བྱེད་ཐུབ་མཁན་གཞན་དག་སུ་ཡང་མེད་པ་ཁོང་གིས་དགོངས་འདུག

སྐབས་འདིར་ཡང་ཁོང་གིས་ང་ལ་ "ང་ཚོས་ཁྱེད་རང་ས་སྐྱོང་དབང་མོའི་ཚུལ་ལ་ཡང་སྐྱར་གཏན་འཁེལ་བ་བྱེད་དགོས།" ཞེས་གསུངས་བྱུང་སྟེ། དེའི་སྐོར་ལའང་ང་ཚོས་གང་ཡང་བྱས་ཡོད་པ་མ་རེད། སྐབས་རེ་ངས་ཁོང་དང་བཀའ་མོལ་ཞུ་རྒྱའི་འབད་བརྩོན་བྱེད་དུས་ཁོང་ནི་ཡོངས་སུ་ཐུ་བརྟག་པ་ལྟ་བུར་ཚོར་བྱུང་། ཡང་སྐྱབས་གཞན་དུ་ནི་ཁོང་ཕྱིར་འོག་ཕེབས་ཏེ་ཁོང་དངོས་སུ་ཡོད་པས་བཀའ་མོལ་ཞུ་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད། ཡིན་ན་ཡང་གནས་སྟངས་དེ་ཅིག་ཕྱི་མོ་རེད། སྐབས་དེར་ཁོང་དང་ལྷན་དུ་བཀའ་མོལ་གྱི་རྒྱུན་འཁྱོངས་པ་བྱེད་རྒྱ་དེ་ལས་སྣ་ཙོ་མེད།

གྲྭ་ཟླ་དགུ་པའི་ཟླ་མཇུག་གི་ཉིན་རྒྱས་ཅིག་ལ་ངས་ཉེ་ཕྲིད་མཉམ་ས་བསྟལ་ཚར་ཙམ་བྱས་ཏེ་བསྡད་ཡོད། སྐུ་སྲུང་ལས་ཐོག་དེས་ངའི་སྟོད་ཤག་ཏུ་བརྒྱུགས་ཡོང་སྟེ་ "ཁྱེད་རང་ལ་སྨན་ཁབ་ཅིག་ཡོད་དམ། ཁྱེད་རང་ལ་སྨན་ཁབ་ཀྱི་རིགས་དེ་འདྲ་ཡོད་དམ། རིན་པོ་ཆེས་དབུགས་གཏོང་གི་མི་འདུག" ཅེས་ཏྲིས་བྱུང་། ངས་ཁོང་ཚོས་གང་ལབ་པ་མ་ཤེས་པའི་ངང་ནས་ཕྱིས་པའི་ཚེད་དུ་ཡིན་པའི་ཤེལ་ཁབ་ཅིག་ཁྱེར་ཏེ་ཁོ་ཁང་དུ་བརྒྱུགས་ཕྱིན་པ་ཡིན། དེ་གར་ངས་རིན་པོ་ཆེ་ལ་དབུགས་གཏོང་རྒྱུར་དཀའ་ངལ་ཡོད་

པ་ཅམ་མ་ཟད་དྲན་པ་འཛིན་ཡོད་པ་མཐོང་བྱུང། ངས་ཁོང་ཚོར་སྐད་ཤུགས་ཆེན་པོའི་ སྒོ་ནས་ (།།།) ལ་ཁ་པར་ཐོངས་ལབ་པ་ཡིན། དེ་ནས་ངས་ཁོང་གི་མིད་པ་ནས་རྒྱང་འཛིན་ ཐབས་བྱས་པ་ཡིན་ཀྱང་གྲུབ་འབྲས་བྱུང་མ་སོང། ངས་ཁོང་གི་མིད་པའི་ནང་དུ་ལག་ པ་བརྒྱས་ཏེ་གེགས་བྱེད་ཀྱི་དངོས་པོ་འདྲ་ཡོད་མིན་བལྟས་པ་དྲན་ཀྱི་འདུག ནད་པ་ སྐྱེལ་འཛིན་གྱི་མོ་ཏ་དེ་སྒེབས་རྒྱུར་ཡུན་རིང་སྒྲུག་པ་ལྟ་བུ་ཚོར་བྱུང་ཡང་དོན་དངོས་སུ་ ཟླར་མ་འཁལ་ཤས་ཀྱི་ནང་སྒེབས་སོང། ང་ནད་པ་སྐྱེལ་འཛིན་གྱི་མོ་ཏའི་ནང་སྟོད་དུ་ བཅུག་བྱུང། ཁོང་ཚོས་ཁོང་ལ་སི་ཕི་ཨར་ (CPR) ཏེ། སྙིང་དང་གློ་བའི་འཕར་ལྟིང་སྐྱར་ གསོ་བྱེད་རྒྱུ་འགོ་བཙུགས་དུས་ངས་ཁོང་ཚོར་ "ཁོང་ལ་སྙིང་གི་འཕར་ལྟིང་འདུག་གམ་" ཞེས་དྲིས་པ་དྲན་གྱི་འདུག ཁོང་གི་སྙིང་རྩ་འགག་པ་འདུ། མཐའ་མ་དེར་ང་ཚོ་ཁི་ལྷིན་ ས་ལམ་ཐོག་ཏུ་ཡོད་པའི་ཏ་ལི་ཆུག་ས་སྨན་ཁང་གི་཮་དྲག་སྨན་བཅོས་ཁང་དེར་སྒེབས་ སོང། ཁོང་ཚོས་ཁོང་རྒྱབ་ལོག་ས་དེར་ཞྭར་ཏེ་སྨན་བཅོས་བྱེད་སྐབས་སྒྲུག་ཡུན་རིང་པོ་ ཞེ་དྲགས་བྱུང། ཁོང་ཚོས་ཁོང་སྐྱར་དུ་གསོ་ཐབས་བྱེད་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་མེད་ང་ཚོས་ཤེས་ ཀྱི་མེད། མཐའ་མ་དེར་ཨེམ་ཇེ་དེ་ཕྱིར་ཐོན་ཡོང་ནས་ཁོང་ཚོས་ཙ་ཞིག་སྐྱར་དུ་གསོ་ཐུབ་ སོང་ཞེས་བརྗོད་བྱུང། ང་ཁོང་ལ་བལྟ་བར་བཏང་བྱུང་བས་ཁོང་ནི་཮་དྲག་ཁང་མིག་གི་ ནང་དུ་དྲན་མེད་བརྒྱལ་བའི་གནས་སྐབས་སུ་བཞུགས་འདུག ཇེས་སུ་ཁོང་ཚོས་ཁོང་ ལྟེང་ཐོག་ཏུ་བསྟལ་སོང། དེ་ཤིན་ཏུ་འཇིན་ཞིག་བྱུང་ཡོད་པ་ངས་ཇེས་སུ་དྲན་བྱུང།

རིན་པོ་ཆེ་མ་མཐར་ཡང་ཚུ་ཚོད་བདུན་ཙུ་དོན་གཉིས་ཀྱི་རིང་ལ་ཆ་ཚང་དྲན་མེད་ ཏུ་བརྒྱལ་ནས་བཞུགས་པ་རེད། འོན་ཀྱང་དེའི་སྐབས་སུ་ངས་ཁང་མིག་དེའི་ནང་དུ་ཁོང་ གི་ཆམ་ཤེས་ཚོར་བྱུང། གང་ལྟར་ཡང་དེ་ནི་ངའི་འདུ་ཤེས་ཤིག་རེད།

རིན་པོ་ཆེ་ལ་སྙིང་གི་སྡུན་གཞི་བྱུང་སྐབས་མི་ཆེལ་ཐྲོལ་ཨར་དུ་ལས་ཀ་བྱེད་བཞིན་ ཡོད། ཁོས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་གནམ་གྱར་བསྡད་དེ་ཏ་ལི་ཆུག་ས་ཀ་སྒེབས་བྱུང། རིན་པོ་ཆེའི་ ཕྱིང་ལ་སྡུན་གཞི་ཞོག་པའི་ས་ཅིན་དེར་མེ་གཞན་དག་ལྟ་བཙུ་སྐོར་ཞིག་ཨར་ནས་ གནམ་གྱ་ཞིག་ལ་བསྡད་དེ་ཡར་འཕུར་སྒེབས་སོང། ཇིམ་ཇི་མེན་ཀྱིས་རིན་པོ་ཆེའི་སྐོར་

ཐོས་མ་ཐག་ཏུ་འགྲིམ་འགྱུལ་ལས་ཚབ་ཅིག་ལ་ཁ་པར་བཏང་ནས། ཟན་ལྷར་ནས་ཏ་ལི་ཆྭ་སི་ལ་འགྲོ་མཁན་གྱི་གནམ་གྱའི་རྒྱབ་བཀྲག་ཚང་མ་ཉིན་འགའི་རིང་ལ་མངགས་ཤེ་ཅུས་འདུག (ཁོ་དང་ཁོའི་བཟའ་ཟླ་ཁ་ར་ལིན་གཉིས་ཟླ་བ་དེའི་ཟླ་མཇུག་ཏུ་ཡར་ཡོང་གཏན་འགེལ་ཡོད། ཁོ་གཉིས་དང་ཁོ་ཚོའི་བུ་མོ་དམར་འབྱར་ཇི་ནི་ང་ཚོའི་མཁན་བུ་ཞོ་ཐང་བུ་ལོ་རྗེས་མའི་ལས་བྱེད་ཀྱི་ཚུལ་བུ་སྟོད་རྒྱ་བྱས་ཡོད།) ཇིམ་ཀྱིས་གནམ་གྱའི་རྒྱབ་བཀྲག་ཐོབ་ཚད་ཁར་ནས་མི་གཞན་དག་དགོས་མཁོ་ཡོད་མཁན་ཚང་མར་ཁ་པར་བཏང་འདུག ཚང་མར་ཡོང་འདོད་བྱུང་འདུག དེས་ན་ཡོང་རྒྱའི་ཚུ་ཚོད་བཞི་བཅུ་ཞེ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་བུ་རིན་པོ་ཆེའི་གནས་སྟངས་ཇི་འདྲ་ཡོད་མིན་དང། ཏྲག་སྒྲིད་ཡོང་མིན་མི་ཤེས་པའི་ངང་ནས་ཁོང་གི་སྨོན་མ་ཆུན་གྱས་ཏ་ལམ་བརྒྱ་སྐོར་ཞིག་ཐྲོལ་ཟར་དང། ས་གནས་གཞན་ནས་ཏ་ལི་ཆྭ་སི་རྒྱ་འཐྱོར་བ་རེད། ང་ཚོས་མི་ཉི་ཤུ་སྐོར་ཞིག་ཀ་ལྷ་པའི་ཕོ་བྱང་བུ་བཞག ཁང་མིག་སྟོང་པ་ཡོད་ཚད་ཚང་མ་མི་སྟོད་ས་འི་ཆེད་བུ་བེད་སྟོད་བཏང་བ་རེད།

རིན་པོ་ཆེ་དེ་བུང་ཡང་ཏན་མེད་བུ་བཞུགས་པའི་སྐབས་ས་ལ་རྒྱལ་དབང་ཀཱམ་པ་མཚོག་གི་དངོས་སྟོབ་དང་བཀའ་བརྒྱད་པའི་བླ་མ་གལ་ཆེན་འཇམ་མགོན་ཀོང་སྦྱལ་རིན་པོ་ཆེ་དང་སི་ཏུ་རིན་པོ་ཆེ་གཉིས་གནམ་ཐོག་ནས་ཞེབས་གནང་སོང། ཁོང་གཉིས་ཀྱིས་ཏ་ལི་ཆྭ་སི་སྨན་ཁང་གི་ཛ་དྲག་སྨན་བཅོས་ཁང་བུ་རིན་པོ་ཆེ་གཟིགས་པར་ཞེབས་གནང་སོང། སི་ཏུ་རིན་པོ་ཆེས་རིན་པོ་ཆེ་གཟིགས་གྱབ་པའི་ཇེས་ས་ཌར་ཕོ་བྱང་བུ་ཁོང་ལ་བཀའ་མོལ་ཞུས་པ་ཡིན། ཁོང་གིས་ "ང་ཚོས་བྱང་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཏྲག་སྒྲིད་ཡོང་བའི་ཇེ་བ་ཞུ་བ་དང་ཆབས་ཅིག་ཁོང་གི་ཆེད་བུ་ཞབས་བརྟན་སྨན་མང་ཅིད་ཀྱི་ཡོད། འོན་ཀྱང་གལ་ཏེ་བྱང་པ་རིན་པོ་ཆེས་སྐུ་ལུས་བཇེ་གནང་རྒྱའི་ཐུགས་ཐག་བཅད་ན། འདི་དཀའ་ངལ་ཞིག་མ་རེད།" ཅེས་གསུངས། ངའི་སེམས་ནང་ལ་ "རེད། ཁྱེད་རང་གིས་གསུང་རྒྱ་དེ་ལས་སྨ་མོ་རེད།" སྙམ་པ་ཞིག་འཁོར་བྱུང།

རིན་པོ་ཆེའི་སྒོ་བ་མ་ཚོས་ས་གནས་གང་དུ་ཡོད་ཀྱང་མཁན་དུ་འཛིན་མས་ཏེ་ཁོང་གི་ངག་སྐྱེད་དང་ལྡན་པར་དུ་ཁོང་ལ་ཡོད་པའི་ཁོང་ཚོའི་བཙུན་པ་དང་དད་པ་མཚོན་བྱེད་དུ་ཞབས་བརྟན་དང་སྨོན་ལམ་སྣ་ཚོགས་གསོག་སྒྲུབ་བྱས་པ་རེད།

ཉེ་མ་འགའ་ཤས་ཀྱི་ནང་དུ་རིན་པོ་ཆེའི་ངན་པ་གསོ་ཕྱུབ་སོང་། འོན་ཀྱང་ཁོང་གི་ཀློད་པ་ལ་སྐྱོན་ཤོར་ཡོད་པ་མངོན་གསལ་འདུག ཐུགས་ཅི་ཙམ་ཤོར་ཡོད་པ་དང་དེ་སྐྱར་གསོ་ཕྱུབ་མིན་ང་ཚོས་ཤེས་མ་བྱུང་། མཐའ་མ་དེར་ང་ཚོས་ཁོང་ཕོ་བྲང་དུ་གཏན་འདེན་ཞུས་པ་ཡིན། ང་ཚོས་སྨན་ཁང་གི་ཉལ་ཁྲི་དམིགས་བསལ་ཞིག་ཁོང་གི་གཟིམ་ཁང་དུ་བཏུབ་སྟེ་ང་རང་ཚོའི་མི་དང་ལྡན་དུ་ཁོང་ལ་ཉིན་མཚན་མེད་པར་ལྡ་ཏོག་བྱེད་མཁན་སྒེར་ཀྱི་སྨན་ཞབས་པ་ཡིན། སྨན་ཞབས་མ་དེ་ཚོ་རིན་པོ་ཆེ་དང་ང་ཚོའི་ཁྱིམ་མི་ལ་འབྲེལ་བ་ཉ་ཅང་བཟང་པོ་ཆགས་ཏེ་ཁོང་ཚོ་བཞི་པོ་ལོ་རྒྱས་མ་དེར་ཐུར་མོནད་ཏུ་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་ཕུར་ཞུགས་འབྱལ་ལ་སྒེའུ་ཡོད།

འབྱུང་འགྱུར་ཀྱི་ཟླ་བ་འགའི་ནང་དུ་ཁོང་གི་སྐུ་གཟུགས་ཀྱི་གནས་བབ་དེ་སྐབས་རེ་ཡག་ཏུ་དང་སྐབས་རེ་ལྷུག་ཏུ་ཕྱིན་སོང་། དུས་ཡུན་འདིའི་རིང་ལ་ཚོས་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་མི་ཚང་མས། སྐབས་རེ་ལེར་ཆུང་དང་སྐབས་རེ་མཁན་འཛིན་མས་ཀྱི་ས་ཁོ་ནས། རིན་པོ་ཆེ་སྟོན་མ་ནང་བཞིན་ངག་སྐྱེད་ཡོང་ཐབས་དང་། དཀའ་ངལ་ཆེ་བའི་གནས་སྐབས་འདིར་རང་རང་སོ་སོའི་ཐེག་ཁྱིབ་ཐོང་ཐབས་ཀྱང་བྱས་ཡོད། ཁོང་གིས་བཀའ་མོལ་གནང་ཕྱུས་པ་ཆ་ནས་བྱུང་མ་སོང་། ངས་ཁོང་གིས་བཀའ་མོལ་གནང་ཕྱུས་ཐབས་བྱས་ཏེ། སྐབས་ཤིག་ལ་ཁོང་གིས་ངས་བཤད་པའི་ཚོ་འབྱུ་འགའི་ལད་ཟློས་གནང་ཕྱུས་པ་བྱུང་སོང་ སྟམ་པ་ངན་ཀྱི་འདུག ཐུས་ཡུན་ཕྱང་དུ་ཞིག་གི་རིང་ལ་ང་ལ་རེ་བ་བྱུང་། གང་འཚམས་ཤིག་ནས་ཁོང་གིས་ "ང་ལ་ཆང་དགོས་" ཞེས་གསུངས་པ་ངས་གསལ་པོ་ངན་ཀྱི་འདུག ཁོང་གིས་དེ་ལྟར་ཏན་ཏན་གསུངས་སོང་སྟེ། ངས་མི་ཆེལ་ལ་དེ་ལྟར་ཤོད་སྐབས་ཁོས་ཡིད་ཆེས་མ་བྱས་པ་ངས་ཤེས་ཀྱི་ཡོད།

ང་ཚོས་ཁོང་ལ་ནད་གསོ་ཁང་ཞིག་ཏུ་སྐུ་གཟུགས་གསོ་ཐབས་བྱས་ནས་སྟམ་པའི་བསམ་བློ་འཁོར་བའི་རིམ་པ་ཞིག་བྱུང་ཡོད་ཀྱང་། ༡༩༦༧ ལོའི་ཟླ་བ་གསུམ་པའི་འགོ་སྟོད་དུ་ཁོང་གི་སྙན་གཞི་ཡང་སྐྱར་སྤྱག་ཏུ་ཕྱིན་སོང་། ༡༩༦༧ ཟླ་བ་གསུམ་པའི་ཟླ་དཀྱིལ་དུ་ཁོང་སྐྱར་དུ་སླེན་ཁང་ལ་བསྐྱལ་དགོས་བྱུང་བ་རེད།

འདིའི་སྐབས་སུ་ང་ལ་རིན་པོ་ཆེའི་སྐོར་ལ་ཆེ་ལམ་མང་པོ་ཆིས་ཐོང་། ཟླ་བ་དང་པོའི་ནང་ལ་ཁོང་རྒྱལ་པོའི་གཟིམ་ཁང་ཞིག་གི་ནང་དུ་བཞེངས་ཏེ་བཞུগས་ཡོད་པ་ཆིས་བྱུང་། ཁོང་གིས་གོས་ཆེན་གྱི་ཕྱུ་པ་ཞེར་པོ་ཞིག་མཚོད་དེ། ཚོས་གསུངས་པའི་མདུན་ལམ་གྱི་ཇེ་མོར་སོན་དུས། དགུང་པོ་སུམ་ཅུའི་དཀྱིལ་ལ་ཕེབས་པ་ཞིག་འདུག ཁོང་ཞེ་ཏླགས་ནམ་པ་མཇོས་པོ་དང་ཆེ་ལམ་གྱི་ནང་དུ་ཁྱོ་བོའི་སྐུར་བཞེངས་འདུག ཆེ་ལམ་གྱི་ནང་དུ་ཁོང་གིས་ང་ལ་མཇུག་མོ་གཉིས་ཀྱིས་མཇུག་བརྟ་གནང་བཞིན་ "ང་མགྱོགས་པོར་ཤི་ཡི་རེད།" ཅེས་གསུངས། ཁོང་གིས་སྒྲུན་ཆེན་པོར་གདངས་ཏེ་ "ད་ཆ་ཚང་མ་ཁྱོད་རང་ལ་རག་ལས་ཡོད།" ཅེས་གསུངས། དེ་ནི་ངས་ང་རང་གི་མི་ཚེ་འདིའི་རིང་ལ་གང་ཐུབ་ཅི་ཐུབ་ཀྱི་སྐོ་ནས་ཁོང་གིས་ང་ལ་གནང་བའི་ཤམ་ཐྲ་ལའི་བསྟན་པ་དེའི་འགན་འཛིན་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པའི་གོ་དོན་དུ་བཀྲལ་བ་ཡིན། ཟླ་བ་གཉིས་པའི་འགོ་སྟོད་དུ་ང་ལ་ཁོང་གི་སྐོར་ལ་ཆེ་ལམ་གཞན་ཞིག་ཆིས་བྱུང་། ཇི་ལྟར་ས་ཁམས་རྒྱུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་སྐུ་ཕྱེ་ནས་ཁོང་གིས་ཁ་ཤས་ཀྱི་ལུས་ཀྱི་ཁ་ཤས་ཀ་ཆ་ལ་ཕྱི་ཀྱང་པ་ཞིག་གི་སྟོང་དུ་ཕྱེད་ཀྱལ་གནང་སྟེ་བཞུগས་འདུག ཁོང་གིས་ང་ལ་ "ང་མགྱོགས་པོ་ཤི་རྒྱུ་རེད། ང་ཤི་སྐབས་གཡས་གཡོན་གྱི་གནས་ཚུལ་རྣམས་ཡག་པོ་ཡོང་མེན་གྱི་ཐད་ལ་ས་མེམས་ཁྲལ་ཞེ་ཏླགས་འདུག" ཅེས་གསུངས།

ཁོང་སྒྲན་ཁང་ལ་སྐྱར་དུ་བསྟལ་སྐབས་ཁོང་ལ་ཁྲག་གི་རྒྱུ་བ་འགག་པའི་དཀའ་ངལ་ཤུགས་ཆེ་བྱུང་ཡོད། སྐབས་ཤིག་ལ་ཁོང་ཆོས་ཁོང་གི་ཕོ་བར་སྒྲ་ཀུ་ཞིག་བརྒྱུས་སོང་། ཟླ་བ་གསུམ་པའི་ཟླ་མཇུག་ཏུ་ཁོང་གི་ཕོ་བའི་ཕེ་ཁྲུང་ནས་ཁྲག་འཛིག་རྒྱུ་འགོ་བཙུགས་སོང་། དུས་ཚོད་འདིའི་གཡས་གཡོན་དུ་ང་མཚན་གཉིས་ཀྱི་རིང་ལ་ཕྱི་ལ་ཕྱིན་ཏེ་མེད།

ང་ནེའུ་ཡོག་ལ་ཚོང་འདུས་ཀྱི་འགྲེམས་སྟོན་ཞིག་ལ་ཕྱིན་པ་ཡིན། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན་ངས་ཏ་ལི་ཐྭག་སི་ཏ་ཕྲ་གའི་ཚྭོན་ཆས་ཀྱི་ཚོང་ཁང་ཞིག་སྒོ་འཕྲེད་ཀྱི་ཡོད་པས་ཚོང་ཁང་གི་འཚོང་ཆས་ཉོ་ཏ་འགྲོ་དགོས་ཐུང་། གལ་ཏེ་ང་ལམ་སེང་ཕྱིར་ལོག་དགོས་པ་ཐུང་ཚེ་དེ་ནྱིད་ཕྱག་པའི་ཆེད་དུ་ཏ་ལི་ཐྭག་སི་ཏ་ཡོད་པའི་མི་ཚོ་དང་འཕྲེལ་བ་ཆད་མེད་དུ་ཉར་ཡོད། ངའི་བསམ་པར་ཅི་སྟེ་ངས་བྱ་བ་དགུས་མ་ཆམས་ཤུ་མཐུད་དེ་ནྱིད་པ་དང་། ཚང་མ་འགྲིག་བསྡད་ཡོད་སྣམ་པ་བྱས་ན། འགྲིག་འགྲོ་བའང་ཡོང་སྲིད་སྣམ་ཐུང་། མི་ཚང་མ་ནང་བཞིན་སྐབས་དེར་ངས་སེམས་ཚོར་བཀག་ནས་བསྡད་པ་ཡིན། ངས་མཚན་ལ་རྒྱ་པར་གཉིད་སྨན་བཟས་ཏེ་རང་འགྱལ་ཀྱི་ཁ་ལོ་པ་ནང་བཞིན་བྱ་བ་བྱས། ཁོང་ཚོས་ང་ལ་ནེའུ་ཡོག་ལ་ཁ་པར་བཏང་ནས་རིན་པོ་ཆེའི་གནས་སྟངས་ཇི་སྐད་ཀུ་འགྲོ་ཡི་འདུག་ཅེས་བཤད་པ་དང་ང་ལམ་སེང་ཕྱིར་ལོག་པ་ཡིན། ང་ནང་དུ་སྒེས་པའི་མཚན་ཇེས་མ་དེར་ང་ལ་རིན་པོ་ཆེ་དང་ང་གཉིས་མཉམ་དུ་བོད་ལ་ཡོད་པའི་ཚེ་ལམ་གཞན་ཞིག་ཚོས་བྱུང་། དེ་གར་ང་དགོན་པ་ཞིག་གི་སྒྲུག་ཁང་དུ་བསྡད་འདུག ཀཱཊ་པ་ཎྜུ་ཡེང་བཙུ་བྱུག་པ་ང་བསུ་བར་ཕེབས་བྱུང་། ཁོང་ཎྜུ་ན་གཞོན་པོ་དང་གླ་ཆས་ཀྱི་སྟེང་དུ་གོས་ཆེན་གྱི་སྟོད་འགག་ཅིག་མཚོད་འདུག ཁོང་གི་ལྷན་དུ་ཁྱིང་མའི་དབུ་ཁྲིད་དང་བླ་མ་ཀ་ཅང་ཙ་ཆེན་སྒྲུབས་ཇེ་བདུད་འཛིམས་རིན་པོ་ཆེའང་ཎྜུ་ན་གཞོན་པོ་དང་། ན་བཟའ་ཞར་པོ་ཞིག་མཚོད་ནས། ཤངས་གཅིག་ལ་ཆ་ཐུན་བཏགས་ཏེ་བཞིངས་བཞུগས་འདུག བདུད་འཛིམས་རིན་པོ་ཆེའི་དབུ་སྐྲ་དེ་ནག་ལ་རིང་བ་འོད་འཕྲོ་ཞིང་ཆལ་འཇོར་པའི་ཚ་ལྷགས་ས་འདུག ཐུང་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཡང་དེ་གར་འདུག ཁོང་ཡང་ན་གཞོན་ཡིན་པ་དང་ཐ་ཚས་མཚོད་འདུག ཁོང་དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཙ་གསུམ་ཙ་བཞི་སྐོར་ཞིག་ལོན་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་དང་དབུ་སྐྲ་བཞར་གནང་འདུག

དང་པོ་༢ཆུ་ལ་དབང་གཟུ་པ་ཁང་པའི་ནང་དུ་ཕེབས་གནང་སོང་། ཁོང་ཞབས་བཀྲག་མཛོ་བོ་ཞིག་གི་སྟེང་དུ་བཞུগས་གནང་། དེ་ནས་སྐྱབས་ཇེ་བདུད་འཛིམས་རིན་པོ་ཆེ་ཕེབས་ཏེ་བཞུগས་ཁྲི་མཛོ་ཙམ་ཞིག་གི་ཐོག་ཏུ་བཞུগས་གནང་། མཐའ་མ་དེར་

དྲུང་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཕེབས་ནས་བཞུགས་ཁྲི་དེ་གའི་ཐོག་ཏུ་བཞུགས། དེ་རྗེས་སུ་ང་ལང་པར་འཛུལ་ཏེ་ཀརྨ་པ་ལ་ཕྱོགས་ཏེ། དྲུང་པ་རིན་པོ་ཆེའི་ལ་ཐུག་དེར་འཚོག་ཏའི་ཅོག་ཅེ་ཞིག་གི་མདུན་དུ་སྐྱིལ་གྱང་བཅས་ཏེ་ས་ལྷོང་དུ་བསྡད་པ་ཡིན། ཀརྨ་པའི་མདུན་དུ་ཏ་དཀར་སྟེང་རྗེ་མོ་ཞིག་འདུག ཁོང་གིས་ང་ལ་ཏ་ཅང་ཐང་གར་དང་དགྱུས་མ་ཡིན་པའི་གནས་ཚུལ་ཞིག་འགྲེལ་བཤད་སྐྱོན་གནང་གི་འདུག

མཚན་རྗེས་མ་དེར་ང་ལ་ལ་རྒྱལ་དབང་ཀརྨ་པ་དང་སྐྱབས་རྗེ་བདུད་འཛིན་པོ་ཆེ་ཡང་སྐྱར་རྒྱེ་ལམ་རྒྱས་བྱུང། ཀརྨ་པས་བཞུགས་ས་སྟོང་པ་ཞིག་ལ་ཕྱག་མཛོད་གཅིར་གནང་སྟེ་ཁོང་གཉིས་ཀྱིས་དྲུང་པ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་སྐུག་ནས་བཞུགས་ཡོད་གསུངས་བྱུང། རྒྱེ་ལམ་གྱི་སྐབས་ཐོག་དེ་ག་རང་དུ་ངའི་ཉལ་ཁྲིའི་འགྲམ་དུ་ཡོད་པའི་བརླ་གཏོང་འཕྲུལ་འཁོར་དེ་གྲགས་སོང། དེ་ནི་གལ་ཏེ་ཛ་དཀར་བྱུང་ན་སྟམ་སྟེ་ཉར་བ་རེད། ངས་སྨན་ལང་དུ་ཁ་པར་བཏང་བས་ཁོང་ཚོས་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཁྲག་མང་པོ་ཐོན་གྱི་འདུག་ལམ་ཞེང་ཤོག་བཙོད་བྱུང། ང་དེ་གར་སྒེའུས་དུས་ཁོང་གི་ཕོ་བ་ལ་སྨྲ་ཀུ་བཅུག་ས་ཞི་ཁུང་དེ་ནས་ཁྲག་འཛིན་གཡོན་པ་ཤེས་བྱུང། གཞི་ཙའི་ཆ་ནས་ཁོང་གི་སྐུ་གཟུགས་ཡོངས་རྫོགས་འཐོར་ཞིག་ཏུ་འགྲོ་བཞིན་འདུག རིན་པོ་ཆེ་མཁྱོགས་པོར་གྲོངས་རྒྱ་ཡིན་པ་གསལ་པོ་རེད། ཁོང་དེ་སྟོན་སྨན་ལང་གི་རྒྱུན་ལྟན་ལང་པ་ཞིག་གི་ནང་དུ་ཡོད། འོན་ཀྱང་དཀ་ཆ་ཁོང་སྐྱར་དུ་ཕྱུར་སྐྱོབ་སྨན་བཅོས་ལང་དུ་བསྐྱལ་འདུག

ཁོའི་ཡབ་ཀྱི་གནས་སྟངས་ཇ་དྲག་ཡོད་པར་བརྟེན། སྒོག་སྟོང་ཁྱེད་བཞིན་ཡོད་པའི་ས་དབང་འོད་གསལ་དབྱིན་ཡུལ་ནས་ཚུར་ལོག ཏ་ལི་ཆྭག་ས་ནུ་ཡོད་པའི་མི་ཏ་ཅང་མང་པོ་ཞིག་རིན་པོ་ཆེར་མཇལ་ཁ་མཐའ་མ་དེ་ཞུ་བར་སྨན་ལང་དུ་སྒེའུས་བྱུང། གཞན་མང་པོ་ཞིག་གནམ་ཐོག་ནས་སྒེའུས། སྨན་ལང་ནས་ཀྱང་ང་ཚོར་མཇལ་ཞུའི་ཆེད་དུ་སྐུག་ལང་དམིགས་བསལ་ཞིག་སྦད་བྱུང། མི་ཚོར་ཐོན་མཇལ་ཞུ་རྒྱའི་ཆེད་དུ་ཕེངས་རིར་མི་གྲངས་མང་པོ་དང་བཅས་ནུ་བཟློགས་ཏེ་ཁོང་གི་མྱུར་སྐྱོབ་སྨན་བཅོས་ལང་གི་ནང་དུ་ཡོང་དུ་བཅུག སྨན་ལང་ནས་ང་ཚོར་ང་ཚོ་རང་གི་ལས་ཁྱེད

རྡོ་སྟེང་ཅིག་ཁོང་ལ་ཞབས་ཞུའི་ཆེད་དུ་འཛོག་ཏུ་བཅུག་བྱུང། ལས་ཀ་དེ་ཙམ་མེད་ཀྱང་ང་ཚོའི་ལས་བྱེད་ལྟ་བྱུག་ཅིག་རྒྱག་ཏུ་རིན་པོ་ཆེའི་མཐའ་སྐོར་དུ་བསྡད་པ་རེད། དེ་ནི་མི་ཚོའི་ཞེམས་ལ་མ་ཆད་ཆེན་པོ་དང། ཚོར་ཤུགས་ཆེན་པོ་བྱུང་བའི་སྐབས་ཤིག་རེད། མི་མང་པོ་ཞིག་ཁོང་གི་སྟན་ཁང་གི་ཁང་མིག་དེར་འཛུལ་བ་དང་མིག་ཚུ་ཤོར། གཟའ་འཁོར་གཅིག་ཙམ་གྱི་རིང་ལ་འདི་ལྟར་མ་ཕྱད་བྱུང།

ཕྱི་ཟླ་བཞི་པའི་ཚེས་ ༩ ཉིན་དེར་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་ཞིང་ལ་ཕེབས་རྒྱ་ཡིན་པ་གསལ་པོ་འདུག ང་དང། ས་དབང། རྒྱལ་ཚབ། དེ་བཞིན་བློ་ཉེ་བའི་སློབ་མའི་ཚན་པ་གཅིག་བཅས་རིན་པོ་ཆེའི་བྱང་དུ་བཅར་ནས་དེར་བསྡད་པ་ཡིན། ང་ཚོས་དེར་ཉིན་གང་པོར་དང་དགོང་དྲོ་མ་མཐུད་ནས་སྨོན་ལམ་བཏོན་ནས་བསྡད་པ་ཡིན། རིན་པོ་ཆེས་ཙཱཀ་ཕེ་ནལ་ཞེས་པའི་དབུགས་ཀྱི་འབྱིན་རྩྭ་སྟེ། འབྱིན་རྩྭ་ཟབ་མོ་ཀླད་ཙ་ནས་དབུགས་འབྱིན་རྩྭ་གནང་རྒྱ་འགོ་ཚུགས། འདི་ལྟར་དུས་ཡུན་གང་འཚམས་གནང་བའི་རྟེས་སུ། དབུགས་གཏོང་ལེན་གྱི་དབར་ལ་སྟོང་ཆ་རིང་མོ་དེ་འདྲ་བྱུང་ཕོང། དེ་ནས་སྐབས་ཤིག་ལ་རིན་པོ་ཆེས་སྦྱན་ཕྱེས་ནས་ཐུགས་རིག་ཡོངས་གྱ་ས་ཅིང། ས་ངས་ཏེ་ཐུགས་བསྒོམས་ནས་ཁང་པའི་ནང་དེར་སྦྱན་སྐོར་སྒྲོན་གནང་ཕོང། ཁོང་གི་སྦྱན་དེ་དག་སྤ་མོ་ནང་བཞིན་གང་ལས་རྟོ་བ་དང་ནག་པོ་ཡོད་པ་ངས་བྱན་ཀྱི་འདུག་ དེ་དུས་ངས་ཁོང་ལ་ "ཕྱིར་ཡོག་ཕེབས་རོགས་གནང།" ཞེས་གསོལ་འདེབས་ཞུས་པ་ཡིན། ཁོང་གིས་སྦྱན་བཙུམ་པ་གནང་སྟེ་དབུགས་ཕེངས་མ་གཉིས་བླངས་ཏེ་དེ་ནས་སྐུ་ཞིང་ལ་ཕེབས་གནང་ཕོང། མཆོད་ཆང་ཤུགས་ཆེ་བཞེས་པའི་རྒྱན་ཀྱིས་ཁོང་ལ་འབྱོར་ལྡན་པའི་ནི་ཚ་དུ་མ་བྱུང་ཡོད་ཀྱང། དོན་དངོས་སུ་གཅིན་ཐ་ཞིའི་ནད་དང། ཁྲག་ཤེད་མཐོ་བའི་ནད་གཞི་དེ་དག་གིས་རྒྱུན་ལྟན་མ་ཡིན་པའི་ཁྲག་གི་མངར་ཆའི་རིམ་པ་མཐོ་ཏུ་ཕྱིན་ཏེ་ཐ་ཞིང་གི་འཕར་ལྷིང་མཚམས་ཆད་པ་ཡིན་ངེས་ཐུམ། ཁོང་གི་འཆི་རྒྱན་གཙོ་བོ་དེ་གཅིན་དུག་གཤན་ཚད་དེ། ཐ་ཞིང་ཙ་འགག་པའི་རྒྱན་ལས་བྱུང་བའི་ནད་ཆའི་རིགས་ཤིག་རེད།

ང་ཚོའི་ལས་བྱེད་དམིགས་སུ་བཀར་ནས་མི་ཆེལ་དང་། ཇི་མ་ཇི་མེན། མར་ཕྱི་ང་ནོ་ཝེ་ཚི་བཅས་ཀྱིས་རིན་པོ་ཆེ་གྲོངས་ན་ཅི་བྱེད་དགོས་པའི་ཐད་ལ་སྨན་ཁང་དང་འབྲེལ་བ་བྱེད་བཞིན་ཡོད། སྨན་ཁང་ནས་ཡང་སྐྱར་ང་ཚོར་རོགས་མགོན་ཏ་ལས་པ་བྱས་སོང་། ང་ཚོར་སྟོན་ཚུད་ནས་བཟོས་པའི་འཚར་གཞི་ཞིག་ཡོད། སྲོལ་རྒྱུན་ལྟར་ན་བླ་ཆེན་ཞིག་གི་སྐུ་ཕྲེང་ལ་འདས་མཚོད་ཇི་ལྟར་བྱེད་ལུགས་ལྟར། རིན་པོ་ཆེ་གཤེགས་རྗེས་ཁོང་གི་སྐུ་ཕྲེང་ཞུགས་འབུལ་སོགས་ང་ཚོས་ཇི་ལྟར་བྱེད་དགོས་པའི་ཐད་ལ་མར་ཕྱིས་གནས་ཚུལ་འཚོལ་སྟུད་བྱེད་བཞིན་ཡོད།

བོད་ཡིག་གི་ཡི་དམ་གྱི་ལྷ་སྟ་ཚོགས་པའི་གཟུངས་སྦྱགས་ཡིག་འབྲུ་ཆམས་ཤོག་བྱ་ཚུང་ཚུང་གི་ཐོག་ཏུ་དཔར་བཏབ་ནས་དེ་དག་ཁོང་གི་སྒྱན་ལྷོཆས་དང་། ཤང་ས་ཁྲུངས། ཞལ། དེ་བཞིན་ཞལ་རས་དང་སྐུ་གཟུགས་ཀྱི་ཆ་ཤས་གཞན་གྱི་སྟེང་དུ་བཞག ཁོང་གི་སྐུ་ཕྲེང་དེ་འགྱོགས་ཁྱིའི་སྟེང་དུ་བཞག་སྟེ་ང་ཚོས་གློག་སྐས་བཙུད་དེ་འོག་ཐོག་ཏུ་ཕྱེར་ནས་ཀྱུས་གྲོན་ཏྲངས་པ་ཡིན། དེ་ནས་ཁོང་སྨན་ཁང་གི་ཐྱུར་སྐྱོབ་མོ་ཀ་ཞིག་གི་ནང་དུ་ཞོ་ཐང་དུ་གཏན་འདེན་ཞུས། ང་ཚོ་ཞོ་ཐང་དུ་སྐེབས་དུས་ཚོམས་ཆེན་གྱི་ནང་དུ་བོད་ལུགས་ཀྱི་བཞུགས་ཁྲིག་ཞིག་སྟོན་ཚུད་ནས་གླ་སྒྲིག་བྱས་འདུག ཚོམས་ཁང་གི་ཅ་དཔོན་གཞན་དག་ཚང་མ་ཕྱི་ལ་བཏོན། མི་ཆེལ་དང་། ཇི་མ། མར་ཕྱི་བཅས་ཀྱིས་ཁོང་གི་སྐུ་ཕྲེང་ཏེར་བདམས་པའི་ཐུ་པ་དམིགས་བསལ་ཞིག་ཕྱལ། དེ་ནས་ཁོང་གི་སྐུ་ཕྲེང་དེ་བཞུགས་ཁྲིའི་སྟེང་དུ་མཉམ་བཞག་གི་ཚུལ་ལ་བཞག་སྟེ། མཁྱེན་བརྩེ་རིན་པོ་ཆེས་གནང་པའི་དམིགས་བསལ་གྱི་ཚོས་ཞྭ་དམར་པོ། ནམ་རྒྱུན་ཁོང་གིས་བཀའ་དབང་གནང་སྐབས་སུ་བཞེས་པ་དེ་ཁོང་གི་དབུ་ལ་སྒོན། དེ་དུས་གནམ་གཤིས་ཏ་ཅང་གང་མོ་ཡོད་པ་ངས་ཟན་གྱི་འདུག ཁ་བ་འབབ་བཞིན་ཡོད་པ་དང་སྐུ་ཕྲེང་ལ་ཏྲི་མ་མི་འཕྱུང་བའི་ཆེད་དུ་ཐེབ་ཁྲུང་ཚང་མ་ཕྱེས་ཏེ་བཞག་པ་རེད། སྐུ་ཕྲེང་གྱི་གཡས་གཡོན་དུ་གུས་འདུད་ཞུ་ཆེད་དུ་བཀའ་སྩུང་དང་སྐུ་ཕྲུང་གི་སྩུང་མཁན་རེ་རེ་ལངས་ཏེ་ཡོད་པ་དང་། མི་ཚོས་སྐུ་ཕྲེང་གྱི་རྟུང་དུ་ཞིན་མཚན་ལྷོས་མེད་དུ་སྒོན་ལམ་གསོལ་འདེབས་ཞུར་འདོན་

བྱས། རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་ཞིང་ལ་མ་ཞེབས་པའི་ཉིན་འགའི་སྟོན་ལ། མི་ལོ་བཅུ་ཕྲག་གི་ནང་ལ་ཐེངས་དང་པོར་ཏ་ལི་ཕ་ཀུ་ཁ་དེར་འཕྲིན་རོམ་ཆགས་ཡོད་པ་ང་ཚོས་རྟེས་སུ་ཤེས་བྱུང།

དེའི་མཚན་མོ་དེར་ང་ཚུ་ཚོད་འགའ་ཤས་ཉལ་ཡུན་གྱི་རིང་ལ་ང་རང་རིན་པོ་ཆེའི་མཉམ་དུ་གོ་ཐང་ཞིག་གི་ནང་དུ་ཡོད་པ་རྒྱས་བྱུང། དེ་གར་ཕྱོགས་བཞི་ལ་སྒོ་ཆེན་བཞི་འདུག ཤར་སྒོ་སྟོན་པོ་དང། ལྷོ་སྒོ་ཞེར་པོ། ནུབ་སྒོ་དམར་པོ། བྱང་སྒོ་ལྷང་ཁུ་བཅས་འདུག དེ་ནི་སྒོ་ཆེན་བཞི་དང་ཀ་བ་མང་པོ་ལྷན་པའི་ཁང་ཆེན་ཞིག་རེད། རིན་པོ་ཆེ་དང་ང་གཉིས་རྒྱལ་ཁང་གི་དགྱེལ་དེར་འདུག ཁོང་གིས་རྒྱལ་སྲས་གཞོན་ནུ་ཞིག་ནང་བཞིན་ན་བཟའ་བཞེས་འདུག ཁོང་གིས་ནོར་བུའི་ཕྲ་རྒྱན་ལྷན་པའི་ཅོད་པཎ་ཞིག་དང། མཛོས་ཤིང་ཡིད་དུ་འོང་བའི་མགུལ་རྒྱན་དང་ཆ་རྒྱན་བཞེས་འདུག ངེད་གཉིས་ཀྱིས་གཉིས་སྟོར་གྱི་བདེ་བར་ལོངས་སྤྱོད་བཞིན་འདུག (ཆོ་ལམ་གྱི་ནང་དུ་ཁོང་གི་ཕོ་མཚན་ཏ་ཅང་ཆེན་པོ་འདུག) ཁོར་ཡུག་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བ་ཞིག་འདུག ཁོང་ལ་ཚོན་མདོག་དང་གང་ཟག་བྱེ་བྲག་གི་ཁྱད་ཚོས་མི་འདུག ནུས་མཐུ་ཤུགས་ཆེ་ཞིག་ཁོ་ན་འདུག ཁོང་གིས་ཞལ་ཤར་ལ་གཟིགས་ཏེ་ང་གཉིས་ཀྱིས་མར་ཉལ་བ་དང་ཡར་འགྲེངས་པ་གཉིས་ཀའི་ངང་ནས་འདོད་པར་སྤྱོད་བཞིན་འདུག ཏེ་ནས་ང་གཉིད་ས་ཏ་བྱུང།

ཉིན་འགའ་ཤས་ཀྱི་རིང་ལ་ཕོ་བྲང་དུ་མི་བཅུ་ཕྲག་བཆལ་བ་སྟོན་ལམ་འདོན་པར་སྒྲིས་བྱུང། ལོ་མང་རིང་ལ་རིན་པོ་ཆེས་ང་ཚོར་བསྟན་པ་ནི་ཉམས་ལེན་ཚང་མ་ང་ཚོས་བྱས་པ་ཡིན། དུས་ཚོད་མང་ཆེ་བར་མི་ཚོས་རིན་པོ་ཆེས་གལ་ཆེ་ནན་ཏན་དུ་བཙུས་གནང་བའི་བཞུགས་སྟོམ་ཉམས་ལེན་བྱས། ང་ཚོས་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ *།།ཁ་ཅ།* ལོར་འགྲུག་ཡུལ་དུ་ཆ་ཚད་སོན་བྱུང་བའི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་སྒྲུབ་ཐབས་དང། ཁོང་གི་སྟོས་མ་མང་པོར་ལུང་གནང་བའི་རྡོ་རྗེ་རྣལ་འབྱོར་མའི་སྒྲུབ་ཐབས། ང་ཚོ་མེག་ས་ཁོ་ལ་ཡོད་སྐབས་ཁོང་གིས་བྲིས་གནང་བའི་ཁེར་མའི་སྒྲུབ་ཐབས་བཅས་ཀྱང་ཉམས་ལེན་བྱས་པ་ཡིན།

མི་རྣམས་ཀྱི་ངག་རྒྱུན་ལ་བློ་མ་ཉམས་རྟོགས་དང་ལྡན་པ་ཞིག་གྱོངས་ན། བློ་མ་དེ་ཐུགས་དམ་ལ་ཉིན་མང་བཞུགས་ཡུན་གྱི་རིང་ལ་ཁོང་གི་སྙིང་གা་དེ་རྡོན་མོར་སྡོད་ཀྱི་ཡོད་རེད་ཟེར་སྲོལ་ཡོད། ང་རང་འདིའི་སྐོར་ལ་ཐེ་ཚོམ་བྱེད་མཁན་ཞིག་ཡིན། འོན་ཀྱང་ངས་ཉིན་ལྟར་རིན་པོ་ཆེའི་ནི་བཟའི་འོག་ཁོང་གི་སྙིང་གར་ལག་པ་བཞག་སྟེ་བརྟག་དཔྱད་བྱས་པ་ཡིན། དེ་རྡོན་མོར་བསྡད་འདུག འགོ་སྟོད་ངས་ང་རང་ལ་གྱོན་ཆས་དེས་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་ཕུར་རྡོན་མོར་བཞག་པ་རེད་བསམས་ནས་འགྲེལ་བཤད་བྱེད་ཐབས་བྱས་པ་ཡིན། དེ་ནས་ངས་དེ་གར་རྡོད་ཀྱི་འབྱུང་ཁུངས་གང་ཡང་མེད་པ་དང་། གྱོན་ཆས་ཀྱིས་གཟུགས་པོ་གང་མོ་ཞིག་རྡོན་མོར་ཅར་ཐུབ་ཀྱི་མེད་པ་དེ་རྟོགས་བྱུང་། ཡིན་ན་ཡང་ཐུགས་དཀྱིལ་དེ་ཉི་མ་གསུམ་གྱི་རིང་ལ་རྡོན་མོར་བསྡད་སོང་། ཕྱོགས་མཚུངས་སྐུ་གཟུགས་ལ་ཉེང་མཁྱེགས་ནམ་ཡང་བྱུང་མ་སོང་། དེ་ནི་རྒྱུན་ལྟན་མ་ཡིན་པ་ཞིག་རེད།

ཉིན་གསུམ་པ་དེར་ངས་རིན་པོ་ཆེའི་བྲང་ལ་ལག་པ་འཛོག་དུས་གང་མོ་ཆགས་འདུག འདི་ནི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལས་གྱོལ་བའི་མཚོན་རྟགས་ཤིག་རེད། འདིའི་སྐབས་སུ་ཁོང་གིས་ཐུང་པོ་ནས་ཁམས་དཀར་དམར་འཛོག་པའི་འགོ་ཚུགས་སོང་། འདི་ཡང་མཉམ་གཞག་ལས་གྱོལ་བའི་རྟགས་མཚན་གཞན་ཞིག་རེད།

རྒྱལ་ཚབ་ལ་སྐུ་ཕུར་ཞུགས་འབྱལ་མཁྱོགས་སུ་གཏོང་འདོད་དང་། གང་མཁྱོགས་བྱེད་དགོས་པའི་བསམ་ཚུལ་འདུག ཞུགས་འབྱལ་གྱི་ཆོ་ག་གནང་བར་མཁྱེན་བརྩེ་རིན་པོ་ཆེ་ཀ་དུས་ཕེབས་ཐུབ་མིན་གྱི་སྐོར་ལ་རྒྱལ་ཚབ་ཀྱིས་མཁྱེན་བརྩེ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་འབྲེལ་བ་བྱེད་བཞིན་ཡོད། མཁྱེན་བརྩེ་རིན་པོ་ཆེས་ཞུགས་འབྱལ་མ་གནང་སྟོན་ལ་གཟའ་འཁོར་བདུན་སྐྱག་དགོས་པ་གསུངས་འདུག རྒྱལ་ཚབ་ལ་ཞུགས་འབྱལ་རྒྱུན་རིང་པོ་དེ་འདྲ་ཕྱིར་འགྱངས་བྱེད་འདོད་མེད། འོན་ཀྱང་ཁོས་མཁྱེན་བརྩེ་རིན་པོ་ཆེའི་ཐུགས་འདོད་རྒྱོག་ཐུབ་ཀྱི་མེད། དེས་ན་ཞུགས་འབྱལ་དེ་ཕྱི་རྒྱ་ལྷ་པའི་རྒྱ་མཇུག་ཏུ་བྱེད་རྒྱུའི་འཚར་གཞི་བཀོད་དེ། བོད་བརྒྱད་ནང་བསྟན་ཀྱི་ལུགས་སྲོལ་ལྟར་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་ཕུར་ཉར་ཚགས་བྱེད་རྒྱ་བྱས། དེ་ཡང་བློ་ཆེན་ཞིག་གི་སྐུ་ཕུར་ཉར་ཚགས་བྱེད་རྒྱར་

སྲོལ་རྒྱུན་གྱི་ལམ་སྟོན་ཡོད་པ་གཞིར་བཟུང་བྱས། རིན་པོ་ཆེས་ལམ་སྟོན་འདི་དག་གི་ སྒྲོམ་གཞི་ཞིག་ཁོང་གིས་མེལ་གྱོང་ཚོ་ཡི་སྐུ་མཚམས་སྐབས་སུ་ལྷག་ཙོམ་གནང་ བའི་ཁོང་གི་ཡིག་ཐོག་ཞལ་ཆེམས་ནང་དུ་གསལ་ཡོད། ཞིབ་ཕྲའི་ཐད་ལ་མར་ཕྱི་དང་། མི་ཆེལ། ཇི་མ་གསུམ་གྱིས་ཅི་ཞིག་བྱེད་དགོས་པ་མཁྱེན་མཁན་གྱི་བློ་མ་མང་པོར་བཀའ་ འདྲི་དགོངས་སྐོར་ཞུས་པ་རེད།

ཕྱུགས་དམ་གྱོལ་བའི་རྟེས་སུ་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་ཕུར་བཞུགས་ས་འི་ཕུར་སྒམ་དམིགས་ བསལ་ཞིག་བཟོས་པ་རེད། སྐབས་དེར་ཁོང་གི་སྐུ་ཕུར་ཀརྨའི་ཚོས་གླིང་དུ་གདན་འདྲེན་ ཞུ་རྒྱུའི་ཆེད་དུ་ཕུར་སྒམ་གྱི་ནང་དུ་བཞུགས་སུ་གསོལ། ཁ་རལ་ས་ཕི་རིང་ངར་གྱིས་ཁེ་ན་ ཪའི་མཁའ་འགྲུལ་ (Air Canada) གྱི་དམིགས་བསལ་གནམ་གྲུ་ཞིག་གླས་ཏེ། སྐུ་ཕུར་དེ་ ཁེ་ན་ཪ་དང་ཨ་རིའི་ས་མཚམས་བརྒལ་ཏེ་གདན་འདྲེན་ཞུ་ཚོག་པའི་ཚོག་མཆན་ཐོབ་པ་ ཐུས་འདུག གནམ་གྲུ་དེའི་མིང་ལ་སྟག་ས་ཁང་ཕྱུང་འབྲུག་དང་པོ་ཞེས་བཏགས་པ་རེད། དེ་ ནི་མི་གྲངས་ ༡༥༠ ཙམ་ཨོང་བའི་གནམ་གྲུ་ཆེན་པོ་ཞིག་རེད། གནམ་གྲུའི་ནང་དུ་མདུན་ དེར་ཕུར་སྒམ་དང་། དེ་ནས་རིན་པོ་ཆེའི་ནང་མི་དང་ཁོང་གི་བློ་ཉེ་བའི་སློབ་མ་མང་པོ་ ཞིག་བསྡད་དེ་ཡོང་བ་རེད། ང་ཚོ་ཐུན་མོན་ཀྱི་ལྷར་ལིང་ཁོན་གནམ་ཐང་དུ་ཐད་ཀར་ ཕུར་ཏེ། དེ་ནས་ཕུར་སྒམ་དེ་དུར་སྒམ་སྐྱེལ་འདྲེན་འཁོར་བོ་ཞིག་གིས་གདན་འདྲེན་ཞུས། གནམ་ཐང་ནས་རྒྱང་ཐག་ཆུ་ཚོད་གཅིག་ཙམ་ཡོད་པའི་ཀརྨའི་ཚོས་གླིང་དུ་ང་ཚོས་མོ་ ཏ་བསྟར་བསྒྲིགས་བྱས་ཏེ་ཕྱིན།

ང་མི་ཆེལ་དང་ངའི་ཕྱུ་ཀུའི་ལྷན་དུ་རིན་པོ་ཆེ་དང་ང་གཉིས་ཐེངས་མང་སྟོད་ས་འི་ ཁང་པ་ཐུམི་ལྷའི་ཐྲ་ཕན་ལ་བསྡད་པ་ཡིན། ཐག་ཕྱི་དེ་དུས་རྒྱ་གར་དུ་ཡོད་ཙང་ང་ཚོས་ ཁོ་ཞུགས་འབྱལ་ལ་བོས་མེད། གཞན་པ་ཚང་མ་དེ་གར་འཛོ་མས་ཡོད། ས་དབང་ལ་ཕི་ ཆམ་གྱི་འགྲམ་དུ་ཁོ་རང་གི་ཁང་པ་ཡོད། སྐུ་ཕུར་ཞུགས་འབྱལ་གྱི་ཆེད་ཅིད་བཞིན་པའི་ ཀ་ཕྱིག་དེར་ཕྱག་རོགས་ཀྱི་ཆེད་དུ་བོད་པའི་ཐྲ་མ་གཉིས་ང་ཚོའི་མཁན་དུ་གཟའི་ཚོས་ ཁྱིང་དུ་ཕེབས་པ་རེད། ཐྲ་མ་ཨོ་ཆུན་ནི་དེལ་མགོ་མཁྱེན་བཟེ་རིན་པོ་ཆེའི་སློབ་མ་ཞིག་

རེད། ཁོང་གིས་ནུ་ལཉྫའི་ཡིག་སྒྱུར་ཚོགས་ཆུང་གི་ནང་དུ་ལོ་མང་ཕྱུག་ལས་གནང་བ་
རེད། ཐུ་མ་གང་དགའ་ལོ་ཞི་ཞན་རྗེ་ལ་ཞི་ནས་ཀ་ལི་ཆ་ཤག་ཞི་རུ་ང་ཚོར་རོགས་པ་གནང་
བར་ཕེབས་པ་རེད། སྐུ་ཕུར་ཞུགས་འབུལ་མ་ཞུས་སྟོན་ལ་སྲོལ་རྒྱུན་གྱི་ལམ་ནས་ཉར་
ཚགས་བྱེད་སྟངས་དེ་ཚློའི་ནང་དུ་ཉར་དགོས་འདུག་ རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་ཕུར་དེ་ཀཱཨའི
ཚོས་གླིང་མཚོད་ཁང་གི་དགེ་ལ་དེར་ཕྱུར་དམིགས་བསལ་བ་ཞིག་གི་ནང་དུ་བཞག
པ་རེད། སྐུ་ཕུར་དེ་ཞབས་བཀྲག་སྟེང་དུ་བཞུགས་པ་ནང་བཞིན་ཙོག་ཕུར་བཞུགས་སུ
གསོལ་བ་དང་། ཕུར་ཐུམ་དེ་གོས་ཆེན་གྱིས་བཏུམས་ཡོད། སྐུ་གདུང་གི་ཕྱོགས་བཞིར
མཚོད་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་བཤམས་ཏེ་མར་མེ་དང་བདུག་སྤོས་ཉིན་མཚན་མེད་པར་ཕུལ། རིན
པོ་ཆེའི་ཐྲིག་ཚས་དང་། ན་བཟའ་གཞན་དག་ཐེར་གྱི་སྐུ་ཛས་བཅས་མང་པོ་ཞིག་ཀྱང
སྐུ་གདུང་གི་ཕྱོགས་བཞི་ལ་འགྲེམས་སྟོན་བྱས་ཡོད། ཉམས་ལེན་དང་སློན་ཕྲན་གྱི་སྟོན
དང་མཇུག་ཏུ་གློག་མ་ཚོས་སྐུ་གདུང་ལ་གློར་བ་བྱས་ཏེ་འགྲེམས་སྟོན་བྱས་པའི་ཅ་དཔོས
ལ་ལྷ་ཞིབ་བྱེད་ཚོ་ མཚོད་ཁང་གི་ནང་དུ་སྐུ་གདུང་གི་གཡས་གཡོན་ལ་དུས་རྒྱ་ཏུ་ཇོ
ཇེ་བཀའ་སྩུང་བ་ཇི་སྙེད་ཅིག་བྱ་ར་དང་ཆེ་མཛོང་གི་ཆེད་དུ་ལངས་ནས་བསྡད་ཡོད་པ
དང་། དེ་མཚུངས་གཞན་དག་ནམས་ཁང་པའི་ལྷོ་འགྲམ་དུ་ཡོད།

སྐུ་གདུང་ལ་མཇལ་བ་དང་ཉམས་ལེན་བྱེད་པར་ཞིན་མཚན་དབྱེར་མེད་ཀྱིས་ཡོང
ན་འགྲིག་གི་ཡོད། མི་ཚེ་ཡོང་སྟེ་དུས་ཚོད་འཛིན་ལ་ཉམས་ལེན་བྱེད་ཐུར་ཐོ་འགོད
བྱེད་ཀྱི་ཡོད། དུས་ཡུན་འདིའི་རིང་ལ་ཚོགས་འཛོམས་ཆེན་པོ་བྱས་ཏེ་ཉམས་ལེན་བྱས
པཱའང་ཡོད། ང་ཚོས་དུས་ཚོད་ངེས་ཅན་ལ་ཕྱུག་ཐུ་ཆེན་པོའི་སྒྲུབ་ཐབས་དང་། ཁེར་མའི
སྒྲུབ་ཐབས་ཉམས་ལེན་བྱས་པ་དང་། ཇོ་ཇེ་ནལ་འབྱོར་མའི་སྒྲུབ་ཐབས་ཉམས་ལེན
བྱེད་པར་མི་ཚང་མ་འཛོམས་ཀྱི་ཡོད།

མཚོད་ཁང་གི་ཟུར་བཞི་ལ་ཐུ་མ་དང་དཔོན་རིགས་སྣ་ཚོགས་པའི་ཆེད་དུ་བཞུགས
ཁྲི་དང་ཞབས་བཀྲག་བཀོད་སྒྲིག་བྱས་ཡོད། ཐུ་བ་དེའི་རིང་ལ་གུས་འདུད་ཞུ་བ་དང་བསྟོ
ལྷོན་གནང་བར་བོད་པའི་ཐུ་མ་མང་པོ་ཞིག་མཚོད་ཁང་དུ་ཕེབས་སོང་། དགོང་དྲོའི་རིང

ལ་གདན་ཞུ་བྱས་པའི་བླ་མ་ཞིག་གིས་གསུང་བཤད་གནང་གི་ཡོད། ༷རྒྱལ་དབང་གཟར་པས་ཁོང་རང་ཞིང་ལ་ཕེབས་པའི་རྟེས་སུ་ཚོས་བརྒྱད་དར་སྒེལ་བྱེད་པར་མངགས་པའི་རྒྱམ་སྟེགས་ནས་ཕེབས་པའི་བླ་མ་གཙོ་བོ་བཞི་ཡོད། ཁོང་ཚོའི་ནང་ནས་གཅིག་སྟེ། ཞྭ་དམར་རིན་པོ་ཆེ་ཞུགས་འབྲལ་དངོས་གཞི་ལ་ཕེབས་ཐུབ་མེད་ཀྱང་། ཁོང་དེའི་སྟོན་ལ་ཕེབས་པའི་གདན་ཞུ་བྱས་པའི་བླ་མ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། ཁོང་གིས་མཚོད་ཁང་དུ་ཚོ་གཅིག་ཚོགས་པ་ཞིག་གནང་སོང་། ཁོང་གིས་དགོང་དྲོ་ཞིག་ལ་གསུང་བཤད་ཀྱང་གནང་སོང་། གཞན་དག་གསུམ་སྟེ། འཇམ་མགོན་རིན་པོ་ཆེ་དང་། ས་ཀུ་རིན་པོ་ཆེ། རྒྱལ་ཚབ་རིན་པོ་ཆེ་བཅས་ཞུགས་འབྲལ་རང་ལ་ཕེབས་གནང་སོང་།

ཚོས་བརྒྱད་གཞན་གྱི་ནང་པའི་བླ་མ་ཡང་གཟའི་ཚོས་གླིང་དུ་ཕེབས་གནང་སོང་། འགའ་ཤས་ཀྱིས་འཚུག་ཙམ་དང་འགའ་ཤས་ཏུས་ཡུན་རིང་པོ་བཞུགས་གནང་སོང་། ཁེ་ཧོང་རྒྱལ་པོར་གཞུ་བཟོ་མཁན་དང་མདའ་རྩལ་གྱི་སློབ་དཔོན། རིན་པོ་ཆེ་དང་ང་ཚོའི་ཚོས་ཚོགས་ལ་འཛེལ་བ་ཅ་ཅང་ཁེ་པོ་ཡོད་མཁན། ཁན་ཏུ་ཅུ་ཤི་ཐྲ་ཐན་ས་ཀཱཡའི་ཚོས་གླིང་དུ་ཅ་ལམ་ཏུས་ཡུན་ཆ་ཚང་བཞུགས་སོང་། ཁོས་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་ཕྱུར་ཞུགས་འབྲལ་ཞུ་ཁའི་ཕྱུར་ལ་ཚོན་བཏང་བ་རེད། བོད་སྐད་དུ་ཕྱུར་ཁང་ཟེར་དུས་ "ཇོ་ཁང་" ཟེར་བ་རེད། དེ་ནི་མཚོད་རྟེན་ཆུང་ཏུ་ཞིག་འདྲ་བོ་ཡོད། ས་དབང་གི་མ་ཡུམ་ལྷམ་དགོན་མཚོག་ཀྱང་དེ་གར་ཕེབས་གནང་བྱུང་། མོས་ཞུགས་འབྲལ་གྱི་བྱ་སྒྲིག་མང་པོའི་ཐོག་ལ་ལས་ཀ་བྱས་སོང་། མ་ཕྱག་པར་ལོ་མང་སོང་བའི་རྟེས་སུ་མོས་ ༡༩༦ ནང་རིན་པོ་ཆེ་དང་ས་དབང་ཕྱག་འཕྲད་དུ་ཕེངས་དང་པོ་སྒྲིགས་པ་རེད། མོ་ནི་ཚོས་ཚོགས་ནང་ཚང་མས་དགའ་པོ་བྱེད་ས་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་བཞིན་པ་དང་། མོ་དེ་གར་ཡོད་པ་དེ་ཅ་ཅང་དགའ་པོ་བྱུང་།

ངའི་ཨ་མ་ཀཱཡའི་ཚོས་གླིང་དུ་བདུན་ཕྲག་འགའ་ཤས་བསྡད་པ་རེད། མོས་མོ་རང་གི་དབྱིན་ཡུལ་གྱི་གློག་པོ་ཁེ་ཥོས་ངག་དང་ཨ་ལེག་ས་ཀཱིས་མཉམ་དུ་ཁྱིད་འདུག ཁོང་གཉིས་ལ་དེ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེས་ཁྱིན་ཁྱིན་ཞེས་པའི་རི་མོའི་དཔེ་དེབ་དེའི་ནང་གི་མི་སྣ་ཐོམ་སོན་དང་ཐོམ་སོན་ཞེས་མིང་ཚབ་བཏགས་གནང་ཡོད།

ཞུགས་འབྱུལ་གྱི་གླ་ཕྲིག་མང་ཆེ་བའི་ལྟ་རྟོག་རྒྱལ་ཚབ་ཀྱིས་བྱས་པ་དང་། ཁོས་འགྲོ་གྲོན་ཕངས་མེད་དུ་བཏང་སོང་ཞེས་ངར་བརྗོད་འདོད་བྱུང་། ཕོག་མར་བཙན་ཆུ་ཏའི་མ་ཙའི་ཆེད་དུ་དམིགས་ཏེ་ཡིད་ཆེས་དགེ་ཙ་ཞིག་གི་ཆེད་དུ་ཕྱིན་བདག་ཆེན་པོ་ཇི་ལྟེད་ཅིག་གིས་དཏུལ་སྒྲད་ཡོད། འོན་ཀྱང་རྒྱན་ལྟན་མ་ཡིན་པའི་དགོས་མཚོའི་སྐབས་ཤར་ཚེ་དཏུལ་བེད་སྤྱོད་གཏོང་ཆོག་པའི་ཚ་ཏྲེན་ཞིག་བསྐྱན་ཡོད། རྒྱལ་ཚབ་ཀྱིས་ཞུགས་འབྱུལ་གྱི་ཆེད་དུ་དགེ་ཙའི་མ་དཏུལ་ནས་དཏུལ་བེད་སྤྱོད་གཏོང་དགོས་བཤད་པ་དང་། ངའི་བསམ་པར་ང་ཚོ་ཚང་མས་དེར་མོས་མཐུན་བྱས་པ་ཡིན། བཙན་ཆུ་ཏས་བྱང་ཞར་རིའི་ས་གནས་ལྷག་མང་པོ་དང་། དེ་བཞིན་ཞེ་ཤེ་ཡ་དང་ཡོ་རོབ་ནས་མི་མང་པོ་ཐྲུར་མོནད་ཏུ་གནམ་ཐོག་ནས་གཏན་འདེན་ཞུས་ཏེ་གནད་ཡོད་མི་སྣ་ལྷག་མང་པོའི་མགྲོན་ལང་དང་ལང་བློའི་འགྲོ་གྲོན་ཆ་ཚང་བཏང་བ་རེད། སློག་བརྟན་བཟོ་མ་ལན་ཚན་པ་ཞིག་གིས་གླ་ཕྲིག་ཡོངས་ཇོགས་དང་། དེ་བཞིན་ཞུགས་འབྱུལ་བཅས་སློག་བརྟན་དུ་བཟོས་པ་དང་། སློག་བརྟན་དུ་འབེལས་པའི་སྟེ་ཚན་ཞིག་གིས་ཞུགས་འབྱུལ་དངོས་གཞི་དང་དེའི་སྟོན་གྱི་བདུན་ཕྲག་ཡོངས་ཇོགས་ཀྱི་སྣ་གོན་རྣམས་པར་དུ་བླངས་པ་རེད། ཏོ་ཇེ་བཀའ་སྩུང་བ་ཚོས་ཞུགས་འབྱུལ་ཞུ་སའི་ས་ཆའི་ཉེ་འཁྲབ་ཀྱི་སྒང་གོང་ཆེན་པོ། ཀན་ཆའི་ཚོས་གྲྭིང་གི་ཁང་པ་གཙོ་བོའི་ཉེ་འདབས་ཀྱི་རིའི་སྒང་དུ་སྒར་བཏྲོབ་ནས་བསྡད་པ་རེད། ཏོ་ཇེ་བཀའ་སྩུང་བ་མི་གྲངས་ ༧༥༠ སྐོར་ཞིག་དེ་གར་ཟླ་བ་གཅིག་ལྷག་བསྡད་པ་རེད། ཁོང་ཚོས་མཚོད་ཁང་དུ་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་ཕུར་སྩུང་སྐྱོབ་ཕྱིད་རྒྱ་དང་། ཕྱིམ་མི་དང་གདན་ཞུ་བྱས་པའི་སྐུ་མགྲོན་ཚོ་ལ་ཁ་ལོ་པ་དང་ལག་རོགས་གཏོང་རྒྱ། དེ་མིན་ཀྱི་རོགས་པ་བཅས་ཞབས་ཞུ་སྟོ་ཚོགས་པ་ཞུས་ཡོད།

གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་ཞུགས་འབྱུལ་གྱི་ཆེད་དུ་ཕུར་ཁང་ཞེས་པའི་ཁང་ཆུང་སྐོར་མོ་ཞིག་ཀན་ཆའི་ཚོས་གྲྭིང་ཚོས་ཚོགས་ལྟེ་བའི་འགྲམ་གྱི་སྒང་ཕང་གི་སྟེང་དུ་བཞེངས་པ་རེད། ཕུར་ཁང་འདིའི་སྟེང་གི་ཆ་ཤས་དེར་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་ཕུར་ཤོང་ཐུབ་པ་དང་། དབུ་ཡོད་ས་མའི་ཆེ་མོ་དེར་ཕྱོགས་བཞི་ལ་རྒྱང་འགྲོ་ས་བཞག་སྟེ་རྒྱ་ཆེ་ཕག་ཚོད་ཅིག་ཡོད། འོག་གི་ཆ་ཤས་

དེ་ཞུགས་མེ་སྦྲོན་ས་རིད། ཕུར་ལང་དེ་གསེར་ཤོག་དང་ཚོན་གཞན་གྱིས་བརྒྱན་ཡོད། དེའི་མཐའ་སྐོར་གྱི་ཐུར་བཞི་ལ་སྟེངས་ཆ་ཆེན་པོ་བཙུགས་ཡོད། བཀའ་བརྒྱད་པའི་བླ་མ་ཆོམས་དང་དེ་མིན་གྱི་བླ་མ་ལྷག་ལ་བཞུགས་ཁྲི་བསྒྲོན་ཡོད། སྟེངས་ཆ་དེ་དག་གི་ཐོག་ཏུ་ནང་མི་དང་། རྒྱལ་ཚབ། འགན་འཛིན་ལྟན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་མི། སྒོབ་མ་ཆན་གྲས་བཅས་ལ་སྟོད་ས་ཡང་བཟོས་ཡོད།

མིལ་གྲོང་ཚོ་ཡི་སྐུ་མཚམས་ཀྱི་རྩེས་སུ་ལོ་འགའི་རིང་ལ་རིན་པོ་ཆེས་གསང་ཡུམ་ཞེས་བྱད་མེད་བདུན་གྱི་སྟེ་ལྷག་ཅིག་ལུགས་མཐུན་གྱི་སྒོ་ནས་ཁོང་གི་སྙིང་གྲོགས་སུ་བསྐོ་བཞག་གནང་ཡོད། གསང་ཡུམ་ཞེས་པའི་ཚོག་འདི་དུས་རྒྱུན་བླ་མའི་བཟའ་ཟླ་ལ་ཟེར་བ་རེད། ཁོང་རང་གི་སྐུ་ཚེའི་ལོ་མཐའ་མ་ཆོམས་ཀྱི་རིང་ལ་ཁོང་གིས་གསང་ཡུམ་ཚོ་ལ་སྐེར་གྱི་སྐུ་བཅར་བ་དང་། མཛའ་གྲོགས་གཉིས་ཀ་ཕྱིད་དགོས་པ་དང་ཚོས་ཚོགས་ཀྱི་འགོ་ཁྲིད་དགོས་པའི་བཀའ་གནང་ཡོད། ཁོང་གིས་ཁོང་ཚོས་འགན་འཛིན་ལྟན་ཚོགས་ལ་ལྟ་ཏོག་ཕྱིད་པའི་འཚར་སྟང་བཟུང་ཡོད་ལ། ཁོང་ཚོ་བཟའ་ཚང་གི་ཆ་ཤས་སུ་བཙོས་གནང་ཡོད། དེས་ན་ཁོང་ཚོ་ཡང་ང་ཚོའི་མཉམ་དུ་སྟོད་དུ་བཅུག་ཡོད། ཁོང་ཚོ་ཚང་མ་ཀ་རྩ་ཚོས་གླིང་དུ་ཡོང་སྟེ་ཉམས་ལེན་དང་གྲ་སྒྲིག་གཞན་དག་ལ་རོགས་པ་བྱས་ཡོད།

ཀ་རྩ་ཚོས་གླིང་ཡོངས་སུ་གང་བར་གྱུར། དེ་གར་གཏན་སྟོད་ཕྱིད་ལྟད་ལྷན་ལང་པོ་ཞིག་གིས་བཀའ་ཏེན་ཆེན་པོའི་སྐོ་ནས་རང་གི་ལང་པ་ནས་ཐོན་ཏེ་མཐའ་སྐོར་ཞིང་ཐང་དུ་གུར་ཕུབ་པའི་ནང་དུ་སྒོར། ལང་མིག་དེ་དག་གསང་ཡུམ་དང་། འགན་འཛིན་ལྟན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་མི། སྒོབ་མ་ཆན་པ་ཚོ་བཅས་ལ་སྦྱད་པ་རེད། མང་པོ་ཞིག་གིས་བཟའ་མི་ཆ་ཚང་ཁྲིད་དེ་སྒེལས་ཡོད། ཀ་རྩ་ཚོས་གླིང་གི་ཆ་ཤས་ཆ་ཚང་ཞིག་ཕྱུ་ཏུ་ཆུང་ཆུང་ཡོད་པའི་བཟའ་མི་ཚོ་ལ་ཟུར་འཛིག་བྱས་ཡོད། ས་ཆ་ཡོངས་རྫོགས་གང་ཚར་འདུག

རིན་པོ་ཆེ་ཞིང་ལ་མ་ཕེབས་སྟོན་དུ་ང་ལ་ཆེ་ལམ་ཏི་ཐུང་སྐོར་དེ་ངས་བཤད་ཚར་བ་ཡིན། ཁོང་གི་སྐོར་ང་ལ་ཐུ་མཐུད་དེ་ཆེ་ལམ་ཆེས་ཐུང་། སྐབས་རེར་སུ་ཞིག་ལ་ཆེ་ལམ་ཆེས་པ་དེ་ནི་གང་དེའི་བསམ་བློ་ཞིག་གི་འཕྲོས་ཀྱིན་ལས་ཐུང་བ་གསལ་པོ་ཡིན།

རྒྱབས་གཤན་དུ་ངས་ཆོ་ལམ་གསལ་པོ་ཆོས་ཐོང་ལ། ཆོ་ལམ་གྱི་ནང་དུ་རང་ངོ་གསལ་པོར་འཕྲོད། དེ་འདྲའི་རྒྱབས་སུ་ངའི་ཀླད་པའི་ནང་དུ་ཐུ་ཞིག་གིས་ "འདི་ལ་ལྟོས་དང། འདི་རང་རེད།" ཅེས་ཟེར་གྱི་འདུག ཆོ་ལམ་གསལ་པོ་ཡིན་པའི་རིགས་གྱི་ནང་དུ་དོན་དངོས་དང་དེ་མངོན་པ་སྤྱས་ཀ་མི་འདུ་བ་ཞིག་ཡོད། ང་ཐུམི་པུལི་ཐ་ཁན་དུ་ལྷོད་རྒྱས་ང་རང་ལ་གལ་ཆེ་བའི་ཆོ་འགའ་ཤས་ཆིས་བྱུང། ཕེངས་ཤིག་ང་ཉལ་ཚར་བའི་ཁ་ཅས་སུ་ཆོ་ལམ་གྱི་ནང་དུ་ང་གཉིད་ས་དེ་ང་རང་རང་ཉིད་ཀྱི་ཉལ་ཁང་དུ་ཡོད་པ་ཆིས། རེན་པོ་ཆེ་ནི་ང་ས་ད་རྒྱས་སུ་ཁོང་རྗེ་ལྟར་མཐོང་བ་ནང་བཞིན་ཁང་པའི་ནང་བཞུགས་བསྟད་འདུག ང་ཚོའི་ཉལ་ཁང་དུ་རྡག་ཏུ་ཡོད་པའི་མཆོད་གཤོམ་འཁྲིས་ཀྱི་རྒྱབ་བཀྲག་གི་སྟེང་དུ་རིན་པོ་ཆེ་བཞུགས་འདུག ཁོང་གིས་ནམ་རྒྱུན་ཡང་ཡང་གནང་བ་ལྟར། ཞབས་གཡོན་པའི་ཕུས་མོ་བཀྲག་སྟེ་ཞབས་གཡོན་པ་དེ་ཕུས་མོ་གཞན་དེའི་སྟེང་དུ་བཞག་སྟེ་གཅིར་བུར་བཞུགས་འདུག ངས་ཁོང་ལ་"ཕྱིད་རང་འདིར་ཕེབས་འདུག ཕྱིད་རང་ལ་ཅི་ཞིག་ཡོང་གི་རེད་དམ། ཕྱིད་རང་ཡང་སྐྱར་སྐྱི་བ་ལེན་གྱི་རེད་དམ།" ཞེས་དྲིས་པ་ཡིན། དེའི་ལན་དུ་ཁོང་གིས་ "མ་རེད། ང་ལྟ་མ་རེད།" ཅེས་དང། ཁོང་གིས་ཐུ་མཐུད་དེ་"ངའི་བསམ་པར་ངས་ཏོག་ཙམ་ངལ་གསོ་རྒྱག་དགོས་འདུག ངས་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་གནས་སྐབས་ངལ་གསོ་ཡི་ཡིན།" ཞེས་གསུངས་བྱུང། (ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ནི་རྒྱ་ཆེ་ལ་ས্ལོས་པ་བྲལ་བའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སམ། གཟུགས་མེད་ཁམས་ཤིག་རེད།) ཆོ་ལམ་འདི་ནི་ཁོང་གིས་རང་ཉིད་ཀྱི་གནས་སྟངས་སྟབས་བདེའི་ངང་ནས་འགྲེལ་བརྗོད་གནང་གི་ཡོད་པ་ལྟར་ཏ་ཅང་གི་བྱམས་པོ་དང་དགྱུས་མ་ཞིག་ཏུ་ཆོར་བྱུང།

ཞུགས་འབྱལ་གྱི་ཚོ་ག་ནས་བདུན་འགའི་སྟོན་དུ་མཁྱེན་བརྩེ་རིན་པོ་ཆེ་འབྲུག་ཡུལ་ནས་ཕེབས་བྱུང། ངས་ཁོང་ཀཱཊ་ཚོས་གླིང་གི་སྒོ་ནས་འཛུལ་ཕེབས་པ་དྲན་པ་སོས་ཀྱི་འདུག ཁོང་ནི་རྐུ་གཟུགས་རིང་ལ་ཆེ་བའི་བགྲེས་པོ་ངོ་མཚར་ཅན་ཞིག་འདུག རྒྱབས་དེར་ཁོང་ལ་ཞབས་ཐང་དུ་ཕེབས་རྒྱུར་རྒྱུ་ངལ་ལྷན་བྱ་འདུག ཁོང་གི་ཞབས་ཕུས་ཐང་པོ་མེད་རྒྱུན་ཞབས་ཕྱིར་ཤུགས་ཆེན་བསྟེས་ཏེ་ཕེབས་དགོས་ཀྱི་འདུག ཁོང་དགུང་ལོ་

ཏག་ཏག་གི་ཚོད་ཡིན་པ་ངས་མི་ཤེས། ཕལ་ཆེར་བཏུད་ནུའི་ནང་ལ་མིན་ནམ། ཁོང་སྐུ་ན་བགྲེས་བཞིན་པ་མངོན་གསལ་འདུག འགྱལ་བཞུད་རིང་པོ་དེའི་རྗེས་སུ་ཁོང་སྐུ་ཕང་བསྟེལ་ཡོད་པ་མཐོང་ཐུབ་ཀྱི་འདུག ཁོང་ད་དུང་ཚང་མར་བཀའ་དྲིན་དང་ཐུགས་བརྩེ་ཆེན་པོ་འདུག ཁོང་གིས་ང་ཚོ་དེར་འཛོམས་པ་ཚང་མར་བྱིན་རླབས་གནང་སྟེ། དྲུང་པ་རིན་པོ་ཆེའི་སྨོན་མ་ཆམས་དང་འཕྲད་དེ་ཐུགས་མཉེས་པོ་བྱུང་ཚུལ་དང་། འབྱུང་འགྱུར་ཉི་མ་དེ་དག་གི་རིང་ལ་ང་ཚོར་ལམ་སྟོན་རྗེ་ལྷར་གནང་རྒྱུའི་སྐོར་ལ་བཀའ་སྩོན་མདོར་བསྡུས་ཤིག་གནང་སོང་། དེ་ནས་ཁོང་གིས་ཁོང་རང་གི་ཆེད་དུ་དམིགས་བསལ་གཟིམ་ཆུང་ཞིག་གྲ་སྒྲིག་ཡོད་ས་འི་ཐོག་ཁར་ཕེབས་གནང་མཛད། དེ་ནི་ནམ་རྒྱུན་མཚོད་ཁང་གཉིས་པའི་ཚུལ་དུ་བོད་སྒྲོད་བྱེད་པའི་ཁང་མིག་ཆེན་པོ་ཞིག་རེད། སྐབས་དེར་ཁོང་གི་ཆེད་དུ་གཟིམ་ཆུང་དང་ཚོམས་ཆེན་ཟུང་འབྲེལ་ཞིག་ཏུ་བསྒྲུར་ཡོད། ཁོང་གིས་སྐུ་ངལ་གསོས་རྗེས་ཉིན་རྗེས་མ་དེར་ང་ཚོས་གྲ་སྒྲིག་བྱས་པ་ཚང་མར་གཟིགས་ཞིབ་གནང་འགོ་བཙམས། བདུན་ཕྲག་རྗེས་མ་དག་གི་རིང་ལ་ཁོང་གིས་ཉིན་རེར་མཚོད་ཁང་དུ་ཕེབས་གནང་སྟེ་མི་ཚོའི་མཁམ་དུ་བསྟོ་སྨོན་གསུང་གནང་མཛད། འོན་ཀྱང་ཁོང་གིས་ཁོང་རང་གི་གཟིམ་ཆུང་གི་ནང་དུ་སྒེར་ཀྱི་མཛལ་ཁ་དང་འདུ་འཛོམས་ཆུང་དུའི་ཆེད་དུས་ཚོད་མང་པོ་གཏོང་གནང་མཛད་ཡོད།

ང་ཞག་རེ་ཞག་གཉིས་ཀྱི་མཚམས་ནས་ཡང་ཡང་ཁོང་གི་སྐུ་མདུན་དུ་བཅར་བ་ཡིན། དེར་ཁོང་གིས་ཐུགས་མཉེས་པོ་གནང་གི་འདུག ཁོང་གིས་ང་ལ་གལ་ཏེ་གནས་ཚུལ་འདྲ་གོ་བསྟར་ཞུ་རྒྱ་ཡོད་ན་ནམ་ཡང་ཕེ་ཚོམ་མེད་པར་ཡོང་དགོས་པའི་བཀའ་གནང་བྱུང་། དེ་ནི་ཅ་ཅང་གི་བཀའ་དྲིན་ཆེན་པོ་རེད། ཁོང་གིས་མཇོས་ལ་ཆེ་བའི་ཕྱག་ཏུ་ཕེང་བ་བསྟན་ཏེ་སྐྱོལ་ཀྱང་བཅས་ནས་གཟིམས་ཁྱི་ཆེན་པོ་དེའི་སྟེང་དུ་བཞུগས་གནང་གི་ཡོད། ང་ཁོང་གི་སྐུ་མདུན་དུ་གཏུས་བཅར་ཡང་གཟིམ་ཆུང་ཡོངས་རྫོགས་གསེར་མདོག་གི་འོད་འཕྲོ་བ་ཞིག་ཚོར་གྱི་འདུག འདིའི་སྐབས་སུ་ཁོང་གི་སྐུ་མདུན་དུ་དུས་ཚོད་སྐྱེལ་རྒྱ་དེ་ང་ལ་དབུགས་དབྱུང་ཞེ་དགས་ཐོས་བྱུང།

མཁྱེན་བརྩེ་རིན་པོ་ཆེ་དང་ལྷན་དུ་ངས་གནད་དོན་མང་པོའི་ཐད་ལ་བཀའ་བསྩལ་ཞུ་ཐུབ་པ་བྱུང་། ཁྱེ་ཐག་ཏུ་ཁོང་གིས་ང་ལ་རིན་པོ་ཆེའི་སྐོར་ལ་ཆེ་ལམ་ཅི་བྱུང་མཁྱེན་འདོད་གནང་གི་འདུག ཁོང་གིས་རིན་པོ་ཆེའི་ཡང་སྲིད་འཚོལ་བར་འདི་དག་གི་ཕན་ཐོགས་ཡོང་སྲིད་པར་དགོངས་གནང་གི་འདུག ངས་ཁོང་ལ་ང་ཚོས་ཆ་ཤེད་ཐུག་པའི་ཕན་ཡོད་ཅིག་ཡོང་རྒྱུར་ང་ལ་ཏན་ཏན་མེད་ཅེས་ཞུས་པ་ཡིན། རིན་པོ་ཆེ་ནུབ་ཕྱོགས་པའི་རིག་གཞུང་གི་ནང་དུ་ཐིམ་པར་གྱུར་ཕྱང་ལ་གཞིགས་ན། ངས་སྐབས་དེ་དུས་སྲོལ་རྒྱུན་གྱི་སྟྭལ་སྐུ་ཞིག་ཡོང་རྒྱ་ཆེ་ཡོད་དྲན་བྱུང་། ངས་ཁོང་ལ་རིན་པོ་ཆེས་ང་དང་སློབ་མ་གཞན་དག་མང་པོ་ལ་ཁོང་རང་ཚོ་ས་ཀ་ཏུ་ཉི་ཧོང་གི་ཚན་རིག་པ་ཞིག་ལ་སློ་བ་ལེན་རྒྱའི་འཛར་གཞི་ཡོད་གསུངས་བྱུང་ཞུས་པ་ཡིན། མཁྱེན་བརྩེ་རིན་པོ་ཆེས་"ཁྱེད་རང་སེམས་ཁྲལ་ཆེད་དགོས་མ་རེད། ཏྲང་པ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་སྐུ་སྐྱེ་མང་པོ་ཡོང་ཚོག་གི་རེད། ཡང་སྲིད་ཏུ་མ་ཡོང་སྲིད། ངེ་ནི་དཀར་ཡོལ་ནང་གི་ཆུའི་ནང་ཏུ་ཟླ་བའི་གཟུགས་བརྙན་ལ་ལྷ་བ་དང་གཅིག་མཚུངས་རེད། དཀར་ཡོལ་གཅིག་ལས་མང་བའི་ནང་དུས་གཅིག་ཏུ་བལྟས་ན། གཟུགས་བརྙན་མང་པོ་མཐོང་གི་རེད། འོན་ཀྱང་གཟུགས་བརྙན་ངེ་དག་ཚང་མ་ཟླ་བའི་གཟུགས་བརྙན་རེད།" ཅེས་དང་། ཁོང་གིས་མུ་མཐུད་དེ་ "ཏྲང་པ་རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་སྟྭལ་འདྲ་མིན་སྟ་ཚོགས་པའི་སྐོ་ནས་སྐྱེ་བ་བཞེས་ཐུབ་ཀྱི་རེད། ངེ་སྲིད་པ་རེད།" ཅེས་བཀའ་གནང་བྱུང་། ངས་དེའི་དོན་དེ་དུས་ཀྱང་རྟོགས་མ་བྱུང་ལ། ད་ལྟའང་ཤེས་ཀྱི་མེད་ཅེས་ལབ་དགོས་འདུག འོན་ཀྱང་ཁོང་གིས་ནི་འདི་ལྟར་གསུངས་གནང་བྱུང་།

ཁོང་གིས་ང་ལ་རིན་པོ་ཆེ་དང་ང་གཉིས་འདོད་པའི་བདེ་བར་རོལ་བའི་རྒྱ་ལམ་དེ་ནི་དཔལ་འཁོར་ལོ་སྟོམ་པའི་ཞོ་བྱང་གི་དགྱེལ་དུ་རེད་ཅེས་ཀྱང་གསུངས་གནང་བྱུང་། དེ་ང་རི་བསམ་བློའི་ཡུལ་ལའང་འཁོར་མ་བྱུང་། ཁོང་གིས་རྒྱ་ལམ་དེའི་ནང་ཏུ་རིན་པོ་ཆེ་ནི་དཔལ་འཁོར་ལོ་སྟོམ་པའི་རྣམ་སྟྭལ་ཡིན་པ་དང་། རྒྱ་ལམ་གྱི་གོ་དོན་ནི་ང་རིན་པོ་ཆེའི་གསང་ཡུམ་ཌོ་མ་དེ་རེད་ཅེས་གསུངས་གནང་བྱུང་།

ཁོང་གིས་ང་ལ་རྒྱ་ལམ་དེའི་གོ་དོན་གཅིག་ནི་ང་དང་རིན་པོ་ཆེའི་བར་གྱི་འབྲེལ་བར་ཁོང་གི་སྐུ་ཚེའི་མཐའ་ལ་བྱུང་བའི་དཀའ་ཚྭིག་ཡོད་ཚད་བས་ལ་ཟིན་པའི་རྒྱས་མཚན་རིད་ཀྱང་གསུངས་གནང་བྱུང་། ཁོང་གིས་ང་ལ་ངའི་བུ་ཚོའི་གཉེར་སྐྱོང་བྱེད་དགོས་པའི་བཀའ་སློབ་དང་། ཁོང་ཚོ་ཆེན་པོ་ཆགས་སྐབས་བསྟན་པ་སློབ་གཉེར་གྱི་ཐད་ལ་ཁོང་གིས་ཕྱག་རོགས་གནང་རྒྱུའི་ཞལ་བཞེས་གནང་བྱུང་། ཁོང་གིས་བྱང་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་རང་གི་བུ་ནང་བཞིན་ཡིན་པ་དང་། ཁོང་གཉིས་ཕན་ཚུན་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་ཡིད་ཆེས་བློས་འགེལ་ཆ་ཚང་གནང་གི་ཡོད་ཙང་། ཁོང་གིས་ང་དང་ང་ཚོའི་ཆོས་ཚོགས་ལ་གང་ཐུབ་ཅི་ཐུབ་གྱི་ཕྱག་རོགས་ངེས་པར་བྱ་གནང་གི་ཡིན་ཞེས་བཀའ་གནང་བྱུང་། ཁོང་གིས་ང་ལ་ཞུགས་འབྱལ་གྱུབ་པའི་རྟེས་སུ་ངས་ང་རང་གི་རྒྱ་ལམ་ཆུམས་བྲིས་ཏེ་ཁོང་ལ་སྟན་སྒྲོན་ཞུས་ཤོག་གསུངས་པ་ལྟར་ངས་ཞུས་པ་ཡིན། ཁོང་གིས་ང་ལ་ངས་རྒྱ་ནང་དུ་བྱུང་པ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་སྐུ་སྲུང་གང་དུ་བཞེས་རྒྱ་ཡིན་པའི་སྐོར་ལ་བཀའ་འདྲི་ཞུས་གསུངས་བྱུང་། ངས་འདི་ལྟར་བྱེད་རྒྱུའི་འབད་བརྩོན་བྱས་པ་ཡིན། འོན་ཀྱང་ཕན་ཐོགས་ཡོད་པ་ཞིག་བྱུང་མ་སོང་།

གཟུ་ཚོས་གླིང་དུ་གཟའ་འཁོར་དུ་མ་ཕྱིན་པ་དང་། མཁྱེན་བརྩེ་རིན་པོ་ཆེས་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་གཤེགས་པ་ནས་ཞུགས་འབྱལ་གྱི་བར་དུ་གཟའ་འཁོར་བདུན་འཛིག་དགོས་རྒྱུའི་དགོངས་གཞི་དེ་ང་ལ་གསལ་པོ་བྱུང་སོང་། ངའི་བསམ་པར། གང་བྱུང་བ་དེའི་ཐོག་ལ་མི་ཚེ་ལ་མནོ་བསམ་གཏོང་རྒྱུའི་དུས་ཚོད་བྱུང་བ་འདི་ཅ་ཅང་གི་དགོས་དེས་ཅན་ཞིག་རེད་སྙམ། རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་ཞིང་ལ་ཕེབས་རྟེས་ཀྱི་ཉི་མ་དེ་དག་གི་རིང་ལ། ཁོང་གྲོངས་ནས་མེད་དུས་ང་རང་གསོན་པོར་སྡོད་རྒྱུ་དེ་ཇི་འདྲའི་ཁྱད་མཚར་རིད་ཚང་སྙམ་པ་དེ་ངས་དན་ཀྱི་འདུག་ རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་འཛིག་རྟེན་འདིའི་སྟེང་གོམ་པ་སྒོ་མཚམས་བཞག་པའི་སྐབས་འདིར་ངས་ད་དུང་གོམ་པ་སྒོ་ཕྱུག་པ་འདི་ནི་ཅ་ཅང་ཡ་མཚན་པོར་མངོན་བྱུང་། ང་ཚོ་ཚང་མར་མཚོན་ན། ཁོང་སྐུ་ཚེ་མ་ཟིན་པ་དེ་ནི་མི་ཞིག་གི་ཕུང་པོ་དེ་དུར་འདུག་བྱས་རྟེས་རང་རང་གི་མི་ཚེ་ལྷར་རྒྱན་བཞིན་འགྲོ་རྒྱུའི་གནད་དོན་དགྱུས་མ་ཞིག

མ་རེད། ཁོང་ནི་མི་ཚང་མའི་མི་ཚེའི་ནང་བརྟེན་ས་ཕྲེ་བ་དེ་རེད། ཁོང་གི་སྨོན་མ་ཚོའི་ མི་ཚེ་ནང་དུ་ཁོང་ལ་མཇལ་བ་དང་། ཁོང་གི་བྱང་ནས་ཐོས་བསམ་སྨོན་གཞིར་བྱེད་པ་ དེ་ནི་མི་ཚེའི་ནང་དུ་དེ་སྤ་ཐུང་མ་ཚོུང་བའི་ཚ་ཆེ་ཤོས་ཀྱི་དོན་དངོས་ཤིག་རེད། ད་ནི་ ང་ཚོ་ཚང་མས་མ་འོངས་པར་ཁོང་མེད་པར་རང་རང་གི་མི་ཚེ་ཆ་ཚང་ཏི་ལྷར་བྱེད་པ་ ཤེས་དགོས། འདིའི་སྐོར་ཏི་ལྷར་ཤོད་ཤེས་པའི་ཐད་ལ་ང་ལ་དཀའ་ངལ་འཕྲད་ཀྱི་འདུག ཡིན་ན་ཡང་ཞུགས་འབྱལ་གྱ་ཐྲིག་བྱེད་རྒྱུར་ང་ཚོ་ལ་བདུན་ཕྲག་དེ་དག་གི་དུས་ཚོོད་ དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་ངས་ཏང་པོར་ཤོད་ཐུབ་ཀྱི་འདུག

ཞུགས་འབྱལ་གྱི་ཚོ་ག་དངོས་གཞི་དེ་ *১৫২৮* ལོའི་རྒྱ་ ༥ ཚེས་ ༡༦ ཉིན་སྒེལ་གནང་ པ་རེད། ཚོ་ག་དེར་མི་སྟོང་ཕྲག་ལས་བརྒལ་བ་སྒེབས་སོང་། དེ་ཉིན་ཞོགས་པ་སྤ་པོར་ངས་ པོད་ཆས་ཀྱོན་ཏེ་ཐུམི་པླལི་བླ་ཕན་ནས་ཡོང་བ་ཡིན། ངའི་བུ་ཚང་མས་ཀྱང་སྒོལ་རྒྱུན་ཀྱི་ པོད་ཆས་ཀྱོན་ཡོད། ང་ཚོས་བུ་གསུམ་ལ་ཕྱུ་པ་དམར་སྨྲུག་བཅོམས་པ་ཡིན། ངའི་ཕྱུ་ པའི་མདོག་ལྷང་ནག་རེད། མི་ཆེལ་ཀྱིས་ས་མདོག་གི་ཐྲིག་ཆས་ཀྱོན་ཡོད། ཁོ་ནི་རིན་པོ་ ཆེའི་སྐུ་ཕུར་བཞུགས་པའི་འགྱོགས་བྱམས་འཁྱེར་མཁན་རྡོ་རྗེ་བཀའ་སྩུང་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་ གི་གཅིག་རེད། འགྱོགས་བྱམས་དེ་ཀན་ཚོས་གླིང་གི་མཚོད་ཁང་ནས་ཞུགས་འབྱལ་ཞུ་ ཡུལ་བར་དུ་ཞེར་ཐྲེང་དང་བཅས་ཤིང་ནགས་ཀྱི་ལམ་བརྒྱུད་དེ་གདན་འདྲེན་ཞུས་པ་ རེད། དེའི་ནང་དུ་གཞན་དག་བཀའ་སྩུང་ཐྲི་ཁྲབ་ཀྱི་ཕིད་རོམ་དང་། བཀའ་སྩུང་མདའ་ དཔོན་རྗེམ་རྗེ་མེན། སྐུ་སྩུང་མདའ་དཔོན་མར་ཁ་ང་ནོ་ལེ་ཚོ་བཅས་ཡོད། ཁོང་ཚོ་བཞི་ འགྱོགས་བྱམས་ཀྱི་མདུན་ལ་ཡོད། འགྱོགས་བྱམས་ཀྱི་རྒྱབ་ཏུ་རྡོ་རྗེ་བཀའ་སྩུང་གཞན་ དག་རྒན་པ་བཞི་ཡོད། ཁོང་ཚོ་ནི་ཁད་སོན་ཤོད་ཕལ་དང་། ས་བཟན་ཏུ་ལད། ངན་ ཕྱིལ་ཁོག ཏེ་ནི་ས་སོད་ཕར་བཅས་རེད། ཐེ་རི་ཐྲོའི་ས་ཕྱི་ཡུ་རིང་གི་གཏུགས་ཆེན་པོ་ ཞིག་སྐུ་གཏུང་གི་ཐོག་ཏུ་བྱ་བའི་ཚུལ་དུ་བཟུང་ཡོད།

ས་པར་ཐྲེང་གི་ལྷ་ཁྲིད་མཁན་ནི་ལོན་ཝེ་ཕར་ཟེར་བའི་གྲོང་བུ་དེ་འབྱད་མཁན་ཞིག་ ཡིན་ཅིང་། ཁོས་ "མེག་ཐྲར་སོན་གྱི་གཏུང་དབྱངས་" དེ་དང་། ཁོས་སྐྱོ་ཚོགས་འདི་ལ་

ཆེད་དུ་བཙུམས་པའི་རྒྱོ་དབྱངས་ཤིག་བཏང་ནས་སྟེ་ཁྱིད། ཁོའི་རྒྱབ་ཏུ་བོད་པའི་དགེ་འདུན་པ་དང་། དེ་བཞིན་རིན་པོ་ཆེས་ནོ་ཚ་ས་ཁོ་ཤ་ཅ་དབུ་བཙུགས་པའི་སྒམ་པོ་ཙ་ཏེ་ཆོས་སྟེའི་ནུབ་ཕྱོགས་པའི་གླ་བཙུན་བཅས་ཀྱི་ཚན་པ་ཆུང་ངུ་ཞིག་ཡོད། དེ་རྗེས་རྗོ་རྗེ་བཀའ་སྩང་བའི་དཔྱང་སྟེ་ཆེན་པོ་ཞིག་གི་མདུག་ཏུ་སྐུ་གདུང་གི་འགྱོགས་བྱམས་དེ་སྨོན་མ་བརྒྱད་ཀྱིས་བདེགས་ཏེ་ཁྱེར་ཡོད། དེ་རྗེས་རྗོ་རྗེ་བཀའ་སྩང་བ་ལྷག་མ་ནམས་གོམ་སྟབས་ཅ་ཅང་དལ་མོས་བསྐྱོད། དེའི་རྗེས་སུ་ང་དང་ངའི་བུ་བཞི་ཐེ་བའི་ང་ཚོའི་བཟའ་མིས་སྟེ་ཁྱིད་པའི་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཉེ་བའི་མི་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ་བསྟར་ཞིག་ཡོད། རྒྱལ་ཚབ་དང་། ལྷམ་དགོན་མཆོག ངའི་གཅེན་མོ་དང་མོའི་ཁྱོ་གཅིག ཀུན་ཡུམ་རྣམ་པ་ཚོ། འགན་འཛིན་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་མི་དང་ཁོང་ཚོའི་བཟའ་ཟླས་གཙོས་གཞན་དག་ཚང་མ་རྒྱ་བསྒྲིགས་ཏེ་གོམ་བགྱོད་ཐུས། ང་ཚོ་སྒེབས་ཏུས་མཉེན་བཙེ་རིན་པོ་ཆེ་དང་བླ་ཆེན་གཞན་བཅས་ཆོ་གའི་དབུ་ཁྱིད་རྣམས་སྟོན་ནས་རི་སྒང་ཏུ་ཕེབས་ཏེ་རང་རང་གི་ཁྱི་ལ་བཞུগས་འདུག ས་རར་སྒྲོང་ཆ་ཚང་དེ་ཉིན་ཀྱི་ཆེད་ཏུ་བཙུগས་པའི་ཤིང་གི་རྒྱལ་སྒོ་ཆེན་པོ་དེ་བརྒྱད་དེ་ག་ལེར་ཕྱར་ཁང་ཏུ་འཕྱོར། དེ་ནས་འགྱོགས་བྱམས་འཁྱེར་མཁན་བཞིས་སྐུ་ཕྱར་དེ་ཕྱར་ཁང་ནང་ལ་གཏན་འཇུག་ཞུས།

ང་ཚོ་རིའི་སྒང་ཏུ་སྒེབས་ཚར་བའི་རྗེས་རང་རང་གི་ཀུབ་བཀྲག་ཏུ་བསྡད་པ་ཡིན། ང་ལ་ཕྱར་ཁང་གི་འགྲམ་ཏུ་ཤིང་གི་ཐྲིངས་ཆ་ཞིག་གི་སྟེང་ཏུ་རྒྱལ་ཚབ་དང་ས་དབང་གཉིས་ཀྱི་མཁན་ཏུ་སྡོད་ས་བཟོས་འདུག བཟའ་མི་གཞན་རྣམས་དང་། གསང་ཡུམ་ཚོ། འགན་འཛིན་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་མི། སློབ་མ་ཉེ་གྲས་ཚོ་ཡང་ང་ཚོའི་འཁྱིས་ལ་འདུག ངའི་གཡོན་ཏུ་ཐྲིངས་ཆ་གཙོ་བོ་དེའི་སྒང་ལ་བཞུগས་ཁྱིའི་སྟེང་ཏུ་མཉེན་བཙེ་རིན་པོ་ཆེ་བཞུগས་གནང་འདུག ཁོང་གིས་མཚོད་འབུལ་གྱི་དབུ་ཁྱིད་གནང་གི་ཡོད་པ་དང་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་ཕྱར་བཞུগས་ས་ཕྱར་ལ་ཞལ་ཕྱོགས་ནས་བཞུগས་འདུག མཚོད་འབུལ་ལྷ་བ་དབུ་མ་ཚུগས་སྟོན་ལ་དེ་གར་འཛོམས་པའི་མི་ཚང་མས་ཕྱར་ཁང་ལ་སྐོར་བ་གཡས་སྐོར་རྒྱ་བཞིན་མཚོད་རྟེན་གྱི་མདུན་ཏུ་ལ་བཏགས་རེ་ཕྱལ་བ་

རེད། ས་དབང་དང་རྒྱལ་ཚབ་ང་བཅས་ཀྱིས་མཚོད་འབུལ་གྱི་སྟེ་ཁྱིད་པ་ཡིན། ང་ཚོ་ལ་རང་རང་གི་ཁ་བཏགས་དེ་ཕྱར་ཁང་མཏུན་གྱི་མཛོས་པར་བརྒྱན་པའི་སྒེའུ་དེའི་ནང་ལ་གཡུག་དགོས་པར་གདམས་པ་དང་། ས་ཀར་རས་ཀྱིས་བསྒྲིས་པའི་རིན་པོ་ཆེའི་ཞལ་རས་ཏ་མའི་ནང་ནས་མཛལ་ཐུབ་ཙམ་ཡོད་ས་མའི་ཞི་ཁྱང་ཆུང་ཆུང་དེ་ནས་གཡུགས་གསུངས་བྱུང་། ངའི་ཁ་བཏགས་དེ་ཞི་ཁྱང་དེའི་ནང་དུ་ཤར་རྒྱ་ཕྱི་ན་བས་ཏན་གྱི་འདུག ཞུགས་འབུལ་ལ་བཅར་མཁན་གྱི་མི་སྟོང་ཕྲག་བརྒལ་བ་ཡོད་ཙང་། དར་འབུལ་གྱི་ཚོ་གི་དེར་དུས་ཡུན་རིང་པོ་འགོར་ས་ཕོང་། མཚོད་རྟེན་གྱི་མཐའ་སྐོར་དུ་ཡོད་པའི་སྐུ་སྦུང་བ་ཚོས། དུས་ནས་དུས་སུ་ཕྱར་ཁང་གི་མཏུན་དུ་དཔྱངས་པའི་ཐག་པའི་སྟེང་གི་ཁ་བཏགས་བརྒྱ་ཕྲག་སྦུང་བཞིན་པ་ཆུམས་ཕྱིར་བསྡུ་བྱེད་ཀྱིན་བྱེད་ཀྱིན་བྱས།

སྦང་གཤོང་གི་སྟེང་གི་ཚོ་གི་དེ་ནི་ཅ་ཅང་ཚོན་མདངས་བཀྲ་བར་མངོན། ཕྱར་ཁང་དེ་ནི་ཇི་འདྲའི་མཛོས་སྡུག་ཅན་ཞིག་ཡིན་པ་ང་ལ་དོ་སྣང་བྱུང་། དེར་གསེར་ཀྱི་པ་ཏྲའི་མཛོས་རིས་དང་སྣུག་པོ་ཁྱིམ་རྒྱུ་ཀྱི་ཁ་དོག་སྟེ། དཀར་པོ་དཀར་ཆུང་དང་། བཀྲ་མདངས་ཅན་ཀྱི་དམར་པོ་དང་ལི་ཁྲི། ཐོ་ནག་བཅས་ཀྱི་ཁ་དོག་གིས་མཛོས་པར་བརྒྱན་ཡོད། ཚོན་མདངས་དེ་དག་སྣུག་པོ་ཁྱིམ་རྒྱུ་ཀྱི་མཚོན་ཆུས་སུ་བགོལ་ཡོད་ལ། དེས་ནི་ཏན་རྟེན་གྱི་ཟུར་བཞི་བརྒྱན་ཡོད། མི་ཚང་མས་གུས་འདུད་ཞུ་ཕྱིར་ཕྱར་ལ་སྐོར་བ་བྱེད་པའི་སྐབས་དེར། ང་ལ་མི་སྟོང་ཕྲག་བརྒལ་བ་དེར་འཛོམས་ཡོད་པ་ཚོར་བལྟ་རྒྱའི་གོ་སྐབས་ཤིག་བྱུང་། དེ་ཉིན་ཞོགས་པ་བསེལ་པོ་དང་སྣུག་ཕྲིན་ལྟན་པ་ཞིག་འདུག་ཀྱང་། ཉི་མས་སྣུག་པ་དེ་ཡལ་བར་བྱས་ཏེ་ཕྲིན་པ་ཅུང་ཙམ་ཡང་མེད་པའི་ཐོ་ས་ངས་མཁའ་ལ་ཉི་མའི་གསེར་འོད་འཕྲ་མ་པ་ཞིག་བྱུང་ས་ཕོང་། མི་འགའ་ཤས་ཡར་ལངས་པ་དང་། འགའ་ཤས་ཀྱིས་རང་གི་མཉམ་དུ་ཁྱེར་ཡོད་པའི་ཀུབ་བཀྲག་དང་གདན་ཀྱི་ཕོག་ཏུ་བསྡད་པའི་མི་ཚོགས་ཀྱིས་ས་ཁྱོན་ཆེན་པོ་ཞིག་ཁྱབ་པར་བྱས་འདུག ཏམིགས་བསལ་སྐུ་མཛོན་དང་གདན་ཞུ་བྱས་པའི་གནད་ཡོད་མི་སྣ་ཁག་གི་ཐོད་གུར་ཡང་ཡོད། རིན་པོ་ཆེར་ཆིག་ཐོང་དགུ་བཀྲ་དྲུག་ཅུའི་ནང་ལ་ཐུག་པའི་ཁེ་ན་ཇའི་རྒྱ་གར་དང་བལ་

ཡུལ་གྱི་གཞུང་ཚབ་རྟེམ་སི་ཏོར་ཏི་དེར་ཕེབས་ཡོད། དཏྱིན་ཡུལ་ནས་ཨ་ཁྲོ་རིན་པོ་ཆེ་ཕེབས་ཡོད། རིན་པོ་ཆེ་དང་ཐུགས་ཉེ་ཡོད་པའི་བཟན་བསམ་གཏན་པའི་བླ་མ་ཏི་ཥྱེད་ཅིག་ཀྱང་ཞུགས་འབྱལ་ལ་སྒྲེབས་ཡོད། གནད་ཡོད་དགོན་རིགས་མང་པོའང་ཁོང་གི་ཞུགས་འབྱལ་ལ་ཕེབས་ཡོད།

ཚང་མས་སྐུ་གཏུང་ལ་སྐོར་བ་བརྒྱབ་ཚར་བའི་རྟེས་སུ་ང་ཚོས་ཆོ་ག་དང་ངོས་གཞི་འགོ་བཙུགས། ནུབ་ཕྱོགས་པའི་སྒོབ་མ་ཆོས་བེད་ཐྱོད་བྱས་པའི་ཕྱག་དཔེ་ཅི། རིན་པོ་ཆེས་ང་ཚོ་མང་པོར་ལུང་གནང་ཡོད་པའི་རྒོ་རྟེ་ནས་འབྱོར་མའི་སྒྲུབ་ཐབས་དང་འབྲེལ་བའི་ཐྱིན་སྲེག་གི་ཆོ་ག་དེ་རེད། ང་ཚོ་ཚང་མས་འདི་མཉམ་དུ་བཏོན་པ་ཡིན། མཁྱེན་བརྩེ་རིན་པོ་ཆེ་དང་བོད་པའི་བླ་མ་གཞན་དག་ཆོས་བོད་སྐད་དུ་ཐྱིན་ཐྱིན་སྲེག་གི་ཆོ་ག་གཞན་མང་པོ་ཞིག་འདོན་པ་གནང་སོང། བསྟོ་སྨོན་གང་འཚམས་གསུངས་ཚར་བའི་རྟེས་སུ་སྐུ་ཕུར་ལ་ཞུགས་མེ་སྐོན་གནང་མཛད། སྲོལ་རྒྱུན་གཞིར་བཞག་བྱས་ཏེ་རིན་པོ་ཆེ་ཙ་བ་ནས་ཞལ་མི་ཆོར་མཁན་ཞིག་ལ་ཞུགས་མེ་སྐོན་དུ་འདུག་གི་ཡོད། དེས་ན་ཁོང་ཆོས་ཁོང་དང་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་མི་ཞིག་འཚོལ་དགོས་བྱུང་ཡོད། ངས་ཏན་སོས་པ་ལ་རྒྱ་གར་ནས་ཡོང་མཁན་ཀྱི་དགེ་འདུན་པ་ཞིག་གིས་ཞུགས་མེ་སྐོན་རྒྱའི་ཞབས་ཞུ་འདི་ཞུས་པ་རེད། མཚམས་ཤིག་ལ་ང་འི་བསམ་པར་ཏ་ལམ་ཚང་མ་མིག་ཚུ་ཤོར་ནས་ཏུས་པ་རེད། འོན་ཀྱང་མི་འདྲ་མིན་ལ་སྐབས་མཚམས་འདྲ་མིན་བྱུང་ཡོད། དེ་ཉིན་གྱི་སྐོ་གཏུང་ཆེན་པོ་དེས་མ་ནོན་པ་དང་ཏུ་མི་ཤོར་བ་ནི་མི་ཁྲིད་པ་རེད། མེ་ཏློས་སུ་འབར་བཞིན་པའི་སྐབས་སུ་མེ་སྐོགས་ཤིག་བརྒྱབ་སོང། ང་ཚོ་མང་པོ་ཞིག་ལ་དེ་ཏུས་མིག་ཚུ་འཁོར་རྒྱ་འགོ་བཙུགས་པ་རེད། དེ་ཉིན་ང་ཚོ་མང་ཆེ་བས་མིག་ཤེལ་ནག་པོ་ཀྱོན་ཡོད་པ་དེ་ཡ་མཚན་མ་རེད། མེ་ཏློས་སུ་འབར་བཞིན་པའི་སྐབས་སུ་ཤི་ཐྲ་ཐ་སེན་སེ་དང་ཁོང་གི་སློབ་མ་ཁྲན་པ་གསུམ་ཀྱིས་རྒྱལ་པོ་ཁྲོངས་པའི་སྐབས་སུ་ཕྱིད་པའི་སྲོལ་རྒྱུན་ཀྱི་ཆོ་ག་ཞིག་བྱས་སོང། ཕུར་ལང་གི་ཕྱོགས་བཞི་ནས་ཁོང་ཆོས་གཞུ་སྟོང་པ་ཁམས་ཡར་བཀང་སྟེ་སོག་མའི་མཆེལ་ལྷམ་ཁམས་མེ་ནང་དུ་བསྲེགས་སོང།

སྤྱི་བསྡེགས་ཀྱི་ཚོ་གཅིག་རྒྱས་ཐུབ་རྗེས་ "ལྷམ་དང་སྐུ་ཞབས་རྒྱས་པ་ཚོ། ཤམ་ལྷ་ལའི་རྒྱལ་གྱུ་འབྱལ་རྒྱ་ཡིན་" ཞེས་གསལ་བསྒྲགས་ཤིག་བྱས་སོང། དེ་ནི་དེ་ཁྱེད་ཧ་ཅོལ་པོའི་ནང་གི་གསལ་བསྒྲགས་གཅིག་ཡིན་དེ་རེད། ང་ཚོ་ཚང་མས་ཏུ་བཞིན་དུ་རྒྱལ་གྱུ་བློངས་པ་ཡིན།

ཕྱི་རོལ་སྐུ་ལུང་མེས་ཆོག་ཟིན་ཏེ་མེ་རི་ཚུང་དུ་འགྲོ་དུས་ང་ཚོས་གནམ་ལ་བལྟས་པར། འཛའ་ཚོན་གཅིག་རྗེས་གཤིས་མཐུད་དུ་ཤར་བྱུང། ཡ་མཚན་ཆེ་ཤོས་དེ་ནི་ཕུར་ཁང་གི་ལྷོང་གི་ནམ་མཁར་འཛའ་སྨོར་མོ་ཞིག་གིས་ཁེ་མར་བསྐོར་ཏེ་ཤར་འདུག དེ་ནི་ཆ་ཚང་སྨོར་སྨོར་དང་ཏ་ཅང་གསལ་པོ་འདུག འདི་ནི་ཏ་ཅང་ངོ་མཚར་ཅན་ཀྱི་ཚོས་ཁྱད་ཅིག་ཡིན་སྐོར་གསར་ཤོག་ནང་བྱིས་འདུག ཁ་བཏགས་ཙཱ་ཤེའི་ནམ་པ་ཅུ་སྒྲིན་དཀར་པོ་ཞིག་འཕྲིགས་ཏེ་བྱ་གླག་གསུམ་ཀྱིས་དེ་ལ་བསྐོར་བ་ཡང་ཡང་བཏུབ་སོང། མི་མང་པོ་ཞིག་གི་མཐོང་ལམ་དུ་ནམ་མཁའི་མཐོངས་ལ་སྒྲིན་པ་ཚུང་ངུ་གཞན་དག་སྟག་དང། ས་ཏྲེ། ཁྱུང། འབྲུག་བཅས་ཀྱི་ནམ་པ་འདྲ་བོ་མངོན་འདུག ཐུགས་ཤིག་ལ་དེ་ཚོ་ལའང་འཛའ་བོད་ཀྱིས་ཁྱབ་པ་མཐོང་གི་འདུག རྟེས་སུ་མཁྱེན་བརྩེ་རིན་པོ་ཆེའི་ལྷན་དུ་ཕེབས་པའི་བླ་མ་ཐུན་པ་གཉིས་ཀྱིས་བཀྲ་ཤིས་པའི་མཚན་མ་དེ་དག་འགའ་ཞིག་གི་གོ་དོན་བཀྲལ་བ་གནང་སོང། ཞོགས་པའི་སྒྲག་པ་མཐོ་དམན་འཚམས་པ་དེ་གནས་དེ་སྐྱོབ་པའི་ཉེ་གདུགས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་ཐུང་བ་དང། དེ་ནས་འཛའ་དང། ཁ་བཏགས་ཀྱི་རྒྱམ་པ་ཅན་ཀྱི་སྒྲིན་པ། མཐའ་མ་དེར་ཏྲ་བླག་གསུམ་ནི་རིན་པོ་ཆེ་བསུ་བར་ཕེབས་པའི་མཁའ་འགྲོ་མ་ཏྲའི་གཟུགས་སུ་སྒྲལ་པ་རེད་ཅེས་གསུངས།

ཞུགས་འབྱལ་དངོས་གཞིའི་ཆ་ཤས་དེ་གྱུབ་རྗེས་ང་མི་རྒྱམས་དང་ལྷན་དུ་བཀའ་མོལ་ཞུ་རྒྱའི་ཆེད་དུ་སྦང་གཤོང་དུ་བསྡད་པ་ཡིན། ཞུགས་འབྱལ་ཀྱི་ཚོ་གར་ཕེབས་པའི་མི་མང་པོ་དེ་དག་ལ་ཐུག་སྟེ་བཀའ་མོལ་ཞུ་རྒྱ་དེ་ཀ་ཅང་གི་ས་ཁམས་འགྱལ་ཕེབས་པོ་བྱུང། མི་ཚོའི་མི་ཚེའི་ནང་ལ་རིན་པོ་ཆེའི་ཤུགས་རྒྱན་ཇི་འདྲའི་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་དེ་ངས་སྟར་ལས་མང་བ་རྟོགས་བྱུང། བཙེ་བས་ཐུག་པ་དང་སྒྲོ་གཏུང་གིས་ནོན་པའི་མི་རྒྱམས་

དང་ལྷན་དུ་བཀའ་མོལ་ཞུས་པ་དེས་རང་ཉིད་ལ་གདུང་སེམས་མི་ཡོང་བ་ནི་མི་སྲིད་པ་ཞིག་རེད།

ཞུགས་འབྱལ་གྱུབ་པའི་ཉི་མ་འགའ་ཤས་ཀྱི་རྗེས་སུ་ང་སྒང་གཤོང་དེར་སྐྱར་དུ་འགྲོ་དགོས་བྱུང་། སྐབས་འདིར་ང་ཚོ་མི་ཁུང་དུ་ཞིག་ལས་མེད། སྲོལ་རྒྱུན་དུ་བློ་ཆེན་ཞིག་ཞུགས་འབྱལ་ཟིན་པའི་ཉི་མ་འགའ་ཤས་ཀྱི་རྗེས་སུ། ཕུར་ཁང་སྒོ་ཕྱེས་ཏེ་རིང་བསྲེལ་དང་ཕུར་ཐལ་ལེན་པའི་ཚོ་ཀ་ཞིག་ཡོད་རེད། རིན་པོ་ཆེའི་གསང་ཡུམ་དང་ཁོང་གི་སྐྱེ་དམན་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་ང་བློ་མ་ཚོ་དང་མཉམ་དུ་ཕུར་ཁང་དུ་འགྲོ་རྒྱུ་དེ་ཡིན་ཤག་ལྟ་བུ་རེད། གཅིག་གིས་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་ཕུར་བཞུগས་ནའི་དུམ་ཚན་དེ་ཁ་ཕྱེས་ཏེ་ཁོང་ཚོས་ང་ལ་ལག་པ་བརྒྱངས་ཏེ་རིང་བསྲེལ་ལེན་མཁན་དང་པོ་དེ་ང་ཡིན་དགོས་པའི་བཀའ་གནང་བྱུང་། དེལ་མགོ་མཁྱེན་བཙེ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གིས་སྟོང་བརྡར་སྒྲད་པའི་བློ་མ་གཞོན་གཞོན། ཇོང་གསར་མཁྱེན་བཙེ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ཚོ་ཀ་འདིའི་འགན་འཛིན་བ་དེ་རེད། ངས་ཕུར་ཁང་ནང་དུ་བལྟས་ཏེ་དུ་བས་བཟློས་པའི་རིང་བསྲེལ་གྱི་ཕུང་པོ་ཞིག་མཐོང་བྱུང་། ང་རང་ཏོན་འཐོར་གྱི་རེད་སྣམ་པ་མ་བྱུང་སྟེ་སེམས་ལ་སྨྲ་ཁ་ལྟར་ཞེ་ཏགས་སྐྱེས་བྱུང་། ངའི་སེམས་ལ་ "ངས་ཁྱེད་རང་གནས་སྟངས་འདིའི་འོག་ཏུ་མཐོང་གི་རེད་སྣམ་པ་སྟང་བའི་ཡུལ་ལའང་མེད། ངས་ཁྱེད་རང་འདི་འད�་ངང་ཚུལ་དུ་མཐོང་རྒྱ་ཡིན་པ་བློ་ལ་འཁོར་མ་ཐུབ་།" སྣམ་པ་འཁོར་བྱུང་། ང་ཕན་བུ་ཏོན་འཐོར་བའི་ངང་ནས་མཚོད་རྟེན་གྱི་ནང་ལ་ལྟ་བཞིན་པའི་སྐྱབས་སུ། ཇོང་གསར་མཁྱེན་བཙེ་རིན་པོ་ཆེས་ "གནང་རྒྱང་གནོངས། གནང་རྒྱང་གནོངས།" གསུངས་བཞིན་ང་ལ་ཁ་བཏགས་ཞིག་གནང་བྱུང་། ང་མར་སྒྲུར་ཏེ་མཐའ་མ་དེར་རིང་བསྲེལ་ཞིག་བློ་ཕྱེས་པ་ཡིན། དེ་རྟེས་རིན་པོ་ཆེའི་རིང་བསྲེལ་ལྟག་མ་ཆུམས་ཚུར་བློ་ལྟ། ཁོང་གི་ཀ་སྟ་ལ་ལ། དང་མཚང་ཐོ་ཕྱི་ཆ་ཤས་ཐེ་བའི་རིང་སྲེལ་འགའ་ཞིག་ང་ཚོས་ RMDC ར་བཞེངས་འཚར་ཡོད་པའི་ཚོས་སྐྱའི་མཚོད་རྟེན་ཆེན་མོའི་གཟུངས་གཞུ་ལ་འབྱལ་རྒྱའི་ཆེད་དུ་ཉར། གཞན་དག་ཆུམས་སྒྲུག་བཟོ་རྒྱའི་ཆེད་དུ་ཕྱི་མར་བརྒྱངས། སྒྲུག་ནི་ཐུ་མའི་རིང་བསྲེལ་དང་ཕུར་

ཐལ་ཕེ་བའི་རྒྱ་སྒྲ་ཆོགས་ལས་བྱས་པའི་མཚོད་རྟེན་དབྱིབས་ཅན་གྱི་འབྲུར་བཏོས་ནས་ལ་ཟེར། རྟེས་སུ་འདི་དག་དང་རྟེན་གྱི་ཆེད་དུ་མཚོད་ཁང་དུ་འཛོག་ཕྱིར་རིན་པོ་ཆེའི་བཙུགས་པའི་ཚོས་ཚོགས་ཁག་དང་སློབ་མ་རྣམས་ལ་བགོ་འགྲེམས་བྱེད་རྒྱུ་རེད། ཁོང་གི་སློབ་མ་གཙོ་ཆེ་བ་འགའ་ཞིག་ལ་ཁོང་གི་ཆོམས་རེ་རེ་མཚོད་པའི་རྟེན་དུ་ཕྱལ་བ་རེད། ཆོམས་གཅིག་རྟེས་སུ་ཚོས་སྐུའི་མཚོད་རྟེན་ཆེན་མོའི་གཟུངས་གཞུག་ཏུ་ཕྱལ་བ་རེད།

རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་གཤེགས་པ་ནས་ཞུགས་འབྱལ་མ་ཟིན་བར་གྱི་གཟའ་འཁོར་བདུན་གྱི་རིང་ལ། དུས་ཚོད་ཕལ་ཆེ་བར་གནས་སྟངས་དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་ང་ཚོ་ངལ་མེད་དུ་གྱུར། ཞུགས་འབྱལ་ལ་གྲ་སྒྲིག་ཡང་དག་པར་བྱེད་དགོས་པའི་ལས་ཁྲལ་གྱིས་ང་ཚོར་བསམ་བློ་འཁོར་ལོང་བྱུང་མེད། མཁྱེན་བརྩེ་རིན་པོ་ཆེ་བཞུགས་ཡོད་པ་དེས་ཀྱང་མི་ཚོ་ལ་སེམས་སྐྱལ་བྱུང་ཡོད། ཞུགས་འབྱལ་སྟོན་གྱི་གཟའ་འཁོར་དེ་དག་གི་རིང་ལ་རིན་པོ་ཆེའི་མཐུ་དང་ནུས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཁོང་ང་ཚོའི་ཆེད་དུ་ཕལ་ཆེར་འཚོ་བཞུགས་ཡོད་པ་ནང་བཞིན་བྱུང། ཞུགས་འབྱལ་མཇུག་བསྡུས་མཚམས་སུ་དབུགས་ལྟང་ཞིག་ལས་དབུགས་ཡོངས་སུ་ཤོར། ཁོང་གི་སྐུ་སྐྱེ་དེ་ཞིང་གཞན་ཞིག་ལ་འཚོས།

ད་ཆ་ཚང་མས་རང་རང་གི་མི་ཚེ་དེ་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱབ་སྐྱོར་དང་སྐུ་འཚོ་བཞུགས་མེད་པའི་སྟོ་ནས་བསྐྱལ་དགོས་པ་དེ་ཤེས་རྟོགས་བྱུང་བ་རེད། རིན་ཐང་དཔག་པར་དཀའ་བའི་ཙ་ཆེའི་དངོས་པོ་ཞིག་འཇིག་རྟེན་འདི་དང་བྲལ་བ་བཞིན། དེ་གར་གོར་བརླག་ཏུ་ཁོང་བ་དང་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་ཞིག་འདུག ངོ་མཚར་བའི་གནས་ཚུལ་ཞིག་འཇིག་རྟེན་འདིར་བྱུང་བ་དེ་ད་ཆ་མེད་པར་གྱུར་པ་རེད།

ཀ.ཅ.དེ ལོར་བྱིས་པའི་རིན་པོ་ཆེའི་ཆོས་ཕྱོགས་ཞལ་ཆེམས་ཀྱི་མཇུག་དེར་ཁོང་གིས།

མདོར་ན་ང་ཚོ་འཆི་རྒྱུར་དགའ་པོ་ཡོད། ང་ཚོས་སྟོ་བ་དེ་མཁན་དུ་འཁྱེར་འགྲོ་ཡི་ཡོད། འཆི་རྒྱུ་དེ་ལ་རྒྱུན་ལྡན་མ་ཡིན་པའི་རོལ་ཙེད་ཀྱི་ཁམས་དང་ལྡན་ཡོད།

བླ་བ་ཞིག་ཏུ་སྒྲེས།

རྒྱལ་པོ་ལྷར་དུ་གྱོངས།
འདི་འད�་ཆར་ཞོད་མཚམས་མི་འཛོག
དགྱ་ལྷ་དང་ལྷན་དུ་ང་ཚོས་ཁྱོད་ཉོན།
ཏ་ཅང་སྐྱེད་པོ་ཡོང་བར་སྨོན།[47]

ཅེས་བྱིས་ཡོད།

ང་ལ་མཚོན་ན། ཇི་སྲིད་ང་ལ་དབུགས་ཀྱི་རྒྱུ་བ་ཡོད་པ་དེ་སྲིད་དུ་ངས་ཁོང་མྱ་མཐུད་དེ་དན་གྱི་རེད། འོན་ཀྱང་ང་རང་སྐྱོ་གཏུང་ཁོ་ན་མ་ཡིན་པར་རང་གི་མི་ཚེ་ལ་དགའ་བ་ཤུགས་ཆེ་སྐྱེད་དེ་ལུས་བསྡད་ཡོད། དགོངས་དོན་ཞིག་ལ་ཚུ་འགྱམ་གྱི་ཟ་ཁང་ཞིག་གི་ནང་དུ་ཁོང་གིས་ང་ལ་ "ཁྱོད་ཀྱིས་འདི་ལ་རྟེས་སུ་ཡི་རང་བྱེད་དགོས། འདི་ང་ཚོའི་མི་ཚེ་རེད། འདི་ང་ཚོའི་གཞན་སྐྱེ་རེད། འདི་ལྷར་དུས་རྒྱ་ཏུ་ཡོང་གི་མ་རེད།" ཅེས་གསུངས་པ་ངས་དྲན་སོས་ཀྱི་འདུག ངེ་དུས་ངས་ཁོང་ལ་ཕན་བུ་གང་མོ་ཤོར་བ་ཡིན། ད་ཆ་ཕྱིར་དྲན་བྱེད་དུས་ཁོང་གིས་ང་ལ་མི་རྒྱ་པའི་སྐོར་ལ་གཏམ་ཟས་པའི་བསླབ་བྱ་དང་། རང་གི་མི་ཚེར་རྟེས་སུ་ཡི་རང་བྱེད་རྒྱུ་གལ་ཆེན་ཡིན་པའི་སྐོར་ལ་གསུངས་གནང་ཡོད་པ་ངས་རྟོགས་ཀྱི་འདུག འཛམ་གླིང་འདི་ཙ་ཆེན་དུ་བཅོས་ཏེ་རྟེས་སུ་ཡི་རང་བྱེད་དགོས་པ་དེ་ངས་ཁོང་གི་ས་ནས་སྒྲུངས་པ་ཡིན།

སྐབས་རེ་ཏ་ཅང་མཐོ་བོར་སྐེས་པ་ཁོ་ན་མིན་པར། ལས་སྒོ་པོ་མེད་པའི་དམའ་བོར་ཟགས་པའི་སྐབས་ཀྱང་བྱུང་བའི་གཞན་སྐྱེ་ཅིག་གི་ནང་དུ། མི་ལོ་བཅུ་བདུན་ཁོང་གི་བཟའ་ཟླའི་ཚུལ་གྱིས་བསྐྱལ་བ་དེས་ངས་དོན་དངོས་སུ་རིན་པོ་ཆེ་མི་དགྱུས་མ་ཞིག་མིན་པའི་ར་སྨོད་བྱེད་ཐུབ། ཁོང་གི་མཛད་པ་ཆུམས་ལ་ལའང་ཟློས་བྱེད་མི་ཐུབ་པ་དང་། ཕྱི་སྲོལ་གཞིར་བཞག་གི་ཐོག་ནས་གོ་དོན་བཀྲལ་ཡང་མི་ཏུང་། རིན་པོ་ཆེའི་མི་ཚེའི་ནང་

47 པར་སྐྱེན་མ་བྱས་པའི་ཚོས་རྒྱམ་དྲང་པའི་ཚོས་ཐྱོགས་ཀ་ཆེམས་ ༡༥༦༩ ལོར་བྱིས་པ་ནས་ལུངས་རྫོགས།

ལ་གཞན་གྱི་མི་ཚེ་ཕྱུག་ཏུ་གཏོང་རྒྱུ་དང་། འཇིག་རྟེན་འདི་ཡག་པོ་ཞིག་ཏུ་བསྒྱུར་རྒྱུ་ལས་གཞན་པའི་ཀུན་སྨོང་གང་ཡང་མེད། ཁོང་གིས་ལམ་སྟོང་ཡོད་ཚད་ཀྱི་ཚད་གཞི་འདིའི་ཐོག་ནས་འཇལ་གནང་གི་ཡོད། ཁོང་གི་ཀུན་སྨོང་ལྷེ་བ་དེ་གཞན་གྱི་མི་ཚེ་ཕྱུག་ཏུ་གཏོང་རྒྱུ་དང་། གཞན་དག་གོང་འཕེལ་འགྲོ་ཐུབ་པའི་འཇིག་རྟེན་ཞིག་བསྐྱན་རྒྱུ་དེ་རེད།

ཁོང་གིས་ང་ལ་འཇིག་རྟེན་སྐྱོབ་པའི་ཆེད་དུ་དང་པོ་རང་ཉིད་ནས་འགོ་འཛུགས་དགོས་པ་དེ་བསྒོམས་གནང་བྱུང་། ཁོང་གི་བསྒོམ་བྱའི་ནུས་པ་གཙོ་བོ་ཞིག་ནི་རང་གིས་རང་ལ་ཡིད་ཆེས་དང་། རང་གི་གཞི་རྩའི་ནུས་པ་ལ་བློས་འགེལ་དགོས་པ་དེ་རེད། ངས་བསྒོམ་བྱ་དེ་སྟེང་ལ་བཅངས་ཐབས་བྱས་པ་ཡིན། ཁོང་གིས་གཞན་ལ་ལམ་དེ་སྟོན་པའི་ཆེད་དུ་སྐུ་ཚེ་ཡོངས་རྫོགས་བཏང་གནང་བ་རེད། ཁོང་གིས་གཡོ་འགྱུལ་ཡོད་ཚད་གཞན་ལ་རོགས་པ་བྱེད་རྒྱའི་ཆེད་དུ་བཏང་གནང་བ་རེད། ཁོང་གི་སྐུ་ཚེར་ཁྱབ་པའི་ཐབས་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཆ་ཤས་ཐུ་མོ་ཙམ་ཞིག་རང་ཉིད་ཀྱི་མི་ཚེའི་ནང་ཉམས་ལེན་ཐུབ་ན། དེས་རང་ཉིད་སྐྱེ་བོ་དམིགས་བསལ་བ་ཞིག་བཟོ་ཡི་རེད།

ཁོང་གིས་ངའི་མི་ཚེའི་ནང་ལ་བློ་རིག་བརྟན་པོ་དང་བྱམས་སྙིང་རྗེ་ཡི་དས་སྟོན་གྱི་ཚུལ་དུ་ཐུ་མཐུད་ང་ལ་ལམ་སྟོན་བྱེད་བཞིན་ཡོད། ངའི་མི་ཚེ་ཉིལ་པོའི་ནང་དུ་ཁོང་གིས་ཇི་ལྟར་བྱས་ཏེ་ངས་གནས་སྟངས་གཅིག་གམ་གཞན་ཆ་མས་ལ་གདོང་ལེན་བྱེད་དགོས་པའི་ལམ་སྟོན་གནང་ཡོད་དམ་ཞེས་པའི་ཏི་བ་དེ་ང་རང་ལ་ཐུ་མཐུད་གཏོང་གི་ཡོད། ད་ཆ་ཁོང་བཞུགས་མེད། ཁོང་ལ་བཀའ་འདི་ཞུ་དགོས་སྐབས། ངས་ང་རང་ཉིད་ཀྱི་ས་ཆགས་ལ་འདི་དགོས་ཀྱི་ཡོད། ཁོང་ནི་དུས་རྒྱ་ཏུ་ངའི་ཚད་འཛིན་ས་མཐོ་ཤོས་དེ་རེད།

རིན་པོ་ཆེ་ཐུགས་མཉེས་པོ་ཡོད་པའི་གཞས་རོ་ལྷར་བ་ལྷར་ན་ས་ཁྱིས་བཏིས་པ་ཞིག་ཡོད། དེ་ལ་ "འདས་ཟིན་པའི་དགུན་ཁ" ཞེས་ཟེར། ས་ཀོད་ལན་ཀྱི་གཞས་པ། ཇི་ན་རེད་ཕང་ཀྱིས་ས་མས་སྐྱོ་བའི་གཞས་འདི་བཏང་བའི་འཁོར་ཐག་ཅིག་ཁོང་གིས་གཅེས་ཉར་གནང་ཡོད། ཟླས་གུ་རིན་པོ་ཆེའི་སྒོབ་མ་ཏན་ཁོན་ཀོན་ཟེར་བ་ཞིག་གིས་གདངས་སྙན་པོའི་ནས་གཞས་འདི་ཁོང་གི་ས་ར་གཏོང་གི་ཡོད། སྐབས་སྐབས་གུ་ངས་ཁོང་བསམ་

བློར་འཕོར་བ་དང་། དམིགས་བསལ་དྲན་པའི་སྐབས་སུ་ངས་གཞས་འདི་ང་རང་གི་ སེམས་ནས་ཐོས་ཀྱི་འདུག

ཚོ་ཏོ། དགུན་ཁ་འདས་ཟིན་དབྱར་ཁ་རིམ་གྱིས་སྒྲིབས།།
ཤིང་རྩེ་ཚང་མར་བྱིའུས་གསུང་སྙན་སྒྲོག །
ཕོང་ཚོ་སྐྱིད་ཀྱང་ང་ནི་སེམས་པ་སྐྱོ།།
ང་ཡི་སྙིང་གྲོགས་ང་དང་གཏན་དུ་བལ།།

ཚོ་ཏོ། དྭངས་གསལ་འབབ་ཆུའི་འགྲམ་གྱི་ཤིང་ཕྲན་དབུས་ཀྱི་རྒྱ་སེ་རྣམས།།
བུང་བ་དང་ནི་བྱང་དམར་བྱག་བྱེའུ་རྣམས་ཀྱི་གསོས།།
ཕོང་ཚོ་དགའ་ཡང་ང་ལ་ངལ་གསོ་བལ།།
ང་ཡི་སྙིང་གྲོགས་ང་དང་གཏན་དུ་བལ།།

ང་ཡི་བཙེ་བ་ནམ་མཁའི་ཉི་མ་འདྲ།།
རྒྱ་ཏུ་གནས་ལ་ལྷད་མེད་གཙང་མ་ཡིན།།
འོན་ཀྱང་ཁོའི་བཙེ་བ་ཟླ་བའི་འཕེལ་འགྲིབ་འདྲ།།
ཟླ་བ་རེ་རེར་བཙེ་བ་གསར་པ་རེ།།

དོར་ཐབས་བལ་བའི་བཙེ་སེམས་འཚང་མཁན་ཚོ།།
ཁྱེད་ཚོས་མྱོང་བའི་སྡུག་བསྔལ་ང་ཡིས་ཚོར།།
སྡུག་གིས་མནར་བ་ང་ལ་ཉམས་མྱོང་ཡོད།།
དེ་ནི་བཅོས་ཐབས་བལ་བའི་སྡུག་བསྔལ་རེད།།[48]

48 རོ་ཟླར་ཟླར་ནས་ཡིས་ ༡༩༦༦ ལོར་བཙུམས་པའི་ "འདས་ཟིན་པའི་དགུན་ཁ་" (The Winter It Is Past)

མཇུག་གི་གཏམ།

ཡ་མཚར་པ་ཞིག་ལ་དེབ་འདི་དཔར་སྐྱོན་བྱེད་སྐབས་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་ཞིང་ལ་ཕེབས་ནས་ཏ་ལམ་མི་ལོ་ཉི་ཤུ་ཕྱིན་ཚར་ཡོད། མནོ་བས་མ་གཏོང་སྐབས་བློ་ལ་གནས་ཚུལ་གཉིས་འཚར་གྱི་འདུག ཀཅིག་ནི་མི་ཚེ་ཇི་ལྟར་མཁྱོགས་པོ་ཟློགས་པ་དེ་རེད། ཕྱོགས་གཅིག་ནས་བལྟས་ན། རིན་པོ་ཆེ་ཞིང་ལ་ཕེབས་རྗེས་ཀྱི་ལོ་ཡུན་དེ་དག་ནི་མིག་འབྱེད་འཕྲལ་ཕྲེངས་ཤིག་བྱས་པ་ལྟར་མངོན། དེ་མཚུངས་ངས་རིན་པོ་ཆེས་བྱང་ཞ་རིའི་ནང་དུ་མི་ལོ་བཅུ་བདུན་ཙམ་གྱི་རིང་ལ་ཅི་ཞིག་གྱུབ་གནང་ཡོད་པ་དེར་མནོ་བས་མ་གཏོང་དུས་ང་ནི་ཏོན་ཐོར་བྱུང།

ཁོང་སྐུ་བསྟན་ཏེ་བཞུགས་པ་དང་སྐུ་ཞིང་ལ་ཕེབས་ཏེ་མེད་པའི་སྐབས་སུ་འང་ཁོང་གི་ཕྱགས་ཀྱིན་མུ་མཐུད་དེ་གནས་ཡོད། རིན་པོ་ཆེའི་སྟེང་ལ་སྟན་གཞི་ཞོག་པའི་རྟེས་དང་། སྐུ་ཞིང་ལ་ཕེབས་ཏེ་ལོ་མང་ཕྱིན་པའི་རྟེས་སུ་འང་། ཞ་རི་དང་། ཁེ་ན་ཏ། ཡུ་རོབ་བཅས་ནས་སློབ་མ་མང་པོ་རྒྱུན་ཆད་མེད་པར་ནོ་ཆ་ས་ཁོར་གནས་སློར་བྱས་པ་རེད། ཁོང་གི་སློབ་མ་ཉེ་ཤོས་དང་ཐུན་ཤོས་བཅུ་ཕྲག་ལ་ཉེ་བ་ཏ་ལི་ཆགས་སི་དང་མངའ་སྡེའི་ས་གནས་གཞན་དུ་གཏན་སྡོད་བྱས་ཡོད། ངའི་བསམ་པར། ཁོང་སྐུ་དངོས་སུ་བཞུགས་སྐབས་མི་ཚོས་ཁོང་གི་དགོངས་གཞི་བསྒྲུབ་ཆེད་ནོ་ཆ་སི་ཁོ་ཤར་ཁོང་གི་བྱང་དུ་བཅར་རྒྱུར་དུས་ཚོད་མང་པོ་ཡོད་སྙམ་པ་བྱུང་ཡོད་རེད་སྙམ། ད་ཆ་ང་ཚོར་དུས་ཚོད་ཕྱོན་ནས་ལྟག་མེད་པ་དེ་གསལ་པོ་ཆགས་པ་རེད། འདིས་མི་ཚོར་རང་ཉིད་དང། བཟའ་མི། ཚོང་ལས་བཅས་ཐ་ཡུལ་གསར་པ་འདིར་སྒོར་རྒྱུར་སྐུལ་མ་བྱས་པ་རེད།

རིན་པོ་ཆེའི་སློབ་མ་ཚང་མ་ས་གནས་གང་དུ་ཡོད་ཀྱང་རུང། ཡུན་རིང་ཉིན་ཁ་ཅན་གྱི་འགྲུལ་བཞུད་འདིའི་ནང་དུ་མཁན་ཞུགས་བྱས་མིན་ལ་མ་ལྷོས་པར། ད་ཆ་ཁོང་ནས་ཐོབ་པའི་བཀའ་ཚོས་ལ་འགན་འཛིན་ལེན་དགོས། རིན་པོ་ཆེས་རང་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་

དགྱོད་དང་རིག་པའི་སྟོབས་ལས་མི་རྣམས་བཀྲག་སྟེ་གཙོགས་ཆེན་གནང་ཡོད། ཁོང་གིས་སྒྲ་འཚོ་བཞུགས་ཀྱི་རིང་ལ་མི་ཚང་མར་རོགས་སྐྱོར་གནང་ཡོད་ལ། དེ་དང་ཆབས་ཅིག་ཏུ་ཁོང་གིས་མི་ཚོ་ལ་རེ་བཞང་ཆེན་པོ་གནང་ཡོད། ཁོང་གིས་ཁོང་གིས་ཕྱུགས་རེ་གནང་པ་ནང་བཞིན་ཁོང་ཚོས་བྱེད་དགོས་པའི་བཀའ་གནང་ཡོད། རིན་པོ་ཆེ་དང་ཉེ་པོ་ཡོད་པའི་མི་རྣམས་བསྟན་པར་འོས་པའི་གང་ཟག་ཏུ་ཕྱུར་ཡོད། ཁོང་གི་སློབ་མ་ཚོས་ཕྱན་མོང་དང་སྐོར་གྱི་ངོས་ནས་མི་ཚེ་ཅ་ཙང་དོན་ཕན་ལྡན་པའི་སྒོ་ནས་བསྐྱལ་ཡོད་ལ། ངའི་བསམ་པར། དེས་མི་གཞན་དག་ལ་གཏིང་ཟབ་པའི་ཕན་ཐོགས་བྱུང་ཡོད་སྙམ།

བླ་མ་གྲོངས་པ་ནི་བྱམ་པ་ཆགས་པ་དང་འདྲ། བྱམ་པའི་ནང་དུ་ཡོད་པའི་རྒྱུང་དེ་ཁོར་ཡུག་ཀུན་ཏུ་འདྲེས་ཏེ་ཁྱབ་གྱི་ཡོད། འདིའི་ཐད་ནས་བསམས་ན་བླ་མ་ཞིང་ལ་ཕེབས་པ་དེ་ནི་དགའ་འོས་པ་ཞིག་རེད། དེ་མཚུངས་རིན་པོ་ཆེའི་མི་ཚེའི་དགྱེལ་འཁོར་གྱི་ནང་དུ་ཐིམ་ནས་ཡོད་པའི་ཁོང་གི་སློབ་མ་དེ་དག་ལ་རང་རང་གི་ལམ་འཚོལ་བར་གློད་གྲོལ་དང་རང་དབང་བྱུང་ཡོད། མང་པོ་ཞིག་ནོ་ཆ་སི་ཁོ་ཤ་དང་། ཕྱོལ་ཨར། དེ་བཞིན་ཁོང་གིས་བཙུགས་པའི་ཚོས་ཚོགས་གཙོ་ཆེ་གཞན་ཁག་གི་ནང་དུ་བསྟད་པ་རེད། འོན་ཀྱང་གཞན་དག་མང་པོ་ཞིག་འཛིན་གྲོང་ས་ཁྲིན་གང་ས་ཁུངས་ནས་བསྟད་པ་རེད།

ཁོང་འདས་གྲོངས་ཐུ་ཀྱར་པ་དེ་རང་ངོས་ནས་ང་རང་ཕེ་བའི་མི་མང་པོ་ཞིག་ལ་སྐྱེད་འཕེལ་བྱེད་པའི་དུས་ཚོད་གལ་ཆེན་ཞིག་ཏུ་ཕྱུར། འོན་ཀྱང་ང་ཚོ་ཐུ་ཀྱར་ཏུས་ཚོད་དེ་དམིགས་བསལ་གྱི་ལས་སྒ་པོ་ཞིག་མ་བྱུང། ཁོང་སྐུ་འཚོ་བཞུགས་ཀྱི་སྐབས་ཐུ་ང་ཚོ་སྟེར་གྱི་སྐྱེད་འཕེལ་གཏན་འཁེལ་བ་དང་ས་ཁམས་ཆལ་ཏུ་གནས་པར་རིན་པོ་ཆེ་ལ་བརྟེན་ས་ཞིག་ཡོད། ཁོང་ཞིང་ལ་ཕེབས་པའི་རྟེས་ཐུ་ཕྱིའི་བརྟེན་ས་དེ་མེད་ཏུས་མི་ཚོ་ས་མས་ཀྱི་གཙོང་ནད་དང་། ཁོང་ཁྲོ། ས་མས་ཁོང་སྟོང་བའི་རང་བཞིན་བཅས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་གཏིང་ཏུ་ལྷུང་བ་རེད། དེ་ནས་མི་ཚོས་ཀ་ལེར་ཁོང་གི་གདམས་ངག་དེ་ཚོར་བསམ་བློ་བཏང་ནས་རང་རང་གི་མི་ཚེའི་ནང་ཏུ་ཉམས་ལེན་བྱས་སྐབས་གནས་སྟངས་འདྲ་མིན་སྟ་ཚོགས་ཀྱི་ལམ་ནས་ཉམས་རྟོགས་སྐྱེ་རྒྱ་འགོ་ཚུགས་པ་རེད། དེ་ནི་བཅོམ་

ལྷན་འདས་ཀྱི་ཞེ་གནས་པོ་མང་གནང་མཁན་གྱི་དགེ་སློང་ཀུན་དགའ་བོའི་པོ་རྒྱས་
དང་འདྲ་བ་རེད། བཅོམ་ལྡན་འདས་སྐུ་འཚོ་བཞུགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཀུན་དགའ་བོས་
ཚོས་ཀྱི་གནད་ཞིད་ཆ་ཚང་བ་རྟོགས་མེད་པ་དང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་མྱ་ངན་ལས་འདས་
པའི་རྗེས་སུ་གཞི་ནས་ཀུན་དགའ་བོ་རང་ཞིད་ཀྱི་ཉམས་ལེན་འགོ་ཚུགས་ཏེ་མདུན་སྒྲོད་
གནང་བའི་སྐོར་ཞོད་སྒོལ་ཡོད།

རིན་པོ་ཆེ་ཞིང་ལ་ཕེབས་པའི་རྗེས་སུ་རྒྱལ་ཚབ་ཀྱིས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་ཁོ་རང་གི་དབང་
ཆ་ཤུགས་རྩे་ཆེར་གཏོང་ཐབས་བྱས་ཏེ། ངའི་བཟའ་མིར་ཆོས་ཚོགས་ཀྱི་དཔལ་འབྱོར་
དང་བསམ་བློའི་རྒྱབ་སྐྱོར་གা་ལེར་ཞན་ཏུ་གཏོང་རྒྱའི་འགོ་བརྩམས། རྒྱལ་ཚབ་ཀྱིས་
རིན་པོ་ཆེ་མ་གྲོངས་གོང་ནས་ཁོང་གི་མི་ཚེའི་ཉིན་སྲུང་གི་དཏུལ་ནམས་བཏོན་ཏེ་བཤོ
ན་ཏུའི་བུ་ལོན་མ་འཛལ་བ་ནམས་འཛལ་ཡོད་པ་རེད། རིན་པོ་ཆེ་གྲོངས་རྩེས་ཀྱི་ཉིན
ཤས་ཀྱི་ནང་དུ་ངས་ཤེས་བྱུང་། ང་ལ་ངས་བཟའ་མི་ནམས་ཀྱི་འཚོ་ཐབས་ཇི་ལྟར་སྒྲོར
ཐུབ་བམ་སྟམ་པའི་སྐོར་ལ་ས་ཁམས་འཚབ་ཐུན་བུ་བྱུང་། ང་རྒྱལ་ཚབ་ལ་ཐུག་པར་ཕྱིན
ཏེ་ད་ལྟ་བཤོ་ཏུ་ལ་དབང་བའི་མིལ་གྲོང་ཚོ་ཡི་ཁང་པ་དེ་རིན་པོ་ཆེས་ངའི་མིང་ཐོག་ལ
འཛོག་རྒྱའི་ཐུག་འདོད་གནང་ཡོད་སྐོར་ཁོ་ལ་བྲན་གསོ་བཏང་པ་ཡིན། ངས་ཁོ་ལ་ངས
ཁང་པ་དེ་བཙོང་སྟེ་མ་དཏུལ་ཅི་བྱུང་ངའི་ཐུ་གའི་ཤེས་ཡོན་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཡིད་ཆེས་དགེ
ཙ་ཞིག་གི་ནང་དུ་འཛོག་རྒྱ་ཡིན་ཞེས་བཤད་པ་ཡིན། རྒྱལ་ཚབ་ཀྱིས་མོས་མཐུན་བྱས
ཏེ་ཁང་པ་དེ་ཁྲོམ་ར་ར་བཞག་པ་རེད། འོན་ཀྱང་བཙོང་ཚར་བའི་རྗེས་སུ་ང་ལ་ཨ་སྐོར
ལྷོང་ཐག་བཅུ་ཙམ་ཞིག་ལས་སྦྲད་མ་བྱུང་། ལྷག་མ་དེ་བཤོ་ཏུ་ལ་སྦྲད་པ་རེད། འགོ
ལྷོད་དུ་རྒྱལ་ཚབ་ཀྱིས་ངའི་རྒྱན་གྲོན་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཟླ་རེར་ཕལ་ཆེར་ཨ་སྐོར་ ༡༩༠༠ ཡིན།
དེ་འདྲ་ཞིག་སྦྲད་བྱུང་། (ཕོ་བྲང་གི་ཟླ་རེའི་བུ་ལོན་དེ་སྒྲིག་འཛུགས་ནས་སྒྲོད་རྒྱ་བྱས།)
འོན་ཀྱང་རིན་པོ་ཆེ་འདས་ཏེ་ལོ་གཅིག་ཀྱང་མ་ཕྱིན་སྟོན་ལ་རྒྱལ་ཚབ་ཀྱིས་བཤད་ཟླ་ཏུའི
དཏུལ་གཉེར་ཕྲེལ་ཅེ་རི་ཀི་ས་ལ་ང་ལ་ཟླ་རེའི་དཏུལ་འཛིན་གཏོང་རྒྱ་དེ་མཚམས་འཛིག

བྱོས་བརྟོད་འདུག། འོན་ཀྱང་ཕྱི་ལ་ཀྱིས་ཁོའི་ཁ་ལ་ཉན་མི་འདུག། ཕྱི་ལ་ཀྱི་བཀའ་ཏིན་དེ་ངས་ནམ་ཡང་བརྟེད་ཐབས་མེད།

ངས་ཚོས་ཚོགས་ལ་ང་རང་ངོས་ནས་ཀ་རེ་བྱེད་ཐུབ་པའི་རྒྱབ་སྐྱོར་མ་ཐུབ་ནས་བྱེད་དགོས་པ་རེད་བསམས་བྱུང་། འདིའི་ནང་དུ་རིན་པོ་ཆེས་དུས་རྒྱན་དུ་ང་ལ་བྱེད་དགོས་པའི་སྐུལ་མ་གནང་བའི་ཤམ་ཐྭ་ལའི་བསྟན་པའི་སྟོང་བརར་སྟོད་དགོས་པ་ཚུད་ཡོད། རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་ཞིང་ལ་ཕེབས་པའི་ལོ་དེར་ང་ལ་ཕེགས་ས་སི་ཡི་ནང་དུ་ཤམ་ཐྭ་ལའི་མཐོ་རིམ་ཀྱི་སྟོང་བརར་ཞིག་སློབ་སྟོན་བྱེད་དགོས་པའི་རེ་འདུན་བྱུང་སྐབས། རྒྱལ་ཚབ་ཀྱིས་ང་ལ་ཏ་ཅང་སྟོན་འགྲོའི་རིམ་པའི་ཚོས་བཤད་མ་གཏོགས་བྱེད་ཚོག་པའི་གནས་ཚད་དང་དབང་ཆ་ཡོད་པ་མ་རེད་ཟེར་བའི་ཡི་གེ་བཏང་བྱུང་། འདི་ནི་ཁོས་ཇི་ལྟར་ང་ཚོའི་བཟའ་མིར་མཐོང་ཆུང་བྱེད་ཐབས་བྱས་པའི་དགེ་མཚོན་ཞིག་རེད། ཁོས་ཏ་ཅང་དམའ་འབེབས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཐ་སྙད་བེད་སྟོད་བཏང་བ་ནི་ས་དབང་ལ་ "རྒྱལ་སྲས་ཆུང་དུ་" ཞེས་འབོད་རྒྱ་འགོ་བཙུགས་པ་དེ་རེད།

རིན་པོ་ཆེས་ཁོང་རང་ཞིང་ལ་ཕེབས་པའི་རྟེས་སུ་འཕོ་འགྱུར་ལ་རམ་འདེགས་ཀྱི་ཆེད་དུ་ང་དང་། རྒྱལ་ཚབ། ས་དབང་། བཀའ་སྲུང་སྤྱི་ཁྱབ། མདའ་དཔོན་གཤིས་བཅས་ལས་གྲུབ་པའི་ཚོགས་ཆུང་ཞིག་བསྐོང་དགོས་པའི་ལམ་སྟོན་བཞུག་གནང་ཡོད། ང་ལ་ཚོགས་ཆུང་འདིའི་གཙོ་སྐྱོང་བྱེད་དགོས་པའི་བཀའ་གནང་ཡོད། རྒྱལ་ཚབ་ཀྱིས་ཚོགས་ཆུང་འདི་ཕྱིར་གཅིག་ཀྱང་མཉམ་འཛོམས་བྱེད་དུ་བཅུག་མ་ཕོང་། རྒྱལ་ཚབ་ཀྱིས་ང་ཚོའི་བཟའ་མིར་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱེད་རྒྱ་དང་། ས་དབང་ནར་ས་ནས་བཞིན་པ་དེར་སྟོབ་སྟོན་བྱེད་རྒྱ་དེ་དག་ཁོ་རང་གི་འོས་འཚན་ཡིན་པར་བལྟ་རྒྱ་ཕར་བཞག ཁོ་རང་ང་ཚོ་ལ་འཛིགས་ཏེ་བསྟད་ཡོད་པ་མངོན་གསལ་རེད།

སྤྱི་ལོ་ ༡༩༦༦ ཀྱི་ལོ་མཇུག་ཏུ་ཚོགས་མི་ཚོས་རྒྱལ་ཚབ་ལ་གཤན་ནད་རེག་དུག་གི་ནད་དམ་ཞེ་ཚོ་ནད་ཡོད་པ་ཤེས་པ་རེད། དུས་ཡུན་ཐུང་དུ་ཞིག་གི་རིང་ལ་རྒྱལ་ཚབ་དང་མཉམ་དུ་འདོད་ལོག་སྟོང་མཁན་ཚོས་ཚོགས་ཀྱི་ནང་གི་ཞོ་གས་དེར་གཤན་ནད་རེག

དཀར་གྱི་ནང་ཡོད་པའི་ནང་རྒྱས་ཚོད་པ་དང་། ཁོའི་ནང་གི་འབྱུང་ཁུངས་ཆད་གཅོད་བྱས་དུས་རྩོ་རྗེའི་རྒྱལ་ཚབ་ལ་ཐུག་པ་རེད། འདི་དག་ཚང་མ་ཕྱི་ལ་མ་ཐོན་བར་དུ་ངས་རྒྱལ་ཚབ་ཀྱི་གནས་སྟངས་སྐོར་ཤེས་མ་བྱུང་། ངས་རྗེས་སུ་ཤེས་པ་ལ་ཆིག་སྟོང་དགུ་བརྒྱ་བརྒྱད་ཙུའི་དཀྱིལ་ཅམ་ལ་རིན་པོ་ཆེས་རྒྱལ་ཚབ་ལ་ཤེས་སུ་མ་བཙུག་སྟེ་ཁོ་ལ་ཕེ་ཅོ་ནད་ཀྱི་བརྒྱག་དཔྱད་བྱས་འདུག རིན་པོ་ཆེས་རྒྱལ་ཚབ་བོས་ཏེ་ཁོ་ལ་ན་ཚ་ཡོད་པའི་གནས་ཚུལ་བཤད་པ་དང་། མི་གཞན་དག་ལ་མི་འགོས་པའི་དོ་སྣང་གཟབ་ནན་བྱེད་དགོས་པའི་ཉེན་བརྡ་བཏང་གནང་འདུག རྒྱལ་ཚབ་ཀྱིས་རིན་པོ་ཆེའི་ཉེན་བརྡ་དེ་མ་བཟློས་པ་འདྲ།

ནང་པའི་སྤྱི་ཚོགས་དང་ཚགས་ཨོག་གི་ནང་དུ་གླེང་ཅོར་ཆེན་པོ་བྱུང་། འགན་འཛིན་ལྟན་ཚོགས་དང་ཆོས་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་མི་གཞན་དག་ཆུམས་ཀྱི་གནོན་ཤུགས་འོག་ཏུ་རྒྱལ་ཚབ་ཀྱི་དབང་ཆ་མ་འཕྲིག་པའི་སྒོ་ནས་ཁོ་ཁ་ལི་ཐྲོར་ནི་ཡར་མཚམས་བསྟེན་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་བཏང་བ་རེད། མཐའ་མ་དེར་དེལ་མགོ་མཁྱེན་བཙེ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ནས་བར་འདུམ་གནང་བ་ལ་བརྟེན་ནས། རྒྱལ་ཚབ་ཀྱིས་བཏོ་ཐྲུའི་ཕོག་ཏུ་དབང་ཆ་སྤྱོད་རྒྱའི་འབད་པ་དེ་བསྒྲུར་ནས་མི་ཚེའི་ལྟག་མ་དེ་མཚམས་ཁང་དུ་ཁོ་ཕྱི་སྐོད་ལྟ་བའི་ཚུལ་དུ་བཏང་བ་རེད། དཀའ་ཚྭོག་འདིའི་འགོ་སྟོང་དུ་ང་ཅ་ལི་ཐྲག་སི་ནས་ཐྲོལ་ཨར་དུ་ཕྱིན་ཏེ་ཚོས་ཚོགས་ལ་སྐད་ཆ་ཞིག་བཤད་པ་ཡིན། དེའི་ནང་དུ་ངས་ཚང་མའི་ཁེ་ཕན་གྱི་ཆེད་དུ་རྒྱལ་ཚབ་ཀྱིས་དགོངས་པ་ཞུས་ནས་ཡག་པོ་ཡོད་རེད་བསམ་གྱི་འདུག་བརྗོད་པ་ཡིན། ངས་མང་ཚོགས་ཀྱི་མཏུན་དུ་འདི་ལྟར་བཤད་པ་དེར་མི་འགའ་ཤས་ཀྱིས་ང་ལ་སྐྱོན་བརྗོད་བྱས་བྱུང་། འོན་ཀྱང་ངས་དེ་དགོས་ངེས་ཅན་ཞིག་རེད་ཤྭམ་བྱུང་བས་ང་ལ་འགྱོད་པ་མེད། རྒྱལ་ཚབ་ཀྱི་བཟའ་མི་དང་འོད་གསལ་བསྟན་འཛིན་ལ་ཤ་ཞེན་ཡོད་པའི་སྒོ་བས་མའི་ལྷ་ཚན་ཆུང་དུ་ཞིག་གིས་ལྟ་ལི་ཐྲོར་ནི་ཡའི་ཚོ་ངའི་ཞེས་པ་ཅུ་ཚོས་ཚོགས་ཤིག་བཙུགས་པ་རེད། འགའ་ཞིག་ད་ལྟའང་དེར་བསྡད་ཡོད། ༡༩༥༠ ཐམ་པའི་ནང་རྒྱལ་ཚབ་དེ་གར་ཨེ་ཅོ་ནད་གཞིས་ཀྱིན་བྱས་ཏེ་གྲོངས་པ་རེད། དེབ་འདི་འབྲི་བཞིན་པའི་སྐབས་འདིར་ང་ཚོས་ཚོས་ཚོགས་གཉིས་ཀྱི་དབར་ལ་ཆེ་མཐོང་དང་

བདེན་པ་གཞི་ཚར་བྱས་ཏེ་ཕྱོགས་གཉིས་གའི་ངོས་ནས་ལྟད་མེད་པའི་འདུམ་འགྲིག་ཅིག་ཡོང་རྒྱུར་དུ་ལྟ་འབད་བཙོན་བྱེད་བཞིན་པ་ཡིན། ང་ཚོའི་ཆོས་ཚོགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ནང་གི་དཀའ་ཚེགས་ཅན་གྱི་ལེའུ་འདིས་ང་ཚོར་མྱ་མཐུད་ནས་ས་ཁྱད་གཅོར་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ལ། གཅིག་བྱས་ན་དེ་ལྟར་བྱེད་དགོས་པ་རེད། དེས་ང་ཚོར་དམིགས་བསལ་ཆོས་ཕྱོགས་ཀྱི་ཉམ་ལ་རང་གིས་རང་བསྟུ་བའི་ཉེན་ཁ་དེར་ནུས་པ་ཆེ་ལ་རྒྱུན་མཐུད་པའི་ཏན་གསོ་ཞིག་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། དེ་ནི་སྒྲི་བོ་སྟེར་ཞིག་གི་ནོར་འཕྲལ་ཁོ་ན་མ་རེད། ཕྱོགས་གཅིག་ནས་ང་ཚོ་ཚང་མའི་ནོར་འཕྲལ་རེད། སྐབས་རེ་ངས་རིན་པོ་ཆེའི་སྒོ་བ་མ་ཚང་མའི་གྲྭ་འབྲས་ཀྱི་ཕྱོགས་བསྡོམས་དེས་རིན་པོ་ཆེའི་བསྟན་པ་གནས་ཐུབ་པ་ཡོང་གི་རེད་བས་མ་ཀྱི་འདུག་དེ་ཟེར་དུས་ཁོང་གི་མཛད་རྟེས་ཡུན་དུ་གནས་པ་ལ་ང་ཚོ་ཚང་མར་ཁོང་གི་བསྟན་པ་ཐུ་མཐུད་འཛིན་སྐྱོང་སྲེལ་གསུམ་བྱེད་པའི་འགན་འཕྲར་ལྷི་མོ་ཡོད།

རིན་པོ་ཆེ་ཞིང་ལ་ཕེབས་རྟེས་ཀྱི་ལོ་དེ་དག་གི་ནང་དུ་མི་འགའ་ཞིག་གིས་ངས་འགོ་འཕྲིད་བྱེད་དགོས་པའི་རེ་བ་བྱས་བྱུང། འོན་ཀྱང་ང་ལ་ཅི་ཞིག་བྱེད་དགོས་པ་དང་རྟེ་ལྟར་བྱེད་དགོས་པའི་བཀའ་གཏོང་འདོད་མཁན་ཡང་མང་པོ་ཡོད། ཀུན་སྒོང་ངན་པ་ཡོད་པ་མ་རེད་དེ་མི་ཚོ་དབང་ཏམ་ཅན་དུ་ཐུར་པ་དང་ངང་ཕྱང་དུ་ཐུར་འདུག རིན་པོ་ཆེ་ཞལ་མ་བཞུགས་ཙང་དབང་ཆའི་འཕབ་ཙོད་སྟ་ཚོགས་བྱུང་བ་རེད། གཅིག་བྱས་ན་འདི་ཡ་མཚན་པོ་མ་རེད། བཏོ་ཆུ་ཏ་ལ་དཔལ་འབྱོར་གྱི་དཀའ་ངལ་ཆེན་པོ་འཕྲད་བཞིན་ཡོད་པ་དང་། དེའི་སྐྱོན་གནད་འགའ་ཞིག་གི་དམིགས་པ་དེ་ངའི་ཐོག་ཏུ་གཏད་ཡོད།

དུས་ཡུན་འདིའི་སྐབས་སུ་དགོག་གཏམ་ཡང་མང་པོ་འཕེལ་ཡོད། སྐབས་རེ་དེ་ཚོ་ཅང་ཙོ་ལ་ཆུང་དེ་འདུ་རེད། དཔེར་ན། སྐབས་ཤིག་ལ་ཨ་ཤོ་ཀླུ་ལ་གླང་ཤ་འཐག་མ་ཁུང་དུ་བཟའ་མཁན་གྱི་རུས་སྦལ་གཅིས་ཉར་བྱས་པ་ཞིག་ཡོད། དགོང་དྲོ་གཅིག་ལ་ང་ཐབ་ཚང་དུ་ཕྱིན་པས་རུས་སྦལ་གྱི་ལྷོ་ཆས་ཚོགས་ཚར་བ་ཤེས་བྱུང། དྭང་ཐང་པ་ཞིག་གིས་དགོང་ཚོགས་ལ་མཆོ་འབུ་མི་གྲ་ཐྲིག་བྱེད་བཞིན་འདུག ངས་རུས་སྦལ་ལ་སྟེང་རྒྱའི་ཆེད་དུ་མཆོ་འབུ་ཕྲ་མི་ཐེན་པ་དེ་ནས་ཏོག་ཙམ་བཀོག་པ་ཡིན། ཁེ་མ་འགའི་ཕྲེས་ས་ངས་

ཆོས་ཆོགས་ཀྱི་ནང་དུ་ལྷམ་ཀ་ཡ་ན་ལ་ལུགས་ཤ་འཐག་མ་ཁོ་ན་བཟའ་མཁན་གྱི་ཐུག་རོན་ཞིག་ཡོད་རབས་ཤིག་ཞོད་ཀྱི་ཡོད་པ་གོ་བྱུང།

དཔལ་འབྱོར་གྱི་གནོན་ཤུགས་འོག་ཏུ་འགན་འཛིན་ལྟན་ཆོགས་ཀྱིས་ཀ་ལྷ་པའི་ཞོ་བྱང་འཆོང་རྒྱུར་ཐག་བཅད་པ་དང་ཐག་གཅོད་ཟིན་པའི་རྗེས་ནས་ང་ལ་བཤད་བྱུང། བཅོང་བའི་རིན་འབབ་དེ་ནས་ང་ལ་དངུལ་སྦོད་རྒྱ་བྱས་ཏེ། ངས་ཏ་ལི་ཐྭག་ས་ཡི་ས་གནས་གཞན་ཞིག་ཏུ་ཁང་པ་ཞིག་ཇོ་རྒྱའི་རེ་བ་བྱས། ང་ནི་སྐྱེས་པའི་དབང་ཤུགས་ཀྱི་རྒྱན་རྩེད་ནང་གི་རྡེའུ་ཞིག་ཡིན་པ་ཆོར་བྱུང། རྣམ་འགྱུར་ངན་པ་དེ་ང་རང་གི་ཁྱིམ་ཚང་དང་སྨྱི་ཆོགས་ཀྱི་མི་ཚེ་གཉིས་ཀའི་ནང་ལ་ཁྱབ་བཞིན་འདུག མིང་མེད་པ་དང་ཡོད་པའི་དུག་ལྟན་གྱི་འཕྲིན་ཡིག་སྐྱོན་བརྗོད་བྱེད་པ་དུས་སྐབས་འགའ་ལ་སྒྲིབས་བྱུང། རིམ་ཀྱིས་ངའི་མི་ཚེའི་ནང་དུ་སྒེར་ལ་བདེ་བ་ཆ་བ་ནས་མེད་པའི་དུས་ཆོད་ཅིག་སྒྲིབས་སོང། ཡ་མཚན་པ་ཞིག་ལ་དེས་ང་རང་དབྱིན་ཡུལ་དུ་འཚར་ལོངས་བྱེད་སྐབས་ཇི་ལྟར་ཆོར་བ་དེའི་ཏན་གསོ་བྱས་བྱུང། མི་ཆོས་ངའི་ལྟན་སྐྱེས་ས་མ། ང་རང་སྒེར་ཀྱི་ཉམས་ཐོང་ལ་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་ངའི་སྦྱོད་ལམ་ཇི་ལྟར་བྱེད་དགོས་པའི་སྐོར་ལ་རེ་བ་ཆེན་པོ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པར་མངོན། གནས་སྟངས་དེ་ངའི་ཐོག་ཏུ་ཏ་ཅང་ལྷོད་ཆེན་པོར་ལྟུང་བྱུང།

མཐའ་མ་དེར་ ༡༩༦༩ ལོར་མི་ཆེལ་ང་གཉིས་ཀྱིས་ཅི་ཙམ་ཐག་རིང་ལ་སྦོར་ཐུབ་ནས་སྦོར་ཚིས་ཀྱིས་ང་ཚོའི་ཁྱིམ་ཚང་ནོ་ཆ་ཞི་ཁོ་ཤ་ནས་ཏ་ཕ་ཡི་ལ་སྦོར་རྒྱའི་ཐག་གཅོད་བྱས། ང་ཚོས་གནས་སྦོར་འདི་གནས་སྐབས་ཙམ་གྱི་རིང་ལ་བཙུས་པ་ཡིན། ང་ཚོས་ས་ཕམས་ངལ་ཆེ་བའི་དུས་ཡུན་རིང་པོ་ཞིག་བརྒྱུད་སྟངས། ང་ཚོར་ས་ཆ་བག་ལྟོད་དང་མི་ཚོགས་ཁུང་ས་ཞིག་ཏུ་འགྲོ་རྒྱའི་དགོས་པའི་ཚོར་བ་ཆེ། མི་ཆེལ་ལ་ཁོ་རང་གི་སྨན་དཔྱད་མཁྱན་ལམ་དེ་ཐུ་མཐུད་འདོད་ཡོད་པ་དང། ཏ་ན་ལུ་ལུའི་སྨན་ཁང་ཞིག་གི་ནང་དུ་ཁོ་ལ་ལས་གནས་ཡག་པོ་ཞིག་ཐོབ་ཐུབ་པ་བྱུང་འདུག ང་ཚོའི་བཟའ་མིར་ལུས་ས་ཕམས་ཀྱི་ངལ་བ་གསོ་བའི་དུས་ཚོད་ཀྱི་དགོས་མཁོ་བྱུང། ང་ཚོ་ཏ་ལ་ཡ་ལོ་གསུམ་དང་ཕྱེད་ཀ་བསྡད་པ་ཡིན། ༡༩༧༠ ཐམ་པའི་ལོར་མི་ཆེལ་ང་གཉིས་ཀྱིས་དེ་གར་ནང་པའི་དགོན་

པ་ཞིག་གི་ནང་དུ་ཕྱིམ་ཚང་གི་རྟེན་འབྲེལ་ཀྱི་མཛད་སྒོ་ཚུང་དུ་ཞིག་དང་བཅས་གཉིན་ཐྲིག་བྱས་པ་ཡིན། ཇ་ལྷ་ཡི་ལ་ང་ཚོས་བཟའ་ཚང་གི་ཆིག་ཐྲིལ་འཚོལ་ཐུབ་པ་དང་། ཕྱུ་གུ་ཚོར་ཇ་ཅང་གལ་ཆེན་ཡིན་པའི་ཐྲིར་བཏང་ཁོར་ཡུག་ཞིག་མཁོ་སྒྲོད་བྱེད་ཐུབ་པ་བྱུང་།

རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་གཤེགས་པའི་རྟེས་སུ་དུས་ཡུན་རིང་པོ་མ་འོན་པར་ས་དབང་རྒྱ་གར་དུ་དེལ་མགོ་མཁྱེན་བཙེ་རིན་པོ་ཆེའི་དྲུང་དུ་སློབ་གཉེར་གནང་བར་ཕེབས། ཁོང་ *༡༩༥༠* བར་དུ་དེ་གར་བཞུགས་པ་རེད། འོན་ཀྱང་ཇོ་རྗེའི་རྒྱལ་ཚབ་ཀྱོང་ས་པའི་རྟེས་སུ་ཁོང་ལ་བཙོ་ཐུབ་ཀྱི་དགེ་ཕྱིད་གནང་བའི་འགོད་སྐུལ་ཞུས་པ་རེད། *༡༩༥༤* ལོར་ཁོང་ལ་གྲྭབ་དབང་པད་ཀོར་རིན་པོ་ཆེས་ས་སྐྱོང་དུ་དབང་བསྐུར་གནང་བ་རེད། གྲྭབ་དབང་པད་ཀོར་རིན་པོ་ཆེས་འོད་གསལ་བརྒྱ་ཕྲག་ཉི་ཤུ་པའི་འགོ་ཁྲིད་དུ་ཞིང་ལ་ཕེབས་པའི་གོང་པའི་བླ་ཆེན་འཇམ་མགོན་མི་ཕམ་རིན་པོ་ཆེའི་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་འཛིན་ཡང་གནང་པ་རེད། འོད་གསལ་སྨྲག་པོ་ནི་ད་ཆ་ས་སྐྱོང་མི་ཕམ་རིན་པོ་ཆེ་ཞེས་ཡོངས་གྲགས་རེད། ཆིག་ཁྲོང་དགུ་བརྒྱ་བཅུའི་ནང་དུ་ཁོང་གིས་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་མིང་དེ་བཟློ་ཐུབ་ནས་ཤམ་ཐྲ་ལ་བསྐྱར་གནང་པ་རེད། ཁོང་གིས་ཁོང་རང་གི་ཡབ་ཀྱི་ཚོས་དེ་ཆུ་མཐུད་དེ་ཁྱབ་སྒྲོལ་གནང་བཞིན་ཡོད། ཁོང་གིས་ *༡༩༥* ལོར་ས་ས་ཆེ་དབྱངས་རི་པ་དང་ལྷན་དུ་ཁ་ལོ་ར་ཏོའི་ཐྲོལ་ཀར་དུ་ཕྱིར་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་མདོར་བསྡུས་ཤིག་གི་ཐོ་ནས་གཉེན་ཐྲིག་གནང་པ་དང་། གཉེན་ཁྲོན་རྒྱས་པ་དེ་ *༡༩* ལོར་ཏ་ལི་ཆ་ཁ་ས་ནི་ནང་རྒྱུའི་འཚར་གཞི་ཡོད། ང་ལ་ཁྲོམ་ཚོགས་ཀྱི་ཚོ་ག་དེ་བྱེད་རོགས་ཞེས་བཀའ་མངགས་གནང་བ་ལྟར་ཞུ་རྒྱུ་དང་། ངས་འདི་ལྟར་ལྟ་ལྟམ་སྒས་མོ་ཚེ་དབྱངས་ང་ཚོ་སྣྱུག་པོའི་བཟའ་མིའི་གྲལ་དུ་ཕེབས་བསུ་ཞུ་ཐུབ་པ་འདི་ཏ་ཅང་དགའ་པོ་བྱུང་།

རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་ཞིང་ལ་ཕེབས་རྟེས་ཐུག་ལྷི་ལམ་སེང་སྒང་ཏོག་ནས་ལོག་སྟེབས་བྱུང་། ང་ལྷ་བར་དུ་ཁོ་ཀཆར་ཚོས་གྲིང་གི་ཐྲུ་མི་པླ་ལ་ཐྲ་ལྷན་(ས་འི་ལྷ་མོའི་ཁང་པ་)ལ་བཞུགས་ནས་ལོ་མང་པོ་ཕྱིན་པ་རེད། ཁོ་ལ་གཞི་ཙའི་འགྱུར་བ་ཆེན་པོ་གང་ཡང་བྱུང་མེད་ན་ཡང་། ང་ཉེ་ཆར་ཁོ་ཐུག་དུས་ཚོར་ཤེས་ཏེ་བཟང་དུ་ཕྱིན་པ་དང་། དོན་དག་དགྱུས་མ་དེ་

འདྲའི་ཐོག་ལ་མི་དང་མཉམ་དུ་ཁ་བརྡ་བྱེད་ཐུབ་པའི་ཡར་རྒྱས་བྱུང་བ་དེར་ང་རང་ཀ་ཅང་དགའ་པོ་བྱུང། ཁོའི་གྲོས་སྒྲོན་ཀྱི་ནི་ཚ་དེ་དུ་ཆ་ཚོད་འཛིན་བྱས་ཟིན་འདུག ངའི་བསམ་པར་ཁོ་རང་འདོད་ཐོ་ཆོམས་པ་ཞིག་བྱུང་འདུག དེས་ན་ངས་འདིར་ཁོ་དྲག་སྐྱེད་ཡོང་བར་མཐུན་འགྱུར་གནང་མཁན་ཚང་མར་བཀའ་དྲིན་ཆེ་ཞུ་རྒྱ་ཡིན།

གེ་ས་པོ་ན་ཚུང་སྐབས་འཕྲུག་ཆ་དོད་པོ་བྱུང་སྟེ་སྐབས་ཤིག་ལ་ང་གཉིས་དབར་ལ་གོ་བར་འཕྲོད་རྒྱུར་དགའ་ངལ་བྱུང། ད་ཆ་ང་གཉིས་ཕན་ཚུན་ཉེ་བོ་ཞེ་དགས་ཡོད། ཁོའི་ན་ཚོད་སྨིན་པ་དང་ཁོ་རང་གི་ཡབ་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མང་པོ་ཞིག་འགོས་ཡོད་ཙང་ང་དགའ་པོ་བྱུང། ཁོ་ནི་ཅ་ཅང་རྣམ་རིག་བཀྲ་མོ་དང་ཁོ་ལ་སྒྲ་རྩལ་གྱི་རྣམ་དཔྱོད་ཁྱད་དུ་འཕགས་པ་ཞིག་ལྟན་འདུག ངེ་དག་ད་ཏུང་ཡར་རྒྱས་འགྲོ་ཡི་རེད་སྙམ། རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་གཤེགས་པའི་རྗེས་སུ་གེ་ས་རྒྱ་གར་ལ་ཕྱིན་ཏེ་ཇོ་ང་གསར་མཁྱེན་བཙེ་རིན་པོ་ཆེའི་བྱང་ནས་སྒོོ་བ་གཉིར་བྱས་པ་དང། དེ་གར་ཁོས་དེ་ལ་མགོ་མཁྱེན་བཙེ་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་མདུན་ནས་གསུང་ཆོས་ཀྱང་ཞུས་འདུག རྗེས་སུ་ཁོ་བོད་དུ་འགྲུལ་སྐྱོད་ལག་པོ་ཡོད་པའི་སྐབས་སུ་ཁོ་རང་གི་སྐུ་གོང་མའི་དགོན་པ་ཞེ་ཆེན་དུ་ཕྱིན་པ་དང། ༡༩༥༦ ལོར་ང་ཆོ་བཟའ་མི་ཚང་མ་བོད་དུ་འགྲོ་སྐབས་ཀྱང་གེ་ས་མཉམ་དུ་ཡོད།

ང་ཆོ་ཀ་ཕ་ཡི་ལ་སྒོར་སྐབས་གེ་ས་པོ་རང་གཅིག་པུར་སྡོད་བཞིན་ཡོད། འོན་ཀྱང་ཁོ་ང་ཆོའི་ས་རྒྱ་བ་འགའ་ཤས་ལ་སྡོད་པར་སྒེའུ་ཁུང་བྱུང། ཁོས་ཁ་ལི་ཚྭར་ནི་ཡ་ལ་མཐོ་སྒོ་བ་འགྲིམ་པ་དང། ཥང་སྒོ་ལ་ཆེ་བ། ཏོ་ལི་ཤུད་ཀྱི་གློག་བརྙན་འགའ་ཞིག་ནང་ལས་ཀ་བྱས་པ་བཅས་བྱས་ཏེ་ལོ་མང་བསྐྱལ་བ་རེད། ༡༩༥༣ ལོར་གེ་ས་པོ་ནི་ཕ་ཤར་སྒོར་ཏེ་ཆོས་ཆོགས་ཀྱི་ཆོགས་མི་ཡུན་རིང་བྱེད་མཁན་ཞིག་གི་བུ་མོ་ཙན་ན་ཏི་ནི་ཁོ་ལ་དང་མཉམ་དུ་ཚང་ས་བཀྲབ་པ་རེད། ༡༩༥༩ ལོར་ཁོང་ཆོའི་བུ་མོ་ཆོས་སྐྱིད་ས་ཐྲི་ཡ་སྒྲུག་པོ་སྐྱེས་པ་རེད། ང་རང་ཆོ་ཆོ་ཆགས་པར་དགའ་སྒོས་སྐྱེས་བྱུང་ལ། ཆོས་སྐྱིད་ནི་བུ་མོ་ཚུང་ཚུང་ཀ་ཅང་དམིགས་བསལ་བ་ཞིག་རེད།

ཨ་ཥོ་ཀླ་ ༡༩༩ཆ ལོར་ཇོར་ཏི་ཐོན་སྒོས་གྱ་ཆེན་མོ་ནས་ཆབ་ཁྱིད་ཚན་རིག་གི་སྒོས་རམས་པ་ཐོན་པ་རེད། ༡༩༩༥ ལོར་ཁོ་ཤམ་ཐ་ལ་མོ་ཏཏ་ནན་ཆོས་ཆོགས་ཐུ་བཞི་གླིང་ཆོགས་འདུར་མཁན་ཞུགས་བྱས། དེའི་སྟོན་ལ་ ༡༩༩༦ ལོར་ང་ཚོ་བཟའ་མི་བོད་དུ་རིན་པོ་ཆེའི་མ་དགོན་ཟུར་མང་དགོན་པར་འགྲོ་སྐབས་ཁོ་ཁམས་སྨྱོན་རིན་པོ་ཆེའི་ཡང་གྲིད་དུ་ཁྲི་འདོན་བྱས་པ་རེད། ཟུར་མང་དུ་མ་སྒེས་སྟོན་ཀྱི་གྲོང་ཁྱེར་མཐའ་མ་སྐྱེ་ཀུ་མདོར་ང་ཚོ་སྒེས་དུས་བོད་མི་བཀུ་ཕྱག་མང་པོ་ང་ཚོའི་མགྲོན་ཁང་དུ་ཨ་ཥོ་ཀླ་མཇལ་ཁ་དང་བྱིན་རླབས་ཞུ་བར་སྒེས་བྱུང།

དུས་ནས་དུས་སུ་མཚན་ཀྱི་དགྱེལ་ལའང་བོད་དང་བལ་ཡུལ་དུ་ཡོད་པའི་ཨ་ཥོ་ཀླའི་དགོན་པ་ཁག་ནས་ང་ཚོར་ཁ་པར་ཡོང་གི་འདུག ངས་ཞོགས་པའི་ཆུ་ཚོད་གསུམ་པར་ཁ་པར་ལེན་སྐབས་མི་གཅིག་གིས་ཕར་ངོས་ནས་སྐད་ཕྱོགས་ཆེན་པོའི་སྒོ་ནས་ "ཁམས་སྨྱོན་རིན་པོ་ཆེ" ཞེས་བརྗོད་དུས་ངས་ "གཟིམས་བཞུགས་འདུག" ཅེས་ལན་འདེབས་བྱས། ཁོང་ཚོས་ཨ་ཥོ་ཀླའི་མིང་ཡང་ནས་སྐྱར་དུ་ཐུ་མཐུད་ནས་བོས་པས་ངས་ཁོ་ལ་ཁ་པར་སྒྲད་པ་ཡིན།

འབྱུང་འགྱུར་ལོ་འགའི་ནང་དུ་མི་ཆེལ་ང་གཉིས་ཨ་ཥོ་ཀླ་དང་མཉམ་དུ་བོད་དུ་ཡོད་པའི་ཁོང་གི་དགོན་པར་འགྲོ་འཆར་ཡོད། དགོན་པ་དེ་ནི་བོད་རང་སྐྱོང་ལྷོངས་ཀྱི་ནང་དུ་ཡོད་པ་རེད། ང་ཚོ་ ༡༩༩༦ ལོར་དེ་གར་སྐྱོད་སྐབས་ཨ་ཥོ་ཀླས་བོད་མིའི་འཛིག་རྟེན་དང་འབྲེལ་བ་དམ་ཟབ་བཟོས་པ་རེད། འགོ་སྟོད་ཁོ་ལ་བླ་མའི་གོ་གནས་ཅི་ཞིག་འཛིན་པ་ལ་ཡང་ཕེ་ཚོམ་ཅ་ཅང་ཆེན་པོ་འདུག ང་ཚོའི་འགྲུལ་སྐྱོད་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཁོས་དེ་གར་ཡོད་པའི་མང་ཚོགས་ཀྱི་ལྷན་བསྡུས་པར་དེ་རྗོགས་རྒྱ་འགོ་ཚུགས་པ་རེད། ཁོ་ལ་བོད་དུ་བོད་མི་ཚོའི་དབུལ་ཕོངས་ཀྱི་གནས་སྟངས་ཅམ་མ་ཡིན་པར་ཕྱི་དང་སྐོ་ཕྱུགས་ས་ཞིམས་ཅན་ལ་འཚོ་བའི་ལྷན་བསྡུལ་དེས་ས་ཞིམས་འགྱུལ་ཕེབས་པ་རེད། ཁོས་དེ་གར་ཡོད་པའི་མི་ཚོ་ལ་དུད་

འགྲོ་ལ་འཚེ་བ་བྱེད་རྒྱུ་མཚམས་འཛིག་དགོས་པའི་ཏེ་ལ་བསྒྲགས་ཤུགས་ཆེ་བྱས་སོང་། རྟེས་སུ་ང་ཚོས་འདི་ནི་ཁོའི་ཚོས་བཤད་དང་པོ་དེ་རེད་ཅེས་བརྗོད་པ་ཡིན།

ཁོས་ཇོར་ཏི་ཐོན་དུ་ཕྱག་པའི་ཐྲི་ཡང་ཁ་ལྷ་ལེ་བཟེ་དང་མཉམ་དུ་ཆང་ས་རྒྱག་རྒྱའི་ཁ་ཆད་བྱས་ཙམ་རེད། ཁོང་གཉིས་ཀར་ལོ་གཅིག་གཉིས་ཀྱི་ནང་དུ་ཞིབ་འདྲུག་སློབ་མ་འགྲིམ་རྒྱའི་འཆར་གཞི་ཡོད་པ་དང་། ཨཱོཀ་ཀླུས་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་གི་ཆེད་ལས་སྒྲོང་རྒྱའི་རེ་བ་བྱེད་ཀྱི་འདུག རིན་པོ་ཆེས་ཨཱོཀ་སྲིད་དོན་པ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཆགས་རྒྱའི་ནུས་པ་ལྷན་སྐོར་གསུངས་གནང་ཡོད། དང་པོ་ནས་ཁོ་སྲིད་དོན་ཚན་རིག་ལ་དོན་གཉིར་ཡོད་པ་མཐོང་ནས་ང་ལ་སྒྲོ་བ་འཕེལ་ཞིང་། ངས་ཁོ་ལ་མ་འོངས་པའི་མདུན་ལམ་ཅུ་ཅང་བཟང་པོ་ཡོད་རེད་སྙམ་གྱི་ཡོད།

༡༠༠༣ ལོར་ཏེ་ཕྱིད་མཐོ་འབྲིང་ནས་སློབ་མཐར་ཕྱིན། ཁོ་ཡང་ ༡༠༠༤ ལོར་བགྲོ་གྲྭང་ཆོགས་འདུར་མཉམ་ཞུགས་བྱས་པ་རེད། ད་ལྟ་ཁོ་སྐུ་སྲུང་དང་གམ་བཅར་བའི་ཚུལ་དུ་ཁོ་རང་གི་གཅེན་པོ་ས་སྐྱོང་མི་ཕམ་རིན་པོ་ཆེ་དང་ལྷན་དུ་ལོ་གཅིག་གི་རིང་ལ་འགྲུལ་སྐྱོད་བྱེད་བཞིན་ཡོད། འདི་ལས་ཁོས་མི་ཚེའི་ནང་དུ་ཁ་ཕྱོགས་ཇི་འདྲ་ཞིག་བཟུང་ཡང་ཁོ་ལ་སྒྲོང་བརྡར་བཟང་པོ་ཞིག་ཐོབ་རྒྱ་གདོན་མི་ཟ། ཁོས་ ༡༠༠༦ ལོར་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོ་འགྲིམ་རྒྱའི་འཆར་གཞི་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ཇེ་ཕྱིད་ཕྱུ་ཀུ་ཆུང་ཆུང་ཡིན་དུས་ནས་ཇོ་ཇེ་བཀའ་སྩང་གི་ཐད་ལ་འཕྲེལ་བ་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་མཇོན་ཡོད། ཁོ་ནི་དུས་རྒྱན་དུ་སྣང་བ་རྣྲིད་པོ་དང་། མི་གཞན་ལ་སྙིང་རྗེ་ཆེ་བ་བཅས་ཡོད་པས་ང་རང་ཁོ་ལ་དཀའ་པོ་ཡོད།

མདོར་ནི། དམིགས་བསལ་གྱིས་ངས་ཁོང་ཚོ་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཁོང་གི་བསྟན་པ་ལ་འཕྲེལ་འདྲིས་རྗེ་ཆེ་ནས་རྗེ་ཆེར་འགྲོ་བ་མཐོང་དུས། ང་རང་གི་བུ་ཚོ་ལ་ང་རང་དཀའ་སློབས་ཞེ་ངག་ཡོང་གི་འདུག ཁོང་ཚོས་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྱག་རྗེས་དེ་སྐྱོང་བར་རམ་འདེགས་དང་། ཁོང་གིས་འགོ་བཙུགས་པའི་ལས་གཞི་ཆུམས་ཆུ་མཐུད་པའི་འཁོན་ཀྱི་ཡོད། འདིས་ང་ལ་དམིགས་བསལ་དཀའ་པོ་ཡོང་གི་འདུག

རིན་པོ་ཆེ་ང་གཉིས་ཀྱིས་རྒྱུན་དུ་བུ་མོ་ཞིག་བྱུང་ན་སྟོམ་པ་དང་མོའི་མིང་ལ་ཅ་ཏ་ཊཱི་སྟེ། གཏུམ་མོ་ཞེས་འདོགས་འདོད་བྱུང། འོན་ཀྱང་དེའི་སྐལ་པ་བྱུང་མ་སོང། ཁོང་གིས་ཅ་ཏ་ཊཱི་སྨྲག་པོའི་སྐོར་ལ་སྟན་ཙོམ་ཞིག་ཀྱང་བྱིས་གནང་ཡོད། ༡༩༦༦ ལོར་མི་ཆེལ་ང་གཉིས་ཀྱིས་བོད་པའི་བུ་མོ་ལོ་བརྒྱད་ལོན་པ་ཞིག་ཉམ་ཐག་པའི་གནས་སྟངས་ཀྱི་འོག་ཏུ་ཡོད་སྐོར་ཐོས་བྱུང། མོ་བྱང་ཨ་རིའི་ནང་དུ་ཡོད་པའི་བུད་མེད་ཅིག་གིས་བུ་ཚབ་ཏུ་ཟླངས་ཡོད་པ་དང། བུད་མེད་དེས་མོ་ལ་ཡག་པོ་མ་བྱས་པར་གནས་སྐབས་ཤིག་གི་རིང་ལ་ཕྱི་གུ་བདག་མེད་ལྟ་སྐྱོང་ཁང་དུ་འདང་བསྐྱལ་འདུག ང་ཆོས་མོ་བུ་ཚབ་ཏུ་ལེན་རྒྱུ་ཐག་བཅད་པ་ཡིན་པས། ཅ་ཏ་ཊཱི་སྨྲག་པོ་སྐབས་དེར་ང་ཆོའི་བཟའ་མིའི་གྲལ་བ་ཁེད། ད་ལྟའི་ཚར་ཅ་ཏ་ཊཱི་ནི་རོད་གླིང་ཕྱི་ཕི་རོ་ཕྱི་ཁ་ནས་མེ་ལ་སྨན་ཞབས་ཀྱི་སྒོས་སྒྲོང་ཕྱིང་བཞིན་པ་རེད། མོ་ནི་མཛོས་སྡུག་ལྟན་ལ་མི་གཤིས་འཛམ་པའི་གཞོན་ནུ་མ་ཞིག་རེད། མདོར་ན་ང་ཆོའི་ནང་མི་ཚང་མ་འཚམ་པོ་ཡོད་པ་དེར་ང་རང་དགའ་པོ་འདུག

ང་འི་ཨ་མ། ཨེ་ལི་བཟའ་ཕྲེད་ཕི་ཐུ་སི་ནི་ ༡༩༩༦ ལོའི་བླ་ ༩ ཆོས་ ༦ ཉིན་དབྱིན་ཡུལ་ཀྱི་ཏྲམ་ཕི་ཨེར་ཀྱི་ཆ་ཐར་ཡུད་ཁན་གསོ་ཁང་དུ་གྲོངས་པ་རེད། མོ་ལོ་བརྒྱད་ནུ་ཀྱ་བརྒྱད་རེད། ཉེ་ཆར་ང་འི་གཅེན་མོ་ཐེ་ས་འདས་གྲོངས་སུ་ཕྱིར་ཏེ་ང་ཆོའི་བཟའ་མིར་གོད་ཆག་ཆེན་པོ་བྱུང། ༡༩༩༧ ལོར་མོ་ལ་མཆིན་པའི་གཤན་ཆད་ཀྱི་ན་ཆ་ཡོད་པ་ཙུད་ཆོད་པ་རེད། མོ་མ་གྲོངས་སྟོན་ཀྱི་ལོ་དེར་ཐེ་ས་ཕི་རོབ་ཁན་ས་ལ་ཡོད་པའི་ཤམ་ཐྲ་ལ་ཆོས་ཆོགས་ཀྱི་དཔལ་འབྱོར་འདུ་འགོད་ཀྱི་ཐོག་ལ་ལས་ཀ་ཤུགས་ཆེ་བྱས་ཡོད། ༡༩༩༨ གི་དཔྱིད་ཀ་དེར་མོའི་མཆིན་པ་གསར་བར་བརྟེས་ནས་ཡང། ཏྲག་སྐྱེད་མ་བྱུང་བར་ཟླ་གསུམ་པའི་ཚེས་ ༢༦ ཉིན་ཀྱི་དགོང་དྲོ་དེར་ང་ཆོ་བཟའ་མི་ཚང་མ་འཛོམས་ཐོག་ཏུ་གྲོངས་སོང། མོ་གྲོངས་དུས་ངས་མོ་ལ་བར་དོ་ཐོས་གྲོལ་བགྱིགས་པ་ཡིན། མོ་གྲོངས་དུས་བློ་ལྟོད་པོ་དང་རྣམ་རིག་བཀྲ་བོ་བྱུང་སོང། ངས་མོ་ཏ་ཅང་ཏན་ཀྱི་འདུག

ཏ་ཕ་ཡི་རྒ་ཡོད་སྐབས་ངས་རྡ་ལ་བཞོན་རྒྱ་ཡང་སྐྱར་འགོ་བཙུགས་པ་དང་། ངས་ངའི་རྡ་བཞོན་གྱི་འདོད་པ་དེ་འཚོན་ལན་སྟོག་པའི་ས་མམས་དང་བཅས་ཚུར་འཚོར་བྱུང་། ང་ཚོ་དེ་གར་སྟོད་དུས་ངས་རིན་པོ་ཆེའི་ཆིབས་པ་དགྱ་ལྷ་གནམ་ཐོག་ནས་དེར་ལེན་ཐུབ་པ་བྱུང་། ང་ལ་ཏ་ཕ་ཡི་གླིང་ཕན་དུ་རྡ་དེའི་མི་ཚེ་མཐའ་མ་སྐྱེལ་ཐུབ་ས་ཁའི་ས་ཆ་ཞིག་ཏུས་ཐུང་། དེ་ཅར་མ་ལན་གྱི་བུད་མེད་དེས་དེ་ལ་ཞིང་ལའི་ནང་དུ་ཟས་སུ་ཤིང་ཏོག་སྟོད་ཀྱི་ཡོད། མཐའ་མ་དེར་དེ་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔ་ཙམ་ལ་ཤི་སྐྱབས། ཁོང་ཚོས་དེ་དང་མཉམ་དུ་ཟླ་ས་འགྲོ་བའི་ཆོད་མ་དེར་རྟེའུ་སྐྱེ་རྒྱ་ཡོད་པ་ཤེས་འདུག ངས་རྟེའུ་དེ་ཇོ་ཐབས་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ་དེ་བཙོང་རྒྱ་རེད་མི་འདུག

ཏ་ཕ་ཡི་རྒ་ལོ་འགའ་ཤས་བསྡད་ཟེས་མི་ཆེལ་དང་ང་གཉིས་ཀར་རང་གནས་ས་ཕྱིར་སྟོར་བྱེད་རྒྱའི་གླ་ཕྲིག་ཡོད་པ་ཚོར་བྱུང་། མི་ཆེལ་ཀྱིས་ལས་ཀ་ཙད་གཅོད་བྱེད་རིང་ལ་ང་ཁོ་ལས་སྟོན་དུ་བཟའ་མི་ས་ཡ་ཁེལ་དུ་སྟོར་པ་ཡིན། དེ་གར་ང་ལ་ཏའི་འདུལ་ཐོ་ལ་དོན་གཉིར་ཡོད་པའི་ངོ་མཚར་ཅན་ཀྱི་ཚོང་ལས་ཡག་པོ་ཞིག་འཛུགས་ཐུབ་ཅང་། ས་ཡ་ཁེལ་དུ་རྒྱན་དུ་འགྲོ་རྒྱ་མཐུད་པ་ཡིན། ཡིན་ན་ཡང་མི་ཆེལ་ལ་དེ་གར་ལས་ཀ་ཡག་པོ་ཞིག་ཐོབ་མ་ས་ཕོང་། ལོ་གཅིག་ཙམ་ཀྱི་རྟེས་ས་ང་ཚོ་ད་ལྟ་སྟོད་ས་ར་ངོ་གླིང་ཕན་ཀྱི་ཕི་ར་བ་ཀན་ས་རྒ་སྟོར་པ་ཡིན། མི་ཆེལ་ཐ་ཁྱི་ར་ན་ཀཱ་ཏ་ཡ་ཕ་ཆེན་མོའི་ཐོ་ནད་ངང་ང་ཏ་ཏ་ཐ་སྨན་བཅོས་ཚན་པའི་དགེ་ཁན་ཆེན་མོར་ཐུར་པ་རེད།

ངའི་མི་ཚེ་འདི་རྒྱན་ཐོ་ལ་དང་མི་མཐུན་པ་ཡིན་ཐེད་ཀྱང་། ང་ལ་བཟོ་བ་ཏ་ཅང་ཆེན་པོ་ལྟན་པའི་གཏན་ཁོག་ཐུབ་ཡོད། ང་རང་གི་མི་ཚེའི་ནང་ལ་ངས་ཆང་ས་ཁྱག་ས་ཁའི་མཁའ་ནས་བཤད་ན་ང་རང་བསོད་ནམས་ཆེན་པོ་ཞེ་ཏཱ་ས་ཡིན་བས་མ་ཀྱི་ཡོད། ང་ལ་མཚོན་ན། ངས་མི་ཆེལ་དང་མཉམ་དུ་ཆང་ས་བཀྱབ་པ་དེ་དོན་དངོས་སུ་ངའི་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཡོད་པའི་འབྲེལ་བ་དེ་མཐུད་པ་ཞིག་རེད། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན་ང་དང་མི་ཆེལ་གཉིས་ཀས་ཤམ་ཐྲ་ལའི་འཆར་ས་ཁང་གི་མི་ཚེའི་ནང་ལག་ལེན་བསྟར་རྒྱའི་དམ་

བཅའ་བྱས་ཡོད། རིན་པོ་ཆེས་ང་ཚོར་སྐྱལ་མ་གནང་བ་གཞིར་བཟུང་། ང་ཚོས་རང་ཉིད་ཡར་རྒྱས་གཏོང་ཕྱིར་ཕན་ཚུན་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱས་ཡོད།

རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་འཚོ་བཞུགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། རིན་པོ་ཆེ་དང་མི་ཆེལ་གཉིས་ཀྱིས་ནང་པའི་ལྷ་ས་ཁང་གི་སྒོ་ནས་ནད་རྟེ་ལྷར་གསོ་ཐབས་ཀྱི་སྒྲིག་འཛུགས། ཨ་མར་ཏེ། འཆི་མེད་ཅེས་པ་ཞེག་བསྐྱེན་རྒྱའི་ཕྱག་ལས་མཉམ་དུ་གནང་ཡོད། རིན་པོ་ཆེ་ཞིང་ལ་ཕེབས་པའི་རྟེས་སུ་མི་ཆེལ་གྱིས་རང་གི་ཆེད་ལས་ཀྱི་ཐོག་ཏུ་ནས་ཤུགས་བརྒྱ་ཆ་བརྒྱ་ཐམ་པ་བཏང་ཡོད། ཁོ་ད་ཆ་ཨ་རིའི་ནང་དུ་ཏ་དགེ་སྦྱན་བཅོས་ཀྱི་ཐད་ལ་གཟེངས་སུ་ཐོན་པའི་སྦྱན་པའི་གྲས་ཤིག་ཡིན་པ་དང་། ༡༩༩༥ ལོར་ཁོ་ཏ་དགེ་སྦྱན་བཅོས་ཆོགས་པའི་ཆོགས་གཙོ་ཆགས་པ་རེད། ཁོ་ནི་ནུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་སྦྱན་བཅོས་དང་ནད་པར་བྱམས་སྙིང་རྗེའི་སྒོ་ནས་གསོ་ཐབས་བྱེད་པ། དེ་བཞིན་ནད་པའི་བཟའ་མིར་རོགས་རྒྱོར་བྱེད་པ་བཅས་ཀྱི་སྦྱན་བཅོས་ལམ་ལུགས་དེ་ནུབ་ཕྱོགས་སྦྱན་བཅོས་གཙོ་རྒྱུན་གྱི་ནང་དུ་འདྲེན་མཁན་གཙོ་བོ་ཞིག་རེད།

ང་རང་ལ་མཆོད་ན། ངས་འདས་པའི་ལོ་བཅུ་ལྔག་གི་རིང་ལ་ངའི་རྟའི་འདུལ་སྒྲོང་གི་མདུན་ལམ་དེ་འབད་པ་ཆེན་པོའི་སྒོ་ནས་རྒྱོར་བཞིན་ཡོད། ད་ལྟའི་ཚར་ངས་ལོ་གཅིག་གི་ནང་ལ་ཟླ་བ་དྲུག་ཙམ་ཞིག་ཕྱི་ལོ་རི་ཉ་ལ་རྟའི་སྒྲོང་བརར་སྒོས་ཁྱིད་ལ་གཏོང་གི་ཡོད། ངའི་མདུན་ལམ་གྱི་བརྒྱད་རིམ་ནང་དུ་ང་ལ་རྟ་མང་པོ་ཞིག་ཐོབ་རྒྱུང་ཡོད། ད་ལྟའི་ཚར་ང་ལ་ཞོན་རྟ་ཆེ་གྲ་དེ་འདུ་ཡོད། མི་ཆེ་དང་རྟ་གཉིས་ཀའི་ཐད་ལ་སྐྱིད་སྡུག་མང་པོ་ཡོང་གི་ཡོད་ཀྱང་། ངས་ཉིན་རེ་ཉིན་རེའི་རྟའི་འདུལ་སྒྲོང་གི་སྒྲིག་ལམ་ཐད་ལ་ང་རང་དགའ་ནས་དགའ་ར་འགྲོ་ཡི་ཡོད་པ་ཞིག་མཐོང་བྱུང་།

རིན་པོ་ཆེ་ང་གཉིས་དང་ཐོག་ཅ་རིར་འཕྱོར་སྐབས། ངས་རྟའི་འདུལ་སྒྲོང་གི་འཛིག་རྟེན་དང་ཚོས་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱལ་ཁམས་གཉིས་ས་སོར་འཛིག་ཐབས་བྱས་པ་ཡིན། འདས་པའི་ལོ་བཅུའི་ནང་དུ་འགྱུར་བ་ཞིག་བྱུང་ཡོད་པ་ང་ལ་དོ་སྣང་བྱུང་། དེ་ནི་རྟའི་འདུལ་སྒྲོང་ལ་དོན་གཉིར་ཡོད་པའི་ངའི་ཐོག་ཏུ་ཆ་ཚོས་ཕྱོགས་ལའང་དོན་

གཞིར་སྒྲིབས་འདུག་ རང་རང་གི་ཆེད་ལས་ཀྱི་རྩེ་ཏོག་ཏུ་ཐུར་བ་ང་ལ་ཕྱག་པ་རྣམས་ལ་ངས་གུས་བཙོ་ཆེན་པོ་བྱེད། དེ་ལྟར་བྱེད་པ་ལ་རང་རང་གི་ས་ཆེས་ཀྱི་གནས་བབ་འདུལ་ཐབས་བྱེད་པའི་བརྒྱད་རིམ་ཞིག་འགྲིམ་དགོས་ཀྱི་ཡོད། ངས་ཤམ་ཐྲ་ལའི་རྟེས་འཇུག་པ་ཅ་ཅང་གི་ཁ་གས་ལ་གཏིང་གས་ལ་ཡིན་མ་ཁན་མང་པོ་ངོ་ཤེས་ཀྱི་ཡོད། ང་རང་ལ་མཚོན་ན་གནས་སྟངས་ཇེ་བདེ་ཇེ་བདེར་འགྲོ་ཡི་ཡོད་ཙང། ད་ཆ་འཇིག་རྟེན་གཞིས་ས་ས་ར་དབྱེ་དགོས་པ་དེ་འདྲ་མི་འདུག

ང་ཚོའི་ཚོས་ཚོགས་ལ་མཁྱེན་བརྩེ་རིན་པོ་ཆེ་ནི་སྒོ་གང་ཐད་ནས་བཀའ་ཏྲིན་ཆེན་པོ་ཡིན། རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་ཞིང་ལ་ཕེབས་རྟེས་མཁྱེན་བརྩེ་རིན་པོ་ཆེས་ཀན་ཆའི་ཚོས་གྲིང་དུ་ཚད་མཐོ་བའི་རྩོ་རྟེ་ཕེག་པའི་གསུང་ཚོས་གནང་བ་དང་། དེ་རྟེས་ཅ་ལི་ཐྲག་ས་དང་ཐྲོལ་ཅར་གཞིས་ཀར་ཕེབས་ཏེ་བཀའ་དབང་དེ་ག་རང་གནང་བ་རེད། རིན་པོ་ཆེས་དུས་རྒྱ་ཏུ་གསུང་ཚོས་འདི་དག་ཁོང་རང་གི་སྒོབ་མ་ཆམས་ལ་ཐོབ་ནས་སྟོམ་པའི་ཐུགས་རེ་གནང་ཡོད། མཁྱེན་བརྩེ་རིན་པོ་ཆེས་ཞལ་བཞེས་གནང་བ་གཞིར་བཟུང་སྒོབ་ལོ་སོན་པའི་ངའི་བུ་གཞིས་ཀྱི་བསྟན་པ་སྒོབ་གཞིར་གྱི་ཐུགས་འགན་ཡང་ཁོང་གིས་བཞེས་གནང་པ་རེད། ཇོ་རྟེའི་རྒྱལ་ཚབ་ནད་མནར་གྱིས་གྲོངས་སྐབས་སུ་བྱུང་བའི་དཀའ་ངལ་དེའི་རིང་ལ་ཁོང་གི་བཀའ་སྒོབ་དང་ཐུགས་ཀྱི་བྱམས་བརྩེ་ནི་ཚང་མར་རིན་ཐང་བླ་ལ་བ་ཞིག་བྱུང་ཡོད། རྒྱལ་ཚབ་གྲོངས་པའི་རྟེས་སུ་མཁྱེན་བརྩེ་རིན་པོ་ཆེས་ཚང་མར་རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་གི་རིན་ཐང་ཏན་པར་བྱས་ཏེ་ཚང་མས་འཚམ་མཐུན་ཀྱི་ངང་ནས་ལས་ཀ་བྱེད་དགོས་པའི་བཀའ་སྒོབ་གནང་ཡོད། ཁོང་གིས་ང་ཚོར་བ་ལྟའང་མུ་མཐུད་དེ་ལམ་སྟོན་བྱེད་པའི་ཐུག་ཏིས་བཞག་གནང་ཡོད། མཁྱེན་བརྩེ་རིན་པོ་ཆེ་ *༡༩༩༡* ཟླ་བ་དགུ་པར་འབྱུག་ཡུལ་དུ་དགོངས་པ་ཚོས་དགེ་བྱེངས་སུ་ཕེམ་པ་དང་། ཁོང་གི་དགོངས་རྫོགས་མཚོད་འབྱུལ་ལ་ས་དབང་གིས་སྐུ་ཚབ་ཚོགས་པ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཁྲིད་དེ་ཕེབས་གནང་བ་རེད།

༡༩༩༨ གྲི་ལོར། བ་ལྡེ་ཤམ་ཐྲ་ལ་ཤམ་ཐྲ་ལ་མོན་ཏེན་ལྷེ་གནས་ཞེས་བཏགས་པའི་ RMDC བྱ་རིན་པོ་ཆེའི་སྒྲ་ཚོ་དང་ས་ཁམས་རྒྱས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་ལ་བསྟོ་བའི་ཚོས་སྒྲའི་མཚོད་རྟེན་ཆེན་མོ་མཐོང་བ་རང་གྱོལ་དེ་བཞེངས་པ་རེད། དབུ་རྟེན་གྱི་མཚོད་རྟེན་འདིའི་མཚན་དེ་མཁྱེན་བརྩེ་རིན་པོ་ཆེས་གནང་བ་རེད། དེ་ནི་བྱང་ཕ་རིའི་ནང་དུ་མཚོད་རྟེན་ཆེ་ཤོས་དེ་ཡིན་པ་དང་། རབ་གནས་ཀྱི་ཚོ་ག་དེར་ཁོང་གི་སློབ་མ་ཆེག་སྟོང་བཀལ་བ་འཛོོ་མས་ཡོད། མཚོད་རྟེན་དེ་ནི་ཅ་ཅང་ངོ་མཚར་ཅན་ཞིག་ཡིན་ལ། ཁོང་གི་སློབ་མ་ཚོའི་དད་པ་དམ་ཚོག་དང་། མི་མང་པོའི་གཏོང་ཕོད་ཀྱི་མཚོན་རྩགས་ཆེན་པོ་ཞིག་རེད། རིན་པོ་ཆེས་ནོ་ཕ་ས་ཁོའི་ནང་གི་ལེབ་ཐ་རེ་ཏོན་གྱིང་ཕན་ཀྱི་ཕི་ལེ་ས་ནས་མཚོ་ལྷག་ཏུ་ལྷམ་པོ་ཚོས་སྟེ་ཞེས་པའི་དགོན་པ་དབུ་འཛུགས་གནང་ས་དེར་ལོ་དེ་གའི་ནང་དུ་མཚོད་རྟེན་ཚུང་བ་ཞིག་ལ་རབ་གནས་མཛད་པ་རེད།

མཚོད་རྟེན་ལ་རབ་གནས་གནང་པའི་སྐབས་དེར། ང་ལ་ང་བོད་དུ་བསྐྱོད་དེ་རིན་པོ་ཆེའི་དགོན་པ་ཟུར་མང་ལ་མཇལ་རྒྱུ་དེ་ཅ་ཅང་གི་གལ་ཆེན་ཡིན་པའི་འདུ་ཤེས་སྐྱེ་རྒྱ་འགོ་ཚུགས་སོང་། ང་ལ་ཐག་ཕྱི་དང་ས་སྐྱོང་མི་ཞམ་རིན་པོ་ཆེ་ཕུད་པའི་ཕྱ་ཀུ་ཚང་མ་མཉམ་དུ་འཕྲིད་འདོད་སྐྱེས་བྱུང་། ས་སྐྱོང་གིས་ལོ་སྟོན་མའི་ནང་དུ་ཤམ་ཐྲ་ལའི་སྒྲ་ཚས་ཚོགས་པ་ཞིག་གི་འགོ་ཁྲིད་དེ་དེ་གར་ཕེབས་གྱུར་པ་རེད། ༡༩༩༦ ལོའི་དབྱར་ཁ་དེར་མི་ཆེལ་ང་གཉིས་ཀྱིས་གེ་ས་ར་དང་། ཨ་ཥོ་ཀ་ཏེ་ལྷིད། ཅན་ཏྲལི་བཅས་ཁྲིད་དེ་དེར་ཕྱིན་པ་ཡིན། རིན་པོ་ཆེའི་འཚུངས་ཡུལ་ལ་བལྟ་རྒྱུ་དང་། ཁོང་ལ་ད་ལྟའང་དད་པ་ཤུགས་ཆེ་ཡོད་པའི་མི་མང་པོ་དེ་དག་ལ་ཐུག་རྒྱུ་ནི་ཆེས་རྒྱུན་ལྟན་མ་ཡིན་པ་ཞིག་རེད། ད་ལྟ་གཞོན་ནུ་ཡིན་པའི་རྡུང་པ་སྐྱ་ཕྲེང་བཅུ་གཉིས་པ་དང་ལྟན་དུ་ང་ཚོས་དུས་ཚོད་ཡུན་རིང་བསྐྱལ་བ་ཡིན། རིན་པོ་ཆེའི་ཚ་པོ་ཀཱཊ་ས་ཆེན་ཕེ་བའི་ཁོང་གི་ནང་མི་ཏི་ལ্ལ্ད་ཅིག་ལ་ཡང་ང་ཚོས་ཐུག་འཕྲད་བྱས་པ་ཡིན། ཀཱཊ་ས་ཆེན་ལྷས་རིན་པོ་ཆེས་ *༡৻৻৻* གོང་ལ་གནང་པའི་གསུང་ཚོས་དང་། བཙཱམས་གནང་པའི་ཕྱག་དཔེ་ཚང་མ་བསྡུ་རྒྱབ་གནང་བར་བོད་ས་ཁྲོན་ཡོངས་སུ་ཕེབས་འདུག ཀཱཊ་ས་ཆེན་དང་ཚ་བྱང་ཕ་རིར་ཕེངས་གཤིས་ཕེབས་གནང་

ཡོད། རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱ་མཚེད་དམ་ཆོས་རིན་པོ་ཆེ་ཡང་ང་ཚོ་དེ་གར་ཡོད་དུས་ཟུར་མང་དུ་བཞུགས་འདུག ཁོང་དང་ཀན་ས་ཀུན་གཤིས་འདི་ལོ་དབྱར་ཁ་ཏ་ལི་ཆ་ཁག་སི་ཏུ་ས་རྒྱོང་མི་ཞམ་རིན་པོ་ཆེའི་གཉེན་སྒྲིག་གི་རྟེན་འབྲེལ་ལ་ཕེབས་ཀྱི་རེད།

ང་ཚོ་ཟུར་མང་དུ་དང་པོ་སྒེབས་དུས་ཞོགས་པའི་ཚུ་ཚོད་གཉིས་པའམ་གསུམ་པ་རེད། དགེ་འདུན་པ་ཚོས་མཁྱ་ཀ་ལའི་འབག་ཀྱོན་ཏེ་དུང་དང་རྒྱ་གླིང་དང། བོད་པའི་ཐུབ་དང་ཇ་རོལ་ཀྱི་ཐུ་དབྱངས་ལྷ་ཡུལ་ཀྱི་རོལ་དབྱངས་ལྷར་དགོལ་ནས་ང་ཚོར་ཕེབས་བསུ་ཞུས་བྱུང། གནའ་བོའི་ཚོར་བ་དེས་ང་ལ་སེམས་འགུལ་ཏ་ཅང་ཤུགས་ཆེ་ཐེབས་བྱུང། ཞོགས་པ་དེར་ང་ཚོས་ཟུར་མང་གི་གནས་སྟངས་མཐོང་ཐུབ་པ་བྱུང། དགོན་པ་སྐྱར་གསོ་བྱས་མེད་པ་དང། མི་མང་ཆེམས་ཏ་ཅང་དགུལ་ཞིང་ཕོངས་པའི་གནས་སུ་བསྡད་ཡོད་པ་མཐོང་དུས། ཏ་ཅང་གི་སེམས་སྙོ་བོ་དང་ཕན་བུ་ཏོན་ཐོར་བོ་བྱུང།

དེ་གའི་མི་ཆེམས་ཀྱིས་གཟུགས་པོའི་དཀའ་ངལ་ཆུང་པ་ཙམ་མ་ཡིན་པར། རིན་པོ་ཆེ་ཏ་ཅང་མཁྱོགས་པོར་དགོངས་པ་གཞན་དོན་དུ་གཤེགས་པས་ཀྱང། ཁོང་ཚོར་སེམས་སྡུག་ཡོད་པ་ཤེས་པ་དེས་འགྱུལ་སྒྲོད་ཀྱི་དུས་ཡུན་ཆ་ཚང་གི་རིང་ལ་ང་རང་ཏ་ཅང་སེམས་འགུལ་ཐེབས་པོ་བྱུང། ཁོང་གི་ས་ནས་ང་ཚོར་མང་པོ་ཐོབ་ཡོད་ཀྱང་ཁོང་ཚོས་མང་པོ་བློས་བཏང་བྱས་པ་རེད། འགྱུལ་སྒྲོད་དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་ངས་ཟུར་མང་བདུད་ཙི་མཐིལ་སྐྱར་གསོ་བྱེད་པའི་ལས་འཚར་མང་པོའི་སྟེ་འཕྲིད་བྱེད་བཞིན་ཡོད། ལས་དོན་འདིའི་ཆེད་སྒྲིག་འཛུགས་གཙོ་བོའི་ཚུལ་དུ་ང་ཚོས་དགོན་མཚོག་ཐེབས་ཆ་གས་འཛུགས་བྱས་ཡོད། ད་ལྟའི་ཚར་དགོན་པའི་སྒོ་བ་གླའམ། བཤད་གྲྭ་སྐྱར་གསོ་བྱེད་བཞིན་པ་དང། ང་ཚོས་ཏུང་པ་སྐུ་ཕེང་བཙུ་གཉིས་པའི་བསྟན་པ་སྒོ་བ་གཉིར་ཀྱི་ཆེད་དུ་དཔལ་འཕྱོར་འདུ་འགོད་ཀྱང་བྱེད་བཞིན་པ་ཡིན། ང་ལ་དགེ་འདུན་པ་དང་མི་སྐྱ་གཉིས་ཀར་ཤེས་ཡོན་སྒྲོད་ཆུའི་འདུན་པ་དམིགས་བསལ་ཡོད་པ་དང། ཟུར་མང་གི་ཆེད་དུ་ཆུན་འཕྱོངས་ཐུབ་པའི་འཚོ་བའི་ལས་གཞིའི་ཐོག་ལ་ལས་ཀ་བྱེད་འདོད་ཡོད། དེའི་ནང་གི་གཅིག་ནི། ངས་དེ་གར་དཀར་ཆུའི་ཚོང་ལས་འཛུགས་པའི་རོགས་སྐྱོར་དུ་འགྲེ་བཏུ་ཐམ་པ་ཞལ་འདེབས་སྒྲོད་འདོད་ཡོད།

རིན་པོ་ཆེ་ཞལ་བཞུགས་དུས། ཟུར་མང་ནས་ཁོང་ལ་ཕྱིར་ལོག་ཕེབས་རོགས་ཞེས་རེ་སྐྱལ་ཞུ་བའི་འཕྲིན་ཡིག་འཇོར་འདུག ཁོང་གིས་ཁོང་རང་སྐུ་གཟུགས་བདེ་པོ་མེད་ཙང། ཇི་བ་འཚོར་དང་ཏ་ཕོག་ཏུ་འགྱལ་སྐྱོད་བྱེད་རྒྱ་དཀའ་ཡང། ཐད་འཕྱར་གནས་གྲར་བསྡད་དེ་ཡོང་ཐབས་གནང་གི་ཡིན་ཞེས་འཕྲིན་ལན་གནང་འདུག ངེ་འདྲ་ཐུང་ཡོད་པ་མ་རེད། རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་ཞིང་ལ་ཕེབས་ཇེས་ཀྱི་འོ་དེ་དག་གི་ནང་དུ་རྒྱ་མཚན་སྣ་ཚོགས་ལ་བརྟེན་ནས་བོད་ཡུལ་ནུབ་ཕྱོགས་པ་ཚོར་སྨོ་ཕྱེས་ཡོད་ཀྱང། ང་ཚོའི་ཚོས་ཚོགས་ཀྱིས་ཟུར་མང་སྐྱར་གསོ་བྱེད་རྒྱ་སྣང་མེད་བྱས་པ་རེད། འོན་ཀྱང་དཔ་ཆ་ང་ཚོས་དུས་ཚོད་ཆུང་གཟོན་པ་དེ་གསོ་ཐབས་སུ་འབད་བརྩོན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ལས་འཆར་མདུན་སྐྱོད་བྱེད་བཞིན་པ་ཡིན་ཙང་ང་རང་དགའ་པོ་ཞེ་ཏུགས་འདུག མཐར་ཟུར་མང་དེ་ང་ཚོའི་སློབ་མ་ཆུམས་ཤམས་ལེན་བྱེད་པར་འགྲོ་ས་དང། རིན་པོ་ཆེས་ང་ཚོར་གནང་བའི་གསུང་ཚོས་ཆུམས་དེ་གའི་མང་ཚོགས་ལ་སྒྲོད་པའི་ཆེད་དུ་འདི་ནས་མི་སྣ་གཏོང་ས་ཁེ་ཁ་ནས་ཞིག་ཏུ་འགྱར་བའི་རེ་བ་ང་ལ་ཡོད། དཔེར་ན། ང་དེ་གར་ཡོད་དུས་ངས་ཁེར་མའི་སྐྱབ་ཐབས་ཀྱི་དབང་ལུང་མི་བརྒྱ་ཕྲག་འགའ་ཤས་ལ་ཐུལ་བ་ཡིན།

རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་འཚོ་བཞུགས་ཀྱི་རིང་ལ་ཁོང་གིས་ཕྱག་དེབ་བཏུ་ལྟུག་བྱིས་གནང་ཡོད། ཁོང་སྐུ་ཞིང་ལ་ཕེབས་པའི་ཇེས་སུ་ཤམ་ཐྲ་ལའི་ཡིག་མཇོད་ཁང་དུ་བདག་ཉར་བྱས་པའི་རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་བཤད་ཆུམས་ལ་གཞི་བཙོལ་ཏེ་ཕྱག་དེབ་སྟོན་མ་ཉིར་བཞི་ལྟུག་དཔར་བསྐྲུན་བྱས་ཡོད། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༥ ནང་དུ་ "ཚོས་རྒྱམ་དྲུང་པའི་བཙུམས་ཚོས་གཅེས་བཏུས" ཞེས་པཎྜིཏ་གྲངས་སུམ་སྟོང་ལས་གྲུབ་པའི་དེབ་གྲངས་བརྒྱད་ཅན་ཞིག་དཔར་སྐྲུན་བྱས་པ་རེད། ཁོང་གི་གསུང་ལས་གྲུབ་པའི་དེབ་གྲངས་དེ་བས་མང་བ་དཔར་སྐྲུན་བྱེད་རྒྱའི་འཛར་གཞི་ཡོད་མྱས་རེད། རིན་པོ་ཆེས་བསྒོ་གྲེང་ཚོགས་འདུ་ཁག་གི་ཐོག་ཏུ་གནང་བའི་གསུང་བཤད་ལ་གཞི་བཙོལ་བའི་དེབ་ཕྲེང་ཞིག་དཔར་སྐྲུན་བྱེད་རྒྱར་ང་ཚོ་དམིགས་བསལ་ཀྱིས་སྐུགས་སྟེ་བསྡད་ཡོད། ཏ་ཀིད་ལིས་ཀྱིས་ལས་གཞི་འདིའི་སྟེ་འཁྲིད་བཞིན་ཡོད། མདོར་ན་རྒྱ་ཆ་ལ་ཞོངས་པ་ཡོད་པ་མ་རེད། ང་ཚོས་ཁོང་གི་བྱང་ཕ་རིའི་

ནང་གི་གཏམ་བཤད་རྣམས་ཕྱོགས་བསྡོམས་བརྒྱབ་དུས་ཉིས་སྟོང་ལྷག་ཅིག་ཡོད་པ་ཤེས་བྱུང་། ད་ལྟ་ནས་བཟུང་སྟེ་ཁོང་གི་ལོ་ཉི་ཤུ་འཁོར་བའི་དགོངས་ཕྲོགས་ཀྱི་ཉིན་མོ་བར་དུ། ཡིག་མཛོད་ཁང་ནས་སྒྲ་འཛིན་འཁོར་ཐག་ནང་དུ་ཡོད་པའི་ཁོང་གི་གསུང་བཤད་རྣམས། གློག་རྒྱལ་གྱི་ངོ་བོར་ཕབས་ཏེ་འཛམ་གླིང་དུ་ཡོད་པའི་ཚོས་ཆོགས་ཚང་མར་རྒྱ་ཆ་འདིའི་གློག་རྒྱལ་གྱི་དཔེ་མཛོད་རེ་ཡོང་གི་རེད།

ཁོང་གི་བརྩམས་ཆོས་རྣམས་མྱ་མཐུད་དཔར་སྐྱན་ཕྱིད་རྒྱ་དང་། ཁོང་གི་གསུང་ལ་མི་རབས་ནས་མི་རབས་བརྒྱུད་དེ་སློབ་མ་ཆོས་སློབ་གཉེར་བྱེད་ཐུབ་པའི་ཆེད་དུ། ང་ཆོས་ཆོས་རྒྱམ་བྱང་པའི་ཕེབས་ཚ་དང་། སློབ་གཉེར་ཁང་ཞིག་འཛུགས་རྒྱའི་འཆར་གཞི་འདིང་བཞིན་པ་ཡིན།

ལོ་ལྟར་སྤྱི་བླ་ ༥ ཆོས་ ༥ ཉིན་རིན་པོ་ཆེའི་དགོངས་ཕྲོགས་མཆོད་འབྱུལ་གྱི་སྐབས་སུ། འཛམ་གླིང་ཁྱོན་ཡོངས་ནས་སློབ་མ་ཆོ་འཕྲས་ཀྱི་ཤཱཀ་མཉམ་དུ་བྱེད་པ་དང་། རིན་པོ་ཆེའི་གཏམས་ངག་དང་སྐུ་ཚེའི་ལོ་རྒྱས་རྣམས་ཕན་ཚུན་ཤོད་རེས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། རིན་པོ་ཆེས་ནུབ་ཕྱོགས་སུ་ས་ངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་དར་བའི་ས་གོན་བཏབ་གནང་ཡོད། ཁོང་གི་གཉིང་ཚུགས་པའི་ཀུན་སློང་དང་མཛད་འཕྲིན། དེ་བཞིན་ཁོང་གིས་ང་ཚོར་གང་གནང་པ་དེ་ལྟད་མེད་པ་ཡིན་ཙང་། ཐུབ་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ནས་འགོ་བཙུགས་པའི་འཕྲེལ་ཐག་གི་མཐུད་ཀཱའི་ཚུལ་དུ། ནུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་འདིར་ནང་བསྟན་གྱི་ཙ་བ་བརྟན་པོར་ཚུགས་རྒྱ་ཡིན་པ་ངས་ཤེས་ཀྱི་ཡོད། སློབ་དཔོན་པཎ་འབྱུང་གནས་ཀྱིས་ནང་ཆོས་བོད་ལ་བསྟམས་ཕེབས་དུས་ཁོང་གིས་བོད་པའི་རིག་གཞུང་དང་བསྟུན་ནས་ནང་ཆོས་ཀྱི་སྟེང་པོ་དེ་དར་སྒེལ་གནང་ཐུབ་པ་བྱུང་ཡོད། དེ་དང་ཕྱོགས་མཚུངས་འདི་གར་ཡང་རིག་གཞུང་གཞན་གྱི་འཁར་བར་མ་བཏེན་པར་ནུབ་ཕྱོགས་པའི་བསམ་བློ་དང་ཤེས་རབ་ལ་གཞི་བཅོལ་བའི་ཐུན་མིན་ནུབ་ཕྱོགས་པའི་ལམ་ནས་ནང་བསྟན་གྱི་ཙ་བ་ཚུགས་བཞིན་ཡོད། འདི་ནི་ཕྱོགས་གཅིག་ནས་རིན་པོ་ཆེའི་ལྟད་མེད་པའི་ལྟག་བསམ་དང་འབད་བརྩོན་ལས་བྱུང་བ་རེད། ཁོང་ང་ཚོའི་མཁན་དུ་རྒྱུན་རིང་པོའི་བར་དུ་

བཞུགས་རྒྱ་ཡིན་པ་དང། ངའི་ཚ་བོ་ཚ་མོ་རྣམས་དང། ཁོང་ཚོའི་བུ་ཕྲུག་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཁོང་དོ་ཤེས་རྒྱ་ཡིན་པ་ང་ལ་ཐེ་ཚོམ་སྤྱ་ཅམ་ཡང་མེད།།

འདུ་བར།

སྒྲི་ལོ་ ༡༩༦༣ ལོར་ལོན་ཏོན་ཀྱི་ཐོར་ནེ་ལོར་ལ་ཕི་ཐྭ་ས་ཁྲིམ་མི།
(ཏ་ཡ་ན་གཏན་སྟེང་དུ་སྤོད་མཁན་དེ་རེད།) པར་པ་ངོ་མ་འཕྲོད།

སྒྲོ་བོ་ ༡༩༦༧ ལོར་ཞི་ཀོང་ལན་ཀྱི་བསམ་ཡས་གླིང་ཆོས་ཚོགས་སུ་ཆོས་རྒྱམ་བྱང་པ་(མཎྜ་དཀྱིལ་བུ་) དང་། ཨ་ཀོང་རིན་པོ་ཆེ(ཁ་ཡས་སུ་) བེ་ཅུ་ཤེས་རབ་དཔལ་ལྷན(ཁ་ཡོན་བུ་) བཅས་ཐོག་མའི་ནུབ་ཕྱོགས་པའི་སྨོན་མ་འཁོད་དང་མཉམ་དུ། པར་པ་ངོ་མ་འགྲོད།

Schoolgirl bride Diana and her groom after yesterday's ceremony.

Diana, 16, runs away to marry a monk

Sunday Mirror Reporter

SCHOOLGIRL Diana Pybus, 16, shocked her mother yesterday by marrying 30-year-old Buddhist monk Chogyan Mukpo after a secret romance lasting a year.

Diana's mother, Mrs. Elizabeth Pybus, said last night: "I shall try to get the marriage dissolved." At her home in Gloucester-road, South Kensington, she said: "I thought she was staying with a girl friend.

"I had not the slightest suspicion she was thinking of marrying this man. How could she do such a thing?

"He was crippled after a car accident and I believe Diana feels sorry for him."

Mrs. Pybus said that Diana, who is studying for her "A" levels, turned to Buddhism three years ago when her father died in a fire.

Romance blossomed after she went to one of Chogyan's religious lectures in London.

Yesterday the couple married at an Edinburgh register office immediately after being granted a special licence at the city's Sheriff's Court.

Afterwards Chogyan, a former head of the Tibetan Centre in Dumfries, sat with his bride at their honeymoon hotel.

Diana said: "All I want to do now is go

150 SOCCER FANS IN STREET CLASH

Police were called to a fight between about 150 Southampton and Newcastle football fans in Southampton's main shopping centre. A number were injured in the clash, which started in a restaurant.

སྒྲ་ལོ་ ༡༩༧༠ ཟླ་ ༡ ཚེས་ ༥ ཁེན་གཟའ་ཁེ་མའི་མེ་ལོང་ཁེས་པའི་གསར་ཥོག་ནས་ཐོན་པའི་འདྲ་བཤུས།

རིན་པོ་ཆེ་དང་ཨ་ཡ་ནེ། ཞ་རིར་གྱེལས་མ་ཐག་ཀི་རྟེས་སུ། པར་པ་ངོ་མ་འཚོད།

སྒྲི་པོ་ ༡༩༧༡ པོར་ཐ་ལེ་ལ་ཁན་ཡོན་ཀྱི་ཚོམས་ཆེན་དུ་རིན་པོ་ཆེ་གླིང་མ་ཚོ་དང་ལྷན་དུ་ཐོ་མ་ཀུག་བཞིན་པ། པར་པ་ངོ་མ་འཚོད།

སྒྲོ་བོ་ ༡༩༧༧ བོར་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཨ་ཡ་ནཱ་གཱ་ཏིས་ཐུག་སྐྱེས་གསར་སྐྱེས་བྱུང་རྟེས། པར་པ་ངོ་མ་འཛིན།

སྒྲོ་བོ་ ༡༩༧༦ བོར་ཨ་ཡ་ནཱ། གེ་ས་ར། མཁྱེན་བརྩེ་རིན་པོ་ཆེ་བཅས་ལྷར་ཞི་ལི་ཏུ་གེ་ས་ར་ཞེ་ཆེན་འཇམ་མགོན་ཀོང་སྦྱལ་ཀྱི་ཡང་སྲིད་ཏུ་ཁྲི་འདོན་ཞུ་སྐབས། ཇོར་ཇི་ཥོམ་སི་ཡིས་པར་བཏབ། སྐོར་ཀྱི་པར་མཛོད་ནས།

སྤྱི་ལོ་ ༡༩༧༦ ལོར་མཁྱེན་བརྩེ་རིན་པོ་ཆེ་དང་བྱང་པ་རིན་པོ་ཆེ། རེ་ཞེ་ལི་ཥིས་པར་བཏབ།

སྤྱི་ལོ་ ༡༩༧༧ ལོའི་རྒྱ་བ་དང་པོར་ཞིན་རན་ཥི་ཥི་ལི་ཡི་ཉེ་ཁོང་ཚོས་ཚོགས་ས། (གཡོན་ནས་གཡས་བར།) ཏོ་ཏེ་ རྒྱལ་ཚབ་འོད་གསལ་བསྟན་འཛིན། བཀྲར་འོས་རིག་འཛིན་ཚོས་རྒྱམ་བྱང་པ་རིན་པོ་ཆེ། ལྷན་རྒྱལ་དབང་ཀརྨ་པ་ སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་བྱུག་པ། དཔལ་ལྡན་འཇམ་མགོན་ཀོང་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེ། ཐར་པ་ཚོས་སྒྲོན་ཀྱིས་པར་བཏབ།

སྒྲ་བོ་ ༡༩༧༦ ལོར་སྟོལ་ཅར་ཀ་ལུ་པའི་ཞོ་ཐང་དུ་གསོལ་སྟོན་རྒྱབས། ཨེ་ལི་བཟའ་ཐེང་ཞི་ཐུ་ཞི་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཅ་ཡ་ནའི་མཁན་དུ། ཤང་འགྱམ་དུ་ཕྱིམ་ཕྱི་ས་ནི་ཧ
པར་པ་ངོ་མ་འགྲོད།

སྒྲིལ་བོ་ ༡༩༧༩ ལོར་ཀ་ཡ་ནི། ཞི་ཝེན་ཡའི་རྒ་བཞོན་སྨོན་གྱ་ཏུ། ཞི་ཝེན་ཡའི་རྒ་བཞོན་སྨོན་གྱའི་ཚོག་མཆན་འོག་ཏུ་དཔར་སྐྱོན་བྱས།

སྒྲི་ལོ་ ༡༩༦༠ ལོར་རིན་པོ་ཆེ་ཆུ་ཀྱལ་སྨོན་པའི་སྟེ་སྒོར་དུ་ཁོང་གི་ཆིབས་པ་དགྱ་ལྟའི་སྟེང་དུ། ཨནད་རི་ཡ་རོད་ཀྱིས་པར་བཏབ།

སྒྲི་ལོ་ ༡༩༦༡ ལོར་ཐོལ་ཀར་གྱི་ཕྱི་ལོཀས་ས་དབྱར་དགྱིལ་གྱི་སྟོན་ཚར་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཀ་ཡ་ནས་བུ་སྒྲིག་འགོ་འཁྱོད་བཞིན་པ། ཨནད་རི་ཡ་རོད་ཀྱིས་པར་བཏབ།

སྒྲོ་ལོ་ ༡༩༧༦ ལོར་སྟོལ་ཅར་གྱི་ཀ་ལ་པའི་ཞོ་བྱང་དུ་སྣུག་ཞོ་ཁྱིམ་མི། (མཎྜ་ཀ་ལ་དུ་) རིན་ཞོ་ཆེ་དང་ཅ་ཡ་ན་ཏིས་པ་ཨ་ཞོགས་ (ཅ་ཡ་ནའི་པང་དུ།) (རྒྱབ་ལྗགས་དུ་གཡོན་ནས་གཡས་སུ་) འོད་གསལ། ཐག་ལྷི། ཀེ་ས་ར། ཁོང་ཚོའི་རྒྱབ་ཀྱི་རྩེས་ལུ་ཨ་ཤད་ཆོས་ལྷགས་ཀྱི་ལས་རྒྱས་ཆེན་ཞོ་ཞིག ཐུན་ལེར་ཏན་ས་བན་བང་ཇོར་ཇི་ཧོ་ལ་མ་ནི་ཡིས་པར་བཏབ།

སྒྲ།་ལོ་ ༡༩༦༨ ཟླ་བ་ལྷ་པར་ཀ་ཆའི་ཆོས་གླིང་དུ་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་ཁ་དབུང་ཞུགས་འབྱལ་གྱི་ཆོ་ག་འི་སྐབས།

ཨནད་རི་ཡ་རོད་ཀྱིས་པར་བཏབ།

སྤྱི་ལོ་ ༡༩༩༦ ལོར་དབྱར་ཐོག་བོད་དུ་སྐྱེས་པོ་ཁྱིམ་མིའི་འདྲ་པར། (ལངས་ཏེ་ཡོད་པ་གཡོན་ནས་གཡས་སུ་) རོལ་པའི་ཙོ་ཇེ་རིན་པོ་ཆེ། སྒྲོལ་སྐུ་ཀཱཊ་ས་ཏེ་རིན་པོ་ཆེ། མཁན་པོ་ཆོས་རིང། གེ་ས་རང་སྐྱེས་པོ། ཇ་ཡ་ན་སྐྱེས་པོ། ཙེ་ཥོ་ཀླ་སྐྱེས་པོ། ཟུར་མང་གར་དབང་དབང་རིན་པོ་ཆེ། མི་ཆེལ་ལེ་ཐྲི། (ཕུས་མོ་བཙུགས་ཡོད་པ་) ཅན་ཏྲ་ལི་སྐྱེས་པོ། ཏེ་ཥིད་སྐྱེས་པོ། རྡེན་ཁར་ཕན་ཐར་ཀྱིས་པར་བཏབ།

སྤྱི་ལོ་ ༡༩༩༦ ལོར་བོད་དུ་ཞེ་ཆེན་དགོན་པར་ཇ་ཡ་ན་སྐྱེས་པོ་དང་། ཁམས་སྨོན་རིན་པོ་ཆེ་ (ཙེ་ཥོ་ཀླ་) ཞེ་ཆེན་ཀོང་སྒྲོལ་རིན་པོ་ཆེ་ (གེ་ས་) བཅས་ནས་ཕྱག་དབང་གནང་བཞིན་པ། རྡེན་ཁར་ཕན་ཐར་ཀྱིས་པར་བཏབ།

སྒྲོ་ལོ་ ༡༩༩༦ ལོར་ནེའུ་ཡོག་ལ་ཉ་ཡ་ན་དང་མི་ཚལ། སྐྱ་རེ་ཞི་ཙ་ཕེར་ཐོན་ཀྱིས་པར་བཏབ།

དཔལ་སྒྲུན་པའི་པར་བྱང།

ཆོས་རྒྱམ་བྱང་པ་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཨ་ཡ་ནན་སྒྲུག་པོ་གཉིས་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༧༠ ལོར་ང་ཁོང་ཚོ་ཞ་རིར་སྒེབས་མ་ཐག་པའི་སྐབས་ཐོག་མར་མཇལ་བྱུང། དེ་དུས་ངས་རིན་པོ་ཆེའི་དེས་"སྒོམ་སྒྲུབ" ཞེས་པ་དེའི་ཞ་རིའི་དཔལ་མ་ཞིག་དཔལ་སྒྲུན་བྱས་ཟིན་ཙམ་ཡིན་ཙང། ངས་རིན་པོ་ཆེ་སན་ཐ་རན་ཕི་ཕི་ཁོའི་མཚོ་ལྷག་ས་ལྷལ་དུ་གསུང་ཆོས་གནང་བ་དང་དེས་ཀྱི་ཁྱབ་བསྒྲགས་གནང་བར་གདན་འདྲེན་ཞུས་པ་ཡིན། ངས་ཁོང་དངོས་སུ་ཞལ་མཇལ་ཐོབ་རྒྱུར་དགའ་བ་ཆེན་པོའི་ངང་ནས་སྒྲུག་པ་ཡིན། དགུང་ལོ་ས་གཅིག་ཏུ་ཕེབས་པའི་རིན་པོ་ཆེ་ནི་པོད་བརྒྱད་ནང་བསྟན་ཀྱི་བླ་མ་ཙ་ཆེན་ཞིག་རེད། འོན་ཀྱང་ཁོང་སྐབས་དེ་དུས་ཡུལ་ཁམས་འདིར་སྐད་གྲགས་ཆེན་པོ་མེད།

དེའི་སྐབས་སུ་ངའི་སྒེར་ཀྱི་མི་ཚེ་དང་ཆེད་ལས་གཉི་གའི་ཐད་ལ་མཇལ་འཕྲད་དེས་ཤུགས་རྒྱན་ཆེན་པོ་ཐེབས་རྒྱ་བློ་ཡུལ་ལ་མེད། ང་དང་རིན་པོ་ཆེའི་བར་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དེ། ཐོག་མར་དཔལ་སྒྲུན་པ་དང་རྩོམ་པ་པོའི་དབར་ལ་ཡོད་པའི་སྲོལ་རྒྱུན་ཀྱི་འགྲོ་ལྡང་དེ་ནས་རིམ་ཀྱིས་གཏིང་ཟབ་པའི་མཛའ་གྲོགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་སོང། དེ་ནས་གང་འཚམས་ཤིག་ནས་ངས་ཁོང་ནི་གང་ཟག་དགྱེས་མ་ཞིག་མ་ཡིན་པར། ས་ངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཡོངས་སུ་ཇོག་པ་ཐུགས་ལ་མངའ་བའི་སྐྱེ་བོ་དམ་པ་ཞིག་ཡིན་པ་ཤེས་བྱུང། དེ་དུས་ང་ཆོའི་འབྲེལ་བ་ལ་འགྱུར་བ་ཐེབས་ནས་ང་རང་དངོས་སུ་ཁོང་གི་སྒོབ་མར་གྱུར་བ་རེད། གོམས་པར་གྱུར་བའི་ལྷ་སྡེངས་ཆམས་ཟུར་དུ་བཞག་སྟེ་ཞུས་ན། རིན་པོ་ཆེ་ནི་དམིགས་བསལ་གཞན་ཕན་གྱི་ཆེད་དུ་རང་ཉིད་ཐོས་གཏོང་བར་གཡོ་བ་མེད་པའི་བཙོན་འགྱུས་མངའ་བའི་གང་ཟག་ཆེས་ཁྱད་དུ་འཕགས་པ་ཞིག་ཡིན་པ་གསལ་པོ་རེད། ཁོང་གིས་དུས་རྒྱ་ཏུ་དུད་འགྲོ་ཕ་བའི་ས་མམས་ཅན་གཞན་དང་། མི་གཞན་དག་ཆམས་ཁོང་རང་གི་བདེ་དོན་ལས་གཙོ་ཆེ་བར་བཙན་གནང་གི་ཡོད། ངས་ཁོང་ངོ་ཤེས་ཏེ་ལོ་བཅུ་བདུན་ཕྱི་ལ་

པོའི་ནང་དུ་ཁོང་རང་ཁོ་ནའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱག་ལས་ཞིག་གནང་པ་ངས་ནམ་
ཡང་མཐོང་མ་ཐྱོང་། རིན་པོ་ཆེ་སྐྱེ་བོ་འདི་འདྲ་ཞིག་རེད་ཅེས་ཤོད་ཚོད་ཕིག་རྒྱ་དཀར་མོ་
རེད། ཁོང་ནི་སྐད་ཅིག་སྐད་ཅིག་ལ་མི་གནས་པའི་ཐོག་མཐའ་བྱལ་བའི་ཞལ་རས་སྣ་
ཚོགས་ལྟན་པའི་སྐྱེ་བོ་ཞིག་རེད།

མ་འོངས་པ་ལ་བྱང་པ་རིན་པོ་ཆེར་འཕྲལ་བ་ཡོད་པའི་མི་དང་། དེ་བཞིན་ཁོང་གིས་
སློབ་སྦྱོང་བྱེད་རྒྱར་ཐག་རིང་ནས་སྐུལ་མ་ཕེབས་མཁན་བཅས་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་བྱིས་པའི་
རང་ཆུམ་དང་ཆུམ་ཐར་མང་པོ་ཞིག་དཔར་སྐྱན་ཡོང་མདོག་ཁ་པོ་རེད། དཔེ་དེབ་འདིས་
དཔེ་དེབ་གང་བུང་ཞིག་གིས་ཇོད་ས་ཁང་ཁྱོང་ལ་བརྟེན་ནས་གནས་ཚད་
མཐོན་པོའི་ནང་དོན་དང་། ཐོ་ལ་མི་བདེ་བའི་ཞིབ་ཕྲའི་གནས་ཚུལ་ཆུམས་མ་སྒྲས་པར་
བཙོད་ཡོད། རིན་པོ་ཆེས་དུས་རྒྱན་དུ་མོ་རང་ལ་ཇེས་སུ་ཡི་རང་གནང་པའི་བྱང་བདེན་
དང་འཇིགས་ཞུམ་བྱལ་བའི་ཡོན་ཏན་དེ་དག་ཀ་ཡ་ན་སྟུག་པོ་ལ་ཚང་ཡོད་པ་ནི་དེབ
ཆ་ཚང་གི་ནང་དུ་ཕྱུགས་ཆེར་གསལ་ཡོད། མོས་མོ་རང་གི་སྐུ་ཟླ་དང་ཁོང་གི་ཆུམ་པ་སྣ
ཚོགས་ཀྱི་སློབ་མ་ཆུམས་ལ་ཞབས་ཞུ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཞུས་ཡོད་དེ། དེ་ཡང་ཁོང་དང་མཉལ
འཕྲད་བྱུང་སྐྱོང་བའི་སློབ་མ་ཙམ་མ་ཡིན་པར། མ་འོངས་པར་ཁོང་གི་གསུང་ཆོས་དང་
ད་ལྟའི་དེབ་འདི་བཀྲུད་ནས་རིན་པོ་ཆེ་ལ་མཉལ་བར་རྒྱུད་སྐུལ་ཕེབས་པར་འགྱུར་བ
ཆུམས་ལ་ཡང་ཞབས་ཞུ་ཞུས་ཡོད།

ང་རང་གི་བསམ་ཚུལ་ལ་ནུབ་ཕྱོགས་སུ་བྱུང་བའི་ཆོས་རྒྱམ་བྱང་པའི་ལོ་རྒྱུས་ནི།
བོད་དུ་ནང་པའི་ཆོས་ཆ་ཚང་བ་དར་ཁྱབ་བྱུང་བར་འགན་འཛིན་གནང་མཁན་གཙོ
བོ། བཀྲ་ཤིས་བཀྲད་པའི་རྒྱ་གར་ནང་པའི་སློབ་དཔོན་པཎ་ཌི་ཏཱ་བྱུང་གནས་དང་གཅིག
མཚུངས་རེད་སྟེམ། དེ་བཞིན་ཆོས་རྒྱམ་བྱང་པ་ནི་ནུབ་ཕྱོགས་སུ་ནང་ཆོས་དར་ཁྱབ
གནང་མཁན་གྱི་མི་སྣ་གལ་ཆེ་ཤོས་ཞིག་ཡིན་པར་རྩོད་པ་མེད། ཁོང་གིས་མཛད་འཕྲིན
དང་། གསུང་། རྩོམ་བྲིས་བཙས་བཀྲད་དེ་ནང་པ་ས་ཐར་རྒྱས་པའི་ལམ་གྱི་གཙོ་བོ་ཤེས
རབ་དང་བྱམས་སྙིང་རྗེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་ནུས་མཐུ་རྒྱས་གསལ་པོར་
བསྟན་གནང་ཡོད།

ཐེངས་ཤིག་ངས་ཆོས་རྒྱམ་བྱང་པ་རིན་པོ་ཆེས་ཁོང་གི་ "ཁྱིམ་ཚང་གི་དོན་དག་" དེ་ "གཞན་ཕན་བསྒྲུབ་རྒྱ" ཡིན་ཞེས་འགྲེལ་བཤྱད་གནང་པ་ཞིག་ཐོས་བྱུང། ཁོང་སྐུ་འཚོ་བཞུགས་ཀྱི་རིང་ལ་ཆོས་རྒྱམ་བྱང་པ་རིན་པོ་ཆེས་ཁོང་རང་གི་མི་ཚེ་དེ་དག་གི་སྟོང་དང། ཁྱིམ་ཐབ་དང་པ་ཕ། ཡེ་ཤེས་འཚོལ་བའི་ཆལ་འབྱོར་པ། སྟོབ་གྲྭ་ཆེན་མོ་འགོ་འཛིན་གས་མཁན། སྒྲུ་ཙལ་པ། རྒྱལ་པོ་བཅས་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་པའི་གཟུགས་སུ་བསྟན་གནང་ཡོད། ལེགས་སྦྱར་སྐད་དུ་ཆོས་རྒྱམ་བྱང་པ་ནང་བཞིན་ཀྱི་སྐྱེ་བོ་དེ། ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་ཉམས་ལེན་ཀྱིས་ཉམས་རྟོགས་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་ནས་གྲུབ་པ་ཐོབ་པ་ཙམ་མ་ཡིན་པར། འཇིག་རྟེན་པའི་ཀུན་སྤྱོད་དང་རེ་བའི་རྒྱ་ལས་ཡོངས་སུ་གྲོལ་བའི་གྲུབ་ཆེན་ཞེས་འགྲེལ་བརྗོད་བྱས་ཡོད། ནང་པ་ས་ཐང་རྒྱས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ལུགས་སུ་བྱས་ན། གྲུབ་ཆེན་ནི་རང་གི་ལུས་ངག་གི་མཛད་འཕྲིན་དང། གཏིང་ཟབ་པའི་ཉམས་རྟོགས་བརྒྱུད་དེ་སེམས་ཅན་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་ཆེད་དུ་ཆོས་ཀྱི་གནས་ལུགས་མཐར་ཕྱིན་ཕྱིར་སྤྱལ་ནས་ཡོང་མཁན་ཀྱི་གང་ཟག་ཅིག་ལ་ཟེར། གྲུབ་ཆེན་དང་འཕྲད་པའི་མི་དེས་དེ་ལ་ཡིད་འཕྲོག་པའམ། ཞེན་པ་ལོག་པ་གང་བྱུང་ཡང་ཁྱད་མེད་ཟེར་སྲོལ་ཡོད། རྒྱ་གར་ནང་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་ནང་དུ་གྲུབ་ཆེན་ཞེས་སྦྱོང་པ་ཡ་མ་ཟུང་ལྡན་པའི་བླ་མའི་ལོ་རྒྱུས་མང་པོ་ཡོད། ལོ་རྒྱུས་གྲགས་ཆེ་ཤོས་རྣམས་གྲུབ་ཐོབ་བརྒྱད་ཅུ་ཀྱ་བཞིའི་རྣམ་ཐར་ཞེས་པའི་ནང་དུ་བསྟོས་ཏེ་བོད་པའི་མཁས་པ་དང་ཉམས་ལེན་པ་ཆོས་ཀུས་བཀུར་དང་སྟོབ་ཐུང་གཉི་ག་བྱེད་པའི་རྣམ་ཐར་ཀྱི་ཆོགས་ཤིག་རེད། བོད་ཀྱི་བླ་ཆེན་མང་པོ་ཞིག་གྲུབ་ཆེན་འདི་དག་གི་སྟྲལ་པར་ངོས་འཛིན་བྱས་ཡོད། དོན་དངོས་སུ་སྲོལ་རྒྱུན་དུ་བྱང་པ་རིན་པོ་ཆེ་ནི་གྲུབ་ཆེན་ཏཱཥ্ཎ་ཏེ་ཅུ་ཀའི་རྣམ་སྟྲལ་ཡིན་པར་བརྗོ་ཡི་ཡོད། གྲུབ་ཆེན་འདི་དག་གི་རྣམ་ཐར་ཀྱི་ནང་ཏུ་གཟུང་འཛིན་གྱི་བློ་ལས་འདས་པ་ཁོ་ན་མ་ཡིན་པར། རྒྱས་མེད་ཆོ་ལ་དཔེ་མི་སྲིད་པ་དང་ཐུ་འཕྲལ་གཤེ་གར་མངོན་སྲིད་པའི་མཛད་པ་དང་བཅས་འཇིག་རྟེན་རང་གা་བའི་སྟོང་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་རྟོགས་ལྡན་ཀྱི་སྟོང་པ་ཁྱད་ཏུ་འཕགས་པ་བསྟན་པའི་དཔེ་མཚོན་ཀྱིས་ཁེངས་བསྟད་ཡོད།

སྟོབ་དཔོན་པཎ་འཛིན་གནས་དང་གྱུར་ཆེན་འདི་དག་དུས་ཚོད་གཞན་ཞིག་ལ་ གནས་གཞན་ཞིག་ཏུ་བྱུང་བ་ཡིན་ཀྱང། གལ་ཏེ་ང་ཚོས་ཁོང་ཚོའི་དུས་དང་བྲལ་བའི་ ཚོས་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་དང། དོན་དམ་གྱི་གནས་ལུགས་རྟོགས་ཚེ། རིག་གཞུང་མི་ འདྲ་བ་ཞིག་གི་ནང་དུའང་དེ་འདྲའི་གང་ཟག་འགྱོན་སྲིད་པ་དེ་ཡང་རྟོགས་ཐུབ། དྲུང་ པ་རིན་པོ་ཆེ་ང་ཚོའི་སྐབས་ཀྱི་གྱུབ་ཐོབ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་པ་ང་ལ་ཡིད་ཆེས་ཡོད། འདས་ ཟིན་པའི་གྱུབ་ཐོབ་ཚོ་ནང་བཞིན་ཁོང་གིས་གཞན་དག་ཚོར་འཇིགས་ཞུམ་མེད་པ་དང། ཏྲམས་སྟེང་རྫ། མཐར་ཐུག་ཇོགས་བྱང་ཐོབ་པར་སྐུལ་ཕྱིར་སྐབས་རེ་རྒྱུན་ལྡན་མིན་པའི་ ཐབས་ཤེས་གསར་གཏོད་ཅན་དེ་འདྲ་བགོལ་ཏེ་རྒྱུན་ལྡན་སྤྱི་ཚོགས་ལམ་སྲོལ་དགྱུས་ མའི་རྒྱ་ལས་འདས་པ་གནང་ཡོད།

ནང་པ་ས་ཐར་རྒྱས་པའི་ཚོས་ཀྱིས་བདེན་པ་འཚོལ་བར་རང་ཉིད་ཀྱི་ཕྱི་ལ་བལྟ་རྒྱ་ མེད་པ་དེར་ནན་ཏན་གནང་ཡོད། ངས་ཚོས་རྒྱམ་བྱང་པས་ཁོང་རང་གི་སྟོབ་མ་ཚོ་ལ་ གནད་དོན་འདི་སྐད་ཆོས་ཡང་བློས་གནང་བ་ཡང་ཡང་ཐོས་ཚུར་ལ། ཁོང་གིས་ང་ ཚོར་ཁོང་རང་དང། ཚོས་ཕྱོགས་ཀྱི་བླ་མ་ས་ལའང་སྐྱབས་གནས་ཤིག་ཏུ་བལྟ་རྒྱ་མེད་ པའི་གཞིན་སྐུལ་གནང་གི་ཡོད། བྱང་པ་རིན་པོ་ཆེས་མི་ལོ་བཅུ་བདུན་གྱི་རིང་ལ་བྱང་ ཞ་རིར་སྟོབ་འཁྱིད་གནང་བ་དེ་ནི་གསེར་གྱི་དུས་རབས་ཤིག་དང་འདྲ་བ་རེད། ཁོང་རང་ གིས་ཅི་ཞིག་བསྒྲུབས་ཐུབ་གནང་ཡོད་པ་དང་གཞན་ལ་བསྒྲུབ་རྒྱུའི་སྐུལ་མ་དེ་དག་ནི་ ཆ་ཚང་ཙུ་འཕྲལ་ཞིག་རེད། ཁོང་གི་མི་ཚེ་ལ་དགའ་སྙང་དང། འགྲོ་བ་མིའི་གནས་སྟངས་ སྐོར་གྱི་བདེན་ཐུབ་དེས་ཁོང་ལ་དམ་པའི་ཚོས་ཀྱི་ས་བོན་འདེབས་སའི་ཞིང་ས་གཤིན་ པོ་ཞིག་སྟད་པ་རེད།

དེབ་འདིས་མི་ཞིག་གིས་ལས་ཀ་ཅི་ཞིག་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ཅང། སྤྱི་ཚོགས་དང་རིག་ གཞུང་གི་འཚིང་རྒྱ་ལས་གྲོལ་ཏེ་མི་བཟང་པོ་ཞིག་ཡོང་བར་སྐུལ་མ་བྱེད་ཐུབ། རིན་པོ་ ཆེས་རང་གིས་རང་དང་རང་གི་ཚོས་བརྒྱུད་ཆ་བ་ནས་བློས་བཏང་མེད། ཁོང་ནི་སྒྲས་ གསང་གང་ཡང་མི་གནང་བའི་མི་ཏང་པོ་ཞིག་ཡིན་ཙང། ཁོང་གི་སྐུ་ཚེའི་ནང་གི་གནས་

ཚུལ་ཞིབ་ཐུ་སྟོབ་མ་ཚོ་ལ་ཆ་རྒྱས་མེད་པ་མ་རེད། ཏ་ཡོལ་ཀྱི་རྒྱབ་ལ་གདོན་འདེ་ཡོད་པའི་གནས་ལུང་ཤིག་མེད། གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱིས་མི་འདིའི་སྐོར་ལ་ཤེས་འདོད་འདུག་ན་དེབ་འདི་གློག་དགོས་པ་རེད། ཁོང་གི་ཉིན་རེ་ཉིན་རེའི་བྱ་གཞག་གམ། ཁོང་གི་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་རོལ་རྩེད་དེ་ཁོང་གི་བསླབ་བྱའི་ས་ཁྱིང་པོ་དེ་རེད། ཁོང་གི་ཁྱད་པར་དུ་འཚགས་པའི་ཐུགས་བརྩེ་བ་ཆེན་པོ་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དེ་དག་ང་ཚོའི་སྒྲུ་ཚོགས་ལ་རིན་པོ་ཆེའི་མཐུན་འགྱུར་ཞལ་འདེབས་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་པ་རིམ་པས་གསལ་ཀྱི་རེད། ཁོང་གི་ཡོན་ཏན་དེ་དག་དེབ་འདིའི་ནང་དུ་བཀོད་འདུག

ཇ་ཡ་ན་སྒྲུག་པོ་ལགས། ཐུགས་རྗེ་ཆེ།

སམ་ཡུལ་སྒྲུབ་ཁོ་བཟེ།

༢༠༠༦ ལོའི་ས་ཏ་ཟླ་བའི་ཉིན་ལ།།

རྩོམ་པ་པོ་སྒྲེལ་པོའི་སྒྲུར་བྱང་དང་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ལ།

སྐབས་རེ་བདེན་པ་དེ་བཅོས་སྒྲུང་ལས་ཀྱང་ཡ་མཚན་པ་ཡོད་ཅེས་ཤོད་སྲོལ་ཡོད། འདི་དངོས་གནས་དེ་འད�eའི་སྐབས་ཤིག་རེད། ཆོས་རྒྱམ་བྱང་པའི་མི་ཚེ་ལ་བལྟ་རྒྱ་དེ་སྲིན་བྱལ་མཚན་གྱི་ནམ་མཁའ་ལ་བལྟ་བ་ནང་བཞིན་རེད། སྐར་མ་གྲངས་འདྲེན་བྱེད་རྒྱ་ཡོང་མི་སྲིད་པ་དང་། དེ་དག་ཐམས་ཅད་ལ་མིང་འདོགས་རྒྱ་ཡོང་མི་སྲིད་པ། རྒྱ་སྐར་ཡོད་ཚད་ལ་འགྲེལ་བརྗོད་བྱེད་ཐུབ་པ་མི་སྲིད་པ་བཅས་རེད། དེས་ན་དེབ་འདིས་ཁོང་གི་ནམ་ཐར་ཆ་ཚང་མ་ཡིན་པར། ནམ་ཐར་གྱི་ཆ་ཤས་ཙམ་ཞིག་བརྗོད་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད། འདིའི་ཐད་ལ། སྒྲུང་འཛད་པ་པོ་ནི་ཟླ་བ་ཡིན། ཟླ་བས་ཉི་འོད་ལེན་སྟོལ་བྱེད་པ་ཅ་ཙང་བཟང་། དེ་ནི་གཅིག་བྱས་ན་སྒྲུང་འཛད་པ་པོ་ཡི་དགེ་མཚན་ཡང་ཡིན། འདི་འདྲ་ཡིན་པ་འདྲ། མ་མཐའ་ཡང་ང་ལ་དེ་ལྟར་རེད།

༢་ཡ་ན་སྒྲུག་པོ་དང་ང་གཉིས་ཀྱིས་ *1990* ཀྱི་ལོ་མཇུག་ཏུ་ལས་གཞི་འདིའི་ཐོག་ལ་ལས་འགོ་བཙུགས་པ་ཡིན། འདི་གྱབ་པར་ང་གཉིས་ལ་ཏ་ལམ་ལོ་བརྒྱད་འགོར་ས་ཁང་། མ་ཟིན་དེ་རོད་གྲོང་ཕྱན་གྱི་ཕི་རོས་ཏན་ས་དང་། ཚོ་ཁ་ལ། ལྷ་ལིང་ཐོན། ཟླ་ལོ་རི་ཀ། ལྷ་ས་ཁི་ཐམ་ཟླ་ཆེ་བཅས་ས་ཁ་ཤར་ཆོལ་བྱུང་བའི་འཁོར་ཐག་ཆུ་ཚོད་བརྒྱ་ལྔ་ཡོད་པ་དེར་གཞི་བཅོལ་ཡོད། དེའི་ས্কེང་དུ་ཏ་ཡ་ན་སྒྲུག་པོས་ཏན་ཁ་ཏམ་ཇི་ས্কེད་ཅིག་སྒྲ་འཇོན་འཁོར་ཐག་ཆུང་དུ་མང་པོའི་ནང་དུ་བཙུག་ཡོད། འདིའི་ནང་འགྲེལ་བརྗོད་བྱས་པའི་བྱང་ཀྱེན་དང་། ས་ཆ། ཟླ་ཆོས་བཅས་ལུང་ས্কྱེལ་བྱེད་པར་ང་ཆོས་ཆོས་རྒྱམ་བྱང་པའི་དཔར་སྐྱན་གྱབ་པ་དང་མ་གྱབ་པ་གཉིས་ཀའི་གསུང་བཤད་ཁག་ལ་གོ་བསྟར་གཟབ་ནན་བྱས་པ་ཡིན། བཏོ་ཟླ་ཁ་ས་ཞིས་པའི་དུས་དེབ་ཁག་ནས་བླང་ས་བཞིན། ཤམ་ཐྲ་ལའི་ཡིག་མཛོད་ཁང་དུ་ཡོད་པའི་དཔར་སྐྱན་མ་བྱས་པའི་རྒྱ་ཆ་རྣམས་གནས་ཚུལ་གྱི་འབྱུང་ཁུངས་གལ་ཆེན་ཞིག་ཡིན། ང་ཆོས་མངོན་སུམ་གྱི་དཔང་པོ་དང་གང་ཟག་གཉིས་པས་

ང་ཚོར་གནས་ཚུལ་སྒྲད་པ་རྣམས་ལའང་རྒྱབ་བསྟེས་བྱས་ཡོད། ང་ཚོས་གནས་ཚུལ་མཁོ་སྒྲོད་བྱེད་མཁན་དང་། རྟོག་འཛིང་ས་ཐང་པར་རམ་འདེགས་བྱེད་མཁན་ཚང་མར་ཕྱགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་རྒྱ་ཡིན། གང་དུ་མི་མཐུན་པ་དང་མ་ཚང་བ་ཡོད་ས་དེར་ང་ཚོས་དཔང་པོ་གཙོ་བོའི་ཚུལ་དུ་རྩོམ་པ་པོ་ཥ་ཡ་ནས་སྒྲུག་པོར་ཡིད་ཆེས་བྱས་ཡོད། སྐྱོན་དང་ནོར་འགྲུལ་མཆིས་ཚེ་ང་ཚོས་དགོངས་སེལ་ཞུ་རྒྱ་ཡིན།

ང་ཚོས་ཤེས་བཞིན་དུ་མི་སྣའི་སྣང་བརྟན་ "འདུ་སྒྲུབ" བྱས་མེད། ཡིན་ན་ཡང་གནད་དོན་འགའ་ཤས་ཀྱི་ནང་དུ་ང་ཚོས་ཤེས་བཞིན་དུ་མིང་དོར་བཤམ། བརྗེ་སྒྲུར་བྱས་ཡོད། ཆོས་རྒྱམ་བྱང་པའི་མི་ཚེའི་ནང་དུ་འཇེལ་བ་གལ་ཆེ་ཡོད་པའི་མི་བརྒྱ་ཕྲག་མང་པོ་ཡོད་པ་རྣམས་ང་ཚོས་འདིར་འགོད་པ་དང་། མིང་འགོད་མ་ཐུབ་པ་དེར་ང་ཚོས་མཐོལ་བཤགས་བྱེད།

དེབ་འདིའི་ཐོག་ལ་མི་མང་པོས་མཐུན་འགྱུར་བྱས་ཡོད་ལ། ཁོ་ཚོ་ཚང་མའི་མིང་སྒྲོས་བྱེད་རྒྱ་ནི་ཡོང་མི་སྲིད་པ་ཞིག་རེད། སྒྲུག་པོའི་ཁྱིམ་མི་ཚང་མ་དང་། ལེ་ཐྲི། ཕི་ལྷ་སི། དེ་བཞིན་དེབ་འདིའི་ནང་དུ་གསལ་བ་དང་གནས་ཚུལ་མང་པོའི་ཐད་ནས་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱེད་མཁན་ཏི་མེན་ནང་མི་བཅས་ཚང་མར་བཀའ་དྲིན་ཆེ་ཞུ་རྒྱ་ཡིན།

ང་ཚོའི་ངོ་ཚབ་ཏོ་ས་ཕི་ལར་ལ་ང་ཚོས་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་རྒྱ་ཡིན། ཤམ་ཐྲ་ལའི་ཉེ་མ་ཞེས་པའི་དུས་དེབ་ཀྱི་རྩོམ་སྒྲིག་པ་མེལ་ཐྲིན་མེག་ལོད་ཀྱིས་ང་ཚོར་མ་ཟིན་ལ་མོ་ཞིག་ཁོ་ལ་སྟོན་རྒྱའི་ཡིད་ཆེས་སྐྱེས་གུ་བཅུག་པ་དང་མ་རྩོམ་ཀྱི་རྒྱ་ཆ་ལ་གཞི་བཅོལ་ནས་ཆེད་རྩོམ་གཉིས་དཔར་སྐྲུན་བྱས་པ་རེད། གལ་ཏེ་ཁོ་ལ་ས་མེམས་ཤུགས་འདི་འདྲ་ཞིག་མེད་ན་ང་ཚོས་དེབ་འདི་ཚར་ཡོད་མདོག་ཁ་པོ་མ་རེད། ཆེད་རྩོམ་གཉིས་པའི་ཞུ་དག་ཐོག་རོགས་སྐྱོར་བྱེད་མཁན་ཞི་རི་ཤི་ར་ཞེར་ལའང་ཐུགས་རྗེ་ཆེ། ངའི་ཁྱོ་ག་རྡེམ་ས་ཏི་ཏི་མེན་ཁྱིས་དེབ་འདི་དང་འཇེལ་བའི་དཀའ་ངལ་མང་པོ་ཞིག་ལ་རམ་འདེགས་བྱས་ཡོད་པས། ངས་ཁོ་ལ་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་འདང་ངེས་བཞིན་པ་ཞིག་བརྗོད་ཐུབ་མ་སོང་། མ་ཟིན་འདི་གྲ་སྒྲིག་བྱེད་པར་ཕན་ཐོགས་ཞེ་ཏགས་བྱུང་བའི་ང་ལ་གློག་རྒྱ་དང་། འབྲི་རྒྱ། ཁན་རྒྱའི་

སྐོར་ལ་སློབ་འཕྲིད་བྱེད་མཁན་ངའི་ཕ། ཞེད་ཕར་དང་རོ་སི་ལའང་ངས་བཀའ་དྲིན་ཆེ་ཞུ་རྒྱ་ཡིན། ཁེ་ས་ཕི་ཐྲ་སི་ཡིས་མོ་རང་གི་ཨ་མ་ཨེ་ལི་བཟའ་ཐེད་ཕི་ཐྲ་སི་དང་། དེབ་འདིའི་ནང་གི་དོན་རྒྱན་གཞན་གྱི་སྐོར་ལ་གནས་ཚུལ་སྦྱང་བྱུང་། ལ་རི་མར་མེལ་སི་ཁེན་དང་། ལོལ་ཁེར་ཐྲོར་ཨམ་གཉིས་ཀྱིས་དེབ་འདི་དོ་སྣང་ཆེན་པོའི་སྒོ་ནས་བཀླགས་ཏེ་ཕན་ཐོགས་ཆེ་བའི་བསམ་འཚར་མང་པོ་གནང་བྱུང་། གོང་དུ་ཞུས་ཟིན་པ་དེ་དག་གི་སྟེང་དུ་ང་ཚོས་ལི་ས་དང་། ཕེན་ནི། ཇ་ནི། ཞེ་མི། རོ་སི་བཅས་ལ་ཁོང་ཚོའི་སྤྱི་བཏང་གི་རྒྱབ་སྐོར་དང་བཙེ་བ་ལ་ཐུགས་ཇེ་ཆེ་ཞུ།

ཤམ་ཐྲ་ལ་དཔར་སྐྱན་ཁང་གི་ཚོམ་སྒྲིག་པ་ཨེ་ཅན་སི་ཁེན་ཐྲག་ནི་མཁན་ལས་བྱེད་རྒྱར་བསྟུགས་འོས་པ་ཞིག་རེད། ས་མ་ཡུལ་ཐྲར་ཁོ་བཟི་དང་། ཕི་ཕེར་ཐར་ནས། ཇོ་ན་ཐན་ཐྲི་རིན། ཏེ་བཟོལ་ཐྲར་ཁོ་བཟི། ཁེན་ར་ལི་ར་སེན་ཐྲར་རོ་སི། སི་ཁིབ་ཅ་ཡར། ཏ་ལི་སེ་ཅེན་ཐྲག ཐྲེན་ཐྲི་ལི་ས། ཨར་མི་ལེ་ཐྲི་བཅས་ལ་ཁོང་ཚོའི་རྒྱབ་སྐོར་དང་མཐུན་འགྱུར་ལ་བཀའ་དྲིན་ཆེ་ཞུ་རྒྱ་ཡིན།

དེབ་ཀྱི་ཟིན་བྲིས་དང་མཐའ་མའི་མ་ཟིན་བཀླགས་ཏེ་དགོངས་འཆར་གནང་མཁན་ཚང་མར་ང་ཚོས་ཐུགས་ཇེ་ཆེ་ཞུ་རྒྱ་ཡིན། གོང་དུ་བཙོད་ཟིན་པ་ནས་ཀྱི་ཁྲེང་ཏུ་ཏ་ཁ་ཡར་ལོད་བཟར་ལ་ཐུགས་ཇེ་ཆེ་ཞུ་རྒྱ་ཡིན། ཁོས་ཕྱོགས་མང་པོའི་ཐད་ནས་ང་ཚོར་རྒྱབ་བྱས་ཡོད། ཕྱོགས་མཚུངས་མའི་ཁོལ་ཏར་དང་། པན་ཚོས་སྒྲོན། སི་ཁིབ་སིལ་ཐྲར་མེན། ཨནད་རི་ཡ་མི་ལི་ཕེ་ལི། ལི་ས་མེ་ཐེའུ་སི། ཐྲེལ་ཐ་ལི། ཅེར་ད་ར་སི་ཏ་ཐྲར། ཇེན་ཁར་ཕན་ཐར། ཐ་ལ་ཇི་ཅོ། ལ་རི་ཡེན་ཐྲར་ཀ ཨར་ད་མི་ལེ་ཐྲི། ཐྲེལ་ཏ་ཁོ་ལི། ལེནབཟེ་ཐྲི་རོན། ཐེ་རི་ཐྲོའི་སི་བཅས་ལ་ང་ཚོས་ཐུགས་ཇེ་ཆེ་ཞུ་རྒྱ་ཡིན། འདི་འད�་བཞིན་པའི་ཐ་ལ་ཁ

པོ་ཡིན་པས་ང་ཚོས་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་ཡིན། སེ་པེན་ཡའི་རྒ་བཞོན་སྨོན་གྱས་ཀ་ཡ་ནོ་སྐྱ་པོས་སྨོན་གྱར་རྒ་ཞོན་བཞིན་པའི་འདྲ་པར་ཞིག་སྐྱར་བཤུ་བྱེད་རྒྱའི་ཚོག་མཆན་སྒྲད་པ་དེར་ཡང་ང་ཚོས་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་དང་། ཤམ་ཐྭ་ལའི་ཡིག་མཇོད་ཁང་ནས་ཁོང་ཚོའི་འདྲ་པར་ཀྱི་མཇོད་ལ་བལྟ་ཅ་བཅུག་པ་དང་། སྣང་བརྟན་དེ་དག་ཉར་ཚགས་བྱེད་པའི་འབད་རྩོལ་གཞི་ག་ལ་ང་ཚོས་བཀའ་དྲིན་ཆེ་ཞུ་ཡིན།

ཚོས་རྒྱམ་བྱང་པ་རིན་པོ་ཆེ་ང་ཚོས་ངོ་ཤེས་པ་དང་། ཁོང་ལ་ཞབས་ཞུ་ཞུ་རྒྱའི་སྐལ་བཟང་ཐོབ་པ་དེར་ང་ཚོས་སྙིང་ཐག་པ་ནས་བཀའ་དྲིན་ཆེ་ཞུ་ཡིན། དེས་འདི་མཉམ་འབྲེ་བྱེད་རྒྱའི་གོ་སྐབས་བྱུང་བ་དེར་ང་ཚོས་ཁོང་དང་ང་རང་གཉིས་ཕན་ཚུན་ལ་སྙིང་ཐག་པ་ནས་ཤམ་ཐྭ་ལའི་ཀུས་འདྲུད་ཞུ་ཡིན།

ཤར་ཆེན་གསེར་ཀྱི་ཉི་མའི་གདོང་སྨོས་ལས།།
རིགས་ལྡན་ཤེས་རབ་པད་ཚལ་རྒྱས་པ་དང་།།
འགྲོ་བའི་ཚོར་ཟན་མཐའ་དག་སེལ་བྱས་ཏེ།།
ཕན་བདེའི་འོད་སྟོང་ཀུན་ཀྱིས་སྟོད་པར་སྨོན།།

སྒྲུར་པ་བོད་ཡིག་སྦྱོང་མདོར་བསྡུས།

པཎ་ཆེ་དབང་ཕྱུག་ལཱཥ་ནི། བཙན་བྱོལ་སྒྲ་ཚོགས་ཀྱི་བོད་ཡིག་གི་དགེ་རྒན་དང་། སྒྲུར་རྩོམ་དང་རྩོམ་ཡིག་གསར་རྩོམ། དབྱིན་སྐད་དང་ཏིན་སྐད་ནས་ལེགས་རྩོམ་བོད་ཡིག་ལ་བསྒྱུར་བ་བཅས་ཀྱིས་སྐུ་ཚེ་སྐྱེལ་མཁན་ཞིག་ཡིན། སྒྲབས་བཅོལ་སྒྲ་ཚོགས་སུ་སློབ་གྲྭ་ཚུགས་ནས་ཡུན་རིང་མ་འགོར་བར་ཀ་ལོན་སྦྱག་དང་ཇལ་ལྭ་ཏོས་གཏན་སློབ་ནས་གཞི་རིམ་སློབ་གྲྭ་ཐོན་ཟིས། ཤ་ས་བོད་ཕྱིམ་བཅས་པའི་སློབ་གྲྭ་དུ་མར་དགེ་ཀུན་ཀྱི་ཕྱག་ལས་གནང་ཡོད། སྤྱི་ལོ་ *༡༩༧༩* ལོར་ལྷ་ན་ཆུ་ཞིའི་དབུས་བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་མཐོ་སློབ་ཁང་དུ་སློབ་གཉེར་གནང་འགོ་བཙུགས་ཤིང་། དེར་སྤྱི་ལོ་ *༡༩༧༥* ལོར་ཕྱིའི་ཧཱན། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་འཛིན་གྲྭ་ཐོག། དེ་ནས་སྒར་ཡང་པ་ཀུལ་བོད་ཕྱིམ་དུ་བོད་དགེ་དང་། དགེ་ཆེ། སློབ་སྤྱི་སོགས་ཀྱི་འགན་ལྟར་བཞེས། སྤྱི་ལོ་ *༡༩༩༦* ནས་ *༡༩༩༩* ལོ་གཉིས་ཀྱི་རིང་ལ་ཨ་རིའི་ཁར་ཕར་དང་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོར་སློབ་གསོའི་ཐབས་ལམ་དང་། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ལ་སློབ་སྦྱོང་གནང་། སྤྱི་ལོ་ *༡༩༩༧* ལོར་ཨ་རིར་གཞི་སྦོར་གྱིས་བཞུགས་ཡོད་པ་དང་། ད་ལྟའི་ཚར་སྦྲོ་སི་ཏོན་དུ་རྒྱུན་གཞི་བྱས་པའི་ཤེས་རབ་དང་སྐྱན་ཁང་དུ་འདུ་བཤུའི་བདག་དབང་གི་འགན་འཛིན་ཀྱི་ཕྱག་ལས་གནང་བཞིན་ཡོད།

པཎ་ཆེ་དབང་ཕྱུག་ལཱཥ་ནི་བརྩམས་ཚོས་དང་འགྱུར་ཚོས་ཀྱིས་ཕྱུག་པ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གི་ "མེ་ལོང་ངོས་གསུམ་མ" དང་ "མི་ཚེའི་བྱོ་བ་མངར་སྒྲུར" གཉིས་ཀྱིས་མཚོན་པའི་སྒྲུང་རྩོམ་བཞི་དང་། སྒྲུང་ཕྱུང་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་ཀྱི་དེབ་གཅིག བོད་དབྱིན་ཤན་སྒྲར་གྱི་གཏམ་དཔེ་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་ཀྱི་དེབ་གཅིག་བཅས་གསར་རྩོམ་དང་གསར་བསྒྲིགས་གནང་ནས་དཔེ་སྐྱན་བྱས་ཡོད་ཅིང་། ད་དུང་དབྱིན་སྐད་ནས་ "རྒྱལ་སྲས་དོན་གྲུབ། སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཕྱུག་ཕྱབ་པའི་རྣམ་ཐར།" (*Prince Siddhartha: The Story of Buddha*) མཚོན་པའི་བརྩམས་ཚོས་རིང་ཕྱང་དྲུག་དང་། ཏིན་སྐད་ནས་རྒྱ་ཕེཏ་ཨཱན་

གྱི་སྣོན་རྩོམ། ཡེ་ཤར་ཀུ་ཅེ་སྟེ། དུས་འདི་ཅི་ཞིག་རེད་དམ། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་གར་གློག་བརྙན་གྱི་གཞས་སྣ་ཁྱོན་བསྡོམས་དྲྭ་ཐུ་བཏལ་བ་བོད་སྐད་ལ་བསྒྱུར་ནས་དྲྭ་ལམ་འདྲ་མིན་དུ་སྒྲིལ་གནང་ཡོད།

འཇིན་བཀྲ་ཚ་བཀྲིད་ནི་ཚད་ངེས་ཅན་ཞིག་གི་སྟེང་ནས་
དམ་ཆོས་བང་མཛོད་ཀྱི་གཏེར་ཕོད་ཀྱི་རོགས་སྒྲུར་ལ་
བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་ཡིན།

The 108 Translations project is made possible
in part by generous support from
Dharma Treasure.

dharma-treasure.org

正法寶藏
Dharma Treasure